

HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ

Derleyen: D. Karataş

Halk Kurtuluş
YAYINLARI

DEVİRİMCİ SOL SAVUNMA

HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ!

Derleyen: Dursun KARATAŞ

ÖNSÖZ...

İTİRAF EDİYORUZ

Bölüm: 1

HERKES KONUŞTU SIRA BİZDE

Bölüm: 2

OLİGARŞİ KONUŞTUKÇA BATIYOR...

- OLİGARŞİNİN HALKIN BİLİNCİNE SOKTUĞU ÖCÜ: ANARŞİZM
- 12 EYLÜL TANK TOP VE PSİKOLOJİK SAVAŞ DEMEKTİR
- DEVRİMCİLERİN KİŞİLİĞİNE VE İNSANLIK ONURUNA YÖNELTİLEN HİÇBİR DEMAGOJİ SÖKMEDİ
- GERÇEKLER YALANLARLA ÇARPITILAMAYACAK KADAR İNATÇIDIR VE ER GEÇ ORTAYA ÇIKARLAR
- TOPLUMA KORKU SALAN DEVRİMCİLER DEĞİL OLİGARŞİDİR
- TERÖRÜN KAYNAĞI EMPERYALİZMDİR
- TERÖR İHRAÇ EDEN KİM?
- EMPERYALİZM-OLİGARŞİ ADINA TERÖR UYGULAYANLAR TÜRKEŞLER, EVRENLER, ÖZALLARDIR
- KAPİTALİZM VURGUN, ÇIKAR, HAKSIZ KAZANÇ VE SAHTEKARLIK DÜZENİDİR
- GASPÇILIK, SOYGUNCULUK PAYESİ HALKIN ALİTERİNİ SÖMÜRENLERE YAKIŞIYOR
- KAÇAKÇILIK BİZİM DEĞİL KAÇAKÇILIĞI SUÇ OLMAKTAN ÇIKARANLARIN MESLEĞİDİR
- İKİYÜZLÜLÜK, FAYDACILIK VE ÇIKARCILIK BURJUVAZİNİN KARAKTERİDİR
- BURJUVAZİNİN VATANI EN FAZLA KAR ETTİĞİ YERDİR
- BURJUVAZİNİN AHLAK ANLAYIŞI ONUN AHLAKSIZLIĞIDIR

Bölüm: 3

DEVİRİMCİ SOL BİR HALK HAREKETİDİR

I- DEVİRİMCİ SOL KİTLELERLE KAYNAŞMIŞ POLİTİK KİTLE MÜCADELESİ İLE SİLAHLI MÜCADELEYİ BİRLEŞTİRMİŞ MARKSİST LENİNİST BİR HAREKETTİR

A- DEVİRİMCİ SOL'UN HALK KİTLELERİNE YAKLAŞIMI OLİGARŞİNİN YAKLAŞIMI İLE TABAN TABANA ZİT-TİR

B- DEVİRİMCİ SOL FAŞİZME KARŞI MÜCADELE BAYRAĞIDIR

C- DEVİRİMCİ SOL EMPERYALİZME VE OLİGARŞİYE KARŞI BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ, SOSYALİZM BAYRAĞIDIR

D- DEVİRİMCİ SOL 12 EYLÜL'LE BİRLİKTE MÜLTECİLİĞİ REDDEDEREK KARŞILIĞI İŞKENCE, ZİNDAN VE ÖLÜM DE OLSA MÜCADELE ETMEYİ YEĞLEMİŞTİR

E- DEVİRİMCİ SOL HALK SINIFLARINDA YER ALAN GÜÇLERİN ARALARINDAKİ ÇELİŞKİLERİ ŞİDDET YOLUYLA ÇÖZMESİNE KARŞI ÇIKMIŞ DEVİRİMCİ YURTSEVER GÜÇLERİN SİLAHLARINI FAŞİZME YÖNELTMESİ GEREKTİĞİNİ SAVUNMUŞTUR

F- DEVİRİMCİ SOL'UN TARİHİ 1974-1975'Lİ YILLARA DAYANIR

II- DEVİRİMCİ SOL SINIFLAR MÜCADELESİNİN HER ALANINDA HALKI ÖRGÜTLEMekten GURUR DUYAR

A- DEVİRİMCİ SOL SAVUNDUĞU STRATEJİK ÇİZGİ GEREĞİ İŞÇİ SINIF İÇİNDE ÇALIŞMAYA ÖNEM VERMİŞTİR

B- DEVİRİMCİ SOL MAHALLİ BÖLGELERDEKİ ÇALIŞMAYI KENTLERDEKİ ÇALIŞMANIN VAZGEÇİLMEZ BİR PARÇASI OLARAK GÖRMÜŞTÜR

C- DEVİRİMCİ SOL GENÇLİK İÇİNDEKİ ÇALIŞMASINDA DEV-GENÇ GELENEĞİNİN SÜRDÜRÜCÜSÜ OLMUŞTUR

D- DEVİRİMCİ SOL TÜM EMEKÇİ SINIF VE TABAKALAR İÇİNDE OLDUĞU GİBİ MEMURLAR İÇİNDE DE DEVİRİMCİ ÇALIŞMA YÜRÜTMÜŞ VE ÖRGÜTLENMİŞTİR

E- DEVİRİMCİ SOL STRATEJİK ÇİZGİSİNİN GEREĞİ OLARAK KIRSAL ALANDA ÖRGÜTLENMEYE ÖNEM VERDİ

F- DEVİRİMCİ SOL KADINLARIN DEVİRİM MÜCADELESİNE KATILMASININ ÖNEMİN BİLİNCİYLE HAREKET ETMİŞTİR

G- DEVİRİMCİ SOL BURJUVA İDEOLOJİSİNE ONUN ÇEŞİTLİ BİÇİMLERDEKİ YANSIMASINA VE EMPERYALİST YOZ KÜLTÜRE KARŞI MÜCADELE ETMİŞTİR

III- DEVİRİMCİ SOL'UN EYLEMLERİ OLİGARŞİNİN BASKI VE SÖMÜRÜSÜ KARŞISINDA EMEKÇİ HALKIN SESİ OLMUŞTUR

A- DEVİRİMCİ SOL'UN KAMPANYALARI

B- DEVİRİMCİ SOL'UN DİĞER KAMPANYALARI

C- DEVİRİMCİ SOL'UN MÜCADELESİ DEVAM EDİYOR DEVAM EDECEKTİR

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Bölüm: 4

EMPERYALİST-KAPİTALİST KAMPTAKİ GELİŞMELER VE YENİ SÖMÜRGEÇİLİK

I- DÜNYANIN İÇİNDE BULUNDUĞU DURUM

II- SAVAŞ SONRASI DEĞİŞEN KAPİTALİST DÜNYADA DEĞİŞEN İLİŞKİ VE ÇELİŞKİLER

1- EMPERYALİZM CEPHESİNDE ZORUNLU DEĞİŞMELER

A- Emperyalistler Birliğe Zorlanıyor

B- Emperyalist Ekonominin Askerileşmesi

C- Değişen İlişkilere Yeni Kurumlar

2- YENİ-SÖMÜRGEÇİLİK

A- İhraç Edilen Sermayenin Bileşimindeki Değişiklikler

B- Emperyalist İşgalin Yeni Biçimi: Gizli İşgal

C- Dışa Bağımlı Çarpık Kapitalist Gelişim ve Tekelcilik

D- Ucuz Ama Karlı Bir Sanayi: Montajcılık

E- Çarpık Kapitalizmin Ortaya Çıkardığı Sosyal-Kültürel Oluşum

F- Emperyalizmin İçsel Olgu Haline Gelişi ve Oligarşik Diktatörlükler

III- 1970 SONRASI ULUSLARARASI KAPİTALİZMİN GELİŞMESİ VE EMPERYALİST BUNALIM

1- EMPERYALİZMİN BUNALIMI DERİNLEŞİYOR

A- Rakamların Diliyle İmparatorluğun Çöküşü

B- ABD Geriliyor Rekabet Kızışıyor

C- Aç Kurtların Dayanışması ya da Kurtlar Sofrasındaki Dayanışma

D- "Hür Dünya"dan Bir Görüntü: İmaretler Önünde Kuyruklar

E- Sınıf Çelişkileri ve Politik Gericileşme Artıyor

2- İMPARATOR VE VASALLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

A- "Tefeci" Emperyalistler

B- Ekonomilerin Önenemeyen Çöküşü

C- İflas Eden "G. Kore Modeli"

3- EMPERYALİZMİN SAVAŞ, SİLAHLANMA, SÖMÜRÜ POLİTİKASI

A- Namlulara Hizmet Eden Ekonomi Saldırganlığı Körüklüyor

B- Sovyet Tehditi, Hür Dünyanın Güvenliği, Terörizm ve Demokrasi Demagojileri

C- "Büyük Dost ve Müttefik"in İsteddiği "Demokrasi"

D- Çevik Kuvvet ve Korsan Devletler

E- Beyaz Muhafızların Yeni Adı: Özgürlük Savaşçıları

4- DÜNYA HALKLARI EMPERYALİZME GÜÇLÜ DARBELER İNDİRİYOR

Bölüm: 5

YARI SÖMÜRGE DEN KURTULUŞ SAVAŞINA BAĞIMSIZLIKTAN YENİ SÖMÜRGE TÜRKİYE'YE TOPLUMUN GELİŞME DİYALEKTİĞİ

I- EMPERYALİZMİN YARI-SÖMÜRGESİ "HASTA ADAM" VE TARİHSEL GERÇEKLER

A- Kapitalizm Neden Gelişemedi

B- Yağma ve Talanın Tersine Dönüşü: Yarı Sömürgeleşme

C- 1. Emperyalist Savaş ve Osmanlı'nın Son Haini Sultan Vahdettin

II- ANTİ EMPERYALİST KURTULUŞ SAVAŞI VE TOPLUMSAL SINIFLARIN TAVRI

A- Kemalizmin Tanımı ve Kemalist Düşüncenin Kısa Evrimi

B- 1923 Kemalist Burjuva Devrimi Tamamlanamamıştır

III- KÜÇÜK BURJUVA DİKTATÖRLÜĞÜNDEN OLİGARŞİK DİKTATÖRLÜĞE

A- 1923-32 Dönemi ve "Saksıda Burjuvazi" Yetiştirme Politikası

B- 1932-38 Dönemi ve Devletçilikle Palazlanan Burjuvazi

C- 1938-50 "Milli Şef" İktidarı ve İşbirlikçi Burjuvaziden İhanete Adım Adım

D- Kemalist Döneme Genel Bir Bakış ve Kemalizmin Bugün İktidar Mücadelemizdeki Yeri

IV- TÜRKİYE'NİN YENİ-SÖMÜRGELEŞME SÜRECİ YA DA BURJUVAZİNİN İHANET TARİHİ

A- 1950'li Yıllar ve Oligarşik Diktatörlüğün Oluşumu

B- Emperyalizmin Gizli İşgali ve Bağımlılık Zincirlerinin Ülkeyi Sarması

C- "Yollar Kralı Menderes" mi, Emperyalizme Uzanan Yolların Kilometre Taşı mı?

D- Faşizmin "Diş Çıkarma" Dönemi ve Kemalistlerin Son İktidar Atağı

V- 27 MAYIS POLİTİK DEVRİMİ VE DEĞİŞEN SINIFLAR İLİŞKİSİ

VI- 1960-71 DÖNEMİ VE HALKIN SIRTINDA SÖMÜRÜ KANALLARI AÇAN OLİGARŞİNİN "ALTIN" YILLARI

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

- A- Oligarşinin 27 Mayıs Politik Devrimini Adım Adım Kemirmesi ve Tasfiye
- B- Çarpık Kapitalizmin Sömürü Kanallarındaki Tikanıklık Açılıyor
- C- Emperyalizmin Geliştirdiği Yeni-Sömürgeci İlişkiler
- D- Derinleşen Milli Kriz, Emperyalizmin ve Oligarşinin Açık Faşist İktidarını Davet Ediyor

Bölüm: 6

12 MART'TAN 12 EYLÜL'E: OLİGARŞİNİN BUNALIMI FAŞİST TERÖR VE DEVRİMCİ MÜCADELE

I- OLİGARŞİNİN ECEVİT İLE ÇÖZÜM ARAYIŞI

- A- ECEVİT'in "Çözüm"ü: "Düzen Değişikliği" ve 14 Ekim 1973 Seçimlerinin Anlamı
- B- CHP-MHP Koalisyonu
- C- Türk Şovenizminin Şaha Kalkması: Kıbrıs "Barış" Harekatı
- D- "Üçüncü Adam" ECEVİT, Tek Başına İktidar İçin "Hükümet Bunalımı" Yaratıyor

II- MİLLİYETÇİ CEPHE DÖNEMİ VE FAŞİST TERÖR

- A- Faşist Terörün Hükümeti: I. ve II. MC
- B- Faşist Teröre Karşı Devrimci Mücadelede İki Taktik
- C- MC Hükümetleri Döneminde Sosyo-Ekonomik Durum

III- ECEVİT "HALKIN UMUDU" MU OLİGARŞİNİN UMUDU MU?

- A- 1977 Genel Seçimleri
- B- CHP Hükümete Yönelirken DISK'in ve Aydınların Tavrı
- C- ECEVİT Hükümeti Açık Faşizmin Kurumlaşmasının Önünü Tıkamamış Tersine Açmıştır
- D- CHP Hükümetinin Ekonomik Politikası

IV- YENİ BİR CUNTAYA DOĞRU: DEMİREL AÇIK FAŞİZMİ HAZIRLIYOR

- A- ECEVİT Hükümetinin Sonu ve AP Azınlık Hükümeti
- B- DEMİREL; Cunta Koşullarında Uygulanabilecek 24 Ocak Kararlarını Çıkartıyor
- C- DEMİREL'in ve Generallerin Açık Faşizm Hesapları! Tercihi ABD Yapacak
- D- DEMİREL'e Darbe Olacağını "Yüzlerce Kişi Söylemiştir"
- E- Sivil Faşist Terörle Devlet Terörünün Birleşmesi ve Devrimci Mücadele
- F- "12 Eylül Öncesi": Oligarşinin Korkusu ve Korkutma Aracı

G- "12 Eylül Öncesi"nin Devrimci Ruhunu Savunuyoruz

Bölüm: 7

OLİGARŞİ+ABD'NİN DEVRİM KORKUSU VE 12 EYLÜL FAŞİZMİ

I- EMPERYALİZM VE OLİGARŞİ 12 EYLÜL'Ü "SON ŞANS" KABUL ETTİ

A- NATO'da Bayram Havası Estiren Haber: "PAUL, Seninkiler Nihayet Yaptı!"

B- Oligarşi, "Anarşi-Terör" Edebiyatına Başlıyor

C- Tekelci Burjuvazi Ekonomide Kışla Disiplini Arıyor

D- Devlet Prestij ve Otorite Kaybediyor

E- Amerika İle Ortak "Menfaatler" ve Ortadoğu

II- 12 EYLÜL, DEVLETİN YENİDEN KURULMASI DEVRİDİR

A- 12 Eylül Toplumsal Yaşamda Kışla Disiplini Getiriyor

B- 12 Eylül'ün Toplumu Kişileksizleştirmede Etkili Silahı: "Depolitizasyon"

C- Çalışma Yasası mı, Kışla Yasası mı?

D- Köylü, "Telefonsuz Köy Kalmadı" Demagojileriyle Uyutulmaya Çalışılıyor

E- 12 Eylül'ün Eğitim Üzerinde Kurduğu Tahakküm: YÖK

F- 12 Eylül'ün Ekonomi Cephesi: 24 Ocak

III- 12 EYLÜL DÖNEMİNİN İÇ EVRİMİ: SİVİL CUNTAYA DÖNÜŞÜM

A- Danışma Meclisi "Meclis" miydi?

B- "Anayasa Kabul Edilse de Mesele Yok, Edilmese de"

C- Cunta Güdümlü Partiler İle Seçim Oyunu Oynuyor

D- 6 Kasım Seçimi ve Sonuçları

E- 25 Mart Yerel Seçimleri ve Sonrası

IV- ASKERİ FAŞİST CUNTANIN EMPERYALİZM İLE İLİŞKİLERİ

Ek Bölüm: I

BAĞIMSIZLIK SAVAŞI VEREN ORDUDAN BAĞIMSIZLIK SAVAŞLARINI BOĞAN ORDUYA

I- KİM KURTARICI KİM VATAN HAINI

II- EMPERYALİSTLER YENİ-SÖMÜRGELERDE NASIL BİR ORDU YARATMAK İSTEDİLER

- KUKLA DEVLETLER... KUKLA ORDULAR...

III- TC ORDUSU

A- TC ORDUSUNUN EMPERYALİZME BAĞIMLI HALE GELMESİ

B- TC ORDUSUNUN FAŞİSTLEŞTİRİLMESİ VE HOLDİNGLERLE BÜTÜNLEŞME

Bölüm: 8

1920'LERDEN GÜNÜMÜZE TÜRKİYE SOLU OLUMLULUK VE OLUMSUZLUKLARIYLA BİZİMDİR...

- EGEMEN GÜÇLER SINIF MÜCADELESİ GERÇEĞİNİ GİZLEMeye ÇALIŞIYOR

- TÜRKİYE SOL HAREKETİNİN 1908-1920 DÖNEMİ: BİLİMSEL SOSYALİZM Mİ, KÜÇÜK BURJUVA HÜMANİZM Mİ?

- TÜRKİYE SOSYALİST HAREKETİNİN MİLADI: TKP VE YAŞANAN TRAJEDİ

- UZLAŞMACILIĞIN KAÇINILMAZ SONU: 1925-1927 YENİLGİLERİ

- 1927-1951 DÖNEMİ SOLUN GELİŞİMİ: SINIF MÜCADELESİ Mİ, MÜLTECİLİK Mİ?

- 1921-51 KESİTİNDE SOL HAREKETİN DURUMUNA İLİŞKİN BAZI SONUÇLAR

- 1961-1971 DÖNEMİ SOLUN YÜKSELİŞİ

- TANZİMAT BATICILIĞININ SAVUNUCUSU VE SINIF İŞBİRLİKÇİSİ YÖN HAREKETİ

- REFORMİST, STATÜKOCU, PARLAMENTERİST BİR ÇİZGİ: TİP

- JÖNTÜRK GELENEĞİ, KEMALİZMİN KUYRUKÇULUĞU VE MDD HAREKETİ

- ORDU UMUDU HIÇ BİTMEDİ: DOKTOR

- İŞÇİ SINIFI HAREKETİNDE GELİŞME: DİSK

- FİLİZLENEN GELENEK

- TÜRKİYE DEVRİMİNİN MANİFESTOSUNU YAZAN THKP-C'NİN OLUŞUMU VE MÜCADELESİ

- SİLAHLI DEVRİM CEPHESİNDE FOKOCU BİR ÖRGÜTLENME: THKO

- TÜRKİYE'DE ÇİN KOŞULLARINI ARAYAN ANLAYIŞ: TKP-ML

- SİLAHLI DEVRİMCİ HAREKETİN 1971 YENİLGİSİ VE SONUÇLARI

- İNKARCILIK-KAOS-MÜCADELE

- POTANSİYELİN ORTAYA ÇIKIŞI VE YAŞANAN SAFLAŞMA

- SİVİL FAŞİST SALDIRILARIN ARTMASI VE YÜKSELEN DEVRİMCİ MÜCADELE

- 12 EYLÜL AÇIK FAŞİZMİ VE SOLUN DURUMU

Ek Bölüm: II

ÜLKEMİZİN VE HALKIMIZIN AYDINLARA DA İHTİYACI VAR!

- AYDINLAR VE AYDINLARIMIZ
- ÜLKEMİZ AYDINLARININ TARİHİ PORTRESİ
- 12 EYLÜL VE AYDINLAR
- ÇAĞIMIZIN GERÇEK AYDINI, PROLETARYA AYDINIDIR!
- DEMİR KAPININ ARDINDA DA DURUM FARKLI DEĞİL!
- GELENEKSEL AYDINLAR SINIFTA KALDILAR!
- ZİNDANIN İÇİ DE BİR DIŞI DA: OLUMSUZ AYDIN TAVRI
- ÜLKEMİZİN AYDINLARA İHTİYACI VAR
- YURTSEVER, DEMOKRAT AYDINLARA!

İkinci Cilt

Bölüm: 9

TÜRKİYE'DE SOSYAL SINIFLAR

- İŞBİRLİKÇİ TEKELCİ BURJUVAZİ
- OLİGARŞİNİN EKONOMİK-SİYASİ ÖRGÜTLERİ
- OLİGARŞİ İÇİ ÇELİŞKİLER
- ORTA BURJUVAZİ
- ŞEHİR KÜÇÜK-BURJUVAZİSİ
- KIRSAL KESİMDE SINIFSA YAPI

Ek Bölüm III

KADINLAR OLMAKSIZIN DEVRİM DEVRİMLER OLMAKSIZIN KADININ KURTULUŞU DÜŞÜNÜLEMEZ

- DÜNDEN BUGÜNE KADIN
- BİZİM KADINLARIMIZ
- GÖKYÜZÜNE ZİNCİRLENMİŞLERSE KAZANMALIYIZ
- KADIN SORUNUNA KİM NASIL BAKIYOR?
- KADIN ERKEK İLİŞKİLERİNDE ZORUNLULUK KRALLIĞINDAN ÖZGÜRLÜK KRALLIĞINA

Bölüm: 10

TARİHSEL OLARAK DEVLET FAŞİZM VE PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ

- BURJUVAZİ DEVLETİ SINIFLAR ÜSTÜ GÖSTERMEK İSTER
- DEVLET TOPLUMUN SINIFLARA BÖLÜNMESİNİN BİR ÜRÜNÜDÜR VE SINIFLARLA BİRLİKTE YOK OLACAKTIR
- TARİHTE BAŞLICA DÖRT DEVLET TİPİ DEĞİŞİK BİÇİMLER ALDINDA VAR OLMUŞTUR
- BURJUVA DEMOKRASİSİ BURJUVA EGEMENLİĞİNİN EN GÜVENLİ BİÇİMİDİR
- FAŞİZM BİR BURJUVA DEVLET BİÇİMİ OLARAK EMPERYALİST BURJUVAZİNİN GERÇEK YÜZÜDÜR!
- ÜLKEMİZDEKİ EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİN DEĞİL OLİGARŞİNİNDİR
- OLİGARŞİNİN DEVLET BİÇİMİ DEMOKRASİ DEĞİL SÖMÜRGE TİPİ FAŞİZMDİR
- SÖMÜRGE BİÇİMİ FAŞİZM İKİ BİÇİMDE İCRA EDİLİR
- YENİ-SÖMÜRGELERDE DEVLET BİÇİMİNİN KLASİK FAŞİST PEJİMLERDEN FARKLILIKLAR GÖSTERMESİ DEVLETİN FAŞİST NİTELİĞİNİ DEĞİŞTİRMEZ
- ÜLKEMİZDE AÇIK FAŞİZMİN KURUMLAŞMASI ESAS İTİBARIYLA 12 EYLÜL FAŞİST CUNTASIYLA SAĞLANMIŞTIR
- OLİGARŞİNİN FAŞİST DEVLETİ ÇÜRÜMÜŞ ASALAK BİR DEVLETTİR!
- BİZİM DE BİR DEVLETİMİZ OLACAK!
- PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ EN DEMOKRATİK DEVLETTİR

Bölüm: 11

TARİHSEL-SİYASAL OLARAK DEVRİM VE DEVRİMİN YOLU

I- DEVRİMİN YASALARI VE ZOR

- DÜNYAYI BİR KERE DE TÜRKİYE'DEN SARSACAĞIZ
- BİZ KAZANACAĞIZ ÇÜNKÜ BİLİMİN VE TARİHİN YASALARI BİZDEN YANA
- TOPLUMSAL GELİŞMELERİN DETERMİNİST YÖNÜ
- VOLONTARİST YÖN YA DA PROLETARYA PARTİSİ
- ŞİDDET YOLUYLA DEVRİM Mİ, BARIŞÇIL GEÇİŞ Mİ?
- BARIŞÇIL GEÇİŞ TEORİLERİNİN EVRİMİ
- BARIŞÇIL GEÇİŞ TEORİLERİNİN PRATİKTEKİ İFLASINA BİR ÖRNEK: ALLENDE DENEYİ
- BARIŞÇIL GEÇİŞ VE TÜRKİYE
- POLİTİK DEVRİM-SOSYAL DEVRİM
- SÜREKLİ DEVRİM TEORİSİ

- EMPERYALİZM VE KESİNTİSİZ DEVRİM TEORİSİ

II- TÜRKİYE DEVRİMİNİN YOLU

A- ÜLKEMİZDEKİ EVRİM VE DEVRİM AŞAMALARI İÇ İÇE GEÇMİŞTİR

B- SUNİ DENGİ NEDİR?

C- ANTİ-EMPERYALİST ANTİ-OLİGARŞİK DEVRİM STRATEJİSİ VE AŞAMALARI

D- DEVRİMCİ SOL PARTİ DEĞİL PARTİLEŞME SÜRECİNDE OLAN BİR ÖRGÜTTÜR

E- CEPHE VE EYLEM BİRLİĞİ ÜZERİNE

Bölüm: 12

TÜRKİYE HALKLARININ KURTULUŞU İÇİN SAVAŞIYOR ÖZGÜR BİR ÜLKE İSTİYORUZ

I- NASIL BİR DEVRİM İSTİYORUZ?

- Anti-Emperyalist Anti-Oligarşik Halk Devrimi, Ne Milli Demokratik Devrim Ne De Sosyalist Devrimdir

II- DEVRİMCİ HALK İKTİDARININ GÖREVLERİ

A- SİYASAL ALANDA

B- EKONOMİK ALANDA

C- SOSYAL ALAN VE SINIFLAR

D- KÜLTÜREL ALANDA

Bölüm: 13

KÜRT ULUSU BİR GERÇEKTİR KURTULUŞU ANTİ-EMPERYALİST ANTİ-OLİGARŞİK HALK DEVRİMİNDEDİR

I- KÜRT GERÇEĞİ ARTIK TABU DEĞİLDİR

A- Emperyalizme Karşı Savaşta İttifak Olan Kürtler, TC İle Birlikte Dağ Türkleri Oluyor!

B- Egemen Sınıflar Kürt Ulusunu Yok Saymak İçin Akıl Almaz Demagojilere Başvuruyor

C- Nedir Ulus?

D- Din ve Devlet Olguları Ulus Sorununda Ayırdedici Öğeleri Oluşturmazlar

E- Kürt Ulusu Gerçeği Karşısında Oligarşinin Her Zamanki Silahları Yalan ve Demagoji İle Motiflenen Baskı, Terör, Katliam ve Asimilasyon

F- Her Şeye Karşın Kürt Ulusu Gerçeği Yok Edilemeyecektir

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

II- KÜRTLERİN VARLIĞI YENİ BİR OLGU DEĞİL TARİHSEL GELİŞİMİN BİR ÜRÜNÜDÜR

- A- Kürtlerin Tarihsel Kökenleri
- B- Kürtlerde Üretim İlişkileri İlkel Göçebe Temeldedir
- C- Kürtlerin Feodalizme Geçiş Osmanlı Dönemi İle Gerçekleşmiştir
- D- Anadolu Kurtuluş Savaşında Kürt Gerçeği Kabul Ediliyor
- E- Kemalist İktidar Dönemi Kürtlere Yönelik Jenosit ve Asimilasyon Dönemidir
- F- Kürt Ayaklanmaları Feodal Toplumsal Bir Zeminde Ulusal Direnme Hareketleridir
- G- Türkiye'nin Yeni-Sömürgeleşmesi Kürdistan'daki Milli Zulmün Çok Yönlü Sürdürülmesi Dönemidir
- H- Kürdistan Türkiye'nin Sömürgesi mi? Emperyalizmin Yeni-Sömürgesi mi?

III- ULUSAL SORUN VE FARKLI TARİHSEL SÜREÇLERDEKİ BİÇİMLENİŞİ

- A- Tekelleşme Öncesi Ulusal Sorun
- B- Emperyalizm Döneminde Ulusal Sorun
- C- UKKTH Nedir ve Nasıl Bakılmalıdır?

IV- KÜRTLERİN ULUSLAŞMA SÜRECİ ULUSAL BASKI VE SORUNUN ÇÖZÜM PLATFORMU

- A- Kürt Ulusal Devrimi Türkiye Anti-Emperyalist Anti-Oligarşik Halk Devriminin Bir Parçasıdır
- B- Çokuluslu Türkiye'de Halklarımızın Kurtuluşu Ortak Örgütlenme ve Mücadeleden Geçiyor
- C- Kürt Yurtsever Hareketlerine Karşı Tavrımız
- D- Kürt Küçük-Burjuva Hareketi Anti-Emperyalist Anti-Oligarşik Halk Devriminde İttifaklarımız Arasındadır

V- ÜLKEMİZDE AZINLIKLAR SORUNU VE ÖZELDE ERMENİ SORUNU

- A- Türkiye'de Azınlık Mensubu Olmak Suçtur
- B- Ermeni Tarihi Bir Yönüyle Soykırma Uğrama Tarihidir
- C- Ülkemizde Azınlıklar Sorununun Çözümü Anti-Emperyalist Anti-Oligarşik Halk Devrimindedir

Bölüm: 14

SOSYALİZM KENDİ SORUNLARIYLA MÜCADELE EDEREK GELİŞECEKTİR!

- MARKSİZMİ YAŞATAN PROLETARYA DEVRİMLERİNİN NESNEL VE TARİHSEL ZORUNLULUĞUDUR
- MARKSİZMİN TARİHİ; İŞÇİ VE EMEKÇİ SINIFLARIN KURTULUŞU HALKLARIN ÖZGÜRLÜKLERİNİ KAZANMA TARİHİDİR
- KAPİTALİZMDEN SINIFSIZ TOPLUMA PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ ALTINDA GEÇİŞ DÜZ BİR HAT İZLEMeyecektir

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

- GERİ DÖNÜŞÜ ENGELLEMELİK İÇİN DEVRİMİ SÜRDÜRMELİYİZ!
- SOSYALİZM DENEYİM KAZANDIKÇA SORUNLARINI AŞACAKTIR
- STALİN'İN BAŞINDA BULUNDUĞU SOSYALİST DÜNYA ZAFERDEN ZAFERE KOŞMUŞTUR!
- III. ENTERNASYONAL DAYANIŞMA GELENEĞİNİ SÜRDÜRMEK MARKSİST-LENİNİSTLERİN GÖREVİDİR!
- SBKP'NİN 20. KONGRE KARARLARI, SOSYALİST DÜNYANIN PARÇALANMASININ BAŞLANGICIDIR
- GORBAÇOV'UN AÇIKLAMALARI MARKSİST-LENİNİSTLERİN 20 YILDIR SÖYLEDİKLERİNİN DOĞRULANMASIDIR!
- SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN SORUNLARINI, GLASNOST VE PERESTROİKA POLİTİKALARI DEĞİL, MARKSİST-LENİNİST POLİTİKALAR ÇÖZECEKTİR!
- SOSYALİST KÜLTÜR DEVRİMİNİN SÜREKLİ KILINMAMASININ EN FAZLA TAHRİBAT YAPTIĞI SOSYALİST ÜLKE POLONYA'DIR
- ÇEKOSLAVAKYA'DA KARŞI DEVRİM DURDURULMALIYDI AMA NASIL DOĞDU VE KAPİTALİZMİ RESTORE ETMEYE ÇALIŞTI?
- SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN AFGANİSTAN'A MÜDAHALESİ CÜRETİ BİR ÇIKIŞTIR AMA DEVRİM DEĞİLDİR!
- AFGANİSTAN VE POLONYA'DAN SONRA EMPERYALİZME YENİ DEMAGOGİ MALZEMELERİ SUNULMALIDIR
- ÇİN DEVRİMİ 600 MİLYON İŞÇİ VE KÖYLÜNÜN İKTİDARA GELİŞİ OLARAK ÇAĞIMIZIN EN BÜYÜK ALTÜST OLUŞARINDAN BİRİDİR
- ÇİN'DE SOSYALİZMİN RAYINA OTURTULMASININ ÖNÜNDEKİ EN BÜYÜK ENGEL FARTİDEKİ İKİ ÇİZGİ MÜCADELESİDİR!
- SOSYAL EMPERYALİZM TEORİSİ SOSYALİST ÜLKELER VE PARTİLER ARASI İDEOLOJİK-POLİTİK AYRILIĞI ÇATIŞMAYA DÖNÜŞTÜRMÜŞTÜR!
- SOSYALİST ÜLKELERİN İDEOLOJİK-POLİTİK AYRILIKLARININ ÜÇÜNCÜ MERKEZİ ARNAVUTLUK'TUR
- BİZ DAİMA, DEĞİŞMEZ MARKSİST-LENİNİST SANDALYEMİZDE OTURACAĞIZ !
- AVRUPA KOMÜNİZMİ II. ENTERNASYONAL SOSYAL REFORMİZMİN HORTLAMASIDIR!
- 12 EYLÜLCÜLER AVRUPA KOMÜNİZMİ VE SİVİL TOPLUMCULUK TÜRÜ BİR SOL CULUK İSTİYORLAR!
- YÜZLERCE KATLİAMIN SORUMLUSU EMPERYALİZM SOSYALİST ÜLKELERE İNSAN HAKLARI DERSİ VEREMEZ!
- DÜNYADA GERÇEK BARIŞA EMPERYALİZMİ ÇÖKERTECEK DEVRİMLER ÇOĞALTILARAK VARILACAKTIR!
- ÜLKEMİZİ EMPERYALİZMİN SAVAŞ MAKİNESİNE DÖNÜŞTÜREN BURJUVAZİ, BARIŞIN DÜŞMANIDIR

Bölüm: 15

EMPERYALİZMİN FİRTİNALI BÖLGESİ: ORTADOĞU

I- ORTADOĞU EMPERYALİZMİN CAN DAMARLARINDAN BİRİDİR

II- ORTADOĞU'DA ŞİDDET BİTMİYOR

III- EMPERYALİZMİN ORTADOĞU POLİTİKASINDA BİR TRUVA ATI : TÜRKİYE

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

IV- ORTADOĞU'DA GELİŞEN HER ANTİ-EMPERYALİST HALK HAREKETİ EMPERYALİZMİN ÖLÜM FERMANINA ATILAN BİR İMZADIR

Bölüm: 16

HİTLER'İN BEŞ ÇOCUĞU VE İŞKENCE 12 EYLÜL HUKUKU NU YARATTI

I- 12 EYLÜL YARGILAMALARI İŞKENCE KİRİNE BULAŞMIŞTIR

A- İnsanın Şiddetçil Özünün Dışavurumu mu? Sömürünün Payandası mı?

B- İşkencenin Tarihi Egemenlerin Karşıtlarını Yoketme Değil Dönüştürmek İstemleriyle Yazıldı

C- Türkiye Gibi Yeni Sömürgelerde İşkencenin Asıl İşlevi Kitle Pasifikasyonu ve Depolitizasyondur

D- İthalattan Liberasyona Gidilince İşkence Yöntemleri İthalinde de Gümrük Muafiyeti Başladı!

E- İşkence Yok Ninnisi Uyutmuyor Kulak Tırmalıyor!

F- Faşist Cunta Liderinin İşkencecileri Cezalandırıyoruz Yalanı İşkencecilere Verilen Ödüllerle Belgelendi

G- Askeri Savcılık Devrimci Sol Sanıklarına Nezaket Kurallarını Uygulamayın Deyince Siyasi Şube'nin Devrimci Sol Timi Ne Yapar?!

H- İşkence Tezgahlarında Yükselen Direniş Türkülerimiz Olmalıdır

I- Sanıklar Değil Tanıklar İşkence Gördük Dediler

J- İşkenceyle Teslim Alma Politikası Cezaevlerinin de Gerçeği Oldu

K- İşkencenin Suç Ortakları Savcılar ve Mengele Özentisi Doktor lar!

II- HUKUK, 12 EYLÜL HUKUKU VE SIKIYÖNETİM MAHKEMELERİ

A- Bir Üstyapı Kurumu Olarak Hukuk Toplumsal İlişkileri Egemen Sınıfların Çıkarları Doğrultusunda Düzenler

B- Hukukun Ülkemizdeki Tarihi Kara Bir Lekedir!

C- Hukukun Kara Lekesi: 12 Eylül Hukuku

D- 12 Eylül Mahkemeleri ya da Emret Komutanım Yargısı

E- 12 Eylül Hukuku İtirafçı Hainlerle Ak lanmaya Çalışılırken Daha da Kararıyor

F- 12 Eylül Adaleti İşkencenin, Keyfiliğin ve Yasadışılığın Adaletidir

G- Adalet Tanrıçası nı Fahişeleştirenlere Son Birkaç Söz

Bölüm: 17

12 EYLÜL TERÖRİSTLERİ VE SUÇLULARI

I- SUÇ DOSYASI

II- SUÇLULAR

A- 12 Eylül Faşizminin Simgesi: MGK

B- 12 Eylül'ün Komutanları

C- Katliamların Düzenleyicisi MİT Görevlileri

D- 12 Eylül Faşist Valileri

E- Emniyet Genel Müdürleri, Emniyet Müdürleri, Şube Müdürleri, İşkenceci Polisler ve Ordu Mensupları

F- Haklarında İşkence Yapmaktan Dava Açılan Ama Cezalandırılmayan İşkencecilerden Bazıları

G- 12 Eylül'ün Savunucusu Hukukçular

H- İşkenceci Faşist Cezaevi Müdür ve Cezaevi Personeli

İ- 12 Eylül'e Destek Veren ve İşkenceleri Savunan ya da Bizzat Katılan Doktorlar

J- 12 Eylül'ün Destekçisi Sermayedarlar

K- 12 Eylül'ün Kırsal Kesimdeki Destekçisi Büyük Sermaye Sahipleri

L- 12 Eylül Sabahı Bakanlıkları Teslim Almaya Giden ve Yetkileri Devralan Subaylar

M- '82 Faşist Anayasasını Hazırlayan ve Devrimcilerin İdamını Onaylayan Danışma Meclisi Üyeleri

N- 12 Eylül'ün I. Faşist Hükümeti ve Üyeleri

O- 12 Eylül Yönetiminin Sivil Görünümlü Devamı Niteliğindeki Faşist ANAP Hükümetinin Üyeleri

P- Teröristlerin Rehabilitasyonu Sempozyumu na Katılanlar ve Rehabilitasyon Uzmanları

R- Halk Düşmanı İtirafçı Hainlerden Bazıları

S- 12 Eylül'ün Halk Düşmanı Politikalarında Aktif Rol Alan Diğer Bazı Öne Çıkan İsimler

T- 12 Eylül Döneminin Gerici Faşist Eğitimci leri

- VERİN KARARINIZI

I. Ordu Komutanlığı II No'lu Askeri Mahkeme Başkanlığına
Baştabya
Tarih: 27 Ekim 1988

Tüm dünya halklarına selam olsun!..
Dünyanın kırlarında, dağlarında, varoşlarında, sokaklarında, fabrikalarında, okullarında özgürlük güneşine
koşanlara selam olsun!..
Ve ant olsun!..
İşkence tezgahlarında, toplama kamplarında, darağaçlarında, duvar diplerinde esaret zincirlerini parçalayıp
destanlar yaratan devrim savaşçılarına ve yoldaşlarımıza ant olsun!..
Ant olsun ki, düşenler unutulmayacak!..
Ant olsun ki, dökülen kan yerde kalmayacak!..
Ant olsun ki, elimizdeki bayrak düşmeyecek!..

İTİRAF EDİYORUZ!

Savcılar, yargıçlar, bizi mahkum etmeye çalışan egemen sınıflar!

Rahatlayın!..

Evet, biz suçların en büyüğünü işledik!..

Ülkemizin her yanını işgal ettiler, her metrekaresini üsleri, tankları, topları, nükleer bombaları ve füzeleriyle
donattılar.

Onları biz çağırmadık!..

İTİRAF EDİYORUZ: Emperyalistleri, ayak izlerine kadar ülkemizden silmek için, bağımsızlık şiarını haykırma
suçunu işledik!

"Kemer sıkma" diye diye, halkımızın boğazına IMF zincirini doladılar.

IMF ile masaya biz oturmadık. İpotek anlaşmalarına biz imza atmadık!

İTİRAF EDİYORUZ: Beşikteki bebekten evdeki emekliye kadar, halkımızın kanını kene gibi emenlerin korkulu
rüyası olma suçunu işledik!

Coplarıyla, süngüleriyle, zindanları ve yasalarıyla faşizm, halkımızın üzerinde terör estirdi.

Bu faşist devleti biz kurmadık.

İTİRAF EDİYORUZ: Faşist devleti yıkıp, her türlü güzelliğin boy vereceği, devrimci halk iktidarını kurmak için
savaşmak suçunu işledik!

Ülkemizin sokakları, fabrikaları, köyleri, okulları işgal edildi.

Maraş'ta hamile kadınları ağaçlara çivileyen, çocukları katledenler biz değildik!

İTİRAF EDİYORUZ: Halkı canından, evinde, yurdundan, okulundan eden CIA uşaklarını, sermayenin faşist
sürülerini cezalandırma suçunu işledik!

Açlar ordusunu, işsizler ordusunu biz yaratmadık. İntiharı, fuhuşu, uyuşturucuyu biz yaymadık. Rüşveti, yolsu-
zluğu, ahlaksızlığı erdem sayan biz değildik!

İTİRAF EDİYORUZ: Çürümenin, yozlaşmanın, kokuşmanın karşısında olma, emeği en yüce değer sayma
suçunu işledik.

Bir gece vakti halkımızın şafağı karartıldı. İnsanlarımız kan uykularından çığlık çığlığa uyandırıldı.

Bir anda insanlar sokaklardan toplanırken, emirlerini yağdıran beş Yankee işbirlikçisi biz değildik

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

İTİRAF EDİYORUZ: Biz halkız, sırtımıza saplanan 12 Eylül hançerine karşı direnme suçunu işledik!

Ellerinde manyetoları, falaka sopaları, askılarıyla geldiler.

Adsız insan kanlarıyla dolu işkence yuvalarını biz yaratmadık!

İTİRAF EDİYORUZ: Ana karnındaki bebekten ak sakallı dedelere kadar elektrik verenlerden hesap sorma suçunu işledik!

İŞTE SUÇLARIMIZI!..

TÜM DÜNYAYA İLAN EDİYORUZ Kİ: BU SUÇLARI İŞLEMeye DEVAM EDECEĞİZ!..

ÖNSÖZ

Bir tarih yazıldı, yazılıyor.

Bu tarih, işkencede, cezaevinde, mahkemede doruklara ulaştı. Bazen düşer gibi old; eğmek, kırmak istediler. Ama yapamadılar. Ve onlar yeniden ayağa kalkıyor...

Onlar, "örgüt değiliz, hayır hiç bir şey yapmadık" da diyebilirlerdi; demediler. "Biz sizin devletinizi yıkmak ve demokratik halk iktidarını kurmak istiyoruz" oldu her koşulda söyledikleri.

Sözleri, yazıları, suç duyuruları, hemen her hareketleri suç diye nitelendi. Yeni cezalar verildi. Susturulmaları amaçlandı. Susmadılar. "Bizi teslim alamazsınız", "BAŞARAMAYACAKSINIZ", "Haklıyız Kazanacağız" sloganını dalga dalga yaydılar.

Ülkede yaprak kımıldamazken "biz Marksist-Leninizistiz, sizlerden af istemiyoruz" dediler.

Gerektiğinde öldüler, yaralandılar, aç-susuz kaldılar, hem de aylarca. Sekiz buçuk yılda yaklaşık bir yıl aç kaldılar, üç yoldaşlarını ve bir siper arkadaşlarını ölüm orucunda şehit verdiler...

Özleri ne idiye sözleri de o olacaktı.

Varsın egemenler başları üzerinde kör balta sallandırsın, yapacakları tek şey vardı: Devrimin ve emekçi halkın sosyalizm davasını -sadece genel sözlerle değil, devrimci eylemin zerresini bile sahiplenmekten kaçınmayarak- faşizm karşısında gür sesle savunmak. Halka karşı suç işleyenlerin suçlarını yüzlerine haykırmak.

Çıktıkları kürsüde yaptıkları da bu oldu...

Siyasi bir dava, bellidir ki, hukuk metinleri arasına sığdırılan sözlerle yürütülemez.

Çünkü o, mahkeme salonları içine kapanmış, ceza maddeleriyle geçen bir boğuşma değil; dünyanın her köşesinde süren, bütün dünya halklarının kendi öz davası, evrensel kavgasıdır.

Bu kavga tutsaklık gerekçesiyle de olsa yasal duvarların kenarı boyunca yürümekle bağdaşmıyor. Ne yazık ki, Türkiye Sol'una bugüne kadar böyle bir "savunma" anlayışı egemendi. Dolayısıyla bu duvar da yıkılmış oldu...

Şimdi savunma da yargılanıyor.

Ama asıl yargı tarihin ve halkın yargısı olacak.

HAZİRAN YAYINEVİ

Bölüm: 1

HERKES KONUŞTU SIRA BİZDE

Bugüne kadar herkes konuştu biz dinledik, ama artık sıra bizde!...

Evet, gerçekten de bugüne kadar DEVRİMCİ SOL davası hakkında ilgili-ilgisiz herkes konuştu.

Örneğin 12 Eylül generalleri, hiç susmadılar; yıldızlı apoletli üniformalarıyla da, "sivilleri" giydikten sonra da hep konuştular. Uluslararası alanda, "Paul HANZE'nin çocukları" olarak bilinen bu generaller, sabah-akşam "vatan hainleri" diye bizlere saldırıp durdular.

Karış karış sattıkları vatandan söz ediyorlardı.

Yine MIT'in, siyasi polisin işkencecileri; manyetolarıyla, falakalarıyla, "filistin askıları"yla hep konuştular.

Bir ellerinde viski şişesi, bir ellerinde falaka sopası "vatan hainliğimizin" senaryosunu yazdılar.

Rüşvetçi-kaçakçı Süleyman TAKKECİ'nin yardımcılığını yapan savcılar da diğerlerinden aşağı kalmadı tabii.

Ellerinden "ingiliz sicimi" hiç eksik olmadı. Onunla yatıp kalktılar. Ve durmadan yazdılar. İddianameler iddi-anameleri kovaladı. Hep aynı şeyleri söylüyorlardı: Biz "vatan haini"ydik!

Ve sizler... Siz 12 Eylül yargıçları. Sizler de bu koronun dışında kalmadınız. Belki statünüz gereği, diğerleri gibi açık konuşmadınız; ama 12 Eylül generallerinin, işkencecilerin ve askeri savcılarının "vatan hainliği" demagojisini kanıtlamak için elinizden geleni yaptınız.

Yasa adına oturduğunuz o kürsüden, vatan hainlerinin suçlarını örtbas ederek bizleri susturmak için, tüm yasaları ayaklar altına aldınız.

Ama artık sıra bizde! Şimdi biz konuşacağız!

Resmi adıyla "savunma" yapacağız.

Ne anlatacağız bu "savunma"da acaba?

İşte sizlerin de büyük bir acelelelikle beklediğiniz gün geldi!

Evet yargıçlar, ne yapmamızı bekliyorsunuz, ne anlatmamızı istiyorsunuz?

Pişmanlık mı getirelim, af mı dileyelim? Yoksa, sadece yapmadım, etmedim mi diyelim?

Genellikle bunları beklediniz. "Savunma"dan anladığınız buydu. Bunun dışında her şeyi "savunma sınırını aşılıyor" diyerek engelleyen siz değil misiniz? Kaç kişinin sorgusunu okutmadınız, kaç dilekçenin okunmasını engellediniz hatırlıyor musunuz? Bu yüzden hakkımızda kaç kere suç duyurusunda bulundunuz? Saydınız mı hiç? Kuşkusuz bu suç duyurularınızla, kaç yıl ceza aldığımızı da hiç merak etmediniz.

Size göre savunma, sizin, yani 12 Eylül'ün "merhametine sığınmaydı". Biz ise yenilmiştik size göre ve madem ki bir kere yenik düşmüştük, merhametinize sığınmaktan başka çare yoktu!

Bu mudur savunma?

Teslim olmaktır bunu adı yargıçlar! Siz savunma değil teslimiyet aradınız. Bağırıp çağırımlarınızın ardında da, suç duyurularınızın ardında da hep bu arayış vardı. Ama bulamadınız. Hayır mı diyorsunuz? Savunmanın ileriki bölümlerinde bunu da açacağız, göreceğiz.

Savunmaya başlamadan önce, sizlere şunu söylemek istiyoruz. Burjuva anlamda da olsa, hukuka biraz saygınız varsa, teslimiyet aramak sizin göreviniz olmamalı, artık geriliği ve ilkeliliği simgeleyen bu anlayışı terketmelisiniz. Savunmamıza da bu köhnemiş anlayışla bakacaksanız, burada ne savunma olur ne de mahkeme. Savunma yapmamızı istemiyorsunuz demektir. Amacınız savunma almak değil, sadece ve sadece teslim almak demektir.

Savunma, teslim olmak, merhametinize sığınmak değildir. Neyin neden yapıldığının açıklanmasıdır savunma. Bizim görüşlerimizi korumamız, sizleri hiç ilgilendirmez.

Savunmamız bizim görüşlerimizdir, dün de savunuyorduk bugün de. Ve dün savunduğumuz için yargılanıyoruz. Dün bunları neden ve nasıl savunduğumuzu ve bunun sonucu neyi nasıl yaptığımızı açıklamaktır savunmamızın temeli.

Buna suç diyorsanız, bunun anlamı siz savunma yapmayın demektir.

Hem sonra neden kendinizi "kolluk" gibi görüyorsunuz? Bu ülkede "suç"u önlemek için "kolluk" diye bir kurum varsa, sizin ayrıca "suç"u önlemek diye bir fonksiyonunuz olamaz. Bırakın da bu devletin polisi-askeri aldıkları maaşı haketsinler! Siz ancak "suç" işlendikten sonra varlık kazanan bir kurumsunuz. Size bunun için maaş veriyorlar. "Suç"tan önce ve "suç" sırasında normal vatandaştan en küçük bir farkınız yok. Bizleri "suç işlemek"ten korumaya ise hiç gerek yok!

Ama bir kişi 12 Eylül ruhuyla yaşıyorsa, durum değişir. Bu ruhla yaşayan herkes kendini 12 Eylül generali sayar. Ve oturduğu koltuğu imparatorluk yetkisiyle donatır. Ona göre savunma da suçtur, sorgu da... Hâlâ düzene karşı çıkıp onu değiştirmeye çalışmak ise suçların en büyüğüdür.

Cezası idamdır!

Savunmanın suç olduğu başka bir ülke, başka bir hukuk sistemi var mı acaba? Gösterebilir misiniz? "12 Eylül Hukuku" gibi bir hukuk sisteminde ve böyle bir sistemin geçerli olduğu ülkelerde ancak savunma ile "suç" kavramları yan yana getirilebilir.

Bu Dava Nasıl Açıldı?

Bu dava nasıl açıldı yargıçlar?

Siz ne dersiniz savcı beyler nasıl açıldı acaba?

12 Eylül diyorsunuz, huzur ve güvenlik diyorsunuz değil mi? "Sihirli" bir sözcük bu 12 Eylül. Kimine ikbal,

kimine ise kan ve gözyaşı getirdi.

12 Eylül sabaha karşı 04.00'de, ülkeyi işgal emrini verenlere bir bakın. EVREN'ler, ŞAHİNKAYA'lar, TÜMER'ler, ERSİN'ler, CELASUN'lar, ÜRUĞ'lar... Bu isimlerin ardından hemen ne geliyor dilimizin ucuna? İşkence, ölüm, kan ve gözyaşı. Başka? Başka neler geliyor? Şirketler, daireler, katlar, arabalar, yatlar, kadınlar...

Ne diyordu EVREN cuntanın ilk günlerinde: "Biz kendimizi feda ettik!" Nasıl da feda etmişler kendilerini, lüks ve ayrıcalık içinde yüzüyorlar. Feda edilen halk ve ülke miydi, yoksa onlar mı?

İşkence, ölüm, acılarla yoğrulmuş bu toprakları Araplara, Amerikalılara, Almanlara, Japonlara, İngilizlere, uluslararası tekelci şirketlere karış karış sattılar. Hem de bedava, yok pahasına.

İşte bunun için işgal edildi ülke. Bunun için bir sabah 45 milyon insana "teslim ol" dediler. Bunun için sokakları her an ateşe hazır askerlerle, tanklarla, panzerlerle, mitralyözlerle donattılar. Bunun için binlerce insanı kışlalara, karakollara, emniyet saraylarına doldurup işkenceden geçirdiler. Bunun için onlarca insanın idam fermanını imzaladılar. Ve bunun için mahkemeleri kurdular.

Tüm bunların yanında yatların-katların-arabaların-şirketlerin sözü mü olur?

Ne önemi var canım! Maksat vatan kurtulsun!

Sizin 12 Eylül dediğiniz nedir biliyor musunuz?

İşkencehaneleri düşünün biraz.

Ağzı salyalı, bir elinde içki şişesi, ağzında en bayağı küfürler bir işkenceci, çınlıplak yatırmış falaka atıyor örneğin.

Veya ayaklarından tavana astığı bir gencin testislerini buran, elektrik veren, sadistçe çöğlükler atan bir işkenceciyi gözlerinizin önüne getirin.

Bu da mı yetmedi, o zaman bir genç kızın ırzına geçen "güvenlik güçlerinizi" düşünün. Güvenliğiniz nasıl sağlanıyormuş görün.

Kapatın gözlerinizi, bunları kafanızda canlandırın. Korkmayın 12 Eylülcülüğünüze hael gelmez korkmayın!

Hatırlamanız gerekir. Siz yine o kürsüdeydiniz. Ve biz de kimi zaman gözümüz, kimi zaman kulağımız patlamış bir halde, yahut da vücudumuz yara-bere içinde ve don-atlet buraya getiriliyorduk. İşte o zamanlar haklarında suç duyurularında bulunduğumuz cezaevi müdürleri vardı ya. Hani sizin de suç duyurularımızı "cezaevi idaresinin tasarrufudur" diye reddederek koruduğunuz cezaevi müdürleri. Onlardan bir tanesi daha itiraflara başladı. Gazetelerde işkence yaptığını gizlemiyor ve bu konuda açıklamalar yapıyor. Bu adamlarla ortak çalıştığınızı düşünün. İşte budur 12 Eylül ve onun mahkemeleri...

Ya siz savcı beyler, size anlatmaya gerek var mı 12 Eylül'ü?

Burada da anlatsanıza savcılık odasında bize anlattıklarınızı. Neden işkence yapmaya mecbur olduğunuzu yeniden anlatın. Sonra insanları nasıl yeniden işkenceyle tehdit ettiğinizi de anlatın. Tanıkların nasıl üzerine yürüdüğünüzü anlatmayı da unutmayın. Anlatamazsınız ama. O günlerdeki rahatlığınız yok artık. Hep öyle gidecek sanıyordunuz. "Düşüler elimize, nasıl olsa asacağız hepsini" diye düşünüyordunuz. Sizi böyle düşündüren, sizi böyle pervasız davranmaya iten 12 Eylül'dü. Ne güzel günlerdi onlar öyle değil mi? Ama 12 Eylül'ler böyledir işte! Bir anda yapayalnız bırakıyorlar insanı. Özcesi kullanıp atıyorlar bir kenara... Sizi ancak EVREN ve suç ortakları anlar. Onlar da aynı deritten muzdarip ne yazık ki...

Evet 12 Eylül mahkemelerinin yargıçları-savcıları. İşte sizin 12 Eylül'ünüz! Ve işte bu davanın ve tüm 12 Eylül davalarının temeli!

İşte 12 Eylül'ün huzur ve güveni! Koskoca 12 Eylül'ünüzü, açtığı siyasi davaları bile bitiremeden köşe-bucak saklanacak yer aramaya başladı. İtiraflar itirafları kovalıyor. 12 Eylülcüler içtiklerini kusmaya başladılar! Ağzlarından halkın ve devrimcilerin kanı akıyor! Bu muydu huzur, bu muydu güvenlik?

Ve siz bu salonda; salonu temizletecek bir adam bile bulamaz durumda, yapayalnız bir halde iken 12 Eylül'ü sürdürmek istiyorsunuz.

Evet 12 Eylül kimine ikbal, kimine kan ve gözyaşı getirdi. Ve siz yargıçlar-savcılar sizler, 12 Eylül'le özdeşleştirdiğiniz bu davadan ne bekliyorsunuz? Evet ne bekliyorsunuz, istediğiniz idamlardan, vereceğiniz cezalar-dan?

Ne bekliyorsunuz başından sonuna işkenceye, katliama, yasadışılığa dayanan bu davanın sonucundan?

12 Eylül'ü mü kurtaracaksınız?

Kurtaramazsınız, kurtaramayacaksınız!

Neden kurtaramayacağınızı, bu davanın neden ve kime karşı açıldığını düşünürseniz bulursunuz.

Bu Dava Neden Açıldı?

Neden açıldı bu dava hiç düşündünüz mü?

Anarşi ve terörden mi söz edeceksiniz?

Düşünün biraz...

Katliamları düşünün bir. Maraş'ta, Sivas'ta, Çorum'da, Elazığ'da, Malatya'da, kahvehanelerde, üniversitelerde, liselerde, meydanlarda olan katliamları, 1 Mayıs 1977'leri, 16 Mart 1978'leri, 24 Aralık 1978'leri düşünün.

Kimler katledildi, kim katletti?

Fabrikaları düşünün. Emeginin hakkını almak için direnen işçileri ve onlara saldıranları düşünün. Kim saldırıyordu işçilere, kimler kurşunlayıp bombalıyordu sendika binalarını, kimler pusularda katlediyordu, işkencelerde sakat bırakıyordu, öldürüyordu? Sizin güvenlik güçleriniz ve beslemeleri değil miydi bunları yapan?

Köylüleri düşünün. Bir karış toprağı olmayan, tefecinin-ağanın-jandarmanın elinden kan ağlayan köylüleri. Onların bir karış toprak mücadelesini sopayla, kanla, kurşunla bastırma emri veren jandarma subaylarının maaşlarını

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

bu devlet vermiyor muydu?

Okulları düşünün ve faşistleştirilmeye çalışılan öğrencileri. Kim işgal ediyordu bu okulları ve kim kurşunluyordu öğrencileri? Faşist işgallerin, katillerin koruyucusu kimlerdi? Kimler bekçilik yapıyordu bunlara? Üniformaları ne renkti, maaşlarını nereden alıyorlardı bunlar?

Mahalleleri unutmayın! İşgal altındaki gecekondu mahallelerini, bombalanan, kurşunlanan, gece yarları basılıp toplanan yoksul emekçi halkın oturduğu mahalleleri. Kim kurşunluyordu bu halkın oturduğu kahveleri? Kimler gece yarları arama adı altında talan edip onlarca insanı işkence tezgahlarından geçiriyordu?

Kürtler vardı, hani dilini-kültürünü yasakladığınız, "Dağ Türkleri" dediğiniz Kürtler. Kürtçe konuşuyor diye bu insanları hapsedip işkenceden geçiren kimlerdi? Kimlerdi bunların isimlerini değiştirenler, yerinden yurdundan koparıp sürgün edenler?

Evet böylesi bir sivil ve resmi terör ve buna karşı mücadele eden devrimciler vardı. Dernekler kurdular, örgütlendiler, "yasadışı" örgütler kurdular ve mücadele ettiler. Faşist işgalleri kırdılar, can güvenliğini sağlamaya çalıştılar, işkencecileri ve faşist katilleri cezalandırdılar, emekçi halkla birlikte ekonomik-demokratik, siyasi haklarına sahip çıktılar.

Hangi terörden söz ediyorsunuz? Bu dava hangi terörü önlemenin bir aracı olarak açıldı?

Terör devam ediyor. 8 yıl boyunca en azgın seviyelere ulaştı. İşçiler, köylüler, öğrenciler, memurlar, öğretmenler, Kürt ve Türk halkı yani tüm emekçi halk, 12 Eylül gününden itibaren vahşi bir baskı ve sömürü altında ezilmeye devam ediyor.

Hangi terörden söz ediyorsunuz? Terör devam ediyor, hem de zincirlerini koparmış kuduz bir köpek gibi saldırıyor yoksul Türk ve Kürt halklarına.

Neyi, kimi yargıladınız açık konuşmalısınız?

Emekçi halkın baskı ve sömürüye karşı mücadelesini değil mi?

7 yıldır şu salonda terör diye, anarşi diye saldırdığınız emekçi halkın mücadelesiydi. Ve bu dava da bu nedenle açıldı.

12 Eylül, emekçi halkın mücadelesini boğmak için geldi. Katliamlar, işkenceler, darağaçları, toplama kampları bunun içindi. Tüm politikalar bunun üzerine kuruluydu. Ve mahkemeler de bu politikaların önemli bir parçasıydı.

Sindirmenin, gözdağının bir aracıydı mahkemeler. Devrimci, yurtsever militanları yok etmenin, çürütmenin "yasallaştırılmış" bir biçimiydi tüm 12 Eylül mahkemeleri. Ve sizler de bu politikanın, bilinçli veya bilinçsiz araçları oldunuz. Bilinçli de olsanız, bilinçsiz de olsanız, kullanılan bir araç oldunuz. Çünkü kullandınız. 12 Eylül'ün baskı politikasında kullandınız. Mahkeme bittiğinde, sizi bekleyen son, kullanılmış bir eşya gibi bir kenara itilmekten başka bir şey olmayacak. Bir kenara bırakılacaksınız ve kararlarınızı topluma karşı savunamayacaksınız.

Egemen güçlerin halka karşı politikalarının "aracı değiliz" mi diyorsunuz? Bir düşünün o zaman, 7 yıl boyunca "hukukçu" olmakla ilgili ne yaptınız? Yaptığınız hangi iş, hukukçuluğun ilgi alanındaydı? İşkencecilerle, toplama kampı müdürleriyle ortak çalışmak mı? Komutanlardan emir beklemek mi? Sanıksız duruşma yürütmek mi? Mahkeme salonunda operasyon emri vermek mi? Askeri Yargıtay Başkanınız bile "işkence sözleşmesini uygulamayan davaları bozacağız" derken, bu taleplerimizi "bizi ilgilendirmez" diye reddetmek mi? Hangi hukuk fakültesinde bunlar öğretiliyor?

Ama 12 Eylül'ün tüm politikaları gibi mahkemeler politikası da iflas etti. Pişman, dönecek, yalın, af dileyen insanlar yaratmaktaki onun amacı. Bakın diyecekti halka; "Bunlar mı sizi savunacak, bunlar mı sizi kurtuluşa götürececek, bunlara mı güveniyorsunuz?" Ama diyemedi, sözler her seferinde kursağında düğümlendi kaldı.

12 Eylül mahkemeleri, oligarşinin yüz kızartıcı suçlarından biri olarak tarihe geçti. Oligarşi bu utançtan bir an önce kurtulmak istiyor. Onun içindir ki bir yıldır bu salonda en çok kullanılan sözcükler "Acelemez var" oldu.

Türkiye'nin emekçi halkları, bugün 12 Eylül mahkemelerini çok iyi tanıyor. Mahkemelerin oligarşinin sesi olduğunu bildiği gibi, devrimcilerin de bu salonlarda emekçi halkın sesini yükselttiklerini çok iyi biliyorlar.

Oligarşi, bu salonlardaki sesinin gitgide kısıldığını çok iyi biliyor, bunun için sinirleniyor, bağırıyor, hezeyana kapılıyor ve artık kendini savunmakta güçlük çekiyor. Ama Türkiye'nin emekçi halkları, bu salondan yükselen gür sesinden gurur duydu her zaman ve duyacak. Onları utandırmadık, utandırmayacağız!

Ve siz 12 Eylül mahkemelerinin yargıçları, terörist mi arıyorsunuz?

Dosyaları, iddianameleri iyi karıştırın. Düzenleyenlerin isimlerini not edin bir yere, uzun bir terörist listesi çıkacaktır karşınıza.

Terörist mi arıyorsunuz? Mahkemenizin bağlı olduğu makama ve kuruma çevirin gözlerinizi, görürsünüz. Oradan da uzun bir liste çıkacak karşınıza.

Terörist mi arıyorsunuz? Sizin için anında özel yasalar çıkaran Cuntaya dikin gözlerinizi. En büyük beş teröristi bulacaksınız karşınızda!

Ya siz 12 Eylül savcıları, siz de mi terörist arıyorsunuz?

O kadar uzağa gitmeyin, aynaya bakmanız yeterlidir.

Evet, yargıçlar ve savcılar.

İşlerin buraya varacağını, herkesin 12 Eylül'ü; mahkemelerini, işkencecilerini, toplama kampı müdürlerini, generallerini, başbakanlarını, Devlet Başkanlarını, Konsey üyelerini suçlayacağını hiç beklemiyordunuz değil mi? Doğal... Geri bırakılmış ülkelerin bürokratları hep böyle düşünürler. Çünkü ülkenin içinde bulunduğu durumu, neyin nereye varacağını göremezler.

Ama açın bakın, o, savcının mütalaasında "itiraf" diye kabul ettiği sorgularımıza, dilekçelerimize. 12 Eylül'ün de hükmünün sona ereceğini söylüyoruz orada. Orada Türkiye'nin küçük-burjuvalar ülkesi olduğunu, kimsenin zayıftan yana olmadığını da söylüyoruz. Dün 12 Eylül'e alkış tutanların, bugün 12 Eylül'ü yargılamak istemesi garib-

inize gitmesin.

Bu kadar yalnız kalacağınızı da hiç beklemiyordunuz kuşkusuz.

Açın bakın sorgularımıza-dilekçelerimize. Yalnız kalacağınızı, herkesin sorumluluğu size yükleyeceğini de söylüyoruz.

Neden böyle oldu düşündünüz mü?

Biz söyleyelim.

Birincisi, cüppelerinizle siyasete girdiniz, hem de Türkiye tarihinin en kanlı diktatörlüğünün emrinde yaptınız bunu. Siyasi mücadelede yasalar değil güç vardır. Yeneler ve yenilenler vardır. Yenen, yenilene kurallarını kabul ettirirse yenendir. İşte siz bu kuralları kabul ettirmenin aracı olmaya soyundunuz. "Yenen" taraf olmak bu mahkemelere bağlıydı, başaramadılar, başaramadınız!

İkincisi, tarihi yargılamaya kalktınız. Oysa tarih yargılanmaz, yazılır. Ve tarihi yazan da hep ileriye doğru hamle edenler olmuştur. Siz, tarihi geriye çevirmek isteyenlerle, durdurmak isteyenlerle birlikte tarihi yargılamaya kalktınız.

Nerede tarih demeyin. Tarih bu salondaydı her zaman.

Tarihi Yargılayamazsınız!

Bu dava, sadece buradaki 1300'e yakın insanla ilgili olmadı hiçbir zaman. İnsanoğlunun tüm tarihi vardı bu davada ve geçmişle-geleceğiyle tüm dünya. Ve sizler bunun farkına bile varamadınız. Farkına varmanız da düşünülemezdi. Çünkü dünyaya kara kaplı kitapların satır aralarından baktınız hep. Ve ufkunuz Selimiye'nin daracık pencerelerinin boyutlarıyla sınırlıydı. O yüzden ne tarihi görebildiniz, ne dünyayı, ne de Türkiye'yi.

Sizler hep bu salona baktınız, ama salonu da göremediniz. Görebildiğiniz sadece tahta sıralardı. Oysa dedik ya salon çok kalabalıktı. Tarih tüm varlığıyla salondaydı. Kimler yoktu ki?

Sokrat oturuyordu bir köşede. Elinde boş baldıran kadehi ve karşısında onu can kulağıyla dinleyen öğrencileriyle.

Spartaküs vardı sonra salonda. Yanında yüzlerce kendisi gibi köle arkadaşlarıyla.

Sonra Baba İshak da hiçbir duruşmayı kaçırmadı.

Bedreddin köşeye divanını kurmuş, Torlak ve Börklüce'yle birlikte müritlerini dinliyordu.

Tupac Amaru da sessiz ve vakur kişiliğiyle oturuyordu bu davada. Yanında beyaz adama lanet okuyan binlerce Kızılderili vardı.

Pir Sultan gelmişti, elinde sazı, dilinde "dostun selamı."

Siz salt bu tahta sıralara baktınız boş gözlerinizle. Ama ardımızdaki yiğit Paris Komünarlarını göremediniz.

Dünya proletaryasının bilim ışığı, öğretmenleri Marks-Engels aramızdaydı. Öğrencilerinin mücadelesinde haklılıklarını, zaferlerini onurla izliyorlardı.

Petersburg Sovyeti'nin işçi-köylü ve askerleri LENİN'le birlikte bu salondaki tartışmaların içindeydi çoğu kez.

Mustafa SUPHI ve 14 arkadaşı buradaydılar. Karadeniz'in soğuk suları onları hiç ıslatmamıştı.

Mao, Kızıl Meydan'da topladığı bir milyondan fazla Çinliyle birlikte geldi her seferinde.

Vietnam cangillerinde Amerikan emperyalistlerine kan kusturan Vietkong'lar vardı; Ho Amca'nın etrafında bir çember olmuşlardı.

Bir köşede de sakallılar vardı. Sierra Maestra'dan yeni inmiş gibiydiler. Che her zamanki gibi "emperyalizme karşı savaş naraları"nı haykırıyordu.

Deniz, Yusuf, Hüseyin, darağaçlarını da birlikte getirmişlerdi. Bizimle birlikte haykırdılar sürekli.

Mahir'ler Kızıldere'den geliyorlardı. Elbiseleri barut kokuyordu hala. Bütün direnişlerimizde, çatışmalarımızda yan yanaydık, omuz omuzaydık onlarla.

Apo, Haydar, Hasan, Fatih hep yanibaşımızdaydılar. Konuşuyorlardı. Selçuk'lar, Ahmet'ler, Büçkün'ler, Hatice'ler de aramızdaydılar.

Üniforma giyemeden şehit olan Filistinli "Çocuk Generaller" vardı. Ellerinde sapanları hazırды, cepleri taş doluydu yine.

Ve binlerce-milyonlarca isimsiz kahraman vardı, bakışları her an üstümüzdeydi.

Bu kadar değil tabii, salonda başkaları da vardı!

Atina despotları, Romalı tiranlar, şövalyeler-prensler-krallar, Amiral Cortes, Thiers, Çar, Kerenski, Çan Kay Şek, Diem, Batista, Salazar, Hitler, Mussolini, Franco, Somoza, Şah, Begin-Şaron, Pinochet onlar da buradaydı.

Sonra Kuyucu Murat Paşa'lar, Hızır Paşa'lar, Beyazıt Paşa'lar, Çelebi Mehmet'ler, Abdülhamit'ler, Nihat ERİM'ler de sürekli buradaydı.

İddianamelerin-mütalaaların, dosyaların içindeydiler. Her sayfada her satırda "ben buradayım" dediler. Kana kan diye, asın onları diye haykırıp durdular davanın başından bugüne dek.

Evet bu davada ne sadece buradaki 1300'e yakın insanın, ne de 12 Eylül generallerinin ne yaptıkları vardır. Bu davada insanoğlunun tarihi vardır.

12 Eylül savcılarına soruyoruz, ne yapmak istiyorsunuz?

Kimleri neye dayanarak suçluyorsunuz? İddianamelerinizi yazarken ilham aldığınız işkenceci katiller sürüsü hakkında, tarihin verdiği kesin hükmü bile bile, böyle bir işe hangi cesaretle girişiyorsunuz?

12 Eylül generallerine mi güveniyorsunuz yoksa? Boşuna savcı beyler, onlar her şeyi bir kenara bırakıp doldurdukları küpleri ve canlarını korumaya çalışıyorlar. Sizi düşünecek durumları yok.

Onların yaptıkları yasalardan mı cesaret aldınız? Bu da faydasız. O yasalar bir bir çöpe atılmaya başlandı. Oligarşinin yenilenmeye, 12 Eylül'ün açtığı, kangren olmaya yüz tutmuş yaralardan kurtulmaya ihtiyacı var. Emekçi halkın her geçen gün biraz daha yükselen muhalefeti karşısında, oligarşi, 12 Eylül'ü de, yasalarını da ve o yasalara dayananları da kurban etmekten çekinmeyecektir. Buna sizler de dahilsiniz.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Ya siz 12 Eylül yargıçları, ya siz neye güvenerek bu göreve koştura koştura geldiniz? Sizi mecbur kılan neydi?

Zorla mı getirdiler?

Geçim derdinden, sicil kaygısından mı geldiniz?

Bunların hepsi de basit gerekçeler olacaktır. Evet, basit insanların boyun eğeceği sorunlar, kaygılar, zorluklardır bunlar. Anlıyoruz. Evet ama, bunlardan değil tarihten korkmak gerekir.

Meslek aşkıyla mı geldiniz?

Yargıtay Başkanının bile, askeri mahkemelerin emir-komuta zincirine göre işlediğini, bunun için de bu mahkemelerin yapısıyla yargıçlığın bağdaşmayacağını belirttiği günümüzde, böyle bir gerekçeyi öne sürmek çok komik olur doğrusu.

Düşünceleriniz nedeniyle mi geldiniz yoksa?

O zaman açık olun. Bırakın yasaları, usulü-hukuku bir yana, açık davranın, cüppelerin arkasına saklanmayın. Ama böyle bir düşünceyle geldiyseniz yapamazsınız bunu. Çok denediler ve yenildiler.

O halde neden geldiniz? Bunu açıklamak gerekir. Çünkü 12 Eylül sizleri bir alet gibi kullandı ve şimdi yalnızsınız. Yalnız ve sahipsizsiniz. İnsan olarak da yargıç olarak da sahipsizsiniz.

Bugüne güvenmeyin, cüppelerinizi çıkardığınız anda tüm sorumluluklarınızla başbaşasınız.

Çarşıda-pazarda göğsünüzü gere gere "ben DEVRİMCİ SOL davasının yargıcayım" diyebiliyor musunuz?

Neden söyleyemiyorsunuz? Hiç düşündünüz mü?

Bu davanın kararı yasalarla verilemez. Karar tarihindir.

Bu davaya yasalarla bakmak basitliktir. Basit insanların mantığıdır. Basit insanların mantığı, çevresini saran iradelerin, kuralların çizdiği sınırlarla belirlenir.

12 Eylül'ün baskıyla-zorla-demagoji ve yalanla bir kalıba soktuğu kafalar ve yasalar bu davayı açıklayamaz. Hiçbir tarihsel olay, yasaya uygun olup olmamasıyla tarihe geçmemiştir. Her büyük olay, haklılığı ve haksızlığıyla tarihte kendine yer bulur.

Karar vermeyin demiyoruz.

VERİN KARARINIZI!

Verin idamları, cezaları ve yazın gerekçeli hükmünüze "vatan haini"ydiler diye.

Evet vatan hainiydiler diye yazın hiç çekinmeden!

Çünkü biz emperyalizme ve faşizme karşı savaştık.

Çünkü biz emekçi halkın yanında olduk, onunla öldük, onunla ayağa kalktık.

Çünkü, grevlerde, fabrika işgallerinde, toprak işgallerinde, gecekondu yapımında, boykotlarda, yürüyüşlerde biz vardık.

Çünkü işkencenin, zulmün katliamların karşısında biz vardık.

Çünkü işkencecilerin, katillerin, kan emicilerin, sömürücülerin ölüm kararlarına kanımızla imza attık.

Evet verin kararınızı ve vatan hainleriydiler diye de ekleyin ve tarihe geçin.

Ama önce dinleyin.

Biz sizin "terörist", "anarşist", "bölücü", "vatan haini" edebiyatınızı yıllardır her gün, her saat, her vesileyle sabırla dinledik. Şimdi dinleme sırası sizde.

Dinleyin bir kere "vatan hainliği"mizin öyküsünü.

Bölüm: 2

OLİGARŞİ KONUŞTUKÇA BATIYOR

Marks, en kötü mimar ile en iyi arı arasındaki farkı, insanın yaratıcılığı olarak koyarken, insanın bitmek tükenmek bilmez enerjisinden de övgüyle söz eder. Ama buna rağmen yine de bilimsellikten kopmayan Marks, "insanlık kendi önüne ancak çözümleyebileceği sorunları koyar, sorunun kendisi ancak onu çözüme bağlayacak maddi koşulların mevcut olduğu ya da gelişmekte bulunduğu yerde ortaya çıkar" diye de not düşer. Çünkü toplumun devrimci güçleri, eski çürümüş ve çöken yapıyı yıkıp, onun enkazı üzerinde, yepyeni ve daha ileri bir toplumsal sistemi kurarlarken, bunu, ancak ve ancak tarihin kendilerine, o an için sağladığı nesnel koşulların verileriyle yapabilirler.

Bugün çok kaba olarak bile olsa, dünyaya ve tarihin gelişimine şöyle bir baktığımızda görüyoruz ki:

İnsanlık, üretim araçları üzerindeki burjuva mülkiyete son verecek ve halkın ortak mülkiyetini gerçekleştirecek, insanlığı köleciliğin zehirli armağanı asalaklıktan kurtaracak sosyalizme ulaşma mücadelesi veriyor.

Evet insanlık, herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre temel ilkesinin, geleceğini karakterini verdiği sınıfsız topluma, komünizme ulaşma mücadelesi veriyor...

Burjuvazi tarihsel zorunluluğun önünde durabilmek, iktidarını yitirmemek için, emekçi sınıfların iktidara yürüyüşünü faşist kurumları, zor yöntemleriyle engellemeye çalışıyor. Bu çabasında burjuvazi, hegemonyasının bir parçası olan dinsel, sanatsal, artistik, yazınsal kurumlarıyla, yığınların ruhi şekillenmelerini de yönlendirmeye gayret ediyor. Amacı çok açık: Emekçilerin sınıf bilincini çarpıtmak ve gelişmesini engellemek.

Proletarya ile burjuvazi arasındaki tarihsel hesaplaşmada, burjuvazi, o demagoji ve yalanı karakter edinen propagandasını, kendi ideolojisinin soysuzlaştırıcı etkisiyle birleştirerek, proletaryaya karşı kullanmaktadır. Düzeni sonsuza dek süreceği, egemenlerle emekçilerin uzlaşmasının mümkün olduğu ve Devrimci Hareketin devleti (düzeni) yıkamayacağı imajını emekçilerin kafasına kazımak, bu söz konusu propagandanın ana temalarıdır.

Emekçilere telkin edilen "uysallık"tır, "otoriteye itaat"tır. Kilisenin, "komşun bir yanağına tokat atarsa diğerini çevir" biçiminde özetlenen; "otoriteye-feodallere itaat" öğretisinin yerini, kapitalizme kesin darbelerin vurulduğu yaşadığımız çağda, eğitimi, basını, radyosu ve gitgide TV'siyle özde aynı fakat çok daha gelişmiş araçlarla yapılan 'sınıf bilincini' çarpıtma programları aldı.

Devrimi, halkın davasını boğmak için yürütülen karşı propagandanın, demagojinin burjuva literatüründeki adı; "psikolojik savaş"tır. Mc. CARTHÝ'cilik rüzgarlarının estiği yıllarda, "soğuk savaş" adıyla bilinen bu saldırının amacı, insan beynini kendisine karşı yabancılaştırmaktı. Burjuvazinin baskı ve tenkil politikasının propaganda cephesinde ifadesi olan bu saldırı, propaganda araçlarının eşgüdüm halinde işletildiği oranda etkili olacak, kamuoyu istenilen yöne kanalize edilecekti. Burjuva kuramcı G. ORWELL; radyo, TV, basın gibi araçları kastederek, "insanın kafasını kontrol altında tutacak güçlü manivelalardır" tanımını yaparken burjuvazinin bakışına da berraklık kazandırıyor.

Tarihsel olarak egemen sınıfların yüzyıllardır kullandıkları ama en "bilinçli" bir biçimde, Nazilerin geliştirip etkinleştirdiği ve II. Paylaşım Savaşı sonrasında, "çağdaş" propagandanın ana yöntemi yapılan "demagoji ve karalama"nın, inandırıcı kanıtlara dayanması gerekmiyordu. Telekomünikasyon ve iletişim alanındaki devrimle birleştirilerek, enformasyon ağının tekelci burjuvazi tarafından da denetlendiği çağımızda, artık güçlü propaganda aygıtlarıyla gerçekleştiriliyordu. Eski CIA başkanlarından W. COLBY de; "ülke ve insanlarını tek yanlı haberlerle beslemek, onları yönetmek için kolaylık sağlar" derken, en yalın biçimde bu gerçeğe parmak basmaktaydı.

Her cephede süren sınıflar çatışmasının orijinalitesine uygun olarak ülkemizde de, tüm dünyada olduğu gibi egemen sınıflar; "psikolojik savaş" yöntemlerini inceliklerle kullanıyorlar. İnsan olmak hakkını kullanma gücüne sahip olmayan, kendine yabancılaşan insan, sınıflar çatışmasının sert seyrettiği ülkemizde, oligarşinin görmeyi arzuladığı "vatandaş tipi"dir. Kuşkusuz, böylesi bir "vatandaş tipi"nin sürekliliği, öncelikle Devrimci Hareketin ve halk muhalefetinin susturulmasına ve yok edilmesine doğrudan bağlıdır. Anti-empyralist, anti-oligarşik halk devriminin zaferine doğru evrilen, yaşadığımız süreçte burjuvazinin propaganda cephesindeki amacı; Devrimci Hareketi yalan ve demagoji ile karalamak, halktan uzaklaştırmak olacaktır. Çünkü, onlar da biliyordu ki: Halkın örgütlü gücüyle birleşmiş devrimci mücadele asla durdurulamaz, yok edilemez. Bunu iyi bellemişlerdi. Devrimci Hareket hakkında karalama ve demagoji kampanyası açılmalı, gerekirse provokasyondan, iftirdan, yalandan kaçınılmamalıydı. Böylece ömürleri biraz daha uzasındı...

OLİGARŞİNİN HALKIN BİLİNCİNE SOKTUĞU ÖCÜ: ANARŞİZM!

12 Mart ve özellikle 12 Eylül faşist cuntası dönemleri, devrimcilere halkın verdiği desteğin önünü almak ve Devrimci Hareketi halktan tecrit edebilmek için, devrimcilerin, yalan, demagoji ve karalama bombardımanına tutulduğu dönemler oldu.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

12 Eylül faşist cuntası, yasa ve yönetmelikleriyle, "yakala ve öldür", "hapishaneye koy rehabilite et" biçimindeki katliam ve pasifikasyonlarıyla halka karşı yürüttüğü savaşta, yalnızca katliamı, sopayı, işkenceyi, süngüyü, zindanı kullanmadı; en az bunlar kadar etkili olacağını düşündüğü, yalana dayalı saldırılarıyla, hem halkı devrimcilere yabancılaştırmayı, hem de devrimcilere yönelik işkence ve katliamlarını meşrulaştırmayı amaçladı. Örneğin, Tunceli Synt. Komutan Yardımcısı, yayımlanmak üzere hazırladığı bildiride devrimcileri (yani Marksist-Leninistleri) tanımlarken şöyle diyordu: "... kardeş kanı akıtarak güzel yurdumuzu bölmeye çalışan hain, aldatılmış, kanmış, insan kanı dökmekten zevk alan sadist...", "her türlü hiyanet ve ahlaksızlığı yapan, alevi-sunni vatandaşları birbirine düşman eden", "katil", "korkak", "üç buçuk satılmış hain, bölücü, her türlü insan haysiyetinden yoksun eşkiya" ve "vatan hainleri" vb. vb... Bir yandan kendi yaptıklarını Nazilere bile pes dedirtecek bir ikiyüzlülükle, devrimcilere yamamaya çalışan bu faşist, bir yandan da "... bölücü ve yıkıcı örgüt elemanlarını yakaladığın yerde öldür" emrini veriyordu. Çünkü, altı milyon Yahudiyi gaz odalarında katledenlerin, Mai Lai katliamlarıyla Vietnam halkına terör estiren ABD emperyalizminin, insanlık suçu işleyen tüm karşı-devrimcilerin yaptıklarını meşrulaştırmaya şiddetle ihtiyaçları vardı. Sıradan bir Almanın, Amerikalının gözünde Yahudiler, komünistler öldürülmeyi, yok edilmeyi, "hak etmiş" olmalıydı. 12 Eylül faşist cuntası da, sıradan insanların nazarında devrimcileri bu duruma getirmeyi hedefledi.

Dünyanın herhangi bir yeni-sömürgesindeki cunta gibi 12 Eylül faşist cuntası da; Marksizm düşmanı, kollektif mülkiyet karşıtı her türden sınıfsal-siyasal örgütlenmeyi, devrimci disiplini ve otoriteyi reddeden "anarşist"leri, devrimcilerle özdeş tuttu. Tüm propaganda araçlarıyla devrimcileri anarşist diye adlandırdı. Günlük basın organlarında, TV ve radyoda her gün defalarca "anarşist-terörist" yakıştırmasının propagandasını yapan oligarşi, devrimcileri, halka; şiddet delisi paranoyaklar, psikopatlar olarak göstermeye çaba sarfetti. 12 Eylül döneminde zirveye çıkan bu "terörizm-terörist" demagojisi, o kadar çok işlendi ki, sokakları süngülerle donatanlar, caddeleri "DURI" barikatlarıyla kuşatanlar, evlere kendilerini önce tekmeleri girenler, işçinin güvencesi sendikayı, memurun güvencesi derneği faaliyetten men edenler, halkın onurunu ayaklar altına alıp çiğneyenler, halkın evlatlarını "terörist" ilan ettiler. Ülke topraklarını ABD'ye parselleyenler, toprakları karış karış satanlar, kırmakla bitiremedikleri, pasifikasyon tedbirleriyle yok edemedikleri devrimcilere "vatan haini" yaftasını takarak, "katli vacip" fetvaları çıkardılar. Sonunda o kadar çok tekrarladılar ki bunu, kendileri de inanır oldular bu yakıştırmalara ve anti-bilimsel saçmalıklara. Aynı biçimde savcı da buna o kadar çok inanmış ki, o da, mütalaasını hazırlarken büyük bir filozof ve bilim adamı havalarda bizleri "anarşist" diye göstererek, bu konudaki cahilliğini olanca çıplaklığıyla sergilemişti.

Savcı, bütün çok bilmişliğiyle faşistlerin kafatası teorilerine ve üstün ırk masallarına inanacak kadar bir bilimsellik (!) mütalaasında, şu keşfi yapıyor: "Türkiye'deki anarşizmin doğuşu incelenmiş ve dönemlere ayrılmıştır" (!) (Sayfa: 6) Bunları: 1960-64, 1968-71 ve 1971-80 dönemleri olarak ayırdıktan sonra, "anarşizm" diye nitelediği Marksist-Leninist hareketi, bu evrelerdeki gelişimini anlatıyor! Tabii bu arada mütalaasında bir de, "anarşi"nin tanımını yapıyor: "Otoritenin yok edilmesi ve başsızlık durumunun yaratılması amacıyla, kişinin her türlü yönetsel bağdan kurtulmasını kabul eden politik ve sosyal yönetim ve bunun sonucuda ortaya çıkan fiili durumdur. Bu fiili durumu yaratana anarşist denir". (Sayfa: 34)

Bundan yüzyıl kadar önce, Marks-Engels'in anarşizme karşı ideolojik mücadele vererek, onu yenilgiye uğratmaları bir yana, Hareketimizin yayınlarında da durum gayet nettir. Anarşizm ile Marksizm-Leninizm asla yan yana getirilemez. Zira Marksist-Leninistler, anarşistler gibi her çeşit devlete, otoriteye ve örgütlülüğe karşı değillerdir. Biz proletarya partisini ve proletarya devletini savunuyoruz. Ama bunların hepsi bir yana, anti-komünist ideolojiyle gözleri kararmış cahil sıkıyönetim komutanları ve savcıları bunları bilmeseler de, oligarşinin "akıllı" sözcüleri bunları gayet iyi bilirler. Ve bu bilinmesine karşın ML'leri anarşist olarak nitelemeye, halkın bilincini dumura uğratmaya çalışırlar.

Aslında karşı-devrimin ML'lere anarşist yakıştırmaları yapması, ne yeni bir olaydır ne de şaşılacak bir şeydir. Bugüne kadar egemen sınıflar devrimci güçleri böyle göstermişlerdir. Denilebilir ki içgüdüsel olarak bunu, birbirlerinden habersiz keşfetmişlerdir. Hatta, devrimcilere yakıştırılan bu "anarşist" nitelemesi, savcının tanımını yaptığı anarşizmden de öte bir şeydir. Tunceli Synt. Komutan Yardımcısının sıraladığı sıfatlarda ifadesini bulan anarşizm şöyledir: "Eşkiya, bölücü, hain" vb... İşte, oligarşinin her kademedeki sözcüsünün tanımını yaptıkları anarşistliğin anlamı budur. Tarihsel olarak gerçek anlamda anarşizmin teorisyenlerinden biri olan Bakunin, Marksizme verdiği onca zarara rağmen, o bile "eşkiya" değildir. Keza, Proudhon vb. de. Eğer bu gözünü kan bürümüş eli kanlı Synt. komutanları, yardımcıları ve benzerleri tanımladıkları anlamda, "anarşist"lerin kimler olduğunu halkımıza sorsalardı, fazla uzağa gitmeden sadece kimliklerini göstermeleri yeterli olacaktı.

Cuntanın en sorumlu şefi EVREN'in deyişlerinden, oligarşinin en sıradan temsilcilerine varana kadar, bunların yaptıkları "anarşizm" demagojisi, gerçekte en iyi kendilerini anlatıyor.

Evet, Türkiye'yi emperyalizmin güvenilir, "istikrarlı" bir müttefiki yapanların demagojik karalamaları, 12 Eylül'ün karanlık yılları boyunca her gün basın, radyo-TV ve eğitim kurumları aracılığıyla, ülke çapında yapıldı. Haber programlarından sözde eğitim dizilerine, açık oturumlardan çocuk yuvalarının açılışına dek, ele geçen her fırsatta faşist propaganda işlendi durdu. Liselerdeki Milli Güvenlik derslerinde, üniversitelerde YÖK-MİT işbirliğiyle düzenlenen dersler ve seminerlerde, sürekli olarak "teröristler", "yıkıcı örgütler", "bölücüler" yalanı propaganda edildi. Genel olarak devrimci hareket suç işlemek için oluşturulmuş 3-5 silahlı külahlı adamın örgütlenmesi biçiminde lanse

edilmeye çalışıldı.

12 EYLÜL TANK, TOP VE PSİKOLOJİK SAVAŞ DEMEKTİR

Devrimci Hareketi karalamayı amaçlayan karşı-propagandanın başarıya ulaşabilmesi, propaganda araçlarının burjuvazi tarafından etkili kullanımıyla ilintiliydi. Genel Kurmay Başkanlığı'nın 14 Eylül 1980'de TRT Haber Dairesi'ne gönderdiği "Haberde Uyulması Gerekli Hususlar" başlıklı emirnameye değinelim.

"1- Dış Haberler

Aleyhimize olmaya her haber verilebilir.

2- İç haberler

a) Anarşiye ait hiçbir haber verilmeyecek.

b) MGK'nin sevk ve idare tarzına, yönetim ve Konsey bildirileriyle, synt. tebliğlerine karşı tutum ve olaylar verilmeyecektir.

c) Herkesi ilgilendirmeyen (küçük yangın, trafik kazası vs.) gibi konular verilmeyecektir.

3- Diğer Hususlar

a) Aksi belirtilmedikçe MGK bildirileri üç defa, synt. bildirileri iki defa (çok önemliyse üç defa) yayınlanacaktır.

b) 14 veya 15 Eylül'de TSK'ın yönetime el koymasıyla ilgili olarak halk arasında röportaj yapılacaktır. (Röportaj yapılırken değişik semtlerde ve daha ziyade orta yaşlılarla yapılacak, yapılan röportaj için yayına girmeden evvel tasvip alınacaktır.

c) Atatürk'le ilgili dialar yayınlarda yer alacak, kalma süresi uzun olamayacaktır." (Aktaran, H. CEMAL, "Tank Sesiyle Uyanmak")

Görüldüğü gibi, bu "emirname"de 12 Eylül faşist cuntasını kitle iletişim araçlarını yalan ve demagoji furçasının aracı olarak kullanmasının bütün ip uçları yer alıyor.

Ancak bu "emirname"de yeterli değildi. 12 Eylül faşizminin CIA diplomalı "psikolojik" savaş uzmanları, devrimcilerin nasıl karalanmaları gerektiğini TRT'ye uzun bir başka emirname göndererek, yalan ve karalamanın ince-liklerini döktürdüler.

"Eylül İmparatorluğu" kitabında yer alan bu ibret verici belgelerden aktarma yapmak ilginç olacaktır:

"Anarşist ve terörist, vatan haini, yabancı ideolojinin maşasıdır. Masum sepmatik görüntülerle değil, aksine, halka ve devlete karşı hasmane tutumu ile yansıtılmalıdır". (Sayfa 274) Peki ama bu nasıl ve hangi yöntemlerle yapılacaktır?

Onun da kolayı vardı: İşe, devrimcilerin yakalanışından başlanıyordu. Aylarca işkencehanelerde her çeşit işkenceden geçirilen devrimciler, saç-sakal karışık ve darmadağın bir vaziyette bir masanın önüne getiriliyor, masaya da bol bol "suç" aletleri sıralanıyordu. İzleyen halk üzerinde yaratılan yanılsama ile amaca ulaşılıyor ve devrimciler antipatik, cani gibi gösteriliyordu. Elbette bu biçimde kim görüntülense, aynı imajın oluşması kaçınılmazdı.

Bu yanılsama yoluyla yapılan etkiyi pekiştirmek gerekiyordu. Tabii bunun da reçetesi vardı. Yeni emirnamede: "Bu gibiler 'mahçup', 'nadim', 'milletine ihanette utanmış' tavırlarıyla görüntülenmelidir" deniliyordu.

Her halk hareketinde, her devrimci harekette zayıf, bilinçsiz unsurlar yer alabilir. Oligarşi bunları kullanmak istiyordu. Nitekim kullandı da. Bu insanlara, istemedikleri halde kendilerine ezberletilen ve gerçeklerle ilgisi olmayan şeyleri zorla söyleterek.

Ancak, cunta daha ileri gitmek istiyordu:

"Örgüt isimlerinin olduğu gibi verilmesi bu isimlerin, propagandasına sebep olacaksa 'aldatıcı parolalar' yöntemleriyle isimler açıklanmalıdır. Örneğin; 'komünist' örgütler, millet bütünlüğünü parçalamayı amaçlayan, dış komünist partilerin uzantısı olan gibi açıklamalarla (...) verilebilir." (age. s. 275)

"Örgütlerin çalışma yöntemleri, onların 'teşkilatçılığını', becerilerini, davalarına karşı inanmışlıklarını

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

yansıtacak tarzda ortaya konulmamalıdır. Bu gibi durumlarda dahi devletin gücü vurgulanmalıdır. Hedef grupların 'çok güçlü' oldukları imajının verilmesinden kaçınılmalıdır." (age. s. 274)

"Bu kabil mihrakların fikri ve eylem propagandaları ile gerçek niyet ve hedefleri arasındaki çelişkileri ortaya koyarak, kamuoyunu aydınlatmak ve propagandanın etkisi altındaki kesimde, tepki doğmasını sağlamak (...) ilk etapta kuşku uyandırmak ve bilahare fikri desteklerinin tamamen kesilmesini sağlamak (...) Türk Devleti'ni sağlam temellere oturduğu ve güçlülüğünü belirterek, yıkıcı ideolojilerin kuklası olmuş, satılmış eylemcilerin devlet ile başa çıkamayacakları gerçeğini güçlendirmek yılınlık yaratmak, pasifize etmek ve çöktürmelerini çabuklaştırmak." (age. s. 273-274)

12 Eylül faşizminin hiçbir yoruma yer vermeyecek kadar net olan bu emirnamesi devrimcilerin nasıl karalanması gerektiğini gözler önüne seriyor. Kaldı ki yaşananlar da bunun en iyi kanıtıdır. Aynen emredildiği gibi yapıldı. Amaçlarına uygun senaryolar yazılarak devrimci-polis çatışması filmleri hazırlandı. Haftada birkaç gün gösterilen programlarla devletin güçlülüğü her fırsatta bu filmlerle kanıtlanmaya çalışıldı durdu. Her gün onlarca devrimci kentlerde, kırlarda, sokaklarda, zindanlarda ve işkencehanelerde katledilip, yakalanan bazı zayıf unsurlar devlet lehine konuşturuldu. Cezaevlerindeki insanların nasıl "uslandıkları" filme alınıp gösterildi. Gerçi cezaevlerinde uslanan bulmak zordu, ama onun da kolayını buldular; Elazığ Cezaevinde olduğu gibi, direnen devrimciler, normal yaşantılarında filme alınıp, "uslanan teröristler" diye gösterildiler. Bunu da yapamadıkları yerde MHP'li faşistleri cezaevlerinde filme aldılar ve genel bir ifade kullanarak, "uslanan teröristler" diye lanse ettiler.

Ancak, Marksist-Leninistler hakkında, daha fazla kuşku yaratacak demagojilere ihtiyaç duyuyorlardı sürekli olarak. Çünkü, kendilerinin şerefsizlikleri, işkencecilikleri vb. o kadar çoktu ve gizlemekte öyle zorlanıyorlardı ki, devrimcileri daha fazla karalayabilmek için, devrimci önderlere yönelik demagoji yapmayı da ihmal etmediler. Bunun için de "örgütlerin şehir içi barınaklarında, halkın yaşama düzeyinin üstünde bulunan, konfor, elektronik cihazlar, içki (bilhassa varsa yabancı menşeli içki-sigara vb.) lüks yaşamları görüntülenmek suretiyle, cinayetler ve soygunlarla halkı bezdirenlerin kozmopolit hayatları sergilenmelidir" (age. s. 275) diyorlardı. Devrimcilerin böyle bir yaşantısı yoktu. Ama cuntanın psikolojik savaş uzmanları, özellikle devrimci önderleri karalayabilmek için bu yöntemi de icat ettiler. Sanıyorlardı ki, devrimcilerin yaşantısı, kendi hiyerarşik yapıları gibi sosyal dengesizlik içindeydi. Böyle bir yaşantıyı hiçbir devrimci hareket içinde bulamadılar. Ama "hedefteki grup" olarak DEVRİMCİ SOL'a bu ve benzeri yöntemleri de kullanarak saldırmayı ihmal etmediler. Çok tanınan bazı yoldaşlarımıza yönelik bu saldırı ile, sempati-zanlarda ve halkta Hareketimize yönelik kuşku yaratacakları hayaline kapıldılar. Polis, savcı, cezaevi idareleri, mahkeme ve gerici basın, Hareketimize ve yoldaşlarımıza karşı provokasyon ve komplo düzenleme, demagoji, yalan ve karalama çabalarına girişmiş, özellikle tutsaklık koşullarının devrimciler açısından elverişsizliği, bu yöndeki karşı devrimci iştahları kabartmıştır. Çünkü DEVRİMCİ SOL'un oligarşiyi rahatsız eden mücadelesi, uzlaşmazlığı, onlar için en tehlikeli tehdit unsurudur. Bunun için, bölme, parçalama gibi çaresiz ve zavallı rollere soyundular. Oysa oligarşi bize saldırdıkça, daha çok kenetleneceğimizi hesap edemedi.

İşte gerçek ortada. Bugün DEVRİMCİ SOL, 12 Eylül karanlığından bölünmeden, demoralize olmadan çıkan tek örgüttür. Oligarşinin ve temsilcilerinin, savcılarının, işkencecilerinin, gittikçe çirkinleşen saldırıları bundandır.

Aynı saldırı yöntemini faşist basın organları da gönüllü olarak yürüttüler. Neler demediler ki; "600 bin lira aylık alıyor", "havuzlu villadaki yaşam", "otomatik bulaşık makinası olan", "viskiler, marlbolar" vb. vb. Ama en az etkili olan ve hatta ters tepen karalamaları buydu faşist cuntanın(*). Çünkü, DEVRİMCİ SOL Hareketi önderleriyle, kadrolarıyla, kitlesiyle, halkla bütünleşmiş bir harekettir. Bu Hareketin en alt kademesindeki insanları bile, yöneticilerini sınıf mücadelesinin kızgın pratiğinde tanıdı. Dolayısıyla, egemen sınıfların yalan ve demagojilerine itibar etmesi mümkün değildi. Ve oligarşinin bu silahı ters tepti.

Bu tek yanlı faşist propagandayla, "anarşiye ait hiçbir haber verilmeyecek" emrini veren cuntanın amacı, halk muhalefetine cuntaya sessiz kaldığı, sindiği imajını yaratmaktı. Cunta, burjuva sınırlar içinde dahi muhalefete tahammül edememekte, icraatını eleştiren her türlü tutum ve davranışın iletilmesine yasak koymaktaydı. "Asker geldiğine göre sağlanan huzur ve güven ortamında nahoş ayrıntıların verilmesine, kamunun paniğe sürüklenmesine" de gerek yoktu. Bu nedenle de trafik kazaları, iş kazaları, yangın haberleri verilmemeliydi. Ne yazık ki, trafik kazaları, iş kazaları, yangınlar emir dinlemiyor, yasalara aldırıyorlardı. Cunta röportaj yapılacak insanların yaşını dahi belirliyor ve etkili olabilmesi için de orta yaşlılarla yapılmasını emrediyordu.

Faşist cunta, basını da baskı altına aldı ve 'Resmi Gazete' haline getirdi. Gazeteler ille de politikadan söz etmekte ısrar ederlerse, silahlı kuvvetlerin erdemlerinden, cunta generallerinin insancılıklarından vb. söz edebilirler ve politikalarını övebilirlerdi... Yağcılık, dalkavukluk serbestti. Gerçi cunta onun da sınırını çizmişti. Eğer bunu yapamıyorlarsa bol bol spordan söz edebilirlerdi. Nitekim basın, 12 Eylül döneminde tam bir yağcılar, dalkavuklar ordusuna dönüştü. Asparagas, magazin ve spor haberciliği günümüze gelene kadar epey mesafe aldı. Ama, bundan da önemlisi, bu dönem, basının nice demokrat yazarları için dahi cehennem azabı oldu. Hele, Şeyhülmuhamminin, EVREN'in Babiali'yi ziyareti sırasında el-etek öpüp, yerlere kadar eğilerek "reverans" yapması demokrat basın işçilerini yüreğinden vururken, basının bu dönem nasıl soysuzlaştırıldığını gerçek işlevlerini de açık açık gösteriyordu... Gerici basın ise, 12 Mart'ın hazırlanması ve uygulamalarının meşrulaştırılmasında olduğu gibi, 12 Eylül faşist

cuntasının hazırlanması ve sonrasında da büyük, hizmet verdi. "İşkence yoktur, sui muamele vardır" kampanyası, faşistlerin halka saldırılarını unutturma çabaları, cuntanın "can güvenliği" demagojisi, devrimcilerin hedef gözetmek-sizin, adam öldüren, soygun yapan "katil"ler olarak gösterilmesi, yarı-resmi kurumlar haline getirilmiş gazeteler aracılığıyla yapıldı.

Devlet terörünün propagandası, devrimcilere yönelik işkence ve baskıların meşru ve devrimcilerin "bunlara müstahak" olduğu imajını yaratabileceğini hesap eden cunta, önüne çıkan her propaganda fırsatını kullandı. Görmeyen gözlerin gördüğü, duymayan kulakların duyduğu işkenceyi, cezaevlerindeki vahşeti boy boy "ıslah edilmiş terörist" resimleriyle, itirafçı hainlerin tefrika tefrika çıkan pişmanlık yazılarıyla unutturmaya çalışan cuntanın destekçisi basın, haber-yorumları, köşe yazıları ve sansür, otosansür ile devlet terörünün propagandistliğini yaptı. Emir-komuta zinciri içine dahil edilen basın, sansür kurumunun işleyişiyle "Genelkurmay Halkla İlişkiler Bürosu"nun işlevini görmekten, cuntaya alkış tutmaktan başka bir misyon üstlenmedi. Cunta, sansür ve otosansür yoluyla güdümlü basın oluştururken, her cunta aleyhtarı yazı, yorum, karikatür vs.yi de yasakladı.

Örneğin;

Cumhuriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hasan CEMAL "Tank Sesiyle Uyanmak" adıyla yayınladığı anılarında, 11 Kasım 1980 tarihli ve Necdet ÜRUĞ imzalı teleks notunu eline alıp; "... 'İşsizlik oranı arttı', 'yatırımlar geriledi', 'İstanbul'da ekmek sıkıntısı başgösterdi' gibi kamunun telaş ve heyecanını doğuracak asılsız ve mübalağalı haber yayınlandığı tespit edilmiştir. Bu sebeple gazetenizin basım ve yayımı (...) ikinci bir emre kadar yasaklanmıştır" (s. 140) sözlerini okuduğunda donup kaldığını söylüyor.

Evet, işsizliğin dev boyutlara ulaştığı ülkede işsizliği yazmak bile yasaktı. Buna da şükretmek gerek, çünkü işsizlik kelimesini sözlüklerden de çıkarttırabilirlerdi.

DEVİRCİLERİN KİŞİLİĞİNE VE İNSANLIK ONURUNA YÖNELTİLEN HİÇBİR DEMAGOJİ SÖKMEDİ

Devrimcileri "suç işlemeye eğilimli" insanlar olarak göstermek, sınıflar mücadelesini bulanıklaştırmak amacıyla kullanılan basın, bu kampanyada öyle bir hale getirildi ki, "teröristlerin beyin tomografileri" denilip yayınlanan bilimsellikten uzak-yakın hiçbir ilgisi olmayan resim ve yazılarla, devrimcilerin "akıl hastası", "cani ruhlu", "cinsel tatminsizlikleri" olan, kişilik bunalımı geçiren kişiler oldukları özellikle propaganda edildi. İşkence gördüğü besbelli olan insanları gözleri bağlı, falakadan şişmiş ayaklarıyla resimleyen gerici basın, insanlık onuruna yapılan saldırının sesi haline getirildi.

Emperyalizmin doğrudan ajanı durumundaki sözde psikolog profesörler, devrimcilere yönelik testler yapmak istediler. Davaya olan inancı, güveni, harekete olan bağlılığı ve önderlere duyulan güveni sarsmak, halkta devrimciler lehine olan düşünceleri değiştirmek için harekete geçtiler. ABD'den gelen uzman "prof"lardan Turan İTİL vb. gibi zır cahiller, birkaç devrimciye test uygulayabildiler. Zindanlardaki çoğunluk devrimci, oligarşinin bu tür testlerinin sonucunun ne olacağını bildiklerinden, bu doktor bozuntularını kabul etmediler. "Eğer bizim davaya olan inancımızı, kişiliğimizi inceleyecekseviz getirin cunta şeflerini, getirin işkencecileri halkın önünde tartışalım, kimin neyi, nasıl savunduğu anlaşılсын, o zaman sizi kabul ederiz" dediler ve bu "uzman"ları kovdular. Ama onlar emir almışlardı, görevlerini yapacaklardı. Nitekim devrimcilerle diyalog bile kuramadan hayali, uydurma raporlar hazırladılar. Sonra da örneğin prof. T. İTİL "Cezaevlerindeki Teröristlerin Psikolojik Profili"ni çizdi. Tabii sonuç malumdu: Vaka ağırdı ve "teröristlerin kendilerini normal suçlu değil, siyasi suçlu olarak görmeleri, kendilerini adam yerine koymalarından" (Eylül İmparatorluğu, s. 259) ileri geliyordu. Bu durumda yapılacaklar belliydi: Yerli ve yabancı (elbetteki bu yabancılar CIA'nın psikolojik savaş uzmanlarıydı) "bilim adamları" düzenledikleri "Uluslararası Sempozyum"larda, yukarıdaki teşhişe uygun olarak öneriler yaptılar...

CIA ajanı Paul HANZE; "Toplu Tretman (iyileştirme) Çalışmalarına Karşı Koyan Grup İçinde Lider ve Dirijan Durumunda Olan Ve Kendilerine Ferdi Tretman Uygulanması Zorunluluğu Bulunan Kişilere Tatbik Edilecek Tretman Esasları Ve Yöntemleri Neler Olmalıdır?" diye önerilerini sunarken, bir diğer "uzman bilim adamı" ise; "Değişik Tiplerdeki Anarşist Ve Terörist Hükümlülerin Özelliklerine Ve İdeolojik Durumlarına Göre Uygulanabilir Yöntemler"le ilgili düşüncelerini aktardı.

Cezaevlerinde yaşananlardan sonra bunların anlamı çok iyi anlaşıldı. Yani devrimciler nasıl kişiliksizleştirilir, nasıl düşüncelerinden soyutlanır, bunun için hangi işkenceler uygulanabilirdi...

Ancak bu çabaların hiçbiri devrimcileri karalamaya, yıldırmaya ve onları teslim almaya yetmedi. Siyasi kimliğimiz ve insanlık onurumuz için direnen bizler, oligarşinin bu laboratuvar haline getirilen işkencehanelerinden alınımızın aklıyla çıkarken, cuntanın teslim alma politikaları da iflas etti.

CIA'nın ve cuntanın uzmanları, Metris, Diyarbakır gibi merkezlerde rehabilitasyon esaslarını, bizlerin zayıf noktalarımızı, insan iradesinin sınırlarını "ölçtüler". Ama Marksist-Leninistlerin direnme iradesinin sırrını çözemediler.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Bu ortamda burjuva "aydınları" boş dururlar mıydı? Onlar sanat adına, ilerilik adına, kaleme aldıkları ve çöküşme edebiyatı soluğunun derinden duyulduğu öykü-romanlarda kendi bunalımlarını hayasızca devrimcilere mal etmeye çalıştılar. Toplumsal çatışmayı, cinsel bunalımla, tatminsizlikle açıklayan FREUD'u, REICH'i, insanın içgüdüsel olarak yaratılıştan yıkıcı olduğu tezlerini, bilime acı çektiren diğer bunalım kuramcılarını keşfettiler. Cuntanın "kandırılmış, kullanılan insanlar" diyerek saldırdığı devrimci örgütlere, "insanın birey olmasını engelliyor" diyerek, "sol"culuk adına saldırdılar.

Mizahtan sinemaya, resimden müziğe, karikatürden romana içi boşaltılmış, kitlelerin bilincini çarpıtma işlevi gören "12 Eylül yazını" oluştu. Tıpkı 12 Eylül Adaleti gibi... Toplumu depolitize etmenin, tek tek bireyleri düşünme, muhakeme etme yeteneğinden uzaklaştırmanın örnekleriydi bunlar.

İtaatkar, otoriteye saygılı bir halk isteniyordu; o halde, öncelikle teslimiyetin propagandası yapılmalıydı ve ilkin halkın uyanık-bilinçli kesimleri teslim alınmalıydı. Devrimci onur ve direnişin simgesi olmuş cezaevlerinden ancak SYNT. açıklamalarında söz edilebilirken, askerleştirme, kişiliksizleştirme politikasının mevziler kazandığı cezaevlerinin ve itirafçı hainlerin TV'de, basında boy göstermesine özen gösterildi. Gelecek kuşakların utanç verici bir tarihi süreç olarak niteleyecekleri zulüm ve vahşetin en koyusunun yaşandığı, toplumu kışla disiplinine sokmayı politika yapan bir dönem yaşandı.

Ama onca özendirme yasalarına, bağlanan maaşlara, estetik ameliyatlarına rağmen cunta, üç buçuk hainle başbaşa kaldı. Kaldı ki onları bile savunamıyordu.

Evet, emekçi halkın tek tek bireylerinin kafasında aşılmaz dört duvarlar oluşturmak, oligarşinin 12 Eylül'de yapmaya çalıştığının özetidir.

GERÇEKLER YALANLARLA ÇARPITILAMAYACAK KADAR İNATÇIDIR VE ER GEÇ ORTAYA ÇIKARLAR

Halka geçmiş unutturmak, geleceği düşündürmemek öncelikle gerçekleri çarpıtmayı gerektirir. 12 Eylül faşist cuntası gerçekleri tersyüz etmeyi, çarpıtmayı, devrimci harekete karşı bir kampanya halinde yürüttü.

Kampanyaya, DEVRİMCİ SOL I iddianamesindeki tahrifatlarıyla savcılık da katıldı:

"Açıklandığı gibi örgüt tamamen 'TC Devletini' yıkmayı, Türk milletini örnek aldığı komünist sistem içine sokup tarihin ilk anlarından itibaren 'bağımsız devlet kurmuş ve yaşatmış özgür millet' oluşunu sona erdirmek amacıyla ülkemizde her türlü terörü estirmiş, can alıcılığı, canavarlığı doruklara yükseltmiştir." (DEVRİMCİ SOL I İddi-aname s. 21)

Devletin ortaya çıkışı, toplumsal-tarihsel süreçte gelişimi hakkında söylenenlerin, birer cehalet ürünü olması, bilgisizliği sergilemektedir.

Düzenin ve savunucularının özgürlükten anladığı; ABD emperyalizminin Nikaragua halkına karşı savaştırdığı Contralara verdiği, "Özgürlük Savaşçıları" payesi gibi sahtedir, Sovyet topraklarına "özgürlük" vaat ederek (!) giren Alman faşistlerinin tanımladığı özgürlüktür, "Hür dünyayı tehdit eden" Libya'nın kentlerini bombalayıp halkı katletme özgürlüğüdür, ve nihayet onlar için özgürlük, emekçi halka, tel örgülerin, duvarların çizdiği yere kadardır.

Devrimci Hareketimizi, "kan dökücülükle", "gözyaşı döktürmekle", "can alıcılıkla" suçluyor düzen ve savunucuları. DEVRİMCİ SOL, işkencecilerin, halk düşmanlarının, emperyalizm ve işbirlikçilerin, faşistlerin kanını dökmüştür ve ülke onlardan kurtuluncaya kadar da dökecektir. Bine yakın sayıda insanı işkencede katledenler, bir o kadarının da kaybolmasından sorumlu olanlar, kundaktaki çocuklara elektrik verenler ve her gün TV ekranlarında boy boy kurşunlayarak öldürdükleri insan cesetlerini sergileyenler, halkın kanını emen bir devletin temsilcisi olduklarını unutmuş görünuyorlar. "Can alıcılık ve canavarlık" halkı pasifize edip yıldırmada, faşist devlet terörünün vazgeçilmez unsurudur. 72 çeşit işkence yönteminin tespit edildiği Türkiye'de, canavarlık payesi tam da burjuvaziye yakışıyor, devrimcilere değil. DEVRİMCİ SOL namlularını her zaman emperyalizme-oligarşiye, faşist katillere yöneltti. Her eylemimiz devrime ve halkın davasına inancın bir ürünüdür. "Can alıcı" olsaydık, yalnızca karakolları basarak silahları almakla yetinmez, hedef gözetmeksizin içindekileri de imha ederdik. Eğer hedef gözetmeseydik, emperyalistlerin ve tekellerin bürolarını bastığımızda bürodaki yetkilileri de rastgele cezalandırırdık. Eğer, Kamile ERİM bugün yaşıyorsa, sadece suçluları cezalandırdığımızdandır. Bu tür örnekler çoğaltılabilir ama gereksiz.

Marksist-Leninistler tarihin her döneminde işgalcilere, ilhakçılara, zorbalara karşı özgürlük savaşının en önünde, ateş hattında oldular. HITLER faşizmine karşı tüm Avrupa'da, anti-faşist özgürlük savaşını verenler komünistlerdi. Bugün ve geçmişte, sömürgelerde anti-emperyalist mücadele verenler, yeni-sömürgelerde işbirlikçi rejimlere karşı savaşanlar, dünyanın en ücra köşelerinde dahi özgürlük kıvılcıklarını yakanlar Marksist-Leninistlerdir. Özgürlük için savaş, komünizmin ve tarihsel mirasın "olmazsa olmaz" koşuludur.

DEVİRİMCİ SOL, halkı bir avuç faşist çapulcuya, emperyalizmin maşalarına, onların merhametine terketmiş, aksinin kendi kendini yadsıma olacağına bilinciyle hareket etmiştir. Tarihsel mirasımız, dünya görüşümüz ve halkın davasına olan bağlılığımız, bizi, faşist saldırıyı görmezden gelmeye, halka yoksulluk ve işkenceden başka bir şey vermeyen cuntaya karşı mücadeleyi savsaklamaya hiçbir zaman sevk etmedi. DEVİRİMCİ SOL savaşçıları yarın suçlanacaklarsa, canı olmakla değil, daha fazla faşisti ve gerçek halk katillerini cezalandırmadıkları için suçlanacaktır.

Biz; ülkede kan akıtanlara sessiz kalmadık. Emekçi halkımıza sopayla, tenkil politikasıyla yaklaşanların ellerini kırma mücadelesinin inatçı izleyicileri olduk. "Kombine bir tedhiş örgütü" olan faşist devlet cihazının işkenceci yüzünü, onun gerçek sıfatını gösterme ve saldırısını caydırma savaşını verdik, veriyoruz.

TOPLUMA KORKU SALAN DEVİRİMCİLER DEĞİL OLİGARŞİDİR

"Devletin güçlülüğü, yenilmezliği, sürekliliği" temelindeki ruhsal baskıyı daimi kılmak isteyen oligarşi; işçiye, köylüye, esnafa, aydına kısacası emekten yana olan her kesime korku salmayı başlıca politikası yapmıştır. "Bilinci korkuyla kuşatılmış bir halkı yönetmek kolaydır" gerçeğinde hareket eden oligarşi, "idari tedbirler" resmi adıyla bilinen, "çıplak zoru"nu sosyal-dinsel-geleneksel öğelerle destekleyip, "suya sabuna dokunmayan", "bananeci" mantığıyla biçimlenmiş yığınlar oluşturma amacını güder. 12 Mart'ta uygulanamayan ve ardından da sivil faşistlerin çabalarının boşa çıkartıldığı CIA patentli bu programı, 12 Eylül faşist cuntası uygulayarak halkta derinden derine otorite korkusu salmayı, başlıca icraatı yaptı.

Tank gürültüleriyle uyanılan, namluları halka çevrilmiş askerlerle dolu araçlarla her adım başı karşılaşılan, kıyıda-köşede kalmış karakolunda dahi işkence yapılan, polis-askerlerle diyalogun hakaret olduğu bir ülkede; Türkiye'de, "milletin devletle kaynaşmışlığı"ndan, "milletin devleti kendisinden bildiği"nden söz etmek, mazlum ile işgalciyi bir görmek demektir.

Bizi halkı tedirgin etmekle itham edenlerin "marifeti" nedir? </P

TV çekimlerinde dahi hazırolda duran, asker gördüğünde esas duruşa geçen köylüdür; çok deyince çöken, elini başına koyan, sorgusuz sualsiz parmak izi veren, fişlenmeyi itirazsız kabul eden ve niye-neden sorusunu değil sormayı, aklından bile geçirmeye cesaret edemeyen kent sakinleridir. (Nokta Dergisi sayı 5, yıl 6, 7 Şubat 1988) Gestapo üniformalı kişilere kimlik gösterenler ellerini duvara yaslayanlardır. "Huzur ve Güven" yaratıldı denilen, gerçekte ise "Korku ve Güvensizlik" ortamının sonuçları, işte bunlardır. 20 yaşındaki yüzbinlerce geç insan, "vatan görevi" adına halka işkence etme görevini yerine getirirken, "emir verdiler, yapıyoruz" diyorlar. Tutsaklık koşullarında otoritenin yarattığı korkunun askerleri işkenceye alıştırdığına, işkenceci yaptığını yakından tanık olduk. Kışla mantıksızlığını (disiplinini) işyerinde, okulda-yurtta kabullendiren, dayak ve kişiliksizleştirmeyle, okulda öğretmeni, işyerinde yöneticileri birer despota çeviren; çalışan yığınlara güvenlik soruşturması, sürgün vb. uygulamalarla "açık kalma korkusu"nu işleyerek, onları devlete "kayıtsız-şartsız bağlı kalmaya" mecbur eden bu düzendir.

DEVİRİMCİ SOL I iddianamesinde savcı şöyle yazmakta kusur görmüyor:

"... Halkın tümünden tedirginliği, ülkenin yaşanmaz bir ortama sokulup bir başka düşman ülke egemenliğine sokulması çabaları, bu örgütün yapmak istediklerinin özetidir." (s. 2)

Boyun eğmeyi, bireylerin yaşam felsefesi haline getiren düzenin sözcüleri, bizi, "tedirginlik yaratmakla, halka korku salmakla" itham ediyor. Hem düzeni yıkmak hedeflenecek, hem de düzenin yıkılması için tek koşul olan halkın desteği ve katılımını kazanıp sağlamak yerine, halk tedirgin edilecek! Aristo mantığının düz kalıpları dahi bunu akıl yürütmeden sayamaz.

Amerikan emperyalizminin vesayeti altındaki, "sermayedarlar cumhuriyeti"nin pekiştirilmesi, halkın yoksulluk ve sefalet üzerine, kısacası yaşanmaz ortamın nesnel nedeni düzene başkaldırmaması ancak ve ancak korku ve tedirginlik yaratmakla sağlanabilir.

"Ama devlet gücünü bunun için kullanmışsa ve bunu önlemenin yolu yoksa ferman padişahın; ama kişi nihayet dağlara sığınır manasına gelen bu gür sesi zihinlerde tutmak gerektiğine inanıyorum. Ülkeyi idare edenlerle millet hesaplaşabilmelidir.

"Ah milleti bir güç, bir kudret haline getirebilsek, devletten köşe bucak zarar gelir diye kaçan insanlar olmaksızın çıkarabilsek." (18-24 Ocak Yeni Gündem 1987)

Dadaloğlu'nun "ferman padişahın dağlar bizimdir" sözlerine atıf yapan yukarıdaki satırların sahibi, hakkında 146/1'den dava açılan ya da "bir sosyal sınıfın diğerinde" diye başlayan maddelerden yargılanan bir devrimci değildir! Bu kişi emekçi halkımız tarafından yakinen tanınan, yıllarca emperyalizm ve oligarşiye sadakatle hizmet vermiş ama 12 Eylül'le birlikte "eskidiği" gerekçesiyle köşesine çekilmesi istendiği için feryadı figan eden DEMİREL'dir. İşte, yıllarca oligarşinin hizmetinde çalışmış S. DEMİREL bile, halkın sindirilmiş olmasından yakınıyor.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Şimdi soruyoruz, halktaki bu korkuyu yaratanlar kimlerdir?

"Şer'den kaçılır, beladan kaçılır, çekinilen, ürkülenden kaçılır, milletiyle yek vücut olmuş devletten kaçılmaz, zarar gelir düşüncesiyle köşe-bucak saklanılmaz." Birakalım karakolu, devlet dairesine gitmekten çekinen halk mıdır "devletle bütünleşen millet"ten kastedilen? Gecekondu başına yıkılan emekçi, grev hakkını kullanamayan işçi, boğaz tokluğuna çalışan ırgat, emeğinin karşılığını alamayan küçük üretici ve "tanrı devlet kapısına düşürmesin" diye dua eden halk mıdır "devleti kendinden sayan" millet?!

Topluma kimlerin korku saldığını biz zaten söylüyoruz. Ama oligarşinin hizmetinde yıllarca çalışan ve hâlâ çalışmakta olan, kendi sözcüleri DEMİREL'in ibret verici sözlerini aktarmaya devam edelim.

1983'te Zincirbozan'da gözetim altına alınan 16 AP'li ve CHP'li "Türkiye Demokrasiye Dönüyor" başlıklı bildirelerinde "...bugünkü nispi sessizliğe aldanarak yönetimin (yani cunta kastediliyor. -b.n-) kalıcı huzur ve sükunu sağladığını iddia etmek güçtür. Sağlanan huzur, insan haklarının çiğnenmesine dayalı bir tedhişin yarattığı geçici bir korku döneminin sonucudur." (abç.) dedikten sonra ekliyorlar:

"... Kaba kuvvete dayanan, hukuk dışı bir bastırma hareketinin insan haklarına aykırılığı gözardı edilse bile kesin sonuç vermediği kabul edilmektedir." denilip "BM Beyannamesi, Avrupa İnsan Hakları Beyannamesi, Helsinki Nihai Belgesi ve NATO anlaşması uygulanmak için imza edildiler. Türkiye, bu anlaşmaların onurlu imza edenidir. Türkiye'deki bugünkü durum, bunların tümüne aykırıdır."(abç.) ("Bin İnsan" s. 63-69 E. TUŞALP)

Cunta başkanı EVREN'in jurnal belgesi olarak nitelediği bu bildirgede imzası olanlar, her ne kadar 12 Eylül öncesinde bu anlaşmaların uygulanmadığını hatırlayamadıysa da, mızrağın ucu kendilerine de dokununca "demokrat" kesildiler. Öyle de olsa bu burjuva sözcüleri, bir gerçeği gözler önüne serdiler. 12 Eylül öncesine göre, cunta döneminde yaratılan nispi sessizliğin ve sözde "huzur-sükunun" gerçek nedenini doğru bir biçimde şöyle teşhis ediyorlardı: "İnsan haklarının çiğnenmesine dayalı bir tedhişin yarattığı geçici bir korku dönemi", "... kaba kuvvete dayanan, hukuk dışı bir bastırma hareketi..." vb... İşçilerin, emekçilerin, öğrencilerin ve tüm halkımızın 12 Eylül sonrası, üzerine ölü toprağı serpilmişçesine sessiz ve hareketsiz kalmasının tek nedeni vardı: 16'ların teşhisindeki; kaba kuvvete dayanan tedhiş, yani cuntanın estirdiği terördü bu.

"Türkiye Demokrasiye Dönüyor" bildirgesini imzalayanların da belirttiği gibi: Halkı tedirgin eden; işten atılma, işkenceye alınma, öldürülme korkusu yaratanlar 12 Eylül faşist cuntasıdır.

Oysa biz, DEVRİMCİ SOL savaşçıları; topluma korku salarak, bu yolla halkın sırtında bir kene gibi asalak yaşayan emperyalizmin işbirlikçilerinin korkusu, halkımızın ise umudu olduk. Biz; baskı-zor ve tenkil politikasıyla sarılıp sarmalanmış, hareketsiz bırakılmış halkın dev gücünü, asalakları ezmek için seferber olmaya çağırdık. Bizim mücadelemiz, suskun, memnuniyetsizliğini dile getirmeyen, faşizmin sopasını her an üzerinde hisseden halkımıza kendi sorununa sahip çıkma cesaretini açılama mücadelesidir.

Baskı-zor-tenkil geçici süre geniş yığınları sindirip hareketsizleştirebilir, emekçilerin gelişen sınıf bilinçleri çarpıtılabilir. Tedirgin edilmiş, pasifikasyona uğramış bir halk tavırsız kalabilir. Bu, yığınların oligarşi ve onun temsilcileri EVREN'leri, ÖZAL'ları destekledikleri, ülkeyi emperyalizme peşkeş çekenlerin, sefaletin baş sorumlularının yanında oldukları anlamına gelmez. Unutulmasın ki; FÜHRER'i, DUÇE'yi de milyonlar, hem de 12 Eylülcülerin mitinglerinin aksine "çoşkunca" alkışlıyor, ulusun kurtarıcısı sayıyorlardı; onlar da Almanya ve İtalya'yı "uçurumun kenarından çekip" almışlardı! Fakat tüm bunlar, onların tarihin en büyük NERON'ları, kan içicileri olarak nitelenmelerine engel olmadı.

Savcı, bizleri, "örgütsel bağı olan, bir suç örgütünün kan akıtan, öldüren bir örgütün üyesi olan" suçlu bir (er) tip olarak tanımlıyor. (DEVİRİMCİ SOL İddianame I, s. 22) Peki, DEVİRİMCİ SOL, ne yapmıştı da savcı böylesine kan damlayan satırları kaleme almıştı? "IMF'ye Hayır" demiştik, "İşkenceye Hayır" demiştik, "Sömürüye Hayır" demiştik, "Bağımsız Türkiye" demiştik, "Kürt Halkı Üzerinde Milli Zulme Son" demiştik, halka kan kusturan faşistlerden, işkencecilerden hesap sormuştuk... Elbetteki bütün bunlar emperyalizmin ve oligarşinin işine gelen şeyler değildi, aksine kendisine karşı olan bir etkinliği dile getiriyordu. Bu nedenle, oligarşinin sözcülerinin, bizlere yönelttiği "terörist", "hain" vb. yakıştırmalarının nedenlerini anlıyoruz.

Varsın oligarşinin sözcüleri bizler için en akla gelmeyecek sözleri, yalanları, iftirayı ard arda sıralasınlar. Biz onların, bizler için iyi şeyler söylemelerini zaten beklemiyoruz... Tüm bu yakıştırmalarıyla aslında burjuva sözcüleri kendilerini anlatıyorlar. Çükü, tarihin kimi yüceltip, kimi çöplüğüne attığı çok net bir biçimde binlerce, milyonlarca kez kanıtlanmıştır.

Sınıf bilincimiz, tarihsel mirasımız bizlere, korkuyu halkın yaşam felsefesi içerisinde çıkarıp atma, halkın kendi sorunlarının takipçisi, savunucusu olmalarını sağlama görevini yüklüyor.

TERÖRÜN KAYNAĞI EMPERYALİZMDİR

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Emperyalizm çağı, insanlık tarihinin tanık olduğu en barbar toplu kıyımların, milyonlarca insanın can verdiği paylaşım savaşlarının, milyonlarca devrimci-yurtseverin zindanlarda, işkencelerde katledilişinin yaşandığı bir çağ oldu. I. Emperyalist Paylaşım Savaşında can veren milyonların kefaretinin boynunda taşıyan tekelleci sermaye, insanlık henüz yaralarını sarmadan tarihin kaydettiği yüzkaralarının en büyüğüne, elli milyona yakın insanın öldüğü II. Paylaşım Savaşına neden oldu. Faşizm tekelleci sermayenin açık terörist diktatörlüğü olarak Avrupa halklarını kana boğdu. Komünist-yurtsever avını başlattı, zulmü meşrulaştırdı, işkenceyi kanıksattı, temerküz kamplarında yüzbinlerce savaş esirine köleci toplum düzenini arattı. Ancak dev savaş makinesiyle, güçlü propaganda silahlarıyla, terör aygıtı faşizm, insanlık onuruna üstün gelemedi.

Faşizm, tekelleci sermayeye bir dizi terör yöntemini, devlet terörünün içeriğini ve biçimini miras bıraktı.

Her iki emperyalist savaştan kârlı çıkan ABD kapitalist dünyanın ekonomik zirvesini elde tutmak yanında, siyasal bakımdan da emperyalist sistemin hamiliğine soyundu. Emperyalist kampın genel jandarmalığını yapan ABD aynı zamanda dünya halklarına karşı uygulanan terörün de ana kaynağıydı. ABD jandarmalığı yanında, yığınların her türden demokratik eylemini boğacak bir "dünya polisi"dir de... Uçak gemileri, tankları, napalm bombalarıyla jandarmalığı görevlerini yaparken, gizli servisleri, kukla hükümetleri ve komünistlere karşı düzenlenen Saint Bartholomey gecelerinin, sürekli avlarının gölgedeki yüzüyle "polislik" görevini yerine getirir. PINOCHET, SUHARTO, SOMOZA gibi işbirlikçileriyle barbarlığın uç örneklerini sergileyen ABD'dir.

"Kurulu düzeni tehdit eden zararlı akımların" üstesinden gelebilecek bir örgüte gereksinim duyan emperyalizm, ALLENDE'nin devrilmesinden, 12 Mart ve 12 Eylül faşist cuntasına kadar her türden faşist kundakılığın, zorbalığın, kitleleri yıldırma siyasetinin ardında silüeti farkedilen CIA'ı kurdu. OKHRANA'nın, GESTAPO'nun deneyimlerinin toplamı olan CIA, uyuşturucu trafiğinden, silah kaçakçılığına, adam satın almadan darbeler (cuntalara), panik yaratmaktan katliama, pek çok "kirli" işin tertipçisi oldu.

Öte yandan, dünya çapındaki enformasyon ağını uluslararası haber tekelleri ve dev TV şirketleriyle elde tutarak bilgi akışını denetleyebilen ve kapitalist dünya kamuoyunu, anti-emperyalist kurtuluş mücadeleleri ve genel olarak sosyalizm mücadeleleri konusunda saptırabilen, yanlış enforme edebilen emperyalizm, her toplumsal çatışmayı "ABD, Sovyet çatışması" şeklinde göstererek, kendi kamuoyunu aldatabilmekte, devrimcileri ise "kurulu düzeni" sabote eden "Sovyet maşası teröristler" olarak lanse etmektedir.

Milyonlarca Vietnamlıyı çoluk-çocuk, yaşlı-genç demeden katleden, yıllarca milyonlarca ton bomba yağdırıp Vietnam'ı bomba çukuruna çeviren ABD, "kızıl diktatörlükle" savaştan özgürlük savaşçısıdır, işgalciyle çarpışan Vietnamlı ise terörist.

Cezayir halkının, sömürgeciliğe karşı ulusal başkaldırısı, ulusların kendi kaderini tayin hakkı kabul edilmez ve önlenmesi gereken "Arap barbarlığıdır" fakat milyonlarca Cezayirlinin, Fransız tekelleci sermayesinin çıkarları uğruna katli "uygarlığın korunması"dır.

Libya'nın ulusal kurtuluş hareketlerine, anti-emperyalist mücadelelere destek vermesi, kendi egemenlik haklarını koruması "uluslararası terörizm"dir, ABD emperyalizminin Okyanus'un öte yakasından kalkıp Libya kentlerini bombalaması, "teröriste verilen ceza"dır.

Emperyalistlere göre Sandinistler teröristtir, İspanyol sömürgeciliğinin vahşetini gölgede bırakan yöntemleri, Nikaragua halkını yıldırma için kullanan SOMOZA'nın Contraları "özgürlük savaşçıları"dır

Emperyalizm, yeni-sömürgecilik çağında, günümüzde "devlet terörünün" ve bununla doğrudan bağlantılı sivil faşist terörün kaynağıdır. Zira yeni-sömürge ülkelerdeki faşist rejimlerin temel dayanağı, onları yukarıdan aşağı oluşturan emperyalizm ve onun ülkedeki işbirlikçileridir.

TERÖR İHRAÇ EDEN KİM?

Emperyalizm yeni-sömürgecilik çağında eskisi gibi dolaysız müdahale yolunu değil, kendi elleriyle kurduğu işbirlikçi iktidarlar aracılığıyla dolaylı müdahale yolunu seçti. Emperyalist açık işgale karşı Vietnam'da kazanılan zafer, dolaysız müdahale yolunun emperyalizme pahalıya mal olduğunu bir kez daha ispatlamış, bu nedenle de müdahale yöntemlerinde ve işbirlikçi iktidarların fonksiyonlarında değişimler yapmaya zorunlu bırakmıştır.

Emperyalist siyasetinin kuklalarının, her türden kirli aracın meşru olduğu düzenlerinin unsurlarını sıralamak güç değil. Gizli servisler, Özel Harp Daireleri, Kontrgerilla, darbeler, işkenceler, sivil faşist çeteler, suikastler, kundaklamalar... Kısacası her türlü kirli araç, kirli yöntem. CIA, tüm bunların bileşkesi olan ve bağımsız, olağanüstü mesajının inceden inceye verildiği -tüm gizli servislerde ve bizde MİT'te olduğu gibi- uluslararası devrimci-demokrat hareketin bastırılmasına yönelik taktikler, senaryolar üreten üst düzeyde bir kuruluştur. Sayısı binlerle ifade edilen CIA operasyonlarında 1961'den bu yana üç milyon kişinin öldüğü belirtilmektedir ki, bu sayıya CIA güdümlü yönetimlerin pek çok vahşeti sonucu yaşamını yitirenler dahil değildir. "Kızıl tedhişçilerin mevcut nizamı ve demokrasiyi yıkmaya gayretleri" üzerine "dünya polisi" CIA ve humpalarının yaptıkları barbarlıkların bilançosudur bu sayı.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

CIA'yı CIA ajanından dinleyelim. Eski CIA ajanı Philippe AGEE "CIA Günlüğü" adlı anı kitabında şunları söylüyor:

"... Ben kapitalizmin gizli polislerinden biriydim. Yoksul ülkelerdeki Amerikan şirketlerinin hisse senedi sahiplerinin kaymağı yemelerini sürdürmelerini sağlamak için, politik barajın sızıntılarını kapatmak üzere gece gündüz çalışan CIA, Amerikan kapitalizminin gizli polisinden başka bir şey değildir. Ki, yoksul ülkelerde CIA başarısının anahtarı, nüfusun, kaymağın çoğunu yiyen yüzde iki ya da üçlük kısmının bulunmasıdır."

Devam ediyor AGEE:

"CIA karşı sindirme öğretisi milliyetçilik, vatanseverlik kavramlarını ileri sürüp azınlıkta kalan zenginlere karşı gelişen halk hareketlerini Sovyet yayılcılığıyla ilgiliymiş gibi göstererek bu uluslararası çıkarıcı sınıflar arasındaki ilişkiyi örtmeye çalışır."

Eski CIA ajanı adeta, Türkiye'de oligarşinin devrimci harekete saldırırken kullandığı, sahte milliyetçiliği, ırkçılığı ve Türkiye'nin Sovyetler'in sıcak denizlere inmesine engel olduğu, gelişen halk hareketlerinin de Sovyet çıkarlarına hizmet ettiği biçimindeki yıllanmış demagojiyi anlatıyor. Uluslararası terör denilerek saldırılan halk hareketlerini boğma planının özü olan sivil ve resmi faşist terörün, terör ihraç edenlerin kimler olduklarını ise eski CIA ajanı şu sözleriyle ifade ediyor:

"Ordu-dışı dolaylı savaş hareketiyle yakın ilgisi olan bozguncu eylemlere 'militan eylemleri' adı verilir. Örneğin merkez, izinli polis memurlarının ya da dost bir partinin militanlarından 'zorba ekipler' kurarak ve destekleyerek komünistlerle aşırı solcuların toplantılarını basar, engeller ve yıldırma yoluna gider."

1 Mayıs 1977'yi, Kahramanmaraş kıyımını, 16 Mart üniversite katliamını, Malatya'da, Çorum'da gerçekleştirilmeye çalışılan katliam girişimlerini, kurşunlanan grev çadırlarını, bombalanan kahvehaneleri, pusularda öldürülen yurtseverleri, devrimcileri hatırlayalım. Unutturulmaya, lanetlenmeye çalışılan, "12 Eylül öncesi" denilerek her fırsatta demagoji malzemesi olarak kullanılan dönemde sivil faşistlerin 'zorba ekipleri' hemen akla gelecektir. Ancak CIA kaynaklı politikanın başarısını sağlayamayan faşistlerin "ordu-dışı dolaylı savaşı"nı layıkıyla yerine getiren 12 Eylül askeri faşist cuntası oldu.

Halklara karşı terör ihraç eden ABD'de "adam öldürme ve tedhiş sanatının" öğretildiği, eğitim sonunda sertifikalı bir cani haline getirilen paralı askerlerin yetiştirildiği yüzlerce "okul" bulunuyor. Ayrıca Amerikan hükümetinin Washington'da kurduğu "Uluslararası Polis Akademisi" ülkemizden işkenceci polis şeflerinin ve ordu mensuplarının da katıldığı bir dizi eğitim programı veren "devlet terörü okulu"dur. Sözkonusu kuruluşun FBI, CIA ve anti-komünist kuruluşlarla birlikte Kasım 1987 tarihinde düzenlediği "Terörizme Karşı Hukuki Önlemler" seminerine ülkemizden devlet terörünün "teorisyenliğine" soyunmuş Aydın YALÇIN da katılıyor ve bunu "iftiharla" ilan edebiliyor. Pentagon, örtülü ödeneklerinin önemli bir kısmının Panama vb. üçüncü ülkelerde kontr-gerilla yetiştiren kamplara akıtıldığı ve bu üslerde Türkiye'den de katılanlar olduğu bilinen bir gerçek...

Devrimci savaşın kızıştığı ya da halk iktidarının kurulmaya çalışıldığı ülkelerde, yığınları demoralize etmek, yıldırma, halk iktidarlarının bulunduğu ülkelerde destabilizasyonu sağlamak işlevini gören faşist terör, saldırısını sınıflar mücadelesinin seyrine göre belirleyecektir.

Sirkeci Garı'na, Yeşilköy Havalimanı'na, çöp kutularına, vapur iskelelerine bomba yerleştirmenin mantığı nedir? Kaos, kargaşa, halkı paniğe sevk etme ve böylelikle sınıf mücadelesini bulandırmaktır amaç... Latin Amerika ülkelerinde, İtalya gibi istikrarsızlığı sürekli yaşayan ülkelerde faşist terör, kiliseleri, garları, halkın toplu bulunduğu yerleri bombalarken amaç bütünüyle toplumda genel güvensizlik yaratmaktır.

Devlet terörünün savunucuları şakşakçıları elbette biliyorlar ki CIA'nın terör yöntemlerini ithal eden, yıldırma politikası yapan bizzat burjuvazinin kendisidir.

EMPERYALİZM-OLİGARŞİ ADINA TERÖR UYGULAYANLAR TÜRKEŞLER EVRENLER ÖZALLARDIR

Türkiye'de halkın, en yozlaşmış, en sömürücü unsurların merhametiyle başbaşa kaldığı, tüm ekonomik-siyasi yaşamın bütünüyle tekelsel burjuvazinin denetimine girdiği iki dönem yaşandı. Önce bir faşist cunta prototipi 12 Mart, sonra da bir vahşet rejimi 12 Eylül askeri faşist cuntası... "Cumhuriyeti Kollama ve Koruma Maksadıyla" deyip iktidara gelen faşist cuntalar, CIA'nın pasifikasyon taktiklerini halkın sosyal, psikolojik durumuyla birleştirip "devlet terörü" literatürüne kayda değer eklemelerde bulundular. Ülkeyi koca bir toplama kampına çeviren faşist cunta, "devlete karşı" kategorisine giren köyleri, mahalleleri, kentleri, okulları, fabrikaları teröre buladı. Sokaktaki insan için cunta, G-3 gölgeleri altında yürümekten, zamları konuşurken etrafı kollamaktan, devletin sopasıyla tanışmaktan başka bir anlama gelmiyordu.

"Eylül İmparatorluğu" adlı kitaptaki belgelerde, sonraları MİT Müsteşarı olan Hayri ÜNDÜL, 1980 Kasım'ında, devlet terörünü şöyle ifade ediyordu: "Anarşist, terörist ve bölücü unsurlar yavaş yavaş eriyor ve milletin ebedi nefretinde cezalarını buluyorlar." Bu davanın tutsakları böyle apaçık ilan edilen devlet terörünü tüm vahşetiyle yaşadılar.

DEVİRİMCİ SOL I İddianamesinde, "halkın yaşama hakkını ve özgürlüğünü" ortadan kaldıran gelişmeler şöyle anlatılıyor:

"1961 Anayasasında düzenlenen çeşitli anayasal hak ve özgürlüklere rağmen devam eden dönemde en kutsal hak olan 'yaşama hakkına ve özgürlüklerden yoksun bırakmaya' yönelik saldırılar şeklinde gelişe gelişe ülkemizdeki sosyal, ekonomik ve siyasal ortam bugüne ulaşmıştır. Bir başkasının hak ve özgürlüğüyle sınırlanması gerekmesine rağmen hak ve özgürlükler, orda durmamış ve sonsuz özgürlük ya da 'esaret', sonsuz hak ya da tüm-den 'haksızlıklara' yol açmıştır" (s. 3)

İddianamenin sonraki sayfalarında devam ediliyor:

"Anayasadaki hak ve özgürlükler sadece suç örgütlerinin ve militanlarının hak ve özgürlüğü haline gelmiş, masum milletimiz en doğal hakkı olarak gördüğü korkusuz, endişesiz yaşama hak ve özgürlüğünü dahi arar hale gelmiştir."

ABD, sosyalist ülkelere yönelik yalan ve iftira kampanyasında ne kadar "demokrasi" havarisi, kullandığı "insan hakları" propagandasında ne kadar samimi ise Türkiye'de faşist cunta da bir bütün olarak, "halkın yaşam hakkı ve özgürlüğü" üzerine, "can güvenliği" üzerine yürüttüğü kampanya da o kadar samimidir.

1961 Anayasası yürürlüğe girdiğinden itibaren "bu anayasa bize bol, bu özgürlükler fazla" diyen ve 12 Mart'la 1961 Anayasasında ilk deliği açtıktan sonra 12 Eylül'de "Türkiye'ye bol gelen elbise... üstüne tam oturan bir elbise dikmeden gitmek yok" ("Tank Sesiyle Uyanmak" s. 97) diyen ve "biz hiçbir zaman yeni anayasa 1961 Anayasasından daha fazla özgürlükler getirecek demedik." (EVREN'in 1982 Afyon konuşması) sözleriyle hak ve özgürlüklerin yok edildiğini açık açık söyleyenler, bu rejimin bekçileri değil midir? Basit hükümet kararnamele gibi işleyen değişikliklerle gözaltı süresini sonsuzlaştırmayı yasallaştıran düzen değil midir? "Yaşama hak ve özgürlükleri"nden en fazla anlaşılan ise, "demokrasinin çoğu zarar azı karar" diye ifade edilen, göstermelik temsili kurumların çalıştığı bir rejimdir ki, eğer iş "Cumhuriyeti Korumaya ve Kollamaya" dayanırsa, o vakit bunların hiçbir önemi yoktur. 1961 Anayasasına hiçbir zaman tahammül edemeyen oligarşinin sözcüleri onun "kişi hak ve özgürlüklerini" düzenleyen maddelerine şiddetle saldırdılar ve krizlerin sorumlusu olarak neredeyse 1961 Anayasasını ilan ettiler.

Türkiye halkları "hak ve özgürlüklere" yapılan saldırının ilk canlı örneklerini 1960'lar sonrasında toplumsal muhalefetin yükselişine paralel büyüyen sivil-resmi faşist terörle daha yoğun tanıdılar, yaşadılar. Sivil faşist terör, 12 Eylül mahkemelerinde "fikrimiz iktidarda biz içerde" diyen MHP ile, resmi faşist terör ise tüm uygulamalarıyla 12 Eylül'le temsil edildi.

MHP bizzat CIA tarafından örgütlenen Kontr-gerilla, MİT-CIA üçgeninin içinde yer alan faşist parti olarak kuruldu. Amerikan ordusuna ait FM-31 seri numaralı talimnamede "komünizmle mücadele eden, işkenceden kötürüm bırakmaya, soygundan sabotaja her tür yöntemi kullanan yeraltı örgütlenmelerinin kurulması" öngörülür. MHP, bu belgede öngörülen pasifikasyon programının eseridir.

Kendisinden olmayan herkese terör uyguluyor; "reorganize edilmiş" devletten, "otoritenin komutlarına itaat-ten", "güçlü iktidar" dan sözeden sivil faşistlerle devlet terörü arasındaki yöntem ve amaç farklılıklarını oligarşinin sözcüleri de bulamıyor. Demokrasiyi ancak "işadamları cumhuriyeti" olarak kabul edebilen tekelsel burjuvazi ve emperyalizm, gelişen halk muhalefetine önünü alabilmek için daha etkin önlemler planladığında, halkın nazarında teşhir olmuş sivil faşistler ile cunta arasında diyalog olamazdı; bu nedenle cunta sivil faşistlere tavır almak zorunda kaldı.

Faşist cunta, sivil faşistlerle kolkola görünmenin, başlıca meşruluk aracı olarak kullandığı "can güvenliği" demagojisini boşa çıkartacağını biliyordu. "Milletin birlik beraberliğini" sağlamak için geldiğini propaganda eden cuntanın faşistlere ihtiyacı da yoktu. Savunmasız insanları katletmek, korku salmak, insanları yok etmek için yeterli olmayan, aksine canilikleri, alçaklıklarıyla teşhir olan sivil faşistler bir süre için kullanılamazdı. Tekelsel burjuvazinin çıkarları gelip dayattığında devletin gönüllü muhafızları topluca imha edilmişlerdi. HİTLER, SA şefi ROEHM ve adamlarını zararlı olmaya başladıkları anda yok etmekten bile çekinmemişti.

12 Eylül faşist cuntası da sivil faşistlerin, devlete küskün olduklarını söylemelerine yol açan traji-komik bir süreç yaşattı; "haklarında dava açtı", idamlarını istedi, hatta idam etti, kendi deyimleriyle "Mamak Cehennemi"ne attı. Ama bütün bu olanlar, faşistlerin tamamıyla gözden çıkarıldığı anlamına gelmemeli, zamanı geldiğinde yeniden kan kusturma görevine iade edileceklerdir.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Ülkeyi bir baştan bir başa asker postallarıyla çiğneyen Amerikancı faşist cuntanın sözcüleri, ne sivil faşist terör ile cuntanın farkını gizleyebildiler ne de terörcü yüzlerini maskeleyebildiler. Nazilerin "gece ve sis" emir-namelerindeki esaslarla çalışan cunta, binlerce yurtseverin kaybolmasından, işkencede katlinden, insanlık onuruna saldırlardan sorumludurlar.

Bütün bunlar oligarşiye göre, "terörist"lik değildir; Amerikan ajanlığı, gizli polislik değildir, eşkıyalık değildir, topluma korku salmak hiç değildir!

Emperyalizm ve oligarşi adına Türkiye halklarına terör uygulayanlar TÜRKEŞ'ler, DEMİREL'ler, EVREN'ler, ÖZAL'lardır.

Biz, DEVRİMCI SOL Savaşçıları; halkın davasını omuzladığımız günden bu yana emekçinin başeğmez onuru-nun neferleri olduk. Halkın, düzenin örsü üzerine şekil verilmek üzere yatırılmasını asla kabullenmedik. Tersine en güç koşullarda dahi çekiç olup, düzeni yattırdık örsün üzerine... Faşist cuntanın halefleri ile seleflerine kanlı ellerini temizleme fırsatını tanımadık, tanımayacağız. Üniformalı vurguncular çetesinin ve izleyicilerinin hükmünü verecek olan tarih, adaletini er ya da geç tüm kanlı rejimlerin sonunu getiren emekçilerin zaferiyle gösterecektir.

KAPİTALİZM VURGUN ÇIKAR HAKSIZ KAZANÇ VE SAHTEKARLIK DÜZENİDİR

Hırslı İrlandalı göçmen Joseph ARMAGH'ın "fırsatlar ülkesi" Amerika'daki yükselişini konu eden "Kaptanlar ve Krallar" adlı romanda; ARMAGH halkın içinden biridir ve en önemlisi erdem sahibidir, sermayedar olup çıkar. Benzeri romanlar ve Hollywood filmlerinde de kapitalistler, kapitalizmin acımasız kurallarına uygun davranan fakat işbilir, metanetli, yılmayan ve erdem sahibi "içimizden birileri" olarak gösterilir. Kapkaç vurgun düzeninin kamuflajına yönelik bu propagandanın ülkemizde 12 Eylül'den sonra, bilinçli-sistemli bir biçimde uygulanmasına tanık olduk. "Halkın içinden, bağrından çıkan", "devlet gibi" işadamları sevimli, yardımsever, toplumla içli dışlı, halkı düşünen, hatta "demokrat" insanlar olarak lanse edildiler. "İşveren"den çok "işçi babası" diye çağrılmayı pek arzulayan emek düşmanları, "ben sosyalistim; otuz bin işçi çalıştırıyorum" deme yüzüstülüğünü bile gösterebildiler. Basın ve TV bu 'erdemli insanları' tanıtmaya özen gösterdi. "Tanrı yürü ya kulum" demişti ve bu sevgili kulların imparatorlukları kurulmuştu.

19 Ocak 1986 tarihli Nokta Dergisi'nde, faşist FRANCO döneminde "köşeyi dönen" Jose Rouis MATEOS'un 1961 yılında Rumasa'yı 800.000 pesata (yaklaşık 1 milyar 400.000.- TL.) ve 8 işçiyle kurduğu yazıyordu. Yazıda 1964'te FRANCO'nun ortaya attığı "gelişim planı"nın her spekülatör gibi MATEOS'un da ekmeğine yağ sürdüğü Rumasa'nın artık bütün sektörlerle el atmaya başladığı, ilki o dönemde açılan Rumasa Bankalarının sayısının ise 6 yılı geçmeden 10'a ulaştığı da anlatılıyordu.

24 Ocak Kararları'nın, 12 Eylül faşist cuntasının hararetle uygulandığı 80'li yıllarda Uğur MENGENCEOĞLU adlı adı sanı duyulmadık biri, içinde emekli albay ve generallerin de bulunduğu bir deniz taşımacılık şirketi kurar. Güçlü "dostları"nın desteği ve devletin verdiği krediyle petrol taşımacılığına başlar. Ve ilk seferinde tanker maliyetini kurtarır. Sonra yeni tankerler, yeni krediler... Ve üç yılda Türkiye'nin en büyük deniz ticaret filosuna sahip bir şirket ortaya çıkar.

Halka saldırının zirvede olduğu iki özdeş rejimden birbirine tıpa-tıp benzeyen iki örnek.

En büyük holding sahiplerinin öyküsü, KOÇ'ların, SABANCI'ların, ECZACIBAŞI'ların zenginleşmesinin öyküsü bundan farklı değildir. Ancak en çarpıcı olanı Turgut ÖZAL'ın başbakan oluşundan üç yıl sonra, Suudi sermayesinin Türkiye temsilcisi olan kardeşinin aile şirketlerinin sayısının 10'un üzerine çıkmasıdır. Bankası vardır ve servetin kurumsallaştırılmasını denetleyebilecek üç ayrı vakfın başındadır. Faizsiz bankacılık sloganıyla soyguna sonradan giren Suudi kaynaklı AL BARAKA, Faysal Finans bankalarının desteğiyle devlet güvencesi birleşince 1930'ların şeker tekeline benzeyen petrol taşımacılığı tekeli Korkut ÖZAL'ın çok kısa zamanda milyar dolarlarla iş gören şirketlere sahip olmasını getirir.

Kapitalizm vurgun-çıkar-haksız kazanç düzenidir. Yeni-sömürge ülkelerde sosyo-ekonomik yapının çarpıklığından ötürü çirkinleşip, iğrençleşen kapitalizm, tam bir dizginsiz soyguna dönüşür.

12 Eylül'le yoğun bir depolitizasyon salvosuna uğratılan kitlelere bu vurgunculuk-çıkarıcılık mantığı "iş bitiricilik", "köşe dönücülük" olarak benimsetilmeye çalışıldı. 1950'lerdeki "her mahallede bir milyoner yaratma" sloganının döneme uygun rötuşlanmış haliydi benimsetilen... Toplumsal değer yargıları, "vurgun yapmayan enayidir" mantığıyla derin yaralar aldı. ANAP, topluma benimsetilmeye çalışılan mantığın kaynağı oldu. ANAP il başkanları, belediye başkanları rekor sayılabilecek kısa sürede servetlerini ikiye, üçe katladılar. Siyasal düzlemde kitlelere depolitizasyon gereği "güçlü olan haklıdır" mesajını veren ANAP vurgun ve talanı da aynı mantıkla meşrulaştırdı.

Türkiye rüşvet, yolsuzluk, suistimaller ülkesidir. Bakanlarından en küçük memuruna kadar rüşvet alma, günlük mesai dahilindeki rutin işlerden biridir. Rüşvet, halkın otorite kapısına düştüğünde, çarkın çalışması için vermek

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

zorunda olduğu, adet haline getirilmiş bir tür "haraç"tır. MİT raporlarında yer alan bilgilerde, ŞAHİNKAYA'ların, Necdet ÜRUĞ'ların, emniyet müdürlerinin, valilerin hizmetlerinin karşılığında rüşvetle ödüllendirildikleri açıkça yer almaktadır.

Bu davanın tutsaklarına yapılan işkencenin baş sorumlusu "fedakar ve cefakar" çalışmalarından ötürü altın kol saatleriyle ödüllendirilen Şükrü BALCI'nın, yalnızca rüşvet alan değil "suyun başını tutan" kişi olduğu bugün kamuoyu nezdinde açıktır. Haraç ve uyuşturucu trafiğinin başındaki tecrübeli işkencecinin İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nü "40 milyon peşin ayda 4 milyon aidaat" fiyatına 'Koca Reis' Saadettin BİLGİÇ'ten satın aldığı MİT raporlarında yer almıştır. Üstelik tüm bunları Şükrü BALCI gizlemeye gerek duymadan açık açık yapar. Yine MİT belgelerine dönelim:

"Aynı tarihlerde İst. SYNT. Komutanı Faik TÜRÜN, soruşturmayı yapanları makamına çağırarak o anda İst. Em. Müd. Muavini olan Şükrü BALCI'nın aşırı sola karşı çok darbe vurmuş bir kimse olduğunu, yolsuzluklarının duyulması halinde bunun sol mihraklarca istismar edilebileceğini belirterek, Şükrü Balcı ile ilgili kısımların ifadelerden çıkarılmasını, ayrı bir dosya haline getirilmesini (...) belirtmiştir. İşlemler Synt. Komutanının talimatı doğrultusunda geliştirilmiştir." (NOKTA Dergisi özel Eki)

12 Mart paşalarının korunması 12 Eylül'de de sürer. MİT raporları şöyle sürüyor:

"... İhtilal (12 Eylül-b.n.) sırasında teşrik-i mesaide bulunduğu paşalardan bir kısmını da büyük paralarla rüşvete alıştırmış, cuntanın da gözde, işbilir, polislikten anlar ve vatani kurtaran aslanı durumuna gelmiştir." (a.g.d.)

"Türkiye'deki bütün kaçakçılık işlerinde hissesi" olduğu belirtilen Şükrü BALCI, gelecekteki kötü günlerinin hesabını, tıpkı sokak ortasında Vietkongları kurşuna dizgen Saygon polis şefi gibi Amerika'ya yerleşme planını da ihmal etmemiş, topladığı milyarlarla ölçülen haracı Amerika'ya taşımıştır.

Halen devlet memuru olan Şükrü BALCI, hakkındaki açıklamalara bir İstanbul gazetesinde cevap verirken, daha bir batağa saplanıyor:

"Dayanağı yoktur bu belgelerin mahkemelerden alınıp şimdi MİT raporuna ekmiş gibi getiriliyor. Yazılardaki ifadeler kapalı kapılar ardında birçok insanı işkence altında tutarak hazırlattıkları ve imzalattıkları tutanaklardan ibarettir. İçeriği isnat ve iftira taşımaktadır." (abç)

İşte 12 Eylül işkencecisinin, kan ve zorbalık prenslerinden birinin kendi ağzından işkence itirafı...

Bu davanın tutuklularının işkencelerinde bulunan Ahmet ATEŞLİ için söylenenler daha da ilginç: "Maalesef İstanbul yeraltı dünyasının beyni, bu Ahmet ATEŞLİ şimdi İst. Em. Müdürlüğü'nün beyni..." (7 Ekim 1987 tarihli açıklamada bunlar söyleniyor.) Bu işkenceci hakkında daha neler söylenmiyor ki; Mafya cinayetlerinin hasır altı edilmesi, senet mafyasının çalışmalarının koordinesi ve bizzat polis tarafından yapılması, eroin kaçakçılığı, randevu evlerinin haracı vb. vb..

Bu davanın açılışını büyük gürültülerle ilan eden, rüşvet aldığı ortaya çıkınca görevinden alınan, 12 Eylül savcısı Süleyman TAKKECİ'nin Ahmet ATEŞLİ'yle, dolayısıyla kirli işlerle bağlantıları da ortaya çıktı.

Bu dava tutuklularına yapılan işkencelerin baş sorumlularından, Birinci Şube Müdürü Tayyar SEVER'in gangsterlere silah satacak denli derih ilişkileri, yine MİT raporlarında yer aldı.

DAL adıyla devlet terörünü tarihe geçiren işkence merkezinin başı Ünal ERKAN'ın, 80 milyar lirayı sahte belgeler düzenleyerek cebe indirdikten sonra sırta kadem basan Kemal HORZUM'un kollayıcısı olduğu ortaya çıkmıştır.

Uzattık istemiyoruz. Binlerce devrimcinin, yurtseverin celladı işkencecilerin anatomilerini incelemeyi tarihçilere bırakıyoruz. Hangi pislik eşelense, hangi kirli taş kaldırılrsa kan içmeye doymayanların, gaspa, sahtekarlıklara, paraya da doymadıkları açığa çıkıyor.

Devletin birinci dereceden memurları bu dolapları çevirirken devleti yönetenler, en tepedekiler ise, bulundukları yerin kendilerine sağladığı avantajları en iyi biçimde kullandılar.

Türkiye tüm dünyayı sarsan Lockheed rüşvet olayının soruşturulmadığı iki ülkeden biridir; Savunma Bakanının "zırhlı araç-çelik yelek" gibi doğrudan "kendi devletinin güvenliği" ile ilgili bir alımda yolsuzluk yapabildiği, rüşvet aldığı bir ülkedir. Hava Kuvvetleri'ne ait uçak hangarlarında tavukçuluk yapan bir başka cunta üyesini dünya-da bulabilmek imkansız olmalı... Hükümet icraatının anlatıldığı programların başlıca övünç konusu olan F-16 projesinin her aşamasında başta Tahsin ŞAHİNKAYA olmak üzere generallerin rüşvet yedikleri belgelerle sergilenmesine rağmen, gazete haberciliği dışında herhangi bir soruşturma yapılmamıştır. Ne bekleniyor ki sorusu sorulabilir. Lockheed'den rüşvet aldığı ortaya çıkan Japon Başbakanının intihara kalkıştığı; pek çok görevlinin kovuşturmaya

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

uğradığı hatırlanırsa, ülkemizde talanın meşruluk düzeyi daha bir ortaya çıkıyor. Milyarlık daireyi kira ücretine "satın alan" cunta şefinin, bir yılda oğlunu armatör, karısını fabrikalara ortak yapan cunta üyelerinin durumları, tam da bu düzenin niteliğini yansıtmaktadır. 12 Eylülcülerin bir başka marifetleri 200 milyar lira fazladan para basıp bunu kayıtlara geçirmemeleridir. Bizzat ÖZAL tarafından ULUSU hükümeti, bu sahtekarlık nedeniyle suçlandı. Dünyanın en zengin generalleri listesine girip, adları sokakları, caddeleri, parkları kirleten vatan kurtarıcıların tezgahtı (!) böyle işledi... MARCOS, Türkiye'deki kardeşlerinin yaptıklarını duymuşsa şapka çıkartmıştır, NORIEGA da aynısını yapmış olmalı...

Bu ülkenin gerçek dokunulmazları, TC Devleti'nin bürokratları, generalleri, emekliliklerinde holdinglerin, bankaların yönetim kurullarında, genel koordinatörlüklerinde görev alan değişmez üyeleridir. 12 Eylül bu aleni işbirliğine yeni bir boyut kazandırdı (!) Artık üniformasını çıkartmamış generaller, sahtekarların, holding sahiplerinin paralı memurları oluyorlar, iş takipçiliğine soyunuyor, nüfuz ticaretini bir sektör haline getiriyorlar. Holding yöneticilerinin bakan, işveren kuruluşunun başının başbakan, bürokratların iş takipçileri, generallerin sermayenin ağır topları olduğu ülkemizde devlet, işadamları cennetinin hamisi, kollayıcısı devlettir. Sahte belge düzenleyerek dolandırıcılık yapan ANAP kurucusu Erol AKSOY ve diğer sahtekarlar karşısında devletin yasaları geçersizdir. Harcanmak istenen eski bakanlardan birkaçı ve yine aynı amaçla bazı sermayedarların göstermelik yargılanmaları dışında, sahtekarlar için yasalar sözkonusu değildir.

Her şey olması gerektiği gibi yürüyor. Necdet ÜRÜĞ rütbesine uygun olarak hayali ihracatçılar, kaçakçılarla sarmaş dolaşken, Maraş'ı beyliği haline getiren Yusuf HAZNEDAROĞLU da esnaftan haraç toplamaktadır. Hakkında soruşturma açılan askeri yargıç Halit CENGİZ yargılandığı askeri mahkemeye verdiği dilekçesinde, 12 Eylül'ün takdirnameli işkencecisi HAZNEDAROĞLU için şunları söylüyordu: "Beni itham edenler gibi zamparalık yüzünden dış görevden refüze edilmedim. Maraş'ta belediye ve Maraşspor adına makbuzsuz para toplayıp vermeyenleri gözaltına almadım. Kuyumculardan altın kemer almadım."

"Milletten ayrılmaz bütün" denilen devletin itibarı "ağız var dili yok" hale getirilmeye çalışılan halkın tepkisi-ziliyle ölçülüyor. Devletin itibarı IMF, Dünya Bankası nezdinde artmıştır; CIA ve diğer saldırı merkezleri nezdinde de artmıştır. Doğrudur! Çünkü, burjuvazinin iktidarı, sopası ve demagojisinin maharetiyle değerlendirmeye tabi tutuluyor. Bu düzenin itibarının ölçüsü saygınlık olamaz... Ölçü, deveyi hamuduyla yutanların kural tanımayan açgözlülükleridir.

GASPCILIK, SOYGUNCULUK PAYESI HALKIN ALINTERİNİ SÖMÜRENLERE YAKIŞIYOR

Ülkemizin yeraltı-yerüstü zenginliklerini, işçinin, köylünün alınterinin ürünlerini emperyalizme peşkeş çekenler, basın organlarında, TV'de, iddianamelerde, mahkeme kararlarında devrimcileri "gasp ve soygun çetesi" oluşturmak-la, "halka zarar vermek"le itham ediyorlar. Sömürü ve zulüm düzeninin ortadan kaldırılması için mücadele eden bizler, asalakları yok etmek istediğimiz için, karalanmaya çalışıldık, çalışıyoruz.

12 Eylül faşist cunta dönemi, devlet terörüyle "gasp"ın kaynaşmasının, halka bir verip on alma yöntemlerinin açık-net örnekleriyle doludur. "Yasal" gasp demek olan vergi toplama yaygınlaştırılmış, vergilerin sayısını ya da oranını yükseltmeye yönelik 50 kez yasa ve kararname yayınlanmış, ücretli-maaşlı emekçiler yanında, esnaf-zanaatkarlar ve küçük mülk sahipleri de, soyguncunun gazabına uğramışlardır. Osman ULAGAY "Kim Kazandı Kim Kaybetti" adlı kitabında, 1980-86 döneminde ücretli-maaşlı kesimlerden sermaye kesimine yapılan gelir transferinin, cari fiyatlarla 12.8 trilyon lirayı bulduğunu, 1986 yılı fiyatlarıyla bu rakamın 22 trilyon lirayı aştığını, aynı dönemde tarım kesiminden sermaye kesimine aktarılan gelirin ise cari fiyatlarla 4.8 trilyon lirayı, 1986 fiyatlarıyla 7.5 trilyonu bulduğunu, 1980-1986 döneminde ücretli-maaşlı kesimden ve tarım kesiminden sermaye kesimine yapılan gelir transferlerinin toplamının ise cari fiyatlarla 18 trilyon liraya, 1986 fiyatlarıyla 30 trilyona yaklaştığını, işçinin, memurun, emekçinin, çiftçinin cebinden alınan 30 trilyon liranın, kâr, faiz ya da rant olarak sermaye sahiplerinin cebine girdiğini, emek gelirlerinin milli gelirdeki payının 1979'da %33'lerden 1986'da %18'lere gerilerken sermaye gelirlerinin payının %43'ten %64'e yükseldiğini aktarıyor.

İşte rakamlarla soygun bilançosu... Yüze yakın vergi çeşidiyle, düşük tutulan ücretler, düşük taban fiyatlarıyla halkın emeğinden gaspedilenin gittiği adres...

Batan şirketler kurtarıldı, ihracatı teşvik adı altında muazzam boyutlarda kaynak, sermayeye aktarıldı. 1985 yılında yapılan bir "af"la "yatırım teşviki" alıp da taahhüdünü yerine getirmeyenler affedildi, büyük ihracatçıya döviz karşılığı olarak piyasa fiyatından %25 oranında daha fazla para ödendi, vb.

Uluslararası emperyalist tekellerin, Türkiye temsilcilikleri aracılığıyla dağıttıkları arpalıklarla, biraderlerin, yeğenlerin parababası yapıldığı ülkemizde "soygun-gasp" sözünü hiç ağzına almaması gerekenler, halkın emeğini savaş ganimeti gibi paylaşılan oligarşi ve onun savunucularıdır.

Gaspçılık, soygunculuk sıfatları, biraz daha "kâr" için çalınan malzemeler yüzünden çöken binalarda insanların ölümüne neden olan, ucuz maliyet adına temizlik maddelerinde tüm dünyaca yasaklanmış kanserojen mad-

delerini kullanarak halkın sağılığı ile oynayanlara yakışıyor. Bir yıl önceden köylünün ürününü tarlasında yok pahasına kapatmak, yüzbinlerce köylüyü boğaz tokluğuna çalıştırmak, "halka zarar vermek" değil midir? Düşük maliyet uğruna iş güvenliğınden yoksun koşullarda, binlerce iş kazasıyla dünya sıralamasında birinci olmak, halkın emeğı yanında kanını da gasp etmek değil midir?

Eğitimden sağılığa, birçok toplumsal hizmetin ücretsiz olması gerekirken parasızlıktan ameliyat olamayan, cenazesini alamayan insanların yaşadığı ülkemizde insan sağılığını hiçe sayanlar, paralı eğitim sistemi ile bireylerin en temel hakkı olan eğitim hakkını gaspedenler, soyguncu değil de, bütün bunlar "ücretsiz olmalı" diye mücadele veren devrimciler mi soyguncu?

Burjuva propagandası, bizleri de kendileri gibi, egoizmin doruğunda, çıkarı, lüksü için yaşayan "soyguncu-adi gaspçı"lar olarak tanıtmaya çabası içinde...

Bizlerin nazarında alınteriyle kazanılmış, gerçekleşmiş her şey gibi, geçim araçları da, günlük nafaka da kutsaldır. İşçinin, köylünün, esnafın emeğinin, hizmetinin ürünü olan maddiyata hiçbir zaman el uzatmadık. Biz, asalakların, alınterini sömürerek saltanat sürenlerin çalıntı servetlerine halkın mücadelesinde harcanmak üzere ve halk adına el koyduk.

Şirketlerinin yıllık cirosu Türkiye bütçesine denk düşen, TC'nin kuruluşundan bu yana süre geldiğı sermaye birikimiyle, devlete kefil olacak kadar palazlanan Vehbi KOÇ'a ait MİGROS'tan kamulaştırılan tüketim maddelerini İstanbul'un gecekondu semtlerinin emekçi halkına dağıtmamız oligarşinin sözcülerince şaşkınlıkla karşılanmıştır. Cüneyt ARCA YÜREK, "Demokrasinin Son Baharı" adlı kitabında dönemin İçişleri Bakanı İ.ÖZAYDINLI'nın şaşkınlığını "Halk da bu dağıtılanları alıyor" sözleri ile belirttiğini yazıyor. "Halkın karnını doyurmaya çalışmak" gibi demagojilerle eylemimizi bulandırmaya çalışan gerici basın, eylemimizin siyasal teşhiri amaçladığını çok iyi biliyordu. "IMF'nin Yönettiğı Değil Bağımsız Türkiye" kampanyamız sırasında, protesto ve teşhir amacıyla basılan yerlerdeki para ve kıymetli evraka pekala el koyabiliydik. Ancak eylemimizi bulandıracak her türden davranıştan şiddetle kaçınmak ilkimiz nedeniyle, böyle bir olaya meydan vermedik.

Bizim kamulaştırma eylemimizin hedefi gayet açıktır: Tekeller, bankalar, emperyalist finans kuruluşları, tefeciler, kaçakçılar, kısacası ülkemizin zenginliklerini pazarlayanlar, emekçinin alınterini kapatanlar, İsviçre bankalarındaki milyarlarca dolarların sahibi olanlardır. Sömürü ve vurgun düzenini korumak için varolan yasalarda, "mülke karşı işlenen fiilin" cana karşı işlenen fiilden daha ağır cezaları gerektirdiğı ülkemizde, tüm bunlar Tefik FIKRET'in dizeleriyle "aksırıncaya, tıksırıncaya kadar yemek" içindir. Bizim eylemimiz "aksırıp, tıksırıncaya kadar yiyenlere" karşıdır.

örgütümüzü "soygunlarla" finanse ettiğimiz demagojisi, burjuvazinin sözcülerinin devrimci mücadeleyi karalamak için başvurdukları adice bir saldırdır. Zira mücadelemiz, "para" ile değil, halkın desteğı ile sağıladığı olanaklarla, omuz vermesiyle, bir dilim ekmeğini paylaşmasıyla yürüyor. Biz haklı bir savaşın neferleriyiz. Haklı savaşların esası topyekün fedakarlıktır. Savaşı, halkın gönüllü katılımı ve fedakarlığı esası üzerinde yükselttikleri içindir ki, komünistler, halk savaşlarını, devrim mücadelelerini, sosyalist anavatanı koruma savaşlarını zafere erdirdiler. Devrim mücadeleleri esas olarak "finansman" ile yürümez; fedakarlık ile, gerektiğinde yemeyerek-içmeyerek sürer. Aksini düşünmek ve iddia etmek, haklı davaları, dev savaş makineleri karşısında baştan yenik saymaktır ki, tarih, her haklı davanın kendinden çok daha güçlü savaş araçlarına sahip düşmanı altedelediğinin ispatıdır.

Emperyalizm ve işbirlikçilerinin düzeninde halkın nafakasından, rızkından çalınıp çırpılanla doldurulan kasalara el koymak kadar meşru ve haklı bir eylem düşünülemez. "Soyguncu" tanımı haramilere taş çıkartan holding sahiplerine, spekülâtörler, toprak sahipleri, yüksek bürokratlar ve generallere yakışıyor. Altın kaçakçılığına bulaşmış ÖZAL'ın Başbakanlığı altındaki gasp ve soygun çetesinin, cuntanın "etkili-yetkili" makamlarının, cunta üyelerinin, Genelkurmay Başkanlarının bizleri "soyguncu gaspçı" diye lanse etmeye çabalayan düzenin koçbaşlarının birer soyguncu, rüşvet komisyoncusu oldukları kamuoyunun yakından bildiğı gerçeklerdir. Kapatılmaya çalışılan, Meclis araştırma önergeleri kabul edilmeyerek üstü örtülmeye çalışılan dosyaların (örneğin ŞAHİNKAYA ve KAFAOĞLU hakkında) ve hatta MİT raporlarının konusu halkın soygunundan elde edilenin nasıl paylaşıldığına dairdir.

Bozuk ifade tarzının, bütününe hakim olduğu mütalaanın "Örgütlenme Nedeni" başlıklı bölümün girişinde, "... Ülkemiz üzerinde emelleri bulunan dış güçlerin kışkırtma, özendirme ve desteğinin payının da büyük olduğu tespit edilmiştir." dendikten sonra, şöyle devam ediliyor: "... Bu miktar silahın ve merminin parasal değeri 35 milyar lira dolayında hesap edilmiştir. Yine yapılan tespitlere göre yasadışı örgütlerin gasplardan elde ettikleri para miktarı 600 milyon lira kadardır. Aradaki 34 milyar lira civarındaki para değerini taşıyan silahın elde edilış biçimi anarşi ve terörün ve bunları yaratan yasadışı örgütlerin aynı zamanda dış kaynaklı olduğunun işareti ve delili olarak değerlendirilmiştir."

İşte, "dış mihrakların", "ülkemizde gözü olan" düşmanlarla "bağ"ın açıklanmasındaki zeka pırlıtsı... İşte, bir türlü DEVRİMCİ SOL'un bir halk gücü olmasını hazmedemeyen 12 Eylül savcısının gülünç açıklaması... Savcı, böylece, 12 Eylül faşizminin, azgın terörünü kamufle etmekte kullandığı "dış mihraklar" demagojisini 12 Eylül'den

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

sekiz yıl sonra DEVRİMCI SOL davası mütalaasında bir kez daha yinelemiş oluyor! Oysa Savcı 180 kişinin idamını isterken biraz ciddiyet gerektiğini kavraya ve mesleğine saygısı olsaydı, DEVRİMCI SOL ile "dış mihraklar" arasında bir bağ olmayacağını itirafıta zorluk çekmeyecekti. Savcının, DEVRİMCI SOL ile SBKP arasında ideolojik bir yakınlığın bulunmadığını öğrenecek zahmete girmeyişi ve analiz yapmaktaki kıtlığı, onu, DEVRİMCI SOL ve silahlı mücadeleyi savunan diğer yapıları dış kaynaklarla ilintili göstermeye yöneltmiştir. Savcı, sıradan bir devlet memuru olsaydı, bu açıklaması hoş karşılanabilirdi. Ancak devletin sözcüsü, temsilcisi sıfatıyla yer aldığı davada, 12 Eylül propagandasının basit bir aleti durumuna düşmesinin davanın ağırlığı gözönüne alındığında hiçbir açıklaması yoktur.

Burjuva hukukunun normları dışında da olsa, düzeni savunmayı esas alan, bir çırpıda yüzlerce idam isteyen bir makamı işgal eden ve yalnızca bu nedenle de olsa tarihe geçecek bu davanın savcısının, iddia ve görüşlerinde, faşizmin sıradan propagandasını aşmasını, davanın niteliğine uygun düşen bir düzeyi yakalamasını, özcesi, ciddiliğini tartıştırmamasını dilerdik...

KAÇAKÇILIK BİZİM DEĞİL KAÇAKÇILIĞI SUÇ OLMAKTAN ÇIKARANLARIN MESLEĞİDİR

Mesnetsiz iddialarla hazırlanan iddianamede, önce, polisin ve basının ürettiği hayali senaryolar tekrarlanarak, düzenin yoz, çürüyen yüzünün ifadesi olan "eroin kaçakçılığı"yla, mafya ile ilişkilendirilmek isteniyoruz. Yalan, burjuvazinin karakteridir. CIA'ya Nazilerden kalan propaganda taktiklerinden biri de, kaynak ve doğruluk aranmadan, fakat her fırsatta tekrarlıya tekrarlıya bir olayın inanılır hale getirilmesi, kanıksatılmasıdır. Sağduyu sahibi insanların kafalarında dahi "acaba" sorusunu uyandırmak, "ateş olmayan yerden duman tütmez" dedirtmektir amaç... Bu CIA kaynaklı faşist propaganda taktiği "siyah-propaganda" adını almıştır. Ve Devrimci Hareketimiz'e karşı burjuvazinin saldırı yöntemi olarak kullanılmaktadır.

"70 sente muhtacız" diyen DEMİREL hükümeti döneminden başlayarak 1980-1983 yılları arasında Türkiye'den 7 milyar dolar karşılığı 350 ton altın kaçırıldı. Sonraları yargılanan bir kaçakçı şöyle diyecekti: "Biz bu işi Başbakan Yardımcısı T. ÖZAL'ın bilgisi altında yaptık".

Türkiye'de sermaye kara para demektir. Tüm holdinglerin kaçakçılık yapması, Tahtakale'nin Türkiye'nin gerçek merkez bankası olması, bu özelliği açıklayan önemli göstergelerdendir. Ancak, kamuoyunda altın kaçakçılığı adıyla lanse olan ve ÖZAL'ın başrollerinde bulunduğu kaçakçılık, dünya sahtekarlık rekorlarını kırarak boyutlardadır. Altın kaçakçılığı devletin göz yummasıyla değil bizzat devletin teşvikiyle yapılan, uluslararası bir skandaldır.

Döviz bulamayan hükümetler üç-dört yıl boyunca Türkiye'de ucuz olan altını kaçak olarak yurtdışına çıkarmışlar ve karşılığında sahte ihracaat belgeleriyle Türkiye'ye döviz getirmişlerdir. Devlet gözetimi altında, ekonomiyi döndürecek döviz darboğazına geçici bir çözüm bulunmuştur. Bunun için "ülkeye getirilen dövizin kaynağını sormama" yasallaştırılmıştır. Artık, dövizin eroiden mi, altından mı geldiği önemli değildir. Yeter ki, tekelci burjuvaziye kaynak sağlansın.

1988'de patlak veren MİT raporundan sonra "altın kaçakçılığının" belgeleri birer birer sergilenmeye başlandı. Döviz kaçakçılarıyla buluşmalarını "Türkiye'nin döviz meselesini konuşuyorduk, bu bize verilmiş bir görevdir" sözleriyle açıklayan MİT ajanı Mehmet EYMÜR ve Atilla AYTEK altın kaçakçılarıyla devletin işbirliğini anlatıyorlardı.

Devlet içindeki gruplaşmalar, çekişmeler, parsa toplama kapışmaları sonucu yapılan ifşaatlar, gazeteleri kaplayınca kamuoyu altın kaçakçılığını tüm yönleriyle öğrendi. İstanbul polisi ile Ankara polisi ya da ÜRUĞ-EVREN ile ÖZAL çatışması olarak yansıyan iktidar çiftliğindeki pay kapma savaşı akıl almaz ilişkileri, dolandırıcılık örneklerini açığa çıkardı.

225 bin kişinin servetini çaldıktan sonra, yurtdışına kaçan ve kaçış haberinin yayınlanması sıkıyönetim komutanlığınca iki gün yasaklanan KASTELLİ'nin, Türkiye'nin döviz sorununu çözmek amacıyla devlet eliyle başlatılan altın kaçakçılığının aslarından olduğu ortaya çıkmıştır. ANAP'ın önde gelenleri ve Çukurova sermaye grubunun bankaları hakkında dava açılmış, bu olayda aracılık yapan SABANCI'nın AKBANK'ına ise, hiçbir şey yapılmamıştır. Diğer açılan davalar ise ÖZAL hükümetinin ilk icraatlarından biri olan döviz kaçakçılığının affedilmesi ile kapatılmıştır.

Emrindeki müsteşar ve genel müdürlere yapılan işkencelere tepki gösteren ve bu nedenle TC tarihinin görevden azledilen ilk bakanı olan Vural ARIKAN, Kapıkule gümrüğünde yapılan operasyonun ve asker kökenlilerin başına getirilmesinin kaçakçılığı kolaylaştırmak amacını mı taşıdığı sorusuna, "...hatırıma geliyor. Kapıkule operasyonunu döviz çıkışı önlemek için yaptıklarını söyleyenlere Tahtakale'yi gösteriyorum. Her gün döviz çıkışı var. Neden yapışmıyorlar yakalarına" diye cevap veriyordu.

Türkiye'de bir gerçek var: Uyuşturucu madde kaçakçılığının şefleri devletten himaye ve destek görmektedir. Ki polis arasında çıkan 1987 yılında basında sık sık işlenen, sonra 1988 yılında ortaya çıkan MİT raporuna da yansıyan ihtilafın kaynağında, mafyanın himaye görüp görmemesi vardır. Polis ve ordu mensupları uyuşturucu trafiğinin aracılığını yapmaktadır. Türkiye'de polis tarafından arandığı söylenenlerin, ABD-İngiliz-İsviçre

pasaportlarıyla ülkeye girip çıktıkları tespit edilmiş, ünlü devrimci katili Ahmet ATEŞLİ'nin, uyuşturucu kaçakçısı Zihni İPEK'e sahte kimlik düzenlemesi örneğindeki gibi mafya üyelerine sahte kimlik belgelerinin dahi, polis tarafından düzenlendiği çeşitli yayın organlarınca ortaya çıkarılmıştır. Tekelci burjuvazinin istemleri doğrultusunda mafyaya karşı düzenlenen operasyonlarda mafya ile organik ilişkileri olan generaller ve üst düzey polis şeflerinin taraf olarak etkili oldukları açığa çıkmıştır.

MİT raporu olayının kahramanlarından M. EYMÜR bir gazeteye verdiği demeçte: "Bir yerde yaptığın işten tiksiniyorsun. Bu mesleği niye yapıyoruz biz? MİT ne için var? Tiksinti geldi bana... Neye hizmet ediyorum ben? Kime hizmet ediyorum?" diyor. MİT mensubunu bu denli tiksindiren kendisine emir verenlerin sahip çıkamayışlarıydı. Ne var ki, MİT raporu ve peşinden yapılan açıklamalar daha da "tikinti" vericiydi.

Bu rapora göre; uluslararası eroin kaçakçısı Behçet CANTÜRK ve diğerlerinin rüşvet verdikleri, birlikte çalıştıkları arasında T. ŞAHİNKAYA, Ünal ERKAN, MİT'in koçbaşları bulunuyor. Devlet, eroini de döviz açığına çare olarak düşünmüş olmalı... ŞAHİNKAYA ihale-inşaat mafyasıyla içli dışlıdır, polis, bu mafyanın kurumu gibi çalışmaktadır. Uluslararası silah kaçakçılığıyla şöhret yapan Sarı Avni adlı kişinin ŞAHİNKAYA ile rüşvet ilişkileri yine raporda yer almaktadır. Ahmet ATEŞLİ'nin Karadeniz mafyasının başı olarak geçtiği raporda, polis ve ordunun önde gelenleri mafya kaçakçılık şebekelerinin ağır topu olarak açıklanmaktadır.

12 Eylül dönemi göstermiştir ki; Türkiye'nin, kokain satıcısı Kolombiya'dan, Ekvator'dan farkı yoktur. Devletin en üst düzeyindeki generalleri, bürokratları, polisleri Türkiye'nin NORİEGA'lardır. Kaçakçılık tekelci burjuvazinin vazgeçemeyeceği finans kaynağıdır. Ve bu nedenle Tahtakale, düzenin vazgeçilmez ögesi olmayı sürdürecektir.

Kaçakçılığın bir de uluslararası boyutları, dış bağlantıları, işleyişi vardır.

Uyuşturucu trafiği, ABD emperyalizminin bilinçli olarak kontrolü altında tuttuğu, yeni-sömürge ülkelerde işbirlikçilerin finansman kaynağı olarak kullanılan, uluslararası çapta organize bir kurumdur. Bu trafiğin başında, CIA ile ilişkileri aleni olan mafya üyelerinin, büyük silah kaçakçılarının, Panama ve Kolombiya'da olduğu gibi devlet başkanlarının ve bakanlarının olduğu dünya kamuoyu tarafından bilinmektedir. ABD emperyalizminin başta kendi gençliği olmak üzere, dünya gençliğinin depolitizasyonunda kontrollü bir araç olarak el altından sevk ve idare ettiği uyuşturucu trafiği, 12 Eylül cuntasının son derece derinleşen depolitizasyon koşullarında, kitlelerin tepki göstermekten caydırılması oranında yaygınlık kazanmıştır.

Türkiye'de KİT'lerin ürettiği demir, çelik, çimento gibi maddelerin karaborsacılığı, resmi kurun üzerinden döviz toplayan spekülâtörler -resmi literatürde paralel piyasa- eliyle yapılan kaçakçılık çarpık kapitalizme özgü bir "sektör"dür. Mafya, TC hükümetlerine, Tuncay MATARACI gibi bakanlar vererek, Gün SAZAK gibi bakanlık yapmış faşistlerle işbirliği yaparak, parlamentoda temsil edilecek düzeyde etkili bir sermaye grubu olarak varlığını hep korudu. IMF'nin tavsiyeleri, tekelci burjuvazinin istemleri doğrultusunda bu kesime 12 Eylül cuntasınca alınan tavır, onları yok edemedi. Zira kaçakçılığı devlet yapıyordu, kaçakçılık artık holdinglerin, büyük para babalarının ticari faaliyet alanına girmişti. 1982 yılında ortaya çıkan Çukurova Holding, Sönmez Holding olayları; kaçakçılığın artık biz-zat holdingler kanalıyla yürütüldüğünü gösterdi.

Türkiye'nin en itibarlı misafirleri arasında, Adnan KAŞIKÇI gibi silah tüccarları baş sırayı oluşturur. Basın ve TRT aracılığıyla, dünyanın en büyük silah kaçakçısı sokaktaki insanla akraba olacak kadar tanışmıştır. Türkiye'de silah kaçakçılığının ucunun "ABD-İngiliz hükümetlerinin dış satım lisansları"yla çalışan ve "CIA ajanı" oldukları açıkça söylenen Samuel CUMINGS, Frank TERPİL, Edward WILSON adlarındaki kaçakçılara dayanmakta olduğu çeşitli incelemelerde açıklanmıştır. "Türkiye mafyası" adıyla bilinen kaçakçılık şebekesinin Vatikan'la, CIA ile, uluslararası anti-komünist suç örgütleriyle ilişkileri, özellikle Papa'nın vurulması davası çerçevesinde sergilenmiştir.

Ve bugün kaçakçılar, daha doğrusu tekelci burjuvazinin hışmına uğrayan kaçakçılar, teker teker salıverilmektedir. 1985 yılında Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu'nda yapılan değişiklikle kaçakçılık açıkça meşrulaştırılmıştır. Döviz kaçakçılığı, "ithali yasak malların ülkeye sokulması" gibi suçlardan yargılanan, Banker Kastelli gibi pek çok şirket aklanmıştır. "Babalar Operasyonu" adıyla yapılan kara parayı ehilleştirme operasyonu, çarpıklığın öz evladı olan Tahtakale'nin başlıca sermaye kaynağı olarak holdinglere hizmetine engel olamamış, Tahtakale'yi yok edememiştir. Zaten böylesi bir amaç da güdülmemiştir. Tahtakale devlete ve tekellilere hizmetini sürdürecektir.

Kaçakçılık, karaborsacılık düzenin kopmaz parçasıdır. Kaçakçılık düzenin tam da kendisidir. Çarpıklığın ürünüdür. Cunta üyelerinin, Genelkurmay Başkanlarının 'mafya' ile 'uyuşturucu tacirleri' ile birlikte anıldıkları bir ülkede, devrimcilerin 'uyuşturucu kaçakçılığı' ile itham edilmesi komedidir.

İKİYÜZLÜLÜK FAYDACILIK VE ÇIKARCILIK BURJUVAZİNİN KARAKTERİDİR

Burjuvazi, Marksist-Leninistlere öteden beri bir ithamda bulunur: "Karanlık amaçlarını, gerçek niyetlerini gizlemek için komünistler 'beyaz gezegenler' vaadederler, devlete karşı ilan edilmemiş bir savaş açmışlardır, ikiyüzlüdürler vs."

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Gerçek niyetlerini gizleyenler, bunun için ikiyüzlülüğü karakter yapanlar egemenlerdir, haramiler çetesidir.

Türkiye'nin dış ilişkileri zımni, karanlık anlaşmalar yumağıdır; NATO'ya, ABD'ye verilen imtiyazlar, tanınan askeri kolaylıklar, ülke topraklarının ne kadarının satıldığı, Amerikan üslerinin gerçek sayısı ve nitelikleri, SEIA anlaşmaları, gerici Arap rejimleri ile varılan mutabakatlar hep meçhuldür. İlginçtir, kamuoyu bunları NATO generallerinin demeçlerinden, Pentagon kaynaklarından öğrenir.

Türkiye'de seçimler ikiyüzlülüğün, faydacılığın zirve örnekleridir. Memura katsayı artışı, köylüye faiz borçlarının silinmesi, işçiye iyi ücret, esnafa daha az vergi vaadedilir. Sendikalar kapanır, tüm vaatlerin halkın "gözünün içine bakarak" söylenen yalandan ibaret olduğu ortaya çıkar. Türkiye'de "politikacı" kelimesi ikiyüzlülüğü, yalancılığı çağırıştırır, sahtekarlık anlaşılır. Silindir şapkalı, fraklı politikacı kürsüden yalan söyleyen bir karikatür tipidir.

Düzenin esenliği için burjuvazinin çiğnemeyeceği kuralı yoktur. Faydacıdır, Makyavelizm bugün en iğrenç haliyle yaşanır.

Temmuz 1981'de Erzurum'da "Artık yeni aldığımız bir kararla ilk ve ortaokullarda, liselerde mecburi din dersi konacaktır" diyen kişi ile; Ocak 1987'de Adana'da "irtica hareketleri tehlikeli boyutlara varmıştır." diyen kişi karşı düşünceli iki insan değil... Aynı kişiye; 1981'de üniformalı haliyle cunta şefi, 1987'de ise sivil giysileri ile Cumhurbaşkanı Kenan EVREN'e aittir bu sözler.

"Dün dündür, bugün bugündür", "işimize nasıl gelirse öyle yaparız" mantığının burjuva politikasının temel felsefesi haline geldiği Türkiye'de ikiyüzlülük, faydacılık yukarıdaki kadar temelde zıt sözleri ettirebiliyor. "Laik EVREN" kürsülerde Kuran'dan ayetler okuyarak, tarikatlara hoş görünmeye çalışarak, faaliyetlerini el altından serbest bırakarak faydacılığın en çarpıcı örneklerini verdi.

1982 yılında kurulan ve ardında Rabıta gibi Suudi sermayesinin şeriatçı örgütleri bulunan İslam Kültür Merkezi'ne, Yıldız Sarayı tahsis edildi. Cuntanın "laik" hükümetine çok büyük moral ve mali yardımlar verdiklerinden dolayı, bu örgütlere bir anlamda teşekkür ediliyordu.

Cunta, parlamentonun başına gelenin, laikliğin başına da gelebileceğini, bir paravandan farklı olmadığını, kaldırıp atılabileceğini gösterdi. Özel Harp Dairesi'nin Kürdistan'da uçaklar, helikopterlerden atılan, elden dağıtılan bildirilerinde Kuran'dan ayetler, Muhammed'in hadisleri yer alıyordu.

"Cihat" çağrılarının yapıldığı el ilanlarının birinde şunlar söyleniyordu:

"Vatandaşım,

Bakın yüce islam dini size emrediyor. 'Sizinle savaşanlara karşı Allah yolunda siz de savaşın, Allah tavizkarları sevmez' (Kuran-ı Kerim Bakara Suresi 190. ayet)

Vatandaş.

Bölücü çete mensupları seni dininden, çocuklarından, eşinden, vatan, bayrak ve ahlak gibi kutsal değerlerinden koparmak istiyor.

Onlara karşı savaşmak senin gibi her müslümanın görevidir. Bu görevi savaşan güvenlik kuvvetlerine yardımcı olarak yap!"

"Laik" TC'nin "laik" cuntası ve izleyicileri, halkı yurtseverlere karşı ayetlerle cihada çağırıyorlardı. İktidarlarının çatırdamaya başladığını bilenler "milleti bütünləştiren" ideolojiyi faşist MHP'nin "Türk İslam Sentezi"nde buluyor. Ve bu ideolojiyi "laik" devletin resmi ideolojisi haline getiriyorlardı.

"Laik" cuntanın 5-6 yıllık icraatından sonra Suudi'lerin finanse ettiği, Londra'da yayınlanan Şark-El Avsat dergisindeki bir yazıda şunlar söyleniyordu:

"Türkiye'nin NATO'ya üye olması, kendisine dışardan gelecek Sovyet tehlikesini göğüslemesini garanti eder. Güzel... Aşın terörist Marksist gruplar tarafından Türkiye'yi içerden zaptetme girişimlerinden kim kurtaracak bu ülkeyi... İşte burada dinin önemi ortaya çıkıyor. Din içindeki farklı ve birbirine düşman mezheplerden korunmak için önemli bir vicdani kalkandır."

Yazıda 12 Eylül faşizminin laiklik paravanasını kaldırıp atması değerlendirilirken ise şöyle deniliyor:

"Türkiye'nin resmi yönelişinin arkasında yatan siyasi hesaplar var. Ancak bunu değerlendirmede küçümser

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

bir tavır almamalıyız. Tam tersine teşvik edici bir tavır takınmalıyız."

12 Eylül faşizmi ikiyeüzlülüğün örneklerini çoğaltmak zorunda kalmıştır, zira çıkarları "laiklik" maskesinin taşınmasını artık gereksiz kılıyordu. Cunta, şeriatçılarla kol kola dolaşp, görüşmekten kaçınıyordu bile...

Devletin yurtdışına gönderdiği memurların maaşının Suudi kaynaklı anti-komünist dinci örgüt Rabita tarafından ödenmesi gerçek bir skandaldır. Ne var ki, "Atatürkçü", "laik" faşist cuntanın icazeti olayın üstünden yıllar geçtikten sonra açığa çıktığında, Türkiye'de "türban" olayı yaşanıyor. "Türbana" laiklik adına karşı çıkılan dönemde patlak veren Rabita olayı, burjuvazinin "dini" nasıl ikiyeüzlülükle kullanabildiğinin bir başka göstergesiydi. Rabita'nın ortağı EVREN, skandalı yalanlama gereği bile duymadı, her şeyin kendi inisiyatifi altında olduğunu söyledi. Bütün bunlardan sonra devlet, dini, el ilanlarında da kullanınca gerici faşist basın da "gökten bildiri indi irtica şamatasına" (16 Aralık 1986 Yeni Haber) diye başlık atıyordu. İrtica "Kemalizmin düşmanı" idiyse onlara 1981'lerde taviz verip destek çıkan o dönemin "Kemalist generalleri"ni(!) hangi kefeye koyalım?!

Halk sağlığını doğrudan tehdit eden 1986'daki radyasyon olayında da aynı tavır sergilenmedi mi? Aylarca süren tartışmalarda, yurtiçi ve yurtdışında onlarca bilim adamı ve araştırma merkezinin "radyasyon oranı çayda yüksek, insan sağlığını tehdit eder düzeyde" şeklindeki uyarılarına rağmen, ÖZAL hükümeti "yok öyle bir şey" deyip aylarca radyasyonlu çayı piyasaya sürdü. Radyasyon tartışması kamuoyunda baskı gücü oluşturmaya başlayınca TV'ye çıkıp elinde çay bardağıyla "tüm sorumluluk benim, tersi çıkarsa istifa ederim" diyenler, stokları erittikten sonra radyasyonun varlığını kabul etmek durumunda kaldılar.

Burjuvazinin ahlaki "para"dır. Ve vurgun-çıkar düzeninde halk sağlığının ne önemi vardır?

Burjuvazi "Türkiye'de işkence yoktur" sözünü edecek kadar ikiyeüzlüdür. "Suimuamele var işkence yok", "münferit hadiseler var" denilerek yüzbinlerce kişinin bizzat yaşadıkları, işkence kurbanları yok sayılmaktadır.

Ulusal baskının en kötü örneğinin yaşandığı ender ülkelerden Türkiye'de, Kürt halkını asimilasyona uğratma politikası uygulanırken, emperyalizmin yönlendirmesiyle işine geldiğinde Bulgaristan'daki Türkler hatırlanmaktadır. Cezayir Kurtuluş Savaşı'nda Fransa'yı destekleyen Türkiye, bugün Nelson MANDELA'nın doğum gününü kutlamak-tadır. "İşgal altındaki topraklar" diyerek Filistin'in yanında olduğunu tekrarlayıp duran Türkiye, İsrail'le gizli servisler düzeyinde ilişkiler kurmuş, MOSSAD'tan aldığı bilgilerle Filistinlilere yönelik operasyonlar gerçekleştirmiştir.

"İslam kardeşliği", "din kardeşliği" vb. söylemlerinin ardındaki gerçek, çıkarların yön verdiği ikiyeüzlülüktür.

Emekçi halka karşı sorumluluklarının bilincinde olan devrimcilerin, halktan saklayacakları hiçbir şey yoktur. Devrimciler, halka, "dikensiz gül bahçeleri" vaat etmezler, sömürü-talan düzenini tüm çıplaklığıyla deşifre edip, onun alternatifine, emekçi halkın kendi iktidarına nasıl bir mücadele içinde varacaklarını anlatır, yaşamın içinde önderlik ederler. Sınıflar savaşımının zorlu yolları bizzat devleti yıkacaklarının, iyiye, güzele, topyekün mutluluğa varılacak yolun fedakarlıklarla örüldüğünün, can bedeli bir savaşın ürünü olacağının propagandasını yaparlar. Bedel ödemesini bilmeyen halk, insanlığın kurtuluşu yolundaki atılımı asla gerçekleştiremeyecektir.

Biz, asalaklardan, ikiyeüzlülerden, çıkarıcılardan temizlenmiş bir ülke için bir dünya için, egoizmin yenileceği sınıfsız toplum için savaşıyoruz. "Gizli maksadımız", "perde arkasındaki niyetimiz", "karanlık amaçlarımız" bundan ibarettir.

BURJUVAZİNİN VATANI EN FAZLA KAR ETTİĞİ YERDİR

Burjuvazinin başvurduğu demagojilerden biri de, kendilerinin vatansever, biz Marksist-Leninistlerin ise "vatan haini" olduğu, Devrimci Hareketimizin amacının, ülkeyi bir başka ülkenin egemenliğine sokmak olduğudur.

Nedir vatanseverlik? Kimler vatanseverdir?

1789-1793 Fransız Devrimi'nde feodalizmi alteden emekçi yığınlarının zaferi ile kazandıklarını sembolize eden "vatansever"sözcüğü ve bu duyguların toplamı olan vatanseverlik daha o günden burjuvazi tarafından soysu-zlaştırılmaya başlanmıştır. Feodalizmin egemenliğine son verip kendi ulusal pazarını, "vatan"ını kuran burjuvazi "vatan"ını dış saldırılardan koruma savaşı da veriyordu. Ancak çıkar ve daha fazla kâr, daha fazla pazar hırsı, burjuvazinin sınıf karakteri olan "para" ihtirası, "vatansever"liğin egemenlere değil, emekçilere özgü bir duygu olduğunu kanıtladı. Avrupa, haksız savaşların, çıkar çatışmalarının bitmek tükenmek bilmediği yıllar yaşadı.

Sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi sonucunda, artık burjuvazinin "ulusal" kimliğinden tamamen sıyrılıp tüm dünya pazarlarına göz diktiği emperyalizm çağında, emperyalistler arası savaş ve sömürgelerin paylaşılması, "vatanseverlik" çığlıkları altında hazırlanıyordu. Artık burjuvazinin sloganı "milliyetçilik-yurtseverlik" değil, kozmopolitizmdir ve sömürgelerindeki ulusal duyguların uyanışını da "kozmpolitizm"le önlemeye çalışmak-tadır. Burjuva devriminin "vatansever"liğinden ortaya "şovenizm", "ırkçılık" ve nihayet "insanlık düşmanlığı" çıkmıştır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Çağımızda gerçek yurtseverler emekçi halklardır, çıkarları uğruna pazarlamayacağı hiçbir şeyi olmayan burjuvazi değil!... Yurtseverlik, emekçilerin ülkelerine duydukları bağlılıktır, haklı davalarına olan inançlarıdır, bu uğurda kan dökmeleridir. Bugün işgalcilere, emperyalizmin işbirlikçilerine karşı savaşanlar, proletarya ve diğer emekçilerdir. Ulusal savaşların önderleri Marksist-Leninistler ya da Marksizm-Leninizmden etkilenen küçük-burjuva yurtseverleridir.

Devrimcileri, yurtseverleri anavatanları Amerika'nın önergeleri doğrultusunda "vatan haini" karalamasıyla lekelemeye çalışanlar; ülkemizi NATO'ya pazarlayan, bir casusluk örgütü CENTO'ya sokan, ne olduğu bilinmeyen Çevik Kuvvet'lere teslim edenler, ABD'nin ileri karakolu olmak için çırpınanlar, "anavatanları"na methiyeler düzenlerdir.

Oligarşi aynı zamanda bir CIA taktiği olan ve ülkemizde 'vatan-millet-sakarya' edebiyatı olarak bilinen şoven-ırkçı öğelerle süslü milliyetçiliği kullanarak vatana ihanetini gizlemek istiyor. Halkımız Çanakkale'de ve işgal edilmiş Anadolu'da çarpıştığı işgalci emperyalistlerin bugün "yakın dostumuz", "müttefikimiz" olduğunu bilmektedir. Emperyalizmin saldırgan gücü NATO'ya girebilmek için Kore'de Anadolu insanının kanını pazarlayanlar, Anadolu gencine Kore halkına kurşun sıktıranlar "vatan hainliği" payesinin en çok kendilerine yakıştığının farkındadırlar.

Halkımız da biliyor ki, halkı için her türlü fedakarlığı göze alan bizler, değil vatani satmak, satanlara karşı savaştık, savaşıyoruz. Bunu hiçbir şey değiştiremedi, değiştiremeyecek. Kendi yazdığına, söylediğine inanan karşı-devrimciler, önce kendilerine ve çevrelerine baksınlar. "Güzel yurdumuzu" parsel parsel ABD çizmelerine kirllettirenler, işçilerimizin, köylülerimizin emeklerini yabancı emperyalistlere sömürtenler, koca koca tepeleri gerici Arap şeyhlerine peşkeş çekenler kimlerdir? Biz mi yoksa, "anarşizm", "vatan haini" çılgınlıklarını bozuk plak gibi tekrarlayan oligarşi mi? Ya da oligarşinin ve emperyalizmin bekçiliğini yapan, ABD diplomalı satılmış generaller mi?

Ülkemizin bir kısım toprağına, Amerikan emperyalizminin global çıkarlarını koruyan nükleer cephanelikler, uzayı gözleyen radarlarla dolu üsler kondurulmuştur. Bu üsler 'vatan koruması' için midir? Hayır! Bu üsler emperyalizmin Ortadoğu halklarının yükselen kurtuluş savaşlarını bastırmak ve Sovyetler'i güneyden kuşatma planının parçalarıdır ve üslerin kirası olarak verilen Amerikan yardımının azlığı, burjuvazinin hep feryadına neden olmuştur. "Vatan toprağının" Amerika'ya parsellenip kira alınması öylesine doğal bir olay olmuştur ki, basın ve TRT'de "biz iyi bir müttefikiniziz, niye az para veriyorsunuz" mesajlarını işlemek yüzünsüzlüğü, alçaklığı her gün tekrarlanıp durur.

12 Eylül'ün vatanseverlik tanımı ise Almanların "üstün ırk" olduğunun propagandasını yapan faşizmin aynıdır. Ülkeyi dolaşarak konferanslar veren MİT, Özel Harp Dairesi mensuplarından biri; her milletin kendine has karakteri olduğunu, Türklerin bütün milletlerden farklı olarak vatanlarına çok düşkün insanlar olduklarını, nasıl yapıldığını bilemiyoruz ama yapılan istatistiklere göre, Türkler kadar hayatlarını vatan topraklarına vakfetmiş insanlar olmadığını, I. Dünya Savaşında Fransa'da Sedan yarımadasında km kare başına 36 kişi öldüğü halde Çanakkale'de km kare başına 252 kişinin ölmesiyle ispatlıyordu. Birinci özelliğimiz buydu; ikincisi ise "kompleks de schue" denilen üstünlük duygusuna sahip olmamızdı. Yani başka milletlerden üstün olma, onlardan daha çok yükselme ateşiyle yanma duygusuydu bu. Ruhsal bir hastalık belirtileri taşıyan bu vatanseverlik açıklaması, 12 Eylül faşizminin halka empoze etmeye çalıştığı faşist ideolojinin temel taşlarından.

Savcının iddianameler ve mütalaada sözünü ettiği, 12 Eylül generallerinin kışlada askerlere yaptıkları konuşmaların aynısını sokaktaki insana yaparken tekrarladıkları, "milletimizin hasleti" dedikleri "üstün nitelik" (!) buydu işte. Kafatasçı, ırkçı yaklaşımların, tarihe yabancı "vatanseverlik" tanımlarının varacağı yer burasıdır.

Devletin resmi ideolojisini kafatasçı bir "vatanseverlik" olarak tanımlayanlar "vatan görevi" olarak kendilerini ince çok önemsenen askerliği dahi satışa çıkardılar. Cunta şefi EVREN, ABD gezisinde Marmaris'te kurulacak yeni deniz üssünün ABD'ce finanse edilmesini, bunun karşılığında ortak kullanımı öneriyordu. Sorun para olunca "milletin hasleti"ni kişiliklerinde bulduklarını iddia edenler ülke topraklarının emlakçısı, "vatan görevi"nin pazarlayıcısı olabiliyorlardı...

Çok yıldızlı Amerikan bayrağının gölgesi altında "12 Eylül Bayrak Harekatı" başlatıldı. Kan, baskı, işkence, depolitizasyon Pentagon'un emir-komutası altındaki faşist generaller çetesinin niteliğini veren olgulardı. ABD'nin emirleri işbirlikçi hainler, devrimcileri "vatan satmakla", "vatan hainliği" ile suçlayan kampanyayı başlattılar. Kampanyaya; "... Bir başka düşman ülkenin egemenliğine sokulma çabaları bu örgütün yapmak istediklerinin özetidir." diyerek savcılık da katıldı.

"Sovyet parmağı" propagandası iddianamede tekrarlanıp durmaktadır. Bu demagoji, ulusal kurtuluş ve sosyalizm mücadelesi veren güçleri kötülemek ve kitlelerdeki gerici şovenist duyguları körüklemek amacı gütmektedir.

Savcı, "bir başka düşman ülke egemenliğine sokulması çabaları" diyerek, aslında bugünkü konjonktürde bağımlı olduğumuzu da açıklamış oluyor. Bu ifade küçük bir hata, kalem sürçmesi değil. Savcı içinde yaşadığı düzenin farkında olmadan bağımlı olduğunu itiraf ediyor. Ülkemiz, SSCB ya da bir başka sosyalist ülkeye bağımlı

olmadığına göre, şimdi bağlı olduğu ülke(ler) ABD ve AET emperyalist ülkeleri olsa gerek.

Savcı, sanki ülkemizi bir başka ülke egemenliğine sokmak biçiminde bir düşüncemiz varmış gibi, bizleri, ülkeyi bugünkü bağımlı olduğumuz emperyalist sistemden koparıp Sovyetler Birliği'ne bağımlı kılacağımızı ima etmektedir. Yaşamı boyunca emperyalizmin artıklarıyla beslenenler, bağımsızlık düşüncesinin varlığına, varolabileceğine inanmaz, inanamaz!

Savcı da çok iyi bilmektedir ki, devrimciler on yıllardır ülkemizde "Bağımsız Türkiye" diye haykırdılar. Bizim bağımsızlık mücadelemize karşı çıkan, bu mücadeleden dolayı biz devrim savaşçıları zindanlara dolduran, işkence eden, darağacına yollayan işbirlikçi oligarşidir.

Evet biz, SSCB ile dostuz. SSCB'nin herhangi bir ülkenin egemenliğine göz diktiği ise söylenemez. Bunu TC iktidarları ve savcı da çok iyi bilir. Hatta bugünkü TC devleti, bir anlamda varlığını SSCB proletaryasına borçludur. Sovyet proletarya devletinin, Kurtuluş Savaşımızdaki maddi ve manevi yardımlarını, emperyalist cepheye karşı kardeşçe dayanışma içinde savaşıklarını kimse yadsıyamaz.

Savcı DEVRİMCİ SOL'u "yabancı örgütlerle ilişkileri var, işbirliği var" diyerek, başka ülkelerle, kurtuluş hareketleri ile ilişkilendirerek "dış mihrak" arama çabalarını umutsuzca sürdürüyor. Burada da bir bağımlılık zinciri arıyor.

Evet biz ilerici, devrimci, Marksist-Leninist her örgütle, eşit, kardeşçe işbirliği ve dayanışma temelinde ilişki kurmaktan yanayız. Ama bunu, emperyalizm ve oligarşiden kurtulmak, bağımlılık ilişkilerine son vermek, enternasyonalist sorumluluklarımızı yerine getirmek için yapıyoruz, yapacağız. Ya oligarşi? Oligarşi "bir başka ülke" ile nasıl bir ilişki içinde? Emekçi Türkiye halklarının daha fazla sömürülmesi amacıyla, emekçi halkımızın boğazına bir bağımlılık düğümü daha atmak için emperyalizmle işbirliği içindedir. IMF, Pentagon, CIA, OECD, AET gibi emperyalist kurum ve kuruluşlar, Türkiye halklarının boynundaki sömürgeci bağımlılık zincirlerinin sadece birkaçıdır. DEVRİMCİ SOL'un, ezilen halklarla ve örgütleriyle işbirliği halkımızı kurtuluşa yaklaştırır, oligarşinin emperyalistlerle işbirliği ise, ihanet batağına götürür!

Savcı, DEVRİMCİ SOL'u Türkiye'yi bir başka ülke egemenliğine sokmaya çalışmakla itham ededursun, oligarşi, AET emperyalistlerine entegre bir işbirlikçi olmak için yıllardır çırpınıyor. Oligarşi AET'ye şikayet ettiğimizi söyleyenler, AET ile oligarşinin umutsuz flörtünü gizlemek isteyen işbirlikçilerdir. Avrupa Konseyi'ne giren, onlarca insan hakları vb. anlaşmayı imzalayan oligarşinin kendisidir. Bunun sonuçlarına ise istemese de katlanmak zorundadır. 12 Eylül öncesi ve sonrası, ülke ekonomisi, siyaseti vd. konularla ülkeyi emperyalistlerin denetimine veren kendileridir. ABD ve AET'ye, emekçi halkımızın çıkarları gereği karşı çıkanlar ise hep biz olduk. Bizim bir tek şikayet mercimiz vardır: Emekçi halkımız. AET'de ise, dostumuz ve dolaylı müttefikimiz işçi sınıfı. Emperyalistlerin parlamen-toları, oligarşilerin ağlama duvarıdır, bizim değil!

Bağımsızlık-demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde hayatlarını ortaya koyan devrimcilerin, bir başka ülkenin egemenliğini istemeleri eşyanın tabiatına aykırıdır. Bunun böyle olmadığını oligarşi de tüm karşı-devrimciler de bilmesine rağmen kendi acizliklerini demagojilerle gidermeye çalışmaktadırlar.

Dün Çarlığın emperyalist tekeller uğruna katıldığı I. Paylaşım Savaşının haksız bir savaş olduğunu Rusya halklarına anlatıp buna karşı çıkan Bolşevikler ve önderleri LENİN vatan hainliğiyle suçlanıyordu. Proletarya, iktidarı aldığı anda barış önerirken, Rus burjuvazisi ve karşı-devrimciler daha önce savaştıkları diğer emperyalistlerin desteğiyle devrime saldırmışlardır. Vatanın çıkarlarını çabuk unutan burjuvazi, namlularını kendi halkına çevirmişti. Çünkü vatan onlar için kendi "pazarı" olarak kaldığı sürece vatanıdır. ABD emperyalizminin tankına-topuna her türlü silahına karşı Vietnam halkının Kurtuluş Savaşının önderlerinden Ho Chi MINH "vatan haini"ydi. Kanlı BATİSTA diktatörlüğünün soygun ve vahşet düzenine karşı kurtuluş savaşını veren Küba halkının önderi CASTRO ve yoldaşları "vatan haini"ydiler. "Vatan haini"ydiler onlar, çünkü emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı savaş açmışlardır.

Evet, dün; LENİN, MAO, Ho Chi MINH, CASTRO birer "vatan haini"ydiler. Bugün de bizler aynı karalamanın hedefiyiz. Onların gerçek yurtseverler olduklarına tarih ve dünya halkları tanık oldular. Alman faşistlerinin Avrupa'yı bir baştan bir başa işgal ettikleri tüm ülkelerde burjuvazi faşist işgalcilerle işbirliğine girmiş, ya da sessiz kalmışken, emeğin temsilcisi komünistler her yerde faşizmle savaştılar. Tarih emekçi sınıfların dışında vatanseverliğin söz konusu olmadığını tanıklandır.

Emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı savaşan biz Marksist-Leninistlerin yurtseverliklerini halkımız görmektedir. Tarih bu gerçekliğe de tanık olacak, şaşmaz kalemile sayfalarına yazacaktır. Bunun ne oligarşinin baskı ve terörü ne de demagojileri önleyebilir.

BURJUVAZİNİN AHLAK ANLAYIŞI ONUN AHLAKSIZLIĞIDIR

Yaşanılan toplumsal süreçte ekonomik ilişkilere bağlı olarak sınıfsal bir nitelik taşıyan ahlak, sınıflı toplumlar da ezen ve ezilenlerin ahlakı olarak biçimlenir. Burjuvazinin ahlakı toplumun daha rahat sömürüsü için bir araçken;

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

proletaryanın ahlaki insanlığın geleceği ve toplumun mutluluğu için mücadelenin insani boyutudur. Ve proletaryanın savaşıma hizmet eder. Ahlaka niteliğini veren, hangi sınıfın ahlaki olduğu ve kimin hizmetinde olduğudur.

ENGELS, "Anti-Dühring" adlı eserinde ahlakın sınıfsallığını ifade ederken; "Diyelim ki toplum şimdiye dek sınıfsal çelişkiler içinde gelişmiştir, ahlak da daima sınıfsal olmuştur: Bu ahlak ya egemenliği, ya egemen sınıfların çıkarlarını haklı göstermiş, ya da baskı altında bulunan artık bu egemenliğe karşı yeterli derecede sağlamlaşmış olan sınıfın nefretini ifade etmiş ve baskı altındakilerin ilerideki çıkarlarını savunmuştur" der.

Burjuvazi kendi "ahlakını" tüm topluma yaymaya, halk üzerindeki hegemonyasının bir aracı haline getirmeye çalışır. Onun için ahlak daha çok kâr, yine kârdır. İnsani boyutu olmayan, kapitalist toplumun iğrençliklerini barındıran, para ile satın alınmayacak hiçbir şey bırakmayan idealizmle yoğrulmuş bir ahlak... Burjuvazi, ahlakını sosyo-ekonomik yapıdan soyutlayarak gökten zembille inmişçesine, skolastiğin ve metafizik yöntemin gizemiyle donatılmış olarak sunar. Bireycilik, çıkarıcılık ve yaşam felsefesi olarak halka her şeyi "öteki dünya"ya havale etmesi telkin edilir.

Proletarya, burjuvazinin bu bencil ahlakının karşısına toplumsal çıkarları ön plana alan kendi ahlak anlayışıyla çıkar. Emperyalizm çağında, geleceğin ve kurtuluşun temsilcisi proletarya, burjuvazinin çürümüşlüğü'nün bir sonucu olan ahlaksızlığını da yerle bir edecektir. Burjuvazinin iktidarı ile birlikte onun ahlaki-ahlaksızlığının yerini, proletaryanın devrimci ahlakı, değer yargıları alacaktır.

Burjuvazi tüm dünyada şimdiye değin özellikle kadın-erkek ilişkilerini ve evliliği komünistleri karalama kampanyasının bir parçası olarak kullanmıştır. Devrimcilerin-komünistlerin "evlilik ve aileyi tanımadıkları", "komünizmde her şeyin olduğu gibi kadının da ortak olduğu" demagojisini işleyip duran burjuvazi, anti-komünist propagandanın etkisi altındaki kitleleri demagojisine inandırabilmiştir.

MARKS, "Komünist Manifesto" adlı kitabında, bu demagojilere verdiği cevapta, "burjuva, üretim araçlarının ortaklaşa kullanılacağını işitiyor", o, karısını da "yalnızca bir üretim aracı" olarak gördüğünden "ortaklaşacılıktan kadına da pay düşeceğinden başka hiçbir şey" anlamıyor diyor. Ve MARKS, devamla "kadınların üretim aracı olma durumlarına son verileceğini" özellikle vurguluyor.

Kadın-erkek ilişkisi üzerindeki burjuva mülkiyetin, kişisel çıkarların ortadan kalktığı, gerçek sevgiye dayalı evlilik proleter evliliktir. Komünist toplumda ise her iki cins arasındaki ilişkiye kadın ve erkek birlikte yön vererek bu ilişki iki kişi arasındaki özel bir ilişki olacaktır.

Kadınların ortaklaşılması komünizme değil, burjuva toplumuna özgüdür. Fuhuş bunun en açık örneğidir. Sosyalizmde fuhuş da burjuva mülkiyet ilişkilerinin tümünden ortadan kaldırılması gibi yok olacaktır.

Yukarıda açmaya çalıştığımız çerçevede sömürüye dayanan her sınıflı toplumda olduğu gibi ülkemizde de "ahlak" anlayışı, "kadın-erkek ilişkileri", "kadının toplumdaki yeri", genel çerçeve içinde kendine özgü -çarpık kapitalist ilişkilerin bir sonucu olarak- yerini alır. Tüm kapitalist toplumların ortak özelliği olan kadının bir meta, bir süs eşyası görülmesi olayı bizim ülkemizde de burjuvazinin kadın-erkek ilişkisine bakış açısının temelidir. Kadın bu idealist, çarpık yaklaşımın sonucu olarak "çocuk doğuran", "evinde erkeğini bekleyen", "çalışırsa gelir getiren" bir varlık gibi görülür. Burjuva ahlakının kadın erkek ilişkilerine yaklaşımının içeriği budur.

Burjuva ahlakı özünde ahlaksızlıktır, yozluk ve dejenerasyondur. Bunun böyle olduğunu biz Marksist-Leninistlerin uzun uzadıya anlatmasına gerek yoktur. Yaşayan her insan ahlaksızlığın farkına varmak için özel ilgi göstermiyor. Günlük gazetelerde bu gerçekler tüm çıplaklığıyla ve açıklığıyla gözler önündedir. En büyük holdinglerin sahiplerinin, oligarşinin en üst kademelerinde görev yapanların bir zamanlar ülkeyi "anarşi-terör" belasından kurtardık diyen faşist generallerin "ahlak" anlayışları çarşaf çarşaf tefrika ediliyor. Tüm bu ahlaksızlık, ikiye bölünmüş örneklerini halkımız ibretle izliyor, onları daha yakından tanıyor. Şubat 1988'de basına yansıyan "MİT Raporu" olayında adı geçen, birçok devrimci-yurtseverin katledilmesinin, işkence görmesinin, halkın yaşama hakkının gasp edilmesinin birinci dereceden sorumlularının, ÜRUĞ'ların, Şükrü BALCI'ların "fuhuş sektörü"yle olan organik bağları açıklanmış, ahlaksızlıkları anlatılmıştır. 1985 yılında devlet ricalinin katıldığı resmi bir Uzakdoğu gezisinin iğrenç bir "seks gezisine" dönüştürüldüğü basına da yansımış, uzun uzun kamuoyunda konuşulmuştur. İşte devleti yönetenlerin, ülkeye hükmedenlerin "ahlak" anlayışı buydu.

Turan GÜNEŞ 24 Ocak Kararları için "bu kararlar Lüks Nermin'in işlerini kesatlaştıracak" demişti. Gerçekten de hayat pahalılığının dayanılmaz boyutlara vardığı 12 Eylül sonrası toplum hızla "ahlaki çöküntü" içine düştü. Geçim sıkıntısı içindeki binlerce kadın ve genç kız TV'de, basında özendirici yayınların Hollywood kaynaklı dizilerdeki ulaşılmayacak şaşılaştıran yaşamın neden olduğu düşlerin de etkisiyle fuhuş sektörünün çarklarına takıldı. Geçim sıkıntısı, ahlaki değer yargılarını yerle bir etti. Bugün salt İstanbul'da 300 binin üzerinde fuhuş yapan kadın varsa, en yüksek vergiyi ödeyenlerin arasında genelev patronları bulunuyorsa terslik düzenin kendisindedir.

Öyle bir noktaya gelindi ki; son hazırlanan ceza yasası taslağında kitleleri baskı altında tutan maddelerde cezalar ağırlaştırılırken, kaçakçılıkla birlikte fuhuş da resmileştirilmektedir. "Kocasının izni altında başkasıyla girilen

cinsel ilişki fuhuş sayılmaz" gibi burjuva hukukunu bile ayaklar altına alan, evlilik kurumunu soysuzlaştıran, onursuzlaştıran maddelere yer verilmektedir.

12 Eylül sonrası oligarşi, ahlaksızlığını işkenceyle doruklara vardi. Faşist ordu mensupları ve polisler onlarca kadına işkence tezgahlarında tecavüz ettiler. Cinselliği işkencenin, kişiyi aşağılamanın bir aracı olarak kullandılar. Kadınlara kocalarının, kızlara babalarının yanında sarkıntılıktan, tecavüze, olmadık "aşağılık" saldırılarda bulunuldu. Cezaevlerinde kadınlara akla gelmeyecek rezillikler, anlatmaya dilimizin varmadığı ahlaksızlıklar yapıldı.

Bütün bunların en yakın tanıklarıyız. Sistem olarak devlet ve onu yönetenler, onun muhafızlığını üstlenenler "ahlaksızlığı", "yozluğu", "alçaklığı" tüm niteliklerini üzerinde barındırma şerefsizliğini taşıyorlar.

III. Ordu I No'lu Sıkıyönetim Mahkemesinde görülen bir davada, 12 Eylül faşizminin, devrimcileri şeytani soysuzluk örnekleri göstererek karalamaya çalıştığı belgelerle ortaya çıkıyordu. Erbil TUŞALP'ın "Eylül İmparatorluğu" adlı kitabına aldığı bir belgede, 18 yaşında bir genç kızın işkenceyle imzalatılan ifadesi şöyle bitiyordu:

"... bacı kardeş bilinmeyecek, ana baba bilinmeyecek, Allah olduğuna inanılmayacak, herkes eşit olacak, Kürtlük yayılacak, oruç tutulmayacak, dinden bahsedilmeyecek ve böyle yapıldığı takdirde devrim gerçekleşecek."

"Örgüt üyelerinin seks ihtiyacını giderir mahiyette partiler düzenlendiği" ve genç kızların bu amaçla kullanıldığını ifadelere geçen işkencecilerin iğrençlikleri ve psikopatlıkları bir yana; bu örnek bile başlı başına 12 Eylül sorgucularının ahlak yoksunu zavallılar olduklarını ortaya koymaya yeterli olsa gerek.

İşte, bizim ahlakımızı sorgulamaya kalkan, ahlakı ahlaksızlık haline dönüştüren bu zavallılardı. Ülkenin "huzur ve güvenini" tesis edenlerin ahlak anlayışı buydu.

Aslında ordusunun moralini "aç aç geceleri" ile sağlamaya çalışan bir zihniyet için, bu ahlaksızlık garip ve hayretle karşılanmamalıdır.

Toplumsal yaşamda hassas ve önemli bir yere sahip kadın-erkek ilişkilerinin, oligarşi tarafından devrimcilere karşı temel demagoji araçlarından biri olarak kullanıldığı ülkemizde, devrimciler, her zaman bu ilişkinin burjuva ahlaksızlığının etkisine girmesini önlemişlerdir.

Biz Marksistler, halkın değer yargılarına saygılı olduk, sahip çıktık. Bizim evliliklerimiz çıkar ilişkisinin lekesinden kurtulmuş, karşılıklı sevgiye, anlayış birliğine dayanan beraberliklerdir. Karşılıklı dayanışmayı, yaşam felsefesinde birliği esas alan yoldaşça bir ilişkidir. Oligarşinin sözcülerinin "devrim nikahı" adını vererek saldırdıkları, demagojisini yaptıkları olay budur. Bir imzanın ilişkinin sağlığı açısından pek önemi olmasa da, kimi hallerde elverişsiz koşullar nedeniyle resmi nikah yapılamaması oligarşinin demagojisi için yetmektedir.

Biz, aile kurumunu, sahip bulunduğu tüm değerlerden soyutlayan, içini boşaltan, adeta onu bir çıkar birliğine dönüştüren burjuva anlayışa, "ahlaksızlığa" karşıyız.

Biz, ahlaksızlıkları ayyuka çıkmış burjuvazinin devlet yöneticilerinin tüm dejenere ilişkilerini, toplumda yarattıkları tahribatla birlikte ortadan kaldırma mücadelesi veriyoruz.

12 Eylül faşizmi kundaktaki bebeleri işkence odalarında ana-babalarına karşı kullandı.

Köylüler silahlarını teslim etmemeleri, devrimcileri ihbar etmemeleri durumunda kadınlarına tecavüz edileceği tehdidiyle karşılaştılar. Arama bahanesiyle gece yarısı evler basıldı. Gözdağı adına ahlaksızlık yapıldı.

12 Eylül faşizmi rehabilite gereği cezaevlerinde onura yönelik saldırılarının aracı olarak soymayı, makat aramasını kullandı.

Bir yandan din ve ahlak derslerini zorunlu hale getiren 12 Eylül faşizminin marifetleriydi bunlar.

Biz, emekçi halkın ahlakının, kendi iktidarı ile birlikte topluma egemen olacağı gelecek için savaşıyoruz. "Ahlaksızlık" yaftası burjuvaziye aittir.

(*)Yazılanların yalan olduğu, insanların şahsiyetleriyle oynandığı şeklindeki birçok suç duyurumuz görmezlikten geliyor, aynı karalamalar sürüyordu. Evleri şöyle lüks propagandalarına karşılık, evlerimizdeki eşyalar kamuoyuna açıklansın şeklindeki talebimiz red ediliyordu. Mahkemeye sunduğumuz eşya listesiyle birlikte tam 5 yıl sonra mahkeme eşyaları iade etme kararı aldığında bu kez, eşyaları talan eden ve yalanların ortaya çıkmasından korkan

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

polis, tam 2 yıl mahkeme kararını uygulamadı ve sonunda ev sahibine baskı yaparak eşyaların geçen sürenin kirasına sayıldığı ve icra edildiğini bildirdi. Bu, açık bir yalandı. Çünkü arkadaşımızdan ne ev kirası istenmiş, ne de icra bildirilmişti. Polis ve egmen güçler yıllardır sürdürdükleri asılsız propagandanın ortaya çıkacağı kaygısıyla mahkemeye işbirliği yaparak sorunu kapatıyorlardı.

Bölüm: 3

DEVİRİMCİ SOL BİR HALK HAREKETİDİR

I- DEVİRİMCİ SOL KİTLELERLE KAYNAŞMIŞ POLİTİK KİTLE MÜCADELESİ İLE SİLAHLI MÜCADELEYİ BİRLEŞTİRMİŞ MARKSİST-LENİNİST BİR HAREKETTİR

Tarih boyunca egemen sınıflar, kitlelerle bütünleşmiş, kitlelerin bilincinde maddi bir güç haline gelmiş, örgütlü halk hareketlerinden her zaman korkmuşlardır. Bu yüzden de her türlü yönetime başvurarak ezilen sınıfların örgütlü gücünü ve mücadelesini boğmaya çalışmışlardır.

Egemen güçler halk hareketlerini bastırma ve onlara öncülük eden güçleri yok etmek için sadece teröre başvurmuyorlar; nesnel gerçekleri çarpıtarak bilinç bulanıklığı yaratmaya ve bu yolla kendini tehdit eden hareketleri kitlelerden yalıtmaya da önem veriyorlar. Halk kitlelerine öncülük eden örgütlerin, kitlelerden kopuk olduğu, bunların kitlelere yabancı, bireysel terör örgütleri olduğu sık sık kullanılan demagojilerin başında geliyor.

Ama bütün bu çabalar halkların mücadelesini durdurmaya yetmediği gibi onların zaferden zafere koşmasını da engelleyemiyor.

Ülkemizde olanlar da farklı değildir. Oligarşi 20 yıldır tüm çabasına rağmen Devrimci Hareketi yok edemedi. Oligarşinin her terör dalgasının ardından Devrimci Hareket, kitlelerin içine daha çok nüfuz ederek daha derinlere kök salarak yeniden filizlendi, yeniden yığınlarla kucaklaştı.

Bugün DEVİRİMCİ SOL, oligarşinin tüm saldırılarına ve yok etme çabalarına karşın ayakta duruyor. DEVİRİMCİ SOL'un varlığı ve mücadelesi hem oligarşinin tarihsel açmazını sergiliyor, hem de emekçi halkımızın kurtuluş mücadelesinin mutlak biçimde zafere ulaşacağını gösteriyor.

Evet, DEVİRİMCİ SOL bugün ayaktadır; çünkü DEVİRİMCİ SOL'u var eden halkımızdır, onun içinde yaşadığı koşullardır.

Devrim mücadelesine önderlik etmek durumunda olan her devrimci hareket gücünü ve kaynağını halktan alır. Halk kitleleri içinde yarattığı ilişkileri ile kök salar, güçlenir, büyür ve yenilmez bir güç haline gelir. Halka dayanmayan, halkın içinde kökleşmeyen, dal-budak salmayan bir hareket devrimi asla zafere ulaştıramaz. Çünkü devrim, her şeyden önce kitlelerin eseridir.

DEVİRİMCİ SOL, bu gerçeğin bilincinde olarak kitleler içinde örgütlenmeye önem vermiş, kitlelerin taleplerine sahip çıkarak bu talepler etrafında mücadeleyi geliştirmiştir.

Emperyalizmin ve oligarşinin egemenliğine son vermek için silahlı mücadeleyi temel mücadele biçimi olarak kabul eden DEVİRİMCİ SOL, diğer tüm mücadele biçimlerini silahlı mücadeleye tabi olarak ele alır. Ancak silahlı mücadelenin politik kitle mücadelesinden ayrı düşünülmemeyeceği, bunların birbirini tamamlaması gerektiği, DEVİRİMCİ SOL'un başından beri savunduğu anlayıştır. Bu bakımdan DEVİRİMCİ SOL sınıf mücadelesini sadece yasal, barışçıl kitle hareketlerini örgütlemek şeklinde anlayan reformist sağ çizgiyle; sınıf mücadelesini sadece silahlı mücadeleye indirgeyen, ekonomik-demokratik mücadeleyi küçümseyen ve kitle hareketlerini örgütlenme çabası göstermeyen "sol kendiliğindenci" çizgiden ayrılır.

DEVİRİMCİ SOL savunduğu bu anlayış doğrultusunda, her dönem silahlı mücadeleyi temel aldığı kadar onu tamamlayacak diğer politik mücadele biçimlerine de önem vermiş, kitlelerle bütünleşemeyen ve onun desteğini kazanamayan silahlı savaşın başarı şansı olamayacağına inanmıştır.

A-DEVİRİMCİ SOL'UN HALK KİTLELERİNE YAKLAŞIMI OLİGARŞİNİN YAKLAŞIMI İLE TABAN TABANA ZİTTİR

DEVİRİMCİ SOL, halk kitlelerini bilinçlendirmeye ve örgütlemeye, halkın yaşadığı bölge, semt ve yörelerin somut, özgün çelişki ve taleplerini tespit ederek, bu talepler etrafında mücadeleyi geliştirmeye ve bu mücadeleyi genel siyasi mücadeleye tabi kılmaya önem vermiştir. Bu amaçla, halkın yaşadığı alanların ulusal-yöresel-kültürel özelliklerini, kitlelerin içinde bulunduğu ekonomik-sosyal şartları, mücadeleye duyarlılık derecelerini, örgütlenme alışkanlıklarını, Devrimci Harekete bakışlarını, devrimci eylemlerin üzerindeki etkilerini vb. vb. tahlil ederek özgün yöntemler geliştirmeye çalışmıştır.

Devrimcilerin halkla ilişkilerinin oligarşinin yaklaşımı ile hiçbir benzerliği yoktur. Devrimcilerin halkla ilişkisi her şeyden önce güven temeline dayanır. Uzun süreli, sabırlı ve fedakar çabalar sonucu gelişir ve kökleşir. Bu yüzden oligarşinin devrimcilere yönelik karalama çabaları, devrimcileri halktan kopuk göstermek için başvurduğu propagan-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

dalar kısa süreli sonuçlar yaratsa da uzun vadede etkili olamaz, olamamıştır.

Oligarşinin yıllardır tahakkümü altında bulunan halk kitleleri, devrimcilerin önderliğinde örgütlü mücadeleye katıldıkça sorunların nasıl çözüleceğini görmekte, bilinçlenmekte, kurtuluşlarının devrimci halk iktidarı ve sosyalizmde olduğunu anlamakta ve buna bağlı olarak egemen sınıfların yalan ve demagojiye dayanan propagandalarının etki gücü azalmaktadır. Yıllardır taleplerini, özelemlerini düzen partilerinin programlarında, seçimden seçime burjuva politikacılarının vaatlerinde arayan ve ona göre tercih yapan ama her seferinde hayal kırıklığına uğrayan, devlet terörüyle sindirilen ve "devlete karşı gelinmez" telkinleriyle kendine güven duygusu zayıflatılan halkımız; devrimcilerle ilişkileri içinde bilinçlenmekte, çözümün burjuva partilerinin kuyruğuna takılmakla değil bizzat kendi ellerinde olduğunu daha kolay anlamakta ve bunun için örgütlenmenin, mücadele etmenin gereğini daha kolay kavramaktaydılar. Kuşkusuz bugün halk kitleleri, yine büyük ölçüde oligarşinin demagoji ve yalanlarına kanıyor. Devrimcilerin yeterli güce sahip olmayışı, egemen sınıfların fiziki ve ideolojik baskı aygıtlarının etki gücü bunun başlıca nedenidir. Devrimciler gelişip güçlendikçe, halk kitlelerine devrimci düşüncelerini daha yaygın ve güçlü olarak ulaştırdıkça durum adım adım değişecek, oligarşinin dayanakları sarsılacaktır.

DEVRİMCİ SOL halk kitlelerinin sorunlarına sahip çıkar ve onlarla ilişki kurarken, düzen partileri gibi boş vaatlerde bulunmadı. Hiçbir zaman, oligarşinin "ceğiz-cağız" edebiyatıyla kitle avcılığı yapmadı. Neleri yapabileceğini, neleri yapamayacağını açık şekilde belirterek, halkta güvensizlik yaratacak ve devrimcilerin inandırıcılığını kaybetmesine neden olacak tavır ve davranışlardan kaçındı.

Halkla kurduğu ilişkilerde sadece halkın açığa çıkmış somut taleplerinin değil, tali gibi görünen ama halkın toplumsal yaşamıyla bir bütün teşkil eden taleplerinin de çözümünü doğrultusunda çaba gösterdi ve bizzat, halka pratikte yol gösterici olmaya çalıştı.

Halka karşı açık ve samimi oldu. Devrimci düşüncelerin propagandasını yaparken halka her şeyi doğru olarak anlatmayı ilke edindi. Devrimci ajitasyon ve propagandayı nesnel gerçeklerin, halkın somut taleplerinin üzerine oturttu; oligarşinin ikiyüzlü, kitlelerin bilinçlerini çarpıtma amaçlı propagandasını, yalan ve demagojilerini teşhir etti.

DEVRİMCİ SOL, halkın kültürel-ahlaki değerlerine, geleneklerine saygılı oldu. Olumlu tüm değerleri koruma ve geliştirmeye çalışırken, gerici değer yargılarının, tutucu geleneklerin dönüşüme uğratılmasının ancak bir süreç sorunu olduğu bilinciyle hareket ederek ikna ve eğitimi esas aldı. Hiçbir zaman oligarşinin faydacı temeldeki yaklaşımlarına düşmedi; çarpık kapitalizmin ürettiği yoz ahlaki değerlere, kozmopolit kültüre, her türlü çürüme ve kokuşmaya karşı çıktı, halk kitlelerini bilinçlendirme çabası içinde oldu.

DEVRİMCİ SOL'un kitlelerle ilişkisinde ayrımcılığa ve seçmeciliğe yer olmamıştır. Halkın çıkarlarına bir bütün olarak sahip çıkmış, her insanın mücadelede yetenekleri ve olanakları ölçüsünde önem taşıdığı anlayışı ile hareket edilmiştir. Oligarşinin kitleleri bir sürü gibi görme, devlet kurumlarında ve okulda, fabrikada, işyerinde, kırsalda; horlama, baskı ve terörle sindirme anlayışının devrimcilerin kitlelere bakışıyla hiçbir benzerliği olmadığı bizzat pratikte, halkla geliştirilen ilişkiler içinde gösterilmiştir.

DEVRİMCİ SOL, halkı alevi-sunni diye bölen, etnik ve ulusal farklılıkları kullanarak halkları birbirine düşman eden, ırkçı-şoven propaganda ile birbirine karşı şartlandıran oligarşinin yaklaşımına taban tabana zıt bir anlayışla halkın bu tür suni ayrımlarla bölünmesini engellemeye, onları ortak düşmanları oligarşi karşısında birleştirmeye çalışmıştır.

DEVRİMCİ SOL, halka güvenmiştir. Ve ondan destek almıştır, ama halka maddi-manevi yük olmamaya dikkat etmiştir. Yine halkın kendi arasında dayanışma içine girmesi ortak amaçları ve sorunları için birleşmesinde aktif çaba göstermiştir. Oligarşinin "her koyun kendi bacağından asılır", "gemisini yürüten kaptandır", "bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın" deyişlerinde ifadesini bulan bireyci ideolojik propagandası karşısında, halkın dayanışma, paylaşma ve kendi gücüne güven duygusunu geliştirmeye özen göstermiştir.

Kitlelerle ilişkilerinde onlara yukardan bakan, hor gören, aşağılayan burjuva anlayıştan uzak olundu, kitlelere onların anlayabileceği dille ve yöntemle yaklaşıldı. Halk kitleleri giyimden konuşmaya, davranış biçimlerinden eğitime kadar varan konularda burjuva kurumlarda karşılaştıkları ayrımcı yaklaşımları devrimcilerden görmemiştir. Devrimcilerin halka ilişkileri, saygı, sevgi temelinde her türlü popülizmden uzak, kitlelerin hem öğrencisi hem de öğretmeni olma ilişkisi olmuştur.

B- DEVRİMCİ SOL FAŞİZME KARŞI MÜCADELE BAYRAĞIDIR

Faşizmin halka yönelik saldırıları 1975'den itibaren giderek arttı. Bir yandan sivil faşist terör, diğer yandan onu tamamlayan bir unsur olarak doğrudan devlet terörü halkın günlük yaşamının bir parçası haline geldi.

Oligarşi halk muhalefeti bastırmak için sivil faşist terör çetelerini örgütleyerek siyasi arenaya sürmüştü. Silahlandırılmış serseri, lümpen ve aldatılmış yüzlerce kişinin yer aldığı eli kanlı faşist çeteler, "devlete yardımcı oluyoruz" adı altında cinayetler işliyor, kahvehaneler tarıyor, bombalıyor, işkence yapıyor, çuval cinayetleri işliyor,

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

katliamlar düzenliyordu. İşçiler, öğrenciler, öğretmenler, memurlar kısaca bütün halk, faşist terörün hedefiydi. Üstelik faşist çetelerin yetmediği yerde polis, ordu, kontr-gerilla devreye giriyor; sivil faşist çetelerin ya da devletin resmi güçlerinin düzenlediği katliam ve provokasyonların ardı-arkası kesilmiyordu. İstanbul Üniversitesi katliamı, 1 Mayıs katliamı, Çorum'da, Sivas'ta, Malatya'da, Maraş'ta düzenlenen kitlesel kıyımlar hep aynı politikanın ürünüydü: Faşizm halkı teslim almak istiyordu.

Bunun için işlendi cinayetler, bunun için mahalleler, fabrikalar, okullar, kentler ve kasabalar işgal edilmek istendi. Bunun için halkın en küçük istemi, karşısında baskı ve zoru buldu.

Bu dönemde en başat görev; halkın can güvenliği talebine sahip çıkarak, silahlı mücadele temelinde faşizme karşı mücadeleyi yükseltmek ve bu momentte halkın kurtuluş mücadelesini geliştirmekti.

DEVİRİMCİ SOL bunu yaptı. Faşizme karşı dişe diş bir savaş yürüttü. Kitlelerin olduğu her yerde, uzanabildiği ve örgütlü olduğu her alanda yığınları faşizme karşı mücadele için seferber etti. Faşist işgalleri kırdı, halkın elindeki mevzileri savundu. Faşist saldırıların her kesimden insanı hedef haline getirmesi, kitle pasifikasyonunu sağlamayı hedefleyecek bir taktik çizgi izlemesi; DEVİRİMCİ SOL'un faşizmin bu amaca ulaşmasını engelleyecek bir politik hat izlemesini, sürecin özgün karakterine uyumlu, ama stratejik anlayışına ve içinde bulunduğu partileşme sürecinin hedeflerine ulaşmada sıçrama yapmasını sağlayacak örgüt ve çalışma biçimlerini yaratmasını da beraberinde getirdi. Binlerce insan bu örgütlenmeler içinde yer aldı, destek verdi ve faşizme karşı savaştı. DEVİRİMCİ SOL bu militanların mücadelesi ile ve kitlelerin aktif desteği ile faşizme karşı bir mücadele bayrağı oldu.

DEVİRİMCİ SOL'un faşizme karşı mücadelesi sivil faşist teröre karşı mücadele ile sınırlı değildir. 1975-80 sürecinde devletin doğrudan himayesinde olmalarına rağmen sivil faşistlerin halkın yükselen muhalefetine bastırılması karşısında oligarşi, devlet terörünü de tırmandırmıştı. Sivil faşist güçlerin başaramadığını devletin resmi güçleri başarmak istemiş, bu amaçla halka yönelik baskılar yoğunlaştırılmıştır. Karakolların işkencehanelere dönüştürülmesi, polisin gece yarısı kapıları kırarak evlere girmesi, sokak ortasında istediği insanı rahatlıkla vurabilmesi, insanları işkenceyle ile öldürüp sokak ortasına atabilmesi vb. uygulamalar halkın günlük yaşamının bir parçası haline dönüşmüştü. Yine bizzat devletin açık ya da gizli resmi güçleri tarafından provokasyonlar düzenleniyor, bir dehşet ortamı yaratılarak halk pasifize edilmek isteniyordu. Sıkıyönetimin ilan edilmesiyle bu süreç daha da hızlandırıldı.

Ülkemizde faşizmin bir devlet biçimi olduğunu bilen DEVİRİMCİ SOL, örgütlenmesinin gelişimi ve siyasi koşullarla ilişkili olarak sivil faşist teröre olduğu kadar, devlet terörüne karşı da mücadele etti; oligarşinin resmi güçlerinin halka ve devrimcilere yönelik saldırılarına sessiz kalmadı.

Şüphesiz DEVİRİMCİ SOL'un anti-faşist mücadelesi, içinde bulunduğu objektif ve sübjektif durumdan bağımsız ele alınamaz. DEVİRİMCİ SOL anti-faşist mücadeleyi yükseltmeyi içinde bulunduğu partileşme sürecinin hedefleri ile bağlantılı olarak ele almış; ve bu mücadeleyi, iktidar mücadelesi perspektifiyle yürütmüştür.

Bugün DEVİRİMCİ SOL, 1975-80 yıllarında faşizme karşı savaşta üzerine düşen görevleri gücüyle orantılı olarak yerine getirdiği inancındadır. Bu konuda halka veremeyeceği hiçbir hesabı yoktur.

C- DEVİRİMCİ SOL EMPERYALİZME VE OLİGARŞİYE KARŞI BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM BAYRAĞIDIR

DEVİRİMCİ SOL ulusal onurumuzun, halkların kanına bulanmış Amerikan postallarının altında çiğnenmesine; ülkemizi bir ahtapot gibi saran emperyalist sömürü ağıyla, yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızın, halkımızın yarattığı değerlerin yağma ve talan edilmesine karşı bağımsızlık bayrağı açanların gücüdür.

DEVİRİMCİ SOL, emperyalizmin ve bir avuç işbirlikçi sömürücünün çıkarları için, emekçi halkımızın faşizmin azgın terörü, vahşice katliamları altında ezilmesine, hak ve özgürlüklerine zincir vurulmasına, iliklerine kadar sömürülmesine, yoksulluk ve sefalet içinde yaşatılmasına, her türlü adaletsizliğe, haksızlığa karşı mücadele eden, halkımızın anti-emperyalist, anti-oligarşik, anti-faşist gücüdür.

DEVİRİMCİ SOL, ülkemizin bağımsızlık, halkımızın kurtuluş bayrağıdır. Kendisini Türkiye devrimine adanmış devrimcilerin örgütüdür.

DEVİRİMCİ SOL izlediği devrimci kitle çizgisi ile çığ gibi büyümüş, emperyalizme ve oligarşie karşı savaşta halkın sesi ve örgütlü gücü olmuştur. Emperyalizmin boyunduruğuna, sömürü ve soygun mekanizmasına, kurumlarına karşı, işçilerle, emekçilerle, sömürü çarkının ezdiği tüm halk güçleriyle yüzlerce silahlı ya da barışçıl direniş örgütlenmiş, grevler, işgaller, yürüyüşler, mitingler, yasal ve yasa dışı gösteriler düzenlemiş, emperyalizme ve faşizme karşı halk muhalefetine önünde yürümeye çalışmıştır.

Halk savaşının zorunlu bir durak olduğu ülkemizde 1974-80 tarihsel kesitinde devrimci mücadelenin ve halk güçlerinin karşısına çıkarılan resmi ve sivil faşist güçlerin terör ve katliamlarına karşı halkın savaşını örgütleyecek

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

devrimci mücadele ve örgüt biçimlerini yaratarak faşizme karşı mücadele manifestosunu yazmış, halkın örgütlü gücüyle devrimci şiddeti birleştirerek halk içinde kök salmış, halkın sempati ve güvenini kazanmıştır.

Yaşanılan süreçte halkın en ileri, en bilinçli, mücadeleye duyarlı kesimlerinin desteğini kazanan DEVRİMCİ SOL, bütün halkı gerici sınıflara ve faşist güçlere karşı mücadeleye kattığı, bu boyutta bir silahlı halk hareketi yarattığı iddiasında değildir. Ama devrim dalgasının yükseldiği ve Türkiye devrimci hareketi tarihinde kitlesel katılımın en yoğun olduğu 12 Eylül öncesi halk sınıflarını kazanmada ileri adımlar attığı, onbinleri harekete geçirip mücadeleye yönelttiği bir gerçektir. DEVRİMCİ SOL bu dönemde mücadelesi ve politik taktikleriyle oligarşinin oyununu bozmaya çalışmış, yüzbinlerle ifade edilebilecek kitleyi etkileyebilmiştir.

DEVRİMCİ SOL halkın tarihsel kavgasını her koşul altında sürdürmüştür. Oligarşinin sözcülerinin "kökünü kazıdık", "bitirdik" diye böbürlendikleri, sol'un büyük bir bölümünün geri çekilme adına sınıf mücadelesini terk ettiği ve teslimiyete sürüklendiği yıllarda bile DEVRİMCİ SOL, mücadele etmekten geri durmadı. Subjektif durumuyla orantılı olarak savaşı kesintisiz devam ettirdi. Örgütsel yapısını mücadele içinde koruyarak önemli bir sınav verdi, hiçbir koşulda halkını ve ülkesini yalnız bırakmadı. Zaten bunun içindir ki bugün oligarşinin şimşeklerini üzerine çekiyor, tüm baskılardan nasibini alıyor.

Oligarşinin DEVRİMCİ SOL'u yok edememesi, mücadelesinin önüne geçememesi, 12 Eylül öncesinde olduğu gibi sonrasında da DEVRİMCİ SOL'a bütün şiddetiyle saldırmasına, karalamasına, halk nezdinde küçük düşürmeye çalışmasına, alçakça yalan ve demagojilere başvurmasına neden oldu. Salt bu durum bile DEVRİMCİ SOL'un doğru yolda olduğunun göstergesidir.

Her şeye rağmen bugün DEVRİMCİ SOL, 12 Eylül sonrası yenilgi koşullarının yaralarını sararak, her koşulda sürdürdüğü mücadelenin zengin deney ve tecrübeleriyle devrimin sarp, engebeli ve dolambaçlı yolunda kararlı ve emin adımlarla yürümeye devam ediyor.

DEVRİMCİ SOL bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da emekçi halkın bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm bayrağı olmaya devam edecektir.

D- DEVRİMCİ SOL 12 EYLÜL'LE BİRLİKTE MÜLTECİLİĞİ REDDEDEREK KARŞILIĞI İŞKENCE ZİNDAN VE ÖLÜM DE OLSA MÜCADELE ETMEYİ YEĞLEMİŞTİR

DEVRİMCİ SOL, 12 Eylül cuntasının halka ve devrimcilere her cepheden saldırıya geçmesi karşısında, cuntaya karşı mücadeleyi mutlak surette geliştirme düşüncesiyle hareket etti. Cuntanın halk ve devrimciler için daha çok sömürü ve sefalet, daha çok baskı ve işkence, zindan ve ölüm demek olacağı, demokratik hak ve özgürlüklerin tüm-den yok edilerek emekçi halkın sesini çıkaramaz hale getirilmek isteneceği açık bir gerçektir. Görev; mücadeleyi yoğunlaştırmak, faşizmin programını bozmak, kitlelerin dinamizmini yitirmesini engelleyecek ve örgütlü kitle hareketi-ni yaratacak taktikleri ve mücadele biçimlerini hayata geçirmektir./P>

DEVRİMCİ SOL bu amaçla, tüm devrimcileri, yurtseverleri, anti-faşistleri, cuntaya karşı olan herkesi, güçlerini birleştirmeye ve mücadele etmeye çağırdı.

Faşizme karşı esas savaş alanının ülke toprakları olduğunu bilen DEVRİMCİ SOL'un önderleri ve kadroları, hiçbir zaman mülteciliği düşünmedi. Cuntanın ilk günlerinden itibaren silahlı savaşı sürdürdü ve 6-7 ay boyunca mücadele belirli bir ivme ile devam etti. Ancak peşpeşe alınan darbelerle güç kaybına uğranıldı ve mücadele daha alt düzeyde sürdürülebildi ama hiçbir zaman tatil edilmedi, mültecilik seçilmedi.

Cuntaya karşı mücadele yerine mülteciliği seçenler, cuntanın yolunu düzlemişler, programını hiçbir engelle karşılaşmaksızın hayata geçirmesine neden olmuşlardır.

Önderliği ve kadroları koruma adına siyasi arenanın terkedilmesi devrimci tavır değildir. Bu tavır, ezilen halkı oligarşinin sömürü ve baskısı altında bırakmak, yani mültecilik demektir. Mültecilik kendini sınıflar mücadelesinden tecrit etmektir, sınıflar mücadelesinin dışına çıkmaktır. Ve bu anlamda objektif olarak oligarşinin amacına hizmettir.

12 Eylül sonrası "geri çekilme" taktiği adına ya da başka sebeplerle ülke topraklarını terk edenler bunu yapmış, kendilerini kurtarma adına halkı cuntayla yüzyüze bırakmışlardır. Halkın güvenini kazanmayı amaçlayan bir hareket asla böyle davranamaz.

Emekçi halka siyasi gerçekleri açıklamak, onları bilinçlendirip örgütlemek kuşkusuz uzun soluklu bir çabayı gerektirir. Ve bu çabanın başarılı olması için devrimcilerin halkla olan ilişkilerinde sarsılmaz bir güven sağlamaları gerekir. Bunun yolu, kolay günlerde olduğu gibi zor günlerde de halkın yanında olabilmekten, halkın davasını her koşulda savunabilmekten geçer. 12 Eylül sonrası ülke içindeki mücadele işkence, zindan ve ölümlerle yoğrulmuş olsa da, devrimcilerin görevi her türlü özveriyi göstererek cuntaya karşı mücadeleyi geliştirmektir. Ayakları ülke topraklarına sağlam basmak, halkın içinde yaşadığı koşulları onunla paylaşmak, mücadele ve direniş geleneği yarat-

mak... İşte izlenmesi gereken yol buydu.

DEVİRİMCİ SOL, bunu yapmayı hedefledi ve başardı. Cunta karşısında geri çekilmeyi, hareketsizliği ve mülte-ciliği reddetti. Bugün DEVİRİMCİ SOL, en zor koşullarda bile gücü oranında cuntaya karşı mücadele etmiş olmanın onurunu taşımaktadır.

E- DEVİRİMCİ SOL HALK SAFLARINDA YER ALAN GÜÇLERİN ARALARINDAKİ ÇELİŞKİLERİ ŞİDDET YOLUYLA ÇÖZMESİNE KARŞI ÇIKMIŞ DEVİRİMCİ-YURTSEVER GÜÇLERİN SİLAHLARINI FAŞİZME YÖNELTMESİ GEREKTİĞİNİ SAVUNMUŞTUR

12 Eylül öncesi dönemin sol güçler açısından önemli bir olumsuzluğu sol içi çatışmalar olgusudur. Üzülerek belirtmek gerekir ki, bu çatışmalarda onlarca devrimci, yurtsever yaşamını yitirmiş ya da yaralanmıştır.

Bu dönemde kimi sol gruplar, sorumsuz bir tutum içine girerek başka sol gruplara yönelik silahlı eylemler yapabilmış, sol saflarda olumsuz geleneklerin tohumlarını atmışlardır. Oligarşi, sol'un bu zaafını kendi amaçları doğrultusunda kullanmak için zaman zaman çatışmalara hiç müdahale etmeden sessizce seyretmiş, zaman zaman da çatışmaları alevlendirecek provokasyonlar tertipleyerek çelişkileri derinleştirmeye çalışmıştır.

Sol gruplar arasındaki çatışmalar oligarşinin gerici propagandalarına malzeme sağlarken, halk kitleleri nezdinde devrimcilerin prestij kaybetmesine, halkın devrimcilere olan güvenini yitirmesine ve giderek yer yer devrim-cilerin halktan tecrit olmalarına hizmet etmiştir.

Gerek uluslararası sosyalist hareket saflarında ortaya çıkan bölünme ve bunun ülkemize yansımalarıyla kimi sol grupların birbirlerini karşı-devrimci ilan etmeleri, gerekse de kimi sol grupların siyasi mücadeleye ambargo koyma biçiminde şekillenen yanlış tavırları bu çatışmaların kaynağını teşkil etmiştir. Öyle ki, faşizme karşı tek kurşun bile sıkmayanlar birbirine "sosyal-faşist", "Maocu bozkurt" diye savaş ilan edebilmiş, egemen sınıfların 1 Mayıs gibi pro-vokasyonlarına çanak tutabilmişlerdir. Kimileri kendi grup çıkarları için diğer grupların politik çalışmasını engelleyici tutum içine girebilmiş, başkalarına siyaset yasakları koyabilmiş, halkın mücadelesine öncülük etmeye çalışanları "üç-beş soysuz" diye tanımlayarak objektif olarak çatışmanın zeminini yaratmış, anti-faşist saflarda bozgunculuk yapmıştır.

Halk saflarında yer alan güçler arasındaki çelişkilerin çözümünde şiddete başvurmak asla savunulamaz. DEVİRİMCİ SOL, sol güçler arasındaki çelişkilerin, ideolojik çizgi farklılıklarının, eleştiri-özeleştiri-ikna temelinde giderilebileceğine inanmış ve siyasi yaşamı boyunca savundukları ile tutarlı bir pratik tavır sergilemiştir. Bulunduğu alanlar-da sol gruplar arasındaki çatışmaları engellemeye ve bu tür çatışmalar içine girmemeye azami özen göstermiştir. Değerli kadrolarının bu sorumsuz anlayış sahiplerince katledilmesi, yaralanması ve defalarca saldırıya uğramasına rağmen sağduyulu hareket etmeyi, provokasyona gelmemeyi ilke edinmiştir. DEVİRİMCİ SOL'un siyasi mücadele tari-hinde bu konuda tek bir olumsuz örnek gösterilemez.

DEVİRİMCİ SOL, sol içi çatışmalar konusundaki tavrını Dev-Genç Dergisi'nin Ekim 1978 tarihli 2. sayısında şöyle dile getiriyordu:

"Tavrimız sol gruplar içindeki mücadelenin ideolojik mücadele platformu içinde olmasıdır. Bu noktada hiçbir siyaset, kendi dar grup ve tekke çıkarlarını düşünmemelidir. Genel devrimci hareketin faşizm karşısındaki çıkarları öne çıkarılmalıdır. Bütün gruplar bu konudaki tavırlarını açıkça ortaya koymalıdır. Her kim, ideolojik mücadele plat-formundan siyasi mücadele platformuna atlayıp sol gruplar arasında çatışmalar yaratıyorsa, o mantık kesinlikle teşhir edilmeli, mahkum edilmelidir. Aksi bir tavır son gelişmeleri meşru bir duruma getirecek ve bundan bütün sol zarar göreceği gibi, sorumlu da olacaktır. Bundan yararlanacak olan güçler de hiçbir sol siyaset değil, karşı-devrim ola-caktır."

DEVİRİMCİ SOL, etkin olduğu yerlerde, kitle eylemleri ya da gösterilerinde sol içi çatışmayı körükleyecek aji-tasyon ve propagandalara da izin vermemiştir. Aralarında zaman zaman çatışan sol grupları bu tip çatışmalara son vermeye, sağduyulu davranmaya, hataları konusunda halka özeleştiri vermeye ve güçlerini faşizme karşı mücadeleye seferber etmeye çağırmıştır.

Sol içi çatışmaların sona erdirilmesi için neler yapılması gerektiği konusunda DEVİRİMCİ SOL Dergisi'nin Temmuz 1980 tarihli 3. sayısında şunlar söyleniyordu:

"Sol gruplar arasındaki çelişkinin tamamen çözümlenebileceği biçiminde idealist bir yöntem peşinde değiliz (...). Ama bu çelişkilerin silahlı bir şekilde çözümlenmesinin önüne geçilebilir. Bunun başarılması iki ilkenin uygulan-masına bağlıdır.

- Sol gruplar arası çelişkilerin çözüm platformu kadrolar arası çözüm platformundan çıkartılıp, halka, tabana

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

götürülmelidir. Halk, silahlı çatışmaların engelleyici bir faktörü olacaktır. Bu doğrultuda canlı propaganda yapılmalı, tartışma yaygınlaştırılmalıdır.

- Anti-faşist mücadeleyi ön plana çıkartmak ve yükseltmek, önderlik sorunu ancak mücadele içinde halkın desteği kazanılarak çözümlenebilir. Anti-faşist mücadelenin yükseltilmesi sol arası çatışmaları engelleyici bir faktördür."

Türkiye solu, 12 Eylül öncesinde bu konuda sergilediği olumsuz pratik üzerine bugüne kadar özeleştiri yapmış değildir. Geçmişte yapılan hataların üzerine sünger çekilmemeli, halka hesap vermekten kaçınılmamalıdır. Sol'un kendi hatalarından ders çıkarması ve aynı hataları bir kez daha yinelenmemesi, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin kazanımı olacaktır.

F- DEVRİMCİ SOL'UN TARİHİ 1974-75'Lİ YILLARA DAYANIR

DEVİRİMCİ SOL, THKP-C'nin ideolojik-siyasi çizgisinin savunucusu, bu anlamda onun tarihsel mirasçısıdır.

DEVİRİMCİ SOL, THKP-C hareketinin yenilgisi ve örgütsel yapısının dağılmasının ardından, 1974 sonrası bu hareketin ideolojik-siyasi çizgisini savunan yeni kuşak genç militanların nüvesini oluşturduğu bir harekettir. Bu anlamda DEVİRİMCİ SOL'un oluşumunu 1974 yılına dayandırmak doğru ve yerinde bir belirleme olur. DEVİRİMCİ SOL'u 1978'de ortaya çıkan bir örgüt olarak tanımlamak yerine, kökleri 1974-75 yıllarına dayanan bir siyasi oluşumun 1978'de tasfiyeci çizgiyle bağlarını tamamen kopararak bağımsız siyasi bir örgütlenme olarak sınıf mücadelesi alanında yer alması şeklinde açıklamak gerekir.

DEVİRİMCİ SOL'u oluşturanlar, '74 sonrası faşist saldırıların giderek artmaya başladığı, sol saflarda ise '71 yenilgisinin tüm sonuçlarının yaşandığı, inkarcılığın ve davaya ihanetin revaçta olduğu koşullarda; '71 silahlı mücadelesini savunan ve faşizme karşı tereddütsüz mücadeleye atılan yeni kuşak genç militanlardır.

Onlar belki gençtiler, tecrübesizdiler ama savaşıma azmi ve kararlılığı içindeydiler.

Onlara yol gösteren yoktu ama onlar, kitlelerden öğrendiler, öğrendiklerini yaşama geçirdiler.

Gençliğin, işçi sınıfının, emekçi halkın mücadelesinde ön saftaydılar. Kitlelerin ekonomik-demokratik mücadelesini örgütleyip yönlendirdiler. Faşist saldırılara karşı devrimci şiddet temelinde bir anti-faşist mücadele örgütlediler. Onlarca anti-emperyalist eylemin örgütleyicisi ve gerçekleştircisi oldular.

Ve sonuçta devrimci bir hareket yarattılar...

DEVİRİMCİ SOL, 1978'de bağımsız bir siyasi örgütlenme olarak ortaya çıkıncaya kadar yaşanan süreç gözmezden gelirse, DEVİRİMCİ SOL'un gelişimi doğru anlatılmamış olur.

1978'de DEVİRİMCİ SOL'u oluşturan, '74 sonrası mücadelede öne fırlamış genç militanlar ilerleyen sürecin dayattığı daha nitelikli örgütlenmelerin yaratılması zorunluluğundan hareketle THKP-C güçlerinin birliğini sağlama düşüncesinde oldular; ve bu amaçla THKP-C'nin ideolojik-siyasi çizgisini ve yürüttüğü mücadeleyi savunan onun mücadelesini devam ettirme düşüncesinde olan güçlerle birlikte hareket ettiler. Daha sonra DEVİRİMCİ YOL adını alacak "çevre" ile bu düşünce temelinde birlik oldular; arada varolan farklı düşüncelerin süreç içinde giderilebileceği inancındaydılar. Ama DEVİRİMCİ YOL, devrimci anlamda yönlendirici ve örgütleyici olmadığı gibi örgütsel birliği gerçekleştirmekten yana da olmadı. Bu anlamda DEVİRİMCİ YOL çevresiyle ilişki içinde olunan ve DEVİRİMCİ YOL adının kullanıldığı süreç, örgütlü bir ilişki dönemi olarak kabul edilmemelidir.

Ancak gelişen süreç, DEVİRİMCİ YOL'un tasfiyeci görüşlerinin adım adım ortaya çıkmasıyla sonuçlandı ve DEVİRİMCİ YOL'dan ayrılarak, ayrı bir örgüt olarak DEVİRİMCİ SOL'un oluşturulması kaçınılmaz bir hale geldi.

İşte bu yüzden DEVİRİMCİ SOL'un oluşumunu 1978 yılına değil, 1974 yılına dayandırmak gerekir. Bu anlamda DEVİRİMCİ SOL'un eylemleri de 1978'den değil, 1974'den itibaren başlar.

DEVİRİMCİ SOL'u yaratan militanlar, 1974'den itibaren anti-faşist, anti-emperyalist mücadelenin içinde ve en önünde oldular. Bu dönem içinde gerçekleşen sayısız anti-faşist, anti-emperyalist silahlı ya da silahsız eylemde, yasal ve yasadışı gösterilerde onların damgası vardır.

II-DEVİRİMCİ SOL SINIFLAR MÜCADELESİNİN HER ALANINDA HALKI ÖRGÜTLEMekten ONUR DUYAR

DEVİRİMCİ SOL emekçi halk yığınlarını iktidar mücadelesi için seferber etmeye çalıştı. Hem halkın silahlı savaşını, hem de her türden ekonomik-demokratik ve politik mücadelesini geliştirdi ve mücadeleye öncülük etti. DEVİRİMCİ SOL halk sınıf ve tabakaları içinde politik çalışmaya özel bir önem verdi. Yığınlar katılmaksızın devrimin

gerçekleştiremeyeceği bilinci ile işçilerin, köylülerin, gençlerin, memurların, küçük üreticilerin kısacası tüm halkın devrim mücadelesine katılımını sağlamak, onlara gerçek kurtuluşlarının devrimde olduğunu göstermek ve politik bilinçlenme süreçlerini hızlandırmak için kadroları ve kitleleriyle inatçı bir çaba içinde oldu. Hiç yanılsı olmadı mı? Eksik yanları olmadı mı? Kuşkusuz olmuştur. Ama bunlar mücadele içinde bir bir aşılmış ya da aşılmaya çalışılmıştır. Bu anlamda DEVRİMCİ SOL'un bugün halka hesabını veremeyeceği bir eylemi ya da pratiği yoktur. Her konuda açık ve bütünyle savunduğumuz bir geçmişimiz vardır.

Peki neler yapmıştır DEVRİMCİ SOL? Halk sınıf ve tabakalarını bilinçlendirmek, örgütlemek ve onları iktidar mücadelesine kanallandırmak için ne gibi faaliyetler içinde bulunmuştur? Hangi yöntem ve araçları kullanmıştır? Bunları da kısaca anlatmakta yarar görüyoruz. Zira her türlü iddianın aksine görülecektir ki, DEVRİMCİ SOL halkın içinde, onun sesi ve örgütlenmiş gücü olarak varolmuştur. Ve bugün de varolmaya devam ediyor.

A-DEVRİMCİ SOL SAVUNDUĞU STRATEJİK ÇİZGİ GEREĞİ İŞÇİ SINIFI İÇİNDE ÇALIŞMAYA ÖNEM VERMİŞTİR

Türkiye İşçi Sınıfının genel olarak köklü bir mücadele geleneğine sahip olduğu söylenemez. Yoğun bir sömürü altında olmalarına karşın işçilerin sınıf bilinci zayıftır; düzen partilerinin ya da onların işbirlikçisi durumundaki sari sendikaların etki alanı dışına çıkamamışlardır.

Sol adına işçi sınıfı içinde örgütlenen ve uzun yıllar boyunca etkinliğini sürdüren güç, reformizm oldu. İşçi sınıfı mücadelesini ekonomizmin dar sınırları içine hapseden reformizm, uzlaşmacı karakteri ile yıllar boyunca işçi sınıfı mücadelesine damgasını vurdu. Kendisi için sınıf olma bilincinden uzak işçi sınıfı, zaman zaman ekonomizmin sınırlarını aşan 15-16 Haziran gibi politik tavır alışlara dönüşen mücadele örnekleri sergilemişse de, bunlar istisna olarak kalmıştır.

DEVRİMCİ SOL, işçi yığınları içinde örgütlenerek "Devrimci İşçi Hareketi"ni oluşturma çalışmasını başlattığında, burjuva yasallığı ile kendisini sınırlamayan, uzlaşıcı olmayan, militan bir işçi hareketini yaratmayı hedeflemişti. Kuşkusuz bu, bir anda varılacak bir hedef değildi. İşçi sınıfı içindeki çalışma, her türden reformculuğu, uzlaşmacılığı, burjuva yasallığı ile kendini sınırlayan anlayışları yadsıyan devrimci bir çalışma olmak zorundaydı. İşçi sınıfının gerçek gücünü ortaya koyacak militan devrimci bir hareket, bunu başarabilme ölçüsünde yaratılabilecekti.

DEVRİMCİ SOL, yeni ve genç bir hareket olmasına ve partileşme sürecinin getirdiği eksik ve zaaflarına rağmen, işçi sınıfı içinde çalışmaya önem verdi. İşçi sınıfının devrim mücadelesinde oynayacağı önder rol, bu kesim içindeki çalışmayı ve örgütlenmeyi daha da önemli ve vazgeçilmez kılıyordu. DEVRİMCİ SOL için, işçi sınıfı içinde örgütlenme stratejik bir önem taşıyordu.

DEVRİMCİ SOL Dergisi'nin Eylül 1980 tarihli 4. sayısında bu durum şu şekilde belirtiliyordu.

"İşçi sınıfı arasındaki devrimci çalışmaya büyük önem göstermeliyiz. Bu ihtiyaç kendini günden güne daha kuvvetli hissettiriyor.

Bu önem nereden geliyor? İşçi sınıfı devrime katılan sınıflar açısından temel bir özellik göstermesinin yanında, şehir-kır diyalektik birliğini içeren bir stratejik çizgi açısından da şehirlerde uzun vadeli, kalıcı çalışma yapılması gerekli bir sınıf olarak durmaktadır."

Bu belirleme ışığında DEVRİMCİ SOL, devrim mücadelesinde kentlerde tayin edici güç olan işçi sınıfının örgütlenmesi ve bilinçlendirilmesi için fabrikaları temel alan bir devrimci çalışma başlattı.

Sendikaların başına çöreklenen reformist-revizyonistlerin etkinliğini kırmayı ve işçilerin kendi örgütlerinde etkin hale gelmesini amaçladı. Bu doğrultuda sendikal çalışmaya devrimci bir perspektif kazandırmak, demokratik sınıf ve kitle sendikacılığını geliştirmek başlıca hedefleri içinde oldu. Demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı, bilinci genel işçi kitleleri içinde yaygınlaştırmaya çalışılarak faşist-gerici sendikacılık ve reformist sendikacılık (buna düzen sendikacılığı da diyebiliriz) teşhir edildi; işçileri sömüren asalak takımı, işçi aristokrasisinin etkinliği kırılmaya çalışıldı.

Yine işçi sınıfının mücadelesini salt günlük ekonomik talepler için yürütülen mücadeleyle sınırlayan anlayışlarla mücadele edildi ve işçi sınıfı içinde siyasal ajitasyona ve örgütlenmeye ağırlık verildi. Devrimci sendikacılığı, patronlardan daha çok hak istemi ve toplu sözleşmelerin daha iyi olması şeklinde görmeyerek onu siyasal çizgiye, örgütlenmeye bağlı bir olgu olarak ele aldı.

Sendikalarda tabanın söz ve karar sahibi olacağı, demokratik bir işleyişin egemen kılınması için mücadele etti. Devrimci işçilerin sendikalarda etkin olmaları için reformist barikatlar aşılmaya, reformistlerin anti-demokratik tutumları teşhir edilerek işçiler içindeki etkinlikleri kırılmaya çalışıldı.

DEVRİMCİ SOL işçi sınıfı içindeki çalışmasını iktidar perspektifiyle yürüttü. İşçilere sömürüden kurtuluşlarının

devrimle olanaklı olduğunu anlattı; ve onların mücadelesini iktidar hedefine yöneltmeye çalıştı. Grevleri sadece "ekmek" mücadelesi değil, aynı zamanda bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin de bir aracı haline getirme, işçilere bu bilinci kazandırma uğraşı içinde oldu.

Bu amaçla işçileri grevlere, direnişlere, toplu iş bırakmalara yöneltti. Grev çadırları açıldı, işçilerin mitinglere, yürüyüşlere katılmaları örgütlendi. Yasadışı gösterilere işçilerin de katılımı sağlandı.

İşçilerin siyasi bilinçlenmelerini geliştirmek için eğitim çalışmaları, seminerler, toplantılar ve çeşitli faaliyetler örgütlendi. İşçiler arasında faaliyeti kalıcı kılmak için işçi eğitim grupları oluşturmayı hedefledi ve bu yönde önemli adımlar attı.

Bildiriler, el ilanları dağıttı, afişler, pankartlar astı, duvarları yazılarla donattı, yasadışı mitingler örgütledi. Devrimci işçiler, bu tür devrimci faaliyetler içinde, grev ve direniş çadırları içinde, sendikalarındaki devrimci çalışmalar içinde yetiştiler ve kendi sınıflarının öncü işçileri haline geldiler. DEVRİMCİ SOL, işçi sınıfının iktidara yönelik mücadelesinde yetişen öncü işçileri, işçi kitlelerini harekete geçirecek örgütlülükte ve devrimci mücadelenin hayata geçirilmesinde temel unsur olarak gördü.

İşçileri sömüren patronlara, faşist ve korsan sendikacılara karşı eylemler de gerçekleştirdi. Devrimci İşçi Hareketi işçi sınıfının sırtından geçinen asalak takımına zaman zaman onların anlayacağı dilden hitap etti. Onların fabrikalarında, sendikalarında besledikleri ve işçilerin üzerine saldıkları faşistleri caydırmaya, işçilere yönelik saldırıları püskürtmeye çalıştı. Lokavtlara karşı işçilerin mücadelesini örgütledi. Patronların hiçbir neden yokken işçileri sokağa atmasına karşı direnişlerin gerçekleştirilmesine öncülük etti.

İşçi sınıfı içinde giderek gelişme kaydeden faşist örgütlenmeye sessiz kalınmadı. Faşist örgütlenmenin sendikal biçimi olan MİSK, patronlarla işbirliği içinde fabrikaları faşist kaleler haline getirmeye çalışırken, "işçiler şiddete karşıdır" diyerek fabrikalardaki faşist örgütlenmelere sessiz ve kayıtsız kalınmadı. Fabrikalarda faşist saldırılara karşı savunma örgütlendi. İşçiler doğrudan silahlı anti-faşist eylemler içinde adım adım yer almaya başladılar. Ve DEVRİMCİ SOL, işçilerden oluşmuş Faşist Teröre Karşı Silahlı Mücadele Ekipleri (FTKSME) örgütleyerek, sınıf bilinçli işçilerin anti-faşist mücadeleye militan katılımını sağladı.

Mücadele pratiğiyle reformizmle ayırım çizgisini net olarak koyan DEVRİMCİ SOL, Türkiye İşçi Sınıfı Hareketi'ne egemen olan reformizme karşı ideolojik mücadeleyi de yükseltti. Uzlaşmacı eğilimlerin etkinliği kırılarak, işçi sınıfının, sahip olduğu gerçek gücüyle iktidar karşısına dikilmesi için gayret sarfedildi.

Devrimci İşçi Hareketi'nin, işçiler içindeki örgütlenmesi en genelde, geniş işçi yığınlarını politize edebilecek sınıf bilinçli işçilerin örgütlenmesidir, eğitilmesi ve mücadele içinde sınıfına önderlik edecek gerçek bir öncü haline getirilmesini amaçlıyordu. İşçi kitlelerinin politize edilmesi ve bu alanda kadrolaşma, bizzat mücadelenin içinde olanaklıydı. Bunun için de fabrika ve çevrelerinde yürütülen devrimci mücadele, işçilerin eğitiminde, politik bilinçlenmesinde ve bu alandaki kadrolaşmada birincil sırayı tuttu. İşçiler yasal ve yasal olmayan örgütlenme ve mücadeleler içinde hem politik açıdan kendilerini geliştirdiler, hem de deney ve tecrübe açısından yetkinleştiler.

DEVRİMCİ SOL, işçi sınıfı içindeki örgütlenme konusuna bakışını Dev-Genç Dergisi'nin Ocak 1980 tarihli 5. sayısında şu şekilde ifade etmişti:

"İşçi sınıfının gerçek örgütlenmesi; ancak işçinin emek-sermaye çelişmesini yaşadığı fabrikalarda, sağlıklı, kalıcı, şartlara uygun gizlilik ilişkileri içerisinde her türlü devrimci eylemi hayata geçirebilecek kadrolaşma ve bunun üzerinde yükselen devrimci kitle mücadelesiyle mümkündür. Temel mücadele biçimine hizmet edecek unsurları ve araçları harekete geçirecek bir örgütlenme içerisinde devrimci sendikal hareketi yaratmalıyız. Gelişen devrimci sendikal kitle çalışması fabrikalardaki kalıcı örgütlenmelere hizmet etmeli, fabrikalardaki örgütlenmeler devrimci sendikal hareketi yükseltmelidir."

Devrimci İşçi Hareketi, ulaşabildiği her işyerinde, her fabrikada ve çevresinde işçiler arasında devrimci düşüncelerin tartışılmasını güncel hale getirdi.

DEVRİMCİ SOL'un ülke genelinde yürüttüğü mücadele ve gerçekleştirdiği eylemler, işçi sınıfı içinde olumlu yankılar yarattı; bunun sonucu işçiler arasında Devrimci Harekete duyulan sempati arttı. Sınıf mücadelesinin her cephesinde gücü oranında mücadele eden DEVRİMCİ SOL, sürdürdüğü mücadele çizgisi ile işçi yığınları arasında kalıcı izler bıraktı ve geniş bir potansiyel yarattı. Ancak bu potansiyel yönlendirilemedi, koşullar bunu olanaklı kılmadı.

Kısaca ifade edersek; DEVRİMCİ SOL, işçi yığınları içinde, istediği gibi yönlendiremese de, geniş bir potansiyel yaratmış, işçi sınıfı içerisinde "nasıl bir devrimci çalışma ve örgütlenme", "nasıl bir mücadele" olması gerektiğini nüve halinde de olsa ortaya koymuştur.

12 Eylül sonrası, işçi sınıfı ve onun örgütleri açısından yepyeni bir dönem oldu. 12 Eylül faşist cuntası

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

işbaşına geldiğinde binlerce işçi grevde bulunuyordu. Cunta, egemen sınıfların içine düştükleri ekonomik ve sosyal bunalımın bütün yükünü işçi ve emekçi halkımıza ödetti. İşçilerin demokratik hakları gasp edildi, sendikal örgütleri kapatıldı. Kısaca Türkiye işçi sınıfı zapturapt altına alınmaya çalışıldı. DEVRİMCİ SOL, cunta koşullarında da. gücü oranında işçilerin içinde oldu. Mücadele çizgisini burjuva yasallığı ile sınırlamadığı için, her koşulda işçi hareketini geliştirme perspektifiyle hareket etti.

İşçi sınıfı içinde "Devrimci İşçi Hareketi"ni örgütleyen DEVRİMCİ SOL, kendi anlayışına uygun olarak, işçi sınıfının faşizme karşı silahlı savaşını geliştirme ve bu savaşı diğer mücadele biçimleriyle birleştirme düşüncesine sahip oldu; işçilere bu doğrultuda bilinç götürdü, yürütülen politik ajitasyon ve propaganda da bu anlayış temelinde biçimlendi.

B-DEVİRCİ SOL MAHALLİ BÖLGELERDEKİ ÇALIŞMAYI KENTLERDEKİ DEVİRCİ ÇALIŞMANIN VAZGEÇİLMEZ BİR PARÇASI OLARAK GÖRMÜŞTÜR

Mahalleler, emekçi halkın yoğun olarak yaşadığı yerleşim birimleridir. Çıkarları devrimden yana olan halk sınıf ve tabakaları, şehir merkezlerinin etrafında kümelenmiş ve daha çok gecekondu niteliği taşıyan bu bölgelerde oturlar. Ülkemizde kırdan kente göç sonucu kentlerin artan nüfusu barındıracak bir planlı gelişme içinde olmamasından ötürü yoğun bir gecekondulaşma sözkonusudur. Bu alanlar, emekçi halk yığınlarının yaşadığı bölgeler olması itibarıyla kentlerdeki devrimci çalışmanın da odaklaştığı alanların en başında gelir.

Gecekondular semtleri, düzensiz kentleşme yapısıyla emekçi halkın çelişkilerinin en yoğun ve en somut olarak ortaya çıktığı yerler olması itibarıyla, kentlerin en hareketli alanlarını oluştururlar. Buralar için kentlerin yumuşak karnı da diyebiliriz.

Buralarda işçi sınıfı yanında memurlar, öğrenciler, çeşitli meslek sahipleri, işsizler vb. gibi toplumun hemen her kategorisinden emekçi insanlar vardır. Kırsal alanın etkileri yoğunudur, köyle bağlantı tüm canlılığı ile sürer. Yaşam biçimi olarak kırsal etkisi belirgindir. Kırsal kentin çelişkilerini yoğun olarak yaşayan gecekondular halkı, ait oldukları toplumsal sınıf ve tabakaların tüm özelliklerine tam olarak uyum sağlayabilmiş değildir. Örneğin işçi, fabrikada işçidir ama evinde bir köylü gibidir, evindeki yaşam biçimi kırsaldır.

Gecekondularda yaşayan emekçi halkın düzenle çelişkisi yoğunudur, bu anlamda kentlerdeki devrimci çalışma için vazgeçilmez bir öneme sahiptir.

DEVİRCİ SOL, başta işçiler olmak üzere çeşitli halk sınıf ve tabakalarından insanların yaşadığı bu alanlarda siyasi çalışma yapmaya önem vermiş, mahallelerde oturan emekçi halkın taleplerine sahip çıkarak onların mücadelesine öncülük etmeye çalışmıştır.

DEVİRCİ SOL'un mahalli bölgelerdeki çalışması başlangıçtan itibaren örgütlü bir süreç izledi ve bu süreç içinde gelişip güçlenerek merkezi iradi bir nitelik kazandı. Sivil faşist saldırıların sadece gençlikle sınırlı kalmayıp tüm emekçi halka yönelmesi, mahallelerde de anti-faşist mücadelenin ön plana çıkmasını ve giderek saldırıların boyutuyla orantılı olarak yükselmesine neden oldu. DEVİRCİ SOL, faşist teröre karşı, mahalli bölgelerde gelişen hareketlere müdahale etti ve mahalli çalışmada ilk adımı attı. Süreç içinde kazanılan deney ve tecrübelerle bu alanda kendine özgü örgüt ve çalışma biçimleri yarattı.

Mahalli bölgelerdeki çalışmanın taşıdığı önemi başından tespit eden DEVİRCİ SOL, 1980 yılı başında şu belirlemeyi yapıyordu:

"... Devrimcilerin çeşitli halk tabakaları arasındaki çalışmasının bir biçimi olarak mahallelerde devrimci çalışma yapmak her zamankinden daha önemli bir duruma gelmiştir.

Mahalle çalışmasını diğer (işçi, köylü, esnaf, memur, öğrenci vb.) çalışma alanlarından ayırmak elbette mümkün değildir. Bu yüzden mahalle çalışması, bölgenin, şehrin, kasabanın vs. durumuna göre ayrılabilir veya birleşik bir çalışma olarak ele alınabilir. Bu tamamen somut duruma bağlıdır." (DEVİRCİ SOL Dergisi, 1. sayı, Mart 1980)

DEVİRCİ SOL, mahalli bölgelere özgü, gerek demokratik, gerekse politik-askeri birçok örgütlenmeler oluşturdu. Çeşitli demokratik dernekler, tüketim kooperatifleri kurdu; varolanlara etkinlik kazandı; halk kitlelerinin sorunlarına çözüm bulmalarını sağladı, ya da bu yönde mücadeleye girişme bilinçlerini geliştirdi. Emekçi halk, kendi gücüne güvenmesini, örgütlü olarak hareket ettiğinde yenilmez olacağını bizzat kendi öz deneyleriyle öğrendi.

Oluşturulan "Halk Komiteleri", halkın sorunlarını kendi gücüyle çözmesi ve bu yönde örgütlenmesini sağlamak yanında, halkın bilinçlenmesi ve sorunların gerçek kaynağını görebilmesi açısından da önemli işlev gördüler.

Yol, su, kanalizasyon, köprü, elektrik, sağlık hizmetleri, konut gibi her mahallenin kendine özgü altyapı sorunlarının çözümü için ev ev örgütlenmeye gidildi. Geniş halk toplantıları düzenlendi, sorunlar tartışıldı, yapılacaklar tespit edildi ve harekete geçildi.

- DEVRİMCİ SOL, Halkın Konut İhtiyacını Karşılama İçin Mahalleler Kurdu

Konut sorunu emekçi halkın en önemli sorunlarının başında gelir. Bu sorunun düzen içinde köklü bir çözümü olmamakla birlikte, DEVRİMCİ SOL, emekçi halkın bu talebine sahip çıkmış, mevcut koşullar içinde belli çözümler üretmeyi amaçlayan çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmaların başında, devletin ya da büyük şirketlerin arazilerine emekçi halkla birlikte el konarak, buralarda ev yapımının örgütlenmesi gelir. El konulan arazilerde belirli bir plan çerçevesinde gerçekleştirilen ev yapımı ile yeni mahalleler kurulmuştur.

Büyük kentlerde çarpık şehirleşmenin yarattığı gecekondulaşma, kendi içinde kapitalizme uygun kurumlar ve ilişkileri de kısa sürede yaratmıştı. Ev sahibi olmak isteyen bir emekçi, gecekondu ağalarına haraç vererek bir kondu kuracak büyüklükte tapusuz arazi sahibi oluyor ve birkaç gecede derme çatma bir ev yapma yoluna gidiyordu. Üstüne üstlük yaptığı kondunun yıkımını engellemek için belediye memurlarına rüşvet vermek zorunda kalıyordu. Bugün de aynı durum geçerliliğini koruyor.

DEVRİMCİ SOL, örgütlü olduğu bazı bölgelerde, yolsuz, susuz, okulsuz, elektriksiz yaşayan, haraççı ve rüşvetçi gecekondu ağaları ve belediyeye karşı evlerini korumaya çalışan emekçi halkın bu talebine sahip çıkarak, belediyeye ve gecekondu ağalarına karşı mücadeleyi yükseltti. İlk etapta haraç ve rüşvetin önüne geçti, tek tek yıkımlarına engel oldu.

Bazı bölgelerde mevcut olan boş arazilere halkla birlikte el koyarak yeni mahalleler kurma çalışmasını başlattı.

El konulan arazilere yeni mahalleler kurulması çalışması ilk etapta oluşturulan Halk Komiteleri aracılığı ile örgütlendi. Arazinin parsellenmesi, plan ve proje çizimi, bina yapımı için kullanılacak malzemelerin tespiti, mimar ve mühendisler tarafından yapıldı. Ve daha sonra parsellenmiş alanlar ihtiyacı olan anti-faşist, ilerici, demokrat ya da faşist olmayan sıradan insanlara dağıtıldı. Kondu alanında ev yapmak için başvuruda bulunanların evi olup olmadığı araştırıldı, ihtiyacı olmayanlar elendi. DEVRİMCİ SOL'un örgütlü olduğu her alanda tespit edilen yoksul, ihtiyaç sahibi anti-faşist insanlarla toplantılar düzenlendi; bu toplantılarda kurulacak mahalleye ilişkin düşünceler Halk Komitesi tarafından açıklandı. Tüm sorunlar tartışıldı. Çalışma yöntem ve ilkeleri birlikte belirlendi. Gecekondu yapım komitesine halktan yeni yeni insanlar katıldı.

Kondu yapım çalışmasını başlangıçtan itibaren örgütleyen Halk Komiteleri, demokratik bir işlerliği egemen kılarak çalışmalar sırasında varolan ya da ortaya çıkan yeni sorunları, tüm halkın katıldığı genel toplantılarda tartışıp karara bağlıyor, halkın arzusu ve belirlenen ilkeler dışında hareket edilmesine izin vermiyordu. Örneğin, ihtiyacı olmadığı halde ev sahibi olmaya kalkanların, çalışmayı suistimal edenlerin evlerine Halk Komitesi tarafından el konularak, bu evler ihtiyacı olanlara verildi. Yine ihtiyaç ve plan dışında ev yapımına izin verilmedi. Kondu yapım çalışmasının güvenliğini de bizzat halk, silahlı nöbet tutarak sağlıyordu. Kısaca tüm sorunlar halkın bizzat katılımıyla karara bağlanıyor ve gerekli adımlar yine birlikte atılıyordu. Bu mahalleler birer halk eğitim okullarına dönüştürüldü.

Sonuçta polisin ve sivil faşistlerin çeşitli saldırılarına, yıkım ekiplerinin birçok yıkma teşebbüsüne rağmen okulu, yolu, suyu, elektriği, sağlık odası, lokali, kısaca asgari düzeyde altyapısıyla yeni mahalleler kuruldu. Halkla devrimcilerin içiçe geçtiği kondu yapımları aynı zamanda halkın devrimci eğitiminin bir okulu niteliği taşıdı. Ve bu mahalleler bugün hâlâ yaşıyor.

- DEVRİMCİ SOL, Emekçi Halkımızın Yol, Su, Kanalizasyon, Elektrik, Sağlık, Köprü, Okul vb. Taleplerine Sahip Çıktı

Çarpık kentleşmenin ortaya çıkardığı çeşitli sorunların çözümünde, DEVRİMCİ SOL, halka yol gösterici olmuştur. Gecekondu mahallelerinde su borularının döşenmesinde, su depolarının yapımında, akmayan sular için yapılan yürüyüşlerde, gösterilerde, açıktan akan lağım sularının kurutulmasında, kanalizasyon şebekesinin döşenmesinde, elektrik direği dikiminde, sağlık odaları kurulmasında, kooperatifler kurularak tüketim maddelerinin ucuza temin edilmesinde, yolları kaplayan çamurların kurutulmasında vb. vb. daha birçok konuda DEVRİMCİ SOL halkın yanında olmuştur. DEVRİMCİ SOL üyeleri ve sempatizanları kah halkla birlikte kazma sallamıştır, kah taş taşımıştır, kah toplantı yapmış, birlikte yürüyüş ve gösteri düzenlemiştir.

Halk Komitelerinin inisiyatifinde ve örgütlemesiyle gerçekleştirilen bu çalışmalar içinde emekçiler, bizzat kendi deneyleriyle sorunlarının kaynağını görmüşler ve çözümün örgütlü mücadeleden geçtiğini öğrenmişlerdir.

Emekçi halk bu faaliyetler içinde hem devrimcileri tanıdı, hem de düzen partilerinin gerçek yüzlerini gördü.

DEVRİMCİ SOL, bazı mahalli bölgelerde muhtarlık seçimlerine katıldı. Bir kısmında seçimler kazanıldı ve örnek yönetimler sergilendi. Halk kendi seçtiği devrimci muhtarların etrafında kenetlenerek örgütlü hareket

edildiğinde sorunların bir bir nasıl çözüleceğini öğrendi, kendi gücünün önemini kavradı.

DEVİRİMCİ SOL, mahalli bölgelerdeki politik çalışmasını çok yönlü biçimde geliştirdi. Örneğin, kapitalizmin ürettiği ve yaydığı fuhuşa ve kumara karşı mücadele etti, bu konuda halkı eğitime amaçlı çalışmalar yaptı. Asalak takımına yönelik propaganda ve eylemler de geliştirdi. Kapitalizmin çürümüşlüğü, kokuşmuşluğunu teşhir etti ve halkın iyiden, güzelden yana değerlerini korumaya çalıştı.

Halkın kendi iç dayanışması güçlendirilmeye, örgütlü hareket etme bilinci geliştirilmeye çalışıldı. Gecekondu kadınları içindeki çalışmaya önem verildi ve kadınların bilinçlenmesi, geleneksel değerlerin baskısından kurtularak daha özgür hareket edebilmeleri, mahallelerdeki devrimci çalışmanın ve genel devrimci mücadelenin aktif destekleyicileri haline gelmeleri amaçlandı.

- DEVİRİMCİ SOL, Mahallelerdeki Faşist İşgalleri Kırdı, Halkın Can Güvenliğini Sağladı. Mahallelerin Faşist İşgal Altına Girmesini Engelledi

Ülke genelinde adım adım tırmandırılan faşist terörün en yaygın olarak uygulandığı alanlardan biri mahalli bölgeler olmuştur. Çünkü emekçi halkın yaşadığı bu alanların denetim altına alınması, faşistlerin ezilen sınıf ve tabakalar içerisinde taban yaratması demektir. Terörle yıldırılan ve pasifize edilen halk kitleleri faşist yalan ve demagojinin etki alanına sokulacak, devrimcilerin halkın arasında, evinde, kahvesinde çalışma yapması engellenecek, kısaca emekçi halktan yalıtılması sağlanacaktı.

Faşistler bu amaçla, pilot mahalleler seçerek buralarda yuvalandılar ve halka yönelik terörü had safhaya çıkardılar. Yaşlı-genç, kadın-erkek tüm emekçiler faşist çetelerin saldırısı ile yüzyüze geldi; can güvenliği sorunu ülke sathında olduğu gibi mahallelerde de emekçi halkın başat sorunu haline geldi.

DEVİRİMCİ SOL, halkın can güvenliği sorununa sahip çıkarak faşizmin sivil ve resmi saldırılarına karşı direniş örgütledi, gerek halkın toplu katıldığı kitlesel direnişlerle, gerekse de örgütlenen FTKSME (Faşist Teröre Karşı Silahlı Mücadele Ekipleri)'lerle gerçekleştirilen anti-faşist eylemlerle faşistler caydırılmaya, etkisiz kılınmaya ve halktan tamamen tecrit edilmeye çalışıldı. Birçok bölgede faşist örgütlenme arka arkaya indirilen darbelerle dağıtıldı, faşistler kovuldular ya da halktan tecrit edildiler. Emekçi halkın anti-faşist mücadele bilincinin gelişmesi giderek daha yoğun biçimde anti-faşist direnişe katılımını sağladı ve birçok mahallede anti-faşist direniş kitlesel bir boyut kazandı.

Mahalli bölgelerde yürütülen mücadeleye katılanlar, sadece gecekondu gençliği değil, yaşlı-genç, kadın-erkek herkeşti. Örneğin, faşist saldırılara karşı mahallelerin korunması için halk bizzat nöbet tuttu, faşistlere ev vermedi, varolanları evlerinden attı, devrimcilere, faşistlerin açık ve gizli faaliyetleri hakkında bilgi verdi, devrimcileri barındırdı, korudu, hatta yer yer faşist devrimcilerle birlikte faşistleri kovaladı, anti-faşist eylem ve direnişler gerçekleştirdi. Özellikle gecekondu gençliği, emekçi halkın en duyarlı ve en çabuk politize olan kesimi olarak mücadele içinde aktif bir yer aldı. Mahallelerde gerçekleştirilen halkın ev ev örgütlenmesi anlayışı, halkın yer yer kitlesel bir biçimde faşizme karşı savaşında yer almasında önemli bir etken oldu.

DEVİRİMCİ SOL, mahalli bölgelerde sadece halkın can güvenliği sorununa sahip çıkmakla kalmadı; bu talepten yola çıkarak emekçi halkı bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesine, yani iktidar mücadelesine kanallandırmaya çalıştı. Çünkü onların gerçek kurtuluşu, faşizmin ve emperyalizmin alaşağı edilmesi ve devrimci bir halk iktidarının yaratılmasında yatıyordu.

Sivil faşistlerin halktan tecrit oldukları mahallelerde, polisler halka yönelik baskısı yoğunlaştı. Yapılan operasyonlarla, gece yarları yapılan ev baskınlarıyla, ev yıkımlarıyla, gözaltı ve işkenceyle halka zulmedildi. DEVİRİMCİ SOL, polis baskısı ve zulmüne karşı da halkın yanında oldu. Kimi bölgelere işkenceci polis ekipleri giremez oldular, sokulmadılar.

Sivil faşistlere, polis ve muhbir ağına karşı mücadelede devrimciler ve halk, kendini koruyacak zengin yöntemler geliştirdiler, duvar yazıları, duvar gazeteleri, afişler, resimli afişler vb. yöntemlerle faşistler, işkenceci polisler, muhbirler teşhir edildi. İsimleri, resimleri, ev ve işyeri adresleri, araba plakaları, halka karşı işledikleri suçlar afiş ve duvar gazeteleri ile evlere, kahvehanelere, duvarlara asıldı ve halktan tecrit edilmeleri sağlandı. Örneğin; polisin keyfi biçimde yaptığı baskınlarda, kapıları, pencereleri kırarak evlere girmesine, eşyaları kırması ve yağmalamasına, halka işkence yapmasına karşı; İstanbul Gültepe Keçideresi halkı kırılmış ve parçalanmış eşyalarını kamyonlarla valiliğin önüne taşıyarak toplu protesto ve gösteri yapmıştır. Yine Esenler'de sağı-solu basarak terör estiren polisin bir genci gözaltına almasına tepki olarak 2-3 bin kişi karakolu kuşatmış, polisin ve jandarmanın ateş açmasına rağmen dağılmayarak gözaltına alınan genci geri almıştır. Elazığ Fevzi Çakmak Mahallesi'nde, kadınlarımız polisin panzerle gençlerimizi kovalaması üzerine panzerlerin önüne atlamıştır.

Bunlara benzer sayısız örnekler verebiliriz. Ülkenin çeşitli bölgelerinde, emekçi halkın yaşadığı kent, kasaba ya da mahallelerde başta kadınlar olmak üzere halk, polis ve jandarma saldırılarına karşı panzerlere ve cemselere karşı barikatlar kurarak direndiler; devrimcileri korumak için özveriyle çalıştılar. DEVİRİMCİ SOL halkın kitlesel boyuttaki bu tür direnişlerine büyük önem verdi ve anti-faşist mücadelenin kitleselleşmesinde, kitlelerin yığınlar halinde

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

faşizmin karşısına dikilmesinde etkin bir çaba gösterdi.

DEVİRİMCİ SOL, gecekondü bölgelerinde halkın bilinçlenmesi ve devrim mücadelesine kanaleze edilmesi için politik çalışmanın hemen her biçimini uyguladı; silahlı çatışmalardan, eylemlerden, barışçıl politik gösterilere, yasal mücadeleden yasa dışı çalışmaya değin her mücadele ve çalışma biçimini, pratikten çıkardığı deney ve tecrübeler ışığında yaşama geçirdi.

Bütün bunlar halkın gönüllü katılımı temelinde gerçekleşti. DEVİRİMCİ SOL halka karşı zor kullanmamış, onu korku ve paniğe sürükleyecek tavır ve tutum içinde olmamıştır. Yer yer irade dışı gelişen ve halka zarar veren eylem ve davranışlar olmadı değil, bunların zamanında önlenilmesine çalışıldı; önlenememişse halkın uğradığı zararın tazmin edilmesine gayret edildi, halka özeleştirisi verildi.

Kısaca DEVİRİMCİ SOL mahalli bölgelerde halkın içinde oldu; onun sesi ve eli olarak faşizme karşı çok yönlü mücadelenin örgütleyicisi ve geliştirici gücü oldu.

C-DEVİRİMCİ SOL GENÇLİK İÇİNDEKİ ÇALIŞMASINDA DEV-GENÇ GELENEĞİNİN SÜRDÜRÜCÜSÜ OLMUŞTUR

Ülkemizde halkın iktidar mücadelesinde gençlik önemli bir güçtür. Halkı bilinçlendiren, örgütleyen ve iktidar için mücadeleye seferber eden bir devrimci hareket, gençliği kazanmadan zafere ulaşamaz. Gençlik, sadece aydın, dinamik ve yeniliğe açık olması ile mücadeleye katılmaz; o aynı zamanda yakın bağlantı içinde olduğu sınıfın bir parçası olarak da mücadeledeki yerini alır. Ülkemizde kapitalizmin iç evrimiyle gelişmemiş olması, işçi sınıfının nitel ve nicel olarak zayıf oluşu, kendisi için sınıf olma bilincine ulaşamamasını doğurmuş, bu durum gençliği devrim ideolojisinin taşıyıcısı olarak daha da ön plana çıkarmıştır. Ülkemizde gençlik, devrim mücadelesinde her dönem, diğer sınıf ve tabakaları etkileyen bir güç olarak dinamik bir işlev görmüştür. Halk kitlelerinin mücadelesinin yükseldiği kesitlere bir göz atıldığında, Devrimci Gençliğin bu mücadelenin en ön saflarında yer aldığı rahatlıkla görülecektir.

İşte DEVİRİMCİ SOL, bu gerçekliğin ışığında gençliğin anti-faşist, anti-emperyalist mücadelesinin geliştirilmesine özel bir önem vermiştir. Gençlik yığınları içindeki politik çalışmaya verdiği ağırlık sonucu Hareketimiz, DEV-GENÇ geleneğinin sürdürücüsü ve bu geleneği yaşatan siyasal akım olarak önemli bir kitlesel güce ulaştı ve gençliğin mücadelesinin yönlendiricisi oldu. DEV-GENÇ çatısı altında binlerce, onbinlerce genç, faşizme ve emperyalizme karşı mücadelenin en ön saflarında yer aldı. Kısa sürede hızla militan bir karakter kazanan ve ihtilalci bir ruhla donanmış, '71 silahlı mücadelesinin bıraktığı devrimci mirasa sahip çıkan yeni bir gençlik kuşağı doğdu.

DEVİRİMCİ SOL, gençliğin mücadelesini diğer halk sınıf ve tabakalarının mücadelesiyle birleştirmeye, gençliği ezilen ve sömürülen halkla kaynaştırmaya çalıştı. DEV-GENÇ önderliğinde gençliğin akademik-demokratik ve siyasal talepli mücadelesini örgütledi ve yükseltti. Oligarşinin siyasi baskı ve uygulamalarına karşı, genel siyasal mücadeleye bağlı olarak gençliğin mücadelesini yönlendirdi.

Peki neler yaptı?

En başta faşizmin, başta gençlik olmak üzere, tüm emekçi halka yönelik saldırı ve katliamlarına karşı güçlü bir anti-faşist mücadele örgütledi. Faşizmin halkı teslim almayı amaçlayan stratejisinin boşa çıkarılmasında Devrimci Gençliğin tayin edici bir rolü olmuştur. Faşist işgaller kırılmış, faşist saldırılar püskürtülmüştür. Anti-faşist bilincin yaygınlaşması ve giderek tüm halk kesimlerinin faşizme karşı mücadelede daha aktif bir tavır takınmasında, gençliğin anti-faşist eylemleri ve mücadelesinin payı büyüktür.

Evet, bugün belki faşizmin saldırılarına karşı güçlü bir anti-faşist direnişi örgütlediğimiz için oligarşi bizi yargılıyor; ama bu tarih önünde bizlerin haklılığını asla gölgelemez. Çünkü biz halkız ve halkın kurtuluş mücadelesini örgütlemek ve yönlendirmek en meşru haktır. Devrimci Gençlik 12 Eylül öncesi faşizme karşı yürütülen anti-faşist mücadelenin ön saflarında yer aldı ve bugün bizler, gençliğimizin bu mücadelesinden ancak gurur duyuyoruz.

Devrimci Gençliğin mücadele tarihinde, anti-faşist işgaller vardır, sokak çatışmaları vardır, boykotlar, yürüyüşler, gösteriler vardır.

Devrimci Gençliğin eylemlerinin her biri, Devrimci Gençliğin cesaret, azim ve kararlılığının, halkın mücadelesine olan bağlılığının eseridir. Ve bunların tümü ülkemiz gençliğinin şanlı mücadele tarihini oluştururlar. Biz bu tarihe bağlıyız ve bu tarihin her koşuldaki savunucusuyuz.

DEV-GENÇ önderliğindeki anti-faşist gençlik yığınları, hemen her okulda faşist saldırıların karşısına dikildi. Öğrenim özgürlüğünü ve can güvenliğini sağlamak talebi etrafında birleşerek öğrencisiyle, öğretim üyesiyle, çalışanıyla üniversiteleri birer anti-faşist direniş meczisi haline getirmeye çalıştı. Faşistlerin işgali altındaki okullarda faşist işgalleri kırdılar, birçok okulda faşist saldırıları etkisiz hale getirdiler, faşistlerin atıldığı okullarda, akademik-demokratik taleplerini elde etmek, iktidarın üniversiteler üzerindeki baskısını azaltmak için çeşitli mücadele araç ve

yöntemlerini devreye soktular.

Demokratik-özerk üniversite, örgütlenme özgürlüğü, mevcut üniversiteler yasaının değiştirilmesi, öğrencilerin can güvenliğinin sağlanması, ders araç-gereç ve notlarının öğrencilere parasız verilmesi, kredilerin arttırılması, barınma ve beslenme sorununun çözülmesi, sosyal ve kültürel olanakların geliştirilmesi vb. gibi talepler etrafında yükselen gençlik mücadelesi ses veren sayısız eylemle dile geldi. Bu eylemler içinde siyasal olarak gençliğin bilinçlenme süreci de hız kazandı ve gençlik sahip olduğu dinamizmini diğer halk, sınıf ve tabakalarına da taşıdı.

DEVİRİMCİ SOL'un siyasal perspektifi doğrultusunda örgütlenen ve yükseltlen gençliğin anti-faşist, anti-empyralist mücadelesi, toplu ya da tek tek üniversite işgallerine, yine toplu ya da tek tek boykotlara, yasal ve yasal olmayan miting ve yürüyüşlere, yasadışı gösterilere, anti-faşist cenaze törenlerine, anti-empyralist eylem ve gösterilere, diğer halk kesimleriyle dayanışma eylemlerine, grevlere ve gecekondularına katılma, destek verme, ortak miting ve yürüyüşler yapmaya, forumlar, tartışma toplantıları, seminerler, paneller gibi ideolojik çalışmalara, gece ve şenlikler, ortak geziler, piknikler, kültür etkinlikleri, spor etkinlikleri vb. gibi dayanışmayı geliştirici çabalara, yurtlarda yapılan eylemlere, broşür, bülten, afiş, bildiri, el ilanı, duvar gazetesi, pankart vb. gibi yayın ve propaganda faaliyetlerine, akademik talepler için düzenlenen eylemlere, faşist saldırılar karşısında korunmak için toplu okula geliş ve gidişlerin örgütlenmesine, üniversite çevresindeki halkın desteğini kazanmaya yönelik etkinliklere, her düzeyde anti-faşist eylem ve propaganda çalışmalarına tanıklık eder.

Gençlik içinde oluşturulan FTKSME'yle faşist saldırıları etkisiz kılacak, faşistleri caydıracak eylem çizgisi izlendi. Faşistlere ardarda vurulan darbelerle güçleri zayıflatıldı ve birçok okuldaki faşist işgal kitlelerin aktif katılımıyla kırıldı. Silahlı, silahsız ve kitlesel mücadele bir bütünlük içerisinde, birbirini tamamlayacak şekilde yürütüldü.

Kısaca gençliğin mücadelesi, iktidar mücadelesinin bir parçası kılınmış, gençlik, faşizmin karşısına başeğmez bir güç olarak dikilmiştir. Zaten bu yüzdendir ki, 12 Eylül faşist cuntası, gençliği apolitikleştirmeyi ve düzen için tehdit unsuru olmaktan çıkarmayı önündeki en başat hedeflerden biri haline getirmiştir.

DEVİRİMCİ SOL, gençlik içinde en geniş ve en dar çalışmayı birlikte yürütmüş, birçok kadrosunu bu çalışmanın içinden çıkarmıştır.

- DEVİRİMCİ SOL, Yüksek Öğrenim Gençliği Yanında Liseli Gençlik İçindeki Çalışmaya da Önem Vermmiştir
1973 sonrası toplumun her kesiminde yaşanan hızlı politikleşme süreci liseli gençlik için de geçerlidir. Genelde gençliğe yönelik faşist saldırılar ve faşistleştirme çabaları liseli gençliği de hedeflemişti. Bilim dışı kitaplarla, anti-demokratik disiplin yasalarıyla gerici faşist ideolojinin etki alanına sokulmaya çalışılan liseli gençlik, faşist örgütlenmenin tabanı durumuna getirilmek istendi.

DEVİRİMCİ SOL, liseli gençliği kazanmaya ve örgütlü bir güç olarak faşizmin karşısına dikmeye önem verdi. Liseli DEV-GENÇ öncülüğünde "demokratik lise" mücadelesini geliştirdi. Meslek liselerinde sömürünün kaldırılması, eğitimde hak eşitliğinin sağlanması, baskı ve disipline dayanan yönetim sisteminin kaldırılması, gerici faşist eğitim programlarının değiştirilmesi, notun baskı aracı olmaktan çıkarılması, polis-faşist-idare işbirliğine son verilmesi ve liseli gençliğin can güvenliğinin sağlanması, demokratik bir işleyişin egemen kılınması vb. talepleri içeren etkin bir mücadele örgütledi. Liseli gençlik kendi taleplerine sahip çıkarak mücadelesini yükseltti. Diğer yandan ülke bazında süren anti-faşist mücadeleye liseli gençlik, yaşımız küçük demeden katıldılar; anti-faşist kampanyalarda etkin bir biçimde yer aldılar. İşgaller, boykotlar, forumlar, yürüyüşler, mitingler, anti-faşist kitlesel gösteriler vb. nin gerçekleştirdiği oldu. Yine liseli gençliğin akademik-demokratik talepleri etrafında kampanyalar örgütlendi. Liseli gençliğin dayanışması geliştirildi. Devrimci-demokratik öğretmen hareketiyle dayanışma içine girildi. Liseli gençliğin genel devrimci mücadelede daha etkin bir güç haline getirilmesi amaçlandı ve buna uygun olarak siyasi ajitasyona ağırlık verildi. Bildiri, el ilanları dağıtımı, afişleme, pullama, yazılama, pankart asma vb. türden propaganda çalışmaları liseli gençlik içinde çok yaygın olarak gerçekleştirildi.

Kısaca, liseli gençlik, tıpkı yüksek öğrenim gençliği gibi faşizmin karşısına dikildi, faşizmin tüm halkı teslim almayı amaçlayan saldırılarının etkisiz kılınmasında önemli bir işlev gördü.

D-DEVİRİMCİ SOL TÜM EMEKÇİ SINIF VE TABAKALAR İÇİNDE OLDUĞU GİBİ MEMURLAR İÇİNDE DE DEVİRİMCİ ÇALIŞMA YÜRÜTMÜŞ VE ÖRGÜTLENMİŞTİR

Devletin bürokratik mekanizmasında çalışan kesim olarak memurlar sınıfsal olarak homojenlik göstermezler. Ama genel olarak ifade etmek gerekirse memurlar şehir küçük-burjuvazisinin proletaryaya en yakın kesimdir. Memurların üst kademesinde görev yapan genel müdür, müdür, müsteşar, vali, emniyet müdürü vb. leri oligarşinin bürokrasi içindeki temsilcileri iken çoğunluğu oluşturan alt kademe memurları ekonomik ve sosyal durumları itibarıyla proletaryaya yakındırlar.

Memurlar küçük-burjuva sınıf yapısının tüm özelliklerini taşırlar. Öyle ki, devlet içinde kurumlaşmış rüşvet, iltimas, avanta, yolsuzluklarla içli dışlı olmaları, bu kesimi yozlaştırmaya uygun bir ortam yaratır. Devletin yozlaşma,

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

çürüme ve kokuşmasının tüm etkileri bu kesime yansır, bu durum memurların sınıf atlama, burjuvalaşma özlemlerini sürekli canlı tutar. Buna karşı, devletin gerçek niteliğini görmeleri diğer kesimlere nazaran daha kolaydır.

Ülkemizdeki sürekli milli kriz, memurları da etkilemiş ve giderek yoksullaşmalarına neden olmuştur.

Alt kademe memurları krizden doğrudan etkilendiğinden, özellikle krizin derinleştiği dönemlerde tepkileri de yoğunlaşır. Bu dönemlerde özne etkenler olmadığı sürece memurlar da devrimci güçlerden yana kayarlar. 1975 sonrası bu olgu çok açık olarak yaşanmıştır. Özellikle devlet bürokrasisinde faşist kadrolaşmadan doğrudan etkilenen memurlar, devrimcilerin örgütlü olduğu işyerlerinde anti-faşist kampta yer almışlardır.

Bu kesimdeki örgütlenme ve mücadele, diğer halk kesimlerindeki gibi ayrı olarak ele alınamayacağı gibi, kendine özgü yanlar da içermek zorundadır.

12 Eylül öncesinde, özellikle MC hükümetleri döneminde sivil faşistlerin devlet içerisinde yuvalandırılmaları ve faşistlerin, devlet bürokrasisi içinde yukarıdan aşağıya doğru kadrolaşmaya ağırlık vermeleri sonucu, memurlar sivil faşist saldırıların doğrudan hedefi haline geldiler. Devlet dairelerinin faşist işgal altına alınmaya başlanmasıyla faşist güçlerle anti-faşist güçler çatışması devlet dairelerine de yansıdı.

Grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak mücadelesini yükseltmeye çalışan memurlar, her türlü saldırının ve kırımın hedefi yapıldılar.

MC hükümetleri döneminde sivil faşist güçlerin özellikle bürokrasiye el atmasıyla, devlet dairelerinde faşist kadrolaşmaya hız kazandırıldı, anti-faşist, ilerici memurlar üzerinde terör estirildi, memur kitlesi çeşitli baskılarla yüzyüze geldi. MC hükümetleri döneminde memurların fişlenmesi, sürgüne gönderilmesi, işten atılması, partizanlık had safhaya ulaşmıştı. Yine, devlet dairelerinde yaygın bir muhbir ağı kuruldu. Faşist disiplin egemen kılınmaya çalışıldı.

Sıkıyönetimin ilanından sonra bu uygulamalar daha da yoğunlaştı. Devrimci-ilericilerin etkin olduğu yerlerde belediye zabıtalılarının silahlandırılıp doğrudan sıkıyönetim denetimine verilmesi bile gündeme getirildi. Asker-polis denetimi altına alınan birçok devlet dairesinde polis-jandarma karakolu kuruldu. Memurların ortak direnişlerini engellemek için çeşitli baskı mekanizmaları oluşturuldu.

Devlet dairelerindeki faşist kadrolaşmaya, giderek kışla disiplininin egemen kılınmasına, memurların robotlaştırılıp hak isteyemez hale getirilmeye çalışılmasına karşı çıkmak ve anti-faşist memur kitlesinin örgütlenmesi için çaba göstermek, dönemin öne çıkardığı devrimci görevdir.

Devrimci bir memur hareketi yaratmayı amaçlayan DEVRİMCİ SOL, gücü oranında bunu yapmaya çalışmıştır.

DEVRİMCİ SOL Dergisi'nin Mayıs 1980 tarihli 2. sayısında şu tespit yapılyordu:

"Bugünkü koşullarda, memur kesimi arasındaki devrimci faaliyetin temeli iş yerlerindeki faşist işgallere, saldırılara karşı bir program ve bu doğrultuda bir mücadele oluşturmaktır. Bu temeldeki bir çalışma, mahallelerdeki, gençlik, işçi kesiminde sürdürüldüğü gibi, memur kesimi arasında da giderek yükseltilmelidir. Faşistlere karşı böyle-sine bir mücadele programı, elbette memur kesiminin kendine özgü özelliklerine, yapısına uygun olmalıdır."

Memurların faşist disiplin içinde robotlaştırılıp hak isteyemez duruma getirilmelerini engellemek, memurların kendi ekonomik, demokratik talepleri için mücadelelerini geliştirerek, ülke genelindeki devrimci mücadelede aktif olarak yer almalarını sağlamak esas görevdi. DEVRİMCİ SOL, bu anlayışı doğrultusunda memur kitlesi içindeki çalışmaya önem vermiş, onların demokratik mücadelelerinin gelişmesinde etkin bir rol üstlenmiştir. Bu amaçla;

- Devlet dairelerinde sivil faşistlerin egemen olmasını engellemek, faşist baskı ve terörü etkisiz kılmak için aktif tutumlar geliştirildi. Faşistler birçok işyerine sokulmadı ya da memur kitlesinden tamamen tecrit edildi.

- Sürgün cezalarına, toplu ya da tek tek işten çıkarılmaya, disiplin cezalarına ve keyfi uygulamalara karşı direnişler geliştirildi.

- Sürgünlerin özellikle faşistlerin denetiminde olan il ve ilçelere, işyerlerine yapılmasını engelleyecek tedbirler alındı.

- Devlet dairelerinin özellikle sıkıyönetim ile birlikte kışla disiplini altına alınmasına karşı konuldu, asker ve polislin devlet dairelerinden uzaklaştırılmaları için mücadele edildi, oluşturulmaya çalışılan muhbir ağına karşı konuldu, muhbirler teşhir ve tecrit edildi. Örneğin, İstanbul'da DEVRİMCİ SOL bir genelge yayınladı ve devrimci, ilerici, yurtsever memurları sıkıyönetime ihbar eden, sürgün etmeye çalışan müdür, şef vb.lerini cezalandıracağını açıkladı. Buna paralel olarak birçok ihbarcı uyarıldı ya da cezalandırıldı. Telaşa kapılan İstanbul Sıkıyönetim Komutanı karşı bir

genelge yayınlamak ihtiyacını duydu ve memurlardan devrimcileri ihbar etmesini istedi. DEVRİMCİ SOL'un Genelgesine uyulmamasını belirtiyordu özellikle. Artık oligarşi kolay ihbarcı bulamıyor ve insanları fişleyemiyor, kolaylıkla sürgün yapamıyordu.

- Devlet dairelerindeki angaryaya son verilmesi, amir baskı ve tehditlerinin önlenmesi için mücadele edildi.
- İşyeri ve işkolunda memur örgütlerinin temsil edilmesi ve memurların temsilcilerinin muhatap kabul edilmesi için baskı yapıldı. Bazı işyerlerinde de bu sağlandı.
- Ücret, maaş, katsayı artışları ve sosyal yardımların günün koşullarına göre ayarlanması için çalışmalar yapıldı. Bu konuda memurların bilinçlendirilmesine önem verildi.
- Grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkının elde edilmesi için diğer demokratik güçlerle memurların ortak hareket ederek, bu hakkı elde etmek için mücadele sürekli kılınmaya çalışıldı. Memurlar miting, gösteri, panel, toplantı, bildiri, afiş, el ilanları vb. yollarla bu hakları için propaganda yaptılar, iktidar üstünde baskı gücü oluşturmaya çalıştılar.
- Yine işyeri güvenliği, temizliği ve çalışma koşullarının rahat olması için mücadele ettiler.
- Memurları ilgilendiren yasa ve tüzüklerle ilgili olarak genel memur kitlesinin bilinçlendirilmesine özel önem verildi. Memurların özlük ve sicil sorunlarının çözümü için çaba gösterildi.
- Tüketim kooperatifleri kurarak hayat pahalılığına karşı kısmen de olsa memurun korunmasına çalışıldı.
- Memurlar arasındaki dayanışmayı sağlamak ve geliştirmek için geceler, piknikler, toplantılar, sinema ve tiyatro geceleri düzenlendi.
- Memurların sosyal fonu, konut, kreş, dinlenme yeri vb. gibi sorunlarının çözümü için çaba gösterildi.
- Memurların siyasi, kültürel ve mesleki konularda eğitilmesi için gazete, dergi, bülten, broşür, bildiri vb. çıkarıldı. Eğitim seminerleri düzenlendi.

Kısaca memur kitlesinin ekonomik-demokratik sorunlarına sahip çıkıldı, onların kendi talepleri doğrultusunda mücadele etmeleri için politik ajitasyon ve propagandaya önem verildi. Memur kitlesi ülke genelinde süren anti-faşist mücadeleye de bilinçlendirildiği oranda katıldı. Memurlar Maraş faşist katliamının yıldönümündeki anti-faşist kampanyada, işkencecilere karşı açılan kampanyada aktif olarak yer aldılar. Yine yasağa rağmen birçok işyerinde 1 Mayıs kutlamaları yapıldı.

DEVRİMCİ SOL, memurlar içindeki çalışmasında kadro eylemleriyle kitle eylemlerini, barışçıl mücadele ile devrimci şiddete dayanan eylemlerini birleştirdi. Memurların halk sınıf ve tabakalarından biri olduğu bilinciyle onları devrim mücadelesine kazanmaya çalıştı.

Buna karşın genelde yeni bir hareket olmasının yarattığı deney ve tecrübe yetersizliği, reformizmin bu kesimdeki etkinliği, memurların sınıfsal yapılarının getirdiği statükoculuk vb. nedenler istenilen sonuca ulaşamaması, anti-faşist memur kitlesinin aktif mücadele içine çekilmesinin yeterince başarılamaması sonucunu doğurmuştur. Bu alandaki kadrolaşma ve buna bağlı olarak kitleselleşmenin daha ileri boyutlara sıçratılamamasını, memur kitlesinin daha radikal bir mücadele platformuna çekilememesini bir eksiklik olarak kabul ediyoruz.

- DEVRİMCİ SOL'un Memurlar İçindeki Çalışmasında Önemli Bir Yeri de Öğretmenler İçinde Yaptığı Devrimci Çalışma Tutar

Öğretmenler, sınıfsal kökenleri, aydın karakteri taşımaları ve bunun yanında ülkenin en ücra köşelerine kadar yayılmaları, halkla iç içe olmaları nedeniyle genel olarak ilerici, anti-faşist bir öz taşırlar. Halkın içinde onların yaşantılarına yakından tanık olmaları, halktan yana tavır belirlemelerinde etkindir. Ayrıca ülkemizde Köy Enstitüleriyle başlayan halkçı, ilerici öğretmen geleneği daha sonraki yıllarda sürmüş, özellikle 1960 sonrası sosyalist bilincin gelişmesine paralel olarak öğretmenler de daha yoğun olarak devrimci saflarda yer almıştır.

Başta gençlik olmak üzere halkı faşist terör ve demagoji ile teslim almak isteyen faşizm, bu amacına ulaşmak için öğretmenlerin oynayabileceği rolü görerek öncelikle bu kesime el atmıştır.

1975 sonrası başta Eğitim Enstitüleri ve Öğretmen Okulları olmak üzere öğretmen yetiştiren kurumların faşistler tarafından ele geçirilmesi öncelikle hedef olarak seçildi. Devrimci, ilerici öğretmenlere yönelik saldırılar büyük bir ivme kazandı. Öğrencilerden sonra en çok katledilenlerin öğretmenler olması bu gerçeğin ifadesidir.

Toplumun her kesiminde olduğu gibi, faşizm, anti-faşizm saflaşması öğretmenler içinde de yaşandı. Öğretmen Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

menler büyük bir kitlesellikle anti-faşist saflarda yer aldılar. Ülke genelinde anti-faşist mücadeleye kendi demokratik ve mesleki örgütleri etrafında bütünleşerek etkin bir güç olarak katıldılar.

DEVİRİMCİ SOL, ortaya çıkışından itibaren öğretmenler içinde "Devrimci Öğretmen Hareketi"ni örgütlemeye başladı. Devrimci Öğretmen Hareketi, büyük bir kitlesellik kazanmasa da genel demokratik öğretmen hareketi içinde belirli bir güç odağı oldu. Kitleselleşmesi 12 Eylül cuntasıyla engellendi.

Devrimci Öğretmen Hareketi, öğretmenlerin kendi güncel sorunları ve talepleri için yürüttükleri mücadelede ön saflarda yer aldığı gibi, genel siyasi mücadeleye gücü oranında katıldı. DEVİRİMCİ SOL'un kampanyalarına öğretmen kitlesinin katılımını sağlamaya çalıştı. Öğretmen kitlesi içinde genel siyasi ajitasyona önem verdi ve öğretmenlerin siyasal bilinçlenme süreçlerini hızlandırdı.

Yine, iseli gençliğin "Demokratik Lise" mücadelesi, öğretmen kitlesini olumlu yönde etkiledi, pek çok okulda öğrenci-öğretmen dayanışması sağlandı.

- DEVİRİMCİ SOL'un Çalışma Yaptığı Kesimlerden Biri de Mühendis ve Mimarlardır
Mühendis ve mimarlar genelde farklı bir toplumsal grup niteliği taşımazlar, kendi içlerinde genelleştirilebilecek ortak toplumsal özelliklere sahip değillerdir. Toplumsal konumu itibarıyla genellikle küçük-burjuvazinin üst kesiminde yer alırlar.

Mühendis ve mimarlar sömürülen, işsizlik ve enflasyondan etkilenen tabakalar arasındadır. Yatırımlarda söz sahibi olmadıkları gibi mesleki gelişmelerini sürdürebilme, halkın yararına çalışabilme olanaklarına sahip değillerdir. Teknolojik gelişim ve araştırmada maddi-teknik temeli oluşturma konuları da yoktur.

Ülkemizdeki siyasal ve ekonomik krizin derinleştiği dönemlerde tüm toplumsal sınıf ve tabakalar gibi mühendis ve mimarlar da krizden etkilenmiş, ücret düşüklüğü ve işsizlik vb. sorunları doğrultusunda mücadeleye yönelmişlerdir. Ülkemizde kendi mesleki örgütleri içinde örgütlenmiş mühendis ve mimarlar 12 Eylül öncesi, grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı talebiyle işçi sınıfının, emekçi halkın yanında saf tutmuşlardır.

Devrimci mühendisler hem fabrika ve işyerlerinde işçi sınıfının mücadelesine kendi çaplarında destek oldular, hem de bağlı bulundukları odalar bünyesinde kendi mesleki sorunlarının çözümü için adımlar attılar. Yine, ülke gerçeklerini bilimsel olarak ortaya koyan, çarpık kapitalizmi teşhire yönelik bilimsel çalışmalar yaptılar ve bu çalışmalarının sonuçlarını kendi demokratik örgütleri yoluyla duyurmaya çalıştılar.

E-DEVİRİMCİ SOL STRATEJİK ÇİZGİSİNİN GEREĞİ OLARAK KIRSAL ALANDA ÖRGÜTLENMEYE ÖNEM VERDİ

Uzun süreli bir halk savaşını savunan DEVİRİMCİ SOL, bu stratejinin gereği olarak kırsal temel savaş alanı gördüğü için, kırsal bölgelerdeki örgütlenme ve mücadelede belirli adımlar attı. Devlet cihazının askeri, siyasi, kültürel ve ideolojik denetiminin şehirlere göre daha zayıf olduğu bu alanda gerilla savaşını yaratma ve geliştirmeye yönelik çalışmalar yaptı.

Kentlerdeki mücadelenin ulaşmış olduğu seviye ve giderek devrimcilerin hareket alanlarının daralması, kırsal kesimdeki örgütlenme ve mücadeleye daha fazla önem vermeyi, somut programlar doğrultusunda adım atmamayı zorunlu kılıyordu. Bu durum DEVİRİMCİ SOL Dergisi'nin Temmuz 1980 tarihli 3. sayısında şöyle tespit edilmişti:

"Faşizmin şehirlerdeki saldırı-işkence-muhbir ve polis teşkilatının yoğunlaşmasıyla orantılı olarak devrimcilerin hareket kabiliyeti sınırlanmakta, kitlelerin hareketi ise daha ileri bir aşama gösterememektedir. Bütün bilinen mücadele biçimleri şehirlerde cereyan etmektedir. İleri bir adım; şehirlerdeki devrimci mücadeleye canlılık kazandıracak, devrimci eyleme hareketlilik sağlayacak ve kırsal alanlardaki yoksul köylülüğü örgütleyecek, oligarşi ile daha açık bir arenada savaş sürdürülecek, vur-kaç yapabilecek kabiliyette devrimci bir eylem programının yaratılması ve geliştirilmesi, kısaca devrimci şiddet perspektifinde bir mücadele ivedi olarak örgütlenmelidir."

DEVİRİMCİ SOL'un kırsal alandaki çalışması, stratejisine uygun ve konjonktürel durumu dikkate alan tarzda, hem proleterleşmiş yarı proleter ya da küçük köylü durumundaki köylü kitlelerini devrim saflarına kazandırmayı, hem de savaşçı halk ordusunun çekirdeğini oluşturacak gerilla birliklerinin yaratılmasını hedef alan bir doğrultuda oldu. Bir yandan kitle örgütlenmeleri ve ilişkiler yaratılmaya çalışılırken esas olarak gerilla faaliyetinin ön hazırlıklarını tamamlamaya çalıştı. Gerekli teknik ve taktik eğitimin yapılması, teçhizatların temini, çevreyi tanıma, barınma olanaklarını oluşturma vb. gibi hazırlıklara girişti. Gerilla grupları oluşturuldu. Bu gruplar başlangıçta eksikliklerini tamamlama, deney ve tecrübe birikimi kazanma amacı ile eyleme geçme durumunda değillerdi. Hazırlık dönemi böyle bir süreci de kapsamak zorundaydı. Ancak gelişim böyle olmadı; zorunluluklar erken eyleme geçmeyi zorunlu kıldı.

Birkaç bölgeyle sınırlı da olsa seyyar ve yerleşik gerilla gruplarının faaliyeti kısa bir süre sonra eylem aşamasına geçti. Faşistlere, muhbirlere ve çeşitli hedeflere yönelik devrimci eylemler bu gruplar tarafından gerçek-

leştirildi. Köylülerle her an ilişki içinde olan gerilla birlikleri uzunca bir dönem aktif bir eylem çizgisi izledi ve belli gelişmeler kaydetti. Ancak şunu da söylemek gerekir ki, DEVRİMCİ SOL'un kırsal alana yönelik faaliyeti, nesnel ve öznel birçok nedenler sonucu belirlenen hedeflere ulaşamadı. 12 Eylül sonrasında mevcut ilişkiler geriledi, kırsal alanlarda da ağır darbeler alındı.

DEVRİMCİ SOL, örgütlendiği kırsal bölgelerde, köylülere yönelik politik ajitasyona önem verdi. Bu alandaki faaliyetini, gerilla mücadelesini geliştirme perspektifiyle hayata geçirdi. Köylülerin politik bilinçlerini geliştirmek için çaba gösterdi.

Devletin düşük taban fiyatları politikasına, tefeci-tüccarların sömürüsüne, borçlandırma yolu ile köylüyü faiz tuzağına düşürmesine karşı mücadele etti. Kimi bölgelerde köylünün tefecilere olan faizlerini iptal etti; köylülere sömürü gerçeğini anlattı.

Yine topraksız köylülerin toprak talebine sahip çıktı. Sınırlı da olsa, yer yer toprak işgalleri gerçekleştirdi.

Kırsal alanda kurulan FTKSME'ler ile faşistler, muhbirler cezalandırıldı. Halka işkence yapan, zulmedenler teşhir edildi; karakolları basılıp silahsızlandırıldı. Kırsal alanlarda halk faşist saldırılara karşı uyarıldı, kendini savunacak çeşitli örgütlenmeler içinde biraraya gelmeleri sağlandı.

Kırsal alanda yoksul köylüler belki geniş yığınlar halinde doğrudan mücadele saflarına çekilemediler ama genelde devrimcilerin yanında saf tuttular, gerillalara kucak açtılar.

Köylülerin doğrudan mücadele içine çekilmeleri bir süreç sorunu. Feodal değerlerin yıkılması, devlete karşı duyulan korkunun yıkılması ve bilinçlenme süreçlerine bağlı olarak köylüler, artan oranda ve yoğunlukta devrim mücadelesine katılacaklardır.

12 Eylül öncesinde ülke genelinde sınıf çatışmasının derinleşmesine ve devrimci mücadelenin gelişmesine bağlı olarak köylü kitleler de hızla politize oldular, kırsal alanda yer yer önemli değişimler ortaya çıktı. Ama genelde, köylü kitlelerin hareketlilik düzeyi ileri boyutlara ulaşamadı.

DEVRİMCİ SOL'un mücadele pratiği değerlendirildiğinde yapmış olduğu tüm olumlu, özverili çalışmalara rağmen genelde kır örgütlenmesini yeterince geliştiremediğini söylemek durumundayız.

Yerleşik, yarı-yerleşik savunma örgütleri, ekonomik-demokratik örgütlenmeler gibi esas olarak kitle temeli yaratacak, gerillaya lojistik destek sağlamak ve kadro olarak beslemek işlevlerini görecektir, savunmaya yönelik eylemleri gücü oranında gerçekleştirecek; köylü kitlelerinin ekonomik yaşam düzeyini geliştirmeyi amaçlayacak türden legal, yarı-legal örgütlenmeler yaygın olarak gerçekleştirilemedi.

Ülkemizde yoksul köylülüğün, küçük köylülüğün, muhtarlık kurumu köy meclisi vb. gibi kurumları kullanarak ya da kooperatifler, birlikler, halkevleri, tarım proleteriasının bulunduğu yerlerde sendikalar vb. gibi demokratik örgütlenmeler aracılığıyla ekonomik-demokratik mücadele yürütme geleneği yoktur ya da çok cılızdır. DEVRİMCİ SOL örgütlü olduğu yerlerde, yoksul ve küçük köylülüğün ekonomik talepleri için mücadeleye atılmasına çaba gösterdi.

- DEVRİMCİ SOL Kürdistan'da Ulusal Baskı Siyasetine Kürt Halkının Asimilasyon ve Jenoside Uğratılmasına Karşı Çıktı Kürt Ulusunun Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkının Savunucusu Oldu.

DEVRİMCİ SOL Kürdistan'ın birçok kentinde, bu kentlerin çevresinde ve köylerinde ulusal ve sınıfsal mücadeleyi örgütlemeye çalıştı. Kürt halkının ulusal ve sınıfsal uyanışı için politik propaganda yaptı.

Oligarşinin Kürt ulusuna yönelik milli baskı siyasetine ve milli baskının çeşitli biçimlerdeki tezahürüne karşı çıktı ve mücadele etti. Kürt halkını asimilasyona ve jenoside tabi tutan, kültürel özelliklerini yok etmeye çalışan, dilini yasaklayan egemen sınıfların her türden baskı ve şoven propagandasına karşı, ısrarla Kürt ulusunun kendi kaderini tayin etme hakkını savundu. Şovenizmin her biçimine karşı çıkarak Kürt ulusunun varlığının kabul edilmesi ve haklarının tanınması mücadelesini yürüttü.

Kürt halkına sınıfsal ve ulusal kurtuluşunun, ezen ve ezilen ulusun emekçilerinin birlikte örgütlenmesi ve mücadele etmesinden geçtiğini anlattı.

DEVRİMCİ SOL, oligarşinin Kürdistan'daki baskı ve katliamlarına karşı protesto eylemleri de gerçekleştirdi. Kürt ulusunu yok etme provalarının yapıldığı Kanatlı '78, Gürman '78 gibi tatbikatlara karşı çıktı, bu tatbikatların gerçek amaçlarını halka açıklayarak teşhir etti.

Yine Milli Baskıya Karşı Mücadele Kampanyası örgütleyerek, oligarşinin Kürt ulusuna yönelik siyasetini, faşist baskıları protesto etti. Bildiri dağıtma, afişleme, pankart asma, yazılama, yasadışı gösteri, dağlarda ve köylerde gös-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

teriler, isyan ateşleri yakma, faşistleri cezalandırma biçiminde eylemler gerçekleştirdi.

DEVİRİMCİ SOL'un Kürdistan'daki çalışmasında, mezhep ayrılığına dayanan ve faşistler tarafından bilinçli olarak kışkırtılan çatışmayı önlemek için sürdürülen mücadele önemli bir yer tutar. Halkın mezhep farklılığından yararlanmak isteyen faşistler, alevi ve sünni halkın birarada olduğu illerde, sünni halkı, alevilere karşı kışkırtarak kendine taban yaratmaya çalışıyordu. Bu amaçla genellikle demokrat, ilerici yapıya sahip alevi halka karşı faşist saldırılar yoğunlaştırılıyor, provokasyonlarla ve yalan propagandalarla halk birbirine düşürülüyordu. Faşistler bu yolla birçok katliam düzenlediler ya da katliam denemesi yaptılar.

Özellikle Kürdistan'daki bazı illerde mezhep ayrılığı kullanılarak geliştirilen faşist teröre karşı DEVİRİMCİ SOL, anti-faşist mücadeleyi örgütledi. Faşistlerin katliam provalarının gerçekleşmesini engelleyen caydırıcı bir güç oldu.

DEVİRİMCİ SOL, Kürdistan'da yaygınlık kazanan sol gruplar arasındaki çatışmaları engellemek için de özel bir çaba gösterdi ve devrimcilerin, yurtseverlerin silahlarını birbirlerine değil, oligarşiye çevirmesi gerektiğini vurguladı.

DEVİRİMCİ SOL'un Kürdistan'daki çalışması kentler yanında kırsal alanlarda da çalışmayı kapsıyordu. Ve bu çalışma Kürdistan'ın kırsal alanlarının bazı bölgelerinde gerilla birlikleri oluşturarak bir gerilla hareketi yaratma noktasına ulaşmıştır.

Ancak tüm çabalara karşın DEVİRİMCİ SOL'un Kürdistan'da yürüttüğü çalışmanın belirlenen hedeflere ulaştığını ve Kürdistan genelinde her gün biraz daha gelişen ve büyüyen bir örgütlenmeyi yarattığını söylemek güçtür. Çeşitli öznel ve nesnel nedenlerle DEVİRİMCİ SOL, Kürdistan'a ilişkin programının hedeflerine ulaşamamıştır.

F-DEVİRİMCİ SOL KADINLARIN DEVİRİM MÜCADELESİNE KATILMASININ TAŞIDIĞI ÖNEMİN BİLİNCİYLE HAREKET ETMİŞTİR

DEVİRİMCİ SOL, kadınları devrim mücadelesine kazanmanın mutlak gerekliliği bilinciyle hareket etti.

Kadınlar katılmaksızın bir devrim mücadelesinin başarıya ulaşması olanaksızdır. Bu perspektifle hareket eden DEVİRİMCİ SOL, öncelikle, emekçi kadınlar içindeki çalışma ve örgütlenmeye, onları artan oranda mücadele saflarına çekmeye ağırlık verdi. Kadınlar içindeki çalışma, mahalli çalışmanın önemli bir parçası haline geldi. Gecekonduarda yaşayan emekçi kadınların örgütlenmesi için bizzat ev çalışmasına ağırlık verildi.

Anti-faşist mücadelede kadınların rolü küçümsenemez. Birçok mahallede, fabrikada, işyerinde, okulda vb. kadınlar, anti-faşist mücadelenin içinde oldular. Küçükten büyüğe, propaganda çalışmasından silahlı eyleme kadar her türlü eylem içinde bulundular, sıradan görevlerden yöneticiliğe kadar her türlü görevi yaptılar. Anti-faşist gösterilerin ön saflarında zaman zaman kitlesel olarak yer aldılar. Bizzat kadınların örgütleyip gerçekleştirdiği gösteriler düzenlendi.

DEVİRİMCİ SOL, halk sınıf ve tabakaları içinde yarattığı örgütlenmelerde, kadınların daha etkin bir rol üstlenmesi, militan ve yönetici vasıflarını geliştirmeleri için özel çaba gösterdi.

Kadınlar içindeki çalışmalarda, onların siyasal bakımdan bilinçlenmesine ve toplum sorunları konusunda aktifleştirilmesine çalışıldı.

Cins ayırımından kaynaklanan baskılara, feodal geleneklerin kadını ezmesine ve onun toplumda ikinci sınıf insan olarak görülmesine karşı mücadele edildi. Kadınların siyasal bilinçlenme süreçleri aynı zamanda onların özgürleşme süreçleri de oldu.

G-DEVİRİMCİ SOL BURJUVA İDEOLOJİSİNE ONUN ÇEŞİTLİ BİÇİMLERDEKİ YANSIMASINA VE EMPERYALİST YOZ KÜLTÜRE KARŞI MÜCADELE ETMİŞTİR

DEVİRİMCİ SOL, burjuva ve küçük-burjuva ideolojisine, onların çeşitli biçimdeki tezahürlerine karşı ideolojik mücadele yürüttü. Oligarşinin egemenliğini pekiştirme amaçlı ideolojik propagandası, halka gerçekler açıklanarak etkisizleştirilmeye çalışıldı. Oligarşinin yalan ve demagojileri teşhir edildi.

Yine proletarya ve emekçi halk içinde ortaya çıkan uzlaşmacı reformist eğilimlere, revizyonizme ve her türden oportünizme karşı da ideolojik mücadele verildi.

Bir dizi kitap, broşür, yayınlı, DEVİRİMCİ SOL ve DEV-GENÇ dergileriyle, bildiri, duvar gazetesi, el ilanı, pullar vb. ile halka DEVİRİMCİ SOL'un görüşleri, ideolojisi anlatıldı; burjuva ideolojisine ve onun etkilerine karşı mücadele edildi.

DEVİRİMCİ SOL emperyalist yoz kültüre karşı halkın kültürel değerlerini savundu. Kültür faaliyetlerine önem

verdi ve bu alanda örgütlü çalışma yürüttü.

Başlangıçta gençlik içinde sürdürülen kültür faaliyetleri daha sonra merkezi bir nitelik kazanarak genel bir çalışma haline dönüştürüldü.

Yoz, emperyalist kültüre, gerici feodal kültüre karşı mücadele edildi, kitleler bilinçlendirildi. Her alanda halkın kendi olumlu gelenek ve değerlerine sahip çıkması için çaba gösterildi, bu gelenek ve değerlerin korunması ve geliştirilmesine çalışıldı. Halkın kültürel birikimi ve mirasına sahip çıkıldı, bunların geleceğe taşınması için yeni kuşakların bilinçlendirilmesine önem verildi.

Oligarşinin yoz, kozmopolit kültürü yerine nasıl bir devrimci kültür yaratmak gerektiği üzerine belli bir anlayış şekillendirilmeye çalışıldı.

Devrimci saflarda kapitalizmin yarattığı alışkanlık ve bireyci eğilimlere karşı mücadele edilerek yarının "yeni insan"ının yani sosyalist toplumun insanının yaratılması amaçlandı; bu konuda devrimci saflarda iç eğitime önem verildi.

Yine aydınları devrimci anlamda etkileme ve giderek kazanma hedeflendi. Bu konuda belli bir mesafe katılmakla beraber aydınların yarattığı kast parçalanamadı.

DEVİRİMÇİ SOL'un devrimci kültür yaratma ve geniş kitlelere yayma doğrultusunda etkinlikleri çeşitli araçların devreye sokulmasıyla gerçekleştirildi. En başta çeşitli siyasal yayınlar ve dergi faaliyeti örgütlenerek teorik bir temel oluşturulmaya çalışıldı. Folklor şenlikleri, fotoğraf sergileri, spor şenlikleri, karikatür sergileri, halk müziği konserleri, tiyatro gösterileri vb. bu dönem içinde gerçekleştirilen etkinliklerden bazılarıdır.

III- DEVİRİMÇİ SOL'UN EYLEMLERİ OLİGARŞİNİN BASKI VE SÖMÜRÜSÜ KARŞISINDA EMEKÇİ HALKIN SESİ OLMUŞTUR

İddia makamı, DEVİRİMÇİ SOL'u halktan kopuk bir hareket olarak gösterme gibi boş bir çabayı eylemler konusunda da sürdürüyor.

Çizilen manzara şudur: Bir yanda "dünyanın en güzel yerinde" huzur içinde yaşayan bir halk vardır, diğer yanda anarşi-kaos yaratmaktan başka bir amacı olmayan DEVİRİMÇİ SOL'un eylemleri...

Böylesi bir yaklaşımın ülkemiz gerçeği ile uzaktan yakından bir ilgisi yoktur. Savcının ortaya koyduğu bu tabloyu en başta Türkiye'nin yakın tarihi yalanlıyor. Ama savcı yakın tarihi alt-üst etmekte sakınca görmüyor ve bunun için yalan, demagoji ve çarpıtma silahına sarılıyor.

Savcı yalan, demagoji ve çarpıtmalarıyla;

- Sürekli ekonomik ve siyasi kriz içinde yaşayan oligarşinin emperyalizm ve uluslararası finans kuruluşlarına olan bağımlılığını örtbas edemez;

- İçinde bulunduğu krizin tüm yükünü emekçi halka çekirmek isteyen oligarşinin, resmi güçlerinin yanısıra sivil faşist çeteleri örgütleyip halkın üzerine saldırdığını, yeni baskı önlemlerini yürürlüğe sokup katliamlar düzenlediğini gizleyemez;

- Her geçen gün biraz daha bilinçlenen ve örgütlü gücünü yaratmaya çalışan emekçi halkın mücadelesini yok sayamaz;

DEVİRİMÇİ SOL'un tüm eylemlerinin oligarşinin baskı ve sömürüsü karşısında emekçi halkın sesi olduğu gerçeğini karartamaz.

Evet, DEVİRİMÇİ SOL'un eylemleri, emekçi halkın talep ve özlemleriyle çakışan, onların sorunlarının çözüm yollarını gösteren eylemlerdir.

Anarşi-kaos, provokasyon yaratma DEVİRİMÇİ SOL'un değil, oligarşinin anlayışıdır. DEVİRİMÇİ SOL'un tüm eylemleri hedefli, amaçlı ve sınıflar mücadelesinde emekçi halk lehine sonuçlar elde etmeye yönelik eylemlerdir.

- DEVİRİMÇİ SOL, Halkı Bilinçlendirmeyi, Onları Oligarşinin Politikaları Karşısında Uyanık Tutmayı, Dikkatleri Bu Yöne Çekmeyi Amaçlayan Etkili Ajitasyon-Propaganda Eylemleri Yapmıştır.

Bu amaçla bildiriler dağıtılmış, duvar yazıları yazılmış, izinli izinsiz mitingler düzenlenmiş, forumlar yapılmış, pankartlar asılmıştır.

Hiç kimse bu eylemlerin kaos ve anarşi amacıyla yapıldığını iddia edemez, kanıtlayamaz. Çünkü tüm bu eylemlerde halk vardır. Halkın talepleri vardır. Bu eylemlerin teşhir ettiği ise oligarşinin baskı ve sömürü politikasıdır. Bu eylemlerin yasal ve yasadışı olması, silahlı veya silahsız olması DEVRİMCİ SOL'un değil oligarşinin tercihidir. Kendisine muhalif kimi düşüncelerin tartışılmasını istemeyen, bu düşüncelerin halk kitlelerine ulaşmasını engellemek için yasal veya yasadışı kurumlar yaratan oligarşinin karşısında, bu eylemlerin yasallığını veya yöntemlerini tartışmak gereksizdir.

Ajitasyon ve propaganda eylemleri içinde sürekli tartışma konusu edilen, karalamaya çalışılan bombalı pankart eylemine gelince; DEVRİMCİ SOL'un imzasını taşıyan bombalı pankartlardan hiçbirinde emekçi halktan tek bir kişiye zarar verilmemesine özen gösterilmiştir. Gerek yer seçimiyle, gerekse düzenlenişle halka zarar vermeyecek şekilde asılan bu pankartlardan zarar görenler, pankartlardaki mesajların halka ulaşmasını engellemek isteyen oligarşinin görevleridir.

- DEVRİMCİ SOL, Ezilen Halk Sınıf ve Tabakalarının Haklarını Alabilmeleri İçin Mücadele Etmiş, Bu Doğrultuda Grevler, İşgaller, Mitingler, Boykotlar, Yürüyüşler, Protesto Gösterileri Düzenlemiştir.

Emekçi halkın her kesiminin haklarına sahip çıkmayı en temel görevi olarak kabul eden DEVRİMCİ SOL, bu yönde sayısız eylem yapmıştır. Okul işgallerinden, fabrika işgallerine; grevlerden boykotlara; iş durdurmalardan, kepenk kapatmalara; Türkiye'nin dört bir yanında aynı anda yapılan miting ve yürüyüşlerden şehirlerarası yürüyüşlere kadar birçok hak alma veya protesto gösterileri düzenlemiştir. DEVRİMCİ SOL'un emekçi halkla kaynaşıp bütünleştiğini gösteren bu eylemlerin birçoğu bu iddianamelerde yoktur. Olmamasının doğuracağı "hukuki" boşluklar, savcılık açısından yeğ tutulmuştur. Çünkü bu eylemlerin tümüyle iddianamelere yansıtılması, oligarşi açısından bir siyasi açmaz yaratacaktır. Savcılık için de önemli olan hukuk değil, siyasal kaygılardır.

Elbetteki bu eylemler salt hak alımına yönelik eylemler olarak kalmamış, kimi zaman büyük protesto hareketlerine dönüşmüştür. Örneğin, bir Kahramanmaraş olaylarının akabinde ve yıldönümlerinde gerçekleştirilen anti-faşist eylem ve gösteriler, yine emperyalist ülkelerin yeni-sömürge ülkelerde giriştikleri soykırım ve katliamlar karşısında, NATO'nun ülkemizdeki varlığı ve bölgedeki politikaları karşısında gündeme gelen çeşitli eylemleri bu türden protesto eylemleri arasında saymak gerekir. Silahlı, silahsız yüzlerce eylemi içeren bu türden protestolara binlerce, onbinlerce insan katılmıştır.

Kahramanmaraş Katliamı 12 Eylül öncesi ülkemizde gerçekleştirilen faşist katliamların en büyüğü ve en vahşicesiydi. DEVRİMCİ SOL hem katliamın ardından, hem de yıldönümünde binlerce insanın katıldığı protesto eylemleri örgütledi. Katliamın ardından yapılan protesto eylemleri DEVRİMCİ SOL'un önderliği ve örgütlenmesi ile gerçekleşirken, katliamın yıldönümünde yapılan protestolara diğer sol gruplar da katıldı ve eylemler birlik zemininde gelişerek yaygınlık kazandı. Ülke çapında gerçekleşen bu protesto eylemlerine öğrenciler, işçiler, memurlar, öğretmenler ve diğer halk kesimleri katıldılar. Üniversiteler, liseler işgal edildi, her taraf katliamı kınayan pankartlarla donatıldı. Yürüyüşler düzenlendi, gösteriler yapıldı. Fabrikalarda işçiler, devlet dairelerinde memurlar işi yavaşlattılar, katliamı protesto eden eylem ve gösteriler düzenlediler. Kitlelerin katliamdan duyduğu nefret, oligarşiyi ürkütecek boyutlara, kitlesel bir protesto gösterisine dönüştürüldü.

DEVRİMCİ SOL'un Maraş Katliamı'nı protesto amacı ile gerçekleştirdiği eylemler, aynı zamanda bu katliamı gerekçe gösterilerek ilan edilen sıkıyönetimin de protesto edilmesi amacını taşıyordu. Bu eylemlerde hem faşist katliam lanetlendi, hem de sıkıyönetim ilanı protesto edildi.

- DEVRİMCİ SOL, 1975 İstanbul Kocamustafapaşa Çatışmasından Beri Devrimci Hareketin Gelenekleri Haline Gelen Kitlesel Sokak Çatışmalarını Sürdürmüştür.

Oligarşinin halk kitlelerine karşı yürüttüğü resmi ve sivil faşist saldırılar karşısında anti-faşist mücadeleyi devrimci şiddet temelinde sürdüren DEVRİMCİ SOL, bu mücadelenin boyutlanması ile orantılı olarak sokak çatışmaları mücadele biçimini; savunma, caydırıcı olma ve mücadelenin giderek daha üst bir biçimi olarak değerlendirmiş ve hayata geçirmiştir.

Öteden beri devrimci-ilerici hareketlere saldırma, bu tip gösteri ve mitingleri dağıtma çabasını sürdüren oligarşinin kolluk kuvvetlerinin ve sivil faşist çetelerin bu taktiklerinin karşısında DEVRİMCİ SOL, bir gelenek yerleştirmeye çalışmıştır. Bu, her ne pahasına olursa olsun polisin ve faşistlerin saldırıları karşısında gerilememek, gerektiğinde bu uğurda kitlesel sokak çatışmalarına girmektir. Ve sonuçta DEVRİMCİ SOL böyle bir gelenek yaratmış, kitleye böyle bir bilinci kazandırmıştır.

24 Nisan 1975 tarihinde Site Öğrenci Yurdu'nun faşistler tarafından taranıp işçi Abdi GÖNEN'in öldürülmesi üzerine aynı gün Vezneciler'de toplanan iki bin kişiye Sultanahmet Meydanı'nı tutan polis saldırınca, iki bin kişi polisin bomba, silah ve panzerlerine karşı taş, şişe, sopa ile karşı koymuş, panzerler molotof kokteylleriyle işlemez hale getirilmiştir. 21.7.1980 tarihinde İstanbul'un çeşitli bölgelerinden halktan bini aşkın kişinin katıldığı Topkapı kor-san mitingi henüz başlamadan polisin ateş açarak saldırmasına ve mitingi dağıtmak istemesine karşın, kitle paniğe kapılmadı ve DEVRİMCİ SOL militanları polise silahla cevap verdi. Uzun süren çatışmada yoldaşlarımız Talip GÜRDAL, İbrahim KARAKUŞ ve Yüksel KARAN vuruldular. Talip GÜRDAL ve İbrahim KARAKUŞ yoldaşlar olay

yerinde, Yüksel KARAN ise daha sonra şehit düştüler. Kocamustafapaşa'dan beri süregelen bu ve benzeri çatışmalarla yeni halkalar eklenen çatışma geleneğinin izlerini, onca ağır darbelerden sonra yaşadığımız bugünlerde de görmek çok kolaydır. Bugün yine kitlesel sokak çatışmalarının ipuçlarını görmekte, bu anlayışın kitlelerin bilincine kazındığına tanık olmaktayız.

- DEVRİMCİ SOL, Sürekli Sefaletle İtilen Halkımızın İçinde Bulunduğu Durumu Sergilemek; Halka, Sefaletten Kurtuluşun Oligarşiyi Yıkma ve Onun Mülklerine El Koymaktan Geçtiğini Göstermek İçin Kamulaştırmalar Düzenlemiş Ve Kamulaştırılan Malzemeleri Halka Dağıtmıştır.

Halkın içine itildiği sefaletin bu yöntemlerle yok edilemeyeceğini gayet iyi bilen DEVRİMCİ SOL'un bu eylemlerdeki amacı; halka, tekelci şirketlerin halkın sefaleti üzerinde nasıl zenginleştiklerini, nasıl bilinçli olarak kıtlık-yokluk yarattıklarını göstermek ve DEVRİMCİ SOL'un yoksulun yanında, sömürücü tekellerin karşısında olduğu mesajını ver-mektir. Bu mesaj "DEVRİMCİ SOL YOKSUL HALKIN YANINDADIR!" sloganında dile getirildi.

Özellikle yiyecek ve günlük kullanım maddelerinde somutlaşan yokluk karşısında DEVRİMCİ SOL, ulus-lararası tekellerle işbirliği içinde ülkemizde bu alanı tekelinde tutan şirketlere yönelmiş, depoları basılarak el konulan yiyecek ve günlük kullanım maddelerini halka dağıtmıştır.

Bu eylemlerde de özellikle dikkat edilen nokta, basılan depo ve el konulan arabalarda çalışanlara zarar ver-ilmemesi, el konulan eşyaların hiçbirine dokunulmaması ve bunların adil bir biçimde halka dağıtılması olmuştur.

- DEVRİMCİ SOL, Faşist Saldırıları ve İşgal Girişimleri Karşısında Halkı Silahlandırmış, Halkın Silahlı Direnişini Örgütlemiş, Bu Yönde Örgütlenmeler Yaratmıştır. Yaratılan Bu Örgütlenmelerle Faşist İşgaller Kırılmış, İnsanlık Düşmanı Faşist Katiller Cezalandırılmıştır.

Halkın anti-faşist mücadelede başarıya ulaşmasının tek yolunun yine halkın örgütlülüğü ve mücadelesi olduğunun bilincinde olan DEVRİMCİ SOL, hiçbir zaman bu eylemleri halka rağmen ve halkın dışında gerçekleştirmemiştir.

DEVRİMCİ SOL, halka, faşist saldırılar karşısında silahlanmak gerektiği bilincini kazandırmıştır.

DEVRİMCİ SOL, 12 Eylül öncesi sınıflar mücadelesinin her alanında halkın içinde "Faşist Teröre Karşı Silahlı Mücadele Ekipleri"ni oluşturmuş, kitlelere siyasi, ideolojik ve örgütsel öncülük yapmıştır.

DEVRİMCİ SOL, faşist saldırı ve işgaller karşısında uzlaşma ve geri çekilmenin çözüm yolu olmadığını, aksine devrimci şiddet temelinde aktif savunma ve saldırı eylemleri ile faşist çeteleri caydırmak, geri adım attırmak gerektiğini, çözüm yolunun tek olduğunu belirtmiş ve bu doğrultuda geliştirdiği siyasi çizgisini, örgütlü olduğu yer-lerde halka benimsetebilmiştir.

Bu anlayışla mücadelenin her alanda ve her boyutunda yaratılan mücadele örgütlenmeleri, faşist saldırıları, işgalleri geriletmek amacıyla savunma eylemlerini gündeme getirmiş, birçok faşist merkez, bu örgütlenmelerin mücadelesiyle dağıtılmış, faşist katiller cezalandırılmıştır.

- DEVRİMCİ SOL, İnsanlık Suçu Olan İşkenceye Her Zaman Karşı Olmuş, İnsanlık Düşmanı İşkencecileri Teşhir Edip Cezalandırmıştır.

Tüm insanlık tarihi boyunca egemen sınıfların en önemli silahlarından biri olan işkence, ülkemizde de oligarşinin kitleleri ezme ve sindirmede kullandığı bir silahtır. Bizzat devlet tarafından bir siyasi baskı aracı olarak örgütlenirilen, en küçük mahalli karakollarda dahi özel "tezgah"lar kurularak uygulanan işkenceye karşı çıkmaman bir devrimci olmaktan öte insanlık görevi olduğunun bilincinde olan DEVRİMCİ SOL, tüm siyasi mücadele tarihi boyunca işkencecilerin düşmanı, korkulu rüyası olmuştur.

DEVRİMCİ SOL, işkence merkezlerine ve işkencecilere karşı teşhir ve cezalandırma eylemlerini gündeme getirmiştir.

Halk için birer dehşet yuvası haline gelen işkence merkezleri basılıp, ne kadar kof ve aciz oldukları, halkın gücü karşısında yenilmeye mahkum oldukları gösterilmiştir. Bu tür eylemlerin amacı sadece bu işkence merkezlerinin gerçek yüzünü göstermek, işkencecileri teşhir etmek ve onlara gözdağı vermek olduğundan, direnme ve karşı saldırı olmadığı sürece içeridekilere zarar verilmemesine dikkat gösterilmiştir.

Yine, işkencecilerin cezalandırılmasında özel kıstaslar gözetilmiş, üniforma taşıyan herkes değil, sadece işkence yaptıkları, halka zulmettikleri tespit olunanlar cezalandırılmıştır.

- DEVRİMCİ SOL Halkın Çıkarlarına Zarar Verecek İlişkilerden Ve Eylemlerden Kaçınmış, Gerçekteleştirdiği Eylemlerde de Halkın Zarar Görmemesine Azami Dikkat Göstermiştir.

DEVRİMCİ SOL, gerek halk sınıf ve tabakaları ile olan ilişkilerinde, gerekse gerçekteleştirdiği eylemlerin hede-flerinin seçiminde azami ölçüde özen göstermiş, oligarşiyeye anti-propaganda yapmaya olanak sağlayacak malzeme

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

vermemeye çalışmıştır. DEVRİMÇİ SOL'un bu konudaki yaklaşımının açık ve net olarak bilinmesi açısından DEVRİMÇİ SOL Dergisi'nin Eylül 1980 tarihli 4. sayısında uzunca bir bölüm aktarmakta yarar görüyoruz.

"DEVRİMÇİ SOL'un hiçbir kadrosu ve sempatizanı halkla ilişkilerinde sekte, onların çıkarlarını zedeleyici, devrimcileri kötü gösteren tavırlar içinde olmamalıdır.

"-Bu tür tavırları gösteren diğer gruplar ise ortaya çıkartılıp halka teşhir edilmelidir.

"-(...) birçok yerde lümpenler de, devrimciler adına çeşitli kesimlerden zorla para almakta ve devrimciler karalanmaktadır. Bu şahıslar mutlaka bulunup halka teşhir edilmeli ve devrimcilerin bu tür şeyler yapmayacakları anlatılmalıdır.

"-Esnaflardan ve küçük sermaye kesiminden alınan herşeyin parası tamam olarak ödenmelidir.

"-Bağış, gönüllü bir davranıştır. Asıl güç olan bir insanı senin düşüncene inandırarak sana yardım etmesidir. Zor ve gasp ise işin kolay yanıdır. Birincisi becerildiğinde o insan kazanılacaktır. İkincisinde ise, o insan hem kaybedilecek hem de devrimciler aleyhine yıllar süren anti-propagandayı dalga dalga etrafına yayacak ve gericiğe hizmet edecektir.

"-Faşizme karşı savaşta zaman zaman istenmediği halde irademiz dışında halkın malına-canına zarar verme durumları doğmaktadır. Bu durumun asıl suçlusu faşizm olmasına rağmen, burjuvazi elinde tuttuğu, basın, yayın vb. tüm araçları ile halka zarar veren en ufak bir davranışımızı dahi affetmemekte ve alabildiğine anti-propaganda yapmaktadır.

"-Bunun için oligarşinin güvenlik kuvvetleriyle, faşistlerle çıkan çeşitli çatışma ve eylemlerde halkın maddi varlığına zarar verildiği hallerde bu zarar gücümüz oranında mutlaka ödenmelidir. Halkın canına zarar verildiği hallerde ise, bu durum en açık haliyle halka anlatılmalı ve oligarşinin anti-propagandası etkisiz hale getirilmelidir.

"-Faşizme karşı mücadele geliştikçe, oligarşi de boş durmamakta ve devrimcileri avlamak için yoğun bir muhbir ağı kurmaktadır. Bunları etkisiz hale getirmek elbetteki devrimci bir hareketin görevidir. Ama bu işi yaparken de amaç, halk kitlelerini örgütlemektir. Bir bölgede muhbir olarak bildiğimiz bir insanı cezalandırmadan önce birkaç kez devrimci bir tarzda yazılı veya sözlü mutlaka ihtar yapmalı ve suçlarının ne olduğu, yaptığı muhbirlik işinin kime hizmet ettiği anlatılmalıdır. Bir sonuç alınmazsa o kişinin ne görev gördüğü, kime hizmet ettiği ve nasıl bir halk düşmanı olduğu kitlelere anlatılmalıdır. Cezalandırma ise en son yapılacak iştir.

"(...) Yapacağımız her türlü işin hesabını çok açık bir şekilde halka verici ve insanları kazanıcı bir perspektife sahip olmak zorundayız."

Evet, DEVRİMÇİ SOL'un anlayışı budur. DEVRİMÇİ SOL'un kadro ve sempatizanları bu doğrultuda eğitilmiş, pratikte de bu bakış açısının belirlediği ilkelere uygun hareket edilmiştir.

DEVRİMÇİ SOL, gerçekleştirdiği eylemler sırasında da sıradan ve ilgisiz kimselerin zarar görmemesi için azami dikkati göstermiştir. Öyle ki faşist merkezler, cinayet odakları dışındaki yerler hiçbir zaman hedef alınmamış, bu hedeflere yapılan eylemlerde de çevrenin zarar görmemesi için planlama ve uygulamada mümkün olan en büyük dikkat gösterilmiştir.

Yine cezalandırma eylemlerinde kıstas, cezalandırılacak kişinin sadece faşist düşünceler taşıması olmamıştır. Cezalandırılacak kişilerin faşist hareketin yöneticisi durumunda olması veya halka karşı bizzat cinayet, katliam gibi ağır suç işleyen konumda olması temel kıstas olmuştur. Bu kıstaslarla verilen cezalandırma kararlarının uygulanmasında hedef dışındaki kişilerin zarar görmemesi konusunda özel dikkat gösterilmiş, cezalandırma eylemleri başkalarının zarar görmesine yol açmayacak saatlerde ve yerlerde uygulanmıştır.

Kendiliğinden ve kaza sonucu meydana gelen istisnalar dışında, DEVRİMÇİ SOL'un her eyleminde halka zarar verilmemesi için gösterilen özeni görmek mümkündür.

- DEVRİMÇİ SOL, Silahlı Eylemin Hedefinin Kitlelerin Anlayabileceği Ölçüde Açık ve Net Olması Gerektiğini Savunmuştur.

DEVRİMÇİ SOL'un silahlı eylemlere bakış açısı DEVRİMÇİ SOL Dergisi, sayı 1, sayfa 5'teki "Silahlı Eylemin Hedefleri Kitlelerin Anlayabileceği Açıklıkta Olmalıdır" yazısında şu şekilde belirtilmektedir:

"... İktidarın alınmasında temel yöntem silahlı mücadelenin seçilişi yetmemektedir. Silahlı mücadelenin, mücadele yolu olarak seçilmesinden sonra, bu mücadelenin nasıl, ne zaman, hangi şartlarda ve hangi hedeflere yöneleceğinin perspektifini çizmek gerekir.

"... Vuracağı hedefin kitleler içerisinde ne tür sonuçlar yaratacağını, siyasi sonuçlarının ne olacağını, karşı-devrimin propagandasının ne tür gelişeceğini düşünerek, eylemin amacı kitlelerce anlaşılabilir kadar açık ve net olmalıdır."

DEVİRİMCİ SOL, amaçsız, halka zarar veren eylemlere her zaman karşı çıkmıştır. Politik amaç taşımayan, salt askeri bakış açısının ürünü olarak gerçekleştirilen eylemleri yanlış bulmuş ve bu eylemlerin devrimcilerin mücadelesine zarar vereceğini söylemiştir.

Devrimciler halkın nezdinde her zaman haklılık zeminini korumalı, eylemleri bu zeminde gelişmelidir. Amaç salt eylem yapmak değildir. Önemli olan yapılan eylem etrafında kitleleri tartıştırmak, bilinçlendirmek ve mücadeleye kazanmaktır. Silahlı eylem kitleleri örgütleyici olmalıdır. Eylem, hedefi, planı ve uygulandığı itibarıyla kitlelerin sempatisi ve desteğini kazanacak tarzda örgütlenmeli ve gerçekleştirilmelidir.

Oligarşinin her halükarda devrimcileri karalamaya yönelik anti-propa-gandası olacaktır. Bunu etkisiz kılmak için öncelikle eylemlerin hedefi açık ve net olmalı, suçlu ile suçsuzlar ayırt edilmeli, sıradan insanlar rasgele yerler hedef yapılmamalıdır. Ve yine eylemlerin niçin yapıldığının, amacının ne olduğunun mevcut olanaklar ölçüsünde (bildiri, yazı, gazete ilanları, duvar gazeteleri vb. ile) halka anlatılmasına önem verilmelidir.

DEVİRİMCİ SOL'un anlayışı bu olmuştur. Ve bu anlayışı doğrultusunda hareket etmiştir.

DEVİRİMCİ SOL'un, eylemlerinden dolayı tarih önünde veremeyeceği hesabı yoktur. Gerçekleştirdiği eylemler halkların daha ileri bir toplumsal düzeni kurma mücadelesinin bir parçasıdır. Ve meşrudur. Ve bunların hiçbirisi de tarih önünde haksız değildir, suç değildir. Aksine tüm insanlık tarihinin onayladığı ve insanlığın daha ileri adımlar atmasını sağlayan eylemlerdir. Bu açıdan DEVİRİMCİ SOL görevini yapmanın, yapmaya devam etmenin verdiği rahatlık içindedir.

Oysa oligarşinin bütün eylemleri tarihe ve insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur. Tarih, oligarşinin hiçbir eylemini onaylamayacaktır. Oligarşinin halka karşı işlediği suçlar insanlık tarihinin olumsuzlukları olarak genç kuşaklara aktarılacak, lanetlenecektir. Her 1 Mayıs'ta, her 24 Aralık'ta, her 30 Mart'ta, her 16 Mart'ta... Oligarşi ve onun uşakları lanetle anılmaya devam edilecektir.

A- DEVİRİMCİ SOL'UN KAMPANYALARI

DEVİRİMCİ SOL mücadele stratejisine uygun olarak yürüttüğü günlük mücadele ve örgütlenme çalışmalarının yanı sıra, ülkenin geleceğini, emekçi halkın yaşamını ilgilendiren önemli gelişmeler karşısında belli başlı güçlerini seferber ettiği "kampanya"lar örgütlemiştir.

Önemli gelişmelerde emekçi halkın da hesaba katılması gerektiğini, ezilen halk kesimlerinin de söyleyecek sözleri olduğunu göstermek ve oligarşiyi halk düşmanı politikasında geri adım attırmak için düzenlenen bu "kampanya"larda, gelişmelerin niteliğine uygun olarak DEVİRİMCİ SOL tüm mücadele yöntemlerini kullanmış ve örgütlenmelerini bu yönde kanallize etmiştir.

Bu anlayışla gündeme getirilen kampanyalar, kamuoyunun dikkatini bu konulara çekmiş, belirli bir bilinçlenme yaratmış ve oligarşiyi devrimcilerin gücünü duyurmuştur.

DEVİRİMCİ SOL'un bugüne kadar yürüttüğü kampanyaların belli başlıları şunlardır:

a-Emperyalizme, Faşist Teröre, İşsizliğe ve Pahalılığa Karşı Mücadele Kampanyası (1979 Temmuz-Ağustos)
Oligarşinin içinde bulunduğu kriz 1975'ten itibaren giderek derinleşmeye başlamıştı. 1978-79'a gelindiğinde, ülke, ekonomik ve siyasi açıdan tam anlamıyla bir çıkmaza girmiştir.

Krizi atlama yolunda çözümler üretemeyen oligarşinin önünde tek bir yol vardır; tüm yeni-sömürgelerin başvurmak zorunda kaldıkları daha fazla dış borç ve bunun sonucu emperyalizme daha fazla ekonomik-siyasi bağımlılık...

1978 Mart ve 1979 Haziran aylarında uygulamaya sokulan IMF "istikrar programı" bu politikanın ürünüydü. IMF'nin dayattığı program, bir yandan emekçilerin ücretlerini dondururken, diğer yandan peş peşe gelen zamlar, yokluk ve kıtlığa neden olmaktadır.

İzlediği çizgisiyle CHP'nin faşizme karşı olmadığını, emekçi halkın yanında faşizmle mücadele etmek yerine faşist güçlerle uzlaşma yolunu seçtiğini halka anlatan DEVİRİMCİ SOL, IMF programları ile dayatılan yaşam pahalılığını ve emperyalizmle daha sıkı ilişkiler içine girilmesini protesto etmek, emperyalizme olan bağımlılığı somut olarak gözler önüne sermek için "Emperyalizme, Faşist Teröre, İşsizliğe ve Pahalılığa Karşı Mücadele" kampanyasını başlattı.

Kampanya sonrası yaptığı değerlendirmede, kampanyayı "sınıf mücadelesinin yükseldiği bir platform" olarak değerlendiren DEVRİMCİ SOL, Eylül 1979 tarihli DEV-GENÇ Dergisi'nin 4. sayısında yer alan değerlendirmesinde şunları söylüyordu:

"... Kampanyanın asıl amacı kitlelerin gözünde gittikçe somutlaşan IMF gerçeği idi.

"CHP-ECEVİT iktidarı IMF'nin tüm şartlarını kabul etmiş, devalüasyon %100'ü aşmıştır. Pahalılığın ve işsizliğin had safhaya çıktığı böyle bir durumda faşist partiler, pahalılık, işsizlik ve yokluğun müsebbibinin CHP nezdinde "sol" olduğunu işlemeye ve bu yolla kitleleri kendi faşist demagojilerine alet etmeye başladılar. (...) CHP'nin sol değil kapitalist olduğunu, ülkenin dışa bağımlı olduğunu, pahalılığın ve işsizliğin sorumlusunun emperyalizm, tekelci sermaye ve bir avuç sömürücü (...) olduğunu halka göstermeliydik.

"... Kampanya sürecinde başlıca hedefler emperyalist tekeller, işbirlikçi sermaye, tefeciler, stokçular ve faşistlerdi. Bu doğrultuda dizilerce yapılan eylemler, halk kitlelerinde şaşkınlık yarattı."

"IMF'NİN YÖNETTİĞİ DEĞİL BAĞIMSIZ TÜRKİYE" temel şiarı etrafında örgütlenen kampanya süresince, IMF'nin niteliğini, yeni-sömürge ülkelere ve ülkemize dayattığı programların ezilen halklara ne tür külfetler yüklediğini, sömürü ve baskıyı giderek arttırdığını, faşist terörü tımandırdığını, IMF ile anlaşılan iktidarların halktan yana değil, işbirlikçi tekellerden ve emperyalizmden yana olduğunu göstermek isteyen DEVRİMCİ SOL, bu amaç için çeşitli mücadele yöntemlerine başvurdu. Bunlar kabaca şunlardır:

DEVRİMCİ SOL; yüzbinlerce bildiri, el ilanı, pul ve afişlerle IMF'nin gerçek niteliğini, onun bir yardım kuruluşu değil, emperyalizmin yeni-sömürge ülke ekonomilerini denetleyen bir finans kuruluşu olduğunu halka anlattı. Ve halkı bu yönde bilinçlendirmeye çalıştı.

Duvar yazılarıyla, bombalı-bombasız pankartlarla IMF'yi ve oligarşiyi teşhir etti; uygulanan ekonomik programın halktan yana değil emperyalizmden yana sonuçlar elde etmeye yönelik olduğunu en özlü biçimde dile getiren sloganları halka ulaştırdı, halkın bu yönde düşünmesini sağlamak istedi.

IMF ve işbirlikçi tekellerin yarattığı yokluk ve karaborsa ortamında halkın acil gereksinmelerine çare bulmak, sembolik de olsa onlara yardım etmek amacıyla kamulaştırmalar gerçekleştirildi. Bu yönde çokuluslu şirketlerden Ünilever (Sana) ve Migros'a yönelik kamulaştırma eylemleri gerçekleştirilmiş, kamulaştırılan malzemeler, halkın en yoksul kesimlerinin bulunduğu mahallelerde halka dağıtılmıştır.

DEVRİMCİ SOL, yaratılan pahalılık ve yokluğun gerçek sorumlularının kimler olduğunu göstermek, emekçi halkın gözünde bunları teşhir etmek amacıyla, uluslararası tekellerin temsilcilerine ve işbirlikçilerine ait bir dizi şirketi silahlı militanlarıyla basmış, buralarda bulunan personele hiçbir zarar vermemeye özen göstererek büroları tahrip etmiş, büroların duvarlarına ve pencerelerine eylemin amacını anlatan sloganlar yazıp pankartlar asmıştır.

Sonuç olarak, DEVRİMCİ SOL, bu kampanya sırasındaki eylemleriyle, emperyalist finans kuruluşu IMF'yi, emperyalizmin dayattığı ekonomik programları kabul ederek Türkiye halklarını daha azgın bir sömürüye ve sefalete mahkum eden oligarşiyi, bu ekonomik programlarla halk üzerindeki sömürülerini daha da arttıracak olan işbirlikçi tekelci şirketleri protesto etmiştir. Yüzbinlerce bildiri, el ilanı, tüm bölge ve birimlerde elden ele dağıtıldığı gibi, günün en kalabalık saatlerinde "kuşlama" denilen yöntemle; bildiri ve el ilanları belediye otobüslerinin havalandırma kapaklarının üzerine konularak ya da yüksek binaların çatısında uygun yolla atılarak en geniş kitlelere ulaşması sağlanmıştır. Ve yine yüzbinlerce pul ve afişin yapıştırıldığı, protesto gösteri eylemlerinin gerçekleştirildiği, bir dizi emperyalist-işbirlikçi şirketin basıldığı, yüzlerce sempatizanın, militanın katıldığı kampanya faaliyetlerinde Hüseyin TAŞ ve Hüseyin AKSOY isimli DEVRİMCİ SOL militanları şehit düşmüş, bunun dışında hiçbir kayıp verilmemiştir. DEVRİMCİ SOL bu iki militanını katleden halk düşmanlarının isimlerini halka açıklayarak onları cezalandıracağını ilan etmiş, daha sonra da cezalandırmıştır.

b- 24 Ocak Kararlarını ve Zamları Protesto Kampanyası, Kepenk Kapatma Eylemi (Şubat 1980)
1980'e gelindiğinde oligarşinin ekonomik-siyasi çıkmazı tam anlamıyla bir krize dönüşmüştü.

Oligarşi, krizi gidermenin tek yolunu IMF'ye boyun eğmekte, dayatılan tüm iktisadi-siyasi politikaları benimsemekte buldu. Bunun sonucu olarak IMF ile yeni anlaşma imzalandı. Ve Türkiye'nin ekonomik tarihine "24 Ocak Kararları" diye geçen önlemler paketi hazırlandı. Turgut ÖZAL ve Süleyman DEMİREL'in mimarlığını yaptığı bu kararlar çerçevesinde ilk etapta Türk parasının değeri dolar karşısında %48.6 oranında bir devalüasyonla 47.10 TL'den 70 TL'ye düşürülüyor ve halkımızın geleceği IMF'ye ve diğer emperyalist finans kuruluşlarına, tekellere ipotek ediliyordu.

Burada ayrıntısına girmeye gerek görmediğimiz 24 Ocak Kararları Türkiye'nin ekonomik politikasını kimlerin belirlediğinin en açık göstergesidir. Emperyalizm ve işbirlikçi tekellerin isteği doğrultusunda alınan bu kararlarla emekçi halk tam bir sefaletle itilmiştir. Emekçi halk üzerinde uygulanan bu ekonomik politika o denli acımasızdır ki, yaratılan yoksulluk ve sefalet karşısında siyasi iktidarın ancak bir açık diktatörlükle sürdürülebileceğini burjuva

muhalafet dahi açıkça söyler olmuştur.

Ücretler aynı kalırken peş peşe gelen zamlar altında ezilen emekçi halk çeşitli biçimlerde tepkisini dile getirmekte, ancak sendikal ve mesleki kitle örgütlerinde tutarlı bir yönetimin olmaması varolan tepkinin doğru hedeflere yönelmesini engellemektedir. Genellikle Amerikancı sarı sendikacıların, reformist uzlaşmacı yöneticilerin tekelindeki bu kitlesel örgütlenmelerin muhalafeti göstermelik olmaktan öteye gitmiyordu. Çünkü amaç emekçi sınıfların haklarını savunma ve oligarşinin karşısına güçlü ve örgütlü bir sesi çıkarma değil, muhalafet rolü oynamaktı.

Bu ortamda kendini halktan yana gören, kitlelerin sesi olduğunu iddia eden devrimci örgütlere büyük görevler düşüyordu. DEVRİMCİ SOL üzerine düşen görevin bilincinde olduğunu gösterdi ve "24 OCAK KARARLARI-NI VE ZAMLARI PROTESTO" kampanyasını başlattı.

Her türlü ajitasyon-propaganda çalışmalarının yanısıra, işbirlikçi tekellere alınan tavırlar halk tarafından sempati ile karşılandı. DEVRİMCİ SOL'un her eylemi kitlelerde yankısını bulmakta gecikmedi. Öyleki işbirlikçi tekelci şirketlerin basılan büro ve depolarında çalışan emekçiler, DEVRİMCİ SOL militanlarını sempati ile karşıladılar. Ve her türlü yardımı yapmakta tereddüt göstermediler.

Bu kampanyanın doruk noktasını esnafın "kepenk kapatma" eylemi oluşturmuştur.

Kepenk kapatma, gerek gerçekleştiği dönemde, gerekse daha sonra epeyce karalanmaya çalışılmış bir eylemdir.

Genellikle, esnafın tehdit vb. yollarla kepenk kapatmaya zorlandığı şeklinde sürdürülen demagojik karalamalara savcılık da beceriksizce katılmış, II. İddianame Eylem 306 ve III. İddianame Eylem 221 olarak yer verdiği bu eylem biçimini anlatırken, kendi amacına uygun bir anlatım seçmiştir. Ancak bunu o kadar beceriksizce yapmıştır ki, iddianameyi okuyan herkes, sergilenen cahilliği ve art niyetli yaklaşımı hemen görebilir:

- Savcılık, iddianamelerde bu eylemin Kahramanmaraş olaylarını protesto için yapıldığını iddia ederken, eylemin Kahramanmaraş olaylarının yıldönümünden yaklaşık 2 ay sonra gerçekleştiğini unutmuştur.

Kepenk kapatma eylemi, Kahramanmaraş olaylarını protesto etmek için değil, 24 Ocak Kararları'nı ve zamları protesto amacıyla sürdürülen kampanyanın bir parçası olarak gündeme gelmiştir.

- Yine savcılık, eylemi İstanbul'un Gültepe semtiyle sınırlamış, kendince DEVRİMCİ SOL'un bu kampanyayı tüm İstanbul çapında ve Anadolu'nun bazı yerlerinde gerçekleştirdiğini gizlemiştir (!)

- Son olarak da, geneldeki demagojiye uygun olarak savcılık, bu eylemin zorla gerçekleştirildiğini iddia etmiştir.

Kepenk kapatma eylemi, esnafın üstüste gelen zamlarla halkın karşısına zamların sorumlusu gibi çıkarılmasına duyduğu tepkiyi ve bu zamları birer esnaf olarak kendilerinin de protesto ettiğini, zamlardan kâr edenin kendisi değil egemen sınıflar olduğunu göstermek amacıyla yapılmıştır.

Kepenk kapatma eylemi sırasında hiçbir esnafa zor kullanılmamıştır. Nitekim eylem sonrası esnafa bir şikayet gelmemesi bunun açık bir göstergesidir. DEVRİMCİ SOL militanlarının bu eylemde üstlendikleri tek görev esnafa gerçekleri anlatmak, zamlara karşı bir tavrın gerekliliğine işaret etmek ve tüm esnafı aynı günde harekete geçirerek bir organizasyon yaratmak olmuştur. Eylemden önce esnafa bildiriler dağıtılmış, amaç anlatılmıştır. Esnafı tek tek dolaşan yüzlerce DEVRİMCİ SOL militanı, bu eylem için seferber edilmiş ve eylem gününde tüm İstanbul'da esnaf kepenk kapatmıştır.

Bu durum, DEVRİMCİ SOL Dergisi'nin Mart 1980 tarihli 1. sayısında eylemle ilgili yapılan değerlendirmede açık biçimde anlatılıyor:

"Artan pahalılık, paranın değerinin düşürülmesi karşısında esnaf da bundan rahatsız olduklarını belli etmeye başladılar. Özellikle İstanbul mahallelerindeki bakkal, lokantacı, manav, kahveci vb. gibi esnaf açıkça devrimcilerin yanında olduklarını gösterdiler. (...)

"Esnafın oligarşiye karşı tepkisini yönlendirmek ve eyleme dökmek için DEVRİMCİ SOL, 14 Şubat günü için eylem kararı aldı. İstanbul'un tüm mahallelerinde, merkezi yerlerinde tüm esnafın dükkanlarını kapatması için yoğun bir politik çalışmaya girildi.

"15 Şubat günü bu çalışmalar sonucunu verdi. İstanbul, burjuva gazetelerinin manşetlerinden bile görüldüğü gibi 'ölü şehir' haline gelmişti. Esnafın %90'ın üstündeki kesimi direnişe katılmıştı.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"Bu eylem, burjuva gazeteleri, sıkıyönetim ve oportünist gruplar tarafından karalanmaya çalışıldı. Zor yoluyla yapılan bir eylem olarak gösterilmeye çalışıldı."

Bu kampanya sırasında esnafa karşı hiç zor kullanılmamış mıdır, diye sorulabilir. Evet, esnafa karşı zor kullanılmıştır. Ama bu, esnafın dükkanlarını açmak için oligarşinin polisi ve askeri tarafından uygulanmıştır. Özellikle kentin merkezi yerlerinde polis ve asker, esnafı evlerinden toplamış, zorla dükkanlarını açtırmış ve yeniden kapatmaları için her dükkana silahlı bir nöbetçi koymuştur. Başarıya ulaşmasa da, böyle bir zor uygulanmıştır ve bu zoru uygulayan oligarşidir, DEVRİMCİ SOL değil.

Nitekim DEVRİMCİ SOL Dergisi'nin Mart 1980 tarihli 1. sayısında yer alan "Esnafın Oligarşiye Tepkisi Kepenk İndirme Eylemi" başlıklı yazıda da bu durum şu şekilde açıklanmıştır:

"Bunların hepsi asılsızdır. Asıl şiddete başvuran bizzat sıkıyönetimdir. Kepenk indiren esnaf zor ile evinden alınıp dükkanı açtırıldı; hatta dükkanlar kilitleri kırılıp açıldı.

"Neden?

"Çünkü esnaf oligarşiye karşı haklı bir tepki duyuyordu. Pahalılıktan, yokluktan, büyük spekülörükten esnaf da rahatsızdı. Bu rahatsızlığını DEVRİMCİ SOL'un eylem çağrısı üzerine eyleme dönüştürdü. Bunu "zorla yaptırıldı" diye açıklamak, gerçekleri açıklamaktan uzaktır. Çünkü, sıkıyönetimin varlığına rağmen esnafın devrimcilerin çağrısına uyması ancak haklı talepler temelinde mümkün olabilirdi."

Diğer yandan DEVRİMCİ SOL'un kepenk kapatma kampanyasındaki amacı hayatı felce uğratmak olmamıştır. Bir yanda esnafa zamları protesto bilinci verilirken, diğer yandan da halkın acil ihtiyaçlarını karşılayacak işyerlerinin her mahallede açık tutulması, bu işyerlerinin protesto dışında kalması için çaba göstermiştir. Nitekim kampanya günü İstanbul'daki fırınlar, eczaneler vb. yerler açık kalmıştır. Yine bir gün önce bir olayı protesto etmek için kepenklerini kapatan Kadıköy Çarşı esnafından maddi kayba uğramaması için o gün kepenklerinin kapatmaması istenmiş, tek tek esnaflarla konuşarak dükkanlarını açık tutmaları sağlanmıştır.

Sonuç olarak, kepenk kapatma eylemi DEVRİMCİ SOL'un ideolojik-siyasi özgücünü anlamayanların düz mantıkla ileri sürdükleri bir 'güç gösterisi' eylemi değildir. Elbetteki bu eylem, DEVRİMCİ SOL'un halkın nabzını tutma ve harekete geçirilmesi konusundaki gücünün de ifadesi olmuştur. Ancak eylemin asıl amacı, küçük esnafın zamlara ve halkla karşı karşıya getirilmesine duyduğu tepkiyi ortaya koyması olmuştur. Nitekim eylem sonuçlandığında hedeflenen amaç belli oranlarda elde edilmiş, esnaf zamların kendisini soktuğu hedef durumundan sıyrılabilmiş ve halkla olan ilişkileri daha olumlu bir rotaya girmiştir. Eylemin diğer bir sonucu da DEVRİMCİ SOL'un küçük esnafa yaklaşımının ortaya konması ve küçük esnafa örgütlü ilişkilerde bir adım daha ileri aşama kaydetmesi olmuştur.

c- Karakollardaki İşkence ve Tarih Direnişindeki Polis Baskısına Karşı Kampanya

Devrimci mücadelenin ülke çapında adım adım gelişmesi, 1980'e gelindiğinde oligarşiyi büyük bir çaresizlik içine düşürmüştü. Devrimcilerin önderliğinde yükselen anti-faşist mücadele, sivil faşist çetelere her geçen gün geri adım attırmakta; işçi sınıfı ekonomik-demokratik-siyasal taleplerle grev ve direnişler örgütlemekte; Kürt halkı içerisinde ulusal bilinç giderek güçlenmekte, Kürt halkının ulusal talepleri ön plana çıkmakta; kısaca hayatın her alanında oligarşi giderek köşeye sıkışmakta idi.

Faşist MHP destekli AP hükümetinin yükselen devrimci mücadele karşısında tek silahı, baskı ve terördü. Baskı ve terörün en yaygın uygulanan biçimlerinden biri de işkence idi.

1980'e gelindiğinde işkence öyle bir seviyeye ulaşmış ve yaygınlık kazanmıştı ki, en ücra karakollarda bile halka ve devrimcilere rahatlıkla işkence yapılabiliyordu. Geçmişte özel yerlerde, köşklere, MİT bürolarında gizli olarak yapılan işkence, artık herkesin gözleri önünde açıktan yapılmaya başlanmıştı.

1. Şubelerin sistemli işkence yapan merkezler haline getirilmesi yanında her mahalli karakol da birer işkence merkezi haline dönüştürülmüştü.

Sivil faşist çetelerin, özellikle büyük şehirlerde devrimci hareketin mücadelesiyle etkisiz duruma sokulması, AP hükümetin polisi direkt devreye sokmak zorunda bıraktı. Polis, devletin baskı organı olmasının ötesinde tek tek faşist zihniyetli kişilerden oluşmuş bir teşkilat olarak, MHP'nin bir yan kuruluşu gibi çalışmaya başlamıştı. Polis içindeki genellikle POL-DER üyesi olan demokrat unsurlar tasfiye edilmiş, tüm polis kadroları ve yönetim mekanizmaları POL-BİR üyesi faşist polislerle doldurulmuştu. Bu durum her türlü yasa ve kuralın bir kenara bırakılması, insanlık dışı uygulamaların, işkencelerin emekçi halka ve devrimcilere reva görülmesi anlamına geliyordu.

Karakollar birer işkence merkezi idi artık. En ufak bir işi olan sıradan vatandaş bile karakola gitmekten çekinir olmuştur. Devrimcileri bir kenara bırakalım, şüpheliler bile hemen işkenceye yatırılmaktaydı. Polisin eline düşenlerin her ne sebeple ve kim olursa olsun işkenceden geçmesi ve en azından sakat kalması kanıksanır hale gelmişti. Şube

ve karakollarda intihar süsü verilmiş cinayetler, tecavüze uğrayanlar her gün gazetelerin normal haberleri içinde yer alıyor, çoğunlukla da bu olaylar kamuoyuna hiç yansımıyordu.

Bu durum DEVRİMÇİ SOL Dergisi'nin Mart 1980 tarihli 1. sayısında yer alan ''Karakollarda İşkence, Polislin Saldırgan Tavrı ve Karakol Baskınları'' başlıklı yazıda da açıkça ortaya konmuştur. Şöyle deniyordu DEVRİMÇİ SOL Dergisi'nde:

''Oligarşinin baskı teşkilatlarından biri olan polis teşkilatı en küçük mahalleye kadar yayılmıştır. Emniyet teşkilatının en yüksek kademelerinden ve İçişleri Bakanlığı'ndan aldıkları emirlerle halkı yıldırıyor, devrimcilere karakollarda işkence yapıyorlar. En küçük bir 'olay'da dahi, polisler, istedikleri evlere baskın yapıyor, emekçi halktan insanları, kadın-çocuk demeden hırpalıyor. Bunun dışında bazı polis karakollarında gözaltına alınan kadınlar tecavüze dahi uğruyor.

''Karakollar, AP hükümetinin işbaşına gelmesiyle beraber tamamen POL-BİR'li MHP'li polislerin karargahı haline gelmiştir. İlerici-demokrat polisler sürülmekte, hiçbir karakolda 'varlık', etkinlik gösterememektedir...

''... Polis karakolları, devrimcilere, halka zulüm yağdıran işkence eden bir hale getirilmişlerdir. En küçük bir olayda dahi karakola düşen devrimciler dövülmekte, işkence görmekte ve ondan sonra 1. Şubeye teslim edilmektedir.''

Estirilen bu polis terörü aynı dönemde Tarih'te direniş yapan işçiler üzerinde de gösterilince, DEVRİMÇİ SOL, bu duruma daha fazla sessiz kalmamak gerektiğine karar vererek polis terörünü ve işkenceyi protesto etmek amacıyla bir kampanya başlattı.

Kampanya esas olarak bir uyarı niteliğindeydi. Karakollarda, şubelerde halka karşı en acımasız işkenceleri yapanları, halka zulmü reva görenleri teşhir etmek ve halkın gücü karşısında aslında ne kadar çaresiz olduklarını göstermek kampanyanın bir diğer amacı idi.

Kampanya çeşitli ajitasyon-propaganda çalışmalarının yanı sıra ''karakol baskınları'' eylemlerini temel alacak şekilde yürütüldü. Tespit edilen karakollara baskın eylemleri düzenlendi. Eylemlerde, karakollar silahsızlandırılıp tahrip edildi. Bunun dışında karakollardaki görevlilere karşı herhangi bir şey yapılmadı. Ortaya çıkacak direnmeler karşısında alınacak tavır ise, son ana kadar cana zarar vermemeye çaba göstermek biçimindeydi.

Bütün karakol baskınlarında bu ilke titizlikle uygulandı. Ve kişilere zarar verilmekten özellikle kaçınıldı. Burada tek bir istisna meydana gelmiş, o da bir polisin tüm uyarı ve çabalara karşın direnmesi ve DEVRİMÇİ SOL militanlarına silah çekip ateş etmesi sonucunda meydana gelmiştir.

Yine eylemlerdeki amaç yukarıda adı geçen DEVRİMÇİ SOL Dergisi'nde şu şekilde açıklanmaktadır:

''Karakollardaki işkenceleri (ve ayrıca İzmir'de işçilere karşı polis şiddetini) protesto etmek için 3 tane karakol baskını düzenlendi. Bu amaçla karakollardaki polislerin yalnızca silahları alındı. Bir eylemde, politik yanın ağırlık kazanması, politik amacına uygun olarak askeri eylemin yapılması son derece önemlidir. Karakol baskınları bunu açıkça göstermiştir. DEVRİMÇİ SOL'un... eylemlerinin rasgele adam öldürme, rasgele jandarma vurma gibi politik amaçlarından ziyade askeri yanı, 'kendini koruma' yanının ağırlık kazandığı eylemlerle farkı bir kere daha somutlanmıştır.''

Bu eylemler sonrası oligarşi karakolları özel bir korumaya almış, halkın gücünü yakından hisseden işkenceciler daha dikkatli davranmaya başlamış, dolaylı yollardan DEVRİMÇİ SOL'a mesajlar göndererek kendi karakollarında işkence yapılmadığını, halka çok iyi davrandıklarını ve davranacaklarını belirtmişlerdir. İşkencecilerin huzuru kaçmıştır bir kere; o döneme kadar halkın etrafından geçmeye korktuğu karakol binaları artık kendini korumaktan başka bir iş yapmayan, özel takviye askeri birlik gelmeden çevreye müdahale edemeyen birimler haline gelmiştir.

Kampanya sırasında kentlerde başta karakol baskını eylemleri olmak üzere gerçekleştirilen eylemlere paralel olarak, kırsal kesimde de aynı program doğrultusunda eylemler yapılmıştır.

Karakol baskınları ile hem oligarşinin baskı ve işkence yuvalarına darbeler vurulmuş, hem de polisin, dolayısıyla devletin görüldüğü kadar güçlü olmadığı halka bizzat gösterilmiştir. Halkın, polislerin, karakolların gücüne karşı olan korkusu eskisine nazaran zayıflamış, bu güçler halkın gözünde yıpratılmıştır. Yine karakol baskınları devrimci mücadelede yeni ufuklar açmış, mücadelede atılganlık ve cesaret unsurunun taşıdığı önemi ortaya koymuştur.

d- Kürdistan'da Milli Baskıya Karşı Mücadele Haftası (Haziran 1980)

Oligarşinin Kürt ulusuna yönelik asimilasyon ve jenosit politikası, Kürdistan'da ulusal ve sınıfsal mücadelenin

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

gelişmesine paralel olarak hız kazanmıştı. Kürt halkının en ufak ulusal talebine katliamlar ve baskılarla yanıt vermeyi geleneksel politikası haline getiren oligarşi, ülke genelinde emekçi halk muhalefetine yönelik saldırısına, Kürdistan özelinde ulusal baskıyı da eklemişti. Kürdistan, oligarşi için "bölücülük" merkeziydi, sürekli baskı altında tutularak burada "devletin otoritesi" sağlanmalıydı.

DEVİRİMCİ SOL, Kürt halkına yönelik saldırıların yoğunlaştığı kesitte "Kürdistan'da Milli Baskıya Karşı Mücadele" kampanyası başlattı. Bir hafta boyunca Elazığ, Tunceli, Malatya, Gaziantep, Diyarbakır, Van ve çevresinde, köylerde yoğun bir mücadele yürüttü.

1980 Haziran'ının son haftasında gerçekleştirilen bu kampanyada yapılanlarla ilgili olarak DEVİRİMCİ SOL Dergisi'nin Temmuz 1980 tarihli 3. sayısında şunlar söyleniyor:

"... Mücadele çok yönlü yürütüldü. Milli baskı politikasını, faşist baskıları, protesto içeriğindeki propaganda; bildiri, afiş, pankart, korsan gösteri, dağlarda ve köylerde gösteriler, isyan ateşleri, faşistleri cezalandırma biçiminde sürdürüldü."

"Milli Baskıya Karşı Mücadele Haftası" boyunca, Kürt halkına yönelik baskılar protesto edildi. Oligarşinin şoven yüzü teşhir edilerek Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkının kabul edilmesi yönünde propaganda yürütüldü. Kürt halkına, kurtuluşun anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devriminde yattığı bunun için ezen ve ezilen ulus emekçilerinin ortak düşmanlarına karşı mücadele etmeleri gerektiği anlatıldı.

Kampanya Kürt halkı tarafından sempatiyle karşılandı, halka güven verdi.

DEVİRİMCİ SOL'un Kürdistan'daki mücadelesi ve eylemleri kampanya öncesi olduğu gibi kampanya sonrası da sürdü. Bunlardan 1980'de gerçekleştirilen Tunceli Pertek Dere Nahiyesi Jandarma Karakolu'nun basılarak silahsızlandırılması eylemi, Kürdistan'da 1938'den sonra ilk defa oligarşinin karakollarına yönelik olmasından dolayı büyük bir darbe olmuş, bu eylemle jandarma zulmü altındaki emekçi Kürt halkının sesi dile getirilmiştir.

e- Faşist Teröre Karşı Mücadele ve Gün SAZAK'ın Cezalandırılması
Gün SAZAK cezalandırıldıktan sonra DEVİRİMCİ SOL halkımıza ve kamuoyuna aşağıdaki bildiriye dağıttı:

"TOPRAK AĞASI, SERMAYEDAR, KAÇAKÇI, FAŞİST ŞEF GÜN SAZAK CEZALANDIRILDI.

"Yıllardır Türkiye devrimcilerine ve emekçi halklarına kan kusturan, dizilerce katliamları tertipleyip binlerce yurtseveri zindanlara sokup, işkencelerden geçiren bu faşist düzenin yetkililerinden faşist şef Gün SAZAK cezalandırıldı.

"Faşist şef Gün SAZAK'ı niçin ölüme mahkum ettik?

"Halkımız!...

""Devlet, insanın insanca yaşamasını sağlayacak tüm tedbirleri almak zorundadır'. Bu sözü biz devrimciler değil, bugün faşist iktidarın sözcüleri anayasaya koydular.

""İnsanca yaşamak'; kim istemez ki!...

"Oysa bugün bizlere sunulan nedir? Yüzlerce katliam, yüzbinin üzerinde tutuklu, yüzlerce işkenceden sakat kalmış kişi; pahalılık, işsizlik, her gün öldürülme korkusudur. Bu mudur devletin bize sağladığı 'insanca düzen'?

"Evet bir takım insanlar daha doğrusu bir 'azınlık' insanca (!) yaşıyor. Mutlu bir azınlık milyonlarca emekçinin açlıktan kıvrınması, işkence ve zindanlarda çürümesi pahasına yaşıyordu.

"Biz komünistler bir avuç azınlığın değil tüm çalışanların, alınteri dökenlerin insanca yaşadığı, hiç kimsenin sömürülmediği, ülkemizin emperyalizme bağımlı olmadan özgür ve halk demokrasisi ile idare edilmesini isteyen, ege-menliğin bir avuç azınlığın değil, emekçi halkın elinde olduğu demokratik halk iktidarı için savaşan, her gün faşist kurşunlarla canını veren, işkencelere uğrayan, zindanlara atılan, televizyonda, radyoda ve basında 'terörist' dedikleri halk savaşçılarıyız.

"Evet. Bugün ülkemizde bir terör vardır. Ama bu terörü uygulayanlar ve başlatanlar tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de bizler değil bir avuç azınlıktır. Hiçbir devrimci insan öldürme ve silahtan yana değildir, ama sorun milyonlarca emekçi yoksul halkın kurtuluşu ise bu amaç için herşey yapılmalıdır.

"Halkımıza kurşun sıkan, evlerinde rahat vermeyen, her gün devlet desteği ile yetiştirilip halkımıza saldırın faşistlerdir ve onların devletidir. Silahı ve şiddeti seçen onlardır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"Faşizm dünyanın her yerinde ezilen sınıfların ve işçilerin, köylülerin, küçük esnafın haklı mücadelesini engellemek için, şiddete başvurmuştur. Faşizmin başarısı için, halk kitlelerinin sindirilmesi ve hakkını arayamaz hale getirilmesi için, insanların katledilmesi, terör altında tutulması tek yoldur. İşte ülkemizde de HİTLER ve MUSSOLİNİ'nin yolunu takip eden faşistler bu yolu izlemektedir.

"Faşist saldırıları yalnızca MHP'ye bağlamak yanlıştır. Faşizm kapitalizmin özünde vardır. Ve bugünkü, halkın katledilmesini devam ettiren faşist saldırganları bağrında besleyen de bu devletin kurumlardır. Bu devletin bir azınlık gücün kontrolünde olmasıdır. İşte bunun için yalnız MHP ile mücadele kurtuluşu gerçekleştiremez. Asıl sorun mevcut faşist devlet mekanizmasını nasıl yıkacağımız, emekçi halk iktidarını nasıl kuracağımızdır. Reformistler ilk önce şu yolu öneriyor; bugünkü faşist burjuva parlamentosunu ele geçirmek; ama nasıl?

"Hep bildiğimiz gibi seçimler, burjuva yutturmacası olarak süregelmekte ve bir avuç sermayedar, tefeci, toprak ağası sürekli meclisi elinde tutmaktadır. Emekçilerin, değil meclise girme, aday olma şansları dahi yoktur.

"Kokuşmuş parlamentonun burjuva-feodal pisliklerini her gün görmektesiniz. Böylesi bir meclise girmeniz mümkün değil; girseniz dahi gerçekleri haykırıp iktidara gelmeniz imkansız. Kazara iktidara gelseniz bile burjuvazinin ve emperyalizmin silahlı saldırısı karşısında iktidarı nasıl koruyacaksınız? Somut örnek istiyorsanız Şili'ye bakın; dünya devrim tarihine bakın; hiçbir yerde egemen sömürücü güçler kendi saltanatlarını kansız terketmemişlerdir. Aksine, varlıklarını korumak için çekinmeden milyonlarca emekçi kanı akıtmışlardır.

"Tablo bu: Ezilen daha çok ezilmeye devam edecek, kimse hak istemeyecek ve faşizm arenada istediği gibi at oynatacak.

"Peki ne yapmak gerekiyor?

"Bırakalım ezilen sınıfların iktidar olmasını ve devrim yapmasını; bugün can güvenliğimizi nasıl koruyacağız? Faşizmin saldırıları karşısında yaşamımızı nasıl garantileyeceğiz? Haklı olduğumuzu, haksızlığa karşı olduğumuzu nasıl belirteceğiz?

"Faşizmin istediği tek şey var: faşizmi tasdik edip bir avuç azınlığın borazanlığını yapmak.

"EMEKÇİLER-AYDINLAR-YURTSEVERLER!

"Faşist terör tüm devlet kurumlarıyla bizlere saldırıyor. Bugün yüzlerce katliam yapılıyor. Yarın için binlercesinin, hatta yüzbinlercesinin planları hazırlanıyor.

"Tüm bu faşist oyunları bozmak ve faşizmin biz emekçi halkları ve yurtseverleri emperyalizmin ve başbuğlarının birer robotu olmasını önlemenin temel yolu, faşist teröre karşı 'devrimci şiddet' temelinde mücadelemektir.

"Emekçi halklar, sizlere faşist saldırılar ve katliamlar karşısında susmanızı, bağrınıza taş basmanızı öğütleyenler; her geçen gün faşizmin saldırıları karşısında ürkmemizi, sessizleşmemizi, yakınlarımızın, dostlarımızın birer birer katledilmesini istiyorlar. Bu yol, bu davranış yıllardır sizleri etkisi altına almış ve düzen partileri bir türlü denemekle bitmemiştir.

"İşte daha dün umudunuz olan CHP iktidar olduğunda size ne verdiğini düşünün.

"İşte AP... zam, zulüm, işkence ve katliam örgütlemekten başka bir amacı olmadığını haykırıyor.

"Daha denenecek kalmadı herhalde. Kurtuluşumuz için mevcut faşist devlet mekanizmasını yerle bir etmekten başka yol yoktur.

"Bunun için teşkilatlanmak-savaşmak-teşkilatlanmak ve savaşmak zorundayız, başka yol yoktur.

"İşte biz devrimciler faşizme karşı savaşın öncüleri olarak sizlere sesleniyoruz.

"CHP tabanındaki tüm yurtseverler, faşizme karşı olanlar; faşist terörden kurtulmak ve insanca yaşamak için, özgürce düşündüğünü söylemek için faşizme karşı şiddet metodunu kullanmaktan başka bir yol yoktur...

"Parti liderlerine ve ileri gelenlerine devlet koruma polisleri ve ruhsat temin ederek hatta zırhlı araçlarla hayatlarını kısmi de olsa güvence altına almaktadırlar. Peki ya siz?.. Milyonlarca yurtsever ve emekçi, faşist saldırılardan nasıl korunacaksınız, nasıl yaşayacaksınız özgürce?..

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"Tek yol var; faşizme karşı silahlanmak ve örgütlenmek. Bu da yetmez; silahın ve örgütün ne için gerekli olduğunu benliğimize kazımalı, faşizm ve zulmün olmadığı demokratik halk iktidarı için savaşmalıyız.

"DEVİRİMCİ SOL tüm milliyetlerden halkı ve emekçileri faşizme karşı mücadelede silahlanmaya ve devrimci-lerin yanında yer almaya çağırıyor.

"Halkımız!...

"Faşist şef Gün SAZAK'ın Hareketimiz tarafından cezalandırılmasıyla, faşist AP ve MHP'nin, devlet güvenlik güçleriyle nasıl saldırdıklarını gözlerinizle gördünüz, yaşadınız.

"Faşizmin bu saldırıları karşısında bir dizi sol grup oligarşi ile ağız birliği etmişçesine karşı saldırıya geçti, bu eylem 'halka karşı saldırıyı getirmiştir' diye.

"Şunu sormak gerekir; Kahramanmaraş'ta 100'ün üzerinde insanı faşistlerin katletmesi, devrimciler saldırdığı için miydi acaba? Aksine faşistler planlı olarak hazırlıklarını tamamlamış ve kendilerine en uygun buldukları ortamda halkın katliamını gerçekleştirmiştir. Ve Gün SAZAK eylemi faşistlerin planlı katliamlarını bozmuştur.

(...)

"Soracaksınız...

"Faşist şef Gün SAZAK'ın cezalandırılması Türkiye emekçi halklarına ne kazandırmıştır diye...

"Öncelikle sorun tek tek insanların yok edilmesiyle devrime ulaşılması değildir elbette. Ama yüzlerce katliam ve işkencenin sorumlusu faşist Gün SAZAK gibileridir. Ve savaş küçükten büyüğe doğru bir gelişme izler. Ve savaş başlatılmadan hiçbir zaman gelişmez, büyümmez. Biz faşizme karşı savaşta şiddet metodunun gerektiğine inanarak Gün SAZAK'ı cezalandırdık.

"-Gün SAZAK'la beraber tüm işkenceci ve faşistler korkuya kapıldılar.

"- DEMİREL hükümetinin, güçlü devletinin (!) ve faşist polisinin moral güçlülüğü altüst oldu.

"- CHP'li yurtseverler faşizmi bir kez daha tanıma fırsatı buldu.

"- Katliam ve işkenceleri somut olarak halka gösterdi.

"- Tüm demokratlar, aydınlar ve halkımız faşizmden çektiğinin hıncı olarak bir 'oh' çekti.

"- MHP'nin ne denli barışçıl olduğu maskesi 'sine-i millet' kararıyla bir kez daha düştü. MHP içindeki it dalaşı da bütün çıplaklığı ile ortaya çıktı.

(...)

"- Faşizme karşı gerçekten savaşmak isteyenlerle, istemeyenler bir kez daha kanıtlanmıştır.

"- Halkımız faşizmin saldırıları karşısında korunmak, can güvenliğini sağlamak için silahlanmak zorunda kalmıştır.

"- CHP'li yurtseverler, CHP gerici yönetimini sıkıştırmaya başlamıştır.

"- ECEVİT'in anti-faşist maskesi bir kez daha düşmüştür.

"- Faşist DEMİREL, MHP'nin saldırıları karşısında savunamaz duruma gelmiştir.

"- Faşizme karşı nötr olanlar faşistlere karşı duyarlı olmaya başlamıştır.

"- Tüm işkenceci ve faşistlere iyi bir ders olmuş ve her an ölüm korkusuyla yaşamak telaşına girmişlerdir.

(...)

. KAHROLSUN FAŞİST DEVLET!..

. KAHROLSUN FAŞİST ŞEF TÜRKEŞ-GÜN SAZAK-A. OKTAY-S. SOMUNCUOĞLU!...

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

- . TÜM FAIST VE IKENCECİLER CEZASIZ KALMAYACAK!...
- . HALKIMIZ, FAŞİZME KARŞI SİLAHLANI!...
- . KURTULUŞ YOLU FAŞİZME KARŞI DEVRİMCİ İDDETEN GEÇER!...
- . SAVAIYORUZ KAZANACAĞIZ!..
- . EMEKÇİ HALKLARIN ZAFERİNİ HİÇBİR GÜÇ ENGELLEYEMEZ!..."

DEVİRİMCİ SOL'un yayınladığı bu bildiride de anlatıldığı gibi, Gün SAZAK'ın cezalandırılmasıyla faşist hareketin panik içine girmesi, katliam planlarının bozulması sağlandı.

Gün SAZAK'ın cezalandırılması eyleminin önemi, faşist hareketin döneme ilişkin politikası ve Gün SAZAK'ın faşist örgütlenme içinde oynadığı rolün kavranması ile anlaşılabılır.

Gün SAZAK faşist hareketin tepesinde yer alan biri olmak yanında, faşist hareketin döneme ilişkin taktiğinde önemli roller de stlenmiti. İI. MC hkmetinde Gümrük ve Tekel Bakanlığı yapmış ve bakanlık içinde oluşturduğu birimlere faşist hareketin kadrolarını yerleştirerek bunları tüm yurt çapında faşist hareketin örgütlenmesine seferber etmiştir. Yine bakanlığı döneminde kaçakçılık vb. yollarla faşist hareketin para ve silah yönünden güçlenmesini sağlamış, kaçakçılarla somut ibirliklerine girmiştir.

Gün SAZAK'ın faşist kadroların eğitiminde ve katliam planlamalarında nasıl bir aktif rol üstlendiği bugün MHP davasında ortaya çıkmıştır.

Gün SAZAK eylemi öncesi orum, Sivas, Tokat, Amasya çevresinde yeni Kahramanmaraş katliam ve provokasyonları dnlp, hazırlıkları yapılıyordu. Oligarşinin faşist sivil çeteleri ve resmi örgütleri aracılığıyla tezgahladığı bu oyunun bozulması devrimci mücadelenin önünde bir görev olarak dayatılıyordu. Sınıflar mücadelesinin hemen tüm alanlarında süren anti-faşist mücadelenin başarısı, oligarşinin bu stratejik hesabına yönelik taktik geliştirmeyi ve mücadeleyi boyutlandırmayı da zorunlu kılıyordu. İte Gün SAZAK eylemi 1980 öncesi faşist saldırı planlarını bozmayı hedefleyen, bu hedefinde taktik olarak başarılı olan bir eylemdir. Bu eylemle birlikte sivil faşistler yeni Kahramanmaraş katliamları yaratma hazırlıklarını tamamlayamadan yedikleri bu ağır darbeyle panik halinde plansız, programsız saldırıya geçtiler. Faistlerin elebaılarının cezalandırılmasının halkta yarattığı moral, coşku üst boyuttaydı. Halk bu moral ve coşku ile faşistlerin saldırılarına karşı hazırlıklıydı. DEVİRİMCİ SOL, Gün SAZAK'ı cezalandırıp geri çekilmedi. Hemen tüm örgütlü olduğu yerlerde faşist terör odaklarına yönelik eylemlerini sürdürdü. Sivil faşistler devlet güçleri desteğinde orum halkına saldırıya geçtiklerinde halkın direniş barikatlarıyla karılatılar. Bu eylem oligarşinin sivil faistlerle devrimci mücadeleyi engelleme stratejisinin iflasını sağlamıştır. Ayrıca faşistlerin devlet destekli yüzünü açığa çıkaran, sine-i millete dönme demagojilerini deşifre eden ve devrimci mücadeleye soluk aldırın, devrimci mücadelenin hedeflerini genişletici, perspektif sunucu, siyasi sonuçlar yaratan bir misyona ve öneme sahiptir.

f- "İkencelere ve Faşist Teröre Karşı Mücadele Kampanyası" ve Nihat ERİM'in Cezalandırılması 1980 birçok açıdan dönüm noktasıydı.

Oligarşinin başından itibaren örgütleyip geliştirdiği faşist hareket, devrimci mücadele karşısında gerilemekte ve açık bir diktatörlüğün nn açmak, kitleleri sindirmek için katliamlar düzenlemekteydi. Kahramanmaraş katliamı bu girişimlerin doruk noktası oldu. Bu aynı zamanda yeni katliamların da habercisiydi.

Oligarşinin kitleleri yıldırmak ve gelişen mücadeleyi durdurmak için faşist çeteler eliyle srdrdğu katliamların yanında bir silahı daha vardı. O da devlet terörü ve işkence idi. AP hükümeti bu terörü öyle bir boyuta vardırmiti ki, artık gpeğndz mahalleler, semtler askeri birliklerle, polis kuvvetleriyle sarılmakta, bölgesel sokağa çıkma yasakları ilan edilmekte, halkın içine gücüne gitmesi dahi engellenip ev ev aramalar yapılmakta, talanlara giriilmekteydi. Arama adıyla yapılan bu yıldıрма operasyonlarında özellikle gecekondular halkı yataklarından kaldırılıp sokaklara diziliyor, sıra dayağından geçiriliyor, evleri tarumar ediliyordu.

Türkiye ehirlerinin (zellikle İstanbul) tam bir kışla görünümü aldığı, okulların askeri karakol haline getirildiği, insanların nedensiz yere gözaltına alınıp işkenceden geçirildiği bir ülke haline getirilmişti. 1980 bahar ve yaz aylarında polis ekiplerinin sokakta insan seçip hemen ekip arabasında işkence yaptığı, işkenceden onlarca insanın sakat kalıp canını kaybettiği bir ülkede devrimcilerin üzerine düşen görevler vardı. DEVİRİMCİ SOL bu görevin bilincinde olarak "İkencelere ve Faşist Teröre Karşı Mücadele Kampanyası"nı başlattı.

Bu kampanya esas olarak iki eksende gelişti. Birincisi, faşist hareketin planlarını bozmak, katliamları engellemek, halkın katillerini ve katliam planlayıcılarını teşhir edip cezalandırmaktı.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

İkincisi ise, işkenceye ve devlet terörüne karşı mücadele etmek, bunu caydırıcı, teşhir edici eylemleri gündeme getirmek, işkencecileri ve bu politikanın kurmaylarını cezalandırmaktır.

Bu iki noktada geniş bir ajitasyon-propaganda çalışmasıyla katliamların ve işkencenin-terörün arkasında kimlerin yer aldığı teşhir edildi ve halka direnmekten başka yol olmadığı anlatıldı.

DEVİRİMCİ SOL'un gerçekleştirdiği en yaygın kampanya niteliğinde olan "İşkencelere ve Faşist Teröre Karşı Mücadele Kampanyası" boyunca, yüzbinlerce bildiri ve el ilanı dağıtıldı, kuşlama yapıldı. Binlerce afiş yapıştırıldı, bombalı-bombasız yüzlerce pankart asıldı, duvarlar yazılarla donatıldı. Ülkenin hemen her kentinde, DEVİRİMCİ SOL'un olduğu her ilçe, her kasaba ve her köyde gerçekleştirilen kampanya faaliyetleri içinde işkenceler ve faşist terör protesto edildi, devrimcilerin buna sessiz kalmayacağı bizzat pratik eylemlerle gösterildi. Kahvehanelerde, trenlerde, otobüslerde, sinemalarda, kısaca halkın toplu olarak bulunduğu yerlerde işkence ve faşist terör gerçeği halka anlatıldı, konuşmalar yapıldı. Sayısız yasadışı gösteri gerçekleştirildi, onlarca banka tahrip edildi. Birçok faşist üs dağıtıldı; faşistlere ait terör yuvaları etkisiz hale getirildi. Faşist katiller cezalandırıldı. "HİÇBİR FAŞİST CEZASIZ KALMAYACAK" şiarı etrafında örgütlenen eylemlerle faşist harekete üst üste darbeler indirildi. Muhbirlerden, işkenceci polislerden, MİT ajanlarından halka karşı işledikleri suçların, işkencelerin hesabı soruldu. İşkence merkezleri olan karakollara yönelik eylemler gerçekleştirildi. Bazı karakollar doğrudan basılarak silahsızlandırıldı.

İşkenceye karşı kampanyanın doruk noktası ise 12 Mart'ın balyozcu Başbakanı Nihat ERİM'in cezalandırılmasıdır. Nihat ERİM'in cezalandırılması sadece TC'nin eski bir başbakanının öldürülmesi olarak ele alınamaz. Her şeyden önce Nihat ERİM'in kişiliği ve özellikle 12 Mart döneminde üstlendiği misyon böyle bir bakışı reddetmeyi gerekli kılar.

Tarih boyunca egemen sınıflar ve onların temsilcileri tarafından her türlü işkenceye, baskıya, katliama, talana maruz bırakılan ezilen halklar, ezilmişliklerinin öfkesini, isyanları, sömürüye baskıya karşı mücadeleleri ile ortaya koyarken katliam ve işkencenin sorumlularını da hiçbir zaman unutmamış, isyanın bir biçimi olarak politik eylemlerine uygun bir biçimde zaman ve yeri geldiğinde bu kişilerden de hesap sormuşlardır. Emekçi halklar, halk düşmanlarını asla cezasız bırakmamışlardır.

DEVİRİMCİ SOL bu tarihi gerçeğin bilincinde olarak hareket etmiş, Türkiye emekçi sınıflarının mücadelesinin tarihsel savunucusu ve takipçisi olarak 12 Mart'ın eli kanlı elebaşısı Nihat ERİM'den hesap sormuştur.

Nihat ERİM, 12 Mart'ın işkenceci başbakanıydı. Tüm yurt çapında devlet terörünü örgütleyen, devrimcilere ve halka karşı en acımasız işkenceleri layık gören, devrimcilerin idam kararlarını onaylayan Nihat ERİM'in bu özelliği halk tarafından iyi biliniyordu. Öyle ki, halkımızın Nihat ERİM'e karşı olan duyguları "Erim Erim eriyessin" diye türkülerle, ağıtlarla girmiştir.

İşte DEVİRİMCİ SOL, halkın türkülerine, ağıtlarına yerleşen böyle bir halk düşmanını, işkenceciyi, oligarşinin uşağını cezalandırmıştır. Bu cezalandırma eylemi ile birlikte onbinlerce bildiri dağıtmış, pankartlar asmış ve amacını tüm halka açıklamıştır.

DEVİRİMCİ SOL'un Nihat ERİM'in cezalandırılmasına ilişkin bildirisinde şunlar söyleniyordu:

"Nihat ERİM, DEVİRİMCİ SOL tarafından cezalandırıldı. Oligarşi MHP destekli AP hükümeti vasıtasıyla tüm yurt çapında devrimcilere ve halkımıza karşı bir saldırıyı bütün vahşetiyle sürdürüyor. Açıkça katliam planları hazırlanıyor, işkencehanelerde devrimciler katlediliyor, kurşunlanıp sokak kenarlarında bırakılıyor. Çorum katliam planı daha önceki Kahramanmaraş katliamının aynısıydı. Bu plan tüm yurttan uygulanıyor hem de bizzat DEMİREL'in kumandanlığında.

"Nihat ERİM de tıpkı faşist işkenceci DEMİREL ve TÜRKEŞ'ler gibi oligarşinin köpekliliğini yapan eli kanlı işkenceci bir faşisttir.

"Onun eli Mahir ÇAYAN'ların, Hüseyin CEVAHİR'lerin kanına bulanmıştır.

"Nihat ERİM, Deniz GEZMİŞ'lerin idam sehpalarını onaylamıştır. Kısaca o 12 Mart döneminin eli kanlı bir işkencecisidir. Bugün de DEMİREL'lerin, TÜRKEŞ'lerin kanlı katliam planlarının sadık bir destekçisidir. Oligarşinin üst düzeyde faşist kadrolarından biridir.

"DEMİREL'in kumandanlığındaki faşist katliam planlarını, örneğin Çorum, Amasya, Ordu, Sivas vs. katliam planlarını protesto etmek için 12 Mart döneminin eli kanlı bir işkencecisinin şahsında tüm işkenceleri protesto etmek için Nihat ERİM'i cezalandırdık. Faşist katliamlara, işkencelere karşı tek çare halkın örgütlü gücüyle birleşmiş devrimci şiddettir.

"DEMİREL ve TÜRKEŞ'lerin sonu da Şah gibi, SOMOZA gibi, Gün SAZAK gibi Nihat ERİM gibi olacaktır."

Bu kampanya sırasında DEVRİMCİ SOL militanlarından Turgut YILMAZ, Talip GÜRDAL, İbrahim KARAKUŞ, Osman SÜMBÜL, Salih BADEMCİ şehit düştüler.

Kampanya ile DEVRİMCİ SOL, halkın faşist terör ve işkence karşısındaki tepkisini güçlü bir şekilde dile getirmiş, halkın adaletinin uygulayıcısı olmuştur. Kampanya amaçlanan hedefe ulaşmasıyla son bulmuştur.

g- DEVRİMCİ SOL'un Anti-Emperyalist Eylemleri

DEVRİMCİ SOL, anti-faşist eylemleri yanında sayısız anti-emperyalist eylemin gerçekleştircisi olmuştur. 1980 öncesi anti-faşist mücadele öne çıkmış olmakla birlikte DEVRİMCİ SOL zaman zaman emperyalist hedeflere ya da emperyalizmin işbirlikçisi faşist diktatörlüklerin ülkemizdeki temsilciliklerine yönelik eylemleri gerçekleştirmekten geri durmamıştır.

DEVRİMCİ SOL, oligarşinin emperyalist devletlerle ya da kuruluşlarla geliştirdiği ilişkilere sessiz kalmamış, anti-emperyalist bilincin yaygınlaştırılması ve kökleşmesi için çaba harcamıştır.

DEVRİMCİ SOL'un anti-emperyalist mücadelesi aynı zamanda kökleri daha eskilere dayanan bir geleneğin devam ettirilmesidir.

Ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerinin yükseldiği ve emperyalizmi geriletliği bir dünyada halklar arası dayanışmayı geliştirmeyi ve güçlendirmeyi vazgeçilmez bir devrimci görev olarak kabul eden DEVRİMCİ SOL, bu bilinçle hareket etmiş, her fırsatta enternasyonal dayanışma içine girerek emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı savaşan halkların mücadelesini destekleme amaçlı eylemler gerçekleştirmiştir. Emperyalistlerin ya da işbirlikçi rejimlerin ülkemizdeki diplomatik temsilcilikleri, askeri-ticari-kültürel kurumları enternasyonal dayanışmanın gereği olarak, DEVRİMCİ SOL'un gerçekleştirdiği gösteri ve eylemlerin hedefi olmuştur.

Bu eylemlerin belli başlıcalarını sıralarsak;

- 1977 Nisan'ında, Şili'de kanlı bir darbe ile iktidarı gaspeden PİNOCHET faşizminin işkence yuvası haline getirilmiş "Esmeralda" isimli gemisinin İstanbul limanına gelişi protesto edildi. Yasadışı bir gösteri düzenlendi, Şili Konsolosluğu kısmen tahrip edildi.

- 1977 Haziran'ında Molukalı gerillaları vahşi bir biçimde katleden Hollanda'yı protesto amacıyla Hollanda'nın İstanbul'daki Konsolosluğu önünde bir protesto gösterisi düzenlendi.

- Yine 1977 Haziran'ında Batı Sahra halkı Fransız emperyalistlerine ait uçaklar tarafından bombalandı. Batı Sahra halkının kurtuluş mücadelesini boğmak amacıyla gerçekleştirilen bu bombalama ile Sahra halkı katledildi. Bu katliam Fransa'nın İstanbul'daki Konsolosluğu önünde bir gösteri düzenlenerek protesto edildi. Batı Sahra halkı ve ona önderlik eden POLISARIO CEPHESİ'nin yanında bulunduğu gösterildi.

- 1978 Ağustos'unda faşist Şah rejiminin İran halkına yönelik baskı ve terörü kınandı. İran Konsolosluğu önünde protesto gösterisi yapılarak Şah'ın maketi yakıldı. Yine Harbiye'deki İran Hava Yolları bürosu tahrip edildi.

- 1977 Eylül'ünde NATO'nun ülkemizde gerçekleştirdiği tatbikatları ve Boğaz'da demirleyen ABD savaş gemilerini protesto etmek için bir kampanya başlatıldı. Kampanya boyunca bildiriler, el ilanları dağıtıldı. Pullar, afişler yapıştırıldı, yazılama yapıldı. Çeşitli gösteri ve toplantılar düzenlendi, karaya çıkan bir kısım ABD askeri denize atıldı ya da dövüldü. Yine İTÜ Maçka Maden Fakültesi, Devrimci Gençlik tarafından işgal edilerek ABD emperyalizmi lanetlendi.

- 1977 Kasım'ında Magodişu Havaalanına baskın yaparak 2 Filistinli gerillayı katleden Alman emperyalizmi protesto edildi. Bu amaçla Alman Kültür Merkezi tahrip edildi.

- 1978 Kasım'ında Katangalı gerillalara saldıran Belçika devleti protesto edildi. Belçika'nın İstanbul Konsolosluğu önünde gösteri düzenlendi, konsolosluğa zarar verildi.

- 1978 Kasım'ında Filistin halkının emperyalizme ve siyonizme karşı yürüttüğü mücadeleye bir saldırı niteliğindeki Camp-David anlaşmasına karşı protesto gösterileri düzenlendi, Filistin halkıyla dayanışma içinde olduğu vurgulandı. Aynı gün içinde ABD, İsrail ve Mısır konsoloslukları önünde protesto gösterileri yapıldı ve bu ülkelerin bayrakları yakıldı, ABD'nin konsolosluk binasına yakma girişiminde bulunuldu. Yine bu konsolosluk binalarına, düzenlenen devrimci şiddet eylemleri ile zarar verildi.

DEVRİMCİ SOL'un Filistin halkıyla dayanışması sonraki yıllarda değişik biçimlerle sürdü; hemen her fırsatta Filistin halkı ile dayanışma içine girildi, enternasyonalist bir tutum sergilendi.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

- 1978 Aralık ayında ABD emperyalizminin geçici süre ile faaliyetine son verilen üslerinin yeniden faaliyete geçmesine izin verildi. Türkiye'nin kendi denetimine aldığı üsleri yeniden ABD'ye devretmesini ve ABD'nin bu üslere yeni asker ve teçhizat sevketmesini protesto etmek amacıyla Amerikan Havayollarının İstanbul Harbiye'deki bürosu önünde yollar lastik yakıp kapatılarak gösteri yapıldı, büro taşlandı ve zarara uğratıldı.

Yine ABD Kültür Ataşeliği'ne ait aracın önü kesildi, araç bomba ve kurşunlarla tahrip edildi, yakılmaya çalışıldı.

- 12 Eylül 1980'den birkaç gün önce Trakya'da başlayan NATO manevralarına (Anvil Express '80 tatbikatına) karşı DEVRİMCİ SOL, bir hafta sürecek bir protesto kampanyası başlattı. Onbinlerce bildiri, el ilanı dağıtıldı; yasadışı gösteriler yapıldı. 11 Eylül günü caddeler NATO'yu teşhir edici nitelikte bombalı-bombasız yüzlerce pankartla donatıldı. Bu kampanya 12 Eylül'ün ilan edilmesi nedeni ile tamamlanamadı ve programlanan daha ileri eylemler gerçekleştirilemedi.

DEVRİMCİ SOL'un anti-emperyalist eylemleri sadece bunlarla sınırlı değildir. Dünyanın neresinde olursa olsun, emperyalist haydutların gerçekleştirdiği katliamlar, vahşetler, halka yönelik saldırılar protesto edilmiş, halklarla dayanışma içine girilerek enternasyonalist bir tavır sergilenmiştir.

IMF ile girilen ilişkileri protesto amaçlı kampanya, NATO manevralarına ve NATO'nun ülkemizdeki varlığına karşı gerçekleştirilen kampanya, ABD emperyalizminin Libya'yı bombalaması üzerine protesto ve Libya halkıyla dayanışma içinde olduğunu gösteren eylemler vb. hep bu anlayışın daha sonraki yıllarda gerçekleştirilmiş örnekleridir.

h-12 Eylül Faşist Cuntasına Karşı Mücadele Kampanyası

Türkiye halklarının üzerine bir karabasan gibi çöken, yüzbinlerce emekçinin her türlü hakkını gaspeden, onbinlerce insanı işkenceden geçiren, yüzlerce devrimciyi işkencede, idam sehpalarında, toplama kampı haline getirilen cezaevlerinde, sokaklarda, dağlarda katleden 12 Eylül Amerikancı Faşist Cuntası, oligarşinin son çaresi olarak iktidara el koyduğunda; tüm devrimci-demokrat kişi ve örgütlere olduğu gibi DEVRİMCİ SOL'a da düşen görev, bu kanlı diktatörlüğe karşı direnmek, halkın mücadelesini örgütlemektir.

DEVRİMCİ SOL'un faşist cunta karşısındaki ilk tavrı, sessizliği bozmak ve cuntaya, politikasını rahatça uygulamayacağı mesajını vermek, halkı cuntaya karşı uyarmak ve mücadeleye çağırmak için bir mücadele kampanyasını başlatmak oldu.

Aylarca öncesinden yazılıp çizilmesine ve bugün de "cuntanın geleceğini biz biliyorduk, tespit etmiştik" vb. diyen sol, 12 Eylül faşizmi ile birlikte şaşırmıştır. Bir kısmı mülteciliği yeğlerken, bir kısmı da sessizliği tercih etmiştir.

Bu kampanya bu yönüyle de ayrı bir öneme sahiptir.

"AMERİKANCI FAŞİST CUNTA 45 MİLYON HALKI YENEMEYECEK" şiarı etrafında örgütlenen kampanyanın temel amacı, 12 Eylül'ün gerçek yüzünü teşhir etmek ve Türkiye halklarını bu cuntaya karşı mücadeleye çağırmaktır.

Bu amaçla, tüm Türkiye çapında dağıtılan DEVRİMCİ SOL imzalı onbinlerce bildiriyle cuntanın geliş nedenleri ve amaçları sergilendi. Halka, birlik ve mücadele çağrısı yapıldı. Cuntanın emekçi halkı daha büyük sefalete iteceği belirtilen bu mücadele çağrısında, tüm ilericiler, demokratlar, yurtseverler mücadeleye çağrılırken, cunta destekçilerinin, fiili yardım edenlerin, katliam düzenleyip işkence yapanların, bu yolda emir verenlerin, emperyalist kuruluş ve kişilerin, işbirlikçi sermayenin DEVRİMCİ SOL'un hedefi olacağı açıklanıyordu.

"AMERİKANCI FAŞİST CUNTA 45 MİLYON HALKI YENEMEYECEK;

(.....)

Orgenerallerin faşist cuntası, Amerikan emperyalizminin ülkemizdeki işgalinin bir aracı olduğunu açıkça göstermiştir. Cunta lideri, 17 Eylül'deki basın toplantısında ABD'nin sabah 05'ten önce haber almasını soran bir gazeteciye bir şey diyememiş, suçluluk içinde ABD'nin yorum yaptığını söylemiştir. ABD yorumlarından yola çıkarak 'Türkiye'de cunta oldu' diyecek kadar raydan çıkmış veya akıldan yoksun yöneticilerin elinde bir ülke değildir. Bu cevap bile, Türkiye'deki cuntanın iplerinin ABD elinde olduğunu göstermektedir. 12 Eylül'den iki gün önce, Hava Kuvvetleri Komutanı ABD'den talimatlar alarak dönmüştür. Ve ABD tüm Ortadoğu'da manevra halindedir. Irak, İran'a saldırır, İsrail Filistinlilere, Ürdün Suriye'ye ve Türkiye'de askeri cunta.

Türkiye'nin ABD'nin bir yeni-sömürgesi olduğunu, ordusunun NATO ve ABD generallerinin emrinde yönetildiğini bilmeyen yoktur. Bu gerçekleri sokaktaki vatandaş bile artık bilmekteyken, Orgeneral Kenan EVREN kimi kandırıyor? Kaldı ki ABD'den destek almayan bir askeri yönetim 'başarılı' olabilir mi? Ağababalarından emir almadan

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kim cunta yapabilir? Askeri harcamaları, dış borçları kimin parasıyla karşılayacak, yedek parçayı, ithal mamullerini nereden alacaksınız? Ekonomik açıdan emperyalizmden habersiz olamaz, orgenerallerin faşist cuntası ABD'nin emriyle gerçekleşmiştir. İşte bu yüzden cuntayı ilk alkışlayan ABD ve diğer emperyalist devletler olmuştur.

Emperyalizme bağımlı, onun gizli işgal ordusu olmanın bir gereğini yerine getiren cunta, Ortadoğu'daki güçler dengesi açısından bir zorunluluk haline gelmiştir. İran'ın emperyalizmin denetimi altından çıkması ve Afganistan'a Sovyet müdahalesi yapılmasından sonra, ABD yeni güçler dengesi oluşturma yoluna gitti. İsrail-Mısır-Türkiye üçgeni ABD için en iyi güvenceydi. Son günlerde Kudüs olayından ötürü İsrail'in dünya çapında teşhir olması, Arap ülkelerindeki hoşnutsuzluğun artması, Suriye ve Libya'nın birleşmesi ABD'yi iyice telaşlandırdı. Güçlü bir üçgen yaratılması için özellikle Türkiye'nin istikrarlı olması gerekti. Oysa Türkiye istikrarsızlık içindeydi, sınıf mücadelesi gittikçe kızgınlanıyordu. Demokratik hiçbir tepkinin olmadığı, kitlelerin baskı ve şiddet altında susturulduğu, sendikaların kapatıldığı, işçilerin alabildiğine sömürüldüğü, yönetimde istikrarın olduğu bir yönetim gerekiyordu Türkiye'de. İşte bu yönetim ancak bir cuntasal yönetim olabilir.

12 Eylül 1980 faşist cuntası işte bu yüzden CIA'nın planına göre oluşturulmuş Amerikancı bir cuntadır. Milli Güvenlik Konseyi adı altında işbaşına geçen cuntanın millilikle hiçbir alakası olmadığı gün gibi açıktır. Cunta tamamen ABD'nin çıkarlarını Ortadoğu'da savunmakta, bunu da zaten inkar etmemektedir.

Faşist cuntanın içindeki sınıfsal dayanağı ise tekelci sermayedarlar, bankerler, büyük ihracat-ithalatçılar, büyük toprak sahipleridir.

Oligarşi diye adlandırdığımız bu sınıflar ve sınıfsal katmanlar arasında da çelişkiler mevcuttur. Oligarşinin yönetmemesi, kendi içindeki çeşitli kanatlar arasında da çelişkileri şiddetlendirir. Siyasal partiler arasındaki çelişkiler, oligarşi içi çelişkilerin partilere yansımalarıdır.

(...) Cunta içinde şimdi uzlaşma havası esmektedir. Oligarşi bugüne kadar kendi içinde uzlaşmak zorunda kaldığı feodal kalıntıların yani bir kısım toprak ağaları ve tüccarların temsilcisi MSP'yi dışlamak istemektedir. Çünkü oligarşiye göre istikrarsızlık -bir yönüyle- feodal kalıntılarla uzlaşmaya dayanmaktadır. 12 Mart döneminde bu gücü dışlamaya çalışan oligarşi bunu başaramamış, tekrar ittifak içine alınmıştır. Şimdi Atatürk ve Cumhuriyet düşmanı, eroin kaçakçıları diye dışlanmak istenmekte ve istikrarın sağlanacağı umulmaktadır. Kısacası 12 Eylül tamamlanmamış bir operasyon olan 12 Mart'ın tamamlanmasıdır diyebiliriz.

Bugün oligarşi içi bir uzlaşma vardır. (ERBAKAN'a tavrı dışında; ki bu tavrın nereye varacağı bugünden belli değildir.) Bu uzlaşma oligarşinin kendi içindeki çıkmazını da göstermektedir. Mücadele geliştikçe bu çelişkiler daha da şiddetlenecektir.

Cunta içinde uzlaşma sağlanmasına rağmen ağırlık AP kanadındadır. AP'nin istediği değişiklikler cuntanın programına aynen alınmıştır: Anayasa değişikliği, seçim sistemi, partiler yasası vs... Kenan EVREN ekonomik politikanın aynen devam edeceğini söylemiş, DEMİREL'in müsteşarları ve AP sözcüleri bakan koltuğuna oturtulmuştur. DEMİREL'in ekonomi müsteşarı Turgut ÖZAL şimdi Kenan EVREN'in en yakın danışmanı ve başbakan yardımcısıdır. Faşist cuntanın ekonomi ve siyasi politikası AP'nin politikasıdır.

(...)

Tüm burjuva partilerinin yaptığı gibi faşist cunta da Atatürkçülüğü ağızından düşürmemektedir.

Cunta bir yandan güçler dengesini lehinde tutabilmek, bir yandan da ezilen demokrat, Kemalist kesimleri kendi yanına çekebilmek için Atatürkçülük maskesi takmıştır. Gerçekte Kemalizmle bir ilgisi yoktur.

(...)

TÜM HALKIMIZ!...

İşkence-katliam ve terörle, her türlü hakların ortadan kaldırıldığı, insan onurunun, Türk ve Kürt halklarının ulusal onurlarının hayasızca çiğnendiği bu faşist diktatörlüğe karşı dişe diş mücadele etmekten başka yol yoktur.

Cuntanın can güvenliğini sağlayacağını düşünen insanlarımız yanılıyor. Cunta can güvenliğini sağlamak için değil, sınıf mücadelesini kanla boğmak, emperyalizmin iktidarını sağlamlaştırmak için gelmiştir. Belki kısa bir süre bizleri evimizde, işyerimizde, sokakta tehdit eden MHP'li sivil faşistler olmayacak; ama onların yerini almış ve her gün yüzlerce katliam tertipleyen resmi faşistler kol geziyor ve MHP için geri planda durmak en iyi taktik artık. Çünkü onun yapmak istediklerini nasıl olsa, Türk ordusu ve Amerikan paşaları yapmaktadır.

Daha bugünden tüm Türkiye'de yüzbinin üzerinde emekçi halk hapishanelere tıkdı, insanlar işkencehanelerde her gün üçer beşer öldürülüyor.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Tüm sendikalar, grev, yayın vs. her türlü demokratik haklar ortadan kaldırıldı ve yasa değişiklikleriyle tüm faşist polis ve askerlere istedikleri kadar insan öldürme yetkisi verildi.

Şu anda bütçenin üçte biri askeri harcamalara gitmektedir. Açık faşizm ise daha masraflı ve pahalıdır. Bugün üçte bir olan bu masraflar yarın bütçenin en az yarısını alacaktır.

FAŞİST CUNTAYA YAPACAĞINIZ HER YARDIM

BİZE SIKILAN KURŞUN OLACAKTIR!...

Faşist cunta tüm masrafları yoksul emekçi halktan çıkarmak zorundadır.

İşçilere verilen %70 'cep harçlığı' hiçbir şeyi halledemeyecektir.

Cunta artan masraflarını gidermek için daha fazla işgücü, daha fazla üretim isteyecektir. Gelecek devalüasyon ve artan enflasyon milyonlarca emekçi halkı biraz daha açlığa ve sefalete sürükleyecek, cunta emekçileri dipçik zoruyla çalıştırmaya uğraşacaktır. Zamlar şimdiden başlamıştır. Bunu devalüasyon kovalayacaktır.

Ve cunta bunun ilk tedbiri olarak da sendika, grev, dernek vs. gibi tüm hakları ortadan kaldırmıştır. Aksi halde insanları zorla çalıştırmak mümkün değildir. Baskı, terör, işkence ve yoksulluk düzeninden kurtulmanın yolu birlik ve mücadeleden geçer.

İŞÇİLER, KÖYLÜLER, EMEKÇİLER, YURTSEVER ASKER VE POLİSLER, EZİLEN KÜRT VE TÜRK HALKLARI!...

Bu zalim Amerikancı faşist cuntaya karşı mücadele etmekten başka yol yoktur. Amerikancı generaller ve işbirlikçi sermayedarlar 45 milyon halkı rehin alamayacaklardır.

İran'da Şah'ın, Nikaragua'da SOMOZA'nın sonu ne olduysa Türkiye'de faşist EVREN gibilerinin sonu da o olacaktır.

Hiçbir diktatörlük kendiliğinden yıkılmaz. Bunun için mücadele etmek gerek. Cuntaya, faşizme, emperyalizme karşı olan herkesin birleşebileceği bir platform vardır. Bugün ana ilke diktatörlüğe karşı çıkma olmalıdır.

Diktatörlüğü işletmemek, yaptığı her zulme karşı çıkmak, onun emperyalizmin işbirlikçisi olduğunu, Kemalist olmadığını ortaya çıkarmalıyız.

Cuntanın başarısızlığı mücadelemizle mümkündür.

DOSTLARIMIZ VE DÜŞMANLARIMIZ;

Cuntaya karşı olan herkes dostumuzdur.

Cuntayı destekleyenler, fiili yardım edenler, katliamlar düzenleyen ve emir verenler, her türlü muhbirler,

Amerikancı-cunta işbirlikçisi sermayedarlar,

Faşist subay, astsubay, polisler ve her türlü mevkideki yöneticiler,

Ülkemizdeki emperyalist kuruluş ve kişilerin sorumluları ve faşistler düşmanlarımızdır.

Namlumuz düşmanlara karşı yönelecek, ve hiçbir zalim cezasız kalmayacaktır. Onların tankları ve topları 45 milyon halkı teslim alamayacaktır.

ZAFER, SAVAŞAN TÜRKİYE HALKLARININ OLACAKTIR!...

KAHROLSUN FAŞİST AMERİKANCI CUNTA!...

CUNTA BİZİ YENEMEYECEK!...

EVREN'İN SONU SOMOZA'NIN SONUDUR!...

FAŞİST CUNTAYI YENECEĞİZ!...

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

CUNTA 45 MİLYON HALKI REHİN ALAMAYACAK!..."

DEVİRİMCİ SOL

Eylül 1980

DEVİRİMCİ SOL'un bu düşünceleri daha bir ay geçmeden kanıtlandı.

Kampanyanın amaçları doğrultusunda çeşitli eylemleri pratiğe geçiren DEVİRİMCİ SOL'un bu aşamada bir darbe yemesi kampanyanın sürmesini engelleyemedi. Faşist cuntaya karşı mücadelenin kaçınılmaz bir görev olduğunun bilincinde olan DEVİRİMCİ SOL militanları, tespit edilen doğrultuda devam eden kampanyayı, devrimcilerin işkencede katledilmesinin protesto edilmesi ve sorumluların cezalandırılması yönünde daha da genişlettiler. 12 Eylül'ün ilk ayında, DEVİRİMCİ SOL militanlarından Ahmet KARLANGAÇ ve yurtsever bir hareketin mensuplarından Ekrem EKŞİ'nin işkencede katledilmesi üzerine, İTÜ öğrencileri kendi okullarının öğrencilerinden olan bu iki devrimci yurtseverin katledilmesini protesto için 1 günlük boykot yaptılar.

12 Eylül cuntasına karşı yürütülen bu kampanya sırasında geniş bir ajitasyon ve propaganda çalışması yapıldı, yüzbinlerce bildiri, el ilanı dağıtıldı, afiş ve duvar gazeteleri asıldı, yasadışı gösteriler yapıldı. Türkiye genelinde aynı günde yüzlerce bombalı-bombasız pankart asıldı, aynı gece içinde sokağa çıkma yasağının başladığı saat 24.00'den hemen sonra yüzden fazla banka ve emperyalist kuruluş tahrip edildi, yasadışı gösteriler düzenlendi. Tespit edilen muhbirler, işkenceciler, halk düşmanları cezalandırıldı.

Özetle; 12 Eylül cuntasına karşı mücadele kampanyası, DEVİRİMCİ SOL'un yediği ağır darbelerle karşın cuntanın ilk günlerinde devrimcilerin yok edilemeyeceğini, halkın teslim alınamayacağını, DEVİRİMCİ SOL'un ne pahasına olursa olsun mücadeleyi sürdüreceğini dosta ve düşmana göstermiştir.

Faşist cuntanın bir kabus gibi çöktüğü, tank paletleri, asker postalları, polis sirenleri, gece baskınları ile insanların korkutulduğu, yığınlık ve karamsarlığın adım adım tüm ilerici, devrimcileri sardığı, tüm burjuva yayın kurumlarının ve sözcülerinin hayasızca cunta şakşakçılığı yaptığı günlerde, DEVİRİMCİ SOL'un hiç tereddüt etmeden açtığı mücadele bayrağı; cuntaya, her şeye rağmen, devrimcileri yok edemeyeceği ve her koşulda devrimcilerin mücadeleyi sürdüreceklarını göstermiştir. 12 Eylül sürecinde direnişi hiçbir koşulda bırakmayan DEVİRİMCİ SOL, 12 Eylül'e karşı açtığı bu ilk mücadele bayrağı ile örnek bir tutum sergilemiştir.

i-Faşist Cuntanın Terör ve İşkencesine Karşı Kampanya, Mahmut DİKLER'in Cezalandırılması (1981 Şubat-Mart)

Cuntanın gelir gelmez başlattığı terör ve işkence dalgası hızla yayılırken emekçi halk sınıf ve tabakaları da fabrikalarda, mahallelerde, köylerde, okullarda, işyerlerinde bu terör ve işkencenin hedefi oluyordu.

Bu aşamada DEVİRİMCİ SOL yeni bir kampanya başlattı. Ve işkencecilere karşı cezalandırma eylemlerini gündeme getirdi.

Mülteciliğin yaygın olduğu, sol'un peş peşe darbeler yediği ve geri çekilme adına mücadele arenasını terkettiği koşullarda gerçekleştirilen eylemler, cuntaya karşı olan halk kesimlerinde büyük heyecan ve sempati yarattı. Cuntanın "sol'u ezdik, yok ettik" demagojilerine karşı, gerçeğin hiç de böyle olmadığı halka gösterildi.

Kampanya sürecinde bildiriler dağıtıldı, yazılımlar yapıldı, pankartlar asıldı, terör ve işkence yuvalarına yönelik eylemler gerçekleştirildi. Kırsal alanlarda muhbirler ve faşistler cezalandırıldı. İşkenceci jandarma hedeflendi. İzmir'de bir işkence yuvası olan Kemeraltı Karakolu basıldı, işkenceci polisler cezalandırıldı ve bu terör yuvası silahsızlandırıldı.

Bu kampanyanın en önemli eylemi ise, İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Mahmut DİKLER'in cezalandırılmasıdır.

Mahmut DİKLER sıradan bir emniyet bürokrati değildi. 1980'de İstanbul Emniyet Müdürlüğünde siyasi şubeden sorumlu emniyet müdür yardımcısıydı. Devrimcilere karşı yapılan tüm işkencelerin, cinayetlerin altında Mahmut DİKLER'in de onayı vardır. Yoldaşımız Ahmet KARLANGAÇ'ın işkenceyle öldürülmesinde de birinci dereceden sorumlu olan Mahmut DİKLER'di. Oldukça tecrübeli bir işkenceci olan DİKLER, 12 Mart döneminde de aynı görevi sürdüren, dönemin birçok devrimcisini işkenceden geçiren biriydi. İstanbul emniyetinde stratejiyi belirleyen belli başlı işkencecilerden biri olarak 10 yıldan uzun süre kalan bu halk düşmanı, bu süre içinde devrimcilere yönelik tüm operasyonlardan sorumlu olduğu gibi; 1 Mayıs 1977'de MİT ve Kontr-gerilla ile İstanbul polisinin işbirliği içinde gerçekleştirdikleri katliamın da doğrudan sorumlularındandır. Bu tecrübeli işkenceci DEVİRİMCİ SOL tarafından cezalandırıldı ve gerek oligarşiye, gerekse de Türkiye halklarına hiçbir işkencecinin cezasız kalmayacağı bir kez daha gösterildi.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Mahmut DİKLER'in cezalandırılması ilk anda bir şok etkisi yaratıp işkencecileri saldırganlaştırmış, bu süreçte Selçuk KÜÇÜKÇİFTÇİ ve M. Selim YÜCEL işkencecilerce kurşunu dizilmişse de, sonraki süreçte tüm işkencecilerin kafasında "halkın adaleti bir gün bana da ulaşacak" korkusunu yaratmıştır.

B- DEVRİMCİ SOL'UN DİĞER KAMPANYALARI

12 Eylül'ün ağır baskı ve terörüyle yüzyüze gelen sol, genelde mücadele etmek yerine ülkeyi terk etmeyi ya da geri çekilmeyi seçmiştir. Mücadele arenasında büyük ölçüde yalnız kalan DEVRİMCİ SOL, yediği ağır darbeler sonucu güç yitirmiş ve buna bağlı olarak mücadelenin ivmesi düşmüştü. Ancak DEVRİMCİ SOL ivmesi düşük de olsa faşist cuntaya karşı mücadeleyi hiçbir zaman bırakmamış, cuntanın geliştirdiği her politikanın karşısına çıkmış, halkı bilinçlendirmeye çalışmıştır. Türkiye'nin kaderini etkileyen önemli gelişmeler karşısında kampanyalar düzenlemiş, bu konularda bir ilgi odağı yaratıp halkın dikkatini bu gelişmelere çekmeye çalışmıştır. Bunları kısaca sıralarsak:

a- YÖK'e Karşı Kampanya

Cuntanın ileriye dönük ilk düzenlemelerinden biri de eğitim sisteminde olmuştur. Eğitimin her aşamasını yeniden düzenleyip gerici-faşist bir eğitim programıyla düzene uygun kafaların yetiştirilmesini amaçlayan cunta, bu doğrultuda, üniversitelere özel bir önem vermiş, YÖK (Yüksek Öğrenim Kurulu) adıyla bir kurum yaratmış ve daha sonra bu kurumun statüsünü bir anayasa maddesiyle değiştirilmez kılmıştır.

Gerici-faşist düzenin, sömürünün, baskının ilk ve en önemli muhalefet odaklarından biri olan üniversite gençliği etkisiz kılınmalıydı ve bunu YÖK yapacaktı. Üniversitelerde eğitim sisteminde ders saatlerine, davranış kurallarından kılık-kıyafete kadar her konuya müdahale edip kurallar koyan YÖK, cuntanın uzun vadede yetiştirmek istediği robotlaşmış, gerici-faşist zihniyetli bir gençliği yaratmayı hedeflemişti.

DEVRİMCİ SOL, ülke gençliğinin böyle karanlık bir geleceğe itilmesi karşısında sessiz kalamazdı ve bu konuda bir kampanya düzenlemek gerekliliğini duydu.

Bu kampanya sırasında, "CUNTA BİLİM, ÖZGÜRLÜK DÜŞMANIDIR", "ÜNİVERSİTELERİN FAŞİSTLEŞTİRİLMESİNE İZİN VERİLMEYECEK" şiarları temel alındı ve geniş çaplı bir ajitasyon-propaganda çalışması yürütüldü. El ilanları, duvar yazıları, pankart vb. araçlarla sürdürülen bu ajitasyon-propaganda çalışmaları sırasında ayrıca, gençliğe ve öğretim üyelerine yönelik broşür ve bildiriler çıkarılmış, koşulların izin verdiği ölçüde öğrenci gençliğe YÖK konusunda bilgi verilmiş, alınması gereken tavrı açıklayan forumlar ve toplantılar yapılmıştır.

Zor koşullara ve ağır baskıya karşın yürütülen YÖK'e karşı kampanya cunta sonrası sessizliğe gömülen üniversitelerde yeniden canlanmanın ilk işaretlerinden biri olmuştur.

b- "Cezaevlerindeki İşkencelere Karşı Çıkılım" ve "Cunta Devrimcileri Yargılayamaz" Kampanyaları

12 Eylül cuntasının halka ve devrimcilere yönelik saldırılarının bir yüzü de açılan toplu davalar ve cezaevlerine doldurulan binlerce insanı sindirme ve teslim almaya yönelik baskı ve işkence uygulamalarıdır.

DEVRİMCİ SOL, cuntanın devrimcileri teslim alma, devrimci kişiliklerini baskı-ışkence ile yok etme programına karşı cezaevlerinde aktif direnişler örgütlerken dışarıda da bu politikasına uygun propaganda ve destek faaliyetleri geliştirdi. Metris Cezaevi'nde devam eden işkence ve baskılara karşı devrimci tutsaklar 1981 Eylül-Ekim ve 1982 Nisan-Mayıs'ta iki açık direnişi örgütlediler.

Başından beri cezaevlerindeki direnişi yakından izleyen DEVRİMCİ SOL, bu gelişme üzerine dikkatini Metris üzerinde yoğunlaştırdı ve direnişleri destekleyen, işkence ve baskıyı teşhir eden, cuntanın işkenceci-katliamcı yüzünü ortaya koyan; biri Eylül-Ekim 1981, diğeri de Nisan-Mayıs 1982'de olmak üzere iki ayrı kampanya örgütledi. "CUNTA DEVRİMCİLERİ TESLİM ALAMAYACAKTIR", "İNSANLIK ONURU İŞKENCEYİ YENECEK" temel şiarları etrafında yürütülen bu kampanyalar; cezaevlerindeki direnişle cuntaya karşı dışarıdaki mücadelenin birleştiği önemli kampanyalardan ikisidir. Bu mücadele süreci, gelecekteki daha güçlü direnişlerin ve desteklerin de habercisiydi.

Yine DEVRİMCİ SOL, cezaevlerinde, idam sehpalarında, mahkeme kürsülerinde Türkiye halklarının sesi olan, cuntaya karşı sürdürülen direnişi bulundukları her alanda sürdüren devrimcileri desteklemek ve kamuoyunun ilgisini cezaevlerinde ve mahkemelerde yaşanan olaylara çekmek amacıyla bir kampanya gerçekleştirdi. DEVRİMCİ SOL Ana Davasının başladığı ilk gün olan 15 Mart 1982'de başlatılan bu kampanya "CUNTA DEVRİMCİLERİ YARGILAYAMAZ" temel şiarı etrafında örgütlendi. Kampanya, ilk etapta DEVRİMCİ SOL davası nezdinde tüm sıkıyönetim mahkemelerinin gerçek yüzünü ortaya çıkarmayı, onların emir-komuta zinciri içerisinde oligarşinin devrimcileri imha etme-zararsız hale getirme politikasının bir aracı olduğunu ortaya çıkarmayı amaçladı. 15 Mart sabahı İstanbul başta olmak üzere birçok kent "Cunta Devrimcileri Yargılayamaz" sloganlarıyla dolduruldu. El ilanları, bildiriler, pankartlar bu doğrultudaki mesajları Türkiye halklarına ulaştırdı.

DEVRİMCİ SOL davasının başlamasıyla birlikte mahkemeleri birer devrimci kürsü olarak kullanan devrimcilerin sesine dışardan destek olan DEVRİMCİ SOL, 12 Eylül yargılamalarının sürdüğü tüm süreç boyunca bu desteği

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

devam ettirmiştir. 12 Eylül adaletinin gerçekte kimlerin adaleti olduğu, 12 Eylül'ün kimleri, niçin ve nasıl yargılamaya çalıştığını, onbinlerce bildiri-el ilanı, pankartlarla, broşürlerle, çeşitli destek ve protesto eylemleriyle, yurtdışında kamuoyu oluşturma çabalarıyla, uluslararası demokratik kuruluşları harekete geçirmek için harcadığı çabalarla göstermiştir.

c- "Faşist Cuntanın Anayasasına Hayır" Kampanyası, Köln Konsolosluğu Baskını

İşbaşına geliş amaçlarından biri, yeni bir anayasa ile toplumu sıkı bir cendereye almak, tüm hak ve özgürlükleri bu yolla kısıtlamak olan faşist cunta, hazırladığı anayasayı 7 Kasım 1982'de göstermelik bir referandumla halka kabul ettirme manevrasına girmişti.

Anayasanın niteliği ve referandumun biçimi Türkiye'yi karanlık günlerin beklediğini, tüm yurtsever, demokrat ve devrimcilerin buna karşı tavır alması gerektiğini çok açık bir şekilde ortaya koyuyordu.

DEVİRİMCİ SOL, kimi çevrelerce ileri sürülen boykot tavrını cuntanın anayasaya ilişkin politikası karşısında yeterli görmedi. Ve o koşullarda kayıtsızlık-tavırsızlık anlamına gelen boykot yerine "Anayasaya Hayır" denmesi gerektiğini savunarak bu doğrultuda bir kampanya başlattı.

Anayasaya hayır denmeliydi. Çünkü, her hayır oyu cuntanın politikasına ve geleceğe ilişkin planlarına hayır demektir. Yani faşizme hayır demektir. Boykot ise, belirsizliği ve uygulanabilirlik oranının zayıflığı nedeniyle tercih edilemezdi. Çıkan her hayır oyu cuntaya bundan sonraki politikalarında daha dikkatli davranması gerektiğini bildiren bir uyarı olacaktı.

"Anayasaya Hayır" diyen DEVİRİMCİ SOL, bu mesajı tüm kitleye ulaştırmak için yoğun bir çalışma başlattı. Bildiri, el ilanı, mektup, pankart, yazılama, pullama, telefonla bilgi verme gibi yöntemlerle anayasanın niteliğini, yaratacağı ortamı kitlelere anlatmaya çalıştı ve onları "Hayır" oyu vermeye çağırdı.

Kampanya, cezaevlerinde ve yurtdışında sürdürülen mücadele ile daha da güçlendi. 2 Kasım 1982'de DEVİRİMCİ SOL III. Davasının ilk duruşmasına çıkan siyasi tutsaklar, Anayasanın niteliğini ve devrimcilerin alması gereken tavrı açıklayan bir dilekçeyi mahkemeye verdiler ve 200'den fazla tutsak hep bir ağızdan, cuntanın anayasasını protesto eden bir metni toplu olarak anons ettiler.

Yurtdışında ise "Anayasaya Hayır" Kampanyası tüm hızıyla sürdürüldü. Avrupa demokrat kamuoyuna ve Türkiyeli işçilere cuntanın niteliği, hazırladıkları anayasanın içeriği ve Türkiye'de yaratacağı siyasi-sosyal-ekonomik sonuçları anlatıldı. Bu çalışmalar zaman zaman silahlı-silahsız gösteriler biçiminde değişik boyutlara çıktı.

Bir maç nakli sırasında Viyana'daki bir statta, Türkiye'deki izleyiciler sahaya giren DEVİRİMCİ SOL militanlarının elinde taşıdıkları pankartta "FAŞİST CUNTANIN ANAYASASINA HAYIR" yazısını okudular.

Hemen ardından Türkiye'nin Köln Başkonsolosluğu DEVİRİMCİ SOL militanlarınca basılarak işgal edildi. Binaya cunta anayasasını protesto eden ve "Anayasaya Hayır" diyen pankart asıldı. Bina işgal altındayken, DEVİRİMCİ SOL militanları Avrupalı devrimcilerle binanın önünde "Anayasaya Hayır" sloganlarıyla gösteri yürüyüşü yaptılar.

Yine çeşitli Avrupa ülkelerinde Türkiye'nin kurumlarına yönelik geçici işgaller gerçekleştirildi. Cunta anayasasının faşist niteliği teşhir edildi ve bu eylemlerle Avrupa kamuoyunun duyarlılığının artırılmasına çalışıldı.

"Anayasaya Hayır" Kampanyası, DEVİRİMCİ SOL'un yaşadığı güç şartlara karşın her türlü riski ve özveriyi göze alarak gerçekleştirdiği bir kampanyadır. Gerçi cuntanın demagoji, tehdit ve hile ile ördüğü duvarlar yıkılamamış, anayasa referandumu büyük oranda "Evet" oylarıyla sonuçlanmıştır. Ancak, bugün burjuva muhalefet çevrelerinin bile faşist olarak nitelediği, karşı çıktığı bu anayasanın referandumu sırasında gerekli tavrı alan ve gücünün üzerinde bir yükü omuzlayarak "Anayasaya Hayır" diyen DEVİRİMCİ SOL, faaliyetleriyle proletaryanın Marksist-Leninist görüşlerini sınırlı da olsa halka ulaştırabilmiş, EVREN'in Taksim Meydanı'nda dile getirmek zorunda kaldığı gibi oligarşinin korku duymasına neden olmuştur.

DEVİRİMCİ SOL'un o koşullarda başarılı olması elbette beklenemezdi. Ancak sorun, kısa dönemli başarılar ve başarısızlıklar değil, tarihin yüklediği görevi yerine getirip getirmemektir. DEVİRİMCİ SOL, bu tarihsel görevi yerine getirmiştir.

d- "Cuntanın Seçim Oyununu Reddedelim" Kampanyası

Açık faşizmi sürgit sürdürmenin çözüm olamayacağının bilincinde olan oligarşi, zaman zaman "demokrasi" manevrasına girerek faşist kurumlaşmayı gizleme yolunu seçmekte, faşizmi kitlelere "demokrasi" diye sunabilmektedir. 12 Eylül cuntasının 6 Kasım 1983'te yaptığı seçimler de böyle bir manevranın bir parçasıydı. Bu seçimlerle oligarşi, on yıllık programının bir basamak taşıını daha döşüyordu. Burjuvazinin farklı kanatlarını temsil eden partilere bile izin verilmediği ve sadece cuntanın güdümünde kurulan partilerin katıldığı seçimlerle oligarşi için bir cennet

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

yaratılmaya, daha doğru bir ifadeyle, 12 Eylül'ün yarattığı cennetin sürdürülmesine çalışıldı.

DEVİRİMCİ SOL, cuntanın seçim aldatmacasına karşı bir kampanya açtı ve halk kitlelerine "CUNTANIN SEÇİM OYUNUNU REDDEDELİM" çağrısında bulundu. Bildiri, afiş, pankart vb. araçlarla propaganda yaparak, çeşitli protesto gösterileri düzenleyerek, cuntanın seçim oyununu teşhir etti, emekçi halka gücü oranında seçim aldatmacasının ardında yatan gerçeği anlattı.

DEVİRİMCİ SOL, Ekim 1983'te yayınladığı "Faşizmin Seçim Oyununu Reddedelim" broşüründe durumu açık olarak tahlil ediyor ve şunları söylüyordu:

"... Amerikan emperyalizmi ve faşist diktatörlüğün; işçi sınıfı ve emekçi sınıf katmanlarına dayattığı seçim oyununu reddetmeliyiz... Bugün siyasal arenada bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini ilerletecek, kitlelerin mücadelesine katkıda bulunacak tek parti yoktur. Onların yarışı cuntayı, faşizmi kim daha iyi ikame ettireceğinden öte değildir. Yaşadığımız koşullarda faşist diktatörlüğün seçimlerine katılmak ve herhangi bir partiyi ehven-i şer mantığı ile desteklemek, ona oy vermek, faşizme hizmet etmekten başka bir şey değildir. ... Seçimler açık faşizmin kurumlaşmasını, cuntanın devamını sağlamak için faşist generallerin bir oyunudur. ... 'Düzen partilerine, cunta partilerine hayır' sloganı yalnız başına belirsiz ve kitlelere açık hedef göstermemesi itibarıyla faşizmi teşhir faaliyetini güçsüz kılmaktadır. Bugünkü koşullarda doğru devrimci taktik seçimleri boykot etmektir. Boykot bir ayaklanma çağrısı değil, güçlü bir teşhir faaliyeti olarak ele alınmalıdır. Ve seçimlerde faşizmi teşhir etmenin en güçlü en doğru yoludur. Kitlelerin seçim sandığına gitmemeleri, seçimleri reddetmeleri için tüm mücadele biçimlerini kullanarak kitleleri, faşizme karşı eğitip örgütlemeliyiz..."

e- ANAP İktidarına Karşı Mücadele Kampanyası

1983 seçimleri her ne kadar sürprizle sonuçlanmış gibi görünse de, emperyalizm ve oligarşi açısından ortada sürpriz bir durum yoktu. Sandıktan çıkan "sürpriz" ANAP iktidarı, oligarşinin planı dışında yer alan bir gelişme değildi.

Genel seçimlerin demokrasiye geçiş değil, sivil cuntaya geçiş olduğunu, gelecek iktidarın, kim olursa olsun, cuntanın sivil elbiselerle devamı olacağını söyleyen DEVİRİMCİ SOL, bu öngörüsünde yanılmamıştı. Çok geçmeden demokrasi bekleyenlerin tüm hayalleri tuzla buz olacaktı. Ancak ne oligarşinin sözcüleri "demokrasi" demagojilerinden, ne de solun reformist-revizyonist kesimi "demokrasi" beklentilerinden vazgeçiyordu.

ANAP'ın özünde cuntanın baskı politikasını gönülden destekleyen ve bu baskı politikasının sürdürücüsü bir iktidar olduğu artık açıkça ortadaydı.

Emekçi halkın her geçen gün daha beter bir sefaletle itildiği bu koşullarda, DEVİRİMCİ SOL, ANAP'a karşı bir kampanya başlattı.

ANAP'ı ve iktidarını teşhir eden propaganda çalışmalarında binlerce el ilanı, bildiri dağıtıldı, duvar yazıları yazıldı, pankartlar asıldı; halka gerçek çözümün kendi ellerinde olduğu, ANAP'ın oligarşinin ve emperyalizmin has partisi, ANAP iktidarının ise sivil cunta olduğu kavratılmaya çalışıldı.

Bu propaganda çalışmalarının yanısıra emekçi halkın ANAP iktidarına olan öfkesinin bir ifadesi olarak İstanbul'daki ANAP binaları bombalandı, tahrip edildi. Asıl olarak ANAP binalarını hedef alan bu tahrip eylemlerinde ANAP'ın işkenceci-baskıcı-sömürücü yönüne dikkat çekilmeye, ANAP'ın faşist cuntadan hiçbir farkı olmadığı, aksine cuntanın, emperyalizmin ve oligarşinin çıkarları için hazırladığı ve koşullarını oluşturduğu politikasının bir uygulayıcısı olduğu gösterilmeye çalışıldı.

ANAP'a karşı yürütülen bu kampanya, diğer sonuçları yanında yenilen tüm darbelere rağmen devrimci mücadelenin hiçbir zaman yok edilemeyeceğinin somut bir göstergesi olmuştur. Diğer yandan bu kampanya, emperyalizmin yeni-sömürge ülkelerdeki cuntaların yerine sivil görünümlü diktatörlükleri getirme politikasının teşhirinde de rol oynamıştır.

f- Ölüm Orucu Kampanyası (1984 Nisan-Haziran)

Faşist cuntaya karşı dişe diş mücadelenin sürdüğü cezaevlerinde DEVİRİMCİ SOL'un üye ve sempatizanları ile bir kısım yurtsever tutsağın başlattığı direniş, '84 Nisan'ında 75 gün süren Ölüm Orucu eylemiyle doruğa ulaşırken, cezaevlerinde yükselen direniş, dışardaki devrimcilerin cuntanın cezaevleri politikasını teşhir edici yoğun faaliyetleri ile desteklendi. Cuntanın halktan gizlemeye çalıştığı baskı ve işkenceler geniş kitlelere duyuruldu. Tutsakların iç ve dış destek güçleri genişletildi.

Bu davada yargılanan yoldaşlarımız Abdullah MERAL'i, Haydar BAŞBAĞ'ı, Hasan TELCİ'yi ve TİKB davasından siper arkadaşımız M. Fatih ÖKTÜLMÜŞ'ü bu direnişin içinde yitirdik. Onların ölümleriyle kızılbaşan bayrak Türkiye cezaevlerinde insanlık ve siyasi onurları için direnen devrimci, yurtsever, demokratlar tarafından bugünlere kadar taşındı. Onlar emekçi halkımızın bilincinde ve yüreğinde, devrimci kararlılığın, faşizme karşı her koşulda ölüm-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

ler pahasına da olsa direnmenin sembolü olarak bugün yaşıyorlar, bundan sonra da yaşayacaklardır.

DEVİRİMCİ SOL ve TİKB üye ve sempatanlarının gerçekleştirdikleri direniş, hem faşist cuntanın devrimcileri teslim alma, yok etme programını bozdu, hem de ülke zindanlarında siyasi tutukluluk bilincinin daha da kökleşmesini sağladı. Bu direnişe destek olmak amacıyla DEVİRİMCİ SOL, binlerce bildiri dağıttı, pankartlar astı, yurtdışında protesto gösterileri düzenledi. Türkiye ve dünya kamuoyunun zindanlardaki direnişe karşı duyarlılığını arttırdı.

Artık her yılın Haziran ayı, DEVİRİMCİ SOL'un Ölüm Orucu Şehitlerini mücadelesinde yaşattığı, emekçi halkımıza bu yiğit evlatlarını ve onların direnişlerini anlattığı ay olmuştur. Her yıl Haziran ayında DEVİRİMCİ SOL tarafından gerçekleştirilen silahlı-silahsız eylemlerle şehitlerimiz anılmakta, oligarşiye onların hesabının mutlaka sorulacağı mesajları verilmektedir.

C- DEVİRİMCİ SOL'UN MÜCADELESİ DEVAM EDİYOR DEVAM EDECEKTİR

Oligarşinin ve onun sözcüsü savcıların, DEVİRİMCİ SOL'un mücadelesini, eylemlerini halktan kopuk olarak gösterip yargılamaya çalışması boşuna bir çabadan öteye gitmemiştir, gidememektedir.

Oligarşinin ve savcılarının kendi senaryoları, demagogileri ve olmayan hukuk normlarına göre bizleri yargılamaya çalışmaları, bizleri ilgilendirmemektedir. Şunu bir kez daha vurgulayalım ki, DEVİRİMCİ SOL'u eylemlerinden, mücadelesinden dolayı yargılamaya oligarşinin gücü yetmez.

DEVİRİMCİ SOL'un emperyalizme, oligarşiye ve faşizme karşı sürdürdüğü mücadeleyi ve Türkiye halklarını, "Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm" bayrağı altında örgütlemek amacıyla yürüttüğü faaliyetleri bütünüyle anlatabilmek burada mümkün değildir. DEVİRİMCİ SOL'un tüm mücadele ve örgütlenme faaliyetleri emekçi halkımızın maddi yaşamında, sınıf kavgasında, gönlünde, bilincinde hayat bulmuş ve bulmaya devam edecektir.

Bizler DEVİRİMCİ SOL üyeleri olarak, Hareketimizin ML çizgisini ve dün olduğu gibi bugün de kesintisiz bir şekilde sürdürdüğü mücadelesini savunuyoruz.

Yıllardır, "bitirdik", "yok ettik" nakaratlarına rağmen DEVİRİMCİ SOL'un mücadelesi bugün de sürüyor. DEVİRİMCİ SOL'u yargılamaya çalışanlar onun sadece bizlerden oluştuğunu göstermek istese de, bunun hiçbir zaman gerçeği yansıtmadığı açık bir olgudur. Çünkü biz bugün tutsağız, ama DEVİRİMCİ SOL yine halkın içindedir, yine savaşıyor.

İşte, DEV-GENÇ'in giderek yükselttiği YÖK'e karşı demokratik üniversite kavgası, her geçen gün yeni mücadele taktikleriyle yürüttüğü kampanyalar devam ediyor.

İşte, işçi sınıfı içinde Devrimci İşçi Hareketi'nin örgütlü sendikal mücadelesi... Tüm baskı, yasaklara rağmen işçi sınıfının grevleri yükseliyor.

İşte, çeşitli demokratik kitle örgütleriyle gelişen, giderek güçlenen demokratik kitle hareketleri ve kitle direnişleri...

İşte, 1986 Ağustos'unda Kürt yurtseverlerini desteklemek ve Kürdistan'daki baskıları protesto için ANAP baskını eylemi ve propaganda faaliyetleri...

İşte, "zama zulme karşı" yürütülen kampanya ve sınıflar mücadelesinin her alanında gösterilen tavırlar.

İşte, 1986'da ABD'nin Libya'ya saldırısı üzerine protesto eylemleri...

İşte, Filistin direnişine aktif destek eylemleri...

İşte, ABD'nin 6. Filosuna karşı protesto eylemleri...

İşte, '81, '82, '83 gibi baskının en yoğun olduğu yıllarda bile her 1 Mayıs'ta gerçekleştirilen ve bugün de giderek kitleselleşen kutlama ve protesto eylemleri...

Bugün DEVİRİMCİ SOL'un eylemleri ve mücadelesi halk kitlelerinin olduğu her yerde sürüyor, yükselerek yaygınlaşıyor.

Kısaca, DEVİRİMCİ SOL, binlerce anti-faşist, anti-emperyalist, anti-oligarşik silahlı-silahsız eylemle, milyonlarca bildiri, pul, afiş, binlerce pankart, yüzlerce broşür, yayın, yüzlerce sokak çatışmalarıyla halkımıza mal olmuş bir harekettir.

DEVİRİMCİ SOL'un mücadelesini dün olduğu gibi bugün de savunmaktan, desteklemekten; üzerimize düşen Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

görevleri yerine getirmekten gurur ve onur duyuyoruz.

Bölüm: 4

EMPERYALİST-KAPİTALİST KAMPTAKİ GELİŞMELER VE YENİ-SÖMÜRGEÇİLİK

I-DÜNYANIN İÇİNDE BULUNDUĞU DURUM

1945 yılı II. Paylaşım Savaşı'nın sonuydu... Ateşli silahların icadından bu yana, gelişmiş her türlü savaş aracının kullanıldığı bu vahşet ve yıkım ortamında, on milyonlarca insan yaşamını yitirdi. Üzerinden milyarlarca aç çekirge sürüleri geçmişçesine harap olmuş ve tanınmaz hale gelmişti dünyamız...

Ne uğruna, ne için?

I. Paylaşım Savaşı'nı, milyonlarca insanı birbirine boğazlatan bu vahşeti bir suikaste bağlayacak kadar gülünç nedenler gösterenler, kuşkusuz II. Paylaşım Savaşı için de kendi vahşetlerini gizleyecek demagogiler bulmakta gecikmediler. Halklar, soyut ideallerle kandırılmalı, aldatılmalıydı. Faşizmin üstün ırk masalı, ya da diğerlerinin, "hür dünya"nın kurtarılması demagogileri, tam da bu türden bilinç çarpıtmasının ürünleriydiler. Ama bu demagogilerin, savaşın acılarıyla etkisizleşmeye başlaması sonucu, savaşan askerler ve halklar, en somut gerçekle karşı karşıya geliyorlardı.

Ne uğruna, ne için?

Evet, II. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın yıkıntıları arasında, şaşkın-korkak ve gelecek kaygısı içinde sağ kalabilenler, bu soruyu kendilerine ve çevrelerine yüzlerce kez sordular.

Savaşın nedenleri, ne kimilerinin üstün ırkının, tanrısal bir güçle dünyayı yönetmek istemesiydi, ne de onlardan dünyayı kurtararak (!) "hür dünya"ya demokrasiyi hediye eden kimilerinin hürriyet aşkıydı!

Gerçekler bambaşkaydı: Bunun kökenleri I. Paylaşım Savaşı'ndan hemen sonra başlayıp, II. Paylaşım Savaşı'nın başlangıcına kadar olan süreçte yatıyordu. Bu da, Marksistlerin yıllar önce, emperyalizmi teorik olarak çözümlemeleriyle birlikte ortaya koydukları gibi, kapitalizmin dengesiz ve sıçramalı gelişimi ve bunun zorunlu kıldığı yeniden Paylaşım ihtiyacından başka bir şey değildi.

Vahşet kasırgası sona erdiğinde, sığınaklardaki o uzun günler ve gecelerden sonra yukarı çıkanlar yerle bir olmuş bir dünyayla yüz yüze geldiler. Tekeller arasındaki bu kavga en korkunç olanıydı ve biri diğerini alt edemediğinde, yeryüzündeki bir kısım ezilen halk, kurtuluş şenliklerine dururken, bir kısmı daha korkunç bir pazar sömürsünün alanyıldılar artık.

Yenilenler için her şey bitmiş sayılırdı. Galipler içinse yeni başlıyordu. Ancak, savaş sonunda galipler de hayal ettikleri dünyayı bulamayacaklardı.

Onlar sanıyorlardı ki savaş, bunalımlarının tek ilacıdır ve onu kökten çözecektir. Oysa II. Paylaşım Savaşı, emperyalizm için kısa bir soluklanma olanağı yaratmaktan, krizine geçici bir çözüm olmaktan başka bir işe yaramamıştı. Hatta, savaşla birlikte daha derin krizlere gebe bir tablo ortaya çıkıyordu. Zira, kapitalizmi ölüme mahkum eden tüm yasalar işliyor, kendi sonunun habercisi olan çelişkiler, daha da keskinleşerek varlığını sürdürüyordu.

Üstelik, bu yasalar II. Paylaşım Savaşı öncesine göre, emperyalizm açısından çok daha sağlıklı bir zeminde işliyordu. Savaşın temellerinden sarstığı dünyanın değişen koşullarıyla, büyük toplumsal çalkantılar, altüst oluşlarla boğuşmak zorundaydı artık kapitalizm. Ama bundan da öte, artık emperyalizm, yaşadığımız çağı tek başına belirleyebilecek bir güç değildi. Sahneye ummadığı yeni güçler çıkmıştı.

Savaştan sonra yaşanan üç-beş yıl da bunu kanıtladı. Ötesi ise, düşünebileceğinden de kötü sürdü.

Kimdi bu yeni güçler?

Birincisi hemen savaş sonrasında sosyalist devletlerin önemli bir güç haline geliyordu. I. Paylaşım Savaşı'nda Sovyetler Birliği ortaya çıkıp dünyanın 1/6'sını emperyalizmden koparmıştı. II. Paylaşım Savaşı, emperyalizme çok daha büyük bir darbe vurdu: Doğu Avrupa ülkelerinin faşizmden kurtarılmasından sonra kurulan halk demokrasileri, ardından 1945'de Vietnam Devrimi ve 1949'da Çin Devrimi ile, emperyalizmin karşısına artık dünyanın 1/3'ünü oluşturan dev bir sosyalist sistem çıkmıştı. Bu, emperyalizm ile sosyalizm arasındaki çelişkinin yeni bir içerikle ve daha bir keskinleşerek ortaya çıkmasına neden oldu.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

İkinci olarak, savaş ile gücünü Avrupa ve Pasifik'teki savaş alanlarında merkezileştiren emperyalistler, sömürgelerdeki güçlerinin zayıflaması sonucu, ulusal başkaldırıları durduramaz oldular. Kısa sürede tutuşan ve hızla büyüyen ulusal ve sosyal kurtuluş hareketleri, savaş sonrası tam bir dalga halinde orman yangını gibi sömürgeleri sardı. Gündeme bu ani ve hızlı çıkışıyla, günümüze kadar süren ulusal ve sosyal kurtuluş savaşları, yaşanan dönemin tayin edici faktörü oluyorlardı.

Savaş öncesinde bir tek sosyalist ülke varken, savaş sonrası bir dizi sosyalist ülkenin ortaya çıkmasıyla, savaş öncesine göre olağanüstü artan ulusal kurtuluş savaşları, yeni güç dengelerinin tayin edici unsurları oldular.

Ancak tablo, bu iki yeni gücün güçlenerek sahneye çıkışıyla tamamlanmış olmuyordu. Aksine tabloda tamamlayıcı unsurlar olarak konulmaları gereken iki olgu daha vardı: Metropol işçi sınıfı hareketi ve emperyalistler arası ilişki ve çelişkilerdi bunlar.

Böylelikle, savaş sonrasının nesnel koşullarında, şu veya bu biçimde, tabloya hakim olan dört ana unsur, dört ana çelişkiye de kaynaklık etti. Ve dünyanın II. Paylaşım Savaşı'ndan günümüze kadar olan sürecini de belirlemeye başladılar. Bu dört ana çelişkiyi alt alta sıralayacak olursak, bunların;

- a) Emperyalizm ile ezilen dünya halkları arasında,
- b) Emperyalizm ile sosyalist ülkeler arasında,
- c) Emperyalizm ile metropol işçi sınıfı arasında,
- d) Emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkiler

olarak biçimlendiğini görürüz. Ancak bu dört ana çelişkiden, ezilen halkların emperyalizme karşı ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi, yani emperyalizm-ezilen halklar çelişkisi, diğerlerini de etkileyerek baş çelişki konumuna yükseldi. Kapitalizmin egemen olmasıyla, emek-sermaye çelişkisi de bütün süreçlere damgasını vuran temel çelişki olarak ortaya çıktı. Sınıfsal düzlemde proletarya-burjuvazi çelişkisi demek olan emek-sermaye çelişkisinin çözümü de, doğal olarak tüm dünya halklarının emperyalizmden kurtuluş sürecine yayıldı.

Emperyalistler arası çelişki, I. ve II. Emperyalist Paylaşım Savaşları ile askeri planda çözüm platformu bulurken, aynı süreçte temel çelişki olan emek-sermaye çelişkisinin de çözülmesine yol açtığı için baş çelişki oldu. II. Paylaşım savaşı sonrası ise, birbirlerinin boğazını sıkamayacak hale gelen emperyalistlerin durumu, ezilen dünya halklarıyla emperyalizm arasındaki çelişkiyi temel çelişkinin çözümüne hizmet etme bakımından, baş çelişki konumu-na yükseltti.

Ulusal kurtuluş savaşlarının, II. Savaş sonrası artan oranda netleşen ve giderek belirginleşen tayin edici bir başka işlevi daha ortaya çıktı: O da emek-sermaye temel çelişkisinde, emek cephesinin en önemli gücünü oluşturmasydı. Bunun sonucu olarak emek cephesini temsil eden sosyalist ülke ve güçler ile metropol işçi sınıfı, ulusal kurtuluş savaşlarının yedek güçleri haline geliyorlardı.

II. Paylaşım Savaşı sonrası yeni güçlerin sahnede yer alması ve güçler dengesindeki değişiklikler, emperyalizm ile ulusal kurtuluş hareketleri arasındaki çelişkiye bağlı olarak, kendini en açık biçimde, emperyalistler arası ilişki ve çelişkilerdeki değişimde gösterdi. Buna bağlı olarak emperyalizmin genel bunalımı da derinleşerek yeni bir evreye; III. Bunalım evresine giriyordu.

Bu evrede sermaye cephesindeki değişikliklerin en somut ifadesi, emperyalizmin bunalımının derinleşmesine, aralarındaki çelişkilerin öldürücü bir hal almasına rağmen, yeni bir Paylaşım savaşı çıkaramamaları ve zorunlu entegrasyona gitmelerinde kendini gösterdi.

Evet, emperyalistler yeni bir Paylaşım savaşına gidemiyorlardı bu evrede. Ancak artan çıkar çelişkilerini de çözmek zorundaydılar. İşte tam bu noktada, başta halk kurtuluş savaşlarının baskısı olmak üzere birçok etkenin bir araya gelmesiyle çelişkilerini, zorunlu ittifaklarla çözme yoluna girdiler.

Azrailleri gibi her an başlarında bekleyen ulusal kurtuluş savaşları, onları, eski sömürü metotlarını terketmeye ve yeni-sömürgecilik metotlarını geliştirmeye zorluyordu. Nitekim, pazarlarının sürekli daralması ve sermayenin aşırı birikmesi karşısında, talep yetersizliğinin üstesinden gelebilmek için, içte ekonomilerini askerileştirerek militarize ederken, dışta yeni-sömürgecilik metotlarına başvurdular.

Bütün bunlara rağmen günümüzde, emperyalizmin krizi yine de derinleşerek sürüyor. Bu bir yerde de kaçınılmaz. Çünkü, emperyalizmin en büyük sorunu pazar ve talep yetersizliğidir. Ulusal kurtuluş savaşları, emperyalizmin pazarlarını daraltmamış olsaydı, ya da, pazarlar bugünkü haliyle sabit olarak kalsaydı bile, emperyalizm için bunalım kaçınılmazdı. Bunun nedeni, emperyalizmin elindeki muazzam sermaye birikiminin kendini yeniden ürete-

bilmesi için gereksinim duyduğu, yeni pazar alanlarıdır. Yani her an sürekli bir pazar ihtiyacı sözkonusuydu. Oysa ulusal kurtuluş savaşlarının, her gün bu olanağı daraltması olgusu, emperyalizmi her geçen gün çöküşe bir adım daha yaklaştırırken, emperyalizmin elindeki aşırı sermaye birikimi atıl kalarak, ekonomik bunalımları ve şok krizlerini peşpeşe gündeme getirmekte ve emperyalizmi hepten yatağa mihlamaktaydı.

Özellikle 60'lı yılların ikinci yarısından bu yana, sürekli bir koma hali yaşayan emperyalizmin, bunalımının derinleşmesine paralel olarak saldırganlığı da artıyordu. Can çekişen hayvan gibi emperyalizm de, can havliyle kurtuluş hareketlerine, demokrat kamuoyuna ve halklara artık işbirlikçileriyle birlikte azgınca saldırmaktaydı...

Diğer yandan, dönemin en belirgin olgusu halindeki halk kurtuluş savaşları, 1980'ler sonrasında belirgin bir durgunluk içine girseler de, hareketlilik derinlerde çok daha dinamik ve canlı olarak ortaya çıkmaya ve patlamalara gebe. Yeni-sömürgelerdeki spontane patlamalar da bunun en iyi kanıtları olarak gösterilebilir. Ama buna rağmen ulusal ve sosyal kurtuluş hareketleri arasındaki dağınıklık halen sürmekte, enternasyonalist dayanışma ve birlikte hareket olanakları halen tam anlamıyla kullanılamamaktadır.

Emek cephesinin en dinamik ögesi olan ulusal kurtuluş hareketlerinin bu sorunlarına, bugünkü durgunluklarına karşın, bundan da önemli olan; sosyalist sistemdeki parçalanmışlık ve revizyonizmin bu güçleri atıl pozisyona sokmasıdır. Çin, günümüzde yer yer ulusal kurtuluş savaşları önüne, emperyalizme angaje olarak çıkabilirken, SSCB ise, emperyalizmi zayıflatıcı rol oynayan ve çağın ilişkilerine damgasını vuran ulusal kurtuluş savaşlarına, pragmatist yaklaşımlar dışında tamamen ilgisiz kalarak ulusal kurtuluş savaşlarını yalnız bırakmakta, bu da emperyalizme taktik planda güç vermektedir.

SBKP'nin ulusal kurtuluş savaşlarına karşı çoğunlukla objektif olarak tarafsız kalması, emperyalizme objektif olarak güç verme yanında, bazı ulusal ve sosyal kurtuluş hareketlerini de olumsuz yönde etkileyerek onları, pasifist-reformist konuma sürükleyebilmektedir.

Metropol ülkelerdeki sosyalist hareketler ise, savaş sonrasında bugüne, hâlâ toparlanamamış ve ideolojik keşmekeşin içinde, hepten reformizmin batağına saplanıp kalarak, dünya genelindeki sosyalizm mücadelesinin çok gerisine düşmüşlerdir. Bu güçlerin birçoğu bugün burjuva ideolojisine tam bir teslimiyet içerisinde. Gerçek anlamda varlıkları ile yokluklarının tartışılacağı bir konumdadırlar. Buna karşın, metropol işçi sınıfı, emperyalizmin krizine bağlı olarak işçi aristokrasisinin eski refahını kısmen yitirmesi yüzünden, zaman zaman hareketlenmekte, ekonomik, sosyal ve demokratik hakları için direnişler koymakta, emperyalizme bazen korkulu rüyalar gördürebilmektedir.

Kısaca, günümüz dünyası iki kutupludur. Bir cephesinde emperyalizm, diğer cephesinde tüm sosyalist güçler, dünyanın ezilen ve sömürülen halkları ile metropol emekçi yığınları vardır. İçinde bulunduğumuz emperyalizmin III. Bunalım evresinde, emperyalistler koma halindeyken, bu evrenin tüm ilişkilerine yön veren, tüm çelişkilerini belirleyerek kendine bağımlılaştıran güç, ulusal kurtuluş savaşlarıdır. Her ne kadar emperyalizm, can çekişmesine paralel olarak, saldırganlığını artırsa da, ulusal kurtuluş savaşlarını önleyemiyor. Aksine ulusal kurtuluş savaşları her budanışından sonra, daha gür çıkan ve çok çabuk büyüyen bir karakter izliyor.

Emperyalizm; bilimi, tarihin kendisi hakkında verdiği hükmü zorluyor, tersine çevirmek istiyor. Ama bunu asla başaramayacak, ulusal kurtuluş savaşları, onu er ya da geç tarihin çöp sepetine buruşturup atacaktır.

II-SAVAŞ SONRASI KAPİTALİST DÜNYADA DEĞİŞEN İLİŞKİ VE ÇELİŞKİLER

1-EMPERYALİZM CEPHESİNDE ZORUNLU DEĞİŞMELER

A-Emperyalistler Birliğe Zorlanıyor

Savaştan yenilgiyle çıkan Alman, Japon ve İtalyan emperyalistleri, ellerindeki pazarları kaybederken, kapitalist dünyanın yeni efendisi ABD emperyalizmi olmuştu. Her savaş galibinin yaptığını, kapitalist dünyanın tüm işleyişine damgasını vurarak ABD emperyalizmi de yapacaktı. Nitekim, savaşı izleyen günlerde pazarların yeniden bölüşümüyle, uluslararası anlaşmalar ve geliştirilen yeni kurumlarla, sömürü çarkları ABD emperyalizminin askeri, ekonomik ve siyasi açıdan mutlaka üstünlüğünü yansıtacak şekilde yeniden düzenlenirken, yeni dengelere dayalı yeni bir kapitalist dünya kuruluyordu.

Ancak asıl önemli olan, her an bozulmaya hazır ve sürekli istikrarsız bir niteliğe sahip bu denge değildi. Zira, emperyalist kapitalist dünyada kurulan her denge, değişen ekonomik, mali, siyasi ve askeri güçlere koşut bir dengesizliğin ve yeni dengelere doğru yol alışı bir başlangıcıdır. Kaldı ki, gizli savaş zamanında olsun, sıcak savaş yıllarında olsun, bu çelişki ve onun üzerinde yükselen ilişkiler, kendini durmamacasına yeniden üretiyordu.

Dengesiz ve sıçramalı gelişimin bir sonucu olarak, emperyalist tekeller arasında rekabetin derinleşmesi ve pazarların Paylaşımının yeniden gündeme gelmesi kaçınılmazdı. Dolayısıyla pazarların Paylaşımı sorunu başkalarının

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

pazar talebine karşı eldekilerin korunması veya yeni pazarlar kazanmak sorununa, sürekli olarak gelip dayanıyordu.

Gerçi savaş sonrası ABD emperyalizminin, sistemin liderliğine yükselmesinde, savaş önemli bir dönüm noktası olsa da savaştan çok önceki yıllarda ortaya çıkan gelişmeler, başlıca rolü oynamıştı. ABD emperyalizmi savaştan çok önce ekonomik, siyasi ve askeri açıdan önemli ölçüde güçlenmiş, sistem içi güç dengelerini zorlamaya ve yeni pazarlar talep etmeye başlamıştı. 1930'lu yıllara yaklaşıldığında, ABD'nin sömürgelere yaptığı meta ihracı ile, hammadde ve mamul mal ithalatı arasında, ihracat yönünde olmak üzere muazzam bir dış ticaret fazlası vardı. Sömürge halkların ilğine kadar sömürülmesi ile elde edilen bu kârlar, çok büyük meblağlar tutuyordu. Sermaye fazlasına yatırım alanları bulunmalıydı. ABD emperyalizminin yükselişi, Alman ve Pasifik'te hızla gelişen Japon emperyalistleri ile rekabeti, emperyalistler arası çelişkileri hızla derinleştiriyordu. İngiliz emperyalizminin gerilemesiyle oluşacak boşluğun doldurulması hesapları yapılırken, emperyalistler arası çelişkiler kendi ekseninde yeniden zorlanıyordu. Özellikle, 1929 bunalımında, emperyalistler arasındaki güç dengeleri önemli oranda değişmeye başlamış, 1940'lara gelindiğinde, çelişkilerin sıcak savaş dışı yöntemlerle çözümü tıkanmış, tam bir kördüğüm halini almıştı. Avrupa ve Pasifik'te, savaş rüzgarları esiyordu.

I. Emperyalist Savaşın dehşetini yaşamış Avrupa halklarını, yeni bir savaşa hazırlayabilecek zamanı kazanmak için emperyalist hükümetler, olmadık manevralara, sahte barış girişimlerine başvurmuşlardı. Bütün amaçları daha çok sömürü ve daha fazla pazar olan emperyalist ülkeler, aralarındaki bu çelişkinin çözümünde savaş dışı yolları zorladıkları sürece, çelişkinin daha da derinleşmesi ve sistemin krizini tam bir çözümsüzlüğe doğru götürmesi, kaçınılmaz hale gelmekteydi. Emperyalist ülkeler barış masasına ancak galipler ve mağluplar olarak oturabilirlerdi.

"Başarıya giden her yol mübahtır" anlayışının ruh verdiği kapitalizm, rüşvet, adam kullanma, mafyavari hesaplaşmalar, casusluk, şantaj ve gayri-ahlaki her türden yolu kullanabiliyordu. Zira, hiçbir emperyalist güç, elindeki pazarlarından gönüllü olarak vazgeçmediği gibi, tam tersine elindeki bütün olanaklarını, askeri, ekonomik ve siyasi güçlerini sonuna kadar seferber edecekti. Ancak, savaş yoluyla karşısındaki gücün teslim alınması, geçici olarak, kısmen istikrarlı yeni dengeler kurulması söz konusu olabilirdi. 1940'lara kadar iyiden iyiye kördüğüm haline gelen bu çelişkileri çözmek için devreye sokulan II. Paylaşım Savaşı, yeni güç dengelerini ABD hegemonyasında oluşturan, tam bir hesaplaşma halini aldı. Topraklarına tek bir bomba düşmeden savaşın galibi olan ABD, diğer emperyalist ülkelerin pazarlarına el koymakla kalmadı, savaşın yıkımını yaşayan Avrupa ülkelerinin kendi iç pazarlarında dahi, "Avrupa'nın imarı" adı altında söz sahibi oldu.

"Amerika Amerikalılardır" diyen Monroe'nin hayali, yaklaşık yüz yıl sonra "Kapitalist dünya ABD'nindir" diyeşiyle gerçekleşiyordu. "Latin Amerika'nın Kesik Damarları"nda Eduardo GALEANO'nun verdiği rakamlara göre, Latin Amerika ülkeler pazarının savaştan önce 1/5'ine sahip olan ABD, savaş sonrasında 3/4'ün ele geçirmişti. Savaş öncesi Ortadoğu petrol rezervlerinin %72'si İngiltere, %19'u ABD'ce kontrol edilirken, yeni süreçte bu oran ABD lehine, %59'a %29 oranında değişmişti. İngiltere'nin, Türkiye ve Yunanistan'ın vesayetini 1947'de ABD'ye devretmesi yetmedi, Uzakdoğu, Ortadoğu ve Afrika'daki birçok sömürgesinden de çekilmek zorunda kaldı. Öte yandan 1961 yılında, büyük ABD şirketlerinden 460 tanesinin, Avrupa'da ya bir kolu, ya da kendi kontrolünde ortaklığı olduğu açıklanırken, 1985'te bu sayı 700'e ulaşacaktı. İngiltere otomotiv endüstrisinin yarısından fazlası, Almanya'da tüketime sunulan petrolün %40'ını, Fransa'da telefon, telgraf ve elektronik araç pazarının %40'tan fazlasını artık ABD şirketleri kontrol eder hale gelmişti. Daha genel bir hesapla ABD tröstlerinin 1960 yılında, yalnız ülke dışı üretimi ABD ve SSCB'den sonra dünyada 3. büyük kapasiteye sahipti.

O bir zamanların üzerinde güneş batmayan imparatorluğu, II. Emperyalist Savaş sonrası yerini ABD'ye bıraktı. Cizvit papazlarının güneş ülkesini L.Amerika'da aradığı günler geride kalmıştı. Burjuvazi İngiltere'yi sömürge imparatorluğu haline getirdiğinde, denizasını sömürgelerden akan zenginliklerle, Britanya'yı "üzerinde güneş batmayan imparatorluk" olarak nitelemişti. Koloni valilerinin, askerlerin çizmeleri ve süngüleri altında inleyen sömürge halkları, köle gibi çalıştırılırken Londra'daki şirket merkezlerinde, bu sömürgelerden akan kârlarla bir zamanlar kendinden geçen kapitalistler, cennette yaşadıkları büyüüne kapılmışlardı ve hep böyle süreceğini sanıyorlardı. Fakat kapitalizmin dengesiz ve sıçramalı gelişim yasasının acımasızca işlemesi sonucu iç çelişkiler derinleşirken, İngiliz burjuvazisi açısından cennette yaşadıkları büyüü, giderek cehennem azabına dönüşmeye başlamıştı çoktan. Önemli olan mevcut durum değildi. Her an gündemde olan pazar talebi, rekabet ve çelişkilerin yön verdiği ilişkilerin, yeni dönemde nasıl şekilleneceğiydi önemli olan.

II. Paylaşım Savaşı'ndan çok önce LENİN, bu ilişkinin şekillenişini şöyle ifade etmekteydi:

"... Kapitalist sistemin gerçeklerine göre hangi biçime bürünürse bürünsün, ister bir emperyalist grubun bir başkasına karşı birleşmesi, ister bütün emperyalist devletleri kucaklayan genel bir ittifak biçiminde olsun (...) ittifakları, kaçınılmaz olarak, savaşlar arasındaki dönemlerin 'mütarekeleri' olmaktan başka anlam taşımamaktadır. Barışçı ittifaklar, savaşları hazırlar ve savaşlardan doğar; tek ve aynı temel üzerinde, dünya siyasetinin ve dünya ekonomisinin emperyalist bağlantı ve ilişkileri temeli üzerinde barışçı olan ve barışçı olmayan savaşımın alması biçimlerini yaratarak, biri ötekini koşullandırır." ("Emperyalizm", s. 144-145, Bölüm IX)

Savaşlardan doğan ve savaşlara zemin hazırlayan barışçıl ittifaklar ve ilişkiler, tek ve aynı temel üzerinde

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

sürüyordu. Dünya ekonomisindeki denge politikası, emperyalist bağ ve ilişkiler temeli üzerinde, diğer bir ifade ile, emperyalist ilişkilerin niteliği gereği, çelişkileri ve bunalımı derinleştirmekten başka yönü olmayan, barışçıl yol tıkandığı noktada da yeni bir savaşla süren, sarmal bir gelişim seyri gösteriyordu... Ancak savaş sonrası koşullarında bu sarmal gelişim sürecek miydi, yoksa başka bir ilişki sistemi mi devreye girecekti?

Emperyalistlerin kendileri de şaşıyordu, tarihin kaydettiği en büyük kent yıkımlarından, Hiroşimalardan, Kamikaze saldırılarından sonra, nasıl tekrar süngüleri kınına sokarak, kavgayı yumuşatmak zorunda kalmışlardı? Kendi iradelerine bağlı olmadığını da az çok sezebiliyorlardı. Çünkü gündemdeki nesnel koşullar, zorunlu olarak kendi iradelerine bağımlı gelişmeyen, aralarındaki bu ilişkilere de yön veriyordu. Emperyalizm bu koşullardan soyutlandığında, kuşkusuz iradesini açık savaş doğrultusunda kullanacağı gibi, son derece mantıklı bir sonuca varmamız gerekirdi. Nitekim bugün, Marksizmden sapma birçok akım, sorunu böyle değerlendirmektedir. Oysa bu, LENİN'in ifade ettiği gibi, dış koşullardan tamamen soyutlanmış laboratuvar koşullarında bir emperyalizm düşünülduğünde mümkündür.

Oysa, soruna ML açısından yaklaştığımızda, savaş sonrasındaki koşulların, emperyalist pazar sorununu savaş yoluyla çözüme imkanını ortadan kaldırdığını görmek, pek o kadar zor değil. Pazarlarının alabildiğine daralmasına ve çelişkilerinin daha da derinleşmesine rağmen, emperyalizm, iç çelişkilerini savaş dışı yöntemlere dayanan ittifaklar yoluyla çözüme çabasını sürdürmek zorundaydı. Bu da onu, zorunlu olarak entegrasyona götürdü.

Entegrasyon asla emperyalistler arası çelişkinin yumuşaması değildi. Tam aksine çelişkiler, daha da derinleşirken, emperyalizmin krizi her geçen gün daha fazla artmaktaydı. Özellikle 1960'lardan itibaren Avrupa ve Japon emperyalistlerinin, ABD emperyalizmini geriletmelerine ve 70'lerden sonra kapitalist sistemde ABD'nin ağırlığını koruması yanında güçlü bir merkezin oluşmasına ve doğal olarak yeni gelişen güçlerin pazar talepleriyle, ABD emperyalizminin pazarlarını koruma mücadelesinin, çelişkileri alabildiğine derinleştirmesine rağmen, bu birbirlerinin ceplerine el atma politikası, daha derin çözümsüzlüklere doğru gitme pahasına varlığını korumaktaydı.

Niçin?

Emperyalizmi buna mahkum eden neydi?

LENİN, "ya savaşlar devrimlere yol açar, ya da devrimler savaşları engeller" demekteydi yıllar önce. Bugünkü durum LENİN'in bu öngörüsünün tam anlamıyla ifadesini bulmasından başka bir şey değildir.

Emperyalizm I. Paylaşım Savaşı'nda dünya pazarlarının 1/6'sını kaybetmişti. Bu, I. Paylaşım Savaşı'nı sona erdirmiş, ama yeni bir Paylaşım savaşı engel olamamıştı. Keza, II. Paylaşım Savaşı da pazarların 1/3'ünün kaybedilmesine yol açmış ve emperyalizmin karşısına, proletaryayı temsil eden büyük bir güç dikmişti. Dünya halklarından ve proletaryasından yediği bu güçlü darbeler, emperyalizme, gündemi tek başına belirleyemeyeceğini, kendi iç çelişkilerine yön verirken, devrimlerin gücünü hesaba katması gerektiğini öğretti.

Devrimler durmuyordu. Dünya halkları her geçen gün emperyalizme karşı yeni bir isyan ateşi yakıyor, ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleriyle emperyalizm arasındaki çelişki, tedricen ezilen halklar lehine çözülüyordu. Yani, yeni devrimler emperyalizmi, iç çelişkilerini savaşla çözüme yönteminden daha da uzaklaştırıyor, olanaksız hale getiriyordu. Böylece II. Paylaşım Savaşı sonunda dünya genelinde yeni güç dengeleri oluştu. Bu, emperyalizmin genel bunalımı açısından da yeni bir evreydi. Zira emperyalistler arası ilişki ve çelişkiler biçimsel değişikliğe uğramış, bu evrenin kendi iç gelişmelerine göre yeniden biçimlenmişti.

Evet, emperyalizm bundan böyle yeni bir bunalım evresine; III. Bunalım Dönemi'ne girmişti. Bu gerçekler, emperyalizmin iç ilişkilerini, kendi aralarındaki çelişkilerin şiddetine göre değil, artık dünya halklarının kurtuluş mücadeleleri ve sosyalist güçlerle arasındaki çelişkiye göre belirlemek zorundaydı. Bunun da tek yolu, aralarındaki çelişkilerin derinleşmesine ve kıran kırana rekabet etmelerine rağmen, entegrasyonu sürdürmeleri ve bu temelde yeni ilişkiler sistemi yaratmalarıydı.

"Kapitalistler ve devletler arasındaki geçici anlaşmalar elbette mümkündür. Ne üzerine anlaşılır? Sadece Avrupa'daki sosyalizmin nasıl ezileceği, soyulan sömürgelerin ortaklaşa nasıl muhafaza edileceği üzerine" diyen LENİN'in yıllar önce söylediklerini doğrularcasına, emperyalistler, III. Bunalım Dönemi'nde ortaya çıkan koşullar değişmediği sürece -ki tarihsel sürecin yönü bu değişimin emperyalizmin daha da aleyhine gelişeceğini gösteriyor- sosyalizmin gücü ve ulusal kurtuluş savaşları karşısında, sömürgelerini muhafaza etmek için kendi aralarında gizli savaş yöntemlerini sürdürmek zorundaydılar.

Emperyalistleri III. bir dünya savaşından caydıran etkenlerden biri de, nükleer silahların gelişimi ve savaş araçlarının ulaştığı olağanüstü tahrip gücüydü. Bu silahın sosyalist güçlerde de varlığı ve kullanılması durumunda kendilerini de yok edecek bir sonucu hesaba katmak zorundaydılar. Teknolojik gelişim emperyalistleri topyekün bir Paylaşım savaşını göze alamaz hale getirmişti.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

İşte bunların sonucu olarak III. Bunalım Dönemi'nde emperyalizm, kendi iç çelişkilerinin çözümünde Paylaşım Savaşı'nı bir köşeye bırakarak, sömürgeleri açık savaş dışı yöntemlerle (entegrasyon) paylaşacak ve koruyacak, iç ilişkiler sistemi yaratmak zorundaydı artık. Zorunlu entegrasyon, bu ilişkiler sisteminin ifadesi olarak şekillendi ve buna uygun yeni uluslararası kurumlar oluştu. NATO, IMF, OECD, Dünya Bankası, GATT, AET... vb. bu kurumların başlıcalarındandır.

Kriz döneminde, emperyalistler arası rekabet bir anlamda bu kurumlarda etkinlik mücadelesi olarak devam etmekteydi. Bu kurumlar sistemin bütünü açısından tehlike arzeden konularda ortak karar alarak, tutum belirlediği gibi aynı zamanda, emperyalistlerin kendi aralarındaki güçler dengesini, çelişkili birliği de ifade etmekteydi. Çelişkiler derinleştikçe ve güçler dengesi değiştikçe, ya kurumlardaki etkinlik oranları değişiyordu, ya da kimi kurumlar parçalanarak yerlerini yeni ilişkilere uygun kurumlara bırakıyorlardı.

Ancak, emperyalistler asla tek bir vücut gibi hareket edemeyecekti. Bu onların doğasına aykırıydı. Bugün zorunlu olarak biraraya gelseler de, ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleri karşısında, tüm güçlerini birleştirmeye çalışsalar da, bu çelişik birlikleri eninde sonunda dünya halkları karşısında tuzla buz olacaktı. Çünkü gerici sınıfların ve güçlerin hiçbir kutsal ittifakı ebedi olmamıştı ve bundan sonra da olmayacaktı.

B-Emperyalist Ekonominin Askerileşmesi

II. Paylaşım Savaşı sonrası emperyalizm, insanlık tarihinin en büyük silahlanma programını başlatırken, özellikle ABD, ekonomisini olağanüstü boyutlarda militarize ediyor ve giderek diğer emperyalist ülkelerin de katılımıyla silahlanmasını artan ölçülerde büyütüyordu.

"Hür dünya"yı yutacak komünizm karşısında, savunmanın güçlendirilmesinin propaganda edildiği 'soğuk savaş'la, işsizliğe çare vb. demagogileriyle meşrulaştırılmaya çalışılan militarist ekonomi, emperyalist merkezlerde açığa çıkan büyük sermaye fazlasının eritilmesi politikasının sonucuuydu. Sermaye birikiminin büyüklüğüne karşılık, pazarların daralması, yeni koşullarda sermaye fazlasının yatırıma dönüştürülmesini engelliyor, kapitalist ekonominin ve artı-değer sömürüsünün can damarı olan sermaye dolaşımının önünü tıkıyordu.

Temel yasası daha çok kâr olan tekелci burjuvazi silah sanayiinin sürekli pazar niteliği, yüksek teknolojinin sağladığı tekелcilik hakimiyeti, kâr oranının yüksekliği gibi nedenlerle elindeki sermaye fazlasını, ekonomisini askerileştirerek eritmeye çalışıyordu. Böylece sermaye dolaşımının emekçilerin tüketim sorunuyla bağının ortadan kaldırılmasıyla, doğrudan devletler düzeyinde bir pazara yönelmiş oluyordu. Bu durum, II. savaş sonrası en büyük sermaye fazlasına sahip olan ABD'nin, hummalı silahlanma gayretinde kendini en yalın biçimde ortaya koymaktaydı. Sovyet Bilimler Akademisi bulgularına göre ABD II. Paylaşım Savaşı sonrası, tüm kapitalist ülkelerin yaptığı silah harcamasının ortalama 3/4'ünü yapıyordu (Ekonomi Politikasının Temelleri). Bu ise, devletin silah ve askeri malzeme üretimiyle, ABD yatırım malları sanayiinin toplam üretiminin %20-50'si oranında bir pazar yaratarak, ekonomik dalgalanmaları hafifletmeye çalışmasından başka bir şey değildi.

Böylece, yıldan yıla demode olan silahları geliştirerek, yeniden üretmek için muazzam araştırma-geliştirme harcamaları yapan emperyalistler, bilim ve teknolojinin en son buluşlarını silah sanayiinde kullanıyordu. ABD'de bilimsel araştırmalara ayrılan kaynakların %70'i Yıldız Savaşları gibi projelerin geliştirilmesi için, laboratuvarındaki askeri harcamalara gitmekteydi. Silah tekelleri ile, Pentagon'u ve diğer devlet kurumlarını birbirinden ayırmak, en küçük birimlerine dek iç içe geçtiklerinden olanaksızdı. Örneğin CIA, ABD'deki silah tekelleri için müşteri bulan ya da diğer emperyalistlerin silah tekellerinin tekerine çomak sokan birtakım işlevleri de yerine getirirken, uluslararası silah kaçakçılarının CIA ile olan bağlantıları, hatta ülkemizde MHP-mafya ilişkileri içinde adı pek çok geçen Frank TERPİL gibilerinin de, doğrudan CIA ajanları oldukları ayyuka çıkıyordu. Denilebilir ki, silah tekelleriyle emperyalist devletler ve devletlerin gözetimindeki her türden gayri-meşru kurumları iç içe geçmişti ve bu da tekелci devlet kapitalizminin alabildiğine gelişmesini beraberinde getiriyordu. Emperyalist devletlerin bakanları, başbakanları ya da ABD'de olduğu gibi başkanları, silahları pazarlayan birer satıcı olmaları yanında, çoğunlukla silah tekellerinin temsilcileriydiler. Öte yandan devletle iç içe geçen silah tekelleri bu yolla uluslararası politikaya girerken, ona önemli ölçüde yön vermeye de başlamış ve emperyalizmin saldırganlığı günden güne artmıştı.

Olağanüstü boyutlarda kârlar elde eden, dolayısıyla siyasal güçlerini son derece etkinleştirerek, soğuk savaşın bitmesini istemeyen silah tekelleri, geçmişte, ABD ile Sovyetler arasında en üst düzeyde yapılan zirveyi (EISENHOWER ile KRUSHCHEV-1960 Paris Zirvesi) sabote etmek için Başkan'ın bilgisi dışında Türkiye'nin de rol oynadığı U-2 olayını dahi yaratabilmişlerdi.

Hep canlı tutulan Avrupa'da 'Sovyet tehdidi' propagandasıyla, hiç bitmeyen bölgesel savaşlarla, dünya halklarının başkaldırısını boğmayı amaçlayan katliamlarla, silahlanma her düzeyde körüklenmiş, silah ticareti korkunç boyutlara varmıştı. Emperyalizmi sömürge ülke devletlerine daha çok silah satabilmesi için, ülkemizde de ayyuka çıkan Lockheed gibi uluslararası rüşvet olaylarının meşrulaştığı yöntemler kullanılıyordu. Emperyalist ekonominin askerileştirilmesi ve sonuçlarına ilişkin Fidel CASTRO'nun şu çarpıcı sözlerinden de bir fikre varabiliriz:

"Silahlanma yarışının doğrudan maliyeti II. Dünya Savaşı'ndan beri en inanılmaz tutarı, 6 trilyon doları aştı. Bu, pratikte 1975'teki dünya toplam brüt ulusal ürününe eşittir. BM verilerine göre, 1980'de dünya askeri harcamaları, Afrika ile Latin Amerika'nın o yılki toplam brüt ülke içi ürününe ve bütün dünya ürün ve hizmet üretiminin %6'sına eşit oldu." ("Dünya Bunalımı", s.213)

Bunlara karşı, Latin Amerika ve Afrika'nın, dünyada açlığın kol gezdiği bölgeler olduğu düşünülürse, emperyalist sömürünün III. Bunalım Dönemi'nde ne kadar vahşi bir hal aldığı, daha iyi anlaşılacaktır. Yine Fidel CASTRO Dünya Bunalımı adlı kitabında silah ticaretinin 3/4'e yakınının 1980 yılı itibarıyla sömürge ve diğer azgelişmiş ülkelerce yapılan silah ve savaş gereçleri dışalımından oluştuğunu da belirtiyordu.

Bu, emperyalist ülkelerde ve sömürgelerinde, daha çok yoksullaşma, daha çok açlık, ama daha çok silahlanma şeklinde süren III. Bunalım Dönemi'nin en trajik paradoksuydu. Evet, madalyonun bir yanında maliyeti ulusal gelirlerle ölçülen "savaşan şahin"ler, "Phantom"lar, füze sistemleri varken, öte yanında, savaş dönemi gibi vergiler yoluyla silahlanmanın yükünü çekmek zorunda kalan ve tam bir çöküşü yaşayan geniş yığınlar vardı...

Tüm bunların siyasal plana yansımaları ise, ekonominin militaristleşmesine koşut olarak, stratejik planda çöken emperyalizmin, taktik planda gücünü ve saldırganlığını arttırmasıydı. En küçük anti-emperyalist kıpırdanmaları kan ve ateşle bastırmaya çalışması, emperyalist çıkarlarını zedeleyenler kim olursa olsun, Libya kentlerine bomba yağdırılmasında olduğu gibi askeri operasyonlar düzenleyerek, kendini hiçbir uluslararası hukuk kuralıyla sınırlamadan sürdürdüğü bu tür saldırılarında en yalın haliyle görülebiliyordu.

Kuşkusuz emperyalizmin muazzam savaş sanayii ve saldırganlıkları, ne kapitalist sermaye dolaşımının zaafalarını yok edecek, ne pazarlarının daralmasından doğan kısır döngünün önüne geçebilecek; ne de ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerinin zaferini engelleyebilecektir. Bulacağı geçici her çözüm ise çıkmazını derinleştirmekten ve çöküşünü geciktirmekten başka bir sonuca asla yolaçmayacaktı. Biri ne kadar kesinse, diğeri de aynı matematiksel kesinlikle kaçınılmazdır.

C-Değişen İlişkilere Yeni Kurumlar

Emperyalizmin III. Bunalım Dönemi'nde emperyalistler arası genel bir savaşın emperyalistlere bir şey kazandırmayacağı, aksine çok şey kaybettireceği ortaya çıktı. Emperyalistler savaş yerine entegrasyonu seçmek durumundaydılar.

II. Paylaşım Savaşı'nın sonuçlanmasının öngününde doların krallığı ilan edilip, kapitalizmin başkenti Londra'dan New York'a taşınınca, ABD emperyalizmi, yeni duruma uygun kurumlarını oluşturmakla işe başladı.

Yıkıma uğrayan Avrupa ülkeleriyle, yıkılmaya yüz tutan sömürge ülke ekonomilerini uzun vadeli düzenleme işini Dünya Bankası üstlendi. Bretton Woods para sistemiyle birlikte oluşan IMF ise bir müfettiş gibi çalışacaktı. Dünya Bankası neyin, nerede, nasıl üretileceğini kararlaştırırken, paranın değerinden ücretlerin saptanmasına dek günlük ekonomik politikayı ise IMF belirleyecekti. Yeni-sömürgeler önce Dünya Bankası'nı tanıdılar, ardından IMF'yi. En açık Amerikan uşakları dahi IMF'nin baskılarından, dayatmalarından yakınır oldu. Emperyalist sömürü çarkının genelkurmayı olan bu iki örgüt, çantalarında taşıdıkları en uygun sömürme koşullarını, bu ülkelerin ekonomilerini düze çıkaracak "istikrar programları" adı altında sunarken, bunu yeni-sömürgelere götüren kontrolörleri ise "iyi niyet heyetleri" olarak lanse ediliyordu. Gerçek maliye-ekonomi bakanları onlardı. İstedikleri kurumu inceliyor, yerine getirmesini istedikleri emirlerini bildiriyorlardı.

Emperyalistler dünyayı paylaşmışlardı ama, birbirlerinin egemenlik alanlarına girmekten de geri kalmıyorlardı. Avrupalı emperyalistlerin Latin Amerika pazarlarını zorlamalarına, ABD, Kuzey Afrika ve Ortadoğu pazarlarına girerek cevap veriyordu. Pazar ihtiyacının doğurduğu rekabet ile oluşan çelişkileri çözmek, ticari sorunları belli esaslara bağlamak ve düzenlemek için Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT) kuruldu. GATT, ticaret hadlerini, kotaları belirlerken, "Zenginler Kulübü" olarak da bilinen İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) emperyalistler arası ekonomik sorunları çözmek amacıyla kurulmuştu. 1974'de petrol krizi sonrası oluşturulan Uluslararası Enerji Ajansı, emperyalist ülkelerin Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) karşısındaki tavrını belirleyen bir üst organdı.

Yalnızca tüm emperyalist ülkelerin katıldığı örgütler yoktu. Bölgesel çıkar birliğine dayalı ekonomik-siyasi kurumlar da kuruldu. II. Paylaşım Savaşı'ndan sonra artan ABD hegemonyasına karşı güçlerini birleştirmek ve dar alan pazar sorununu, iç pazarlarını karşılıklı birbirlerine açarak hafifletmek amacıyla oluşturulan AET, ekonomik komiteleri ve parlamentosuyla siyasi, ekonomik bir örgüttü.

Emperyalistler siyasi ve askeri planda da birlikler kuruyorlardı. Örneğin askeri olmasının yanında, siyasi bir işlev de taşıyan NATO, sosyalist sisteme karşı bir saldırı örgütü olmakla birlikte, yeni-sömürgelerdeki ulusal kimlikli orduları yönlendiren bir kurumdu aynı zamanda.

Emperyalistlerin uzun süreli bunalımlarını, ani şok kriz evrelerini ve bunlarla orantılı artan çelişkilerini çözmek Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

üzere, en üst düzeyde oluşturdıkları kurum ise "Yediler Zirvesi"ydi. "Doruk Toplantısı" adıyla bilinen Yediler Zirvesi entegrasyon politikalarının en somut ürününden başka bir şey değildi. Bu platformda biraraya gelen yedi emperyalist devlet, ekonomik, siyasi, askeri vb. tüm alanlarda, sorunları tartışıyor, ulusal kurtuluş hareketlerine ve sosyalist sisteme karşı strateji belirliyorlardı. Bir bakıma "emperyalist enternasyonal" haline gelen doruk toplantıları, ezilen dünya halklarının kaderinin çizildiği bir organ görünümündeydi.

Gelişen dünya, birbirine nükleer bomba atanları, kentlerini binlerce uçakla yerle bir edenleri, eski düşmanları 'dost' yapmıştı! Eskiden post kavgasında birbirlerini yiyen bu aç kurtların şimdi post kavgasını bir yana bırakıp aynı masada bu defa, "dostça" aynı post için pazarlık edeceklerini kim bilebilirdi? Emperyalistler dünyaları küçüldükçe birbirlerinin dizi dibinden ayrılmaz oluyorlardı. Dünyanın hepten küçülüp kendi denizlerinde boğulmalarını önlemeliydiler! Ve yalnızca emekçilerin başkaldırısı, onları böylesine biraraya getirebilirdi. Halkların kahredici isyanı, kendilerinden çalınan lokmaları emperyalistlerin boğazlarına tıkadıkça, daha fazla birbirlerine yaslanma ihtiyacı duyular. Bunun siyasal literatürdeki adı entegrasyondur.

2-YENİ-SÖMÜRGEÇİLİK

II. Paylaşım Savaşı öncesi, emperyalist sömürgeciliğin temel işleyişi, sömürge ülkelerin hammaddelerini, gıda maddelerini, madenlerini kısaca yeraltı ve yerüstü zenginliklerini yağmalayarak emperyalist ülkelere aktarmak ve aşırı kârlar sağlamaktı. Manchester fabrikaları Hindistan pamuğu ile çalışıyor, Küba'nın şeker kamışı Amerikan rafinerilerinde şeker haline geliyor, Brezilya kahve ülkesi olarak anılıyordu. Bu da uluslararası kapitalist sistemde, tarım-hammadde bölgeleri (sömürgeler) ve sanayi bölgeleri şeklinde bir işbölümü yaratmıştı.

Böylesi bir sömürge ilişkisi, ancak doğal kaynakların ve tarım alanlarının doğrudan denetimini ve bunlar üzerinde ilksel etkinlikleri gerçekleştirecek sermaye yatırımlarını gerektiriyordu. Bu nedenle emperyalist sömürünün ikame edilmesi ve devamı için, sömürge ülkeleri sadece mali ve ekonomik açıdan ipotek altına almak yetmiyordu. Eşit olmayan değişim için, tüm gümrük duvarlarının kaldırılması, doğrudan yatırım yapılan tarım, maden ve ulaşım alanlarının güvence altına alınması, dış pazara bağlanan ve doğal kaynakları buralara kadar ulaştıracak ticaret merkezleri ve ulaşım ağlarının sağlıklı işletilmesi vb. uygulamalar için, sömürge ülkelerin doğrudan siyasi ve askeri denetim altına alınması zorunluydu. Oysa yeni koşullar bunları olanaksız kılıyordu. Emperyalizm ülke ekonomisini, doğrudan askeri işgale gerek duymadan, denetim altına almak ve sömürü ilişkilerini sürdürmek zorundaydı.

Üretici güçlerin gelişimi ve sermayenin ileri boyutlarda yoğunlaşması, bu olanağı kendiliğinden yaratmıştır. Emperyalizmin böyle bir ilişki sisteminin yaratılmasında, özellikle ABD'nin Latin Amerika ülkelerine yönelik sömürge ilişkilerinde, bunun ilk verileri daha II. Paylaşım savaşı öncesi ortaya çıkmıştı. Diğer emperyalist ülkeleri geriden takip eden ABD kapitalizmi, emperyalizm döneminin ilk pazar savaşı olan ABD-İspanya savaşından zaferle çıktıktan sonra, eski İspanyol sömürgelerine, 'hürriyet', ve 'bağımsızlık' demagojileriyle giriyordu. Ve insanlık tarihine "Filipin tipi demokrasi" ibaresiyle geçen önemli mevziler tutabiliyordu. Bu, o koşullarda, geçici bir taktik olarak ortaya çıkmış ve ABD emperyalizmi sık sık açık işgallere başvurmak zorunda kalmışsa da, II. Paylaşım Savaşı sonrasında yeni koşulları altında, yeni ve organize bir sistem olarak kendini gösterdi.

Artık emperyalizm, eski sömürgelere görünüşte bağımsızlık tanırken, yabancı sermaye, "ithal ikameci" ve "ulusal sanayileri destekleme" adı altında buralara giriyordu. Bu durum sadece eski sömürge ülkeleri değil, emperyalizmden kurtulmuş ülkeleri de yeniden egemenlik altına alacak en sinsi sömürgecilik sistemi olarak şekillenmişti. Bağımsızlığın bir bayrak ve ulusal marş olarak anlaşıldığı bu sistemde amaç, sadece sömürge ülkelerin doğal kaynaklarını emperyalist ülkelere aktarmak değil, aynı zamanda, ülke içinde cılız, hatta montaj sanayi yaratmak, iç pazarı genişletmek ve sömürge ülke halklarının ucuz işgücünden yararlanarak daha pervasız bir sömürüyü hayata geçirmekti.

Böylece emperyalizm, hem ulusal kurtuluş bilincini çarpıtmak, hem pazarlarını genişletmek, hem de sömürge ülkeleri daha çok sömürmek ve talan etmek için yeni bir ilişkiler sistemi yaratmış oluyordu.

1945-50'lerden itibaren geliştirilen yeni-sömürgecilik, sömürge ülke halkları açısından özünde hiçbir şey değiştirmemişti. Oysa yeni-sömürgecilik, büyük propaganda kampanyalarıyla ikame ediliyordu. Marshall ve Truman yardımlarıyla sömürge ülke halklarının makus kaderine son verilecekti (!) Emperyalizm sömürge ülke halklarına refah bahşeden, uygarlık götüren, demokrasi taşıyan, bağımsızlık veren sahte bir kisveye bürünmüştü. Dünyanın dört bir yanında, fırsatlar ülkesi Amerika'nın minyatürleri "Küçük Amerikalar" yaratılacaktı. Sömürge ve geri bırakılmış ülkelerin egemen sınıfları, bu politikayı büyük bir şevkle desteklerken; ülkemizde olduğu gibi o yıllarda "Amerika, Amerika" nakaratlı tangolar radyolardan günde birkaç kez çalınıyor, sinemalarda gösterilen Hollywood filmlerinde, "yaşam standardının en yüksek olduğu Amerikan yaşamı"na hayranlık ve öykünme yaratılıyor, Missouri ziyaretleri uşaklık için can atan egemen sınıflarca tam bir rezalete çevriliyordu. İşbirlikçiler ortak olacakları sömürgeci sermayeyi törenlerle karşılıyor, ülkelere ve halklarına ihanetlerini en açık biçimde gözler önüne seriyorlardı. Oysa emperyalist sermaye, sömürge ve geri bırakılmış ülkelere yalnızca daha çok bağımlılık, daha çok sefalet, yıkım, baskı, zulüm getiriyordu.

Emperyalizm açık işgale son vermekle ve sermayenin yeni biçimlerini etkin bir tarzda devreye sokmakla, göstermelik olarak siyasi bağımsızlık tanıyor, ama ön kapıdan çıkarken, kendini gizleyerek daha güçlü bir biçimde arka kapıdan giriyordu. Avrupalılara "sahip" diye hitap eden Hintli için, "emriniz senyör" sözünden kurtulamayan Meksikalı için, beyazların seslenişine "Yes Sir" yanıtını veren Afrikalı için, yalnızca efendilerin görünümü değişmişti o kadar...

Böylece yeni-sömürgecilik, emperyalist sömürgeciliğin çok yönlü yöntemlerinden biri olarak şekillendi. Eski sömürgecilik yöntemlerine göre, daha masrafsız, daha risksizdi ve daha geniş pazar ve yeni sömürü olanağı sağlıyordu. O güne kadar sömürge ülke halkları bu denli ağır ve pervasız bir sömürüye tabi tutulmamıştı. Öyle ki, kölecilik çağı bile, bu derece derin sosyal bir farklılaşma yaratmamıştı. Brezilya'daki Favela'lar (derme çatma gecekondular), Mexico City'de zengin semtlerle baraka mahallelerini ayıran duvarlar, bu sömürünün en somut görüntüleri oldular. Ama bunlar sayılabilecek diğer örnekler yanında hafif kalırdı. 2 milyar insanın yaşadığı sömürge ülkeler, açlıktan ve salgın hastalıktan milyonlarca insanın kırıldığı, yoksulluk ve cehalet bölgeleri haline gelmişti. Yine bu ülkelerde son yıllarda yapılan saptamalara göre, günde 75 bin çocuk ölüyordu. Bir başka deyişle emperyalizmin en korkunç tahrip ve yok etmek silahının bile sağlayamayacağı kadar insan, açlıktan yok oluyordu. Bütün bunların tek sorumlusu ise emperyalizmdi.

Sömürge ülkelerde kişi başına düşen gelir düzeyinin, emperyalist ülkelerdekini %10'u kadar olduğu düşünülür ve sömürge ülkelerin kendi içindeki gelir dağılımının bile korkunç uçurumlar arzettiği hesaba katılırsa, sömürünün ve yoksulluğun boyutları daha iyi anlaşılacaktır. Bu korkunç eşitsizlik ve yoksulluk, ABD şirketlerinin son 10 yıl içinde sömürge ülkelere ihraç ettikleri sermayenin tam 4 katını sadece kâr olarak ülkelere aktarmalarının (L. Amerika ve Karaipler'de 8 katı) ne pahasına gerçekleştirildiğini de bize izah etmektedir.

Bu sömürü, "İlerleme İçin İttifak ve Ekonomik İşbirliği" demagojisiyle her geçen gün artarak sürmektedir. Yeni-sömürge ülkeler daha çok ürünü daha az değer karşılığı emperyalist tekellere vermek zorunda kalmaktadırlar.

Eski sömürgeciliğe göre yaratılan bu yeni sistemde, emperyalizm ile sömürge ülkeler arasındaki ilişkiler de belirgin olarak iki cephede değişikliğe uğramıştı. Birinci olarak; sömürge ülkelere ihraç edilen sermayenin bileşenlerinde değişiklik olurken, ikinci olarak açık işgal yerini gizli işgale bırakıyordu...

A-İhraç Edilen Sermayenin Bileşimindeki Değişiklikler

Sermayenin emperyalist merkezlerde olağanüstü yoğunlaşması, sermaye yoğun üretimin en üst biçimi olan ileri teknoloji; know-how (yöntem bilme) ve bilimsel araştırmalar alanında emperyalizme büyük bir üstünlük sağladı. Ayrıca, dünya pazarlarını tutmuş emperyalist tekellerin meta ihracı, uluslararası iletişim ve reklamcılık alanında atılan dev adımlarla birleşince, patent, marka ve isim olarak da yerini pekiştirmesini beraberinde getirdi. Öte yandan, bütün bu gelişmeler birkaç güçlü ülkeye uluslararası planda da tam bir tekel kurma olanağını yaratmakta gecikmedi. Alabildiğine tekelleştirilen ve ticarileştirilen teknoloji, patent vb.nin geri bırakılmış ülkelerce üretimi ve denetimi olanaksızdı. Çünkü, buna sermaye birikimleri, teknik bilgileri ve ekonomik gelişmeleri hiçbir zaman yetemezd. Bütün bunlar, emperyalist ülkelerle, geri bırakılmış sömürge ülkeler arasında derin bir bilimsel ve teknolojik uçurum yaratıyordu. Doğallıkla, bu gelişmeler, sömürge ülkelere yapılan sermaye ihracında, yeni unsurların ortaya çıkmasında ve bunların sömürgeci ilişkilerde başlıca rol oynamasında yeni bir temel oluşturdu.

Sermayenin bileşenleri arasındaki bu değişiklik, yeni-sömürgeciliğin de üzerinde yükseldiği zemini yarattı. Yeni-sömürgecilik, sistem içinde çarpık kapitalist gelişmenin ihtiyaçlarına cevap verirken, aynı zamanda onun, emperyalizme bağımlılığını da alabildiğine arttırıyordu. Böylece emperyalizm ülke ekonomisinde, sanayileşme üzerinde; az bir yatırımla ileri düzeyde denetim sağlıyor, neyin ne kadar geliştirileceğini ve üretileceğini tamamen kendisi belirleyebiliyordu. İç pazarın genişletilmesi ve ucuz emek gücünden yararlanmak amacıyla transfer edilen teknoloji geriye. Bu teknoloji ile üretim yapan montaj sanayi için gerekli donatım, makine ve yedek parça dışında transfer edilen sermayenin diğer biçimleri, emperyalist sömürgeciliğin en asalak biçimlerinden birini devreye sokmuş oldu. Daha az nakit sermaye ile daha büyük oranda artık-değer, emperyalist merkezlere akmaya başladı. Emperyalistler üretim alanlarını ve sanayi sektörlerini denetim altında tutmak için, yarıdan fazla hisseye sahip olma ihtiyacı bile duymuyorlardı. Ortalama %10'luk bir nakit sermaye yatırımı ve kağıt üzerinde yapılan anlaşmalarla, bu denetim rahatlıkla sağlanabiliyordu. Teknik bilgi, patent vb. üretiminin merkezleri, zaten metropollerdeydi. Bunları sömürge ülkelerde korumak için ayrıca bir külfete girmek de gerekmiyordu. Nasılsa, sömürge ülke ekonomilerinin bu kaynak kesildiği zaman işlemez duruma düşmesi, emperyalizmin ipleri elinde tutmasına yetiyordu. Ve tüm bu olanaklar için kağıt üzerinde yapılan bir anlaşma ile, geri teknolojileri o ülkeye aktarmaktan öte yapılacak bir şey de yoktu. Ama yine de bu anlaşmalar, çoğu zaman koşul olarak, hisselerin bir kısmı, tekniğin ve yönetimin denetimini emperyalist şirketlere bırakmak şeklinde olurken, üretilen ürünün kimlere satılacağı, dış pazar için mi yoksa iç pazar için mi üretim yapılacağı dahi, bu anlaşmalarla belirlenebilmekteydi. Dahası, sermaye ihracında ortaya çıkan yeni biçimler, ulusal sınırları ve gümrük duvarlarını, emperyalist sömürgecilik önünde engel olmaktan çıkarmış, koruyucu hale getirmişti.

Sömürge ülkelere, "kalkınma için teknolojik işbirliği" (!) vb. demagojiler altında giren tekeller, gümrük duvar-Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

ları sayesinde, hem diğer tekellere karşı sömürge iç pazarlarını güvence altına alıyor, hem de buralardaki ucuz işgücünü kullanıp yüksek fiyatlarla satış yaparak, fahiş kârlar elde edebiliyordu.

Sermayenin nakit dışındaki bileşenlerinin alabildiğine tekkelci karakter arzemesi, sömürge ülkeleri emperyalizmin öne sürdüğü tüm koşulları kayıtsız şartsız kabule zorluyordu. Kaldı ki emperyalizmin bu üstünlüğü, hiçbir uluslararası yasa ve kuralla sınırlandırılmamıştı. Ve bu doğrultudaki talepler ise emperyalistler her zaman şiddetle karşı çıkmışlardır. Bu bir yana, bilimsel ve teknolojik yöntem bilme (know-how) üzerindeki denetimlerini sürdürmek için, adaletsiz bir normlar sistemi dayatarak, geri bırakılmış ülkeler için yükümlülükler getirmişler ve kendi izinleri dışında, bu ülkelerin yöntem bile kullanımını ya yasaklamış, ya da sınırlandırmışlardır.

İşte, 'Türk Philips'lerin, 'Türk Pirelli'lerin, SA'ların, KOÇ'ların öyküsü buydu. Bu öykünün kahramanı olan halka ise, kendi ülkesinde kapısına dayanan ev sahibi durumundaki emperyalistlere, kirasını ödeyen kiracıdan başka bir rol düşmüyordu.

'Ekonomik Gelişme İçin İşbirliği' anlaşmaları şeklinde sunulan, bu yeni sermaye unsurları, sömürge ülkelerin teknolojik gelişmelerini sağlamak şöyle dursun, geri bırakılmışlıktan; emperyalistlerin ulaştığı teknolojik seviyenin yüzyıl gerilerinden takip ettirilmesinden, emperyalizme bağımlılığın ve sömürün yeniden üretiminden başka sonuç doğurmamaktaydı.

Sermaye ihracında, sermayenin bileşenleri arasındaki oranlarda değişiklikler yaparak, sürdürülen sömür; emperyalistlere çok büyük miktarlarda kârlar sağlarken, sömürge halklara daha çok yoksulluk, daha çok bağımlılık ve ülke ekonomisinin iç dinamiğinin daha çok köretilmesinden başka bir sonuç getirmede. Aksine her iki kesim açısından da durum her geçen gün katlanarak biri açısından ne kadar istenen biçimde sürüyorsa, diğeri açısından da, bir o kadar istenmeyen bir halde sürüyor ve gidiyor. Elbette bu, bir yerde duracak, ama onu ezilen halkların kendisinden başka hiçbir güç durduramayacak. Çünkü, emperyalizm hiçbir zaman kendiliğinden mezara girmeyeceğine göre bu ancak ve ancak dünyanın ezilen halklarının mücadelesi ile başarılacaktır.

B-Emperyalist İşgalin Yeni Biçimi: Gizli İşgal

Dünya halkları emperyalist işgale karşı ayağa kalktığı lejyon birlikleri, Gurkhalar, şükretmeyi öğreten papazlar kabağan seli durduramadıkları gibi, varlıklarını da sürdüremez olmuşlardı. Emperyalizmin, sömürgelerdeki çıkarlarını siyasal, askeri ve ekonomik açıdan güvence altına alacak bir egemenlik sistemini geliştirmesi gerekiyordu. Güvence, bağımlı ülke halklarının tepkisini dizginleyecek ve doğrudan emperyalist çıkarları koruyacak merkezi baskı ve terör aygıtlarına sahip olmasına bağlıydı. Bu gereksinim emperyalizmi, faşist cunta lideri EVREN'in, "pasif savunmadan aktif korumaya geçiş" biçiminde tanımladığı etkinliği gösterebilecek işbirlikçi yerel orduları yaratmaya götürdü.

İşbirlikçi yerel ordular, emperyalizmin yeni-sömürge ülkelere tanıdığı görünüşteki siyasal bağımsızlığın, gerçekte ise daha sıkı bağımlılığın güvencesi olmakla kalmadılar, aynı zamanda daha rasyonel ve avantajlı bir uygulama olarak ortaya çıktılar. "Çok disiplinli", "çok cesur" diyerek pohpohladığı, yıllık maliyeti kendi askerinden 20-25 kat daha ucuz askerlerden oluşan ordular, artık elinin altındaydı. Roosevelt botları giyen, M-1 tüfekleri, M-47 tanklarıyla donatılmış, Amerikan malzemesiyle yürüyen, Amerikan sistemiyle örgütlenmiş bir dizi 'kardeş' ordularla türetilmek istenen...

Emperyalizmi buna iten neden salt dış ilişkilerdeki mevcut güçlükleri değildi. Onu buna zorlayan en önemli etken, halkların işgalcilerle olan ulusal tepkileriydi. Önce bunu bertaraf etmek ve kurtulmak gerekiyordu. ABD emperyalizminin L. Amerika'daki deneyimleri de bu politikasına ışık tuttu. Yerel orduları işbirlikçi karakterde yeniden organize etmek varken; ulusal bilinç ve duyguları depreştirmenin hiç gereği yoktu. Yerel orduların ve diğer baskı aygıtlarının reorganizasyonu zor değildi. Zira işbirlikçiler ekonomik ve siyasal açıdan buna hazırды.

I. Paylaşım Savaşı'ndan sonra gelişen süreç sömürgelerin emperyalist bayraklar altında yönetilemeyeceğini ortaya koyunca, sömürgeleri kendi bayrakları altında sömürmek ve yönetmek tek çıkar yol oldu. Böylelikle bir taşla birkaç kuş vurulmuş oluyordu.

Öncelikle işbirlikçi yerel ordular, emperyalizmin her sömürgeye özgü coğrafi-psikolojik koşullarına uygun düzenlenerek binlerce kilometre öteye asker ve güç nakletme gereksinmesini ortadan kaldırdılar. İkinci olarak, yerel ordu "ülkenin dış düşmanlara karşı savunulması" demagojisine elverişli zemini hazırlıyordu. Ayrıca, emperyalizmin kendi ordularını kullanma durumunda ortaya çıkacak maddi-manevi her türlü yük asgariye iniyordu. Çünkü bu ordu, emperyalizme oldukça da ucuza mal oluyordu.

Emperyalizm bu orduların dizginlerini tamamen kendi ellerinde tutmaktaydı. Kısaca, emperyalizm az masrafla dünya çapında "çok güçlü" ordular ağına sahip olurken, hem ulusal duyguların şiddetinden kendisini koruyacak, hem de yapılan her türlü insanlık dışı uygulama, yerel ordulara mal olarak, kendi sorumluluğu görülmecektir, "insan hakları" ve "demokrasi" savunuculuğuna gölge düşmeyecekti.

Tıpkı ekonomik ve siyasal yapılanmanın, emperyalizme göbeğinden bağımlı olduğu halde "ulusal iktidar", "ulusal pazar", "ulusal sanayi", "ulusal şirketler" vb. biçiminde etiketler taşıması gibi, yeni-sömürgelerdeki ordular da, "ulusallık" etiketi ile nitelenseler de, bu, onların kendi ülkelerini emperyalizm adına işgal ettikleri gerçeğini değiştirmiyordu. Aksine ulusallıkları halkın gözünü boyamaya yarayan bir ön sıfattan başka bir şey değildi. Zira ordu, ekonomi gibi, siyasal yapı gibi artık emperyalizme her açıdan bağımlılık ilişkisine sokulmuştu ve onun çıkarlarını ulusal ve uluslararası planda korumaktan ve özellikle de onun adına kendi ülkesini işgal etmekten başka herhangi bir işlevi yoktu.

Peki, emperyalizm, yeni-sömürge ordularını bu hale nasıl getirmişti?

Her şeyden önce, siyasal, ekonomik ve diğer yönleriyle emperyalizm ile yeni ilişkiler içinde, tamamen bağımlı hale gelen sömürgelerin, bu sistemin bir parçası olarak varlığı, ordunun emperyalizme bağlılığının temelini oluşturuyordu.

Ancak bu tek başına yeterli değildi. Emperyalizm sömürü ilişkilerini garantiye almak için, sömürge ülke ordularına her dönem özel bir önem vermiş, bu orduları, her açıdan kendi askeri kurmaylığına bağlayacak ve emir komutasında hareket edecek biçimde ilişkiler ağını yaratmıştı. Keza bunu III. Bunalım Dönemi'nde de sürdürmüş, sömürge ülke orduları emperyalizmin en güvenilir kurumları olarak sık sık sahnede boy göstermiş, kendi halkına karşı, hatta emperyalizmin işbirlikçisi olmayan iktidarların hizaya getirilmesi için bile müdahalelerde bulunabilmişti.

Bu orduların dünyanın birçok yeni-sömürgesinde, emperyalizm adına giriştikleri 'huzur-güven' hareketleri, muhtıralar, uyarı mektupları yalnızca ülkemize özgü değildi. Hemen hemen bütün yeni-sömürgelerin 'makus talihi' böyledir! Şili'de faşist PINOCHET 15 yıllık diktatörlüğünü daha geçenlerde kutluyordu. MARCOS'un 30 yıllık saltanatı altındaki Filipinler'in ise, elinden kaçmasını, ABD güç bela önleyebilmişti... Ortadoğu, Uzakasya, Orta ve Latin Amerika ülkelerinde askeri faşist diktatörlükler birbirlerini izliyordu. Doğallıkla ağızlara sakız olan sözler türedi. 'Darbe', 'demokrasi', 'demokrasiye geçiş' ve 'ordunun kışlasına dönüş takvimi' vb... Faik TÜRÜN'ler, Kenan EVREN'ler, PINOCHET'ler, Ziya-ül HAK'lar yeni-sömürgelerin alışılmış simalarıydı, hepsinde birkaç tane, kimisindeyse artık muhasebesini dahi yapamadıkları kadar isimleri vardı. Ama bunlara paralel olarak en çok konuşulan başka sözler de vardı; 'işkence', 'baskı', 'yasak', 'idam', 'kayıplar', ve 'kayıp evlatlarını arayan analar'. Sıkıyönetimlerin sıkıyönetimleri, kayıpların, gözaltıların, tutuklamaların birbirini durmamacasına izlediği bu gibi ülkelerdeki ordular; işbirlikçi iktidarlar dahil, tüm kurumların üstünde tutulan ve emperyalizmin en son ama en güvenilir siyasal tercihi olarak, gündemin her zaman ilk sıralarındaydılar. Emperyalizm bunun için, lojistik araç-gereç, uluslararası askeri pakt anlaşmaları, personelin ideolojik eğitimi vb. gibi özel anlaşmalara büyük bir önem veriyordu.

Bu ilişki ağı içerisinde sömürge ülke orduları öyle hale gelmişti ki, denetim, yönetim ve eğitim tamamen emperyalizmin kontrolüne girmişti.

Emperyalizm bu ordulara araç-gereç vb. sağlamadığında, tatbikat yapacak yeteneklerini bile kaybedebiliyor, ne araç-gereçlerini yürütebiliyor, ne de personel nakli yapabiliyorlardı. Bunlar, askerin önüne sürülen konserveden, iç donuna kadar tüm ihtiyaçları emperyalizm tarafından karşılanan ordulardı...

Bu ordular, NATO, CONDECA (Orta Amerika Savunma Konseyi), SEATO vb. gibi uluslararası ve bölgesel askeri paktlarla ve ikili anlaşmalarla, bu emperyalist kurumların emir ve kumandasına doğrudan bağlanan ordulardı. Bu kurumların onayı ve denetimi dışında herhangi bir hareket planı yapmak ve gerçekleştirmek hakları da yoktu.

Bu orduların personeline uygulanan ideolojik ve askeri eğitim programı, tamamen emperyalist merkezlerde hazırlanmıştı. Subay ve diğer personel yetiştirilen okullarda öğretim; ulusal bilinci dumura uğraticı, koyu bir anti-komünizm ve devrim düşmanlığı, ABD hayranlığı yaratacak tarzda veriliyordu. Kilit noktalardaki subayların ve personelin çoğu, emperyalizmin askeri merkezlerinde ayrıca özel bir eğitime tabi tutulmaktaydı. Bu eğitim, ulusuna ihanet etmekte tereddüt göstermeyen, emperyalizme kölece bağlı kafaları yaratmak amacıyla, yoğun bir ideolojik eğitim ve hükümet darbeleri, kontr-gerilla, iç savaş ve anti-emperyalist halk hareketlerini bastırma konularında uzmanlaşma ötesinde bir anlam taşımamaktaydı. Örneğin; L. Amerika, Uzakdoğu, Ortadoğu ve Afrika'daki faşist cunta şeflerinin çoğu ya da onların yardımcılarının hemen tamamı West Point mezunuydu!

12 Eylül şefi EVREN'in 'Biraderi' Pakistan'ın diktatörü Ziya-ül HAK da, ABD'de bu 'kolej'den üstün başarı göstererek diploma almış, stajını ise 1972'de Filistinlileri katlederek yapmış bir cellattı.

Hangi cuntanın şefi cellat değildi ki? Onların görevi kendi halklarını, kendi yurtları üzerinde tutsak etmek değil miydi? Zaten bu yüzden tüm sömürgeler halkların açık hava hapishaneleri diye anılmıyor muydu? Evet, bugün milyarlarca sömürge halkı kendi bayrağını taşıyan 'kendi' orduları tarafından tutsak alınmış durumda...

Elbetteki bu halklar gerçekte emperyalizmin esirleri durumundalar. Başlarındaki işkenceciler ve gardiyanlar ise kendi ulusuna ihanet etmiş, "huzur", "barış" vb. gerekçelerle diktatörlüklerini ilan eden generaller çetesi ve

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

onların yordakçılığıydı. Halkların bu gardiyanların elinden çektiklerini, tarih hiç böylesine kapkara sayfalarla doldurarak işlememişti. Nazileri bile aratan vahşilikler ve zulüm, bu uşak ruhlu generallerin diktatörlüğü altında o hale getirdi ki, işkence ve katliam günümüzün en somut olgusuydu artık...

Burada, 1967'de ABD Savunma Bakanı, daha sonraki yıllarda da Dünya Bankası Başkanı olan Mc. NAMARA'nın ABD parlamento komitesinde yaptığı konuşmasına değinmemiz ilgi çekici olacaktır.

Vietnam halkının bu eli kanlı katili bakın neler diyor:

"Askeri dış yardım yatırımlarımızdan aldığımız en büyük karşılık, Amerika Birleşik Devletleri ve denizaşırı ülkelerdeki eğitim merkezleri ve askeri okullarımızda yetiştirilen seçme askerler ve uzmanlardan gelmektedir. Bu öğrenciler kendi ülkeleri tarafından, ülkelere döndüklerinde eğitmen olmak üzere seçilmişlerdir. Bunlar ülkenin gelecekteki liderleri, iş yapmasını bilen ve bunu liderlik ettikleri kuvvetlere öğretebilecek kişilerdir. Liderlik mevkiinde, Amerikalıların hareket tarzlarını ve nasıl düşündüklerini yakından bilen kişilerin olmasının değeri üzerinde fazla durmamıza gerek yoktur. Böyle insanlarla arkadaşlık kurmamızın değeri ölçülemez." ("Çağdaş Kapitalizmin Bunalımı", s. 188)

Mc. NAMARA, 'Amerikan hareket tarzlarını', 'kavrayan' (!) lider konumundaki bu insanların Brezilya'da ne 'harikalar' (!) yaratıp 'demokrasiyi' nasıl kurtardıklarını da şöyle itiraf ediyor:

"Dış yardımı eleştirenler Brezilya Silahlı Kuvvetleri'nin GOULART hükümetini yıkması ve Brezilya Silahlı Kuvvetleri'ne demokrasi ilkelerinin ve ABD taraftan eğilim kazandırmasında, ABD askeri yardımının büyük rolü gerçeğiyle karşılaşmaktadır. Bu subayların birçoğu ABD'de AID (Uluslararası Gelişme Örgütü) programı çerçevesinde eğitilmişlerdi." (age, s. 188)

HİTLER'in, gaz odalarını, fırınları, yeni işkence metotlarını bulanlarla ve Dr. MENGELE ile övünmesi gibi, Mc. NAMARA da çağdaş CALIGULA'larıyla gurur duyuyor! Siyasi muarızlarına da 'bir de eleştiriyorsunuz; bunları yetiştiren biziz, bunlar bizim eserlerimiz' dercesine sitem ediyor.

Tekrar Mc. NAMARA'nın konuşmasına dönelim. Sözüünü ettiği "arkadaşlığın" ne mene bir şey olduğu ve bir program dahilinde eğitilen subayların ne tür hizmetler verdikleri, dünya halkaları ve halkımız açısından bir sır değil. Bunların anlamı birçok acı deneyle de olsa artık öğrenildi.

Emperyalizmin bu açık sözlü faşist temsilcisi, ikili anlaşmaların, ilerleme için ittifak örgütlerinin ve askeri yardımların neye hizmet ettiğini hiçbir yoruma yer bırakmayacak kadar net bir biçimde şöyle ifade ediyor:

"Sosyal gerileme, toprağın ve servetin eşit olmayan dağılımı, düzensiz ekonomiler ve yaygın temele oturan politik kuruluşların eksikliği, Latin Amerika'nın birçok yerinde düzensizliğin süreceğini göstermektedir. Bu ve bununla ilgili sorunların çözümü, eğer bir çözüm varsa ilerleme için ittifak örgütleridir. Biz ve L. Amerikalı arkadaşlarımız bu örgüte büyük kaynaklar ayırmaktayız.

"L. Amerika için yardım programlarının, ülke içi güvenlik ve idari mekanizmanın çeşitli tedbirler almasının desteklenmesine yönelik olması devam etmektedir.

"L. Amerika ülkeleri için 1968 mali yılı askeri yardım programının görevi, bu tehditlere karşı koyabilmek için gerekli araçları yaratmak olacaktır. Daha özel olarak, L. Amerika'ya yapılan yardımın amacı, mümkün olduğu yerlerde polis ve diğer güvenlik kuvvetleriyle birlikte gerekli ülke içi güvenliğini sağlayabilecek, yarı-askeri ve askeri görevlerini yerine getirebilecek güçlerin sürekli olarak geliştirilmesidir." (Eduardo GALEANO, "L. Amerika'nın Kesik Damarları")

Emperyalizm, bu orduların ve "güvenlik" örgütlerinin üst kademelerini kendisiyle ve işbirliği halinde bulunduğu yerli sınıflarla doğrudan kaynaştırmak için ayrıca yatırım ve mali alanlara da yönelmiştir. Kooperatif, vakıf vb. kurumlarla emperyalizme bağımlı yatırımlar yapılması, krediler, yatırım destekleri vb. mali ilişkilerin geliştirilmesi, üst kademe subayların tekeldi sermaye çevreleriyle sıkı ilişkiler içinde olması bu amaca yöneliktir. Bunun en somut örnekleri, ülkemizde işbirlikçi tekeldi sermayenin önemli bir parçası haline gelen OYAK yatırımları, emperyalist silah tekellerine doğrudan bağlı TUSAŞ, ASELSAN vb.dir.

Böylesi ilişkiler sistemi içindeki bir ordunun, ulusallıkla, bağımsızlığın güvencesi olmakla artık hiçbir ilişkisi söz konusu olamaz. Esas işlevi, emperyalizmin çıkarını korumak, onun tanıdığı ve hareket ettiği alan içinde hareket etmektir.

Tipik bir "iç savaş ordusu" olarak örgütlenen bu kukla ordular, emperyalizmin ve yerli işbirlikçi sınıfların çıkarını tehdit eden her gelişmede, maskesini atmakta da gecikmiyordu. Ayrıca işbirlikçi sınıfların, emperyalizm tarafından denetiminde ve bu sınıfların siyasi iktidarları üzerinde de sürekli bir tehdit aracı olarak duruyorlardı.

Kuşkusuz emperyalizm, III. Bunalım Dönemi'nde açık işgalden tamamen vazgeçmemiştir. Kukla orduların yetersiz kaldığı, çıkarlarının ciddi olarak tehlikeye düştüğü durumlarda açık işgale ve askeri operasyonlara başvur-maktan da çekinmeyecekti. Ortadoğu'da, L. Amerika'da emperyalistlerin sık sık kendi askeri güçleriyle boy göster-mesi, son yıllarda Lübnan'a, Libya'ya askeri müdahalelerde bulunması, Grenada'nın işgali de bunun en somut örnek-leriydi. Ancak bunlar genellikle geçici olmakta, yeni-sömürgecilik sistemi içinde belirleyici rol, içteki kukla ordulara düşmekteydi.

Sorunun özü, emperyalizmin şöyle veya böyle sömürü çıkarlarını koruyacak güçlere sahip olmasıydı. Bu nedenle tüm umutlarını ordulara bağlayacak kadar da düşüncesiz değildi emperyalizm.

Bölgesel ya da uluslararası askeri örgütlenmeleri, sömürge ülkelerdeki geniş çaplı üs ve askeri bölgelerini de her an elinin altında bulundurmaktaydı.

Dünyanın stratejik bölgelerine anında müdahale edebilecek güç bulundurması, özel olarak ileri karakol ve jandarmalık yapacak şekilde örgütlediği kimi sömürge ülke ordularını, başka ülkeler için tehdit aracı olarak kullan-ması gerektiğinde sistemin sigortası ya da yedekleri oluyordu. Kaldı ki bugün, ABD toprakları dışındaki askeri üs ve bölgelerde ABD'nin 500 bin askeri bulunduğu düşünülecek olursa bu daha iyi anlaşılacaktır.

C-Dışa Bağimli Çarpık Kapitalist Gelişme ve Tekelcilik

Emperyalizmin, özellikle savaş sonrası geliştirdiği sömürü metotlarıyla, yeni-sömürgecilik ilişkilerinin gelişimi, sömürge ülkelerde bir dizi ekonomik, sosyal ve siyasal değişiklikleri de beraberinde getirdi. Emperyalizm ile sömürge ülkeler arasındaki ilişkilerin bu yeni biçimleri, sömürge ülkelerdeki değişikliklerle bir bütünlük oluşturdu. Bir başka deyişle, birbirini tamamlayan bu değişimler, bir bütün olarak yeni-sömürgeciliğin görüntüsü oldu.

Eski sömürgecilik sisteminde, komisyonculuk, acentacılık adı altında faaliyet yürüten komprador burjuvazi, emperyalizmin müdahalesiyle değişime uğrayarak işbirlikçi tekelleri oluşturmaya başladı. Yerli pazar için üretim yapan ve ulusal burjuvazi olarak nüve halinde beliren burjuvazi, henüz dizlerinin üzerinde doğrulamadan bu sistem içinde emperyalizme bağımlılaştı. Çarpık kapitalist ekonomi üzerinde yükselen işbirlikçi tekелci burjuvazi, misyonuna uygun şekilde yeniden organize ediliyordu. Bu sınıf, yeni-sömürgeci ilişkilerin ana eksenini oluşturan emperyalizmin, ülkede içsel olgu olmasında ve gizli işgalin gerçekleşmesinde en temel işlevi görmekteydi. "Ulusal" etiketli idi ama, emperyalizm adına hareket etmekten ve onun çıkarlarını savunmaktan başka bir işlevi yoktu.

Buna paralel olarak, egemen sınıfın yapısında da değişiklikler oldu. Her sömürge kendine özgü şekillen-meleri içerse de, işbirlikçi tekellerin egemenliği altında, diğer sömürücü prekapitalist sınıfların en elit kesimleriyle oluşturulan oligarşik yapılar ortaya çıkmıştı. Zira yukarıdan aşağıya oluşturulan işbirlikçi tekелci burjuvazinin güçsüz-lülüğü onu, iktidarı diğer sömürücü sınıflarla paylaşmak zorunda bırakıyordu. Ama öte yandan emperyalizm, hem kendi işbirlikçisi ile hem diğer sömürücü sınıflarla kurduğu bu ittifak sayesinde, ülkeye daha rahat sızma ve yerleşme imkanı buluyordu.

Emperyalizm ile her alanda gerçekleşen bu iç içe geçiş, doğallıkla sömürge ülkelerde emperyalizmi içsel olgu haline getirdi. Aslında emperyalizmin içsel olgu haline gelişi, güçlü merkezi oligarşik yapıların ortaya çıkışı ile koşutluk içindeydi. Emperyalizm ile daha fazla bütünlüşme ve daha fazla bağımlılık ve iç içe geçiş, emperyalizmin bu gibi ülkelerdeki etkinliğini de arttırdı. Emperyalizm artık ordudaki atamalardan, seçimlere kadar, birçok şeye müda-hale eder, siyasi gündemi belirler hale geldi.

Yeni-sömürgeciliğin en temel özelliği, sömürge ülkelerde emperyalizmin kendisine bağımlı çarpık kapitalist yapıyı, yukarıdan aşağı geliştirmesiydi. Emperyalizm, yeni-sömürgeciliğe özgü bağımlılık ilişkilerini, bu temel üzerinde inşa etmişti.

Çarpık kapitalist yapının temel direği olan sanayi, emperyalizmin pazar ihtiyaçlarına göre biçimlenen, tüke-time hitap eden, küçük ölçekli geri teknolojiye dayalıydı ve kapitalizmin tekелci karakterine uygun olarak şekillenmişti. Bu anlamda dışa bağımlı çarpık sanayi, doğuştan itibaren tekелci bir karakter gösteriyordu. Üretimin herhangi bir sektöründe kurulan sanayi kuruluşu, o alanda tekел durumundaydı. Sırtını emperyalist tekellere dayadığından ve her türlü korumacılık tedbirleriyle beslendiğinden aşağıdan yukarıya doğru gelişmeye ve rekabete kapalıydı. Örneğin; ülkemizde 200'den fazla işçi çalıştıran firmalar, pazarın %20'siyle %98'i arasındaki bölüme sahip durumdadırlar. Et üretiminde 200'den fazla işçi çalıştıran 2 özel firma satışların %33'ünü yapmakta; makarna, bisküvi gibi malların üre-timinde piyasanın %65'ini 4 firma; motosiklet, bisiklet vb. üretiminde 3 firma pazarın %95'ini kontrol etmektedir. Çok küçük ölçekli olmalarına karşın tekел durumundadırlar. ("Kırk Haramiler", M. SÖNMEZ, s. 44)

Tekelcilik, özellikle daha önce komprador burjuvazinin ithal ettiği metaların bir kısmının, ülke içinde emperyalist tekellerle işbirliği halinde üretilmesinde kendini gösteriyordu. İlaç, otomobil, çeşitli dayanıklı ev eşyaları vb. üretimi bu şekilde olmaktaydı. İthalatın kısıtlanması veya yasaklanması, koruyucu gümrük duvarlarıyla, gerekli makine teçhizat ve girdinin ithaline sağlanan desteklerle kurulan sanayiler, piyasaya hakim olmaktadır. İç pazar bizzat

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

yukarıdan aşağıya, mevcut montaj sanayinin gelişimiyle oluşturulduğundan, piyasaya ilk giren firma, ulaştığı kapasite ile iç pazarı doldurduğu için, artık yeni girenlerin etkinliği söz konusu olmamaktaydı. Yukarıdan aşağıya tekeli bir karakter taşıyan sanayileşmenin bu özelliği iç dinamikleri de dumura uğratiyordu.

Bu gelişmeyi Türkiye'nin en büyük sermayedarlarından Vehbi KOÇ'un "Hayat Hikayem"inde de görmek mümkün. KOÇ'un tüccarlıktan sanayiciliğe geçişi, General Elektrik'le anlaşarak, iç pazara yönelik üretim yapan bir ampul fabrikasını kurup, bu alanda tekel durumuna gelmesiyle başlamıştır.

Teknoloji üzerinde kurulan denetim ve tekelcilik, sömürge ülkelerin bağımlılık ilişkilerinde başlıca rol oynamak ve yoğun bir kâr transfer etmekle kalmıyor, aynı zamanda sömürge ve geri bırakılmış ülkelere emperyalist merkezlere yoğun bir "beyin göçü" de sağlayarak toplumsal ve ekonomik gelişmenin kısırlaştırılmasında da önemli bir rol oynuyordu. Tabii ki beyin göçünün etkisi bununla sınırlı değildi. Bir başka etkisi de emperyalizmin sömürge ülkelere yaptığı kâr ve sermaye transferlerinin diğer bir biçimi olmasıydı.

"Dünya Bunalımı" adlı kitapta 1960-72 yılları arasında ABD, Kanada ve İngiltere'ye göçmüş vasıflı personelin, bu ülkelere 51 milyon dolarlık teknolojik katkı yaptığının hesaplandığı belirtilir. Bu üç ülkenin aynı dönemde içinde yeni-sömürgelere sağladığı kalkınma yardımlarının toplam 46 milyon dolar olduğunu hesaba katarsak, emperyalizmin bu yoldan yaptığı kâr çok daha net anlaşılabilir.

Çarpık kapitalist yapının bir diğer olumsuzluğu da, yeni-sömürge sanayisinin, madenleri mamul mala dönüştürecek entegre yapıya sahip olmaması nedeniyle yeraltı ve yerüstü zenginliklerinin emperyalistlerce yağmalanmasıdır. Zira, çıkarılan madenlerden özellikle stratejik olanları, temizlenme gibi basit bir işlemle geçtikten sonra metropollere yollanıyor. Örneğin; bor, wolfram, krom gibi stratejik maden üretiminde dünyada ilk sırayı alan Türkiye, bu madenleri kendisi kullanamıyor, ama bu madenlerden yapılan işlenmiş mamul metalleri ithal ediyor. Yeni-sömürge ülkeler ise toplam olarak dünyadaki maden üretiminin %25.6'sını çıkarırken, işlenmiş madenlerin ancak %4'ünü üretebiliyorlardı.

Ormanlar ve madenler adeta, çarpık kapitalizmin diyetiymişçesine emperyalizme peşkeş çekiliyordu. ALLENDE'yi deviren PINOCHET darbesinin nedenlerinden biri de, Amerikan tekellerinin elindeki bakırın millileştirilmesi idi. İspanyol sömürgeciliğinin Latin Amerika'yı çöle çevirdiği, altın ve gümüşün yağmalandığı çağ, bugün petrol ve stratejik madenler başta olmak üzere yeni-sömürgelerin kurutulması biçiminde sürmekteydi.

Geliştirilen çarpık kapitalizmin en önemli özelliklerinden biri de, hem sektörler arasında, hem de bir sektörün çeşitli dalları arasındaki bağlantı yokluğu, parçalanmışlıktır. Yani, hammaddelerin işlenerek nihai tüketiciye mamul mal olarak ulaşana kadar geçen ara evrelerin, dolayısıyla ara sektörlerde bir bütünleşmenin (entegrasyon) olmamasıydı. Sanayi kompleksi sözü yeni-sömürgeler için yabancıydı adeta... Aynı şey tanımla sanayinin arasındaki kopuklukta da kendini gösteriyordu. Birincisinden ikincisine yapılması gereken kaynak aktarımının olmamasının nedeni, en başta sanayinin dışa bağımlı oluşunun yanında, cılız ve kendini finanse edecek güçte olmamasıydı.

Aslında, yeni-sömürge ülke sanayilerinde sektörler -ülke sanayinin kendi iç dinamiği ile değil, emperyalizm tarafından gerçekleştirilmesinden dolayı- birbirini tamamlamadığı gibi yer yer de aykırı düşme noktasına varıyordu. Esasen sektörler arası uyumun koşulları söz konusu değildi. Sermaye birikiminin çapı, sanayinin gücü, sağlıklı bir yapının kurulmasını olanaksız kılmaktaydı. Enerji, ulaşım başta olmak üzere altyapı hep sorun olurken, tarımsal üretim de emperyalizmin ihtiyacına göre organize edildi.

Kendi kendini yeniden üretme yeteneğinden yoksun bu çarpık kapitalist yapılanmalar da, artık-değerin büyük kısmı dış tekelere aktığından sürekli bir sermaye sıkıntısı vardı. Ve bu sıkıntı, emperyalist ülkelere bağımlılığı daha çok artıran dış borçlarla giderilmeye çalışılıyordu.

Yeni-sömürgelerdeki ağır borç yükü, çarpık sanayileşmenin doğurduğu bir sonuçtu. Ve bugün, bütün yeni-sömürge ülkeleri derinden sarsan mali-ekonomik bunalımı daha da derinleştiriyordu. Sürekli sarmal bir şekilde büyüyen dış borç, artık bugün yeni-sömürge ülkelerdeki ekonomik politikaları da biçimlendiren bir etken olmuştu. Çünkü, yeni-sömürge ülkelerin ekonomilerini denetlemenin ve yönlendirmenin bir aracı haline gelen borçlar, yüksek faiz ve çeşitli ödeme koşullarıyla katlamalı bir şekilde büyümekteydi.

Yeni-sömürge ülkeleri kısaca alan dış borç, yukarıdan aşağıya doğru geliştirilen çarpık sanayileşmenin bir ürünü olarak, emperyalistlerin sermaye fazlasını eritme, böylece sermayenin yeniden değerlendirilmesinin bir yolu olarak geliştirildi.

Yeterli bir finansman ve teknolojik birikimden yoksun olarak sanayileşmeye yönelen yeni-sömürgeler, gerek hammadde, katkı maddeleri, makine, yedek parça ve teknolojik bilgi alımı, gerekse altyapının geliştirilmesinde ihtiyaç duyulan finansman giderlerinin karşılanması için, tek yol olarak borçlanmayı seçtiler. Sanayileşme övgülerinin yapıldığı ve mevcut çarpık sanayinin esas olarak olduğu 1965-75 yılları arasında, yüksek miktarda borçlanmaya gidildi. Yüksek faiz, üretimi denetleme ve yönlendirme şartlarına bağlı alınan borçlarla, 1975'lerde ekonomik çöküşe

neden olacak boyuta vardı. Özellikle de 1975'lerden sonra emperyalist ülkelerde de derinleşen kriz nedeniyle, yeni-sömürgelerde üretken metalara olan talebin azalması, uluslararası sermaye piyasasındaki dengesizlik, sürekli kur düşüşleri, devalüasyonlar sonucu borçlar arttıkça artıyordu.

Kısaca, dışa bağımlı sanayileşmenin sonucu olarak doğan borçlar, bunların ödenmesi için daha fazla dış borç edinme, dolayısıyla ekonominin daha fazla emperyalist finans kuruluşlarına teslimini doğuruyordu. IMF heyetleri, iyi niyet mektupları, yeni-sömürge ülkelerin ayrılmaz parçaları oluyordu. önerilen "istikrar" adı altındaki programlarla sömürge ekonomileri yeniden tekrar tekrar biçimlendirildi. Düyun-u Umumiye'nin oynadığı rolü çağdaş emperyalist kuruluşlar üstlenmişlerdi. Dün olduğu gibi bugün de sömürü sürüyordu.

Oysa, yeni-sömürgeler borç faizlerini bile ödeyemez durumdaydılar. 1982 verilerine göre alınan borçların %90'ı borç faizlerinin ödenmesi yoluyla emperyalistlere tekrar geri dönüyordu. Ama sürekli büyüyen bu girdap yeni-sömürgeleri yutmaya başladı. Yeni-sömürgelerin iflası; borçlanma-borç ödemeleri, sanayileşmenin durması, daha fazla finansman sıkıntısı şeklinde derinleşerek sürüyordu. Yeni-sömürgelerin dış satımlarının %50'si borç ödemelerine gidiyor, ama borçlar yine de artıyordu. Ancak sadece dış satımların yarısı değil, akla gelmeyecek yeni vergi çeşitleriyle, artırılan vergi oranları ile, iç borçlanma, köprü satışı vb. yollarla toplanan dövizler de, dış borç ödemelerine akıtılıyordu. Diğer bir deyimle, yurtdışına giderken çeşitli fonlara döviz yatırma zorunluluğundan, dövizle askerlik uygulamasına kadar her yol döviz bulmak içindi. Ve yeni-sömürge hükümetlerinin en iş bitirici, en ekonomist olanları bu konuda şeytani şeyler üretebilecek olanlardı. Döviz nereden, nasıl bulunur, nasıl sağlanır ve borç nasıl ödenir konusunda uzmanlaştı bu hükümetler.

Bu hükümetlerin halkı soymakta gösterdikleri bunca parlak etkinliklere rağmen, yeni-sömürge ekonomilerinin döviz kazandıran değil, yutan mekanizmalar olduğunu yaşam doğruladıkça, borç batağına batan ülkeleri, askeri faşist cuntaların "huzur-güven" operasyonlarının ve kefilliklerinin de kurtaramayacağı çok iyi anlaşılmıştı.

D-Ucuz Ama Kârlı Bir Sanayi: Montajcılık

Emperyalizmin yeni-sömürgelere bahsettiği "sanayi", montajcılıktı. Bu başlı başına karakter olarak bir güçsüzlüğü yansıtsa da, aslında; sanayinin bu çarpıklığı, kendi iç dinamiğinden yoksun olmasından ileri geliyordu. Ülkedeki ekonomik gelişmenin bir sonucu veya ekonomik gelişmenin biçimlendirdiği bir yapı olarak değil, emperyalizmin pazar ihtiyacına göre oluşan, altyapıdan, sermaye ve teknolojik birikimden yoksun bir sanayiydi. Yedek parçasından sermayeye kadar dışa bağımlıydı. Cılız olma özelliği ise, küçük ölçekli, pazarın emme (tüketme) hacmine bağlı, kendini geliştirici ve değiştirici özellikten yoksun olmasından ileri geliyordu. Dolayısıyla kendini yenileme özelliğinden de yoksundu.

Üretim araçları üreten sanayi değil, tüketim araçları üreten sanayi olma özelliğinden dolayı da, pazarın kapasitesine bağlı bir özelliğe sahipti. Emperyalizme göbekten bağımlı olduğu için kendi ayağı üzerinde duramaz nitelikteydi.

Yeni-sömürgelerde geliştirilen kapitalizm, metropollerde verimliliğini kaybetmiş sanayi dallarının yeni-sömürgelere aktarımını ve ucuz emek kullanımını içeriyordu. Amaç, tüketime yönelik bir ekonomik yapı oluşturarak maliyetleri düşürme ve kâr oranlarını artırmaktı.

Bilim ve teknolojideki dev gelişmenin üretimde kullanılarak, üretim sürecini evrelere bölebilme olanağının doğmasıyla birlikte yoğun teknoloji gerektiren parçaların dışarıda üretilerek, ülke içinde birbirine monte edilmesine dayanan montaj sanayinin geliştiği üretim sektörleri, esas olarak taşıt araçları, dayanıklı tüketim malları, kimya, elektronik malzemeleri sanayii idi.

Bu haliyle montaj sanayi, hammadde, temel ve ara maddeler, makine aksamı vb. teknolojik açıdan dışa bağımlı olduğundan, kendini bağımsız olarak yenileme ve geliştirme özelliklerinden de yoksundu. Emperyalist tekellerle girilen yatırım ortaklığı bir yana, esas olarak lisans, know-how, patent vb. gibi sermayenin diğer bileşenleri açısından da dışa bağımlıydı. Örneğin, herhangi bir metanın üretim hakkının veya metanın üretimi için gerekli teknolojik bilginin satın alınması sonucu, işbirlikçilik temelinde oluşan montaj sanayii, üretilen metanın ana aksamının ve yedek parçalarının ithal edilmesiyle de, emperyalistlere çifte kâr olanağı sağlamaktaydı. Genellikle, yalnızca patent veya teknolojik bilgi, yatırımlara emperyalist tekellerin ortak olmasına yetiyordu. Yüzyılın ilk çeyreğinde yapılan ampulün teknolojisiydi yeni-sömürgelere verilen. Önemli olan pazar olunca, çoktan demode olmuş, asla teknolojik birikim yaratmayacak geri teknolojinin ülkeye gelmesi, işbirlikçiler için hiç de önemli değildi. Yeni-sömürgelere getirilen teknolojinin %80'inin, üretkenliğini ve verimliliğini kaybetmiş bir teknoloji olduğu, Birleşmiş Milletler araştırmalarında da saptanmıştı.

Yeni-sömürgecilik ilişkilerinin oturup yerleşme dönemi denilebilecek 1950-64 yıllarının Meksika'sındaki veriler göre, "teknik yardım" nedeniyle emperyalistlere akan sömürü, geçmiş döneme kıyasla 15 kat artmıştı. Daha güneyde ABD'nin arka bahçesi sayılan Brezilya'da ise, 1967'de, 76 milyon dolar olan toplam emperyalist yatırımların iki katı kâr, teknik yardım, patent hakkı ve prim olarak emperyalist ülkelere geri dönmüştü.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Daha geneli kapsayan bir değerlendirmeyi ise CASTRO, "Dünya Bunalımı" adlı eserinde yapıyor:

"Azgelişmiş ülkelerin teknoloji için 1982'de yaptıkları ödemeler, neredeyse 35 milyar dolara -dış borçlarında o yılki artmanın üçte birinden çoğuna- ulaştı." (s. 138)

Emperyalistler bir bakıma teknoloji tefeciliği yaparak, çoğunlukla nakit sermaye bakımından hiçbir katkıda bulunmadan, yeni-sömüğe ülke ekonomilerini ipotek altına almaktaydılar. Pazar bunalımı koşullarında patent, know-how vb. ipotek yöntemleriyle, sermaye üretkenliğini birkaç katına çıkarabilmekte, böylelikle de çok az bir nakit sermaye ile, ülke ekonomisinin tümünü kontrol etme olanağına sahip olmaktadır. Örneğin, Türkiye'de otomotiv pazarının %92'sini kontrol eden 10 şirketteki emperyalist nakit sermaye payı %38'dir.

Bu özelliğiyle montaj sanayi esas olarak, hafif ve orta sanayi karakterindedir. Kuşkusuz bir kısım makine parçaları da üretmektedir. Yoğun teknoloji gerektirmeyen parçaların üretimi ve geri kalan üretim girdilerinin ithalatına dayalı bu sanayi, makine üreten makine sanayiinden oldukça uzaktı ve her yönüyle üretimin bir takım ara işlemlerinin tamamlanmasından ibaretti. Yeni-sömürge sanayilerinin genel özelliklerini somutlamak bakımından, "Dünya Bunalımı"ndan birkaç örnek vermek yerine de olacaktır:

"Dünya tarımsal üretiminin %28.5'ini, dünya tarımsal alet ve makine üretiminin ancak %6.9'unu üretmektedirler ki, bunun da %40'ı en ilkel alet olan sabandır. Dünya eğirme makinalarının ancak %6.6'sı; elektrik motorlarının %8'i; torna tezgahlarının %3'ü; freze tezgahlarının %1.7'si; metal baskı, dövme ve haddeme makinalarının %0.9'u ve metal kesme makinalarının %0.06'sı üçüncü dünyada üretiliyordu." (s. 132)

Görüldüğü gibi, tekstil makinası, torna tezgahı gibi, günümüz sanayiinde ikinci dereceden makinaların üretiminde bile, yeni-sömürgeler oldukça geridir. Bu verilerden de anlaşılacağı gibi, yeni-sömürgelerde imalat sanayiinin, orta ve hafif sanayi özelliğini aşamadığı ortadadır.

E-Çarpık Kapitalizmin Ortaya Çıkardığı Sosyal-Kültürel Oluşum

Feodalizm, burjuvaziden ilk şamarını Rönesans ve Reformasyon hareketleriyle yemişti. Avrupa, köylü savaşlarını, sömürgeciliği, sanayi devrimini ve burjuva devrimlerini yaşadı. Başta feodalizmin simgesi ve başlıca organı kilise olmak üzere feodal kurumlar, ya İngiliz burjuva devriminin asırlar süren gelişiminde ya da Fransız İhtilalinin ateşinde tasfiyeye uğradılar.

19. Yüzyılın ikinci yarısında burjuvazinin 'gericileşme' olarak biçimlenen aczine, yeni-sömürgelerin burjuvazisi daha başından düştü. Ne ayaklarını bastığı yerde sanayi devrimi, ne bilinçlerinde aydınlanma çağı, ne ellerinde devrimin inisiyatifi, ne de onları taşıyan emekçi yığınlar vardı. Ekonomik ve siyasi bakımdan son derece güçsüzdüler. Üstüne üstlük emperyalizmin beslemesi olmaları, onları daha baştan iktidarı paylaşacağı müttefiklerle kaynaşmaya da zorunlu kılıyordu.

Panama Kanalı'nın ABD kontrolünden çıkarması için oluşturulan, "sahte devlet" in faturası 25.000 dolardı. Yeni-sömürgeleşmenin faturası ise ülkeden ülkeye değişti. Ülkemizin fiyatının biçildiği Marshall yardımında bu bedel 10 milyon dolardı! Artık, yol fatihleri, baraj kralları türeyebilirdi. Gaz lambası yerini elektrik ampulüne, kağıt ve çekçekler yerini otomobile bırakırken, kapalı ekonomik yapılar birer birer çökmeye başlıyordu.

"Kalkınma", "uygarlaşma", "çağ atlama" demagojileri sürerken, en önemlisi sosyal bir değişimin yaşanıyor olmasıydı. Çarpık kapitalizmin gerektirdiği yol, su, elektrik gibi altyapı yatırımları, iletişim araçlarıyla yaratılan tüketim kültürünün propagandası, baskıyla sarmalanmış emperyalist yoz kültürün yarattığı kişiliksizleşme ve yabancılaşıma, yığınların davranışları ve ruhsal şekillenişlerindeki değişikliklerin nedenleri oldular.

Yukarıdan aşağıya geliştirilen kapitalizmin hızla eski üretim biçiminin yerini alması, aynı hızla sosyal yapıda büyük değişimlere yol açtı. Yollar kentten kıra meta taşıırken, kırdan kente emek taşıyor, kentlerin çevresi baraka mahallelerle, gecekonduyla sarılıyordu.

Kırdan kente göç hareketi yalnızca ülke sınırları içinde değildi. Yeni-sömürgecilik, tarihin en büyük göçüne neden oldu. Bundan çok önceleri, aklıktan kırılan İrlanda nüfusu Amerika'ya göç etmişti. Amerikan demiryollarını, Çin'den göç eden yüzbinlerce işçi inşa etmişti, fakat bunların hiçbirisi yeni-sömürgeciliğin neden olduğu işçi göçünün yanına yaklaşmadı. Dünya çapında ucuz işgücü potansiyeli, ulaşım olanaklarının da gelişimiyle oradan oraya savrulup durdu.

Bugün yeni-sömürge ülkelerde nüfusun yarıdan fazlası kentlerde oturuyor. Fakat nüfusu emecek bir sanayi-ileşme olmadığından bu nüfusun büyük bölümü işsiz veya yarı-işsiz durumdadır. Kırmızı ışıktaki arabaların camlarını silenler, su satanlar, işportacılar yeni-sömürgelerin artık ortak görüntüleridir. Ortak simge ise kentleri saran her tür planlamadan uzak, yoksulluk ve sefalet yuvası "gecekondu", "teneke semtler" dir.

Tarlada çapa tutan köylü, kendini bir anda kentteki fabrikada işçi olarak buldu. Sanayileşme ve kentleşmeyle birlikte işçi sınıfı da nicel bakımdan gelişip büyüdü. Ancak, bilinçli ve güçlü bir proleter sınıfın oluşabilmesi tarihsel bir süreci gerektirdiğinden, varolan işçi sınıfı nitelik olarak son derece geriydi. Gerek iç dinamiğiyle gelişmiş güçlü bir sanayinin olmaması ve dolayısıyla demokratik bir süreçten geçmemesi, bir ayağı kentte bir ayağı kırdı olmasından vb. özelliklerinden ötürü, kendisi için sınıf olma bilincine erişmiş değildi. Grev, örgütlenme hakkı, 8 saatlik işgünü kazanımları olmadığı gibi, bir-iki istisna dışında mücadele mirası da yoktu. İşçi sınıfının doğuşu, sosyal farklılaşmanın artmasının ve sınıf ayrışmasının bir göstergesi olmasıyla birlikte, kapitalizmin çarpık gelişmesinin, gerçek anlamda bir sınıf ayrışmasını doğurduğunu söylemek zordu.

Emekçilerle egemenler arasındaki fark, oturdukları bölgeler arasına duvar çekecek kadar kesin çizgilerle ifade edilebilirken, kendi içlerinde ayrışma net değildi. Sermaye birikimi, kültürü, hükmetme sanatı bakımından modern bir burjuvaziden bahsedilemezken, bu tip ülkelerdeki haramiler servetlerine göre sıralandığında, ilk sırayı işbirlikçi tekeli burjuvazi alıyordu.

Aynı belirsizlik emekçi sınıflar için de sözkonusuydu. Yazın köyünde hasadını kaldırıp, kışın çalışmak için kente gelen, ya da pamuk toplamak, tarlada çalışmak için, yılın belirli ayları toprağından kopan insanları, köylü ya da proleter olarak nitelemek de zordu. Olayın, işçilerin köylü özellikler taşıması gibi kültürel bir boyutu da vardı ki, bu, proletarya açısından belirsizliğin görünen bir başka yanıydı.

Küçük-burjuvazinin yaygınlığı, kapitalizmin geri ya da çarpık gelişimi, doğal gelişimin engellenmesi, her ülkenin ortak özellikleriydi. Konfeksiyoncular, mobilyacılar, tamirhaneler ve benzerlerinin oluşturduğu küçük sanayi, yeni-sömürge ülkelerin bir başka tipik görüntüsüydu.

Yeni-sömürgelerde rejimin sübabı olarak görülen küçük-burjuvazi "her mahallede milyoner yaratma", "köşeyi dönme" hayalleriyle beslenirken, oligarşi ile emekçiler arasında gerçek bir tampon görevi görüyordu.

Orta-burjuva kesimlere gelince; bunların bir kısmı tekellerle bütünleşti. Bir kısmı ise, tekellerle bütünleşemediklerinden, tekeli burjuvazi ile anti-tekeli karakterde bir çelişkiyi yaşamaktadırlar.

Tarihe "Paris Komünü'nün katili" olarak geçen THIERS, "... hem kendinin hem de senin durumunda bulunanların refahını, ancak zenginin elindeki fazla serveti almakla sağlayabilirsin diyen felsefenin değil, insanın bu dünyaya acı çekmeye geldiğini öğreten bu hayırlı felsefenin yayılması bakımından yalnız papazlar sınıfına güveniyorum" diyordu. (G.POLİTZER, Felsefenin Temel İlkeleri, s. 14) Bir asır kadar sonra başta Vatikan olmak üzere, burjuvazinin evrensel bütün kurumları aynı uyuşturucu duaları mırıldanmaya devam ediyordu. Sınıf çatışmasının derinleştiği her yerde "yabancı ideolojilerde çözüm aramayın" diyen Papa vardı, yeni-sömürge halklarına düzen içerisinde çözüm aramaları öneriliyordu. Toplumsal olayları inceleyen, düşünen insan yerine, toplumsallıktan, politikadan uzak insanlar yaratılmak isteniyordu.

Afrikalıya misyonierler "Beyaz Adam çalışmaz, o efendi olarak doğar" demişlerdi yüzyıllarca. Bu yalan adeta kırbaçı tamamlayan bir motifti. İflas eden ekonomileri, istikrarı yakalayamayan siyasal iktidarıyla krizi derinden yaşayan yeni-sömürgelerde egemenler, "iyiye gidiyoruz" umudunu sürekli canlı tutuyorlardı. Çare sokakta, sokağa dökülmekte değildi, çare düzen içinde aranmalıydı. Halkın yaşamına, bilincine nüfuz edilmeliydi, yarınından endişe duyan insan, bugünle yaşamalı, gününü kurtarmalıydı. Düzene duyulan tepki başka kanallara akıtılmıyordu.

Bunun için, demagoji ve yalanla, bilimden uzak düşüncelerle beslenmiş, rejimin sopası üzerine bina edilmiş kültürel bir yapı gerekiyordu. Cuntalar, sıkıyönetimler, üniforma fobisi halkta yaratıldıkça, yeni-sömürgeliğin istediği tek boyutlu insana yaklaşıldı. Açıkça, otoriteye kölece saygı duyan, boyun eğmeye hazır, düşünce üretmeyen, gelişmeye kapalı bir toplumdur istenen...

1945'lerde yeni-sömürge ülkelerde sinemaları işgal eden Hollywood filmleri, 1960'lar sonrasında uydularla, yaygın TV istasyonlarıyla evlerin içine girdi. Tıpkı yemek kültürünün değişmesi gibi, halkın yaşam alışkanlıkları, karşılıklı ilişkileri hatta hitapları değişti. Zenginlik hülyaları yaratılıyordu. Sahtekarlık övülüyordu. Kötüleri yenen, iyilerin temsilcisi gibi sunulan Rambolar, polisiye dizilerdeki Magnumlar, kapitalizmin çöküşünü eğlenceli ahlaksızlıkla gözler önüne seren Dallaslar, toplumsal varlık olmaktan uzaklaşan bu insan tipini olumluyorlardı. Kapitalizmin en örnek tipleri, kendine ve topluma yabancılaşmış, sorumluluk duygusundan yoksun insanlardı.

Yeni-sömürgelerde büyük kentler, açık birer batakhane halini alırken, küçücük çocuklar fuhuşun turizm metası haline geliyordu. Daha da ileri gidenleri, 1908'de devrimin yenilgisinin hemen sonrasında Rusya'da gençliğe hayvanca, dizginsiz bir cinsel ilişki önerilmesi gibi, tam bir ahlaki çöküntüyü öneriyorlardı. Sadece önerilmiş olmakla da kalmadı, Rusya'da o yıllarda Saninizm adıyla bilinen bu akım, yeni-sömürgelerde sürekli özendirilen akım haline getiriliyordu.

Bir de kadro sorunu var. Yani, "düzene uygun kafalar" gerekiyordu ki, düzen sürebilsindi.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Bunu, kendisini Afrika'daki uygarlığın bekçisi sayan Güney Afrika'nın ırkçı iktidarı, resmi ideolojisi Apartheid'i topluma yönelik eğitime aynen aktararak yaparken, Şili faşizmi aynı politikayı, Latin ırkının dünya egemenliği üzerine kurulduğu demagojisiyle gerçekleştiriyordu. Uzun çağında Darwin'in yanlışlığının kanıtlanmaya çalışıldığı, gericiğin karakter olduğu bir eğitim sistemi benimsenmişti. Yaşamda kullanılmayan fosilleşmiş bilgiler, topluma hizmet etmeyen çarpık eğitim sistemiyle veriliyordu. Emperyalizm, asıl olarak iki tip üniversite önerince üniversiteler sınıflandırıldı. Birinciler, Harvard taklitlerinden kuruluydu; ikinciler bir zamanlar medreselerin, manastırların verdiği eğitimi verecek olan, bölgesel üniversitelerdi. Buralarda düzenin memurları, alt düzey kadroları yetiştirilecek, düzene uygun kafaların yetiştirilmesi önündeki her engel "1402" sayılı yasalar ve benzerleriyle tırpanlanacaktı. Emperyalizm araştıran, sorgulayan, neden ve niçin sorularına yanıt arayan bir sistemi asla istemiyordu.

İşkenceyi, baskıyı, haksızlığı kanıksamış, tepkisiz, duyarsız ve bencil, egosundan başka bir şey düşünmeyen, geleneklerini unutmuş kafalar türetilirdi. Gerçi, bunun yaratılması için yeni-sömürge egemenlerinin elinde fazla bir olanak yoktu. Tek olanakları vardı, o da şiddetti.

Özetle yeni-sömürgecilik, sömürgeleri sosyal-kültürel açıdan biçimlendirirken, esasta doğrudan insanın toplumsal varlık olma özelliğine de bir saldırıydı.

F- Emperyalizmin İçsel Olgu Haline Gelişi ve Oligarşik Diktatörlükler

Yeni-sömürgecilikle birlikte çarpık kapitalist gelişme, egemen sınıfların niteliği ve bileşiminde de kendine özgü değişimler yarattı. Klasik sömürgelerde emperyalizmin gözde mütefikleri komprador burjuvazi ve feodal altyapısından üstyapısına kadar, yarattığı bağımlılık ilişkisinin niteliğine bağlı olarak, yeniden şekillendirdi. Bu ülkeleri denetim altına alarak, eski sömürgecilik döneminde olduğu gibi dışsal bir olgu olmaktan çıkarak, içsel bir olgu haline geldi.

Oligarşi içinde emperyalizmin doğrudan ittifakı işbirlikçi tekkelci burjuvaziydi. Gücünü doğrudan emperyalizm-den alan bu sınıf, ülkenin emperyalizme bağımlılığı ölçüsünde oligarşi içindeki insiyatifi de elinde tutuyordu. Buna paralel olarak emperyalizm, yeni-sömürgelerde, doğrudan denetimi altında olmamasına karşın, bu ülkeleri altyapısından üstyapısına kadar, yarattığı bağımlılık ilişkisinin niteliğine bağlı olarak, yeniden şekillendirdi. Bu ülkeleri denetim altına alarak, eski sömürgecilik döneminde olduğu gibi dışsal bir olgu olmaktan çıkarak, içsel bir olgu haline geldi.

Böylece emperyalizm, yukarıdan aşağıya geliştirdiği çarpık kapitalist yapının niteliğine paralel olarak işbirlikçi sınıfların nezdinde, yeni-sömürgelerin ekonomisini ve pazarını kendi emperyalist ekonomisinin ve pazarının da bir parçası, uzantısı haline getirdi.

Bu gibi ülkelerde emperyalizmin en büyük handikapı, tek başına sömürüyü sahiplenememesi, bunu prekapi-talist unsurlarla paylaşmasıydı. Gerçi bu unsurları zaman içinde evrimsel bir tasfiyeye uğratsa ve tefeci-tüccarlar, büyük toprak sahipleri ekonomik planda güç yitimine uğrayıp, dönüşmeler de, bu durum onların sosyal ve siyasal hayatta etkinliklerini önemli ölçüde korumalarına engel olamıyordu. Kaldı ki, milli krizin ve sınıf çelişkilerinin derinliği nedeniyle, toplumsal mulialefetin sürekliliği ve buna bağlı ekonomik, siyasal ve sosyal istikrarsızlık, egemen sınıfları ister istemez birbirlerine muhtaç kılmaktaydı.

İşbirlikçi tekkelci burjuvazi, iktidarı paylaştığı prekaptalist unsurlarla zorunlu ve çelişkili birlik kurmak durumundaydı. İnsiyatif kendisinde olmasına kendisindeydi; ama bu unsurların siyasal alandaki etkinliği, feodal ideolojik öğelerinin korunması nedeniyle, altyapıdaki cılız etkinliklerine oranla çok daha ileri düzeyde kendini hissettiriyordu. Buna rağmen emperyalizmin ve işbirlikçi tekkelci burjuvazinin, sömürü çıkarlarını sürdürmek, halk muhalefetine nötrale etmek için, üstyapıya bu gerici öğeleri korumaktan başka bir çareleri de yoktu.

En genelde tüm yeni-sömürgelerde hakim olan oligarşiler; üç aşağı beş yukarı aynı özellikleri göstermekle beraber, çeşitli ülkelerin tarihsel, kültürel, sosyal özelliklerine, kapitalizmin gelişme derecesine ve şekline göre kendine özgü biçimler de alabiliyordu. Örneğin, bazı Latin Amerika ülkelerinde sanayi burjuvazisinin çok güçsüz olması, latifundist'lerin esas gücü elinde bulundurması ve büyük toprakların özellikle yeni-sömürgeleşme sürecinde ortaya çıkan diktatörlerin elinde toplanması nedeniyle, değişik tipte aile oligarşileri olarak ortaya çıkabiliyorlardı.

Öte yandan yeni-sömürgelerde, ekonomik ve siyasal güçsüzlük, egemen sınıflar arası çelişkilerin yoğunluğu ve halk kitlelerinin düzene karşı memnuniyetsizliğinden kaynağını alan sürekli bir milli krizin yaşanması nedeniyle, düzenin kendi kendini idame ettirebilmesi, ancak, sömürge tipi faşizmle mümkündü. Oysa bu gibi ülkelerde rejimin adı çoğunlukla "demokrasi"ydi, "cumhuriyet"ti. Ancak, bu "demokrasinin bekçisi", gidişata dur demesi gerektiğine karar verdiğinde, hemen "aktif savunma" pozisyonu alıyor ve cunta planları kasalardan çıkartılıp, tanklar kentlere doğru akmaya başlıyordu. Gerekçe her yerde aynıydı: "siviller işi berbat etti" üniformalıları "istemeye istemeye" işbaşındaydı. Demokrasinin en önemli ögesi olarak gösterdikleri o "millet iradesinin sembolü parlamento"nun kapısına kilit vuruluyordu. Bu gibi ülkelerde parlamentonun değeri de ancak bu kadardı.

Bu gibi durumlarda "yıpranan siviller" duruma göre ya siyasetten men edilir, ya da sürgün edilirlerdi. Buna rağmen demokrasicilik oynamaya kalkanlar ise, karanlık bir yerde aklı başına gelene kadar "misafir" edilirdi. Hepten ipin ucunu kaçırıp, kendini demokrasicilik oyununa kaptıranları da BUTTO'nun sonu beklemekteydi. Çünkü, emperyalizm, oyunu uzatmaya kalkanlar kim olursa olsun, isterse kendisinin en sadık adamları da olsa (genellikle öyle oluyordu) çekinmeden kurban ederdi.

Oligarşinin en küçük bir kıpırdanmaya dahi tahammülü yoktu ki, halk muhalefeti yükselmışken demokrasicilik oyununa tahammül gösterebilsin. Kitlelerin en küçük ekonomik demokratik kazanımını, bu doğrultudaki kıpırdanışını ve örgütlenmesini kaldıracak gücü yoktu. Bu nedenle halkın muhalefetini, kıpırdanışını katliamlara varan baskı ve zorla boğmak istemekteydi.

III-1970 SONRASI ULUSLARARASI KAPİTALİZMİN GELİŞMESİ VE EMPERYALİST BUNALIM

1-EMPERYALİZMİN BUNALIMI DERİNLEŞİYOR

II. Paylaşım Savaşı sonrasındaki ilk 20 yıl içinde kısmen istikrarlı bir gelişim gösteren emperyalizm, aynı döneme denk düşen bilimsel-teknik gelişimin de yardımıyla, tarihinin en büyük atılımını yaptı.

Teknoloji baş döndürücü bir hızla geliyordu.

Sanayi devrimi burjuvaziye feodallerin kapalı ekonomilerini paramparça etme olanağı vermişti. Tek başına buhar makinasının sağladığı güç, kılıcın yüzlerce yılda yapabildiğini kısa zamanda yıkıp, enkaza çevirmekle kalmadı, yaşamın çehresini de değiştirdi. Burjuvazi sanayi devrimiyle, iktisadi yaşamı tümüyle kontrolüne aldı. 1950'lerdeki bilimsel teknik gelişimi, "II. Sanayi Devrimi" çığlıklarıyla karşılayan burjuva ideologlarının hayal kırıklığına uğramaları, çok zaman almayacaktı.

Burjuvaların, kendileri açısından bir muamma olan, "II. Sanayi Devrimi" dedikleri bu olayın, büyük bir atılıma neden olmamasını anlayamamışlardı.

"Ekonomide büyüme", "sosyal refah" sözlerini ağzından düşürmeyen, işsizliğin, enflasyonun olmamasıyla, kısacası yaşam standardının güvenilir yükselmesiyle kapitalizmin nimetlerini sıralayan emperyalizmin bu sözcüleri, 1970'lere doğru, bir kez daha yanıldıklarını anlamışlardı. "Petrol bunalımı", "borsa krizi" gibi adlar verilse de, emperyalizmin sürekli bunalımı gizlenemiyordu. 1960'lı yıllardan sonra, gözle görülür bir biçimde kapitalist ekonomiler duraksamış, çıkmaza girmeye başlamışlardı. STALİN'in deyimi ile yatakta olan kapitalizm dönem dönem komaya giriyordu. 1960'ların sonlarında ise emperyalizm, böyle bir koma halini yaşıyordu.

öyle ki emperyalistler, '70-80 arasında bir-iki yıllı sınırlı, geçici bir rahatlama dönemi yaşamış olsalar da, 1980 sonrası bu mümkün olamıyordu.

1944'de Bretton-Woods'ta ABD'nin imparatorluğunu ilan ettiği para sistemi, ancak 1969'a kadar dayanabilirdi. NIXON, doların altınla değiştirilebilirliğine son verildiğini açıklarken, bir bakıma Amerikan imparatorluğu hegemonyasının ve doğallıkla tüm sistemin, ilk sarsıntı sinyalinin de veriyordu. Çok geçmeden, önce 1973-74'te petrol bunalımı, sonra 1980-82 ile 1987'deki para-borsa krizleri, sistemi önemli ölçüde etkileyen sarsıntılar yarattı.

Son yıllarda bazı best-seller romanların konusu, Hong Kong ya da Newyork borsasında, hisse senetlerinin değerlerindeki düşüşle başlayan ama en son noktasına varmayan kriz senaryolarıydı. Aynı senaryoları, dünya çapında isim yapmış dergi ve gazetelerin sayfalarında da bulmak mümkündü. Tüm bunlar emperyalistlere, "kara perşembe"lerin üstlerine çökebileceği endişesini yaşattı.

1979-80'de petrol fiyatları varil başına 40 doları aştığında da, 1987'de petrol fiyatları 15 dolar düzeyine indiğinde de, bunalımı derinleştirici etki yapmıştı. "Şikago okulu", "Monetarist politika" adlarıyla bilinen, burjuvazinin II. KEYNES olarak göklere çıkardığı FRIEDMAN'ın bunalıma çözüm reçetesi, tam aksi sonuçlar yaratınca, değeri şişirilmiş doların kontrolsüz düşüşü, borsa krizine yol açtı. 1982'de FRIEDMAN reçeteleriyle bunalımdan çıkıldığı kanısına varan, ancak, ertesi yıl daha derin bir krizle yüz yüze kalan emperyalistlerin umutları suya düştü. ABD ekonomisinin 1986'da iyileşmeler göstereceği üzerine yorum yapan burjuva ve ekonomistleri, ertesi yıl iyileşmeler üzerine kehanette bulunmaya dahi kalkışmadılar.

Emperyalizmin bunalımının derinleşmesi üzerine ileri sürülen görüşler, Marksistlerin "soyut" iddiaları değildi. Emperyalist ekonominin açmazları, açmazların neden olduğu sancıların yarattığı telaş ve ürküntü, artık birinci ağızlar-dan itiraf ediliyordu. Bunalımın yapısal niteliğini gizleyen, onu kendi dışında uç veren geçici aksamalar olarak gösterenlerin demagojik açıklamaları, işsizlik ve enflasyonu yaşayan kapitalist dünyada artık itibar görmüyordu.

"Refah" toplumlarının popüler yöneticileri, sorunu tüm çıplaklığı ile sergileyerek tartışmaya açtılar: 1983'te F. Almanya Başbakanı Helmut SCHMİDT: "... şimdi, 1930'lardan bu yana görülmüşlerin en kötüsü olan, derin bir dünya ekonomik duraklaması (resesyon) içindeyiz" (Dünya Sorunları Dizisi I. s. 187) diyor ve bunun 1980'lerin yıkımına varabileceği yolundaki kuşkularını dile getiriyordu. Dünya halklarının yakından tanıdığı H. KISSINGER ise, daha açık konuşuyordu: "Eğer batı ülkelerinin halkı, demokratik hükümetlerin, ekonominin alinyazısını ellerinde tuttuklarına olan inançlarını yitirirlerse, bu ekonomik bunalım, batı demokrasisinin bunalımına dönüşebilir." (Dünya Sorunları Dizisi 1. s. 193)

Evet, sorun, ne salt petrol bunalımı, ne de dolar bunalımıydı, sorun sistemin kendisindeydi. İçte ve dışta kâr oranlarının düşüşü, kendini, bu biçimde açığa vuruyor, kriz tüm yönleriyle yadsınamayacak boyutlara ulaşıyordu.

Bilimsel ve teknik gelişmeyle sanayide otomasyon, robot kullanımı vb. sonucu, üretimin ve sermayenin alabilmesine yoğunlaşması ve merkezileşmesi, büyük oranda tekelleşmeye yol açarken, bu gelişmeler pazar sorununu arttırıyor ve kâr oranlarının düşme eğilimini güçlendirerek, bunlara karşı geliştirilen politikaları da hızla etkisizleştiriyordu.

Tek çare vardı. Sürekli kan kaybeden hastaya kan verilmesi kadar gerekli olan, yeni pazar alanları sağlanmalıydı. Oysa sosyalist ülke ekonomilerinin, emperyalizmle her alanda boy ölçüşebilecek kadar güçlenmiş olması bir yana, yeni anti-oligarşik, anti-emperyalist devrimler pazarı oldukça daraltıyordu. Pazar kazanmak şöyle dursun, her geçen yıl emperyalist sistemden bir parça, şöyle ya da böyle kopup gidiyordu. Emperyalizmin dertleri bunlarla bitmiyordu. ABD, Japonya'nın, kendi iç pazarında söz sahibi olmasına da tahammül edemiyordu. Ucuz işgücünün en üst düzeye çıkarıldığı, çalışma temposunun büyük avantajlar kazandırdığı Japonya, ucuz mallarıyla gerek ABD, gerek AET pazarlarını adeta istila etti. ABD, kısıtladığı kotalara, yasaklara rağmen, Japon mallarının akımını önleyemedi. Ancak, ABD dolarının düşmeye başladığı her anda, en büyük alıcılar Japon ve Alman merkez bankaları oldular.

İşsizlik, artan enflasyon, uluslararası ticaretteki dengesizlikler, emperyalizmin gün geçtikçe derinleşen bunalımının unsurları haline geldi. Krizi geçiştirmek için üretilen politikalar, nefes almayı da zorlaştırmakta, gece karanlığında bir havai fişek gösterisinin karanlığı aydınlatılabildiği kadar, bunalıma çare olabilmektedir.

A-Rakamların Diliyle İmparatorluğun Çöküşü

Emperyalizmin krizinin giderek derinleşmesinin başta gelen sonuçlarından biri, ABD ekonomisindeki gerileme ve istikrarsızlaşmadır.

ABD ekonomisinin, doların saltanatının sona ermesiyle süregelen istikrarsızlığı, yüksek faizler, iflaslar, işsizlik, büyüme ve ticaret hızında düşüşler, üretim hacminde daralma vb. sonuçlar yaratmasıyla sürüyordu. Üç milyondan fazla insanın metrolarda, barakalarda yaşadığı, aşevlerinin önünde kuyrukların olduğu ABD'de, yaşam standartlarının düşmesi yanında ekonomiye ait rakamlar da olumsuz eğri çiziyordu.

1950'de ABD GSMH'sinin dünya toplamına oranı %40 iken, bu oran 1980'de %20 civarına düştü.

Yine ABD tekellerinin kârları 1986'nın ikinci çeyreğinde %5 gibi bir düşüş gösterirken (7 Ağustos 1986 Cumhuriyet), sanayide kullanılmayan kapasite 1987'de %6'ydı. REAGAN yönetiminin %4 olarak öngördüğü 1986 yılı büyüme hızı, daha sonra %3.2 hedefine düşürülmesine karşın, gerçekleşen bunun da altındaydı. (9 Ağustos 1987 Cumhuriyet)

Bu rakamlar kesin bir bunalımın göstergeleriydi. Ve bu bunalım ABD ile sınırlı değildi. "Economic Impact" dergisinin değerlendirmelerine göre emperyalist ülkelerin büyüme hızları 1960'lı yıllarda %5.7; 70'li yıllarda %3.6; 80'li yıllarda ise %2.2 idi. Yani belirgin bir düşüş söz konusuydu.

Helmut SCHMİDT'in açıklamaları daha çarpıcı; Helmut SCHMİDT'e göre OECD ülkeleri için %3'lük bir büyüme hızına ulaşmak, büyük bir gelişme olacak ve bunalımdan çıkışla eşdeğer bir anlam ifade edecektir. Yine SCHMİDT'e göre dünya ticareti de 1980'de duraklama, 1981'den bu yana ise sürekli gerileme göstermekteydi.

B-ABD Geriliyor Rekabet Kızıyor

Emperyalizmin bunalımının artışıyla önemli yeri olan rekabet, doğal olarak emperyalistler arası yeni dengelerin oluşumunu da zorlamaktadır. Kapitalizmin "dengesiz ve sıçramalı gelişim yasası", bir kez daha hükmünü verirken, rekabet bunalımı, bunalım rekabeti arttırıyordu.

ABD 1969'daki konumundan uzaklaşırken, bunalımın derinleşmesine paralel olarak da geriliyordu. Bugün sıçramalı bir gelişim gösteren F. Almanya ve Japonya, ABD'yi iyice köşeye sıkıştırmış durumdadırlar. Gelişmeler de bunu doğrulamaktadır. Dünya hegemonyasını ele geçirmek yolunda yoğun bir çatışmaya tutuşan emperyalistler, kendi iç pazarlarında bu kavganın en şiddetli biçimini veriyorlar.

Çatışmanın önemi ve boyutu hakkında, ABD Ticaret Bakanı Malcolm BADRİGE'nin ABD ile Japonya ilişkilerinin, Japon mallarının ABD'ye girişinin yasaklanması aşamasına gelmekte olduğu konusunda, Japon işadamlarını uyarmış olması bir fikir verecektir.

Bugün ABD'nin biçimsel önlemlerle konumunu koruma çabası sonuç vermemektedir. ABD'nin, tekrar dünya üzerindeki ekonomik hegemonyasını pekiştirmek için yürüttüğü, yüksek faiz ve doların değerini yüksek tutma politikası, hiç de istenmeyen sonuçlar yaratmış, ABD iç pazarının diğer emperyalist ülke (özellikle Japonya) metallerinin işgaline uğraması sonucunu doğurmuştur. ABD'nin iç pazarını denetlemek için oluşturduğu koruma önlemleri (gümrük kotaları vb.) de etkili olamamıştır. Çatışma, sonuçta, ABD ile Japonya arasında diplomatik sorunlar yaratmaya kadar varmış, Amerikan tekellerinin yayın organlarında, "çekik gözlü istila" başlıkları atılmıştır. Resmen ordu kuramayan Japonya'nın başbakanı, Amerika'nın Pasifik'teki siyasi, askeri egemenliğine bağlılığını vurgularken, ülkesini Sovyetler karşısında dev bir uçak gemisine benzetecek kadar ileri gitmişti. Ama tüm bunlar Amerikan sermayesinin Japonya'dan duyduğu ürküntüyü hafifletmeye yetmedi.

ABD ile, Japonya ve F. Almanya arasındaki rekabet ve ABD'nin gün geçtikçe pazar payının daralması, yeni-sömürge pazarları da içine almaktadır. Zaten tersini düşünmek, pazar kavgalarını emperyalist iç pazarlarla sınırlamak eşyanın doğasına aykırıdır. Emperyalistlerin kendilerini en güçlü hissettikleri iç pazarlardaki kavga, yeni-sömürge pazarlarındaki kavganın bir devamı, onun boyutlanması olarak algılanmalıdır.

Yeni-sömürge pazarlarındaki rekabeti somutlamak açısından, Japonya sermayesinin yeni-sömürge ülkelerdeki hareketini izlemek yeterli olacak.

Japonya'nın denizaşırı olarak adlandırılan yeni-sömürge ülkelerdeki doğrudan yatırımları; milyar dolar olarak, 1979'da ortalama 3 iken, bu tarihten sonra sürekli artmış, 1981'de 8.9; 1983'de 8.1; 1984'te ise 10.1'e çıkmıştır. Günümüzde özellikle Asya ülkeleri (G.Kore, Singapur, Endonezya, Hong Kong) üzerinde kıran kırana bir kapışma söz konusudur. (Rakamlar, Cumhuriyet, 24 Mayıs 1986)

ABD'nin belirgin gerilemesi ve buna karşın Japonya ve F. Almanya'nın gelişme göstermesi, bunalımın bu ülkelerde etkisinin azlığını göstermez. Üretim verimliliğini, her türden eskimiş geleneklerin kullanılmasıyla, "patrona hizmette kusur göstermemeye" özen gösterilmesiyle, milyonlarca işçi ailesinin, evden çok iş yurtlarına benzeyen yapılarda barındırılmasıyla, sendikaların gangster yöntemleriyle birer para kaynağı durumuna getirilmesiyle "Japon mucizesi", toplumsal rahatsızlığın bilinen tüm işaretlerini vermektedir. Birbiri ardına fabrikaların kapandığı, bir zamanlar bando-mızıka törenleriyle karşıladıkları yabancı işçilerin, bugün işsizliğe çare olsun diye geri gönderildiği Almanya'da da durum hiç de iç açıcı değildir.

C-Aç Kurtların Dayanışması ya da Kurtlar Sofrasındaki Dayanışma

Emperyalistler arası entegrasyon, dün olduğu gibi bugün de kendini dayatmaktadır. Bütün çelişkilerine karşın "birbirimize sıkı sıkıya tutunalım, yoksa hepimizi teker teker yutacaklar" diyor emperyalizmin temsilcileri. Gerçekten de emperyalizmin bugünkü somut durumu budur.

Emperyalizmin bunalımını irdeleyen ve çözümler öneren bütün emperyalist yönetici ve uzmanlar, bu noktada birleşiyorlar. Bir kez daha eski Alman Başbakanı SCHMID'e başvurmayı yararlı buluyoruz. Görülecektir ki, çözüm daha fazla entegrasyon olarak önerilmektedir.

"... Hiçbir zaman işbirliği bugünkü kadar gerekli olmamıştı. (...) Dünya ekonomisinin de oyunun kuralları ve rol bölüşümü üzerinde, ortak görüş birliğine varılmazsa yaşanamaz.

"Batı'nın özgür ve egemen devletleri arasında, önderlik, ister siyasi, ister askersel, isterse ekonomik alanda olsun, yalnızca yönerge ve buyruklar vermek olamaz. Bunun tartışma, soru ve yanıt, yeni sorular ve yeni yanıtlar yöntemine dayanması gerek. 'Al gülüm ver gülüm' ilkesine dayanması gerek.'" (Dünya Sorunları Dizisi 1, 1985, s. 212) (abç)

Sorun çok açıktır; bunalımı entegrasyonla aşabilmek.

Emperyalistler arası entegrasyonun bir boyutu da "yeni uluslararası işbölümü"dür. Bugün emperyalist ekonomi uzmanlarının büyük umutlar besledikleri Çok Uluslu Şirketlerin (ÇUŞ), aslında yüklenilen anlam ve işlevlerini yeterince yerine getirip getirmediği tartışılır bir konudur. Evet, pazar sorunlarına, sermayenin kendini yeniden üretme sorunlarına ve kâr oranlarının düşme eğilimine karşı bir çıkış yolu olarak ÇUŞ'ların ne yapacağını süreç gösterecek. Fakat bu, ne burjuva iktisatçıların ona yüklemeye çalıştıkları rekabeti ortadan kaldıracı yeteneğe sahiptir, ne de sermayenin giderek tek bir merkezde birleştirilmesi gibi ultra bir özelliğe...

ÇUŞ'lar ortak yatırımlarla pazarı paylaşma işlevini görmektedir.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Emperyalistler arası entegrasyonun günümüzdeki en son örneğini, dolar üzerinde anlaşma çabaları sergiliyor. Çözüm daha sıkı entegrasyon politikalarında aranıyor. Fakat bunun da kendi içinde yarattığı sorunlar bir türlü bitmiyor. Buna rağmen emperyalizm bu yöntemi sürdürmek zorundadır. ÇUŞ vb. gelişmeler emperyalist entegrasyonda yeni bir biçim yaratmaya henüz aday değildir. Ve emperyalistler arası ilişkiler, "Yediler"in masasında ameliyata yatırılmaya devam edecektir.

D-"Hür Dünya"dan Bir Görüntü: İmaretler Önünde Kuyruklar

Derinleşen emperyalist bunalımın yarattığı sonuçlardan en önemlisi, emperyalist ülkelerdeki göreceli sosyal refahın yerini, giderek mutlaklaşan yoksullaşmaya bırakması ve emperyalistlerin demagoji malzemesi olan, "sosyal refah devleti" politikalarının terkedilmesidir.

Bu durum, "Yediler"in Ottawa Zirvesi'nde şöyle dile getirilmekteydi: "Kamu harcamalarının sınırlandırılması, vergiler ve işsizlik (...) seçmenlerin daha bir süre ekonomik büyüme ve refah artışı beklentisine girmeyecek şekilde eğitilmesi ve sancılı bir ekonomik adaptasyon dönemine hazırlanması" yani sosyal refah politikasının terkedilmesi.

Bu politikanın özü, sosyal harcamaların (konut, eğitim, sağlık vb. alanlardaki) kısılması, ağır vergiler vb.dir.

Emperyalizmin bunalımdan çıkış için uyguladığı politikalar, sosyal dengeleri sarsmış durumdadır. Amerikan orta sınıfları olarak bilinen ve her başkan adayının, desteğini öncelikle almak istediği kesimler daralırken, metro insanları, dilenenler, kimsesiz çocuklar milyonlarla ifade edilmekte, emperyalist ülkelerin alışılmış görüntüleri bunlar olmaktadır. Dünyada en çok suç işlenen ülkeler, başta ABD olmak üzere emperyalist ülkelerdir. New York, Londra caddeleri, sokakları adeta birer kriminal laboratuvarıdır. Dünyanın en cahil insanların yaşadığı ABD ve diğer emperyalist metropollerde, toplumsal sınıflar arasındaki dengesizlik artmakta, çok yönlü bir sosyal çürüme yaşanmaktadır.

Bunalımın yarattığı ilk sonuçlardan biri de işsizliktir. Gerek kârlılığı artırmak için üretimde otomasyon ve robot kullanımı, gerekse yoğun rekabet ve pazar darlığının yol açtığı iflaslar sonucu, yoğun bir işsizler kitlesi oluşmaktadır. Örneğin F. Almanya'da işsizlik 1986'da %8.6, ABD'de işsizlik 1986'da %7.3 oranındadır. Emperyalist ülkelerde 1982 istatistiklerine göre, çalışan nüfusun %8.9'u işsizdir. Ve bu oran giderek de artmaktadır. Son yıllarda ise %10'ları aşarak, emperyalist ülkelerde 1929 bunalımından sonra varılan en yüksek oran olmuştur.

Bunalımın ortaya çıkardığı ikinci sonuç ise, gelir dağılımındaki dengesizliktir. Birkaç rakamla örneklersek, bir ABD'li ailenin ortalama alım gücü, 1976'ya göre 1980'de %8.5 düşmüştür. ABD tekellerinin sesi olan The Wall Street Journal, 1963 ve 1983 istatistiklerine dayanarak yayınladığı bir incelemede, ABD'nin en güçlü kesimini oluşturan, servetleri 2.5 milyar dolar ve üstünde olan nüfusun %0.5'lik kesiminin, zenginlikler içindeki payının %25'ten %35'e çıktığı, diğer tüm kesimlerin ise gerilediği saptanıyor. (Cumhuriyet, 21 Ağustos 1986)

Emperyalist ülkelerde krizin en çok etkilediği sınıflar ve katmanlar, proletarya ve orta sınıflar olurken, gelir dağılımındaki dengesizlik de artmıştır. Örneğin, ABD'de orta sınıfların 1970'te ulusal gelirden aldıkları pay %46 iken, 1985'te %39'a düşmüştür. Öte yandan emperyalist bunalımdan en çok etkilenen kesimin ise, proletarya olduğu açıktır. ABD'de 1967-80 dönemi ortalama işçi ücretlerindeki reel artış %0'dır. Bu düşüşün gün geçtikçe de boyutlandığı tartışma götürmez bir gerçektir. (Cumhuriyet, Mart 1986)

Hemen hemen bütün emperyalist ülkelerde görülen bir özellik de, kamu harcamalarının kısılmasıdır. Bir eğilimi belirtmesi açısından örnek verirsek; Belçika'da kamu harcamalarında, 1986 yılında 4.4 milyar dolarlık bir kısıntı yapılmıştır. Bu kısıntı askeri harcamaların katlamalı bir şekilde arttığı ABD ve diğer emperyalist ülkelerle karşılaştırılmayacak kadar düşüktür.

Bu verilerin ortaya çıkardığı gerçek şudur; emperyalist bunalım iç pazarda daha yoğun bir sömürüyü gündeme getirmiş, emperyalist ülkelerde sosyal farklılaşma artmış, işsizlik, yoksulluk ve iflaslar önemli sosyo-ekonomik sorunlar ortaya çıkarmıştır.

E-Sınıf Çelişkileri ve Politik Gericileşme Artıyor

Savaş sonrasında "refah" koşulları giderek gerileyince, başta proletarya olmak üzere, tüm tekel dışı kesimler, bozulan sosyo-ekonomik durumlarına duydukları tepkilerini, politik hareketliliğe dönüştürdüler. Ekonomik bunalım ve bunun sonucu ortaya çıkan sosyal çelişkiler, ister istemez beraberinde çatışmayı da getirmektedir.

Fransa'da 1968 işçi-öğrenci olayları emperyalist bunalımın derinleşmesinin sosyal-siyasal alandaki ilk yansıması oldu.

Burjuvazi, 1968'de gelişen bu krizi Fransa'da rejim restorasyonu ile atlattı atlatmasına ama, toplumsal

çatışmanın yaşanmadığı iddia edilen emperyalist ülkelerde, kaynaşmanın bir anda açığa çıkması, burjuvaziyi son derece telaşlandırdı. Ve bu telaş, onu bugün bile 68'in başkaldırı ruhuna doğrudan saldırmaya götürdü.

Başlıca amacına ulaşamayan her toplumsal kabarmanın kaderi, '68 olaylarını da bekliyordu. Başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi sınıfların sosyal ve siyasal hareketliliklerinde gözlenen duraklama, yerini, 1975'lerden başlayarak tekrar yükselen bir çatışma sürecine bıraktı.

Avrupa komünist partilerinin çoğunun devrim yolunu terk edip, "tarihsel uzlaşma" sloganıyla inkarcı yolu seçmeleri, gelişen kitle hareketlerine önderlik yeteneğinden yoksun olmaları sonucu, "alternatif hareketler", bilinen anarşizm özlü eğilimler güç kazandı. Bunalımın çözümünü sınıf çatışması dışında arayan düzen içi alternatif hareketler; Yeşiller, Çevre Korumacılar, Barış Hareketi biçiminde yığınsal örgütlülüklere kavuştular.

Demokratik içerik taşıyan bu gruplaşmaların yanı sıra, işçi sınıfının ekonomik-demokratik amaçlı eylemleri, özellikle 1980 sonrası yoğunluk kazanmıştır.

1980'li yıllarda; Alman işçi sınıfının siyasal mesajlar taşıyan ve anti-kapitalist gösterilere dönüşen, haftalık çalışma süresinin 35 saate indirilmesi talepli grevleri; İngiliz kömür madeni işçilerinin THATCHER hükümetiyle hesaplaşması biçiminde gelişen ve liman işçileri başta olmak üzere diğer kesimlere de yayılan grevleri; Fransa'da çiftçilerin hemen her yıl gündeme gelen ve yolların kapatılmasıyla adını duyuran direnişleri, yine Fransa'da 1968 olaylarını anımsatan, paralı öğrenime ve öğrencilerin demokratik haklarına kısıtlama getiren yasaya karşı yükselen kitlesel gösteriler, demiryolu grevleri; yığınların demokratik enerjisinin en geri olduğu ABD'de dahi, son derece hızla büyüyen anti-militarist, barışçıl eylemlilik vb. vb. yaşandı. Metropollerdeki bu gelişmelerin, sınıf çelişkilerinin derinleşmesi sonucu patlak verdiği, bizzat hareketlerin taleplerinden ortaya çıktı.

"Sosyal refah" döneminin kapanması ve buna paralel olarak derinleşen sınıf çelişkilerinin siyasal pratiğe yansımaları, bir milli kriz yaratacak boyuta ulaşmamış olsa da, bunun belirtilerini taşıdığını göstermektedir. "Marks'ın proletaryası artık yok", "devrime elveda" demagojileri, Almanya, İngiltere ve Fransa'daki grev dalgaları ile, gücünü ve öncü fonksiyonunu bir kez daha kanıtlayan proletarya karşısında yerle bir oldu. Avrupa proletaryası kendisini iktidar için mevzilendirecek ihtilalci bir partinin önderliğinde, devrim yangınına dönüşecek potansiyeli taşıdığı her dönem olduğu gibi bugün de göstermektedir.

Tehlikenin farkında olan burjuvazi, bunalımın derinleşmesine koşut olarak siyasal gericiliğini ister istemez dayatacaktır.

Çünkü halk kitlelerinin ekonomik ve demokratik istemlerinin karşılanamadığı ve daha fazla sömürünün gerektiği koşullarda, burjuva demokrasisi kendileri için tehlikeli olacaktır.

Başta küçük-burjuvazi olmak üzere, halk kitlelerinin, sömürü ve istila politikalarına yedeklenmeye çalışılması, tüm toplumun ekonomik ve sosyal enerjisinin emperyalist burjuvaziye aktarılması, burjuva demokrasisi koşullarında gerçekleştirilemez. Siyasal gericilik en yetkin örneğini 1933 Ocak'ında vermişti.

Türkiyelilerin yoğun olarak yaşadığı Berlin, Münih gibi Alman kentlerinde, duvarlardaki "Türken Raus" yazıları, çoğalan serseri faşist çetelerin saldırı nidaları olduğunda, Avrupalılar 1920-30'lu yıllardaki Yahudi aleyhtarı sloganları hatırladılar. Yabancı düşmanlığı Fransa'ya, İngiltere'ye ve diğer ülkelere bir bulaşıcı hastalık gibi yayıldı. Bunalımın en üst boyuta çıktığı, '80 sonrası emperyalist ülkelerde başgösteren ve bizzat iktidarlara beslenen yabancı düşmanlığı, adeta 1930'ların tekrarı niteliğindeydi. Faşizm, Yahudi düşmanlığını derinleşen sosyal krizin nedenlerini gizlemek ve böylece düzene yönelecek tepkileri suni hedeflere yönelterek, yedeklemek amacıyla kullandı. Yabancı düşmanlığı yine aynı amaçla kullanılıp, taşlı-sopalı faşist çeteler can almaya başlayınca, burjuva reformistlerinin de tepkilerini alıyor, anti-faşist bilinç 50 yıl sonra tekrar canlanıyordu.

Fransa'da, Cezayir yurtseverlerine işkence yapmış olmakla nam salan LE PEN'in başında bulunduğu faşist "Ulusal Cephe"nin, seçimlerde %10'lara tırmanan bir oy yüzdesi tutturması en somut örnektir. Keza Almanya'da daha şimdiden Neo-Faşistler, gelişen toplumsal muhalefeti susturmaya çabalayan terör odakları konumundadırlar. Komünistlerin kamu kuruluşlarında çalıştırılmasının yasak olduğu Almanya'da faşistler, spor kulüpleri adı altında açıktan açığa silahlı eğitim görmektedirler.

Ancak siyasal gericilik asıl boyutunu, iktidarların demokratik hak ve istemlere saldırısında gösteriyor. Fransa'da öğrenci gösterilerinde polis saldırısı can alıyor. İngiliz madencileri polisin coplu, silahlı saldırısına uğruyor. THATCHER hükümeti işçi haklarını kısıtlayan yeni yasaları parlamentodan geçirmeye çalışıyordu. Belçika hükümeti hepsinden daha atak çıktı, halkı sıkıyönetimle tehdit ediyordu. Barışçıl gösteriler çoğunlukla kanla sonuçlanmaya başlanmıştı artık. İşçi sınıfı ve diğer emekçi kesimlerin demokratik istemlerini kollama ve geliştirme çabası önünde bir saldırı barikatının oluşturulmaya çalışıldığı ortaya çıktı.

Burjuvazi 1970'lerde, Avrupa'da sosyal-demokrat tandanslı hükümetleri ve ABD'de CARTER'la somutlanan Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

demokrasi havariliğini desteklemişti. Ne var ki bunalımın siyasi gericiği gerektirmesi, burjuvaziye otoriter, gerici eğilimdeki hükümetleri işbaşına getirmeye ve hızla "reformist" iktidarları tasfiyeye yöneltti. "Şahin", "demir" lakaplı başkanların, başbakanların liderliğindeki hükümetler, dünya çapındaki silahlanmanın ve devlet terörünün başını çekirken, bir yandan da ödün vermez bir tutumla emekçilerin istemlerine sırt çeviriyorlardı.

Kuşkusuz, bunalımın alacağı boyutlarla orantılı olarak, gelecekteki siyasal gerici, emekçilerin göstereceği tepkinin şiddetine göre biçimlenecektir. Babiya'lara, Auschwitz'lere, Cramatoryum'lara, yeni bir siyasal gerici kasırgasına, demokrasi bilincinin gelişmişliği, demokratik güçlerin örgütlülüğü izin vermeyecektir. Unutulmasın ki, anti-faşist mücadele tarihi, en geniş yığınların halk cephele, vatan cepheleyle faşizme geçit vermediği ve yığılı mücadele mirasıyla doludur.

2-İMPARATOR VE VASSALLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Geçmişte klasik sömürgeciliğin başına gelenlerin bugün, yeni-sömürgeciliğin başına geldiğini söyleyebiliriz. Yeni-sömürgecilik politikalarının çıkmaza girdiğini, her bir ülkede iflas etmeye başladığını, bugün hiç kimse yazsıyamaz.

Yeni-sömürgeciliğin tıkanma sürecine girmesinin başlıca nedenlerini belirlerken, emperyalist-kapitalist sistemin derinleşen krizini, yeni-sömürge ülkelerde yoksullaşma ve iç pazarın tıkanmasını, 1974-80 sürecinde yaşanan devrimci dalgayı, dinmeyen sosyal-siyasal çalkantıları saymak gerekir.

A-"Tefeci" Emperyalistler

Gerek yeni-sömürge ülkelerin iç pazarlarının tıkanması, gerekse devrim rüzgarlarının sermaye için bu alanları güvenilmez hale getirmesi, yeni-sömürgelelerde emperyalist sermayenin doğrudan üretime yönelik yatırımlardan kaçmasına neden olmaktadır.

1970 sonrası ortaya çıkan gelişmeler, yeni-sömürgecilik sistemi açısından hiç de iç açıcı değildir. Önceleri olağanüstü elverişli koşulları, serbest bölgeleriyle yeni-sömürge ülkelerde üretime yönelik yatırımlara ağırlık veren emperyalistler, 1970'lerden sonra bunun yerine borç olarak yeni-sömürgelelere akmaya ağırlık vermişlerdir. Yeni-sömürgeleler 'güvenilirlik vasıfları'nı yitirince, uluslararası sermayenin metropollerdeki yatırımları ve ticareti artış göstermiş, özellikle 70'ler sonrası üst boyutlara çıkmıştır. Örneğin 1946'da ABD'nin ülke dışına yaptığı, doğrudan sermaye yatırımlarının %43'ü Latin Amerika, %19'u ise Batı Avrupa ülkelerindeyken, 1970'lerin ortalarında bu oran tersine dönmüş, Latin Amerika'daki yatırımlar %17'ye düşmüş, Batı Avrupa'daki ise %37 yükselmiştir.

Emperyalist sermaye bir zamanlar demiryolu kumpanyalarının yarı-sömürgelelerde kopardıkları ayrıcalıkların da üstünde olağanüstü teşviklere, ayrıcalıklara sahiptir. Ülke sınırları içinde "yargılamaya yetkili olmak" dışında, her türden ayrıcalık, kolaylıklar ve teşvik imtiyazları tanınmış olmasına rağmen, yeni-sömürgelelere emperyalist kuruluşlarca dayatılan devalüasyonlar, sömürüyü ve bağımlılığı ileri düzeyde artırmakla kalmamakta, ekonomik büyümeyi engellemekte ve hatta mevcut üretimi sürdürmeyi tehlikeye sokmaktadır. Bu sömürünün parolası "her şey borç almak ve ödemek için"dir. Uluslararası bankaların, borçlarını gözetmek için açtığı şubelerle dolan yeni-sömürgeleler, borç faizini ödeyemez durumdadırlar. Borç kıskacındaki bu ülkelerin durumu, tıpkı Çinlilerin balık avlamada kullandığı ördeklerin durumuna benziyor. Sürekli aç bırakılan avcı ördek, yakaladığı balıkları boğazındaki kısaç nedeniyle yutamamakta, sahibi için durmaksızın balık tutmaktadır. Yeni-sömürgelelerin boğazındaki kısaç bugün borçlardır. Ve emperyalizm kıskaca takılan zenginliğe doymak bilmez.

Borç ödemek için halkın boğazına sarılan, cebine el atan sistem, doğal olarak tüketimi kısıtından, bunun üretim üzerindeki etkisi ağır bir çıkmaz olur. Nitekim, yeni-sömürge ülkelerde 70'lerin ilk yarısında yaklaşık %5-6 olan büyüme hızı, ikinci yarısından itibaren sürekli azalarak, 1979'da %4.8, 1980'de %2.8, 1981'de %1 olarak gerçekleşmiş ve son yıllarda sıfırın altına kadar düşmüştür.

B-Ekonomilerin Önenemeyen Çöküşü

1980'lerde yeni-sömürge ülkelerin istisnasız tamamında enflasyon oranı iki rakamlı, ya da üç rakamlıdır. Yine yeni-sömürge ülkelerin başlıca ihraç maddeleri olan gıda ürünleri ve hammaddelerin, 1982 IMF verilerine göre dünya ticaretindeki hacmi, %15-20 arasında gerilemiştir. Artık, 1950-60'ların çarpık kapitalist gelişimine bakılarak "artan üretimden" ve "ikibinlerde Japonya'nın seviyesine ulaşma" demagojilerinden söz edilemiyor. Zira, yeni-sömürgelelerde üretimin gelişimindeki düşüş, sürekli mali istikrarsızlık, enerji bunalımı, bu ülkeleri dünyanın açlık bölgeleri haline getirmiş, tüm bunların sonucu olarak gündeme gelen siyasal çalkantılar, bugünün yeni-sömürge gerçeğini, en yalın haliyle gözler önüne sermiştir.

Gelişmeler, yeni-sömürge ülkelerin egemen sınıflarıyla, emperyalizm arasındaki ilişkilerde de kendini gösteriyor. Her yönüyle bağımlılığın artması, artık-değerin daha çok emperyalist merkezlere doğru akması, yeni-sömürge ülkelerdeki egemen sınıflarla emperyalizm arasındaki ilişkileri artırarak, ilişkilerde bunalıma neden olmaktadır. Yeni-

sömürge ülke egemen sınıfları, emperyalizm olmadan yaşayamamakta, ancak sömürü paylarının sürekli azalması ve emekçi sınıfların mücadelesinin yarattığı iç tehlikelerin, varlıklarını tehdit etmesinden dolayı huzursuzlar.

70'li yıllara kadar, çarpık da olsa, kapitalizmin gelişmesiyle, iç pazarın yukarıdan aşağıya genişletilmesi ve üretken sermaye yatırımları, işbirlikçi egemen sınıflara az çok bir sömürü payı bırakıyordu. Ancak sonraki yıllarda üretimdeki tıkanmaya karşın, emperyalizm lehine artan sömürü ve özellikle dış borçların ağır yükü, işbirlikçi sınıfların sömürü payını alabildiğine kısmış, emekçi halkın dayanma gücü son sınırına varmış, sosyal patlamalar emperyalizm için eşikteki tehlike haline gelmiştir.

İşbirlikçiler, efendilerine "biz batarsak siz de batarsınız" çığlıkları arasında, sömürden daha çok pay istemenin mesajlarını iletiyorlar. Bağlantısız ülkelerin inisiyatifıyla başlatılan Yeni Uluslararası Ekonomik Düzen Programı'nın yeni-sömürge ülke egemenlerinden destek bulması, birtakım yeni-sömürgelerin blöf de olsa borçları ödememe tavrını geliştirmesi, emperyalizmin NORIEGA örneğinde görüldüğü gibi, siyasal ve ekonomik yönlendirmede karşılaştığı zorluklar, vb. kaynağını bunalımın işbirlikçilerle efendiler arasında yarattığı çelişkilerden almaktadır.

Ancak, emperyalizmin, yeni-sömürgeciliğin bunalımını kendi bunalımına bağlı olarak ele alıp çözüm üretmekten başka çaresi yoktur. Fakat kendi bunalımını aşması, yeni-sömürgeciliğin bunalımının daha da derinleşmesini getirmektedir. Bu nedenle yeni-sömürgeciliği yeniden üretirken, işbirlikçilerinin sömürü payını daha çok kısma yöntemlerini esas almak zorundadır. Dolayısıyla halkımız için gerçek çözüm emperyalizm ve oligarşiden kurtulmaktan geçiyor.

C-İflas Eden "Güney Kore Modeli"

Emperyalizmin, 60'lı yılların yarısından bu yana, yeni-sömürgeciliği kendi içinde yeniden üretmek için ortaya attığı formül, "ithal ikameciliğe son, serbest ticaret", "ihracata yönelik sanayileşme" ve "uluslararası yeni işbölümü" başlıklarıyla ifade edilmektedir.

Satafatlı propagandalarla yeni-sömürge ülkeleri bir çırpıda düzlüğe çıkaracak ve sanayi ülkesi haline getirecek büyük politika değişikliği olarak sunulan, uygulandığı ülkelerde, "mucizeler" yarattığı iddia edilen, Financial Time'de yılın adamı seçilen "Harika Adam"larca yönetilen bu değişiklikler, ne yeni-sömürgeciliğin çıkmazlarını giderdi ne de sistemde köklü değişiklikler yarattı. Tam aksine yeni-sömürgeciliğin bunalımı daha da derinleşti. Gelişme hızının durduğu yeni-sömürgelerde ihracata yönelik sanayileşmeye ve dev emperyalist tekellerle rekabet etme gücüne ulaşılacağına, aklını kaçırmamış hiç kimsenin inanması mümkün değildir. Bu ancak Çok Uluslu Şirketlerin yeni-sömürgelerde, ülke ekonomileriyle hiçbir bağı olmayan şirketler kurması çerçevesinde bir anlam kazanmaktadır.

Esasen ortada ne "yeni uluslararası işbölümü" vardı, ne de "ihracata yönelik sanayileşme". Çok Uluslu Şirketlerin amacı, yeni-sömürgelerdeki doğal kaynaklardan, serbest üretim bölgelerinde birer köle emeğine dönüştürülen ucuz işgücünden yararlanmaktır. Olayın özünde, üretim sürecinin bölünmesine dayanan, birtakım üretim metallerinin üretimini parçalara ayırarak değişik ülkelerde üretme ve bir merkezde birleştirme biçiminde şekillenen teknik gelişmenin yeni-sömürgeciliğe yansıması vardır. Bu sanayinin yeni-sömürge ülke sanayisiyle olan bağlantısı, ürünlerin üzerindeki "Made in Corea" ya da "Made in Singapur" diye başlayan yazılarla sınırlıdır.

Yeni-sömürge ülkeler, ne yeni-sömürge olma gerçeğini, ne de az gelişmişliğini yitirmeden, bir çeşit yabancı ihracatçı görünümüne bürünmektedir. 80'li yıllarda post ve deri ayrı tutulursa az gelişmiş ülkelerin dışsatımlarının büyük çoğunluğunu meydana getiren 18 metanın pazarlanması üzerinden ÇUŞ'ların %50-60, bu ürünler içinde 11'inin ise %85-95 denetimi olduğu düşünülürse bu gerçek daha iyi anlaşılacaktır. (CASTRO, age, s. 67)

Emperyalizmin, yeni-sömürgeciliğin tıkanıklığına çare olarak öne sürdüğü, bu ülkeleri emperyalist tekellerin "dış satış platformu" haline getiren işte böylesine bir ihracata yönelik sanayileşmedir.

"İhracata yönelik sanayileşme" safatası emperyalizm için ucuz, halk için pahalı bir ülke yaratmak, işgücünü ucuzlatmak ve bollaştırmak, ihracatı artırma adı altında tarım ve emek yoğun sanayi ürünlerini yok pahasına satmak, temel ihtiyaç maddelerine aşırı zamlar yapmak ve vergi tahsildarına tam mesai yaptırmaktan başka bir anlama gelmez. Emperyalizm kendi ülkesinin esenliği için, ne pahasına olursa olsun verdiklerini geri almak istemektedir. Londra'da emekçilerin oturduğu East End bölgesinin kurtuluşunu sömürgecilikte gören Cecil RHODES'in yöntemleri bugün de geçerlidir. Bu nedenle, "kemerleri sıkma" adı altında, halk aç bırakılmakta, ülkede para edecek ne varsa satılığa çıkarılmakta, IMF reçeteleri dayatılmaktadır.

1975'lerden bu yana tüm yeni-sömürgelere dayatılan IMF reçeteleri az çok değişikliklerle şu unsurları içerir: Devalüasyon, "sıkı para politikası", dış alım kısıtlamalarının kaldırılması, iç tüketimin kısıtlanması, yabancı sermayeyi teşvikler vb. Sonuç daha fazla bunalım, daha fazla borçlanma, daha fazla yoksullaşmadır. "Mucize"nin bedelidir bunlar. Brezilya, Meksika, Zaire, Filipinler ve bir dizi yeni-sömürge ülkede, "mucize" yerini hüsrana bırakırken ekonomiler birer birer iflas ediyorlardı. Ekonomik çöküntünün yanı başında "istikrarsızlık", "rejim bunalımı" yürümek-

tedir. Bu modelin uygulandığı her ülke, anti-ABD'ci görünümde anti-emperyalist akımların yoğunlaşmasına sahne olmaktadır.

3-EMPERYALİZMİN SAVAŞ SİLAHLANMA SÖMÜRÜ POLİTİKASI

A- Namlulara Hizmet Eden Ekonomi Saldırganlığı Körüklüyor

Emperyalizmin bugün ideolojik, diplomatik, siyasi ve yer yer askeri alanda sürdürdüğü çok yönlü ve organize saldırıları, hiçbir sınır ve meşruiyet tanımıyor. Uluslararası hukuk normlarını tereddütsüzce çiğniyor. REAGAN yönetimi, Temsilciler Meclisi ve Senato'da onaylamadığı halde, CIA'nın örtülü ödenekleri dışında, karşı-devrimci Contralara silah ve parasal yardım yapıyor. Kamuoyunun baskısına rağmen "Amerikan çıkarlarını koruma" adına Körfeze savaş gemileri gönderebiliyor. Vietnam yenilgisinin Amerikan emperyalistlerinde yarattığı depresyon ve bunun Vietnam savaşı sonrasında, Amerikan halkının girdiği psikolojik hava ile birleşip fobiye dönüşmesi emperyalizmin halkların kurtuluş mücadelelerine müdahalesindeki fütursuzluğunu bir süre önledi. Ancak bugün anti-emperyalist yurtsever yönetimlere, ulusal ve sosyal kurtuluş hareketlerine ve sosyalist sisteme karşı açık bir savaş politikası sürdürülüyor.

Emperyalizmi bu denli saldırgan kılan nedir?

Nikaragualı önderler "Nikaragua emperyalizmin yeni-sömürgeciliğine verilmiş esaslı bir cevaptır" diyorlardı. Nikaragua Devrimi'yle, El Salvador, Filipinler ve diğer yeni-sömürgelerde, devrim için çarpışanların yaktıkları ateşin, dört bir yanı sarmasının önüne geçmek, kendi egemenliğinin kadri mutlak olduğu fikrini egemen kılmak ve azgınca saldırmaktan başka yolu yoktur emperyalizmin...

Namlulara hizmet veren ekonomiye pazar yaratma sorunu, saldırganlığın ikinci nedenidir. Silah pazarını canlı tutmak, halklar arasında yaratılan suni çelişkilerle çatışmaları körüklemek, en önemlisi çatışma ortamını hazır tutmak, sürekli teyakkuz halindeki orduları gerekli kıyor.

Savaşın hemen sonrasında, "uçan kaleleri" ile gövde gösterisi yapan Amerikan militarizminin harcamaları, özellikle '70 sonrasının kriz ortamında alabildiğine artmıştır. "REAGAN'ın planına göre askeri harcamalar 1983-87 arasında yılda %8 artarak, 1987'ye dek 356 milyar dolara, o yılki ABD toplam harcamalarının yaklaşık %36'sına ulaşacaktır. (...) Bu projeye göre, 1977 ve 1987 arasında ABD askeri harcamalarında %272'lik benzersiz bir artma olacak." (CASTRO, Dünya Bunalımı s. 212) Gerçekleşenin ise bu rakamların da üstünde olduğu bilinmektedir.

Der Spiegel "artık NATO'nun stratejisini ABD silah sanayii tayin ediyor" diye yazarken, bu rakamlara yansıyan gerçeği ifade ediyordu. ABD'nin hemen ardında Fransa, silah üretiminde ve dünya silah pazarlarında önemli bir yer edinirken, Almanya'nın tırmanışa geçtiği, AET'nin ortak savunma projeleri, uzayın silahlandırılması gibi alanlara el atarak, ABD ile yarıştığı görülmektedir. Tüm bunların sonucunda Avrupa ve ABD halkları, uçak gemileri, denizaltıları, savaş uçakları, tankları, füze sistemleriyle gerçek bir nükleer cephanelikle iç içe yaşamaktadır.

B- Sovyet Tehdidi Hür Dünyanın Güvenliği Terörizm ve Demokrasi Demagojileri

Emperyalizm, saldırganlığını, ideolojik ve kültürel saldırganlıkla da tamamlayarak vahşetini gizlemeye çalışmaktadır.

"Voice of America" (Amerikanın Sesi Radyosu)ndan, sıradan magazin dergilerine varana kadar emperyalizm birçok yayın organlarında, "Sovyet tanklarının Avrupa'yı istila planları", "Hür dünyanın Sovyet tehdidi karşısındaki güvenliği" demagojileri işleniyor. "Hür dünyanın güvenliği", emperyalist enformasyonun ideolojik siyasal planda geliştirdiği demagojilerin ilkidir. Bu propaganda öncelikle, Avrupa kamuoyuna, Avrupa'daki nükleer silahların varlığını ve gelişmiş konvansiyonel silahlarla korunan iki yüzbinin üzerindeki Amerikalının varlığını meşru sayması için işlenmiştir. Sıradan Avrupalı, "Sovyet tehdidini önlemenin, güçlü askeri potansiyelden geçtiğine" onay vermeli, anti-komünist, anti-sovyet propagandanın en kapsamlısına maruz kalan "Amerikan vergi mükellefi", aktif desteğini sunmalıdır. Öncelikle REAGAN'ın başkan olduğu yıllarda soğuk savaşın bu ana teması, had safhalarda işlenmiştir. Zira anti-komünist, anti-sovyet propaganda emperyalist saldırganlığın et ve tırnak gibi ayrılmaz bir parçasıdır.

CIA'nın propaganda aracı olan "Free Europe" (Özgür Avrupa) radyosunun ve sosyalist ülkelere dönük yayın yapan diğer radyoların sosyalist vatandaşların Marksist-Leninist ideolojiye olan güvenlerini sarsmak, emekçilerin bilinçlerini çıkarıcılıkla bulandırmak istediği açıktır. En çok kullanılan demagoji malzemeleri ise "insan hakları" ve "demokrasi"dir. Aslında "insan hakları", "demokrasi" olgularına tarihin başka hiçbir döneminde, emperyalizm döneminde olduğundan daha fazla tecavüz edilmemiştir. Bir yandan ırkçı Güney Afrika'yı, Siyonist İsrail'i, faşist PINOCHET'i destekleyenler, II. Paylaşım Savaşı sırasında kendi vatandaşı Japon asıllıları toplama kamplarına kapatırlar, sokaklarında hava karardıktan sonra dolaşılabilen emperyalist ülkeler, dört elle "insan hakları" demagojisine sarılmaktadırlar.

"İnsan hakları" demagojisini "terörizm" ve "batının çıkarları" demagojisi izliyor.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Amerikan kıtasında Kızılderili halkını katliamlarla, soykırımlarla, son bireyine kadar yok etmek isteyenler, sosyal tecritlerle, sürgünlerle onları ortaçağ karanlığında bırakanlar "demokrasi" uyguluyor, "insan hakları"nı yüceltiyorlardı! Bunlara karşı direnenler ise "terörist"ti! Kara Afrika'da yerli halkı köleleştirenler, zencileri insandan saymayan emperyalistler ve uşakları bu eylemleriyle "demokrasi ve insan hakları"nı koruyorlardı! Karşı çıkanlar ise yine "demokrasi" düşmanıydılar!

Emperyalizmin statükolarını yıkıp, paramparça eden, onun rejimlerini tanımayan, "kurulu düzene" rıza göstermeyen her oluşum, onlara göre terörizmdir, teröristliktir. Kahramanlık çağından kalma eşsiz Amerikalı; insanlık ve yurt sevgisinin psikopat "Rambo"larının kişiliğinde, saldırgan bir psikolojinin tutsağı olan kitleler yaratılmasını amaçlayanlar; kendilerine darbeler vuran silahlı halk hareketini, amaçsız, hedefsiz veya amaçları salt istikrarsızlık yaratmakla sınırlı, "hasta" bireylerin topluma karşı saldırgan davranışı olarak lanse etmek istediler. "Yabancı ülkelere git ve yabancıları öldür" yazılı tişörtleriyle, deniz aşırı ülkelerdeki ABD yurttaşlarını korumak (!) için "gönüllü kayıt büroları"na başvuranların yaygınlaşması, propagandanın etkinliği ve burjuvazinin çirkefliliği hakkında yeterli ipucu veriyor.

C- "Büyük Dost ve Müttefik"in İsteddiği "Demokrasi"

Karşı-devrimci Dayanışma Sendikası için, Sovyetler Birliği'ndeki sosyalizm düşmanlığı için "demokrasi" isteniyor.

Amerikan propaganda aygıtları, büyük bir iştahla "Polonya'dan ellerinizi çekin" başlıklı TV programlarında, "Orta Amerika huzur istiyor" başlıklı gazete yazılarında en ikiyüzlü propagandayı yaptılar, yapıyorlar. Kapitalist dünyanın jandarmalığı yanında, polisliğini de üstlenen Amerikan emperyalizmi, demokrasinin en büyük düşmanı olmasına, yeni-sömürgelerde gelişen onlarca demokratik hareketi kanla boğmasına, onlarca faşist cuntanın düzenleyicisi olmasına karşın "demokrasi" kahramanı kisvesine bürünebiliyor! PINOCHET'e gel diyen de, git diyen de onlardır. MARCOS'a Amerikan Liyakat nişanlarının en büyüğünü takanlar da, görevden alanlar da onlardır!

Emperyalizm, halk kitleleri nezdinde tecrit olmuş, geniş bir halk muhalefetiyle karşı karşıya olan faşist cuntaları iktidardan uzaklaştırıyor, göstermelik seçim manevraları düzenleyerek, bir yandan gelişen mücadelenin radikalleşmesini engellemek ve potansiyeli düzen kanallarına akıtmak, diğer yandan, "demokrasicilik" demagojisine inandırıcılık kazandırmak istiyor. El Salvador'daki seçim komedisi, MARCOS ve DUVALIER'in kurban edilişi, Arjantin, Peru, Uruguay, Türkiye vb. ülkelerde "sivil cuntalara" geçiş hep bu politikanın pratik görünümleridir.

Bir elinde İsa'nın kutsal İncil'i, diğerinde kılıç, uygarlık adına Afrika halklarını köle olarak pazarlayanlar, Latin Amerika halklarını kendi topraklarından sürüp soylarını kurutanlar, bugün bir ellerinde "demokrasi", "insan hakları" demagojisi, öteki ellerinde copları, napalmı, "Hür Dünya" adına kurtuluş mücadelelerini boğma seferleri düzenliyorlar. Bu anlayış bir yanda 1800'lerde, Amerikan yerlilerini hunharca katletmekle ün salan ve bu ününden ötürü, "Black Dad" olarak tanınan paralı asker Pershing'in adını, nükleer saldırı füzelerine vererek ahlaki anlayışını sergilerken, öte yandan, "insanlık adına" Avrupa halklarının kasabı Nazilerin mezarlarını ziyaret edip, faşist ideolojiye meşruiyet kazandırmaya çalışan gerçek yüzünü kendi kendine teşhir ederek gösteriyor.

D- Çevik Kuvvet ve Korsan Devletler

1988'de, 8 yıllık icraatının sonunda, büyük övünçle "Libya'yı bombaladık, Grenada'yı komünistlerden kurtardık", "bir karış toprağı bile komünistlere kaptırmadık" diyen ABD başkanı REAGAN, başkanlık koltuğuna oturduğunda, iki yönlü bir saldırı politikası başlattı. Bir taraftan devrimini yeni yapmış ve ekonomik sorunlarla karşı karşıya olan ülkelere, ekonomik, siyasi ve askeri bir saldırı başlatırken, diğer yandan devrim ateşlerini tecrit ederek boğmak amacıyla, azgın bir terör politikası geliştirdi. Kaldı ki, halkların mücadelesini kanla bastırma dışında bir alternatif de yoktu.

Çevik Kuvvet adıyla bilinen "Acil Müdahale Gücü" bu amaçla kuruldu. Teksas'tan havalanacak uçaklar, dünyanın herhangi bir köşesinde anti-emperyalist bir hareketin zaferini önlemek için gerekecek silahlı gücü taşıyacaklardı. Ortadoğu'da Türkiye, İsrail ve Mısır; Latin Amerika'da Şili, Arjantin, Brezilya, Bolivya, Paraguay; Orta Amerika'da Panama, Honduras; Asya'da Filipinler, Tayland ve Pakistan, Çevik Kuvvetin birer sıçrama tahtası, "sorunlu" bölgelere yakın askeri teçhizat depolarıydı. "Dost ülke kuvvetlerinin" de katıldığı ortak manevralarda binlerce kilometre öteden taşınan "çevik kuvvet" denendi, gücü ölçüldü. Amerikan Çevik Kuvvetlerini "Nato Müdahale Gücü", "Delta Grubu" vb. adlar altında oluşturulan yeni terör organizasyonları izliyor, halkların mücadelesine karşı askeri tehditler örgütleniyordu. Fakat emperyalizmin asıl 'çevik kuvvetleri', kuruluşlarından bu yana halklara karşı suç işleyen korsan devletler G. Afrika ve İsrail'dir

Abu CİHAD, FKÖ'nün Tunus'daki karargahının İsrail uçaklarınca bombalanmasından üç yıl sonra, yine Tunus'ta katledildiğinde, dünya kamuoyu suçluyu hemen teşhis etti. Arkasında emperyalizmin mali-siyasi ve askeri desteği olan İsrail, devlet terörünün yetkin örneklerini veriyordu. '80'li yıllarda suç defterine, Sabra-Şatilla katliamı,

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

işgal altındaki topraklarda süren başkaldırıya, insan hafızalarından hiç silinmeyecek olan kol-bacak kırmaları, Filistin önderlerinin katledilmeleri yazılıyordu. Emperyalizmin "Acil Müdahale Gücü" İsrail, yine de, her şeye rağmen "Zafere Kadar Devrim" sloganını gitgide daha yüksek sesle Filistinlilerden işitmekten kurtulamadı. Paris'te Afrika Ulusal Kongresi (ANC) temsilcisi katledildiğinde de, sıradan insanlar tetiği çekenin "Apartheid" olduğunu biliyorlardı. Afrika'da uluslararası bir terör örgütü olan G. Afrika'nın ahtapotu benzeyen kolları, istisnasız tüm Afrika ülkelerinde, anti-emperyalist güçlerin savaşmak zorunda oldukları bir terör örgütüydü.

Zimbabve'li analar, sömürgeciliği alt edeceklerine olan inançla çocuklarına "Çalınanı Arayan" adını koymuşlardı. "Çalınanı Arayan"lar ahtapotun en zayıf yerinden, kafasından yakalamış olmalarının bilinciyle, ırkçılığın bu son kalesini yerle bir etmenin inancını taşıyorlar.

E- Beyaz Muhafızların Yeni Adı: Özgürlük Savaşçıları

1983'de Amerikan Kongresi'nden geçen "Anti-Terör Yasası", Vietnam yenilgisinden sonra, halkların mücadelesine yönelik saldırganlıkta yapılan kısıtlamaları kaldırıyor ve her türlü devrimci gelişmeye saldırmanın zeminini oluştuyordu. Bu yasaya göre Başkan'a Amerikan çıkarlarını zedeleyen ve her işgalin gerekçesi olan "Amerikan yurttaşlarına zarar veren terör hareketleri"ne ve bunları destekleyen ülkelere, Kongre'ye dahi bilgi vermeden, asker gönderme ve askeri operasyonlar yapma yetkisi tanınıyor, böylece, halklara yönelik saldırı sınırsız kınılıyordu.

"İrangate" olayının kahramanı, Ulusal Güvenlik Dairesi (aslında 'ulusal' güvenlikten çok, 'uluslararası kapitalist sistemin güvenlik dairesi' adıyla kurulmalıymış) elemanlarından, Yarbay O. NORTH'un kirli geçmişi ortaya çıkarıldığında, ABD emperyalizminin terör politikası, tüm açıklığıyla ortaya çıktı. "Teröre şiddetle karşılık vermeyi prensip" (!) haline getiren NORTH ve kapitalizmin diğer gizli polisleri, görevlerine olan bağlılıklarını, rakiplerini düelloya davet etmeye vardırıran psikopatolojik ruh halleriyle, psikolojik incelemeye tabi tutulması gereken insanlardır. Danışman sıfatıyla yeni-sömürgelerde boy gösteren bu kontr-gerilla uzmanları, birer "özgürlük savaşçısı"ydılar. 1985'de El Salvador'daki Amerikalı danışmanlar, ya da halkın düşmanları, cezalandırılmaya başlandığında, misilleme olarak gerillalara karşı operasyona girişiyorlardı. 1987'de Filistinli liderlerden birini taşıyan uçak hava korsanlarına taş çıkartırcasına, İtalya'ya inişe zorlanıyordu. Grenada'yı işgal planlarını hazırlayan ve yönlendirenler, Nikaragua'yı işgal amacıyla Honduras'a asker yığanlar yine onlardı. 6 ay-1 yıl süren manevralarla gövde gösterisi yaparak, Kuzey Kore'ye ve Güney Kore halkına gözdağı vermek isteyenler de onlardı. Amerikan Ulusal Güvenlik Dairesi ve onunla bağlantılı CIA, yani "özgürlük savaşçıları"nın bağlı bulundukları merkez, Amerikan terör makinasının genelkurmayı idi.

1982'den başlayarak devrimci-demokratik yönetimlere karşı, gerici, faşist çeteler örgütlemeye hız kazandırıldı. Nikaragua, Angola, Mozambik, Afganistan ve Kamboçya'da karşı-devrimci çeteler örgütlemek için tüm olanaklar seferber edildi. Başta Somozist Contraların liderleri, diğer anti-komünist silahlı çetelerin şefleri, Beyaz Saray'ı ikinci adres bellediler. Afganistanlı gericiler, ABD'nin müttefiklerine vermediği Stinger füzesini kullanıyordu. Bu çetelere yaptırılan ekonomik sabotajlarla, kitle katliamlarıyla istikrarsızlık yaratılmaya çalışılıyor, savunmasız halkı katleden Contralar, UNITA ve Afganistan'daki gerici çeteler vb.leri, "özgürlük savaşçısı" ilan ediliyordu. Kabil'de, Managua'da, Luanda'da sokaklara yerleştirdikleri bombalarla, kendi halkını katledenlerle; yakın zamanda Bologna'da İtalyan halkından 80 kişiyi katleden MUSSOLINI'nin çocukları arasında ne fark vardır? Hiç! Hepsisi de emperyalizmin "özgürlük savaşçıları"dır.

Hangi özgürlüktü onlar için sözkonusu olan? İsteyen emperyalizme köle olmakta elbette özgürdür! Ama kölelik zincirini kırıp atan halklar, köleliğin ne olduğunu bildikleri kadar, gerçek özgürlüğün ne olduğunu da biliyorlar. Yılların mücadelesi içinde nice şehitler ve sakatlar vererek kazanmışlardı onu. Simon BOLÍVAR'ların, SANDİNO'ların çocuklarının, CHE'nin yoldaşlarının, Ho Amca'nın yeğenlerinin karşısında bu çapulcu sürüsü, değil özgürlük savaşçısı olmak, Gabriel Garcia MARQUEZ'in deyimiyle "Hepsi birbirinin eşiydi, hepsi aynı orospunun çocuklarıydılar." İpini koparmış paralı serseri güruhundan başka bir şey olamazdılar.

Kuşkusuz emperyalizmin saldırganlığı, dünya halklarının cellatlığını yapan ABD'de somutlanıyordu. Ancak diğer emperyalistlerin de ABD'den aşağı kalır yanları yoktu.

"Sosyalist" MİTTERAND'ın Fransa'sı, kendi kaderini tayin etmek isteyen Yeni Kaledonya halkına saldırıyor, Korsikalı yurtseverlere karşı Cezayir'de işkenceleriyle ünlenen polis şeflerini görevlendiriyor, ETA gerillalarına yönelik operasyonlar başlatıyordu. Kuklası Çad diktatörlüğünü ayakta tutmak için ve Lübnan'da emperyalist çıkarlarını korumak için, lejyoner denilen paralı katil sürülerini gönderiyordu. Sosyalist etiketli MİTTERAND'la, REAGAN arasındaki farkı somut olaylara indirgemek mümkün değildi.

Faşist ruhlu THATCHER'in görevde kaldığı yıllar ise tam bir gerici yılardı. Kuzey İrlanda halkına ve IRA'nın savaşçılarına karşı saldırı başlatıldı, ama İngiliz emperyalizminin sınır tanımayan saldırgan politikası, yine IRA savaşçıları ve İrlanda halkı tarafından gerekli yanıtlar verilerek püskürtüldü.

Askeri güç politikasını temel alan emperyalizmin jandarması ABD Başkanı, "İktidara geldikten sonra halk

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kurtuluş mücadelelerini geriletmede başarı kazandığını'' kibirlice ilan ediyor, ''bir karış toprağı komünistlere kaptırmadık!'' diyerek, aslında, işgal ettiğimiz topraklardan çekilmedik demek istiyordu.

REAGAN küçük bir şey unutuyordu: Peki ne kazanmıştı?

Evet, 1980'ler sonrası, Ulusal Kurtuluş Hareketleri için durgun sayılırdı. Hem de 1945'ler sonrasının en durgun yılları. Ama buna karşın emperyalizmin elinde yine de sıfırdan başka bir şey yoktu. MARCOS'a, DUVALIER'e, Ziya-ül HAK'a, Enver SEDAT'a, Arjantin ve Brezilya diktatörlüklerine ne olmuştu? Halkların kabaran öfkesi bunları yıkmamış mıydı? Sivil cuntalara geçmek zorunda kalan kimdi? REAGAN kendini avutuyor: Ulusal Kurtuluş Savaşlarının en durgun, emperyalizmin en saldırgan olduğu bu yıllarda, halklar susturulamamıştı. Hangi yeni-sömürge diktatörler rahattı? REAGAN'ın kendisi bile rahat rahat uyuyabiliyor mu acaba?

REAGAN ve şakşakçı propaganda aygıtları neden Lübnan'ı ağızlarına almıyorlar? Meşhur deniz piyadesi ramboçuklar Lübnan'a ayak basarken, New Jersey kruvazörü de Lübnan halkının üzerine birer tonluk top mermileri yağdırmıştı. Ama yine de bir avuç Lübnanlı savaşçı bu teknoloji harikası orduyu tokatlama tokatlama tabutlayıp postalamıştı geldikleri yere. REAGAN'sa hâlâ Lübnan'da yitirdiklerini sözkonusu bile etmediği gibi, savaşlar kazanmış komutan edasıyla konuşuyor.

Varsın REAGAN konuşsun. O konuştuğça halkların kinini bilemekten başka bir şey yapmıyor. Dün SOMOZA, ŞAH, Enver SEDAT, Ziya-ül HAK halkların kabaran öfkesiyle alaşağı olurken, bugün MARCOS, DUVALIER'ler birer birer kovuluyor, ya da hesap soruluyor. İşte bu gerçeği REAGAN da değiştiremedi, onun yerine kim gelirse gelsin o da değiştiremeyecektir!

4-DÜNYA HALKLARI EMPERYALİZME GÜÇLÜ DARBELER İNDİRİYOR

II. Paylaşım Savaşı'nın henüz sona erdiği 1940'ların sonu, emperyalizme ağır darbelerin indirildiği yıllardı. Savaşla kaybettiği Doğu Avrupa'ya, sömürge Doğu Halkları ekleniyordu. Dünyanın kırlarını saran bu alev, çağımızın kaderini belirlemekteydi. Çin, K. Kore ve K.Vietnam'da Demokratik Halk Cumhuriyetlerinin kurulmasıyla başlayan bu süreç, bugüne kadar sürdü. Proletaryanın önderliğinde gerçekleşen bu devrimler emperyalizmin savaştan henüz yeni çıktığı ve kendini örgütlemeye henüz yeni yeni başladığı bir aşamada oldu ve emperyalizm için ağır kayıplar oluşturdu. Çin Devrimi'ne istediği biçimde müdahale edemeyen ve geç kalan emperyalizm, K. Kore Devrimi'ne blok olarak müdahalede bulundu. Emperyalist güçlerle sosyalist ve devrimci güçler arasında, sınırlı bir çatışmaya dönüşen Kore Savaşı, yeni dönemde, emperyalizmin ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleri karşısındaki tavrını da en açık şekliyle ortaya koyuyordu.

1950-60 dönemi, saydığımız proletarya devrimleri dışında güçlü anti-emperyalist ulusal hareketlere de sahne oldu. Küçük-burjuva yapıları gereği çoğu bir dönem sonra radikalliklerini yitirip emperyalizmle bütünleşse de, sözkonusu dönem içinde emperyalizme güçlü darbeler indirdiler. Ve proletarya devrimlerinin çıkarlarına hizmet eder nitelikteydiler. Emperyalizm bu devrimci demokratik yönetimlere karşı da komplolara başvurdu, onları boğmaya çalıştı. Bu hareketler içinde önemli bir yer tutan, Ortadoğu'daki Arap milliyetçi hareketlerinin etkileri, tüm on yıl boyunca sürdü. 1952 Mısır'daki NASIR iktidarı, 1952 İran MUSADDIK Ulusal Devrimi, 1958 Irak Abdul KASIM ilerici yönetimi, 1958 Lübnan iç savaşı, emperyalizmin müdahalesine yol açacak kadar güçlü etkiler yarattılar. Aynı dönem, Latin Amerika ve Afrika'da da yoğun bir yurtsever dalga esiyordu. Peru, Guatemala, Bolivya vb. ülkelerde kurulan ilerici yönetimler, emperyalizm tarafından tertiplenen darbeler sonucu yıkıldılar. Ama etkileri bir süre daha sürdü.

Afrika'da ise bağımsızlık sloganı güçleniyordu. 1962 yılında gerçekleşen Cezayir Devrimi, emperyalizmin Afrika'da yediği en ağır tokatlardan biriydi. Fransa'da siyasal bunalım yaratacak kadar büyük bir etki yaratan Cezayir Ulusal Kurtuluş Savaşı, halk savaşıyla zafere ulaşıyordu.

Çok yönlü amaçlar doğrultusunda geliştirilen yeni-sömürgecilik, ilk darbesini Küba Devrimi'nden alıyordu. Küba Devrimi başta Latin Amerika olmak üzere, dünya halkları için bir kıvılcım niteliğindedi. 1960'lı yıllar, dünyanın dört bir yanında gerilla savaşlarının, kitle eylemlerinin yükseldiği yıllar oldu. Küba Devrimi'nin atılganlık, cesaret ve kararlılığını rehber edinen halklar, birbiri ardına silaha sarılıyordu. Daha sonra zafere ulaşan devrimci hareketler başta olmak üzere, bugün emperyalizme karşı silahlı savaşı sürdüren hemen hemen bütün devrimci hareketler, 1960'ların başında mayalanıyordu.

Küba Devrimi başlangıç olmak üzere 1960-80 arasında, yirminin üzerinde devrim gerçekleşti. Bu devrimlerden, Küba, Mozambik, Vietnam, Laos, Kamboçya, Angola, Gine Bissau, Güney Yemen, Nikaragua ve Zimbabwe Devrimleri proletaryanın ideolojik-politik önderliğinde, halk savaşı yoluyla zafere eriştiler. Bunlar emperyalist-kapitalist sistemden köklü bir kopuşu ifade ediyorlardı. Anti-emperyalist temelde ve genellikle ordu içindeki milliyetçi-devrimci subayların, darbeler yoluyla iktidara el koyması biçiminde gerçekleşen Irak ilerici albaylar iktidarı, 1969'da Libya'da KADDAFI darbesi, aynı yıl Sudan, Somali ve 1970'de Suriye'de kurulan anti-emperyalist iktidar, tipik küçük-burjuva milliyetçi, devrimci nitelik gösteriyorlardı. Süreç içinde sosyalizmi ve proletaryanın ideolojisini benimseyen, 1970 Kongo-Brazzaville, 1974 Benin, 1975 Etiyopya, 1979 Afganistan sürecin sancılarını çekmekle beraber ilerici, devrimci

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

özelliklerini koruyorlar.

1960-80 arası, ezilen ve sömürülen halkların, proletarya hareketinin önderliğinde emperyalizme esaslı darbeler indirdiği ve bunun dost ve düşmana kanıtlandığı bir dönemdir. Emperyalizmin tüm saldırganlığına, halkların mücadelesini karalama ve haklılık zeminini yok etme çabalarına, mücadelenin yok edildiği demagojilerine karşın, bu gerçek, kendini yeniden ve yeniden pratikte kanıtlıyordu... Bu dönemde halkların ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleri, emperyalizmin bütün güçlülük gösterilerine ve haşmetine rağmen sürmüştür.

Örneğin, solcusundan gericisine kadar herkesin, artık etkisini yitirdiğini, siyasal bir güç olmaktan çıktığını ileri sürdüğü, bunun üzerine teoriler kurup pratik geliştirmeye kalkıştığı, hatta küçük-burjuva nitelikli FKÖ önderliğinin karamsarlık içinde iyice uzlaşma teorilerine sarıldığı bir zamanda, işgal altındaki topraklarda yükselen Filistin ayaklanması, bunun en canlı göstergesiydi. Bugün İsrail siyonizmine karşı mücadele eden yediden yetmişe tüm Filistin halkı, ezilen halkların sesi olmaya devam ediyor. Aynı şekilde ABD emperyalizminin diktatörlerini sürgüne göndermek zorunda kaldığı Filipin ve Haiti halklarının mücadeleleri, Güney Afrika'da siyah halkın ayaklanması, G. Kore, Bangladeş vb. ülkelerdeki demokratik hareketler, Filistin ve El Salvador'da iktidara yürüyen devrimci hareketler, İran ve Irak Kürdistanı'ndaki kurtuluş hareketleri, emperyalistleri ve cuntaları görüşme masasına oturtan (Kolombiya, Venezuela, Guetemala vb.) gerilla hareketleri bunun pratikteki canlı kanıtlarıydı.

Uluslararası devrimci harekette başgösteren tüm hata ve eksikliklere karşın, halkların emperyalizme karşı mücadelesini durduracak hiçbir güç yoktur. Gelecek yıllar zafer yılları olacaktır. Emperyalizmin askeri faşist darbeler tezgahlamasına, katliamlar ve teröre başvurmasına, doğrudan ve dolaylı açık işgallere girişmesine, demagojik propagandalarla bilinç bulanıklığı yaratma uğraşlarına, kültürsüzleştirme, yozlaştırma, dejenerasyona uğratma ve yabancılaştırma amacıyla ideolojik-kültürel alandaki "çöküş" teorilerine karşın, halkların haklı mücadelesi durdurulamayacaktır.

Bölüm 5: YARI-SÖMÜRGEDEN KURTULUŞ SAVAŞINA BAĞIMSIZLIKTAN YENİ-SÖMÜRGE TÜRKİYE'YE TOPLUMUN GELİŞME DİYALEKTİĞİ

I- EMPERYALİZMİN YARI-SÖMÜRGESİ "HASTA ADAM" VE TARİHSEL GERÇEKLER

Oligarşinin resmi tarih yazıcıları, Osmanlı İmparatorluğu'ndan sürekli övgü ile söz etmişlerdir. Ama salt bir övgü! İmparatorluğun 600 yıllık ömrüne bakarak, "tarihte en uzun süre yaşayan devlet" böbürlenmesi ve yalanı ile, yüzyıllara uzanan bir geçmişten salt bu nedenle övgü ile söz etmek; Türkiye halklarını onurlandırsaydı, bununla değil ama Osmanlı'dan binlerce yıl daha fazla bir ömre sahip olan ilkel, kaba ve vahşi dönemimizle, insanlığın ilk dönemiyle daha fazla övünmemiz gerekirdi! Oysa tarih, övünmek ve milyonlarca insana tüm bilimsel ve sosyolojik gerçeklere karşın, yalanın "bilimi"ni yapmak için yazılmaz! Oligarşinin şoven, ırkçı tarih yazarlarına göre Osmanlı gerçeği; fethedilen topraklar, hep kazanılan savaşlar, bir kılıç darbesiyle ordular yenen Yavuz'lar, Mehmet Çelebi'ler, Kanuni'lerden ibarettir.

Onların tarihinde; ne toprakta üreten reaya, ne ırgat, ne çoban, ne de Mimar SİNAN'ın eşsiz eserlerine bedenleriyle kerpiç ve taş olanlar; ne alın teriyle, kanlarıyla yapıtların harcı olan ameleler, köylüler vardır. Onların tarihinde, yenenle yenilen sultanlar, cahil ve korkaklar vardır. Ama dev kalyonları sırtlarında Haliç'e geçirenlerin adları yoktur! Neden?

Onların tarihinde, birer yapı işçisi olan Karagöz ve Hacivatlar, ancak inatçılıklarıyla insanları güldüren, nükteleriyle eğlendiren birer oyun kahramanlarıdır! Onların, ne ordunun en büyük karargahlarından olan Selimiye Kışlası'nın duvarlarında kuruyan kanlarından söz edilir, ne de Osmanlı cönklerinde kayıtlarına rastlanır! Çünkü onlar çalışır, eğlenir ve yapı işçilerine kendi dramlarını anlatırlar. Padişahı kızdırır ve bunun için anında katledilirler, yani halktırlar. Burjuva idealist tarihi, halkı değil tarihin yaratıcıları olarak akıl hastası, deli, şehvet düşkünü padişahları yazar. Çünkü, üretim ilişkileriyle üretici güçler arasındaki çatışmanın doğrudan yansıması olan sınıf mücadelesinin, korkunun, mülkiyetin, sömürünün, soygun ve talanın gizlenmeye ihtiyacı vardır!

Gerçekte Osmanlı Devleti'ni altı asır ayakta tutan güç nedir? Bu soru bilimsel olarak açıklandığında, egemen sınıfların halkımızdan sakladığı "sır"ların ne olduğu da anlaşılacaktır. Çokuluslu Osmanlı Devleti'nde, uzunca bir tarihsel süreç boyunca, halkların yazgısını belirleyen toplumsal yasalar ve çelişkiler, bu çelişkilerin niteliği, sorunun yanıtını verecektir.

Osmanlı devleti oligarşinin döneme ilişkin tarihsel görüşünde iddia ettiği gibi, Kanuni Sultan SÜLEYMAN'ın Viyana kapılarına çakılıp kalması ve ondan sonra yapılan savaşların, genellikle yenilgiyle sonuçlanmasından dolayı gerilemeye başlamamıştır. Bu idealist yaklaşım, burjuva toplum biliminin "savaş politikanın başka araçlarla sürdürülmesidir" gerçeğiyle alay etmek, ya da ondan bihaber olmaktır. Savaşlar, yenilgiler birer sonuçtur. Temellerinde yatan nedenleri ise, savaşa karar veren politikalarda; politikaları biçimlendiren ekonomik yapıda aramak gerekir. Yoksa, istediğiniz kadar "Kuruluş" filmleri yaparak, halkı "eskiden ne güzel günler yaşanmış" imajlarıyla nostaljiye sokmaya çalışın, bugünün çirkinliklerini gizlemek ve unutmak için geçmiş çarpıtarak verin, bu çabalarınız tarihi gerçekleri örtemeyecektir.

Biz Marksist-Leninistler, tarihi, ne sosyal-deterministler gibi her şeyi ekonomik evrimin kendiliğinden gelişimi belirler, "öyle gerekiyordu öyle oldu" anlayışıyla; ne de öznel idealizmin yaptığı gibi, her şeyi büyük kahramanların olup olmamasıyla açıklarız. Bir toplumun ileri ya da geri kalmasını, barbar ya da uygar olmasını, kısa ya da uzun ömürlü olmasını, sözkonusu toplumun o tarihsel kesitte, içinde barındırdığı ekonomik, siyasi, sosyal çelişkileri belirler, ve daha temelde üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çelişki ve onu çevreleyen dış ilişkilerin bunlara etkide bulunarak şu ya da bu yönde, şu ya da bu düzeyde gelişmelerini sağlayan, sınıfların gelişme ve çatışması belirler. Biz diyalektik-tarihsel materyalizmle, ancak bu yöntemle doğruları bilimsel olarak açıklayabiliriz. Ne 12 yaşında tahta geçen FATİH'tedir keramet, ne de onun, iktidar uğruna kendi öz oğlunu öldürme hakkını tanıyan insanlık dışı yasalarındadır. Ne Yıldırım BEYAZIT'ın TİMUR karşısında askerlerinin az ve eğitimsiz oluşunda, ne de Yavuz Sultan SELİM'in kılıçla fethettiği toprakları sonraki sultanların birer mirasyedi gibi davranarak koruyamamalarında...

Osmanlı Devleti, feodal bir yapıya sahipti. En güçlü olduğu 15. yüzyılda devlet, esasen en güçsüz olduğu dönemdeydi. Çünkü 15. yüzyıla kadar Osmanlı'nın nal sesleriyle dövdüğü Avrupa kıtasındaki devletler, feodal kabuklarını kırmaya başlamış, uluslararası sömürge pazarı için atılıma geçmişlerdi. Osmanlı ise hâlâ talancı ve yağmacı zihniyetiyle, baştan beri merkezi devlet olma eğilimini geliştiriyor, bu geleneğin sayıca güçlü ordu, güçlü yönetim hiyer-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

arşisi gibi avantajlarına güveniyor, Avrupa'daki patlamaları duymuyordu. Oysa devletin ve toplumun gelişme dinamikleri, kendi yasallığını artık boğuyor; otodinamizmi, sıçrama yapmasına el vermiyordu.

Osmanlı Devleti, klasik feodal bünyeye, onun biçimsel yapılanışına, örgütlenişine, toplumsal iç çelişkilerinin ayırtedici özellikleri nedeniyle sahip değildi.

Avrupa feodal devletleri, feodal beylikler ve bunların kendi aralarında seçtikleri, "eşitlerarası birincinin" krallığı etrafında örgütlenme sürecinde şekillenmişti. Osmanlı devleti ise, kendisini tanrının yeryüzündeki temsilcisi ilan eden padişahın; işgal ettiği yerleri kendine bağlamasıyla, işgal topraklarına yağma, talan, asker ve vergi dışında hiçbir şey götürmüyerek sınırlarını genişletmesiyle gelişmiş, biçimlenmişti.

Osmanlı Beyliği'nden Osmanlı Devleti'ne, işgallerle toprak büyüdükçe ordu büyüdü, padişahın mülkü büyüdü, reaya ve zanaatkarlar üzerindeki sömürü büyüdü. Ama bir tek şey vardı büyümeyen: Tüm bu zenginliklerin ana kaynağı, bilim ve teknikle geliştirilen üretici güçler ve buna uygun düşen yeni üretim ilişkileri! Osmanlı devlet geleneğinde toplumsal zenginliğin kaynağı topraktır. Toprakların sahibi devletin tek hakimi padişah olunca, "adalet mülkün temeli" oldu. Daha fazla toprak üzerinde, haraç alınacak daha fazla insan, orduyu genişletecek daha fazla insan gücü demektir. Ve bunlar yeni fetihler için kamçılایıcı bir silah olunca; Osmanlı sarayındaki tüm yasalar, iktidar uğruna ana, baba, kardeş boğma planları ve kurumları, kısacası feodal despotluğun vahşi biçimleri ortaya çıktı.

Toprak yıllık gelirine göre has, zeamet ve tımar adlarıyla çeşitli büyüklüklere ayrıldı ve padişah tarafından "sevgili kulları"na birer ulufe olarak dağıtıldı! Bu toprak parçalarını işleyen beylerbeyi, sancak beyi, sipahi gibi aracılar, padişahın vergisini toplar, toprağın devredilemezliğini denetler, asker devşirirlerdi. Toprağın belirli bir kısmında, yukarıdaki hizmetler karşılığı intifa (yararlanma) hakkını kullanarak sömürüden paylarını alırlardı. Reaya ne yapıyordu? Onlar, sadece çalışır, yine çalışır ve bir dikili ağaç bile bırakmadan ölürlardı. Onlar Osmanlı despotizminde zaten adeta padişahları için vardılar. Doymazlar ama aç da kalmazlardı. Ve bu durum, bu sosyal oluşum da devletçe özenle korunduğundan, reayanın devletle ilişkileri yumuşatılmıştır. Reaya ve zanaatkar sınıfından elde edilen sömürü, en tepede padişah olmak üzere Osmanlı saray bürokrasisinde toplanır. Bu zenginlik kaynağı, Osmanlı sarayının uzunca bir dönem yine de ağırlığını oluşturmaz. Asıl saray tüketimi, tamamen devletin elinde olan ticaret ve İpek Yolu'ndan elde edilen gelirler ile, çeşitli ülkelerin yağma ve talanı üzerine kuruludur.

Osmanlı feodal sınıfları, Avrupa feodal merkezi devletlerinin son klasik biçimini, farklı tarihi koşullarda ve farklı özellikler taşısa da baştan siyasi, askeri zor ile yapmıştır. Avrupa feodal beylikleri ise ekonomik, siyasi zorunlulukların sonucu olarak merkezileşti. Dolayısıyla birincisi, feodal despotluğun açık zoru ile ayakta kalırken, süreç içinde çeşitli halkların uluslaşma çabalarından ötürü, parçalanma eğilimini baştan taşıyor ve besliyordu. İkincisi ise, yani Avrupa halkları uzun süre küçük devletçikler olarak yaşadıkdan sonra, süreç içinde ulusal pazarın yaratılması amacıyla birleşiyorlardı. Ve merkezi devletleri birinciye kıyasla daha sonra geliştiriyorlardı. Fakat bu paradoksun, Osmanlı'nın yararına olduğu sanılmasın. Aksine hızla daha ileri bir üretim tarzına geçme sancılarını yaşayan Avrupa devletleridir.

Osmanlı İmparatorluğu'nu altı asır ayakta tutan etmenleri şöyle özetleyebiliriz.

Belirleyici Etmenler: İç Dinamiklerin Zayıflığı.

1) Toplumsal yapının elverişsizliği başta gelen etkindir. Üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin, üretimi arttırmak amacıyla egemen sınıflardan yana çözümü doğrultusunda, deyim yerindeyse bilim ve teknolojinin geliştirilmesini hızlandıracak itici bir gücün olmaması. Bunun yerini dolduran ve göçebe toplum geleneğine dayanan yağma ve talanın devam ettirilmesi. Bunların da temelinde, toprağın özel mülkiyetinin olmaması. Dolayısıyla üreticiler arası ürün (meta) değişiminin bir ürünü olan yerli ticaret ve tüccar sınıfının doğmayışı.

2) Mülkiyet biçiminin "özgünlüğünden" dolayı sınıflaşmanın tedricen ve çok geç yaşanması, sınıf mücadelelerinin bu nedenle güçsüz ve zayıf oluşu, saray içi darbeleri saymazsak, doğrudan iktidarı hedefleyen güçlerin birden ortaya çıkamaması.

3) Siyasi zor ve yasalarla üst yapıda, üretim ilişkilerine denk düşen yasaklamaların yüzyıllar boyunca sürdürülmesi ve saray bürokrasisinde merkezileşen sermayenin, lüks ve zevk için çarçur edilmesi. Bunların sonucu olarak özel girişimcilik, dolayısıyla sınıfsal ayrışma, hem cılızdır, hem de uzun bir tarihi döneme yayılmıştır.

Etkileyici Etmenler: İşgal-Haraç ya da Hazıra El Koyma.

1) Dış ticaretin esas olarak devletçe yapılması, dış girişimciliğin müslüman tebaaya uzun süre yasaklanması.

2) Dış talan, yağma, İpek Yolu ve vergilerle devletin gelirlerinin büyük bir kısmının karşılanması sonucu emekçi sınıftaki doğrudan sömürünün yumuşatılması.

3) 17. yüzyıla kadar Avrupa kapitalizminin zayıflığı.

4) Giderek yetkinleştirilen ve geliştirilen merkezi örgütlenme, güçlü otorite.

Osmanlı İmparatorluğu'nun altı asır ayakta kalmasını sağlayan yukarıdaki nedenler, sıçramalı olmayan gelişim temposu (zayıf otodinamizm); aynı zamanda onun mezar kazıcısı olacaktır. Avrupa kapitalizmi sıçrama yaparak sömürge avına çıkarken, Osmanlı, tarihsel geri kalmışlığından dolayı sömürgeci müdahaleye direnemeyecektir.

A- Kapitalizm Neden Gelişemedi?

Türkiye oligarşisi içinde belirleyici güç durumunda olan işbirlikçi tekelci burjuvazinin, ne yazık ki, bir Fransız burjuvazisi gibi göğsünü şişirerek, o burjuva atalarından söz etme hakkı ve şansı yoktur. Irkçılık, şovenistlikle yoğrulmuş, Osmanlılığı ideolojik, kültürel propagandasının temeli yapan egemen sınıflar, geriye dönüp baktıklarında, babalarının girişimci ruhunu değil, işbirlikçiliğe yönelmiş bir avuç komprador kapıkulunun ayak izlerini bulacaklardır. Devrimcileri, vatana ihanet içinde olmakla itham edenler, bırakınız bugünkü gözler önündeki ihanetlerini; Osmanlı dönemindeki komprador atalarına bakarak, kendileri açısından hiç de yadırgamayacakları bir geleneğin, işbirlikçilik geleneğinin mirasçısı olduklarını görebilirler. Dolayısıyla atalarına sadık kaldıklarını söyleyip sevinmelidirler.

Borç üstüne borç yığan, vergilerle halkı inleyen, öte yandan da cariyeler ordusunu yanından hiç eksik etmeyenler, dönemin ilericileri, devrimcileri değildir. Bu geleneğinize bugün açıkça sahip çıkıyor musunuz?

Osmanlı kapıkulu bürokrasisi ve gayri müslim girişimcilerin oluşturduğu cılız bir kapitalist sınıfın, daha ayakları üzerine doğrulmadan, Avrupa sömürgeciliğinin müdahalesiyle gelişimi engellenmiştir.

Bugün de emperyalizmin müdahalesinin, ülkenin kendi iç dinamiğiyle gelişimine engel teşkil ettiğine tanık değil miyiz? Sizin bugünkü bağımlılık ilişkileriniz, dünyanın kölece boyun eğişinizin bir yeni biçimi değil midir?

17. Yüzyıldan sonra cılız bir burjuva sınıfı çekirdeklenmeye başlamış, güçlü merkezi devletin inisiyatifi giderek azalmış, buna karşılık mahalli mütegalibenin iktidar gücü artmıştır. 18. Yüzyıldan sonra, toprak mülkiyetinde değişimler meydana gelmiş, özel mülkler artmaya başlamıştır.

Avrupa artık, merkezi feodal Osmanlı orduları önünde diz çöken feodal devletçikler değildir. Yenilgiler, ulusal ayaklanmalar Osmanlı padişahlarına, eski şaşaalı günlerin geride kaldığını göstermektedir. Artık merkezi devlet işgal ettiği yerlerde tutunamamaktadır. Tarihsel olarak gerileyişi ve yenilgileri, tamamen tanrının kendilerini cezalandırması olarak açıklayan zavallı padişahlar, sarayın dört duvarı arasında; kapanmakta olan bir dönemin, feodalizmin trajik sonunu oynayan tarihi figüranlar olduklarının bilincinde değillerdir.

Sürekli savaşlar ve artan borç ilişkileri ile, Avrupa kapitalizminin eşitsiz rekabet koşullarında, ekonomik gücü giderek sarsılan merkezi devlet, kendine yeni kaynaklar bulabilmek için "kendine döndü" ve tarımsal mülkiyet ilişkilerinde istemeye istemeye değişikliklere yöneldi. İktidarın sınırsız sahibi olmakla, toprağın sınırsız mülkiyetine sahip olmanın aynı anlama geldiği "adalet mülkün temelidir" sözünde somutlayan padişahın adalet dağıtıcılığına, toprakları satın alan-kiralayan mültezimler sınıfının adalet dağıtıcılığı da eklenmemiş midir? Mahalli mütegalibe iktidar gücünü, padişahların iktidar güçlerinin zayıflamasına koşut arttırmışlar, topraktaki iltizam sistemi, miri toprak sisteminin delinmesine, onda büyük gedikler açılmasına neden olmuştur. Geleneksel olarak sarayda cariyelerle, içoğlanlarıyla zevke dalan, saray dışı iktidar gücünden emin olarak balıklarına inci atan padişahları, giderek histeri krizleri sarmaya başlamıştır. Özel mülkiyetin oluşumuna, kapitalizmin borç ilişkileri aracılığıyla dayattığı anlaşmalar, ülke içi sosyal kaynaklı Celali, Suhte, Yeniçeri vb. ayaklanmalarıyla; Osmanlı Devleti'nin yeni mali kaynak yaratma ihtiyacı, toprak sisteminde değişikliğe götürmüştür. Toprağın yararlanma hakkının, kira ve özel mülke dönüştürülmesine izin verilmesi bu değişiklikleri izlemiştir.

1839 yılına gelindiğinde Gülhane Hatt-ı Hümayunu ile, padişahın uyruklarının can ve mal güvenliğinin korunacağı, herkesin her türlü varlığını dilediğince kullanabileceği, miras bırakabileceği, servetlere devletçe el konulmasının yasaklanacağı, sarayın izbe odalarında geçirilen uzun delilik krizleri sonucu sultanlarca kabul edilmiştir.

Tanrının yeryüzündeki tanrısal emanetini korumakla, onu düzenlemekle (dünya nizamı) kendini tek sorumlu ilan eden sultanlar, tanrı sevgisi mi zayıfladı da kullarına birtakım haklar bahşetmeye başladılar? Yoksa, tanrı doğrudan işlere el atmaya mı başladı? Herkes biliyor ki, ne o, ne de diğerydi. Padişahın geri adımının nedenleri, toplumun gelişme yasalarındadır. Bir taraftan, içte üretici güçlerin gelişmesi önündeki engeller kırılırken sömürgeci Avrupa'ya bağımlılık ilişkileri ise Osmanlı'yı güdük bırakmaktadır.

1858 arazi kanunu, özel mülkiyete dayalı hukuk sistemine geçişin bir adımı olurken, 1856'da Avrupa kapitalizminin, ticaretin serbestleştirilmesi için yaptığı baskılar, bağımlı kapitalist ilişkileri geliştirmek için de olsa, feodal derebeylerinin, üretici güçler önündeki katı tutumunu kıran etmenlerden biri olmuştur.

Osmanlı Devleti'nde kapitalist gelişme nüveleri oluşmasına karşın, bağımsız bir kapitalizmin yerleşmemesini şöyle özetleyebiliriz:

Ülke İçi ve Onunla İlişkili Etmenler;

1) Osmanlı Devleti'nin zayıf otodinamizmi. Mülkiyet biçiminin, miri toprak sisteminin yüzyıllardır korunarak, her türlü rekabet koşullarının ortadan kaldırılması.

2) Ticaret kurallarının yüzyıllarca yerli özel müteşebbisler aleyhine düzenlenmesi, zanaatkar ve diğer üreticilerin ağırlıklı alıcısının devlet olması. Meta değişiminde, devletin aracı rolünden ötürü ve kendi kendine yeten kapalı ekonomilerden dolayı aracı tüccar sınıfının ortaya çıkmaması. Sermaye birikiminin yok denecek denli cılızlığı.

3) Artı-ürünü elinde merkezileştiren Osmanlı üst bürokrasisi (kapıkulu) ve padişahın, bu sermaye birikiminin tarihin belli bir evresinde, Japonya örneği kapitalizmi geliştirici kaynaklara yatırmaması veya kendilerinin özel müteşebbis olarak yatırıma yönelmemeleri; aksine servetleri sadece lüks özel tüketimle har vurup harman savurmaları.

4) Geleneksel talancı-yağmacı zihniyet.

5) Kapitalistleşme ve saray dışı zenginleşme eğilimlerinin, sarayın iktidar gücünü tehdit edeceği korkusuyla engellenmesi, Mısır'da Mehmet Ali Paşa örneğinde olduğu gibi ezilmesi. Merkezi otoritenin varlığı avantajının, devlet eliyle kapitalist özel ilişkilerin korunması ve geliştirilmesinde kullanılması yerine, onun karşısına dikilmesi.

6) Sürekli sayılabilecek bir savaş durumu. Yağma ve talanla elde edilen ganimetlerin tekrar bir yağma ve talan savaşını finanse etmeye harcanması, ya da sömürgeciliğin ilkel, üretime dayanmayan, kolaycı ve kaba biçimlerinde ısrar edilmesi.

7) Ulusal azınlıkların bağımsızlık savaşları.

8) Varolan sermaye birikiminin ise "savaş için sermaye", "lüks için sermaye", "borç için sermaye" olarak kullanılması.

9) Üstyapının altyapıya olumsuz etkisi olarak İslamın ve şeri hukuk sisteminin engelleyici faktörü. Hemen hemen gayri müslim ulusal azınlıklara bırakılan ticaret alanında, bu kesimin aşağıdan ya da yukarıdan devrimci bir yolla devleti ele geçirmek ve feodalizme karşı savaşmak yerine; onun himayesine girerek, devrimci niteliklerinden yoksun bir süreç sonunda kompradorlaşmaya yönelmesi. Bu kesimlerin feodal engelleri, anti-feodal bir mücadele ile değil, Avrupa kapitalizminin sömürgecilik ilişkilerini kullanarak aşma çabaları, milli burjuva devrimi bayrağı yerine, gayri milli sömürgecilik ilişkilerinin bayraktarlığını yapmaları. Bu kesimler zamanla Osmanlı'ya karşı kullanılmak istendiğinde ise, kıyımaya uğratılarak güçleri yok edilmiştir.

Dış Etmenler: Gelişen Kapitalizmin Sonuçları Olarak.

1) Avrupa'da vurucu gücü büyük ateşli silahlarla donatılan ordular, kapitalizmin sıçrama tahtası olurken, Osmanlı ordusunun modern savaş düzenine ve silahlara sahip olmayışı, fetihlerin sonunu getirmiş, dolayısıyla sermayenin kaynağını kurutmuştur. Yani artık Osmanlı sarayında kahramanlık türküleri ve mehteranin coşturucu marşlarının yerini, Avrupa kapılarında bırakılan padişahlara-şehzadelere ve onbinlerce askere yakılan feryatlar almıştır. Osmanlı orduları at, kılıç ve yalın askerleriyle Avrupa topçuları önünde çaresizdirler. Daha doğrusu burjuvazinin karşısında, uluslararası planda feodalizmin bir yenilgisidir yaşanan.

2) Dünya ticaretinin mihrakı durumunda olan Anadolu'nun, yeni deniz yollarının bulunmasıyla bu özelliğini yitirmesi, deniz ticaretinin önem kazanması (İpek Yolu'nun önemini yitirmesi).

3) Avrupa kapitalist sömürgeciliği, Osmanlı Devleti'nden ucuz hammadde alımını sürdürmüş, kendi ürünlerini korumak için yüksek gümrük duvarları koymuştur. Merkantil uygulamalarıyla kapitalizm korunurken, Osmanlı geleneksel ürünleri rekabet şansını yitirmiştir. Avrupa'nın, sanayi-teknik devrimin sağladığı koşullarda üretilen ucuz metalleri karşısında Osmanlı tutunamamış, manifaktür olarak nitelenebilecek Osmanlı sanayiinin gelişme dinamikleri, yıkıma uğratılmıştır.

B- Yağma ve Talanın Tersine Dönüşü: Yarı-Sömürgeleşme

Egemen sınıfların "şanlı tarihimiz" yutturmacalarıyla göklere çıkardığı Osmanlı feodal despotizmi, Avrupa kapitalizminin emperyalistleşmesiyle birlikte, HEMİNGWAY'ın "İhtiyar Balıkçı"sındaki gibi didiklenerek bitirilmeye çalışılan koca bir balıktır artık.

Avrupa'daki kapitalist gelişmeye, bilimsel-teknik devrime seyirci kalan Osmanlı İmparatorluğu, kendi iç güçlerinden boy veren kapitalist unsurları da ezmeye yönelince, Avrupa sömürgeciliğinin acımasız ekonomik güç ilişkilerine teslim olmuş, yarı-sömürgeleşme sürecine girmiştir. 17. yüzyılda başlayan süreç, sömürgeci Avrupa devletlerine tanınan ayrıcalıklar, kapitülasyonlar ve süregelen hale gelen borçlanma politikaları (istikrazlar), devleti sömürgeciliğin acımasız pençelerine kaptırmış; giderek bozulan ekonomi, siyasi, sosyal yaşam "hastayı" ağırlaştırmıştır. 1838 İngiliz Ticaret Anlaşması ve onu izleyen benzer anlaşmalar, "hastayı" adeta yatağa çakmıştır. Halktan alınan vergiler artırılarak, çeşitlendirilerek emekçi kesimler görülmedik yoksulluğa terk edilmiş, eşkıyalık, açlık, kıtlık hep birbirini izlemiştir.

Egemen güçlerin şanlı tarihi budur işte! Açlıkla, yoksullukla, sömürge ilişkileriyle övünmek!...

Avrupa burjuvazisi, Osmanlı egemen sınıfları olan; kapıkulunun üst tabakası, sultan(lar) ailesi ve Galata bankerleriyle işbirliğini geliştirerek, bu kesimleri hızla kompradorlaştırmışlardır. Borç ödemek için alınan borçlar, bugün olduğu gibi emperyalizme bağımlılığı arttırmaktan, "hasta adam"dan koparılan payların, bu kesimler lehine artmasından, köylü, işçi ve zanaatkarların ise korkunç bir çöküntüye uğraması sonucundan başka bir şey vermemiştir. 1854'ten sonra yapılan borçlanmalar özellikle bu sonuçları doğurmakta, "şanlı geçmişimiz" borçlara karşı devlet bütçesinin ipotek edilmesiyle, işbirlikçiler tarafından "şanlı" bir şekilde yaşatılmaktadır! Bu şeref oligarşiye aittir. Boyunlarındaki bu tasmayı yaşam boyu taşısınlar!

Osmanlı sarayında, padişahın atadığı sadrazamlar, devletin yaptığı borç-kredi-sömürgecilik anlaşmalarının yoğunluğuna ve kimden alındığına göre değişmekte, sarayda adeta Fransız, Rus, Alman, İngiliz emperyalistlerinin Osmanlı kılığındaki görevlileri gibi dolaşmaktadırlar.

1874 yılına gelindiğinde bütçe gelirlerinin %55'i Avrupa'ya borç adı altında aktarılıyordu. Sonunda Osmanlı Devleti borçlarını ne bütçe olanakları, ne istikrazlar yoluyla ödeyemez hale düşünce, 1875 yılında artık borç ödemelerini durdurduğunu, yani iflas ettiğini açıkladı. İflas etmiş bir geçmişin utancı egemen sınıflara aittir. Bugün de halkı soyma pahasına bu utanç yaşatılmaktadır. Bu gerçekleri şovence ve işinize geldiği gibi değil de, açıktan halka açıklama cesaretiniz var mıdır?

Devlet her zaman egemen sınıfların baskı aracı olmuştur. Osmanlı Devleti'nde de iflas eden, Osmanlı toplumsal yapısıdır. Yoksa komprador sınıf değil. Sözkonusu olan istikrazlarla elde edilen kredilere karşılık, sultan ailesinin ya da kapıkulu bürokrasisinin gelirlerinin düşmesi değildir. Karşılık, devlet vergileri, yani halkın cebi ve alınteridir. Pazarlanan Türk, Kürt, Arap vd. tebaadır. Egemen sınıfların şan şerefide budur: Halkını pazarlamak! Bu pazarlamacılığınızın bedellerini, karşılığında aldığınız rüşvetleri halka açıklayabilir, bununla "tarihimiz" diye övünebilir misiniz?

Avrupa emperyalizmi, Osmanlı Devleti içinde "Düyun-u Umumiye" örgütü kurdurarak, adeta kendi devlet tahsildarlarını Osmanlı'ya taşımıştır. "Tanrının yeryüzündeki temsilcisine vekalet eden" sultanların adaleti budur! Egemen sömürücü sınıflar mülkünün (devletin) adaleti budur! Bu adalet, adalet değil, emperyalizme uşaklığının, sömürücü efendinin emekçi halklarımızı vahşice soymasının kılıfıdır. Utanç ve onursuzluk kılıfı!

Bu toplumsal süreçte, bugün iktidar savaşı veren emekçi halkımızın da kökleri vardır. Demokratik insancıl, ilerici gelenekleri kültür hazinemize eklemek, hatta onun temeli yapmak, her ulus devrimcilerinin başat görevlerindendir.

Feodal Osmanlı despotizminin simgeleri, iktidarı elinde bulunduran padişahlar içinde sahip çıkılacak kimse yoktur. Fakat bu zalimlere karşı ayaklanan Şeyh Bedrettin'leri, onun dava arkadaşı Musa Çelebi'yi, Pir Sultan'ları, Patrona Halil'leri, Suhte Ayaklanmalarını unutamayız. Zalim Selçuklu sultanına başkaldıran Baba İshak'ı unutamayız. Zulme ve haksızlığa başkaldırmış Celali'leri de unutamayız.

Komprador Osmanlı Devleti'ne karşı mücadele eden aydınlarımız ve daha birçok sahip çıkacağımız insan ve hareket sayılabilir elbette.

Osmanlı Devleti'nin son dönemine bir de bu yaklaşımla bakmak gerekiyor.

Bu feodal-komprador devletin en önemli özelliklerinden birisi de feodal, yarı-feodal toplum olma karakterinden, gelenek ve törelerinden, merkezi devlet karşısında, örgütlenme bilinçsizliğinin doğurduğu ortaçağ cehaletinden emekçi sınıfları uyandırarak, onlara ilerici, demokrat düşünme ve örgütlenmeyi, hak alma bilincini verecek güçte, bir milli burjuva sınıfının olmayışdır.

Sömürgeciliğe ve saray çevresine karşı, küçük-burjuvazinin aydın kesiminden, kapıkulu bürokrasisinin alt tabakasında yer alan kesimden tepki verenler olmuşsa da, bunlar yüzyılların Osmanlı geleneğinden kopuk bağımsız bir düşünce sistemi geliştirememişler, burjuva anlamda reformlar için (Namık KEMAL'lerin meşruti monarşi için savaşmaları gibi) mücadele ile yetinmişlerdir. Fakat burada önemli olan, burjuva devrimler çağında meşruti monarşiyi

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

savunmaları değil, bu düşünceyi, emekçi halkı örgütleyerek pratiğe geçirme yerine; yine kapıkulunun alt kesimi içinde, saray içi darbelerle, kendine güvensiz, tam bir kopuşu içermeyen yöntemlere bel bağlama yanlılarıdır. Mahalli mütegalibenin iktidar gücünü arttırdığı bu dönemde, Avrupa kapitalizminin talanı ile hızla eski imtiyazlarını kaybeden, sömürgecilik dönemlerinin "şanlı" şaşaalı günlerinin özlemini çeken kapıkulunun bir kesimi de, salt bu amaçla desteklemiştir aydınları. Önce "Osmanlılık", sonra da burjuva milliyetçiliğinin etkisiyle "Türkçülük" bayrağına sarılan bu kesimlerin hedefi, hiçbir zaman Ziya GÖKALP'te de olduğu gibi net değildir. Avrupa kapitalistleri bu tepkilerin niteliğini iyi bildiğinden, hedeflerinin net olmamasından yararlanarak bu akımları "Turancılık" gibi sahte hedeflere yöneltmeyi başarmışlardır.

Bu nedenlerle bu hareketler, burjuva demokratik talepler çerçevesinde köylü ve küçük-burjuva yığınlarını, işçileri harekete geçirebilecek bir güç haline, devrimci politik bir hareket haline dönüşemediler.

Bu kesitte yer alan 1908 hareketi, yukarıdan aşağıya gerçekleştirilen demokratik bir burjuva hareketidir. Ancak güçlü bir burjuva sınıfı olmadığından ve harekete işçi, köylü kitlesi katılmadığından, sonuçları açısından sınırlı kalmıştır. İttihat ve Terakki partisinin tüm girişimleri, kapitalizm yaratmak olduğu halde küçük-burjuva uzlaşmacı karakteri, Balkan Savaşı yenilgisinin yarattığı olumsuzluklar, ulusal bir ekonomi politikası izlenerek sömürgecilik ilişkilerinin dışına çıkma çabalarına engel olmuştur, Sanayileşmeyi gerçekleştirme girişimleri sonuçsuz kalmıştır. İttihat ve Terakki döneminde de burjuvazi, kendi ekonomik temellerini kuramamış, ayakları havada iken I. Emperyalist Savaş eşiğinde ülkeyi terk etmiştir. İktidar sürecinde, partide zaten emperyalistlerin uzantıları hizipleşmeye başlamış, kimileri Fransız emperyalistleriyle, kimileri İngiliz emperyalistleriyle, çoğunlukla da Talat Paşa başta olmak üzere Alman emperyalistleriyle bağımlılık ilişkilerini sürdürmeyi yeğlemişlerdir.

Ülkenin toplumsal sorunlardan kurtuluşu için, kendi emekçi halklarına dayanan politikalar değil, emperyalizmin yani "dış mihrakların" sömürgecilik politikalarına dayanma geleneği burjuvazindir. Bu bir kez daha görülmüştür.

İpleri "dış mihraklarca" tutulanlar, sürekli emperyalizmin efendiliğine sığınanlar, egemen sınıflar olmuştur. Bugünkü "dış mihrak" demagogileriniz bu gerçekleri gizleyebilir mi? Adı "İngiliz"e, "Alman"a, "Fransız"a çıkmış olanlar, dönemin devrimcileri değil, Abdülmecit'ler, Vahdettin'ler ve onların sadrazamları değil midir?

Meşrutiyet sonrası, emperyalist tekellerle mücadeleye giren işçi sınıfımıza karşı en sert tepkiyi, bu nedenle, İttihat ve Terakki göstermiş, onları ezmeye çalışmıştır. Egemen sınıfların tarihi şanlı değil, Abdülhamid'lerle, Köprülü Mehmet Paşa'larla, Kuyucu Murat'larla, yani kanla başlayan, halkın kanını emen kanlı bir tarihtir. Tarihimiz ne yazık ki uzunca bir dönem, Abdülhamid gibi zavallı, korkak, işkenceciliğiyle ünlü kişilerin etkinliklerine de tanıklık etmiştir.

C- I. Emperyalist Savaş ve Osmanlı'nın Son Haini Sultan Vahdettin

1914'de I. Emperyalist Savaş'ın başlamasıyla birlikte, Osmanlı yarı-sömürge devleti, yutulmak üzere Avrupa emperyalist devletlerinin masasına yatırılmıştır. Tarihsel ve toplumsal yasalar acımasızdır. Hiçbir emperyalist devlet, doğası gereği, "hasta adam"ı ayağa kaldıracak umutlu krediler vaatmemiştir. Zaten, I. Emperyalist Savaş'ın tek amacı da, daralan pazarları ya da payları arttırmak için, sömürge, yarı-sömürge ülkelerin boğazını sıkma, onları yok etmek savaşlarıdır. Osmanlı Devleti ise geçmişten beri emperyalistlerin, kolu kanadı kırılmış bir imparatorluk olması nedeniyle, şiddetle iştahını kabartmaktadır.

1918 Mondros Mütarekesi ile, emperyalistlerin bu açgözlülüğüne Osmanlı sultanı kayıtsız şartsız teslim olarak yanıt vermektedir. Bu onursuzluk ne işçilerin, ne diğer yoksul halkımızın, ne de dönemin devrimcilerindir. Bu onursuzluk yönetici egemen sınıfların, sultanların, işbirlikçi paşaların, komprador burjuvazinin; bu onursuzluk sizindir!

Bir yandan emperyalist işgal ordularını ülkeye davet eden Sultan Vahdettin, diğer yandan ülkenin çeşitli yerlerinde başgösteren direniş eğilimlerini ezmeye çalışmaktadır. Toplumsal muhalefetin ayaklanması ihtimaline karşı ise, kendi ülkesinden ve halkından kaçmak için, İstanbul Boğazı'nda bir gemiyi hazır tutmaktadır. Bu aşağılık ilişkiler geleneği egemen sınıflarıdır.

Kendi milli ordusunu terhis etme garantisini emperyalistlere veren işbirlikçilerin geleneğini yaşatanlar, bugünün egemen güçleri değil midir? Olası bir açık işgal halinde, bugünün Vahdettin'lerinin yine çıkacağından kuşquamız yok. Devralınan ve onursuzca yaşatılmaya çalışılan geleneğiniz budur. İşbirlikçilik geleneğidir bu!

"Ya İstiklal Ya Ölüm" diye, milli kurtuluş bayrağını açan devrimcileri, emperyalistlerle işbirliği yaparak "vatan haini" ilan eden, Osmanlı'nın her tarafına milli kurtuluş bayrağını açanlar için "idam fermanları" yollayan; ama ülkeden emperyalistlerin kovulacağını, köhnemiş imparatorluğun yıkılacağını anlar anlamaz, İngiliz gemisiyle emperyalist toprakların yolunu tutan gelenek de, siz egemen sınıflarıdır. Bizim tarihimiz, halkımızın kaniyla yazılan tarihtir. Sizin tarihiniz, emperyalistlerin sermayesiyle yazılan tarihtir!

II- ANTİ-EMPERYALİST KURTULUŞ SAVAŞI VE TOPLUMSAL SINIFLARIN TAVRI

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Öncelikle şunu belirtmeliyiz ki, emperyalist açık işgalin sonuçları açısından belki de tek "yararı"; yüzyıllardır savaşımlardan savaşımlara koşturulan, kıyımlara, açlıklara uğratılan; Kafkasya'da, Yemen'de, Viyana önlerinde, Kırım'da evlatlarıyla birlikte umutları da bıraktıran Türkiye halklarında hâlâ yaşayan direnme eğilimlerini açığa çıkaran bir işlev görmüş olmasıdır. Bu, genel anlamda bir özgünlük olmasa da, Osmanlı Devleti'nin adeta savaşlar üzerinde kurulup geliştiği-yaşadığı ve yıkıldığı göz önüne alınırsa, ne demek istediğimiz daha iyi anlaşılır.

I. Emperyalist Paylaşım Savaşı'ndan, yenilen ülkeler safında bulunan Osmanlı Devleti, galip emperyalistlerce yapılan Sevr Anlaşması'yla paylaşılmış, bu sömürgecilik ve yağmaya, açık işgal ve soyguna, ülke içinden çok farklı tepkiler gelmiştir.

Emperyalist işgale karşı sultan ailesi işbirlikçi Osmanlı paşaları, komprador burjuvazi ve gayri-müslim sermaye sahiplerinden oluşan egemen sınıflar, işgale davetiye çıkarırken, ilk anti-emperyalist milliyetçi tepkiler; Osmanlı ordu ve bürokrasisinin (kapıkulu) alt zümresinden gelen, küçük-burjuva nitelikli asker-sivil aydın kesimce gösterilmiştir. M. KEMAL önderliğinde toplanan Kuvva-ı Milliye güçlerinin önünde, yukarıda sosyal panoramasını çizdiğimiz nedenlerden ötürü, birçok sorun vardır.

Savaş hangi sınıflarla yürütülecektir?

Hedefleri, araçları ve sınırları nedir?

Hangi sınıfa, hangi sosyal, ekonomik, siyasi çözüm yolları ve programla gidilecektir? İnsanların güveni nasıl sağlanacaktır?

Bu soruların cevapları ilk önceleri Kuvva-ı Milliyecilerin kafasında da tam olarak netleşmiş değildi. Gerek geldikleri sosyal çevrenin kültürel etkileri, gerekse de tarihsel konjonktürün elverdiği sınırlı seçenekler nedeniyle, açık olan tek şey vardır: Ülke işgal altındadır ve bağımsızlığına kavuşturularak merkezi-komprador devlet yıkılmalı, daha ileri toplumsal ilişkileri temsil eden bir kapitalist burjuva devleti kurulmalıdır. İttifak yapacakları sınıfların, Anadolu eşrafından yana ağır basan güç dengeleri, bu düşüncelerini dahi açık açık savunmalarını engellemektedir.

Anti-emperyalist kurtuluş savaşına katılacak olan sınıfların tavrını ortaya koyarken, sınıfların toplumsal yapıdaki yerlerini de belirlemek gerekiyor.

I. Paylaşım Savaşı'ndan yenik çıkan Osmanlı Devleti'nde, merkezi askeri feodal yapının çözülmesi hızlanmış, buna karşılık mahalli mütegalibe iktidar gücünü arttırmıştır. Vergi ve diğer yükümlülükler, köylü kitleleri üzerinde yoğunlaşınca, köylülük başka hiçbir alternatifin olmadığı koşullarda büyük ölçüde bunlara sığınmıştır. Anadolu'ya Kuvva-ı Milliye'yi örgütlemek üzere ayak basan Kemalistlere; İttihat Terakki'den gelmiş olmalarının yarattığı olumsuz propaganda ve önyargılarla yaklaşmış, Kemalistler, kendilerine karşı kuşkuyla bakılmasının zorluklarını yaşamışlardır.

Köylüler, mahalli mütegalibe tarafından Kemalistlere karşı kışkırtılmış; ve onlara Kuvva-ı Milliyecilerin Alman emperyalizmi yanlısı oldukları, padişaha ve hilafete karşı başkaldırdıkları propagandası yapılmıştır. Bu propaganda köylülerin Kuvva-ı Milliye'den uzak durmalarında etkili de olmuştur. Osmanlı Devleti'nde toplumsal çelişkilerin yumuşatılmış olması ve köylü ayaklanmalarının kanla ezilmişliğinin yarattığı kendine güvensizlik sonucu, köylülerin kafasında devletin yıkılmazlığı imajı oluşmuştur. Yüzyılların kafalarda oluşturduğu ve neredeyse fikri sabitlik derecesinde bir olgu olarak, bu durum ifadesini politik pasiflikte bulmaktadır. Padişah yanlısı ağalar bu durumdaki köylü kitlelerini, Kemalistler aleyhine işlemektedirler.

Fakat Anadolu'da yine de, halktaki anti-emperyalist tepkiler kendini Antep, Maraş, Adana'da ve Ege dağlarında olduğu gibi açığa vurmaktadır.

Anadolu eşrafı ise, başta, güç ve otoritelerinin sarsılacağı, Kemalistlerin onlara yönelik açık bir programının olmaması gibi nedenlerle, Kuvva-ı Milliye hareketine karşıdır. Yarı-feodal ilişkilerin hüküm sürdüğü bir tarım ülkesinde bir kesim, köylüler üzerinde önemli bir etkinliğe sahiptir. Çoğunluğu ulusal savaşa kayıtsız kalmayı yeğlemektedir. Toprak ağalarının ise emperyalist işgale bir alıp veremediği yoktur. Çıkarları, dış ticareti elinde bulunduran gayri-müslim ticaret burjuvazisiyle çalışmaktadır, o kadar.

Ancak bu kesimlerin tavrı, işgalin başlaması ve yayılmasıyla değişecektir. İlk başta işgalci emperyalist güçlerin, şirin gözükmek amacıyla uyguladıkları taktik politikalar, yerini emperyalistlerin yerel sömürden pay alma, toprak ağaları ve eşrafın keselerine el uzatmalarıyla birlikte, bir kısmı kendi statülerini korumak amacıyla yerel direniş örgütleri kurmaya veya kurulanlara katılmaya yönelmiştir. Emperyalizmin Osmanlı sınırları içerisinde bir Ermeni devleti kurma girişimleri ve Ermeni, Rum azınlıkların çeşitli vaatlerle kandırılarak, Türk-Kürt halklarının üzerine asker olarak salmak gibi olayların yarattığı tepkiler, bir kısım eşraf ve toprak ağasının tavrı değişmesini, Kemalistlerle uzlaşmaya gitmesini getirmiştir. "Mal canın yongasıdır" diye bir deyim vardır. Tam da bu anlayış ve ruh haliyle hareket eden Anadolu eşrafı ve toprak ağalarının bir kısmı, ülkenin açık işgalden kurtulması gibi anti-emperyalist duygu ve

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

düşüncelerle değil, kendi sömürü ve soygunlarının tehlikeye girmesi üzerine, Milli Kurtuluş Savaşı'na katılmışlardır. Bir kısım eşraf ve toprak ağası ise baştan beri işbirlikçiliğini, emperyalizmin ajanlığını yapmayı sürdürmüştür. Yine, bir kısım eşraf ve toprak ağası ise, uzun süre Ulusal Kurtuluş Savaşı'na kayıtsızlığını sürdürdükten sonra, zaferin yakın olduğunu anladıkları anda, savaş sonrası Ermeni-Rum azınlıklarının yağmalanmasından pay alabilmek için son anda destek vermişlerdir.

Şehirlerde tüccar ve tefeciler, sömürü ve hile ile kazandıkları servetin güvenliğini, ulusal duygulardan daha üstün tutmakta, emperyalizmin uzantısı durumundaki hristiyan kökenli komprador burjuvaziyle uzlaşmaya, kendi durumunu kurtarmaya çalışmaktadır. İstanbul ticaret burjuvazisi ise savaşın başından sonuna ulusal davaya kayıtsız kaldığı gibi yer yer de karşı tavır alıyordu. Ancak zaferin kesinliği sağlandıktan sonra, Ankara Hükümeti'nin yanında tavır belirlediler. Tüm bunlara rağmen savaş sürecinde sınırlı da olsa bir ulusal uyanış doğmuştur.

Açıkça görülmektedir ki, gerici toprak ağaları ile burjuva unsurlar büyük bir ihanet içindedir. Emperyalist çizmelerin ülke topraklarını ezdiği bir sırada, işbirlikçi Osmanlı egemen sınıfları ve diğer gerici burjuva unsurlar, ülke topraklarını ve ulusal onuru korumak için mücadele etmeyi değil, soygun ve talanlarını devam ettirmek için ihaneti seçmişlerdir.

Şu veya bu nedenle ulusal harekete katılmış olsa da tarihin gelişimi içinde ulusal onurunu çiğnetmeyen bir kısım Anadolu eşrafı, bulundukları bölgelerde "Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri" adıyla direniş örgütleri kurmuşlar, yoksul köylülüğü bu örgütler aracılığıyla ulusal savaşa katmışlar, Kemalistlerin halka uzanan kolları olmuşlardır. Sivas Kongresi'nden (4 Eylül 1919), 9 Eylül 1923'e kadar, mücadelede önemli bir güç oluşturan bu savunma örgütlerinin nitelikleri bölgeden bölgeye değişmektedir. Kimi bölgelerde kendiliğindenci gerilla savaşı (çete) yöntemlerine başvurulurken ağırlıklı siyasi mücadelenin diğer biçimlerine yönelinmiştir. Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri'nin başlangıçtaki çizgisi silahlı mücadele değil, sözkonusu bölgelerdeki Türk-müslüman halkın ulusal haklarını, Paris Kongresi gibi uluslararası platformlara götürmeyi amaçlayan siyasi bir mücadeledir. Kemalistlerin ilk örgütlenme faaliyeti kendiliğinden ve dağınık durumdaki Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri'ni Kuvva-ı Milliye'de merkezileştirmek olarak biçimlenmiştir. Fakat bu örgütler ulusal savaşı omuzlayacak güçte değildir.

İşgal şartlarında, dağlardaki eşkiya çetelerinin örgütlenmesi için de olumlu bir ortam doğmuş, büyük toprak sahipleri ve eşraf, bölgede baş belası durumundaki bu asalak güçleri kendi siyasi amaçları doğrultusunda seferber etmeye yönelmiştir. Eşkiya çeteleriyle bu şekilde ilişkiye geçilmesi, çetelerin geçmişlerindeki olumsuzluklar nedeniyle, köylülerin Kemalistlere karşı güveninde gedikler açmışsa da, işgalin yayılmasıyla özellikle Ege'de Demirci Efe, Yörük Ali gibi çete reisleri ulusal bir tavır takınmış, emperyalist işgale karşı savaşta yeni bir cephe açmışlardır. Bunların bir kısmı daha sonra düzenli ulusal orduya katılmışken, bir kısmı yapılarını meşrulaştırmak, kalıcılaştırmak amacıyla Kemalistlerle çatışmaya girmiş ve imha edilmiştir.

Burada, Kurtuluş Savaşı boyunca büyük yararlılıklar göstermiş Yeşil Ordu'ya ve Çerkes ETHEM'e değinmeden geçemeyiz. Sovyet Devrimi'nin sağladığı uluslararası prestijden etkilenmelerle, Kemalistlerden daha sol bir programa sahip olan Yeşil Ordu, baştan beri silahlı güçlerinin bağımsız yapısını korumuş ve bu nedenle Kemalistlerle anlaşamamıştır. Fakat Bolşevizmden etkilenmesi biçimseldir ve sosyalizmi kavrayacak siyasi niteliklerden yoksun bir örgütlenmedir. Anti-emperyalist savaş sırasında Ege'de bir cephe açmakla kalmamış, hain Osmanlı yönetimini destekleyen gerici iç ayaklanmaların bastırılmasında da etkin rol oynamıştır. Kurtuluş savaşının ilk yıllardan itibaren Kemalist politikaya angaje olmayı reddedince, Kemalistlerle doğan çatışmada yenilmiş, liderleri Çerkez ETHEM yurtdışına kaçınca, örgüt dağılmıştır. Ulusal savaş kapsamında söylenecek şey, anti-emperyalist bir tavır takındığıdır. Dahası, Çerkez ETHEM halkçı (popülist) yapısıyla düzen karşıtı ve M. KEMAL'e alternatif bir güçtür. İşgal şartlarındaki tavrına, işbirlikçi egemen sınıfların ona "hain" damgası vurma bu gerçeği değiştirmez.

Kısacası, Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın güçleri, en başta Kemalistler olmak üzere, bir kısım toprak sahibi ve Anadolu eşrafı, köylülük (ağırlıklı kitle gücü) ve işçilerdir. Kemalistler "İstiklali Tam Türkiye" sloganıyla milli kapitalizmi kurmak isterken, diğer ağa ve eşraf takımı "can ve mal"ını , korumak, ayrıcalıklı eski "düzen"lerini sürdürmek amacıyla savaşa katılmışlardır. Ulusal devrime öncülük edebilecek güçte bir burjuva sınıfı olmadığından, Burjuva Demokratik Devrim (BDD) muhtevalı harekete, küçük-burjuvazi öncülük etmiştir. Klasik BDD'lerde, özellikle köylülük ve küçük-burjuvazi, devrime önderlik eden burjuvazinin savaştaki destek-kitle gücüdür. Kurtuluş Savaşı'nda ise bundan farklı olarak köylülük, doğrudan Kemalistlerin örgütlenmesi ve önderliğiyle değil, bağımsız kapitalist ülkelerde olduğunun aksine, savaşa katılan eşraf ve toprak ağaları aracılığıyla katılmışlardır. Ülkemizde yarı-sömürgecilik ilişkileriyle, kendi iç dinamiğiyle gelişmesi engellenen burjuvazi, ulusal değil, komprador niteliktedir. Küçük-burjuvazi ise temel kitle ve destek gücünden yoksun olduğundan devrimin anti-feodal yanı, savaş sürecinde hemen hiç yok ya da cılızdır. Ağırlıklı ulusal-siyasal bağımsızlığı temel alan bir çerçeve ile sınırlıdır. Hatta mücadelenin ilk aşamalarında, işgalci emperyalist güçlere karşı, başka emperyalist güçlere dayanarak (mandacılık) savaşı yürütme düşüncesinde olan kesimler bile vardır. Bunlara rağmen Kurtuluş Savaşı'na hakim olan ideolojik motif milliyetçilik, ulusal kurtuluşçuluktur.

Kurtuluş Savaşı'nın tarihsel önemi, sadece ülkemizden emperyalizmi kovmasında değil, aynı zamanda, genç Sovyetler Birliği'nin emperyalistler tarafından kuşatılmasına karşı kalkan görevi görmüş olmasında ve dünyada ilk

muzaffer ulusal kurtuluş savaşı örneği olmasıyla, diğer ezilen dünya halklarına da esin ve moral kaynağı olmasındadır.

Sonuç olarak denilebilir ki, Milli Kurtuluş Savaşı'mız tarihsel konjonktürde, muhtevası burjuva olmasına karşın, emperyalizmi geriletmiş, emperyalizme karşı çıkarları, ulusal kurtuluş kavgasında birleşen güçlerin savaşı olmuştur. Evet yakın sınıf mücadelesi tarihimizde, bir kısım Anadolu eşrafı ve toprak ağası, yani sömürücü egemen sınıfların bir kısmı, ilk kez, I. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın doğurduğu özel koşullarda, kısmen halkla bütünleşebilmiştir.

Ama burjuvazi boşuna böbürlenmesin. Ne bugünkü Türkiye oligarşisinin, işbirlikçiliğinden ve gizli emperyalist işgalin sürdürücüsü olmasından dolayı anti-emperyalistliğinden söz edilebilir; ne de bu anlamda, dönün ulusalcı güçlerinin, kendilerinin kökleri olduğunu iddia etme şansları vardır. Çünkü anti-emperyalizm misyonuna bugün burjuvazi değil, proletarya sahip çıkmaktadır. Bu misyonun gereği ise emperyalizme karşı savaştır.

Oligarşi, devrimcileri vatana ihanet içinde olmakla itham ederken, çünkü ihanet batağının kurutulamayan çukurlarından seslenmektedir. İhanet batağının pisliliğini geçmişte Avrupa emperyalizmi oluştururken bugün ağırlıkla ABD emperyalizmi oluşturmaktadır. Egemen sınıfların ihanet tarihinde temelde bir değişiklik yoktur.

Bizler ihaneti açık işgal şartlarında yırtıp atan, Antep cephesinde, Aydın dağlarında, Adana ovalarında halklarımızın yaktığı ateşten işçi sınıfımızın tüm nicel ve nitel güçsüzlüğüne karşın İstanbul'da aldığı anti-emperyalist devrimci tavrın geleneğine sahip çıktık, ihanet bu mudur? Yoksa emperyalist İngiliz, Fransız, İtalyan işgalcilerinin ülke sokaklarını çığnemelerine seyirci kalmak, alkış tutmak mıdır?

A- Kemalizmin Tanımı ve Kemalist Düşüncenin Kısa Evrimi

Kemalizm, niteliği burjuva olan 1923 devrimine, burjuvazinin önderlik edebilecek gücünün olmaması vb. nedenlerle, küçük-burjuva kesimlerin milliyetçilik temelinde devrime öncülük etmesi ve emperyalizme karşı aldığı radikal politik tavidir. Bu niteliği ile Kemalizmi, ortaya çıktığı tarihsel koşullarda; Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın doğrudan ve dolaylı sonuçlarından ötürü, sol olarak değerlendirmek yanlış olmayacaktır. Küçük-burjuvaziye bu payeyi kazandıran, ya da onun sol olarak nitelenmesine yol açan şey, açık işgal koşullarında yüklendiği tarihsel misyondur.

Kemalizmin anti-emperyalist politik tutumunun abartılması, devrimcileri, özünde küçük-burjuva olan Kemalizm kuyrukçuluğuna; gerici, anti-demokratik ve baskıcı yanlarını abartmak, bu özelliklerini salt büyük komprador ya da tekelci burjuvaziye özgü sanmak ise, yanlış faşizm tespitlerine götürür.

Kemalistlerin içinde bulundukları tarihsel konjonktürde, burjuva ideolojisinden kurtulamamaları doğaldı; aksi ise, o günkü ulusal ve uluslararası koşullarda istisnai bir örnek olabilirdi. Bugünkü küçük-burjuva hareketlerle karşılaştırıldığında, Kemalizm farklı özellikler taşıyorsa, bunun nedenleri; bugün ülkemizdeki sosyalist güçlerin gücü, sosyalist sistemin varlığı, sosyalizmin dünya halkları üzerindeki prestiji vb. dir. Kemalistler de genel olarak, tüm küçük-burjuva hareketlerin ortak özelliklerini ve özgünlüklerini üzerinde taşır. Sınıfsal karakterlerinden dolayı, burjuva ideallerinden kurtulamamaları, devrim sonrası milli kapitalizm adına milli burjuva yaratma çabaları, emperyalizmin açık işgaline karşı aldıkları politik tutum birbirlerini bütünleyen sınıf tavrıdır.

Proletarya ideolojisinin tarihi, Kemalizmin tarihinden çok eskilere dayanmasına rağmen, bir proletarya devleti gerçeği yenidir. Emperyalizmin genç Sovyet Devleti'ni kuşatmasına karşı, Sovyet proletaryasının verdiği mücadele ile, Türkiye Ulusal Kurtuluş Savaşı, aynı momentte ortak düşmana karşı buluşmuş, dostluk ve somut dayanışma sağlanmıştır. Fakat Kemalistler sınıfsal karakterlerinden ötürü, proletarya devletine karşı olmuşlardır. Bu nedenle Kemalistler bir taraftan dayanışma gösterirken, diğer yandan belli bir mesafeyi sürekli korumakta, dahası onun gücünden korktuklarını saklamamaktadırlar. Emperyalist kapitalizme ise açık işgal nedeniyle düşmanlık beslemekte, fakat ülkenin toplumsal kurtuluşu için kapitalizm düşüncesinden kopmamaktadırlar. Kemalistler öznel olarak tercihlerini kapitalizmden yana yapmışlardır. Kemalistlerin tüm davranış biçimleri bu ikili karakterlerine uygunluk taşır. Sosyalistlerin gelişip güçlenmesi de, burjuvazinin tekelleşerek işbirliğine yönelmesi de, onun iktidarını tehdit edeceğinden, her ikisine de yaşam hakkı tanımak istemez. Sınıf gerçeğini yadsır, "imtiyazsız, sınıfsız kaynaşmış bir millet" ideallerinden dem vurur. Bu demagojilerle avunur. Bu idealler günlük politikasına yön verir.

Kemalizmin anti-emperyalist tavrı, emperyalizmle tüm ilişkileri kesmesi anlamına gelmemektedir. Fakat önemli olan siyasal anlamda tam bağımsız olmaktır. Ve ülke iç dinamiklerinin doğal evrimiyle gelişme olanaklarına kavuşmasıdır. Kemalizmin anti-emperyalist tavrı, bu siyasal bağımsızlığı sağlamıştır. Ona damgasını vuran ilerici özellik de, siyasal plandaki bu radikal bağımsızlıkçı tavrından gelmektedir.

Kemalistler, tüm küçük-burjuva diktatörlüklerinde görüldüğü gibi, güçlü bir otoriteyle egemenliğini sürdürmüş ve bu yanıyla da baskıcı anti-demokratik ve gerici özellikleri taşımıştır. Özellikle kendini tehlikede hissettiği zamanlarda, sistemli baskı uygulamaktan kaçınmamıştır. Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı gasp edilmiş ve Kürt halkı katliamlarla yüz yüze bırakılmıştır. İşçi sınıfı anti-demokratik uygulamalardan nasibini alarak, yoğun baskı ve terörle

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

susturulmuş, ekonomik, sendikal hakları tanınmamıştır. Kemalizmin bu özellikleri, küçük-burjuvazinin genel özelliklerine de uygundur.

Kemalist hareket feodalizme tavır almış, ancak bunu sonuna kadar kararlılıkla götüremeyerek, üstyapıda feodal kurumların ve ideolojinin etkisini kırmakla yetinmiştir. Nitekim üstyapıda sürdürülen radikal tavır sonucu, birçok kurum ve kuruluş 1923 devrimi sonrası ortaya çıkmıştır.

Kemalizme yön veren özellikler bunlar olmakla birlikte, onun kimliğinin oluşmasına etkiye bulunan diğer olguları şöyle sıralayabiliriz:

1) Kemalistler iktidara esas olarak, halk yığınlarını örgütleyerek, aşağıdan yukarıya yükselen bir halk hareketi sonucu gelmemiştir. Osmanlı alt bürokrasisinin sivil-aydın kesiminin milliyetçilik temelinde, yukarıdan aşağıya geliştirdiği bir harekettir.

2) Kemalistler tasfiye edecekleri güçlerin önemli bir kısmıyla, ittifak kurmak zorunda kalmışlardır. (Anadolu eşrafı ve toprak ağaları)

3) Kemalistlerin uygulamak istedikleri kalkınma modeli kapitalizm olmuştur. Planlama konularında kısmen SSCB'den etkilenmeleri 1930'lardan sonradır.

4) Kemalistlerin siyasal teorilerinde bakış açısı burjuva ulusçuluğuyla sınırlıdır. Bu anlamda burjuva demokratik devrim girişiminin bir parçasını kapsar. Bu muhtevalı bir hareketten sosyalizme yönelmesini beklemek yanlıştır.

5) O günkü tarihsel kesite, emperyalistler arası ilişki ve çelişkiler damgasını vurmuştur. Kemalistler, emperyalistler arası çelişkilerden yararlanmış, fakat savaş sonrası bunu kazanımlara dönüştürememişlerdir.

6) Kemalist diktatörlük, kendine özgü bir yapısı olan Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkıntıları üzerinde yükselmiştir. Dolayısıyla, Osmanlı Devleti'nin bıraktığı mirastan etkilenmemesi nesnel gerçeklere aykırıdır.

Kemalist diktatörlük işçi sınıfına, tüm halka ve Kürt ulusuna karşı, bilinen gerici, baskıcı tavrını sürdürmüştür. Her talebinin karşısına dikilmiş ve halkı ezmekten kaçınmamıştır. Tüm demokratik haklar rafa kaldırılmış, hiçbir örgütlenmeye izin verilmeyerek demokratik gelişim engellenmiştir.

Kemalist hareket emekçi halka karşı böylesine gerici, anti-demokratik bir tavır alırken, burjuvaziye karşı tavrı nedir?

Devrim sonrası, burjuva sınıfı olarak sahnede Anadolu ticaret burjuvazisi ve İzmir İktisat Kongresi'nde ağırlığını duyuran İstanbul tüccarları vardır. Toplumsal gelişme yolu olarak ülkeyi kapitalistleştirmeyi ve buna önderlik edecek olan milli burjuva sınıfını yaratmayı hedefleyen Kemalistlerin programı, özünde burjuva taleplerle çakışmaktadır. Devletin tüm olanakları milli burjuvazi yaratmak için seferber edilmiş ve Kemalist hareketin ekonomi-politikasına bu amaç yön vermiştir.

Buradan yola çıkılarak, Kemalistlerin küçük-burjuvazi lehine hiçbir şey yapmadıkları söylenemez. Aksine Kemalist iktidar küçük üretimi yaygınlaştırarak, kapitalist girişimci ruhunu ateşlemek istemiş, diğer yandan küçük üretimi tekelleşmeye karşı koruma önlemleri almıştır. Fakat tekelleşmeyi önleyememiştir. Bunun da en somut ifadesi tüketim ekonomisinde görülmektedir.

Kemalist hareket, politik iktidarı ele geçirince tam bir diktatörlük kurmuş, emekçi yığınlar baskı ve zor ile hareketsiz bırakılmıştır. Sermaye birikimi için anti-demokratik tavır, devrimin uzunca bir sürecine yayılmıştır. Kemalist hareket kurduğu bu diktatörlükle yönetimini devam ettirme ve iktidarını korumak amacıyla baskı ve zor eğilimine yatkındır.

1923 Devrimi ile birlikte, Kemalist hareket hiyerarşinin en üstüne oturmuş, yönetimi küçük-burjuva ve diğer burjuva fraksiyonlarıyla birlikte paylaşmıştır. Ancak bu yönetimin esas ağırlığını Kemalistler oluşturmuştur. Tabii bu durum sürgit Kemalistler lehine olmamış, burjuvazi güçlendiği oranda yönetime ağırlığını koyarak kendi durumunu değiştirmiştir.

Sonuç olarak Kemalizm, bir burjuva sınıfının BDD'e önderlik etme gücünden yoksunluğu koşullarında, küçük-burjuvazinin emperyalizme ve feodalizme karşı radikal politik bir tavrı alışının ifadesi olmuştur. Kurtuluş savaşına yön veren ana olgu da budur. Bu anlamda Kemalizm ne burjuva-ideolojisi, ne de gerici-faşist bir ideoloji olarak nitelenebilir. Kemalizm, emperyalizme karşı kurtuluş savaşını örgütleyen, ona önderlik eden küçük-burjuva asker-sivil aydın güçlerinin nitelenmesidir, tanımlanmasıdır.

B- 1923 Kemalist Burjuva Devrimi Tamamlanamamıştır!

Emperyalizm döneminde burjuva demokratik devrimini tamamlama görevi proletaryanın olmakla birlikte - çünkü sonuna kadar götürebilecek tek devrimci sınıf proletaryadır- bazı koşullarda burjuva demokratik devrimine, küçük-burjuvazi de önderlik edebilir. Ancak sınıfsal niteliği gereği kaypak oluşu, ciddi bir programının olamaması, kararsızlığı sonucu, küçük-burjuvazinin önderliği bir devrimi tam olarak başarıya ulaştıramaz, zafere götüremez.

1923'ler Türkiye'sinin önündeki aşama, burjuva demokratik devrimin tamamlanmasıydı. Buna göre emperyalist açık işgale son vermek, emperyalist ayrıcalıkları ortadan kaldırmak, tarım devrimini gerçekleştirmek, kırsal alandaki feodal ilişkilere son vermek ve şehirlerdeki komprador burjuva sınıfının gücünü tasfiye etmek, devrimin temel hedefleri arasındadır.

Kemalistler açık işgale karşı mücadele ederek anti-emperyalist bir politik tutum izlediler. Fakat emperyalist açık işgale karşı askeri zafer kazanmak, "Bağımsız Türkiye" için yeterli değildir. Çünkü emperyalizme karşı savaş, diğer alanlarda atılacak adımlarla tamamlanmalı, devrim kararlı bir biçimde ileriye götürülmeli, sağlam bir zemine oturtulmalıydı. Bu süreç sonuna kadar götürülemedi, Jakoben bir gelenek yaratılamamıştır.

1923 iktidarı, merkezi feodal Osmanlı Devleti'nin ekonomik ve siyasi kurumlarını ortadan kaldırarak padişahlık ve hilafet gibi kurumları yerle bir edip, tarihin karanlığına gömmüştür. Fakat bunlar kolay olmamıştır. O zaman da "din elden gidiyor", "devlet elden gidiyor" gibi feryatlar, işbirlikçi hainlerin dillerinden hiç düşmemiştir. Oligarşinin bugün yer yer aynı ağız kullanması, tarihsel misyonunun gereğidir. Ama bir kere bu demagojiler yerle bir edildikten sonra, farklı tarihi koşullarda yinelenmesi oligarşiyi gülünç hale sokmaktadır. Bugün oligarşinin Kemalistlik demagojisiyle atbaşı yürüttüğü tasfiye ve nihayet 12 Eylül'le birlikte tamamen yok ettiği Kemalist reformların niteliği neydi?

Kemalistler, feodalizmin ideolojik ve siyasal egemenliğini üstyapıda radikal dönüşümler sonucu kırdıktan sonra, devlet mekanizmasını yetkinleştirerek, siyasal iktidarın en üst noktasına kendileri geçtiler. Diğer burjuva fraksiyonlarla küçük-burjuva diktatörlüğünü kurdular. Daha sonra yeni bir anayasa, ve başta yazı, takvim, kılık-kıyafet vb. gibi birçok reformlara yöneldiler.

Yine de tüm bunlar, burjuva demokratik devriminin tamamlanması için yeterli değildi. Sözkonusu tarihsel konjonktürde yapılanlar elbette küçümsenecek şeyler olmamakla birlikte, devrimin, devrimci yöntemlerle sonuna kadar götürüldüğü söylenemez. Kemalizmin radikallliği bu anlamda jakobesizmle kıyaslanamaz.

Burjuva demokratik devrimin tamamlanamamasının en temel nedeni olarak, Kemalist iktidarın yapısını ve önderliğin niteliğini görmek gerekir. İktidarın sınıfsal bileşimi, en başta, Kemalistlerin devrimci adımları için engel oluşturuyordu. Toprak ağalarının ve tefeci-ticaret burjuvazisinin, savaşın sonuna doğru Kemalistlerle birlikte hareket etmesi ve iktidarı paylaşması, en önemli engel olmuştur. Ekonomik hayattaki gücünü 1923 Devrimi'nden sonra da koruyan, dönün çürümüş gerici sınıfı, toprak ağaları, Kemalist reformlara karşı çok daha dirençliydi. Yarı-feodal, feodal üretim ilişkilerine dört elle sarılıyorlardı. Bu nedenlerden ötürü Kemalist iktidar bu engeli aşmadıkça devrimi sonuna kadar götüremezdi.

İkinci bir neden de, mücadeleye katılmış radikal bir köylü hareketinin olmamasıdır. Başka bir deyişle, anti-emperyalist mücadeleye güçlü bir katılım sağlayan ve somut talepleri olabilen, kendiliğinden de olsa, aşağıdan gelen bir halk hareketinin olmamasıdır. Böylesi, somut talepleri olan ve itici fonksiyon gören bir hareketin olmaması, devrim sonrası Kemalistlerin çok rahat bir biçimde davranmalarına, emekçi halkın çıkarlarını gözardı etmelerine yol açmıştır. Kararlı bir sınıf tavrı olmadığı için, ve de iktidarı paylaşmış olmalarından dolayı taşradaki siyasi gücü elinde bulunduran toprak ağalarına, eşraf ve şeyhlere karşı tavrı alamamış, onlara uzlaşma mantığıyla yaklaşmıştır.

Yine, bir başka neden olarak da, o dönem Marksist-Leninist bir hareketin olmayışını, emekçi sınıfların önderlikten yoksunluğunu sayabiliriz. Eğer böyle bir hareket olsaydı, açık işgale karşı ve sonrasında gerçekleştireceği sınıfsal mücadele ile, doğru bir önderlik altında somut adımlar atabilir, koşullara göre durumun değişmesine etkide bulunabilirdi. Mustafa SUPHİ önderliğindeki Türkiye Komünist Partisi ise, daha Türkiye halkları içinde vücut bulamadan katledilmeleriyle bu misyonu yerine getirememiştir.

Kurtuluş Savaşı'nda ağa-şeyh ve eşrafın oynadığı rol ve Kemalistlerle olan ittifakları, devrim sonrası bu kesimlere karşı tavrı alınmasına engel oldu. Müttefiklerini tasfiye etmek şöyle dursun, aksine, izlediği politikadaki kararsızlığıyla onların palazlanmasını sağladı. Devrim sonrası aferizm olarak adlandırılan bir salgın almış yürümüş, bu kesimlerin Kurtuluş Savaşı'na destek vermelerinin bedeli, topraklarını genişletmeleri ve kredilerin bu kesimlere bol keseden aktarılması olmuştur.

Kurtuluş Savaşı sonrası, Kemalistlerin izlediği kapitalizmi geliştirme yolu, açıkça tercihlerini kimden yana yaptıklarının da göstergesiydi. O nedenle ki, dünya pazarlarının emperyalist güçler tarafından paylaşımının büyük oranda tamamlandığı bir konjonktürde, küçük-burjuvazinin burjuva demokratik devrimi sonuna kadar götürmesi ham

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

hayalden başka bir şey değildi. Kemalistlerin önünde iki yol vardı; ya uzun süre milli kapitalizm yaratmak idealiyle, ülke zenginlikleri burjuva sınıfına aktarılacak ve halkı sefaletle itme pahasına tekrar emperyalizmin kucağına düşülecekti, ya da iç ve dış koşulların elverdiği bu süreçte, sosyalizme yönelinecekti. Önlerinde başkaca bir yol yoktu. Bu nedenle tarihsel, sosyal ve siyasal yasaların kaderini çizdiği Kemalistlerin, Burjuva Demokratik Devrimi tamamlamaları olanaksızdı.

Söylediklerimizi toparlayacak olursak;

- Kemalist hareket, Kurtuluş Savaşı döneminde attığı adımlarla devlet örgütlenmesinin nüvelerini ortaya çıkardı. Ve savaş sonrası bunu 1923'teki Cumhuriyet ilanı ile hukukileştirerek, devlet cihazını kendi kullanacağı biçime dönüştürdü. Feodal devleti yıkarak burjuva devletin biçimsel aygıtlarını oluşturdu.

- 1923 Burjuva Demokratik Devrimi, geniş anlamda, halkın katılımıyla yapılmasına rağmen, klasik burjuva demokratik devrimin aşağıdan yukarıya sınıfsal bileşimiyle kıyaslandığında, farklı özellikler gösterir. Devrimin, anti-feodal programıyla yok edilmesi gereken toprak ağaları ve eşrafın bir kısmı, devrimin müttefiki, sosyal tabanıdır. Bu nedenle toprak ağalarına, eşraf ve şeyhlere tavır alınamamış, onlarla uzlaşma zemininde adımlar atılmıştır.

- Kemalist hareketin bu özellikleri kesin olarak onu, Fransız, Meksika, Çin vb. burjuva devrimlerinden ayırır. Saydığımız ülkelerdeki burjuva devrimlerinde sosyal tabanı radikal köylü hareketi oluşturur. Bu anlamda da bu devrimler, gerçekte bir halk hareketinin sonucudur. Örneğin; Meksika'daki devrim ve toprak reformu, bizzat köylülüğün başkaldırısı sonucu olmuştur. Yine Çin'de ki gelişim de aynı biçimde Çin köylülerinin ileri atılımlarının sonucudur. Çin proletaryası önderliğindeki demokratik halk devriminin kitle gücü köylülüktür.

- Kemalist iktidar açısından sorun, tekrar sömürge durumuna dönüşmeden kendi ulusal koşullarıyla, emperyalist sermayeyi de kullanarak kapitalizmin geliştirilmesiydi. Bunun için içte sömürüyü yoğunlaştırarak sermaye birikimini hızlandırmak ve bizzat devlet eliyle, ulusal burjuva sınıfı yaratılmak hedeflendi. Kemalist iktidar ancak devlet eliyle sermaye birikimini sağlayabilirdi, tek seçeneği de buydu.

- Halkın sefaleti bunun içindi.

- Kürt ulusal uyanışının kanla bastırılması, halkın jandarma dipçığıyle sömürülmesi bunun içindi.

- İlericileri, yurtseverleri, demokratları halkı uyandırmamaları için zindanlarda çürütmeleri, sürgünden sürgüne yollamaları, Mustafa SUPHI'leri Karadeniz'de boğdurmaları bunun içindi.

- Kemalist iktidarın ulusal burjuva yaratma amacıyla sermaye birikimini sağlamak için yaptığı ilk şey, banka kurmak olmuştur. Yani, burjuvazinin emekçi halkın cebine uzanan modern soygun kurumlarını, İş Bankası'nın kuruluşu buna örnektir. Diğer bankalar ise bunu takip etmiştir.

- Kemalist iktidarın toprak devrimini gerçekleştirememesi, onun aynı zamanda, devrimi emekçi halka dayandıramamasında önemli bir açmazdır. Toprak devrimi, burjuva demokratik devriminin gerekli bir koşuluysa da ama Kemalistler bunu gerçekleştirememiştir.

- Halk kitleleri ile, özellikle de köylülükle burjuvazinin yolları, Batı Avrupa'daki burjuva devrimlerinde, toprak devrimiyle birleşiyordu. Ancak yollar 20. yüzyılda çoktan ayrılmıştı. Çünkü burjuvazi emperyalizm çağında gerilemiş ve tüm ilerici dinamiklerini yitirmiştir. Artık tarih sahnesinde yeni bir devrimci sınıf vardır: Proletarya... Bir başka kategori olan küçük-burjuvazi de o dinamiklerden yoksundur. Ve nitekim Kemalistlerin bu tavrı açık, somut bir örnektir.

- 1920'ler Türkiye'sinin kırsal kesimine, feodal, yarı-feodal üretim ilişkileri hakimdir. Ve "kendi kendine yeten" küçük meta üretimi de yaygındır. Özellikle Ege ve Adana bölgelerinde, küçük-burjuva üretim ve kapitalist üretim ilişkilerinde belli bir gelişme kaydedilmiştir.

- Kemalist iktidar, kırsal yapının feodal ilişkilerine radikal bir tavır almadan ekonomi politikasını sürdürdüğü için, kapitalist gelişme ve kapitalist sınıf yaratma çabasında, kesin sonuca gidememiştir. Yine de kırsal yapının çözülmesine yönelik politikalar geliştirilmiştir. Aksi halde sanayileşme alanında hiçbir adım atamazdı. En önemli reformu aşar (öşür) vergisinin kaldırılması oldu. Öşürün kaldırılmasıyla birlikte, daha önce, vergisini ödedikten sonra elinde sadece kendisine yetecek kadarı veya daha az bir ürün kalan köylü, bundan sonra pazara yönelik üretim yapacaktır. Bu ise kırsal kesimde feodal ilişkileri çözecek etmenlerden biridir. Ama sadece biridir ve bu adım küçük-burjuva üretimin yaygınlaşmasında da etkili olmuştur.

- Yine de o dönem altyapının yetersizliği, üretim araçlarının teknik geriliği; yani bilimsel-teknik devrimin yapılmaması, kapitalizmin gelişimi önündeki engellerdendir.

Buraya kadar söylediklerimizin sonucu olarak diyebiliriz ki; Kemalist iktidar köylülerin temel taleplerini, toprak talebini karşılayamamıştır.

Gerek devrimci anlamda olsun, gerekse kapitalizmin gelişmesine yol açmak anlamında olsun, toprak ağalarının, feodal ilişkilerin tasfiye edilememiş olması, bu kesimin varlığını korumasına yol açmıştır. Gerici sınıfın varlığını koruması toplumsal gelişme önünde engel teşkil eden güçlerin varlığının devam etmesi anlamına gelmektedir.

Kırsal kesimde güçlerini koruyan toprak ağaları ve tefeci-tüccarlar, iktidarda yer almasalar bile, CHP örgütlerinde ve "parlamentoda" etkinliklerini sürdürdüler. Böylece çoğunlukla kendi aleyhlerine alınabilecek ekonomik programları önleme olanağı bulabildiler. Nitekim Cumhuriyet dönemi ve sonrası izlendiğinde, göstermelik toprak reformları bile çıkarılamamış, önu tıkanmıştır. Gerici sınıflar her zaman toprak reformu tartışmalarından bile rahatsızlık duymuşlar, bu tartışmaları her fırsatta kapatmaya, ya da reform taslaklarını saptırmaya çalışmışlardır.

Kemalist iktidarın, savaş sonrası koşullarda yakaladığı birçok olanağı kullanamaması, kararlı bir tavır alarak devrimci bir programa sahip olamaması, toprak ağalarının gücünü korumalarına yol açan başlıca nedenlerden biri sayılmalıdır.

Bu nedenledir ki, günümüzde prekapitalist unsurların tasfiyesi, tekelci burjuvazi ve diğer egemen sömürücü sınıfların tasfiyesi göreviyle iç içe geçmiş bir görev olarak proletaryanın önünde durmaktadır.

III- KÜÇÜK-BURJUVA DİKTATÖRLÜĞÜNDEN OLİGARŞİK DİKTATÖRLÜĞE

A- 1923-32 Dönemi ve "Saksıda Burjuvazi" Yetiştirme Politikası

Bu dönemde küçük-burjuva sınıfa mensup asker-sivil aydın kesimin ekonomik temelde bir etkinliği yoktur. Fakat Ulusal Kurtuluş Savaşı'na önderlik ettiklerinden, siyasal erkin en üstünde yer almışlardır. Ordu, bürokrasi tamamen Kemalistlerin denetimindedir. Devletin üstyapısından tasfiye edilen toprak ağaları ve burjuvazinin diğer fraksiyonları da, iktidarı tek başlarına alabilecek güçte değildir. Kemalistlerin ekonomik politikaları burjuva fraksiyonlarının çıkarlarıyla temelde çelişmediğinden, ülke devrim sonrası sınıfların bir iç iktidar çatışmasına değil, uzlaşma politikasına sahne olmuştur.

Türkiye toplumunun tarihinde 29 Ekim 1923'le birlikte yeni bir sayfa açılmış, Türk halkı uzun bir tarihi süreç sonunda uluslaşmasını tamamlamıştır. 1923 Devrimi, Jakoben bir çizgide, varacağı en son burjuva demokratik hedeflere varılmış olsaydı, Kürt halkı da bu süreçte uluslaşma sürecini tamamlama olanaklarına kavuşacaktı. Tamamlanamamasının birçok nedeni yanında, Kemalistlerin şovenist, kendine güvensiz, ırkçı, küçük-burjuva sınıf tavrının payı tayı edicidir.

1923 Devrimi üzerinde odaklaşan bir yanlış anlayışa da burada değinmek istiyoruz. Ülkemizde yaygın olan bir anlayışa göre her sınıf kendi devrimini yapar ve Kemalistlerin, hem küçük-burjuva sınıfına mensup olduklarını, hem de burjuva demokratik devrimine öncülük ettiklerini söylemek bir çelişkidir ve yanlıştır. Bu düşünceye göre, Kemalistler, ya küçük-burjuva değil burjuvadırlar ve tam anlamıyla bir burjuva devrimi yapmışlardır; ya da 1923 Devrimi bir burjuva demokratik devrimi değil, sıradan bir küçük-burjuva ihtilalidir. Hangi yönden bakılırsa bakılsın, her iki anlayış da Marksizm-Leninizmin kaba ve ilkel yorumu üzerine oturmaktadır. Küçük-burjuvazinin kendine özgü bir devrimi hiçbir zaman olmamıştır. Çünkü küçük-burjuvazi temel bir sınıf değil, ara sınıftır, burjuvazinin bir alt sınıfıdır. Ve tüm çabası burjuvalaşma yönündedir. Bizim gibi yarı-sömürge ülkelerde, hele bir de Osmanlı'dan beri güçlü bir milli burjuvazinin yaratılmadığı tarihsel koşullarda, proletarya da ulusal savaşa önderlik edecek güçten nicel ve nitel olarak yoksun ise, küçük-burjuvaziye çok iş düşer. Cezayir, Arap ülkeleri vb. birçok örneği vardır. Böylesi toplumsal koşullarda Kemalistler burjuva demokratik devrime önderlik etmiştir. Burada bir çelişki arayanlar, devrimin sosyal muhtevasıyla, devrimde önderliğin niteliği sorununu birbirine karıştıranlar ve aralarında ayniyet arayanlar, Marksizmin ilkel yorumcuları olabilir. Diğer yandan bu düşünce sahipleri, 1920'ler dünyasında, sosyalizmin gücü ve prestiji, bölgesel durum ve ülkeler arası güç dengelerinin, Kemalistlerin sosyalizme yönelmesi durumunda -ki böyle bir olasılık yoktur- elverişsizliğini çözümleyememektedirler.

1923 Devrimi'yle iktidara ortak olan ticaret burjuvazisi nasıl geçmişinde feodalizme karşı, feodal ağalara ve işbirlikçi merkezi komprador Osmanlı Devleti'ne karşı savaşarak gelişme geleneğinden yoksun ise, yani bugünkü tekelci burjuvazinin geleneğinde olduğu gibi riskleri göze almayan kapkaççı, fırsatçı ise; devrim sürecinde nasıl emperyalizmin işgaline seyirci ise; devrimden sonra da, sanayileşme riskini göze almamakta, azınlıkların elinde olan ticari etkinliği devralma, ithalat, ihracat işleriyle toptancı ticaretinin kendilerine devredilmesini istemekle yetinmektedir.

Evet, Kemalistlerin devlet desteğiyle adeta saksı içinde özel bakıma aldığı, sanayileşme için büyük umutlar bağladığı ticaret burjuvazisi, sanayileşmeyi, yatırımları değil, kolay, risksiz ticari vurgun düzenini tercih etmektedir. Nitekim 1923'te toplanan İzmir İktisat Kongresi'nde, yukarıdaki talepleri kabul ettirmiştir. "Milli sanayi", "hızlı

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kalkınma" çöğükleri altında geçirilen onyıllar; devletin emekçi halkımızdan vergilerle aldığını burjuvazinin kasasına aktardığı, ama buna rağmen sanayileşme yerine risksiz ticari yatırımların yaygınlaştığı, kolay vurgunculuğun serpilip geliştiğı ve işçilerin sefaletle sürüklendiğı yıllar olmuştur. Burjuvazi tıpkı bugün kendi halkına olduğı gibi, o gün de kendi iktidarına, sanayileşmeden kaçarak ihanet etmektedir.

Kemalist diktatörlük, burjuvaziye sermaye biriktirmek için, jandarma dipçisiyle vergi üzerine vergi tahsil etmekte, yasal mevzuatı ona göre düzenlemektedir.

Salt bu amaçla emperyalist sermayeden yararlanma dahi düşünölmüştür. M. KEMAL "Kanunlarımıza riayet şartıyla ecnebi sermayesine lazım ge-len teminatı vermeye her zaman hazırız. Ve şayan-ı arzudur ki, ecnebi sermayesi, bizim sermayemize, servetimize inzıman etsin" demektedir. Bunun en somut örneğı Amerikan Chester sermaye grubuyla yapılan demiryolu yapım anlaşmasıdır. 4 bin 400 km.lik demiryolu için, aynı yol boyunca 20'şerden 40 km.lik bir şerit içindeki arazide şirket tüm yeraltı zenginliklerini 99 yıl süreyle işletme imtiyazını alıyordu. Adeta, sermaye ve sanayileşme adına zenginliklerimizin emperyalistlere tekrar peşkeş çekilmesi demek olan bu anlaşma; sözkonusu alanın Musul-Kerkük'te olması ve bu bölgenin Lozan Antlaşması'yla Türkiye toprakları dışında kalması sonucu gerçekleşmemiştir. Kemalistler, emperyalistlere temkinli yaklaşmakla birlikte kararlılık gösterememektedirler. Çünkü onlar da sanayileşmeyi emekçi halk için ve halka dayanarak gerçekleştirmeyi düşünmüyor, bugünkü burjuva partileri gibi egemen sınıflara dayanıyor ve onlar için çalışıyorlardı. Nitekim sömürge ilişkilerinden kalan Osmanlı borçları konusunda da, ödemeler, 1954 yılına kadar bağlanan bir takvimle kabul edilmiş, kararsızlık gösterilmiştir.

Kapitalizmin kendi iç dinamiğıyle geliştiğı ölkelerde ticari sermaye sanayileşmeye yöneldi. Uzun sömürge yıllarından sonra, geri üretim biçimleri içinde bocalayan ölkelerde ise, sermaye birikimi ağırlıkla devlet eliyle sağlandı. Fakat, feodalizmin çözölməsi, aşağıdan yukarı kapitalist ilişkilerin gelişmesi sonucu değil, genellikle, devlet eliyle kapitalist yaratma yoluyla gerçekleşti. Devlet doğrudan sanayi yatırımlarına yöneldi. Daha sonra kurumlaşan işletmeler ucuz yollardan burjuvaziye devredildi. Fakat bu yöntem, rekabet koşullarını oluşturamadığından, yoksul köylölüğün ve diğer emekçi sınıfların ağır şartlar altında sömürölmesi pahasına yapıldı.

Kemalistler bu ikinci yolu takip ettiler. Ama süreç iç dinamiklerin özelliklerinden dolayı onları sanayileşmeye değil, tüketim ekonomisi ve yerli işbirlikçi burjuvazinin tarih sahnesine çıkmasına götürdü. Sermaye birikimini sağlamak amacıyla 1924 yılında İş Bankası kuruldu. Tüccar, toprak ağaları ve bürokratların sermayesiyle, devletin "Bankalar Kanunu" gibi yasal teşvik ve özendirilmesiyle kurulan İş Bankası'nda toplanan sermaye, doğrudan ticaret burjuvazisine akmaya başladı. Devlet altyapı yatırımlarına yöneliyor, devlet sermayesiyle banka sermayesi birbirinin iteneğı oluyordu. Sermayenin geleceğı ve sanayi atılımları için, işçi hakları yok sayıldı, işgücü ucuz tutuldu. 1925'de kurulan Sanayi ve Maadin Bankası, sınaı yatırımları özendirmek ve desteklemek için, yine devletçe kurulan bir başka bankadır. Yap-işlet-devret formölü, bugünü andırır biçimde ticaret burjuvazisine ve onlarla işbirliğı yapan üst bürokratlara risksiz olanaklar sağlıyordu. Her türlü korkusu giderilmek ve cesaretlendirilmek istenen ticaret burjuvazisine sunulan bir olanak da, satış tekellerinin devredilmesidir. Kemalistler önce, emperyalist sermaye elinde bulunan demiryolu kumpanyalarını, tütün rejisini, İstanbul ve İzmir limanlarının işletme hakkını devletleştirdi. Daha sonra liman imtiyazı, ticaret ve satış imtiyazları özel sermayeye devredildi. Her yol, "milli burjuva" yaratmaya çıkıyordu! 19 Nisan 1926'da deniz ulaşımının tümü ve kabotaj hakkı, yalnız TC vatandaşlarına tanınarak burjuvazinin gözü daha da açılmaya çalışıldı.

1927 yılında, 1913 tarihli Teşvik-i Sanayi Kanunu yeniden düzenlenerek yürürlöğe konuldu. Kemalistler burjuvaziye "yürü ya kulum" diyordu. Ancak burjuvazi teşvikleri sanayiye değil kapkaç işlerine, parasız verilen devlet arazilerinin spekülasyonuna; gümrük bağışıklıklarını ise arada bir komisyon kapabilmek için her türlü malın ithali vb. amacıyla kullanınca, "milli sermaye" bir türlü sanayileşemedi.

1928-32 döneminde kendine özgü merkantil uygulamalarla (gümrük tarifeleri yükseltildi, kota ve kambiyo işleri denetime alındı, borsa ve menkul kıymetler kanunu çıkarıldı) burjuvazi korunmaya çalışıldı. Oysa ortada kendi ağır sanayisini kurmak için çırpınan bir burjuvazi değil, ayrıcalıklarını koruma sevdasında olan bir burjuvazi vardı. Himayeci politikalar da, burjuvaziye kapitalizmin klasik yoluna yöneltmeyi başaramadı.

Kırsal alanda da Kemalist iktidar, kentlerde olduğundan daha büyük düş kırıklığına uğradı. Tefeci-tüccar ve toprak ağaları, toprak devriminin sürekli olarak karşısında yer aldılar. Bu doğaldı. Burjuvazi de bu konuda tutarlı bir destek sunmayınca, halkın, toprak talebini politik mücadeleye taşıyamaması, Kemalistleri edilgen ve kararsız bırakmıştır. Ama bu nedenler, Kemalistlerin bu konuda haklılığının ya da çaresizliklerinin gerekçesi değil, aksine, bunlara rağmen tarihsel misyonlarını oynamadıklarını, yoksul köylölük yerine kırsal çağdışı egemenlerini koruduklarını açıklamaktadır. Tarihte siyasal zor, sınıfların sınıflara karşı uyguladığı öznel politikalar için vardır. Devrim sonrası ölkeden kaçan Rum-Ermeni azınlıkların arazilerinden 6 bin hektar kadarı, Yunanistan'dan dönen Türk ailelere, devrim şehitlerinin ailelerine dağıtılmışsa da, bunları daha sonra eşraf ve toprak ağaları ucuz bedellerle, çeşitli entrikalarla tekrar ele geçirmişlerdir.

Ziraat Bankası aracılığıyla, tarımda makinaya dayalı kapitalist üretimi geliştirme politikaları da, düzenlerinin bozulmasını istemeyen tefeci-tüccar ve toprak ağalarının, verilen kredileri köylölere daha da borçlandırmada bir araç

olarak kullanmaları sonucunu doğurdu.

Küçük-burjuva diktatörlüğü, sözünü ettiğimiz "milli kapitalizm, milli burjuvazi" yaratma politikalarını, acımasızca hayata geçirmek için, iktidarını sağlamlaştıracak önlemleri almayı da ihmal etmiyordu.

İzmir suikasti ve Şeyh Said isyanı gerekçe gösterilerek, 4 Mart 1925 tarihli Takrir-i Sükun Kanunu adlı baskı yasaları çıkarıldı. Kürt ulusal ayaklanması kanla bastırıldı. Kürdistan'da dizginsiz bir terör uygulayan diktatörlük, adları tarihe "Körün Cellatları" olarak geçen Kılıç Ali, Ali ÇETİNKAYA gibi katillerden kurulmuş İstiklal Mahkemeleri'nde göstermelik yargılamalarla idam kararları çıkardı, binlerce insanı katletti. Emperyalizme karşı ülkesinin bağımsızlığını sağlayan devrimci M. KEMAL, Kürt ulusal ayaklanması karşısında şoven, ırkçı politikalarla jenocide yöneldi. Sanki karşısında kendi geleceğini özgürce belirlemek isteyen bir halk değil de, Türkiye'yi sömürgeleştirmek isteyen bir emperyalist güç ya da emperyalizmin işbirlikçisi bir güç varmışçasına, demagojik biçimde mahkemelere "İstiklal Mahkemeleri" adını verdi. Kürt isyancıları hakkındaki kararlar bu mahkemelerden değil, "Ankara'dan" çıktı!

Zamanın burjuva muhalefet partisi Terakkiperver Fırka yasaklandı, basın susturuldu. Saldırı genişletilerek Türkiye solu da kapsadı ve sınıf mücadelesi ihanetle özdeş sayıldı. Emperyalizme karşı radikal tavır alanlar, kendi halklarına karşı gerici olduklarını, sınıf mücadelesi sözkonusu olduğunda, egemen sınıflardan yana olduklarını her vesileyle kanıtladılar. Başbakan İsmet İNÖNÜ bu gerçeği, Mahmut GOLOĞLU'nun "Devrimler ve Tepkiler" kitabında aktardığı şekliyle; "... Asıl tehlike, memleketin genel yaşantısında meydana gelen karışıklık (...) anarşik durum..." sözleriyle dile getiriyordu.

Daha Lozan barış görüşmeleri sırasında, emperyalistleri rahatlatmak ve ne kadar komünizm düşmanı ve kapitalizmden yana olduklarının mesajını vermek için, Türkiye'de bir komünist avı başlatılıyor, tevkifatlar, sürgünler, hapis cezaları birbirini kovalıyordu. Devrimden sonra ise, saksı burjuvazisi için ucuz işgücü sağlamak amacıyla, emekçi halk üzerinde jandarma sopası hiç eksik edilmiyordu. İşçi hakları, sendikalaşma ve diğer haklar ile demokratik mücadele iktidara yönelik tehdit olarak niteleniyor, ihanetle özdeş görülüyordu. Bugün oligarşinin artık ağzında çiğneye çiğneye çürüttüğü "sınıfsız , kaynaşmış bir millet" demagojisi, o zaman da tekrarlanıp durmaktadır. Ekonomik politikaların iflasını siyasi baskılar izlemektedir.

Bu döneme ilişkin söyleyeceklerimizi toparlayacak olursak:

Dünya pazarlarının emperyalist tekeller tarafından paylaşıldığı uluslararası koşullarda, dünyanın herhangi bir ülkesinde kapitalist bir gelişme ortaya çıktığında, emperyalist tekellerin ezici rekabetiyle boy ölçüşmek için ya onlara boyun eğmek, ya da sosyalizme yönelmek şarttır. Birinci yolu izleyen Kemalistler henüz emperyalizmin kollarına düşmemişlerdi, fakat uyguladıkları "milli kapitalizm" politikası yürümektedir. Dış ticaret açıkları, TL'nin değer kaybı ile başlayan bunalım, 1929 dünya ekonomik bunalımı ile bütünleşerek, ağırlaşmıştır.

"Milli kapitalizm" sanayileşme yoluyla gerçekleştirilmek isteniyordu ama, özel sermaye (ticari sermaye)'nin buna yanaşmaması sonucu, yeni arayışlara yönelindi. Sanayileşmeyi devlet doğrudan üstlenmek zorunda kaldı. Burjuvazi ise devletin elindeki sanayi şirketlerini lütfen devralarak, işleterek tatlı kârları tercih etti.

B- 1932-38 Dönemi ve Devletçilikle Palazlanan Burjuvazi

İç ve dış koşulların olumsuzluğuyla etrafı çevrilen Kemalist iktidar sanayileşme ve milli bir kapitalist sınıf yaratma politikasındaki başarısızlığı sonucu, devlet olarak doğrudan kendisi bu işe soyunacak, burjuvaziyi büyüme ve gelişme yolunda bir başına bırakmadan, devlet olanaklarını sanayileşmeye yöneltecekti. Kemalistlerin ekonomik yaşama, bu dönemdeki planlı müdahalesine bakılarak tarihçilerce "devletçi dönem", "planlı kalkınmanın başlangıcı" denilmiştir. Gerçi bu politikalar, pratikte ifadesini kapitalizmin altyapısını oluşturmak, temel tüketim maddeleri üreten tüketim sanayii (şeker, dokuma, tütün, ayakkabı, çimento vb.) kurma biçiminde somutlaşmıştır; yani gerçek anlamda, üretim araçları üreten ve ağır sanayi diye ifade edilen üretici sanayi değildir.

Soruna çözüm olarak bulunan politika, ağırlıklı, devletin mali olanaklarını ticaret burjuvazisine doğrudan bürokratlar aracılığıyla devretmek yerine, bizzat kendisinin yatırımlara öncülük etmesi biçiminde özetlenebilir. Buna göre devlet, halkın soyulması pahasına sağlanan sermayeyi, sinai yatırıma yöneltemediği alanlarda, kendisi yatırımı yönelecektir. Devletin yatırım yaptığı alanlar kâr az, riski büyük ya da ancak uzun vadede kârlı hale getirilebilecek alanlar olarak düşünülmüştür. Altyapının önemli unsurları yol, demiryolu, sulama tesisleri, haberleşme, elektrifikasyon devletin müdahale ettiği alanlar olmuştur.

Devletin müdahalesi ya da "devletçilik", özel kapitalist sermayeyi rekabet koşullarına terk etmek, kıran kırana bir mücadeleyle, kimisinin büyüterek gelişmesi, çoğunluğun ise yok olması sonuçlarını doğuracak bir şekle hiç bir zaman girmemiş, ona yol açmanın biricik yolu olarak denetim-destek politikalarına dönüşmüştür. 1932'de kurulan Devlet Sanayi Ofisi(DSO) bu amaçla kurulmuştur. DSO ile kapitalist özel şirketlere mutlak bir kontrol getirilerek, özel burjuva sermayesi ve devlet sermayesinin tutarına bakılmaksızın, şirket elemanlarını Devlet Sanayi Ofisi atayacaktır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Fakat bu politikalar düz bir hat izlememekte, asalak ticaret burjuvazisi gürbüzleştikçe, işbirlikçiliğe yönelecek olan bu kesim, giderek devlet yönetiminde de ağırlığını duyuracak ve yer yer mevcut politikayla çatışacaktır. Bir "milli burjuva sınıfı" yaratmak için hiçbir olanağı esirgemeyen, istismara gözyuman ve dahası destekleyen Kemalistler için, bu, olağan bir sonuç sayılmalıdır. Devlet, burjuvazinin uzanamadığı alanlara yatırım yaparak, onun gelişimini özenle korurken "milli kapitalizm", "sanayileşme" umutlarını sürekli canlı tutan Kemalistler, bu amaçla Teşvik-i Sanayi Kanunu'nu 1942 yılına kadar yürürlükte tutmuşlardır. İşbirlikçi burjuvazinin çekirdeğini teşkil edenlerin sözcüsü Celal BAYAR'ın Maliye Bakanlığı'na getirilmesi, hem işbirlikçiliğe yönelen ticaret burjuvazisinin gücünü, hem de Kemalistlerin kararsızlığını göstermektedir.

Kurtuluş savaşıyla kazanılan bağımsızlık, oligarşinin Türkiye siyaset yaşamının tarihi diye takdim ettiği Celal BAYAR'ların işbirlikçiliğe yönelmesiyle değişmeye başlayacaktır. Evet, Celal BAYAR Türkiye'nin yakın tarihidir. Ama halkımızın değil, egemen sınıfların yakın tarihidir. Komitacı BAYAR, Kemalist BAYAR, burjuva BAYAR, emperyalizmin ve oligarşinin temsilcilerini belirlemede zorunlu bir uğrak olan sadık işbirlikçi emperyalizm uşağı BAYAR... Evet, BAYAR tarihtir; sömürünün, ülkeyi emperyalizme peşkeş çekmenin, yani vatan hainliğinin, bağımsızlık savaşına ihanetin tarihidir. BAYAR, İş Bankasını emperyalizmin ülkeye sıçrama tahtası olarak kullanmıştır. Oligarşinin partileri DP, daha sonra da AP'nin hiç dilinden düşürmediği "46 Ruh", "tarihi misyon"un özü, emperyalizme bağımlılık köprülerini kurmaktır ve bu şerefsizlik, işbirlikçi burjuvaziye aittir.

Kapitalist planlamayla amaçlanan neydi?

Devletçilik düşüncesiyle oluşmaya başlayan planlama, 1934 yılında tamamlanabildi. Bu yıllarda Sovyetler Birliği'yle karşılıklı eşitlik temelinde ilişkileri olan Türkiye, STALIN'in başarılı planlama ve kalkınma yöntemlerinden de etkilenmiştir. Sosyalist planlamadan tamamen farklı da olsa Sovyet deneyiminin başarısı, planlama için esin kaynağı olmuştur. Bu doğrultuda ilk beş yıllık plan düzenlenmiş, ardından millileştirmeler başlamıştır. Hemen bütün demiryolu ve İstanbul, Ankara, İzmir gibi kentlerin elektrik, havagazı ve su şebekeleri millileştirilmiştir.

Kapitalist ülkelerdeki planlama, devlet olanaklarının nasıl ve hangi alanlarda kullanılacağını düzenler. Ama aşırı üretim ve kâr dürtüsünün belirleyiciliği, üretimin anarşik yapısı, gerçek planlı ekonomi ile çelişir. Sosyalist planlama ise ekonominin bütününe kapsar ve toplumsal mülkiyetten ötürü, toplumun ihtiyaç duyduğu ürünlerin, araçların üretiminin planlamasıdır. Kemalistlerin 1934 yılı I. Beş Yıllık Sanayileşme Planı'nın amaçları şöyle belirlenmiştir:

- 1) Yerel toplumsal üretime ve yerli doğal kaynaklara dayalı sınıai üretim birimlerinin kurulması.
- 2) Özellikle dışalım konusunda temel tüketim mallarının yerli üretime öncelik verilmesi.
- 3) Sanayi kuruluşlarının yerlerinin, hammadde ve işgücü kaynaklarına yakın olması.

Planın içerdiği maddelerden görüleceği üzere, tüketim malları üretimi öncelik taşımaktadır. Toplumun ihtiyaç duyduğu temel tüketim maddelerinin yerli üretime ağırlık vermek, emperyalizmin meta ihracına karşı doğru bir önlem olmakla birlikte, halkın, sömürüden kurtarılmadan refaha kavuşturulması olası değildir. İşbirlikçiliğe yönelmiş yerli burjuvazinin ise, sanayileşmek, bağımsız kapitalizmin bayraktarlığını yapmak gibi bir niyetinin olmaması, üretim araçları üretimine planlamada ağırlık vermek konusunda Kemalistleri kararsızlığa, giderek vazgeçmeye sevk etmiştir. Sınıai yatırıma, yani üretim araçları üretimine yönelmemenin bir diğer nedeni, sermaye birikiminin ucuz ve rizikosuz ticari işlerde harcanmasıdır. Tarım devriminin yapılamamış olması da, tarımda artı-değeri büyük oranda kırım egemen güçlerine bırakmış, sermayenin burjuvazide merkezileşmesi ve serbest işgücünün doğmasının önünde engel teşkil etmiştir. Bunlar neyi ifade eder? Burjuvazinin ve Kemalistlerin halkı soyma pahasına, Türkiye'yi bağımsız sanayileşmiş bir ülke haline getirememesi, baskı ve terörle, jandarma sopasıyla yıldırılan halkın, egemen sınıfların elinde onyıllarca oyuncak edilmesi... Bürokrasiye de hakim olan, Kemalist kadrolar, süreç içinde burjuvalaşarak bir kısmı ticaret burjuvazisiyle birleşmiş, Celal BAYAR'larla tekelleşmeye yönelmiştir. Tekelleşme ile işbirlikçilik atbaşı yürümüş, emperyalizme kapılar yeniden açılmıştır. Kemalistler bağımsız, sanayileşmiş bir ülke yaratsalardı, bunun emekçi halka ne faydası olacaktı diye sorulabilir. Siz bağımsız kapitalistleşmiş bir ülkeyi mi savunuyorsunuz, Kemalistleri, bunu gerçekleştiremedikleri için neden eleştiriyorsunuz denilebilir! Bu soruların devrimciler açısından anlamsızlığı ortadur. Biz o günkü tarihsel toplumsal koşullarda, işçi sınıfının, köylülüğün ve küçük üreticiden oluşan emekçi halk çoğunluğunun devrimci iktidarı için savaşırdık, tıpkı bugün farklı biçim ve boyutta, farklı koşullara göre biçimlenecek devrimci halk iktidarı için savaştığımız gibi. Salt sanayileşmek, kapitalizmi geliştirmek Kemalistlerin ve burjuva reformistlerinin sorunudur. Ama Kemalist iktidarın anti-emperyalist yanını sonuna kadar desteklemekten, bir adım geri durmazdık.

Kemalistlerin, işbirliğine yönelen burjuvaziye ve emperyalist sermayeye tamamen tavırsız kaldığını söylemek, gerçekleri yansıtmaz. 1923 yılında emperyalistlerin sermaye yatırımı 142 milyon sterlinken, 1933 yılında 26 milyona düşmesi, emperyalist sermayeye mesafeli ve kontrollü davranıldığının bir göstergesidir. Fakat bu politikada tutarlı olunamamıştır. Bir yandan emperyalist sermayenin egemenliğindeki şirketler devletleştirilmeye devam edilirken, diğer yandan İş Bankası grubunun devletin tüm yatırımlarına müteahhitlik, aracılık işlerine, maden kömüründen şeker ve

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

keresteye kadar birçok alana el atması sağlanıyor, devletin öncülük ettiği yatırımlar da ucuza kapatılıyordu. Bürokrat burjuvazi bu işlerin içinde doğdu. Kemalist iktidar bir eliyle emperyalistleri iterken, ötekiyle emperyalizmle işbirliğine yönelen bir iktidardır. Kararlılık ve kararsızlık gösterilebilecek açmaz, özünde burada yatmaktadır. Bu açmaz içersinde II. beş yıllık plan hazırlıklarına girilmiştir. Kuşkusuz bu süreçte emperyalizmin 1929 bunalımının da çeşitli etkileri olmuştur.

1936'da başlayan çalışma, 1938'de yürürlüğe konulabildi. II. Emperyalist Savaş tehlikesi, savaşa sürüklenme korkusu, bütçenin büyük oranda askeri harcamalara ayrılmasına neden olmuş, II. Paylaşım Savaşı, planın tam olarak uygulanmasını engellemiştir. Yalnız bu plan dahilinde temel tüketim malları büyük ölçüde üretilir hale geldi. Yakup KEPENEK, "Türkiye Ekonomisi" adlı eserinde 1927'de 14.4 bin ton olan çimento üretiminin 1933'de 220 bin tona yükseldiğini, 1939'da dokuma sanayiinin yerli talebin %80'ini, şeker sanayiinin ise yerli talebin tamamını karşılar hale geldiğini belirtir. İngiliz kredisıyla Karabük Demirçelik açılmış, 1935 yılında Maden Tetkik Arama (MTA) ve Etibank madenlerin işletme, alım-satım işlerini üstlenmiştir. Yeraltı ve yerüstü zenginliklerimiz, Osmanlı'dan kalma şirketlerin elinden millileştirmelerle alınarak, belli oranda gelişme yoluna girilmiştir. Fakat işbirlikçi burjuvazi ve DP iktidarı, bunları emperyalistlere yeniden açmış, adeta gelirler bir arpalık gibi dağıtılmıştır.

Tarım alanında da gelişen, tarım alanlarının geleneksel egemenleridir. 1934-38 arasında göçmen ve topraksız köylüye dağıtılan 299.892 hektar toprak, çeşitli yollardan tekrar büyük toprak sahiplerinin eline geçmiştir. 1930'u izleyen yıllarda dünya ekonomik bunalımının yansımalarının etkilerini azaltmak amacıyla kurulan Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), toprak ağalarına adeta bir armağan olmuştur. Toprak devriminin yapılamadığı bir ülkede, desteklemeli fiyat alımlarından, kredilerden yararlanan, elbette üretimi elinde tutan toprak sahipleri olacaktı.

TMO gibi kuruluşların devletin elinde de olsa, küçük üretimi desteklemesi, onları, tarım devriminin yapılmadığı sosyal koşullarda, büyük toprak sahiplerine karşı ayakta tutması olanaklı değildir. Nitekim toprak ağaları ellerinde bulundurdıkları ekonomik güç ve mahalli nüfuzlarını kullanarak, bu kuruluşları, topraklarını daha da genişletmek ve devlet olanaklarından sonuna kadar yararlanmak amacıyla kullanmışlardır.

Kemalist iktidar, I.beş yıllık plan olsun II. beş yıllık plan olsun, ekonomik politikalarını hayata geçirmek için, her küçük-burjuva diktatörlüğünün özellikleri olan, baskıcı yasa ve kurumlarını, yasakları geliştirmekten, iktidarlara karşı yükselen muhalefet hareketlerini kanla bastırmaktan çekinmemiştir. Burjuva muhalefet partileri dahil, emekçi halkın örgütlenmesine karşı tahammülsüzdürler.

Bu dönemde de bazı siyasi partiler kurulmuş, bazıları ise kurulma aşamasında kalmıştır. İlk olarak "Serbest Cumhuriyet Fırkası" (SCF) adı ile 12 Ağustos 1930'da bir siyasi parti kuruldu. Ancak bu parti 17 Kasım 1930'da kendi yöneticilerince kapatıldı. Parti açık olduğu dönemde de, bazı üyeleri ve taraftarı olan gazeteciler hakkında kovuşturma açılmıştır.

Serbest Cumhuriyet Fırkası, tüccar ve toprak ağalarının desteğini almış, onların sözcüsü olma yoluna girmiştir. Cumhuriyet Halk Fırkası'nın politikasına karşı muhalefet bayrağını açmış olması, halkın içinde bulunduğu memnuniyetsizliği örgütlemek istemesi, Kemalistleri öfkeliendirmiştir. Atatürk'ün kendi başbakanına kurdurduğu bu parti, kısa sürede etkili olunca ve halkın bir bölümünün tepkilerini örgütlemeye yönelince, partiyi kapatan Kemalistler, kendi oyunlarını açığa vurmak zorunda kalmışlardır.

Yine 29 Eylül 1930'da Adana'da Abdülkadir KEMALİ'nin başkanlığında "Ahali Cumhuriyet Fırkası" adı altında bir parti varlığını sürdürmeye başlamıştır. Buna karşılık, 29 Ağustos 1930'da Edirne'de kurulan Türkiye Cumhuriyet Amele ve Çiftçi Partisi'nin çalışmasına komünist eğilimli olduğu gerekçesiyle hükümetçe izin verilmemiştir.

Kemalistler CHF dışında hiçbir siyasal örgütlenme istemiyorlardı. Böyle bir dönemde, tanıyacağı örgütlenme özgürlüğünün kendine neye malolacağına SCF deneyi ile görmüşlerdi. Ayrıca, örgütlenme özgürlüğü konusunda, parti girişimleri dışında yoğun ve etkili bir muhalefet olmamış, tek parti iktidarı bu biçimiyle varlığını sürdürmüştür.

Burjuva muhalefet partileri ile, sol ve faşist örgütlenmelerin üzerine gidilmesinin temel nedeni, küçük burjuvazinin kendine güvensizliğinin bir sonucu olarak, kendi denetimi dışında her türlü muhalefetten korkmasıdır. Küçük-burjuvazi her şeyi kendisi denetlemek ister. Denetim dışına çıkanları, iktidarı eleştirenleri, hatta iktidarın görüşlerini savunduğu halde bunu aşırı bir emperyalist saldırganlık olarak yorumlayıp, iktidarı rahatsız eden örgütlere de (Türk Ocakları) izin vermez.

Kemalistler tek parti iktidarı ile yönetimi ellerinde tutarken bir kez daha, küçük-burjuvazinin kendi özgücüne güvenememesi nedeniyle, nasıl anti-demokratik davranabileceğinin, anti-demokratik tutumlar alabileceğinin örneğini vermişlerdir. En küçük bir kıpırdanışta bile, çeşitli yöntemler kullanarak onları ezmenin, boyunlarının borcu olduğunu adeta göstermeye çalışmışlardır.

SCF'nin kapatılmasına paralel olarak, 10 Nisan 1931'de Türk Ocakları kapatılmıştır. Bir yandan Türk Ocakları'nın SCF ile açıktan ilişki kurması, diğer yandan Ocak içinde ırkçı ve turancı görüşlerin yer edinmesi,

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kapatılma nedeni olmuştur.(")

Ciddi bir sol muhalefet olmamakla birlikte, Sol'un faşist yöntemler kullanılarak susturulmasını isteyen Hamdullah Suphi TANRIÖVER, oligarşinin bugün edebiyat derslerinde, adından milli bir yazar diye bahsedilen yazardır. Ne hikmetse bugün Türkiyeli faşist güçlerin, demagojik biçimde ve ısrarla "faşist değil, milliyetçiyiz" tekerlemelerini, "büyük üstadları", İtalyan faşisti MUSSOLINI'ye övgüler düzerek yadsımakta, açıkça faşist yani tekelci burjuvazinin uşağı olduklarını haykırmaktadır.

Böylesine farklı bir yere gelen ve farklı amaçlarla kullanılmak istenen bu tür bir örgütlenmeye izin verilmemiş, kapatılmıştır. Başta M. KEMAL olmak üzere, faşizm tehlikesinin Avrupa'yı sardığı o yıllarda Kemalist kadrolar, kendilerini açacak böyle bir örgütlenmeye izin vermeyerek, Türk Ocakları'nı tehlike olmaktan çıkarmışlardır.

Basın aracılığıyla sesini duyurmak isteyen muhalefeti, CHF, TBMM'de 25 Temmuz 1931 günü yeni bir basın yasası kabul ederek susturmuştur. Bu yasanın en belirgin yanı, "hükümetin genel siyasetine aykırı yayın yapan yayını organını kapatma yetkisinin" bulunmasıdır. Bu yasayla CHF, tüm basının kendi sözcüsü olmasını istiyor, olmak istemeyenlere ise gazeteyi kapatma tehdidini açıkça savuruyordu.

25 Mayıs 1935'te toplanan Birinci Basın Kurultayı'nda Basın Genel Direktörü Vedat Nedim TÖR de "ulusal basının devrim potansiyeline, devlet siyasasına ve ulus ihtiyaçlarına uygun olmasını sağlamak"tan söz ederken, basından nasıl bir politika beklenildiğini açıkça dile getiriyordu. Kısacası, basın gibi etkili bir güç odağını susturmanın yolunu bulmuşlardı. Basın ya onları destekleyecekti, ya da susturulacaktı.

CHF iktidarı bir yandan toplumsal muhalefeti etkisizleştirirken, diğer yandan da kendini destekleyecek, besleyecek oluşumların temelini atıyordu. Bunlardan biri üniversite reformu, diğeri ise Kadro dergisinin yüklenmeye çalıştığı misyondur.

1933 yılında gerçekleştirilen "Üniversite Reformu"nın gerekçesi aslında çok yönlüydü. Soruna sadece "darülfünun" yerine üniversite şeklinde bakılmıyordu. Üniversite reformunun temelinde bilimsel ve teknik eğitimle yetiştirilmiş, ekonominin gereksindiği kadroları yetiştirmek düşüncesi ile birlikte, başka amaçlar da vardır. CHF iktidarı herşeyden önce üniversite reformu ile Kemalist politikaları savunacak, Kemalist devrimi savunan kadrolar yetiştirecek ve siyasal iktidarın desteği olacak bir üniversite hedeflemiştir.

Kemalist hareketin kadrolarının ve ona kaynaklık edecek olan ideolojinin yaratılmasını hedeflediğini açıklayan Kadro Dergisi bu amaçlarla çıkarılır.

Şevket Süreyya AYDEMİR'in başını çektiği Kadrocular, devletçilik politikasını ön plana çıkarıp savunurken, diğer yandan da ülkede sınıf gerçeğine karşı çıkarak, sınıf kavgası olamayacağını savunmaktadırlar. Sınıflar yoktu, bir bütün olarak "Türk Halkı" vardı(!) Ekonomik bağımlılıktan kurtulmak, geriliği aşmak ve gelişmek gerekiyordu! Türk toplumunun gelişmesinde kullanılmak üzere ve ulusal bağımsızlığa zarar vermemek koşuluyla, yabancı sermaye alınabilirdi! Ülkeyi ne emperyalizm-kapitalizm ne de sosyalizm kurtarabilirdi! Ülkemizi ve ezilen dünya halklarını "milli kurtuluşçuluk", "milli ekonomi" kurtarabilirdi vs. vs.

Kadro Dergisi, 1935 yılının Ocak ayında yayınına son vermiştir. Kadro Dergisi'nin savunduğu devletçiliğe o dönem palazlanmaya çalışan İş Bankası grubu karşı çıkmıştır. "Bağımsızlık", "Devletçilik" gibi kavramları sevmeyen bu grup, derginin kapatılmasında rol oynamıştır.

Küçük-burjuva diktatörlüğün, kaypak, koşullara ve güç ilişkilerine göre hareket ettiğini açığa çıkaran gelişmelerden biri de parti ve devletin resmen özdeşleştirilmesidir. CHP'nin 1935 yılında toplanan kurultayında, parti program ve tüzüğünde değişiklikler yapılarak, CHP'nin ana ilkeleri, izlediği çizgi bütünüyle devlete mal edilmiştir.

Bu anlayış çerçevesinde, İsmet İNÖNÜ'nün 1 Haziran 1936 tarihli genelgesiyle, İçişleri Bakanı parti genel sekreteri, illerin valileri parti il başkanları, denetçiler bölgelerinde parti denetçileri yapılarak, CHP'nin ilkeleri anayasaya konularak, parti-devlet özdeşliği sağlanmıştı.

Böylesine otoriter bir anlayışı sınıfsal doğasında taşıyan Kemalist iktidar halk güçlerine, hatta kendi dışındaki güçlere örgütlenme hakkı vermemiş, örgütlenme özgürlüğü sadece Kemalistler için geçerli olmuştur.

Baskı politikasının en şiddetli biçimde kendini duyurduğu yerlerden birisi de, bu dönem boyunca Kürdistan olmuştur. Kürt halkının "kendi kaderini serbestçe tayin etme hakkı" engellenmiş ve Kürt halkına karşı, utanç verici katliamlar ve katliam girişimleri düzenlenmiştir. 1925'ten sonra, 1938'de de Kürt halkına karşı düzenlenen katliam unutulmayacak boyutlardadır. Katliam zincirinin en ağırlarından olan Dersim (Tunceli) katliamı sonucu, halk terörle susturulmuş, geride kalanlar ise Dersim'den sürülerek, Batıya dağıtılmıştır. Katliamlarla birlikte asimilasyon ve milli zulüm politikasına hız verilmiştir.

Sürecin önemli bir özelliği, işbirlikçi burjuvazinin sesini giderek duyurmasıdır. Bunun bir kanıtı 1936 yılında çıkarılan İş Kanunu'dur. Bu kanuna göre iş uyuşmazlıkları mecburi uzlaştırma ile halledilecektir. Sendikacılığa, greve yer yoktur bu kanunda. Öyle bir anlayış egemendir ki, devlet her şeyin tayin edicisidir. O nedenle bu tür uyuşmazlıklarda da, devlet tayin edici rol oynayacaktır. Dünya çapında derinleşen kriz, bunun ülkeye yansımaları, tekeli burjuvazinin çocukluktan erginliğe geçmesi ve sesini yükseltmeye başlaması, emekçi sınıfların örgütsüzlüğü vb. etkenler, Kemalistlerin, İtalyan faşizminden etkilenecek biçimsel de olsa korporatif örgütlenme ve baskı yasaları çıkarmalarına olanak tanımıştır. Üzerinde durulması gereken önemli bir olgu da, Kemalistlerin işçi sınıfı başta olmak üzere, tüm halk sınıf ve tabakalarının demokratik örgütlenmelerine izin vermemesidir. Bu politikalar yukarıda çerçevesini çizdiğimiz ülke ve dünya konjonktüründeki toplumsal gelişmelerle birlikte düşünülmelidir.

C- 1938-1950 "Milli Şef" İktidarı ve İşbirlikçi Burjuvaziden İhanete Adım Adım

Celal BAYAR'ın, işbirlikçi özlemlerle yanıp tutuşan ticaret burjuvazisinin temsilcisi olarak, 1932'de Maliye Bakanlığı'na getirilmesine CHP'nin kontrolünü elinde tutmak isteyen bürokrat burjuva ve Kemalistler karşı çıkmış, bu durum iktidardaki bürokrat burjuvazi ve Kemalistlerle, İş Bankası grubu arasındaki çelişkileri su yüzüne çıkarmıştır. Oligarşinin ucuz öykü yazarlarının BAYAR-İNÖNÜ inatlaşması, ya da tarihsel BAYAR-İNÖNÜ "düşmanlığı" diye sorunu kişiselleştirerek anlatmayı pek sevdikleri bu olgunun sosyal temelleri, burjuva fraksiyonlarının arasındaki çelişkilerin, günlük politika malzemesi haline getirilmesinden başka bir şey değildir. M.KEMAL'in bir denge unsuru olarak, yaşadığı dönem boyunca bu çelişkiler, Kemalistlerin inisiyatifinde bir uzlaşma ile geçici çözümlere ulaştırılıyordu.

Yaklaşan II. Emperyalist Paylaşım Savaşı tehlikesinin yarattığı ekonomik, askeri, politik sorunlar; Kemalistleri adeta teyakkuz durumuna geçirmiş, bu durum, iktidar özlemi dizginlenemez hale gelen egemen sınıfların önüne, önemli, en azından kısa sürede çözemeyecekleri bir engel çıkarmıştır. Tüm özlemlerine karşın, bu koşullarda işbirlikçi ticaret burjuvazisi, "her ne pahasına olursa olsun" diyerek iktidara oynayamazdı. Savaş tehlikesi geçinceye kadar bekleyecekti. Fakat bu tehlikenin yarattığı ortamdan da azami ölçüde yararlanmayı hesaplayarak, hükümeti İNÖNÜ'ye devretmeleri, önlerindeki geçici tek yoldu. 1942-1950 dönemi, Kemalistlerin, egemen güçler içerisinde iktidar inisiyatifini elinde tuttukları son dönemidir. İç ve dış toplumsal-siyasal koşullar, Kemalistleri olabildiğince, ilişkileri merkezileştirmeye ve denetim ağını güçlendirmeye itmiştir. Bunun kentte ve kırdaki doğurduğu, sosyal sonuçlara bakarak, egemen sınıflarca İNÖNÜ'ye "milli şef" denilmiş ve dönem bu isimle anılır olmuştur. "Milli Şef", baskıların, gericileşmenin, hak ve özgürlükleri kısmanın simgesidir. Kürdistan'da elleri iyice kana bulanmış Kemalist iktidar, köylülüğe korkunç baskı uygulamış, bir yandan jandarma dayağı, öte yandan köylünün tarlasındaki ürününe doğrudan el koyan "tahsildar baskısı", "milli şef" İNÖNÜ'nün şahsında özellikle köylünün unutamadığı bir imaj oluşturmuştur. Tüm yetkileri elinde toplama, uygulanan devletçilik politikası, savaş koşullarında artan milli duyguların iç politikada muhalefete karşı kullanılması, ilerici güçlere ülkeyi zindan etme ve şovenizm, "milli şef" kavramına anlamını veren uygulamalardır.

Bu döneme ilişkin sınıflararası ilişki ve çelişkileri, ülkeyi emperyalizmin kucağına sürükleyecek olan ekonomik, siyasi politikaları gözardı ederek, tarihi bir kesiti İNÖNÜ ile özdeş kılmak, "özgün bir dönem" vb. diyerek tarihsel ve sosyal gelişmeyi kişilerin şahsında açıklamak hatasına düşen bir kısım aydın çevreler, oligarşinin geleneksel idealist tarih anlayışının etkisinde olduklarını görememişlerdir.

Bu döneme ilişkin bir başka yanlış anlayış da, Kemalist küçük-burjuva diktatörlüğünün, halk kesimleri üzerindeki baskıcı ve saldırgan politikasına bakarak, onu, faşist nitelikli olarak değerlendirmektir. Oysa gerçekten de emekçi halka karşı saldırgan bir politika izlemesine ve uluslararası konjonktürdeki güçler dengesine göre hareket etmenin bir sonucu olarak, faşist Almanya'ya yakınlaşma-uzaklaşma manevralarına rağmen, bu dönemi, faşizm olarak nitelenecek yanlıştır. Çünkü bu anlayış sahipleri, iktidarın halk üzerinde uyguladığı siyasi zorun şiddetine, yani salt kitleleri yönetmekte kullanılan araçlardan birinin niteliğini görüşlerine temel dayanak yapmaktadır. Oysa faşizm salt baskı ve şiddetin niteliğine, niceliğine göre belirlenmiş olsaydı, tüm ortaçağ devletlerini bir çırpıda faşist ilan etmemiz gerekirdi. Kemalist diktatörlük faşizmi uygulayacak sınıf temelinden yoksundur henüz. Faşist Rüşdü SARAÇOĞLU hükümetini saymazsak, devlet kurumları ne aşağıdan gelen bir hareketle, ne de yukarıdan aşağıya, henüz faşistleştirilmiş değildir. Kaldı ki, bu anlayış sahiplerinin bir bölümü faşistleşme sürecini, 1923'lere kadar götürmektedir ki, bu ciddiye alınamaz.

Yaşanan savaşın getirdiği militarizm ve şovenizmi, küçük-burjuvazinin elindeki iktidara sıkıca yapışmasının yarattığı saldırganlık daha da arttırmıştır. İktidarın, muhalefetin hiçbir biçimine tahammülü yoktur. Zira iktidarı er geç elinden kaçıracağı korkusunu her geçen gün, bir kat daha şiddetle duymaktadır.

"Milli Şef Dönemi" gericiliğinin bir diğer yönü, emperyalizmle olan bağımlılık ilişkilerinin ilk adımlarının bu dönemde atılmış olmasıdır. Savaşın sonuna dek "müttefik" ve "mihver" devletler arasında gidip-gelen Türkiye, savaş sonrası "Milli Şef" sayesinde ABD egemenliğine girdi.

Savaş dönemi içinde, gerek ekonomik, gerekse de siyasal alanda, bir faşist, bir "burjuva demokratik" kapitalist ülkeler yanına gidip-geldi. 1941 yılında hem Almanya, hem de ABD ve İngiltere ile ekonomik ve siyasi ilişkiler

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

sıklaştırılmıştı. 1942'de Almanya'dan 100 milyon mark askeri malzeme sağlanması karşılığında kredi alındı. Aynı türden anlaşmalar İngiltere ve ABD ile de yapıyordu. Türkiye'nin savaş içindeki ihracatı ithalatını geçiyor ama öte yandan da emperyalizm ile olan bağları giderek geliyordu. Ekonomik hayatta giderek egemen olmaya başlayan tekelleci burjuvazinin, işbirlikçi ilişkileri zorlamasıyla, zaten küçük-burjuvazinin doğasında varolan yalpalama ve sağa sola savrulma duruluyor; "milli şef" iktidarı gemisini emperyalizmin iskelesine doğru yanaştırıyordu.

Kısaca Türkiye, II. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın dışında kalmış olmasına rağmen, hem savaş öncesi hem de savaş sırasında, savaşın dolaylı sonuçlarından olumsuz biçimde etkilendi. Ekonomik ablukanın yanısıra, içerde seferberlik ve diğer askeri harcamaların olağanüstü artması, bütçe gelirlerinin önemli kısmını alıp götürdü. Bunun ilk sonucu, İkinci Beş Yıllık Sanayileşme Planı'nın (İBYSP) uygulamasının bir kenara bırakılması oldu. Sınai üretimdeki artış böylelikle durdu. Tarım üretiminde gelişme şöyle dursun, gerileme ortaya çıktı.

Öte yandan askeri ağırlıklı bütçe harcamalarının artması karşısında, hükümet ödemeler dengesini sağlayabilmek amacıyla, olağanüstü vergiler koyma yoluna gitti.

"Milli Şef Dönemi"ni en iyi anlatan, yürürlükteki Sanayi Teşvik Yasası'nı kaldırarak, topluma egemen kıldığı Milli Koruma Kanunu (MKK)'dur. Kanun, üretimin bütün safhalarında hükümete müdahale yetkisi veriyordu. Bütün ekonomik faaliyetler; sanayi, dağıtım, madencilik, çalışma "toplumun, halkın, savunmanın çıkarlarına göre" denetleniyor ve yönlendiriliyordu! öyle ki, hükümet özel üretimin nasıl olması, hangi ücretle çalışılması gerektiğine karışabiliyor ve üretilen malın devlete belli bir fiyatla satılmasına karar verebiliyordu.

Bütün bunlar kime, hangi sınıfa yaradı?

En önemlisi, MKK işbirlikçi burjuvaziye bir engel miydi?

Bazı güçlükler olmasına karşın esas olarak kanun, burjuvaziye karşı kullanılamamıştır. Bu dönem işbirlikçi burjuvazinin palazlanabilmesinin koşullarını yaratmıştır. Sermaye birikimi, tüccar sermayesi biçiminde, ilkel birikim de dahil, korkunç bir şekilde artmıştır. Stokçuluk, spekülasyon, vurgunculuk "savaş zenginleri" olarak tarihimize geçen, burjuvazi sınıfının elinde büyük birikimlerin toplanmasına yardımcıdır. Nasıl bugün, işbirlikçi tekelleci sermayenin kârlarının korkunç artmasına karşın, bunlarla birlikte türeyen 12 Eylül holdingleri, hayali ihracat vurguncuları, halkın ezilmesi pahasına ortalığı kaplamışsa; o gün de, savaş zenginleri, yani tekelleci burjuvazinin yağmacı geleneklerini ve kültürlerini devraldığı burjuvalar türemiştir.

Hükümetin burjuvazi lehine aldığı kararlar ve politikalar sonucu oluşan birikimin belli başlı araçları şunlardır:

- 1) Devletin iç borçlanması (yani devlet bütçesinin kapitalistler ve tüccarlarca soyulması)
- 2) Yüksek enflasyon (halkın soyulması); köylülerin tarım ürünlerinin düşük fiyatlarla satın alınması (köylülüğün soyulması. Fiyatları devlet belirliyor-du ve bu da hep düşük oluyordu.)
- 3) Yüksek vergiler; özellikle köylüleri soyup soğana çeviren Toprak Mahsulleri Vergisi.
- 4) Düşük ücretler ve 13 saatlik-angarya da dahil-mecburi çalışma yasası.

Bütün bunlar tek bir şeye, "sermayenin birikimine" yol açan kapitalist tedbirlerdi. "Milli Şef", halkı soyup soğana çeviren bu ekonomik tedbirleri alırken, en ufak bir başkaldırıyı şiddetle ezmeyi ihmal etmiyordu.

Yine 1942'de, SARAÇOĞLU hükümetinin fiyatları serbest bırakması, tekelleci burjuvazinin gelişiminde önemli bir yarar sağlamıştır. Bu uygulamayla fiyatlar yükselmiş, altın fırlamış, enflasyon başgöstermiştir. Böylece yoksul halk, açlığın pençesine itilirken, kapitalistler ceplerini doldurarak daha da palazlanmışlardır.

Sömürü öylesine yoğunlaşmıştır ki, sonunda hükümet vergi alamaz duruma geldiğinden, gözünü azınlığın sermayesine dikmiştir. Türkiye'deki azınlıkların elindeki sermayenin Türk burjuvazisine devri anlamına gelen Varlık Vergisi Kanunu (1942), kural olarak tüm burjuvalardan vergi alınmasını gerektiriyordu. Ancak bu sadece görünüşteydi. Hükümet üyeleri, milli şef İNÖNÜ, mecliste tüccar sınıfına yönelik ağır suçlamalarda bulunuyordu, ama bunların hepsi lafta kalıyordu ve halkı aldatmak içindi. Örneğin SARAÇOĞLU Meclis'te stokçulara, spekülörlere veryansın ederken, diğer yandan en büyük spekülörlüğü kendisi yapıyordu.

O dönem vurgunculara, spekülörlere karşı oluşan tepki, bir bütün olarak tüm tüccarlara yönelmek yerine, azınlık sermayesi üzerinde yoğunlaştı. Konan ağır vergileri ödeyemeyen azınlık burjuvazisi, fabrikalarını, işyerlerini Türk kapitalistlerine bıraktı.(!)

Kapitalizmin özgün işleyişi, bürokratların görece bağımsızlığına da son veriyordu; öyle ki, CHP de sermayenin bu olağanüstü yükselişine zemin hazırladıktan ve sömürgeleşme sürecini başlattıktan sonra, programını

değiştirip kendisini sömürücü sınıfların partisi ilan edecekti. 1947'de programını değiştirecek olan CHP savaştan sonra hazırladığı III.Beş Yıllık Plan'da, tamamen emperyalizmin ve burjuvazinin çıkarlarını gözetiyordu. Gerçi bu plan da II. plan gibi uygulanamadı, ama CHP'nin nereden nereye geldiğini göstermesi bakımından ilginçti. CHP'nin en otoriter adamı Recep PEKER kendi hükümet programında, özel teşebbüsü bütün gücüyle destekleyeceğini ilan ederken, gelecekte Kemalist iktidarın da sonunu ilan ediyor gibiydi.

Bürokratların burjuvalaşması, burjuvaların ekonomik güçlerini önemli ölçüde artırmaları, küçük-burjuva Kemalistlerin altından iktidar zemininin kaymasını başlatmıştı. Sermaye birikiminin tamamen ve hızlı bir tempoda iç sömürüyle sağlanmak istenmesi, işçi ve yoksul köylülerin durumunu iyice kötüleştirmiş ve kitlelerin rejime muhalefeti artırmıştı.

İşçi haklarının kısılması, zorla çalıştırma, kıtlık ve karaborsa, ağır vergiler... Tüm bunların faturası da sonuçta Kemalistlere çıkacaktı.

1923 Devrimi'yle birlikte Kemalistlerle burjuva fraksiyonları ve toprak ağaları arasında, Kemalistler lehine kurulan nispi denge, ticaret burjuvazisiyle bürokrat burjuvazinin işbirliğinden doğan tekelci burjuvazinin giderek güçlenmesiyle zorlanmaktaydı.

Savaş sonrası, bu iç gelişmeler üzerine artan emperyalist müdahale, Türkiye'de yeni sömürgeci ilişkilerin gelişimini, hızlandırılan bir sürecin başlamasına yol açtı ve derinleşen egemen sınıflararası çelişkiler DP iktidarının doğumunu getirdi.

D- Kemalist Döneme Genel Bir Bakış ve Kemalizmin Bugün İktidar Mücadelemizdeki Yeri

Kemalizmin özü, emperyalizmin açık işgali koşullarında emperyalizme karşı, "Ya İstiklal Ya Ölüm" şiarında somutlaşan politik tavidir.

1923 Devrimi tamamlanamamış bir burjuva demokratik devrimdir. Bu devrimin öncülüğünü; emperyalizm ve proleter devrimler çağında bir millî burjuva sınıfının ve burjuva demokratik devrimini kaldığı yerden alarak geliştirecek işçi sınıfının nicel ve nitel gücünün yokluğu koşullarında, bir ara sınıf olan küçük-burjuva radikalleri omuzlamıştır.

Osmanlı kapıkulu bürokrasisinin alt zümresinden gelen ve İttihat Terakki'nin misyonunu tarihsel anlamda devralan asker-sivil aydınlar, Osmanlı feodal-komprador devletini yıkarak yerine kendilerinin (Kemalistler) belirleyici güç, diğer burjuva fraksiyonlarının da ortak olduğu yeni Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmuşlardır.

Tercihini kapitalizmden yana yapan Kemalist iktidar, feodalizmi üstyapıda tasfiye etmiş ama ekonomik güçlerine dokunamamış, dolayısıyla toprak devrimini yapamamıştır. 1932'lere kadar tüm politikalarının eksenini, "millî burjuva" yaratma amacı oluşturmuştur. Dolayısıyla sermaye birikimini sağlamak için, burjuva muhalefet dahil tüm emekçi kesimlerine baskı uygulamış, Kürt ulusunun haklarını tanımayarak katliamlar düzenlemiş, baskı yasaları birbirini kovalamıştır. Saksıda burjuva yetiştirir misali her türlü desteği esirgemediği ticaret burjuvazisi; sanayileşme yerine ucuz, kapkaççı yollardan sermayesini büyümeye devam etmiştir.

1932'den sonra başlayan planlı dönemde, devletçilik politikası uygulanmış, devletin öncülük ettiği sınıai kurum ve kuruluşları, bürokratların arpalığına dönüşmüştür. II. Dünya Savaşı koşulları, daha önce palazlanmaya başlayan işbirlikçi burjuvaziye daha da geliştirmiş, 1943'lerden sonra işbirlikçi burjuvazi, iktidardaki güç dengelerini sarsmaya başlamıştır. Baştan beri tercihini kapitalizmden yana yapan Kemalistlerin, Birinci Beş Yıllık Plan'la başlayan ve Sovyetlerle ilişkilerin daha da somut desteğe dönüşebilmesi, burjuvazi ve toprak ağalarının yoğun anti-komünist kampanyalarının etkisiyle engellenmiştir.

Dünya pazarlarının emperyalizm tarafından paylaşıldığı koşullarda, geri bir tarım ülkesinin, bağımsız kapitalist yol ile bir kapitalist sanayi ülkesi olma şansı bulunmadığından -rekabet koşullarının elverişsizliği, yetersiz sermaye birikimi, öncünün niteliği vs. nedenlerle- emperyalizmle tekrar ilişki kurularak, onun ülke içinde zehirli kolları olacak olan, işbirlikçi burjuvazi desteklenmiş, tarih acı da olsa toplumsal yasaların gereği olarak Kemalistlerin hayallerini yıkılmış, Kemalizmin kendini yadsıması demek olan (ve tüm küçük-burjuva yönetimlerin çoğunlukla başına geldiği gibi) sömürgeleşme adımları, kendi iktidarlarının mezarını kaza kaza ilerlemiştir.

Ne Milli Koruma Kanunları, ne de devletçilik, ne planlı kalkınma programları, ne Takrir-i Sükun yasaları, millî zulüm ve asimilasyon politikaları, ne de emekçi halkımıza yönelik baskı, yasak ve anti-demokratik uygulamalar, Kemalistleri, böylesi bir sondan kurtaramamıştır.

Görülmektedir ki, ne 1920, 1923, 1943 dönemlerinin Kemalizm imajı, ne de bugün kendine Kemalist diyenlerle geçmiş dönemin Kemalistleri birebir aynıdır. Bugün sorunun bizi doğrudan ilgilendiren yanı Kemalizmin bir küçük-burjuva sınıf tavrı alma yanıyla, geçirdiği evrim ve bugünkü konumudur.

Açık işgal koşullarında, emperyalizme karşı küçük-burjuvazinin radikal politik tutumu olan Kemalizm üzerine çeşitli anlayışlara değindik. DEVRİMCİ SOL, THKP-C hareketinin ideolojik ve siyasi olarak devamı olduğundan, bura-da THKP-C'nin, Kemalizm değerlendirmelerine de kısaca değinmek ve Kemalizmin artık bugün bizi ilgilendiren yanına açıklık getirmek istiyoruz.

THKP-C'nin devrim, devrimin yolu, strateji ve taktikler konusundaki görüşleri, bizim için nasıl önemliyse, sınıfların çözülmesi ve devrimde mevzilendirilmesi de, çeşitli siyasi oluşumların yerli yerine oturtulması da o denli önemlidir. THKP-C'nin yaptığı Kemalizmle ilgili tespitlerde, Kemalizmin anti-emperyalist yanının abartıldığını; dolayısıyla Kemalistlerin "Ya İstiklal Ya Ölüm", "İstiklali Tam Türkiye" sloganlarının her dönem hakkını verdikleri ve ona uygun davrandıkları gibi bizi yanlış sonuçlara götürebilecek değerlendirmeler görüyoruz.

THKP-C savunmasında, Marksist-Leninistlerin "İkinci Milli Kurtuluşçular" olduğu söylenmektedir. Aslında DEVRİMCİ SOL'un Anti-Emperyalist, Anti-Oligarşik Demokratik Halk Devrimi mücadelesinin, anti-emperyalist yanını vurgulamak için "milli kurtuluşçu" olduğunu da söyleyebiliriz. Fakat DEVRİMCİ SOL salt bir milli kurtuluş hareketi değil, azami hedefi sınıfsız toplum olan Marksist-Leninist bir harekettir. Bu nedenle mücadelemiz her ne kadar "milli kurtuluş" çuluğu kapsıyorsa da bu talidir. Çünkü bizim asıl niteliğimiz toplumsal kurtuluşçuluğumuzdur. THKP-C'ye ait kaynaklarda bu ikisi arasında gereksiz benzetme yapılmakta ve Demokratik Halk Devrimi mücadelesinin, anti-emperyalist yönüyle kurtuluş savaşı adeta özdeşleştirilmektedir. Bu bir abartmadır. Kuşkusuz THKP-C gibi, tarihte toplumu ileriye götüren her girişime sahip çıkıyoruz. Kemalizm geleneği de bunlardan biridir. Ama Marksist-Leninistlerin kendi bağımsız çizgileri vardır. Bu anlamda "İkinci Milli Kurtuluşçular" adlandırması, Marksist-Leninist bir hareketi niteleyemeyeceğinden yanlıştır.

Kemalistler açık işgale karşı tavır almış, fakat işgal kırılıp emperyalistler ülkeden kovulduktan sonra, giderek gerilemişlerdir. Milli bir kapitalizm yaratma çabalarından, işbirlikçi tekelci burjuvaziye angaje olmaya kadar geçirdiği değişim sürecinde Kemalistler; gerici, baskıcı şoven politikalarıyla, halkın değil, egemen sınıfların yanında olduklarını çok açık bir biçimde göstermişlerdir. Ancak bu süreç içindeki değişimleri, THKP-C tarafından yeterince irdelenememiştir. Küçük-burjuvazinin, açık işgal koşullarında emperyalizme tavır alışı olan Kemalizmin, uzlaşmacı ve radikal ikili karakterinden bugün ağır basan yan uzlaşmacı yandır.

Kemalizm savunucuları, bugün, mevcut düzenin devamından yana olup, Kurtuluş Savaşı'ndaki radikalliklerinden yoksundurlar. Özellikle 12 Mart açık faşist darbesiyle örgütlülüklerinin dağıtılmasından sonra, çoğunluğu reformist burjuvazinin sözcüsü durumuna gelmiş, bir kısmı burjuva demokrasisinin savunuculuğuna yönelmiş, daha güçsüz bir kesimi ise barışçıl bir sosyalizm savunuculuğu yaparken, çok az kısmı da cuntacı eğilimlerini korumuşlardır. Faşist darbe öncesi, 1971 koşullarında önemli sayılabilecek bir güç olan Kemalist kesim üzerinde, THKP-C'nin önemle durması anlaşılır bir şeydir. Fakat 12 Mart açık faşist darbesinden sonra, radikalliklerini tamamen yitiren, ve çeşitli burjuva fraksiyonlarına angaje olan Kemalistlerin bugün ciddiye alınacak bir gücü yoktur. Ve bugün, emperyalizme radikal tavır alış içinde olan Kemalistlerin varlığından da söz edilemez. Ancak, anti-emperyalist mücadelenin yükseldiği veya açık işgal koşullarında, yeniden radikalleşmeleri olasıdır.

Anti-Emperyalist, Anti-Oligarşik Demokratik Halk Devrimi mücadelesin de, çok sınırlı bir güç de olsa Kemalistleri, mücadeleye katmak için yoğun bir ideolojik mücadelenin gerekliliği ise ayrı bir sorundur. Yalnız bu politika, Kemalistlere gereğinden fazla önem vermek anlamında değil; anti-emperyalist, ilerici-demokrat tüm güçlerin, küçük ve orta burjuvazinin, bilinen asker-sivil aydın kesiminin mücadeleye katılımının sağlanması kapsamında kavranmalıdır.

IV- TÜRKİYE'NİN YENİ-SÖMÜRGELEŞME SÜRECİ YA DA BURJUVAZİNİN İHANET TARİHİ

A- 1950'li Yıllar ve Oligarşik Diktatörlüğün Oluşumu

Bugün ülkemizin zenginlikleri ABD emperyalizmi tarafından talan ediliyor, halkımız açlığa, sefaletle mahkum ediliyor, ulusal onurumuz çiğnenmeye, kültürümüz yok edilmeye çalışılıyor.

Ülkemizde cuntalar birbirini izliyor; devrimciler, yurtseverler alçakça kurşunlanıyor, işkencehanelerde, darağaçlarında, zindanlarda katlediliyor, halkımızın onuru devrimciler zindanlara dolduruluyor...

Bugün ülkemizde hayat pahalılığı, ahlaksızlık, fuhuş diz boyu olmuş, hukuktan, kanun devletinden, insanlık ve yurttaşlık haklarından söz edilemiyor...

Bunları çoğaltmak mümkün. Çoğaltmaya gerek yok. Fakat sormak gerek: NEDEN?

Bu duruma nasıl getirildik?

Tüm bu yaşananların sorumlusu kim?

Tüm bu soruların cevabını bulabilmek için, biraz geriye, tekrar yakın geçmişimize bakmamız gerekiyor.

1940'lı yılların başından itibaren SARAÇOĞLU hükümetinin uygulamalarıyla, emperyalizmle işbirlikçi ilişkilere giren burjuvazi güçlenmeye başladı. İktidar, savaşın sona ermesiyle birlikte ABD'nin koruyuculuğunu ve yardımını istemeye yöneldi.

Nedir, bu yardım ve koruyuculuk isteminin anlamı? Burjuvaların halkı, bu burjuvaların kendi silahlı güçleri yok mudur ki, öksüz bir çocuk gibi emperyalizmin kollarına atılmak için çırpınıyor? Nerede egemen sınıfların "her biri bir tarih açıp bir tarih kapatan" güçlü sultanları? Milliyetçilik, vatanseverlik diye diye kendi vatanından, kendi halkından "koruyuculuk ve yardım" istemeyip emperyalistlerin, yani "dış mihraklar"ın kollarına atılmak, oligarşinin apoletli generallerine bir şeyler anımsatıyor mu?

Egemen sınıfların tarih görüşü ve gerici hükümetleri bunu, "savaş sonrası bozulan ekonomik durumumuz ve SSCB saldırganlığı" karşısında "hür dünya ile daha sağlam ilişkiler kurmak, gelişmek ve güçlenmek için, askeri ve ekonomik yardım almak", "Batı'ya sığınmak" olarak açıklıyor.

İşbirlikçilik için ileri sürülen gerekçeler, yaşanan tarihin, toplumsal gerçekliğin çarpıtılmasından ve yalandan başka bir şey değildir. Zira şu unutulmamalıdır ki, Kurtuluş Savaşı sonrasında ülkemizde ekonomik durum çok bozuk olmasına rağmen, emperyalistler ülke politikasında söz sahibi olamamıştır.

Peki öyleyse aynı ekonomik güçlükler karşısında birbirinin tam tersi bu tavır nasıl açıklanabilir?

Bunun en önemli nedeni, 1923'te Kemalist iktidar karşısında işbirlikçi sınıfların güçsüz olmasıdır. 1940'larda ise bu durum değişmiş, gelişen ve palazlanan işbirlikçi burjuvazi, ülkemiz halklarını ABD emperyalizmine soydurarak, bu talan ve yağma sofrasından kendisi de nasiplenmek amacıyla, ihanet politikasını sahneye koymuş ve Kemalist iktidarı bu doğrultuda politika değişikliklerine zorlamıştır.

Gelelim şu ünlü "Sovyet saldırganlığı"na! Bu da iğrenç bir demagojiden ibarettir. Tarihi belgeler tersini kanıtlamakta, burjuvazinin kendisi bile bugün konuyu derinlemesine açmaya cesaret edememekte, hasır altı etmeye çalışmaktadır. Zira kamuoyunda yapılabilecek bir tartışma, işbirlikçilik ve ihanet politikasını teşhir etmeye yetecektir.

Oysa bu resmi "gerekçelerin" ardında koskoca bir ihanet özlemi yatıyordu. Anti-emperyalist küçük-burjuva radikalizmi giderek bürokrat burjuvazinin sözcülüğüne soyundu. Bürokrat burjuvazinin bir kanadı ticaret burjuvazisi ile girdiği ortaklık ilişkileri sonucu tekelleşmeye başladı. Savaş ekonomisi şartlarında giderek gelişen, savaş sonrası ise iktidara doğru uzanan yerli tekelci burjuvazi, emperyalist sermaye ile tatlı ortaklıklar kurmak istiyordu.

İşte tüm resmi gerekçeler, bu noktada ihanetlerinin ideolojik kılıfı olmaktadır. Temelini II. Emperyalist Savaş sonrası gelişen "soğuk savaş" politikasında bulan Sovyet düşmanlığı, anti-komünizm ve tırmanan gericilik, bu ideolojik kılıfın en temel motifleridir.

Nasılca halkın kanını iliklerine kadar sömürerek güçlenmişler, savaş döneminin tüm olumsuzluklarının faturasını Kemalistlere çıkarmışlar, emperyalizmle girilen ilişkiler karşısında, "bağımsızlık elden gidiyor" diye çırpınan bir avuç sosyalisti yok etmişlerdir. Artık efendileri Amerika'ya, kapılar ardına kadar açılabilir ve gelin birlikte sömürelim dememeleri için önlerinde pek bir en gel kalmamıştır.

Diğer yandan çağımızda insanoğlunun yaşadığı tüm acılarda büyük katkısı olan ABD emperyalizmi pusuya yatmıştır. Ülkemizi soyup soğana çevirmek için, ülke içindeki yordakçıların elverişli ortamı sağlamalarını beklerken, hiç de boş durmamaktadır.

Bir taraftan geliştirdiği yeni-sömürgecilik metodlarıyla ülkemizi boyunduruğu altına almak için sinsi planlar tezgahlarken, diğer yandan da uluslararası ilişkilerde, buna uygun diplomatik-siyasi manevralar yapmaktadır. Örneğin İspanya, Yunanistan gibi diktatörlüklere ve krallıklara dil uzatmayan ABD senatosundaki konuşmacılar, Türkiye'deki tek parti yönetiminden şikayet ediyor, ve Türkiye'de çok partili demokrasiye geçilmesi için ABD hükümeti ve uluslararası güçlerden ülkemize baskı yapılmasını istiyorlardı.

II. Emperyalist Paylaşım Savaşı sonrası geliştirilen yeni-sömürgecilik metodları, ABD emperyalizmi güdümünde Marshall-Truman Planlarıyla, ekonomik ve askeri yardım, ikili anlaşmalar ve askeri paktlar aracılığıyla tezgahlanmaktadır.

İzlenecek yol belli olmuştur artık...

Devlet yönetiminde ağırlığını gittikçe duyuran yeni güçler, hâlâ Kemalistler lehine olan nispi dengeyi zorla-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

makta, ekonomi politika da buna göre biçimlendirilmektedir. Emperyalizmle girilen işbirliği sonucu alınan bu "yardım"lar, ikili anlaşmalar ve ittifak ilişkileri, tekeli burjuvazinin ekonomik ve siyasi gücünü arttıracak ve adım adım iktidarı ele geçirecektir. Fakat bu gelişim birdenbire olmayacak ve 1950'lere değin sürecektir.

Yeni olan nedir?

Yeniden emperyalizmin kucağına düşmek...

Yani 1900'lerin yarı-sömürge Türkiye'sine, farklı tarihi toplumsal koşullar da, farklı biçimlerde geri dönmek... Bağımsızlıktan sömürge ilişkilerine teslimiyet! Yani ihanet! Egemen sınıfların tarihi, ihanetin tarihidir.

Bu, çağımızda sosyalizme yönelemeyen tüm küçük-burjuva iktidarlarının kaçınılmaz yazgısıdır. Kemalist iktidarın kaderi de bundan farklı olmamıştır. Küçük-burjuvazinin tipik özelliği olan yoksul halka güvenmeme, onun çıkarlarına hizmet eden adımlar atmama, ömrünü iyice kısaltmış ve sonuçta iki tarafa da "yaranamadığı" için tarihindeki devrimci misyonunu tamamlama aşamasına gelmiştir.

Bu sürecin gelişmesine kısaca değinelim.

Çok partili döneme geçmeden önce tekeli burjuvazi, toprak ağaları ve tefeci bezirganlar, dönemin tek partisi olan CHP içindeydiler. Fakat CHP içinde, önemli etkinlikleri olmasa da henüz sinmemiş Kemalist kadroların da bulunuyor olması, işbirlikçi sınıfların bu politikalarını istedikleri gibi hayata geçirmesini engelliyordu. Örneğin Köy Enstitüleri girişimi ve 11 Haziran 1945'de, CHP içindeki Kemalistlerin, daha sonra kuşa çevrilen ve uygulanamayan Toprak Reformu Yasası'nı meclisten geçirmeyi başarmaları, bardağı taşıran son damla olmuş, sonuçta yasalaşan Toprak Reformu, özellikle toprak sahipleri içinde geniş tepkiye yol açmıştır. Ve sonuçta Toprak Reformu'nu uygulatmamışlardır.

Zaten uzun süredir çok partili rejim isteyen burjuvazinin baskılarının giderek güçlenmesi karşısında, bundan kısa bir süre önce (19 Mayıs 1945) İNÖNÜ, rejimin liberalleşeceğinden ve muhalefet partilerinin kurulması gerektiğinden söz ederek oligarşinin önlenemez yükselişini teslim ediyordu. Bu kararda hiç şüphesiz iç koşullar kadar, tüm dünyada "demokrasinin zaferi" olarak yankı bulan faşist Almanya'nın yenilgisinin ardında, galip emperyalist ülkelerin kendilerine göre bir düzen yerleştirmek için uyguladığı baskıların da rolü olmuştur.

Yasalaşan toprak reformu ise toprak sahiplerinin fiilen muhalif saflarda yer almasına neden olmuştur.

Ve 7 Ocak 1946 günü CHP'den tekeli burjuvazi ve toprak sahiplerinin temsilcisi DP doğdu. Ve 1946 seçimlerinde 65 sandalye kazandı. Yeni mecliste, Kemalistlerin ayak seslerine, emperyalizm ve işbirlikçilerinin ayak sesleri karışıyordu.

Henüz iktidarını koruyan CHP, ona daha sıkı sarılmak için hızla, egemen sınıfları memnun eden kararlar çıkarmaya ve gerileşmeye başladı.

1947 Şubat'ında, tekeli burjuvazinin temsilcisi bürokratlardan oluşan bir komisyonun, Türkiye İktisadi Kalkınma Planı (Vörner Planı) adıyla hazırladığı plan; 26 Mayıs 1947 tarihinde çıkarılan Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu'nun ek bir madde ile emperyalist sermayeyi davet yasasına dönüştürülmesi; yine bu dönem emperyalist ülkelerden sermaye ihracını teşvik edici önlemlerin yanında, kamu gelirlerinin ağırlıkla karayolu yapımı gibi, pazarı genişletici altyapı yatırımlarına yönelmesi bunun örnekleridir.

Ülke bağımsızlığına ihanet, Türkiye'nin, Avrupa kapitalizminin imarı için planlanan, 10 milyon dolarlık payla Marshall yardım programına dahil edilmesiyle, Türkiye'nin emperyalist Avrupa'nın tahıl ve hammadde deposu haline getirilme politikalarıyla sürdürülüyordu.

Egemen sınıflar, ABD emperyalizmi tarafından hazırlanan uluslararası iş bölümünde, Türkiye için belirlenen bu rolü, ülkemizin yağmalanması için gönüllü suç ortaklığını büyük bir iştahla kabul ettiler.

"Yardımlar"la birlikte ABD tarafından öne sürülen ve kabul edilen istekler şunlardı:

1) Türkiye'nin aldığı borç ve bağışlarla Amerikan savaş sanayiine müşteri olması; (ABD askeri yardımı olarak, savunma masraflarından "tasarruf etmek", TC hükümetlerine bulunmaz bir lütuf gibi geldi ve kabul edildi.)

2) Türkiye'nin tarıma ve tarıma dayalı özel sermaye ağırlıklı sanayileşmeye öncelik verip, ağır sanayinin bir kenara bırakılması. (Egemen sınıfların çıkarları bu istekle uyuşuyordu.)

3) Yabancı sermayeye ve mallarına kapıları açmak; serbest dış ticarete gitmek isteği...(Ki bu istek emperyalizm ile çelişmelere neden oldu. Zira II. Paylaşım Savaşı sonrası, sermayenin, korkunç boyutlara varan temerküzünün

yarattığı kaosla yan yana duran, pazarların iyice daralmışlığı, emperyalizmin krizini her geçen gün daha da derinleştiriyordu. Bu nedenle, kendisine yeni pazarlar arayan Yankee emperyalizmine, Türkiye egemen sınıflarının karşı çıkması kabul edilemez bir şeydi. Özellikle dış ticaret serbestisi üzerine çelişki ve çatışmalar, yerli ve yabancı sömürücü sınıflar arasında, bu yağma ve talandan daha fazla pay alma mücadelesinin arenası oldu. Emperyalizm bu dönemdeki isteklerini, sonraki yıllarda kademeli olarak kabul ettirecekti.)

Emperyalizm, Türkiye'den bu tür ekonomik imtiyazların yanı sıra, NATO, CENTO gibi emperyalist askeri ittifaklara girmek, üs anlaşmaları yapmak gibi başka birçok tavizi de, yine aynı yolla elde etti.

Siyasal gelişmeler, ABD emperyalizminin kucağına atılma süreciyle birlikte, CHP ve DP arasındaki gericileşme yarışına dönüşerek devam etti. CHP'nin gerek 1947 Kurultayı'nda ve gerekse 1950 seçimlerinde ilan edilen parti politikası ve programı, gericileşmenin en büyük kanıtıydı. CHP'nin bu doğrultuda hızlı adımlar atmasına ve millici özelliklerini yitirmeye başlamış olmasına rağmen o günkü koşullarda egemen sınıflar ve ABD emperyalizmi için çıkarlarına cevap verecek durumda olmadığından çok daha güvenilir bir siyasal dayanak ortaya çıkmıştı: Demokrat Parti (DP).

1950 seçimlerinde ABD, açıkça DP'yi destekledi. Amerikan finans çevrelerinin temsilcisi Amerikan Haber Ajansı, kitap ve broşürlerle DP'nin seçim kampanyasına bizzat katıldı.

Emperyalizmin desteğinde gelişmek ve tekelleşebilmek arzusundaki işbirlikçi burjuvaziyle, toprak ağalarının ve tefeci tüccarların ittifakının (oligarşi) temsilcisi DP, seçime büyük avantajla girdi. Ve yıllar süren "Milli Şef" dönemi-nin baskı ve zulmünden yılan, savaş dönemi uygulamalarıyla iyice yoksullaşan halkın tepkilerini yedekleyerek, hürriyet ve demokrasi havariliğini elden bırakmayarak, 1950 seçimlerini kazandı. Yeni meclis, 1923'lerin Kemalistlerinin milli duygularıyla değil, emperyalizm ve işbirlikçi oligarşinin ayak sesleriyle açıldı.

1950 seçimleri sıradan bir iktidar değişikliği değildir. Bu iktidar değişikliği Kemalistlerin iktidardaki etkinliklerinin son bulması ve oligarşinin hakim güç olmasıdır. Darbesiz, kansız, silahsız ama mevcut koşulları çok iyi değerlendirerek, yalan ve demagojiyi temel alan bir propagandayla, "demokrasiye geçiş" maskesi altında gerçekleştirilen bu iktidar değişikliği ile birlikte, radikal sivil ve asker aydınlar ile bağımsız kapitalist kalkınmadan yana olan güçlerin tüm etkinliği yok edilerek, yerine emperyalizm ve oligarşinin tam hakimiyeti sağlanıyordu. Adnan MENDERES'in kişiliğinde cisimleşen egemen sınıfların işbirlikçi ihanet ilişkileri, özgürlüğün-demokrasinin değil, yeni-sömürge Türkiye'nin, açık işgal yerine gizli işgal zincirleriyle bağlanmasının tarihsel dönüm noktasıdır.

Emperyalizmin de içerisinde dolaylı olarak yer almaya başladığı DP iktidarıyla, 23'den beri Kemalistler lehine olan nispi denge bozulmuş, oligarşiden yana değişmiştir. Ama buna rağmen uzun süre Kemalistler tümüyle tasfiye edilemeyecek, özellikle ordu içindeki güçlerini büyük oranda muhafaza edeceklerdir.

B- Emperyalizmin Gizli İşgali ve Bağımlılık Zincirlerinin Ülkeyi Sarması

Emperyalizm ve yerli işbirlikçilerinin programının başarıya ulaşabilmesi için, bağımlılık zincirlerinin ülkeyi tamamiyle sarması gerekiyordu. Bu zincirin en önemli halkaları ise devlet, onun silahlı gücü olan ordu ve diğer aygıtlardı. Elde edilen siyasal iktidar aracılığıyla, mevcut devlet aygıtının tüm kurumları, emperyalizmin bu yeni sömürü yöntemine uygun biçimde yeniden biçimlendirilmeli, yağma ve talan düzeninin kurumlaştırılması sağlanmalıydı.

Bu yeni sömürü yöntemlerinin ve bağımlılık ilişkilerinin adı "yeni-sömürgecilik"tir. Bu program uyarınca, emperyalizm, kendi çıkarlarının koruyucusu bir işbirlikçi burjuva sınıfı yaratmış ve bu sınıfla ittifak oluşturan sınıfları da temsil eden DP'yi iktidar yaparak, birinci hedefine ulaşmıştı. Geriye gizli işgalin gerçekleştirilmesi kalıyordu.

En önemli hedeflerden biri, devletin temel dayanaklarından olan orduydı. Onun ele geçirilmesi gerekiyordu. Böylece hakim ittifak oligarşinin en büyük desteği olacak olan ordu, emekçi halkın iktidar mücadelesi hesaplanarak, iç savaş koşullarına göre organize edilecek, emperyalizm ve oligarşinin denetimindeki bir işgal ordusu haline getirilecekti. Tabii "ulusal ordu" etiketini atmadan...

Yani açık işgal şartlarında tekelleri bekleyen, bankaları koruyan ve halkımıza süngü çeken İngiliz, Fransız, İtalyan emperyalist askerleriyle, ABD askeri araçlarıyla donanmış "Mehmetçik", nöbet değiştirecekti. "Mehmetçik", yeni görevine "vatan ve millet" yutturmacası ile, korkutularak, cahil ve kültürsüz bırakılarak, ama ille de kendine yabancılaştırılarak, daha o zamandan hazırlanacaktı.

Ordunun emperyalizm açısından taşıdığı bu önemi, R. Mc. NAMARA, 1967 yılında Parlamento Komitesi'nde yaptığı konuşmada şöyle belirtiyordu:

"Latin Amerika ülkeleri için, 1968 mali yılı askeri yardım programının görevi, bu tehditlere (devrim tehdidi - b.n-) karşı koyabilmek için gerekli araçlar yaratmak olacaktır. Daha özel olarak Latin Amerika'ya yapılan yardımın ana

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

amacı, mümkün olan yerlerde, polis ve diğer güvenlik kuvvetleriyle birlikte ülke içi güvenliği sağlayabilecek, yarı-askeri görevleri yerine getirebilecek güçlerin sürekli olarak geliştirilmesidir." (Çağdaş Kapitalizmin Bunalımı, s.188)

Bu amaçla emperyalizm, hızla planını uygulamaya girişti. Zaten eski iktidar döneminde bu konuda önemli adımlar atmış olan emperyalizm, askeri anlaşmalar ve ittifak ilişkileri içerisinde sağladığı askeri teçhizat ve yardımlarla, çalışmalarına kaldığı yerden devam etti. Ordunun eğitiminden, rütbe düzenlemelerine kadar birçok ilişkiye müdahale etti. Orduyu kazanmak için bir dizi başka yol ve yöntemlere de başvurdu. Önce ABD ordusunun ikmal, eğitim ve hareket bilgilerini içeren talimatnameleri tercüme edilerek aynen uygulanmaya başlandı. Bütün askeri okullar Amerikan askeri okullarına benzetildi. Amerikalı uzmanlar bu okullara eğitmen olarak getirildi; öğrenciler ABD'deki okullara gönderildi. Kimin için? Yoksulluğun, yeraltı ve yerüstü servetlerimizin yağmalanmasının ya da sömürünün bekası için! Mc.NAMARA'nın da itiraf ettiği gibi, yeni-sömürge Türkiye'de ordu, ülkesini emperyalizme karşı Kuvva-i Milliye ruhuyla korumak için değil, kendi halkına karşı emperyalist soyguncuları korumak için vardır. Bu mudur ülkeye kol-kanat germek?

Onların milliyetçiliği buydu.

Ülkeyi "kollama ve koruma"dan bunu anlıyorlardı.

1945'lerden sonra başlayan DP iktidarı döneminde, önemli mesafeler kateden bu program, 1960'lardan sonra, ordu içindeki yüksek rütbeli generallerin satın alınması (OYAK vb.) yöntemlerle çok daha hızlandırılacak ve 12 Mart'la birlikte, ordu içinde hâlâ varlıklarını sürdüren Kemalist unsurlar tamamıyla tasfiye edilerek, oligarşinin iktidarı sağlanılacaktır.

Oligarşi hiç şüphesiz çıkarları birbirleriyle uzlaşan ama kendi aralarında bir sömürü savaşı da veren gerici sınıfların birlikteliği. Zira tekelci burjuvazi, ABD emperyalistleri tarafından desteklenmesine karşın, iktidarı tek başına ele alabilecek kadar güçlü değildi. Ülkedeki kapitalizm kendi iç dinamiği ile değil, daha baştan emperyalizmle bütünleşerek gelişmiştir. Gelişmekte olan tekelci burjuvazi yalnız başına, emperyalizm ile ittifakını sürdürerek kapitalist üretim ilişkilerini idame ettiremezdi. Dolayısıyla, zorunlu olarak, iktidarı prekapitalist sınıflarla, yani büyük toprak ağaları ve tefeci tüccarlarla paylaşmak zorundaydı. İktidarın paylaşılması mevcut sömürden fazla payı kapma savaşının da şiddetli olmasına neden oluyordu. Oligarşi içi çelişkiler, tekelci burjuvazinin giderek güçlenmesine paralel olarak, kendini çeşitli siyasal, ekonomik politikaların uygulanmasında göstererek süregeldi.

Demokrat Parti iktidarı ile birlikte kapitalizmin gelişmesi hızlanmıştır. Pazarın giderek genişlemesi, bir yandan toplumsal üretim ve görünüşte de olsa "nispi refah"ı artırırken, diğer yandan da kentleşme ve ulaşım gelişmiş, ülkeyi adeta bir ağ gibi sarmıştır. Geçmiş dönemlerde halk üzerindeki zayıf denetim, yerini, çok daha güçlü oligarşik devletin otoritesine terketmiştir. Ordu, polis ve diğer pasifikasyon-propaganda araçları güçlendirilerek, ülkenin her köşesinde egemenlik kurulmaya başlanmıştır.

Oligarşik devlet aygıtının baskı ve pasifikasyon araçlarının güçlenmesi, aldatıcı (nispi) refah ve kökleri ta merkezi feodal Osmanlı Devleti'ne dek uzanan "yıkılmaz-karşı konulmaz" devlet imajıyla birleşerek, emekçi halkımızın düzene olan tepkilerinin pasifize edilmesine yol açıyordu.

"Suni denge" olarak adlandırdığımız bu olgu, ülkemizde her türlü reformizmin ve statükoculuğun objektif temelini oluşturmaktadır.

Açıktır ki, bu yıllardan itibaren hızla ABD'nin bir eyaleti olma sürecine giren ülkemizde, ekonomik ve siyasi yapının hızla değişmesi, emperyalizme bağımlı çarpık kapitalist üretim ilişkilerinin egemen hale gelmesi, bu değişime bağlı olarak sosyal ve kültürel yapıda da değişimler yaratmıştır.

Çarpık kapitalizmin gelişmesi, kentlerde montaja dayalı sanayi tesislerindeki artış, hızlı bir kentleşmeyle birlikte yeni sosyal-kültürel sorunları da birlikte getiriyordu.

Kırsal kesimdeki gelişmeler de bundan farklı değildi. Tüccar, tefeci ve toprak ağalarının azgın sömürüsüne, artan nüfusa bağlı olarak aile içi toprak bölünmelerinin yarattığı hızlı yoksullaşma da eklenince, köylü hızla topraksızlaştı. Böylece köylülük, ya toprak ağalarının pençesi altında boğaz tokluğuna çalışacak ya da büyük kapitalist çiftliklerde tarım proletaryası olarak azgınca sömürülecekti. Bu durumda çaresiz kalan köylü, yeni açılan "sanayi tesisleri"nde iş bulmak umuduyla kentlere gelmiş ve köyden kente göç olgusunun gelişmesine neden olmuştur. Bu göçler ülkemiz tarihinin en büyük göçleridir ve hâlâ sürmektedir. Çarpık kapitalist üretim ilişkileri halkımızı işsizliğe, açlığa, evsizliğe, insani ilişkilerin parçalanmasına, yalnızlığa, bireyciliğe mahkum etmiş, pasifikasyonu sürekli kılmıştır. İşte oligarşinin ve emperyalizmin halkımıza armağanı bunlardır.

Artan hayat pahalılığı, işsizlik, yoksullaşma ve geçim derdi ile boğuşan halkın bilinci, açgözlü tekellerin sömürü politikasına uygun tüketim kültürü ile karartılmıştır. Karnı aç, çocuğu eğitimsizken TV almak için çırpınan, Toto, Milli Piyango peşinde ekmek arayan insanı kim yarattı? BAYAR'ların, MENDERES'lerin, DEMİREL'lerin,

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

KOÇ'ların, SABANCI'ların eseridir bunlar!

Bugün de egemen sınıfların yağma ve talanı sürüyor. Vurguncular, hayali ihracatçılar, mafya zenginleri, kaçakçılar bizzat devlet eliyle palazlandırılırken, yaratılan tüketim kültürüyle bilinci karartılan işçi sınıfı ve diğer emekçi tabakaların örgütlenme ve mücadele geleneklerinin olmayışı da bu dizginsiz sömür ve zulüm çarkının işletilmesini kolaylaştırmaktadır.

Ancak emperyalizm sadece bunlarla da kalmamış, MENDERES'lerin eliyle kendi yoz-kozmopolit kültürünü de, denetimine aldığı basın-yayın ve diğer iletişim araçlarıyla ülkemize taşımıştır. Soruyoruz: İçki, kumar, uyuşturucu, fuhuş ve ahlaksızlığın yaygınlaştığı, cezaevlerinin, karakollarının, işkencehanelerinin okullardan bile fazla olduğu bu ülkeyi kim yarattı? Emperyalizm ve işbirlikçileri değil mi? EVREN'ler, ÖZAL'lar değil mi?

C- "Yollar Kralı MENDERES" mi, Emperyalizme Uzanan Yolların Kilometre Taşı mı?

Ulaşım ağının geliştirilmesi, kapitalizmin gelişimi için vazgeçilmez bir koşuldur. Emperyalist burjuvazinin stok dağlarını eritebilmesi için ulaşımın geliştirilmesi gerekiyordu.

Ülkemizde kapitalizmin geliştirilmesi ve kırsal alanlara taşınması, kent ve kır arasında ekonomik bağın güçlendirilerek tarımın sanayiye bağımlılaştırılması için ulaşım ağının modernleştirilmesine gereksinme büyüktü. Çünkü, yollar emperyalist üretim ilişkilerinin ülkeye taşınacağı kanallardı.

İşte ülkemize emperyalist tekeller "ucuz iş gücü cenneti". "tatlı kârlar ülkesi" diye diye bağımlılık ve sömür ilişkilerini bu yollardan, MENDERES'in asfalt yollarından soktu.

Açgözlü emperyalist tekellerin, halkımızın, işçimizin alınterini rahatça soyabilmesi için onlara ulaşacak yollar ve yöntemler gerekiyordu. Adnan MENDERES iktidarı emperyalizm ve oligarşinin ayakları altına asfalt yolları bu nedenle döşedi.

Geri bırakılmışlığın bünyesindeki tüm ekonomik, toplumsal, kültürel sorunların; yoksulluğun, işsizliğin, açlığın, cahilliğin, ahlaksızlığın ve zulmün kaynağı olan emperyalizmin çarpık ilişkileri, halkın ocağına bu yollardan girdi.

Bu bağımlılık zincirinin ilk halkası borçlandırmadır. Ekonomik olarak az gelişmiş ya da yarı-sömürge ülkelere, emperyalizmin temel politikası başlangıç itibarıyla hep böyle sahneye konulmuştur.

Borçlandırılan ülke, daha sonra yeni tavizlere zorlanmakta, bunun sonucu siyasal bağımsızlığın kağıt üzerinde kalmasına varmaktadır. Açılan bu kapıdan emperyalist sermaye, ekonomik-siyasal-kültürel alanlara nüfuz etmektedir. ABD emperyalizmi Türkiye'de yeni-sömürgeciliğin tüm yöntemlerini uygulamaya geçmeden önce kاپıyı, kredi ve yardım adı altında nakit sermaye ihracı ve borçlandırma ile açmıştır. Böylece karşısındaki son ulusalcı uygulamaları da etkisizleştirip, politik ve ekonomik açıdan kendi yatırımlarına elverişli bir zemin yaratmayı amaçladı.

Kısaca, sermaye ihracı iç pazarı uyarılmış, ithalatı körüklemiş ve böylece son tahlilde emperyalizmin meta ve sermaye ihracı olanaklarını daha da genişletmiştir. Ve ilerde emperyalizmin lehine ortaya çıkacak borçlanma kısır döngüsünün temelini yaratmıştır.

Emperyalizmin yaptığı "yardım" içindeki program ve proje kredilerinin ülkemizdeki çarpık ekonomik yapının biçimlenişinde önemli bir rolü vardır. Program kredileri ülkemizin ithalatını karşılamakta kullanılmaktadır. Program kredisi veren kuruluş, çoğu kez bu krediyle, nereden ithalat yapılacağını da empoze etmekte, böylece program kredisi, sermaye ihracını da harekete geçiren bir araç olmaktadır.

Proje kredileri ise, belli bir yatırımın dış finansman ihtiyacını karşılamak üzere verildiğinden, hem ithalatın, hem de yatırımların yönünü belirleyerek, ortaya çıkan sanayileşmenin ne mende bir şey olduğunu gözler önüne sermektedir.

Bu şartlarda verilen krediler, dengeli ve sağlıklı bir sanayileşmenin vazgeçilmez şartı olan ağır sanayide kullanılamamakta, bu durum ülkenin emperyalizmin bir pazarı olmasında da bir etken olmaktadır. İşte dev Keban Barajı, işte yeni GAP projeleri! Keban'ın elektriğinden yararlanamayan Türkiye Kürdistan'ı GAP'tan yararlanabilecek midir? Yoksa milyonlarca insanın oturduğu ve gününün yansı elektriksiz geçen gecelerinde mi yararlanacaktır? Sanayileşmek, kalkınmak bu mudur? Uğruna zamlara, yoksulluğa, açlığa katlanmaları tavsiye edilen yatırımlar, emekçi halkımız için mi, emperyalizm ve oligarşinin halkı daha fazla soyması için midir? Hangisi?

Kısacası, emperyalizm, bu yollarla daha baştan ekonomik yapıya bir bütün olarak kumanda etme olanağına kavuşmuşken, halkımız uzay çağının göç dalgalarına maruz bırakılmıştır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

CHP iktidarının son döneminde "yardımlar" ile atılan bu ilk adımlar, 1950 karşı-devriminin ardından, sermaye ihracıyla devam etmiş ve bunun sonucu olarak Türkiye hızla yeni-sömürgeleşme sürecine girmiştir.

Tekelci sermayenin, ABD emperyalizmi ile işbirliğinin güçlenmesinin önemli aşamalarından biri, 1950 yılında Türkiye Sınai Kalkınma Bankası (TSKB)'nin kurulmasıdır. Bu banka yerli tekeli burjuvazi ile emperyalist tekellerin birliğinin açıkça ortaya çıktığı örgüttür. TSKB, emperyalizmin ülkeye yerleşmesinde önemli etkinlikleri olmuş, modern bir soygun kuruluşudur. Yeni-sömürgeleşme politikalarının hayat bulduğu DP iktidarı dönemi, emperyalist sermaye desteğiyle özellikle tarım ve ulaşım alanında önemli yatırımlara tanık olmuştur.

DP iktidarına, emperyalizmin dikte ettirdiği, ekonominin yukardan aşağıya yeniden düzenlenmesini amaçlayan uygulamalardan bazıları şunlardır:

1) Tarım vergilerinin kaldırılması ve tarım ürünlerinin desteklemeli fiyatlarla alınması. Böylece emperyalistlerin tahıl ihtiyacı belli ölçüde ucuz yollarla karşılanacak, tarımsal üretim büyütülecek, kırsal kesimde meta ve para dolaşımı yaygınlaştırılarak iç pazar genişletilecektir.

2) KİT ürünü kamu mal ve hizmetlerinin fiyatının, maliyetlerinin altında tutulması. Bu yolla, çoğunluğu devletçilik döneminde gerçekleştirilen KİT'lerin, tekeli burjuvazi ve ticaret burjuvazisi karşısındaki rekabet etme şansları ortadan kaldırılarak, bunların burjuvaziye ucuz olarak devredilmesinin koşullarını yaratmayı hedeflemektedir. Kamu ara malı kullanan özel üreticilere ya da kamu malı satan tüccarlara kaynak aktarımı sağlanacaktır.

3) özel kesimin desteklenmesi. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası kurulmasının ardından 1953'lere kadar, henüz çok az miktarda gelen emperyalist sermayeye davetiye çıkarmak için, "Yabancı Sermayeyi Teşvik Yasası" çıkarıldı. Bu kanunla emperyalist sermaye birkaç istisna dışında tüm sektörlerle girme imkanına kavuştu; kâr ve faiz transferlerini sınırlandıran maddeler kaldırıldı. Hazine kefaleti artırıldı. Böylece emperyalizmin ülkemizden soyduğu zenginlikleri, kendi ülkesine geri götürebilmesi için gevşek kambyo yönetmelikleri sağlanıyor, adeta, "gelip bu ülkeyi rahatça sömürebilirsiniz" deniliyordu. Ayrıca yeni-sömürgeci sermayenin, sadece nakit para olarak değil, bundan daha çok sermayenin diğer bileşenleri biçiminde ülkemize girişinin yolu açılmıştır. 1954'te de yeni-sömürge efendilerine, yeraltı zenginliklerimizi talan edebilmeleri için kolaylıklar getiren "Petrol Yasası" ve "Maden Yasası" çıkarılmıştır.

İç pazarın genişlemesi ve emperyalist sermayenin teşviki ile, tekeli burjuvazi yoğun olarak üretim alanına yönelmeye başladı. Kemalist iktidarın ilk yıllarında ve özellikle 1942-1950 döneminde, büyük vurgunlarla belli bir birikim elde etmiş olan yerli işbirlikçi burjuvazi, elinde bulundurduğu ticari ilişkileri ve devlet olanaklarını koruyarak, ithal ettiği malları, bu kez üretme yoluna gitti. Emperyalist tekeller, kendisinden iki-üç kat fazla sermaye kullanan yerli işbirlikçi burjuvazi ile ortaklıklar kurdu.

Bu ortaklıklarda emperyalist tekellere verilen ödüller ne idi? Bu sorunun cevabı bağımlılığın maliyetinin anlaşılmasını kolaylaştıracaktır.

Bu ortaklıklarda kimi zaman, sadece isim hakkının kazanılması için, emperyalist tekellere yatırımdan ve kâr-dan önemli paylar verildi. Elinde sermayesi olan geçmiş dönemin kompradorları daha önce ithal ettikleri malları, mal aldıkları İngiliz, Fransız, Amerikan tekelleriyle anlaşarak Türkiye'de üretmeye başladılar. 1954 ithalat kısıtlaması, bu süreci hızlandırdı. Kurulan ortaklıklar da, emperyalist sermayenin katılımı nakit olarak az olmasına rağmen, hem ege-men durumda kaldı ve hem de muazzam kârlar elde etti.

Emperyalizm, yerli işbirlikçi sermayeyi ağır sanayi dışındaki montaj nitelikli orta ve hafif sanayiye yönlendirirken; getirdiği geri, modası geçmiş teknik bilgi ile de onu denetim altına aldı. Çünkü emperyalizm kendisine dünya pazarlarında rakip istemiyordu. Bu yüzden Türkiye dünyadaki üretim tekniğini hep 15-20 yıl geriden izlemiştir. Geri teknoloji kullanımı yüzünden artan maliyetin ve yüksek tekel kârlarının faturası da, ortada rekabet diye bir şey olmadığından ve fiyatlar tekeller tarafından belirlendiğinden, halka kesildi. 1945'lerden beri yürütülen zam politikalarının kaynağı, emperyalizm ve onun ucuz yoldan tatlı kârlar peşinde koşan işbirlikçisi oligarşidir.

Ülkemizdeki tekeller, emperyalist ülkelerdeki örneklerinden farklı olarak, kendi doğal evrimini geçirmeden emperyalizmin ve devletin destekleriyle yaratılmışlardır. Başta 1950-1960 arasında kurulanlar olmak üzere, emperyalizm ve devlet desteği olmadan ayakta kalanlar pek yoktur. Halkımızın boğazını sıkkan kısıp işte bu tekellerin kısıpıdır.

DP iktidarının tarım politikası ise, iki temel çizgiye dayanıyordu: Birincisi; tarıma dayalı sanayinin ve ihracatın gelişmesi (traktör vd. tarım makinalarının ithalatı ile bunların montaj nitelikli üretimi) için tarımsal üretimi desteklemek ve teşvik etmek, ikincisi; kırsal alanların kapitalist pazarla bağlarının geliştirilmesi, meta-para ilişkilerinin yaygınlaştırılması. Bu ikili politika, emperyalizmin, yeni-sömürge ülkelere biçtiği "batının tahıl deposu olma" misyonuna tıpatıp uygundur.

Bu amaçla, 1950'den itibaren, tarım alet ve makinaları ile, gübre tarım ilacı ithalatı yanı sıra, bu alana yönelik

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Üretim yapacak montaj sanayisi oluşturulmaya çalışıldı. Tarımsal krediler büyük ölçüde yükseldi. Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) destekleme alımları yaptı.

Tekelci burjuvazinin "lke kalkınıyor, gelişiyor" diye ortalığı velveleye verdiği unutulmadan, soruyoruz: lke mi kalkınıyordu? Hayır. Tüm bu olanaklardan kırsal alanda yararlanabilenler, sadece orta ve büyük toprak sahipleri oldu. Küçük üreticiler ise eskiden olduğu gibi ürününü aracıya kaptırdı. Tarım makinaları ithalatından ise tekelci ve ticaret burjuvazisi büyük vurgunlar vurdu.

II. Paylaşım Savaşı'nı izleyen dönemde çok partili rejime geçilmesi, büyük toprak sahiplerini, belli bir oy potansiyelini elinde tutan kesim olarak, siyasi alanda güçlendirmiştir. 1950'den sonra emperyalizmin icazetiyle, tarıma dayalı bir sanayileşme politikasının benimsenmesi, tarım egemenlerinin ekonomik gücünü çok daha arttırdı ve pekiştirdi.

1954 yılına kadar, yoksul köylülüğün toprak sorununu çözme doğrultusunda hiçbir anlam ifade etmeyen toplam 1 milyon 143.457 hektar toprak dağıtıldı. Verimli topraklar, toprak sahiplerinin elinde toplanırken, küçük üreticiler kıraç ve az verimli topraklara itilmişlerdir. Böylece küçük üreticilerinin önemli bir bölümü süreç içinde hızla yoksullaşarak emeklerinin karşılığını bile alamayacak hale geldiler.

arpık kapitalizmin altyapısına işçi ve yoksul köylülüğün alınterini döşeyen "asfalt kralı" MENDERES'lerin tarihsel misyonu, "lkeye özgürlüğü ve demokrasiyi getirmek" değil, emperyalizmin tüm artıklarını ülkeye taşımasıdır.

Evet MENDERES "yollar kralı"dır ama, ülkemizin ulusal kaynaklarını emperyalistlerin kasalarına götüren yolların kralıdır.

Ülkemizin yeni-sömürgeleşme süreci, kırsal alandaki çarpık kapitalistleşmeyi geliştirmiş, pazar için üretim giderek egemen olmasını sağlamıştır. Özellikle batıda büyük toprak sahiplerinin çoğu, kapitalist ifti haline gelmiştir. Bu şekilde Türkiye Kürdistan'ı başta olmak üzere, feodal ve prekapitalist ilişkiler hızla tasfiye sürecine girmiş, emperyalist üretim ilişkileri yukarıdan aşağıya hakim kılınmaya çalışılmıştır. Kırsal alanların kapalı ilişkileri kapitalist pazara önemli ölçüde bağlanmıştır. Bugün, bu süreç GAP (Güneydoğu Anadolu Projesi) ile önemli bir aşamaya gelmiştir.

Prekapitalist retim ilişkilerinin çözülmesi ve bu süreçte uygulanan politikalar kime hizmet etmektedir?

Sanayi tekelleri, ürünlerini tekelci fiyatlarla pazara sürmekte ve iç ticaret koşullarını kendi lehlerine çevirerek, toprak sahiplerinin el koyduğu rantı etkisiz hale getirebilmektedir. Yani, toprak rantı, kapitalist birikimin önünde bir engel olmaktan çıkmıştır. Daha açıkcası kırdaki soygunda tekelci burjuvazi ben de varım diyerek tepsisi önüne çekmiş, daha önce sadece toprak ağaları ve tefeci-tüccarın kaşık seslerinin duyulduğu sömürü aşına tekellerin de gittikçe artan kaşık sesleri karşımiştır. İç ticaret koşullarının prekapitalist unsurlar aleyhine olması, devletin kredi ve desteklerinden yararlanan büyük toprak sahiplerinin çıkarlarına zarar vermez. Sadece küçük üreticiler ve diğer emekçi köylüler, tekel kârı nedeni ile daha fazla smrlr. Ayrıca tekeller, küçük üreticilere, kredi, tohum, makina, ilaç vb. sağlayarak onları istediği yönde üretime zorlama ve artı-değere dolaylı yoldan el koyma yollarını bulmuşlardır.

Tüm bunlardan çıkan sonuç, emperyalist tekellerin ve işbirlikçilerinin, çıkarlarına özde dokunmadıkları büyük toprak sahiplerini, ya tarım kapitalistleri haline getirdikleri ve işbirlikçi ilişkilerle sömürü sistemini sürdürmeye zorladıkları, ya da iflas ettirdikleridir.

Yukarıda özetlediğimiz uygulamalarla ülkemizi emperyalizme göbeğinden bağlayan, en önemli anaşmaların, yeni-sömürgecilik ilişkilerinin altına imza atmıştır DP iktidarı. DP iktidarı ülkenin dört bir yanına uzanan yollarla değil, ülkeye, halka, ihanet yollarının mimarı olmasıyla anılacaktır.

D- Faşızmin "Diş ıkarma" Dönemi ve Kemalistlerin Son İktidar Atağı

DP'nin iktidarı ele geçirmesi ile birlikte, hızla, devlet kurumlarının kademe kademe faşistleştirilmesine girişilir. Ordu ve devlet kurumlarındaki eski CHP'liler, Kemalistler tasfiye ediliyor, poliste yeni düzenlemeler yapılıyor.

ABD'ye "kulluklarını" göstermek için halkımızın yoksul evlatları Kore Savaşı'na gönderiliyor; ezilen bir halkın emperyalizme karşı yükselttiği kurtuluş savaşında, insanlık düşmanı Yankee emperyalizminin çıkarları için savaştığını bilmeyen bu insanlarımız, emekçi Kore halkının üzerine sürülüyor ve halklar birbirine kırdırılıyor.

Gericilik bu dönemle birlikte yaygınlaşıyor, ABD emperyalizminin sosyalizme karşı yönelttiği "Soğuk Savaş", Türkiye'de de yansımalarını buluyor ve anti-komünist kampanya hızlandırılıyor. Öyle ki, Kore'ye asker gönderme üzerine açılan tartışmalar "milli bütünlüğü bozucu faaliyetler" sayılarak solcu avına çıkılmasına neden oluyordu.

Her türden anti-emperyalist , sosyalist düşünce ve akımlar, ABD'ye karşı yöneltilen en ufak sözler, hatta ima Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

bile çok sert tepkilerle karşılanıyordu.

İktidarını sağlamlaştırmak isteyen ve bu yüzden saldırganlaşan DP hükümeti, yoğun tutuklamalara gitti. Kore'ye asker gönderilmesini protesto eden Türkiye Barışseverler Derneği kurucuları ve bildiri dağıtan üyelerinin tutuklanmasıyla başlayan saldırı, Nuh'un Gemisi, Barış, Gençlik, Gerçek gibi dergilerle, İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği (İÜTB) dışında kalan bütün öğrenci derneklerinin kapatılmasıyla sürdü. Ardından 1951 tevkifatları, 141 ve 142. maddelerin daha da ağırlaştırılması geldi.

Faşist iktidarın saldırılarından doğal olarak işçi sınıfı da nasibini alıyor, yeni gelişmekte olan sendikal hareketler, DP'nin iktidar öncesi tüm vaatlerine rağmen, eziliyordu. Oynanan demokrasicilik oyunu gereği ve gelecekte işçi sınıfı hareketini daha baştan düzen sınırları içinde tutmak, boğmak amacıyla ve CIA'nın gayretleriyle, Amerikan tipi sarı sendikacılığın Türkiye şubesi Türk-İş kuruluyordu.

1954 yılında Dr. Hikmet KIVILCIMLI'nın kurduğu Vatan Partisi de faşist saldırılardan nasibini almıştır. Parti 1957'de kapatılmış, KIVILCIMLI ve arkadaşları ise çeşitli işkencelere uğratılmışlardır.

İktidara yürüdüğü dönemde tek parti rejimini, özellikle SARAÇOĞLU hükümetinin uygulamalarını eleştirerek, "demokrasi, bilime saygı" vb. demagojilerle üniversiteyi, aydınları kendi yanına çekebilmeyi başarabilen DP, bu sefer kendisi üniversiteler ve aydınlar üzerindeki faşist baskılarını artırıyordu.

DP'nin CHP'ye bile tahammülü yoktu. CHP'nin mitinglerine saldırılıyor, faaliyetini sürdürmesi engellenmek isteniyordu. Hatta CHP'nin kapatılma hazırlıkları bile yapılmıştı.

Mecliste kurulan "Tahkikat Komisyonları" ile DP hükümeti, muhalefeti ezmeye çalışıyordu. Basına karşı aldıkları tavır da bunun ifadesiydi.

Dünya emperyalist mihraklarına bağımlı çarpık kapitalist ekonomik yapı, kendi krizlerini yaratmakta gecikmedi. Zaten emperyalist dış odaklara bağımlı olan sanayileşme, 1946'dan sonra sürekli hale gelen ticaret açığı ve kronik bir döviz bunalımı yaratmıştı.

1954 yılında ortaya çıkan döviz sorunu, ithalatın kısıtlanması ile geçici olarak çözülmüştü, ama bu, kangren olmuş yaraya merhem sürmeye benziyordu. 1956'dan sonra bu sorun tekrar kendini daha şiddetle duyurdu.

Oligarşi içinde, sömürüden daha fazla pay kapma mücadelesi keskinleşmiş, işbirlikçi tekелci burjuvazi, büyük toprak sahiplerinden şu konularda yakınır olmuştu:

- 1) Vergi ödememeleri,
- 2) Devlet kredilerinin büyük bölümünü almalarına karşın yeniden üretimin genişletilmesine katkıda bulunmamları,
- 3) İhracat ve döviz gelirlerini arttırmak için ellerindeki topraklarda yoğun üretimi gerçekleştirememeleri.

Dahası toprak sahipleri, kendi ürünlerini pazarlamak için ticaret alanına da girmeye başlamışlardı. En ünlüsü Adana ve çevresinde pamuk ekimiyle uğraşan toprak ağalarının (SABANCI vd.) kurduğu Akbank olmak üzere, tarıma dayalı yeni mali ve ticari gruplar ortaya çıkmaya başlamışlardı.

İktidar, emekçi halk kesimlerinin, Kemalistlerin ve reformist burjuvazinin muhalefetini acımasızca bastırırken, oligarşi içi soygun dalaşı da kızışıyordu!

DP hükümeti içinde sanayi kesiminin olduğu kadar, tarım kesiminin de sözcüleri vardı. Oligarşi içi çelişkiler ve ekonomik bunalım, her iki kesimin de devletin olanaklarını (kredi vb.) sınırsızca kullanması durumunu doğuruyordu. Dur-durak bilmeyen kredi istemleri ancak yeni para basımı ile karşılanabiliyordu.

1956'dan sonra sınai yatırımlarda bir azalma ortaya çıktı. Bunun nedeni enflasyonun tırmanmasıydı. Sermaye, sınai üretim yerine enflasyon yüzünden daha kârlı hale gelen ticari alanlara yatırım yapmayı daha çekici bulmaya başladı. Yine aynı nedenle banka kredilerinin büyük bölümü de ticari alanlara gitti.

1958'e gelindiğinde TC hükümeti borçlarını ödeyemeyeceğini bildirdi. Bu günkü adıyla OECD adını alan emperyalist kuruluş OEEC'nin isteklerinin kabul edilmesi, emperyalistleri sevindirdi. Hükümet büyük bir devalüasyon yaptı. Buna karşın kriz atlatılamadı. Alınan kararlardan kârlı çıkan, yine emperyalizm olmuştu. Devalüasyondan sonra, yarı-sömürge Osmanlı Devleti'nin Düyun-u Umumiye'siyle hemen hemen aynı işleve sahip "Türkiye Yardım Konsorsiyumu" kuruldu. Bir başka ifadeyle emperyalistler Türkiye'ye gizli bir sömürge yönetici kurulu atıyordu. Böylece milliyetçiliğine toz kondurulmayan Adnan MENDERES, Osmanlı atası Vahdettin'i hiç de aratmıyordu! İşte

egemen sınıfların tarihten devraldığı miras: Dün "Düyun-u Umumiye", 1958'de "Yardım Konsorsiyumu" ve bugün ise "IMF Heyetleri"! TC tarihi böyle yazılıyordu...

Derinleşen kriz ve açık faşizme kayış karşısında, halk kitlelerinin tepkilerini örgütleyebilecek devrimci bir örgütlenmenin olmayışı, emperyalizm ve egemen sınıflar açısından, bu tepkileri düzen sınırları içinde eritebilecek bir politikayı hayata geçirebilmelerine olanak tanımıştır. Bu politika CHP-DP çekişmesi biçiminde hayata geçirilmiştir.

Artık, halk yığınları parlamento ve seçimler yutturmacasıyla, egemen sınıfların farklı kanatlarının sözcüleri olan, çeşitli burjuva partilerinin kuyruğuna takılacak, suni kampaşmalar yaratılarak halk yığınları bölünecek ve düzen partileri "umut" haline getirilecektir. Yükselen gençlik eylemleri karşısında daha da hırçınlaşan iktidar, çareyi gençlik ve halka saldırmakta bulmuştur. Resmi ve sivil faşist güçleriyle mitinglere saldırmış, öğrenci yurtları makinalı tüfeklerle taranmıştır.

Bu arada iktidar, parti çekişmelerini de kullanarak açık faşizmi kurumlaştırmak için kitle tabanı oluşturmaya yönelik "Vatan Cephesi"ni örgütlemeye girişmiştir. iktidarın denetimindeki tüm iletişim araçları bu doğrultuda seferber edilmiş, hatta radyodan her gün "Vatan Cephesi"ne girenlerin listeleri yayınlanmaya başlanmıştır.

Bugün basında, faşist Özal hükümetinin gidişatına DP, ÖZAL'a da "Menderesleşme" yakıştırmaları yapılması, DP dönemi faşist baskılarını ve muhalefete tahammülsüzlüğü çağrıştırmaları bakımından anlamlıdır. Ama 1958'lerde tekeli burjuvazinin yeterince güçlü olmaması, oligarşi içindeki sınıf ittifaklarının konumunun elverişsizliği vb. nedenler, sömürge tipi faşizmi tam olarak kurumlaştırmaya olanak tanımamaktadır.

İktidara gelindiğinden bu yana Kemalizmi tasfiye etmeye çalışan ve bu amaçla özellikle ordunun yapısını, Kemalist karakterini değiştirmek için büyük çaba sarfeden DP iktidarının faşist uygulamaları, asker-sivil aydın kesim de huzursuzluğun büyümesine neden olmuştur. Bu huzursuzluğu besleyen bir diğer olgu da, ordu mensuplarının, halkın yaşadığı geçim sıkıntısını aynı şekilde yaşamalarıdır.

Diğer yandan, DP iktidarıyla birlikte emperyalist sermaye kaynaklarından, ağırlıkla tekeli burjuvazinin yararlanması, tüm kredilerin tekeli burjuvaziye ve diğer iktidar ortaklarına aktarılması, reformist burjuvaziye rahatsız etmekte, bu gelişmelerin sonucu reformist burjuvazi ile Kemalistlere, yeni bir iktidar için işbirliği ortamı doğmaktadır. Bu işbirliği 27 Mayıs 1960'da ifadesini bulacaktır.

V- 27 MAYIS POLİTİK DEVRİMİ VE DEĞİŞEN SINIFLAR İLİŞKİSİ

12 Eylül sonrası, piyasaya bolca "çoğulculuk", "sivil toplumculuk" gibi moda akımlar sürüldü. Ordu müdahalelerini sorgulamak adına bu akımların sözcüleri ve bazı aydınlar, 27 Mayıs hareketiyle 12 Eylül'ün özde aynı olduğunu keşfettiler! Askeri darbelerin biçimsel benzerliklerine bakarak, onları sınıfsal temellerinden kopardılar ve 27 Mayıs darbesini de, bir çırpıda "gerici" diye nitelediler.

Böylesine bir yaklaşım bilimsel olmaktan uzaktır. 12 Eylül faşist cuntasına açıktan karşı çıkamayanlar, 27 Mayıs'ı tanımlamada, gericilikle, 12 Eylülcülerle aynı çizgide buluştular. 27 Mayıs hareketinin yapılış biçimini temel alarak, onu tümünden yadsıyanlar, bunu "demokrasi" adına yaptıklarını söylüyorlar. Ama kimler için savunulduğu belirsiz bir sınıflarüstü "demokrasi" için.

Bu hedef sapırtıcı idealist yaklaşım, 12 Eylül cuntasını aklayıcı olmaktan öte bir anlam taşııyordu. Yıllardır egemen sınıfların sözcülerinin yapmak istediklerini, sol adına, sola mal ederek, bir avuç entelektüel geveze yapıyor ve 27 Mayıs'ı "mahkum etme" hakkını kendilerinde buluyorlardı! Bu mahkumiyet ilanı, 12 Eylül generallerinin kaypak küçük-burjuva aydınlarda yarattığı ideolojik tahribatın bir biçimi, bir göstergesidir.

ML'lerin bakış açısı ise, hiçbir zaman ne 12 Eylülcülerin, ne de dönemin baskılarına göre renk değiştiren, küçük-burjuva aydınların penceresinde buluşmaz. 27 Mayıs hareketini, toplumsal nedenleri ve sonuçlarıyla ortaya koymadan, özellikle de hareketin niteliğini ve emekçi sınıflara kazandırdıklarını somut olarak açığa çıkarmadan, doğru bir yaklaşım sunulamaz. "Tüm askeri darbeler aynıdır, 27 Mayıs da bir askeri darbedir" mantığıyla hareket edilerek, 27 Mayıs değerlendirilemez. Bu yöntem olsa olsa, "sivil toplumcuların", kaba Marksistlerin yöntemi olabilir.

O halde 27 Mayıs nedir?

27 Mayıs yalnızca bir tepki hareketi değildir; DP döneminin olumsuzluklarına en genel anlamıyla bir tepki olmakla birlikte, salt bu özelliğiyle sınırlandırılmaz. Köklü dönüşümler yapma iddiasıyla ortaya çıkan ve bunlardan bir bölümünü de gerçekleştiren, demokratik muhtevalı bir burjuva hareketidir.

Toplumsal muhalefete yaşam hakkının tanınmadığı, en küçük muhalefetin bile, faşist baskı ve yasaklarla susturulmaya çalışıldığı DP döneminde; ordu ve bürokrasiye yönelik operasyonlarla Kemalistlerin tasfiyesi hızlandırılmış, bu doğrultuda somut adımlar atılmıştır. Yani Türk ordusunun tepe noktasında bulunan subayların, ulusal apoletlerinin Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

üzerine, art arda, kanlı ve çok yıldızlı Amerikan apoletleri yerleştiriliyordu.

Sınıfsal düzlemde ise, DP iktidarıyla birlikte, tekelci burjuvazi ile küçük ve orta burjuvazi arasındaki çıkar çelişkileri günden güne derinleşmiş, oligarşi dışındaki sosyal sınıfların durumları sarsılmıştır. Bu süreçte Kemalistlerin bürokrasi, ordu vd. devlet kurumlarının kilit noktalarından uzaklaştırılmasıyla birlikte sürmüştür.

İşte 27 Mayıs'la Kemalistler, bu tasfiye sürecini durdurmak için, tekelleşme politikalarına uyum sağlayamayan reformist burjuvazi ile aynı eylem momentinde buluşarak son kez iktidara yönelmişlerdir. Sonuçta, 27 Mayıs, o konjonktürdeki güçler dengesine ve önderliğin sınıfsal niteliğine göre biçimlenmek zorunda kalmıştır.

DP'nin mevcut politikasından, işçi sınıfı ve köylülük dışında ekonomik olarak etkilenip gerileyen bir diğer kesim de, bürokrasinin alt ve orta kesimi, subaylar ve küçük-burjuva aydınlarıdır. DP hükümeti Kemalist eğilimin geçmişte en yaygın olduğu subay ve memurların durumuna ilgisiz kalmış; ancak bu kesimlerin asıl memnuniyetsizliği, bozulan maddi durumlarının yanında, siyasal plandaki tasfiyelerden kaynaklanmıştır.

İşbirlikçi DP hükümeti, ekonomik ve politik olarak emperyalizmle bütünleşirken, ordu içinde halen etkin olan Kemalistler, hükümetin, Kemalist iktidarın daha önce gerçekleştirdiği reformlara karşı aldığı tavırdan huzursuzluk duyuyor, bazı kurumların ortadan kaldırılmasına karşı seslerini yükseltiyorlardı. Küçük-burjuva aydın kesimler ise, basına, üniversitelere vb. kurumlara karşı alınan tavırdan, uygulanan baskılardan, gericilikten hoşnutsuzluklarını açığa vuruyorlardı.

Ekonomik durumun bozulması, hükümetin sağladığı olanaklardan daha fazla yararlanma, sömürden daha fazla pay alma mücadelesi, oligarşi içi çelişkileri keskinleştiriyor, bunalımı derinleştiriyordu.

Mevcut ekonomik ve siyasal durum, emperyalist çevrelerin de kaygı duymasına yol açıyor, oligarşi içi çelişkilerin keskinleşmesi, emperyalist sermayenin ülkeye girişini frenleyen faktörlerden biri oluyordu. Yine de, emperyalist kurum ve kuruluşlar, ağırlıklarını işbirlikçi tekelci burjuvaziden yana koymuşlar ve bu konudaki istemlerini hükümete çeşitli yöntemler kullanarak iletmişlerdir.

Sosyal ve siyasal bunalımın bu aşamasında, 27 Mayıs hareketi gerçekleştirildi. Ordu içindeki Kemalist subaylar 27 Mayıs 1960'da iktidara el koydular. Ordu ve bürokrasi içindeki Kemalistlerin bu gidişe dur demeleriyle birlikte, hakim ittifakın partisi DP, iktidardan alaşağı edildi. Ve yöneticileri yargılanmak üzere Yassıada'ya götürüldü.

Altyapıda emperyalist ilişkiler ve çarpık kapitalizmin varlığından dolayı radikal dönüşümler gerçekleştiremeyen 27 Mayıs yönetimi, 1961 Anayasası, yarı-özerk kurumlar, demokratik örgütlenme özgürlüğü vb. küçümsenmeyecek dönüşümleri gerçekleştirebildi.

Kemalistler, emperyalizmin gizli işgalini başlatan yeni-sömürgecilik anlaşmalarına karşı radikal bir tavır alamamışlardır. Önderliğin sınıfsal niteliği, konjonktürel durumdaki sınıfsal-ekonomik-siyasi güç dengelerinden dolayı 27 Mayıs hareketi anti-emperyalist hedeflerine ulaşamamıştır. Emperyalizme, gizli işgal koşullarında radikal tavır alamamak, Kemalistlerin sınıfsal karakterinden kaynaklanan ve başından beri var olagelen zaaflardır. Bu nedenle, 27 Mayıs politik devrimine karakterini veren, burjuva demokratik kurumları ve düzenlemeleri olmuştur.

İşbirlikçi oligarşik yönetimin yerine, çıkarları emperyalizm ve oligarşi ile çelişen orta ve küçük-burjuvazinin, burjuva demokratik anlamda birtakım kurumlar oluşturmaları 27 Mayıs'ın ilerici niteliğidir. Bu nedenle 27 Mayıs "politik bir devrim" olarak nitelenmek yanlış olmaz.

30 Mayıs'ta bankalar, ordu gözetimine alınmış, banka işlemleri durdurulmuş, yalnız vadesi gelen resmi ödemelere izin verilmiş, bunun dışında kalan mevduat transferi, mevduat çekilmesi ve işlemler yasaklanmıştır. Bankaların yanı sıra borsalar da kontrol altına alınmış, tekelci burjuvazinin temsilcilerinden oluşan Ticaret ve Sanayi Odaları, 16 Haziran tarihli bir kararname ile kapatılmış, Odalarda yeni seçimlere gidilmiş, Ticaret Borsası ve Odalar ile ilgili kanun kısmen değiştirilmiştir. Toprak ağaları sürgüne gönderilmiştir.

Bir bakıma, Milli Birlik Komitesi (MBK) radikal denebilecek uygulamalarını ilk birkaç ay içinde yapmıştır. Örneğin "kredilerin %80'ini dağıtan Merkez Bankası, faiz oranlarını yüzde 6'dan yüzde 9'a çıkardı, kredileri kısıtı. Bunun sonucu olarak 1960 yılında 13 milyar 110 milyon TL olan toplam kredi hacmi, 1961 yılında yüzde 35'lik bir azalmayla 8 milyar 713 milyon TL'ye döndü." (OECD, "Etudes Economiques: Turquie", Ağustos 1964, aktaran S.YERASIMOS, s. 761)

MBK'nın görüşlerini yansıtan Türk İktisat Gazetesi, "sermaye özel şahısların çıkarı için değil, bütün ülkenin çıkarı için yatırılmalıdır" diye yazarak, tekelci burjuvaziden istediği davranış perspektifini ortaya koyuyordu. Bu arada devlet kuruluş ve bankalarından alınan ve ödenmeyen kredilerle finanse edilen bazı özel bankalar kapatıldı. Uzun süreli yatırım ve sanayileşme planlarının yapımı için Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) kuruldu.

Alınan bu tedbirler, tekelci burjuvaziye zor durumda bırakan, sömürsü nü etkileyebilecek nitelikte tedbirlerdi. Ancak, 27 Mayıs'ın, emperyalizme güçlü işbirlikçi ilişkilerle bağlı olan oligarşiye, ekonomik temelde daha fazla darbe vuramaması, bu önlemlerden birçoğunun süreç içinde oligarşi yararına bir işleve bürünmesiyle sonuçlanacaktır. (DPT, Partiler ve Seçim Yasası vb.)

27 Mayıs'ın aldığı bu tür ürkek tedbirlere karşı, tekelci burjuvazi hiçbir zaman direnmekten geri durmadı.

30 Haziran 1960'da İstanbul'da Tekstil Sanayicileri, vali ile yaptıkları görüşmede, gidişe dur denilemezse işyerlerini kapatacakları tehdidinde bulunuyorlardı. Basında ise burjuva ekonomistlerinin sınai yatırım olanağının azaldığını belirten yazıları çıkmaya başlamıştı. MBK'nın tavır aldığı tek elci burjuva kurumları Ticaret ve Sanayi Odaları'yla, Ticaret Borsası, çıkardıkları broşür de, kendilerini savunuyor ve yeni kanunların, özel sermaye yatırımlarını önemli ölçüde ortadan kaldırdığını söylüyor, MBK'yı ve 27 Mayıs'ı hedefleyen iddialar öne sürüyorlardı.

Nitekim işbirlikçi egemen sınıfların baskısı üzerine hükümet, işbirlikçi burjuvaziye yönelik, onların taleplerinin dikkate alınacağını içeren bir açıklama yapıyordu. Açıklamada kapitalist özel yatırımlara yardım sözü veriliyordu. Bu bildiriyi ihtilalin çocukları, kollarını işbirlikçi burjuvaziye tekrar kaptırıyordu.

Ayrı bir ekonomik güç odağı ve güçlü bağlantıları olan İş Bankası, Sanayi Bankası gibi bankalar, ağırlıklarını koyarak MBK önünde set oluşturmayı başardılar.

Cemal GÜRSEL liderliğinde bir uzlaşma ve kararsızlık ortamına giren ve oligarşinin taleplerini yerine getirmeye başlayan MBK, kendi içinde çatışmalar ve tasfiyeleri de yaşayarak düzenle uzlaşmayı tercih etti.

27 Mayıs Devrimi'nin siyasal boyutta sağladığı kazanımlar nelerdir?

1960 sonrası süreçte, nispi demokratik öğeleri ile, sandıksal demokrasinin 12 Eylül 1980'e kadar çehresini çizen kazanımlar nelerdir?

En başta 1961 Anayasası ve onun oluşumuna olanak tanıdığı yarı-özerk kurumlar sayılmalıdır.

Adı 27 Mayıs'la birlikte anılan bu anayasaya karşı, tek elci burjuvazinin geleneksel temsilcileri ve diğer gerici sınıflar, yıllarca tavır almış ve onu "tüm kötülüklerin kaynağı" ilan etmişlerdir. 1961 Anayasası'nın tanıdığı nispi demokratik hak ve özgürlükler, ülkemizde demokrasi mücadelesinin gelişimine katkıda bulunmuş, egemen sınıflarla ezilen emekçi halkımız arasındaki korkunç refah farkının ardındaki sınıfsal gerçekler dile getirilmiştir. Bundan sürekli rahatsız olan ve açık faşizm eğilimi taşıyan tek elci burjuvazi, 1961 Anayasası'na adeta 20 yıl savaş açmış, ona zaten kendisi pek uymadığı gibi, birçok yerinden de emekçi halkımız aleyhine gedikler açmış, 1980'de de çöp sepetine atmıştır. 1960 Devrimi'nin ilk yıllarında jakoben bir ruhla oligarşinin temsilcisi üç işbirlikçi ölümle cezalandırarak, birçoğunu ağır hapis cezalarına mahkum ederek kararlılık gösterisi yapan Kemalistler; aynı kararlılığı kendi anayasalarının korunmasında gösterememişlerdir. 12 Eylül'ün, 1961 kazanımlarını ve anayasasını devlet mezarlığına gömmesini, salt gözyaşlarıyla izlemekle yetinmişlerdir.

1961 Anayasası'yla üniversitelerin idari-mali-bilimsel yarı özerkliğe kavuşması, TRT'nin, Anayasa Mahkemesi'nin, yürütmenin sıkı denetiminden uzaklaştırılması, biçimsel de olsa örgütlenme özgürlüğünün tanınması, basın ve yayın üzerindeki sansürün kısmen kaldırılması, sendikalar, dernekler yasası vb. emekçi halkımızın düşünce dünyasının geliştirilmesi için bilinen olanakları yaratmıştır. Birçok Marksist klasik bu dönemde yayınlanarak, bir avuç entellektüelin tek elinden çıkmış, devrimci mücadelenin gerçek emekçilerinin, devrim hamallarının eline geçmiştir.

DP iktidarını başından beri destekleyen ABD emperyalizmi, 1960 politik devrimine ne açıktan destek vermiş ne de karşı çıkmıştır.

Önce 27 Mayıs yönetiminin daha ilk ağızda, radyodan bangır bangır yaptığı açıklamaya değinmeliyiz. Bu açıklamada, NATO'ya, CENTO'ya bağlılık ve ikili anlaşmalara uyulacağı vurgulanmıştır. ABD emperyalizmini rahatlatan ve diğer ekonomik tuzaklarla ihtilalin pusuya çekilmesini sağlayan ilk gelişme budur.

ABD emperyalizmi 1960 hareketini doğrudan desteklememiş, süreç içinde oligarşiyi yeni bir yüzle iktidar yapmanın hesaplarına girişmiştir. DP'nin "lütfen unutulması" yeni-sömürgecilik politikalarında oluşan tikanıklığı aşmada, ABD için de bir ortam yaratacaktır. Küçük-burjuva iktidarlarının nihai sosyal sonlarını iyi bilen emperyalizmin jandarması, Kemalistlerin anti-emperyalist yönlerinin gizli işgal koşullarında, iyice törpüleneceğini bilecek deneyime sahiptir. Ayrıca toprak ağalarına karşı alınan tavır, kapitalist pazarı geliştirecek olumlu önlemler olduğundan, emperyalizm beklemeyi tercih etmiştir. Her şeyden önemlisi de ülke içi siyasal koşullar, emperyalizmin DP iktidarına açıktan destek vermesini, yanlış bir taktik olarak mahkum edecek denli aleyhineydi. Siyasal planda "sessizlik" taktiği güden emperyalizm, ekonomik tehditlerini ise, hiçbir zaman eksik etmemiştir. Ülke içi muhalefet, tek elci burjuvazinin baskıları, Kemalistlerin uzlaşmacı tavrıyla birleşince, işbirlikçilik kanallarının vanaları tekrar açılmaya başlamıştır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

MBK Temmuz 1960'da, bazı emperyalist tekellere kâr transferi imkanı veren "Yabancı Sermaye Yatırımını Teşvik ve İnceleme Komisyonu"nun yeniden çalışmasına izin vermiştir.11 Temmuz 1961 tarihli bir yasayla, Maliye Bakanlığı'na Türkiye'de emperyalist tekellerin faaliyetine izin için direktif yollanmıştır.

Aynı yıl ABD emperyalizmi ile, önce 1 milyar liralık "bağış" anlaşması, ardından 1960 Ağustos'unda ithal edilen endüstri mallarının borç ödenmesinde kullanılmak üzere, 300 milyon lira kredi anlaşması yer almıştır. Zamanın Maliye Bakanı Kemal KURDAŞ, 17 Ocak 1961'e kadar toplam 279 milyon dolar "kredi" anlaşması yapıldığını açıklamıştır. Aynı yıllarda yine Alman emperyalizmiyle de 100 milyon marklık "kredi" anlaşması yapılmıştır.

Kemalistler Türkiye sınıf mücadelesi tarihinde yakaladıkları bu ikinci iktidar olanaklarını, Mustafa KEMAL döneminin trajik sonundan dersler çıkarmayarak, emekçi halk yararına kullanmadılar, emekçi halka dayanma siyaseti izlemediler. Bu nedenle ikinci iktidar deneyi daha kısa sürecek ve tarihsel trajedi çok değil, en fazla 3 yıl sonra komediye dönüşecek, 1960 politik devriminin kazanımları, adeta tekелci burjuvazinin iktidar vitrinini süsleyen cansız varlıklara dönüşecektir.

VI- 1960-1971 DÖNEMİ VE HALKIN SIRTINDA SÖMÜRÜ KANALLARI AÇAN OLİGARŞİNİN "ALTIN" YILLARI

A- Oligarşinin 27 Mayıs Politik Devrimini Adım Adım Kemirmesi ve Tasfiye

1960 Devrimi'nden sonra toplumsal sınıfların güçleri, nispi dengenin iki yönü arasında -27 Mayıs öncesine kıyasla- geçici bir değişiklik yaratmış, nispi denge emperyalizm ve oligarşi lehine iken, bu kez reformist burjuvazi ve küçük-burjuvazi lehine nispi ve geçici dönüşümler sağlanmıştır. MBK yönetiminin tekелci burjuvaziye ekonomik temelde verdiği tavizleri, "14'ler Grubu"nun tasfiyesi izlemiştir. Ardından gelen 25 Ekim 1961 seçimiyle kurulan koalisyon hükümetleri, Kemalistlerin ayağının altından iktidar toprağının kaymaya başladığını haber vermiştir. Oligarşinin siyasi, ekonomik manevralarına dayanamayarak, kısa sürede oligarşinin iktidar yollarını tekrar açan MBK yönetiminin eliyle dengeler alt-üst olmuş, reformist burjuvazinin siyasi inisiyatifi altındaki egemen sınıflar iktidarı, böylece 1965 seçimlerine kadar sürmüştür. 1965 seçimleriyle birlikte oligarşinin taze gücü AP, nispi dengeyi oligarşi lehine çevirmede önemli mesafe katetmiştir.

Nispi dengenin bir başka boyutu olan egemen sınıflar arası güçler dengesi de, tekелci burjuvazi lehine gittikçe değişmekle birlikte, toprak ağaları ve tefeci-tüccar karşısındaki ağırlığını, tekелci burjuvazi, ancak 1971 faşist darbesiyle pekiştirebilmiştir.

12 Mart faşizminin Kemalistlerin tasfiyesini örgütsel düzeyde tamamladığı 1971'e kadar, Kemalistler ordu ve bürokrasi içinde varlıklarını sürdürmüşlerdir. Asker-sivil aydın kesimler içinde, güçleri 27 Mayıs, ya da daha öncesinden az olmakla birlikte, örgütlülüklerini korumuşlardır. 27 Mayıs hareketine her aşamada ve çeşitli vesilelerle tepkisini sürekli dile getiren, MENDERES'leri adeta azizleştirerek siyasal tepkilerini sürekli canlı tutan tekелci burjuvazi, neden bu tasfiyeyi 1965'lerden hemen sonra yapamamıştır?

Bunun nedeni ikilidir. İlki, Kemalistlerin ordu ve bürokrasi içersinde hâlâ örgütlü bir güç olarak varolmaları ve bunun bir yansıması olarak, olası bir ordu darbesi korkusudur. Diğer ise, kendi öz dinamikleri ile gelişemediğinden tekелci burjuvazinin henüz egemen sınıflar arası güçler dengesinde, belirleyici konumda olmamasıdır. Bundan diğer prekapitalist sınıfların güçlü olduğu sonucunu çıkarmazsak, tekелci burjuvazinin güçsüz olması diyebiliriz. Bu nedenlerden dolayı tekелci burjuvazi, 27 Mayıs'ın oligarşi dışındaki tüm sınıflara sağladığı kazanımları, radikal yöntemlerle tasfiye yerine, onları önce işlemez duruma sokmak, daha sonra ise adım adım kemirmek siyasetini benimsemiştir.

Oligarşi, iktidara tam olarak hakim olduğu 1965'ten hemen sonra, anayasanın demokratik hükümler taşıyan maddelerine uymamaya başlamıştır. Kemalistler, ilericiler ve devrimciler bürokrasi vd. devlet işlerinden keyfi olarak tasfiye edilirken, Danıştay, Anayasa Mahkemesi gibi kurumların kararları fiili olarak tanınmamıştır.

Oligarşi, bugün fiili olarak tamamen ortadan kaldırdığı laik kurumları ve laik eğitim politikasını, DP'nin başlattığı gerici saldırılarla tahrip etme yöntemlerini de devralarak geliştirmiş, ülkenin birçok bölgesinde, umutsuzluk kıskacında kıvranan emekçi halk, şeriatçı yobazlara, Kuran kurslarına yönlendirilmiş; burada düzene karşı tepkisini boşaltamayanlar içinse, anti-komünizm temelinde ırkçı örgütlenmeler geliştirilmiştir. İktidar, Kemalistlerin, tekke ve zaviyeleri kapatma ve diğer laik geleneklerini Süleymanlık, Nurculuk, Nakşibendcilik tarikatlarının sobalarında ateşle vermiştir. DP'nin, demokratik bir eğitim kurumu olan Köy Enstitüleri'ni kapatması ve dinsel gericiliği ateşlemesinin ardından, onun siyasal evladı olan AP, dinsel gericiliğe sivil faşist örgütlenmelerin yaratılmasını eklemiş, bir taraftan emekçi halkın demokrasi mücadelesinin karşısında bu gerici-faşistler çıkarılırken, aynı zamanda Kemalistlerin devlet aracılığıyla oluşturmaya çalıştığı demokratik kurumlar bir bir yok edilmiştir.

Özellikle, 1963 sonraları "Komünizmle Mücadele Dernekleri" adı altında toplanan gerici-faşist örgütlenmeler, bu dönemde yaygınlaştırılmış, anti-komünist yayınlara hız verilmiş, "komünizmi tel'in mitingleri" ve gösterilerle halkın

bilinçlenmesinin ve sınıf çelişkilerinin yönü saptırılmaya çalışılmıştır. 1963'ten 1968'e kadar "Komünizmle Mücadele Dernekleri" sayısı, AP'nin açık desteğiyle 15 kat artmıştır. Bu ırkçı-gerici saldırganlar daha sonra "Kanlı Pazar"ları yaratmak için kullanılacaktır. Böylece 27 Mayıs politik devriminin yasal ve kurumsal düzeyde, emekçi halk yararına sağladığı nispi demokratik nitelikler, devletin faşistleştirilmesi süreci içinde yok edilmiştir.

Türk ordusunun, emperyalist ABD ve NATO ordularıyla girdiği işbirliği sürecinin ve yüklendiği misyon sonucu daha açık hale gelen "anti-emperyalist" politikaların terki, savunma anlaşmalarında somutlaşmaktadır. Artık ordu, başında M. KEMAL'in, 27 Mayıs ihtilalcilerinin ruhu dolaşan ordu değildir.

ABD emperyalizminin 1963 yılında Küba'ya yönelik saldırı hazırlığında, Başkan J. KENNEDY Türkiye'deki füzeler için "antikalaşmış" deyimini kullanırken; füzeleri kullanma yetkisi dahi olmayan zamanın Genelkurmay Başkanı Rüşdü ERDELHUN bunlara övgüler düzebiliyordu. Artık, kendi ülkesine yerleştirilen füzelerin niteliğini bilmeyen, nereye nasıl kullanılacağı konusunda fikir sahibi olmayan bir general, ne M. KEMAL'in Conkbayırındaki Salih Paşa'sı, ne de 27 Mayıs radikallerinin Doğan AVCIOĞLU'sudur. O artık bir Amerikan generalidir.

1961 yılında yapılan bir brifingte, İzmir Jüpiter Füze Üssü için bir konuşma yaparak, emperyalist ABD silahlarına, politikalarına övgüler düzen, dünyada ilk ulusal kurtuluş savaşını kazanmış bir ulusal ordunun çocuğu olduğunu unutarak, kendi halkı gibi ezilen halklara Vietnam'da, Kore'de kan kusturan emperyalizme, onun askeri politikalarına hayranlık besleyen, zamanın Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral İrfan TANSEL, devrimci-milliyetçi bir Türk subayı mıdır; yoksa, bir Amerikan generali midir?

Kemalistlerin 12 Mart'ta bütünüyle örgütlülük düzeyinde tasfiye edilmeleri bir sonuçtur. Oysa Kemalistlerin gerçek anlamda tasfiyesi, MBK'nın oligarşi ile uzlaşmak için verdiği daha ilk tavizle birlikte başlamıştır.

B- Çarpık Kapitalizmin Sömürü Kanallarındaki Tıkanıklık Açılıyor

1960'dan sonraki süreçte, emperyalizm, ekonomiden siyasete, kültürden ordu ve bürokrasiye kadar, egemenlik ilişkileriyle ülkenin iç dinamiklerinde bir olgu haline gelmiş, emperyalist tekeller, yeni-sömürgecilik ilişkilerini ülkenin köylerine kadar sokmuştur. 1971'e kadar oligarşi devlete tam anlamıyla hakim olamamakla birlikte - Kemalistlerin varlığından dolayı- bu durum, altyapıdaki egemenlik ilişkilerinin doğrudan bir yansıması değildir. Zaten altyapının üstyapıyı doğrudan ve birebir oranda belirlediğini söylemek, iktidardaki sınıfsal dengelerle ekonomik ilişkilerdeki hakimiyet arasında aynıyet aramak, ML'in değil sosyal deterministlerin işidir. Altyapı üstyapıyı göreceli olarak son çözümlemede belirler. 1960 sonrası süreçte oligarşi devlete tam hakim değildir ama, ekonomik ilişkilere tamamiyle hakimdir. On yıllık sürede, çerçevesini reformist burjuvazinin çizdiği kalkınma programı, ulusal öğelerden temizlenerek, tekceli burjuvazinin emperyalizmle birlikte, kendisini hafif ve orta sanayi biçiminde ortaya koyan, işbirlikçi yatırımlarının gelişip yaygınlaşacağı olanaklara dönüştürülmüştür. Reformist ve küçük-burjuvazinin siyasi planda ki gerilemesini, işbirlikçi tekceli burjuvazi ağırlıklı oligarşinin yönetimi izlemiştir. Esasen, küçük-burjuvazinin 1923'de başlayan ve 1945'lere kadar süren milli ekonomi yaratma çabalarının yerini, 1950'lerden sonra oligarşinin gayri-milli ekonomisi almış, 1960 politik devrimi ekonomik temelde radikal dönüşümler sağlayamadığından, işbirlikçi ekonomik politikalar 1960'dan sonra hızlanarak sürdürülmüştür. Kapitalist tüketim malları ve meta-para ilişkileri, yurdun her tarafına yayılmıştır.

1963-1967 Beş Yıllık Kalkınma Planı büyük ölçüde hedeflerine varmış, çarpık kapitalist gelişmeyi hızlandırmıştır. 1950-1961'de 38.8 milyon dolar olan yatırımlar 1961-1971'de iki katına çıkarak 77.8 milyon dolara çıkmıştır. Plan hedeflerinde devlet (ya da "kamu") yatırımları ağırlık teşkil etmesine rağmen, işbirlikçi özel yatırımlar oranlamayı tersyüz etmiş, plana göre devlet yatırımları azalırken, özel kapitalist yatırımlar artmıştır. Bütün bunlar ne anlama gelmektedir?

Çalışma alanı	Faaliyet başladığı yıl	Son sermayesi milyon (TL)	Yabancı sermaye oranı (%)	1962 sonuna kadarki (milyon TL)
Bir boru fabrikası	1957	5.6	57	45.015
Bir zirai mücadele ila fab.	1958	3.0	50	5.804
Bir kaynak elektrodları fab.	1957	2.0	10	7.605
Bir nebati yağ fab.	1952	30.0	30	141.620
Bir ila fabrikası	1951	2.8	71	25.634
Bir ampul fabrikası	1948	5.0	60	18.462
Bir elektrikli aletler fab.	1955	9.1	99	34.137

Yabancı Sermayeyi Teşvik Yasaları'yla, Petrol Yasaları'yla, Madencilik Yasaları'yla, özellikle önce bu iki alana ağırlık veren emperyalist sermaye, işbirlikçi tekellerle yeraltı zenginliklerimizi yağmalamaya başlamıştır. Türkiye halkının ve gençliğinin adlarını bile okul kitaplarından öğrendiği onlarca yeraltı zenginliğimiz, emperyalist ABD ve AET ülkelerine yok pahasına gidecek; oradan tekrar Türkiye'ye meta ihracı yoluyla daha pahalıya girecektir. Ya da emperyalist ülkeler, ülkemizden vagon vagon taşıdığı yeraltı ve yerüstü zenginliklerimizi, kendi ülkelerine taşıyarak bir ürünün hazır parçalarına dönüştürüp, Türkiye'de o parçaların montajını yapabilmek için, "sanayileşme" adına emperyalist dev tekellerin dev atölyeleri kurulacaktır. Günümüz koşullarında bu gerçekleri görmek için, halkımıza,

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

TV'deki o çok meşhur "icraatın içinden" programlarını anımsatmamız yetecektir. TV'nin düşmesine basar basmaz, odanızın içi, Türk malı (!) büyük iş makinalarıyla, Türk malı(!) CocaCola'larla, araba lastikleriyle, deterjanlarla, arabalarla ve aklınıza gelen her türlü tüketim maddesiyle dolacak; TV ekranından oluk oluk emperyalizm ve işbirlikçiliğin parlak ürünleri ve demagojiler akacaktır. Tabii TV'lerin her çeşidinin de özellikle Türk malı(!) olduğunu belirtelim.

Özellikle 1965'lerde AP'nin iktidar olmasıyla başlayan ve üstümüzdeki tişörtten ayağımızdaki ayakkabıya, ordu teçhizatından tarladaki traktöre değin, müthiş bir artış gösteren emperyalist meta ihracı ve montaj üretimi, yıllarca "kalkınma", "gelişme" olarak yutturulmuştur. Zamlar, işsizlik, kırdan kente göç, yoksullaşma ve dilencilik, fahişelik, genelevler, okuma-yazma bilmezlik, cahil bırakılmışlık, o günlerden bugünlere ülkemizin bağrında kirli bir

1953 %0.6	1957 %185.0
1954 %1.0	1958 %208.6
1955 %4.0	1959 %170.0
1956 %10.8	1960 %143.7

tablo oluşturmuştur. Emperyalizm ve onun bir avuç sömürücü işbirlikçileri DEMİREL'ler, KOÇ'lar, SABANCI'lar, ÖZAL'lar, ECZACIBAŞI'lar ise, ülkemizin ne kadar geliştiğini, ne kadar büyüdüğünü anlatagelmışlerdir!

Bırakınız tekerci burjuvazinin en kodamanlarını, dönemin başbakanı Süleyman DEMİREL'in emperyalistlerle ilişkilerini anmak bile, bu ilişkilerin niteliği konusunda yeterince aydınlatıcı olacaktır.

S. DEMİREL Amerikan Morrison tekelinin Türkiye temsilcisidir. Morrison tekelinin kolları, dünyanın birçok bölgesine yayılmış, bulunduğu ülkelerde toplumsal muhalefetin kırılmasına yol açan politikaları, hem ekonomik olarak, hem de gizli mali ilişkilerle desteklemiştir. 23 Aralık 1973 tarihli Günaydın gazetesinde, "Amerikan Morrison şirketinin Vietnam'da (tecrit hücreleri) inşa ettiği açıklandı" başlığıyla çıkan bir haberde, tekelin "bahriye kırsası" adı altında siyasi tutukluların kalacağı özel işkencehaneler ve cezaevleri yaptığı anlatılmaktadır. Soruyoruz! Bu dönemde bu Amerikan tekellerinin AP ve DEMİREL'in bilgisi dahilinde Türkiye'de çevirdiği gizli dolaplar nelerdir? Türkiye'nin her tarafına bir utanç abidesi olarak dikilen kapalı cezaevleri ve tabutluklara, işkencecilere, Amerika'dan getirilen işkence aletlerine gizli ilişkilerle izin veren, dahası teşvik eden emperyalist tekellerin uşağı DEMİREL, ülkeyi böyle mi kalkındırmıştır?

Günaydın gazetesinin haberinin devamı şöyledir:

"Amerikan Kongre üyesi CLARE, giderleri Amerika tarafından karşılanan, Güney Vietnam'daki 120 bin siyasi polisin, ülke nüfusunun üçte ikisi hakkında dosya tuttuğunu söyledi". İşbirlikçi Güney Vietnam siyasi polislerine, yalnız son beş yıl içinde 2 milyar 500 milyon harcadığı da açıklanmaktadır.

Soruyoruz: İşbirlikçi AP hükümetinin kalkınma planlarında, işkencehanelere, işkenceci polisler aktarılan sermaye de yer almış mıdır? Türkiye halkının, 10. ve 15. yüzyıllarda bıraktığı göç dalgasını, yirminci yüzyılda köylerden kentlere doğru yeniden canlandıran geleneğin temsilcisi ve mirasçısı AP, emperyalist tekellerle birlikte halkı soyarak yaptığı sermayeyi, "kalkınma ve gelişme" adı altında, halkımıza çevrilen polis jopuna, polis kurşununa, panzerine dönüştürmemiş midir? İşbirlikçi oligarşinin kalkınmadan anladığı budur.

1967 yılında AP iktidarının çıkardığı 2. Beş Yıllık Plan açıklanırken bas bas bağılıyordu: "Özel teşebbüs desteklenecek! Özel teşebbüs dost ve müttefik ülke kuruluşlarıyla yatırım yapmaya özendirilecek!" 1968 yılında AP hükümeti, çarpık kapitalizmi geliştirme doğrultusunda daha somut adımlar atmış, devlet olanakları tümüyle işbirlikçi tekerci burjuva ve efendileri emperyalist tekellere kullandırılmıştır. Bugün, oligarşiye hizmetleri başbakanlıkla taltif edilen ÖZAL'ın yönetimi altında, 1968 yılında DPT'nin Teşvik ve Uygulama Dairesi, özellikle işbirlikçi tekerci burjuvazinin politikalarını desteklemek ve yönlendirmek amacıyla kurulmuş; devlet altyapı yatırımlarını üstlenirken, yerli tekerci burjuvazinin halkı daha fazla sömürmesi için, onlara altyapı kolaylıkları sağlanmış, teşvik belgesi alan şirketlerin vergi indirimleriyle sırtları sıvazlanmış, bol ve ucuz kredi olanakları yaratılmış, dışalımında gümrük bağıışıklığından yararlandırılmıştır.

Bu dönem toprak ağalarının sömürsünün ve birçoğunun büyük tarım burjuvazisine dönüşmesinin arttığı yıllardır. 1950 sonrası makineleşme ya da emperyalizmin Türkiye'yi Avrupa'nın bir tahıl ambarı yapma politikasının bir sonucu olarak gündeme gelen, tarım araçları ithaliyle birlikte tarımda kapitalist ilişkiler yerleşmeye başlamıştı. 27 Mayıs'la birlikte çıkarları zedelenen toprak ağalarının, 27 Mayıs yönetiminin tarihimizdeki kısa süren iktidarı ya da tasfiyesinden sonra da, etkinliklerini koruduklarını biliyoruz. Gerek MENDERES hükümetlerinin gerekse 27 Mayıs'la devam eden ve AP iktidarıyla hızlanan alt yapı yatırımlarının, yol, elektrik, su şebekeleri vb. nin etkisiyle ulaşılan kırsal alanlarda önemli bir hareketlilik yaşanmış, makinanın girmesi, sulu tarıma geçilmesi, suni gübre kullanımı ve desteklemeli tarım ürünleri alımı gibi etkenlerle, artan tarımsal üretim ve kapitalist pazar ilişkileri, tarımda kapitalist ilişkileri geliştirmiştir. Toprak ağalarının bir kısmının bu yıllarda, çoğunun ise günümüze dek uzanan süreçte büyük tarım burjuvazisi haline dönüşmesi, kapitalist pazarda, rekabet koşullarından yararlanan orta köylülüğün bir bölümünde göreceli iyileşme; kırsal kesimi oligarşinin gözde partisi AP'nin oy deposu haline getirmiştir. Köylülük ekonomik olarak

kapitalist pazar ilişkilerine angaje olmasına karşın, bu süreç devrimci ya da burjuva anlamda radikal yöntemlerle değil, yeni-sömürgeci pazar ilişkilerinin evrimi sonucu biçimlendiğinden, köylülüğün, kırım geleneksel egemenlerine kültürel bağımlılığı sürmekte, ya da kültürel kopuş çok yavaş olmaktadır. Bu süreç ifadesini, kırım geleneksel egemenleri olan toprak ağalarının, tefeci tüccarın köylülük üzerindeki feodalizme özgü nüfuzlarını korumalarında, onun siyasal olarak oligarşinin gözde partilerinin oy deposu haline getirilmelerinde bulmaktadır.

Tarımda kapitalizmin gelişmesi, beraberinde kır proletaryasının ve kır proletaryası ile küçük üreticiler arasında yer alan çeşitli tabakaları da geliştirmiştir. Büyük toprak sahiplerinin de sömürü alanlarını genişletmek için, "kiracı", "ortakçılık" biçimindeki ilişkilere girdiğini, ama bunun asıl olarak kiracılık ve ortakçılık olgularının karakterini oluşturmadığını bir kenara koyarsak; tarımda, kır proletaryasından sonra yoksul köylülüğün "kiracı", "ortakçı", "az topraklı köylü" ve "yarı-proleter mevsimlik işçi"lerin yaygın olarak -tüm parçalanma ve bölünmelere rağmen- varlığını koruduğunu belirtmeliyiz. Örneğin 1963'te kiracı ve ortakçılar, köylü ailelerinin %9.1'i kadarken, bu oran 1968'de %17'ye 1973'de %21.9'a yükselmiştir.

Sonuç olarak emperyalizm ve oligarşinin kırda kapitalist pazara dahil etmesi, sınıfsal farklılaşmaları hızlandırmış, köylülüğün sınıf mücadelesine destek vermesini sağlamıştır. Bunun kanıtı aynı yıllarda DEV-GENÇ'in köylülük içinde vücut bulmasıdır.

Kırsal kesimin önemi ve buradaki insanların çelişkileri DEV-GENÇ tarafından da doğru tespit edilerek, bu alanda da hayli yaygın ilişkiler kurulabilmiş, çay, fındık, üzüm üreticileri ve diğer mitingler, toprak işgalleri yapılmış, halkın düzenle olan çelişkilerine doğru önderlik edilmiştir.

C- Emperyalizmin Geliştirdiği Yeni-Sömürgeci İlişkiler

II. Paylaşım Savaşı sonrası, emperyalizm sömürü yöntemlerinde yeni bir dönemin açılışını ilan ederken, ülkemiz için de yeni bir dönemi sergiliyordu. Yeni-sömürgecilik rüzgarları 1946'dan sonra giderek şiddetlenerek ve ülkemizi de etkisi altına almaya başlayacak; IMF, Dünya Bankası, OECD gibi emperyalist finans kuruluşları, Phillips, Ford, MAN, General Electric, ITT, Kamatsu, Caterpillar, Mobil vb. gibi emperyalist tekeller günlük yaşamımızın ayrılmaz birer parçası haline gelecek ve bütün bunların sonuçlarını toplum olarak yaşayacaktık.

Evet, emperyalizm ülkemize IMF olarak, yabancı şirketler olarak girdi. Yaptığı yatırımlarla ekonominin denetimi eline geçirerek, yarattığı işbirlikçileriyle sömürünün, baskının, işsizliğin, açlığın ve yoksulluğun kaynağı oldu.

Emperyalizmin ülkeye girişi iktidardaki işbirlikçilerinin çıkardığı yasalarla kolaylaştırıldı; önündeki engeller bir bir kaldırıldı. Ülke emperyalist tekellerin rahatlıkla at oynatabileceği bir alan haline getirildi.

1954 yılında çıkarılan 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Yasası'na göre yabancı sermaye artık -bir iki istisna dışında- yerli sermayeye açık tüm alanlarda faaliyet gösterebilecekti. Bu yasayla yabancı sermayenin kâr transferleri önündeki engeller kaldırıldığı gibi, sermayenin nakit sermaye dışında kalan patent, lisans, yedek parça, makine ve teçhizat, teknik eleman gibi diğer bileşenleri biçiminde de gelebileceğini kabul ederek emperyalizmin yeni-sömürgecilik politikasının gerekleri yerine getiriliyordu.

Yine aynı yıl çıkarılan Petrol Yasası'yla petrole devlet tekeli kaldırılıyor, bu alan da emperyalist tekellerin yağmasına açılıyordu.

Oligarşi bu yasaları çıkararak ülkede yeni-sömürgeciliğin gereklerini yerine getirmeye çalışırken, bunları layıkıyla yerine getirebilmek için bu yasaların hazırlanmasına emperyalizmin uzmanlarını etkin bir biçimde katıyordu. Yabancı Sermaye Yasası ABD'nin Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı C. B. RANDALL'ın yoğun çabalarıyla hazırlanırken; Petrol Yasası'nı petrol şirketlerinin avukatı Max BALL bizzat hazırlıyor ve emperyalist tekellerin çıkarlarına en uygun koşullar oluşturulmaya çalışılıyordu.

Türkiye'ye giren yabancı sermayenin içinde 1960'lı yıllara kadar olan dönemde nakit sermaye oranı yeni-sömürgecilik politikasının bir gereği olarak % 17 oranındadır. Ki bu oran daha sonraki yıllar daha da düşmüş, sermayenin diğer bileşenlerinin oranı ise giderek yükselmiştir.

1963-1986 yılları arasında tam 1046 lisans anlaşması imzalanmıştır. Bunun 233'ü 1981-86 arasındadır. Ülkemizin zenginliklerini yağmalayan emperyalist ülkeler içinde Federal Almanya 312 lisans anlaşmasıyla başı çekerken bunu 133 anlaşmayla ABD, 103 anlaşmayla İngiltere izlemektedir.

Emperyalizm ilk yıllarda ağırlıklı dokuma, tütün, gıda ve içki gibi tüketim sanayi yatırımlarına yönelmiştir. 1963 yılında yabancı şirketlerin %23'ü gıda, içki, tütün üretiminde, %17'si tekstil sanayiinde faaliyet gösteriyorlardı. Ama bu oran giderek değişmiş, yatırımlar tüketim sanayiinden dayanıklı tüketim mallarına kaymıştır.

Yakup KEPENEK, "Türkiye Ekonomisi" adlı kitabında 1963-1972 yılları arasında yabancı özel sermayenin Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

%22.8'inin ilaç, %19.8'inin kauçuk, %17.5'inin elektrik-elektronik ve %11.5'inin madeni eşya ve makine alt sektörlerine yatırıldığını; gıda sanayii payının %7.2, taşıt araçlarının ise %3.5 dolayında olduğunu; 1977 yılı sonunda ise, yabancı özel sermaye içinde taşıt araçlarının payının %27.85'e ulaştığını; taşıt araçlarını sırası ile (ilaç dahil) kimya sanayiinin %18.90 ile, elektrik makineleri ve elektroniğin %12.8 ile ve kauçuğun %9 ile izlediğini belirtir.

Yabancı sermaye ülkeye giriş yıllarından sonra faaliyet alanlarını ve yatırımlarını, ülkedeki gelişmelere, pazarın genişlemesine bağlı olarak kendisi açısından en kârlı alanlara doğru kaydırmış, kârlarına kâr katmıştır. Her yıl yabancı sermaye önemli miktarda kâr transferini ülke dışına çıkarmıştır.

1963-67 döneminde 115, 1968-72 döneminde 183, 1973-77 döneminde 362 milyon dolarlık yabancı sermaye ülkeye girerken, bunlara karşılık sırasıyla 74, 168 ve 342 milyon dolar kâr transferi olarak emperyalist tekellerin kasalarına akmıştır. Görüldüğü gibi kâr transferlerinin gelen sermayeye oranı giderek yükselmektedir. Bu oran 1973-77 dönemi için %95.6'ya ulaşmıştır. Emperyalist tekeller neredeyse yatırdığından fazlasını aynı dönem içinde geriye alacaklardır. Bu, sömürünün yoğunluk derecesini açıkça göstermektedir.

Nitekim aşağıdaki tablo yabancı sermayenin yatırım yaptığı alanlardan örnek olarak seçilmiş birer şirketin, ne kadar kısa sürede sermayesini kat kat aşan kârlar elde ettiğini, bu firmaların kârlılık oranlarını göstermektedir.

(Türkiye'nin Düzeni, D. AVCIOĞLU, s. 855)

"(...) 1951 yılında %71'i yabancı kaynaklı olmak üzere 1 milyon 400 bin TL.lik sermaye ile kurulan E. P. Squibb-Sons ilaç fabrikası resmi olarak 1955 yılında 2 milyon 700 bin TL. (...) kâr göstermekteydi. Bu kuruluşun 1962 yılında zincirleme kâr tutarı 25 milyon 600 bin TL.'sını buluyordu. Phillips firması 1955 yılında %99'u yabancı kaynaklı olmak üzere 4.6 milyon TL. sermaye ile bir elektronik aygıtlar fabrikası kurmuştu. Fabrikanın 1962 yılına kadar sağladığı zincirleme kâr tutarı 25 milyon 600 bin TL. olup bunun 13 milyon 900 bin TL.sı yalnızca 1962 yılında sağlanmıştı. Ama bütün bunlar 1952 yılında %80'i yabancı kaynaklı olmak üzere 5 milyon.TL. bir sermaye ile bir margarin fabrikası kuran Unilever firmasının sağladığı kârın altında kalır(...)

(...) bu işletmenin 1962 yılına kadar sağladığı zincirleme kâr miktarı 141 milyon 620 bin TL.dir.

Bu sayılar, bütünü içinde, sağlanan kârdan yurtdışına çıkan miktarların yatırılan tutarlara oranla yıldan yıla artan yüzdelere de açığa vururlar.

Bu da yurtdışına çıkarılan para olarak 24 milyon TL.sından biraz daha çok bir tutar demektir. Oysa aynı dönemde döviz olarak ülkeye giren sermaye miktarı toplam 20 milyon 300 bin TL.dir. (...)" (Azgelişmişlik Sürecinde Türkiye, S.YERASIMOS, s. 742)

Emekçi halkın yarattığı değerlere el koyan, onları yoğun bir sömürüyle karşı karşıya bırakan emperyalist tekeller, ülkede yukarıdan aşağıya çarpık bir kapitalistleşme yaratmışlardır. Bugün, halk, "sanayileşiyoruz", "kalkınıyoruz", "falan tarihte falan ülkeye yetişeceğiz" masallarıyla uyutulmaya çalışılmaktadır. Oysa gerçekler, anlatılan masallarla gizlenemeyecek kadar çıplaktır. Yaratıldığından bahsedilen sanayileşme, çarpık kapitalizmin, dışa bağımlılığın ta kendisidir. Kendi başına yürümesi mümkün olmayan, bir hiç olan "sanayileşme"dir.

"(...) 1973 yılında lastik ve plastik sanayiinde üretim yapan şirketler, üretimde kullandıkları toplam fiziki girdilerin %84.9'unu yurtdışından sağlamışlardır. Aynı oran kimya sanayiinde %70, taşıt araçlarında %60.5, tarım alet ve makinalarında %66.4, kağıtta %76.3, elektronik ve elektrik makinalarında ise %53.4'dür." (Cem ALPER, Çokuluslu Şirketler ve Ekonomik Kalkınma, 1978, s.166; aktaran Mehmet ALTAN, Süperler ve Türkiye, s.114)

Aradaki yıllar da çarpık kapitalizmin dışa bağımlılığını değiştirmeye yetmiyor. 1977 yılındaki rakamlara baktığımızda hemen hiçbir şeyin değişmediğini görüyoruz. Çeşitli sanayi kesimleri için dışa bağımlılık gıda, içki, tütün üretiminde %21.2, dokuma ve giyimde %31.3, kağıtta %56.4, lastik ve plastikte %38, kimyada %70, madeni eşyada %48.8, makine imalatında %26.8, elektrik makinelerinde %34.6, taşıt araçlarında %55.2'dir.

Sanayideki bu dışa bağımlılığı, ithalattaki oranlara baktığımızda da görmek mümkündür. İthalatı oluşturan mallar içinde en önemli kalemler yatırım malları ile ara malları ve hammaddelerdir. Bunlar dışa bağımlı çarpık sanayinin çarklarının dönmesini sağlayan can damarlarıdır.

1963'de ithalat içindeki hammadde ve ara malların oranı %48.8, yatırım malları %45.8'dir. Bu oran 1983'de hammadde ve ara malları için 6.67 milyon dolarla %72.3, yatırım malları için 2.31 milyon dolarla %25.1 olmuştur. Görülmektedir ki, çarpık kapitalizmin çarklarını döndürecek ara malların ve hammaddelerin, ithalat içindeki payı giderek büyümüştür.

İşte bu çarpık dışa bağımlı yapının yürümesi, varlığını devam ettirmesi bu hammadde ve ara mal girdilerinin karşılanmasına bağlıdır. Aksi durumda "sanayi"nin çarkları duracaktır. Anlatılan sanayileşme masalları, işte böyle bir sanayileşmeyi anlatır.

İthal edilecek girdilerin ithalatının sürekliliğinin sağlanabilmesi için sürekli döviz gerekmektedir. Çarpık yapıyla kendi kendini üretmekten yoksun olan bu yapı ancak dış kaynaklarla varlığını sürdürebilmekte, her yıl emperyalist ülkelerin ve finans kuruluşlarının kapılarında borç aranmaktadır. Bugün övünülen "50 milyar dolar borcumuz var; ama demek ki bize güveniyorlar ki borç veriyorlar, geliyoruz, kalkınıyoruz" hayalleri bu zorunluluğun sonucunda anlatılmaktadır. Bu bir kısır döngüdür. Her yıl yapılan borç ödemelerine rağmen borçlar hiç eksilmemekte sürekli artmaktadır. Eski borçların ödemeleri ancak yeni alınan borçların bir kısmıyla karşılanmakta, yani borç borçla ödenmeye çalışmakta, diğer kısmıyla dış ticaret açığı kapatılarak ekonomi çarkları döndürülmeye çalışılmaktadır.

Türkiye ekonomisinin döviz darboğazına her girişinde ölümcül sancılar içinde kıvrınması bu yüzdendir. Bu yüzdendir halkımızın IMF, Dünya Bankası, OECD gibi kuruluşlarla tanışmaları. Bu yüzdendir, ikili anlaşmalarla alınan borç yükü altında halkımızın ezilmesi. Bu yüzdendir, ülkemizde doğan her çocuğun bin dolara yakın bir borç yükünü de sırtlanarak dünyaya gelmesi.

Yeni-sömürgecilik ilişkilerinin ülkeye yerleşebilmesi, ülkenin açık pazar haline getirilebilmesi için kaynağa ihtiyaç vardır. Emperyalizmin kat kat fazlasını götürdüğü ve halklar dur deyinceye kadar götüreceği değerler karşılığın da verdiği borçların hepsi, emperyalist tekellerin önünün düzlenmesi, ülkede tekellere elverişli koşulların yaratılması içindir. Verilen dış borçların nedeni emperyalist ülkelerin ve tekellerin bizleri düşünceleri değildir elbette.

Türkiye'de yeni-sömürgecilik ilişkilerinin ilk yansımalarından biri emperyalist sistemin finans kuruluşları olan IMF ve Dünya Bankası'na katılmak oldu. Emperyalizmin reçeteleri bu kuruluşlarca ülkeye empoze edildi. 24 Ocak'a kadar Türkiye IMF ile 13 Stand-By anlaşması yaptı. Tüm anlaşmaların sonucu herkesin yaşadığı enflasyon, hayat pahalılığının artması, halkın daha fazla yoksulluğa mahkum edilmesi oldu.

Emperyalist ülkelerin yeni-sömürge ülkeleri denetim altında bulundurmasını sağlayan bu kuruluşun işlevlerini IMF Türkiye Masası Şefi WOODWARD dönemin işletmeler Bakanı Kenan BULUTOĞLU'na şöyle açıklıyordu:

"Bizi herkes, her ülke kendi işlerine karışmakla suçluyor ve öyle görüyor. Ancak konunun iki yönü var. Biri uluslararası bankalar, diğeri başka ülkeler ve hükümetler. Bankalar paraları için güvence arıyorlar. Ve önemli bir güvence olarak bizi görüyorlar. Hükümetler ise başka bir yol izliyorlar. Hiçbir hükümet kalkıp size belli bir politikayı doğrudan önermez. Ama, bu önerileri gelip bize söylüyorlar, gidip şunları söyleyin diyerek. Bize empoze edilen politikaları da, biz size ve anlaşmaya oturduğumuz ülkelere empoze etmek, aktarmak zorundayız." (IMF Kışkacında Türkiye, 1946-1980, Yalçın DOĞAN, s.18)

İşte, işlevleri kendi ağızlarından açıkça dile getirilen bu finans kuruluşları, emperyalist tekellerin istemleri doğrultusunda yeni-sömürge ülkeleri yönlendiriyorlar. Bunlarla yapılan anlaşmalar sonucu elde edilen borç ve krediler yine tekellerin yönlendirdiği alanlara akıyor. 1950'lerden sonra başlayan yol, baraj ve liman gibi altyapı yatırımlarının hızla artmasının nedeni işte budur. Bu krediler yine emperyalist tekellerin ülkeye girişini kolaylaştırmak için harcanmıştır.

Çarpık yapısıyla emperyalizme göbeğinden bağımlı, dış krediler olmadan çarklarını döndüremeyecek olan sanayi, sürekli artan borçlarıyla emperyalizmin denetimine her gün daha çok girmektedir. Ekonomiyi kendisine bağımlı hale getiren ve borçlar olmadan işlemeyeceğini bilen emperyalizm dayatmalarını rahatlıkla yapabilmektedir. IMF reçeteleri bunun sonucudur.

Türkiye'nin en fazla bağımlı olduğu ülke olan ABD, aynı zamanda Türkiye'nin alacaklıları arasında da en başta gelir. 1946'dan 1980'e kadar Türkiye'nin ABD'ye 2836.8 milyon dolar olan toplam dış borcundan 1980'de 761.4 milyon doları hâlâ durmaktaydı.

Firmalar	Kapasite/1984 (milyon-yıl)
1- General Elektrik T.A.Ş. (Ko, İş Bankası, General Electric)	30.3
2- Tekfen Endstri Ticaret A.Ş. (Tekfen)	25.2
3- Bastaş, Birleşik Aydınlatma	6.0
4- Trk Phillips (Philips, Sabancı)	14.0
Toplam	75.5

Dışa bağımlılık zincirinin doğal bir sonucu olarak sürekli artan dış borçlar 1980'de 16.2 milyar dolarken, 1987'de 36 milyar dolara çıkmış, bugün 50 milyar dolara yaklaşmaktadır. Ülkede yaratılan değerlerin önemli bir bölümü, dış borç ödemelerinin ana para taksiti ve faizi biçiminde emperyalist tekellere transfer edilmekte ama borçlar azalmamakta aksine artmaktadır.

1960-69 döneminde alınan 2.7 milyar dolar dış borcun 1.4 milyar doları borçlarla ilgili yapılan ödemelerle iade edilmiştir. 1970-79 döneminde dışarıdan elde edilen krediler toplam 12.5 milyar dolarken, aynı dönemde dışarıya ödenen borç ve faizler için kullanılan tutar 4.5 milyar dolayındadır. Bu rakamlar Türkiye'nin emperyalizm

TSKB	Ülkesi	Yabancı payı (%)	TSKB payı (%)
Agema Anadolu Makine	IKB	4	25
Bakırsan	IKB	25	10
Gentaş Genel Metal	B. Almanya	14	20
İstanbul Segman	Japonya	30	13
Karadeniz Su ?rnleri	IKB	34	18
Muş Meyan Kk	B. Almanya	26	10
Mardin Aspest	IKB	30	20
Siirt Meyan Kk	B. Almanya	40	21
Tekstil Danışmanlık	İsvire	30	55
Trabzon Giyim	IKB	34	15
Nasaş	Karma	10	30

(Mustafa SÖNMEZ, Kırk Haramiler, s. 87)

tarafından içine hapsedildiği kısırdöngüyü göstermektedir.

Ülkenin hapsedildiği bu kısırdöngüdeki sömürü oranı o kadar yoğundur ki emperyalist ülkelerin belirlediği dünya ortalamalarının dahi üstündedir. Emperyalist finans kuruluşlarından biri olan Dünya Bankası'nca dış borç ödemelerinde kabul edilen sınır, ihracat gelirlerinin %15-20'si iken, 1960-70 döneminde Türkiye'deki borç ödemelerinde bu oran ihracatın %32'sini oluşturmıştır.

İşte, emperyalizmin yeni-sömürgecilik ilişkileriyle ülkemize armağanı! IMF, Dünya Bankası vb. emperyalist finans kuruluşlarıyla ve bunların, halkımızın daha fazla sömürülmesi için getirdiği dayatmaların acı sonuçlarıyla tanışmak; dışa bağımlı, ithalat yapmadan yaşayamayacak bir "sanayi"; sürekli artan dış borç batağı sonucu her geçen gün halkın omuzlarına yüklenen daha fazla borç yükü... İşte bütün bu sayılanlar emperyalizmin, yeni-sömürgecilik ilişkilerinin ülkemiz halklarına "armağanı"dır.

Emperyalist ülkelerin uyguladığı yeni-sömürgecilik metotlarının bir sonucu da yeni-sömürge ülke halklarını sömürülerinde kullanacakları yerli işbirlikçileri, daha baştan emperyalizmle bütünleşmiş yerli işbirlikçi tekelleri, yerli "imparator"ları yaratmak olmuştur. KOÇ'lar, SABANCI'lar vb. yerli işbirlikçiler Türkiye halklarının alınterinin emperyalizme aktarılmasının bir basamağı olarak ortaya çıkmışlardır.

Bunu en iyi yerli "imparator"lardan biri olan Vehbi KOÇ kendi ağzıyla dile getirmektedir:

"1946'da ilk Amerika yolculuğum, tüccarlıktan çıkıp sanayiciliğe geçişimin başlangıç noktası olmuştur...Türkiye'de General Electric Ampul Fabrikası kurulması kararını aldım. Uzun konuşmalar oldu. Türkiye'ye heyetler geldi gitti, sonunda şirket kuruldu, fabrika inşaatına başlandı, başarı sağlandı. Memlekette Amerikan sermayesi ile ortak ilk fabrika böylece kuruldu. Döviz tasarruf edildi. General Electric kazandı, biz kazandık. Bu başarıdan dolayı çok memnunum..." (Vehbi KOÇ, Hayat Hikayem, s. 73)

Evet, Vehbi KOÇ kazanıyordu, emperyalist tekeller kazanıyordu, ama kaybeden birileri vardı. Bu, Türkiye halkları idi. "İmparator"un yükselişinin faturası emekçi halkımıza ödettiriliyordu. Öyle bir yükselişti ki bu, milyonlarca insanın sefilce bir yaşam sürmesi, iliklerine dek sömürülmesi pahasına faturası ödeniyordu...

Emperyalizmi bir ahtapota benzetirsek, yerli imparatorların yükseldiği yıllar, ahtapotun kollarını ülkemize de

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Şirket	Ülkesi	Yabancı payı (%)	Yaşar Holding payı (%)
Akri Kimya	ABD	49	51
Altinyunus	Danimarka	31	24
Botaş	Danimarka	25	70
Dyo Sadolin	Danimarka	40	60
Pınar Su	B. Almanya	49	51
Trk Tuborg	Danimarka	55	33
Ttnbank	ABD	40	59
Viking Kağıt	Danimarka	56	44

uzattığı ve herşeyiyle sarıp sarmaladığı yıllardır. Ahtapotun kolları, General Electric'ti, MAN'dı, Mobil'di, Caterpillar'dı, Pirelli'ydı, Ford'du, IBM'di, ITT idi. Ve daha sayamadığımız kadar çoktur bu kollar...

Onları çeken sihirli sözcük hep kâr olmuştur. Soygun-talan, ucuz işgücü, pazar neredeyse, onlar da oradadır. Yoksa vatani Amerika olan General Electric vb.lerini Türkiye'de yerli imparatorlarla ortaklıklar kurarken görmek mümkün olabilir miydi?

KOÇ'lar, SABANCI'lar, ECZACIBAŞI'lar, YAŞAR Holding'ler hep böyle ortaklar bulmuşlardır. Bu ortakların Alman, İngiliz, Amerikalı, Japon, Fransız olması hiç mi hiç önemli değildir onlar için. Önemli olan Türkiye'deki emekçi yığınları sömürebilmeleridir. Yani tek önemli şey kârlardır.

Vatani olmayan sermaye, yerli imparatorlarla çıkar birliğini ülkemizin yağması üzerine kurmuştur. Ülkemizin zenginlik kaynakları talan edilirken, ülkemizden "ucuz işgücü cenneti" diye söz edilirken yerli imparatorları sadece pastadan alacakları payı ilgilendirmektedir.

Her zaman pastanın en büyük dilimlerini kendine ayıran efendiler nereye, nasıl ve ne kadar yatırım yapacaklarını, hangi sektörlerde yoğunlaşacaklarını her zaman çıkarlarına göre saptarlar.

Ülkemiz, nasıl olsa milyonlara varan işsizi ile ucuz bir işgücü pazarıdır; yeraltı ve yerüstü kaynakları talan edilecek kadar bol ve zengindir; koskoca bir pazardır, serbest bölgedir! Bunları gözönüne alan "efendiler" için bir meşrubat ya da makarna fabrikası, bazen bir çamaşır makinesi fabrikası ya da bir otomobil montaj fabrikası oldukça kârlı yatırım yapılacak alanlardır. Onlar hiç bir zaman bu gelişmelerin kontrollerinden çıkmasını istemezler.

Bazen milyonlarca dolara, sadece o şirketin ismini kullandırma hakkını satarlar; bazen teknoloji satarlar; bazen o yatırıma önemli miktarda para koyarak katılırlar. Bazen de o ülkede, o nesnenin tamamlanacağı montaj tesislerini harekete geçirirler. Vatani olmayan sermayeye yön veren bunlardır.

Ülkemize ilişkin örnekler verecek olursak bu durum daha iyi anlaşılacaktır.

Tofaş; 1962'de İtalyan tekeli Fiat, MKE Kurumu, Koç Holding ve İş Bankası'nın ortaklığında oluşturuldu. Bu ortaklık Fiat otomobillerini Murat adı altında, montaj sürecinden geçirerek pazarlamaktadır. Türkiye'de montajı tamamlanan bu otomobiller gerek Türkiye pazarına gerekse de satılabilecek -Ortadoğu gibi- her pazara sunulur, ihraç edilir. Buradan elde edilen kârların esas kaymağını İtalyan Fiat tekeli yerken, Koç Holding, MKE Kurumu ve İş Bankası da pastanın kalanından paylarına düşeni alırlar.

İtalyan Fiat tekeli ve yerli işbirlikçileri memnundur bu alışverişten. Ama bu alışverişten doğal olarak memnun olmayanlar vardır. Onlar da; köle gibi çalışan ama emeğinin karşılığını alamayan işçiler ve ülkenin ucuza kapatılan zenginlik kaynaklarının talan edilmesinden rahatsız olan yurtseverlerdir.

"Yükselenler", "imparator" ilan edilenler ise bir halkın, halkların sırtına basarak, onların alinteri pahasına yükselmektedirler.

Devam edelim; Eczacıbaşı İlaç Fabrikaları ise gerek hammadde gerekse de patentlerle uluslararası kimya tekellerine bağlıdır. Bugün piyasada satılan -buna aspirin ve pamuk da dahil olmak üzere- her ilacın her gün zamlanmasının nedeni bu bağımlılıktır. Eczacıbaşı aracılığıyla, emekçi halkımızın sırtından milyarlar kazanan ilaç tekelleri; BAYER'ler, SANDOZ'lar vb.dir.

Reklamlarını TV'de, gazetelerde, sokak ve caddelerde boy boy gördüğümüz CocaCola'yı Türkiye'de İstanbul Meşrubat Sanayii üretir. Ve bu şirket CocaCola Export Corporation'a patent ve ara girdiler yoluyla bağımlıdır. Türkiye üreticisi, İstanbul Meşrubat Sanayii bunlar için milyonlarca dolar öder CocaCola Export Corporation'a...

Bu örneğe bakıp kolayca Türkiye'de sanayinin ne seviyede olduğunu anlayabiliriz. Türkiye'de sanayi

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

olduğunu biz de yadsımıyor, kabul ediyoruz. Ama meşrubat sanayiine, ciklet sanayiine, montaj sanayiine sanayi denirse tabii...

Yıllardır ülkemizi ezen, sömüren, talan edenlerin reva gördükleri bunlardır. Sanayileşmek, kalkınmak, hele ağır sanayi kurmak istiyorsak, ahtapotun bu kollarını kesmek zorundayız. Emperyalizm ve oligarşi varoldukça, Türkiye gelişemeyecek, sanayileşemeyecek kısaca emperyalistlerin soygun-talan cenneti olmaya devam edecektir.

Bağımsızlık lafını ağızdan düşürmeyenlere sormak istiyoruz; tekellerin böylesine iç içe geçtikleri, sınırların kolayca aşıldığı, dolarların, markların, frank ve yenlerin her kapıyı kolayca açtığı, Dünya Bankası'nın, IMF'nin ekonomileri kolayca yönettiği bir ülkenin bağımsızlığından nasıl söz edilebilir?

Daha dün, Dünya Bankası Seyhan Barajı için kredi verirken, barajdan elde edilecek olan elektrik üretiminin bir özel şirketçe işletilmesini şart koşmuştu. Ve bu amaçla Çukurova Elektrik T.A.O. kurulmuş ve barajın hidroelektrik tesisleri sözleşme ile bu şirkete devredilmişti. Öyle ki, şirketin özel ortakları bu yerli imparatorlar, kendilerine düşen payı Ziraat Bankası'ndan, sözde üreticilere kredi verecek bir bankadan aldıkları kredilerle sağlamışlardı.

Dünya Bankası'nın, IMF'nin, Çukurova'ların her şeye müdahale edebildiği ekonomi üzerinde denetim kura-bildikleri, yatırımları onların seçtiği, hatta birçok koşul koydukları bir ülke, yani Türkiye, nasıl oluyor da "bağımsız" oluyor?

KOÇ'ların, SABANCI'ların bu demagojilere sığınmalarını anlarız. O KOÇ ki, 1946'da ABD sermayesiyle attığı ilk adımın sonunu getirmiş, "yükselme"ye devam etmiştir ve "imparator" aradan geçen 40 yılın sonunda, satışları 2 trilyon 419 milyar lirayı bulan 93 şirketiyle Türkiye'nin "imparatoru" olma ünvanını haklı(!) olarak kazanmıştır.

KOÇ grubu, ortak olduğu tekellerle 15 şirketi paylaşmaktadır. En önemli ortakları arasında, ABD kökenli Ford, İtalyan kökenli Fiat ve Batı Alman kökenli Siemens de vardır. Ford ve Fiat ile otomotiv sektöründe, Siemens ile elektrikli aletler konusunda ortak üretim yapmaktadır. KOÇ'un bankacılık alanındaki ortağı ise ABD'nin ünlü çokuluslu bankası Amerikan Ekspres'si'tir.

Sermayenin vatani yoktur. Holdingler hem ABD, hem AET, hem de Japonya kökenli çokuluslu şirketlerle çeşitli alanlarda suç ortaklığı yapıp kârlarını devam ettirdiler. Onlar için Japon olması yada Amerikalı olması fark etmiyor.

Yeni-sömürgeciliğin başlangıç dönemi olan 1950-60 yılları arasında ülkemize giren yabancı sermayede, emperyalist sistemin jandarması ABD'ye ait ortaklıklar %40'la başı çekmektedir. ABD'yi %10 civarında bir oranla Fedaral Almanya, İsviçre ve Hollanda izlemektedir. Bu dört ülkenin o dönemde ülkeye giren yabancı sermaye içindeki toplam payı %80'i geçmektedir. Doğal olarak ülkeden transfer edilen kârların en büyük bölümü de bu ülkelere gitmektedir.

Ancak aradan geçen yıllar pek çok emperyalist ülke tekelinin Türkiye pazarının yağmasından pay kapmak amacıyla yaptığı yatırımlarla bu oranları değiştirdi. Y. KEPENEK'in, Türkiye Ekonomisi kitabında DPT'nin 1981 yılı programını kaynak göstererek belirttiği 1980 sonu rakamlarına göre toplam yabancı sermaye içinde %33.1 pay ve 26 firmayla F. Almanya başı çekmektedir. Onu sırasıyla, %15.5 pay ve 7 firma ile Fransa; %10.9 pay ve 16 firma ile ABD %5.6 pay ve 1 firmayla Luxemburg; %5.2 pay ve 5 firma ile İngiltere; %4.7 pay ve 6 firma ile Hollanda; %4.6 pay ve 4 firma ile Danimarka izlemektedir.

Ülkemizi yağmalayan emperyalist tekellerin milliyetleri başlıca bu şekildedir. Ama herhangi bir milliyeti olmayan karma tekeller de bu yağmadan pay almaktadır. Başta da belirttiğimiz gibi yerli suç ortakları açısından bunların milliyetleri pek farketmiyor. Bu suç ortaklığı, bazen ortak yatırım adına bazen de farklı adlar altında yapıldı.

Bir-iki örnekle bunun daha iyi görüleceği inancındayız.

Uyarlığın nimetlerinden hep paralı yararlanırsınız. Aydınlatma aracımız olan ampul de bunlardan biridir. Türkiye'de ampul üretimi az sayıda firmanın egemen olduğu bir sektördür. Yılda 75.5 milyon adet üretme kapasitesi vardır. Ve dört tekel piyasayı şöyle paylaşmıştır:

(Mustafa SÖNMEZ, Kirk Haramiler, s.47)

İşte bu dört tekel, yeri geldiğinde birbiriyle acımasızca rekabet ederek, bazen anlaşarak, bazen fiyatlar üzerinde oynayarak Türkiye pazarının tamamındaki söz sahipliklerini sürdürürler. Kullandığımız ampullerin, Tekfen ya da Philips olması bizim için önemsiz olabilir. Ama bu durum onlar için özünde daha fazla kâr kavgası olan tam bir kurtlar sofrasıdır.

Sanayi dalı	25'den fazla işi alıştıran işyeri sayısı	Byk* zel firma sayısı	Byklerin satışlardaki payı(%)
-Malt ve Bira	9	4	80
- Sentetik reine, plastik, yapay ve sentetik lif 16		2	47
Boya, vernik	28	4	76
İla	59	4	33
İşlenmiş unmu rnlr	114	4	60
Süt ve süt ürünleri	64	3	40
Madeni yaş ve hazırlama ve harmanlama9		4	70
LPG dolumu	9	2	71
Tekerlekli ve dış lastiği 86		2	35
Demir ve elik dışında metal ana sanayii 79		2	31
İten yanmalı motor ve tribn 6		1	40
Bilgi işlem, bro, muhasebe ve hesap makineleri yapım ve onarım 9		2	57
Diğer Makine ve gereler 133		2	38
Elektrik sanayi makineleri ve aygıtları 66		4	39
Motorlu kara taşıtları 175		6	49
Triptr, motosiklet, bisiklet 9		3	95

(*) : "Büyük'ten kasıt 200'den fazla işçinin çalıştığı işyerleridir. (Mustafa SÖNMEZ, Kırk Haramiler, s. 61-62)

Bir örnek daha verelim:

Lastik üretiminde de yıllardır 4 firma var piyasada. Bunlardan Üniroyal'in 1986'da kendini feshedip Goodyear'a katılmasıyla firma sayısı 3'e indi: En büyük üretici bu alanda SABANCI'nın Lassa'sı oldu böylece. Diğer tekel ise, İş Bankası, İtalyan Pirelli ve ECZACIBAŞI'nın ortaklığıyla oluşmuş Türk Pirelli'dir. Emperyalizm yeni-sömürgecilik ilişkileriyle böylesine gayri-milli oluşumlar ortaya çıkarıyor. O nedenle Pirelli'nin Türk olarak nitelenmesi onun İtalyan Pirelli'den bağımsız olmasını getirmiyor. Olsa olsa bu tür isimlendirmeler emekçi yığınları aldatmak, sömürüyü gizlemek ve "kalkındık" masallarına örnek göstermek için kullanılabilir egemen sınıf sözcüleri tarafından...

Ekonomisinden ordusuna, bankacılıktan madencilığe kadar emperyalizme bağımlı ülkemizde yerli imparatorlar da ancak efendileri ile varolurlar demiştik. Bu genel doğru ülkemizdeki yerli tekellerin tümü için geçerli olmakla beraber biz üç örnek vererek bunu göstereceğiz.

İlk örneğimizi Türkiye Sınai Kalkınma Bankası (TSKB) oluşturacak. Oluşturulmasına Dünya Bankası'nın önyak olduğu ve ağırlıklı da dev tekellerle onların yerli suç ortaklarını bir araya getirme amaçlı bir girişimin sonucu olarak ortaya çıkan TSKB kurulduğundan bugüne hep bu işlevi gördü. İşte TSKB "imparator"luğu;

Görüleceği gibi ortakları arasında Batı Almanya'dan Japonya'ya, oradan İsviçre'ye, İş Bankası'na kadar hemen hemen herkes var. Ve bu emperyalist tekellerin payı hiç de azımsanmayacak boyutlarda seyrediyor. Herhalde akli başında hiç kimse bu tekellerin ülkemizi kalkındırmak için geldiğini söylemeyecektir.

Gelelim kamuoyunun İstanbul Festivali'nin organizesiyle yakından tanıdığı, ilaç "imparator"luğuna... Evet, sözünü ettiğimiz ECZACIBAŞI... İlaç imparatorluğunu elinde tutmasına rağmen, imparatorluğu sadece onunla sınırlı değil tabii. Temel uğraş alanı ilaç olan ECZACIBAŞI bu alanda ortak yatırım yerine teknoloji işbirliği ile dev emperyalist tekellerle "suç ortaklığı"nı devam ettirirken, diğer alanlarda da yatırımı vardır. Artema'da Batı Alman Thyssen ile, Dosan'da Ünilever ile, Türk Pirelli'de Pirelli ile ortak olan ECZACIBAŞI, Orta Anadolu Seramik'te de İsviçre kökenli bir tekelin ortağıdır.

Bir başka ortaklık; YAŞAR HOLDİNG

(age, s.88)

Kurulan "suç ortaklıkları"nın sınır tanımadığına bir başka örnektir Yaşar Holding. "İmparatorluk" sınırları o kadar geniştir ki, Danimarka'dan ABD'ye, oradan B. Almanya ortaklıklarına kadar kolayca uzanabilir.

Türkiye'nin en büyük on holdinginden biri olan İş Bankası 18 şirkette değişik ülke kaynaklı yabancı sermaye ile ortaktır. Bu şirketlerde yabancı sermayenin payı %7'den %63'e kadar değişen oranlar izlerken, İş Bankası'nın payı ise %10 ile %50 arasında değişmektedir.

SABANCI, 8 şirkette ortak yatırıma giderken (patent ve lisans hakkıyla girilen işbirlikleri bunların dışındadır); yabancı sermayenin bu şirketlerdeki payı %40 ile %77 arasında değişen bir seyir izlemektedir. SABANCI'nın bu şirketlerdeki payları ise %33 ile %60 arasındadır.

Emperyalist tekellerle işbirliği içinde kurulan bir avuç tekel ülkemizin ekonomisini elinde tutmaktadır. Ve kâr-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

ların büyük bir bölümünü emperyalist tekellere aktarırken kalanları da yerli işbirlikçiler almaktadır. Emperyalist tekellerin yatırım yaptığı alanlarda kurulan birkaç büyük tekel, ülkede o alandaki pazarı denetim altına almakta ve istediği gibi at oynatabilmektedir. Emperyalist tekellerin en çok yatırım yaptığı alanlara bir göz attığımızda ortaya çıkan tablo şudur:

1983 yılında sanayide tekelleşmenin boyutları:

Görüldüğü gibi mevcut kuruluşlar içinde bir avuç tekel, ülke pazarının önemli bir bölümüne sahiptir. Ve bu pazarda pek çok şeyi belirlemektedir. Ancak bu holdingler bu yapılarına rağmen son derece güçsüzdürler. Zira kendi yağlarıyla kavrulabilecek durumda olmadıkları için ekonomik krizler bu güçlü gibi görülen holdinglerin birer birer çatırdamasına da yol açmaktadır. Güçsüzlükleri buradadır işte. Teknik bilgisi, teknolojisi, know-how'uyla, sermayesiyle emperyalist tekellere bağımlıdır. Bu bağımlılık ve yatırım yapılan alanlar bu holdinglerin açmazıdır. Zira kendi başlarına var olacak durumda değildirler. O nedenle varlık şartları hep emperyalistler olmaktadır. Nitekim bu konuda KOÇ'un söylediklerini unutmayalım. Emperyalist tekellerle yaptığı "suç ortaklığı" onun yükselmesine yol açmıştır.

Ayrıca, bu suç ortaklığının yatırım yaptığı alanlar ciddi sektörler olmaktan uzaktır. Emperyalist tekellerle geliştirilen bu ilişki çarpık bir kapitalist yapı ortaya çıkarmıştır. Ülkemizde sürekli yaşanan krizin kaynağı burasıdır. Yani işsizlik, enflasyon, zamlar, devalüasyonlar, sanayinin çarpık gelişimi ve montaj sanayiinin varlık sebebi emperyalizm ve onunla girilen bu ilişkilerdir.

Girilen bu ilişkilerin sınırı ve boyutu yoktur. "Banco Di Roma", "Bank Of America", "Fininvest", "Citibank", "Deutsche Bank A.G.", "Borclays Bank" ve daha onlarca banka doğrudan ya da ortaklıklar yoluyla ülkemize kolayca girebiliyor, bankalar oluşturabiliyorsa bu sınır tanımazlığın hangi boyutlara ulaştığı anlaşılır... Emperyalist tekelleri hep çok kârlı alanlar ilgilendirmiştir. Kârları için yapamayacakları yoktur.

Bölgesel savaşlar, on yılda bir yapılan ve adına "ülkeyi uçurumdan kurtarmak" denen askeri faşist darbeler, sivil ve resmi faşist güçlerin organizesi hep bu sermayenin kârları içindir. Yani "her şey vatan için" sloganı yalandır, aldatmacadır. Onlara göre "HER ŞEY SERMAYE İÇİN"dir.

Eğer her holding, bankacılıktan kamyona, gıdadan tekstile ve iş makinelerine kadar çok çeşitli alanlarda faaliyet gösteriyorsa, toplam mali güçleri Türkiye bütçesinden fazla milyarlarca doları buluyorsa, devlet içinde devlet olabiliyorlarsa bu sistemi düşünmek gerekmektedir.

Görünürde, ülkemiz 1950'den bu yana "kalkınmakta"dır. Ama nasıl bir kalkındır bu? Ve kimlerin canı-kanı pahasına sağlanmaktadır? "Kalkınma" adına, kalkındırılan KOÇ'lardır, SABANCI'lardır, ERCAN'lardır, Amerikan, İngiliz, Fransız, Alman emperyalist tekelleridir. Ülkemizin gelişmesi durdurularak geri bırakılarak, tüm zenginlikleri sömürülerek bir avuç mutlu azınlık yaratılmıştır sonuçta. Ve ülkemizin dinamiklerinin köreltilmesi çarpık bir yaşam, çarpık bir kapitalizm ile oluşmuştur... Fatura budur işte... İşte yeni-sömürgecilik bunları yaratıyor.

D- Derinleşen Milli Kriz Emperyalizmin ve Oligarşinin Açık Faşist İktidarını Davet Ediyor

12 Mart açık faşizmini doğuran nedenler, formülasyon düzeyinde iki nedene bağlanabilir: Birincisi; oligarşi içi gelişmelerin olduğu boyut, ikincisi ise; devrimci-demokratik halk muhalefetine yükselişi.

Emperyalizmin, özelde de Amerikan emperyalizminin 1967'lerde iyice keskinleşen krizi, doğrudan yeni-sömürgeci Türkiye'ye de yansımış, milli kriz derinleşmiştir. ABD emperyalizmi içine düştüğü krizi gidermek için bir yandan ekonomisini askerileştirirken, diğer yandan bu özelliğine bağlı olarak dünya çapında saldırganlığını artırmış, ülkemizde sınıf mücadelesinin yükselmesiyle birleşen kriz, açık faşist koşulları davet etmiştir.

12 Mart 1971'de Süleyman DEMİREL hükümetini devirerek yönetimi ele geçiren ordu, oligarşinin, ipleri elinden kaçırdığı dönemlerde, emekçi halkı ezmek için kullanabileceği bir kurum haline geldiğini gösterdi. 1945'lerde başlayan devlet kurumlarının faşistleşme süreci, 1950 karşı-devrimiyle hız kazanmış, sömürge tipi faşizmin kapalı icrası yerini 1971'de açık icrasına bırakarak, devlet oligarşinin alenen faşist baskı kurumu ilan edilmiştir.

Emperyalizm, sömürü düzenini uzun erimli sürdürmek için, mümkün olduğu ölçüde bunu, yüzünü gizleyebileceği bir parlamentoya yapmayı yeğlemiştir. Bu biçimin artık çözüm olmadığı koşullarda ise faşist cuntaları örgütlemekten de hiç çekinmemiştir. 12 Mart öncesi AP iktidarına da bu genel tavrıyla yaklaşmıştır. Bir yandan DEMİREL'e, tekeli burjuvazi lehine bir dizi ekonomik tedbir önerirken, aynı zamanda, bunun artık olamayacağını gördüğünden, orduya davetiye çıkarmayı sürdürmüştür. AP, parti olarak hem tekeli burjuvazi, hem toprak ağaları, hem de tefeci-tüccarın, yani Anadolu eşrafının hamisi görünümündeydi. Bu nedenle salt tekeli burjuvazi ve emperyalizmin isteklerini, oligarşi içi diğer sınıfların çıkarlarına rağmen olduğu gibi karşılayamazdı. Bu nedenle oligarşi, sivil yüzü AP'yi bir kenara koydu.

12 Mart'ın işkenceci generallerinden Faik TÜRÜN, 1986 yılında, Tercüman gazetesinde yayınladığı anılarında, Kore'de 1950'li yıllarda komünistlere karşı savaşım verdiğini, 1970'li yıllarda ise aynı savaşı Türkiye'de verdiğini belir-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

irken, aslında 12 Mart cuntasının, kendi nezdinde sınıf mücadelesindeki tavrını ortaya koyuyordu. İşbirlikçi teknelci burjuvazinin güdümündeki ordu, bizzat emperyalistlerin direktifiyle, Türkiye halkına karşı bir savaş açmıştı. Bu öyle bir savaştı ki, devrimciler, yurtseverler, aydınlar ve emekçiler katlediliyor, işkenceden geçiriliyor ve cezaevlerine dolduruluyordu. Balyoz hareketi adı altında binbir çeşit faşist terör ve gözdağı politikası uygulanıyordu.

12 Mart açık faşizminden herkes nasibini alıyor; işçiler, öğrenciler, aydınlar işkence görüyor, tutuklanıyordu. Demokratik örgütler ya kapatılıyor, ya da ağır baskı koşulları altında tutuluyorlardı.

O tarihi kesitte, başta THKP-C ve THKO gibi silahlı devrim güçleri, cuntanın önünde, silahlı halk muhalefetine odaklanarak oluşturdular. THKP-C, silahlı propaganda eylemleriyle, I. ERİM hükümetinin reformist-Atatürkçü maskesini yırtarak gerçek yüzünü, faşist yüzünü Türkiye halkları nezdinde teşhir etmiştir. Tekelci sermayenin bu hükümeti, ilerici-reformist geçinerek açık faşist yönetimi gizlemek amacındaydı, ancak silahlı mücadele bu oyunu bozmasını bildi.

12 Mart'ta ordunun yönetime el koymasından sonra kurulan I. ERİM hükümeti, küçük-burjuva ve Kemalist kesimlerin gücünü hesaba katarak, halk kitlelerini yanlış yönere kanalizetmek ve destek sağlamak amacıyla Atatürkçülük maskesini kullandı. Faşist cunta zaman kazanmak, sonra da aniden sol'a öldürücü darbeler vurmak amacıyla yüzüne Atatürkçü-reformist maske takmıştı.

12 Mart'ta oligarşinin saldırılarına karşın, THKP-C, silahlı savaşı sürdürerek, toplumsal muhalefetin en önünde yer aldı. Açık faşist yönetim, devrimcilerin bu saldırıları karşısında hayli zorlu anlar yaşadı.

öte yandan 12 Mart darbesi ile birlikte, ülkedeki sınıflar kombinezasyonunda tam bir değişiklik olmuştur. Oligarşi ile Kemalistler arasındaki nispi denge bozulmuş ve oligarşi tam anlamıyla tüm devlet kurumlarına hakim olmuştur. 9 Mart'çılarının darbe girişiminin önlenmesi ve ardından gelen saldırı, Kemalistlerin en güçlü oldukları kurum olan ordudan tasfiyeleriyle noktalanmıştır. Örgütlü gücü yok edilen Kemalistler, ordu ve bürokraside varlıklarını tek tek koruyor olsalar bile bunun sınıf mücadelesi açısından artık önemi yoktur. Böylece ordu ve bürokraside Kemalistlere yönelik operasyon da bu dönemde tamamlanmıştır. Küçük-burjuva radikallerinin tasfiyesi ile birlikte, ordunun küçük-burjuva geleneği de ortadan kalkmıştır. En önemlisi de, ordunun bu süreçte tümüyle iç savaş örgütlenmesinin bir aracı haline getirilmesidir.

12 Mart açık faşizmi, egemen sınıfların arasındaki çelişkileri de su yüzüne çıkardı. Beyin kabinesi, beyin takımı vb. biçiminde lanse edilen I.ERİM hükümeti, teknelci burjuvazi lehine, önce büyük toprak sahiplerinin ekonomik ve siyasal gücünü kırmak ve aracı-tefecilerin etkinliğini azaltmak için bu kesimlere karşı cepheden saldırıya geçti. Aldıkları önlemler üç başlıkta toplanabilir: Dış ticaretin denetlenmesi, tarım kredilerinin kısılması ve KİT'lerin reorganizasyonu. Ayrıca sınırlı bir toprak ve tarım reformu tasarısı gündeme getirildi.

Kendi çıkarlarını zedeleyen bu önlemlere karşı toprak sahipleri ve tüccarlar, ihracatı düşürerek cevap verdiler. Pamuk başta olmak üzere tarım ürünleri ihracatı ve dolayısıyla döviz gelirleri düştü. Ekonomik plandaki bu direnmeler sürerken 12 Mart faşist cuntası, teknelci sermaye lehine alabileceği bir dizi kararı uygulama olanağı bulamıyor, toprak reformu çıkaramıyordu. Bu gelişmeler üzerine I.ERİM hükümeti istifa ediyor, oligarşi içindeki çatışma II. ERİM hükümeti ile uzlaşmayla sonuçlanıyordu.

Egemen sınıflar yükselen silahlı mücadele karşısında, aralarındaki çelişkileri tali plana iterek, halk muhalefetine karşı birleşmişler ve saldırı oklarını ona yöneltmişlerdir. II.ERİM hükümeti ile oligarşi içi uzlaşma tamamlanmış, artık sömürücü zorbalar arasında, yeniden tam bir bayram havası yaşanmaya başlamıştır.

Oligarşi içindeki çelişkiler geçici bir süre dondurulmuş olsa da, sonuçta teknelci sermayenin atakları etkili olmuş, sömürüden aldığı payı ve politik etkinliğini giderek arttırmıştır.

Silahlı devrimci hareketin yenilgisi ile birlikte, oligarşi toplumsal muhalefeti susturuyor ve devrimci örgütlülükleri geçici de olsa yok ediyordu. Oligarşi, bir dönem daha geçici hükümetlerle işi idare ettikten sonra, 1973'lerdeki seçimlerle birlikte tekrar sandıksal demokrasiye geçmiş, yani yine modern soygun ve terör cihazı üzerine Amerikan bezinden bir demokrasi şalı örtmüştür.

12 Mart'la birlikte, ülkede birçok değişim yaşanmıştır. 1971 açık faşizminin sonuçları irdelendiğinde şunlar görülecektir:

- Oligarşi, ordu ve bürokrasi içinde, Kemalistlere yönelik operasyonları tamamlayarak tümüyle devlet cihazına egemen olmuştur.

- Bu süreçte devletin faşistleştirilmesi ve yetkinleştirilmesi doğrultusunda hayli mesafe alınmış, ordu tümüyle bir iç savaş ordusu biçiminde örgütlenilerek, oligarşinin ve emperyalizmin denetimine girmiştir.

- 12 Mart bir bakıma oligarşi açısından tamamlanamamış bir operasyondur. Gerek kendi iç çelişkileri, gerekse de devrimci muhalefetin boyutlarının ileri olması sonucu, programını tümüyle hayata geçirememiştir.

- 12 Mart'ın yapamadıkları arasında 1961 Anayasası'nın tümünden değiştirilmesi de vardı. Nitekim yeterince güçlü olamayışı sonucu o dönem siyasal partiler, parlamento, sendikalar açık kalmıştır. Ayrıca topluma istediği gibi yön verememiştir. Oligarşi içi çıkar çelişkileri de, tekelci sermayenin bir bütün olarak programını hayata geçirmesini engellemiştir. 12 Mart'ta yarım kalan bu operasyon, 12 Eylül'le tamamlanmaya çalışılacak ve açık faşizm uygulamaları kurumlaştırılacaktır. Depolitizasyon hızlandırılacaktır.

- 12 Mart, 1961 Anayasası'nı kuşa çevirmiş, özerk kurumlara ciddi biçimde darbeler vurmuş, birçok kurum yeniden düzenlenmek adına, hızla faşistleştirilme sürecine sokulmuştur.

- Egemen sınıflar 12 Mart'tan çıkarmış oldukları dersler sonucu, toplumsal muhalefete karşı, doğrudan ordunun kullanılmasının tehlikelerini sosyal pratikte de görmüşlerdir. Ordunun böyle bir bastırma hareketinde gerçek yüzünün görülmesi, yıpranma tehlikesi, oligarşiyi yeni bir silah kullanmaya itmiştir. Bu yeni silah 1973'ler sonrası oligarşi tarafından siyasi arenaya sürülen sivil faşist hareketti. Artık bunlardan sonra oligarşinin yüzünü demokrasicilik oyunu ile gizlediği yıllarda, toplumsal muhalefeti bastırmak için vurucu güç olarak sivil faşist hareket kullanılacaktır.

- 12 Mart'la birlikte, oligarşik ittifakın güç ilişkileri yeniden belirleniyor, bazıları yarım kalsa da tekelci burjuvazinin atakları sonuçta etkili oluyor ve oligarşi içinde egemenliğini pekiştiriyordu.

(*) Dönemin ilerici çevrelerinden Türk Ocakları'na yapılan eleştiriler üzerine, 15 Kasım 1930'da Türk Ocağı merkezinde Hamdullah Suphi şu konuşmayı yaparak, bu kuruluşun amacının ne olduğunu açıkca ortaya koymuştur:

"...İtalya'yı yerli bir Bolşevizm hareketinde kurtarmış olan milliyetçi hareket vardır. Fakat İtalya'nın simgesi olan (timsali) Duçe'si MUSSOLINI'yi tanırırsınız. Onun aleyhine yazılacak tk bir kelime, söylenecek bir söz tasavvur edilmek imkanı olmayan bir şeydir. Böyle bir küstah hareket faşist gençliğin kahredici bir darbesini kendi üzerine çeker.

...Türk gençliğinin kalbindeki milliyetçi hassasiyet bu gibi vakaların cezasını jandarmaya, polise, mahkeme salonlarına terk etmemelidir. Sizin vicdanınızdan doğacak bir ikaz, sesiniz bu yıkıcı cereyanların önüne geçmelidir. Meydanın boş olmadığını, gençliğin nankörleri takip edeceğini göstermelidir." (Türkiye'de Tek Parti Yönetimi 1930-45, Doç.Dr.Çetin Yetkin, s.59)

Bölüm: 6

12 MART'TAN 12 EYLÜL'E: OLİGARŞİ'NİN BUNALIMI FAŞİST TERÖR VE DEVİRİMCİ MÜCADELE

I- OLİGARŞİ'NİN ECEVİT İLE ÇÖZÜM ARAYIŞI

A- ECEVİT'İN "Çözüm"ü: "Düzen Değişikliği" ve 14 Ekim 1973 Seçimlerinin Anlamı

12 Mart faşizmi, silahlı devrimci güçleri örgütsel olarak yenilgiye uğratmayı başarmıştı; ama devrimci potansiyeli ve genel olarak halkta mevcut olan sol potansiyeli yok edememişti. Bunu göz önüne alan CHP ve lideri ECEVİT, 60'ların sonlarında piyasaya sürdüğü "düzen değişikliği" programını yeniden canlandırdı. Seçim öncesi Türkiye "Bozuk Düzen", "Bu Düzen Değişmelidir", "Umutumuz Karaoğlan" sloganlarıyla çalkalanmaya başladı. 60'lı yılların ortalarında yükselen devrimci mücadelenin bir ürünü olan, 12 Mart faşizmi döneminde dibe itilen ve 1973'de dipten çıkan sol potansiyel, bu program etrafında, tekelci burjuvazinin potasına akıtılmaya çalışılıyordu. Bunda başarısız olduğu da söylenemez. Seçim öncesi mitinglerde toplanan yüzbinlerce insan "Kahrolsun Faşizm", "Bağımsız Türkiye" sloganları atıyordu; ancak bu sloganların düşmanı olan ECEVİT'in gerçek yüzünü göremiyordu. Halk, işkencecilerin cezalandırılmasını istiyordu; ECEVİT ise ikiyüzlüce "tamam" diyordu. Nasıl olsa iktidar koltuğuna oturuncaya kadar her yol mübahtı.

Demagojik bir üslupla kaleme alınan CHP'nin "bu düzen değişmelidir" programı gerçekte, tekelci burjuvazinin çıkarlarının savunulmasından başka bir anlama gelmiyordu.

Bu program, emperyalizme ve oligarşiye karşı hiçbir politik, ekonomik önlem içermiyordu. Aksine desteklenmesi yönünde çok şeyler ifade ediyordu. Örneğin, devlet girişimleri özelleştirilecekti; ama bu, devlet girişimlerine kooperatiflerin ortak edilmesi biçiminde olacaktı ama büyük burjuva kesimlerinin bu "kooperatif"lerin etkinliğini elinde bulunduracağından şüphe edilemezdi. Öte yandan, "düzen değişikliği programı"nda özel sektöre bol kredi verileceğinden ve vergiden muaf tutulacağından açıkça söz ediliyordu.

Toprak kapitalistleri de programda unutulmamıştı. Buna göre, bugünün toprak ağaları, kendilerine bol sermaye verilerek ve kredi olanakları tanınarak "sanayi şövalyeleri" haline getirilecekti. Elbette bu paraların nereden karşılanacağı programda belirtilmiyordu; ama bunun bedelini halkın ödeyeceği açıktı.

ECEVİT ve CHP'ye "ulusal burjuvazinin temsilcisi" diyenler acaba, onun "düzen değişikliği" programında yer alan, NATO'ya bağlılık yeminine, NATO ve ABD ile olan ittifak anlaşmalarına ters düşmeme doğrultusunda bir ulusal savunma stratejisi ve politikası izleneceğine ilişkin sözlerine ne söylerler bilmeyiz ama, açıktır ki ECEVİT ve CHP uluslararası alanda hiç de M. KEMAL'in dış politik çizgisine yakın değildir.

"Düzen değişikliği" programının en komik bölümü ise, halk için vaadedilen tedbirlerdir. Ne yazık ki, milyonlarca insan, bu komik vaatlerin peşine takılmıştır. Çünkü halk, tekelci burjuvazinin ECEVİT ve CHP vasıtasıyla, kendini aldatmak için vaadettiği bu tedbirlerin özünü anlayacak bilinçten yoksundur.

Halk için vaadedilen şey, aslında hisse senetli holdinglerden başka bir şey değildi. Burjuvazinin, ileri kapitalist ülkelerde çoktan beri uyguladığı hisse senetli holding sistemi, holdingi elinde tutan burjuva ailelerinin, az bir sermaye ile binlerce hisse senedi sahibi insanın parasını kontrol etmesidir. ECEVİT hisse senetli holding sistemini, tüm halkın kapitalistleşeceği, zengin olacağı yalanıyla süsleyip püslemiş ve "düzen değişikliği"nin nasıl olacağını böylece ortaya koymuştur! (İlginç olan şu ki; ECEVİT'in "düzen değişikliği" olarak başvurduğu bu aldatmaca yeni değildir. Almanya'da HITLER, Türkiye'de TÜRKEŞ'in kullandığı "işçi fabrikaya ortak" vb. gibi aldatıcı sloganlar, böylesi bir aldatmacanın başka örneklerini oluşturur.) gerçek de budur. Bu "düzen değişikliği"ne göre, işçiler sendikaları; köylüler ve esnaf kesimleri "kooperatifleri" ve "dernekleri"; memurlar "yardımlaşma kurumları" vasıtasıyla "holdingleşecekti". Yani bu kurumlar aracılığıyla halk, sermaye biriktirecek, yatırımlar yapacak, fabrika sahipleri haline gelecek, kârları da paylaşacaktı (!) Bu masal bize, borcunu ödemesini isteyen köylüye Nasreddin Hoca'nın, yolun kenarına diktiği çalılara takılan yünleri, ip yapıp satarak para kazanacağını anlatmasını hatırlatıyor.

ECEVİT'in konuştuğu miting alanlarını anti-faşist sloganlarla dolduran milyonlarca insan, yukarıda kısaca anlatmaya çalıştığımız "düzen değişikliği" programına oy verdi. Her zaman olduğu gibi, halkın niyeti başkaydı, tekeli burjuvazinin niyeti başka... ECEVİT, ikiyüzlü bir şekilde halkın tüm taleplerine sahip çıktığını söylüyordu.

12 Mart faşizmine karşı derin bir hoşnutsuzluk ve hesap sorma ortamı içinde yapılan 14 Ekim 1973 seçimleri beklendiği gibi sonuçlandı. ECEVİT en fazla oyu almıştı, ama bunlar tek başına iktidar olmasına yetmiyordu. 1980'e

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kadar sürecek koalisyonlar dönemi başlıyordu. Seçim sonuçları, siyasi bunalımın bir ifadesi olmaktan başka bir şey değildi.

Tekelci sermaye, prekapitalist kesimlerle ittifak yapmak zorundaydı ve bunun siyasal plandaki görünümü CHP-MSP Koalisyonu olarak ortaya çıktı. CHP-MSP koalisyonunu değerlendirmeden önce, dönemin partilerini kısaca incelemeye çalışalım:

Adalet Partisi (AP): Bu parti, devamı olduğu DP gibi, başta tekelci sermaye olmak üzere prekapitalist kesimlerin de temsilcisi durumundayken, 60'ların sonlarındaki iktisadi bunalımın, tekelci sermaye lehine aşılması programını uygulamaya koyduğu zaman bölünmüş ve '73 seçimlerine tekelci sermayenin faşist karakterli bir partisi olarak girmişti. Ancak prekapitalist kesimler ve diğer burjuva kesimlerin bir kısmı, yine de AP içinde önemli oranda varlığını korumuştur. AP, klasik tipte bir faşist parti olarak örgütlenmemişti. Zaten yeni-sömürge ülkelerde tekelci sermayenin ana partileri, klasik tipte faşist parti olarak örgütlenmez. Ancak, ya bir sivil faşist partiyi, ya da orduyu gerektiğinde vurucu güç olarak kullanır. AP de; 60'lardan başlayarak MHP'yi, 12 Mart'ta da orduyu devrimci hareketin ezilmesi için kullanmıştır. Bu süreçte MHP, AP'nin desteği ve ortaklığıyla güçlenerek onun vurucu gücü olmuştur. Türkiye'de aydın olduğu iddiasındaki birçok kişi ve çeşitli reformist gruplar, AP'yi genelde MHP'den ayrı bir parti olarak ele alma hatasına düşmüşler ve nerede ise, AP'yi Batı'nın liberal partilerinden biri gibi değerlendirmişlerdir. Bu da pratikte, faşizmin ekmeğine yağ sürmekten başka bir sonuç doğurmamıştır. AP MHP ilişkileri konusunda DEMİREL, Cüneyt ARCAÜREK'e "öyle bir durum ki açıklayamıyorum" diyordu. DEMİREL'in açıklayamadığı, aydınlarımızın anlayamadığı şey, MHP'nin aslında AP'nin vurucu gücü fonksiyonunu görmesiydi.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP):1947 Kurultayında, oligarşinin partisi haline gelen ve onun programını savunan CHP, AP'den farklı olarak, ezilen halk kitlelerinin potansiyelini kendisine kanaliz edebilmek için, yüzüne "sol" bir maske takmıştır. AP ile sınıfsal bir farkı yoktur. Ancak yöntemlerde farklılık vardır. Ve bu farklılıkların da doğru değerlendirilmesi gerekir. Kimi aydınlarımızın ve revizyonist hareketlerin yaptığı gibi, CHP'nin kuyrukçuluğunu yapmak ne kadar yanlış ise, CHP'yi AP ile aynı kefeye koymak da yanlıştır.

60'tan sonra, sol hareketin gelişmesi üzerine CHP, önce kendisini "ortamın solu" ilan etmiş; devrimci mücadelenin gelişmesi karşısında kendi solculuğunun sonuna gelerek, "demokratik sol" veya "sosyal-demokrat"lıkta durmuştur. Ancak CHP'nin sosyal demokratlığı, Batı Avrupa sosyal-demokratlığından oldukça farklıdır. Hatta kıyaslama yaparsak, CHP'ye sosyal-demokrat bile dememek gerekir. Çünkü, Türkiye gibi yeni-sömürge ülkelerde, bir sosyal-demokrat partinin, iktisadi bakımdan yaşama şansı yoktur. Emperyalist ülkelerin sosyal-demokrat partileri işçi aristokrasisine dayanırlar ve yeni-sömürgelerden akan artı-değerden bir nebze olsun faydalanabildiklerinden dolayı iktisadi ve siyasal planda, nispeten istikrarlı bir çizgi tutturabilirler. Oysa, her yeni-sömürge ülkede olduğu gibi Türkiye'de de, sosyal-demokrat iddialı partiler böyle bir istikrarlılık gösteremezler. Bu yüzden de sosyal-demokrat politika bir yalandan öteye geçmez. Ancak bütün bunlara karşın CHP gibi partiler, sol potansiyeli kendi kanallarına akıtmak için, demokratik ve reformist görünmeye, faşist partilerden farklı olduklarını göstermeye çalışırlar. Bu anlamda, yeni-sömürgelere özgü, sosyal-demokrat partilerdir CHP gibi partiler. İktidar olunca demokratik ve reformist özelliklerinden eser kalmaz. Emperyalist Batı Avrupa'da sosyal-demokrat partiler, mevcut burjuva demokratik diktatörlüğün sübapları durumunda olmalarına karşın yeni-sömürge ülkelerdeki gibi ülkemizde de sosyal-demokrat partiler sonuçta faşizmin sübapları durumundadır ve anti-faşist mücadelenin önünde bir engeldirler. Anti-faşist mücadelede ittifak kapsamında değil, tecrit edilecek güçler kapsamında ele alınması gereken sosyal-demokrat partiler, DİMİTROV'un metropol kapitalist ülkeler için önerdiği ittifak formülasyonu içinde yer almazlar. Türkiye'de 1970-80 sınıf mücadelesinin pratiği bunun açık kanıtıdır. Birçok statükocu hareket ve aydın kesimler, bu gerçeği anlayamadıklarından trajik hayal kırıklıklarına uğramışlardır. Ancak, aynı sosyal pratik CHP gibi partilerin "sol" kesimlerinin anti-faşist platforma çekilebileceğini de göstermiştir. CHP'yi faşist bir parti olarak gören kimi oportünist sol hareketler, bu gerçeği görememişlerdir. CHP, ECEVİT'in deyişiyle, "komünizme açılan bir kapı değil, açılacak kapıları zora başvurmaksızın örten bir demokratik güçtür." (C. ARCAÜREK AÇIKLIYOR, 10. kitap, s. 226)

Milli Selamet Partisi (MSP): 60'lı yılların sonlarına kadar AP içinde örgütlenen prekapitalist sınıflar, tüccarlar ve dinci orta-burjuva kesimler daha sonra bu partiden koparak, önce MNP (Milli Nizam Partisi) daha sonra ise MSP içinde örgütlendiler. CHP-MSP Koalisyonu'nu "ilerici" olarak gösterme gayreti içinde olanlar, MSP'yi "ulusal burjuvazi"nin partisi olarak lanse etmeye çalıştılar ve kimi sol gruplar da onlardan etkilendi. Oysa, yeni-sömürge ülkelerde esas olarak "ulusal" karakter gösteren bir burjuvaziden değil, tekellerle bütünleşmiş, ancak tekelleşmemiş orta-burjuvaziden, tüccarlardan söz edebiliriz.

Emperyalizm ve tekelci burjuvazinin bir uzantısı durumunda olan, orta-burjuva kesimleri, tefeci-tüccarlar ve diğer prekapitalist kesimlerin çıkarları kesinlikle yeni-sömürgeci düzenin sürmesinden yanadır. Anti-emperyalist özellikler de gösteren dinci radikal akımların radikalizmine sahip değil ama aynı toplumsal temellere dayanmaktadır. Din istismarı yapmaktadır.

MSP'nin temsil ettiği kesimlerin çeşitlilik arzemesi, programına da yansımaktadır. MSP, faizciliğe karşıdır ama, değişik yöntemlerle faizcilik yapılmasından yanadır. MSP, batıcı kapitalist zihniyete "karşıdır" ve sözde ağır

sanayiden yanadır ama, ABD şirketlerinin hakimiyet kurduğu Arap sermayesinin ülkeye girmesini ister.

MSP, faşizmin açık vurucu gücü olmasa da, faşizmi güçlendiren destekleyen gerici bir parti olarak, 1970-80 dönemindeki sınıflar mücadelesinde karşı devrimci cepheye yerini almıştır.

Milliyetçi Hareket Partisi (MHP): Yeni-sömürge ülkelerde, CIA'nın devrimci halk hareketine karşı örgütlediği sivil faşist partilerden biri olan MHP, 1960'ların sonlarında, AP'nin vurucu gücü olarak halka saldırdı, cinayetler işledi. Amacı açıktır: "Sokağa hakim olan komünist hareketin karşısına çıkmak, devlete yardımcı bir güç olmak." Bu parti, klasik bir faşist parti olarak örgütlenmiştir. "Ülkü"sü dünyanın bütün Türklerini birleştirip, büyük bir cihan imparatorluğu kurmaktır; Türk soyunu eski "şanlı" günlerindeki gibi yüceltmektir. İktisadi programı, aynen HITLER ve MUS-SOLİNİ'den alınmadır. Bütün sosyal sınıfların tek tip örgütlerde birleştirilmesini, ağır sanayi kurulmasını hedefler. Ancak gerçek niyetleri, faşist bir disiplin altında işçileri bütün haklarından mahrum bırakarak azgın bir sömürüye tabi tutmak; halkı korku ile teslim alıp, mevcut kapitalist düzenin devamını sağlamaktır. 12 Eylül'de ABD'nin Türkiye Büyükelçisi olan SPAIN'ın, TÜRKİŞ'i "bize sıkıntı yaratacak ölçüde Amerikan taraftarı" olarak değerlendirmesi ilginçtir.

Vietnam'da pasifikasyon uzmanı olarak görev yapan, R.COMMER'in Türkiye'ye büyükelçi olarak geldiği 1968 yılında, devrimci harekete ve tüm halka saldırmak için askeri bir tarzda örgütlenen MHP, yüzlerce komando kampında, binlerce kişiyi eğitmiştir. Genellikle işsiz güçsüz serserilere, küçük-burjuvazinin lümpen kesimlerine dayanan MHP, kadrolarına bu kamplarda devrimcilere ve halka karşı nasıl terör uygulayacağını, demagogik Turan ülküsünü, komünizmin en büyük düşman olduğunu öğretmiştir. Bugün artık bilinmektedir ki, MHP, açıktan CIA, AP ve tekelci burjuvazi tarafından desteklenmiş ve halka saldırtılmıştır. Kafaları faşist ideoloji ile şartlanmış olan MHP militanları, azgın bir faşist terörün vahşi uygulayıcıları olmuşlardır.

CIA'nın yönlendirdiği ve gizli ödenekle beslediği, Genelkurmay'a bağlı Özel Harp Dairesi (Kontr-gerilla)'ne bağlı olarak faaliyet gösteren MHP 1970-80 döneminde, faşist cephenin vurucu gücü rolünü oynamış, doğal olarak da sınıf mücadelesi, esas olarak MHP'li sivil faşistlerle devrimci güçler arasında cereyan etmiştir.

Ayrıca Demokratik Parti (DP), büyük toprak sahiplerinin, büyük tüccarların bir kesiminin; Cumhuriyetçi Güven Partisi (CGP) ise, tekelci sermayenin bir partisi olarak '70-80 döneminde faşist cephenin içinde yer almışlardır.

B- CHP-MSP Koalisyonu

9 aylık bu koalisyon döneminde başta aydınlarımız olmak üzere, CHP'ye oy veren halk kesimleri, tek başına iktidar olmasa da, CHP'den çok şey beklemişlerdir. Ancak oligarşi dışında kimse 9 ay süren bu koalisyondan umduğunu bulamamıştır.

Varolan ekonomik bunalım, petrol krizinin ülkeye yansması ile beraber daha da şiddetlenirken, koalisyon hükümetinin uyguladığı ekonomik tedbirler, tekelci sermayeden ve prekapitalist kesimlerden yana olmuştur. İç ticaret hadlerinin diğer dönemlere göre istisnai bir biçimde tarım lehine olduğu bu dönemde, halk zamların yanında, karaborsacılığı da yoğun olarak görmeye başladı. Yatırımların azaldığı MSP-CHP Koalisyon döneminde, tüketimi körükleyici bir ekonomik politika izlendiğinden çimento, demir vb. karaborsacılığı artmıştır.

CHP'nin söz verdiği "düzen değişikliği"nin bir aldatmacadan başka birşey olmadığı ortaya çıktığı gibi, binlerce insanın toplandığı mitinglerde, 12 Mart faşizminden hesap soracağını söyleyen ECEVİT, bu konuda da hiçbir şey yapmamıştır. Bu noktada, Yunanistan'da Albaylar Cuntası sonrası ile Türkiye'de 12 Mart cuntası sonrası arasında bir kıyaslama yapmak ilginç olacaktır.

Yunanistan'da, Albaylar Cuntası'ndan sonra işbaşına gelen sağcı KARAMANLIS iktidarı, seçimlerden önce cuntayla işbirliği yapan 110 bin kişiyi, 40 profesörü, yargıtay başkanı ve başsavcısını görevden alıyor, 550 profesör hakkında soruşturma açıyor, Politeknik Katliamı'nı yapan ve halka işkence eden Atina Polis Müdürü ve pek çok generali yargılıyordu. Seçimlerden sonra ise, CIA bordrosundan maaş aldığı ABD Senatosu'nda açıklanan Cunta şefi PAPADOPULOS ve arkadaşlarını tutukluyor ve vatana ihanetten yargılıyor, general YUANİDOS'u tutukladıktan sonra, cuntaya bağlı generalleri ordudan tasfiye ediyordu. NATO'nun askeri kanadından Yunanistan'ı ayırıyordu.

Şüphesiz bütün bunlar, 12 Mart sonrası CHP'nin durumuyla kıyaslandığında, CHP ve ECEVİT'in ikiye bölünmüş politikasının ortaya konması bakımından ilginçtir. 12 Mart'ın faşist generalleri, yaptıkları işkence ve katliamlardan dolayı, bırakın yargılanmayı, büyük holdinglerin, bankaların yönetim kurullarında görevlendirilerek ödüllendirilmişlerdir.

CHP'nin, daha sonra halkın gözünü boyamak için kullandığı iki icraatı vardır. Bunlardan birisi, 12 Mart'ta yasallaştırılan DGM'lerin kapatılması için Anayasa Mahkemesi'ne başvurusu; diğeri ise kısmi genel afı. Sınıf mücadelesinin henüz keskinleşmediği 1974 yılında, CHP'nin ve devletin DGM'lere ihtiyacı yoktu. Bu nedenle DGM'lerin kapatılması için, CHP'nin girişimde bulunması, zararsız bir girişimdi. Kısmi genel affın ise, zaten siyasal tutukluları kapsamaması için CHP elinden geleni yapmıştı, ancak, yasalardaki boşluktan dolayı Anayasa

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Mahkemesi'nin müdahalesiyle siyasal tutukluları kapsayan bir biçime kavuştu. Ancak, CHP, bu durumu göz ardı ederek, seçimlerde kısmi genel af propagandasını yapmaktan geri kalmamıştır.

C- Türk Şovenizminin Şaha Kalkması: İbrıs "Barış" Harekatı

ECEVİT'in oligarşi lehine yaptığı en iyi şey, şüphesiz ki, yıllardır çözümsüz kalan ve bir türlü hiçbir hükümetin çözüme cesaret edemediği, Kıbrıs sorununu "çözmeye" (daha doğrusu yeni bir çözümsüzlük girdabına sokmaya) kalkması ve peşinden sürüklediği milyonlarca insanı, şovenizm propagandası ile etkilemesidir. ECEVİT böylece bir taşla birkaç kuş birden vurmuştur. 12 Mart faşizmine karşı bir şeyler yapmasını bekleyen halk kitlelerinin dikkatini, Kıbrıs sorununa çekmiş, bir yandan savaşın getirdiği ekonomik bedeli halka ödetirken, diğer yandan bunalımın yarattığı hoşnutsuzlukları unutturmuştur. Hiçbir vaadini yerine getirmediği için, halkın nezdinde kaybolması çok güçlü bir olasılık olan prestijini, böylece yeniden daha da arttırmıştır. Amerika'ya kafa tutan görüntüsü içinde anti-Amerikancı potansiyeli CHP'ye kanalize etmeye çalışmıştır.

ECEVİT, Kıbrıs "Barış" Harekatı'yla, bir anda, kendisinin bile şaşırdığı bir prestij kazandı. ATATÜRK ve İNÖNÜ'den sonra Türk tarihinin "üçüncü adamı" olduğu yazıldı-çizildi; propagandası yapıldı. Oysa, "büyük fatih" ECEVİT'in yaptığı açık bir işgal hareketinden başka bir şey değildir. Başarısız bir operasyon düzenleyen Türk Ordusu, Kıbrıs Beşparmak Dağlarında pirus zaferi kazanarak Kıbrıs'a girmeyi başarmıştır. Tam bir panik içinde ne yaptığını şaşırarak Türk Ordusu kendi savaş gemilerini dahi batırmıştır. Türk Ordusu bu başarısızlığını, Kıbrıs'ta Rumlara karşı katliam, çapulculuk ve yağma ile kapatmaya çalıştı. Yağmacı Osmanlı ordusunun geleneğinin iyi bir takipçisi olduklarını Kıbrıs'ta gösteren Türk Ordusu mensupları ırza geçme, yağma, talan, katliamla savaş cesareti kazanmışlardır (!) Askerlerin de her türlü yağma ve ırza geçmesini teşvik eden Türk subayları, böylece tam bir işgal ordusu hüviyetiyle hareket etmiştir. Ama resmi propagandaya bakılırsa, Türk Ordusu "vatanperverlikle" hareket etmiş, Kıbrıs'a "barış" getirmiştir!

Kıbrıs'a getirildiği öne sürülen "barış", Kıbrıs'ta iki halk, Rum ve Türk halkı arasında yıllardır burjuvazi tarafından körüklenen düşmanlığı artırmaktan başka bir sonuç doğurmamıştır. Kıbrıs Rum faşist ve gericileri, Türk azınlığı yok etmek için yıllarca her türlü baskı ve katliamı yapmaktan geri kalmamıştı. Sonunda Yunanistan Albaylar Cuntası'nın faşist bir elemanı olan SAMPSON'un bir gün Makarios'a karşı faşist bir darbe yapması, bardağı taşıran son damla olmuştu. CIA tarafından yönlendirildiği daha sonra gazete sayfalarına da çıkan faşist SAMPSON darbesi karşısında, Türkler kadar Rum emekçi halkı da tedirgin olmuş ve mücadele bayrağı açmışlardı. Devrimci çözüm, faşist SAMPSON'un Rum ve Türk halkının demokratik işbirliği ve mücadelesiyle devrilmesi ve demokratik bir Kıbrıs kurulmasıydı. Ancak ECEVİT'in "faşist darbeye karşı harekete geçtik" demagojisiyle yaptığı "barış" hareketi, gerçekte, Kıbrıs'ta Rum ve Türklerin devrimci mücadelesine destek olmamış, tersine bu mücadeleyi ortadan kaldırarak SAMPSON ve diğer gerici faşist Rumların ve Türk gericilerin yarattığı oldukları, halklar arasındaki düşmanlığı iyice körüklemiş ve Kıbrıs'ta demokratik bir çözümü zorlaştırmıştır.

Kıbrıs'a Türk Ordusu'nun işgal hareketinin ABD'ye rağmen mi yapıldığı günümüzde hâlâ tartışma konusudur. 1964'deki ünlü JOHNSON mektubu hatırlanırsa, Türk Ordusu'nun böyle bir harekatta bulunması olanaksızdı. Ancak, siyasal olayların oluşumu, kaba determinist bir anlayışla ele alınamaz. Şüphesiz Kıbrıs işgal hareketi, anti-empyalist, anti-Amerikan bir hareket değildi; ancak ABD'nin onayladığı, arzuladığı bir hareket de değildi. ECEVİT Hükümeti, pek çok siyasi hesaplara bu maceraya girmiştir. Oligarşi siyasi ve ekonomik nedenlerle, yıllarca iyice kangrenleşen bu sorunu, kendi açısından bir "çözüme" bağlamak zorundaydı. Rum gericilerinin Türk köylerine karşı saldırıları, şovenizmin girdabında kaybolan Türk kamuoyunu ayağa kaldırıyor ve iktidarı bir şeyler yapmaya zorluyordu. Oligarşi kamuoyunun taleplerini de dikkate alarak, Kıbrıs'ta ekonomik çıkarlar elde edebilmek için, ABD'den tam onay almadan bu hareketi gerçekleştirdi. Sorunun başka türlü konması mümkün değildir. Nitekim, ABD'nin Kıbrıs işgal hareketi sonrası tepkisi göstermelik değildir. Askeri planda başlayan ambargo, ekonomik planda da fiilen uygulanmıştır. ECEVİT Hükümeti ve daha sonraki hükümetler, borç para bulmakta güçlük çekmişlerdir. Yunan lobisinin daha doğrusu Yunanistan ve Kıbrıs çıkarları ağır basan tekelleri sermaye gruplarının etkisi altında bulunan Amerikan Kongresi, bugüne kadar "Türk çözümü"nü kabul etmemiş, tersine "Yunan çözümü" için baskı uygulamıştır.

Kıbrıs "Barış" Harekatı sırasında, başta ECEVİT olmak üzere, oligarşinin diğer bütün sözcüleri tarafından estirilen şovenizm rüzgarı, henüz toparlanma süreci içinde bulunan sol hareketleri -başta TKP, TSİP gibi reformist sol hareketler olmak üzere- etkiledi. Olayların görülür yanlarına takılıp kalan, anlık gerçeğe boyun eğen geleneksel sol, Türk Ordusunun faşist SAMPSON hareketine "karşı" oluşundan hareketle, bol bol Marksizm-Leninizm edebiyatı yapmalarına karşın, Kıbrıs "Barış" Harekatı deneyinde, İkinci Enternasyonal oportünistlerinin takipçileri olduklarını bir kez daha gösterdiler. Türk Ordusunun işgalinin "haklı" bir eylem olduğunu sanıyor ve ECEVİT'in "Yunanistan'a demokrasiyi biz getirdik, faşist SAMPSON'u devirdik" türünden demagojik propagandalarına kanyıyorlardı.

THKP-C Hareketinin örgütsel olarak yenilmesi ve o dönem daha henüz yeniden örgütlenme olanağı bulamaması, şovenizm rüzgarına karşı güçlü bir siyasal propagandanın yapılamaması sonucunu doğurdu. Ancak, yine de, Mahir ÇAYAN'ın düşünce çizgisini benimseyenler, legal dernek platformunda da olsa, en doğru tavrı ortaya koydular. İYÖKD, işgale karşı çıkarak, bunun haklı bir savaş olmadığını, Kıbrıs'ta gerçek çözümün bağımsızlık ve demokratik bir Kıbrıs'la sağlanabileceğini savundu ve halkı aydınlatmaya çalıştı. Gelişen süreç, İYÖKD'nin devrimci bir tavır

ortaya koymuş olduğunu kanıtladı.

D- "Üçüncü Adam" ECEVİT Tek Başına İktidar İçin Hükümet Bunalımı'ı Yaratıyor

Kıbrıs işgaliyle, kendisinin bile beklemediği bir prestij kazanan ECEVİT, bu prestijinden yararlanarak tek başına iktidar olmak için, "erken seçim" manevrasına başladı. Düne kadar, MSP'nin "ulusal burjuvazinin temsilcisi", "ilerici" olduğunu savunan CHP kuyrukçuları, ECEVİT'in kazandığı prestijin sarhoşluğuna kapılarak MSP'nin CHP programının önünde bir engel olduğunu söylemeye başladılar.

MSP de benzer bir hesap içindeydi. ERBAKAN renkli kişiliğiyle, asıl kendisinin "Kıbrıs fatihi" olduğunu söylüyor. Kıbrıs'ın tümünün ilhak edilmesini savunuyordu.

Gerçekte ise, MSP-CHP Koalisyonu gerek ekonomik-sosyal sorunlar bakımından, gerekse 12 Mart faşizmine tavır alışı bakımından, hiçbir şey yapmamış ve halk nazarında ikiyüzlülükleri ortaya çıkmaya başlamıştır. Kıbrıs işgali, ECEVİT için bulunmaz fırsat olmuştur. ECEVİT bu fırsattan yararlanıp, tek başına iktidar olmak hevesine kapılmıştı.

ECEVİT'in erken seçim için hükümet bunalımı yaratma taktiği, hiç de umduğu gibi erken seçimle sonuçlanmadı. Hükümet bunalımı dönemi, erken seçimle değil, Mart 1975'de 1. MC iktidarının kurulmasıyla sonuçlanmış ve neticede ECEVİT, faşizmin güçlenmesinin ve halka karşı vahşi bir saldırıya geçmesinin önünü açmıştı.

Sadi IRMAK'ın başbakanlığında kurulan geçici hükümet dönemi ise, siyasi iktidarın hangi parti ve partiler tarafından yürütüleceğinin belli olmadığı bir kaos dönemiydi. Bu dönemde sınıf mücadelesi de keskinleşmeye başladı.

Hükümet bunalımını, kendilerine elverişli bir durum olarak tespit eden faşist MHP, yükselmeye başlayan devrimci mücadele karşısında, "devlete yardımcı olma" misyonunu yerine getirmeye başladı. Bu misyon, bütünüyle devrimcilere ve halka karşı terör uygulamaya dayanıyordu.

CIA ve kontr-gerilla tarafından örgütlenen ve yönetilen MHP'nin amacı, 12 Mart faşizmi döneminde, örgütsel olarak yenilgiye uğratılan devrimci hareketlerin, geniş potansiyel üzerinde yeniden örgütlenmelerine meydan vermeden, devrimci hareket daha henüz örgütsüzken onu ezmek, yıldırmak, başta okullar olmak üzere toplumun diğer kesimlerini, kurumlarını ele geçirmek, kısacası halkı teslim almaktır. Ve bu siyasal temel üzerinde de, AP ile beraber iktidara gelmekti.

O dönem, devrimci hareket henüz örgütsüzdü. Ancak, özellikle Devrimci Gençlik, THKP-C'nin bıraktığı potansiyel üzerinde, süratle örgütlenmeye başlıyordu. Başta İstanbul ve Ankara olmak üzere, yurdun çeşitli yörelerinde demokratik kitle örgütleri şeklinde örgütlenmeye ve eyleme başlayan Devrimci Gençlik Hareketi, o durumu bile faşizmin korkulu rüyasıydı. Yüksel okulların özelleştirilmesine karşı, CHP-MSP Koalisyonu döneminde, İstanbul Devrimci Gençliği'nin yaptığı güçlü boykot hareketi ve iktidara geri adım attırması, gençliğin giderek büyüyen gücünün göstergesiydi.

Faşistler ve gericiler, yeniden devrimcilere saldırmada gecikmediler. Taşlı sopalı başlayan çatışmalar, gericilerin İYÖKD yönetim kurulu üyesi Şahin AYDIN'ı okul çıkışında katletmeleriyle bir anda tırmandı.

Ardından 1975 Ocak'ında MHP'li faşistler, okul çıkışında pusu kurarak Kerim YAMAN'ı katlettiler ve faşist terörü tırmandırdılar. Bu cinayet, MHP'li faşistlerin '73 sonrası işleyeceği binlerce cinayetin ilkiydi. Devrimci Gençlik yaklaşık 50 bin kişilik bir kitleyle cenazeyi kaldırarak, cinayetleri lanetledi.

Bu faşist cinayeti diğerleri izledi. MHP, kanlı bir terör havası estirerek, okulları ve giderek toplumun diğer kurumlarını, halkı teslim almak istiyordu. Bu durum karşısında, devrimci kesimde iki farklı tavır ortaya çıktı. Reformist, oportünist sol kesim, faşist cinayetler karşısında "provokasyona gelmeyelim, sadece kitlesel olarak protesto edelim" diyerek, faşist taktiğin önünü açan, öğrenci gençliği faşist hareket karşısında silahsız bırakan bir taktik benimsedi. Devrimci Gençlik (DEV-GENÇ) ise, bu taktiğin, faşist terörün zaferini kolaylaştıracağını söylüyor ve faşist teröre karşı, kitlesel eylemlerle bütünleşmiş, devrimci silahlı eylem taktiğini savunuyordu. Ancak, bu taktiğin caydırıcı biçimde hayata geçmesi, subjektif nedenlerden dolayı hemen mümkün olmadı.

Böylece devrimciler ve karşı-devrimciler, kendi anlayış ve örgütlülükleriyle ortaya çıkmaya başlıyordu. Bir tarafta, CIA ve Kontr-gerilla tarafından yönetilen ve örgütlenen, AP ve büyük sermaye tarafından beslenen sivil faşist güçler ve devlet güçleri; diğer tarafta ise bu faşist saldırıyı boşa çıkarmaya çalışan devrimci güçler. Pasifist sol gruplar, devrimci güçler içinde yer almalarına ve faşist terörün doğrudan hedefi olmalarına karşın, faşizmin önünü düzleyen bir taktik çizgi izliyorlardı. CHP'nin, anti-faşist güçlerin safına geçecek olan sol kesiminin ve kitlelerinin dışında kalan tutucu yönetim kademesi, anti-faşist mücadeleyi destekleyen değil onu zayıflatan, faşizmi güçlendiren bir politika izliyordu. CHP'nin bu niteliği, onun ilk hükümeti döneminde iyice açığa çıkmıştı. 1973 seçimlerinden sonra hükümet olan CHP, MHP'yi yönlendiren, örgütlediren kontr-gerilla hakkında bir soruşturma açmadığı gibi,

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

AP'yi MHP'yi desteklemekle suçlamasına karşın, hükümeti döneminde MHP'ye karşı hiçbir tavır almamış, hatta CHP içinde MHP ile ittifak bile savunulmuştur. CHP'nin faşizmi güçlendiren politikası, onun ikinci hükümeti döneminde iyice açığa çıkacaktır. CHP'ye oy veren, veya üye olan kitleler ise, anti-faşist potansiyeli önemli bir bölümünü teşkil ediyordu. Bu bakımdan faşist terör CHP kitesine de yönelecekti.

İşçi sınıfının sendikal örgütü reformist DİSK ise, faşist terör kendisine yönelinceye kadar tam bir kayıtsızlık taktiği (!) benimsedi. Bu kayıtsızlık taktiği "aman provokasyona gelmeyelim" taktiğinden pek farklı değildi, nitekim kısa bir süre sonra revizyonist taktik, DİSK reformistlerinin de taktiği oldu.

Bunalım; faşist saldırılar karşısında Devrimci Gençliğin mücadelesiyle, giderek oligarşi için dayanılmaz bir hal alınca, çözüm kendiliğinden geldi. Süleyman DEMİREL başkanlığında 1. MC iktidarı kuruldu ve halka karşı açık savaş başlatıldı.

II- MİLLİYETÇİ CEPHE DÖNEMİ VE FAŞİST TERÖR

A- Faşist Terörün Hükümeti: 1. ve 2. Milliyetçi Cephe

1. MC ve 2. MC dönemlerini birbirinden ayrı olarak ele almak gerekmiyor. Her iki hükümet arasında yer alan 1977 Haziran seçimlerini ayrıca ele alacağız. Öte yandan CGP'nin 2. MC'de yer almaması da önemli bir değişiklik değildir.

Başta AP olmak üzere MHP, MSP ve CGP tarafından oluşturulan koalisyon, derinleşen ekonomik, sosyal bunalım koşullarında, yükselen sınıf mücadelesine karşı oligarşinin en gerici tavır alışı olarak meydana geldi. Oligarşi, hükümet bunalımı şeklinde ortaya çıkan ekonomik ve siyasi bunalımını; halka karşı açık bir savaş ilanıyla atlatmak istiyordu. 1. MC ve daha sonraki 2. MC Hükümetlerinin başlıca anlamı budur. Bu dönemlerde, yani Mart 1975 ile Aralık 1977 arasında yüzlerce ilerici, devrimci, demokrat faşizm tarafından katledildi.

MC Hükümetlerinin politik planı, halkı terör yoluyla korkutmak, yıldırarak, tüm devlet kademelerini faşist MHP'lilerle doldurarak, bu korku ortamında, ekonomik bunalıma oligarşi ve emperyalizm açısından "çare" bulmaktır. Arzu edilen şey, kan ve terörle halkı adeta ilkçağ köleleri haline getirmek ve bu köle emeğine dayanarak oligarşiyi, bu kanla yaşayan azınlığı mutlu etmekti.

1. ve 2. MC Hükümetleri -faşist terörün, sivil faşistler yanında bir diğer aracı olarak- devletin bütün kademelerini faşistleştirmeye başladılar. Komünist, ilerici, CHP'li vb. damgası vurulan memurlar, öğretmenler, tüm kamu kesimi çalışanları, faşist teröre teslim olma; ya da işten atılma veya yurdun herhangi bir ücra yerinde, ailesinden kopmuş bir vaziyette çalışma tercihi ile karşı karşıya bırakıldı. Devlet daireleri memurlukla ilgisi olmayan, işe gelmeyen ama devlet kapısından maaş alan militan faşist kadrolarla dolduruldu. Devlet dairelerinde faşist tipte örgütlenmeler olan "OBA" teşkilatları kuruldu. Bunlar doğrudan ülkücü derneklere bağlıydı. Aynı tipte örgütlenmeler polis içinde de gerçekleştirildi; POL-BİR vasıtasıyla faşist polisler örgütlenilerek MHP'ye bağlı bir kol haline getirildi. Aynı şekilde ordu içinde de benzer örgütlenmeler kontr-gerilla vasıtasıyla gerçekleştiriliyordu.

MHP, faşist örgütlenmesini belirli bir plan çerçevesinde sürdürüyordu. Bu plana göre en başta gelen yerler üniversiteler, eğitim enstitüleri, öğretmen okullarıydı. Üniversiteler, gençliğin yoğun olarak bulunduğu yerlerdi. Ve bu yüzden faşist partinin ilk ele geçirmesi gereken yerlerdendi. Böylece onbinlerce genç faşist partinin denetimi altına girecek ve faşist bir gençlik örgütü kurulabilecekti. A.TÜRKES, iktidarın üniversitelerden geçtiğini açıkça ifade ediyordu. Öğretmenlerin örgütlenmesi ise yurdun dört bir yanına gönderilebilecek faşist kadrolar demekti. Bu yüzden MHP devletin tüm olanaklarını kullanarak öğretmen okullarında egemenlik kurmaya çalıştı.

MHP'nin örgütlenme planı; yüksek okulları, fakülteleri, liseleri, fabrikaları, mahalleleri, kısacası toplumun bütün alanlarını kapsıyordu, faşistlerin örgütlenme araçları Ülkü Ocakları, Ülkücü Öğretmenler Birliği (ÜLKÜ-BİR), POL-BİR, Milliyetçi İşçi Sendikaları Konfederasyonu (MİSK), Ülkücü Teknik Elemanlar Derneği (ÜLKÜ-TEK) vb. idi. Bu faşist örgütlenmelerde, örgüt üyeleri bir köle gibi yukarıya, başbuğlarına bağlı olmak ve verilen her emri yerine getirmek zorundaydılar. Davadan, yani faşizmden dönenin cezası ise A. TÜRKES'in deyimiyle "ölüm" idi.

Bu faşist örgütlenme devlet kademelerinin üst kesimlerinde de gerçekleştirildi. Elbette, üst kademelerde görev alanlar, büyük faşist şeflerdi; sermaye yardımlarından ve halktan toplanan vergilerle oluşturulan devlet olanaklarından yararlanan da bu faşist şeflerdi.

Halkın üzerine bir kabus gibi çöken ve halkı esir almaya çalışan bu faşist örgütlenmenin saldırı aracı ise faşist terördü. Faşist terör, Türkiye sathında uygulandı; faşist olmayan herkesin üzerine kurşunlar yağdırıldı, bombalar atıldı, kahveler, otobüsler tarandı, insanlar sokak ortasında katledildi, ya da kaçırılarak işkenceyle öldürüldü. Öyle bir duruma gelmişti ki, "devlete yardımcı" olarak harekete geçen faşist güçler adeta "devlet" in kendisi, devlet güçleri ise "yardımcı" olmuştu.

MC Hükümetleri döneminde, yüzlerce ilerici, devrimci, sıradan insan, faşist katil şebekeleri tarafından katledilirken, faşist hükümetin başı DEMİREL ise "bana milliyetçiler adam öldürüyor dedirtemezsiniz" diyerek, bu faşist terör politikasının planlayıcıları arasında olduğunu açıkça ilan ediyordu. DEMİREL'e göre, bir tarafta milliyetçiler vardı, bir tarafta komünistler. Ve komünistlerin ezilmesi gerekiyordu.

Evet, faşist terör, bu mahkeme savcısının tek bir kere bile sözünü etmediği, bir çırpıda söyleniveren bu iki kelime, bizim açımızdan, halkımız açısından çok şey ifade ediyordu.

Kendilerinden olmayan herkese karşı işkence ve katliamlar uygulayan faşistler, tüm benzerleri gibi, insanoğlunun alçalabileceği en hayvani ve aşağılık düzeyi temsil ediyorlardı. Ama onlardan da aşağılık olanlar, onları maşaları olarak kullanan işbirlikçi tekeli burjuvaları. Faşist terörün asıl sahipleri, bugün olduğu gibi, o dönemde faşistlerin döktükleri insan kanıyla kadehlerini dolduran holding vampirleriydi.

Faşist terör! Bir çırpıda söyleniveren bu iki kelimeyi, bu süreci yaşamayanlara anlatabilmek gerçekten zor bir iştir.

Faşist terör, devrimcilerin, ilericilerin, demokratların, faşist olmayan herkesin, örneğin okuluna giden bir öğrencinin, örneğin kahvede oturan bir emeklinin, örneğin fabrikaya giden bir işçinin, örneğin küçük dükkanında çalışan bir esnafın, örneğin bir dost ziyaretine gitmek üzere belediye otobüsüne binen halktan bir insanın kudurmuş faşistlerin ellerindeki silahlarla veya bombalarla öldürülmesidir.

Faşist terör, faşist olmayan herhangi bir insanın, devrimcinin, ilericinin, demokratın, faşistler tarafından kaçırılması, MHP ve Ülkü Ocakları binalarında işkence görmesi, sonra boğma ipliği veya kafası suya batırılarak veya kendi kendini boğacak şekilde "komando düğümüyle" bağlanarak katledilmesi ve bir çuval veya kutu içinde herhangi bir yere bırakılmasıdır.

Bu mahkeme savcısının, gururla kürsünün üzerine dizdiği ve hayranlıkla seyrettiği iddianamelerinde ve mütalaasında, bir cümleyle de olsa bahsetmediği faşist terör, bir mahallede, bir kasabada, bir köyde, bir kentte yaşayan halkın korku ile teslim alınması, haraca bağlanması, kölece çalıştırılması, faşist bir disipline tabi tutulması, uykularının kabusa dönüştürülmesi demektir.

Savcı bunları bilmiyor mu? Biliyor. Ama yüzlerce kişiye idam istediği iddianamelerinde, bunlardan tek bir kelimeyle de olsa bahsetme gereği duymayacak kadar kafası şartlanmıştı. DEVRİMCİ SOL savaşçıları olan bizler, pek çok faşist canının cezalandırılmasından sorumlu tutuluyoruz. Ama savcı bu eylemleri, kendi ideolojik şartlanmışlığını sergilercesine faşist terörden soyutlayarak anlatıyor: Şu, şu kişiler, toplandılar, karar aldılar, silahlandılar, gittiler ve filan kişiye vurdular. Doğada ve toplumda, "nedensiz" hiçbir olay olamaz. Nedensiz olaylar yaratmaya savcının gücü yetmez. Savcının acemi bir sihirbaz gibi "yok" etmeye çalıştığı ama yok etmeyi beceremediği "neden"i biz açıklıyoruz. Bu faşist terördür, yukarıda anlatmaya çalıştığımız faşist terör!... Faşist terörün bütün kudurmuşluğuyla sürdüğü koşullarda, devrimciler, ellerini kaldırıp teslim mi olmalıydı?

Hayır! Devrimciler böyle yapamazlardı. Zaten böyle yapsalardı, devrimci olmaya hak kazanamazlardı.

Devrimciler, faşist teröre karşı mücadele ettiler. Bu mücadelelerini kitlelerle birlikte verdiler, kendi çizgilerine uygun düşen bütün mücadele araçlarını kullandılar, harcayabilecekleri tüm enerjilerini harcadılar, bu uğurda canlarına varana dek, tüm fedakarlıkları göze aldılar.

Bu mahkemenin savcısı, bizleri, faşistlerin cezalandırılması eylemlerinden sorumlu tutuyor. Ancak bütün şartlanmışlığıyla bir şeyi görmüyor, ya da görmezden geliyor: Faşizme karşı mücadele, yalnızca silahlı devrimci eylemler değildir. Faşizme karşı mücadele, silahlı mücadeleyle bütünleşmiş kitlesel mücadeledir; okullardaki, mahallelerdeki, fabrikalardaki faşist işgallerin kırılmasıdır; anti-faşist kitlesel gösterilerdir; okul işgalleridir; sokak çatışmalarıdır; bildiri dağıtmadır; sokaklara afiş asma, yazı yazmadır. Faşizme karşı mücadele, devrimcilerin emekçi halkımızın yüreğinde, bilincinde haklı bir yer edinmesidir. Bu mahkemenin savcısı, faşist teröre karşı 1974'te başlayan ve gururla sahip çıktığımız anti-faşist mücadelemizi, bütünüyle "yargılama" cesaretini kendinde bulamıyor.

Devrimci Hareketimiz, 1974'ten başlayan ve faşist MC Hükümetlerine karşı devam eden bir kitlesel mücadele içinde gelişti. Devrimci Hareketimizin daha doğuş döneminde bile, önderlik etmediği, içinde yer almadığı anti-faşist eylem yok gibidir.

Savcı Hareketimizin gelişimini ve mücadelesini bilmiyor. Bildiğini sandığı noktada her şeye polisiye gözle baktığı ve faşist terörü gizlemeye çalıştığı için gerçekleri gizliyor.

Bizimle birlikte ölen, yaralanan, oğulları, kızları yok edilen anaları, babaları, onbinlerce insanı neden yargılamıyor?

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Savcı bunu yapamayacak kadar cesaretsiz değilse, kuşkusuz iyi bir gerçekleri yok sayma uzmanıdır! Faşizme karşı kitlesel mücadelemizi, bu nedenle anlatmamıştır.

Ancak biz, bu mahkeme savcısına ve egemen güçlere, ne kadar gizlemeye çalışırlarsa çalışsınlar, halkımıza yönelen faşist terörü, vahşet düzeyine varan bu teröre karşı mücadelemizi anlatacağız. Çünkü bizi, gerçekleri açıklamaktan alıkoyan hiçbir neden yoktur.

B- Faşist Teröre Karşı Devrimci Mücadelede İki Taktik

Faşist terörün karşısına devrimci mücadelenin çıkması kaçınılmazdı. Nitekim öyle de oldu. Devrimci Hareket; faşist terörün amacına ulaşamaması, korkunun halk üzerinde egemen olmaması için, kitleleri örgütlemek, faşist demagojinin içyüzünü açığa çıkartmak, faşist terörün karşısına kitle mücadelesiyle bütünleşmiş devrimci şiddeti çıkarmak göreviyle karşı karşıyaydı. 1971 yenilgisinden sonra, henüz toparlanma sürecinde olan Devrimci Hareket, öğrenci gençlik içinde örgütleniyor ve örgütlenmesini giderek toplumun diğer kesimlerine yaymaya çalışıyordu. Bu dezavantajlarına karşın Devrimci Hareket, halkın can güvenliği sorununu baş sorun olarak tespit edip, faşist teröre karşı, bütün olanaklarını kullanarak mücadele etmek zorundaydı. Bu tarihsel bir görevdi. Bu görevden kaçmak, halkın faşizme teslim edilmesi anlamına gelirdi.

Faşizme karşı mücadele, faşist katillerin işgal etmeye kalktığı okullarda, sokaklarda, mahallelerde, devlet dairelerinde, fabrikalarda taşlı sopalı çatışmalarla başlayıp, polislerle çatışma ile gelişip silahlı çatışmalara kadar vardı. Çatışma, yalnızca faşistlerle devrimciler arasında değildi. Çatışma, devletin baskı güçleri ile devrimciler arasında da oluyordu. Aslında, devletin resmi güvenlik güçleri ile sivil faşist güçleri birbirinden ayrı tutmak olanaksızdı. Sivil ve resmi faşist güçler birbirini destekler şekilde, koordineli bir şekilde hareket ediyorlardı. Bu koordinasyon, hükümet ve üst bürokrasi kademelerinde sağlanıyordu. Okullarda, sokaklarda acımasızca devrimci kanı döken faşistler, ellerini kollarını sallayarak geziyorlar, yakalansalar bile polis veya yargıçlar tarafından serbest bırakılıyorlardı. MHP ve Ülkü Ocakları silah depoları, silahlı eğitim kampları haline getirildiği halde, polis buralara dokunmuyordu bile. Hükümet ile faşist terörün iç içeliği açık seçik belliydi. Bu nedenlerle, sivil faşist teröre karşı, Devrimci Hareketin verdiği mücadele, resmi devlet terörüne karşı mücadeleden ayrı düşünülemezdi.

Aralık 1975'de Kocamustafapaşa'daki sokak çatışmaları bu tespitin doğruluğunu kanıtlayan deneylerden sadece biri oldu. İki ilericinin, otobüs durağında, faşist katillerin kurşunlarıyla katledilmesinden sonra devrimci, ilerci güçler, gösterilerle bu cinayeti lanetledi. Cenaze töreni, dev bir gösteriye dönüştürüldü. Kocamustafapaşa'daki gösteriye polis saldırdı. Bu saldırı, sivil faşistlerin terörünü tamamlıyordu. Devrimciler, polisin saldırısına, sokaklarda barikatlar kurarak ve bu barikatların arkasında mevzilenip polislerle çatışarak cevap verdi. Kocamustafapaşa sokak savaşında, halk devrimcilere destek oldu, barikatlar kurdu, çatışmaya katıldı, devrimcilere yiyecek, malzeme vb. yardımlarda bulundu. Ve devrimcileri evinde gizleyip sahiplendi. Bütün gün süren Kocamustafapaşa çatışması, faşist terörün devlet terörüyle nasıl iç içe geçtiğini gösterdiği gibi, devrimcilerin de faşist teröre karşı nasıl mücadele etmesi gerektiğini gösteren bir deney oldu.

Bu mahkeme savcısının incelemeye zahmet etmediği, DEVRİMCİ SOL'un doğuşu ve gelişimi, işte bu gibi anti-faşist mücadeleler içinde olmuştur. DEVRİMCİ SOL, Kocamustafapaşa'daki gibi sokak çatışmalarından, Elazığ'daki faşist katliam girişimine (1975) karşı silahlı direnişlerden, üniversite işgallerinden, anti-faşist kitle gösterilerinden, okullardaki, mahallelerdeki, fabrikalardaki faşist işgallerin kırılması mücadelelerinden geçerek gelişti, bugünlere geldi.

Faşist terör, karşısında anti-faşist eylemi bulmasaydı, durdurulabilir miydi? Devrimci Hareket, kimi zaman büyük bir cenaze töreni gösterisiyle, kimi zaman yüzlerce kişilik korsan mitingiyle, kimi zaman faşist katillerin cezalandırılmasıyla, kimi zaman faşist karargahların yerle bir edilmesiyle, kimi zaman mahalleleri sokak sokak savunmasıyla, kimi zaman öğrenci yurtlarını birkaç kişiyle dahi olsa korumasıyla, bildirisiyle, afişiyle, yazılamalarıyla, faşist terörün zaferini, hedefine varmasını engellemeyi başardı, planını bozdu.

Bu mahkeme savcısı, neden MC Hükümetlerinin halkı teslim almayı hedefleyen faşist planlarından ve bu planı kanıyla, canıyla bozmayı başaran devrimci kavgadan söz etmiyor?

Devrim ile karşı-devrim arasındaki savaşım acımasızdır. Ve her türlü "tarafsızlık" politikasını reddeder. Bu savaşta en küçük bir hata karşı-devrimin hanesine yazılan birkaç puan haline gelebilir. Aynı şekilde, devrimin karşı-devrimle şiddetli savaşımı, devrimci saflardaki reformist ve ML çizgileri de ayırtırdı. Devrimci savaşın yükselmesi aşamasında, reformist eğilim korkaklığını ortaya koyarak devrimci safları zayıflattı, karşı-devrim saflarını ise güçlendirdi.

Türkiye'de o dönem MC Hükümetlerine karşı mücadele şeklinde ortaya çıkan anti-faşist mücadelenin niteliğini anlayamayan uzlaşmacı hareketler, faşizmin henüz iktidarda olmadığını, "tırmanma" içinde olduğunu söylüyor ve başta CHP olmak üzere MHP dışındaki burjuva partilerine göz kırıyorlardı. Uzlaşmacılar, faşist terörün karşısına devrimci şiddeti koymanın "maceracılık" olduğunu söylüyor ve adeta kitlelere, faşist terör karşısında

kaderlerine razı olmalarını öğütüyorlardı. Uzlaşmacıların bu anti-faşist mücadele çizgisi, onları, halkın gücüne inanma ve kendi özgücüne güvenme yerine, faşizmin reformist koltuk değneğinden başka bir şey olmayan CHP'ye güvenmeye, CHP'den faşist hareketi ortadan kaldırmasını bekleme anlayışına götürüyordu.

Faşist teröre karşı iki taktik ortaya çıkmıştı: Biri, halkın can güvenliğini baş sorun olarak tespit edip, bunu faşist devlete karşı mücadeleden ayrı tutmayan, halkın devrimci gücüyle birleşmiş devrimci şiddet anlayışını benimseyen devrimci taktik; diğeri ise, faşizme karşı mücadeleyi MHP'ye karşı olmaya indirgeyen, halkın gücü yerine CHP'ye dayanan ve "faşistlere karşı kitlelerle beraber mücadele etmeliyiz" edebiyatına rağmen bunun gereklerini bile yerine getirmeyenlerin taktiğiydi.

Devrimci Hareketin saflarında da uzlaşmacı kampa gidenler çıktı. Önce 71'in "eski(miş) tüfekler"inden bazılarının İstanbul'da başlattığı "sosyal emperyalizm" tartışmaları neticesinde, Devrimci Hareketin bir bölüm militanı oportünist saflara doğru sürüklendi. Faşist terörün giderek yoğunlaştığı 1975 ortalarında başlatılan "sosyal emperyalizm" tartışması gerçekten ilginçtir. Oportünizmin klasik taktiği her zaman bu olmuştur. Dönemin can alıcı sorunlarından, devrimci görevlerden kaçmak ve ardından da kitleleri sürüklemek için oportünizm, somut duruma ilgisiz tartışmalar başlatır, dikkatleri güncel devrimci görevlerden uzaklaştırır. "Sosyal emperyalizm" tartışmaları ve ortaya çıkan bölünme, neticede anti-faşist mücadeleyi zayıflatan ve dolayısıyla da faşizmin ekmeğine yağ süren bir rol oynadı.

MC Hükümetleri döneminde, faşist terörün tüm vahşiliğiyle sürdüğü koşullarda, Devrimci Hareketin saflarındaki ayrılıklar, bölünmeler sürdü. Ankara'da yine 71'in "eski(miş) tüfekler"inden bazılarının yarattığı ayrılık, İstanbul'daki ayrılıktan farksızdı. Sadece "sosyal emperyalizm" yerine yine somut durumla ilgisiz "Kemalizm" meselesi kalkış noktası yapılmıştı. Onlara göre, "Kemalizm" meselesi üzerinde anlaşılmadan anti-faşist mücadele verilemezdi. Aynı şeyi "sosyal emperyalizm" teorisinin (!) keskin savunucuları da söylüyordu.

1976 yazında, orta öğrenim gençliği içinde çıkan bir grubun İstanbul'da yaratmaya çalıştıkları ayrılık ise, biçimsel olarak diğerlerinden farklıydı ama, özünde aynıydı. Onlara göre anti-faşist mücadeleyi sürdürmek önemli değildi, bunu yapanlar M.ÇAYAN'ı inkar ediyordu; yapılması gereken, mücadeleyi THKP-C'nin bıraktığı aşamadan sürdürmekti.

Şüphesiz bu ayrılıklar, devrimci potansiyele zarar verdi; ancak bu geçici bir zarardı. Somut durumun ortaya koyduğu devrimci görevlerden uzaklaştıkları için, küçük bir grup olmaktan öteye gidemeyen bu grupların aksine, Devrimci Hareket, Türkiye sathında anti-faşist mücadeleye önderlik ediyor, halkla bütünleşiyordu. Devrimci mücadelenin bu şekilde adım adım gelişmesi ve faşist terörün olduğu her yerde faşizmin karşısına maddi bir güç olarak çıkışı; MHP ve AP'nin kumandanlığını yaptığı faşist planı bozdu ve halkın tümüyle teslim alınmasını engelledi. Bu durum bir yandan devletin bürokrasisi, polisi içinde parçalanmalara neden olurken, diğer yandan da oligarşinin en gerici-faşist kesimlerinin ittifakını yansıtan MC Hükümeti içindeki çelişkileri de derinleştiriyordu. 1 Mayıs katliamı bu şartlar altında meydana geldi. 1 Mayıs katliamı faşist hükümetin, devletin "gizli" faşist teşkilatları vasıtasıyla düzenlediği bir katliamdır.

1 Mayıs 1977 katliamı, faşist terörün kitleleri teslim almak için ne denli korkunç terör yöntemlerine başvurduğunu gösterdiği gibi, MC Hükümetlerinin devrimci direniş karşısında düştüğü çaresizliği de gösteriyordu. 1 Mayıs 1976'da, yüzbinlerce emekçinin 1 Mayıs Alanı'nda biraraya gelmesi, faşist terörün tüm vahşetine rağmen, kitleleri teslim alamadığını göstermiştir. Faşist hükümet, 1 Mayıs 1977'yi kana bulayarak, korkuyu egemen kılmaya çalıştı. Oportünistlerle revizyonistler arasındaki çatışmanın, 1 Mayıs 1977 gösterisinde de ortaya çıkması, faşist terörün ekmeğine yağ sürdü. Devrimci Hareketin, sol içi mücadelenin silahlı çatışmaya dönüşmemesi için elinden gelen tüm gayreti göstermesine rağmen, oportünist ve revizyonist sol, faşizme karşı çatışmaktan ziyade kendi aralarında çatışıyorlardı. Aslında bu, faşizme karşı silahlı mücadeleden kaçmanın bir yolundan başka bir şey değildi. 1 Mayıs 1977'de böyle bir çatışmanın yaşanması, faşist hükümete, solcuların kendi aralarında çatıştığı demagojisini yapma imkanı verdi.

Oysa 1 Mayıs 1977 katliamını, MİT, kontr-gerilla, polisin işbirliği halinde gerçekleştirdiğini bugün artık herkes biliyor. Katliam, MC Hükümeti'nin MİT, kontr-gerilla ve İstanbul polisine verdiği gizli bir direktifin sonucunda yapıldı ve bu yüzden katliamla ilgili gerçek bir soruşturma açılmadı. Bugün, hâlâ 1 Mayıs'ın suçlularının bulunamaması, katliamın faşist devletin bir eylemi olduğunu gösteriyor.

1 Mayıs katliamı, faşist terörün hangi boyutlara ulaştığının bir göstergesi olduğu kadar, daha sonraki Kahramanmaraş, Sivas, Malatya, Çorum vd. katliamların ya da katliam denemelerinin de habercisiydi.

1 Mayıs katliamı, faşist terörün sadece MHP kaynaklı olmadığını, bütünüyle faşist devletin koordineli terörüyle halkın karşı karşıya bulunduğunu göstermesine karşın uzlaşmacı sol durumun doğru bir tahlilini yapamadı ve eski çizgilerini savunmaya devam etti. Hatta, bulundukları çizgiden de geri adım atmaya başladı. Uzlaşmacı, pasifist sol, faşizmin oyunlarına gelmeme adı altında, faşistlere karşı mücadelenin yoğunlaştığı her alandan; okullardan, mahallelerden, kentlerden, köylerden geri çekilmeye başladı. Türkiye devrimci hareketi açısından utanç verici olan bu

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

durum, aynı zamanda faşist teröre karşı neden bir anti-faşist güç ve eylem birliği kurulamadığını da açıklar. Oysa '80 öncesi şartlarda, özellikle MC Hükümetleri döneminde, anti-faşist güç ve eylem birliğinin önemi büyüktü. Devrimci Hareket buna gereken önemi vermesine rağmen, bu doğrultuda somut adım atılamamasının nedeni, uzlaşmacı, pasifist solun faşist terör karşısında sürekli geri çekilişiydi.

Bütün bu olumsuzluklara rağmen, anti-faşist mücadelenin yükselmesi ve halkla bütünleşmesi, MC Hükümetlerinin faşist planlarını bütünüyle hayata geçirmelerini engelledi ve hükümet içindeki çelişkileri derinleştirdi.

Oligarşinin temsilcisi olan hükümet, oligarşi içi çelişkileri öteden beri bağrında taşıyordu. Özellikle prekapitalist kesimlerin temsilcisi olan MSP gerek dış politikada, gerekse iç politikada hükümet uygulamalarına sürekli pürüzler çıkarıyordu. Kırsal kesim egemenleri aleyhine kararların çıkmasını engelleme çabası içinde olan MSP'ye karşı, tekeli burjuvazinin tepkisi büyüktü. Ancak onsuz da yapamıyordu. Bunun bilincinde olan N.ERBAKAN, çoğu zaman hükümetin alay konusu olmasına neden olan açıklamalar yapmaktan geri kalmıyordu. Öyle ki TRT'nin hükümet partileriyle ilgili haber programları, halk nazarında komedi programlarına dönüşmüştü.

Daha çok ekonomik planda varolan oligarşi içi çelişkiler, siyasi planda da kendini gösteriyordu. MSP de, devlet kademelerini kendi kadrolarının "çiftliği" haline getirmek istiyordu. Ve bundan dolayı MHP ve AP ile çatışıyordu. Hükümet içi çelişkiler, hükümetin yönetemez bir hale gelmesinde rol oynuyordu. Ancak bu çelişkiler, hükümeti oluşturan partilerin devrimci mücadeleye karşı birleşmesine engel değildi. Bu anlamda MC, bir bütün olarak, halka karşı faşist terörün hükümetiydi. MSP'yi, bu hükümetin içinde ayrı bir yere oturtmaya çalışan oportünistlerin ve kimi aydınlarımızın görüşleri, daha '80 öncesinin pratiğinde iflas etmiştir. MSP 12 Eylül'e kadar, ya MC Hükümetleri içinde yer alarak, ya da AP'yi dışarıdan destekleyerek, devrimci halk hareketine karşı, açıktan faşist cephenin içinde yer almıştır.

C- MC Hükümetleri Döneminde Sosyo-Ekonomik Durum

60'lı yılların sonlarından itibaren yükselmeye başlayan ekonomik bunalımı, ne 12 Mart faşizmi, ne de CHP-MSP Hükümeti çözüme kavuşturabilirdi; çözmesi de imkansızdı. Çünkü ekonomik bunalım, ekonominin kapitalist niteliğinden ve bunun da ötesinde emperyalizme bağımlı olmasından kaynaklanıyordu. Dış borç ve kredilerle geliştirilen kapitalist sistem, halkın alım gücünün düşmesi ve yoksullaşması, iç pazarın tıkanma noktasına gelmesi, dış borçların ödenemez boyutlara varması, petrol krizi ve emperyalist bunalımın yükünün diğer yeni-sömürge ülkelerde olduğu gibi, ülkemiz emekçi halkının omuzlarına yüklenmesi nedeniyle işlemez duruma gelmişti. Yatırımlar azalmış, yoksullaşma, işsizlik artmış ve dış ödemeler açığı giderek yükselmişti.

Bu yapısal bunalıma MC Hükümetleri de, bütün iktisadi ve faşist terör politikalarına rağmen çare bulamadı. İşçi sınıfının sendikal alandaki mücadelesi de bu başarısızlıkta rol oynadı. Oligarşinin sözcüleri bu yüzden işçi sınıfına ödenen ücretleri de bunalımın sebebi olarak göstermeye çalıştılar. Yani onlara göre, işçi sınıfı kendinin azgınca sömürülmesine müsaade etmeyerek, bunalıma neden oldu. Oysa, kapitalist bir toplumda ücretler ne kadar yüksek olursa olsun, yine de sömürü ortadan kaldırılamayacağından, bunalımın gerçek nedenini her zaman kapitalist sömürü çarkında aramak gerekir. Bunalım, halkın azgınca sömürülmesinin sonucundan başka bir şey değildir. Kapitalistler, halkı aşırı ölçüde sömürerek bunalımı hafifletmeye çalışırlar, ama bu bunalımı daha da şiddetlendirir. İşçi sınıfı, '80 öncesi sendikal alandaki mücadelesine rağmen mevcut sömürü düzeni yüzünden bütün halk kesimleri gibi bunalımın sonuçlarından en fazla etkilenen sınıf olmuştur.

MC Hükümetleri döneminde, işsizlik giderek artmıştır. Resmi istatistikler 2 milyon civarında işsiz tespit ediyor. Ancak biliyoruz ki, aslında işsizliğin boyutları çok daha geniştir. Sokak işleri diyebileceğimiz işlerle karınlarını doyurmaya çalışan milyonlarca insan gerçekte işsizdir.

MC Hükümetleri döneminde, dış ticaret açığı 4.043 milyar dolara, dış borçlar 11.5 milyar dolara yükselmiştir. Dış borçların yarısı dövize çevrilebilen mevduattır (DÇM). Bu borç türü, tekeli sermayenin bunalım döneminde bile kasalarını doldurmasının bir yoludur. Devletin garantisi altında "kendi dövizini kendin bul" sloganıyla, büyük patronlar, uluslararası finans kuruluşlarından kısa vadeli, yüksek faizli borçlar almışlar ve elbette bunları halktan topladığı vergilerle ve enflasyon sömürüsüyle devlet ödemiştir. Diğer taraftan bunalımın en önemli göstergesi giderek yükselen enflasyondur. Enflasyon, MC Hükümetleri döneminde %10'dan %25'e çıkmıştır. Yatırımların durma noktasına geldiği, fabrika kapasitelerinin %40'lara düştüğü şartlarda, enflasyon, büyük patronların tüketim mallarının fiyatlarını alabildiğine yükselterek spekülasyon, karaborsa vb. yollarla, halkı daha çok sömürmelerinden başka bir şey değildir. Enflasyon sömürüsü çok yönlüdür. Halkın aç kalması pahasına azgınca soyulmasıdır. Devlet, enflasyon yoluyla halkın alım gücünü düşürerek -çünkü ücret artışları hiçbir zaman enflasyon oranı üzerinde olmamıştır- halktan aldığını, çeşitli yollarla tekeli burjuvaziye verir. Halk yoksullaştıkça yoksullaşırken, büyük para babaları kasalarını daha çok doldurur, zevk içinde yaşarlar. Bu yüzden de lüks mallara olan talep artar, diğer yandan da halk tüketim ihtiyaçları için, karaborsa yoluyla yüksek fiyatlar öder veya kuyruklarda ömür tüketir. Enflasyon düzeyi, toplumda sınıf farklılıklarını açıkça ortaya koyar. Devletin hazırladığı istatistikler bile ulusal gelirdeki adaletsiz bölüşümü ortaya koymak zorunda kalır.

Bunalım bunlarla kalmaz. Asıl etkisini sosyal hayatta gösterir. MC Hükümetleri döneminde, daha sonraki dönemlerde de olduğu gibi, toplumda birbirine taban tabana zıt iki yaşam tarzı iyice ortaya çıkar. Faşist terörle teslim alınmaya çalışılan halk kitleleri, sefalet içinde yaşarken, bir avuç sömürücü azınlık, zenginliklerine zenginlik katar ve sefahat içinde yaşar; kumar salonları, lüks eğlence yerleri dolup taşar. Milyonlarca lira harcanan düğünler yapılır. Para babalarının bir ayağı Türkiye'de, bir ayağı dünyanın eğlence merkezlerindedir. Halk ise karnını doyuracak ekmekten bile yoksundur. Fuhuş, hırsızlık, sosyal suçlar giderek artar.

Bu sosyo-ekonomik bunalımın en önemli sonuçlarından birisi, işsizliklerinden, açlıktan dolayı serserileşmiş, bütün ahlaki değerlerini yitirmiş insanların, faşist terör örgütleri tarafından örgütlendirilmesi ve kitle katliamlarında kullanılmasıdır. Kapitalist düzen tarafından yaratılan tortuların, kapitalist düzeni korumak için faşistler tarafından örgütlendirilmesi, kapitalist toplum düzeninin garip cilvelerinden birisidir.

Faşist MHP işte bu sosyal ve ahlaki çöküntü ortamından yararlanarak, serserileri, manyakları, insan kanı dökmekten zevk alan psikopatları saflarında örgütledi. Zaten baştan beri, kapitalist toplumun pislikleri tarafından oluşturulan MHP, MC döneminde bu serseri, manyak insanları, para vererek, fahişe pazarlayarak, esnafın sırtından bedava geçinme olanakları tanıyarak, silah zoruyla insanlar üzerinde hüküm sahibi yaparak, yoğun biçimde örgütlenmeye başladı. MHP bu konuda, faşist teşkilatlarına örneğin şöyle talimatlar yolluyordu:

"Toplum içinde kendini yalnız hisseden, dayanacak bir çare arayan kişiler ve toplum içinde horlanan, aşağılanan kişiler, bu teşkilat içinde yer alıp, onun gücüne ve dayanışmasına ortak olmak isteyebilirler. Diğer yandan macera isteklerini tatmin etmek için ideolojik bir harekete katılanlara da rastlamak mümkündür. Yöneticiler bu konuda hassas davranmalı ve bu tip kimseleri teşkilat bünyesinde bulunsun veya bulunmasın milletimizin menfaatleri doğrultusunda kanallı etmesini bilmelidir." (MHP İddianamesi, s. 163-164)

Faşist MHP'nin kadrolarını oluşturan, bu insan bile sayılamayacak psikopatlar, aklın alamayacağı her türden cinayetleri, katliamları rahatlıkla yapabilmişlerdir. Bu serseri güruhu, işledikleri cinayetlerden sonra bir yandan her türlü ahlaksızlığın meşru görüldüğü alemler yapmayı ihmal etmezken, cinayetlerinin tadını çıkarırken, bir yandan da nasıl canları sıkıldıkça adam öldürdüklerini de anlatıyorlardı.

Sosyal çöküntüden işte böylesine yararlanan MC'nin elbette bunalımı çözmeye niyeti olamazdı.

MC Hükümetleri, ağırlaşan bu sosyo-ekonomik bunalımı, sömürülen halk aleyhine daha da ağırlaştıran kararlar almaktan başka bir şey yapmadı. "İstikrar tedbirleri" denilen bu kararları, aslında IMF alıyor, hükümetler de uyguluyordu. 1950'lerden beri ekonominin iplerini elinde tutan IMF, bunalım dönemlerinde, açıkça ekonominin yönetici gücü olarak ortaya çıkar, ziyaretlerde bulunur ve sonuçta, ülkede yaratılan artı-değerin çoğunun emperyalist devlet ve şirketlerin kasasına, borç faizleri olarak akması için, gerekli olan tedbirleri alır. Bu tedbirler her dönem için aynıdır. Hangi hükümet iş başında olursa olsun değişmez.

IMF'nin hükümetlere yapmalarını emrettiği kararlar şunlardır: Yatırımları durdurun! (veya azaltın) Zam yapın! Kamu harcamalarını kısın! Borçlarınızı ödeyin!

IMF aynı direktifleri MC Hükümetlerine de vermiştir. Faşist DEMİREL hükümeti sınıf mücadelesinin yükselmesine karşın, IMF'nin direktiflerini yerine getirdi. 1970 Ağustos kararlarından sonra ekonomiye yönelik IMF'nin dayattığı en radikal kararlar, uygulamaya ancak tam 7 yıl sonra konulabildi. '77 Ağustos'unda TL. dolar karşısında %4.5 oranında devalüe edildi. Eylül'de ise DEMİREL "Zamlar emre zaruri haline gelmişti" diyerek, IMF operasyonunu devam ettirdi. TL. tekrar %10 oranında devalüe edildi. Petrolden demire, PTT'den KİT ürünlerine kadar, kısacası, halkın tüketim maddelerinin, ihtiyaçlarının tümüne %100 oranında zam yapıldı. Yatırımlar ise zaten durmuştu. Böylece IMF direktifleri doğrultusunda hareket edildi. Ve dış borçlar ödenmeye başlandı. Dış ödemeler dengesindeki açık azaltılmaya çalışıldı.

Bütün bunlar nasıl yapılmıştı? Halkın daha çok sömürülmesiyle IMF'nin tedbirleri halkın daha çok sömürülmesinden başka bir anlama gelmiyordu.

Şunu belirtmek gerekiyor: Kıbrıs işgalinden ve Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönüşüne Türkiye'nin veto engeli koymasından dolayı, ABD askeri ve fiili ekonomik ambargosunu sürdürüyordu. Ve bu nedenle, MC Hükümetleri IMF'nin tüm direktiflerini yerine getirmesine rağmen, ABD, MC Hükümetinin yeni borçlar bulmasına engel çıkarıyordu. DEMİREL "Allah belasını versin Amerika'nın; bize söz verdiler, kredi işlerinde tam destek vaadettiler. Ne oldu anlamıyorum. Birisi bir parmak attı, kredi işi durdu. Bazı umutlarım var, ama IMF 45 milyon dolarlık yeşil ışığı yakmadığı için kredi gerçekleşmiyor. İşte bu tümüyle kesinleşirse ayakta kalamayız. Tam gideriz yoklar dönemi başlar" diye ağlayıp duruyordu.

Ekonomik gelişmeleri hep kaba determinist yöntemlerle açıklamaya çalışan ekonomistlerimiz için bu yönünü pek görmek istemeseler de ABD'nin engel koymasının en önemli nedenlerinden birisi, Türkiye'de sınıflar mücadelesinin yükselmesi ve Türkiye'nin "istikrarsız, güvenilmez" ülkeler kategorisine girmesindendi.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Neticede DEMİREL'in dediği çıktı. Yokluklar başladı. Bunalımı iyice ağırlaştıran MC'nin yerine, oligarşi ve emperyalizm, taze bir hükümet aramaya başladılar.

III- ECEVİT "HALKIN UMUDU" MU OLİGARŞİNİN UMUDU MU?

A- 1977 Genel Seçimleri

Türkiye gibi ülkelerde genel seçimler, demokrasinin değil, faşizmin örtülü halinin bir göstergesidir. Ancak yine de, genel seçimler doğru irdelendiğinde, halkın genel eğilimini ortaya koyan ipuçları verebilir. 1977 genel seçimleri bu bakımdan önemlidir.

Seçimlerden CHP %42 oyla çıktı; bu oy oranı CHP'nin ömründe görmediği bir orandı. Seçimlerde, uzlaşmacı sol ile beraber, faşizmden korkan aydınlar tüm güçleriyle CHP'yi desteklemişlerdi. Faşizmin terörünün tüm şiddetiyle yaşandığı bir ortamda, CHP'ye verilen bu oylar neyin işaretiydi?

Halkın genel eğilimini yakalamak, halkın kime oy verdiğine değil, kime oy vermediğine bakarak mümkün olur. Çünkü halk kitleleri, burjuva seçimlerinde çeşitli vaatlerle aldatılır, kandırılır. Bu demagoji ve yalan ile halk burjuva partilerinden birine oy vermeye "ikna" edilir. Henüz kurtuluşun burjuva seçimlerinde olamadığını kavrayamayan halk yığınları, önemli dönemlere rastlayan genel seçimlerde daha çok genel eğilimlerini ortaya koyar. Ama, bu eğilimini cevaplandırarak düzen sınırları içerisinde bir Marksist-Leninist parti olamayacağından, hangi burjuva partisi onun bu eğilimini istismar edip şöyle veya böyle yansıtırsa, daha doğrusu onu bu doğrultuda aldatırsa oylarını o partiye verir. 1973 Ekim seçimlerinde halk, 12 Mart faşizmine nefretini dile getirmişti, ama oylarını CHP'ye vererek bir kez daha aldatılmaktan kurtulamamıştı. 1977 Haziran genel seçimlerinde de böyle oldu. Halk faşist MC Hükümeti'nin teröründen, getirdiği yokluk ve sefaletten nefret ettiği için genel eğilimini CHP'ye oy vererek belli etti. CHP'nin oylarını artırmasının başka bir nedeni olamazdı. Ancak CHP, anti-faşist potansiyeli kendine kanaliz ederek halkı aldatmış ve neticede ekonomik ve sosyal bunalımı derinleştirmekten, faşizmi güçlendirmekten başka bir şey yapmamıştır.

Genel seçimlerde Devrimci Hareket, oportünist ve revizyonist hareketlerin tersine, varolan anti-faşist potansiyelin CHP'de erimesini engellemeye çalışmış, faşizmin ancak devrimle ortadan kaldırılacağına propagandasını yaparak, CHP'nin de çözüm olamayacağını savunmuştur. Devrimci Hareket, o anki duruma boyun eğip, CHP kuyrukçuluğu yapsaydı, daha sonraki gelişmeler kendisinin haklılığını kanıtlamasına yetmezdi. Reformistler ise, her zaman olduğu gibi devrimci çıkarları, anlık çıkarlara feda ederek, CHP'nin peşine takılmışlardır.

B- CHP Hükümete Yönelirken DİSK'in ve Aydınların Tavrı

1977 Haziran genel seçimlerinde ortaya çıkan olgu, MC Hükümeti'nin yıpranmasıydı. MC'nin faşist planı, gerçekleştirmekteki başarısızlığı ve ekonomik bunalımın ağırlaşması, onu yıpratmış ve bu durum, emperyalizm ve oligarşi tarafından yeni hükümet formüllerinin aranmasına yol açmıştı. Ancak herşeye karşın, ECEVİT'in tek başına hükümet olacak kadar gücü yoktu Meclis'te. Bu güç, tekelci sermaye tarafından sağlanacaktı. Bu süre içinde, bir anlamda geçici olarak MC'nin (CGP dışında) hükümet olması kaçınılmaz bir formül olmuştur. Ancak burjuva kamuoyu, tekelci sermaye ve emperyalizm; sınıf mücadelesinin ivmesinin düşürülmesi, devrimci harekete yönelen halk desteğinin nötralize edilmesi, uygulanması zorunlu bir hale gelen ekonomik 'istikrar tedbirleri'nin, yeni bir hükümet tarafından hayata geçirilmesi için, bütün güçlerini seferber ediyorlardı.

Bu seferberliğe soldan, DİSK'ten ve solcu geçinen aydınlardan destek verilmesi şaşırtıcı bir gelişme değildi. Öteden beri, faşist MC Hükümeti'ne karşı; halkın gücüne ve mücadelesine değil, CHP'nin gücüne ve parlamento oyunlarına bel bağlayan DİSK ve aydınlar, güvenoyu alamayan CHP hükümetinin yerine, 2. MC'nin kurulmasını engellemek için tekelci burjuvazi ile aynı paralelde bir kampanya başlattılar. Bu, ECEVİT'in seçimler sonrası yaptığı konuşmasındaki (8 Haziran 1977) şu sözlerinin açıkça savunulmasından başka bir şey değildi. Diyordu ki ECEVİT; "Ulusumuz fiilen iktidarda bulunan faşizmi oylarıyla yenmiştir". Statükocuların inancı ve mücadelesi bu aldatmacaya dayanıyor, faşizmin "oy" yoluyla iktidardan uzaklaştırılacağına ve sosyal-demokrasinin hükümete geçerek, faşist devlet mekanizmasını demokratikleştireceğine inanıyorlardı. Bu nedenle siyasi hayatları boyunca sürekli hayal kırıklığına uğramışlardır. CHP hükümeti dönemi, bu hayal kırıklığının bir kez daha yaşamasından başka bir şey olmayacaktı. Yaşanan gerçekler bir kez daha gösterdi ki, hükümete geçen sosyal-demokrasi ya faşist devlet mekanizmasını güçlendirecek, ya da oligarşi ve emperyalizm tarafından hemen iktidardan alınacaktı. Çünkü sosyal-demokrasi, bizim gibi ülkelerde, halka söylediği bütün yalanlara karşın, her zaman tekelci burjuvazi safında yerini almış ve karşı-devrimci bir rol oynamaktan, faşizmin yedek güç olmaktan kurtulamamıştır. Bunu anlamak istemeyen, öz gücüne güvenmeyen sol her dönem, özellikle sınıflar mücadelesinin yükseldiği koşullarda ellerini burjuvazinin ılımlı kesimine uzatmış ve böylece gericiliğin zulmünden kurtulmayı ummuşlardır.

CHP'nin iktidara yöneldiği 1977 Haziran-Temmuz'unda II. MC Hükümeti döneminde, DİSK reformistlerinin ve TKP'nin başını çektiği statükocular Ulusal Demokratik Cephe (UDC) sloganlarıyla CHP'nin iktidara gelmesi için soldan açık destek verdiler.

30 Haziran-2 Temmuz arasında toplanan DİSK Genel Yönetim Kurulu'nun basına yaptığı açıklama, ECEVİT'in değerlendirmesinden pek farklı değildir:

"5 Haziran genel seçimlerinin demokrasi ve ilerleme güçleriyle faşizm ve gerici güçleri arasındaki çatışmanın çok önemli bir dönüm noktası olduğu ve seçim sonuçlarına göre CHP'nin oy oranının artmasının, oyların bu partiye verilmesi çağrısında bulunan tüm Ulusal Demokratik Güçlerin ortak başarısı olarak değerlendirilmesi gerek(ir)." (Aktaran Y.KÜÇÜK, Türkiye Üzerine Tezler, 3. Kitap, s.394)

Faşizme karşı mücadeleyi, seçim mücadelesine indirgeyen bu revizyonist-reformist anlayışın, faşizme karşı mücadelede öncülük görevini, dolaylı olarak ifade ettiği gibi, ulusal burjuvazinin temsilcisi olarak gördükleri CHP'ye bırakması, hem de proletarya adına (!) kaçınılmazdı.

II. MC'nin hükümet olmasından sonra paniğe kapılan DİSK reformistleri, işçi sınıfı öncülüğü adına, sadece bir çağrıdan ibaret olarak kalan ve hayat bulması için hiçbir çaba sarfedilmeyen, UDC çağrısında bulunuyordu. Böylesine örgütsüz, cansız bir çağrının, doğrudan CHP'ye yönelik olduğu belli bir şeydi. DİSK reformistleri, işçi sınıfının öncülüğü adına, CHP'ye, "hükümet kur, seni destekleyeceğiz" diyordu. Bütün demagojik laflara karşın söylenmek istenen budur. Önce şöyle diyorlar:

"İşçi sınıfımız, onun sınıf ve kitle örgütü DİSK, UDC çağrısını yaparak, her şeyden önce bu öncülüğün gereğini yerine getirmiştir. Öncülüğünü bir kez daha dosta düşmana göstermiştir." (agy. s.392)

MC hükümetleri döneminde, yüzlerce ilerici, devrimcinin katledilmesi karşısında sessiz kalan DİSK'in, öncülüğünden ne anladığı aşağıdaki görüşlerinden daha iyi anlaşılacaktır:

"Ulusal burjuvazinin görüşlerinin ve çıkarlarının etkin politik temsilcisi, köyde ve şehirde yaşayan geniş küçük-burjuva yığınların umut bağladığı CHP'nin UDC (...) içindeki onurlu ve tarihi yerini alması, bu yoldaki güç ve eylem birliği çalışmalarına katılması, işçi sınıfının birliği açısından da önemlidir. (...) Dünyada ve ülkemizde işçi sınıfı düşmanlığı yapan MAO'cular ve bireysel teröre dayananlar hariç, işçi sınıfı içindeki etkinliği az da olsa çeşitli isimlerdeki sosyalist partilerin de UDC içinde yer almaları ve bu uğurda sürdürülen sürekli eylem birliği çalışmalarına katılmaları yararlı olacaktır." (Maden-İş'in UDC Deklarasyonu, aktaran Y. KÜÇÜK, T. Ü. Tezler, 3. Kitap, s. 393-394)

Böylece UDC'nin kapsamı belli oluyor: CHP + reformist ve revizyonistler. Faşizme karşı mücadelede barışçıl mücadele taktiğinin sınıf mevzilenmesi budur. Ve böyle bir taktiği, anti-faşist mücadeleyi kaniyla, canıyla verenleri, büyük bir kibirlilikle "dışta" bırakması doğaldı.

İşin ilginç yanı, CHP için yapılan çağrının CHP tarafından bile ciddiye alınmamasıdır. ECEVİT, pasifistlerin, kendi peşinden gelmeye "mahkum" olduklarını bildiğinden, onlara aldırış bile etmemişti.

UDC'nin misyonu, CHP'nin hükümete gelmesi için soldan destek vermektir; CHP'nin hükümete gelmesinin belli olmasıyla, UDC de bitmiş ve unutulmuştur. Aralık 1977'deki DİSK'in genel kurulunda, UDC'nin mimarı Kemal TÜRKLER, DİSK genel başkanlığından alınmış, yerine CHP'li Abdullah BAŞTÜRK getirilmiştir. Böylece UDC gibi, "işçi sınıfının öncülüğü"de sona ermiştir.

CHP'nin hükümete gelmesinde aydınların payı da unutulmamalıdır. Aydınlar, DİSK reformistlerinden pek farklı bir tavır göstermemişlerdir. Koro halinde CHP'nin hükümete geçmesini ve faşizme son vermesini arzulamışlardır. O dönemin gazetelerine şöyle bir göz atılsa, aydınların tek çözüm olarak CHP hükümetini gösterdikleri anlaşılır.

Genel olarak küçük-burjuva "demokrat" aydın kesiminin sözcülüğünü yapan Cumhuriyet gazetesinin köşe yazarları, aydınlarımızın genel eğilimlerini şöyle yansıtıyorlardı: Başyazar Nadir NADİ yazıyor: "Ülkemizi çıkmazdan, demokrasiyle karanlıktan kurtarmanın tek seçeneği CHP'ye bir hükümet kurma olanağı tanımıktır." (12.6.1977)

"Koalisyonlu zayıf hükümetlerden bıkan ve otorite arayan Alman halkı arasında HİTLER Nazizminin, parlak ve hayali vaatlerle çabucak yayılıp gelişerek devleti nasıl ele geçirdiğini gözleriyle görmüş... bir Türk aydını olarak" H. V. VELİDEDEOĞLU, gördüklerinden hiçbir ders çıkarmadan "özlemimi" şöyle dile getiriyor: "Benim özlemim ve bugünkü toplumsal ve siyasal koşullardan çıkardığım 'gerekcilik' görüşüm, hükümeti en büyük parti olan CHP'nin kurması yönündedir." (12 Haziran 1977)

Pasifist, geleneksel Türk aydın tipinin örneklerinden biri olan Oktay AKBAL, CHP'ye, TIP ve TSİP ile bir "ortaklık" kurması ve onlara hükümet içinde yer verilmesini tavsiye ettikten sonra, şöyle diyor: "Türkiye'de faşizmin tırmanışı, kanlı olayların günden güne azması, toplumca bir uçuruma doğru sürükleniş, ancak geniş cepheli, sağduyulu iktidarcı önlenabilir. Bu da ECEVİT'in başkanlığında kurulacak bir CHP hükümetidir." (10.3.1977)

Yıldız SERTEL, DİSK'in "Ulusal Cephe" çağrısını seçimlerden önce yapmamasını eleştirerek ve "tarihi Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

sorumsuzluk''la suçlayarak, CHP'ye destek çağrısı korosunun içinde yer alıyor: ''CHP bu tehlikeyi toplum içindeki kısmi çelişkinin anti-demokratik, faşist bir rejime yönelmesini önlemek için bu orta yol politikaları güttü, burjuva demokrasisini gerçekleştirerek, Türkiye'yi ileri bir aşamaya getirmek istedi. Kanimca Türkiye'nin ne tür bir tehlikeyle karşı karşıya olduğunu görmeyen veya vaktinde görmek istemeyenler, demokrasinin bu son kalesini desteklemeyenler, büyük bir tarihi sorumluluk altına girdiler. Şimdi Ulusal Cephe diye pazarlanan bazı sol örgüt ve partilere sormak hakkımız değil mi? Seçimlerden önce neredeydiniz?'' (8.11.1977)

Terörün silah kaçakçılığından doğduğunu bilimsel (!) araştırmalarla kanıtlayan (!) ünlü terör uzmanı U. MUMCU, siyasal tutumda CHP'nin arkasına sığınan bir korkak olduğunu, '80 öncesi de kanıtlamıştır. CHP destekçisi Uğur MUMCU şöyle yazıyor: ''Cephe hükümetine karşı savaşılan ilerici güçler, güçlerini seçim sandığı ile ortaya koymuşlardır. Bundan sonraki görevimiz, Bülent ECEVİT'in hükümeti kurmasına ve hükümeti kurduktan sonra da barış ve özgürlük getirmesine destek olmaktır.'' (8.6.1977)

Burjuvazi tarafından binbir yolla aldatılan, kandırılan ve şartlandırılan geniş halk yığınlarının, CHP'yi iktidara getirme istediğini anlamak mümkündür. Ancak ''aydın''larımızı, okuyan, yazan, tarihi bilen, her zaman büyük bilgiçlik havalarıyla ders veren ''aydın''larımızı anlamak, hem zor hem de kolaydır. Zordur, çünkü aydın insanların durumu değerlendirememeleri, çözüm olarak çözümsüzlüğü göstermeleri anlaşılır. Kolaydır, çünkü, aydın geçinen bu okur-yazar tayfasının beyinleri hem de korkunun ecele faydası olmadığı biline biline faşizmden duydukları korku yüzünden çalışmamaktadır; ''akıl'' değil, içgüdülerle, can korkusu ile hareket etmektedirler.

C- ECEVİT Hükümeti Açık Faşizmin Kurumlaşmasının Önünü Tıkamamış Tersine Açmıştır

1977 Haziran seçimleri öncesi herkese cennet vaadedenden, hatta dağ köylerine ''havai hat'' kurulacağını söyleyen ECEVİT, hükümete geldiği 1978 Ocak'ında, birkaç ay içinde topluma barış getireceğini iddia ederek göreve başladı. Gerçi ECEVİT'in barıştan ne anladığı, Kıbrıs'a götürdüğü ''barış''tan belliydi. Buna karşın, yine de halkın büyük kısmı, ''demokrat'' aydınlar, ECEVİT'in gerçekten topluma barış getireceğine inanıyorlardı. ECEVİT, kendisinden beklenenlere, daha başbakanlık koltuğuna oturduğu ilk günlerde, TÜRKİŞ'i ziyaret ederek karşılık verdi. Bu ziyaret sırasında ECEVİT, elini TÜRKİŞ'in kanlı eline uzatarak şöyle diyebiliyordu: ''Can güvenliği, öğrenim özgürlüğü ve asayişe önem vereceğiz''. Böylece ECEVİT'in topluma nasıl bir ''barış'' getireceği ortaya çıkıyordu; ama yine de ECEVİT'in ''Erim yüzü''nün açığa çıkması için 22 aylık bir devreye ihtiyaç olacaktı.

Devletin faşist tarzda örgütlendiği ve ezilen sınıfları faşist yöntemlerle baskı altına aldığı koşullardı, sosyal-demokrat olduğunu iddia eden bir partinin hükümet olması ne anlama gelir? ''İktidar olamayan ama hükümet olabilen'' sosyal-demokrat partinin böylesi bir durumda iki seçeneği vardı: Ya halkın taleplerine kulak vererek ve onun desteğine dayanarak, faşist devlet örgütlenmesini, burjuva demokratik bir örgütlenmeye dönüştürmek, ya da faşizme teslim olarak, faşist devleti daha da güçlendirerek yetkinleştirmek. Üçüncü bir yol yoktur. Ancak, Türkiye'de demokrat geçinen aydınlar ve bir kısım statükocu sol gruplar, meseleyi, hiçbir zaman bu şekilde değerlendirmemişlerdir. Onlara göre sorun, faşizmin iktidara gelmesini önlemek ve burjuva demokrasisini CHP'ye dayanarak korumaktır. Türkiye'yi 1920'lerin Almanya ve İtalya'sına benzetenlerin anlamadıkları şey, sorunun burjuva demokrasisinin korunması ve faşizmin iktidara gelmesinin önlenmesi şeklinde konulmasının, faşizmin ekmeğine yağ süreceğidir. Kaldı ki, durum dedikleri gibi olsaydı bile, faşizmin zaferinin engellenebilmesinin sosyal-demokrasiye güvenerek başlanamayacağı tarihsel bir tecrübedir.

ECEVİT Hükümeti'nin 22 aylık uygulamaları, ML'lerin görüşlerinin doğruluğunu gösterdi. CHP Hükümeti, faşist devleti demokratikleştirmek için hiçbir tedbir almamış, tersine faşist devleti daha da güçlendiren, açık faşizmi kurumlaştıran tedbirler almıştır. Bu durumu Ağustos 1978'de şöyle tespit ediyorduk:

''... İktidara gelmeden halka vaadettiği;

- 141-142'nin kalkacağı,

- Faşistlerden hesap sorulacağı gibi vaatleri yerine getirmesini bir yana bırakalım, 12 Mart döneminin azgın işkencecilerini bile işbaşına getirmiştir. (Bu durum öyle bir hale gelmiştir ki, CHP içinde çatlamalara yol açmıştır.) Faşistlerden hesap sorulacağını (!) söyleyenler faşist devlet mekanizmasını güçlendiren, yetkinleştiren tedbirler almakta, açık faşizm uygulamalarını kurumsal hale getirmeye çalışmaktadırlar. Bir anlamda CHP, yıpranmış MC'nin uygulamaya sokmadığı ''tedbir''leri uygulamaya çalışmaktadır. Devletin resmi emniyet görevlilerinin bizzat emperyalist uzmanlar tarafından eğitilmesi, jandarmanın seferber edilmesi, halka yönelik baskı, terör ve pasifikasyonun hız kazanması, Kürt halkına yönelik asimilasyonun yoğunlaşması, açık faşist uygulamaların adım adım kurumlaşması ve giderek de halk kitlelerinin buna alıştırılması, faşist devletin yetkinleştirilmesine hizmet etmektedir.'' (Dev-Genç Dergisi, s.1)

CHP hükümeti faşist devleti yetkinleştirmek için ne yapmıştır?

ECEVİT iktidara gelmeden önce, 141-142'nin kaldırılacağı, sivil faşist örgütlerin kapatılacağı, kontr-gerillanın

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

lağvedileceği vaatlerini unutmakla işe başlamıştır. Demokrat aydınlar, bir kısım sol gruplar, bu taleplerin karşılanması için yalvarıp dururken, ECEVİT kestirip atıyordu: "Mesele TÜRKEŞ meselesi, ÜGD meselesi değil. Mesele ana muhalefet partisi lideridir. MHP'yi de, ÜGD'yi de kullanan O'dur. MHP kapanmış, ÜGD kapanmamış ne olacak?" (D. AVCIOĞLU, Devrim ve Demokrasi, s. 13) ECEVİT böylece faşizmin vurucu gücü MHP ve Ülkü Ocakları üzerine gitmeyi reddederek, halka ve kendisine güvenen aydınlara sırtını dönüyor ve faşizme cesaret veriyordu.

ECEVİT, hükümeti döneminde yoğunlaşan kontr-gerilla tartışmalarını da bir çırpıda kesmiştir: "Yaptığım araştırmalara göre Türkiye'de devletçe düzenlenmiş kontr-gerilla resmen yoktur." (3.2.1978 tarihli konuşması)

İkiyüzlülüğü karakter edinmiş ECEVİT, sonraki konuşmalarında, kontr-gerillanın varlığını kabul edecektir. Ama hükümet olduğu dönem faşist devletin CIA ile bağlantılı çalışan bu gözde örgütünü koruyarak gerçek yüzünü gösterdi. Böylece ECEVİT'in, faşizm ve devrimciler karşısında tercihini ortaya koyması, yani emperyalizm ve oligarşi yanında saf tutması, İsrail'in kıyamet borusunu çalmasından farksızdı. ECEVİT'ten hem cesaret alan ve hem de ECEVİT'ten nefret eden faşistler, İstanbul Üniversitesi'nden çıkan bir grup devrimci öğrencinin üzerine bombalar atarak ve tarayarak, faşist cinayetlerini katliam boyutuna vardırıdılar.

1 Mayıs 1977'de başlayan ve 16 Mart Katliamı ile devam eden faşist katliamlar daha sonra da sık sık gündeme gelecekti.

16 Mart Katliamı sonrası, DİSK silkinir gibi oldu. Beyazıt Meydanı devrimcilerin kanlarıyla boyanırken, DİSK sadece 20 Mart'ta 2 saat iş durdurma ("Faşizme İhtar") eylemi yapmakla yetindi. DİSK yöneticilerinin kendi vicdanlarını rahatlatan bu eylem bile, ECEVİT'i çileden çıkarmaya yetti: "Diktatörlerin tuzağına göz göre göre düşecek kadar sorumsuzsunuz" diyerek, DİSK yöneticilerine ateş püskürdü. Ama önemli olan faşistlere verilen mesajdı. Şöyle demek istiyordu ECEVİT: Siz saldırın, sizi telin edenlerin hakkından da ben gelirim.

Faşist saldırılar, tüm halk kesimlerine olduğu gibi aydınlara da yönelmeye başladı. Bilim adamları, öğretim üyeleri, yazarlar, evlerinin veya üniversite kapılarının önlerinde pusu kuran faşist katillerce katledilirken, ECEVİT'in yine kılı kıpırdamıyordu. Bütün bu olup bitenlere arkası dönüktü, Hz. LUT gibi geriye dönüp bakınca, taş kesileceğinden korkuyordu sanki.

Aydınlar şaşkınlık içindeydi. Güvendikleri dağa kar yağmıştı. Yine de, denize düşen yılanı sarılır misali ECEVİT'e güvenmeye devam ettiler. Refik ERDURAN, aydınlara şaşkınlığını, aczini şöyle dile getiriyordu:

"ECEVİT iktidarının en yararlı desteği faşistler. Çünkü, tüm aydın kesimi 'artık illallah' diye ayağa kalkmıyor ve şu iktidara olanca gücüyle yüklenmiyorsa, bunun tek bir nedeni var:

"Faşistler hâlâ ezilmedi. ECEVİT giderse onların devleti ele geçirme komplosu yine hızlanır kaygısı.

"Tuhaf ama gerçek. Bu hükümetin en büyük başarısızlığı, iktidarda kalmasını sağlayan en önemli etken oluyor." (Milliyet 13.9.1979)

Aydınlar işte böylesine bir şaşkınlık ve acizlik içinde, faşist namluların ne zaman kendilerine yöneleceğini bekleyip dururken, faşist saldırganlık tüm şiddetiyle sürüyordu. Bu ortamda ECEVİT, "toplumsal barış"ı sağlayacak tedbirlerini kamuoyuna açıkladı. Tarihin cilvesine bakın ki, bu tedbirlerin birçoğunu ECEVİT, 12 Mart'tan sonra Anayasa Mahkemesi'ne başvurarak iptal ettirmişti. Ama şimdi aynı ECEVİT, ERİM rolü oynayarak, demokratik özgürlüklerin ortadan kaldırılması, halkın polisin insafına terkedilmesi anlamına gelen tedbirleri gündeme getiriyordu. ECEVİT, bu tedbirleri gündeme getirmeden önce, POL-DER'i ve birçok demokratik örgütü kapatarak işe başlamıştı. POL-DER'in kapatılması, POL-BİR'in ise açık tutulması ilginçti. ECEVİT'in "sivil sıkıyönetim" olarak adlandırılan tedbirlerinin, kimler tarafından uygulanacağı böylece belli oluyordu. ECEVİT'in faşist devleti yetkinleştirmek amacıyla gündeme getirip, yasallaştırmak istediği tedbirler şunlardı:

Adından başka, Devlet Güvenlik Mahkemelerinden bir farkı olmayan İhtisas Mahkemelerinin kurulması. (Bu mahkemeler siyasi davalara bakacaktı)

Polisin nakil, tayin ve cezalandırılması için yeni tüzük hazırlanması.

Askerliğini komando olarak yapanların polis teşkilatına alınmasının sağlanması.

"Demokratik düzen içinde halkı devreye sokma" adıyla, muhbirliğin teşvik edilmesi.

Sivil savunmanın güvenlik amacıyla kullanılması.

İl İdareleri, Polis Vazife ve Selahiyetleri, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri, Ateşli Silahlar, Ceza Muhakemeleri Usulleri vb. yasaları kapsayan daha pek çok yasanın çıkarılması.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Pişmanlık yasasının çıkarılması.

ECEVİT'in sivil sıkıyönetimi işte bu tedbirleri içeriyordu. Bunlar tek kelimeyle, faşist devletin güçlendirilmesinden başka bir anlama gelmiyordu. Bu yasaların hemen tamamının, 12 Eylül döneminde ve günümüzde yasalaştırılarak uygulandığını göz önüne alırsak, ECEVİT'in sivil sıkıyönetiminin ne anlama geldiği daha iyi anlaşılır.

Acaba aydınlar ve bazı statükocu sol gruplar, bugün SHP'nin kuyrukçuluğunu yaparken, ECEVİT'in sivil sıkıyönetim tedbirlerinin üzerinde düşünmüşler midir? Sanmıyoruz! Huylu huyundan vazgeçmiyor. Kırk kere dilleri yansa da, başlarının üzerinde sallanan faşist kılıcın korkusuyla, yine de çorbayı dillerini yakarak içiyorlar.

ECEVİT'in sivil sıkıyönetim tedbirlerini gündeme getirmesiyle, DEVRİMCİ SOL'un daha baştan tespit ettiği görüşler doğrulanmış oldu. ECEVİT "barış" getireceğim diyerek, sivil faşistlere gözünü yumdu ve devrimcilere saldırmaya başladı. ECEVİT hükümeti, kamuoyunun baskısıyla yakalanan birkaç faşist dışında, esas olarak sola yöneldi. Tutuklamalar, işkenceler, dernek kapatmalar birbirini takip etti.

Bütün bunlara rağmen ECEVİT, yine de faşizme yaranamadı. ECEVİT'in sivil sıkıyönetim tedbirlerini yeterli bulmayan faşist parti MHP, devrimciler üzerinde terörün daha da yoğunlaşması için doğrudan sıkıyönetim istemeye başladı. TÜRKİYE 1978 Ekim'inde şöyle diyordu: "Şanlı Türk Ordusu, devlet ve demokrasinin düşmanlarını, vatan bölücülerini susturacak huzurlu bir ortamı meydana getirdikten sonra, 1979 Senato seçimleriyle birlikte erken seçime gitmelidir."

MHP'nin sıkıyönetim istemesinin başlıca iki nedeni vardı. Birincisi, faşist saldırıların tüm vahşiliğiyle sürmesine rağmen devrimci mücadelenin durmaması, tersine giderek yükselmesi, halkın faşizme teslim olmaması ve giderek, devrimci saflara daha fazla destek vermesi, bizzat mücadelenin içinde yer almasıdır. İkincisi ise, MHP'nin, AP ile beraber veya tek başına iktidar olmak istemesidir. MHP'nin taktiğine göre ordu iktidara gelecek, devrimci hareketi ezecek, ve ondan sonra da MHP, bir seçim hilesi ya da darbe yoluyla açık faşist diktasını kuracaktır.

Böylece sınıf mücadelesinin bastırılmasına ilişkin iki farklı yaklaşım ortaya çıkmıştı: ECEVİT demokrasi yanlısı (!) gözüktüğü için "sivil" bir sıkıyönetim isterken, MHP ise "askeri" bir sıkıyönetim yanlısıdır.

ECEVİT'in korkak destekçileri, "demokrat" aydınlar ve geleneksel sol, hemen, ECEVİT'in sivil sıkıyönetiminin TÜRKİYE'nin sıkıyönetiminden ehven-i şer olduğunun teorisini yapmaya başladı. Bu şu anlama geliyordu. Asker kurşunuyla değil, polis kurşunuyla ölmek istiyoruz, ya da askere değil, polise teslim olmak istiyoruz. Bu ibret verici tabloyu Dev-Genç Dergisi şöyle anlatıyordu:

"Bir yanda MHP'nin ve çeşitli sağ çevrelerin sıkıyönetim isteği, öte yanda CHP'nin demokrasi havariliği. Ama halk kitleleri açısından değişen bir durum yoktur.

MHP'nin istediği sıkıyönetim, kitleler üzerinde baskı uygulayan resmi yönetimlerin el değişikliğidir. Halk kitlelerine uygulanacak baskı daha da katmerleşecektir. Bugün ise emekçi kitleler sessizce pasifize edilip gerçekten 'anarşi' tehlikelerine karşı, her türlü faşist uygulamaya psikolojik olarak hazır hale getiriliyor. Ve faşistlerin, sıradan halka vahşice saldırıp katliamlar düzenlemeleri, faşist yasa ve uygulamalara biraz daha alışkanlık kazandırmaktadır ve faşist terör bu anlamda amacına ulaşmaktadır.

'Akıllı' sol bizim bu deyişlerimiz karşısında hemen düşünecektir, 'Ne yani sıkıyönetim daha mı iyi?' Elbette daha iyi değil. Ama bugün hiç de 12 Mart sıkıyönetiminden farklı olmayan, hatta daha katmerli baskı var. Yalnız bir fark var. Bütün kuyrukçu geleneksel sol, bürolarında rahat oturup dergisini çıkartıp yazıyor. Tabii ki bugünlük böyle!" (Dev-Genç Dergisi, sayı.2, s.3, "Oligarşinin Çıkması ve CHP")

Ölümlerden ölüm beğenmenin bir çıkar yol olmadığını, MHP Kahramanmaraş'daki faşist katliamla ortaya koydu ve böylece sivil sıkıyönetim tartışmaları bir çırpıda sona erdi. ECEVİT Hükümeti, bir kere daha faşizme teslim bayrağı çekerek, onun isteğini yerine getirdi ve birçok ilde sıkıyönetim ilan etti.

Maraş katliamı, sivil faşistlerin resmi devlet güçlerinin yardımıyla gerçekleştirdikleri, 1973-80 döneminin en büyük katliamıydı. Yüzlerce insan en iğrenç yöntemler kullanılarak katledildi; çocuklar öldürüldü, kadınların ırzına geçildi, insanlar ağaçlara çivilendi, diri diri yakıldı. HITLER ve benzeri faşistleri mezarlarında diriltten bu katliamları burada anlatmayacağız. Sadece şunu vurgulamak istiyoruz: Maraş katliamından yalnızca MHP'li faşistler ve resmi faşist devlet güçleri sorumlu değildir. Bu katliamın gerçekleşeceği, hazırlıklarının yapıldığı, günlerce önce belli olduğu halde, hiçbir şey yapmayan, katliam sırasında gözü dönmüş faşist güruhu durdurmak için kılını bile kıpırdatmayan, başta ECEVİT ve eski 12 Mart generali İçişleri Bakanı İrfan ÖZAYDINLI olmak üzere, ECEVİT Hükümeti de bu katliamdan sorumludur. Öyle görünüyor ki, sınıf mücadelesinden bunalmış ECEVİT ve hükümeti de, sıkıyönetim ilan etmek için bir vesile bekliyordu. Bu yüzden de Maraş katliamına, bile bile seyirci kalan ECEVİT Hükümeti, bu iğrenç ve vahşi katliama ortak olmuştur.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Kahramanmaraş katliamı sonrası sıkıyönetim ilan edilmesi, ECEVİT Hükümeti'nin, kendi idam fermanını kendisinin imzalaması, faşizme teslim olması anlamına geliyordu. Dev-Genç Dergisi'nde yayınlanan 'DEVİRİMCİ SOL Bildirisi'nde, bu durum şöyle tespit ediliyordu:

"Yıllardır MHP ve Ülkü Ocaklı faşistlerin saldırıları, emekçi halkımızın, aydınların ve gençliğin can güvenliğini ortadan kaldırmış durumdadır. Tüm bunlar Türkiye ve dünya kamuoyunun gözleri önündeyken; işkenceciler, kontrgerillacılar, yüzlerce insanın katilleri ortada açık açık dolaşırken; CHP ve lideri ECEVİT, faşist katillerin üzerine gitme cesaretini gösterememiştir, gösteremezdi de zaten. Çünkü reformculuğun varacağı yer, faşist terör karşısında pes etmek, susmak veya onlara teslim olmaktır. İşte CHP faşist teröre teslim olmuştur bugün. CHP Hükümeti'nin faşist devlet aygıtını ve onun kurumlarını kullanmak zorunda kalması, faşist terör karşısında teslim olmasından başka bir sonuç yaratamazdı." (Dev-Genç Dergisi, sayı 3, s.3, "CHP Faşizme Teslim Oldu" başlıklı DEVİRİMCİ SOL bildirisi)

Sıkıyönetim ilanı ile birlikte, halka karşı sürdürülen faşist teröre, sıkıyönetimin terörü de eklendi. Artık faşistlerin giremediği okullara, mahallelere, köylere ordu kuvvetleri giriyor; baskı uyguluyor, aramalar yapıyor, toplu gözaltılar gerçekleştiriyordu. Aydınların ve geleneksel solun "demokratik sıkıyönetim" beklentisi de böylece boşa çıkıyordu.

Sıkıyönetim dönemi, bir anlamda, Ecevit Hükümeti'nin siyasal planda hiçbir inisiyatifinin kalmadığı bir dönemdi. ECEVİT, iktidarın tüm iplerini faşistlere kaptırmıştı. Kendisi böylece, faşistler tarafından kullanılan bir kukla durumuna gelmişti ve göstermelik başbakanlığına son verileceği günü, sabırsızlıkla beklemeye başlamıştı.

ECEVİT döneminde, faşist saldırganlığın kitlesel katliamlar boyutuna varmasına, sivil sıkıyönetim ve sıkıyönetim vasıtasıyla hükümetin devrimci hareketlere ve halka karşı, baskı ve terör uygulamasına rağmen sınıf mücadelesi durdurulmadı, devrimci mücadele giderek yükseldi ve gelişti.

MC döneminde geçerli olan iki taktik, 'statükocu sol' taktik ile, devrimci taktik, farklı özellikler kazansa da ECEVİT Hükümeti döneminde de varlığını korudu.

Tüm pasifist sol'un taktiği, ECEVİT ve CHP'nin yapması gereken "görevler" üzerine bol bol akıl vermektir. Yani reformizm kuyrukçuluğu.

Uygulanması gereken devrimci taktik ise, faşist teröre karşı halkı devrimci saflarda örgütlemek, mücadeleyi yükseltmek, faşist terörün zaferini engellemek, kurtuluşun Anti-emperyalist, Anti-oligarşik Halk Devrimi'nde olduğunun propagandasını yapmak ve faşizmin koltuk değneği CHP'yi, halkın gözünde teşhir etmektir.

Bu süreçte DEVİRİMCİ SOL, yapılması gerekeni yaptı. CHP iktidarının gerçek yüzünü halk kitlelerine teşhir ederken, faşist saldırganlığa karşı da; devrimci şiddet temelinde, ulaşabildiği her yerde, her alanda mücadeleyi yükseltti.

Sıkıyönetim ilan edildikten sonra da DEVİRİMCİ SOL, sıkıyönetimin halka ve devrimcilere karşı ilan edildiğini tespit edip, "anti-faşist mücadeleyi yükseltelim" çağrısı yaptı.

DEVİRİMCİ SOL, sıkıyönetimin MHP'ye karşı değil, halka ve devrimcilere karşı ilan edildiğini tüm güçlerini seferber ederek açıklamış, mücadele araç ve yöntemlerini de bu duruma göre biçimlendirmiştir.

ECEVİT'in sıkıyönetimi döneminde, halkımızın tüm hakları gaspedilmiş, devrimciler tutuklanmaya başlanmıştı... Halkımız üzerindeki faşist teröre ilave olarak oligarşinin resmi terörü başlamıştır.

Bu dönemde sınıf mücadelesinin yükselmesi, Türkiye Kürdistanı'nda da etkisini gösterdi. Kürt ulusal mücadelesi uzun yıllar sonra canlanmaya başlamıştı. Kürt yurtsever hareketi birçok yanlışlar yapmasına karşın esas olarak oligarşiye karşı silahlı mücadele temelinde, Kürt ulusal hareketini geliştirmeye başlamış, oligarşinin Kürdistan'daki uzantılarıyla yoğun bir çatışmaya girmiştir.

Devrimci Hareketimiz ise geline süreçte siyasal ve örgütsel planda nitelik sıçraması yapabilecek bir aşamaya ulaşmıştı. Kendiliğindenci bir süreçte legal, yarı-legal ve illegal platformda başlayan; kitlelerin ekonomik, demokratik mücadelesiyle anti-faşist mücadele içinde gelişen Hareketimiz, anti-faşist mücadeleyi yükseltebilmek için, sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına göre hareket etmiştir. O koşullarda doğru olan da buydu. Yani, anti-faşist mücadelenin THKP-C perspektifi doğrultusunda yükseltilmesi, halkın örgütlü gücünü devrimci şiddet temelindeki mücadele ile birleştiren bir siyasal örgütlülüğün yaratılması, yetkinleştirilmesi ve olası bir açık faşizm koşullarına göre hazırlanılması gerekiyordu.

Fakat Devrimci Hareket içerisindeki yeni oportünist hizbin, böyle bir mücadele ve buna uygun örgüt biçimleri yaratmaya niyeti yoktu. Bu nedenle Devrimci Hareket kaçınılmaz bir ayrışma yaşadı. Bu durum, genelde örgütlülüğün

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

bölünmesiyle sonuçlanmış olsa da, Türkiye sınıf mücadelesinin geldiği aşamada nitelik sıçraması yapabilmesi için, Marksist-Leninistlerin göze alması gereken bir zorunluluktur.

D- CHP Hükümetinin Ekonomik Politikası

ECEVİT'in başbakan yapılmasının belki de en önemli nedeni, daha geniş bir toplumsal dayanağı olmasından dolayı, emperyalizm ve oligarşinin sömürsünü artıracak, bunalıma "çare" olacak tedbirleri alabilecek durumda olabilmesiydi. MC Hükümetleri öylesine yıpranmıştı ki, emperyalizm ve işbirlikçi tekolci sermayenin istediği tedbirleri alamazdı. MC döneminde, ülke, DEMİREL'in deyişyle 70 sente muhtaç duruma gelmişti. ECEVİT, hükümet olduktan sonraki durumu şöyle değerlendiriyordu: "1974'te hükümeti bıraktığımızda, 230 milyon dolar olan kısa vadeli borçlar, 1977 sonunda 6 milyar doları aşmıştı. Dış ticaret açığı yaklaşık iki katına yükselmişti. Oysa yalnızca petrol dışalımına 1.5 milyar dolar döviz ödememiz, ayrıca kapıya dayanan dış borç faiz ve taksitlerini ve ülkenin daha birçok gereksinmelerini karşılayacak döviz bulmamız gerekiyordu. Enflasyon %50'yi aşmıştı. Devlet dışarıdaki bazı büyükelçilerinin aylıklarını ödeyemez duruma gelmişti. Büyüme hızı önemli derecede düşmüştü."

Durumu bu şekilde değerlendiren ECEVİT çözümü IMF'nin dayattığı 'istikrar paketi'nde buluyordu. bu bakımdan ECEVİT'in ekonomik politikasının iki amacı olduğunu söyleyebiliriz: Biri dış borçları ödemek veya erteleme; ikincisi ise dış ticaret açığını düşürmek... Bunlar Türkiye'den emperyalist devletlere ve şirketlere aktarılan artı-değer sömürsü (burjuva ekonomistleri buna "kaynak aktarımı" diyor) anlamına gelir. ECEVİT bu amaçlarını gerçekleştirmede başarısız sayılmaz.

Bu noktada ister faşist, ister sosyal-demokrat görünümlü olsunlar, bütün hükümetlerin hemen hemen aynı ekonomik programı uyguladıkları saptamasını yapmak gerekmektedir. Yeni-sömürge ülkelerin ekonomik yapılarında köklü bir değişim olmadan (ki bu ancak demokratik bir devrimle olabilir) hükümetlerin bu ortak kaderi paylaşması kaçınılmazdır. ECEVİT de "cennet vaadeden" programına rağmen, bu kaderi paylaşmaktan kurtulamamıştır.

ECEVİT, emperyalizm ve tekolci sermayenin isteklerini yerine getirmek için, IMF direktiflerini uygulamaya başlar. Bilindiği gibi, IMF direktifleri, yüksek devalüasyon, kamu harcamalarının kısılması ve borçların ödenmesini esas almaktadır. 22 aylık iktidarı döneminde ECEVİT, üç defa IMF'nin dayattığı 'istikrar tedbirleri'ni uyguladı. Bunlar 1978 Nisan, 1978 Eylül ve 1979 Mart'ında gerçekleşti. Elbette bu önlemleri destekleyen "ilave" önlemler de alındı.

Ekonomik bunalıma çare olarak uygulanan politikanın sonuçları, emperyalizm ve oligarşi açısından olumlu, halk açısından ise olumsuzdur.

ECEVİT, bu ekonomik politikalar sayesinde, emperyalist devlet ve finans kuruluşlarına olan borçları, emekçi halkı daha fazla sömürerek öder, ya da borçları erteler, yeni borçlar bulur. Bu borçları nasıl bulur? Birkaç örnek verelim: ECEVİT Hükümeti, 150 milyon dolar kredi alabilmek için uluslararası WELLS-FARGO tekeline, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin tarım ürünlerini rehine verir. ECEVİT, ABD'nin uyguladığı silah ve fiili ekonomik ambargoyu kaldırabilmek için, örneğin taviz vermez görüldüğü Kıbrıs konusunda toprak tavizleri verir. Emperyalistlere ödenen bedeller ağırdır. 1979'daki İran İslam Devrimi sonrasında, Ortadoğu'da doğan boşluğu doldurabileceğini ABD'ye söylemiş; NATO'nun "Havadan Erken İhbar ve Kontrol Sistemi" çerçevesinde, Konya'da yeni bir üs kurulmasını talep etmiş, böylece ABD ve NATO üslerini yeniden çalışır hale getirmiştir. Yani ECEVİT, emperyalizm ve oligarşinin ekonomik düzenini sürdürebilmek için aldığı ekonomik tedbirler yanında, faşist devleti güçlendiren, ülkeyi ABD'ye daha çok bağlayan siyasal tedbirler almaktan da çekinmemiştir. Sonuçta ECEVİT, dış ticaret açığını, 4043.3 milyon dolardan, 2310.8 milyon dolara indirmeyi başarmıştır! Ama öte yandan dış borçların daha da yükselmesini önleyememiş, dış borçlar 1979'da 14.6 milyar dolara yükselmiştir.

ECEVİT'in uyguladığı ekonomik politikalarından kazançlı çıkan emperyalizm ve işbirlikçi tekolci burjuvazidir. Tekolci burjuvazi bu dönemde bir bunalım politikası izleyerek, yani üretim kapasitesinin yarı yarıya düştüğü, elektrik kesilmelerinin günde beş saati bulduğu koşullarda, "yok"lar politikasıyla kârlarını olağanüstü derecede artırmıştır. Bu kârlar, yatırımlar yoluyla değil, daha çok spekülasyon yoluyla sağlanmıştır. Hükümetin enflasyon politikasından yararlanan tekolci burjuvazi, bu dönemde en kârlı çıkan sınıf olmuştur. Doğan AVCIOĞLU'nun derlediği bilgileri buraya aktarırsak, bu azgın sömürü hakkında kısa bir fikir vermiş oluruz: "Prof. Erdoğan ALKİN, 1978 yılında havadan kazançların milli gelirin %40'ını aştığını kabaca hesaplamaktadır. Ona göre 1978 yılında resmi kurdan 25 liraya alınan doların piyasa değeri 50 lira olduğundan, resmi izinli ithalat 117.5 milyar lira açıktan gelir sağlamıştır. Kaçak ithalattan gelir ise 100 milyar liradır. Resmi faiz ile piyasa faizi arasındaki %30 civarındaki fark kredi alanlara 93 milyar sağlamıştır. Resmi fiyattan KİT ürünleri alanlar 50 milyar, fiyatı devletçe saptanmış malları karaborsaya sürenler 40 milyar, çeşitli devlet sübvansiyonlarından yararlananlar 50 milyar, emek ve sermaye harcamadan tatlı kazanç elde etmişlerdir. Havadan gelirler, 400 milyarı aşar! (Doğan AVCIOĞLU, Devrim ve Demokrasi Üzerine, s.38)

Elbette, 1940'ların savaş dönemi sömürsünü andıran sömürü, bu kadar değildir. Tekolci sermaye ve diğer sömürücü kesimler, akla gelmedik yöntemlerle, halkı sömürmüşler, halktan toplanan vergilerle oluşan devlet kasasını soymuşlar, dış borç ve kredileri ceplerine indirmişlerdir.

Bu sömürü tablosunda, halkın yeri nedir? Halk, enflasyon, spekülasyon, karaborsa, vergi sömürsü altında, azgınca sömürülmektedir. Halkın payına düşen, MC Hükümetleri döneminden farklı değildir. Sefalet, işsizlik, yokluk!... ECEVİT, işçi sınıfının sesini çıkarmadan sömürülmesini sağlamak için, "toplumsal barış" adına "faşizm tehlikesi var" demagojisini kullanarak, Türk-İş'le işverenlerin işbirliğini sağlamış ve böylece grevleri ve ücretlerin yükseltilmesini engellemeye çalışmıştır. ECEVİT'in ikiyüzlülüğüne aldanan sendikalar, onun hükümeti döneminde uslu durmuşlardır. Bütün bunlara rağmen yine de, MC Hükümetleri dönemine oranla, grevlerde artış olması, sömürü karşısında işçilerin tahammül edilmez bir noktada olduğunu göstermektedir. ECEVİT döneminde, 1978'de grevci işçi sayısı 30.000'e, 79'da ise 40.000'e ulaşmıştır.

Devletin hazırladığı istatistikler bile, sosyal durumun halk aleyhine nasıl bozulduğunu ortaya koymaktadır. ECEVİT döneminde sömürünün en amansız biçimi olan enflasyon oranı, 1978'de %50, 1979'da ise %65 olmuş, işsiz sayısı 3 milyona yükselirken, gelir dağılımı emekçiler aleyhine bozulmuştur. 1977'de ücretlilerin gelir dağılımındaki payı %36 iken, bu oran 1978'de %35'e, 1979'da ise %32'ye düşmüştür.

Sömürü tablosunu daha fazla anlatmak olanaklı, ancak bu kadarı bile herkese "cennet vaadeden" ECEVİT Hükümeti döneminin emperyalizm ve oligarşi açısından gerçek bir "cennet", halk açısından ise, tam anlamıyla bir "cehennem" olduğunu anlatmaya yeter... Tüm bu uygulamalarıyla ECEVİT, 24 Ocak Kararlarının da temellerini atmıştır.

IV- YENİ BİR CUNTAYA DOĞRU: DEMİREL AÇIK FAŞİZMİ HAZIRLIYOR

A- Ecevit Hükümeti'nin Sonu ve AP Azınlık Hükümeti

1979 ortalarına gelindiğinde, ECEVİT Hükümeti gerek siyasal gerekse de ekonomik olarak, emperyalizm ve oligarşi lehine aldığı kararlar ve uygulamalar sonucu iyice yıpranmıştı. Emperyalizm, İran İslam Devrimi nedeniyle Türkiye'nin yükleneyeceği görevleri yerine getirebilmesi için, sınıf mücadelesini bastıracak, emperyalistlerin ekonomi politikalarını tam anlamıyla uygulayacak bir hükümete veya askeri faşist bir yönetime ihtiyaç duyuyordu. ECEVİT'in "demokratik" görünümünü yöntemleriyle, emperyalizmin istekleri yerine getirilemezdi artık.

ECEVİT döneminde kârlarına kâr katan tekелci burjuvazi ve diğer sömürücü kesimler, sınıf mücadelesinin tam anlamıyla bastırıldığı, sömürünün disipline edildiği bir iktidar arzuluyorlardı. Bu nedenle, ECEVİT Hükümeti'ni artık istemeyen tekелci burjuvazinin sözcüsü TÜSİAD açıktan muhalefet yürütmeye başladı ve gazete ilanlarıyla, daha düne kadar baştaçı ettiği ECEVİT'e karşı savaş ilan etti.

Tekelci burjuvazi artık nispi demokratik bir rejim istemiyordu. Bunlardan bazılarının aşağıya aktaracağımız sözleri, bunun kanıtlarıdır.

Sakıp SABANCI'nın; "Parlamento, ekonomi-sanayi gelişmesinin gerisinde kaldı. Hastalığın kökünde ve gerisinde parlamento vardır" sözlerini, Nejat ECZACIBAŞI; "Türkiye'nin hastalığı, bir kelime ile ifade etmek gerekirse politikadır" sözleriyle destekliyor. (Devrim ve Demokrasi Üzerine, s. 22, D. AVCIOĞLU) TÜSİAD ise ilanında, "bunalımın kaynağında öncelikle gelenek haline gelmiş bir politik savurganlık yatıyor" (agy, s. 24) diyordu.

Tekelci sermayenin sorunu, sömürünün disipline edilmesi, yani ücretlerin dondurulması ve grevlerin yasaklanması, tarımın vergilendirilmesi, kamu harcamalarının iyice kısılarak, kendilerine aktarılması vb. idi. Bunların yerine getirilmesi için de, mevcut rejimin ortadan kaldırılması, sınıf mücadelesinin kanla bastırılması gerekiyordu. Çünkü MHP'li faşistler ve mevcut devlet terörü yeterli olamamıştı. Kısacası, tekелci sermaye ve emperyalizmin çıkarları açısından, toplum, tamamen sessizleştirilmeliydi, N. ECZACIBAŞI'nın deyişiyle "demokrasi kurban edilmeliydi."

ECEVİT hükümeti bunları yerine getiremeyecek kadar güçsüzdü; görevini yapabildiği kadar yapmış, misyonunu yerine getirmişti. Bu yüzden ECEVİT, '79 genel seçimlerini bahane ederek hükümeti bıraktı. Ve AP-CHP koalisyonunun propagandasına başladı. ECEVİT'in kuyruğundan ayrılmayan korkak aydınlar ve pasifist sol da, MHP'li faşizm yerine, AP-CHP koalisyonunun başında olduğu bir faşist devleti tercih ederek, ECEVİT'in "büyük koalisyon" korosuna katıldılar. Daha dün, faşizmi AP ile özdeşleştiren ve MHP'yi kapatmanın bu anlamda bir öneminin olmadığını söyleyen ECEVİT ve onu onaylayan aydınlar; şimdi, AP'nin tek başına bir azınlık hükümeti kurmasını ve desteği ise MHP'den değil, CHP'den almasını savunuyorlardı. Bu, CHP-AP koalisyonu olmazsa, tercih edilecek kötüünün iyisi bir yoldu. ECEVİT, Kasım 1979'daki olağanüstü kurultayda "... bugün eğer Adalet Partisi bir hükümet kurmak istiyorsa, Milliyetçi Hareket Partisi'ne böyle bir gereksinme duymadan... hükümeti kurabilir" diyordu.

İlhan SELÇUK ise o dönem, bir köşe yazısında "Yoksa Türkiye'de Moliere'in komedilerinden biri mi oynanıyor? Sağcısı solcusu elbirliğiyle Süleyman beyi başbakan koltuğuna iteliyor" sözleriyle mevcut durumu komediye benzetiyordu.

Gerçekten de Türkiye'de oyun oynanıyordu. Ne kadar karmaşık görünürse de bu oyunun oyuncularını ve rolleri de belliydi.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Sıkıyönetimli parlamenter faşizm, artık sınıf mücadelesini bastırmaya yetmiyordu. MHP, ordu desteğini alarak, açık faşist bir iktidar kurmak istiyordu. Ve tüm saldırılarını bu amaca uygun olarak yapıyor, ona göre örgütleniyordu. Ancak, hemen bir darbe yapacak denli gücü yoktu ve bu yüzden de AP azınlık hükümetini desteklemek zorundaydı.

CHP'nin çıkarları, kendisinin de sonu olacak bir açık faşizmden yana değildi ama, bataklıkta çırpındıkça batan bir insan gibi, faşizmle uzlaştıkça, açık faşizmin gelişini kolaylaştırmaktan başka bir şey yapmıyordu.

AP, açık faşizmden yana bir partiydi. Onun açısından da, parlamenter faşizm bitmişti, devlet işlemez durumdaydı. Ancak AP, iplerin kendi elinde olacağı bir faşist cuntadan yanaydı. Ve planlarını buna göre yapıyordu.

Devrimci Hareket açısından sorun, açık faşizm mi, parlamenter faşizm mi olduğu değildi. Sorunu, ülkede var olduğu öne sürülen burjuva demokrasisini faşizm karşısında korumak gerekiyormuş gibi ele almak, yani reformistler gibi meseleyi koymak yanlıştı. Açık faşizmi önlemenin yolu, parlamenter faşizme boyun eğmek değil, faşist saldırılara karşı örgütlenerek, silahlı mücadeleyi halkla birleştirmektir. Bu yol, açık faşist cunta koşullarında mücadeleyi sürdürmenin de hazırlığı anlamına gelecektir. "Tek Yol Devrim" sloganı bu anlamda, soyut bir propaganda sloganı değil, mevcut durumda halka çözüm yolunu gösteren bir slogandı. AP'li, CHP'li, MSP'li Hükümetler, açık faşizmi önleyecek hükümetler değil, onun önünü açan hükümetler olabiliirdi ancak. Oysa burjuva milliyetçisi PDA'dan TKP'ye kadar bütün statükocu sol "ulusal hükümet" çağrısında bulunuyordu. Bu, "kırk katır"ı değil, "kırk satır"ı tercih etmek gibi bir şeydi. Oportünizmin gerçekçilik adına, mevcut duruma teslim olması anlamına geliyordu.

Bu noktada, CHP-AP Koalisyonu'nun veya CHP destekli bir AP azınlık iktidarının neden kurulamadığına kısaca değinelim.

AP ile CHP'nin neden bir koalisyon hükümeti kuramadığı, bugün bile hâlâ tartışılır. Burjuva yazarları bunu ECEVİT ile DEMİREL'in karakterlerine, kişisel hırslarına bağlarlar. Sol aydınlar ise, bunun bir sorumsuzluk olduğunu, eğer AP-CHP koalisyonu kurulmuş olsaydı, 12 Eylül cuntasının önlenebileceğini iddia ederler.

Meseleyi DEMİREL ve ECEVİT'in karakterleri açısından ele almak, materyalist bir bakış açısı değildir. AP-CHP koalisyonunun neden kurulamadığını ancak o günkü mevcut durumu tahlil ederek anlayabiliriz. AP azınlık hükümetinin kurulması sırasında ve sonrasında, Türkiye'de devrimcilerle karşı-devrimcilerin çatışması giderek geliyordu. Devrimci Hareketimizin ve halkın faşistlere karşı mücadelesi yükseliyordu. Devlet, sınıf mücadelesinin keskinleşmesi karşısında aciz kalıyordu. Polis bölünmüştü, memurlar bölünmüştü, sıkıyönetim yetersizdi. Halkın bazı kesimleri şöyle veya böyle faşist terörün etki alanına giriyordu, geniş yığınlar ise anti-faşist mücadeleye ya katılıyor, ya da destekliyordu.

Tekelci burjuvazinin partileri, sınıfsal nitelikleri gereği kendi çıkarlarını savunsalar da, demagoji ve yalanla halkın desteğini almak zorundadırlar. Bu bakımdan, sınıf mücadelesinin keskinleşmesi, AP ve CHP'nin dayandıkları oy tabanlarının farklı eğilimlerde olması, bu partilerin yönetim kademelerini de ister istemez etkiliyordu. DEMİREL "milliyetçilerin" lideri görünümündeydi ve bu nedenle solcularla anlaşması, kendi tabanını kaybetmeyi göze almak olurdu. Öte yandan DEMİREL'in, CHP de dahil sol görünümü hiçbir partiye, gruba tahammülü yoktu. MHP'yi kendisine vurucu güç olarak almış bir partinin, CHP ile koalisyon hükümeti kurması, sınıf mücadelesinin o günkü seyri içinde mümkün olamazdı. DEMİREL yıllar sonra Cüneyt ARCAYÜREK'e bu durumu, "bazı meselelerin tabiatında uzlaşma imkanı olmayabilir. Bundan dolayı da 'niye uzlaşmadınız' diye kimse suçlanamaz. Zira her şey uzlaşarak çözülebilseydi, harpler olmazdı, mahkemelere lüzum olmazdı" şeklinde açıklıyordu.

Görüldüğü gibi DEMİREL'in tavrı, faşist saldırganlığın uzlaşmaz karakterini yansıtıyor. Ancak ECEVİT ve parti üst kademesi, parti tabanının aksine, anti-faşist olmadığı için, DEMİREL'in uzlaşmaz tavrını gösteremedi. Mayasında faşizmle uzlaşma eğilimi taşıyan yeni-sömürge sosyal-demokrasisi, Türkiye'de bu uzlaşmacılığın en aşağılık örneklerini vermiştir. AP-CHP koalisyonunun kurulması için, adeta DEMİREL'e yalvarmışlardır. ECEVİT, "devleti ve demokrasiyi" kurtarmak adına, sayısız defa ortak hükümet kurma çağrısında bulunmuştur. CHP'li üyeler faşist kurşunlarına hedef olurken, ECEVİT her şeyi göze alan bir kahraman edasıyla, elini hep faşizmin kanlı eline uzatmıştır. Ve her defasında da, aşağılanarak reddedilmiştir.

CHP-AP koalisyonunun mümkün olmadığı şartlarda, hükümet krizinin biricik çözümü, "örtülü MC" yani AP azınlık hükümetiydi.

B- DEMİREL Cunta Koşullarında Uygulanabilecek 24 Ocak Kararlarını Çıkartıyor

DEMİREL, azınlık hükümetini kurduktan sonra ilk saldırısını ekonomik planda yaptı. Çünkü IMF'nin ve oligarşinin ekonomik bunalıma tahammülleri kalmamıştı. Öte yandan sınıf mücadelesi kısa bir süre içinde bastırılabilir gibi değildi. Bu yüzden ekonomik saldırı sınıf mücadelesinin bastırılmasından sonraya ertelenemezdi.

1979-80'de üretim durma noktasına gelmiş, enflasyon %100'e ulaşmış, dış borçlar ödenemez olmuştu. Ülke kuyruklar ve yoklar ülkesi haline gelirken spekülasyon ve karaborsa, en kârlı ve geçerli kazanç yolu oldu. Mevcut ekonomik yapı bu duruma tahammül edemez hale gelmişti.

O döneme kadar uygulamaya sokulan IMF reçetelerinin devamı olan ve daha geniş çaplı emperyalist direktiflerin uygulanması, emperyalizm ve oligarşi açısından bir zorunluluk haline gelmişti.

Oligarşinin bunalımdan çıkış yolu olarak gündeme getirdiği ve bugüne kadar burjuva ekonomistleri tarafından, çok çeşitli adlar altında yorumlanan 24 Ocak Kararları, gerçekte, ülkenin emperyalizmin açık pazarı haline getirilmesi planından başka bir şey değildi. Bu ekonomik plana göre dış borçların ödenmesi, emperyalist şirketlerin ve oligarşinin sermayesinin daha da arttırılması amacıyla, ülkenin bütün zenginliklerinin ve emeğin eskisine oranla daha da çok sömürülmesi gerekiyordu. Bunun için de her şeyden önce sınıf mücadelesinin durdurulması, "politik istikrar"ın sağlanması şarttı.

24 Ocak Kararları ücretlerin dondurulması, ve giderek daha da düşürülmesi, grevlerin yasaklanması; yatırımların azaltılması ve işsizliğin artması, kamu harcamalarının kısılması yani maaşların dondurulması, eğitim, sağlık gibi hizmetlere ayrılan paraların azaltılması, kamu yatırımlarının durdurulması, aşırı zamların yapılması; sürekli devalüasyon ile ülke üretiminin ucuza dışarıya satılması; yüksek faiz oranlarıyla halkın elindeki son kuruşun da elinden alınması anlamına geliyordu. 24 Ocak Kararları, sömürü ve soygun kararlarıdır ve bu kararları, ülkeyi tamamen emperyalizmin açık pazarı haline getirmeyi amaçladığı için; örneğin 1970 kararlarından ve ECEVİT'in uyguladığı ekonomik politikalarından çok daha kapsamlıydı.

C- DEMİREL'in ve Generallerin Açık Faşizm Hesapları! Tercihi ABD Yapacak

CHP Hükümeti'nin, yükselen sınıf mücadelesi ve derinleşen ekonomik bunalım karşısında çaresiz kalmasından sonra, MHP ve MSP'in parlamentoda AP'ye güvenoyu vermesiyle kurulan AP azınlık hükümeti; oligarşinin parlamenter faşizm koşullarında başvurduğu son çareydi.

DEMİREL'in yeniden iktidar koltuğuna oturduğu koşullarda, Türkiye derin bir ekonomik ve siyasal bunalım içindeydi. Ekonomik işleyişin durma noktasına gelmesi yüzünden, IMF ve oligarşi, emperyalizmin direktiflerinin daha pervasızca uygulanmasını istiyordu.

DEMİREL, 24 Ocak Kararlarının uygulanmasını oligarşi ve emperyalist tekellerin güvenilir adamı Turgut ÖZAL'a bıraktı. Böylece siyasal ve ekonomik platformda bir işbölümü yapılmış oluyordu. DEVRİMCİ SOL Dergisi'nin I. sayısındaki başyazıda da belirtildiği gibi, ÖZAL ekonomik alanda "gizli başbakan" durumundaydı. ÖZAL, IMF ve tekeli sermayenin, ekonomik işleyiş doğrudan kontrolleri altına almalarını temsil ediyordu.

Asıl sorun politiktir. Faşist terör kudurmuş bir şekilde sürüyordu. Ancak karşısında, güçlü bir Devrimci Hareket ve anti-faşist yurtsever gruplar vardı. Halk kitleleri ise, daha yoğun bir şekilde devrimci hareketlerin saflarında yer alıyordu.

Bu durum karşısında devlet, tüm resmi güçleriyle saldırmasına rağmen, tam bir çaresizlik içindeydi. Sıkıyönetim bütün terörcü uygulamalarına karşın, devrimci mücadeleyi durduramıyor ve yükselen sınıf mücadelesi karşısında etkisiz kalıyordu.

Bu şartlar altında, emperyalizm ve oligarşinin çıkarlarını savunan güçlerin, yani ordu, AP, MHP ve CHP'nin kendi planlarında farklılıklar olsa da, hepsi devlet aygıtının yetkinleştirilmesinde, devrimci mücadelenin ezilmesinde birleşiyorlardı. Bunun tek çıkar yolunun ise açık faşizmde olduğu biliniyordu.

DEMİREL'in planı açıktı: Devrimci Harekete ve halka karşı büyük bir faşist saldırı için hazırlıklar yapmak, yani devletin güçlendirilmesi için gerekli yasal hazırlıkları yapmak, ordu ve polis ihtiyaçlarını karşılamak. Devrimci hareketlere yönelik operasyonlar başlatmak. Bundan sonra da erken seçimleri, faşist silahların tehdidi altında yaparak, parlamentoyu ya tek başına, ya da MHP ile beraber ele geçirerek, faşist parlamentoya dayalı açık faşist bir rejim kurmaktı. Böylece 24 Ocak Kararlarının uygulanabilmesi için, uygun siyasal şartlar da sağlanmış olacaktı.

Türkiye'de o günden bugüne, sürekli olarak açık faşizmin askeri biçiminden söz edilmiş, DEMİREL'in açık faşizm manevraları ise görülüp değerlendirilmemiştir. 12 Eylül döneminde ve günümüzde "demokrasi" havariliğine soyunan ve bir kısım sol gruplar tarafından "demokrat" olduğuna inanılan DEMİREL'in, gerçek yüzünü AP azınlık hükümeti dönemindeki politikasında görebiliriz.

Olguları bir araya getirdiğimizde, DEMİREL'in faşist parlamentoya dayalı hesaplarını, faşist yüzünü görmek mümkündür.

DEMİREL'in daha iktidara geldiğinin ilk ayında 24 Ocak Kararları'nı alması, onun açık faşizm planı yaptığını Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

gösterir. Çünkü, bugün herkes kabul ediyor ki, 24 Ocak Kararları ancak, halkın tümünden susturulup yıldırıldığı, grevlerin yasaklandığı, devrimci hareketlerin ezildiği bir ortamda uygulanabilirdi.

Açık faşist saldırının yasal hazırlıklarını süratle yapmaya başlamıştı. Aldığı yasal tedbirler şunlardı:

2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyetleri Yasası. Bu yasayla polisin yetkileri genişletildi.

3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Yasası. Böylece polislerin dernek kurmaları yasaklanıyordu.

5442 sayılı İl İdare Yasası. Bu yasayla vali ve kaymakamların, istedikleri zaman askeri kuvvetleri kullanmalarına olanak tanınıyordu.

171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüş Hürriyeti Yasası. Bu yasayla gösteriler denetim altına alınıyor, izinsiz gösteri yapanların cezaları arttırılıyordu.

1630 sayılı Dernekler Yasası da, dernek çalışmalarını denetim altına alıyor, devrimci derneklerin kapatılmasını sağlıyordu.

Elbette, DGM, Olağanüstü Hal, 1402 sayılı yasa gibi daha sonra askeri faşist dönemde çıkarılan yasaların da çıkarılması gerekiyordu. Ama mevcut parlamentoda bu yasalar çıkarılamıyordu. Bu nedenle DEMİREL, istediği yasaları istediği an çıkarabilmek için, tamamen faşist bir parlamentoya ihtiyaç duyuyordu. "Bu anayasayla bu memleket yönetilemez, değiştirilmelidir" diyerek, 12 Eylül Anayasası gibi bir anayasa taslağını kabul ettirmeye çalışıyordu.

DEMİREL, bugünkü ANAP parlamentosu gibi, istediği an yasa çıkarabileceği bir parlamentoya sahip olmak için, erken seçimlere gidilmesini istemeye başladı. Ve parlamentoyu cumhurbaşkanlığı seçimlerinde kilitledi. Cumhurbaşkanı seçilmesini önlemek için her yola başvurdu. Örneğin seçilmesi olanaksız Saadettin BİLGİÇ gibi bir faşisti, cumhurbaşkanlığına aday gösterdi.

DEMİREL, CHP'siz bir parlamento veya CHP'nin hiçbir varlık gösteremeyeceği bir faşist parlamento arzuladığından, CHP ile bütün köprüleri attı. DEMİREL'in, kamuoyu baskısına rağmen, bırakalım CHP-AP koalisyonu kurulmasını, CHP'nin varlığına bile tahammülü yoktu. Her şey kendi denetiminde faşist bir cunta için yapılıyordu.

Ordunun kendi inisiyatifi dışına çıkmaması, kendinden bağımsız bir faşist cunta tertiplememesi için, ordunun araç-gereç benzeri ihtiyaçlarını karşılamaya azami özen göstermişti.

DEMİREL, sola karşı büyük bir hazırlık içindeydi. 12 Eylül'ün sol karşısındaki başarısını, DEMİREL'in kendi istihbarat çalışmasına bağlamasının, ordunun hazırda konduğunu ima etmesinin nedeni, kendi faşist saldırı hazırlıklarıdır. DEMİREL'in faşist saldırısının bir örneği, 'Nokta Operasyonu'nda yaşanmıştı. DEMİREL'in "Çorum'u bırakın Fatsa'ya bakın" direktifi üzerine ordu, polis ve sivil faşistler, Fatsa'ya karşı büyük bir saldırıya geçtiler. Bu saldırının önemi, DEMİREL'in Türkiye çapındaki asıl saldırısının küçük bir örneği olmasıydı.

DEMİREL'in açık faşizm planlarını hükümet olduğu dönemde yaptığını, Cüneyt ARCAÜREK şöyle anlatıyor:

"...DEMİREL iki ay sonra ekonominin daha güçleneceği kanısındaydı.

'''Enflasyonu durduracağız; eğer dedikleri gibi bir sonuç çıkarsa seçimden, AP-MHP Hükümeti yapmayacağız da ne yapacağız?'

'''Ama' dedim DEMİREL'e 'böyle bir hükümet oluşursa başımız daha da derde girecek, solun her kanadı birleşecek, daha çok kan akacak.'

"DEMİREL, 'bu da doğru' dedi." (C.ARCAYÜREK Açıkıyor, 10. Kitap, s.128)

Olgular tespitimizin doğruluğunu ortaya koymaktadır. 12 Eylül dönemin de DEMİREL'le yapılan bir röportajda, açık açık belirttiği bir şey vardır: "Ordu görevini yapmadı, 12 Eylül'den sonra anarşiyi önleyen ordu aynı şeyi neden 12 Eylül'den önce yapmadı?"

DEMİREL, ordudan 'kazık' yediğini ima ediyordu. Burada önemli olan şudur: DEMİREL, 12 Eylül'de sınıf mücadelesi nasıl önlendiye, 12 Eylül'den önce de, sadece MHP'li faşistlere daha az dokunularak, önlenmesini savunuyordu.

Hükümete geldiğinde siyasi durumu "yangın" olarak değerlendiriyordu DEMİREL. Onun faşist planı, MHP ile, bu "yangın"ın, bu devrimci yangının, devrimcilerin ve halkın kanıyla söndürülmesine dayanıyordu.

MHP'de, DEMİREL'in faşist planı içindeydi. Kuşkusuz TÜRKEŞ'in de ayrı bir faşist planı vardı. Baştan beri, faşist terörle kitleleri teslim almaya, kendisine korkuya dayalı bir faşist taban edinmeye çalışan MHP, elverişli bir durum da ordunun da desteğiyle, faşist bir cunta tezgahlama peşindeydi. Ancak, faşist teröre karşı devrimci şiddet temelinde yürütülen ve kitle mücadelesiyle birleşen devrimci mücadele, faşist MHP'nin planını büyük ölçüde bozmuştur. Bu yüzden MHP, 12 Eylül öncesi koşullarda daha çok DEMİREL'in faşist planı içindeydi. Ancak ordudan gelecek bir faşist cunta içinde de rol almaya hazırdı. MHP'nin hesabı "hangisi tutarsa"ya dayanıyordu.

Mevcut durumda, hiçbir ciddi planı olmayan ama anlamsız gevezelikler yapmaktan da geri durmayan ECEVİT, postunu kurtarmak ve DEMİREL'le orduya yaranmak için elinden geleni yapıyordu. 27 Aralık'ta verilen ordu muhtırası sonrasında, elinden geleni yaptığını göstermek için, DEMİREL'in çıkardığı bütün yasaları onaylıyor, faşist terörün CHP milletvekillerine dahi yöneldiği bir dönemde, DEMİREL'e "demokrasiyi kurtarma" adına öneri üstüne öneri götürerek küçülüyordu. Siyasette kişiliksizliğin ve ikiyüzlülüğün, "kültürlü" bir örneği olan ECEVİT, böylece devlete karşı vicdan borcunu yerine getiriyordu. Ama faşist terör tarafından dökülen CHP'lilerin kanları, onu hiç mi hiç rahatsız etmiyordu.

ECEVİT'in önerisi AP ile uzlaşmaktan başka bir anlama gelmiyordu. Böylece, ona göre demokrasi ve devlet kurulacaktı. ECEVİT 1980 Haziran'ında küçük kurultayda şunları söylüyordu:

"Devleti ve demokrasiyi kurtarmak amacıyla, geçici bir dönem için bir ortak hükümet...

"(bu hükümetin) hedefleri neler olabilir?

"Devleti yeniden devlet yapmak... teröre karşı ortak bir tavırla devletin etkinliği artırılabilir...

"İyi niyetli yurttaşlarımızı bölücü akımlara sürüklenmekten kurtarabilir.

"Belli bir süre içinde Türk Silahlı Kuvvetleri'ni sıkıyönetim yükünden kurtarabilir..." (Cüneyt ARCAYÜREK Açıklıyor, 10. Kitap, s.37-38)

ECEVİT bu "programı" daha sonra, "12 Eylül müdahalesine demokratik bir alternatifin programı" olarak nitelendirecekti. Askeri faşist iktidara karşı, faşist olarak suçlamaktan geri kalmadığı AP ile koalisyon hükümeti... İşte tam da ECEVİT'e yakışan misyon buydu!

Hemen belirtelim ki, karşı-devrimci burjuva milliyetçisi TİKP (AYDINLIK)'den, TKP'ye kadar birçok kesim, ECEVİT'in bu "ulusal hükümet" önerisini destekleyerek faşizm karşısında halka değil, burjuvaziye güvendiklerini bir kere daha göstermişlerdir.

Açık faşizm hesabı yapan bir diğer güç ise ordu idi.

DEMİREL'in iktidar koltuğuna oturması üzerinden daha 35 gün geçme den, faşist ordu generallerinin verdiği muhtıra, oligarşinin sivil siyasal güçlerine şu mesajı veriyordu: Ya sınıf mücadelesini durdurup istikrarı sağlarsınız, ya da ben gelir sağlarım.

Zaten sıkıyönetimle idare edilen bir ülkede, ordunun muhtıra vermesinin başka anlamı olamazdı. Ordu, açıkça iktidara aday oluyordu. Faşist bir askeri cunta tezgahlayan generaller, öteden beri uygun bir an kolluyorlardı. Parlamenter faşizm koşullarında, bütün "meşru" yolların denenmesini bekleyen faşist generaller, AP azınlık hükümetinin kurulmasıyla, dananın kuyruğunun kopacağını anlamışlardı. AP'nin açık faşist cunta alternatifine karşı, kendi alternatiflerini muhtıra ile kamuoyuna duyurdular.

DEVİRİMCİ SOL, ordunun muhtıra vermesinden sonra durumu şöyle tahlil ediyordu:

"Ordunun muhtırası, yalnızca AP ve CHP'ye yönelik değildir. Çünkü sorun yalnızca yıpranmış AP'yi iktidardan alıp yerine bir başkasını koymak değildi, sorunun özü oligarşinin bütün kurumlarının yıpranması ve yönetememesi idi.

(...)

"Artık, bütün koalisyonlar, partiler birer birer denenmiştir. CHP ve AP koalisyonu ise... bir türlü gerçekleşmemektedir. Öte yandan da ekonomik bunalım, oligarşinin deyimiyle 'anarşi' de durmamaktadır.

"O halde ne yapılacaktır? Bu noktada ordunun yönetimi alması artık kaçınılmaz bir 'görev' durumuna gelmiştir. İşte ordunun muhtırası bunun bir belirtisidir ve bugün de ordunun yönetimi ele geçirmesinden 'başka yol yok' propagandasıyla gerekli zemin yaratılmaktadır. (...)

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"Ayrıca, uluslararası durumun da bunu gerektiren boyutlarda olduğunu, sanırım burada tekrarlamaya gerek yok..." (DEVİRİMCİ SOL Dergisi, sayı 1, s.3, "Politik Durum ve Devrimci Görevler")

AP ile faşist generaller arasında ekonomiye yapılacak müdahalede bir farklılık yoktu. Bu nedenle 24 Ocak Kararlarının sonuçlarını beklemek, faşist generaller açısından bir avantajdı. Ancak, 24 Ocak'ın oligarşi ve emperyalizm açısından başarılı olması halinde, DEMİREL'in erken seçiminden önce davranmak ve faşist darbeyi gerçekleştirmek gerekiyordu. Bunun için Beyaz Saray'daki efendisinden onay alması şarttı.

ABD emperyalizminin, Türkiye'deki oligarşik yönetimin bizzat içinde olduğu, 12 Eylül faşist darbesiyle bir kere daha doğrulanmıştır.

DEMİREL'in planıyla, faşist generallerin planı arasında son tercihi yapacak güç ABD idi. CIA, Türkiye uzmanları vasıtasıyla durumu değerlendirdi ve Ortadoğu'da "istikrarlı" bir Türkiye'nin, en kısa sürede ve en az maliyetle, "demokratik saçmalıklar"la vakit kaybetmeden kurulabilmesinin, ancak bir ordu müdahalesiyle mümkün olabileceği sonucuna vardı. DEMİREL'in planı riskliydi. MHP ile kurulacak bir iktidar sınıf savaşımını daha da keskinleştirebilirdi. Halk, MHP'ye duyduğu tepki sonucu, daha aktif olarak devrimci saflara katılabilirdi. DEMİREL'in faşist planı, devrimci hareketin yürüttüğü devrimci şiddet temelindeki mücadele ve halkın mücadelesiyle işlemez hale geldi. AP azınlık hükümeti, ekonomide emperyalizmle oligarşi lehine başarılar elde ettiği halde, devrimcilere ve halka karşı faşist saldırısında aynı başarıyı gösteremedi. Bunda hükümet ile ordu arasındaki çelişkinin de payı büyüktür. Neticede DEMİREL, Washington'da kaybetti.

D- DEMİREL'e Darbe Olacağını "Yüzlerce Kişi Söylemiştir"

Onyılların kurt politikacısı, açık faşist yönetim planını bir bir uygularken, bir şeyi unutuyordu: Bizim gibi yeni-sömürge ülkelerde, milli krizin derinleştiği, oligarşinin birbiri ardına hükümet dayandıramadığı bunalım koşullarında, son sözü hep emperyalizm söylerdi. 12 Mart'ta yediği "kazık"tan ders çıkaramayan DEMİREL hâlâ kendi açık faşist iktidar planlarında ısrar ediyor, ordunun Kenan EVREN eliyle verdiği muhtırayı üzerine alınmayarak, başka adreslere postalıyordu. Oysa Beyaz Saray'da atlar çoktan değiştirilmiş, kırat ikinci kez geri çekilmiş, ama bu sefer geçmiştekinden tamamen farklı olarak, ömrünün son yıllarını geçireceği köşesine yollanması hesaplanmıştı.

DEMİREL, hem 24 Ocak Kararlarıyla, siyasi baskı önlemleriyle, anayasa değişikliği, polis, sendikalar yasası vb. önerileriyle; dizginsiz faşist teröre yol vermesiyle, askeri faşist bir darbenin tüm nesnel koşullarını hazırlıyor; ama diğer yandan da ordu darbesinin artık gün saydığını, bakanlarının kendisine iletmesine rağmen; bir askeri faşist darbenin yapacaklarını kendisinin de pekala yapabileceği düşüncesiyle onun tüm gereklerini yerine getirdiği inancıyla, aldırılmaz görünüyor. DEMİREL (AP) için sonuçta değişen bir şey olmayacaktı! CHP-AP koalisyon önerisinin reddi vd. konulardaki dayatmalarının anlamı buydu.

12 Eylül generalleri pusuda, DEMİREL iktidarının da çözüm olmadığı, artık "ordu darbesinin şart olduğu" düşüncesinin, bilinçsiz halk kesimlerinde vücut bulacağı bir ortamın olgunlaşmasını sabırla bekliyordu. AP Hükümeti; ordunun (emperyalizm ve oligarşinin), kendisine biçtiği sürede alınmasını istediği faşist önlemleri alamaması, çıkarılması gereken yasaları çıkaramaması sonucu ömrünü dolduruyor, DEMİREL bir kez daha oligarşi nezdinde beceriksizliğini gösteriyordu. Generaller, 12 Eylül günü askeri faşist darbeyi gerçekleştirdiler. DEMİREL, haberi olmaksızın kendisine biçilen sürede, askeri faşist darbeyi bu süre dolmadan son anda öğreniyordu. Ama artık yapabileceği bir şey yoktur. DEMİREL'in, "darbeden, daha önce haberim yoktu" sözü, beceriksizce yapılmış bir demagojidir.

"Acı" haberi önce kendisinin eski Dışişleri Bakanı ÇAĞLAYANGİL öğreniyor. Gazeteci Ahmet KAHRAMAN, 12 Eylül'ün II. Ordu Komutanı Bedrettin DEMİREL'e soruyor:

"Dönemin başbakanı Süleyman DEMİREL de darbenin olacağını biliyor muydu?

"-Bedrettin DEMİREL: O da bekliyordu. Yüzde yüz O da bekliyordu. Bir Beyanatında O da, "devleti yürütemedik" dedi...

"Eski Başbakan DEMİREL, 12 Eylül'e sonradan karşı çıktı. Haberinin olmadığını söyledi...

"-B. DEMİREL: Aman efendim, O'na yüzlerce kişi söylemiştir, orduda bir şeyler oluyor diye. Hatta Genelkurmay Başkanı (EVREN) Cumhurbaşkanı Vekili'ne (ÇAĞLAYANGİL) söylüyor... Bunlar açıkça söylenecek sözler değil ama...

"Ama buna rağmen darbe hazırlıkları sızmadı (mı)?

"-B. DEMİREL: ...Açıkça söyleyeyim ki, o zamanki en yüksek devlet ricali dahi biliyordu. Biliyor ve bekliyordu.

"Gün ve saatini bilmiyordu öyle mi?

"-B. DEMİREL: Bilmiyordu. Ama o zaman bakanların hepsi bekliyordu. İçlerinden (darbeyi -bn-) tasvip ediyorlardı.

"Konuştuğunuz bakanlardan böyle diyen oldu mu?

"-B. DEMİREL: Olmuştur.

"İsim verebilir misiniz?

"-B. DEMİREL: Veremem, ama 'daha ne bekliyorsunuz' diyorlardı...

"Bu bakanlardan biri (DEMİREL'in-bn-) Savunma Bakanı Ahmet İhsan BİRİNCİOĞLU muydu?

"-B. DEMİREL: Evet zannederim.

"O halde neden bir yıl önce darbe yapmadınız da beklediniz?

"-B. DEMİREL: Olmadı çünkü vasat (ortam)... genel kanaat... kamuoyu... Kamuoyu aynı merkeze tevcih edilmedikçe, tasvibini almadıkça.

"Ortamı olgunlaştırmak...

"-B. DEMİREL: Olgunlaştırmak... Artık olsun değil de... Kamuoyu artık çare kalmadı. Biz demokrasiyi de zedelemeyiz. Maksat başka bir kurtuluş yolunun kalmadığını bütün vatandaşlar idrak etsin." (15-16.9.1988 Milliyet)

Savunma Bakanının cunta generallerinin çalışmalarını yakından izlediği bir başbakanın, "darbeden haberim yoktu" demesi, görüldüğü gibi, darbenin tüm koşullarını bilinçli olarak yadsımak anlamına gelmektedir. DEMİREL'in bu gerçeği yalanlamaya kalkışması boşunadır.

E- Sivil Faşist Terörle Devlet Terörünün Birleşmesi ve Devrimci Mücadele

AP azınlık hükümeti DEMİREL'in açık faşist planına uygun olarak saldırılarını yoğunlaştırmaya başladı. O güne kadar sivil faşist terörün işlevini tamamlayıcı pozisyonda olan devlet terörü, AP azınlık hükümeti döneminde, sivil faşist terörle kaynaşmış ve hatta yer yer faşist devlet terörü ön plana çıkmıştır. Bu yeni bir durumdu ve devrimci taktiğin de buna göre değiştirilmesi gerekiyordu.

Tasfiyecilerle kopuştan sonra, ideolojik, örgütsel ve siyasal planda büyük bir aşama kaydeden ve mücadeleleriyle, siyasal gündemin belirleyici bir parçası durumuna gelen DEVRİMCİ SOL, yeni durum ve yeni taktiği şöyle tespit ediyordu:

"...Türkiye'de varolan sivil faşist teröre, resmi devlet terörü de eklendi, hatta devlet terörü sivil faşist terörün yerini alarak emekçi halklara karşı savaş açılmış durumda (...)

"Faşist terörün amacı, bugün biraz daha netlik kazanmış durumdadır: Bitmek tükenmek bilmeyen tutuklama, katliam, işkence ve aramalarla, halkın sindirilmesi ve faşist demagoji altına sokulmasıdır. İşte bu amaçla faşist AP Hükümeti hızlı bir biçimde tüm bürokratik kademeleri yenilemiş ve planlı devlet terörü ile saldırıya geçmiştir. Faşist terörün bu amacını etkisizleştirmenin temel yolu; devrimci şiddeti yalnızca sivil faşistlere yönelik olmaktan çıkarıp, ağırlıklı faşist devlet güçlerine, işkencecilere ve muhbirlerle yöneltmekten geçiyor. Çalışma alanlarının özel durumlarına göre, bölgelerde sivil faşistlere saldırılmalı ve faşist terörün nispi olarak kazandığı moral güçlülüğe, halk üzerinde yarattığı korkuya son verilmeli 'güçlü devlet', 'devrimci hareketler ezilecek' imajı kaldırılmalıdır.

"Böylesi bir ortamda (Hareketin) temel taktiği... faşist devlet terörünü etkisizleştirmek ve kitle pasifikasyonunu önlemek için, devlet terörüne karşı devrimci şiddet olmalıdır." (DEVRİMCİ SOL Dergisi, sayı 2, Mayıs 1980)

AP azınlık hükümetinin işbaşına gelmesiyle beraber, bu taktiği uygulayan DEVRİMCİ SOL, faşist devlet terörünü etkisizleştirmek için, işkence yapılan, devrimcilerin katledildiği polis karakollarını bastı, faşist polislerle karşı eylemler düzenledi, kırsal bölgelerde jandarma karakollarını bastı. Ve bu mücadelesiyle bir bütün teşkil edecek şekilde, kampanyalar çerçevesinde kitlesel gösteriler yaptı, propaganda ve örgütlenme çalışmalarını hızlandırdı. Öte yandan, faşist terörün halk üzerindeki moral üstünlüğünü yıkmak için, Nihat ERİM ve Gün SAZAK'ın cezalandırılması gibi devrimci eylemleri gerçekleştirdi.

DEVİRİMCİ SOL'un bu eylem çizgisi faşist hükümeti şaşkınlığa uğratıp, planlarını işlemez duruma getirirken, oportünist-revizyonist sol, faşizme karşı mücadeleyi yükselteceğine, provokasyon edebiyatını ve birbirine karşı sol içi çatışmayı yükseltti. "Yangın var" diyen DEMİREL'i sol'dan destekleyerek, Devrimci Hareketimize, "yangının üzerine körükle gidiyorsunuz" diye saldırıya geçti.

Statükocu solun taktiği aynıydı; devlet terörüne karşı yükselen mücadele karşısında, "açık faşizm gelir" korkusuyla daha yüksek sesle provokasyon çığırkanlığı yapmaya başladı. Statükocu sola göre, devlet terörüne karşı mücadeleyi yükseltmek, sivil faşistlerin oyununa gelmektir, çünkü devlet faşist değildir. Bu yüzden sivil faşist hareketle bir tutulamaz.

Bu pasifistlerin, değişen şartlar karşısındaki taktikleri buydu. Sivil faşist ve devlet terörüne karşı, devrimci mücadelenin fabrikalarda, kırsal bölgeler de, hayatın her alanında ve Kürdistan'da yükseldiği, onbinlerce işçinin grevlerde olduğu, 120 bin işçiyi kapsayan grevlerin ertelendiği, 300 bin KİT işçisinin greve gitme aşamasında olduğu bir evrede, statükocu solun bu uzlaşmacı taktiği hiç şüphesiz devrimci saflara zarar veriyor, faşizmin ekmeğine yağ sürüyordu. Çünkü bu aşamada anti-faşist bir güç ve eylem birliğinin önemi büyüktü. DEVİRİMCİ SOL bunun önemini hep vurgulamıştır. Örneğin şöyle diyordu:

"Faşist devletin tüm güçleriyle halk kitlelerine saldırdığı bir ortamda, gerçekten faşizme karşı olanlar, küçük hesapları bırakmalı eylem birliği-ittifak-güçbirliği hayata geçirilmelidir.

(...)

"Tüm grup ve örgüt sözcüleri faşist devlet terörünü ve neye hizmet ettiğini tekrar tekrar düşünüp tedbirler almak zorundadır. İş işten geçtikten sonra günah çıkarmalar hiç kimseyi kurtaramayacaktır." (DEVİRİMCİ SOL Dergisi, sayı 2, Mayıs 1980, s.15)

Ama geleneksel sol'un bu çağrılara aldıracağı yoktu. Gelişen sınıflar savaşı onun basiretini bağlamıştı. İçinde bulunulan dönemin tarihi önemini kavramaktan uzaktı. Provokasyon edebiyatına karşı kaleme alınan bir yazıda, aşağıya aktaracağımız şu sözler, dönemin bilincinde olanlarla basireti bağlanan pasifist sol arasındaki farkı ortaya koyuyor:

"Oligarşinin devlet terörüne ve sivil faşist teröre karşı alternatif devrimci şiddet hareketini geliştirip yaymazsak, halk kitlelerinin geçici de olsa faşizmin sultanı altına girmesini engelleyemeyiz. Zaman geçmiş değil. Tüm devrimci ve yurtseverler böylesi bir savaşı geliştirmek için canla başla çalışmalıdır. Bu soylu görevi yapamadığımız taktirde, kendisine devrimci ve yurtsever diyen herkes, faşizmin kitleleri sindirmesi ve pasifikasyona uğratmasının sorumlusu olacaktır." (DEVİRİMCİ SOL Dergisi, Sayı 4, Eylül 1980, s. 14, "Faşizme Karşı Mücadelede Doğru Devrimci Önderlik Sorunu ve Provokasyon Teorileri")

Ne yazık ki sol, bu soylu görevin gereklerini yerine getiremedi. DEVİRİMCİ SOL'un ve yurtsever grupların mücadelesi işçi sınıfının Tarih, Gültepe (İzmir), Çukobirlik, Antbirlik, Yeni Çelteç, Adana Sabancı Holding'e bağlı işyerlerinde yaptığı aktif direnişler ve diğer halk kesimlerinin cesur direnişleri, DEMİREL'in açık faşizm planlarını işlemez hale getirmesine rağmen, askeri faşist cuntanın gelişini engelleyemedi.

F- "12 Eylül Öncesi": Oligarşinin Korkusu ve Korkutma Aracı

Amerikancı faşist cuntanın lideri EVREN, burjuva siyasi literatürüne bir deyim getirdi. Bu, "12 Eylül öncesi"dir. Kendisini ATATÜRK'e benzetmek için tüm davranışlarına büyük özen gösteren, fakat gerçekte daha çok, "biraderim" diye hitap ettiği Pakistan'ın "merhum" diktatörü Ziya ÜL-HAK'a benzeyen EVREN hemen hemen her konuşmasında, "12 Eylül öncesi" deyimini kullandı ve miladı, kendisinin iktidara geldiği gün olarak ilan etti.

Bilinçli olarak propagandası yapılan "12 Eylül öncesi" teranesi, halkı korkutma aracına dönüştürüldü. Bugün de, 12 Eylül'ün devamı ÖZAL'ın sürdürdüğü "12 Eylül öncesine dönmeyelim" propagandasıyla, gerçekte ne anlatılmak isteniyor?

Oligarşinin, bir cellat baltası gibi halkın ensesi üzerinde salladığı "12 Eylül öncesi" umacısının birincil amacı, halkın yükselen devrimci mücadelesini "anarşi", "terör" olarak gösterip, sahip çıkılmaz bir miras durumuna sokmaya çalışmaktır. Bu yönüyle 12 Eylül öncesi, celladın yüreğindeki korku gibi, 12 Eylülcü faşistlerin bir gün gerçekleştirecek diye ürküttükleri korkulu rüyadır. "12 Eylül öncesi" Türkiye sınıflar mücadelesi tarihinde halkın faşizme karşı kavgasının üst boyutlara ulaştığı bir dönemdir. Bu yüzden ki, EVREN'le başlayan "12 Eylül öncesine dönmeyelim" propagandası, bu mahkemenin savcısı da dahil, bütün oligarşi sözcüleri tarafından, bıktırncasına sürdürülmektedir. "12 Eylül öncesi" oligarşi açısından bir korku dönemidir. 15-16 Haziran'da ve '71 silahlı mücadelesi karşısında duydukları korku gibi bir korku. Oligarşi bu dönemde kendini ölüm döşeginde hissetmiştir. İğrenç, kanlı ve acımasız terör silahının halkı teslim alamadığı, Devrimci Hareketle bütünleşen halkın mücadelesinin, oligarşinin düzenini salladığı bir dönemi, bu yüzden oligarşinin sözcülerinin, "tarih öncesi" olarak görmek ve göstermek istemeleri doğaldır. Ancak

oligarşinin diğer sözcüleri gibi, bu mahkeme savcısının da "12 Eylül öncesi"ni, ne olduğu belirsiz bir "fetret" dönemi olarak gösterip, dönemin gerçeklerini canlı canlı toprağa gömmeye çalışması boşunadır.

"12 Eylül öncesi" propagandasının ikinci amacı ise, halkı tehdit etmektir. Bu yönü ile, 12 Eylül faşist rejiminin sözcüleri, sivil faşistlerin ve faşist devlet güçlerinin vahşi cinayetlerini, işkencelerini, 1 Mayıs ve Kahramanmaraş gibi faşist katliamlarını anımsatıyor ve savunuyorlar. Ve halka şöyle demek istiyorlar: 'Uslu durun, sömürüye, yoksulluğa Osmanlı reayası gibi razı olun, yoksa 12 Eylül öncesi olduğu gibi, kurt köpeklerimizi üzerinize salarız. Dahası 12 Eylül vahşetini tekrar tekrar yaşatırız.' Özellikle, bugün ÖZAL tarafından yürütülen "12 Eylül öncesine dönmeyelim" propagandası tastamam bu amaçla yapılıyor.

Bu mahkemenin savcısı da, "12 Eylül öncesi" propagandasını mütalaasında bol bol kullanıyor. İddianame ve mütalaa, toplumbilimciler ve psikologlar tarafından, toplumbilimden hiç nasibini almamış, kana, vahşete susamış birinin, histerik çığlıklarının yer aldığı sayfalar yığını olarak incelenecektir...

Savcı 12 Eylül öncesini, "dış mihrakların bir tezgahı" olarak yorumluyor ve milyonlarca lirayla, yüzbinlerce silahın Türkiye'ye kaçak olarak sokulmasıyla, dış mihrakların ajanları olan solcuların terörüyle, Türkiye'nin parçalanmak istendiğini belirtiyor. Savcıya göre, 12 Eylül öncesi işte bu kadar basit bir şekilde ortaya konabilir ve bu tahlillere(!) dayanılarak, yüzlerce insanın idam sehpasına gönderilmesi talep edilebilir.

Türkiye'deki eğitim sistemine göre, bir kişinin savcı olabilmesi ve bu mahkemenin savcısı gibi yüksekteki bir koltuğa, soğuk bir yüzle oturabilmesi için, ilk, orta, lise ve hukuk fakültesi eğitiminden geçmesi gerekiyor. Eğitim sisteminin niteliğini yakından biliyoruz, ancak ne kadar gerici olursa olsun, yukarıda belirttiğimiz eğitim sürecinden geçen bir insan; eğer derslerini hiç çalışmadan geçmemiş ve torpil ile diploma almamış ise, yine eğer 12 Eylül faşizminin, "tek tip itaat" derslerinden geçmemiş ise; sayfa kenarları yüzlerce insanın darağaçlarında sallandığı süslerle dolu bir iddianame ve mütalaa hazırlayamaz, 12 Eylül öncesini yukarıda belirttiğimiz gibi değerlendiremez. En basit bir eğitim düzeyi bile, sorunları ekonomik, sosyal ve siyasal bağlantılardan kopuk ele alamaz. Biz bu mahkeme savcısının, bütün diplomalarını torpille aldığını iddia edemeyiz. O halde bu mahkeme savcısının 12 Eylül öncesi değerlendirmesini(!) "tek tip itaat" derslerine dayanarak yazdığını söyleyebiliriz. Bu bakımdan, savcının 12 Eylül öncesine ilişkin karaladıkları, faşist propagandanın bir devamından başka bir şey olmayan ve ele alınıp eleştirilemeyecek kadar saçma ve basittir. Ancak, biz burada, faşist sözcülerin dillerinden düşürmedikleri "12 Eylül öncesi"nin bir de emekçi halkımız ve devrimci mücadele açısından ne anlama geldiğine kısaca değinmek istiyoruz.

G- "12 Eylül öncesi"nin Devrimci Ruhunu Savunuyoruz

Bu mahkeme savcısının, "dış mihrakların kışkırtmasıyla yaratılan anarşi ortamı" diye nitelediği, gerçekte ise oligarşi ile emekçi halkımız ve devrimci örgütleri arasındaki sınıf mücadelesinin tarihimizdeki bir kesiti olan, "12 Eylül öncesi"ne ilişkin düşüncelerimizi genel hatlarıyla ortaya koyarken bu gerçeği bir kez daha tekrarlıyoruz.

Bizleri "yargılama" talihsizliğine uğramış sizlerin ve başta bu mahkeme savcısı olmak üzere, oligarşi ve onun sözcülerinin "12 Eylül öncesi"nin devrimci "yangın"ını hatırladıkça, uykularının kaçtığını biliyoruz. Ama "12 Eylül öncesi"; MHP'li faşistlerin ve devletin cinayetlerine, katliamlarına karşı halkın can güvenliğini sağlayarak onları faşizmin karşısına dikmek ise, 12 Eylül öncesini savunuyoruz.

"12 Eylül öncesi"; halkın boğazını sıkan emperyalist IMF ve zamlara karşı çıkmak, onlara karşı savaşmak anlamına geliyorsa, 12 Eylül öncesini savunuyoruz.

"12 Eylül öncesi"; başta işçi sınıfı olmak üzere, halkın tüm kesimlerinin faşizme karşı devrimci eylem içine girmesi, örgütlenilmesi, sorunlarına sahip çıkılması, işkence merkezi karakolların basılması, emekçilerin devrimcilere kucak açması ise, 12 Eylül öncesine sahip çıkıyoruz.

Biz, 12 Eylül öncesinde faşist katiller tarafından ölüm kusan namlularla, bombalarla, işkencelerle katledilen devrimcilerin, ilericilerin, faşizme karşı olan herkesin anılarına, mücadelesine, devrimci onurlu mirasına sahip çıkıyoruz.

İşkenceci faşist polislerin karakollarda, polis otolarında tir tir titrediği, emekçilerin oturduğu mahallelere giremediği, MİT mensuplarının görev yapamadığı, işkenceci subayların can telaşına düştüğü 12 Eylül öncesini savunuyoruz.

Oligarşi ve emperyalizmin çıkarlarının bekçileri, bu mahkemenin heyeti, savcısı, sizler, 12 Eylül öncesinin neyine sahip çıkıyorsunuz? Bunu açık açık söyleyemezsiniz! Ama biz söyleyelim:

Size "12 Eylül öncesi"nden, faşist terör kalıyor!

Size faşist cinayetler, katliamlar, işkenceler kalıyor!

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Size halkımızın açlığı, yoksulluğu, sefaleti, sömürüsü kalıyor!

Size ülkemizin emperyalizme peşkeş çekilmesi kalıyor!

Evet, size bunlar kalıyor! Bunlara sahip çıkabilir misiniz?

"12 Eylül öncesi" Türkiye sınıf mücadelesine kazandırdığımız Devrimci Ruh, halka inanç ve bağıllık, fedakarlık ve atılganlık yani sınıf mücadelesine devrimci dinamizm kazandıran geleneklere sahip çıkmak, 12 Eylül öncesine dönmeyi istemek anlamına geliyorsa; oligarşi ve sözcülerine bir çift sözümüz var: Biz 12 Eylül öncesinden hiç çıkmadık ki!

Biz 12 Eylül öncesinin Devrimci Ruhunu savunuyoruz.

"12 Eylül öncesi"ni, bize ve halkımıza karşı korkutma aracı olarak kullanmak isteyenler, şunu bilsinler ki, biz emekçi halkımızın 11 Eylül'ünü, sınıf mücadelesini yeniden yaratacağız. Ama bu defa onu zaferle taçlandırarak!

Bölüm: 7

OLİGARŞİ+ABD'NİN DEVRİM KORKUSU VE 12 EYLÜL FAŞİZMİ

I- EMPERYALİZM VE OLİGARŞİ 12 EYLÜL'Ü "SON ŞANS" KABUL ETTİ

"-Mr. President, Türk Ordusunun komuta heyeti Ankara'da yönetime el koydu. Herhangi bir kaygıya gerek yok. Kimlerin müdahale etmesi gerekiyorsa onlar müdahale etti" (abç)

Evet, 12 Eylül günü yerel saatle 20.00 civarında ABD Dışışleri Bakanı MUSKİE "Damdaki Kemancı" oyununu izleyen CARTER'e cuntayı böyle haber verdi.

Türkiye tarihinde önemli bir dönemece girildiği gündü. Türkiye halkları için kapkara bir dönem; sermayedarların ise "artık gülme sırası bizde" diye karşıladıkları bir sefahat dönemidir.

Oligarşinin temsilcileri yıllardır "12 Eylül öncesine dönmek mi istiyorsunuz" demagojisi ile halkı korkutmaya çalışıyor. Ama artık kimseyi korkutmuyor bu demagoji. Çünkü halk deneyleriyle 12 Eylül öncesini ve sonrasını bugün çok daha iyi kıyaslayabiliyor ve yarın bu kıyas çok daha net ve etkin tavır almaya gebedir. Yıllardır "anarşi-terörü önledik", "kardeş kavgasını önledik", "ülkeyi uçurumun eşiğinden kurtardık" demagojisinin toz-dumanı arasında boğazındaki lokmalar birer birer çalınan halk, artık kaybedecek bir şeyinin kalmadığını görüyor. 12 Eylül'de kurtarılan kendisi değil batık bankerler, bankalar olduğunu, iskartaya çıkmış fabrikaların, emeğinden, alınterinden çalınan milyarlarla nasıl kurtarıldığını, kimlere kırk kere köşe döndürüldüğünü, halk çok iyi biliyor.

Yaşayarak öğrendi halk .

"Anarşi-terörü önledik" diyenlerin terörünün, binlerce kişinin işkencelerde, sokakta, dağda ve darağaçlarında katlinde; yüzbinlerce insanın işkence-hanelerden geçirilişinde, köy meydanlarındaki toplu dayak uygulamalarında yaşadı.

"Sağ-sol kavgasını önledik" diyenlerin, bununla, solun elini kolunu bağlayarak tek yanlı saldırıyı kastettiğini anladı.

"Ülkeyi uçurumun eşiğinden kurtardık" diyenlerin, ülkenin dış borçlarını neredeyse üçe katlayarak ekonomiyi batağa sürüklediğini ve ülkeyi emperyalizme daha fazla peşkeş çektiklerini, ülkenin her tarafını Amerikan üsleri ve tesisleriyle işgal ettiklerini ve bugün Kürdistan'daki operasyonlarda Vietnam katliamının deneyimli "askeri danışmanlarını" kullandıklarını gördü.

"Ekonomiyi düze çıkarttık" diyenlerin oligarşiyi iflastan kurtarıırken, halkın boğazının sıkıldığını, toplumda korkunç derecede çürümenin, yozlaşmanın başladığını, yüzbinlerce genç kız ve erkeğin fuhuş ve uyuşturucu batağına itildiğini, Amerikan kültürünün topluma nasıl şırınga edildiğini, damarlarında, duygu ve düşüncelerinde hissetti.

Evet, Türkiyeli emekçi halklar, kendisine pahalya patlamış da olsa deneyleriyle görerek, hissederek, kaniyla, canıyla yaşadı, yaşıyor, öğreniyor, ve artık "12 Eylül öncesine dönmek" demagojileri kimseyi korkutmuyor. Çünkü, 12 Eylül öncesinden asıl korkanın oligarşi olduğunu görüyor. Oligarşi, mezarlıktan geçerken korkusunu yenmek isteyen insanın ısıklık çalması gibi, 12 Eylül öncesini hatırladıkça 'o günlere mi dönmek istiyorsunuz?' diye bilinen nakarati söylüyor. Evet, 12 Eylül öncesine dönmek istiyoruz! Bu yanıtı verenlerin sayısı her geçen gün artarken, 12 Eylül günü saat 04.00'ü açık açık savunanların sayısı bir elin parmakları kadar bile yok.

Nerede, 12 Eylül günü zafer çiğlikları atanlar?

Nerede, "ordu, demokrasiyi kurtardı" diyerek gırtlaklarını yırtanlar?

Nerede, beş generali avuçlarını patlatırcasına alkışlayan yaltakçılar?

12 Eylülcü kalemşörler nerede?

Beş'li generaller çetesinin geçtiği yerlere halı döşeyip, tüm ilk ve orta dereceli okulları tatil ederek, öğrencileri yol boyu dizenler, alkışlatanlar nerede?

Nerede 12 Eylül'e kefil olacak altıncı kişi?

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

12 Eylül vurguncularının yarattıkları düzenlerini savunmaya cesaretleri yok. Çünkü, bu bir utanç dönemidir. Bir avuç azınlığın dışındaki herkese karşıdır. Herkese zarar vermiştir. Bunun için 12 Eylül'lerden çıkarı olanlar bile, onu açıkça savunamıyorlar.

8 yıl sonra kendini savunacak kimse bulamayan 12 Eylül'ü isteyenler, o zaman da bir avuçtu, şimdi de. Çünkü, 12 Eylül oligarşinin belli başlı sorunlarına çözüm bulmak için, tarihe en kaba dikişlerle yamandı.

Cunta lideri EVREN, bu durumun son şansları olduğunu en iyi şekilde kullanacaklarını söyleyecekti. Kimin son şanslıydı bu? 12 Eylül'e kim, neden gereksinme duydu? Bu sorunun cevabını verelim.

A- NATO'da Bayram Havası Estiren Haber: "PAUL, Seninkiler Nihayet Yaptı!"

12 Eylül askeri faşist cuntasının geliş nedenleri konusunda bugüne kadar çok şey söylendi, çok yazıldı. Ancak Marksist-Leninistler devrimci ve yurtseverler dışında kalan kesim yazdıklarıyla ortalığı bulandırmaya, toz-duman arasında gerçekleri gizlemeye, hatta hedef şaşırtmaya, 12 Eylül'ün haklılığını ispatlamaya ya da 12 Eylül ile ilgili tali şeylere dikkat çekmeye özel bir önem verdiler.

Tarihe diyalektik materyalizmin bilimsel yöntemiyle bakmayanlar, daima havayı dövmüşlerdir. 12 Eylül'e bütünsel olarak bakamayan burjuva, küçük-burjuva tarihçiler, yazarlar vd.nin konuyu açıklayamaması doğaldır; daha doğrusu gerçeği halk kitlelerine anlatmak diye bir sorunları da yoktur zaten. Çünkü 12 Eylül'ün belli noktalarına karşı çıkmış da olsalar, esasta desteklemişler, akıl hocalığı yapmışlardır.

12 Eylül'ün, "zorunlu olduğu", "yapılacak başka bir şeyin kalmadığı", "biraz daha gecikseydi ülkenin uçuruma yuvarlanmaktan kurtulamayacağı" iddiasında olanların yalanlarını, demagojilerini ve gerçekleri ters yüz etmelerini ortaya sermek için, 12 Eylül 1980'den biraz geriye gidip, 1978'den itibaren bazı gelişmeleri kısaca anlatmak yeterli olacaktır.

-Genelkurmay Başkanı Kenan EVREN, üç kişilik özel ekipten etüt istiyor: "Bu aşamada silahlı kuvvetlerin müdahalesine gerek var mıdır? Varsa böyle bir müdahalenin temeli ne olabilir?" (M. A. BİRAND, age, s.30)

-'78 sonbaharında orduda "iktidara el koyma zorunluluğu doğduğu" kanaati oluşuyor.

-'79 başları: Eşgüdüm toplantılarında ordu sürekli hükümetten şikayet ediyor. (C.ARCAYÜREK Açıkıyor, cilt 8, s.159)

-'79 yılı boyunca süren toplantılar: "Bu iş böyle yürümez" şikayetleri.

-'79 Haziran: Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri'nin ABD'ne ziyaretleri sıklaşıyor.

-30 Ağustos 1979: Genelkurmay mesajı müdahale imajları taşıyor.

- "Bir müdahale için 'gerekli' olan ortamın tam olgunlaşması"nı bekleyen ordu 29 Eylül 1979'da darbe düşünüyor.

-6 Eylül 1979: Bülent ULUSU C.ARCAYÜREK'e "memleket elden gidiyor, hatta gitti. Eğer bunlar el ele vermezse biz MÜDAHALE ederiz." (C.ARCAYÜREK, age, s.270)

-Turhan FEYZİOĞLU, Adnan Başer KAFAOĞLU ve Coşkun KIRCA, cunta için toplantılar yapıyor. Coşkun KIRCA ve A.B. KAFAOĞLU anayasa hazırlıyorlar.

-14 Ekim 1979 seçimi sonrası ordu, CHP-AP hükümetleri isteklerinden vazgeçiyor: Cunta kararı kesinleşiyor.

-22 Ekim 1979 MGK toplantısı bildirisinde her şey normal. 21 Kasım 1979 MGK toplantısındaki bildiride yani bir ay sonra hava tam tersi. Bir ay içinde ne oldu?

-13 Aralık 1979: Uyarı mektubu için toplanan cuntacıların düşüncesi:

"... Birakalım bu politikacılar biraz daha batsın ki, biz müdahale ettiğimiz zaman ne içerden ne dışarıdan kimse bir şey diyemeyecek duruma girsin. Haklılığımız yüzde yüz biçimde anlaşılmalı olsun." (M.A.BİRAND, age, s. 134)

Cuntacılar durumun düzeltilmesini mi, batmasını mı istiyorlar?

-27 Aralık 1979: Uyarı mektubu veriliyor. Cuntanın koşulları hazırlanıyor.

-31 Aralık 1979: Kimseye görünmeden Cumhurbaşkanlığı köşkünde toplanan kuvvet komutanları Fahri KORUTÜRK'ten destek istiyor.

-"Bence bir müdahale için hazırlıksınız ancak bunu mutlaka yapmak istiyor ve beni engel olarak görüyor-sanız hemen istifa ederim."

"Demokrasinin bekçisi" KORUTÜRK cuntaya yolu açıyor.

-Ocak-Mayıs 1980 arası komutanlar cuntanın ayrıntılarını tartışıyor.

-Kenan EVREN, CHP'li EYÜBOĞLU'na soruyor: "İlerde bir devlet görevi almayı düşünmez misiniz?"

Kendini Türkiye'nin efendisi sayan Kenan EVREN, 23 Şubat 1980'de, hükümetten habersiz, ROGERS'in isteği doğrultusunda, hükümetin Yunanistan'a karşı kozu olan NOTAM'ı kaldırıyor. Cunta resmîleşmeden Türkiye'yi bağımlılık zincirine biraz daha sıkı bağlayan satış planları uygulanmaya başlanıyor.

-Darbe günü (11 Temmuz 1980) DEMİREL güvenoyu alınca erteleniyor.

-9 Ağustos 1980 son hazırlıklar tamam, komutanlara tarih bildiriliyor: 12 Eylül 1980.

-11 Eylül 1980: Üslerdeki Amerikalılara uyarı: "Sokağa çıkmayın".

-11 Eylül 1980 : Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin ŞAHİNKAYA Amerika 'dan dönüyor.

-12 Eylül 1980: Türkiye'den Amerika aranıyor.

-"Paul, seninkiler nihayet yaptı. (Your boys have done it)

-Kim benimkiler, neden bahsediyorsun?

-Senin generaller, Türkiye'de darbe yaptılar.

-Oo öyle mi? Çok memnun oldum." (M.A.BİRAND, age,s.286)

Şimdi soralım: 12 Eylül 1980 günü cunta yapanlara 1978'de ilham veren koşullar neydi?

"Anarşi ve terör"den 5 bin kişi mi ölmüştü?

Ordunun çıkarılmasını istediği yasalar meclisten geçmemiş miydi?

Cumhurbaşkanı seçimi tıkanmış mıydı?

Döviz yokluğu yeni bir olay mıydı?

Anayasadan oligarşinin şikayetleri yeni miydi?

Yüzbinlerce işçi grevde miydi? Fabrikalar mı durmuştu?

Hükümet bunalımları had safhada mıydı?

Politikacılar tencerenin dibini mi pisletmişlerdi?

.....

Soruları çoğaltmak olanaklı. 12 Eylül 1980 günü televizyonda "niçin yönetime el koyduk"larını anlatan K.EVREN, daha 1978 yılında, bir cuntanın "gerekçeleri neler olabilir?" diye üç kişilik özel bir ekibe etüt yaptırırken, anlattığı gerekçelerin hangileri vardı?

Daha 1978 yılında bir cuntaya karar veren ve "bırakalım biraz daha batsınlar ki, biz müdahale edince kimse bir şey diyemesin" diyenler yurtseverlikten, ülke çıkarlarından söz edebilirler mi? "Bizim koltukta hevesimiz yok" diye halka şirin gözükmeye çalışanların, kendilerini cumhurbaşkanı seçtirmek için çevirdikleri dolaplardan, edindikleri servetlerden sonra, "kendim için bir şey istemiyorum" demeye dilleri varabilir mi?

Peki, 1978 yılında tezgahlanmaya başlayan cuntayı sağır sultan bile duymuşken, yıllarca devlet yönetmiş, parti yönetmiş-yöneten DEMİREL'lerin, ECEVİT'lerin bunu anlayamamaları olanaklı mı? Cunta kendilerine siyaseti yasaklayınca "anti-cuntacı", "demokrasi kahramanı" kesilenlere, MİT ve partilerinin görüşünü savunan komutanlar bilgi vermiyorlardı diyelim, peki gazete de mi okumuyorlardı? Genelkurmay Başkanının 30 Ağustos konuşmalarını da mı dinlemediler? Dinlemediler diyelim, peki 27 Aralık 1979 tarihli "uyarı mektubu"nu da mı okumadılar? Okuyunca 12 Mart öncesini anımsamadılar mı, tarih bilgileri bu kadar kıt mıydı?

"Haberimiz yoktu" açıklamalarıyla mağdur pozlara bürünenler kimseyi inandıramazlar. Onlar cuntanın suç ortaklarıdır. Kendi denetimlerinde bir cunta düşünenler, koltuk meraklılarına çatınca planları bozulmuş, ellerinden oyuncakları alınan çocuk örneği ağlamaklı olmuşlardır.

Aylar, yıllar öncesinden bağıra çağıra "ben geliyorum" diye ilan çıkartan cuntacılar suç ortaklığı yapanların en başında, burjuva politikacıları gelir. Partileri kapatılıp, siyasetten men edilinceye kadar sessiz kalarak cuntaya onay vermişlerdir. Hem onlar değil miydi, 12 Eylül döneminde cuntacıların iki dudağı arasından çıkan sözlerle yasa olan şeyleri gündeme ilk getirenler? Polis Yasasını, Pişmanlık Yasasını, vb. ilk öneren ECEVİT değil miydi? 12 Eylül'le halkın yoksullaştığını açıklayan DEMİREL, 24 Ocak'ın mimarı değil midir? İnsan hafızası bu kadar zayıf değildir. Hele halk hiç unutmaz!

Evet, "her on yılda bir cuntanın yapıldığı ülke"de 1978'de başlayan cunta hazırlıkları, 12 Eylül'de askeri faşist cuntanın işbaşına gelmesiyle meyvelerini vermiş ve bu meyveleri emperyalizm ve oligarşi toplamıştır. Çünkü, askeri faşist cunta, emperyalizm ve oligarşinin programıdır; emperyalizm ve oligarşinin temsilcisidir. 12 Eylül cuntası için eğer bir sorumluluktan, "uçurumun kenarından kurtarmadan" söz edilecekse, bu, emperyalizmin ve oligarşinin çıkarlarının kurtarılması ve korunması zorunluluğudur. Emperyalizmin ve oligarşinin çıkarlarının, ülkenin ve halkın çıkarları gibi sunulması demagojiden, ihanetin gizlenmesinden başka bir şey değildir.

12 Eylül dönemi açıklanarak, bu tarihsel kesit çözümlenmek isteniyorsa, emperyalizm ve oligarşinin 12 Eylül'ü gerçekleştirdiği dönemdeki iç koşullar ve onu tamamlayan uluslararası gelişmeler, birlikte değerlendirilerek tüm boyutlarıyla ortaya konmak durumundadır.

Cunta bağıra çağıra geliyordu. Ve cunta generallerinden Bedrettin DEMİREL'in de itiraf ettiği gibi, cuntanın tezgahlandığından düzen partilerinin de haberi vardı. Üstelik bir cuntayı davet edenler de onlardı.

DEVİRİMCİ SOL bir cuntanın tezgahlandığını daha 1979 yılından itibaren Türkiye halklarına açıklamıştır. 6 Eylül 1979'da çıkan Dev-Genç Dergisi'nin 4. sayısında "CHP Sınıf Mücadelesini Durdurabilecek mi?" başlıklı yazıda, "30 Ağustos bayramı dolayısıyla KORUTURK'ün demeci bir kez daha halk kitlelerinin açık faşizmle tehdit edilme-sidir" deniyor ve ekleniyordu:

"Şimdilik ABD hükümeti, ECEVİT ve şürekasını hâlâ desteklemektedir. MC'nin tüm çabalarına rağmen ABD'nin kredi musluklarını açmasıyla CHP iktidarı bir dönem daha iktidarda kalmayı becermiştir. Buna rağmen ABD, MC ile de flört ederek ikili oynamaktadır. CHP'nin artık kullanılacak bir şeyi kalmayınca yeni alternatifler için MC par-tileri ve cunta, ABD için her an tetikte beklenmelidir. Ve bu doğrultuda CIA'nın politikası çok yönlü sürmektedir"(abc)

ABD'nin tetikte tuttuğu cuntayı zorunlu kılan koşullar Dev-Genç Dergisi'nde şöyle değerlendiriliyordu:

"Emperyalistlerin güven ve desteğini kazanmanın, onlarla daha sıkı çıkar birliğine girmenin temel yolunun emperyalizmin övgüsünü ve itimatını kazanmış, sınıf mücadelesine karşı acımasız ve kesin tavır alan, tekellerin bekasını düşünen hükümetler olduğunu çok iyi bilinmektedir. İşte CHP'yi hükümetten alaşağı eden budur.

"Sınıf mücadelesinin yeterince balyoz hareketiyle bastırılmaması, faşistlere arenanın tam olarak teslim edilememesidir.

"Tabii ki bu durum devam ettikçe de ne tekellerin huzurunun sağlanması, ne de ABD emperyalizminin Ortadoğu'daki en güvenilir sıçrama tahtası ve üssü olma, ülkesi olma durumunu kazanamamıştır Türkiye...

(...)

"27 Aralık'ta komutanlar tarafından Cumhurbaşkanına verilen muhtıra, -emperyalizmin genel olarak Ortadoğu'daki son gelişmeler ve özel olarak da Türkiye'de sınıf mücadelesinin gelişmesine paralel olarak- oligarşinin mevcut iç çelişkilerinin sonucu baskı ve terör uygulamada rahat hareket edemediğini; çeşitli demokratik hareketlerle halk muhalefetine bastırılmasını, mevcut yasal görünümdeki hükümet ve parlamento içerisindeki çıkar çatışmalarının polemikleriyle başaramayacağını belgelemektedir." (Sayı 4, 21 Ocak 1980, "Emperyalizm, Ortadoğu'da Güvenilir Bir Üs, Halka ve Devrimcilere Karşı Baskı ve Terörü Azgınlatacak Bir Savaş Yönetimi İstiyor" başlıklı yazıdan)

Koşulların cuntayı dayattığını tespit eden Devrimci Hareketimiz tüm sorunun cuntanın meşruiyetinin sağlanması olduğunu, aynı yazının şu satırlarında dile getiriyordu:

"Gelecek askeri cunta iktidar olmadan önce, kendi açısından tüm 'meşru' yolların denenmesini gündeme getirmek zorundadır. Ve cunta resmi olarak kendini ilan ettiği zaman, kamuoyunda; 'artık başka çıkar yok' düşüncesi oluşmalıdır. İşte Amerikancı askeri paşalar, bu senaryonun perdelerini bölüm bölüm bu biçimde açmaktadırlar."

Bir cunta için "meşru" zeminin yaratılmasının beklendiğini, Ocak 1980'de tespit eden Devrimci Hareketimiz; bastınlamayan devrimci mücadelenin ulaştığı boyutun oligarşiyi korkuttuğunu, oligarşinin krizinin derinleştiğini, emperyalizmin Ortadoğu'daki çıkarlarının Türkiye'nin güvenilir bir ABD üssü haline getirilmesini gerektirdiğini ve oligarşi içi çelişkilerin had safhaya vardığını, tüm bunların da bir cuntayı dayattığını tespit ediyordu. Nitekim, 12 Eylül cuntasının gelişi ve hedeflerine varmakta kullandığı araçlar, uygulamalar ve bugün gelinen nokta gözönüne getirilcek olursa DEVRİMCİ SOL'un daha 1980 Ocak ayında yaptığı tespitleri doğruladığı açıkça görülmektedir.

Bir sis perdesi ardına gizlenmek istenen 12 Eylül'ün bu "iç" ve "dış" nedenlerini incelemek ve halkımıza gerçekleri biraz daha açıklamak istiyoruz. İstiyoruz ki, kapalı kapılar ardında ülkeyi parsel parsel satanları, emekçi halkın geleceğine ipotek koyanları gizleyen kapıların kırılmasına herkes yardımcı olsun.

B- Oligarşi "Anarşi-Terör" Edebiyatına Başlıyor

"Öte yandan (...) oligarşinin deyimiyle 'anarşi' de durmamaktadır. O halde ne yapılacaktır? Bu noktada ordunun yönetimi ele alması kaçınılmaz bir 'görev' durumuna gelmiştir." (DEVİRİMCİ SOL Dergisi, sayı 1, Nisan 1980, "Politik Durum ve Devrimci Görevler")

Bir konuşmasında cunta şefi Kenan EVREN "biz müdahale etmeseydik şimdi burada biz değil onlar olacaktı" diyordu.

EVREN bu sözleriyle emperyalizm ve oligarşinin korkusunu dile getiriyordu. Elbette ki bu sözler abartılıydı. Marksist-Leninistler henüz Türkiye'de iktidarı alabilecek güçte değillerdi. Faşist EVREN panoramayı abartarak cuntaya haklılık kazandırmak istiyordu. Ama bu sözler, aynı zamanda, sınıf mücadelesinin boyutunun yüksek olduğunu ispatlıyordu.

Ömrünün sonuna kadar "bu kişi komünizm gelecek" korkusuyla yaşayan Celal BAYAR gibi 70'li yıllardan itibaren oligarşi hep komünizm korkusuyla yaşadı. Korkması için nedenleri de vardı. Yalnız bizler EVREN'in demagogik biçimde söylediği gibi iktidarı darbeye değil, halkın durdurulamayacak seliyle hedefledik, her yerde bunu haykırdık. Bizler cuntacı değiliz. Demokratik halk iktidarının halkın devrimci girişimiyle olacağını savunduk, savunuyoruz.

Sivil faşist katiller sürüsünü halkın üzerine saldırtan oligarşi, rüzgar ekmiş fırtına biçmiştir. Halkın en değerli evlatlarını, birer birer katlederek kana doymayan faşistler, halkı yıldırma, sindirmek amacıyla, bunlar yetmeyince toplu katliamlara yöneldiler. Fakat bu dönemde artık karşılarında örgütlü, direnen bir güç vardır. Günde birkaç değerli evladını toprağa veren halk, suskun bir cenaze topluluğu olmaktan bıkmış, bu gidişe yer yer "dur" demek gerektiğine inanmıştı. Halkın can güvenliği istemine sahip çıkan devrimciler, halkın öfkesi, sesi olmuş, anti-faşist mücadeleye hız vermişlerdir. Mahalleler, okullar, köyler, kasabalar, sokak sokak, semt semt faşistlerin işgalinden temizlenmiş, başta İstanbul olmak üzere birçok kentte sivil faşist hareket, dar bir alana sıkıştırılmıştır. Bir dönem, silahsız halkın üzerine azgınca saldıran devlet desteğindeki sivil faşistler, giderek daha hızlı gelişen ve halkın örgütlü gücüyle birleşen devrimci şiddet eylemleri karşısında gerilemeye başlamıştır.

Karşısında örgütlü, silahlı bir güç bulan sivil faşistlerin, halkın mücadelesini önlemekte yetersiz kalışı, oligarşiyi yeni çareler aramaya itmiştir. Çünkü halk artık korkmuyor, yılmıyor, sinmiyordu. O halde terörün boyutu artırılmalıydı! Devlet desteğinde toplu katliamlar dönemi açıldı. 1 Mayıs 1977 Taksim'de, Maraş'ta, Çorum'da, Sivas'ta, İstanbul Üniversitesi ve diğer yerlerde tekrarlandı. Devlet kurumları faşistleştirildi, mahalle karakolları bile işkencehaneye dönüştürülmeye başlandı. Resmi ve sivil faşist terör halka kan kusturmaya başladı. Özellikle MC iktidarları, faşist terörün en üst boyuta çıktığı dönemler oldu.

Halkın kendi kendini savunmaktan başka yolu yoktu. Büyük umutların bağlandığı ECEVİT döneminde de saldırılar durmadığı gibi, faşist hareket CHP'yi de sindirmişti. CHP milletvekili Abdullah KÖKSALOĞLU dahil birçok CHP'liye saldıran faşistler, hedeflerine bir ölçüde varmışlar, CHP yönetimini sindirmişlerdi. CHP içinde MHP ile ittifak istenmeye başlandı. Bu durum CHP tabanını da etkilerse faşistler hedeflerine ulaşmış olacaktı. CHP tabanı yönetimin etkisizliğini, faşizme karşı tavırsızlığını, pasifizmini görüyor, devrimcilerle ilişki kuruyordu. Toplumdaki saflaşma oligarşiyi telaşlandırıyor, burjuvazi devrimcileri halktan kopuk "bir avuç terörist" olarak gösterme gayretiyle çırpınıyor, ama inandırıcı olamıyordu. Çünkü, o güne kadar umut olarak burjuva politikacılarına bel bağlayan halkın umutları sönüyor ve yanı başında halkın sorunlarına sahip çıkan Marksist-Leninistlerin faşizme karşı canla başla mücadelesini görüyordu.

Emperyalizm ve oligarşinin beslemesi sivil faşistlerle, devletin kolluk kuvvetleri öyle iç içe girmiş, resmi ve sivil faşist terör öyle bütünleşmişti ki, faşist TÜRKİŞ "ülkücüler, güvenlik kuvvelerinin yardımcısıdır" diyebiliyordu. İşte bu koşullarda resmi ve sivil faşist terörün uyguladığı pasifikasyon programını bozmak, biz DEVRİMCİ SOL savaşçıların en başta gelen görevlerinden biri oluyordu. Katliamlara, karakol ve şubedeki işkencelere, polislerin pervasız saldırılarına, halka baskı uygulanmasına ve terör rüzgarları estirilmesine sessiz kalamazdık. Marksist-Leninistler "hiçbir faşist, hiçbir işkenceci cezasız kalmadı kalmayacak" sloganı ile tavırlarını belirlediler; halka terör uygulayan ve faşist katliamların sorumlusu faşist yöneticiler, işkenceci polis şefleri, birer işkence yuvası haline gelen polis ve jandarma karakolları, seyyar işkence ve terör birliği gibi sokak sokak gezen polis ekipleri, MİT elemanları vb. devrimcilerin hedefi haline geldiler. Halkın pasifikasyonu devrimci şiddet eylemleriyle önlendi, halka güven verildi, kendi gücüne güvenmesi gerektiği, kendi dertlerinin dermanının yine kendi ellerinde olduğu gösterildi.

Devrimci Hareketimiz daha ilk günlerinde bile faşist terörle halkın susturulamayacağını göstermiş, anti-faşist mücadeleyi en üst boyutta faşist teröre karşı devrimci şiddetle sürdürmüş, bu mücadelesi halka mal olmuştur. DEVRİMCİ SOL'un kök saldıği halktan koparılamamasının ve aldığı onca darbeye karşın, mücadelesini kesintisiz sürdürmesinin ve her geçen gün dal budak salmasının sırrı buradadır.

1970-80 sürecine damgasını vuran anti-faşist mücadelenin yanında, bu sürecin bir diğer yanı Kürt ulusal bilincinin ve Kürt yurtsever hareketlerinin doğmasıdır. Kemalizm döneminde kanla bastırılan Kürt ayaklanmalarını izleyen soykırımlar, sürgünler, asimilasyon ve diğer baskı yöntemleriyle Kürt halkı sindirildi; Türkiye Kürdistanı'na hep bir Dersim 1938 korkusu yerleştirildi. Türk egemen sınıflarıyla ittifak kuran Kürt toprak ağaları ve tefeci-tüccar takımı oligarşiyle bütünleşerek çıkar birliğine vardılar. Türk ve Kürt egemenlerinin oligarşi içinde birliği sonucu asimilasyon politikası hız kazandı. Kürt ulusal benliği yok edilmeye çalışıldı. Yeni-sömürgecilik ilişkilerinin Türkiye Kürdistanı'na da girmesi ve topraksız köylünün şehre iş için akın etmesi, dışa açılmayı ve asimilasyonu hızlandırdı. Ama öte yandan da şehir-kır, doğu-batı arasındaki uçurumun görülmesinde, ulusal ve sınıfsal bilincin oluşmasında bu olayın büyük payı oldu.

"Bu dönemde askerlerin sabit fikir halinde duydukları en derin kuşku, bir Kürt ayaklanmasıydı... İki üç yıl içinde Türkiye'de kendini Kürt kökenli kabul edenlerin bir ayaklanma gerçekleştirecekleri sonucuna varılmıştı...

(...)

1 Mayıs kutlamalarında Taksim meydanında Kürtçe yazılmış pankartlar dolaştırılması, Eylül ayında Doğuda patlayan olaylara karşı bir gözdağı vermek amacıyla yapılan 'Kanatlı Jandarma' tatbikatına karşı CHP çevrelerinden yöneltilen eleştiriler, duvarlara yazılan Kürtçe sloganlar..." (M.A.BİRAND age. s. 63-64)

Kürt ayaklanması fobisinden hiç kurtulamayan oligarşinin telaşlanması doğaldı. Çünkü yaklaşık kırk yıldır bastırılan Kürt ulusal bilinci uyanmıştı. Türkiye Kürdistanı'nın kimi bölgelerinde polis ve jandarma denetim kuramıyor ve Kürtler devlete karşı açık tavrı alıyor, Kürt yurtsever hareketleri ise "ayrı devlet", "Bağımsız Kürdistan" sloganını atıyorlardı...

DEVRİMCİ SOL kuruluşundan itibaren Türk ve Kürt işçi, köylü ve diğer emekçilerinin temsilcisi olarak, Türkiye halklarının emperyalizm ve oligarşiden ortak kurtuluşunu savundu ve bu düşünceyle hareket etti. Türkiye Kürdistanı'nda yaşayan Kürt halkının kendi kaderini kendisinin serbestçe tayin etmesini, Türk halkı ve diğer milletlerden işçi ve emekçilerle birlikte mücadelesini savunuyoruz. Ve Kürt yurtsever hareketlerinin henüz devletle açık çatışmaya girmediği dönemde, gerek Kürt ayaklanmasını bastırma tatbikatlarına, gerek Kürt köylerine yapılan jandarma baskısına, gerekse Türkiye Kürdistanı'ndaki genel baskı, işkence ve asimilasyona karşı açık tavrı aldık. Türkiye'nin diğer bölgelerindeki işçi ve emekçileri bu konuda bilinçlendirme, bilgilendirmeyi içeren propaganda faaliyetleri sürdürülürken, Türkiye Kürdistanı'nda jandarmaya, halka baskı ve işkence uygulayanlara tavrı alındı. Pertek Dereköyü Jandarma Karakolu'nun basılması o süreçte ilk ve önemli bir eylem olmuş, Kürt halkı üzerinde sempati uyandırmıştır. Kürt ve Türk halklarının ortak düşmanları emperyalizm ve oligarşiye karşı sürdürülen mücadele kısa sürede Türkiye halklarından olumlu tepki almıştır.

Ulusal bilince yalnız Kürtlerin gereksinmesi yoktur. Her bir köşesi Amerikan üsleri, radarları, şirketleri, barları vs. ile doldurulan Türkiye'de, tüm halkın anti-emperyalist bilince gereksinmesi vardır. İnsanlarının "küçük Amerika olacağız" sloganlarıyla kandırıldığı, Amerika'nın şirin ve dost olarak gösterildiği, yeni-sömürgeci yüzünün alabildiğine gizlenebildiği bir ülkede, emperyalizme ve yeni-sömürgeciliğe, Amerikan ve NATO uşaklığına dikkat çekmek gerekiyordu. 1965-70 sürecinde oluşan duyarlılığın sürdürülmesi, o günkü bilincin geliştirilmesi Marksist-Leninistlerin diğer bir görevi idi. Dünya halklarının birliği, dayanışması, kardeşliği bilinci geliştirilmeliydi.

Nitekim, Türkiye halkları bu konuda duyarlı kılındı. Büyük kitle gösterileri aynı zamanda emperyalizme ve onların işbirlikçilerine karşı nefretin haykırıldığı yerler oldu. Emperyalistlerin dünyanın dört bir yanındaki katliamları DEVRİMCİ SOL militanlarınca kınandı, protesto edildi, başta Filistin halkı olmak üzere halklarla dayanışma duygusu dile getirildi. Katliamcı ve sömürgeci Hollanda, Fransa, İsrail konsolosluklarına yönelik tavrı alındı. 6. Filo'nun ziyareti

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"NATO'ya Hayır" kampanyalarıyla karşılandı. 6. Filo askerleri yine "Yankee Go Home!" sloganlarıyla karşılandılar. İstanbul'da gezemediler, Türkiye'yi "genelev" gibi kullanamadılar.

Görüleceği üzere 1970-80 yılları arasında mücadele salt anti-faşist çizgide sürmemiştir. Halkın en başta gelen talebi "can güvenliği" olduğundan faşist saldırıları durdurmak, halkı anti-faşist bilinçle donatıp örgütlemek, dönemin özgül durumundan kaynaklanmaktadır. Ancak, halkın tek sorunu bu değildir. Krizden hiç kurtulamayan ekonominin dengeleri daha çok sarsıldıkça yük halka aktarılmakta, fatura halka çıkarılmaktadır. Bir yandan işsizlik, bir yandan zamlar halkın belini bükmemektedir. 1977 yılına kadar gelirler bir ölçüde zamları karşılayabilirken, 1977'den itibaren halkın gelirleri düşmeye başlamış, spekülasyon ve karaborsa almış başını yürümüştür. Bugün ekonomi üzerine bol bol rakam sıralayarak kendi hükümetleri dönemini unutturmaya çalışan ECEVİT ve DEMİREL gibi burjuva politikacıları "gelen gideni aratır" demek istiyorlarsa baştan sona haklıdır, gerçekten de cuntacılar onları aratmıştır, hatta neredeyse kimi sol örgütleri bile kandırıp demokrasi kahramanı, anti-cuntacı gözükebilmişlerdir. Ancak aradan on yıl da geçse halk o günleri çok iyi hatırlıyor. Zamları, kuyrukları, 70 sente muhtaç hazineyi, 15 milyar dolara çıkan dış borç, vs. vs. unutmadı halk. Hele hele, seçim dönemlerinde "kontr-gerillayı yok edeceğiz", "faşizme geçit vermeyeceğiz", "insanca hakça düzen getireceğiz" vb. diye miting meydanlarını inleyenlerin iktidarlarında faşistlerle nasıl dost olduklarını, "kontr-gerilla yoktur," dediklerini, düzende değişme olmadığı gibi, düzeni pekiştirmek için nasıl çalıştıklarını unutmadı milyonlar. Faşistlere arka çıkanları, "gaz varmış da biz mi içmişiz" diye kuyrukları ve karaborsayı meşrulaştıranları, ekonomide "hayali ihracat"ı keşfedenleri, 24 Ocak'ın mimarlarını unutmadı milyonlarca insan.

Evet, belki bir kısım insan geçmişini unutmamış olabilir. Biz hatırlatalım. 1982 Anayasasının ve cunta döneminde çıkan yasaların birçoğunun temel taşları CHP ve AP hükümetleri döneminde konuldu. Ama halk muhalefeti korkusu onları engellediği için oligarşiye tam hizmet veremediler. Ve bunun için Cunta döneminde cezalandırıldılar.

1970'li yılların ikinci yarısından itibaren işçi ve emekçiler, yaşam koşullarındaki geriye gidişe dur diyebilme için mücadeleye hız verdiler. Elli yıl sonra coşkuyla kutlanmaya başlayan 1 Mayıslar bu uyanışın habercisiydi, 15-16 Haziran ruhu canlanıyordu. Devrimci mücadelenin katalizör rolü oynamasıyla DİSK'in reformist çatısı altında devrimci, militan bir sendikacılık boy vermeye başlamıştı ve DİSK, sarı sendika TÜRK-İŞ'i parçalıyordu. Her geçen gün artan üye sayısı ve tabanında devrimcilerin etkinliklerini artırmasıyla DİSK'in gücü ve etkinliği de artıyor, reformist yönetim zorlanıyordu. Bu nedenle DİSK yönetimi faşist katliamlar karşısında sessiz kalamadı. DİSK'in bu tür siyasal tavır alışından ürken oligarşi DİSK'e saldırılarını artırdı, DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER katledildi. Bu katliam tüm işçi ve emekçilere gözdağı vermek için yapıldı. Ama DİSK üyelerini korkutmadı bu saldırı ve kinlerini, öfkelerini bile. Faşizme karşı daha aktif mücadele etme görevini öğretti.

DİSK'in nicelik olarak gelişmesi reformist yöneticilere karşı siyasal tavır alış ve genel mücadele de TÜRK-İŞ'in tabanını etkiliyordu. İşçi sınıfının devrimci sendikal örgütlenmesi geliyordu; ekonomik ve siyasal istemli grevler, dayanışma grevleri, direnişler, iş yavaşlatmalar, vb. her geçen gün biraz daha yaygınlık kazanıyordu. Tekelci burjuvazi işçi sınıfının gücü karşısında geriliyor, daha merkezi ve örgütlü tavır alma gereği duyuyor, Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası (MESS) türü örgütlenmelere gidiyordu. Grevlerde işçilerine çok taviz veren işverenler cezalandırılıyor, iflas ettiriliyordu. Ne var ki, evdeki hesap çarşıya uymuyor, tekelci sermayenin simgesi Vehbi KOÇ bile, MİGROS toplu sözleşmesinde dize geliyor, 1 Mayıs'ın işçi bayramı olduğunu, iş yeri disiplin kurullarında işçi temsilcilerinin çoğunluğu oluşturmasını vb. kabul etmek zorunda kalıyordu. Bu, oligarşi açısından tehlikeli bir gidişti.

Bilinçlenen, örgütlenen sadece işçi sınıfı değildi tabii. Öğretmenlerden polisler kadar tüm devlet memurları kendi mesleki örgütlerinde toplanıyordu. TÖB-DER, TİM-DER, POL-DER, TMMOB, BAROLAR, geniş anti-faşist kesimleri temsil eden demokratik kitle örgütleri olarak toplumsal muhalefette etkin birer güç haline geldiler. İktidar faşist uygulamaları karşısında böylesi geniş ve etkin bir muhalefeti buluveriyordu.

Oligarşinin gelişen ve artan gereksinimleri mevcut durumu kaldıramıyordu. 12 Mart'ta büyük oranda değiştirilen anayasa oligarşiyi rahatsız ediyor, anayasa değiştirilmek ve yeni yasalarla tamamlanmak isteniyordu. Ama halk muhalefeti, güç dengeleri buna izin vermiyordu. Emperyalizmle ikili anlaşma ve pazarlıkların kamuoyuna sızmasından müthiş korkuluyor, tepkilerden çekiniliyordu. "Yollar yürümekle aşınmaz" sözleriyle toplumsal muhalefet karşısında rahat gözükmeğe çalışan DEMİREL, öte yandan "bu anayasa ile devlet yönetilmez" diyerek baskı ve terörü meşrulaştıracak bir anayasaya ve yasalara gereksinme duyduğunu gizleyemiyordu. Baskı ve terör düzenine yasal kılıf geçirme planları uygulama alanı bulamıyordu. Çünkü baskı yasalarının altına imza atma cesaretinde olanlar azdı. Hem yasalar çıksa bile, muhalefet susturulmadıkça uygulanma şansı yoktu.

Sadece siyasal yaşamda, kişi hak ve özgürlüklerinde kısıtlama yapmaya dönük konularda değil, ekonomi konusunda da oligarşinin çıkarına yönelik yasalar bir bütün olarak ele alınıp çıkarılamıyor, uygulama şansı bulamıyordu.

Kısacası, 1970-80 süreci 12 Mart öncesinin daha gelişmiş haline sahne olmuştu. 1965-70 sürecinde tohumları atılan devrimci mücadele 12 Mart darbesine karşın, kısa sürede toparlanmış ve kitlesellik kazanmıştı. '71 silahlı hareketinin sempatisi ve deneyleri yaşıyor, yaşıatılıyordu.

Ulusal ve sınıfsal planda anti-emperyalist, anti-oligarşik mücadele (anti-faşist mücadele bu iki olguyla bağlantılıydı), Kürt ulusal sorununu da kapsayarak hızlı bir ivme kazanmıştı. Oligarşinin temsilcileri yeraltından gelen uğultuyu hissediyor, komünizmin gelmesine kaç kış kaldığını hesaplamaya çalışıyorlardı.

Sınıf mücadelesi hızla gelişirken oligarşinin elini kolunu bağlayarak, iktidarı devretmeyi beklemeyeceği açıktı. Sınıf mücadelesinin önüne barikat oluşturulmalıydı. 12 Mart'ın generallerinden Memduh TAĞMAÇ'ın dediği gibi "sosyal gelişme, ekonomik gelişmeyi aşmıştı", sosyal uyanış önlenmeliydi. Amerikan emperyalizmi de bu gidişten endişeliydi. ABD Senatosu Dış İlişkiler Raporu, Şubat 1980'de şöyle diyor:

"Türkiye'nin iç durumu kritiktir. 10 yılı aşan koalisyon hükümetleri dönemi, siyasal kutuplaşma, kent terörizmi, canlanan Kürt nasyonalizmi ve temelli sosyo-ekonomik sorunlar Türkiye'yi anarşi ya da askeri yönetimden birinin eşiğine getirdi." (Y.KÜÇÜK, Türkiye Üzerine Tezler, cilt 3, s.234)

İşte, 12 Eylül'ün gelişini açıklarken burjuva ve küçük-burjuva yazar çizer takımının gizlemeye çalıştığı nokta burasıydı. Onlar "anarşi-terör", "halk sokağa çıkamıyordu", "halk huzursuzdu" vs. derken bu laf kalabalığının ardında gizledikleri gerçek, sınıf mücadelesi idi.

Evet, bir terör vardı, ama bu terör bizzat devletin, sivil faşistlerle, halkı susturmak, toplumsal uyanışı önlemek için başvurduğu bir silahtı.

Evet, halk huzursuzdu ama bu huzursuzluk emperyalizmin ve oligarşinin faşist yönetimine karşı kıpırdanma ve homurdanmanın sokağa dökülmüş haliydi.

Evet, yer yer halk sokağa çıkmaya korkuyordu ama oligarşinin bundan dolayı yakınır pozlara girmeye hakkı yoktu; çünkü bunu isteyen kendisiydi. Faşist katiller sürüsünü halka saldırtan kendisiydi. Eğer halk sokağa çıkamıyorsa çapulcu sivil faşist milislerin, halkın malına, canına, namusuna saldırmasındandı. Eğer insanlar kahvehaneye gidemediyse faşist katillerin kahvehane taramayı alışkanlık ve iş edinmesindendi.

Evet, "Sakarya muharebesindeki kadar insan öldürülmüştü." Ama bundan şikayet etmesi gerekenler; yurt-severler, ilericiler, devrimcilerdi. Çünkü 5000 ölünün en az %70'i sol görüşlüydü. Katliamcı yüzünü gizlemeye çalışanların çabası boşunadır, milyonların hafızasından her şey silinse bile Maraş'ta çoluk çocuk, kadın erkek demeden yüzlerce insanın katledilmesi, hamile kadınların ağaca çivilenmesi, evlerinin yakılması unutulamaz. Kahramanmaraş olaylarıyla ilgili gerekçeli hükmün 292. sayfasından okuyalım:

"... saldırganların daha sonra karşı taraftaki bir gözü görmeyen yaşlı kadın Cennet ÇİMEN'in evine gittiklerini, bu kadını 'gel nene gel nene' diye dışarı çıkarttıklarını; Cuma (529 iddianame numaralı sanık Cuma YALÇIN) ile Nuri BOĞA (552 iddianame numaralı sanık)'nın bu kadının gözünü tornavida ile oyarak silah sıktıklarını ve öldürdüklerini; yakındaki hela çukuruna baş üzeri atıp, oradaki at arabasını kadının üzerine devirdiklerini; saldırganların daha sonra oradaki bütün evleri... yaktıklarını..."

"5 bin kişi öldürüldü" diyerek yavuz hırsız misali somut ve acı gerçekleri çarpıtmaya çalışanlara bu satırlar ithaf olunur! Sakarya'da böyle bir vahşet yaşanmış mıydı hiç? Emperyalizm ve oligarşinin beslemesi faşist katiller sürüsü PİNOCHET'ye rahmet okutmuşlardır. Ama devrimciler faşist saldırılara karşı sessiz kalındığında sonucun faşizmin zaferi olacağını tarihsel deneyleriyle biliyorlardı. Faşizmin saldırılarına seyirci kalınmayınca her geçen gün sivil faşist saldırılara dayanarak hazırlanan senaryolar iflasa doğru gidince, 12 Eylül'e gereksinme doğmuştur, çünkü sivil faşistlere devletin açık desteği de yetmemiştir.

C- Tekelci Burjuvazi Ekonomide Kışla Disiplini Arıyor

"Türkiye'de, yeni-sömürgecilik ilişkilerine girileli beri, tarihinin en büyük bunalımını yaşamaktadır. (...) Ekonomik ve siyasal bunalım öyle reddedilecek, üzeri perdelenecek bir seviyede değildir.

(...)

Bizim gibi yeni-sömürge ülkelerin kaderi budur. Ekonomik ve siyasal bunalımın giderek derinleşmesi, yani oligarşinin yönetememesi, tekeli gruplar arasındaki çelişkilerin sertleşmesi, ve devrimci muhalefetin varlığını hissettirmesi, AP 'azınlık' hükümetini daha 36. gününde bir ordu muhtırasıyla karşı karşıya bırakmıştır.(DEVİRİMCİ SOL Dergisi, Sayı 1, Nisan 1980, "Politik Durum ve Devrimci Görevler")

-Fabrikalar durdu, iflaslar artıyor, sermaye zor durumda

-Enflasyon % 100'ü aştı.

-Döviz yok, ithalat yapılamıyor.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

-Grevler yayılıyor.

-Bütçe açıkları her yıl büyüyor.

-Dış ticaret açığı büyüyor, dış borçları ödeyemiyoruz.

Bu ve benzeri cümleler cunta sonrasında da gazete başlıklarından düşmemiş, 12 Eylül öncesinin çok sık duyulan feryatları olmuştur.

Dış borç faizlerini dahi ödeyemez duruma gelmiş bir ekonomi düşünün. İthalata bağımlı montaj sanayiinin var olduğu bir ülkede, 70 sente muhtaç olduğunu düşünün. Ve yine düşünün ki, ithalat yapılamadığı için fabrikalar %30-40 hatta sıfır kapasiteyle çalışsın, fabrikalar kapansın, işçiler sokağa atılsın, fiyatlar her yıl ikiye katlansın, bütçe iki yakası bir araya gelmeyen bir halde perişan olsun, ihracat ithal edilen petrolün parasını zor karşılansın ve bunların üzerine IMF "biz de zor durumdayız, bizden kredi istemeyin, şu borçlarınızı da ödeyin" desin. İşte bu düşündüğünüz ülke Türkiye'dir, Türkiye'nin 1980'lerde içinde bulunduğu ekonomik koşullardır.

"...saat 15.30'da ÖZAL içeriye çağrılacak ve yardım miktarı resmen tebliğ edilecekti. Türk heyeti mensupları ve gazeteciler, toplantı salonunun önündeki mermerli holde bekliyorlardı(...) saat 15.30 oldu, içerden bir haber çıkmadı. Saat 16.00 oldu, 17.00 oldu, içerden yine haber gelmiyor ve Türk heyeti kapının önünde beklemeye devam ediyordu(...)

-Allah kimseyi kimseye muhtaç etmesin... Şu hale bak be, iki saattir kapıda bekliyoruz.

(...)

Saat 20.00 dolaylarında toplantı odasının kapısı açıldı ve bir Fransız görevli 'Mr.ÖZAL lütfen!' diye heyete doğru seslendi(...) Turgut ÖZAL'ın, yardım açıklandıktan sonra yapacağı teşekkür konuşması cebindeydi. Kendisini OECD genel sekreteri LENNEP yanına aldı:

-Mr. ÖZAL, sizden özür dilemek istiyorum... Maalesef Türkiye'ye yardım konusunda üye ülkeler arasında bir görüş birliğine varılamadı..." (24 Ocak, Bir Dönemin Perde Arkası, E.ÇÖLAŞAN, s. 208-210)

Sivil cuntanın başbakanı Turgut ÖZAL'ın "itibarımız arttı" diyerek o günlerle bugünleri kıyaslamak için ifşa ettiği gerçekler, emperyalistlerle girilen onursuz ilişkileri göstermesinin yanı sıra; cuntanın geliş nedenlerinden biri olan ekonomik açmazları göstermesi bakımından da öğreticidir. Zira, ekonomisinin kaderini emperyalizme, ithalata, teknolojik transfere bağlayanları bekleyen sürprizleri göstermesi bakımından öğreticidir.

D-Devlet Prestij ve Otorite Kaybediyor

"Ordunun muhtırası yalnızca AP ve CHP'ye yönelik değildi. Çünkü, sorun yalnızca yıpranmış AP'yi iktidardan alıp, yerine bir başkasını koymak değildi. Sorunun özü, oligarşinin bütün kurumlarının yıpranması ve yönetememesi idi. Ordu bu noktada, (...) 'korunan ve kollanan' durumunda olan tek güçtü" (DEVİRİMCİ SOL Dergisi, sayı 1, Nisan 1980, "Politik Durum ve Devrimci Görevler")

17 Eylül 1980 tarihli basın toplantısında Kenan EVREN;

"Terör ile mücadelede normal ve sulh zamanına göre hazırlanmış kanunlarla mücadele etmenin güçlüğü ortaya çıkıyor. Bunlarla mücadele için kanunlarda yapılması gereken değişiklikleri biz defalarca hükümete, parlamento ve Cumhurbaşkanı'na ilettik. Fakat muvaffak olmadık..." (17 Eylül 1980 tarihli Kenan EVREN'in basın toplantısı) diyor.

26 Temmuz 1981 'de de şöyle konuşuyordu:

"... Gazetelerde okuyordum, her gün yargı yönetimi, yönetim de yargıyı şikayet ediyordu. Bunu ortadan kaldıracamız dedik ve Anayasa çıkmadan evvel de bazı kanunları yapmıştık." (Cumhuriyet yaylığı, 1983 II, s. 658)

EVREN'in konuşmalarında sık sık vurgulamayı sevdiği konuların başında, 12 Eylül öncesinde devletin önemli oranda prestij ve otorite kaybına uğraması ve yönetim krizine düşmesi gelmektedir.

Devletin, prestij ve otorite yitirmesinde en büyük payı, sivil faşist milisleri kolluk kuvvetleri desteğinde sokağa salıp halka saldırtması almaktadır. Halkın can güvenliğini sağlayamayan devlet, halkın gözünde giderek devletliğini yitirmektedir. Yüzyıllar boyunca devlet otoritesiyle, "ceberrut devlet" imajıyla yaşayan halk, sivil faşistleri üzerine salanın bizzat devlet olduğunu bilmediğinden, faşistlerin tehdit ettiği "can güvenliği"ni sağlayamayan devlete

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

güvenini, inancını yitirmiş, silahlanma gereği duymuştur.

Sivil ve resmi terör karşısında faşist saldırıları durdurmak için kendini savunan ve devrimci şiddet temelinde mücadele çizgisi izleyen devrimci halk güçlerinin mücadelesi de sivil faşist hedeflerden giderek resmi hedeflere yöneldikçe, devletin otoritesi iyice sarsıldı. Faşist saldırılar karşısında halkın susacağını sanan oligarşinin hesapları yanlış çıkmıştı. Suskun bir kitle yerine, aksine giderek sesini yükselten ve politik ağırlığını hissettiren bir halk hareketi buldu karşısında. Boş meydana at oynatmaya çalışan egemen sınıflar bu defa yönetme krizine düştüler.

Bir sihirli değnekle yasaları ve anayasayı değiştirip sorunu çözeceklerini sananlar, yasaların, hukukun sınıf mücadelesinin sonucunda ortaya çıkan güç dengelerini yansıttığını unutmuşlardı. Her şeyin kağıt üzerinde hallolacağını sanıyorlardı. Oysa kağıt üzerinde ne kadar ideal programlar yapılırsa yapılsın, tıpkı doğada, fizikte olduğu gibi, toplumun da yasaları vardı. İşte bu yasalar, somut duruma uymayan programların uygulanamayacağını söylüyordu.

12 Mart'ta toplumu disipline etmek için başlar üzerinde balyoz sallayanların yasaları, anayasa değişiklikleri, aradan 3-5 yıl geçmeden toplumsal muhalefet karşısında etkisini yitirmişti. Yasama, yürütme, yargı arasındaki uyum yok olmuş, yasama ve yargı toplumsal muhalefetten etkilenerek yürütmeye çatışır olmuştu. Elbette cunta bu çelişkiyi yargı aleyhine yürütmeyi güçlendirerek "çözecektir".

Hükümetin yasadışı ve usulsüz uygulamaları hakkında açılan davaların, Danıştay'dan dönmesi neredeyse kural halini almıştı. Kağıt üzerinde var olan 141-142 istisnai haller dışında uygulanamıyor, savcı ve hakimler genellikle toplumsal gelişmeye ters düşen bu maddelerle uğraşmak istemiyordu. Birçok mahkeme silah taşımayı, can güvenliğinin gereği sayıyor ve beraat kararları veriyordu. Yargı toplumun sesinden etkileniyordu.

Yasama organı olan TBMM'de düzen partileri dışında parti olmamasına karşın, toplumsal muhalefetten etkilenen birçok milletvekili muhalefete ters düşen uygulamalara suç ortağı olmaya cesaret edememiştir. Sol potansiyeli kendi potansiyelini de eritme misyonunu üstlenen CHP "reformcu parti" gözükebilmek için birtakım atraksiyonlar yapmaya gerek duymaktadır. Bu nedenle oligarşinin gereksinme duyduğu yasa değişiklikleri geçmiyor ve hızlı, pratik adımlar atılamıyordu.

Örnek olması açısından meclislerden geçemeyen bazı yasa tasarılarından ve istemlerden örnekler verelim.

- Vergi yasası değişikliği
- Eşel Mobil yasa tasarısı
- Sigarada tekelin kaldırılması tasarısı
- Devletçe yeniden devralınmış bazı madenlerin özel sektöre devri
- Serbest bölgeler ve limanlar kurulması için yasa tasarısı
- Kıdem tazminatında değişiklik öngören ve kıdem tazminatı fonu kurulmasını öngören yasa tasarısı
- Sendikalar, toplu sözleşme, grev ve lokavt yasası değişikliği
- Özel güvenlik örgütleri yasa tasarısı
- Polis yetkileri yasa tasarısı
- Pişmanlık yasası tasarısı

.....

Meclislerdeki tıkanma oligarşinin bir an önce çıkarılmasını istediği yasaların ya çıkmaması, ya da çok geç çıkması sonucunu yaratıyordu. Bu durum oligarşinin çıkarlarını zedeliyor, krizini derinleştiriyordu; IMF reçetelerinin uygulanması başta olmak üzere oligarşinin programı tam uygulanamıyordu.

Sadece yasaların çıkmaması değil, uzun vadeli bir program uygulayabilecek, bu programda kesinti yaratmayacak bir hükümetin kurulamaması, koalisyonların birbirini izlemesi ve bu koalisyonlar döneminde oligarşinin değişik kanatlarının, programı orasından burasından çekiştirmesi, sık sık seçim olması ve hükümet değişikliklerinin ekonominin disipline edilmesine olanak tanınamaması vb. durumlar da oligarşik yönetimin başlıca sorunuydu.

Parlamentonun durumu halkı da derinden etkiliyor, parlamentodan beklentilerin boş çıkması, kitlelere "parlamentar düzen" diye yutturulan ve bu düzenin temeli denen parlamentoya güveni sarsıyordu. 12 Eylül'e doğru

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

cumhurbaşkanlığı seçiminin aylarca sürmesi de parlamento zaafını körükledi.

Faşist sistemin kendi kurumları arasındaki çatışmaların (ki bunun kaynağı da yine sınıfsal çatışma ve güç dengeleri idi) yarattığı otorite boşluğu ve prestij kaybının asıl kaynağı, sınıf mücadelesinin aldığı boyuttu. Anti-faşist mücadelenin sivil faşist hedeflerle sınırlı kalmayıp resmi hedeflere doğru yükselmesiyle, devletin faşist yüzü teşhir edilmeye ve gücünün kofluğu ortaya çıkmaya başladı. Zam, zulüm, işkencenin kaynağının faşist düzen olduğu, Türkiye'nin bağımsız olmayıp ABD ve ona bağlı IMF gibi kuruluşlarca yönetildiği, emperyalizmin işbirlikçilerinin birer kukla olduğu halk kitlelerince daha çok anlaşılıp görülür oldu.

Devletin görünen yüzünün altındaki kimliğinin ortaya çıkmaya başlaması, yüzyıllardır halk kitlelerinin gözünde, devletin yıkılmaz, güçlü imajlarının tahrip olması da yeni bir gelişmeydi, 1971 silahlı mücadelesi de böyle bir sonuç yaratmış ancak süreç kesintiye uğramıştır. 1980'lere doğru '71 mücadelesinin yarattığı etki -daha ileri boyutta- yine yaratılmıştı. Devlet, halkın gözün de, karakolunu ve başbakanını koruyamayan bir devlettir. Karakollarını korumak için etrafını duvarlarla, kum torbalarıyla çeviren, çevresine de jandarmayı dizen, karakola giden yollara dikenli teller ören devlet, halkın gözünde komik ve acınası, zavallı bir duruma düşüyor, zaten halktan manen daima uzak olan polis, içine kapanıyor, kendi kendini tecrit ediyordu. Yıkılmaz denen devletin yöneticileri devletin giremediği, halkın sorunlarını komitelere götürüp orada çözüm aradığı, halk mahkemelerine başvurduğu "kurtarılmış bölgeler"den şikayet ederek, kendi kendilerini gülünç duruma düşürüyorlar, devletin güçsüzlüğünü itiraf ediyorlardı.

Ağzını açtığında "bu devlet üç-beş çapulcuya teslim olmaz" diye mangalda kül bırakmayanlar, ertesi gün "devletin görevlisi Doğu'ya gidemiyor, çünkü eşkiya pasaport soruyor" diyerek kendilerini yalanlıyorlardı.

Elbette, gerçek durum, oligarşinin kendince dramatize ettiği ölçüde değildi. Sınıf mücadelesinin devlet otoritesi ve prestijinde önemli denebilecek gedikler açtığı doğrudu ama, güçler dengesi henüz devrimciler lehine dönmemişti. Oligarşinin sözcülerinin durumu biraz abartarak vermelerinde, onların korkuları kadar, cuntaya, orduyu devreye sokmak için davetiye çıkarmalarının da payı vardı. (Zaten yıllardır ordu sıkıyönetimle devredeydi ve hiçbir zaman da devre dışı olmamıştı.) "Bu memlekete eli sopalı biri lazım", "sallandırıcaksın üçünü meydanda, bak o zaman sesleri çıkıyor mu?" basit mantığının uzantısı otorite arayışları, devletin aldığı darbelerle açılan yaralarını kapatacak ve o eski "güçlü" görüntüsüne kavuşturacak bir cuntaya davetiye çıkarıyorlardı.

Cuntacı faşist generaller her on yılda bir yapılan bu daveti kabul etmekte hiç tereddüt etmediler.

E- Amerika ile Ortak "Menfaatler" ve Ortadoğu

"... İsrail-Mısır Türkiye üçgeni ile bir 'pakt' kurulmak istenmektedir. Neden? Emperyalizmin çıkarlarını Ortadoğu'da korumak için! Emperyalizm bu pakta Türkiye'yi nasıl dahil edecek, bütün muhalefet seslerini nasıl kesecektir?

"İşte ordunun yönetimi bu yüzden de kaçınılmaz bir hale gelmiş bulunmaktadır." (DEVİRİMCİ SOL Dergisi, sayı 1, Nisan 1980, "Politik Durum ve Devrimci Görevler")

"...Ortadoğu'da herhangi bir rol oynamaktan kaçınmamız mümkün değildir."(T.ÖZAL)

Sivil cuntanın Başbakanı Turgut ÖZAL, 16 Ocak 1984 tarihinde ANKA Ajansına verdiği demecinde böyle diyordu. Bunları söylemekten hiçbir sakınca duymuyordu. Sanki kendi çiftliğinde at oynatacak, o kadar rahat, o kadar sakınmasız görünüyordu.

Ne zaman bir Ortadoğu lafı geçse, ya da bir Ortadoğu ülkesiyle diplomatik bir ilişki olsa, devlet erkani söze, atalarımız Osmanlıların Ortadoğu'da tam 400 yıl hükümlerlik yaptığını, din kardeşi olduğumuzu, kültürlerimizin birbirine karıştığını, derin kardeşlik ve dostluk bağlarıyla kopmaz biçimde bağlandığımızı anlatmakla başlarlar. Arada biri, atalarımızın Ortadoğu'dan nasıl kovulduğunu anlatmaya kalkışsın daha baştan İngiliz oyununa alet olma suçlamasını göze almış demektir. Yani oligarşinin demagoglarına göre aslında, Ortadoğu'dan atalarımızın kovulması için bir neden yoktur! "Arap kardeşlerimiz" Osmanlı çizmesiyle ezilmekten, Edirne ve İstanbul saraylarından gelen atların nal seslerini duymaktan ve Osmanlıya haraç vermekten çok memnundur! Ne de olsa halifeleri Osmanlı padişahıdır! Ama "kötü İngilizler" haracı, Osmanlı hazinesinden dolayı yollarla Buckingham'a götürmektense, doğrudan almayı düşünmüş ve Osmanlı hasta iken Ortadoğu'dan tekmelenmişlerdir.

Bir devlet adamının bir başka ülke devlet adamına "biz sizi 400 yıl sömürdük, ezdik" demesi nasıl birşeydir bilinmez ama, 400 yıl yabancı çizmeler altında ezilen bir ulus, "din kardeşi" bile olsa, ezen ulusa karşı dostça bakmaz.

TC Devleti'nin yöneticilerinin sık sık Ortadoğu üzerine konuşmaları boşuna değil elbette. 400 yıl at oynatılan bölgede hak iddia etmek için tarihi bilgilere başvuruluyor!

Burada bir noktaya değinmekte ve bir tarihsel gerçeği vurgulamakta yarar var.

Bugün Ortadoğu'da oynanacak emperyalist oyunlarda rol almaya aday olan oligarşinin "Türk ve Amerikan ortak menfaatleri" olarak ifade ettiği çıkarlar emperyalizme aittir. Nasıl Osmanlı İmparatorluğu'nun yarı-sömürgeleşmesiyle, Ortadoğu'dan elde edilen ganimetler ve haraçlar dolaylı yoldan, Osmanlı'yı sömürgeleştiren ülkelere akmışsa ve Osmanlı Devleti bir köprü görevi görmüşse, bugün ya da yarın Ortadoğu'da rol alacak olanların misyonu da, bir maşa ya da ileri karakol olmaktan daha "şerefli" olmayacaktır.

Bilindiği gibi, emperyalizmin Ortadoğu'da stratejik çıkarları vardır. Bugün petrol hâlâ önemli bir enerji kaynağıdır ve Amerika, Japonya vd. Batılı emperyalist ülkeler petrol gereksinimlerinin önemli bir bölümünü Körfezden karşılamaktadır.

Körfez bölgesi salt petrol yatağı olmasıyla değil, bölgesel konum ve hareketlilik itibarıyla da emperyalizmin ilgi alanıdır. Emperyalistlerin, "Sovyet yayılmacılığı", "sıcak denizlere inmek isteyen Sovyetler'in Çarlardan beri bitmeyen düşü" olarak lanse ettikleri tezlerin altındaki gerçek, bölgenin yoğun bir anti-emperyalist hareketliliğe sahip oluşudur. Filistin direnişinin dinamizm kattığı ve gerek NASİR'dan gerekse KADDAFI'den etkilenen Arap milliyetçiliğinin Sovyetler'le yakın ilişkiler kurması, sosyalizmden etkilenmesi emperyalizmi ve onun maşası siyonizmi kara kara düşündüren olgular olmuştur.

Ortadoğu'da Filistin, Güney Yemen, Suriye gibi ülkeler, emperyalistler için zaten yeterince çıban başı olurken, İran devrimi ve SSCB'nin Afganistan'a müdahalesiyle Ortadoğu, emperyalizm açısından tam bir kaynayan kazana dönüştü. Ortadoğu'daki en büyük dayanaklarından İran Şahı'nı yitiren ABD, Afganistan'a Sovyet birliklerinin sevk edilmesiyle hepten prestij ve güç yitimine uğramıştır. Daha sonraki yıllarda, REAGAN'ın yeniden kurmaya çalıştığı Ortadoğu dengelerinin ABD aleyhine değişimi, emperyalistleri yeni arayışlara itmiştir. Planlarını İran-İsrail-Mısır üçgeni üzerine kuran ABD, İran'ın yerine üçgene üçüncü bir kenar aramaya başladığında, en uygun ülkenin Türkiye olduğunu biliyordu. Ortadoğu'ya konum itibarıyla yakınlığı, Ortadoğu ülkeleriyle müslümanlık ortak paydasına sahip oluşu ve ordusunun gücü, ABD ile bağımlılık ilişkileri bunun için bulunmaz fırsatlardı. Ortadoğu'daki gelişmelere anında müdahale gücüne sahip olacak Çevik Kuvvet projesi için Türkiye iyi bir adaydı.

Yalnız bir sorun vardı: Türkiye bu görevi uzun vadeli üstlenebilecek "istikrar" a sahip değildi.

Türkiye'deki ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi, Ortadoğu'daki ülkeler içinde ileri bir aşamaydı. Üstelik devlet otoritesi sarsılmış, ekonomi iflas noktasındaydı. Bu durum emperyalizm ve oligarşiyi huzursuz ediyordu. Devrimci Hareketin hızla geliştiği bir ülkeye, uzun vadeli bir programda yer vermek kumar olurdu.

NATO dışında bir görev yüklenmek istenen Türkiye'nin bu koşullarda, değil Ortadoğu'da rol almak, NATO görevlerini dahi yerine getirmesi beklenemezdi. Bunun bir başka tali nedeni NATO'nun Güneydoğu kanadında görev alan Türkiye ve Yunanistan arasında körüklenen düşmanca tutumlardı. Kıbrıs olayı yüzünden NATO'nun askeri kanadından kopan Yunanistan, Türkiye onay vermediği için NATO'ya dönemiyordu. Bölgesel savaşlardan ve halkların düşmanlığından medet uman emperyalistler kendi oyunlarıyla açmaza düşmüşler, gerekli olduğu anda Türk-Yunan hükümetlerini biraraya getiremiyorlardı. 1974 yılında Türkiye üzerinde şovenizm rüzgarları estirenler, "Kıbrıs Fatihii" kesilenler ve şovenizmi körüklemekte çıkarı olanlar, ellerindeki üyelik kozunu daha iyi koşullarda kullanmak için, Yunanistan'la anlaşmaya oturmuyorlardı. Bu ise emperyalist çıkarları zaafa uğratan bir durumdu.

Emperyalistler, önlerine çıkan her türlü sorunu Türkiye kamuoyunun baskısı olmaksızın, hükümetler düzeyinde ilişkilerle çözebilecekleri bir yönetim istiyorlardı. Anti-emperyalist gösterilerin, emperyalist hedeflere saldırıların durdurulacağı, "NATO'ya Hayır!", "IMF'ye Hayır!" türü kampanyaların önlenebileceği, bir açık faşizm dönemiye emperyalistlerin hayalindeki.

12 Eylül sürecinde emperyalistlerle girilen ikili ilişkileri incelerken konuyu daha da somutlayacağız. Ve o zaman göreceğiz ki; 10 Eylül 1981 tarihinde New York Times da yayınlanan "batılı ortakları içinde Türkiye'yi şevkle destekleyen ve yardımı arttıran tek ülke Amerika" (Çevik Kuvvetin Gölgesinde, Ufuk GÜLDEMİR, s.145) mesajlarıyla, Kenan EVREN'i memnun eden destek, kimsenin kara kaşı kara gözü için verilmemiştir; emperyalistlere kölece bağlılığın ödülüdür. Hiçbir efendi iyi bir uşağı yitirmek istemez.

ABD Dışişleri Bakanı MUSKIE'nin CARTER'a Türkiye'deki cuntayı haber verirken söylediği sözleri anımsarsak:

"Mr.President ... Herhangi bir kaygıya gerek yok. Kimlerin müdahale etmesi gerekiyorsa, onlar müdahale etti" diyordu.

ABD Dışişleri Bakanı doğru söylüyordu. ABD açısından kaygıya gerek yoktu. Çünkü cuntayı tezgahlayan ABD idi. Ve cuntayı hangi güçlerin yapmasını istiyorlarsa onlar yapmıştı. Burada hemen belirtelim ki, biz emperyalizmin gücünü kadr-i mutlak olarak görenlerden değiliz. O dev gibi görünen ve kolları her yere uzanan bir ahtapot gibi

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

tasavvur edilen emperyalizmin II. Paylaşım Savaşından bu yana birçok ülkede ve özellikle Vietnam'da nasıl paçavraya çevrildiğini bilenlerdeniz. Bu nedenle her gelişmenin altında emperyalizmin mutlak gücünü arayanlardan değiliz. Ama 12 Eylül cuntasındaki Amerikan parmağı o kadar açıktır ki, tarihsel gerçekleri yerli yerine oturtmak gerektiği için, cuntanın Amerikancı ve faşist yüzünü ortaya sermek, Amerika'nın rolünü vurgulamak zorunludur.

Ülkeyi daha 1978 yılında cunta arayışına iten koşulları bilmek, Türkiye'yi ve Türkiye gibi emperyalizmin yeni-sömürgesi ülkeleri tanımak demektir.

II- "12 EYLÜL, DEVLETİN YENİDEN KURULMASI DEVRİDİR"

İşbirlikçi tekelci burjuvazinin simgesi Vehbi KOÇ, 12 Eylül'ün programını bir cümleyle özetliyor: "12 Eylül, devletin yeniden kurulması devridir."

12 Mart'la devlet yeniden "kurulmak" istenmiş ama operasyon yarım kalmıştı. Bu operasyon tamamlanmalıydı. Cunta lideri Kenan EVREN 20 Mart 1982'de Kuveyt'i ziyareti sırasında uçakta gazetecilere şöyle diyordu.

"12 Mart'la işler şöyle bir cilalandı, ama gene işlemedi. Bu tecrübelerin ışığında bir daha geri dönüş olsun istemiyoruz."

Her cuntayla biraz daha yıpranan ordunun, bir kez daha müdahalesine gerek kalmayacak tarzda devletin yeniden ve açık faşist tarzda organizasyonundan, açık faşizmin kurumsallaştırılmasından söz ediyor cuntacı EVREN. Yani bir daha askeri cuntalara gerek bırakmayacak bir düzenlemeyle halkı her zaman açık faşizm koşullarında yaşatacak bir dönem istiyor.

En küçük demokratik haklardan tedirginlik duyan oligarşi, Türkiye halklarının sürekli baskı koşullarında sindirilmesini, hiçbir demokratik muhalefetin yaşatılmamasını istiyordu. Böylesi koşulların 12 Mart ve 12 Eylül gibi askeri faşist cuntalar döneminde gerçekleşmesini oligarşi, bir zaaf olarak görüyor ve cuntalara sivil kıyafet giydirildiği, açık faşist saldırılara yasalık kazandırıldığı bir devlet örgütlenmesine gidilmesini bangır bangır bağırıyordu. 12 Eylül böyle bir programın ürünüdür. Yukarıya aldığımız Vehbi KOÇ ve Kenan EVREN'e ait sözler de bu programın iki değişik ifade edilışıdır.

12 Eylül'e neden gerek duyulduğuna açıklık getirirken üzerinde durduğumuz nedenlerden biri de, devletin otoritesini ve prestijini yitirmesi olduğu konusunu vurgulamıştık. Devletin açık faşist tarzda yeniden organize edilmesi programı, devlet otorite ve prestijinin yeniden sağlanmasını da içermektedir. Programın içeriği, devlet aygıtının güçlendirilmesi, etkinlik kazandırılması, aygıtlar arasındaki aksaklıkların giderilmesi, aygıtlar arasında kurumların kendi özgül durumlarından doğan görece özerkliklerin önünün tıkanmasıdır.

Bilindiği gibi burjuva demokrasileri, yasama, yürütme ve yargı organlarının birbirinden ayrılmasına, kuvvetler ayrılığı ilkesine dayanır. Bu anlamda yasama, yürütme ve yargı birbirinden bağımsız organlardır ve bu bağımsızlık, burjuva özgürlüklerin korunmasının güvencesi olarak görülür.

Bir başka burjuva devlet biçimi olan faşizmde ise, kuvvetler ayrılığına son verilir. Yasama ve yargı, bir ya da birkaç kişide, ya da bir komitede simgeleşmiş, yürütmeye bağımlı kılınmış, güç ve etkinlikleri yok edilmiş, göstermelik, kukla kurumlar düzeyine indirgenmiştir. "İnsan hiçbir şey, devlet her şey" ilkesi egemendir. Ve devleti benliğinde simgeleyen "FÜHRER", "DUÇE" ya da Türkçesiyle "BAŞBUĞ" (tek şefler) her şeye hükmeder.

Faşizme niteliğini veren kuvvetlerin tek elde toplanması ilkesi her zaman dört dörtlük işlemeyebilir, ya da gerçekleşememiş olabilir. Bu durum faşizmin yokluğu anlamına gelmez. Çünkü, toplumsal olgular fiziki olgular değildir ve koşulları, toplumsal yapısı birbirine tıpatıp benzerlik gösteren toplumlar yoktur. Her toplumun tarihi, sosyal, kültürel, psikolojik, vb. özellikleri, aynı tipte toplumlar arasında bile birçok ayrımlar yaratır. Bu anlamda temel benzerlikler gösteren toplumlardan söz etmek gerekir. Türkiye'de, İtalyan ya da Alman faşizminin aynısını arayanlar yanılmaya mahkumdurlar. Türkiye ne Almanya'dır ne de yıl 1930'lardır.

Kimse bugün HITLER'e, MUSSOLİNI'ye sahip çıkamıyor, çünkü onların maskeleri düştü. Hatta onların kopyası TÜRKEŞ'e bile sahip çıkamıyor, bir çok eski faşist militan kullanıldığını düşünerek TÜRKEŞ'i sorumlu tutuyor. Dünya ve koşullar değişiyor. yeni yüzler, yeni maskeler, yeni taktikler aranıyor.

Emperyalizmin yeni-sömürgesi olarak yeni baştan 1950'lerden itibaren biçimlendirilmeye başlanan TC devleti, emperyalizmin danışmanlığında faşist tarzda örgütlenildi. Ancak bu sürecin yerli yerine oturması 12 Mart'ı buldu. 12 Mart birtakım rötuşlar daha yaptı. Ama hedefine varamadan, ordu 1973'de kışlasına çekildi. Ancak bir kez daha vurgulamak zorundayız ki, toplumlara laboratuvarlarda biçim verilemez, böyle bir laboratuvar da yoktur. Toplumlar sınıf mücadelesinin, sınıf güçlerinin mimarlığında ve kendi yasalarınca şekillenir. Nitekim 12 Mart operasyonu ile, Türkiye toplumunu bir daha değişmemek üzere şekillendirdiklerini sananlar, yanıldıklarını kısa sürede

anladılar. Bu topluma geniş geliyor diye düşünerek daralttıkları "elbise", daha 1974'den itibaren dikiş atılan yerlerinden sökülmeğe başlamıştı bile. Toplum özgürlüklerini istiyordu ve yasalarda tanınmayan özgürlüklerini fiilen kullanıyordu. Toplum kendi fiili yasalarını ve anayasasını dayatıyor, elbisenin ölçülerini kendisi belirliyordu. Cunta lideri "12 Mart'ta işler şöyle bir cilalandı" derken zaafların yeterince giderilmediğini ifade ediyordu. Bu yüzden de toplum cilayı kazıyordu. Bu kez devlet öyle bir yontulmalı, ardından da öyle bir astar, boya ve cila vurulmalıydı ki, yeni bir operasyona gerek kalmasındı!

Devlet faşist tarzda örgütlendirilmişti, ama bu faşizme "demokrasi" şalı örtmek, zaman zaman demokrasilik oyunu oynamak gerekiyordu. Yalnız bu oyunun az da olsa bir bedeli vardı: Nispi demokrasi. "Haklar kötüye kullanılıyor" diye feryat ediyordu oligarşi. Ve hedef gösteriyordu: "Haklar yok edilsin!" Hak ve özgürlüklerin gasp edilmesine "yasalık" kazandıracak güçlü bir iktidar arayışına giren oligarşi, hak ve özgürlüklerin gaspını seçim oyunlarına muhtaç bir parlamento ile gerçekleştiremezdi. Cunta gerekiyordu.

Askeri faşist cuntaya süreklilik kazandırılmazdı. Bu, orduyu yıpratacağı gibi, "Türkiye Asya'daki dört demokratik ülkeden biridir" demagojisine de son verip, oligarşinin ömrünü kısaltırdı. O halde, askeri faşist cuntanın olmadığı koşullarda da, yeni bir ordu müdahalesine gerek kalmayacak biçimde işleri düzenlemek gerekiyordu. İşte, 12 Eylül bu programı hayata geçirdi.

Devletin açık faşist tarzda kurumlaştırılmasının her şeyden önce yasama-yürütme-yargı arasında az da olsa var olan çelişkilere son vermeyi de kapsadığını söylemiştik. Cunta şefi EVREN, bu isteği şöyle açıklıyordu:

"... Her gün yargı yönetimi, yönetim de yargıyı şikayet ediyordu. Bunu ortadan kaldıracamız dedik." (26 Temmuz 1982)

Yargıyla yönetim arasındaki çelişkiyi ortadan kaldırmakla yargıyı yönetimin vesayeti altına almak kastediliyordu. Her şey yönetimin etki ve denetimine alınmalı, tek bir aykırı ses çıkmamalıydı! Daha sonra hayata geçirilen ve yargının bağımsızlığını tamamen (daha önce görünüşte yarı-özerkti) ortadan kaldıran uygulamalar ve yürütmeyi, yasama ve yargı karşısında güçlendiren, cumhurbaşkanına olağanüstü yetkiler veren, Anayasa ve Anayasanın özüne uydurulan yasalar bunun ifadesi olacaktı.

Tüm demokratik örgütlenmelerin etkisizleştirildiği bir ortamda, cumhurbaşkanına olağanüstü yetkiler tanınıyordu. "Sorumsuz" olduğu ilkesine bağlı cumhurbaşkanının görev ve yetkilerinden bazılarını sıralayalım:

- Kanunların, kanun hükmünde kararnamelerin, meclis iç tüzüklerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesine dava açmak;

- Bakanları azledebilmek;

- Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar vermek;

- Başkanlık ettiği Bakanlar Kurulu kararıyla sıkıyönetim ve olağanüstü hal ilan etmek, kanun hükmünde kararname çıkarmak;

- Devlet Denetleme Kurulu başkan ve üyelerini atamak;

- Yüksek Hakem Kuruluna üye atamak

- YÖK üyelerini, rektörleri seçmek;

- Anayasa Mahkemesi üyelerini atamak;

- Danıştay üyelerinin dörtte birini atamak;

- Yargıtay Başsavcısı-Başsavcı Vekilini atamak;

- Askeri Yargıtay üyelerini atamak;

- Askeri Yüksek İdare Mahkemesi üyelerini atamak;

- Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerini atamak;

- TBMM'nin feshedilmesine karar vermek;

- Seçimleri yenileyebilmek;

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

- Devlet Denetleme Kurulu aracılığıyla tüm kamu kurum ve kuruluşlarını denetleyebilmek.

TBMM'yi feshetmekten, bakanları azletmeye, bakanlar kurulu vasıtasıyla kararname çıkarmaktan Silahlı Kuvvetleri kullanmasına karar vermeye kadar, hemen tüm yetkileri ve gücü elinde toplayan cumhurbaşkanı, bir diktatörün tüm yetkilerine sahiptir. Yargıyı tam denetimine alan cumhurbaşkanı, YÖK gibi faşist kurum aracılığıyla tüm üniversitelerle gençliğe müdahale hakkını da almıştır. Devlet Denetleme Kurulu gibi yeni bir anayasal organ aracılığıyla tüm kurum ve kuruluşları da denetleyebilmektedir. Çalışma yaşamı üzerinde ki denetimi kurmak üzere anayasal bir kuruluş haline getirilen YHK'na atadığı üyelerle de emek dünyasını denetleyebilecekti.

Daha önceki anayasada bürokrasideki yeri; "tavsiye kararları alır" olarak belirlenen Milli Güvenlik Kurulu için, 1982 Anayasası "uyulması zorunlu tavsiye kararları" ilkesi getiriyordu. Böylece ordunun hükümet üzerindeki vesayeti de garanti altına alınıp, süreklileştiriliyordu. Ayrıca sıkıyönetim komutanlarının başbakana değil de genelkurmay başkanına bağlanması; ordunun hükümet üzerinde yer aldığı ve demokratik hakları tehdit eden bir kuruluş olarak, meclis aritmetiğinden etkilenmemesi gerektiği düşünülmüş, bu nedenle bağımsız davranabilme olanağı tanınmıştır.

1961 Anayasasında Silahlı Kuvvetleri kullanma kararı TBMM'ye tanınmışken, 1982 Anayasası ile bu yetki cumhurbaşkanına veriliyordu. Bunun anlamı cumhurbaşkanının TBMM'den habersiz, savaş ya da olağanüstü hal kararları da alabilmesi demektir. Böyle bir yetki TBMM'nin göstermelik kukla bir organ olduğunu gösteren önemli bir başka veridir.

Yasama organı olan TBMM'nin varlığını göstermelik bir kurum düzeyine indiren 12 Eylül Anayasası, sadece yürütmeyi ve özellikle cumhurbaşkanını yasama ve yargı aleyhine güçlendirmekle kalmıyor, devletin silahlı güçlerini de olağanüstü ölçüde yetkiyle donatıyor, kişi özgürlüklerinin keyfi uygulamalarla, ayaklar altına alınmasına olanak tanıyordu.

"Özgürlük yok, ödev var" diyordu '82 Anayasası. '61 Anayasasındaki temel haklar ve özgürlükler başlığı, "temel haklar ve ödevler" olarak değiştirilmişti. Açık faşizmi kurumlaştıran 12 Eylül, ödevleri halka, özgürlükleri kolluk kuvvetlerine veriyordu.

Anayasanın 12. maddesinde, "herkes kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir" dendiikten sonra, 13. maddeyle tüm hak ve özgürlükleri gaspetme meşrulaştırılıyordu. Şöyle diyordu 13. madde:

"... Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, milli egemenliğin, cumhuriyetin, milli güvenliğin, kamu düzeninin, genel anlayışın, kamu yararının, genel ahlakın ve genel sağliğin korunması amacıyla..."

Bu maddeye dayanarak tüm hak ve özgürlükler sınırlandırılabilir. Örneğin bir sel felaketi ardından salgın hastalık tehlikesi başgösterdiğinde "genel sağlığı korumak amacıyla" kolluk kuvvetleri kişinin mektuplarını açabilir, telefonunu dinleyebilir, evini basıp arama yapabilir, gözaltına alabilir. Sıkıyönetim ya da olağanüstü hal ilan edilebilirdi. Çünkü bu maddenin son fıkrası "bu madde de sayılan sınırlama sebepleri temel hak ve özgürlüklerin tümü için geçerlidir" hükmünü getiriyordu.

"Genel anlayış" ne demektir? "Genel anlayışı korumak" ne demektir? Örneğin sivil cunta Başbakanının eşinin düzenlediği "1001 Gece Masalları", toplumun "genel anlayış"ına bir kıstas olabilir mi?

"Genel ahlak"ın ölçüsü nedir? Örneğin cunta hükümeti bakanlarının kalbur üstü burjuvalarla yaptıkları Uzakdoğu gezisinde, otelin bir katını kapatıp seks alemleri yapmaları bir ölçü olabilir mi?

Amerikan üsleri ve ülke topraklarına yerleştirdiği füzeler "milli egemenliği" tehdit etmiyor mu?

İnsanları ve köyleri, mahalleleri siyasal eğilimlerine göre kategorilere ayırıp fişlemek "milletin bölünmez bütünlüğünü bozmak" kabul edilebilir mi?

Görüldüğü gibi Anayasa esnek. Ne olduğu bilinmeyen kavramların ardına gizlenerek, temel hak ve özgürlük kısıntılarının dahi, her istendiği an rafa kaldırılması için gerekçeler içermektedir. Öyle ki, 19. madde ile "suçlu aday", "serseri", "tehlikeli kişi"lerin kovuşturmaya uğrayabilecekleri, sürgüne gönderilebilecekleri, haklarının kısıtlanabileceği kabul ediliyor.

Peki, "bizim hırslımız, koltukta gözümüz yoktur" diyerek işbaşına gelen cuntacıardan biri, sekiz yılda dünyanın en zengin 10 generali arasında 7. sıraya oturursa, o kişiye "suçlu aday" denip hakları kısıtlanabilir, sürgüne gönderilebilir, kovuşturmaya uğrayabilir mi?

Ya da, kendi adı çıkmasın diye oğullarını, kızlarını birtakım yolsuzluklara sokanlar, devlet için "tehlikeli kişi"

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

görölüp hakları kısıtlanabilir, kovuşturmayaya uğrayabilir, hatta bu süreçte Amerika, İsviçre gibi ülkelerde satın aldıkları villalara, çiftliklere "sürgün"e gönderilebilir mi?

Bunların yanıtı HAYIR'dır. Çünkü Anayasanın kısıtladığı haklar ve özgürlükler halka yöneliktir, oligarşiye ve temsilcilerine değil. "Savaş, sıkıyönetim, olağanüstü hal ve ekonomik kriz" dönemlerinde tüm hak ve özgürlükler tamamen dondurulup anayasaya aykırı önlemler alınabilecek (madde 15) ve bu sırada "yetkili merciin verdiği emrin yerine getirilmesi sırasındaki öldürme fiilleri" kişinin haklarını ihlal sayılmayacaktır (madde 17). Yetkili merci kimdir? Polis şefi, vali, bakan vs.dir. Savcı ve hakim kararı gerekmiyor. Kolluk kuvvetlerine "öldür, hakkında dava açılmayacak" güvencesi veren bu anayasa ile, egemenlik halka değil, egemen sınıfların silahlı güçlerine verilmektedir.

Devleti güçlendirmek için olağanüstü yetkiyle donatılan kolluk kuvvetleri, özel hayatın gizliliği, konut dokunulmazlığı vs. gibi özgürlükleri ihlal edenler savcılık emri beklemeyecek; ve "gecikmesinde sakınca bulunan haller" sınıfına sokulacak, halkın yaşadığı bölgelerde terör estirilecektir.

Yürütmeyi ve oligarşinin vurucu güçlerini gerek silah, teçhizat vs. yönünden, gerekse yetki yönünden olağanüstü ölçüde donatan cunta yaşamın her alanına dönük önlemlerini almıştır. YÖK, YHK, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Devlet Denetleme Kurulu, hükümete emir verebilecek olan Milli Güvenlik Kurulu, emri başbakandan değil genelkurmaydan alacak sıkıyönetim komutanları ve Harp Akademisi bünyesinde kurulan Milli Güvenlik Akademisi'nin eğitiminden geçmiş yüksek bürokratları ile açık faşizm koşullarına süreklilik kazandırılmış, cunta, üniformalarının üzerine sivil kıyafetlerini giydiği de, 1980 12 Eylül sonrasındaki koşulların aynen devamı sağlanmıştır.

"Anayasa, önsözünden, geçici maddelere kadar militarizmi hukuki yapıya kavuşturan bir metindir."

Bu sözler bize ait değildir, 10 yıl Türkiye başbakanlığı yapmış olan ve Zincirbozan'daki zorunlu ikametgahında Dünya ve Türkiye kamuoyuna (ama daha çok batılı dostlarına) şikayet mektubu yazan Süleyman DEMİREL'e aittir.

10 yıl başbakanlık yapmış, oligarşinin has temsilcilerinden DEMİREL'in bu sözü doğrudur. Her ne kadar kendisi de yıllarca böyle bir Anayasayı çıkarmak için mücadele etmiş ve geçici maddeler dışında her maddesine ve fıkrasına seve seve imza atacağı bir anayasa için, o anın "kazıklanmışlığı" ve tepkiselliğiyle, belki bugün reddedeceği ifadeler kullanmak zorunda kalmışsa da, doğru bir tespit yapmıştır. Evet 12 Eylül; Anayasası, yasaları, kanun hükmünde kararname ve uygulamalarıyla militarizme hukukilik kazandırmıştır. Devlet baştan ayağa militarize edilmiş, tüm kuruluşlara anayasal organ özelliği kazandırılmıştır.

Bütün bunların adı "açık faşizmin kurumsallaştırılması"dır. Ne kadar inkar edilmeye çalışılırsa çalışılsın, militarizm yaşamın her hücrene enjekte edilmiştir. 12 Eylül bu yanıla tam başarı sağlamış, oligarşiden hak ettiği övgü ve ödül almıştır.

A-12 Eylül Toplumsal Yaşamda Kışla Disiplinini Getiriyor!

"Anayasaya 'eşit işe eşit ücret', 'insan haysiyetine yaraşır' gibi beşeri temennilerin girmesine taraftar değiliz" (Anayasa Komisyonu Üyesi Şener AKYOL'un Danışma Meclisi konuşmasından)

İnsan onurunun ayaklar altına alındığı bir dönem bundan güzel sözlerle formüle edilemezdi. Cunta yeni anayasada insan onurunu korumak gibi bir yükümlülük altına girmek istemiyordu. '82 Anayasasının baş mimarlarından Şener AKYOL, aksi yönde konuşsaydı da kimseyi inandıramazdı ama, açık konuşmakla tarihe bir belge bırakmıştır. Tarih yazıcıları, 12 Eylül'ü "insan onurunun çizmeler altında ezildiği dönem" diye yazarken Şener AKYOL'a "teşekkür" edeceklerdir!

12 Eylül topluma layık gördüğü anayasa ile insan onurunu, özgürlükleri asker postalları altında çiğnemeye yasallık kazandırmış, kışla disiplinini tüm topluma hakim kılmıştır. "Özgürlük yok, ödev var" ilkesi ile hareket eden cunta, Anayasanın her satırında kişilerin ödevlerini belirlemiş, özgürlüklerin korunacağını değil, nasıl kısıtlanacağını belgesini hazırlamıştır. Yaşama hakkı dahil hiçbir hakkın güvenceye kavuşturulmadığı '82 Anayasası, örnek aldığı anayasaları bile gölgede bırakacak kadar pervasız hazırlanmıştır. Ama onun bu hali 12 Eylül gerçeğini en iyi şekilde belirlemektedir.

Faşizmin bir özelliği de toplumu tek tipleştirmesidir. Toplumu bir sürü gibi güdebilmenin en iyi yolunun tek tip insanlar yaratmak olduğuna inanan faşizm, topluma "tek şef"in iradesini hakim kılar.

Faşist cuntacılar işbaşına geldiklerinde, kendilerini tüm dünyaya kurtarıcı olarak tanıtmaya özel bir önem verdiler. Türkiye'nin onlara gereksinmesi vardı! Onlar Türkiye'yi kurtarmak için yaratılmışlardı! En vatansever, en akıllı onlardı! Herşeyi bilirler, herşeyi görürlerdi! Her konuda konuşmak haklarıydı! Her gün TV'de dakikalarca, saatlerce boy gösteriyorlar, akıl dağıtıp, nasihatlerde bulunuyor, emir yağıdırıyorlardı. Ne yasa, ne hukuk tanıyorlardı; yasa da onlardı, hukuk da!

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Tüm Türkiye'yi askeri kışlaya çevirme operasyonuna 12 Eylül'ün ertesi günü başlamışlardı. Önce tüm kurum ve kuruluşların başına emekli subaylar atandı. Zincirbozan'dan Avrupa'ya mektup yazan DEMİREL, "bakanlar birer sekreter ve oyuncaktır. Her bakanlıkta bulunan kurmay subaylar cunta adına komiserlik görevini yapıyorlar" diyordu. Doğruyu bu ve sadece bakanlıklarla sınırlı değildi. PTT'den mahalle muhtarlıklarına kadar işgal altına alınmış, muhtarlar bile istifa ettirilmiş, yerlerine güvenilir emekli subaylar atanmıştı.

Kilit noktaları emir-komuta zincirine bağlayan cunta, daha sonra birbiri ardına eklenen MGK ve sıkıyönetim bildirileriyle toplumu disipline etmeye yöneldi. Çöp tenekelerinin boyasından evlerin badanasına, insanların kılık-kıyafatlarından sakal ve bıyığına kadar her konuda kurallar bütünü oluşturuldu.

Kışla disiplini altına alınmaya çalışılan topluma üç şey egemen kılındı: Baskı-terör-işkence. Yaşam güvencesi ortadan kaldırılmış ve en temel haklarına ve özgürlüklerine sınırlama konulmuş insanlardan oluşan sinmiş bir toplum yaratılmak isteniyordu. Yargı organları da yürütmenin vesayeti altına alındıktan sonra, halk da bir baskı-terör-işkence üçgeni içine sıkıştırılmış oluyordu.

Resmi olarak yüzbinlerce insanın gözaltına alındığının kabul edildiği bu dönemde, insanlar sokakta, kahvede, köy meydanında gözaltına alınmamış gibi; işkence, baskı ve devlet terörüyle yüz yüze gelmeleri resmi açıklamalarda gözlerden uzak tutulmaya çalışılıyordu. Oysa baskı-terör-işkence yaşamın tüm hücrelerine girmişti. Milyonlarca insan hakkında fiş düzenleyen, insanları, köyleri, kasabaları, mahalleleri siyasal durumlarına göre renklere ayıran ve uygulamalarında buna göre davranan 12 Eylül'ün amacı insanları çocukluğundan ölümüne dek gözaltında tutmak, yaşamın her alanını tam bir denetim ve disiplin altına alabilmektir. Bu konuda hiçbir sınır tanıımıyordu.

Demokratik kitle örgütlerini dağıtan ve -tüm engellere karşın kurulsalar bile- güç ve etkinliklerini yok eden, kişinin ya da toplumsal sınıf ve tabakaların hak arama, hak alma yol ve araçlarını sınırlayan, partileri ve hatta TBMM'yi bile güçsüz bırakan faşist cunta, kişiyi güçsüzleştirdiği oranda devleti güçlendirmiştir. Bunun sonucunda toplum baskı-terör-işkence karşısında hak arayamaz olmuş, güvenceden yoksun olarak sindirilmiş, yıldırılmıştır.

Utanç Verici Bir Olay

12 Eylül'ün nasıl bir toplum yarattığı yapılan iki deneyin gözlemleriyle ortaya çıkmıştır. Birincisinde, Nazi askerlerinin kıyafetlerini giyen ve Almanca-Türkçe karışımı konuşan tiyatrocular, İstanbul Beyoğlu'nda kimlik kontrolü yapmış, istisnasız herkes uymuş, hiçbir tepki gösterilmemiştir. İkincisinde ise, yine İstanbul'un kalabalık bir caddesinde sivil giyimli kişiler, kendilerine sivil polis havası vererek, komutla caddedeki tüm insanları yere çöeltmiş, daha sonra kentten değişik yerlerinde insanlara "şu duvarı tut devrilmesin!" gibi en anlamsız şeyleri emirle yaptırmışlar, yine itiraz eden, tepki gösteren olmamıştır. Devletin resmi güçlerinin militarizmi nasıl yaydıklarını ve topluma emir-komuta ile yönetilme alışkanlığını nasıl benimsettiklerini, kolluk kuvvetlerinin baskı-terör-işkence uygulamalarının toplumu ne hale getirdiğini en iyi bu iki örnek anlatıyor. Elbetteki bu örnekler cuntacıları memnun etmiştir. Hedeflerine ulaştıklarını; kışla disiplini topluma hakim kılmakta başarılı olduklarını görmüşler, göğüsleri kabarmıştır. Güce tapan kişilikleriyle, bu onlara yaraşır, ama hiç kimsenin İstanbul gibi bir yerde yabancı askerlerin kimlik kontrolü yapmasına itiraz edilmemesinden "en azından yurtseverlik adına" gurur duymaması gerekir. Bu utanılacak bir şeydir. Bu utanç, toplumu bu hale getirenlerindir. Çok deyince çöken, en anlamsız emirlere uyan bir toplum yaratmak kims-eye onur kazandırmamıştır. Bu şerefsizlik de cuntanın taşıdığı nişanlara eklenmiştir.

B-12 Eylül'ün Toplumu Kişisizleştirmede Etkili Silahı: "Depolitizasyon"

Toplumu kişisizleştirebilmek için ideolojik-kültürel saldırı araçlarını harekete geçiren 12 Eylülcülerin birincil hedefi, kitleleri politik konulardan uzaklaştırmaktır. Eğer halk kitlesinin sosyal-politik konulara ilgisi yok edilebilirse, faşist uygulamaları kabul ettirmek daha kolay olacaktı. Şiddetle istenen, kendi sorunlarına karşı duyarsız, ilgisiz ve tepkisiz bir toplumdur.

Cuntacılar "anarşi orta dereceli okullara kadar girmişti" diye şikayet ediyordu. Politikanın ekmek, su, hava, güneş gibi günlük yaşamın bir parçası haline gelmesi rahatsız ediyordu onları. Faşist katliamların, faşist terörün yaş ve cinsiyet gözetmeksizin herkese yöneldiği bir dönemde, politikanın seviyesinin yükselmesi ve herkesin ilgi konusu haline gelmesinden daha doğal ne olabilirdi. Orta dereceli okulların faşist işgal altına alınmak istendiği bir dönemde, buna karşı koyan ve can güvenliğini, öğrenim özgürlüğünü savunan gençlerin kendilerini siyasal olarak geliştirmeleri ve yaşamı savunmalarında doğal olmayan hiçbir şey yoktu.

Egemen sınıflar politikayı sadece kendi ayrıcalıkları kabul edip, geniş halk kitlesini politikadan soyutlamak istiyorlardı. 12 Eylül'ün programındaki temel konulardan biri de buydu. Bir yandan toplumsal yaşama kışla disiplini; emir-komuta zinciri hakim kılınmaya çalışılırken, bir yandan da politika yasaklanacak, kitleler siyasal yaşamdan uzaklaştırılacak, böylece toplumda tam bir "kişisizleştirme" yaratılacaktı. Ancak önlerinde birçok sorun vardı. Bunlardan biri de 1980 öncesinin sosyal-politik alışkanlıkları, kültürü, gelenekleri, ahlakı, kısacası toplumun değerlerini bir çırpıda yok etmenin, hafızaları silmenin ve kitleleri ideolojik olarak şekillendirmenin, yeni bir ideoloji, yeni bir

kültür vermenin kolay kolay gerçekleştirilemeyeceğiydi. Ancak cuntacılar kendilerine verilen görevi başarmaya kararlıydılar. Ne pahasına olursa olsun, hangi araçları kullanmak gerekirse gereksin topluma 12 Eylül'ün faşist ideolojisi, yoz-kozmopolit kültürü aşılacak, kitleler apolitikleştirilecekti.

Öncelikle halk kitlelerine, geçmişleri karalanmalı, unutturulmalıydı ki, beyinlere yeni motifler işlenebilsin. "Anarşi-terör" edebiyatı ve devrimcileri karalama kampanyası bunun için başlatıldı. Kendilerini kurtarıcı olarak kabul ettirebilmek için "anarşi-terör" adını verdikleri sınıf mücadelesinin ülkeyi uçurumun eşiğine getirdiğine kitleler inandırılmalı, böylece geçmişlerinden suçluluk duymaları sağlanmalıydı. Öyle ki, grevci işçiler ekonominin kendileri yüzünden çöktüğüne, can güvenliğini korumak için silaha sarılan insanlar dış mihraklara alet olduklarına; gençlik tüm kötülüklerin kendi "tepkici"liğinden, aktivitesinden doğduğuna inansın, pişmanlık duysun, tövbe etsindi. Halkın güven duyduğu, yakından tanıdığı insanlar hakkında tüm basın-yayın organları kampanya açmış her gün yeni bir yalan, yeni bir demagojiyle kuşku yaratılmaya çalışılmıştı. Bu yalan ve demagojiye yanıt vermek olanaklarından yoksun olan devrimcilere veryansın edilmişti.

İletişim kaynaklarının cuntanın denetimine girmesi ya da oto-sansür uygulanması üzerine ortalığı tek tip resmi haberler kapladı. "Halkı telaşa sürükleyecek" haber yasaktı. Örneğin enflasyonu yüksek göstermek de telaşa neden olabilirdi, bankerlerin ya da bankaların birbiri ardına battığını söylemek de... "Kişinin itibarını sarsıcı, özel hayatın gizliliğine aykırı" yayın yapılamazdı. "İtibar" deyince sermayenin ve sermayedarların temsilcilerinin itibarını anlıyorlardı, onların gözünde halkın itibarı yoktu. Yolsuzluklar, rüşvetler, görevini kötüye kullananlar hakkında yayın yapılamıyordu. Çünkü tüm bunlar cuntacıların itibarına dokunuyordu. Ama cuntacılar, gerek zorla miting meydanlarına toplanmış insanlara, gerekse gazete, radyo ve televizyondan, kendilerine karşı gördükleri herkes hakkında her şeyi söyleyebiliyorlardı. Hatta yasalar "süren bir dava hakkında olumlu ya da olumsuz görüş belirtilemeyeceği"ni hükme bağladığı halde, faşist cuntanın şefi EVREN, başta devrimci örgüt davaları olmak üzere ECEVİT, DEMİREL, ERBAKAN gibi burjuva politikacılar ve onların süren davaları, duruşmaları hakkında dahi her türlü şeyi söyleyebiliyor, keza aynı şekilde BARIŞ DERNEĞİ, DİSK vb. davaları da olumsuz yönde etkileyen, mahkemelere yön veren konuşmalar yapabiliyordu.

Türkiye'de imparatorlar vardı artık ve onlar sınırsız özgürlüklere sahiptiler.

Basın-yayın organlarını borazanı haline getiren faşist cunta, elinden gelse tüm gazete ve matbaaların başına da TRT'de olduğu gibi, bir emekli general dikecekti. Bunu yapmasa da, daha yayın çıkmadan sansürden geçme zorunluluğu, el koyabilme, dağıtımını engelleme ve istenmeyen yayınları yapanlara yönelik kapatma, yazarlar hakkında dava açıp cezalandırma, kağıt kotasını kesme gibi yollarla denetim kurulmuştu.

İşte bir örnek:

"Birinci Ordu ve İst. Synt. Komutanı Orgeneral Necdet ÜRUĞ, geçen gün gazetemizin Yazı İşleri Müdürü Orhan ERİNÇ'i telefonla aramış. 'Ankara'dakilerin' gazetesinin yayınından memnun olmadıklarını, gazetesinin kapatılması için birçok gerekçe bulunabileceğini söylemiş." (Tank Sesiyle Uyanmak, H.CEMAL, s.72)

Baskı, yasak, tehdit her zaman telefonla olmamıştır elbette. Örneğin 6 Eylül '83 günü I.Ordu ve Synt. Komutanlığı'nın gazetelere bildirisi şöyledir:

"I. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı'ndan bildirilmiştir: 5 Eylül 1983 günü Baştabya'da bulunan Askeri Mahkeme salonunda yürütülen DEV-SOL davasında atılan sloganlar, 'Seçimlere Hayır, Cunta Bizi Yargılayamaz, Kahrolsun Faşistler' şeklindeki sözler basın ve yayın organlarında yer almayacaktır." (Demokrasi Korkusu, H.CEMAL s.403)

Cuntacılar kendilerine karşı olan sesi susturmak istiyor ama buna bazen yasaklar da engel olamıyordu.

Basın ve TRT'yi çeşitli yollarla susturan faşist cunta, gençliği yalan ve demagojileriyle etkilemek için eğitim sistemine, üniversitelere yönelik özel çalışmalar başlattı. YÖK sistemi üniversite gençliğini uyuşturacak, faşist tarzda eğitecekti. Zorunlu din ve ahlak eğitimi, Atatürkçülük dersleri, gerici-faşist öğretmenler aracılığıyla doğrudan doğruya anti-komünist düşünceleri yayacaktı. 1402 uygulamasıyla ilericiler, devrimci öğretmenler okuldan uzaklaştırılmış, TÖB-DER kapatılmış, okullar faşist düşüncenin yayıldığı karargaha dönüştürülmüştü. Özellikle üniversitelerde subaylar, emekli valiler, emniyet müdürleri, devrimci mücadelenin yükselmesi tehlikesi üzerine konferanslar, dersler veriyorlar, YÖK rektörleri öğrencileri muhbirliğe özendiriyordu.

Bir yandan eğitim-öğretim kurumları, öte yandan basın-yayın organları ve buna ek olarak da kültür-sanat alanındaki etkinlikler hep 12 Eylül'ün ideolojik saldırılarının araçları oldular. Holdinglerin birdenbire kültür-sanat alanına ilgi duyması boşuna değildir. Birbiri ardına kurulan holding sanat vakıfları 12 Eylül felsefesine uygun biçimde sanat-kültür etkinlikleri düzenlediler, ya da bu doğrultudaki etkinlikleri desteklediler, finanse ettiler. Sinema, tiyatro, müzik, roman, şiir vd. dallarda 12 Eylül öncesine sövgü, devrimcileri karalamak (kimi doğrudan, kimi de "özeleştirici yapma" adına) moda oldu. Birçok sol örgütün faaliyetine son verdiği, mücadeleyi terk edip mülteciliği seçtiği ve

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

genel olarak yılgınlığın yaşandığı bir dönemde, 12 Eylül'ün yalan ve demagojiye dayalı ideolojik saldırılarının etkili olmadığı söylenemezdi. Kitlelerin apolitikleştirilmesi için uygun bir ortam yaratıldı. Bu ortamı değerlendiren 12 Eylül, ideolojik saldırılarının yanı sıra, kitlelerin dikkatini politikadan başka konulara çekmek için de çaba gösteriyordu. Gençleri altyapıdan yoksun, bilimsel temele dayanmayan, sadece enerjilerini harcayacakları spor faaliyetlerine kanalizetmek isterken, bunun dışında kalanları uyuşturucu ve seks batağına itiyorlardı. Spordaki küçük başarıları dahi büyük başarılar gibi kullanan cuntanın, televizyonunda spora (özellikle futbola) ayrılan sürenin çoğaltılması, futbol taraftarlığını körükleyen yayınlar, cunta şefi ve başbakanlarının sporla çok ilgiliymiş görüntüsü veren yayınlar, sporcuları şatafatlı törenlerle ödüllendirmeler, futbol yatırımlarının artırılarak kulüplerin holdingleşmesine doğru gidiş, faşist cuntanın kitleleri bu yöntemlerle deşarj etmek istemesi ve bunun uygulanması sonucuydu. En önemli işleri arasında futbol maçlarını hiç kaçırmayan taraftar devlet adamı tipi yaratılmıştı.

Sporu böyle sömüren cunta döneminde, seks ve uyuşturucu toplumun kanayan diğer iki yarası oldu. Cinsel suçlarda ve uyuşturucu kullanımında rekorlar kırılması, cinsel sapıklıklara neredeyse normal bir davranışmış gibi hoşgörüyle yaklaşılmasının topluma benimsetilmeye çalışılması, faşist cuntanın marifetlerinden biridir. Görünüşte bunlara karşı gözükken cuntanın, gençliğin, politika yerine oligarşiyi ve emperyalizmi rahatsız etmeyen sapıklıklar yapmasını dert etmediği, aksine teşvik ettiği açıktır. Yılda birkaç kez değişen moda akımlar, büyük şehirlerin en işlek caddelerini bile kasıp kavuran çete savaşları, hastanesi olmayan ilçeye diskotek açılması, yoz bir diskotek yaşamın özendirilmesi, en büyük tirajlara ulaşan porno gazeteleri ve dergileri, Türkiye'nin Michael JACKSON'ları haline, getirilen arabesk yıldızları vb. ile 12 Eylül, tüm faşist diktatörlerin yönetmek için gereksinme duydukları toplumsal dejenereasyon araçlarının işletilmesine titizlikle uymuş, kitleleri politikadan uzaklaştırmak için ne gerekiyorsa yapmıştır. Öğrenci gençliği, devlet memurlarını, silahlı kuvvetler üyelerini, polisleri derneklerden, partilerden, sendikalarından uzak tutan 12 Eylül, derneklerin şube açmasını zorlaştırmış, "sınıf esasına dayalı parti kurulamaz" anayasal ilkesiyle, işçi ve emekçilerin kendi partilerini kurmasını önlemiş, partilerin köylerde, mahallelerde örgütlenmesini, kadın ve gençlik örgütleri kurmalarını yasaklamış; partilerin sendikalarla, derneklerle, kooperatiflerle dayanışmasını, ortak platform oluşturmalarını da yasaklayarak politikanın, geniş kitlelere ulaşmasını olabildiğince önlemeye çalışmıştır.

"Uğrunda ölünecek hiçbir ideal yoktur" felsefenin kitlelere empoze edildiği 12 Eylül sürecinde, "köşeyi dönmek" temel amaç haline getirilmiştir. "Ne yaparsan, nasıl yaparsan yap, ama köşeyi dön", "iş bitirici"lerin temel şiarıdır. Sonuca gitmek (iş bitirmek) için hiçbir kural, yasa, ahlak tanımayanların yarattığı 12 Eylül olanaklarıyla, "köşeyi dönenler" in basın-yayın organlarında reklam edilmesi, övülmesi halkın dikkatinin buraya çekilmesi, düzenin kendi propagandası açısından yetmiştir. Kitlelerin yaşam derdine düştüğü, çığ gibi büyüyen pahalılık karşısında ayakta kalma savaşının öne çıktığı bir dönemde, "köşeyi dönme" felsefesine olan ilginin çok olacağı açıktır. Maişet derdinden bunaltılan halkın ilgisinin giderek politikaya kayacağına bilinciyle politikaya açılan tüm kanalları tıkamaya çalışan cunta ne kadar çaba gösterse de tam bir depolitizasyonu gerçekleştirememiş, 1984'ten itibaren politik atmosfer giderek yükselmiştir. Yıllarca baskı, terör ve işkence ile halkı maişet derdine düşürerek politikadan uzak tutmayı başaran cuntanın politikaya aç bıraktığı kitleler, o günlerin etkilerini hızla üzerinden atıyor.

C- Çalışma Yasası mı Kışla Yasası mı?

"Yer: Kazlıçeşme'de büyük bir tekstil fabrikası, 15.00 vardiyasında çalışacak işçiler birazdan servislerle gelip kapıdan içeri girmeye başlayacaklar. Ancak onları bir sürpriz bekliyor. Bu kez içeri girmek için parmak izi vermeleri gerekecek. Kendilerine hiçbir açıklama yapmayı düşünmüyoruz. Erol siyah pardösüsünü giymiş elinde siyah bir defter, kapının önünde işçilerin yolunu gözlüyor. Yanında diğer arkadaşımız, o da elinde megafon üç adımlık voltalar atıyor.

(...) Bay otoritenin, 'Bundan sonra parmak basacaksınız! Sırayla parmak basın!' komutu üzerine işçiler adeta otomatiğe bağlanmışlar gibi sorgusuz sualsiz parmaklarını önce ıstampaya, sonra da deftere basmakta bir an bile tereddüt etmiyorlar." (Nokta Dergisi, 7 Şubat 1988)

Nokta Dergisi, bay otorite'nin insanlarımız üzerindeki etkisini araştırıyor. Yedi deneyin yedisinde de, otoriter görüntüdeki sivil polis izlenimini veren ve elinde bir megafon bulunan kişi, emirler veriyor ve istisnasız emirlerine uyuluyor. İstanbul İstiklal Caddesinde, insanları sıraya sokup saymak da dahil, otoritenin emirlerine itiraz edilmiyor. Yukarıya aldığımız deney fabrika işçileriyle ilgili. BAY OTORİTE "parmak basın" diyor, basılıyor. Bir işçi neden parmak bastığı sorusuna, "polis sandım" diye yanıt veriyor.

Bu örneklerde gösterilen olaylar, EVREN'lerin, ÖZAL'ların, bir yandan başlarında kasklarla maden ocaklarında işçi sınıfının durumunu yakından görerek üzülmelerinin (!), diğer yandan ise işçileri fabrika çıkışlarından, servis arabalarından işkencehanelere alan, ellerindeki tek ekonomik ve sendikal örgütler, DISK ve diğer devrimci-ilerci sendikalarını kapatan ikiye bölünmüş politikalarının ürünüdür. Tekelci burjuvazi askeri faşist cunta aracılığıyla olsun, sivil cunta hükümetiyle (ÖZAL) olsun, giriştiği azgın saldırılar sonucu, Devrimci Hareketin etkisizleştirildiği koşullarda, işçi sınıfını bu duruma düşürmüştü; böylece sessiz, hakkını aramayan bir işçi sınıfının sırtından milyarlarca ifadesini bulan kazanç elde etmiştir. Bu sonuçta, fabrikalara yönetici olarak alınan, emekli faşist subayların sağladığı disiplinin önemi yadsınmaz.

Evet, genelde tüm toplumsal yaşamı, özelde çalışma yaşamını kışla yaşamına dönüştürmekle görevli faşist cunta, anayasa ve ilgili yasalarda yaptığı değişikliklerle, bu hedefine büyük ölçüde varmıştır. Faşist cunta, işbirlikçi tekeli burjuvazinin krizine çözüm bulma ve artı-değer sömürsünü en yüksek seviyeye çıkarmak için, emek dünyasını kışla kurallarıyla yönetmeyi yasallaştırmıştır.

Sendika, toplu sözleşme ve grev hakkı, işbirlikçi tekellere bir tehlike olarak görünmektedir. Güçlü sendikalar ve etkili direnişler, toplu sözleşmelerle sağlanan hakları yüksek tutmaktadır. Bu nedenle burjuvazinin denetimi altına alabileceği sarı sendika dışında sendika olmamalı, olsa bile yasal yollarla etkisizleştirilebilmelidir. Aynı şekilde grev ve toplu sözleşme hakkını tümünden kaldırmak olanaksızdır. O halde görünüşte sendikal hak tanıyarak, gerçekte ise sendikanın etkisini yok etmek oligarşi açısından en "akılcı" yoldur! Yirminci yüzyılın son çeyreğinde kendisini "demokratik" göstermeye çalışan bir ülke de, bu hakların varlığı reddedilemeyeceğinden, anayasada da grev, sendika ve toplu sözleşme haklarına yer verilmiş, böylece kağıt üzerinde bu haklar işçi sınıfına tanınmıştır. (Madde 55)

Burjuvaziye işçiye karşı korumayı görev edinen faşist cunta, lokavt hakkını yeni anayasaya koymuş ve toplu sözleşme düzenine, işçilerin ve burjuvaların "karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını düzenleme", "ekonomik istikrarı koruma", "mali kaynakların yetersizliğini gözetme" yorumlarını getirmiştir. İşçi sınıfının emeğinin karşılığını sömürüyle sınırlayabilmek için, elindeki grev ve direniş silahıyla harekete geçirdiği toplu sözleşme yasasına "işverenin ekonomik ve sosyal durumunu düzenleme" ve "mali kaynakların yeterliliği" (Madde 65) yorumunu getiren bir sistem, burjuvaziye korumayı ilk görev kabul etmiştir. Kapitalist düzende burjuvazinin ekonomik ve sosyal durumunun korunması diye bir sorun olamaz. Çünkü işçi lehine en iyi koşullarla imzalanmış bir toplu sözleşme bile, sömürüyü yok etmez. Ancak, bir ölçüde sınırlayabilir. Bu gerçek biline biline, hazırlanan '82 Anayasasında toplu sözleşmeye getirilen bu yeni yorum ile, toplu sözleşmelerde hak genişletilmesine karşı olduğunu açık açık ilan eden TİSK, TÜSIAD gibi işveren kuruluşlarının istemleri yerine getirilmekte, bu yorum ile toplu sözleşmelerde istenecek hakların reddi yolu açılmakta, işçinin pazarlık yolu yasal olarak sınırlandırılmaktadır.

12 Eylül'e hazırlık yapılırken, DİSK'in 15 bin silahlı militanının fabrikaları "işgal" edeceğinden hareketle, 12 Eylül sabahı fabrikaları tanklarla kuşatan cuntacılar kan stoku yapmışlardır. Binlerce insanın katledilmesini göze alarak fabrikaları kuşattıran cunta "gereken yapılınsın" emri ile direnecek işçilerin katledilmesine yeşil ışık yakmıştır. Onlar PINOCHET'den çok şey öğrenmişlerdi...

Faşist-cuntanın kan dökmeden geldiği iddiasında olanlar, cuntanın 15 bin DİSK militanını katletmek planları yaptığını unutmaktadırlar. Aynı şeyi işçi ve emekçilerin yoğun olarak yaşadığı gecekondu bölgeleri için de planlayan cunta, onbinlerce insanı katletmediyse bu, cuntaya karşı kitlesel bir direnişin örgütlenememesindendir. Cuntanın iyi niyetinden değil.

Daha ilk gününde ve ilk emirleriyle grevleri yasaklayan, mevcut grevdeki işçilerin işbaşı yapmasını, aksi takdirde zor kullanılacağını açıklayan cunta, 800 bin işçinin toplu sözleşmesini onların aleyhine tek bir cümleyle bağlamış, burjuvaziye ilk büyük hediyesini vermiştir. Bunu, biriken yüz milyonlarca liralık kıdem tazminatları ödemesinde burjuvazi lehine düzenlemeler izlemiş, burjuvalar büyük bir yükten kurtulmuşlardır.

Cuntanın ilk günlerinde ve onu izleyen yıllarda, cuntacıların iki dudakları arasından çıkan sözlerle düzenlenen çalışma yaşamına ilişkin yasal düzenlemeler tümüyle emek düşmanıdır.

Hak ve özgürlüklerde sınırlamayı kural, özgürlüğü istisna olarak gören Anayasa, bunu "özgürlük" yerine "ödev"i koyarak formüle etmiştir. '82 Anayasasında "çalışma hayatı" bölümünü, Türkiye İşverenler Sendikası Genel Sekreteri Rafet İBRAHİMOĞLU'na hazırlatan faşist cuntanın tutumuna bundan güzel örnek olabilir mi? Halkımızın sık kullandığı bir özyeşil vardır; körün aradığı bir göz, allah verdi iki göz. Oligarşi, demokrasi manevralarına gereksinme duyduğu dönemlerdekinin aksine her şeyi açık oynamaktadır. Sendika, grev, lokavt, toplu sözleşme konularını anayasaya sokan TİSK Genel Sekreteri Rafet İBRAHİMOĞLU; Amerikan tipi sarı sendika TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Sadık ŞİDE'den Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına: MESS eski başkanından cuntanın ekonomi sorumlusuna; tek bir gerçek işçi temsilcisinin yer almadığı YHK vb. cuntanın saymakla bitmeyen emirleridir. Oligarşinin hedefine varması için ille de açık oynaması gerekmiyor, ama bu kez demagojiye başvurmadan, demokrasiciliği zaman kaybı olarak gördüğünü açıkça koyuyor. Nasıl olsa oligarşiyi zorlayacak bir muhalefet yok!...

Biraz da, TİSK Genel Sekreteri Rafet İBRAHİMOĞLU'nun işçi haklarını anayasa ile nasıl güvence altına aldığına bakalım:

1982 Anayasasının çalışma hayatına ayrılan bölümü, her zaman olduğu gibi önce hakları sıralıyor; sendika, grev, toplu sözleşme ve bunun karşısında lokavtın da hak olduğuna değindikten sonra asıl konuya, hakların nasıl yok edileceğine geliyor. Anayasada hakları ve özgürlükleri sınırlayan bir genel hükümler, bir de her hakkı sınırlayan özel hükümler bulunuyor.

"Temel hak ve özgürlüklerin özüne dokunulamaz" demiyor '82 Anayasası. 1961 Anayasasının bu hükmü, bil- inçli bir biçimde siliniyor metinden. Böylece en temel hakların bile yok edilebileceği kabul ediliyor. Nitekim '82

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Anayasası yaşama hakkı konusunda bile kimseye güvence vermiyor. Tüm hak ve özgürlüklerin özüne dokunulabileceği ve en temel hak ve özgürlüklerin özüne aykırı önlemlerin alınabileceğini (Madde 15) kabul eden Anayasa, savaş, sıkıyönetim, olağanüstü hal ilanında, ekonomik kriz, doğal afet durumunda temel hak ve özgürlüklerin tamamen kaldırılabilmesini, Anayasaya aykırı önlemler alınabileceğini ve ücretsiz çalışma kuralı getirebileceğini belirtiyor. Yani bir ekonomik kriz anında (Türkiye'de kriz hiç bitmediğine göre, bu madde her an uygulanabilir) işçi, patronu için ücretsiz çalışabilecektir. Bunun adı angaryadır. Derebeylik düzeninde kaldığı sanılan angaryayı, çağımıza uyarlayan '82 Anayasasından çağdaşlık beklememek gerekiyor. Çünkü '61 Anayasasında yer alan "çağdaş" sözcükleri de çıkartılmıştır zaten.

Hakların hangi koşullarda sınırlandırılacağı konusunda bir de 13. maddeye bakmak gerekiyor. 13. madde tam dokuz durum sıralıyor:

- 1- Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün,
- 2- Milli egemenliğin,
- 3- Cumhuriyetin,
- 4- Kamu düzeninin,
- 5- Milli güvenliğin,
- 6- Genel anlayışın,
- 7- Kamu yararının,
- 8- Genel ahlakın,
- 9- Genel sağlığın (!)...

Ne anlama geldiği belirsiz "kamu düzeni", "genel anlayış", "genel ahlak", "kamu yaranı" vb. gibi her yorumla açık kavramların ardına gizlenerek, istenildiği her an, hak ve özgürlüklerin yok edilmesine yasalık kazandırılmaya çalışılmaktadır. Kamu yararının, genel ahlakın, genel anlayışın ölçüsü nedir? Kim, nasıl saptayacaktır? "Kamu yaranı", "kamu düzeni", "milli güvenlik" vs.nin oligarşinin yararı; faşist düzenin, oligarşinin ve emperyalizmin güvenliği olduğu gayet iyi biliniyor. Demek ki emperyalizmin ve oligarşinin çıkarlarının gerektirdiği her an ve her durumda istisnasız her türlü hak ve özgürlük kısıntıları da yok edilecektir.

Anayasada işçi hakkına yönelik sınırlama bu kadarla da kalmıyor elbette. Bir de çalışma yaşamına özgü kısıtlamalar ekleniyor, örnekleyelim:

1-Anayasanın 51. maddesi işçiye birden fazla sendika üyeliğini yasaklıyor. Bir işverenin birden çok işveren örgütüne üyeliğini yasaklamayan Anayasa, bunu işverenin ayrıcalığı olarak kabul ediyor. Yine bu madde sendika ve üst kuruluştaki yönetici olabilmek için fiilen on yıl işçi olarak çalışmış olma ilkesi getiriyor. Bu madde doğrudan ilerici, devrimci işçilerin sendika yönetimine gelmesini engellemek ve alanı sarı sendikacılara bırakmak içindi. Halbuki işveren örgütleri yöneticiliği için böyle bir yasak yok.

2- Anayasanın 52. maddesine göre:

a- Sendikalar siyasal amaç güdemezler, siyasal faaliyette bulunamazlar. Ama TİSK, TÜSİAD, vb. örgütler siyaset yapabilirler, hükümetlere rapor sunabilir, ilanlarla hükümet düşürebilirler, hükümetlere ultimatolere verebilirler.

b- Sendikalar partilerden destek alamaz, destek veremezler. Peki aynı yasak, TİSK, TÜSİAD, MESS, TOBB vb. için de geçerli mi? Cunta partileri kurulurken halktan mı maddi destek gördüler, yoksa holdinglerden mi?

c- Sendikalar, partiler, dernekler, kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlarla, vakıflarla vb. ortak hareket edemezler. Bundan amaç sendikayı kamuoyu desteğinden yoksun bırakarak güçten düşürmek, etkinlik alanını daraltmak değil midir? Aynı yasakların sermaye çevreleri için olmaması -olsa da kağıt üzerin de, göstermelik olacağı- ise ayrı bir konudur.

d- "İşyerinde sendikal faaliyette bulunanlar, o işyerinde çalışmama yoluna gidemezler" diyor Anayasa. Böylece sendikacıların sendikal faaliyetlerine ayırabilecekleri zaman bırakılmamak istenmektedir.

e- Sendikalar mali ve idari denetim altına alınarak gelirlerini kullanmalarını gözleniyor, bir baskı oluşturuluyor ve paralarını bir bankaya yatırma zorunda bırakılan sendikaların yatıracakları bu paranın da burjuvaziye fon olarak

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

aktarılması planlanıyor.

3- Anayasanın 53. maddesi, bir işyerinde aynı dönem için birden fazla sözleşme yapılamaz diyor.

4- Grevi uyuşmazlık durumuyla sınırlayan 54. madde, hak grevleri, dayanışma grevleri, siyasal amaçlı grev, genel grev, işyeri işgali, iş yavaşlatma, verim düşürme vb. direnişleri yasaklamaktadır. Peki, aynı Anayasa, işyerinde grev olan burjuvaziye, burjuva örgütlerinin belirlediğinin üzerinde hak vermeyi cezalandıran ve bu burjuvanın işçi karşısında dayanabilmesi, direnişi kırabilmesi için maddi-manevi destek veren diğer burjuvaların dayanışmasını yasaklıyor mu? Hayır, Anayasanın amacı işçiyi cezalandırıp burjuvaziyi silahlandırmaktır.

5- Anayasa, grev, "iyi niyet kurallarına aykırı yönde", "toplum zararına", "ulusal serveti tahrip edecek biçimde" kullanılamaz diyor. Bunların herbirinin her grevi yasaklamanın "yasal" kılıfı olabilecek gerekçeler olması bir yana, grevdeki işyerinde meydana gelen zararlardan sendikanın sorumlu tutulması ilkesi getirilmiştir. Yani grev sırasında bakımı yapılmadığı için paslanan makinenin bedelini sendika ödeyecektir; grevden zarar göremeyeceğinden emin olan bir burjuva niçin anlaşılmak istesin? Ayrıca, grevden dolayı meydana gelen, işçinin, ailesinin ve sendikanın zararını kim ödeyecektir? Grev sırasında işçi çalıştırıp işlerini yürüterek, anlaşma masasına oturmayacak bir burjuvayı topluma verdiği zarar nedeniyle kim cezalandıracaktır?

6- 55.madde, asgari ücretin "ülkenin ekonomik ve sosyal durumu gözönünde bulundurularak" belirleneceği ilkesini getiriyor. Asgari ücret, işçinin sosyal durumunu düzeltmek için mi belirleniyor, belli değil. Bu maddede geçen "ülke" kelimesiyle anlatılmak istenen burjuvazidir. Asgari ücret belirlenmesinde burjuvazinin durumunun esas alınacağı görülüyor.

Görülüyor ki, Anayasa, işçiye hak değil yasak getirmektedir; işçinin hakkını nasıl kullanacağını değil, burjuvazinin bu hakları nasıl kullanmayacağını yolunu göstermektedir.

Anayasada bunca hak gaspı yapan oligarşi, bununla yetinmemiş, yasalardaki değişikliklerle işçiye son darbeyi vurmuştur.

274 sayılı sendikalar yasasının yerine, 12 Eylülcülerin getirdikleri 2821 sayılı yasa, sendikalara, işçilerin eğitimi, kültürel düzeyini geliştirme, yükseltme hakkını, "ücretli eğitim izni" hakkını yasaklamaktadır. İşçilerin kendi sınıf çıkarları doğrultusunda eğitimlerini ve işçinin eğitim-kültür düzeyini yükseltmeyi, bilinçlenmesini sağlamayı yasaklayan bu madde, "sürü toplum" yaratma çabalarının bir parçasıdır.

Eski yasada hiçbir kısıntıya tabi olmayan sendikalar konfederasyonlarının uluslararası sendikal kuruluşlara üyelik hakkı, yeni yasayla bakanlar kurulu iznine tabi kılınmakla, objektif olarak yasaklanmıştır. Amaç açık... İşçi sınıfının dayanışmasını engelleme, güçsüz bırakma ve teslim alma...

Cuntacıların aklına onlarca yıldır burjuva örgütlerinin başını tutmuş kimseler gelmez de, sendika yöneticilerinin dört kezden fazla üst üste seçilme hakkını kaldırmak gelir. Niçin? Burjuvazi karşısında tecrübeli sendikacı olmaması için mi?

İşkolları sayısını ve düzenleme yetkisini Çalışma Bakanlığına veren yeni yasa, ilerici, devrimci sendika ve sendikacıları etkisizleştirmeye yönelik bir uygulamadır.

2822 sayılı yeni toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt yasası ise, grev hakkının, kullanılmasını hemen hemen olanaksız hale getirmiş, burjuvaziye greve karşı önlemler alması ve korunması için her türlü aracı sunmuştur. Grev yapılmayacak işkollarının sayısını artıran ve bir sendikanın toplu sözleşme yetkisi alabilmesi için o işkolunun en az %10'unda örgütlenmesi koşulu, işçileri gerici-sarı sendikalara mahkum etmek, sınıf sendikacılığının gelişimini engellemek için konmuştur. Ayrıca grev erteleme yetkisi, sıkıyönetim ve olağanüstü haller de grevlerin tümüyle yasaklanabilmesi de işin cabasıdır. ILO gibi burjuva demokratik platformda mücadele veren örgütün ilkelerine bile ters düşen Anayasa ve yasalar, çalışma yaşamını "kışla disiplini"ne bağlamayı hedeflemektedir. 600 bin üyeli ve her geçen gün gelişip güçlenen DİSK'i kapatarak işe başlayan cunta, işçi sınıfı mücadelesine ve kazanılmış haklarına darbeler indirmiştir.

İşçi ve emekçi halka düşman bir anayasayı ve buna uygun yasaları ciddi hiçbir direnişle karşılaşmadan onaylatan ve uygulamaya sokan cunta, emekçileri "boğaz tokluğuna" bile denmeyecek derecede düşük ücretle çalışmaya mahkum etmiştir.

'82 Anayasası ve onu tamamlayan yeni yasalar ile, oranı 1980'de %13 iken bugün %24'e fırlamış olan işsizliğin tehdidi altında olan işçi sınıfı, ulusal gelirden aldığı payı nerede ise yarı yarıya kaybetmiştir. İşbirlikçi tekelsel burjuvazi, kârlarını süper boyutlara tırmandırırken, gerçek ücretler en az %50 oranında düşmüş, işçinin sırtından edinilen artı-değer sömürsü, dünya ortalamalarının 8-10 katına ulaşmış, KİT'ler bile işçi başına kârlılıklarını %1000-2000'lere çıkarmışlardır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

İşçi sınıfının var olan haklarını gasp eden cunta, memurların sendikalaşma hakkını bir kez daha yasakladığı gibi, derneklerde örgütlenmesini de yasaklamıştır. Geçmişte TÜM-DER gibi merkezi ve güçlü bir örgüte sahip olan memurların bu hakları da ellerinden alınmıştır. Siyasal partilere üye olmaları, siyasal konularda görüş belirtmek hakkı bir yana, mesleki konularda eleştiri yapma ve amirinden izinsiz yazılı, sözlü açıklamalarda bulunma hakkı bile elinden alınmıştır. Göreve yemin ettirilerek başlatılan memur, faşist sembollere saygıya ve faşist disipline uymaya zorlanmaktadır, en küçük bir disiplinsizlik en ağır ceza ile sonuçlanmaktadır. Haklarını dile getirmek ve savunmak gücünden yoksun bırakılan memurlar, her şeyleriyle hükümetlerin insafına terk edilmişlerdir.

Maaşın ev kiralarna dahi yetmediği bir ülkede memurlar, ikinci bir işte çalışmaya ya da rüşvet vb. yollara zorlanmaktadır. Bunun yarattığı toplumsal tahribatın boyutu her gün biraz daha ortaya çıkmaktadır.

Artan fuhuş, rüşvet, yolsuzluk, çareyi uyuşturucuda ya da intiharda bulan insanlar, cinayetlerde ve soygun, gasp olaylarında hızlı yükseliş, pazar yerlerinde çürük meyve, sebze toplayan aileler. İşte "çağ atlayan" Türkiye'den manzaralar...

D- Köylü "Telefonsuz Köy Kalmadı" Demagojileriyle Uyutulmaya Çalışılıyor

12 Eylül'ün uygulamalarından en çok etkilenenlerden biri olan köylülüğün sorunları, kamuoyunda en az tartışılan konu olmuştur neredeyse. Türkiye nüfusunun yarısından fazlasını oluşturan köylülük, örgütsüz, bilinçsiz ve sorunlarını dile getirecek araçlardan yoksun oluşundan dolayı, sorunlarını kamuoyuna duyurup tartıştıramamış, cunta üzerinde baskı gücü oluşturamamıştır. Yer yer konu tartışıldığında da bu, çoğu kez, işbirlikçi tekelci burjuvazi ile büyük toprak sahipleri arasındaki çelişkilerin yansıması biçiminde olmuştur.

Oysa bu dönemde yoksul köylülüğün topraklarının sürekli azalması, yok olması devam etmiştir. Tarımsal girdi fiyatları periyodik olarak yükselmiştir. Ürün taban fiyatlarının sürekli enflasyonun gerisinde kalması, temel gereksinimlerini ve hizmetleri her geçen gün daha pahalıya sağlaması, 12 Eylül'ün olumsuz koşullarıyla birleşince, cuntanın uygulamalarından en çok etkilenen kesimlerden birisi olmuştur. Buna rağmen basının, "aydınlarımız"ın, bilim adamlarımızın ve araştırmacılarımızın köylüye "uzaklığı", köylünün, cuntanın uygulamalarından gördüğü zararı gündeme getirmelerini engellemiştir.

12 Eylül'ün ilk uygulamalarından biri olan "silah toplama operasyonları"ndan en çok çeken köylü olmuştur. Türkiye insanının silaha olan tutkusunu bilen cunta, halkı silahsızlandırmak için başlattığı silah toplama operasyonlarında, muhbirlerinden edindiği bilgileri de değerlendirerek, her köy için belli bir rakam belirlemiş ve en azı belirlenen sayıda olmak üzere silah teslimini şart koşmuştur. İstenilen sayıda silah teslim etmeyen köyler toplu işkenceden geçirilmiş, sürekli baskıyla karşılaşmışlardır. Sık sık köylüler jandarma karakollarına çekilmiş, işkenceyle muhbirliğe zorlanmışlardır. Köy muhtarları doğal muhbirler kabul edilmiş, aksi davrananlar görevden, alınmış, cezalandırılmışlardır.

Özellikle Kürt yurtseverlerinin silahlı eylemlerinden sonra, başta Kürt köylüleri olmak üzere, yoksul köylüler sürekli gözaltına alınmış, devrimci faaliyetlerin sürdüğü bölgelerde, köylüler üzerindeki baskı ve işkenceler süregelenleştirilmiştir. Öyle ki köyler karakollarla çevrilmiş, gece sokağa çıkma yasakları uygulanmış, evlerde yiyecek depolanması bile suçlu ilan edilmek için yeterli bir neden haline gelmiştir. Sınır boylarındaki köylerin boşaltılarak binlerce köylü ailesinin yerinden-yurdundan edilmesi, cuntanın bir diğer uygulamasıdır. Aynı şey Tunceli'deki ve yurdun diğer bölgelerindeki orman köylerinin boşaltılmasının düşünüldüğü olmasıyla, daha geniş bir boyuta yayılmak istenmektedir. Kırsal alanlarda devrimci mücadelenin yaygınlaşması, ilk etapta bu düşüncenin uygulamaya konulmasını getirecektir. Ki böyle bir uygulama TC tarihinde en büyük "sürgün dönemi"nin yaşanmasına yol açacaktır.

Yoksul köylülerin muhbirliğe, koruculuğa zorlanması; genel olarak ülkenin her yanında her kesimin baskı, işkence ve katliamlara uğratılması; jandarma baskısının, en şiddetli biçimlerinin yaşatılması, köylülüğü etkileyen uygulamalardır. Ancak hepsi bu değil. Genelde demokratik hak ve özgürlüklere yönelik saldırılar, aynen köylülüğe yansımış, partilerin köylerde örgütlenememesi, kooperatifler üzerinde sıkı bir denetim ağı kurulması, 2,5 milyon üyesi olduğu açıklanan KÖY-KOOP'un susturulması gibi özgül baskı ve yasaklar getirilmiştir.

Demokratik hak ve özgürlüklerine yönelik saldırılar, ekonomik durumunun sarsılmasıyla birleşince, köylülük, 12 Eylül sonrası her açıdan zor durumda kalmıştır.

KİT ürünlerinde devlet sübvansiyonlarının kaldırılması direktifini veren IMF'nin ekonomik programına uyulması sırasında, tarımsal girdilerdeki sübvansiyon da kaldırılınca, gübre ve tarım ilaçları fiyatları en az %1000 oranında artmıştır. Köylünün ürününün değersizleşmesini, alım gücünün düşmesini göstermesi açısından, aşağıdaki tabloyu incelemek yerinde olacaktır.

Bir Traktör Alabilmek için Köylünün Satması Gereken Ürün:

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

	1979 (Kg.)	1985(Kg.)	1979 (Kg.) 1985 (Kg.)
Buğday	24.486	65.000	
Pamuk	5.300	18.700	
Ayçiçeği	8.292	31.473	
Şeker pancarı	102.000	380.000	
Tütün (Ege)	1.020	4.211	Buğday 24.486 65.000
Kuruüzüm	3.317	14.238	

Pamuk
(24 Ekim 1985 Cumhuriyet)

Fiyatlar yüzde yüzlere yaklaşan enflasyon hızıyla artarken, köylünün ürününün ucuza kapatılması ve tüketiciye ulaşana kadar geçen sürede aradaki farka el konması yoluyla aracılar, tüccarlar, fabrikatörler zengin edilmektedir.

Bir örnek verecek olursak; 1987 yılında un fabrikalarında kilo başına 150 TL'ndan fazlaya işlem gören buğday köylüden 70 TL'na alınmaktadır ve aradaki 80 TL'lık fark fabrikatöre kalmaktadır. Buğdayın üretimi için emeğini ortaya koyan, bütün riskleri göze alan ve zorluklara göğüs geren köylü, üretim harcamalarının karşılığını bile alamayıp borçlanırken, fabrikatörün köylünün sırtından astronomik kârlar elde etmesi, sistemin çarklarının kimin lehine döndüğünü göstermektedir.

Öte yandan köylünün ürününe ucuz taban fiyatı biçilerek, köylü ürününü tüccara satmak zorunda bırakılmakta ve borçlandırılarak tefeciye muhtaç edilmektedir. Yüzde 120'leri aşan faiz ile tefeciden borç alan köylü, bu borcunu ödeyemeyerek ipotek altındaki toprağını, mülkünü kaybetmektedir. Bu sistemin temelinde destekleme fiyatlarındaki artışın düşmesi vardır. Aşağıdaki tablo bunu göstermektedir.

Tarımsal Ürünlerin Destekleme Fiyatları:*

	1980	1981	1982	1983
Buğday	103.4	83.3	22.4	13.3
Pamuk	100.0	26.0	23.8	21.8
Ttn	83.4	23.6	53.0	33.9
Çay	91.0	48.0	34.2	31.0
Şekerpancarı	118.3	47.7	28.0	13.4
Ayçiçeği	150.0	33.3	25.0	22.0
Fındık	193.3	13.6	20.0	16.7
Canlı hayvan	40.3	13.8	19.5	12.2
Tiftik	106.8	4.6	10.6	-

(*) Tablonun tamamı alınmamıştır.

Kaynak: Y. KEPENEK, T. Ekonomisi, s. 502

Yüzde Artışlar:

Yukarıdaki tabloda cuntanın ilk üç yılı içinde tarım ürünlerindeki destekleme fiyatlarının nasıl bir eğri çizdiğini gösteriyor. Tablonun tamamını almadık. Köylünün ürününe verilen destekleme fiyatları artış oranının cunta döneminde çok büyük bir düşüş gösterdiği, %100'leri aşan destekleme fiyatı artış oranının %20'lere düştüğü tablodan anlaşılabilmektedir. Buna, destekleme fiyat uygulanan ürün çeşidinin düşürülmesi de eklenmelidir.

Köylünün ürününe ucuz taban fiyatı verilmesinden kârlı çıkan sadece aracı-tüccar-tefeci değildir. İhracatı teşvikin en üst boyutlara ulaştığı 12 Eylül'de, köylünün sırtından geçinenler arasında yer alan ihracatçıların sömürü payı artmıştır. Bir örnek verecek olursak, 1981 yılında, iç pazarda 120 TL olan mercimek 70 TL'na ihraç edilmiştir. Aradaki farkı ödeyen devlet, ihracatçıya on çeşit teşvik uygular, trilyonları bulan tutarda parayı ihracatçıların kasasına aktarırken, köylünün ürününün karşılığını taksitlerle ödemiş ve bu süre içinde enflasyon köylünün parasını pula çevirmiştir. Böylece, birkaç koldan çevrilerek azgınca sömürülmüştür.

1960-80 arasına ilişkin araştırmalar, küçük ve orta köylünün tarımsal girdi kullanımında güçlükleri olduğunu göstermektedir. Toplam işletmelerin % 66.1'inde yapay gübre, %44.7'sinde traktör, %57.8'inde tarımsal ilaç kullanıldığı ve sadece %33.5'inde sulama yapıldığı (Y.KEPENEK, age, s.486) göz önüne alınır, cunta sonrasında sübvansiyonların kaldırıldığı ve girdi fiyatlarının çok yükseldiği düşünülürse, tarımsal girdi kullanımında geriye gidildiği ortaya çıkacaktır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

1987'de 3.5 trilyon lirayı bulan tarımsal krediden köylünün yararlanamadığı, bunun köylüye gelmeden paylaşıldığını biliyoruz. Hem bu yeni bir durum da değildir. Kredilerden yararlanmada tarım, yıllardır üvey evlat muamelesi görmektedir. Merkez Bankası kredilerinden 1979'da % 12.2, 1980'de % 14.1 oranında yararlanan tarım kooperatiflerinin payının 1983'de %0.4'e düştüğü (Y.KEPENEK, age, s.486) resmi ağızlardan bile kabul edilmektedir.

Aynı olumsuzluk vergi oranlarında da yaşanmaktadır. 1981 yılında çıkan yasa ile küçük üretici köylünün 50 ila 225 bin lira arasındaki gelirlerinin %40'ı, 15 bin liradan az olmamak kaydıyla vergi olarak ödenecektir. "Küçük çiftçi" tanımını dar tutarak geniş bir köylü kesiminin vergi miktarı ve oranını artırmak yoluyla işbirlikçi tekeli burjuvaziye aktarılacak yeni bir kaynak yaratılmıştır.

Bu sürecin sonunda çıkan tablo şudur: Köylünün ulusal gelirden aldığı pay düşmüştür. 1980-86 yılları arasında tarım kesiminden 7.5 trilyon liranın, işbirlikçi holdinglerin kasasına aktığı hesaplanmıştır. Bu bile tarımdan sanayiye korkunç bir değer aktarımına gidildiğinin somut göstergesidir. 1979'da ulusal gelirin % 24'üne sahip olan köylünün bu payının 1987'de %16.7'ye düşmesi (24.11.1987, Hürriyet), 12 Eylül'ün köylüye ne verdiğini daha doğrusu neleri vermediğini çok iyi anlatmaktadır.

Destekleme fiyat uygulamasının alanının daraltılması ve destekleme fiyatlarının artış oranında düşüş, köylüyü üretimden soğutan ve aracıya-tefeciyeye muhtaç eden bir uygulama olurken, sistemin bir diğer işleyişi de köylüyü sıkıştırmaktadır.

Bilindiği gibi köylüyü sömürmenin bir diğer yolu, tarım ürünlerinin fiyatları ile sanayi ve hizmetler sektöründe-ki fiyatların artışı arasında doğru orantının kurulmasıdır. Yani tarım ürünleri fiyat artışının tarım-dışı, sektörlerdeki fiyat artışının gerisinde kalmasıdır. Yukarıda örneğini verdiğimiz 7.5 trilyonluk kaynak aktarımı ve ulusal gelirdeki payın düşüşü hep bu sürecin sonuçlarıdır.

DİE'nin istatistik yıllıklarındaki bir tablodan 12 Eylül cuntası sonrasına ilişkin rakamları aşağıya alarak, bunu rakamlarla ifade ettik. Bu tablo incelendiğinde görülecektir ki süreç hep tarım aleyhine gelişmektedir.

1976=100.0

Yıl	Tarım/Tarım dışı	Tarım/Sanayi	Tarım/Ticaret
1976	100.0	100.0	100.0
1980	73.3	61.9	65.5
1981	74.2	61.4	65.1
1982	68.0	56.0	59.8
1983	66.4	53.8	57.7
1984	68.8	55.6	58.3

Türkiye'de İç Ticaret Hadleri:

Tablo bize, tarım ürünlerinin sanayi, ticaret vd. sektörler karşısında ortalama %40 oranında bir değer yitimine uğradığını, bu değer kaybının cunta sürecinde de devam ettiğini göstermektedir. 1984 yılı sonrasında da köylünün bu kan kaybının sürdüğünü söylemek bile gereksizdir.

Köylünün ulusal gelirden aldığı payın düşmesinin yanında, genellikle tartışılmayan bir konu da, köylülüğün kendi içinde çok çeşitli tabakalara ayrıldığı, topraksız köylüden ortakçıya, az topraklı köylüden tarım işçisine kadar geniş bir kesimi oluşturduğudur. Toprakta çalışanların hiçbir sosyal güvenlik hakkından yararlanamaması, tarım işçilerinin çok düşük ücretle çalışmak zorunda bırakılması, yılın büyük bölümünde işsizliğe mahkum olması vb. göz önüne alınırsa, köylünün sömürsünün, yoksulluğunun değişik boyutları olduğu, kırsal kesimde gelir düzeyleri arasında derin uçurumlar bulunduğu görülecektir.

Gelir düzeyleri arasındaki uçurumu somutlamak açısından bir kıyaslama yapacak olursak; 1975'lerde tarımsal faaliyet içinde olanların ortalama geliri, tarım dışında faaliyet gösterenlerin ortalama gelirinden 4 kez daha az iken, bu oran 10 yıl içinde, yani 1985'e doğru 5 kattan daha fazla küçülmüştür. Bu rakamların ortalama gelir düzeyleri arasındaki bir kıyaslamayı içerdiği gözden kaçırılmamalıdır. En üst ve en alt gelir düzeylerine ilişkin rakamların arasındaki uçurumun yanına bile yanaşamadığı bilinmektedir.

Tarımın 1963-80 arası dönemine ilişkin araştırmalar, küçük topraklı köylülerin topraklarını yitirdikleri ve ellerindeki toplam toprak alanının % 50'lerden % 40'lara gerilediğini göstermektedir. Cunta sonrası yukarıda özetlediğimiz gelişmeler, bu gelişimin köylü aleyhine daha hızlı bir seyir izlediğinin göstergesidir. Bu kadar olumsuzluğa karşın yoksul köylü hâlâ üretim yapıyorsa, bu başka çıkar yolunun olmayışından, çaresizliğinden, kentlerde iş alanlarının yıllar öncesinden iş gücüne doyarak, "taşı toprağı altın" olmaktan çıkışındandır.

Sadece 1980-84 arasında, %30 oranında yoksullaşma sonucu ülke nüfusunun yarısından fazlasını oluşturan köylünün ekonomik durumunda büyük gerilemeler ortaya çıkmıştır. Köylü baskı ve işkenceyle susturulurken, köye elektrik, telefon götürülmesi "bir parmak bal" taktiğinden başka bir şey değildir.

Bu politika, köylüyü aldatmak ve uyutmak için, bir yandan dini duyguların sömürülmesi ve tarikatçılığın körüklenmesiyle, öte yandan "telefonsuz köy kalmadı" vb. demagogileriyle sürdürülüyor. Ancak bu şimdiye dek başarı kazanmış da olsa, köylünün sessizliği sonuna kadar sürmeyecektir.

E-12 Eylül'ün Eğitim Üzerinde Kurduğu Tahakküm: YÖK

12 Eylül öncesi lise ve üniversite gençliğinin politik duyarlılığı ve üniversite gençliğinin mücadelede oynadığı fonksiyon, oligarşinin gözüne batan bir konudur. Gençliğin depolitizasyonu 12 Eylül programının önemli bir noktasıdır.

"Bu işler hep masumane öğrenci talepleriyle başlar" diyordu oligarşi. Öyleyse öğrencilerin "masumane" istemlerine de son verilmeliydi. Elbette bununla öğrenci gençliğin sorunlarını çözmek kastedilmiyordu. İstenen akademik-demokratik mücadelenin bastırılması ve önlenmesiydi.

Eğitim sistemi öyle düzenlenmeliydi ki, öğrenci gençliğin derslerden burnunun ucunu görececek hali kalmasın. "Ders çalışma makinaları"na dönüştürülen öğrenciler, ayrıca 12 Eylül'ün ideolojik bombardımanı ve baskı-terör, işkence, atılma korkusu ile bunaltılmalıydı. Kısaca, cuntanın metropollerden ithal ettiği sapık burjuva akımlara zorla itilen gençlik, egemen sınıflar açısından, tehlike olmaktan çıkacak, düzene uyumlu, "rehabilite edilmiş" kişiler olacaktı. 12 Eylül'ün tüm toplumu "rehabilite etme" planı içinde gençliğin payına düşen bu olacaktı.

Eğitim-öğretim kurumlarına yönelik programın tam uygulanabilmesi ve sonuç alınabilmesi için "aynık otları"nın temizlenmesi gerekiyordu. Gerek öğrenci gençlik içerisinde, gerekse eğitim-öğretim kadroları içerisinde ayıklanma yapılması ve okullarla ilişkilerinin kesilmesi amacıyla geniş bir operasyon başlatıldı. Önce öğrenci gençlik liderleri ya cezaevlerine dolduruldu, ya da okuldan atıldılar. Okul kapıları, aranan ve okul ile ilişkisi kesilen öğrencilerin fotoğrafları ve görüldükleri yerde güvenlik güçlerine ihbar edilmelerini isteyen yazılarla dolduruldu. Sağ görüşlülerin muhbirliğinde temizlik hareketi hızla sürdürüldü. Bu arada TÖB-DER kapatılmış, hakkında dava açılmıştı ve 1402 sayılı yasa ile liselerden ve üniversitelerden öğretim kadroları tasfiye ediliyordu. Resmi rakamlar bile binlerce öğretmen'in görevden alındığını kabul ediyordu. YÖK Başkanı DOĞRAMACI'ya göre atılan öğretim üyesi yoktu. Onlar kendileri istifa etmişlerdi.(!) Üniversiteden 3000 öğretim üyesinden kiminin 1402 ile atılmasını, kiminin rotasyon usulü ile istifaya zorlanmasını, çalışma koşullarının ortadan kaldırılması yoluyla tasfiyesini YÖK Başkanı böyle açıklıyordu.

İlerici, demokrat, yurtsever öğretmenlerin, bilim adamlarının eğitim-öğretim kurumlarından uzaklaştırılmasıyla bu kurumlar, gönül rahatlığıyla gerici-faşist kadrolara teslim edilebilirdi. Nitekim, bilim adamlığıyla ilgisi olmayan, gerici-faşist hareketle ilişkisi olan öğretim üyeleri üniversite yönetimlerine getirildi. Liselerde ise faşist ve gerici öğretmenler kurulmuştu. Artık eğitim programının uygulanmaması için hiçbir neden kalmamıştı.

Asıl sorun üniversitelerdi. Üniversitelerin onlarca yıllık gelenekleri, kökleşmiş alışkanlıkları vardı ve asıl olarak da gençlik hâlâ tam susturulamamıştı. Üniversitelerde hâlâ direnenler vardı. YÖK sistemi bu son direniş odaklarının etkisini de yok etmeliydi.

5 Kasım 1981'de yürürlüğe giren YÖK uyarınca, tüm üniversitelerin yönetim kurulları lağvedildi. Ve cuntanın seçtiği kişiler rektör atandı. Böylece üniversitelerin idari özerkliği yok edildi. Yürütmenin tam denetimine girdi. Bu geçici bir uygulama da değildi. YÖK yasası uyarınca rektörlerin seçiminde son söz Cumhurbaşkanında olacaktı. Görev süresi dolmadan yöneticiler görevden alınabilecekti. Öğretim üyelerinin %78'inin (Anka Ajansı, 11 Temmuz 1982) karşı olduğu YÖK düzeni ile; '61 Anayasası hükümleriyle yarı-özerk bir yapıya kavuşan ve bu konumundan 12 Mart düzenlemeleriyle biraz daha gerileyen üniversitelerin, özerkliğinden kırıntı olarak dahi artık söz edilemeyecektir.

YÖK düzeni ile özerkliği kalmayan, lise ayağı bir öğretim kurumu düzeyine düşürülen üniversitelerden 3000 civarında bilim adamının tasfiyesi, bilimsel düzeyi de sıfırlamıştır. Üniversiteden koparılan bilim adamları ya başka ülkelere gitmek, ya da bilimsel yaşamla ilgisi olmayan işlerde çalışmak zorunda bırakılırken, üniversitelerde ders verecek hoca bulunmuyor, akademik-bilimsel yeterliliği olmayan gerici-faşist öğretim üyelerine hızla kariyer verilerek boşluk doldurulmaya çalışılıyordu. "Yetiştirdiğimiz doktorlara can teslim edilemez", "bu dönem mezun olacak inşaat mühendisi köprü kuramaz" sözleriyle, içleri kan ağlayarak gerçekleri dile getiren üniversite hocaları, 12 Eylül'ün bu alandaki en çarpıcı tanıklarıdır. Üniversiteler bilim adamı, mühendis vb. değil teknik eleman yetiştiren bir düzeye, yani geçmişten çok daha geri bir düzeye düşürülmüştür.

27 Kasım 1981'de Ankara'dan 901, İTÜ'den 450 öğretim üyesinin, Boğaziçi Üniversitesi Senatosu ve Ankara SBF Yönetim Kurulu üyelerinin imzalarını taşıyan YÖK'ü eleştiren açıklamaları basında çıkıyor, YÖK'e yönelik yoğun eleştiriler gündeme geliyor, ancak bilim adamlarının tepkisi yeterli olmuyor, etkili bir direnişe dönüşmüyordu. Aynı şekilde öğrenci gençlik terör ve saldırılar karşısında kendilerini koruyamıyor, başta DEV-GENÇ'in "YÖK'e Hayır"

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kampanyası olmak üzere anti-YÖK kampanya geniş bir kitlesellik sağlayamadığından sonuçsuz kalıyordu.

YÖK ile, üniversite yönetimleri üzerinde tahakküm kuran yürütmeye, böylelikle bilimsel çalışmaları denetleme, sansür koyma, engelleme hakkı da tanınıyordu. Araştırmalar YÖK denetiminden geçmeden yayınlanamayacaktı. Bütçede üniversitelerin payı düşürülerek bilimsel düzeyin yükselmesi gibi bir niyetin de olmadığı görüldü. İlahiyat Fakültesi öğrencisine ayrılan ödenek, Elektrik-Elektronik Mühendisliği öğrencisinininkinden fazla tutularak tercihin ne olduğu belirtilmiş oluyordu. 1985'te üniversite bütçelerinin 1981'e göre %25; öğrenci başına ödeneklerin ise %154 oranında azaldığı koşullarda, ne laboratuvar, ne kütüphane, ne de bilimsel çalışmalar için diğer olanaklar bulunabiliyor, üniversite kütüphanesindeki "sakıncalı" kitaplar depoya kaldırılıyor, böylece bilimsel eğitimden ne anlaşıldığı ortaya çıkıyordu.

Derslerde tartışma yöntemine son verilmişti. Lise eğitiminde bile olmaması gereken şekilde dersler anlatılıp geçiliyor, yılda 50-70 arası sınavı başarmak zorunda olan öğrenciler "ders çalışma makinası"na; bu kadar çok sayıda sınavın kağıtlarını okuyup değerlendirmek zorunda olan öğretim üyeleri de, öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısının (1984-85 döneminde) 11'den 22'ye çıktığı koşullarda "sınav kağıdı okuyan makina"lar durumuna dönüşüyorlardı. Rotasyon yöntemi ile huzursuz edilen öğretim üyeleri, hiçbir bilimsel çalışma olanağı olmayan "gecekondu üniversiteler"e tayin edilerek çalışmalardan kopartılıyor, cezalandırılmış oluyorlardı.

Her biri bir seçim yatırımı olarak kurulmuş Anadolu üniversiteleri, derme-çatma binaları, laboratuvarsız, kütüphanesiz, yurtsuz olarak ve hiçbir sosyal olanağa (spor salonları, dinlenme yerleri, sanat-kültür etkinlikleri için salonlar vs.) kavuşturulmadan açılıyordu. Tek bir profesörü olmayan üniversiteler bile vardı. Her yıl yarım milyon öğrencinin, kapısına yığıldığı üniversiteler de, kontenjanların artırıldığı açıklanıyor ve ÖSS ile üniversitelere yerleştirilen öğrenci sayısı artarken, olanaklar artmadığından, yerlere oturarak ders dinlemeye razı olan öğrencilere karşın anfiler öğrenci almaz oluyordu. Bu durumda YÖK, üniversitelere "doldur-boşalt sistemi"ni uygulamalarını öneriyordu. Her yıl binlerce öğrenci bir-iki dersten başarısızlığı, ya da disiplinsizliği bahane edilerek atılıyor, böylece üniversitelerdeki şişkinlik önlenmeye çalışılırken, bunun ülke bütçesine, ailelere yükü ve yaratacağı toplumsal sorunlar düşünülmüyordu. (Sadece 1985 Şubat'ında 5 bin öğrenci yüksek okullardan atılmıştı.)

Baskı ve terör ile susturulan ve yemek, barınma, kredi, ders araç-gereçleri bulma; sosyal, kültürel yaşamdan koparılma gibi onlarca sorunun içinde bunalıtılan öğrenci gençlik, vizelerin okulda kalma-atılma günlerine dönüştürülmesiyle, psikolojik bunalımlara ve uyuşturucu kullanımına yöneltiliyordu. Toplam intiharlar içinde %28-40 oranındaki kitleyi 15-24 yaş grubunun oluşturduğunu söyleyen "Türkiye 83 İstatistik Yıllığı" rakamları, bunalımın niteliği hakkında bir fikir vermektedir. Okulda, yurttan yüzlerce maddelik yönetmeliklere, emir ve talimatlara harfiyen uyması istenen öğrenci gençlik, buralardan atılma, fişlenme korkusuyla yaşamak zorunda bırakılıyordu. Herşeye karşın mezun olanları bekleyen sorun ise, işsizlikti.

YÖK sistemi, öğretim üyelerinin ve öğrencilerin fişlenmesi esasını getirerek (18 Aralık 1984), baskılara yeni bir boyut getiriyordu. Bu sistem yoksul halk çocuklarının ve üniversite bünyesinde hâlâ barınan yurtsever öğretim üyelerinin temizlenmesine yönelik yeni bir operasyonun başlangıcıydı. YÖK sistemi, yoksul halkın çocuklarına üniversite kapılarını kapamak istiyordu. özel üniversitelerin kuruluşuna izin verilmesiyle, eğitim düzeninin lise ayarına indirildiği ve işbirlikçi tekelci burjuvaziye teknik eleman yetiştirmek misyonuyla yüklenen üniversitelerin yanında, BİLKENT türü, oligarşiye teorik, pratik seçme kadrolar yetiştirecek özel üniversiteler kurulmaya başlandı. Halk çocuklarının okuduğu üniversitelerde yasaklanan haklar BİLKENT'te teşvik görüyordu. Neden? Çünkü, BİLKENT'de okuyabilmek için zengin çocuğu olmak gerekiyordu ve onlar tehlikesizdi. Dernek de kursalar, üniversite senatosunda temsil de edilseler bir zararları olmazdı. Hem yönetmeye şimdiden alışmalıydılar, nasıl olsa oligarşinin yönetici adaylarıydılar. Halk çocuklarının bin bir zorlukla kurabilecekleri dernek, BİLKENT'de milyonlarca liralık bütçe ile desteklenen derneğe dönüşüyordu. Birkaç kilometre ötedeki BİLKENT'de bu olurken, onun yanındaki ODTÜ'de nice uğraştan sonra kurulan Öğrenci Derneği'nin yöneticileri, örgüt üyesi oldukları gibi bir senaryo ile tutuklanıyor, dernek üzerinde korku yayılmaya çalışılıyordu. Aynı ülkede, aynı şehirde ve araları bir kaç km olan üniversitelere çifte standartlı davranış, ülkemizin sınıfsal yapısını, oligarşi ile halk arasındaki derin uçurumu çok net gösteriyordu.

Öğrenci gençliğin depolitizasyonu için, öğrenci derneklerinin kuruluşunu ve dernek üyeliğini rektörlük iznine bağlayan YÖK; dernekler önüne birçok engel çıkarmıştır. Dernek kuruluşu için bürokratik engeller bir yana, yıllarca izin vermeme ve böylece derneğin yasallaşmasını engelleme, dernek hakkında kuşku yayma, dernek kurullarının ve üyelerinin fişlenerek sürekli izlenmeleri, polis baskısına ve soruşturmalara uğramaları, tehdit edilip, ajanlığa zorlanmaları vb. sayısız yolla, öğrenci derneklerinin kitleselleşmesinin önüne geçilmeye çalışılmıştır. Tüm bu engellemelere karşın kurulan ve yasallaşan derneklerin kapatılması ve rektörlüklere bağlı tek tip derneklerin kurulması da, iktidarın yeni oyunları arasındadır.

12 Eylül'ün gerek üniversiteler, gerekse lise ve hatta ortaokul ve ilkokul düzeyinde yeniden ele aldığı eğitim-öğretim sistemi, devletin açık faşist tarzda kurumlaştırılması programına bağlı olarak, devletin her kademesinde güvenerek görev verilebilecek faşist kadroların yetiştirilmesi sistemidir. Eğitim sistemine getirdiği eşitsizlik ve ayrıcalıklarla sınıfsal farklılıkları iyice su yüzüne çıkaran YÖK; yüksek öğrenimi her gün biraz daha paralı hale dönüştürmekte ve "parası olmayan okumasın" ilkesini benimsetmektedir. Yüzbinlerce liralık harçlar bu sistemin sim-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

gesidir. Harcın miktarından daha çok kendisi YÖK mantığını anlatır. Halk çocuklarının, üniversitelerden birden bire tasfiyesi olanaklı olamayacağından, uzun vadede sonuca gidecek bir sistem belirlenmiştir. Ayrıca, işbirlikçi tekellere ucuz, teknikten az çok anlayan işçiler gerektiğinden, "baraka" üniversitelerde şimdilik bu işlevi görmekte, hem de faşist kadrolaşmaya hizmet etmektedir. Öğrenci gençliğin devrimci geleneklerinden, politik konulara duyarlılığından ve anti-emperyalist, anti-faşist mücadele sürecinden koparılması için, ayrıntılı programlar hazırlanmış, hızla depolitizasyon tüneline sokulmuştur. Ancak hedefe varılamamıştır.

Kenan EVREN, Ocak 1984'de;

"Anayasayı değiştirme gücünü kendisinde bulabilen bir güç gelmedikçe YÖK'ü kaldırmak mümkün değildir" diyordu.

Anayasalar toplumu yansıtmadıkça, er ya da geç kağıt üzerinde kalmaya mahkumdurlar. Ne YÖK, ne de 1982 Anayasası kalıcı değildir. Gençlik daha şimdiden haykırıyor cuntacıların yüzüne: ASLA BAŞARAMAYA-CAKSINIZ!

F-12 Eylül'ün Ekonomi Cephesi: 24 Ocak

Toplumbilimde tesadüflere yer yoktur. Rastlantı, zorunlulukların buluşması, bilince çıkmasıdır.

24 Ocak uygulamalarına, 12 Eylül'ün "tesadüf etmesi", başka bir deyişle 24 Ocak'la 12 Eylül'ün çakışması bir rastlantı değildir. Aksine 12 Eylül'ü gerektiren koşullar, 24 Ocak'ı gerektiren koşullardır. 12 Eylül olmasaydı, "24 Ocak Kararları" uygulanamazdı ve aynı şekilde "24 Ocak Kararları"nı uygulamayı zorunlu kılan koşullar doğmuydu, belki 12 Eylül'e gerek olmayacaktı. Dolayısıyla 24 Ocak ve 12 Eylül ikiz gibidirler. 24 Ocak, 12 Eylül'ün ekonomi cephesidir.

"24 Ocak'ın mimarı" Olmakla övünen sivil cuntanın başbakanı ÖZAL ve temsilcisi olduğu işbirlikçi sermayedarlar da defalarca itiraf etmişlerdir ki, "12 Eylül olmasaydı 24 Ocak uygulanamazdı". Evet, gerçekten de uygulanamazdı, uygulanamıyordu. Böyle bir program ancak açık faşist bir iktidar tarafından eksiksiz uygulanabilirdi. Çünkü toplumsal muhalefet susturulmadan, topluma 24 Ocak'ın acı ilaçları yutturulamazdı. Daha önce denenmiş, olmamıştı.

Bugün 24 Ocak Kararları üzerine bir miras kavgası veriliyor. DEMİREL ve ÖZAL baş mimarlığı kimseye kaptırmak istemiyorlar. 24 Ocak gibi faturası halka ödetilmiş bir programın baş mimarı olmanın "şerefli" yanı nerededir bilemiyoruz, ama eğer ille bir baş mimar aranıyorsa bunun IMF olduğu ve IMF'nin bu programı ilk kez ECEVİT'e dayattığı biliniyor. İşbirlikçi tekeli burjuvaziye reformist görünümüyle çözüm üretmek misyonunu yüklenen ECEVİT'in, döviz darboğazı içindeki oligarşiye dış kredi bulabilmek ve borç ertelemek için kapı kapı dolandığı 1978'de, IMF'nin eline tutuşturduğu "ekonomiyi güçlendirme programı" adlı bu reçeteyi uygulamaya, ne gücü ne de cesareti vardı. Bu reçeteyi tam uyguladığı takdirde ECEVİT'in toplumda bıraktığı imaj tamamıyla silinecekti. Bu nedenle ECEVİT böyle bir riske giremezdi. Ayrıca bu programı topluma kabul ettiremeyeceğinin de bilincindeydi.

ECEVİT'in yapamadığına DEMİREL talip oldu. "24 Ocak Kararları"nı o günkü koşullarda bir sivil iktidarın uygulayamayacağını kuşkusuz DEMİREL de iyi biliyordu. Bu nedenle, iplerin kendi elinde olacağı açık faşist bir iktidarın hazırlıklarına başlayarak, IMF'nin mimarlığını yaptığı programın uygulanabileceği koşulları oluşturmaya başladı. Bu mühendisliğin "şerefi"ne nail oldu.

24 Ocak, kaynağını salt iç ekonomik gelişmelerden alan bir "önlemler paketi" değildi. Emperyalizmin derinleşen kriz koşullarında yeni-sömürgelerine dayattığı bir programdı aynı zamanda. Ve bu noktada emperyalizmle, işbirlikçi tekeli burjuvazinin çıkarları çakışıyordu.

"1930'lardan bu yana ilk gerçek dünya krizinin yaşandığını" söylüyordu emperyalizmin sözcüsü Financial Times. Ve şöyle sürdürüyordu: "Sanayileşmiş ülkeler için savaş sonrası ekonomik canlılık, 1960'ların sonlarına doğru sönmeye başlamıştı, pek çoklarının sandığı gibi 1973-74 petrol şoku sonunda değil..."

Evet, kriz 60'ların sonlarında büyüyor ve "düşmez kalkmaz" dolar 71'de ilk kez değer yitiriyor, onu petrol şoku izliyor ve 1980'e doğru IMF, borç isteyenlere para yerine nasihat veriyordu. Ve diyordu ki, "bizde de hal kalmadı, yüz milyonlarca dolar alacağımızın faizlerini bile alamıyoruz. Artık borç istemeyin ve ihracat yapıp borçlarınızı ödeyin."

Her ne kadar, emperyalistler verdikleri dış borçları ve faizlerini birçok yoldan yeni-sömürgelerden misliyle alsalar da bunun onları kurtarmaya yetmediği ortadaydı. Dünya ticareti geriliyor, büyüme oranları eksilere doğru gidiyor, dev tekeller bile çökmekten zor kurtarılıyor, yatırımlar duruyor, enflasyon ve işsizlik metropollerde giderek artıyor, emperyalist ülke bütçeleri büyük açıklar veriyordu. Bu koşullarda uygulamaya sokulan "Freidman Modeli"nden hem metropollerde, hem yeni-sömürgelerde mucizevi sonuçlar bekleniyordu. Oysa bu "model"

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

emperyalistleri yükten kurtarmayı, yükü ezilen halkların sırtına yıkmayı içeriyordu. Modellerin biri gidiyor, biri geliyor, hiçbirinde sonuç değişmiyordu: Emperyalistler her defasında tehlikeyi ucuz atlatırken, yeni-sömürge ülkeler biraz daha iflasa yaklaşıyordu. 70'li yıllarda, yeni-sömürgelere örnek gösterilen, reklamı yapılan Brezilya, Meksika dönemin sonunda iflasın eşiğinde, borç faizlerini ödeyemeyecek duruma geldiklerinde bu kez yeni bir örnek bulundu: "Güney Kore modeli". Sanki kendi yoksulluğunu gidermiş, gelişmiş ülkeler kategorisine katılmış gibi sunulan Güney Kore mucizesi neydi? Güney Kore'nin örnek gösterilmesi, ihracatını artırıp borçlarını ödüyor olmasıydı. Güney Kore'de halkın gelir düzeyi mi artmıştı? Hayır. Artan fuhuştu, uyuşturucu kullanımıydı, serbest bölgede çok düşük ücrete çalışan işgücü ve emperyalistlerin kârı idi! G. Kore teknoloji üretmeye mi başlamıştı? Hayır. Üretilen teknoloji değil, metropollerde ömrünü doldurduğu, pahalıya mal olduğu için Tayvan, Filipinler, Türkiye gibi ülkelere aktarılacak montajı yapılan, ambalajlanan, depolanan mallardı. Bunca yaygarası yapılan "model"in bütün püf noktası yüksek teknolojide değil, yoğun emek gerektiren malların ucuz işgücüyle üretilmesi ve ülkenin tüm olarak "serbest bölge"ye çevrilmesindeydi. Böylesi bir "model"i Türkiye halklarına göğüslerini gere gere savunulara, halkımız onur payesi vermeyecektir.

İşbirlikçi tekkelci burjuvaziye 24 Ocak Kararlarına getiren koşullar neydi? Burjuvazinin 24 Ocak dışında başka bir şansı var mıydı?

Her şeyden önce şunu söyleyelim ki, 24 Ocak'a çeşitli burjuva kesimlerden kısmi eleştiriler getirilmiş de olsa, bunlar programın özüne ilişkin eleştiriler değildir. Daha fazla taviz koparmak isteyenlerin yüzeysel eleştirileridir. Oligarşi içi çatışmalara yol açan 24 Ocak'a karşı, oligarşinin değişik kanatlarından ciddi bir alternatif sunulmamış, 24 Ocak bu kesimlerce de "ehven-i şer" kabul edilmiştir. Sivil cunta döneminin ana muhalefet partisi SHP bu konuda çok laf üretmesine karşın alternatif üretememektedir. Çünkü temsil ettikleri oligarşinin çıkarları başka bir yol öngörüyor. SHP en çok 24 Ocak Kararlarında rötuşlar yapabilir. Nitekim gerek IMF, gerekse sermaye çevreleri bir SHP iktidarında programdan ciddi sapmalar olmayacağını -SHP istese de temel taşları yerinden oynatamayacağını hissettirerek- söylemektedirler. SHP lideri İNÖNÜ'nün ve SHP'nin bugün ikinci adamı olan ama birinci adam adayı Deniz BAYKAL'ın çeşitli toplantılarda boy göstermesi de sermaye çevrelerine güven vermeye yöneliktir.

24 Ocak uygulamalarına eleştiri getirenlere, oligarşinin temsilcileri, 1978 sonrasındaki ekonomik verileri sıralayıp bugüne kıyas yapmaktadırlar. Peki, işbirlikçi tekkelci burjuvazinin 24 Ocak programını bu kadar çok istemesi nedendir? Bu soruyu, o günkü ekonomik panoramayı kısaca özetleyerek cevaplayalım. Birincisi; ithalat yapacak döviz bulamayan sermayedarların fabrikaları durma noktasına gelmiş, genelde kapasite kullanımı %30-40'lara düşmüştü. İkincisi; dış borç ödemeleri durduğundan kredi ve borç alamadığı gibi dış ödemeler dengesi ve bütçe açıkları da giderek büyüyordu. Üçüncü olarak; büyüme hızı düşmüş, '80 yılına doğru eksi olarak seyretmeye başlamıştır. Dördüncü olarak; sürekli değer yitiren TL ve 15 milyar dolar sınırına dayanan dış borç, kanayan birer yaraydı. Beşincisi; enflasyon %100'ün üzerinde, işsizlik, %15'e çıkmış, yatırımlar durma noktasındaydı. Altıncısı; grevde 35 bin, toplu sözleşme masasında 800 bin işçi vardı. Ve bu durum oligarşi için alışılmamış bir durumdu.

Bu verileri arttırmak, daha ayrıntılı bir tablo çizmek olanaklı, ancak dönemin belli başlı özellikleri bunlardır. Bu sorunlar ve bunlardan doğan sorunlar oligarşinin elini kolunu bağlamış, bundan kurtulmak için mucize reçete arayışına çıkmıştır.

a) 24 Ocak Mucize Yaratacak Bir "Reçete" midir?

"Liberalizm", "sıkı para politikası", "konkordato", "konvertibilite", "Friedman modeli", "Şikago okulu", "ihracata yönelik sanayileşme"...

24 Ocak kararları ile halkın yaşam düzeyi hızla düşerken, politik tartışmalar yasaklandı. Ekonomik konuları tartışmak serbestti, ama bu da bilinçli çabalar sonucu kitlelerin bilincinin çarpıtılmasını beraberinde getirdi. Özellikle burjuva ve küçük-burjuva ekonomistlerin, köşe yazarlarının bilinçli çabalarıyla 24 Ocak kitlelere; "liberalizm", "sistemin yeniden yapılanması", "ihracata yönelik sanayileşme" vs. olarak sunuldu.

24 Ocak "liberal" bir program mıydı?

Tekelci sistem, liberalizmin ruhuna fatiha okuyalı çok yıllar olmuştur. Tekelci aşamada liberalizm olmaz, olsa olsa birkaç tekelin kendi aralarında dövüştükleri, yarıştıkları bir sistem olabilir ki, buna da liberalizm denemez. Ama burjuvazinin, kapitalist-emperyalist sistemi "serbest yarış" sistemi olarak sunmakta yararı vardır. "Sende çalış, sen de kazan", "aklını kullan köşeyi dön" kitlelere empoze edilen sloganlar haline getirilir ve ardından eklenir; "sosyalizmde çok kazanma şansı yoktur". Sosyalizmde "köşeyi dönme" anlayışıyla hareket edilemeyeceği doğrudur, ancak kapitalist sistemi rekabetçi, "aklını kullananın köşeyi döndüğü" bir sistem olarak tanıtanların söylemedikleri şudur: Kapitalist sistemde kitlelere köşeyi dönmek için sunulan şans, milli piyango, spor-toto, spor-toto vb. lotarya sistemlerine dayalıdır. Burjuvazinin kendisi ise, işi hiç şansa bırakmaz ve zenginliği, emekçi halkın korkunç biçimde sömürülmesine dayanır.

24 Ocak "ihracata yönelik sanayileşme modeli" ve ekonominin bu modele göre "yeniden yapılanması"

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

midir?

Bu sorunun yanıtı için birkaç soru daha soralım. 24 Ocak'tan bugüne sanayi alanında ne kadar yatırım artışı olmuştur? 24 Ocak'tan sonra yatırımlar hangi sektörlerde birikmiştir? Ülkemizin sanayileşmesine hizmet ettiği iddia edilen emperyalist sermaye hangi alanlarda yatırım yapmıştır?

Bu soruları uzatmadan cevaplayalım. Ülkemize sanayileşmemiz için geldiği iddia edilen emperyalist sermaye sanayiye değil, bankacılık, turizm ve hizmetler sektörüne yöneldiği gibi, giriş izni alanların da ancak yarısı projelerini gerçekleştirmiştir. Sanayileştirmiş yaygarası yapanların gizlediği bir diğer gerçek de, 1980 öncesi GSMH'nın %11-12'si oranında özel sermaye yatırımı yapılırken, bunun, 1984-85'de %7.5'e (Cumhuriyet Gazetesi, "24 Ocak" yazı dizisi), harcamalar içindeki payı %37 olan kamu yatırımları oranının da 1982'de %21'e (M.SÖNMEZ age, I.cilt, s. 100-101) düştüğüdür. Ve yine çok bilinen bir gerçek 12 Eylül sonrası "ihracat patlaması" değil, "hayali ihracat patlaması" olduğudur. Büyüme hızının düştüğünü de eklersek ne biçim bir sanayileşme ve nasıl bir yapılanma olduğu sorusu cevaplanmış olur.

24 Ocak'ı, Türkiye'yi ihracata yönelik sanayileşme yoluna sokacak mucizevi bir reçete olarak sunan ve halka "beş yıl dişinizi sıkın, köseyi dönüyoruz" müjdesini verenler, sekiz yıldır boğazı sıkılan halka ne vermişlerdir? Sekiz yıldır halkın yaşamında ileriye doğru bir gidiş olmuş mudur, yoksa yaşam standartları gerilemiş midir? Bunun cevabının olumsuz olduğunu somut verilerle ortaya koyacağız. Şimdi 24 Ocak üzerine bol bol yapılan demagogileri sergileyelim.

24 Ocak'ın Türkiye'de bir sanayileşme hamlesi yaratmadığı, birtakım sanayi yatırımlarının da sanıldığı gibi yüksek teknoloji isteyen ve teknoloji üreten, kendi kendini geliştiren alanlara yönelmediği ortadadır. Aynı şekilde 24 Ocak'ı Türkiye'ye önerenlerin de böyle bir niyeti yoktur. 1979 yılında bir seminerde konuşan Dünya Bankası danışmanı Bela BALASSA, petrol ürünleri ve temel madenlere üretim için fon ayrılmasını eleştirdikten sonra şöyle konuşuyor:

"Dayanaksız tüketim malları büyük ölçüde yerli madde kullandıkları gibi aynı zamanda Türkiye'de bol ve oldukça ucuz olan emek gücüne dayanırlar. Nispeten emek-yoğun olan yatırım ve dayanıklı tüketim malları üretiminde Türkiye, düşük maliyette kullanabileceği vasıflı ve vasıfsız emek gücünden yararlanmak avantajına sahiptir. Aynı zamanda yatırım ve dayanıklı tüketim mallarına, Ortadoğu ve diğer gelişmiş ülkelerde uygulanan gümrük vergileri düşüktür. Ve bu ülkelerde bu mallara nadiren miktar kısıtlamaları uygulanır...Türkiye turizm alanında önemli bir potansiyele sahiptir" (Bela BALASSA "Türkiye'nin Döviz Politikaları ve Döviz Kuru" Mekan Yayınları,1979)

Görüldüğü gibi önerilen alanlar turizm ve emek-yoğun tüketim malları üretimidir. Yüksek teknoloji isteyen petrol ürünleri ve madenler alanına girmeyin diyor Dünya Bankası. Ve tabii Dünya Bankası böyle diyorsa, istemediği alanlarda yatırımı önleyecek demektir. Nitekim Türkiye gibi yeni-sömürge ülkelere gelen emperyalist sermaye ve emperyalist finans kuruluşlarının verdiği proje kredileri, montaj sanayiine, düşük teknoloji alanlara, ya da turizm, bankacılık gibi hizmetler sektörüne yöneliktir.

Türkiye gibi ülkelerin emperyalist sisteme bağımlılıkları korundukça, ekonomisini "yeniden yapılanma" içine sokması olanaklı değildir. Yeni-sömürgelerin nasıl yapılanacaklarını belirleme şansları yoktur. Türkiye ekonomisinin rotasını emperyalist tekeller, finans kuruluşları belirler, hükümetlere düşen, onların verdiği rapora kendi imzalarını atmaktır.

24 Ocak uygulamalarıyla herhangi bir yapı değişikliği sözkonusu olmamıştır. Ama sömürünün belli ellerde toplanması anlamında, işbirlikçi tekelleri burjuvazinin daha kârlı çıktığı, oligarşik yapı içerisindeki konumunu daha da güçlendirdiği açıktır.

Türkiye halklarına 'beş yıl içinde mucizeler yaratacağız' imajı verilen 24 Ocak, 12 Eylül'ün halka yönelik saldırılarının ekonomi cephesinde devamı olmuş ve sonuçta ortaya çıkan mucize, sayıları elliye geçmeyen holdingin süper kârlar elde etme rekorları kırdıkları ve bunların on tanesinin yıllık cirosunun devlet bütçesini aştığıdır. İşte mucize reçetenin marifeti: Bir yanda devlet içinde devlet olmuş holdingler, öte yanda yıllık geliri 1980 öncesine göre yarıya düşen halk. Bir yanda yüz milyonlarca liraya mal olan düşünlerde yerlere saçılan paraların üstünde dans edenler, öte yanda parasızlıktan organlarını satılığa çıkartanlar. Bir yanda "hayali ihracat", devleti yüz milyonlarca dolandıranların törenle ödüllendirilmesi, öte yanda hakkını isteyen işçilerin cezalandırılması. Kısacası bir yanda sermayenin cenneti, öte yanda emeğiyle geçinenlerin cehennemi.

b) Sonuçlarıyla Birlikte "24 Ocak"

24 Ocak programı, bir yandan kriz içindeki uluslararası tekelleri sermayeye olan borçları öderken, öte yandan daha fazla borçlanma ve daha fazla bağımlılaştırma programıdır.

1980 yılından beri hükümetlerin en çok övündüğü konular ihracatın arttığı, borçları tıkr tıkr ödedikleri, bu Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

yüzden dış itibarlarının arttığıdır. Ama ne ilginçtir ki ihracatı artan ve borçlarını tıkr tıkr ödeyen Türkiye'nin dış borçları sekiz yılda 13.5 milyar dolardan 40 milyar dolara yükseliyor. Bu nasıl bir cenderedir ki Türkiye halklarına yedirmeyip, giydirmeyip, dışarıya satılmak suretiyle artırılan ihracat rakamlarına ve borç ödemelerine karşı, dış borçlar üçe katlanıyor? Bu nasıl sistemdir ki, bir yandan çöldeki adamın suyu araması gibi "döviz, döviz" diye dört dönülürken, öte yandan çikita muz, sprej, çit çit, lüks otomobil, uçak, Fransız hıyar turşusu, müzikli terlik için milyonlarca dolarlık ithalat yapılabilmektedir.

IMF, Dünya Bankası vd. emperyalist finans kuruluşları, borçlarını ödemeleri için, Türkiye gibi ülkelere, "iç tüketimi kısın, halkın tüketiminden çekilenleri ihraç ederek kazandığınız dövizle borcunuzu ödeyin" nasihatında bulunmaktadır. IMF'nin "nasihat" gibi sunduğu raporları, gerçekte emir olduğundan buna harfiyen uyan işbirlikçiler, bunu kitlelere "ihracata yönelik sanayileşme" olarak sunmaktadırlar. Onlara göre Türkiye daha önce "ithal ikameci" bir yol izlemiş, bu yol tıkanmış, sanayileşme durmuştur. Sistemin tıkanıp, çünkü üretim yapabilmek için bolca ithalat yapmak gerektiği, ama ithalat için döviz bulunmadığından fabrikaların stop ettiği doğrudur. Ancak o günden bugüne değişen bir şeyin olmadığı, sanayinin yapısında bir değişiklik yapılmadığı, yapılamayacağı gizlenmektedir. Bugün farklı olan tek şey, devletin hazineden yaptığı büyük destek ile, iç piyasadan çektiği malları ucuza dışarı satıp (aradaki farkı ihracatçıya devlet ödüyor) ihracatı şişirmektedir.

Çünkü özde değişiklik yapılmadan, yapay yöntemlerle ihracatı artırmak sağlıklılık örneği değil, kof bir şişkinliktir. İç dinamizmden, öz kaynaklardan yoksun, ucuz kredilere, devlet yardımlarına ve teknoloji transferine muhtaç montaj sanayiinden atılım beklemek, safdillik değilse, halkı kandırmaktır.

Emperyalist ülkelerde ömrünü tamamlayıp kârlılığını yitiren ve yoğun emek kullanımı gerektirdiğinden metropollerde pahalıya mal olan bir kısım üretim süreçlerinin Türkiye gibi ülkelere aktarılması, bu ülkeleri emperyalizme daha çok bağlamakta; emperyalist ülkelerden yapılan ithalatı artırmaktadır. Bu durum, yeni-sömürge oligarşilerinin uluslararası sermaye ile daha fazla bütünleşmelerini getirmekte ve bu arada, yeni-sömürgelerde emperyalistlerin programı dışındaki gelişmeler önlenmekte, istenmeyen sektörler tasfiye edilmekte ya da zapturapt altına alınmaktadır.

Kriz içindeki emperyalistlerin çıkarı gereği, iç tüketimi kısip ihracata yöneltmek istenen çarpık sanayi, on yıllardır iç tüketime yönelik üretime ve pazarlamaya, yüksek kârlara alışmıştır. Uluslararası piyasada rekabet şansı yoktur. Ne kalitesi, ne de fiyatı yönünden rekabet şansı olmayan malları dışarıya pazarlamanın tek bir yolu vardı: Ucuza satarak, TL'nin değerini yabancı paralar karşısında düşürerek rekabet şansı yaratmak. Bunu örnekleyecek olursak, 24 Ocak Kararlarıyla birlikte ilk etapta 47 TL olan dolar 70 TL'na yükseltilmiş ve ardından günlük kur ayarlamaları sistemi benimsenmiş ve sonuçta bugün dolar 1550 (Eylül 1988 itibarıyla) TL'na yükselmiştir. Böylece 1 doları olan bir yabancı alım gücü 1980'e göre 31 kat artırılmıştır. Ihracatı artırdık diye övünenler, 1981 yılında iç pazarda 180 TL olan fasulyeyi 85 TL'na, iç pazarda 120 TL olan mercimeği 70 TL'na, 90 TL'lık makarnayı 46 TL'na ihraç ederek halka ne kadar değer verdiklerini göstermişlerdir.

180 TL'lık fasulyeyi 85 TL'na ihraç eden ihracatçı, aradaki farkı nereden kapatıyor, vatanseverliğinden dolayı cebinden mi ödüyor? Elbette hayır. Ihracat yapan burjuva kesimler teşviklerle desteklenmektedirler. 1980-86 yılları arasında ihracatçılara sadece vergi iadesinden 2 trilyon liralık ödeme yapılmış olması bile, ihracatın artırılmasının faturasını göstermekte yeterli bir ölçüdür. 12 Haziran 1986'da ihracatçının getirdiği her 1 dolara, o günkü değeri olan 672.7 TL yerine 986.3 TL ödeyen devlet, o günden sonra da, "hayali ihracat"la da gelişmiş olsa, dolara değerinin en az %60'ı kadar bir fazla fiyat ödemektedir. Böylece, günbe gün değişen fiyatları artık izleyemeyen halkımız, temel gereksinimlere her gün bir kat fazla para öderken, malların dışarıya hemen hemen yarı fiyatına satılıp, bir de üstüne üstlük halkın ödediği vergilerin 16 firmaya, ihracatı teşvik etme adına aktarılmasını, hangi mantık kabul edebilir? Ülkenin kaynaklarının bu yolla dışarıya aktarılmasını kabul edebilecek bir yurtsever düşünmüyoruz. Ama bizleri "vatan hainliği" ile, "dış mihrakların uzantısı" olmakla suçlayan burjuvazinin, kendi finansman sorununu çözmek için hayalisiyle, gerçeğiyle ihracat vurgunculuğu yapması ve bu burjuvalara, 50 milyon insanın gözü önünde devlet erkanının ödül vermek için çırpınması, onların yurtseverlikten ne anladıklarını ortaya koyuyor. Bu noktada, büyük ozanımız Nazım HİKMET'in dediği gibi, biz vatan hainliğine devam edeceğiz, varsın böyle yurtseverlik onların olsun.

Bir de yeri gelmişken, ihracat şampiyonluğunu kimseye bırakmak istemeyenlerin halktan gizledikleri bir-iki olaya daha değinelim.

Ihracat artışının bedelini halkın ödediği biliniyor. Malları dışarı satmak için fiyatları yükselterek iç tüketimi kısın ve halkın alım gücünü düşürenlerin, yine halkın vergilerinden trilyonlarca lirayı sermayeye "teşvik" olarak ödediği ve sonuçta elde edilen dövizin de dış borç ödemelerine ya da emperyalist metropollerden yapılan ithalata gittiği artık sır değil. Sır olmayan bir başka konu ise ihracat artışında konjonktürel bazı gelişmelerin, örneğin İran-Irak savaşı, Mısır'ın Arap ülkeleriyle ilişkilerinin bozuk oluşu (ki, Mısır bunu gidermek için epey adım attı) ABD'nin, İran gibi ilişkilerinin bozuk olduğu İslam ülkeleriyle ticarete Türkiye'yi köprü olarak kullanmasının rolü vardır. Bugün gelinen noktada bu avantajlar da yok olmak üzeredir. Bitmesi istenmeyen İran-Irak savaşı ateşkes aşamasındadır, Mısır'ın Arap ülkeleriyle ilişkileri düzeltilmektedir, büyük olasılıkla ABD-İran ilişkileri eski soğukluğunu yitirecektir. Bu durumda ihracatın artışı nasıl sağlanacaktır, ki daha şimdiden hedeflere varılamamış, ihracat artış hızını yitirmiştir.

Üstelik dışsatımın artması da pek bir şey ifade etmemektedir. Çünkü dışarıdan alınan malların fiyatı artmakta, dışa satılan malların fiyatıysa düşmektedir. Örnek verecek olursak, 1973 yılında bir birim mal satıp bundan elde ettiği dövizle 1 birim mal alan Türkiye, 10 yıl sonra, 1983'te 1 birim mal alabilmek için 2 birim mal satmak zorunda kalmıştır. Dolayısıyla ihrac ettiği mal miktarı artarken, elde ettiği dövizin düşmesi ve sonuçta dış ticaret açığının büyümesi gibi bir açmaz içinde çırpınmaktadır.

Yukarıda kısaca özetlemeye çalıştığımız dış ticaret çarkının işleyişi sonucunda, 8 yılda dış borcu 13.5 milyar dolardan 40 milyar dolara, dış ticaret açığı (petrol fiyatlarındaki büyük düşüşe karşın) 4 milyar dolara ulaşan ülkemizde (1987'de ihracat 10 milyar dolar, ithalat 14 milyar dolardır. 8.2.1988, Cumhuriyet) 1987'de doğan her çocuğun 620 bin TL. (3.12.1987, Cumhuriyet) dış borcu yükleniyor olması sistemi yeterince anlatmıyor mu?

c) Emperyalist Sermayeye Çağrı: "Ne Olursan Ol, Gel!"

Türkiye'ye yeni-sömürgecilik ilişkilerinin yerleştirilmeye çalışıldığı ilk yıllardan beri, emperyalist sermaye hep baştacı edilmiş ve "ne olursan ol, gel" çağrılarıyla davet edilmiştir. Ancak emperyalist sermaye öyle kolay kolay gelmez. Nazlıdır. Çok özel koşullarda az parayla gelir, çok para götürür.

Daha çok gelmesi için nice teşvik yasaları çıkarılan ve ayaklarının altına kırmızı halılar döşenen emperyalist sermayeye, bir davetiye de 24 Ocak ile çıkarıldı. Yatırım alanları genişletilen emperyalist sermaye için, yabancı sermayeyi teşvik yasası, turizmi teşvik yasası, serbest bölgeler yasası gibi yasalar da değişiklikler gerçekleştirilmiş, KİT projeleri emperyalist sermayeye açılmış, birçok önemli proje (Akkuyu Nükleer Santrali, otoyol projeleri, silah sanayii, Boğaz'a köprü vb.) emperyalist sermayeye ihale edilmiştir. Yine de beklenen emperyalist sermaye akını olmamış, hatta 1980-1984 arasında projeleri kabul edilenlerin sadece %52'si giriş yapmıştır. (Kaynak: Yabancı Sermaye Derneği, YASED) Ve yine bunların bir kısmı da yanlarında döviz getirmemişler, ödenmediği için ertelenen dış borçlar döviz girişine karşılık sayılmıştır. Yani dış borç alacaklılarına yatırım olanağı sunulmuştur.

Emperyalist sermaye yatırımlarına altyapı hizmetlerinin devletçe yapılması, 99 yıllık alan tahsisi, kârını dışarıya kolayca transfer etmesi, sağladıkları dövizle ithalat yapma hakkı, fiyat belirleme hakkı, yabancı bankalara şube açma, kâr transfer etme hakkı, düşük faizli kredi, yabancı personel istihdam hakkı, gümrük vergisi bağışıklıkları, yatırım indirimi gibi onlarca kolaylık ve hak tanınmıştır.

Aralık 1981 yılında "Leadess" dergisine konuşan T.ÖZAL emperyalist sermayeye tanınan olanakları şöyle sıralıyor:

"(...)

- Bütün ülkeyi serbest bir imalat bölgesi haline getiren hammadde ve ihracat mallarının yapımında kullanılan malzemelerin ithalatında vergi bağışıklığı uygulaması

(...)

- Yüksek nitelikli ve sıkı çalışan bol işgücü ile donatılmış yönetim kadroları

(...)

- Bütün sektörler yabancı yatırımlara açıktır, yabancı sermayenin düzeyi ve yönünü belirleyen katı kurallar yoktur.

(...)

- Yatırımların %50'si vergi iadesine konudur.

-Yatırımlar ile üretim için gerekli girdilere gümrük ve öteki ithalat vergilerinden bağışıklık olanağı

- Yatırım teşvikleri ve ihracat kredileri

- Yeterli altyapı, uygun iklim ve iyi yaşama koşulları

- Yabancı yatırımcılar için etkin bürokrasi DPT bünyesindeki yabancı sermaye dairesi, başvuruları hem kabul ediyor, hem de izin veriyor.

- Uygun fiyatlarla arazi seçimi"

(Cumhuriyet, 4.12.1981, abç)

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

T.ÖZAL'ın bu sözleri "satılık ülke" ilanı değilse nedir? Bu koşullarla gelecek emperyalist sermayenin ülke ekonomisine katkısı ne olacaktır? Bütün ülkeyi serbest bölge ve ucuz emek gücü cenneti olarak sunan ÖZAL, bir arsa komisyoncusu gibi pazarlamacılık yapmaktadır. Uygun fiyatla arazi, uygun iklim, iyi yaşam koşulları, her alana giriş serbest, hiçbir kural yok vs. vs. Bunlar bilinen şeyler; fakat bir zamanların Başbakan Yardımcısının ağzından duyulması ve itiraf edilmesi ilginç ve öğreticidir.

Acı, ama ülkemizin gerçeği bu. Emperyalist sermayeden medet umanlar, emperyalizmin sofrasından artan kırıntılarla beslenmeye alışmış olan işbirlikçilerdir. Onlar için ülke çıkarları değil, kasalarıdır önemli olan. Bunca çağrı yapılan emperyalist sermayenin sanayiye değil de kârlılığı yüksek bankacılık, danışmanlık, pazarlama gibi üretken olmayan alanlara yönelmesi de işbirlikçiler için sorun değildir. Yeter ki emperyalist sermaye ile girişeceği ortak yatırımdan biraz yararlansın!

d) Büyüme Hızı ve Yatırımlar Düşüyor, İşsizlik Artıyor, Enflasyon Yükseliyor

24 Ocak programının eksiksiz uygulanması durumunda Türkiye'nin "makus talihi"nin yenileceği, Avrupalı ülkeler arasına girileceği, halk bir beş yıl kemer sıkarsa, az harcarsa (çok harcamaya para varmış gibi) her şeyin hal-lolacağı propagandası o kadar çok yapıldı ki, neredeyse bu yalanı ortaya atanlar, kendi yalanlarına kendileri de inanacaktı! Ancak ilk 5 yılın rakamları suratlarına tokat gibi çarpınca, ekonomik konuları unutturmayı tercih eder oldular. Artık eskisi gibi ekonomi üzerine bol rakamlı konuşmalar yapmaya yeltenmiyorlardı. Çünkü söylenebilecekler, yalan ve demagoji sınırını zorlayarak da olsa umut vermiyordu.

En büyük iddia enflasyonun %10'un altına çekileceği idi. Ancak yıl 1980'di; 1989'a gidiyor, enflasyon %75'i aşmış durumda. Ama enflasyonun düşme gibi bir niyeti yok. Bu durumda ister istemez şöyle bir soru geliyor akla: Acaba gerek askeri cunta, gerekse sivil cunta dönemlerinde enflasyon düşürülmek istenip, enflasyonla savaşıldı mı? Bu sorunun yanıtı HAYIR'dır. İç tüketimi kısarak dışarıya mal satmayı gerektiren 24 Ocak programının enflasyon diye bir sorunu yoktur. Hem enflasyon demek büyük vurgunlar demektir ve oligarşi açısından kârlı bir kazanç kaynağıdır. Halkın temel gereksinimleri üzerindeki sübvansiyonu kaldırarak KİT'lere "zam yapın" diyen bir iktidarın, enflasyonu düşürmek diye bir sorunu yok demektir. Yıllardır enflasyonu düşürdük-düşüreceğiz diye açıklama yapılmasının ve devletin resmi kuruluşlarının ağzından, enflasyonu düşük gösteren yalanlar söylenmesinin nedeni, halkı kandırmak ve toplu sözleşme masalarında işçi ücretlerindeki artışı düşük tutmak içindir. 1980 yılından beri toplu sözleşme masalarında enflasyon genellikle %25 kabul edilerek anlaşma bağlanmakta; ama enflasyon resmi rakamlarda bile %50'nin altına düşmemektedir. Ücret artışları daha ilk 4-5 aylık sürede enflasyonla sıfırlanmakta, yılın geri kalan bölümünde ise gerçek ücret kemirilmektedir. Ne holdingler, ne de onların temsilcisi hükümetler enflasyonu düşürmek istemiyorlar. Ama halka "biz enflasyonu düşürmek istemiyoruz" diyemeyeceklerinden, halkı yıllardır "düştü, düşecek"lerle kandırmaktadırlar.

Cunta ekonomisinin hangi dalına el atılırsa atılsın, olumlu, halktan yana bir şey bulmak olanaklı değildir. Enflasyonu düşük göstermek için sahtekarlığa başvurulurken, yatırım ve büyüme konusunda suskunluk hakim oluyor. Çünkü onca desteğe, teşviklere karşın özel sermaye yatırımları artmıyor, hatta özel sermaye şampiyonluğuna karşın, hâlâ kamu yatırımları önde. Ayrıca IMF, enflasyonu artırdığı için büyüme hızının artmasını istemiyor. Yatırımların artmadığı bir gerçek.

Cunta hükümetleri ne kadar çabalarsa çabalsın, rakamları uzun süre gizlemek olanaklı olamıyor. Rakamlar üzerinde biraz oynuyor da olsalar gerçek çok fazla değişmiyor. Çünkü durum gizlenmeyecek kadar çarpıcı. Örneğin işsizlik rakamları için, İş ve İşçi Bulma Kurumu başvurularını esas alan hiç bir hükümet ciddiye alınmamıştır. AET'ye girmek isteyen Türkiye'nin kabul edilmeme gerekçelerinden önemli bir tanesi de, işsizliğin çok büyük oranda olması değil midir?

İhracat yaparak sanayileştiği iddia edilen bir ülkede yatırımların ve büyüme hızının gerilediği, işsizliğin %24'e fırlamasıyla da ispatlanmıyor mu? Bu ters orantılı bir gelişmedir; büyüme hızı ve yatırımlar düşüyorsa, işsizlik artıyor demektir. Bunu bilmek için kimsenin ekonomist olmasına da gerek yok, cunta döneminde sıkıyönetim komutanlarının izniyle işten çıkarılanların sayısına bakmak bile yeterlidir.

e) Büyük Sermaye Küçükleri Yutuyor, Sonuç: "İflas ve El Değiştirme"

24 Ocak'ın sonuçlarını incelerken görüyoruz ki 24 Ocak liberalizmi değil, merkezîyetçiliği esas almıştır. "Banka faizleri serbest bırakıldı" diye açıklandığında bile faizler tamamen serbest bırakılmamıştı. Büyük bankaların centilmenlik anlaşmaları ile faiz saptaması, hükümetin de buna uymak istemeyenleri cezalandırarak yola getirmesi sözkonusu. Sermayenin belli ellerde merkezileşip yoğunlaşması da, tekelleşmenin arttığının göstergesidir ki tekelleşme ile liberalizm bir arada olamaz.

Büyük balığın küçük balığı yutmaya çalıştığı ve yuttuğu bir düzende, eşit koşullarda yarış olabilir mi? 1980'li yıllar boyunca gazetelerin ekonomi sayfalarının iflas, el değiştirme, protesto edilen senet, karşılıksız çek, konkordato

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

ilanı haberleriyle dolması ve yine gazetelerde "satılık fabrika", "satılık firma" ya da "firma aranıyor", "fabrika aranıyor" türü ilanların çoğalması neyin sonucudur?

1986 yılına kadar 17.7 milyar lira sermayeli 980 şirketin iflas etmesi, 10933 şirketin tasfiyeyi seçmesi, 68345 tüccar ve esnafın ticareti terk etmesi neyin sonucudur?

Transtürk Holding, Okumuş Holding, Bezmen'ler, Has'lar, Sapmaz'lar, Çavuşoğlu-Kozanoğlu vb. gibi bir dönemin büyük balıklarının '80 sonrası yem olması ya da küçülerek yaşamaya çalışması, kurtarma operasyonuna gereksinim duymaları hangi eğilimin sonucudur? Tekelleşmenin mi, liberalizmin mi?

Sorun açıktır: 24 Ocak "ölen ölsün" mantığının ürünüdür. Ama oligarşik istikrarsız sistem, her holdinge "ölsün" demeyi kaldıramıyor ve düzenin bekaası için bazı kurtarma operasyonlarına girerek, işbirlikçi teknelci sermaye programını gerektiği gibi uygulayamıyordu. 24 Ocak'ın amacı küçük ve orta sermayeyi, tekel-dışı unsurları yok etmek, en azından disiplin altına almaktır. Bunlar disipline edilirse, ana şirketin etrafında ona bağlı ve onun için çalışan bir yedek konumuna düşerken, tekeller daha az sermaye ile daha çok iş alanını denetleyebileceklerdir.

'80 sonrası cunta koşullarında birkaç holdingin olağanüstü ölçüde büyümesi, kârlılıklarını dev boyutlara yükseltmeleri, devlet bütçesiyle yarışır güce erişmeleri ve bu holdinglerin sanayicilikten bankacılığa, bankerlikten ihracatçılığa kadar her sektöre el atmak suretiyle ekonomiyi yönlendirir hale gelmeleri, tekelleşmenin hangi boyuta ulaştığını gösterir. Birçok yoldan desteklenen büyük holdingler karşısında diğerleri rekabet şansını daha baştan yitirmişlerdir. Ya büyük holdingin kanatları arasına gireceklerdir ya da iflas edeceklerdir. (7 devlet bankasının batık kredilerinin 422 milyar TL olduğu açıklandı. 24.3.1988 , Milliyet)

1986 yılında İş Bankası, Yapı Kredi, Akbank, Garanti ve Ticaret Bankası'nın, mevduatların %73.8'ini toplayıp, kredilerin %52'sini dağıtıyor olması, tekelleşme değil midir?

Koç, Sabancı, İş Bankası, Dinçkök, AEH, OYAK, Çukurova, Profilo, Yaşar, Çukurova Elektrik olarak bilinen 10 holding grubunun Türkiye'nin en büyük 500 firması içerisinde yer alan 406 özel firma içindeki güçleri kıyaslandığında şöyle bir tablo çıkıyor:

Bu 10 holdingin cirosu, 406 firma cirolarının toplamının %39'una sahip.

Bu 10 holding, 406 firmanın elde ettiği katma değer % 41 'ini sağlıyor.

Bu 10 holding, 406 firmanın bilanço kârının % 47'sine el koyuyor.

Bu 10 holding, 406 firmada çalışan işçilerin % 34.2'sini istihdam ediyor.

Böyle bir tekelleşme oranına hiçbir emperyalist ülkede ulaşılammıştır. Ama sanayii baştan tekellciliğe göre biçimlenen çarpık yapıyla Türkiye, holding cenneti olmuştur. İhracatta 26, inşaatta 10-15, denizcilikte 7-8, uluslararası kara taşımacılığında 8-10, sanayide 25 kadar sermaye grubu (ki bunlar her biri birçok alanda tekeldir) Türkiye'nin efendisidir.

f)- Oligarşi Halkla Hesaplaşırken, Kendi içinde de Hesaplaşma Sürüyor.

Cuntanın ekonomik programının özü halkla hesaplaşması, ekonominin yükünü halkın sırtına yüklemesidir. Sömürüyü artırma savaşının, beraberinde sömürüyü paylaşma sorununu da getireceği açık. Nasıl emperyalistler dünya halklarını sömürmek ve ardından da bu sömürüyü paylaşmak için aralarında çarpşıyorlarsa, emperyalizmin artıklarıyla beslenen yeni-sömürge oligarşileri de, artığı aralarında paylaşmak için çatışıyorlar.

Sınıfsal dengelerdeki her değişim, bölüşüm oranlarını da değiştirir. 12 Mart cuntasıyla oligarşi içindeki ege-menliğini kimsenin itiraz edemeyeceği biçimde onaylatan işbirlikçi teknelci burjuvazinin 1980'e doğru artan kriz ortamında sömürü paylarının yeniden belirlenmesi yolundaki girişimleri, 12 Eylül'le sonuçlandı. Sömürü payları işbirlikçi teknelci burjuvazi lehine değişti.

İşçi ve emekçilerin alıntılarını bölüşen işbirlikçi teknelci burjuvazi, tefeci-tüccar, büyük toprak sahipleri ve toprak ağalarının arasında onyıllardır süren kavga büyüdü. Bu, 12 Eylül sürecinde kamuoyuna kimi zaman "banka-banker çatışması", kimi zaman "babalar operasyonu", kimi zaman "toprak reformu", "tarım vergisi" vb. vb. olarak yansıdı. Bunların hepsi de oligarşi içi çelişkilerin, çatışmaların dışı vurumuydu. Hepsinin özünde sömürüden daha fazla pay kapma yarışı yatıyordu. Ancak bu savaşta işbirlikçi tekeller (holdingler) büyük avantajlara sahiptiler. Çünkü ekonominin ve siyasetin asıl efendileri, para-kredi kaynaklarında suyun ucunu tutan onlardı. Fiyatları para ve kredi dolaşımını güçleri oranında denetleyerek bazı kesimlerin iflasını ya da hizaya sokulmasını sağlayabiliyorlardı. Bu olanağı elinde tutanlarla böyle bir olanağa sahip olmayanlar arasındaki savaş, bankası ve bankerlik kuruluşu olmayan yada olsa da dikiş tutturamayanların aleyhine sonuçlandı. Bir kesim istediği kadar bol ve daha ucuz kredi kullan-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

abilirken, %120'lere varan oranda faizlerle kredi kullanmak zorunda bırakılan sermaye kesimlerinin yaşaması, rekabet şansı yaratması olanaklı değildi. Bu çelişki ve çatışma bu boyutta kalmadı. Diğer sektörler arasında da (sanayicilerle ihracatçılar, ihracatçılarla uluslararası nakliyat firmaları, sanayicilerle finans kurumları vb. gibi) yaşandı.

12 Eylül sürecinde en çok sözü edilen ve övünülen konulardan biri de "babalar operasyonu" idi. Büyük çapta finansman sorunu yaşayan ve ekonomide tam denetim kuramayan işbirlikçi holdingler, "kara para" diye bilinen kaçakçılık ve karaborsacılıktan edinilen ve tekelci burjuvazinin denetim ve dolaşım ağı içine girmeyen bu milyarları denetimlerine almak istiyorlardı. Bu, kara borsacılığa, kaçakçılığa karşı olunduğundan değildi ve zaten en büyük kaçakçılığı, yeri geldiğinde karaborsacılığı kendileri yapıyorlardı; sorun bunun kendi dışlarında oluşması, denetlenememesiydi. İşte 12 Eylülcülerin övündükleri "babalar operasyonu"nın altında bu sektörü denetime almak istekleri vardı. Ve 12 Eylülcüler halkın çıkarlarını düşündüklerinden değil, holdinglerin çıkarlarını düşündükleri için, "kara para"ya ve bu paranın aklandığı piyasa bankerlerine tavır aldılar, "kara para"yı denetime almak için de, "sırdas hesap", "hamiline yazılı mevduat sertifikası" vb. yollar buldular. Yoksa, Türkiye'de yaşayan herkes biliyor ki, kaçakçılık işleri devletin en üst düzeyine kadar uzanan bir ilişkiler ağıyla dönmektedir. Şimdi bu işi "saygıdeğer" görünümü burjuvaların yapıyor olması farkı var, o kadar.

12 Eylül'de yaşanan oligarşi içi çatışmanın bir başka boyutu da kırsal alanda üretim ve para dolaşımı üzerinde doğrudan denetim kuramayan işbirlikçi teknelci burjuvazinin TÜSİAD raporlarında önerdiği değişikliklerin yapılmak istenmesi sırasında yaşandı. GSYİH'nın %31.4'ünü (1981'de) sağlayan tarım kesiminin ödediği vergi oranı sadece %3.5'ti. Topraklar boş duruyor, verimli işlenmiyor, köylü yılın birkaç ayında çalışıyor, kalanında boş yatıyor diye şikayet ediliyordu. TÜSİAD 14 Kasım 1980 tarihli "Olaylara Bakış" adlı yayınında, tarımın vergisinin %20'ye çıkarılmasını, verimli işletilmeyen toprakların dağıtılmasını, köylerde el zanaatlarının ve sanayiye yardımcı olacak ev işçilerinin geliştirilmesini vb. öneriyordu. TÜSİAD'ın isteği tarımda kapitalist çiftçiliği geliştirmek ve ucuz işgücünü sanayiye açmak, kırdaki kapitalist ilişkileri yaygınlaştırmaktı. Ama programını tam uygulayamadı. Kapitalist çiftçiliği geliştirmeye yönelik bir toprak reformu çalışması daha Danışma Meclisi döneminde bile engellendi. "Türkiye Çiftçi Kuruluşları Ekonomik Komitesi"nde örgütlenen tarım kapitalistleri, tarımın vergilendirilmesine karşı çıktı. Ve işbirlikçi teknelci burjuvazi, ancak tarımda %5'lik bir vergi kabul ettirebildi. Böylece bir kez daha oligarşi içinde uzlaşma sağlanmak zorunda kalındı.

Para arzının kısıtlanması, sürgit devalüasyon yöntemine gidilmesi, yeni vergi yasaları, ithalatta serbestleşme, belli sektörlerin devlet yardımıyla teşviki, yüksek faiz vb. uygulamaları ile ekonomiye yapılan yukarıdan müdahaleler sonucu sermaye belirli ellerde merkezileşip yoğunlaşmış, tekelleşme had safhaya çıkmış, bu arada özellikle müteahhitlik ve hizmetler sektöründe yeni zenginler türemiştir. Bu türedii zenginler çok şey borçlu oldukları 24 Ocak'ın en keskin savunucuları ve cunta hükümetlerinin baş destekleyicileri oldular.

Oligarşinin kendi iç hesaplaşmasından zararlı çıkan yine halk olmuştur. Çünkü kendi içlerinde ne kadar çatışırlarsa çatışsınlar, sonuçta hepsinin üzerinde birleştiği nokta ortak sömürüye dayalı sistemin sürdürülmesidir. Nitekim, 12 Eylül oligarşi içinde egemen durumdaki işbirlikçi teknelci burjuvazinin damgasını taşıyor, onu temsil eder, ama oligarşinin diğer kesimlerinin de gelinen noktada açık faşizm dışında şansları olmadığından destek vermişlerdir. Ve sonuçta 12 Eylül askeri faşist cuntası tüm oligarşinin temsilcisi gözükmiştir.

12 Eylül döneminde, kesintisiz bir program uyguladığı ve bu programa muhalefet edilmediği görüntüsü yaratılmaya çalışılmışsa da var olan oligarşi içi çelişki ve çatışmaları gizlemek kimi zaman olanaklı olmamıştır. "Batan batsın" anlayışıyla programını tavizsiz yürütmeye çalışan ÖZAL'ın bu programı bankerlerin çöküşüyle aksadı. Her önüne gelenin piyasadan para toplayabildiği tam bir kap-kaç dönemi. Bu, 1981 sonbaharında, 200'e yakın bankerin en az 100 milyar TL'yle birlikte yok olmaları sonucunu yarattı. 300-500 bin arasında oldukları tahmin edilen bir vatandaş grubu emekli maaşını, evini-barkını, toprağını satarak bankere parasını kaptırmıştı. Ama hükümet sözcüleri "vatandaş kumar oynadı", "tasarruflarınızın üstüne bir bardak soğuk su için" diyebiliyorlardı. Sanki bu politikayı kendileri yaratmamış, bankerlerle yanyana poz vermemişler, bankerlere üniversitelerde ders verdirmemişler, okul yapıp, vakıflar kurarak halk nezdinde güvenilirlik sağlayarak daha fazla mevduat toplamayı hedefleyenlere törenle nişan, ödül verenler onlar değilmiş gibi "soğuk su için" deme sorumsuzluğunu gösteriyorlardı. Ancak bunda şaşılacak bir yan yoktu. KASTEL'nin "Abi" diye hitap edebileceği kadar yakını olan ÖZAL ve ekibi, bu sistemi böyle kurmuşlardı. Bankerlerin topladığı mevduat, finansman sıkıntısı çeken holdinglere aktarılacak ve sonuçta, bankerlerden yüksek faizle kredi alan sanayici borcunu ödemesi de zarara uğrayan küçük ve orta tasarruf sahibi olacak, sistem ayakta kalacaktı.

Özkaynaktan yoksun sermaye çevrelerini, bankerlerden aktarılan yüz milyarlarca lira da kurtaramadı. Yıkılmaz gözükken holdingler sallanmaya, birbiri ardından konkordato ilan etmeye başladılar. Bu çöküntüyü bankaların çöküntüsünün izlemesi kaçınılmaz olacaktı, vakit geçirilmeden bu holdinglerin kurtarılması, 24 Ocak'ın "batan batsın" kararının yumuşatılması gerekiyordu. Ama bu değişikliklik ÖZAL ile olmazdı. ÖZAL gitti, ekonomi KAFAOĞLU'na teslim edildi. Böylece 24 Ocak'ta birtakım değişimler yapıp, toplu iflaslar önleildi. 24 Ocak programı esnedi ama sistemi toptan iflasa götürebilecek yoldan dönüşümüş oldu.

g)- 12 Eylül Ekonomisinden Kimler "Vurgun Vurdu", Kimler "Vurgun Yedi"

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"Şimdi gülme sırası bizde."

Bu sözler TİSK Başkanı Halit NARİN'e aittir. 12 Eylül sonrası, 24 Ocak Kararlarının uygulanma olanağı bulmasıyla rahatlatan TİSK Başkanı, bu sözlerle sevincini dışa vuruyordu. Sevinmekte haklıydı; 24 Ocak, 12 Eylül ile buluşmuş, oligarşiye gün doğmuştu. Toplumsal muhalefet susturulmuş; sendikalar kapatılmış, grevler yasaklanmış, toplu sözleşme işverenleri temsil eden YHK'nın insafına terkedilmiş, fiyatlarda hiçbir denetim kalmamış, devletin sermayeyi teşviki en üst boyuta ulaşmış, kısacası sömürüyü rekor düzeyde artırmanın tüm koşulları hazırlanmıştı. Oligarşi bu olanakları en iyi şekilde değerlendirdi elbette. 24 Ocak dönemi, karikatürcülerin iflas eden burjuvaları para içinde yüzerken ya da büyük bir neşe içinde iflas ettiklerini açıklamalarının çizilmesiyle karakterize edilen bir dönemdir. İflas eden burjuvaların milyarlar içinde yüzdüğü 24 Ocak'ın "devlet malı deniz" örneği "vurgun"undan bazı rakamlar verdiğimizde, dönem kafalarda daha iyi canlanacaktır.

Oligarşik kesimler sömürülerini kâr-faiz-rant olarak gerçekleştiriyorlar. Ulusal gelir içinde kâr-faiz-rantın oranı işçi ve emekçilerin alınterinden çalınan bölümü göstermektedir. 24 Ocak Kararlarının ilanından önce, ulusal gelir içinde %43'lük payı oluşturan kâr-faiz-rantın, 1988'de %70'i aşacağı saptanmıştır. (Kaynak 24.11.1987, Hürriyet) Bu demektir ki, faaliyet göstermeyen ve başkasının sırtından geçinenler ulusal gelirin 2/3'ünden fazlasına el koyarken, geriye kalanı işçi ve emekçiler paylaşmaktadır. Bu da oligarşi ile halk arasındaki gelir uçurumunu göstermektedir.

Ulusal gelirin %70'ine kâr-faiz-rant olarak el koyan nüfusun küçük bir azınlığı, bu orandaki sömürüyü kendi aralarında ne oranda paylaşıyorlar, bu konuda veri yoktur. Ancak işbirlikçi tekeli burjuvazinin bu sömürüden en büyük payı aldığı açıktır. Tekeller kârlılık oranlarını 1987'de %10-%28 arası düzeye çıkarmışlardır. Dünyanın sayılı dev tekellerinden EXXON'un %7.4; IBM'in %9.3, General Motors'un %2.8 kâr oranıyla çalıştığı dünyada, Türkiye'deki tekellerin %28'e varan oranda kâr elde etmesi, sömürünün dizginsizliğini göstermesi açısından bir göstergedir.

12 Eylül; 1980-86 arasında (1986 fiyatlarıyla) işçi ve memurlardan 22 trilyon, tarım kesiminden ise 7.5 trilyon lira olmak üzere toplam 30 trilyon liranın işbirlikçi tekellere, 24 Ocak'ın türedi zengini ihracatçılara, enflasyon zenginlerine ve rantiyelere aktarıldığı bir vurgun sistemidir.

12 Eylül+24 Ocak; en büyük 7 holdingin (Koç, Sabancı, Şişe-Cam, Yaşar, Dinçkök, Profilo, Ercan) satış gelirlerini (1987'de) 10.8 trilyon liraya çıkararak, 10.5 trilyonluk devlet bütçesini aştığı bir tekellecilik sistemidir.

12 Eylül+24 Ocak; 4,2 trilyon cirouyla (1987'de) 365 milyarlık kâr elde eden Koç Holdingin kârlarını bir önceki yıla göre % 161; 3.2 trilyon liralık ciroyla 395 milyar lira kâr elde eden Sabancı Holdingin ise kârını bir önceki yıla göre %122 artırdığı dizginsiz bir sömürü düzenidir. (23.5.1988, Cumhuriyet)

12 Eylül+24 Ocak; 1982-1985 yılları arasında, işçi başına kâr oranının -her biri KİT olan- Etibank'ta %2234.0; THY'da %8641.0 TZDK'da %936.8, (Kaynak 3.2.1986, Cumhuriyet, O.ULAGAY) artırıldığı, devletin de halkı "sağmal inek" olarak gördüğü bir ekonomik dönemdir.

12 Eylül+24 Ocak; İtalyan FIAT firmasının işçi başına 6.304 dolar, PIRELLI'nin 2.043 dolar artı-değer elde ettiği bir dünya sistemi koşullarında Türkiye'de KALEBODUR'un 11.925 dolar, AKSA'nın 49.948 dolar, (Kaynak: 11.12.1987, Söz) sömürüye ulaştığı, işçi ve emekçilerin acımasızca sömürüldüğü bir sistemdir.

12 Eylül+24 Ocak; kişi başına düşen ulusal gelirin 1300 (1980'de) dolardan 1000 doların altına düştüğü koşullarda, nüfusun %80'i ulusal gelirin %44.1'ine sahip olurken, en yüksek gelirli %5'lik bir nüfus azınlığının ulusal gelirin %28.7'sini (Kaynak: "Türkiye'de Hane Gelirleri...", TÜSİAD Araştırması, s.16) aldığı ve en alt-en üst gelir düzeyi arasında 7250 kat farkın yaratıldığı bir sistemdir.

12 Eylül+24 Ocak; bir işçinin gerçek ücretinin resmi rakamlara göre bile en az yarı yarıya azaldığı, bir günlük ücretiyle 1979'da 31 ekmek alabilen sigortalı işçinin, 1985'te 12 ekmek alabildiği, 1 günlük ücreti ile 1979'da 3,1 kg, sığır eti alabilen işçinin 1987'de 1,1 kg. sığır eti alabildiği (8.11.1987, Milliyet) bir işçi düşmanı sistemdir.

12 Eylül+24 Ocak; 1 kg. et alabilmek için Amerikalı işçi 13 dakika çalışırken, Türkiyeli işçinin aynı şeyi alabilmek için 1 saat 36 dakika çalışmasıdır. Yani "Bir Türk Dünyaya Bedeldir" sözünün aksine, 1 Amerikalının 35 Türkiye'liye bedel olduğu, insana değer verilmeyen bir sistemdir.

12 Eylül+24 Ocak; 1979'da ulusal gelirin %24'üne sahip olan köylünün payının 1987'de % 16.7'ye düşürüldüğü (Kaynak: 24.11.1987, Hürriyet) emek düşmanı bir sistemdir.

12 Eylül+24 Ocak; memurun maaşının 1/4 oranında düştüğü, devletin memuruna bile sahip çıkmadığı bir sistemdir.

12 Eylül+24 Ocak; küçük esnafın kepenk kapattığı, serbest meslek sahiplerinin, zanaatçının tekeller Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

karşısında çöktüğü, küçük esnaf ve zanaatçıların, serbest meslek sahibinin krediden bile faydalanamadığı, iflasların, senet protestolarının günlük sıradan olaylar haline geldiği, "büyüklerin küçükleri yuttuğu" orman yasalarının geçerli olduğu bir sistemdir.

Evet, rakamlar gerçeği bir bir ortaya seriyor. Hâlâ bu sistemin ülkemiz için, bu ülkenin insanları için olduğu söylenebilir mi? Bir tek örnek var mıdır ki, 12 Eylül sonrası halkın yaşamında bir iyileşmeyi gösterebilir. Küçük tasarruf sahiplerinin paraları kaçırıldığında paralarını dahi oynatmayıp "üstüne bir bardak su içsinler" diyebilecek kadar sorumsuz, duyarsız ve halk düşmanı olanlardan halk yararına bir "icraat" beklenebilir mi?

Halkın yaşam düzeyinde korkunç bir düşüş olması bir yana, buna paralel olarak sosyal çöküntü baş göstermiştir. Uyuşturucu kullanımındaki artış, cinsel sapıklıkların, ahlaksızlıkların çığ gibi büyümesi, İstanbul'da 400 bin fahişe olduğunun Meclis kürsülerinde açıklanması, 1980'e göre intiharların % 69, akıl hastalıklarının iki buçuk kat artışı, rüşvetin, yolsuzlukların devletin en üst kademelerini kapsar biçimde, TC tarihinin en yaygın dönemini yaşıyor olması, ihale ve kredi yolsuzlukları, emniyet müdürlerinden ordu komutanlarına ve cunta şeflerine kadar uzanan rüşvet, yolsuzluklar... dönemin toplumumuza "hediye"leridir.

Soygun ve sömürü düzeninin yeni adı olan "12 Eylül+24 Ocak" döneminde toplum büyük bir çöküntü yaşarken, Anayasaya TC'nin "sosyal devlet" olduğu yazılabiliştir.

Bu nasıl "sosyal devlet"tir ki; beş yaşından küçük çocuklarda ölüm oranı %20'ye çıkıyor, günde ortalama bir kişi açlıktan ölüyor.

Bu nasıl "sosyal devlet"tir ki; Sağlık Bakanlığının 1980'de bütçe payı %4 iken, 1986'da %2.7'ye, Milli Eğitim Bakanlığının bütçe payı aynı yıllarda %11'den %8'e düşerken, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün payı iki kat artıyor, "savunma ve iç güvenlik" bütçesi, bütçenin 1/3'üne yükseliyor.

Bu nasıl "sosyal devlet"tir ki; genel gıda tüketimi son on yılda %12 oranında düşüyor.

Bu nasıl "sosyal devlet"tir ki; Türkiye gelir dağılımı en bozuk 12 ülke arasında beşinci sırayı işgal etmektedir.

11 Nisan 1982 tarihinde Danışma Meclisi Anayasa Komisyonuna "sosyal devlet ilkesi anayasadan çıkarılmalı" diye görüş ileten TİSK, ülkenin ve kendi gerçeklerinin bilincinde olduğundan "sosyal devlet" in lafızda bile olmasına tahammül edemiyordu.

Sonuç olarak;

Oligarşinin göklere çıkardığı 24 Ocak ekonomisi, ülkemizin sadece 1980-84 arasında % 30 oranında yoksullaşmasına (Kaynak: 8 Nisan 1986, Cumhuriyet) yol açmıştır. 1983-87 yılları arasında sadece %6.5 oranında büyüyen ulusal gelir dağılımındaki büyük eşitsizlik, olayın bir başka yönüdür. 24 Ocak ekonomisi 12 Eylül desteğine karşın hedeflerinin hiçbirine varamamıştır. Ne iddia edildiği gibi dış ticaret açığı kapatılabilmiş, ne dış borçlar ve faizleri azalmış, ne bütçe açıkları kapatılabilmiş, ne ihracat beklenildiği kadar artmış, ne de yabancı sermaye akışı istenilen düzeyde olmuştur. 24 Ocak'ın başarılı olduğu nokta işbirlikçi tekelleri burjuvazinin kârlarını azami düzeye çıkarmasıdır.

1980'de "beş yıl daha dişinizi sıkmanız yeter" diyerek 24 Ocak paketini açanlar bugün şöyle diyorlar:

"1980 yılında başlayan işimiz henüz bitmedi(...) 1988 yılından başlamak üzere bir yıllık, iki yıllık, üç yıllık bir programı uygulamaya koyacağız" (Merkez Bankası Başkanının konuşmasından, 4 Ekim 1987, Milliyet)

24 Ocak'ın mimarı olmakla övünen sivil cuntanın başbakanı Turgut ÖZAL, 23 Aralık 1987 günü %70'i bulan zamları açıklarken, yeni paketlerin açılacağını, bunun da kimilerini "bağırabileceğini" söylüyor.

Demek ki, halkın çilesi daha bitmemiş, demek ki boğazı sıkılan halkımız daha epey bağırılacak, ta ki emperyalizm ve oligarşiyi başından kovuncaya kadar.

III-12 EYLÜL DÖNEMİNİN İÇ EVRİMİ: SİVİL CUNTAYA DÖNÜŞÜM

"Ara rejim"

"Geçiş süreci"

"Demokrasiye geçtik; geçiyoruz"

"Sivil yönetim"

Türkiye'de sekiz yıldır bu tartışma yürütülüyor. Rejimin ne olduğuna karar verilemiyor. Ama bu tartışmaya en doğru yanıtı T.ÖZAL verdi: "Ekonomik işlere biz, siyasi işlere askerler bakıyor" dedi. Böylece o çok merak edilen rejimin adının değişmediğini ağızdan kaçırmış oldu.

Askeri faşist cunta, belli bir süreden sonra askeri üniformasının üzerine sivil bir kıyafet geçirmek zorunda kaldı. Çünkü orduyu daha uzun süre halkla karşı karşıya getirmek ve görüntüde de olsa seçim ile oluşacak bir parlamento kurmamak risk olur, bir daha gerektiğinde ordunun kullanılması olanaksız hale gelebilirdi.

Tüm cuntaların ortak özelliklerinden birisi de "en kısa zamanda demokrasiye geçileceği" sözü vermeleridir. Süre belirsizdir ama ortada verilmiş bir söz vardır: Demokrasi. Her ne kadar sözü çok edilen demokrasinin ne mene bir demokrasi olduğu bilinse de açık faşist diktatörlükler yerine "ehven-i şer" görülüyordu.

Uzun yılların deneyimi göstermiştir ki, cuntalar işbaşında ne kadar uzun süre kalırlarsa o kadar çok yıpranıyorlar ve toplumsal muhalefete karşı kullanılan silahlar o ölçüde etkisizleşiyordu. Bu nedenle açık faşist diktatörlüklerin programlarını bir an önce tamamlayıp demokrasi manevralarıyla görevini "icazetli" sivilere devri gerekiyordu. Özellikle 80'li yıllarda ABD "demokratikleşme programı" adını verdiği bu program ile açık faşist diktatörlüklere sivil görünüm kazandırılmasını istiyor ve yeni-sömürgelerinde bunu uyguluyordu. Seçim aldatmacasına dayalı bu dönüşüm, Latin Amerika'da, Filipinler ve benzeri ülkelerde uygulandı ve toplumsal muhalefetin şiddetini bir ölçüde düşürebildi. Onlarca yıldır açık faşist diktatörlüklerin baskı, terör, işkencesi altında yaşayan bu ülkeler halkları için, emperyalizm ve yerli işbirlikçilerinin icazetiyle lider konumuna yükseltilmiş, kitlelere sahte umutlar aşılayan AQUINO gibileri ön plana itildi. Kitleler onlarca yıllık açık faşist saldırılardan kurtulmanın, bir nebze de olsa demokratik haklardan ve özgürlüklerden yararlanmanın özlemiyle bu liderlere sahip çıktılar. Emperyalizm ve işbirlikçilerce etrafları hale ile süslenmiş bu liderlerin kısa sürede yıldızları dökülmeye başlasa da emperyalizme ve yerli oligarşiye zaman kazandırabilmekte, yeni oyunlar için güç toplama şansını verebilmektedirler.

Yeni-sömürge bir ülke olması itibarıyla Latin Amerika ülkelerine pek çok bakımdan benzeyen Türkiye'nin, onlardan ayrıldığı birçok nokta da vardır. Türkiye,de oligarşinin demokrasi oyununa duyduğu gereksinme nedeniyle, açık faşist diktatörlüklerin ömrü Latin Amerika'daki gibi uzun olmamakta, ordu yönetimi bir süre sonra sivilere devretmek zorunda kalmaktadır. Ülkemizde sınıflar arasındaki uçurum da açık faşist diktatörlükleri sürekli kılacak kadar derinleşmemiştir. 1980'e doğru oligarşi yeni bir faşist cuntaya gereksinme duyduğunda, her on yılda bir bu yöneme baş vurmanın zorluğunu görüyordu. (Milli krizin niteliği ve diğer koşullar, iki cunta arası süreci uzatabilir yada kısaltabilir.) Bunun yerine açık faşizmin kurumsallaştırılması ve böylece devletin baskı araçlarının -sık sık cuntalara başvurmaksızın- rahatlıkla kullanılabilmesine olanak sağlanması amaçlandı. Hem böylece "demokrasi"ye söz gelmemiş, hem de "meşruiyet" tartışmalarına girilmemiş olacaktı.

12 Eylül cuntası da işbaşına gelir gelmez, en kısa sürede demokrasiye dönüleceği sözünü verdi. Darbeden hemen sonra, 12 Eylül sonrası hemen her taşın altından çıkan ve artık bizden biri kadar yakın olduğumuz Paul HANZE, Beyaz Saray'a verdiği raporunda şöyle diyordu:

"Askerler yeni anayasayla başkanlık sistemini getirip Cumhurbaşkanı'nın yetkilerini artıracak, yeni seçim ve parti kanunlarıyla da eskisi gibi büyük partilere çoğunluk verici bir sistem oluşturacaklardır." (12 Eylül Saat 04.00 s.300)

Her ne kadar bunlar Beyaz Saray'ın yeni duyduğu şeyler olmasa da, Paul HANZE bir prosedürü tamamlamak için raporunu yazıyor ve her nasılsa Türkiye kamuoyundan önce cuntanın programını öğrenmiş oluyor. 12 Eylül sonrası yapılanlara bakıyoruz, P.HANZE'nin dedikleri bir bir çıkıyor!

Cunta, Danışma Meclisi'yle, Anayasa Referandumu sonrası, ortalama yılda bir yapılan seçimlerle, partilerin kuruluşu ile vs. sekiz yıllık bir süreç yaşadı, yaşıyor. Bu süreç kendi içinde birtakım dönemlere bölünerek siyasal gelişmeler ve siyasal tansiyon incelenebilir.

Cuntanın icazetli partiler kurdurup sivil cuntaya dönüşmesi ve gelişmeleri üzerinde kısaca duralım:

A- Danışma Meclisi "Meclis" miydi?

12 Eylül 1980 günü 7 no'lu bildiriyle siyasi faaliyetleri yasaklayan faşist cunta, siyasal partilerin idaresi ve mal varlıklarına ilişkin konularda "kayyum tayini" yoluna gidiyor, ardından da 51 sayılı kararıyla "genel siyasi faaliyet yasağının" bütün parti ve parlamento üyelerini kapsadığı kararını veriyordu.

Her açık diktatörlük gibi cunta da, kendisinden başkası konuşmasın, izinsiz nefes bile almasın istiyordu. Programının önüne kimse taş koymasın düşüncesindeki cuntanın, işbirlikçi tekелci burjuvazinin tüm hedeflerine varabilmesi için eski partilerin olası muhalefetini önlemesi gerekiyordu. Çünkü AP, CHP gibi eski partiler ne kadar oligarşinin has partileri olsalar da, oligarşinin değişik kanatlarını içlerinde barındırıyorlar ve dolayısıyla saf olarak işbirlikçi tekellerin çıkarlarını temsil etmiyorlardı. Oligarşinin diğer kesimlerinin çıkarlarına da şu ya da bu oranda karşılık

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

vermeleri gerekiyordu. Bu ise işbirlikçi tekелci burjuvazinin programında kesinti ya da sapmalar ortaya çıkarabiliyordu. Askeri faşist cunta, böyle bir olasılığı da ortadan kaldırmak için en iyi fırsattı. Bu fırsat değerlendirilerek oligarşi içi çelişkilere de kulak tıkayıp işbirlikçi tekелci burjuvazinin saf programını uygulayabilecek cuntaya her türlü kolaylık sağlanıyordu. Cuntaya başından beri yeşil ışık yakan, ancak kendi denetiminde olması için çabalayan AP ve CHP, parlamento kapatılınca şaşırıldılar. Onlar 12 Mart gibi bir dönem arzuluyorlardı. Ya da en çok bir yıl içinde her şeyi düzene sokup yönetimi kendilerine bırakacak bir cunta bekliyorlardı.

AP ve CHP ülkeyi rahatça yönetebilecekleri ve uzun süreden beri arzuladıkları anayasa ve yasa değişikliklerinin yapılıp, sınıf mücadelesinin bastırılarak, işlerin rayına girdiği bir dönemde kendilerine çağrı yapılmasını bekleyedursunlar, onları bir sürpriz bekliyordu: 16 Ekim 1981'de siyasi partiler feshedildi. DEMİREL, bu olaydan duyduğu şaşkınlığı Zincirbozan'dan yazdığı mektupta şöyle dile getiriyordu:

"İçerde ve dışarıda ordunun 1960 ve 71'de olduğu gibi, bir süre sonra kışlasına çekileceği, demokratik idareye tekrar dönüleceği sanıldı..."

Cunta niçin partileri kapatmıştı? Birincisi, halkın gözünde egemen sınıf temsilcilerinden geçmişe ilişkin suçlu aranıyordu. işbirlikçi tekелci burjuvazinin programını uygulayamayan, devleti zaafa uğratan, devrimci mücadeleyi bastırmada başarısızlığa düşen siyasal partiler "tencereyi pisletmek" benzetmesi ile suçlu ilan edildi. İkincisi, geçmişin suçlularıyla tüm bağların kopartılması ve cuntanın "biz farklıyız" imajını vermesi gerekiyordu. Üçüncüsü; eski partiler yıpranmıştı, oligarşinin yeni dönemde yeni ve yıpranmamış güçlere gereksinimi vardı.

12 Eylül sabahı evlerinden alınarak götürülen siyasi parti liderleri ilk darbeyi yemişlerdi. Bu kadarını beklemiyor ve bunu hakketmediklerini düşünüyor olmalıydılar. Cuntanın işini kolaylaştırmış, davetiye çıkarmışlardı. Niçin kendilerine bu tavır alınıyordu? Bir anlam vermiyorlardı ama cuntaya anlayış gösteriyorlardı. Şu işler kazasız-belasız bitip, iş kendilerine teslim edilebilirdi. Önemli olan buydu. Hem zaten cunta lideri 16 Eylül 1980'deki ilk basın toplantısında güvence vermemiş miydi?

"İlk günkü konuşmamda da ifade etmiştim zannediyorum ve demiştim ki 'şimdilik bütün siyasi partilerin faaliyetleri durdurulmuştur'. Kapatılmıştır demedim, durdurulmuştur. 'Seçim Kanunu, Partiler Kanunu ve Anayasa hazırlandıktan sonra, seçimlere gidilecek zamandan muayyen bir süre evvel, onların hazırlıklarını yapabilecekleri kadar bir süre önce parti faaliyetlerine müsaade edilecektir' demiştim."

Generaller "asker sözü" vermişti, sözünden cayacak değillerdi ya. Ama "asker sözü"nün hiç de güvenilir olmadığını anlamakta gecikmediler, tasfiye ediliyorlardı. Türkiye'nin siyasal yaşamında vazgeçilmez olduklarını sananlar, egemen sınıflar için yıpranmış politikacının önemi olmadığını, çıkarları için kurban vermekten kaçınmayacaklarını unutmışlardı. Yeni dönemde oligarşinin bekası için kurban edilmeleri gerekiyordu.

Burada bir noktaya açıklık getirmek gerekiyor. Her gelişmenin ya da olgunun ayrıntılarının önceden egemen sınıflarca planlandığını, ya da onları yönetim düzeyinde temsil edenlerin basit bir kukla olduklarını, hiçbir kişisel hırsları ve inisiyatifleri olmadığını söylemek istemiyoruz. Elbette devlet doğrudan Vehbi KOÇ ve Sakıp SABANCI'nın bürosundan yönetilmez. Devlet mekanizmasını bu kadar basit ve düz mantıkla açıklamak olanaklı değildir. Devlet politikası son tahlilde egemen sınıfın çıkarına göre şekillenir, hatta kimi zaman bu çıkarlara ters kararlar da çıkabilir. Ama sonuçta önemli olan egemen sınıfın uzun erimli çıkarlarıdır. Sınıf güçlerinin, sınıf çatışmalarının bu politikalara yansımadağını düşünmek, tarihin yapıcısının sınıflar mücadelesi olduğunu yadsımaktır. Aynı şekilde, egemen sınıf temsilcisi liderleri basit bir kukla olarak görmek de idealist tarih anlayışıdır. Tarihi kahramanlar yapmaz ama kahramanların kişisel becerileri, hırsları yani insani olan yanlarıyla tarihe olumlu ya da olumsuz yönde etkileri olduğu unutulmamalıdır.

Bunu niçin söylüyoruz? Şunun için: 12 Eylül'ün sekiz yıllık dönemindeki her gelişmenin 11 Eylül günü hazır olan "Bayrak Planı"nda yazılı olduğunu ve her şeyin işbirlikçi tekелci burjuvazinin ve ABD'nin isteklerinden hiçbir sapma göstermeden tıkr tıkr işlediğini ve yine, cuntacı Beşli Generaller Çetesi'nin hiçbir konuda inisiyatifleri olmadığını sanmanın, 12 Eylül sürecini açıklamayı olanaksız kılacağından.

Bu kısa açıklamamızda belirttiğimiz üzere, siyasi partilere ilişkin gelişmeler sürecin kendi iç evrimi ile ilgilidir. Ta baştan siyasal partilerin kapatılmasının programda olmadığı görülüyor. Cunta generallerinin kafalarından geçiyor olabilir, ama siyasal partilerin kapatılmasında ve on yıllık siyaset yasaklarında, iplerin ellerinden kaçtığını gören eski siyasilerin, cuntaya karşı eleştirilere başlamasının yarattığı tepkiselliğin payı olduğu unutulmamalıdır.

"Daha başlangıçta o kadar iyi niyetliydik ki, parlamenterleri izinli falan saymayı bile düşünüyorduk... Sonradan vazgeçtik... Hamzakoy'a gönderdik ve sadece bir ay kaldılar. Sürekli tutsaydık kim ne diyebilirdi ki... ama anlamadılar bizim iyi niyetimizi... (...) Bizden günah gitti, son bir defa daha uyardık. (Bursa konuşmasını kastediyor.) Bundan sonra onlara karşı en sert tedbirleri alacağız. Hâlâ parti kuracaklarını sanıyorlar. Ne onlar, ne de etrafındaki hiziplere parti kurdururuz... unutsunlar bunları artık..." ("Tank Sesiyle Uyanmak", Hasan CEMAL, s. 520)

EVREN'in iyi niyetine diyecek yok doğrusu! Herhalde "asmadığımıza şükretsiner" demek istiyor. Burjuva kültüründen dahi yoksun, apoletlerinin verdiği gücü en kaba haliyle kullanmaktan başka bir becerisi olmayan bu zavallılar herkesi asıp kesiyor, adeta kendilerini dünyanın en büyük bilgeleri ve kurtarıcıları olarak görüyorlardı. Şubat 1988'de "Bay Otorite" operasyonunu gerçekleştiren Nokta Dergisi elemanlarının düşünceleri, cuntanın yarattığı olumsuz etkiyi gösteriyordu:

"İlk bakışta hepimizin kafasında çok büyük bir hacim oluşturan acaba sorusu, insanlar verdiğimiz emirlere programlanmış bir makine gibi uydukça yerini büyük bir güvene bırakıyordu. Giderek diktatörlerin 'bu da yapılmaz ki' denen şeyleri yapmak için buldukları o büyük özgüvenin kaynağını da iyi anlıyorduk... giderek biz de daha akıl almaz şeylere yöneliyor(duk)..."

Gücünü göstermek için her şeyi yapabilecek olan generallerin, seçimden önce çalışmalarına izin vereceklerini açıkladıkları siyasi partileri, açıklamanın üzerinden iki ay bile geçmeden kapatmalarını biraz diktatörlüklerinin hazzına varmak istemelerinde ve artık ipleri tamamiyle ele geçirmelerinde aramak gerekir. Ama asıl neden, oligarşinin programını uygulamakta daha az bağımsız davranabilecek, toplumsal muhalefetten etkilenmeyecek 'icazetli yeni yüzler'e duyulan gereksinmeydi. Miting meydanlarında eski siyasilere veryansın eden cunta liderine, halkın olumlu tepkiler göstermesinden, artık eskiye rağbet olmadığı imajını edinmelerinin etkisi olmuştur. Partileri kapatma kararını etkileyen başka birçok faktörün olması doğaldır. Ancak sonuçta bu karar, oligarşinin 'yeni döneme yeni yüzler' anlayışının bir ürünü olduğunu kabul etmek gerekir.

Siyasal partilerin kapatılması ve Danışma Meclisi'nin kurulması, cuntanın ilk dönemine damgasını vurmuştur. Yeni Anayasanın hazırlanması ve seçim, partiler vb. yasalarda değişiklikler yapılması ve cuntanın onayına sunulması misyonuyla yüklenen Danışma Meclisi'nin, sadece adı meclistir. Hatta danışmanlığından bile söz edilemez. Cuntanın uygulamalarına yasal bir kılıf geçirmede göstermelik bir organ olarak düşünülmüştür Danışma Meclisi. Ama faşist cunta böyle bir organı, onlarca devrimcinin idam kararını onaylattırarak tarihsel bir sorumluluk altına sokmuş, suç ortağı yapmıştır.

Cuntanın seçtiği 160 kişiden oluşan Danışma Meclisi'nin hiçbir yetki ve sorumluluğu yoktur. Sadece yasaları ve anayasayı tartışıp görüş belirtecek, ama sonuçta bir kurucu meclis görüntüsü yaratılmış olacağından, cuntaya manevra yapma yeteneği kazandıracaktır. Zira anayasa taslağı, daha cunta öncesinde Coşkun KIRCA, Adnan Başer KAFAOĞLU gibi cunta danışmanlarına hazırlanmıştır. Danışma Meclisi'nin yapacağı, en çok bunlar üzerinde rötuşlar yapmaktır. Ancak ne kadar göstermelik bir memurlar organı da olsa, yer yer oligarşi içi çelişkilerin yansımalarının da önüne geçilemedi. Toprak ve tarım reformu sorunu böyle oldu. İşbirlikçi tekeli burjuvazi, yarı-feodal kalıntıları temizlemek, toprakta verimliliği artırmak, orta ve büyük ölçekli kapitalist çiftlikleri teşvik etmek için düşündüğü "reform", Danışma Meclisi ve ULUSU Hükümeti içindeki çatışmalar sonucu yapılamadı. Aynı şekilde, tarımda vergilerin artırılmasını isteyen TUSİAD'ın istemi tam olarak gerçekleştirilemedi. Aynı şekilde sanayiciler mi, ihracatçılar mı daha çok desteklenmeli tartışmaları da buna örnek verilebilir.

Cuntanın işbaşına geldiğinde önemli problemlerinden biri de başbakanın kim olacağı idi. 12 Eylül öncesinde bu konuda girişimler olmuş, kumpaslar kurulmuştu. CHP'den Orhan EYÜBOĞLU, CGP'li Turhan FEYZİOĞLU düşünülen isimlerdendi. AP ve CHP'den oluşan ılımlı isimlerden bakanlıkların doldurulması düşünülüyordu. Ancak daha ilk etapta FEYZİOĞLU'nun başbakanlığı gerek sermaye çevrelerinde, gerekse orduda tepki uyandırınca bu isimden vazgeçildi. Ve ULUSU başbakan oldu.

Ekonomi yönetimi sermaye çevrelerinin ve ABD'nin yakından tanıyıp güvendiği ÖZAL'a verildi. Daha başbakan belli olmadan, dışişleri bakanı olacağını Amerikan Büyükelçisi J.SPAIN'e, hem de 12 Eylül günü müjdeleyen İlter TÜRKMEN de, Amerika'yı fazlasıyla sevindiren isimlerdendi. 6 Aralık 1981 günü Ankara'da ziyarette iken "beklentilerimiz tam anlamıyla gerçekleşti" diye açıklama yapan ABD Savunma Bakanının sevincini anlamak gerekir. Bir dışişleri bakanının, bakan olduğunu ilk önce ABD Büyükelçisine müjdeleyecek kadar kartların açık oynandığı bir dönemde ABD'nin tüm beklentilerinin gerçekleşmemesi olanaklı mı?

B- "Anayasa Kabul Edilse de Mesele Yok Edilmese de"

14 Temmuz 1982'de gazete sahiplerini Çankaya Köşkü'ne toplayıp Anayasa referandumu için destek isteyen EVREN, bir ara "Anayasa kabul edilse de, edilmese de mesele yok" der. Bunun üzerine Cumhuriyet gazetesi sahibi Nadir NADİ ile aralarında geçen konuşmayı "Tank Sesiyle Uyanmak" kitabından aktarıyoruz:

"Kabul edilse de kabul edilmese de mesele yok dediniz. Anayasa kabul edilirse sorun olmayacağını anladım. Ama kabul edilmezse nasıl mesele olmayacak, orasını anlayamadım." EVREN gülümseyerek, şu yanıtı vermiş Nadir Bey'e:

"Evet kabul edilmezse, halk bizden memnun demektir."

(...)

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Öğle yemeğinde de aynı konuya dönüşmüş bir ara. Sabahki sohbette bulunmayan, fakat öğle yemeğine katılan Başbakan ULUSU'ya EVREN demiş ki:

"Bakın, Nadir Bey sordu, Anayasa kabul edilmezse nasıl mesele olmaz diye. Siz ne dersiniz?"

ULUSU Paşanın karşılığı da ilginç:

"O zaman mesele kalmaz. Biz de kalırız."

EVREN, memnurlukla,

"Gördünüz mü, aklın yolu birdir" demiş.

(age, s. 550)

Yukarıdaki alıntı cuntacıların kafa yapılarını sergilemek açısından da ilginçtir. Her durumda halkın kendilerinden memnun olacağını, gitmelerini istemediğini söyleyebilmek için, düşünmeyen ilkel bir beyne sahip olmak gerekir. Böyle bir konuşma daha çok kendini "kurtarıcı" olduğuna ikna etmiş bir faşist diktatörün, istenmediğini anladığı durumda da işbaşında kalmasını meşrulaştırmaya çalışmanın ürünüdür. Onlar için kitlenin durumunun, düşüncelerinin önemi yoktur, tek gerçek, temsil ettikleri sınıfın çıkarlarıdır. Arada bir yapılan seçim, referandum ise, amacı görüntüyü kurtarmak ve çok ince düşünülmüş taktiklerle isteklerini halka onaylatıp, halk desteğine sahip oldukları imajını vermektir. Halkın kendi kaderini bağlayan bir anayasayı reddetmesini bile, işbaşında kalmaları için bir neden sayan cuntacılar, gerçekten halka inanıyor, güveniyorlar mı? Gerçekten halkın düşüncesine saygı gösterebilirler mi? Bu konuda biz bir şey söylemek istemiyoruz ve faşist EVREN'in İhsan Sabri ÇAĞLAYANGİL'le 2 Nisan 1981 tarihli konuşmasını aktarmakla yetiniyoruz:

"Bu zorluklara karşı bizi teşvik eden, cesaret verenler de var (halk sizi tamamen destekliyor. Arzularınızı korkusuz gerçekleştirebilirsiniz) diyorlar. Ben bunlara uysam, veya KADDAFI yahut SADDAM gibi olsam, hemen referanduma gidip kendimizi ortaya koymak yoluna giderdik. Ama... bu tezahürlere kapılmıyorum. Eksik olmasınlar. Allah razı olsun millet destekliyor ama, halka güven olur mu?" ("Dar Sokakta Siyaset", Y.DOĞAN, s.103)

Faşist diktatörlerin halka güvenmesi düşünülemez. Halkı temsil etmeyen bir güç, halka nasıl ve neden güvensin?

Evet, gerek Anayasa oylamasının olası sonuçları, gerekse halka güven konusunda böyle düşünen cuntacılar tarafından metni yıllar öncesinden hazırlanmış ve Danışma Meclisi'nde tartışılarak hazırlandığı imajı verilmeye çalışılmış 1982 Anayasası, 7 Kasım 1982'de referanduma sunuldu ve bu tür durumlarda olduğu gibi %90'ın üzerinde "evet" ile kabul edilmiş oldu. Bu oylamanın kısa bir tarihçesini ve DEVRİMCİ SOL olarak tavrımızı ortaya koymak istiyoruz.

CIA Türkiye Masası şefi Paul HANZE'nin, 12 Eylül faşist cuntasının ilk günlerinde Amerika'ya rapor ettiği gibi, generaller, yeni Anayasa ile "başkanlık sistemi"ni, yani gücün tek elde toplanmasını sağlayacak, yeni seçim ve parti yasalarıyla da büyük partilere çoğunluk verici bir sistem oluşturacak bir programla gelmişlerdi.

Açık faşizmi kurumlaştırmanın belgesi olan '82 Anayasasına paralel olarak oluşturulan, yeni seçim ve parti yasaları ise, bir daha koalisyonlar dönemine, oligarşinin yönetim krizine yol açmayacak biçimde düzenlenmişti. ABD'de olduğu gibi, sistem iki parti esası üzerine kurulmak isteniyordu. Küçük partilerin yaşamasına olanak tanımayacak yeni sistemle AP-CHP paralelindeki iki büyük parti "demokrasilik oyunu"nu sürdüreceklerdi. Küçük partiler ise oyunun figüranları olacaklardı.

"Sınıf esasına dayalı partiler kurulamaz" deniyordu yeni sistemde. Bununla işçilere, köylülere, emekçi halka dayanan ve tek desteği halk olan bir partinin kurulamayacağı, sadece oligarşiyi temsilen partiler kurulabileceği anlatılıyordu. Holding bürolarında, holdinglerin her türlü yardımlarıyla kurulan partilerin dışında parti kurulması resmen yasaklanmamıştı ama yaşamaları da olanaksız kılınmıştı.

Partilerin dernekler, sendikalar, kamu kuruluşu niteliğindeki kuruluşlar vb. ile ortak siyasi faaliyette bulunmaları, birbirini maddi-manevi yönden desteklemeleri tümüyle yasaklanmıştır. Ve tabii bundan amaç, bir devrimci partinin demokratik kitle örgütlerinden güç almasını engellemektir. Nasıl olsa burjuva partilerin holdinglerden, vakıflardan ve devletten yardım, destek görmesini engelleyecek bir güç yoktu! Holdingler, makam otomobillerine kadar (Turgut SUNALP'e makam otomobilinin Mehmet OKUMUŞ tarafından sağlanması, Turgut ÖZAL'ın yaz tatilini Nurettin KOÇAK'ın yatında geçirmesi vb. hatırlansın) her şeyi açıktan sağlıyorlardı. Bunu önleyecek bir yasak yoktu. Cunta partilerinin geniş maddi olanaklarla ve reklam yöntemleriyle devletin radyosunu, televizyonunu ve basını kullanabildikleri koşullarda, başka partilerin kitlenin için de örgütlenbilmesini ve her kesimden insana ulaşabilmesini

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

yasayla önlemekdeki amaç; parlamentoyu, iki partili sistem esasına göre oluşturmaktır.

Partilerin örgütlenme ilkeleri ve diğer örgütlerle işbirliğine gitmelerini yasaklayan maddeler, seçim sistemiyle de desteklenmiştir. İkili baraj sistemi küçük partilerin mecliste temsilini hemen hemen kılımtadır. Paul HANZE'nin raporunda belirttiği gibi, büyük partilere kesin çoğunluk verecek ve koalisyonları önleyecek seçim ve partiler yasası oluşturulmuş ve yeni dönemin temel taşları böylece atılmıştır.

Anayasanın ve bu arada yeni döneme yön verecek temel yasaların oluşturulmasıyla, artık perdenin açılacağı düşünülmüş ve perde anayasa referandumuyla açılmıştır.

Anayasa referandumu dünyada eşi benzeri pek görülmemiş bir başka olaya tanıklık ediyordu. Faşist cunta şefi EVREN, Anayasa ile birlikte kendini de onaylatmak istiyordu. Tek celsede Türkiye halklarının başına iki bela birden sarılacaktı!

Bu oylama öyle bir örnekti ki, EVREN sadece tek kişilik yarışmada kendisini "demokrasi şampiyonu" ilan ediyordu.

Bu referandum, öyle "demokratik"ti ki, tam deyişle halkımıza "kırk katır mı, kırk satır mı?" deniyordu.

Bu referandum öyle "demokratik"ti ki, "ya kabul edersiniz kalırım, ya da kabul etmezsiniz yine kalırım" gibi, halkın içinden çıkmadığı bir demagojiden ibaretti.

Bu referandumda halk cumhurbaşkanını da "seçecek"ti ama başka aday çıkması yasaktı.

Bu referandum öncesi "özgür tartışma hakkı" bahşedilmişti ama aleyhte konuşmak yasak, lehte konuşmak özgürdü. Ve bu öyle bir özgürlüktü ki birileri 70 no'lu emirle "tartışmaya başla" diyor, 3 ay sonra 71 no'lu emirle "tartışma bitmiştir" diyor ve ekliyordu: "MGK Anayasayı tanıtacak, MGK'nın tanıtımları eleştirilemez, karşı yazılı sözlü beyanda bulunmak yasaktır."

Bu referandumda "hayır" diyecekler vatan haini, "evet" diyecekler vatansever ilan edilmişti.

Bu referandumda "evet" demeyi örgütleyenler radyodan, televizyondan, basından bas bas bağırma özgürlüğüne sahipken, göğün ve denizin "mavi" rengini anımsatanlar hapsi boylayacaktı.

Bu referandumda, "Anayasa ve Kenan EVREN'e hayır" diyebilmek için; şeffaf zarfların içindeki koyu renkli oy pusulalarını dikkatle izleyen görevlilerin vereceği raporlardan, fişlenmekten, baskıdan, işkenceden korkmamak gerekiyordu.

Bu referandum o kadar "demokratik" ve o kadar halkın "serbest iradesine" saygılıydı ki, "hayır" çoğunluğu çıkacak, mahalle, köy, kasaba, ilçe, ve iller mimlenmeyi "vatan haini" olmayı ve devlet hizmetinden yoksun kalmayı kabul etmiş olacaktı.

Evet, bu referandum öyle "demokratik"ti ki, emekli subayların işgali altındaki köy, mahalle muhtarlıklarına, kaymakamlıklara, tüm mülki amirliklere %90'dan aşağı "evet" oyu çıkması için oylar ısırtılmıştı.

Anayasa oylamasının ne kadar "demokratik", ne kadar "serbest" ve ne kadar "eşit" koşullarda yapıldığını birkaç cümlede toparlamaya çalıştık. Bunlar çıplak gözle görülebilen birkaç noktaydı. Bunun dışında önemli bir nokta daha vardı ki, "Anayasaya hayır" diyecek milyonların elini kolunu bağlıyordu. "Hayır" deseler ne olacaktı? "Hayır" demek cunta belasını mı uzaklaştıracaktı. "EVREN'e hayır" deseler yerine kim gelecekti? "Anayasaya hayır" deseler, hemen daha demokratik bir anayasa mı yapılacaktı? "Hayır" demek cuntanın ömrünü uzatmayacak mıydı? Bir-iki yıl daha, yeni anayasa hazırlanıyor bahanesiyle cunta işbaşında kalmayacak mıydı?

Türkiye halkları anayasa oylamasıyla tam bir çıkmaz içine sokulmuştu. Cuntanın uygulamalarından, baskıdan, terörden, işkenceden, zamlardan, yoksulluk, açlık, sefaletten el aman diyen milyonlar, tam bir umarsızlık içindeydiler. "Evet" deseler bir türlü, "hayır" deseler başka türlüydü. "Kabul edilse de edilmese de mesele yok" diyor faşist cunta lideri.

İki yıldır faşist cuntanın yoğun ideolojik bombardımanı altındaki bilinçsiz kitle, insanların sosyal-demokrat olduklarını dahi gizleme gereği duydukları bir dönemin yığınlığı içindeydi. Bu nedenle anayasa referandumunda %92'lik "evet" oyu çıkması bir tesadüf değildi. Faşist cuntaların gerçekleştirildiği tüm ülkelerde yapılan referandumlarda olduğu gibi, %90'ı aşan "kabul" oyu çıkmasını çok çeşitli nedenleri vardır. Asıl nedeni ise, baskı, sindirme, pasifikasyon ve depolitizasyon politikasının başarısında aramak gerekir.

Cuntanın gelişinden itibaren kitleler tek yanlı propaganda ile yönlendirilmeye başlanmıştır. Salt cuntanın pro-Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

pagandası değildir etkili olan. Baskıların, işkencelerin ve halkı sindirmeye yönelik politikaların tüm şiddetiyle sürdüğü, devrimci örgütlerin ağır darbeler aldığı, sınıf mücadelesinin en alt düzeyde seyrettiği bir dönemde, cunta programı önemli ölçüde başarılı olmuştur. Cunta, baskı ve terörle halkı sindirmiş, politikadan uzaklaştırmış ve uygulamaları karşısında tepkisizliğe itmiştir. Cuntanın burjuva partilerinin varlığına dahi tahammül edemediği bir dönemde, Devrimci Hareketin de alternatif olamaması, halkı çözümsüzlüğe itmiş, referandumdaki oy oranını yükseltmiştir.

Cuntanın oy oranının yüksek olmasında seçim hilesinin yanı sıra "hayır desek ne olacak, daha uzun süre yönetimde kalırlar" gibi bir düşüncenin de payı olduğu söylenebilir. Fakat bunlar referandum tespitleri içinde önemli bir yer tutamaz. Bununla seçim hilelerinin önemsiz olduğunu söylemek istemiyoruz. Aksine, belki TC tarihinde benzeri görülmeyen ölçüde seçim hileleri yapılmıştır. Bunun da ötesinde referandumda "evet" oylarını yükseltmeye yönelik tehditler, eşi görülmedik boyuta varmıştır. Köy muhtarlarına varıncaya kadar tüm mülki amirlikler "evet" oyunun yüksek çıkması konusunda tehdit edilmiş, talimatlar gönderilmiş, "evet" oyunun az çıktığı köylerin ve "hayır" oyu kullandığı tespit edilen kişilerin cezalandırılacağı, fişleneceği fısıltı gazetesi yoluyla yayılmıştır. "Anayasaya hayır" denmesi yönünde propaganda yürüttüğü belirlenenlerin cezalandırılması, bu tehdidin etkisini yükseltmiştir.

"Anayasaya hayır" propagandasının yasak olduğu, burjuva partileri dahil hiçbir partinin ve hemen hiçbir demokratik kuruluşun faaliyeti gösteremediği bir dönemde; baskı, tehdit ve terörle yıldırılan, halka "evet" deme dışında hiç bir alternatif bırakmayan, seçim hileleri dahil tüm yöntemleri deneyen cunta, "evet" oylarını %92,5'e yükseltmiştir.

Oyların bu derece yüksek çıkması halkın cuntaya destek vermesinin değil, cuntanın baskı, sindirme, pasifikasyon ve depolitizasyon politikasında başarılı olmasının göstergesidir. Ve seçim hilelerinin, "evet" in demokrasiye geçişi hızlandıracağı düşüncelerinin oy oranını yükselttiği gibi, kaçamak cevapların ardına sığınmadan gerçekler burada aranmalıdır.

Bilinçsiz kitlelerin dikkatinden kaçan nokta şuydu: Açık faşist diktatörlük de olsa, hiçbir diktatörlük halkın tepkisi karşısında aynı pervasızlığı sürdüremez. Halkın bilinçli tepkilerine karşın gerilememiş tek bir diktatörlük örneği yoktur. Halkın gücü Roma'yı yakan Neron'un ateşini dahi söndürebilirdi. Alman ve İtalyan halklarının faşizme karşı silahlı direnişi yaşama geçirmesi, dünyayı bu belalardan kurtarabilirdi ve Türkiye halklarının her şeye karşın verecekleri "hayır" oyu, "kabul edilse de edilmese de mesele yok" diyenlerin bu düşüncesini değiştirecek ve çözmeleri gereken çok ciddi bir sorunun olduğunu gösterecekti. "Anayasaya hayır" demekle "faşizme hayır" diyecek olan halkın muhalefeti, cuntayı yüzündeki maskeyi atmaya, demokrasicilik oynamaya son vermeye ya da taviz vermeye zorlayacaktı. "Anayasaya hayır" oyları, "faşizme hayır" deme cesaretinde olan milyonlarca halkın, cuntanın karşısına dikilmesi olacaktır.

Biz DEVRİMCİ SOL olarak '82 Anayasası ile açık faşizmin kurumsallaştırılmak istendiğini, Anayasa oylamasının aldatmaca olduğunu ve bu aldatmacaya alet olmamak gerektiğini vurguladık. 2.11.1982 tarihinde I.Ordu ve Synt. Komutanlığı II no'lu Askeri Mahkemesi'ne verdiğimiz, Anayasa referandumu ile ilgili açılan dilekçe davasının savunmasında Anayasa ile ilgili DEVRİMCİ SOL'un düşüncelerini şöyle dile getirdik:

"...Cuntanın bu anayasa aldatmacasına alet olmak, halkımızın buna layık görülebileceğini düşünmek cuntaya, faşizme alet olmaktır. (...) Böyle bir anayasaya karşı çıkmak için ML ve sol görüşlü olmak dahi gerekmez. İnsani değerleri taşıyan ve savunan her insanın karşı çıkması, insanlık onuru gereğidir. Bizler de bu yüzden faşist cuntanın Anayasa dayatmasına karşı çıkmayı, halkımıza karşı sorumluluğumuzun, savunduğumuz devrimci düşüncelerin gereği görüyoruz. Bu Anayasaya karşı çıkmamanın halkımızın kurtuluş mücadelesine ihanet olacağını savunuyoruz. İşte bunun için halkımızı 'Anayasaya Hayır' demeye çağırarak aynı zamanda 'faşizme hayır' demeyi görev bildik." (13.12.1983 tarihli dilekçemizden)

Hareketimizin gerek yurtiçinde, gerekse yurtdışında açtığı kampanyayı, cezaevindeki devrimci tutsaklar olarak desteklemek için biz de 2 Kasım 1982 günü açılan III. davanın ilk duruşmasında slogan attık.

DEVRİMCİ SOL, "Anayasaya Hayır" kampanyası çerçevesinde yurt-içinde ve yurtdışında eylemlere başlayınca kendilerinden izinsiz bir yaprağın bile kılmadamasını isteyen cuntacılar deliye döndüler. "Anayasaya Hayır" oylarının "faşizme hayır" demek olacağı düşüncesiyle Devrimci Hareketimiz, bu referandumda, en doğru tavrın "Anayasaya Hayır" olacağını savundu ve bu doğrultudaki düşüncelerini en geniş kitlelere iletmeye çalıştı. Köln Başkonsolosluğu baskını ile Türkiye ve dünyaya Anayasanın ve cuntanın faşist yüzünü sergileyen Hareketimizin Galatasaray-Viyana maçının naklen yayını sırasında sahada pankart açması da cuntayı küplere bindirmiştir. Ülke içinde bu doğrultuda referandumu teşhir eden eylemler, gösteriler vb. yapıldı. Kampanyamızı etkisizleştirememenin kızgınlığıyla Taksim meydanındaki konuşmasında, DEVRİMCİ SOL'un militan sayısının bir avuç kaldığını, kökümüzün kızıncılığıyla, vatan haini olduğumuzu sayıp döken cunta lideri EVREN, nedense çok korkuyor ve halka güven vermeye çalışıyor, Anayasaya kefil olduğunu açıklıyordu.

Hareketimizin açtığı "Anayasaya Hayır" kampanyası, hemen hemen tüm muhalefet odaklarının susturulduğu bir ortamda büyük ses getirmesine, ilerici, demokrat, yurtsever, devrimci çevrelere büyük bir moral ve güç

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kazandırmasına rağmen, mücadelenin alt seviyede sürüyor olması dolayısıyla istediğimiz ölçüde etkili olmadı.

Anayasanın geçici 4. maddesi ile eski siyasi parti lider ve yöneticilerine 5 ve 10 yıllık dönem için "siyaset yasağı" getirilmesi , kapatılan siyasal partilerin tepkisine yol açtı. MSP paralelindeki gerici çevreler ile AP ve CHP eski yöneticilerinden bir kısmı da "hayır" çağrısını yaymaya çalışıyorlardı. Ancak eski partilerin tabanları ile bağları kopmuş, tabanlarına politika götüremiyorlardı. Ayrıca bu partilerin sorunu geçici 4. madde idi. Anayasanın özü ile uğraşmıyorlardı. Bu nedenle doğru dürüst bir faaliyete girmiyorlar, gelişmeleri sürece bırakıyorlardı. Anayasa ile özde çelişmedikleri için "hayır"ı adeta fısıldıyorlardı. Kaldı ki, bağırsalar bile, ne parti örgütüne, ne de tabana sözleri geçiyordu. Bu, özellikle CHP için böyle idi.

Referandum sonrası kamuoyuna, 17 milyona yakın "evet", 1,5 milyon kadar da "hayır" oyu çıktığı açıklanıyordu. Gerçek oranı ise kimse öğrenemeyecekti. Hayır oylarının bu kadar düşük olduğu açıklanıyordu ama Yüksek Askeri Şura toplanıyor ve "hayır" oylarına karşı alınacak önlemler görüşülüyordu. Ve Yüksek Askeri Şuranın Kasım '82 toplantısında cunta şefi "hayır" oylarının "yönetime karşı olanların bir tavrı" olduğuna dikkat çekiyor ve güvenlik kuvvetleri uyarılıyordu. "Anayasaya Hayır" oylarının sonucu değiştirmeyeceğini düşünenlerin yanıldığı nokta da buydu. Bu kadar düşük oranda "hayır" oyu çıkmasına karşın (gerçekte daha fazla olduğu kesin de olsa) telaşa kapılan faşist cunta, bir istisna olan Uruguay örneğinde olduğu gibi "Anayasaya Hayır" oyları fazla çıksaydı, bu derece pervasız olabilir, ülkeyi çiftliği gibi yönetebilir, "halk bizi destekliyor, ne yapsam yeridir" düşüncesiyle halka saldırlarını aynı şekilde sürdürebilir miydi? Faşist anayasa ayakta kalabilir miydi? Bunun tek bir cevabı var : Hayır!

30 Ağustos 1982 Afyon konuşmasında; "Biz hiçbir zaman, hiçbir yerde yeni Anayasa 1961 Anayasasından daha fazla özgürlükler getirecek demedik. 1961 Anayasası bize bol geldi, 12 Eylül'e bu bolluk içinde oynaya oynaya geldik" diyen ve 29 Mayıs 1984'de ise Manisa'da; "Kişi hakları yine ele alınmalıymış, bizim 1961 Anayasamız kişi haklarına daha fazla önem veren bir anayasaydı. 1982 Anayasası ise devleti güçlü kılan bir anayasadır. Şimdi onlar tekrar 1961 Anayasasını istiyorlar... her türlü düşünce üretimi korunmalıymış: "Yağma yok vatandaşlarım." diyerek açık açık kişi haklarını özgürlüklerini yok ettiklerini, iyi bir iş becermiş gibi anlatan EVREN; eğer "faşizme hayır" oyları yüksek çıksaydı, faşizmini böyle savunup "kabul edilmese de mesele yok", "işlere aynen devam" diyebilir miydi? Bu sorunun cevabı da hayırdır.

En kanlı diktatörlüklerin ayakta kalmasını sağlayan ve ona fütursuzca işler yapma cesareti veren şey, halkın bilinçsizliği ve örgütsüzlüğünden gelen suskunluğu, yılgınlığıdır; diktatörlüğün gücü değil!

C- Cunta Güdümlü Partilerle Seçim Oyunu Oynuyor

Anayasa oylaması sonrasında cuntanın gündemindeki soru, sivil iktidarın kimlerle yürütüleceği idi.

Cuntanın başından beri geçmişin suçlusu olarak partiler ilan edilmiş ve eski partilere saldırmıştı. Tencereyi pisletmekle suçlanan partilerin pislüğünü kendilerinin temizlemek üzere göreve geldiklerinin propagandasını yapan cuntacılar, "memleketi bu hale getirenlere bu memleketi teslim etmeyiz" diyorlar ve ekliyorlardı: "Geçmişten ders alacak yeni partiler sahneye çıkmalı."

12 Eylül'ü sivil kıyafetle devam ettirecek ve 12 Eylül programından şaşmayacak "yeni partiler", "güdümlü" olmak zorundaydı. Geçmişin tecrübeli ve oturmuş parti ve liderlerini güdümlmek ise güçtü. Bağımsız hareket etmek isteyecek ve 12 Eylül ile aralarındaki çelişkileri ön plana çıkaracak, faşist cuntayı yıpratabileceklerdi. Bu ise 12 Eylül ile uygulamaya konan oligarşinin programını aksatabilirdi. Kenan EVREN: "Anlaşılan partiler bizim getirdiğimiz yeni düzeni benimseyemeyecekler, bize zorluk çıkaracaklar... O zaman partileri kapatmaktan başka çare yok" diyerek, 16 Ekim 1981'de partileri kapatmıştı.

Yeni partilerin geçmişle bağı, halka verdikleri hiçbir taahhütleri de olmayacaktı. 12 Eylül felsefesine sahip çıkabilecek, 12 Eylül ile karşı oldukları imajına gerek duymayacaklardı. Geçmişteki politik çatışmalardan, husumet-ten uzak ve bu çatışmalarla yıpranmamış olacakları için, 12 Eylül'ün başından itibaren çokça lafı edilen "birlik beraberlik kardeşlik" teranelerini kullanabileceklerdi. Yeni ve yıpranmamış olmaları, sivil cunta döneminin "demokrasiçilik oyunu"nda faşist cuntaya kolaylık sağlayacak ve oligarşi bu partilerden yıprananın yerine yenisini, umut olarak piyasaya sürebilecekti.

Oligarşiye zaman gerekiyordu. Yani faşist cunta sağda ve solda birer parti istiyordu. Sağdaki parti iktidar olacak, solda gözükene ise muhalefet rolü oynayacaktı. Tabii her ikisinin de "icazetli" olması isteniyordu. Amerikan partiler sisteminin eşi Türkiye'de kurulmaya çalışılıyordu.

Ufukta partiler ve seçimler gözükünce, eski siyasiler ve yeni lider adayları faaliyete geçtiler.

Cunta, kendi güdümündeki merkez-sağ partiyi Bülent ULUSU'nun, merkez-sol partiyi ise Necdet CALP'in kurması için yolu açtı.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Parti kuruluş çalışmaları başlar başlamaz işler faşist cuntanın planladığı gibi gitmemeye başladı. Eski parti liderleri ve onların çevresindeki belli kadrolar, eskinin devamı partileri kurma çalışmalarına hız verdiler. Cuntanın "güdümlü partiler" kurma çabası, halkı cunta politikalarından uzaklaşma eğilimine soktu. Sağda ve solda birer parti isteyen faşist cunta gelişmeleri denetleyemiyordu. MGK kararları ile ne kadar önlenmeye çalışılırsa çalışılsın bu olanaklı olmuyordu. Merkez-sağ çizgide bir "devlet partisi" kurmakla görevli ULUSU, partinin kadrolarını oluşturmakta güçlük çekiyordu. Çünkü nereye başvursa karşısına AP-DEMİREL çıkıyor, köstek oluyorlardı. Bu durumda DEMİREL'le uzlaşmak gerektiğini gören ULUSU ve cunta, DEMİREL'le uzlaşma yolları aramaya başladılar. DEMİREL'de uzlaşmaktan yanaydı ama bunun, kendisinin dışlanması suretiyle yapılmasını sindiremiyor ve kapalı kapılar ardında değil, açık açık konuşulmasını istiyordu. Böylece siyasi yasağını fiilen ortadan kaldırmış olacaktı. "Bu koşullarda olur" diyordu. Böyle bir şeyin kabulü o aşamada faşist cunta açısından olanaksızdı.

Sağda ve solda yoğun bir trafik yaşanıyor. Faşist cuntanın planlarının aksine, eski siyasi liderlerin icazeti olmadan parti kurmaya cesaret edemiyordu kimse. Parti kuruluş çalışmaları, sağda Bülent ULUSU, Mehmet YAZAR, Turgut ÖZAL, Süleyman DEMİREL, Celal BAYAR etrafında dönüyordu. Bülent ULUSU, DEMİREL'le uzlaşma sağlayamayınca, parti kuruculuğundan vazgeçiyor onun yerini Turgut SUNALP alıyordu.

Sağda parti kurmaya çalışan herkes, sağın kabesi Celal BAYAR'dan ve DEMİREL'den icazet aldığını söylüyordu. BAYAR hem cunta güdümündeki oluşumlara, hem de diğerlerine, yani herkese şirin gözüküyor, kimseyi karşısına almıyordu ve zaten manevi kişiliği dışında bir gücü de bulunmuyordu.

Sağda AP'ye yakın üç oluşum ortaya çıkmıştı: Turgut SUNALP'ın "muvazaa partisi", Turgut ÖZAL'ın ANAP'ı, DEMİREL'in Büyük Türkiye Partisi. Her üçü de aşağı yukarı aynı sağ tabana oynuyordu. Bu durum oligarşiyi rahatsız ediyor, sağ oyların bölünmesi yeni bir koalisyonlar dönemi açabilir diye korkuyordu. Bunun üzerine Aydınlar Ocağı merkezli "sağı birleştirme" kampanyası başladı. Ancak iktidarına kesin gözüyle bakan T.SUNALP'ın böyle bir sorunu yoktu. DEMİREL'in ise cunta partisine katılması siyasal intiharı olurdu. ÖZAL ise büyük emperyalist finans kuruluşlarından ve ABD'den aldığı destekle, içerde belli sermaye çevrelerinden aldığı "yeşil ışık"la, ayrı bir oluşumda ısrarlıydı.

Eski CHP çizgisindeki parti kuruluş çalışmaları ise tam bir çıkmaz içindeydi. Başbakanlık müsteşarı Necdet CALP, cuntadan aldığı emirle "muhalefet görevi yapacak sol parti" kuruyor ama ilgi görmüyordu. Ecevit ise "bu koşullarda parti kurulmaz" düşüncesiyle, kimseye ismini kullanma izni vermiyordu. ECEVİT'le aynı düşüncede olmayanlar ise yeni oluşum için lider bulamıyor, birleştirici bir lider çıkaramıyorlardı.

Faşist MHP çizgisindeki Muhafazakar Parti ve gerici MSP çizgisindeki Refah Partisi'nin kuruluş çalışmaları da, aynı dönemde başladı ve siyasal yaşamdaki yerlerini adılar.

Cunta programındaki, iki büyük parti ve küçük figüran partilerden oluşan parti sistemi, 11 Eylül'de olduğu gibi 15 partinin kuruluşuyla bozuldu. Cunta şefinin, "Fazla partiler değil, az ve öz parti istiyoruz. Aynı felsefeleri paylaşan partiler birleşsin" emrine uyulmamıştı. Bu partilerden belli başlılarının, siyasal yaşamda dayandıkları güçleri ve niteliklerini kısaca belirleyelim.

12 Eylül Partileri:

1- MDP (Milliyetçi Demokrasi Partisi)

"İktidar olacağız demiyoruz, iktidar olduk"

MDP yöneticileri, bir gazeteyi ziyaretlerinde böyle söylüyorlardı. Faşist cunta, 12 Eylül'ün sivilleşerek devam etmesi için MDP'yi kurdurdu. "Devlet partisi" olarak kurulan MDP'nin iktidar olacağına kesin gözüyle bakıldığından, MDP "erken öten horoz" konumuna düşmüş, iktidarını ilan etmişti.

MDP oligarşinin çıkarlarını temsil ediyordu. Bu parti için söylenebilecekler, cunta için söylenenlerdir. Askeri faşist cuntanın sivilleşmiş hali olarak düşünülen MDP, cuntanın programına sahip çıkmıştır.

"MDP'nin cunta partisi" olarak örgütlenmesi ve özel koşullarda iktidarına kesin gözüyle bakılması, burjuva çevrelerinin MDP'ye yönelmesine yol açmıştı. Yaşar Holding, Demirören Grubu, Okumuş Holding, Sönmez Holding, Kemal HORZUM gibi sermaye grupları MDP'ye açık açık destek veriyordu. Ve tabii yılların kurdu en büyük tekelleri burjuvalar ise, tüm partilere gülücük dağıtıyor, destekliyor ve iktidara kim gelirse gelsin, çıkarlarını sarsmayacak yatırımlarla partileri kendilerine bağlıyorlardı. En büyük holdingler birer ikişer adamlarını partilere bakan adayı olarak veriyorlardı.

Partilere 1 milyon liranın üzerinde yardım yapmak, yasal olarak olanaklı olmadığından, devreye "sırdış hesap" giriyor, MDP ile ANAP'ın kasaları para almaz oluyordu. Yalnız MDP'de olmayan para değil, kadroydu.

Parti Genel Başkan Yardımcısı Musa ÖĞÜN, parti örgütü kuramayan partililere; "madem idare heyeti oluşturacak 9 adamı bulamıyorsunuz, be birader, 9 taş da bulamıyor musunuz?" diye bağıırıyordu. ("12 Eylül Partileri", Hulusi TURGUT, s. 93) MENDERES'in "ben odunu bile seçtiririm" demesi gibi MDP'de "taş olsa seçtiririm" gözüyle bakıyordu.

MDP ile cunta arasında doğrudan bir bağ olduğu ortaya çıkmıştı. T.SUNALP her yerde bunu hissettiriyor, ancak kendi iktidarına kesin gözüyle bakan bir adamın kibirliliği ile, basınla arasını bozuyor ve itici, yeteneksiz, örgütçü yanı olmayan bir kişi imajı bırakıyordu. Kamuoyu bir yana, en yakınındaki kadroların bile sevgisini kazanamadı. Bu MDP'ye büyük puan kaybettiren bir olguydu. Ancak MDP'nin seçim yenilgisinde esas pay "cunta partisi" olması ve mevcut örgütsel yapısıyla, ne oligarşiye ne de emperyalistlere güven verememesiydi. Bu haliyle iktidar olsa bile, işleri Arap saçına çevirecek bir parti görünümündeydi. işbirlikçi tekelci burjuvazinin ve emperyalistlerin yakinen tanıdığı ve güvendiği ÖZAL, 12 Eylül felsefesini en iyi temsil edecek kadro olarak görünmüştü. MDP Genel Sekreteri Doğan KASAROĞLU seçim yenilgisi sonrasında bunun nedenini şöyle açıklıyordu:

"Arkadaşlar, günahımızı, sevabımızı bir yana bırakalım. Biz, parti olarak ağzımızla kuş tutsak, bu seçimi alamazdık. Şimdi size bir sır vereceğim. Onu dinleyin, hükmü kendiniz verin. Biliyorsunuz, siyasete bulaşmadan önce SİSAV'ın (Siyasi ve Sosyal Araştırmalar Vakfı) Genel Koordinatörü idim. 1982'de, anayasa taslağının açıklanacağı günlerde CIA'nın Türkiye'deki görevli adamı Paul HANZE, vakfa geldi, anayasa taslağı istedi.(...) Taslak geldi, Amerikalıya verdik. Adam, baştan sona şöyle bir göz gezdirdi... Sonra, arka sayfaya takılıp "bunlar olmamalıydı" dedi. Adeta sinirlendi. Takıldığı maddeler, eski siyasilere yasaklar getiren geçici maddelerdi.

"Aynı adam, seçime yakın günlerde SUNALP Paşayı da partide ziyaret etti. Çıkarken ne dedi biliyor musunuz 'Turgut Paşa, iyi bir ana muhalefet lideri olursunuz.'" ("12 Eylül Partileri", Hulusi TURGUT, s.23)

Doğan KASAROĞLU bu konuşmasıyla; Türkiye'de kimlerin iktidar, kimlerin muhalefet partisi olacağına kimin karar verdiğini de açıklamış oluyordu. T.SUNALP, seçimde yenilince ihanete uğradığını söyledi. Evet, ihanete uğramıştı! Amerika'dan esen yeller ANAP'ın değirmenini çevirmiş ve son andaki atak ile ANAP öne fırlamıştı. Solda bir parti ile "yarışacaklarına" ve bu yarışı kazanacaklarına kesin gözüyle bakan T.SUNALP, ÖZAL'ın veto edilmemesi-ni de "ihanet" olarak görür, çünkü böylesi bir gelişmeye hazır değildir.

2- ANAP (Anavatan Partisi)

"Başta ABD olmak üzere dış dünyadan gereken desteği sağladım."

"Yaşım 55, bunca yıl hayli tecrübe edindim, güzel para kazanıp zengin oldum. Ayrıca bu işe ayıracak param da var." ("12 Eylül Partileri", Hulusi TURGUT, s.3)

Pera Palas'da 30'a yakın öğretim üyesine verilen yemekte Turgut ÖZAL, Türkiye'de siyaset yapmanın, iktidar olmanın iki sırrını açıklıyordu: ABD'den destek almak ve zengin olmak!

Cunta partileri kurulmaya başladıklarında, ABD ve İngiltere gezilerinde, IMF, Dünya Bankası, OECD ve büyük bankaların temsilcileriyle toplantılara katılarak yemek yiyen ÖZAL, parti kuracağını açıklıyor ve destek istiyordu. 1983 Eylül'ünde emperyalist finans kuruluşlarının temsilcileri, Amerika'daki bir toplantıda Merkez Bankası eski başkanına şöyle diyorlardı:

"Biz elbette ÖZAL'ı destekleriz. Seçimlerde bizim adayımız ÖZAL'dır. Türkiye'den 20 milyar dolar alacağımız var. Bize bu paranın faizleriyle birlikte tamamını ödeyeceğini garanti eden, eskiden beri kendisini yakından tanıdığımız ÖZAL'ı elbette sonuna kadar destekleriz. Siz, bizim yerimizde olsanız, farklı mı davranırdınız?" ("Dar Sokakta Siyaset", Y.DOĞAN, s.227)

24 Ocak Kararlarını en iyi uygulayabilecek ve işbirlikçi tekelci burjuvazinin uzun vadeli çıkarlarını savunacak doktriner parti olarak örgütlenmişti ANAP. Kadrosuna aldığı, genç dinamik unsurların hemen hepsi Amerika'da öğren-cilik yapmış, işbirlikçi tekelci burjuvaziye büyük hizmetler veren insanlardı.

Cuntanın veto tırpanından kurtulup kurtulamayacağı belli olmayan ANAP lideri, cunta ile uzlaşma arıyordu. Her yerde, Konsey'den icazet aldığını açıklamak zorunluluğunu duyuyor, Çankaya Köşkü'ne yaptığı ziyarette eğer izin verilmezse parti kurmayacağını ve Amerika'ya işine döneceğini açıklıyordu. Cunta ANAP konusunda kararsızdı. ANAP liderinin "bankalar iflası"ndaki kusurlarıyla ilgili Devlet Denetleme Kurulu'na bir dosya hazırlatıldığı sırada, devreye ABD girdi. Beyaz Saray eski Dışişleri Bakanı A.HAIG'ı Ankara'ya özel olarak bu iş için gönderdi. A.HAIG ziyaret nedenini şöyle açıkladı:

"Benim Ankara'ya gidiş nedenim asıl seçimlerle ilgili. Son zamanlarda Turgut ÖZAL'ın seçimlere sokulmaya-cağına dair sözler dolaşüyor. Engelleneceği bildiriliyor. (...) Ben Amerikan yönetiminin bir ricasını ilettilim Cumhurbaşkanı EVREN'e (...) ÖZAL'ın seçime girmesinde bir engellenmenin olmaması gerektiğini, bunun demokrasi

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

açısından şart olduğunu söyledim." ("Dar Sokakta Siyaset", Y.DOĞAN, s.403)

A.HAIG'in Ankara'yı ziyaret etmesinden önce ise, Wall Street Journal'de çıkan "Türkiye'nin Dönüm Noktası" başlıklı yazıda da, ÖZAL'ın mutlaka seçimlere girmesi gerektiği vurgulanıyordu:

Turgut SUNALP'in unuttuğu işi Turgut ÖZAL kotarmış ve icazet alması gereken asıl odak olan Türkiye'nin efendisi ABD'den vizayı almıştı. Böylece ABD'nin icazetinin, cuntanınkinden daha geçer akçe olduğu da görülüyordu. Her ne kadar ABD ile cunta arasında bir çelişki olmamışsa da cunta, yanlış adam seçmişti. Oysa politika kadro işiydi, yetenek işiydi; bu ise MDP'de değil, ANAP'ta vardı ABD'ye göre.

İstanbul ve Ankara'da tekeli burjuvalarla da görüşen HAIG, seçimin kaderini tayin ederek ABD'ye döndü. ANAP'a ilgi birden artmaya başladı.

ANAP sırtını ABD'ye ve işbirlikçi tekeli burjuvazinin özellikle ihracatçı ve müteahhitlik işlerine el atan kesimlerine dayamıştı. TOPAÇ'lar, Vural ARIKAN, Zeki BİLGE, KARAMEHMET'ler, SÜZER'ler, Zeki ARTAÇ ve 24 Ocak politikalarının dünyanın en büyük inşaat firmaları arasına soktuğu ENKA, ÖZAL'a tam destek veriyordu. ENKA, Vural ARIKAN, Necat ELDEM, Yıldırım AKTÜRK, Vahit HALEFOĞLU (oğlu ENKA ithalat-ihracat bölümü genel müdürü idi) vb. isimleri ANAP'ta istihdam ediyordu. KOÇ ve SABANCI'nın da "takdir"ini kazanmış, KOÇ ve SABANCI'ya yıllarca hizmet etmiş ve bir zamanlar MESS'in başkanlığını yapmış ÖZAL'a ABD tarafından referans verilmesinden daha iyi iktidar nedeni olabilir miydi? Bütün partilere yardım eden ve adamlarını partilere yerleştiren sermaye çevreleri, seçime doğru hızla ANAP'a kaydılar ve ANAP'ın milyarlık Amerikanvari seçim propagandasının parasal destekçisi oldular. Çünkü ABD, ÖZAL'ı tercih etmişti.

ABD'nin icazeti ile kurulan cuntadan da vize isteyen ANAP, en büyük rakip gördüğü Büyük Türkiye Partisi'nin kapatılması durumunda, iktidar olmayı bekliyordu. AP, CHP, MSP ve MHP taraftarlarının hepsinden oy alacağını planlıyordu. ÖZAL "Biz eskinin devamı değiliz" sloganını işliyor ve cunta ile uzlaşma arayışı içinde olduğunu gizlemeye çalışıyordu. "Dört eğilim" in kaynaşmasından oluştuğunu söyleyen ANAP, derme çatma bir parti görünümündeydi. Ama mevcutların içinde cuntaya en uzak gözükmeyi başarmış, çok iyi bir propaganda faaliyeti örgütlemiş, yumuşak üslubu, "güleriüzü" ve "kavga istemiyoruz" sloganı ile kötünün iyisi gözük müştü.

ANAP'a seçim zaferi getiren "sürpriz"i özel koşullar hazırladı. Parti olup olmayacağı bile kamuoyunda tartışılan ANAP, sivil cuntanın vazgeçilmez bir unsuru oldu.

3- HP (Halkçı Parti)

12 Eylül faşist cuntasına, demokrasicilik oyunu için soldaki oyları toplayacak bir muhalefet partisi gerekiyordu. Bu parti eski CHP'den daha sağda olmalıydı.

Parti kuruluş çalışmaları sırasında CHP paralelinde birçok oluşum ortaya çıkmıştı. Bunlardan biri de, Bülent ULUSU'nun Müsteşarı olan CALP'ın başkanlığını yapacağı oluşumdu. İsmet İNÖNÜ'nün de Özel Kalem Müdürlüğü'nü yapmış olan Necdet CALP, politikaya soyununca ilk işi, cunta şefini ziyaret edip icazet almak oldu. Gerekli izin çıktı ve diğer iki parti ANAP ve MDP gibi HP'de 20 Mayıs 1983 günü kuruldu.

HP, ECEVİT'ten mührü almak istemiş ama "bu dönem sosyal-demokrat parti kurulmaz" diyen ECEVİT, verecek mührünün olmadığı cevabını vermişti. Bu arada daha sonra adı SODEP olacak bir örgütlenme faaliyeti vardı. HP'nin şansı pek yoktu. Çünkü SODEP, eski CHP'nin birçok ağır topunu bünyesinde toplamıştı.

HP, oligarşinin her dönem stepne olarak kullanacağı, işbirlikçi tekeli burjuvazinin reformist tercihi rolünü oynayacaktı. Kendisini merkez-sol parti olarak görüyordu. Ve bu haliyle CHP'den de sağda ve gerideydi. Dünyadaki cunta deneyleri de göstermiştir ki, askeri faşist diktatörlüklerden sonra gelen seçim dönemlerinde, radikal sloganlar kullanan ve kitlelerin baskı, terör, işkenceden kurtuluş ve insan haklarının korunması istemlerine sahip çıkan sosyal demokrat partiler büyük sol potansiyelin üzerine konmuştur. Oysa ne HP, ne de SODEP, değil radikal olmak, cuntaya karşı olduklarını bile söylemiyorlar, kitlelerin hak ve özgürlüklerine sahip çıkmıyorlardı. Sosyal demokrat potansiyel büyük bir hayal kırıklığına uğramıştı. Bu potansiyeli yükseltecek, moral verecek, coşku aşılayacak, örneğin geçmişte kendisini "umut" olarak sunma becerisini gösteren ECEVİT gibi bir lider de yaratmamıştı. Sönük, silik bir hava, bil-inçli olarak yaratıldı. Faşist cunta, solu ayağa kaldıracak ve 1973 seçimlerinde olduğu gibi radikal sloganlar etrafında muhalefeti toplayacak, sert üslup kullanacak bir sosyal demokrat parti istemiyordu. Yeni sosyal demokrat örgütlenmelerin hepsi buna uygundu. Bu durum dünyada yaşanan örneklerle ters düşüyordu ve oligarşinin önemli dersler çıkardığını gösteriyordu. '73 CHP'sinin radikal görünümü kitlelerin daha sola kaymasına kaynaklık etmiş, CHP'nin solculuğu yetersiz görünmeye başlanmıştı. Aynı tehlikeli durum tekrar doğsun istemiyordu oligarşi.

Popüler ve karizmatik bir lidere dahi sahip olamayan HP, tam da oligarşinin bu dönem için istediği muhalefet partisi idi. Bu haliyle seçimlerde şansı yoktu. Buna karşın beklenenden fazla oy aldı, sürpriz yaptı. SODEP'in vetosu HP'ye yararmıştı.

4- SODEP (Sosyal Demokrasi Partisi)

SODEP'in ne misyon olarak, ne de kadrolar açısından HP'den bir farkı yoktu. Sadece daha tecrübeli, daha tanınmış isimlerden oluşuyordu. HP ile SODEP arasındaki ayrım noktasını koymak olanaksızdı.

SODEP kurucularının üzerinde anlaşabildikleri tek lider, Erdal İNÖNÜ oldu. ECEVİT'in "doğal lider" olduğu genelde kabul ediliyordu, ama ECEVİT'in CHP Genel Başkanlığı'ndan istifa etmesi, kimilerince partiye sahip çıkması olarak görülüyordu. ECEVİT ise SODEP çevresindeki kişileri "eski hizipler" şeklinde değerlendiriyor, bunlarla parti olunamayacağını savunuyordu. Sonuçta ipler kopuyor, ve SODEP ikinci bir HP olarak doğuyordu.

Sosyal-demokrat tabanın tanıdığı İNÖNÜ ismi "birleştirici"liğinden dolayı tercih ediliyordu. Ancak İNÖNÜ politikacı değil, bilim adamıydı ve politikaya yabancı gözüküyordu. Karizmatik bir lider olamıyor, üslubu, yumuşaklığı tabanda eleştiriliyordu. Taban, faşist cuntanın böylesi bir dönemde "yumuşak muhalefet" istediğini bilmiyordu anlaşılan. Ki, bu yumuşaklığı bile hazmedemeyen faşist cunta, SODEP kurucularını -İNÖNÜ dahil- arka arkaya veto ederek seçime girmesine engel oluyordu. Popüler isimler, tecrübeli politikacılar SODEP'in seçimde çıkış yapmasına neden olabilir ve güçlü bir sağ iktidarı önleyebilirdi. Bu istenmiyor, iş şansa bırakılmıyordu. Seçime girmesinin engellenmesi de SODEP'in sessizliğini bozmadı, çünkü, onlar misyonlarını çok iyi biliyorlardı. Bizim gibi ülkelerde sosyal demokrat bile denmeyecek bu tür partiler, toplumsal muhalefetin yükseldiği dönemlerde bu muhalefeti, oligarşinin potasında eritmek üzere yedekte tutulan partilerdir. Oysa 1983'te böyle bir misyonu oynamasına gerek yoktur! Bu nedenle seçim aritmetiğinde karışıklığa yol açabilecek SODEP'in, seçime girmesi önleneciktir. Ancak bu oligarşinin SODEP'e veya benzer bir sosyal demokrat bir partiye gereksinmesi olmadığı anlamına gelmez. Aksine böyle bir parti mutlaka gereklidir. Ve toplumsal muhalefetin yükseldiği koşullarda devreye sokulmak üzere ömür tükettiği muhalefette bekletilir.

5- BTP (Büyük Türkiye Partisi) - DYP (Doğru Yol Partisi)

20 Mayıs 1983'te kurulup, 31 Mayıs 1983'te yani 11 gün sonra MGK'nın 79 no'lu kararıyla kapatılan BTP ve onun yerine ikame edilen DYP, eski AP kadrolarının kurduğu bir partidir.

Eski AP'nin devamı olduklarını her fırsatta tekrarlayan BTP, DEMİREL'in bizzat örgütlediği bir parti idi. İşbirlikçi tekeli burjuvaziye on yıllar boyu, oligarşinin güvenilir politikacısı olarak hizmet eden DEMİREL'in BTP'si ile ANAP arasında, doktrin anlamında bir ayrım yoktur. Ancak BTP, uzun yılların seçim tecrübeleri ve özellikle Anadolu'nun kırsal yörelerindeki prekapitalist sınıf ve tabakaların, tekel dışı burjuva grupların siyasi güçlerini yedekleyen, bu kesimlerin çıkarlarını kendi bünyesinde eritmesini bilen bir parti olmuştur. Bu anlamda da, işbirlikçi tekeli burjuvazinin programını aksatan bir istikrarsızlık unsuru olabileceği düşüncesiyle seçime sokulmamıştır.

DEMİREL, cuntanın kendi dışında gelişmesi ve eski siyasi partilere tavır alması, daha sonra da on yıllık siyasi yasak getirmesi üzerine, cunta karşıtı bir rol oynamaya soyunmuştur. Kimi sol örgütler DEMİREL'in bu tavrını, onda bir değişim olduğu şeklinde yorumlayıp, DEMİREL'i ve onun DYP'sini demokrasi cephesinde görmeye başlamışlardır. Oysa ne DEMİREL, ne de onun partisidir değişen. Sadece kendisine alınan tavrı içine sindirememekte ve direnmektedir. Cunta öncesi ve sonrasında, ordu ile sürekli uzlaşma arayan, cuntanın koşullarını yaratan DEMİREL'in kendisidir. Parti başkanlığı için düşündüğü üç ismin üçü de generaldir. (Ali Fethi ESENER, Bedrettin DEMİREL ve Turgut SUNALP) Bu aynı zamanda uzlaşma formülüdür de.

BTP Genel Başkanı A.Fethi ESENER'in EVREN'i ziyaretindeki sözleri, cunta ile uzlaşma arayışının bir ifadesidir:

"Sayın Cumhurbaşkanım, siz devletimizin başkanı olduğunuz süre içinde bizim tarafta 12 Eylül'e karşı tavır almak isteyenler, bu teşebbüste bulunmadan önce benim cesedimi çiğnemelidir..." ("12 Eylül Partileri", Hulusi TURGUT, s.231)

Aynı A.Fethi ESENER, misyonunu şöyle çiziyordu:

"(...) Ben, kendimde bir tek misyon görüyorum. Partiyi kuranım, komünizm karşısında bir kadro oluştururum. (...) 12 Eylül öncesinin acı günlerine tekrar dönmek üzere kadrolaşmalıyız." (age, s.238)

Kuruluşu ile sağ tabanda büyük ilgi ile karşılanan BTP'nin Merkez Karar Organı, kararlarını açıklarken "12 Eylül felsefesine uygun yeni bir ruh ve dinamizm ile başlatılan bu hareketin..." (age, s.243) denerek 12 Eylül'le bir ayrılıkları olmadığını vurguluyordu. Ama faşist cunta, doğrudan güdümlenebilecek ve işbirlikçi tekeli burjuvazinin programını daha tavizsiz sürdürecekti parti olarak MDP'yi seçmişti. BTP, kuruluşundan 11 gün sonra, 31 Mayıs'ta MGK'nın 79 no'lu kararıyla kapatılıp, aralarında DEMİREL'inde bulunduğu 16 kişi Çanakkale'ye sürgüne gönderiliyor. Bunların içinden 7'si de eski CHP'li idi.

BTP'den sonra DYP onun yerine kuruldu. Ancak o da seçime giremedi. Veto yedi.

BTP-DYP seçime girme şansı bulamadı ama oligarşinin gerektiğinde kullanacağı bir parti olarak yedekte tutuldu. Sosyal demokrat bir partinin potansiyeli toparlayamadığı bir dönemde DYP'nin kendini cunta karşıtı ve "demokrasi havarisi" olarak gösteren propagandası ona epey puan toplatıyor, DEMİREL yeni bir yükseliş dönemi yaşıyordu. Böylece ilginç bir gelişme ile sağ parti ANAP'a, DYP alternatif olarak çıkıyordu.

6- Diğer Partiler

Eski AP potansiyeline oynayan MDP, ANAP, DYP ile; eski CHP potansiyeline oynayan HP, SODEP'in dışında; geçmişin siyasal yelpazesinde yer alan MSP'nin yerine REFAH PARTİSİ (RP), MHP'nin yerine MUHAFAZAKAR PARTİ (MP), daha sonra MİLLİYETÇİ ÇALIŞMA PARTİSİ (MÇP) kuruldu.

Refah Partisi, MSP gibi, tekel dışı Anadolu sermayesinin ve şehir orta burjuvazisinin dinci, gerici kesimlerinin partisi olarak kuruldu. Ve MSP'nin tabanından bir kısmının ANAP'a kaymasına karşın eski tabanını büyük oranda koruduğu görüldü. ANAP'ın temsil ediyoruz dediği dört eğilimden biri de MSP idi.

ANAP'ın tarikatlarla da ilişki kurup, desteklerini sağlamaya ve muhafazakar görüntüden kopmamaya çalışması ürününü vermişti, ancak ANAP'ın muhafazakarlığı, onun işbirlikçi tekелci burjuvazinin "modern" partisi olma iddiasıyla çeliştiğinden, RP bunu kullandı ve dinci kesimi kendi etrafında toparlamaya çalıştı.

MP ise, faşist militan kadrolar arasında eski konumunu yitiren TÜRKEŞ'in izniyle kuruldu. Faşist parti, eski militan kadroları toparlamak istedi. Ne var ki, 12 Eylül'de devletin bekası uğruna "kurban" edilen faşist militanlardan bir kısmının eski misyonu devam ettirmek istememesi, Taha AKYOL gibi "parlamentoda çoğunluk sağlanarak iktidar olunmalıdır" şeklinde ve silahlı faşist terörü reddeden yeni bir senteze varılması, bir kısım faşist militanın ise TÜRKEŞ'in kişiliğine ilişkin eleştirileri (kadroları yalnız bırakması, tavırsız kalıp yenilgiyi kabullenmesi, partinin mallarını ve paralarını zimmetine geçirmesi gibi) faşist partiye güç kaybettirmişti. İsmi daha sonra MÇP olarak değiştiren faşist partinin toparlayamadığı eski militanlar ise çeşitli partilere, ama özellikle ANAP ve MDP'ye dağılmışlardı. ANAP'ın iktidar olmasından sonra, çıkar sağlamak düşüncesi eski faşist militanların ANAP'a kayması eğilimini arttırdı. ANAP içinde bir hizip olarak varlıklarını sürdürüyorlar.

Henüz eski MHP'nin misyonunu üstlenecek bir militan faşist partiye gereksinme yok, ancak sivil faşist milislere gereksinme olduğu anda MÇP, 12 Eylül'de olduğu gibi bir vefasızlığa uğramamak için ihtiyatı elden bırakmadan bu göreve adaydır.

12 Eylül, 15 parti doğurdu. Ancak bir kısmı tabela partisi olmayı aşamadı. Yelpazede yasal olarak yerini alan partiler yukarda saydıklarımızdır, diğerlerini değerlendirmeye gerek yok.

D- 6 Kasım Seçimi ve Sonuçları

Seçimlere sadece MDP, ANAP ve HP'nin girmesine izin verilmiş, parti kurucularının %86'sı veto edilmişti. İçlerinde devlete onlarca yıl bağlılıkla hizmet etmiş generaller, valiler, eski milletvekilleri vb.nin de yer aldığı kurucuların vetoları bir çok etkisi yaratmış, tepki toplamıştır. Faşist EVREN vetoları şöyle savunuyordu gazetecilere:

"Parti kuruculuğu yapan kişiler, fiziki görünüşleri, kiminle, konuşup ne gibi çalışmalar yaptıkları ile değerlendiriliyor. Bu gibi kişilerin ATATÜRK ilkelerine bağlılıkları, memleket severlikleri ve 12 Eylül ruhuna sadakatleri gibi açılardan değerlendirilmeleri en doğru yoldur." (8. 5.1983)

Evet, cunta parti kurucularını "12 Eylül ruhuna sadakatleri" ile inceliyor ve %86'sını veto ediyordu. Her ne kadar veto edilenlerin 12 Eylül ruhuna sadakatsizliklerinden söz edilmese de, faşist cunta yine de veto ediyordu. Çünkü, seçime fazla partinin girmesini istemiyordu. Yoksa düzen açısından herhangi bir tehlike arz etmiyorlardı.

MGK'nın 79 no'lu kararıyla eski partilerin, il ve ilçe başkanları ile yönetim kurulu üyeleri ve 12 Eylül 1980'den sonra görevden alınan belediye başkanlarına da siyaset yasağı getiriliyor, ya da izne bağlanıyordu. Böylece siyaset dışı bırakılanların partilere kurucu olmaları, örgütlenme yapmaları engellenmiş oluyordu. Bu kararlar yeni partiler kurucu bulma sıkıntısına düşüyordu.

Vetonun dışında, seçime girecek partilerin milletvekili adaylarını da cunta seçecekti. Cuntanın başından beri yoğun biçimde yapılan fişlemelerin ve MİT raporlarının bu dönem epeyce işe yaradığı görülmüyordu. 1683 milletvekili adayından 672'si veto edildi; 428'i bağımsız, 89'u HP'den, 81'i ANAP'tan, 74'ü MDP'den...

Cuntanın izin verdiği partilerin, dışında kalan partilerin yine faşist cuntanın seçtikleri dışındaki milletvekili adaylarının katılmadığı bir seçim oyunu oynanıyordu. Böyle bir seçimle oluşacak parlamento II. Danışma Meclisi olmaktan öte bir anlam taşımayacak ve bu seçimler siyasal ortamda hiçbir değişim yapmayacaktı. Değil sosyalist

adayların bağımsız olarak seçime girmesi, demokrat adayların bile seçilmesi önleniyordu. Ve mevcut partilerin hepsi de birbirleriyle aynı oranda cuntacı ve Amerikancıydı. Böylesi bir seçime katılmak cuntanın seçim ve demokrasi yut-turmacasına alet olmak demektir. Bu durum da ML teoriden formüle edilmiş klasik sözcüklerle seçim tavrı belirlemek mekaniklik ve şematizm olacaktı. Yaşamın kendisi tavrımızı dayatıyordu zaten. Ve Hareketimiz DEVRİMCİ SOL, seçimi boykot taktiğine başvurdu. Oy kullanmamanın para cezası ve 5 yıl oy kullanmamakla cezalandırılması koşullarında BOYKOT, kimilerince yanlıştı. Kitleler bunu kaldıramazdı. Oysa solun görevi boykot taktiği ile seçim aldatmacasını ortaya serecek bir propaganda faaliyetini örgütlemek ve tüm dünyaya bu oyunu duyurmak, cuntanın yüzündeki maskeyi düşürmekti. Değil sosyalist, yurtsever, demokrat adayların, oligarşinin gözde partileri SODEP, DYP gibi partilerin dahi katılmadığı bir "seçim" ortamından devrimciler ne gibi yarar umabilirlerdi ki? Parlamentoyu ve seçimleri kürsü olarak kullanmak olanaklı mıydı?

DEVRİMCİ SOL'un 6 Kasım seçimlerini BOYKOT taktiği, bu seçimleri teşhir etmenin en açık yolu olarak düşünülmüş bir taktikti. Ancak Hareketimizin gücü ve etkisi böyle bir taktiği AKTİF BOYKOT şeklinde yürütmeye elverişli değildi. Bu nedenle en geniş teşhire yönelen PASİF BOYKOT benimsendi.

Böyle bir seçimde "DÜZEN PARTİLERİNE OY YOK" sloganı etrafında yürüyen bir taktik uygulamak doğru olur muydu? "Düzen Partilerine Oy Yok" çağrısı seçim aldatmacasını vurgulayan ve bu seçimlerin niteliğini yeterince sergileyen bir taktik olamazdı. Hedefi muğlaklaştırırdı. Bu nedenle 1979 seçimlerinde olduğu gibi "Düzen Partilerine Oy Yok" çağrısını yapamazdık.

Dışımızdaki sol ise genellikle "boş oy" çağrısı yaptı. Oy kullanmamanın cezası olduğundan hareketle, boykot taktiğinin yanlış olduğunu, oy kullanmama oranının düşük olacağını, bundan dolayı başarısızlığın kaçınılmaz olduğunu düşünüyordu. Oysa sorun seçime katılmama oranının düşük ya da yüksek oluşu ile açıklanamazdı. Kitlelere politika götürme ve onları bilinçlendirmede kullanılabilecek en etkili araç, seçimin niteliğini ortaya serecek en doğru slogan hangisiydi? Sol'un içinde bulunduğu koşullarda elbetteki boykot taktiği çok etkili olmayacaktı. Ama aksi tutum ise, cuntanın günahlarına ortaklık etmek olacaktı.

Seçimlerden -olağanüstü bir gelişme olmazsa- MDP'nin iktidar, HP'nin anamuhalefet partisi olarak çıkacağını tahmin etmiştik. Ve bizim "olağanüstü bir gelişme olmazsa" dediğimiz gerçekleşmemiş, kapalı kapılar ardında ABD devreye girmiş, gerek cuntanın, gerekse büyük sermaye çevrelerinin kulağına ANAP'ı fısıldamıştı. Bu andan itibaren MDP'nin şansı ters dönmüştü. Her ne kadar faşist cunta MDP'den vazgeçmek istemiyor ve 4 Kasım 1983 tarihli konuşma ile EVREN açık açık ANAP'a veryansın ediyorsa da, bu ANAP'ın işine yarıyor, onun "muvazaa partisi" olmadığı, mevcut üç partiden en sivil görünümü parti olduğu imajı yaratılıyordu.

Ve 7 Kasım günü Türkiye, ANAP'ın "zaferine" şahit oluyordu. "%45 oy oranı ile 212 milletvekili çıkarıp tek başına iktidar olması herkes için bir sürprizdi. "İktidar olacağız demiyoruz, iktidar olduk" diyen MDP, %23.2 oy ile 71 milletvekili çıkarıyor ve anamuhalefet partisi bile olamıyordu, HP ise % 30.4 ile beklenenin üstünde oy alarak 117 milletvekili çıkardı.

Çankaya Köşkü'ne çıkan ÖZAL'ın ilk sözleri şu oldu:

"Sayın Cumhurbaşkanım, sizin emrinizdeyim. Elbette 12 Eylül doğrultusunda hizmet vereceğiz, sizin direktiflerinize bize daima rehber olacaktır. Bizim partimizi 12 Eylül yaratmıştır, memlekete hizmet etmekten başka da bir düşüncemiz yoktu, zaten olamaz da."

(...)

"Dediklerinizi zaman açığa kavuşturacaktır" ("Dar Sokakta Siyaset", s.422)

Diye yanıtladı cunta şefi. Ve yeni dönem açıldı. Sivil cuntada ekonomi ÖZAL'a, siyaset EVREN'e düşüyordu.

E- 25 Mart Yerel Seçimleri ve Sonrası

6 Kasım seçimlerinden hemen sonra, 25 Mart 1984 yerel seçimleri geliyordu. Ülke yeni bir seçim havasına sokuldu.

Yerel seçimleri 6 Kasım'dan ayıran en önemli özellik, bu seçimlere DYP, SODEP ve RP'nin de katılabilmesi ve adayların cunta tarafından veto edilmesinin sözkonusu olmamasıydı. Bu partilerin seçime girecek oluşu, kozların ilk kez paylaşılması demek olacaktı. Ancak koşullar yine eşit değildi. ANAP iktidar olmanın avantajlarıyla, kendisinden olmayan yerel yönetimlere yardım yapılamayacağını, hizmet götürmeyeceğini açık açık söylüyordu. Belediyelerin özel durumundan dolayı iktidara yakınlık önem kazanıyordu.

25 Mart yerel seçimlerinde veto koşulunun olmayışı, ilerici-demokrat-devrimci adayların da seçime katılabilmelerine olanak tanıyordu. 6 Kasım seçimlerinde yasaklı olan partilerin de seçime katılması daha canlı bir Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

ortam yaratmıştı.

Hareketimiz DEVRİMCİ SOL, 1983 yılında çıkardığı "Seçim Taktiğimiz" yazısında siyasal gelişmeleri analiz ediyor ve yerel seçim taktiğini şöyle belirliyordu:

"Yerel seçimlere yönelik taktiğimiz, genel seçimlerde olduğu gibi 'BOYKOT' olmayacaktır.

"Yerel seçimlerin açık faşist (sivil cunta) koşullar altında yapılacak olmasına rağmen, bu seçimlerin gerçekleştirdiği ortam ilerici, yurtsever, demokrat adayların seçimlere katılmasına kısmen de olsa imkan tanıyor. Şayet, genel seçimlerde olduğu gibi; belediye başkan adaylarından, köy ihtiyar heyetine kadar tüm adaylar sivil cuntanın yöneticileri tarafından belirlenmiş olsaydı, yine taktiğimiz boykot olurdu. Bu durumda yerel seçimlere yalnız faşist ve gerici adaylar katılacağından onların hiçbirini desteklemez ve oy vermezdik.

(...)

"Yerel seçimlerde SODEP içinde yer alan ve seçim bölgesinde adaylığı sözkonusu olan yurtsever, ilerici ve demokrat adaylar, bu yarılarından dolayı desteklenmelidir. Bağımsız olarak seçime katılacaklar ise, yukarıda desteklenmek için aranan ölçülere sahip olmaları durumunda, bunlar da desteklenmelidir.

"Seçim taktiğindeki propagandanın ağırlıklı yanını, sivil cuntanın teşhiri oluşturacaktır. Seçime girecek partilerin sermaye partileri olduğu ve bundan dolayı da desteklenemeyecekleri vurgulanmalıdır.

"SONUÇ: Açık faşizmin devam ettiği 'sivil cunta' koşullarında yerel seçim taktiğimiz genel boykot değildir.

"1- SODEP içerisinde veya bağımsız olarak seçime katılan yurtsever, anti-faşist ve demokrat adaylar varsa bunları o bölgede desteklemeliyiz.

"2- Gücümüzün olduğu mahalle, köy, bucak, ilçe ve iller de bağımsız adaylar çıkarmaya çalışmalıyız.

"3- Desteklenecek hiçbir aday yoksa ve bizim de çıkarma durumumuz yoksa o bölgede hiçbir partiye oy vermemeliyiz. (bölgesel boykot)".

Bu üçlü taktiğimiz, sınıf mücadelesini ve ML teorii şablonlara oturtmaya alışmış geleneksel solda garip karşılandı. Oysa yaşamın zenginliği, şablonları ve mekanikliği kendiliğinden parçalayıp atıyordu.

Seçimler yine ANAP'ın "zafer"iyle sonuçlandı: 67 ilden 54'ünü ANAP, 8'ini SODEP, 3'ünü MDP, 2'sini RP; 316 ilçe belediyesini ANAP, 101'ini ise SODEP almıştı.

Yerel seçimler garip bir durum doğurmuştu. Oyların %22'sini alan SODEP, %13'ünü alan DYP ve %5'ini alan RP, yani oyların %40'ı parlamento dışında kalmış, temsil edilemiyordu. ANAP %45 oy ile yine 1. partiydi ve onu %22 ile SODEP izliyordu. HP %8, MDP %6.5'e düşmüştü.

Bu durumda parlamento dışındaki partiler parlamentoya girmenin yolunu araştırmaya başladılar. Partisinden istifa ederek, başka bir partiye girmek isteyenlerin milletvekilliğinin TBMM kararıyla düşürülmesi sorun yaratıyordu. Ancak transferden ANAP kârlı çıkacağını anlayanca, bu yolu kullanmadı. Faşist cunta 12 Eylül öncesinin milletvekili pazarlarını eleştirirken, kendi iktidarı döneminde bu yozlaşma o hale geldi ki, bir günde iki parti değiştiren milletvekilleri bile oldu. Meclis aritmetiği durmadan değişiyor, fısıltı gazetesinde gerek milletvekillerinin, gerekse belediye başkanlarının transferiyle ilgili büyük rakamlardan söz ediliyordu. Cuntanın yasakları yeni bir borsa türü yaratmıştı. Ve tabii bundan iktidarda olan ANAP kârlı çıktı. Özellikle kaynak yardımı yapılmadığından, zor duruma düşen belediye başkanları birer birer ANAP'a transfer olmaya başladılar. Sistemin dejenerasyondan kurtulması olanaksızdı. Birinden çıkarsa, diğerine yakalanıyordu.

Yerel seçimlerden sonra faşist cuntanın gözde iki partisinin düştüğü durum ile, DYP ve SODEP'in TBMM'de temsil edilmemesi, siyasal ortamın tartışılan konularıydı.

Parlamento dışındaki SODEP ve DYP'nin, HP ve MDP ile birleşme çalışmaları başlamıştı. DYP-MDP birleşmesi gerçekleşmemiş ve sonuçta MDP sürpriz bir şekilde ANAP'la birleşmiştir. SODEP ile HP birleşiyor (2 Aralık 1985) SHP (Sosyal Demokrat Halkçı Parti) adını alıyor, İNÖNÜ liderliğe getiriliyordu. Bu durum ECEVİT'in DSP'sinin (Demokratik Sol Parti) kuruluş sürecini de hızlandırıyordu. Eski CHP'yi "hizipler partisi" olarak değerlendiren ve aydınlara düşmanlığı ile tepki çeken ECEVİT, aşağıdan yukarıya (tabandan) parti kuracaklarını açıklıyordu. DSP'den daha soldaki herkese tavır alıyor, parti kapısının eski MHP'lilere dahi açık olduğunu belirtirken, Marksistlere sıkı sıkıya kapadıklarını açıklıyordu. SHP'yi sarsacağı yönünde yorumlar yapılan ECEVİT'in DSP'si, ilk seçimlerde adeta siliniyor ve ECEVİT aktif politikadan çekildiğini açıklamak zorunda kalıyordu. Sosyal demokrat oyları bölme taktiğiyle ANAP'ın ayakta tutmaya, güçlendirmeye çalıştığı DSP, adı var kendisi yok bir parti olmaya

doğru hızla yol alıyordu.

SODEP-HP birleşmesinden doğan SHP'den çok şey bekleyen sosyal demokrat taban, yine aradığını bulamıyor, SHP sıçrama yapamıyordu. ANAP karşısında politika üretemeyen ve iktidara oynayan bir parti olma iddiasından çok uzak olan SHP, ara seçimlerde DYP'nin bile gerisinde kaldı. 1977 seçimlerinde CHP'nin ulaştığı % 40'ı aşan oy oranının yanına bile yaklaşmadığı gibi, 83'de HP'nin aldığı oy oranını bile tutturamadı. 1987 erken seçimi de beklediğini bulamadığı gibi, anamuhalefet partisi olma konumunu da DYP'ye karşı zar zor koruyabildi. DYP gelişen, güçlenen parti olarak dinamizm taşıyordu. 10 yıllık siyaset yasaklarının kalkmasında bunda rolü vardı.

1983'den sonra Türkiye, hemen her yılda bir seçimin, yada referandumun yapıldığı bir ülke halini aldı. Her ne kadar bu çok yoğun bir siyasi ortam gibi gözüktüyorsa da, yılda bir oy kullanmanın dışında halk politikadan uzaktı. Demokratik hak ve özgürlüklerde değişimin olmaması, baskı, terör ve işkencenin sürmesi halkı politikadan uzak durmaya iten nedenlerdi. '82 Anayasası ve çıkarılan yasalarla en temel hak ve özgürlükleri dahi gaspedilmiş halk kitlelerine politika yasakken, on yıllık süre içinde siyasete atılmaları yasaklanan eski liderlerin yasaklarının kaldırılması, gündemin baş konusu yapılıyordu. Anayasanın geçici 4. maddesi ile siyasetten men edilen ECEVİT, DEMİREL, TÜRKEŞ, ERBAKAN ve diğer parti yöneticilerinin yasaklarının bitmesi için, Anayasanın 4. geçici maddesinin referandumla sunulması gündeme geldi.

Sözde demokrasiye geçildiği bir dönemdi, ama 12 Eylül her şeyiyle yaşıyordu. Yeni parlamento 7 Ekim'de İlyas HAS, 26 Ekim'de ise Hıdır ASLAN adlı devrimcilerin idamına imza atıyor; sıkıyönetim kimi illerde kaldırılıyor ama onun yerine geçen olağanüstü hal uygulaması ile sıkıyönetimsiz sıkıyönetim uygulanıyordu. Başbakan'ın "demokrasiye geçtik" dediği bir dönemde, 1383 imzalı "Aydınlar Dilekçesi" hakkında bile soruşturma açılıyor ve 56 kişinin yargılanmasına karar veriliyordu. DYP'nin kapatılması için Cumhuriyet Başsavcılığı harekete geçiriliyor, Kürt halkı üzerindeki işkence en üst boyutta sürüyor ve ÖZAL, Türkiye Kürdistanı'ndaki halk üzerinde terör estirilmesi görevinin orduya ait olduğunu açıklayabiliyordu: "Biz ekonomiye bakıyoruz askerler ise diğer işlere..." Kurulmasına izin verilen öğrenci derneklerini engellemek için ne kadar yasadışı yöntem varsa harekete geçiriliyordu. Grevler, yürüyüşler, mitingler, yasal toplantılar, paneller engelleniyor, polis saldırıyor, gözaltına almalar, tutuklamalar devam ediyor, gazeteler, dergiler, kitaplar üzerindeki sansür, toplatma, kapatma, dava açmalar hızla devam ediyordu. Milyonlarca insan hakkını arayamaz, fiilen politika yaptırılmazken birkaç gerici, faşist, burjuva politikacısının politik yasaklarının kalkması Türkiye'nin en önemli sorunu olamazdı.

Referandumda alınacak tavır, sol'da yeni bir tartışma başlattı. Boş oy mu, evet mi, boykot mu?

Bir kısım sol gruplar, burjuva politikacılarının yasaklarının kaldırılmasının demokrasiye hizmet edeceğini, "evet" in "demokrasiye evet" olacağını ileri sürerek, referandumda "evet" oyunu savundular. Bu çevreler genelde "demokrasi cephesi" hayali peşindeydiler. Oligarşinin kendi içindeki çelişkiden doğan bir sorunla halkı oyalaması ve zam, zulüm, işkence, anti-demokratik tüm uygulamalar sürerken, halkı, kendi iç sorunlarıyla uğraştırmaları bilinçli bir çabaydı. Dikkatleri toplumsal sorunlardan çekmeye yönelik bu oyuna ML'ler alet olamazlardı. Birkaç gerici-faşist politikacının sözde yasağı halkın sorunu değildi. Ayrıca bu politikacılara uygulanan yasaklar sözde kalıyordu. Her konuda düşünce açıklayabiliyorlar, partileri hemen hemen doğrudan yönetip yönlendiriyorlardı. Bir kısım burjuva politikacıların olmaması ise, halk için bir kayıp olmadığı gibi, varlıkları da bir şeyi değiştirmeyecekti.

"Boş oy" taktiği ise tavırsızlığı tavır haline getirmeyi içeren pasif bir tavidir. Hedef gösteren, kitleleri aktif bir yönelim içine sokan bir tavır değildi. Ve üstelik kitleleri referandum oyununda figüranlığa soyunduruyordu.

DEVİRİMCİ SOL olarak referandum taktiğimiz BOYKOT oldu. Referandum oligarşinin kendi iç hesaplaşmasıydı ve halkı doğrudan ilgilendirmiyordu. Eski siyasilerin yasaklı olup olmaması, halkın durumunda değişme yaratmıyordu. Halk niçin böyle bir hesaplaşmada taraf olsundu ki? Faşist TÜRKEŞ'in, gerici ERBAKAN'ın, oligarşiye onyıllarca sadakatle hizmet etmiş ECEVİT ve DEMİREL'in siyasi yasaklarının kalkmasında, halkın ne gibi bir yararı olabilirdi? Demokrasiyi mi getirecekti? Yasaklı politikacıların kendi hükümetleri döneminde demokrasi mi yaşanmıştı? Halkın oylarıyla yasakları kalkacak olanlar, halkın hak ve özgürlükleri üzerindeki yasakların kalkması için çalışacaklar mıydı? Bütün bunların cevabı HAYIR'dır. Ve bu referandumun muhatabı halk olmamalıydı. Bu nedenle BOYKOT en doğru taktikti.

Referandum'da ANAP "hayır", diğer tüm partiler ve bir kısım sol örgüt "evet" dediler. Ancak %2'lik bir oy farkı ile yasaklıların yasağı kaldırılabilirdi. Referandumda "evet" çıkmıştı ama bu ANAP için bir başarıydı. Çünkü tüm partilere karşı "kaybetmişti". Böylece faşist cuntanın devre dışı bırakmaya çalıştığı eski siyasi parti liderleri yeniden siyasi yaşama dönüp DSP, DYP, RP ve MÇP'nin başına resmi olarak oturmuşlardır. Faşist cunta, üzerinde önemle durduğu bir konuda yenilmişti. "Memleketi bu hale getirenlere tekrar bu memleketi teslim etmeyiz" diye bas bas bağırان faşist cunta burjuva politikacılara bu kez yenilmiş, bu durumu kabullenemese de onların varlığına katlanmak zorunda kalmıştır.

IV- ASKERİ FAŞİST CUNTANIN EMPERYALİZM İLE İLİŞKİLERİ

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"Türkiye'nin Türk birliklerini konuşlandırmak için Körfeze yakın bir üs aramasına gerek yoktur. Çünkü zaten en yakın üs Türkiye'nin kendisidir." (Prof. WOHLSTETTER) (abç)

12 Eylül sonrasında emperyalist ülkeler arasında faşist cunta ile ilişkiler yönünden farklılıklar ortaya çıktı. ABD, faşist cuntayı kayıtsız şartsız tüm uygulamalarında desteklerken, Avrupalı emperyalistler cunta ile ilişkilerde daha soğuk davranıyorlardı. Örneğin cuntanın ilk yıllarında ne cunta generallerini, ne de cuntanın başbakanını hiçbir Avrupalı emperyalist ülke davet etmemişti.

ABD ile Avrupa emperyalistlerinin faşist cuntayla ilişkilerindeki bu farklılık nedendir? Avrupalı emperyalistlerin Türkiye'den "demokrasi" beklediği, cuntanın da faşist olduğu için mi? EVREN'in, Avrupalı emperyalistleri, "içişlerimize karışmayın" diye uyarması (!) cuntanın bağımsızlıkçı, anti-emperyalist, ulusalcı bir yol izlemesinden midir? Ya da cuntanın bu uyarıları Avrupa'da gerçekten ciddiye alınmakta mıdır?

Sekiz yıldan beri gerek Avrupalı emperyalistlerin cuntaya karşı, cuntanın da Avrupalı emperyalistlere karşı tavır ve davranışlarında adeta bir "danişıklı dövüş" görülmektedir. Avrupalılar "demokrasi", "insan hakları", "işkence" vs. diyor, cunta "içişlerimiz", "zaten biz yapacaktık, onlar dediği için değil" vb. diyor.

12 Eylül askeri faşist cuntasına neden gereksinme duyulduğu konusunu incelerken, "iç" koşulları tamamlayan ("iç" derken tırnağa alıyoruz. Çünkü emperyalizm ülkemize öylesine nüfuz etmiştir ki, iç ve dış etkenleri ayırmak hemen hemen olanaksızdır) dış koşullardan söz etmiş, İran ve Afganistan'ın ABD açısından kaybının, ABD'yi yeni olanaklar arayışına ittiğini belirtmiştik. İran Şahı'ndan boşalan yerin doldurulması, İran-İsrail-Mısır üçgeni üzerine kurulu ABD çıkarlarının korunması için hayati öneme sahipti. Sacayağının biri kopmuştu ve bu ayak Türkiye ile tamamlanabilirdi. SSCB'ye yakınlığı, hem SSCB'yi dinleme, hem SSCB'ye yönelik radyo yayınlarının güçlendirilmesi, hem de Ortadoğu'da güçlenen SSCB'nin olası bir hareketini durdurmak, önünü kesmek için Türkiye'nin önemli olduğu vurgulanıyordu. ABD Ulusal Güvenlik İşleri Danışmanı Z.BREZEZİNSKI, kendi adını verdiği doktrininde şöyle diyor:

"Bölgede Türkiye'den Pakistan'a uzanan bir bunalım kuşağı vardır. Bu bunalım tüm bölgeyi etkilemektedir. Sovyetler, bu bunalımı Batı'nın bağımlı olduğu Körfez petrolünü kontrol edecekleri bir fırsat yaratacağı umuduyla kişkırtmaktadır."

Ve BREZEZİNSKI bu durumda İran, Pakistan ve Türkiye'den oluşan bir "koruyucu kuşak" oluşturulmasını ve Pakistan, Suudi Arabistan, Türkiye arasında "anlaşış birliği" kurulmasını ister. Yıl 1979'dur; henüz Şah iktidardadır. Şah devrilince bu plan bozulur, Türkiye'nin önemi artar.

BREZEZİNSKI doktrini, cunta sonrasında iki faşist cuntacı EVREN ile Ziya ÜLHAK arasındaki kardeşliğin nereden ilham aldığını da açıklıyor olsa gerek.

Türkiye, Pakistan ve Suudi Arabistan'ı içine alan bir "koruyucu kuşak"ın oluşturulması programına uygun biçimde Ziya ÜLHAK'la kardeşlik derecesinde yakın ilişki kuran cunta, Suudi Arabistan ile bu görünümde bir ilişki kurmamıştır. Çünkü Suudi Arabistan'ın ılımlı ve radikal Arap ve K.Afrika ülkeleriyle ilişkileri bozuktur. Tüm bu ülkeler ile ABD arasında "köprü" rolü oynayacak bir Türkiye için, Suudi Arabistan ilişkilerinin daha kapalı ve mesafeli gözükmesi gerekmektedir. Ancak gerçekte ilişkiler oldukça sıcaktır. Arap sermayesi ile ilişkiler sadece ekonomik (turizm yatırımları, bankacılık, bankerlik vs.) olarak değil siyasi ve kültürel olarak da geliştirilmiştir. Arap şeyhlerine arazi satılması, Araplarla turizm ilişkilerine önem verilmesi, kamuoyunda "Rabita" olarak bilinen skandalda da ortaya çıktığı gibi, islami faaliyetlerde Suudi Arabistan sermayesinin desteğinin alınması (daha önce de Aramco firmasının faaliyetleri defifre olmuştu.), İslam Ortak Pazarı oluşturma düşünceleri, "İslam Zirvesi" ne Cumhurbaşkanı düzeyinde katılınması, hep bu ilişkilerin bir yansımasıdır.

Bütün bunlar ABD'nin Körfez'e yönelik planlarını olgunlaştıran faaliyetlerdir. Ama bu ilişkiler egemen sınıflarca öyle kamufla edilmektedir ki, kamuoyuna başka şekillerde yansıyabilmektedir.

Anti-komünist propagandaya göre; SSCB'nin Körfezde gözü vardır ve Türkiye, SSCB'nin herhangi bir atraksiyonuna karşı set oluşturmaktadır. Böylece, Türkiye'ye Körfezin "kızıl tehlikeye" karşı korunmasında yeni roller düşer. Oysa, herkes de biliyor ki, SSCB'nin saldırgan bir politikası yoktur. O halde amaç, SSCB'yi durdurmak olamaz. Öyleyse bu propagandanın ve yapılan hazırlıkların amacı nedir?

Türkiye'nin tamamının üs haline getirilmesini isteyen ABD'nin amacı Türkiye'yi, Ortadoğu'ya yönelik operasyonlara doğrudan sokmaktır. Tabii ki Türkiye'nin işlevi sadece bu olmayacaktır: SSCB'nin dinlenilmesi, SSCB'ye yönelik amerikan radyo yayınlarını güçlendirici istasyonlar kurulması ve nihayet TC Ordusunun kendisini "çevik kuvvet" haline getirmek. ABD Savunma Bakanlığı için hazırladığı raporda askeri stratejist Prof. WOHLSTETTER şöyle diyor:

"1- Körfezde yangın vardır. Doğru Anadolu bölgedeki en müsait itfaiyecidir.

"2- Körfez ihtimalini mümkün olduğu kadar NATO kılıfı altına almak, Türkiye'nin bu misyonu üstlenmesini kolaylaştırır.

(...)

"5- Türkiye'nin savunmasını güçlendirmek elzemdir, çünkü bir bunalım halinde Türk Ordusu çevik kuvvetin ta kendisi olarak görev yapabilir. Bu, Türkiye için ABD çevik kuvvetine üs vermekten daha kolaydır." ("Çevik Kuvvet Gölgesinde", s. 67) (abc)

Cunta sonrası Türkiye'de bazı toplantı ve seminerlere de katılan Prof. WOHLSTETTER, sıradan bir konuşmacı değildir, dile getirdiği istekleri ABD'nin istekleri olarak ele almak gerekir. Türkiye'yi bir üs, TC Ordusunu da bu üs'se çevik kuvvet gücü olarak konumlandırmak isteyen ABD, bu amacına varabilmek için Türkiye'de "güçlü" bir iktidar arıyordu. İran'ın yerini dolduracak, Ortadoğu'daki gerici Arap ülkeleriyle özellikle Pakistan ve Suudi Arabistan ile iyi ilişkiler ve birlikler kurabilen ve kendisine her türlü kolaylıklar sağlayabilen, bütün bunları yaparken seçim, muhalefet kaygıları olmayan bir "istikrarlı" yönetim gerekiyordu ABD'ye... Bu da cuntadan başka bir şey olamazdı. Diğer nedenler bir yana, ABD'yi cunta arayışına ve cuntaya tam destek vermeye iten dış nedenlerden en önemlisi budur.

12 Eylül cuntasında ABD'nin rolü konusunda hiç kimsenin kuşkusu yoktur, olmamalıdır da. Sadece tek bir olay, Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin ŞAHİNKAYA'nın 11 Eylül günü ABD'den dönmesi bile, bu bağlantı için yeterlidir. Ancak, biz bu bağlantıyı görmemek için gözlerini yumanlara bir-iki noktayı anımsatalım.

- İçlerinde Haydar SALTİK'ın da bulunduğu 6 general, 12 Eylül'den önceki 15 gün içinde birçok kez Amerikan Büyükelçisi J.SPAIN'le birlikte oluyordular.

- 11 Eylül 1980 günü Amerikan Subay Eşleri Kulübünde konuşan Amerikan Büyükelçisi J.SPAIN şöyle diyor:

"Kaygılanacak bir şey yok, her şey normal gelişecek."

12 Eylül döneminin ABD Büyükelçisi SPAIN, anılarında şöyle yazıyor:

"12 Eylül akşamı eve döndüğümde eşim Edith'yle onları (televizyonda MGK üyelerini -y.n.-) izlemiş buldum. 'Ne garip James' demişti, 'Hayatımda hiç ihtilalci ile tanışmadığımı sanıyordum, oysa son iki haftadır verdiğimiz davetlerde hepsiyle beraber olmuşum da haberim yok'". ("Türkiye Üzerine Tezler" III, s.217)

- 12 Eylül günü İngiliz Büyükelçisi, J.SPAIN'i kutluyor .

- 12 Eylül'den sonra İsrail ve Mısır büyükelçileri cuntacıların Filistin politikasını öğrenmek için ABD Büyükelçisine başvururlar.

- Cunta başbakanı ULUSU, ABD Büyükelçisine "kardeşim", EVREN ise NATO Başkomutanına "dostum" diye hitap eder.

- 12 Eylül günü daha henüz başbakan bile belli değilken, İlter TÜRKMEN, J.SPAIN'e telefon edip Dışişleri Bakanı olacağını müjdelar.

- Darbenin tereyağından kıl çeker gibi yapılmasından, bu darbede CIA'nın rolünün olmadığını, çünkü CIA'nın rolünün olduğu tüm darbelerin başarısının gölgelendiğini söyleyen bir üst düzey yetkilinin bu tartışması için anıların da J.SPAIN, "Türkler mizaha düşkün" diye yazıyor.

- Cuntayı, cuntadan bir saat önce dünyaya ABD radyoları duyuruyor.

- ABD başkanı CARTER'a "kaygılanacak bir şey yok, kimler yapması gerekiyorsa onlar yaptı" denerek cunta haberi veriliyor. CIA'nın Türkiye masası şefi, Paul HANZE'ye ise "Paul seninkiler nihayet yaptı" deniyor.

Bu kadar örnek sanınız yeterlidir. Şimdi soruyoruz:

Cuntadan önceki 15 gün içinde ABD Büyükelçisi ile neden bu kadar çok birlikte oluyor cuntacılar? ABD Büyükelçisi neden bu kadar çok davet veriyor? Cuntacılarla birlikte olmak için mi?

Tahsin ŞAHİNKAYA cuntadan bir gün önce ABD'de ne arıyordu?

İngiliz Büyükelçisi, neden ABD Büyükelçisini kutladı? Darbedeki rolünden dolayı mı?

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

İsrail ve Mısır büyükelçileri, Türkiye'nin Filistin politikasını neden bir cuntacıya değil de, ABD Büyükelçisine soruyorlar? Cevabı ilk ağızdan duymak istedikleri için mi?

Dışişleri bakanı olarak atanan İ.TÜRKMEN neden ilk önce J.SPAIN'i aradı?

J.SPAIN 11 Eylül günü üslerdeki subay eşlerine "kaygılanacak bir şey yok" diyebildiğine göre, cuntayı önceden biliyor. Nereden biliyor, nasıl öğreniyor?

Protokolü ve diplomatik dili bir yana bırakıp, ABD'li büyükelçilere, komutanlara "dostum", "kardeşim" diye hitap edecek kadar yakınlık nereden geliyor?

J.SPAIN, cuntada CIA parmağının olmadığına söylenmesini "mizah" olarak değerlendirdiğine göre, gerçek olan CIA ve Pentagon parmağı olduğu mudur?

ABD'yi şevkle desteklemeye iten nedir? Askeri faşist cuntanın kendi eserleri olması mı?

Evet, sorular uzayıp gidiyor. Faşist cuntanın ABD kaynaklı olduğu ve Amerikancı bir çizgi izlediği biliniyor. Nitekim cunta işbaşına gelir gelmez, NATO'da bayram havasının esmesinin nedeni de budur.

Faşist cuntanın işbaşına gelmesiyle, ikili anlaşmaların önündeki en büyük engel ortadan kalkmıştır. İkili anlaşmaların ve ABD'nin bölgedeki gücünün artırılmasının önemi vurgulanırken, Stratejik Araştırma Enstitüsü uzmanı Barry RUBIN, Reagan yönetimi için şöyle demektedir:

"ABD'nin bölgesel politikasının ikili askeri ilişkiler üzerine bina edilmesine de 1980'lerden sonra geçildi. (...) Bu aşamadan sonra ABD bölgede kendi askeri gücünü tahkime, bölge ülkelerinde de üs ve tesislerin artırılması fikrine ağırlık verdi." ("Çevik Kuvvet Gölgesinde", s.72)

12 Eylül sonrası ABD'nin Türkiye'deki üs ve tesislerini sayısal ve nitelik yönünden geliştirmesi, yeni üsler kurulup, 15 civarında havaalanının her türlü savaş uçağının inip kalkacağı şekilde genişletilmesi, ABD'ye özel kolaylıklar sağlaması vb. gözönüne getirildiğinde Barry RUBIN'in sözleri daha bir anlam kazanmaktadır. Şimdi konuyu daha derli toplu ortaya koyabilmek için, 12 Eylül 1980 sonrası ABD ile yapılan ikili anlaşmalarla ne verildiğini kısa özetler halinde aktaralım:

a- Savunma İşbirliği Anlaşması

İmza tarihi: 29 Mart 1980

Yürürlüğe giriş: 1 Şubat 1981

SİA nedir? SİA tek kelimeyle bağımlılığımızın yeniden bir teyidi, ABD'nin Türkiye üzerindeki egemenliğinde yeni yeni mevziler elde etmesidir. Türkiye açısından ise "ortak savunma faaliyetleri" adına bölgede emperyalizmin jandarmalığını yüklenme, kendi topraklarını "üs-tesis" adları altında ABD'nin denetimine vermektir. Bu anlaşmayla ABD'nin denetimine olanak sağlanan tesisler şunlardır:

. Sinop (Elektromanyetik İzleme)

. Pirinçlik (Radar Uyarı, Uzay İzleme)

. İncirlik (Hava, Harekat ve Destek)

. Yamanlar (İzmir), Şahintepe (Gemlik), Elmadağ (Ankara), Karataş (Adana), Mahmurdağ (Samsun), Alemdağ (İstanbul), Kürecik (Malatya), muhabere yerleri tesisleri

. Belbaşı (Sismik Bilgi Toplama)

. Karaburun (Radyo Seyr-ü Seferi)

Bu tesislerde bir Türk, bir de ABD'li subay ortak yetkili olacak, ABD kuvvetleri karargahına Amerikan bayrağı çekilebilecek, her türlü bilgi ortak paylaşılacak, faaliyetlere katılacak uçaklar, gemiler, havaalanlarını ve limanları kullandırabileceklerdir.

Anlaşma süresi 5 yıldır. Ve bu anlaşmanın sonucunda ABD'nin verdiği tek söz "Ordunun modernizasyonu için elinden gelen her türlü gayreti göstermek"tir. ABD, Türkiye'ye ihtiyaç fazlası malzeme sağlayacak, savunma malzemelerini ödünç ya da kira yoluyla vermeye çalışacak, savunma sanayi ortak projeleri hazırlayacaklardır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Hiçbir konuda söz vermeyen ve muğlak sözlerle geçiştiren ABD, böylece anlaşmaya varıyor ve 12 tesise ABD bayrağını çektiler, buraları ortak savunma adı altında ABD çıkarları doğrultusunda kullanıma açıyor.

Bu anlaşmanın süresi dolduğu halde, sürenin bitimine itiraz olmadığından 1986'ya uzamış ve 1986'da Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması (SEİA) olarak imzalanmıştır. Buna göre:

. Nükleer başlık depoları yeni sistemle donatılıp, yeni sistemden İncirlik'e 30, Balıkesir'e 5, Malatya Erhaç'a 6, Mürted'e 6, Eskişehir'e 6 adet getirilecektir.

. İncirlik'teki üssün iç güvenliği ve kullanma yetkisi ABD'ye, çevre koruma Türkiye'ye verilecek. Ve üs genişletilecek.

. İncirlik'teki F-4 ve F-104'ler daha gelişmiş F-16'larla değiştirilecek.

. Destek Anlaşması uyarınca, kriz anında ABD'den takviye yerine, doğrudan ev sahibi ülkeden faydalanılacaktır.

. Muş-Batman havaalanları yapılıp, diğerleri modernize edilecek.

. SEİA'nın tekrarlanması için hükümetin ileri sürdüğü ABD kredi ve yardımlarının artırılması, FMS (Dış Askeri Yardım) borçlarının silinmesi, ihtiyaç fazlası askeri malzemenin sağlanması, Türkiye ile Yunanistan arasındaki 7/10 oranının bozulması, savunma sanayi kurulması ve ticari kolaylıkların sağlanması noktalarında anlaşmaya varılamadı.

Bu anlaşmada Ev Sahibi Ülke Destek Anlaşmasından söz ediliyor. Nedir bu anlaşma?

b- Ev Sahibi Ülke Destek Anlaşması (Hostnation Support Agreement)

Türk-ABD Yüksek Savunma Konseyi'nde hazırlanan anlaşma, 1986 Şubat'ında imzalandı. Bu anlaşmaya göre, bir savaş anında ABD'nin Türkiye'ye destek filoları, lojistik, personel, vb. destekleri taşıması zaman alacağından, savaş anında ev sahibi ülkenin şu destekleri sağlamasını içeriyor:

. Havaalanları, limanlar vb. kolaylıklar (sivil havaalanları ve askeri dinleme tesisleri dahil),

. Yakıt,

. Su,

. Tıbbi hizmetler ve kolaylıklar,

. Ulaştırma araçları,

. İşçiler,

. Çevirmenler,

. Lojistik hizmetler,

. Silah, malzeme, cephane depoları,

. Türk-ABD ortak sivil savunma hizmetleri.

Bu anlaşmanın benzerleri İngiltere, Federal Almanya, Belçika ve Hollanda ile de yapılmıştır.

c- Zincirleme Harekat Üsleri (COB) Anlaşması

1982 yılında imzalanan bu anlaşmaya göre ABD, Türkiye'deki 16 üssü kullanma iznine sahip oluyor, iki üssü daha modernleştiriyor ve üç yeni üs inşa ediyor.

Kısa adı COB (CO-Located Operation Bases) olan bu anlaşma "Bir kriz anında ABD'den Türkiye'ye gelecek takviye hava kuvvetlerinin konaklaması için, Türkiye'deki hava üslerinin modernize edilmesini ve en gelişmiş teknoloji ile iki yeni havaalanının (Muş, Batman) inşa edilmesini öngörür. Üsler NATO çerçevesinde yapılır ama masrafları ABD karşılar." Böylece her zaman olduğu gibi NATO kılıf olurken, geri planda ABD işi kotarır.

ABD Kongresi Araştırma Merkezi Savunma Bölümü Başkanı Rechard CRİMMET, 1984'teki raporunda şöyle der:

"Muş ve Batman'da yeni kurduğumuz üsler Basra Körfezinin istikrarını garanti eder." ("Çevik Kuvvet Gölgesinde", s.165) (abç)

Cunta sonrası Türkiye Kürdistanı'nın öneminin artması ve bu bölgelere Amerikalıların durmadan geziler düzenlemesi, birtakım kişilerin incelemeler yapmasının bir önemli nedeni de budur. Böylesi bir bölgede silahlı mücadelenin gelişmesi, gerilla savaşının veriliyor olması, ABD'yi telaşlandırıyor olmalı. Kağıt üzerinde NATO'ya ait gözükten üsler, tesisler gerçekte ABD'nin çıkarıdır. Bunu, ABD Donanma Akademisi strateji uzmanlarından Eliot COHEN daha açık söylüyor:

"... Doğu Türkiye'de yapılmasına başlanan yeni üsler de bu bağlamda çok önem taşıyacak. Bu üsler her ne kadar kağıt üzerinde Basra Körfezi ile irtibatlandırılmıyorsa da müstakbel bir kriz anında büyük hizmetleri geçecek." (age, s.38) (abç)

d- Çevik Kuvvet (Rapid Deployment Force) ve Türkiye

Amacı; "ABD sınırları dışında, ABD'nin milli çıkarlarının ihlali durumunda, ABD'nin gücünü göstermek, müdahale etmek ve SSCB'nin hareketlerini önlemek" olarak ifade edilen Çevik Kuvvet'in bir ay boyunca lojistik destek almadan savaşabilmesi için, bölgede savaş malzemelerinin depolanması planlanmış ve bundan dolayı bölge ülkelerinden Çevik Kuvvet için üsler istenmiştir. Ancak başta hiçbir ülke buna yanaşmamıştır. Türkiye Çevik Kuvvete üs vermesi ve en azından kolaylıklar sağlaması konusunda ABD tarafından zorlanmıştır. TC ordusunu Çevik Kuvvet olarak, tüm Türkiye'yi bir üs olarak kullanmayı düşünen ABD, TC ordusunun modernizasyonu planlarını ortaya atmıştır. 12 Eylül'le birlikte "Up to Date"de denilen modernleştirme çalışmaları uyarınca Türkiye gibi yoksul bir ülkenin olanaklarını çok çok aşan, yılda 1 milyar dolar askeri harcamalara gidilmiştir. Böylece TC ordusunun doğrudan körfeze ve Ortadoğu'ya yönelik bir operasyonda kullanılacak biçimde donatımı hedeflenmiştir. Bütün bu çalışmalar, SSCB'nin Ortadoğu'da, özellikle Suriye'de SSCB varlığının arttığı ve benzeri tezleri üzerine yükselmiştir. Cunta yılları boyunca Suriye aleyhine açılan kampanyalar, Çevik Kuvvet ile ilgilidir.

Kenya, Somali ve Umman dışında hiç kimsenin doğrudan üs vermediği (ki bu ülkeler körfeze uzaktır) Çevik Kuvvete kimi bölge ülkelerinin birçoğu gizlice yardım yolunu seçmiştir. ABD'li uzman Barry RUBIN şöyle belirtiyor bu durumu:

"... Başta Suudi Arabistan olmak üzere Körfez işbirliği Konseyi ülkelerinden bazıları, gayet gizli olarak, gerekirse Amerikan kuvvetlerinin kullanabilmeleri için bazı üsleri yenileme ve büyütme işlemine başladı." (age,s.73)

24 Aralık 1983'te TBMM'de tartışıldığı üzere, Lübnan'daki ABD kuvvetlerine İncirlik üssünden -resmi açıklamaya göre- "Sihhiye" desteği sağlanması da gösteriyor ki, Türkiye de Suudi Arabistan gibi Çevik Kuvvet operasyonların da kolaylıklar sağlamıştır. Muhalefetin bastırması üzerine, Lübnan'daki Çevik Kuvvet'e yardım için hükümetin dahi izni alınmadan, Türk-ABD Yüksek Savunma Konseyi, bu işi kendi aralarında halletmişlerdir. 5 Aralık 1981'de kurulan "Yüksek Savunma Konseyi"nin kuruluş amacı, "ikili ilişkileri geliştirerek, kriz anlarında çabuk ve isabetli kararları uygulamaya koymak" (age, s. 143) olarak belirtilmiştir. Pratikte de görülüyor ki, Türkiye-ABD Yüksek Savunma Konseyi'nin kuruluşu, ABD operasyonlarında hükümeti devreden çıkarmayı ve izin gerekmeksizin anında karar alabilmeyi hedeflemektedir. Bu "Konsey" deki Türk subayları ABD'li subaylardan farklı düşünmemektedir. Ve ABD, Çevik Kuvvet'le ilgili istemlerini bu "Konsey"den geçirip uygulamaktadır.

"İncirlik Doğu Akdeniz'de bir bunalım halinde en ileri hattaki Amerikan uçaklarının kilit üssü olacaktır."

Kongre Araştırma Servisi'nin, 1984 raporunda İncirlik'i Doğu Akdeniz'de en ileri hattaki kilit üs olarak değerlendiren Amerikalıların, bu üssü babalarının çiftliği gibi kullandıkları açık. Milli Savunma Bakanı Zeki YAVUZTÜRK'ün "Vallahi billahi, benim İncirlik işinden haberim yok" deyişi tam bir zavallılık örneğidir. Haberinin olmadığı doğrudur. Çünkü YAVUZTÜRK'ün haberinin olması gerekmiyor ve zaten Türkiye'deki üslerde çevrilen dolaplardan haberi olması mümkün değildir. Kamuoyuna yansıyan anlaşmalar bir aysbergin görünen yüzeyi kadardır, daha fazlası değil.

e- İncirlik Üssü

Faşist cuntadan bu yana adından en çok söz edilen üs İncirlik'tir. Ne zaman Ortadoğu'da bir gerilim yaşansa, gözler İncirlik'e çevrilmektedir. Çünkü İncirlik gerçekten de ABD açısından kilit üslerden biridir ve her ikili anlaşmanın baş konularındandır. Nitekim, Çevik Kuvvet operasyonları için düşünülen gözde üs burasıdır.

SEİA anlaşmasıyla İncirlik'te hazır bulunan 16 uçağa ilave olarak 24'er uçak bulunan iki F-16 filosu eklenmiştir. Keza İncirlik'ten ABD'nin daha fazla yararlandırılması da karara bağlanmıştır.

Bunlara ek olarak, ABD deniz piyadelerinin İncirlik'te konuşlandırılması ve bunların "Türk hükümetine bile haber vermeden" Lübnan'a hareket düzenleyebilmesi de ABD'ye bağımlılığın hangi boyutlara varıldığını göstermesi bakımından öğreticidir.

f- "Çabuk Mukabele" Sistemi (Quick Scactionalest)

Bu anlaşma SSCB'den gelebilecek bir nükleer saldırıya anında karşılık vermek üzere, nükleer bomba yerleştirilmiş uçakların 24 saat hazır halde bekletilmesini içermektedir. Bunun sonucu olarak Eskişehir, İncirlik, Balıkesir, Mürted ve Erhaç üslerindeki hangarlarda nükleer bomba yüklü uçaklar 24 saat her an uçuşa hazır bekletilmektedirler.

Nükleer mermi atan Howitzer toplarının ve nükleer bomba atan savaş uçaklarının konuşlandırılmasına izin vermekle faşist cunta, Türkiye'yi bir nükleer hedef, nükleer çatışma alanı haline getirmiştir. 19 Eylül 1980 tarihli Cumhuriyet gazetesindeki bir açıklamada, nükleer füzelerin gerekirse Türkiye'ye kaydırılacağını söyleyen NATO Başkomutanı ROGERS ile; 8 Ekim 1986 tarihli aynı gazetede "Türkiye'ye taktik nükleer silahlar yerleştirilmesi konusunda çalışmalar yapıldığını" açıklayan NATO Güney Avrupa Başkomutanlığı Kurmay Başkanı General Thomas HCALY'nin sözlerinden de anlaşılıyor ki, Türkiye her an patlamaya hazır bir nükleer bomba haline getirilmektedir. Bir nükleer savaşın çatışma merkezini kendi toprakları dışında tutmaya çalışan ABD için, Türkiye gibi bir ülkeden daha iyisi bulunabilir mi? Dünyanın her yanında anti-nükleer kampanyalar sürerken, muhalefetin zayıf olduğu bir ülkeye nükleer silahları yerleştirmenin emperyalizm için avantajları ortadadır.

g- Eğitim Uçuşları

NATO'nun "Taktik Av Silahları Eğitim Merkezi" olmayı hiçbir ülke kabul etmemiştir. Hakiki mermilerin kullanıldığı, süpersonik uçuş, gece uçuşu ve alçak uçuşların (15 metreden) yapıldığı eğitimlerin insanlar, hayvanlar ve çevre üzerindeki olumsuz etkileri dolayısıyla, hiçbir NATO ülkesinin kabul etmediği bu iş de Türkiye'nin üzerine yıkılmıştır. Nasıl olsa kabul edecek uşak zihniyetliler Türkiye'de vardır.

Alçak uçuşun yarattığı sese, değil insanların, hayvanların bile dayanamadığı ve bitki örtüsünün bile harap olduğu bilindiği halde her gün 150 uçak, ikişer haftalık dönemler içinde toplam 2500 uçağın Konya'da eğitim uçuşu yapmasına izin verilmesi, tam bir bağımlılık göstergesidir.

Metropol ülkenin hayvanı ve bitki örtüsünün bile, bizim insanımızdan değerli görüldüğünün kanıtıdır bu anlaşma.

h- F-16 Projesi

Bu proje son yılların en büyük projelerinden olup, projenin kapsamı ve yürütülüş biçimi itibarıyla de emperyalizme bağımlılığı derinleştiren bir anlaşmadır. Öyle ki, projeyi yürüten kuruluşun(*) hisselerinin, %51'inin Türk tarafına ait olmasına karşın yönetim ABD'lilerdedir.

Teknolojik olarak gelişmiş F-15 yerine "uçan tabut" olarak adlandırılan F-16 yapılmasını içeren bu proje, ABD'de ömrünü doldurmuş bir teknolojinin yeni-sömürgelere satılması yoluyla, artık kârlı olmaktan çıkmış ve atıl duruma gelmek üzere olan bir yatırımı yeni-sömürgelere aktarmaktadır. Böylece yeni-sömürgelerin bağımlılığı (teknolojik olarak ve yedek parça vs. yönünden) da artırılmaktadır. F-16'nın bütün parçalarında dışa bağımlılık vardır. Bilgisayar kartları ise ABD'li askeri sorumluların kontrolünde bulunmaktadır.

4 milyar 200 milyon dolarlık bir bedel biçilen proje, Türk Hava Kuvvetleri'nin "modernizasyonu" için 1994'e kadar 160 adet F-16 üretimini tamamlayacaktır. Daha sonra da eğitim uçağı, hafif nakliye uçağı ve helikopter yapım projelerini uygulama çalışmaları sürdürülecektir.

Hava Kuvvetleri'nin modernizasyonu gerçek amaç ise, neden F-15'ler değil de "uçan tabut" olarak anılan F-16'lar seçilmiştir? F-16'ların seçiminde Tahsin ŞAHİNKAYA'nın aldığı rüşvete ilişkin iddialar ve bu konunun soruşturulmadan kapatılması konumuz olmadığı için bu noktayı geçiyoruz. Ancak amaç "modernizasyon" değil, ABD'de ömrünü tamamlamış, emekliliği gelmiş bir teknolojinin Türkiye halklarının alinterinden alınacak en az 6-7 trilyon liralık bir para karşılığında, argo deyişle "yutturulması"dır.

Bu proje için taahhüt ettiği, 1 milyar 270 milyon dolarlık döviz akışında, %15'inden fazlası 1987'ye kadar Türkiye'ye gelmesi gerekirken bu oran %2.5'de kalmıştır. Projedeki her gecikme Türkiye halklarının sırtına biraz daha binen yük demek olacağından emperyalistlerin acelesi yoktur.

4,2 milyar dolarlık bir projenin karşılığının ödenebilmesi için General Dynamics ve General Electric ile off-set anlaşması imzalanmıştır. Bu anlaşmalardan "Direct Off-set" anlaşması 1994 yılına kadar TAI ve TUSAŞ Motor

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Sanayii ve yapılacak uçak ve motor parçalarının General Dynamics ve General Electric'e ihracını kapsıyor. İndirect Off-set, General Dynamics'in, DPT Yabancı Sermaye Dairesi Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ile imzaladığı bir anlaşmadır. Mal ve hizmetler satın alınması, yatırım, ortak girişimler, teknoloji transferi, kredi ve pazarlama konusuna yöneliktir. Ve düşünülen yatırımlar şunlardır:

- General Dynamics'in ortak olduğu Ankara Hilton Oteli,
- İzmir'de Hilton Oteli,
- Mersin'de bir otel,
- Tekirdağ'da "yap-işlet-devret" yöntemiyle yapılacak olan ve ABD'nin en büyük müteahhitlik firmalarından BECHTEL'in ortak olacağı büyük bir termik santral,
- İhraç edilecek sebze ve meyveleri uzun süre taze tutacak bir hidrojenli bileşimi üretecek tesislerin yapımı (Men Sonte Şirketi ortaklığı),
- Rockwell firmasıyla otomotiv sanayiinde ortak yatırım.

Teknoloji transferine ilişkin düşünceler ise şöyle:

- Tarımda verimliliği arttırmak için hidrid mikro elektronik teknolojisine ilişkin yatırımlar,
- Tekstil Sanayiinde yeni teknolojiler,
- Araştırma ve savunma sanayiinde yatırımlar,
- Mermer, oto lastiği, maden ve duvardan duvara halı ihracatına devam edilecek,
- Tarım konusunda yeni yatırımlar yapılacak. (21.3.1987 Cumhuriyet)

i- Ortak Savunma Grubu

20 Nisan 1988 tarihli Milliyet gazetesinin verdiği habere göre ABD Savunma Bakan Yardımcısı Ronald LEHMAN ile, Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral Kaya YAZGAN başkanlığında toplanan ortak savunma grubu toplantısının da önemli kararlar alınıyor:

"Tank modernizasyonu programı çerçevesinde 1200 tankın daha program kapsamına alınmasını, Türk Deniz Kuvvetleri için TRAK tipi, yeni Firkateynin Türkiye'de yapılmasını (...), 40 Fantom uçağının yer destek malzemesinin sağlanmasını karara bağladı.

"Toplantıda alınan önemli kararlardan biri de, Türkiye'deki İncirlik, Piriçlik, Sinop, Konya gibi ortak üslerdeki dinleme cihazlarıyla radarların, daha modern ve etkin sistemlerle değiştirilmesi idi."

1983 yılında Türkiye'ye AWACS uçaklarının yerleştirilmesiyle birlikte ele alındığında, Türkiye ABD'nin kulağı haline getirilmiştir. Türkiye'nin bunda ne gibi bir çıkarı vardır? Bunun karşılığında "uçan tabut"ları satın almak mıdır bu hizmetlerin ödülü?

j- Yunanistan'ın NATO'ya Dönüşü ve ROGERS Planı

Faşist cuntanın ülke çıkarlarını nasıl koruduğunu göstermek açısından Yunanistan'ın NATO'ya geri dönüşü konusundaki gelişmeleri özetlemek gerekli olmaktadır.

Bilindiği gibi TC ordusunun Kıbrıs'ı işgali üzerine, Yunanistan NATO'nun askeri kanadından çekilmiş ve Yunanistan askeri kanada geri dönmek istediğinde, Türkiye karşı çıktığından bu olanaklı olamıyordu.

Türkiye ve Yunanistan egemen sınıfları arasındaki bir dalaşa, bizim taraf olmamız diye bir sorununuz yoktur. Biz ML'ler, Türkiye ve Yunan halkları arasında, eşitlik, kardeşlik, birbirinin haklarına saygı temelinde gerçek barışın, her iki ülkede demokratik halk iktidarlarının kurulmasıyla sağlanabileceğini söylüyoruz. Bu bağlamda, gerek Kıbrıs gerekse Ege vb. konularda Türkiye ve Yunanistan egemen sınıfları arasındaki "it dalaşı"nda, halklar taraf değildir. Bu nedenle Yunanistan'ın NATO'ya dönüp dönmemesi bizim sorununuz olmadığı gibi, böyle bir konuda Yunanistan'ın dönüşüne "evet" denmesi, ya da engel olunması diye bir tercihimiz de olamaz. Biz ne Türkiye, ne de Yunan halklarının NATO'da emperyalizmin ucuz askerleri olamayacağını söylüyoruz. NATO'nun kendisine karşıyız.

Yunanistan'ın NATO'ya dönüşü konusundaki ROGERS Planına "olur" diyen faşist cunta lideri EVREN'i eleştirirken, biz ML'lerin "Yunanistan'ın dönmemesi gerekirdi, bu durum ulusal çıkarlarımızı sarsmıştır" gibi yaklaşımları yoktur. Sadece şunu diyoruz: Türkiye egemen sınıfları, Yunanistan'ın NATO'ya dönüşü konusunu ellerinde bir koz olarak tutmakta sonsuz yarar umuyorlardı. Oysa cuntanın hemen ilk günlerinde EVREN, Türkiye egemen sınıflarının bu kozunu NATO Başkomutanı ROGERS'la kişisel dostluğuna harcamıştır(!) Hiçbir yazılı anlaşma olmadan ve taahhüt almadan, "dostum" diyecek kadar yakınlık içinde olduğu ROGERS'ın ricası üzerine, Yunanistan'ın NATO'ya dönüşüne "olur" vermiştir. CARTER, bu sorunu nasıl çözdüklerini şöyle anlatıyor:

"... Bu sorun daha sonraları daha kolay çözüldü... Biraz General ROGERS sayesinde. Sayın EVREN'e çok yakın dosttu. Sayın EVREN'in iyi niyetli yaklaşımı olmasaydı bu sorun çözülemezdi. Tamamen iki askerin şahsi dostluğu sayesinde gerçekleşti..."

Bir devlet adamı düşünün ki, hiçbir karşılık beklemeden, iyi niyet adına, şahsi dostuna elindeki kozu teslim etsin. Bir devlet adamı düşünün ki, kendi elleriyle burnunun dibindeki adaların silahlandırılmasına onay versin. Böyle örnekler, emperyalistlerin bir "ricası"yla darbe yapan Latin Amerika "muz cumhuriyetleri"nde bulunabilir ancak. Ve böyle bir "anlaşma", ya yenilgi koşulların da zorluklarla imzalanır, ya da bir uşağın efendisine kaderini terk etmesi olarak açıklanabilir.

Ege'de tam bir denetim kurmak ve SSCB'nin boğazlardan gelen yolunu kesmek için, Yunan adalarının silahlandırılmasında yarar uman ABD'nin çıkarları doğrultusunda ve Lozan anlaşması uyarınca "silahlardan arındırılmış bölge" olan Limni'nin silahlandırılmasına "evet" diyen cuntanın bu "evet"inden, sonra NATO diğer adaların da silahlandırılmasını istemektedir. Bu da gösteriyor ki, Yunan adalarının silahlandırılması, NATO'nun programında vardır ve böyle bir konuda "hayır" demek cuntanın harcı değildir. Faşist cuntanın "vatanseverliği", "ulusal çıkarları", Amerikan emperyalizminin çıkarları noktasında son bulmaktadır.

ÖZETLE;

ABD'nin 1980 yılında NATO ülkelerini, NATO bölgesi dışı alanlardaki çatışmalarda aktif görev alma konusunda "esnek" olmaya ikna etmesinden sonra, NATO'nun görev alanlarının nerede bittiği, nerede başladığı belirsizdir. Bu anlamda emperyalizmin kuklası faşist cuntanın imzaladığı ikili anlaşmaların yükümlülükleri ile Türkiye'nin ne zaman, nerede, nasıl bir maceraya sürükleneceği meçhuldür. Yeni Kore'lerin yaşanması olanaklı değildir.

1980 yılı sonrası, toplumsal muhalefetin susturulduğu, basın-yayın organlarının Abdülhamit dönemine rahmet okutacak ölçüde sansüre uğradığı, ikili anlaşmaların açıklanması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde onaylanması gibi bir zorunluluğun olmadığı, her şeyin "kişisel dostluk", "cuntanın iyi niyeti" ve "emperyalizme kölece bağımlılığı" çerçevesinde çözümlendiği bir dönem de imzalanan anlaşmalarla Türkiye bir üs, TC ordusu da çevik kuvvetin bir parçası haline gelmiştir.

Yeni üsler, havaalanları, diğer tesislerin kurulması, var olanın genişletilip modernleştirilmesi, üs ve tesislerdeki silah, teçhizat ve diğer malzemelerin artırılması, nükleer silahların ve topların yerleştirilmesi, nükleer bomba taşıyan uçakların her an görev hazır olarak tutulması, çevik kuvvetin hareketleri için yeni olanaklar ve kolaylıklar sağlanması, F-16 türünden büyük ölçüde bağımlılık oluşturan silah sanayiine yönelik ortak yatırımlara gidilmesi, herhangi bir savaş halinde ABD'nin Türkiye topraklarını, insan, hayvan ve araç gücünü kendi malı gibi kullanmasına olanak sağlanması vb. gibi onlarca konuda "kölelik anlaşmaları" imzalanması, 12 Eylül askeri faşist cuntasının marifetleridir.

Mevcut anlaşmaların boyutunu, kapsamını bilmek olanağı yoktur. Büyük kısmı kamuoyundan gizlenir. Bilinenler, ancak Amerikan kaynaklarından kısmi bilgiler edinilebilen anlaşmalara ilişkin kamuoyuna yansıyanlar, ya da bilinmesinde "sakınca" görülmeyen, ya da çeşitli uluslararası casusluk hikayeleri sonucu ortaya çıkarılmış bilgiler olup, bütün bunlar ancak bir aysbergin su seviyesi üzerinde kalan küçük bir bölümünü oluşturur. TC hükümetlerinin bile sayısını ve içeriğini bilmediği böylesi nice anlaşmalara 12 Eylül döneminde yenileri eklenmiştir.

Bugünün Savunma Bakanı Ercan VURALHAN'ın çelik yelek ve zırhlı araç alımında, cuntacı Tahsin ŞAHİNKAYA'nın F-16 projesinde ortaya çıkarılan rüşveti ve yolsuzlukları, cunta döneminde emperyalizmle ilişkilerin nasıl yürüdüğü, ilişkilerde ulusal çıkarların mı, kişisel çıkarların mı rol oynadığının en güzel örnekleridir.

Faşist cuntanın emperyalizmle ilişkilerinin toplu bir değerlendirmesini biz yapmayalım, ABD Savunma Bakanı WEINBERGER yapsın!

"Beklentilerimiz tam anlamıyla gerçekleşti" ("Tank Sesiyle Uyanmak", s.439)

Sonuçta bu "şike"den her iki taraf da memnun. Avrupalılar "demokrasi", "insan hakları", "işkence" dedikçe kendi ülkelerindeki insanlara dönüp "gördünüz mü, ne kadar çok demokrasi yanlısıyız", "anti-demokratik uygulamalarla hiçbir ilgimiz yok" deyip kendi demokrat kamuoylarından olumlu puan alır, "demokrasi şampiyonu" ve "ezilen, yoksul halkların vasisi" gözükmürken; cunta da miting meydanlarında "biz onlara soruyor muyuz, sizde niye

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

idam yok diye?", "biz onlara söylüyor muyuz sizde faşist parti niye yok?" diye gürleyerek (!) (4 Nisan 1982'de Kenan EVREN'in Bursa konuşmasından) bağımsızlığa, ne kadar çok düşkün oldukları, kimseden emir almayacakları imajını verme şansı bulmaktadır.

Evet, cunta ile batılı emperyalistler arasındaki bu sözde gergin ilişkiler, "danişıklı dövüş"tür. Ancak, bu "danişıklı dövüş" kendi içinde bir çatışmayı da içeriyor. Bu çatışma, kaynağını ABD ile diğer emperyalistler arasındaki çelişkilerden alıyor. "Dünyanın Jandarması" ABD'nin 12 Eylül cuntasını bizzat örgütlemesi ve güdümüne alması ile faşist cunta doğrudan ABD çıkarlarına uygun olarak yapılmış ve "Amerikancı" sıfatına layık olduğunu da her fırsatta göstermiştir. Faşist cuntanın gerek askeri, gerekse ekonomik, siyasi ve kültürel plan da, ABD ile doğrudan bağımlılık ilişkileri içinde oluşunu, Batılı emperyalistler içlerine sindirememişlerdir. Önce 12 Mart, ardından da 12 Eylül cuntalarının her defasında -sömürünün pay edilmesinde- ABD lehine işlemesi, diğer emperyalistleri rahatsız ediyor. Her ne kadar Türkiye'deki faşist rejimin korunması ve sömürü ilişkilerinin devamının sağlanması itibarıyla Batılı emperyalistler de cuntayı "kerhen" desteklemek zorunda kalmışlarsa da sömürden aldıkları payın azalması itibarıyla cunta ile ilişkileri soğuk olmuştur. Ayrıca Avrupa demokratik kamuoyunun kendi hükümetlerine baskıları sonucu, bu hükümetler, insan hakları ihlalleri, işkence ve anti-demokratik uygulamalar konusunda duyarlı olmak, kimi yaptırımlara gitmek zorunluluğu duymuşlardır. Ekonomik ve siyasi yaptırımlarda bir diğer etken de, emperyalist Batıdaki kriz nedeniyle kredi ve borç para verme konusunda, zaten sıkıntılar yaşayan Batılıların, hem bu yükümlülüklerden kurtulma, hem de cuntadan taviz koparmak ve Türkiye'yi AET'ye üye kabul etmemek için, bu olguyu koz olarak kullanmasıdır.

Kısaca özetlediğimiz bu karmaşık ilişki ve çelişkiler sonucu, Batılı emperyalistler kimi zaman cuntaya tavrı alır gözükmüşlerdir. Federal Almanya'nın, cunta gelir gelmez 600 bin marklık krediyi dondurması, Avrupa Parlamentosu'na Türk üyelerin kabul edilmemesi, çeşitli dönemlerde Avrupa hükümetlerinin cuntaya, işkence, idamlar ve insan hakları ihlallerinin önlenmesi, cezaevlerinde insanca yaşam koşullarının sağlanması vb. konularda uyarı ve başvurularda bulunmaları, hep bunun ürünüdür. Yoksa, Batılı emperyalist hükümetlerin Türkiye'de demokrasi diye bir sorunları yoktur, olamaz. Eğer bugün kendi ülkelerinde faşizme gerek duymuyorlarsa, bu, sınıf mücadelesinin seviyesinin henüz faşizmi gerekli kılacak boyutta olmamasındandır.

ABD'nin cuntaya tam destek vermesinin nedeni ise, cuntanın Amerikancı oluşu ve her konuda ABD ile tam bir görüş birliği içinde olmasındandır. ABD ile Batılı emperyalistler, çıkarlarının çakıştığı koşullarda, cuntayı destekleme konusunda ortak davranmışlar; ama çıkarları çatıştıkça cuntaya yönelik farklı tavırlar içine girmişlerdir.

Ortadoğu petrolünün korunması için gerekebilecek operasyonlarda Türkiye'nin Çevik Kuvvet gibi kullanılması konusunda ABD ve diğer emperyalistler aralarında anlaşmaktadırlar. Körfez bölgesinde jandarmalığı üstlenen ABD'nin SSCB ile çatışacak seviyede bir kriz yaratmasından korkan Batılı emperyalistler, bu noktada ABD'den ayrı düşünmekte, dolayısıyla Körfez ve Ortadoğu konusunda çekingen davranmakta ve doğrudan rol almak istememektedirler. Gerçi bu konuda belli bir esneklik göstermişlerdir. Ama yine de temkinli davranmaktan vazgeçmiş değillerdir. Ama öte yandan petrolün korunması zorunluluğu vardır ve bu nedenle Türkiye gibi ülkelerin bölgede bekçilik yapması, onların da işine gelmektedir. Bu yüzden ABD'yi bu konuda, el altından da olsa desteklemektedirler. Çünkü Ortadoğu ve Körfez, Batılı emperyalistler açısından da stratejik öneme sahip bir bölgedir.

(*)Türk Uçak Sanayii A.Ş.(TUSAŞ), Türk Hava Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı, Türk Hava Kurumu, Amerikan General Dynamics ve General Electric şirketlerinin ortaklaşa kurdukları Turkish Aerospace Industries (TAI) '

Ek Bölüm: I

BAĞIMSIZLIK SAVAŞI VEREN ORDUDAN BAĞIMSIZLIK SAVAŞLARINI BOĞAN ORDUYA...

I-KİM KURTARICI KİM VATAN HAINİ?

"Türk Silahlı Kuvvetleri... Türkiye Cumhuriyeti'ni kollama ve koruma görevini yüce Türk milleti adına emir ve komuta zinciri içinde ve emirle yerine getirme kararını almış ve ülke yönetimine bütünüyle el koymuştur." (Kenan EVREN, 12 Eylül 1980)

"Kurtarıcı" olarak geldiklerinde, faşist cunta lideri EVREN, radyo ve TV'den yaptığı konuşmada böyle açıklama yapıyordu. Hem de kendilerini "kurtarıcı", bizleri ise "vatan haini", "halk düşmanı" ilan ederek yapıyordu bunu.

Tarih, 9 yıl boyunca kimlerin "kurtarıcı", kimlerin "vatan haini" olduklarına birçok kez tanıklık etti. Emekçi halkımız, bu sahte "kurtarıcı"ların gerçek yüzlerini daha iyi gördü, tanıdı.

Bir gece yarısı iktidarı zorla gaspedenler, bunu "Türk milleti" adına yaptıklarını her fırsatta tekrarlayıp durdular. Ancak Türkiye halkları hiçbir zaman bu yetkiyi Amerikancı faşist generallere vermedi.

O halde Amerikancı faşist generaller birilerini "kurtarmaya" gelmişlerdi! Kimdi onlar? Ve ne yapmak istiyorlardı? Ordu onlar için neler yaptı?

"Kurtarıcılar" Türkiye'yi Uganda, kendilerini de birer İdi AMİN olarak gördüler hep. Yasa, anayasa ya da kurallar, hiçbirini ilgilendirmiyordu onları. Artık yasa yapıcıları, uygulayıcıları kendileri olmuştu. İdi AMİN'den farksız olmuşlardı. Bir gece içinde istediklerinin idam kararlarını onaylayabiliyor, sendikaları kapatabiliyor, yüzlerce insanı sürgün edebiliyor, işlerinden atabiliyorlardı. İdi AMİN'den tek farkları vardı; o muhaliflerinin kanını içiyordu, bunlarsa muhaliflerinin kanını sokaklarda, işkencehanelerde, dağlarda, darağaçlarında döktürüyorlardı.

Söyledikleri gibi hem "kurtarıcı", hem de "kollayıcı"ydılar. Söz konusu olan emperyalizmin ve oligarşinin çıkarları olunca, akan sular duruyordu. Emekçiler kan ağlarken, Amerikan emperyalistleri, Dünya Bankası, IMF, KOÇ'lar, SABANCI'lar, NARİN'ler bu iktidar gaspı karşısında bayram ediyorlardı.

Evet kurtardıkları, emperyalizmin ve oligarşinin çıkarları idi. Ülkeyi, sermaye için bir "cennet"e çevirecekler, emekçiler için ise ülke bir "cehennem" olacaktı, bir "cehennem" yaratılacaktı. Kısacası, tam da beklenildiği gibi hareket ettiler.

Peki, ordu, halkın çıkarlarını da koruyup kolladı mı?

"Koruma ve kollama görevi" yaptığı söylenen ordu yönetimi döneminde, tüm ekonomik-demokratik ve politik hak ve özgürlükler gaspedilmedi mi?

"Koruma ve kollama görevi" yaptığı söylenen ordu değil miydi, işçiye grevi, sendikayı, toplu sözleşme hakkını yasaklayan, ücretleri her yıl biraz daha geriye çeken, fabrikaları kışlaya çeviren?

"Koruma ve kollama görevi" yaptığı söylenen ordu yönetiminde köylünün ulusal gelirden aldığı pay düşmedi mi, taban fiyatları aracının-tefecinin çıkarına uygun olarak belirlenmedi mi, gübre, tohum ve diğer tarımsal girdilerin fiyatı astronomik rakamlara ulaşmadı mı?

Memurlara dernek kurma hakkını dahi yasaklayan, tüm memurları fişleyen, işyerlerini kışlaya çeviren ordu yönetimi değil miydi?

Gençliği YÖK kısıncasına alıp okuma hakkını zengin çocuklarının ayrıcalığı haline getiren, onbinlerce öğrenciyi kapı dışarı eden, eğitim kalitesini düşüren de ordu yönetimi değil miydi?

Ordunun iktidarda olduğu 12 Eylül 1980 sonrası baskı, terör, işkence, katliam, Kürt halkına soykırım ve asimilasyon uygulaması TC tarihindeki en üst boyutuna ulaşmadı mı?

Binlerce örnek vermek olası. Ancak gereksiz bir çaba olur. Gerçek, görmek isteyen herkesin görebileceği kadar çıplaktır. 12 Eylül'de ordu -tıpkı 12 Mart'ta olduğu gibi- emperyalizmin ve onun işbirlikçisi oligarşinin çıkarlarını korudu ve kolladı; halka ise terör, baskı, işkence, katliam, soykırım ve asimilasyonu layık gördü.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Ordu sözünü "en kahraman", "şanlı", "güçlü", "en büyük" gibi sıfatlar olmaksızın telaffuz etmeyen egemen sınıf sözcüleri, emperyalizmin ve oligarşinin kasalarının bekçiliğini yapan orduyu demokrasinin ve cumhuriyetin vazgeçilmez bir unsuru, demokrasinin ve cumhuriyetin koruyucusu ve kollayıcısı olarak tanıtmak istiyorlar. Ve onlar istiyor ki, ordu, halkın bağrından çıkmış ve halkın hak ve özgürlüklerinin koruyuculuğunu yapan demokratik bir kurum olarak tanınsın, halk onu kendi parçası bilsin.

12 Eylül sonrası yaşananların ordunun gerçek yüzünü yavaş yavaş açığa çıkarması karşısında telaşa düşen oligarşi, orduyu ne kadar şirin göstermeye çalışırsa çalışsın baskı, terör ve işkence uygulayıcısı yüzünü gizleyememiştir.

Ordunun darbeci, baskıcı, işkenceci yanıyla tanınması Türkiye'de yeni bir olgu değildir. Yaşanan faşist darbe deneyleri Türkiye'de ordunun darbeciliğini göstermeye yeterlidir. Ayrıca, sadece her on yılda bir yapılan darbeler değil, TC tarihinin büyük bölümünün sıkıyönetimle geçmiş olması da ordunun baskıcı, anti-demokratik niteliğinin göstergesidir. Kürt ve Türk köylüsü için devletin "vergi memuru" ve "jandarma sopası" demek oluşunu da bütün bunlara eklersek, ordu korkulan, çekinilen bir kurumdur. Ordu hep halkın dışında, ona yabancısıdır. Askerlik yapmak, baskı görmek, ezilmek olarak bilinir. Bunun için askere ağıtlarla gönderilir, acıyla anılır. Kimi zaman Yemen'dir gidilir dönülmez, kimi zaman Sankamış'ta kıyıma uğramaktır, kimi zaman Amerika için Kore'de savaşıp ölmektir, kimi zaman da -bugün olduğu gibi- eşine, dostuna, kardeşine işkence yapmak, katletmektir. Dersim'de, Ağrı'da onbinlerce Kürt'e yönelmiş namludur, köylüye jandarma sopasıdır.

Adı çevresinde ne kadar haleler oluşturmaya, halka mal etmeye çalışılırsa çalışılsın ordu, halka yakın olmamıştır, olamaz. Çünkü o, hep bir baskı ve korku aracı olmuştur. Türkiye halklarının orduyu sevdiğini, saydığını düşünenler, korku ile sevgi-saygıyı birbirine karıştıranlardır: Orduya en iyi sıfatları yakıştıranlar da, bu ürküntü ve korkuyu "devlet baba hem döver, hem sever" demagojisinin sonucu sevgi ve saygı olarak yutturmak istiyorlar.

Ordunun bu niteliği salt ülkemize özgü de değildir. Bunu daha iyi görebilmek amacıyla, yeni-sömürge ülkelereki gelişimine bakmak, değerlendirmek yeterli olacaktır.

II-EMPERYALİSTLER YENİ-SÖMÜRGELERDE NASIL BİR ORDU YARATMAK İSTEDİLER?

Yeni-sömürgelerde ordu, işlevini siyasal yaşamda ve ülke yönetiminde oynadığı etkin ve aktif rolle yerine getirir. Ordu, bu ülkelerde siyasal yaşamın ve ülke yönetiminin belirleyici güçlerinden biridir. Ordu, sık sık cuntalarla ya da cunta olmayan dönemlerde de değişik müdahalelerle veya fiili dayatmalarla siyasal yaşamı sürekli kontrolü altında bulundurur. Buralarda sivil parlamento ve hükümetler gereğinde rafa kaldırılacak göstermelik kurumlardır. Emperyalizm ordu vasıtasıyla çıkarlarıyla tam uyuşmayan hükümeti alaşağı edip istediği yönetimi kurabilir. Siyasal yaşamın ordu merkezinde şekillendirildiği bu yapı, "sömürge tipi faşizm"de ifadesini bulur.

Bu ülkelerde ordu, siyasal yapı içerisinde ülkenin esas yönetici gücü konumunda olmanın yanı sıra, esas olarak ülkedeki sınıf mücadelelerini ve gerilla savaşlarını bastırmaya yönelik bir "iç savaş ordusu" biçiminde örgütlendirilmiştir. Ordu genel olarak veya bünyesinde oluşturulan özel örgütlenmelerle iç savaşa göre hazırlanmış, ideolojik olarak ve eğitim yönünden bu doğrultuda şekillendirilmiş, dış düşmandan çok "iç düşman"la mücadele etmeyi önüne hedef olarak koymuştur. Türkiye Kürdistanı'ndaki askeri tatbikatlar bunun en iyi örnekleridir.

Bugün Latin Amerika'dan Afrika'ya, Uzakdoğu'dan Ortadoğu'ya dünyanın dört bir yanındaki onlarca yeni-sömürge ülkede orduların gösterdiği özellik budur. Bu ülkelerin hepsinde ordu siyasal yaşamı ve ülke yönetimini tekelinde bulunduran, iç savaşa göre örgütlenmiş, emperyalizmin jandarması güç konumundadır. Ülkelerin tarihi gelişimi ve ulusal özelliklerine göre ordunun örgütlenilişi, bileşimi, iç işleyişi vb. konularda aralarında bazı biçimsel farklılıklar olsa da, yeni-sömürgelerde orduların yapısı ve üstlendikleri işlevler öz olarak aynıdır.

Bu sömürge tipi orduların yaratıcısı ABD'dir. ABD'nin kendine bağımlı kukla ordular yaratarak, bunlar vasıtasıyla ülkeler üzerinde egemenlik kurma konusundaki deneyleri epey eskidir. II. paylaşım savaşı sonrası dünya çapında genelleşen yeni-sömürgecilik uygulamalarını, ABD, bu eski deneylerden çıkarttığı dersler ışığında hayata geçirmiştir.

ABD bu konudaki ilk deneylerini Latin Amerika'dan edinmiştir. 1898 yılında işgal ettiği Küba'da yerli halkın direnişleri yüzünden bir düzen oturtmakta güçlük çeken ABD, 1906 yılında Küba'ya yeniden müdahale ettiğinde, yeni bir yöntemle başvuracaktı. Bu "müdahalenin Kübalılaştırılması" yöntemidir. Hem maliyeti daha düşük hem de daha emin bir yol olan bu yöntemle, yerli halkın ayaklanmalarını ABD'nin yardımlarıyla Kübalıların bizzat kendileri bastıracaktı, iç güvenlik ve düzen Kübalılar tarafından sağlanacaktı. Bu amaçla ABD hükümeti ile işbirlikçi Küba egemen sınıflarının temsilcileri anlaşarak Küba'da ilk düzenli orduyu kurmuşlar ve o tarihten itibaren ABD, Küba üzerindeki egemenliğini bizzat kendi müdahalelerine gerek kalmadan Kübalılardan oluşan bu, sözde "ulusal" Küba

ordusuyla sürdürmüştür.

Bu ilk denemeden elde edilen başarı daha sonra 1916'da Haiti, 1924'de Dominik Cumhuriyeti, 1927'de Nikaragua'da olduğu gibi başka ülkelerde de uygulanacak ve her zaman aynı başarı sağlanamasa da o dönem, ABD'nin Latin Amerika ve Karayiblerdeki emperyalist politikalarının başlıca biçimi olacaktır.

Bizzat ABD tarafından oluşturulan, subayları ABD tarafından eğitilip yetiştirilen -hatta bazen subayları da Amerikalı olan- kullandığı tüm silah, araç-gereç ve mühimmat ABD tarafından sağlanan, ABD jandarması niteliğindeki silahlı güçler bugünkü yeni-sömürge "ulusal" orduların ilk örnekleridir.

1910'lardan 1940'lı yıllara kadar Karayibler ve Orta Amerika ülkelerinin hemen tümünde yaygınlaştırılan bu, sözde "ulusal", gerçekte ABD jandarması ordular, II. paylaşım savaşından sonra evrensel bir gelişme göstererek tüm yeni-sömürge ülkelerde oluşturuldular. Bu yöntemin ülkelerin tümüne 1910'ların, 20'lerin mekanizmaları ile tezgahlanabilmesi mümkün değildi. Gerek ülkelerin özgül farklılıkları, gerekse emperyalizmle bağların aldığı boyut ve yeni sürecin önceki dönemden farklılığı, ABD'yi bu yöntemi geliştirmeye, zenginleştirmeye ve mükemmelleştirmeye zorladı.

Yeni-sörnürgecilik yöntemlerinin ikame edilmeye başlaması ile ekonomik ve siyasal planda yapılan değişikliklere paralel olarak askeri alanda da değişim yapmak kaçınılmazdı.

Yeni geliştirilen yöntem "ulusal" görünüm verecek orduların, emperyalizme maddi ve manevi anlamda bağımlılığını esas alır. "Ulusal" görünümlü ordular gerek silah, mühimmat, teçhizat, teknik ve askeri strateji yönünden, gerekse ideolojik ve askeri eğitim yönünden emperyalizme bağımlılaştırıldığında zaten emperyalizmin çıkarı dışında hareket etmesi önlenmiş olacaktır.

İşte bir orduya kendi ülkesini işgal ettirmenin bu temel yolu ikili anlaşmalardan, paktlardan, üslerden, askeri yardımlardan, ortak askeri yatırımlardan vs. geçer.

KUKLA DEVLETLER... KUKLA ORDULAR...

ABD, II. paylaşım savaşı sonrası dönemde, yeni-sömürgelerde emperyalizmin jandarması kukla orduların yaratılmasının ilk temellerini "Savunma İşbirliği Anlaşmaları" ile attı. Bu dönemde ABD'nin "komünizm tehlikesi" demagojisini ileri sürerek sosyalist sisteme karşı başlattığı soğuk savaş ve gerginlik politikası, geri bırakılmış bağımlı ülkeleri askeri alanda ABD ile sıkı ilişkilere girmeye zorlayan bir ortam hazırlamıştır. ABD'nin körüklediği "komünizm tehlikesi" demagojisi ve soğuk savaş politikalarıyla yarattığı bu ortam, askeri bağımlılaştırma politikasını uygulamaya koymanın koşullarını oluşturmuştur.

Ve ABD, Savunma İşbirliği Anlaşmaları çerçevesinde askeri paktlar, üsler, silah, araç-gereç yardımı ve satışları, personel eğitimi ve ideolojik-stratejik yönlendirme programları gibi askeri bağımlılaştırmanın bir dizi yöntem ve aracını hızla devreye soktu.

Bu dönemde ABD öncülüğünde ve ABD destek ve yardımlarıyla emperyalizmin genel saldırı ve iç dayanışma paktı NATO başta olmak üzere, dünyanın dört bir yöresinde onlarca askeri pakt kuruldu. Bunlardan belli başlıları şunlardı: Okyanusya'da NAZUS (Eylül 1951'de Avustralya, Yeni Zelanda, ABD tarafından kuruldu), Orta Amerika'da CONDECA (Orta Amerika Savunma Konseyi, 1964'de Guatemala, El Salvador, Honduras ve Nikaragua'nın katılımıyla kuruldu. 1969'da Honduras'ın, 1979'da Sandinist Devrimden sonra da Nikaragua'nın ayrılmasıyla iflas etti), Latin Amerika'da TIAR (Amerikan ülkelerinin tümünün katılımıyla Brezilya'da kuruldu), Ortadoğu'da CCRPE (Körfez Ülkeleri İşbirliği Konseyi, 1981'de İran dışındaki körfez ülkelerince kuruldu), Uzakdoğu'da SEATO, Ortadoğu'da önce Bağdat Paktı, sonra -şimdi işlemez durumda olan- CENTO.

Paktlar, ABD'nin bağımlı ülkeler üzerindeki denetim ve inisiyatifinin ve aynı zamanda bu ülkeleri askeri alanda bağımlı hale getirmesinin birer aracı oldular. Buralarda üstlenilen yükümlülüklerle pakt üyesi ülkeler ABD tarafından belirlenen strateji çerçevesinde konumlandırılıp yönlendirilmeye başlandı. Ve ABD askeri stratejilerinin birer parçası ve uygulayıcıları haline geldiler.

ABD bu dönemde dünyanın dört bir yanında onlarca ülkede binlerce üs kurdu. Ve üsler emperyalist-kapitalist sistemin jandarmalığını üstlenmiş ABD'nin ulusal, sosyal kurtuluş hareketlerine müdahaleden, sosyalist sisteme karşı geliştireceği askeri stratejilere kadar birçok amaç için yararlandığı kuruluşlar olduğu gibi, aynı zamanda üs kurulan ülkeler üzerinde askeri denetim sağlama ve bu ülkeleri askeri alanda bağımlılaştırmanın da önemli birer aracı oldular.

Askeri bağımlılaştırma programının hayata geçirilmesinde önemli bir araç da, askeri yardımlar oldu. II. Dünya Savaşı sırasında elinde biriken büyük miktardaki silahlardan bir kısmını geri bıraktırılmış bağımlı ülkelere önce hibe şeklinde aktarmış, hibe yardımlarını köprü olarak kullanıp bu ülkelere girmiş ve bu yolla girdiği ülkelere bir kez kendi silah araç-gerecine bağımlılık yarattıktan sonra, onları askeri sanayilerinden ordu modernleşme programlarına ve silah teknolojilerine kadar her bakımdan denetim altına almıştır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Yine programın bir diğer önemli noktası da ordu kadrolarının eğitimi olmuştur. "Savunma işbirliği" içerisinde girilen onlarca ülkeden binlerce subay ve astsubay bu dönemde ABD'de eğitime tabi tutulmuş, esas olarak ideolojik nitelikli bu eğitimler sırasında yoğun bir ABD hayranlığı ve komünizm düşmanlığı aşıl原因an kadrolar, ülkelerine gittiklerinde ABD adına çalışan birer lejyoner haline getirilmişlerdir. Emekli Amiral Sezai ORKUNT'un "Türkiye-ABD Askeri İlişkileri" kitabında verilen rakamlara göre 1950-75 yılları arasında ABD ve ABD'nin yönetiminde Panama ve benzeri yerlerde kurulan eğitim merkezlerinde 70'den fazla ülkeye mensup toplam 483 bin subay-astsubay eğitimden geçirilmiştir. Bu rakam ABD'nin bağımlı ülkeler orduları üzerinde bu yolla sağlayabileceği etkinlik ve denetimin boyutlarını anlayabilmek için yeterince fikir vermektedir.

Yine bu dönemde ABD'deki okullarda yürütülen eğitimler dışında, ABD, bağımlı ülkelere "askeri danışman" adı altında binlerce askeri kadro göndermiş ve bunlar aracılığıyla bu ülkelerdeki orduların yönetimi ve yönlendirilmesine doğrudan katılmıştır.

Bu süreçte bağımlı ülkelerdeki askeri okul ve akademilerde izlenen eğitim programları ve okutulan ders kitapları da ABD'nin destek ve tavsiyelerine göre şekillenmiş, daha okul çağında, geleceğin askeri kadrolarının ideolojik olarak şekillendirilmesine buralardan başlanmıştır.

Bu ülkelerde ordu kadrolarının yaşam tarzları da oluşturulmak istenen ordunun niteliğine göre biçimlendirilmiştir. Ordu kadroları toplumdan tamamen soyutlanmış, toplu lojman vb. yerlerde oturan, eğlenme ve dinlenme ihtiyaçlarını orduya ait askeri tesislerde gideren, orduya ait alış-veriş merkezlerinde alış-veriş yapan, sağlık ihtiyaçlarını orduya ait tesis ve hastanelerde gideren, her bakımdan kendi içlerine kapanık yaşam tarzı sürmektedirler. Toplumdaki ortalamaya göre yüksek bir gelir seviyesiyle düzene bağlanmışlar, hiyerarşinin üst kademelerinde yer alan kadrolar tekellerle bütünleşmiş, ülkedeki soygun ve talan düzeninden pay alan birer sömürücü haline gelmişlerdir.

ABD bu şekilde, dünyanın dört bir yöresinde onlarca yeni-sömürgeci ikili ve çok taraflı "Savunma İşbirliği" anlaşmalarından askeri paktlara ve üslere, silah araç ve gerecinden kadroların eğitimine ve yaşam tarzına kadar birçok yöntem ve aracı kullanarak, bugünkü emperyalizmin jandarması kukla orduları yaratmıştır. Ve hiç abartmasız diyebiliriz ki, ABD'nin tek bir ordusu yoktur; her yeni-sömürgeci emperyalizme bağımlı birer "işgal ordusu" daha vardır.

III- TC ORDUSU

TC ordusunun diğer yeni-sömürgeci ülke ordularından özgünlüğü, ülkemizin sosyal-siyasal tarihinden kaynaklanır. TC ordusunda, bizim gibi yeni-sömürgeci ülkelerdeki, özellikle Latin Amerika ülkelerinin ordularındaki; "Milli Muhafız", "Muhafız Gücü" vb. olma özelliğini bulamayız.

Bu özgünlüğün temeli -bir iki istisna hariç- Latin Amerika ve Afrika ülkelerinin sömürgeci hiçbir zaman kurtulamamaları, Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ise hiçbir zaman tam sömürge olmamasında yatmaktadır. Bu tarihsel farklılık orduya da tamamen yansıyor. Sömürgeci devletin işgal ordusunun yanı sıra, bizzat sömürgeci ülkenin halkından oluşturdukları -eğitiminden, giyim kuşamına kadar kendi halkına yabancılaştırılan- ordular, ülkeye görünüşte siyasal bağımsızlık verildiğinde aynen muhafaza edilmişlerdir. Emperyalizme karşı girişilen halk hareketleri, emperyalist işgal ordusu ve bizzat emperyalistler tarafından oluşturulan "Milli Muhafız" tipi ordular tarafından kanla bastırılmıştır. Kendi halkına karşı işgalci güçle birlikte savaşan bu ordular, SOMOZA askerlerinin eğitimlerinde "Kahrolsun Halk" diye slogan atmalarında olduğu gibi kendi halklarına karşı yabancılaştırılabilmektedirler. İşte sömürgeci ülkelere, özellikle Latin Amerika ülkelerine, görünüşte siyasal bağımsızlıklar verildikten sonra oluşan orduların ya eski "sömürgeci ordunun" uzantısı, ya da "sömürge ordusu"ndan başka bir şey olmamasının altında yatan neden, emperyalizme askeri ve siyasal bağımlılıktır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun gerilemesi ve çöküşe doğru gitmesi, işgal altındaki ülkelerde ulusal hareketlerin boy vermesi, bu ülkelerin Osmanlı'dan birer birer kopması karşısında umutsuzluğa kapılan küçük-burjuvazinin siyasal tavır alışı olarak ortaya çıkan Jön Türk Hareketi reformcu, ulusalcı bir tavıra yönelmiştir. Avrupa'daki burjuva demokratik hareketlerden etkilenen Jön Türklerin önemli bir kadro kaynağı da ordudur. Çöküşe daha yakından şahit olan ordu içindeki subayların önderlik ettiği burjuva demokratik hareket, halka ulaşamamış, subay, aydın ve öğrenci gençlerle sınırlı, elit bir hareket olarak kaldığından başarıya ulaşamamış, ancak, ordu içinde yurtseverlik tohumlarını serpmiştir. Ne var ki bu, Osmanlı ordularının Alman nüfuzu altına girmesini önleyememiştir.

Cumhuriyet Türkiye'sinde ise ordu, emperyalizmle karşı ilk ulusal kurtuluş savaşlarından birine önderlik etmiş, -Jön Türk'lerden gelen halktan kopuk aydın olma özelliğini korumasına karşın- savaşta kaderini paylaştığı halkla yakınlaşmış ve ülke içinde birtakım reformların öncülüğünü yapmıştır.

İç talandan çok dış talana dayanan ve hiçbir zaman tam sömürgeci durumuna düşmeyen Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde, kurtarıcı, reformcu bir rol oynayan Osmanlı ordusunun geleneğine sahip olan ve bağımsızlık savaşından geçen TC ordusu, oluşumunda, yapısında, işlevinde halkçı bazı özelliklere sahipti; ancak bunlar öze ilişkin

değildi.

1940'larda hızlanan emperyalizmle bütünleşme çabaları ile başlayan süreç, 1960'ların sonunda tamamlanmış ve bir zamanlar emperyalizme karşı bağımsızlık savaşı veren ordu, emperyalizmin kuklası haline gelmiştir.

Bir "kukla ordu" haline gelmesi öncesinde de TC ordusu, Türk, Kürt ve diğer azınlık milliyetlerden halklar üzerinde bir baskı, tehdit aracıydı. Bu ordu, Kürt ulusunun Kendi Kaderini Tayin Etmesi Hakkını onbinlerce insanı katlederek, soykırım uygulayarak engellemiştir. Köylünün sırtından ve ayak tabanlarından sopayı eksik etmeyen de bu ordudur. Ve; 1971 ve 1980'de yönetime el koyup, açık faşizmi tezgahlayan, halka zulmeden de bu ordudur. Karavanasından eğitimine her şeyiyle Amerikan sistemine göre örgütlenen TC ordusu, bugün, bir dış saldırıya karşı olmaktan çok 'iç savaş'a göre örgütlenmiştir. Ve bu ordu, bir devrim tehlikesini önlediği oranda ABD'nin Ortadoğu'daki operasyonlarında görev alıp İsrail ile birlikte ABD'nin jandarmalığını yapacak, Ortadoğu halklarının baş belası kesilecektir.

1940'lardan sonraki süreç, TC ordusunu bölge jandarması konumuna nasıl getirdi? Bu sorunun yanıtı ordunun emperyalizme bağımlı hale getirilmesinin çözümlenmesiyle verilebilir.

A-TC ORDUSUNUN EMPERYALİZME BAĞIMLI HALE GELMESİ

1980'lerde siyasal yaşamda belirleyici role ulaşan ve ülke siyasal yaşamını tekeline alan ordu bu noktaya nasıl geldi?

Orduyu bağımlılaştırmanın ilk adımları Türkiye'nin yeni-sömürgeleşme sürecine girdiği II. paylaşım savaşı sonrasında atıldı ve bu konuda askeri yardım ve krediler, ikili anlaşmalar, üsler, paktlar, ordudaki tasfiyeler, bağımlılaştırmada uygulanan başlıca yöntemler oldular.

1- İkili Anlaşmalar

12 Mart 1947'de açıklanan TRUMAN Doktrini, Türkiye'nin sömürgeleşmesi sürecinde atılan ilk adımlardan biridir. ABD, TRUMAN Doktrini ile Türkiye ve Yunanistan'ı kendi koruma alanı içine aldığını, gerekli askeri yardımlar ile askeri ve sivil personel göndereceğini açıkça ilan ediyordu. Böylece İngiltere Türkiye ve Yunanistan'ı ABD nüfuz alanına terk etmiş, ABD nüfuzuna giren Türkiye, sömürgeleşme yolunda tekrar büyük bir hızla ilerlemeye başlamıştır.

"Truman Doktrini"nin açıklanmasından sonra, 12 Temmuz 1947'de Türkiye-ABD arasında ilk ikili yardım anlaşması imzalanacak ve bunun ardından ABD ile birçok alanda onlarca anlaşma gündeme gelecektir. Bu anlaşmalar o kadar çok ve o kadar geniş kapsamlıdır ki, kısa süre sonra hangi konuda, hangi anlaşmanın imzalandığını hükümet dahi bilemez hale gelmiştir. Öyle ki, 1965'de ikili anlaşmalarla ilgili olarak Meclis'te verilen soru önergesinden sonra Meclis'te bunların dökümü yapılmaya girişildiğinde devlet içerisindeki hiçbir kurumun ABD ile yapılan ikili anlaşmaların dökümünü yapacak durumda olmadığı görülmüştür.

TİP önergesinden sonra 3 Temmuz 1969'da o zamana kadar imzalanmış ve sayıları 97'yi bulan ikili anlaşmaları tek bir metinde toplayan ve eski anlaşmaları iptal eden "Savunma İşbirliği Anlaşması" (SIA) imzalanacaktır.

Beş yıllık olarak imzalanan ve süresi 1974'de biten (SIA), Kıbrıs Harekatı ile başlayan ambargo nedeni ile tekrar yenilenmeyip bir süre askıda kalacak, 12 Eylül 1980'den sonra tekrar, bu kez, daha genişletilerek "Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması" (SEİA) olarak imzalanacaktır.

Türkiye bu ikili anlaşmalarla öyle tavizler vermiş ve öylesine yükümlülükler altına girmiştir ki, Osmanlı İmparatorluğu'nun kapitülasyonları bunların yanında çok masum kalmıştır.

Örneğin bu anlaşmalarda yardımların "Lend-Lanse" (Kiralama-Ödünç verme) yasası uyarınca yapılması öngörülmektedir. Bu madde uyarınca verilen yardım maddeleri sadece kiralanmakta, ödünç verilmektedir ve ABD bunları istediği an geri alma hakkına sahiptir. Bu hükmün ordunun -en hafif deyimle- ABD'ye kiralanmasından başka bir anlamı yoktur. Kiralık silahlar ABD'nin istediği zaman ve istediği amaçlar uğruna kullanılacak, işi bittiğine inandığı an, ABD bunları geri alabilecektir. Verilen krediler ise ordunun kira bedeli olacaktır.

İşte ikili anlaşmaların TC Ordusuna getirdiği utanç verici statü, bu kiralanabilen ve "herhalde" satılabilen ordu statüsüdür.

Türkiye'nin 1964'de muhatap olduğu meşhur "Johnson Mektubu" ve 1974 Kıbrıs müdahalesi sonrası konulan silah ambargosu bu hükmün sonuçlarıdır. Bu olaylar Türkiye'nin bağımlılığının ne ölçülere vardığının ve ABD'nin istediği anda TC ordusunun elini kolunu nasıl bağlayabildiğinin somut örnekleri olmuşlardır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

2-Askeri Yardımlar

Savunma İşbirliği Anlaşmalarından sonra Türkiye'ye gelen ABD askeri yardımları, kullanılmış askeri malzemelerin hibe edilmesi veya ucuz fiyatlarla satılması şeklinde olacaktır. II. Paylaşım savaşı ve Kore'den arta kalan kullanılmış her türlü araç-gereç, uçak, gemi, cephanes vs. "yardım" olarak gönderilecek, bunlarla TC ordusu süngüsünden palaskasına, tüfeğinden miğferine, cephanesine kadar her şeyiyle ABD yardımıyla donatılır hale gelecektir.

Bu dönemi ve yardımın(!) sonuçlarını Amerikan Yardım Heyeti Başkanı General PENDLETON çok iyi izah etmektedir:

"1940'ların sonundan 1950'lerin ortalarına kadarki dönemde Türk ordusunu adeta yeniden inşa ettik diyebiliriz." (M.A.BİRAND, Emret Komutanım, s.364) (abç)

ABD yardımlarıyla (!) Türk ordusu "yeniden inşa" edilerek, emperyalizme bağımlılaştırılıp emperyalizmin ülke içindeki ve bölgedeki çıkarlarının koruyucusu jandarma bir güç olma yolunda önemli bir adım atılmıştır.

Askeri yardımın ilk günlerinde gelen bir ABD askeri heyetinin ilettiği ABD Genelkurmayının şu üç önemli isteği, askeri yardımın Türkiye'deki ilk işlevini açıkça ortaya koyuyor:

"1. Kırıkkale askeri tesisleri kapansın,

2. Harp Akademilerinin öğrenim sistemi yanlıs,

3. Türk ordusunu entegre bir kumandanlık emrinde toplamaya hazırlanınız. Kumandan herhalde bir Amerikalı general olacak." (D. AVCIOĞLU, Devrim ve Demokrasi Üzerine, s.422)

MKE, cumhuriyetin ilk dönemlerinde kurulmuş güçlü bir devlet kuruluşudur. Kara Kuvvetlerinin top, tüfek, cephanes vb. tüm ihtiyaçlarını karşılayabilecek kapasitededir. ABD'nin CHP ve AP'ye baskıları sonucu bu kuruluş yapılan siparişler azaltılarak MKE'nin kapasitesi %20-25'e düşürülmüştür.

Diğer yandan ordunun eğitim sistemi değiştirilerek, eğitimin Amerikalılaştırılması gündeme sokulmuştur. Önce askeri lise düzeyinde program, daha sonra tüm askeri okulların eğitim sistemi değiştirilmiştir.

ABD emperyalizminin attığı diğer bir önemli adım, ordunun standardizasyonudur. ABD emperyalizminin standardizasyon dayatmasıyla, güçlü bir askeri sanayi olmadığından, ordu ABD'ye tam anlamıyla bağımlı kalacaktır.

ABD'nin standardizasyon programı, 1950'li yıllarda gerçekleştirilerek, Türk Ordusu "yeniden inşa" edilmiş ve ABD'nin tam egemenliğinin yolu açılmıştır.

Türkiye'nin aldığı askeri yardımlara bir göz atalım:

1950-60 arasında "bakım" ve "nakliyat" dahil 2.270 milyon dolar askeri yardım. (İ. CEM, Türkiye'de Geri Kalmışlığın Tarihi, s.268)

1954-71 Haziran arası, yalnızca ABD'den 5.974 milyon dolar toplam kredi. Alınan tüm yardımların %45'inin askeri olduğu göz önüne alınırsa, askeri kredinin 3 milyar dolar civarında olduğunu söyleyebiliriz. (S.YERASIMOS, age, s. 748)

Devletten devlete alınan borçların da yarıya yakını askeridir. Örneğin:

1955-60 arasında 871,6 milyon doları ABD'den olmak üzere çeşitli ülkelerden alınan toplam 1.089,9 milyon dolarlık kredinin % 45'i, yani yaklaşık yarım milyar doları askeridir. Yine 1950-54 arasında yardımlar dışında birkaç ülkeden alınan 400,2 milyon dolarlık kredinin yarıdan fazlası da askeridir. (Oranlar, rakamlar, S.YERASIMOS, age, s.736)

Amerikan askeri yardımlarının 1947'den bugüne kadarki seyrini M. Ali BİRAND, şöyle sınıflandırıyor:

"1- 1950-64 arasında verilen kullanılmış silah, araç ve gereçler. Bunlar hibe edilmiştir.

2- 1965'den itibaren ise yardım paraya dönüştürülmüştür. Yine de genelde "Military Assistance Program" (Askeri Destek Programı) adı altında önemli bir bölümü hibe, gerisi ise (...) ucuz kredi şeklinde olmuştur.

3-1975'den itibaren ve ambargodan sonra yardım koşulları ağırlaşmış ve FMS (Dış Askeri Satışlar) kredisi

devreye girmiştir. 1982 yılına kadar da FMS ağırlıklı ticari kredilerle gelindi.

4- ABD 1982'den itibaren yardım paketini üçe ayırdı. a- Hibe, b- Direkt kredi (%3-5 faizli) ve c- FMS. (M.A.BİRAND, age, s. 384-385)

Toplam Amerikan yardımı 1985 sonu itibarıyla 12,6 milyar dolara ulaşmıştır.

Alman emperyalizmi de, 1984'den sonra başladığı yardımlarla bugüne kadar -tümü hibe olarak- toplam 2.050 milyon mark vermiştir. Bu da yaklaşık bir milyar dolardır.

Bunlara ek olarak 1986 ABD askeri yardımını da (618,4 milyon dolar) eklersek toplam 14,2 milyar dolar gibi küçümsenmeyecek bir rakama ulaşır. (M.A.BİRAND, age, s.384)

Bu kadar yardımın sonucunda ilk planda elde edilen TC ordusunun bağımlılaştırılmasıdır. Ordu tamamıyla yabancı yardıma muhtaç hale getirilmiştir.

3- Paktlar ve Üsler

Dünyanın jandarmalığına soyunan ABD emperyalizmi, stratejik öneme haiz ülkelerde kurduğu üsler ve bu ülkelerle oluşturduğu paktlardan vazgeçemez.

Türkiye'deki ABD üsleriyle gerek NATO gerekse de CENTO vb. paktlar ABD'nin dünya jandarmalığı işlevlerini yerine getirmede fonksiyon yüklediği kuruluşlardır.

II.Paylaşım savaşı sonrası emperyalizmle kopmaz bağları oluşturmanın en kestirme yolu olarak, 1949'da kurulan NATO'ya girmeyi gören Türkiye egemen sınıfları, emperyalizme hoş görünüp NATO'ya girişi kolaylaştırmak için Kore savaşının çıkışından bir ay sonra 25 Temmuz 1950'de Kore'ye 4.500 kişilik birlik gönderdi. Kore'ye asker göndermede kraldan fazla kralcı olan Türkiye bunun mükafatını(!) 1951 yılında NATO üyeliğine çağırılması ve 20-25 Şubat 1952'de NATO üyeliğine kabul edilmesiyle aldı.

Sosyalist sisteme karşı emperyalist-kapitalist sistemin en büyük saldırı örgütü olan NATO'ya katılmak, Sovyetler'le sınırı olan tek NATO üyesi Türkiye'nin stratejik önemini daha da arttırarak, TC ordusunun bağımlılaştırılma ve dönüştürülme sürecinde küçümsenmeyecek bir rol oynamış, emperyalizmin nüfuz etme ve egemenlik kurma sürecini hızlandırmıştır.

TC ordusu, emperyalist ordularla aynı strateji içinde bütünleşerek, dün ülkeden binbir zorlukla kovduğu emperyalizmin askeri güçleriyle iç içe geçmiştir.

NATO'ya üyelik, Türkiye'ye, ihtiyacının kat kat fazlası bir ordu besleme yükümlülüğünü de beraberinde getirmiştir. (*)

Bu kadar büyük bir ordu kurmanın nedeni nedir? Türkiye sürekli savaş içinde bir ülke midir? Hayır. Peki, dünya ortalamasının hemen hemen üç katı oranda asker bulundurmaya ve ülke bütçesinin hemen hemen 1/3'ünü savunmaya ayırmaya zorlayan nedir?

NATO kaynaklarına göre, Türkiye'nin 960 bin askeri bulunmaktadır. Düşük gösterilmeye çalışılsa da oran yine de çok yüksektir. Konuya açılım yapabilmek için bu noktaya değineceğiz. 17 Temmuz 1988 tarihli Nokta Dergisi "NATO'ya bağlı ülkelerin bir askerinin NATO'ya maloluş fiyatı" çizelgesini yayınladı. Çizelgeden bazı ülke askerleriyle ilgili rakamları aldık.

ABD askeri : 81.235 dolar

Kanada askeri : 62.903 dolar

.....

Yunanistan askeri : 10.803 dolar

.....

Portekiz askeri : 7.692 dolar

Türkiye askeri : 3.418 dolar

Çizelgeye göre NATO'ya en ucuza malolan asker Türkiye'li. Ve bu hesaba göre aşağı yukarı 23 Türkiyeli askerin maliyeti bir Amerikan askerin maliyetine ancak ulaşılıyor. Türk halkına şovenizm aşılacak için "Bir Türk Dünyaya Bedeldir" şiarını atanlara bu rakamlar ithaf olunur.

Türk halkının ödediği vergilerle yaklaşık bir milyonluk bir ordu beslemenin sırrı burada açığa çıkıyor. ABD, 40 bin mevcutlu bir Amerikan ordusu kuracak para ile bir milyonluk TC ordusu kurabiliyor. Böyle bir olanağı niçin kaçırsın? SSCB'nin güneyinde, Boğazları avucunun içinde tutan ve Ortadoğu'ya en yakın müdahale alanı içinde bulunan Türkiye'de kurulu bir milyonluk orduyu yardımlarla, kredilerle desteklemek ve kendine bağlamaktan daha kârlı bir yatırım olamaz herhalde!

Ortadoğu'da ABD emperyalizminin çıkarlarına bekçilik görevinin yanı sıra, Sovyetler Birliği'nin bu bölgedeki etkinliğini kırmada da Türkiye'ye görev yüklenir. Bu amaçla 24 Şubat 1955'te, ABD'nin aktif gözlemci olarak katıldığı Türkiye, İran, Irak, Pakistan ve İngiltere arasında Bağdat Pakti kurulur.

Paktın diğer bir fonksiyonu da Ortadoğu'da gerici-faşist rejimler arasındaki işbirliği ve dayanışmayı artırmak, iç devrimci mücadelenin bastırılmasında ve aynı zamanda bu ülkelere dış müdahalede yardımcı olmaktır.

Dış müdahalenin ilk örneği, Suriye'de Baas rejimi kurulması üzerine işgal için 1957 Ekim'inde TC ordusunun Suriye sınırına yığılmasıdır. Müdahale, Sovyetler'in sert çıkışı ile durdurulmak zorunda kalınır. Ancak niyetler bitmez: 1958'de ABD'nin Lübnan'a asker indirmesinde İncirlik Üssü kullanılır.

Emperyalizme karşı ulusal kurtuluş savaşları veren bir ordunun, şimdi benzer bir bağımsızlık sürecine giren başka bir ülkeye emperyalizm adına müdahalede bulunup tekrar emperyalizmin sömürgesi yapma girişiminde bulunması, TC ordusunun dönüşümünde ne kadar ileri yol aldığını göstermesi bakımından önem kazanır.

Suriye Baas devrimini bastırma girişiminin yaşama geçmemesinin hemen akabinde 14 Temmuz 1958'de Irak'ta yapılan Genç Subaylar devrimiyle Irak'ın Bağdat Pakti'nin dışına çıkması sonucu pakt parçalanır. Geriye kalan üç ülke CENTO'yu oluşturur. ABD'nin katılımı Bağdat Pakti'na nazaran daha etkindir. 1979'da İran devrimi sonrasında İran'ın ayrılmasıyla pakt pratikte tasfiyeye uğramasına rağmen, emperyalizmin beklentileri halen sürdüğünden tamamen feshedilmemiştir.

TC ordusunun dönüşüm ve bağımlılaştırılma sürecinde paktların yanı sıra üslerin de bir önemi vardır.

Türkiye'nin NATO'ya girişinden 2 yıl sonra 23 Haziran 1954'te üsler açılmasına ilişkin anlaşma imzalandı.

Sezai ORKUNT 1963'te açılan üs sayısının 101'e, 1966'da 112'ye ulaştığını, üslerin 35 milyon metrekaarelik bir alanı işgal ettiğini yazmaktadır. (age, s. 264)

Bu üsler ABD açısından büyük öneme sahiptir. Bunu ABD yetkilileri şöyle izah ediyorlar:

"Türkiye'deki üsler, Birleşik Devletler için son derece önemlidir. Gerçekte Ortadoğu'da (...) Amerika'nın doğrudan müdahalesini gerektiren bir olayda Türkiye'nin desteğini almaksızın ve bu üsleri kullanmaksızın bunu önlemek mümkün değildir." (Hv.Org.George S.BROWN, Müsterek Kurmay Heyeti Başkanı,1975, aktaran Sezai ORKUNT, age, s.268)

Bu sözler öncelikle ABD'nin Ortadoğu'da sahip olduğu en büyük üs olan İncirlik'in fonksiyonunu açıklıyor. Bu üs, Irak Devrimi'nden bir gün önce 13 Temmuz 1958'de, Lübnan'da yapılan indirmede kullanılmış ve önemini kanıtlamıştı. Bugün de Ortadoğu'ya ilişkin her ABD girişiminde adı geçmektedir. Örneğin İran'a silah satımı skandalında bu üssün adı İsrail-İran trafiğinde ana durak olarak geçmiştir.

Üslerin bir başka misyonunu ise yine ABD yetkilileri şöyle izah ediyorlar:

"...Türkiye'deki ABD istihbarat tesisleri, Sovyetler Birliği'nin füze denemelerinin izlenmesinde ve bilgi temininde en önemli kaynaktır. (...) Halen diğer yerlerde kullanabilme imkanına sahip olduğumuz hiçbir istasyon ve diğer sistemlerle Türkiye'de kaydettiğimiz bilgiyi temin etmemiz mümkün değildir." (Dışişleri Siyasi İşler Daire Başkanı Philip C.HABİP, 15 Eylül 1976, aktaran S.ORKUNT, age, s.272) (abç)

Üsler emperyalizmle bütünleşmede önemli bir araç durumundadır. Türkiye'nin stratejik önemini Türkiye oligarşisi emperyalizmle ilişkilerin geliştirilmesi için bir "koz" olarak kullanmak istemektedir. Çünkü üsler ABD emperyalizminin vazgeçemeyeceği, çok ucuza mal ettiği temel öneme sahip tesislerdir.

Örneğin, ambargo sırasında üslerin kapatılmasıyla ABD emperyalizmi bu açığını kapatabilmek için yılda 3 milyar dolarlık bir ek harcama yapmak zorunda kalmıştır. Oysa, üslerin kullanımı için Türkiye'ye yaptıkları 500-600 milyon dolarlık bir askeri "yardım"la bu işi ucuza kapatabiliyorlar.

"Yardım"ı tırnak içinde kullanıyoruz çünkü, gerçekte "yardım" diye bir olgu yoktur. "Yardım" adı altında verilenlerin bedeli kat be kat başka yollardan ödetilmekte ve halk, ABD'nin Türkiye'ye yardım ettiğini sanarken gerçekte (II. dünya savaşından kalma hurdalık silahların satın alınmasında olduğu gibi), Türkiye, ABD'ye yardım etmektedir.

Bütün bunlarla yetinmeyen emperyalistler ülkemizin 35 milyon metrekarelik toprağını işgal edip, 122 üs ve tesise ABD bayrağı çekmişlerdir...

B- TC ORDUSUNUN FAŞİSTLEŞTİRİLMESİ VE HOLDİNGLERLE BÜTÜNLEŞME

Türkiye'nin ABD'nin güdümünde yeni-sömürge haline getirilme süreci aynı zamanda devletin faşist tarzda yeniden örgütlendirilmesi sürecidir. Devlet dönüşüme uğratılmadan yeni-sömürgecilik ilişkileri yerli yerine oturtulamaz, devletin bekası sağlanamazdı.

Devletin faşist örgütlendirilmesi, her şeyden önce devletin temel dayanağı olan ordunun faşistleştirilmesini içermek zorundaydı. Çünkü ordu faşistleştirilmeden iktidarların gerici-faşist uygulamaları en büyük destekten yoksun kalırdı.

Ordunun faşistleştirilmesi süreci DP döneminde başladı. Kemalizm döneminin bütün kalıntıları tasfiyeye girişen DP, Genelkurmay Başkanı dahil 15 general ve 150 albayı emekliye sevk etmekle başladı işe.

Ordu üst kademelerindeki temizliğin ardından yeni perspektifle orduya şekil vermek daha kolaydı. Nitekim askeri okullardaki eğitim sistemi değiştirilerek ABD'nin tüm yeni-sömürge ordulara dayattığı yeni eğitim sistemi uygulamaya sokuldu. ABD'nin yeni-sömürge ülkelerin subaylarını eğittiği "Southern Command", "Inter-Amerikan Defense College", "USARSA" vb. tipindeki okulların işlevini, öğrencilerini daha lise çağından alarak eğittiği, TC ordusunun Askeri Liseleri, Harp okulları ve Harp Akademileri görmektedir.

Daha çocuk yaşta insanları alıp yoğun bir gerici-faşist ideolojik bombardımana tabi tutup şoven-ırkçı propagandayla yetiştirmek, bugün ordunun faşistleştirilmesinin temeli olan eğitimin esas unsurudur. Bir iç savaş ordusu olarak eğitilen ordunun, "iç düşman" olarak görülen ilerici, yurtsever, devrimcilere, Marksizm-Leninizme, sosyalizme karşı sıkı bir eğitimden geçirilmesi ve düzen karşıtı düşünceleri olanların bu düşüncelerinin törpülenmesi ya da tasfiyesi bu eğitimin sonucudur. Ordu içinde politik bilincin geliştiği, devrimci düşüncelerin boy vermeye başladığı her dönem orduda yoğun bir tasfiye hareketine gidilmesi bundandır. 12 Eylül sonrası bırakalım ilerici-devrimci siyasal örgütün sempaticanını, ilerici ve devrimci düşünceleriyle tanınan subaylarla merhabası olan subay ve astsubaylar dahi birtakım bahanelerle ordudan uzaklaştırıldılar. Binlerce subay ve astsubayın tasfiyesi, orduda faşist ideoloji dışında hiçbir düşünceye yer olmadığını gösterir. Marksist düşünceye sahip olanların atılması bir yana, kendilerine "Atatürkçü" diyenler ve ideolojilerini "Atatürkçülük" olarak lanse edenlerin gerçekte ordu içindeki Kemalistlere dahi tahammülü yoktur. Anti-emperyalist düşünce kırıntılarına dahi tahammül göstermeyen Amerikancı faşist iktidarlara ordu içindeki Kemalistleri de zamanla tasfiye etmişlerdir. 9 Mart cuntacılarının ordudan tasfiyesi bu sürecin tamamlandığını, orduda devrimci-milliyetçilere dahi yer olmadığını göstermiştir. Bugün tek tük bu düşüncede olanların olabileceği bir şey ifade etmez. Herhangi bir güç oluşturmuyorlar ve örgütlenmelerine de kesinlikle engel olunacaktır zaten.

Bir kama gibi toplumsal yapıya dış güç tarafından sokulan "iç savaş ordusu", gerici-faşist-şoven ideoloji ile donatılıp toplumsal yaşamdan bir kast olarak ayrılmış, yabancılaştırılmıştır. Giyim-kuşamıyla, eğlence ve dinlence yerleriyle, alışveriş merkezleriyle, barındıkları bölgelerin ayrılmasıyla ordu; toplumdan kopuk, ona yabancılaştırılmış ve dışındaki her gücü "potansiyel düşman" olarak gören bir kast haline getirilmiştir. Böyle bir orduyu kışlasıyla başka bir ülkeye taşımak, monte etmek hiç de zor değildir. Çünkü "ulusal" tüm özelliklerden koparılmıştır. Onun için tek hedef vardır: ilerici-devrimci düşüncüyü, toplumsal muhalefeti ezmek.

Ordunun faşistleştirilmesinde kullanılan önemli bir araç da ordunun tekellerle çıkarlarının bütünleştirilmesidir. Ordu-holding çıkar birliğinden tam bir başarı elde edilebilirse, o taktirde ordu, holdingleri tehdit eden her gelişmenin karşısında olacak, canla başla karşı koyacaktır. Çünkü kendi çıkarları tehlikededir aynı zamanda.

1960'larda başlayan tekellerle bütünleşme süreci 80'li yıllarda büyük bir ivme kazanarak tamamlanmıştır.

1960'lara kadar ordu mensubu olmanın hiçbir özel avantajı yokken bugün ordu mensupları aynı düzeydeki sivilere göre çok üstün koşullarda yaşamaktadırlar. 1960'lardan bugüne kadar izlenen süreçte kurulan lojmanlar, ordu pazarları, ordu gazinoları, ordu dinlenme tesisleri, OYAK, ordu vakıfları vb. kuruluşlar, orduyu kendi içine çekmenin, toplumdan soyutlamanın önemli araçlarından biri olmasının yanı sıra düzene bağlılıkla hizmet etmesinin ödülü olarak verilen rüşvettir. Ve bu yolla ordu mensupları düzenle tam bir uyuşma içine sokulur.

Bu doğrultuda resmi adıyla "ordunun ekonomik durumunun düzeltilmesi" programı uygulamaya sokulur. Programın bir ögesi, ordu kadrolarının tamamen sistemle bütünleşmesine yönelik ekonomik kuruluşların oluşturulması, geliştirilmesidir. OYAK bu işlevi yerine getiren sürecin temel örgütlenmesi olmuş, hızla geliştirilmiş, yatırımları ve Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

katılımları artırılmış, faaliyeti yaygınlaştırılmıştır.

OYAK'ın bu gelişimi ülkemizin en büyük holdinglerinden ikisi ile kıyaslandığında daha iyi görülebilir. 1976-85 arasındaki süreçte Sabancı Holdingin kârları 68.1 kat, Koç Holdingin kârları 39.7 kat artarken OYAK'ın kârları 47.9 kat artmıştır.

Bu tür kuruluşlarla ordu üst bürokrasisi bürokratik burjuvaziye dönüştürüldü. Ordunun üst yönetimi ile alt kademelerini birbirinden, erleri de subaylardan ayırmak gerekir. Kendisi bir kast olan ordu, kendi içinde alt ve üst kasta bölünmüştür. Orduya niteliğini veren ordu üst yönetimi olduğu için üst yönetimin burjuvalaşması, holdinglerle bütünleşmesi ile sorun çözülmüştür. Elbette astsubay kadroları da belirli bir pay alıyor ama kaymağı yiyen üst kademelerdir. Ordu ile yerli-yabancı tekeller iç içe geçerek ortak çıkarlara sahip hale getirilmiş ve ordunun mevcut sistemle her alanda tamamen bütünleşerek, aynı zamanda kendi sınıf çıkarları gereği düzene sahip çıkması, koruması sağlanmıştır. Vakıflar ve OYAK, ordunun yerli ve yabancı tekellerle bütünleşmesinde büyük rol oynayan kuruluşlardır. (Sakıp SABANCI'nın Mart 1987'de Deniz Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı'na başkan olması bunun en somut örneğidir.)

Ayrıca bütünleşmede satın almanın bir yolu da ordu üst kademesinden generallere emekliliklerinde hizmetteki yararlılıklarından dolayı mükafat olarak verilen çeşitli şirket, tek el ve bankalardaki yönetim kurulu üyelikleri subaylara gelecek sunarak onları işbaşında kontrol etmenin, satın almanın bir biçimi olarak uygulanmış ve gelmiştir.

Orduyla tek elci sermayeyi bütünleştirmenin bir yolu, ordu üst kademesine emekliliklerinde holding yönetimlerinde iş vermek iken, bir diğer yolu, her biri Türkiye'nin en büyük tekelleri arasına giren OYAK ve ordu vakıfları yatırımlarının kârlarından pay vermektir. Ordunun tek elci sermaye ile bütünleşmesinde halktan toplanan bağışlarla kurulan ordu vakıflarının ve OYAK'ın büyük rolü olduğu aşağıda vereceğimiz tablolarda da görülecektir.

Bu bütünleşmeyi sağlamak için özellikle 1980 sonrası ordu vakıflarına bağış toplanmaya hız verilmiş ve halk bağış vermeye zorlanmıştır. Fabrikalarda, işyerlerinde, devlet kurumlarında işçi ve memurların ücret ve maaşlarından kesilen paralar bağış olarak vakıflara aktarılmıştır. Özellikle Ermeni, Rum, Yahudi azınlıklar bu bağış zorlamasıyla karşı karşıya kalmıştır. E. TUŞALP, "Eylül İmparatorluğu" adlı kitabında bu bağış zorlamasıyla ilgili ilginç bir belge aktarıyor:

"Türk Kara Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı Genel Müdürlüğünden alınan 20.11.1980 gün ve 1209, 5-756-80 sayılı yazıda, bakanlığımızın ve bağlı genel müdürlükler personelin de vakfa bağış yoluyla yardımcı olmaları istenmektedir."

12 Eylül sonrası açılan davalar binlerce devrimci hakkında "makbuzla para toplamak"tan dava açıp 36 yıla varan cezalar veren faşist cuntanın vakıflara zorla "bağış" toplamasıyla vakıfların toplam varlığı 110 milyar TL'yi bulmuştur. Vakıflardaki parayı finans sorunlarının çözümünde kullanmak isteyen işbirlikçi tek elci burjuvazinin şikayetleri üzerine, ordu vakıfları 1985'te bir araya toplanmıştır. Oluşturulan "Silahlı Kuvvetler Güçlendirme Vakfı", 1985'te kurulan "Savunma Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi" başkanlığına bağlanmıştır. Bu idarenin denetlediği "Savaş Sanayi Fonu" 1988'de 1,5 trilyonu aşmaktadır. Bunun, tüm fonların (62 fonu buluyor ve bunlarda ne kadar para toplandığı hakkında kesin rakamlar bulunamıyor) yaklaşık 1/5'ini oluşturduğu söylenmektedir. Bu ölçüde büyük bir fon aracılığı ile holdinglerle -OYAK dışında- ikinci bir bütünleşme yolu yaratılmıştır.

Aşağıdaki iki tablo incelendiğinde bu bütünleşme çok daha açık görülecektir.

ORDU VAKIFLARI YATIRIMLARI

ŞİRKETİN ADI
VAKIF PAYI

%
YERLİ ORTAK PAYI %
YABANCI ORTAK PAYI

%

ASELSAN:
KKGV: 51
OYAK: 0.4
- -

Askeri telsiz vb.
DKGV: 13

HKGV: 10

ASPILSAN:Askeri Pil

KKGV:100

--

--

İŞBİR: Jeneratr

KKGV: 100

--

--

OTOMARSAN:Jeep ekici

KKGV: 0.5

İş Bankası:15

Alman:47

KOYTAŞ:Kalıp kumu hazırlama

KKGV: 100

--

--

SİDAŞ: Sivas Dokuma

KKGV:100

--

--

NETAŞ ELEKTRONİK

DKGV:15

PTT :49

Kanada

TTE ELEKTRONİK

DKGV:12

T.Tel. Şir :15

--

TESTAŞ ELEKTRONİK

DKGV:13

--

--

ADTAŞ: Deniz ticaret

DKGV:60

--

--

DİTAŞ: Deniz İşletme

DKGV:55

İş Bankası:15 MKE :10

TSKBankası:19

TUTAŞ:Uak Sanayii

HKGV:45

Hazine:6

ABD:49

TUSAŞ HAVACILIK: Uak sanayii
HKGv: 19
--
ABD:49

MOTORSAN
Kuruluşu sıyor

HAVELSAN: Elektronik
HKGv:51
THY-TESTAŞ:10 Profilo, Kutlutaş
ABD: 38.5

PETLAŞ: Uak lastiği
HKGv: 4.4
--
--

TT:Telefon
DKGv:15
--
--

KKGV: Kara Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı
HKGv: Hava Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı
DKGv: Deniz Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı

Kaynak: Çeşitli kaynaklardan derlenmiştir.

OYAK YATIRIMLARI

ŞİRKET ADI
OYAK PAYI %
YERLİ ORTAK %
YABANCI ORTAK %

OYAK RENAULT
41.7
Y.Kredi :13
Fransa:44

MAIS
100
--
--

GOOD YEAR
11.5
Sabancı,Koç
ABD:51

ÇUKUROVA ÇİMENTO
48.7
Sabancı

ÜNYE ÇİMENTO

48.7
Sabancı

MARDİN ÇİMENTO
48.2
T.Çim.San :16

BOLU ÇİMENTO
40.7
KİT :41

ADANA ÇİMENTO
49
T.Çim. :16

ÇİMENTO HOLDİNG
42 (Adana Çim)
T.Çim. :49

OYAK-KUTLUTAŞ
40
Kutlutaş :51

Emlak Kredi :9

OYAK İNŞAAT
29
Kutlutaş :59.4

E.Kredi :10

OYAK PAZARLAMA
29
Kutlutaş:61

E. Kredi:10

O.K.İST.PREF.
21.6
Kutlutaş :59.4

E. Kredi :10

OYAK INŞ.
100

TAM GIDA
26

İslam Kalkınma Bankası:16

TUKAŞ
100

ETİ PAZAR
26
Yaşar Hol :70

PINAR ET
26
Yaşar Hol :70

ENTAŞ TAVUK
60

Danimarka:30

ASELSAN
0.4
Ordu Vakıfları:74

HEKTAŞ
53.2

TAKIMSAN
0.1

OYTAŞ DIŞ TİCARET
85

OYAK SİGORTA
60
Anadolu Bank:26

OYAK MENKUL KIYMET
100

Kaynak: M. SÖMEZ'in "Kırk Haramiler" kitabından derlenmiştir.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

1- 12 Mart ve Ordu

12 Mart faşist darbesinin ordu açısından önemli bir yanı 9 Mart Kemalist cuntasını engellemek, ordudaki Kemalist kalıntıları tasfiye etmek ve artık yerine oturan yeni-sömürgecilik ilişkilerinin yüklediği fonksiyonları yerine getirebilecek, kendi içindeki sorunlarla uğraşmayacak bir ordu haline gelmeyi sağlamaktır.

Daha 16 Mart'ta, kilit görevlerde bulunan 5 general, 1 amiral ve 35 albay hemen emekliliğe sevk edildi.

Darbe ile gerekli düzenlemeler ve tasfiyeler art arda yapılmış, Kemalist darbe engellenmiştir. Bazı tasfiyeler yapılamamışsa da, süreç içinde yapılacak ve zaten örgütleri dağıtılan ve tek tük kalan Kemalistler de tasfiyeye uğrayacaklardır. Artık ordu ulusal-reformcu karakterini tamamen yitirerek, karşı devrimci faşist bir rol oynayan, toplumdaki gerici-faşist kesimlerle bütünleşen ve "milli muhafız" olma sürecini büyük oranda tamamlayan bir güç haline gelecektir. (**)

Ordunun faşistleştirilmesinde ordu bünyesinde oluşturulan "Özel Harp Dairesi", "Kontr-gerilla" vb. örgütlenmeler temel önem arzeder. Bu konuda CIA, MOSSAD, SAVAK gibi örgütlerle sıkı bir işbirliğine gidilir. Onların deneyiminden yararlanılır. Böylece ordu temel fonksiyonu olan ülke içi sınıflar mücadelesine müdahale konusunda daha iyi hazırlanır.

2- 12 Eylül ve Ordu

Şimdiye kadar 12 Eylül'ün gelişi, neler yaptığı, nasıl örgütlendiği konusunda çok şey söylendi. Elbette daha açığa çıkmayan, saklanan şeyler de var. Buna karşın, 12 Eylül konusunda birçok şey de pekala bilinebilmektedir.

Burada bilinenleri tekrarlamak yerine, daha değişik bir yöntem izleyerek, 12 Eylül'de ordu mensuplarının tavırlarına parmak basacağız. Vereceğimiz örneklerin "istisna" olduğu yaklaşımında bulunulabilir.

Ancak örneklerimiz istisna değil, bütünüyle, 12 Eylül ordusunun ruh halini yansıtmaktadır. Böylesi onlarca, yüzlerce örneğe yer verebiliriz.

Biz burada, ülkeyi bir kan gölüne çeviren Amerikancı faşist cuntanın generallerini, subaylarını tanıtacak ve halka karşı işledikleri suçları kamuoyuna yansıttığı kadariyle açıklayacağız. Onlar dokunulmaz olduklarını, hep böyle süreceğini sanıyorlardı. Oysa, yanıldılar. Suçları bir bir ortaya döküldükçe, kamuoyunda hesap vermeye, aklanmaya çabalyorlar şimdi.

3- Suçlarını Tanıyalım

İşkence... Rüşvet... Yolsuzluk... Adam kayırma... Irza geçme... Kayıplar... İşkencede öldürülenler... İşkencede sakat kalanlar... Meydan dayakları... Grev kırmalar... Halka karşı suç işleme... Ve daha sayabileceğimiz onlarca, yüzlerce tür suç; ordunun generalleri, subaylarıyla özdeş hale gelmiştir. Nerede böyle bir olay varsa orada ordunun bir birimi veya yetkilisini görmek mümkündür.

Sıralayacaklarımız, onların suçlarının çok küçük bir kısmıdır. Generalinden subayına, subayından erine kadar tüm ordu mensupları her an yeni suç dosyalarıyla kamuoyu önüne çıkabilir. Özellikle 12 Eylül'le birlikte ordu mensuplarının halka karşı suç dosyalarının hayli kabarık olduğu bilinmektedir. Nitekim, basında ya bir işkence olayıyla, ya bir rüşvet, ya da yolsuzlukla ilgili olarak ordunun mensuplarından birinin adı eksik olmuyor.

Bir kere daha olsa da, onları yaptıklarıyla, söyledikleriyle tanımakta yarar var. Birkaç örnek verelim.

Adı: Yusuf HAZNEDAROĞLU; Tuğgeneral

12 Eylül'den sonra Kahramanmaraş Sıkıyönetim Komutanlığı'na getirildi. Onu en yakından Maraş halkı tanır. İnsanları "3 K" şifresine göre değerlendiriyordu. Onun nezdinde; Kürt, Kızılbaş, Komünistler vardı. Onun bir "K" sııyla damgalanmak Maraş'tan kovulmak, işkence görmek için yeterliydi. İşkence görmüş devrimcilere: "Biz sizi beton çukurlara doldurmayı da bildik ama şu güç dengeleri yok mu?" diyerek katliamlarının azlığından yakınıyor, hayıflanıyordu. Görev yaptığı sırada düzenlettirdiği "özel eğlenceler"le de tanındı. Çevresinde yörenin en zenginleri vardı. HAZNEDAROĞLU bu arada dini istismar etmeyi de ihmal etmedi. Belediyeye ait makbuzlarla toplattığı paraları kendine ayırdı.

Halkın tüm sorunlarıyla o kadar yakından ilgiliydi ki, Maraş dışına sürdüğü bir vatandaşın arazisini satmak için vekalet bile isteyebilmişti. HAZNEDAROĞLU'nun Maraş'ı soyduğunu bilmeyen yoktur.

"Yakında bir bomba patlatacağım... Göreceksiniz delilleriyle ortaya koyacağım ki, Maraş olaylarını sağcılar değil, solcular çıkarmıştır" diyen general, nitekim bu yönde bir rapor hazırlatmış, şubeye alınan ileric, demokrat ve

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

devrimcilere bu yönde işkenceyle ifade imzalatmaya çalışmıştır. Daha sonra da tüm bunları Maraş Olayları Davasının görüşüldüğü Adana Sıkıyönetim Mahkemesine vermiştir.

Döneminde yaptırdığı işkenceler sonucu yüzlerce insan sakat kalmış, işkencede ilerici ve devrimcileri katletmiştir. Halen mezarı bulunmayan insanlar vardır. Kürt köyleri, en fazla terör estirilen yerler olmuştur. Nitekim işkence gördüğü için çeşitli yerlere dilekçe yazan bir Maraşlıya; "Şu ovada senin gibi 5 kişi daha olsa ben şimdi bu üniformayı söker atardım. İşkence yalnız sana mı yapılıyor!" diyebilecek kadar cüretli ve bir o kadar da insanlıktan uzaktı.

General hep Ankara'daki komutanlarını örnek almış, o da Maraş'ta kurtarıcılığa soyunmuştu. Maraş'a kahramanlık payesinin verildiği 5 Nisan günü onun tarafından bayram ilan edilmiştir. Adını da "Madalya ve Kardeşlik Günü" koymuştur. O gün evlilikleri bile emirle yaptırmıştır.

Peki;

"Pohpohlayıp kullandılar beni..."

"Peşimi bırakabileceklerini sanmıyorum..."

"Doktor bana, Mamak'ı hatırlama, strese düşersin demişti. Şimdi sizinle konuşup hatırlayınca uykularım kaçacak. Bir on gün uyuyamam. Sonra alışıma ama..." (11.9.1988 Albay Raci TETİK, Ahmet KAHRAMAN'la röportajından, Milliyet) diyebilen Kıbrıs esir kampı komutanı ve Mamak'ın uzman işkencecisi Albay Raci TETİK'e ne demeli?

Emekli uzman işkenceci Mamak'ta yaptıklarını, amacını şöyle açıklıyordu aynı röportajda:

"... Ama orası cezaevi idi. Hastane, okul, aşk gemisi ve yat kulübü değildi. Benden öncekiler iyi davrandıkları için başarılı olamamışlar. Mecburdum astlarıma inisiyatif vermeye. Verince, anormal işler olmadı değil, oldu. O talihsiz olaylara ben de çok üzülüm. Ama bu bir savaştır. Savaşta her zaman iyi şey olmaz." (agy) (abç)

Emekli işkenceci bir yandan işkenceyi savunurken, diğer yandan mensubu olduğu ordunun anlayışını yansıtıyor. Onlar savaşta her şeyin yapılacağını savunuyorlar. Eğer savaş, özellikle de devrimci iç savaş varsa, kadınlar, çocuklar öldürülebilir, işkenceye yatırılabilir, köyler basılarak insanlar toplu olarak öldürülebilir.

Bugün El Salvador'da, Filipinler'de ordu kendi halkını, köyleri basarak beşer onar katledebiliyorsa, işkence yapabiliyorsa, insanlar kayıplara karıştırılıyorsa, toplu mezarlar bulunuyorsa, kadınların genç kızların ırzına geçiliyorsa, başsız cesetler sokaklarda bulunuyorsa hep bu mantığın sonucudur. Arjantin'de faşist diktatörlük yıllarında binlerce insanı katleden, Arjantin ordusuydu.

Ordu, halkın değil, emperyalizmin iç savaş ordusu olduğu sürece bu, Türkiye'de de, Arjantin'de de, El Salvador'da da, Filipinler'de de böyle olacaktır. Bu nedenle, böyle bir ordu Raci TETİK, Yusuf HAZNEDAROĞLU gibi yüzlerce, binlerce örnek çıkaracaktır.

Anlatmaya devam ediyoruz.

"Napolyon bile Moskova'da soğuğa yenildi. Siz de yenileceksiniz" diyen işkenceci Binbaşı Muzaffer AKKAYA'yı Metris'teki siyasi tutsakların unutmamasına olanak yoktur.

CIA işbirlikçisi, MİT elemanı işkenceci Binbaşı Muzaffer AKKAYA Metris'te görev yaptığı yıllar boyunca tutsaklara her türlü baskı yöntemini, işkenceyi, soğukta saatlerce bekletmeyi, kış falakasını, saç operasyonlarını, koğuş operasyonlarını uyguladı, uygulattı.

Onun dosyası işkencelerle, sakat insanlarla doludur. Onun sayesinde siyasi polis cezaevinden eksik olmamış, kurulan komplolar sonucu çıkardıkları "itirafçılar" sayesinde dışarıda yüzlerce suçsuz insanı gözaltına alıp işkence yapılmasında rol oynamıştır.

Yıllardır "askerlik", "asker ocağı" hep kutsal olarak gösterildi. Ama olanlar hiç de kutsal olmadığını gösterdi.

Teğmen Ümit ERIŞ bunlardan, bu örneklerden biridir sadece. Kürt halkına yaptıklarıyla unutulmayacak izler bırakan bu sadist-işkenceciyi kamuoyu ilk defa öğretmen Sıddık BİLGİN'in işkenceyle öldürülmesi olayıyla tanıdı. Bu olayın düzenleyicilerindendi. Sıddık BİLGİN'e yaptığı işkenceler nedeniyle hakkında göstermelik de olsa dava açıldı. Ardından bir başka olay nedeniyle tutuklanıp Elazığ Askeri Cezaevine kondu. Teğmen Ümit ERIŞ emrindeki erlere tecavüz etmişti. "Kutsal ocak"ta bunlar olmaktaydı. Kim bilir, belki de teğmen Ümit ERIŞ'e daha önceki "üstün hizmetleri" dolayısıyla madalya bile verilmiştir.

Bu subay hakkında, Solhan Cumhuriyet Savcılığı bir soruşturma daha açtı. (6 Mart 1988, Milliyet) Zira, Ü.ERİŞ

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

bir tabanca ve 10 adet mermiyi zimmetine geçirmişti. Generalleri uçak alım-satımlarından milyarlar alırken Ü.ERİŞ bir tabanca gaspedecek kadar zavallıdır.

Ordu, T.ŞAHİNKAYA'lar gibi dünyanın en zengin 7. generalini çıkaracak kadar rüşvetle içli dışlıdır. Ordu, emekli oldukları zaman boş kalmayan generalleriyle övünebilecek kadar oligarşiyle içli dışlıdır.

Emirle parti kuran, parti çalışmaları sırasında mafyadan ve holdinglerden para yardımı alan, 12 Mart döneminde Kocaeli ve Sakarya illeri Sıkıyönetim Komutanlığı yapan, ayrıca bir süre Faik TÜRÜN'e vekalet eden ve o dönem Ziverbey Köşkünde yapılan işkencelere bizzat katılan, Kültür Sarayı'nın yakılması, Marmara yolcu gemisi ve Eminönü araba vapurunun batırılması ve sabotajı olayında parmağı olan, yaratılan bu provokasyonla sol'a cihat açan, komünistlere her türlü işkencenin yapılabileceğini savunan, "taş gibi oğlanlar vardı elimizde..." diyebilecek kadar bir halk düşmanı olan Turgut SUNALP da bu ordudan çıkmıştır.

Son olarak belirtmeden geçemeyeceğimiz bir kişi daha var ki, Kürt halkının onu unutması olanaksızdır. Diyarbakır cehennemini yaratan işkenceci yüzbaşı Esat Oktay YILDIRAN'dan söz ediyoruz. Diyarbakır zindanından geçen binlerce Kürt onu insanlık dışı vahşi ve imha edici uygulamalarıyla yakından tanıdı. Diyarbakır'ı tam bir Nazi kampına çevirmişti.

Burada yazamadığımız daha binlerce subay ve suç dosyaları var. Haydar SALTİK'ı, işkenceci ve ırz düşmanı yüzbaşı Ali ŞAHİN'i, yüzbaşı Kadir ASLAN'ı, Kabakoz Cezaevi Müdürü deniz piyade yüzbaşı Mehmet AYGÜNER'i, Recep ERGUN'u ve diğerlerini unutmamız, bunları halkımızın belleğinden silinmesi mümkün değildir.

4- Ordu Laik mi?

Ordudaki faşistleştirme ve sol düşüncenin ordudan tasfiyesi 12 Eylül'den sonra da büyük bir özenle sürdürüldü. Bu tasfiyelerle sağlanan saflık, 12 Eylül cuntasının daha uzun ömürlü ve süreci tamamlayıcı olmasını getirdi. 12 Eylül cuntası ile 1947'den beri süren süreç tamamlanmış ve ordunun niteliksel dönüşümü gerçekleştirilmiştir. Bundan sonra sadece ordunun bu yeni niteliğinin geliştirilmesi ve pekiştirilmesi sözkonusudur.

Ordu tamamen ulusal niteliklerinden arınarak, en ufak reformcu, liberal ve ılımlı düşünceye bile rastlanmayan saflıkta faşist ideolojiyi özümsemiş ve emperyalizmin kendisine vereceği ulusal ve uluslararası görevi çekinmeden yerine getirebilecek hale gelmiştir.

Bu süreç o noktaya gelmiştir ki, ordu, geçmişte kendisini niteleyen özelliklerinden biri olan laiklik bayrağını dahi direğinden indirerek, her türlü gerici-şeriatçı, Kemalizm düşmanı akıma elini uzatarak, onlara, devletin tüm olanaklarıyla her türlü desteği sunmuştur.

TC ordusunun laiklik demagojisi, irticaya karşı olma yalanı, 12 Eylül cuntası döneminde bütün çıplaklığıyla ortaya çıktı.

Hatırlanacaktır, 12 Eylül'ün ilk günlerinde cunta yetkilileri radyo, TV, basın-yayın organlarında ve açık hava toplantılarında geliş nedenlerini uzun uzun anlatıyorlardı. Bu açıklamalarında saydıkları nedenler arasında ülke genelinde irticanın hortlaması olgusu da vardı. Hatta bu konuda somut örnek de veriyorlar, gerici-şeriatçı bir düzenin savunucusu olan MSP'nin Konya'da düzenlediği 'Kudüs'ü kurtarma mitingi'nden söz ediyor ve laik TC ordusunun sol'a karşı olduğu kadar irticaya da karşı olduğunu ve TC ordusunun bir görevinin de irticaya karşı mücadele olduğunu vurguluyorlardı. 12 Eylül askeri faşist cuntasının perde arkası kurmaylarından biri olan Org. Haydar SALTİK, 29 Ekim 1980 tarihinde yaptığı bir basın toplantısında bu konuya değiniyor ve MSP'nin Konya mitingine ilişkin olarak şöyle bir değerlendirme yapıyordu: "Konya mitingi 12 Eylül'e gelinmesinde bardağı taşıran son damla olmuştur."

Evet, 12 Eylülcüler geldikleri ilk günlerde TC ordusunun laik olduğu, irticaya karşı olduğu demagojisini kitlelere benimsetebilmek için, Konya mitingine dikkatleri çekiyor, geliş nedenlerini bir anlamda meşrulaştırmaya çalışıyordu. Ne var ki, 12 Eylülcülerin 'TC ordusu irticaya karşıdır' demagojisinin açığa çıkması hiç de uzun bir süreyi gerektirmedi.

TC ordusunun iktidarda olduğu 12 Eylül dönemi -bırakalım laikliği, irticaya karşı olmayı- adeta gericiğin altın yıllarını yaşadığı, hızla gelişip güçlendiği, ordu dahil devletin tüm kurumlarına yerleşip palazlandığı bir dönem olmuştur. 12 Eylül cuntası döneminde birbiri ardına imam hatip okulları açılırken, diğer yanda 12 Eylül'e kadar tercihlili bir ders olan din dersi 12 Eylül döneminde orta öğrenim müfredatına zorunlu ders olarak sokulmuştur. İmam Hatip okullarının sayıca artırılması, din derslerinin zorunlu ders yapılmasıyla yetinmeyen cunta, öte yandan halkın dini inançlarını hayasızca sömüren tarikatların faaliyetlerine göz yummuş, el altından onların gelişip güçlenmesine, yaygınlaşmasına destek olmuştur. 12 Eylülcülerin gerici tarikatlarla ilişkileri öylesine derindir ki, bu ilişki 1982 Anayasa oylamasında 12 Eylülcülerin, Süleymancılar ve Nakşibendi tarikatları ile çeşitli pazarlıklar yaptığı bir boyuta ulaşmıştır.

TC ordusunun ve 12 Eylülcülerin laiklik anlayışları öylesine bir laiklik anlayışdır ki, bu anlayış laiklik adına irtihalk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

canın savunulmasıyla özdeşleşmiştir. EVREN'in çeşitli yurt gezilerinde laikliği ayetlerle savunması, TC ordusunun Türkiye Kürdistanı'nda uçaklarla ayetli bildiriler, broşürler atıp cihat çağrıları yapması başka nasıl izah edilebilir?

12 Eylül döneminde TC ordusunun irtica ile ilişkileri sözünü ettiklerimizle de sınırlı kalmamıştır. TC ordusunun generalleri 12 Eylül döneminde, sözleşmelerinde şeriatçı faaliyetleri, örgütleri destekleyeceklerini, hiçbir devlet denetimi kabul etmeyeceklerini açıkça belirten Al Baraka, Faisal Finans gibi şeriatçı finans kuruluşlarıyla hep iç içe olmuşlardır. Bir Rabita olayı kamuoyuna yansımıştır ki, sadece bu olay bile TC ordusunun irticaya karşıyız demagogjisini yerle bir etmeye yetecek boyuttadır.

Evet; laik olduklarını, irticaya karşı olduklarını söyleyen TC ordusunun generalleri, görevli olarak yurtdışına gönderilen din elemanlarının ücretlerinin Rabita adlı şeriatçı kuruluşun ödemesini öngören kararnamenin altına hiç çekinmeden imza atabilmişlerdir. Bu belgenin altında cunta şefi EVREN'in ve onun başbakanı Deniz Kuvvetleri eski komutanı Bülent ULUSU'nun imzası bulunmaktadır. Milliyet gazetesinde, Ahmet KAHRAMAN'la röportajında 12 Eylül cuntasının laik bir politika izlemediğini cunta generallerinden Bedrettin DEMİREL de itiraf etmiştir.

Türk-İslam sentezini benimseyen, tarikatlarla, Suudi sermayesiyle iç içe yaşayan cuntanın laiklikten söz etmesi tam bir ikiye bölünmüşlük örneğidir.

5- Emperyalizm Orduya Yeni Roller Veriyor

Yeni-sömürgecilik ilişkilerinin başladığı 1950'li yıllara kadar uzanan süreçte ulusallıktan soyundurulmuş, emperyalizmin iç savaş ordusu haline getirilmiş TC ordusu, 1980'li yıllara gelindiğinde emperyalizmin çıkarları doğrultusunda yeni bir rol daha üstlendi.

Bu yeni rol ABD emperyalizminin Ortadoğu politikasında "Truva Atı" rolünü görmektir. Çünkü, İran'da ABD emperyalizminin işbirlikçisi Şah rejimi devrilmiş, Sovyetler Birliği Afganistan'a müdahale etmiş ve Ortadoğu'da dengeler altüst olmuş, emperyalizmin çıkarları büyük ölçüde tehlikeye girmişti. Ortadoğu'dan elini eteğini çekmeyi düşünmeyen ABD açısından bu durum son derece tehlikeliydi. Ne yapıp etmeli Ortadoğu'daki dengeleri yeniden kendi lehine çevirmeliydi. Bunu başarmanın yolu da Şah rejiminin devrilmesiyle İsrail-Mısır-İran üçgeninde boşalan İran'ın yerini dolduracak bir gücün bulunmasıydı.

Bu duruma en uygun ülke Türkiye idi. Ancak Türkiye'nin böylesi bir görevi üstlenmesi olanaksızdı. Çünkü, Türkiye'de sınıf mücadelesi 1970'li yılların sonlarında alabildiğine yükselmiş, egemen sınıfları tehdit eder boyutlara ulaşmıştı. ABD emperyalizminin tek çıkar yolu kalmıştı. Türkiye'de bir askeri faşist darbe düzenlemek. Böylece hem ülkedeki sınıflar mücadelesini baskı, terörle, sindirmek, hem de TC ordusunu Ortadoğu'daki çıkarları için kullanılabilir bir hale getirmek olanaklı olacaktı. Nitekim, faşist cunta döneminde ABD yardımları birden artmaya başladı. Ordunun modernize edilmesi, sivil havaalanlarının askeri havaalanlarına çevrilmesi, yeni havaalanlarının açılması birbirini izlemeye başladı.

ABD yardımlarıyla TC ordusu emperyalizmin kendisine yüklediği yeni misyona uygun olarak teçhiz edilmeye başlandı.

Son yıllarda "sıcak takip" adı altında Irak Kürdistanı'na yapılan askeri operasyonlar, Türklerin yaşadığı bölge olduğu için dönem dönem gündeme getirilen Musul-Kerkük müdahale planları, hep TC ordusunun Ortadoğu'da ABD emperyalizminin çıkarları doğrultusunda üstlendiği yeni misyona uygun ilk adımları oluşturmaktadır.

1986-1991 yılları arasında TC ordusunun modernizasyonu için harcanması planlanan miktar 15 milyar dolardır. Bu da göstermektedir ki, TC ordusunun vurucu gücü hızla yükselecek, ülke içindeki baskı ve terörünün yanı sıra Ortadoğu'daki jandarmalık görevini daha saldırgan bir biçimde yerine getirecektir.

"Türkiye modernizasyon programı ile birlikte profesyonel orduya dönmek zorunda kalacak, önümüzdeki yıllarda en büyük sorununuz bu olacaktır..." (General Pendleton, JUSMAT -Amerikan Yardım Kurulu- Başkanı, M.A.BİRAND, age. s.120)

Jusmat Başkanı'nın da belirttiği gibi TC ordusunun yakın gelecekteki amacı bir yandan kendisini sivil faşistlerden ayıran biçimsel farklılıkları ortadan kaldırıp profesyonelleşmek, daha küçük ama vurucu gücü yüksek, paralı askerlerden oluşan bir güç olmak, diğer yandan da Ortadoğu bölgesine müdahale eden saldırgan bir Truva atı olarak ABD emperyalizmiyle daha bir bütünleşmektir.

Sürecin biçimi ve gelişimi nasıl olursa olsun sonuç değişmeyecektir. TC ordusu artık giderek özde olduğu gibi, biçimde de klasik Latin Amerika ordularına dönecektir.

6- TC Ordusu Politika Dışı mı?

'Politika yok', vazifesi, yalnız düşmanı mağlup etmek olan bir askerin normal bir harpteki tabii bir reaksiyonudur. Fakat ayaklanmaları bastırmak hareketlerinde askerin vazifesi halkın yardımını kazanmak olduğu için, asker pratik siyasetle meşgul olmalıdır." (CIA "Ayaklanmaları Bastırma Hareketleri", s.80)

Yukarıda kısa bir bölüm aldığımız kitap 1965 yılında Genelkurmay Başkanlığı'na ayaklanmaların bastırılma yollarının CIA'dan öğrenilmesi için bastırılarak yayınlanmıştır. CIA, düzinelerce ülkede halk hareketlerine karşı geliştirdiği bastırma ve öç alma hareketleriyle tanınmaktadır. İşte bu kitap CIA'nın bir bakıma başarılarını yazmaktadır. CIA askerlere pratik siyasetle uğraşmaları tavsiyesinde bulunuyor ve Türk Genelkurmayı da bu kitabı bastırarak dağıtıyor. Kaldı ki, Türkiye de dahil hiçbir yeni-sömürge ülke ordusu politika dışı olamaz, olmamıştır.

Eğer ordular politika dışı olsaydı; Yunanistan'daki 1967 faşist darbesi olur muydu? Yine PINOCHET, ALLENDE'yi devirip katledebilir miydi? Şili'yi onlarca yıl geriye götürebilir miydi? Türkiye'de 12 Martlar ve 12 Eylül'ler yapılabilir miydi?

Ordular, politikanın tam içinde oldukları içindir ki, her zaman temsil ettikleri sınıfların politikalarına göre hareket etmişlerdir.

Her ne kadar Askeri Ceza Kanununun 148. maddesi askerlerin siyaset yapması yasaktır demiş olsa da, bunun bir anlamı olmadığı açıktır.

Egemen sınıflar, dayanakları ordunun yıpranmaması için "ordunun politikayla ilgilenmediği" yalanını yayıp durmuşlardı ve ne gariptir ki, bir gece iktidarı zorla gaspeden Amerikancı cuntanın lideri EVREN, hemen her konuşmasında orduya, genç subaylara, "politikayla uğraşmayın!", "biz sadece beş MGK üyesi o da zorunlu olduğu için...", "Türk ordusu hep politika dışı kalmıştır", "ordu kışlasına dönecektir" demeyi alışkanlık haline getirmişti.

Onlara göre TC ordusu dünyada politikayla uğraşmayan tek orduydı. L. Amerika orduları politikayla uğraşır ama kendileri uğraşmazdı. L. Amerika orduları darbe yapardı ama kendilerinininki darbe değil "müdahale" idi. Kısacası hep en doğruyu, en iyiyi onlar yapardı.

Burada ordu-politika ilişkisini daha iyi kavramak için Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'na bakmak yeterlidir. En başta orada yazılanlar, ordunun her an müdahalesini meşru kılmaktadır. Oligarşinin ve emperyalizmin çıkarlarını koruyan ordu, "kollamak" ve "korumak"ı yasal hale sokarak, istemediği gelişmelerde açık faşist diktatörlüğün yolunu açmıştır. Sözkonusu yasanın 35. maddesi şöyle der:

"Silahlı Kuvvetlerin vazifesi, Türk yurdunu ve anayasa ile tayin edilmiş olan Türkiye Cumhuriyeti'ni kollamak ve korumaktır."

Hatırlatmak isteriz; 65 yıllık TC tarihinde sıkıyönetim olağan bir yönetim biçimi olmuştur. 29 Ekim 1923'ten 19 Mart 1987'ye kadar geçen sürenin 25 YIL 4 AY 19 GÜN'ÜNDE ÜLKE SIKIYÖNETİMLE YÖNETİLDİ. Yani ORDU YÖNETİMDE OLDU. Ve yine, bu süre içinde, 12 Mart'lar, 12 Eylül'ler yaşandı. Ayrıca ordunun politikaya bulaşmadığı tezini yine kendi generalleri Bedrettin DEMİREL yalanlıyor. Şöyle diyor B.DEMİREL:

"Dev-Kurt... yıllardan beri vardır. Bu 12 Eylül'de zuhur etmiş bir plan değildir. Hatırlıyorum, 1965'te de devleti kurtarma planları yapılıyordu. Devlet görevini yapamayınca, 12 Eylül'de Dev-Kurt kuvveden fiile çıktı." (Org. B.DEMİREL, A.KAHRAMAN'la röportajından, 14.9.1988 Milliyet)

İşte bir dönem II.Ordu komutanlığı yapmış, 12 Eylül'ü örgütlemiş bir general yıllardır varolan programlardan, program çalışmalarından söz ediyor. Bunlar politika ile uğraşmak değil midir? Ordu yıllardır politikanın içinde dendiğinde hep "komünistlerin iddiası" denildi. Bugün bunu generaller söylüyor. Hem de cuntanın mimarı olan generallerden biri.

Devleti kurtarma planları Ankara'da, TBMM'nin 200 metre ötesindeki Genelkurmayda hazırlandı. İktidara geldiklerinde memura, işçiye, öğrenciye politikayı yasaklayanlar, derneklerini kapatanlar, politikayı bile sadece kendilerine hak gördüler. Ve bunun sonucudur ki, ordu içinde çeşitli klikler, gruplar, "Brüksel cuntası" gibi yapılar ortaya çıktı; tasfiyeler yaşandı, uçaklar uçuruldu, gövde gösterileri yapıldı... Peki bunların hiçbiri politika değil miydi?

Eğer Genelkurmayda 2000'li yılların "devleti kurtarma" planları yapılıyorsa, ordu hiyerarşisi buna göre belirleniyorsa, her konuda kendi deyimleriyle "etüt" yapılıyorsa, 2000 yılının "kurtarıcı" subayı "sivilere gerek kalmayacak" tarzda, ekonomisinden siyasetine kadar her şeyiyle hazırlanıyorsa, askeri liseler, harp okulları buna göre öğrenci yetiştiriliyorsa, halkın vergileriyle, sağlıktan-eğitimden kısılanlarla lüks okullarda geleceğin "kurtarıcıları" bu amaçla yetiştiriliyorsa, ordunun politika dışı olduğunu söyleyenlere ancak gülünür.

Bir başka general, Faik TÜRÜN de şöyle söylüyor:

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"1950'li yıllarda Kore'de komünizmle savaştım. 1970'li yıllarda ise Türkiye'de gene aynı ideolojiyle savaştım. İç düşmanlarla uğraştım." (Faik TÜRÜN Anlatıyor; Kore'den 12 Mart'a, Tercüman, 6-20 Aralık 1985)

"İç düşman", "komünizmle savaş" bunlar salt faşist işkenceci bir generalin mantığını yansıtmıyor. Bunlar, onlara verilen misyonun F.TÜRÜN'ün ağzından ifadesidir. "İç düşmanlara", "komünistlere" karşı açılan "kirli savaş" bir sınıf politikası, emperyalizmin ve oligarşinin politikası değil de nedir?

Hatırlardadır. 12 Eylülcüler iktidarlarının devamını sağlamak için, faşist bir devlet partisi kurmak amacıyla az mı uğraştılar? Emekçi halka her tür örgütlenmeyi yasaklayan bu zihniyet, politikayla uğraşmıyor muydu?

İsterlerse daha onlarca, yüzlerce örnek verebiliriz. Demagojilerle halkı aldatamazlar! Bir yandan politikayı karalayarak, halka yasaklayarak ortaya çıkarken, diğer yandan politikanın odağında yer alıyorlar. Cuntalar oluşturuyor, örgütler, yapılar kuruyorlar, cunta için "etütler" yapıyorlar Genelkurmayın kapalı kapıları ardında.

Asıl önemlisi, politikaya bu kadar "karşı" görünmelerinin ardında korku yatıyor. Halkın ve ordunun genç subaylarının bilinçlenmesinden, Amerikancı faşist generallerin sultasına "dur" diyeceğinden korkuyor ve o nedenle de ordunun politikleşmesini istemiyor. O zaman "emir-komuta", "koruma ve kollama" demagojileri açığa çıkacak, onların deyimiyle "çatlak sesler" yükselecektir.

Tüm demagojilere ve aradan geçen 8 yıla karşın, "ordu politika yapmaz" diyenler hâlâ perde gerisinde politikayı yönlendiriyor, ÖZAL'ın "biz sadece ekonomiye yön veriyoruz" sözlerinde itiraf ettiği gibi.

O nedenle, "ordunun kışlaya dönmesi" demagojidir. Ordunun daha fazla yıpranmaması için perde gerisine çekilmişlerdir, o kadar. Yoksa OYAK'ı, MİT'i, kontr-gerillası, MGK'daki ağırlığı-bağlayıcılığı ile ruhu ve bedeni yaşamak-tadır.

7- "Kahramanların" Kahramanlığı Ne Kadar Gerçek!

12 Eylül'ün örgütleyicisinin ABD Büyükelçisi James SPAIN olduğunu, General Bernard ROGERS'ın cunta şefi EVREN'in "kadim dostu" olduğunu, Paul HANZE'nin generallere akıl hocalığı yaptığını, CIA istasyon şeflerinin verdiği "brifing"leri bilmeyen yok gibidir. O öğünülen ordu, ancak halkına karşı "kahraman"dır. Onlar, emekçi halkın kapılarını kırarak, genç kız ve kadınlara sarkıntılık ederek, işkence yaparak, köy meydanlarında toplu dayak atarak "kahramanlıklarını" gösterirler.

Ama akıl hocaları Amerikalılar olunca, asla "kahraman" değillerdir. Bir Amerikalı, TC'nin bayrağını yırtabilir, bir Türkiyeliyi öldürebilir, yaralayabilir, işçilere saldırabilir, kısaca her şey yapabilir. Doğal olarak, yargılanması gerekir. Ama bu ülkede suç işleyen Amerikalıya bir şey yapılamıyor. Belki hakkında göstermelik davalar açılıyor ama, nedense (!) bu davalar Amerikalılar lehine sonuçlanıyor.

TC'nin toprakları üzerindeki üslere Genelkurmay Başkanının bile izinsiz giremediği gerçeği ortada tüm çıplaklığı ile duruyor. Bir Amerikalı çavuşun TC ordusu subaylarına komutanlık yaptığı, kat be kat maaş aldığı gerçeği "kahraman ordu"nun yüzüne çarparcasına duruyor.

1950-60 döneminin Genelkurmay 2. Başkanı Rüştü ERDELHUN, 1958'de İzmir'de SIX ATAF (ABD 6. Taktik Hava Kuvvetleri) karargahında yapılan bir toplantıda, Amerikan generallerine; "BU MEMLEKET BİZİM DEĞİL SİZİNDİR" diyordu...

Daha yakın zamanlarda İncirlik Amerikan Üssü'nde çalışan işçilere Amerikalı çavuşlar tarafından kurt köpekleriyle saldırıldığında işçiler yerlerde sürüklenip tartaklandığında "kahramanlar" susuyorlardı. Böyle bir şey olmamış, Amerikalılar kurt köpekleriyle işçilere saldırmamış gibi davranıp, üstelik konuyla ilgili haberin basında yer almasına yasak koyuyorlardı.

Başbakan ULUSU hükümetince 200 milyar liralık para bastırılıp, icazetli devlet partisi MDP için bir kısmını harcayacak kadar etkili ve yetkili generaller, Türkiye halklarının utanç duyduğu bu olaylar karşısında susmayı yeğlediler. Ama ABD karşısında susanlar ne hikmetse Türkiye halklarının karşısında boy gösterirken o kadar etkili ve yetkili görünüyorlardı ki, karşılıksız para basabilir, parti kurdurabilir, istedikleri demeci, bildiriye ilgili ilgisiz TV'de okutabilirlerdi.

12 Eylül'ün İçişleri Bakanı emekli general Selahattin ÇETİNER, E-5 karayolunun çevresindeki evlerin beyaza boyanmasını istedi. Evlerin güzel durmadığına karar verilmişti. "Çirkin, derbeder, iptidai" görünerek Türkiye'nin "dış itibarı"nın sarsıyorlardı.

Ankara belediye başkanı emekli general Süleyman ÖNDER ise, şoförlerin her gün sakal traşı olmalarını istiyordu. Sakallı şoförlerin çalışma karneleri geri alınacaktı. Şoförler traşlı, simitçiler eldivenli, ayakkabıcılar önlüklü ola-

çaktı. Böylece simitçilerin, şoförlerin, ayakkabı boyacılarının bile şık giyindiği Türkiye'nin dış itibarı artacaktı. Ama dilencilerin, fahişelerin ve uyuşturucu tüccarlarının ne kıyafet giyeceği unutulmuştu!

Kısacası, generaller, trafik sorunundan eğitime, ülke kalkınmasından alabalık üretimine kadar her şeyle ilgilendiler(!) Örneğin Pablo PICASSO'nun tablosunu kendilerinin de yapabileceğini, bunun kolay bir iş olduğunu keşfettiler. Kafalarındaki fotr, ellerindeki asa ve Atatürk gibi öne uzanan parmaklarıyla her gün TV'de teftiş yaparken gözüküp, halkın sorunlarıyla nasıl ilgilendiklerini gösterdiler. Ama İncirlik Üssü'nü teftiş etmeyi unuttular!

"Memleketi kurtarmak" adına yola çıkanların bu kadarcık unutkanlığı affedilebilirdi. Hem o kadar çok sorun vardı ki, görev bölüşümü yaptılar ve örneğin cunta sonrası 2. Ordu Komutanı B.DEMİREL ve kurmayları, şimdiye kadar hiçbir ekonomistin keşfedemediği incilerle dolu bir rapor hazırlamak görevini yüklediler. "Ülke nasıl kalkındırılır" sorusuna rapor şöyle cevap veriyordu:

"Tahıl, pancar, kepek, saman, et, yağ, kemik, meyve, palamut, meyankökü, kağıt çöp, vs. milli iktisadi politikamızın değışmez ilkeleri olarak gözükmetedir." (Eylül İmparatorluğu, E.TUŞALP, s. 206)

Evet, generaller, çöple samanla ülke ekonomisini düze çıkarmayı, kalkındırmayı amaçlıyorlardı.

Ülkeyi çöp ve samanla kalkındırdıktan sonra, sıra yeni, eski tüm silah arkadaşlarını bir makam sahibi yapmaya gelmişti. Nerede bir emekli general varsa 12 Eylül sonrası göreve getirildi. Belediye başkanları, bakanlar, müsteşarlar kısaca tüm devlet görevlileri emekli generallerden oluşturulacaktı.

12 Eylül generalleri beyaz boyalı evler, üniformalı simitçiler, sakal tıraşı olmuş kravatlı şoförler istiyordu. Bir de çöple, meyankökü ile kalkınacak bir ülke...

Kendilerini ve yakınlarını zengin etmek için ülkeyi satılığa çıkaranlar; halkımıza baskı, işkence, katliamı reva görenler; halkımızın onurunu ayaklar altına aldılar, Türkiye halklarının karşısında "kahramanlık" taslarken aslında bir Amerikan çavuşu kadar bile yetkileri olmayanlar; Amerikan üssüne izinsiz sokulmayanlar; çapsız generaller, halkımızın kaderini ellerinde tutanlar iyi tanınsin istiyoruz. Gerçekten ülkesine ve halkına hizmet duyguları ile "vatan görevi" diyerek kışlaya koşanlara komutanlarını iyi tanımalrı çağırısı yapıyoruz. Yurtsever asker ve subaylar, Amerikancı "kukla" generalleri iyi tanımalıdır.

8- Kim Dost Kim Düşman ve Orduya Yaklaşımımız

Buraya kadar, örnekleri ve gelişmeleri ile birlikte ordunun niteliğini vermeye çalıştık. Unutulmamalıdır ki, bizim gibi ülkelerde her zaman, ordu hep "gizli iktidar" olmuştur.

Bir milyonluk çapıyla dev bir görünüm veren ordunun bağımsızlık savaşı vermekten bugün bağımsızlık savaşlarını boğan orduya nasıl geldiğini tarihsel gelişimi içinde inceledik. Emperyalizmin gizli işgal ordusu haline gelmiş olan faşist orduyu oluşturan asker ve subayların kökeni nedir? Faşist olarak nitelediğimiz ordunun tek tek mensuplarını faşist olarak mı görüyoruz?

Biz Marksist-Leninistler, olaylara ve kurumlara sınıfsal olarak bakarız. Bu anlamda kurum olarak orduyu faşist ve karşı-devrimci görmekle birlikte, tek tek askerleri ve subayları faşist olarak görmüyoruz. Orduya niteliğini veren üst kadrolardır, generallerdir. İşbirlikçi tekелci burjuvazi ile tam bir çıkar birliğı oluşturan generaller, gerek görevli oldukları dönemlerde, gerekse emekliliklerinde işbirlikçi tekellerden "çöplenmekte" ve oligarşinin temsilciliğini yapmaktadırlar. Ancak oligarşinin dağıttığı bu "ulufelerden" asıl yararlanan ve artık burjuvalaşmış olan generaller olup, daha alt kadrolar kırıntılarla yetinmektedirler.

Kendisi bir kast olan ordu da kendi içinde kastlara bölünmüştür. Dinlenme kamplarından orduevlerine kadar her yerde subaylarla astsubayları birbirinden ayıran, daha üstte "paşa sultanı" oluşturulan orduda tam bir sınıf ayrımına gidilmiştir.

Mensuplarının %30-40'ının esnaf, %20-30'unun devlet memuru, %15-20'sinin işçi, %8-11'inin subay-astsubay ve %2 ile 4'ünün avukat, doktor kökenli ailelerden geldiğı orduda, subaylar, genelde emekçi tabakalardan gelmelerine karşın, aldıkları ideolojik eğitimle içinden geldikleri halka yabancılaştırılıp, eğlencesinden alışverişine kadar her şeyle halktan uzaklaştırılır. Bununla amaçlanan, emekçi çocuklarını halka karşı kullanmaktır. Bir üniversite mezununun devlete maliyetinin 600 bin TL. olduğu dönemde, bir teğmenin devlete 6-7 milyona mal oluşu halk çocuklarının "devşirilmesinin" pahalıya mal olduğunu gösteren bir örnektir. Ancak, pahalıya da mal olsa oligarşinin çıkarı, devletin bekaası sözkonusu olduğu için oligarşi bu fedakârlığa katlanmaktadır. Ve nasıl olsa bu faturayı da halk ödemektedir.

Görevleri döneminde "sus payı" verilerek susturulan ve oligarşiye hizmet eden generaller emekliliklerinde de holding ve banka yönetim kurullarıyla taltif edilmekteyken alt kademe subay ve astsubaylar emekliliklerinde unutulmaktadır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Umumi Mağazalar A.Ş. yönetim kurulu üyeliğine getirilen Faik TÜRÜN; Kutlutaş Holding yönetim kurulu üyeliğine getirilen Kara Kuvvetleri eski komutanı Namık Kemal ERSUN; Yapı Kredi Bankası yönetim kurulunda görev alan I.Ordu eski komutanı Doğan ÖZGÖÇMEN; Türk Ticaret Bankası yönetim kurulunda görev alan Müştak KAÇMAZ ve holdinglerde, bankalarda görev alan nice general hangi hizmetlerinin, hangi becerilerinin karşılığında bu göreve layık görülmüşlerdir acaba? MİT raporlarında mafya ile, kaçakçılarla, hayali ihracatçılarla yakın ilişkide adı geçen generallerde olduğu gibi, görevleri döneminde yaptıkları hizmetten dolayı mı?

Üzerine çokça laf edilen ordu, altı deşildikçe, onyıllardır perdelenen gerçekler bir bir ortaya çıkmaktadır. İşte, alt ve üst kadroları ve onların da altındaki yüzbinlerce halk çocuğundan oluşan erleriyle bu ordu karşısındaki tavrımız, kurum olarak orduyu dağıtmak, ancak erinden astsubayına ve alt düzey subay kadrolarına kadar ordunun tabanını oluşturanlarla tek tek ilgilenmektir. Sınıf mücadelesi, faşist niteliğine karşın orduyu da sarsacak ve başta ordunun emekçileri olan astsubayları ve halk çocukları askerler olmak üzere alt kademeleri etkileyecek ve devrim saflarına kazandıracaktır.

Bizler; ulusalcılığı kalmamış, gayri-milli bir orduya, emperyalizmin gizli işgal ordusuna tavrı alıyor ve bir kurum olarak onu karşımızda görüyoruz.

Grevleri kıran, katliamlar düzenleyen, halkımıza işkence ve baskıyı reva gören, sermayenin vurucu gücü olan ordu kurum olarak bizim düşmanımızdır. Zira ordu, gelişmenin, ilerlemenin önündeki engel olarak kokuşmuş düzen de bekçisidir. Eğer emperyalizm ve oligarşi bu ülkede varlığını koruyorsa, bu, ordunun sayesindedir.

Ordu halkın değil, oligarşinin çıkarlarını koruyan bir güçtür. İçinde emekçi çocukları olsa da ona yön veren bütünyle oligarşinin, emperyalizmin çıkarlarıdır. Bu nedenle, önümüzde kurum olarak duran ordu bizim düşmanımızdır. Kurum olarak bugünkü ordunun yıkılmasından yanayız. Tavrımız bu nedenle kişilere değil, ordu kurumudur. Hedefimiz "kriminal tipler" yaratan işleyişi de dahil olmak üzere bütün olarak ordudur.

Teçhizatından eğitimine kadar, eğitiminden felsefesine kadar emperyalistlerin yönlendirdiği bu ordu, oynadığı rol ile yok edilmeye mahkumdur. İç savaşa göre örgütlenirilen ve asıl tehlikeyi "içerden" bekleyen bu ordu halkımızın düşmanıdır. Bu ordu düzenin devamını sağlamaktadır.

Yüzbinlerce asker bizim düşmanımız olamaz.

Ordunun tüm yükünü üzerinde taşıyan, ezilen astsubay ve alt rütbeli subaylar bizim düşmanımız olamaz.

İşkenceci ve faşist yüzü açığa çıkmış subay, astsubay ve erler halkın düşmanıdır. Onları düşman ilan edecek, halkımıza duyuracak, gerçek yüzlerini açığa çıkaracak ve halkın yargısını isteyeceğiz.

Faik TÜRÜN'ler, Turgut SUNALP'ler, Haydar SALTIK'lar, Memduh ÜNLÜTÜRK'ler, Cihat AKYOL'lar, Ali ŞAHİN'ler, Esat Oktay YILDIRAN'lar, Muzaffer AKKAYA'lar, Raci TETİK'ler halka hesap vermekten kurtulamayacaklardır...

Orduya bir kurum olarak yaklaşımımız kuşkusuz, sınıfsal ve siyasaldır. Marksist-Leninistler açık savaş koşullarında bile orduyu oluşturan emekçi çocuklarına karşı son derece dikkatli davranmışlardır. Dünya pratiğimiz bunun sayısız örnekleriyle doludur.

BATİSTA'nın ordusu ele geçirdiği her gerillayı orada işkence ederek, sorgusuz-sualsiz kurşuna dizerken, Kübalı devrimcilerin esirlerine her zaman iyi davrandıklarını, hatta yaralıları tedavi edip onların bakımını sağladıklarını bilmeyen yoktur. Bu tavrı sonucudur ki, "gerillalar askerleri korur" anlayışı herkese egemen olmuş. Bu gerçeği kimse yadsıyamamıştır.

Çin'de esir askerleri düğün-bayram yapar gibi uğurlayan, cep harçlıklarını veren Çinli komünistlerin tavrını tüm dünya biliyor.

Ordudaki kastlaşma ve sınıf farklarını kimse gizleyemez. Orduda ezenler-ezilenler vardır. Ezilen, horlanan, yaşam koşulları son derece elverişsiz olan erler, astsubaylar ve alt rütbeli subaylar bizlerin dostudur.

"Paşa sultanı"na, generallerin egemenliğine karşı ezilen, horlanan alt kesimlerin haklı ve doğru mücadelesi bizden destek bulmuştur, bulacaktır!

Tüm ihtişamına karşın bu ordu koftur, tarih onu yok edecektir!

Demokratik esaslar üzerine kurulu devrimci halk ordusu halkın desteği ve güveni üzerinde yükselecektir!

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

(*)TC Ordusu 960 bin kişilik mevcuduyla (NATO kaynakları 960 bin, ordu yetkilileri ise 700 bin civarında olduğunu açıklıyorlar. NATO belgelerinin daha doğru olduğu olacağı inancındayız.) NATO içerisinde asker sayısı olarak ABD'den sonra ikinci büyük güçtür. Ordu mevcudunun ülke nüfüsüne oranı %1.8 dir. Dünyada bu ortalama %0.3 ile %0.5 arasındadır.

Oran olarak baktığımızda tüm yeni sömürgelerde bu kadar yüksek orana İsrail ve Güney Afrika dışında rastlayamayız. Örneğin Arjantin'de binde 3, Brezilya'da binde 1.4, Uruguay'da binde 6.1, Fas'ta binde 6, Mısır'da binde 6, Filipinler'de binde 2.3, Tayland'da binde5, Malezya'da binde 8, Güney Kore'de binde 1.7, dir. (Latin Amerikanın Kesik Damarları, E.GALEANO, s. 277-319)

(**)12 Mart'la yitirilen ordunun prestiji '74 Kıbrıs işgali kullanılarak komuoyunda tekrar onarılmaya çalışıldı.

Bölüm: 8

1920'LERDEN GÜNÜMÜZE

TÜRKİYE SOLU OLUMLULUK VE

OLUMSUZLUKLARIYLA BİZİMDİR

EGEMEN GÜÇLER SINIF MÜCADELESİ GERÇEĞİNİ GİZLEMeye ÇALIŞIYOR

Burjuvazi tarih sahnesine çıktıktan sonra, kurduğu sömürü düzenini yıkmak isteyen toplumsal güçlere ve onların örgütlerine karşı, fiili ve ideolojik saldırıyı hiçbir zaman elden bırakmamıştır. Fiili saldırının temel araçları katliamlar, işkence, yok etme politikaları ve sözde yargılamalar olurken, saldırının ideolojik yanını ise yalan, demagoji ve çarpıtmalar oluşturur.

DEVİRİMCİ SOL Davasının Askeri Savcısı da hazırladığı iddianamelerinde ve mütalaasında bilinen nakaratı devam ettirmektedir; "kökü dışarda", "vatan hainleri", "teröristler", "dış mihrakların maşaları", "komünist ülkelere bağlı uydular" vs. vs...

Askeri Savcı, biz Marksist-Leninistlerin "kökü dışarda" olduğunu "kanıtlamaya" karar vermiştir ya, olanca cahilliği ve bilgisizliği ile kafasındaki bütün bildiklerini (ya da bilmediklerini) döktürüyor.

"Gerek DEVİRİMCİ SOL örgütünün, gerekse 'devrim yapmak - devleti yıkmak - sosyalist ve komünist bir proletarya diktatoryası idaresi getirmeye yönelik' tüm örgütlerin son yönetimi yurtdışında kurulu bulunan Türkiye Komünist Partisi (TKP)'nce olmaktadır. Bu ise bilindiği gibi komünist ülkelerin emrinde bir partidir. Amacı Türkiye'de komünist uydu bir idarenin yönetime gelmesidir." (DEVİRİMCİ SOL İddianame-I, s.13)

Askeri savcının kafası burjuva akımlarıyla dolu olduğundan "bağımsızlık" gibi bir düşüncüyü hiç aklına getiremiyor ve dünyayı iki renge boyayarak, hemen "dahice" saptamasını yapıyor: "Ya Amerika'ya ya da Sovyetler Birliği'ne bağlı olacaksınız!" Kol kanat germeye çalıştığı sömürü düzeni ABD işbirlikçiliği olunca, buna karşı çıkan herkes de "Sovyet işbirlikçisi" oluveriyor savcının kafasında.

Diğer yandan, büyük bir kibirlilikle askeri savcı, DEVİRİMCİ SOL'un -hatta tüm sol örgütlerin- TKP tarafından yönetildiği iddiasını ortaya atabilmektedir. Cehalet ayıp değildir, fakat cahil kalmakta diretme en affedilmez ayıptır, ahlak sorunudur. Hareketimiz DEVİRİMCİ SOL'un TKP'ye bakış açısı bir sır değildir. Bugüne kadar çıkan tüm yayınlarımızda sadece TKP ile değil, tüm diğer sol örgütlerle de olan farklılıklarımızı -devrim, mücadele ve örgüt anlayışımız açısından- defalarca ortaya koyduk. Askeri savcı, elinde bulunan bu yayınları okuma zahmetine kat-lansaydı, TKP'yi Marksizm-Leninizmden sapma, revizyonist-reformist bir örgüt olarak değerlendirdiğimizi görürdü. Ama zaten savcının böyle bir derdi yoktur; onun amacı Marksist-Leninistlerin "dış mihraklı" olduklarını ispat (!) etmektir.

Oligarşinin bütün sözcülerinin olduğu gibi, savcının da diline doladığı "komünist ülkeler" ve "uydu"luk söz-lerine gelince; sosyalistler arası ilişkiler hiçbir zaman "uydu"luk ilişkisi değildir. Sosyalistler her şeyden önce enter-nasyonalisttir ve ilişkiler bu temelde dostluk, dayanışma olarak şekillenir. Bizim, sosyalist ülkelere bakış açımız, eleştirilerimiz bellidir. Buna karşın, sosyalist sistemi oluşturan tüm güçler bir bütün olarak dostlarımızdır ve emperyal-izme karşı ittifak politikamız içindedirler. Oligarşinin sözcülerinin, bizlere yamamaya çalıştıkları "uydu"luk berati, kendi işbirlikçiliklerini gizleme, halkı aldatma amaçlıdır ve mutlaka geri tepecektir.

Askeri savcı, "çok bilmiş, araştırmacı" kimliğine bürünmeyi fazlasıyla seviyor ve Türkiye'deki anarşizmin doğuşunu incelediğinden söz ederek, ilkelliklerine devam ediyor. Sınıf mücadelesini "anarşizm" olarak değerlendiren anti-komünist kişilik bir yana, savcının Türkiye Sol Hareketinin tarihinden bihaber olduğu da çok açıktır.

Savcının sol hareket üzerine söylediklerini aktarmak yararlı olacak:

"Buna göre 1950-1960 yılları farklı bir anlayışla değişik bir hayatın hüküm sürdüğü, köylerden kentlere çarpık kentleşmeyle göçlerin arttığı, gecekondulaşma ile buralarda mezhep, anlayış ve ekonomik benzerlikleri olan kişilerin kurumsallaştığı bir dönem olarak: 1960 İhtilali'nden sonra bir yandan 1950-1960 döneminin birikimi, bir yandan 1960-1964 dönemi orta-sol ve Marksist siyasi işbirliği ile parlamentarist sistem tüm kurallarıyla varlığını sürdürmemeyerek 1968-1971 yıllarında Marksist-Leninist fikrin ve teorik hazırlıkların gündeme geldiği, şehir gerillasıyla eylemlerin gerçekleştirilerek kır gerillasının doğmasına ve nihayet 12 Mart 1977 müdahalesine ulaşılmıştır." (DEVİRİMCİ SOL Davası Mütalaası, s.6)

Türkiye Sol Hareketinin doğuşunu, gelişimini ve 60'lı yılların sonu ile 70'in başında Marksist-Leninist çizgisi Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

netleşen THKP-C'yi; günümüzde Marksist-Leninist düşüncenin savunucusu örgütümüz DEVRİMÇİ SOL ile diğer sol örgütleri, bizimle farklılıklarını, savunmamızda ortaya koyacağız. Daha açıkça görülecektir ki, savcı tam bir bilgi fukarası olmak için direnmekte, gerçeklere gözünü kapamaktadır.

Çünkü Türkiye Sol Hareketi, savcının iddia ettiği gibi ne 1960 sonrası ortaya çıkmış, ne de TKP tarafından yönetilmektedir. Bu uyduruk iddialar, faşizmin onyıllardır kullana kullana posasını çıkardığı, ama yine de vazgeçemediği yalanlardır.

Oligarşi ve onun sözcüsü durumundaki askeri savcı, biz Marksist-Leninistlerin kökünün nerelerde olduğunu kafasına sığdıramaz. Bizim kökümüz halktır ve onlar halkı tanımazlar. Bizim kökümüz sınıf mücadelesinin içindedir ve onlar sınıf mücadelesini anlamaktan acizdirler. İşte onun içindir ki, "kökü dışarda" der dururlar.

Burjuvazinin ve her düzeyde sözcüsünün Marksist-Leninistlere yaklaşımı tarih boyunca hep böyle olmuştur. Onlara göre LENİN "Alman ajanı"dır. Fidel CASTRO "piyon"dur. Bu iddialar ileri sürülürken asgari ölçülerde de olsa belli, kalıplara dayanmak zorunluluğu duyulmaz. "Ben söyledim oldu" anlayışı, ilkel ve kaba ama bilinçli olarak hep kullanılagelmiştir. Bu nedenle askeri savcı bir istisna değil, aksine emperyalizm kaynaklı propaganda savaşının uç bir örneğidir.

Askeri savcının "kökü dışarda"lıktan anladığı nedir bilemiyoruz ama, tarifine uyanları biliyoruz. Emperyalist tekellerin Türkiye şubesi olan ve çıkarlarının devamı için, karşı-devrimci propagandistlerine birçok maaş da ödeyen yerli holdinglerdir. Bizlerin dış ülkelerden mali destek aldığımızı yüksek matematik bilgisiyle (!) bir çırpıda "ispat" eden askeri savcı; emekli generallerin ABD tekellerinin uzantısı durumundaki holdinglerde, nasıl yönetim kurullarını doldurdıklarını; 12 Eylül askeri faşist cuntasının şeflerinden Tahsin ŞAHİNKAYA'nın, Amerikan silah tekelinden yediği rüşvetleri; Nejat TÜMER'in kaçakçılık ilişkilerini, bir dönem emrinde çalıştığı İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Başsavcısı Albay Süleyman TAKKEÇİ'nin, yeraltı dünyasıyla ilişkilerini; kaçakçılardan, pavyon sahiplerinden aldığı rüşvetleri bilmiyor mu acaba? Ne dersiniz? Kimin kökü dışarda? Kimin kökü halkın içinde, kimin kökü ABD tekel-lerinin çöplüğünde? Bilinmediğini sanmıyoruz! Bilindiği içindir ki "yavuz hırsız" misali, sözcülüğünü yaptığınız ege-men güçlerin kirliliklerini, utanmazlıklarını gizlemek için, biz Marksist-Leninistleri suçluyorsunuz. Bizlerin "kökü dışarda" olduğunu hiç kimse ispat edemedi, edemez de; ama biz ve halkımız; korumaya çalıştığınız kokuşmuş düzenin ve efendilerinin köklerinin Ankara'dan Washington'a kadar uzandığını çok iyi biliyoruz.

Askeri savcı, Türkiye Sol Hareketinin tarihi ve bugünü hakkında hiçbir şey bilmiyor ve faşizmin ilkel demago-jilerine sarılıyor, ama biz Marksist-Leninistler, sözcülüğünü yaptığınız oligarşinin tarihini, gelişimini ve bugünkü yapısını her yönüyle biliyoruz.

Askeri savcı gerçeklerden bu denli uzak, basit ve küçük hesapların peşindedir ki, TKP tarafından "yönetildiğini" iddia ettiği sol örgütleri, adeta birbirlerinin can düşmanı gibi göstermek sevdasındadır. Hem tek merkezden yönetilip, hem de birbirine girmek pek olacak şey değildir ama, bu saçmalığı bir yana bırakıp sol örgütler arası ilişkiler konusunda birkaç söz söylemek istiyoruz.

Halktan yana güçler arasında; farklı sınıf karakterlerinden kaynaklanan ve devrim, mücadele, örgüt anlayışlarına da yansıyan farklılıkların olması son derece doğaldır. Önemli olan bu farklılıkların, halktan yana güçler arasında olduğunun kavranarak, bir çatışma ortamına, düşmanlıklara yol açmamasıdır. Savcının küçük hesaplarını bir yana itersek, sol içi mücadelede yer yer şiddete dönüşen olumsuzlukların olduğu da bir gerçektir. Bizler sadece olumlulukları gören, olumsuzlukları yok sayan küçük-burjuvalar değiliz. Bunları Türkiye Solunun olumsuzluk hanesine yazarak, sınıflar mücadelesi içinde yer aldığımız andan başlayarak, sürekli sol içi çatışmanın karşısında olduk, yanlış anlayışlara prim vermedik ve yer yer şiddete dönüşerek ideolojik mücadele sınırlarını aşan olumsuzlukların da daha üst boyuta sıçramasına gücümüz yettiğince engel olduk.

Peki, birbirinin kuyusunu kazan, binbir entrikayla, rüşvetle, hileyle, yalanla sömürü düzenlerini sürdürenler herkes tarafından bilinirken, savcı neden devrimcileri suçluyor? Onun; yüce bir dava uğruna mücadele eden Marksist-Leninistlerin, ilerici ve yurtsever örgütlerin kendi aralarındaki olumsuzlukları ağızına almaya dahi hakkı yok-tur. Egemen sınıflar hiç merak etmesin, Marksist-Leninistler her zaman olumluluklarından daha fazla olumsuzluklarını ortaya koyarak, sabırla ve inatla bunların üzerine gitmiş, yok etmeye çalışmışlardır. Bizim halktan gizlediğimiz hiçbir şey olmadı, bundan sonra da olmayacak.

Ülke, geri bıraktırılmış ve çarpık kapitalizmin egemenliği altında olunca, burjuvazi de çarpık ve geri oluyor. Doğal olarak burjuvazinin savunucuları da... Askeri savcı, mütalaasının her bir sayfasında yeni çarpıklıklar sergile-mekten geri kalmıyor. Bakın ne diyor:

"Eylem olmadığı zaman içine düştükleri bunalımı giderme çareleri yoktur. Bu nedenle iyi bir Marksist, ancak başka insanlarla sürekli çatışma içinde ise sözde mutlu olabilir." (DEVİRİMÇİ SOL Davası Mütalaası, s. 36, Cilt-I)

Askeri savcının bu "müthiş" tezi, faşizmin psikologlarına yararlı olabilir. Amerikan ilaç tekellerinin ve CIA'nın

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

ülkemizdeki temsilcilerinden "Dr." Turan İTİL'e yakınlığı nedir askeri savcının bilmiyoruz ama aynı dili konuştukları kesin.

Türkiye Solu'nun tarihinde, savcının iddialarını kanıtlamaya yarayacak tek bir istisna; ideolojik, stratejik hat ve mücadele çizgisi yoktur. Bunlar, dünyaya işkenceli polis sorgularının merceğinden bakan askeri savcının anti-komünist kafasının yarattığı halisünasyonlardır.

"İyi bir Marksist'in nasıl olması gerektiğine gelince; yaşadığı dünyanın ve ülkesinin gerçeklerini kavramış, proletaryanın kurtuluş davasına kendini adanmış, kişisel çıkar gözetmeksizin sınıfsız toplum için mücadele yürüten ve sınıf mücadelesinin gereklerini yerine getirmede, hiçbir tehlike ve riskten kaçmayan kişidir. Ve biz Marksist-Leninistler "başka insanlarla" değil, emeğin, proletaryanın düşmanlarıyla, yani emperyalizm ve işbirlikçileriyle çatışıyoruz. Eğer askeri savcı "hastalıklı tipler" arıyorsa, gözlerini faşist generaller çetesine ve işkencecilerine çevirmelidir. Bunalım düzenin kendisindedir, düzeni yıkmaya çalışan Marksist-Leninistlerde değil!

12 Eylülcüler faşistler, "kökünü kazıyacağız" diye haklarında fetva verdikleri Marksist-Leninistlerin, devrimci ve yurtseverlerin yok olmadıklarını; yok edildiklerinin sanıldığı anda, yine ayağa kalkarak sınıf mücadelesindeki yerlerini aldıklarını gördükçe korkuyor, korktukça gerçeği inkar edemez hale geliyorlar. Fakat, bu kez olguları çarpıtmayı çıkar yol görüyorlar. Askeri savcı da aynı yolu izliyor ve şöyle diyor:

"Zira toplumda birçok nedenlerden dolayı başarısızlığa uğrayan, küskün olan, kin duyan insanlar, toplum kesimleri bulunacaktır. Marksizm-Leninizm böylelerine dünya cenneti vaat etmektedir." (DEVİRİMCİ SOL Davası Mütalaası, Cilt-I, s.36)

Biz Marksist-Leninistler peygamber değiliz ve kimseye de "cennet vaat etme" gibi bir derdimiz yok. Biz, insanlığın topyekün kurtuluşunun, proletaryanın kurtuluşundan geçtiğini söylüyor ve insanları mücadeleye çağırıyoruz. Ve diyoruz ki; mücadele yolu sarpıtır, acıdır, çilelidir ama başka türlü de kurtuluş yoktur. Kavgayı burjuvazi başlattı, biz kabul ettik, kurtuluşa dek sürdürülecektir. Cennet bunun neresinde? Yok eğer şöyle deniyorsa; "Mücadele ile kazanacağınız şey, kendi cennetinizdir", doğrudur! Sosyalizm emeğin cennetidir!

Sorunun diğer bir yanı daha var: İşçilerin, köylülerin, gençliğin mücadelesinin, biz Marksist-Leninistlerin "cennet" vaadiyle sürdüğünü iddia eden askeri savcı, fena halde yanılmaktadır. Sınıf mücadelesi nesnel bir olgudur. Biz istediğimiz için var olmadı; kimsenin keyfine göre de ortadan kalkmayacaktır. Aksini düşünmek idealizmdir ve savcı da idealizmin bataklığında boşuna kulaç atmaktadır. 12 Eylül'ün faşist generalleri de, bir kılıç darbesiyle sınıf mücadelesini durduracaklarını sandılar ve azgın bir terörle saldırdılar halkımıza. Sınıf mücadelesini kabul etmiyorlardı ama yaptıklarıyla "koruyucusu ve kollayıcısı" oldukları emperyalizm ve oligarşinin sınıf çıkarlarının gereğini yerine getirdiler! Proletarya ve emekçi halk kesimlerine, onların örgütlerine saldırarak "kökünü kazımak"tan söz ettiler, başaramadılar. Başarmak için halkı yok etmek gerekiyordu çünkü!

Askeri savcı, "küskün" ve "kin" duyan toplum kesimlerinin varlığıyla açıklamaya çalışıyor sınıf mücadelesini. Bir kez daha söyleyelim; sınıf mücadelesi nesnel bir olgudur. "Küskünlük"le, "kin"le açıklanamaz. Hiçbir otorite de bu iddiaları inandırıcı bir temele oturtamadı. Sınıf mücadelesinin nesnelliğini yadsıyanlar ve onu fevri davranışlarla açıklamaya kalkınlar, tarihe bir kez daha bakılmalıdır. Bugün dünyamızın 1/3'ü sosyalist sistemde yaşıyor ve bir o kadar da sosyalizm mücadelesi veriyor. Savcının mantığıyla olanları açıklamak, bir avuç asalak dışında bütün insanları psikolojik olarak hasta ilan etmektir.

Ayrıca şunu sormak istiyoruz. Madem ki sorun birtakım insanların "küskün"lüğü ve "kin"i sorunuysa, neden bu kadar baskı, terör, yasak? Evet neden? Sakın toplumun ezici çoğunluğu küskün ve kinci olmasın? "Birtakım kişiler" diyerek kendi kendini aldatmak boşuna bir çabadır. Sömürünün olduğu yerde ona karşı mücadele kaçınılmazdır. İnsan davranışını da son tahlilde ekonomik durumu belirler. Bu unutulmamalıdır.

Burjuva idealizmi sınıf mücadelesini açıklayamıyor. Dolayısıyla Türkiye Sol Hareketinin tarihini de çarpıtıyor ve sınıf mücadelesiyle olan bağıni kopartmaya çalışıyor. Askeri savcı da sahip olduğu idealist tarih anlayışıyla, gerçekleri tepetaklak etme uğraşından bir an olsun geri kalmıyor. Biz Marksist-Leninistlere ise, salt örgütümüze değil, tüm Türkiye Sol Hareketi'ne yönelik saldırı ve çarpıtmalara yanıt vermenin tarihsel sorumluluğu düşüyor.

TÜRKİYE SOL HAREKETİ'NİN 1908-1920 DÖNEMİ: BİLİMSEL SOSYALİZM Mİ, KÜÇÜK BURJUVA HÜMANİZMİ Mİ?

Türkiye insanının sol düşüncelerle tanışmasının tarihi oldukça eskidir. 1908 burjuva devrimi girişimine dek uzanır.

Bu tarihi geçmişe rağmen, Türkiye Sol Hareketi, sosyalizm düşüncelerinin çok önceleri filizlendiği Avrupa'ya göre geç ortaya çıkmıştır. Geç kalmışlık olgusunu, Osmanlı toplum düzeninin nesnelliği içerisinde aramak gerekiyor.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Osmanlı toplum düzeninin kapitalizme evrilme dinamiklerinin zayıflığı ve son döneminde yarı-sömürgeleşmesi, modern bir burjuva ve proletaryanın şekillenmesinin önünde engel oluşturmuştur. Modern sınıf çatışmalarını yaşamayan Osmanlı İmparatorluğu'nda doğallıkla sosyalist fikirlerin gelişmesi de kısırlı kalmıştır. Sol düşüncelerle ilk tanışma fırsatını ise ancak, Avrupa'da eğitim görmüş aydın kesimler bulabilmiştir. Bu küçük-burjuva aydınlarının sol ya da sosyalist etiketli düşünceleri ise esasta, modern burjuva düşünce akımlarıdır. (Pozitivizm, Sosyal Darwinizm vb.) Jön Türk hareketine yön veren düşünce de, temelde, sınıf savaşımı gerçeklerini tanımayan ve zayıf bir anti-emperyalizm bilinciyle yoğrulmuş, burjuva milliyetçiliğidir.

Yarım kalmış bir burjuva devrim hareketi olarak, 1908 Jön Türk hareketi, Abdülhamit'in mutlak monarşisini filizlenmekte olan burjuvazi lehine sınırlamıştır. Meşrutiyet bu gelişmenin ürünü oldu ve seçim, basın özgürlükleri, vb. birçok demokratik özlü gelişmeyi beraberinde getirdi. İşte bu sınırlı "demokratik" ortamda, henüz nüve halinde bulunan işçi sınıfı, kendiliğindenci düzeyde de kalsa, dernekleşme, vb. oluşumları yaratmaya başlar. Yine aynı süreçte, adı "sosyalist" olan partiler kurulur. Ne var ki, kurulan "sosyalist" tandanslı partilerin, bilimsel sosyalizm ile ilgilerinin olduğunu söylemek güçtür. Hatta olanaksızdır.

Nesnelliğin ürünü olan bu sözde sosyalist partilerin, programları ve nitelikleri incelendiğinde, adları dışında sosyalizmin genel ilke ve prensipleriyle ilgilerinin olmadığı hemen görülür. Bu partilerin istemleri, burjuva demokratik niteliktedir. Siyasal ve demokratik hakların sınırlarını aşmayan, özgürlüklerin sağlanması, millileştirmelere gidilmesi, vergi reformu yapılması, çalışma koşullarının düzeltilmesi, sendikal örgütlenme hakkının verilmesi gibi hedefleri içeriyordu.

Küçük-burjuva ulusal karakterleri belirleyici de olsa, burjuva hümanizmi ile ütopyik sosyalizm karışımı çizgileriyle bu partiler, Türkiye'de sol hareketin ilk nüveleri oldular.

Doğaldır ki bu nüvelenmeleri, Türkiye Sosyalist Hareketinin başlangıcı olarak değerlendirmek yanlıştır. Ancak bunlar, dar bir aydın çevrenin sola ilk açılışıdır. Bilimsel sosyalizm anlayışından uzak ve kitle bağları olmayan bu küçük-burjuva aydın örgütlenmeleri, İttihat Terakki diktatörlüğünün baskı koşullarında, Türkiye sınıflar mücadelesi tarihinde ciddi bir iz bırakmadan yok olmuşlardır. 1912 sonrası yeniden ortaya çıkma emareleri göstermiş olsalar da, Balkan Savaşı'yla bir kez daha sessizliğe gömülmüş, o tarihi kesitte varlıkları son bulmuştur.

Ancak Kurtuluş Savaşı yıllarına doğru ve savaş yıllarında, bilimsel sosyalizmin temel ilkelerini belli ölçülerde kavramış ve 1917 Ekim Devrimi ile birlikte Marksizm-Leninizmden etkilenmiş kesimlerin örgütlenmeleri, kendini 1920'de Türkiye Komünist Partisi (TKP) olarak somutlayacaktır.

Evet, Türkiye Sosyalist Hareketinin, doğrusu, yanlışı, hatası ve sevabıyla bir başlangıç noktası alındığında; burada M.SUPHİ'nin TKP'si vardır.

TKP nasıl bir partidir? 1920'lerden günümüze dek nasıl bir gelişim çizgisi göstermiştir? Türkiye Sosyalist Hareketi üzerindeki olumlu-olumsuz etkileri nelerdir? Ve sınıflar mücadelesi içindeki yeri nedir? Bu noktadaki bakış açımızı ortaya koymanın gerekliliğine inanıyoruz. Umarız savcı da bundan sonra bakacağı davalar için bir şeyler öğrenir!

TÜRKİYE SOSYALİST HAREKETİNİN MİLADI: TKP VE YAŞANAN TRAJEDİ!

1920'lere gelinirken ortaya çıkan sol yapılanmalar, birbirinden kopuk ve belli bir program, mücadele anlayışından uzak, kendiliğindenci yanları ağır basan gruplar niteliğindedir. Bu yapılar, süreçte TKP'yi oluşturacak adımları atarak, merkezileşmeye çalışmışlardır. Bunların içinde nispeten daha ileri örgütlülüğe sahip üç ayrı sosyalist gruplaşma, TKP'yi oluşturdular.

Gruplardan ilki: Dr. Şefik HÜSNÜ'nün önderliğinde, 1919'da kurulan Türkiye İşçi Çiftçi Sosyalist Fırkası (TİÇSF)'dir.

Bu grup, "Kurtuluş" isimli bir gazete çıkararak o günkü süreçte kendine özgü faaliyetlerini sürdürmekteydi. Dr. Ş.HÜSNÜ grubunun özelliği, henüz tutarlı ve kararlı bir ideolojik yapıya kavuşmamış olması ve sınıf örgütlenmesi niteliğinden uzak, aydın bir çevreye hitap etmesiydi.

TİÇSF'na damgasını vuran esas olumsuzluk ise II. Enternasyonal oportünizminin uzlaşmacı ve sosyal şöven yönlerinin izlerini taşımasıydı. Ki bu izler, gelecekte TKP'nin siyasal çizgisinde hep var olacak köklü bir uzlaşma geleneğinin öncüleriydi.

TİÇSF'nın kuruluş yıllarında, II.Enternasyonal oportünizminin defteri LENİN tarafından düzeltilmişti. Ama işçi sınıfı hareketi içinde etkisini henüz sürdürüyordu. Bu da doğaldı, çünkü uzun yılların birikiminin bir anda sökülüp atılması mümkün değildi. Aynı etkiler yeni yeni filizlenmeye başlayan Türkiye Sol Hareketi üzerinde de kendisini

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

göstermiştir. Bilimsel sosyalist birikimin hemen hemen hiç olmadığı, halkçı (popülist) anlayışın sürece egemen olduğu bu dönemde, bu tür akımların etkinliği doğaldır.

Diğer yandan, sol hareketin sınıf mücadelesindeki deneyimsizliğinden kaynaklanan örgütlenme ve direniş bilincinden, alışkanlık ve geleneklerinden yoksunluğu da, olumsuzluğun bir başka nesnel nedenini oluşturur.

Saydığımız her iki olgu bütünleştirildiğinde o günkü süreçte böylesine bir yapının ortaya çıkması bir yanıyla doğal karşılanabilir; ne var ki nesnellik, TİÇSF'nin burjuvazi ile uzlaşma siyasetinin meşruluğu olamaz. Marksist-Leninistler "nesnellik" adına "nesnellığe teslimiyeti" savunmazlar. Ve böylelerini de onaylamazlar.

Uzlaşma siyasetinin salt nesnellikten kaynaklanmadığı, süreçteki gelişmelere bakıldığında daha net görülür. II.Enternasyonal oportünizminin dünya sosyalist hareketi içindeki etkinliğinin kırılmasına karşın, TİÇSF'nin (sonraları TKP içinde ifadesini bulacak) reformist ve sosyal-şoven anlayışı bertaraf edilememiş; aksine bu anlayış, TKP revizyonizminin günümüze dek uzanan tarihindeki en kalın çizgisini oluşturmuştur. Sınıf mücadelesinin gereklerini yerine getirecek, proletaryanın bağımsız siyasi çizgisine yaşam kazandıracak, siyasi cesaret ve kararlılıktan yoksun önderlikler, Türkiye Sosyalist Hareketini günümüze dek olumsuz yönde etkilemiş, uzlaşma geleneğinin yaratıcısı olmuşlardır ne yazık ki.

TKP'nin kurulmasında önemli yeri olan bir diğer yapı ise M.SUPHİ'nin grubuydu. Bu grup, diğerleriyle kıyaslandığında Marksizm-Leninizme en yakın düşüncelere sahip olarak değerlendirilmekle birlikte, ülkemiz gerçeklerinin doğru bir analizinden hareketle devrimin rotasının çizilmesi ve buna uygun örgüt, mücadele, çalışma tarzı anlayışının ortaya konması noktasında yanlışlara düşmüş, özellikle Kemalizm sorununda -trajik sonlarına mal olan- değerlendirme hataları yapmış ve proletaryanın bağımsız siyasi çizgisini hayata geçirememiştir.

M.SUPHİ'nin şu sözleri, 14 yoldaşıyla beraber Karadeniz'deki trajik sonlarını hazırlayan; küçük-burjuvaziye olduğundan daha solda gösterme ve ona güvenme düşüncelerinin yanlışlığını ortaya koymaktadır.

"Türkiye'de kumandan ve valiler, paşalar da dahil olduğu halde Bolşevizmin halaskar bir kuvvet olarak addedildiğini söylesek doğru olur. Yalnız büyük memurlar komünizmin Türkiye'de de tedricen ve yukarıdan aşağı doğru ve muhil (planlı, koşullara uygun -b.n-) bir şekilde tatbiki mümkün olacağını düşünmekte, amele ve askerler ise, harbin ve millî müdafaanın en büyük ağırlıkları kendi sırtlarına yükletildiğinden ve zengin sınıfların kendilerini yine istedikleri gibi soyduklarından şikayet ederek buna nihayet vermek için çare aramaktadırlar." (Aktaran M.TUNÇAY, Sol Akımlar, s.205)

Anlaşılabileceği üzere, TKP daha o zamandan proletaryanın bağımsız siyasetini uygulayabilecek ideolojik, pratik formasyondan yoksundur. Bu yoksunluk nesnel koşulların yanlış analizinden ve kendi özgücüne güvensizlikten kaynaklanıyordu. TKP'nin bu zaafı, mücadele içinde atılamamış günümüze değin taşıdığı burjuva kuyrukçuluğu ve uzlaşmacılığının gelenekselleşmesine yol açmıştır.

TKP'yi oluşturan üçüncüler ise, büyük şehirlerde örgütlenen "sosyalist" gruplardı. Yalnız bu grupların, belirli bir çizgileri ve özellikleri söz konusu değildi. 1917 Ekim Devrimi ile beraber sosyalizmden büyük oranda etkilenmiş, Bolşeviklere sempati ile bakan, kendilerine sosyalist diyen insanların program ve ideolojik birlikten yoksun, kendiliğindenci bir araya gelişlerinin ötesinde bir nitelikleri yoktur, bu yapılanmaların.

Bu gruplarla birlikte Anadolu'nun çeşitli illerinden gelen 12 "komünist teşkilat" Ankara'da birleşerek 14 Temmuz 1920'de "Hafî TKP"yi kurarlar... (Türkiye'de Sol Akımlar, M.TUNÇAY)

Siyasal arenada kendine yer açma ve etkinliğini geliştirmek amacıyla, saflarını geniş tutan, herhangi bir kıstas aramaksızın, sosyalizmden etkilenen küçük-burjuva aydınlarına içinde yer veren TKP, bu haliyle Leninist parti anlayışı ve proleter disiplinden yoksun, gevşek örgütlenmiş bir yapılanma özelliği göstermektedir. Parti saflarındaki insanlar her ne kadar bolşevik devrimine sempati duyan, ondan etkilenmiş unsurlar olsalar da, II.enternasyonal oportünizminin hantal, gevşek, savaşıclıktan uzak örgütlenme anlayışı TKP'ye egemen durumdadır. Belli bir program ve mücadele hattından yoksunluk da, olumsuzluğun ikinci yanını oluşturur. İdeolojik kavrayış da oldukça yüzeyseldir.

TKP'nin bir programa sahip olması ve esas olarak kuruluşunun gerçekleşmesi, ancak Sovyetler Birliği'nde toplanan Doğu Milliyetleri Kurultayı'na, parti delegelerinin katılması sonrasında "Birinci Umumi Türk Komünistleri Kongresi"nin toplanmasıyla mümkün olmuştur. Yapılan seçimle Mustafa SUPHİ başkanlığa seçilmiş ve "faaliyet merkezi"nin Anadolu'ya taşınması kararı alınmıştır.

Bu kongre ile yurt çapındaki "komünist" örgütlenmeler arasında ideolojik ve örgütsel birlik sağlanmaya çalışılmış, bu yönde adımlar atılmıştır.

Olumlu olan bu adımla ilk anda kısmi başarılar elde edilmişse de, birliğin kalıcı ve güçlü olmadığı, sağlam temeller üzerine oturmadiğı, ileriki yıllarda pratik içerisinde görülecektir.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

TKP'nin kuruluşuna yol açan koşullar çerçevesinde, Sovyetler Birliği'nde toplanan kongre irdelendiğinde, görülen odur ki, bu kongre, sosyalizmden etkilenen küçük-burjuva aydın kesimlerin ve gruplanmaların, aralarında birlik sağlama yönünde atıkları ilk adımdır. TKP'yi bundan farklı göstermek, bazılarının yaptığı gibi "proletaryanın öncü müfrezesi" ilan etmek, olayı gizemli bir hale getirmek olacaktır ki, son derece hatalı bir yaklaşımdır. Böyle bir yaklaşım, Marksist-Leninistlerin tarihsel materyalist anlayışıyla taban tabana zıttır ve bizim anlayışımız olamaz. Küçümsemek veya abartmak bizim işimiz değildir. Nesnel olguları kimse kendi subjektivizmine kurban etme hakkına sahip değildir.

Zaten, o tarihi kesitte, TKP'yi oluşturanlar da dahil, tüm sol grupların iktidar amaçlı ve ulusal kurtuluş mücadelesinin önderliğini ele geçirme hedefli bir programı ve mücadele hattı da yoktur. İktidar perspektifinden yoksun, küçük-burjuvazinin kuyruğuna takılmış ve hedeflerini demokratik hakları elde etmekle sınırlamış bir örgütlülüğün, adının "komünist" olması, onun proletaryanın bağımsız siyasi hareketi olduğu anlamına gelmemektedir.

Her devrimin temel sorunu iktidarın ele geçirilmesidir. İktidarı ele geçirecek organizasyon ise, proletaryanın örgütlenmiş gücünü ifade eden Marksist-Leninist partidir. Eğer ortada bilimsel sosyalizmin ilkeleri üzerine kurulduğu iddiasında olan bir "komünist" partisi varsa, iktidar mücadelesi de var olmalıdır. Oysa ki, TKP'nin ne iktidar sorunu, ne iktidar amaçlı mücadelesi, ne de sınıfa önderlik edebilecek bir örgütlenmesi ve anlayışı vardır. Bunca yoksunluk arasında proletaryanın "öz örgütü"nden söz etmek mümkün mü? Tüm bu ideolojik, politik yaklaşımları bir yana bıraksak bile, pratikte Kemalizm kuyrukçuluğu yapan, Kemalist diktatörlüğün Kürt ulusal sorunu karşısındaki tavrını sosyal-şoven bir yaklaşımla destekleyen ve tarihi boyunca burjuvaziden tokat yemekle birlikte, yine de ondan icazet dilemekten vazgeçemeyen TKP'nin, "proletarya partisi" olduğunu söylemenin inandırıcılığı var mıdır?

Bir örgütün, çeşitli hata ve zaafı olabilir. Nesnel ve öznel çeşitli nedenleri vardır. Hatta bu eksik, hata ve zaafı sonucu yenilebilir, egemen sınıflar tarafından yok edilebilir. Fakat, başından beri varolan zaafı -nereden kaynaklanırsa kaynaklansın- giderilmeye çalışılacağına, süreçte daha da belirginleşerek bir geleneksel çizgi haline dönüşüyorsa ve bu çizginin esasını da burjuvazi ile uzlaşma gibi Marksizm-Leninizm ile taban tabana zıt bir anlayış oluşturuyorsa, artık o örgütün "proletaryanın bağımsız temsilcisi" olmasından söz edilemez.

Ve TKP, bu haliyle Türkiye Solu'na 1970'e dek damgasını vuran uzlaşmacı-reformist geleneğin yaratıcısı, taşıyıcısı olmuştur. İstense de istenmese de, hoşla gitse de gitmese de gerçek budur! TKP'nin gerçeğidir bu!...

Bizler, Türkiye'de sosyalist hareketin hatası ve sevabıyla başlangıcını oluşturan TKP olgusunu, ne elimizin tersiyle iterek yok sayıyoruz ne de sosyalist hareketin tarihi adına dokunulamaz, eleştirilemez bir güç sayıyoruz. Biz Marksist-Leninistler, Türkiye Sol Hareketinin tarihine her yönüyle sahip çıkıyoruz. Sahip çıkmak ise olumsuzluklara sünger çekmek anlamına gelmiyor. Aksi düşüncede olanları da, Marksizm-Leninizmden uzak, kibirli küçük-burjuvalar olarak görüyoruz.

Evet, 1920'lerin TKP'si ülkemiz koşullarını ve ulusal kurtuluş savaşı önderliğini yanlış analiz ediyordu. Ve bu yanlışlık ne yazık ki, M.SUPHİ ve yoldaşlarının trajik sonunu hazırladı.

Osmanlı Devleti emperyalistler tarafından paylaşılmış ve işgal edilmiştir. Anti-emperyalist kurtuluş savaşının başını ise, küçük-burjuva milliyetçisi (radikaller) olan Kemalistler çekiyordu. Güncel görev, emperyalizme ve işbirlikçi İstanbul Hükümeti'yle onların kışkırttığı gerici, karşı-devrimci ayaklanmalara karşı mücadele etmektir. Kemalistler ise kurtuluş hareketi içinde kendi dışlarında yer alan hiçbir örgütlenmeye yaşam hakkı tanımak istemiyorlar, bağımsız hareket etmeye kalkışanları terörle yok ediyorlardı. Bu nedenledir ki, "Yeşil Ordu" içinde örgütlenen demokratik köylü hareketinin, Bolşevizmden kısmen etkilenerek gelişmesi karşısında, Kemalistler, hemen devlet denetiminde bir yasal "TKP" kurdurmuşlar, ülkedeki Bolşevizm rüzgarlarını kendi potalarında eritmeyi hedeflemişler, diğer yandan da acımasız bir terörle kendi dışlarındaki demokratik güçleri ezmişlerdir.

İşte, TKP, Kemalizmin bu sınıfsal tavrını önceden çözümleyemedi, onun güvenilmez ikizlülük pragmatizmini değerlendiremedi. Anadolu Kurtuluş Savaşı'na katılmak için yurt topraklarına dönmeleri, yaklaşık 70 yıllık TKP'nin en olumlu yanını teşkil etti. Ama Kemalizmi anlayamamış olmaları aynı zamanda M.SUPHİ ve TKP ileri kadrolarının trajedisini yarattı ne yazık ki. O gün, mücadele etmek için yurda döndüler ve küçük-burjuva milliyetçileri tarafından hun-harca katledildiler. Bugün ise, oligarşiden icazet aramaya geldiler, içeriye atıldılar. Evet, ilkinde trajediydi yaşanan, şimdi komediye dönüştü. Ne var ki, TKP tarihi "hayal kırıklıkları tarihi" olmuştur bir anlamda. TKP neden Kemalizmi tahlil edemedi? Neden Ulusal Kurtuluş Savaşı'na bağımsız bir politika ile aktif olarak katılmadı? Kuşkusuz bunun çeşitli nesnel ve öznel nedenleri vardır. Ama bunlar içinde belirleyici olan TKP'nin net bir sınıf bakış açısına sahip olmamasıdır. Daha önce de belirttiğimiz gibi, TKP kadroları, Jön Türk hareketinden etkilenmiş ve Sovyet Devrimi ile birlikte sosyalizm düşüncelerini benimsemişlerdir. Bu nedenle TKP'nin sosyalizm düşüncesi yüzeysel kalmıştır. Sınıfları ve onların tarihsel, siyasal fonksiyonlarını doğru tarzda tahlil edememiş ve Kemalistlere aşırı bir güven beslemiş, sınıfın bağımsız politikasını geliştirememiştir.

1920'lerin TKP'si tüm bu olumsuz yanlarına ve trajik sonuna karşın, Türkiye'de ilk sosyalist hareketin çıkışı

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

olması, sosyalist propagandanın sınırlı da olsa kitlelere götürülmesi, kitleleri örgütleme girişimleri, Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda esas mücadele alanı olarak, yurt topraklarını görmesi anlamında olumluluklar taşıyan sosyalist bir harekettir.

UZLAŞMACILIĞIN KAÇINILMAZ SONU: 1925 ve 1927 YENİLGİLERİ

TKP'nin legalleşme doğrultusunda attığı adımın kanlı bir şekilde bastırılmasıyla, geriye kalan kadrolar, hareketin sürekliliğini ve nitelik olarak ileri gidişini kalıcı kılamamışlardı. Zira uzlaşmacı mirasın izleri, her yönden geri kadroların Kemalizmin etki sahasına daha fazla girmesine yol açıyordu. O nedenle hareket bir süre kesintiye uğradı.

Süreçte yeniden uygun koşulların oluşmasıyla, ilk anda 1921 yılında TİÇSF faaliyete geçip, "Aydınlık" isimli bir gazete yoluyla sosyalist propagandanın yaygınlaştırılmasına çalışır. Ama eski alışkanlıklar sürer, Kemalist İktidarın gerçek yüzü açığa çıkmış olmasına karşın, kuyrukçuluk kronikleşmektedir. Bir türlü doğru bir mücadele hattı çizilemez. Beklenen icazettir.

TKP, bu ortamda yeniden siyaset arenasına, ama bu kez daha da geri bir çizgide çıkar.

Yeniden örgütlenmesini gerçekleştiren TKP'nin önderliğini, İstanbul kanadını oluşturan Dr. Şefik HÜSNÜ grubu yapmaktadır. Önderlik; sınıf mücadelesinde aktif olarak yer almak, halk yığınlarını örgütlemek, doğru bir devrim, örgüt, çalışma tarzı ve ittifak politikası uygulamak, siyasi cesaret ve atılganlıktan uzaktır. Öyle ki, Kemalist iktidara akıl hocalığı yapan, ona destek veren, birtakım demokratik reformları abartan, feodalizmin tasfiyesi diyerek Kürt ulusunun soykırma uğratılmasını alkışlayan tutumlarıyla, TKP önderliği, tam bir burjuva kuyrukçusu, uzlaşmacı oportünizmin ve sosyal-şovenizmin örneği olmuştur.

Özellikle Kürt ulusunun asimilasyon ve jenoside uğratılmasına verdikleri destekle, "demokrat" tavrı bile gösteremediklerini söylemek yanlış olmayacaktır. Oysa, kendisine de "proletarya partisi" sıfatını yakıştıran bir örgüt, her şeyden önce ulusların kendi kaderini tayin hakkı ilkesini koşulsuz savunmak durumundadır. Kaldı ki demokrat olabilmenin de temel kıstaslarından biri; şovenizme karşı çıkmak ve ulusların kendi kaderlerini serbestçe tayini ilkesini savunmaktır. TKP ise, ne "Marksizm-Leninizm" çerçevesinde, ne de "demokratça" davranabilmek çerçevesinde doğru davranabilmiştir. Bu itibarla, burjuvazinin yedeğinden kurtulamamış ve reformizmin, sosyal-şovenizmin bataklığında kulaç atmaya devam etmiştir.

TKP'nin bu dönemki politikası (ki daha sonra da böyledir) bütünüyle II. enternasyonal oportünizminin ve Menşevizmin çizgisidir. İşçi sınıfının kurtuluşu, proletarya devrimi diye bir sorunu olmayan TKP, her şeyi burjuva demokratlarının demokratik devrimi derinleştirmelerini desteklemek üzerine kurmuştur. Kemalistlerin, demokratik devrimin birinci evresinden ikinci evresine geçmek için, hiçbir girişimde bulunmadıkları açık bir gerçekken, böyle bir politikayı benimsemek, ancak, sınıf bakış açısından uzak olmakla açıklanabilir. Küçük-burjuvaziden demokratik devrimi tamamlamasını beklemek, hatta buna kendini öylesine kaptırarak sosyal-şovenizmin açık temsilcisi olmak, çok geçmeden TKP'nin sonunu getirecektir.

Sonuçta, dönemin solu Kemalizmin icazet sınırları içerisinde hareket etmesine, onu desteklemesine karşın, küçük-burjuva iktidarı; 1925 yılında Kürt ulusunun Şeyh SAİD önderliğindeki ulusal talepli hareketini bahane ederek, Takrir-i Sükun Kanunuyla tüm muhalefet güçlerini ezdiği gibi, sol hareketin de örgütlenmelerini dağıtarak yöneticilerini tutuklar.

Kemalizmin karşısında sol ise, 1920 sonrası toparlamış olduğu sınırlı çevresi ve örgütlenmesiyle, hiçbir şey yapmadan yapılanları sineye çekmiş, köşesine sinmiştir.

Sol'un ve özel olarak da TKP'nin 1925 yenilgisi, tıpkı 1920'de olduğu gibi yeni bir faaliyetsizlik dönemi yaratır. İleri kadroların çoğu içeri atılınca, geride kalanlar mücadele yerine mülteciliği yeğlemişlerdir. Daha sonraları bütünüyle yurtdışına taşınarak, "mülteciler partisi"ne dönüşecek TKP'nin "mültecilik tohumu" ilk kez bu süreçte atılmış olur.

Ancak, 29 Ekim 1926'da çıkarılan "af yasası" ile TKP'lilerin serbest bırakılması, yeni bir toparlanma ve "diriliş" in başlangıcı olur. "Toparlanma" faaliyeti uzun sürmez; bu kez de ihanet yıkar TKP'yi. Sosyalizm davasına inanmamış, zorlu ve sabırlı mücadeleyi göze alamayan Vedat Nedim TÖR ihaneti seçince, 1927'de yeni bir yenilgi yaşanır.

1927'de TKP'nin faal üyeleri ve önder kadroları tümüyle tutuklanır. Böylece örgütsel tasfiye yaşanır. Yönetici kadroların büyük bir kısmı ağır baskı koşullarının sonucunda saf değiştirerek, mahkeme salonlarında sosyalizmi savunma yerine, sosyalizmi "mahkum" etmeye çalışan ve Kemalizmi yücelten konuşma ve savunma yaparlar. Bu tavırla Türkiye Sosyalist Hareketi adına, mahkeme kürsülerinde sosyalizmi savunma yerine, ihanetin ilk büyük kötü örneği sergilenir.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

İcazet dilencililiği, legalleşme çabaları ve Kemalizm kuyrukçuluğuyla, mültecilikten yerleşikliğe geçme manevralarıyla, TKP'nin sol adına bıraktığı olumsuz kimliğin öğeleri bunlardır işte.

Anlayış "icazet bekleme" olunca, sol hareketten farklı bir gelişim eğrisi çizmesi zaten beklenemezdi. Çocuk baştan "hastalıklı" doğmuştu. Tedavi için çaba harcama yerine, oluru bırakılınca, bu kez iyice kronikleşti ve bünyeyi tümüyle sararak devam etti hastalık. Bu nedenledir ki, Türkiye Solu daha çocukluk evresindeyken, kronikleşen hastalığını günümüze dek taşıyacaktır. Bu hastalığa ilk operasyon '71 Silahlı Devrim Cephesi ile büyük sancılar çekilerek yapıldı, ama etkilerinin tümüyle atılması kolay değil ve farklı koşullarda kendini yeniden üreterek sürdüreceği, yok etmenin uzunca bir süreci kapsayacağı da açık.

Türkiye Sol Hareketinin 1908-27 yılları arasındaki doğuş ve evrilişinin ortaya çıkardığı sonuçları toplarsak:

a) Türkiye'de uzun süreli bir tarihi geçmişi olmayan sol düşünce, Osmanlıların son dönemlerinde, ulusçu aydınlar tarafından sempatiyle bakılan ve savunulan ütopyik bir düşünce olarak ortaya çıkmıştır. 1908 döneminde ortaya çıkan örgütlenmeleri, gerçek anlamıyla "sol" olarak nitelemek doğru değildir. Sosyalizm adına burjuva demokrasisini savunan bu örgütlülükler, gerçekte küçük-burjuva milliyetçi ve demokrat hareketlerdir. Diğer yandan kitleleri etkileyerek, etkin bir güç olabilmiş değillerdir. Soruna bu noktalardan yaklaşarak, adlarının "sol", ya da "sosyalist" olması dışında, bu yılların küçük-burjuva hareketlerinin gerçek anlamda "sol"la ve "sosyalizm"le ilgilerinin olmadığını ve de Türkiye Sol Hareketinin gerçek anlamda başlangıcını ifade etmediklerini söyleyebiliriz.

b) Türkiye Sol Hareketinin başlangıcı olarak kabul edebileceğimiz asıl örgütlenmeler, 1920'lere doğru bilimsel sosyalizmin genel ilkelerini yüzeysel de olsa belli ölçülerde kavramış, bu doğrultuda propaganda ve örgütlenme faaliyetleri yürüten yapılanmalardır. Ve TKP, bu yapılanmaların bileşiminden, Marksizme en yakın örgütlenme olarak doğmuş, Türkiye Sosyalist Hareketin başlangıcını teşkil etmiştir.

c) TKP, işçi sınıfının kurtuluşunun, ancak iktidar savaşımı sonucu gerçekleşecek proletarya diktatörlüğüyle mümkün olduğunu teorik çerçevede kabul etmesine karşın, bu doğrultuda çaba harcamamış, iktidar savaşımını yürütebilecek program, mücadele hattı, örgüt ve siyasal cesaret, atılganlık gibi unsurlara hiçbir dönem sahip olmamıştır. Reform talepleri, iktidar savaşımının her zaman önüne geçmiş, kuyrukçuluk, ideolojik-politik çizgiye dönmüştür.

d) Devrimci bir politik hatta sahip olamayan TKP, sınıf ittifaklarını yanlış değerlendirmiş, Kürt ulusal sorununa, ulusların kendi kaderini tayin hakkına Marksist-Leninist ilkesiyle yaklaşmamış, Kemalist milliyetçi-şoven düşüncenin etki sahasına girerek, sosyal-şoven bir konuma düşmüştür.

Sonuçta, M.SUPHI ile atılmaya çalışılan olumlu adımlar, onbeşlerin katliyle yarım kalmış ve proletaryanın bağımsız siyasi çizgisini izleme, özgücüne güven, uzlaşmazlık politikası yerine; burjuva kuyrukçuluğu, reformculuk ve tek kelimeyle Manilovculuk günümüze dek uzanacak olan revizyonizmin temeli olmuştur.

TKP ve sol çok kısa bir döneme tekabül eden kısmi yaygınlık dışında (M.SUPHI'lerin katline kadar) hiçbir zaman kitle hareketi olamamış, dar bir aydın hareketi olarak kalmış ve bu nedenle sözü edilir bir politik etkiye de sahip olamamıştır. Bu olumsuzluğun nedeni ise, doğru devrimci bir ideolojik-politik hatta sahip olamaması, kitlelerin çelişkilerini örgütleyecek doğru politikalar üretememesi, kısaca sürecin özgünlüğünü kavrayamaması ve buna önderlik edecek bir politik etkinlik gösterememesidir. TKP'nin bu özelliği reformcu ve kuyrukçu özelliği gibi hep devam etmiş ve sol 1960'ların ikinci yarısına kadar ancak dar bir aydın hareketi olarak var olabilmıştır.

Evet, Türkiye Solu'nun başlangıç yıllarının gerçeği böyledir. Gelişimi anlatmaya, nesnel gerçekleri ortaya koymaya devam ediyoruz, abartmadan, küçümsemeden... "Anarşizmin doğuşunu inceledim" diyerek, sol hareketin bütünü hakkında ipe sapa gelmez görüşler ileri süren askeri savcı, bunları biliyor mu acaba? Hayır! O, daha sözcülüğünü yaptığı sınıfın tarihini bilmiyor. Ya da yalnızca görünüşe takılıp kalıyor. Çünkü salt Türkiye Solu'nun tarihini değil, olumlu bazı yanları ve "anti-emperyalist" tavır alışında Kemalizmin gerici yanlarını; daha sonraki süreçte oligarşinin Kürt ulusuna, demokratik ve sol güçlere yaptıklarını da anlatıyoruz. Solun tarihinde; yüce bir dava uğruna yürütülen mücadele içinde yapılan hatalar, hatalardan doğan yenilgiler ve içinden çıkan ihanetçiler vardır. Bunları olduğu gibi ortaya sermek biz Marksist-Leninistlerin sorumluluğudur. Ya egemen sınıfların tarihinde ne vardır? Yine biz söyleyelim: İkiyüzlülük, akıtılan kanlar, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkının gaspı, sömürücülük ve TC'nin kuruluşuna yol açan ulusal kurtuluşçuluğun reddiyle birlikte işbirlikçilik... Yüz aklıyla savunacak bir şeyleri olmayanlar, işte bunun içindir ki; yalan, demagoji ve tahrifatçılığı meslek edinmekten çekinmiyor, bilmedikleri, tanımadıkları solun tarihi hakkında ahkam kesiyorlar.

Bunların yabancıları değiliz. Marksist-Leninistlere ve tüm sola yönelik saldırı, onyıllardır oligarşi ve sözcülerince sürdürülüyor. Askeri savcının söylediklerinde yeni bir şey yok. Ama karşı-devrimin tüm demagoji ve yalanlarını açığa çıkartmak, saldırılarına yanıt vermek halkımıza karşı sorumluluğumuzdur. Devam ediyoruz...

1927-1951 DÖNEMİ SOLUN GELİŞİMİ: SINIF MÜCADELESİ Mİ, MÜLTECİLİK Mİ?

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

1927 tutuklamalarıyla örgütsel olarak dağılan TKP, kendisini yeniden üretemeyince, örgütsel anlamda yeni bir faaliyetlilik dönemine girer.

Örgütsel faaliyetlilik, 1940'lar sonrasına uzanan uzun bir sürece yayılır. Sürecin uzun olmasının temelinde yatan nedenlerin başında, sınıf mücadelesine katlanamamaya mülteciliğin "çıkış yolu" seçilmesi gelir. Bir diğer temel neden ise, iç dinamikleri işletilebilecek, ileri adımlar atılabilecek siyasal cesaret ve atılmanın olmamasıdır. Çünkü, örgütsel tasfiyecilik süreçte fiili olarak kabul edilmiş, halk kitleleri içindeki faaliyetlerin örgütsel bir çatı altında sürdürülmesi yerine, legal plandaki çalışmanın temel alınması uygun görülmüştür.

Nitekim, legal koşulların elverdiği ölçüde, ilerici, demokrat ve sosyalist düşüncelerin yayılması için; dergi, gazete gibi yollarla faaliyetlerini sürdürmeleri bunun somut örnekleridir. Bu faaliyetler halk kitlelerini bilinçlendirerek, onları örgütlemek ve mücadeleye sevk etmek anlayışıyla sürdürülmemiştir. Amaç, sadece ilerici fikirlerin belli bir taraftar kitlesi kazanmasıdır. Bu taraftar kitlesi ise, sıradan halk değil, dar bir aydın çevresi olmak durumundadır. Çünkü, çıkarılan yayınlar bu çevreyi aşmamakta, tartışılan noktalar ise, mücadelenin sorunlarından, politika üretmekten uzak kalmakta, akademik bir çerçevenin dışına çıkmamaktadır.

Bu faaliyet biçimi, II. emperyalist paylaşım savaşı sonrasına dek, solun tek çalışma anlayışı olur. Savaş sonrası tek parti iktidarına yönelik muhalefetin içinde sol kesimler de yer alır, ancak bu kesinlikle örgütlü bir yer alış değildir. Dağınık, değişik dergi ve gazeteler etrafında kümelenmiş, örgütsüz, bağımsız politika üretmekten uzak, dışındaki gelişmelere angaje olarak akışa kapılan ve özgücüne güvenmeyen, sağdaki güçlere bel bağlayan yapıdadır. Böyle bir soldan, başka bir şey beklemek de o süreçte hayaldir.

Oysa yaşanan süreç güçlü bir atılım yapılabilmesi açısından elverişlilik arz etmektedir. Zira, dünya ölçeğinde, faşizm yenilgiye uğratılmış, anavatan savunmasından başarıyla çıkan Sovyetler Birliği ile birlikte, dünyanın 1/3'ünün sosyalist olması, sosyalizmin prestijini en üst seviyeye yükseltmiş, demokrasi güçleri azımsanmayacak başarılar elde etmiştir. Bu durum ülkemizde de yansısını bulmuş, tek parti diktatörlüğü kitleler nezdinde son derece yıpranmış, demokrasi istemleri güçlenmeye başlamıştır.

İşte sol, kendisi açısından bu olumlu gelişmeleri değerlendiremiyordu. Eğer sürece uygun politikalar üretilseydi, hem o süreçteki demokrasi savaşımında, hem de gelecekte, etkin bir güç olabileceğini gösterecek; kitleleri Demokrat Parti'nin (DP) yedeklemesinin önüne set oluşturabilecekti. Sol bu öngöründen yoksunken, burjuvazi gelişmeleri kendi lehine kullanmasını bilmiş, kitlelerin memnuniyetsizliğini kendi potasında eritmiştir.

Sol ise, "demokrasi"nin kendiliğinden geleceği "saf" hayalleri peşindeydi. "Sosyalist" iddialı ANT Dergisi'nde yazan Adnan CEMİL'in; "memleketimiz bütün dünyanın bayramını yaptığı demokrasi çağına bir hamleyle girme yolundadır" sözleri, dönemin sosyalistlerinin, nasıl da ham düşüncelere sahip olduklarını kanıtlar niteliktedir.

Beklenen "hamle" gerçekleşir; çok partililik başlar. Ve sol, çok partililikle, demokrasinin aynı şeyler olmadığını ve burjuvazinin kendiliğinden kimseye "demokrasi" bahsetmeyeceğini çok geçmeden anlayacaktır. Fakat, reformizm ve sağdaki güçlere bel bağlama, burjuvaziden icazet isteme öylesine yerleşmiştir ki Türkiye Solu'na, DP "demokrat" ilan edilerek, ortak faaliyetler örgütlenmeye çalışılır. Zekerya SERTEL'in anılarında geçen, "Celal BAYAR, İ. Rasim ARAS'la çıkarılmasını kararlaştırdığımız derginin hazırlıklarını yapıyordum... Dergide diktatörlüğe karşı, faşizme karşı demokrasi tarafı herkesten yazı almayı kararlaştırdık" cümleleri, solun aymazlığını ele veren çarpıcı bir örnektir. Hataların ardı arkası kesilmeyince, yaşananlar trajedi olmaktan çıkıp, traji-komik hale dönüşüyordu. Kendilerini proletaryanın, halkın "öncü"sü ilan edenler; temsil ettiği sınıflar ve emperyalizmin çıkarları açısından "demokrasi" ile uzaktan yakından ilişkisi olmayan DP'yi "faşizme karşı demokrasi tarafı" ilan ettikten sonra, sıradan halk ne yapsın ki? Yaşanan bu olgu, o dönemdeki sol önderliğin niteliği, düzeyi hakkında yeterli bilgiyi vermektedir.

Buna karşın, iç ve dış konjonktürel gelişmelerin kendiliğinden de olsa uygun zeminler yarattığı bir gerçektir. Ama, Türkiye Sol Hareketinin bilinen legalizm hastalığı yine nükseder ve tüm gücüyle legale çıkmaya çalışır. 1946 yılında birkaç "sol" tandanslı parti kurulur. Bunların içinde en önemlileri, Mayıs 1946'da kurulan Türkiye Sosyalist Partisi ile, Haziran 1946'da kurulan Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi'dir. Yine aynı süreçte, sendikal düzeydeki örgütlenmeler, dergi ve gazeteler de hızla boy göstermeye başlar.

Diğer yanı sıra TKP'nin bu dönemde belirli bir faaliyeti göze çarpmamasına karşın, gelişmeler onu da örgütlenmeye iter. Ve TKP Türkiye Sosyalist Emekçi Partisi (TSEP)'ni kurarak legaliteye çıkar. Yaşananlar TKP'ye yine hiçbir şey öğretmemiştir. Süreci analiz edemeyen, sürece uygun taktikler üretemeyen, siyasal gelişmeler karşısında edilgen ve sınıf mücadelesinin gerçeklerini legalleşmeye kurban eden anlayış, değişmeden sürmekteydi.

Şüphesiz Marksizm, hiçbir mücadele biçimini reddetmez. Doğru devrimci politika, legal mücadele ile illegal mücadelenin diyalektik bir bütünlükle ele alınmasını ve var olan tüm legal olanaklardan yararlanılmasını öngörür. Ve Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

hangi koşullarda hangi m¼cadele tarzının temel alınacağı sorunu, somut koşulların somut analizine bağlı olacaktır. Zira sınıflar m¼cadelesinin karmaşıklığı, zengin m¼cadele araçlarını da dayatır. Bu araçlar, nesnel sürecin analizinden hareketle kullanılırken, bir sanatçı ustalığını ve Marksist-Leninist ilkelere bağlılığını zorunlu kılar.

Oysa ki, 1946'lar döneminin solu, sınıflar m¼cadelesine Marksist-Leninist bir politika ile yaklaşmamıştır. TKP'liler Marksizm-Leninizmin o günkü süreçte ve ülkemiz koşullarında doğru tarzda nasıl yorumlanması, devrimci m¼cadelenin nasıl yürüt¼lmesi gerektiği konusunda kafa yormamışlar, aksine, sığ ve özğ¼c¼ne güvenenden yoksun, uzlaşmacı ve icazet sınırlarına hapsolan bir politika izlemişlerdir. Legalizm, tutku derecesinde tek m¼cadele tarzı yapılmış ve burjuvazinin saldırısı karşısında ise, yeni bir yenilgi kaçınılmaz, alışılmalıdır sonuç olmuştur.

Kökl¼ bir demokrasi geleneğinin olmadığı, bunalımlarını aşamayan egemen sınıfların sürekli olarak, baskı ve terörü yönetimlerinin temel öğesi haline getirdikleri ülkemizde, demokratik kıpırdanışlara uzun süre tahamm¼l edilemeyeceği ve yeni bir saldırı dalgası ile karşılaşılabileceği bilinen bir gerçektir. Ne yazık ki reformist sol, bunu bir türlü anlamadı, ya da anlamak istemedi.

DP'nin, iktidara yönelirken halkı aldatmak ve "çocukluktan" kurtulamayan solu yedeklemek için ileri sürdüę¼, "grev hakkı", "özg¼rl¼k", "temel haklar" vb. vaatlerine inanan sol, DP'nin iktidar olur olmaz saldırıya geçmesi karşısında neye uğradığını şaşırır.

O biraz "safça", biraz da "m¼cadeleyi göze almamanın çaresizliği"yle beklenen demokrasi (!) gerçekleşmez, faşist DP iktidarı tüm emekçi yığınları ve sola karşı saldırıya geçer. İlk anda, belirli etkinlikleri olan Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köyl¼ Partisi (TSEKP) ile Türkiye Sosyalist Partisi (TSP) ve bunlarla ilişkisi olan sendika, gazete ve dergiler kapatılır, yöneticileri tutuklanır. Sürece uygun örg¼tlenmeler yaratmak yeteneği ve anlayışından yoksun olan sol, legal olanakların elden gitmesiyle bütün faaliyetlerini durdurur, daha önce olduğu gibi yine direnme göstermez.

Öteden beri sürdür¼len anti-kom¼nist propaganda ve tarihi "Moskof düşmanlığı" demagojisiyle kör¼klenen gericiilik saldırıya geçmiş, sol ise bunu göę¼sleyecek araç ve çözüm yolları bulamamıştır. Ne geniş emekçi yığınların sorunlarına yeterince eğilebilmiş, onları örg¼tleyebilmiş, ne de DP yönetiminin saldırı ve baskıları karşısında, emekçi halkı koruyabilmiştir. Gerçi o günkü örg¼tl¼l¼k düzeyi, emekçi halkı koruyabilme sınırlarını aşılıyordu. Ve kendini koruyamayan soldan, halkı koruması beklenemezdi. Bizim, üzerinde esas olarak durduğumuz nokta, solun böylesi bir anlayıştan yoksunluğudur. Şu veya bu nedenle bazı hatalar yapılabilir, saptanan politikaların hayata geçirilmesinde çeşitli zaafılara düş¼lebilir. Bunlar bir anlamda hoş gör¼lebilecek noktalardır. Ama politikasızlık, daha doğrusu sınıf politikasına sahip olamama, affedilir bir şey değildir. Ortada "hata" bile yoktur, çünkü politikada hata, eğer politika varsa yapılır. Olmayanda "hata" aranmaz! Sol ise politika yapmıyor, günlük "var olma" kavgası veriyordu. Günlük kavgada hep yok oluşla bitiyor ve bir dahaki sefere denilip "tatil"e çıkılıyordu!

Bu kez de Kore'ye işgal ordusu sıfatıyla asker gönderilmesinin hemen ardından, sola yönelik ikinci saldırı dalgası gelir. Kore topraklarının emperyalist söm¼rgecilerce işgal edilmesine ve bu işgalde Türk ordusunun da kullanılmasına karşı çıkan Barış Derneği yöneticileri ise hemen tutuklanıyor, "kom¼nist ajanı" ilan ediliyorlardı. Bu ikinci saldırı ve tutuklama dalgasının ardından sol güçlere yönelik yeni bir saldırı daha başlatılır. Bu saldırının hedefi TKP'dir.

"1951 Tevkifatı" diye anılan saldırı ve tutuklama kampanyası sonucu, TKP'nin örg¼tsel faaliyeti 1920'den bu yana gelen dörd¼nc¼ darbeye birlikte, yeniden yok olur. Alınan bu son yenilgi TKP'yi moral ve psikolojik açıdan da olumsuz olarak etkiler. Yenilen darbelerden sonra yapılanlar tekrarlanır. Kavgadan kaçış, m¼ltecilik, dağınıklık...

1921-51 KESİTİNDE SOL HAREKETİN DURUMUNA İLİŞKİN BAZI SONUÇLAR

Türkiye Sol Hareketinin 1921-51 tarihsel kesitindeki gelişimine ilişkin ş¼ sonuçlara varmak mümkün:

- a) Her yenilgi sonrası biraz daha "sağ" a kayma ve ¼lke dışına taşınarak sınıflar m¼cadelesinin temel alanından uzaklaşma geleneği kökleşmiş, bug¼nlere ulaşan bir olumsuzluğun başlangıcı olmuştur.
- b) Sol hareket, 1920'lerde küçük-burjuvaziden medet umarken, yeni-söm¼rgecilik sürecinde, oligarşinin siyasal temsilcilerinden icazet alma uğraşına girerek; özğ¼c¼ne güvenen bağımsız politik bir hareket olamama özelliğini bir kez daha kanıtlamıştır.
- c) Legal çalışmayı temel aldığından, legal olanakların ortadan kalkmasıyla, yeraltı çalışmalarını yürütecek örg¼tlenmeler yaratılamamıştır. Bu nedenle de burjuvazinin her saldırısında, örg¼tsel tasfiye ve yeni legal olanaklar doğana kadar, m¼cadeleyi tatil ederek, yurtdışına taşınma fasit dairesinden kurtulunamamıştır.
- d) TKP'nin 1927 örg¼tsel yenilgisiyle başlayan faaliyetsizlik döneminden sonra, çeşitli sol hareketler ortaya çıkmış, ancak bunlar da solun reformist kabuğunu kıramamışlar ve oldukça sınırlı etkinliğe sahip olmuşlardır.

e) Kitlelerin demokratik muhalefesinde belli gelişmeler kaydedilmiş, çarpık kapitalistleşmeyle birlikte gelişen işçi sınıfına paralel olarak sendikal faaliyetlerde belli ilerlemeler olmuşsa da; kitlelere önderlik edebilme yeteneği ve cesareten yoksun sol hareket, sürece müdahalede bulunamamış, karşı-devrimin saldırılarına karşısında bir kez daha siyaset arenasından geri çekilmiştir.

Tüm bu olumsuzluklara, hatalara ve karşı-devrimin saldırılarına göğüs gerememesine karşın, sol hareket, demokrasi savaşımında yer almaya çalışmış, emekçi halkın davası için fedakarlıklarda bulunmuş ve sınıflar mücadelesi gerçeği onu her zaman var etmiştir.

Evet, sol, daha mutlu bir yaşam için, bağımsız bir ülke için, sömürsüz bir toplum düzeni için mücadele ederken hatalar yaptı; yaptığı hataların, eksikliklerinin ve bir anlamda "çocukluğunun" bedelini yenilgileriyle, şehitleriyle, işkence, zindan, sürgünleriyle ödedi. Ama sol ne insanlığa karşı bir suç işledi, ne de ülkenin emekçilerine... Sömürü düzenine ve zorba iktidarlara karşı mücadele etmiştir. Tarihsel olarak haklıdır. Ne var ki, bu tarihsel haklılık onu ülkesindeki zorbalığı, sömürüyü alt edebilecek güce erdirmemiştir.

Ya sizlerin -savunduğunuz devletin- tarihi savcı ve yargıçlar? Ya sizlerin tarihi? O tarihiniz ki, bu dönemde de karanlıklarla, halka karşı suçlarla doludur.

Oligarşi, emperyalist efendilerine sadakatini belirtircesine hür dünya (!) adına, ABD emperyalistleriyle birlikte, Kore halkının bağımsızlık savaşını boğmaya, Türk ordusu ile gitmiştir.

Ne garip, nereden nereye demeden edemiyoruz: Bağımsızlık savaşını boğmaya giden bu ülke, dünyanın ilk bağımsızlık savaşlarından birini verendir ve şimdi savaştığı işgalcilerle aynı saftadır.

Ne adına? Kimin için?

Kore savaşının yıldönümünde ölen askerler anılıyor; ne yüzle? Bunlar yapılmadan önce, emekçi halkın evlatlarının niçin Kore'ye gönderildiği açıklansa ya!

Oligarşi, basını ile, radyo, televizyonu ile her yıl Çanakkale Savaşı'nın yıldönümünde, Avustralyalı askerlerin dünyanın ayrı bir kıtasından ülkemize gelmelerini trajik bir dille anlatıp, soruyor: Çanakkale'de ne işiniz vardı? Soruyu tersten kendisine Kore için yöneltmelidir; niçin Kore'deydik?...

1920'lerde İngiliz emperyalistlerince kullanılan Yunanlılar, hâlâ tarih kitaplarında, ilkokul çocuklarının körpecik beyinlerine kopkoyu bir milliyetçilikle, şovenizmle düşman olarak aktarılıyor.

Oligarşi ikiyüzlü davranıyor. Düşünüyor mu acaba ülkenin "efendi"leri; katlettiğimiz Koreli çocuklar ne düşündüler hakkımızda?... Biz söyleyelim; ABD'li efendilerinin kullandığı Türkler!...

Oligarşinin ve emperyalist efendilerinin o tarihteki suçları sadece bunlar değildi.

Onlar, o tarihsel kesitte, "soğuk savaş" yılları diye anılan dönemde, sosyalizm aleyhtarlığını suni bir şekilde yaratarak, halklar arası düşmanlığı da körüklediler. İçerde, sosyalistlere, ilericilere saldırıp tutuklamalara yönelirken dışta ülke içi tek tehlikenin sosyalizm olduğunu, Sovyetler Birliği olduğunu sürekli yinelediler. Savaş çıgıkları atıldılar.

İşte, bu sizin tarihiniz!... O, "yıkıcı", "vatan haini" dediğiniz Sol'un değil, sizin tarihiniz!...

Kim yıkıcı? Kim vatan haini? Tarih bunları hep yanıtladı, yanıtlıyor. Tarih hiçbir zaman sosyalistleri, demokratları, yurtseverleri; yıkıcı, vatan haini olarak yazmadı. Ama burjuvaziye, emperyalizmin işbirlikçilerini hep yazdı, yazmaya da devam ediyor.

1961-71 DÖNEMİ SOL'UN YÜKSELİŞİ

1950'de iktidara gelen DP'nin anti-demokratik uygulamaları ülkemizi ABD'nin uydusu haline getirmesinin yanı sıra, gelişen çarpık kapitalizm sonucu sınıf çelişkileri de artmış, toplumsal muhalefet yükselmeye başlamıştı.

DP iktidarına yönelen toplumsal muhalefet içinde etkili bir güç olamayan ve geleneksel pasifizmi ile gelişmelerin seyrine kapılan sol hareket, 1961 Anayasasının getirdiği nispi demokratik ortamda örgütlenme, gelişme şansını elde eder.

İşte Askeri Savcının, bilgi fukaralığının ürünü olarak "sol hareketin başlangıcı" ilan ettiği süreç budur. Oysa, bu süreci, solun başlangıcı olması değil, giderek kitleleşmesi ve Türkiye devriminin Marksist-Leninist çizgisinin netleşmesi olguları niteler.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Solun giderek kitleselleşmesi fırsatının doğduğu mevcut süreçte, başlangıçta iki ana akım ortaya çıkar; Türkiye İşçi Partisi (TİP) ve küçük-burjuva milliyetçisi YÖN Hareketi.

Marksist-Leninist hareketin, ülke somutuna ilişkin çözümlemeleri, Türkiye devriminin yoluna, mücadele tarzı ve örgütlenmeye ilişkin doğru yaklaşımlarıyla ortaya çıkışı da, süreçte bu iki ana akımın iç evrimleşmelerinin sonucunda yaşanacak ayrışmalarla gerçekleşecektir.

TANZİMAT BATICILIĞI SAVUNUCUSU VE SINIF İŞBİRLİKÇİSİ YÖN HAREKETİ

YÖN, bilimsel sosyalizmi değil, "sosyal adaletçilik" kavramı içinde kendine özgü bir "sosyalizm"i savunan ve esas olarak sosyalizmin dünya ölçeğinde kazanmış olduğu prestijinden yoğun biçimde etkilenmiş, küçük-burjuva milliyetçi bir harekettir.

Küçük-burjuva YÖN hareketi, "siyasal bağımsızlık", "ulusal ekonomi", "sosyal adalet"le açıklamaya çalıştığı "sosyalizm"ini, Marksizm-Leninizmden uzakta bulmuştur. Onların, "proletarya devrimi", "proletarya diktatörlüğü", "sınıfsız toplum yaratma", vb. Marksizm-Leninizmin evrensel ilkeleriyle uzaktan yakından ilişkileri yoktur.

YÖN'cüler, "sosyalist" olduklarını söylemişler, ama ne sosyalizmi modern kapitalist çağın bir ürünü, onun zorunlu bir sonucu, ne de üretim araçları üzerindeki özel mülkiyete son veren bir toplumsal sistem olarak kavramışlardır. Bu halleriyle YÖN'cüler, bilimsel sosyalizmin yanına bile yaklaşmadan, içi boş bir "sosyal adalet" kavramına sarılarak, 18. ve 19. yüzyılın ütopyikleri Saint-Simon, Fourier benzeri bir "sosyalizm" in savunuculuğunu yapıyorlardı. YÖN hareketine, bir anlamda kapitalizmin, farklı koşullardaki yeni bir versiyonu demek de yanlış olmayacaktır.

Doğan AVCIOĞLU, bilimsel sosyalizmi savunmadıklarını, sosyalizmden etkilenmelerinin o günkü nesnel sürecin bir sonucu olduğunu şu sözleriyle dile getiriyordu:

"...Hayat, milli liderleri ve burjuvazinin devrimci unsurlarını sosyalist olmadıkları halde, anti-kapitalist tutum almaya, komprador burjuvaziye ve feodaliteyi tasfiyeye ve sosyalist çözüm yollarına yaklaşmaya zorlamaktadır" (Aktaran S.YERASIMOS, Az Gelişmişlik Sürecinde Türkiye, s.900)

Bu düşüncenin evrensel köklerini, bilimsel sosyalist teoride aramak mümkün değil. Süreçte, dünya ölçeğindeki gelişmeler, ulusal kurtuluş savaşlarının ard arda patlaması ve zaferler kazanması ile birlikte moda olan, "üçüncü dünyacılık" atmosferi, YÖN hareketinin sözkonusu ideolojik yaklaşımlarının esin kaynağı olmuştur. Ve YÖN, sosyalizmden etkilenen, küçük-burjuva milliyetçi bir hareketin sınırlarını kesinlikle aşmamıştır.

Anti-emperyalist niteliklerine karşın, düşünce sistematikleri, sınıf uzlaşmacılığını öngörmektedir. "Sosyalizm insanca hedeflere yönelen ve dogmatik olmayan bilimsel yollarla toplum hayatını düzenlemek amacını güden bir sistemdir. Azgelişmiş bir toplumda aşırı sınıf çatışmalarını demokratik yollarla önlemenin tek yoludur." (YÖN, 10 Ocak 1963) diyerek, sosyalizmden ne anladıklarını ve sınıf uzlaşmacılıklarını ortaya koyan YÖN'cüler, sınıf savaşımını reddediyorlardı. Bu noktada YÖN'ün, objektif olarak proletaryanın mücadelesine zarar verdiği, hedef şaşırttığı tartışılmayacak bir olgudur. YÖN hareketi küçük-burjuva sosyalizmiyle, sınıf karakterini sergilemiş ve sınıflar olgusunu dışlamıştır.

Sonuç olarak, YÖN hareketi, esasta Kemalist küçük-burjuvazinin ideolojik düşüncelerine denk düşen bir akımdır. Hedeflediği toplum düzenine ulaşma yolunu ise, asker-sivil aydın kesimin gerçekleştireceği bir "cunta"da görmektedir. Emekçi sınıfların aşığıdan gelme hareketine dayanma gibi düşünceleri ise yoktur.

YÖN hareketi, 1971'e doğru asker-sivil küçük-burjuva aydın kesiminde önemli bir potansiyele ulaşır. Ancak, 12 Mart açık faşizmiyle örgütlülüğü dağıtılır, yöneticileri tutuklanır. 12 Mart açık faşist diktatörlüğünün bir hedefi de, ordu içindeki bu kesim olmuş ve Kemalist küçük-burjuvazi son dayanak noktası olan ordu içinden de, oligarşi tarafından tasfiye edilmiş, örgütlü gücü dağıtılmıştır. Bugün ise, varlıklarından söz etmek mümkün değildir. Gerek 12 Mart operasyonu, gerekse de 12 Eylül faşist cuntası, bu kesimin tek tek unsurlarının da "cuntacı" kafa yapılarını dönüştürmek zorunda bırakmıştır. Böylelikle, 1960 sonrasının konjonktürel gelişmesi olan YÖN hareketi, Marksizm-Leninizm ile ilgili olmayan küçük-burjuva "sol" cuntacı bir akım ve Tanzimat aydını geleneğinin günümüzdeki yansıması olarak tarihe geçmiş, 1971 açık faşizminin gadrine uğrayıp dağıtılmıştır.

Bilimsel sosyalizm çerçevesinde yaklaştığımızda, olumsuzluk örneği olan YÖN hareketi, küçük-burjuva demokrat bir akım olarak, sosyalizmi tartışma gündemine getirmesi, anti-emperyalist tutum alışı ve iktidarın anti-demokratik uygulamalarına karşı oluşu ile, demokrasi savaşımında halk saflarında yer alan bir güç odağı olmuştur.

REFORMİST STATÜKOCU PARLAMENTARİST BİR ÇİZGİ: TİP

TİP, 1960 sonrasının nispi demokratik ortamında, kitlelerin sola açılışına paralel olarak ortaya çıkan ve dönemsel olarak geniş emekçi ve aydın kesimleri, gençliği bağrında toplayan bir örgütlenme oldu. Düşünce ve çizgileriyle farklılık gösteren ilerici, demokrat ve sosyalist kesimleri bir araya toplayan TİP, 1961 yılında bir grup sendikacı ve aydın tarafından kuruldu.

Kurulduğu tarihte, sosyalizmi savunmasına karşın, henüz net ayrım çizgileriyle, dışındaki güçlerle olan farklılığını ortaya koyamamış, eklektik düşünce tarzını aşp, sistemleşmiş bir ideolojik-politik formasyona kavuşamamış durumdaydı. Ortaya çıkış koşullarının nesnelliğinden kaynaklanan mevcut yapısıyla TİP, süreçte iç çelişkilerinin yoğunlaştığı durumları kademeli olarak yaşamak zorunda kalacaktı.

Bilimsel sosyalizmi savunduğu iddiasında olan TİP, ilk yıllarında, sosyalizme geçişi ülkemiz özgülünde üç evreli düşünüyor ve mücadele çizgisini bu anlayışa oturtuyordu.

TİP kurulduğu ilk yıllarda, anayasa ile öngörülen demokratik hak ve özgürlüklerin savunulması ve uygulanması yolunda bir mücadele programına sahiptir. Bu mücadele programı, emperyalizme ve işbirlikçi büyük sermayeye yönelik bir hat izleyerek işçilerin ve yoksul köylülerin eğitilip, yetiştirilmesini öngörüyordu. Bilinçlenen, kendi haklarına sahip çıkacak düzeye ulaşan işçiler ve köylüler, kendi partilerini barışçıl yolla (seçimle) iktidara getireceklerdi! Sosyalizme giden yolun birinci adımı böylelikle atılmış olacaktı!

İkinci aşamada ise, emperyalizm ile bağlar koparılacak, ileri demokratik düzen kurularak, hızlı bir sanayileşme ve prekapitalist unsurların bertaraf edilmesiyle, sosyalizme geçişin maddi koşulları hazırlanmış olacaktı!

Doğal olarak üçüncü aşama da, sosyalizmin kurulması oluyordu. Ama, 1965 genel seçimlerinde TİP, 15 milletvekili ile parlamentoya girince, "direkt sosyalizme geçiş"i yani "sosyalist devrim"i savunmaya başlar. Gerekçe, 15 milletvekili ile sosyalist bir partiyi parlamentoya sokan işçi ve köylülerin bilinçlenme seviyelerinin artık yüksek olduğuydu. O halde, eski düşünceler bir yana bırakılmalı, doğrudan sosyalizmden, sosyalist iktidardan söz edilmeliydi!

Oysa, TİP'in öngördüğü "aşamalı sosyalizm" anlayışını, kendi düşünce sistemi içinde irdelediğimizde, tutarsızlık olduğu açıktır. Zira, "aşama" teorisinin temel kriteri olan "azgelişmişlik", "geri kapitalizm", "prekapitalist güçlerin egemenliği", "demokratik reformların gerekliliği", "emperyalist tahakküm" vb. olgularda herhangi bir değişim olmadığı gibi, kitlelerin bilinç ve örgütlülük seviyesinde de "nitel dönüşüm" iddiası, abartmalı ve gerçekçi olmayan bir saptamaydı. Bir anlamda seçim başarısı sarhoşluğu yaşıyordu.

Bu nedenlerle, TİP'in sistematize olmamış, eklektik düşünce yapısı, yeni iç tartışmaları ve çekişmeleri gündeme kaçınılmaz olarak getirdi. Yol ayrımı yaşanmaya başlandı.

İlk kopuşma, Sovyetler Birliği'nin Çekoslovakya'ya müdahalesi ile '68'de yaşandı. Olayı "işgal" olarak niteleyen TİP Genel Başkanı M.Ali AYBAR, hem bu noktada, hem de sosyalizm anlayışında partiye ters düştü. AYBAR, burjuvaziye ürkütmeyecek "güler yüzlü sosyalizm" gibi kavramlar geliştirerek, Marksizm-Leninizmin en temel evrensel ilkelerini tümünden reddetti. '68 Çekoslovakya müdahalesini değerlendirme farklılığı ve farklı sosyalizm anlayışıyla başlayan ilk kopuşma, 1969'da tamamlandı.

M.Ali AYBAR'ın savunduğu yeni görüşlerin Marksizm-Leninizm ile ilgisi olduğu söylenemez. Ancak, küçük-burjuva demokratlarının, sınıf işbirliği temelinde "sosyalizm" etiketiyle savundukları burjuva demokrasisi anlayışı olabilir bu düşünceler. Çekoslovakya olayına bakış ise, tam anlamıyla emperyalizmin anti-komünist propaganda bombardımanından etkilenmenin ürünüdür.

Sonuçta, ilk kopuşmanın bu şekilde gerçekleşmesi, TİP'i, sosyalizmi savunan tek güç olarak siyasal arenada bıraktı. Fakat "bilimsel sosyalizm"i savunma iddiasına karşın, gerçekte savunulanlar Türkiye gerçeğinden uzaktır. "Parlamentarizm" ve "reformizm" esas yan olmuştur. '65 seçimlerinde elde edilen başarı -ki bu, mevcut süreçte alternatif bir başka sol gücün olmadığı koşullarda, tüm sol potansiyelin TİP'e kanallı olmasının sonucuydu ve aldattıydı- parlamentarizm düşüncesini derinleştiren bir olgu olarak, TİP'i gerçekte olumsuz etkilemiş oldu böylelikle.

Solun tarihinde, kitleleşme anlamında inkar edilemeyecek bir gelişmeyi ifade etmesine karşın, TİP'in Türkiye devrimci mücadelesine ilişkin görüşleri, ülke gerçeklerinden uzak düşmüştür.

TİP'in görüşleri, bir bakıma II.enternasyonal ideolojisinin Türkiye'deki canlanması denilebilir. Bir farkla ki, II.enternasyonal oportünistleri Leninizmi açıktan reddediyorlarken, TİP, Leninizm adına savunuyordu reformizmi... "Parlamentoya sosyalizmin bayrağını dikmek", "barışçı geçiş" gibi teoriler, Marksist-Leninist devlet, devrim ve mücadele anlayışının açıktan reddiydi gerçekte. MARKS ve ENGELS'in serbest rekabet çağının İngiltere ve Amerika için "istisnai" ve "bir olasılık" olarak öngördükleri, "barışçıl geçiş" durumunu; II.enternasyonal oportünistleri, sosyal-demokrat partilerin Avrupa'da elde ettiği seçim başarılarından hareketle, emperyalizm çağına genel kural olarak taşımışlardı ki, TİP de, aynı görüşleri savunuyordu. İlkler, emperyalizmi anlayamamışlardı, TİP ise emperyalizm

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

ve ülkemiz gerçeğini anlayamamakta ısrarlıydı!

Karşı-devrim güçlerinin ordusu, polisi ve bürokratik kurumlarıyla, devrimci mücadeleyi engellemek için şiddet uyguladığı ve bunun ülkemizde faşizm olarak şekillendiği ortadayken, iktidarın barışçıl yollarla elde edileceğini ve sosyalizme geçilebileceğini savunmak, ham bir hayalden öteye gitmediği gibi, yığınların iktidar savaşımında örgütlenirilirip, yönlendirilmesini de esasta engelliyordu.

Nitekim TİP, bu anlayışıyla ne yükselen sınıf mücadelesine önderlik edebilmiş, ne de sürece uygun mücadele taktik ve örgütlenmelerini yaratabilmişti. Sonuçta, sınıflar mücadelesinin gelişim diyalektiği, TİP'i giderek süreçten dışlamaya başlamıştır. Aksi de beklenemezdi zaten. Sınıflar mücadelesi nesnel bir olgudur ve birileri "parlamentoculuk" oynar, "barışçıl geçiş" hayalleriyle oyalanırken, nesnelliğin öznelliğe uydurulması mümkün değildi. Gerçeği, kendi hayal dünyaları sananlar, ayaklarının altındaki toprağın kaydığını ve sınıflar mücadelesinin gereklerine cevap veren yeni örgütlenmelerin ortaya çıkarak, kendilerini mücadelenin dışına attığını zamanla anlayacaklardı.

Oligarşi ise, devrimci mücadeleye karşı tahammülsüz olduğunu, yasallık dışına taşmayan TİP'e de aldığı tavırla ortaya koyuyordu. Öyle ki, TBMM'de TİP milletvekillerine yönelik saldırılar günlük olaylar haline gelmişti. Bırakalım, icazet sınırlarının dışında mücadeleyi yürüten devrimcilere saldırıyı, oligarşi, oyunu kendi kurallarına göre oynamaya çalışanlara bile tahammül edemiyordu.

Aynı süreçte, şekillenen bir diğer olgu ise, sınıflar mücadelesi pratiğinde, Türkiye devriminin yolu arayışlarının -deneyimlerini Marksist-Leninist teoriyle bütünleştirerek, kitlelere önderlik etmeye çalışan- genç militanlarca başlatılması oldu.

Gelişmeler böyleyken, TİP reformizminin yaptığı, yükselen devrimci mücadelenin önüne "aman faşizm gelir" diyerek ideolojik-pratik set çekmeye çalışmak oldu. Çabası, boşa kürek çekmenin ötesine geçemedi. Gelişen mücadelenin gereklerini yerine getirmeyen, politika üretmekten uzak olan ve devrimci mücadeleden kaçanların sınıflar savaşımında düştükleri konum; objektif olarak karşı-devrimle uzlaşma, devrimci mücadeleye zarar verme oldu. Statükoculuğun, reformizmin kaçınılmaz sonuydu yaşananlar.

Özetle TİP'in 1960-70 sürecinde taşıdığı olumlu ve olumsuz yanları sıralarsak:

- a) 1960 sonrası, sosyalizm mücadelesi ilk kez kitleleşmişti. TİP ise, bu kitleliliği potasına toplamada önemli bir paya sahiptir.
- b) TİP, sosyalizm düşüncesini kitleye iletme, onları sosyalist düşüncelerle tanıştırma ve eğitime, sosyalizmi Türkiye siyasal yaşamına sokarak kitlese boyutta tartışma gündemine getirmede önemli işlevler görmüştür.
- c) Gelecekte Türkiye devriminin rotasını çizecek kadrolar, bu süreçte TİP bünyesinde sosyalizmle tanışmış ve bu mücadelede ortaya çıkmışlardır.

TİP'in olumsuzlukları ise;

- a) Türkiye'nin sosyo-ekonomik, sosyo-politik yapı analizi yanlış yapılmış, iç tutarlılığa erişememiştir. Yanlış analiz, yanlış sonuçlar vermiş; "aşamalı sosyalizm" yanlışlığından "sosyalist devrim" yanlışlığına ulaşılmıştır.
- b) Kitlelere önderlik edecek, onları mücadeleye sevk edecek doğru mücadele yöntem ve araçları geliştirilmemiş, "barışçıl", "parlamentarist" mücadele tek biçim görülmüştür.
- c) Marksist-Leninist devlet ve devrim teorisi inkar edilmiş, "barışçıl geçiş", "burjuva parlamentosunu ele geçirme" hayalleriyle, kitlelere çarpıtılmış bir sosyalizm bilinci iletilerek, kitlelerin mücadelesine zarar verilmiştir.

Sonuç olarak TİP, solun 1920'den bu yana gelen reformist-revizyonist geleneğinin, statükoculuğunun devamı olmuştur.

JÖN TÜRK GELENEĞİ KEMALİZM KUYRUKÇULUĞU VE MDD HAREKETİ

Milli Demokratik Devrim (MDD) hareketi, 1961 Anayasasının sağladığı ortamda gelişen küçük-burjuva, milliyetçi-devrimci akım olan YÖN hareketi içinde, sosyalizm düşüncelerinden etkilenen unsurların etkisiyle gelişmesine karşın, ideolojik netleşme ve biçimlenmesi TİP içinde oldu. Dolayısıyla, esas olarak TİP içindeki ideolojik ayrışmanın bir türevi olarak siyasal yelpazeye çıkmıştır. Aynı bir sol akım olarak biçimlenmesi ise, 1965 seçimleriyle gündeme gelen "sosyalist devrim" tartışmalarıyla oldu. Ülkemizdeki devrimci adımın sosyalist devrim olduğu tezine karşı çıkan unsurlarla, YÖN'den gelme birtakım unsurların birleşmesiyle oluşan MDD hareketi, bir dönem sol harekete damgasını vuran bir gelişmişliğe ulaşmıştır.

MDD hareketi; ülkemizin yarı-feodal, yarı-sömürge olduğu tespitinden hareketle, burjuva demokratik aşamanın atlanılarak sosyalizme geçilemeyeceğini, bu nedenle önündeki devrimci adımın MDD olduğu düşüncesine dayanıyordu. Yani emperyalizmi kovarak ulusal bağımsızlığın sağlanması ve prekapitalist unsurların tasfiyesiyle, demokratik devrimin tamamlanmasını öngören stratejik bir çizgi savunuyorlardı. Kurtuluş Savaşı'yla başlayan ama DP'nin karşı-devrim girişimiyle kesintiye uğrayan demokratik devrimin tamamlanması, ana hedefleriydi. İlk başta doğru bir takım noktaların yakalanmış olmasından söz edilse de, MDD hareketi, küçük-burjuva devrimciliğinin sınırlarını aşamamıştır. Çünkü MDD hareketi, sömürge ve yarı-sömürgelerde (günümüzde yeni-sömürgelerde) Marksist-Leninist kesintisiz devrim espirisiyle hareket etmiyordu.

MDD hareketi demokratik devrimle sosyalist devrim arasına bir Çin Seddi örüyor ve proletaryanın öncülüğünü (hegemonyasını) reddediyordu. Onlara göre devrimin kapsamı, küçük-burjuva milliyetçi devrimcilerin ulusal bağımsızlığı sağlaması, prekapitalist unsurları tasfiyesi, böylece milli kapitalist bir ekonominin inşası ve sosyalizmin maddi-ekonomik temelinin yaratılmasıyla sosyalizme geçişti. Ayrıca kapitalizmin görece geriliğinden ötürü, işçi sınıfı partisi örgütlenme koşullarından yoksundu ve devrime önderlik edemezdi. Bu nedenle, sosyalistler, küçük-burjuva devrimcilerini desteklemeli, işçi sınıfının gelişmesine yol açacak milli kapitalist yol aşamasını yaşamalıydılar.

MDD'ciler, emperyalizm çağında küçük-burjuvazinin demokratik devrimi tamamlayamayacağı, er veya geç emperyalizmin kucağına düşerek gericileşeceğini, yaşanan bütün deneylere karşın göremiyorlardı. Çağımızda demokratik devrim de dahil bütün devrimlerin tek öncü gücünün proletarya olduğunu yadsıyan MDD'ciler, "Türk Solu" dergisinde bu düşünceleri şöyle dile getiriyorlardı: "Türkiye'de iki ana ilerici akım vardır. İki devrimci kol: Güç birliği halinde Türkiye'nin gelecekteki tarihi kaderini tayin etmek durumundadırlar. Mustafa KEMAL kolu ve sosyalist kol..."

M.KEMAL hareketinin, ulusal bağımsızlığın sağlanmasının hemen ardından devrimi kesintiye uğrattığı, birinci aşamasından ikinci aşamasına geçmeksizin çakılıp kaldığı, toprak devrimi ve demokrasi sorununu çözemediği gerçeğine karşın bu düşünceleri savunmaları, onların küçük-burjuva devrimciliğini aşamadıklarını gösteriyor. MDD anlayışı, küçük-burjuvazinin MDD öncülüğü sorununda ise "milliyetçi devrimci güçler, devrime önderlik edebilir" diyorlardı. Bilimsel sosyalist teoriden kesin bir sapma olan bu anlayış, sağındaki güçlere yaslanmanın bir başka biçimde tezahür etmesinden başka bir şey değildir.

Bilimsel sosyalist teoriyi kavrayamamanın ve kendi gücüne güvensizliğin bir ürünü olan MDD teorisi savunucuları, bu olumsuzluklarına karşın, pasifizmin aşılması ve radikalizmin geliştirilmesinde olumlu bir role sahiptiler. Anti-emperyalist bilincin gelişmesi ve gençliğin radikal anti-emperyalist eylemliliğinde, yadsınamayacak bir rolleri oldu. Buna karşın 1968'lere gelindiğinde MDD teorisi popüler olmaktan çıktı ve giderek etkisini yitirdi. Nesnel gerçekliğe yanıt vermeyen her teori gibi o da çökmekten kurtulamadı. Bu teorinin yenilgiye uğratılmasında Marksist-Leninist kadroların verdiği ideolojik mücadelenin belirleyici bir fonksiyon gördüğünü de belirtmek gerekir...

ORDU UMUDU HIÇ BİTMEDİ: DOKTOR

Türkiye devrim tarihi içinde; özel bir yere sahip olan Dr. Hikmet KIVILCIMLI'nın, ideolojik ve politik düşünce sistematığının ülkemiz gerçekleriyle uyuşmamasına, maddi bir gerçeklik haline gelmemesine karşın, mücadelecili ve kararlı kişiliğiyle, kendisini Türkiye devrimine adanması, onu yadsıyamayacağımız bir gerçeklik haline getirmiştir.

Çünkü, Türkiye Sol Hareketinin başlangıcından itibaren devrimci mücadelenin kararlı bir savunucusu olmuş, bütün enerjisini, Türkiye devriminin sorunlarını araştırmaya, çözümler bulmaya harcamıştır.

KIVILCIMLI'nın bu özelliği, TKP'nin yenilgiler aldığı dönemde, TKP yöneticileri gibi, burjuva-kuyrukçu-reformist ve sosyal-şoven düşünce çemberi içinde kalmaya değil, yenilginin neden ve niçinleri üzerinde durarak dersler çıkarmaya, TKP'nin bu düşünce yapısıyla ve örgütlenmesiyle Türkiye devrimine bir şey kazandırmayacağını görmeye götürür.

Ama, KIVILCIMLI'nın da; TKP'den kopuşu sağlamasına karşın, ideolojik ve politik düşünceleri, yaşanan nesnellik ve sınıf mücadelesiyle uyuşmayan bir niteliktedir.

Çünkü ideolojik ve politik düşünce sistematığı M.BELLİ gibi halka güvenmeyen düşünce ürünlerinin, cuntacılığın ötesinde değildir.

Ama, bu birebir MDD ile çakışma da değildir. KIVILCIMLI'nın kendine özgü de olsa görüşlerinin tarih ve ülkeye ilişkin ekonomik, siyasal derinliği yadsınamaz.

Ancak KIVILCIMLI'nın, devrimin yoluna ilişkin düşünceleri nesnellikten uzaktır. O, Ekim Bolşevik Devrimi'nin dogmatik yorumundan hareketle, aynı taktik ve mücadele anlayışını ülkemize indirgemeye çalışmıştır. O nedenle de şehirleri temel alan, ülkenin somut koşullarını yanlış değerlendirerek işçi sınıfına fiili öncülük rolü yükleyen bir anlayış savunmuştur. Ülkemizdeki gerçekleri göremeyen, gelişmeleri ve değişimleri doğru analiz edemeyen KIVILCIMLI, işçi Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

sınıfının pratikte böyle bir rol oynayamadığını gördüğü noktada, kendi dışındaki güçlere bel bağlama eğilimine varmış, orduya ilerici bir misyon yükleyerek ordunun sınıf mücadelesinde etkin bir rol oynayacağını savunmuştur. (12 Mart cuntası için "Ordu kılıcını attı" düşüncesi tastamam bunun ürünüdür.)

KIVILCIMLI'nın bu düşüncesine kaynaklık eden anlayış, onun "tarih tezi"nde aranmalıdır. Zira, KIVILCIMLI, tarihte, barbarlara verdiği aşırı rolün bir uzantısı olarak, Türkiye'de de bu rolü ordunun oynayabileceğini ileri sürmüştür.

O nedenle KIVILCIMLI'nın orduyu tarihsel ilericilik misyonu ile değerlendirip, bu gücün devrimde etkin rol oynamasına varması, onun MDD cuntacılığından öz olarak farkının olmadığını, pratik ve teorik olarak ortaya koymuştur.

KIVILCIMLI'nın diğer önemli bir yanlışı da TKP yenilgilerinden çıkardığı derslerden biri olan, illegaliteyi örgütlenmede temel alma meselesini pratikte yadsıyarak daha çok legal örgütlenmeyi ve mücadeleyi savunma noktasına gelmesidir. Bu yapısıyla da radikal olamamış, kitleleri örgütleyememiş ve neredeyse yaşamı boyunca yalnız kalmıştır, denilebilir.

Ama KIVILCIMLI'nın bu olumsuz düşünceleri yanında, onun olumlu yanları da vardı. Özellikle Türkiye Solu'nda TKP çizgisi karşısındaki tavrı ve çeşitli teorik araştırmalarından söz etmeden geçilemez. KIVILCIMLI, kendine özgü görüşlerine rağmen bu görüşlerin pratikte uygulayıcısı olamamıştır.

Bugün KIVILCIMLI'nın takipçisi olduğunu iddia eden birkaç grup vardır. Bunların hemen hiçbirisi tam olarak KIVILCIMLI'nın düşüncelerini savunmamakta, birçok nokta da bu görüşleri değiştirerek pratiğe uygulamaya çalışmaktadırlar. Türkiye Solu'nda ideolojik bir etkileri olmadığı gibi, sözü edilir bir kitleliliğe ve örgütlülüğe de sahip değildirler.

Sonuç olarak cuntacı görüşleriyle bir MDD varyantı olan KIVILCIMLI'nın ideolojik ve politik düşünceleri, birçok yanlışları barındırmasına rağmen, mücadelecilik kişiliğiyle, ömrünü kendi anlayışı doğrultusunda sosyalizm davasına adanmasıyla olumlu bir imaj bırakmıştır. O nedenle Türkiye devrimci mücadelesi açısından saygıya değerdir.

İŞÇİ SINIFI HAREKETİNDE GELİŞME: DİSK

1960'ların ikinci yarısı, sol harekette olduğu gibi işçi sınıfı hareketinde de gelişmenin ifadesidir. Sınıf çelişkilerinin derinleşmesi ve toplumsal hareketlenmeye paralel olarak gelişen işçi sınıfının ekonomik, demokratik mücadelesi, 1967'de DİSK ile somutlanıyordu.

Ekonomizmin sınırları içinde hapsolsa da, DİSK, işçi sınıfının sendikal örgütlenmesi olarak ileriye doğru atılmış önemli bir adımdı. İşçi sınıfı hareketini, sınıf işbirliği siyaseti içinde boğma ve sınıf bilincini dumura uğratmak amacıyla oluşturulan Amerikan tipi sarı sendika Türk-İş, geline aşamada işçi sınıfı hareketini nötralize edememiş ve Türk-İş bünyesindeki ilerici, demokrat sendikalar koparak, sınıf sendikacılığı ilkelerini temel alan bir örgütlenmeye gitmişlerdir. Her ne kadar DİSK sınıf sendikacılığını gerçek anlamda uygulayacak bir anlayış ve yapıdan uzak, ve bu nedenle sınıf sendikacılığı ilkeleri kağıt üzerinde kalsa da, işçi sınıfı hareketinin gelişiminde ulaşılan en üst aşama olmasıyla, olumlu bir işlev görmüştür. Nitekim DİSK, kuruluştan kısa bir süre sonra, işçi kitleleri içinde kök salmış ve yoğun bir kesimi bünyesinde toplamayı başarmıştır.

Ekonomizmin dar sınırlarını aşmasa da DİSK'in kuruluşu egemen sınıfları rahatsız etmiş ve yeni saldırı planlarına yöneltmiştir. Her ne pahasına olursa olsun DİSK'in gelişimini, dolayısıyla sınıf bilinçli işçi hareketinin gelişimini engellemeyi kafasına koyan oligarşi, çok geçmeden saldırılarını peş peşe devreye sokacaktır. 15-16 Haziran büyük işçi direnişini doğuran saldırı, genel saldırı halkasının en üst boyutunu ifade eder.

DİSK'i etkisizleştirmeyi öngören yasa tasarılarına karşı, işçi sınıfının gösterdiği 15-16 Haziran Direnişi, Türkiye işçi sınıfı tarihinde, işçi sınıfı eyleminin ulaştığı en yüksek aşamadır. Yer yer Devrimci Gençlik'in müdahalesi ile iradi bir nitelik almasına karşın, esasta kendiliğindenci karakter gösteren 15-16 Haziran Direnişi, reformist-uzlaşmacı sendika yöneticilerinin yüzünü açığa çıkararak, deşifre ettiği gibi, başta MDD'ci anlayışta olanlar olmak üzere, cuntacı küçük-burjuva anlayışlara da verilmiş bir cevaptır. Ayrıca 15-16 Haziran Direnişi, işçi sınıfının kendi gücünü görmesi yolunda yaşanan somut bir adım olmasıyla da olumlu bir gelişmedir.

Yasal olarak var olduğu sürece oligarşinin boy hedefi olan DİSK, hiçbir zaman ekonomist-uzlaşmacı sendikal anlayışı aşamadı. Ama buna karşın işçi sınıfının bağımsız yığın örgütü olması yanı sıra, sınıf sendikacılığı yolunda atılmış önemli bir adımdı. Zaten egemen sınıfların boy hedefi olması da bundan ileri geliyordu.

İşçi sınıfının mücadelesindeki gelişme, proleter devrimci kadroların güçleri oranında müdahalesiyle, siyasal bir platforma çekilmeye çalışıldıysa da etki alanı sınırlı kaldı. Dolayısıyla işçi sınıfı hareketi, bir bütün olarak ekonomizmin sınırlarını aşamadı.

İşçi sınıfının bu dönemdeki mücadelesi zengin derslerle doludur. İktidar perspektifiyle halk kitlelerinin sorunlarına yaklaşma ve pratik içinde güven vererek halk kitlelerini siyasal mücadeleye yöneltmesiyle, ekonomist-reformist anlayışların hakimiyetine son verme ve militan mücadele ruhunun hakim kılınmasıyla, devrimci mücadeleyle işçi sınıfının birliğinin mümkün olacağı tartışmasız bir şekilde ortaya çıktı.

Bu dönem DEV-GENÇ'te somutlanan bu anlayış, 15-16 Haziran'da oynadığı rolle de pratikte kendini kanıtlıyordu.

FİLİZLENEN GELENEK

1960'ların ikinci yarısı, devrimci mücadelenin hızla yükseldiği, başta ekonomik ve demokratik alanda olmak üzere, çok yönlü örgütlenmelerin filizlendiği bir dönem olması yanı sıra, Türkiye Solu'nun tarihinde ayırdedici bir özelliğe sahiptir. İstisnasız, toplumun her kesiminde demokratik tepkilerin kendini açığa vurduğu bu dönem, kabarmanın giderek düzen sınırlarını aşmaya başlamasıyla da, tarihsel bir dönemeci ifade eder. Denilebilir ki, 1965-70 dönemi, burjuva demokratik muhtevayı pek aşamamıştır, fakat Türkiye Solu'nun tarihinde gerek kitlelilik, gerekse politik etkinlik yönüyle, demokratik kabarışın ulaştığı en yüksek aşamadır. İşçi sınıfının ekonomik ve demokratik amaçlı hareketlerinden -Türkiye işçi sınıfı tarihinde ilk kez fabrika işgalleri gerçekleştirmeye başlamıştır- köylülerin toprak işgallerine, öğrenci gençliğin özerk-demokratik üniversite talebiyle başlayan ve giderek anti-emperyalist bir nitelik kazanan mücadelesinden, küçük-burjuvazinin istisnasız her kesiminin ekonomik-demokratik hareketlerine kadar geniş bir yelpazeyi kapsar.

Büyük oranda kendiliğinden bir karakter gösteren ve burjuva demokratik taleplerin ötesine geçmeyen bu kabarış, ister istemez kendi içinde ayrışmayı da getirdi. Marksist-Leninistlerin katalizör rolü oynadıkları süreçte, demokratik kitle hareketi, nispi demokrasinin sınırlarına dayandığı oranda radikalleşme doğrultusunda ivme kazandı. Demokratik yükselişi iradi olarak yönlendirme konumundan henüz uzak olan ama önemli bir çekirdeğin etkisinde gelişen solun, ideolojik-politik ayrışmaya paralel radikalleşmesi, kendini DEV-GENÇ örgütlülüğünde somutluyordu.

Çok yönlü ayrışmanın ilk tohumlarını taşıyan bu süreçte sorun burjuvazinin nispi demokratik hakları pervasızca çiğnemesi yanında; gerici-faşist örgütlenmelerle demokratik yükselişi boğma çabalarına karşı, nasıl bir mücadele perspektifiyle yaklaşılacağı, hangi anlayışla hareketin düzen sınırlarını aşarak, düzen alternatifi bir politik harekete dönüştürüleceğidir. Nispi demokrasinin sınırlarının, oligarşi tarafından daha ilk adımda çizildiği koşullarda, mücadele perspektifi ne olmalıydı? Mücadelenin güncel taktik sorunlarına yaklaşımda biçimlenen düşünce tarzı, daha sonraki ideolojik-politik şekillenmenin temelini oluşturacaktı.

Yükselen demokratik hareketin sorunları karşısında biçimlenen anlayışlardan biri, geleneksel burjuva kuyrukçusu ve reformist anlayışın temsilcisi durumundaki TİP oportünizmidir. Diğeri ise, yeni yeni biçimlenmekte olan ve belirli oranda şekilsiz ve heterojen bir özellik taşıyan devrimci anlayıştır.

TİP oportünizmi nispi demokrasinin sınırlarını görmekten uzak olduğu gibi, iktidar perspektifiyle soruna bakma anlayışından da yoksundur. Dolayısıyla burjuva demokrasisine bel bağlama özelliği ile, demokratik harekete önderlik etme niteliğinden uzaktır. İşçi sınıfının bağımsız sınıf kavgasından uzak olmanın ve özgücüne güvensizliğin bir prototipi olan TİP oportünizmine göre, kitle mücadelesinin radikalleşmesi ve düzen sınırları dışında, yükseltilmesi yönünde müdahale, oligarşinin daha da saldırganlaşmasına yol açacağından kabul edilemezdi! "Faşizm gelir" formülasyonunda somutlanan bu anlayış burjuvaziden icazet dilenmenin tipik bir biçimiydi. Ve bu özelliğiyle burjuvaziye soldan destek olma konumuna düşen TİP oportünizmi, devrimci-demokratik hareketin önünde aşılması gereken bir engel durumundaydı.

Bu nedenle, devrimci bir perspektifle sürece müdahale eden genç kadrolar; bir taraftan demokratik kitle hareketinin reformizmin, ekonomizmin dar çerçevesini aşması ve siyasal alana sıçratılması doğrultusunda hareket ederken, diğer yandan başta TİP oportünizmi olmak üzere her renkten reformizme, revizyonizme, cuntacılığa karşı, ideolojik mücadeleyi yükseltiyorlardı. Süreç ikili bir özellik taşıyordu: Biri demokratik kitle hareketine önderlik etmek, daha üst mücadele ve örgütlülük düzeyine çıkartmak, diğeri ise her türden oportünist, revizyonist anlayıştan kopuşu sağlayarak, yeni-sömürge Türkiye koşullarında, nasıl bir mücadele anlayışı, nasıl bir örgüt, çalışma tarzı sorusuna yanıt aramak...

Doğaldır ki, bu çatışmanın yansıdığı ilk alan demokratik muhalefetin dinamizmi konumundaki gençlik oldu. FKF içinde başlayan mücadele DEV-GENÇ'i doğurarak kopuş ve ayrışmanın ilk adımlarını attı. DEV-GENÇ, Türkiye Solu'nun tarihinde iktidar perspektifine sahip, uzlaşmaz ve devrimci şiddete dayalı mücadele anlayışının ilk tohumudur. Türkiye Solu'nun tarihinde ilk kez, mücadeleyi düzen sınırlarına hapsedmeyen, bağımsız sınıf politikasına sahip ve kendi gücüne güvenen bir anlayış şekilleniyordu. Türkiye Sol Hareketi tarihinde bir dönüm noktası olan bu anlayışın, güncel koşullardaki biçimlenişini DEV-GENÇ önderliği şöyle ifade ediyordu:

"FKF merkez yürütme kurulu üyeleri TİP oportünistlerinin 'aman faşizm gelir' 'kıpırdamayalım' demeleri ile, Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Türk Solu çevresinin 'aman küçük-burjuva devrimcilerini küstürmeyelim, Milli Cephe (!) yıkılır' diyerek sosyalizm yasağı uygulamaya kalkmaları arasında proletaryanın kavgasına ihanet açısından pek önemli bir fark olmadığını çok iyi anladılar'' (THKP-C Dava Dosyası, Yazılı Belgeler, 1965-71 Türkiye'de Devrimci Mücadele ve DEV-GENÇ, s. 303)

En yüksek muhtevasını gençlik örgütlenmesinde -DEV-GENÇ'te- bulan bu anlayış, elbetteki salt gençlik ve gençliğin mücadelesiyle sınırlı değildi. Gençlik örgütlenmelerinde netleşen mücadele perspektifi, şu veya bu ölçüde mücadelenin diğer alanlarına da yansımış ve giderek bu alanlarda da önderlik etmeye başlamıştır.

DEV-GENÇ; pratik mücadele platformunda güncel ekonomik ve demokratik sorunları militan bir ruhla ele almanın ve düzen alternatifi radikal bir mücadele pratiğinin gelişimi iken, ideolojik, politik planda ise, TİP oportünizmine esas yönüyle darbenin vurulduğu ve etkisizleştirildiği, ideolojik, politik mücadelenin ana doğrultusu-nun küçük-burjuva oportünizmine yöneldiği bir sürecin ifadesidir.

TİP oportünizminin etkisiz kılınmasıyla, ideolojik mücadele önceleri, Çin şablonculuğu yapmakla ve küçük-burjuvazinin, milliyetçi-devrimci kesimlerinin kuyruğuna takılmakla ünlü olan ve proleter devrimci önderler tarafından "Beyaz Aydınlık" olarak adlandırılan, bugün ise, gerçek anlamda "beyaz"laşarak burjuva-milliyetçi bir çizgiye oturan PDA oportünizmine karşı gelişti. Zaten önemli bir etkinliğe sahip olmayan PDA oportünizmi ile saflaşmada, Aydınlık Sosyalist Dergi saflarında yer alan devrimci kadrolar, çok geçmeden bu dergi saflarındaki M.BELLİ'nin başını çektiği küçük-burjuva oportünist anlayışa karşı ideolojik mücadeleyi yükselttiler. ASD'ye karşı mücadelenin en önemli yanı, Türkiye Devriminin Yolu'nun artık netleşmeye başlamış olmasıdır. Bu yanıyla ASD'den ideolojik-politik olarak kopuş 50 yıllık revizyonist, oportünist gelenekten tam anlamıyla kopuştur; Türkiye Sol Hareketinde yeni bir anlayışın biçimlenmesidir.

En üst düzeyde, DEV-GENÇ'in örgütlenme ve mücadele anlayışında somutlanan devrimci kavrayış, militan mücadele ruhu ile hızla pratiğe yönelirken; ideolojik-politik planda da, ASD'de kümelenen MDD'cilerle ayrılığın nedenlerini yayınladığı "ASD'ye Açık Mektup" adlı broşürle görüşlerini açıklığa kavuşturuyordu. Hakim sınıfların, nispi demokratik hakları rafa kaldırma hazırlıkları içinde oldukları, devrimci-demokratik hareketi boğmak için yeni baskı politikalarına yöneldikleri bir dönemde, bilimsel sosyalizm temeli üzerinde MDD'den kopuş, Türkiye devrimci hareketinde yeni bir sürecin de başlangıcı oluyordu.

ASD içindeki devrimci anlayış, sağcı MDD anlayışıyla ideolojik-politik ve örgütsel farklılığını şu temel noktalarda ortaya koydu:

Birincisi, devrim anlayışı konusundaki ayrılıktı. Leninizm bayrağının taşıyıcısı olan genç proleter devrimci kadrolar, MDD'cilerin oportünist, reformist anlayışını tüm çıplaklığıyla ortaya koydular. M.BELLİ'nin başını çektiği MDD'ci anlayışın, işçi sınıfı önderliğini reddeden, kendi sağındaki küçük-burjuva milliyetçi-devrimcilerine önderlik payesi verecek kadar sınıf zemininden çıktığını, yeni-sömürge ülke koşullarının diyalektik materyalist bir anlayışla analizinden yoksunluğunu, halk savaşını ve kırların temel çarpışma alanı olması gerektiği Marksist-Leninist anlayışını dışlayan oportünist bir çizgi olduğunu ortaya koydular. Ve yeni-sömürge ülkelerin özelliklerinden hareketle halk savaşını formüle ettiler.

İkinci nokta, çalışma tarzındaki farklılıktı. MDD'ciler küçük-burjuva milliyetçilerine bel bağlamanın bir sonucu olarak; hareketin örgütlenmesini kendiliğindencilığe bıraktıkları gibi, esas olarak legalleşmeyi hedefliyorlardı. Dolayısıyla bütün çalışma biçimlerini hareketin burjuvazi nezdinde meşrulaştırılması temelinde şekillendiren MDD'ci anlayış, beraber yürünemez bir noktadaydı. Proleter devrimciler Marksist-Leninist anlayışı ortaya koyarak, yeni reformizmi tüm çıplaklığıyla açığa çıkarıp deşifre ettiler.

Üçüncüsü, örgüt anlayışı konusudur. Devrim anlayışı ve çalışma tarzından bağımsız düşünemeyen örgüt anlayışı konusunda, devrimci kadrolar; M. BELLİ'nin aşağıdan yukarıya en demokratik tarzda örgütlenme ve daha başlangıçta parti içinde mutlaka işçilerin çoğunlukta olmasını savunan Menşevik, oportünist anlayışını reddederek, Leninist örgüt anlayışını savundular. Onlar Türkiye Solu'nun tarihinde ilk kez burjuva reformlar peşinde koşmayan, savaşçı çekirdek etrafında biçimlenen Marksist-Leninist örgütlenme perspektifinin yaratıcısı oldular. Türkiye Sol Hareketinin düzen örgütü anlayışı karşısında; ilk etapta hangi sınıftan geldiğine bakılmaksızın, proleter devrimcilerden oluşmuş ve illegaliteyi temel alan bir savaş örgütü anlayışını savundular. Menşevik aşağıdan yukarıya örgütlenme anlayışı karşısına, Leninist yukarıdan aşağıya örgütlenme anlayışıyla çıktılar.

Bu üç temel nokta dışında, Marksist-Leninistler, devrimci anlayışla revizyonist, reformist küçük-burjuva milliyetçi anlayış arasındaki temel ayırıcı noktalardan biri olan ulusal sorun konusunda da proletarya enternasyonalizmi bayrağının taşıyıcısı oldular. Başta TKP olmak üzere, 70'lere kadar bütün sol hareketlerin üstündeki kirli sosyal-şoven gömleği hiç tereddüt etmeden yırtıp atıldılar. Ve ulusal sorun "Misak-ı Milli" sınırları içinde çözüleceğini savunan sosyal-şoven anlayışa karşı, Marksist-Leninist Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı (UKKTH) ilkesinin tavizsiz savunucusu oldular.

Yeni-sömürge Türkiye'de, devrimin yolunun Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi olduğunu, şehirlerde klasik

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kitle çalışması ve barışçıl politik mücadeleyi temel alan bir anlayışın devrimci olamayacağını ortaya koyarak netleştiren "ASD'ye Açık Mektup", yalnız MDD oportünizmine değil, geleneksel revizyonist, reformist anlayışla da bir kopuşmanın ifadesidir. Genç Marksist-Leninist hareket Türkiye Solu'nun tarihinde Marksist-Leninist kavrayışa sahip ilk örgütlenme girişimidir. DEV-GENÇ'in önderliğini yaptığı bu kavrayış, Marksizm-Leninizmin yeni-sömürge ülke koşullarındaki biçimlenişini ortaya koyarak mücadeleyi yükseltti. Bütün burjuva ve küçük-burjuva sapmalardan kendini mücadele içinde arındırmak kavgasına girişen DEV-GENÇ önderliği, süreçteki görevlerini şöyle koyuyordu:

"Hakim sınıfların açıkça zor metotlarına başvurdıkları, revizyonist kliklerin azgınca pasifizmin propagandasını yaptıkları bu dönemde, eldeki kadroları örgütlü biçimde en aktif mücadelenin içine sokmak gerekmektedir." (age, s. 358)

Evet, DEV-GENÇ önderliği "ASD'ye Açık Mektup"ta ortaya koydukları Marksist-Leninist anlayışın, ancak proletaryanın sınıf savaşımı ilkeleri etrafında oluşmuş bir örgütlenme (parti) ile yaşama geçeceğini bilincindeydi. Yeni-sömürge bir ülke olan Türkiye'de, bir parti örgütlenmesi olmadan çok yönlü mücadelenin verilemeyeceğini biliyorlardı. Bu nedenle önlerine, pratiğe müdahale ederek yönlendirme ve bizzat bu devrimci pratik içinde oluşacak proletaryanın Leninist partisini yaratma görevini koydular. 1970'lerin sonlarında THKP-C olarak biçimlenen bu örgüt, Türkiye devrimci mücadelesinde bir dönüm noktası olacaktır. Öyle ki, artık sosyal pratikte bir güç olmak isteyen herkes, şu veya bu ölçüde THKP-C'yi kendi ilgi alanı içinde görecekti. THKP-C, örgütlenme biçimi, mücadele anlayışı ve çalışma tarzıyla Türkiye Sol Hareketi tarihinde tek Marksist-Leninist örgütlenme olarak kendi gücüne güvenme, bağımsız düşünme, somut koşulların somut tahlilini yapma, teoriyi bir dogma değil, bir eylem kılavuzu; dünya devriminin trafik polisliği için bir el kitabı değil, dünyayı ve dünyanın Türkiye'sini yorumlama ve değiştirme mücadelesini rehber olarak kavrama; en önemlisi de, devrim için vazgeçilmez olan inisiyatif, cesaret, atılgnalık geleneklerini oluşturmaya yeni bir başlangıçtır.

THKP-C'ye geçmeden önce şunu da belirtelim: Her şeyi basit ve iki kelime ile açıklama alışkanlığında olan savcının iddia ettiği gibi DEV-GENÇ ve onun militan mücadelesinde yetişen kadroların yarattığı THKP-C'nin uzlaşmaz mücadele anlayışı; "dış mihrakların kışkırtması", "anarşist-terörist odakların işi" vb. safsatalarla değil, sınıf mücadelesi pratiği ile açıklanır. Ortaya koyduğumuz gibi DEV-GENÇ, işçi sınıfı ve devrimci-demokratik güçlerin basitten karmaşığa doğru gelişen, egemen sınıflara karşı ekonomik-demokratik planda yükselen mücadelede gelişmiş; geleneksel burjuva reformist anlayışlarla giriştiği ideolojik hesaplaşmayla çizgisini netleştirmiştir.

TÜRKİYE DEVRİMİNİN MANİFESTOSUNU YAZAN THKP-C'NİN OLUŞUMU VE MÜCADELESİ

THKP-C reformist-revizyonist ve her türden küçük-burjuva oportünist anlayışla, ML çizgisinin kesin olarak birbirinden ayrıldığı bir sürecin ifadesidir. İlk tohumları DEV-GENÇ'in militan mücadelesinde atılan THKP-C hareketi, kısa ama onurlu pratiği ile kendisini dosta-düşmana kabul ettirmiş, proletaryanın ML hareketidir.

DEV-GENÇ'in mücadele pratiğinin üzerinde oturan THKP-C hareketi, ortaya koyduğu ideolojik politik hattıyla her türden dogmatik-şabloncu ve kuyrukçu anlayışla arasına aşılması olanaksız kalın bir çizgi çizdi. Ülkemizin ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, tarihsel özelliklerinin somut tahlili üzerinde inşa edilen ML çizgi, bu yanılla evrensel özelliğe sahiptir.

Evet, THKP-C bir dönüm noktasıdır. Kendi gücüne güvensizliğin, burjuvaziden icazet dilenmenin, burjuva demokrasisi içinde çözüm aramanın, pratiksiz sol geleneğin, bir daha dirilmemesine tarihin çöplüğüne gömüldüğü, işçi sınıfı ve emekçi halkın kurtuluş mücadelesinin silahlı devrimden geçeceği gerçeğinin, bilinçlere silinmemecesine kazındığı bir dönemdir. Boş gevezeliklerin, zor koşullarda sırta kadem basmanın yerine, devrime ve halka bağlılığın, güvenin, özverinin ve cesaretin geçtiği bir tarihsel döneme geçiştir. Böylece Türkiye halkları 50 yıllık tarihi bir süreçten sonra kendi savaşı örgütüne kavuşuyordu.

THKP-C'nin özgünlüğü nedir? Hiç düşünülmeden verilecek yanıt, ML'i bir dogma, her derde deva bir reçete olarak değil, tarihsel, nesnel bir bakış açısıyla, kendi içinde sürekli zenginleşen bir eylem kılavuzu olarak ele almasıdır.

THKP-C Marksizm-Leninizmi son derece derinliği olan, son derece zengin; hayatın yeni gerçekleri karşısında derinleşip zenginleşen bir doktrin olarak kavradı. Marksizm-Leninizmin lafızlarını değil, onun diyalektik materyalist özünü kendisine rehber aldı.

THKP-C'nin düşünce tarzı, her türden şablonculuğun, ülke koşullarından bağımsız, ithal malı devrim modellerinin düşmanı olmuştur. Ülke gerçeklerine cevap vermeyen, somut koşulların somut tahliline dayanmayan devrim teorilerinin iflas etmesi, THKP-C'nin Türkiye devriminin yolunu belirlemesiyle hızlanmıştır.

THKP-C Lenin'in, "Marksizm, çarpışma biçimleri sorunlarının salt tarihsel bir incelenmesini gerektirir. Bu

sorunu somut tarihsel durumdan ayrı olarak ele almak diyalektik maddeciliğin esaslarının yeterince kavranmadığını gösterir. İktisadi evrimin değişik aşamalarında siyasal-ulusal-kültürel canlı koşullarındaki değişimlere bağlı olarak değişik mücadele biçimleri ortaya çıkar. Bunlar başlıca çarpışma biçimleri olurlar, bunlarla ilgili olarak ikinci dereceden tamamlayıcı mücadele biçimleri de değişir" deyişlerini kendisine rehber edindi. Bu perspektifle devrim sorunlarına yaklaşmayanların iyi birer Marksolog olabileceklerini, ama asla proleter devrimci olamayacaklarını çok iyi bildiği için, kendini hazır reçetelerle sınırlamadı.

THKP-C'nin 1970 Türkiye'sinde ortaya koyduğu ideolojik-politik hat, emperyalizmin III. bunalım dönemi ve bu dönemin ilişki ve çelişkilerinin bilimsel bir yaklaşımla tahlil edilmesine dayanır. THKP-C önderliği, emperyalizmin istismar biçimlerinde değişikliğe gittiği, eski sömürgecilik yöntemleri yerine, yeni-sömürgecilik olarak tanımlanan ve geri bıraktırmış ülkelerin ekonomisinden politikasına, kültüründen sanatına kadar her yanıyla emperyalizme göbekten bağımlı kılındığı; "ulusal" orduların iç savaşa göre organize edilmiş işgal ordularına dönüştürüldüğü; sürekli ekonomik-sosyal ve siyasal krize (milli krize) karşın, halk kitlelerinin politik pasiflik içinde bulunduğu; egemen sınıfların esas itibarıyla zor, baskı ve tenkil politikalarına dayanarak iktidarını sürdürdüğü ülke koşullarında, halk kitlelerini örgütlemenin ve devrim saflarına çekmenin yolunu, mücadele ve örgüt biçimlerini bilimsel bir yaklaşımla ortaya koydu.

Devrimci durumun sürekliliği koşullarında, silahlı mücadelenin temel, diğer ekonomik-demokratik ve barışçıl (uzlaşıcı olmayan) politik mücadele biçimlerinin buna bağlı olarak yürütüldüğü PASS anlayışı ile sağına ve soluna kalın çizgiler çekti. Reformizme ve statükoculuğa olduğu gibi, barışçıl mücadele biçimlerini, ülkemiz koşullarına uygun olmadığı gerekçesiyle tümünden yadsıyan ve Küba Devrimi'ni sol yoruma tabi tutarak, partisiz, salt askeri mücadele ve orduya dayanan bir mücadele çizgisine güvenen sol fokocu anlayışlara da karşı oldu.

THKP-C, reformist-revizyonistler tarafından yok sayılan, unutturulan Leninizmin, emperyalizmin bir sistem olarak çöküşüne kadar geçerli olan evrensel tezlerini; şiddete dayalı devrim anlayışı, proletarya partisi ve proletarya diktatörlüğünde somutlanan teorisini, emperyalizmin III. bunalım döneminin ayırt edici özelliklerini dikkate alarak, yeniden ayakları üzerine oturttu. Yeni-sömürge Türkiye koşullarında silahlı mücadeleyi ve politik-askeri örgütlenmeyi temel almayan bir anlayışın, klasik kitle çalışması ve merkezi bir yayın organı ile kitleleri örgütleme ve devrim yapmasının bir hayal olduğunu, bu çalışma tarzı ve örgüt anlayışı ile yılların boşa harcanması ve devrimci potansiyelin pasifize olması dışında bir sonuç yaratılamayacağını bizzat pratik deneylere dayanarak ortaya koydu.

Evet, gerçekten de reformist-revizyonist solun 70 yıllık tarihi bunun kanıtıdır. Çok yönlü çalışma adına gazete dağıtım şebekeleri oluşturanlar, bugün, tarihi gerçekliğin yarattığı hayal kırıklığıyla burjuva-demokrat kimliğe bürünmeyi çare olarak keşfetmiştir!

THKP-C, politik-askeri nitelikli örgütlenme anlayışıyla, yılları boş entelektüel gevezelik yapmakla geçiren, örgütsel ilişkiyi rapor alıp, rapor verme olarak anlayan bürokratik örgütlenme anlayışını tarihe gömdü. Politika üreten, halk kitlelerine güven veren bir anlayışla yola çıkan THKP-C, kısa bir sürede Türkiye halklarının kurtuluş umudu oldu.

THKP-C ideolojik-politik çizgisi ve onurlu pratiği ile Türkiye devriminin manifestosunu yazdı. Kararlılığın, cesaretin ve halka bağlılığın örneği olan THKP-C, açık faşizm koşullarında içten ve dıştan aldığı darbelerle fiziki tasfiyeye uğramasına karşın hiçbir zaman silinmeyecek devrimci bir miras bıraktı. Bu miras, bağımsız sınıf politikasına sahip olma, bağımsız politika üretme yeteneği, kendi gücüne güven, Marksizm-Leninizmi yaratıcı tarzda bir eylem kılavuzu olarak ele alma, atılganlık, cesaret, devrime ve halka bağlılıktır. Onlarca proleter devrimci önderin kaniyla yazılan bu miras, oligarşinin tüm saldırı, karalama, çarpıtma, tahrif etme, görmezlikten gelme çabalarına karşın, halklarımızın kurtuluş yolunun biricik devrimci çizgisi olma özelliğini sürdürüyor.

12 Mart açık faşizm koşullarında sol adına mangalda kül bırakmayanların, cezaevlerinin veya Avrupa "Cafe"lerinin yolunu tuttuğu koşullarda, THKP-C halkın yanı başındaydı. Doğru hedeflere yönelen silahlı propaganda eylemleriyle, 12 Mart faşizmine erken doğum yaptırdı. Yüzündeki reformist maskeyi çekip aldı. Ve başta küçük-burjuva reformizmi olmak üzere, sol'un gerçekleri görmesini sağladı. Bu tavrıyla THKP-C sol'un her çeşidini hayretler içinde bırakan büyük bir prestij ve sempati yarattı. 50 yıllık tarihleri boyunca dar bir aydın hareketi olma sınırlarını aşamayan reformist-revizyonist solu, birkaç aylık bir mücadele pratiğinin yarattığı bu prestije ve sempatiye akıl erdirememenin çaresizliği içinde kıvrandıran olay, THKP-C'nin mücadele anlayışının somut koşulların somut tahliline dayanmasıdır.

İhtilalci bir geleneğin olmadığı, 50 yıllık pasifizmin ve burjuva kuyrukçuluğunun egemen olduğu bir ortamda gelişip biçimlenen THKP-C, bünyesindeki pasifist sağ yansımaları dışarı atma sürecinde ağır darbeler aldı. THKP-C önderi M.ÇAYAN ve yoldaşlarının oligarşiye tutsak düştüğü ağır mücadele koşullarında, yakın devrim hayalleriyle yola çıkan yol arkadaşlarının arkadan hançerlemesiyle parti, örgütsel bünyesinde ağır yaralar aldı. Silahlı propagandanın henüz mayalanma aşamasında, parti çizgisini tasfiye ederek, yıllanmış reformist-revizyonist görüşleri partiye hakim kıldı. M.ÇAYAN ve yoldaşlarının Maltepe zindanından firarıyla sağ sapma tasfiye edilmesine ve proleter devrimci çizginin yeniden hakim kılınmasına karşın, parti yaralarını sarmaya fırsat bulamadı, silahını devrim cephesinin prestijinin söz konusu olduğu, oligarşinin Deniz GEZMİŞ ve arkadaşlarını idam ederek silahlı devrim cephesine ağır bir

darbe indirmek istediği koşullarda, bünyesindeki gediklere karşı, tarihsel bir sorumlulukla pratiğe yöneldi. Ve Kızıldere eylemiyle büyük bir devrimci potansiyel yaratarak, oligarşinin fiziki tasfiyesine uğradı.

THKP-C'nin Kızıldere eylemi, anlık başarılar peşinde koşan, ülkelerin devrim süreçlerinde oluşacak birtakım dönüm noktalarında gösterilecek tavrın ve mücadelenin, kaderi etkileyen tarihsel işlevini kavrayamayan, mücadelenin tarihsel, siyasal yanını göremeyen anlayışlar tarafından, bir "intihar" olarak değerlendirildi. Özellikle 1973 sonrası THKP-C potansiyelini kendi bünyelerinde eritmek isteyen TKP revizyonistleri ve türevleri başta olmak üzere, sol'un her türlü "maceracılık" suçlamalarıyla hareketin çizgisine saldırdılar. Ama Kızıldere eyleminden bu yana geçen 16 yıl gösterdi ki, Kızıldere bir son değil, bir başlangıçtır. THKP-C, Kızıldere eylemiyle, geleneksel sol arasındaki temel bir farklılığı daha ortaya koymuştur. Bu farklılık devrim mücadelesine tarihsel-siyasal bir perspektifle yaklaşabilmektir. THKP-C, Türkiye devriminin bir dönüm noktasında olduğu koşullarda göstereceği davranışın, gelecekte yeni bir mücadelenin biçimlenmesinde önemli bir rol oynayacağını bilincindeydi. Kızıldere ancak bu perspektifle kavranabilir. Kızıldere'nin bir "Moncada" baskını, bir "Pancasan" çarpışması olduğu 16 yıl sonra bugün çok daha iyi anlaşılıyor. THKP-C, 16 yıllık demagoji, tahrifat ve çarpıtmaya karşı hâlâ Türkiye devriminin motoru olma işlevini sürdürüyorsa, bu, Kızıldere eylemiyle somutlanan tarihsel anlayışın bir sonucudur. Ve Türkiye sol arenasında kendine yer açmak isteyen istisnasız herkes, THKP-C üzerinde kalem oynatarak işe başlıyorsa; bu, THKP-C'nin ideolojik-politik çizgisi ve pratiğinin devrimci bir temelde biçimlenmesinin, oligarşiyi olduğu gibi sol'u da nasıl sarstığını göstermiyor mu?

THKP-C Türkiye Sol Hareketinin tarihinde, kitleselliğe ulaşan ilk ve tek proleter devrimci hareket olma yanı sıra da ayırt edici bir özelliğe sahiptir. Bütün "kitlelerden kopukluk", "maceracılık" suçlamalarına karşı, 20 yıla yaklaşan süreçte kitlelere ulaşmanın biricik yolunun THKP-C'nin mücadele çizgisi olduğu kanıtlandı. Devrimin yenilgi yıllarında reformist, pasifist koroya katılan devrim kaçkınları bile, bugün THKP-C'nin Türkiye Solu'nun tarihinde yoğun kitleselliğe ulaşan tek devrimci hareket olduğunu itiraf etmek zorunda kalıyorlarsa (60'lı yılların ikinci yarısında TİP de kitlesel bir hareketti), ve yine devrimin yenilgi yıllarında uzlaşmacı reformist geleneğin tescilli temsilcilerinin, geçici suskunluk ortamının aldattıcılığı ile yaptıkları "bitti", "sol radikalizm devri kapandı" tahlilleri bir yıl geçmeden tekdüz ediliyorsa, THKP-C'nin kitle hareketi olma niteliği tartışılmazdır. 20 yıla varan pratik, Mahir ÇAYAN'ın klasik kitle çalışması ve dergi etrafındaki örgütlenmelerle kitleselleşilemeyeceği ve politik bir etkinliğe ulaşamayacağı tespitlerini fazlasıyla kanıtlamıştır.

Türkiye Solu'nun her kesiminin THKP-C'ye saldırması da, onun statükoları bozan, kitlelerde yankısını bulan ML çizgisinden ileri gelmektedir. Türkiye Solu 50 yıllık süreçte, tek başına arenada at oynatmanın rahatlığını kaybetmesinin, kitlelerden kopuk yapısının ve uzlaşmacı, reformist anlayışının gözler önüne serilmesinin tepkisiyle, THKP-C'yi ideolojik saldırılarının temel hedefi yapmıştır. THKP-C ideolojik, politik çizgisi ve pratiğiyle solun kitleleri aldatmasının önüne geçmiştir. THKP-C mücadele ve pratiğiyle, reformist, uzlaşmacı solun oluşturduğu statükoları bozmasıyla da, küçük-burjuva solun boy hedefi olmuştur.

THKP-C'ye saldırıda, küçük-burjuva sol ile oligarşi objektif olarak aynı noktada birleşmiştir. İlk bakışta, hangi ağzılardan çıktığı belli olmayan "anarşist", "terörist", "bir avuç maceraperest" vb. suçlamaları hiç eksilmedi. Bu noktada oligarşiyi anlamak zor olmuyor. Sömürücü, asalak sistemlerini sarsan, halk kitlelerine mücadele azmi ve cesareti aşılayan, onların politik pasiflik konumlarına son vermeye çalışan bir devrimci hareketi, saldırılarının temel hedefi yapması, oligarşi açısından kaçınılmazdır. Ama bu koroya, iki tarihsel deneye karşı katılan geleneksel sol açısından durum düşündürücüdür. Bu tavır geleneksel solun devrim diye bir sorununun olmadığını da göstermektedir.

THKP-C hareketi, devrimci dayanışma ve enternasyonalizm anlayışıyla da, Türkiye Sol Hareketi tarihinde bir geleneğin yaratıcısıdır. Düşman ağızyla devrimci hareketlerin karalandığı, kendi grupçu çıkarlarının her şeyin üstünde tutulduğu, devrimci hareketin aldığı darbeleri, kendi varlık koşulu sayarak sessizce alkışlayan geleneğin içinde, THKP-C devrimci dayanışmanın sembolüdür. THKP-C önderlerinin ELROM eylemi ve Deniz, Hüseyin ve Yusuf'un idamını engellemek için iki İngilizle bir Kanadalının kaçırılması, bunun için ölümü dahi göze alması, Türkiye devrim tarihindeki enternasyonalizm ve devrimci dayanışmanın onurlu sayfalarıdır.

THKP-C hareketi ile, Türkiye Solu'nda iki çizgi ortaya çıkmıştır. Bir yanda, her konuda ve her renkteki oportünist ve pasifist anlayışlar, diğer tarafta uzlaşmaz bir sınıf anlayışına sahip, silahlı mücadeleyi temel alan anlayış, THKP-C, silahlı devrim cephesinin belirleyici gücü olarak, kimi pasifist sol grupların bütün yadsıyıcı ve görmezden gelici çabalarına karşı, Türkiye'nin politik etkiye sahip tek devrimci çizgisi olma konumunu koruyor. THKP-C dışında, 1971 koşullarında geleneksel reformist-pasifist sol'dan kopuşmayı sağlayan ve silahlı mücadeleyi temel alan, diğer devrimci yapılanmalar THKO ve TKP-ML'dir.

SİLAHLI DEVRİM CEPHESİNDE FOKOCU BİR ÖRGÜTLENME:THKO

THKO (Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu), militan kitle mücadelesi ve DEV-GENÇ mirasıyla gelişen potansiyelin, reformist-pasifist anlayışla ayrışma sürecinde ortaya çıktı. Gelişim ve biçimlenme sürecinde, yaşadığı evreler açısından THKP-C'ye paralel bir özellik gösteren THKO, TİP oportünizmi, PDA devrim kaçkınları ve MDD cuntacılığı ile ideolojik, politik mücadele sürecinde, silahlı mücadeleyi temel alan bir anlayış olarak doğmuştur. Militan mücadele ruhu, uzlaşmaz mücadele anlayışı ve silahlı mücadeleyi temel alma yanı sıra geleneksel sol çizginin hakimiyetini sona Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

erdirmede önemli bir fonksiyona sahip olan THKO, yeni-sömürge ülke koşullarını doğru tahlil edememesi nedeniyle, sol bir hataya düştü. Küba Devrimi'nin sol dogmatik bir kavranışı olan THKO, parti örgütlenmesi ve politik mücadelenin belirleyiciliği yerine, ordu örgütlenmesi ve askeri mücadeleyi belirleyici olarak ele alıyordu. Bu yanıyla da sola savrulan bir tepki hareketi niteliğindedir.

Küba Devrimi sonrasında Latin Amerika'yı bir baştan bir başa saran fokocu sol anlayışın ülkemizdeki sürdürücüsü olan THKO, mücadele alanları ve biçimleri arasındaki diyalektik bağı ve politik mücadelenin belirleyiciliğini kavrayamadı. Şehir-kır ilişkisini, silahlı mücadele ve öteki mücadele biçimlerini diyalektik bir bütün olarak görmeyen, tek ve bütün olarak kırları ve silahlı mücadeleyi benimseyen "militan bir sol çizgi" olarak biçimlendi. Devrimci durumu abartmalı bir kavrayışın ürünü olan ve ülkemizin üretici güçlerinin gelişmişlik düzeyini, tarihsel, siyasal, kültürel özelliklerinin oluşturduğu ayırtedici özellikleri tahlil edemeyen THKO'ya göre, kırlarda silahlı mücadeleyi başlatacak askeri bir çekirdek, köylülerin devrim safına çekilmesi için yeterli olacaktır. Halk savaşı stratejisinin sol-mekanik yorumu olarak ortaya çıkan THKO çizgisi gevşek ve kitlelerden kopuk örgütlenme anlayışıyla da önemli zaafı taşıyordu.

Bu özellikleriyle sol kendiliğindenci bir çizgidir. Buna karşın '71 konjonktüründe geleneksel sol hakimiyetinin kırılması, silahlı devrimci mücadele perspektifinin sürece damgasını vurması ve 12 Mart faşizminin reformist maskesinin düşürülmesinde küçümsenmeyecek bir etkiye sahip oldu. THKO savaşçıların özverili, cesur ve savaşkan mücadele pratikleriyle, silahlı devrimci hareketin prestij kazanmasında inkar edilemeyecek bir rol oynamalarına karşın, önderliğin fiziki tasfiyesinin ardından stratejik çizginin doğrulanmaması sonucu, örgütsel ve politik tasfiyesi geldi.

TÜRKİYE'DE ÇİN KOŞULLARINI ARAYAN ANLAYIŞ: TKP-ML

Silahlı devrimci hareketin prestij kazanmasıyla, PDA saflarındaki militan mücadeleyi savunan unsurların ayrılması sonucu kurulan TKP-ML, silahlı mücadeleyi temel almasına, uzlaşmaz ve militan bir anlayışın savunucusu olmasına karşın, PDA ile ideolojik, politik tam bir kopuşu gerçekleştiremedi.

Küçük-burjuva özelliklere, sol-mekanik bir anlayışa sahip TKP-ML, tam bir şabloncu kavrayışla Çin koşullarını Türkiye'de aramaya kalktı. Ülkemizin sosyo-ekonomik ve siyasal yapısını tahlil etmekten uzak olan TKP-ML, Çin'in yarı-sömürge koşullarında geçerli olan halk savaşı anlayışını hiçbir değişikliğe gitmeksizin aynen kopya etti. Devrimin sorunlarına ve çarpışma biçimlerine, diyalektik maddeci yöntemle yaklaşacağına, Sovyet Devrimi şabloncularına tepki olarak, Çin Devrimi şablonculuğuna düştü. TKP-ML Çin'in yarı-feodal, yarı-sömürge koşullarında, köylülüğün spontane patlamalarını örgütleyerek ve yerel mahalli mütegalibenin otoritesini yok ederek, buralarda kurulacak "Kızıl Siyasi Üs"lere dayanan köylü ordusuyla, şehirlerin fethini öngören Mao'nun Halk Savaşı teorisini, hiçbir değişikliğe gitmeksizin savundu. ML'nin diyalektik ruhunu kavrayamayan bu anlayış, iktisadi gelişmenin oluşturduğu özellikleri yadsıdığından, somut koşullara uyum sağlayamadı ve sözü edilir bir etkinlik göstermeden yenildi. TKP-ML aradan geçen 15 yıla karşın, hâlâ bu mekanik-dogmatik anlayışını terk etmemiştir. TKP-ML mücadele biçimi ve çarpışma alanının seçiminde olduğu gibi, örgütlenme anlayışı ve sınıfların mevzilenmesi konusunda da mekanik-dogmatik bir anlayışa sahiptir. Savaşın ilk aşamasında getirdiği parti-ordu ve kır-şehir ayrımı; köylülüğün ekonomik yapısının, ekonomist bir yorumla "köylülük temel güç" formülasyonuna dayanak yapılması, Çin koşullarından kendini sıyıramadığını göstermektedir.

SİLAHLI DEVRİMCİ HAREKETİNİN 1971 YENİLGİSİ VE SONUÇLARI

1971 silahlı mücadelesi, gerek geleneksel solu, gerekse oligarşiyi şok derecesinde sarsan bir etki yarattı. Bu nedenle oligarşinin, siyasal ve militarist güçlerinin saldırısına maruz kaldı. Oligarşi, temellerini sarsan silahlı devrimci hareketi, azgınca bir saldırıyla, daha, doğuş halinde kanla boğmaya girişti.

ML'in bayrağının taşıyıcısı THKP-C hareketi, gerek düşman saldırıları, gerekse saflarında uç veren sağ sapmanın yarattığı tahribatlar sonucu fiziki olarak tasfiye oldu. Bu yenilgide belirleyici rolün, sağ sapmadan kaynaklandığını da belirtmiştik. Fakat THKP-C'nin silahlı mücadele sürecinde kadro üretkenliğini sağlayamaması ve bunun sonucu olarak silahlı mücadeleyi dar bir kadro ile sürdürmesinin nedenlerini, bütün yönleriyle açıklığa kavuşturmak için, sorunu biraz daha açmakta yarar var.

Partinin yenilgisi, inkarcı ve pasifistlerin iddia ettiği gibi sol sapmadan değil, partiyi içten kemiren, faaliyetsiz bırakan ve birçok organizasyonun dağılmasına neden olan sağ sapmadır. Sağ sapma, silahlı mücadelenin daha mayalanma aşamasında partiye hakim olmuş, şehirleri ve buralardaki ekonomik-demokratik mücadeleyi temel konuma yükselterek, pratikte kendisini koruma adına hiçbir şey yapmayarak, partiyi hantallaştırmış, silahlı mücadeleye yönelen sempatiyi örgütleyememiştir. Yine bu nedenle partinin stratejisi uyarınca Birleşik Devrimci Savaş perspektifiyle pratiğe eğilmemiş, kırık alanlarda gerilla örgütlenmesi ve köylülük içinde çalışma bir yana bırakılmış, bu da partinin şehirlerde sıkışıp kalmasını, savaşı kırsal alanda belirli bir kitle tabanı üzerinde yayamamasını getirmiştir.

En önemli sağ anlayışa savrulanların, kitlesele çalışma alanlarında inisiyatif sahibi olmalarından dolayı, sağ

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

sapmanın tasfiyesi, partiyi birçok alanda kitlelere bağlayan örgütlenme ağının kopmasıyla sonuçlanmıştır. Parti, yoğun baskı ve takip koşullarında bünyesinde açılan gedikleri giderememiş ve bu nedenle savaşı tarihsel bir kavrayışla, dar bir kadroyla sürdürmek zorunda kalmıştır.

THKP-C'nin yenilgi sorununa eğilmekte samimi olunacak ve gerçekten pratiğe hizmet edecek derslerin çıkarılması amaçlanacaksa, 50 yıllık uzlaşmacı, pasifist geleneğin yarattığı olumsuz koşullarda, oligarşinin tüm baskı ve şiddetiyle devrimci harekete yöneldiği bir dönemde; yeni bir mücadele ve örgütlenme anlayışıyla pratiğe yönelen bir hareketin, en üst organında beliren ve partiye bütünüyle hakim olan sağ sapmanın yaratacağı tahribatlar iyi düşünülmelidir. Tabii buna parti çizgisinin hayata geçirilmesinde deneyim eksikliği de eklenmelidir. Fakat burada belirleyici olan sağ sapmanın yarattığı tahribatlardır. Diğerleri mücadele içinde atılabilecek olan şeylerdir.

Diğer silahlı devrimci hareketlere gelince, bu hareketlerin analizinde de ortaya koyduğumuz gibi, THKO ve TKP-ML hareketlerinin yenilgisi, esas olarak yanlış ideolojik, politik ve örgütsel bir anlayışa sahip olmalarından kaynaklanıyor. Ülke koşullarına uymayan anlayışların iradi zorlamalarla ancak bir yere kadar geçerli kılınacağı, bu hareketlerin şahsında bir kez daha kanıtlanmıştır.

12 Mart faşizmi, silahlı devrimci hareketin önder ve militanlarını imha ederek hareketi tarihe gömmek istedi. Ama sonuç hiç de istediği gibi olmadı. Silahlı devrimci hareket fiziki tasfiyeye karşın, geride büyük bir devrimci potansiyel bıraktı. Öyle ki, ideolojik tüm tasfiye girişimlerine karşın, Türkiye Sol Hareketinin '70 sonrası kitle potansiyelinin, büyük ölçüde THKP-C'nin, kısmen de THKO'nun potansiyeli olduğunu söylemek abartma olmayacaktır. Türkiye geleneksel sol hareketinde hiç olmayan özellikler; kendi özgücüne güven, bağımsız politika üretme ve en önemlisi, iktidar perspektifiyle halk kitlelerine politika götürme niteliğiyle 1971 silahlı mücadelesi tarihsel bir başlangıçtır.

Bütün bunları daha önce de belirttiğimiz için tekrarlamak gereksizdir. Fakat şunu da ilave edelim; THKP-C, Marksist-Leninist düşüncelerin ilk kez halk kitlelerinde vücut bulması, halk kitlelerini kendi istemleri doğrultusunda mücadeleye sokması, kitlelere güven ve cesaret aşılama nitelikleriyle oligarşiyi büyük bir korkuya sürüklemekle kalmadı, Türkiye Solu'nu hiçbir şekilde kaçamayacağı bir hesaplaşma içine soktu.

Örneğin 12 Mart faşizmi koşullarında, varlığı ya da yokluğu "anlaşılamayan" TKP, ileriki süreçte silahlı mücadele tartışmaları yaşayacak, bölünmelere uğrayacaktır. 12 Mart'ta bir şey yapmadıkları için cuntadan bir operasyon da yemeyen TKP'nin bu tartışmalara sahne olması, silahlı mücadelenin dolaylı sonucudur. TİP ise bu dönemde açılan davalarla, operasyonlarla yıldırılmış, cunta dönemini sessizce geçirmiştir. Anayasa Mahkemesinin kapatmasına kadar geçen sürede TİP, cuntaya karşı hiçbir faaliyet örgütlemeyen, çoğu ya Avrupa'nın, ya da Selimiye kışlasının yolunu tutmuştur.

Diğer silahlı devrimci hareketlerin de pay sahibi olduğu bu sonuçlarla, THKP-C her yönden Türkiye Sol Hareketinde olmayan değerlerin yaratılması anlamında, yeni bir olaydır. Bir manifestodur. Denilebilir ki, hiçbir ülkede, hiçbir devrimci hareket çok kısa bir süreç sonunda, fiziki tasfiyeye uğramasına karşın, bu kadar muazzam bir etki yaratmamış ve sürecin belirleyici gücü olamamıştır. Bu olağanüstülük, geleneksel solun 50 yıllık geçmişiyle, kitlelere bir şey vermeyen özelliği karşısında, THKP-C'nin doğru temellere oturmuş çizgisinden kaynaklanıyor.

Bu tarihi gerçekler karşısında, savcının iddialarına karşın da birkaç söz söylemek istiyoruz. Savcı Türkiye Sol Hareketini bilmediği ya da bilmezden geldiği için, '60-'70 süreci ve bu sürecin sonucu tarih sahnesine çıkan THKP-C olgusunu kavramaktan uzaktır. Bu nedenle, bir kalem darbesiyle artık anlamsızlaşan "anarşi-terör" demagojisine sarılıp yok saymaya çalışıyor. Toplumsal tarihi, savcının iddia ettiğinin tersine, olguya kaynaklık eden nesnel ve öznel koşulların bileşimi olmaksızın, maddi olgulardan söz edilemeyeceğini söylüyor.

1971 silahlı devrimci mücadelesini ve THKP-C'yi, '60 başlarındaki kapitalist gelişme, sınıf karşıtlığının derinleşmesi ve buna paralel olarak gelişen toplumsal hareketlilik dışında açıklamaya kalkmak, Aristo'nun kaba mantığına bile rahmet okutacak bir ilkelliğe sahip olmak demektir. 1960-70 dönemi boyunca, küçük-burjuvazinin çok yönlü politik arayışları; YÖN hareketi; MDD hareketi; gençliğin özerk demokratik üniversite mücadelesinin giderek (Dolmabahçe'de 6. Filo askerlerinin denize atılmasıyla) anti-emperyalist bir karakter kazanan eylemliliği; DEV-GENÇ'in radikal ve militan mücadele anlayışıyla toplumun kendiliğinden mücadelesine yeni bir ruh taşıması; işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadelesi; 15-16 Haziran direnişi; Yargıtay yürüyüşü başta olmak üzere, bürokrasinin her kademesindeki demokratik hareketlenme ve nihayet cumhuriyet tarihinde ilk kez rastlanılan toprak işgalleriyle demokratik köylü hareketi... Bütün bunları ve bu sürecin en üst aşamasına tekabül eden THKP-C olgusunu, silahlı devrimci mücadeleyi; tesadüflerle ya da "kışkırtma"larla açıklamak inandırıcı olabilir mi? Tabii bir de bunun karşı-devrim cephesinde yaşananları var; ve bunlar da en az devrimci cephede yaşananlar kadar karmaşıklığa ve çeşitliliğe sahiptir.

Evet yaşanan bütün bu toplumsal-siyasal gelişmelere karşın "anarşi", "terör" demagojilerinin bir anlam ifade etmeyeceği açıktır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

İNKARCILIK-KAOS-MÜCADELE

'73 koşulları, Türkiye devrimci hareketi tarihinde yeni bir sürecin başlangıcıdır. '71 silahlı devrimci hareketinin yarattığı yoğun potansiyele karşın, devrimci hareketin fiziki tasfiyeye uğramış olması nedeniyle, süreç kendiliğindenci bir özellik göstermektedir. Gerçek anlamda adlandırmak gerekirse, her yönüyle bir kaos dönemidir. Bu kaos döneminin belirleyici özelliği ise, solun her çeşidinin politik faaliyetini, esas olarak THKP-C potansiyelini kendi inkarcılıkları doğrultusunda örgütlenme çabalarına dayandırmasıdır.

Oligarşi açısından sorun, 12 Mart açık faşizmine karşı oluşan ve THKP-C'ye sempatiye somutlanan tepkinin nötralize edilmesidir. Bu nedenle, 12 Mart faşizmine karşı göstermelik çıkışlarla, kendini lanse etmiş bulunan ECEVİT'in "umut" faktörü ön plana çıkarılır. "Düzen değişikliği", "faşizmden hesap sorma" vb. keskin sloganlarla ortaya çıkan CHP, mevcut devrimci potansiyeli, düzen kanallarına akıtarak etkisizleştirme misyonunu oynayacaktır. Bunun yanında, ileriki süreçte devrimci mücadelenin karşısına çıkarılacak sivil-faşist hareketin örgütlenmesi ve toplumsal etkinliğinin artırılması da ihmal edilmez. Oligarşi, programını tamamlayamadan geri çekilmek zorunda kalan 12 Mart faşist cuntasının yerini, reformist "umut"lar ve sivil-faşist terörle doldurma amacındadır. Bu iki yönlü gelişme birbirini tamamlar niteliktedir.

Sol açısından ise durum tam anlamıyla bir kaostur. Bu kausun belirleyici unsurları ise inkarcılık, davaya ihanet ve geleneksel reformizmin kuyrukçu, uzlaşmacı politikasıdır.

THKP-C hareketinin fiziki yenilgisi solda, halk kitlelerinde yarattığı potansiyelin tam tersi bir etki oluşturur. Küçük-burjuva sınıf karakterinden kurtulamamış, yakın devrim hayalleriyle devrim saflarında yer alanlar, yenilgi koşullarının yalınlık ve umutsuzluğu içinde yolunu şaşırır ve "intikam" alırcasına, silahlı devrimci harekete saldırmaya başlar. Küçük-burjuvazinin tipik özelliği olan paniğe kapılma, yolunu şaşırarak sağa-sola savrulma ve hızla gücünün yanında yer alma olgusu, tüm çıplaklığıyla yaşanmaktadır. Devrimciliğin nispeten kolay olduğu koşullarda mangalda kül bırakmayanlar, daha ilk darbelerle beraber, 50 yıllık sağcı-reformist teorilere dört elle sarılmaya ve silahlı devrimci harekete saldırmaya başladılar. "Maceracılık", "narodnizm", "küçük-burjuva anarşizmi" vb.leri en sıradan nitelermeldir. Çünkü, oligarşiyi gölgede bırakacak kadar "hızlı" olanlar da vardır. "Komplo" teorileri, ABDÜLHAMİT ve DEMİREL'in "ilerici"liğini ve "anti-emperyalist"liğini keşfetmeye(!) kadar gidebilmektedir. İşlerin bir hamlede düzeleceği ve önemli bir bedel ödenmeden düşlenen cennetin hemen kuruluvareceği hayaliyle yaşayan küçük-burjuvalar, devrimin yenilgisiyle oklarını devrime yöneltmişlerdi.

Geleneksel reformist sol ise, devrimci hareketin yenilgisinden büyük bir "sevinç" duymaktadır! Onyıllardır bir güç olamayanlar, arenayı boş bulmuş olmanın aceleciliğiyle kolları sıvamış ve devrimci hareketin yarattığı potansiyele konma hayaline kapılmışlardır. Devrimci hareketin önderliğinin halk kitleleri üzerindeki prestijini iyi hesaplayan geleneksel sol, onları ideolojik, politik çizgilerinden soyutlayarak, tumturaklı methiyeler düzmekte, adeta bir "aziz" konumuna yükseltmektedir. Yüzyıl önce burjuvazi tarafından MARKS'a yapılan, 1973 Türkiye'sinde reformist sol tarafından silahlı devrimci hareketin önderliğine yapılmaktadır. Devrimci çizgiyi unutturmaya, yok saymaya çalışan geleneksel reformist sol, devrimci önderlerin yititliklerini, burjuvaziye taş çıkartır bir ikiyüzlülükle övmekte, ama mücadelelerini karalamaktadır.

Geleneksel reformist solun güncel politikası ise, burjuva reformizminin kuyruğuna takılmaktır. Hiçbir zaman vazgeçemeyeceği özelliği ile ECEVİT'in "umut"larına kendini kaptırmış ve burjuva demokrasisini getireceği hayalleriyle CHP'yi desteklemektedir. Devrimci potansiyeli ve sosyalist politikayı soysuzlaştırmaktan başka bir sonuç vermeyen bu taktikle, oligarşi ile aynı noktada birleşmiştir. Kendi gücüne güvensizliğin bir ürünü olan politika, objektif olarak oligarşiyi "sol"dan sunulmuş bir destek niteliğindedir.

CHP'nin üstlendiği misyon gereği, "toplumsal barış", "demokratikleşme" vb. paravanası altında gündeme getirdiği 1974 kısmi "af"ı, kuyrukçu geleneksel solun umutlarını kamçılayan bir gelişmedir. "Reformistler en iyi reformistlerle anlaşır" deyişinin gerçek bir ifadesi olan TKP revizyonizmi ve türevleri, oligarşinin devrimci potansiyeli "sol" sloganlarla nötralize etme politikasını bir türlü anlamadılar ve devrimci bilincin bulanıklaştırılması ve devrimci politikanın unutturulmasında önemli bir rol oynadılar. Ve oligarşinin nefes almasını sağladılar.

Bütün bu olumsuzluklara karşın 1973 sonrası süreç, devrimci anlayış etrafında yeni oluşumların da biçimlendiği bir süreçtir. 12 Mart faşizminin hemen sonrası toplumda ekonomik-demokratik amaçlı, çok yönlü örgütlülüğün uç verdiği yıllardır. Bu hareketin motoru THKP-C potansiyelidir. El yordamıyla da olsa, devrimci politikayı yakalamaya çalışan unsurların katalizör görevi gördüğü demokratik kitle hareketi, oligarşinin olduğu kadar, reformist solun da korkusu niteliğindedir.

1973-75 yılları bu özellikleriyle bir bilinemezlik ve kaos ortamı olduğu gibi, proleter devrimci anlayışın mayalandığı ve buna paralel olarak sol saflarda ayrışmanın geliştiği bir dönemdir. Devrim kaçınılmazının, davaya ihanetin, yalınlığın ve geleneksel reformizm çizgisinin kafalarda yarattığı tahribatın devrimci çizgide yarattığı bulanıklığa karşın "dev" uyanmakta, silahlı devrimci hareketin bıraktığı miras üzerinde yükselmektedir.

POTANSİYELİN ORTAYA ÇIKIŞI VE YAŞANAN SAFLAŞMA

1975'den başlayarak kendi içinde tekrar tekrar yaşanan soldaki saflaşmayı genel planda üç kategoride değerlendirmek doğru olacaktır. Bunlardan birincisi, THKP-C mirasına sahip çıkan fakat çizginin yorumlanması ve güncel pratikte yeniden üretilmesi noktasında doğan farklılıklardır. İkincisi ise, sürecin öne çıkardığı sınıf mücadelesi sorunları başta olmak üzere devrimci mücadelenin genel sorunlarına yaklaşım noktasındaki ayrımdır. Sonuncusu da Kürt küçük-burjuva milliyetçi hareketlerdir. Bir diğer nokta ise, uluslararası sosyalist hareketteki bölünmenin yansımalarının doğurduğu ayrışmadır. Fakat bu ayrım noktası özden çok biçime tekabül ettiğinden ayırmedici olmaktan uzaktır. Ve esas yanıyla, ikinci kategori içinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Sürecin öne çıkardığı olgular, devrimci potansiyelin nasıl bir stratejik ve taktik anlayışla örgütleneceği; oligarşinin bu potansiyeli eritmek amacıyla, arenaya sürdüğü sahte burjuva reformist tercih karşısında nasıl bir taktik izleyeceği; halk kitlelerinin ekonomik-demokratik talepli mücadelesine nasıl bir perspektifle müdahale edileceği ve en önemlisi devrimci yükselişin önüne set çekmek amacıyla gündeme getirilen ve daha şimdiden devrimci ve ilericilere karşı şiddet uygulayan, hunharca cinayetler işlemeye başlayan sivil faşist teröre karşı izlenecek mücadele çizgisidir. Bu noktalarda ortaya konan anlayış doğaldır ki, devrimci mücadelenin daha üst sorunlarından; temel mücadele biçimi, örgüt anlayışı, çalışma tarzı, özetle nasıl bir devrim konusundaki yaklaşımdan ayrı olarak düşünülemez ve belirleyici olan da budur. Bu çerçevede biçimlenen anlayışları tek tek ele aldığımızda ayrım noktaları çok daha iyi ortaya çıkacaktır.

Birincisi legalizm olarak biçimlenen geleneksel reformist çizgidir: Geleneksel reformist-revizyonist çizginin sürdürücüsü olan grup ve yapılar; Marksizm-Leninizmin evrensel tezleri; şiddete dayalı devrim, illegal temelde örgütlenen savaş örgütü proletarya partisi ve proletarya diktatörlüğünü açıktan açığa olmasa da, burjuva demokrasi yoluyla barışçıl biçimde sosyalizme geçmeyi savunan anlayışıyla reddetmekte birleşiyor. Bütün hesapları, burjuva reformizminin yaratacağı legalleşme olanaklarına bağlayan geleneksel sol, adeta CHP'nin uydusu durumuna geldi. Halk kitlelerinin ekonomik-demokratik mücadelesini düzen sınırları içinde "yasal" mücadeleyle sınırlayan bu çizgi; ileriki yıllarda kendisinden başka kimsenin ciddiye almadığı UDC (Ulusal Demokratik Cephe) politikasıyla sol hareketi, burjuva reformizminin kuyruğuna takma rolüne soyundu. Devrimci demokratik hareketi burjuva icazet sınırları içine hapseden, halk kitlelerinin mücadelesinin radikalleşmesi ve giderek siyasi iktidara karşı bir alternatif oluşturmaktan öcü gibi korkan bu anlayış, bir çok noktada devrimci harekete karşı oligarşiyle aynı paralelde saf tutmaktan da çekinmemiştir. "Anarşizm", "goşizm" tekerlemesi altında süren bu saldırının nedeni, yükselen devrimci mücadelenin güçlenen legalleşme hayallerini yok etmesidir. Uzlaşmayı ve icazeti aşan her atılımı objektif olarak düşmanca bir tavır olarak algılayan, başta TKP olmak üzere geleneksel sol, sivil faşist terör karşısında da teslimiyetçi bir anlayışı savunuyordu.

Bütün tarihi legalleşme hayalleri üzerinde kurulan fantastik teorilerden oluşan TKP, sivil-faşist hareketin niteliğini ve amacını kavrayamıyor ve bu nedenle de devrimci şiddet temelinde gelişen bir mücadeleyi "provokasyon" olarak niteleyerek reddediyordu. TKP ve türevleri sivil-faşist hareketin terör ve demagojisiyle halk kitlelerini sindirme ve etkisi altına alma taktiği karşısında, devrimci hareketi, cenaze mitingleri düzenleyen bir etkinliklerle sınırlandırıyordu.

Sınıf bakış açısından yoksunluğun ve kendi gücüne güvensizliğin ürünü olan TKP ve türevlerinin, iktidar mücadelesi diye bir sorunları hiçbir zaman olmadı. Burjuva reformizmine bel bağlama öyle bir noktaya vardı ki, özellikle II. ECEVİT hükümetinin devrimci hareketi bastırmak için giriştiği manevralara karşın bile aynı tavrını sürdürdü. Tam bir politik körlükle "anarşiyi önleme" adı altında yasallaştırılmaya çalışılan baskı yasalarını, "faşist terörü önler" diyerek açıktan desteklemekten çekinmedi. Devrimci hareketin bütün uyarılarını elinin tersiyle iten geleneksel solun bugün vardığı nokta, tarihsel kökenleriyle birlikte ele alındığında hiç de şaşırtıcı değildir. Kendi dışındaki güçlere yaslanmadan yürüyemeyecek olan TKP, 12 Eylül faşist cuntası içinde boşuna "ulusalcı kanat"lar arayıp durdu. Ve yediği darbelerle sosyal-demokratlaşarak, burjuva-milliyetçi bir çizgiye hızla kayd. TİP ve TKP'nin birleşimiyle TBKP olarak biçimlenen (TSİP de bu yapıya katılmak üzeredir) geleneksel sol yapılanma, bugün bütün politikasını burjuvaziye güven verme üzerine inşa etmiş bulunmaktadır.

Bugün gelinen nokta, 1973 sonrası açık biçimler kazanan uzlaşmacı-teslimiyetçi politikanın derinleşmesinden başka bir şey değildir. Güçsüzlüğün çaresizliğe dönüştüğü bir noktada reformizmin burjuva demokratiğine soyunması bir yerde kaçınılmazdı. "İcazet" politikasını temel alanlar, bugün ne yazık ki "ihanet" çizgisini zorlamaya başlamışlardır. İstemezdik ama, bugünkü son durağa gelişleri Marksist-Leninistlerin yerinde saptamalarıyla o gün belirtilmiş olmasına karşın, pratikten ders çıkarma yeteneği kaybedildiğinden, kaçınılmaz olmuştur. Geleneksel sol, '73 sonrası kısa bir dönemle sınırlı da olsa, tarihinin en geniş kitleliliğine ulaşmasına karşın, uzlaşmacı-teslimiyetçi anlayışın zorunlu bir sonucu olarak dar bir mülteci hareketi olma konumuna yeniden dönmekten kurtulamadı. Bu anlayışla kurtulması da mümkün değildir.

İkincisi, silahlı mücadele perspektifi ile hareket eden grup ve yapılar: Bu kesimdeki grup ve yapılar oldukça geniş bir yelpaze oluşturur. Ancak ana özellikleri itibarıyla bu grupları üç başlıkta değerlendirmek mümkün.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Silahlı mücadeleyi reddetmeyen ama ona uygun örgütlenmeyen gruplar: Silahlı mücadeleyi en genelde savunmakla birlikte pratikte buna uygun örgütlenme anlayışına ve mücadele taktiklerine sahip olmayan grup ve yapılarıdır. Bunların büyük çoğunluğu '71 silahlı devrimci hareketlerine dayanmakla birlikte, yenilgi koşullarında sağa savrularak, barışçı politik mücadeleyi ve klasik kitle çalışmasını temel almışlardır. Ülkemizin tarihi, sosyal, siyasal ve kültürel özelliklerini oluşturduğu ayırdedici nitelikleri hesaba katmayan bu grup ve yapılar Sovyet Devrimi şablonculuğuyla geleneksel solla aynı paralele düşmekten kurtulamamışlardır. Sovyet deneyiminin mekanik, dogmatik bir yorumundan ileri gidemedikleri için aralarındaki farklılığı net olarak koyamamışlar ve bu nedenle bütünlüklü bir ideolojik-politik hat yaratamamışlardır. Daha çok birbirlerine yönelik politika üreten bu grup ve yapılar, yılları "parti" ve uluslararası sosyalist hareketteki bölünmeleri tartışmakla geçirdiler ve halk kitlelerine yönelik bir politika üretilmedi. Klasik kitle çalışması ve özde revizyonist örgütlenmeyi temel almakla birlikte buna uygun pratik adımlar atmaktan bile uzak oldular.

Bu grup ve yapılar, Türkiye sınıflar mücadelesi gündemine yapay bir tarzda soktukları "sosyal emperyalizm" tartışmalarıyla Marksist-Leninist teoriyi bulanıklaştırmış, devrimci potansiyeli yıllarca bu tartışmanın etrafında oyalayarak hedef sapıncı bir rol oynamışlardır. Sürecin belirleyici özelliği olan anti-faşist mücadele anlayışında ise, geleneksel solla aynı zeminde birleştiler ve devrimci şiddet temelinde gelişen anti-faşist mücadeleyi "bireysel terörizm" edebiyatıyla mahkum etmeye kalkıştılar.

Bu kesimlerin, '71 devrimci hareketini değerlendirmesi ve silahlı mücadele veren devrimci harekete bakışı da geleneksel soldan pek farklı olmamıştır. Geleneksel soldan aldığı "maceracılık", "narodnizm", "anarşizm" vb. tanımlamaları kimi yerde daha yüksek sesle seslendirmekten çekinmemişlerdir. İlk çıkışlarında gerek kafalardaki bulanıklık ve '71 hareketiyle "gönül bağları"nı tam olarak koparamama, gerekse de '71 hareketinin yüksek prestijinin etkisiyle devrimci görüşleri şekilsizce ve daha çok propaganda düzeyinde savunmakla birlikte, çok geçmeden geleneksel sol edebiyata bütünüyle adapte oldular.

"Sosyal emperyalizm" teorisini reddeden ve devrimci çizgiyle geleneksel sol çizgi arasında bocalayıp duran, pratik tavrıyla geleneksel solla özdeşleşen bir-iki grup da, ana karakterleri ile diğerlerinden farklı değildir.

Özetle bu kesim, teoride savunulan şiddete dayalı devrim ve proletarya diktatörlüğü dışında, bütün ideolojik ve pratik biçimleriyle geleneksel solun bir uzantısı olma dışında bir özelliğe sahip değildir.

Silahlı mücadeleyi savunan grup ve yapılar: Birkaç istisna dışında çoğunluğu THKP-C kökenli olan bu grup ve yapılar birçok yanıyla farklılıklar gösterirler. Silahlı mücadeleyi görünüşte -daha doğrusu teoride- savunanlardan, askeri bir mücadeleye, fokocu bir anlayışa indirenlere kadar geniş bir yelpazeyi kapsayan bu grup ve yapılar, hemen hemen her konuda kaba ve eklektik bir düşünce tarzına sahiptirler. İdeolojik-politik netleşmenin sonucunda bölünmeleri, ufalmaları ve giderek tasfiye olmalarıyla birçoğu kağıt üzerinde varlıklarını sürdürür olmuşlardır.

Bu grupların en ciddi olanı sözde THKP-C'yi savunmakla birlikte '74-80 süreci boyunca buna yönelik tek bir pratik adım atmamıştır. Belirgin anlayışları, THKP-C anlayışına uygun bir örgütlenme yaratmak yerine, kendi sağcı anlayışlarını adım adım biçimlendirme ve potansiyeli yeni düşünce tarzı etrafında eritmeyi koyan anlayıştır. İlk dönemlerde Marksist-Leninist kadroların da içinde yer aldığı bu anlayış, gerek geçmişin değerlendirilmesi, gerekse de sürecin dayattığı görevleri yerine getirmede tamamen sağcı bir konumda olmuştur. Marksist-Leninist kadroların ayrılmasıyla kendini hızla açığa vuran THKP-C'nin bu sağ yorumu ülkemizin II.bunalım dönemi yarı-sömürgelerine özgü halk savaşının geçerli olduğu ülkelerden ayırdedici özelliklerini kavrayamadığından, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi (PASS)'ne uygun bir çalışma tarzı ve örgütlenme anlayışından da uzak olmuştur.

Bu anlayış, THKP-C'yi ideolojik birlikten yoksun ve kendiliğindenci bir sürecin ürünü olarak değerlendirir. Parti çizgisini, örgüt, mücadele, çalışma tarzı vb. konularda devrimci içeriğinden soyutlayarak ve pratikte tam tersi bir çalışma tarzıyla, "iç savaş" ve "direniş komiteleri"ni savunarak reddederken; yenilgiyi de sağ sapmadan çok, hareketin kadro sağlayacak kanallardan yoksunluğu, ideolojik birliğin olmaması ve yeterli bir hazırlığa sahip olmadan silahlı savaş başlatmasına bağlayarak Marksist-Leninist anlayıştan kopuyordu.

'71 silahlı hareketine sol cepheden saldırıya katılmaması (THKP-C hareketi adını sahiplendiğinden katılması eşyanın doğasına aykırı olurdu) ve anti-MHP mücadeleye pasif savunma çizgisinde de olsa katılması yönüyle bazı olumluluklara sahip olmakla birlikte, yoğun devrimci potansiyeli iktidar alternatifi tarzda örgütleyecek adımları atmayarak pratikte kendiliğindencilığe düşmüş ve Türkiye Sol Hareketinin en büyük tasfiyecisi hareketi olmuştur. Azımsanmayacak bir potansiyeli potasında toplayan bu sağcı anlayış, esas olarak sağ oportünist bir düşünceye sahip olduğundan bu potansiyeli maddi bir güce dönüştüremedi.

THKP-C'nin bu sağ yorumcuları, gerek 12 Eylül faşizmi koşullarına uygun bir örgütlenme ve mücadele anlayışına sahip olamamaları ve bunun sonucu aldıkları ağır darbelerden, gerekse de sahip oldukları sağcı düşünceleri derinleştirerek Marksist-Leninist zeminin dışına çıkmalarından dolayı; aradan geçen 8 yıllık süreye rağmen bugün hâlâ toparlanamamışlardır. Bunların bugün neyi nasıl savunacakları da belli değildir.

THKP-C'nin sol yorumu olarak ortaya çıkan anlayışlar ise, birer tepki hareketi olma dışında bir varlık gösteremediler. Her şeyi diğer mücadele biçimlerinden kopuk ve askeri bir düzeye indirgeyerek, ilkel bir tarzda savundukları silahlı propagandanın çözeceğine inanan fokocu anlayış, kendilerinin de ifade ettikleri gibi, misilleme ve protestolarda bulunan bir tepki hareketi olma dışına taşamadı. İlegaliteyi fetişleştirerek, kitlelerin ekonomik-demokratik taleplerini yönlendirmeyi küçümseyerek ve ideolojik mücadeleyi sağcılık olarak değerlendirerek reddetmesi ile tanınan bu hareket, THKP-C'yi kavrayacak teorik birikimden uzak, küçük-burjuva sol popülist niteliktedir. Kitlelerin özgün çelişkileriyle bütünleşmeyen ve adeta mekanik şekilde THKP-C'nin ilkel bir karikatürü olan birkaç anti-empyrist ve anti-faşist eylem dışında bir birikimde bırakmış değildir.

İdeolojik-politik ve pratik olarak birbirinden hiçbir farklılık göstermemesine karşın, birbirini sağcılıkla suçlayarak sürekli bölünmelerle de tanınan bu sol anlayış, 12 Eylül koşullarında kayda değer bir varlık göstermeksizin aldığı darbelerle örgütsel varlığını yitirdi. Bugün sözde de olsa fokoculuğu terketmiş olmalarına karşın, Marksist-Leninist bir kavrayışa ulaşmaktan uzaktırlar. Eklektik düşüncelerinin pratikte nasıl biçimleneceği şimdilik belli değildir.

Sol anlayışın ana parçalarından biri ise, 12 Eylül öncesi aldığı örgütsel darbelerle giderek sağcılaşmış ve bugün geleneksel reformist sol kanada iltihak etmiştir. Bu grubun tarihsel evrimi, solculuğun özündeki sağcılığın daha ilk adımda kendini açığa vurmasıyla, solculukta ısrar etmek isteyenler için, incelemeye değer bir prototiptir.

Bu iki kesim dışında Çin şablonculuğuyla ünlü TKP-ML'nin devamı olan hareket, kendi içinde sürekli sağcı örgütler doğurması ve tasfiyelerle her gün biraz daha küçülmektedir. '74-'80 sürecinde mekanik, dogmatik anlayışın bir sonucu olarak sınıflar mücadelesinin kazandığı özelliklerden ve sürecin öne çıkardığı görevlerden bağımsız olarak, soyut devrim teorilerinin aşamaması, aynı zamanda onun açmazı olmuştur. Anti-faşist mücadeleye kendiliğindenci bir tarzda katılan bu anlayış '72 TKP-ML örgütlenmesinin ilkel bir tekrarı olmuştur. Ve halen de öyledir.

Kürt milliyetçisi küçük-burjuva hareketler: Kürt küçük-burjuva milliyetçi hareketler, mücadele anlayışları ve örgütlenme biçimleriyle, birtakım farklılıklar taşısalar da Türkiye Solundaki anlayışların milliyetçilik tabanındaki bir uzantısı niteliğindedir. Mücadelenin "ulusal" niteliğiyle sınırlandırılması; ayrı örgütlenme, ayrı devrim ve UKKTH ilkesi-ni mekanik şekilde mutlak ayrılma hakkı olarak kavrama yanırlarıyla, ortak özellikler gösteren Kürt küçük-burjuva milliyetçi grup ve yapılarını, esas olarak iki kategoride değerlendirmek en doğru yaklaşımdır. Bunlardan birincisi, sözde silahlı mücadeleyi savunmakla beraber -sömürgecilik tespitinden hareketle- özde klasik kitle çalışması ve barışçıl politik mücadele biçimlerini temel alan grup ve yapılarıdır. 1974-80 döneminde önemli bir kitle potansiyele ulaşmalarına ve Kürt ulusu gerçeğinin güncelleştirilmesinde önemli bir rol üstlenmelerine karşın, yanlış mücadele ve örgütlenme anlayışlarıyla geleneksel solun akıbetine uğramaktan kurtulamadılar. Bu kesimler, pratikte silahlı mücadeleye uygun adımlar atmadıkları gibi, silahlı mücadeleyi "anarşizm", "maceracılık", "provokasyon" olarak nitelemeleriyle de geleneksel tavrın, Kürdistan'daki sürdürücüsü oldular.

Kürt ulusal sorununun 1938 Dersim İsyanı'ndan bu yana ilk kez, güçlü biçimde güncelleştirilmesinde esas etki unsuru, silahlı mücadeleyi temel alan PKK hareketidir. PKK hareketi, küçük-burjuva milliyetçi tavrına karşın militan mücadele anlayışıyla solun ihtilalci kesiminde olumlu bir yere sahiptir. Cesaret, atılganlık ve silahlı mücadelenin kararlı savunucusu olma özellikleriyle olumluluklar taşırsa da, küçümsemeyecek hataları da içinde barındırdığı bir gerçektir.

PKK, küçük-burjuva milliyetçi sınıfı karakterinden ötürü, halkların ortak mücadelesi karşısında sekte bir tavra sahip olmuş, Kürdistan'da siyasi çalışma yapan örgütlere karşı şiddet kullanacak kadar olumsuz bir tavır sergilemiştir. Diğer yandan, ampirik bir anlayışa sahip olduğu gibi, pragmatizmi de siyasal mücadelede bir davranış biçimine dönüştürmüştür.

Türkiye Solu hakkında yaptığımız bu değerlendirmede sadece genel çerçeve çizdiğimiz farkındayız. Fakat bu platformda daha ayrıntılı bir değerlendirme yapmanın gereği yoktur. Konu solun genel bir değerlendirmesi olduğundan, çok kısa nitelemelerle sorunu ortaya koymak bir yerde zorunlu olmuştur. Amacımız bir yarıyla da savcının sol konusundaki ilkel yaklaşımını yanıtlamak olduğundan ayrıntılara girmeyi gereksiz buluyoruz.

SİVİL FAŞİST SALDIRILARIN ARTMASI VE YÜKSELEN DEVRİMCİ MÜCADELE

1978-80 dönemi ülkede ekonomik krizin görülmemiş boyutlarda derinleştiği, buna paralel olarak gelişen halkın ekonomik-demokratik talepli mücadelesini bastırma yönünde saldırıların arttığı bir dönemdir. Devrimci Hareketin halk kitlelerine önderlik ederek, CHP reformist tercihini deşifre ettiği koşullarda, oligarşi, baskı ve teröre dayalı politikalara daha çok yönelmeye başlamıştı.

Oligarşinin yükselen devrimci mücadele karşısına çıkardığı sivil faşist terör, yeni dönemle birlikte devlet terörüyle iç içe geçiyor ve kitle katliamlarına yönelerek vahşetini arttırıyordu. Faşist terörün girmediği yaşam alanı hemen hemen yok gibidir. Mahalleler, okullar, kasaba ve şehirler resmi güçlerin destek ve teşvikiyle sivil faşistler tarafından işgal ediliyor, halk kitleleri terör ve demagoji ile sindiriliyordu. Sivil faşistlerin yeterince örgütlü olmadıkları, başta Kürdistan olmak üzere birçok yerde ise, jandarma ve polis baskısı giderek artmıştı. 24 Aralık 1978 Maraş Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

katliamı faşist terörün hangi boyutlara varabileceğinin bir göstergesiydi. ECEVİT hükümetinin katliam karşısında faşist katillerden hesap sormak yerine, sıkıyönetim ilan ederek halkın devrimci-demokratik muhalefetine bastırma yöneltmesi, onun ikiyüzlülüğünü daha açık bir şekilde ortaya çıkardı.

Yeni baskı yasaları, Kahramanmaraş katliamı, sıkıyönetim ilanı, kontr-gerilla ve siyasi polisin artan cinayet ve işkenceleri karşısında hâlâ burjuva reformizminden medet ummak siyasi körlüktür.

Bu koşullarda halk kitlelerinin devrimci-demokratik muhalefetine önderlik yapma iddiasındaki bir devrimci hareketin tavrı ne olmalıdır? Yıllardır tekrarlanan "provokasyon", "kitlelerin eylemleri olmalı" vb. teorilerle vakit geçirmek ne anlama geliyordu? Halkın can güvenliği talebine sahip çıkmayan bir devrimci hareket, öncülük görevini yerine getirebilir mi? Yoğun anti-faşist potansiyel nasıl bir taktik politikayla oligarşiye alternatif bir düzeye çıkarılabilir-di?

Bütün bu sorulara verilecek cevap, her türden reformist-oportunist anlayışla devrimci anlayışı birbirinden ayıracak bir turnusol işlevi görecek. Devrimci tavır, maddi bir olgu olan faşist terörün karşısına devrimci şiddetle çıkmak, faşist terörü etkisizleştirmek, kitlelerin can güvenliği talebine devrimci şiddet temelindeki bir taktik politikayla sahip çıkmakta. Fakat burada ortaya çıkan bir diğer yanı sıra; mücadeleyi salt sivil faşistlere karşı savunma çizgisinde tutma, anti-faşist potansiyeli iktidar karşısı bir potansiyele dönüştürecek politikadan yoksun olma anlayışına da düşmemek gerekiyordu.

1978'den itibaren sınıf mücadelesi arenasına çıkan Hareketimiz bu perspektifle hareket etmiş, halk kitlelerinin can güvenliği talebi başta olmak üzere her türden ekonomik-demokratik talebine devrimci bir tarzda sahip çıkmış, bu mücadeleyi iktidar perspektifiyle yönlendirmeye çalışmıştır. Hareketimiz, sivil faşist terör karşısında teslimiyet bayrağını çekerek burjuva reformizminin kanatları altına sığınanlardan, halkın can güvenliği talebinin süreci belirleyen temel halka olduğunu kavrayamayarak, dillerine doladıkları "işçi sınıfına gidelim" edebiyatıyla boş vakit geçirenlere, anti-faşist mücadeleye katılmakla birlikte bunu iktidar perspektifiyle ele almayanlara kadar her türden sağ ve sol sapmaya karşı çıkmış ve devrimci çizginin sürece hakim kılınmasına çalışmıştır.

Sorun, halkın can güvenliğine sahip çıkmakla birlikte, bunu iktidar perspektifiyle yönlendirme sorunudur. Nitekim Hareketimiz, sivil faşistlerin yetersiz kaldığı ve ondan boşalan yerde devlet terörünün gündeme getirildiği 1979-1980 yıllarında mücadelenin hedeflerini giderek devlet terörüne yöneltmiştir. Devrimci perspektif, sürece PASS mantığıyla yaklaşmak, halkın öne çıkan çelişkilerine bu perspektifle müdahale ederek politik-askeri örgütlenmesini geliştirmek ve iktidar mücadelesine ivme kazandırmaktır. Halkın o süreçteki özgün çelişkilerinden bağımsız bir iktidar mücadelesini düşünemeyen Hareketimizin, sağ ve sol sapmanın bütün tahrifatlarına karşın, sürece doğru tarzda müdahale ettiği bugün çok daha iyi anlaşılıyor.

Türkiye Solu dogmatik-mekanik düşünce tarzı ve yanlış taktik politikalar sonucu süreci yakalayamamış, can güvenliği sorunundan doğan potansiyeli daha üst düzeyde örgütlülüklere dönüştürememiştir. Bu nedenle devrimci potansiyel, sorumsuzca çarçur edilmiş, sürecin getirdiği olumlu halkalar yakalanamamıştır. 1978-80 süreci kitlelerin başta can güvenliği talebinden doğan siyasallaşma olmak üzere her alanda yükselen mücadelesine karşın, sol, sürecin gerisinde kalmış ve süreç önemli oranda kendiliğindenci bir tarzda gelişmiştir. Parçalanan sol, bir kaşık suda fırtınalar koparan, dar grup çıkarlarını her şeyin temeline koyan davranış ve anlayışını bir yana atamadığından, sınıf mücadelesinin iradi örgütlenmesine yönelik güç ve eylem birlikleri tüm zorunluluğuna karşın gerçekleştirilememiştir.

Diğer yandan 1980'lere gelindiğinde oligarşi her yönden bir açmaz içindedir. Sivil-faşist terörle birlikte gündeme getirdiği devlet terörü de işlemez olmuştur. Hayatın her alanında mücadele, baskı ve terör barikatlarını yıkarak gelişirken, oligarşinin bunalımı her gün biraz daha derinleşiyordu. Hareketimiz örgütlenmesinin gelişimine orantılı olarak pratiği yönlendirmeye çalışmış, işkencenin, cinayetlerin, sömürü ve zorbalığın hesabını soran, yoksul halkımızın silahı olmuştur. Devrimci Sol Hareketi devrimci politikalarla süreci yönlendirerek Türkiye Solundaki egemen statükocu anlayışı parçaladığı gibi, dönemin bir özelliği olan sol içi çatışmaların hep karşısında yer alarak devrimci tutumun diğer bir örneğini vermiştir.

Askeri Savcının "anarşi", "terör", "can güvenliğini ortadan kaldırma" vb. şeklinde tanımladığı sürecin özellikleri bunlardır. Halk kitlelerini sindiren, öğrenim özgürlüğü ve iş güvenliği ile birlikte can güvenliğini de ortadan kaldıran sivil-faşist terörü örgütleyen oligarşinin, devrimci mücadeleyi "terör", "anarşi" olarak adlandırması ancak yaşananlardan bihaber olanları inandırabilir. Bizim süreçteki rolümüz ve tavrımız her şeyi açıklıyor; terörü, katliamı, baskı ve işkenceyi örgütleyenlerin, kendi suçlarını bize atfetmelerine de şaşırmıyoruz. Baskı ve terör üzerine kurulu bir sistemden başka türlü de beklenemez. Ama şu gerçek hiçbir zaman gizlenemeyecek kadar açıktır: Eğer 1978-80 döneminde bütün Türkiye'de Maraş vahşeti tekrarlanmamışsa, birçok yüksek okulda insanlar ölüm korkusundan uzak öğrenimlerini yapmışsa, faşist terörün etkisizleştirildiği yerlerde insanlar yarınlardan emin şekilde sokağa çıkmış, işine gitmişse, bu, yüzlerce şehit pahasına verdiğimiz anti-faşist mücadelenin bir zaferidir. 1978-80 dönemi her alanda halkın demokratik bilincinde sıçramaların olduğu, ekonomik-demokratik istemler doğrultusunda örgütlenme ve mücadelede atılım yaptığı, siyasi bilincin geliştiği bir dönemdir. Ve bunlar başta Hareketimiz olmak üzere Türkiye Solunun mücadelesinin sonucudur.

Peki savcının sözcülüğünü yaptığı egemen sınıflar ne yapmıştır? Onlar emekçi halkın üzerine saldırttıkları sivil faşistlerin etkisizleştirildiği her alanda, resmi güçlerini devreye sokarak terörün sürdürücüsü olmuşlardır. Sindirilmiş ve teslim alınmış, düşünemeyen ve hak aramayan bir halk yaratmak için her türden baskı ve terörün uygulayıcısı olmuşlardır.

12 EYLÜL AÇIK FAŞİZMİ VE SOL'UN DURUMU

12 Eylül, halka karşı bir saldırı operasyonudur. Bu saldırı karşısında takınılan tutum, sol hareketlerin sınıfsal tavrıyla doğrudan ilintilidir. Değişen koşullarda nasıl bir politikaya sahip olmak gerekiyordu? İşte bu soruya verilecek cevap, doğruyla yanlış birbirinden ayıracaktı.

12 Eylül açık faşizmiyle birlikte devrimci mücadelenin taktik hedefleri değişti. 12 Eylül öncesi sivil faşistlere ve giderek devlet güçlerinin terörüne karşı gelişen ve kitlelerin her türden ekonomik-demokratik ve siyasal taleplerini yönlendirerek biçimlenen mücadele, yeni dönemde halka karşı topyekün bir saldırıya geçen faşist cuntaya ve onun sınıf dayanağı oligarşi ve emperyalizme yönelmek durumundaydı.

Hareketimiz, değişen durumun doğru tespitini yaparak faşist cuntaya karşı mücadelenin biçimi ve taktik hedeflerini saptadı. İzlenecek mücadele hattı: Faşist cuntanın oyununu bozma, kademeli planının önüne setler oluşturma, işkenceci, terörist, emperyalizme ve oligarşiye hizmet eden faşist yüzünü ve "sağa da sola da karşıyız" demagojisi altındaki gerçeği açığa çıkarma ve kitle pasifikasyonunu önleme doğrultusunda çizilmeliydi. Askeri faşist cuntaya karşı bu savaşın hattını, ana eksenini oluşturması gereken ise; silahlı mücadeleydi. Ancak bu perspektifle sürece müdahale edilmesiyle, oligarşi ve emperyalizmin oyunlarının bozulacağını saptayan Hareketimiz, 12 Eylül'ün ilk günlerinden itibaren silahlı savaşı sürdürmeye çalıştı. Birçok eksiklik ve zaafın doğurduğu ağır darbelerle karşı hiçbir zaman savaş alanını terketmedi. Gücü oranında mücadelesini sürdürdü. Faşist cuntanın kademeli planının önüne set oluşturmamasa da, faşizmin "yokettik", "çökerttik" demagojilerini boşa çıkarttı. Devrimci mücadelenin sürekliliğini ve direnişçiliğini sergileyerek, direniş geleneğinin yaratıcısı oldu. Alt düzeyde mücadele biçimleriyle sürekli kıldığı faaliyetlerinin yanı sıra, cezaevlerindeki baş eğmez tavrıyla cuntanın solu örgütsel ve ideolojik olarak tasfiye etme planını bozdu. Emekçi halkın kurtuluş bayrağını yere düşürmedi.

Faşist cuntanın aldığı mesafe düşünüldüğünde geleneksel solun tavrı önem kazanıyor. Geleneksel "sol" (kısmi durumlar hariç) cuntaya karşı bir mücadele programına ve buna uygun örgütlenmelere sahip olmadığı gibi, cuntanın işbaşına gelmesinden sonra da, bugün de herhangi bir davranışta bulunmamış, tam tersine aldığı "ricat" kararlarıyla cuntanın önünü düzleme konumuna düşmüştür. Bu nedenle halk kitlelerinin kısa bir zaman süresinde pasifikasyona uğraması kolay başarılmıştır.

Geleneksel oportünist pasifist sol, ülke gerçeklerinden kopuk soyut teorileri ile cuntanın amacını kavrayamadığını "kitle mücadelesi düştü" tespitleriyle bir kez daha ortaya koymuş ve kitleleri kendi kaderleriyle başbaşa bırakarak, kitlesel pasifikasyonu kolaylaştırmıştır. 12 Eylül öncesi, sınıf mücadelesinin özgünlüğünü kavrayamayan ve esasta iktidar perspektifine dayalı bir mücadele ve örgütlenme anlayışı olmayan geleneksel sol, ricat taktiğinden, baskı koşullarında mücadele arenasını terketmeyi ve nispi yumuşama koşullarında tekrar boy göstermeyi anladığından, cuntayla birlikte merkezlerini Avrupa'ya taşıyarak mücadeleyi terk etti. Rusya'nın kendine özgü koşullarıyla, yeni-sömürge Türkiye koşulları arasındaki farklılığını kavrayamadığından Marksist klasiklerdeki formülasyonları mekanik bir tarzda tekrarlayıp "devrim dalgası düştü" diyerek, peş peşe geri çekilme kararı aldı. Her yönüyle kendiliğindenciliğe tapmanın bir yansıması olan bu düşünce tarzı, aşırı determinizme varmış, yeni-sömürge-erde ihtilalci iradenin rolünü yadsıyarak kendi misyonunu da reddetmiştir. "Kitle mücadelesi düştü" diyerek sırı kadem basanlar, gerçekte kitlelerin pasifize olmasının başlıca sorumlusu olmuşlardır.

Kaldı ki, "geri çekilme" taktiği mekanik tarzda da olsa kavranmış değildir, ve birçoğu geri çekilmeden tam bir faaliyetizliği anladıklarından, örgütsel ilişkileri bile dondurmuşlardır. Bazılarının 12 Eylül öncesinde aldığı "ricat" kararı, hemen hemen bütün reformist-revizyonist sol için geçerlidir. Aynı durum, teoride şiddete dayalı devrimi savunlar için de geçerli olmuştur.

Silahlı mücadeleyi savunduğunu söyleyip pratikte buna uygun davranmayan THKP-C'nin sağ yorumcuları ise, yüksekte atma alışkanlıklarını bir süre sürdürmüşseler de, döneme uygun düşmeyen örgütlenmelerinin kısa sürede yediği ağır darbelerle dağılması sonucu, faaliyetizliğe gömülmüşlerdir. Sonuçta bunlar da dağınıklık ve panik içinde Avrupa yollarına düşmüşler, siyasi arenadan tamamen çekilmişlerdir. Kırsal alanlarda, bağımsız bir şekilde kendini korumak amacıyla dağa çıkan unsurlar ise perspektifsizlikleri ve lojistik destekten yoksun olmaları sonucu adeta yok edilmişlerdir.

12 Eylül öncesi silahlı propaganda verdiğini iddia eden fokocu yapılar ise, yerel düzeyde ve siyasal etkiden yoksun kısa süreli birtakım eylemlere karşı sahip oldukları anlayışın gereklerini yerine getirmekten uzak olmuşlar ve nesnel koşullara uymayan örgütlenmelerinin yediği darbeler sonucu hareketsiz kalmışlar, örgütsel tasfiyeye uğramışlardır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Kürt küçük-burjuva milliyetçi örgütlerine gelince; bunların içinde silahlı mücadeleyi savunan PKK dışındaki-lerin tavrı geleneksel soldan farklı olmamış ve hemen hemen hepsi (kısmi durumlar hariç) "ricat" kararlarıyla mültecilik kervanına katılmışlardır. PKK ise 12 Eylül öncesi silahlı mücadeleyi savunmakla birlikte buna uygun bir örgütlülüğe sahip olmadılarından ilk dönemler aldığı darbeler sonucu kendiliğindenci bir tarzda geri çekilmiş, bir süre Avrupa'da "cephhe" safsatalarıyla vakit geçirdikten sonra Ortadoğu konjonktürünün olanaklarıyla toparlanabilmiş ve 1984'te sessizliği bozacak bir etkiyle silahlı mücadeleyi başlatarak geleneksel sol saftan ayrılmıştır. PKK, geri çekilmeyi iradileştirdikten sonra, ileriye yönelik adımlar atmasıyla, geri çekilmeyi sınıf mücadelesinin "tatil" edilmesi olarak algılayan sola karşı olumlu bir örnek oluşturmuştur.

Kısaca birkaç istisna dışında Türkiye Solu, 12 Eylül faşizmine karşı olumlu bir tablo sergileyememiştir. Her renkten ve tondan sol grup ve yapılar, kitle mevzilerini terkedip geri çekilmekle, emekçi halk kesimlerini faşizmin saldırılarıyla baş başa bırakarak sinme yolunu seçmiştir. Bu nedenle cuntanın gerçek yüzü ortaya çıkarılıp teşhir edilemediğinden kademeli planı bozulamamış ve bu nedenle kitle pasifikasyonunun önüne geçilememiştir. Sol, yanlış ideolojik-politik ve örgütsel anlayışlardan dolayı gerçek anlamda bir dağılma süreci yaşamış ve kimilerinin varlıkları tartışılır olmuştur. Bütün bunların, solun halk kitleleri nezdinde prestij yitimine yol açtığını da burada belirtmeliyiz.

12 Eylül faşist cuntasının, sol saflardaki tahribatı yalnız örgütsel alanda yenilen darbelerle de sınırlı değildir. 12 Eylül süresince solda yenilgi döneminin bütün hastalıklarını bulmak mümkündür. Pasifikasyona uğrama ve alanı terk etmenin yanı sıra, küçük-burjuvazinin yılgınlık teorileri derinliğine nüfuz etmiştir. Sınıf mücadelesi pratiğinde onyıllar önce iflas eden teoriler yeniden keşfedilmiş, burjuva demokrasiciliği, bireycilik, sivil toplumculuk vb. sapkın akımlar sol saflarda azımsanmayacak bir etki gücüne ulaşmıştır. Burjuvazi, baskı ve terör politikasıyla birlikte gündeme getirdiği ideolojik-psikolojik saldırılarıyla depolitizasyonunu artırmış, küçük-burjuva aydınlarını önemli ölçüde çöküşme ideolojisinin cenderesine hapsederek sola yönelik saldırı cephesini genişletmiştir.

Yenilen örgütsel darbelerin yarattığı kendi gücüne güvensizlik, ideolojiye güvensizliği de kapsamış ve denilebilir ki, sol genelde birer adım sağa kaymıştır. En sağcılar sosyal-demokratlaşarak burjuva liberalliğine soyunurken, diğerleri de onları takip etmişlerdir.

Konuyu noktalamadan önce, solun cezaevleri cephesine de göz atmakta yarar var. Türkiye Solunun 12 Eylül faşizmi karşısındaki durumu, bire bir olmasa da cezaevlerinde yansımaları bulmuştur. Sol, birçok cezaevinde, 12 Eylül faşizminin devrimci tutsakları "rehabilite" etme, onları disipline ederek devrimcilere karşı yönelteceği anti-pro-pagandanın unsuru haline getirme ve böylece devrimci prestije ağır darbeler indirerek halk kitleleri nezdinde güvenini yok etme, giderek tamamen muhalif olma konumundan çıkarma politikasını ne yazık ki kavrayamamış ve bu politikanın bozulması için adımlar atmamıştır. Cuntanın yaratmak istediği "teslim alınmış" bir sol imajı, başta Hareketimiz olmak üzere, sınırlı sayıdaki grup ve yapının özverili mücadelesi sonucu engellenebilmiş ve bu politika bozulabilmiştir. Bütün bunlar ülkemiz sol hareketinin gerçeğidir. Bizler başta kendimizi olmak üzere, solun eksik ve zaafalarını, yanlışlarını eleştirmeyi tarihsel sorumluluğumuzun bir gereği sayıyoruz. Ama bu, oligarşinin her kademedeki sözcüsü gibi, savcıya da söz söyleme hakkı doğuramaz. Ve onun sola bakışını doğrulamaz.

Savcının sola bakışı, nesnel gerçeklik temelinde değil, idealist bir yaklaşım temelinde biçimlenmektedir. Demagojiden, karalama ve yalandan öte bir anlam taşımaz. Savcının 12 Eylül öncesi solun gelişimine yaklaşımı nasıl soyut iddialardan, demagoji ve yalandan ibaretse, nasıl sınıf mücadelesi gerçeğinin yadsınmasının ürünüyse, 12 Eylül sonrası solun yenilgisine bakışında yalan ve demagoji üzerine biçimlenmiştir. Vahşet boyutlarını aşan terör ve baskının yarattığı geçici suskunluk da savcıyı yanıltmasın. Sınıf mücadelesi bugün benzer düşünenleri tekzip ediyor.

Savunmamızın bu bölümünü bitirirken, Türkiye Sol Hareketinin yaratılmasına emeği geçenleri bir kez daha anmak istiyoruz.

Türkiye Sol Hareketi tarihine iyilikleriyle, güzellikleriyle, zaaf ve eksiklikleriyle sahip çıkıyoruz. Mustafa SUPHI, Şefik HÜSNÜ, Reşat Fuat BARANSEL, Dr. Hikmet KIVILCIMLI, Mihri BELLİ vb. birçok insan, yaşam ve mücadeleleriyle, Türkiye sosyalist hareketinin gelişimine önemli katkılarda bulunmuşlardır. Hiç kimseyi değersiz deyiş bir kenara itmeyi doğru bulmuyoruz. Herkes, her olgu, kendi nesnel koşulları içinde değerlendirilerek yerli yerine konulmalıdır. Bu anlamda sosyalist hareketimizin gelişimi için, özverilerini esirgemeyen herkese saygı duyuyor ve sahip çıkıyoruz.

Ek Bölüm: II

ÜLKEMİZİN VE HALKIMIZIN

AYDINLARA DA İHTİYACI VAR!

AYDINLAR VE AYDINLARIMIZ

Fransız savaş uçakları bağımsızlık savaşı veren Cezayir halkının üzerine ölüm kusarken, Paris'te bir hukuk profesörü ağır adımlarla kürsüye çıktı ve çok sevdiği öğrencilerine, "Bağımsızlıklarını isteyen Cezayirlilere işkence eden böyle bir yönetim altında profesörlük cüppesini giymekten utanıyorum..." dedikten sonra, çıkardığı cüppesini kürsüye bırakıp amfiden çıkıp gitti.

Bu olaydan yaklaşık 30 yıl sonra bir başka ülkede, ülkemizde; kılık-kıyafetleri, nasıl saç tıraşı olacakları, nasıl bıyık bırakacakları, sakal uzatıp uzatamayacakları, tam bir kışla talimnamesi gibi yönetmelik maddelerindeki kurallara sıkı sıkıya bağlanan profesörler, hukuk ve insan hakları üzerine dersler veriyorlardı. Dizginsiz bir sömürü, yüz binlerce insanın işkence tezgahlarından geçirilmesi, ülkenin bir esir kampına dönüşmesi onları hiç mi hiç ilgilendirmiyordu!

İşte, iki ayrı olay ve iki ayrı tavır örneği.

Birincileri insanlık saygıyla anacak, ikincileri ise bir an önce unutmak isteyecektir. Çünkü, ikincilerin insanlığa öğretebilecekleri bir şeyleri, aktarabilecekleri bir mirasları yoktur.

21.Yüzyıla girerken insanoğlu bugünkü seviyesine, her türlü baskıyı, kıyımı, acıyı göze alıp omuzlarındaki sorumluluğun bilinciyle hareket edenlerin yürekli adımlarıyla ulaştı. Bugün, sıkı sıkıya sahip olduğumuz, taşımaktan ve daha da yüceltmekten onur duyduğumuz değerler hazinesinde onların emeğinin pırıltıları var.

Yüklenildiği sorumluluğa gözlerini kapayanlar, ya da topluma ait bir varlık olmanın yüklediği görevleri yerine getirecek cesareten yoksun olanlar, etiketleri ve kariyerleri ne olursa olsun, içinde yaşadıkları toplum için hiçbir değer ifade etmiyorlar.

Ülkemiz; emperyalizmin, kölece bağımlılaştırdığı ve halkın, bir avuç işbirlikçi para babası ile birlikte faşizmin boyunduruğu altına alındığı, on yılda bir cuntaların tezgâhlendiği, geri bırakılmış bir ülke. Böylesi bir ülkede, baskının, sömürünün, aşağılanmanın insanlar için bir yazgı olmaması için, toplumun ileri görüşlü kesimlerinin, bu sömürü ve zorbalıktan kurtuluş ve bağımsızlık davasının bilincinde olanların daha bir tutarlılıkla, özveriyle halkının yanında tavır almaları gerekiyor.

Oysa, kendilerine "aydın" diyenlerin pratiği, ülkemizde durumun tam tersi olduğunu gösteriyor.

Aydınlarımız, taşıdıkları sıfatın gerektirdiği tutarlılık, özveri ve cesareten yoksunlar. Hep sığ sulara yaşamak istiyorlar. Her baskı dönemi onları eğip-büküyor, "döndürüyor". Fırtınalardan kaçıp saklanabilecekleri, sığınabilecekleri bir limanları olsun istiyorlar. Hatta kendilerine, bu amaçla kullandıkları, küçük, yapay dünyalar yaratıyorlar. Üstelik bu yetmiyormuş gibi esen rüzgarlara direnmek isteyenleri de bu yapay dünyalarına davet ediyorlar.

Tarafsız(!) kalabilmeyi fetişleştirip, burjuvazinin, faşizmin dikte ettirdiği düşünceleri, kendi özgün düşüncelerini-miş gibi bayraklaştırmak onursuzluğunu gösterenler de oldu. Böyle anlarda tarafsızlığın aslında taraf tutmak olduğunu unutmaya çalışarak, suların durulacağı günleri bekleme eğilimi yaygınlaştı. Sırça köşklerinde oturup beklerlerken, gelecek günlerin, ucuz kahramanlıklarla popülizmlerini tatmin edecek günler olacağını hayal ediyorlar.

Geri bırakılmış, baskı ve işkence altında yaşayan yoksul halkın, gözü, kulağı, dili olmaları gerekirken, kör, sağır, dilsiz rolü oynayanlar, belki kendilerine aydın diyebilirler, ama, halkın gözünde böylelerinin hiçbir değeri yoktur.

Aydın olma misyonundan çok uzak, ama aydın sıfatı taşıyan bir yığın insanın, halka ve halkın mücadelesine ne kadar zarar verdiklerini, baskı dönemlerinde yılgınlık tohumları saçtıklarını, resmi ideolojiyle aynı sesi veren bir koro oluşturduklarını görüyoruz. Ama bunu yadırgamıyoruz.

Çünkü yurtsever ve demokrat olmanın hiç de kolay olmadığı, bunun bile bir bedelinin olduğu ülkemizde aydın olmanın da yüklüce bir bedeli var. Sorun bunu göze alamamaktan kaynaklanıyor.

Halkı ve egemen sınıfları birbirinden ayıran uçurum her gün biraz daha derinleşirken, aradaki köprüler de birer birer atılıyor. Aydınlar ise hâlâ arada duran köprülerden biri olma isteğinden kurtulamıyorlar. Geleneksel tavırlarını her şeye karşın daha fazla sinerek sürdürüyorlar.

Oysa ülkemiz aydınları, bedeli ne olursa olsun, demokratiğin ve yurtseverliğin gereklerini yerine getirmek zorundadırlar. Aydın tarafsız değil, taraftır. O, iyiden, güzelden, doğrudan yana olmak ve doğru bildiğini hiç tavizsiz savunmak zorundadır. Ülkemiz aydınları istisna da olsa olumlu örnekler yaratmıştır. Bu olumluluğu istisna olmaktan çıkaracak potansiyele sahiptir. Bugüne kadar bu potansiyelin açığa çıkmamış olması, aydınlarımızın geleceğini ipotek altına almıyor. Aydınlarımız, cesareti, özverisi, kararlılığı ile bütün dünya aydınlarına esin kaynağı olacak nice örnekler yaratacaklardır. Türkiye halklarının böylesi aydınlara, dostlara gereksinimi var. Aydınlarımız bunun bilincine vararak saflarını halktan yana belirleyeceklerdir. Aksi tavır, aydınca bir tavır olmayacağı gibi, halka ihanettir.

Ülkemiz aydınlarını tüm yönleriyle analiz etmek ve gerçek yerlerine yerleştirmek; dostlarını, mücadele içindeki dostluklardan seçmek zorunda olan bizler için önemli bir sorun.

Çünkü; dostumuzu ve düşmanımızı ayırt etmek, ülkemizi; işçileri, köylüleri, gençleri ve aydınları ile birlikte tanımak zorundayız.

AYDIN SORUNUNA SINIFSAK AÇIDAN YAKLAŞMALIYIZ

Faşizmin egemen olduğu bütün ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de oligarşinin açık bir aydın düşmanlığı, aydına tahammülsüzlüğü vardır. Ne var ki, bu, aydınlarımızın radikal bir dava adamı olmasından değil, egemen sınıfların görünüşte de olsa "demokratik hoşgöründen" yana nasibini alamamalarından, krizlerle dolu istikrarsız siyasi yapılarından kaynaklanmakta... Yoksa aydınlarımız hep "ordusuz generaller" olagelmıştır; halktan kopuk olmaları dolayısıyla oligarşi tarafından da fazlaca ciddiye alınmıyorlar.

Ülkemizde de oligarşi, zararsız aydından yana. Bununla birlikte kurallar biraz daha katı. Çünkü oligarşi "söze" bir dereceye kadar katlanabiliyor ama "eyleme" asla!

Bu noktada oligarşinin dayattığı aydın anlayışıyla geleneksel aydının anlayışında bir paralellik görülüyor: "Eylem", meslek dışı bir fiildir, hele "şiddet", asla konuşulmaması, dokunulmaması gereken bir tabu.

Onlara göre aydın dediğin, düşünce adamıdır. Hep düşünür, izin verilirse arada bir de düşüncesini dile getirir. Gerçi bu cesareti(!) gösterebilenlerin dediklerini kaç kişi anlar, o da ayrı bir konu tabii ki.

Türkiye'de aydınlarla, siyasi iktidar arasında çatışma, yıllardır "söyleyip söylememe" çerçevesinde dönüp duruyor. Yani sorun düşünce özgürlüğünü elde etmek sorunudur, düşündüğünü eyleme dökmek, gerçekleştirmek değil. Aydınlarımızın yaşamında eyleme yer yoktur. Varsın hayatın kendisi eylem olsun. O çepeçevre kuşatıldığı eylemler içinde sadece düşünen adamdır.

Aslında ülkemizin devrimci-demokrat-ilerici aydınlara ihtiyacı var. Ben-merkezci, uyuşuk, döneş aydınlara değil. Gerektiğinde yeraltı direnişçisi olabilecek gerçek bilim adamlarına, Curie'lere, işkencede sözünden, notalarından ödün vermeyen Victor Jara'lara, çağdaş Bedreddin'lere ihtiyacımız var.

Ne sadece bilgin, ne de yalnızca kahraman olana değil, ama kahraman bilginlere ihtiyaç var.

Varsın oligarşinin sözcüleri, savcılar vb.leri "anarşi", "terör", "gayri meşruluk" çığlıkları atsinlar. Bu ikiyüzlülük onlara yakışıyor ama aydın olma misyonunun hakkını verecek aydınlar gerekli bu mücadeleye...

AYDIN GELECEKTEN YANA OLANDIR

Aydını, bir anda tanımlamak bu kadar kolay olmuyor. Özel bir kategori olmaları yanında, her mürekkep yalayanın da aydın sayılmasından doğuyor güçlük. Tanımlamanın içine "ilericilik", "solculuk" gibi nitelermeleri yerleştirmek de yeterince açıklayıcı olamıyor.

Aslında bütün bu belirsizlik, yaklaşım sorunundan kaynaklanıyor. Aydını, bir tarihsel kategori olarak ve aynı zamanda tarihsel materyalizmin sınıf ilişkileri açısından ele alarak çözümlersek, ortada herhangi bir belirsizliğin kalmadığını göreceğiz. Tarihsel ve sınıfsal bir değerlendirme, bu konudaki şekilsizliğe, her yana çekilebilen yorumlara, içi boş tanımlamalara son verecektir.

Aydının tarihsel bir kategori olduğunu söylüyorsak, onun bir misyonundan da söz ediyoruz demektir: Çağını algılama, toplumu aydınlatma misyonudur bu. Bu işlevi yerine getiren aydınlar, değişik sosyal sınıfların varoluş-yokoluş sürecini kapsayan, altüst oluşların yaşandığı tarihsel kesit boyunca ayrı bir kategori olarak varlıklarını sürdürmüşlerdir.

Aydınlatma işi kuşkusuz ki bilgi, beceri ve cesaret ister. Aydın, insanlığın binlerce yıllık evriminde oluşan entellektüel birikimi, yine insanlık için bilinçle kullanabildiği oranda aydın olma niteliğini kazanır. Ve bu birikimin de bir-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

inci dereceden mirasçısıdır. Değerlendirip kullanır ve yeniden üretir. Burada bir noktayı önemle belirtmekte yarar var: Aydının işi bir tek alanda uzmanlaşmak için bilgi üretmek değildir. O, bütünsel bilgi ile ilgilidir. Ve bunu, çağını çözümleyebilmekte kullanır. Çözüm bekleyen sorunları, hedefi net bir şekilde hiçbir yanılsamaya yer vermeden toplumun önüne koyar. Bu da yetmez, düşüncesine uygun politik tavır alır. Ve bütün bunların sonunda aydın olma misyonunu yerine getirmiş olur. Aydını bilim adamlarından, ya da sadece sanatsal ve kültürel alanlarda faaliyet göstermeyi yeterli görenlerden ayıran da budur. Aydın için bilim, insanlığın hizmetinde kullanım alanları yaratabilmek için üretilmeli ve topluma yol gösterici olmalıdır.

Tekrar günümüzdeki konumuna dönersek; tek başına "aydınlatan" ya da "aydınlanmış kişi" olarak aydın, basbayağı soyut kalır.

Aydın misyonunu, sınıflarla olan ilişkisi belirler. Sınıf mücadelelerinin yer aldığı toplumlarda, bu mücadelede bir taraftır. Aydın tarihsel görevinin bilincinde ise, yani fonksiyonel olarak çağdaş bir aydınsa, köhneyen sistemi değil, doğmakta olan yeni toplumsal yapıyı savunacaktır. Düşünce ve eylemini, bu yarını gerçekleştirmek için yoğunlaştıracak ve kaçınılmaz olarak geleceği yaratacak sınıfın yanında yer alacaktır.

Aydın, geleceği yaratmada kendisinin de bir rolü olacağına inanırsa, düşünsel varlığının ve eyleminin, yarını yaratacak sınıfın şahsında gözle görülür bir güce kavuştuğunu da görecektir.

Ancak "bilgi tekelini" elinde bulundurarak bu ayrıcalıklı konuma gelen aydınlar, bilginin tekel olmaktan çıkıp toplumsallaşmasıyla da tarih sahnesinden yok olup gideceklerdir.

AYDIN ÇAĞININ ÖNCÜSÜDÜR

Aydın, toplumsal gelişmenin öncülüğünü yapan sınıfın, bilinçli öncüsü ve müttefikidir. Dolayısıyla öncü olabilmenin cesaretine de sahip olmalıdır. Her çağın aydını, o an varolan, ileri sınıfın sözcülüğünü yapar. Bunu yaparken de, o çağın ve ileri sınıfın mevcut koşullarda geliştirdiği aygıtları kullanır.

İlkel toplulukların doğal işbölümünde ortaya çıkan büyücüler, bilgiler topluluğun moral önderleriydiler. Ve giderek yönetici sınıflar olarak karşımıza çıktılar.

Dil, astroloji ve kölelik sistemi bu bilgi adamlarını o günkü üstün konumlarına ulaştırdı.

Yine köleliğin yıkılışında rol alan, feodalizmin ilk habercileri de aydınlardı. Hristiyan rahipler, dönemin habercileriydiler.

Burjuvazinin aydın habercileri de feodalizmin yıkılmasından önce seslerini duyurdular. Rönesansın yükselişini burjuva aydınları ilan ettiler. Burjuvazi henüz iktidara oturmadan, burjuva aydınları dünyayı fethetmişlerdi bile.

Aydın, çağının tanığı olarak, görevini salt pasif bir gözlemci olmakla sınırlayamaz. Gelişmeleri önceden görebilme yeteneği ile olaylara yön verme, anında tepki gösterme konusunda öncülük edebilmelidir. Bu öncülük, ancak çağının en ileri düşüncesine sahip olmakla ve bu düşüncenin inançlı, kararlı savunucusu olmakla gerçekleşebilir.

Burjuvazi devrimci barutunu yitirdiği vakit, sıra proletaryaya gelmişti. Ve yeni çağın sözcüsü aydınlar, artık burjuva aydınları değildi. Çağını dönüştürmek isteyen aydınlar, proletaryanın misyonu ile özdeşleşmişlerdi.

Günümüze kadar akıp gelen bu süreç kuşkusuz ki bitmedi.

Eski düşünce ve konumlarını koruyup, eski çağın adamı olan "aydın"lar var olduğu gibi, toplumu dönüştürmek, daha ileri bir konuma getirmenin mücadelesini veren çağdaş aydınlar da var artık. Ancak, çağdaş aydını, geleneksel küçük-burjuva aydından ayırt etmek ve yerli yerine oturtmak için onu; "proletarya aydını" olarak tanımlıyoruz. Gerçekten de, bugün artık toplumu dönüştürmekten yana olan ve bu uğurda çaba sarfedenler proletarya aydınlarıdır.

ÇAĞIN AYDINI BURJUVA GEÇMİŞİNDEN KURTULMALIDIR

Her ne kadar, sınıflı toplumların çöküş aşamasında, aydınların eskiye ait olan yanlarını atıp, yeni doğacak toplumun gereksinmelerine göre şekillenmeleri, yüklendikleri misyonların gereğidir diyorsak da, bugünkü somut durum, bugünkü aydın gerçeği, çizilen ideal aydın tipiyle uyuşmuyor.

Bugün aydın, daha uzun bir süre etkisini koruyacak olan burjuva çizgileriyle çizilmiş kalıplar içinde... Halbuki günün ideal aydını, proleter aydını olmak durumunda. İdeal aydını örneklerken, yaşadığımız çağın genel aydın tiplemesini çözümlemek gerekiyor. Bu çözümleme, sınıf mücadelesi gerçeğine karşı çıkan geleneksel aydını tanımla-

manın diğerk bir yönüdüür.

Aydın karakterini net olarak tanımlamak, onların gerçekleri temsil eden sınıfın yanında olmaları, düşünce ve eylem adamları olmaları, dava ve örgüt disiplinini tanımları açısından önem kazanıyor.

İşte tam da bu noktada geleneksel aydın karakteriyle çağdaş ideal aydın karakteri arasındaki temel farklılık, bu üç kriterle uyuşmaları, ya da çatışmaları ile ortaya çıkıyor. Bu nedenle sorun, bugünkü 'aydınların' gerçek kimliklerini hak etmeleri için burjuva geçmişlerinden kurtulmaları, yakalarına yapışmış uzlaşmacılığı, teslimiyetçiliği, reformistliği, şovenistliği söküp atmaları sorunudur diyoruz.

AYDIN YANSIZ OLMAMAZ

Yansızlık, eskimiş ve burjuva ikiye bölünmüşlüğü üzerinde taşıyan bir tanım. Ezenler ve ezilenler arasındaki yaşam kavgasının derinleştiği, kitlelerin bilinçleri oranında süratle saflaştıkları ve bu saflaşmanın, her iki yan arasında neden olduğu ayrımı berraklaştırdığı bir dönemde, bir aydın "tarafsızım" diyebilir mi? Küçük-burjuva aydınlarımızın çoğu bunu diyorlar; ama onlar burjuvazinin değerlerine çoktan teslim olmuşlardır. Ve durmaksızın tekrarladıkları yansızlık ile her gün her saniye toplumu burjuvazi adına etkilemenin çabası içindedirler.

Sınıfsal bir tavır almaktan fersah fersah uzak, soyut şeylerle, burjuva toplumundan çıkış yolunu bulamayıp bunalan kitlelere, aynı sınırlar içinde kalmak koşuluyla sunulan deşarj aygıtlarının sözcüleridir artık onlar.

Yansızlık ikiye bölünmüşlüğü en "aydınca" biçimi sanat alanında kendini bolca gösteriyor.

Herhangi bir sosyal amaca hizmet etmediklerinin böbürlenmesinde olan sanatçı "aydınlar" : "Özgür" olma adına, "objektif" olma adına -niyetleri bu olmasa da- sonuçta burjuvaziye hizmet ediyorlar. Çünkü oligarşi, halka, ilericilere, devrimcilere teslimiyeti, yalınlığı, dönemliği silahla empoze etmeye çalışırken, onlar aynı şeyi sanat icra ederek gerçekleştiriyorlar. Onlar, sanatı; despotizmi, terörü, bireyin baskı altına alınmasını devrimcilerin şahsında yargılamanın aracı yaptılar.

"Yansızlık" ideolojisi -tarihe, yaşama, doğaya ve sosyal bir varlık olarak da kendisine ilişkin bir taraf olan-insanoğlunun taşıdığı, içinde büyük ihanetlerin ve korkaklıkların barındığı bir ayıptır. "Yansızlık", ister vurdumduymazlıktan ya da teslimiyetten kaynaklansın, ister dünyaya pembe gözlüklerle bakan safdilliliğin eseri olsun, insanın kendisine ve ait olduğu bütüne ihanettir. Bu ihanet, yalnızca bireyler şahsında değil, sınıfsal olarak da gözlemlenir. Burjuvazi, feodal aristokrasiye karşı savaşıırken müttefiklerine ihanet etmiştir. Küçük-burjuvazi proletarya ile ittifakında sayısız ihanet örnekleri sergilemiştir.

Geleneksel aydın da çürüyen, çağından kopan yanılla, çağdaş aydın kimliğine ve halkına ihanet etmektedir.

Özgürlüğün, emperyalistler ve bir avuç asalağın halkı rahatça sömürebilmesi özgürlüğü demek olduğu, baskı, katliam ve işkencenin halkın günlük yaşamına sokulduğu bir ülkede, hâlâ "ben yansızım" diyebilen aydınların, hiç de saygı uyandırmayacakları açık bir gerçektir.

Geleneksel aydın, ileri kapitalist ülkelerde de, bağımlı ülkelerde de aynı özelliği gösterir ve sınıfların değil, tüm insanların sözcülüğünü yaptığını zanneder. Sınıflar üstü olduğu iddiasındadır.

Toplumun sınıflara bölündüğü ve bilimin bile bu sınıfların kendi dünya görüşleriyle yoruma tabi tutulduğu bir dünyada yansızlık içi boş bir iddiadan öteye geçemez. Aydın yan tutarak tüm insanlığa hizmet eder. Tarihten bugüne isimleri kalan ve isimlerini saygıyla andığımız nice bilim adamı aydın yansızlığı değil, egemen güçlerin tekellerine aldıkları ve insanları uyutmanın bir aracı olan resmi görüşlere karşı bayrak açtıkları, ileri düşünceden yana oldukları için bu saygıya layıktırlar. Onlar bu saygıyı "yansız" oldukları iddiasıyla egemen sınıflardan icazet dilenerek değil, baskıyı, işkenceyi, hapsi, ölümü göze alarak hak etmişlerdir.

Bir dünya görüşünün bütünselliğine bağlanmadan, bir aydın, olayları nasıl yorumlayacaktır? "Bağımsızlık", "özgür yaratım" çılgınlıkları, içi boş, amaçsız bir arayış ve kaçıştan başka bir şeyi anlatmıyorlar.

Kendilerini herkesten ayrı gören, "avam" sözcüğünü küçümseyen bir kavrama indirgeyerek, avamdan kopmak için bilinçli bir çaba içinde olan aydınlar, bilgi birikimlerinin, yeteneklerinin -Marks'ın deyişiyle- "toplumsal ilişkilerin bir toplamı olduğunu" yani bu değerlerini topluma borçlu olduklarını unutuyorlar.

Yeni-sömürge ülkelerden aktarılan değerlerle beslenen metropol ülkelerin nispeten rahat, dingin koşulları, burjuva değerler içinde sürüklenen burjuva ya da küçük-burjuva aydın tipini üretiyor. Bizim gibi ülkelerde ise baskı, zor ve sömürü koşulları radikal aydın tipinin varlık koşullarını oluşturuyor. Ancak bu durum, aydınların iç hesaplaşmalarını ve aralarındaki ayrışmayı da hızlandırıyor. Bu koşullarda kimi aydınlar, sığınacak, kendilerini güvende hissedecek yapay ortamlar arıyorlar.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

İşte salt bu nedenlerle bile olsa, aydınlar başka aydınlar "ödlek" nitelemesini yakıştırmak zorunda kaldılar bu ülkede.

AYDIN KENDİNİ YALNIZCA DÜŞÜNMEKLE SINIRLAYAMAZ

Yaygın düşünce, aydının yalnızca kalemiyle savaşıyor bir kişi olduğudur. Oysa bu tanımlama, geleneksel aydını anlatır ve onlar eylemsizliklerini gizlemek için uydurmuşlardır bunu. En çok da kendileri inanır buna.

Savaşım verdiği söyleyen aydın neyin kavgasını veriyor? Önce buna bakmak gerekir. Çünkü "kavga" terimi esnetilmiş ve anlamı çok genişletilmiştir. Gerçek "kavgacı" aydınların hakkını yemeden, geleneksel aydınların ilgi duydukları değişik kavga türleri olduğunu belirtmeliyiz. Geleneksel aydınların kavgalarının türleri değişiktir; barış kavgası, silahsızlanma kavgası, sanat kavgası, birey olma kavgası, demokrasi kavgası, sosyalizm kavgası gibi. Yalnız bunların içinde iki tanesinde tutarlı davranmamışlardır ve kavgaları hep sözde kalmıştır: Demokrasi ve sosyalizm kavgası.

Geleneksel aydınlar, toplumsal sorunların çözümü için verilmesi gereken asıl kavganın merkezinden, hep en uzaklarda kalmaya özen göstermişlerdir. Sömürü düzeninin kötülükleri onları rahatsız etse bile, bu kötülüklerle çatışmaya giren tarafların kavgasından açıkça rahatsız olurlar.

Mücadelenin militan sesi olmak, çağdaş ideal aydının işidir. Oysa geleneksel aydın, kendini icazet çemberiyle sınırlamıştır. Sınıf mücadelesinin gittikçe hızlanan akışında kendini nesne saydığından, egemen sınıfın propagandalarına açıktır. Koşullara uyar, değişmeyi ve değiştirmeyi denemez bile.

Bugün kurtuluş mücadelesi veren bütün halklar, bu tür aydınlar, kendinizi neden sadece konuşmak eylemiyle sınırlandırıyorsunuz diye soruyor. Herkesin eline bir silah alması gerekmiyor, ama halkın kavgasındaki bu en sade üslubu horlama hakkını da tarih kimseye vermiyor. Kaldı ki aydın da kaleminin yetmediği ve bu kalemin işlevini yitirdiği yerde, silah elde dövüşür, dövüşmelidir. Bugün böyle aydınlar da var; halklarının gurur kaynağı olarak kalplerde, bilinçlerde, mücadelede yaşıyorlar.

Çağdaş ideal aydın, düşünce ve eylem adamıdır. Gerçek aydın, teorik çalışmasını, düşünsel, sanatsal faaliyetlerini sosyal pratikle bütünleştiren, birlikte ele alandır. Söyleyen, yapan, örgütleyen, sosyal mücadelenin her hassas noktasında geleceği haykırarak, direngen, kavgacı aydın bizim gerçek aydınımızdır.

AYDIN İNSANLIĞIN GELECEĞİNİ YARATACAK DİSİPLİNİ REDDETMEZ

Geleneksel aydın örgütlülüğe, disipline karşı tepki ve alerji duyar, disiplinli yaşamı, boynunda taşıyacağı ağır bir zincir olarak görür, sınıf mücadelesinin canlı pratiğinden alabildiğine uzak durur.

Her şeyde kişisel niteliklerini ön plana çıkaran, "bireysel hareketi" başarı için ön koşul kabul eden aydınlar, disiplini, kitlelere özgü, "avama ait" bir şey olarak görürler. Bu durum inançları ne olursa olsun aydını, dava adamı olmaktan alıkoyuyor. Gerçek aydın, siyasi inanç ve eylem samimiyetiyle geleneksel aydının disiplinden kaçan yanını reddeder ve kendini kendi dünyasına zincirlemez; sınıf mücadelesinin engin ufunda sınıfının özgürlüğüne koşar.

Aydının, disiplinden uzak kalmak adına, sosyal pratikten koptuğu an giderek yozlaşması, gerilemesi kaçınılmazdır. Ama kendi kabuğuna hapsolan biri aydın olamaz. Devrimci örgütü reddetmenin, yaratıcı bir inanca dayanan disiplini reddetmenin altında yatan, gerçeklerden kaçıştan başka bir şey değildir aslında.

ÜLKEMİZ AYDINLARININ TARİHİ PORTRESİ

Ülkemiz tarihsel olarak, kapitalizmin kendi doğal yatağında gelişmediği, bu nedenle de güçlü bir burjuvazinin oluşmadığı bir ülke. Dolayısıyla burjuva aydınının besleneceği kent kültürü de yok denecek kadar zayıftır. Batıda kapitalistleşme sürecinin başlangıcıyla birlikte, giderek artan biçimde düşün, sanat, edebiyat vb. alanlarda çağdaş damgasını vuran ve bugün hâlâ anılan "burjuva aydın" tipini ülkemizde bulmak olanaksızdır. Tarihsel, sosyal, kültürel şartların sonucu olarak burjuvazi (ve aydını) tarihsel misyonundan kopuktur. Bu böyleyken, bizim gibi bağımlı bir ülkenin "güdü" burjuvazisinin "güçlü" aydınlar yaratması da olanaksızdır. Her ne kadar bu misyona soyunanlar olmuşsa da bunu başaramamışlardır. Doğallıkla ülkemizde, bir toplumsal grup olarak burjuva aydın kategorisinden söz edemiyoruz.

Cılız bir burjuvaziye karşılık, çok geniş bir küçük-burjuva katmana ve geleneklerine sahip olan ülkemizde, Batı'nın burjuva aydınının fonksiyonunu küçük-burjuva aydınlar üstlenmiştir.

Yakın tarihimize bakıldığında görülecektir ki, ülkemizin küçük-burjuva aydınları hemen hemen tüm sosyal hareketlerin başını çekmişlerdir. Osmanlı'dan günümüze, pek az değişikliklerle devredilen halk-devlet ilişkisi ve önderlik-

lerin sınıfsal niteliğinden ötürü güçlü bir halk hareketine rastlanmayan ülkemizde, tersine, küçük-burjuva aydın hareketleri hep ön plana çıkmıştır.

Osmanlı'ya kadar indiğimizde, geçmişin üç kıtaya yayılmış imparatorluğunun gerileyişiyle birlikte, "geçmişe özlem" duyguları ve Batı hayranlığından kaynağını alan, asker ve sivil küçük-burjuva devlet görevlilerinin, Osmanlı aydınının nesnel ve öznel temelini oluşturduğunu görürüz.

Özellikle Askeri Tıbbiye, Mülkiye ve Harbiye'deki genç öğrenciler Osmanlı aydınının en dinamik kesimi olmuşlardır. Bu okullarda, hızlı bir politizasyon başlamış, ama ne yazık ki, bu hareketler halktan uzak ve kopuk bir gelişim göstermişlerdir. Örneğin Meşrutiyetçi "Genç Osmanlı" hareketinin aşağıdan bir hareket örgütlemek gibi bir sorunu hiçbir zaman olmamıştır. O, tepeden inmeceli, darbeci Jön Türk geleneğini yaratmıştır.

Aydın hareketi bu nitelikleriyle kendi dışındaki güçlere bel bağlamaktadır. Halka güvenmeyen bir hareketin doğal gelişim seyri olan darbecilik, Batı taklitçiliği, kendi dışındaki güçlere bel bağlama vb. biçimler alan bu çizgisi, cumhuriyet sonrası kendine sosyalistim diyen bir çok siyasi harekette ve aydında varlığını sürdürmüştür.

Ulusun gelişmesinde insanlığın yarattığı kültür öğelerinden -geliştirici tarzda- yararlanmak yerine, Batı kültürünü, farklı tarihsel, sosyal, ekonomik, psikolojik, moral değerlere sahip bir topluma uyarlama düşleri görmekten kurtulamamıştır Osmanlı aydınları ve onun günümüzdeki takipçileri.

Bütün eksik ve yanlışlarına karşın Meşrutiyeti getiren zorlayıcı güç, asker-sivil aydın kesim olmuştur. Keza Osmanlı'nın son yıllarında da, varolan tüm sosyal hareketlenmelerin arkasında hep bu aydınlar vardır.

Ekim Devrimi'nin dünya çapında halklarda uyandırdığı sempati, yarattığı prestij ve özelde Türk Ulusal Kurtuluş Hareketine desteği, dostane ilişkiler Türk aydınını derinden etkilerken, Bolşevizm adeta moda olmuştu o zor günlerde. Bu olgu, aydınları TKP'ye yöneltmişse de, Mustafa KEMAL bu akını önleyecek setler oluşturmakta gecikmeyerek, akının yönünü tersine döndürmeyi başarmış, dahası Kemalizm, en güçlü ideologlarını TKP'den devşirmiştir.

Aydınların Kemalist limana yavaşmalarında birçok etken sayılabilir. Bunlardan biri de "zor"dur. Marksizmin köklü bir yer edinemediği ülkemizde, Kemalizmin "zor"u ve demagojik yaklaşımları sonucu aydınlar, geleneksel "devletçi" tercihlerini yapmışlardır.

Bu baskı ve demagoji cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren sürse de, zaman zaman parlayan aydın hareketine yönelik baskılar 1940'larda artar. O yıllarda gazete ve matbaalara, sosyalist hareketin o dönemki liderlerine, sosyalist yazarlara yönelik saldırılar yeni bir boyut kazanarak, o zamana kadar olduğu gibi o dönemde de belli oranda amacına ulaşır.

Aydınlarımızı çözümlemede, Nazım HİKMET'in şu değerlendirmesi, bu günkü geleneksel aydınlarımızı analiz etmekte de yararlı olacağından aktarmak istiyoruz.

"... Aşağıya doğru giden bazı derebey yahut eski bürokrat yahut küçük-burjuva yahut küçük memur sınıf ve tabakalarından gelen münevverler; iradesizdirler, süratle ruh haleti değiştirirler, ümitten ümitsizliğe, neşeden yeise süratle geçerler, zora gelemeler..."

Nazım HİKMET'in iradesizlik, zora gelememek vb. gözlemleri "ödlek" olarak nitelenen aydınları çağrıştırmıyor mu?

Aydınlarımızın ödleliğini, kimliksizliğinde aramak gerekiyor. Çarpık toplumsal gelişimin aydınlarımızı etkilememesi düşünülemez. Bu belirleme, aydın hastalıklarını tek tek aydınların kişiliğinde aramak yerine, bunu oluşturan sosyal, kültürel vb. koşulların analizini gerektirir ki, biz, soruna böyle bakıyoruz. Aksi durumda kişilerle gereksiz oyalanma yanlışına düşerdik.

Aydının halkına yabancılaşması olgusunun tarihselliğini koymuştuk. Bu olgunun ülkemizdeki varlığını giderek pekiştirdiğini ve aydınlarımızın bir ayrım noktasına doğru gittiğini de görmek gerekiyor.

Yabancılaşma ve yalnızlık sarmalı, kendi içine kapattığı aydınlarımızda, "halk anlamaz" yargısını yerleştirmiştir. Oysa sorun, halkın zekasıyla ilgili değil, aydının halkla kuracağı iletişimin araçlarını yaratması ve bu araçlarla ileteceği mesaj sorunudur. "Halk anlamaz" deyişlerinde ifadesini bulan aydın bencilliğinin ve nihilizminin, kendini beğenmişliğin, aydınla halk arasında yarattığı uçurumu yok edecek olan, yine aydınların halktan yana tavır koymaları olabilir ancak. Oysa bugüne dek -olumlu istisnalar hariç- aydınlarımızın eğilimi düzenle uzlaşma yönünde olmuştur.

1950'ler sonrası ise, yeni-sömürgecilik ilişkilerinin oturmasına ve küçük-burjuva radikalizminin tasfiyesine paralel olarak küçük-burjuva aydınların yürüdüğü yoldaki ayrım çizgileri netleşti: oligarşiden ya da halktan yana olmak.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Çarpık kapitalizmin gelişmesiyle küçük-burjuva aydınlarını yol ayırmasına sokan koşulları ve küçük-burjuva aydına karakterini veren maddi yaşamındaki değişimleri, en genelde, küçük-burjuvazinin durumuyla bağlantılı ele almak gerekiyor. Çünkü sermayenin yok oluşa zorlandığı bu tabakaya karakteristiğini varolan nesnel koşullar veriyor.

1960'lar sonrası kendisini "sol"a fırlatan küçük-burjuvazinin, 12 Mart ve 12 Eylül yenilgisiyle oligarşiye boyun eğişinin, kararsızlığının, kayıtsızlığının... vb. nedenleri, onun üretim içindeki yeridir. Ancak bu açıklama, her şeyi anlatmıyor. Eğer ülkemiz aydınları için konuşacaksak, bunun üzerine, özgül yanları ve aydın karakteristiğini de koymak zorundayız.

12 Mart, sırası geldiğinde "balyoz"unu küçük-burjuva aydınlara da vurdu ve bu darbe, aydınlarımızda her dönemin adam olma eğilimini güçlendirdi. 12 Eylül sonrası olduğu gibi aydınlarımız o zaman da, faşizmin ağzından, devrimcilere 12 Mart'ın faturasını çıkarmaya çalıştılar. "Küfür edebiyatı" gelişti. İnkarcılık, döneçlik, kaçkınılık vb. olumsuz eğilimler "yeni" dayanakları oldu: Tanrı yeniden keşfedildi; içki sofraları nutuk alanlarına dönüştü; aydın sorumluluklarının getirdiği görevler unutuldu.

'Vur abalya' misali silahlı devrim cephesine saldırıp, 12 Mart'ı provokasyon mantığıyla ele alarak oligarşiye rüşünü ispatlamaya çalışanlar; geçmiş "gençlik heyecanı", "toyluk", "çocukluk hastalığı", "maceracılık" vb. ile açıkladılar. Egemenler de bunu sevinçle izledi. Çünkü burjuvazinin açacağı ideolojik karşı-kampanya, bu denli etkili olamaz, yığınlığı örgütleyemezdi. Oligarşinin yapamadığını küçük-burjuva aydınları fazlasıyla yaptılar.

Dönem, yenilgi dönemiymi ve aydınlarımızdan en iyi niyetli olanlarındaki mantık bile "ben tek başıma ne yapabilirim ki?" olmuştur. İşin garip yanı, her zaman aydının bağımsızlığından, bireysel hareket yeteneğinden, aydının toplumsal dinamizmdeki yerinden söz edenler birdenbire bunu unutmuş(!), çaresiz kesilmişlerdi. Tek başına birey olarak aydını yüceltenlerin "elimden ne gelir ki?" yakarışı kabul edilemezdi elbette. Hem hiç kimseyi, hiçbir şeyi beğenmeyecek, iyi niyetli çabalara taş atacak, hem de hiçbir şey yapmayıp elini kolunu bağlayıp oturarak, "tek başıma ne yapabilirim?" diyeceksin!

12 Mart aydınlara dokunmasaydı, 'bana dokunmayan yılan bin yaşasın' denilerek dönem sessizce geçirilecekti aydınlarca, ama '60 sonrası hızla gelişen sol düşüncenin aydın kesimi etkilemesi ve yayılması olayı vardı ki, bu durumda aydınlara gözdağı vermek cuntanın bir diğer görevlerindendi! Çünkü cunta sınıf mücadelesini geri çekmek zorundaydı. Çünkü, "sosyal gelişme ekonomik gelişmenin üstüne çıkmıştı" çoktan!

Sonuçta 12 Mart'ın "balyoz"u aydın kesim üzerine de indi ve amacına ulaştı...

Ancak, 12 Mart atlatıldığında, bu defa toplumda büyük bir sol potansiyelin biriktiğini aydınlar da anladılar. "Maceracılık"a karşı salvo atışlar sürmekle birlikte, silahlı devrimin prestiji, onları, kullandıkları dilde biraz daha temkinli olmaya iterken, yeniden "sol" kulvarlara fırlayıp, 12 Mart'ta unuttukları sorumluluklarını(!) -'nerede kalmıştık?' diyerek- yeniden hatırladılar. Yenilgi döneminin ardından, varolan sol potansiyele herkes bir şeyler empoze etmek istiyordu. Ve aydınlarımıza gün doğmuştu!

Sınıf mücadelesinin yükselmesiyle anti-faşist mücadele ön plana çıktı ve çatışmaların yeniden silahlı boyutlara sıçraması gündeme geldi. Sivil faşist hareketin, halkı yıldırma ve yıldırıldığı kitleleri peşine takma programında, aydınlar hakkında da iyi şeyler düşünülmüyordu! Halkın can güvenliği talebi ekseninde devrimcilere yanaştığı ve devrimcilerin de buna sahip çıktığı bir ortamda aydınlarımız, "sağ" ve "sol" terör edebiyatı başlattı. Hümanizm ve objektiflik adına "sağ" ve "sol" aynı kefeye kondu, "terör" kaynağından, amaçlarından vs. kopararak ele alındı. Tabii bu şekilde ele alışı faşist terörün yaptığı yığınlık ve korkunun payı çok büyüktü. "Bakın biz sol teröre de karşıyız" mesajı iletiliyordu egemenlere.

Faşistler de Türkiyeli aydınları iyi tanıyorlardı! Bilim adamları, sanatçılar, gazeteciler ve diğerlerine yönelen birkaç faşist saldırı, birkaç yürekli istisna dışında, aydınlarımızın çoğunu sindirmeye yetti de arttı bile.

12 Eylül'e yaklaşırken sınıf mücadelesinin düzeyi ile aydınların durumu (bir kere daha) birbiri ile örtüşmemektedir. Halkın ve mücadelenin istemleri ile aydınların tartışma noktaları çakışmıyordu ve üstelik mücadele kızgınlığıyla ürken, korkan aydınlarımız hep geri çekilme ve tribüne çıkma çabası içine girdiler. Her ne kadar hâlâ üst perdeden "bu işlerin" nasıl olacağı konusunda ahkam kesmeye devam ettiyseler de, bu kendilerinin söyleyip kendilerinin dinlediği bir türküydü artık.

12 EYLÜL VE AYDINLAR

12 Eylül ile birlikte, aydınlar açısından her şey, bir anda değişti. Kimisi (ki çoğunluğu) zaten 12 Eylül'den çok önce tribüne çıkmış, "tarafsızlığını" ilan etmiştir. Zira, kendilerine yönelen bir-iki faşist saldırı, zaten konum olarak ikircikli davranan çoğu aydınları bu tür bir davranışa hemen itiverdi. Küçük-burjuva aydını diye nitelediğimiz böyleleri Godot'yu bekler gibi, ilahi bir gücü bekliyorlardı, ortamın dinginleşmesi için. Sınıf savaşımı açıkça statükoları altüst

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

etmiş, konumlar sarsılmıştı.

12 Eylül faşist cuntasının neler yapacağını biliyorlardı. Ama sınavı, daha 12 Eylül'den önce kaybetmiş, yenilmişlerdi. İçten içe devrimcilerin kazanmasını istiyorlardı. Devrim büyük bir işti. Ve her büyük iş gibi, bedelinin büyüklüğü de bazılarını ürkütüyordu.

Türkiye gibi ülkelerde aydınlar üzerindeki baskıyı küçümsemediğimizi, aksine yeni-sömürge ülke aydınlarının burjuva demokrasisinin olduğu ülke aydınlarıyla kıyaslanmayacak ölçüde büyük baskı, tehdit vd. olumsuzluklar altında olduklarını burada belirtmeliyiz. Ne "özgür yaratım" olanaklarına, ne de eserlerini özgürce yayma olanaklarına sahip olan bilim adamı ve sanatçı aydınlarımızın ağır baskı, sansür, ceza, hapis, işkencelerle yüz yüze oldukları ve bir görevlerinin de bu koşullarda genişleme ve rahatlama yaratacak demokrasi mücadelesinin kararlı militanları olmak olduğunu söylüyoruz. Evet, aydınlarımız enerjilerinin bir kısmını da buraya harcamak durumundadırlar. Biz, aydınlarımızın bu istemine de sahip çıkıyoruz ve bu mücadelede onların en büyük destekçisiyiz. İnanıyoruz ki aydınlarımız özgür bir ortamda çok daha verimli olacaklar, çok daha iyi ürünler vereceklerdir. Aydınlarımız, özgürlüklerin kazanımında ne kadar aktif, ne kadar inatçı ve kararlı olurlarsa, saygınlıkları o derece artacaktır.

Fakat geleneksel aydınlarımız devrimin büyüklüğünden ve onun büyük bedelinden korkuyor, bunu göze alamıyorlardı. Bu hesaplaşmayı 12 Eylül öncesinde, anti-faşist mücadele içinde yaşadılar. Ve geleneksel tavırları ile daha o zaman yenilgiyi kabul ettiler. İşte, 12 Eylül de onlar için bu yenilginin onaylanması oldu. Hele devrimci hareket bir de taktik anlamda susturulunca, 12 Eylül faşizmi ile hiçbir çatışmaya girmeden, suya sabuna dokunmayan pasif tavırlar içine girdiler. Ama bundan da öte, küçük-burjuva geleneksel aydın kategorisi içinde yer alan ve 12 Eylül öncesinin 'sosyalist' sıfatlı devrim çığırtkanları olan aydınlar ise, 12 Eylül ile birlikte neye uğradıklarını şaşırıyorlar. Hayalleri tuzla buz oldu. İşkence tezgahları ile tanışanlar ise, bedenlen gördükleri işkence sonucu, ideolojik olarak törpülendiler. Eskiden sosyalizmi savunanlar, şimdi tekrar yönlerini burjuvaziye döndürdüler.

Evet, 12 Eylül dönemi geleneksel tüm aydınlarımız için bir sınav dönemi idi. Çoğunluğu edilgenliği; 'bana dokunmayan yılan bin yaşasın' örneğini sinerek seçerken, bir kısmı, her zaman olduğu gibi dönemliğin yoluna girdi, kendilerine yeni bir şöret yolu açtı.

Tabii birçok dürüst ve namuslu aydınımız da vardı. Ama ne yapabildiler? Kendilerinden bekleneni yapabildiler mi?

Buna da yanıtımız "Hayır"dır.

Ne aydın olmanın gereklerini yerine getirebildiler, ne de varolan konumları ile yapabileceklerini.

Hep söyledik; aydın olmak salt yazmak-çizmek değildir. Bizzat halka pratikte önderlik etmek de aydının görevidir.

Ancak, bırakalım pratik önderliği, yazmanın da bir risk olduğu, bir bedeli olduğu dönemde, aydınlarımız bu bedeli göze alamadılar. Üstüne üstlük kimileri, aydınların içinde bulunduğu edilgenliği açıklayabilmek için "sağ-sol kavgası", "anarşi-terör" edebiyatı yaptı ve cunta ile bir noktada çakıştı, onun demagojilerini meşrulaştırdı.

Büyük bir aydın çoğunluğu ise 12 Eylül koşullarında "Ezop dili"yle muhalefet yaptı. Ne sesleri duyulabildi, ne de söyledikleri anlaşılabilir. İdamlara salt hümanizm duyguları ile karşı çıkmakla yetindiler. Devrimcilerin idam sehpalarında katledilmesine açıktan karşı çıkamadan, İran'daki idam edilenlerden yola çıkılarak, idamlar için bir kamuoyu oluşturmaya çalıştılar. Tam bir çaresizlik tavrıydı bu.

Oysa suçlu, ağır baskı, işkence, sansür ve diğer anti-demokratik uygulamalarla kendini aydınların etinde kemiğinde hissettiren oligarşiydi. Aydınların gerçek suçluyu görmeyerek, geçmişin faturasını yüklenircesine suçluluk psikolojisine girip, devrimcileri savunamaması, kaçamak yollara başvurusu tam bir aymazlıktı. Ülkenin sokaklarına, yaşamına egemen olmak isteyen faşizme karşı mücadelede her türlü özveriyi gösterenlerin aydınlarca savunulmaması "körleşme"nin bir ifadesiydi.

Devrimciler 12 Eylül öncesi, aydınlar ve CHP yöneticilerine kadar ulaşan faşist saldırılar karşısında set oluşturmazaydı, aydınlarımız, bırakalım sınırlı özgürlükleri, yaşama olanakları, bulabilecekler miydi? Alman profesörün HİTLER faşizminin, komünistlerden başlayarak demokratlara kadar yayılan terörüyle ilgili söyledikleri anımsanmalıdır.

Tüm bu gerçeklere karşın, devrimcilerin savunulamamasının anlaşılır bir açıklaması yoktur.

Burjuva sözcülerinin bile demokrasi havariliğine soyunduğu dönemde aydınlarımızın, onlar kadar bile olamaması düşündürücü olmalıdır.

Aydınlarımız PINOCHET'e lanetler yağdırdı, Afrika'da özgürlüğü için elde silah dövüşenleri selamladı,

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Reagan'ın Nikaragua'daki "özgürlük savaşçıların" çapulcular diye niteledi de, sıra ülkemize gelince, bizleri "gerçek özgürlük savaşçıları" olarak nitelemekten korktu.

12 Eylül dönemi aydınlarımız için bir sınav, bir yol ayrımı olmuştur. Halka olan inancın, güvenin, ondan yana olmanın ve daha da ötesi insan olmanın sınanıldığı bir yol ayrımı.

Aydınlarımızın bu kavşakta iyi bir sınav verdikleri söylenemez. 12 Eylül aydınlarımız için yılgınlık, ihanet, burjuva yaşama övgü, felsefi idealizmi yeniden keşfetme ve kendini koruma içgüdüleriyle bir kenara sinme ve kaçışın egemen olduğu bir dönemdir.

Devrimci hareketin ağır darbeler aldığı böylesi yenilgi ortamında, aydınlarımız görevlerini yerine getiremediler. Ama bunu yadırgamadık: Aydınlarımızın, küçük-burjuva sınıf karakterinden dolayı zora gelemeyeceğini, güçlü rüzgarlar önünde eğileceğini ve yine en küçük bir başarısızlıkta panik havası, umutsuzluk, yılgınlık içine düşeceğini biliyorduk.

ÇAĞIMIZIN GERÇEK AYDINI PROLETARYA AYDINIDIR!

Her sınıfın ideolojisini, sanatını, kültürünü oluşturmada aydınına gereksinimi olduğu bir gerçek. Bu anlamda, her sınıf kendi aydınını yaratmak ve ona sahip çıkmak durumunda.

Ezilen, sömürülen sınıfların tarihsel süreçte, egemenler için çalışmaktan, entellektüel faaliyetler için zaman ve olanak bulamadığı, bu mirası devralan proletaryanın, çağının temel sınıfı olarak, kendi aydınını, kendi saflarından çıkaramadığını (genel kural olarak böyledir) biliyoruz. Proletarya aydınları, hep burjuva ve küçük-burjuva çevrelerinden çıkmıştır. Bu noktada aydının, sınıf kökeninin hiçbir öneminin olmadığı kendiliğinden ortaya çıkıyor. Ve eğer bir insan, kendini proletarya mücadelesine adanmışsa, o ister burjuva, isterse başka bir sınıf ya da tabakadan gelsin, artık proletarya aydınıdır.

Gerçek aydını, çağımızda proletarya aydını temsil edebilir. Çünkü, emperyalizm ve proleter devrimler çağının en devrimci sınıfı proletaryadır. Çünkü burjuvazinin, tarihin çarklarını ileri çevirdiği dönem ve burjuvazinin sanat, kültür, ideoloji alanlarında devrimci atılımları bitmiştir artık. Rönesans ve Reformla Batı (burjuva) kültürünün dünyayı sarstığı kapitalizmin yükselme döneminde, burjuva aydınlar, burjuvazi ile yer yer ters düşme pahasına "özgürlük, kardeşlik, eşitlik" sloganına sahip çıkmışlardır. Ancak zamanla burjuva aydını da bu özelliklerini yitirmiş, toplumun öncüleri olma misyonunu -gelişen proletarya mücadelesine paralel olarak- proletarya aydınına kaptırmıştır.

Çağımızda devrimci geleneği temsil eden proletarya, burjuvazinin gerilediği, devrimci barutunu yitirdiği dönemde, burjuvaziye karşı alternatif olarak çıktı ve her alanda kendi kurumlarının nüvelerini oluşturmaya başladı.

Proletarya aydınlarının, bu süreçteki en temel işlevi proletaryaya dışarıdan bilinç taşımadır.

Proletaryaya bilinç taşıyacak olan proletarya aydını entellektüel birikim sahibidir ama bunu "bilgi satmak" için değil, dünyayı, toplumu yorumlamak, çözüm üretmek için ister ve o birikimini, sınıfının mücadelesinde, ön safta kullanır. Kendini proletarya mücadelesindeki tüm görevlere hazırlar ve yetenekleri ölçüsünde görev alır.

Bu açıdan bakıldığında "Türkiye Solu"nun yaşadığı sorunları, bölünmeleri, ideolojik geriliği, dahası yaşadığı yenilgileri vb. entellektüel olmamaya, yarı-aydın karaktere bağlayan ve önlerine entellektüel olmayı koyanların, yenilgi ortamı içinde, küçük-burjuva aydını olma hevesiyle hareket ettikleri görülmektedir. Aynı anlayışın savunucularının proletarya mücadelesini, ideolojik öncülük yapmaya, "biz yaparız, kitleler peşimizden gelir" anlayışıyla, salt yazma faaliyetine indirdiklerini görüyoruz. "Biz aydınız, biz en çok ve doğruyu yazıyoruz, işçi sınıfı ideolojisini temsil ediyoruz, o halde, dışımızdaki sol, yani yarı-aydınlar(!) ve kitleler bizim ideolojik önderliğimizi kabullenmelidir"(!) anlayışdır bu. Oysa proleter aydını 'çok yazmayı' değil, mücadeleyi daha çok yükseltmeyi düşünen, bunun mücadelesini veren, kitlelerin en önündeki militan kişidir. Canıyla, kaniyle, elindeki kalemiyle, silahıyla savaşandır proleter aydını.

DEMİR KAPININ ARDINDA DA DURUM FARKLI DEĞİL!

Yaşamın bir alanı olan cezaevlerinde ise, kendine proleter aydın payesini verenler için durum daha az acıklı değildir. Egemen sınıf güçleriyle savaşımın, açıktan yürüdüğü cezaevlerinde, yenilgi psikozu genellikle daha açık görülebiliyor. İnsanları cezaevlerinde "kalıba sokma" şeklinde yürüyen egemen faşist politika, birçok insanın siyasi ve hatta insani yönünü öğütmüştür. Türkiye'de sol hareketin tarihinde görüleceği üzere, "tevkifatlar"la içeri atılan "komünistler" in birçoğu, cezaevinden birer örnek olarak çıkmış, dışarda birer yılgınlık timsali olarak egemen sınıflara hizmet etmişlerdir. Bu olumsuz gelenek, 12 Mart ve 12 Eylül dönemlerinde daha büyük boyutlarda yaşanmıştır.

12 Eylül yenilgisi, 12 Mart ile birçok noktada aynılıklar taşısa da, önemli ayrılıkları da vardır. Mücadelenin her şeye karşın bitmemesi, savaşın çeşitli biçimlerde her alanda sürmesi, onbinlerce devrimci, ilerici, yurtseverin

kapatıldığı cezaevlerinde, direniş destanları yazılması, olumlu yönlerdir. Dahası bir olumsuz geleneğin de kırılmasıdır. Buna karşın yılgınlık, dönemlik büyük boyutlardadır ve etkisi de o derece fazladır. Buna paralel olarak denilebilir ki, tut-saklık koşullarında yaşananlar, Türkiyeli aydınların dramını olduğu kadar, kendisine proleter devrimci diyenlerin trajik sonunu da en iyi biçimde anlatmaktadır.

Geçmişte ya da hâlâ proleter devrimciliği kimseye vermeyen "Marksist-Leninistlerimiz", yenilgiden öylesine etkilendiler ki, çoğu soluğu Avrupa bulvarlarında zor aldılar. Kalanlar ise, Avrupa'dan onyıllar sonra taşınan teorileri Türkiye'ye uyarlayarak entellektüel olma çabası içinde tükeniyorlar, proletaryanın aydını olmak yerine, küçük-burjuva aydını olmak (özentisi demek daha doğru olur) tercih ediliyor bugünlerde. Siyasetten kaçışın bir limanı, ya da mücadeleden el-etek çekmenin bir önceki durağı, "aydın-sanatçı" olma çabaları olmuştur denilebilir. Bu tür insanların tavrı, aydınlarımızla özdeşleşmekte; mücadeleyi yargılayışları, anti-direnışçilikleri vb. ile "aydınlaşmak" tadırlar. Bu, "devrimci romantizm" duygularını aşamayanların yenilgi dönemlerindeki trajik sonlarıdır. Ve bu noktadan sonra onları tipik küçük-burjuva (aydını) kategorisi içinde değerlendirmek gerekiyor.

GELENEKSEL AYDINLAR SINIFTA KALDILAR!

Baştan bu yana tekrarlıyoruz. Ülkemizde dürüst-demokrat aydın olabilmenin bile bir bedeli vardır. Nice aydınlarımız, salt gözdağı amacıyla da olsa yıllardan beri zindanlara atılmıştır. Öyle ki, geleneksel aydın ve sanatçılarımıza esin kaynağı olan zindanlar, aynı zamanda onların geleneksel yanlarını biçimlendiren kurumlar da olagelmıştır. Nitekim 12 Eylül sonrasında da aydınlarımız dört duvarla çevrili gerçeği gördüler. Genelde yaşananları yaşamadılar ama yaşananlara kulaklarını tıkadılar, gözlerini kapadılar. Cezaevleri, devletin resmi işkencehanelerine dönüştürüldüğünde, koğuşlar, koridorlar işkence görenlerin sesleriyle çınlarken, onlarla aynı koşušta, aynı blokta kalan aydınlar, bu sesleri duymadılar! İşkenceyi, işkencecileri lanetleyen seslerin yanına, seslerini katmak için hiçbir şey yapmadılar.

Barış, demokrasi savunucuları, işçi sınıfının temsilcisi iddiasında olanlar temsil ettikleri tüm değerler ayaklar altına alınmışken insanlık onurunu çiğneyen yaptırımlar karşısında sustular. Yalnız bir baskı aracı olarak söylenen İstiklal Marşı söylerken, sesleri duyulabildi. "Gencecik insanlar", insanlık onuru ve siyasi kimliklerini korumak için tereddütsüz ölümü kucaklarken aydınlarımız bütün dünyanın gözü üzerlerindeyken bile, binlerce devrimcinin, yurtseverin faşizmin zindanlarında nelerle karşı karşıya kaldıklarını, özverilerini, direnişlerini tek kelimeyle olsun dile getirmeyerek, kendi bireysel sorunlarını dile getirdiler. Aydınlarımız 12 Eylül zindanlarındaki sınavlarında sınıfta kaldılar.

ZİNDANIN İÇİ DE BİR DIŞI DA: OLUMSUZ AYDIN TAVRI

12 Eylül cuntası aydınlara gözdağı vermek için, onları soruşturmalarla, sansürle, yasaklarla, cezaevleriyle korkuttu. Haklarında değişik davalar açtı. Ve amacına ulaştı, onları sindirdi.

Birçok aydın, faşizmin karşısında mücadele etmeyi, kavgayı, zorlu bir yaşamı göze alamadı. Birçok aydın ise daha baştan yenilgiyi kabullenmişti. Kendilerine sunulan olumsuzluklardan birini seçmenin ve daha sonra da kendilerini temize çıkarmanın açıklamalarına boşuna giriştiler. Oysa durum açıktı. Korkunç bir vurdumduymazlıkla ve bencillikle, kendi küçük dünyalarına, yapay "cennet"lerine sığındılar. Gerçeklere sırtlarını çevirdiler.

Kimi aydın beynini burjuvaziye sattı. Piyasada alınıp satılan bir mal haline geldi. Resmi ideolojinin yeni sözcülerinden birisi olarak, bu defa devrimcileri, yurtseverleri yargılamaya kalkıştı!

Kimi aydınlar elleri, kolları, dilleri bağlı insanların, kendilerini hiçbir savunma olanakları yokken, dönemliklerinin ödülü olarak bahşedilen koşelerinden, kameralarından, ak kağıt üzerine dökülen kapkara satırlarından devrimcilere saldırdılar, karaladılar...

Yükselen sınıf kavgasının bastırılmaya çalışıldığı günlerde, halktan, sosyal pratikten çok uzak olan kimi aydınlarımız da, bu kopukluğu giderecekleri yerde, hepten anlaşılmama çabasına giriştiler! Dilleri yabancılaştı, yaşamları bohemliğin ötesine sapkınlık dünyasına taşıdı. Enerjilerini soyut felsefeye, burjuva sanata harcayarak ege-men ideolojinin kurşun askerleri oldular.

O ana kadar taşıdıkları aydın sıfatının, binlerce yıllık birikimin mirasını reddederek, adeta geçmişlerinden kurtulmanın çabasına girdiler. Bunu yaparken de, kendilerine bir gelecek değil yeniden bir geçmiş yarattılar. Solun bölünmüşlüğünü eleştirip, yenilgiyi buna bağlayanlar her gün çarşaf çarşaf geçmişlerine küfür ettiler.

Hiçbir örgütlülüğü ve disiplini olmayan aydınlarımız, tüm bu gelişmeleri, dizi dizi açılan entel barlarda, yeni kimlikleri ile başbaşa vicdanlarını alkolle yıkayarak yaşadılar!

Oysa aydınlarımızın tavrı bu olmamalıydı. Her şeye karşın yapabilecekleri çok şey vardı. Koskoca bir dönem boyunca yapılabilen sadece birkaç dilekçeye imza atmak olmamalıydı.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Cunta yılları boyunca aydın sorununun bir diğeri yanı da, yurtdışına kaçıştı. Binlerce aydın 12 Eylül fobisiyle yurtdışını mekan tuttu. Bu aydınlarımız, yurtdışının törpüleyici etkisine terk ettiler kendilerini. Mücadele alanının ülke toprakları olduğu unutuldu. Bu aydınlarımız bir an önce ülkeye dönüp görevlerini yerine getirmelidirler. Yurtdışı Türkiyeli aydına bir şey kazandırmadığı gibi, niteliklerinden de çok şey götürmektedir çünkü.

ÜLKEMİZİN PROLETER AYDINLARA İHTİYACI VARDIR

Ülkemiz aydınlarını başlıca iki kategoriye ayırıyoruz: Küçük-burjuva aydınlar ve proletarya aydınları.

Küçük-burjuvalar ülkesi olan Türkiye'de, küçük-burjuva aydın-sanatçıların yazın ve sanata egemen olmasında, sınıf mücadelesinin içinde bulunduğu geriliğin, işçi sınıfı partisi olmayışının, dolayısıyla yaşamın çeşitli alanlarına organize biçimde müdahalede eksikliklerin olmasının payı büyüktür. Ancak, bu eksiklikler giderilmiş olsa bile, aydınlar arasında devrim safında yer alacaklar, büyük olasılıkla toplam içinde küçük oranda kalacaktır. Bu mutlak bir yasa olmasa da, yaşanan devrim deneyleri bunu göstermiştir. Buna karşın aydınları kazanmak çabasıyla vazgeçilemez. Kendilerini sınıflar üstü gören aydınlar, sınıf mücadelesinin keskinleşmesiyle ayrılmaya, ya proletaryadan ya da burjuvaziden yana tavır koymaya zorlanacaklardır. Bugün için devrim cephesi henüz güçlü olmadığından, devrimi kuleden izleyen birçok aydının devrimin kabarması koşullarında, kendini bu akıntıya bırakacağından kuşumuz yok.

Ancak aydınları bu noktada tercihe zorlayacak bir sürü etken olacaktır ki, onları bugünden saptayabilme olanağımız yok.

Sosyalizmin, kapitalizmin yıkıntıları üzerinde, onun miras bıraktıkları ile kurulacağı, aynı malzemeyi devrimci tarzda dönüşüme uğratmak gerektiği çok açıktır.

Günümüzde, "Gençler iyiydi, hoştu, direniyorlardı, onlardan çok şeyi öğrendim..." diyebilmek, küçük hesaplarla karışık da olsa aydınlarımız açısından bir ilerleme ve bir ölçüde özeleştirmedir; ancak, bunun ardından "ama" deyip bilinen anti-eylemci, anti-direnışçi düşüncelerin -daha usturuplu bir dille bile olsa- tekrarlanması, aydın cephesinde pek bir şeyin değişmediğini gösteriyor. İşkencelere, baskılara karşı şubelerde, işkencehanelerde, cezaevlerinde direniş destanlaşmışken, bunu reddedip geçemezler zaten; ama yapılan işin, salt yiğitlik vs. yönüne övgüler düzmek de onu siyasi özünden koparmak olacaktır. "Bugün anti-demokratik uygulamalara, işkencelere susmak zaten tüm bunlara ortak olmaktır." diyenlerin yıllardır sustukları unutulamaz. 8 yıldır süren baskı ve zulme karşın, yok edilemeyen potansiyeli ve cuntaya karşı muhalefette uzun süre önemli bir yere sahip olan cezaevlerini; toplumdaki işkence, demokrasi ve benzeri konulara duyarlılığı görüp koklayan kimi aydınlarımızın; kaleme sarılıp kısmen yazdıklarını görüyoruz. Bunlar neden daha önce yazılmadı, yazılması denenmedi, ya da cesaretle açıklanmadı da, şimdi piyasayı doldurdu? Yapılan işte, ne ölçüde samimiyet, ne ölçüde "tüccar zihniyet" vardır? Bu soruları sormak hakkımızdır. Üstelik yazılanlar gerçekliğin birer küçük parçası olmaktan, cesarettten, objektiflikten hâlâ uzak ve sığ şeyler. 3-5 gün cezaevinde yatan, "hafif" diyebileceğimiz baskı ve işkence gören "aydınlarımız", kendilerini kahramanlaştırır, en küçük özveri ya da cesaret kıyıntılarını göklere çıkarırken; neden tüm baskıların, işkencelerin, özverinin, kahramanlıkların odağındakilerden pek az (o da zorunlu) söz ediyorlar? Anti-demokratik uygulamaları teşhir ve protestoyu içeren ve bu anlamda herkesin destekleyebileceği, desteklediğimiz bir dilekçe olayını, yer yerinden oynamış gibi görenler, neden bütün bu anti-demokratik, faşist uygulamalara direnenlerin yanında değil ve neden hâlâ faşizme karşı silahla direnmek (hakkı) "aydınca" yargılanıyor? Neden "gençler" cezaevlerinde direndi, öldü de, aydınlarımız insanlık onuruna yönelik uygulamalara direnmedi, direnişlere sırtını dönüp, gözünü kulağını kapadı? Eleştiriyi aydın olmanın mihenk taşı görenler, neden üstlerine ölü toprağı serpilmiş yılların eleştirisini özeleştirisini yapmıyorlar?

Soruları çoğaltmak olanaklı, ama bunlara aydınlarımızdan yanıt gelmeyeceğini biliyoruz, bu nedenle diyoruz ki:

Türkiye'de aydınlara gereksinme var. Hem de pek çok aydına. Geri kalmışlık zincirini parçalamak, Türkiye halklarının kaderini değiştirmek yolunda mücadele edecek ve halkının sorunlarını yüreğinde, bilincinde, duyacak, aydınlara gereksinme var...

Tüm dünya halklarının kurtuluş mücadelesine destek verecek ve enerjisini hiçbir çıkar gözetmeksizin faşizme ve emperyalizme karşı mücadelede harcayabilecek aydınlara gereksinim var...

Türkiye'de, "dönmeyecek", "yılmayacak", haklı bildiği yolda "hep bir ağızdan türkü söyler gibi" ölebilecek aydınlara gereksinim pek çok... Mücadele edecek aydınlara gereksinme var...

Türkiye'de "ödek" "aydıncık"lara gereksinim yok...

Popülistini tatmin için, ezilmişliği ve yoksulluğu "edebiyat"a dönüştürüp, bir sömürü aracına dönüştürecek

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

aydınlara da gereksinim yok...

Gül ağacı misali her rüzgarda eğilen, zorba karşısında ''vecd ile secde eden'' aydıncıklara, şakşaklılara gereksinim yok...

Aydın olma sevdasıyla kafasını kitaplara gömmüş, ufku kitap sayfalarını aşmayan entellektüellere de gereksinim yok Türkiye'de...

Türkiye'de gerçek aydına, gerektiğinde sırt çantasında şiir kitabıyla dağlarda, proletarya mücadelesini kendi yetenekleri, gücü oranında omuzlayacak, bu yolda hiçbir özveriden kaçınmayacak cesur bilginlere, sanatçılara, gerçek çağdaş aydınlara ihtiyaç var.

YURTSEVER, DEMOKRAT AYDINLARA:

12 Eylül faşizmi kendinden olmayan herkese düşmanca saldırdı ve hâlâ, sivil görünüm altında bunu sürdürüyor.

12 Eylül dönemi boyunca, bırakalım verdiğiniz derslerin engellenmesini, saçınıza sakalınıza bile el atıldı.

Okul dışı, öğretim dışı sosyal, siyasal alana; halkın sorunlarına ilgi duyan, aydın olmanın gereklerini şu ya da bu ölçüde yerine getiren nice hocalarımız sakıncalı diye okullardan uzaklaştırıldı, atıldı.

Bunlar için özel yasalar çıkarıldı. Bu da yetmedi. 12 Eylül faşizmi sizleri tam bir esarete almak için, üniversitelerde YÖK belasını icat etti. Faşizmi buralarda kurumlaştırmaya çalıştı.

Dersleriniz engellendi; bilimsel araştırmalarınızın, romanlarınızın, öykülerinizin, şiirlerinizin yayınlanması, senaryolarınızın filmleştirilmesi, oyunlarınızın sahnelenmesi, resimlerinizin sergilenmesi yasaklandı. Faşizm, doğal olarak halktan yana olan misyonunuza düşmanca tavrını her fırsatta pervasızca sergiledi.

Faşizm nasıl ki, işçi sınıfının, memurların, köylülerin, gençlerin kısaca bütün halkın, tüm haklarını gaspettiyse, sizlerin de haklarını gaspetti, ürünlerinize engel koydu, yayınlamadı, sergilemedi vb... Dahası yazan, çizen halktan yana olduğunu söyleyenleriniz yargılandı, gözdağı için zindanlara atıldı.

Bu basit ve yalın gerçekler şunu gösteriyor. 12 Eylül faşizmi tüm halkı, halktan yana olan herkesi sindirmek istiyor. Çünkü sizlerin halktan yana olmak zorunda olduğunuzu onlar da biliyor. Bu nedenle faşizm size de düşmanca davranıyor.

Faşizm sizleri, ya kendinin olmasını istediği kalıpta ''aydın'' olarak görmek istiyor, ya da tersi durumda, başınıza gelecekleri dolaylı olarak değil, pervasız yöntemlerle dolaysızca gösteriyor.

Bugün, 'yansızlığın' aslında, koca bir aldatmaca olduğu iki kutuplu bir dünyada, sıradan, kendine 'insanım' diyen birinin bile bir taraf olduğu, tarafsız kalınamayacağı bir dünyada yaşıyoruz.

Kimsenin, Ben tarafsızım diyemeyeceği bir dünya bu. Ya emperyalizm ve işbirlikçileri hain oligarşilerden yana olacaksınız, ya da sömürülen ve ezilen dünya halklarından yana. Ülkemizde de ya SABANCI'lar, KOÇ'lar, ENKA'lar vb.nden yana olacaksınız, ya da halkımızdan yana. Başkaca bir tercih yoktur.

'Hayır ben aydınım, ne ondan, ne bundan yana değilim' demek, soyut bir sınıflar üstü tavır takınmaya çalışmak, hem koskoca bir palavradır, hem de bugün iktidar durumunda olan oligarşiden, faşizmden yanayım demenin tersten söylenişinden başka bir anlama gelmez. Oysa sizler, asla misyonunuz gereği tarafsız olamazsınız.

Elbette, halktan yana olmanın bir bedeli olacaktır. Hem de en ağır olanından! Unutulmamalıdır ki güzel yarınlara ulaşmak isteyen, herkes onun gerektirdiği zorlukları göze almak, özveriye ve cesareti göstermek zorundadır.

Aydın olmanın bedelini göze alıp-almama sorunu, yansızlık teorileri üreten 'aydıncıkların' sorunudur. Ucuz kahramanlık peşinde olanlar, aydın olmayı salt; sanatçılığa, bilim adamlığına, öğretmenliğe vb.ne indirgeyenler, faşizme karşı mücadelede nefeslerini yarı yola kadar tutabilecek, yarı yolda aydın olmanın gereklerini unutacaklardır. Bundan daha doğal ne olabilir ki? Çünkü, böylelerine aydın denmez...

Sizler, halkımızın özgürlük ve kurtuluş mücadelesinde yerinizi almalısınız! Bu mücadele en sıradan bir insana bile büyük görevler yüklerken; sizlere de kendi yetenekleriniz ve gücünüz oranında görevler yüklüyor.

Sizlerin yeri, halkın yanında, yanımızda olmaktır. Sizleri, bir kere daha bu vesileyle yanımıza; halkın yanında mücadele etmeye çağırıyoruz.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

AYDIN MISIN

Kilim gibi dokumada mutsuzluğu
Gidip gelen kara kuşlar havada
Saflar tutulmuş top sesleri gerilerden
Tabanında depremi kara güllelerin
Duymuyor musun

Kaldır başını kan uykulardan
Böyle yürek böyle atardamar
Atmaz olsun
Ses ol ışık ol yumruk ol
Karayeller başına indirmeden çatını
Sel suları bastığın toprağı dönüm dönüm
Alıp götürmeden büyük denizlere
Çabuk ol

Tam çağı işe başlamanın doğan günle
Bul içine tükürdüğün kitapları yeniden
Her satırında buram buram alinteri
Her sayfası günlük güneşlik
Utanma suçun tümü senin değil
Yırt otuzunda aldığın diplomayı
Alfabelik çocuk ol
Yollar kesilmiş alanlar sarılmış
Tel örgüler çevirmiş yöreni
Fırıl fırıl alıcı kuşlar tepende
Benden geçti mi demek istiyorsun
Aç iki kolunu iki yanına
Korkuluk ol

1968/ Rifat ILGAZ

Bölüm: 9

TÜRKİYE'DE SOSYAL SINIFLAR

Ülkemizde burjuvazi hâlâ sınıfların varlığını inkar etmeye çalışıyor. "Gelir eşitsizlikleri" diyor, "sosyal kesimler arasındaki farklar" diyor, ancak açık olarak sınıfların varlığını kabullenmiyor. Burjuvazi, yeni olmayan ve Kemalist iktidar (1923) döneminden bu yana sürdürdüğü bu tavrına, metafizik ve dinsel inançlardan dayanak arıyor: "Allah bütün insanları eşit yaratmadı, kimini zengin, kimini fakir..."

Bu yalan ve demagojilerin yetmediği yerde ise, cezalar işletilmeye başlıyor. Türk Ceza Kanununun 141, 142, 146. maddeleri, bilimsel sınıf gerçeğini kabul ediyor; fakat esas olarak ezilen sınıfların çıkarları için mücadele eden devrimcilere ceza vermeye yönelik yaptırımları içeriyor.

Burjuvazinin bu çabaları, aslında, ülkemizdeki sınıf gerçeğini ortaya koymaktadır. Oligarşi, ezilen sınıflar üzerinde yalan, demagoji ve şiddete dayanan bir politika uygularken, aslında ezen, sömürücü sınıfların tavrını ortaya koymaktadır. Oligarşik diktatörlük, burjuva sınıflara her türlü siyasal ve sosyal örgütlenmeyi serbest bırakırken, ezilen sınıfların örgütlenme ve düşünce özgürlüğüne yasak uyguluyor, ya da ancak, "siyaset yapmayan" dernek ve sendikal örgütlenmelerine izin veriyor.

Diğer kapitalist-emperyalist ve yeni-sömürge ülkelerin olduğu gibi, toplumumuzun da sosyal sınıflardan meydana geldiği bilimsel bir gerçektir, irademiz dışında varolan bir olgudur. Bu gerçeği, hiçbir yalan ve demagoji ortadan kaldıramaz.

Peki, oligarşinin yalan ve demagojiyle varlığını inkar etmeye kalktığı 'sınıf' nedir?

Sınıfın bilimsel tanımını LENİN'den aktaralım:

"-Tarihsel olarak belirlenmiş toplumsal bir üretim sistemi içindeki yerlerine;

"-Üretim araçlarıyla (çoğu zaman yasalarla belirlenmiş) ilişkilerine;

"-Emeğin toplumsal örgütlenmesinde oynadıkları role ve demek ki toplumsal zenginliklerden alacakları payın büyüklüğüne ve bu paya hangi araçlarla sahip olduklarına bakılarak birbirlerinden ayrılan geniş insan topluluklarına 'sınıf' denir." (LENİN, Büyük İnişiyatif, Aktaran Joe METZGER, Aydınlar ve Mücadelesi, s. 31)

Üretim sistemindeki yerine, üretim araçlarıyla ilişkilerine ve toplumsal zenginliklerden aldıkları paya ve bu paya nasıl sahip olduklarına göre birbirinden ayırdığımız sınıflar, her toplumsal üretim tarzında egemen sınıf, ezilen sınıf olmak üzere ikiye ayrılır. Bu iki temel sınıfı kölecilikte köle sahipleri-köleler; feodalitede derebeyi-serf; kapitalizmde burjuvazi-proletarya olarak belirliyoruz. Bir de, o toplumsal sistemde yukarıdaki tanıma göre belli bir yoğunluk oluşturan, ancak kendi içinde bir bütünlük, bir sınıf tavrı göstermeyen toplumsal gruplar vardır ki, bunlar da ara tabakaları oluştururlar. Örneğin, kapitalist toplumda köylülükten söz ederken genellikle sınıf diye söz edilir. Böyle kulanmakta sakınca yoktur, ancak gerçekte köylülük bir sınıf oluşturmaz. Çünkü, köylülük üretim içindeki yerleri, üretim araçlarına sahip olmaları ve zenginlikten aldıkları pay ve bu paya el koyuş biçimleriyle, kendi içinde çok çeşitli tabakalara ayrılır. Bu anlamda toprak ağası da, topraksız köylü de köylülüğün içine girer. Buradan anlaşılacağı üzere toprak ağası ile topraksız köylüyü, tefeci ile az topraklı köylüyü, ortakçıyı, kiracıyı vb. aynı şekilde yaşayan, aynı düşünüş biçimine sahip tek bir toplumsal grup olarak kabul edemeyiz. Oysa sınıf, üretim içindeki yeri itibarıyla aynı şekilde yaşayan, aynı şekilde yaşadığı için aynı şekilde düşünen toplumsal gruptur. Ara tabakaların (ya da günlük dilde kullanıldığı biçimiyle ara sınıfların) üretim karşısındaki yerleri ise net bir ayrım göstermediği için, düşünceleri de temel sınıflardan alınmıştır, sistematize değildir.

Biz burada Türkiye'de sınıfları incelerken genel olarak sınıf kavramını kullanacağız. Ve egemen sınıflar, emekçi sınıflar ile diğer sınıflar olmak üzere üç başlıkta toplayarak inceleyeceğiz.

Bu kısa açıklamanın ışığında egemen sınıflar kategorisini belirtmek için ülkemizde fabrikalara, sermayeye, toprağa kimler sahiptir sorusunu soruyoruz. Oligarşi adını verdiğimiz bir avuç sömürücü olan azınlık sahiptir. Ve bu yüzden de toplumumuzda egemen olan, sömürücü olan sınıflar oligarşiyi teşkil eder. Hiçbir üretim aracına sahip olmayan, ya da çok az sahip olan ve esasen emeğiyle geçinen, emek-gücünü satan, bu nedenle sömürülen sınıflar hangileridir diye sorduğumuzda cevap proletarya, yoksul köylülük, şehir ve kır küçük-burjuvazisi olmaktadır. Ve bunlar emekçi sınıfları oluştururlar. Kır ve şehir orta-burjuvazisi ise, sömürücü bir sınıftır, bu nedenle mevcut sömürük düzeninin devamından yanadur. Ancak, oligarşi içinde yer alacak kadar büyük sermayeye sahip olmadığından, sömürü pastasından küçük bir dilim alır ve oligarşiyle ilişkileri vardır.

Şimdi bu toplumsal sınıfları tek tek incelemeye başlayalım.

İŞBİRLİKÇİ TEKELCİ BURJUVAZİ

Türkiye ekonomisine hakim olan ve siyasetini yönlendiren bugünkü işbirlikçi tekeli burjuvazinin gelişimine baktığımızda, hemen tamamının baştan uluslararası tekellerin temsilcisi, acentası durumunda iken, emperyalizmle girilen yeni-sömürgecilik ilişkilerine paralel olarak ortak yatırımlara girdiğini görüyoruz. 1950'lere kadar iç ticaret, emperyalist firma acentacılığı, müteahhitlik vb. üretim dışı sektörlerde ilk birikimini sağlayan burjuvazi, 1950'lerden sonra uluslararası tekellerle girilen ilişkiler ve günden güne artan bütünleşme ile birlikte, sanayi ağırlıklı faaliyetlere yönelmiştir. Bu sanayi ağırlıklı dayanıklı-dayanıksız tüketim malları alanını kapsar, makine-teçhizat ve girdi yönünden dışa bağımlıdır.

Uluslararası tekellerle girilen ilişkiler, hemen tüm sektörlerde bir veya birden fazla emperyalist tekelle olabilir gibi, birden çok yerin holdingin emperyalist tekelle ortak yatırımlara girmesi şeklinde de olabilmektedir. Örnek olarak TOFAŞ (Fiat, Koç, İş Bankası); DOSAN (Üniver, Eczacıbaşı, İş Bankası); ALTINYUNUS (Koç, İş Bankası, Yaşar Holding ve Danimarka ortağı); İSTANBUL SEGMAN (Ercan Holding, İş Bankası, Japon sermayesi) verilebilir. KOÇ topluluğunun 15, SABANCI'nın 8, İŞ BANKASI'nın 10, YAŞAR Holding'in 5, OYAK'ın 6 şirketinde emperyalist sermaye ile ortaklığı vardır. Bu ortaklıkların yanında devlet yatırımlarıyla (ki, bunun birçok avantajları vardır) ortaklıklar da söz konusudur.

Tekelleşmenin Boyutları

Türkiye'nin devleri olan holdingler bu noktaya emperyalist tekellerin bayiliğinden gelmişlerdir. Geçmişte uluslararası tekellerin temsilcisi (acentası) durumunda olan ticaret burjuvazisi, geliştirdiği işbirlikçi ilişki sayesinde tekellerin Türkiye'deki uzantısı olurken, iç pazarın darlığı, başka bir tekelin o işkolunda faaliyet göstermesini de engellemiştir. Yani, daha önce ticaretini yaptığı malın tekeliyken, bugün o malın üretiminde (ve pazarlamasında da) tekeli olmasını getirmiştir.

Devletin, tekelleşmenin önünde engel olmak gibi bir niyeti yoktur. Aksine belli alanların dışında kalan tüm sektörlerde kamçılayıcı bile olmuştur. Daha önce değindiğimiz İş Bankası'na tanınan tekeli hakları bunu açıkça göstermektedir.

Aynı işkolunda bir holdingin birden fazla firmaya sahip olması ve isim farklılığı bizleri yanıltmamalıdır. Birçok sektörde sadece birkaç holding piyasaya egemendir. örneklersek:

Yağ alanında 10 şirket faaliyet göstermesine rağmen %70'i 4 şirketin kontrolündedir.

Birada pazar payının %86'sı 2 özel şirkete (Tekel'in payı % 14) aittir.

Orlonda pazar payının %90'ı bir şirketin kontrolündedir.

Çamaşır makinesi ve buzdolabında Profilo ve KOÇ pazarın tamamına hakimdir.

Oto lastiği, otobüs ve otomobilde 3 firma pazarın tamamına hakimken, minibüste pazarın %94.4'ü sadece KOÇ'un denetimindedir.

Haberleşme gereçlerinde 4 firma pazarın tamamına hakimdir.

Deterjanda 3 firma pazarın tamamına yakını denetlemektedir.

Elektrolitik bakırda 1 firma pazarın tamamına hakimdir.

Sıvılaştırılmış petrol gazında 4 firma pazarın %76'sına, tarımsal mücadele ilaçlarında 3 firma pazarın %70'ine, video-teypte, 3 firma pazarın %70'ine hakimdirler. (Rakamlar: M.SÖNMEZ, Kırk Haramiler)

Sadece yatırımlarda değil, henüz yurtiçinde üretime geçilmeyen sektörlerde de tekelleşme, dünyadaki tekelleşme oranlarından yüksektir. Örneğin iş makineleri alanında ABD kökenli Caterpillar'ın Türkiye'deki tek ithalatçısı ve satıcısı durumunda olan Çukurova Holding 250 milyar TL'lik pazar payının %55'ine sahip olurken, Japon Komatsu'nun temsilcisi olan Sabancı grubu %45 pazar payına sahiptir. Yine bilgisayar pazarının % 40'ı IBM'in kurduğu Türk Limited Şirketine ait olurken, ABD kökenli Borroughs'un temsilcisi olan Koç Holding % 20 pazar payına sahiptir.

Yurtiçi ve yurtdışı taahhüt-inşaat sektörünü, başını STFA (Sezai TÜRKEŞ-Fevzi AKKAYA), Enka, Tekfen ve Kutlutaş'ın çektiği sayısı 15'i geçmeyen şirketler grubu elinde bulundurmaktadır. Kara taşımacılığı, deniz taşımacılığı acentacılığında da durum farklı olmayıp, 10-15 şirket bu alandaki hakimiyetini sürdürmektedir.

Anlaşılabileceği gibi tekelleşme, hemen her sektörde kendini göstermiş, birçok sektörde, aynı holdingler

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

hakimiyetlerini kurmuşlardır. Sayıları 50'yi geçmeyen bu holdingler, Türkiye ekonomisine hakim durumdadırlar. Örneklersek:

	25 Grubun	10 Grubun	KOÇ, SABANCI ve İş Bankası
Türkiye'nin En Byk 500 Firması İçindeki Firma Sayıları	126	97	60
Çalışan İşçi Sayısı (Toplam çalışan 271.000)	%48	%34.2	%21.5
Ciro Payları	%53	%41	%23.8
Katma Değer İçindeki Payları	%53	%41	%26
Bilano Kır			
İçindeki Payları	%58	%47	%27.4

(M. SÖNMEZ, Kırk Haramiler, s. 22- 1985 rakamlarıyla)

Görüldüğü gibi az sayıdaki grup büyük bir güce sahiptir. Kaldı ki, bu veriler 500 büyük firmaya aittir. Örneğin KOÇ'un 25 firması 500 büyük firma içerisine girerken, denetlediği toplam şirket sayısı 90'dır. Yani KOÇ'un 65 şirketi verilere alınmamıştır. Daha çarpıcı ve gerçekçi bir örnek olarak KOÇ ve SABANCI'nın 1986 yılı satışlarının Türkiye toplam bütçe gelirlerinin %67.3'üne eşit olduğu göz önüne alınırsa, tekelleri burjuvazinin ekonomik gücü daha iyi anlaşılır.

Büyük aile holdingleri, bankacılık, sigortacılık, bankerlik, ithalat, ihracat temsilcilik yapılarının yanı sıra, gıdadan, dayanıklı tüketim mallarına kadar hemen her alanda, büyük sanayi kuruluşlarının da sahibidirler. Yine KOÇ ve SABANCI gibi büyük holdingler, hammadde temininden, ürünün pazarlanması ve satış sonrası hizmetlere kadar, faaliyet gösterdiği alanların tüm halkalarına egemendirler. Bu holdingler bayileri aracılığı ile ülkenin dört bir köşesine mallarını ulaştırırken, bu yolla ticaret kârına da el koyabilmektedirler.

Büyük sermaye grupları, yurtiçinde olduğu gibi yurtdışında da, kurdukları şirketler aracılığı ile ilişkilerini sürdürmektedirler. Başta Batı Almanya, Suudi Arabistan, ABD, İngiltere olmak üzere 17 ülkede şirket kuran büyük sermaye grupları, ithalatta girdi fiyatlarından avantaj sağlama, yeni ihracat pazarları, yeni ortaklar arama, kaynak temininin yanı sıra servet kaçırma, emperyalist sermayeye sağlanan kolaylıklardan yararlanma, hayali ihracat yapma gibi avantajları düşünerek dışarıya yönelmişlerdir. Yine yurtdışı faaliyetleri arasında, yeterli sermaye ve tekniğe sahip olmamanın yanı sıra, iş alanları bulamamanın da getirdiği nedenlerden dolayı müteahhitlik, bankacılık, pazarlama sektöründe emperyalist sermaye ile ortaklık kurmaktadır. Fakat sınai üretime yönelik yatırımları yok gibidir. Bu alanda sadece SABANCI'nın İsviçre'de tekstil fabrikası ile METAŞ'ın Berlin'de demir-çelik fabrikasına rastlıyoruz ki, bunlar da küçük tesislerdir.

İşbirlikçi tekelleri burjuvazinin istemleri olan ve 12 Eylül'le uygulanma şansı bulan 24 Ocak kararları, işbirlikçi tekelleri burjuvazinin ekonomik ve siyasi planda güçlenmesini getirmiştir. Kârlı alanlarda işbirliği gelişmiş, tekelleri burjuvazi tarafından yetersiz bulunsun da emperyalist sermaye girişinde bu dönem görece bir artış olmuştur. Daha önce kimya ve petrole yönelen yabancı sermaye, 12 Eylül sonrası bankacılık, sigortacılık, ticaret ve turizm gibi üretim dışı çok kârlı ve risksiz alanlarda etkinliğini arttırmıştır.

İşbirlikçi tekelleri burjuvazinin gelişip güçlenmesi için bizzat devletin sunduğu alan ve imkanlara baktığımızda;

- İç ticaretteki faaliyetini; Toprak Mahsulleri Ofisi, Türkiye Ziraat Kurumu, Devlet Malzeme Ofisi, Petrol Ofisi, Yün, Yapağı, Tiftik gibi KİT'lerle sınırlayan devlet, iç pazarı özel sektöre bırakmıştır.

- Kamu bankaları, geliri düşük özel amaçlı kredilerde yoğunlaştırılmış yüksek kârlı ticari kredi faaliyetleri hold-ing bankalarına bırakılmıştır.

- Riski az, kârı yüksek sektörlerde devlet faaliyet göstermeyip bu sektörler burjuvaziye bırakılmıştır.

- Birçok KİT iç sigortasını oluşturmamış, özel sigorta şirketlerine milyarlar aktırılmıştır.

- Devlet tekelinde olan kibrit, bira, sigara, elektrik üretim alanlarında tekel kaldırılarak, bu alanlar da tekelleri burjuvaziye sunulmuştur. Son olarak silah sanayi, bu kervana katılmış, sırada ise yenilerinin olduğu bilinmektedir.

- KİT'lerin "Kamu İşveren Sendikaları" biçiminde örgütlendirilerek TİSK (Türkiye İşveren Sendikaları

Konfederasyonu) içerisinde katılmasıyla, işbirlikçi tekelci burjuvaziye ekonomik ve siyasi destek sunulmuştur.

- KİT ürünlerinin büyük ihracatçı şirketler vasıtasıyla pazarlanmasına olanak sağlamıştır.

- Hammadde ve ara malı üreten KİT'lere sübvansiyon uygulayarak özel sermayeye ucuz girdi sağlanmaktadır.

- Gerek yatırım, gerekse işletme aşamasında büyük destekler sağlanmaktadır. ("Kalkınma Öncelikli Bölgeler"de bu katkı yatırım aşamasında %108.6'yı işletme aşamasında %103.6' yı buluyor)

- Emperyalizmin ve işbirlikçi tekelci burjuvazinin çıkarlarına hizmet etmekten başka hiçbir işe yaramayan "ihracatı teşvik önlemleri" alındı. Bu destek önlemleri sayesinde, yıllık ihracatı 30 milyon dolar olan (daha önce 15 milyon dolardı) büyük ihracatçı şirketler, her yıl milyarlarca lira kazanmışlardır.

- Büyük holdinglere ait olup da zarar eden şirketler "kurtarma operasyonları" adıyla KİT'lere devredilerek, holdinglere destek sunulmuştur. Başta KOÇ'a ait Asil Çelik olmak üzere, Güney Sanayi, Meban, Oyak'a ait Türk Otomotiv Endüstrisi, kurtarıma şansı elde edenlerin bilinenleridir.

OLİGARŞİNİN EKONOMİK-SİYASİ ÖRGÜTLERİ

Ekonomik gücün siyasi gücü getirdiğini, yine siyasi gücün ekonomik gelişmenin önünü açtığının bilincinde olan hakim sınıflar, yasal olanakların da önlerine serilmiş olması nedeniyle, hemen her platformda örgütlülüklerini yaratmışlardır. Oligarşinin salt bir kesiminin yer aldığı saf örgütler olduğu gibi burjuvazinin değişik kesimlerinin içinde yer aldığı örgütlenmeler de mevcuttur. Etkinliklerine göre ele aldığımızda şunları söyleyebiliriz:

TÜSİAD (Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği):

12 Mart cuntasının hemen sonrasında, Türkiye ekonomisine yön veren büyük sermaye grupları tarafından kurulmuş, diğer büyük sermaye gruplarının katılımıyla genişlemiştir. 2 Nisan 1971 tarihli Kurucular Kurulu Protokolü'nde birliğin "... Türkiye'nin demokratik ve planlı yollarla kalkınmasına ve Batı uygarlık seviyesine çıkarılmasına yardımcı olmak amacıyla..." kurulduğu belirtilmiştir. Sayısı 7-8'le sınırlı holdingin egemenliğinde kurulan TÜSİAD, kısa bir süre sonra güçlü ve etkin bir kuruluş haline gelir. Üye sayısı sınırlı olup (1986 rakamlarıyla 232'dir) aynı holdingden birden çok üye yer alabilmektedir.

Artık, siyasi ve ekonomik yaşama yön veren TÜSİAD'ın, yılda iki kez hazırladığı "Ekonomik Rapor", hükümetlerin uygulaması gereken zorunlu "önlemler"dir. Buna uygun davranmamak, hükümetlerin düşürülmesi demektir. Bu konuda en açık ve bilinen örnek, 1979'da ECEVİT hükümetinin düşürülmesidir. IMF'nin hazırladığı 24 Ocak Kararları da TÜSİAD'ın istemleridir ve hazırlanan ekonomik programın uygulanabilmesi için kendi üyeleri olan Turgut ÖZAL, DEMİREL hükümetine başbakanlık müsteşarı olarak verilir. Yine 12 Eylül'den bir hafta önce yayınlanan TÜSİAD raporunda belirtilen talepler, bu kez başbakan yardımcısı olan Turgut ÖZAL tarafından uygulanacaktır.

Hemen her sektörün en irilerinin üye olduğu TÜSİAD'ın ekonomi ve siyasetteki etkinliği, bugün daha da artmıştır. Dünya Bankası, IMF toplantılarına TÜSİAD başkanı da katılmakta, yabancı ülkelere yapılan gezilerin programını çizmektedir. Ayrıca, TÜSİAD emperyalist ülkelerle oluşturulan "İşadamları Konseyi"ne katılarak, dış ilişkilerdeki belirleyiciliğini daha da arttırmaktadır.

TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar, Birliği):

Bünyesinde irili ufaklı tüm burjuva kesimlerini barındıran TOBB, 15 Mart 1950'de (Demokrat Parti iktidarından 2 ay önce) Türkiye Odalar Birliği olarak kurulur.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin önemi, çıkarılan yasayla, ithal mallarının fiyat tetkiki ve tescili ile, özel sektöre tahsis edilen döviz kotalarını sanayiciler ve tüccarlar arasında paylaşırma yetkisine sahip oluşundandır. 1956'da Türkiye Odalar Birliği bünyesinde kurulan "İthal Malları Fiyat Dairesi" 1958-62 arasında, ithalatın kontrolünü sağlamıştır. Bu uygulama 1962'de kaldırılrsa da, 1972'de tekrar yürürlüğe konulmuştur. İthal kotalarının paylaşım mücadelesi, özel sermayenin eşgüdümü, bakanlık ve hükümetlere karşı sermayenin ortak taleplerini iletmek ve savunmak amacıyla kurulan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, bünyesinde tüm burjuva kesimleri barındırmasına karşın, yönetimi işbirlikçi tekelci burjuvazinin elindedir.

TOBB'nin büyük sermaye açısından önemi, az sayıda holdingin, bu örgüt aracılığıyla hemen tüm sermaye kesimlerini kendi politikasına angaje etmesi, yönetmesidir. Bu örgüt hem oligarşi içi çelişkilerin yoğunlaştığı, hem de uzlaşmalara bağlandığı bir platform olmaktadır aynı zamanda.

TİSK (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu):

TİSK'in çekirdeği denebilecek olan ilk örgütlenme, başını KOÇ'un çektiği ve 1958'de kurulan MESS (Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası)dır. 1961 Anayasasının getirdiği haklar sonrası, değişik işkollarında kurulan işveren sendikaları, "İstanbul İşveren Sendikaları Birliği" adı altında birleşir ve diğer işkollarının katılımıyla genişler. OECD

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

(Ekonomik Kalkınma İşbirliği Örgütü)'nün tavsiyelerine uyularak yerel düzeyde kurulan birlikler, 20 Aralık 1962'de TİSK çatısı altında toplanır. 12 Eylül sonrasında holdinglerle devletin kaynaşması, Kamu İşverenleri Sendikasının da katılımıyla 15 işkolunda örgütlü olan TİSK, daha da güçlenmiştir. 1974'lere kadar büyüklerin (KOÇ vd.) etkinliğinde olan TİSK, değişik burjuva gruplarını da bünyesinde toplamıştır.

TİSK'in kamuoyu gündemine girdiği yıllar ülkede sınıflar mücadelesinin yükseldiği dönemler olmuştur. Sınıf mücadelesinin ivmesini düşürmek için işverenlerce oluşturulan ekonomik işbirliği örgütlenmesidir. Büyük miktarlara ulaşan grev ve lokavt fonları grev kırıcılığı için kullanılmaktadır.

Kamu İşverenleri Sendikasının katılımıyla KİT'leri, devlet yatırımlarını da doğrudan yönlendirir hale gelen TİSK, grevlere karşı sert tavrı ile işçi sınıfı düşmanı tavrın simgesi olmuştur. Örgüt, işverenlerin grevci işçiler karşısında daha uzun süre dayanması için oluşturdukları fonlarla ve diğer desteklerle sermaye kesiminin gücünü pekiştirmekte, grevci işçilere belirlenen dışında hak veren sermayedarları cezalandırmaktadır. 12 Eylül cuntasını "Gülme sırası bizde" sözleriyle karşılayan TİSK Başkanı Halit NARİN, cuntanın en büyük destekçisinin özel sermaye olduğunu, bu sözleriyle ilan etmiştir.

İKV (İktisadi Kalkınma Vakfı):

1 Aralık 1964'de AET'ye üyelik başvurusu ve bununla ilgili olarak imzalanan Ankara Anlaşmasının hemen ardından İstanbul Ticaret Odası ve İstanbul Sanayi Odasının girişimiyle, Odalar Birliği, Ziraat Odaları Birliği, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Ankara Sanayi Odası, İstanbul Ticaret Borsasının katılımıyla kurulmuştur. Türkiye-AET ilişkilerinde özel sektörün uzman kuruluşu olan İktisadi Kalkınma Vakfının önemi, 1987'de AET'ye yapılan tam üyelik başvurusuyla daha da artmıştır. Avrupa sermayesiyle tam bir entegrasyonun oluşması için çalışmalar yapan İKV'nin bugünkü işlevi; temsil, tanıtma, araştırma, eğitim, yayın vb. düzeyde sürse de gelecekte daha önemli işlevler yüklenebilecek uzman kuruluş niteliğine sahiptir.

YASED (Yabancı Sermaye Koordinasyon Derneği):

Resmi kuruluşu 30 Mayıs 1950'ye rastlar. TOFAŞ, OYAK, RENAULT, GOODYEAR, PIRELLİ, MAN, ROCHE, OTOMARSAN, HEKTAŞ, GLAXO ve PHILIPS yöneticileri kurucu üyeleridir. Mevcut ekonomik politikaların önlerine çıkardığı pürüzlerin düzelmesi, hükümetle ilişkilerin yürütülmesi vb. için faaliyet yürütür. KOÇ'un Divan Oteli'nde bu çerçevede aylık toplantılar düzenlemesinden dolayı "Divan Kulübü" diye de anılmaktadır. Devlet Planlama Teşkilatı bünyesinde kurulan "Yabancı Sermaye Dairesi" ve hükümet düzeyinde etkisi oldukça büyüktür. 80 şirketi bünyesinde toplamıştır.

24 Ocak kararları çerçevesinde yabancı sermayeyi ülkeye daha çok çekebilmek ve emperyalist sermaye ile tam bir entegrasyon oluşturabilmek düşüncesi, YASED'in önemini artırmış, emperyalist sermayeye kolaylıklar sağlanması yönünde hükümet nezdindeki girişimleriyle sonuca ulaşılmıştır.

Hür Teşebbüs Konseyi:

TÜSİAD'ın girişimiyle burjuvazinin tüm kesimlerini bir araya getirmek amacıyla kurulmuştur. 1970'de başlatılan görüşmeler 20 Ocak 1977'de sonuçlanır ve TÜSİAD, TİSK, Türkiye Odalar Birliği, Ziraat Odaları Birliği, Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonunun bir araya gelişle, Hür Teşebbüs Konseyi oluşturulur. 1977'den 1979'a kadar etkili bir kuruluş olarak varlığını sürdürmüştür. 1980-86 arası faaliyetlerini durdurursa da, 1986'dan sonra tekrar faaliyete geçmiştir.

Hakim sınıfların örgütlenebileceği en geniş oluşumdur. İçinde derin çelişkiler mevcut olsa da yapılan toplantıların sonucunda çıkarılan bildirilerde, ülke sorunlarından dış ilişkilere kadar ortak görüş oluşturulabilmiştir. Bunun temel nedeni burjuvazinin kendi içinde en keskin çelişkileri taşısa bile emekçi sınıflar karşısında birleşebilme özelliğine sahip olmasıdır.

Büyük sermayenin makro düzeyde oluşturduğu örgütlenmelerinin (TÜSİAD, TOBB, TİSK, İKV, YASED, HÜR TEŞEBBÜS KONSEYİ) yanı sıra, mikro düzeyde ve ekonomik, siyasi, sosyal konularla ilgili dernek veya birlikler biçiminde de örgütlendiklerini görmekteyiz.

Görünürdeki amaçları; üyeleri arasındaki dayanışmayı sağlamak, bilgi alışverişini gerçekleştirmek, sektörün sorunlarını resmi mercilere dernek olarak götürmek, standardizasyonda elbirliği yapmak vb. olsa da; faaliyet gösterilen sektörün önde gelen firmalarınca oluşturulan dernek ve birliklerin işlevi esas olarak, bu dernekler bünyesinde yer alan firmaların fiyat, ücret, pazar paylaşımı gibi konularda anlaşmalarını sağlayarak kartel işlevi görmesidir. Kartel anlaşmaları her ne kadar yasak olsa da, hükümetlerce desteklenmekte ve kamuoyuna "centilmenlik anlaşmaları" olarak lanse edilmektedir.

Kartel işlevi gören yapılanmaları sıralarsak; Beyaz Eşya Sanayicileri Derneği, Elektronik Cihazları İmalatçıları Derneği (1971), Özel Sektör Demir-Çelik Üreticileri Derneği (1970), Otomotiv Sanayicileri Derneği (1974), İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (1964), Bitkisel Yağ Sanayicileri Derneği (1971), Gübre Üreticileri Derneği.

İmalat sanayiinin alt kollarında büyük firmalarca kurulan bu oluşumlara, üretim dışı sektörlerde de rastlamak-tayız. Bazıları şunlardır:

Dış Ticaret Derneği:

İhracata önem verilmesiyle birlikte 1983'de kurulmuş ve toplam ihracat içindeki payı % 45'i aşan, 30 kadar ihracatçı firmayı bünyesine almıştır. Derneğe üye olabilmek için yılda 30 milyon dolar ihracat yapmak şarttır. Yürütülen ekonomik politikanın bir sonucu olarak, her geçen gün daha da güçlenen bu şirketler, diğer ihracatçı şirketlere oranla her konuda imtiyaz sahibidirler. Ek vergi iadesi ve teşviklerin yanı sıra, dış ticaretin devlet eliyle yapıldığı ülkelerden ithalat yapma hakkı sadece bunlara tanınmıştır. Böylece 1981'de %9 olan payları 1986'da %45.7' ye çıkmıştır. Tanınan olanaklar küçük firmaların yok oluşunu getirmiştir.

Müteahhitler Birliği:

İş paylaşımı, konsorsiyumlar oluşturma, devletten çeşitli teşvikler sağlama konularında etkin faaliyet gösteren birlik, 1952'de kurulmuştur. Bu alanda faaliyet gösteren binlerce şirketin en büyükleri olan 37 şirketi bünyesinde topluyor.

Uluslararası Nakliyeciler Derneği:

1975'te kurulan derneğin üye sayısı 457 (1987 rakamlarıyla) olsa da, derneğe 10-15 firma hakimdir. Uluslararası kara taşımacılığında toplam kapasitenin %97'sine dernek üyeleri sahip olup, yine bu derneğin üyesi 36 firmanın sahip olduğu araç kapasitesi, toplam kapasitenin 1/3'üne eşittir.

Bankalar Birliği:

Tüzel kişiliğe sahip olup üye olmak zorunludur. Esas olarak kamu denetimi geçerli olsa da, holding bankaları kendi aralarında uzlaşarak sürece hakim olabilmekte, böylece küçük bankaları denetim altına alabilmektedirler. Dolayısıyla Bankalar Birliği de bankacılıkta tekelleşmenin ifadesidir.

İşbirlikçi tekeli burjuvazi bu örgütlenmeleriyle, hem diğer burjuva grupları üzerinde etkinlik kurmakta, hem de ekonomik ve siyasi politikaları yönlendirmektedir. Örneğin, işbirlikçi tekeli burjuvazinin hükümetler üzerindeki belirleyiciliğini, Vehbi KOÇ'un 3 Ekim 1980' de cunta şefi Kenan EVREN'e yazdığı mektupta görmekteyiz. Mektubun çeşitli bölümlerinde şöyle diyor:

"İstikrarsız ve güvensiz yaşadığımız son yılların ümitsizliği içinde, sizlerin iktidarı ele almak mecburiyetinde kaldığımız şahit olduk... 1973 seçimlerinden sonra 7 sene boyunca, iktidara gelen hükümetlerin aldıkları kararlarda parti menfaati ve rey politikası ağır bastığı için memleket bir çıkmaza girmiştir. (...) Silahlı Kuvvetlerimizin yıpranması mukadderdir. Bundan dolayı 'temel' kanuni düzenlemeler yapıldıktan sonra ordunun kışlasına dönmesi, demokrasimizin devamı için elzemdir. Ordu, yanlış kararlar alır ve yıpranırsa memlekete diktatörlük, onun arkasından komünizm gelebilir. (...) Militer sendikacılar bu işleri tahrik etmek ve faaliyeti devam eden sendikaların yönetim kademelerine sızarak, kendi davalarını devam ettirmek niyetindedirler. Bu durum bilinerek hazırlanacak kanunlarda gerekli tedbirler alınmalıdır. (...) Kıdem tazminatı karşılıkları, kurulacak bir fonda toplanmalıdır. (...) Yunanlılarla olan ihtilaf meselelerimiz, başta Kıbrıs, Ege Kıta Sahranlığı ve FIR Hattı olmak üzere, bu dönemde milletimizin Silahlı Kuvvetlerimize olan güveni içinde, muhakkak çözüme bağlanmalıdır."

Vehbi KOÇ'un mektubunda yukarıda belirtilenler dışında hemen her konuda nelerin yapılması gerektiği, nelere dikkat edilmesi gerektiği noktasında uyarılar yapılmakta, yaşam deneyleri aktarılmakta hem iç, hem uluslararası planda, ekonomik, siyasi ve sosyal planda cuntanın neler yapması gerektiği belirtilmektedir. Öyle ki, din işlerinden, Turgut ÖZAL hakkında çıkan "dedikodu"lara kadar görüş sunulmaktadır. Ve, "bize ancak bizden hayır geleceğini bilmekteyiz" diyen Vehbi KOÇ kendisi ve arkadaşları adına yani holdingler adına konuştuğunu da belirtmektedir. 12 Eylül askeri faşist cuntasının tüm bu söylenenleri yerine getirdiğini hep beraber yaşayarak gördük.

OLİGARŞİ İÇİ ÇELİŞKİLER

1960 sonrası montaj sanayiinin hızla gelişimi, iç pazara dönük yatırımlardaki artış işbirlikçi tekeli burjuvazinin güçlenmesini de beraberinde getirmiştir. Artık işbirlikçi tekeli burjuvazi oligarşi içinde etkin bir güç haline gelir.

Sınıf mücadelesinin bastırılması, işçi ve emekçi sınıflara karşı toplu tavır alınması ve düzenin uzun vadede devamını sağlayacak politikaların belirlenmesi konularında, oligarşi içinde bütünlüklü kararlar alınmasına bakılıp, oligarşinin "tek bir vücut" olduğu sanılmamalıdır. İşçi ve emekçi sınıflara karşı "kol kırılır yen içinde" örneği çelişkilerini bir kenara bırakan oligarşi, içte birbirine düşmüş aç kurtlara benzemektedirler. Çünkü oligarşik azınlık da kendi içinde farklı çıkar gruplarından, farklı hedefleri ve farklı programları olan sömürücülerden oluşmaktadır. Bu farklılıklar oligarşi içinde onyıllardır süren mücadelenin, Bizans entrikalarını aratmayan oyunların da nedenidir.

Oligarşi içi mücadele; büyük-burjuvazi ile onun küçükleri ve yine büyük-burjuvaziyle prekapitalist unsurlar arasında sürmektedir. İşte bu koşullar içerisinde 12 Mart'a gelinir. Ve işbirlikçi tekeli burjuvazinin istemleri yerine getirilmek istense de tam anlamıyla başarılı olunamaz. 12 Mart askeri faşist cuntası ve dönemin değişik hükümetleri

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

çok istemelerine rağmen, oligarşinin diğer ortaklarını tasfiye edemezler, bir yerde uzlaşmak zorunda kalınır.

1950'lerden 80'lere gelindiğinde 1950'lerden oluşan oligarşik yapıdan herhangi bir kesimin tasfiye edilmediğini sadece güç dengelerinde değişimler olduğunu görüyoruz. Ancak işbirlikçi tekелci burjuvazi güç kazanırken diğer kesimlerin güç kaybına uğradığı, ekonomik ve siyasi hayatta eski etkinliklerini yitirdikleri de bir gerçektir.

İşbirlikçi tekелci burjuvazinin diğer ortaklarından kurtulması, onları eritmesi demek olan ve ilk büyük denemesi 12 Mart'ta yaşanan tasfiye süreci, 1980 24 Ocak kararları ve 12 Eylül'le tamamlanmak istendi. 12 Eylül'e, tamamlanamayan 12 Mart operasyonunun devamı denilmesinin nedeni de budur. Ancak, kısmi geri adımlar attırsa da işbirlikçi tekелci burjuvazi tam başarıya ulaşamaz yine.

İşbirlikçi tekелci burjuvazi ile prekapitalist sınıflar arasındaki çelişki ve çatışma, oligarşi içi çelişkilerin en belirginidir. Çatışmanın nedeni TÜSİAD'ın 14 Kasım 1980 tarihli "Olaylara Bakış" adlı yayınında açıkça görülmektedir. Söz konusu yazıda "tarım sektöründe büyük bir vergi rezervi bulunduğu" belirtilerek, geliştirilmek istenen piyasa ekonomisinin bir gereği olarak GSYİH'nin %31.4'ünün yaratıldığı tarımdan %3.5 vergi alınmasının yetersizliğine dikkat çekilmektedir. Bu istemler bazı tavizler sonrası 1981 Mart'ında başlamak üzere satılan ürünlerinden %5 vergi alınmasıyla noktalanır. TÜSİAD'ın "Tarım Raporu"nda tarım ve sanayi için iki atlı bir araba benzetmesi yapılıyor ve yavaş gidenin hızlı gidene yük olacağı belirtilerek her iki kesimin de dışa açılması, "piyasa ekonomisi koşulları içinde yaşanabilen prodüktif üniteler haline getirilmesi" istenmektedir. Toprak ağalarının gücünü kırmayı, tarımda kapitalistleşmeyi hızlandırmayı, verimliliği arttırmayı içeren bir toprak reformundan yana olan TÜSİAD, bu manevra ile kırsal kesimde halkı aldatmak istemektedir. Bu reformda küçük üreticinin de istemlerine kulak tıkamayacak olan tekелci burjuvazi, bu reformun sonuçta kendine hizmet edeceğini ve toprakların kapitalist çiftçiler elinde toplanacağını bilmektedir. Reform uzun vadede asıl hedefine varacaktır. Bu anlamda geçici bir süre küçük üreticiliğin yaygınlaştırılmasına da razıdır. Bu amaçla bölgesel bankaların kurulmasını, tarımın desteklenmesinde uluslararası fiyatların göz önünde tutulmasını, tarım arazilerinin boş tutulmamasını, tarımda bulunan atıl işgücünün ev sanayii tipi (fason, parça başı) işletmelerde değerlendirilmesini, altyapı ve entegre projelerin vb.nin yapılmasını önermektedir.

Amaç, prekapitalist unsurların tasfiyesi ve kırsal kesimden sanayiye kaynak aktarımının hızlandırılması, büyütülmesidir. İşbirlikçi burjuvazi bu niyetini raporda belirtilen toprak dağılımındaki eşitsizlik, bunun gelir dağılımına yansımaları, köylünün topraksız oluşu veya 40-50 köyün aile veya kişiye ait olması gibi demagogilerin arkasına sığınarak gizlemektedir.

Oligarşi için çelişkilerin en açık biçimde yansıdığı alanlardan biri de, 12 Eylül sonrasında yaşanan ve "bankerlik faciası" adıyla bilinen, para ticaretidir.

"Modern tefeciler" olarak 12 Eylül cuntası sonrası tartışma gündemine giren "piyasa bankerleri" de özde kırdaki tefecilerden farklı değildirler. İş alanlarının ağırlıkla kentler olması dolayısıyla, kırdaki tefecilikten ayrılan "modern tefeciler" in, cunta sonrası yaygın bir hal alan işlevi yasadışı işlerden kazanılan paralara (kara para) yasalılık kazandırmaktır. Böylece, sonuçta yine işbirlikçi tekелci burjuvazinin finans sorununa çare olarak kullanılmak amacıyla, bunların piyasadaki varlıklarına göz yumulmuştur.

İşbirlikçi tekелci burjuvazi, kendi kurduğu bankerlik kuruluşları aracılığı ile (MEBAN, GENBORSA vd.) para pazarını denetlerken, "piyasa bankerleri" de ortalığı kaplamıştır. Her köşede bir bankere rastlamanın zor olmadığı cunta koşullarında, hızlı bir rekabet yaşanmış, sular durulduğunda kazanan tekел bankerleri; iflas edip aradan sıyrılanlar, asalak piyasa bankerleri; kaybeden ise halk olmuştur. Onbinlerce "bankerzede" cuntanın ve tekellerin hazırladığı koşullarda birdenbire ortada bırakılmıştır.

Ticaret burjuvazisi ile tekелci burjuvazi arasında da yoğun çıkar çelişkileri vardır, fakat ülkemizde, ayrı bir grup olarak büyük ticaret burjuvazisinden söz edemeyiz. Çünkü ülkemizde en büyük tüccarlar, karşımıza yine en büyük işbirlikçi sanayici olarak çıkmaktadır. Dolayısıyla ticaret burjuvazisi denildiğinde de, hem kendi ticaret şirketleri de olan tekелci burjuvazi hem de, tekел dışı kalmış ve sadece ticaret sektöründe faaliyet gösterenler birlikte anılmalıdır. 12 Eylül sonrası cuntanın, kırdaki sömürüyü devlet aracılığıyla tekелci burjuvaziye aktarmak için, tekел dışı ticaret burjuvazisini "buğday ithal etmek"le tehdit ettiği hatırlanırsa, asıl çıkar çelişkilerinin, büyüklerle (tekелci burjuvazi) küçükler (ticaret burjuvazisi) arasında olduğu anlaşılacaktır.

Nitekim, ticaret sektöründe de tekел durumunda olan işbirlikçi burjuvazi, dış ticaretin tüm kaymağını kendisine ayırmak için, cuntayla bazı ülkelerden yalnızca sınırlı sayıda (büyük) tekellerin ticaret yapma imtiyazını koparmış, böylece küçük tüccarları denetim altına alarak, kendi aralarında bir "uzlaşmaya" varmışlardır. Arada darbeyi yiyen ise yine, ticari kâra eklenen tekел kârıyla sömürülmeleri şiddetlenen emekçi halk olmuştur.

İşbirlikçi Tekелci Sermaye İçer Çelişkiler

Sadece oligarşiyi oluşturan işbirlikçi tekелci burjuvazi ile prekapitalist sınıfların en irilerinden oluşan tefeci-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

tüccar ve büyük toprak sahipleri arasında değil, işbirlikçi teknelci burjuvazinin kendi içinde de derin çelişkiler, çatışmalar yaşanmaktadır. Sık sık değişen ekonomi politikaları, maliye bakanları, Merkez Bankası başkanları, DPT müsteşarları vb.nin istifa ve atamaları oligarşi içi çatışmaların olduğu kadar, işbirlikçi tekeller arası çatışmaların da doğrudan yansımalarıdır. Kurtlar sofrasından daha fazla pay kapmak isteyenler ekonomi ve politikada suyun başını tutmak istemektedir çünkü.

Teknelci sermaye içi çelişkilerin odağında mevcut sömürden daha fazla pay alma mücadelesi yatmakta olup, bu, kendini farklı biçimlerde göstermektedir. Sıralarsak: Aynı sektör içinde teknel olma mücadelesi, ihracat yapabilen sanayi burjuvazisiyle iç pazara dönük üretim yapan sanayi burjuvazisi arasındaki mücadele, belli grupların mevcut hükümetlerle ilişkileri geliştirme mücadelesi, bankalı gruplarla bankasızlar arasındaki (bugün, hemen her holding kendi finans kuruluşuna sahiptir) mücadele vb. şekilde yansımaktadır.

İşbirlikçi teknelci burjuvazi içindeki çelişkiler en açık olarak sanayicilerle bankalar, bankerler arasında yaşandı. Bankaya ve bankerlik kuruluşlarına sahip olmayan sanayiciler, finansman sorununu çözmek için başvurdukları kredileri çok yüksek faizle alabilmeleri, sermaye artırımını için çıkardıkları hisse senetlerinin pazarlanması vb. sorunlar yüzünden bankacılık ve bankerlik kuruluşlarıyla çatışmışlardır. Cunta yılları boyunca bitmeyen "faiz oranları", "centilmenlik anlaşmaları", banker operasyonları tartışmalarının altında yatan gerçek budur.

24 Ocak kararlarından sonra teknelci sermaye arasındaki mücadelede, yıkılmaz gözüken holdinglerin dahi yıkılmasına bolca tanık olduk. Örneğin, Transtürk Holding'in yitirdiği şirketler, Çukurova, Koç, Sabancı, İş Bankası gruplarının elinde toplanmıştır. Anadolu Endüstri Grubu, Okumuş Holding, Başak Grubu, Sapmaz'lar, Bezmen'ler (Santral Holding), Mengerler bunlara diğer örneklerdir. Bankalı holding gruplarından olan Has'ların İstanbul Bankası, Kozanoğlu-Çavuşoğlu grubunun Hisarbank ve Odibank'ı da yıkıma uğrayanlar arasındadır.

ORTA BURJUVAZİ

Bu kesimin en belirgin özelliği oligarşi içerisinde yer almasıdır. Belli bir yere oturtmak gerekirse; büyük burjuvazi ile şehir küçük-burjuvazisi arasında kalan, ancak mevcut sömürden belli bir pay alabilen kesim olarak adlandırılabilir. Dolayısıyla teknelci niteliğe de sahip değildir. Bu niteliklerinden ötürü de teknel kârından pay alamamaktadır. Bu durum orta-burjuvazinin ikili bir karakter taşımasına yol açmaktadır. Orta-burjuvazi bir yandan tekellerle çıkar çelişkisi olan, ama öte yandan teknelci sisteme muhtaç olan bir ara tabakadır.

Teknelci burjuvazinin emperyalizmle işbirliği içerisinde gelişmesi, onun güçsüzlüğünü beraberinde getirirken, aynı zamanda mevcut pazarın tüm alanlarına müdahalesini de engellemiştir. Bu özellik, birçok sektörde ara mal üreten orta boy işletmelere yaşam şansı tanımıştır. Özellikle, burjuva ekonomisinin "ithal ikamecilik" dediği, yerli üretimi "koruma" politikalarının uygulandığı dönemde, teknelci burjuvazi büyük çıkarlar sağlarken, orta-burjuvaziye de yeni iş alanları sunulmuştur. Öyle ki, hemen her boy işletmenin yaşam şansı vardır Türkiye'de.

Orta-burjuvazinin faaliyet gösterdiği alanlara baktığımızda, ya teknelci burjuvazinin rasyonel bulmadığı veya henüz el atmadığı alanlarda, ya da teknelci burjuvaziye ara mal üreten sektörlerde faaliyet gösterdiğini görmekteyiz. Her şeyden önce teknelci burjuvaziyle rekabet diye bir sorunu yoktur. Aksine, orta-burjuvazinin varlığı aynı işkolunda birden çok küçük işletmenin varlığı demek olduğundan, teknelci burjuvaziye daha ucuz girdi sağlama imkanı vermektedir. Diğer yandan, genelde tam proleterleşmemiş işgücü kullanıldığından artı-değer oranı çok yüksektir. Bu, teknelci burjuvaziye ucuz girdi yoluyla kâr aktarımı demektir, aynı zamanda.

Pazar payı çok düşük olan ve katma değer içinde payları sürekli düşmekte olan bu kesimin en fazla yoğunlaştığı alanlar; madeni eşya, makine aksamı, gıda, ev eşyalarında parça üretimi, deri, kundura, dokuma, tekstil, kiremit-tuğla, konfeksiyon vd.dir. Orta-burjuva kesimler, esas olarak teknelci burjuvaziye bağımlıdır ve birçok alanda onun talepleri doğrultusunda üretim yaparlar.

TOBB'nin üye sayısından da (200 binin üzerinde) açıkça anlaşılacağı üzere orta-burjuvazi, geniş bir kesimi kapsamaktadır. Ekonomik olarak ülke standartlarının üzerinde bir yaşam seviyesine sahiptir. Bu grubun, gelir dağılımı içindeki payı 1986 TÜSİAD verileriyle %55.9'dur. Bulunduğu sektörün kârlılık oranı rakamların değişmesini getirirse de, üretim içerisinde yer alan orta-burjuvazi, on ile yüz arası işçi çalıştıran işletmeye sahip burjuvalardan oluşmaktadır.

1929 Dünya bunalımı ve sonrasında dış ticaretin durma noktasına geldiği koşullarda uygulanan ekonomik politikanın da etkisiyle belli bir gelişme imkanı bulan orta-burjuvazi, 1950 sonrasında ve özellikle de 1963'den sonra montaj sanayinin gelişiminden etkilenmiş; daha önce halkın tüketim ihtiyaçlarına dönük üretim yaparken, bu süreçten sonra ara malları ve yedek parça üretiminde de faaliyet göstermeye başlamıştır. İşte bu durum, bir yandan orta-burjuvazinin teknelci burjuvaziye angaje olmasını getirirken, diğer yandan teknelci burjuvaziyle aralarındaki çelişkinin de temeli olmuştur.

Bu çelişkinin yansıdığı platform TOBB olmaktadır. Baştan işbirlikçi teknelci burjuvazinin denetiminde olan TOBB, geniş bir kesimini oluşturan orta-burjuvazinin de içinde yer alması nedeniyle, çelişkilerin derinleştiği dönemlerde keskin mücadelelere tanık olmuştur. Özellikle 1970 sonrasında had safhaya çıkan ve günümüze değin süren

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

çatışmanın özü; işbirlikçi tekelci burjuvazinin güçlenmesi, bu kesimleri denetlemeye yönelmesidir. 12 Mart ve özellikle de 12 Eylül bu sürecin hızlandığı dönemler olmuştur. İflasların, küçülmelerin, fabrika satışlarının en fazla olduğu kesimlerden biri de orta-burjuvazi olmuştur. Ancak, işbirlikçi tekelci burjuvaziye angaje olması, ona tavrı alışını engellediği gibi, ekonomik olmaktan öte politik bir örgüt olma niteliği gösteren TOBB'de etkin olmamaktadır. Böyle olmasına rağmen orta-burjuvazi mevcut iktidarlarca hiçbir zaman gözardı edilmemiş, hep dikkate alınması gereken güç olarak kabul edilmiştir. "Anadolu burjuvazisi" denilen kesimleri de kapsayan orta-burjuvazi, hemen hemen tüm burjuva partileri içinde yer almaktadır. Ancak, asıl olarak tutucu-dinci partilerce temsil edilmektedir. Orta-burjuvazinin MSP vb. partilerle temsil edilmesine bakarak orta-burjuvaziyi anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimde karşımıza alamayız. Devrimci Hareket, orta-burjuvaziyi kazanmayı, bu gerçekleşmezse en azından tarafsızlaştırmayı bağlaşıklık politikası gereği programlamalıdır. Özellikle orta-burjuvazinin alt gelir grupları bu programın gerçekleşmesinde ilk uzanılacak kesimdir.

ŞEHİR KÜÇÜK-BURJUVAZİSİ

Şehir küçük-burjuvazisini kendi içinde; a-) Serbest meslek sahipleri, b-) Memurlar, c-) Aydınlar ve öğrenciler, d-) Küçük girişimciler olmak üzere dört kategoride toplayabiliriz.

Serbest Meslek Sahipleri:

Bu kategori içinde değerlendirdiğimiz meslek grupları çok çeşitli olmakla birlikte genel özellikleri nedeniyle aynı sınıf tavrı gösterirler. Örneğin; avukatlar, muhasebeciler, mühendisler, doktorlar, mimarlar vd...

Kapitalizmin gelişmesiyle orantılı gelişme gösteren hizmet sektörü, üretim faaliyeti olmayıp, bu faaliyetlerin yürütülmesinde yardımcı olan işleri, sektörleri kapsamaktadır. Ancak serbest meslek sahipleri, hizmet sektörünün sadece bir alanını kapsamaktadır. Ortak özelliklerinden en belirginini, çoğunluğunun yüksek öğrenim görmüş olması ve bu nedenle de aydın özelliği göstermeleridir.

Burjuvazinin her alanda olduğu gibi, serbest meslek alanında da işgücü yaratmak istemesi, yüksek öğrenim kurumlarına plansız-programsız öğrenci alınıp mezun edilmesini de getirmiştir. Birçok meslekte yığılma sözkonusu iken (mimarlık, mühendislik, eczacılık, kimyagerlik gibi) bir kısım mesleklerde ise (örneğin hekimlik) ise, ülke ihtiyaçlarına cevap verilememektedir. 1986 yılı sonu itibarıyla serbest meslek sahiplerinin, çalışan nüfus içindeki oranı DPT verilerine göre %1.4'dür. Bu sayı sürekli arttığından ekonomik planda güç yitimine uğradığı gibi, eski ayrıcalıklı konumlarını da yitirmektedirler. Öyle ki, başka işlerde çalışmak zorunda kalmakta, işsiz kalabilmekte, kendi alanında başarılı olanlar ise, daha uygun koşulların sunulduğu dış ülkelere göç etmektedirler. "Beyin göçü" olarak adlandırılan bu olgu emperyalist-kapitalist sömürünün bir yönü olmaktadır. 2860 kişiye 1 doktorun düştüğü Türkiye'de (bu rakamlar ABD'de 670, Yunanistan'da 2556-1967 rakamları-) doktorların %30'unun yurtdışında oluşu ve 2100 mimara karşılık 500 mimarın başka ülkelere gitmesi, beyin göçünün ciddiyetini ortaya koymaktadır.

Bu kesimin örgütlülük durumuna baktığımızda; mesleki yerel örgütlenmelerinin, Türkiye genelinde tek çatı altında toplanmış yarı-resmi birliklere dönüştürüldüğünü (Türkiye Tabipler Odası, Türkiye Mimarlar-Mühendisler Odası vd.) görüyoruz.

En genelde aydın olma özelliği gösteren bu kesim, ekonomik durumları ve ideolojik etkilenmeleri nedeniyle, farklı tavrı gösterebilseler de genel eğilimleri bellidir. Ekonomik durumlarının gelişmişliği oranında toplumsal olaylar karşısında tavrı alışta farklılık çıkmakta ve giderek bir duyarsızlık görülebilmektedir. Mesleki niteliklerinden kaynaklanan bir duyarlılığa sahip olan Barolar Birliği, Tabipler Odası, TMMOB gibi örgütlenmeler ise, diğer meslek örgütlenmelerine oranla anti-demokratik uygulamalar karşısında daha duyarlı, ülke sorunlarıyla daha ilgilidirler.

Bu kesimin sınıf mücadelesi karşısındaki tavrını; aydın olma özelliklerinin yanında, bugünden varolan işsizlik, ekonomik durumlarının kötüye gidişi, yaşam seviyelerinin düşmesi, sınıf atlama özlemlerini karşılayacak olanakların azlığı-çokluğu gibi çok çeşitli etkenler belirlemektedir. Diğer yandan 12 Eylül Anayasası ile getirilen kısıtlama ve yasaklar da bu kesimi rahatsız etmektedir. "Oda" ve "Birlik"lerin siyaset yapamayacağı, herhangi bir siyasi partiyi destekleyemeyeceği, uluslararası ilişkilere izinsiz giremeyeceği vb. türden yasaklara karşı yürütülecek mücadele gündel bir önem kazanmıştır. Düzenle bütünleşmiş elit bir kesim dışında, genel olarak, proletaryanın kazanabileceği bir kesimdir; çıkarları anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimindedir.

Memurlar:

Hizmet kesimi çalışanlarını en genel anlamıyla; 1- Kamu kesimi çalışanları, 2-Özel işletme çalışanları olarak ikiye ayırabiliriz. Kamu kesimi çalışanlarını ise; alt kademe bürokratları, devletin militarize gücünü oluşturan polis, subay-assubaylar olarak ikiye ayırabiliriz.

Alt kademe bürokratları:

Çalışan nüfusun % 11.3'ünü (1986 yılı sonu DPT verileri, yani 1 milyon 781 bin 240 kişi) oluşturan bu kesimler, üretim araçlarına sahip olmamaları nedeniyle diğer emekçi sınıflara yakınlaşmaktadırlar. Onlara esas özelliğini veren, üretici değil bürokrat olmalarıdır. Bu yüzden, geçmişten gelen bürokrat olma özelliği taşırlar. Yani işçi ve köylüleri hor görür, sınıf atlama özlemini güçlü olarak içinde barındırır, "devletin temsilcisi" olduğunu sanırlar.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Memurlar, 1961 Anayasasıyla sendika kurma hakkına kavuştular. Ancak, iktidar 1965'de "Devlet Personeli Sendikalar Kanunu" ile bu hakkı budadı. 1971 faşist cuntası memurların sendika hakkını ortadan kaldırdı. 12 Eylül'e kadar dernekler vasıtasıyla örgütlenen memurların bu hakları da, 12 Eylül cuntasıyla yok edilip, memurlar faşist disiplin altına alındılar. 12 Eylül döneminde yaygınlaştırılan "Sözleşmeli Personel Yasası" ile, memurlar her an işten atılma korkusu altına sokuldu. İşsizliğin %25'lere vardığı ülkemizde, işsiz kalma korkusunu her an ensesinde hisseden alt kademe bürokratları, "sözleşmeli personel" yasasıyla daha bir uyumsuzluğa, toplumsal olaylar karşısında kayıtsızlığa itilmek istenmektedir.

Ekonomik-demokratik hak alma yönünde işlev gören örgütlenmelere sahip olamayan memurların, "sosyal güvenlik" kapsamı içine alınışı 1950'de kurulan Emekli Sandığı ile olur. Memurların geleceğini "güvenceye" almayı amaçlayan bu kurum, bugün bu işlevden çok uzaklaşmıştır. Emekli ikramiyesi geçmişte memurun özlemini çektiği bir konuta, otomobile kavuşabilmesi demek iken, bugün herhangi bir ihtiyacını gidermekten bile uzaktır. Ve emeklilik memurun ölümü demek olmuştur.

Memurlara "ek gelir" getireceği savıyla kurulduğu açıklanan, özde ise tekelci burjuvaziye sermaye aktarımını amaçlayan MEYAK'a, 1970'den başlayarak %5 prim kesilmesi yoluna gidildiyse de, bunun memurlara hiçbir şey getirmeyeceğinin farkına varılmasıyla başlayan anti-MEYAK mücadelesi sonuç vermiş, prim kesintilerine son verilmiştir.

Ekonomik olarak geriye gidiş 1970'lerde başlamış ve sürekli gerileme sürecine girmiş, düşüş 1980'den sonra daha da artmıştır. 1977'de 2469.2 TL. olan gerçek maaşlar 1980'de 1246.2 TL'ya, 1985'de (Temmuz ayı itibarıyla) ise 1145 TL'ya kadar düşmüştür.

Memurların, ekonomik olarak her geçen gün yoksullaşması, ayrıcalıklı konumunu yitirmesi, sınıf atlama olanaklarının her geçen gün yok olması, ekonomik-demokratik hak arama aracı olabilecek örgütlülüğe (sendikalaşma) izin verilmeyişi; her türden baskı ve zor yoluyla (sürgün, işten atma, terfi engeli vb.) kısıkaç altına alınması, onların düzenle bağlarını zayıflatıp, anti-empyralist, anti-oligarşik halk devriminde proletaryanın bağlaşıkları arasına katmaktadır.

Düzenle olan çelişkileri, bu kesimin devrimci mücadeleye katılımını hızlandırması gerekirken, küçük-burjuva cesaretsizliği, işini kaybetme, sürgün vb. uygulamalardan korkması, sınıf atlama özlemini hâlâ içinde taşıyor oluşu, kendisini devletin bir parçası sayması, dışındaki emekçi sınıfları (proletarya ve köylülük) hor görmesi gibi etkenler, sınıf mücadelesinde olması gereken yerden çok gerilerde olmasını getirmektedir. Bunda rüşvetin çok yaygınlaşması ve rüşvetin hem memurun ekonomik durumunu bir nebze düzeltmede bir araç olarak, hem de yozlaştırma ve çürüme aracı olarak düzenle uyuşmasında önemini de unutmamak gerekiyor. Ancak tüm bu olumsuzluklara rağmen devrimci mücadelenin gelişmesiyle memurlar, toplumsal gelişmeler karşısında duyarsız kalamayıp ekonomik-demokratik mücadele içerisinde yerlerini alacaklardır.

Devlet memurları kapsamı içerisinde yer alsalar da, bürokrat kesimden farklı özellikler gösteren öğretmenler, bu kategori içerisinde ayrıca değerlendirmeye tabi tutulabilir. Gelişimi eğitim kurumlarının ve özellikle de ilköğretim kurumlarının gelişimiyle orantılı olup, bugün Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde yaklaşık, 600 bin öğretmenin görev yaptığı belirtilmektedir.

Öğretmenler köken itibarıyla emekçi kesimlerden gelirler. Genellikle aynı kesimlerin çocuk ve gençlerini eğitirler. İlköğretimde görev yapanların çoğunluğu yoksul ailelerden (genelde köylü) gelmektedir. Bunun nedeni de ilköğretim okullarının parasız yatılı oluşudur.

Ekonomik olarak diğer memurlardan farklı değildirler. Ancak aydın olma özellikleri öğretmenleri diğer memur kesimlerinden ayırır. Tüm Türkiye sathında görev yapmalarına rağmen, örgütlenebilmişlerdir. TÖS, TÖB-DER ve bugünkü girişimleri bunu kanıtlamaktadır.

Eğitim emekçileri olmaları ve tüm toplum kesimlerinin gençleriyle doğrudan ilişki içinde olmaları, kırsal kesimde kitleleri etkileyici özellikleri önemlerini artırmaktadır.

Polis-Subay ve Astsubaylar:

Sayıları 200 bini aşan emniyet mensupları ile sayıları 50 bini aşan subay ve astsubaylar, vurucu gücü olarak bugün oligarşinin en büyük desteği, güvencesidir. Bu iki kurum işbirlikçi tekelci burjuvaziye temsil etmektedir. Gerek ordunun, gerekse polisin üst kademe kadroları, işbirlikçi tekelci burjuvazi ile çıkar birliği olan temsilcileri konumundadırlar.

Gerek subay ve astsubayları, gerekse polisleri, içinden geldikleri sınıf veya tabakadan ayırmak gerekir. Devletin maaşlı görevlileri olmalarına karşın aldıkları eğitim ve görev gereği geldikleri sınıftan, halktan uzaklaşmış, işbirlikçi tekelci burjuvaziye yamamışlardır. Birer kast görünümü kazanan polis ve ordu, özellikle 12 Eylül'den sonra

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

tanınan olanaklarla, ekonomik olarak da tatmin edilmiş, düzenin nimetlerinden yararlandırılmışlardır. Halka ve devrimcilerle karşı kullanılacak olan bu güçlerin, halktan koparılacak istenmesi, kastlaşması, çıkarlarının oligarşi ile çakıştırılması doğaldır.

Ordu ve polis in üst yöneticilerini alt kademelerden ayırmak gerekir. Halka karşı kullanılmak üzere eğitilen vurucu bir güç olsalar da sıradan polisler ve alt rütbeli subaylar, devrimci süreçten etkileneceklerdir. Bu anlamda birer kurum olarak ordu ve polis örgütü, devrimimizin düşmanı olsa da, alt kadrolarını bu kurumlardan ayrı düşünmek ve kazanmaya çalışmak gerekir. Gerek ordu, gerekse emniyet alt kadrolarının büyük bölümünün halk tabakalarından geldiği göz önüne alınırsa, bu kesimleri kazanmanın gerekliliği daha iyi anlaşılacaktır. Ordu ve emniyet ne kadar faşistleştirilirse faşistleştirilsin, alt kademe memurların kazanılmaya çalışılması, devrimci bir hareketin görevleri arasındadır.

Özel Kesim Çalışanları:

Bu kesim çalışanlarının ekonomik durumu, devlet memurlarından farklı değildir. Aralarındaki farkın asıl belirleyicisi; devlet kademelerinde, bürokraside yer almayı ve bundan kaynaklanan özellikleri göstermeyiştir. Yani terfi, kariyer edinme, devleti kendisi ile bütünleştirme gibi klasik memur özelliklerine sahip değillerdir.

Etkin bir örgütlülükleri yoktur, fakat devlet memurlarından ayrı olarak sendikalarda örgütlenebilmekte, kısmi de olsa hak alma mücadelesi içersine girmektedirler (örneğin, banka çalışanlarının örgütlendiği Bank-Sen gibi.) Ancak grev hakları yoktur.

Emekçi kesim içerisinde yer alsalar da üretimde yer almayı, küçük-burjuva özelemleri ve yaşam tarzları, sınıf mücadelesine kayıtsızlığın, etkin bir biçimde katılmayı, neden olmaktadır. Ancak, yaşam koşullarının git-tikçe bozuluyor oluşu, iş garantisinin ve sosyal güvencenin olmayışı gibi nedenler, düzenle çelişkilerini arttırırken, devrimci mücadele yükseldikçe onun içinde yer almalarının da maddi zeminini yaratmaktadır.

Aydınlar ve Öğrenciler

Aydınlar:

Burada, proleter aydını değil, küçük-burjuva aydını ele alacağız. Çünkü proleter aydın proleter sınıfıyla bir bütündür.

Aydını koşullayan, ona niteliğini veren etkenlerin başında, yaşadığı ülkenin koşulları ve eğitimi gelmektedir.

Ülkemiz hakim sınıflarının zoru sürekli gündemde tutması ve aydının var olabilme koşullarını sınırlaması hatta yok etmesi, radikal aydın tipini yaratmaya uygun koşullar hazırlasa da, uzlaşmacı, reformist, hakim sınıfların çizdiği sınırlar içerisinde gidip-gelen küçük-burjuva aydını üretmektedir. Sanatçısıyla, köşe yazarlarıyla, diğer yazar çizerleriyle, küçük-burjuva aydınları reformist düşüncelerin, sosyal-demokrat etiketli burjuva partilerin peşinden gitmektedirler. Sınıf mücadelesi karşısındaki kayıtsızlığı, olması gereken yerde olmayışının nedeni, devrimci mücadelenin güçsüzlüğü ve küçük-burjuvazinin güçlüden yana olma, onun peşine takılma özelliği olsa da, diğer bir etken de, bu kesimin hâlâ düzenin nimetlerinden yararlanabilmesi (emekçi sınıflara nazaran daha iyi yaşam standartlarına sahiptirler) ve düzenden beklentilerinin olmasıdır.

Tüm bu olumsuzlukların aşılması, küçük-burjuva aydınlarının devrim saflarına çekilmesi, onun düzenle bağlarını kesecek olan sınıf mücadelesinin yükselmesinde mümkün olur. Bu nokta aynı zamanda yol ayırımıdır da. Ya düzen saflarını seçecek, ya da emekçi sınıfların saflarını... Ama en genelde kendisi de bir kafa emekçisi olan aydın, emeğinin ürünlerini toplayamamakta, mevcut düzen ona özgür yaratma olanakları sunamamaktadır. Ağır baskı, sansür, yargılama vb. gibi anti-demokratik uygulamalar aydını sıkıştıran onun hareket alanını daraltan özelliklerdir ve bu yönleriyle de aydınların çıkarı anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimiyle oluşacak halk demokrasisindedir. Devrimimizin bağlaştığıdır.

Öğrenci Gençlik:

Öğrenci gençlik denilince genellikle yüksekokul gençliği anlaşılmaktadır. Ülkemizde her ne kadar altyapı ve nitelikli eğitimin verileceği koşullar olmasa da; emperyalizmin ve egemen sınıfların eğitim görmüş elemanlara olan ihtiyacı, birçok yüksekokul açılmasına neden olmuştur. Ancak bu durum, yüksekokul öğrenimi görenlerin oranında fazlalık olduğu anlamına gelmez. Nitekim bu, 1980 yılı sayım sonuçlarında da açıkça görülmektedir. 50 milyon 644 bin nüfusa karşılık yükseköğrenim görenlerin sayısı 844 bin 229'dur (DİE, 1986 Cep Yıllığı). Bu da %1.66, yani 60 kişiden bir kişinin yükseköğrenim görebilmesi demektir ki, bu oran dünya standartlarının çok altındadır.

Yüksekokullardaki öğrenci sayısı 1984-85 yılı YÖK kayıtlarına göre 398 bin 185'tir. Ancak, aday öğrenci sayısı bu rakamın çok üstündedir. İlk ve orta-öğretimdeki öğrenci sayısı 10 milyon 117 bin 347 olup, bunun 1 milyon 456 bin 291'i lise ve dengi okul öğrencisidir (1986 yılı DİE verileri). Bu rakamlar bizlere göstermektedir ki, her yıl 500 bin öğrenci yüksekokul adaydır. Oysa, YÖK; suni yöntemlerle öğrenci kapasitesini 120 bine (daha önce 50 bindir) ancak çıkarabilmiştir. Kısaca her yıl yaklaşık 380 bin lise ve dengi okul mezunu yüksekokula devam etme olanağından mahrumdur.

Gençliğin önemi, onun emperyalist-kapitalist kültürün etkisine tam anlamıyla girmemesinden, enerjik-atılğan oluşundan, haksızlıklara karşı tahammülsüzlüğünden, halkın sorunlarını kavramaya daha açık olmasından gelmektedir. Öğrenci gençliğin üretim içerisinde yer almaması olumsuzluk olarak görülse de bu durumu, okumaya ve sosyal-kültürel etkinliklere daha fazla zaman ayırmasını ve öğrenmesini, toplumsal gelişmelere daha duyarlı olmasını da sağlamaktadır. Ülkemizde halkın demokrasi bilincinin ve kendiliğinden hareketlerinin gelişmiş olmaması, aksine politik pasiflik içinde olması, öğrenci gençliğin önemini daha da arttırmaktadır. Çünkü o, kendi sorunlarının halkın sorunlarıyla aynı olduğu ve çözümünün de birlikte olacağını kavramaya daha yatkındır.

Öğrenci gençliğin bu özellikleri, hakim sınıflarca da bilindiğinden, devlet bir yandan zoru sürekli kılarken, diğer yandan demagojik sloganlar ve etkileme araçlarıyla öğrenci gençliğin mücadelesini bulanıklaştırmaya, etkisi altına almaya çalışır. Burjuva partileri öğrenci gençliğin hep kendi denetimleri altında olmasını istemişler ve buna uygun politikalar izlemişlerdir. Öğrenci gençliğin mücadelesinin yükseldiği 1965'ler sonrası, gerici-faşist öğrenci gençlik derneklerinin de kurulduğu -geliştirildiği ve bizzat hakim sınıflarca desteklendiği - yıllar olmuştur. Gerici Milli Türk Talebe Birliği (MTTB)'nin yanı sıra gelişen devrimci mücadelenin önünün alınması amacıyla kurulan Komünizmle Mücadele Dernekleri, Ülkü Ocakları -Ülkücü Gençlik Derneği (ÜGD) - gibi faşist kurumların en temel hedefleri yine öğrenci gençlik olmuştur.

Öğrenci gençlik kendisinin ve toplumun sorunlarının birbirinden ayıramayacağını bilincindedir. Bu sorunların giderilebilmesinin belli bir örgütlülük altında mücadele verilmesini gerektirdiğinin de bilincinde olması, onun her düzeyde örgütlenmesini de getirmiştir. Bunu ülkemiz somutunda görmekteyiz.

Öğrenci gençlik, bu niteliklerinden dolayı, devrimci hareketin kazanması gereken, küçük-burjuva kesimlerin başında gelir.

Küçük Girişimciler (Esnaf ve Zanaatkarlar):

Zanaatkarlar, üretim içerisindeki yerleri itibarıyla, kendi üretim araçlarını elinde bulundurması ve kısıtlı sayıda ücretli çalıştırması ile proletaryadan, bizzat kendisi de üretimde bulunduğu, burjuvaziden ayrılır. Ona küçük-burjuva niteliğini veren de budur.

Ayakkabıcılıktan yedek parça üretimine, küçük konfeksiyonculuktan terziliğe kadar çok geniş bir alanı içinde barındıran zanaatkarlardan her yıl binlercesi, kapitalist mekanizmanın doğal bir sonucu olarak iflas ediyor; ama aynı zamanda her yıl binlerce yeni zanaatkar doğuyor. Çünkü henüz kapitalizmin boyutu küçük üretimi tasfiye edecek düzeyde değil.

Esnafı, zanaatkarlardan ayıran şey, esnafın üretimde değil ticarete bulunmasıdır. Ancak her iki kesim de "küçük" üretim, "küçük" ticaret yaptıklarından çıkarları ortakır.

Geniş bir yelpazeyi kapsayan esnaf ve zanaatkarlar (bakkallar, manavlar, çeşitli alım-satım işleriyle uğraşanlar, lokantacılar, fırıncılar, ayakkabıcılar, terziler, berberler, kahveciler, demirciler, bakırcılar vb. vb.) çalışabilen nüfusun %13'ünü meydana getirmektedir. Bu da sayılarının 2-2,5 milyon arasında oynadığını gösterir. İşportacılar, seyyar satıcıları vb. de eklersek bu rakam daha da kabarcaktır.

Yukarıdaki verilerde de görüldüğü gibi, bu kesim içerisinde saydığımız katmanlar, işyeri sayıları itibarıyla büyük rakamlara ulaşırken aldıkları pay ise çok küçüktür.

Burjuvazi kendi sermaye birikimi için bu kesimleri eritmek istese de gerek ülkenin içinde bulunduğu sosyal durum, gerekse işbirlikçi tekeli burjuvazinin bu alanları denetleyebilecek ve bu kesimleri erittikten sonra yerlerini dolduracak güçten yoksun oluşu, bu kesimin varlık koşulu olmaktadır. Ancak, mevcut payları sürekli düşmekte olup, işbirlikçi tekeli burjuvazinin pazarlama şirketleri, mağaza zincirleriyle ulaşabildiği alanlarda hızla tasfiyeye uğramaktadır.

Bu kesimin kredi ihtiyaçlarını karşılamak üzere Halk Bankası kurulmuşsa da, bu işlevini yerine getirmedeği açıktır. Dağıtılan kredilerin büyük bir kısmı belli ellerde toplanırken, esnaf ve zanaatkarlar kredi faizlerinin yüksek oluşu nedeniyle kredi alamamakta, alanlar ise bankalara bağımlı hale gelmektedirler.

İşyeri bazında çok geniş bir kesimi kapsamına rağmen, banka kredilerinden aldığı pay oldukça küçüktür. Şöyle ki; 1972'de %2.8, 1973'de %2.6, 1974'de %2.7, 1975'de %2.8, 1976'da %3.4, 1977'de %4 (Türkiye'de Bankacılık, Tuncay ARTUN, s.135) , aynı kesimin Merkez Bankası kredileri içindeki payları ise 1978'de %1.5 iken 1985'de %1.2'ye düşmüştür. Diğer banka kredileri içindeki payı, 1978'de %4.6, 1979'da %5.2, 1985'de %3.8'e düşmüştür.

İlk örgütlenmelerine 1964'de çıkarılan "Esnaf ve Küçük Zanaatkarlar Yasası"yla kavuşmuşlardır. İller düzeyinde oluşturulan mesleki örgütlenmeleri (bakkallar, tamirciler, pazarcılar, sarraflar, vb. dernekleri) ülke genelinde Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"Esnaf ve Zanaatkarlar Konfederasyonu" adı altında merkezleştirilmiştir. Sürekli eriyip yok oluşları, kendi içlerinde rekabet-var olma kavgası, işyerlerinin dağınıklığı, varolan örgütlülüğün gevşek, politik etkinliği olmayan yapılar olmasını getirmiştir. Konfederasyon yöneticilerinin, burjuvazi ve burjuva partileriyle olan ilişkileri, bu örgütlülüklerin bağımsız tavır geliştirmelerinin önünde en büyük engel olmuştur.

Geniş örgütlülüğe, kasaba ve şehirlerdeki nüfusun çoğunluğunu oluşturmalarına rağmen, ne bölgesel yöne- timde, ne de genel politikada bağımsız ağırlıkları yoktur. Parlamento vb. kurumlara katılanları olsa da (ki, hemen hemen yok gibidir), kendi sınıfını değil, burjuvazinin değişik kesimlerini temsil etmektedirler.

Bu kesimin sosyal güvenlik kapsamı içerisine alınması 1971'de çıkarılan BAĞ-KUR Yasasıyla olmuştur. Tarımda ücret karşılığı çalışanlarla, muhtarlar ve ev hizmetlerini de kapsamı içine alan bu yasa, bu kesimin istemler- ine ancak kısmi bir çözüm getirmiştir. Kaldı ki, BAĞ-KUR'un oluşturulmasındaki esas amaç, burjuvazinin sermaye birikimine olanak sağlamaktır.

Ekonomik dayanışma amacıyla oluşturulan ve Halk Bankası kredilerinin dağıtımında da etkili olan "Esnaf Kefalet Kooperatifleri" bu işlevi yerine getirmedeği gibi, yönetime çöreklenenlerin -ki bu genellikle bir burjuva par- tisinin temsilcisi olmaktadır- ve dolayısıyla burjuva partilerinin taraftarlarının arpalığı olmaktan öteye gidememektedir.

Sürekli yok oluş, ekonomik olarak çöküntü, bu kesimleri proleterleşmeye iterken, başta ekonomik çöküntü içinde olanlar olmak üzere düzenle çelişkileri artan kesimler düzen muhalifi haline gelseler de, mülkiyete olan düşkünlük ve düzene olan bağlılıkları tavır almalarını engellemektedir. Öte yandan düzen bu kesimi yeniden üretmeyi de zorunlu kılmaktadır. 12 Eylül döneminde bolca demagojisi yapılan "orta direk" kavramı içinde, düzenin üzerinde yükseldiği taban olarak görülenlerden önemli bir grubu oluşturan esnaf ve zanaatkarların hızla tasfiyesi, düzeni sarsacağı ve önemli bir destekten mahrum bırakacağı için istenmemekte, tasfiye daha uzun bir sürece bırakılmak- tadır. Bu nedenle 24 Ocak bir yandan bu kesimlere ağır darbe indirir, iflasları, kepenk kapatmaları, senet protestolarını günlük sıradan olaylar haline getirirken, öte yandan iktidarlara bu kesime tümüyle kulak tıkayamamak- tadır. Böylece oligarşinin bu kesime yönelik politikası ikili yan oluşturmaktadır. Ancak yükselen mücadele, çelişkileri daha da yoğunlaştıracağından, bu kesimlerin sınıf mücadelesine katılımlarını da artıracaktır. Bu bakımdan, esnaf ve zanaatkarlar, devrimci hareketin kazanması, burjuvazinin etkisinden kurtarılması gereken kesimlerin başında gelir. Oligarşinin, "devrim ve komünizmin mallarını elinden alacağı" korkusuyla yönlendirdiği küçük esnaf ve zanaatkarların, anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimiyle çıkarları çatışmamaktadır. Devrimimizin anti-tekel içeriği, küçük esnaf ve zanaatkarı yok oluşturan tekelciliğe son vereceğinden bu noktada da çıkarları devrimimizden yanadır.

İŞÇİ SINIFI

1963'den sonra hızlı bir gelişme eğrisi gösteren montaj sanayii Türkiye'nin demokratik yapısında da değişime yol açtı. Hızlanan köyden kente göç, kentin çevresinde gecekondulaşma bölgelerini oluşturdu. Ve tabii bu kadar emek gücünü emme kapasitesi olmayan sanayi, sonuçta kentte geniş bir lümpen proleter kesim ve gizli işsizler ordusu yarattı. Kendi iç dinamiğiyle gelişmeyen sanayinin istihdam ettiği işçi sınıfı, çoğunlukla köylülükle bağlarını koparmamıştı. Gecekondulaşma bölgeleri de yarı-köy, yarı-kent görünümüyle, barındırdığı insanların sosyal durumunu yansıtıyordu. İşçi sınıfı saflarındaki yarı-işçi, yarı-köylü özellik onun bilinç ve örgütlülüğünü olumsuz yönde etkiliyordu. Geniş bir yedek sanayi ordusunun yarattığı işsizlik korkusu ve hak istemlerinin çok ağır baskılarla bastırılmasının pasifliği içindeki işçiler, çok küçük ücretlerle yetiniyordu. Henüz "kendisi için sınıf" olamamış işçi sınıfı, en küçük demokratik-ekonomik istemleri karşısında devletin zoru ve şiddetini görerek sınıyordu. Köylü özelliklerinden kurtula- maması da bunu pekiştirdi.

Ağır sanayinin gelişmemiş olması proletaryanın sağlam bir çekirdekten yoksunluğu demektir. Dünya devrim- leri örneğinin ispatladığı üzere, proletaryanın en örgütlü, disiplinli ve mücadelecisi kesimini oluşturan ağır sanayi işçileri yerine, yarı-işçi, yarı-köylü olan bir sınıf yapısının olumsuzlukları mücadeleye yansımış, ülkenin sosyal, kültürel, tarih- sel özelliklerinin beslediği bu olumsuzluklar sonuçta geri bir işçi sınıfı mücadele tarihi yaratmıştır.

İşçi sınıfımızın içinde bulunduğu nesnel ve öznel koşullar, onun kendiliğindenci çıkışlarının kısırlı ve sınırlı oluşunu da açıklar. Ancak bu, hiç kendiliğindenci çıkışlar yapmadığı, yapamayacağı şeklinde anlaşılamaz; 15-16 Haziran, Tarih, Ant-Birlik benzeri örnekler bunun ispatıdır. Buna rağmen, işçi sınıfının kendiliğindenci çıkışlarına bel bağlanamaz. Olmasını istediğimiz şeylere dayalı subjektif değerlendirmelerle büyük yanlışlara düşmemek için zorun- ludur bu. Ülkemiz sanayinin yapısı ve işçi sınıfının çeşitli sektörler arasındaki dağılımı incelendiğinde sosyal, siyasal durumu daha bir açıklığa kavuşacaktır.

İşçi sınıfını tarım, montaj sanayii, madencilik ve altyapı hizmetler sektöründe çalışanlar şeklinde dört bölümde inceleyebiliriz.

1986 yılında tarım, sanayi, madencilik sektörlerinde 3.1 milyona yakın işçi istihdam edildiği saptanmıştır. Ancak, ulaştırma, inşaat gibi hizmetler alt sektöründe işgücü potansiyelini kesin olarak saptamak mümkün olmamıştır. Bunun nedeni dağınık olması, çoğunlukla geçici, sigortasız çalıştırılması vb.dir.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Şimdi belli başlı işkollarında işçi sınıfının nicel ve nitel durumuna kısaca değinelim (tarım proletaryasını sonraki bölümde ele alacağız):

Maden İşçileri:

50 bini Zonguldak'ta olmak üzere, 130 bin kişiyi istihdam eden maden işkolunda çalışan işçilerimiz, diğer birçok ülke maden işçilerinin aksine, köylülükle oldukça yoğun ilişki içindedirler. Kentten uzak bölgelerde açılan maden ocaklarına özellikle o çevredeki köylüler arasından işçi alınmasının yarattığı bu durum, ücretlerin düşük olmasını da getirmiştir. Çünkü toprakla bağlarını kopartmayan maden işçisinin, zorunlu yaşam gereksinmelerinin bir kısmını ek tarımsal çalışmadan karşılaması söz konusudur. Ücretleri düşürücü etkisi olan bu durum, aynı zamanda maden işçilerinin bilincini ve mücadelesini olumsuz yönde etkilemektedir. Dünya genelinde madenciler, yaşam ve çalışma koşullarının zorluğu dolayısıyla en kararlı, en mücadeleci işçi kesimini oluştururken, ülkemiz maden işçilerinin bu özgül durumu, işçi sınıfı mücadelesi açısından bir olumsuzluktur. Ek olarak, 12 Eylül sonrası uygulamaya konulan "Sözleşmeli Personel" uygulaması da, (Türkiye Kömür İşletmelerinde 33 bin işçinin 6500'ü sözleşmeli personeldir) diğer sektörlerde olduğu gibi madencilik sektöründe de, işçi sınıfı örgütlülüğünü tehdit etmektedir. Çünkü sözleşmeli personel sendikalaşamamaktadır. Üstelik maden işkolu grev yasağı olan 12 işkolundan biri haline getirilerek, madencilerin gücüne önemli bir darbe vurulmuştur.

İş kazalarının en yoğun olduğu maden işkolunun bir özelliği, işyeri başına çalışan işçi ortalamasının yüksektir. 1978 yılında kamuya ait 101 madencilik işletmesinin her biriminde ortalama 732 işçi çalışmaktadır; bu oran 531 özel işletme başına 39 işçidir. Türkiye genelindeki 632 maden işletmesinde işyeri başına 150 işçi düşmektedir. Bu yoğunluk çok yüksek olmasa da, örgütlülük ve güç açısından bir avantajdır.

Sanayi İşçileri:

Sanayi işkollarında bir buçuk milyon işçinin çalıştığı hesaplanmıştır. Montajcı karakterde de olsa sanayinin gelişmesi, işçi sınıfını nicel olarak çoğaltmış ve güçlendirmiştir. Sanayi işçileri, köyle bağlarını kopardıkları oranda gerçek işçi olabilmektedir. Nesiller geçtikçe gerçek işçi olma özelliğine daha çok yaklaşanlar, bu sektörde çalışan işçilerdir. İmalat sanayiinde çalışanlar sürekli işlerde çalışma olanaklarıyla bu şansa sahiptirler.

Ülkemiz sanayinin emek-yoğun özellikte oluşu, işçi sınıfının mesleki bilgi anlamında geriliğine yol açmaktadır. (İSO'nun, imalat sanayiinde -25 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerini kapsayan araştırmasına göre- çalışanların %75'i vasıfsız işçidir.) Birçok sanayi işkolu için, vasıfsız işçilerin üretim açısından yeterli olması nedeniyle, çocuk ve kadın işçilere yönelmeyi getirmiştir. Bu ise sendikalaşmada güçlükler yaratmakta, sosyal halklardan yoksun sigortasız işçi çalıştırmayı teşvik etmektedir ki, bu nedenle ülkemizde işçi sayısını tam olarak saptamak bile olanaksız hale gelmiştir.

Sanayinin genel yapısına baktığımızda, işçilerin önemli bir kesimi, 10 ve daha çok işçi çalıştıran işyerlerinde çalışmaktadır.

DİE, 1980 verilerine göre, 10 ve daha fazla işçi çalıştıran kamu ve özel sanayi dallarında işyeri başına işçi ortalaması şöyledir: Gıda sanayiinde toplam 329 işyerinde ortalama 70 işçi, içkide toplam 88 işyerinde ortalama 129 işçi, tütünde 47 işyerinde 1427 işçi, dokumada 1208 işyerinde 139 işçi, giyimde 363 işyerinde 44 işçi, ağaçta 222 işyeri 62 işçi, mobilyada 148 işyeri 28 işçi, kağıtta 144 işyeri 126 işçi, basında 238 işyeri 46 işçi, deri-körükte 148 işyeri (hepsi özel) 29 işçi, kauçukta 562 işyeri 40 işçi, kimyada 430 işyeri 101 işçi, petrol ürünlerinde 43 işyeri 235 işçi, metalde 608 işyeri 46 işçi, makinada 628 işyeri 77 işçi, elektrik makinalarında 426 işyeri 70 işçi, taşıt araçlarında 438 işyeri 114 işçi. Toplam olarak Türkiye çapında 9009 işyerinde ortalama 90 işçi çalışmaktadır. Bu da sanayi işçilerinin yarıdan fazlasının 10 ve daha fazla işçi çalıştıran sanayi kuruluşlarında çalışması demektir. Sosyal Sigortalar Kurumu çalışma raporuna göre, 1984 yılında 335 işyerinde 500-995 arası, 182 işyerinde ise 1000'den fazla işçi çalışmaktadır. Bu rakamlar Türkiye işçi sınıfının fabrikalardaki yoğunlaşmasının yüksek olmadığını, genel olarak orta düzeyde bir yoğunlaşma olduğunu göstermektedir. Bu da, işçi sınıfının kolektif hareket gücü bakımından önemli bir dezavantajdır. Ancak, işçi sınıfının belli merkezlere toplanmış olması, bu dezavantajı bir ölçüde ortadan kaldırmaktadır.

Ülkemizde sanayi kuruluşları belli merkezlerde toplanmıştır. İstanbul, Kocaeli, Bursa, İzmir, Adana, Ankara, Eskişehir belli başlı sanayi merkezlerindendir. Örneğin, büyük imalat sanayii işçilerinin %31'i, sigortalı işçilerin %27'si İstanbul'dadır.

1973 yılında toplam sanayi işyerlerinin %43'ü İstanbul'da, %1.7'si Doğu Anadolu'dadır ve toplam kamu, ve özel kesim büyük işyerlerinde "katma değeri" %34'ünü İstanbul (%60) ı Batı Anadolu, %10'unu Doğu Anadolu yaratıyor.

Sanayi işyerlerinde bölgeler arası dengesizlik olduğu gibi, bu dengesizlik sektörler arasında ve doğal olarak işçi sınıfının sektörler dağılımında da yansımaktadır. Örneğin, 1973'te Türkiye'nin en büyük 83 sanayi kuruluşunun 54'ü İstanbul'da, 7'si İzmir, 7'si Adana, 4'ü Bursa, 3'ü Kocaeli, 2'si Ankara, 1'er tanesi de Kayseri, Balıkesir, Mersin,

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Zonguldak, Tekirdağ ve Eskişehir'de faaliyet göstermektedir. Doğu ve Güneydoğu'da ise hiç yoktur. Ve Doğu Anadolu'da bulunan özel kesim imalat katma değerinin içinde, yatırım malları üreten sanayilerin payları, %0.03 iken, bu oran İstanbul'da %32'dir. Geri kalmış bölgelerde ise başta gıda olmak üzere tüketim malları sanayii ile çimento, tuğla gibi toprağa dayalı geleneksel sanayinin payı yüksektir. Örneğin, Batı Anadolu'da genel sanayi içinde %30'luk paya sahip tüketim malları Doğu Anadolu'da %37, çimento, tuğla gibi geleneksel sanayilerinki ise %47'lik bir paya sahiptir.

Doğu Anadolu'da imalat sanayiindeki 60 büyük işyerinden 37'si, temeli un üretimi ve değirmencilik olan gıda, 9'u ise çimento, tuğla, kiremit sanayiinde faaliyet göstermektedir. (Rakamlar, Türkiye Sanayiinin Yapısal Sorunları, MMO yayınlarından alınmıştır.)

Veriler, işçi sınıfının, sayıları 10'u bulmayan kentlerde yoğunlaştığını, bunlar içinde birkaçının ise asıl birleşim merkezi olduğunu gösteriyor. Geri bölgeler ise genellikle tüketim malları üreten küçük sanayi işletmelerini barındırmakta, işçi sınıfının en geri, örgütsüz ve bilinçsiz kesimini içinde taşımakta; köye yakınlığı ile de, diğer bir olumsuzluğu taşımaktadır.

Tarım, madencilik ve montaj sanayiinde çalışan işçilerin dışında inşaat, ulaşım, enerji, bayındırlık gibi (hizmetler) işkollarından, sadece bayındırlık işyerlerinde, 1980'de 700 bin işçi çalışmaktadır. Ancak bir bütün,olarak, genel hizmetlerde toplam ne kadar işçi çalıştığı konusunda veri eksiktir. Yol, baraj, sulama, konut yapımı alanında genellikle, kapitalizmin parçaladığı kırsal alandan gelenler çalışmakta olup, bunlar sendikalaşma ve sınıf bilincinin en düşük olduğu kesimlerdir ve çoğu zaman da istihdamları geçicidir. Taşeron eliyle çalıştırmanın yaygın olduğu bu alanların özgün durumu, çalışanların işçileşmesinde olumsuzluklar yaratmaktadır.

Genel olarak işçi sınıfının sektörlere dağılımı ve sektörler arası özgünlükleri koyduktan sonra, işçi sınıfının örgütlülük, hak ve özgürlükleri sorununa değinelim.

Çalışanların (1983'te) 2 milyon 327 bin 245'i sigortalıdır.

12 Eylül öncesinde işçilerin 1 milyon 953 bin 892' si sendikalı gözükmetedir. Bunun yarım milyonu Disk üyesidir. 12 Eylül ile Türk-İş dışındaki tüm sendikaların kapatılmasından sonra, işçilerin önemli bir bölümü uzun süre örgütsüz kalmıştı. Daha sonra gerici Hak-İş ve faşist Misk'in açılmasına izin verilmiş, Disk'e bu hak tanınmamıştır. Kimi bağımsız sendikalar işçi sınıfının örgütsüzlüğüne müdahale etmek üzere kurulmuş ise de, '82 Anayasasına dayalı olarak yeniden oluşturulan çalışma yasalarının işçi karşıtı maddeleri ile sendikalar etkisizleştirilmiştir. 12 işkol-unda grev yasağı getirmenin yanı sıra, grev yapılmasını engellemek için getirilen onlarca zorluk ve baskılar işçi sınıfının ekonomik nitelikli mücadelesine bile tahammül edilemediğini göstermektedir.

Bugün 28 işkolundaki 32 sendikada 1 milyon 437 bin 875 üyesi bulunan Türk-İş'in yanı sıra, Hak-İş 'in (6 sendikada) 149 bin 875, Misk'in (7 sendikada) 142 bin 14 üyesi bulunmaktadır. Ayrıca Laspetkim-İş (11 bin 122), Bank-İş Sen (11 bin 997), Bank-Si-Sen (8 bin 840), Çelik-İş (48 bin 571), Otomobil-İş (54 bin 371), Tüm Has-İş (3 bin 391), Tür-Sen İş (10 bin 634) gibi "bağımsız" sendikalar da 140 bin civarında üyeye sahiptirler.

3 milyon civarında işsiz tehdidi altında ve sarı sendika Türk-İş'in sınıf uzlaşmacılığına terkedilen önemli bir kesimi ise sendikal örgütlenmeden, işçi sınıfının haklarından yoksun bırakıldığı koşullarda, faşist anayasa ve yasaların sultasında, resmi baskı ve zorla sindirilmiş, işçi sınıfının reel gelirlerinde 12 Eylül sonrasında, sadece 1980-85 arasında %50 oranında düşüş olmuştur. Toplam vergilerin %50'sini ödeyen maaşlı ve ücretlilerin ulusal gelirden aldıkları pay ise 1987'de %16.3'tür. (24 Kasım 1987, Hürriyet)

Örgütlülüğü ve sosyal haklarında önemli oranda geriye giden işçi sınıfı, yıllık enflasyonun ortalama %50'lerde gezindiği koşullarda mevcut iktidara karşı muhalefet potansiyeli taşımaktadır. Artı-değer oranının katlanarak yükseldiği, işçi başına kârların astronomik rakamlara ulaştığı, işbirlikçi tekellerin dev rakamlı kârlar elde ettiği 12 Eylül 1980 sonrası işçilerin reel gelirlerinde, sosyal, siyasal hak ve özgürlüklerinde geriye gidişin olduğu bugünkü koşullarda, mücadele potansiyeli henüz gerçek boyutlarıyla açığa çıkmamıştır. Fakat işçi sınıfı, devrimci önderlik altında radikalleşerek mücadele ve direniş gelenekleri yaratacak güce sahiptir, yaratacaktır.

KIRSAL KESİMDE SINIFSA YAPI

Ülkemiz 1923'e yarı-feodal bir yapıyla girdi. Kemalistler sosyo-ekonomik yapıda köklü bir dönüşüm yapacak gücü bulamadı kendinde. Ulusal kurtuluş savaşında yer alan eşraf ve toprak ağalarına karşı bir hareket örgütlemek için, ne Kemalistlerin, ne de dayandıkları sınıfların gücü vardı. Toprak reformu düşünen Kemalistler yaşamın duvarlarına çarpıyorlar ve ŞEYH SAİD ayaklanmasının hemen ardından, aşar vergisini kaldırarak feodallere taviz veriyorlardı.

Kemalistlerin güçsüzlüğünden yararlanan toprak ağaları, 1923 sonrasında da topraklarını genişlettiler. I. paylaşım savaşı sonrasında işlenebilir toprakların %39.3'üne sahip olan (nüfusun %1'ini oluşturuyorlardı) büyük toprak ağaları ve büyük toprak sahipleri yanında, nüfusun %4'ünü oluşturan küçük toprak ağaları ve kapitalist çiftçil-

er de, toprağın %26.2'sini ellerinde bulunduruyorlardı. Geriye kalan %34.5 toprak ise nüfusun %95'ine dağılmıştı.

1923 sonrasında sık sık toprak reformu tasarıları gündeme geldi, ama hep büyük toprak sahipleri ve büyük toprak ağalarının direncine takıldı. Toprak reformu yapılamadığı gibi, büyük toprak sahipleri ve büyük toprak ağaları toprak paylarını %40-50'lere, orta ve zengin köylüler ise %40'lara çıkarmışlardı. Nüfusun %65-70'ini oluşturan az topraklı köylülerin toprak payı ise %5-10 idi. (Y.N.ROZALIEV, Türkiye'de Kapitalizmin Gelişme Özellikleri)

Süreçten gücünü artırarak çıkan kır egemenleri, 1945 yılında CHP'nin hazırladığı toprak reformunu engellediler ve bu olay DP'nin kuruluşunu da hızlandırdı. 1947'de çıkan yasa ise tam uygulanma olanağı bulamadı (DP hükümeti ise yasayı iptal etti). Sadece devlet arazileri dağıtıldı, toprak ağalarının mülklerine dokunulmadı. 1954'e kadar 1 milyon 143 bin 457 hektar toprak dağıtılırken, büyük toprak sahipleri bu miktardan daha fazlasına elkoymadılar.

1950 sonrası, yeni-sömürgecilik ilişkilerinin geliştirilmeye ve oturtulmaya çalışıldığı dönemdir. Kapitalist pazarın kente ve kıra tamamiyle hakim kılınmaya çalışıldığı bu dönem, emperyalistlerin ülkemiz için uygun gördüğü gıda deposu olma ve buna bağlı olarak gıda sanayisini de içine alan bir çarpık sanayileşme programı çerçevesi içinde, kimi sanayi bitkileri üretimine de hız verildi. Sanayi bitkileri üretimi küçük üreticiliğe dayalı olarak yapılabildiğinden, bir yandan geniş bir küçük üretici kesim yaratılırken, diğer yandan kapitalist çiftliklerin kuruluşu özendirildi.

Tarımsal girdi fiyatlarının durmadan yükseldiği ülkemizde, tarımı geliştirme yönünde başarı sağlayamayan küçük üreticiler topraklarını kaybetmeye başladılar. Ancak bu dönem aynı zamanda, köyün kapitalizmin nimetlerinden yararlanmaya başladığı, "çarıktan ayakkabıya" geçiş diyebileceğimiz bir dönemdir. Yaşam standartlarında "göreceli" yükseliş (nispi refah) köylüyü DP'ye bağlamıştır. "Milli Şef" döneminin jandarma sopası da, ilk yıllar hafifleyince, DP'nin köylü üzerindeki imajı olumlu olmuştur.

Çok partili dönemde, kırsal kesimde geniş bir oy potansiyelini denetiminde tutan prekapitalist unsurlar, siyasal üstyapıda etkinliklerini artırdılar. Ama ekonomik planda bu unsurlar, işbirlikçi tekeli burjuvazinin gelişimi önünde engeldi. Ve bu, oligarşi içi çelişkiyi derinleştirdi. Tarımsal kredi oranları, girdi fiyatları, ürün taban fiyatları vb. işbirlikçi tekeli burjuvazi ile kır egemenlerinin çatışma odaklarını oluşturuyordu.

1960'lı yıllar ve sonrasını bir takım istatistik veriler kullanarak incelemek ve değerlendirmek, kırsal yapıyı ortaya koymak açısından gereklidir.

DİE istatistikleri, 1962-80 arası dönemde ekilen alanda bir artış olmaksızın, traktör kullanımının 10 kat, gübre kullanımının 20 kat civarında arttığını göstermektedir.

Tarımsal girdi kullanımından bölgeler ve farklı köylü tabakaları eşit oranda yararlanamamaktadır. Ancak, sonuç olarak girdi kullanımındaki artış, tarımın pazara açılması ve kapitalist ilişkilerin gelişmesinin göstergesidir.

Tarımın istihdam ettiği nüfus 1960'da %75 iken, bu oran 1970'de %66.1, 1980'de %58'e düşmüştür. Ulusal gelir içinde tarımın payı 1960'da %40.9, 1970'de %29.6, 1986'da ise %16.6'dır. (Kaynak DİE) Tarımsal nüfus ile tarımın ulusal gelir içindeki paylarının düşüşü kıyaslandığında, ulusal gelirden alınan payda, daha büyük bir düşüş olduğu görülecektir. Bu, tarımdan sanayiye değer aktarımı yapıldığını, fiyat eğrisinin tarım aleyhine, geliştiğini gösterir. Nitekim, tarım kredilerinin 1965'de %27.5 iken, 1984'de Merkez Bankası kredilerinde %4'e, diğer bankaların tarıma açtıkları kredilerin %17.1'e düşmesi de bu gelişimin yönünün tarım aleyhine, sanayi ve hizmetler sektörü lehine olduğu görüşümüzü doğrular. (Rakamlar: Türkiye İstatistik Yıllığı, 1985)

Pazar koşulları aleyhine gelişen küçük köylü, toprağını kaybedip yoksullaşmaya başlamış ve kurtuluş çaresini kente göç etmekte bulmuştur. İstanbul, Kocaeli, Ankara, Bursa, Eskişehir, İzmir ve Adana çekim merkezleri olmuştur. 1950'de %14.5 olan topraksız köylü oranının 1980'de %30.9'a çıkması, köyden kente göçün nedenidir. Toprakların bölgelere göre dağılımı, bölgelerdeki köylü örgüsüne ilişkin verileri de sunmaktadır.

Blgeler	0-25	26-50	51-100	101-200	201-500	501+	Toplam
Ortakuzey	10,62	16,59	24,67	24,93	17,78	5,41	100,0
Ege	14,32	21,07	30,83	22,33	8,85	2,60	100,0
Marmara	20,73	25,51	27,19	16,59	7,49	2,49	100,0
Akdeniz	17,96	19,43	33,04	19,08	13,62	6,87	100,0
Kuzeydoğu	14,28	18,84	25,39	19,31	13,54	9,64	100,0
Güneydoğu	9,67	9,46	16,39	19,40	16,85	28,23	100,0
Karadeniz	44,47	27,40	18,32	7,48	1,74	0,32	100,0
Ortadoğu	14,64	19,82	26,97	21,12	11,75	5,70	100,0
Ortagney	9,35	13,50	22,30	29,49	21,97	3,39	100,0
Ortalama	16,55	18,72	23,72	20,72	13,22	6,25	100,0

(Dekar alan olarak)

(Rakamlar, Y.ÇAĞLAR, "Köy, Köylülük ve Türkiye'de Köy Kalkınması" s. 202)

Toprak dağılımında en büyük dengesizlik Güneydoğu Anadolu bölgesindedir. Topraksız aile oranının %45'lere (C.O.TÜTENGİL, Kırsal Türkiye'nin Yapısı ve Sorunları, s.99) tırmadığı bu bölgede, küçük toprak mülkiyeti oranında genel ortalamanın çok altındadır. Toprak sorununun en çok dayattığı bölge de burasıdır.

DPT verileri kullanılarak yapılan araştırmalarda (Örneğin; Yakup KEPENEK'de) 0-50 dekar toprağa sahip köylü ailesi, toprak sahibi köylülerin yaklaşık %70'idir. Ama ellerindeki toprak, toplam alanın %29'udur. Bu rakamlar 1980'e gelindiğinde toprak sahibi köylülerin %60'ının, toprakların %20'sine sahip olduğu şeklindedir. Bu da 1980'e gelindiğinde az topraklı (0-50 grubu) aile sayısı ve bu ailelerin elindeki toprak miktarının düştüğünü göstermektedir. Aynı kaynaklar 51-100 dekar ve 101-200 dekar toprağa sahip köylülerin ise hane sayısı ve toprak miktarı olarak durumlarını koruduklarını, büyük mülk sahiplerinin sayısı ve ellerindeki toprak miktarının ise arttığını söylemektedir. Bu da toprakta bir merkezileşme yaşandığını gösteriyor.

Bir yandan köylü topraksızlaşırken, öte yandan büyük miktarda toprağın, az sayıda mülk sahibinin elinde toplanışı kiracılık, ortakçılık şeklindeki işletme biçimlerine de önem kazandırıyor. Bu tür işletmelerin tarımdaki yeri ve önemi incelenmeden geçilemez.

Ortakçılık:

Ürünün, toprak sahibi ile ortakçı (yarıcı-maraba vs.) arasında önceden belirlenen bir oranda bölüşüldüğü işletme biçimidir. Ortakçılıkta üretim için gerekli tohum ve benzeri üretim araçları, genellikle toprak sahibi tarafından karşılanır. Bunun karşılığında ürünün ne oranda bölüşüleceği, bu anlaşmaya bağlı olarak belirlenir.

Ortakçılık yarı-feodal bir nitelik gösterir. Fakat kapitalist ilişkilerle birlikte yaşayabilir.

Kiracılık:

Kiracı ile toprak sahibi ilişkisi, ürünün miktarı ve girdiler gözetilmeksizin, toprağın kirasının para-rant olarak ödenmesinde kendini gösterir. Kiracının toprak sahibine kişisel bağımlılığı olmaması ya da çok az olması dolayısıyla ortakçılıktan ayrılır. Ortakçılıkta toprak sahibine ürün-rant ödenmesi dışında, ortakçıya angarya (emek-rant) hizmetleri de yüklenir. Kiracılıkta böyle bir ilişki yoktur. Kiracılığı ortakçılıktan ayıran bu özellik, kiracılığı kapitalizme daha çok yaklaştırır.

Gerek ortakçılık gerekse kiracılık, Türkiye'nin kimi yerlerinde prekapitalist, kimi yerlerinde kapitalist bir tarzda yaygın olarak kullanılmaktadır.

Kır Proletaryası ve Yarı Proleterler

1981 köy envanter etüdü verilerine göre köy nüfusunun %30.9'unu topraksız köylüler oluşturmaktadır. 1950'de %14.5 olan bu oranın, 1981'de bir mislinden fazla artışı, köylülüğün alt tabakalarının yoksullaşmasının bir göstergesidir ve bu oran 1981'de 1 milyon 718 bin 249 köylü ailesine karşılık düşmektedir. Kiracılık, ortakçılık yapan topraksız köylüyü yarı-proleter kategorisinde değerlendirmek gerekmektedir. Böyle olunca kır proleterleri ve yarı-proleterlerinin kır nüfusunun 1/3'ünü oluşturduğu sonucu ortaya çıkar.

Köylü nüfusunun 1/3'ünü oluşturan bu kesimden, kiracılık, ortakçılık yapan topraksız köylünün işlediği toprağın küçüklüğü düşünüldüğünde, ek iş yapmadan geçimini sağlaması hemen hemen olanaksızdır. Bu nedenle aynı zamanda işgücünü de satmak zorundadır.

Topraksız köylünün ve yarı-proleterlerin iş güçlerini tümüyle sattıkları düşünülemez. Köyün gereksinim duyduğu el zanaatları gibi tarım dışı işlere yönelmeyi de hesaba katmak durumundayız. Ayrıca kır proleterlerinin emeğini salt tarımda kullanması da olanaksızdır. Çünkü tarım bu denli istihdam yaratamamaktadır. Örneğin orman köylülerinin ancak küçük bir bölümüne, o da en çok yılda 70 gün çalışma olanağı yaratılabilmektedir. Öyleyse topraksız köylü inşaat işçiliği gibi geçici -mevsimlik- işlerde çalışmak üzere, yılın bir bölümünde kente giderek çalışmaya itilmektedir.

Ülkemizde büyük tarım çiftlikleri pek fazla gelişmediği, kapitalist tarım genellikle orta büyüklükte arazilerde yapıldığından ve buralarda da makine kullanım oranı yüksek olduğundan pek tarım işçisi istihdamı yaratmamaktadır. Zira yalnızca ücretli işçi kullanan büyük işletmelerin oranı, büyük işletmeler toplamı içinde %14 civarındadır. 1980 tarım sayımına göre, tarımda ücretli işgücü kullanım oranı %32.9'dur. Bunun %30.3'ünde hem ücretli işçi, hem de ücretsiz hane halkı çalışır. %2.6'sında ise ücretli işçi çalışır. Bu da tarımda ücretli işgücü kullanım oranının düşüklüğünü gösterir. Bu gerçek, aynı zamanda tarımda kapitalistleşmenin henüz geri olduğunun da bir göstergesidir. Tarımda kapitalizmin gelişkinliği, üretimin pazar için yapılması, üretimde makine, araç-gereç ve modern girdi kullanımının artması ve ücretsiz hane işgücü kullanımının, ücretli (yabancı) işgücü kullanımına oranının azalmasıyla

birlikte düşünölmelidir.

Toprak dağılımındaki eşitsizliğin ve sömürünün artmasıyla, elindeki toprağı yitirerek kır proletaryası saflarına katılan az topraklı köylü, üretim araçlarından koptuğı ve proleter olarak işgücünü satma süreci uzadıkça toprak talebi azalır, bunun yerini tarım işçisi olarak çalışmanın getirdiğı proleterce istemler alır. Tarım işçisi salt büyük toprak sahibinin (kapitalist çiftçinin) sömürsünü yaşamaz. Sistemin genel olarak işbirlikçi tekeli burjuvazi ve emperyalizm lehine işleyişini sağlayan tarımdan sanayiye değeri aktarımı uyarınca, tarım işçisinin artı-değeri, şehir ve kır egemenleri arasında paylaşılır. Dolayısıyla tarım işçisi, emperyalizm, tekeli burjuvazi ve kır egemenlerinin sömürsü altındadır; hem kent, hem de kır egemenleriyle çelişkileri vardır. Ancak kırdaki çalışmanın dağılık oluşu, geçici mevsimlik işçiliğin yoğunluğu gibi etkenler kır proletaryasının örgütlenmesini ve bilincini olumsuz yönde etkiler. Buna karşın kent proletaryasının olduğu gibi, kır proletaryasının da azgınca sömürölmesi, onu anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devriminde şehir proletaryasının kırdaki en yakın, en güvenilir bağlağı yapar. Hatta sorunlardaki çakışma kent ve kır proleterlerini hemen her konuda ayrılmaz bir bütün haline getirir.

Kır yarı-proleterleri ise işgücünü satmak ve kiracılık ya da ortaklık yapmalarından dolayı yarı-mülk sahibidirler. Üretim araçlarıyla tüm bağıni koparmamıştır. Bu onun tam anlamıyla proleterleşmesinin önünde engeldir ve daha çok çalışarak birikim elde etme, toprak sahibi olma umutlarını tümüyle yitirmemiştir. Ancak süreç, ona bunun olanaksızlığını ispatlayacak ve sürecin sonunda; toprak sahibi, tefeci-tüccar ile işbirlikçi burjuvazi ve emperyalizme karşı bilinçlenmesini tamamlayıp proletarya saflarında yerini alacaktır.

Az Topraklı Yoksul Köylüler

Ölkemizde verimliliğı yüksek ya da sanayi bitkisi üretimi yapılan yerlerde 20 dekar, diğeri yerlerde ise 50 dekar kadar olan toprağına sahip köylü ailesi ancak kıt-kanaat geçinebilmektedir.

Günden güne pahalılaşan tarımsal girdiler, elinde sabit sermaye stoku yapabilecek birikimi olmayan küçük köylünün toprağına verimliliğı arttıramaması ve kapitalizm koşullarında giderek daha da yoksullaşıp, toprağıni yitirmesi sonucunu yaratmaktadır. Sistemin, kırdaki büyük toprak sahipleri ve ağlarıyla tefeci-tüccar lehine işlemesi yoksul köylüyü yok oluşa götürmektedir. Kredilerin kır egemenlerine akması, ürün alımlarında egemenlere daha yüksek bedel ödenmesi vb. birçok zorluktan başka, köylünün zorunlu gereksinmelerine ödediğı bedelin sürekli artması, ulusal gelirden aldığı payın düşmesi küçük köylülüğü tasfiye etmektedir. 1-50 dekar topraklı köylülüğün, toprağına sahip köylü nüfus içindeki oranı 1963'te %68.8'den, 1980'de %61'e düşmüştür. Öte yandan topraksız köylü oranının %15'lerden %31'lere tırmanması, küçük köylülüğün tasfiyesinin arttığı anlamına gelir. Ancak, çarpık kapitalistleşme koşullarında, tasfiye, ileri-kapitalist ölkelerdeki gibi tamamlanamaz. Yoksullaşmanın diğeri bir göstergesi ise İstanbul, Ankara gibi belli şehirlere ve yurtdışına göçün giderek artmasıdır.

Ölkemizde köy ekonomisi, küçük üreticiliğı dayanmaktadır. Köylü işletmelerinin %67.1'ini oluşturan bu işletmelerde, sadece köylü ailesinin işgücü kullanılır. Küçük işletmelerde traktör vb. kullanımı ile modern girdi kullanımı düşüktür.

Küçük köylü, sadece işbirlikçi tekeli burjuvazi ve kır sömürücü sınıfları tarafından sömürölmez; aynı zamanda devlet tarafından da sömürölür. Küçük köylünün yaptığı üretimin 1/3'ünü satın alan devlet, düşük taban fiyatları politikasıyla bu sömürüyü gerçekleştirmektedir.

Küçük köylünün yarattığı artı-ürün, işbirlikçi tekeli burjuvazi, büyük toprak sahipleri, tefeci ve tüccarlar tarafından paylaşılır. Bu birkaç katlı sömürü yoksul köylüyü proletaryanın yanına iter ve proletaryanın kırdaki bağlağıları arasına sokar. Küçük köylülüğün çıkarı anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimindedir.

Orta Köylülük

Kendi toprağıni, kendine ait üretim araçları ve yer yer ücretli işçi kullansalar da esas olarak aile emeğıyle işleyen, kimi zaman da toprak kiralayan (ama bu özellik belirleyici değildir) köylülüğü "orta köylülük" olarak adlandırıyoruz.

Ölkemizde orta köylülük, mülkiyet olarak ortalama 50-200 dekar arası toprağına sahiptir ve toprağıni verimli işletilmesi bakımından dinamik bir kesimi oluşturur. Tarımsal girdi kullanım oranı yüksektir. Düzenin, kırsal kesimde üzerinde yükseldiğı geniş ve sağlam tabanı oluşturması bakımından da önem taşır. Ve yine, işbirlikçi tekeli burjuvazinin kitleleri düzene bağlamada kullandığı dinci-gerici ideolojinin yaygın olarak varlığını bu kesim içinde sürdürmesi de işin bir diğeri yanısırdır. Kapitalist pazarla bütünleşme içinde olsa da gerici feodal değeri yargıları etkin biçimde varlığını korumaktadır. Ancak pazar, kıra yayıldıkça, kapitalist değeri yargıları -iletişim araçları yolu ile- bu kesimi zorlar. Öte yandan orta köylülüğün mülkiyeti güvence altında değildir. Miras yoluyla toprağıni bölünmesi ve büyük kapitalist tarımın gelişimi orta köylülüğü tehdit eder. Bir diğeri tehdit ise, ölkemizde tarımda, mevsim koşullarının ürün etkilemesi dolayısıyla orta köylülüğün artı-ürün elde etmesinin biraz da rastlantılara bağıli olmasıdır.

Orta köylülük, düzenin kırdaki uzantısı olsa da, egemen sınıflarla çelişkileri de keskindir. Tarımdan daha çok artık elde etmek isteyen işbirlikçi tekeli burjuvazi, tefeci, tüccar, büyük toprak sahipleri ve devlet, orta köylülüğü

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

çeşitli yollarla sömürürler.

Toprakta kendi emeğini kullanarak üretimden kopmayan orta köylülüğün devrim mücadelesinde kazanılması gerekir. Ancak, bu kazanma süreci devrimci mücadelenin gelişmesiyle yakından ilgilidir. Anti-oligarşik devrimden çıkarı olan orta köylülük, kararsızlık gösterse de proletaryanın müttefikleri arasındadır. Çünkü anti-oligarşik devrim orta köylülüğün mülkiyetine dokunmayacağı gibi, onu egemen sınıfların sömürsünden kurtaracak ve verimli üretimi destekleyecektir.

Büyük Toprak Sahipleri-Büyük Toprak Ağaları

Büyük toprak sahipliği iki biçimde görülebilir. Birincisi, toprağı kiraya, ortağa verme şeklinde üretimden kopuk, rantıye biçiminde olabileceğı gibi, mülk üzerinde kapitalist çiftçilik yapmak şeklinde emeğin kapitalist sömürsüne dayalı da olabilir, hatta bir üçüncü biçim olarak yarı-feodal ve kapitalist öğeler birlikte aynı büyük mülk üzerinde yaşayabilir. Bu anlamda büyük toprak sahipliğı, saf olmasa da kapitalist ilişkilere dayanır.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da (Türkiye Kürdistanı) kimi şehirlerde %10'lara varan toprak ağalığı, aşiret düzeni üzerine oturmuştur. Emeğin feodal, yarı-feodal sömürsü üzerine kuruludur.

Toprak ağalığı serf durumundaki topraksız köylünün yarıcı, maraba vs. olarak ürettiğı üründen rant alma (ürün-rant) ve ağaya bağı köylünün angarya yükümlülükleri yoluyla (emek-rant) sömürülmesi biçiminde ikili sömürüye dayanır. Köylülük üzerinde tam bir ekonomik ve siyasal denetim oluşturur, köylünün vereceğı oyu bile belirler.

Büyük toprak sahipliğini 500 dekardan başlatmak yanlış olmaz.1960'lardan bugüne büyük ölçekli toprak mülkiyetine sahip kişi ve ailelerle, bunların mülkiyetindeki alan artmıştır.1980 verileriyle toprağa sahip köylü nüfusunun %1'i civarındaki büyük toprak sahipleri ve toprak ağaları, tüm toprakların, %12'sini ellerinde bulundurmaktadırlar. Ancak resmi rakamların gerçeğı tam yansıttığı kuşkuludur. Çünkü, "reform" korkusu içindeki büyük toprak sahiplerinin topraklarını küçük gösterdikleri, ya da yakın çevrelerindeki bölerek tapuya kaydet-tirmeleri büyük olasılıktır.

Kırsal emeğin sömürsü noktasında, kır egemenlerinin kendi içinde ve işbirlikçi tekелci burjuvazi ile aralarındaki çelişkileri de görmek gerek. Tarım girdilerinin fiyatı, tarımsal kredilerin miktarı ve bölüşümü, ürün fiyatları gibi konular, belli başlı çatışma noktalarını oluşturmaktadır. Ancak kapitalist sistemin devamı noktasında bu çelişkileri bir yana bırakıp emekçi sınıflara karşı birleşirler.

Büyük toprak sahipleri çıkarlarını koruyabilmek için Türkiye çapında örgütlenmiştir. Örneğin,1 Ocak 1981'de kurulan "Türkiye Çiftçi Kuruluşları Ekonomik Komitesi" bu tip bir kuruluştur ve amaçlarından biri hükümet içi ve hükümet dışı organizasyonlarda üyeleri olan örgüt ve kuruluşların "ortak bir tutum" izlemesini sağlamaktır. Bu kuruluş dışında öteden beri varolan ve büyük toprak sahiplerinin denetiminde olup, yarı-resmi bir kuruluş statüsündeki Türkiye Ziraat Odaları Birliğı ve yine büyük toprak sahiplerinin denetimindeki Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliğı, Sınırlı Sorumlu Pancar Ekiciler İstihsal Kooperatifleri Birliğı, Trakya Yağı Tohumlar Birliğı gibi kuruluşlar da büyük toprak sahiplerinin çıkarlarını temsil etmektedir. Ancak, bu örgütler esas olarak büyük toprak sahiplerinin denetiminde olsa da, bu örgütlerde zengin köylüler ve orta köylüler de yer alır.

Anti-empyralist, anti-oligarşik halk devrimimizin kırdaki hedef alacağı kesimler, tefeci-tüccarlar ile birlikte büyük mülk sahipleri ve toprak ağalarıdır. Zaten bu kesimler devrimimizin karşısında düşmanca tutum alacak kesimlerdir.

Tefeciler ve Tüccarlar

Ülkemizde kapitalizm, kendi iç dinamiğıyle gelişmediğı, tekелci burjuvazi güçsüz olduğı için, kırdaki tüm ilişkilere egemen olamamıştır. Örneğin bir tekstil devi olan SABANCI bile Çukurova pamuğunun ancak 1/3'ünü denetleyebilmektedir. Üretimden dağıtıma oluşan ağı kırlara yayamadığı için, köylülüğün ürünlerinin satın alınmasından köylülüğün temel gereksinmelerinin şehirden köye ulaştırılmasına giden yolu, tüccarlar tutmuştur. Ve bunun karşılığında sömürden pay alırlar. Her ne kadar, devlet de doğrudan köylünün ürününü alsa da köylünün başı sıkıştığı her an devlete, bankaya başvurma olanağı yoktur. Bundan dolayı tüccar ve tefeciye egemenlik kurma şansı tanınmış olmaktadır. Para sıkıntısı olan köylü, ya tefeciden çok yüksek (%100'leri aşan) faizle para almak, ya da ürününü -kimi zaman tarlada iken- tüccara düşük fiyata peşin satmak zorunda kalmaktadır.

Çoğu zaman tefeciyle tüccar aynı kişidir. Köylü, köyde, kasabada hatta şehirde karşısında hep tüccarı, tefeciye bulmaktadır. Başka bir umarı olmayan köylü, tüccar ve tefeciyle ilişkiye mecburdur. Tüccar ve tefecinin sermayesini, tarım dışı alanlara yöneltmesi ve kapitalist ilişkilerin kırdaki yaygınlaşması tüccarlığı ve tefeciliğı çöze-bilmektedir. Bankacılığın yaygınlaşması ile tefecilik; işbirlikçi tekellerin pazarlama şirketlerinin, bayilerinin kırdaki doğru genişlemesiyle de tüccarlık sarsılmaktadır.

Piyasadaki tüm metallerin her aşamada kendi denetiminde dolaşımını sağlamak isteyen işbirlikçi tekелci burjuvazi, toprağı ve kırdaki küçük birimleri de kendi elinde toplamak uğraşı içindedir. Bu noktalarda işbirlikçi burjuvazi

ile tefeci ve tüccarlar arasında bir çatışma yaşanmaktadır. Ancak tıpkı büyük toprak sahipleri ve toprak ağaları ile işbirlikçi tekelci burjuvazinin kapitalist sistemin devamı noktasında uzlaşmaları gibi, tefeci-tüccarlar ile de bu noktada uzlaşabilmektedirler.

Toprakta küçük üretimin yaygınlığına dayalı olarak yaşama şansı bulan tefeci ve tüccar, köylüyü sömürerek yaşar. Ticari kâr ve faiz olarak köylünün emeğine el koyan bu iki asalak tabaka anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devriminin düşmanlarıdır.

Zengin Köylüler

Zengin köylüler, büyük toprak sahipliği ile orta köylülük arasında sömürücü kapitalist çiftçilerdir. Zengin köylüyü, büyük toprak sahipliğinden ayıran topraktan kopmaması, kendi aile emeğini de bir ölçüde kullanması, biz-zat üretimin içinde olmasıdır. Orta köylüden ayrıldığı nokta ise üretimde ağırlıkla ücretli işçi kullanması ve elde ettiği artılla belli bir zenginliğe, birikime sahip oluşudur.

Tarımda kapitalist gelişmenin ortaya çıkardığı zengin köylülüğün oligarşi ile sömürünün paylaşılması anlamında çelişkisi olsa da sömürücü bir sınıf olması itibarıyla mevcut kapitalist düzenle bir çelişkisi yoktur. Ancak proletaryanın bu sınıfa karşı politikası, onu tarafsızlaştırma politikasıdır. Çünkü devrim esas olarak oligarşinin ve emperyalizmin egemenliğini ortadan kaldıracaktır. Zengin köylü ise oligarşi dışı bir kesimdir. Fakat, zengin köylü karşı-devrim saflarına katıldığı oranda, devrim bu sınıfa da yönelmek durumundadır. Özellikle toprak sorununun çözümünün aciliyet kazandığı bölgelerde, karşı-devrim yanında yer alacak zengin köylülüğün toprakları da kamulaştırma kapsamına girecektir. İstisna olsa da devrimin yanında olacak, ya da tarafsız kalacak zengin köylünün üretici deneylerinden yararlanılması ve mülkiyetine belirli koşullarla dokunulmadan, ülkenin çıkarına üretimi sürdürmesi devrim programımızda yer almaktadır.

Ek Bölüm: III

KADINLAR OLMAKSIZIN DEVRİM

DEVRİMLER OLMAKSIZIN

KADININ KURTULUŞU DÜŞÜNÜLEMEZ

Dünya nüfusunun yarısını oluşturan kadın...
Ademin kaburga kemiğinden yaratılan kadın...
Erkeğin korumasına muhtaç kadın...

Toplam işgücünün 1/3'ünü oluşturduğu halde dünyanın yarısını ürettiği gıdayla besleyen, işlerin 2/3' ünü yapan kadın...
Erkeğin ücretinin yarısını, en çok %70' ini alan kadın...
Dünyada %42'si okuma-yazma bilmeyen kadın...
5 yaşına kadar ölüm oranları erkek çocukların iki katı olan kadın...
.....

Kadına ilişkin bu tabloyu genişletmek, ayrıntılarını çizmek olanaklı. Ancak kadın sorununun boyutunu ve ciddiyetini göstermek için ek bir çabaya gerek yok. Çünkü kadın sorunu, üzerinde en çok yazılıp çizilen, en çok istismar edilen konulardan birini oluşturuyor. Kimine göre böyle bir sorun yok, kimine göre ise her şey bu sorun etrafında dönüyor.

Kadına ve kadın sorununa çok farklı yaklaşımlar söz konusu. Evet, kimdir kadın, nedir kadın sorunu? Bu sorunu hangi yanıyla tartışmak gerekiyor?

Günün birkaç saatini kuaför salonlarında geçiren kadını mı tartışıyoruz, çocuğunu su testisi gibi taşıyan, tarladaki bir gölgeye yatan köylü kadını mı?

Güzellik salonlarında daha fazla kalabilmek için gününü programlayan kadını mı tartışmak gerekiyor, gün ağarırken evinden çıkıp gün batımında evine dönen köylü kadını mı?

Partiden baloya, balodan defileye koşuşturup duran kadının "sorunlar"ını mı tartışmalıyız, boğaz tokluğuna tezgah başında ömür tüketen, çocuğunu emzirme olanaklarından dahi yoksun işçi kadını mı?

Hayvanseverler Derneği, Fakir Çocukları Koruma Derneği, Lions Kulübünde göz boyayıp, vicdan rahatlatan kadınların etkinliklerini mi tartışalım, dünyası gecekondu duvarlarıyla sınırlı kadınları, zengin evlerinde temizlik ve çocuk bakımında çalışan kadınları mı?

Evet, hangisini tartışalım?

Yoksa, "adı olmayan" küçük-burjuva "aydın" kadınların aşk özgürlüğünü, "tabuları yıkma" faaliyetlerini, erkek düşmanlığını mı tartışalım?

Hayır, bizim sorunumuz burjuva kadınının ve burjuva kadına özentisi içinde bulunan kimi küçük-burjuva "aydın" kadınının "sorun"larını ve sosyete sayfalarına taşan bunalımlarını tartışmak değildir.

Bizim konumuz özgürlük ve tabuları yıkma adına, cinsel sapıklıkları tartışanlarınkinden farklıdır. Biz; işçi, emekçi kadınları, küçük-burjuva kadınları ve onların kurtuluşu sorununu tartışıyoruz. Konuya sınıf bakış açısıyla yaklaşıyoruz ve sorunu salt cinsel açıdan ele alarak, işçi kadınla burjuva kadınının sorunlarını aynı kefeye koyup çözme iddiasında olanlarla ayrılıyoruz.

Kadın sorununun çözümünü mevcut düzende, burjuva reformlarda, kağıt üzerindeki değişikliklerde arayanlarla da yollarımız ayrılıyor. Kadın sorununun çözümünü devrimde görmekle birlikte, eller göğüste birleştirilip beklenilsin demiyoruz. Bu düzende de olsa, kadın haklarını genişletmede, iyileştirmeler sağlamada adımlar atılacağına, bu mücadelenin de verilmesi gerektiğine inanıyoruz. Ama mücadeleyi, bu kadarla sınırlamıyor ve hedef gösteriyoruz: "Devrimler olmaksızın kadının kurtuluşu düşünülemez!"

DÜNDEN BUGÜNE KADIN

Egemen sınıf ideologlarının yazıları incelendiğinde, tarih boyunca kadının ikincil durumda olduğuna ilişkin yalanlarla dolu olduğunu görürüz. Ve burjuva ideologları, kapitalizmde kadının alinyazısının değiştiğini, kadına eşitlik Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

sağlandığını ispat için yalan ve karalamaya başvururlar. Onlara göre kadın, kurtulmuştur. Eşitlik sağlanmıştır, yasalar önünde kadınla erkek eşittir!

Gerçekler böyle midir? Burjuva yasalarında kağıt üzerinde varolan kadın-erkek eşitliği, gerçekte sağlanmış mıdır?

Egemen sınıfların çanağından beslenen kalemşörlerin iddia ettiği gibi, kadının yeri hep erkekten sonra mı olmuştur?

Bu soruların cevabı, toplumların tarihinde yatıyor. Toplumlar tarihine, tarihsel materyalizmin ışığında eğilen Marksist-Leninistler göstermişlerdir ki, ilk insan topluluklarında kadın, topluluğun lideridir. Bu gerçeğin ortaya çıkışı, kadının liderlikten "özgür köle"liğe dönüşüm tarihinin daha titiz incelemeden geçirilmesi gerektiğini ortaya koyuyor. Bu inceleme, "saçı uzun aklı kısa" nitelenmesine layık görülen, din tarafından "erkek, tanrı için, kadın; erkek için yaratıldı" denen kadının köleleşmesinin tarihini açığa çıkaracaktır.

Amazon Kadından Köle Kadına

İnsanoğlu henüz efendiler ve ezilenler olarak bölünmeden önce, ne baskı, sömürü ne de kadın-erkek eşitsizliği vardı. Kadın horlanmıyor, mal gibi satılmıyordu; kadının toplumsal yaşama katkısı çocuk büyütme, yemek pişirmekle sınırlı değildi. Doğurganlığının ona sağladığı saygınlığı, topluluk içinde bitki toplama işinin, erkeğin avında olduğu gibi rastlantılara bağlı olmaması ve düzenliliği ile daha da artıyordu. Soy zinciri kadına göre belirleniyordu. Bu nedenle ailede lider kadındı. Fantastik öykülerde erkek düşmanı olarak tanıtılan Amazonlar, anaerkil topluluklarının Anadolu'daki son örnekleriydi.

Toplumsal işbölümünde fiziki güç gerektiren işlerin önem kazanmasıyla, kadının topluluktaki yeri ilk kez sarsıldı. Ve özel mülkiyetin ortaya çıkışıyla birlikte, miras kalacak çocuğun babasının belli olmasının zorunluluğu kadını liderlikten düşürdü. Anaerkillik sona erdi. Erkeğin üstünlüğüne dayalı ataerkil aile doğdu. Kadın üretimde ve toplumsal yaşamdaki söz hakkını, saygınlığını yitirdi; erkeğin kölesi haline geldi.

Özel mülkiyet kadını erkeğe yenik düşürmüş, erkeğin keyif ve çocuk doğurma aleti haline getirmişti. Kadın, erkek için, mirasını devredeceği çocukları doğuran bir canlıdan ve hizmetçiden başka bir şey değildi artık.

İlk sınıflı toplum olan kölecilerde kadının köleliği iki kat arttı. O, hem köle sahibinin, hem de kocasının kölesiydi.

Savaş ganimeti, esir pazarlarının başta gelen malı olan kadın; feodal dönemde önce senyörün, sonra da evlendiği erkeğin malıydı. Senyör ona koca seçer, satar, döver, cezalandırabilir, başkasına verebilirdi. Kadının erkek çocuğu, 7 yaşından itibaren -babası yoksa- ailenin reisi olurdu ve öz annesi ona itaat etmek zorunda kalırdı. Senyör ilk gece hakkına sahipti. Kadın toprağı işleyen bir emekçi, bir zevk aracı ve anaydı. Cadı ilan edilerek yakılan da oydu, manastırlara kapatılan da. Senyörün izni olmadan kimseyle evlenemezdi. Kilise, evliliği ruhların birleşmesi olarak kabul etmişti, cinselliği reddediyordu. Ama aynı kilise fuhuşu, "gerekli bir kötülük" olarak kabul ediyordu.

Feodal dönemi belirleyen kilise gibi, İslamiyet de kadını aşağılıyor, onu şeytanın yönlendirebileceği bir tehlike olarak niteliyordu. Dinsel otorite, erkek için suç sayılmayan her şeyi kadın için suç sayıyordu. Kadının taşlanarak öldürülmesi, kırbaçlanması basit cezalardı. Kız çocuklarının diri diri toprağa gömülebildiği, çürüyen kölecilik ilişkilerinin içinden çıkan İslamiyet; kadını, köleciler ilişkilerin tutsağı olmaktan çıkardı; ama bu kez feodal gericiiliğin karanlığına soktu. Kadının diri diri gömülmeğe kurtulması ve kısmi miras hakkına kavuşması, ezilip horlanmasının sona ermesi anlamına gelmiyordu.

Çünkü tüm dinler gibi İslamiyet de erkeği yüceltti. İslamiyet kadını erkeğin yarısı, erkeğine itaat eden bir köle, çocuk doğuran bir varlık olarak görüyordu. Ve kadının toplumsal yaşamdaki konumunu en geriye iten dindi. Kadına suskunluğu, kaderine boyun eğmeyi, cennette ikinci sınıf muameleyi vaat eden İslamiyet, koca dayacağının haklılığını hadislerine geçirdi. Kadının yeri ev ve analıktı. Bin yıldır insanımızın geleneklerine yön veren, ruhunu biçimlendiren İslamiyetin kadına bakışını Kuran'dan okuyalım:

"... Erkekler kadınlardan üstündür. Çünkü Allah onları bir çok şeylerde kadınlardan üstün etmiştir. Çünkü onlar kadınlarını malları ile geçindirirler, doyururlar. İyi kadınlar da itaatli olurlar ve Aslah onların hakkını nasıl korumuşsa, onlar da kocaları yanlarında olmasa bile ifetlerini korurlar." (Nisa Suresi)

Kadınlara zayıf ve korunmaya muhtaç mahluklar olduğunu iddia ederek, erkeğe dört kadını meşru bir hak olarak gören İslamiyet'tir. Kilise boşanmayı neredeyse yasaklamışken, İslamiyet kadının geleceğini erkeğin dudakları arasından çıkacak "boş os" sözcüğüne bağlamıştır.

Feodal toplumda kadını çevreleyen baskı zinciri yalnızca kiliseden, şeriatın, derebeylerden ibaret değildi.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Evinde de kendisini mal edinmiş erkeğin tutsağıydı. O, önce bir toprak kölesiydi, sonra evin kölesi ve en sonu anaydı.

Burjuvazi kadın üzerindeki feodal baskıya son verdi. Kadınlar Ortaçağ karanlığını 'eşitlik' sloganlarıyla aralayan burjuva harekete tüm güçleriyle katıldılar. Ne var ki, burjuva devrimlerinin sağladığı özgürlük ortamı da, yerleşen burjuva düzeni de kadına beklediği özgürlüğü tanımadı. Kölecilikten kapitalizme kadının durumundaki değişiklik köleliğin biçim değiştirmesiydi.

Emekçinin özgürlüğünü, işgücünü en elverişli koşullarda satması olarak tanımlayan burjuvazi, kadının feodal baskıdan kurtulmasını da aynı mantıkla savundu. Sermayenin canlı ve üretken ögesi işgücüne gereksinimi olan burjuvaziye, kadın, yalnızca ev kölesi olarak fazlaca yarar sağlayamazdı. Kadının emeğini sömürebilmesi için kadını fabrikaya getirecek kadar özgürlük tanınması gerekiyordu. Burjuvazi de bunu yaptı.

Böylece kapitalizm, sanayi devrimiyle yükselirken temel harcına kadın ve çocukların da kanını kattı. Berbat çalışma koşullarında, burjuva ideologlarında dahi merhamet uyandıran acımasızlık içinde kadınlara ve çocuklara, madenlerde, fabrikalarda ücretli kölelik yaptırdı. Kadının ucuz işgücü 16-18 saate varan işgünleriyle sömürüye tabi tutularak sermaye ihya edildi.

Sömürmek için kadını evinden çıkararak fabrikaya getiren burjuvazi beklemediği bir şeyle karşılaştı. Kapitalizmin toplumsal üretimde geniş ölçüde yer verdiği kadın, kendini çevreleyen baskı koşullarının yıkımında da öne fırlamıştı.

BEBEL, "1789 büyük devrim patlamasından önceki 20 yıl boyunca kadınlar, yığınlar halinde politik ve bilimsel derneklere koşuyorlardı" derken bu gelişmeye işaret ediyordu. "Devrimin Dostları Kulübü" gibi erkeklerle eşit haklara sahip olmayı amaçlayan örgütlenmeler oluşturdular. İnsan Hakları Bildirisi yayınlanınca, kadınlar da seslerini duyurabilmek için "Kadın Hakları Bildirisi"ni kaleme aldılar. "Kadın darağacına çıkma hakkına sahiptir, yargıçlar kuruluna yükselme hakkına da sahip olmalıdır." (Kadın ve Marksizm, s.25) diyorlardı. Fransız ihtilalinin en ateşli yıllarında; 1793'te ise, bu kez Konvansiyon'dan siyasal haklar talep ediyorlardı. "Kadınlar siyasal haklarından yararlanmalı ve yönetim ilişkilerine etkin şekilde katılmalı mı, siyasal dernek ya da kitle örgütü kurabilecekler mi?" sorusunu yöneltiliyorlardı. Eşitlik, özgürlük sözlerini çoktan unutan burjuvazi, bu soruları kadın kuruluşlarını yasaklayıp lağvederek, önderlerini giyotine göndererek cevapladı.

Burjuvazi kadını ortaçağ karanlığından kurtarmıştı kurtarmasına ama, kendi çıkarlarına ters düşen kadın nüfusunun aydınlanmasına dönük bir hareketide hoş görmüyordu. Kilisenin kalın duvarlarını yıkan burjuvazi, ondaki uyuşturan afyona dokunmamıştı. Kilisenin idari tasarrufunu, otoritesini yıkmıştı; ama örneğin "tanrı kadını erkek için yarattı" biçimindeki, kadını bağlayan zinciri bilinçli olarak parçalamamıştı. Aksine yasalarla kadının zincirini sağlamlaştırdı. Kadın hâlâ evin kölesi olarak kabul ediliyordu. Oy hakkı dahi tanınmamış, yöneticilik yapabilmesi engellenmişti. Napoleon Kanunu olarak bilinen dünyanın ilk medeni kanununda burjuvazinin kadına bakışındaki gerçek, 213. maddede tüm çıplaklığıyla sergilendi.

"Koca karısını korumalı, kadın ona itaat etmelidir."

Ortaçağda evin kölesi olan kadın, artık evin dışında da "özgürleşerek" modern bir köle haline gelmişti.

Yükselen kapitalizm kadınların sosyal, siyasal olaylara giderek daha çok katılımını engelleyemedi. İngiliz işçi hareketinde, Fransa'daki barikat savaşlarında kadının aktif katılımı vardı. Çalışma saatlerinin kısaltılmasını, mesleki eğitimi, atölyede eşit hiyerarşiyi, eşit ücreti, kreş hakkını, siyasal örgütlenme ve dernek kurma hakkını talep olarak öne çıkardılar.

Fabrikada işçi olan kadının yaşamında yeni ufuklar açılmıştı. Yeni koşullar kadının haklarını genişletme mücadelesini körüklüyordu. Kadınlar tüm devrim girişimlerinin içindeydiler. Devrim anlarının kahraman savaşçıları, barış dönemlerinin de demokrasi savaşçıları oldular. Burjuvazinin ev ile fabrika arasına sıkıştırmak ve özgürlüklerini gaspetmek istemesine karşı, verdiği mücadele ile geri adım atmayan kadın, hep ileriye yürüdü. Oy hakkını, soyadını kullanma ve benzeri haklarını aldı. Hatta yasalar önünde eşitliği kabul edilir oldu. Ama yasal eşitlik fiili eşitlik demek değildi. Çünkü kapitalizm kadın ve erkeğin fiili eşitliği koşullarını yaratamazdı, sistemin özü eşitsizlik üzerine kurulmuştu. Konuyla ilgili burjuva ideologları bu durumu timsah gözyaşları içinde inceliyor, kadının durumuna acıyorlardı! Ve tabii bu arada kadının erkekten az ücret alması, yeterince temsil edilmemesi, kalifiye işlerde değil de herhangi bir vasıf gerektirmeyen ya da ileri teknoloji istemeyen alanlarda çalıştırılmaları gibi sorunları es geçiliyordu.

Tüm dünya sosyalizmin öngünü olan emperyalizm aşamasını yaşarken, kadınların mücadeleyle aldıkları haklar dışında kadının durumunda özde bir değişiklik olmadı. Aksine emperyalist bunalımın çocuğu olan faşizm, kadını "3K" formülü ile aşağıladı. HITLER, kadının işlevini kind, kuch, kirche olarak üç başlıkta topluyordu. Yani çocuk, mutfak ve kilise diyordu. Evinde mutfak ve çocukla ilgilenen kadın dini görevlerini aksatmamalıydı! Kadın çocuk doğurarak, "üstün" Alman ırkını çoğaltacaktı! Bu kadarla kalmadı tabii. Kadını evde köle haline getiren faşizm, işyerinde de onu yoğun biçimde sömürdü. İşgal edilen ülkelerdeki kadınlar hizmetçi gibi kullanıldılar. Faşistler tecavüz ettikleri

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kadınların çıplak fotoğraflarını savaş anısı olarak yakınlarına gönderiyorlardı. Toplu katliamları resmettikleri gibi.

Tüm eşitlik, özgürlük demagogilerinin altında, sınıflı toplumlardan bu yana değişmeyen eşitsizlik, ikinci sınıf vatandaşlık, horlanma, aşağılanma, cinsel meta olarak görülme vb. yatıyordu. Burjuvazi için kadının kağıt üzerindeki eşitliği yeterli oluyor, daha ötesi işine gelmiyordu.

"BİZİM KADINLARIMIZ"

"

Korkunç ve mübarek elleri
ince küçük çeneleri, kocaman gözleriyle
anamız, avradımız, yarımız
Ve sanki hiç yaşamamış gibi ölen
Ve soframızdaki yeri
öküzümüzden sonra gelen
Ve dağlara kaçırıp, uğrunda hapis yattığımız
Ve ekinde, tütünde, odunda ve pazardaki
Ve karasabana koşulan
Ve ağıllarda
İşıltısında yere saplı bıçakların
Oynak ağır kalçaları ve zilleriyle bizim olan kadınlar
bizim kadınlarımız"

(Nazım HİKMET, Kuvva-ı Milliye Destanı'ndan)

Ezilen kadının ülkemizdeki öyküsü farklı mıdır? Kurtuluş Savaşı'nda omuzunda top mermileri taşıyan Kara Fatmaların, Aışelerin, Hatçelerin kaderi diğer ülkelerdeki kızkardeşlerinden farklı mıdır? Sorularımızın cevabı, hayır olmaktadır. Hatta "bizim kadınlarımız" diğer ülkelerdeki kızkardeşlerinden çok daha acılı, çok daha zor yüzyıllar yaşayarak bugüne geldiler.

Peki, bugün "bizim kadınlarımız"ı kim temsil ediyor?

Hasbahçelerde binbir gece masallarını tekrarlayan, karavanlara jinekoloji aletlerini yükleyerek, doğum kontrolünü sağlayarak, kadınlarımızın sosyal konumunu yükselteceğini iddia eden "papatyalar" mı?!

Senede birkaç kermes, birkaç defile düzenleyerek topladıkları birkaç milyonu, elli milyonun ortak sorunlarına "harcayan" Lionsler mi?

Yoksa dünyada her gün binlerce insan açlıktan ölür, selden, kuraklıktan, savaştan milyonlarca insan mülteci yaşamına mahkum halde sürünürken, belediyenin kedi köpek itlafına açlık grevi yapan hayvansever kadınlarımız mı?

Bunlar değilse yalnızlığı, adsızlığı, cinsel özgürlüğü seçen kimi 'aydın' kadınlarımız mı temsil ediyor "bizim kadınlarımız"ı?

Hayır, bunların hiçbirisi değil. Bunların, "bizim kadınlarımız"sa cins benzerliği dışında hiçbir benzerlikleri, ortak yönleri yoktur. Aynı dünyalarda, aynı sorunları, aynı dilleri var. Çok uzağa gitmeye gerek yok. Bu ayrımın köklerini İslamiyette ve bir ümmet toplumu olan Osmanlı'da bulabiliriz.

Osmanlı'da Kadın

Osmanlı toplumu kadına, Batı'nın feodal toplumlarında olduğu gibi ancak doğurganlığı ölçüsünde değer verdi. Kadın çocuklarının vasisi olamazdı, boşanma hakkı yoktu. Kocasının ya da oğlunun, mutlaka ama mutlaka bir erkeğin yetkisi altında olmak zorundaydı. İslam hukuku daha ötesine izin vermiyordu. Kadının sokaktaki davranışı, nerelere gidebileceği dahi fermanlarla düzenlendi. Babası bile olsa bir erkekle beraber yürüyemez, belirli sokaklardan geçemezdi. Haremlik Selamlık uygulaması vapurlara, tramvaylara taşındı.

Tanzimat aydınları kadının bu statüsüne karşı çıkarken, her şeyde olduğu gibi Batı ile kıyaslamalar yaparak soruna yaklaştılar. Kadının kurtuluşunu değil ama en azından toplumun yaşayan, düşünen bir varlığı olduğunu işleye-bildiler. 1908 Meşrutiyeti, ancak şehirlerdeki kadınlar için kısmi iyileştirme getirebildi. Sokağa daha rahat çıkabiliyor, çarşafı boynuna dolayabiliyor, belli okullarda okuyabiliyordu. Ancak, Tanzimat ve Meşrutiyet kırsal yörelerdeki kadının statüsünde hemen hiçbir değişikliğe yol açmamıştı.

I.Emperyalist savaş, Osmanlı kadınının en büyük hareket serbestisine kavuştuğu dönem oldu. İşgücüne olan ihtiyaç nedeniyle Osmanlı Devleti, peçeli kadınları silah ve dokuma fabrikalarında çalıştırdı, onlara ulaştırma, haber-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

leşme, hastane vb. kuruluşlarda görev verdi. Kadına çocuk doğurması ve büyütmesinden başka bir değer vermeyen Osmanlı, zorunluluktan dolayı kadını toplumsal yaşama sokarak şeriatı bizzat ihlal etti! Fakat kadının sosyal, siyasal statüsünde değişme olmadı yine de.

Osmanlı tarihinden kadının payına düşen bunlardı. İslam bağnazlığının eve hapsedtiği, evin içinde bir bölmeye koyduğu, sokağı cumbaların arkasından gören, peçeli, çarşafı kadının, mahkeme tanıklığı geçerli değildir. Konuşması bile izne bağlıydı. Kısaca Osmanlı toplumunun kadını ev kölesiydi.

Osmanlı'nın tüm bağnaz tutumuna karşın Avrupa'daki burjuva demokratik hareket kadınları da etkiledi. Özellikle azınlık uluslardan kadınlar arasında yankı buldu. Sosyal konumlarına karşı çıkan kadınlar Batılı kıyafetlerle dolaştılar, resimlerini basında yayınlayarak olay yarattılar, dergiler, gazeteler çıkardılar. Yayımlanan gazetelerin çoğunda bir köşe de kadınlara ayrıldı. İttihat Terakki "Kırmızı Beyaz" kadın derneğini kurdu, bayrak ve flamalarla 1908 Meclisine yürüyen kadınlar, dinleyici olarak içeri girmek istediler. Feminizmden etkilenenler, "Meşrutiyet erkeklerin bayramı, bizi de esaretten kurtarın" çağrılarını yaptılar.

Ama tüm bunlar, aydınlardan halka ve okumuş kadından cumbanın arkasındaki kadına ulaşmadı, aradaki mesafeyi kapatamadı.

Kurtuluş Savaşı'nın Kahramanı Kadın Kendini Kurtaramıyor

Sırtında top mermisi kağının ardında cepheye yol alırken resmedilen kadın, cesareti ve fedakarlıklarıyla saygın bir yer kazandı. Ama doğuran, üreten, cepheye mermi ve azık taşıyan, yarıya bakan kadın ezilmişlik çemberini kırmada önemli bir adım attığının farkına varamadı. Köylü kadına nazaran bilinçlenme açısından daha şanslı bir konumda bulunan kentli kadın ise, edindiği saygınlığı "batılılaşma", "çağdaşlaşma" adına yitirdi. Batılı kadının sadece tüketiciliğini aldı ve giderek erkeğe daha çok bağlı hale geldi.

Kadınların kahramanlıkları, gösterdikleri yararlılıklar toplumsal konumlarının da gericiyle rağmen tartışılmasını getirdi. Küçük-burjuva iktidarı, bugün bile kağıt üzerinde kaldığı şüphe götürmez reformlarını ilan etmeye başladı. Amaç kadına haklarını tanımak, kadın özgürlüğünü genişletmek değil, burjuva sistemi oturtmak için feodal değerlere darbe vurmaktı. Nitekim medeni kanunda kadın, şeriatın kölesi olmaktan çıkarılarak ikinci sınıf vatandaş haline getirildi. Bu kanunla boşanma hakkına sahip oluyor, çok eşlilik yasadışı ilan ediliyor, mirasta eşitlik getiriliyor, dini nikah geçersiz kınılıyordu. Böylelikle kadın yasalarda da olsa feodalizmin karanlığından çıkmış oluyordu.

Medeni hukuk erkeğin üstünlüğünü kabul ederek, ailenin reisini erkek ilan etmişti. Kadının çalışması erkeğin iznine bağlandı, erkeğin uygun gördüğü evde oturabilirdi!

Medeni hukukla birlikte yapılan kıyafet reformunu, seçme ve seçilme hakkının tanınması izledi. Tıpkı millî burjuva yaratma hayali gibi, kadının sosyal statüsünün değiştirilmesi de bir hayaldi. Cumhuriyet kadını, yukarıdan zorlama ile parlamentoya seçilme ve okuma olanağına kavuşmaktan öteye geçemedi. Kuşkusuz Osmanlı dönemiyle kıyaslanamayacak sayıda kadın, hukuk, eğitim başta olmak üzere öğrenim görebildi.

Kadına tanındığı sanılan tüm hakların, sözde hak eşitliğinin, fiilen işlemediği bir ülkede, kadın; susan, ezilen, hor görülen statüsünün çemberini kıramazdı. Ne Mustafa Kemal'in manevi evlatları ne de cumhuriyet balolarında boy gösterip batılı hanımefendiler gibi dansetmeyi büyük maharet sayan, devlet ricalinin hanımları bu gerçeği örtbildi, gizleyebildi.

Küçük-burjuva diktatörlüğü, kadın haklarının hemen tamamının şöyle ya da böyle varlığına rağmen, kadının özgürleşmemesinin öyküsüdür. Peçeyi ve kara çarşafı yasaklamanın kadını toplumsal yaşama katmaya yetmeyeceği görüldü. İdeolojik ve kültürel geriliklere karşı sınıf temelinde bir bayrak açılmadan da, kadının toplumdaki gerçek yerini bulması olanaksızdı. Kadına burjuva anlamda haklarını ilk veren ülkelerden olmak, kadının statüsünü değiştirmiyordu. Çünkü yasalarda eşitlik verilen kadınlar, yasaları okuyamıyordu.

Türkiye'de kapitalizmin gelişmeye başlamasıyla, kadınların üretimde ve sosyal yaşamdaki rollerinde pek çok değişiklik oldu. Kadın evinden çıktı, yaşamı tanıma olanağına kavuştu, okuma olanakları buldu, siyasal yaşamda ağırlığı arttı.

Ancak bunlar kadının geleneksel yerini, sıradan insanın gözünde kadına düşen rolü değiştirmedi. Toplumumuzda ahlaki ve diğer değer yargılarını belirleyen İslamiyet, işbölümünü cinsiyete göre düzenliyordu. Geleneksel değer yargıları ise kadına ev kadınlığı ve anneliği, erkeğe ise yuvayı geçindirecek gelir temin etmek, çoluk çocuğuna kol kanat germeyi layık görmüştü.

İşte bu anlayış ve egemen ideoloji, kadının toplumsal üretime katılımı ölçüsünde sosyal yaşamda rol üstlenmesini engelleyen belli başlı faktörlerden biriydi.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Kapitalizm geliştikçe kırım kapalı yapısından, dini ve geleneksel baskılarından koparak kente gelen kadın, bu kez emperyalizmin dikte ettiği dejenere kültürün etki alanına girdi. Okuma olanağına kavuşan kentli kadın da benzer bir süreci yaşadı. Öte yandan kapitalizm, kadının çalışmasını ayıp karşılayan bir toplumda, onu giderek ailenin geçimi için çalışmaya zorunlu bıraktı. Kırda bağları zayıflayan ya da köyden yardım alamaz olan şehrin gecekonducuları, ya birer ikişer fabrikalara, ya da Güvenparklarda ev işi aramaya yöneldiler. Çünkü erkek, evi geçindiremez olmuştu.

Kuşkusuz, bugün kadını çalışmaya zorlayan etkenler, onun çalışmasını ayıplayan tüm gerici düşünceleri ezip geçmiştir. Ve bu süreç, oligarşi istemese de kadının sosyal yaşamdaki etkinliğinin, bilincinin gelişmesine de yol açmıştır.

Ana Olarak Kadınlarımız

"Kadının sırtından sopayı, karnından sıpayı eksik etmeyeceksin."

Bu sözler aydın geçinen, okumuş yazmış insanlarımızın bile dilinden düşmeyen ve en son yüksek sesle bir yargıç tarafından tekrarlanınca, zayıf da ossa tepkilere yol açan bir deyiştir. Ne yazık ki, kadınlarımızın toplumdaki statüsünü anlatıyor. Bir sağlık bakanının "pırt pırt doğurmasınlar" diyerek kadının doğurganlığını kedilere benzeterek aşağılaması, kadınlarımızın toplumsal işlevleri konusunda pek ileri gidilemediğini gösteriyor. Aksi olsaydı ne yargıç o sözleri yargıçlık kürsüsünden sarfedebilir, ne de bu sağlık bakanı makamında bir gün daha oturabilirdi. Ama her ikisine de pek tepki gösterilmedi, bu iki kişinin hakaretleri yanlarına kaldı!

İster işçi, ister köylü, memur ya da başka bir alanda çalışıyor olsun, kadınlarımız her şeyden önce anadır, evin hizmetçisidir. Çalışmıyorsa bütün gününü, çalışıyorsa, iş saatleri dışındaki zamanını evine ayırıyor demektir.

Çocuğu olmayan kadının aşağılandığı bir toplumda, ana olarak kadınlarımızın saygı gördüklerine ilişkin bir sürü laf edilmesine karşın, bunlar boş sözlerdir. Analık gibi yüce bir duyguyu yaşayan kadına toplum ne vermektedir? Kadının ana olmasından doğan yükünü paylaşmak konusunda devletin herhangi bir çabası var mıdır? Ana olan kadına uykusunun birkaç kez bölünmesi mi saygıdır, yoksa çocuğun bakımında artan yük mü? Ya da çocuğuna et, süt, yumurta alamamanın, kendisi doğru dürüst beslenemediği için süt vermeyen göğsünden çocuğunu emzirememesi mi kadınıma verilen değeri, saygıyı gösteriyor?

Biz söyleyelim: HİÇBİRİ! "Türkiye Cumhuriyeti kadınına, diğer devletlerden daha fazla değer vermiştir" diye başlayan nutuklar dışında, Türkiye kadınına bir şey verilmemiştir. Nutuklarda Türk kadını olarak genelleştirilen Türk, Kürt, Laz, Çerkez ve diğer milliyetlerden kadınlarımız değil midir? Bu kadınlarımız yasalarda varolan haklarının bilincinde midirler? Onlar değil midir eve getirilen kumayı çoğu kez kabullenmek zorunda kalanlar? Ya da eve kuma getirmeyip bunu dost, metres tutarak başka biçimde yapan kocasına itiraz ettiğinde ağzı burnu kırılan, zincire vurulan onlar değil midir? Ya da kendisine çok değer verildiğini söyleyen kadınlarımız değil mi, erkeğin dayağını "sever de, döver de" diye kabullenenler?

Çalıştığı fabrikadan, hamile olduğu için işten atılanlar mıdır "çok değer verilen" kadınlar, yoksa çocuğunu bırakacak kreş bulamayan kadınlar mı? Sabahın köründe kalkıp çocuğunu okula, kocasını işe hazırlayan ve sonra sokakların ölgün ışığında amele pazarlarına koşan, gecekonducularda yaşayan emekçi kadın mıdır "kadri bilinen" kadın? Bunlar değilse, gecekondu başına geçirilen kadın mı? Hangisi?

Basında sık sık, okuyabilmek için üniversiteli kimi kızların telekızlık yaptığını, kimisinin işyerinde patronuyla yaşamaya zorlandığını yazan haberler görürüz. Bunlarla ilgili toplumbilim uzmanlarının dile getirdiği gerçekler, Türkiye kadınına verilen değeri gösteriyor!

Tüm demagojilerin altında, kadınlarımıza değer verilmemesinin nedeni olarak sınıfsal bakış yatıyor. Gerçekler kabul edilmek istenmese de, acıdır, çarpıcıdır. Nitekim kadınlarımızın içinde bulunduğu durum da ancak, acı ve çarpıcı gerçeklerle ifade edilebilir. Küçük bir kızken "iyi bir eş" olmak üzere eğitilmeye başlanan, o yaşlarda çeyiz hazırlıklarına yöneltilen kadınlarımızdan birçoğu, hâlâ görücü usulüyle evleniyor, başlık parasıyla satılıyor.

Bütün kültürü, fotoromanların çarpıklığını, televizyonun aptallaştırıcı yoz dünyasını aşamayan kentli kadının durumu da, köylü kadından farklı değildir. Yaşamı olabildiğine dar bir alana sıkıştırılmış olan kadınlarımızın kendilerini geliştirme olanakları hemen hemen yok edilmiş durumdadır. İşten artan zamanının tamamını da, evine harcayan kadın nasıl gelişebilir? Hem zaten, yaşamını sürdürebilecek kadar gelir elde etme peşindeki kadının o kadar çok sorunu var ki, bir türlü ileri adım atamıyor. Çocuğunu bir hastanede doğuramamaktan, doğan çocuğun beslenmesine, bakımından, kreş, ana okulu, eğitim, sağlık sorunlarına kadar bütün yük, ana olarak kadınlarımızın sırtına yüklenmiştir. Bütün bu sorunları sırtlamak zorunda kalan kadınlarımız bu yükün altında kalmaktadır.

Ücretli Köle Olarak Kadın

Geçmişten beri çalışması ayıp sayılan ve çalışanlara da "kötü gözle" bakılan kadınlarımız, bugün çalışma yaşamında yoğunlukla yer alıyorlar.

Çalışma yaşamında giderek daha çok yer alan kadınlarımızın yeteneklerinin, yönetici yanlarının aynı ölçüde geliştirildiği söylenemez. Çünkü ülkemizde kadınlar, genellikle özel bir eğitim ve teknik bilgi ve deneyim gerektirmeyen basit işlerde, geri teknoloji işlerde istihdam edilmektedir. Bu da onun potansiyelini tümüyle harekete geçirmesini engellemektedir.

Küçük kentlerde ve kasabalarda öteden beri halı, kilim dokuma, dikiş gibi geleneksel işlerde çalışan kadınlar, kapitalizmin ve kentleşmenin gelişmesiyle birlikte, başta ev hizmetçiliği, kapıcılık, konfeksiyonculuk, tekstil ve gıda sanayii işçiliği gibi, kadın işçiliğinin yaygın olarak kullanıldığı alanlarda çalışmaya başlamışlardır. Çoğu sigortasız, sendikası, hiçbir iş ve sosyal güvenceye sahip olmadan çalışan kadınlar, en çok sömürülen kesimi oluşturmaktadır. Özellikle küçük yaşta genç kızları, hatta kız çocuklarını çalıştıran, küçük atölye ve fabrikalarda bu sömürü çok daha yüksektir.

Köyden kente göçen ve kentte gecekondudan çıkıp kent merkezindeki işyerine taşınan kadın, ne işçidir, ne köylü. Köylülükten işçiliğe geçiş aşamasındaki kadın, kentin burjuva yaşamına özendirilir. Işıl ışıl mağaza vitrinleri, duvardaki afişler, reklam panoları, televizyon, radyo, fotoromanlar, gazetelerin kadın ve magazin sayfaları, beyaz diziler, pembe diziler, sinema vb. kısacası her şey kadına şu çağrışımları tekrarlar durur: SINIF ATLA! Gencecik işçi kızlar konfeksiyon atölyelerinin iplik tozları, bisküvi, çikolata fabrikalarının yoğun kokuları arasında modayı konuşur, aldığı ücret az da olsa oje, ruj, allık gibi makyaj malzemelerine, modaya, fotoromana, magazin sayfalarına bir kısmını ayırır. Dünyası değişmiştir ama bu, ona mutluluk getirmemiş; sınıf atlayamamanın, romanlara göre kendisini bir iş dönüşü beklemesi gereken Mercedesli, BMW'li delikanlıyı bulamamanın bunalımı onu daha mutsuz kılmıştır. Bu arayış kimi kez onu kadın simsarlarının avucuna düşürmüştür. Böyle bir düzen birkaç "kurtuluş" yolu gösterebilir: Fuhuş, intihar, akıl hastanesi...

Küçük-burjuva kadının bürolardaki öyküsü çok daha mutlu bitmiyor. Sayıları yüzbinlerle ölçülen, öğretmenlikten mühendisliğe kadar genişleyen bir yelpazede yer alan kadınlarımız da, ikincil rollerinden sıyrılamıyor. Onların dünyası da evle işyeri dışına taşamıyor. Ya da istisna olmaktan kurtulamıyor. Hatta yüksek öğrenim görerek bir meslek sahibi olmuş binlerce kadın, diplomasını duvara asıp evinin kadını olmayı yeğliyor. Ve tabii tüm bunlar, eğitim görmüş kadının ufkunda açılan yolları tıkayıyor.

Tüm bu sorunlar arasında daha az konu edilen, pek tartışılmayan ise, çalışan kadının sorunlarıdır. Ücretli doğum izninin azlığı, işyerinde emzirme odası ve kreşin yokluğu, çocuk parasının komik bir miktar olması, sendika, sigorta ve sosyal güvenceye ilişkin sorunları çalışan kadının belli başlı sorunları olurken, iş dönüşünde evin diğer üyelerinin paylaşmayıp kadının üzerine yıktığı ev işleri de bu sorunlara eklenmektedir. Bu anlamda çalışmak, kadının durumunda bir düzelmeden daha çok yükünün artması anlamına gelmektedir.

"Sofradaki Yeri öküzmüzden Sonra Gelen" Köylü Kadın

"Ocağı tütüren kadın", üzerine kuma getirilen kadın, çocuk yaşta evlendirilen kadın, çapa yapan, tütün, pamuk toplayan kadın. Ve medeni hukukun yürürlüğe girişinden 60 küsur yıl sonra, üzerindeki Ortaçağ karanlığından sıyrılammış köylü kadın.

O, her şeyden önce geleneksel ve dinsel yargıların oluşturduğu ruhsal baskılanma altında, ailenin kölesidir. Ailenin işçisidir, çocuk doğurur, büyütür, evin erkeklerine hizmet eder ve ek olarak erkek kahvede oyun oynarken tarlada, bağda, bahçede çalışır.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de tarımsal üretimin yarıdan fazlasında kadın emeğinin payı vardır. Kendine bakamayacak duruma gelene ve elden ayaktan düşene kadar çalışır. Kürdistan'ın köylerinden kamyonlarla Çukurova'ya, Söke Ovası'na iner. Zeytinyağını tadamadan zeytini, kumaş elbise giyemeden pamuğu toplar. En düşük ücretli tarım işçisidir, elçi ya da çavuş adı verilen simsarların esiridir önce... Sonra hemen tarlanın yanı başındaki barakada ya da çadırdaki annedir. Ezilen, dayak yiyen de odur. Türkiye genelinde %61.5 oranındaki okuma yazma bilmeme sorunu Kürdistan'da %90'a çıkar ve buna kendi öz dilini konuşamamak işkencesi eklenir.

Dine göre kadınların okutulması günah, kadının gözünü açan ise günahkardır. Okuma yazma çağına gelen kız çocuklarının okula gönderilmemesi büyük oranda aşılmış olsa da, eğitim, kadının dar görüşlülüğünü aşacak düzeye asla ulaştırılmaz. Tarikatların etkin olduğu küçük ve orta köylülüğün bulunduğu yörelerde, kadın kuran kurslarının talebesidir. Konuşmayan, hakkına sahip çıkmayan, baba evine laf getirtmeyen, itaatkar insanlar olmaları öğütlenir.

Seçimlerde vereceği oyu, ne giyeceğini, ne zaman evin dışına çıkacağını kocasına sormak zorundadır. Sofraya da erkekten sonra oturup, ondan önce kalkacaktır!

Kısacası, kırsal yöredeki kadın akla gelen baskıların tümünü birden yaşar. Kadın hem ekonomik olarak ağır bir Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

sömürü altındadır, hem aile içinde köle gibi kullanılmakta, hem de burjuva kültür tarafından aşağılanarak horlanmaktadır. Tekelci burjuvazi kır egemenleriyle ittifak kurup tarikatları desteklediğinden, dinsel ve geleneksel yargıların terkedilmesi zor olmaktadır. Bu tabso kadın ve erkek emekçilerin birlikte mücadelesi olmadan değişmeyecektir. Türkiye'nin "Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi" sözleşmesini imzaladığı 1980'lerde, kırsal kesimlerdeki kadının durumu ülkemizdeki demokratik hakların ve bilincin geriliğinin bir göstergesidir.

Cinsel Meta Olarak Kadın

Günlük gazetelere, reklam afişlerine, sinema afişlerine, televizyondaki müzik eğlence programlarına şöyle bir bakmak, kadınlara hangi gözle bakıldığını göstermeye yeter. Basındaki trafik kazaları haberlerinde bile, kadınların vücutlarının çıplak bölgelerinin resimlerinin kullanıldığı, yaşam pahalılığına ilişkin haberlere bile cinselliğin bulaştığı bir ülkede, kadına sadece cinsel meta olarak değer(!) verildiği bir sır olmasa gerek. Meclis kürsüsünden İstanbul'da 400 bin fahişe olduğunun açıklandığı, basında cinsel suç haberlerinin baş köşeyi oluşturduğu, cinsel sapıklıkların dolaylı yollardan körüklendiği bir ülkede yaşıyoruz.

Ortadoğu'nun Lübnan'ı olmaya aday İstanbul ve emperyalistlerin toprakları haline getirilen serbest bölgelerde kurulması planlanan eğlence merkezleri, kumarhaneler, oteller, turistik merkezler bir tehlikeye işaret ediyor: Türkiye'nin liman kentleri, şimdi Tayland'da, Filipinler'de olduğu gibi, Batista'nın Havana'sı olmaya hazırlanıyor. Genç kızların hatta kız çocuklarının turist çekmek için, seks turizminin birer aracı haline dönüştürüldüğü bir ülke haline getiriliyor Türkiye. Kendisine muhafazakarlık maskesini, İslamiyet kalkanını zırh olarak kullanan faşist iktidar, bu politikaları olabildiğince uyguluyor. Tekelci burjuvaziye birkaç dolar için kıyılarımızda çıplaklar kampı açılıyor.

18 yaşından küçükleri muzur neşriyattan koruma adı altında, sözde pornoyu yasaklayan ve milyarlık cezalar keserek pornoyla savaşıyor gözükten faşist cunta ve devamı olan ANAP iktidarı döneminde, bu noktaya geldi Türkiye. Devlet ricalinin Uzakdoğu ziyaretlerinde en büyük skandalların yaşandığı MİT raporlarında kadının değişmeyen satınalma biçimi olduğu, birkaç aylık adalet bakanının, tayin yapacağı erkeğin eşine çirkin tekliflerde bulunduğu bir ülkede, oligarşi, kadının durumunu düzeltemez! Oligarşi için kadın, emeğinin sömürülmesi dışında, vergilendirilen fuhuşun gelir kaynağıdır. Kadın simsarlarının vergi rekortmeni olduğu Türkiye'de kadın kimliksiz kılınmıştır.

Her geçen gün yoksulluk biraz daha derinleşirken, giderek bütün ailenin çalışması bile, evi idare etmez duruma gelmekte ve kadınlar fahişeliğe itilmektedir. Toplumsal dejenerasyonun derinleştiği bir dönemde, televizyonda Amerikan dizilerinin yoz kültürüyle, burjuva yaşama özendirilen kadınlardan zayıf kişilikli olanlar ise, açık ya da gizli fuhuşa zorlanmaktadır. Sadece fuhuş değil, cinsel sapıklıklar, cinsel suçlar ve uyuşturucu kullanımı da bunun doğal sonucu olarak artıyor.

Yoksulluğun ve fuhuşun artmasının yanı sıra, görünmeyen bir şey var ki; toplumun zengin tabakaları arasında çağdaşlık, olarak lanse olan ve sosyete sayfalarını süsleyen burjuvaların eş değiştirme, eş aldatma, grup seks vb. biçimlerde sürdürülen fahişelik, burjuva basının reklam aracı olmakta, bunlara övgü düzülmektedir. Yoksul kesimlerde zina olarak ceza gören uygulamalar, burjuvazi arasında, birlikte yaşayan mutlu çiftler başlığıyla lanse ediliyor, eş değiştirmemek bayağılık olarak niteleniyor. Paranın, gayrimenkulun, servetin, mirasın paylaşılması dışında, pek bir anlamı olmayan burjuva evliliğin içerisindeki fuhuş; çağdaşlık, özgürlük olarak gizleniyor. Papatyalar, Lionsler sistemi cıdalayan görüntüler oluyor.

Hangi biçimde olursa olsun kadın cinsel meta olmaktan öteye geçmiyor. Bugün faşizm, kadını kişisizleştirerek iyice çürütmeye çalışıyor.

GÖKYÜZÜNE ZİNCİRLENMİŞLERSE, KAZANMALIYIZ

(Clara ZETKİN)

1871 Paris Komünü'nü izleyen bir burjuva muhabir şöyle yazıyor:

"Eğer Fransız milleti yalnız kadınlardan oluşsaydı, ne korku salan bir millet olurdu."

1789 Devrimi'nden 20 yıl önce devrimci saflara katılan Fransız kadınından (çoğu işçi) 10 binden fazlası, bu kez 1871'de Paris Komünü için çarpışyordu. Bağımsızlık kahramanı Jeanne D'ARC'tan yüzyıllar sonra, yeniden kahramanlaşan kadınlar artık zaferin sembolü haline geliyorlardı.

Kadını hep ikincil rollerde görmek isteyen burjuvazinin, böyle örnekleri gizlemesi gerekiyordu ve gizledi. Burjuvazi kadını özgürleştirecek hiçbir hareket istemiyordu. Bu nedenle kadının kahramanlıklarını, devrimlerdeki özverisini, kararlılığını unutturmaya çalıştı. Ve zaten, burjuva kadını tarihte böylesi kahramanlıklar yapmamıştır. Erkek bir burjuva, karısını, savaşta da, barışta da evinde oturuyor ve bir süs eşyasından daha fazla değer de vermiyordu. Kadına saygınlığı kazandırmak düşüncesindeki Marksist-Leninistler ise, bunun araçlarını yaratmaya çalıştılar. I.Enternasyonal, bünyesinde "Kadınlar Birliği"ne yer verdi. İlk başlarda Marksist olan Alman Sosyal Demokrat Partisi,

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

programına kadın eşitliğini aldı ve II. Enternasyonal 8 Mart'ı "Dünya Emekçi Kadınlar Günü" ilan ederek, kadın sorununa verdiği değeri gösterdi.

Emekçi kadınlar tüm devrimlerde etkin yer aldılar. Rosa LUXEMBURG, Clara ZETKİN, Aleksandra KOLLANTAY, KRUPSKAYA, Avrupa ve Sovyet devrimlerinde birer sembol oldular. 1917 Şubat Devrimi'yle Çarlığın yıkılmasında ilk ayaklanmayı, 8 Mart dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde gerçekleştiren kadınlardı. Ekim Devrimi ise, Jeanne LABOURBE ve Ida KRASNOCHTCHEKOVA gibi yeni kahramanlar yarattı ve Sovyet devriminin kadını büyük edebiyatçı Maksim GORKİ, "ANA" romanıyla ölümsüzleştirdi.

Sadece devrimde değil, vatanını korumada da Sovyet kadını üzerine düşeni yaptı. Sosyalizmin, kadının kurtuluş yolunda attığı adımlara sahip çıkan ve yeni toplumda, lokomotif makinistliğinden yöneticiliğe kadar her türlü alanda yetenekleri harekete geçirilen Sovyet kadını, Kızıl Ordu saflarında çarpıştı. Hitler faşizminin kuşattığı cephelerde milyonlarca direnirken, işgal edilmiş topraklarda illegal savaşı yürüten binlerce TANYA, faşistlere darbe üstüne darbe vuruyordu. Onların bu kahramanlığından etkilenen büyük şairimiz Nazım HİKMET "Tanya" adlı şiirinde faşizme direnen Sovyet kadını anlattı.

İspanya'da ve Fransa'da, Avusturya'da anti-faşist cephelere yüksek oranlarda katılanlar yine kadınlardı. Cumhuriyetçilerin safında direnen kadınlar, İspanya'nın, "Zil, Şal ve Gül"den ibaret olmadığını gösterdi. İspanya'nın her karış toprağına kaniyla "No Pasaran!" yazdılar. Fransız Direniş Hareketi ise mücadelesiyle bilim emekçilerinin ve aydın kadının yüzüğü CURİE'ler yarattı. Busgar kadın partizanlar Mitka GRİBÇEVA'da ölümsüzleşti.

Çin ve Vietnam devrimleri de büyük özveri gösteren kadın kahramanlarına çok şey borçludur. Binlerce kilometrelik tünellerinde karıncalar gibi çalışan, savaş birliklerinde, öz savunma birliklerinde çarpışanlar arasında onlar da vardı. Gündüz tarlada, fabrikada "kühahlı", gece silahlı olanlar arasında onlar da vardı. Ve onlar bu savaşçılıklarıyla, Güney Vietnam Kurtuluş Ordusu başkomutan yardımcılığına getirilen Nguyen Thi DINH'in kişiliğinde simgeleştiler.

Üretici olarak kendini ispatlayan kadına, asker olarak ve yönetici olarak da güvenen Marksist-Leninistler, kadının yaratıcı, mücadelecisi ruhunu açığa çıkarmıştı. Kadın savaşçılardan oluşan Mariana Grajales Müfrezesi'nin oluşturulmasını isteyen CASTRO'dur. Moncada Baskını'nda yer alan Haydee SANTAMARIA'nın savaşçılığı, Urselia Diaz BAEZ'de, Celia SANCHEZ, Vilma ESPIN gibi nice kadın kahramanda yeniden yeniden yaratıldı.

Küba kadınının kahramanlığını örnek alan Nikaragualı kadınlar da, kendi savaşında aynı şekilde yüceldi, onurunu kazandı. "Köpek" lakabıyla anılan işkenceci Perez VEGA'nın tuzağına düşürülmesinde Nora ASTORGA, ABD elçisine verilen yemekte Sandinistlerin baskın yapmasını sağlayan ev sahibinin kızı Marison CASTILLO (ki bu baskında babası da öldürülmüştür), Ulusal Saray Baskınının ikinci komutanı Dora Maria TELLEZ, Nikaragua devriminin ilk kadın şehidi Luisa Amanda ESPINOZA, ta Sandino döneminden beri mücadelenin içinde olan yaşlı Maria LIDIA, Nikaragua kadınının onuru oldular. Ve "bütün ulusun aşkı" uğruna sevgililerini terkeden "Sandino'nun Kızları" için şarkılar yazıldı. Çünkü, onlar gerçekten kahramandırlar. Dağlarda en zor koşullarda savaşırken bile, analık görevlerini ihmal etmiyorlardı. Bu genç annelerin, çocuklarına yazdıkları mektuplar kimi zaman vasiyetleri oldu. İşte Idania FERNANDEZ, 24 yaşında Somoza'nın paralı katilleri tarafından öldürülmeden 1 ay önce kızına böyle bir mektup yazdı.

8 Mart 1979

"Canım Kızım,

Bugün, önce Nikaragua'daki, sonra da Latin Amerika ve tüm dünya ülkelerindeki insanlar, her yerdeki insanlar için çok önemli bir dönem yaşıyoruz. Devrim her birimizden fedakarlık bekliyor. Kendi bilincimiz ise, bu sürece olabildiğince yararlı olmak yolunda örnek bireyler olmamızı istiyor.

Bir gün, çok uzak olmayan bir gün, senin, bütün insanların düşman değil kardeş olduğu ve insana yakışır biçimde büyüyüp gelişebileceğin özgür bir toplumda yaşayacağını umuyorum. Seninle ellerini avuçlarıma alıp konuşabilmeyi, yollarda yürürken insanların gülümsediğini, çocukların kahkahalar attığını, dereleri, parkları seyredebilmeyi öyle isterdim ki. Ve bizler, halkımızın mutlu çocuklar gibi büyüdüğünü gördükçe keyifle gülümsüyoruz ve onların her yerdeki insanlara karşı sorumluluklarının bilinciyle, yeni insanlar olmalarını izliyoruz.

Sen de, tadabileceğin özgürlük ve barış cennetinin değerini öğrenmelisin. Böyle diyorum, çünkü, cesur halkımızın en seçkin insanları, değerli kanlarını, gelecek nesiller ve senin gibi çocuklar için, özgürlük ve barış için, büyük bir halk sevgisiyle, seve seve döktüler. Yaşamlarını, çocuklar, güzel Nikaragua'mızdaki birçok kadın, erkek ve çocuğun çektiği bu sefalet, utanç ve baskı altında yaşamasın diye feda ettiler.

Bunları sana yüz yüze söylemek fırsatını bulamazsam ve başka kimse de söylemeyecek olursa diye anlatıyorum. Bir ana yalnızca çocuğunu dünyaya getiren ve ona bakan biri değildir; bir ana, bütün çocukların, bütün insanların acısını sanki hepsini de karnında taşımışçasına duyar. En büyük arzumu, bir gün senin yüreği insanlık sevgisiyle dolu gerçek bir kadın olman. Ve, adaleti nasıl savunacağını bilip, onu ayaklar altına almaya kalkışan kim ve

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

ne olursa olsun koruman.

Böyle bir insan olmak için, devrimimizin ve diğer ülkelerin devrimlerinin büyük önderlerinin yapıtlarını oku ve özümle; en iyilerini örnek al ve daima gelişebilmek için bunları uygula. Bunu yapacağını ve başaracağını biliyorum. Bu bana büyük bir huzur veriyor.

Sana sözler, vaatler ve içi boş ahlak yargıları bırakmak istemiyorum. Sana, kendimin (henüz en iyisi olmadığını bilmeme karşın) ve bütün Sandinist kardeşlerimin, yaşama karşı aldığı tavrı bırakmak istiyorum. Bunu nasıl kullanacağını öğreneceğinden eminim.

Evet, benim tonton kızım, eğer seni yeniden görebilsem -bu olasılık hâlâ var- yaşam ve devrim hakkında uzun uzun konuşuruz. Yüklendiğimiz görevleri yerine getirebilmek için çok çok çalışırız. Gitar çalar, şarkı söyler ve beraberce oynarız. Böylece birbirimizi daha iyi tanır ve karşılıklı bir şeyler öğreniriz.

Gel, bana tatlı yüzünü göster
Çiçekler ve özgürlük kadar güzel
Ve bana mücadele edecek güç ver
Gülüşünü gerçekliğimizle birleştirip

Her gün seni düşünüyorum
Hep nasıl olduğunu düşünüyorum
Halkımızı ve insanlığı hep sev

Annen İdania'dan kucak dolusu sevgiler,

Zaferimize kadar, daima.
Ya özgür vatan, ya ölüm''

(Sandino'nun Kızları, 2. baskı, Metis Yayınları 1985, Margaret RANDALL, s.160-162)

Yüzlerce, binlerce İdania belki kızı ile gitar çalıp, şarkı söyleyemedi, ama bugün Nikaragualı çocuklar kendi ülkelerinde özgürce yaşıyor ve gitarlarıyla özgürlük şarkıları çalıp söylüyorlar.

Latin Amerikalı kadın, yüzlerce yıllık sömürgecilik tarihinden çıkmak için çırpınıyor. Şili'de PINOCHET diktatör-lüğüne ilk başkaldıranlar, kaybolan çocuklarının ardından açlık grevleri başlatıp direniş örgütleri kuranlar onlar osdu.

Arjantin faşist cuntasının katlettiği oğullarını, kızlarını aramak için her perşembe günü, beyaz başörtüleriyle meydanlarda toplananlar yine onlardı. Ve adları PLAZA DEL MAYO'NUN ANALARI oldu.

Bomba yüklü kamyonla İsrail siyonistlerinin arasına dalan 16 yaşındaki SENA MUHEYDLİ hemcinslerine özgürlük için ölmeyi öğretti.

Kürt halkının yurtsever kızı LEYLA KASIM ulusu için seve seve idam sehпасına çıktı.

Evet, örnekleri çoğaltmak olanaklı. Ama bir örnek daha var ki, onlar da şimdiden tarihin sayfalarına adlarını altın harflerle yazdırdılar. Ülkesinin en karanlık yıllarında yaprak kıyılamazken, işkencehaneye dönen cezaevleri önünden ayrılmayan, işkenceye direnen evlatlarıyla birlikte copa, tekmelere, yerlerde sürüklenmeye direnen, açlık grevinde, ölüm orucundaki oğlunu ve kızını duyunca boğazından lokma geçmeyen; işkence görme, tutuklanma pahasına faşist cuntaya direniş bayrağı açan ''bizim kadınlarımız'', analarımız da kahramanlaştı, adlarını ölümsüzleştirdiler.

Türkiyeli binlerce kadın da işkence sınavlarından geçti, tecavüzlere direndi. Çocuğunu düşürme pahasına direndi. Cezaevlerinde direnerek bir sınavı daha başardılar. Ve şimdi, mücadelenin en üst biçimlerinde görev alıyorlar. Kübalı, Nikaragualı, Es Salvadorlu, Filistinli kız kardeşlerinin destanlarına yenilerini ekleyecekleri günler artık o kadar uzak değil. İşte dağlarda silah elde çarpışarak düşen Ruken'ler, Çiçek SELCAN'lar ve diğerleri... Hatice ALANKUŞ, Çiğdem YILDIR, Hatice ÖZEN, Sibel'ler, Nuray'lar, Kıymet'ler Türkiyeli kadının mücadeledeki ilk şehitleri arasında yerlerini aldılar. Onlar, kendilerine sonsuz güven duyan erkek yoldaşlarının yanı başında omuzladılar kavgayı.

LENİN ''Kadınlar olmadan gerçek bir kitle hareketinden söz edilemez'' der.

Bir halk hareketi olan DEVRİMCİ SOL, kadınların yer almadığı bir mücadeleyi düşünemiyor. Biz ne bir devrimin kadınsız başarılabilceğine, ne de kadınlar olmadan sosyalizmin kurulabileceğine inanıyoruz.

DEVRİMCİ SOL, her zaman kadın militanlarına güvendi. Güveniyor. Yoldaşlarımız kadın olsun, erkek olsun

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

yetenekleri ve mücadeleleriyle hak ettikleri yerlere geldiler. Türkiye gibi, feodal değer yargılarının oldukça yaygın olduğu bir ülkede, kadın yoldaşlarımız yönetici sorumluluklar yüklendiler ve kendilerine güvenilmekte ne kadar haklı olunduğunu, daha büyük görevlere hazır olduklarını ispatladılar.

Kadın yoldaşlarımızın Anti-Emperyalist, Anti-Oligarşik Halk Devriminde büyük rol oynayacağına inanıyoruz.

Bir halk hareketi olan DEVRİMCİ SOL, gökyüzüne zincirli de olsalar Türk, Kürt, Çerkez, Laz hangi ulustan ve milliyetten olursa olsun, kadınları saflarına katarak büyüyecektir.

KADIN SORUNUNA KİM NASIL BAKIYOR?

Kadının durumuna ilişkin çizdiğimiz karanlık tablo karşısında karamsar mı olmak gerekiyor? Yapılacak bir şey yok mu? Kadının ezilmişliği kader midir? Elbette ki hayır. Kötümser olmamız için bir neden de yok. Aksine, kadınlar hakkında iyimser konuşmak için birçok neden var.

Bugün nasıl ki, bilim sayesinde, ilk insan topluluklarındaki ailede ananın lider olduğunu biliyorsak, henüz istenilen düzeyde olmasa da, sosyalist ülkelerde kadın sorununun büyük oranda çözüldüğünü, çözümler üretildiğini biliyoruz. Ve bunlar bizi iyimser olmaya iten gelişmeler olduğu gibi, söyleyeceklerimizin soyut şeyler olmayacağını da göstergesidir. Bundan 70 yıl önce "kadın sorunu" üzerine konuşan Marksist-Leninistlerin söyledikleri sözler, insanlar için soyuttu ama bizler, onlarca ülkenin deneyleri üzerine, somut gerçekler üzerine konuşuyoruz ve iddia ediyoruz: KADININ KURTULUŞU SOSYALİZMEDİR!

Kadının kurtuluşunu burjuvazi sağlayamaz. Tüm görkemli sözlere, gösterişli programlarına karşın burjuvazinin kadına verebileceği bir şey yoktur.

"Burjuva demokrasisi, -diyor LENİN- özgürlük ve eşitlik üzerine kulağa hoş gelen boş sözler, tumturaklı sözcükler, abartmalı vaatler ve gürültülü sloganlar demokrasisidir. Gerçekte bütün bunlarla kadının özgürsüzlüğü ve eşitsizliği, çalışanların ve sömürülenlerin özgürsüzlüğü ve eşitsizliği gizlenir." (Kadın ve Aile; MARKS, ENGELS, LENİN; Sol Yayınları 1.baskı s. 234)

Anayasalar, yasalar, kadın konferansları, Birleşmiş Milletler sözleşmeleri, "kadın yılı", "kadın on yılı"...

Tüm bunlar kadının eşitsizliğini kabul eden ve kadına eşitlik vaadeden şeyler. Ya sonuç? Koca bir hiç!

Bunu söylemekle, kağıt üzerinde de kalsa kadına burjuva anlamda eşitlik, özgürlük tanıyan çabaların, her koşulda yararsızlığını söylemek istemiyoruz. Biz "kadının kurtuluşu sosyalizmedir" derken, bugünden bir şey yapılamaz diyenlerden de değiliz. Aksine eğer bugün kadını meta olarak gören burjuvaziye rağmen kadın haklarında ileri adımlar atılabilmiş, kadın sorununu gündeme bile almak istemeyen burjuvaziye rağmen, kadın sorunu yavaş yavaş bilinç düzeyine çıkmış ve tartışılıyorsa, bu, mücadelenin ürünüdür. Diğer haklarda olduğu gibi, kadın haklarında da atılan her adım kan ve can pahasına verilen bir mücadelenin sonucudur, burjuvazinin bağıışı değildir.

İlk kez 1789 Fransız Devrimi sırasında ortaya çıkan kadın hareketi karşısında, burjuvazi ne kadar direnebilirdi ki?

Fabrikalarında kadının ucuz işgücüne gereksinmesi olan burjuvazi, kadının giderek daha özgürleşmesinin önünde ne kadar durabilirdi?

Erkek emekçilerle omuz omuza mücadele eden kadın emekçinin bilinçlenmesini nasıl engelleyebilirdi?

Burjuvazi, fabrikada özgür işçi haline getirdiği kadınların, üretimde olduğu gibi yönetimde de yer almak isteğine boyun eğmek zorundaydı. Yoksa burjuvazi 1789 Devrimi'nde aktif olarak yer alan kadınlara oy hakkı bile vermemişti. Ama giderek bilinçli bir hal alan kadın hareketi karşısında gerilemek zorunda kaldı. Yine de, burjuvazi bir adım ileri iki adım geri taktiği izlemek istiyordu. Ancak bunu başaramadı.

Kadının eskiye (feodalizme) oranla özgürleşmesini isteyen burjuvazi, aleyhine dönüşen gelişmeyi, kendi yararına çevirmenin hesaplarını yapıyordu. Nitekim, her geçen gün üretim içinde daha fazla yer alan kadın emeğini sömürmenin bir diğer yolu olarak, kadını tüketicileştirdi. Yüzyıllardır kadını bir süs aracı gibi kullanan burjuvazi, modayı yarattı. Çalışan kadın kazancını giyim kuşama, süslenmeye harcayacak, modanın peşinden yetişmeye çalışacak, bir makine hızıyla tekstil ürünleri tüketicisi, kimya, kozmetik sanayi vb. tüketicisi olacaktı. Ve kadın, güzelleşme ve kendini beğendirmeye uğraşları içinde, sosyal-siyasal ve kültürel planda gelişemeyecek, doğal olarak da yine erkeğin esiri olacaktı. Burjuvazinin kadına sunduğu özgürlük erkek efendisini seçme özgürlüğüydü.

Burjuvazinin kadın hakları üzerine ettiği "hoş sözler" in, özgürlük laflarının özü budur.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Kadını mutfğa, yatak odasına, çocuk odasına kapatarak ev kölesi yapan; yaratıcı gücünü, üretken olmayan yıpratıcı, köreltici bir çalışmada boşa harcatan; servetini, mirasını devredeceği çocuklarını doğuran üretim aracı olarak gören burjuvazi, kadını özgürleştiremez!

Kadının özgürlüklerine zincir vuran, haklarını kısıtlayan, ezen, sömüren burjuvazi kadını kölelikten kurtaramaz!

Kadını bir meta üreten meta olarak gören, kadında salt cinsellik gören burjuvazi kadının yeteneklerini, zekasını, aklını, kadının yaratıcılığını açığa çıkaramaz!

Kadını bir reklam aracı, reklamlarla körüklenen tüketim araçlarının alıcısı, basını, TV'si, sineması, edebiyatı ve diğer araçlarıyla yayılan cinsel sömürsünün ve sapıklığının bir metası haline getiren burjuvazi, kadına saygınlığını kazandıramaz!

Emekçi kadını lüks yaşama özendiren, işsiz ve aç bırakıp kendi yoz ilişkilerine çeken, kadını ortak kullanan, sermaye haline getirip yasallaştıran ve bu ilişkilerini emekçilere de bulaştırmaya çalışan burjuvazi, kadına toplumdaki gerçek yerini sağlayamaz!

Evlilik ilişkilerini şirketleştiren, "aşk özgürlüğü", "bireysel özgürlükler", "tabuları yıkma" adına her türlü sapıklığı meşrulaştıran, cinselliği esrar, kokain partilerinde, grup seksinde hayvanlaştıran burjuvazi, kadın-erkek ilişkilerine gereken değeri veremez!

Kadının fahişeliğini Madonnalık, erkeğini Donjuanlık olarak adeta yücelten ve Hintli ermişin dünyaya kendi göbeğinden bakması gibi, her şeye Freud'cü cinselliğin penceresinden bakan burjuvazi; kadını yüceltemez, ona toplumsal saygınlığını kazandıramaz, kadının kurtuluşunu sağlayamaz!

Bir kere daha "kadının kurtuluşu sosyalizmdir" demekten kendimizi asamıyoruz. Çünkü biz Marksist-Leninistler kadına ve kadın-erkek ilişkilerine değer verip, kadına gerçek kurtuluşu yolunu gösterdikçe ve kadınları kurtuluşlarına giden yolda mücadeleye kattıkça; burjuvazi telaşa kapılıyor, karşımıza sahte çözümler, sapkın akımlar çıkarmaya çalışıyor. Ve kadınlara, kendi kokuşmuş ilişkilerini parlak sözlerle ambalajlayarak "işte kurtuluşunuz" diyor. Kadınların enerjilerini gerçek kurtuluş yolundan ayırmak, enerjilerini heba etmek için sahte umutlar pompalıyor.

Sözünü ettiğimiz şey hayvanseverler derneği, seroptimist derneği, yardımseverler derneği değil. Bunlar da olmakla birlikte, daha çok burjuva kadınlara yönelik bu örnekler değil kadınlara sunulan yeni oyuncak. Bu tür derneklerin sözkonusu işlevi yerine getirmediklerini gören burjuvazi, yeni araçları bulmakta gecikmedi. Burjuva demokratik bir hareket olarak ortaya çıkan feminizm, kadınların sınıf mücadelesinden koparılmalrı için kullanılan yeni ve etkili bir araç oldu.

İşsizliğin, açlığın, sömürünün, işkencenin kol gezdiği bir dünyada, önüne sadece cins sorununu koyan, kadın-erkek eşitliği adına kadın egemenliğini savunan ve erkek düşmanlığını yayan; kadın özgürlüğü için tabularını yıkma adına, burjuvaca "aşk özgürlüğü" gibi sapıklıkları propaganda eden feminizm ayakları havada bir akımdır.

Kadın-erkek eşitliğinin sosyal koşullarının olmadığı bir toplumda, soyut bir "eşitlik" peşinde koşan feminizm, objektif olarak burjuvaziye hizmet etmektedir. Çünkü, kadınların dikkatlerini gerçekten kurtuluş mücadelesinden uzaklaştırıp, hedef saptırmakla burjuvazinin egemenliğinin süresini uzatmaktadır.

LENİN, Marksist-Leninistlerle feministlerin soruna bakış çizgisini, Alman komünisti Clara ZETKİN'le yaptığı şöyleşide açık olarak ortaya koyuyor.

"Kılavuz ilkeler, gerçek kadın özgürleşmesinin ancak komünizmle olabileceğini kesinlikle dile getirmelidir. Kadının toplumsal ve insani konumu ile üretim araçlarında özel mülkiyet arasındaki çözülmez bağıllık kuvvetle belirtilmelidir. Bununla, kadın hakçılığı oyununa karşı kalın, silinmez ayırım çizgisi çekilir. (...) Komünist kadın hareketinin kendisi (...) her türlü sömürülenlerin ve ezilenlerin (...) genel yığın hareketinin bir parçası olmalıdır. (...) Kadınlar olmadan gerçek hiçbir yığın hareketi olamaz." (Kadın ve Aile s.261)

Henüz kadınların, varolan haklarının dahi bilincinde olmadığı bir toplumda, tabuları yıkma adına cinsel sapıklıkları tartışan feminizm, hiçbir zaman gelişme zemini bulamayacak, küçük-burjuva aydın kadınların hareketi olmaktan öteye geçemeyecektir.

Feminist hareketin ayakları havada kaldığını, kadının kurtuluşunun devrimde olduğunu yaşam ispatladıkça, bu kez de feminist hareket içinde, kendine biraz daha çeki-düzen vermiş ve yüzünü maskeleymiş yeni akımlar ortaya çıkmaktadır. Sosyalizmin prestijinden yararlanmak isteyen bu akım, kadının kurtuluşunun sosyalizmde olduğu gerçeğinin anlaşılma başlamasından yararlanarak, kendine "sosyalist feminizm" adını vermektedir. Ancak, adına ne denirse densin, sınıfsal bakıştan uzak, cins esasına dayalı örgütlenmeleri esas alan bir akım, marjinallikten kurtulamayacaktır. Burjuvazi insanları sömürsünün temelinde erkek-kadın ayrımı koymadığına; işsizlik, açlık, baskı ve

teröründe, işkencesinde kadın-erkek ayrımı yapmadığına göre, emperyalist-kapitalist sistemin kötülüklerine karşı savaşıta, kadın emekçilerin erkek emekçilerden ayrı örgütlenmesi için bir neden var mı?

Bunun karşısında "ama kadın sorunu salt işçi-emekçi kadınların sorununu kapsamıyor ki?" denilebilir. Evet, bizim itiraz noktalarımızdan biri de budur: Emekçi kadınıla burjuva kadını aynı kefeye koymak, cins ayrımcılığına dayalı bir anlayışı savunmaktır. Burjuva kadınının sorunları, emekçi kadından çok çok farklı ve tali olup, kadın sorunu esasta işçi ve emekçi kadınların sorunudur. Bu nedenledir ki, biz soruna işçi ve emekçi kadınların sorunları olarak bakıyor ve programımızı bu esasta belirliyoruz.

Feminizm, ister burjuva demokrasisinin olduğu ülkelerde, isterse Türkiye gibi yeni-sömürgelerde olsun kadının kurtuluşuna hizmet edemez. Ancak, kadının özgürlüğünü işlediği ve kadın haklarını geliştirmeyi içerdiği için, demokratik bir muhtevası vardır. Bu onun bir yanıdır. Kadın sorununda hedef saptırdığı için, sınıf güçlerini bölerek objektif olarak burjuvaziye hizmet ettiğinden dolayı burjuva bir akımdır. Özellikle, devrimci hareketin yenildiği, halkın devrimci kabarışının ivme kaybettiği dönemlerde, kendisine gelişme ortamı bulan feminist hareket, bir kaçış odağı olması itibarıyla gericiğe büyük bir hizmette bulunur.

Köklü demokratik mücadele geleneklerine sahip emperyalist ülkelerde demokratik mücadelenin bir parçası olarak belli bir gelişme zemini bulabilen feminist hareket, Türkiye'de gelişemez. Devrimci mücadelenin gelişmesiyle de bu akımın etki gücü iyice düşecektir.

Evet, en ileri kapitalist ülkelerde ve kadın hareketinin en ileri olduğu ülkelerde bile, kadın sorununa çözüm bulunamamıştır. Çünkü bunun maddi-manevi zemini bu ülkelerde yoktur.

Sosyalizm Kadın Sorununun Çözümünde Örnek Oluyor

"Sovyet iktidarı, Avrupa'nın en geri ülkelerinden birinde, iki yıl içinde, kadının kurtuluşu için, 'kuvvetli' cinsi ile eşitleştirilmesi için, bütün dünyadaki ileri, aydın, 'demokratik' cumhuriyetlerin topunun 130 yılda yaptıklarından daha çok şey yaptı.'" (Kadın ve Aile; MARKS, ENGELS, LENİN; Sol Yayınları, Haziran 1975, 1.baskı, s. 236)

LENİN, iki yıl içinde kadın sorununda attıkları ileri adımın boyutunu böyle dile getiriyor.

Eğer bugün, nüfusun %51'ini(*) oluşturan Sovyet kadınının %93' ü bir işte çalışarak üretici kılınmışsa;

Eğer bugün, Sovyet kadınının %60'ı yüksek öğrenim görmüşse ve her bin Sovyet kadından 801'i yüksek öğrenim görüyorsa;

Eğer bugün, Sovyet kadını mecliste %33 ile, yerel halk meclislerinde %50, Yüksek Şura'da 1/3 oranında delege ile temsil ediliyorsa;

Eğer bugün; Sovyetler Birliği'nde bilim adamlarının %40'ı, hakimlerin %32.6'sı, doktorların %65'i, öğretmenlerin %71'i kadınlardan oluşuyorsa, bu, Avrupa'nın en geri ülkesinde iki yıl içinde 130 yıllık yolu alan Bolşevik iktidarının sayesinde.

Sadece Sovyetler Birliği'nde değil, proleter kültür devrimi ile "sosyalist insan"ı yaratmaya çalışan Mao Çin'inde de çok kısa sürede büyük yol katedilmiştir.

1949'da toplam işgücünün sadece %7.5'ini oluşturan Çinli kadınlar beş yıl sonra bu oranı %40'a çıkarmışlarsa ve üniversitelerinin 1/3'ü kadınlardan oluşuyorsa bu sosyalizm sayesinde.

Her yıl açıktan milyonlarca insanın öldüğü yarı-feodal Çin'de kadın haklarından söz etmek komik bir şey iken, Çinli kadını bu köhnemiş düzenden çekip çıkaran sosyalizm, kadınların %94'ünün ebe, doktor, hemşire eşliğinde doğumunu sağlayabilmekte ve bu sayede kadınların doğumunda ölüm oranını binde 15'ten 5'e, bebek ölümlerinde ise binde 200'den binde 35'e düşürmüştür.

1949'da kadının yönetici olma isteği komik bir istek olurdu, ama bugün Çinli kadınlar hükümet bürolarında ve halk örgütlerinde, yönetim kademelerinin %16.5'ini oluşturmaya başlıyorlar. Yeterli mi? Elbette değil. Ama binlerce yıllık tabu kırılmış ve Çinli kadının yetenekleri açığa çıkarılmıştır. Uzakdoğu'nun genelevi olarak görülen Şanghay'ı batakhane olmaktan kurtaran bu devrimdir. Sosyalizm, eski ile kıyaslanamayacak kısa bir dönemde binlerce yıllık yolu katetmiştir.

Sovyet kadınının 1917'de, Çinli kadının 1949'da girdiği değişim yoluna çok daha sonraları, 1959'da katılan Kübalı kadının 30 yılda aldığı yol, bugün kadınlarımızın betimleyemeyecekleri kadar ileridir. Ama unutulmamalıdır ki, Kübalı kadın için de bunlar 30 yıl önce birer düşten başka bir şey değildi.

Devrim öncesi sadece Havana'da 15 bin fahişenin yaşadığı Küba'da devrimin kadına iade ettiği itibarı Kübalı Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kadından başkası anlayabilir mi?

Şeker plantasyonlarında emperyalist efendi için yakıcı sıcakta alinteri döken, yine de karnını doyuramayan, aç çocukları için bedenini satmak zorunda bırakılan ve kulübeden daha büyük bir evi düşünde bile göremeyen Kübalı kadın, bugün kendisinin 30 yıl önce yaşadıklarını yaşayan kardeşlerine yardım için Angola'da, Mozambik'te hiçbir karşılık görmeksizin gönüllü öğretmenlik, doktorluk, mühendislik, askerlik yapıyorsa neyin sayesinde?

25 yılda kadın işgücünü 3 katına çıkaran Kübalı kadın, bugün meclisin %25'ini, sendika liderliklerinin %37'sini oluşturuyorsa, neyin sayesinde?

Her geçen gün sayıları artan, daha bugünden 100 bin çocuğa hizmet veren 800'ü aşkın kreşe çocuğunu gönül rahatlığıyla bırakan Kübalı anne, okul saatlerinde ücretsiz beslenen çocuğunun eğitim, sağlık masrafını düşünmek zorunda değil.

Çocuğuna süt almak için Amerikan "United Fruit" in plantasyonlarında 12 saat çalışıp, emperyalist efendiye hizmet etmek zorunda değil.

Kübalı kadınlar, 35 yıl önce Moncada Kışlası'nı basanlar içinde yer alan, kadın kahramanları Haydee SANTA-MARIA'nın bile o gün düşleyemeyeceği bir "mutluluğun resmini" çiziyorlar bugün.

Evet, 30 yıl önce hürriyet sözcüğüne çok uzaklarda gibi gözüken Kübalı kadın bugün hürriyet sözcüğünü öğretiyor dünyanın dört bir köşesindeki kardeşlerine; ve o eller Domuzlar Körfezi'ne özgürlüğün, mutluluğun resmini çiziyor.

Sovyetler Birliği'nden Çin'e, Çin'den Kuzey Kore'ye, Vietnam'a, Küba'ya kadar tüm sosyalist ülkelerde, kadınlar bir düşü gerçekleşirmenin mutluluğunu yaşıyor.

Onlara en son Nikaragualı kadınlar katıldı.

Hem Nikaragua'nın hem kendisinin kurtuluşu mücadelesinde büyük rol oynayan Nikaragualı kadının, daha önce hiçbir hakkı yoktu. Eşya gibi alınıp satılıyorlardı, aynı evde birkaç kadın tek erkeğin malı olabiliyordu ve gerdek gecesi bakire çıkmaması durumunda, hatta şüphe durumunda bile erkeğin reddedebileceği, öldürme hakkına sahip olduğu, doğduğunda yas nedeni olan Nikaragualı kadın, kendi yolunu seçti ve bu yolda kararlı adımlarla yürüyor.

FSLN'nin %22'sini oluşturan kadınlar, daha bugünden, siyasi önderliklerin %37'sini, Devlet Konseyi'nin %15'ini oluşturuyorlar, ama bunu kimse yeterli görmüyor. Çünkü kadınlar gökyüzünün yarısını kucaklıyorlar. Öyleyse, bugün devrimini yapmış ülkelerdeki hızlı gelişmesine karşın hâlâ yetenekleri, yönetici rolleri istenilen düzeyde değildir.

Devrime karşın yönetici rollerde henüz hedefe ulaşamamışsa, bunun birçok nedeni vardır. Ve bizler, "kadının kurtuluşu sosyalizmdir" derken, devrimi, kadının dünyasını bir fiske vuruşuyla değiştirecek sihirli bir güçten değil, kadın-erkek omuz omuza sınıfsız, sömürsüz, baskısız bir yaşam örgütlemenin tüm olanaklarından söz ediyoruz demektir.

Devrim Kadının "Alınyazısı"nı Bir Dokunuşta Değiştirecek Sihirli Değnek midir?

Kadının kurtuluşunun devrimden geçtiğini söylerken, bu sorunun çözümünün uzun vadeli, sabırlı, inatçı bir çabanın ürünü olacağını da hemen ekliyoruz. Biz Marksist-Leninistler insanlara sahte cennetler vaadedenden kişiler değiliz. Eksiklikleri, zorlukları, başarı ve başarısızlıklarıyla, yaptıkları ve yapacaklarıyla, gerçekleri ve hayalleriyle, bir toplumsal sistemin tablosunu çizerken gerçekliğimizden zerrece şaşmıyoruz.

Devrimimiz, kadının kurtuluşuna giden yolda önemli bir dönemeçtir. Devrimci iktidar, harekete geçireceği araçlarıyla binlerce yılın alışkanlıklarını, geleneklerini, yerleşmiş ve neredeyse doğa yasası halinde kesinleşmeye yüz tutmuş kuralları, bir eşitsizlik sistemini parçalayacak güce ulaşacaktır. Devrimci iktidarın gücü çok şeyi değiştirebilir, ancak bu, sorunların bir çırpıda çözülebileceği anlamına gelmiyor. Aksine, sorunun gerçek boyutlarıyla ortaya çıkışı ve devrimci çözümlere karşı direnişler bundan sonraya rastlıyor. Bir anlamıyla uyuyan deviyandırıyord ve bu devle boğuşuyor.

Gerçekten de devrimimiz hem "uyuyan dev"i harekete geçirmek, hem de onunla boğuşup yenmek zorundadır. Bugün sorunlarının bilincinde dahi olmayan, haklarının çapını hayal bile edemeyen milyonlarca kadını var. Onlar sofradaki yerlerinin ikincil oluşunu kabullenmişlerdir. İşte biz, devrimimizle bu milyonlara hak bilincini götüreceğiz, körelmiş yeteneklerini dirilttikten sonra onları, haklarını savunmaları için silahlandıracağız.

Kadın sorununun çözümü dendiğinde, hemen akla erkeğin yeni statüyü kabullenememesi geliyor. Oysa, bu eksik bir düşünce. Çünkü, binlerce yılın alışkanlıklarıyla, gelenekleriyle oluşturulmuş statülerin değişmesinde, kadınlar-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

da bir direniş odağıdır. Binlerce yılın alışkanlıklarını, statülerini bir hamlede değiştirmek ve insanları bir anda dönüştürmek olanaklı değildir. İkinci sınıf vatandaşlıktan, eğitimsizlikten, cinsel meta olarak kullanılmaktan, ya da en çok, burjuvazinin vitrinini süsleyen bir araç olmaktan gelen kadını, bir anda toplumun en üst yönetim kademelerine yükseltmek mümkün değildir.

Kadınlar binlerce yıl ne eğitim olanaklarından, ne kültür ve sanat etkinliklerinden yararlanabildi, ne de (tarımda çalışma dışında) üretim yeteneklerini geliştirebildi. Ve dolayısıyla hem fiziki hem de beyinsel işlevlerinde kayıplar verdi. Evin dört duvarı arasında sıkıştırılan ya da, en çok evi ile tarlası arasındaki bir mekanın sınırlarına hapsedilen kadının yeteneklerinde gerileme olması çok doğal. Kadınlar binlerce yılda kaybettiklerinin bir kısmını kapitalizm koşullarında aldıkları haklarla yeniden kazandılar. Ama burjuvazi de onların gelişimini belli bir yerde durdurdu. İşte, bu yolu ancak sosyalizm açabilir. Nitekim, yaşanan deneyleriyle açtığı da, herkesin görebileceği kadar açık.

Sosyalizm kadınlara sonsuz bir ufuk açmıştır. Ancak, binlerce yıldır yetenekleri köreltilen ve henüz ev işlerine bağımlılığın tümünden kurtulamayan kadının, bu binlerce yıllık arayı kapatması olanaklı olmamıştır. Ancak, Sovyet iktidarı koşullarında ileri burjuva demokrasilerinin topunun 130 yılda aldığı yolu iki yılda alan kadınların, erkeklerle yetişmesi için öyle çok bir zaman kalmamıştır.

Evet bu yolda ilk yapılacak şey kadınların kafasındaki statüyü yıkmak ve yeni konumlarını, toplumu dönüştürmedeki görevlerini kavratmaktır. Kadınlar bunu kavradığı anda büyük bir güç oluşturacak, erkekleri değiştirmeye, aile içindeki yeni konumlarını kabule zorlayacaklardır.

"Erkeklerin ve kadınların alışkanlıklarına, adetlerine ve ön yargılarına karşı mücadele etmek zorundayız -diyor genç Nikaragua devriminin önderlerinden Thomas BORGE ve erkeklerle yol gösteriyor- hepimiz, evlerimizde, kendimizi kadınların yoldaşları haline, kadınların öğretmeni ve onların öğrencisi haline dönüştürmeliyiz, dönüştürmek zorundayız. Onlarla siyasi eğitimi paylaşmalı, mümkün olan her yolla ev işlerini paylaşmalıyız, çocuk sevgisi ve bakımını, devrim sevgisi ve savunusunu paylaşmalıyız (...) Onların yadsınmaz erdemlerini, her sınavdaki cesaretlerini, direngenliklerini ve yiğitliklerini, ülkenin savunulmasında göstermiş oldukları ve göstermeye devam ettikleri bu özelliklerini teslim etmeliyiz." (Sandinist Halk Devrimi, s.26-27)

Sosyalistler dışında kim söyleyebilir bu sözleri?

Kadınların kurtuluşu kadınların ve erkeklerin ortak mücadelesinden, mücadele omuzdaşlığından, yoldaşlığından geçecek ve ortak bir kültürün oluşturulmasıyla gerçekleşecektir. Bu, kadınlara kimsenin bahşedeceği bir şey değildir, ancak kadınların kendi eserleri olacaktır.

Kadınların gerçek kurtuluşunu isteyen tek sistem olan sosyalizm, hedefine varabilmesi için sosyalist düşünceyle yetiştirilmiş "yeni insan" yaratmak zorundadır. Bu bir "kültür devrimi" sorunudur. Kadınları ve erkekleri alışkanlıklarından, önyargılarından kurtarmanın tek yolu insanların kafasını dönüştürebilmekten geçiyor. Bu anlamda, biz, kadın sorununun çözümünü kültür devriminde görüyoruz.

Kadın sorununun önemini, sosyalistçe çözümünü kavratacak ve insanları eğitecek olan kültür devrimi, sorunun çözümünde önemli, ancak sadece bir yanıdır. Konunun bir diğer yanı da kadın-erkek eşitsizliğinin maddi koşullarını yok etmek ve kadını ev işlerine bağımlılıktan kurtaracak koşulları yaratmaktır.

Kadınları ev işlerine kölelikten kurtaracak ve onları, yaratıcı yeteneklerini geliştirecek üretim içine sokmadan, kadın sorunu çözülemez. LENİN 1920 yılında "Uluslararası Kadın Günü" başlıklı Pravda'daki yazısında:

"(Kadınların) toplumsal bakımdan üretici çalışmaya katılmalarının, ev içi köleliğinden kurtarılmasının, mutfağın ve çocuk odasının sonsuz sıkıcılığına olan aptallaştırıcı ve aşağılayıcı bağımlılıklarının kırılmasının önemine işaret ediyor. 'İşte başlıca görev' diyor." (Aktaran J.MITCHELL, A.OAKLEY, Kadın ve Eşitlik s.129)

Marksist-Leninistler kadını ev içi köleliğinden nasıl kurtarmayı düşünüyor? Kadının gerçek kurtuluşunun savunucusu Marksist-Leninistler soyut propaganda peşinde değildir. Evet, bizler, en kısa süre içinde kadını ev işinden, mutfağın ve çocuk odasının "aptallaştırıcı" koşullarından kurtarabileceğimizi iddia ediyoruz. Bunun bir-iki yıllık iş olmadığını biliyoruz; ama diyoruz ki bu, birkaç on yılın işidir. Teknolojinin ulaştığı noktada, kadının ev işlerini yapacak otomatik bulaşık, çamaşır makinaları ile donatmak; geniş bir insan topluluğuna hizmet eden ve modern şehircilik anlayışıyla ele alınmış lokantalar, çamaşırhaneler, her şeyi kadının işyerine getiren alışveriş merkezleri, doğum ve dinlenme evleri, dispanserler, tüketim ve yardımlaşma kooperatifleri kurmak zor şeyler değildir. Çocuk bakımını kadın ve erkeğin ortak görevi olarak gören Marksist-Leninist anlayışımız, ayrıca çocuğu toplumun en değerli varlıklarından biri olarak gördüğünden, çocuğun doğumundan önce ve sonraki tüm yaşamında, en büyük özeni göstermeyi vazgeçilmez sorumluluğu kabul eder. Çocuk bakım merkezleri, emzirme odaları, kreşler, parklar yapmayı öncelikle garanti altına alır.

Kadını köleleştiren ev işlerini erkeğe ve topluma bölüştüren sosyalist toplum, kadının kendine ayırdığı zamanı Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

artırmayı hedefler. Böylece kadın, kendini işinde geliştirmek, uzmanlaşmak, sportif, ve diğer sosyal etkinliklerde bulunmak için zaman bulabilecektir. Sportif, kültürel, politik etkinliklerde bulunan kadının aklı evindeki çamaşırdaki bulaşıktaki, yemekte, çocukta olmayacaktır. Ancak bu koşullarda kadın, kendini, her türlü çalışmasında zirveye çıkaran şansı elde edebilir. LENİN bunu şu parolayla ifade ediyor:

"Her mutfak kadını, devleti idare etmesini öğrenmelidir."

Kadını her alanda geliştirmek, yönetici kademelerde erkeklerle eşit pozisyona çıkarmak Marksist-Leninistlerin hedefidir. Devrimini yapmış ülkelerin birkaç on yılda bu alanda -eksikliklerine karşın- önemli adımlar atmış olması yolumuzun doğruluğunu ispatlamaktadır. Buna karşın, varolanlar yeterli değildir, daha yapılacak çok şey vardır. Sosyalist ülkelerde, meclislerdeki kadın temsilci oranının kadın nüfusa göre düşük olması ve devletin en üst yönetim kademesinde bu oranın biraz daha düşmesi, hedeflerin henüz gerisinde olunduğunun göstergesidir. Ancak, bu geriliğin objektif nedenlerini de hesaba katmak gerekiyor. Bu nedenle kötümser olmamız için hiçbir neden yok. Sovyet Devrimi'nden Nikaragua Devrimi'ne kadar tüm devrim deneyleri, kadının binlerce yıllık köleliğinden kurtuluşunun da anahtarı olmuş, kısa sürede çok ileri adımlar atılmasını sağlamıştır.

Marksist-Leninistlerin önünde zorlu görevler duruyor. Toplumsal sorunların çözümünde hazır reçeteler yoktur. Kadın sorununda da hazır reçete sunmuyoruz. Sadece yöntem sunuyoruz. Ancak her sorunu çözüşte önümüze yeni sorunlar çıkacağı da bir gerçektir. Dolayısıyla Marksist önderler gelecek toplumu formüle ederken ayrıntıya girmemişler, kalın çizgiler çizmişlerdir. Bu doğru bir tavidir. Bizler de yaratacağımız toplumda kadının kurtuluşuna giden yolu, ana hatlarıyla bugün yaşanan somut örnekleri ile görüyoruz ve gösteriyoruz. Açık ki, elimizde sihirli bir değnek yok. Ama üretici ve yönetici olarak kadına, yeni toplumun kurulmasında büyük değer ve önem veriyoruz. Ve bu, bize kadın sorununu çözmek için güç ve azim veriyor.

KADIN-ERKEK İLİŞKİLERİNDE "ZORUNLULUK KRALLIĞINDAN ÖZGÜRLÜK KRALLIĞINA"

Biz Marksist-Leninistlerin, kadına ve kadın-erkek ilişkilerine ait görüşlerimize burjuvazi çok şey söyleyip saldıyor. En çok yalana, karalamaya başvurduğu konulardan biri de budur.

Burjuvaziye göre komünistler ana baci bilmez!...

Burjuvaziye göre komünistler karılarını da ortak kullanır(!), komünist koca eve girerken portmantoda bir şapka görse içeri girmez(!), çünkü karısının başka biriyle olduğunu bilir(!) onları rahat bırakır!...

Ve yine burjuvaziye göre komünistler aileye karşıdır, aileye düşmandır!...

Sosyalist ülkelere herhangi bir ziyaret yapan burjuva ve küçük-burjuvaların en çok merak ettikleri budur. Ve onların gazetelerinde, kitaplarında, anılarında kadın konusu en ilgi çeken konulardan biridir. Sosyalist ülkelere çamur atmak için ne yapar eder bir kadın meselesi, kadın konusu bulurlar, tüm otellerin lobilerini didik didik eder, fahişe ararlar, sinemada porno ararlar, tiyatrodaki, balede... Kısacası her yerde kadın eti ararlar. Çünkü bu konuya böylesine titiz eğilenler, dünyaya göbeklerinden bakarlar.

Objektif olunmak ve gerçekten bilimsel bir araştırma-inceleme koşuluyla, sosyalist ülkelerin bu yanılla sorgulanmasına karşı değiliz. Aksine yararına inanıyoruz. Nitekim sosyalist ülkeleri bu yanılla sorgulayanların başında biz geliyoruz. Çünkü biz sosyalizmin kadının gerçek kurtuluşunu sağlayacağına inanıyoruz. Ve sosyalizmde aksayan yanları açık yüreklilikle ortaya seriyoruz. Bu noktada, katedilen bunca yola karşın, sosyalizmde her şeyin güllük gülistanlık olmadığını, "cenneti asa"nın yaratılmadığını biz söylüyoruz ve kimseye cennet vaatetmiyoruz. Ama sosyalizmin 70 yıl gibi tarih açısından kısa bir sürede, insanlığı çok ileri noktalara götürdüğünü ve cennetin yollarını açtığını da tüm samimiyetimiz ve inancımızla söylüyoruz.

Sosyalist ülkelerde fahişe arayanlar, elbette çok ararlarsa fahişe de bulabilirler, kimi otel lobilerinde. Ama kimse, değil Küba Devrimi öncesi Havanası'nda olduğu gibi 15 bin fahişe, tüm Küba'da bunun izine bile rastlayamaz. Kimse, devrim öncesi Vietnam'ın sokaklarında bedenini satan gencecik kızları bulamaz. Uluslararası karayolunda kendini satan Bulgar kadınları da bulabilir isteyenler, ama kimse Bulgaristan'da devletin vergilendirdiği bir fuhuş sektörü, genelevler, seks-shoplar, Bulgar mağazalarının vitrinlerinde şişirme plastik kadınlar bulamaz. Moskova'da yabancıların gittiği otellerde fahişelere rastladığını söyleyenler, nedense Moskova'nın geniş caddelerine dizilmiş kadınlar göremediğini anlatmaz; Moskova sinemalarında porno film bulamadığını anlatmaz; fahişeliğin en ağır biçimde cezalandırıldığını söylemez. Onlar devrim öncesi Vietnam'da varolan yüzbinlerce fahişenin nasıl eğitildiğini ve topluma kazandırıldığını anlatmazlar ve tüm bunları yazarken LENİN'in -orospuların üretken çalışmaya yönlendirilmesi, toplumsal ekonomiye katılması- sorun budur." (Kadın ve Aile, Sol Yayınları 1. baskı, Clara ZETKİN "LENİN'le Anılar" s.250) değişinden, hiç söz etmezler.

Toplumsal koşulların fahişeliğe ittiği kadınları yakalamaktaki amaç, onları vesikaya bağlayarak ondan kazanç vergisi almak ve buna da kredi, teşvik vs. yoluyla el koymaktır. Manukyan'ın vergi rekortmenliğiyle övünen burjuvazi sosyalist ülkelerde soyu tükenen ya da tükenmek üzere olan istisnai fahişeliği kendine dayanak yapma ikiyüzlülüğü içindedir.

Toplumumuz sosyalist de olsa, birtakım hastalıklar, zaafılar ve geçmiş toplumdan arta kalan binlerce pislik olmaktadır. Bunları tedavi etmenin bir zaman sorunu olduğu ortadayken, sosyalizmden, binlerce yıllık pislikleri birkaç yılda temizlemesini beklemek eğer art niyet değilse, insafsızlıktır.

Daha bugünden kadını toplumun en üst yönetim kademelerine yükselten ve onun üretim içinde yeteneklerini açığa çıkaran, ev işlerinin aşığılatıcı ve köleleştirici bağlarından kurtarma alanında çok büyük bir yol kateden sosyalizm karşısında, şaşkınlığını sürdüren kapitalist-emperyalist sistem, çareyi onu karalamakta buluyor. Bunun için de en küçük bir fırsatı kaçırmıyor. Pireyi deve yapıyor ve sosyalizmin prestijini düşürmeye çalışıyor.

Başta Amerikan emperyalizmi olmak üzere, tüm emperyalistlerin bu saldırılarına; Türkiye gibi emperyalizme bağımlı ülkenin egemen sınıfları da katılıyor. Her yeri çirkefe bulaşmış oligarşiler, sosyalist ülkelerde toz arıyor ve bulduğunda da tüm iletişim araçlarını kullanarak halkların dikkatini buraya yönelterek, kendilerini temize çıkarmanın hesabını yapıyorlar. Bu nedenle oligarşinin, özellikle 12 Eylül cuntası sonrası basın-yayın organları aracılığıyla devrimcilerin ahlak anlayışlarına saldırısı şaşırtmıyor bizi.

Cunta sonrası oligarşi bir "devrim nikahı" tutturdu gidiyor. Nedir bu devrim nikahı? Nereden çıktı?

Bu konuya açıklık getirmek için önce Marksist-Leninistlerin evlilik kurumuna nasıl baktıklarına değinmemiz gerekiyor. Bizler evliliğe, nikaha karşı mıyız?

Sadece ve sadece sevgiye dayanan, yaşamı paylaşmayı içeren bir evliliğe inanıyoruz.

Burjuvazinin ve feodalizmin sevgi dışında oluşturduğu evlilik kurumunu reddediyoruz.

Evliliğe paranın, şirketlerin birleşmesi olarak bakan burjuva evliliği kurum olarak yok edeceğiz.

Kadını eve bağlayan ve kadını bir süs eşyası olarak gören ve erkeğin egemenliğine, tek eşlilik görüntüsü ardında "dost", "metres" tutmayla çok eşliliğe vardırılan evliliği, aileyi kurum olarak yok edeceğiz.

Evet, biz burjuva aile kurumunu, sevginin, saygının, yaşamı paylaşmanın yerini; para, cinsel sömürü ve aldatmanın aldığı aileyi kurum olarak yıkıp, yerine sosyalist esaslar üzerine kurulu aileyi kuracağız.

Üretim içinde yerini alan kadının hiçbir ekonomik kaygı duymadan, hiçbir toplumsal baskı altında kalmadan, sevgiye dayalı bir ilişki sonucu yapacağı evlilikten oluşan aileyi savunuyoruz. Özgür evlilik, ancak, özel mülkiyetin ve eş seçiminde ekonomik etmenlerin yok edildiği koşullarda sözkonusu olabilir.

Kadının ve erkeğin ortak sorumluluğuna, iki taraflı bir sevgiye dayalı aile kurumumuzda, kadın ve erkek boşanma hakkına sahip olacaktır. Ve nasıl ki evliliğin temeli aşksa, aşkın bittiği koşullarda da evlilik bitmelidir. Bu, her iki tarafa da acı veren bir ilişkiye son vermek demektir. Ancak, bundan boşanmayı teşvik edeceğimiz, boşanma çağrıları yapacağımız anlaşılmalıdır, ya da bu hakkın varlığı herkesin bu hakkı kullanacağı anlamına da gelmez. Biz, sadece toplumumuzun aşkı ve yaşamı paylaşmayan evliliklere dayanamayacağını, bunun üzerine sağlıklı bir toplumsal yapı kurulamayacağını söylüyoruz. Ve iddia edilen aksine, Marksist-Leninistler sağlam temeller üzerine kurulmuş aile kurumunu güçlendirirler.

Bizler kadın-erkek ilişkisine, evliliğe sadece ve sadece aşk yön vermelidir diyoruz. Ve aşk, beraberce yaşanılacak bütün bir yaşamın paylaşılmasında ifadesini bulur. Aşk, sadece duyguda birlik değil, düşüncede de birliktir. Yaşam, ancak duygu ve düşünce ortaklığıyla paylaşılabilir.

İşte bizim kadın-erkek ilişkilerine ve evlilik kurumuna bakışımız. Bu düşüncelerin sonucu olarak evlilik ilişkilerine sadece bir resmi nikah, kağıt üzerinde birlik olarak bakmadığımız anlaşılacaktır. Kadın ve erkeğin kağıt üzerine imza atmasıyla oluşacak evlilik, eğer sevgiye dayanmıyorsa ne anlam ifade eder? Güya tek eşliliği gösteren ve kadın ile erkeği taahhüt altına sokan resmi nikah bugünkü aile kurumunda erkeğin kadını (ya da az da olsa tersi) aldatmasını ve erkeğin dost, metres ve fuhuş yoluyla çok eşliliğini engelleyebiliyor mu? Esbette hayır! Çünkü tek eşliliğin maddi ve manevi koşulları hazır değilse, eş aldatma ve fuhuş engellenemez. Eğer bugün burjuva-feodal aile kurumu hâlâ şöyle veya böyle ayakta duruyorsa, bu, kadının ekonomik olarak özgürlüğüne kavuşamamış olması, toplumsal baskı ve kadının bilinçsizliğindendir. Burjuva-feodal aile kurumunun sağlamlığından değil.

Tüm bunlara karşın biz Marksist-Leninistler halkımızın değer yargılarına saygılı olduğumuz için, bizim açımızdan pek bir şey ifade etmeyen nikaha da karşı değiliz. Yoldaşlarımızın evliliklerinde temel olan şey sevgi ve

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

yoldaşça ilişkiler olduğu halde, nikah kıymakta da bir sakınca görmüyoruz. Ancak kimi durumlarda yoldaşlarımızın nikah kıyma koşullarını bulamadıkları ve bu nedenle evliliklerini Hareketimizin bilgi ve izni dahilinde sürdürdüklerini, bunu da yeterli gördüğümüzü belirtelim. İlegalite koşullarında resmileştirilemeyen evlilikler, Hareketimizin nezdinde resmileşmiştir. Ancak kadın ve erkek yoldaşlarımız arasındaki ilişkide harç görevi gören aşk ya da yoldaşlık bağları koptuğu zaman, bu ilişki de biter.

Burjuvazi "devrim nikahı", "kadın ortak" vb. ile bizleri nasıl karalamaya çalışırsa çalışsın, bunların hiçbirini bizde bulamaz. Serbest aşk, cinsel özgürlük bize değil, burjuvaziye ait kavramlardır. Bizlerin bu kavramlarla en küçük yakınlıkları dahi yoktur. Bu konuya yaklaşımımız, hiçbir yanlış anlaşılmaya yer vermeyecek kadar açıktır.

"Bu aşk özgürlüğü -diyor LENİN- ne yenidir, ne de komünistçedir... Komünizm keşişler getirmemelidir, tersine, yaşam sevinci, yaşam gücü, gerçekleşmiş aşk yaşamı getirmelidir. Oysa (...) cinsel azgınlık, yaşam sevinci ve yaşam gücü vermiyor, yalnızca onları azaltıyor." ("LENİN'le Anılar" Clara ZETKİN, Kadın ve Aile, s.257)

Cinsel yaşamın dizginsizliğini burjuvaca bir çöküş belirtisi olarak değerlendiren LENİN'in bu yaklaşımları burjuvazinin ve birtakım feminist akımların hoşuna gitmeyebilir.

Burjuvaziye ve küçük-burjuva aydınlara özgü olan cinsel özgürlük tezlerini Marksist-Leninstlere yamamaya çalışanlar boşa kürek çekiyorlar.

ENGELS, aşkın üzerine kurulacak evliliği "zorunluluk krallığından özgürlük krallığına" geçiş olarak niteliyor. Bizler "özgürlük krallığı"na geçişi savunuyoruz. Bizim evliliklerimizde hiçbir dış baskı hiçbir çıkar hesabı, hiçbir önyargı yoktur. O aşka, karşılıklı anlaşmaya dayanır. Bunu, ille de kağıt üzerinde sözleşmeye dönüştürmeyi şart koşmuyoruz, bu tür formalitelerin hiçbir bağlayıcı yanı olmadığını, burjuva-feodal evlilik deneylerinden biliyoruz. Gerçek dayanaklardan yoksun bir evliliği hiçbir akit kurtaramaz. Bütün bu gerçeklere karşın, nikaha karşı olmadığımızı, ama evliliği ayakta tutacak olanın kağıt üzerine imza atmak olmadığını da bir kez daha belirtiyoruz.

Kendi çirkefine bizi bulaştırmak isteyen burjuvazinin bir diğer karalama malzemesi de, kadını ortak gördüğümüz iddiasıdır. Bu karalamaya en iyi cevabı MARKS ve ENGELS veriyor. Şöyle diyor:

"Komünist düzen, kadınların ortaklaşılmasını getirmez, tersine, daha çok ortadan kaldırır." ("Komünizmin ilkeleri" "Komünist Manifesto'nun Doğuşu", Sol Yayınları, Ankara 1976, s. 216)

ENGELS bu sözlerini Manifesto'da şöyle tamamlıyor:

"...Tüm burjuvazi, siz komünistler kadınlarda ortak mülkiyeti getireceksiniz diye koro halinde bağıırıyor.

"Burjuva için karısı üretim aracından başka bir şey değildir. Üretim araçlarının ortaklaşa kullanılacağını duymuştur ya, bundan doğal olarak, kadınların da sosyalleşmeye (paylaşımaya -bn-) tabi tutulacağı sonucunu çıkarmıştır.

(.....)

"Proleterlerin karılarını ve kızlarını el altında bulundurmamakla yetinmeyen burjuvalarımız, eğer resmi fuhuş kuru-mundan yararlanmalarının sözünü etmezsek birbirlerinin karılarını ayartmaktan büyük zevk duyarlar.

"Burjuva evliliği, gerçekte, evli kadınlarda ortaklık sistemidir; (...) Bugünkü üretim düzeninin ortadan kaldırılmasıyla, bundan doğan, kadında ortaklık, yani resmi ve gayri resmi fuhuş da zorunlu olarak kendiliğinden ortadan kalkacaktır." (Komünist Manifesto, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, Mart 1976, s. 48-49)

MARKS ve ENGELS'in tam yüz kırk yıl önce hiçbir yoruma gerek duymayacak kadar açık bir dille belirttikleri bu sözlerle karşın, karılarını ortaklaşan burjuvazinin bizleri de kadını ortaklaşmak istemekle itham etmesi komiktir, aczi-ni gösterir.

Biz, büyük şairimiz Nazım HİKMET'in dizelerindeki gibi

"Yarin yanağından gayrı

her şeyde

her yerde

hep beraber" diyoruz.

Bu konuda bize yönelik karalamalar hiçbir sonuç veremez. Ama burjuvazi devrimcilerin kadın-erkek ilişkilerine bakışlarının halka mal olmasını engellemek ve bizleri karalamak, daha olmazsa düşüncelerimizin kitlelere çarpıtılarak ulaşması için, çaba göstermekten vazgeçmeyecektir.

Burjuvazi bu anlayışımızı çarpıtmak ve bizleri halktan uzaklaştırmak için, sol gözüken hatta kendisine Marksistim diyenleri kullanıyor. Sosyalizmin prestijinden etkilenen küçük-burjuva sosyalistlerinin, kadın sorununa bakışlarındaki çarpıklığı ve onların sapkın ilişkilerini gösterip, "işte bakın! Komünistler böyledir, onlar kadın-erkek ilişkilerinde özgürlük deyip, her gün bir başkasıyla ilişkiye girerler" diyor.

Küçük-burjuva sosyalistlerinin, feminist akımların "cinsel özgürlükçü" anlayışları bizi hiç mi hiç bağlamıyor. Ve bu tür anlayışlarla mücadele eden biziz. Burjuvazinin bunları bize karşı kullanarak ahlak hocası kesilmesi, demagoji ve ikiyüzlülüğten başka bir şey değildir. Çünkü kadını ortaklaşan ve her gün bir dala konan böcek misali resmi ve gayri-resmi fuhuş ilişkilerinin içinde yüzen burjuvazinin kendisidir. Ama bu ikiyüzlülük de onun ahlaksızlığını örtmeyecektir.

Biz, iki cinsin ilişkisini "bir bardak su içmek gibi basit ve önemsiz" bir ilişki olarak görmüyoruz. Bu konuda LENİN'in Clara ZETKİN'e deyişleri çok açıktır. Şöyle der LENİN:

"Komünist toplumda cinsel yaşamın eğilimlerini, aşk gereksinimlerini doyurmanın 'bir bardak su içmek gibi' basit ve önemsiz olduğunu söyleyen ünlü teoriyi elbette biliyorsunuz...

(...)

"Ünlü bir bardak su teorisini tümüyle Marksist-dışı ve üstelik toplumsal-dışı sayıyorum. (...) Susuzluk giderilmek ister. Ama normal insan, normal koşullarda sokak çamuruna yatıp bir çirkeften içer mi? Ya da kenarı birçok dudağın değmesiyle yağlanmış bir bardaktan? Hepsinden önemlisi işin toplumsal yanındır. Su içmek gerçekten bireyseldir. Aşkta iki kişi vardır ve bir üçüncü, yeni bir yaşam doğabilir. Bu olguda bir toplumsal çıkar vardır, topluma karşı bir ödev vardır." (Kadın ve Aile, "LENİN'le Anılar" Clara ZETKİN, s. 256-257)

Sokak çirkefinden ya da yağlı bardaktan su içmeyi alışkanlık haline getiren burjuvazi, "çamur at izi kalır" örneği devrimcilere durmadan çamur atadursun, biz doğru bildiğimiz yoldan şaşmayacağız.

Anaerkil toplumda liderlikten köleliğe düşen kadının serüveni, sosyalizmle birlikte yeni bir dönemece girmiştir. Bu dönemeçten sonra kadın, gerçek kurtuluşuna doğru emin adımlarla ilerlemeye başlamış, daha şimdiden gerek üretici gerek yönetici olarak yeni toplumun kuruluşuna katılmıştır.

Dünya nüfusunun yarısını oluşturan kadınlara kurtuluşu kimse bahşedemez. Kadının kurtuluşu kendi eseri olacaktır.

Bir ülkede demokrasinin ölçütlerinden biri de, kadınların hak ve özgürlüklerinin boyutudur. Bu anlamda, en ileri demokrasiyi içerecek olan yeni toplumun kavgasını veren biz Marksist-Leninistler, LENİN'in şu sözlerini bir an bile aklımızdan çıkarmıyoruz.

"Proletarya, kadınların tam kurtuluşu için savaşımadan, kendisini kesinlikle kurtaramaz." (Kadın ve Aile, s.241)

(*)Rakamlar, genellikle Zeynep Oral'ın "Kadın Olmak" adlı kitabından alınmıştır. (7.baskı, Eylül 1984, Milliyet Yayınları)

Bölüm: 10

TARİHSEL OLARAK DEVLET, FAŞİZM VE PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ

BURJUVAZİ DEVLETİ SINIFLAR ÜSTÜ GÖSTERMEK İSTER

"Devleti yıkmaya çalışmak"!... Oligarşi için "suç"ların en büyüğü bu oluyor. Devletin ne olduğu, otoritesini ve üstünlüğünü nereden aldığı, nasıl bir tarihsel evrime sahip olduğu ve üzerinde biçimlendiği ekonomik, sosyal ve siyasal temel fazla önemli değil!... Olgunun bu yanları tartışma konusu bile edilmez!

Devletin "üstün irade"nin ürünü, "kutsal" ve "dokunulmaz" olduğu olgusu egemen sınıfların tarih boyunca ileri sürdükleri bir düşüncedir. Devlet, her zaman bir "tabu", "kutsal" bir varlık olarak ele alınmış ve öyle kabul ettirilmiş, veya ettirilmeye çalışılmıştır. Bu yaklaşım, tarihsel gelişim süresince üzerinde biçimlendiği ideolojik motiflerin değişmesine karşın, temel özelliğini sürdürme gelmiştir. Dün böyleydi, bugünde böyledir!... Bu nedenle egemen sınıflar devlet olgusunun tartışılmasının bile karşısında olmuşlardır. Devletin nesnel temel siyasal niteliğini, tarihsel evrimini irdelemeye kalkışmak, "büsyü"yü bozan bir davranış olarak değerlendirilmiş ve en ağır bir şekilde cezalandırılmıştır.

Egemen sınıflar için devlet, bir kutsallık "hale"si ile çevrelenmeli, dokunulmaz bir olgu olarak kavranmalıdır. Aksi taktirde ayaklarının altındaki toprağın çekilip alınacağına bilincindedirler.

Bilim ve tekniğin gelişmediği, dolayısıyla doğanın ve toplumun yasaları üzerindeki "giz"i kendini koruduğu ilk ve ortaçağ karanlığında, her sosyal ve siyasal olgu gibi devlet de mistik bir şeydir. Köle sahipleri ve feodallerin hüküm sürdüğü çağlarda egemen sınıfların üzerinde yükseldikleri ideolojik temel "din"dir. Sömürü, din örtüsü altında gerçekleştirildiği için devlet de tanrının bir iradesi, cisimlenmesidir. Kölecî Mısır ve Atina'da olduğu gibi feodal Roma'da da tüm tiranlar, firavunlar ve krallar tanrının oğlu veya elçisidirler; onun iradesinin temsilcisidirler. Dolayısıyla kurulu düzen ve devlete karşı gelmek, tanrıya ve onun iradesine karşı gelmektir ki, bu diri diri ateşte yakılmaktan, canlı canlı toprağa gömülmeye kadar en vahşi işkencelere maruz kalmayı gerektiren bir suçtur.

Kısacası devlet kutsal bir "zırh"a büründürülmüş, sınıfsal ve siyasal niteliği gizlenmiştir.

Burjuvazinin doğması ve siyasal olarak egemen olmasıyla birlikte, bu mistik "zırh" ikinci plana düşer ve soyut bir "akıl" cılık üzerinde biçimlenir.

Burjuvazi, üretici güçlerin gelişimi açısından bilim ve teknolojiye gereksinim duyuyordu. Diğer yandan, siyasal egemenliği eline geçirmesi için her şeyden önce feodal mutlakiyetin mistik kabuğunu kırması gerekiyordu. Bu nedenle burjuvazi dine, kiliseye, özcesi akla karşı düşüncelere tavır almak zorunda kaldı. Din yerine "akıl" ve deneyin belirleyiciliğini yerleştirdi. Dini hepten yadsımamakla birlikte, onun toplumsal ve siyasal yaşamın temel belirleyicisi olma konumunu yok etti ve bireylerin kendi "inancı" sorununa indirgedi.

Burjuvazi devletin mistik kabuğunu kırmasına karşın, onun "kutssal"lığını, dolayısıyla "sınıflar üstü"lüğünü ve dokunulmazlığını devam ettirdi. Devlet artık tanrının iradesi veya elçisi değil, "ulusal" pazar düşüncesinin bir türevi olan "vatan ve milletin bir koruyucusu"dur. Böylece devlet yeni örtüsüyle "toplumun çıkarları"nın koruyucusu ve akıl yönetimidir. Kargaşayı, kaosu ve dış saldırıları yok eden, "toplumsal düzeni" sağlayan bir varlıktır. En büyük suçlar bu "kutsal"lık adına sürdürülür, halkların köleleştirilmesi, sömürgeleştirilmesi için kendi aralarındaki it dalaşının temeli de budur.

Emperyalizmle birlikte devletin "kutsal"lık örtüsü akla karşı düşüncelerle de beslenmiş, egemen sınıfların ideolojik cephaneliğindeki her türden yalan ve demagoji ile dokunulmaz kılınmıştır. Böylece devlet "kutsal", "karşı gelinmez" ve "toplumun koruyucusu" bir olgu olarak nitelenir ve buna karşı çıkmak Ortaçağı aratmayacak yöntemlerle cezalandırmayı gerektiren bir "suç" olarak değerlendirilir.

Askeri savcının "suç"lamaları da bu ideolojik temelde gelişmiştir. Doğal olarak, bu suçlamalar geri bırakılmış bir burjuvazinin, bünyevi "arısza"larından ileri gelen tedavisi olanaksız ilikelliği ve kabalıyla biçimlenmiştir. Savcının iddianame ve mütalaasının her satırı "... güçlü ve yıkılmaz müessese", "devlet ve millet düşmanı", "Türk insanının (...) tarih boyunca hep devleti olmuştur" mantığının izini taşımaktadır. Devletin "kutsal"lığı ve "dokunulmaz"lığını vaaz eden bu ırkçı-faşist yaklaşım bizler için yeni olmamakla birlikte, yalan ve demagoji temeli üzerinde yükselen tarihi gerçekliğin yadsınması olması yanı sıra önem kazanmaktadır.

Bütün egemen sınıf temsilcileri gibi askeri savcı da bu "suç"lamalarıyla, devleti "sınıflar üstü" bir konuma yerleştirerek, "kutsal" ve "dokunulmaz" kılarak, onun burjuvazinin sömürü ve baskı aracı olma niteliğini gizlediği gibi Marksist-Leninistlerin mücadelesinin tarihsel ve siyasal haklılığını yok etmek, en azından gölgelemek istemektedir.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Aslında savcının ülkedeki sosyal ve siyasal hareketlenmeleri açıklayış tarzı da bu şekildedir. Yine, nesnelliğinden koparılmış bir şekilde Marksist-Leninistlerin, "yöneticilerin hatalarını -veya doğal birtakım farklılıklarını- istismar etmesi", "dış güçlerin kışkırtması" vb. idealist düşünce biçimi işlenmektedir. Doğaldır ki, bu düşünce biçimi devlet olgusunu da nesnelliğinden soyutlayacak ve onu kutsallaştıracaktır.

Tarihsel bilinçten yoksun bu yaklaşım tarzı, entellektüel yetersizlik, kapasitesizlikle birleştiğinde ise hand-ikaplarla dolu bir görünüm sergilemektedir. Her şey birbirine karışmakta, birbirini yadsıyan olgular yan yana getirilip hayali "suç"lar üretilmektedir.

Askeri savcı bir yandan devleti "ezelden beri varolan ve var olacak" bir olgu olarak açıklayıp Marksist-Leninistleri soyut bir devlet düşmanlığı ile suçlarken diğer yandan yine bir devlet biçimi olan "proletarya diktatörlüğü"nü kurmaya çalışmakla da suçlanabiliyor.

Savcının, cahillikten kaynaklanan saçmalıklar ve çelişkiler yumağı olan bu iddiasının aslında ciddiye alınacak bir yanı yoktur. Ancak yine de bu cahillik karşısında bir şeyler söylemek gerekiyor.

Evet, biz sizin devletinize karşıyız ve onu temelleriyle birlikte yıkmak istiyoruz. Ama biz aynı zamanda yeni bir devlete de ihtiyaç duyuyoruz. Amaçladığımız toplumu kurabilmek için, burjuvazi başta olmak üzere tüm sömürücü sınıfları ve onlara varlık kazandıran sömürü ilişkilerini ortadan kaldırmak için, sömürünün olmadığı bir toplum düzenini kurmak için, sosyalist insanı yaratmak için bir devlete ihtiyacımız vardır. Bu devlet proletarya diktatörlüğüdür. Kesintisiz devrim anlayışımızın nihai hedefi proletarya diktatörlüğünü kurup, sınıfsız topluma geçişi sağlayacak temelleri oluşturmak olmakla birlikte, ülkemiz koşullarının bir sonucu olarak devrimimizin yaratacağı ilk devlet biçimi Devrimci Halk Diktatörlüğü olacaktır. Bu ise ekonomik-siyasal-sosyal temelleri ve sınıfların egemenlik biçimi açısından farklılık taşımakla birlikte proletarya diktatörlüğünün bir biçimidir. Ancak savcının bunları anlayabileceğini sanmıyoruz. Savcı, halk diktatörlükleri ile proletarya diktatörlüğünün aynı şey olmadığını bilmediğinden, sağdan soldan duyduğu uydurma şeylerle karışımıza çıkıyor.

Fakat bu tür açmazları o denli çok ki üzerinde fazlaca durmayı gereksiz buluyoruz. Bilgi fukaralığı, ırkçı-faşist düşünüş biçimi ve demagoji iç içe geçince ortaya anlamsız bir ucubeden başka bir şeyin çıkmayacağı açıktır.

Burjuva mantığa göre devletin hangi tarihsel sosyal gelişmenin ürünü olduğu; hangi aşamada ve nasıl biçimlendiği; nasıl bir tarihsel evrime sahip olduğu hiç mi hiç önemli değildir. Kaldı ki, sahip olduğu idealist bakış açısı bu tarz düşünmeye de engeldir. O nedenle her yerde olduğu gibi iddianamede de devlet "kutsal" bir olgu "tarihten bu yana var olan" bir olgu olarak tanıtılıyor.

Gerçekten devlet nedir? Savcının iddia ettiği gibi "Türk insanının tarihten bu yana sahip olduğu bir koruyucu" mu yoksa bir sınıfın başka bir sınıf üzerindeki baskı aracı mı? Hangi tarihsel aşamada, hangi ekonomik-sosyal gelişmenin ürünüdür ve nasıl bir tarihsel evrim geçirmiştir?

Bu soruların yanıtı savcının ırkçı-faşist yaklaşımını açığa çıkaracağı gibi bugünkü oligarşik devletin niteliğini de gözler önüne serecektir... Dolayısıyla ikiyüzlü demagojilerini de...

DEVLET TOPLUMUN SINIFLARA BÖLÜNMESİNİN BİR ÜRÜNÜDÜR VE SINIFLARLA BİRLİKTE YOK OLACAKTIR

Devlet burjuva ideologlarının iddia ettiği gibi, tarihten bu yana gelen, kendi başına soyut, toplumsal gelişmeden bağımsız bir olgu değil, toplumun sınıflara bölünmesinin bir ürünü olarak ortaya çıkmış bir olgudur.

Toplumun ilk evresinde, ilkel komünal toplumda, devlet diye bir örgütlenme yoktur. Sınıfların olmadığı, doğal bir işbölümünün egemen olduğu, ürün fazlası ve bunun kaynaklık ettiği özel mülkiyetin olmadığı bir toplumsal aşamada, devlet diye özel bir örgütlenmeye de ihtiyaç olmadığı toplumbilim alanındaki bütün araştırmalarla kanıtlanmıştır.

Devleti, toplumsal gelişmeden bağımsız, kendi başına soyut bir olgu olarak, "aklin imgesi ve gerçekliği", "ahlaki düşüncenin gerçekliği" vb. olarak tanımlayan idealistlere ENGELS'in yanıtı şöyledir:

"... devlet, topluma dışardan empoze edilmiş bir güç değildir; HEGEL 'in ileri sürdüğü gibi, 'ahlak fikrinin gerçekliği', 'aklin imgesi ve gerçekliği' de değildir. Devlet, daha çok, toplumun, gelişmesinin belirli bir aşamasındaki bir ürünüdür; bu, toplumun, önmekte yetersiz bulunduğu uzlaşmaz karşıtlıklar biçiminde bölündüğünden, kendi kendisiyle çözümlenmez bir çelişki içine girdiğinin itirafıdır. Ama, karşıtların, karşıt ekonomik çıkarlara sahip sınıfların, kendilerini ve toplumu, verimsiz bir mücadele içinde eritip bitirmemeleri için, görünüşte toplumun üstünde yer alan, çatışmayı hafifletmesi, 'düzen' sınırları içinde tutması gereken bir güç ihtiyacı kendini kabul ettirir; işte toplumdan

doğan, ama onun üstünde yer alan ve gitgide ona yabancılaşan bu güç, devlettir." (FENGELS, Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni, Sol Yayınları, Eylül 1974, s. 235)

Devlet, toplumun uzlaşmaz karşıtlıklar olarak sınıflara bölündüğü, bu karşıtlığı nesnel olarak uzlaştırmamanın mümkün olmadığı bir evrede ortaya çıkmıştır. Fakat bunu söylemek yeterli değildir. Nitekim birçok küçük-burjuva ve burjuva ideoloğu, su götürmez tarihsel gerçeklerin baskısı altında, bir yanıyla da Marksizmi evcilleştirmek, kabul edilebilir kılmak için, devletin, toplumun uzlaşmaz karşıtlıklara bölünmesiyle ortaya çıktığı gerçeğini kabul etmekte, ama "sınıfları uzlaştıran" bir güç olduğunu da vurgulamayı ihmal etmemektedirler.

Toplumda iktisadi bakımdan egemen olma; üretimin, üretim araçlarının gelişmesi, toplumun ihtiyacından fazlasının üretilmeye başlanması yani artık-ürünün ortaya çıkmasıyla sözkonusu olmuştur. Artık-ürünü elinde bulunduran kesim, giderek iktisadi bakımdan tek güç olmaya başlar. Böylece toplum, üretim araçlarını elinde bulunduran sömürücüler ve üretim araçlarından yoksun sömürülenler olarak iki kutba ayrılmaya başlar. Elbetteki, bu birdenbire olmamıştır. Binyılları içeren çok yönlü bir gelişimin biçimlendiği bir olgudur. Diğer yandan, bölünmenin iktisadi temelde olması, karşıtlığı nesnel olarak uzlaştırmamanın olanaksız oluşunu gösterir. Bu durumda, çıkarları nesnel olarak uzlaşmaz karşıtlık biçimini alan sınıfları bir arada tutmak nasıl mümkün olacaktır? Açık ki, bir baskı gücüyle olacaktır. Bu. Devlet de bu baskı araçlarından biridir ve ENGELS bunu şu şekilde ifade eder:

"Devlet, sınıf karşıtlıklarını frenlemek ihtiyacından doğduğuna, ama aynı zamanda, bu sınıfların çatışması ortasında doğduğuna göre, kural olarak en güçlü sınıfın, ekonomik bakımdan egemen olan, ve bunun sayesinde, siyasi bakımdan da egemen sınıf durumuna gelen böylece ezilen sınıfı boyunduruk altında tutmak ve sömürmek için yeni araçlar kazanan sınıfın devletidir." (FENGELS, Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni, Sol Yayınları, s.237-238)

Toplumlar tarihinde devlete en yakın örgütlenme, toplumun yeni yeni sosyal farklılaşmalara uğradığı dönemde, sosyal yaşamı düzenlemek, su kanalları ve yolları korumak, toplumu dış saldırılara karşı savunmak amacıyla oluşturulan kamu gücüdür. Bu kamu gücü, toplumun bağrında doğmuştur ve toplumun hizmetindedir. Ama ne zaman ki, toplum uzlaşmaz karşıtlıklara bölsünür. İşte o zaman, bu kamu gücü, toplumdan yabancılaşmaya başlar, egemen olan sınıfın elinde, ezilenleri baskı altında tutan, dolayısıyla toplumun üstünde bir güce dönüşür. Sınıf karşıtlığı güçlenip keskinleştikçe, bu kamu gücünün toplumdan yabancılaşması ve güçlenmesi de paralel olarak artar.

Toplumda iktisadi bakımdan egemen olanın siyasi bakımdan da egemenliğini gerçekleştiren bu "kamu gücü"nin kuruluşu ve niteliği ENGELS'te şöyle açıklanır:

"İkinci olarak, bizzat silahlı güç halinde örgütlenen halkla artık doğrudan doğruya aynı şey olmayan bir kamu gücünün kuruluşu gelir. Bu özel kamu gücü zorunludur; çünkü, sınıflara bölünmeden sonra, halkın özerk bir silahlı örgütlenmesi imkansız duruma gelmiştir. (...) Bu kamu gücü her devlette mevcuttur; sadece silahlı adamlardan değil, ayrıca maddi eklerinden, (...) hapishaneler ve her türlü ceza kurumlarından meydana gelir." (FENGELS, Ailenin özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni. s. 236)

Böylece sorun açıklığa kavuşuyor. İktisadi bakımdan egemen olan sınıf, karşıtlarını baskı altında tutmak ve sömürmek için özel silahlı örgütlenmeler (ordu) ve hapishanelerden oluşan bir "kamu gücü" vasıtasıyla siyasi bakımdan da egemenliğini kurar.

Neden, silahlı örgütlenmeler, hapishaneler vb. baskı kurumları?

Özel bir gizleme çabası içinde olanlarla, dar kafalılar dışında, herkes bilir ki, toplum üzerinde yer alan ve topluma yabancılaşan özel silahlı müfrezelere (polis ve sürekli ordu), hapishane vb. kurumlara duyulan ihtiyaç, toplumun uzlaşmaz karşıtlara bölünmesinden kaynaklanmıştır. Burjuva ve küçük-burjuva ideologların, "hayatın artan karmaşası", "görevlerin farklılaşması" vb. açıklamaları bilime aykırıdır. Marksizm-Leninizm ortaya koymuştur ki, eğer toplumun uzlaşmaz karşıtlara bölünmesi ortadan kaldırılsa, en yüksek bir teknik temel üzerinde kurulacak toplumlar da bile, bu tür özel silahlı müfrezelere gereksinim olmayacaktır. Elbetteki, ilkel örgütlenmelerden farklı örgütlenmelere sahip olunacak, ama bunlar sınıflı toplumlar benzeri özel silahlı müfrezeler olmayacaktır.

Evet, işte Marksizm-Leninizmin devlet olgusuna tarihsel yaklaşımı budur. Bu yaklaşım, tamamen tarihsel gerçeklik temeli üzerinde biçimlenmiş bilimsel bir yaklaşımdır. Ve bilimin üzerinde yükselen Marksist-Leninist ideoloji, devletin ezeli ve ebedi bir kurum değil, sınıfların ortaya çıkışıyla birlikte var olduğunu kanıtlamış durumdadır.

Devleti, "tarihten bu yana" varsayan burjuva ideologlarının (tabii askeri savcının da) tarihsel gerçekliği yadsayan yaklaşımları bu kadarla kalmıyor. Devletin tarihsel evrimi, onun geçirdiği değişiklikleri de yok sayıyorlar.

TARİHTE BAŞLICA DÖRT DEVLET TİPİ DEĞİŞİK BİÇİMLER ALTINDA VAR OLMUŞTUR

Egemen sınıfın ezilen sınıf üzerindeki baskı aygıtı olan devletin tipi ve biçimi, içinde yaşanan toplumsal aşamanın özellikleri tarafından belirlenir. Başka bir deyişle, toplumsal aşamayı karakterize eden üretim tarzı, sömürünün gerçekleşme şekli, bunun bir aracı olan devleti de koşullandırır. Tarihselliği içerisinde bakıldığında görülür ki, devlet, hiç de askeri savcının iddia ettiği gibi değişmez, mutlak değildir. Toplumsal değişmeye paralel olarak gelişmiş ve biçimlenmiştir.

Toplumlar tarihi, bugüne kadar dört devlet tipine tanık oldu. Bunlar, köleci devlet, feodal devlet, kapitalist devlet ve sosyalist devlettir. Bu devlet tiplerinden ilk üçünün ortak özelliği, sömürücü bir azınlığın, sömürülen çoğunluk üzerindeki baskı aracı olmasıdır. Sosyalist devlet ise, sömürülen çoğunluğun (sömüren-sömürülen biçimindeki eski ilişkinin ters çevrilmesiyle değil, ortadan kaldırılmasıyla oluşturulan) baskı aracıdır ve esasta yarı-devlet özelliği gösterir. Fakat hepsinin ortak özelliği, bir sınıfın egemenlik aracı olmasıdır. Marksist-Leninistler, askeri savcı gibi seçmeci olmadıklarından, nesnel gerçeğin diyalektik tarzda kavrayışına sahip olduklarından, sosyalist devletin de bir egemenlik ve baskı aygıtı olduğunu yadsımazlar. Ama sosyalist devletin ayırdedici özelliği, sömürünün ortadan kaldırılmasını amaçlamış olması ve sönmeye doğru bir gelişim göstermesidir. ENGELS'in deyişiyle, o, "devlet olmayan devlettir". Çünkü devleti ortaya çıkaran sınıfların uzlaşmaz karşıtlara bölünmesine son verecek ve böylece, devletin nesnel temelini ortadan kaldırarak kendisini de yok edecektir.

Diğer devlet tiplerinde ise, durum tamamen tersidir. Sömürünün sürdürülmesi ve giderek güçlenmesi şeklinde bir özelliğe sahiptirler. Devletin tarihsel gelişimi incelendiğinde, örneğin feodal devletle, günümüzün kapitalist-emperyalist devletleri karşılaştırıldığında, kapitalist-emperyalist devletin yetkinleşme ve daha güçlü, daha karmaşık mekanizmalar yaratma özelliği görülecektir. Aynı şekilde, emperyalizm öncesi kapitalist devletlerle, emperyalist-kapitalist devletler kıyaslandığında aynı gelişim özelliği görülür.

Devletler, tip ve biçim açısından farklı özellikler gösterirler. Devlet tipi kavramı, üretim tarzının belirlenmesine tekabül eder. Sınıfsal içeriği ise, egemen sınıfın niteliği tarafından belirlenir. Bu anlamda, köleci toplumdaki devlet tipi köleci devlet, sınıfsal karakteri, köle sahiplerinin devleti; feodal toplumda feodal devlet ve feodal beylerin devleti olurken; kapitalist toplumdaki devlet tipi, kapitalist devlettir. Ve sınıfsal karakteri burjuvadır.

Devlet biçimi ise, ülkenin ekonomik gelişme düzeyi, sınıfların subjektif durumları, toplumsal-siyasal gelenekler, egemen sınıfların kendi aralarındaki ilişki ve çelişkileriyle, ülkeyi kuşatan koşulların vb. belirlediği, egemenlik olgusunun pratikteki biçimlenişidir. Yani egemen sınıfların diktatoryasını gerçekleştirme biçimidir. Bu anlamda, aynı üretim tarzında, dolayısıyla aynı devlet tipinde, değişik biçimlere rastlamak mümkündür ve öyle olmaktadır.

Köleci ve feodal devletler, kapitalist devlet gibi, sömürücü azınlığın sömürülen çoğunluk üzerindeki baskı araçları olmakla birlikte, bu iki toplumun üretim tarzının niteliğinden ötürü, kapitalist devletten farklı özellikler gösterirler.

Köleci ve feodal toplumda, sömürü "ekonomi dışı zor" yani çıplak zor ile gerçekleştiğinden, devlet, bizzat sömürücü sınıflarla özdeşleşmiştir. Bu toplumlarda devlet, sömürücü sınıflar tarafından doğrudan doğruya yönetilir ve sömürülen yığınlar üzerinde egemen sınıfların elindeki sopa haline gelir. Din ve çeşitli ideolojik aygıtlarla beslenmesine, bu araçlarla ezilenlerin tepkileri nötralize edilmesine karşın, "artık ürün"e el koymanın doğrudan doğruya egemen sınıflar tarafından gerçekleştirilmesinden ötürü, devlet bunu sağlayan bir araç işlevine sahiptir. Silahlı "kamu gücü" doğrudan doğruya egemen sınıfın üyelerinden oluşur. Köleci ve feodal devlet, bu genel özelliklerine karşın, tarihsel süreçte farklı biçimler göstermişlerdir. Örneğin köleci devlet tipinde; Atina site devletlerinde olduğu gibi köle sahipleri arasında gerçekleşen "demokrasi"ye veya diktatörlüğe, aynı devlet biçimleri olarak rastlıyoruz.

Kapitalist devlet ise, kapitalist üretim tarzının gereği olarak farklı özelliklere sahiptir. Kapitalist üretim tarzında, sömürü, "ekonomik zor" yöntemleriyle gerçekleştiğinden, burjuvazinin doğrudan devlet kurumları içinde yer alması zorunlu değildir. Çünkü sömürü, köleci ve feodal toplumlardaki gibi "artık ürün"e "zor"la el koyma biçiminde değil, özgür emeğin sömürülmesiyle "artık değer"e el koyma biçiminde gerçekleşmektedir. Ayrıca üretimin genişlemesi ve çeşitlenmesiyle beraber "artık ürün"e doğrudan el koyma olanaksızlaşmıştır. Bu nedenle burjuva devlette burjuvazi sömürüyü, yönetimini çeşitli kanallarla kendine bağladığı, uzantısı durumuna getirdiği bürokrasi ve diğer temsilcileri vasıtasıyla gerçekleştirir. Böylece devlet, görünüşte burjuvaziden bağımsızlaşmıştır. Burjuva ideologları bu görelliğe bakarak, devletin "sınıflar üstü" olduğunu ispatlamaya çalışsalar da, bu boşuna bir çabadır. İdealist düşünce tarzı, şeylerin görünür yanlarına takılıp kaldığı için; burjuva devletin, burjuvazinin egemenlik aygıtı olarak nasıl oluştuğu, burjuva devrimleri sırasında ve ezilen yığınların bağımsız eylemleri karşısında hangi değişikliklere uğradığı, nasıl bir evrim geçirdiği ve aldığı biçimleri incelemeyi, inceleme zahmetine katlanmaz.

Burjuva toplumuna özgü devlet, mutlakliyetin çöküş döneminde burjuva devrimleriyle doğmuştur. Bu devlet aygıtının en ayırdedici özelliği niteliğindeki iki kurum, ordu ve bürokrasidir. Bu kurumlar burjuvaziye binlerce bağla bağlıdır. Burjuvazi bu iki kurumla birlikte sayısız ideolojik, sosyal, siyasal ve kültürel kurumla egemenliğini pekiştirir. Bürokrasi ve ordu, burjuva egemenliğinin gövdesini oluşturur. Bu kurumların gelişip yetkinleşmesi, burjuva devlet mekanizmasının güçlenmesi demektir. Burjuvazi, başta küçük-burjuvazi olmak üzere, diğer kesimlerin yukarı

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

tabakalarına dağıttığı "asaslak"lık paylarıyla, burjuva mülkiyetle kurulan ilişkilerle, toplum üzerinde sağladığı statülerle, rüşvet, satın alma ve ideolojik aygıtlarla devleti kendine bağlar ve toplumu bir ağ gibi sarar.

Burjuvazinin bu bağı yok sayması ve küçük-burjuva politik hareketlerin bu bağı görememesi doğaldır. Ama proletarya ve emekçiler, bizzat pratik mücadele içinde edindiği acı deneylerle bu bağı görür ve devletin sınıfsal niteliğini kavrarlar.

Burjuva devlet, biçim bakımından çeşitlilik gösterir. Öz itibarıyla değişmemekle birlikte, biçimdeki bu çeşitlilik, belirttiğimiz gibi, başta ezilen sınıfların bağımsız siyasi eylemi olmak üzere, toplumdaki sayısız ögenin karşılıklı etkileşiminin sonucudur. Burjuva devlet, istisnai olarak, mücadele halindeki sınıfların birbirlerini neredeyse dengelediği, hiçbirinin tek başına egemenlik kurmayı başaramadığı, dolayısıyla kısmi ölçüde bir iktidar boşluğunun doğduğu dönemlerde, görünüşte arabulucu olarak, her iki sınıf karşısında belirli ölçüde bağımsızlaşan geçiş dönemi devlet biçimleri dışında, emperyalist dönemde esas olarak iki kategoriye ayrılır: Burjuva demokrasisi ve faşizm!... Burjuvaziden görece bağımsız olarak şekillenen devlet biçimlerine; 17. ve 18. yüzyılların mutlakiyetçi krallıkları, Fransa'da I. ve III. Bonapart iktidarı, Almanya'da Bismark yönetimi örnek gösterilebilir. 1917 Şubat Devrimi'nden sonra, burjuvazinin Sovyetleri dağıtarak tek başına iktidara sahip olma gücünden yoksun olduğu, Kerenski hükümeti de bu devlet biçimine girer. Hepsinin kendine özgü özelliklerine karşın, özünde burjuvazinin egemenliğini ifade eden nitelikleri değişmezdir.

Bu burjuva devlet biçimleri geçici özellikte olduklarından, özel olarak incelemeyeceğiz. Asıl olarak burjuvazinin temel iki egemenlik biçimini açmaya çalışacağız.

BURJUVA DEMOKRASİSİ BURJUVA EGEMENLİĞİNİN EN GÜVENLİ BİÇİMİDİR

Burjuva demokrasisi, burjuvazinin egemenlik araçlarından biri olması yanı sıra, esasta burjuvazi için demokrasiyi içerir. Ve burjuva demokrasisi, burjuvazinin egemenliğini gizlemesi, devletin "sınıflar üstü" olduğu yanılsamasını yaratması, burjuva düzeninin çirkinliklerini en iyi örten siyasal yönetim biçimi olması itibarıyla, burjuvazi için en iyi, en güvenli yönetim biçimidir.

Burjuva demokrasisi, burjuvazinin feodal mutlakiyete karşı zaferiyle kurduğu bir siyasal egemenlik biçimidir. Bu yanı sıra ileri bir aşamadır. Nasıl ki, kapitalist pazar, feodalizmin kapalılığına göre tarihsel olarak ileri bir aşamayı ifade ediyorsa, burjuva demokrasisi de feodal mutlakiyete karşı ileri bir aşamayı ifade eder. Fakat "özgürlük", "eşitlik", "kardeşlik" sloganlarıyla iktidara gelen burjuvazi, kurduğu egemenlik sistemi tarihsel olarak feodal mutlakiyetten daha ileri olmasına karşın, iktidarının daha ilk gününde, sözünü ettiği "özgürlük" ve "eşitlik"i yalnızca kendisi için olduğunu gösterdi. Burjuvazi için demokrasi, sermayenin özgürce gelişeceği ve yarınacağı bir sistemdi. Dolayısıyla devlet, işçi ve emekçiler için bir diktatörlük olmaya devam edecekti.

Burjuva ideologlarının ve onların ideolojik etkisinden kurtulamayan küçük-burjuva dar kafalılarının överek bitiremediği burjuva demokrasisi, bugünkü sınırlarına kendiliğinden veya burjuvazinin ihsanıyla gelmedi. Burjuvazi, daha iktidarının ilk döneminde kanlarıyla kendine iktidar yolunu açan ezilen sınıflara biçimsel bile olsa hak tanımak istemedi. Kazanılan hakları yasaklama yoluna gitti. Örneğin seçimlere girme, seçme ve seçilme hakkı belirli bir servete sahip olanların hakkıydı. Kadınlara ve emekçilere oy hakkı yoktu. Emekçilerin güncel ekonomik, siyasal hakları savunmak için oluşturdukları sendikalar, birlikler acımasızca boğuluyordu. Fransa'da işçilerin birlik kurmalarını yasaklayan yasa, Jakobenler dahil, onlardan sonra gelen birkaç iktidar değişikliğine karşın sürdü.

Bugünkü burjuva demokrasisinin boyutu, ezilenlerin yüzyılları alan can bedeli mücadeleleri sonucu oluştu. Emekçi sınıfların demokratik haklar doğrultusunda verdikleri mücadele, burjuvaziye gerilettiler ve burjuva demokrasisinin sınırlarını emekçiler lehine genişletti. Kapitalizm koşullarında demokrasi bilinci, esas olarak işçi sınıfı ve emekçilerin büyük bedeller ödeyerek verdikleri bu mücadelenin kazanımları olarak gelişti ve yerleşti.

Buna karşın, burjuva demokrasisinin, burjuva egemenliğinin bir mekanizması olduğu ve diktatörlüğü içerdiği gerçeği değişmemiştir. Emekçilerin ekonomik-demokratik haklara sahip olmaları, genel oy vb. yollarla siyasal iktidara etkide bulunma araçlarına kavuşmaları kuşkusuz önemli gelişmelerdir. Ama bunların hiçbirisi, burjuvazinin egemenlik aygıtını sarsmaz.

Burjuva demokrasisinin, burjuvazinin egemenliğini gerçekleştiren bir baskı aracı olması, onun proletarya için hiçbir şey ifade etmeyeceği anlamına gelmez. Proletaryanın canı pahasına, büyük bedeller ödeyerek kazandığı demokratik haklar onun kurtuluş mücadelesinde büyük öneme sahiptir.

Gerçekte genel oy ve parlamento, özünde "belirli bir süre için parlamentoda halkı, yönetici sınıfın hangi bölümünün ayaklar altına alacağına, ezeceğine, dönem dönem karar vermek" (LENİN, Devlet ve İhtilal, s. 63, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, 6. baskı) dışında bir anlam ifade etmez. Burjuva demokratik haklara gelince, bunlar, proletarya ve emekçilerin iradesini yansıtmaktan çok uzaktır. Salt biçimsel açıdan bu iradenin ifade edilişi dışında bir anlam taşımazlar, gerektiğinde de pekala zorla el konulabilir niteliktedirler. Buna karşın, proletarya, kurtuluş mücadelesinde

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kazanılmış mevziler olarak, burjuva demokratik haklardan vazgeçemez.

Neden proletarya, özünde burjuvazinin baskı aracı olan burjuva demokrasisinden yararlanmalıdır?

Öncelikle, işçi sınıfını demokrasi mücadelesi içinde olgunlaştıracığı, proletaryaya sınıf savaşımında yeni araçlar ve olanaklar sağlayacağı için; ikincisi, burjuvazinin gerici, demokrasi düşmanı yüzünü açığa çıkaracağı ve böylece yapılan demagojilerin en geri unsurlar üzerindeki etkisini silmede rol oynayacağı için, proletarya, kapitalizm koşullarında da demokrasi savaşımı verir, verilmelidir. Burjuva parlamentosu tarihsel olarak zamanını doldurmuş olmakla beraber, pratik olarak (siyasal olarak) halen geniş kitlelerin umudu olmaya devam ediyorsa, proletarya, burjuva parlamentosunu bir kenara atamaz. Burada, burjuvazinin "demokrasi" demagojilerine destek olmak gibi saf kaygıların yeri yoktur. Burjuvazi, her zaman kendi çirkin yüzünü gizlemek ister. Proletarya ise, parlamentonun siyasal olarak ömrünü doldurmadığı koşullarda, parlamentoda yer alırken de, elbette burjuva demokrasisinin teşhirini ve sosyalist demokrasinin savunulmasını temel alır. Aksi taktirde, objektif olarak burjuvazinin destekçisi konumuna düşer.

Evet, burjuvazi sürekli olarak "demokrasi" yalanını savuruyor. Elindeki dev olanaklarla, bilim ve tekniğin son buluşlarını kullanarak... Ve bu demagojinin hiç etkili olmadığı da söylenemez.

Başta küçük-burjuvazi olmak üzere, nesnel olarak burjuva ideolojisinin etki alanı içinde olan toplumun önemli bir kesimi, burjuva demokrasisinin biçimsel kurumlarına takılıp kalmakta, sınıfsal özünü ve diktatörlüğünü gözden kaçırmaktadırlar. Bu etkilenişin, kendilerine "proletaryanın siyasal örgütü" niteliğini yakıştıranların önemli bir bölümünü de kapsadığını belirtelim. Burjuva demokrasisi sınırları içinde iktidar hayalleri kurmak, bu etkinin yansıması olarak kavranmalıdır.

Kapitalist gelişmenin burjuva anlamda da olsa yarattığı refah, bu gelişmenin nesnel temelini oluşturur. Fakat, emperyalizm dönemiyle birlikte burjuvazi artık gericileşmiş, demokrasinin baş düşmanı olmuştur. Sürekli bir nitelik kazanan ekonomik bunalımla birlikte, proleter devrimler çağının açılması, burjuvaziyi siyasal planda da en gerici sınıf konumuna getirmiştir. Buna karşılık, sınırları sürekli daralmakla birlikte, emperyalist metropollerde var olmayı sürdüren burjuva demokrasisi, esas olarak proletarya ve emekçi sınıfların demokratik hak ve özgürlüklerine sahip çıkmaları, burjuvaziyi zorlamalarının yarattığı denge üzerinde yaşayabilmektedir. Ve burjuvazi, yönetemez duruma geldiği noktada, bu dengeyi "zor"la dayanarak kendi lehine bozabilmekte, proletarya hareketini yenilgiye uğratabildiği ve küçük-burjuvaziyi, açık terörcü diktatörlüğünü kurmak için yedekleyebildiği anda, tüm demokratik kurumları tasfiye ederek, devleti faşist tarzda yeniden örgütlemektedir.

FAŞİZM BİR BURJUVA DEVLET BİÇİMİ OLARAK EMPERYALİST BURJUVAZİNİN GERÇEK YÜZÜDÜR

Burjuva ideologları, faşizmi, "hastalıklı" kişilerin toplumu maceraya sürüklemesi, çeşitli kişi ve kurumların "saf" hataları ile açıklamaya çalışırlar. Onlara göre 1920'lerin İtalya'sı ve 1930'ların Almanya'sının içinde bulunduğu ekonomik-sosyal ve siyasal koşulların hiç mi hiç önemi yoktur. Eğer "psikopat" ruhlu MUSSOLİNİ ve HITLER olmasaydı, Avrupa, faşizmi yaşamayacaktı. Ama ne var ki, ne faşizmin demagoji ve yalanları, ne de burjuva ideologlarının idealist açıklamaları gerçeği gizleyemiyor. Faşizmin, nesnel-tarihsel irdelenmesi, onun burjuva sınıf karakterini somut olarak ortaya çıkarmıştır.

Faşizm, kapitalizmin sürekli ve genel bunalımının yarattığı koşulların burjuvaziyi içine düşürdüğü sosyal, siyasal açmazlarının ürünüdür. Faşizmin iktidar olarak biçimlendiği ülkelere bakıldığında bu açıkça görülür. Faşizmin, neden Almanya ve İtalya'da iktidar olduğu, örneğin, Fransa'da veya İngiltere'de iktidar olamadığı gibi sorulara, ancak bu çerçevede yanıt verilebilir. "Diğer ülkelerde HITLER veya MUSSOLİNİ benzeri bir deli olmadığından faşizm iktidar olamamıştır" gibi bir cevap, bilinçli bir çarpıtma değilse, büyük bir safdilliktir. Cevabı, emperyalizmin nesnelliğinde ve faşizmin iktidar olduğu ülkelerin koşullarında aramak gerekiyor.

Emperyalizm "tekeli devlet kapitalizmi"dir. Mali sermayenin, bütün iktisadi ve siyasi yaşama egemen olmasıyla, tekellerle devlet iç içe girmiştir. Diğer yandan, dünyanın gerek pazar, gerek toprak bakımından paylaşılmasının tamamlanmış olması kapitalizmi pazar bunalımına sokmuştur. Bu bunalım, onun son ve genel bunalımıdır. Ekonomik temeldeki bu gelişme, siyasal üst yapıya da siyasi gericilik olarak yansır.

Emperyalizmin pazar bunalımı, emperyalistler arasında pazar rekabetini silahlı çatışmalara (paylaşım savaşlarına) sıçratırken, emperyalist ülkelerde militarizmin artması, düşük üretim, işsizlik, iflaslar ve tekeli gruplar arasında rekabetin kızışması vb. şeklinde toplumu sarsan bunalımlara yol açar. Diğer yandan, bu ekonomik ve sosyal bunalımın bir yansıması olarak işçi sınıfı ve emekçilerin iktidar mücadelesi -Sovyet devriminin yarattığı büyük coşkuyla da- yükselir. Kısacası, tekeller, kelimenin gerçek anlamıyla, mevcut yöntemlerle artık yönetememe sorunuyla karşı karşıyadırlar.

Emperyalist burjuvazinin önünde iki yol vardır: Birincisi, mevcut yönetim biçiminde herhangi bir değişikliğe

gitmeksizin egemenliğini sürdürmek (ki bu, onu her saat kaçınılmaz sona götürür): ikincisi, yönetim biçimini değiştirerek baskı ve demagojinin tüm biçimlerini işletebilecek, işçi sınıfı ve emekçilerin tüm demokratik haklarını yok edebilecek, demokratik ve siyasal örgütlenmelerini ortadan kaldıracak, dizginsiz bir şovenizmle toplumu emperyalist paylaşım savaşları için ideolojik ve moral açıdan motive edebilecek faşist diktatörlüğe yönelmek...

Faşizme kaynaklık eden koşullar, tarihsel gerçeklerdir bunlar...

1920-30'lu yıllar, kapitalizmin genel bunalımının en şiddetli evrelerinden biridir. Kapitalist sistem adeta temel-lerinden sarsılmaktadır. Bunalımın en şiddetli yansıdığı ülkeler ise, I. paylaşım savaşından yenik çıkmış, dolayısıyla eldeki pazarlarını yitirmiş Almanya ve galipler arasında olmasına karşın yenilmekten beter olan İtalya'dır. Aynı zamanda, işçi sınıfı hareketinin en gelişkin olduğu ülkelerdir bunlar. Almanya ve İtalya finans oligarşileri, pazar sancıları içinde kıvrınmakta, üretim fazlalığı, iflaslar, kapasite düşüklüğü, işsizlik had safhada bulunmaktadır. Bu noktada tek-elci burjuvazi, baskı ve terörle işçi sınıfının mücadelesini bastırmak, toplumu yeni bir ideolojik motifle, ırkçı, saldırgan ve emperyalist bir temelde yeniden biçimlendirmek yolunu seçer.

Faşizm, herhangi bir sınıfın diktatörlüğü değildir. Bilindiği üzere kapitalizm öncesi toplumlarda, hatta tek-el öncesi aşamada da açık terörcü diktatörlüklere rastlamak mümkün. Ama bunların hiçbirisi faşizm olarak tanımlanmamıştır. Faşizmin ayırdedici niteliği, tek-elci burjuvaziye dayanması ve onun açık terörcü diktatörlüğü olmasıdır. DİMİTROV, faşizmi, "tek-elci kapitalizmin en gerici, en şoven, en emperyalist unsurlarının açık terörcü diktatörlüğüdür" şeklinde tanımlar.

Faşizmin en büyük silahı, "zor" temeli üzerinde yükselen yalan ve demagojidir. Bu araçlar vasıtasıyla sınıf karakterini gizlemeye çalışır. Halk kitlelerinin en gerici yanları; yüzyılların getirdiği gelenek ve alışkanlıklar, dinsel ve etnik farklılıklar, kısacası tüm gerici felsefi, ideolojik, kültürel, sosyal ve siyasal kalıntılar, faşizmin kullandığı başlıca materyallerdir. Kimi yerde suni çelişkiler yaratır, kimi yerde halk kitlelerinin çelişkilerini çarpıtarak sunar ve kimi yerde de kitlelerin önyargılarını besleyerek kendisine etki alanı yaratır.

Faşizmin ideolojisi, ülkenin sosyal, ekonomik, siyasal, kültürel ve tarihsel özelliklerine göre değişiklik gösterse de, temelini oluşturan, yalan ve demagoji üzerine yükselme karakteri değişmez. Almanya'da "Kuzey Ariyen ırkı"nın üstünlüğü demagojisi Yahudi düşmanlığıyla yoğrulmuş işlenirken, İtalya'da eski "Büyük Roma" düşüncünün canlandırılması, "Akdeniz Bizimidir" sloganı, İspanya'da "Hristiyanlığın Kurtarılması" demagojisi körüklenir. Bunlar aynı zamanda onun ırkçı ve emperyalist karakterini de ifade eder. Diğer yandan tam birer ikiye bölünmüş kitlelerin taleplerini çarpıtıp, inançlarını sömürür. Örneğin Alman faşizmi; işçi sınıfı ve emekçilerin sosyalizm istemlerini işlemekten, anti-kapitalist sloganları kullanmaktan çekinmemiştir. Faşizmin iktidara gelişi "devrim" olarak lanse edilmiş, "Nasyonal Sosyalizm" kavramıyla kitlelerin sosyalizm özlemine sahip çıkılmıştır.

Faşizmin diğer bir özelliği ise, "sınıflar üstü"lük demagojisidir. Buna göre, "sınıflar yok", "millet" ve "milletin çıkarları" vardır! Herkes devlet ve millet için çalışmalıdır! "Hak yok, ödev var" gibi sloganlarla da desteklenen bu propagandanın bir sonucu olarak ortaya çıkan "üreticiler birliği", "korporasyonlar" vb. örgütlenme biçimleriyle, işçileri sermayenin emrine sokar ve sömürüyü "kutsal" amaçlar ardına gizler. Ekonomik temele dayanan sınıflar arası uzlaşmaz çelişki, bu tür hukuki biçimler altında gizlenmeye çalışılır. Devlet, "sınıflar üstü" olduğuna göre, devlet otoritesinin her şeyi çözeceği propaganda edilir. Ama faşizmin iktidar yılları, işçi sınıfının en çok sömürüldüğü, dolayısıyla tek-el kârlarının en çok arttığı dönemler olmuştur.

Tüm bunların yanında faşizmin en belirgin özelliği baskı kurumlarını ön plana çıkaran rolüdür. Siyasi polis, ordu, cezaevleri vb. kurumlar faşist devlet biçiminde baskı aygıtlarının birer kolu olmasının ötesinde, politik gelişmel-erde belirleyici konuma gelirler. Faşizmin kitleleri yıldırarak etki altına almak politikasının en önemli aracı olarak bu kurumların önemli roller üstlenmesi kadar doğal bir şey olamaz tabii ki. Ancak bu kurumların içinde özellikle siyasi polisin rolünü vurgulamamız gerekir. Faşizm dönemlerinde siyasi polis neredeyse tek-elci sermayenin pratik politik örgütüdür. En sinsi entrikalardan (sermaye içi çelişkilerde dahi) en amansız saldırılara kadar faşizmin tüm politik manevraları siyasi polisçe planlanıp uygulanır. Bugüne kadar yaşanan faşizm deneyleri bu kurumların faşist devlet içindeki rollerini açıkça ortaya koymuştur. Alman faşizmindeki Gestapo, faşist bir devlette siyasi polisin fonksiyonlarının nasıl olacağını tüm faşistlere göstermiştir. Keza toplama kampları da bugünün faşistlerine cezaevlerine doldurdukları yurtseverleri, devrimcileri nasıl "rehabilit" edecekleri konusunda zengin dersler bırakmıştır. HITLER faşizminin emperyalist yayılmacılığının aracı olan ordu ise bugünkü emperyalist NATO uşağı generallere ilham kaynağı olmaktadır.

Bir kısım küçük-burjuva aydınlar ve tarihçileri, faşizmin yalan ve demagojilerine aldanarak ve kitle tabanı ile sınıf temelini birbirine karıştırarak, onu, "küçük-burjuvazinin sınıflar üstü iktidarı", "Bonapartizm", "bürokrasinin iktidarı" vb. ilginç kavramlar içine sokmaya çalışmaktadırlar. Faşizmin bu tahlili yanlış olduğu kadar, burjuvazinin aldatmacalarına objektif olarak destek vermektir. Öncelikle bilinmesi gereken faşizmin kitle gücünü oluşturan .küçük-burjuvazinin, sınıf temelini ifade etmediği ve faşizmin sınıf temelini tek-elci burjuvaziye dayandığıdır. Küçük-burjuvazi ekonomik, sosyal bunalım yıllarında hızla proleterleşmesine tepki duyar ve diğer yandan bir proleter devrimden korkar. Faşizm ise bu durumu sömürür. Öncelikle küçük-burjuvazinin "güce tapma" psikolojisini açığa çıkaracak yön-

temleri terör temelinde geliştirir. Milliyetçi duyguları "üstün ırk" sloganı ile emperyalist saldırganlık yönünde harekete geçirir ve "sınıf yok", "ulusun devleti" vb. sloganlarla da proletaryanın sınıf mücadelesinin karşısına çıkarır. Yaratılan bu bilinç yanlısaması, faşizmin iktidarı için gerekli etki gücünü oluşturur. Ve proletarya, faşizmin bu politikalarına karşı doğru bir mücadele hattı tutturamaz, "sol" ve "sağ" sapma içinde olursa, faşizmin iktidarı gecikmeyecektir.

Herhangi bir siyasal rejimin niteliğini belirleyen, onun üzerinde yükseldiği kitle tabanı değil, bu rejimin ekonomik ve sosyal politikalarının hangi sınıfın çıkarlarına göre biçimlendiği ve onun sınıfsal içeriğidir. Faşizmin kitle tabanını küçük-burjuvazinin oluşturması, faşizmi yıkıma götüren çelişkidir. Çünkü faşizmin ekonomik ve sosyal politikaları küçük-burjuvazinin çıkarlarına karşıdır. Belirli bir süre terör, yalan, demagoji yoluyla yedeklenen küçük-burjuvazinin kitlesel desteği uzun vadede ortadan kalkar. Faşizmin tarihi bunun örnekleriyle doludur. İnsanların düşüncelerinin ve sınıfların tavrının, son tahlilde ekonomik çıkarlarının yönlendiriciliği altında olduğu unutulmamalıdır.

Faşizmin iktidara geliş biçimi de ülkeden ülkeye ve yaşanan tarihsel koşullara bağlı olarak farklılıklar gösterir. Örneğin Almanya ve İtalya'da aşağıdan yukarıya doğru kitle tabanına dayanarak iktidar olurken, Japonya'da askeri diktatörlük, İspanya'da iç savaş, Bulgaristan ve Doğu Avrupa ülkelerinde ise yukarıdan aşağıya darbe biçiminde gerçekleşmiştir. Bu farklılıklar faşizmi faşizm olmaktan çıkarmaz. Ülkenin emperyalist sistem içindeki yeri, sınıf mücadelesinin boyutları, tarihsel gelişim çizgisinin yarattığı özgünlükler vb. öğeler faşizmin iktidar oluş biçimlerini farklı kılabilmektedir.

ÜLKEMİZDE EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİN DEĞİL OLİGARŞİNİNDİR

Denilebilir ki, devletin "sınıflar üstü" olduğu demagojisi dünyanın hiçbir yerinde ülkemizdeki kadar yaygın bir biçimde işlenmiyor. Egemen sınıfların her kademedен sözcüsü bunu vaazeder. Halka, baskı ve terörün en vahşisi, sömürü ve yağmanın en pervasızı yine "millet adına" yapılır. Faşizmin olguları sunuş biçiminin tipik özelliği olan "millet adına" demagojisi, devletin sınıfsal niteliği açığa çıktıkça daha yaygın işlenir. Egemen sınıflar için adeta bir can simidi olur.

Burjuvazinin politik temsilcisi partilerden, ordu ve polis gibi militarist kurumlarına kadar her kademedен kişi, kurum ve kuruluş bu demagojiyi işler. "Devlet, millet içindir", "egemenlik ulusundur" vb. biçimlerde dile getirilen bu demagojiler bütününe tek amacı vardır; devletin "sınıflar üstü" imajını ayakta tutmak!... Askeri savcı da devletin bir sözcüsü olma sıfatıyla iddialarını bu demagoji üzerine kurmuştur.

Bu demagojinin hiç etkili olmadığı da söylenemez. Ülkemizin tarihi gelişiminden gelen özellikler; Osmanlı İmparatorluğu'nun fetihçi, yağmacı siyasetinden Anadolu insanının uzak oluşundan kaynaklanan, "kerim devlet", "baba devlet" imajı ve yeni Türk devletinin bir ulusal kurtuluş savaşı temelleri üzerinde yükselmesinin oluşturduğu özgünlük; yeni-sömürgeciğin "milli şef" diktatörlüğünden kurtuluş, demokrasiye geçiş olarak gösterilerek biçimleniş nedenlerinden ötürü, devletin "sınıflar üstü" imajı, diğer yeni-sömürge ülkelere nazaran daha güçlüdür.

Ülkemizde küçük ve orta-burjuvazinin yaygınlığı, alttan gelen tepkilerin emilmesi ve devletin sınıf niteliğinin perdenlenmesinde önemli işlev görmektedir. Diğer yandan yeni-sömürgecilik ilişkilerinin zorunlu bir sonucu olarak iç pazarı genişletmeyi amaçlayan "altyapı" yatırımları (yol, elektrik, telefon vb.) kitlelerde "sosyal devlet" imajının güçlenmesinin ve çelişkilerin görünüşte yumuşamasının nesnel temeli olmaktadır.

Buna karşın özellikle 1970'lerden başlayarak, sosyal sınıflar arasındaki uçurumun derinleşmesi, çelişkilerin keskinleşmesi ve oligarşinin bunalımdan bunalıma sürüklenmesi sonucu her geçen gün emekçi sınıflar üzerindeki baskı ve sömürü artırılmıştır. Diğer yandan 1970'lerden başlayarak, Marksist-Leninist hareketin sınıflar mücadelesi arenasında etkin bir güç olarak yerini alması ve halk kitlelerinin çelişkilerine müdahalesi, başta burjuva ideolojisi olmak üzere her türden reformizme, sosyal-reformizme karşı yürüttüğü ideolojik, politik mücadele halk kitlelerinin bilinç ve örgütlülük düzeyini yükseltmiştir. Bu gelişmeler sonucu, devletin sınıf niteliğinin açığa çıkmasında önemli ilerlemeler olmuş, halk kitleleri devletin baskı aracı olma niteliğini daha çok görmeye başlamışlardır. Fakat, yine de bunun gereken düzeyde olduğu söylenemez.

Askeri savcı iddianame ve mütalaasındaki "suç"lamalarını, açıkladığımız nedenlerden ötürü halk kitleleri üzerinde kısmen de olsa devam eden, devletin "sınıflar üstü" olduğu yalan ve demagojisine dayandırmaktadır. Ona göre Marksist-Leninistler "ulusun egemenliğini" temsil eden devlete karşı çıkmışlardır. Böylece savcı sınıf mücadelesinin meşruiyetini yok etmek istemektedir. Fakat, bunu kanıtlamaya çalışırken mantığının ilkel olduğunu, hiçbir değer ifade etmediğini belirtelim.

Egemen sınıflara ve tabii onların temsilcisi savcıya göre de "ulus egemenliği"nin kanıtı, halk kitlelerinin 4 veya 5 yılda bir, tek yanlı şartlandırma, baskı ve depolitizasyon koşullarında, rüşvet, satın alma ve her türden entrikanın biçimlendiği seçimlerde, kendi seçeneklerinden yoksun olarak oy kullanması ve bunun sonucu oluşan parlamento-nun varlığı oluyor. Tabii bu da her zaman mümkün olmayabilir ve gerektiğinde 5 kişi de "ulusal egemenliği" temsil edebilir! Bu çarpık ve ilkel düşüncelerin hiçbir değerinin olmayacağını belirttik. Yine de, şunu ilave etmek kaçınılmaz oluyor; devletin sınıf niteliğini belirleyen, onun hangi sınıfların çıkarlarına hizmet ettiği, ekonomik, sosyal ve siyasal

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

politikalarının sınıfsal niteliği, ekonomik olarak egemen olanın kim veya kimler olduğudur. Bu gerçeği kavramak için fazla entellektüel birikime gerek yok. Dünyamızın yüzeysel bir bakışla da olsa değerlendirilmesi, gerçeğin görülmesi için gerekenden fazla veriyi sağlar. Kaldı ki, fazla uzağa gidilmesi de gerekmez; 12 Eylül 1980'de "devlet ve milleti kurtarmak" adına iktidarı alanların, kimleri, ne pahasına kurtardıkları açık değil mi?

Bunun savcı için de açık olduğunu sanıyoruz. Ama o, temsilcisi olduğu egemen sınıflar adına, bu yalan ve demagojiyi sürdürmek zorundadır! Aksi taktirde kendi "meşruiyeti"ni kendisi ortadan kaldırmış olacaktır. Ki, bunu yapacak kadar düşünce yeteneğini yitirmediği görülüyor. Toplumsal gerçekliğin nesnel kavrayışı her şeyden önce bilimsel bir bakış açısını, tarihsel bilinç ve meslek onurunu gerekli kılar. Savcının bunlardan hiçbirine sahip olmadığını belirtirsek, sorun anlaşılmış olacaktır.

Toplumsal gerçekler yalan ve demagojiyle ortadan kaldırılamaz. Devletin "ulusun egemenliği" olduğu savı kocaman bir burjuva yalanıdır. Ülkemizde egemenlik, ulusun değil, bir avuç toprak ağası, tefeci-tüccar ve işbirlikçi tekelci sermayedarın ittifakı olan oligarşinin ve dolayısıyla emperyalizmdir.

Devlet, oligarşinin işçiler, köylüler ve orta katmanlar üzerindeki baskı aracıdır. Oligarşi, ordu ve bürokrasi ile bütünleşerek devlet iktidarına egemen olmuş, bu kurumları birçok kanaldan kendine bağlamış, akla gelebilecek her türden ideolojik, kültürel, sosyal ve siyasal araçla toplum üzerinde egemenlik kurmuştur. Seçimler ve genel oy başta olmak üzere, partiler vb. kurumlar oligarşinin egemenliğini meşrulaştıran araçlar olmalarının dışında bir işleve sahip değildirler.

OLIGARŞİNİN DEVLET BİÇİMİ DEMOKRASİ DEĞİL SÖMÜRGE TİPİ FAŞİZMDİR

Savcı bizleri, devlet konusundaki diğer tüm demagojik klişelere ek olarak, "parlamentar demokratik rejimi yıkmak ve totaliter bir rejim kurmak"la itham ediyor. "Totaliter" nitelemesi gibi her yana çekilebilen, özünde hiçbir şeyi ifade etmeyen sözleri cevaplamayı gereksiz görüyoruz. Terörü, halkı düşünmekten alıkoyan depolitizasyonu, iktidarının ana teması yapmış burjuvazinin "anarşi", "terör" demagojileri gibi, bu da, sınıflar mücadelesinin meşruiyetini gölgeleme amaçlı, gülünç bir yakıştırmadır. Fakat şunu sormadan edemiyoruz; Marksist-Leninistler nasıl hem "devlet düşmanı" hem de "totaliter" rejim savunucuları oluyorlar?! Bunlardan hangisi doğru? Biz yanıtını verelim. Hiçbiri doğru olmadığı gibi klişeleşmiş sözlerle, salt "suç"lama mantığıyla hareket edildiğinden, bu tür açmazlara düşülmesi kaçınılmazdır.

Bu nedenle en başta değinilmesi gereken demagoji; ülkemizde devlet biçiminin "parlamentar demokratik rejim" olarak ifade edilmesidir. Bu açıklama burjuva siyaset arenasında kendine yer açmak isteyen, hemen herkesçe rüşünü ispatlamanın bir gereği olarak ileri sürülebiliyor. Halk kitlelerinin ve dünya demokratik kamuoyunun anti-faşist tepkilerinin nötralize edilmesinin bir türevi olan rejimin bu tanımlaması, devletin baskıcı karakteri arttıkça, daha yüksek sesle ve yaygın olarak yapılıyor. Bu ise aynı zamanda bir gerçeğin istenmeden altının çizilmesi oluyor. Bu gerçek, ülkemizde demokrasinin kırıntısından bile söz edilemeyeceği gerçeğidir. Bu gerçek, kendini pratikte dayattığı ölçüde demagojinin boyutları da artar. Burjuva anlamda da olsa, bir kısım biçimsel demokratik haklara bile tahammülü olmayan, her yönüyle siyasal baskı rejimi niteliğinde olan 12 Eylül cuntasının, en çok bu kavrama sarılmış olması, HITLER ve MUSSOLİNİ'den devralınan bir mirasın sürdürülmesi olsa gerek. Savcının iddialarına gelince:

Oligarşinin, ülkedeki siyasal yönetim biçimini "parlamentar demokratik rejim" olarak tanımlamasında, veri olarak aldığı normlar nelerdir? Demokrasi kültüründen yoksun işbirlikçi burjuvazi için özel birtakım kriterler gerekmiyor. Ama yine de, genel olarak; siyasal rejimin demokratikliğini her konuda olduğu gibi, biçimsel birtakım kurumların varlığına bağlamak adettendir. Oligarşinin sözcülerine göre, birden fazla partinin olması, genel oy hakkı ve periyodik aralıklarla seçimlerin yapılması, parlamentonun varlığı, demokratiklik için yeterli oluyor! Ve bu kavrayış biçimi öylesine kanıksanmaya başlamıştır ki, birden çok partinin olmadığı sosyalist ülkeler "totaliter rejim"ler olarak karalanmaya kadar varabiliyor. Sınıfsal ve tarihsel kavrayıştan yoksun bu düşünüş biçiminin çok yaygın olduğunu ve bir kısım küçük-burjuva oportünizmini de kapsadığını belirtelim

Ülkemizdeki devlet biçiminin özgünlüklerine girmeden önce bir kere daha bu noktanın altını çizmek istiyoruz; demokratikliğin kriteri birden çok partinin varlığı gibi biçimsel özelliklerle açıklanamaz. Demokratiklik her şeyden önce yaşanan çağın gelişimi yönünde tavır almaktır. Bundan ötesi ise, halk kitlelerinin, kendi öz örgütleriyle iktidara doğrudan katılımı, politikaların oluşturulması ve pratiğe geçirilmesinde karar ve söz sahibi olması, seçmenin ve seçilmenin yanı sıra gerektiğinde görevden alma hakkının varlığı vb. özelliklerle ölçülür. Eğer birtakım biçimsel kriterler aranacaksa, birkaç partinin varlığı veya yokluğu değil, bu kıstaslar aranmalıdır. Ve bunların ülkemizde olmadığı bir gerçektir. Varolan burjuva partileri ise, oligarşinin denetiminde ve onun bir uzantısı olarak halk kitlelerini düzen sınırları içinde tutan araçlar olmaları dışında bir anlam ifade etmezler.

Ayrıca, en geniş demokrasi de özünde diktatörlüktür. Bilimsel bir bakış açısıyla toplumsal, siyasal olgulara yaklaşılacaksa her demokrasinin özünde bir sınıfın diktatörlüğü olduğu kabul edilmelidir. Biz en demokratik cumhuriyet olan proletarya devletinin de özünde bir diktatörlük olduğunu hiçbir çekince duymadan söylüyoruz. Ama akla ve bilime karşı bir burjuvazi gerçekleri açıklamaz, açıklayamaz. Çıkarlarına uygun bulduğu için kendi iktidarının

diktatörlük olmadığı yalanını işlemek zorundadır.

Ülkemizdeki siyasal rejimin burjuva anlamda bile demokratikliğinden söz edilemeyeceği, yalnızca biz Marksist-Leninistlerin iddiası değildir. Bırakalım sıradan ilerici ve demokratları, burjuva partileri bile aralarındaki dalaşmada dönem dönem bunu itiraf etmekten kendilerini alamıyorlar. "Faşizan uygulamalar", "polis devleti", "totaliter rejim", "milli iradenin yokluğu" vb. deyişlerin sahipleri hiç de az değildir. Halkın düzen sınırları içindeki politikaya dahi devletin terörüyle oluşturulan ilgisizliği, sandık başında oy atarken bile duyduğu korku, burjuva politikacılarına "sırtınızda küfe mi taşıyorsunuz, atın onu" dedirtmiştir. Halkın, vatandaş bilincini taşımasından, hakkını aramasından ürken, toplu dilekçe verilmesinin arkasında "bölücülük, yıkıcılık" arayan bir iktidarın demokratikliğinden değil, ancak halktan korkmasından söz edilebilir.

Ülkemizde devletin sınıfsal özü -sınıf mücadelesinde kullanılan yöntemler emekçi yığınların demokratik hak ve özgürlüklerinin durumu ve üzerindeki baskılar, burjuva egemenliğinin gerçekleşme biçimi vb. açıdan- incelendiğinde, daha önce açıkladığımız burjuva devlet biçimlerinden faşizm kategorisine girdiği görülecektir.

Ülkemizde devlet biçimi neden sürekli faşizmdir? Bu sorunun yanıtı her şeyden önce ülkemizin sosyo-ekonomik yapısında ve burjuvazinin niteliğinde aranmalıdır. Ülkemiz yeni-sömürge bir ülke olduğundan ve tekelci burjuvazi baştan itibaren emperyalizme bağımlı tarzda geliştiğinden çarpık ve zayıftır, prekapitalist unsurlarla ittifak halindedir. Kendi iç dinamiğiyle gelişmediği için sermaye ve teknolojik olarak dışa bağımlıdır. Sürekli bir finans sorunu ile karşı karşıyadır. Toplumsal hasılanın önemli bir kısmına prekapitalist unsurlarca el konulmaktadır. Diğer yandan, sömürden aslan payını emperyalizm almaktadır. Emperyalizm genel bunalımını hafifletmek için her gün yeni-sömürgelerdeki aslan payını arttırmak istemekte ve böylece bunalımını bu ülkelere aktarmaktadır. Bunun sonucu olarak bu ülkeler sürekli bir ekonomik, sosyal ve siyasal kriz içindedir. Siyasal literatürde "milli kriz" olarak adlandırılan bu olgunun sonucu oligarşi, burjuva demokratik yöntemlerle sömürsünü gerçekleştirme olanağından yoksundur. Ülkede burjuva hükümetlerin uzun süre iktidarda kalamamaları, koalisyonların ve sürekli seçim atmosferinin yaşanması, her on yılda bir askeri darbelere sahne olunması sürekli milli krizin varlığının bir yansımasıdır. Katmerli bir sömürü, halk kitlelerinin çelişkilerini had safhaya çıkarmış ve egemen güçler sürekli bir yönetememe durumuyla karşı karşıya kalmışlardır. Bu durumda sömürünün ve iktidarın "zor" yöntemleri dışında sürdürülemeyeceğini görmek için kahin olmaya gerek yok sanırsınız.

Bilindiği gibi, emperyalist-kapitalist ülkelere tekelci burjuvazi sömürge ve bağımlı ülkelerden elde ettiği sömürden belli bir payı emekçi kesimlere aktararak çelişkileri yumuşatabiliyor ve onların tepkilerini burjuva demokrasisi sınırları içinde tutabiliyor. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi aristokrasisinin varlığı bu gerçeğin ifadesidir. Fakat yeni-sömürge ülkelerde durum tam tersidir. Bırakalım başka ülkeleri sömürmesini, sömürünün aslan payına emperyalizm el koyduğundan sürekli ekonomik bunalım içindedir. Bu nedenle halk kitlelerinin çelişkilerini yumuşatmak ve tepkilerini düzen sınırları içinde tutmak için gerekli ekonomik "refah"tan yoksundur. Daha önceki yılları bir yana bırakalım, yalnızca son on yılın ekonomik göstergelerinin incelenmesi bunun açıkça görülmesi için yeter de artar. İflaslar, işsizlik, kapasite yetersizliği, borç sorunu, enflasyon, kredi faizleri yükü vb. kronik hastalıklardan bir türlü kurtulunamadığı, ekonomik bunalımın aşılması için saptanan sürelerin periyodik olarak ertelendiği bilinen gerçeklerdir.

İşte bu nedenle oligarşinin, burjuva anlamda da olsa demokrasiye tahammülü yoktur. Burjuva demokrasisi koşullarının varlığı, emekçi sınıfların örgütlenmesi ve tepkilerini açıkça sergilemeleri, ekonomik-demokratik hakları için geniş mücadele olanaklarına sahip olması anlamına gelecektir ki, bu koşullarda oligarşinin sömürüyü dizginsiz sürdürmesi daha zordur. Dolayısıyla oligarşi için çıkar yol; sürekli siyasi zor yöntemiyle yönetmektir. Her türden ekonomik-demokratik mücadele araçlarının yasaklanması, terör ve baskıyla birleşen demagoji, depolitizasyon, tercih ettiği yoldur. Halk kitlelerinin en sıradan demokratik hakları bile lüks olarak adlandırılmaktadır. Kısaca zam, zulüm, baskı, terör dışında bir alternatifte sahip değildir ve sürekli istikrarsızlık koşullarındaki oligarşi, egemenliğini ancak sürekli faşizm uygulayarak sürdürebilir. Bunu sömürge tipi faşizm olarak da adlandırabiliriz ve bu emperyalizme bağımlılığı ifade etmesi anlamında daha doğru bir tanımlama olacaktır. Sürekli faşizm, gerek oluşum gerekse icra biçimi açısından klasik faşizmden (Almanya, İtalya vb. ülkelerdekinden) farklı özelliklere sahiptir.

Faşizmin devlet biçimi olarak biçimlenmesi, tekelci sermayenin oluşum özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Tekelci sermayenin emperyalizme bağımlı tarzda, yukarıdan aşağıya gelişme özelliğinden ötürü, devlet biçimi olarak faşizmin gelişim biçimi de yukarıdan aşağıya olmaktadır. Yani Almanya ve İtalya örneklerindeki gibi aşağıdan yukarıya belirli bir kitle tabanına dayanarak ve para-militer örgütlenmeyi esas alarak, az çok burjuva demokrasisi koşullarında değil, yukarıdan aşağıya bizzat tekelci burjuvazi tarafından devlet aygıtının tedrici olarak faşist tarzda yeniden örgütlenmesi, dönüştürülmesi biçiminde bir gelişme özelliği gösterir. Siyasal iktidara egemen olan tekelci burjuvazi diğer prekapitalist unsurlarla ittifak içinde faşizmi uygular. Dolayısıyla gelişmiş kapitalist ülkelerde (emperyalist ülkelere) faşizmin sınıfsal temeli, tekelci sermayenin en gerici, en şoven unsurları olurken, yeni-sömürgelerde bir bütün olarak oligarşi içinde esas unsur tekelci burjuvazi olduğundan faşizmin temel dayanağı yine tekelci burjuvazidir. Diğer egemen sınıf kesimleriyle ittifakı, güçsüzlüğünden dolayı tek başına yönetememesinden ileri gelmektedir.

SÖMÜRGE TİPİ FAŞİZM İKİ BİÇİMDE İCRA EDİLİR

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Sürekli faşizm, yeni-sömürge ülkelerin özelliklerinden (sürekli milli kriz vb.) ötürü iki biçimde icra edilmektedir; gizli (parlamentar) ve açık faşizm.

Gizli faşizm, genel olarak oligarşinin tercih ettiği yönetim biçimidir. Bu tercihte, tekelci burjuvazinin tek başına yönetme gücünden yoksun oluşu, dolayısıyla diğer prekapitalist unsurlara (toprak ağaları ve tefeci-tüccarlar) yer vermek zorunda kalışı rol oynar. Bunun yanı sıra sürekli açık baskı yöntemlerinin uygulanmasının oligarşinin manevra alanını daraltması, tekelci sermayenin üzerine basarak yükseldiği orta kesimlerin yerel düzeyde de olsa burjuva partileri vasıtasıyla siyasal iktidara etkide bulunma konumlarının yok edilmesi, tekelci burjuvazi ile çelişkilerin uzlaşma zeminini yitirmesi, dolayısıyla tekelci burjuvazinin tecrit tehlikesiyle karşı karşıya kalması da bunda etkindir. Düzenin en gözde kurumlarındaki olumsuzlukların deşifre olması, dolayısıyla yıpranması, vb. nedenleri de bunlara eklemek gerekmektedir. Bu nedenlerden ötürü, kısmi de olsa, birtakım biçimsel hakların varlığına, burjuva fraksiyonların kısmi bir serbestlik ortamında örgütlenmelerine rastlanılmakla birlikte yönetim biçiminin temelini siyasal zor oluşturmaktadır. Kısmi de olsa birtakım biçimsel burjuva demokratik hakların varlığı, sistemin özünü değiştirmez. Bunlar faşizmin üstünü örten bir örtü olma dışında bir işleve sahip değildiler ve hiçbir zaman kalıcı bir nitelik göstermezler. Kaldı ki, pratikte bu hakların uygulanması da çoğunlukla gerçekleşmez. Kendi yasalarını da rahatlıkla çiğnerler.

Fakat tekelci sermaye sürekli milli kriz koşullarında bu icra biçimini sürgit sürdüremez. Kısmi de olsa biçimsel birtakım burjuva demokratik hakların varlığı, emekçi sınıfların ekonomik-demokratik ve siyasal mücadelesinde birtakım olanaklar sağlaması, burjuvazinin bunalımını derinleştirir ve emekçi sınıfların yükselen muhalefetini denetim altına almasını zorlaştırır. Diğer yandan, gerek oligarşi içinde, gerekse oligarşi dışındaki prekapitalist unsurların palazlanması ve sermayenin denetimi dışına taşmasına yol açmaktadır. Dolayısıyla, tekelci sermaye ipin ucunu elinden kaçırma tehlikesiyle karşı karşıyadır. İşte, tekelci sermaye ipin ucunu kaçırmaya başladığı an faşizmin üstündeki örtüyü bir tarafa atarak baskı ve zorun çıplak icrasına geçer ki, bunun siyasal literatürdeki adı açık faşizmdir.

Açık faşizm bütün demokratik hakların rafa kaldırdığı, halk kitlelerinin her türden demokratik ve devrimci örgütlenmesinin zorla dağıtıldığı, işkence, baskı, terör ve katliamlarla halk kitlelerinin pasifikasyonunun sağlandığı, yasama, yürütme ve yargı arasındaki kısmi farklılıkların da tamamen ortadan kalktığı ve tüm yetkilerin birkaç kişinin elinde toplandığı koşullardır. Tekelci sermayenin genel olarak açık faşist dönemlerdeki politikası 12 Eylül'ün yaptıklarıdır.

- İşçi sınıfı ve emekçilerin ekonomik-demokratik mücadelesini zorla bastırmak ve böylece sömürüyü katmerleştirerek artı-değer oranını yükseltmek (12 Eylül cuntası koşullarında işçi ücretlerinin 1963 yılı düzeyine inmiş olması, mesleki örgütlenmelerin dağıtılması, yöneticilerinin hapsedilmesi bunun somut göstergesidir.)

- Köylülüğün, küçük üreticinin ve küçük esnafın ekonomik istemlerini zorla bastırmak; ürün fiyatlarını düşük tutmak, gübre, ilaç vb. girdilere sürekli zam; sübvansiyonların kaldırılması, kredileri sınırlamak ve kredi faizlerini yüksek tutmak vb. yollarla küçük üretici ve esnafı tasfiye etmek, tekelci sermayeye kaynak aktarmak (bunları 12 Eylül süresince tek tek örneklemek mümkün.)

- Kendi ortağı olan kırsal sömürücü kesimlerin (toprak ağaları) ve aracı, tefeci-tüccar kesiminin sömürden aldığı payı, kredi, teşvik uygulamaları, vergiler vb. yöntemlerle sınırlamak; bu kesimler arasında dağıtılan ve çoğu merkezileşmeyen sömürüyü denetim altına almak; tekelleşmeyi hızlandırmak (bu anlamda orta-burjuva kesimleri tasfiyeye yönelmesi) vb. şekilde sömürüyü disipline etmek.

- Ve önemlisi, devrimci mücadeleyi kanla bastırmak olarak özetlenebilir.

Uluslararası tekellerin desteğinde baskı ve zora dayalı açık faşizmin gerçekleşme biçimi çeşitli farklılıklar gösterebilir. Hangi biçimler alacağı, ülkenin özgül koşullarına bağlıdır. Genel olarak orduya dayanmakla birlikte, Şili'de olduğu gibi ordu ve sivil faşist partilerin ortak müdahalesiyle de gerçekleşebilir. Başka biçimlerinin de eklenebileceği açık faşizmin asıl özünü oluşturan, tekelci sermayenin açık baskıcı diktatörlüğü olması özelliği, hiçbir zaman değişmez. Hatta parlamento ve burjuva partileri açık olabilir veya faaliyetleri sınırlandırabilir. Ülkemizde açık faşizmin icra dönemleri olan 12 Mart ve 12 Eylül, biçimsel anlamda bir takım farklılıklara sahip olmalarına karşın öz itibarıyla aynıdır.

Burjuva ideologları ve politikacıları, faşizmin gizli icrasından açık icrasına geçişi genellikle "dış güçlerin ülkeyi uçuruma sürüklemesi", "partilerin birleşmemesi", "kişisel çekişmeler", "terör örgütlerinin devleti ve milletiyle bir bütün olan Türk devletine saldırması", dolayısıyla milletin "kurtarıcı" orduyu göreve çağırması olarak açıklamaktadırlar. Demokrasi bilincinin yerleşmediği bir ülkede bunun ileri sürülmesi doğaldır. Çünkü kendisinin varlık nedeni olan açık faşizmin başka tür bir açıklaması, kendi varlık şartını ortadan kaldırması olacaktır. Bu demagojiye karşın açık faşist yönetimler neden iktidardan kaçarcasına gitmektedirler? Yoksa o yüce "millet" çok mu nankör?!

Tekelci sermayenin sürekli "milli kriz" içinde, dolayısıyla yönetememe sorunuyla baş başa olduğunu belirttik. Gizli ya da açık olsun, sömürge tipi faşizmin sürekli yönetim biçimi olmasının nesnel nedeni de budur. Ve bu burjuva

ideologlarının iddialarına karşın kendini tekrarlayarak sürer. Her askeri cuntadan sonra artan küçük-burjuvazinin "bu son olsun" şeklindeki yalvarışları ve kendilerini sürekli "statüko"yu korumaya iten korkuları hiç bitmeyecek! Ta ki, halkın devrimci inisiyatifinin faşizmi yıkmasına kadar...

Sömürge tipi faşizmin, klasik faşizmin gelişiminin tersine, aşağıdan yukarıya bir kitle tabanına dayanarak gerçekleşmemesi, kitle tabanına gereksinim duymadığı anlamına gelmez. Tam tersine, tekelci burjuvazi her zaman, sınırlı da olsa, bir kitle tabanına gereksinim duyar. Yalnız ve yalnız siyasal zorla iktidarını sürdürmek, devletin egemen sınıfların sopası niteliğinde olduğu kölec ve feodal toplumlarda bile söz konusu değildir. Bu nedenle, sürekli faşizmin de kitle desteğine ihtiyacı olduğu yadsınamaz, en azından icraatının şakşakçıları olsun isteyecektir.

Sürekli faşizmin kitle tabanı esas olarak devlet aracılığıyla kitlelerin tek yanlı şartlandırılması; devletin her türden eğitim, iletişim ve diğer olanakları kullanarak kitleleri kendi çıkarları doğrultusunda şartlandırması şeklinde olmaktadır. Bu noktada kullandığı araçlar ve yöntemler, resmi ideolojinin içeriği, klasik faşizmde görülen özelliklerden farklı değildir. Devletin "sınıflar üstü" olduğu propagandası, ırkçı-faşist düşüncelerin geliştirilmesi, alışkanlık ve geleneklerin, tarihten gelme önyargıların çarpıtılması sömürülmesi ve tabii ki anti-komünizm, faşizmin demagojik materyallerini oluşturur.

Diğer yandan, devlet tarafından kurulmuş Atatürk Dil Tarih Yüksek Kurumu, Türk Ocakları, açıktan desteklediği günümüzün Aydınlar Ocağı gibi çeşitli kuruluşlar vasıtasıyla da faşist ideolojinin kitleleri etkilemesi sağlanır. Bunların dışında önemli bir araç da sivil-faşist hareketin iradi olarak örgütlendirilmesidir. Devletten bağımsız gibi görünmekle beraber bizzat devlet tarafından örgütlendirilen ve desteklenen sivil-faşist hareketin birçok işlevi yanında en önemli işlevlerinden biri de, faşizme kitle tabanı yaratmaktır. İrkçı bir temelde yükselen sivil-faşist hareket klasik faşist örgütlenmelerde görüldüğü gibi, anti-kapitalist sloganlar da dahil, kitlelerin her türden sorununa demagojik bir tarzda sahip çıkar, suni çelişkiler yaratarak, kitlelerin tepkilerini yanlış hedeflere yöneltir, önyargılarını canlandırarak, faşist bir kitle tabanı yaratmayı hedefler. Farklı özellikler gösterebilirler de 1950-60 arası DP iktidarının örgütleyip geliştirdiği "Vatan Cephesi" politikası, 1961-70 arası AP'nin örgütleyip desteklediği "Komünizme Karşı Mücadele Dernekleri" ve ilk biçimlenişi 1968'lere dayanmakla birlikte, esas olarak 1970-80 arasında bu fonksiyonu gören ve para-militer bir özellik göstermesiyle klasik faşist örgütlenmelere en çok yaklaşan "MHP-Ülkü Ocakları" bu tarz örgütlenmelerdir. Günümüzde ise, MÇP olarak varlıklarını sürdürmektedirler.

Ülkemizdeki devlet biçiminin sürekli faşizm olduğu konusunu bitirmeden önce klasik faşizmde de belirleyici rolleriyle ön plana çıkan siyasi polis, ordu ve cezaevleri gibi baskı kurumlarının durumuna da değinmemiz gerekir.

Faşist devletlerin tümünde olduğu gibi bizim gibi yeni-sömürge ülkelerde de siyasi polis, ordu ve cezaevleri gibi baskı kurumları devletin en önemli organları durumundadır. Ancak klasik faşist rejimlerden farklı olarak bizim gibi ülkelerde bu baskı kurumları tamamen emperyalizmin denetimi altındadır. Eğitimlerinden malzemelerine, yöntemlerine kadar her şeyiyle emperyalist merkezlerce yönlendirilirler. Ülkedeki sömürü düzeninin en önemli güvenceleri olan bu kurumlar, emperyalizm tarafından ikinci ellere bırakılmayacak kadar önemli görülen kurumlardır.

YENİ-SÖMÜRGELERDE DEVLET BİÇİMİNİN KLASİK FAŞİST REJİMLERDEN FARKLILIKLAR GÖSTERMESİ DEVLETİN FAŞİST NİTELİĞİNİ DEĞİŞTİRMEZ

Sömürge tipi faşizmin, klasik faşist yönetimlerden farklı biçimde gelişmesi ve farklı bir biçimde (gizli ve açık) icrası onun niteliğini değiştirmez. Egemen sınıfların demagojilerini bir yana bırakırsak bu konuda ülkemiz küçük-burjuva solu, sınıf karakteri gereği, biçime takılıp kalmakta ve devletin faşist karakterini gözden kaçırabilmekte ya da yanlış temellerde açıklamaktadır.

Teorik gıdasını genelde II.Enternasyonal oportünizminin ilhamcıları Bernstein ve Kautsky'den alan ve SBKP 20. Kongresiyle yeniden hortlatılan "barışçıl yol" tezlerinin savunucusu sosyal reformizmin siyasal ciddiyetten yoksun, subjektif durumlarına göre değişen devlet biçimi tahlilleri, bu yanlış anlayışların başında gelmektedir. Bu anlayış; devletin faşist olup olmasını tamamen biçimsel burjuva kurumlarının varlığı ve yokluğuna bağlar. "Barış-çıl yoldan sosyalizm" tezleriyle devletin bir sınıfın baskı aracı olmasını gözardı eder. Olağanüstü derecede gelişen militarizm ve bürokrasi ile tekelci sermayenin iç içe geçtiği, dolayısıyla devlet iktidarını parçalamaksızın işçi sınıfı ve emekçilerin kurtuluşunun gerçekleşmeyeceği doğrultusundaki Marksist-Leninist tezleri açıkça inkar ederek, burjuvazinin soldan destekçisi durumuna gelmiştir. Sosyal reformistlerin 12 Eylül öncesi sivil faşist hareketin işlevini kavrayamaması ve devleti sivil faşistlerden koruma adına, objektif olarak faşizmin destekçisi durumuna gelmesi, bu yanlış devlet anlayışının ürünüdür.

Bunların devlet biçimine ilişkin görüşleri adeta kara mizahtır.12 Eylül cuntasına ilişkin "askersel devirge", "militarist-bürokratik erk" deyişleri örneklerden bazılarıdır. Aynı anlayış,12 Eylül cuntasının gerek güncel politikasında, gerekse sınıfsal temellerinde herhangi bir değişiklik olmamasına karşın, kimi burjuva partilerinin seçimlere katılmasına izin verilmemesi üzerine cuntayı "faşist" olarak tanımlamıştır.

Devlet konusundaki ikinci yanlış anlayış ise, sömürge tipi faşizmi tüm sınıflı toplumlarda olduğu gibi egemen sınıfların baskıcı iktidarı olarak değerlendirip, bunu da oligarşik diktatörlük olarak tanımlayıp, yadsıyan anlayıştır. Buna göre, yeni-sömürgelerde faşizm tespiti yanlıştır. Nedeni olarak ise, yeni-sömürge ülkelerde faşizmin para-militer tarzda örgütlenmemesi ve aşağıdan yukarıya belirli bir kitle tabanına dayanarak iktidar olmaması, birtakım biçimsel burjuva demokrasisi kalıntılarının varlığı gösterilmektedir. Bu anlayış açık faşist dönemleri ise, "askeri diktatörlük" olarak tanımlamaktadır.

Her yönüyle biçimsel bakmanın, biçime takılıp kalmanın bir yansıması olan bu anlayışın Marksist-Leninist devlet teorisiyle uzaktan yakından bir ilgisi yoktur. Marksizm-Leninizmin kapitalist devlete özgü kavrayışını açtık. Bu kavrayışa göre devletin tipi ve biçimini belirleyen hangi sınıfın politikasının uygulandığıdır. Ülkemizde, tekelci sermayenin kendi dışındaki prekapitalist unsurlarla ittifaka girmiş olması, siyasal rejime damgasını tekelci burjuvazinin vurması gerçeğini değiştirmez. Özellikle de tekelci sermayenin emperyalizmin bir uzantısı olması ve ülkenin politikasından kültürüne kadar her şeyin emperyalizme göre biçimlenmesi özelliği dikkate alındığında siyasal rejime karakterini veren sınıfın tekelci burjuvazi olduğunu görmemek için, siyasi körlük içinde olmak gerekir. Eğer faşizmin, tekelci sermayenin açık diktatörlüğü olması Marksist-Leninist kavrayışı yadsınmıyorsa, yeni-sömürgelerdeki siyasi zora dayalı yönetimi faşizm dışında tanımlamak mümkün değildir. Ama biçime takılıp kalanların bunu görmemesi doğaldır. Biz de yadırgamıyoruz zaten.

Bu anlayışların tersi olan ve devlet biçiminin mekanik kavrayışı olarak şekillenen bir diğer anlayış da, sömürge tipi faşizmin farklı biçimler göstermesi gerçeğini bir kenara iterek sür-git soyut ve kaba çizgilerle tanımlanan faşizmden söz edenlerin anlayışıdır. Bunlara göre, sömürge tipi faşizmi gizli ve açık olarak ikiye ayırmak yanlıştır. Ülkemizde faşist diktatörlük vardır demek, yeterlidir.

Hangi biçimde ortaya çıkarsa çıksın devletin Marksist-Leninist olmayan bu kavranışı, son tahlilde burjuvazinin yedeğine düşmekten kendini kurtaramaz. En yakın örneği ülkemizde sosyal reformizm ve Avrupa komünist partileridir. Emekçi sınıfların mücadelesine önderlik, her şeyden önce hedefin doğru tespitini gerekli kılar.

ÜLKEMİZDE AÇIK FAŞİZMİN KURUMLAŞMASI ESAS İTİBARIYLA 12 EYLÜL FAŞİST CUNTASIYLA SAĞLANMIŞTIR

Ülkemizde sömürge tipi faşizmin evriminin tarihi, aynı zamanda tekelci burjuvazinin oligarşi içindeki etki ve gücünün -belli kesitlerde sıçramalı olmak üzere- sürekli artış tarihidir de... Bu nedenle açık faşizmin kurumuşması bir hamlede olmamış, tedrici bir gelişim izlemiştir.

1923'de kurulan Türkiye Cumhuriyeti, yönetimin en üst kademesinde Kemalistler olmak üzere, küçük-burjuvazi ve burjuvazinin bütün kesimlerinin içinde yer aldığı bir geçiş devletiydi. Üstyapıda devlet kapitalizme göre şekillendirilmeye çalışılırken, altyapıda da buna paralel bir dönüşüm yaşanmaya başlanmıştır. Feodal müttegallibe sindirilmiş ancak ideolojik ve politik gücü kırılmasına karşın ekonomik olarak tasfiye edilememiştir. Bu dönemde devletin biçimi, küçük-burjuva diktatörlüğüdür.

1950'lerde, emperyalizmle işbirliği içinde doğan tekelci burjuvazi, ittifakları ile birlikte iktidarı almasıyla, devleti, yukarıdan aşağıya kendi sömürü politikası doğrultusunda biçimlendirmeye yönelir. Zaten bürokrasi içinde kendine dayanaklar oluşturmuş durumdadır. Küçük-burjuva diktatörlüğünün ticaret burjuvazisiyle ilişki içinde "bürokrat burjuvazi"yi doğurmaya doğru evrimi, tekelci burjuvazinin gelişim içinde kendi dayanaklarına sahip olmasını da getirir. Bu nedenle esas olarak orduya yönelir. Daha iktidarın ilk aylarında, 6 Haziran 1950'de çıkardığı bir yasayla genelkurmay başkanının yetkilerini değiştirir ve başbakanlığa bağlar. Ordu üst kademelerinde tasfiyeye (15 general ve 150 albayı görevden alır) yönelir. ABD'den aldığı askeri kredilerle, askeri eğitim programlarıyla orduyu ideolojik ve teknik olarak kendine bağlar. NATO'nun uzantısı haline getirir.

Artık küçük-burjuva diktatörlüğünün milli politikasının yerini, oligarşinin gayri-milli politikası almıştır.

Ve bu tarihten başlayarak oligarşi, devleti faşist ilkelere göre yeniden düzenleme yönünde adımlarını atmıştır. Sömürüyü gerçekleştirme biçimi de işbirlikçi tekellerin ve emperyalizmin çıkarlarına hizmet edecek şekilde, esas olarak siyasal zorda ifadesini bulmuştur.

Bürokrasi ve ordu içinde küçük-burjuva Kemalist unsurların varlığı, devletin baştan aşağı faşistleştirilmesi önünde engel olmakla birlikte, oligarşi, ordu ve bürokrasi üst kademelerini kendi istediği biçimde düzenleyerek, zor temelindeki politikasını uygular. Dolayısıyla bu dönem devletin tüm kurumlarıyla faşistleştirilmesinin tamamlanmamış olması, oligarşinin faşist politikası önünde bir engel oluşturmakla birlikte, esasta onun uygulanışını engellemez.

1960 politik devrimi, ordu ve bürokrasi içinde giderek tasfiye edilen ve sosyal statüleri bozulan küçük ve orta-burjuva kesimlerin, tekelci burjuvazinin reformist tercihi kanadının da desteğiyle bu süreci kesintiye uğratan bir girişimdir. Ordu içindeki küçük-burjuva kesimlerin halktan da belli bir sempati gören bu hareketinin, devletin faşist

niteliğini ortadan kaldırması, burjuva anlamda köklü demokratik kurumlar yaratması düşünülemezdi. 1961 Anayasası ile sağlanan nispi demokratik ortam bu hareketin belli sonuçlarındandır.

1960-70 arası, küçük-burjuvazi ile oligarşi arasındaki nispi dengenin sürekli oligarşi lehine bozulduğu ve devletin faşistleştirilmesi sürecinin devam ettiği bir dönem olarak geçer. Bu dönem, küçük-burjuvazinin her kademedeki direnişi bu gelişmeyi durduramaz ve 12 Mart 1971 darbesiyle "nispi denge" oligarşi lehine tamamen bozulur ve oligarşi devlet aygıtına tek başına egemen olur.

1960 sonraları ve 1970 başları, gerek sistem ölçüsünde, gerekse ülkede kapitalizmin bunalımının II. paylaşım savaşından sonra had safhaya vardığı yıllardır. ABD doları tahtan düşerken, ülkede tekelci burjuvazi, derin bunalımını hafifletebilmek için iktisadi programlarını bir bir yürürlüğe koyar. 1970 bütçesi ve 1970 Ağustos ekonomik kararları ile tekelci sermaye bunalımdan çıkış aramaktadır. Fakat mevcut dengelerle bunu sağlaması imkansızdır. Ekonomik kararlar, oligarşi içi çelişkileri derinleştirirken, oligarşi dışındaki burjuva kesimleri Demokratik Parti'nin ortaya çıkışında olduğu gibi, açık muhalefete iter. Diğer yandan küçük-burjuvazi, ekonomik ve siyasal tasfiyeye karşı tepkilerini pekiştirmekte ve giderek bir cuntayla başaşağı gidişini durdurmak istemektedir. En önemlisi de sınıflar mücadelesi yükselmekte, oligarşinin yeni kararlarına karşı dilenilmektedir. 15-16 Haziran işçi direnişi, mevcut koşullarda işçi sınıfı ve diğer emekçi katmanların haklarına uzanmanın pahalya mal olduğunu göstermiştir. Proletaryanın siyasal cephesinde ise Marksist-Leninist hareket, 50 yıllık revizyonist, reformist gelenekle bağlarını kopararak, Türkiye tarihinde ilk kez iktidar perspektifi ve şiddete dayalı devrim anlayışıyla sınıfın bağımsız politikasını pratiğe geçirmeye başlamıştır.

Bu koşullarda tekelci sermaye için tek çare vardır. Faşizmin açık icrasına geçmek. Böylece bir yandan oligarşi içi ve dışındaki burjuva kesimleri denetim altına alıp sömürüyü disipline etmek, diğer yandan küçük-burjuvazinin tasfiyesini sonuçlandırarak devletin faşist tarzda örgütlenmesini tamamlamak, işçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesini bastırmak mümkün olacaktır. 12 Mart 1971 darbesi bu amaçların gerçekleştirilmesi için tezgahlanır. Artık iktidarda tek söz sahibi tekelci burjuvazidir. 12 Mart açık faşizmi devletin faşistleştirilmesi yönünde önemli adımlar atmakla, 1961 Anayasasındaki birçok demokratik hakkı kuşa çevirmekle beraber açık faşizmin kurumlaştırılmasını tamamlayamadı. Gerek silahlı devrimci hareketin yürüttüğü mücadele sonucu maskesinin düşmesi, küçük-burjuva kesimlerin desteğini yitirmesiyle tekrar prekapitalist unsurları ittifak içine almak zorunda kalması, gerekse halk kitleleri nezdinde deşifre olması ve bir yönüyle de açık faşizme özgü örgütlenmelere sahip olmaması sonucu, demoralize olarak geri çekilmek zorunda kaldı ve parlamenter faşizmin icrasına geçildi.

1973-80 dönemi, bir yandan faşizmin kurumlaştırılması sürecinin devam ettirildiği, diğer yandan sivil faşist terörün örgütlenerek kitlelerin mücadelesinin bastırılması yönüne gidildiği yıllardır.

12 Eylül 1980 askeri faşist cuntası ile süreç tamamlanır. 12 Eylül cuntası, 1982 Anayasasıyla, sendikalar ve toplu sözleşme yasalarıyla, polis ve olağanüstü hal yasalarıyla, DGM'lerle devletin tüm kurumlarını açık faşizmin icrasına uygun tarzda yeniden örgütledi. İşçi sınıfı ve emekçi halkın her türden ekonomik ve demokratik haklarını gaspetti ve biçimsel anlamda bile varlığını ortadan kaldırdı. Sistemin bu yeni "hukuki" çerçevesiyle baskı ve zorun en çıplak biçimlerini bile uygulamak olanaklı hale gelmiştir. 1982 Anayasasında MGK'nın (Milli Güvenlik Kurulu) kararlarına hükümetin uyma zorunluluğu getirilerek, ordunun "gizli" iktidarı sürekli kılınmış, büyükelçi, genel müdür vb. yüksek bürokratların Harp Akademilerine bağlı Milli Güvenlik Akademisinde eğitim görme koşulları getirilerek sivil-lerin orduyla ilişkisi kalıcılaştırılmıştır. Kararnamelerle ülke yönetmek yasalastırılmış, YÖK ve YHK anayasal kurumlar haline getirilmiş, insan öldürmek meşrulaştırılmıştır. Yeni dönemde parlamento ve partilerin varlığı sistemin özünü değiştirmez. Sömürge tipi faşizmin bu icrası, açık faşist kurumların örtülmesinden başka bir anlam taşımaz.

OLİGARŞİNİN FAŞİST DEVLETİ ÇÜRÜMÜŞ ASALAK BİR DEVLETTİR

Bütün sömürücü devletler gibi, oligarşinin faşist devleti de asalak bir devlettir. Dağıtılan "arpalık"larla ayakta duran, rüşvetin, adam kayırmanın, satın almanın, her düzeyde ahlaki çöküntünün, kaçakçılığın, vurgunculuğun kol gezdiği bir devlettir. En alt kademesinden en üst kademesine kadar kokuşma içindedir. Öyle ki, bir dönem devlet yönetenler her şeyden önce, rüşvetçilikleri, ahlaki düşkünlükleri, vurgunculukları vb. ile anılmaya başlamışlardır.

İnsanın insan tarafından sömürüldüğü burjuva toplumu, çıkar ilişkileriyle biçimlendirilmiştir. Üretim araçlarının özel mülkiyeti, insanın her türden insani değere yabancılaşmasının kaynağıdır. Ve bu yabancılaşma kapitalizmde son sınırına varmıştır. Böyle bir toplumun şekillendiği kişilik, elbette yalan, rüşvet, ahlaki düşkünlük, kaçakçılık, uyuşturucu müptelalığı gibi yozlukların biçimlendiği bir kişilik olacaktır. İşkencenin, her türden baskının, terörün üzerinde ayakta duran bir devlette ise, kişilik erozyonu had safhada demektir.

Faşizm, doğası gereği, bir yandan "üstün ahlak"tan söz ederken, diğer yandan ahlaki düşkünlüğün çukurunda yaşar. HITLER ve MUSSOLİNI faşizminin üst düzey bürokratları ve askeri şeflerinin uyuşturucu müptelalıkları; seks manyaklıkları, psikopatlıkları artık bugün en ince ayrıntısına kadar yazılıp çiziliyor. Ve bunların bizzat burjuva gazeteleri tarafından özendirici puntolarla verilmesi için bir diğer yanıdır.

Ülkemizde de kan emerek ayakta duranlar, "insan hakları", "islami ahlak" vb. den dem vururlar, ama en Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

sıradan insan haklarını çiğnemekten , her türlü ahlaksızlığı sergilemekten geri kalmazlar. Hayali ihracatçılar, vergi kaçakçıları, rüşvetçiler artık yadırganmaz olmuştur.

Rüşvet konusunu ele alalım: Bizler, bu devlet çürümüşdür, asalaktır derken sıradan bir memurun aldığı rüşvet-ten söz etmiyoruz. Elbette sıradan memurlar arasında yaygınlaşan ve günlük işlerden sayılan rüşvet, devletin çürük-lüğünün, asalaklığının göstergelerinden biridir ama bizim ülkemizde bu "devede kulak" kalmaktadır.

TC devletinde bırakalım sıradan memurları, bakanlar rüşvet suçundan yargılanmakta, ceza almaktadır. Fazla uzağa gitmeye gerek yok. Son sekiz yılda rüşvetten yargılanıp ceza alan bakan sayısı üç'tür. Sekiz yılda üç bakanın rüşvet gibi "yüz kızartıcı" bir suçtan ceza alması büyük bir olaydır ama bu sayı olayın büyüklüğünü yansıtmaktan uzaktır bizim ülkemizde. Tuncay MATARACI, Hilmi İŞGÜZAR ve İsmail ÖZDAĞLAR olayları bir buzdağının suyun üstünde kalan kısmıdır. Bu üç bakan dışında kalanların yaptıkları asıl büyük rüşvet, hırsızlık olayları ise suyun altındadır. Bu üç bakan siyasi hesaplaşmalar ve artık gizlenemeyen yolsuzlukları ve rüşvetçilikleri nedeniyle yargılanmışlar ve ceza almışlardır. Geçmişte ve bugün, başbakanlardan bakanlara kadar birçok hükümet üyesinin bu tür "yüz kızartıcı" suçları örtbas edilmiştir. Halen de edilmektedir. Bugün Savunma Bakanlığı makamında oturan Ercan VURALHAN'ın durumu buna en somut örnektir. ANAP hükümeti tüm çabalarına karşın, yediği rüşvet ve yaptığı hırsızlığın büyüklüğü nedeniyle Ercan VURALHAN'ın "yüz kızartıcı" suçlarını gizleyememektedir. İlk iktidar değişikliğinde rüşvetten bir bakanın daha cezalandırılması sürpriz olmayacaktır.

"Huzur", "düzen", "güvenlik" sağlamak için gelen 12 Eylül döneminde ise, bu çürüme, asalaklaşma, ahlaksızlık en yüksek boyutlara yükselmiştir. İşte son bir yıldır basının manşetlerini işgal eden haberler:

"F-16 projesinde rüşvet... Türk Hava Kuvvetleri Komutanlığına rüşvet verildiği iddia edildi." (Rüşveti alanın Tahsin ŞAHİNKAYA olduğunu biz belirtelim)

"EVREN'in kızlarına milyarlık daireler"

"Tahsin ŞAHİNKAYA hakkında yolsuzluk. Ortak olduğu şirkete pazar yaratmak için fayansları söktürmüş."

"Tahsin ŞAHİNKAYA okul yıllarından başlayarak yolsuzlukla suçlanıyor."

"Nejat TÜMER'in oğluna usulsüz kredi."

"ÖZAL'ın kardeşi Korkut ÖZAL nasıl zengin oldu? Petro-dolarların kaynağı nerede?"

"Ercan VURALHAN askeri araç alımında yolsuzlukla suçlanıyor."

Bunlar basında yer alan birkaç başlık. Ama devletteki çöküntü, yozlaşma ve rüşvetin bunlarla sınırlı olmadığı açıktır. Devletin en gözde kuruluşu olan MİT'in raporu bu konuda belli bir fikir veriyor sanırız. Bugün MİT raporunda yazılanlar ayyuka çıkmış ve en sıradan vatandaşın dahi bu rapordan bilgisi vardır. Biz, bunları uzun uzun sıralamayı gereksiz görüyoruz. Ayrıca, daha önce mahkemeye sunduğumuz dosyada raporun tamamına yakını mevcuttur. Aktardığımız örnekler, faşist devletin çürümüşlüğü, yozluğunu açık biçimde sergilemektedir. Öyle ki, devlet yöneti-minde rüşvet almayan, pis işlere karışmayan, ahlaki düşkünlük içinde yüzmeyen, burjuvazinin yasadışı işleriyle bütün-leşmeyen tek bir kişi bile bulunamaz.

Bütün bunlar; bir avuç sömürücünün rüşvet, kaçakçılık, adam kayırma, uyuşturucu müptelalığı, ahlaki düşkünlük, kısacası kapitalizmin pislği ile beslediği faşist devletin niteliğini sergiliyor. Devrimci ve yurtseverleri katle-denler, halkımızın insanca istemlerini kanla susturanlar bunlardır.

İşte biz, bu devlete karşı mücadele ediyoruz. Karşı olduğumuz devlet, oligarşinin kokuşmuş yoz-faşist devle-tidir. Ve bu devlet ne pahasına olursa olsun parçalanıp yok olacaktır. Ve bu yıkıntıların üstünde halkımızın, her türden sömürü ve baskıdan uzak devleti yükselecektir. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın.

BİZİM DE BİR DEVLETİMİZ OLACAK

Marksist-Leninistlerin her türden devlete karşı olmadıklarını, bu yanıla "anarşizm"le taban tabana zıt bir anlayışa sahip olduklarını belirtmiştik. Marksist-Leninistler neden oligarşinin faşist devletine karşıdır? Nasıl bir devlet anlayışını savunuyorlar?

Marksist-Leninistlerin devlet konusundaki anlayışları, sınıflar mücadelesi pratiğinin canlı dersleri üzerine otur-maktadır. Marksist-Leninist teori, nesnel olarak süren sınıf mücadelesini diyalektik materyalist perspektifle tahlil edilmesi ve pratiğe cevap verecek kavrayışın oluşturulmasıdır.

Proletaryanın büyük öğretmenleri MARKS ve ENGELS, proletaryanın kurtuluşu sorununu ele alırken, toplum-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

lar tarihinin ortaya çıkardığı özelliklerden hareket etmişlerdir. MARKS ve ENGELS, burjuva devrimi ve bunun kendi iç çatışmalarının sonuçlarından yola çıkarak proletaryanın, mevcut devlet iktidarını parçalamaksızın kurtuluşunu gerçekleştiremeyeceğini somut olarak gösterdiler. Çünkü toplumlar tarihinin o döneme kadarki gelişimi göstermiştir ki, devlet bir sınıfın başka bir sınıf üzerindeki baskı aracıdır ve o güne kadarki devrimlerin yaptığı, bu aracın bir elden ötekine geçmesi ve devlet aygıtının daha da güçlendirilmesinden başka bir şey değildir.

MARKS 'Louis BONAPARTE'nin 18. Brumaire'inde sorunu şöyle koymaktadır:

"Askeri ve bürokratik muazzam örgütü ile, karmaşık ve yapay devlet mekanizması ile, yarım milyon insandan bir memurlar ordusu ve bir ikinci beşyüz bin askerlik ordusu ile, bu yürütme gücü, Fransız toplumunun bütün bedenini bir zar gibi saran ve bütün deliklerini tıkayan bu korkunç asalak yapı, mutlak krallık döneminde, devrilmesine yardım ettiği feodalitenin sona erişinde meydan geldi. (...) Birinci Fransız devrimi zorunlu olarak mutlak krallık tarafından başlatılan işi hükümet iktidarının merkezileşmesi, ama aynı zamanda genişliği, özel nitelikleri ve aygıtı işini zorunlu olarak geliştirecekti. (...) Bütün siyasal devrimler, bu makineyi kıracakları yerde, yetkinleştirmekten başka bir şey yapmadılar." (MARKS, Louis BONAPARTE'nin 18. Brumaire, Sol Yayınları, 1. baskı, s.129-139)

Bu değerlendirme gösteriyor ki, proletarya mevcut devlet iktidarını parçalamadan egemen duruma gelemeyiz ve kurtuluşunu gerçekleştiremez. MARKS, bu düşünceye diyalektik materyalist felsefe uyarınca 1848'den 1851'e kadarki büyük devrim yıllarının tarihi tecrübelerini temel alarak vardı. Derin bir felsefi kavrayış ve zengin tarih bilgisinin ışığında, pratik deneylerinin özetlenmesi olan bu düşünce, sosyal pratik tarafından sayısız kez kanıtlandı. Paris Komünü (1871) deneyimi acı ama proletaryanın ilk devrimi olması yanı sıra MARKS'ın doğrulanması oldu. Evet, proletarya burjuva egemenliğine son vermek için devlet aygıtını parçalamalı, yıkmalıdır ve yerine proletarya diktatörlüğünü yerleştirmelidir. "Paris Komünü, özellikle bir şeyi, 'işçi sınıfının hazır bir devlet mekanizmasını ele geçirip onu kendi hesabına kullanmakla yetinmeyeceğini' tanıtlamıştır" diyor MARKS ve ENGELS bunun "her gerçek halk devriminin ön koşulu" olduğunu belirtiyor ve yerine, proletarya diktatörlüğünün geçirilmesi gerektiğini söylüyorlardı. Bu bilimsel gerçek, LENİN'in önderliğinde 1917 Ekim Devrimi ve ondan sonraki onlarca devrim deneyimi tarafından tekrar tekrar kanıtlandı.

İşte biz, tarihsel deneylerin bilimsel tahliline dayanan bu öğretiden hareketle, proletarya ve emekçi halkımızın kurtuluşu için, oligarşi ve emperyalizmin iktidarının yıkılması gerektiğini söylüyoruz. Bunu söylememiz oligarşik diktanın yalnızca, faşizmi uygulamasıyla insanlık dışı bir siyasal rejim olmasından değil, proletaryanın kurtuluşunun, ancak ve ancak, oligarşinin militarizmi, bürokrasi ve parlamentosuyla parçalanması ve yıkılmasıyla gerçekleşebileceği bilimsel gerçeğinden kaynaklanıyor. Kaldı ki, ülkemizde insanlık dışı rejimin yıkılması bir devrim sorunudur. Burjuva "demokrasisi" peşinde koşanlar büyük birer demagog değillerse, hayal aleminde gezen birer hayalperesttirler. Sömürge tipi faşizm, ancak ve ancak işçi sınıfı ve emekçi halkımızı her türden baskı ve sömürden kurtaracak bir halk devrimiyle yok edilebilir.

Burjuva devlet mekanizmasının parçalanmasını savunmak, aynı anlama gelmek üzere şiddete dayanan devrimi savunmak, Marksist-Leninist olmanın olmazsa olmaz koşuludur. Ayrıca bu Marksist-Leninistlerle reformizm arasındaki temel ayrıcı noktadır. MARKS, ENGELS, LENİN ve proletaryanın bütün muzaffer devrimci önderleri, yaşamları boyunca bu düşünceleri her türden revizyonizme karşı savunmuşlardır. LENİN'in de belirttiği gibi sınıfların varlığı ve sınıf mücadelesinin nesnellliğini belirtmek Marksist olmak için yeterli değildir. Bunu bilimle az çok tanışmış her burjuva ideoloğu da kolayca söyler ve bu onu Marksist yapmaz. Bunu şiddete dayanan devrim ve proletarya diktatörlüğüne kadar götürmek Marksist olabilmenin vazgeçilmez önkoşuludur.

Marksist-Leninistler neden proletarya diktatörlüğünü savunurlar?

Bu şüphesiz, Marksist-Leninistlerin diyalektik materyalist kavrayışa sahip olmaları ve teoriyi bizzat sınıf mücadelesi pratiğinden, nesnel gerçekliğin bilimsel tahlilinden yola çıkarak oluşturmalarından kaynaklanıyor.

Devletin bir baskı örgütü olduğunu belirtmiştik. Bu anlamda proletarya neden bir baskı aygıtına ihtiyaç duyuyor? Tek kelimeyle burjuvazinin direncini ezmek için... Tarihi deneyler (ki, Paris Komünü'nün yenilmesinin nedenlerinden biri, bunu yeterince hesaba katmamış oluşudur) burjuva devlet mekanizmasının parçalanarak yıkılması ve burjuvazinin mülklerine el konulmasının burjuvaziye ortadan tamamen ve kesin olarak kaldırmadığını göstermiştir. Çünkü yenildikten sonra bin kez daha büyük bir kinle eski saltanatına kavuşmak için saldırır. O gizleyebildiği servetiyle, küçük meta üretiminden aldığı güçle, küçük-burjuvazinin alışkanlıklarıyla, binlerce yıllık devlet yönetme ve savaşım tecrübeleriyle daha güçlü bir zemindedir. Proletaryanın kesin zaferi için bir baskı aracına sahip olması, "örgütlenmiş sınıf olarak egemen durumuna gelmiş" olması şarttır. Proletarya, sosyalizmi örgütlemek için zora dayalı diktatörlüğe gereksinim duyar. Bir de buna emperyalist kuşatma koşullarında sosyalist yurdun savunulmasını eklersek, sanırım reforsmizmin burjuvaziye hizmet eden anlayış yeterince açıklanmış olur.

Evet, Marksist-Leninistler kendi kafalarında yarattıkları hayallerle değil, sınıflar mücadelesi gerçeği temeli üzerinde hareket ederler. Burjuva devrimler de dahil, devrimler tarihi göstermiştir ki, eski toplumun yok edilmesi ve yeni toplumun yaratılması için diktatörlük aygıtına gereksinim vardır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"Proletaryanın, sömürücülerin direncini bastırmak için olduğu kadar, nüfusun büyük yığını -köylülük, küçük-burjuvazi, yarı proleterler- sosyalist ekonominin 'kurulması' içinde yönetmek için de devlet iktidarına, merkezi bir güç örgütüne, bir zor örgütüne gereksinimi vardır." (LENİN, Devlet ve İhtilal, s. 39, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, 6.baskı)

Proletarya diktatörlüğü, proletaryanın örgütlenmiş sınıf olarak siyasi egemenliği kimseyle paylaşmadığı ve doğrudan doğruya kitlelerin silahlı gücüne dayalı iktidardır. Burjuvazinin umutsuz direnişini ezecek ve emekçileri, proletaryanın etrafında yeni bir ekonominin inşasında örgütleyecek biricik mekanizma budur. Elbetteki, bu yanı sıra burjuva devletten farklıdır. O "yarı devlet", "devlet olmayan devlet" olma niteliğiyle sınıfları ortadan kaldırdığı oranda kendisini de ortadan kaldıracaktır. Bunu söylemek başka şeydir, proletarya diktatörlüğüne karşı çıkmak başka şeydir.

Bu noktada Marksist-Leninist anlayış, her türden revizyonizm ve reforsmizme olduğu kadar, anarşizmle de taban tabana zıttır. Anarşizm, her türden otoriteye, dolayısıyla proletaryanın silahlı bir güç olarak, devlet biçiminde örgütlenmesine de karşı olma yanı sıra Marksist-Leninist zemin dışındadır. Marksist-Leninistlerle anarşistler arası tartışmanın temeli şudur; proletarya, burjuvazinin egemenlik aygıtını ortan kaldırdıktan sonra "silahlarını bırakmalı mı?", yoksa, burjuvazinin direnmesini ezmek için "silahlarını kullanmaya devam mı etmelidir?" Bir küçük-burjuva akımı olan anarşizm, proletaryanın egemen sınıf olarak örgütlenmesine karşıdır. Halbuki, yukarıda da belirttiğimiz,üzere, Marksist-Leninistler somut gerçeklikten hareketle proletaryanın kesin kurtuluşu için egemen sınıf olarak örgütlenmesinin şart olduğunu savunurlar.

ENGELS, anarşizme karşı çıkarken şöyle diyor:

"(...) Eğer özerklikçiler, gelecekteki toplumsal örgütlenmenin otoriteyi, olsa olsa üretim koşullarının onu kaçınılmaz kılacağı sınırlar içerisinde hapsedeceğini söylemekle yetinselerdi, birbirimizi anlayabilirdik; ama onlar otoriteyi zorunlu kılan bütün olgulara gözlerini kapamışlar, hırsla sözcüğün kendisine saldırıyorlar.

"... Anti-otoriteçiler (...) toplumsal devrimin ilk işinin; otoritenin ortadan kaldırılması olmasını istiyorlar. Bu bay-lar hiç, bir devrim görmüşler midir? Devrim, elbette ki, en otoriter olan şeydir; bu, nüfusun bir bölümünün kendi iradesini, nüfusun öteki bölümüne tüfeklerle, süngülerle ve toprakla -akla gelebilecek bütün otoriter araçlarla- dayattığı bir eylemdir; ve eğer muzaffer olan taraf yok yere yenik düşmek istemiyorsa, bu egemenliği, silahlarının gericiler üzerinde yarattığı terör ile sürdürmelidir. Paris Komünü, silahlı halkın otoritesini burjuvaziye karşı kullanmamış olsaydı, bir gün olsun dayanabilir miydi? Tersine, Paris Komünü bundan yeterince serbest bir biçimde yararlanmamış olmakla suçlamamız gerekmiyor mu?" (F.ENGELS, "Otorite Üzerine", Seçme Yapıtlar, Cilt II, Sol Yayınları, 1977, s. 451-452)

ENGELS'in bu açıklaması, proletarya diktatörlüğünün ekonomik temellerine, onun tarihi evrimine işaret ettiği gibi, anarşizm ile Marksizm arasında uzlaşılması olanaksız kalın bir çizgi çekiyor. Ve bu açıklama gösteriyor ki, burjuvazinin Marksist-Leninistlere yönelttiği "devlet düşmanı anarşistler" suçlaması, kocaman bir yalandır. Marksist-Leninistler sömürücülerin devletine karşıdır. Her türden devlete, ne olursa olsun devlet otoritesine karşı olmak Marksist-Leninistlerin değil anarşistlerin anlayışıdır ve anarşistler bu anlayışı savunmakla proletarya davasına ihanet etmişlerdir.

Savcının bizleri burjuva devlet mekanizmasını parçalayarak yıkmak ve yerine proletarya diktatörlüğünü koymak istemekle "suç"lamış olması düşünsel planda doğrudur. Ama bizleri her türden otoriteye düşman anarşistler olarak adlandırmak, şiddetle reddettiğimiz bir burjuva yalanıdır. Neden burjuva devletin yıkılması gerektiğini ve yerine neden proletarya diktatörlüğünün konulması gerektiğini açıkladık. Ama sorunu burada bırakmak eksik olacaktır. Burjuva demagogilerinin tüm çıplaklığıyla gün ışığına çıkarılması için nasıl bir devlet anlayışına sahip olduğumuzun da açıklaması gerektiğine inanıyoruz.

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ EN DEMOKRATİK DEVLETTİR

Proletarya diktatörlüğüne karşı çıkan ya da onun özünü çarpıtanlar teorik gıdasını burjuvazinin ideolojisinden almaktadır. Ve bugün bu gibileri Marksizm-Leninizm zemininin dışına düşmüşlerdir. Zira bu konudaki değerlendirmelerini genellikle, burjuva gözlüğüyle ve burjuva demokrasisinin birtakım biçimsel normlarını veri alarak yapmaktadırlar. Ve bu nedenle proletarya diktatörlüğünün demokrasiyi dışladığı yalanına angaje olabilmektedirler. Avrupa komünist partilerinin devrimci perspektiften uzak karargahlarında yeşerip, dünyanın kırık bölgelerine de dal budak salan "sivil toplumculuk" akımı, bu angaje olmanın bir yansımasıdır. Düzene karşı çıkış özelliğinden yoksun bir "anarşizm"dir bu.

Proletarya diktatörlüğünü demokrasiyi yadsılamakla suçlayanlar, tarihsel bilinçten yoksun oldukları gibi nesnel gerçeğin üzerinde politika üretmeyi beceremeyen küçük-burjuva ütopacıları olmalarıyla, proletaryanın bakış açısından yoksunluklarını da sergilemiş oluyorlar. Bu anlayış sahiplerine baştan şunu belirtmek istiyoruz; proletarya diktatörlüğü ezilen ve sömürülen çoğunluğun, demokrasi düşmanı sömürücü azınlığın üzerindeki baskı aracıdır. Bu yanı sıra burjuvaziye hiçbir örgütlenme hakkı tanımaz. O, "hiçbir yasayla sınırlandırılmayan" bir devlettir. Eğer demokrasinin yadsınmasından kastınız buysa, evet, biz bu tür bir demokrasiyi yadsıyoruz! Ama söylenmek istenen

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

bunun dışında bir şeyse, bunun ikiyüzlü bir burjuva yalanı olduğunu tekrar belirtelim.

Proletarya diktatörlüğü, tarihin bugüne dek kaydettiği en demokratik devlettir. Birincisi, her şeyden önce o, bugüne kadarki devlet biçimlerinin tersine çoğunluğun yani işçilerin, yoksul köylülerin, emekçilerin sömürücü azınlık üzerindeki diktatörlüğü olduğu için en demokratik devlettir. Yine, o, bugüne kadarki devletlerin tersine sürekli kendi kendini yok oluşa götüren bir devlettir. Bu devletin demokrasiyi dışladığı ise, bilimsel gerçeklikle bağdaşmayan bir iddiadır. İkincisi, proletarya diktatörlüğü, kendisinden önceki devletler gibi demokrasiyi biçimsel düzeyde değil, doğrudan örgütlemesi yaniyla en demokratik devlettir. Proletaryanın ve emekçi halkın kendi öz örgütleriyle iktidara katıldığı, politikanın belirlenmesinde ve pratiğe geçirilmesinde doğrudan söz sahibi olduğu için en demokratik devlettir. Üçüncüsü, proletarya diktatörlüğü, hiçbir sınıf, kesim ya da kişiye ayrıcalık tanımadığı, yöneticilerin ayrıcalıklarını yok ettiği için en demokratik devlettir. Bu nedenle; proletarya diktatörlüğünün, burjuva fraksiyonlara örgütlenme hakkını tanımamasını; proletarya partisi dışında "egemen olan proletaryanın tek bir sınıf olarak örgütlenmesi" perspektifine uygun olarak düşmanlarına örgütlenme izni vermemesini demokrasiyi dışalamakla niteleyenler, demokrasiyi "soyut", "sınıflar üstü" görenlerdir.

Proletarya diktatörlüğü en geniş demokrasidir. Çünkü proletarya diktatörlüğü, sosyalizmin inşası sürecinde, proletarya partisinin önderliğinde her kademedeki emekçilerin iktidara katılmasıyla, kendi öz örgütleriyle en geniş desmokrasiyi uygulamasıyla, yöneticilerini özgürce seçme ve görevden alma hakkına sahip olmasıyla en demokratik devlettir. STALİN sorunu şöyle koyar:

"... her şeyden önce üretim alanında, partiyi sınıfa bağlayan proletaryanın kitle örgütleri olarak sendikalar; her şeyden önce, devlet yönetimi alanında partiyi emekçilere bağlayan emekçi kitle örgütü olarak sovyetler; her şeyden önce iktisadi alanda köylülüğün sosyalist kuruluşa katılmasını sağlayarak, partiyi köylü kitlelerine bağlayan, özellikle köylülüğün kitle örgütü olarak kooperatifler; yeni kuşağın sosyalistçe eğitimi ve genç yedeklerin yetiştirilmesini proletaryanın öncüsünün başarmasını kolaylaştıran işçi ve köylü gençliğin kitle örgütü olarak gençlik federasyonu; ve son olarak bu kitle örgütlerini yönetmekle görevli olan, proletarya diktatörlüğü sisteminde temel yönetici güç olarak parti. Genel olarak diktatörlüğün 'mekanizmasının' tablosu, proletarya diktatörlüğü sisteminin tablosu işte böyledir." (Leninizmin İlkeleri, STALİN, s.137-138, Sol Yayınları, 6. baskı)

Görüleceği gibi, proletarya diktatörlüğünün en geniş demokrasi olması, onun, çoğunluğun, işçilerin, emekçilerin iktidarı olmasından ileri geliyor. "Sınıflar üstü" küçük-burjuva kavrayışı tabii ki buna bir anlam vermeyecektir. Ama soruna sınıf perspektifiyle bakanlar için proletarya diktatörlüğü, aynı anlama gelmek üzere proletarya demokrasisinin komün, konsey, sovyet gibi organlarıyla yönetime doğrudan katılarak kendini yönetmesiyle, doğrudan demokrasiyi gerçekleştirmesiyle; çeşitli düşüncelerin tartışılması ve toplumsal güçlerin siyasal temsilini içermesi, toplumdaki bütün kesimlerin, mesleki grupların sendikalar, köylü birlikleri, gençlik örgütleri, konsey, sovyet vb. kurumlarda siyasal iktidara katılması yaniyla, burjuva demokrasisinden fersah fersah daha ileri bir demokrasiyi temsil ettiği kolaylıkla görülür ve bu nedenle sömürücülere, kapitalistlere baskı uygular. Özgürlüğü kazanmanın başka yolu da yoktur.

"Halkın engin çoğunluğu için demokrasi ve sömürücüler için zora dayanan bastırma, yani demokrasiden dışlama; kapitalizmden komünizme geçiş sırasında demokrasinin uğradığı değişiklik, işte böyle bir değişiklik." (LENİN, Devlet ve İhtilal, s.118, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, 6. baskı)

Kapitalist toplumdaki burjuva partilerin varlığı ve seçime katılmalarını hâlâ "demokrasi" diye adlandıranlar, burjuvazinin partileri "sınıflar üstü" gösterme safsatalarına gözü kapalı teslim olmuş demektir. İşte bunlar, oligarşinin, iktidarı hep aynı ellerde tutarak değil, zaman zaman bir elden öteki ele aktarma yaparak bir eldeki iktidarı diğerine geçirmesiyle burjuvazinin kendi düzenini sürdürdüğünü anlamayan siyasal körlerdir. Sosyalist inşa sürecinde çıkan bir takım sorunlar, hatalar vb. den ürkererek, burjuva ideolojisine angaje olmak, ancak her şeyin bir hamlede düzeleceğini sanan küçük-burjuvaların düş dünyasına uygun bir davranış olabilir.

Proletarya diktatörlüğünün "yarı-devlet", "devlet olmayan devlet" özelliği nereden geliyor? Hiç kuşkusuz doğrudan demokrasi uygulamasından, ayrıcalıklı özel azınlığın (ordu, bürokrasi vb.) kurumları yerine çoğunluğun kendisinin bütün işleri doğrudan doğruya yerine getirebilir olmasından ve devlet iktidarının işlevini halkın bütününe devredebilme yeteneğine sahip olmasından ileri gelir. Küçük-burjuva oportünizminin hiç ama hiç anlamadığı ve "ilkel" demokrasi olarak alaya aldığı, "görevlilerin ücretlerini ortalama işçi ücreti düzeyine indirme", "yöneticileri istenildiği an görevden alma ve göreve çağırma" vb. ilkeler, her düzeyde doğrudan demokrasiyi uygulayan bir yönetimin karakterini oluşturmaktadırlar. Bu ilkeler proletarya ve emekçi çoğunluğun denetim ve yönetimde söz sahibi olmasının göstergeleridir. Tabii ki, bunların gerçek anlamda uygulanması proletaryanın burjuvazinin direncini ezmesine paralel olacaktır.

"Memurculuğu birdenbire, her yerde ve büsbütün ortadan kaldırmak söz konusu edilemez. Bu bir ütopyadır. Ama, giderek tüm memurculuğun ortadan kalkmasını sağlayacak yeni bir yönetim makinesinin vakit geçirmeksizin kurulmasına başlamak için, eski yönetim makinesini hemen parçalamak bir ütopya değil, komün deneyinin ta kendisi, devrimci proletaryanın geciktirilmez, ivedi görevinin ta kendisidir." (LENİN, Devlet ve İhtilal, s. 67, Bilim ve Sosyalizm

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Yayınları, 6.baskı)

Bu aygıt, çoğunluğun en demokratik yönetimi olacaktır. Proletarya demokrasisi burjuvazinin direnişi ezildikçe bu yönde hızla evrime uğrar ve kendi kendini ortadan kaldırır.

Proletarya diktatörlüğünün en geniş demokrasi olduğunu kavramayanlar, çok doğaldır ki, demokrasinin yok olup gitmesi olgusunu da kavrayamamaktadırlar. Çünkü demokrasi, özünde sınıfların varlığında sözkonusudur. Ve dikkatlice incelendiğinde görülecektir ki, MARKS, proletarya diktatörlüğünü "demokrasi savaşımının kazanılması"yla aynı anlamda kullanmaktadır. Sınıf bakış açısından uzak, kavramların yalnızca sözcük anlamlarına takılıp kalanlar doğaldır ki, burada bir çelişki arayacaklardır.

"Ancak komünist toplumda, kapitalistlerin direnci kesin olarak kırıldığı, kapitalistler ortadan kalktığı ve sınıflar yok olduğu (...) zaman, ancak o zamandır ki, devlet ortadan kalkar ve özgürlükten söz etmek olanaklı duruma gelir!. Ancak ve ancak o zaman gerçekten tam, gerçekten hiçbir istisna tanımayan bir demokrasi olanaklı duruma gelecek ve uygulanacaktır. Ancak ve ancak o zaman demokrasi sönmeye başlayacaktır." (LENİN, Devlet ve İhtilal, s.118, Bilim ve Sos. Yayınları,1978)

İşte Marksist-Leninist kavrayışın devlet sorununa diyalektik yaklaşımı... Bir yerde devlet denen baskı aygıtı yoksa yani baskı altında tutulan birileri kalmamışsa, demokrasi de artık yok demektir. Ve insanlar hiçbir baskı ve zor olmadan kendi oluşturdukları kurallarla yaşayacaklardır.

LENİN'in bu yaklaşımı, Marksist-Leninistlerin demokrasi konusundaki bakış açısını da veriyor. Marksist-Leninistler için demokrasi, sınıf için demokrasidir. Proletarya diktatörlüğü, çoğunluğun en demokratik yönetimi olmasıyla en gelişmiş demokrasiye sahiptir.

Anti-Oligarşik Anti-Emperyalist Halk Devrimi sürecinde olan ülkemizde de süreç, özü itibariyle farklı olmayacaktır. Demokratik Halk Diktatörlüğü proletaryanın hegemonyasını içermesi anlamında proletarya diktatörlüğünün bir biçimidir, özü itibariyle proletarya diktatörlüğünden farklı değildir. Proletaryanın önderliğinde bütün emekçi katmanlar demokratik görevler yerine getirildiği oranda proletarya demokrasisini örgütler. Halk demokrasisi olarak da adlandırabileceğimiz Devrimci Halk İktidarı, emperyalizmin işbirlikçileri, prekapitalist unsurlar üzerinde diktatörlük, halk güçleri için demokrasidir. Bu devlet giderek proletarya diktatörlüğüne, oradan da sınıfları ortadan kaldırdığı ve sosyalizmden komünizme geçişi örgütlediği oranda yok oluşa gidecektir.

Devrimci Halk İktidarı, çeşitli halk organlarıyla, toplumsal kesimlerin tam demokrasi temelinde oluşturulmuş örgütleriyle halkın yönetime doğrudan katıldığı en geniş demokrasiyi içerir.

İşte bizim, oligarşinin faşist devletine karşı savunduğumuz devlet anlayışı budur. Biz tarihi bilinçle soruna yaklaşıyoruz. Ütopyalarla uğraşmak bizim işimiz değildir. Yaklaşımlarımızı biçimlendiren sınıf mücadelesinin nesnelliğidir. Bu anlamda her türden reformizm-revizyonizm ve oportünizmden ayrıldığımız gibi, anarşizmle de ayrı yerlerdeyiz. Bizler burjuva demokrasisinin, özünde kapitalist azınlık için demokrasi, işçi sınıfı ve emekçiler için diktatörlük olduğunu anlamayan, onun biçimsel yanlarını "kutsayan"lardan ayrıldığımız gibi, her türden otoriteye karşı olan anarşizmden de ayrılıyoruz.

Bizler, genel anlamda proletarya diktatörlüğünü savunmakla birlikte ülkemiz devriminin kendine özgü niteliğinden dolayı, önümüzdeki aşamanın Devrimci Halk İktidarı olacağını söylüyoruz. Devrimci Halk İktidarının, proletarya diktatörlüğünden farklılığı proletaryanın diğer anti-oligarşik, anti-emperyalist güçlerle ortak iktidarı olmasından kaynaklanır. Proletaryanın hegemonyasını içermesi yönüyle proletarya diktatörlüğünün biçimi olmakla birlikte, onun kendisi değildir.

Devrimci Halk İktidarının proletarya diktatörlüğüne evrilmesi ise, her şeyden önce proletarya partisinin diğer sınıflar üstündeki etkisi, onları sosyalizmin inşası sürecinde kendi hegemonyası altında birleştirmesine bağlıdır. Bu da bir anlamda demokratik devrimin görevlerinin yerine getirilmesine paralel bir gelişme izler.

Bugün yeni-sömürge Türkiye'de, halklarımızın kurtuluşu, sosyalizme doğru muzaffer adımlarla ilerleyişi, oligarşi ve emperyalizmin güçlerine diktatörlük, halk kesimlerine en geniş demokrasiyi uygulayacak demokratik halk iktidarı ile olanaklıdır. Bizim, oligarşinin faşist devletine karşı savunduğumuz iktidarın niteliği budur.

Bizleri "anarşizm"le suçlayan savcı, mutlaka bir şeylerle suçlama gereksinimi duyuyorsa, Devrimci Halk İktidarını savunduğumuzu söylemesi kendisi için yeterli olacaktır!. Ama savcı Marksist-Leninist düşünceleri bulanıklaştırmayı görev saymıştır!...

Biz devlet konusunda savunduğumuz ve tarihsel gerçeklik üzerine oturan anlayışımızı bu nedenle -biraz da ayrıntılı olarak- açtık. Ortaya koyduğumuz düşünceler, bu konudaki çarpıtma ve demagojilere bir cevap niteliği taşıdığı için, ayrıca savcının tek tek iddiaları üzerinde durmayı gereksiz görüyoruz.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Bölüm 11: TARİHSEL-SİYASAL OLARAK DEVİRİM VE DEVİRİMİN YOLU

I- DEVİRİMİN YASALARI VE ZOR

DÜNYAYI BİR KERE DE TÜRKİYE'DEN SARSACAĞIZ

Ezilen halkların kurtuluş mücadeleleri dünyayı sarsmaya devam ediyor. Ve bu sarsıntıyı Türkiye Devrimi devam ettirecek.

1848'den beri başta Avrupa olmak üzere tüm dünyayı, bir anaforun çalkantıları içinde sallayan proletarya, ilk büyük sarsıntısını Çarlık Rusyası'nda yarattığında, egemen sınıfların kabusları gerçek olmuştu. Uykuda değillerdi, uyanıktilar ve karşılarında muzaffer Büyük Ekim Devrimi duruyordu. O Ekim Devrimi ki, dünyanın 1/6'sını emperyalist-kapitalist sistemin dışına çıkarmıştı. Bunun gerçek olduğuna bir türlü inanmak istemediler. Bu gerçek nasıl kabul edilebilirdi?!

Tesadüf dedi emperyalistler, geçici dedi, hayır yaşayamaz dedi, inanmadı. Nasıl olur da baldırı çıplaklar yönetimi alabilirdi? Yönetim varlıklılarn, soyluların, eğitimlilerin işiydi! Baldırı çıplakların altından kalkacağı bir şey değildi!

Ama işte, dünyanın ilk proleter devrimi ayaktaaydı! Kendi kendilerini oldukça da iyi yönetiyorlardı. Burjuvalara gerek olmadığını, onların birer asalak olduğunu tüm dünyaya gösteriyor ve diğer "çağdaş kölelere", "sömürge halklara" örnek oluyorlardı; hem de kötü bir örnek. Bu örneğin ortadan kaldırılması gerekiyordu! Bu yüzden saldırılar, provokasyonlar düzenlediler! İç savaş çıkardılar!.. Yine olmadı; proletarya devleti etrafında halk daha sıkı birbirine kenetleniyordu.

Çarlık Rusyası artık Sovyetler Birliği olmuştu ve Sovyet halkları LENİN ve STALİN önderliğinde, her geçen gün sosyalist toplumu kurma yönünde dev adımlar atıyordu.

Sovyet halkları, Bolşevik Partisi'nin önderliğinde gerçekleştirdiği devrimiyle, insanlık tarihinde yeni bir dönemi başlatırken, tüm dünyanın proleterleri ve ezilen halkları da, Sovyetler Birliği'nin, bu gelişmenin tek örneği olmaya-çağını, emperyalist-kapitalist sistemin er geç yıkılıp sınıfsız toplumun mutlaka kurulacağını, mücadeleleri ve başarılarıyla kanıtlamaya devam ediyordu.

Kapitalizm artık ölümcül aşamasına, emperyalist döneme girmişti; bundan sonra insanlığın ileri adımlarının hepsinde proletaryanın damgası olacaktı. Emperyalistler, ağırlaşan krizlerini çözmenin aralarında derinleşen çelişkileri gidermenin, sömürgeleri yeniden paylaşmanın ve bu arada Sovyetler Birliği'ni tarih sahnesinden silerek, dünyanın 1/6'sını yeniden sisteme dahil etmenin yolu olarak II. Paylaşım Savaşını başlattıklarında; bu gerçeği, proletaryanın ve ezilen halkların şamarını yiyerek anlayacaklardı. Ancak çok geç kalmış olacaklardı. Bu gerçeği anlamak onlara pahalıya mal olmuştu. Krizi çözmesi beklenen savaş dünyanın 1/3'ünün emperyalist kamp dışına çıkmasıyla sonuçlanmıştı. Doğu Avrupa da emperyalist-kapitalist kampın dışındaydı artık.

Emperyalizm, daha savaşta ne olduğunu kavrayamadan, Uzakdoğu'dan gelen ağır bir tokat ile yeniden sarsıldı. 600 milyonluk Çin de çıkıp gitmişti sömürge sofrasından! Hem de kimsenin başarıya ulaşacağına inanmadığı bir stratejiyle! Mao dedikleri komünist, milyonlarca köylüyü toplayarak, kırsal alanlarda kurtarılmış bölgelere dayanarak yapmıştı bunu.

Uzakdoğu'daki sarsıntılar Çin'le sınırlı kalmadı. Vietnam, Kore, Laos, Kamboçya art arda sarstılar dünyayı.

Emperyalizmin savaştan çıkardığı dersler, dünya halklarının kararlılık ve fedakarlıkları karşısında, hiçbir şey ifade etmiyordu. Emperyalizm durmadan darbeler yiyor, dünyanın kurulu düzeni yerinden oynuyordu.

"Cesaret, cesaret, cesaret!"... 25 Kasım 1956'da Granma yatıyla Küba sahiline ayak basan 82 gerillanın tüm kişilikleri, Küba halkına güvenden kaynaklanan bu kelimelerde düğümleniyordu. Küba'ya ayak bastıklarından birkaç saat sonra 12 kişi kalmışlardı, ama yine de "cesaret, cesaret, cesaret" diyorlardı. Aralarında Fidel'in, Che'nin de bulunduğu bu 12 kişi; kısa sürede yüz oldular, bin oldular, onbinler oldular, yüzbinler oldular! 1 Ocak 1959'da Sierra Maestra'dan uzanan gerilla müfrezelerinin ilk öncüleri, Küba'nın başkenti Havana'ya girerken, emperyalizm ağır bir tokat daha yıyordu. Emperyalist sistemin jandarması, burnunun ucundaki Küba Devrimi'yle önce şoke oldu, sonra

kudurdu! Küba Devrimi'nin dünyada yarattığı sarsıntı kolayca atlatılabilecek gibi değildi.

Ancak dünya halklarının emperyalizme soluk aldirmaya niyeti yoktu. Afrika kayniyordu. Emperyalist sömürücülerce horlanan, aşığıılanan zenciler uyanmıştı, yani şu bildiğimiz ''köleler'' özgürlük diyordu, sosyalizm diyor! Siyah elleriyle koskoca Afrika'yı tutmuş dünya ile birlikte sallıyordu! Angola, Mozambik, Gine Bissau bir anda Kara Afrika'nın ortasında yanan özgürlük meşaleleri haline gelmişlerdi.

Ve son olarak Nikaragua... Küba'nın yanında, Orta Amerika'da, ABD emperyalizminin arka bahçesinde bir devrim daha başarılmıştı! Kıp kızıl bir kordular.

Ve Küba Devrimi sonrası emperyalizm, ABD Adalet Bakanı Robert KENNEDY'in ağzından ''Latin Amerika Devrimi kaçınılmaz bir olaydır'' diye itirafta bulunurken, yine aynı ağızdan niyetini de açıklıyordu: ''Bizim yapabileceğimiz yönü değıştirmekten ibarettir''.

Ancak emperyalizmin niyetleri, halkların kurtuluş azminin yanında bir şey ifade etmiyordu. Son olarak Nikaragua Devrimi bunun göstergesiydi. Ve yine emperyalizm yanılıyordu. Sadece Latin Amerika'da değil, tüm dünyada devrimler kaçınılmazdı. Emperyalizm, istediğı kadar bu devrimlerin yönünü değıştirmeye çalışsın, halkların kurtuluş mücadelesi tüm engelleri yıkıp aşıyordu.

Bugün de dünya, ezilen halkların emperyalizme indirdiğı darbelerle sarsılmaya devam ediyor.

El Salvador'da, Kolombiya'da, Şili'de, Peru'da, Haiti'de;

Güney Kore'de, Filipinler'de, Sri Lanka'da;

İrlanda'da;

Güney Afrika'da, Namibia'da;

Filistin'de, İran-İrak Kürdistanı'nda;

Ve Türkiye'de...

Evet, tüm dünyada biz varız, yani emekçilerin, halkların mücadelesi var. Emperyalist sistem her geçen gün yeni bir parçasını, sömürgesini kaybediyor. Emperyalizmin kaybettiğı her toprak parçasında yeni bir dünyanın temelleri atılıyor. İnsanlar daha özgür, kardeşçe ve eşit bir yaşama geçiyor. Bunlar er geç Türkiye'de de olacaktır.

Türkiye'de de bir devrim mutlaka olacaktır!..

Çünkü borçlu doğan çocuklarımızı kurtarın diyenler bunu istiyor.

Çünkü köleler gibi çalışmasına karşın, aç ve borçlu ölen işçiler, memurlar, tüm emekçiler bunu istiyor.

Çünkü öldüğünde gömülecek toprağı sahip olmayan yoksul köylüler bunu istiyor.

Çünkü sömürü çarkının bir parçası olmak istemeyen, robotlaşmak istemeyen gençlik bunu istiyor.

Çünkü Kürt halkı ulusal baskı ve asimilasyondan kurtulmak için bunu istiyor.

Türkiye'de de devrim mutlaka olacaktır!..

Ama emperyalizm bunu istemiyor.

Ama emperyalizmin işbirlikçileri tekerci sermayedarlar, toprak ağaları, tefeciler-tüccarlar bunu istemiyor.

Ama emperyalist NATO'nun emrindeki generaller bunu istemiyor.

Ama işkenceciler, katiller, cellatlar bunu istemiyor.

Ama faşistler ve gericiiler bunu istemiyor.

Türkiye'de bir devrim mutlaka olacaktır!..

Çünkü Türkiye bir devrime gebedir. Ve bu devrimin ebeliğini yapacak olan emekçi halkla bütünleşmiş Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

devrimci şiddettir.

Evet, Türkiye’de şiddete dayanan bir devrim olacaktır.

Kimse şiddet kelimesi etrafında fırtınalar koparmasın.

Devrimci şiddet halkın öfkesinden, kurtuluş azminden kaynaklanan bir şiddettir. Devrimci şiddetin maddi temeli emperyalist işgal ve işbirlikçi yönetimdir.

Kimse devrimcileri şiddet uygulamakla, silaha başvurmakla suçlamasın! Çünkü bu düzenin temelinde şiddet vardır, azgın sömürü, gizli işgal, zorla kırılacak bağımlılık zincirleri vardır.

Şiddeti devrimciler seçmedi. Ve devrimcilerin şiddeti kör bir şiddet olmadı, olmayacak. Hedefleri, amaçları ve nedenleri, çok açık bir şiddettir bu. Yani halkın örgütlü gücüyle birleşmiş, halk düşmanlarına, vatan hainlerine ve halka karşı terör uygulayanlara yönelik bir şiddettir söz konusu olan.

İnsanlarımızı Ortaçağ karanlığına iten, ücretli köleliğe zorlayan; işkencehanelerle, darağaçlarıyla, katliamlarla yaşayan bir düzenin şiddetine karşı-devrimci şiddet diyoruz. Tarihi geriye çevirmek isteyenlerin, yeni Promete’leri zincirleyenlerin, Sokrat’ı zehirleyenlerin, Spartaküs’ü çarmıha gerenlerin, Bruno’yu yakanların, Che’yi kurşunlayanların, Deniz’leri idam edenlerin, Mahir’leri Kızıldere’de bombalayanların karşı-devrimci şiddetine karşı, devrimci şiddet diyoruz. Binlerce insanımızı, kadın, yaşlı, çocuk demeden, sivil ve devlet terörüyle katledenlere, 1 Mayıs, Kahramanmaraş katliamlarını düzenleyenlere, dağlarda gerillaları, zindanlarda devrimci ve yurtseverleri katledenlere karşı şiddet diyoruz. Bu tarihin itici gücüdür. Bu, insanlığın gelişme motorudur. Bu tarihin her dönem akladığı şiddettir. Tarih bizimledir.

Kuşkusuz barışı biz de istiyoruz. Ama "barış" tek başına boş bir sözcüktür. Kimlerle ve neden barış? Bizi sömürenlerle mi? Bizleri köle yerine koyanlarla mı, bizleri birer robot gibi görmek isteyenlerle mi, bizleri işkencelerden geçirenlerle mi, bizleri dağda, sokakta, kahvede, meydanlarda katledenlerle mi, bizleri asanlarla mı, Kürt halkına ulusal baskı uygulayanlarla mı, ülkeyi emperyalizme satanlarla mı? Evet, kimlerle barış? Bunlarla mı?

Ve neden barış?

Sömürü, baskı, işkence, katliam devam etsin diye mi? Kürt halkı üzerindeki ulusal baskı sürsün diye mi, ulusal onurumuz ayaklar altına alınsın diye mi?

Barış yapmak isteyenler, barışçıl mücadele diyenler bu gerçeklerin farkında değil mi?

Böyle bir ülkede, böyle bir rejimde barış isteyenler, şiddeti kınayanlar, ancak ve ancak bu statünün devam etmesini isteyenlerdir. Biz ise bu statüyü değiştirmek istiyoruz. Ve bunun temel yolu şiddettir, silahlı mücadeledir. Barış ancak bu statünün bozulmasıyla, devrimci halk iktidarının kurulmasıyla adım adım sağlanacaktır.

Haklı olan biziz ve biz kazanacağız!

BİZ KAZANACAĞIZ ÇÜNKÜ BİLİMİN VE TARİHİN YASALARI BİZDEN YANA

Bizler tarihsel ve toplumsal koşullar dayatmaksızın devrime kalkışanlar değiliz. Toplumsal devrimin gerekliliği, insan iradesinden bağımsızdır. Ama tarih ve toplumsal gelişme bunu zorunlu kıldığı anda, tarihin yasaları bunu kaçınılmaz kıldığı anda hemen devrim diyoruz!

Ve böylesi toplumsal, tarihsel koşullar oluştuğunda, devrimi kimsenin engellemeye gücü yetmeyecektir.

Bilimin ve tarihin yasaları, devrimi nasıl zorunlu kılıyor? Nedir bu yasalar?

İnsanoğlu ilk çağlardan bu yana bu soruların cevabını aradı. Çevresini algılamaya başlayan insanın ilk tepkisi korku oldu. Fırtınaları, kasırgaları, yağmurları, selleri, yıldırımları, yangınları, depremleri kim yapıyordu ve bunlar nasıl oluyordu? Bunların nedenini bulamayan ilk insan tanrıları buldu. Her olay bir tanrıya bağlandı, tanrılar hoş tutulmaya çalışıldı.

Doğa olayları üzerine düşünen ve ilk mantiki cevaplar verenler Antik Yunan Filozoflarıydı. Olayların arasında bir neden-sonuç ilişkisi vardı. Bir olayın sonucu bir diğerinin başlangıcı oluyordu ve olaylar birbirini sistemli bir şekilde izliyordu. Örneğin gecenin ardından gündüz geliyordu, mevsimler düzenli bir şekilde birbirini izliyordu. Veya önce yıldırımlar çakıyor, bunu gök gürlemeleri ve yağmurlar takip ediyordu. Ama olayların görünürdeki düzenliliğinin altında büyük bir karmaşa vardı. Antik Yunan Filozofları bu karmaşayı görememiş olsalar da olayların arasında bir bağlantı olduğunu, olayların bir akış içinde birbirini izlediğini sezmışlerdi.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Doğanın Diyalektiği 'nde ENGELS, Yunan Filozoflarının "... en küçük unsurdan en büyüğüne, kum zerreciklerinden güneşlere, Protista'dan (tek hücreli canlılar) insana kadar, doğanın tümünün, öncesiz ve sonrasız yaşama gelişi ve gidişte, kesintisiz bir akımda, bitmek bilmez bir hareket ve değişim içinde varlığa sahip olduğu"nu (Sol Yayınları, 1979, s. 48) ortaya koymakla, doğa olaylarının anlaşılmasında ilk dev adımı attıklarını söylüyordu.

Yunan Filozofları ilk adımı atmışlardı, ancak bu sezgiye dayanan, bilimsel temelleri olmayan bir adımdı. Bu sezgilerin bilimsel temellerine oturması için, burjuvazinin yükselme dönemine kadar beklemek gerekecekti.

Burjuvazinin yükselme döneminde -aydınlanma çağında- bilim, Ortaçağ skolastik düşüncelerinden, kilise doğmalarından kurtulur ve özellikle fizik, kimya, biyoloji gibi doğa bilimlerindeki gelişmeler, doğa olaylarının belli yasalara bağlı olduğunu kanıtlarıyla ortaya koyar. Bilimdeki gelişmeler o güne kadar doğa olaylarını tesadüflere veya üstün bir varlığın iradesine (tanrı vb.) bağlayan idealist düşünceleri iflas ettirmiştir. Bilim insanın doğa olayları karşısındaki acizliğini ortadan kaldırmış, büyücüleri, putları, tanrıları bir kenara itmiştir.

Bilimsel gelişmelerin, nesnel gerçekliğin diğer yanı olan toplum olaylarına yansması kaçınılmazdı. Toplumsal olayların da yasaları olmalıydı. Çünkü insan ve toplum bu doğanın bir parçasıydı. Doğaya nasıl tanrılar yön vermiyorsa; topluma da kahramanlar, üstün insanlar yön vermiyordu. Doğa, iç bağlantıları ve ilişkileri olan ve sürekli gelişen bir bütündür, doğanın canlı bir parçası olan insan toplulukları da, iç bağlantıları ve ilişkileri olan ve sürekli değişen bir bütündür olmalıydı. Ve tıpkı doğa olaylarında olduğu gibi, insan topluluklarındaki gelişmelerin de bir neden-sonuç ilişkisi ve yasaları olmalıydı.

Var mıydı böyle yasalar ve bu yasalar nasıl işliyordu?

Burjuva felsefi akımlar yok diyordu. Yıkıttığı kilisenin yerine akıllı, tanrıların yerine "bilinci", "mutlak töz"ü, "kendinde şey"i koyuyordu! "Kendinde şey" in bir yansıması olan bilinçti her şeyi yaratan! Doğa, bilincimizin ürünüydü! Bilincimizde var olduğu için vardı her şey! Bilinçte olmayan bir şeyin var olması mümkün değildi! Ve bunlar biline-mezdi!

Özünde, tanrının başka kavramlarla gizlendiği bu felsefi akımların hepsi de Bilinemezci (Agnostik) idi. "Kendinde şey" in "mutlak töz" ün bilinemeyeceğini insan aklının bilincin kaynağına, sırlarına erişemeyeceğini söyleyen bu felsefi akımlar, burjuvazinin gereksinmelerine uygun bir biçimde dini, kiliseyi, boş inançları görünüşte bir kenara bırakıyordu. Fakat ürettikleri kavramlarla öylesine üstün ve bilinemez güçler yaratıyorlardı ki, toplumsal gelişimin yasaları da, insan eylemi de bu güçler karşısında çaresizdi.

İdealist felsefe, yüzyıllardır ileri sürülen metafizik yorumları yeni kavramlarla tekrarlar, materyalist felsefenin bu etkilerden kurtulması bir anda olanaksızdı.

MARKS'a kadar materyalist felsefenin temsilcileri, genellikle kaba bir materyalizme saplanmış, olayların diyalektiğini kavrayamamış filozoflardır. Tüm bir süreci ve süreçteki değişimleri mekanik hareketin katı kalıplarına sıkıştıran; doğanın ve toplumsal yaşamın canlılığını, çeşitliliğini kavrayamayan bu kaba materyalistlerin bakış açısı diyalektik değil, metafizikti.

Marksizm öncesi materyalist felsefenin en tutarlı temsilcisi Feuerbach'tır. Feuerbach, o güne kadarki mekanik materyalistlerden bir adım daha ileri giderek, doğadaki nesnel yasaların insanların fikirlerinde yansıması bulunduğunu, insanın yaşadığı ortamın ve yetişme biçiminin bir ürünü olduğunu ortaya koyuyordu. Ancak Feuerbach'ın felsefesi de kendinden öncekilerin bir kısım eksikliklerini taşıyordu. Feuerbach'ta eksik olan, diyalektik bakış, felsefesini toplumsal pratikten, insan eyleminden soyutlamasıdır. Feuerbach insan bilincinin toplumsal koşullarla belirlendiğini ortaya koyuyordu ama, ondaki insan bilinci basit bir aynaydı.

İdealist felsefenin tüm gözbağcılığına rağmen, toplumsal gelişimin nesnel yasaları vardı ve bunları ilk kez Karl MARKS tutarlı ve açık bir şekilde çözümlüyordu.

Marksizm toplumsal gelişimin yasalarını çözümlerken bunları ikili bir yönden ele alır. Birincisi toplumsal gelişimin maddi bir temeli olmalıdır. Bu, toplumsal gelişimin, devrimlerin nesnel temelidir. İkincisi ise, bu nesnel temel üzerinde insan eyleminin rolüdür. Birincisi determinist (nedensellik-gerekirlik) yön, ikincisi volontarist (iradecilik) yön olarak adlandırılır.

Marksizm öncelikle toplumun ve bu toplumun temelini oluşturan maddi hayatın ne olduğunu, neyi nasıl etkilediğini ortaya koyuyor ve toplumsal gelişimin nesnel yasalarını buradan çıkarıyordu.

Neydi toplum? Tanrının kulları mı, kralın tebası mı, kilisenin cemaati mi?

Onları bir araya getiren, ilişkilerine yön veren, bilinçlerini belirleyen tanrı mıydı, kral mıydı? Neydi onların bir Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kısmını "aşağıda", bir kısmını "yukarıda" tutan güçler?

Ve MARKS "Ekonomi Politîğin Eleştirisine Katkı" adlı yapıtında tüm bunları şöyle yanıtlıyordu:

"Varlıklarının toplumsal üretiminde, insanlar, aralarında, zorunlu, kendi iradelerine bağlı olmayan belirli ilişkiler kurarlar; bu üretim ilişkileri, onların maddi üretici güçlerinin belirli bir gelişme derecesine tekabül eder. Bu üretim ilişkilerinin tümü, toplumun iktisadi yapısını, belirli toplumsal bilinç şekillerine tekabül eden bir hukuki ve siyasal üstyapının üzerinde yükseldiği somut temeli oluşturur. Maddi hayatın üretim tarzı, genel olarak toplumsal, siyasal ve entellektüel hayat sürecini koşullandırır. İnsanların varlığını belirleyen şey bilinçleri değildir; tam tersine, onların bilinçlerini belirleyen, toplumsal varlıklardır." (Seçme Yapıtlar, C-1, s. 609)

Toplumsal yapıyı belirleyen ne tanrıydı, ne kral, ne de kilise. Onu belirleyen iktisadi yapıydı. MARKS'ın Maddi Hayatın Üretim Tarzı dediği bu iktisadi temel bir yönüyle toplumun kendisiydi. Ve insan iradesinden bağımsızdı.

Kapitalizmin iktisadi yapısını inceleyen MARKS, tüm toplumlar tarihini ve toplumların gelişimindeki nesnel yasayı da ortaya çıkarıyordu.

MARKS'ın insanlığın düşünce tarihine kazandırdığı bir gelişme de insan eyleminin toplumsal gelişmelerdeki rolüydü. Feuerbach da dahil önceki tüm materyalistler, toplumsal yaşamda insanın dönüştürücü eylemini görmemiş, toplumsal değişmelerdeki insan pratiğini kavrayamamışlardı. Feuerbach'ın görüşlerini temel alarak, toplumsal değişmelerdeki insan eyleminin etkisini göremeyen düşünceleri şöyle eleştiriyordu MARKS:

"İnsanların ortamın ve yetiştirme biçiminin ürünleri oldukları ve dolayısıyla değişik insanların başka ortamın ve değişik yetiştirme biçiminin ürünleri oldukları yolundaki materyalist öğretisi, ortamı değiştirenin insanın kendisi olduğunu ve eğiticinin kendisinin de eğitime ihtiyacı olduğunu unutuyor." (age. s. 12)

Marksist felsefenin gelişimi, insanlık tarihine yeni bir yön veriyordu. Birincisi; o güne kadar idealist felsefenin hep yönetilen bir köleler topluluğu olarak gördüğü ve temellerini şu veya bu şekilde gökyüzüne çıkardığı toplum, yeryüzüne indirilmişti. Toplumun gizemli ve bilinmeyen bir yönü kalmamıştı artık.

İkincisi; idealist felsefenin "kul", "kaderiyle başbaşa", "güçsüz" insanlarıyla; tanrının elilikçi dediği güçlü, kahraman insanları gitmişti. Yine kaba materyalistlerin, doğal yasalar karşısında etkisiz, pratik işlevi olmayan insanları da gitmişti. Marksizm bunların yerine, düşünen, dönüştürücü bir pratiğe sahip olan insanı koymuştu.

İşte tüm toplumsal değişmeler bu iki unsurla açıklanmalıydı. Toplumun ve toplumu oluşturan insan gruplarının bilimsel çözümlemesini yapan Marksizm, kendini diğer felsefelerden ayıran noktayı, çözümlemelerini burada bırakmayarak gösteriyordu. Marksizm toplumsal değişmelerin felsefesi ve bunu MARKS "Feuerbach Üzerine Tezler" in XI. sinde çok açık ifade ediyordu.

"Filozoflar dünyayı yalnızca çeşitli biçimlerde yorumlamışlardır; oysa sorun onu değiştirmektir." (age, s.14)

Toplumsal değişmeler bir devrim ile mümkündür ve bir devrim ancak toplumun maddi koşullarının uygunluk arzemesiyle ve bu toplumsal koşulların belirleyiciliği altındaki insan gruplarının eylemleriyle gündeme gelebilirdi.

Birincisi devrimin determinist yönünü, ikincisi ise voluntarist yönünü ifade eder.

TOPLUMSAL GELİŞMELERİN DETERMINİST YÖNÜ

Tarihsel ya da toplumsal gelişmelerin tıpkı doğa olayları gibi, maddi yasalara bağlı olduğu ve toplumsal gidişin insan iradesinden bağımsız geliştiği gerçeği, determinist anlayışın özünü oluşturur.

Marksizm; tarihi, insan iradelerinin çatışmasıyla ortaya çıkan ve birbirine benzemeyen, aralarında bağ bulunmayan, önceden kestirilemez olayların art arda dizilişine indirgeyen idealist anlayışları reddeder.

Tarihin zorunlu yürüyüşüne, yani toplumsal olaylara determinist bakış açısı getiren Marksizm, maddi hayattaki üretim ilişkilerinin ve üretici güçlerin gelişme seyrinin; yaşamın toplumsal, siyasal ve manevi süreçlerinin gelişme seyrinin de genel karakterini belirlediğini öngörür. Toplumu sürükleyen olgu ise, bu maddi temel üzerinde, insan gruplarının yani sınıfların karşılıklı ilişkileri ve çelişkileridir.

Şöyle diyor bu konuda MARKS;

"Gelişmelerinin belirli bir aşamasında toplumun maddi üretici güçleri, o zamana kadar içinde hareket ettikleri mevcut üretim ilişkilerine, ya da bunların hukuki ifadesinden başka bir şey olmayan mülkiyet ilişkilerine ters düşerler. Üretici güçlerin gelişmesinin biçimleri olan bu ilişkiler, onların engelleri haline gelirler. O zaman bir toplumsal devrim

çağı başlar." (age, s. 609)

Toplumsal gelişim seyrinin insan iradesinden bağımsız nesnel yasası, üretim ilişkileriyle üretici güçler arasındaki Zorunlu Uygunluk Yasası'dır. Belirli bir üretim tarzının egemen olduğu her toplumda, üretim ilişkileri, bir yere kadar üretici güçleri geliştirir, toplumu daha üst bir yaşam düzeyine çıkarır. Ancak sınıflı toplumlarda öyle bir noktaya gelinir ki, sömürü ve kârın devam etmesinin zorunluluğu, bu gelişimin önünde set oluşturur. Artık üretim ilişkileri, üretici güçlerle çelişmeye başlamış, Zorunlu Uygunluk Yasası ile sağlanan uyum bozulmuştur. Zorunlu Uygunluk Yasası'nın bozulması, toplumu ileriye götüren üretici güçlerin gelişiminin engellenmesi demektir. Bu durum, mevcut üretim ilişkilerinin ve üretim tarzının tasfiye edilmesini, toplumsal gelişmelerin önünü açacak yeni bir üretim tarzının egemen hale gelmesini zorunlu kılar. Bu Marksist devrim teorisinin determinist yönüdür. Yani toplumdaki çelişkilerin, yeni üretim ilişkilerini gerektirecek bir düzeye varmasının zorunluluğudur.

Üretici güçler ile üretim ilişkilerinin çeliştiği, bu çelişkinin uzlaşmaz boyutlara ulaştığı anda, bu çelişkileri barındıran üretim tarzı kendi alternatifinin tohumlarını da içinde taşıyor demektir. Determinizmin bu kuralını MARKS şöyle ifade ediyor:

"... İçerebildiği bütün üretici güçler gelişmeden önce, bir toplumsal oluşum asla yok olmaz; yeni ve daha yüksek üretim ilişkileri, bu ilişkilerin maddi varlık koşulları, eski toplumun bağrında çiçek açmadan, asla gelip yerlerini almazlar." (age, s. 610)

Köleci üretim tarzı tarihten silinmeden önce, artık gelişimi durmuş, üretici güçlerin gelişimi önünde engel olmaya başlamıştı. Köle emeğine dayanan üretim gitgide düşerken, feodal toplumun temelleri çöktürülüp, birçok malikane sahibi, köle yerine serf emeğini kullanmaya başlamıştı. Toprağa bağlı serflerin, yerini işçi sınıfına bırakması, feodal toplum ilişkilerinin artık tıkanıp, toprak ve toprağa bağlı serflerle sağlanan üretimin, toplumu geliştirmek bir yana gelişimini engellediği bir döneme denk düşer. Feodal üretim ilişkilerinin yerini kapitalist üretim ilişkilerinin alması bir zorunluluktur artık.

Fakat bir üretim tarzından diğerine geçiş ve yeni üretim tarzının egemenliği; ancak, eski üretim tarzını ayakta tutan devletin, yeni sınıflarca yıkılması ya da devleti ele geçirmesiyle olanaklıdır. "Ailenin, özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni" adlı eserinde ENGELS, devletin sınıfsal niteliğine ve rolüne ilişkin şöyle diyor:

"... sadece özel kişiler tarafından (...) edinilmiş bulunan zenginlikleri (...) koruyan ve sadece eskiden o kadar hor görülen özel mülkiyeti kutsallaştıran ve bu kutsal şeyi bütün insan topluluğunun en yüce ereği olarak bildiren bir kurum değil, ayrıca mülkiyet edinmenin (...) yeni biçimleri üzerine, genel olarak toplum tarafından yasaya uygunluk mührünü de basan bir kurum; (...) mülk sahibi sınıfın hiçbir şeye sahip olmayan sınıfı sömürme hakkını ve onun üzerindeki egemenliğini de sürdürüp götüren bir kurum." (Sol Yayınları, 1974, s. 151)

Mevcut devlet cihazını parçalayarak yeni üretim ilişkilerini yaratacak olan; ilerici sınıfların, devrimin maddi koşulları üzerinde etkin olabilecek iradeleridir. İşte, yeni bir toplumun inşasını sağlayacak irade ve bu iradenin tespit ettiği strateji doğrultusunda yürüteceği mücadele, Marksist devrim teorisinin voluntarist (iradeci) yönünü oluşturur.

VOLONTARİST YÖN YA DA PROLETARYA PARTİSİ

Toplumsal dönüşümün temel koşulu, üretici güçlerin gelişiminin üretim ilişkileri tarafından kösteklenmesidir. İşte bu noktada insanların bilinçli faaliyetleri gündeme gelir. Ve nesnel durumu iyi tahlil edebildikleri, bu nesnel durum karşısında uygun çözümler üretebildikleri oranda, tarihe yön verebilirler.

İnsanların kendi tarihini kendilerinin yaptığını söyleyen Marksizm, diğer felsefi akımlardan farklı olarak insan iradesinin ve eyleminin dönüştürücü etkisinin önemini belirtir.

Fakat Marksizm; insanların toplumu dönüştürme iradesini ve eylemini, kahramanların yarattıkları destanlar değil, toplumsal koşullar üzerinde yükselen toplumsal gelişmelerin zorunlu itici gücü olarak değerlendirir.

Tek tek liderlerin de tarihsel gelişmede büyük roller oynayacağını kabul eden Marksist devrim teorisinin voluntarist yanı, esas olarak sınıfların iradesinde ve onların dönüştürücü eyleminde ifadesini bulur. Bu voluntarist yanın öznesi proletarya partisidir.

Devrimin voluntarist yanı ihtilalci inisiyatifin kullanılmasıyla ifade edilir ve bu kavramda anlamını kazanır. Devrimin nesnel koşullarının hazır olduğu bir ülkede, devrim, iradi bir sorun haline gelmiş demektir.

İhtilalci inisiyatif, maddi koşullar üzerinde yükselen devrim sürecini, kendiliğindencilikten kurtarıp bilinçli, örgütlü ve iradi olarak sürdürmektir.

Marksizm, toplumu ve sınıfları ele alıp, içinde bulunulan aşamayı ve sürecin varacağı yeri tahlil edebilen bir Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

teoridir. İşçi sınıfının bilimsel ideolojisi olarak, bu anlamda hem iradecidir, hem deterministtir.

Volontarist yön, devrim teorisini yığınlara mal edip, onu bir güç haline getirecek ve mücadeleyi kendiliğindenlikten kurtaracak olan partiyi ve onun önderliğini de kapsar.

Marksizmin iradeciliği, mücadeleyi devrimle sonuçlandırarak, devrimin çeşitli aşamalarını ve sınıfsal ittifaklarını tespit edecek bir stratejinin unsurlarını kapsar, gerekli kılar.

Özetle, voluntarizm ya da ihtilalci inisiyatif deyimleri, Marksizmde parti olgusundan ayrı düşünülemez. Çünkü devrimin irade merkezi, adına parti dediğimiz siyasi organizasyon olacaktır.

Önceki üretim tarzlarının aksine komünizm, kapitalist üretimin bağrında oluşmaz. Çünkü komünist toplum sınıfları ve özel mülkiyeti reddeden, ortadan kaldıran bir toplumdur. Daha önceki üretim tarzları bir öncekinin bağrında özel mülkiyetin değişik biçimleri altında ortaya çıkmış ve kendine yer bulabilmiştir. Yani özel mülkiyet her seferinde, öncelikle ekonomik altyapıda, değişik biçimlenmelerini yaratmış ve altyapıda belirli ölçüde egemenlik kurduktan sonra, siyasal egemenliği de zorunlu kılmıştır. Altyapıda, maddi koşulları (onu zorlayan üretim ve üretici güçler) olmasına karşın komünizm, kapitalist toplumda kendini düşünsel planda gösterir. Bu teorinin kitlelere kavratılması ve kitlelerin siyasi iktidarı yıkıp kendi iktidalarını kurmasıyla, komünist toplumun ilk aşamasının inşasına başlanır. Yani komünist toplum başından itibaren iradi gelişmek zorunda olan bir mücadelenin sonucunda kurulacaktır. Proletaryanın iradesi, partide ifadesini bulur ve Marksist devrim teorisinde partinin önemi büyüktür.

Parti sorununun önemini ortaya koyan MARKS ve ENGELS kendi dönemlerinde parti konusuyla özel olarak ilgilenmişlerdir. Bu dönemde çeşitli parti deneyleri yaşanmış, gelecek için önemli dersler çıkarılmıştır.

Marksist partinin ilk deneyi Uluslararası Komünist Lig'dir. 1848'de Londra'da kurulan bu uluslararası birlik, proletarya hareketiyle Marksist teorinin birleştirildiği ilk deneydir.

Proletaryanın ilk siyasal örgütlenmesi olan Komünist Lig, legal olarak kurulan, aşağıdan yukarı demokratik bir tarzda örgütlenen ve tüm organlarının seçimle belirlendiği bir örgüttür.

Komünist Lig'den sonra oluşturulan proletaryanın uluslararası ya da yerel nitelikteki siyasal örgütlenmeleri (I. Enternasyonal, II. Enternasyonal ve II. Enternasyonal partileri) aynı örgütlenme ilkelerine sahip olmuşlar; bu dönemde toplumsal devrimin determinist yanının ağır basması, proletarya partilerinin örgütlenme ilkelerine de yansımıştır. Bunun pratikteki ifadesi, bu partilerin legal, gevşek örgütlenmeler olması, demokratik yanın belirleyici olduğu örgütlenmeye ve işleyişe sahip olmalarıdır.

Emperyalizm çağının parti anlayışı ise, Leninist parti anlayışıdır. Emperyalizm kapitalizmin genel bunalıma girdiği evredir ve bu evrede devrimin nesnel koşulları tüm dünyada vardır. Devrim, ihtilalci inisiyatifin kullanılması sorununa, iktidar sorununa bağlanmıştır. Ve bu dönemin devrim teorisinde volontarist yön öne çıkmıştır. İşte Leninist parti anlayışı bu somut durumun tahliline dayanan bir parti öngörüsüdür.

LENİN'in öngördüğü parti, proletaryanın çelikten disiplinine sahip dar devrimciler örgütüdür. Parti, başlangıçta profesyonel devrimcilerin yer aldığı, işleyişte merkezi yanın ağır bastığı, her koşulda mücadeleyi sürdürebilecek nitelikte bir örgütlenme olmalıdır. Ve Leninist parti, toplumsal devrimde volontarist yanın belirleyici olmasına göre biçimlenen bir nitelik kazanmıştır.

Buraya kadar söylediklerimizi öz olarak ifade edersek; devrimin maddi temeli üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki Zorunlu Uygunluk Yasası'nın bozulmasıdır. Rekabetçi kapitalizm döneminde, üretici güçleri geliştiren kapitalist üretim ilişkilerini tasfiye etmek mümkün olmamıştır. Çünkü Zorunlu Uygunluk Yasası halen işlevini görmektedir. Zorunlu Uygunluk Yasası emperyalizm döneminde bozulmuştur. Çünkü artık üretici güçlerle üretim ilişkileri arasında çelişkilerin antagonizma kazandığı kapitalizmin genel bunalım evresine girilmiştir.

Bu dönemde ihtilalci inisiyatifin rolü önem kazanmıştır. Rekabetçi dönemde ihtilalci inisiyatif, toplumu dönüştürecek durumda değildir. Çünkü kapitalizm henüz gelişimini sürdürmektedir ve proletarya tam anlamıyla devrimi gerçekleştirecek bir tecrübe birikimine ve olgunluğuna sahip olmadığı gibi, devrimin sosyal temelleri de yoktur. Devrimlerin maddi temelinin tüm dünyada genel olarak oluşmasına rağmen, bunun tek tek ülkelerde olgunlaşmış bir milli krize dönüşmesinin şart olduğu emperyalist dönemde; ihtilalci inisiyatifin temel öznesi proletarya partisidir. Proletarya partisi yığınları bilinçlendirip bir örgüt çatısı altında toparlayarak, devrimci mücadele içerisinde yönlendirir, devrimin rotasını belirler, kurmaylığını, öncülüğünü yapar. İhtilalci inisiyatifin toplumu dönüştürmesinin ilk örneği Sovyet Devrimi'dir. Bunu Doğu Avrupa, Çin, Vietnam, Küba ve diğer ülkeler devrimleri izlemiştir.

ŞİDDET YOLUYLA DEVRİM Mİ, BARIŞÇIL GEÇİŞ Mİ?

Şiddet yoluyla devrim mi, barışçıl geçiş mi tartışması, yeni bir tartışma değildir. Bu tartışma yüzyılı aşan bir

süredir Marksizmin gündemindedir.

Marksist teoride barışçıl geçiş var mıdır? Evet vardır, MARKS ve ENGELS istisnai olarak 1850'li yıllarda İngiltere ve ABD'nin o gün içinde bulundukları koşulları değerlendirmiş ve bu iki ülkede sosyalizme barışçıl yoldan geçiş olabileceğini söylemişlerdir. MARKS ve ENGELS'in böyle bir ihtimal öngörmelerinin çeşitli nedenleri vardır.

öncelikle bu iki ülkede kapitalizm oldukça gelişmiştir. Proletaryanın örgütlülük ve bilinç düzeyi yüksektir ve çoğunluğu teşkil etmektedir. Asıl önemlisi de, bu ülkelerde burjuva devlet makinesi, yani bürokrasi ve militarizm gelişmemiştir, zayıf ve cılızdır. Kapitalist sınıf da uzlaşma geleneğine sahiptir. Bu nedenle MARKS ve ENGELS istisnai olarak bu ülkelerde proletaryanın, iktidarı genel oy yoluyla, "satın alma" yoluyla ele geçirebileceği tespitini yapmışlardır.

Bu iki dönemsal istisna dışında Marksizmde barışçıl geçiş diye bir şey yoktur. Tam tersine MARKS ve ENGELS tüm eserlerinde, zor'u ve şiddeti tek yol olarak göstermişlerdir. Ancak Marksizmden sapma akımlar ve burjuvazi, özellikle bu konuda MARKS ve ENGELS'i karşı karşıya getirmek istemişlerdir. Onlara göre MARKS barışçıl geçişi savunmaktadır, ENGELS ise şiddete dayanan devrimi. Oysa gerçek böyle değildir ve şiddete dayanan devrim ve barışçıl geçiş konusunda, MARKS'la ENGELS arasında herhangi bir çelişki yoktur. ENGELS'in MARKS'tan ayrı olarak bu konuda söylediklerini bir kenara bırakırsak, MARKS'ın şu sözleri, bu konudaki demagogileri ve Marksist devrim anlayışının özünü açıklıkla ortaya koyacaktır:

"Zor, bir yenisine gebe olan her eski toplumun ebesidir." (MARKS)

"Ancak sınıfların ve uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarının artış bulunmadığı bir düzendir ki, toplumsal evrimler, politik devrimler olmaktan çıkacaklardır. O zamana dek, toplumun her genel yeniden altüst oluşunun arifesinde, toplumsal bilimin son sözü hep şu olacaktır:

'Ya savaş, ya ölüm; ya kanlı savaşım, ya yok olma' (George SAND)" ("Felsefenin Sefaleti", Sol Yayınları, 1979, s.186)

Marks'ın sözlerinden çıkarılması gereken sonuçlar nelerdir?

- Zor toplumların ebesidir.
- Politik devrim ile toplumsal evrim ayrı şeylerdir.
- Tek yol: Devrimci şiddettir.

Burada şu soru akla gelebilir, madem ki, şiddet Marksist Devrim Teorisinin özüdür, madem ki barışçıl geçiş istisnai durumlar için söylenmiştir, o halde bu tartışma Marksizmin gündemine nasıl girebilmiştir?

Barışçıl geçiş teorilerinin, Marksizmin gündemine bir alternatif olarak getirilmesinin altında, küçük-burjuva uzlaşmacı reformist anlayışlar yatar. Özellikle karşı-devrimin güçlü, devrimci mücadelenin zayıf olduğu koşullarda, bu durumun geçici niteliğini göremeyen, yılgınlığa kapılan küçük-burjuvazi düzenle uzlaşma yolları aramaya, kendini düzen sınırlarına hapsedmeye başlar. Küçük-burjuvazinin bu sınıf tavrı, kapitalistlerce de desteklenip körüklenir ve giderek bu tavrın teorisi yapılmaya başlanır. Barışçıl geçiş teorileri, bu sınıf yapısının ve böyle bir sürecin ürünü olarak Marksist devrim teorisine bir alternatif olarak girmiştir.

BARIŞÇIL GEÇİŞ TEORİLERİNİN EVRİMİ

Avrupa'da 1848 devrimlerinin yenilgisi, ardından Paris Komünü'nün yıkılışı, MARKS ve ENGELS tarafından değerlendirilmiş; kapitalizmin henüz gelişme dinamiklerine sahip olduğu, devrevi krizini atlatarak kapitalistlere yeni bir refah ortamı sunduğu, proletaryanın da henüz ihtilalci bir olgunluğa erişmediği çözümlenmeleri yapılmıştır. MARKS ve ENGELS bu tespitlerden yola çıkarak yanılırlara meydan vermeyecek bir şekilde, kapitalist sistemin tüm yönlerini teorik olarak açıklayıp, pratikte de buna uygun taktikler üretmeye çalışırken bu yenilgiler küçük-burjuvazi üzerinde daha değişik etkiler yaratmıştır.

Küçük-burjuvaziye göre bu cahil, geri, kaba proletarya ile devrim yapılamazdı. Proletarya iktisadi mücadele vermeli, siyaseti liberal burjuvaziye bırakmalıydı. Diğer yandan üretici güçlerin gelişimi mevcut kapitalist ilişkilerle çelişkiye düştüğü noktada, yeni üretim ilişkileri kendiliğinden toplum içinde gelişerek egemen duruma gelecekti. O zamana kadar gelişen proletarya, bir uzlaşma organı olan devleti genel oy yoluyla ele geçirecekti. Zora, şiddete hiç gerek yoktu!

II. Enternasyonal önderlerinde (BERNSTEIN-KAUTSKY vb.) en somut ve olgunlaşmış haliyle ifadesini bulan bu "barışçıl geçiş" teorisi, LENİN'in önderliğindeki Sovyet Devrimi tarafından çürütüldü. LENİN, öncelikle bu

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

görüşlerin küçük-burjuvazinin devlete bakış açısından kaynaklandığını ortaya koydu. Devlet ve İhtilal'de LENİN bu konuda şunları söylüyordu:

"... Karşı çıkılması olanaksız tarihsel olguların baskısı altında, nerede sınıf çelişkileri ve sınıf savaşimleri varsa, ancak orada devletin var olduğunu kabul etmek zorunda kalan burjuva ve özellikle küçük-burjuva ideologlar, devleti sınıfların bir uzlaşma organı olarak ortaya çıkartacak biçimde, MARKS'ı 'tashih' ederler.

"Küçük-burjuva siyasetçilerin kanısına göre, düzen, sınıfların uzlaşmasıdır, yoksa bir sınıfın bir başka sınıf tarafından ezilmesi değil; çatışmayı hafifletmek demek, uzlaştırmak demektir, yoksa baskıcıları devirmek için savaşım veren ezilen sınıfların elinden bazı savaş araç ve yöntemlerini çekip almak değil." (Bilim ve Sosyalizm Yayınları, s.15-16)

Devleti bir uzlaşma organı olarak değerlendiren küçük-burjuvazinin, genel oya bakışının her şeyi belirlediğini, genel oydan çok şey beklediğini tespit eden LENİN, aynı eserde; "zora dayanan devrim olmaksızın, burjuva devlet yerine proleter devleti geçirmek olanaksızdır." (s. 34) der ve Sovyet Devrimi bir yerde, şiddete dayanan devrim anlayışının pratikte kanıtlanması olur. Barışçıl geçiş teorileri ise, bir müddet "unutulur". Ta ki kendine uygun ortamı yeniden buluncaya dek.

Barışçıl geçiş teorilerinin uzun bir sessizlikten sonra yeniden ortaya çıkışı, 1960' ılı yılların başlarına rastlar. SBKP'nin 20. Kongresi'nde ortaya sürülen tezlerden kaynaklanan bu teori, özde aynı şeyleri söyleyen iki merkezde odaklaşır. Bunlardan biri Avrupa Komünizmi denilen akımın ileri sürdüğü görüşlerdir, diğeri ise SBKP'nin geliştirdiği Kapitalist Olmayan Yol tezidir. Bu teorilerin kaba bir değerlendirilmesinin yapılması, bunların da II. Enternasyonal reformistlerinin yaklaşımlarından pek farklı olmadığını ortaya koyacaktır. Görünüştaki farklılıkların aldatıcı olmaması gerekir. Yüzyıllık reformist tezler, sınıf işbirliğinde odaklaşan özünü koruyarak tekrar Marksist-Leninistlerin karşısına çıkmıştır.

BARIŞÇIL GEÇİŞ TEORİLERİNİN PRATİKTEKİ İFLASINA BİR ÖRNEK: ALLENDE DENEYİ

Barışçıl geçiş savunucuları, sürekli kendi haklılıklarının kanıtı olarak gösterdikleri Şili'de yaşanan ALLENDE deneyi, aslında bu teorinin pratikte iflas ettiğini göstermiştir.

ALLENDE, Şili'de seçimle iktidara gelen bir sosyalisttir. Seçimler sonucu parlamentoda çoğunluğu kazanan ALLENDE, bu çoğunluğa dayanarak ülke çapında sosyalizmin maddi temellerini hazırlamaya yönelik girişimleri başlatır. Çeşitli kamulaştırmalar, sosyal yardımlar, sosyal örgütlenmeler, bu dönemde ALLENDE'nin sosyalizmin maddi temelini hazırlama yönündeki adımlarının belli başlıları olmuştur.

ALLENDE'nin bu girişimleri Şili gibi ABD emperyalizminin yeni-sömürgeci bir ülkede, ne derece başarılı olabilir? Oligarşik devletin egemen olduğu Şili'de, barışçıl yollarla sosyalizmin inşası mümkün olabilir miydi? Bu soruların cevabı kısa sürede açığa çıkacaktı.

ABD emperyalizmi ve işbirlikçileri çok geçmeden Şili'de faaliyete geçmiş, ALLENDE'nin, "oy çoğunluğu" dışında bir gücü olmayan iktidarını sarsmaya başlamıştır. CIA, kitle örgütlerinden siyasi partilere, bürokrasiden orduya kadar tüm alanlarda güçlerini harekete geçirecek ve 11 Eylül 1973'teki darbeyle, ALLENDE'nin "sosyalist iktidarı"nın yerini PINOCHET'in kanlı diktatörlüğü alacaktır.

ALLENDE'nin sosyalist iktidarı neden başarısız olmuştur? Bu sorunun cevabı, ALLENDE'nin iktidar sorununu nasıl kavradığında yatmaktadır. İktidar, parlamentodaki çoğunluk veya hükümet kurabilmek değildir. Sorun, oligarşik devlet mekanizmasının parçalanıp parçalanmadığıdır. ALLENDE oligarşik devleti parçalayamamış, yok edememiştir.

ALLENDE Şili'de emperyalist bağımlılığa ve işbirlikçilerinin egemenliğine dayanan devleti aşağıdan yukarıya parçalayarak iktidara gelmemiştir. Yani Şili'de bir devrim olmamıştır. Bürokrasisiyle, ordusuyla devlet olduğu gibi kaldığından, devletin niteliğinde de bir değişiklik olmamıştır.

Sonuç olarak yaşadığımız çağda;

- Barışçıl geçiş bir hayaldir.
- Devlet mekanizmasını parçalamadan devrimin kalıcı olması olanaksızdır.
- Sosyalist devletin kurulması parlamento çoğunluğu ile değil, kitlelerin örgütlü silahlı gücüne dayanması ile mümkündür.

BARIŞÇIL GEÇİŞ VE TÜRKİYE

Türkiye'de barışçıl geçiş olabilir mi? Bu soruya kimileri olumlu cevap verebilir, veriyor da. Özellikle 12 Eylül faşist cuntasının yarattığı yığınlık ve karamsarlık ortamında bu soruya olumlu cevap verenler çoğalmış, dahası bu yolda "hızlı" adımlar atmaya başlanmıştır. Özünde proletaryaya ait olmayan bu tür bakışların temeli, burjuva ve küçük-burjuva ideolojisinin proletarya saflarında yarattığı tahribat, etkilenme, vs.de aranmalıdır. Proletarya saflarında zaten varolan uzlaşmacı eğilimler, 12 Eylül'ün yenilgi koşullarında hız kazanmış, legalleşme uğruna verilen mücadele tek amaç olmuştur. Bu küçük-burjuva akımlar "komünist" etiketi altında bugün oligarşiyle açıktan uzlaşma çizgisine gelerek, bu doğrultuda "barışçıl geçiş" programları oluşturulmuştur.

12 Eylül sonrası, oligarşinin yeniden sarsılmasından ciddi endişeler duyduğu "huzur"u ve "istikrar"ı istemek, devrimi değil düzenin onarılmasını istemektir. Hemen her açık faşizm sonrası ortaya çıkan, düzeni onarma programlarının anlamı budur.

Evet, gerçekten de bugün kimileri Türkiye'de burjuvazi adına barışı-istikrarı savunur durumdadır. Barış ve istikrar adına birçok devrimcinin kanıyla yazılan anti-faşist mücadele tarihi, anarşizm-terörizm olarak suçlanmakta, oligarşinin söylemiyle Devrimci Hareketi karalamak, geçer akçe sayılmaktadır. Hem de ne uğruna: Oligarşinin göstermelik parlamentosuna girebilecek bir statüye kavuşabilmek uğruna!... Çünkü onlar için tek yol, parlamentoda çoğunluğu kazanmaktır! Ülkemizde devrimcilik parlamentoculuk değildir. Parlamantonun konjonktürel şartlarda yararlanılabilecek birtakım özellikleri ortaya çıksa da, parlamentoculuğun ülkemizdeki tek işlevi, emekçi halkın mücadelesini oligarşinin egemenliğine hapsedmektir.

Ülkemiz emperyalizmin yeni-sömürgesi ve sürekli faşizmin olduğu bir ülkedir. Bu, oligarşinin sürekli kriz içinde bulunduğu, iktidarını korumak için sürekli baskı ve terör uyguladığı anlamına gelir. Milli krizin yaşandığı bir ülkede devrimin objektif şartları vardır ve temel mücadele parlamenter mücadele değil, silahlı mücadeledir. Her şeyden önce de karşı-devrimin baskı ve şiddeti, devrimci şiddetin maddi temelini oluşturur.

Bu o kadar açıktır ki, bugün barışçıl geçiş teorilerini savunanlar, bu teoriyi 1983 yılında sistemleştirmeye başladıklarını söylüyorlar. İki Taktik'te LENİN, 1905 Devrimi sırasında ayaklanma taktikleri yerine, parlamenter mücadele biçimlerini temel almayı savunan Menşevikleri;

"... parlamenter savaşım kategorilerini, parlamantonun bulunmadığı koşullar içinde yazılan kararlarna sokmuşlardır." (Sol yayınları,1978, s. 87) diye eleştirir.

+OK özgürlük InterMail POP3 server signing off. savunucuları, bu kategorilerini sistemleştirmeye başladıkları 1983'te, Türkiye'de ne parlamento vardır, ne de demokrasinin kırıntıları. 1983, faşist cuntanın en kanlı diktatörlük yıllarıdır. Bu nedenle barışçıl geçiş programlarının ülkemizdeki ilham kaynağı 1983 yılının olmayan parlamentosu değil, bu baskı ve terördür. Kaldı ki, barışçıl geçiş teorileri ülkemiz açısından da yeni değildir. 1960 sonrası oluşumlara baktığımızda, 1983'te oluşturulan programların benzerlerine rastlamak zor olmayacaktır.

POLİTİK DEVRİM-SOSYAL DEVRİM

Sosyal devrim, basit bir yönetim değişikliği değildir. Sosyal devrim, gerçekleştiği toplumu, ekonomisinden siyasal ve sosyal yapısına kadar değiştiren ve yeni baştan kuran, kurma sürecinde olan bir devrimdir. Yeni bir toplumun, yeni bir insanın yaratılmasıdır.

Sosyal devrimi diğer devrimlerden, darbelerden, isyanlardan ayıran da budur. Proletarya devrimini diğerlerinden ayıran bu özelliklerini daha yakından anlayabilmek için, politik devrim-sosyal devrim ayrımını ortaya koymamız gerekiyor.

Proletarya devrimini unsurlarına ayırarak incelersek, öncelikle karşımıza tüm devrimlerin ön şartı olan siyasi iktidarın ele geçirilmesi olgusu çıkar. Bu politik devrimdir. Sosyal devrim ise, ele geçirilen siyasi iktidar aracılığıyla sosyal dönüşümün sağlanması, daha ileri bir üretim biçiminin inşaa edilmesidir. Gerçek anlamda toplumsal devrim budur. Yani bir devrimin sosyal devrim olarak nitelendirilmesi, ancak toplumsal dönüşümleri sağlayabildiği taktirde mümkündür.

Bir devrimin politik devrimde tıkanıp kalması, sosyal dönüşümleri sağlayamaması çeşitli nedenlerden gündeme gelebilir.

Sosyal dönüşümün gerçekleştirilmesini olanaklı kılacak şartlar sözkonusu değilken ihtilalci inisiyatifin kullanılması buna neden olabilir. 1848 Devrimi ve Paris Komünü bunun en bilinen örnekleridir.

Yine önderliği ele geçiren sınıfın niteliğine bağlı olarak devrimci bir girişim, politik devrimde tıkanabilir. Özellikle emperyalist dönemde tanık olduğumuz bu türden devrimlerde, düzenle çelişkisi olan ancak düzeni kökten bir değişime uğratacak sınıfsal güce, tarihi misyona sahip olamayan sınıfların önderliğinde gelişen ilerici hareketler, iktidarı ele geçirmelerine rağmen, düzenin sivri uçlarını (özellikle kendi sınıfsal çıkarlarını zedeleyen) törpüleyip daha

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

demokrat veya ilerici bir siyasal yapı kurmuş, ancak daha ileri bir üretim tarzını örgütleyememişlerdir. Emperyalist dönemden günümüze kadar çeşitli ülkelerde görülen küçük-burjuva iktidarlar (ülkemizde Kemalist Devrim, Cezayir Devrimi,vb.) bu türün örnekleri olarak sayılabilir.

Sonuç olarak politik devrim, sosyal devrimin vazgeçilmez önkoşuludur, ancak kendisi değildir. Emperyalist dönemde ise politik ve sosyal devrimi, mücadelesi ve örgütlenmesi ile gerçekleştirecek tek devrimci sınıf proletaryadır.

SÜREKLİ DEVRİM TEORİSİ

Emperyalizm öncesi Marksist devrim anlayışında ağırlıklı yön determinist yöndür ve bu, kapitalizmin dünya çapında genel bir krize gireceği tespitinden kaynaklanır. Genel kriz anının beklenmesi, Marksizmi, devrim teorisinin determinist yanının ağırlıklı olmasına götürmüştür.

MARKS ve ENGELS'e göre "toplumsal üretim sürecinin en son uzlaşmaz karşıtlıktaki biçimi" ("Seçme Yapıtlar" C-I, s. 610) olan burjuva üretim tarzı bağrında taşıdığı çelişkiler nedeniyle kaçınılmaz ve çaresiz bir şekilde bunalıma girecektir. Bu, burjuva üretim tarzının tıkanıdığı, üretim ilişkilerinin üretici güçlerin gelişimini engellediği, kösteklediği bir bunalımdır. Bu bunalım, burjuva toplumdaki ezilen sınıfların (proletarya ve müttefikleri) devrimci girişimlerinin maddi temelidir. Ezilen sınıflar harekete geçerek, uzlaşmaz karşıtlıklara sahip toplumu ayaklanma yoluyla yıkıp, yeni bir toplumun temellerini atacaklardır.

Burjuva toplumu ortadan kaldıracak ayaklanma için, kaçınılmaz olan sürekli bunalımın başgöstermesini bekleyen MARKS ve ENGELS; 1848'lere kadar, bu bunalımın önce bir veya daha çok Avrupa ülkesinde başlayarak, tüm Avrupa'ya yayılacağını ve kapitalizmin sonu olacağını vurgulamışlardır.

MARKS ve ENGELS'e göre kapitalizmin büyük ve kesintisiz bunalımının ilk sonuçları, en gelişmiş kapitalist ülkelerde görülecek ve bu ülkelerde aynı zamanda devrimler patlak verecektir. (Kıta çapında devrim) Bu ülkelerde başlayan devrim art arda kapitalist dünya pazarıyla birbirine bağlanan dünya halklarını da etkileyecek ve Avrupa'nın en "uygar" ülkelerinde başlayan devrim, çok geçmeden bir dünya devrimi olacaktır.

En gelişmiş Avrupa ülkeleri dışında kalan ülkeler için MARKS'ın önerdiği devrim modeli, aşamalı bir sürekli devrimdir.

Sürekli devrim teorisinin ilk formüle edilişi, burjuva demokratik devrimini yapmakta gecikmiş, ancak güçlü bir proletaryaya sahip olan 1860'ların Almanyası üzerinedir.

MARKS ve ENGELS'e göre Almanya'da liberal burjuvazi, burjuva devrimini gerçekleştirecek bir güce sahip değildir. Zayıf ve korkaktır. Bu nedenle Almanya'daki burjuva demokratik devrimini, köylülüğü ve küçük-burjuvaziyi yanına alarak proletarya gerçekleştirebilir ve gerçekleştirmelidir.

"... çünkü, Almanya'daki burjuva devrimi, onu hemen izleyecek bir proleter devriminin başlangıcı olacaktır." (age. s.168)

Proletaryanın küçük-burjuvazi ve köylülükle ittifak kurarak gerçekleştirebileceği devrim, bu ittifakın ortak iktidarıyla sonuçlanacaktır. Bu noktadan sonra MARKS ve ENGELS'e göre proletaryanın görevi şöyle belirlenmiştir:

"... az çok mülk sahibi tüm sınıflar egemen konumlarından uzaklaştırılınca dek, proletarya devlet gücünü ele geçirinceye ve yalnızca bir tek ülkedeki değil, dünyanın tüm önde gelen ülkelerindeki proleterlerin birliğinin, bu ülkelerin proleterleri arasındaki rekabetin ortadan kalkmış olduğu ve hiç değilse belli başlı üretici güçlerin proleterlerin ellerinde toplanmış bulunduğu noktaya ulaşınca dek, devrimi sürekli kılmak!" (age. s. 218)

MARKS ve ENGELS'in Almanya için formüle ettikleri Sürekli Devrim teorisi, Leninist Kesintisiz Devrim anlayışının temellerini oluşturmuştur. Bu anlamda sürekli devrim teorisi proletaryanın ihtilalci inisiyatifinin vurgulandığı ve ön plana çıkarıldığı bir devrim anlayışdır. Burjuva devrimini yapamamış, burjuvazinin devrimci barutunu tükettiği bir ülkede, proletaryanın inisiyatifi ele alıp, köylülük ve küçük-burjuvaziyle ittifak kurarak, iktidarı almasını ve bu iktidar vasıtasıyla devrimi sürekli kılp sosyalizmi ve sınıfsız toplumu kurmaya yönelik bir atılım içinde olmasını öngören bu devrim anlayışı, Leninist Kesintisiz Devrim teorisinin temelidir.

Köylülük ve küçük-burjuvazinin kapitalizme karşı proletaryanın yanında yer alabileceğini, bu sınıflarla burjuvaziye karşı ittifak oluşturulması gerektiğini ifade eden sürekli devrim teorisi, ittifaklar politikası açısından da Leninist Kesintisiz Devrim teorisinin özünü oluşturur.

Diğer yandan sürekli devrim teorisi "devrimi sürekli kılmak" anlayışıyla da, devrimin ekonomik ve politik yönlerinin dışında kültür devrimini ve sosyalist insan yaratma mücadelesinin sürekliliğini öngören, Leninist Kesintisiz

Devrim teorisine perspektif sunmuştur.

EMPERYALİZM VE LENİNİST KESİNTİSİZ DEVRİM TEORİSİ

Emperyalist dönemin devrim teorisi, Leninist Kesintisiz Devrim teorisidir. Bu teori LENİN gibi bir dehanın kapitalizmin içine girdiği aşamayı tahlil ederek, buna uygun strateji ve taktikleri belirlemesinin üzerinde yükselir. Emperyalizm aşaması MARKS ve ENGELS'in bekledikleri büyük bunalım ve toplumsal devrimler çağıdır.

Emperyalizm, kapitalizmin asalaklaşan, çürüten, zorunlu ve en yüksek aşamasıdır. Burjuva üretim ilişkileri artık, üretici güçlerin gelişiminin önünde bir engeldir.

Emperyalizmin temel özelliği 1860'lardan beri ekonomide görülmeye başlanan ve 1900'lerde kapitalist ekonominin temel kurumlarından biri olan tekellerdir. Tekel, rekabetin yerini almıştır. Tekel demek üretimin devasa boyutlarda toplumsallaşması, ancak mülkiyetin "özel" kalmasıdır. Bu, daha fazla insanın daha az sayıda tekelleri işletmenin buyruğu altına girmesi, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çelişkilerin antagonizma kazanmasıdır. Yani emperyalizm aşaması, Zorunlu Uygunluk Yasası'nın bozulduğu aşamadır.

Tekelci dönemle birlikte, bankalar aracı rollerinden çıkmış, sanayi sermayesiyle bütünleşerek evrensel tekeller haline gelmiştir.

Bankaların kontrol ettiği, sanayicilerin kullandığı finans kapital, diğer tüm sermaye biçimlerine üstünlük sağlamış, bu da finans oligarşisinin egemenliğini doğurmuştur.

Meta ihracının yerini ağırlıkla sermaye ihracı almıştır.

Dünya, kapitalist birlikler arasında pazar olarak paylaşılmıştır.

Büyük devletlerin dünyayı toprak olarak paylaşımı tamamlanmıştır.

Kapitalizmin girdiği bu yeni aşama, LENİN'e göre üstyapıda da değişiklikler yaratmıştır. Marksizmin Bir Karikatürü Emperyalist Ekonomizm'de şöyle diyor LENİN:

"... tekelleri kapitalizmin (...) siyasal üstyapısı, demokrasiden siyasal gericiliğe değişimdir." (Sol Yayınları,1979, s.46) .

LENİN, Devlet ve İhtilal adlı yapıtında da bu konuya açıklık getirir:

"Emperyalizm (...) krallıkla yönetilen ülkelerde olduğu kadar, en özgür cumhuriyetlerde de, daha özel bir biçimde 'devlet makinesi'nin olağanüstü güçlendiğini, onun bürokratik ve askeri aygıtının proletaryanın artan bir ezilmesiyle bağıllık içinde, görülmemiş bir biçimde genişlediğini gösterir." (Bilim ve Sosyalizm Yayınları,1978, s. 47)

O halde emperyalist ekonomi, kapitalizmin artık üretici güçlerin gelişmesinin önünde engel olduğunun ve devrimin objektif koşullarının tüm dünyada var olduğunun işaretidir.

Siyasal yönden ise emperyalizm, kapitalizmi daha da gericileştirilmiş, altyapıdaki çürümüşlüğü, üstyapıda oluşturduğu militarist kurumsallaşma ve politikalarla önlemeye çalışmıştır.

Emperyalizmi ekonomik ve siyasal açıdan irdeleyen LENİN, Marksist devrim teorisini çeşitli yönlerden geliştirip değiştiren bazı önemli olguları ortaya koyar.

Birincisi; Eşit Olmayan Gelişme Kanunu'dur. LENİN, bu kanunu ve sonuçlarını Sosyalizm ve Savaş'ta şöyle açıklar:

"Kapitalizmin gelişmesi, farklı ülkelerde hiç de düzenli olmayan bir biçimde yürümektedir. Meta üretimi koşullarında başka türlü de olamaz. Bundan da reddedilemez bir biçimde şu çıkıyor ki, sosyalizm bütün ülkelerde aynı anda zafere ulaşamaz. Önce bir ya da birkaç ülkede zafere ulaşacak, ötekiler bir süre burjuva ya da burjuva-öncesi dönemde kalacaklardır." (Sol Yayınları,1980, s. 61)

İkincisi; devrim, emperyalist zincirin en zayıf halkasında gerçekleşecektir. Çünkü emperyalizm ekonomik otorşileri yıkarak, dünya ekonomik zincirinin bir halkası durumuna getirmiştir. Ve devrim bu zincirin en zayıf halkasında gerçekleşecektir. Bu ise devrimin merkezinin gelişmiş kapitalist ülkelerden, geri kalmış ülkelere, yani doğuya kayması anlamına gelir. Rekabetçi dönem Marksist devrim teorisinin özü olan "sürekli devrim"; böylece, LENİN'in sömürge ve yarı-sömürgeler için öngördüğü Leninist Kesintisiz Devrim'de tam ifadesini bulmaktadır. Troçkist Sürekli Devrim teorisi ise, tek aşamalı bir devrim öngördüğünden, bu anlamda Marksist devrim teorisine

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

çelişmektedir. Kaldı ki, TROÇKI'nin önerdiği sürekli devrim en gelişmiş kapitalist ülkelerde başlayacak ve yayılacaktır. Bu ise devrimi Avrupa proletaryasının omuzlarına yıkan ve köylülüğün devrimci potansiyelini gözardı eden sol bir anlayıştır.

Üçüncüsü; emperyalizm döneminde tüm ülkelerde hazır bulunan devrimin objektif koşulları nedeniyle, ihtilalci inisiyatifin rolü artmıştır. LENİN'in devrim nedir sorusuna verdiği,

"Yeni üretim ilişkilerine uygun düşmeyen ve bu ilişkilerin iflasına yol açtığı eskimiş siyasal üstyapının, belli bir anda, zor yoluyla yıkılmasıdır." ("İki Taktik", s. 153)

cevabı, iktidarın zor yoluyla alınması gerçeğinin kavranması gerektiğini belirtir.

Artık sosyalistlerin görevi, burjuva toplumun "eskimiş siyasal üstyapısı"nı (devletini) yıkacak bir zoru hazırlayıp örgütlemektir.

II- TÜRKİYE DEVRİMİNİN YOLU

Türkiye devrimi nasıl bir yol izleyecektir?

Türkiye devrimi, bir şafak vakti, halkı evlerine hapsedip, tüm sokak ve meydanları tanklarla işgal eden oligarşinin askeri darbelerine mi benzeyecektir?

Türkiye devrimi, ALLENDE'nin Şili'de tam "başardım" dediği anda, Başkanlık Sarayı'nı saran tank ve toplanın kurbanı olan "sandık sosyalizmi" gibi mi olacaktır!

Hayır, Türkiye'de devrim adına bunların hiçbiri olmayacaktır?

Bizler cuntacı veya komplocu değiliz. Darbecilik ve komploculuk burjuvaziye ait bir özelliktir.

Bizler hayalci de değiliz. Devrimi bir sandığın kapağına hapsetmek devrimcilerin değil, küçük-burjuva hayalperestlerinin özelliğidir.

Türkiye devriminin nasıl bir yol izleyeceği, Marksist-Leninist teorinin ışığında belirlenmiştir. Türkiye devrimi hiçbir ülke devriminin kopyası olmayacaktır. Çünkü başka ülke devrimlerini taklit eden bir mücadelenin devrimle sonuçlanması, eşyanın tabiatına aykırıdır. Her şeyden önce içinde bulunulan nesnel şartların farklılığı, böyle bir mücadeleyi daha başından boğacaktır.

Evet, bizler, darbeci, komplocu ve hayalperest olmadığımız gibi, dogmacı ve şabloncu da değiliz. Marksizm dogmalara ve şablona karşı çıktığı için devrimcidir. Marksist devrim anlayışı, kendi özgül koşullarında, bu koşullara uygun düşen özgün mücadele biçim ve araçlarıyla yürütülen devrimci mücadeleyi onaylayabilir ancak. Bunun dışında taklitçilik, o güne kadar söylenmişleri tekrarlayıp durmak ve yapılanları tekrar yapmaya çalışmak, Marksist devrim anlayışına en uzak olan şeylerdir.

Nitekim bugüne kadar gerçekleşen devrimlere baktığımızda, aynı dönemde gerçekleştirilmiş olsalar bile, hiçbir devrimin bir diğerinin aynısı olmadığını, devrimlerin kendi nesnel gerçeklerine uygun stratejilere ve farklı taktiklere sahip olduğunu görürüz.

Tarihin, çeşitli çıkarlar ve gruplar etrafında toplanmış insanların çatışmalarından oluştuğunu söyleyen biz devrimciler, tarihi daha ileri götürmek amacındayız. Statükoculuğu ve taklitçiliği yerleştirmek değil, hızla devrimci dönüşümlere ulaşmak istiyorsak, yaşadığımız dönemi ve mekanın koşullarını gözönüne alan bir mücadele örgütlemek zorundayız.

Bugüne kadar her devrim, sadece burjuvaziye karşı mücadeleyi değil, aynı zamanda dogmatizme, mekanik kavrayışlara ve şablonculuğa karşı mücadeleyi de bağrında taşımıştır. Öyle ki, dogmatik ve şabloncu anlayışlara karşı sürdürülen bu mücadele, kimi zaman burjuvaziye karşı verilen mücadele şiddetinde olmuştur. Sovyet, Çin, Küba gibi karakteristik özelliklere sahip olan devrimler, bu mücadelenin içinde gerçek kimliğini bulmuştur diyebiliriz.

Türkiye devriminin, somut koşullardan yola çıkılarak oluşturulan bir stratejisi vardır. Devrimci mücadelenin planı, hedefleri, mücadelenin yürütülüş biçimleri, mücadelede yer alacak sınıf ve güçlerin düzenlenişi, bu strateji tarafından belirlenir ve şartlar değişmediği sürece bu strateji uygulanır.

Türkiye halklarının sömürü ve baskıdan kurtuluşunu sağlayacak olan, Anti-emperyalist, Anti-oligarşik Halk Devriminin stratejisi, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi (PASS)'dir.

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi bir halk savaşı stratejisidir. Ancak Çin, Vietnam halk savaşlarından farklılıklar içeren bir halk savaşı stratejisidir. Bu stratejinin kavranabilmesi; emperyalizmin III. Bunalım Dönemi'nin ve bu dönemin bir yeni-sömürgeci olan Türkiye'nin şartlarının Marksist-Leninist bir çözümlemesiyle mümkündür.

Emperyalizmin bir yeni-sömürgeci olan Türkiye'de, devrimci mücadelenin stratejisi, bu ilişkilerin ülkemiz koşullarında yarattığı ekonomik, sosyal ve siyasal değişiklikleri gözönüne alarak oluşturulmak zorundadır. Bu perspektifle baktığımızda, evrim-devrim aşamalarının biçimlenişi ve suni denge konularına, özel olarak değinmek zorunlu olmaktadır.

Devrim stratejisinin öğelerine geçmeden önce, stratejimizin biçimlenmesini doğrudan etkileyen; evrim ve devrim aşamalarından ne anlaşılması gerektiği konusuyla, suni denge olgusuna biraz etraflıca değinmek istiyoruz. Çünkü bu konular, ülkemiz dogmatik sol anlayışları tarafından kavranamadığından, üzerinde sürekli spekülasyon yapılmakta, çarpıtılarak istismar edilmektedir. Oysa Türkiye'de evrim ve devrim aşamalarının iç içeliği ile, suni denge olgusu, yeni-sömürgeci ülkelerin bir orijinalitesidir.

A- ÜLKEMİZDE EVRİM VE DEVRİM AŞAMALARI İÇ İÇE GEÇMİŞTİR

Egemen sınıflar ne kadar tersini söylerse söylesin, toplumsal devrimler, üstün insanların, kahramanların, tanrıların ve sınıfların iradesinden bağımsız olarak şekillenen belirli nesnel koşullarda gerçekleşir. Marksizm, bu nesnel koşulların varlığı veya yokluğunu esas alarak, toplumların gelişim ve değişim sürecini, evrim ve devrim aşamaları diye iki ana evreye ayırmıştır.

Bu iki dönem toplumların yaşamında tamamen kendine özgü niteliklerle birbirinden ayrılır.

Evrim döneminde nispeten sakin bir gelişme söz konusudur. Toplum istikrarlı ve kararlı bir görünüme sahiptir. Sınıflararası ilişkiler belli yasa ve kurallar içerisinde dengelenmiş, çelişkiler şiddetli çatışmalara yol açacak kadar keskinleşmemiştir. Sınıf çatışmasında görece bir dinginlik ve "barışçılık" tabloya hakimdir.

Devrim döneminde ise, tam aksine, sakin gelişme yerini toplumsal altüst oluşlara bırakır. Sınıflar arası çelişkiler alabildiğine derinleşir, toplumsal istikrar bozulur. Sınıflar arasındaki görece farklılık gösteren "denge", yerini dengesizliğe ve giderek şiddetli çatışmalara bırakır. Sınıfların birbirlerine karşı konum ve tutumları değişir. Yasa ve kurallar değil, her sınıfın süreci kendi lehine sonuçlandırmak ya da egemen konumunu korumak için, karşısındakilere açık zorla isteklerini kabul ettirme çabası, ön plana geçmeye başlar. Bunlara paralel olarak mevcut toplumsal kurumlarda bir dejenerasyon başlar ve giderek parçalanmalara dönüşür. Artık onların yerini alacak yeni kurumlar ortaya çıkmaya başlamıştır.

Her devrim mutlaka bu koşullar içinden çıkar, ama bu koşulların varlığı her zaman devrimle sonuçlanmaz. Çünkü devrim kendiliğinden gerçekleşmez. Toplumsal dönüşümün sağlanmasında insanların bilinçli dönüştürücü eylemi, bu belirli koşullar tarafından tayin edilen sınırlar içinde rol oynamak durumundadır.

LENİN, "somut politik görevler, somut koşullarda belirlenir" der. Bu nedenle sorun, siyasal düzlemde ele alındığında büyük önem kazanır. Toplumsal değişim sürecinin hangi aşamada olduğunu tespit edilmesi, proletarya partisinin somut görevlerinde, pratik hedeflerinde, şiar ve taktiklerinde, mücadele yöntemlerinde kesin bir değişimi de beraberinde getirir.

Sorunun siyasal mücadele açısından önemi; MARKS ve ENGELS'ten günümüze kadar evrim ve devrim aşamalarını ve bu aşamalarla siyasal mücadele arasındaki ilişkileri, sürekli tartışma gündeminde tutmuştur. Marksizmin sağ ve sol yorumlarıyla Marksistler arasında süregelen bu tartışmalar, değişik dönemlerde değişik biçimler alarak sürmüş ve halen de sürmektedir.

Marksizmin sağ ve sol yorumlarıyla Marksizm arasındaki tartışma, özünde, burjuva ideolojisinin Marksizme sızma ve devrimci gelişimi engelleme çabası olarak yorumlanmalıdır. Çünkü her iki yorum da, son tahlilde devrimci potansiyelin burjuvazinin eline terk edilmesiyle sonuçlanır.

MARKS, ENGELS ve LENİN'de Soruna Yaklaşım

Bir ülkede devrim dönemi tespiti yapmak; devrimin gerçekleştirilmesinin pratik bir eylem sorunu haline geldiği bir süreçte yaşandığını tespit etmek demektir. Başka bir deyişle, devrim dönemi tahlili; devrimci iradeyi ön plana çıkaran, iç savaşa veya devrimin pratik bir eylem sorunu haline gelmesine kaynaklık eden, maddi olguların tahlili sorunudur.

MARKS, ENGELS ve LENİN'de, somut süreçlere ilişkin olarak çözümlenen, değişik ama birbirini tamamlar tarzda ifade edilen bu olgu, Marksist teorinin zaman içinde gelişiminin en güzel örneklerinden birini oluşturur.

MARKS ve ENGELS, Avrupa'da patlak veren 1848 sınıf savaşlarından hareketle, kapitalizmin devrim dönemine girdiğini savunmuş, ancak sonradan bu değerlendirmenin bir yanılgı olduğunu anlayarak böyle bir sürecin nesnel koşullarının ne olacağı sorununı çözümülemeye yönelmişlerdir.

Bu konuya ilişkin MARKS, Fransa'da Sınıf Savaşlarını'nda şöyle demektedir:

"Burjuva toplumunun üretici güçlerinin, burjuva koşulların kendilerine izin verdikleri ölçüde, gür bir şekilde gelişebildikleri böyle bir refah nedeniyle, gerçek devrimden söz edilemez. Böyle bir devrim ancak, bu iki etkenin, yani modern üretim araçlarının ve burjuva üretim biçimlerinin birbirleriyle çatışma haline geldikleri evrelerde olanak kazanır." (Seçme Yapıtlar, s. 350)

Yani MARKS ve ENGELS'e göre üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki zorunlu uygunluk yasasının işlemez hale gelmesi, toplumsal sürecin evrim ve devrim dönemleri diye ayrılmasının nesnel kriteridir.

LENİN, kapitalizmin emperyalizm aşamasına girmesiyle, Zorunlu Uygunluk Yasası'nın işlemez hale geldiğini belirledi. Yani MARKS ve ENGELS'in tespitine göre, devrim dönemine girilmiş olunuyordu. Ama hiç de öngörülmediği gibi, peş peşe toplumsal devrimler (hatta dünya devrimi) patlak vermemişti. O halde LENİN mi, yoksa MARKS ve ENGELS mi yanılıyordu?

Burjuva ideologlarına göre Marksizm çoktan iflas etmişti. Marksistlerin bekledikleri toplumsal devrimler çağı hiç gelmeyecekti! Kapitalizm kendini yeniliyor, geliyordu! LENİN'in emperyalizm tahlili toplumsal devrimleri değil, kapitalizmin gelişimini ve dünya sistemi olduğunu gösteriyordu! LENİN'in Rusya'da gerçekleştirdiği altüst oluş ise, bir devrim değil, komploydu, tesadüftü, fazla uzun sürmezdi!

Burjuvazinin bu tespiti KAUTSKY, BERNSTEİN gibi dönemlerce de tekrarlandı. Onlara göre de Zorunlu Uygunluk Yasası işliyordu, kapitalizm geliyordu. LENİN ise Blanquist bir komplocudan başka biri değildi!

Ancak ne MARKS ve ENGELS, ne de LENİN yanılmıştı. Yanılan, burjuvazi ve gerçeklere diyalektik materyalizm yerine burjuva gözlüklerinden bakmayı tercih edenlerdi. Sorun, somut şartları değerlendirmek ve Marksizmi dogmatikleştirmeden, hayatın canlı pratiği içinde geliştirmek sorunuydu.

Zorunlu Uygunluk Yasası işlemez hale gelmeden, kapitalist toplumun devrim dönemine girmesi gerçekten mümkün değildi. Ama somut şartlar, bu formülasyonun evrim ve devrim dönemleri sorununu izah etmekte yetersizliğini göstermişti. Bu formülasyon, emperyalizmle birlikte proleter devrimin objektif şartlarının dünya ölçüsünde oluştuğunu, kapitalizmin yerini sosyalizme terketmesinin artık kaçınılmaz hale geldiğini ifade ediyor; bunun daha ötesini açıklamıyordu. O halde yeniden ele alınmalı, emperyalizm çağına uyarlanarak eksiklikleri tamamlanmalıdır.

LENİN'e göre toplumsal devrim, kapitalist toplumun kendine özgü karakterine uyan ve esas olarak insanların bilinçli dönüştürücü eylemini şart koşan, yeni bir sürecin yaşanmasıyla mümkündür. Çünkü burjuvazi, Zorunlu Uygunluk Yasası'nın işlemez hale gelmesi nedeniyle tarihsel yaşama şansını kaybetmiş olsa da, emekçi sınıfların geleneklerine bağlılığı, bilgisizliği ve birçok etkenden yararlanarak onları zor temelinde "ikna" ediyor ve siyasal egemenliğini sürdürebiliyordu. O halde toplumsal dönüşümün maddi temelinin oluşması siyasal iktidarın ele geçirilmesinin şartlarının da oluşması anlamına geliyordu. Bu fark gözardı edildiğinde, ya sürekli saldırı taktiği izlemek, ya da kendiliğinden sağ anlayışların batağına saplanmak kaçınılmaz olurdu.

Bu gerçeği dikkate alarak soruna yaklaşan LENİN; MARKS ve ENGELS'in evrim ve devrim dönemine ilişkin tahlilini, siyasal iktidar sorunu, yani insanların bilinçli dönüştürücü eylemi sorunu açısından ele almış ve eksikliklerini tamamlamıştır. Keza LENİN'in tüm çözümlemelerini bu merkezde toplamak yanlış olmayacaktır. Emperyalizm çağında proleter devrim sorununun artık siyasal iktidar sorunu haline gelmesi, tüm dikkatleri bu nokta üzerinde yoğunlaştırmıştır. STALİN'in deyimi ile Leninizm, "proleter devrimin ve proletarya diktatörlüğünün teori ve taktiği" idi.

Günümüzde evrim ve devrim dönemi tahliline, her kim siyasal iktidar sorunu dışında bir açıklama arıyorsa, Marksizm-Leninizm'i tahrif ediyor demektir. Evrim ve devrim dönemi tartışması özünde, siyasal iktidarın hangi koşulda yıkılabileceği tartışmasıdır. Bu tartışmaya açıklık getirmek, aynı zamanda evrim ve devrim dönemi sorununun Leninist açıdan çözülmesi olacaktır.

LENİN, kapitalist toplumda salt ekonomik değil, aynı zamanda siyasal, ideolojik ve kültürel hegemonyasını da kuran burjuvazinin, her zaman geniş kitleleri etki altında tutma yeteneğine sahip olduğunu ortaya koydu. Ayrıca burjuvazi, bu alanlarda güçlü, kurumsalmış örgütlenmelerine dayanarak, uzun süre ayakta kalabilirdi. Burjuvazi bu sayede tarihsel olarak zamanını doldurmuş olsa da, kitleleri "ikna" edebiliyor, belirli bir istikrarı sürdürebiliyor, herşeyin yasa ve kurallara göre işlediği nispeten sakin ve "barışçıl" bir ortamı muhafaza edebiliyordu.

Bu koşullarda kitlelerin bilincinde köklü dönüşümler sağlamak, onları devrimci bir eyleme sevk etmek

imkansızdı. İktidarı devrimci yoldan ele geçirebilmek için, emekçi sınıfların bir değişiklik talep etmesini sağlayacak şartların oluşması gerekiyordu. Yani sınıf çelişkilerinin iyice yoğunlaşacağı bir kriz gerekiyordu.

İşte Leninist anlamda evrim ve devrim dönemi tespiti, böyle bir kriz anının yaşanıp yaşanmadığının tespiti sorunudur. Eğer böyle bir kriz yoksa toplum evrim aşamasında, varsa devrim aşamasında demektir.

Kısaca ifade edecek olursak, devrim dönemi tahlili; siyasal iktidarı kitleler nezdinde teşhir edecek, ona karşı memnuniyetsizlik uyandıracak, harekete geçirecek, iktidarı devrimci yoldan yıkmayı mümkün kılan şartların tahlilidir. Bir başka deyişle evrim devrim dönemi tartışması, özünde devrimci durum tartışmasıdır.

Devrimci Durum Nedir

Devrimci durum, politik iktidarı ele geçirmenin nesnel koşullarının varlığıdır. Bir başka deyişle, mevcut çelişkilerin devrimci yoldan çözülmesini olanaklı kılacak şartların varlığıdır.

Bununla birlikte devrimci durum, kalıplaşmış, durağan bir durum tespiti değildir. Belirli asgari kriterleriyle karakteristik, fakat kendi içinde değişkenliği taşıyan bir süreçtir.

LENİN, Sosyalizm ve Savaş adlı eserinde, devrimci durumu şöyle açıklıyor:

"Marksistlere göre, devrim için elverişli bir durum olmaksızın bir devrim olanaksızdır; üstelik her devrimci durum da bir devrime yol açmaz. Genel anlamda bir devrim durumunun belirtileri nelerdir? Şu üç ana belirtiyi sıralarsak bizce yanlış olmayız: 1) Egemen sınıflar için, bir değişiklik yapmaksızın egemenliklerini sürdürmek olanaksız hale geldiği zaman; 'üstteki sınıflar' arasında şu ya da bu şekilde bir bunalım olduğu zaman; egemen sınıfın politikasındaki bu bunalım, ezilen sınıfların hoşnutsuzluk ve kırınglıklarının ortaya dökülmesini sağlayacak bir gedik açtığı zaman; bir devrimin olması için çoğu zaman 'alttaki sınıfların' eski biçimde yaşamak 'istememe-leri' yeterli değildir; 'üstteki sınıfların da eski biçimde yaşayamaz duruma gelmeleri' gerekir; 2) ezilen sınıfların sıkıntıları ve gereksinimleri dayanılmaz duruma geldiği zaman; 3) yukarıdaki nedenlerin sonucu olarak, 'barışta' soyulmalarına hiç seslerini çıkarmadan katlanan, ama ortalığın karıştığı zamanlarda hem bunalımın yarattığı koşullarla ve hem de bizzat 'üstteki sınıfların' bağımsız tarihsel bir eyleme sürüklenmeleriyle, yığınların faaliyetinde oldukça büyük artış olduğu zaman.

Yalnızca tek tek grupların ve partilerin değil, ayrı sınıfların iradesinden de bağımsız olan bu nesnel değişimler olmaksızın, genel kural olarak bir devrim olanaksızdır. Bu nesnel değişikliklerin hepsine birden, devrim durumu denilmektedir." (Sol Yayınları,1980, s.114-115)

Bir başka deyişle bu durum, emperyalizm koşullarında bir ülkede; sürekli varolan ekonomik bunalımın derinleşerek, ülke bazında sosyal ve siyasal alanda da ifadesini bulması, ekonomik, politik ve sosyal krizin tek bir kriz halinde birleşerek milli kriz (devrimci kriz) durumunun ortaya çıkmasıdır.

LENİN'in devrim durumu tahlilinin başlıca noktalarını şöyle sıralayabiliriz:

1- Politik buhran, emekçi sınıfların iktidara yönelik eylemlerinin değil, "üstteki" sınıfların (egemen sınıfların) kendi aralarındaki çelişkilerin ürünü olarak ele alınmalıdır. Birinci veride görüldüğü gibi LENİN, politik bunalımı egemen sınıflar arası çelişkinin ürünü olarak belirlemekte, egemen sınıf politikasındaki bu buhranın, ezilen sınıfların mücadelesini etkileyeceğini, hoşnutsuzluk ve kırınglıklarını ortaya dökmelerini sağlayacak bir gedik açacağını vurgulamaktadır.

Kuşkusuz kitlelerin mücadelesinin politik bunalım üzerindeki etkisi yadsınamaz. Ama bu politik bunalımın sebebi değildir. Tam aksine politik bunalım kitleleri eyleme sürükleyici bir sebep olarak ortaya çıkmaktadır. Kitlelerin yükselen eylemleri, olsa olsa kriz üzerinde derinleştirici bir etkide bulunabilir. Bir kez politik bunalım ortaya çıktığında, kitleler hoşnutsuzluklarını dile getirecek gedikleri bulduğunda, onu alabildiğine derinleştirebilir. Ve doğru bir önderliğe sahipse, süreç devrimle noktalanabilir.

2- Devrimci durum esas olarak ilk iki veriyle karakterize olur. Üçüncüsü bunlar tarafından belirlenen bir sonuçtur.

Burada üzerinde durulması gereken nokta, kitle eylemleriyle devrimci durum arasındaki ilişkidir. Marksizmi sözde savunan küçük-burjuva yapılanmalar, kitle eylemlerini devrimci durumun şartı saymakta ve her şeyi kitlelerin kendiliğinden hareketine bağlamaktadırlar. Onlar LENİN'i kendilerine kanıt göstererek mücadeleden kaçmanın teorisini yapıyorlar. Çünkü LENİN'de böyle bir şey yoktur. LENİN'in devrimci durum tespiti kitle eylemlerine değil, iktisadi olgulara dayanmaktadır. Kitle eylemleri asıl olarak iktisadi olgunun belirlediği devrimci durumun bir sonucudur. Proletarya partisinin görevi de bu kitle eylemlerini iktidara yöneltmektir. Bu durum LENİN'in diğer eserlerinde çok daha açık görülür.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Örneğin, Proletarya Devrimi ve Dönem KAUSTSKY'de bu nokta çok berrak olarak ortaya konulmaktadır. 1914 emperyalist savaş döneminde, pek çok Avrupa ülkesinde kitle hareketlerinin olmaması bir yana, geniş kitlelerin, burjuvazinin peşinden şovenist duygularla emperyalist savaşa sürüklenmelerine karşın LENİN, Avrupa'da devrimci durum tespiti yapmakta ve devrimci durumun varlığını inkar eden KAUSTKY ve yandaşlarını şiddetle eleştirmektedir.

LENİN şöyle diyor:

"Bu manifesto (1912 Basel Manifestosu) kısaca 'bir ekonomik ve politik buhran' diye nitelediği bir devrim durumunun ortaya çıkacağını sandı. Böyle bir durum ortaya çıktı mı? Elbette çıktı..." (Bilim ve Sosyalizm Yayınları, Aralık 1975, s. 15)

Ve şöyle devam ediyor:

"Biraz daha gidelim. Bugün için bir devrim durumu var mıdır, yok mudur? KAUSTSKY bu soruyu ortaya atmadığını göstermiştir. Ekonomik gerçekler bunun yanıtını veriyor: Savaşın her yerde meydana getirdiği açlık ve yıkım, bir devrim durumunun belirtisidir." (age, s.140-141)

Burada devrimci durumun kitle hareketleriyle özdeşleştirilmediği çok açıktır. Bu yapıtında LENİN, devrimci durumun 1914 emperyalist savaşıyla birlikte Avrupa çapında ortaya çıktığını ve 1923'e kadar kesintisiz sürdüğünü belirtirken, kitle eylemlerinin olmamasını gerekçe göstererek devrimci durumun varlığını yadsıyan KAUSTSKY ve yandaşlarını, kendi oportünist günahlarını kitlelere yüklemekle suçlar. Bu gerekçenin, kitleleri suçlu göstererek kendi suçlarını örtmeye kalkışmak, devrimci görevlerden yan çizmek için ortaya atılan bir paravan olduğunu belirtir.

3- O halde sosyal kriz de sadece, egemen sınıflarla emekçi sınıflar arasındaki çatışmaların yoğunlaşması olarak görülemez. Sosyal kriz egemen sınıflar ve emekçi sınıflar arasındaki uçurumun, çelişkinin derinleşmesidir. Bunun nesnel ölçütü yoksullaşmadır. Yani kitlelerin yaşamlarını eskisi gibi sürdürememeleri, eski sosyal konumlarının gerilemesidir. Öz budur. Sınıf mücadelesinin ivmesine yansımaları ise görüngüdür. Keza baskı ve yenilgi koşullarında olduğu gibi toplumsal dejenerasyonda da ifadesini bulabilir. Çelişkinin derinleşmesinin sınıf mücadelesinde fiilen ifadesini bulması, daha bir dizi etkilere bağlıdır. Örneğin savaş koşullarında (1914'de olduğu gibi) egemen sınıflar, kitlelerin bu açlık ve sefaletle daha bir süre sessizce katlanmalarını sağlayabilir. Bu, sosyal krizin olmadığı anlamına mı gelir? Kuşkusuz hayır. Öyle olsa bir devrimci durum tespitinden söz etmemek gerekirdi. LENİN, savaş tarafından yaratılan evrensel açlık ve sefaleti devrimci durum olarak değerlendirirken, sadece ekonomik krizi değil, sosyal krizi de vurgulamış oluyordu. Keza derinleşen ekonomik krizin yükü, emekçi sınıflara yükleneyeceğinden bu kaçınılmaz bir sosyal kriz demektir. Bu nedenle LENİN'in bir önceki sözlerinde, devrimci durumun politik ve ekonomik kriz olarak ifade edilmesi yanıltıcı olmamalıdır. Bu üç kriz diyalektik olarak birbirleriyle kopmaz bir bütün oluşturur. Ve birbirini etkileyerek sürer. Aralarına duvar çekilemez. Hiçbiri de kitlelerin eylemleriyle karakterize değildir. Kitlelerin tepkilerini fiilen ortaya koyması, her üç krizi de giderek derinleştirir ama tepkilerinin fiili durumuna bakarak bu krizlerin varlığına veya yokluğuna karar verilemez.

Bu belirlemeleri yaptıktan sonra soruna bir başka açıdan yaklaşarak, değişik tanımlamalarda kullanılan, değişik ifadeler üzerinde duralım.

Özellikle Proletarya Devrimi ve Dönem Kautsky'de, Sosyalizm ve Savaş'ta da yer yer değinilen farklı verilerle karşılaşıyoruz. Burada devrimci durumun belirtisi "evrensel açlık ve yıkımdır". Bir devrimci durum karşısında mıyız, değil miyiz? diye soran LENİN, bunlara üçüncü bir veri olarak, yığınların oportünist sosyal-şoven önderlikten koparak devrimci fikir ve eğilimlere yönelmesini gösteriyor:

"Politik gerçekler de bunun yanıtını veriyor: 1915'ten bu yana, bütün ülkelerde, eski ve çürümüş sosyalist partiler içinde bir parçalanma süreci kendini göstermektedir. Bu proletarya yığınının sosyal-şovenist liderlerden ayrılıp sola geçişini devrimci düşünce ve duygulara, devrimci liderlere katılışını gösteren bir süreçtir." (age, s. 140-141)

Kuşkusuz devrimci bir durumun olmadığı koşullarda, devrimci duruma uygun sloganların yığınlarda yankı bulması ve bu sloganları ileri süren hareketlerin, kitlesel bir karaktere bürünmesi mümkün değildir. (Sol Sapma daima bu yanılgıyı yaşamıştır). Ama yığınlarda LENİN'in belirttiği gibi bir yönelimin fiilen ortaya çıkması potansiyel bir mem-nuniyetsizliğin açık belirtisidir. Ve dolayısıyla kitlelerin devrimci bir durumla karşı karşıya olduğunu gösterir.

Ortaya konulan bu değişik veriler; "Marksist-Leninist devrimci durum tespiti nedir?" "Soruna nasıl yaklaşmak gerekir?" sorularına tekrar dönmemizi gerektiriyor.

LENİN, kendi kendisiyle çelişmeyeceğine göre, çeşitli yaklaşımları bir bütün olarak ele alındığında ortaya çıkan sonuç şudur:

Devrimci durum, bir anda ortaya çıkıp kaybolan bir olay değildir. Asgari ve azami sınırlar içinde, belli nesnel

koşullarla belirlenen inişli çıkışlı bir sürecin tümünün soyutlanmasıdır.

Bu süreç, öz olarak devrim dönemidir. Asgari kriteri; maddi temelini derinleşen ekonomik krizin oluşturduğu, esas olarak egemen sınıflar arası çelişkinin ürünü olan politik bunalım giderek yoksullaşan halk saflarında oluşan düzene karşı memnuniyetsizlikte ifadesini bulur. LENİN bunu en özlü olarak Sol Komünizm'de ifade etmektedir.

"Ancak 'aşağıdakilerin' eski tarzda yaşamak istemedikleri ve 'yukarıdakilerin' de eski tarzda yaşayamadıkları durumdadır ki, ancak bu durumdadır ki devrim başarıya ulaşabilir. Bu gerçeği başka biçimde şöyle ifade edebiliriz: (Sömürüleni de sömüreni de etkileyen) bir ulusal bunalım olmadan devrim olanaksızdır." (LENİN, Sol Yayınları, 7. baskı, s. 95)

Devrimci durum süreç içerisinde inişli çıkışlı ve giderek derinleşen bir gelişim izler. Normalde krizin sonucu olarak ortaya çıkan ve sıçramalı bir gelişim gösteren kendiliğinden kitle eylemleri ve proletarya partisinin sürece müdahale ederek, kitleleri doğru bir yöne kanalizetmesiyle, alabildiğine derinleşen kriz, egemen sınıflarla emekçi sınıflar arasında tarihsel bir hesaplaşmayı kaçınılmaz kılar. Bu hesaplaşmada, ya devrim kazanır ve toplumsal dönüşüm gerçekleşmiş olur, ya da karşı-devrim kazanır ve krizi atlatabilmenin koşulları varsa, toplum yeni bir evrim dönemine girer.

Şu halde LENİN'in gerek Sosyalizm ve Savaş'ta, gerekse Sol Komünizm'de ortaya koyduğu devrimci durum tahlili esasen devrimci durumun en olgun halini ifade etmektedir. Bu, devrim döneminde kendine özgü bir aşamaya, ayaklanma aşamasına denk düşer. LENİN ve STALİN'in tahlillerinin bu nokta üzerinde yoğunlaşması, toplu halk ayaklanması stratejisini öngören Sovyetik devrimin kendine özgü karakterindendir. O somut koşullardan ve gerçekleşen devrimci pratiklerden hareketle, LENİN ve STALİN'i ilgilendiren şey, bir halk ayaklanmasının şartlarını tahlil edebilmektir. STALİN'in deyimiyle, "bunalım doruğuna ulaştığı an olması gereken ayaklanmanın başlangıç anını seçmek" sınıf mücadelesinde önderliğin can alıcı noktasını oluşturmaktadır.

Bununla birlikte, yukarıda gördüğümüz gibi ne devrimci durum, ne de devrim dönemi tespiti gelişmelerin bu aşamasıyla sınırlandırılmıştır.

Örneğin 1905 döneminde "en gerici yığınları bile" harekete geçiren şartlar, büyük Ekim grevleri dönemine denk düşer. Oysa LENİN çok daha önceden Ocak 1905 (hatta Aralık 1904)'ten itibaren devrim dönemi tespiti yapmaktadır. 1917 Ekim Devrimi'nde ise, Bolşevikler Sovyet örgütlerinde henüz azınlıktayken, bilinçli, siyasal bakımdan etkin işçi ve köylüler de dahil yığınların ezici çoğunluğu, henüz burjuva ve küçük-burjuva önderlerin peşinden sürüklenirken, Şubat-Ekim arası devrim dönemi diye nitelendirilmektedir. Leninizmin ilkeleri isimli eserinde STALİN; "bu dönem nispeten kısadır. Toplam 8 ay, ama kitlelerin siyasal yetişmesi ve devrimci eğitim bakımından bu 8 ay, normal meşrutiyet düzeninde onlarca yıllık gelişmeye eşit tutulabilir" demektedir. Ama bir yandan devrim dönemi yaşanırken, öte yandan LENİN Eylül ayında bile, yani Ekim Devrimi'nden bir ay önce bile ayaklanma için gerekli şartların henüz olgunlaşmadığını vurguluyor ve sol çıkışları eleştiriyordu. Demek ki hem devrimci durumun çeşitli olgunluk derecelerinin ifade edilmesinin, hem de ayaklanmayla devrim döneminin birbiriyle çakışan şeyler olmadığını bilmek gerekiyor.

Sonuç olarak, devrimci durum, ezeni de ezileni de etkileyen, iktidarı devrimci yoldan ele geçirmenin objektif koşullarını oluşturan bir krizin varlığı durumudur. Sadece kitlelerin sokağa dökülmesiyle veya güçler dengesinin devrim lehine gelişmesiyle ifade edilemez.

Böyle bir süreçte kitleler, bir yandan egemen sınıflar arasındaki çelişkilerin açtığı gediklerden yararlanarak memnuniyetsizliğini dile getirirken, diğer yandan yeni bir alternatif arayışına yönelir. Düzen alternatifi örgütlenmelere eğilimi artar. Proletarya partisinin sloganlarına olumlu tepkiler gösterir; doğru taktikler gündeme getirilirse, onun ardından saf tutmaya başlar.

Bu nedenle LENİN, devrimin olabilmesi için yığınların çoğunluğunun sosyalist bilince ulaşması gerektiğini savunan oportünizmin aksine, bir ülkede çelişkileri yoğunlaştıran devrimci bir durumun var olup olmasını esas almıştır. Bu şartların varlığında, toplumun devrim sürecine girdiğini, çoğunluğun sosyalist bilinci kazanmasını beklemek yerine (kapitalizmin egemen olduğu bir ülkede bunu başarabilmek imkansızdır ve dolayısıyla devrimi mahşere kadar ertelemektir) yığınların somut taleplerinden yola çıkan taktik ve şiarlar üretilerek, onların sahte umutlar yayan burjuva etkisinden kurtulabileceğini ve devrim yoluna kanalizet edilerek, iktidarın ele geçirileceğini tespit etmiş ve pratik olarak ispatlamıştır.

Subjektif Şart ve Devrim Dönemi

Devrim, yığınların bilinçli eyleminin ürünü olacağına göre ve bu bilinçli yığınların örgütlülüğü ve öncü müfrezesi şart olduğuna göre, subjektif şart bir devrimin gerçekleşmesi için 'olmazsa olmaz' bir koşuldur.

Bir devrimin gerçekleşmesi için "olmazsa olmaz" koşullardan biri olan subjektif şart konusu, ülkemiz solun-Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

da en çok tartışılan konulardan biridir.

Tartışmanın temelinde devrimci inisiyatifin reddedilmesi olarak beliren ve kitlelerin kendiliğinden hareketine bel bağlayan "kuyrukçu" anlayışları buluruz.

Bizim, devrim döneminde subjektif şarttan anladığımız, LENİN'in İki Taktik'de belirttiği biçimdedir:

"Proletarya yığını üzerindeki etkimiz -sosyal demokrat etkinin- henüz pek yetersiz olduğu; köylülük yığınları üzerindeki devrimci etkinin çok önemsiz olduğu; proletaryanın ve özellikle de köylülerin dağınıklığı, geriliği ve bilinçsizliğinin hâlâ korku verici olduğu doğrudur. Ne var ki, devrim, onları hızla birleştirir ve hızla aydınlatır. Gelişmesinin her adımında, yığınları uyandırır ve onları karşı konmaz bir güçle devrimci programın yanına, onların gerçek ve hayati çıkarların tam ve tutarlı bir biçimde ifade eden bu biricik programın yanına çeker." (Sol Yayınları, Kasım 1978, s. 60) (abç)

LENİN, kitlelerin bilinçsizliği, örgütsüzlüğü ve geriliğinin korku verici boyutlarda olduğunu ve bir parti olarak bu yığınlar üzerinde fazla etkilerinin olmadığını ifade ederken aynı zamanda bir "devrim" döneminden söz etmektedir. Kuyrukçu bir kafa yapısının bunu anlaması mümkün değildir. Çünkü LENİN burada subjektif şart olarak geniş kitlelerin örgütlü ve bilinçli olmalarını değil, iradiliği, devrimci inisiyatifi ve bunları bünyesinde toplayan partinin devrimci mücadelesini anlatmaktadır.

Diğer yandan LENİN'in, proletaryanın en azından bilinçli çoğunluğunun katılımıyla subjektif şart konusunu özdeşleştirdiği yazıları da vardır. Bu yazıların hangi dönem ve devrimin hangi aşaması için yazıldığını kavrayamayanlar açısından konunun karışması doğaldır.

Örneğin LENİN'in Sol Komünizm kitabında yer alan aşağıdaki satırları, kuyrukçu reformist akımların zaman ve mekan gözetmeksizin kendilerine dayanak yapmaya çalıştıkları bir bölümdür. Önce LENİN'in ne dediğine bakalım:

"Böylece bir devrimin olabilmesi için ilkin işçilerin çoğunluğunun (hiç değilse, bilinçlenmiş olan ve akli eren, siyasal bakımdan etkin işçilerin çoğunluğunun) devrimin gereğini tam olarak anlamış olmaları ve devrim uğruna yaşamlarını feda etmeye hazır olmaları gerekir." (Sol Yayınları, 7. baskı, s. 95) (abç)

LENİN'in bu sözlerinden ne anlaşılmalıdır?

Burada LENİN "bir devrimin olabilmesi"nden söz etmektedir. Sorun devrim dönemi değil, devrim anı, ayaklanma anıdır. Ve burada gereklilik olarak koyulan "kitlelerin örgütlü ve bilinçli çoğunluğu"da, bu ayaklanmanın başarıya ulaşmasını sağlayacak olan "subjektif şart"tır.

Sovyet Devrimi'nin "kader anı" olan ayaklanma anı, LENİN'in tüm yazılarında görüleceği gibi "bir oyuncak değildir" ve gerekli şartlar oluşmadan ayaklanma ile oynanmamalıdır. LENİN'in burada "sol komünistler"e anlatmak istediği de budur. Bir devrimin olabilmesi, ayaklanmanın başarıya ulaşması ancak geniş kitlelerin örgütlü ve bilinçli katılımıyla mümkündür, bunun dışında bir devrimin gerçekleşebilmesi olanaksızdır.

LENİN'in ayaklanma anı için aradığı bu subjektif şart, tüm bir devrim dönemi için aranırsa, bunun anlamı devrimci mücadeleyi tatil etmektir, kitlelerin kendiliğinden hareketlerine bel bağlamaktır, kuyrukçuluktur.

Bizler subjektif şart deyince sadece bir devrimin başarıya ulaşmasının gerekliliği olan "çoğunluğu" anlamıyoruz ve Leninizmde de böyle bir şey yoktur.

Kitlelerin dağınık, bilinçsiz ve geri olması, tek başına devrim dönemini belirleyen bir olgu değildir. Devrim dönemindeki subjektif şart olgusunu belirleyen, öncelikle devrimci inisiyatifin rolüdür.

Devrimci inisiyatif ise, kitlelerin eğitimi ve örgütlendirilmesi ile, nesnel koşullar tarafından belirlenen evrim veya devrim sürecinde, sınıflar mücadelesinin önümüze çıkardığı görevleri yerine getirebilecek taktik, şiar ve mücadele biçimlerine sahip olabilmektir.

Nitekim LENİN, 1905 Devrimi sırasında yığınların örgütsüz, geri ve bilinçsiz oldukları gerekçesiyle ayaklanmaya karşı çıkan Struve ve yandaşları karşısında: "... yığınlarla olan bağlarımız konusundaki yaygın, kötümserlik, çoğu kez, (...)burjuva düşünceler için bir paravan görevi görür" diyerek, bu geri, dağınık ve bilinçsiz yığınları eğitmenin ve örgütlemenin temel yolunun, bir devrimci ordunun ve ayaklanmanın yaratılması çalışmaları olduğunu vurguluyordu. Çünkü, yığınlar; geri, bilinçsiz ve örgütsüz de olsalar bir devrim dönemi başgöstermişti ve Marksistlerin görevi, yığınları legal kuruluşlarda eğitmek değil, "devrim" için eğitmek, birleştirmektir.

Kapitalizmin İç Dinamiği İle Geliştiği Ülkelerde Evrim-Devrim Dönemleri

Emperyalizm aşamasında kapitalizm, genel bir bunalım dönemine girmesine rağmen, kendi iç dinamiği ile gelişen kapitalist ülkelerde devrimci durum sık sık gündeme gelmemektedir. Tarihsel gelişim bunu açıkça gösteriyor.

Bir genelleme yaparsak; II. Paylaşım Savaşı'ndan bu yana, aşağı yukarı 40 yıllık süre içinde metropol ülkel-erde, bir devrimci durum görülmemiştir. 1914 I. Paylaşım Savaşı ve Büyük Ekim Devrimi ile derinleşen kriz yıllarında oluşan devrimci durum ve bunun üzerinde yükselen toplumsal başkaldırı ve devrimler; ardından büyük 1929 Bunalımı ve 1940'lı yıllara kadar süren "barış" sürecini getirmiş, II. Paylaşım Savaşı ile yaşanan altüst oluşu ise (eğer 1960'ların Fransa'sında tartışmalı olan durumu saymazsak) günümüze kadar süren yeni bir "barış" süreci takip etmiştir.

Bunun başlıca iki nedeni vardır:

Birincisi; burjuvazinin güçlü ekonomik, toplumsal ve siyasal örgütlenmelere sahip olması ve işçi sınıfı ve halk kitlelerine belirli bir yaşam standardı sağlayabilmesidir.

İkincisi; emperyalist krizin ağır yükünü, sömürge ülkelere aktarma olanağına sahip olması yanında, buralar-
dan elde ettiği muazzam kârdan emekçi halka "sus payı" verebilmesidir.

Bunların sonucunda, çok derin krizler yaşanmadığı sürece, yer yer derinleşen kriz dönemlerinde dahi, sınıf çelişkilerinin yeterince keskinleşmesinin önüne geçebilmektedir. Her şeyin yasa ve kurallara göre işlediği nispeten istikrarlı bir süreç, uzun süre korunabilmektedir.

Devrimci deneyler bize göstermiştir ki, böyle bir toplumda onyıllarla sayılı uzun bir evrim döneminin ardından bir devrimci durum gelişebilmekte ve devrim dönemine girilebilmektedir.

Devrimci durum kısa sürede derinleşerek altüst oluşa dönüşürse ve önemli taktik hatalar yapılmazsa, Marksist-Leninist bir önderlik altında devrim gerçekleşebilir. Onyıllar süren evrim süreci, ona göre kısa süreli devrim dönemleriyle noktalanır.

Proletarya partisinin olmaması gibi subjektif koşulun yetersizliği, ayaklanma anının yerinde ve zamanında tespit edilememesi gibi önemli taktik hatalar vb. nedenlerle devrim gerçekleşmezse, bu ülkelerde kapitalizm, krizini atlatabilme ve çelişkileri kontrol ederek yumuşatabilme (elbette tam anlamıyla değil) ve yeni bir rekabet sürecine gire-bilme koşullarına sahiptir. Bu da yeniden devrimci durum oluşuncaya kadar, yeni ve uzun süreli bir evrim dönemi demektir.

Devrimci durumun ortaya çıkması ve kısa sürede olgunlaşarak toplumsal altüst oluşlara dönüşmesi, evrim ve devrim dönemlerini kalın ve net çizgilerle birbirinden ayırma olanağı tanır.

Bu gelişimde sosyal, siyasal ve ekonomik özelliklerin bir bütün olarak rolü olmakla beraber, işçi sınıfının nitel ve nicel güçlülüğü, kitlelerin demokrasi bilinci ve mücadeleci geleneği belirleyici rol oynar.

Burjuvazinin daha fazla sömürüye ihtiyaç duyduğu ve bunu kitlelerin ekonomik, demokratik haklarını kısmadan yapamadığı böyle kriz koşullarında, yaşam seviyesi düşen ve haklarını koruma bilincine sahip kitlelerin, sıçramalı olarak güçlenen kendiliğinden eylemlerini beraberinde getirir. Burjuvazinin saldırısı ve kitlelerin direnişi bir-birini körükleyerek yükselir. Bütün sınıflar yerlerinden oynamaya başlar. Statü bozulur. Ortada sınıflar arası dengeleri düzenleyen yasa ve kurallar kalmaz. Her sınıf kendi gücünü dayatarak, lehine yeni dengeler kurulması doğrultusunda eyleme geçer. Çatışmalar kaçınılmaz olarak kitlesel silahlı biçimlere dönüşür. Bu nedenle bu ülkelerde kriz anı geldiğinde, kitle eylemlerinin artacağı ve krizi daha çok derinleştireceği açıktır. (Kuşkusuz bazı istisnai koşullarda bu böyle olmayabilir. Savaş, faşizm vb. koşulları gibi.) Bu da evrim ve devrim dönemi arasında kesin ve net bir ayırım noktası demektir.

Bu ülkelerde proletarya partisi, bu gelişimi dikkate alarak, her iki döneme özgü bir siyasal mücadele çizgisi belirler.

Evrım döneminde politik iktidarın ele geçirilmesi sloganı, henüz pratik bir eylem sloganı olamaz, ancak prop-
aganda düzeyinde bir anlam ifade eder. Bu uzun dönemde mevcut yönetime karşı demokratik muhalefetin en solun-
da yer alarak onu yönlendirmek, egemen sınıfları yoğun propaganda ile teşhir etmek, demokratik kazanımlar için mücadele içinde kitleleri örgütlemek ve bunları barışçıl mücadele biçimlerini esas alarak yapmak başlıca görevdir.

Aksi tutum, nesnel şartların uygun olmamasına rağmen, devrim yapmaya kalkışmak ütopyaçılığa, maceracılığa denk düşer. Bu da kitlelerin bu yönde bir talebi bulunmadığı ve bu yüzden de harekete geçirile-meyeceği için intihar demektir.

Bir devrimci durum geliştiğinde ise, ayaklanma ve iktidarın ele geçirilmesi görevi, pratik olarak gündeme

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

gelmiş demektir. Proletarya partisi bir yandan süratle ayaklanmanın pratik hazırlıklarını yaparken, diğer yandan yükselen kitle eylemlerinin bir adım önünde yürüyerek, onlara devrimin kaçınılmaz gidişini, ayaklanmanın zorunluluğunu kavratarak, kitleleri burjuva iktidarı yıkmaya yöneltecek taktik ve şiarlar üretir.

Emekçi halkın alternatif kitlesel iktidar mekanizmalarını oluşturmaya, ekonomik, demokratik talepli grevlerden siyasal grevlere, nümayişler ve sokak gösterilerinden giderek silahlı çarpışmaya doğru gelişen kitle eylemlerini, tek bir merkezde, politik iktidar merkezinde toplamaya çalışır. Silahlı savaşın hangi noktada başlayacağı ve nasıl gelişeceği, tamamen sınıfların takınacağı somut siyasi tavıra bağlıdır. Ama kesin olan bir şey varsa, bu koşulların kitleleri süratle eğiteceği, milyonlarca emekçinin proletarya partisinin doğru taktik ve sloganlarına duyarlı hale geleceği, egemen sınıf iktidarının süratle zayıflayacağı ve devrimci durumun en olgun anı olan ayaklanma anına kısa sürede varılacağıdır. Bu anın doğru tespiti ve gereken en büyük enerji ile, ihtilalci atılımın gerçekleştirilmesi, kaçınılmaz bir devrim demektir. Proletarya böyle bir ayaklanma için gerekli tüm şartlar olgunlaşmadıkça, genel olarak -zorunluluk dışında- silaha başvurmayı tercih etmez. Ancak egemen sınıflar çoğunlukla önceden silahı gündeme getirir. Bu nedenle, savaş kendine özgü gelişimi içinde toplu bir ayaklanmaya dönüşür.

Eğer egemen sınıflar, krizi kontrol altına almayı başarır ve süreci lehine çevirmeye başlarsa, Marksist-Leninistlerin yapacağı tek şey en az kayıp vererek geri çekilmek, "barışçıl" çalışma tarzlarına geçerek, yeni bir kriz dönemini beklemektir. Aksi durumda proletarya savaşı sonuna kadar sürdürmek ve toplumsal dönüşümü en radikal biçimiyle gerçekleştirmek yanlısıdır.

Bugüne kadar yaşanan gelişmeler de bunu açıkça kanıtlamaktadır.

Yarı-Sömürge, Yeni-Sömürge Ülkelerde Evrim-Devrim Dönemleri

Yarı-sömürge, yeni-sömürge ülkelerde, emperyalizmin her alandaki dış müdahalesi, toplumsal gelişim sürecini çarpıtarak kendine özgü bir nitelik kazandırmıştır. Çarpık kapitalist gelişim ve bu maddi temel üzerinde yükselen sosyal, siyasal olgular, kapitalizmin iç dinamiği ile geliştiği ülkelerle özdeşleştirilemeyeceği gibi, toplumsal devrim süreci ve dolayısıyla evrim ve devrim dönemleri arasındaki ilişkiler de özdeşleştirilemez. Bu farklılık, bu dönemler arasındaki ilişkilerin, yarı-sömürge ve yeni-sömürge ülkelerin somut koşulları içerisinde yeniden değerlendirilmesini ve kendine özgü bir tahlilini zorunlu kılmıştır.

M. ÇAYAN'ın da belirttiği gibi, emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde (ister II. Bunalım Dönemi'nin emperyalist hegemonyasının dışsal olgu olduğu feodal, yarı-feodal ülkelerde olsun, isterse III. Bunalım Dönemi'nde emperyalist hegemonyanın içsel bir olgu olduğu, emperyalist-kapitalist üretim ilişkilerinin egemen hale geldiği geri bırakılmış ülkelerde olsun) evrim ve devrim aşamaları, Çarlık Rusyası'nda olduğu gibi kesin çizgilerle ayrılmaz. Bu tip ülkelerde devrim aşaması kısa bir aşama değildir. Oldukça uzun bir aşamadır. Evrim aşamasının nerede bittiği, devrim aşamasının nerede başladığını tespit edebilmek fiilen imkansızdır. Her iki aşama iç içe geçmiştir.

Bu olgu yarı-sömürge, yeni-sömürge ülkelerin somut koşulları dikkate alınarak yapılan, salt soyut teorik bir çözümleme değildir. Bu tür ülkelerde gerçekleşen bir dizi devrimle kesinliği tartışılmayacak kadar açık olan bir tespittir.

Bu ve benzer ülkelerde toplumsal sürecin bu açıdan açıklanmasında, iki değişik ifade kullanılmaktadır. 1) Devrim aşamasının oldukça uzun bir aşama olduğu, 2) Evrim ve devrim aşamalarının iç içeliği.

Bunun ne anlama geldiğini öncelikle çözümlememiz gerekir. Ortada iki çelişik ifade mi vardır, yoksa farklı aşamalardan mı söz edilmektedir?

Ne biri ne de diğeri...

Çelişki gibi görünen bu durum, aslında yarı-sömürge, yeni-sömürge ülkelerdeki, somut toplumsal siyasal sürecin özgünlüğünün açıklanmasında birbirini tamamlayan iki değişik ifade tarzıdır.

Birincisi; sürekli milli krizin (yani devrimci durumun) varlığından dolayı toplumsal sürecin esas olarak bir devrim süreci olarak belirlenmesidir.

İkincisi; milli krizin olgunlaşmamış bir kriz olduğunu, klasik tanımlarda olduğu gibi, toplumsal altüst oluş şeklinde bir devrim dönemine denk düşmediğini, kısa sürede de buna dönüşmesinin mümkün olmadığını göstermektedir.

Yani sürecin esas olarak devrim süreci olmakla birlikte evrim dönemi özelliğini de kendi içinde taşıdığını ifade etmektedir.

Bu ülkelerde sürekli milli kriz, düz bir hat izlemese de, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal, siyasal

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

durumun değişmesine göre, yer yer alçalma ve yükselmeler gösterse de, ne tamamen yok olmakta, ne de kısa sürede toplumsal bir altüst oluşa denk düşecek şekilde olgunlaşmaktadır. Çok kısa aralıklarla kesintiye uğrasa bile sistem henüz bir toparlanma ve istikrar sürecine girmeden, yeni bir kriz dalgası başgöstermektedir. Öyle ki bu kesintinin ne zaman başlayıp ne zaman bittiğini tespit edebilmek dahi olanaksızdır. Bu nedenle Çarlık Rusyası'nda olduğu gibi uzun aralıklarla gündeme gelen ve kısa sürede toplumsal altüst oluşlara dönüşen milli krizin başlangıç ve bitimini kriter alarak, evrim ve devrim dönemlerini kesin hatlarla ayırmak imkansız olduğu gibi, krizin olgunlaşmamış olması da toplumsal sürece, her iki aşamanın iç içeliği olarak ifade edebileceğimiz, kendine özgü bir karakter vermektedir.

Bu durumu M. ÇAYAN şöyle ifade etmektedir:

"özetle söylersek, emperyalist hegemonya altındaki bütün geri bırakılmış ülkelerde milli kriz, tam anlamı ile olgunlaşmış olmasa bile mevcuttur. Bu ise devrim durumunun sürekli olarak varolması, evrim ve devrim aşamalarının iç içe girmesi, bir başka deyişle silahlı eylemin objektif şartlarının mevcudiyeti demektir." ("Bütün Yazılar", s. 364)

O halde öncelikle bizim gibi ülkelerde, olgunlaşmamış milli krizin ne olduğu sorusuna cevap vermek önem kazanmaktadır.

Ülkemiz gibi geri bırakılmış ülkelerde bunun maddi temeli ve somut şekillenışı şöyledir:

Bu ülkelerde ekonomik, sosyal ve siyasal hayat tamamen emperyalizmin çıkarlarına göre düzenlenmiştir. Kendi kendine yeterli olmayan kapitalist veya çarpık kapitalist bir ekonomi mevcuttur. Teknoloji geri, verimlilik yetersizdir. Sektörler arası korkunç bir dengesizlik vardır. Birbirini tamamlayacak şekilde organize olmuş sektörler ya da sanayi yerine, emperyalizmin ihtiyacına göre bölük pörçük bir dağılım sözkonusudur. Sanayi tek yönlü ve emperyalizme bağımlı tüketim sanayisidir. Altyapıdan yoksundur. Yüksek maliyet ve düşük ücret iç pazarı daraltır (talep yetersizliği) ve zaten yetersiz olan cılız bir sermaye birikimi sağlarken, bunun da büyük kısmı dışa akmakta ve kapitalizm kendini yeniden üretecek sermaye birikiminden tamamen yoksun kalmaktadır.

Bütün bunların sonucu olarak:

a) Emperyalizmin genel bunalımı bu ülkelere katmerli bir biçimde yansımakta, sürekli bir ekonomik kriz yaşanmaktadır. Bu krizi başka ülkelere aktararak yumuşatan ve dolayısıyla politik ve sosyal krize dönüşmesini engelleyen gelişmiş kapitalist ülkelerin olanaklarına sahip değildir. Aksine bağımlı bulunduğu emperyalist ülke tarafından dayatılan ekonomik programlarla, onun ekonomik krizinin ağır yükünü de omuzlamak durumunda kalmaktadır.

b) Egemen sınıflar, bu krizi emekçi sınıflar üzerindeki sömürsünü her geçen gün daha yoğunlaştırarak atlatmaya çalışmakta ve dolayısıyla sınıf çelişkileri alabildiğine derinleşmektedir. Çifte sömürü altındaki emekçi halk kitlelerinin yaşam şartları, günden güne güçleşmekte, açlık, yoksulluk, işsizlik vb. biçiminde yansıyan sosyal kriz gelişmektedir.

c) Çelişkinin keskinliği, ekonomik, sosyal ve siyasal güçsüzlük, prekapi-talist unsurların önemli bir güce sahip olması, işbirlikçi egemen sınıfları çelişkili bir ittifaka zorlamakta, zayıf ve istikrarsız bir siyasal yapıyı ortaya çıkarmaktadır. Egemen sınıfların emperyalizmden arta kalan sömürüden pay alma mücadelesi, sürekli bir hükümet bunalımının kaynağı olmaktadır. Her iktidar değişikliği yeni çatışmaları ve saflaşmaları yaratmakta, kısa sürede yeni değişiklik yapma ihtiyacı doğmaktadır.

İşte bir bütün olarak bunlar, ekonomik, sosyal, siyasal krizle karakterize olan devrimci durumda ifadesini bulur. Bir başka deyişle, egemen sınıflarda sürekli bir değişiklik yapma ihtiyacı doğuran, emekçi sınıflarda düzene karşı memnuniyetsizlik ve düzen değişikliği talebini ön plana çıkaran, yani ezeni de ezileni de etkileyen sürekli milli kriz sözkonusudur.

Böylesi bir ortamda, sınıflar arasında belli bir dengenin, "nispi" bir barış ortamının ve istikrarlı bir gelişimin hüküm sürdüğü, her şeyin yasa ve kurallara göre işlediği bir süreç, yani evrim dönemine denk düşen bir süreç ne görülmüştür, ne de görülebilir: Aksine yasa yerine yasa tanımazlık geçerlidir. Egemen sınıflar bugün koyduğu yasa ve kuralı, koyduğu anda bizzat kendisi çiğnemektedir. Zor ve şiddet tek geçerli şey olmakta, egemen sınıflar, emekçi halka karşı adeta sürekli savaş durumunda bulunmaktadır. Yani meselenin nesnel temeli değil, pratik görünümü açısından bile devrim döneminin özellikleri apaçık ortadadır. Devrim dönemini kitlelerin silah elde sokağa dökülmesiyle özdeşleştirenler, elbette bunları görmezden gelecektir.

Evet, bu ülkelerde, sürekli devrimci durumun varlığı, toplumsal süreci devrim dönemi olarak belirler. Ancak bu kriz uzun süreli bir iradi müdahale olmadığı sürece, olgunlaşmamış bir kriz olarak kalır.

Niçin böyle bir dönüşüm sağlanamamaktadır, eksik olan nedir?

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Birincisi; emekçi kitlelerin durumudur. İşçi sınıfı nicel ve nitel olarak bir metropol ülke işçi sınıfı gibi güçlü değildir. Örgütlenme, mücadele ve dayanışma geleneği zayıftır ve köklü bir demokrasi bilinci yoktur. İşçi sınıfının sahip olduğu haklar, genellikle yukarıdan aşağı verilen ve temelinde köklü bir mücadele geçmişi olmayan niteliktedir. Diğer yandan kırsal kesimde kapitalist işletmelerin azlığı nedeniyle, bu alanda dağınık, örgütsüz ve çoğunluğu küçük üretici nitelikli bir köylülük vardır. Ekonomik düzeyde, bu konumuyla bir ağırlık taşımayan köylülüğün din vb. feodal bağlarla, düzenin etkisi altında bulunması, köylülüğün de krizi derinleştirici kitle eylemleri içinde bulunmasını engelleyen bir durumdur. Tüm bu özellikler nedeniyle bir kriz ortamında, egemen sınıfların (ekonomik-siyasal) saldırısı, sürekli ve sıçramalı kitle eylemleriyle gerçek karşılığını bulamaz.

İkincisi; devletin faşist niteliğe sahip olmasından dolayı emekçi halk kitlelerinin hemen tüm ekonomik-demokratik örgütlenmeleri ya yasaklanmış, ya da göstermelik durumdadır. Ekonomik-demokratik muhtevalı gösteriler ve direnişler zorla susturulur. Terör asli bir öge olarak hep sürer. Faşizmin, baskı ve terörle yarattığı atmosfer, kitlelerin edilgen kalmasını sağlar.

Üçüncü olarak suni denge olgusu, halk kitlelerinin düzene karşı tepkilerinin açığa çıkmasını ve krizin derinleşmesine neden olabilecek kendiliğinden kitle eylemlerini engelleyen nesnel bir durum olarak, bizim gibi ülkelerin özelliğidir.

Dördüncüsü ise, krizi zincirleme geliştirip derinleştirecek bir ekonomik iç bütünlüğün olmamasıdır. Esas olarak emperyalist tekellerle bütünleşmiş hafif ve orta sanayi durumundaki egemen ekonomik yapı, birbirinden kopuktur. Bir sektörde ortaya çıkan kriz, altyapıdan ve bütünlükten yoksundur ve ekonomik yapının tümünü etkileyen bir konuma ulaşmamaktadır. Diğer yandan oligarşik ittifak içinde yer alan prekapitalist sınıfların durumu da, bu bütünlüğü bozan ve bir kriz anında toptan bir felç durumunun yaşanmasını engelleyen önemli faktörlerden biridir.

Bu nedenle yarı-sömürge, yeni-sömürge ülkelerde devrimci durum uzun süre olgunlaşmamış anlamda varlığını korur. Olgunlaşması ancak devrimcilerin iradi müdahalesiyle mümkündür ve uzun süreli bir savaş içerisinde, adım adım iktidarın ele geçirilmesi doğrultusunda bir stratejinin hayata geçirilmesiyle olanaklıdır.

Milli krizin olgunluk derecesi, her ne kadar II. Bunalım Dönemi'nin sömürge, yarı-sömürge ülkeleriyle, III. Bunalım Dönemi'nin yeni-sömürge ülkelerinde farklı düzeylerde olsa da, her ikisini de bir genelleme içinde değerlendirmek gerekir. Kendi değişkenliği içinde kavrandığında, II. Bunalım Dönemi sömürge ve yarı-sömürgeleriyle, III. Bunalım Dönemi yeni-sömürgele-rinde krizin derinliği bariz bir farklılık gösterdiği gibi, aynı kategorideki ülkelerde de çeşitli süreçlerde farklı derinlikler gösterebilir.

Bu ülkelerde milli krizin olgunlaşmasında, devrimci örgütün müdahalesinin temel rol oynayacağı açıktır. Bu müdahale zor temelinde olmak durumundadır.

Devrimci durumun varlığı, silahlı mücadelenin objektif şartını oluşturduğu gibi, düşmanın açık şiddete dayanan politikası böyle bir alternatif mücadele biçimi geliştirmeyi zorunlu kılmaktadır.

Devrimci Durumun Olgunlaşmasında İradi Müdahalenin Rolü Veya Devrim Dönemi Ve Proletaryanın Taktik Sorunları

Proletarya partisinin, nesnel koşullara bağlı kalmak koşuluyla hayata geçirdiği siyasal çizgi, sınıf mücadelesinin gelişimi ve doğru hedeflere yönelmesinde belirleyici öneme sahiptir; ve dolayısıyla bir toplumsal, siyasal sürecin gelişimi üzerinde etkide bulunur. Bu nedenle gerçek bir proletarya partisi, bir devrimci durum geliştiğinde kitlelerin kendiliğinden ayağa kalkmasını beklemez. Devrimci durumu derinleştirici doğrultuda müdahalede bulunur.

Her ne kadar devrimci durumun derinleştirilmesinde, keskinleşen sınıf çelişkilerinin sonucu olarak, kitlelerin kendiliğinden hareketinin yükselmesi, derinleşen ekonomik krizin egemen sınıflar arasında yarattığı çatlaklar rol oynuyorsa da, bu onu en olgun noktasına ulaştırmaz. Çünkü egemen sınıflar kitleleri şu veya bu şekilde kontrol altına alabilirler. Devrimci durumun bu anlamda olgunlaşması, proletarya partisinin sürece müdahalesine bağlıdır.

Gerçekleşen tüm devrimlere baktığımızda (Sovyet Devrimi de dahil), devrimci durumun ortaya çıkışı ve LENİN'in klasik tanımında görüldüğü şekliyle, olgunlaşması arasında, şu veya bu şekilde böyle bir müdahalenin varlığı ve zorunluluğu görünür. Bu müdahale, bizim gibi kendiliğinden kitle eylemlerinin cılız olduğu ülkelerde çok daha büyük önem taşır.

Bir devrimci durumun varlığında, proletarya partisinin sürece müdahalesi nasıl biçimlenecektir?

Kuşkusuz bu her ülkenin, hatta aynı ülkede yaşanan değişik devrim süreçlerinin kendine özgü karakterine göre çok çeşitli biçimler kazanabilir. Ama en genelde LENİN'in de belirttiği gibi, devrimci bir durumun var olup olmasına göre, proletarya partisinin müdahale biçimleri ve taktikleri birbirinden çok kalın çizgilerle ayrılır.

Bir devrimci durum belirir belirmez proletarya hemen silaha başvurur diye bir kural yoktur. Bu, soruna kaba bir yaklaşım olur. Ancak devrimci durumun sürdüğü koşullarda, şu veya bu noktada silah mutlaka gündeme gelecektir. Ne olursa olsun, bütün durumlarda iktidara giden yol reformdan değil, devrimden geçer.

LENİN'in de belirttiği gibi devrimci durum ortaya çıktığında Marksisti bir küçük- burjuvadan ayıran, "olgunlaşan devrimin zorunluluğunu bilinçsiz yığınlar öğretmesini, devrimin kaçınılmaz gidişini kanıtlamasını, halk için yararını açıklamasını, proletarya ve bütün emekçi sınıfları devrime hazırlamasını bilmek"tir. (Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky) İşte devrimci durumu derinleştirici taktikler bu perspektifle ele alınır.

Bu sürecin şurasında veya burasında silah, temel araç olarak, zorunluluktan veya bir başka nedenden dolayı gündeme gelebileceği gibi, silaha başvurmak, devrimci durum ayaklanma için gerekli olgunluk düzeyine ulaşınca kadar gündeme gelmeyebilir de. Bunu belirleyen devrimci durumun olgunluk derecesi, sınıfların tavırları, kitlesel, siyasal, ulusal özellikler vb. gibi çok çeşitli etkenlerin bütünlüğüdür. Yani iktidarın ele geçirilmesi uğruna zorun örgütlenmesi, devrimci durum olsa da her ülkenin ve her devrimci sürecin kendine özgü koşullarına göre değişik biçimler alır.

En basitinden; bir toplumsal, siyasal sürecin gelişimi üzerinde, sadece proletarya ve onun temsilcisinin davranış şekli etkide bulunmamaktadır. Onun kadar egemen sınıfların da bunda payı vardır. Genelde süreç tüm toplumsal sınıfların tavrına karşı duyarlıdır. Sınıflar arası dengenin bozulduğu, istikrarsızlığın hakim olduğu devrimci durum sürecinde, egemen sınıflar da kendi lehlerine yeni dengelerin kurulması doğrultusunda eylemde bulunurlar. Şiddete ilk başvuran ise genellikle egemen sınıflar olur. Kuşkusuz şiddet gündeme geldiğinde, Marksist-Leninistler, proletaryayı sakinleştirme gibi bir onursuzluğu ve ihaneti lanetleyerek, buna kitlelerin şiddetiyle karşılık verirler. Zora, zorla karşı koymak sınıf mücadelesinin en evrensel yasasıdır. Ya boyun eğiş, ya devrimci şiddet; bunun başka yolu yoktur!

Ama bu yetmez; devrimci durumun varlığı veya yokluğu, Marksist taktiğin ilk gereği ve nesnel ölçütü olmasına karşın, tek başına yeterli değildir. Silahlı mücadelenin objektif şartlarının var olduğu koşullarda bile çeşitli aşamalarda nasıl bir mücadele hattının izleneceği, temel ve tali alınan mücadele biçimlerinin veya bunların iç bağlantılarının kendine özgü biçimlenişlerinin nasıl şekilleneceği, etraflı bir incelemeyi gerektirir. Örneğin bizim gibi ülkelerde kitlelerin ruh halinde ifadesini bulan suni dengeyi dikkate almadan, tespit edilecek mücadele biçimi, hayatın gerçekleri karşısında iflas etmek durumundadır.

Soruna bu açıdan yaklaştığımızda, Rusya'da üç devrim deneyinde bile, devrimci durumun ayaklanma için gerekli olgunluk düzeyine ulaşması sürecinde, Bolşeviklerin farklı taktik ve mücadele biçimleri uyguladığı görülür. Her ikisi de toplu ayaklanma stratejisinin uygulaması olan, 1905 Burjuva Demokratik Devrimi ile 1917 Ekim Sosyalist Devrimi'nde mücadele biçimlerindeki bariz farklılık, bunun en çarpıcı örneğidir.

1905 devriminde, Ocak ayından Aralık'a kadar süren bu hazırlık evresi gerilla eylemleri, barikat savaşları vb. şeklinde süren silahlı çatışmalar içinde gelişmiştir. Çünkü devrimci durum ve subjektif şartlar ayaklanma için yeterli olgunluk düzeyine ulaşmadan Çarlık süngüyü gündeme getirmiş ve proletaryada koşullara uygun taktik ve yöntemlerle, zora karşı zor esasında bir mücadele içinde sürece müdahale etmiş ve ayaklanma için gerekli hazırlıkları tamamlamış ve şartları olgunlaştırmıştır.

1917 Ekim Sosyalist Devrimi'nde ise, Şubat Devrimi ile dünyanın en demokratik ülkesi olan Rusya'da, silahlı müdahale, iktidarın ele geçiriliş anında, devrimci durumun en olgun olduğu anda gündeme gelmiştir. Sovyetler için de yoğun bir ajitasyon propaganda ve 'barışçıl' mücadele yöntemleri ile devrimin kaçınılmaz gidişi yığınlar kavrılmış, devrimci durum tam anlamıyla olgunlaştırılmış, iktidarın alınması tek bir vuruş, tek bir darbe sorunu haline gelmiştir. LENİN'in '6 Kasım erken, 8 Kasım geç olur' deyişi, işte tam da bu şartlar için geçerlidir. Burjuvazi zoru daha önce gündeme getirmediği sürece, toplu ayaklanma stratejisinin geçerli olduğu ülkelerde, proletaryanın böyle bir gelişmeyi her zaman tercih edeceği açıktır.

Bizim gibi, çarpık kapitalist yapı, sürekli olgunlaşmamış, milli kriz, kitlelerin kendine özgü ruh hali, bilinç çarpıklığı, işçi sınıfının güçsüzlüğü vb. türden özellikleriyle çok farklı koşulları olan ve egemen sınıfların sürekli olarak zoru gündemde tuttuğu ülkelerde; bu gelişimin tamamen farklı olacağı açıktır. En azından zora zorla karşı koymak sınıf mücadelesinin en evrensel kuralı olduğuna göre, devrimci krizin derinleştirilmesi doğrultusundaki iradi müdahale bu temelde yapılmak durumundadır.

Bu görevin karşısına kitlelerin durumunu engel olarak dikmek, Marksist-Leninist olmayan bir tutumdur. Ve dolayısıyla o nesnel koşulların kurbanı olmak demektir.

Küçük-burjuva sapma akımların çıkmazı da buradadır. Bu çıkmaz onları, teorik tespitlerinin hayat içinde iflas etmesi ve giderek kitlelerden tecrit olmaları karşısında, kendi tespitlerinin aksine hareket etmek ve yer yer şiddete başvurmak zorunda bıraktırmıştır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Yine ülkemizde, Çarlık Rusyası'ndaki gibi devrimci durum şartlarında silahlı mücadele dışında uzun bir hazırlık evresi yaşanması mümkün değildir. Ülkenin emperyalizmin işgali altında olması ve devletin faşist niteliği, beraberinde şiddeti getirmektedir. Çeşitli dönemlerde biri ya da diğeri ön plana çıkan sivil faşist terör, siyasi polis, MİT, kontr-gerilla, askeri cunta, faşist kurumlaşma vb. aracılığıyla uygulanan karşı-devrimci şiddetin karşısına, kitlelerin şiddetini çıkarmamak buna uygun bir mücadele çizgisi izlememek, sınıflar mücadelesinin en temel görevlerinden kaçmak demektir. Bu nedenle emperyalizme bağımlı, geri bırakılmış ülkelerde silahlı mücadeleyi teorik olarak savunmak hiçbir anlam ifade etmemektedir. Silahlı mücadeleyi geleceğin sorunu olarak görmek, tıpkı STRUVE, AKSELROD ve KAUTSKY'ler gibi özünde devrimi reddetmek, şiddete dayalı devrim yerine reformizmi geçirmektir.

Düşmanın zora başvurduğu bir yerde, karşı zoru örgütlemek kaçınılmaz bir görevdir. Daha başlangıçta halka, düşmanın şiddetine karşı, kendi şiddetini hayata geçirecek bir araç vermek zorunludur. Bunun gereğini yerine getirmeyip oportünistçe kaçışı tercih etme, devrime ihanettir. Bu durumda "kazanır mıyız, kaybeder miyiz?" sorusu önemini kaybeder. Halkın kazanacağına inanmak ve bunun için karşı-devrimci şiddete karşı, devrimci şiddeti çıkartıp mücadele etmek gerekir.

Kuşkusuz silahlı savaş, politik iktidarı hedefler. Ancak bu kısa vadede gerçekleşecek bir şey değildir. Kitleleri tek bir irade altında toplama, bir hedefe yöneltme, bilinçlendirme ve devrimci durumu olgunlaştırma görevini silahlı savaşla bütünleştirerek adım adım kazanmayı bilmek gerekir.

Önderliğin, amaçtaki kararlılık ile, değişen somut koşullara göre politikadaki esnekliği diyalektik olarak birleştirme yetisi; tedrici değişiklikleri daha yüksek sıçramalara dönüştürerek uzun bir süreçte toplumu devrime götürür.

M. ÇAYAN'ın "şu anda iktidar mücadelesi veren partimiz, asla ülke çapında iktidarı alma aşamasında olduğunu iddia etmemektedir. Yalnızca bu aşamaya gelmek için gerilla savaşının şart olduğunu savunmakta ve bu amaçla dövüşmektedir" deyişi, bu gerçeğin bir başka şekilde ifade edilmiştir.

Gerçekleşen bütün yarı-sömürge, yeni-sömürge ülke devrimlerinde, toplumsal devrim sürecinin gelişim karakteri genel hatlarıyla budur. Henüz devrimini gerçekleştirmemiş olanlarda da farklı olmayacaktır. Kuşkusuz, bu en genel çerçevede böyledir. Yoksa gerek devrimci sürecin gelişiminde, gerekse de silahlı savaşın biçimlenişinde, ülkeler arasında kendine özgü önemli farklılıklar da olacaktır. Bu, konumuz dışındadır.

Söylediklerimizi formüle edersek;

- Marksist-Leninist evrim-devrim dönemi, bir ülkede politik iktidarı devrimci yoldan ele geçirmenin şartlarının varlığı ya da yokluğu ile karakterize edilir. Çünkü kapitalizm şartlarında kitlelerin çoğunluğunun bilinç düzeyi, sosyalist bilinç düzeyine ulaşamayacağı gibi; ezilenler, içinde yaşadıkları şartlardan az çok hoşnut oldukları ve egemen sınıflar da karşılıklı tavizler, reformlar vb. yollarla "barışçıl" bir ortamı koruduğu sürece, yığınları devrimci bir eyleme katma olanağı yoktur. Bu şartları değiştirecek bir krize ihtiyaç vardır.

- Bu devrimci durumdur. Bu nedenle evrim-devrim tartışması özünde devrimci durumun varlığı-yokluğu tartışmasıdır.

- Devrimci durum kitle hareketleriyle özdeşleştirilemez. Devrimci durum, kitlelerde memnuniyetsizliğe, egemen sınıflarda yönetememe ve siyasi bunalıma neden olan sosyal, siyasal, ekonomik krizle karakterize olur. Böyle bir durumun varlığında, evrim dönemine özgü "barışçıl" istikrar, sınıflar arasında nispeten kararlı denge, yasallık vb. yerini devrim dönemine özgü keskin çatışmalara, istikrarsızlığa bırakır. Sınıflar arasındaki denge bozulur, yasallığın yerini yasadışılık, açık şiddet alır.

- Kapitalizmin iç dinamiği ile geliştiği ülkelerde devrimci durum, dönemsel olarak ortaya çıkar ve kısa sürede olgunlaşarak toplumsal altüst oluşlara yol açar. Ya doğru bir müdahale ile kısa sürede devrim gerçekleşir, ya da burjuvazi krizi atlama koşullarına sahip olduğundan toplum yeniden uzun bir evrim dönemine girer. Bu nedenle toplumsal sürecin birini diğeri takip eder. Evrim-devrim dönemleri birbirinden kesin ve kalın hatlarla ayrılır.

- Yarı-sömürge, yeni-sömürge ülkelerde, devrimci durum sürekli vardır. Egemen sınıflar bunu atlatacak özelliklere sahip değildir. Bu nedenle toplumsal sürecin bütünü esas olarak devrim sürecine denk düşer. Ancak bu olgunlaşmamış bir devrimci durum olduğundan ve olgunlaşması uzun bir süreç sorunu olduğundan, evrim dönemini de kendi içinde taşır. Bu özgünlük, evrim-devrim dönemlerinin iç içeliğinde ifadesini bulmaktadır. Ve bu, emperyalizme bağımlılık ilişkisinin sonucudur. Başka deyişle, emperyalizm tarafından çarpıtılan toplumsal, siyasal gelişim sürecinin kendine özgü niteliği, evrim ve devrim süreçlerinin iç içeliğinde karşılığını bulmaktadır.

B- SUNİ DENGİ NEDİR?

Her şeyden önce suni dengenin nesnel bir olgu olduğunu vurgulamak gerekir. Suni denge emperyalizmin III. Bunalım Dönemi'nde yeni-sömürge ülkelerde, sürekli milli krizin varlığı koşullarında, halk kitlelerinin içinde bulunduğu pasif tutumun, bu dönemde proletaryanın teori ve taktiğini belirleyen önderler tarafından ifade edilmiş tarzıdır.

Görüldüğü gibi burada bir paradoks vardır. Hem sürekli milli krizden söz edilmektedir, hem de kitlelerin pasif tutumundan. Ancak bu anlaşılabilir bir durum değildir. Toplumun diyalektiği bu tür karmaşık ama anlaşılır olgularla doludur. Zaten suni denge bu çelişkili birliğin kendisidir. Bu paradoksu Mahir ÇAYAN "oligarşi ile halkın memnuniyetsizliği ve tepkileri arasındaki suni denge" olarak ifade etmektedir. Yani halk mevcut yönetimden ve düzenden memnun değildir. Bu düzenin şöyle ya da böyle değişmesini istemektedir. Ancak bu memnuniyetsizliğini eyleme dökmekte, daha doğrusu memnuniyetsizliğine denk düşen eylemlerle tepkisini dile getirmemektedir. Suni denge olarak ifade edilen nesnel durum budur.

Suni dengeden söz eden Marksist-Leninist önderler, hiçbir zaman bu olguyu sınıf mücadelesinin varlığı yokluğu veya kitle hareketlerinin varlığı yokluğu ikilemi ile ele almamışlardır. M. ÇAYAN'ın "kitlelerin düzene karşı memnuniyetsizliği ve kıpırdanmalarının eyleme dönüşmesi için, önce inandırıcı olmalıyız" deyişinde olduğu gibi, buna onlarca örnek göstermek mümkündür. Demek ki halkta "düzene karşı kıpırdanmalar" olmasına rağmen bir suni denge olgusundan söz edilmektedir. Aksinin düşünülmesi de mümkün değildir. Milli krizin varlığı koşullarında halk, memnuniyetsizliğini şu veya bu biçimde dile getirir ve mevcut siyasal yapı üzerinde etkide bulunur. Ancak gerçekte bu kıpırdanışlar halkın içinde bulunduğu memnuniyetsizliğe ve yeni-sömürge ülkelerde yaşanan milli krize denk düşen düzeyde değildir. Yani gerçekte olması gereken düzeyde değildir ve devlete karşı yönelmemektedir. Suni denge anlamını burada bulur.

Kitlelerin memnuniyetsizliği ile kendiliğinden eylemlilikleri arasında aynıyet arayan bazı mekanik dogmatik kafa yapıları; kuşkusuz sorunun bu şekilde konulmasına itiraz edebilirler; ama bunlar, 12 Eylül'den sonra artan memnuniyetsizlik ile, kitle mücadelesi arasındaki uçurumun da izahını bulmak zorunda kalacaklardır. Görünen tepkilerin ardında, çok daha boyutlu, potansiyel anlamda bir memnuniyetsizlik söz konusudur. Yeni-sömürge ülkelere özgü devrim stratejisi, bu potansiyelin açığa çıkarılmasıyla doğrudan ilintilidir. Ve onun araç ve yöntemlerini içermektedir.

Bu nedenle yeni-sömürge ülkelerde görülen ve zaman zaman yükselen kitle hareketleri, suni denge ile çelişkili bir olay değildir. Kaldı ki suni dengenin güçlenmesi veya zayıflaması, esas olarak silahlı mücadeleye bağlı olmakla beraber, bir bütün olarak sınıf mücadelesinin gelişimi ile orantılıdır. Ve bu formülasyon, sorunun genel konuluşudur. Soyutlamaların daima somut hayatın bazı yönlerini eksik bırakacağı ve esas olanı, genel olanın içereceği unutulmamalıdır. Somut pratikte öyle istisnai durumlar olabilir ki, yeni-sömürge bir ülkede kitle hareketleri kendiliğinden de boyutlanabilir. Sınıf mücadelesinin gelişimi ve güçler dengesinin değişmesi, bu tür durumları ortaya çıkarabilir. Örneğin; ülkemizde, 12 Eylül öncesi anti-faşist mücadelenin niteliği gereği, belirli oranda kitleleri etkilemesi, sonuçta kitlelerin de taraf olmasını, şu ya da bu oranda -zorunlu savunma temelinde de olsa- mücadeleye katılmasını beraberinde getirdi. Bu durum kitlelerin ekonomik-demokratik talepli mücadelesinin yükselmesinde önemli rol oynamış, yer yer devlet güçleriyle karşı karşıya gelen kitleler, kısmen de olsa bunlara karşı tavır alabilmiştir. Ve o dönem devrimci şiddet eylemleri, kitle hareketleri, oligarşi içi çelişkiler vb. birçok nedene bağlı olarak, devletin belirli bir oranda dejenere olduğu, yıprandığı gözlenen bir olgu olmuştur.

Bu, suni dengenin zayıflamasıdır. O dönemin koşulları gereği kitleler her geçen gün giderek daha fazla bir biçimde ve sayıda devrimciler yanında yer alıyor, olayların içine giriyorlardı. İşte silahlı mücadelenin belirleyiciliğinde çok yönlü etkenler sonucu, sınıf mücadelesinin ivme kazanması, aynı zamanda suni dengeyi de zayıflatıyordu. Nitekim tarihsel ve siyasal olarak çeşitli farklılıklar gösterse de Şili, Pakistan, Haiti vb. ülkelerde, suni dengeyi daha ileri boyutlarda zayıflatan hareketler söz konusudur.

Çok açık ve net olarak görülüyor ki, 12 Eylül ile birlikte kitleler derin bir suskunluğun içine girmiştir. 8 yıldır bu suskunluk neden sürmektedir? Herhalde bu durum kitlelerin memnuniyetiyle izah edilemez! O halde artan memnuniyetsizlik ile suskunluk arasındaki çelişki, nasıl izah edilecektir? Kitlelerin sesini yükseltmesine veya en azından tepki denilebilecek eylemlere girmesine engel olan nedir? Bu sorulara sadece "baskı ve sindirme politikası" diyerek cevap verenler olacaktır elbette. Ama bu cevap, eğer kitleler haklarının gaspına eylemli tepki göstermiş olsaydı, baskıyla bunun sindirilmesi gibi bir gelişim olsaydı yeterli olabilirdi. Oysa kitleler daha baştan olaya sessiz kalmışlardır. Baskı ve sindirme politikasının varlığı bunu izah etmekte yetersizdir.

Suni dengenin maddi temeli, III. Bunalım Dönemi'nde sömür ve istismar metotlarında emperyalizmin yaptığı değişikliklerdir.

Bu konuda Mahir ÇAYAN şunları söylüyor:

"... yeni-sömürgecilik metodu, bir yandan emperyalizmin ülkeye iyice yerleşmesi (yani emperyalizmin sadece dışsal bir olgu değil aynı zamanda içsel bir olgu haline gelmesi) sonucunu doğururken, öte yandan geri bırakılmış ülkelerde, geçmiş dönemlere kıyasla, izafi olarak -feodalizmin etkin olduğu, eski sömürgecilik dönemine kıyasla -belli ölçülerde pazarın gelişmesine paralel olarak toplumsal üretim ve nispi refahı arttırmıştır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"Bunun sonucu olarak, geri bırakılmış ülke içindeki ilişkiler görünüşte yumuşamış (feodal döneme kıyasla) halk kitlelerinin düzene karşı tepkisi ile oligarşi arasında suni bir denge kurulmuştur. Emperyalist işgal gizlendiği için (...) halk kitlelerinin milliyetçi tepkileri, gavura allerjisi nötralize olmuştur. Merkezi devlet aygıtı, geçmiş dönemlere kıyasla çok güçlenmiş ve ittifak projeleri, ikili anlaşmalar, askeri pakt ilişkileri ile oligarşik devlet cihazı, devrimci iç savaş dikkate alınarak militarize edilmiştir. (...)

"Ülke içinde pazarın genişlemesine paralel olarak şehirleşme, haberleşme ve, ulaşım çok gelişmiş ve ülkeyi ağ gibi sarmıştır. Eski dönemlerdeki halkın üzerindeki zayıf feodal denetim -emperyalizmin fiili durumu bütün ülke çapında değil ticari merkezlerde ve ana haberleşme yerindeydi- yerini, çok daha güçlü oligarşik devlet otoritesine bırakmıştır. Oligarşik devletin ordusu, polisi ve de her çeşit pasifikasyon ve propaganda araçları ülkenin her köşesinde egemenliğini kurmuştur.

"Bütün bunlara, I. ve II. Genel Bunalım Dönemi'ndekilerle kıyaslanmayacak şekilde, bu ülkelerde emperyalizmin ve oligarşinin propaganda araçlarını korkunç seviyeye getirmesini, pasifikasyon yöntemlerini geliştirmesini ve geçmiş dönemlerde milli kurtuluş savaşlarından edindiği tecrübeleri ilave etmek gerekir.

"Artık geri bırakılmış ülkelerdeki oligarşik devlet aygıtı, mevcut üretim ilişkilerini (...) uzun bir süre koruyabilecek seviyeye gelmiş, bu ülkelerdeki halk kitlelerinin özellikle geniş emekçi yığınlarının tepkileri pasifize edilerek bu tepkiler ile oligarşi arasında suni bir denge kurulmuştur." ("Bütün Yazılar", DEVRİMCİ SOL Yayınları, 1979, s. 377-378)

Mahir ÇAYAN'dan aktardığımız bu ifadeler sorunun özünü tüm yönleriyle ortaya koymaktadır. Suni denge, bir bütün olarak yeni-sömürge ülkelerin sosyal, siyasal ve ekonomik özelliklerinin genel bir tablosunu çizen bu sözlerde belirtilen olguların yarattığı bir sonuçtur. Ve dolayısıyla III. Bunalım Dönemi'nde yeni-sömürge ülkelere özgü bir özelliklidir.

Burada suni dengenin nedenleri olarak belirtilen sosyal, siyasal ve ekonomik olguların, hiçbirinin diğerinden kopartılarak ele alınmaması, suni dengenin, bunların bütün olarak yarattığı bir unsur olduğunun kavranması önem kazanmaktadır. Bu birbirleriyle iç içe geçmiş sosyal, siyasal ve ekonomik olguları tek tek açarsak:

1-) Emperyalizmin açık işgalinin gizli işgale dönüşmesi ve bunun sonucu

olarak halk kitlelerinin milliyetçi tepkilerinin, "gavura" allerjisinin nötralize olması.

2-) Yukarıdan aşağıya çarpık anlamda da olsa kapitalizmin geliştirilmesi, feodalizmin çözülmesi ve pazarın genişlemesi sonucu ortaya çıkan nispi refah olgusunun, görünüşte ilişkileri yumuşatıcı etkisi. (Bu nispi refah görünüştedir.)

3-) Kapitalist gelişmenin sonucu olarak güçlü merkezi devlet otoritesinin ortaya çıkması ve ülkenin en ücra köşelerine kadar denetim kurması.

4-) Emperyalizm ve oligarşinin güçlü ideolojik hegemonya araçlarına sahip olması ve bunların halk kitlelerinin düşüncelerini köreltici etkisi ile, emperyalizmin pasifikasyon yöntemlerinin uygulanmasında kazandığı tecrübe birikimi.

Bunların hepsi de, yeni-sömürge ülkelerde emperyalizme bağımlı çarpık kapitalist gelişmenin bir ürünü ve zorunlu sonucu olan olgulardır. III. bunalım dönemi öncesinin sömürge ülkelerinde görülmemektedir.

II. Bunalım Dönemi'nde yarı-sömürge ve sömürge ülkelerde, kitleler bir yandan emperyalizmin ülkede fiili varlığı, diğer yandan sömür, baskı ve zulmün çok acımasız olması, merkezi devletin güçsüzlüğü gibi faktörler sonucu, düzene karşı olan tepkilerini çok açık biçimde gösterebiliyorlardı. Bu da özellikle kırsal kesimlerde kendiliğinden bölgesel halk ayaklanmalarına yol açıyordu. Halk kitleleri yabancıya duyulan allerji ile, emperyalizme ve feodal sömürüye karşı kendiliğinden de olsa silahlı tavır alıyorlardı. III. Bunalım Dönemi'nde emperyalizmin gizli işgal esprisine uygun olarak, halk kitlelerinin karşısına emperyalist ordular yerine, sözde ulusal, bağımsız ordu ve devlet kurumlarının çıkması kitlelerde, orduyu kendi ulusal ordusu görme yanılgısına neden olmuştur. Aynı işlevi görmesine rağmen, kitleler emperyalizmin fiili işgali koşullarında aldığı tavırları, gizli işgali gerçekleştiren ordu ve devlet kurumlarına karşı alamamaktadır. Böylece kitlelerin "gavura" karşı allerjileri nötralize olmakta, anti-emperyalist tavrı daha pasif düzeyde kalmaktadır.

Bu dönemde, merkezi devlet aygıtının güçlenmesi, ordunun iç savaş örgütlenmesine uygun olarak geliştirilmesi, gelişen kapitalist altyapı nedeniyle oligarşinin ülkenin her tarafını denetim altına alması, ve II. Bunalım Dönemi'ne nazaran olağanüstü gelişen propaganda araçlarıyla, resmi ideolojiyi en geniş kitlelere yayma ve şartlandırma olanaklarına sahip olması; örgütsüz ve idealist düşüncenin etkisinden kurtulamayan kitlelerin gözünde;

oligarşik devlet cihazının "dev gibi güçlü" ve yenilmez olarak görülmesine neden olmuştur. Düzendan nefret eden, şu veya bu şekilde değışmesi gerektiğine inanan halk, bunu mümkün görmemekte, dev gibi güçlü gördüğü devleti yıkabileceğine, düzen değışikliğı sağlayabileceğine inanmamakta, devlete karşı gelme yerine kaderciliğı (böyle gelmiş böyle gider) seçmekte, düzenin müsaade ettiğı sınırlar dışına çıkmamakta ve düzen alternatiflerine umut bağlamak-tadır. Devletin en küçük demokratik kırırdanışları bile baskı ve zorla ezmesi, kitlelere gücünü her durumda hisset-tirmesi ve demagogik propagandası da bu durumu pekiştirmektedir. Bırakalım halkı, halkın öncülüğüne soyunan ve barışçıl çalışma tarzını temel alan kimi sol akımların gelişim çizgisi dikkate alınırsa, devletin bu güçlülük imajının kitlelerde nasıl bir psikolojiye neden olduğunu, daha iyi kavrarız.

Hangisini ele alırsak alalım, başlangıçta ne kadar keskin ihtilal naraları atılmış olursa olsun, bunların gelişim çizgisi kabaca şudur: Oligarşinin ağır baskı koşullarında evrim dönemi çalışma tarzını hayata geçirmek ve gelişme imkanı bulamamak, giderek başlangıçtaki ihtilalciliğı (teoride ne derlerse desinler) terk ederek pasifizme kaymak ve reformist alternatiflerin kanatları altına sığınarak, herhangi bir burjuva fraksiyonunun kuyruğuna takılmak... Bu neden-le bizim gibi ülkelerde barışçıl çalışma tarzının temel alınması, suni dengeyi zayıflatmak şöyle dursun, daha da pekiştirir. Devletin karşı gelmezliğı, yenilmezliğı yanılgısı içinde olan bir halkın; devletin gücü ve saldırıları karşısında sinen, düzen sınırları dışına çıkma cesareti gösteremeyen "öncü"sünü gördükçe, yenilmezlik, karşı konulmazlık imajının daha da pekişmesinden doğal bir şey olamaz.

Ayrıca bu dönemde çarpık da olsa kapitalist üretim ilişkilerinin ülkeye girmesi, tüketime yönelik hafif ve orta sanayinin geliştirilmesi, eski ağır feodal sömürü ve ilişkilerin yerini, kapitalist ilişkilerin alması ve pazarın genişleme-sine paralel olarak; ülkede nispi bir refah oluşmuş, bu da çelişkileri görünüşte yumuşatmıştır. Hafif ve orta sanayinin çevresinde ise, yaygın bir küçük üretim ağı oluşmuştur. Böylece adeta küçük-burjuvalar ülkesi haline gelen yeni-sömürgelerde, bu yaygın küçük-burjuva tabakalar, hem oligarşinin üzerinde durduğu toplumsal tabanı genişletir, hem de pasifizmin maddi dayanaklarını oluşturur.

Bu gelişimin yukarıdan aşağıya gerçekleşmesi, halk kitlelerinde, devletin bahşettiğı bir nimet görünümü yaratmış, proletaryanın ve halk kitlelerinin mücadelesi ile iç içe bir kapitalist gelişme olmamıştır.

Kaderci, pasif, edilgen bir kitlenin yaratılmasında; devletin propaganda aygıt ve kurumları dışında, oligarşinin yaygın ve güçlü kitle iletişim araçlarına sahip olması, feodal dönemdeki ilkel yöntemlerle çalışan dini kurumların yeri-ni, binlerce kat daha etkili kurum ve araçların alması ve bunların, kitlelerin bilincini dumura uğratması, düzenin çıkar-ları doğrultusunda şartlandırıcı etkisi ve ayrıca yabancılaşma, yozluk, dejenerasyon, ahlaki çöküntünün de hesaba katılması gerekir.

Bunlar bütün yeni-sömürge ülkelerde suni denge olgusunu yaratan faktörlerdir. Ve bu faktörlerin tümünün yarattığı bir suni denge, her yeni-sömürge ülkede şu veya bu oranda vardır. Ancak suni denge olgusunu irdelerken, her ülkede bunların nasıl somutlandığı ve suni denge üzerinde etken olan tarihsel, sosyal, ekonomik ve kültürel olgu-lar da ayrı ayrı hesaba katılmalıdır. Eğer her ülke için somut şekilleniş hesaba katılmaz ve düz bir mantıkla hareket edilirse, önemli hatalara düşmek kaçınılmaz olur. Örneğin Latin Amerika ülkelerini ele aldığımızda, bu ülkelerin birçok farklı özellikleriyle karşılaşırız. Özellikle bazı ülkelerde oligarşinin aile yapıları biçiminde oluşması, diğer burjuva kat-manların dışlanması, sömürünün daha ilkel, baskının daha yoğun olması, ordunun tümüyle ve açıkça sınıfsal bir zeminde siyasal bir parti gibi hareket etmesi, ordu üst tabakalarının sömürüye daha fazla ortak olması, güçlü merkezi devletlerin III. Bunalım Dönemi'nde henüz yeni oluşturulması, halkın tarihsel olarak isyancı geleneğinin olması, kapi-talizmin gelişme seviyesi vb. gibi birçok faktör, suni dengenin zayıf oluşunun doğrudan etkenleridir. Hatta Latin Amerika ülkelerinin çoğunda kabaca var olan bu özellikler, somut olarak tek tek ülkeler bazına indirgediğimizde, çok daha çeşitlenecek ve suni denge de farklılıklar gösterecektir.

Burada suni dengeyi oluşturan etkenlerden biri olan nispi refah olgusunu daha etraflı olarak anlatmayı gerekli görüyoruz. Çünkü bu olgu yeterince kavranmadığı sürece suni denge de anlaşılamayacaktır. Ayrıca THKP-C ve DEVRİMCİ SOL'un düşüncelerine yönelik çarpıtma ve demagogilerin odak noktalarından biri olması nedeniyle bu konu üzerinde geniş olarak durmak istiyoruz.

Nispi Refah Görünüşte Bir Olgudur

Suni dengenin dışında, ondan bağımsız bir nispi refah olgusu düşünmek mümkün değildir. Nispi refah, suni dengenin nedenlerinden biridir. Bu anlamda suni denge ile birlikte ele alınıp kavrandığında bir anlam ifade eder. Keza bir siyasi hareket için, sosyal veya iktisadi olgular kitlelerin ruh halinde, bilinç çarpıklığında oynadığı rolle orantılı olarak önem kazanırlar. Amaşsızca, toplumda var olan her şeyi açıklama kaygısıyla hareket etmek, Marksist-Leninistlerin değil, kitlelerin bilinç çarpıklığını gidermek, siyasi gerçekleri açıklamak ve kitlelerle birlikte devrim yap-mak diye bir derdi olmayan aydın entellektüellerin veya toplum bilimlari ile uğraşan akademisyenlerin işi olabilir. Bu nedenle sadece ekonomik bir olgu olmanın ötesinde, öznel bir boyutu da olan nispi refah olgusunu ele alırken, birçok ekonomik veri ve istatistikler sıralamak mümkündür, ancak biz, böylesi ayrıntılarla uğraşmayacağız. Esas olarak ekonomik açıdan, yani nesnel boyutuyla sorunun genel çerçevesini çizmekle yetinip, bunun kitlelerde yarattığı psikolojiye ve bilinç çarpıklığına, suni dengenin bütünlüğü içinde değineceğiz.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Ayrıca daha baştan şunu da belirtelim ki, burada özel olarak ele aldığımız nispi refah ve suni denge ilişkisini, daha önce suni dengeyi anlatırken sıraladığımız diğer sosyal, siyasal ve ekonomik koşullardan soyutladığımız gibi bir yanılgıya düşülmemelidir. Burada anlattığımız her şey, onlarla bir bütünlük içerisinde düşünülmeli ve öyle değerlendirilmelidir.

Nedir nispi refah? Bolluk, varlık, rahat içinde yaşama anlamına gelen gerçek bir refah mıdır, yani yoksullukla çelişen bir durum mudur, yoksa başka bir şey mi?

Önceki bölümde aktardığımız alıntıda görüldüğü gibi Mahir ÇAYAN sorunu şöyle koymaktadır:

"(Yeni-sömürgecilik -bn-), öte yandan geri bırakılmış ülkelerde, geçmiş dönemlere kıyasla izafi olarak -feodalizmin etkin olduğu, eski sömürgecilik dönemine kıyasla- belli ölçülerde pazarın genişlemesine paralel olarak toplumsal üretim ve nispi refahı arttırmıştır.

"Bunun sonucu olarak, geri bırakılmış ülke içindeki çelişkiler görünüşte yumuşamış (feodal döneme kıyasla) halk kitlelerinin düzene karşı tepkisi ile oligarşi arasında suni bir denge kurulmuştur." (Mahir ÇAYAN, age, s. 377-378)

Nispi refah ve suni denge ilişkisinin de ortaya konulduğu bu sözlerde, nispi refahı belirleyen başlıca iki nokta vurgulanmaktadır:

1-) Pazarın genişlemesi ve toplumsal üretimin artması.

2-) Eski sömürgecilik dönemi ile yeni dönemdeki koşulların kıyaslanması.

İşte bu iki nokta nispi refah kavramının muhtevasını oluşturmaktadır. Bunlardan soyut, tek başına kavram olarak refahın ele alınıp tartışılması, havanda su dövmeye benzer. Zaten adı üstünde nispi bir refah, yani görece bir refah söz edilmektedir. Nispinin anlamı, hem bir kıyaslamayı hem de bir bağımlılığı, koşullanmışlığı içerir. O halde nispi refah deyince, daha baştan neye göre, neyin tarafından koşullanmış bir refah söz edildiğine bakmayı zorunlu kılmakta, kavram bunlarla birlikte, yani teorik açılımı içerisinde gerçek muhtevasını bulmaktadır. Açıkça ki, buradaki koşullayan, toplumun ekonomik şekillenişinin kendisidir. Bu da ülkemiz özgülünde çarpık kapitalizmdir. Nispi refah bunlardan soyut olarak ele alındığında hiçbir anlam ifade etmez.

Kapitalizmin kitlelere sunduğu "refah"ın özünde görece bir refah olduğu, gerçek anlamda refahın ancak sosyalist ülkelerde söz konusu olduğu genellemesinden hareketle; bu kavramın bizim gibi ülkelerde kazandığı muhteva ile, kapitalist ülkelerde kazandığı muhtevayı özdeşleştirme hatasına düşülmemelidir.

Kapitalist ülkelerde refah, esas olarak sömürge ülkelerden elde edilen kârların bir kısmının kitlelere verilmesi suretiyle sağlanmaktadır. Bu ülkelerde kapitalist ekonominin gösterdiği istikrarsızlık nedeniyle çeşitli dönemlerde azalıp çoğalsa da, bir yandan kapitalizmin köklü bir geçmişi ve güçlülüğü, diğer yandan sermaye ihracı sonucu elde edilen kârların bir bölümünün, işçi sınıfına verilmesi olanağının bulunması sonucu, kapitalizm, kitlelere belirli oranda rahat bir yaşam seviyesi sunabilmektedir. Böyle bir yaşam seviyesinin elde edilmesinde işçi sınıfının mücadelesinin etkisi de unutulmamalıdır.

Yani bu ülkelerde "refah" kitlelerin yaşam şartlarını zorlamayan, ortalama rahat bir yaşam standardı sunulmasıyla somutlaşır. Kişi başına düşen ortalama gelir, bizim gibi ülkelerle kıyaslanmayacak düzeyde olduğu gibi, toplumsal gelirin dağılımı da sömürge ülkeler gibi sınıflar arasında derin uçurumlar yaratacak, ve çatışmalara yol açacak kadar dengesiz değildir. Örneğin işsizlik bile kitlelerin yaşam şartlarını zorlayıcı bir unsur olmaktan çıkartılmıştır. Bir insan işsiz kaldığında "işsizlik fonu", "yardımlaşma fonu" gibi olanaklardan yararlanarak yaşamını devam ettirebilmektedir. Bu refah da görece bir refah olmasına rağmen, bir karışıklığa yol açmamak için, biz buna "burjuva refah" diyeceğiz. Ülkemiz ve sömürge ülkeler içinse "nispi refah" kavramını kullanacağız.

Kapitalist ülkeler için sözünü ettiğimiz burjuva anlamda refah olgusu, bizim gibi ülkeler için geçerli değildir. Çünkü bizim gibi ülkelerde çarpık kapitalist gelişim ve emperyalizme bağımlılık nedeniyle, kapitalizm, kitlelere böyle bir yaşam standardı sunmanın her türlü koşulundan yoksundur.

Kavramın ele alınış biçimine ilişkin yaptığımız bu belirlemeden sonra, tekrar, ülkemizde "neye göre ve neyin tarafından koşullanmış bir refah" sorularına dönelim.

"Neye göre?" sorusunun cevabı, feodalizmin egemen olduğu eski sömürgecilik dönemine göredir. Burada kıyaslanmanın feodalizme göre yapılması, kitlelerin yaşamında, belirgin bir değişmeyi ortaya koymamıza olanak sağlamaktadır.

"Neyin tarafından koşullanmış?" sorusunun cevabı ise, yeni-sömürgecilik ilişkileri içerisinde pazarın genişlemesini ve toplumsal üretimin artması tarafından koşullanmasıdır. Bir başka deyişle, yukarıdan aşağıya feodalizmin belli ölçülerde tasfiyesi, emperyalizme bağımlı tüketim ekonomisine yönelik hafif ve orta sanayinin kurulmasıyla karakterize olan, çarpık kapitalist oluşumdur. Mahir ÇAYAN'ın da birçok yerde nispi refahı hafif ve orta tüketim sanayinin gelişmesi olgusuyla birlikte ele aldığını görürüz. Bu da kitlelerin yaşamındaki değişimin niteliğini ve seviyesini tayin etmektedir. Yeni-sömürge ülkelerde yukarıdan aşağıya çarpık kapitalizmin gelişmesi ve bununla orantılı olarak feodal ilişkilerin çözülmesi, kitleleri feodal sömürü biçiminin ve yaşam şartlarının dar sınırları dışına çıkarır ve onlara, kapitalist gelişimin zorunlu bazı olanaklarından, kendiliğinden yararlanma olanağı sağlar. Böylece kitleleri bir yandan pazar için üretimin tüketicileri durumuna getirirken, diğer yandan da onların yaşam tarzında değişiklikler yaratır.

Ülkemizde 1950'lerde sonra gelişen sürecin karakteri budur. Bu dönemden itibaren hızla gelişmeye başlayan çarpık kapitalizm, ulaşım, iletişim vb. gibi kendine özgü altyapısını oluştururken, tedrici olarak feodal ilişkilerin de çözülmesini beraberinde getirmiştir. Bir başka deyişle kapitalist pazarı genişletirken, proleterleşme, kentleşme, göç ve gecekondulaşma sürecini başlatmıştır. Bu yıllarda başlayan ve 1965'lerde büyük oranda yoğunlaşan, kırlardan kentlere nüfus akımının, ülkemizde halen önemli ölçüde sürdüğü bilinen bir gerçektir. Yine eskiden sanayi mamulleri ve emperyalist ülkelerden ithal edilen metaların pazarı, belirli merkezlerde sınırlı iken, ulaşımın geliştirilmesiyle giderek ülkenin her yerine rahatlıkla ulaştırılmaya başlanmış, böylece önemli ölçüde geliştirilen hafif ve orta sanayi mamulleri, tüketicinin ayağına götürülebilmektedir. Birçok tüketim maddesi lüks olmaktan çıkmış, daha geniş kitlelerce tüketilmeye başlanmıştır.

Feodalizm ile kapitalizm arasındaki bu mücadele, yeni-sömürge ülkelerde bugün bitmiş bir mücadele değildir. Çarpık kapitalizm lehine sürekli bir değişim ve mücadele sürmektedir. Çünkü emperyalizm güdümünde çarpık gelişen kapitalizm, gerek ekonomik, gerekse siyasal alanda, feodalizmi tamamen tasfiye edebilecek güçte değildir. Feodal ilişkilerin yerini şu veya bu oranda kapitalizmin alması, ülkenin geniş kesimlerinin şu veya bu oranda kapitalist pazara daha çok açılması hep devam eder. Başlangıçtaki hızlı çözülme ve gelişme (ülkemiz özgülünde 1950'ler, yani DP dönemi) ile geçmiş dönem arasındaki fark bu anlamda niceldir. 24 Ocak Kararları'yla burjuvazinin ağızından düşürmediği ve bir kısım solcuları dahi inandırdığı yapı değişikliğinin, bugün açıkça iflas etmiş olması boşuna değildir. 12 Mart'ta olduğu gibi, 12 Eylül'de de gündeme gelen toprak reformu girişimleri ve buna engel olan güçler dikkate alınırsa, tekelci burjuvazi veya kapitalizm lehine yapılmaya çalışılan bu düzenlemelere engel olan güçlerin, hangi güçler olduğu kolayca anlaşılacaktır. Ancak bütün bunlara karşın, gelişmenin yönü daima kapitalizm lehine olmuştur. Ve olmaya devam etmektedir. Bu nedenle ülkemizde kapitalist pazarın genişlemesi durmuş değildir. Anadolu, özellikle kırsal kesim, her gün kapitalist tüketim ekonomisine daha çok açılmaktadır. Örneğin Doğu Karadeniz bölgesinin kırsal kesimlerine elektrik Kürdistan'ın diğer birçok bölgelerine ise yol vb. altyapılar, 12 Eylül sonrası götürülmüştür. Yine uygulamaya konulmuş bulunan GAP, bu konuda yabana atılmayacak kadar önemli bir örnektir. Bütün bunların bir yönünü, kapitalizme yeni tüketim alanlarının açılması oluştururken, diğer yönünü de kitlelerin yaşam tarzında meydana gelen değişimler oluşturmaktadır.

Bu gelişmeler kitlelerin yaşamında ne tür değişiklikler oluşturmakta, kapitalist gelişme onlara nasıl bir yaşam tarzı sunmaktadır?

Birincisi; feodal dönemde ülke nüfusunun hemen hemen tamamını oluşturan geniş köylü yığınları, mutlak surette toprağa bağımlı olmak zorundadır. Feodalizmin onlara sunduğu tek alternatif, toprakta çalışıp feodal ağaya kölece boyun eğmektir. Bu dar sınırlar dışında başka yaşam olanakları yoktur. Oysa kapitalizm işgücünü serbestleştirip, feodal ağaya karşı mutlak bağımlılık çemberini kırarken; proleterleştirdiği kitlelere görünürde birçok alternatif sunar.

İkincisi; pazar için üretim olan kapitalist üretim, kaçınılmaz olarak kitlelerin tüketimini gözetmek zorundadır. Varlığı ve yaşamı ona bağılıdır. Kapitalizm, feodal döneme ait olan "bir dilim ekmek, gaz, tuz, hırka..." gibi bir tüketim kapasitesi ve felsefesiyle yetinemez. Oysa feodal dönemde egemen sınıfların böyle bir derdi yoktur. Üretimi gerçekleştiren köylülere yaşayabileceği kadar ürün bırakması yeterlidir.

Üçüncü olarak; kapitalizmde üretici güçlerin daha ileri olması, kapitalist metaların ülkenin en ücra yerlerine kadar ulaşabilmesi, tüketicinin daha geniş bir kitleye yayılmasına olanak sağlar. Ve kitleler kapitalist üretimin nimetlerinden yararlanma olanağı bulur.

Dördüncüsü; gerek pazarın, gerekse kapitalist sanayinin gelişmesi için gerekli altyapının inşası, kitlelere kendiliğinden bunlardan yararlanma olanağı sağlar. Örneğin, kapitalist metaların en önemlilerinden olan elektrikli ev eşyalarının tüketimi için özellikle o yöreye elektriğin girmesi şarttır. Ve bu durum açıktır ki, kitlelerin yaşamında kendiliğinden önemli bir değişiklik yaratır.

İşte bütün bunlar kitleler için yeni bir yaşam tarzının ifadesi olurken, geçim şartlarında da kısmi düzeltilmeler yaratır. Mahir ÇAYAN'ın, hafif ve orta sanayinin diğer yeni-sömürgelere göre, daha güçlü olduğunu belirttiği ülkemiz özgülünde, kitlelerin geçim şartlarındaki bu değişim, Che GUEVARA'nın "en az normal sayılabilecek dönemlerde

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

halkın geçim Şartlarının başka durumlara nazaran pek o kadar etin olmaması'' sözlerinde ifadesini bulur. arpık kapitalist geiŐim ve sömürücü ilişkiler, kitlelerin geçim Şartlarında zaten bundan öte bir değişiklik yaratamaz.

Kitlelerin geçim Şartlarında görünüşteki düzelmeyi, somut olarak Şöyle ifade edebiliriz: II. Bunalım Dönem'i'nde yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde yaşanan açlık, yoksulluk had safhadaydı; geniş emekçi kitleler açlıktan lmemek için büyük çaba sarfediyorlardı. Buna karşın yeni-sömürge ülkelerde, kapitalist geiŐim, kitlelerin yaşam tarzında görünüşte de olsa değişiklik yaratmış, onlara yeni umutlar sunmuştur. Örneğin, kitleler yine atır, fakat artık ''radyosuz'' yapamazlar...

Kitlelerin yaşam tarzındaki ve geçim Şartlarındaki bu değişim, nispi refahın nesnel yanını oluşturur. Ama bu, her Şeyden önce yaşam tarzındaki değişim olarak algılanmalıdır. Tek başına geçim Şartlarındaki ilerleme veya gerilemenin kriter alınması, bizi nispi refahı ücret-fiyat politikalarıyla izah etmeye, dönemsel bir olgu gibi algılamaya götürür ki, bu temelden sakat ve yanlış bir görüŐtür.

Demek ki nispi refah üretici güçlerin ve pazar ekonomisinin çarpık da olsa geiŐmesinin, yani kapitalizmin tüketime yönelik hafif ve orta sanayi ile sömürge ülkelere girmesinin ve pazarın geniŐlemesinin zorunlu bir sonucu olan, halk kitlelerinin yaşam tarzındaki değişim ile karakterize olur.

Bu noktada nispi refahı kitlelerin geçim Şartlarındaki ilerleme veya gerileme ile izah edenler soracaktır: Peki ama diyeceklerdir, bir an kabullensek de, geçim Şartlarının gerilediği dönemlerde de mi kitlelerin düzene karşı çeliŐkilerinde görünürde bir yumuŐamanın srdğinden söz edeceğiz? Bu nasıl olur? Kuşkusuz yoksullaşma ile nispi refahın ve bunun çelişkileri yumuşatıcı etkisinin bir ilgisi vardır. Ve burada çelişkilerin yumuşaması da mutlak değil görece bir durumdur. Ancak yoksullaşma ile nispi refahı zdeŐleŐtirseydik, metropoller de dahil hiçbir yerde ''refah'' diye bir Şeyden söz edemezdik. (nk bu ülkelerde de kitlelerin yaşam düzeyi artma değil, sürekli düşme eğili-mindedir.) nk kapitalizmin, kitlelerde yoksullaşma yaratarak geliştiği bilinen bir gerçektir. Kitlelerin düzenle bütün ilişki ve çelişkilerini, sadece sefalet edebiyatı ile açıklayanlar, elbette buna akıl erdiremeyeceklerdir. Yine eğer toplum-sal çelişkiler sadece bunlarla koŐullu olsaydı, (ya da Afrika'nın aları hâlâ ayaklanmadıkları için) toplum biliminin çok-tan altüst olması gerekirdi.

Bu sorunun cevabına geçmeden önce Şu noktayı açıklığa kavuŐturalım: Burada çelişkilerin görünüşte yumuşaması, kitlelerde düzene karşı memnuniyetsizliğin yok olması anlamında yorumlanamaz. Belirleyici olan kitlelerdeki memnuniyetsizliktir ve bu sürekli vardır. Keza Mahir ÇAYAN da her fırsatta bunu vurgular ve devrim stratejisini bu somut olgu üstüne kurar. O halde çelişkilerin görünüşte yumuşaması, memnuniyetsizlikle bir arada düŐünülmediėi zaman, hiçbir anlam taşımaz. Bu yumuşama, varolan memnuniyetsizliğin derinleşmesi ve had safhaya varmasına engel olma anlamında bir yumuŐamadır. Ve bundan da önemlisi görünüştedir. Zaten lkemizde gerek nispi refahın, gerekse çelişkileri yumuşatıcı etkisinin izahı onun görünüşte olmasının kavranmasında yatmaktadır.

Bu nasıl olmaktadır?

Birincisi; Türkiye gibi ülkelerde feodalizmin tasfiyesi veya kapitalist pazarın geiŐmesi, Şu veya bu oranda sreklielik gösterir. Yani bir yandan sömürü ve kitlelerin yoksullaşması alabildiğine artar, toplumsal çelişkiler derinleşir, kitlelerin tahammül sınırı daha çok zorlanır ve memnuniyetsizlik artarken; diğer yandan ise 1950'lere göre ivmesi azalmış olsa da toplumsal değişim süreci devam etmekte, eski feodal ilişkilerin yerini daha çok kapitalist ilişkiler almakta, ülkenin en ücra köşelerine kadar uzanan kapitalist pazar, hacim olarak daha çok geniŐlemektedir. arpık da olsa üretici güçlerin geçiŐimi, görünüşte halk kitlelerine yeni olanaklar sunan bir geçiŐme izlenimi yaratmaktadır. Çelişkili bir durumun ortaya çıkmasına neden olan bu görüngü, kitleleri yanıltmakta, onların umudunu körükleyen çelişkileri görünüşte yumuŐatmaktadır.

Ancak sorun burada bitmiyor. Daha da önemlisi çarpık kapitalizmin kitlelerin düşünce ve psikolojisinde yaptığı değişikliklerdir. Her yeni geçiŐme gibi çarpık kapitalizm de, kitlelerin yaşam tarzını sadece maddi açıdan değil, manevi açıdan da değiştirir. Yani onlara kendi karakterini yansıtan yeni bir yaşam felsefesi aŐılar. Çelişkilerin görünüşte yumuŐamasında, başlıca rol oynayan bu olgu, aynı zamanda nispi refahın gözden kaçırılan öznel yönünü oluşturur. Bu yaşam felsefesinin ayırıcı zellikleri Şunlardır: Yaratılan arpık bir tüketim kültürüyle birlikte, yaşamını devam ettirmek için görünüşte kitlelere ''bir Şok alternatif'' sunan kapitalizm, bilinçsiz halk kitlelerinde bu olanaklardan yararlanmayı amaç haline getirir. Öyle değer yargıları oluşturur ki, herşey ''daha iyi yaşamaya'' göre biçimlenmeye başlar ve düzenin sunduğu alternatifler bu umudu canlı tutar. Tüm çaba bu nimetlere eriŐmek içindir. Feodalizm istese de, kitlelerde böyle umutlar yaratamaz. Çünkü belirttiğimiz gibi, feodalizmde tek alternatif vardır, ''istiyorsan böyle de yaŐayabilirsin'' diye kitlelere sunacak başka hiçbir alternatifi yoktur. Toplumu salt ekonomik olarak değil, hukuki olarak da kast sistemi içinde örgütlemiştir. Bu emberi parçalayan kapitalizm, bilinçsiz halk kesimlerinde st sınıflara geçme özlemini olağanüstü lde körükler. Bu Şartlar altında kitleler ne kadar smrdklerine bakmadan, daha çok çalışıp, bir ailenin daha çok ferdini çalıştırıp, kapitalizmin nimetlerinden yararlanma ve sınıf atlama tutkusuyla, günlük geçim derdi içinde hapsolup kalırlar. Ayrıca kapitalizmin, bizim gibi ülkelerde yarattığı tüketim kültürü, diğer kapitalist ülkelerden çok farklı özellikler gösterir: Her alandaki arabesek, tüketim kültürüne de damgasını vurmuştur. Bilinçsiz bir tüketim tabloya hakimdir. Ve bu, kapitalizm tarafından suni olarak yaratılmaktadır. Kitleler, en

temel ihtiyaçları özömsöz dururken, böyle bir költür sonucu yaşam seviyelerindeki değişmeyi başka şeylerle ölçer olmuştur. Örneğin Anadolu'nun herhangi bir köşesinde konut sorununu bile çözememiş bir ailenin, kondusunda renkli TV ile karşılaşmak pekala mümkündür.

Nispi refahın suni denge ile bağlantısı, yani çelişkileri görünüşte yumuşatıcı etkisi de burada ortaya çıkar. Neden suni denge dışında bir nispi refah olgusundan söz edemeyeceğimiz de, şimdi daha iyi anlaşılacaktır. Nispi refahın önemli bir yanını oluşturan bu yaşam felsefesi, suni dengenin oluşumunda doğrudan ve kendiliğinden bir rol üstlenir. Burjuvazinin ideolojik şartlandırması da bunu körükler ve pekiştirir. Böylece daha sıkı bir sömürü kıskacına alınan, fakat kapitalizmle birlikte yeni bir tüketim anlayışı ve yaşam felsefesi kazanan kitleler memnuniyetsizlikle birlikte yaşamlarında bir iyileşme olduğu ve bunun düzen sınırları içinde daha da arttırılabileceği gibi bir boş umut beslerler.

Bu durum ölkemizde en somut ifadesini, halk kitlelerinde yaygın olan "şükür" edebiyatı ve hemen bununla birlikte gelişen, ne pahasına olursa olsun daha fazla tüketme anlayışında bulur. Bu durum temelini nispi refahtan alan, fakat suni dengeyi oluşturan diğer unsurlar ve en önemlisi de devletin güçlölük imajı ve baskıcı karakteri ile birlikte ele alınması gereken, kaderci bir felsefenin ürünüdür. Daha iyi yaşam koşulları için mücadeleye girdiklerinde, karşılarında böyle bir devleti bulan kitleler, bu mücadeleyi elden bırakmamakla birlikte, kafalarında oluşan yenilemezlik imajı nedeniyle devletle çatışmaya girememekte, böyle bir mücadeleye girmektense, varolanla yetinmekte, çarpık kapitalist gelişmenin yaşam tarzında yarattığı, görünürdeki değişmelere şükretmektedir. Ayrıca kapitalizmin yukarıdan aşağıya gelişmesi de, devletin sunduğu bir nimet olarak algılanmakta, devlet, kitlenin gözünde adeta bir elinde "sopa", bir elinde "hava" olan bir dev olarak şekillenmektedir. Devrimci bir müdahale sözkonusu olmazsa örgütsöz, idealist bakış açısıyla olayları değerlendiren ve kapitalizmin şartlandırıcı propagandası altında bulunan kitleler, bu statüden memnun olmamakla birlikte, günlük geçim derdi kaygısıyla "hava"u kabul edip haline şükretmektedir.

arpık kapitalizmin kitlelerin manevi yaşam tarzında yarattığı değişiklikler, işte kısaca bunlardır. Nispi refah kitlelerin maddi ve manevi yaşam tarzında oluşan bu değişikliklerin bir bütün olarak ifadesidir. Bu nedenledir ki, kitlelerin kapitalizm koşullarında yaşam seviyesinde, ileri doğru bir değişim olmayıp gerileme olsa da, bu yaşam felsefesi kırılmadığı sürece nispi refah, suni dengeyi bütünleyen bir olgu olarak ele alınmak zorundadır. Aksi takdirde kitleler sürekli düzenden yakınrlar, ancak yine de ucu ucuna da olsa bir şeylere sahip olmak için çırpınıp dururlar. Sefaletten sözederler, ama tepkiye, memnuniyetsizliği eyleme dökmeye sıra gelince "banane"ci bir anlayışla hareket ederler, adeta herkes yaşamını değiştirecek sihirli bir elin beklentisi içindedir. Sınıf atlama özlemi amaçlaşır. Ölkemizin küçük-burjuvalar ölkesi olduğu gerçeğini de göz önüne alırsak, yaşamda çok somut olarak karşımıza çıkan bu anlayışların nedeni, daha iyi anlaşılır. Ölkemizde küçük üretimin yaygınlığı, orta sınıfların güçlölüğü, genelde küçük-burjuva yaşam tarzına güçlü bir özlem doğurmuştur. Sınıf atlama özlemi, bir şeylere sahip olma beklentisi, kitleleri düzen sınırları içine hapseder. Politik olaylara karşı kayıtsızlığı artırır. Birçok davranış biçimlerinin altında insanların özlem ve istemlerinin yattığı bir gerçektir. Böyle olunca, kitlelerde varolan memnuniyetsizliği, doğru araç ve yöntemlerle düzene karşı harekete geçiren bir devrimci alternatif yoksa, düzen partileri rahatlıkla kitleleri yedekleyebilirler. Örneğin '71 sonrası "düzen değişikliği" sloganıyla meydana çıkan CHP'nin geniş kitleleri peşinden sürükleyebilmesi, bunun sonucudur.

Nispi refahın öznel yönünü kavrayamayanlar, ya da dikkate almayanlar, onun suni dengeyi tamamlayan bir unsur olduğunu da kavrayamazlar. Nispi refah salt ekonomik bir olguya indirgenemez. Sorun, arpık kapitalizmin kitlelerde oluşturduğu bilinç yanılgısı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle mücadelenin temel hedefini, kitlelerin bu bilinç yanılgısından kurtarılması oluşturmak zorundadır. Kitlelerin, bu düzenin onlara hiçbir şey veremeyeceğini, gerçekte bu talep ve özlmlerine ancak devrimle ulaşabileceklerini, burjuva partilerinin yarattığı sahte düzen değişikliği umutlarının boş bir hayal olduğunu anlamaları ve kavramaları sağlanmalıdır. Bu ise her şeyden önce, kitleleri günlük geçim derdinin dar sınırları dışına çıkarmak, emperyalist yayınların şartlanmışlığından kurtarmak, düzen partilerinin yarattığı sahte umutların gerçek yüzünü açığa çıkartıp, dikkatleri devrimci harekete çekmekle olasıdır. Yani sefalet edebiyatı yapmak değil, kitlelerin memnuniyetsizliğini ön plana çıkarıcı; düzen değişikliği talebine cevap verici ve bu değişikliğin mümkün olduğunu kavratıcı mücadele anlayışıyla hareket edilmeli, bu amaçla silahlı mücadele veren ciddi bir alternatifin varlığı, kitlelerin karşısına somut olarak dikilmelidir. Yani sorun, kitleleri, içine düştükleri yanılgılardan kurtarmanın, sınıf çelişkilerini derinleştirmenin ve mücadeleyi geliştirmenin en uygun metot ve araçlarını bulma sorunudur. Ölkemizde, "cağız", "ceğiz"li sözlerle kitlelerin karnı toktur. Türkiye halkları bunlara rağbet etmemektedir. Bu nedenle, revizyonist-pasifist çalışma tarzları, yığınları burjuva partilerinin yedeklemesini engelleyemez, kitlelerin dikkatlerini günlük geçim derdinin dar sınırları dışına çıkartıp, siyasal sorunlara çekecek bir nitelik gösteremez.

Kısaca;

- Suni denge yeni-sömürge ölkelere özgü bir orijinalitedir.

- Suni denge devlet politikasıyla izah edilemez, iradeden bağımsız nesnel bir olgudur. Bu nesnel durum yeni-sömürge ölkelere özgü çarpık kapitalizm, güçlü devlet örgütlenmesi vb. gibi, diğer nesnel olguların, yani yeni-sömürge ölkelerin bir bütün olarak sosyal, siyasal ve ekonomik koşullarının sonucudur. Ama bunda iradi politikaların

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

da fonksiyonu yok değildir. Faşist devlet kitlelerin tepkilerini, muhalefeti tamamen yok sayarak hareket edemez. Ve koşullara göre izlediği politikalarla tepkileri pasifize etmeye, yani suni dengeyi pekiştirmeye çalışır.

- Suni dengeden söz ederken hareket noktamız sürekli milli krizin varlığıdır. Ki, bu da çarpık kapitalist ilişkilerin bir sonucudur.

- II. Bunalım Dönemi sömürge ülkelerinde de egemen sınıflar, zor dışı hegemonya araçlarına sahiptir. Ama toplumun ekonomik, politik, sosyal karakteri, bir bütün olarak milli kriz koşullarında spontane patlamaları engelleyici özelliklere sahip değildir. Kitleler memnuniyetsizliklerini açıkça dile getirmektedirler. Bu nedenle bir suni dengeden söz edilemez. Zaten Marksist-Leninist önderler, özellikle bu farklılığın belirtilmesi noktasında suni dengeyi değerlendirme konusu yapmışlardır.

C- ANTİ-EMPERYALİST ANTİ-OLİGARŞİK DEVRİMİN STRATEJİSİ VE AŞAMALARI

Emperyalist işgale ve yerli işbirlikçilerinin zor ve baskıya dayanan düzenlerine karşı sürdürülen devrimci mücadele politik bir savaştır. Ve her politik savaş gibi önceden belirlenmiş bir askeri stratejiye sahip olmak zorundadır.

Bir devrimci mücadelenin stratejisi, devrimin başarıya ulaşmak için geçmek zorunda olduğu ara aşamaları, devrimin hangi hedefe yöneldiğini (ülkemizde Anti-Emperyalist, Anti-Oligarşik Halk Devrimi), bu hedefe ulaşma mücadelesinde hangi sınıflara dayandığını belirler ve sınıfları buna uygun bir plan ile düzenler. Tabii ki bir strateji bundan ibaret değildir. Tümüyle bir savaş yönetme sanatıdır. Savaşın yasalarını bulup çıkarmak ve bu yasaları inceleyerek mücadeleye uygulamaktır. Strateji kısa dönemin değil uzun dönemin planlaması, bu uzun dönem boyunca gelişmeleri ve çatışmaları belirleyip, onları çözebilecek yöntemleri bulabilmektir.

Bu anlamıyla ele alırsak, her devrimin bir stratejisi olmak zorundadır ve bu strateji ülke özgülünden kaynaklanmalıdır. Ülkenin ekonomik, politik ve sosyal ilişkilerinin tahlilinden kaynaklanmayan, bu ilişkilerin çözüm yollarını göstermeyen stratejiler, başka yerlerden alınmış şablonlardır ve ülke pratiğinde iflas etmeye mahkumdurlar. Bunlar her şey için benzer çözüm yolları öneren, hayattan kopuk ütopyalardır. Oysa hiçbir devrim bir diğerinin kopyası değildir ve olmayacaktır.

Sovyet Devrimi'nin stratejisi, emperyalist dönemde, iç dinamiğiyle gelişen bir kapitalizmin egemen olduğu bir ülkede, Çarlığa ve gericileşen liberal burjuvaziye karşı, işçi-köylü ittifakına dayanan, iki aşamalı (Burjuva Demokratik Devrim ve Sosyalist Devrim) kesintisiz devrimi öngören toplu ayaklanma stratejisidir.

Çin ve Vietnam devrimleri emperyalizm döneminde sömürge ve yarı-sömürge halklarının devriminde zorunlu bir durak olan Halk Savaşı Stratejisi'yle başarıya ulaşmıştır. Emperyalist açık işgalin "zayıf karnı" kırları ve bu alanda yaşayan köylüleri temel alan halk savaşı, devrimi sonuna kadar götürecek tek devrimci sınıf olan proletaryanın partisi önderliğinde hayata geçirilmiştir. Başından itibaren silahlı mücadeleye dayanarak emperyalist işgal ve işbirlikçi (feodal bey, komprador burjuvazi) yönetimlere son veren halk savaşının hedefi; kesintisiz biçimde sosyalizme varacak olan Milli Demokratik Devrimdir.

Küba ve Nikaragua devrimlerinin özünde ise, emperyalizmin III. Bunalım Dönemi'nin getirdiği değişiklikler vardır. Emperyalizmin birer yeni-sömürgesi olan bu ülkelerde devrim, Halk Savaşı Stratejisi'yle gerçekleşmiştir. Ancak bu strateji, Çin, Vietnam halk savaşlarından farklılıklar içeren bir Halk Savaşı Stratejisidir. Bunun özgün biçimlenişi, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'dir.

Emperyalizmin bir yeni-sömürgesi olan Türkiye'de de devrim, tüm III. Bunalım Dönemi yeni-sömürgelerinde olduğu gibi, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi temelinde gerçekleşecektir.

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi

Çağımızda toplumsal değişimlerin, devrimlerin objektif şartları vardır. Sorun bu devrimi gerçekleştirecek subjektif şartları yaratabilmek; gelişimin önünde engel teşkil eden kapitalist ilişkileri zor ve baskı temelinde koruyan ve sürdüren siyasal üstyapıyı devirecek örgütlenmeleri ve kitle gücünü yaratıp iktidarı ele geçirmektir.

Bu kitle gücü nasıl yaratılacaktır ve nasıl örgütlenecektir? Kitlelere iktidar mücadelesine katılma yönünde bilinç, nasıl ve hangi yolla verilecektir? Emperyalist dönemde devrimci mücadelenin gündeminde en önemli yeri tutan bu sorun, her devrimde değişik biçim ve yöntemlerle çözülmüştür.

Sovyet Devrimi'nde kitleleri devrim safına çekebilmenin yolu çeşitli barışçıl mücadele biçimleri ile olmuştur. Bunların en önemlilerinden biri de merkezi yayın organıdır. Bu yayın organının sürdürdüğü ajitasyon-propaganda çalışmalarıyla, kitlelerde bir sınıf bilinci, bir devrimci ruh yaratılmış ve bu eksende yaratılan örgütlenme ekonomik, demokratik, siyasal mücadelelerin birikimi vb. sonucu toplu ayaklanma ile eski devlet mekanizması parçalanmış, yer-

ine proletarya diktatörlüğü kurulmuştur.

Çin ve Vietnam devrimleri, MAO'nun "isyancı ama devrimci değil" dediği kendiliğinden kitle ayaklanmalarının proletarya partisi önderliğinde iktidara yönelik bir halk savaşına dönüştürülmesiyle başarıya ulaşmıştır. Burada kitlelerin emperyalist işgale ve feodal zulme karşı kendiliğinden ayaklanmaları sözkonusudur. Kitlelerin anti-emperyalist ve anti-feodal anlamda bilinçsiz de olsa bir tepkileri vardır ve yer yer kendiliğinden ayaklanmalar, gündemdedir. Sorun bu tepkileri, kendiliğinden ayaklanmaları, devrimci bir bilinçle donatmak ve doğru hedefe yönlendirmektir. Çin ve Vietnam devrim stratejilerinin temelinde bu vardır.

Emperyalizmin bir yeni-sömürgesi olan ülkemizde devrimci mücadele nasıl bir yol izleyecektir? Kitleler devrim saflarına hangi yöntemlerle kazanılacaktır? Bu sorulara verilecek cevap aynı zamanda, ülkemiz devriminin stratejisinin ne olacağını da ortaya koyar.

Ülkemiz devriminin kendine özgü yolu, uzun süreli bir savaş (Halk Savaşı) ile iktidarın alınmasını içerir. Ancak bu halk savaşı stratejisi, II. Bunalım Dönemi'nin sömürge ve yarı-sömürge halk savaşlarından farklı olarak, başlangıçta silahlı propaganda temelinde şekillenen öncü savaşı ile emekçi kitleleri devrim saflarına çekmeyi hedefleyen bir stratejidir.

Mahir ÇAYAN bu stratejiyi şöyle tanımlar:

"... silahlı propagandayı temel, öteki politik, ekonomik ve demokratik mücadele biçimlerini, bu temel mücadele biçimine tabi olarak ele alan devrimci stratejiye, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi denir". ("Bütün Yazılar", DEVRİMCİ SOL Yayınları, s. 389)

LENİN Emperyalizm adlı kitabında;

"... bir görüngünün birçok bağlantısını hiç kavrayamayan bütün genel tanımlardaki itibarı ve görelî değeri" (Sol Yayınları 1979, s.107)

unutmamak gerektiğine işaret eder. Mahir ÇAYAN'ın tanımı da kısa ve geneldir. Ve ele alınan görüngünün en temel özelliğini vermektedir. Bu durum ve her tanımın "itibarı ve görelî" değeri göz önüne alınmazsa, yanlış ve uç yorumlara varmak kaçınılmaz olur.

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi, III. Bunalım Dönemi'nin ilişki ve çelişkilerinden hareketle, Türkiye gibi yeni-sömürge ülkelerin halk savaşı stratejisidir. Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin tanımı da bu özgünlüğü vurgulayan bir tanımdır ve esas olarak farklılığın temel noktasını ele alır. Bu farklılık kitlelerin devrim saflarına çekilmesi noktasındadır.

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi, halk savaşının bizim gibi ülkelerde kazandığı muhteva olarak ele alınmazsa, kısırlığa düşmek kaçınılmazdır. Bu kısırlık, ülkemiz koşullarında sürdürülecek halk savaşının II. Bunalım Dönemi halk savaşlarından temel farklılık noktası olan "kitlelerin devrim saflarına çekilmesi" sorununun odaklaşmasıdır.

Bu noktada şu soruyu sormak gerekiyor: Bizim ülkemizde halk savaşı stratejisi nasıl biçimlenecektir?

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin ne olup olmadığını yeterince anlamayan ve yüzeysel değerlendirmelerle yetinenler, sürecin tümünü kavrayamadıklarından, halk savaşını, öncü savaşı ve silahlı propaganda ile sınırlamışlardır.

Bu tip yanlış anlayışlara karşılık Tasfiyecilik ve Devrimci Çizgi isimli broşüründe, DEVRİMCİ SOL sorunu şöyle ele alıyordu:

"Bu strateji iki ana evreden geçerek tamamlanacaktır. Birinci aşama, kitleleri politize ederek savaşa dahil etmek için proletaryanın savaşçı partisinin, silahlı propagandayı temel alarak yürüttüğü ve düzenli ordular aşamasına kadar sürecek olan öncü savaşıdır." (DEVRİMCİ SOL Yayınları,1978, s. 64)

Burada şu soru sorulabilir: Madem ki ülkemizdeki devrim stratejisi halk savaşı stratejisidir, yapılan Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi tanımları neden sadece öncü savaşı-silahlı propaganda ile sınırlıdır? Devrim stratejisi bir bütün olarak devrim sürecini kapsamak zorunda değil midir?

Kuşkusuz bir devrim stratejisi, sürecin sadece bir aşamasını değil, devrim sürecinin tümünü kapsamalıdır, tüm süreci açıklayabilmelidir.

Bu nokta THKP-C düşünce ve pratiğine yönelik eleştiri ve özellikle de çarpıtmaların başında gelir. Her Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

tanımın, görüngünün yalnızca temel özelliğini verdiğini, bu görüngünün tüm bağlantılarını kapsamayan bir görelliliğe sahip olduğunu kavrayamayan veya kavramak istemeyenlerin tüm çarpıtmalarının odağı, THKP-C düşüncesinin öncülerle devrim yapmayı savunduğu biçimindedir.

Tüm bu çarpıtmaların temelinde halk savaşı stratejisinin kavranamaması ve halk savaşının ülkemiz koşullarında gerçekleşme biçiminin anlaşılabilmesi yatar. Bunu anlamının yolu, halk savaşı stratejisinin genel ve özel tanımlarını kavramaktan geçer.

Halk savaşının genel tanımlamasını Mahir ÇAYAN şu şekilde yapmıştır:

"Halk savaşı politikleşmiş bir askeri savaştır. (...) Bu savaş klasik savaş metoduyla değil, Politikleşmiş Askeri Savaş metoduyla yürütülür. Bu savaşta bütün demokratik ve ekonomik amaçlı hareketler, kitle gösterileri vs. bu politikleşmiş askeri mücadeleye tabidir." (Mahir ÇAYAN, "Bütün Yazılar", s. 263)

Bu tanım bütün halk savaşlarını kapsayan genel bir tanımdır. Bu formülasyonun yorumunu DEVRİMCİ SOL, THKP-C ve İki Sapma isimli broşüründe yapmıştır:

"Eğer genel olarak halk savaşı stratejisinden bahsedilirse -bu anlamda- Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi halk savaşının bütün sürecini kapsayan bir strateji olur." (Ocak 1980, s. 72)

Fakat bu genel tanım; ülkemiz halk savaşını bütünüyle açıklamaz. Çünkü III. Bunalım Dönemi'nin emperyalist ilişki ve sömürü yöntemleri, tüm yeni-sömürgelerde olduğu gibi ülkemizde de ekonomik, siyasal ve sosyal yapıda değişiklikler getirmiştir. Bu değişiklikleri göz önüne almayan bir devrim stratejisinin başarıya ulaşması mümkün değildir.

Bu değişiklikleri tahlil eden Mahir ÇAYAN, buna uygun olarak ülkemizde gerçekleşecek olan halk savaşının özel bir tanımını yapmıştır.

Halk savaşının tüm sürecini açıklamayan bu formülasyon, öz olarak öncü savaşını kapsamakta ve ülkemizdeki halk savaşını, II. Bunalım Dönemi halk savaşlarından ayıran en önemli noktayı ifade etmektedir. Ancak ülkemiz halk savaşının bu tür halk savaşlarından ayrımı bununla sınırlı değildir. Tüm formülasyonlarda olduğu gibi burada da en önemli özellik yani öz verilmiştir. Bu en önemli özelliği belirleyen ekonomik, siyasal ve sosyal sonuçlar ülkemiz halk savaşında başka farklılıklar da yaratmıştır. Bunu M. ÇAYAN'ın çeşitli yazılarında görmek mümkündür. Bu farklılıklardan birisi de Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin, kır ve kentlerdeki mücadeleyi, diyalektik bütünlük içinde ele almasıdır.

Bu, bizim gibi yeni-sömürge ülkelerde savaşın yürütülüş biçimini belirleyen bir ilkedir. Ve aynı zamanda mücadelenin çeşitli alanları ve temel sınıflar arasındaki bağlantıyı ortaya koyar.

Önemli farklılıklardan biri de örgütlenmeye ilişkin farklılıktır.

"Devrim stratejisini bu şekilde saptayan bir örgütün örgütsel ilkesi de, bu Leninist çizginin örgütsel ilkesi olan, Politik ve Askeri Liderliğin Birliği ilkesidir." (M.ÇAYAN, age, s. 353)

Sorunu daha özlü bir şekilde ifade edecek olursak; bütün halk savaşları Politikleşmiş Askeri Savaş'tır (PAS). Ülkemiz özgülünde silahlı propagandanın temel olmasından dolayı bu strateji, PASS olarak formüle edilmiştir.

PASS, III. Bunalım Dönemi'nde bir yeni-sömürge olan ülkemiz koşullarından hareketle oluşturulmuştur. Ve II. Bunalım Dönemi halk savaşlarından esas olarak aşağıdaki noktalarda farklılıklar içerir:

1- Ülkemiz halk savaşı, silahlı propagandanın temel mücadele biçimi olduğu bir öncü savaş aşamasından geçecektir.

2- Ülkemizde halk savaşı, kır ve şehir diyalektik bütünlüğünü öngören Birleşik Devrimci Savaş ilkesine göre sürdürülecektir.

3- Ülkemizde, halk savaşının başında kurtarılmış bölgeler oluşması mümkün değildir.

4- Ülkemiz halk savaşında, temel güçler işçi sınıfı, köylülük ve küçük-burjuvazidir. İşçi sınıfı ve küçük-burjuvazinin devrimde oynayacağı rol, II. Bunalım Dönemi halk savaşlarına kıyasla artmıştır.

5- Ülkemiz halk savaşının örgütsel ilkesi, Politik ve Askeri Liderliğin Birliği ilkesidir.

Bütün bunları tek tek ele alırsak;

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Ülkemizde Halk Savaşı Öncü Savaşı Aşamasından Geçecektir

Ülkemizde yürütülecek halk savaşı stratejisine (PASS) özgünlüğünü veren; diğer halk savaşlarıyla nitelik farklılığını ortaya koyan olgulardan en önemlisi, silahlı propagandanın temel alındığı bir öncü savaşı aşamasından geçecek olmasıdır.

Öncü savaşı ülkemiz halk savaşının ilk aşamasıdır. II. Bunalım Dönemi halk savaşlarıyla, III.bunalım dönemi halk savaşları arasındaki farklılıklardan birini oluşturan bu aşama, ülkemiz halk savaşı içinde stratejik önemdedir. Bu anlamda öncü savaşı aşamasından geçmeyen, öncü savaşını öngörmeyen bir halk savaşı stratejisinin, ülkemiz koşullarında başarıya ulaşması mümkün değildir.

Emperyalizmin gizli işgalinin sözkonusu olduğu, faşizmin sürekli bir nitelik kazandığı, "oligarşi ile halkın memnuniyetsizliği ve tepkileri arasında bir suni denge"nin varolduğu koşullarda, kitleleri devrim safına çekebilmek, silahlı propaganda temelinde sürdürülecek bir öncü savaşı ile mümkündür.

Öncü savaşı, kitleleri oligarşinin ideolojik, siyasi etki alanından çekip alacak, oligarşiyi doğrudan hedefleyecek, düzenin tüm gücünün demagoji ve yaygaradan ibaret olduğunu ortaya koyacak, kitleleri günlük geçim derdinin dar sınırlarından kurtarıp köklü çözümler aramaya itecek, oligarşinin karşısında güçlü bir devrimci örgütün varlığını gösterecek, kitlelere hedef gösterip bilinçlendirecek bir mücadele biçimini temel alarak sürdürülecektir. Bu mücadele biçimi silahlı propagandadır.

Öncü savaşı anlayışının çeşitli siyasal akımlar tarafından bir demagoji malzemesi haline getirilmek istendiği de bir gerçektir. Dogmatik, somut koşulları analiz etmekten ve bu temelde strateji ve taktikler üretmekten yoksun olanların öncü savaşının ne olduğunu kavradıkları bile kuşkuludur.

Onlara göre öncü savaşı, "öncü"lerin savaşıdır. Yani kitleden kopuk üç beş kahramanın emekçi halkı kurtarmak için sürdürdüğü savaşıdır!

Öncü savaşı halk savaşının bir aşaması, silahlı propaganda temelinde, diğer tüm mücadele biçimlerinin diyalektik bütünlük içinde uygulandığı bir aşamadır. Politik mücadelenin en üst biçimleri de dahil tüm mücadele biçimlerinin birbirine bağlı bir şekilde ele alınması ve uygulanması; sorunu, üç beş kahramanın mücadelesi değil, bir organizasyonun varlığını zorunlu kılan bir mücadele olarak kavramayı gerektirir. Bu organizasyon bir parti veya o fonksiyonu gören bir örgüttür.

Partinin ise üç beş öncüden değil, bir örgütler toplamından oluştuğunu sosyalizmin en yeni öğrencisi bile hemen bilecektir. Parti bir örgütler toplamıdır ve bu örgütler aracılığıyla parti asgari ekonomik, siyasi, askeri bir tabana sahip olmak zorundadır.

Bu anlamda böyle bir örgütlenme ve ilişkilere sahip bir partinin sürdüreceği öncü savaşı da, yığınlardan kopuk üç beş kişinin maceracı eylemleri değil; sosyo-ekonomik yapının doğurduğu sorunlar altında ezilen kitlelerin talepleri doğrultusunda mücadelenin sürdürüldüğü bir aşamadır. Ayrıca devrimci stratejinin doğruluğu veya yanlışlığı, başlangıçta mücadeleye ne kadar insanın katıldığına bakılarak değerlendirilemez.

Öncü savaşına yönelik eleştirilerin ardındaki kafa yapısı, bireysellik ile kitleselliği nitel olarak değil nicel olarak alan bir anlayışa sahiptir. Bu yüzden öncü savaşının, mücadele yöntemleri ve taktikleriyle, kitlelerin taleplerini ön plana çıkarmasını, kitleleri bilinçlendirip örgütlemesini değil de, "öncü" sözcüğünü ön plana çıkarırlar. Öncü savaşını anlamadıkları için de, buradaki "öncü" sözcüğünün ne anlama geldiğini anlamazlar. "Öncü" sözcüğü onlara göre birkaç kişidir. Öncü savaşı da bu birkaç kişinin savaşıymış gibi, kaba ve basit değerlendirmeler yaparlar.

Öncü savaşının ülkemiz halk savaşının birinci aşaması olduğu, proletarya partisinin somut talepler etrafında yürüttüğü mücadele ile, kitleleri örgütlendirip bilinçlendirdiği, oligarşinin gözdağı ve yaygaraya dayanan gücünün kof bir güç olduğunun gösterildiği bir aşama olması, bu anlayış sahipleri için hiç önemli değildir. Çünkü onlar, ne ülkenin ekonomik siyasi durumunu, ne kitlelerin içinde bulunduğu sosyal, psikolojik durumu kavrayabilecek durumdadırlar. Görebildikleri tek olgu "öncü" sözcüğüdür.

Yine bu anlayış sahiplerince ileri sürülen bir demagoji de, öncü savaşının sürgit silahlı eylem anlamına geldiği yolundadır. Yani öncü savaşı aşaması, öncülerin silahlı propaganda yaparak, kitlelerin gerçeği anlayıp kendilerini izlemelerini bekledikleri aşamadır!

Bu demagojide üstü örtülü iki çarpıtma yapılmaktadır. Birincisi, öncü savaşında yalnızca silahlı propagandanın olduğu, diğer mücadele biçimlerinin reddedildiği çarpıtmadır.

İkinci çarpıtma ise, öncü savaşı anlayışının kitleleri sürü yerine koyduğu, öncülerle devrim yapılmak istendiği Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

yalanıdır.

Bu çarpıtmaları tek tek ele alalım:

Öncü savaşı sürgit silahlı eylem midir? Ya da öncü savaşının tek mücadele biçimi silahlı propaganda mıdır? Buna M. ÇAYAN'ın sözleriyle cevap vermek isteriz. Şöyle diyor M. ÇAYAN:

"... silahlı propaganda ve öteki politik kitlevi mücadele biçimlerini diyalektik bir bütün olarak ele alan..." (M. ÇAYAN, age, s. 352)

THKP-C ve İki Sapma adlı broşüründe DEVRİMCİ SOL, aynı konuyla ilgili olarak şunları söylüyordu:

"Öncü savaşı; silahlı propagandanın temel olduğu, diğer mücadele biçimleriyle (ekonomik-demokratik-ideolojik ve barışçıl politik mücadele) bütün olarak bir evreyi kucaklar." (s. 60-61)

Gerek M. ÇAYAN'dan gerekse de DEVRİMCİ SOL'un yayınlarında ortaya konduğu gibi, silahlı propagandaya tabi olarak sürdürülecek ekonomik-demokratik ve barışçıl politik mücadele biçimleri öncü savaşının olmazsa olmaz koşuludur. Yani öncü savaşı tüm bu mücadele biçimlerinin diyalektik bir bütün olarak ele alınmasıyla sürdürülecek bir mücadele aşamasıdır. THKP-C düşünce ve pratiğinde öncü savaşı anlayışı kabaca bu şekildedir.

Kitlelerin sürü görüldüğü, onlar adına devrim yapılacağı yolundaki ikinci çarpıtmaya gelince; bu konuda söylediklerimizi tekrar mahiyetinde de olsa şunları belirtmemiz gerekiyor:

Öncü savaşı, silahlı propagandanın diğer mücadele biçimleriyle birlikte ele alındığı bir aşamadır. THKP-C düşüncesinde öncülerin silahlı propaganda yaptığı, kitlelerin ise onları seyrettiği, "günü gelince" kuzu gibi öncülerini izleyeceği bir öncü savaşı anlayışı, reformist ve oportünistlerin,THKP-C'ye yamamaya çalıştıkları saçmalıklardır. Eğer proletarya partisi her geçen gün kitleleri örgütlemiyor ve bu doğrultuda çeşitli örgütlenmeleri geliştirip savaşı kitlelere mal edemiyorsa, onun yürüttüğü mücadele öncü savaşı değil, fokoculuktur. Kaldı ki, politik kitle mücadelesi, kitlenin fiili olarak mücadelede baştan beri yer alması şartına değil, kitlelerin taleplerine sahip çıkan, onu gündeme getirip, bu temelde örgütlenme şartına bağlıdır. Aksi olsaydı, sınıf mücadelesi bir türlü kitleselleşemezdi.

Sorunun bu kadar açık olması, yıllardır tekrarlanması ve yine de pratikte en güçlü kitleselliğe THKP-C'nin ve onu savunanların sahip olduğu bilinmesine karşın, öncü savaşının kitleleri sürü gördüğü, kitleler adına devrim yapılmaya kalkıldığı biçimindeki iddiaların ciddiye alınır bir yanı yoktur.

Öncü Savaşının Temel Mücadele Biçimi Silahlı Propagandadır

Silahlı propaganda biçim olarak bir gerilla savaşıdır. Gerilla savaşı, yenilmiş bir ordunun güçlü düşmana karşı kullandığı veya savaşan orduların düşmanın cephe gerisini yıpratma ve tahrip etme amaçlarına hizmet eden bir askeri taktik olarak gündeme geldiği gibi, çeşitli güçlerin merkezi otoriteye karşı kullandığı mücadele aracı da olabilir.

Marksizm bu askeri savaş taktiğini siyasal mücadelenin bir aracı haline getirmiştir. MAO, yarı-sömürge, yarı-feodal Çin koşullarında gerilla savaşının kaçınılmaz mücadele biçimi olduğunu söylerken, bu taktiğin Çin devrimci savaşında önemini ortaya koyuyordu.

"Gerilla savaşı nedir?" sorusuna Teorik ve Siyasal Düşünceler'inde şu cevabı veriyor MAO:

"Geri bir ülkede, büyük bir yarı-sömürge ülkede, uzun bir süre boyunca, silahlı düşmanın üstesinden gelmek ve kendi güçlü savunmalarını yaratmak için halk silahlı kuvvetlerinin kaçınılmaz, bu nedenle de en iyi savaşım biçimidir." (Bilim ve Sosyalizm Yay. 1977, s.173)

MAO, bu tanımla gerilla savaşının yarı-sömürge bir ülkede temel mücadele biçimi olduğunu da vurguluyor.

Gerilla savaşına MAO'daki bakış açısı Vietnam devriminde de egemendir.

"Benimsenen savaş biçimi gerilla savaşıydı" diyen Vo Nguyen GiAP, Halk Savaşının Askeri Sanatı adlı kitabında gerilla savaşını;

"... güçlü bir şekilde donatılmış ve iyi eğitilmiş olan saldırgan bir orduya karşı koyan, iktisadi bakımdan geri bir ülkenin geniş kitlelerinin savaşı..." (Yöntem Yay,1979, s. 91) olarak tanımlar.

Her iki ülkenin devriminde de temel olan silahlı mücadelenin, gerilla savaşı olarak biçimlenmesinin (düzenli ordular oluşturuluncaya kadar) nedeni, bir askeri taktik olarak koşullara en uygun mücadele biçimi olmasından dolayıdır.

Gerilla savaşının bir mücadele biçimi olarak Çin ve Vietnam gibi ülkelerdeki önemi ve fonksiyonu, MAO'nun "ayaklanmaları geliştirmek" sözlerinde ifadesini bulur. Proletarya partisinin önderliğinde yürütülen gerilla savaşı, varolan ayaklanmaları geliştirmek için gündeme getirilen ve bu kendiliğinden ayaklanmaları bilinçli ve örgütlü hale getiren bir muhtevadadır. Bu ülkelerde sürdürülen gerilla savaşı düzenli orduların oluşmasına, cephe savaşlarının tayin edici bir konuma gelmesine kadar, temel mücadele yöntemi olarak önemini korur. Düzenli ordular aşamasında ise cephe savaşlarına bağımlı bir biçimde yürütülür.

Emperyalizmin gizli işgali altında bir yeni-sömürge olan ülkemizde de, gerek kırlarda, gerekse kentlerde sürdürülecek devrimci mücadelenin temel yöntemi, silahlı propaganda adıyla özgünleşen gerilla savaşıdır.

Ancak ülkemizde gerilla savaşının temel alınmasının nedeni, ne onun askeri taktik olarak önemi, ne de ayaklanmaları geliştirici fonksiyonudur. Temel mücadele yönteminin belirlenmesinde bu etkenler de söz konusu olmakla birlikte asıl neden, gerilla savaşının ülkemiz koşullarında kazandığı politik önemdir.

M. ÇAYAN'ın aşağıdaki sözleri bu farklılığı çok güzel ifade eder:

"Gerilla savaşının devrimci politik amaçlarla, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak yürütülmesine yani, politik kitle mücadelesi olarak ele alınmasına Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi denir." (M. ÇAYAN, age, s. 353)

DEVİRİMCİ SOL Dergisi'nin Mart 1980 tarihli I. sayısında ise, ülkemiz koşullarında sürdürülecek gerilla savaşı şöyle izah ediliyordu:

"İç savaşın öncü savaşı biçiminde gelişmesi, yani gerilla savaşının, iktidara yönelik olarak sürekli, siyasi gerçekleri açıklayan, halkı devrim saflarına çeken ve mevcut devrimci durumu daha da derinleştiren bir muhtevada olması demektir." (s.13)

Her iki tespit de görüldüğü gibi, ülkemizde silahlı propaganda olarak biçimlenen gerilla savaşı klasik halk savaşlarındaki gerilla savaşlarından politik içeriğiyle farklılıklar taşır. Bu farklılıkları kabaca özetlersek:

- 1- Silahlı propaganda siyasi gerçekleri açıklayan politik kitlevi bir mücadele aracıdır.
- 2- Halkı devrim saflarına çeken, örgütleyen bir mücadele aracıdır.

Bu noktaları biraz açmaya çalışalım:

Mahir ÇAYAN'ın deyimiyle "silahlı propaganda, askeri değil politik mücadeledir. Ferdi değil, kitlevi mücadele biçimidir. (...) Bireysel terörizmden amaç ve biçim olarak farklıdır." (M.ÇAYAN, age, s. 387)

Ülkemizin öncü savaşı aşamasında, politik mücadelenin en üst biçimi olarak silahlı propagandanın temel alınması, III. Bunalım Dönemi'nin bir yeni-sömürgesi olan ülkemiz koşullarının, somut tahlilinin bir ürünüdür. Böyle bir mücadele biçiminin III. Bunalım Dönemi'nden önce görülmemiş olması, bu mücadele biçiminin Marksizmde yerinin olmadığı anlamına gelmez. LENİN'in de Gerilla Savaşı makalesinde belirttiği gibi;

"İktisadi evrimin değişik aşamalarında, siyasal, ulusal, kültürel canlı koşullardaki değişmelere bağlı olarak değişik mücadele biçimleri ortaya çıkar, bunlar başlıca çarpışma biçimleri olurlar; bununla ilgili olarak ikinci derecede, tamamlayıcı mücadele biçimleri de değişir." ("Gerilla Savaşı ve Marksizm", Pomeroy, s. 93)

Bu doğrultuda ele alındığında III. Bunalım Dönemi'nin getirdiği ilişki ve çelişkilerin sonucu olarak, silahlı propaganda, yeni-sömürge ülke devrimlerinin öncü savaşı aşamasının temel mücadele biçimi olarak ön plana çıkmıştır. Küba ve Nikaragua Devrimleri bu mücadele biçiminin hayata geçirildiği ve doğruluğunun kanıtlandığı devrimler olarak bugün tarihe geçmiş durumdadır.

Politik mücadelenin hedeflerinden biri olan siyasi gerçekleri açıklamak, bizim gibi ülkelerde, politik mücadelenin en üst biçimi olan silahlı mücadele yöntemleriyle yapılabilir. Bunun en etkili biçimi silahlı propagandadır. Çünkü ülke emperyalizmin işgali altındadır; demokratik hak ve özgürlükler oldukça kısıtlı ve kullanılmaz durumdadır, en ufak bir demokratik kıpırdanış faşist yönetimin baskı ve zoruyla ezilmektedir.

Bu koşullarda siyasi gerçekleri açıklamanın, kitlelerin taleplerini yansıtır bu taleplere çözümler üretmenin ve kitleleri bu çözümler etrafında örgütlemenin temel yolu silahlı propagandadır.

Bugün halkımız, emperyalizmin ülkemiz üzerindeki etkisini ve bağımlılığımızı farketse de, emperyalist kültür bombardımanıya, işgalin varlığını benimser duruma getirilmek istenmektedir. Anti-komünist teorilerle yaratılan

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

umacılar ve emperyalist tüketim kültürü hep buna hizmet etmektedir. Özellikle 1970 ve 12 Eylül 1980 sonrası süreç, emperyalizmin bu konuda oldukça büyük adımlar attığı bir süreçtir. Ulusal bilinç köreltilirken emperyalist işgal ve sömürü, "karşılıklı çıkar ilişkilerinin" görünümüne sokulmuştur. Emperyalistlerle kurulan sömürü ilişkilerini reddeden ve bu ilişkilerin kesilmesini öngören ulusal bilinç, ne satarsan kârdır anlayışına dönüştürülmüştür.

Ekonomik istikrarsızlık; vurgunculuk, dolandırıcılık; çarpık tüketim kültürü ile birleşerek, düzene karşı çıkışın yerine kendini kurtarma, köşeyi dönme felsefelerini geçer akçe haline getirmiştir. Namus, onur gibi kavramlar, bireysel kurtuluşlara kurban edilmiştir. Çünkü sistem sürekli bunları körüklemekte, kafa yapılarını ilkokuldan itibaren buna göre koşullandırmaktadır. "Gemisini kurtaran kaptan" ve "her koyun kendi bacağından asılır" anlayışı egemen anlayıştır.

Diğer yandan yüzyılların birikimi ve sürekli faşizmin baskı, şiddet ve gözdağı politikaları halktaki memnuniyetsizliği dengelemekte, "devlet güçlüdür" anlayışı, halkı politik pasiflik içinde bir kaderciliğe itmekte, depolitizasyon körüklenmektedir. Düzenin haksızlık ve baskıları karşısında "sineye çekme", "böyle gelmiş böyle gider" anlayışı güçlenmektedir. 1970'lerden itibaren yaşanan 12 Mart, 12 Eylül gibi cuntalar, oligarşi ile halkın düzene karşı memnuniyetsizliği ve tepkileri arasındaki suni dengeyi güçlendirmiş, baskı ve sömürü karşısında kaderci bir kabullenmeyi egemen kılmıştır.

Tüm bunlardan dolayı bugün silahlı propagandanın koşulları 1970 öncesine kıyasla daha çok olgunlaşmış, silahlı propagandanın vazgeçilmezliği açık ve net olarak kendini dayatmıştır.

Emperyalist işgali, düzenin pisliklerini ortaya serecek, oligarşinin zoru ve baskısı karşısında devrimci mücadele hattını gösterecek, oligarşinin politikalarını deşifre edecek, halkın tepkilerini dile getirecek, kitlelere hedef gösterip onları bu hedefe yöneltecek bir bilinç ve örgütlülüğe kavuşturacak olan politik mücadelenin en üst biçimi, silahlı propagandadır.

Daha önce, silahlı propagandanın diğer mücadele biçimleriyle diyalektik bir ilişki içinde olacağını, olması gerektiğini belirtmiştik. Bunun anlamı nedir? Bunun anlamı, tüm demagojilere karşın, her şeye silahın ucundan bakılmadığıdır. Elbetteki Türkiye halklarının kurtuluş mücadelesi silahlı mücadeleye dayanacaktır, ama tek başına silahlı mücadele Türkiye halklarının devrimci mücadelesini zafere ulaştıramaz. Silahlı mücadele diğer mücadele biçimleriyle bütünleşmelidir.

Silahlı propagandanın diğer tüm mücadele biçimlerini belirlemesi; silahlı mücadele olmazsa ekonomik, demokratik, ideolojik ve diğer politik mücadele biçimlerinin yürütülemeyeceği biçiminde kavranamaz. Subjektif nedenlerle, silahlı mücadelenin üst boyutlarda yürütülemediği koşullarda zorunlu olarak bu tür mücadele biçimleri ön plana çıkar ve bu süreçte PASS perspektifiyle yaklaşılarak subjektif eksiklikler giderilmeye çalışılır.

Mücadelenin izleyeceği hat, tüm alanlardaki mücadele ve örgütlülük düzeyine göre belirlenir. Belirlenen bu hatta silahlı propaganda en üst ve etkili politik mücadele olarak gündeme gelir. Diğer mücadele biçimleri de bu üst mücadele biçimine göre şekillenirler ve giderek yoğunlaşırlar. Bu, tüm alanlarda ileri bir adımın atılması demektir. İleri doğru atılan her adım yeni görevler, yeni örgütlenmeler, yeni alanlar yaratır. Silahlı propagandanın belirleyiciliğinde mücadelenin düzeyi yükselir. Devrimci Hareket halk kitlelerini etkiler, düzene alternatif olduğunu gösterir ve siyasal gündemi belirler veya önemli bir odağı olur.

Ancak bu süreçte ajitasyon ve propaganda faaliyeti, küçük-burjuva kesimlerin karikatürize ettiği gibi silahlı propagandanın ardından bir suskunluk ve daha sonra, yapılan eylemlerin propagandası olarak anlaşılamaz.

THKP-C düşüncesini çarpıtmak isteyenlerle, bu çarpık düşünceleri THKP-C adına savununların hareket noktaları özde aynıdır. Her ikisi de silahlı propagandayı sadece silahlı eylem olarak ele alır. Siyasi çalışmadan anladıkları ise, bu silahlı eylemlerin propagandasıdır. THKP-C dışındaki sol, silahlı propaganda anlayışını bu şekilde ele alıp eleştirirken, THKP-C'nin fokocu yorumcuları da silahlı propagandayı bu şekilde anlayıp uygulamaya çalışırlar. Onlara göre salt askeri eylem düzeyinde değerlendirdikleri silahlı propaganda her şeyi çözen sihirli bir değnektir.

Gerilla savaşının bir biçimi olan silahlı propagandaya tek başına böyle bir misyon yüklenemez. Silahlı propaganda diğer mücadele biçimleriyle bütünleşerek, kitlelerle ve kitlelerin talepleriyle kaynaşabildiği oranda temel mücadele yöntemi olma işlevini yerine getirebilir ve PASS içinde anlam bulur. Tek başına ele alındığında birer silahlı eylem olmaktan öte bir misyona sahip olamaz.

Yanlış anlayışların doğal bir sonucu da, örgütlenme konusunda ortaya çıkan çarpıklıklardır. THKP-C dışındaki sol, PASS örgütlenmesini salt askeri örgütlenme, silahlı propagandayı yürütecek hücre örgütlenmeleri olarak göstermek eğilimindeyken; THKP-C'nin kimi fokocu yorumcuları da bu anlayışa uygun olarak, örgütlenmelerini silahlı propagandayı yürütecek hücre örgütlenmeleri düzeyinde ele alıp karikatürize etmişler ve bu anlayışa prim vermişlerdir.

PASS örgütlenmesi politik-askeri niteliklidir. Ve bu örgütlenmeler ekonomik-demokratik, ideolojik, politik

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

mücadelenin barışçıl ve barışçıl olmayan biçimlerini bulundukları alana özgü şekilde biçimlendirerek hayata geçirirler.

Öncü savaşı aşamasında parti örgütlenmesi bu doğrultuda biçimlenecektir. Çeşitli öznel ve nesnel koşullarda genel bakışımızı belirlememekle birlikte, hayatın dayattığı ihtiyaçlara göre çok değişik örgüt biçimleri de gündeme gelecektir.

Öncü savaşı aşamasında bu şekilde biçimlenen örgütlenme geliştikçe, elbetteki, kimi değişiklikler içerecektir, içermek zorundadır. Partinin giderek kitleselleşmesinin, bir askeri örgütlenmeyi zorunlu kıldığı bu aşamayı daha sonra ele alacağız.

Halk Savaşımız Birleşik Devrimci Savaş İlkesine Göre Biçimlenecektir

Ülkemiz halk savaşının Çin ve Vietnam gibi ülkelerdeki halk savaşlarından farklılıklar göstereceğini ve bu farklılıklardan birinin de Birleşik Devrimci Savaş ilkesi olduğunu belirtmiştik.

Ülkemiz halk savaşının stratejik çizgisindeki bu farklılık, kır ve şehirlerdeki gerilla savaşı ile, diğer tüm mücadele biçimlerinin diyalektik bir bütünlük içerisinde ele alınması gerektiği, DEVRİMCİ SOL'un çeşitli yayınlarında savunulmuştur. Örneğin THKP-C ve İki Sapma isimli broşürde, Birleşik Devrimci Savaş'ın o günkü koşullarda alacağı biçim şu şekilde açıklanmıştır:

"... devrimciler zaman geçirmeden şehir-kır diyalektik bütünlüğü perspektifiyle, tüm eksik ve deneysizliklerini gidererek bu tür bir örgütlenmeye hız vermelidir." (DEVRİMCİ SOL Yay. Ocak 1980, s. 99)

1983 Ocak ayında yayınlanan Hareketimizin Gelişimi ve Devrimci Mücadele isimli broşürde ise aynı konuda şöyle denilmektedir:

"... savaş (...) bugünkü aşamada şehirler ağırlıkta olmak kaydıyla, kırlarda ve Şehirlerde Birleşik Devrimci Savaş perspektifiyle sürmelidir.

"Düşmanla savaş şehirlerde ve kırlarda gelişecek şekilde yetkinleştirilmeli, mücadele bu alanlarda bugünden yarını hedefler tarzda yaygınlaştırılmalıdır. Sadece şehirlere veya kırlara sıkışmış bir hareketin günümüz koşullarında başarı şansı yoktur."

Görüldüğü gibi Birleşik Devrimci Savaş anlayışımızın temelinde, kentlerin, kırların temel alan olmasına rağmen kazandığı önem yatmaktadır. Bu anlayışımızın doğruluğu, bugün somut bir olgu olan Filipinler'deki mücadelede yaşanmaktadır. Filipinler'deki devrimciler bu birlikteliğin yetkin kılınmaması sonucu devrimci bir moment kaçırıldılar. Örneğin MARCOS'un yıkılışı sürecinde Filipin Komünist Partisi (Yeni Halk Ordusu) bu ortamı değerlendiremedi. Kırsal alanlardaki gelişkinliğine karşın kentlerde doğru bir politika ile kitleleri seferber edemedi.

Çin ve Vietnam gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerin halk savaşlarında temel mücadele alanı kırlar olmuştur. Şehirlerdeki mücadelenin rolü ise kırlardaki mücadeleyi destekleyici bir muhtevadadır.

II. Bunalım Dönemi'nin yarı-sömürge, yarı-feodal ülke halk savaşlarının bu şekilde biçimlenişi, emperyalizmin işgal biçimi ve bu ülkelerin içinde bulundukları ekonomik, sosyal ve siyasal koşulların bir ürünüdür.

Bu ülkelerde emperyalizmin açık işgali sözkonusudur. Büyük şehirlerde ve ulaştırma merkezlerinde emperyalizmin fiili askeri denetimi bu işgalin belirleyici özelliğidir. Bunun dışında geniş kırlık alanlarda emperyalizmin fiili denetimi sözkonusu değildir. Ve "kırlar emperyalizmin zayıf karnıdır."

Diğer yandan ülke feodal ilişkilerin belirleyici olduğu bir sosyo-ekonomik yapıdadır. Kırsal kesimde yoğun bir feodal sömürü egemendir ve bir köleden farkı olmayan yoksul köylülerin kendiliğinden ayaklanmaları gündemi sürekli işgal eden bir olgudur.

Feodal ilişkilerin bu yaygınlığı ve gücü karşısında kapitalist üretim yok denecek bir düzeydedir. Bu ülkelerde kapitalizmin gelişmemesinin doğal sonucu ise, nicel ve nitel olarak oldukça zayıf bir proletaryadır.

İşte tüm bu nedenlerden dolayı II. Bunalım Dönemi'nin yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerinde halk savaşının temel mücadele alanı kırlardır. Temel sınıf ise buna bağlı olarak köylülerdir.

Ülkemiz gibi yeni-sömürge olan ülkelerde verilecek halk savaşlarında ise durum biraz daha değişiktir. Birleşik Devrimci Savaş ilkesinin temelleri de yukarıda belirttiğimiz gibi, III. Bunalım Dönemi'nin yarattığı ilişki ve çelişkilere dayanır.

Önceki bölümlerde ve savunmamızın çeşitli yerlerinde açıklamaya çalıştığımız gibi, bir yeni-sömürge olan Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Türkiye'nin ekonomik, siyasi, sosyal yapısı konumuz açısından aşağıdaki değişiklikleri doğurmuştur.

- Şehirler kadar olmasa da kırlarda da oligarşinin güçlü bir yönetim ağı vardır. Feodal ilişkilerin büyük oranda çözümlenmesi sonucu, egemen güçler bu alanlara tüm kurumlarıyla yerleşmiş ve baskı güçlerini oluşturmuşlardır. Bu denetim baskı, gözdağı ile sürmektedir.

- Feodalizmin altyapıda tasfiyesinde oldukça büyük adımlar atılmış ve yoğun bir feodal sömürden söz edilemez hale gelmiştir. Feodalizm kalıntı halinde varlığını sürdürmektedir.

- Kırsal kesimde çoğunluğu oluşturan köylülüğün yapısı ağırlıkla küçük-burjuvadır ve kendiliğinden ayaklanmalar sözkonusu değildir.

Diğer yandan;

- Ülkede yukarıdan aşağı geliştirilmiş çarpık bir kapitalizm vardır ve bu egemen üretim tarzıdır.

- Kapitalizmin hafif ve orta düzeyde dışa bağımlı bir sanayi yaratması, ülkede proletaryanın çoğalıp gelişmesini getirmiştir.

- Yine kapitalizmin gelişmesi köyden kente göç olgusunu hızlandırmış, kentleşmeyi artırmıştır.

- Bizim gibi ülkelerde kapitalist ilişkilerin gelişimi, temel güçler, temel alanlar, savaşın sürdürülüş biçimi vb. konularda kır ve kent açısından II. Bunalım Dönemi'nin yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerine göre çeşitli farklılıklar getirmiştir. Kentler, ekonomik, sosyal yapısıyla barındırdığı sınıfsal çelişkilerle devrimci mücadelenin gelişiminde, geçmişe kıyasla daha önemli bir rol oynamaya başlamıştır. Devrimci hareketin kentlerdeki bu gelişim karşısında duyarsız kalması ve mücadeleyi kırsal alanlara hapsedmesi düşünülemez. İşte PASS'nin Birleşik Devrimci Savaş esprisi içerisinde yürütülmesi, ülke koşullarının tahlilinden yola çıkarak, kentlerin bu durumunu değerlendiren bir bakış açısıdır.

Buraya kadar söylediklerimizden bizim ülkemizdeki devrimci mücadelenin temel alanının şehirler olacağı sonucu çıkarılmamalıdır. Böyle bir sonuç çıkarmak, sömürge, yarı ve yeni-sömürge devrimlerini ve halk savaşlarını kavrayamamakla eş anlamlıdır.

Şehirlerin temel alınması, ancak emperyalist işgalin sözkonusu olmadığı, kapitalizmin iç dinamikle geliştiği ve buna bağlı olarak nicel ve nitel anlamda güçlü bir proletaryanın var olduğu ülke devrimlerinde sözkonusu olabilir. Bunun en büyük örneği de 1917 Ekim Sovyet Devrimi'dir. Şehirleri temel alan bir mücadele süreci sonucunda, toplu bir ayaklanmayla iktidarın ele geçirilmesine dayanan Sovyet Devrimi, şehirlerin temel alındığı devrim stratejilerine iyi bir örnektir.

Şehirler, yukarıda belirttiğimiz gibi, toplu ayaklanmayı öngören bir devrim stratejisinin temel mücadeledir. Bizim ülkemiz ise halk savaşının zorunlu durak olduğu bir yeni-sömürge ve tüm halk savaşlarında olduğu gibi ülkemizde de, halk savaşının temel alanı kırlardır. Ancak kırların temel alan olması, açıklamaya çalıştığımız Birleşik Devrimci Savaş esprisi içinde kavranmalı, kır-şehir diyalektik bütünlüğü içinde değerlendirilmelidir. Bu konu THKP-C ve İki Sapma isimli broşürde DEVRİMCİ SOL tarafından şu şekilde açıklanmıştır:

"Şehir kır diyalektik bütünlüğü içerisinde kırsal alanlar temeldir. Şehirlerin kırlara göre nispi bir gelişme göstermesi kırların temel olma özelliğini kaybetmez." (age, s. 98)

Görüldüğü gibi kırların temel olması, ancak kır-şehir diyalektik bütünlüğü içerisinde bir anlam kazanacaktır. Şehirlerin giderek önem kazandığı, proletaryanın nicel ve nitel anlamda gelişip güçlenmeye başladığı bir sosyo-ekonomik yapıya sahip olan ülkemizi, Çin ve Vietnam gibi ülkelerle aynı düzeyde değerlendirmek ve bu ülke devrimlerini şablonlaştırıp aynısını ülkemize uygulamaya kalkmak, devrimci bir hareketin izleyeceği yol olamaz.

Bugün yeni-sömürge ülkelerde ortaya çıkan gelişmeler ve bunun doğurduğu ekonomik, sosyal, siyasal özellikler nedeniyle kırlar, II. Bunalım Dönemi'nin halk savaşlarına göre daha fazla merkezi otoritenin denetimindedir. Kentlerde ise devrimci mücadelenin değerlendirmesi gereken yeni gelişmeler ve olanaklar ortaya çıkmıştır. Devrimci bir hareket kırlardaki bu dezavantajlı durumu, kentlerde ortaya çıkan yeni durumu iyi değerlendirerek giderme yoluna gitmek zorundadır.

Nitekim bugün dünyada yeni-sömürge ülkelerde iktidar mücadelesi veren devrimci hareketlerin birçoğu bu gerçeği farketmiş ve halk savaş stratejilerinde şehirlerin kazandığı önemi vurgulamak gereğini hissetmişlerdir. Bunlardan, devrimci mücadelenin zaferle sonuçlandığı Nikaragua somut bir örnektir. Nikaragua, Devrimin Stratejisi adlı kitapta devrimin önderlerinden Humberto ORTEGA şöyle diyor:

"Deneyimlerimiz göstermiştir ki, kent ve kırdaki mücadeleleri birleştirmek mümkündür." (Bibliotek Yay.1987, s. 86)

Bu sözler zafere ulaşmış devrimcilerin ağzından, Birleşik Devrimci Savaş ilkesinin doğruluğunu kanıtlayan sözlerdir.

Kentlerin giderek artan bir öneme sahip olması ve halk savaşının Birleşik Devrimci savaş perspektifiyle sürdürülmesi, ülkemizdeki mücadelenin oldukça zengin bir muhtevada gelişmesini getirecektir.

Bu zenginlik öncelikle kendini kentlerde gösterecektir. Kentler düşmana darbeler vuran kitlelerin çeşitli mücadele ve örgütlenme biçimleriyle, iktidara yönelik bir hareketlilik içinde olduğu mücadele alanları haline gelecektir. Çin ve Vietnam halk savaşlarında daha çok lojistik ikmal merkezi ve kırlardaki mücadeleyi destekleyici bir konumla sınırlandırılan kentlerin rolü; günümüzde kendine özgü sorunları etrafındaki mücadele ile kırlardaki mücadelenin tamamlayıcısı olarak önemli bir içerik kazanmıştır.

Birleşik Devrimci Savaş ilkesine bağlı olarak, kırlarda olduğu gibi kentlerde de temel mücadele biçimi silahlı mücadeledir (Öncü savaşı aşamasında silahlı propaganda). Silahlı mücadele temelinde sürdürülen devrimci mücadele, en dar kadro hareketinden en geniş kitle hareketlerine; politik mücadelenin çeşitli biçimlerinden (barışçıl ve silahlı) ekonomik-demokratik mücadele biçimlerine kadar varan bir zenginlik kazanmak zorundadır. Böyle bir zenginlik, devrimci mücadelenin kentlerde de kalıcı örgütlenmeler, mevziler yaratmasını getirecektir.

Ülkemizde Başından İtibaren Kurtarılmış Bölgeler Olmayacaktır

II.Bunalım Dönemi halk savaşlarında önemli noktalardan biri, savaşın başından beri varolan kurtarılmış bölgelerdir. Kurtarılmış bölgelerin temelinde, emperyalist işgal, yarı-feodal yapı ve feodal müttegallibeye karşı kendiliğinden köylü ayaklanmaları vardır. Devrimci örgütler bu kurtarılmış bölgeleri genişletmek, yaymak ve varolanlarda devrimci bir işleyiş oluşturarak halk savaşlarının temel üslerini kurmak göreviyle yükümlüdürler. MAO'nun kurtarılmış bölgeleri "kırsal siyasi üsler", "kırsal siyasi iktidar" gibi kavramlarla nitelenmesi, Çin halk savaşında kurtarılmış bölgelerin taşıdığı büyük önemi ifade eder.

Kurtarılmış bölgeler, bu tür halk savaşlarında emperyalist işgale, feodal egemenliğe son verilerek devrimci bir yönetim mekanizmasının kurulduğu, siyasi, askeri merkezlerdir. Halk iktidarının nüveleri, halk ordusunun çekirdeği bu merkezlerde oluşturulur, geliştirilir.

Ülkemizde ise halk savaşının başından itibaren bu şekilde kurtarılmış bölgeler olmayacaktır. Emperyalizmin gizli işgali, oligarşinin en ücra köşelerine kadar uzanan güçlü denetim ağı ve kitlelerdeki politik pasiflik vb. nedeniyle kendiliğinden ayaklanmaların gündeme gelmemesi, Çin, Vietnam halk savaşlarındakine benzer şekilde, kurtarılmış bölgelerin savaşın başından itibaren kurulmasını engelleyen en önemli faktörlerdir.

Savaşın başından itibaren olmayan kurtarılmış bölgeler, savaşın ileri aşamalarında kendine özgü biçimlerde gündeme gelecektir. Savaşın sürdürülüş biçimi ve emperyalist işgalin aldığı yeni biçim nedeniyle, kurtarılmış bölgeler sorununa bugünden yarına gerçekleşebilir gözülle bakmamak gerekiyor.

Bir bölgenin tamamen devrimcilerin denetiminde olması ve her türlü örgütlenmenin hayata geçirilip halkın sosyal, siyasal, ekonomik yaşamının, yeniden biçimlendirildiği kurtarılmış bölgeler, ancak savaşın düzenli ordular aşamasında ve devrimci ordunun belli bir güç olduğu koşullarda ortaya çıkabilecek bir olgudur.

Kurtarılmış bölgeler, politik olarak güçlü olduğumuz, askeri açıdan da savunabileceğimiz dönemde gündeme gelecektir. Bu aşamadan önce kurtarılmış bölgelerden söz etmek hayalciliktir, şablonculuktur.

Hele partileşme sürecindeki bir hareketin bunu şehirlerde yaptığını iddia etmesi, kelimenin gerçek anlamı ile saçmalaktır.12 Eylül öncesi Devrimci Hareketin yoksul halkın oturduğu mahallelerde kazandığı etkinlik ve yarattığı örgütlenmelerin, burjuva basınında ve oligarşinin açıklamalarında "kurtarılmış bölgeler" olarak sunulması demagoji-den başka bir şey değildir. DEVRİMCI SOL hiçbir zaman bu tip bölgelere "kurtarılmış" gözülle bakmamıştır. Bu bölgelerin, mahallelerin bu aşamada "kurtarılması" düşünülemez de zaten. Varolan, o bölgelerde, mahallelerdeki mücadele ve örgütlenmedir ve bunların diğer mücadele alanlarına ve bölgelere göre daha ileri bir aşamada olmasıdır.

Halk Savaşının Temel Ve Önder Sınıfları

Bir stratejinin en önemli konularından biri de, devrimci mücadelede yer alacak sınıfları, üstlenecekleri role bağlı olarak mevzilendirmesidir. Sınıfların mevzilendirilmesi en kaba tanımıyla devrimin temel ve önder sınıflarını tespit etmektir. Bugüne kadar gerçekleşen bütün devrimlerin başarısında, önemli bir etken olan sınıfların mevzilendirilmesi ülkemiz koşullarında nasıl biçimlenecektir?

Türkiye devriminin temel sınıfları; işçi sınıfı, köylülük ve küçük-burjuvazidir. Türkiye devriminin temel gücü bu sınıflara, yani halka dayanacaktır. Ancak temel sınıfları genel olarak ortaya koymak yetmez, bunlar arasında da bir ayırım yapmak gerekir.

Çağımızın en devrimci sınıfı olan proletarya, ülkemiz halk savaşında da önder güçtür. Proletaryanın bu önderliği pratikte proletarya partisinde ifadesini bulur. Proletarya partisi çizdiği strateji doğrultusunda ezilen halk sınıf ve tabakalarını yönlendirerek sınıfsız toplum mücadelesinin ideolojik ve politik kurmaylığını üstlenir.

Marksist literatürde önderlik sorununun konuluşu bu şekildedir ve ülkemizde de bu doğrultuda biçimlenecektir. Ancak küçük-burjuva sapma akımların, kökeni Sovyet Devrimi'ndeki menşeviklere dayanan bir anlayışı bugün de sürdürmeleri sonucu, proletaryanın önderlik sorunu karmaşık bir hale getirilmiştir.

Menşevik anlayışın ülkemizdeki taklitçileri, proletarya partisi deyince, proletaryanın parti içindeki çoğunluğunu, proletaryanın önderliği deyince de Sovyet tipi bir ayaklanma stratejisini anlamaktadırlar.

Ülkemiz devriminin izleyeceği yol konusunda yoğun bir ideolojik mücadelenin sürdüğü 1969-1970 yıllarında, devrimin stratejisini belirleyen Mahir ÇAYAN; devrimimizin Anti-Emperyalist, Anti-Oligarşik Halk Devrimi olacağını ortaya koymuş ve bu noktada sağındaki ve solundaki ideolojik, siyasi çizgilerle arasındaki ayrımı belirginleştirmiştir.

Marksist-Leninistlerle şabloncu, dogmatik çizgiler arasındaki sınırların belirlenmesinde proletaryanın öncülüğü konusu da önemli bir yer tutar. İşçi sınıfının önderliğinden, Sovyetik ayaklanmayı alayanlarla arasındaki ayırım noktasını belirgin hale getirmek isteyen M. ÇAYAN, ülkemiz devrim stratejisinin; Sovyetik ayaklanma değil, Birleşik Devrimci Savaş perspektifiyle yürüyecek bir halk savaşı stratejisi olduğunu belirlemek için, "işçi sınıfının öncülüğünün niteliği ideolojiktir" tespiti yapmıştır.

Bu tespit, işçi sınıfının devrime önderlik etmeyeceğini göstermek için değil, ülkemizde işçi sınıfının önderliğinden Sovyetik ayaklanma stratejisinin anlaşılamayacağını belirlemek için yapılmış bir tespittir.

Bugün ise 20 yıllık bir pratikten sonra THKP-C düşüncesi ve bu düşüncede işçi sınıfının devrimde nasıl bir rol oynayacağı, önderlik sorunu açıklığa kavuşmuştur. İşçi sınıfının önderliğinin niteliği ideolojik midir, filli midir diye bir tartışma, bugün için soyut ve gereksiz bir tartışmadır. Artık kimin ayaklanma stratejisini, kimin uzun süreli halk savaşını savunduğu açıktır. Birleşik Devrimci Savaş perspektifiyle yürüyecek halk savaşımızda, bugün için "işçi sınıfının öncülüğünün niteliği ideolojiktir" deyişi ile, "işçi sınıfı önder güçtür" deyişi arasında bir fark yoktur.

Uzun süreli halk savaşımızın temel sınıfları köylülük, işçi sınıfı ve küçük-burjuva kesimlerdir. Temel sınıflar içinde en geniş katılımı sağlayacak olan köylüler, devrimin itici gücü olacaktır. Devrimin itici gücü olması, temel sınıflar içinde köylülüğün devrime kitlesel katılımda ağır basması anlamındadır.

Kır-kent diyalektik bütünlüğü içerisinde dönem dönem kentlerdeki mücadelenin ön plana çıkması ve sürece damgasını vurması halk savaşının gelişim sürecinde mümkün olmakla birlikte, genel stratejide kırsal alanların temel mücadele alanı olması, bu alanlarda çoğunluğu teşkil eden köylülüğü, devrime en geniş katılımı sağlayan ve temel sınıflar içinde ağırlıklı bir rol oynayan sınıf konumuna sokmuştur. Ancak köylülüğün temel sınıflar içinde ağırlıkta olması ve devrimin itici gücü olması sadece onun sayısal çoğunluğuna bağlı değildir. Oligarşiyle çelişkisi olan bu kesimlerin bir sınıf olarak kırlarda yer alması, onun, devrimin temel sınıfları arasında önemli bir konumda olmasının nedenidir.

Temel güçler içinde yer alan köylüler, feodal ağa ile büyük toprak sahipleri (kapitalist çiftlikler) dışındaki köylü katmanlarıdır.

Devrimin diğer temel güçleri olan proletarya ve küçük-burjuvazi ise, esas olarak Birleşik Devrimci Savaş perspektifiyle kentlerde sürdürülen devrimci mücadelenin başlıca kitle gücünü oluştururlar. Kentlerde, temel güçlerden proletarya, ağırlıkta ve itici güç durumundadır.

Halk Savaşının Aşamaları

Ülkemizde halk savaşı hangi aşamalardan geçecektir? Buraya kadarki anlattıklarımızdan anlaşılacağı gibi, III. Bunalım Dönemi'nin bir yeni-sömürgesi olan Türkiye'de halk savaşı, Çin ve Vietnam gibi ülkelerden farklı olarak, öncü savaşı aşamasından geçecektir. Ancak böyle bir aşamadan geçmesi tek başına bütün devrimlerle Türkiye devriminin taktik ayrılığını ve farklılıklarını izah etmekte yetersizdir. Örneğin Küba ve Nikaragua devrimleri de öncü savaşı aşamasından geçen bir halk savaşı stratejisiyle zafere ulaşmıştır. O halde ülkemiz devrimi ile Küba ve Nikaragua devrimleri arasında hiçbir fark olmayacak mıdır?

Bu konuda doğru bir bakışa sahip olabilmek için M. ÇAYAN'ın şu sözlerine kulak verelim:

"Mahalli, tarihi gelenek, görenek veya üretici güçlerin gelişme seviyesi (...) Leninizmin evrensel devrim teorisinin taktiklerine yön verecek unsurlardır. Bu farklılıklar, her farklı devrim stratejisinin kendine özgü aşamalarının niteliklerini biçimlendirirler." (M.ÇAYAN, age, s. 231)

Mahir ÇAYAN'ın tespitlerinden anlaşılması gereken şudur: Ülkemizdeki halk savaşı, Çin ve Vietnam devrimlerinden farklılıklar gösterdiği gibi, PASS ile zafere ulaşan Küba ve Nikaragua gibi devrimlerden de, aşamaların biçimlenmesi ve izlenecek taktikler bakımından farklılıklar içerecektir.

Bu doğrultuda ülkemiz halk savaşının aşamalarına ve bu aşamaların biçimlenmesine biraz daha yakından bakalım.

Halk savaşımızın ilk aşaması öncü savaşı aşamasıdır. Ancak bu mekanik olarak yorumlanamaz. Böyle bir aşamalandırmadan "öncü savaşı birinci aşamadır, sonra ikinci aşamaya (düzenli ordular) geçilir, 1. aşama ve 2. aşama birbirlerinden ayrıdır, birinin bittiği yerde diğeri başlar" gibi mekanik bir sıralanış anlaşılmalıdır. Devrimimiz hayatın değişkenliği ve üretkenliği içinde şekillenen birçok ara aşamalardan da geçecektir.

Öncü savaşı, kitlelerin devrim safına çekilmesi aşamasıdır, diyoruz. Yani kitlenin bizzat savaşacak bir şekilde örgütlenmesi aşamasıdır. Ve bu aşamanın ne zaman ve hangi koşullarda sona ereceğini şimdiden kestirmek mümkün değildir.

Öncü savaşı silahlı propagandanın temel alındığı bir mücadele sürecidir. Esas olarak silahlı propaganda ile karakterize edilmiştir ve bu iki kavram arasında nitelik olarak fark yoktur. Bu anlamda öncü savaşının değerlendirilmesi, öncülerin veya kitlelerin savaşması olarak, ya da kısa veya uzun süreli olması açısından değil, bu mücadele biçiminin temel olup olmamasıyla yapılabilir. Yani silahlı propagandanın temel olduğu yer ve koşullarda öncü savaşı sürer ve bu belirleyicidir. Silahlı propagandanın tali plana düştüğü, belirleyici olmaktan çıktığı yer ve koşullarda, öncü savaşı aşaması bitmiş demektir.

Bu durum DEVRİMCİ SOL'un çeşitli yayınlarında açık olarak ortaya konulmuştur. Bunlara iki örnek verirsek:

Tasfiyecilik ve Devrimci Çizgi'de sorun şu şekilde ifade edilir:

"Belirtilmesi gereken diğer bir nokta da, silahlı propagandanın ülkemiz halk savaşında bütün süreç boyunca temel mücadele şekli özelliğini koruyamayacağıdır. Düzenli ordular savaşında, silahlı propaganda düzenli ordu savaşına bağlı bir fonksiyon yüklenecektir." (DEVRİMCİ SOL Yay.1978, s. 80)

Aynı konuyla ilgili THKP-C ve İki Sapma isimli broşürde şunlar söyleniyor:

"... Suni dengenin kırılmasıyla orantılı olarak savaşın kitleleşmesi ve yaygın bir karakter almasıyla, öncü savaşının temel mücadele biçimi olan silahlı propaganda da temel özelliğini yitirir; savaş düzenli ordulara dönüştüğünde ise, gerilla savaşı düzenli ordulara yardımcı bir rol oynayarak, düzenli ordulara tabi bir fonksiyona sahip olur." (s. 67)

Halk savaşımızın birinci aşamasını, uygulanacak temel mücadele yöntemi çerçevesinde ele almak ve halk savaşı stratejisinin bütününü içerisinde sınırlarını çizmek yeterli değildir ve bu açıklama biçimi, ülkemizdeki öncü savaşını bütün yönleriyle açıklamadığı gibi, diğer yeni-sömürge ülkelerdeki (Küba, Nikaragua vb.) öncü savaşıyla farklılıklarını ortaya koymakta yetersiz kalır.

Ülkemizde öncü savaşı, kır-kent diyalektik bütünlüğü çerçevesinde, "mahalli, tarihi, gelenek, görenek ve üretici güçlerin gelişme seviyesi" ile sınıflar mücadelesinin gelmiş olduğu aşamaya bağlı olarak, kendi içinde farklı taktik aşamaları barındırmak zorundadır.

1971 koşullarında öncü savaşının taktik aşamaları M.ÇAYAN tarafından şöyle formülleştirilmiştir:

"1. aşama: Şehir gerillasını yaratma

2. aşama: Şehir gerillasını geliştirme

Kır gerillasını yaratma

ve kuvvet gösterisi. Bu iki aşamada, savaşın, psikolojik yıpratma yönü ağır basacaktır.

3. aşama: Şehir gerillasını yaygınlaştırma

Kır gerillasını geliştirme

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

4. aşama ise: Kır gerillasını yaygınlaştırma aşamalarıdır." (M. ÇAYAN, age, s. 422)

M. ÇAYAN'ın bu sıralaması 1971 koşullarının ürünüdür ve bir mutlaklık taşımaz. Örneğin M. ÇAYAN'ın hemen bu sıralamadan sonra, "neden şehir gerillası ile gerilla savaşına başlandı?" diye sorması ve bu nedenleri o günkü somut koşullarla açıklaması, böyle bir sıralamanın o günkü koşulların ürünü olduğunun göstergelerinden biridir.

12 Mart sonrası koşullar ve 1974-80 arası sürecin özellikleri, böyle bir sıralamanın her koşulda geçerli olmayacağını göstermiştir. Çünkü sınıflar mücadelesinin somut sorunları, gelişimi ve karşılıklı güçler dengesine göre bu aşamalar değişebilmektedir.

Bu değişimi anlamayan ve bu sıralamayı, bozulması mümkün olmayan bir şema olarak kavrayan kimi dogmatikler, THKP-C'nin kent gerillasını yarattığını, güncel görevin "şehir gerillasını geliştirme, kır gerillasını yaratma" olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Dogmatizmin, bu türden gerçekleşmeyecek (ve de gerçekleşmeyen) görüşler ileri sürmesine karşın DEVRİMCİ SOL, bu sıralamanın yaşanan koşullarda geçersiz olduğunu, partileşme sürecinde de olsa, THKP-C düşüncesini savunan bir örgütün görevinin; kentlerde yoğunlaşan potansiyeli örgütlemek ve halkı terör ve demagoji yoluyla teslim almaya ve kendine kitle tabanı yaratmaya çalışan faşist harekete karşı, kitleleri anti-faşist temelde bir mücadele içinde seferber etmek olduğunu söylemiştir. Ağırlıkla kentlerdeki mücadele ve örgütlülüğün geliştirilmesi ve giderek kırsal alanlara yayılacak bir mücadele ile, güncel ve uzun erimli görevlerin yerine getirilebileceğini tespit etmiştir.

Kentlere bu şekilde ağırlık tanınması, Birleşik Devrimci Savaş anlayışı çerçevesinde kentlerin ön plana çıkması anlamına gelir. DEVRİMCİ SOL hiçbir zaman mücadeleyi salt kentlerdeki mücadeleyle sınırlamamıştır. Ancak kendi iç evrimi ve fiili bir örgütlenme olarak siyasi arenaya çıkışındaki yeniliğin yarattığı elverişsiz subjektif durumu ve kırsal çalışmada yeterli bir deney tecrübe birikimi olmaması nedeniyle kırsal alandaki çalışmaları gerektiği biçimde örgütleyememiştir.

Bu elverişsiz koşullara karşın kırsal alanlardaki mücadelenin örgütlenmesi, bu mücadele ve örgütlenmenin ne şekilde biçimleneceği, biçimlenmesi gerektiği DEVRİMCİ SOL'un sürekli gündeminde olmuştur.

THKP-C ve İki Sapma isimli broşüründen aktardığımız şu görüşler, o günkü koşullarda DEVRİMCİ SOL'un kırsal alanlardaki mücadele ve örgütlenme biçimlerine ilişkin düşüncelerini yansıtır:

"Köy çalışmasını, başlı başına, hem de temel bir çalışma alanı olarak ele alırsak, bugünden -partileşme sürecinde- kırsal alanlarda gerilla savaşını hedefleyecek bir perspektifle örgütlü bir çalışmayı şehir ve kır diyalektik bütünlüğünü gözden kaçırmadan ele almak zorundayız." (age, s. 97)

"...kadrolaşmanın kırsal alanlardaki görünümü, bugün yarı-gerilla faaliyetinin kırsal alanlarda örgütlenmesidir."

"Yarı-gerilla (...)silahlı olmasına rağmen henüz kırsal alanlardaki oligarşik güçlerle çatışmayı hedeflemez. Onun temel amacı, kırsal alanların partileşme sürecine özgü örgütlenişi ve bizzat kırsal alanların Marksist-Leninist analizi ve kır gerillacılığı konusunda deney ve tecrübe birikimi sağlamaktır." (age, s. 98)

DEVRİMCİ SOL'un bu tespitleri hayatın somut pratiğinde kanıtlanmış ve kırsal alanlardaki mücadelenin hayati önemi kendisini dayatmıştır. Bu zorunluluk Temmuz 1980 tarihli DEVRİMCİ SOL Dergisi'nin 3. sayısında şu şekilde ifade edilir:

"Oligarşinin krizi her geçen gün biraz daha derinleşmekte (...)derinleştikçe de saldırmaktadır. (...) Bu şartlar altında sınıf mücadelesi bir hazırlık yapmamızı bekleyemez. Onun için şehir-kır diyalektik bütünlüğü çerçevesinde şehirlerde yoğunlaşan devrimci şiddet hareketinin kırsal alanlara geçişini hızlandırmak, şehirlerdeki harekete nefes aldirmek zorundayız." ("Şehirlerde Yoğunlaşan Hareket Kırsal Alanlara da Yaygınlaştırılmalıdır" başlıklı yazı, 1980 Temmuz, s. 4)

Birleşik Devrimci Savaş perspektifinde somut şartların kırsal alanlardaki mücadeleyi ön plana almayı zorladığını, yukarıdaki biçimde ifade eden DEVRİMCİ SOL, sorunun önemini ve aciliğini pek çok kez vurgulamıştır. Zaten aktardığımız pasajda yer alan "bu şartlar altında sınıflar mücadelesi bir hazırlık yapmamızı bekleyemez" sözleri bu sorunun önemini ve aciliğini yeterince ortaya koymaktadır.

12 Eylül faşist cuntasından birkaç ay önce ifade edilen bu durum, örgütlü bir güç olarak siyasi arenaya çıktığından beri DEVRİMCİ SOL'un gündemindeydi. Ancak yukarıda açıkladığımız objektif ve subjektif olumsuzluklar bu konudaki gelişmeleri engeller bir fonksiyon görmüştür. Nitekim 12 Eylül faşist cuntasının estirdiği terör ortamında

bu alandaki eksikliklerin sıkıntısı kendini açıkça hissettirmiştir. Bu alanlardaki gerilla hareketi uzun süre varlığını korumasına rağmen sürekli gelişip güçlenen bir niteliğe kavuşamamış ve giderek etkisizleşmiştir.

Hareketimizin Gelişimi ve Devrimci Mücadele isimli Ocak 1983 tarihli broşürde bu durum DEVRİMCİ SOL tarafından şöyle değerlendirilir:

"Hareketimiz, içerisinde bulunduğu objektif ve subjektif durum itibarıyla, 12 Eylül öncesinin süratle gelişen sınıf mücadelesi koşullarına denk düşecek tarzda bu alanlara (kırsal alanlara -bn-) daha etkin bir programla müdahale edemedi. Kastedilen müdahalenin istenen biçimde olabilmesi, şehirlerdeki mücadeleye nefes aldırıcı vb. gibi bir dizi avantajı da beraberinde getirecekti. 12 Eylül sonrası bu eksikliğe çözüm bulunmaya çalışıldı ise de, gecikmiş bir müdahale olması nedeniyle amaçlanan fonksiyonu yerine getiremedi."

12 Eylül'e kadarki süreci kaba bir şekilde ele aldığımızda gördüğümüz gibi öncü savaşının aşamalarını mekanik bir şekilde şemalaştırmak veya bir dönemin koşullarının ürünü olan bir sıralamayı, her dönem için kural haline getirmek devrimci mücadeleyi geliştirmek değil, tam tersine bu mücadelenin engellenmesi, cendereye sıkıştırılması anlamına gelecektir. Partileşme sürecinde bir örgüt olan DEVRİMCİ SOL'un pratiği bu konudaki doğru anlayışın ne olması gerektiğini ortaya koymuştur.

Bugünkü süreci ele aldığımızda nasıl bir durum karşımıza çıkacaktır? 12 Eylül'ü ve 12 Eylül sonrası sürecin şekillenmesini tahlil eden DEVRİMCİ SOL, bu sorunun cevabını da, Ocak 1983 tarihli Hareketimizin Gelişimi ve Devrimci Mücadele isimli broşürde aşağıdaki şekilde ortaya koymuştur:

"Yaşadığımız açık faşizm koşullarında, açık faşizmin muhtevasının değişmeyeceği ve demokrasilik oyunu olarak süreceği önümüzdeki dönemde, bir devrimci hareketin şehirlerde ve kırlarda, silahlı savaşı esas alıp geliştirmekten başka bir yolunun kalmadığı açıktır."

Önümüzdeki sürecin genel ilkesini bu şekilde koyan broşür, bunu ülke koşullarını değerlendirerek daha da detaylandırmış ve devrimci mücadelenin günümüzdeki biçimlenmesini şu şekilde formüllendirmiştir:

"Özellikle önümüzde yaşanacak dönemde, emekçi sınıf ve tabakaların çelişkilerinin derinleşeceği yerler olarak şehirlerdeki işçi sınıfı ve küçük-burjuva tabakaların ekonomik-demokratik mücadelesi gelişecektir. Bir devrimci hareket (...) kitleleri siyasallaştırmak için gücünü bu alanlarda yoğunlaştırmak zorundadır.

"Bu yaklaşım, bir süre daha şehir gerillasının kırsal alanlardaki mücadeleye nazaran ağırlığını koruyabileceği anlamına gelir.

"Şehirlerdeki gelişmeler dikkatle izlenip, doğru mücadele taktikleriyle mücadele edilirken, kırsal alanlarda 12 Eylül öncesi süreçle ilişkili olarak geri ve alt düzeyde de olsa gelişen devrimci şiddet hareketleri sonucu ulaşılan anti-faşist potansiyel, kendiliğindenciliğe terk edilemez. Diktatörlüğün 12 Eylül darbesiyle beraber izlediği büyük baskı ve terör politikasının sağladığı pasifikasyon ortamına rağmen, stratejik alanlarda -kırlarda- yoksul köylü yığınları devrimcileri bağrına basmıştır. Ve bugün bu alanlarda kır gerillasının haldeki sürece uygun düşen deney-tecrübe birikimiyle stratejik yörelerde silahlı savaşı geliştirerek (...) yoksul köylülüğü mücadeleye dahil etmek (...) kır gerillasını daha geniş alanlara yayarak oligarşiye karşı savaşta, kırsal alanlar cephesinde daha yetkin bir programla yerimizi almak göreviyle karşı karşıyayız." (Adı geçen broşür)

Öncü savaşının gelişimi sürecine ve aşamalandırılmasına bu şekilde bakan DEVRİMCİ SOL'un, düzenli ordular aşamasının nasıl biçimleneceği sorusuna verdiği cevap da, ülke koşullarından bağımsız bir değerlendirme değildir.

Halk ordusunun nasıl ve hangi biçimlerde örgütleneceği, nasıl bir hat izleyeceği, taktiklerin ne olacağını ayrıntılı ve şematik olarak bugünden cevaplamak mümkün olmasa da, en genel özelliklerini koymak anlamında şunları söyleyebiliriz.

Halk ordusunun oluşumu tek bir alandaki mücadeleye sağlanamaz. Halk ordusu kırdaki ve kentte oluşturulan gerilla ordusu sonucunda oluşacaktır.

Gerilla ordusunun kentlerde ve kırlardaki uzun süreli silahlı eylemleri ile yıpranan iktidar, giderek yaşam alanlarında gücünü yitirecek, bununla orantılı silahlı mücadelenin ivmesinin yükseltilmesi, devrimci durumun derinleşmesi ile kitlelerin devrimci harekete katılımı artacaktır.

Bu aşamada gerilla ordusunun halk ordusuna dönüşmesi, devrimci halk iktidarının kurulması, bunların yaygınlaştırılması ve sürekli saldırılarla iktidar güçlerini moralman çökertip son saldırıya hazırlanma sürecidir. Bu aşamada kentler ve kırlardaki mücadelenin koordinasyonu ve kitlelerin son saldırıya nasıl katılacağı büyük önem taşır. Kentlerdeki kitlelerin bir ayaklanma biçiminde mi, genel grevle mi, yoğun bir şekilde halk ordusuna katılımı mı

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

vb. olacağını şimdiden kestirmek mümkün değildir. Ancak devrimci hareket her koşulda ve her alanda kentte, kırdı, dağda silahlı güçleri yaratma ve bunların öncülük yapacağı bir saldırıya hazır olmak zorundadır.

Halk Savaşımızın Örgütsel İlkesi Politik-Askeri Liderliğin Birliğidir

Emperyalist işgal altındaki bütün sömürge, yarı-feodal ülkelerde parti, başlangıçtan itibaren askeri bir örgütlenmeye de sahip olmak zorundadır. Çünkü emperyalist işgalden kurtuluş, ancak bir halk savaşıyla mümkündür. Halk savaşına önderlik edecek partinin, halk savaşının kurmaylığını yerine getirecek özelliklere sahip olması zorunludur. Çin örneğinde, halk savaşının kurmayı Çin Komünist Partisidir ve ÇKP, politikanın başka araçlarla devam etmesi olan savaşı, parti merkez komitesince belirlenen strateji ve taktikler doğrultusunda, siyasi komiserlerinin denetimindeki halk ordusu aracılığıyla yönlendirmiştir.

III. Bunalım Dönemi'nin yeni-sömürge ülkeleri içinde bu ilke geçerli olmakla birlikte, yeni-sömürgecilik yönteminin getirdiği değişiklikler nedeniyle, özellikle halk savaşının aşamalarında bazı farklılıklar söz konusudur. Bu farklılıkları M. ÇAYAN "Politik-Askeri Liderliğin Birliği" ilkesi olarak formüleştirmiştir.

Yani parti, başlangıçta silahlı savaşı bilfiil yürütmek durumunda olacak, Çin örneğinde olduğu gibi başlangıçta ayrı bir ordu örgütlenmesine sahip olmayacaktır. Kurmaylığın tek karargahta toplanması da diyebileceğimiz bu örgütlenme ilkesi PASS'nin örgütlenme ilkesidir. Çünkü askeri eylemler, doğrudan politik propandanın bir aracı olarak gündeme gelmekte ve bu eylemler partinin politik faaliyetinin ana ögesi olmaktadır.

Bu durum partinin ve alt örgütlenmelerinin politik-askeri nitelikte örgütlenmeler olmasını zorunlu kılmaktadır. Politik-Askeri Liderliğin Birliği ilkesi de, bu örgütlenmelerin kurmaylığının nasıl şekilleneceğinin örgütsel ilkesidir.

Zafere ulaşmış, devrimlere önderlik etmiş devrimci önderlerin tespitlerine baktığımızda, bu ilkenin sadece bizim devrimimiz için değil, tüm, yeni-sömürge ülke devrimleri için geçerli bir ilke olduğunu görürüz. Örneğin Gine Devrimi'nde bu ilkenin biçimlenmesini Amilcar CABRAL'ın şu sözlerinde buluruz:

"Mücadelenin siyasi ve askeri liderliği birdir: Siyasi liderlik. (...)Biz siyasi insanlarız ve partimiz -siyasi bir örgüt- mücadeleyi sivil politikada, yönetimde, teknikte ve bağlı olarak askeri alanda yürütmektedir. (...) Savaşçılarımızın bulunduğu kurtarılmış ve kurtarılmamış bölgelerdeki silahlı mücadeleyi ve hayatı yürüten, Parti Siyasi Bürosudur. Siyasi Büro savaş yönetmiş olan üyelerin oluşturduğu bir Savaş Konseyidir." ("Gine'de Devrim", Koral Yay. 1974, s. 173)

Nikaragua Devrimi'nin başarısında da aynı ilkenin payını görmekteyiz. Sandinist Cephe'nin önderleri şöyle söylüyorlar:

"Biz örgütleyicileri örgütleyen bir partiyiz; yani parti olarak, bir kitle cephesi yaratma çalışması yapıyoruz: (...) bu geniş cepheyi örgütleyen bir politik ve askeri kadrolar partisiyiz." ("Nikaragua'da Silahlı Mücadele", Yar Yayınları, 1979, s. 64)

Birçok yeni-sömürge ülke devriminin başarıya ulaşmasında temel bir önem kazanan Politik Askeri Liderlik ilkesi, bugün dışa dış bir mücadelenin sürdüğü El Salvador'da da devrimcilerin benimsediği bir ilkedir. El Salvador devrimci mücadelesinin önderlerinden ve ölümüne kadar (1983) FPL (Halk Kurtuluş Güçleri)'nin Merkez Komitesi birinci sorumlusu olan Salvador Cayetano CARPIO bu ilkeyi şöyle yorumluyor:

"Bu kavram (politik-askeri örgüt) parti çizgisinin inkarı anlamında ele alınamaz, tersine bu çizgi içinde halka doğru çizgiyi ve katılımının iki yanını açıklamak zorundaydık: Kitlelerin mücadelesi ve silahlı mücadele. Bunların ikisinin de bu örgüt tarafından yönlendirilmek zorunda oluşu." ("El Salvador'da Devrim", Yarın Yayınları, 1986, s. 71)

Yeni-sömürgelerde kurtuluş mücadelesi veren örgütlerin evrensel ilkesi haline gelen bu ilke, DEVRİMCİ SOL tarafından da benimsenmiş bir ilkedir.

Tasfiyecilik Ve Devrimci Çizgi isimli kitapta partileşme sürecinin karakterini ve ilkelerini ortaya koyarken, bu ilkeyi de yorumlayan DEVRİMCİ SOL şunları söyler:

"Önemli olan, savaşı sürdürecektir olan bu siyasi organizasyonun (parti) yaratılmasıdır. Siyasi ve askeri organizasyonun birliği gerçeğini kabul etmeyenler sağ bir çizgi izlemeye mahkumdurlar. (...) Partileşme sürecinde de üzerine düşen siyasi görevlerini yerine getiremeyen (ve buna uygun savaşçı örgütlenmesini gerçekleştiremeyen) -güçü oranında- bir siyasi organizasyon savaşçı partiye ulaşamaz" (DEVRİMCİ SOL Yayınları, 1978, s. 111)

Görüldüğü gibi DEVRİMCİ SOL, hiçbir zaman proletarya partisinin bir politik organizasyon olduğu gerçeğini gözden kaçırmamıştır. Ülkemiz koşullarını doğru bir şekilde tahlil eden DEVRİMCİ SOL, bu koşullarda kitlelerin sadece ajitasyon ve propaganda ile bilinçlendirilemeyeceğini, politik yönün belirleyiciliğinde, PASS perspektifiyle

yaşama geçirilen bir silahlı mücadele vermek gerektiğini de tespit etmiştir. Bu nedenle örgütsel ilkemiz Politik-Askeri Liderliğin Birliği ilkesi olmuştur. Böyle bir örgütsel ilkeye sahip olan partinin oluşturulmasının amaçlandığı bir süreçte de, partiye giden örgütlenmeler bu perspektifle ele alınmış ve mücadele içinde oluşturulmuşlardır.

D- DEVRİMCİ SOL PARTİ DEĞİL PARTİLEŞME SÜRECİNDE OLAN BİR ÖRGÜTTÜR

DEVİRİMCİ SOL bir parti değildir. Partiyi oluşturmayı amaçlayan bir örgüttür.

Elbetteki bir partiyi oluşturma konusunda anlaşmak, bir partiyi oluşturmak ve birlikte mücadeleye atılmak için yeterli bir neden değildir. Partinin oluşturulması düşüncesinde anlaşmak yetmez, aynı zamanda nasıl bir parti sorusuna verilecek cevapta da asgari ortak noktalara sahip olmak gerekir.

İşte DEVİRİMCİ SOL; üyeleri, bir partiyi hedefleyen ve nasıl bir parti sorusunda belli noktalarda ortak düşünenlerin örgütüdür.

Bugün Türkiye'de komünist olduğunu, Marksist-Leninist olduğunu iddia eden onlarca parti vardır. Ama DEVİRİMCİ SOL çatısı altında bir araya gelmiş insanlar açısından, bu partilerin hiçbirisi Türkiye halklarının emperyalizme ve oligarşiyeye karşı mücadelesini başarıya ulaştırabilecek bir stratejiye ve örgütlenme anlayışına sahip değillerdir.

Çünkü DEVİRİMCİ SOL çatısı altında bir araya gelmiş insanlar için, kişilerin ve grupların söyledikleri veya programları önemli değildir. Önemli olan bu kişi ve grupların pratikteki mücadeleleri ve örgütlenmeleridir.

Bu açıdan bakıldığında siyasi arenayı dolduran birçok sol parti, özünde burjuva uzlaşmacısı, şabloncu, kitleler nezdinde saygınlığı olmayan küçük-burjuva aydınlarının partileridir. Türkiye halklarının kurtuluşunu bu partilerden beklemek, Türkiye halklarını sonsuza kadar emperyalizmin ve oligarşinin sömürüsüne terk etmek anlamını taşıyacaktır.

İşte bu yüzden DEVİRİMCİ SOL çatısı altında toplananlar, birleşerek Türkiye halklarını kurtuluşa götürecek bir partiyi yaratmayı amaçlıyor.

Bu nasıl bir parti olacaktır ve nasıl kurulacaktır?

Ülkemiz gerçeklerine, Türkiye halklarının tarihi ve toplumsal özelliklerine hitap eden bir stratejiyi (Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ni) benimsemiş, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ni hayata uygulayabilecek, gizliliği temel almış, hayatın her alanında halkın mücadelesine önderlik etmeyi amaçlamış, profesyonel devrimcilerden oluşmuş, Leninist partinin evrensel tezlerini kendine rehber edinmiş yeni tipte Marksist-Leninist bir parti oluşturmayı hedefliyor DEVİRİMCİ SOL.

Böyle bir partinin nasıl oluşturulacağı sorusuna gelince; böyle bir partinin tek bir oluşma biçimi vardır. Böyle bir parti ülkemiz sınıflar mücadelesinin kızgın pratiğinde oluşacaktır. Kimilerinin yaptığı gibi masa başında üç-beş kişinin "kurduk" demesiyle bir parti kurulmayacaktır. Parti, tüm nitelikleriyle hayatın kızgın pratiği ve çok yönlü mücadelenin sürdüğü bir süreçte çelikleşecek kadrolardan doğacaktır. Bu süreç partileşme sürecidir. Partileşme süreci ideolojik birliğin, kadrolaşmanın, organlaşmanın dışı dış mücadele içinde sağlandığı iradi bir süreçtir.

DEVİRİMCİ SOL'un partileşme sürecinden ne anladığını ve bu sürecin hangi özelliklere sahip olması gerektiğine geçmeden önce, baştan sona iradi bir süreç olan partileşme süreci sonunda, nasıl bir partiyi amaçladığımızı, Leninizmin parti konusundaki evrensel tezlerinin oluşturulacak partiye nasıl yansıtacağını ortaya koymak istiyoruz.

Nasıl Bir Parti?

Nasıl bir parti istiyoruz sorusu, partileşme sürecini yaşamak gerektiğini ve yaşadığını iddia eden devrimcilerin, en başta cevaplaması gereken sorudur. Çünkü bizim amaçladığımız parti ne çıkarların uzlaşmasına dayanan burjuva partisidir, ne de kendi özgücüne güvenmeyip sürekli ilkesiz birleşme-bölünme-dağılma kısır döngüsünde boğulup giden küçük-burjuva sol partilerdendir. Partileşme sürecinin sağlıklı bir ideolojik yapı ve birlikte sonuçlanmasını istiyorsak, yıllarca partileşme süreci deyip de sonunda ne olduğu belli olmayan bir ucube ile karşılaşmak istemiyorsak, parti olgusuna özel bir önem vermeliyiz.

DEVİRİMCİ SOL'un amaçladığı parti, Marksist-Leninist bir partidir. Partileşme süreci, yaratılmak istenen partinin ideolojik çizgisini netleştirecek, ideolojik çizgiyi uygulayacak kadroların yetişmesini ve bu kadroların merkezi bir örgütlenme etrafında istihdamını gerçekleştirecektir.

O halde bu nasıl bir partidir?

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Bu parti, Leninizmin evrensel ilkeleri ışığında ülkemiz koşullarına uygun ve Türkiye halklarını emperyalist işgalden ve oligarşik diktatörlükten kurtaracak bir partidir. Daha açık bir ifadeyle;

1- Parti Türkiye Halklarının Örgütlü Öncü Müfrezesi Olacaktır

Partimiz, Türkiye halklarının ideolojik ve politik öncü örgütü olacaktır. Bu ne demektir?

Bu, partimizin, Marksist-Leninist ideolojiyle donatılacağı, Türkiye gerçeklerini Marksist-Leninist ideolojiyle yorumlayıp, burjuva ve her türlü sapma ideolojinin karşısına proletarya ideolojisi ile çıkacağı anlamına gelir.

Bundan Türkiye halklarına öncelikle anti-emperyalist, anti-oligarşik bilinç taşıyacak bir parti anlaşılmalıdır.

Bizim partimizin halkı bilinçlendirmekten anladığı, halka politik bilinç götürmek, yani siyasi gerçekleri açıklamaktır.

Bizim partimiz Türkiye halklarının politik önderi, sınıflar savaşında Türkiye halklarının öncü müfrezesi olacaktır. Bu, oligarşiyeye karşı ezilen halkların silahlı mücadelesini yürütmek ve bu mücadeleye bağlı olarak, halkın, ekonomik, demokratik talepleri için mücadeleyi birlikte sürdürmek demektir.

Marksist-Leninist parti ülkemizdeki politik mücadelenin gereklerine uygun bir örgütlenme içinde olacak, emekçi kitleler içinde kök salacak biçimde illegal, yarı-legal, legal birçok örgüt biçimleri aracılığıyla geniş kitlelere açılacaktır.

Bu örgütlenme profesyonel devrimcilerden oluşacaktır. Bu dar örgütlenmeyi oluşturan kişilerde sınıfsal köken aranmayacaktır. Partinin kitleleri kucaklaması savaşın ileriki aşamalarında gerçekleşecektir.

Partimiz, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ni hayata geçirecek bir örgütlenme çizgisi izleyecektir. Yani silahlı propagandayı temel, diğer mücadele biçimlerini ona bağlı olarak ele alan Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ni hayata geçirebilmek için, politik-askeri örgütlenmelerin kentte ve kırdaki oluşturulmasını temel alacaktır.

Partinin, anti-emperyalist, anti-oligarşik mücadelede yer almak isteyen tüm halk kesimlerini bağrında toplamayı amaçlayan, bir cephe örgütlenmesi olacaktır. Ancak ülkemizin tarihi, sosyal, siyasal ve ekonomik özelliklerinden dolayı bu cephe başlangıçta "savaşanların cephesi" biçiminde olacaktır.

Parti, mevcut siyasi ortama, sınıfsal dengeler ve hareketin içinde bulunduğu aşamaya bağlı olarak, taktikler tespit edip hayata geçirilmesini sağlayacaktır.

Kısaca, partimiz ezilen halkın tüm alanlardaki (silahlı-silahsız, politik, ekonomik, demokratik, ideolojik) mücadelesini örgütleyip yönlendiren bir parti olacaktır.

2- Parti Çalışmalarında Merkezîyetçi Yan Ağır Basar

Partimiz, demokratik merkezîyetçilik ilkesine göre çalışacaktır. Fakat emperyalist işgal ve oligarşinin baskı ve zoru nedeniyle, merkezîyetçi yanın ağır bastığı bir demokratik merkezîyetçilik ilkesi uygulanacaktır. Çünkü gizlilik temelinde örgütlenen Leninist bir partide, çelik gibi bir disiplin şarttır. Çünkü partimiz, mücadelenin yüklediği görevler yüzünden yarı-askeri nitelikte olacaktır.

Parti çalışmalarında başlangıçta merkezîyetçi yanın ağır basması, örgütlenmenin aşağıdan yukarı demokratik bir şekilde değil, yukarıdan aşağıya merkezîyetçi bir anlayışla gerçekleştirilmesi anlamındadır. Savaşın ileriki aşamalarında, parti denetimindeki bölgelerde demokratik yan tam olarak işletilecektir.

Biçimsel bir seçim ve demokrasi değil, tüm üyelerin irade birliğini ifade eden katılım ilkesi, partimizin demokrasi anlayışını oluşturacaktır. Çünkü biz LENİN'in şu sözlerine inanıyoruz:

"... otokrasinin karanlığı ve jandarma egemenliği altında, parti örgütündeki 'geniş demokrasinin' yararsız ve zararlı bir oyuncaktan başka bir şey olmadığını görürsünüz. Yararsız bir oyuncaktır, çünkü gerçekte, hiçbir devrimci örgüt, ne kadar isterse istesin, geniş demokrasiyi hiçbir zaman uygulamamıştır, uygulayamamıştır. Zararlı bir oyuncaktır, çünkü 'geniş bir demokrasi ilkesinin' uygulanması yolunda herhangi bir çaba, sadece, polisin büyük baskılara girmesini kolaylaştıracak..." (LENİN, "Ne Yapmalı", Sol Yayınları, 1977, s.170)

Partimizde gönüllülük temelinde çelik bir disiplin egemen olacaktır.

3- Partimizde Hiziplere Yer Olmayacaktır

Proleterya ideolojisiyle donatılmış bir partide tam anlamıyla bir düşünce zenginliği olmalıdır. Devrimci mücadeleyi geliştirecek, kitlelerin bilinç düzeyini yükseltecek çalışmaların sürekli kılınması, ancak sürekli düşünce üretimiyle mümkündür.

Devrimci bir partide sürekli düşünce üretimini sağlayan mekanizma eleştiri-özeleştir mekanizması ve bunun ortaya çıkardığı tartışma zenginliğidir. Kuşkusuz bu, anarşizme varan ve partiyi bir tartışma kulübüne çeviren eleştiri özgürlüğü değildir.

Eleştiri-özeleştir mekanizması devrimci eylemi engellemediği sürece kendisinden beklenen işlevi görebilir. Devrimci eylemi engellemeye, parti içindeki birliği zedelenmeye, ayrı örgütlenme eğilimi başgöstermeye başladığı anda, ortada eleştiri-özeleştir diye bir şey kalmamıştır. Bundan sonrası parti düşüncesiyle, parti düşüncesine aykırı düşüncelerin çatışmasıdır. Bu, parti içinde değişik düşünce ve irade merkezlerinin varlığı demektir, bu, hizip demektir.

Kapitalizm koşullarında sınıflı yapının, sosyalist inşa döneminde ise küçük üretimin devam etmesi durumunda parti içinde burjuva ideolojisinin kalıntıları şu veya bu oranda olacaktır. Bu burjuva ideolojisinin temelinde sadece birkaç yüzyıllık kapitalist üretim ilişkilerinin değil, binlerce yıldır süren özel mülkiyet rejimlerinin birikimi vardır ve bir anda yok etmek mümkün değildir, çeşitli biçimler altında parti saflarında gelişebilir, hatta tutunabilir. Partinin görevi, ideolojik mücadele yoluyla burjuva ideolojilerinin kalıntılarını temizlemek, proleter ideolojiyi egemen kılmaktır.

Burjuva ideolojisinin çeşitli olaylar karşısında insanların, parti üyelerinin düşüncesini etkilemesi ayrı bir şeydir, bu burjuva ideolojisinin sistemli bir görüşler bütünü halinde parti içinde ayrı bir irade merkezi olarak ortaya çıkması ayrı bir şeydir. Birincisi, partinin ideolojik mücadelede eksikliğini ve parti üyelerinin bu konudaki zayıflığını gösterirken, ikincisi, bir hizbin varlığına işaret eder.

Hizip demek, parti içinde ayrı bir irade ve bu iradeye bağlı ayrı bir örgütlenme demektir. Parti içinde çok başlılık demektir.

Birden fazla iradenin, birden fazla merkezin olduğu bir partinin, proletaryanın, sömürücü azınlığa karşı mücadelesini örgütleyip yönlendirmesi düşünülemez. Çünkü partinin kendisi proleter ideoloji ile burjuva ideolojisinin kalıntıları arasında mücadelenin sürdüğü bir alan haline gelmiştir. Bu yönde kıyasıya mücadelenin sürdüğü bir parti, sınıflar mücadelesinde proletaryanın temsilciliğini yapamaz. Çünkü kendi içinde bu anlamda bir netleşme sağlayamamıştır, mücadele sürmektedir.

Proletaryanın kararlı bir önderi, yılmaz bir savaşçısı olmak zorunda olan partimiz, hiziplerin varlığına kesinlikle izin vermeyecektir. Hizipçilik yapanlar tüm uyarılara karşın düzelmemekte ısrar ederlerse tasfiye edileceklerdir.

Kısaca;

- Proletaryanın ideolojisiyle donatılmış,
- Türkiye halklarının kurtuluş mücadelesine ideolojik ve siyasi önderlik edebilecek,
- Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi çizgisini hayata geçirebilecek bir örgütlenmeye sahip,
- Gizliliği esas alan,
- Çelik gibi bir disipline sahip,
- Azınlığın çoğunluğa tabi olduğu,
- Yukarıdan aşağıya hiyerarşik bir mekanizması olan,
- Eleştiri-özeleştir mekanizmasını çalıştıran,
- Düşünce üretimini sürekli kılan,
- Hiziplere yer vermeyen bir parti yaratmak DEVRİMCİ SOL'un temel hedefidir. Çünkü, ancak böyle bir parti Türkiye halklarının kurtuluş mücadelesine önderlik edebilir, bu mücadelenin zaferle sonuçlanmasını sağlayabilir.

Ocak 1983 tarihli broşürde ifade edildiği gibi biz parti deyince;

"İktidarı ele alıp anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimini kesintisiz devrim stratejisiyle sınıfsız topluma kadar götürebilen (...) Marksist-Leninist teoriyle donanmış, kitlelere her şart altında önderlik edebilecek ve sosyal dönüşümleri sağlayabilecek bir örgütü anlıyoruz"

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Türkiye halklarının kurtuluş mücadelesini zafere ulaştıracak olan, böyle bir partidir.

Parti olmadan ulusal ve sosyal kurtuluş olamaz mı?

Bugün dünyada Marksist-Leninist parti konusunda farklı görüşlerin ve uygulamaların olduğu bir gerçektir. Örneğin parti fonksiyonu gören birçok örgütlenme, objektif ve subjektif çeşitli nedenlerle kendilerine parti adını vermemektedir.

Burada önemli olan örgütün ismi değil, işlevidir. Adı parti olmayan ancak bu işlevi şu veya bu ölçüde görebilen örgütlenmelerin, devrimi gerçekleştirip iktidarı aldıklarına çeşitli kereler tanık olunmuştur. Örneğin Küba'da Fidel CASTRO'nun önderliğinde, Batista diktatörlüğüne son verip iktidarı alan 26 Temmuz Hareketi, 1961 yılına kadar kendine parti dememiştir. Aynı şekilde Nikaragua Devrimi'ni gerçekleştiren FSLN de (Sandinist Ulusal Kurtuluş Cephesi) devrim öncesi bilinen tarzda bir parti örgütlenmesine sahip değildi. Örnekleri daha da çoğaltılabilir.

Bu tip durumlarda kıstasımız, bu örgütlerin sadece iktidarı alma perspektifiyle hareket edip etmedikleri ve sosyal dönüşümleri sağlayacak bir örgütlenmeye sahip olup olmadıklarıdır.

DEVRİMCİ SOL, Ocak 1983 tarihli broşürde bu konudaki yanlış anlayışları şu şekilde ortaya koymuştur:

"... bugün dünyada (...) kendisine parti dememekle birlikte, yanlış parti anlayışlarına sahip veya mücadeleyi 'sınıfsız bir toplum' nihai amacına yönelik olarak değil de -subjektif olmasa da objektif olarak- 'ulusal' bir platformda sürükleyen birçok hareket vardır. Ve bunların iktidarı aldıkları görülüyor... Ama bu örgütlerin temel özellikleri ulusal kurtuluş hedefine yönelik olmaları ve askeri örgütlenme nitelikleridir. Bu hareketlerin sosyal dönüşümleri sağlamaları güç olasıdır. Biz, bir ulusal devrimden değil, komünizme varacak bir devrimi göğüsleyen partiden bahsediyoruz. Bizim anladığımız 'komünist partisi' budur."

Bu açıdan baktığımızda, hareketin isminin parti olup olmamasının hiç önemli olmadığı; önemli olanın çok yönlü mücadeleyi örgütleyebilecek, kitleleri kucaklayabilecek bir örgütlenmenin var olup olmamasıdır. Ancak bu özelliklere sahip bir örgütlenme sosyal dönüşümleri sağlayabilir. Bu konuda Nikaragua'nın durumu iyi bir örnektir. Çok yönlü mücadele ve kitlelerin kucaklanması konularında, bir partinin işlevlerini bütünüyle yerine getirmekte eksiklikler gösteren FSLN'nin iktidarı alınması sonrası karşı karşıya kaldığı zorluklar, birçok farklı nedenle birlikte, bir yanı sıra da yetkin bir Marksist-Leninist parti örgütlenmesine sahip olamamanın getirdiği sorunlardır.

THKP-C Deneyi Bize Işık Tutacaktır

Türkiye'de bir THKP-C deneyi yaşanmıştır. Ve THKP-C ideolojik çizgisiyle, pratik deneyleriyle önümüzdeki süreci aydınlatıyor.

Kızıldereli'de katlettiği devrimci önderlerle birlikte THKP-C'yi de yok ettiğini sanan oligarşi, çok geçmeden yanlışlığını anlayacaktı. THKP-C belki fiziki olarak yenilmişti ama hiçbir zaman yok olmamıştı. Çünkü THKP-C'ye varlık kazandıran onun düşünce ve pratiğiydi. Önderler bu düşünce ve pratiğin ilk uygulayıcısı olmuşlar ve tarihi görevlerini yerine getirmişlerdi. Kızıldereli, bu anlamda THKP-C'nin sonu değil, onun manifestosuydu. Kurtuluş, savaşmakla, direnmekle mümkündü!

THKP-C fiziki olarak tasfiye edilmişti ve bu tasfiyede, oligarşinin katliamları kadar parti içindeki sağ sapmanın da önemli rolü vardı. Ancak sorun burada bitmedi hiçbir zaman.

12 Mart sonrası kitle hareketleri uç vermeye başladığında oligarşinin ve sağ sapmanın beklentilerinin aksine, THKP-C'nin kitlelerin bilincinde yaşadığı ortaya çıkmıştır. THKP-C düşüncesi ve pratiği, gerçek kurtuluş yolunun nereden geçtiğini kitlelere göstermişti bir kez! Büyük bir THKP-C potansiyelinin varlığı bunun kanıtıydı.

Bu potansiyeli örgütlemeli ve THKP-C yeniden yaratılmalıydı. Ancak bu istenildiği an gerçekleştirilebilecek bir şey değildi.

Birincisi; yenilgi yıllarının karamsarlığı içerisindeki yığın unsurlar, ortaya çıkan THKP-C potansiyelini sömürmek amacıyla, THKP-C ideolojisini ve pratiğini bulanıklaştırmaya ve kendi yığın düşünceleriyle uyumlu hale getirmeye çalışmışlardı. Yaratılan bu kaos ortamını gidermek ve ideolojik birliği sağlamak zorunluydu.

İkincisi; THKP-C düşünce ve pratiğini, uzun süreli bir iktidar mücadelesi olarak kavrayıp, buna uygun bir mücadeleyi örgütleyecek partinin eksikliği söz konusuydu. Partinin oluşması, bu mücadeleyi hayata geçirecek kadroların yaratılması ve mücadele içerisinde konumlandırılmasıyla eş anlamlıydı. Bu hayati önemde bir eksiklikti.

Esas olarak bu iki nedenden dolayı THKP-C, bir partileşme süreci yaşanarak yeniden yaratılacaktı.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Önümüzdeki temel görev buydu.

Partileşme Süreci İdeolojik Birlik Sürecidir

Kaba bir mantıkla, madem ki, THKP-C'nin ideolojik çizgisini doğru buluyorsunuz, ne diye yeni bir partileşme sürecinden, ideolojik birlik sürecinden söz ediyorsunuz denilebilir.

Evet, kaba bir bakışla durum ilk anda böyle bir ideolojik birlik sürecini gereksiz gibi gösterebilir. Ancak bu kaba bir bakışın varabileceği sonuçtur.

THKP-C'nin bir ideolojik çizgisi vardır ve bu ideolojik çizgi oldukça nettir. Gerçekten de THKP-C Türkiye devriminin yolunu (Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisini) oldukça net bir şekilde ortaya koymuştur.

Ancak somut pratiğe baktığımızda bu netliğin oldukça bulandırıldığını görürüz.

Bu bulanıklığın nedenleri, Tasfiyecilik ve Devrimci Çizgi isimli broşürde DEVRİMCİ SOL tarafından şu şekilde ortaya konulur:

"Devrimci Hareketin 1973 sonrası gelişimi karşısında, burjuva ideolojisinin sol hareket içerisindeki uzantısı oportünizm, kılığını değiştirmiş; geçmişe yapılan 'eleştiriler', kahramanlık hikayelerine dönüştürülmüştür. Böylece küçük-burjuva düşünceleri, yapısı gereği yenilgi dönemlerinde (...) geçmiş, 'narodnizm', 'küçük-burjuva ihtilalciliği', 'maceracılık' olarak görülürken; gelişen devrimci potansiyel karşısında 'geçmişin çizgisi yanlıştı ama o günkü koşullarda doğrudu' vs. gibi kılıflarını ayarlamışlardı." (s. 22)

Öyle bir karmaşa yaratılmıştı ki, hepsi de THKP-C'yi savunduğunu iddia eden 10'a yakın siyasi grup ortaya çıkmıştır. THKP-C'ye sempati duyan, bu görüşleri Türkiye devriminin tek yolu olarak gören devrimci militanlar, yenilgi sonrası ortaya çıkan THKP-C çıkışlı yorumların çokluğu ve zıtlığı karşısında şaşkına dönmüşlerdir. Net olduğu söylenen bir görüş bu kadar anlaşılmaz hale getirilebilir mi? Evet getirilebilir. Çünkü, bu çabaların ardında oldukça fazla destekçileri vardır.

En başta da oligarşinin desteği... Oligarşi, THKP-C potansiyelini nötralize etmek ve düzen sınırları içine çekmek için yoğun çaba göstermiştir.

THKP-C görüşlerinin anlaşılmaz hale getirilmesinde parti içinden çıkan sağ sapmanın da büyük rolü vardır. İlk çıktığı andan itibaren parti çizgisini narodnizmle, fokoculukla suçlayan bu sapma akım, partiye ihanetini böylesine teorilerle gizlemeye çalışırken, aynı zamanda parti çizgisini olduğundan farklı bir çizgiye oturtmak ve mahkum etmek istemiştir.

Sonuncu ve en önemlisi, bu bulanıklaştırma çabalarında yenilginin yarattığı yığınların oldukça büyük rolü vardır. "12 Mart yenilgisi birçok küçük-burjuvanın kafasında yarattığı" kumdan şatoları yerle bir etti. Yakın devrim hayaliyle yola çıkan birçok geçici yol arkadaşı, yenilginin etkisiyle kendi kabuğuna çekildi. Sonuç tam bir karamsarlık ve yılgınlıktı. Birçoğu doğrudan doğruya devrimci mücadeleden koparken bir kısmı da yeni teorik "keşiflerle" mücadeleye kıyasından köşesinden devam ettiler.

Yenilgi sonrası birdenbire ortaya çıkan potansiyel, yılgınlık teorilerini altüst ederken, yığınlar da yeni görevler yüklüyordu. Hiç de bekledikleri gibi olmamıştı. Onlar silahlı mücadelenin kesinlikle kurtuluş yolu olamayacağını düşünürken, ortaya çıkan potansiyel tam tersini gösteriyordu. Bu potansiyel genç kadrolarca radikal kitle hareketlerine dönüştürülmüşken, yığınların görevi bu potansiyeli kendi kafa yapılarına göre yönlendirmektir!

Kimisi daha başından kartları açık oynadı ve hemen tecrit oldu. Kimisi çok açık bir riyakar tutum takınarak bu potansiyeli sömürmek istedi. Ancak umduklarını bulamadılar. Kimileri ise çok daha ince ve uzun vadeli bir politikayla, bu potansiyeli kendine uydurmaya çalıştı ve belli bir süre başarılı oldu.

THKP-C'yi kendi yığın ve sağ kafa yapılarına uydurmaya çalışanların yanında, bir de bunların tam tersi ve bunlara tepki olarak doğan, THKP-C'yi hiç anlamayan gruplar ortaya çıktı. Bunlar THKP-C'yi tam tersinden yorumluyor, THKP-C düşünce ve pratiğiyle ilgisi olmayan görüşler ileri sürüyorlardı. THKP-C'yi kitlelerden kopuk, yalnızca basit bir gerilla hareketi olarak gören bu sol yorumcular da, THKP-C teorisinin bulanıklaştırılmasında etkin rol oynadılar diyebiliriz.

Kısaca; bu ideolojik keşmekeş ortamında THKP-C ideolojisi, herkesin değişik yorumlayıp pratiğe uyguladığı, ne olduğu belirsiz bir ideoloji haline getirilmişti. Formülasyon düzeyinde ortaya konan THKP-C'nin teorik tezleri, bu teorik tezlere kaynaklık eden maddi temelden koparılıyor, teorisinin ruhuna aykırı örgütlenme ve mücadele biçimleri, THKP-C damgası vurularak ortaya sürülüyordu. THKP-C ve İki Sapma adlı broşürde DEVRİMCİ SOL, süreçte alınması gereken tavrı şöyle saptamıştır:

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"Önümüzdeki görev, partileşme sürecine iradi kollektif biçimde müdahale edip, çeşitli sağ ve sol yorumcular tarafından muhtevası gözardı edilip yozlaştırılan, (...) anlaşılmaz hale getirilip bulandırılmaya çalışılan Türkiye devrimine ilişkin temel konular etrafında ideolojik-politik birliği sağlamak, THKP-C düşüncesini maddi bir güç haline getirmektir" (s. 8)

Neresinden bakılırsa bakılsın THKP-C'nin yeniden yaratılması sorunu, bir ideolojik mücadele sürecinden geçmek zorundaydı.

Bu ideolojik mücadele süreci neleri içerecekti? Bu sürecin sonunda ne bekleniyordu?

Her şeyden önce, THKP-C dışından ve içinden parti ideolojisine yönelik açık veya kapalı saldırılarla mücadele etmeyi, bu saldırılarla özel olarak bulanıklaştırılan THKP-C ideolojisini, kendi netliğine yeniden kavuşturmayı içermeliydi.

Bu mücadele, kadrolarla birlikte yoğun bir tartışma ortamının yaşanmasını zorunlu kılıyordu. Türkiye somutunda ortaya çıkan gelişmeler değerlendirilip görüş üretilmeli, sürecin gerektirdiği örgütlenme ve mücadele biçimi hayata geçirilmeliydi.

Bu süreç ideolojik birliğin sağlanmasını amaçlayacaktı. İdeolojik birlikten kastedilen yalnızca aynı ideolojiyi paylaşmak değildir. Aynı zamanda görüş birliği sağlanan THKP-C ideolojisini pratiğe uygulamayı da içerir.

İdeolojik birlik konusundaki bu Marksist-Leninist anlayış, Tasfiyecilik ve Devrimci Çizgi adlı broşürde DEVRİMCİ SOL tarafından aşağıdaki şekilde ortaya konularak, her türlü yanlış anlayışın önüne set çekilmiştir:

"İdeolojik birlikten yalnızca belli lafızlarla aynı şeyi söyleme kavranılmamalıdır. İdeolojik birlik, ülkemiz devriminin yolunu, temel stratejik, taktik sorunlarını aynı anlayışla kavrayan ve aynı anlayışla hayata uygulayan bir birlik olarak kavranmalıdır. İdeolojik birlik beraber iş yapabilme, aynı olay karşısında aynı şekilde tavır alıp pratiğe aynı anlayışla uygulama sorununu da kapsayan bir bütündür. Eğer böyle olmasaydı, konuşmalarda ve tartışmalarda aynı devrimci strateji üzerinde birleşen, ama onu hayata geçirirken farklı bir anlayışla yorumlayan insanlar arasında da, ideolojik birliğin varlığından söz etmemiz gerekirdi. İşte, ideolojik birliğin kavranması gereken en önemli halkası" (s. 42-43)

Diğer yandan yaratılmak istenen ideolojik birlik, sadece ideolojinin kaba tezler halinde ortaya konulması değil, Türkiye ve dünyada meydana gelen değişim ve gelişmeleri açıklayabilecek bir sistematığe sahip, kendi içinde bütünlük taşıyan ve tüm burjuva ve küçük-burjuva ideolojik etkilenmelerden arınmış bir ideolojik birliktir.

Bizim anladığımız ideolojik birlik, bugün ve yarın yapılacakların belirlendiği, her türlü gelişme karşısında, zaferde ve yenilgide sağa-sola sapmaların önünü tıkayabilecek, belirli bir stratejinin ve asgari-azami içeriği belirlenmiş bir programın etrafında oluşturulmuş birliktir.

Pratik mücadeleye ve örgüt ruhuna yansımayan, bu alanlarda yeni ve kendine özgü biçimlenmeler yaratmayan bir birlik ideolojik birlik değildir. Olsa olsa akademik konularda aynı sonuçlara varan akademisyenlerin birliğidir. Bizim anladığımız ideolojik birlik bundan çok daha farklı bir şeydir. Olayların yorumlanmasından, bu olaylar karşısında alınan tavırlara kadar kollektif ruh ve davranışın yaratılmasına hizmet eden bir birliktir.

Ancak ideolojik mücadeleyi salt teorik tartışmalar düzeyine indirgemek, ideolojik birliği değil, aksine, sürekli ideolojik ayrılıkları besleyen ve körükleyen bir ortam yaratır. Teori, pratiğe hizmet etmelidir. Pratiğe hizmet etmeyen bir ideoloji ve ideolojik mücadele, beyin jimnastiğinden ve boş gevezeliklerle zaman öldürmekten başka bir şey değildir. Oysa biz dünyayı değiştirmeyi amaçlayan bir felsefeyi savunuyorsak, doğruluğumuzun tek kanıtı, söylediklerimizin pratiğe uygulanabilir olması, pratikte yankı yaratması ve ona yön vermesidir. Ancak pratikte denenene ve doğrulanan bir teori kitlelerce benimsenebilir, maddi bir güç haline gelebilir.

İdeolojik birliğin pratik, mücadele ile birlikte ele alınması gerektiğini söyleyen DEVRİMCİ SOL, bunu çeşitli yayınlarında ifade etmiş ve sürece bu doğrultuda yön vermiştir. Tasfiyecilik ve Devrimci Çizgi adlı broşürde söylenenlerin önemi buradadır;

"Partileşme sürecinde ideolojik birlik, kadrolaşma ve bununla orantılı gelişecek anti-faşist mücadeleyi yükseltmekle ele alınacaktır. Yani pratik-teorik birliğin sağlanması, kadro faaliyeti içerisinde olacaktır." (age, s. 38)

İdeolojik Birlik Konusunda Nereye Gelindi ve Bugünkü Durum Nedir?

Diğer tüm konularda olduğu gibi ideolojik birlik konusunda DEVRİMCİ SOL'un durumu, ortaya çıkış koşulları ve mücadelesiyle birlikte değerlendirilmelidir. Olumlu ve olumsuz gelişmeler bunlarla birlikte ele alındığında anlam

kazanır ve geleceğe ışık tutar.

Yukarıda açıkladıklarımız da göz önüne alındığında ideolojik birliğin bir anda ortaya çıkan ve kesinlik taşıyan bir olgu olmadığı açıktır. İdeolojik birlik, mücadele ile birlikte gerçek anlamını bulan, süreci açıklayan ve yönlendiren bir ideolojik olgu haline gelir. Bu ideolojik olgu bir kere ortaya çıkarıldıktan sonra, pratik mücadele içerisinde her türlü sapmayı etkisiz kılmak mümkün olacaktır. Bu anlamda DEVRİMCİ SOL ideolojik birlik konusunda önemli adımlar atmıştır diyebiliriz.

DEVRİMCİ SOL 1978'de örgütlü bir güç olarak siyasi arenada yerini aldığı anda, THKP-C ideolojisi, bulanıklaştırılıp sağa-sola çekilir hale getirilmişti. Öncelikli görev, bu bulanıklaştırma çabalarına müdahale etmek, sağ ve sol sapmaları THKP-C potansiyelinden tecrit etmektir.

Hareketimizin Gelişimi ve Devrimci Mücadele isimli broşürde DEVRİMCİ SOL'un ideolojik mücadele tarihi şöyle özetleniyor:

"Bizler açısından (1974 sonrası) THKP-C potansiyeline müdahale edişimiz zorunlu bir durumdur. Bu müdahale THKP-C'nin kafamızda şekillenişine ve bu doğrultuda verilen ideolojik mücadele ve pratiğe bağlı olarak ilkel, dogmatik ve el yordamıyla yolumuzu bulma diyebileceğimiz bir çizgide geliyordu. Kitle önderleri, deneyimsiz, tecrübesiz, bilgi birikimlerinden yoksun ama THKP-C potansiyeline müdahale etmek zorunluluğu gibi, tarihi bir görevle karşı karşıyaydılar. Ya inkarcılık batağına saplanıp kitleleri PDA çizgisine teslim edecektik, ya da parti, örgüt, ideolojik mücadele ve sürece müdahale biçimlerini ve hatta önderliği bizzat hayatın içinde öğrenerek, ağır ağır da olsa ilerleyecek, THKP-C'nin muhteva olarak kavrandığı ve bu doğrultuda geleneksel oportünizme ve revizyonizme set çekilip ideolojik berraklığın sağlandığı, Marksist-Leninist bir ideolojik çizgiye ve örgütlenmeye ulaşacaktık." (Adı geçen broşür)

Yılgınlık ve THKP-C görüşlerinin tasfiye çabalarına karşı THKP-C'yi savunan, bu yönde ideolojik mücadele yürüten kadroların mücadelesi, aynı zamanda DEVRİMCİ SOL'un partileşme sürecinde merkezi ve iradi olarak yürüttüğü ideolojik mücadelenin tarihsel kökenini oluşturur. 1974'ten itibaren sürdürülen bu ideolojik mücadele salt tartışma platformunda kalmamış, çıkarılan bildiri, broşür ve dergilerle süreç hızlandırılmaya çalışılmıştır.

Daha THKP-C düşüncelerinin henüz genç kuşak tarafından bilinmediği 75-76'lı yıllarda, Mahir ÇAYAN'ın tüm yazıları ayrı ayrı toplanıp basılmış, yeni kuşaklar THKP-C'nin ideolojik-teorik görüşlerini bizzat kaynaklarından öğrenme olanağı bulmuşlardır.

DEVRİMCİ SOL'un örgütlü bir güç olarak ortaya çıkmasından sonra, Tasfiyecilik ve Devrimci Çizgi isimli broşür, ideolojik birliğin sağlanması doğrultusunda atılan adımlardan biridir. O güne kadar, hemen her cepheye sürdürülen THKP-C düşüncelerini bulanıklaştırma çabalarının en tehlikelisi, sağ sapmadır. Parti çizgisindeki sapmaya karşı, THKP-C görüşlerinin ve yapılan-masının gerçek yorumunu açan, sağ sapmayı ve onun THKP-C'yi tasfiye girişimlerini açığa çıkarmayı amaçlayan bu kitap uzun bir sürecin, bu süreçte geçen ideolojik, siyasi mücadelenin ürünüdür. Pratikte ortaya çıkan sağ sapmanın ideolojik, siyasi kökenleri ve hedefi bu kitapta ortaya konmuş ve DEVRİMCİ SOL'un neden bu tasfiyeci girişim karşısında sessiz kalmadığı açıklanmıştır.

Atılan ilk adımın arkasından, bu görüşler doğrultusunda zengin bir pratik geliştiren DEVRİMCİ SOL, çeşitli sapmaların THKP-C düşünce ve pratiği üzerindeki olumsuz etkilerini görmezlikten gelemeydi. THKP-C ve İki Sapma bu duyarlılığın ürünüdür. THKP-C düşüncesinin sağ ve sol yorumlarının niteliği bu kitapta açılmış, THKP-C çizgisi ile ilgilerinin olmadığı ortaya konmuştur.

DEVRİMCİ SOL'un THKP-C çizgisindeki yeri ve sapma akımların niteliklerinin açıklanmasını bu iki kitapla sınırlamak yanlıştır. Çeşitli yayın faaliyetiyle pratikte netleşmeye başlayan ideolojik çizginin geleneksel reformist, revizyonist çizgilerden farklılığı kadrolara kavratılmaya çalışılmıştır. Çıkarılan bildirilerle, dergilerle, broşürlerle, kitaplarla kadrolarda belli bir anlayış şekillenmiştir. İdeolojik birliğin sağlanması için yürütülen çabalarla ilgili olarak açıklanması gereken bir nokta da; DEVRİMCİ SOL'un görüşlerinin üç-beş kişi tarafından oluşturulmadığıdır. Temel konular, yüzlerce kadro tarafından, okunup tartışılmış bu tartışmalar sonucu bir senteze ulaşılmıştır. Her alanda olduğu gibi bu alanda da DEVRİMCİ SOL'un ilkesi, kolektif çalışmayı ön plana çıkarmak olmuştur. Tersi bir durum, Marksist-Leninist bir yapıyla, partileşme sürecinin karakteriyle bağdaşamazdı.

Bütün bunlar yeterli olmuş mudur? Bu noktada DEVRİMCİ SOL'un çeşitli eksiklikleri olmuştur. Süreçte devrimci pratiğin dayattığı görevlerin ağırlığı, bu eksikliklerin giderilmesinde çeşitli zorluklar yaratmış ve bu eksikliklerin aşılması kısa sürede mümkün olmamıştır.

DEVRİMCİ SOL, yeni bir ideolojik şekillenme yaratmak istemiş ve bunda da önemli adımlar atmıştır. Ancak gerek sağ ve sol sapmaların bulanıklığı sürekli arttırıcı ve tali sorunları ön plana çıkaran ideolojik saldırıları, gerekse de sosyal pratiğin dayattığı zorunlu görevlerin yoğunluğu, yaratılmak istenen, ideolojik şekillenmeyi eksik bırakmıştır. Tüm kadroların ideolojik gelişimi aynı düzeyde olmamış, çeşitli alanlardaki kadrolar arasında önemli sayılabilecek

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

farklılıklar olabilmıştır. Anti-faşist mücadelenin kızgın pratiğinde yer alan genç kadrolar, ideolojik olarak yetersizlikler taşımış ve bu eksiklikler anti-faşist mücadelenin zorlu görevleri içinde yeterince giderilememiştir.

Bu eksikliklerin giderilmesi çalışmaları, 12 Eylül'le birlikte darbe yemiş ve DEVRİMCİ SOL'un gelişimi başka bir mecraya girmiştir.

12 Eylül süresince ideolojik mücadelenin durduğunu söyleyemeyiz. Bu süreçte cuntaya karşı mücadele öne çıkmış, her dönem mücadele içinde kalmayı hedefleyen DEVRİMCİ SOL'un ideolojik mücadelesi de, ona koşut olarak sürmüştür. Yılgınlığa, döneklığe, pasifizme ve mücadele kaçkınılığına karşı sürdürülen ideolojik mücadele, cuntaya karşı sürdürülen mücadeleyle birlikte düşünüldüğünde önemli gelişmeler kaydedilmiştir. DEVRİMCİ SOL her koşulda direnmeyi bir gelenek haline getirerek, gelecekle sağlam köprüler kurmuştur.

DEVRİMCİ SOL'un ideolojik birliği sağlama mücadelesi bugün de sürmektedir. Günümüzde ideolojik birliği sağlamanın yolu, geçmişe oranla solda daha geniş bir yankı bulan anarşi-terör demagogilerine; yılgınlık, pasifizm ve karamsarlık teorilerine, silahlı mücadeleyi karalama çabalarına ve sınıf uzlaşmacılığının değişik kılıflar altında savunulmasına karşı mücadeleden geçmektedir. Önümüzdeki süreç, DEVRİMCİ SOL'da netleşen ve gerçek anlamını bulan THKP-C düşüncesini kadrolara ve kitlelere kavratma mücadelesi olarak şekillenecektir. Böylece bir ideolojik birliğin yaratılması, sürece uygun örgütlenmeler etrafında yürütülen mücadele içerisinde olacaktır.

Partileşme Süreci Kadrolaşma Organlaşma Örgütlenme Sürecidir

Partileşme süreci kadrolaşma sürecidir denilince, partinin inşasının iç içe geçmiş iki yönü ortaya çıkar. Birincisi, parti çizgisini hayata uygulayacak kadroların yetiştirilmesidir. İkincisi de, kadro üretimiyle birlikte yürüten organlaşma ve uzmanlaşma konularında adımlar atmaktır. Bunları tek tek ele almak gerekiyor...

Bir parti kadrolarıyla varlık kazanır. Siyasi çizgisini uygulayacak kadrolara sahip olmayan bir organizasyon, bir parti olmaktan çok, bir fikir kulübü olabilir. Oysa parti, bir düşüncenin maddi gücüdür. Hayatı değiştirmeye, ona yeni bir yön vermeye çalışan maddi bir güçtür. Kısacası, parti, düşünceleri yığınlar kavratarak maddi bir güç haline dönüştüren, bu gücü bünyesinde merkezileştiren bir organizasyondur.

O halde partinin bu görevi yerine getirebilmesinin bazı koşulları olmalıdır. Bu koşulları taşımayan bir partinin, pratikte dönüştürücü bir güce sahip olması mümkün değildir. Çünkü düşünceler ne kadar doğru olurlarsa olsunlar, kendi başlarına pratiğe yön veremez, değiştiremezler. Düşüncelere pratikte dönüştürücü etkinlik kazandıran ise insan faktörüdür, siyasal literatürdeki adıyla kadrolardır.

Bir kadro, benimseyip savunduğu düşünceleri pratiğe uygulama yeteneğine sahip olan insandır. Dönüştürücü insan eylemi kadrolarla anlam kazanan bir olgudur. Kadrolar, dönüştürücü insan eyleminin bilinçli uygulayıcılarıdır, partinin her alana yayılmış iradesidir.

Bu tür kadrolar nasıl yetiştirilebilir?

Bu soru kadrolaşma sürecinin ana halkasını oluşturur.

Anti-Faşist Mücadele ve Kadrolaşma

Süreçteki hedefini partiyi yaratmak olarak tespit eden DEVRİMCİ SOL, bu hedefin sınıflar savaşının içinde dışı dış bir mücadeleyle gerçekleştirebileceğini savunmuştur. Parti sorununun temel halkası olan kadrolaşma da, bu mücadele içinde sağlanacaktır. Yani DEVRİMCİ SOL partiyi ve kadrolarını masa başlarında, apartman katlarında veya kitaplıklarda değil, bizzat kitlelerle iç içe bir mücadele içinde gerçekleştirecektir.

1978 Türkiye'si, faşist terörün en üst seviyesine tırandığı bir dönemdi. Emekçi halkın her kesimi işçiler, köylüler, memurlar, öğretmenler, gençler faşist saldırıların hedefi durumundaydı. Yerleşim alanları, eğitim kurumları, faşist işgal tehdidi altındaydı veya işgal edilmişti.

Devrimcilere düşen görev ise bu faşist saldırılara karşı direnmek, saldırıları etkisiz hale getirip caydıracak bir mücadele hattı izlemek ve faşist işgalleri kırmaktır. Emekçi halkın baskı ve zor altında faşizmin kitle tabanı haline gelmesini engellemektir.

DEVRİMCİ SOL, bu görevin bilinciyle hareket etmiştir. Burada, DEVRİMCİ SOL'un bir parti olmadığı, partileşme sürecinde bir hareket olduğu söylenerek, bu görevlerden kaçınılabilir ve partinin masa başlarında yaratılması düşünülebilir miydi?

Kuşkusuz düşünülemezdi. Zaten DEVRİMCİ SOL bizzat savaştacak, Türkiye halklarının kurtuluş mücadelesini yönetecek bir parti yaratmak istiyordu ve bunu mücadelenin kızgın pratiği içerisinde gerçekleştirmeyi hedeflemişti.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Bu partinin kadroları da çok yönlü ve zengin derslerle dolu mücadele pratiğinden çıkan insanlar olmalıydı.

Çelik gibi bir disipline sahip, savaştı bir örgüt yaratılmak isteniyorsa, bu örgütün kadroları da bu özellikleri bağrında taşımalıydı. Cesaret, disiplin, özveri ve gizli çalışma becerisi, kitleleri tanıma bu kadroların kişilikleriyle özdeşleşmiş özellikleri olmalıydı. Bunun yolu kadroların kitleler içindeki mücadeleden çıkmasıydı.

Anti-faşist mücadele sınıflar savaşımının süreçteki odak noktasıydı ve DEVRİMCİ SOL bu mücadeleye teredütsüz atıldı.

DEVRİMCİ SOL'un kadroları kızgın pratik içinde sınıfları yakinen tanıyacak ve sorunlarını bilecekti. Halk düşmanlarını ve halkın kendisini tanıyacaktı. Halk düşmanlarının emekçi halk üzerindeki sömürü ve baskı mekanizmasını tanımak, bu baskı ve sömürü mekanizması karşısında sınıf kinine sahip olmak; halkın içine girerek, onunla birlikte mücadele etmekle mümkündü.

Kadroların halkı tanınması zorunluydu. Halkın sosyal durumunu, gelenek ve göreneklerini, ahlak anlayışlarını, psikolojik durumunu bilmeyen, anlamayan bir kadronun, halkı örgütlemesi ve devrimci mücadeleye kanalizetmesi düşünülemezdi. DEVRİMCİ SOL kadroları halkımızı dışı dış bir mücadele içinde tanımalı, onlara güven vermeliydi. Halk düşmanlarının saldırıları karşısında mücadele edebilmeyi, bu mücadelede inisiyatif kullanabilmeyi, halkı mücadele içerisinde yönlendirebilmeyi becerme yeteneğinde olmalıydı. Bunlar da tüm diğerleri gibi kitaplardan, araştırmalardan kazanılacak özellikler değildir. Bizzat hayat içinde kah yanılarak, kah yenilerek öğrenilebilirdi. Kitaplar, araştırmalar bizlere birçok şey öğretebilir, deneyler aktarabilir. Ancak hiçbir zaman bir çelişkiler yumağı olan mücadele içinde, birbiri ardına çıkan sorunlarda hazır "reçete"ler veremezdi. Bu, her kadronun deney ve tecrübelerine, inisiyatif kullanabilme yeteneğine bağlıdır ve ancak mücadele içinde edinilip geliştirilebilir.

Kadroların ideolojik düzeyi nasıl salt kitaplarla, polemiklerle, akademik çalışmalarla sağlanamazsa, kadroların pratik yetenekleri de aynı biçimde geliştirilmezdi. Her kadronun bu iki açıdan da yetkinleştirilmesi ancak, kızgın pratik içinde olabiliirdi. DEVRİMCİ SOL'un kadrolaşma anlayışını şekillendiren bu anlayıştır.

Burada bir noktayı açmamız gerekir. DEVRİMCİ SOL'un tüm gücüyle anti-faşist mücadeleye katılması, onun bu mücadeleyi kadrolaşmanın bir aracı olarak görmesinden dolayı değildir. Aksine anti-faşist mücadeleyi, kendisini devrimci olarak niteleyen her grubun zorunlu bir görev olarak üstlenmesi gerektiğini ve süreçteki sınıf mücadelesinin odak noktasını teşkil eden bir mücadele olduğunu bildiği içindir. Bu anlayışla mücadeleye atılan DEVRİMCİ SOL, bu momentte kadrolaşmanın geliştirilmesi ve hızlandırılması gerektiğini tespit etmiştir. Kadrolaşmayı belirleyen anti-faşist mücadele olmuştur.

DEVRİMCİ SOL kadroları, tek yönlü gelişen insanlar olmamıştır. Kadroların, en basit kitle çalışmasından en üst siyasal eylemlere kadar, tüm devrimci görevleri yerine getirebilecek özelliklere sahip olması hedeflenmiştir. Ve bu anlayışa bağlı olarak, hayatın her alanına müdahale edilmiş, buralarda mücadelenin tüm biçimleri uygulanmaya çalışılmıştır.

Partileşme Sürecinin Örgütlenme Biçimleri ve Organlaşma

Partileşme süreci yığın halinde kadrolar yaratma süreci değildir. Kadro yetiştirmek, sorunun bir yanını teşkil eder, sorunun diğer yanı ise, bu kadroların uygun alanlarda istihdam edilmesi, bu istihdamı sağlayacak örgütlenme biçimlerinin kurulabilmesidir. Yani kadrolaşma süreci örgütlü kadroların yaratılması sürecidir ve her örgütlülük, hareketin parti konusunda bir adım daha ilerlemesini sağlayacak temeldir.

Parti, tabanında çeşitli yatay örgütlenmeler bulunan dikey bir örgütlenmedir. Bu dikey örgütlenme çeşitli organlarla tabandaki yatay örgütlenmeleri geliştirir, yönlendirir ve mücadeleye sokar. Kadrolaşma ilerledikçe organlaşma da adım adım oluşmaya başlar. Partileşme süreci bu organlaşmanın temellerinin atıldığı, organların ilk nüvelerinin ortaya çıkarıldığı aşamadır. Kuşkusuz bu organlaşma şematik bir olgu olarak kavranmamalıdır. Önemli olan bu organların strateji doğrultusunda fonksiyonlarını yerine getiren insanlardan oluşmasıdır. Bu anlamda partileşme süreci, kadrolara bu yetkinliği kazandırma sürecidir.

DEVRİMCİ SOL, partileşme sürecinde, kadroları mücadele içinde yaratırken, aynı zamanda mücadelenin gereklerine ve savunulan çizgiye uygun kadro örgütlenmeleri oluşturmuştur. Bu nokta THKP-C ve İki Sapma'da DEVRİMCİ SOL tarafından şöyle ifade edilmiştir:

"... devrimcilerin önündeki somut adım; faşist terörün saldırı alanlarında, faşist teröre karşı koyarak kadrolaşmayı hızlandırmak ve bu doğrultuda örgütlenme biçimlerini canlı pratik içerisinde, genel stratejimize uygun bir tarzda geliştirmektir." (s. 89)

Bu anlayışın doğal sonucu olarak anti-faşist mücadelenin devrimci çizgide sürdürülebilmesi için insanlar birimlerde birer kadro okulu fonksiyonu gören, anti-faşist mücadele ekipleri içinde örgütlendirilmiştir. Faşist Teröre Karşı Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Silahlı Mücadele Ekipleri (FTKSME) bu anlayışın bir ürünüdür. Birimlerin mücadelelerini örgütleyen, yönlendiren bu ekipler, sınıflar mücadelesinin odak noktasını teşkil eden sivil-faşist teröre ve devlet terörüne karşı halkın can güvenliğinin sağlanması, faşist işgallerin kırılması işlevleri yanında; bulunan birimin özelliklerine bağlı olarak diğer mücadele biçimlerini örgütleyen, yönlendiren fonksiyonlar da üstlenmişlerdir. Bu örgütlenmeler, anti-faşist mücadele temelinde ekonomik-demokratik-akademik birçok sorunda çalışmalar yapan, bulunan birimin bu konulardaki sorunlarını çözücü, kitleleri bu sorunların etrafında örgütleyip harekete geçirici örgütlenmeler olmuşlardır.

THKP-C ve İki Sapma isimli broşürde FTKSME'lerin bu çok yönlü niteliği şu şekilde belirtilmiştir:

"Faşist terör karşısında kitlelerin can güvenliği ve faşist teröre karşı devrimci şiddet temelindeki bir mücadele zorunludur. Bunun için de biz, faşist teröre karşı silahlı mücadele ekiplerini öneriyoruz.

"Faşist teröre karşı silahlı mücadele ekipleri, kitlelerin ekonomik-demokratik, ideolojik mücadelesi yanında, bu zeminde faşist teröre karşı devrimci şiddeti sürdüren (...) elemanlardan oluşur." (s. 100)

FTKSME'ler aynı zamanda birer kadro okuludur. Hayatın zengin dersleriyle eğitim veren bir okul. Öğretmen yoktur bu okulda, bilinen özellikleriyle bir öğrenci de yoktur. Ancak her şey, her olay bir derstir, bir öğretmendir. Öğrencilerle öğretmenlerin iç içe geçtiği bu okulda kadrolar yetişir. Bu okulda kadrolar, hayatın zengin ve bulunmaz derslerinden öğrenirler, deney ve tecrübe birikimiyle donatılırlar.

Evet, FTKSME'ler gerçekten de birer kadro okulu olmuşlardır, ve bu özellikleriyle DEVRİMCİ SOL tarafından Hareketimizin Gelişimi ve Devrimci Mücadele isimli broşürde şu şekilde değerlendirilmişlerdir:

"FTKSME'ler; her çalışma alanında, daha doğrusu uzanabildiğimiz ve faşist saldırı altında olan hayatın tüm alanlarında, faşist saldırıyı caydırıcı, işgalleri kırıcı, kitlelerin çok yönlü mücadelesini örgütlemeye çalışan, sürecin objektif koşullarına ve örgütlenme sürecimize denk düşen kadrolaşmanın gelişmesi için zorunlu ve gerekli bir halkası olan yerel örgütlenmelerdir. Kızgın bir pratik içerisinde, merkezi irade altında öğrenmek ve öğretmekle görevli bu örgütlenmeler, kısa sürede pratik içerisinde çok yönlü gelişerek partileşmenin 'kadro okulu' haline geldi ve giderek yaygınlaşıp kır ve şehir gerillasının temeli oldular."

Kadrolaşma sürecinde ortaya çıkan diğer bir örgütlenme biçimi, Silahlı Devrimci Birlikler (SDB)lerdir. Kitlelerin içinde yetişen kadrolardan yetenekleriyle, kararlılığıyla, örgütleyiciliğiyle ön plana çıkan, asgari Marksist-Leninist formasyona sahip olup, hareketin çizgisini ve sorunlarını kavramış olanlar, SDB'ler içinde daha üst bir kadrolaşma sürecine girerler.

DEVRİMCİ SOL'un önerdiği SDB'ler, kitlelerden kopuk ve her türlü mücadeleden soyutlanmış silahlı mücadele örgütlenmeleri değildir. DEVRİMCİ SOL'un yazılarında bu örgütlenmeler "geleceğin gerilla nüveleri" olarak nitelenmişlerdir. Bu nitelendirme DEVRİMCİ SOL'un politik-askeri örgüt anlayışına uygun örgütlenmelerdir ve esas olarak politik yanları ön plandadır. SDB'ler "anti-faşist savunma çizgisini açacak bir programa sahip" örgütlenmelerdir ve esas nitelikleri kitleler içerisinde erimiş olmalarıdır. SDB'lerin sahip olmaları gereken bu özellikler, THKP-C ve İki Sapma isimli broşürde şu şekilde ifade edilmiştir:

"SDB'ler, kitleler içerisinde eriyen (...) onların sorunlarına vakıf, onlarla yanıp tutuşan, onlarla mücadele eden kadrolardan meydana gelir." (s. 92)

DEVRİMCİ SOL'un partileşme sürecinde öngördüğü ve hayata geçirmeye çalıştığı örgütlenme biçimlerinden bazıları bunlardır.

Organlaşma konusuna gelince:

Dikey bir örgütlenme olan partinin çeşitli merkez organları olmalıdır. Bunların başlıcaları; Kongre, Genel Komite, Merkez Komite, Bölge Komiteleri vb.dir.

Bu organlar birdenbire ortaya çıkmaz; temelleri, ilk örgütlenme biçimleri partileşme sürecinde atılmak zorundadır.

DEVRİMCİ SOL partileşme sürecinde bu organların temellerini atmaya başlamıştır. Bir partinin kesinliğini taşımayan bu örgütlenmelerde kadrolaşma esprisi içinde, sürekli değişkenlik olmuştur. Çünkü, partiyi oluşturacak organlar, bulunduğu görevde ve alanda partiyi temsil edecektir. Böylece bir organizmanın yaratılması, çeşitli deneylerden ve aşamalardan geçtikten sonra oturacak ve sağlamlaşacaktır.

DEVRİMCİ SOL'un partileşme sürecinde olan bir hareket olduğunu düşünürsek, bu konuda yeterliliğin sağlandığı söylenemez.

Partileşme Süreci İradi ve Örgütlü Bir Süreçtir

Partileşme başından sonuna iradi ve örgütlü bir süreçtir. Bu süreçte hiçbir şey tesadüfe bırakılamaz, kendiliğindenciliğe izin verilmez. Çünkü, partileşme süreci; ideolojisiyle, kadrolarıyla, örgüt ve mücadele biçimleriyle, yönetim mekanizmasıyla ve kitle bağlarıyla organik bütünlüğe sahip bir parti yaratmayı amaçlar.

Sorun böyle bir bütünlüğün sağlanması olunca, sürecin başından itibaren bir bütünsellik temelinde gelişmesi gerekir. Aynı ayrı süreçlerden, mücadele ve örgüt biçimlerinden geçen yapıların veya kadroların aritmetik toplamı parti olarak adlandırılmaz. Partileşme sürecinde, ideolojik olarak farklı bir çizgiye düşenler, mücadele ve örgüte uyum sağlayamayanlar, hedeflenen partinin oluşumunda yer alamazlar. Bu anlamda partileşme sürecinin iradiliği ve örgütlülüğü, bilinen örgüt biçimlerinden ayrılır.

Ülkemizde kimi fokocular partiyi çeşitli yapıların ve grupların aritmetik toplamı olarak görmüşlerdir. Sonuç ise olması gerektiği gibi hayal kırıklığıdır. Partinin karikatürü bile olamayacak yapıların parti olarak nitelendirilmesi bu anlayışın doğal sonucudur.

Partideki ideolojik birlik, çeşitli görüşlerin eklektik bir şekilde kaynaştırılması olarak kavranamaz. Aynı şekilde kadrolaşma da ayrı ayrı otonom yapıların mücadelesiyle oluşmaz, bu olsa olsa hiziplerden oluşmuş bir topluluk olur.

Partinin eklektik bir yapı, ya da otonom yapıların oluşturduğu hizipler topluluğu olmamasının, ortak düşünce ve ruh halinin yaratılmasının temel koşulu, merkezi bir organizasyon önderliğinde, başından sonuna iradi gelişen bir partileşme sürecinin yaşanmasıdır. Partileşme sürecinin iradi yönü bu merkezi organizasyonda somutlanır.

Partileşme sürecinin merkezi organizasyonu, partileşme sürecinin tüm görevlerini örgütlemek ve yönlendirmek misyonu ile yükümlüdür.

İdeolojik birliğin sağlanması için, tartışma platformlarının yaratılması, tartışmalarda varolan görüş birliğinin kadro ve kitlelere sunulması, bu görüşlerin oligarşiye ve her türden sapmaya karşı savunulması, bunun araçlarının yaratılması bu merkezi organizasyon tarafından sağlanacaktır.

Kadrolaşmanın sağlanması ve hızlandırılması için mücadele alanlarının belirlenmesi, uygulanacak politikanın tüm birimlere iletilmesi, bu birimlerde uygun örgütlenme biçimlerinin yaratılması ve denetlenmesi, kadroları bu birim ve örgütlenmelerde istihdam edip gelişmelerinin izlenmesi ve yön verilmesi, bu merkezi organizasyonun görevidir.

Partileşme sürecinde, örgüt ideolojik ve pratik uyum sağlanması çabalarında, sürecin dışına düşenler yaratılacak partide yer alamazlar. Bu anlamda partileşme sürecinin iradiliği ve örgütlülüğü kendine özgü gelişmek zorunda olup, ayrışmalar ve saflaşmalar, bu işlerlik ve iradilik içerisinde gerçekleşir.

Partileşme sürecini önceden sınırları belirlenmiş bir zaman limiti arasında düşünmek, partiyi anlayamamak demektir. Partileşme süreci, insanların tanışma süreci değildir ki, tanışmalar bitince süreç de bitsin. Keza partileşme süreci, 5-10 kişinin "biz partiyiz" demesiyle sona erecek bir süreç değildir. Özetle partileşme süreci önceden belirlenmiş bir zamana ve de kişilerin subjektivizmine bağlı bir süreç değildir. Partileşme süreci bir nitelik dönüşümünün sağlandığı süreçtir. Yani partileşme sürecinin tek kıstası, nitelik sıçramasının gerçekleşip gerçekleşmediğidir.

Nitelik değişiminin somuttaki ifadesi ne olacaktır?

Bu, ideolojik birlik ve kadrolaşmanın üzerinde yükselen organlaşmanın tamamlanmasında ifadesini bulacaktır. Ülke çapında siyasal mücadeleyi kucaklayabilecek, stratejiyi hayata geçirebilecek organ ve örgütlenme biçimlerinin oluştuğu kesitte partileşme süreci de bitmiştir. Yalnız burada "ülke çapında" deyimiyle, ülke çapında örgütlü olmak birbirine karıştırılmamalıdır. Ülke çapında siyasal mücadeleyi kucaklayabilmek, tüm ülkede örgütlü olmak biçiminde anlaşılamaz. Buradaki "ülke çapında siyasal mücadeleyi kucaklayabilmek" tespiti, sınıflar savaşının odaklaştığı alanlarda ülke çapında etki ve değişiklikler yaratacak, oligarşinin politikalarının önüne set oluşturacak bir siyasal mücadele hattını ve gücünü ortaya çıkarabilecek bunu düzenleyecek bir organizasyonun yaratılabilmesi anlamındadır.

Bu nitelikte bir örgütlenmenin ortaya çıktığı kesitte, partileşme süreci organizasyonu, çeşitli çalışma alanları ve bölgelerindeki sorumlu ve ileri unsurlara, hareketin parti biçiminde bir örgütlenmeye gitmesi gerektiğini önerecek ve bu yönde karar alınmasını isteyecektir. Karar hareketin elemanlarının olacaktır.

Sonuç olarak DEVRİMCİ SOL'un partileşme sürecinden anladığı ve beklediği bunlardır. Bu süreç çeşitli nedenlerle kesintiye uğrayabilir ve uğramıştır da. Özellikle 12 Eylül faşist cuntasından sonra ardarda yenilen darbeler nedeniyle, bir güç ve kadro kaybı olmuştur, bu da partileşme sürecinin normal seyrini kesintiye uğratmıştır.

Bu sürecin kesintiye uğramasında özellikle siyasi arenaya çıkışından itibaren, yoğun baskı koşullarında parti yaratmaya çalışan ve kısa süre sonra 12 Eylül gibi ağır bir saldırıyla karşı karşıya kalan Hareketimiz özelinde, dış etkenlerin oldukça büyük payı vardır. Ancak bu, DEVRİMCİ SOL'un hiç eksiklikleri olmadığı, hata yapmadığı anlamına gelmez.

Partileşme sürecinde DEVRİMCİ SOL'un eksiklikleri ve hataları da olmuştur. Bu eksik ve hatalar partileşme sürecinde şu veya bu düzeyde etkilenmeler yaratmıştır. Bu eksiklikler ve hatalar konusunda DEVRİMCİ SOL, Türkiye halklarına gereken açıklamayı yapmıştır ve bundan sonra da hataları ve eksiklikleri konusundaki tutumu bu olacaktır.

Önümüzdeki süreçte de eksiklikler ve hatalar mutlaka olacaktır. Çünkü devrimciler olağanüstü insanlar değildir. MARKS'ın çok güzel ifade ettiği gibi bunlar bir bakıma kaçınılmazdır.

"Eğer mücadele yalnızca hatadan arınmış elverişli şartlarda yürütülecek olsaydı, dünya tarihinin yapılması gerçekten çok kolay olurdu." (Karl MARX, Biyografi, Öncü Kitabevi Yayınları, 1975, s. 545)

Evet, hata ve eksiklikler yine olacaktır. Ama bunların bilincinde olmak ve düzeltmeye çalışmak çabası oldukça, hepsi bir bir aşılabilecek ve hedefe er ya da geç ulaşılacaktır. DEVRİMCİ SOL, bu bilinç ve inançla savaşıyor, savaşıyor ve savaşıyor.

E- CEPHE VE EYLEM BİRLİĞİ ÜZERİNE

Devrimci mücadelenin başarıya ulaşmasının en önemli koşullarından biri ezilen halk sınıf ve tabakalarının birliğinin sağlanmasıdır.

Bu birlik nasıl ve hangi platformda, hangi araçlarla sağlanacaktır?

Ezilen halkların birliği başlıca üç biçimde gündeme gelebilir: Parti birliği, cephe birliği, eylem birliği.

Parti birliği, çeşitli sınıf veya bu sınıf temsilcilerinin bir araya gelmesiyle oluşan bir birlik değildir. Parti birliği, proletaryanın ideolojik-siyasi birliğinin ifadesi olan proletarya partisinde somutlaşır. Başlangıçta parti, proletaryanın ideolojik politik irade birliğine sahip proleter devrimcilerden oluşan, daha sonra ise tüm sınıfı (proletaryayı) kucaklamayı, birleştirmeyi amaçlayan ve bu hedefine adım adım yaklaşan bir öncü örgüttür.

Cephe birliği ise, ezilen halk sınıf ve katmanlarının iktidarı hedefleyen birliğidir. Bu birlik, proletaryanın öncülüğünde çeşitli sınıf ve tabakaların birleşmesiyle oluşur. Neden proletarya partisinin öncülüğünde diye bir soru sorulabilir? Çünkü, proletarya, devrimi sonuna kadar götürecektir, baskı ve sömürüyü ortadan kaldırıp, sınıfsız toplumu kurabilecek tek sınıftır da ondan.

Bugün Türkiye özgülünde oligarşiyle çelişkileri olan ve bu çelişkiler etrafında çıkarları birleşen sınıflar; proletarya, köylülük, küçük-burjuvazi ve bir kısım orta sınıflardır. Köylülük ve küçük-burjuvazinin baskı ve sömürüyü ortadan kaldıracak, sınıfsız toplumu kuracak bir niteliği yoktur. Çünkü bu sınıfların her ikisi de özel mülkiyete dayalı, varlıkları özel mülkiyete bağlı sınıflardır. Devrimi sonuna kadar götürmek, özel mülkiyeti ortadan kaldırıp sınıfsız toplumu kurmak, bu sınıfların ekonomik ve sosyal konumlarına terstir. Çarpık kapitalizmin amansız çarkları arasında ezilseler de, gitgide mülksüzleşerek proleterleşseler de özel mülkiyete karşı bir tutumları yoktur.

Ancak bu durum, bu sınıf katmanlarının oligarşi ile olan çelişkilerinin keskin olmadığı anlamına gelmez. Aksine bugün bu sınıflar, proletaryanın maruz kaldığı baskı ve sömürünün çeşitli biçimleriyle karşı karşıyadırlar. Bu yüzden oligarşinin alaşağı edilmesinde çıkarları vardır. Proletarya ile birlikte "halk" diye nitelediğimiz siyasi kavramın özünü oluşturlar.

Burada şu soru akla gelebilir:

Cephe mutlaka ve mutlaka proletaryanın, proletarya partisinin önderliğinde mi olacaktır? Diğer sınıfların böyle bir konumu olamaz mı? Kuşkusuz bu soruya olamaz diye cevap vermek idealizmdir. Kaldı ki bugün, dünyada çeşitli cephe örgütlenmeleri küçük-burjuvazinin önderliğinde mücadeleyi sürdürmektedir ve sınıf mücadelesi pratiğinde bunun çeşitli örnekleri vardır. Ancak bizim sözünü ettiğimiz konu bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesini başarıya ulaştırabilecek bir cephe örgütlenmesidir. Tarihsel ve sosyal nedenlerin veya stratejik ve taktiksel hataların sonucu olarak proletarya partisini, önderliği küçük-burjuvaziye kaptırılabilir ve küçük-burjuvazi de kurtuluş mücadelesini başarıya ulaştırabilir. Ancak bu başarı ulusal bağımsızlıkla sınırlı ve önünde sonunda emperyalizm ile uzlaşmaya, sömürü ilişkilerinin yeniden kurulmasına gebe bir başarıdır.

Ülkemizde Cephe Örgütlenmesi ve Biçimleri

Stratejik hedefin Anti-Emperyalist, Anti-Oligarşik Halk Devrimi olarak belirlendiği ülkemizde, proletarya par-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

tisinin görevi, tüm halkı önderliği altında toplayarak bu hedefe seferber etmektir. Proletarya partisi, ezilen halkın tüm kesimlerini bu hedefe seferber ederken, bunun pratik anlamda örgütlenmesini de yaratmak zorundadır. Bu örgütlenme ülkemiz koşullarında, Devrimci Halk Cephesi olarak şekillenecektir.

Emperyalizme ve oligarşiye karşı ezilen halk sınıf ve katmanlarının birliğini ifade eden Devrimci Halk Cephesi, aynı zamanda bu sınıfların askeri örgütlenmesi olacaktır. Halk savaşının zorunlu bir durak olduğu tüm sömürge, yarı-sömürge ve yeni-sömürge ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de cephe örgütlenmesi; silahlı, savaşan bir örgütlenme olmak durumundadır.

Cephe sorununda ülkemiz koşullarının göz önüne alınmaması, her konuda olduğu gibi bu konuda da doğal olarak şablonculuğu ve perspektifsizliği getiriyor. Nitekim bu şablonculuk ve perspektifsizlik sonucu ülkemizde "sosyalist devrim" bahanesiyle cephe sorununun önemini yadsıyıp bu konuda tek söz etmeyenlerle, başka ülkelerin deneylerini aynen ülkemiz koşullarına uygulamaya çalışanlara sıkça rastlanıyor. Geçmişte "Toplumsal İlerleme" anlayışının bir sonucu olarak gündeme getirilen ve kısa sürede iflas eden UDC (Ulusal Demokratik Cephe) türünden anlayışları bir kenara bırakırsak, cephe sorununda, en çok karıştırılan konulardan biri, Çin ve Vietnam gibi ülkelerdeki cephe-ordu örgütlenmeleriyle, ülkemiz koşullarında oluşturulacak cephe örgütlenmeleridir. Bu ülkelerde yaratılan cephe-ordu örgütlenmelerini şablonlaştırarak ülkemizde de aynısını yaratmaya kalkışanlar karşısında DEVRİMCİ SOL, çeşitli yayınlarında bu konuya değinmiş ve 1980 baharında çıkarılan Birlik Sorunu Üzerine broşüründe, Çin ve Vietnam gibi ülkelerle ülkemizdeki cephe örgütlenmelerinin farkını şu şekilde ortaya koymuştur:

"II. Bunalım Dönemi halk savaşı sürecindeki ülkelerde cephe, halk kitlelerinin kendiliğinden ayaklanmasının ve kurtarılmış bölgelerin başlangıçta yaşayabilmesinin doğal sonucu olarak başlangıçta iki özellik gösterir: 1-) Cephe kitlesel katılımlıdır. 2-) Parti ve cephe birbirinden ayrıdır. Bu iki özellik birbirleriyle diyalektik ilişki içindedir, birbirlerinin nedenidir. Günümüz yeni-sömürge ülkelerinde ise, başlangıçta politik gerçekleri halka açıklamanın bir aracı olarak silahlı propagandanın verilmesinden ötürü (öncü savaşı aşaması) bu iki özelliği aramak gerçeklere gözlerimizi kapamaktır. Öncü savaşı aşamasında parti elemanları doğrudan savaşçı olduğu için parti ve cepheyi fiilen ayırmak mümkün değildir. Parti silahlı propagandayı yürütürken aynı zamanda tüm sınıf ve tabakaların birliğini emperyalizme ve oligarşiye karşı olan cephe içinde sağlar. Silahlı mücadele saflarına çeşitli sınıf ve tabakalardan emekçilerin katılımıyla cephe genişler, gelişir. Cephe örgütlenmesi, halkın örgütlenmesi, yani devrim safına çekilmesiyle birlikte giderek partiden ayrı bir yapıya sahip olur...

"Cephe, kitlesel katılım geliştiği oranda ikinci biçimine kavuşur. Çeşitli sınıf ve tabakalarla proletaryanın sınıfsal birliğini politik ve askeri olarak ifade eden Devrimci Halk Cephesi, geniş halk kitlelerinin birliğini veya sınıfsal örgütlerin ittifakını içerir. Bu cephe, emperyalizm ve oligarşiye yıkarak parti kumandası altında iktidara geçer." (Birlik Sorunu Üzerine)

DEVRİMCİ SOL'un cephe sorununda başından itibaren savunduğu bu bakış açısı, ülkemiz somut koşullarının somut değerlendirilmesinden çıkarılan ve tüm yeni-sömürge ülke halklarının devrim deneyleriyle, mücadele süreçleriyle kanıtlanmış bir anlayıştır. Cephe sorununa bakışımızı maddeler halinde özetlersek:

- Cephe; proletarya partisi önderliğinde halk sınıf ve tabakalarının iktidara yönelik birliği ve ittifakıdır.
- Ülkemizde cephe, ilk anda kitlesel olmayan, partinin bir yüzü olan savaşçıların cephesi olacaktır.
- Mücadelenin yaygınlaşıp kitleselleşmesiyle birlikte, mücadelenin gereklerine uygun olarak cephe örgütlenmesi, partinin kumandası altında ayrı bir yapı haline gelecektir.
- Ülkemiz koşullarına ve temel mücadele biçimine bağlı olarak cephe, esas olarak bir askeri örgütlenme olacaktır. Ama cephenin demokratik ve siyasi platformda da şekillenmesi olacaktır.
- Bugünkü sorun cepheyi kurmak değil, cepheyi kuracak olan proletarya partisini yaratmaktır.

Birlik Konusu Nasıl Ele Alınmalıdır?

Halk sınıf ve tabakalarının daha dar ve kısa vadeli birlik platformu güç ve eylem birlikleridir.

Ülkemizin yapısını, sınıfları ve Marksizm'de sınıf ittifakları sorununu kavrayamayanlar, güç ve eylem birlikleriyle cephe olgusunu sürekli birbirine karıştırmıştır.

Güç ve eylem birlikleri, koşulların dayatmasıyla, belli konularda belirli grup ve sınıf temsilcileri arasında, amaçları ve hedefleri belirlenmiş geçici birliklerdir ve cepheden oldukça farklıdır.

Ancak bugüne kadar, çeşitli sol akımlar, özellikle baskı ve dağınıklık dönemlerinde, eylem-güç birliklerini cephe birliği (hızını alamayanlar parti birliği) olarak görmek istemiş ve öyle de sunmaya çalışmışlardır. Somut görev-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

leri tespit edemeyen, mücadeleye niyetli olmayan ve koşulların baskısı altında ezilen bu tip grupların böyle bir çabaya girmeleri bir yerde doğal ve sınıf yapıları gereğidir, çünkü onlar her zaman sırtlarını bir yere dayamak, bir yerlerden "medet" beklemek ihtiyacını duyuyorlar.

12 Mart yenilgisinin hemen ardından başlayan 1975-80 sürecini karakterize eden anti-faşist mücadele platformunda, daha da karmaşık hale getirilen bu çabalar, 12 Eylül sonrasında da sürdürülmüş, genellikle yurt dışında, masa başlarında, "cephe"ler oluşturulmuştur. Oysa somut görev, ülke içinde kalmak ve cuntaya karşı mücadeleyi yükseltme momentinde güç ve eylem birlikleri oluşturmak ve gruplar arası dayanışmayı geliştirmektir. Mücadele hattı panik halinde terkedildikten sonra, bu zeminde bir mücadelenin gelişmeyeceği açıktı.

DEVİRİMCİ SOL, tüm siyasi mücadelesi boyunca birlikten yana olmuş ve bu konuda somut adımlar atmaya çalışmıştır. Çünkü, DEVİRİMCİ SOL başından beri tüm ilerici, devrimci, yurtsever gruplar ve ezilen halk sınıf ve tabakaları arasında çeşitli konularda sağlanabilecek güç ve eylem birliklerinin, mücadelenin gelişmesine önemli katkılar sağlayacağı bilinciyle hareket etmiş ve bu zorunluluğu her fırsatta sol gruplara ve emekçi halka kavratmaya çalışmıştır. "Birlik Sorunu Üzerine" broşürünün ilk paragrafı da bu doğrultudadır:

"Türkiye Sol Hareketinde, genel olarak siyasi gruplar arasında yıllardır en çok gündem maddesi olan konu, birliğin nasıl sağlanacağıdır. Birlik en genelde halkın, devrimci sempaticanların da talebi olmuştur. Bu durumun maddi temeli Türkiye'deki sosyal ortamdır. Faşizmle yönetilen ülkelerde halk, gerek devlet, gerekse sivil terör aracılığıyla yıldırılmak, faşist demagoji altında tutulmak istenmektedir. Böylesi bir durumda halkın en güçlü talebinin birlik olması çok doğaldır." (Birlik Sorunu Üzerine)

Ancak Türkiye solunda egemen olan küçük-burjuva kafa yapısının kendine güvensizlikten kaynaklanan pragmatizmi, birlik konusunu sürekli engelleyen bir olgu olmuştur. Birlik deyince ittifakları değil de, zayıflığın, güçsüzlüğün getirdiği bir zorunluluğu anlayanlar her zaman büyük idealler peşinde koştuğu için sürekli hayal kırıklıkları ile karşı karşıya kalmışlardır. Oysa en küçük bir meselede dahi bir güç birliği sağlayamayanların yaşanan koşullarda neredeyse imkansız olan cephe ve parti birliklerini sağlaması düşünülemezdi. Nitekim 12 Eylül öncesi süreç; bu türden çağrının eşlik ettiği onlarca girişime karşı başarısızlıkla ve sol içinde daha da büyük çekişmelerle sonuçlanan "birlik"lerle doludur.

12 Eylül sonrasında ise güçsüzlüğünü yeniden farkederek küçük-burjuva sol grup ya da akımlar yeniden ve daha yüksek bir sesle "birlik" çağrılarını başlatmış, bu yönde çeşitli girişimlerde bulunmuştur. En büyük çıkmazları ise mücadeleyi değil de "biraraya gelmeyi" ön plana çıkarmalarıydı. Mücadeleden kopuk, mültecilik koşullarındaki bu "cephe"lerin akıbeti ise diğerlerinden farklı olmamış, toplanmadan dağılıp gitmişlerdir.

Bu türden girişimler 1983 yılında DEVİRİMCİ SOL tarafından çıkarılan "Cephe Üzerine" başlıklı broşürde değerlendirilmiş ve başarısızlıkların nedenleri ortaya konulmuştur. DEVİRİMCİ SOL bu broşürde, bu türden girişimlerin maddi temelini "... 12 Eylül faşist cuntasıyla beraber paniğe kapılan küçük-burjuva sol grupların, dayandıkları sınıfın özellikleri olan kendi özgücüne güvenmemeleri, bağımsız, tarihi eyleme girme cesaretinden yoksunluk nedeniyle her şeyin kendi güçsüzlüklerinden kaynaklandığını, bundan dolayı yenildiklerini, bu yüzden birleşmelerinin şart olduğunun farkına varmaları" biçiminde ortaya koyarak, aynı zamanda başarısızlıklarının maddi temelini de açıklıyordu.

Nitekim süreç içinde, DEVİRİMCİ SOL'un, "herhangi bir güç-eylem birliğini hayata geçirmeleri bile şüphelidir" diye nitelediği bu mülteci cephele, sessiz sedasız dağılacaktı.

DEVİRİMCİ SOL'un bu tip hayali girişimlerin alternatifi olarak getirdiği öneri ise güç ve eylem birlikleri olmuştur. Cephe Üzerine broşüründe şöyle diyordu DEVİRİMCİ SOL:

"... güç-eylem birliği faşizmi hedeflemeli, anti-faşist, anti-empyralist hedeflere yönelik oluşturulmalıdır. Faşizm tüm emekçi kitlelere ve onların örgütlü güçlerine olanca gücüyle saldırmaktadır. Soldaki ayrılıklar ne kadar derin olursa olsun, bütün anti-faşist siyasi grupların ortaklaşa faaliyetleri faşizmi ve onun uygulamalarını teşhire yönelik olmalıdır. Faşizmin tüm anti-faşist grupları ve kitleleri hedeflemesi, onlar üzerinde azgınca bir saldırı yürütmesi, bu grupların ortak bir noktada çalışmasını beraberinde getirmektedir." (Cephe Üzerine)

Güç ve Eylem Birlikleri Yaratmak İçin Bir Engel Yoktur

Parti ve cephe birlikleri, birbirinden ayrı olarak ele alınamayacak olgulardır.

Bu, partiyi yaratana kadar hiçbir devrimci, ilerici, yurtsever gruplarla birlik platformlarının oluşturulamayacağı anlamına gelmez. Tersine emperyalizme ve faşizme karşı mücadelede dün olduğu gibi bugün de birliktir mücadelenin gerekliliğini kimse yadsıyamaz. Ancak oluşturulacak birlikleri doğru adlandırmak gerekir. Güç ve eylem birlikleri "cephe" birliği, cephe birlikleri ise "parti" birlikleri olarak sunulursa, birlik platformlarının oluşturulması güçleşir, hatta imkansızlaşır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Bugün yapılması gereken ikili bir temelde güç ve eylem birlikleri oluşturabilmektir. DEVRİMCI SOL, anti-faşist, anti-emperyalist, yurtsever olarak değerlendirdiği tüm sol gruplarla, ulusal ve sınıfsal temelde örgütlenmeyi seçen tüm yapılarla yasal, yasadışı, silahlı-silahsız her platformda eylem ve güç birlikleri oluşturma, gruplar, örgütler arası dostluk ve dayanışmayı geliştirmekten yanadır.

"Birlik" üzerine birçok grup yıllardır hep aynı şeyleri tekrar ederken, bu konuda mesafe katedememelerinin temel nedeni, somut olanla ilgilenmek, yapabileceğini yapmak yerine, soyut ve altından kalkamayacakları programları dayatmalarıdır. Kuşkusuz cephe vb. daha ileri birlikler için de çalışılmalıdır. Ama esas sorun bugün kim, neyi, nasıl ve ne kadar yapabilecektir sorusuna açık ve net cevaplar verebilmekten geçiyor.

Bu aşamada görev; siyasi arenada var olduğunu iddia eden grup ve örgütlerin güncel, somut hedefler çerçevesinde ilkeli, güç ve eylem birlikleri oluşturarak emekçi kitlelerin taleplerini yönlendirebilmek, faşizmin baskı ve terörünü etkisiz kılmak, Kürt halkına karşı uygulanan baskı, zor ve asimilasyona karşı mücadeleyi yükseltebilmektir.

Emekçi halkın iktidar sorumluluğu olgunluğuna erişmiş, küçük hesaplardan arınmış hareketlerin önünde bu birliktelikleri gerçekleştirmek için çözülmeyecek sorun, aşılmayacak engel yoktur. Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizmden yana olan herkesle ortak yapılabilecek şeylerin olduğuna inanıyoruz.

Hareketimizin ideolojik politik çizgisi Marksist-Leninistir. Bu çizgi hayatın içinde birçok sınavdan geçti ve doğruluğu hemen her mücadele alanında kanıtlanarak, yenilgi yıllarının ürünü olan ve "değişim" kılıfı altında getirilen inkarcılığa düşmeden, mücadeleye devam etti. 1974-80 döneminin mücadele taktikleri '71'in bir tekrarı değildi, '80 sonrası ve günümüzün taktikleri de '74-80 döneminin tekrarı olmayacaktır. DEVRİMCI SOL stratejik hedefini ve örgütlenmesini koruyarak yeni taktik ve görevlerle yoluna devam edecektir.

Bölüm: 12

TÜRKİYE HALKLARININ KURTULUŞU İÇİN SAVAŞIYOR ÖZGÜR BİR ÜLKE İSTİYORUZ

Egemen güçler, bizleri amaçsız birtakım eylemler yapan insanlar olarak göstermek için elinden geleni yapıyor, yapacaktır. Bunun fazla bir önemi yok, herkes yoluna devam edecek.

Sağduyu sahibi hiç kimse, bizleri amaçsız insanlar güruhu olarak gösteremez. Aslında oligarşi de, sizler de bunu çok iyi biliyorsunuz.

Biz neden ve kime karşı mücadele ediyoruz?

Ne istiyoruz?

Biz, bağımsızlık için, ama kendi ellerimizle kazanacağımız ve koruyacağımız bir bağımsızlık için; biz demokrasi için, ama kendi kanımızla, canımızla kuracağımız bir halk demokrasisi için; biz sosyalizm için, ama kendi ellerimizle ürettiklerimizin kendimizce paylaşıldığı, kendi kendimizi yönettiğimiz bir sosyalizm için; evet, işte kısaca bunlar için savaştık, savaşıyoruz.

Bu amaçlar için mücadele etmenin "teröristlik" olduğunu iddia edebilmek için, ya cahil, ya da düzenin gönüllü savunucusu olmak gerekir.

Bugün, ülkemizin "bağımsız" olduğunu, işlerin çok iyi gittiğini, ülkenin kalkınmakta olduğunu, demokrasinin var olduğunu iddia edenler, bir avuç sömürücü ve işbirlikçilerdir.

Elbette bu gidişattan memnun olanlar için ortada bir sorun yoktur. Ülkenin karış, karış satılması, sefalet, yoksulluk; bütün bunlar bir avuç sömürücü azınlığın mutluluğu demektir. Bu yüzdendir ki bir avuç sömürücü asalak için hayat güzeldir; bağımsızlık da, demokrasi de vardır. Onlar için her şey kendilerinin lüks ve ihtişam içinde yaşamaları içindir.

Oysa, gerçekler halk açısından farklıdır ve bu farklılık çıplak gözle bile görülebilir.

Bugün bir avuç sömürücü azınlık dışında, kim ülkemizin bağımsız olduğunu iddia edebilir? Gizli ikili anlaşmalarla, NATO ile, ekonomik anlaşmalarla, siyasal ilişkilerle, ülkemizin her alanda emperyalizmin tam bir denetimi altında olduğunu kim inkar edebilir? Egemen güçlerin hangi hükümeti, emperyalizmden, özellikle ABD emperyalizminden onay almadıkça yaşayabilir? Ülkemizde hükümet olmanın yolu vatan satıcılığından, halkı daha fazla ezmek ve sömürmekten geçiyor. Bu, düzenin her hükümeti açısından geçerlidir. MENDERES'ler, DEMİREL'ler, EVREN'ler, ÖZAL'lar adeta ABD başkanlarına bağlı "sömürge valileri" gibi ülkeyi yönettiler. MENDERES ülkeyi yabancı sermayeye satmak için emperyalizme yalvarma onursuzluğunu gösterdi. Emperyalizmin çıkarları için askerleri Kore'ye gönderdi. Lübnan bunalımı sırasında, ülke topraklarını Amerikan uçaklarının pisti haline getirme suçunu işledi.

DEMİREL'ler, EVREN'ler, ÖZAL'lar da MENDERES'i aratmadılar. ECEVİT de IMF ve Dünya Bankasının reçetelerini uygulamaktan geri kalmadı. Öyle bir hale geldi ki, artık hükümet Beyaz Saray'da belirleniyor ve onaylanıyor. İcraat raporları, bizzat başbakan tarafından, hiç sektirilmeden Beyaz Saray'a sunuluyor.

Dış politikada, ABD'nin güdümündeki kişilsiz ve onursuz siyaset, iç politikada dizginsiz bir sömürü ve baskı politikasına dönüşüyor.

Emperyalizmin ve onunla işbirliği içindeki bir avuç sömürücü azınlığın, ekonomik sömürüsünü sözcüklerle veya rakamlarla izah etmek güçtür. Bunu anlayabilmek için, gecekondulu semtlerinde şöyle bir gezinmek yeterli olacaktır. Bir gecekondunun veya köy evinin kapısından içeri giren ve onlarla bir gün geçirenler, sömürünün şiddetini daha iyi anlayacaktır. Halkın yiyeceğinden, giyeceğinden, ilaç parasından, eşya masraflarından, kısacası zorunlu giderlerinden, insan aklına durgunluk veren yöntemlerle kesilen paralar, bir avuç sömürücünün ve emperyalistlerin kasalarını dolduruyor. Halk, gününü gün edenlerin eğlencelerinin, pahalı zevklerinin faturalarını ödüyor.

Sömürü, iki yanı keskin, ucu çatallı bir kılıç gibidir. Bir yandan, her türlü sosyal ihtiyacın fiyatları günbe gün artarken, diğer yandan iş bulup çalışabilenlerin gelirleri giderek komik rakamlara düşüyor. Devletin koyduğu binbir türlü vergi halka öldürücü darbeyi vurarak açlığı ve sefaleti derinleştiriyor.

Bugün bu vahşi sömürünün sonuçlarını yaşıyoruz. Sefalet, işsizlik, açlık, fuhuş, artan 'bireysel suçlar', dok-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

torsuzluk-ilaçsızlık ve hastalık, çocuk ölümleri, erken ölümler, sosyal huzursuzluk, kısacası her gün her saat ölüp dirilme, sürünme halkın kaderiymiş gibi sunuluyor.

Böylesine bir dünya nasıl ayakta duruyor?

Birincisi, devletin yalan, demagoji ve gözdağına dayalı ideolojik propaganda bombardımanı, emekçi halkımızı adeta sersemleştiriyor. Her gün, her saat radyoda, TV'de, basında, okullarda vb. yapılan bu yalana dayalı ideolojik propaganda; "bu düzen böyle gelmiş, böyle gider" diyor; "devlete karşı konulmaz, karşı koymanın bedeli ölümdür, işkencedir, cezaevlerinde çürümektir" diyor; "köşeyi dön, bunun için her türlü ahlaksızlığı yap" diyor; "piyangelara umut bağla" diyor; "eğer bu dünyadan umut kestirse, ahrete umut bağla" diyor ve buna benzer yalanlar birbirini kovalıyor.

Bu yalan ve propaganda bombardımanını, geçmişin köhnemiş, üzerimizde bir yük olarak duran ve yüzyılların mirası olan kaderci, gerici düşünce ve inançları destekliyor. İktidarlar bu düşünce ve inançları yaşatmak için elinden geleni yapıyor, ülkenin dört bir yanında yüzlerce din okulu ve kuran kursları açıyor, körpe beyinleri hurafelerle dolduruyor, mutluluğu ve insanca yaşamı öteki dünyada aramalarını öğütüyor. Sömürü ve zulmü meşrulaştırıp, kaderciliği yaşam biçimi haline getiriyor.

Kapitalizm koşullarında, bunlar yetmeyince, emperyalist yoz kültürü devreye sokuyor. Ahlaki düşkünlüğün, seks tutkunluğunun, sorumsuz yoz yaşantının, uyuşturucu kullanımının, dünyaya boş veren ve sadece "yaşamaya" bakan bir anlayışın propagandasını yapıyor.

Bu ideolojik-kültürel propaganda bombardımanı ile sersemlemeyen, boş vermeyen, köşesinde sefalet içinde kaderine razı olmayanları ise, baskı ve şiddete başvurarak etkisiz kılmaya çalışıyor. Köylerde toprak ağası ve jandarmasının baskısı ve işkencesi, şehirlerde polis baskısı ve işkencesi, yetmezse doğrudan ordunun baskı ve işkencesi; mahkemeler, idamlar, zindanlar ülkemizde hiç eksik olmuyor.

Bizim niçin mücadele ettiğimizi ve niçin işkencelere uğradığımızı, katledildiğimizi, idam edildiğimizi, cezaevlerine doldurulduğumuzu anlamak, düşünen insan için hiç de zor değil.

Bir avuç sömürücü azınlık, emperyalist efendilerinin ağızyla, kendi teröristliklerini, vatan hainliklerini gizlemek için, bizlere "terörist", "vatan haini" diyorlar.

Bizler ülke topraklarının karış karış emperyalizme, NATO'ya satılmasına, ülkemizin bir hava üssü haline getirilmesine, bir serbest pazara dönüştürülmesine, kişiliksiz, onursuz bir dış politika aleti yapılmasına karşı çıktığımız için "vatan haini" ilan ediliyoruz.

Azgın bir sömürüye, sefalete, yoksulluğa, işsizliğe, hastalığa, ahlak düşkünlüğüne karşı çıktığımız için; bir avuç sömürücü azınlığın, bizlerin kanını emerek, pahalı ve hayvanca zevklerini tatmin etmesine son vermek istediğimiz için; bu düzenin yıkılmasını istediğimiz için terörist ilan ediliyoruz.

Idamlara, işkencelere, faşist uygulamalara, katliamlara, demokratik hak ve özgürlüklerin gasp edilmesine karşı çıkmak, bir avuç sömürücü için değil, halk için demokrasi istemek "teröristlik" ise, evet, biz bunu kabul ediyoruz. Bize "terörist" diyebilirler.

Bugün tarihin çöp sepetine atılmış olan bütün sömürücü rejimlerin egemen sınıfları ve sözcüleri, halkın isyanı karşısında hep "anarşizm", "terörizm" "devlet elden gidiyor", "düzen bozuluyor" diye feryat etmişlerdir. "Bu düzen yıkılmaz", "dünya kaldıkça bu düzen de, bu safahatımız da sürer" demişlerdir. Ama, tarihi yaratan halkın isyanı hep bunları yalanlamış ve onları layık oldukları yere göndermiştir. Egemen sınıflar tarihten hiç ders çıkarmadan, yerle bir olan birçok kalelerini görmezden gelerek, "bu düzen yıkılmaz" diyor; "bu düzene karşı çıkmak teröristliktir, anarşistliktir" diyor.

Biz de, tarihten aldığımız güçle, şimdiye değin gerçekleşen devrimlerin gücüyle, bugün dünyanın dört bir yanında süren özgürlük savaşlarının gücüyle, ezilen halkların emperyalizme ve faşizme karşı verdiği savaşın gücüyle, kendi tarihimizdeki haklı isyanlarımızdan, 1971 hareketinden, 1974'den günümüze devam ettirdiğimiz ve yüzlerce şehit verdiğimiz anti-emperyalist, anti-oligarşik kavgamızdan aldığımız güçle diyoruz ki:

Bu düzen yıkılmaz değil, yıkılır ve yıkılacak!...

Sömürücü azınlığın ve onların eli kanlı bekçilerinin, sözcülerinin geçmişten aldıkları iyi ve güzel olan bir şey yoktur, onun için gelecekleri de yoktur. Onların halka sefalet, açlık ve zulümden başka verecekleri bir şey yoktur. Ama bizim bu sefalet, açlık ve zulme son vererek kazanacağımız bir dünya var.

Bu dünyayı, işçiler, köylüler, gençler, tüm halkla birlikte devrimle kazanacağız.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Ve elbette, kazanacağımız ve kendi ellerimizle kuracağımız bu dünyanın bedelini ödeyeceğiz. Emperyalistler ve bir avuç sömürücü azınlık, kan dökmeden düzenlerinden vazgeçmeyecektir. Kanımızın dökülmemesi için kan da dökmek gerekecektir. Dökeceğiz. Bizler yaşamın en güzelini bilen ve yaşamı en çok sevenleriz ama, insanca, onurla yaşamak için bedel ödemekten kaçınmayacağız. Ve bu bedeller üzerinde yeni bir dünya kuracağız.

İşte biz, bu ''dünya'' için savaştık, savaşıyoruz, savaşıyoruz. Ve mutlaka kazanacağız.

Emperyalizmin boyunduruğu altında olmayan, ülke topraklarımızın satışa çıkarılmadığı, serbest pazara dönüşmediği bir dünya için;

Oligarşi ve emperyalistler için diktatörlüğün, üreten, yaratan, çalışan her insan için özgürlüğün olduğu bir dünya için;

Kürt ulusu üzerinde ulusal baskı ve asimilasyonun olmadığı, her iki ulusun ve ulusal azınlıkların kardeşçe yaşadığı bir dünya için; ezilen dünya halklarının kurtuluşu ve kardeşliği için;

Üretimin ve sosyal hayatın halk yararına örgütlendiği, sefaletin, işsizliğin olmadığı bir dünya için;

Savaşıyoruz ve mutlaka kazanacağız!...

I- NASIL BİR DEVRİM İSTİYORUZ?

Devrimimiz anti-emperyalist, anti-oligarşik karakterde bir devrim olacaktır.

Bu tespiti, ülkemizin, ekonomik, sosyal, siyasal analizi sonucu varıyoruz. Ülkemizde belirleyici olan süreç, feodal süreç değil, ''kapitalist'' süreçtir. Ancak bu kapitalizm, ABD, Japonya ve Avrupa'daki kendi iç dinamizmiyle gelişen kapitalizm gibi değil, emperyalizme bağımlı ve bunun uzantısı olarak ortaya çıkmış ve şekillenmiştir. Ve bu nedenle de, emperyalizmin bunalımı, diğer yeni-sömürge ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de had safhada hissedilmektedir.

Ülkemizde, emperyalizmin esas müttefiki yerli egemen sınıf, baştan beri emperyalizmle bütünleşmiş olan işbirlikçi tekkelci burjuvazidir. Ve tekkelci burjuvazi, siyasi, ekonomik ve ideolojik olarak sömürü düzenini sürdürebilmek ve yönetebilmek için, prekapitalist unsurlarla (toprak ağası, tefeci-tüccarlar) işbirliğine ihtiyaç duymaktadır. Bu azgın sömürü düzeninin sömürülen, ezilen sınıfları başta işçi sınıfı olmak üzere, yoksul ve topraksız köylü, kır ve şehir küçük-burjuvazisidir.

Üretici güçlerin gelişmesini engelleyen sosyal ve siyasal güçler emperyalizm ve oligarşidir.

Çok kısa olarak özetlediğimiz bu tablo, devrimimizin karakterini ortaya koyuyor.

Anti-Emperyalist Anti-Oligarşik Halk Devrimi Ne Milli Demokratik Devrim Ne de Sosyalist Devrimdir

Yaşamakta olduğumuz sürecin feodal süreç değil, kapitalist süreç olmasına bakarak, devrimimizin karakterinin ''sosyalist devrim'' olduğu sonucuna varmak yanlış olacaktır. Çünkü, tekkelci burjuvaziyi emperyalizmden bağımsız olarak düşünmek mümkün değildir.

Aynı şekilde ''sosyalist devrim'' aşamasında olmadığımızdan veya ülkemizin emperyalizme bağımlı oluşundan hareketle, anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimin, emperyalizmin II.bunalım dönemindeki 'milli demokratik devrim' (MDD)ler ile aynı olduğu sonucuna varmak da yanlıştır.

Ülkemizde yukarıdan aşağı bir burjuva ''devrim'', tamamlanmış olmasa da, yaşanmıştır. Bu ''devrim'', büyük toprak ağalarının etkinliğini büyük oranda kırmış, yarı-serf durumundaki köylülerin büyük çoğunluğunu kapitalist ilişkiler içerisine sokmuştur; feodalizm kalıntı olarak varlığını sürdürmektedir.

Böyle olmakla birlikte yeni-sömürgelerde yukarıdan aşağı gerçekleşen burjuva devrim girişimleri çoğunlukla sonuçsuz kalmış ve kapitalizm, kendini geliştirecek iç dinamiklere kavuşamamıştır. Bu yüzden, ülkemizde de gelişen burjuvazi, daha çocukluk döneminde emperyalizmle işbirliğine gitti; onun ülkedeki bir uzantısı olarak yetişti.

Yeni-sömürge ülkelerdeki kapitalizmin gelişimini ve yukarıdan aşağı burjuva devrimini emperyalizmden bağımsız olarak ele almak büyük bir yanlış olur.

Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin ayırteci özelliği, emperyalizme bağımlı olmalarıdır. Özellikle içinde bulunduğumuz aşama ve devrimin karakteri açısından, bu tespit son derece önemlidir.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Ancak, buradan hareketle, feodal bir süreçte değil, kapitalist bir süreçte olduğumuzu görememek, aynı şekilde bir başka yanıla düşmek olur.

Emperyalizmin II.bunalım döneminde sömürge ve yarı-sömürgelerde, III.bunalım döneminde ise, bazı ülkelere emperyalizmin esas müttefiki feodal toprak ağalarıydı. Siyasal iktidar, emperyalizm ve toprak ağalarının elindeydi. Komprador burjuvazi de bu iktidarda pay sahibiydi, ancak komprador burjuvazi emperyalizmin bir uzantısından başka bir şey değildir. Siyasal, ekonomik gücü birkaç liman kentiyle sınırlıydı.

Bu tip ülkelerde devrim özünde köylü devrimiydi; köylülerin feodal ağaların köleliğinden kurtulması demektir.

Özü köylü devrimi olan MDD'nin başarısının koşulu, devrime proletaryanın öncülük etmesiydi. Proletaryanın nitel ve nicel olarak güçsüz olması ve emperyalizmin kentlerdeki sıkı denetimi, buna karşılık kırlardaki denetimin zayıflığı ve yoğun feodal sömürü altındaki köylülüğün spontane hareketlerinin varlığı gibi nedenlerle, devrimin temel gücü köylü kitleleriydi. Proletarya partisinin görevi, köylü devrimini gerçekleştirerek, emperyalizmin hegemonyasına son verip ulusal bağımsızlığı sağlamak, feodalizme son verip toprak sorununu çözmek ve demokrasiyi sağlamaktır.

Günümüzde yeni-sömürge ülke devrimlerinin, tıpkı II.bunalım dönemi MDD'lerini tekrarlayacağını söylemek nesnel gerçeğe gözlerini kapamak demektir. Süreçteki değişimleri görmemek için kör olmak gerekir. III.bunalım dönemi yeni-sömürgelerinde süreç -çarpık da olsa- kapitalist tarzda gelişmektedir ve devrimin sosyal içeriği anti-feodal değil, anti-emperyalist ve anti-oligarşiktir. Gelişmenin bu aşamasında, varolan kapitalizm yerine, yeni baştan kendi iç evrimiyle kapitalizmin gelişme olanaklarının yaratılmasını istemek, ütopyacılikten da öte, tarihi geriye döndürmek istemektir.

Ancak, tekeldi burjuvazi emperyalizmle bütünleşmiş olduğundan, sürecin karakterinin "anti-emperyalist" olduğunu, bütünüyle kapitalizme karşı bir süreç yaşandığını iddia etmek de yanlıştır.

Bu çerçeve içinde söyleyebiliriz ki, devrimimizin sosyal karakteri, ne özü toprak sorunu olan, bir burjuva (ya da milli demokratik) devrimdir, ne de özü tüm üretim araçlarının sosyalist mülkiyetinin gerçekleşeceği bir sosyalist devrimdir. Devrimimiz, anti-emperyalist, anti-oligarşik bir devrim olacaktır. Tüm ezilen halkın üzerindeki ekonomik ve siyasi baskıya, sömürüye son verecek, faşist devleti yıkarak halk demokrasisini gerçekleştirecek, emperyalist ilişkilere son verecek, ezilen ulusları özgürleştirecek ve sosyalizmin inşasının önündeki engelleri kaldıracaktır. Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimde, sosyalizmin maddi temelleri, II.bunalım dönemi yarı-sömürgelerine göre daha da olgundur. Devrim, bu verili koşullarda sosyalizme yönelme anlayışına da sahiptir. Ve bu yüzden koşulların uygun olduğu sektörlerde, sosyalist girişimlere de başlanacaktır. Yani anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimi MDD'den daha geniş, sosyalist devrimden daha dar kapsamlı bir muhtevaya sahiptir.

MDD'nin programı, nüfusun büyük çoğunluğunu oluşturan topraksız ve az topraklı köylülerin taleplerine cevap veren en radikal programdır. Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimin programı ise, topraksız ve az topraklı köylülerin taleplerine cevap vermekle birlikte, daha da önemlisi, emperyalizmin, işbirlikçi tekellerin, toprak ağalarının, tefeci ve tüccarların egemenliğine son verecek, işçilerin, yoksul ve topraksız köylülerin, kır ve kent küçük-burjuvazisinin, tekeller tarafından yok edilme tehlikesiyle karşı karşıya olan, orta sınıfların taleplerine cevap veren, onları özgürleştiren bir programdır. Devrimin demokratik karakteri, II.bunalım dönemindeki gibi köylülerin özgürleştirilmesine dayanan toprak devriminde değil, esas olarak faşizmin yok edilmesindedir.

Kapitalist gelişmenin başlangıcında küçük-burjuvazi, devletin ekonomiye her türlü müdahalesine karşıydı ve ekonomik liberalizm küçük-burjuvazinin sloganıydı. Ancak emperyalizm koşullarında, büyük sermaye tarafından ezilen, baskı altına alınan ve yok edilen küçük-burjuvazi, ekonomide devletçiliğe yöneldi. Kendi küçük mülkiyetini korumak için, devlet desteğine ihtiyaç duymaya başladı. Bu bakımdan, küçük-burjuvazi, emperyalizme karşı olup ulusallaştırmaların karşısında değildir.

Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimde çıkarları olan sınıflar: proletarya, yoksul ve topraksız köylülük, orta köylülük, kent ve kır küçük-burjuvazisi ve henüz tekellerin uzantısı haline gelmemiş orta-burjuvazinin bazı kesimleridir.

Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrim, emperyalizm ve oligarşinin faşist egemenliği yerine, halkın egemenliğini kurar.

Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimde önder sınıf proletaryadır.

Devrime damgasını vuran proletarya, sosyalizme geçişin şartlarını süratle hazırlamaya başlar. Ekonomide, siyasette ve kültürel alanda, sosyalizm geçiş için gerekli tedbirleri alır.

Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimle sosyalizme geçiş arasında kalın bir duvar yoktur. Bu, ülkelerin somut Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

koşullarına göre şekillenir. Ve proletaryanın devrimdeki gücüne, çeşitli iç ve dış gelişmelere göre de, geçiş sürecinin nasıl yaşanacağı belirlenir. Devrimin ilk günlerinden itibaren sosyalist girişimlere başlanabileceği gibi, bu süreç daha uzun bir sürece de yayılabilir. Her şeyi belirleyecek olan proletaryanın gücün, iç ve dış etkenler, devrimdeki sınıfların mevzilenmesidir.

Sovyetler Birliği'nde, Şubat Burjuva Devrimi'nden sonra, proletaryanın yani Bolşeviklerin sovyetler içinde çoğunlukta olmaması, iktidarın burjuvazinin eline geçmesine ve sosyalizme geçişin burjuvaziye karşı bir ayaklanmayla gerçekleşmesine neden olmuştur.

Çin, Vietnam, Küba, Doğu Avrupa ve benzerlerinde ise demokratik devrimde, proletaryanın oynadığı ağırlıklı rol nedeniyle sosyalizme geçiş süreci kanlı değil, kansız olmuştur; küçük-burjuvazi ile bir iç savaşa tutuşulmamış, tersine bu sınıf tedrici olarak sosyalizme kazanılmıştır; yani küçük-burjuvaziye karşı siyasal, ekonomik ve ideolojik savaş kanlı değil, kansız bir şekilde sonuçlandırılmıştır.

Bu genel çerçeve içinde ortaya koyduğumuz anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimin görevleri şunlar olacaktır.

II- DEVRİMCİ HALK İKTİDARININ GÖREVLERİ

Dünyanın ezilen ve sömürülen halkları gibi, Türkiye halkları da, emperyalizm ve onun uzantısı işbirlikçi ege-men sınıflar tarafından sömürülüyor ve baskı altında tutuluyor.

Emperyalizme bağımlılık yeni bir olgu değildir.

Osmanlı döneminde, klasik sömürgecilikle başlayan bu süreç, yüzyılımızın başlarında emperyalist sömürgeci-likle sürdü. Osmanlı Devleti çatısı altında yaşayan uluslar, emperyalizm tarafından iliklerine kadar sömürülüyor ve siyasal, askeri, kültürel bakımdan da baskı altında tutuluyordu. Birinci Dünya Savaşının akabinde, Anadolu çeşitli emperyalist devletler tarafından işgal edilerek, emperyalist sömürü ve zulüm doğrudan bir hal aldı. Bunlar yetmezmiş gibi, emperyalizm, Anadolu toprakları üzerinde yaşayan ulusları, halkları, 'böl ve yönet' politikası sonucu birbirine düşürerek, halkın deyimiyle birbirine kırdırdı .

Bu süreç, Anadolu ulus ve halklarının kardeşçe dayanışmasına dayanan Kurtuluş Savaşı'yla, bir anlamda son bulduysa da, gerek Kurtuluş Savaşı'na önderlik eden sınıfın niteliği ve izlediği kapitalist çizgi, gerekse de emperyal-izmin -o dönem Sovyetler Birliği toprakları hariç- dünyanın bütün topraklarını bir ahtapot gibi sarması ve siyasal kur-tuluşu gerçekleştiren ülkeleri, tekrar boyunduruğu altına alma gücüne sahip olması nedeniyle, sömürgeleşme süreci II. paylaşım savaşı yıllarında yeniden başladı ve sonrasında hızlandı.

Ve sonuçta ülkemiz NATO'nun ve özellikle ABD'nin düşük ücretli bir jandarması haline geldi. Ülke topraklarında, yüzbinlerce NATO ve ABD üssü kuruldu. Ordu, ABD ve NATO generallerine bağlandı. Hükümetler ABD'nin onayıyla ayakta durmaya başladı; emperyalizmin siyasal ve ekonomik politikalarını uygulayan bir alet duru-muna geldiler. Siyasal alandaki boyunduruk, ekonomik boyundurukla tamamlandı. IMF, Dünya Bankası, OECD gibi emperyalist ekonomik kuruluşlar yeni-sömürge ülkemizin ekonomide yönetici kurumları oldular. Emperyalizm, ülkem-izi kültürel bakımdan da boyunduruk altına aldı. Müzikten sinemaya, basından TV'ye, düşünce biçiminden yaşam tarzına kadar, bütün sosyal alanlarda, emperyalist yoz kültür ülkemiz insanının her hücresine nüfuz etti.

Emperyalizm bu gizli işgalini, açık sömürsünü, ülkemiz içinde, oligarşiye ve onun faşist devletine dayanarak gerçekleştirdi. Emperyalizmin bir uzantısı durumunda olan sömürücü azınlık, kanla yoğrulmuş sömürü pastasından kendine bir parça alabilmek için emperyalizmle hayasız, aşağılık bir işbirliği içine girmiş, ülkemiz insanının kanını, canını, toprağını ,kültürel değerlerini, yeraltı ve yerüstü zenginliklerini, bağımsızlığını ve ulusal onu-runu emperyalizme satmaya başlamıştır.

Ordusu, polisi, bürokrasisi, ideolojik kurumlarıyla ülkemizde devlet, oligarşinin ve emperyalizmin baskı aygıtıdır. Faşist devlet, emperyalizm ve oligarşinin çıkarlarının bekçiliğini yapan ve çalışan halkı terör, gözdağı ve demagoji ile rehin alan bir silahtır. Ve bu silah, başta silahlı ML hareket olmak üzere, ilerici yurtsever, demokrat her harekete, her kıpırdanışa ölüm kusmaktadır.

Ülkemiz, bu faşist devlet aracılığıyla,emperyalizm tarafından işgal edilmiştir.

İşte anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimle bu kanlı sömürü düzenine son verilecek, devrimci demokratik dönüşümleri gerçekleştirecek bir halk iktidarı kurulacaktır.

A- SİYASAL ALANDA

a- Devrimci Halk İktidarı ve Halk Demokrasisi

1) Devrimci Halk İktidarı, emperyalizm ve oligarşinin baskı aygıtı olan faşist devleti, ordusu, polisi, bürokrasi, ideolojik ve kültürel bütün kurumlarıyla yıkacaktır.

2) Devrimci Halk İktidarı, eski düzenin yıkıntıları üzerinde yeni tipte bir devlet kuracaktır.

3) Bu devlet burjuva tipte değil, proletarya hegemonyasında bir devlet olacaktır. Yani halk güçleri için demokrasi; oligarşi ve emperyalist güçler üzerinde diktatörlüktür. Bu devlet giderek toplum üzerinde kurumlaşan bir devlet değil, iç ve dış şartlar olgunlaştığı oranda dönüşüme uğrayacak tipte bir devlet olacaktır.

4) Devrimci Halk İktidarı, ağırlıkla proletaryanın hegemonyasında olmasına karşın, yalnızca proletaryanın değil, diğer halk sınıf ve tabakalarının da iktidarı olacaktır. Bu yüzden iktidar içinde devrimi sosyalizme götürmekten yana olan, proletarya ve diğer emekçi sınıf ve tabakalar ile devrimi olduğu yerde tutmak isteyen tutucu güçler arasında bir sınıf mücadelesi kaçınılmazdır. Bu mücadele esas olarak iç, tali olarak da dış güçlerin durumuna göre farklı biçimlerde gelişebilir.

5) Halkın en yüksek temsil ve karar organı Halk Meclisidir. Halk Meclisi üyeleri özgür seçimlerle seçilirler. Halk kendi bölgesindeki meclis üyelerini istediği zaman seçimle görevden alır.

6) Halk demokrasisi, toplumun en küçük biriminden, siyasal birimlere kadar, bütün sosyal ve siyasal örgütlenmelerde, halkın kendi yönetim birimlerini seçmesi, denetlemesi ve görevden alması esası üzerine yükselir. Bu esasın, burjuva partilerinden birini hükümete getirme sistemine dayalı burjuva demokrasisiyle hiçbir ilgisi yoktur. Halk demokrasisi halkın kendi kendini yönetmesidir. Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrime önderlik eden proletaryanın partisi bu yönetim içinde yönetici rol oynayacaktır. Ancak devrimci halk cephesinde yer almış başka halk güçlerini temsil eden partiler varsa, bunlar da güçleri oranında halk demokrasisi içinde yerlerini alırlar.

7) Devrimci Halk İktidarı, basın, radyo, TV gibi iletişim araçlarını halkın ve onun örgütlü güçlerinin denetim ve yönetimine verir. Ve bu araçlar vasıtasıyla, devrimin ve halkın çıkarları için eğitim ve kültür faaliyetleri sürdürülür. Ayrıca halkın kendi sosyal örgütlenmeleri vasıtasıyla ideolojik faaliyetlerini destekler.

8) Devrimci Halk İktidarı, halk güçlerinin örgütlenmesi önündeki her türlü kısıtlamaya son verir. Başta işçi sınıfı olmak üzere, köylüler, memurlar, küçük esnaf, kadınlar, gençlik vb. tüm halk sınıf ve tabakalarının mesleki, kültürel, sosyal, siyasal vb. her alanda örgütlenme özgürlüğünü tanıır, geliştirir ve güvence altına alır.

9) Devrime yönelik her türlü karşı-devrimci örgütlenme ve faaliyet acımasızca cezalandırılacak, oligarşi ve emperyalist güçlere hiçbir özgürlük tanınmayacaktır.

10) Devrime karşı suç işlemiş olan devlet yöneticileri, halka zulmedenler, işkenceciler, sivil faşistler, emperyalist ajanlar cezalandırılacaktır.

11) İnsanlık düşmanı faşistler, işkenceciler, devrime ve halka karşı suç işlemiş olanlar dışında, tüm siyasal tutsaklar hemen özgürlüklerine kavuşturulacaktır. Ayrıca, kapitalist düzenin sefaleti, ideolojik-kültürel yoz değerleri nedeniyle suç işlemiş olan adli mahkumlar affedilecek, bunlar topluma yeniden kazandırılmaya çalışılacaktır.

b- Halkın Savunması ve Devrimci Halk Ordusu

1) Devrimci Halk İktidarı, kölecî bir disiplin üzerine kurulu ve emperyalizm ve oligarşinin çıkarları için şartlandırılmış, gerici ideolojilerle donatılmış, eski faşist orduyu ve özel iç güvenlik örgütlerini (MIT, polis, kontr-gerilla vb.) dağıtacak; içte ve dışta devrimin ve halkın çıkarlarını savunmak için gücünü silahlanmış halktan alacaktır.

2) Halkın savunması esas olarak, silahlanmış halkın bir parçası olan ve devrimci savaş boyunca çelikleşip güçlenen Devrimci Halk Ordusu tarafından sağlanacaktır. Devrimci Halk Ordusu, gücünü ve kaynağını halktan alan, halk iktidarını her türlü karşı-devrimci sabotajlara, emperyalist saldırılara karşı koruyan savunma ordusudur.

3) Devrimci Halk Ordusu, kölece değil, devrimci bir disipline ve yoldaşlık ilişkilerine; devrimin çıkarları ve enternasyonalist görev bilincine sahip olacaktır.

4) Devrimci Halk Ordusu, tüketici değil, üretici olacak; ülkedeki üretim faaliyetlerine, asli görevi olan askerlik hizmetlerini engellemeyecek şekilde katılacak ve her zaman halkla iç içe olacaktır.

5) Emperyalizm dünya üzerinde var oldukça, modern silah ve araçlarla donanmış, sürekli gelişim içinde olan askerlik sanatının ve teknolojinin gereklerini karşılayan bir eğitim ve donanımına sahip Halk Ordusu, varlığını koruyacaktır.

6) Devrimci Halk Ordusu, silahlanmış halkın özel bir örgütleniş şeklidir.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Devrimci Halk Ordusu dışında, yine silahlanmış halkın özel bir örgütleniş şekli olan halk milisleri ve istihbarat örgütü gibi iç güvenlik örgütleri de, devrimin çıkarları için oluşturulacak ve bu örgütler, halk demokrasisinin siyasal organlarının denetimi altında olacaktır.

c- Uluslararası İlişkiler ve Dış Politika

Emperyalizmle her türlü siyasi, ekonomik, askeri, kültürel bağımlılık ilişkisine son verilecek, ülkenin bağımsızlığı her şeyin üstünde tutulacak, uluslararası planda bağımsız bir politika izlenecektir.

1) Yeni-sömürgeciliğin ekonomik kurumları olan IMF, Dünya Bankası, OECD vb. emperyalist kuruluşlarla tüm ilişkiler kesilecektir.

2) Başta NATO olmak üzere emperyalist saldırgan paktlardan çıkılacak, emperyalistlerle yapılan saldırgan amaçlı ikili antlaşmalar deşifre ve iptal edilecek, ABD ve NATO üslerine halk adına el konulacak, bağımlılık ilişkilerini güçlendiren askeri kredi ve teçhizat alımına son verilecektir.

3) Devrimci Halk İktidarı, devletler arası ilkesiz, faydacı ilişkileri değil, halkların kardeşliği, dayanışması ve dostluğunu geliştiren bir politikanın savunucusu ve uygulayıcısı olacaktır.

4) Devrimci Halk İktidarı, ulusların kendi kaderini tayin hakkı'nın koşulsuz savunucusu olacaktır.

5) Devrimci Halk İktidarı, başta komşularıyla olmak üzere tüm ülkelerle karşılıklı çıkarlara saygı, dostluk, iç işlere karışmama ve eşitlik temelinde ilişki kuracaktır.

6) Devrimci Halk İktidarı, emperyalizmin halkları böl ve yönet politikasına karşı çıkacak, Türk ve Yunan halkının Ege Denizi'ndeki karşılıklı haklarının savunucusu olacak ve iki halkın kardeşçe ve barış içinde yaşaması için sorunlara önyargısız, dostluk ve dayanışma temelinde yaklaşacaktır. Ege Denizi'ni, her iki halkın özgürce kullandığı bir barış gölü haline getirmek için çaba gösterecektir.

7) Devrimci Halk İktidarı, Kıbrıs'ın emperyalist bir üs haline getirilmesine şiddetle karşı çıkacak, işgalci Türk ordusunun görevine son verecek ve derhal adadan çekecek; Rum ve Türk halkının kardeşçe birarada yaşadığı bağımsız demokratik Kıbrıs'ın yaratılması için her türlü desteği verecek; ada halkının kendi kaderini tayin hakkını koşulsuz olarak savunacaktır.

8) Devrimci Halk İktidarı, sosyalist ve anti-emperyalist yönetimlere sahip ülkelerle, ulusal kurtuluş hareketleriyle ve kapitalist ülkelerin ilerici-proleter hareketleriyle geniş bir dayanışma içinde hareket edecek, halkların kardeşliği ilkesinin tavizsiz savunucusu olacaktır.

9) Devrimci Halk İktidarı, emperyalizmin dünya halklarına yönelik saldırılarına karşı çıkacak, uluslararası plan-da emperyalizmi ve dünya gericiliğini teşhir politikası uygulayacaktır. Nihai barışın emperyalizmin yeryüzünden bir sistem olarak silinmesiyle gerçekleşeceğini bilincinde olarak, emperyalizme karşı ezilen halkların bağımsızlık mücadelesini aktif bir şekilde destekleyecektir.

10) Devrimci Halk İktidarı, emperyalizme karşı savaşımın militan bir üssü, enternasyonalizmin ateşli bir savunucusu ve uygulayıcısı olacaktır.

d- Ulusal Sorun (Kürt Sorunu)

Egemen sınıflar yıllardır Kürt ulusunun varlığını inkar etmiş, onu yok etmek için her türlü yola başvurmuştur. Ulusal talepli Kürt ayaklanmaları terörle bastırılmış, Kürt ulusunu bütünüyle yok etmeye yönelik bir asimilasyon politikası izlenmiştir. Terörle, mecburi iskan yasalarıyla, kültürel asimilasyonla Kürt ulusu yok edilmek istenmiş, ulusal baskının her biçimine maruz kalmıştır.

Bu şartlar altında ML'lerin görevi, uluslar arasındaki güvensizliği mücadele içinde yok etmeye çalışmak, ulusal baskıya karşı mücadele vermek ve başta proletarya olmak üzere, Türk-Kürt ulusundan ve çeşitli milliyetlerden emekçileri, emperyalizm ve oligarşiye karşı birleştirmektir. Bu görevin başarılması, emperyalizm ve oligarşiye karşı verilecek devrimci mücadeleye bağlı olduğu kadar, ezen ulus şovenizmiyle, ezilen ulus milliyetçiliğine karşı mücadele ederek her iki ulus arasında güven oluşturmaya da bağlıdır.

Bu görevi başarabilecek güç proletaryadır.

Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrim, proletaryanın hegemonyası altında gerçekleşeceğinden, Türkiye'deki ulusal sorunu da çözecek, şovenizmin ve milliyetçiliğin uluslar arasında tekrar düşmanlık tohumlarını ekmesine izin

vermeyecektir.

Anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimi emperyalizmin ve oligarşinin egemenliğine son vererek ulusal baskının sosyal temelini ortadan kaldıracak ve ezilen ulusun kendi kaderini tayin hakkının nesnel temelini yaratacaktır.

1) Devrimci Halk İktidarı, ulusların kaderlerini özgürce belirleme hakkı ilkesine göre, ulusal sorunu devrimci bir çözüme ulaştıracaktır.

Kürt ulusunun kendi kaderini serbestçe tayin hakkını (ayrılma hakkı da dahil) güvence altına alacaktır.

2) Devrimci Halk İktidarı, ulusların tek tek bağımsız devletlerini kurmalarından ziyade, ulusların, ayrılma hakkı saklı kalmak üzere, tek bir devlet çatısı altında birleşmelerinden yana olacaktır. Çünkü ulusların ayrı ayrı küçük devletlere bölünmesi, ulusların emekçi sınıflarını burjuva önyargıların tutsağı yapacağı, halklar arasında güveni ve dayanışmayı sarsacağı gibi, onları emperyalizmin karşısında da zayıf düşürür. Ayrıca ezilen ulusun iktisadi ve kültürel geriliğine son vermek ve gerçek eşitliğin fiili olarak sağlanması için de merkezi tek devlet, devrimci bir çözümdür. Emperyalizmin karşısında birleşmiş bir güç olmak, her iki ulusun da çıkarınadır.

3) Ancak, Kürt ulusu bağımsız bir devlet kurma hakkını kullanacak olursa, Devrimci Halk İktidarı bunu, proletaryanın ve her iki ulusun çıkarlarına aykırı değilse ve emperyalizmi güçlendirmiyorsa, destekleyecektir.

4) Devrimci Halk İktidarı, Kürt ulusunun ekonomik, sosyal, kültürel vb. gelişimi için bütün önlemleri alacaktır. Eski düzenden kalan eşitsizliği telafi etmek için Kürt ulusunun yaşadığı bölgelerin ekonomik, sosyal, kültürel vb. gelişimine öncelik verecek ve bu konuda özel bir çaba sarfedecektir.

5) Devrimci Halk İktidarı, ulusal azınlıkların (Araplar, Çerkezler, Gürcüler, Lazlar, Ermeniler, Rumlar vb.) bütün sosyal ve kültürel haklarını garanti altına alacak ve kendi dil ve kültürlerini koruma ve geliştirmenin önünü açacak tedbirler alacaktır.

6) Devrimci Halk İktidarı, ulusal sorunun devrimci çözümünü engelleyecek karşı-devrimci faaliyetlere karşı olduğu kadar, küçük-burjuva milliyetçiliğine karşı da mücadele edecektir. Proletarya, devrimdeki hegemonyasına ve gücüne dayanarak, küçük-burjuvaziyi ulusal sorunun devrimci çözümü için ikna etmeye çalışacak ve milliyetçi önyargılarına karşı savaşıacaktır.

e- Yargı

Devrimci Halk İktidarı, köhnemiş, çürümüş, halkın değil emperyalizmin ve oligarşinin çıkarlarını savunan eski yargı sisteminin yıkıntıları üzerinde, devrimin çıkarlarını savunan, halk için işleyen yeni bir yargı sistemine dayanacaktır.

1) Halk yargıya ortak edilecek, halkın katıldığı bir yargı sistemi oluşturulacaktır.

2) Yeni yargı mekanizması, halkı oluşturan bireyler arasında ortaya çıkacak sorunları, suçları, devrimci değerler, toplumsal haklar temelinde yargılayacak ve çözecektir.

3) Yeni yargı mekanizması, karşı-devrimciler üzerinde diktatörlük uygulayacak ve her türlü karşı-devrimci faaliyeti ortaya çıkarıp cezalandıracaktır.

4) Yargı parasız olacak, bireylerin savunma haklarını güvence altına alacaktır.

5) Yargı mekanizması, suç işleyen bireyleri eğitecek, onları üreten, düşünen insanlar olarak topluma kazandıracak eğitim kurumları olacaktır. Cezaevlerinin birer kişiliksizleştirme kurumları olmasına son verilecek, insan onuruyla bağdaşmayacak her türlü uygulamayı engelleyecek önlemler alacaktır. Eğitilen suçlular ceza süresine bakılmaksızın derhal serbest bırakılacak ve insanca bir yaşam sürmeleri için her türlü önlem alınacaktır. İnsan onuruna aykırı ceza verilmeyecektir. Cezaevlerinde, eski, oligarşik düzenin işkenceye, insan onurunun aşağılanmasına dayanan sistemin bütün izleri silinecek, işkence insanlık suçu kabul edilerek yapanlar şiddetle cezalandırılacaktır.

B- EKONOMİK ALANDA

Anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimi, üretici güçlerin gelişmesinin ve ülke kalkınmasının önünde engel olan emperyalizmin ve oligarşinin, ekonomik egemenliğine son verir. Ülkenin tüm kaynaklarının, halkın refahı ve mutluluğu için kullanılmasını sağlar; üretici güçlerin özgürce gelişiminin önünü açar.

Devrimci Halk İktidarı, çarpık kapitalizmin getirdiği olumsuzlukları tasfiye etmek ve ülke ekonomisini kendi Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kendine yetecek bir iç bütünlüğe kavuşturmak için, ağır sanayi temelinde sanayii geliştirir, tarımı modernleştirerek sanayiye girdi olacak şekilde örgütler. Gelir düzeylerini gözetken tam adaletli bir vergi sistemi oluşturarak elde edilen ulusal değeri, halkın mutluluğu ve refahı için kullanır. Sömürüyü yok edecek, nihai kurtuluşu gerçekleştirecek sosyalist ekonominin temellerini atar, koşulların uygun olduğu alanlarda sosyalist girişimleri başlatır.

Devrimci Halk İktidarı, proletaryanın hegemonyasında olmasına karşın, tek başına proletaryanın iktidarı olmadığından, aldığı ekonomik tedbirler bunun damgasını taşıyacaktır.

Devrimci Halk İktidarı, genelde kapitalizmden sosyalizme geçişin iktidarındır. Proletarya bu süreç içinde, sosyalizmin örgütlenmesini de gerçekleştirmeye başlayacaktır. Sosyalizme geçiş, bir anda gerçekleşecek bir olgu değil, süreç içinde gerçekleşecek bir olgudur. Bu nedenle sosyalizme geçiş sürecini mekanik bir şekilde kompartimanlara bölmek imkansızdır. Başlangıçta sosyalist karakteri ağır basmayan ekonomik düzen, proletaryanın devrimdeki hegemonyasının artmasıyla orantılı olarak, giderek sosyalist bir karakter kazanacaktır. Ekonomik düzenin esas olarak sosyalist bir karakter taşıması aşamasında dahi küçük üretim uzun süre varlığını koruyacaktır.

a- Sanayi ve Ticaret

1) Emperyalizmin ve oligarşinin fabrikalarına, şirketlerine, bankalarına, topraklarına, taşınır ve taşınmaz tüm mallarına, banka hesaplarına el konacaktır.

2) IMF, Dünya Bankası, OECD gibi emperyalist sömürü örgütleriyle tüm ilişkiler kesilecek; AET ile olan tüm bağlar kopartılacak; emperyalist devletlere, şirketlere ve bankalara olan tüm borçlar tek taraflı olarak iptal edilecektir.

3) Emperyalizmin ve oligarşinin mülkiyetindeki tüm bankalar, fabrikalar, barajlar, santraller, topraklar vb. ulusallaştırılacaktır.

4) Devrimci Halk İktidarı, el koyduğu tüm üretim ünitelerinde, üretim faaliyetinin denetimini proletaryanın eline verecektir. Üretim, sosyalist bir bilinç ve heyecanla tüm halk için yapılacaktır. Karşı-devrimci bozguncu faaliyetlere, spekülasyona, sömürüye asla izin verilmeyecektir. Varlığını uzun süre devam ettirecek olan küçük üretim de, planlı ekonominin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde düzenlenecek ve desteklenecektir.

5) Üretim, Devrimci Halk İktidarı'nın hazırlayacağı planlara göre yapılacaktır; ağır sanayi üretimine, bu alanda yeni fabrikalar açılmasına öncelik verilecek, ancak tüketim sanayii, halkın ihtiyaçları gözönüne alınarak ihmal edilmeyecektir. Yıllarca kapitalist kâr yasasına göre yapılan yatırımlara son verilerek sosyal dönüşümü sağlayacak planlı bir ekonomiye göre yeniden düzenlenecektir.

6) Ülkenin planlı bir şekilde kalkınması için, sosyalist ülkelerle kardeşçe dayanışma içine girilecek; ülke bağımsızlığına en ufak bir zarar bile vermesinin yolları kapatılarak, Devrimci Halk İktidarı'nın denetimi altında, ileri kapitalist ülkelerle bağımlılığı getirmeyen ekonomik ilişkilere de girilecektir.

7) Bütün özel ve eski devlet bankaları, tek bir ulusal banka haline getirilecektir. Ulusal banka planlı ekonominin halk yararına üretim yapan küçük işletmeciliğin ve büyük tarımsal üretim ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde çalışacaktır.

8) Dış ticaret halk iktidarının denetimine alınacak, iç ticaret planlı ve halkın ihtiyaçlarına göre düzenlenecek; tefecilik, karaborsa ve her türden spekülasyon kazanç yasaklanacak, yapanlar şiddetle cezalandırılacaktır.

9) Planlı ekonomiye ve halkın ihtiyaçlarına göre üretim yapan, işçilerin azami çıkarlarını gözetken ve karşı-devrimcilere yardım etmeyen küçük ve orta işletmelere dokunulmayacaktır.

10) Küçük üretici, zanaatkarlar ve esnafların, kooperatif vb. kollektif birlikler içinde örgütlenmeleri teşvik edilecek ve desteklenecektir.

b- Tarım ve Hayvancılık

1) Büyük toprak sahiplerinin mülkiyeti altında bulunan tüm topraklar ve diğer üretim araçlarına el konulacak, (toprak büyüklüğü o günkü somut duruma göre belirlenecektir) feodal kalıntılar tümünden tasfiye edilecektir.

2) Topraksız ve az topraklı köylülere, ihtiyaçlarına göre, toprak mülkiyetinin ulusal niteliği kaldırılmadan toprak dağıtılacak; geniş bir toprak ve tarım reformu uygulanacaktır.

3) Kapitalist tarım işletme ve çiftliklerine el konulacak, bunlar kır proletaryasının denetimi altına verilecek ve büyük tarımsal üniteler olarak düzenlenecektir. Kır proletaryasının denetimi altında bulunan bu büyük tarımsal üniteler giderek sosyalist üretime yöneleceklerdir.

4) Toprak dağıtımı ile kolektif üretimin örgütlenmesi yan yana yürüyecektir. Köylülerin çeşitli kolektif üretim ünitelerinde yer almaları özendirilecektir.

5) Devrimci Halk İktidar tarafından dağıtılan topraklar alınıp satılamayacak, başkasına devredilemeyecektir.

6) Yarıcılık, kiracılık vb. kaldırılacak, bu topraklar işleyene verilecektir.

7) Köylülerin büyük toprak sahiplerine, bankalara ve tefecilere olan ipotekleri kaldırılacak, borçları silinecektir.

8) Tarımın modernleştirilmesi ve verimin artırılması için, kolektif kullanıma sunulmuş tarım makine parklarının oluşturulması hedeflenecek, kredi ve tarımsal girdiler (gübre, tohumluk, ilaç vb.) ucuza sağlanacak; taban fiyat politikaları, halkın katılımı sağlanarak ve ürünün gerçek değeri gözönüne alınarak saptanacak, altyapı hizmetleri devlet tarafından gerçekleştirilecektir.

9) Verimsiz ve kıraç toprakların ıslah edilerek ekilebilir alanlar haline getirilebilmesi için, özel projeler geliştirilecek ve uygulanacaktır.

10) Büyük toprak sahiplerinin ve tarım kapitalistlerinin hayvanlarına, hayvancılık üzerine kurulu işletmelerine ve otlaklarına el konulacak ve bunlar büyük tarım ünitelerinde değerlendirilecektir.

11) Hayvancılık alanında yetiştiricilik ve üretim yapan küçük üreticiler yem, otlak ve damızlık konusunda desteklenecek, kolektif üniteler içinde örgütlenmeleri teşvik edilecektir.

c- Yeraltı ve Yerüstü Zenginlikleri

1) Tüm maden ve diğer doğal kaynaklar ve işletmeler kamulaştırılacak, emperyalist tekellere verilen arama ve işletme ruhsatları koşulsuz iptal edilecek, maden ve doğal kaynakların araştırılması, varolanların işletilmesi Devrimci Halk İktidar'ının denetiminde olacaktır.

2) Ormanlar Halkındır anlayışından hareketle, orman köylülerinin orman ürünlerinden faydalanması sağlanacak, orman köylülerinin çıkarları korunacaktır.

3) Denizler, göller ve akarsulardaki doğal ürünlerin üretimi ve avlanması denetim altına alınacak, bu alanlardaki kapitalist işletmelere el konulacak, kooperatif görünümü altında tefecilik yapılmasına son verilecek, su ürünleri avcılığı yapan küçük işletmeler desteklenecek, bunların kolektif üniteler biçiminde birleşmeleri özendirilecektir.

d- Sahiller ve Doğal Güzellikler

1) Sahil yağmacılığına son verilecek, sahilleri işgal eden bir avuç azınlığın turizm işletme ve tesislerine el konulacak, sahil güzelliklerini yokeden yapılaşma engellenecek ve tüm sahiller yeniden imar edilerek halkın kullanımına sunulacaktır.

2) Doğal güzelliklerin (yeşil alanlar, parklar, av alanları vb.) tüm insanlığın serveti olduğundan hareketle; çarpık kapitalizmin hoyratça yok ettiği tüm doğal güzelliklerimiz yeniden canlandırılacak, kalanlar korumaya alınacak ve bu güzellikleri tüm ülke düzeyine yaymak için planlı programlar geliştirilecektir.

C- SOSYAL ALAN VE SINIFLAR

Bugünkü oligarşik düzende, çalışan halkın, kendi çıkarlarını korumak ve geliştirmek için ihtiyaç duyduğu sendika, dernek, kooperatif vb. sosyal örgütlenmeleri ya yoktur ya da bu örgütlenmeler işlemez duruma getirilmiştir.

Halk, yarınından endişelidir ve sefalet içindedir. İşsizlik, evsizlik, zorunlu ihtiyaçlarını karşılayamama, yoksul insanları hırsızlığa, suça, toplumsal depresyona itmektedir. Çalışma şansını elde edenler, aldıkları komik ücretlerle barınacak bir yeri, karınlarını doyuracak yiyeceği zar zor temin edebilmektedirler.

Bugünkü düzenin sürmesinden hiçbir çıkarı olmayan, devrimin öncü gücü işçi sınıfı, iş güvenliğinden yoksun, yarınından endişeli, işten atılma korkusuyla, ya sendikasız ya da patron sendikalarına üye olma zorunluluğuyla, komik ücretlerle çalışmaktadır. Siyasi iktidarlar proletaryayı daha fazla sömürmek için, ücretleri dondurma, enflasyon, yüksek vergiler, tüketim mallarının fiyatlarının artırılması gibi pek çok yöntem uygulamaktadırlar. Her şey patronların kasalarının daha çok dolması, daha lüks bir hayat içinde yaşamaları içindir.

Şehirlerde milyonlarca insan iş bulamadığından dolayı, karnını doyurabilmek, ailesinin geçimini sağlamak için kendine iş yaratmıştır: Hamallık, garsonluk, seyyar satıcılık, ev hizmetçiliği vb... Şehirlerin milyonlarca

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

yoksul insanı, açlıktan ölmemeyi böylece sağlayabilmektedir. Ve bu milyonlarca yoksul insan, her türlü sosyal güvenceden yoksun ve yarınından endişelidir.

Şehir küçük-burjuvazisinin durumu, şehirli yoksul insanlardan biraz daha iyidir. Ancak, şehir küçük-burjuva yığınları da, emperyalizm ve oligarşi tarafından acımasızca sömürülmekte, kapitalist sömürü mekanizması onları iflasa sürükleyerek proletarya ve yoksul insanların saflarına fırlatıp atmaktadır. Ancak oligarşik düzen, iflas eden küçük-burjuvaların saflarını yenileriyle dolduracak bir mekanizmaya da sahiptir.

Devlet dairelerinde ve şirketlerde çalışan memurlardan, küçük dükkan sahiplerine, zanaatkarlardan küçük işletmecilerine, mühendis, doktor, avukat, öğrenciler gibi aydınlardan küçük ticaret sahiplerine kadar çok çeşitli tabakalardan oluşan küçük-burjuva sınıfının büyük çoğunluğu zayıf bir bağla bugünkü düzene bağlı, ancak genel olarak hoşnutsuzdur. Küçük-burjuvaların yoksul veya iflas etmeye yakın kesimleri ise, proletaryadan, sosyalizmden yanadır. Büyüme imkanı bulabilen küçük bir azınlığı, bugünkü oligarşik düzenin sürmesinden yanadır.

Orta-burjuva veya tekelleşmemiş burjuva kesimlerin durumu farklıdır. Orta-burjuvazi, elde ettiği artı-değerin önemli bir bölümünü tekelci burjuvaziyle emperyalist şirketlere kaptırdığından, küçük fabrikalarında, işçileri, kötü iş koşulları içinde, sosyal güvenlikten yoksun olarak, durmadan işçi değiştirerek, düşük ücretlerle vahşice sömürür. Orta-burjuvazi, tekellerin gücü karşısında, küçük fabrika ve işletmelerindeki işçileri azgınca sömürerek ayakta durmasına karşın, bizim gibi yeni-sömürge ülkelerde, bağımsız kapitalizmi temsil etme misyonunu yitirmiş ve çoğunlukla tekelci burjuvazinin bir uzantısı durumuna gelmiştir. Bu yüzden, tekelci burjuvazi ve emperyalizmle olan çelişkisine karşın, mevcut düzenin devamından yanadır; sadece küçük-burjuva saflara düşme tehlikesiyle karşı karşıya bulunan küçük bir kesimi, devrimden yana olabilir, bir kısmı da tarafsız kalabilir.

Tarımda kapitalizmin gelişmesiyle beraber, büyük kapitalist çiftliklerde ve devlet çiftliklerinde emek gücünü satan kır proletaryasının sayısı artmıştır. Ancak kır proletaryası, her türlü sosyal örgütlenmeden, sosyal güvenceden yoksun, çoğu yerde, kapitalist patrona, köylünün feodal ağaya bağlı olması gibi çalışmaktadır.

Yoksul köylüler ise, kırsal kesimde çoğunluktadır. Yarı-proleter özellik gösteren yoksul köylüler, çok az bir toprağa ve küçük üretim araçlarına sahiptirler; bu yüzden yılın belli aylarında tarım proleterleri olarak çalışmak zorundadırlar.

Yoksul köylülük içinde, Kürdistan'da yarı-feodal ilişkiler içinde sömürülen, ırgat, maraba, yarıcı durumunda olan köylüleri de sayabiliriz.

Kır küçük-burjuvazisi, Türkiye'de oldukça yaygındır. Kendi geçimini sağlayacak kadar toprağa ve üretim araçlarına sahiptir ve çok yönlü bir sömürü altındadır. Bir yanda devlet, düşük taban fiyatları politikasıyla, tüketim mallarına, üretim girdilerine yaptığı zamlarla, vergilerle, kır küçük-burjuva köylülerini sömürürken; diğer yandan, büyük toprak sahipleri, büyük tüccarlar, büyük tefeciler, bankalar, küçük-burjuva köylüyü tam bir kısıkaç içine alarak sömürmektedir. Bu nedenle, kır küçük-burjuvazisi de, şehir küçük-burjuvazisi gibi yoksullaşma ve proleter saflara katılma süreci yaşamakta; ancak diğer yandan da saflarına yeni yeni küçük-burjuvalar doldurmaktadır. Kır küçük-burjuvazisinin, büyümekte olan küçük bir azınlığı dışında çoğunluğu, oligarşik düzenden memnun değildir ve proletaryanın önderliği altındaki devrimci mücadeleye katılabilir. Hatta, kır küçük-burjuvazisinin küçük köylü kesimi, sosyalizme kazandırılabilir.

Kır orta-burjuvazisi ve zengin köylüler, kır proletaryasının emek gücünü sömürerek yaşarlar, ancak büyük toprak sahipleri ve tekelci-burjuvaziyle çelişkileri vardır. Yine de yoksullaşan kesimleri dışında, devrimden yana değildir.

Saydığımız bu sosyal sınıf ve tabakalar, oligarşi ve emperyalizm tarafından sömürülmekte ve her geçen gün halk ile oligarşi arasındaki sosyal uçurum büyümektedir. Bu sosyal uçurum, kendini, işsizlik, sefalet, evsizlik, 'bir lokma ve bir hırka' ile yaşama zorunluluğu, ahlaki çöküntü, fuhuş, toplumsal suçlar vs. şeklinde göstermektedir.

Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrim bu sosyal tabloyu tümünden değiştirecektir. Devrimci Halk İktidarı, halkın her türlü sosyal, kültürel gelişmesini sağlamak, maddi ve kültürel düzeyini yükseltmek için çaba gösterecek; sosyal olanaklardan herkesin eşitçe yararlanabilmesi için gerekli devrimci dönüşümleri gerçekleştirecektir.

a- Sınıflar

1) Devrimci Halk İktidarı, oligarşinin, aynı zamanda ekonomik ve siyasal örgütleri olan, TÜSİAD, TİSK, TOBB, TZOB gibi örgütlenmelerini dağıtacak; varlığını sürdürecektir olan kapitalist işletmelerde lokavtı yasaklayacaktır.

2) Devrimci Halk İktidarı, anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimin öncü sınıfı proletaryanın çalıştığı fabrikalarda, madenlerde, elektrik santrallerinde ve diğer büyük üretim alanlarında, devlet çiftliklerinde, üretimin, dağıtımın yönlendirilip denetlenmesi için gerekli tedbirleri alacak; işçilerin maddi ve kültürel gelişmesini sağlayacak bir ücret

politikası saptayacak; kırdan-şehirden proletaryanın sendika gibi sosyal ve ekonomik örgütlenmelerinin geliştirilmesini sağlayacak; işgünü süresinin, günün şartlarına göre en az olmasının koşullarını hazırlayacak; işçilerin mesleki ve kültürel olarak bilgi düzeylerinin yükseltilmesi olanakları yaratılacak; grev hakkı güvenceye alınacak; işçilerin iş güvenliğinin ve sosyal güvenliğinin sağlanması için tedbirler alınacak; çalışamayacak duruma gelen işçilerin (iş kazası veya emeklilik gibi) yaşamlarını en iyi şekilde sürdürmeleri sağlanacak; yurtdışındaki işçilerin sorunlarının çözülmesi için çalışılacak; yurtdışına göçün ekonomik ve sosyal temellerinin ortadan kaldırılması için yoğun önlemler alınacaktır. Çocukların ücretli işçi olarak çalışması yasaklanacaktır.

Yoksul köylülere toprak dağıtılacak, üretim araçları ve kredilerle desteklenecektir.

3) Şehirlerdeki yoksul milyonlar ve işsiz yığınların büyük ve küçük üretim içinde yer alabilmeleri için gerekli tedbirler alınacak; çalışmak isteyen ama her şeye karşın işsiz kalan yığınların, işsizlik sigortasına bağlanarak sosyal güvenceye kavuşmaları sağlanacaktır.

4) Kırsal ve şehir küçük-burjuvazisinin devlete, bankalara ve büyük şirketlere olan borçları iptal edilecek; küçük üretim kredisi, üretim araçları ve taban fiyatı politikasıyla desteklenecek, örgütlenme hakları güvence altına alınacak, kooperatifler içinde toplanması özendirilecektir.

5) Halk yararına faaliyet gösteren aydınlar, serbest meslek sahiplerine (doktor, mühendis, sanatçı, yazar vb.) destek verilecek, onların toplumsal dönüşüme katkıda bulunmaları, entelektüel birikimlerini halk yararına kullanmaları için gerekli olan kurumlar yaratılacaktır. Aydınlar geleceğin toplumunu yaratma mücadelesinin bir parçası olarak, sosyalist insanın yaratılmasında çok önemli görevler üstleneceklerdir.

b- Gençlik

Devrimci Halk İktidarı, gençliğin gelecek demek olduğunun bilinciyle, geleceğin toplumunun mimarı olacak gençler için, tüm olanaklarını seferber ederek onların sağlıklı, üretken, devrimci insanlar olarak yetişmesini hedefleyecektir. Bunun için;

1) Gençliğin kendi sorunlarıyla ilgili konularda ve ülke yönetiminde söz sahibi olması için, tüm gençliği ülke çapında kucaklayacak gençlik örgütleri kurulacak, uluslararası devrimci gençlik örgütleriyle ilişki ve ortak faaliyetleri geliştirme olanakları sağlanacaktır.

2) 18 yaşına gelen her genç seçme, 21 yaşına gelen her genç seçilme hakkına sahip olacaktır.

3) Gençliğin eğitimi, Devrimci Halk İktidarı'nın en önemli konularından birini oluşturacak ve gençliğin eğitimine ilişkin kurum ve sistemler, gençliğin dinamizmini ve yaratıcılığını artıracak tarzda gençliğin katılımıyla örgütlenecektir.

4) Gençliğin, zihinsel, bedensel ve kültürel yönden geliştirilmesi, sağlıklı, yaratıcı, dinamik, yurtsever, dünya halklarının kardeşliğine inanmış enternasyonalist devrimci insanlar olarak yetişmeleri için her türlü olanak sağlanacaktır. Bunun için gerekli okullar, spor alanları, kültür merkezleri açılacak, kendilerini geliştirmeleri için her türlü olanaklardan yararlanmaları sağlanacaktır.

c- Kadınlar

1) Kadının üzerindeki ekonomik, siyasi, toplumsal ve geleneksel tüm baskılar kaldırılarak toplumdaki saygın, üretici ve yaratıcı yerini alması sağlanacaktır. Kadının toplumda ikinci sınıf insan rolüne son verilecektir.

2) Kadınların bilinçlenmesi, örgütlenmesi ve etkinliklerinin artırılması, ülke yönetimine her alanda katılmalarını sağlamak için kesin ve etkin önlemler alınacaktır.

3) Cinsiyet ayrımından doğan sömürüye son verilecektir.

4) Toplumsal yaşamın her alanında kadınlara, erkeklerle eşit olanaklar sağlanacaktır. Kadını, ev işlerinin ücretsiz kölesi olmaktan kurtaracak sosyal koşullar oluşturulacak ve kadın erkek arasında fiili hak eşitliği sağlanacaktır.

5) Kadının cinsiyetinden dolayı bir reklam aracı ve meta olarak kullanılmasına izin verilmeyecek; resmi ve gayri-resmi tüm fuhuş yuvaları kapatılarak fuhuşun ekonomik ve sosyal temellerini yok etmek için önlemler alınacaktır. Kadının onuru yükseltilecek; kadını aşağılayan, sadece cinsel bir meta olarak gören kapitalist ahlak anlayışı ortadan kaldırılarak yerine yeni toplumun sevgi ve saygıya dayanan ahlak anlayışı egemen kılınacaktır.

6) Kadının gelişimini engelleyen geleneksel-feodal anlayışa karşı mücadele edilecek, ailenin demokratikleştirilmesi, Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

ilmesi için savaşım verilecektir.

7) Toplumumuzun kültürel ve ahlaki birikimi üzerinde şekillenen aile kurumunun, olumlu özellikleri korunarak aile bireylerinin ekonomik olarak özgürleşmeleri sağlanıp, gerici, pederşahi ve ekonomik çıkara dayalı ilişkileri tasfiye edilecektir. Kendi çıkarlarını toplumun çıkarlarından ayrı düşünmeyen, dürüstlük, karşılıklı sevgi ve saygı temelinde kurulan yeni toplumun küçük bir birimi olarak ailenin yaşaması ve gelişmesi için gerekli tüm tedbirler alınacaktır.

8) Analığın ve çocuk bakımının toplumsal iş ve görev olduğunun bilinciyle, çocuk bakımı için kreşler, çocuk bakım yurtları vb. kurulacaktır. Ev işleri toplumsallaştırılarak kadının üzerinden bu yük kaldırılacak ve kadınlar üretici alanlara yöneltilecektir.

d- Eğitim

Toplumsal ve siyasal dönüşümlerin yerleşip oturtulabilmesinde, toplumun gelişmesinde, eğitimin rolünü dikkate alacak Devrimci Halk İktidarı, üretici güçleri geliştirmesi hedefleyen, sosyalist insanı yaratmayı amaçlayan bir eğitim politikası izleyecektir. Bunun için;

1) Bireyci, gerici, faşist nitelikteki eğitim sistemine son verilerek, toplumcu, yurtsever, devrimci bir eğitim sistemi kurulacak, herkese kendi ana dilinde eğitim görme olanağı sağlanacaktır.

2) Tüm halkın okur-yazar olması için kampanyalar açılacaktır. Bu kampanyalar sırasında okuma-yazma kampanyaları değil, yeni toplumun inşası ile birlikte halkın çok yönlü eğitilmesi perspektifi ile yapılacaktır.

3) Herkes için ilk ve orta öğrenim zorunlu hale getirilecektir.

4) Paralı okullar, dershaneler vb. kapatılarak ayrıcalıklı eğitime son verilecek, eğitim her düzeyde parasız hale getirilecektir.

5) Eğitim kırdı ve kentte bilimsel temellere oturtularak gerek orta öğrenim, gerekse üniversitelerde her koşulda üretime dayalı ve tüm halkın yeni topluma göre eğitilmesini sağlayacak biçimde düzenlenecek ve bu konuda hızlandırılmış programlar uygulanacaktır.

6) Eğitim zihinsel, bedensel, ruhsal ve teknik yanlarıyla bir bütün olarak ele alınacaktır.

7) Her gence yüksek öğrenim yapabilme hakkı ve koşulları yaratılacaktır. Üniversiteler sömürücü sınıflara hizmet eder durumdan çıkarılarak halkın hizmetinde olacak şekilde demokratik ve halk yararına yeni biçimde örgütlenecektir. İşçi ve yoksul köylü kökenli gençlerin üniversitelerde eğitilmesine öncelik tanınacak, halk üniversiteleri oluşturulacaktır.

e- Sağlık ve Sosyal Güvenlik

Devrimci Halk İktidarı, sağlıklı ve güvenli bir yaşamın doğuştan başlayarak insanların en temel ve doğal hakları olduğuna inanarak, emekçi halkın sağlıklı ve sosyal güvenlik sorunlarının köklü çözümünü sağlayacaktır. Bu amaçla:

1) Kapitalist toplumda ticari bir meta durumuna getirilmiş olan insan sağlığını, her şeyin üzerinde tutarak her türden sağlık hizmetinin ücretsiz verilmesini sağlayacak ve bunu Devrimci Halk İktidarı'nın vazgeçilmez görevleri arasında görecektir.

2) Ülke genelinde sağlık bilincini geliştirmek için özel eğitim programları geliştirilecektir. Bölgeler arasındaki hastane vb. olanaklar ve eşiitsizlikleri göz önüne alarak tüm ülkede tam teşekküllü uzman hastaneler kuracaktır. Başlangıçta bu hastaneleri belirli bölgelerde kurarak hızlandırılmış tıp eğitimi gerçekleştirecek; her yerleşim birimine sağlık ekipleri yerleştirmek için programlar geliştirecektir. Koruyucu sağlık hizmetlerini yaygınlaştıracaktır.

3) Tüm ilaç sanayisi kamulaştırılarak hastaların ilaç ihtiyacı ücretsiz karşılanacaktır.

4) Tüm çalışanlar sosyal güvenlik kapsamına alınacak, yaşlı, sakat ve çalışamaz durumda olanlara devlet her türlü yaşamsal olanakları sağlayacaktır. Devrimci Halk İktidarı, devrim mücadelesinde sakat kalanlara en iyi yaşam koşullarını sağlamakla görevli olacaktır.

5) Çocuk emeğinin kullanımı yasaklanarak, öğrenim gören çocuklar eğitim programları dışında çalıştırılmayacaktır. Devrimci Halk İktidarı okul öncesi ve çocukluk yaşındaki öğrencilere özel beslenme ve sağlık hizmetleri götürecektir.

6) Devrimci Halk İktidarı, tüm halkın sağlıklı bir konut sahibi olması için tüm gücünü harcayacaktır. Bu konuda halkın her çeşit katılımı (arsa, işgücü, araç, parasal vb.) sağlanıp, kaynaklar seferber edilerek konut yapımı gerçekleştirilecektir. Ülkemizin gerçeği gecekondular, ya yeni imar planı içinde ıslah edilerek hak sahiplerine verilecek, ya da yeni konutlar sağlanarak tasfiye edilecektir.

7) Oligarşinin elindeki lüks konutlara el konulacak, büyük inşaat şirketleri kamulaştırılarak, halkın konut sorununu çözmeye yönelik olarak yeniden düzenlenecektir.

8) Kitle ulaşım araçları ve toplu taşıma şirketleri (kara, deniz, hava) kamulaştırılacak, ulaşım halkın yararına yeniden organize edilecek, paralı yol uygulaması kaldırılacaktır.

9) Dinlenmenin halkın doğal hakkı olduğu anlayışıyla dinlenme, tatil vb. gereksinimlerini karşılayacak dinlenme tesisleri kurulacak, varolanlar tüm halkın yararına kullanılır hale getirilecektir.

10) Doğal çevreyi kirleterek halkın sağlığını tehdit eden hiçbir sanayi yatırımına izin verilmeyecek, varolan bu tür kompleksler için gerekli her türlü tedbir öncelikle alınacaktır. Doğal çevrenin korunması için halkın eğitimine özel önem verilecek, kirlenmeyi önlemek için özel örgütlenmeler oluşturulacaktır.

11) Karşı-devrimcilerin saldırısından ve istemeyerek de olsa devrimci savaşım sonucu olarak zarar gören aileler ve bölgeler yeniden inşa programının ilk sırasında yer alacak, zararları ödenecektir.

f- Spor

1) Sağlıklı, dinamik insanlar yetiştirmek için kitle sporu yaygınlaştırılacaktır. Spor meta olmaktan çıkarılacak, beden ve ruh sağlığına, insanların kardeşlik ve kolektif dayanışma ruhuyla yetişmesine hizmet etmesi sağlanacaktır.

2) Spor halka indirilecek, yaygın spor üniteleri kurulacak, profesyonel ligler ve takımlar kaldırılacak ve amatör spor desteklenecektir.

3) Her üretim ünitesinde herkese spor yapma olanakları sağlanacaktır.

4) Sporun, kitleleri uyutmanın bir aracı olmaması için, yeni bir bilinç yaratılarak gerekli önlemler alınacaktır.

D- KÜLTÜREL ALANDA

Emperyalizm ve oligarşi, ulusal ve emekçi halk kültürünün ortadan kalkması, ya da dejenere edilip yozlaştırılması için sistemli bir kozmopolit kültür politikası uygulayagelmiştir.

Diğer uluslarla, özellikle Sovyetler Birliği ve Yunan uluslarıyla Türkiye ulusları arasında ve Türkiye'deki uluslar ve ulusal azınlıklar arasında, kardeşliğin değil, düşmanlığın gelişmesi için her türlü propaganda yıllardır sürdürülmektedir. Oligarşinin milliyetçilik dediği bu politika, gerçekte milliyetçilik değil uluslar arasında düşmanlık tohumları eken burjuva şovenist bir politikadır. Oligarşinin emperyalizme yaklaşımıysa milliyetçilik değil, yordakçılıktır. Türkiye uluslarının gözünde, emperyalizmi şirin göstermek için her türlü propagandaya başvurmaktadır. Oligarşi, uluslararası ilişkilerde, ulusal onuru ayaklar altına almakta, kişisiz, aşğılık bir politika yürütmektedir.

Oligarşi, emperyalizmin yoz, kozmopolit kültürüne bütün kapıları açmıştır. Emperyalist kültür, basın-yayın, TV programları, radyo yayınları vb.. pek çok yolla, Türkiye halklarının kültürel yapısını kendine göre biçimlendirmeye çalışmaktadır.

Oligarşi halka empoze etmeye çalıştığı emperyalist yoz kültür yanında, gerici din kültürünü de kullanmayı ihmal etmemektedir. Gericici din kültürü ve emperyalist kültür halkın bilinçlenmesini önlemek için kol kola girmiştir. Oligarşi halkın dini inançlarını hayasızca sömürmek için, Kuran kursları, dini okullar açmakta, tarikatları desteklemektedir. Oysa para babalarının kendileri için hiçbir dini kural geçerli değildir.

Oligarşi geleneksel değer yargılarını, pederşahi aile ilişkilerini, bireylerin devlete karşı bağımlılık ilişkilerini yüzyılların mirası olan kadercilik, boyun eğmişlik vb. eğilimlerini, kendi sömürü düzenini ayakta tutmak için istismar eder ve kullanır. Bu düzenin değişmeyeceğini, herkesin kaderine razı olmasını, beş parmağın beşinin de bir olmadığı gibi toplumdaki bireylerin de eşit olamayacağını halka empoze etmeye çalışır.

Oligarşi, tarihi tahrif ederek, onu da faşist propagandanın bir aracı haline getirir; toplumların tarihini sınıflar mücadelesi olarak değil, milletler mücadelesi olarak açıklamaya, feodal veya köleci Türk hükümdarlarının barbarlıklarını kahramanlık olarak; halk isyanlarını ise barbarlık olarak göstermeye ve böylece halkı, tarihin karanlıklarında kalan zaferlerle; kahra-manlıklarla Türk milletinin büyüklüğüyle avutmaya, günlük sorunlarından, geleceğin sorunlarından uzaklaştırmaya çalışır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Oligarşi, emperyalist yoz kültür, gerici din kültürü, gerici geleneksel kültür, şovenizm, tarihin tahrif edilmesi üzerine kurulu bir ideoloji ve kültür ile halkı aldatmak için bütün propaganda yöntemlerini kullanır.

Oligarşinin bütün kurumları da, bu çarpık kültür temelinde işlev görmektedir. İlkokullardan üniversitelere kadar bilimsellikten, araştırmacılıktan, üretimden uzak, ezber bilgiye ve kozmopolit kültüre dayalı bir eğitim sistemi, milyonlarca çocuk ve genç öğrenciyi zehirlemektedir.

Kültürel gelişim ve faaliyetlerin, yaratıcı, üretici devrimci bir insan ve toplum yaratmanın olmazsa olmaz koşulu olduğunun bilincinde olan Devrimci Halk İktidarı, çalışan, üreten, yaratan, kolektif bilinçle donanmış, bilimsel düşünce ve yöntemleri benimsemiş sosyalist insanı yaratmada kültüre özel bir önem verecektir. Devrimci demokratik bir kültür politikası izleyerek, burjuva kültür ve bireyciliğinin köklerinin kazınması için halkın kültür düzeyini yükselterek dönüşüm sağlanmasını, halkların ulusal kültürünün devrimci ve demokratik öğelerini geliştirerek, evrensel bir kültüre ulaşmayı amaçlar. Bunun için;

a- Kültür ve Sanat

1) Devrimci Halk İktidarı, devrimci ve yurtsever bir kültür politikasıyla, halkı, çocuğundan gencine, ihtiyarına, kadınına kadar eğitmeye yönelik bütün tedbirleri alacak ve oligarşinin ülkemizde egemen kılmaya çalıştığı, emperyalizmin kozmopolit, yoz, bireyci ve tüketici kültürünün ortadan kaldırılması için emperyalist kültür hegemonyasına son verecektir.

2) Irkçı, şoven, istilacı ve ahlak yozlaşmasına yol açan her türden gerici kültürel kurum kapatılacak, bu yöndeki etkinlik ve propaganda yasaklanacaktır.

3) Ulusların kültürlerinin devrimci ve demokratik öğeleriyle, üzerinde yaşadığımız Anadolu topraklarının binlerce yıllık kültürel mirası, yöresel folklorik değerleri, sanat yapıtları, mimari eserleri titiz bir koruma altına alınıp halkın hizmetine sunularak kültürel zenginliğin yaratılmasına çalışılacak; kültürel değerlerin yok olmasına izin verilmeyecektir. Emperyalist ülkelerce yağma edilen tarihi eserlerin geri getirilmesi için özel çaba harcanacaktır.

4) Kültürel ve sanatsal etkinlikler bir avuç aydının işi olmaktan çıkartılıp ülkenin en ücra köşelerine ve toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırılacak, halkın yaratıcılığı ile bütünleşmesi sağlanacaktır.

5) Çeşitli ulusların ve halkların kültürel zenginlikleri ve kazanımları, insanlığın çağlar boyu iyiye ve güzele olan tutkularının ürünü olan kültürel değerler, sanat ürünleri, karşılıklı etkileşimlerle savaşız, sömürsüz bir dünyanın yaratılmasına hizmet edecek şekilde ele alınıp yaygınlaştırılacaktır. Özellikle de Kürt ve Türk halkının nihai kurtuluşu yönelen birliğini pekiştirmek için karşılıklı kültür alış-verişine özel bir önem verilecektir.

6) Kültürel etkinlikler kiteselleştirilecek, bunun için her türlü önlem alınacaktır.

b- İnanç Özgürlüğü

1) Devrimci Halk İktidarı herkesin inanç özgürlüğünü güvence altına alarak ibadet yerlerini koruyacaktır. Devrimci Halk İktidarı'nda dini inanç, kişiyi ilgilendiren özel bir sorun olacaktır.

2) Halkın dini duygularını istismar edip teokratik, gerici bir devlet için araç olarak kullanan tüm kurumlar kapatılacak ve yeniden kurulmasına izin verilmeyecektir.

Dini inançları gereği ibadet yapmak isteyenlere yardımcı olmak için gerekli sayıda din görevlisinin sosyal güvencesi sağlanacaktır.

c- Şehitlere Saygı

1) Devrimci Halk İktidarı, emekçi halkın kurtuluş mücadelesinde ölümsüzleşenlerin anısını yaşatacak, miras bıraktıkları kararlılık, özveri, davaya bağlılık ve cesaretleri, halkın bilincinde ölümsüzleşen değerler olarak korunacaktır.

2) Devrimci Halk İktidarı, tüm halka ve yeni yetişen kuşaklara, emperyalizmin ve oligarşinin egemenliğinden kurtuluş mücadelesinde şehit düşenlere saygı ve sahip çıkma bilincini aşılayıp geliştirecektir.

3) Devrim şehitlerinin aileleri ve çocukları Devrimci Halk İktidarı'nın güvencesinde olacak, yaşamları ve eğitimleri için gerekli her şey öncelikle sağlanacaktır.

VE BİZ DİYORUZ KI:

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Özgür, bağımsız, sömürsüz bir Türkiye'nin, ulusların kardeşçe bir arada yaşamasının tek yolu, halkın bu taleplerinin Devrimci Halk İktidarı tarafından uygulanmasından geçiyor. Proletarya partisinin öncülüğünde birleşmiş halkın, emperyalizmin ve işbirlikçi oligarşinin devlet çarkını yerle bir ederek, kendi Devrimci Halk İktidarı'nı kurmasından başka hiçbir yol halkımızı kurtuluşa götürmez... Tarihsel ve siyasal olarak bu görev proletaryanın ve onun öncülerinin omuzlarındadır. Er veya geç bu görev mutlaka başarılacaktır.

İşte biz, bunlar için savaşıyoruz.

Bölüm: 13

KÜRT ULUSU BİR GERÇEKTİR KURTULUŞU

ANTI-EMPERYALİST ANTI-OLİGARŞİK

HALK DEVRİMİNDEDİR

I -KÜRT GERÇEĞİ ARTIK TABU DEĞİLDİR

Onyıllardır bir "bölücülük" yaygarası tutturulmuş gitmektedir. Öyle bir yaygara ki, "anarşi" ve "terör" sözlerinin vazgeçilmez tamamlayıcısıdır. "Anarşistler", "teröristler" ve de "bölücüler"! Tablo tamamdır ve özellikle de "bölücülük" çok tehlikelidir! Öyle ki, Misak-ı Milli'ye bağlılığını ilan etmek, oligarşiye sadakatini ispatlamak gibidir.

Nedir oligarşinin tüylerini diken diken eden ve sözü bile edildiğinde onu kırmızı şal görmüş boğaya çeviren? Bu Kürt ulusudur. Yüzyıllardır ezilen, yok edilmeye çalışılan bir halkın gerçeğidir. İki uluslu Türkiye'de ezilen ulus gerçeği...

Ezilen, horlanan, her zaman ikinci sınıf insan muamelesi gören, kendi kaderini özgürce belirleme hakkı zorla elinden alınan ve bu hakkı kullanmak isteğinde, katliamlara uğrayan milyonların gerçeği.

Ortada koca bir Kürt gerçeği vardır, ama bu gerçekten söz etmek yasaktır bu ülkede. "Vatan hainliği"dir, "bölücülük"tür... Ve Marksist-Leninistler bu gerçeği bıkmadan, usanmadan dile getirdikleri için onyıllara varan ağır cezalar almışlar, her türlü baskıya göğüs germek zorunda kalmışlardır.

Ama güneş balçıkla sıvanamıyor. Egemen sınıflar ne yaparsa yapsınlar, resmi ırkçı, şoven ideoloji ne derse desin, Kürt ulusu gerçekliği her geçen gün kendini daha da yakıcı biçimde dayatıyor. İnkâr politikası iflas ediyor ve ezilen ulus gerçeği oligarşinin yalan, demagoji, jenosit ve asimilasyon ile örülü ırkçı faşist barikatlarını yerle bir ederek, herkesi düşünmeye zorluyor.

Kürt halkı gerçeğini hâlâ yok saymaya çalışan, yargıç ve savcılar! Kürt halkı vardır ve özgür olmak bu halkın hakkıdır dediğimiz için, bize ağır cezalar biçiyorsunuz. Ama bu tutum yeni değildir.

Biz Marksist-Leninistler, Kürt halkı gerçeğini tüm yönleriyle ortaya koyan ve sorunun çözümünü üretkenler olduk. Bu nedenle oligarşi ve onun sözcülerince "vatan haini" ilan edildik. Şikayetçi de değiliz. Amaç bellidir; sindirmek, gerçeğin üstünü örtmek, en olmadık suçlamalarla gerçeği haykıran sesi boğmak... Ama bütün bunlar boşuna bir çaba. Hele bizlere "vatan haini" damgasını vurmaya kalkışanlar, "sattım gitti" deyip ülkemizi emperyalizme peşkeş çekenlerse! Oligarşinin sivil ve apoletli sözcüleri aynaya bakıp başlıyorlar bağımaya: "VATAN HAINI!" sonra da kurnazca gülümseyip gidiyorlar.

Biz Marksist-Leninistler, her şeyden önce enternasyonalistiz. Halkların birliğinin savunucularıyız. Ama zora dayalı değil, gönüllü, kardeşçe ve her ulusun kendi kaderini özgürce belirleme hakkına sonuna dek saygılı birliğinin. İki uluslu Türkiye'de Kürt sorununa bakış açımız böyledir. Bedeli pahalı ödense de, her zaman ve her koşulda gerçekleri haykırmaya, bilimi altüst edenlere karşı bilimi savunmaya devam ettik, edeceğiz. Kürt ve Türk halklarının, emperyalizme ve oligarşiye karşı mücadelesinin, her koşulda en önünde yer almaya çalışan biz Marksist-Leninistlerin en temel görevidir bu.

Bizleri yargılamaya çalışanlar ne fetva verirlerse versinler, tarih biz ve bizim gibi düşünenleri doğruluyor. Gerisi boş laftır!

Zaten tüm egemen sömürücüler gibi burjuvazinin de alışkanlığıdır; toplumsal gerçekleri görmezden gelerek yadsımak, yok saymak; ya da kabul eder gibi görünüp içini boşaltmak. Sömürücü sınıfların doğasında varolan bu geleneği devralan burjuvazi, kendi iktidarını kurup diğer sosyal sınıfların üzerine çöreklenildiği andan başlayarak, bilim dışılığını derinleştirerek vazgeçilmez bir alışkanlığa dönüştürmüştür. Sınıf çıkarlarının gerektirdiği ölçüde, bazen gerçeği tümenden yok sayan fanatik bir inkarcılık ve onu tamamlayan sınır tanımaz bir demagoji, bazen de gerçeğin zihinlerdeki görüntüsünü başaşağı etmeye çalışan ustalıkla bir sofist tavrı. Bunlar burjuvazinin vazgeçemediği alışkanlıklardır. Yerine ve zamanına göre biçimlenerek sınıf çıkarlarını her şeyin üzerine çıkarma güdüsü değişmek-sizin, değişik şekillerde kendini açığa vurur.

Ülkemiz egemen sınıflarının, nesnel gerçekliği inkar etme, tümenden yok sayma tavrının en belirgin ve tipik göstergesi, Kürt ulusal sorununa yaklaşımı olagelmıştır. TC. Devleti'nin kuruluşundan bu yana sürdürülen Kürt ulusunu yok sayma politikası -şimdilerde burjuvazinin kimi akıl hocalarınca içi boşaltılarak bir "sorun" olarak kabul edilse de- hiç değişmeden günümüze dek uzanır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Kürt ulusunu yadsıma politikaları Osmanlılarda başlar ve Cumhuriyet'le devam eder. Türk ulusal düşüncelerinin gelişimi, genel anlamda Osmanlı Devleti'nde ulusçu düşüncelerin gelişimiyle, Kürt halkını yok sayma yönündeki sistemli politikalara paralellik göstermiştir.

Kimi zaman iç ve dış koşulların zorlamalarıyla Kürt gerçeği yarım ağızla dile getirilmiş, ama hemen bundan sonra katmerli bir asimilasyon ve jenoside tabi tutulmuştur. Bu ise Kürt gerçeğinin her şeye karşın yok edilemediğini gösteriyor. Diğer yandan bu gerçek ırkçı faşist ideolojinin ikiyüzlülüğünü de ortaya çıkarır.

Osmanlı İmparatorluğu dönemini saymazsak, bu ikiyüzlülüğün en açık sergilendiği dönem, Anadolu Kurtuluş Savaşı ve sonrasında.

Kurtuluş savaşı yıllarında varlığı kabul edilen Kürtlerin, 1923'den itibaren ezen-ezilen ulus ilişkisinin şekillenmesi içinde, varlıkları, tümünden yadsınarak ırkçı, şovenist politikaya kurban edilir. Kürt ulusunun gerçekliği, onun uluslaşma mücadelesiyle özdeşir.

A- Emperyalizme Karşı Savaşta İttifak Olan Kürtler TC İle Birlikte "Dağ Türkleri" Oluyor!

Anadolu'nun emperyalistlerce işgal edilmesiyle, başını küçük-burjuva sivil, asker aydınların çektiği kurtuluş savaşı sırasında, Kürtler vazgeçilmez ittifak durumundadırlar. Nedeni ister zorunluluktan kaynaklanan bir pragmatizm, ister başka bir şey olsun, Kürt gerçeği bu dönem ulusal kurtuluş bayrağını omuzlayan Türk küçük-burjuva milliyetçileri tarafından kabullenilmiştir. Kürt halkının temsilcileri Meclis'te kendi ulusal kimlikleriyle yer almış, kendi dillerini ve ulusal özelliklerini serbestçe yansıtmışlardır. Örneğin 1920'de Ankara'da oluşturulan ilk mecliste, 72 Kürt milletvekili vardır ve "kürsüde konuşma hakkı iki millete aittir: Kürtler ve Türkler". (Dr. Behes Şirgo, 'Geçmiş ve Bugünü ile Kürt Sorunu' Dr. Km. Amed M.CIWAN, 'Kürt Ayaklanmaları') Fakat bu durum fazla sürmez. Lozan Anlaşması imzalanıp, emperyalistler ülkeden kovulduktan sonra, birdenbire Kürt ulusu yok sayılır. Meclis, artık yalnızca Türk ulusunu temsil etmektedir! Bu andan başlayarak Kürtlere özgü her şey yok sayılacaktır. Hatta çağrışımında bulunacak davranışlar bile suç sayılmaktadır. Ne hikmetse Kürtler birdenbire "dağ Türkleri" olup çıkmışlardır! Ve bu "dağ Türkleri"nin asimilasyonu için her yol mübahtır. Bu nedenle vakit yitirilmeksizin Kürt halkının ulusal özellikleri (dil, kültür, gelenek ve alışkanlıkları, vb.) erozyona tabi tutulur.

Kürt ulusunu asimile etmek için gerici şiddetin doğrudan kullanım yöntemlerinden; ideolojik, kültürel baskı aygıtlarına kadar her türlü araç ve yöntem kullanılmıştır. Ve on yıllardır da Kemalist diktatörlükten alınan ırkçı, şoven mirasla, oligarşi tarafından faşist ideolojinin ihtiyaçlarına uygun tarzda derinleştirilip zenginleştirilerek kullanılmaktadır. Asimilasyon politikası çerçevesinde, kimi zaman dolaysız baskı ve zor yöntemleri ön plana çıkarken, kimi zaman diğer yöntemler ağırlık kazanmış, ama "çıplak zor" gündemden hiçbir dönem düşmemiş; dozajı artmış veya azalmış, ama hep ulusal zulmün odağını oluşturmuştur.

Ezen ulus şovenizminin zulmü altında inledi on yıllardır Kürt halkı. Katliamların, jenosidin en vahşisine tanık oldu Türkiye Kürdistanı'nın toprakları. Bu katliamları tek tek anlatmak, hele topraklarının bir kısmının dahi katliam tanıklığından kurtulamadığı ve coğrafi tanımlamaların bile yöre halkınca katliamlarla adlandırıldığı Kürdistan'da, ezilen ulusun tarihini tek tek olaylarla kronolojik olarak anlatmak zaten mümkün değil. Ayrıca ortaya koymak istediğimiz de, tarihçilere özgü kurulukla olaylar yığını değil, yaşananlara kaynaklık eden temel yaklaşımlar ve bunları koşullayan toplumsal, siyasal gerçekliktir.

Biz Marksist-Leninistler tarihçi değiliz. Sorunu tüm boyutlarıyla bilimsel veriler ışığında ortaya koyan ve çözüm yolunu göstererek, mevcudu dönüştürmeye çalışan devrimcileriz. Kürt ulusal sorununda da, öncelikle ırkçı, şoven politikanın gereği olan yalan ve demagojileri açığa çıkartmanın ve bilimsel gerçekleri ortaya tüm çıplaklığıyla sermenin gerekliliğine inanıyoruz.

B- Egemen Sınıflar Kürt Ulusunu Yok Saymak İçin Akıl Almaz Demagojilere Başvuruyor

Ezen ulus şovenizminin en belirgin özelliği, ırkçı olmasıdır. Bu nedenle de toplumların tarihsel süreçte nasıl şekillendiklerine aldırmadan, Türk ulusunu toplumların oluşumundan itibaren ele alırlar. "Ulus" ve "ırk" kavramları aynı muhtevadadır onlar için. Ve bu anlamda mutlak ve gerçek olan, insanoğlunun yerkürede varoluşundan bu yana, Türklerin "ulus" olduğudur! Türkiye'de insanlar işte bu ırkçı, şoven ideolojik gıda ile beslenmeye çalışılır. Ama sıra Kürtlerin ulus olduğu gerçeğine gelince, bunun sözünü bile etmek, egemen sınıfların ve sözcülerinin tüylerini diken diken etmeye yeter. Bu miras oligarşiye Kemalizmden kalmıştır ve özenle korunan biricik miras olmaya devam ediyor.

Oligarşinin, Kemalist diktatörlükten devralarak, yeni sınıfsal içeriğiyle sürdürdüğü, Kürtleri "yok etme" politikasının pratik biçimlenişlerinden en gözde olanı, Kürt varlığının yadsınarak, onların "dağ Türkleri" olduğu yollu demagojisidir. İnandırıcı hiçbir yanı olmayan, ama "biz diyorsak öyledir" tarzındaki bilim dışı söylemleriyle kabul ettirmeye çalıştıkları bu savın içeriği, nedense kişiden kişiye, kurumdan kuruma değişebilmektedir.

Kürtlerin "dağ Türkleri" olması, neye dayanılarak ileri sürülüyor? Yaşadıkları coğrafyaya bakılarak mı? Bu akıl dışı anti-bilimsel yaklaşımla, Afrika'daki zencilerin "orman Türkleri" olduğunu söylemek pekala mümkün! Şu basit gerçeği, gözleri şovenizm ile dağlanmamış, beyni ırkçı düşüncelerle dumura uğramamış herkes bilir ki; halkları veya ulusları birbirinden ayıran, onları ayrı ayrı halklar (veya uluslar) yapan, yaşadıkları coğrafi koşulların özellikleri değil, dilleri, kültürleri, ruhsal şekillenmeleri, iktisadi birlikleri vb.dir. Eğer ulus olgusu, örümcek kafalı egemen sınıf temsilcilerinin ileri sürdükleri gibi olsaydı, aynı coğrafi koşullara sahip halklar tek bir ulus olurlardı. Bunun böyle olmadığı nesnel bir gerçek, ama oligarşinin sınıf çıkarları sözkonusu olunca, dünya öküzün boynuzunda bile durabilir!

Kürtlerin dağlık bir coğrafyada yaşamaları, onların ulusal kimliklerini belirlemediğine göre, Kürtleri "Türk" yapan başka etmenler neler olabilir? Kürtleri "dağ Türkleri" yapan ortak bir dil, kültür, ruhsal şekillenme vb. öğelerin varlığı sözkonusu mu?

Ezen ulus şovenistleri hemen "tabii sözkonusu" diye hep bir ağızdan bağıraraklardır. Nitekim "halklar yok Türk milleti var" şeklindeki ırkçı, faşist sloganlarına dayanak bulmak için, her türlü yalan ve demagojiye başvuruyorlar.

İleri sürülen demagojik iddialardan biri de, Kürtçenin, Türkçenin bir şivesi olduğudur.

Her şeyden önce dilbilimi (lengüistik) açısından, dillerin özelliklerini belirleyen gramer sistemi ve sözcük hazinesidir. Diller ancak bu iki yönde bir sistemlilik oluşturlarsa, bir dilin lehçeleri olabilirler. Bu bilimsel yöntemle göre Kürt ve Türk dilleri tamamen farklı gramer ve sözcük yapısına sahiptirler. Birçok dil araştırmaları bunu açıkça ortaya koymuştur. Ama tersini, yani Kürtçeyle Türkçenin aynı gramer yapısı ve sözcük hazinesine sahip olduklarını kimse ileri sürmemiştir. Hem de egemen sınıfların çok istemelerine, ellerindeki devlet olanaklarına rağmen başarmamıştır. Fakat buna rağmen "Kürtçenin, Türkçenin bir şivesi olduğu" demagojisi yapılabilmektedir.

"Hani kanıtınız" dersiniz, şovenistliklerine halel getirmeyen modern ulemalar cevap verirler: "Kürtçede, Türkçe kökenli sözcükler var!" Cahillik mi, yoksa gözü kara bir şovenizm mi? Şovenizm cehaletle iç içe geçmiş; ortaya çıkan ise bir ucubedir! Acaba Türkçe de, Arapça ya da Farsçanın şivesi mi oluyor? Öyle ya, Türkçede Arapça ve Farsça kökenli sözcük o kadar fazla ki! İtirazları duyar gibi oluyoruz ama zaten böyle bir iddiamız yok. Yan yana, iç içe yüzyıllarca yaşayan halkların dillerinin karşılıklı etkileşimde bulunması, birbirinden birtakım sözcükler alıp vermesi kadar doğal ne olabilir ki? Kaldı ki ezilen bir halkın ezen ulusun dilinden, kültüründen, gelenek ve alışkanlıklarından etkilenmesi, onun birtakım öğelerini süreç içinde benimsemesi son derece doğaldır. Ezen-ezilen ulus ilişkisi içinde, ezilen ulus durumunda olan halkın, ulusal öğelerini geliştirmesi mümkün değildir. Ezen ulus kendi özelliklerini zorla benimsetme olanaklarına sahiptir. Afrika ve Latin Amerika halkları bu durumun canlı örnekleridirler.

Bu noktada örnek olması açısından şu soruları sormak istiyoruz:

Portekiz'in eski Afrika sömürgeleri ve Brezilya, neden Portekizce konuşmakta, Hristiyan dinine inanmaktadırlar? Aynı şekilde Brezilya dışında diğer tüm Latin Amerika halkları, neden İspanyolca konuşuyorlar? Hindistan'da İngilizcenin resmi dil olacak kadar yaygın bilinmesi nedendir?

Cevabı bir sır değil; halkların kendine özgü öğelerini tahrip ederek, kendi öğelerini egemen kılan sömürgecilik olgusu. Kürdistan'ın durumu sömürge-sömürgeci ilişkisi göstermese de, ezen-ezilen ulus ilişkisi, Kürtlerin ulusal özelliklerini erozyona uğratmış ve gelişme olanaklarından yoksun Kürtçe, Türkçeden bazı sözcükleri almıştır. Buna karşın yok olmamış, varlığını korumuştur.

Diğer yandan aynı dili konuşmak da, ulusal farklılığı -ayrı ulus olma gerçeğini- ortadan kaldırmıyor. ABD, İngiltere ve Avustralya aynı dili konuşmaktadırlar, ama bunların tek bir ulus oldukları iddiasında bulunan yoktur.

Bu durum din dahil kültür, gelenek ve alışkanlıklar için de sözkonusudur. Örneğin Latin Amerika halklarının folklorik özellikleri, İspanyol ve yerli karışımıdır. Daha doğrusu İspanyol folklorik özelliklerinin yerel biçimlere uyarlanmasıdır.

Birçok resmi yetkili gibi Diyarbakır DGM savcısı da Kürtçeyi "kelimeler yığını" olarak tanımlıyor. Kürtçenin böyle olmadığını ispatlamaya girişmiyoruz. Yalnız şu gerçeğe işaret edelim, madem ki kelimeler yığınıdır, o halde neden rahatsız olunuyor? Neden bu "kelimeler yığını"nı konuşmakta ısrar edenlere yıllarca ceza isteniyor?

Türkiye oligarşisinin, Kürtlere yaklaşımındaki bir çelişkiye değinmek istiyoruz. Irkçı düşüncelerin rehberliğinde Orta Asya'nın birçok halkını bile dildeki bazı benzeşmelere, birtakım tarihsel bağlantılara dayanarak Türk sayan ve bunların yaşadıkları topraklar üzerindeki ilhakçı emeller besleyen ırkçı, şovenist ideoloji, İran, Irak ve Suriye'deki Kürtleri neden Türk saymamaktadır? Bulgaristan'daki Türkler konusunda feryat eden oligarşi, İran ve Irak'taki Kürtlerin kimyasal silahlarla imhasına neden ses çıkarmıyor? Evet, neden bu çelişki? Aslında ortada bir çelişki yok; çünkü oligarşi, Kürtlerle ulusal açıdan hiçbir ortaklığın olmadığını çok iyi biliyor ve kendisi için tehlike arzeden bu halkın imhasında kendi çıkarını görüyor. "dağ Türkleri" safsatası Misak-ı Milli için de geçerlidir, diğerleri "dağ

Acemleri", "dağ Arapları" vs. olabilir! Hatta Kürt bile sayılabilir! Bunun oligarşi için bir mahsuru yoktur.

Bu arada belirtmekte yarar görüyoruz: Amacımız resmi ideolojinin "Kürt yoktur" deyişine karşı "Kürtler vardır"ı ispat etmek değildir. Kürtlerin bir ulus olarak varlığı bizim irademizden bağımsız bir gerçekliktir ve bunu, dünya biliyor. Kürt ve Kürdistan gerçeğini ortaya koyarken, esas amacımız resmi ideolojinin ırkçı, şoven demagojilerini ve koca bir halkı yok sayma tavrının akıl dışılığını ortaya sermek, Marksist-Leninistlere yönelik "bölücü", "vatan haini" suçlamalarının gerçek niteliğini göstermektir. Kürtleri yok sayma politikasını sergilemeye devam edelim.

Bu konudaki "teori"lerin akıldışılığı yukarıda anlattıklarımızla sınırlı değil. Daha ne uydurmalar var, faşizmin torbasında! Çarpık kapitalizmin kafaları çarpıtılmış egemenleri, tarihi, ayaküstü uydurulmuş sadece kendilerinin bildiği ve olağanüstü "yaratıcılık"larının ürünü hikayelerle açıklamayı nedense çok seviyorlar! Müthiş zekalarıyla(!) o kadar çeşitli hikayeler yazıyorlar ki, burada hepsini anlatmak olanaklı değil. Ortaçağ kilisesine rahmet okutan kafa yapısını sergilemek için bir örnek alalım.

Hikaye, 12 Eylül faşist cuntasının ürünü ve ne yazık ki gerçek! 12 Eylül döneminde devletin "anarşi", "terör" ve "bölücülük" konusundaki resmi görüşlerini açıklamak ve benimsetmek amacıyla, genç kurmay subaylardan heyetler başta üniversiteler ve çeşitli kamu kuruluşları olmak üzere çeşitli yerlerde -YÖK profesörlerinin de inayetiyle- son derece "aydınlatıcı" konferanslar verdiler. Bu heyetlerden biri Erzurum'da verdiği konferansta Genelkurmayın ve ırkçı faşist yazarların hazırladığı çeşitli kitaplara dayanarak Kürtleri şöyle anlatıyordu:

"Büyük padişah Yavuz Sultan SELİM, Safevi Hükümdarı Şah İsmail'i yendiği zaman arada bir tampon devlet bulunsun diye doğudaki öz be öz Türk olan vatandaşlarımızı; 'siz benim cengaver evlatlarımsınız, babakurdilersiniz' diyerek bunların arkalarını okşamış, bunlara ayrı bir güç vermek için, ayrı bir aşiretmış gibi, toplulukmuş gibi mütalaa etmiştir. Büyük padişah konunun ileride istismar edileceğini düşünmemiştir, değerlendirememiştir tabii." (Neyse ki Yavuz SELİM'in hatasını 12 Eylül'ün sivri zekalıları düzeltiyor da, Türkiye bu büyük badireden kurtuluyor! -bn-)

"Bir hata da II. Abdülhamit devrinde yapılmış, hudutlarda 36 tane Hamidiye Alayı teşkil edilmiştir (...) zaman geçince Hamidiye Alayları imtiyazlı alaylar olmuştur. Hazineden özel ikramiyeler verilmiş, değişik statüler uygulanmıştır; Hamidiye Alayları, Kürt Alayları dene dene sonuçta bizim vatandaşlarımız bu alaylara giremedikleri için üzülmüşler nüfus kayıtlarını değiştirmişlerdir. Türk adını, Kürt diye tahrif etmişlerdir. Ben de o alaylara gireyim, bol maaş alayım, rütbem yükselsin diye öz be öz Türk çocukları kendisini Türklükten çıkarmış, Kürt olarak saymaya başlamıştır."(*) (Aktaran, E.TUŞALP, Eylül İmparatorluğu, s.263)

Pes doğrusu! Bunlar ancak 12 Eylül kafasının ürünü olabilir. HİTLER faşizmi bile Alman ırkçılığının teorisini yaparken, ancak bu kadar demagog ve yalancı olabildi. İşte TC Devleti'nin Kürt sorunundaki yaklaşımı. İşte 12 Eylülcülerin "bölücülük" teranelerine dayanak yaptıkları ilkel, kaba ve akıl dışı tarih görüşleri. Aslında anlattıkları bu masallarla Kürt gerçekliği karşısında düştükleri çaresizliği kanıtlıyorlar.

Ve sizler: Savcı ve Yargıçlar,

Evet sizler, işte bu çağdışı kafaya hizmet ediyor, bizleri suçluyor ve yargılıyorsunuz. Bir hukukçu için ne kadar da utanç verici bir durum. Tarihi masallarla açıklamaya kalkanlar, sizler aracılığıyla bizleri yargılamaya kalkıyorlar. Düşünmenizi istiyor ve Ortaçağ kafasının geriliklerini sergilemeye devam ediyoruz.

Ortaçağ kafasına özgü hurafeler yukarıdakilerle kalmıyor. Genelkurmay yetkilisi devam ediyor: "'Kürt' adlandırmasını, karlık alanda gezen bu Türkmenler karın 'kırt-kürt' etmesinden hareketle almışlardır!" Bu sözlerle şaşırmıyoruz. Yalnız "kırt-kürt"ten bir sosyal topluluk üreten kafaları tüm dünya tanısın, bizleri yargılamaya kalkışanların kimler olduklarını görsün istiyoruz.

Bu tür anlatım ve açıklamalardan özde farklı olmamakla beraber, bazı sözde "tarihçi" ve "sosyolog"lar, ırkçı-faşist ideolojinin Kürtleri yok sayma anlayışına tarihsel dayanaklar bulma kaygısıyla, kimi "araştırma"lar yapmışlar ve "bilim" adına bilimi katlederek ezen ulus şovenizminin hizmetine sunmuşlardır. "Kan bağı", "etnik köken" gibi ulus kategorisini açıklamada yeri olmayan öğeleri kullanan bu ırkçı, faşist düşünce sahiplerinin bütün çabası, Kürtlerin Orta-Asya kökenli olduklarını ispat olmaktadır. Kürtlerin Orta-Asyalılığı kanıtlanınca her şey hallolacaktır! Bu kafayla tüm Asya ve Avrupa uluslarının aslında Türk olduklarını iddia edebiliriz. İddia edenler de yok değil zaten!

Bu iddiayı öne sürme onuruna(!) erişenlerden Nazmi SEVGİN 1982 tarihli "Türk Beylikleri" adlı çalışmasında, Kürtleri "Kürt Türkleri" diye niteleyip, Türklerin (Oğuzların) bir boyu olduğunu ileri sürerken, tarihsel gelişmelerden ne kadar haberi olduğunu da sergilemektedir. Nazmi SEVGİN'e göre Kürtlerin, Türklerin bir boyu olmasının nedeni, Orta-Asya kökenli olmalarıdır. Yazarın onlarca tez arasından bilimsel metoddan yoksun, toplumbilim alanında adı bile duyulmayan ve bu anlamda akademik, bilimsel hiçbir değer taşımayan bir iki gerici araştırmacıya dayanarak oluşturduğu bu teori, her şeye karşın kendi içinde bile açmazlarla, çelişkilerle doludur. Yazar, bir yandan Kürtlerin İran'ın Kuzey bölgeleri ve Dicle'nin doğusunda yerleşmelerinin, M.Ö.1000 yıllara dayandığı gerçeğini kabul ediyor, diğer yandan onların Orta-Asya'dan gelmiş olmaları savından ötürü Türk olduklarını ileri sürüyor.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Bu kafatasçı düşünceye göre, ulusun hangi tarihsel, ekonomik ve sosyal gelişmelerin ürünü olduğu, hangi süreçlerden geçerek oluştuğu ve nasıl biçimlendiği hiç önemli değildir. Ve yine kafatasçılığa göre, M.Ö. Orta-Asya'dan göç eden insan topluluğunun (kaldı ki, Kürtlerin tarihi gelişimi Orta-Asya'dan başlamaz) hangi aşamalardan geçerek ayrı ayrı uluslaştıkları -ne olur ne olmaz- sorgulanacak bir şey değildir.

Şovenizmin bu tür çarpık tarih anlatımlarına gülünüp geçilebilir, ama onyıllardır Kürt ulusunu asimilasyon ve jenosit politikalarına tabi tutan, katliamlar düzenleyen, akan nice kan ve gözyaşının sorumluluğunu yüklenen kafa yapısının demagoji ve yalanlarını bütün çıplaklığıyla sergilemek, Kürt ve Türk halklarının kurtuluş mücadelesini omuzlamaya çalışan biz Marksist-Leninistlerin görevidir. Bu nedenle ulus olgusuna bilimsel bir açıklama getirmek gerekiyor.

C- Ulus Nedir?

Ulus sorununa diyalektik ve tarihsel materyalist bir perspektifle yaklaşan Marksist-Leninistler, sorunu, tarihsel evrimi içinde ele almış ve çözümlenmişlerdir. Bu bilimsel yönetime uygun olarak ulus; tarihsel olarak oluşmuş bir topluluktur. Ama bu topluluk, kafatasçıların iddia ettiği gibi ne ırk, ne de aşiret topluluğudur. İnsan topluluklarının birçok aşamadan geçerek, halk ve giderek ulusal topluluk olmaları, tarihsel evrimde gerçekleşmiştir. Bu anlamda "arı" ve "mutlak" değildir.

Tarihsel gelişim sürecinin çeşitli konaklarında halkların iç içe geçmesi ve birbirlerini özümsemesiyle uluslaşmaya geçilmiştir. Örneğin İtalyan ulusu Romalılardan, Cermenlerden, Etrüsklerden, Yunanlılardan, Araplardan vb. oluşmuştur. Fransız ulusu, Galyalılarından, Romalılarından, Brötonlardan, Cermenlerden vb. kurulmuştur. Diğer uluslar da böyledir. Tabii ki Türk ve Kürt ulusu da.

Ulus, sıradan bir topluluk, tarihi gelişimden bağımsız, rastlantısal ve birdenbire oluşmuş geçici bir topluluk olmadığına göre, ulusu oluşturan özellikler nelerdir? Cevaplamak gerekiyor, çünkü herhangi bir topluluğa ulus denemez.

Ulus, diyor STALİN; "... tarihsel olarak oluşmuş, kararlı bir dil, toprak, iktisadi yaşam ve kendini kültür ortaklığında dile getiren ruhsal biçimlenme birliğidir" (STALİN, Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu, s.15, Sol Yay.)

Herhangi bir halk topluluğunun ulus olması için, bu özelliklerin bütünü bir arada bulundurulması gerekir. Tersî durumda bunların ulus sayılması sözkonusu edilemez. Örneğin, yalnız dil ortaklığı yeterli değildir. Bugün dünyamızda, aynı dili konuşmalarına karşın ayrı ayrı uluslar çok fazladır. İngilizler, Amerikalılar, Brezilya hariç, Amerika halkları İngilizce ve İspanyolca konuşmalarına karşın her biri ayrı ulusları teşkil ediyorlar. Görülüyor ki, dil birleştirici, önemli ulusal öge olmasına karşın tek başına bir anlam ifade etmiyor.

Ortak dillere karşın ayrı ulusların ortaya çıkmasının nedenlerinden biri de, toprak bütünlüğüdür. Bir ulus, ancak sürekli ve düzenli ilişkiler sonucu, onu oluşturan insanların kuşaktan kuşağa süren ortak yaşam sürecinde ortaya çıkar. Üzerinde yaşadıkları bir toprak yoksa bu gerçekleşmez. Ortak özellikleri ortaya çıkartan yüzyılların ortak yaşamıdır.

Buradan hareketle egemen ideoloji, Kürtlerle Türkler'in ortak topraklar üzerinde yaşadıklarını, bu anlamda tek bir ulus olduklarını ileri sürebiliyor. Oysa toprak bütünlüğü de (tıpkı dil konusunda olduğu gibi) tek başına bir anlam ifade etmiyor. Kaldı ki, Kürtlerle Türkler aynı toprak parçasında yaşamıyorlar. Aynı devlet çatısı altında yaşamakla, aynı toprak parçasında yaşamak farklı farklı şeylerdir. Bu fark görülmeyip, "aynı toprak parçası"ndan, devlet sınırları içindeki topraklar kastediliyorsa; hemen belirtelim ki, halkın özgür iradesini, kendi kaderini tayin hakkını çiğneyerek zorla ve yapay olarak oluşturulan sınırlar sosyal gerçekliği değiştirmiyor. Kürdistan'ı oluşturan toprakların her bir parçasının İran, Irak, Suriye ve Türkiye devletlerinin sınırları içine zorla dahil edilmişliği, Kürt ulusunu ortadan kaldırmıyor ve yaşayanlar (Irak, İran ve Türkiye Kürdistanı'nda süren Kürt halkının ulusal mücadelesi) her geçen gün bu gerçeği, ezen ulusun egemenlerine daha da yakıcı biçimde gösteriyor. Bu nedenle "aynı toprak parçasında yaşama" iddiası, şovenizme ait gülünç, ama trajik sonuçlara yol açan bir iddia olmaktan öte anlam taşımıyor.

Sorunu, adım adım somutlayarak ortaya koyarken görüyoruz ki, aynı dili konuşan ve aynı toprak üzerinde yaşayan insan toplulukları salt bu özellikleriyle bir ulus oluşturmuyorlar. Halkların, ulus karakteri göstermeleri için, tek bir bütün içinde kaynaşmalarını sağlayan iktisadi yaşam birliğine sahip olmaları gerekiyor.

İktisadi yaşam birliğini -yani pazar bütünlüğünü- sağlayacak olan temel olgu nedir? Tek kelime ile "kapitalizm" diyoruz. Tarihsel olguların bilimsel olarak irdelenmesi gösteriyor ki; halk topluluklarının tek bir iktisadi pazar içinde birleşebilmeleri ancak, kapitalizme geçişle sağlanabilmiştir. Meta üretimine dayanan kapitalist gelişme, kapalı ekonomileri parçalamış ve buna koşut olarak, feodal devletçikler yıkılarak oluşturulan ulusal devletlerle, meta dolaşımı çerçevesinde tek bir iktisadi bütün ortaya çıkmıştır. Ulusların ve ulusal devletlerin ortaya çıkışının temelinde

işte bu iktisadi yaşam birliği vardır.

Tarihsel evrimin bilimsel tarzda incelenip yorumlanmasıyla ortaya konulan bu gerçek, ulus olgusunu tarihin ilk evrelerine, kan bağına, etnik köken bağlantılarına kadar uzatarak açıklamaya kalkın, ırkçı, şoven ideolojinin iddialarının da ne denli temelsiz, bilim karşıtı olduğunu ortaya koyuyor.

Ulus olgusunu tamamlayan son öge ise ruhsal biçimlenme ortaklığıdır. Bir halk topluluğunun ulus özelliği göstermesi için, insanların psişik (ruhsal) durumlarında kültürel özelliklerinde, alışkanlık ve davranışlarında, ortak temel öğeleri ifade eden "ruhsal şekillenme"nin, varlığı olmazsa olmaz bir olgudur. Doğaldır ki, bu şekillenme kendiliğinden ve bir anda oluşmaz, saydığımız diğer öğelerle birlikte, tarihsel süreçte biçimlenerek işlevselleşir.

"Ulus nedir?" sorusunu yanıtlarken, ulusu oluşturan öğeler bu şekilde sıralanırlar. Halk topluluklarının ayrı ayrı uluslar olarak şekillenmelerinin tarihsel, nesnel gelişimi budur. Sıraladığımız öğeler, birbirlerinden bağımsız, tek başlarına ele alınırlarsa bir anlam ifade etmezler. Tarihsel süreçte, bu öğeler karşılıklı olarak birbirlerini koşullandıran-köşullandırılan ilişkisi içinde, işlevselleşerek ulusu ortaya çıkarmışlardır. Bunun dışında bir ulus olgusu yoktur. Farklılıklar sadece uluslaşma süreçlerinin özgünlüklerinde ve özellikle dış dinamiklerin etkisi ile (iç dinamiklerin zayıflığı da hesaplınmalı) bazı öğelerdeki güdükleşmelerde aranmalıdır.

Buna karşın burjuva idealizminin, şovenizme ideolojik temel bulmaya yönelik çırpınışları durmamaktadır. Çokça başvurulmuş iki demagoji malzemesi de "din" ve "devlet" olgusudur.

D- Din ve Devlet Olguları Ulus Sorununda Ayırdedici Öğeleri Oluşturmazlar

Din, kültürel bir öge olarak elbette ulusun ruhsal şekillenmesinde bir etkidir. Ama hepsi bu kadardır. Ve ulusun ruhsal şekillenmesini oluşturmada sayısız faktör söz konusudur. Din olgusunun tek faktör olduğunu düşünenlere, dünyada mevcut dinlerle ulusların, bir dökümünü yapmalarını öneririz. Ayrıca dinsel ideoloji ulusu yadsır. Örneğin, İslam dininde "ulus" değil, "ümme" vardır. Eğer iddia edildiği gibi din tek başına (veya dil, toprak bütün-lüğü gibi ulusu oluşturan temel öğelerle birlikte) belirleyici olsaydı, İslam dinine inanan bütün halklar; Araplar, Türkler, Kürtler, Afrika'nın kimi halkları vb. tek bir ulusu oluştururlar, ya da Hristiyan Avrupa'nın tüm halkları tek ulus olurlardı. Yani dünya üç-beş ulustan meydana gelirdi. Böyle olmadığı çok açıkken, Kürtlerin ve Türklerin müslüman olmaları nasıl onların, tek bir ulus olmasına yetebilir? Kürtlerin; Türk olduğunu kanıtlamak için başvurulmuş demagoji bırakmıyorlar, ama "yazık" ki gerçekler acımasız; tuz-buz ediyor küçük beyinlerin küçük düşüncelerini.

Tarihleri boyunca Kürtlerin devlet kuramamış olmalarından hareketle, ulus olmadıkları iddiası da, ezen ulus şovenizminin en çok kullandığı demagojilerden biridir. Kürt ulusu tartışmalarında faşistinden, gericisine, sözde ilerici-sinden demokratına kadar tüm ezen ulus şovenistleri ve bundan etkilenen kesimler, "devlet olamama" olgusunu dillerine pelesenk ederek, Kürtlerin ulus olarak varlığını reddetmektedirler. Kafatasçı faşistlere söylenecekler belli, ama "demokratım" diyenleri uyarmak istiyoruz; bu düşünce, ulusları köleleştiren, asimilasyona uğratan, soykırım gerçekleştiren ezen ulus egemenlerinin şovenizmine hizmet eden bir anlayışın ürünüdür. Ezen ulus şovenizminin türevlerinden biridir. Bu düşünce sahiplerine göre, devlet olarak örgütlenmemiş, örgütlenememiş halklar ulus sayılmazlar. Sormak istiyoruz: Filistin halkını neden ulus olarak görüyorsunuz? "Görmüyoruz" diyenine rastlamadık; öyleyse bu çitte standart neden? Halklar hapishanesi diye anılan Çarlık Rusyası'nda, devletini kuramamış uluslar ancak 1917 Ekim Devrimi'yle kurdular devletlerini. Ve özgürce Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ni yarattılar. Osmanlı'nın egemenliği altındaki halklar, ulusal ayaklanmalarla koptular imparatorluktan ve ulusal devletlerini kurdu-lar. Gerek Rusya'da, gerekse Osmanlı İmparatorluğu'nda yaşayan halklar, devletlerini kurmadan önce ulus değiller miydi?

Tarihsel gelişmelere, toplumsal olgulara yaklaşımdaki keyfiyet ölçüsü akıl, mantık sınırlarını yok ediyor ve her şey ezen ulus şovenizmine tutunacak dal bulma kaygısına kurban ediliyor. Böyle olunca da ortaya çıkan, gözü kara, fanatik bir şovenizm oluyor. Her şeye rağmen Kürt halkı, "varım" de meye devam ediyor.

Evet I. Ordu Komutanlığının Yargıç ve Savcıları!

Hoşunuza gitse de gitmese de Kürtler bir ulustur; tarihsel gelişimlerinin ortaya çıkardığı "köylü ulusu" nitelik-leriyle ve ulusları niteleyen evrensel öğeleri ve özgün karakteristikleriyle bir ulus! Dünyanın döndüğü kadar gerçektir bu olgu.

Buraya kadar Kürt ulusunu yok saymak için geliştirilen demagojiler üzerinde durduk ve "ulus" olgusunu ortaya çıkaran temel öğeleri gözler önüne sermeye çalıştık. Kürt ulusu gerçeği yıllardır Marksist-Leninistler tarafından her zaman ve her koşulda, ezen ulus şovenizmine karşı ödüp vermeksizin anlatıldı, ortaya konuldu. Fakat bu konuda ne faşizmin demagojileri durdu, ne de Kürt halkı üzerinde estirilen terör, katliam politikasına son verildi. Emperyalizm ve oligarşinin iktidarı sürdüğü müddetçe de, asimilasyon ve jenosit politikasından vazgeçilmeyeceği, Kürt halkının kendi kaderini özgürce tayin etmesinin mümkün olmayacağı tartışılmayacak kadar açık. Ancak Marksist-Leninistlerin önderliğinde gerçekleşecek olan anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimiyle, Kürt sorunu, Kürt ulusunun kendi

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kaderini kendisinin tayin etmesi çerçevesinde çözüme ulaşacaktır. Ve elbette mücadele yükseldikçe oligarşi, Kürt halkına yönelik terör, katliam, asimilasyon politikasını olanca vahşetiyle sürdürecektir. Dün sürdürüyordu, bugün sürdürüyor, yarın da sürdürmeye devam edecektir. Ta ki, ulusal baskının temellerinin oligarşi ile birlikte yıkılmasına dek.

Kürt halkına uygulanan vahşeti tüm yönleriyle, yaşanmış ve yaşanan örnekleriyle anlatmak zor, hatta olanaksız, ama belli başlılarını ve özellikle de 12 Eylül Amerikancı faşist cuntasının yapıları, zulmün boyutlarını sergilemek açısından somut olarak anlatmaya çalışacağız.

E- Kürt Ulusu Gerçeği Karşısında Oligarşinin Her Zamanki Silahları: Yalan ve Demagoji ile Motiflenen Baskı Terör Katliam ve Asimilasyon!

Kökenleri Osmanlı dönemine dayanmakla birlikte Kürt halkını yok etmeye yönelik asimilasyon ve jenosit politikası, esas olarak Cumhuriyet sonrası sistematik bir hal almış ve ülkenin yeni-sömürgeleşmesiyle farklı sınıfsal içerikte yıldan yıla boyutlanarak, özellikle 12 Eylül'ün hemen öncesi ve faşist cunta ile birlikte yaşadığımız süreçte halklarımıza yönelik terör politikasının bir parçası olarak adeta açık bir savaşa dönüşmüştür.

Kürt halkı üzerindeki baskıların en belirginlerinden biri, ulusal dili köreltme politikasıdır. Kürtçe konuşmak resmen yasaktır. Bu yasak 1982'de MGK'ca çıkarılan 2932 sayılı yasada "Türk devletinin resmi olarak tanıdığı devlet dilleri dışında dil konuşulması yasaktır" ibaresiyle ifade edilmiştir. Burada özel olarak "Kürt dili" (veya "Kürtçe") ibaresinin geçmemesi yasanın "Kürtçe"nin ayrı bir dil olarak kabul edilmeme politikasından ileri geliyor. TC Devleti'nin sınırları içinde ayrı bir ulusa mensup milyonlarca insan konuştuğu halde, resmen tanınmayan dil "Kürtçe"dir. Bu politikayla, Kürtçeden başka bir dil bilmeyen milyonlarca insan adeta konuşmamaya mahkûm edilmişlerdir. Ve bu ülkede yabancı dil eğitimi görmüş az sayıda kişinin bildiği İngilizce, Fransızca, Almanca veya kimsenin bilmediği Afrika'nın herhangi bir ülkesinin dili konuşulabilir, ama Kürtçe asla!... Çünkü bu "bölücülük"tür!

Fakat ortada egemen sınıfların halletmesi gereken bir terslik var bizce. Hem "Kürtçe, Türkçenin bir lehçesidir" diyeceksin, hem de yasaklayacaksın! Bugün dünyada kendi dilinin lehçelerini yasaklayan bir devlete kolay kolay rastlamak mümkün değil. Ama burası Türkiye, garipliklerle dolu bir ülke.

Kürt dilinin yok edilmesi, egemen sınıfların bugünkü başat görevlerindendir. Ve bunu da açıkça ilan etmişlerdir. Özellikle 12 Eylül sonrası "okuma-yazma kursları" gibi "masumca" bir maske altında yürütülen Kürt halkına Türkçe öğretme kampanyaları, TV ve benzeri iletişim araçlarıyla şovenist kültürü empoze etme ve ulusun kültürel yapısını dejenerasyona uğratma faaliyetlerine hız ve yaygınlık kazandırılması ile Kürtçe konuşma yasağı şeklinde biçimlenen politikalar, bu anlayışın pratikteki ifadeleri olmuşlardır. Kürt halkı böylelikle Türkçe öğrenmeye ve konuşmaya adeta mahkûm edilmiştir. Doğal ki, bu politikanın gereği yaptırımlar hemen peşinden gelmektedir. Türkçe bilmeyene hayat hakkı yoktur adeta. "Adeta" demek bile fazla oluyor; çünkü, Türkçe bilmediği için ameliyat edilmeyen, hastaneye yatırılmayan insanlar olduğunu yazan, yine burjuva basın organlarıdır. Biz uydurmuyoruz bunları, ne yazık ki gerçek. Evet, Türkçe bilmeyen Kürt'e kelimenin gerçek anlamıyla yaşam hakkı yoktur. Türkçe bilmeyenler işe alınmaz... Türkçe bilmeyen hiçbir resmi dairede işlem yaptıramaz, vb ... vb ... Ama TC vatandaşıdır ve kendi halkına karşı silah kullanmak için asker olabilir, köy koruculuğu yapabilir. Türkçeyi değil, faşizmin dilini konuşması yeter bu işler için!..

"Türkçe bilmiyorlarsa koklaşarak anlaşsınlar" diyebilecek kadar insana yabancılaşmanın sınırına varıyorlar. Bu hayvanlaşma bir yanıyla, Kürtçenin hiç de "Türkçenin lehçesi" olmadığının itirafı olduğu kadar, asimilasyon politikasındaki sınır tanımazlığın da göstergesi oluyor.

Asimilasyon politikasının bir biçimi Kürdistan'daki yatılı bölge okulları"dır. Bu okullar kelimenin gerçek anlamıyla "Türkleştirme" kamplarıdır. Küçük yaşta ailelerinden bu yolla koparılan Kürt çocukları, buralarda her yönüyle ulusal benliklerinden arındırılırlar. Kürtçe konuşmak ve Kürt sayılmak aşağılatıcı bir olgu olarak kafalara kazınır. Eğitimin temeli ifrata vardırılan Türk şovenizmine dayanır. Böylece Kürt çocuklarının ulusal kişilikleri ve düşünce yapıları daha baştan yok edilerek, ezen ulus şovenizmine uygun biçimlenmiş kafalar yaratılması amaçlanır.

Sayısı 30'u aşan bu okulların, yalnızca Kürdistan'daki ilçeleri kapsamının başka bir anlamı yoktur. Denecek ki, "okul açmanın ne kötülüğü var, buralar eğitim yuvalarıdır", ya da "bakın insancıl amaçlarımızı nasıl da kötü niyetlerle yorumluyorlar". Olay bu kadar basit değil! Oligarşinin "insancıl"lığını çok iyi biliyoruz; demagojilerle kimseyi kandıramazlar. Acaba neden bu okulların hepsi Kürtlerin yaşadığı yerlerde? Kürtleri mi çok "seviyor"lar, yoksa Türklerin böyle "insancıl"lıklara ihtiyacı mı yok?! Herkesin çok iyi bildiği gibi, okulsuz Türk dağ köyleri oldukça fazladır. O halde herkesin "insancıl" amaçlarla açılacak olan okullara ihtiyacı var demektir. Eh, egemen sınıfların Kürt "sevgisi"nden de söz edilemeyeceğine göre... "insancıl" amaç gibi bir kavramla açıklamak, bizim açımızdan safdillik, oligarşi açısından ise ikiyüzlülüktür. Gerçek, bu okulların asimilasyonun bir aracı olduğudur.

Bu asimilasyon merkezleri günümüzde daha da yaygınlaştırıldığı gibi ayrıca Kürt çocukları zorunlu eğitim adı altında ailelerinden koparılarak kentlerde Türkleştirilmeye tabi tutulmaktadır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Evet, Kürt halkını eritmeye yönelik bu baskılar, yıllarca cezaevlerine atılmak, işkencelerden geçmek, ıssız bir derede kurşuna dizilmek, darağaçlarında can vermekle beraber yürüdü ve yürüyor. Kürtçe konuşma "dokuz köyden kovulma"yı gerektiren bir suç kabul ediliyor ve cezası da ağır oluyor. Kürt dilinden bahsetmenin ne gibi feryatlarla karşılandığı ve burjuva basın-yayın organlarında nasıl aşdali küfürlerle "ödül"lendirildiği biliniyor. Faşistinden, ilerici geçinenine kadar hepsi bu konuda ağız birliği ediyorlar. Kürt sorunundaki şovenizmin onaylanması egemen sınıflara rüştünü ispatlamanın en güvenilir yolu oluyor.

Bir örnek vermek gerekirse: Kendini sosyal-demokrat olarak niteleyen SHP'nin, MKYK üyesi Fuat ATALAY'ın, Kürtçenin varlığından söz ettiği ve parti programının bir nüshasının da Kürtçe yazılmasını istediği için, ne olduğunu anlamadan parti disiplin kuruluna verilmesi ve ardından MKYK'dan çıkarılması ve bu arada burjuva basınında "Utanmaz Adam," "iğrenç istek" vb. ifadelerle bir sürü hakarete uğraması; oligarşiden icazet almak için verilmesi gerekli referansın ne olduğunu ve ezen ulus şovenizminin ideolojik etki gücünü çarpıcı biçimde gösteriyor sanırım.

Kürt dilinin yok edilmesine yönelik baskı uygulamaları bitmiyor. Yine 1985 nüfus sayımında "ana dili" bölümüne Kürtçe yazdıranlara neler yapıldığı, yasal kıştırmaya uğradıkları herkesçe biliniyor. (Bu arada nüfus sayım kartlarında ana dili bölümü karşısında, seçeneklerden biri olarak Kürtçenin yer alması da büyük gürültülere neden oldu ve görevliler hakkında soruşturma açıldı.) Bütün bunlara Kürtçe kelimeler içerdği için yasaklanan halk türkülerini de eklersek, baskının boyutu kendiliğinden görülecektir.

Yazım dili olarak ise Kürtçe, Ortaçağ vahşetini aratmayan uygulamaları gerektiren bir suçtur. Kürtlerin yazı dili kesinlikle yasaktır. Kürtçe kitap, gazete, dergi vb. şeyleri, değil yazmak, basmak, Kürtçe kelimelere yer vermek bile ağır cezaları gerektirmektedir. Kürtlerin yazım dilinin yok edilmesinde önemli mesafelerin katedildiğini de belirtmek gerekiyor. Bugün, ancak Avrupa ülkelerinden temin edilebilecek olan yazım kurallarını ve çeşitli konulara ilişkin kitapları okuyabilen az sayıdaki devrimci ve aydın kesim dışında hemen bütün Kürt halkı yazım dilini unutmuştur. Kürt yurtsever örgütlerinin bile ideolojik, siyasi faaliyetlerinde ağırlıklı olarak Türkçeyi kullanmak zorunda kalmaları, bu konuda alınan mesafeyi gösterir.

Dilin, ulusu oluşturan en önemli öğelerden biri olduğunu belirtmiştik. Ulusun iç dinamiklerinin baskı altına alınarak çarpıtılması ve giderek yok edilmesinin, pratikte kendisini gösterdiği ilk alanlardan birisi dildir. Dilin, toplumsal yaşamda ekonomik, siyasal, kültürel, dinsel, bilimsel, vb. tüm alt ve üstyapısal ilişkilerde, bunların gelişiminden etkilenen ve bunları etkileyen bir öğe olması itibarıyla ulus gerçekliğindeki vazgeçilmez işlevselliği herkesçe bilinen bir olgudur. Bunu çok iyi bilen egemen sınıflar ise, asimilasyon politikasının odağına, ezilen ulusun dilini koymuşlardır. Amaç, ezilen ulus dilini köreltip yok ederek, insanların iletişim aracını ortadan kaldırmak ve yaratılacak kültürel parçalanmayla asimilasyonu hızlandırmaktır.

Bir ulusun asimile edilmesi elbette yalnızca dilin baskı altına alınmasıyla başarılamaz. Bunun yanında, ulus dinamiklerini oluşturan diğer öğeler de köreltilmeli ve süreçte yok edilmelidir.

Asimilasyonun sürdürülüş biçimlerinden biri de Kürt halkının toplu yaşamını parçalayarak, yüzyılların geleneklerini ve alışkanlıklarını yok etme, yeniden üretilmesini engellemeye yönelik "zorunlu iskan" politikasıdır. Tüm dünyada ezen ulus şovenistlerince uygulanarak evrenselleştirilen bu politika, Türkiye egemen sınıflarınca da her zaman uygulanmaya gelmiştir.

Kürt halkının "iskan"a tabi tutularak asimile edilme politikası, "Kızıl Sultan" Abdülhamit devrine kadar uzar. "Rumeli'de ve bilhassa Anadolu'da Türk unsurunu kuvvetlendirmek ve her şeyden evvel Kürtleri yoğurup kendimize mal etmek şarttır." (Abdülhamit Siyasi Hatıraları, Derya yay, s. 84) diyen Abdülhamit, asimilasyon politikasını açıkça anlatmaktadır. Kürtlerin asimilasyonu İttihat ve Terakki döneminde de sürdü. Bu dönem çıkarılan "Tehcir Kanunu"nda şöyle denmektedir: "Madde 12. Kürtler ufak ufak kabilelere ayrılıp, silahlarından arındırılarak değişik bölgelere gönderilecek ve orada genel nüfusun yüzde beşini geçmeyecektir. Kürt mültecileri yerlerine geri gönderilmeyecektir." Yorum gerektirmeyecek kadar açık!..

Bu uygulama Cumhuriyet döneminde ise çok daha kapsamlıdır. Ve Kemalist iktidarın Kürtlerin iç dinamiklerini parçalamaya yönelik müdahalesi, gösterilen direnişlere koşut olarak artar, tam bir soykırıma dönüşür. 1927'de çıkarılan 1341 tarih ve 679 sayılı Mahalli İskanlarını Bila Mezuniyet Tebdil Eyleyen Kanun olarak tanımlanan "iskan" kanununa ek olarak 14 Haziran 1934'de "1934 gün ve 2510 sayılı iskan Kanunu çıkarılır". Bu kanunun bazı maddelerini aktarmakta yarar var:

Madde 9. "Türkiye'ye bağımlı bulunan (...) ve Türk kültürüne bağı olmayan göçebelerin toplu olmamak üzere kasabalara serpiştirmek suretiye Türk köylere dağıtılıp yerleşmeye(...)"

Madde 11.A "Ana dili olmayanlardan (şovenizmde değme benzerlerine taş çıkartan Kemalist diktatörlük 'ana dili olmayanlar' diyerek, ana dil sanki yalnız Türklerle özgü bir olguymuş gibi ırkçı bir anlayışa sahiptir -bn-) toplu olmak üzere yeniden köy ve mahalle, işçi ve sanatçı kümesi karması veya bir sanatı kendi soydaşlarına intişar

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

ettirmeleri yasaktır."

Madde 11.B "Türk kültürüne bağlı olmayan ve Türk kültürüne bağlı olup da Türkçeden başka dil konuşanlar hakkındaki harsi (kültürel), askeri, içtimai ve inzibati sebeplerle (...) toptan olmamak şartıyla başka yerlere nakil(...)"

Bundan ötesi var mı? Kürt gerçeği ve asimilasyonu ancak bu kadar açık olarak dile getirilebilir!.. Abdülhamit'den başlamak üzere "iskan" kanunlarında Kürt varlığının bu anlatımı, diğer bir yanıyla resmi ideolojinin Kürtleri "Türklerin bir boyu" varsayma teorilerinin birer demagojiden ibaret olduğunun da kanıtıdır.

Kürtlerin zorunlu iskana tabi tutuluşları, 1940'lar sonrası en yaygın haliyle, 12 Eylül döneminde yaşandı. Ve bugün de tüm hızıyla sürüyor. Kürtlerin sürgünüyle ilgili kapsamlı bir plan olan "orman köylerinin dağıtılması" bu soruna ilişkin somut bir örnektir. Ayrıca işkence ve zorla köylerini terke zorlama, günlük uygulamalar halini almıştır. Köyleri terke zorlamanın boyutları, egemen çevrelerin bazı kesimlerinin bile eleştirilerine yol açacak denli yükselmiştir. İşte basına konu olan bir örnek: "Tunceli'nin Ormanyolu, Turji, Ournikes, Gejek, Daraköy, Bingöl'ün Genç ilçesine bağlı köyleri, 'ya dağa çıkın ya da köyü terkedin' denilerek köylerinden göçe zorlandılar" (Mart '87, Basından). Bütün bunlara sınırda "güvenlik kuşağı" oluşturma adı altında, sınır köylerinin boşaltılmasını da eklemek gerekiyor.

Kürt halkına yönelik baskıların, bir de terör ve katliam boyutu vardır. Türkiye'de işkence sonucu ölen binlerce ilterici yurtseverin, 12 Eylül sonrası kayıp listelerine geçen 800 kişinin (gerçek sayı bunun üzerindedir) büyük bir bölümü Kürdistan'dadır. 12 Eylül sonrası köy meydanlarında atılan falakalar, Kürt köylülerin toplu olarak karakollarda işkenceden geçirilmesi, bugün de "demokrasi" nutukları arasında bütün hızıyla sürüyor. Bizlere yönelik "bölücülük" suçlamasının nedeni, bu insanlık dışı baskılara karşı yükselen sesimizi boğmak, bu sesin halk kitlelerinde yankı bulmasını önlemektir. Burada şunu belirtmek istiyoruz. Kürt halkı üzerindeki ulusal baskı sürdükçe, buna karşı sesimiz daha da gür çıkacaktır.

12 Eylül sonrası Kürt halkı üzerindeki baskıları tek tek anlatmak olası değil. Bu nedenle birkaç değişik örnek- le somutlamanın yeterli olacağını sanıyoruz.

Helsinki Gözlem Komitesi'nin Aralık 1987 tarihli İnsan Hakları Raporu'nda geçen bazı ibareleri aktarıyoruz:

"Resmi yerlerde Kürt dili yasaktır. (Ek 4 ve 5)

"Kürt folkloru ve müziği de yasaktır. (Ek 6)

"Bir Kürt kendi çocuğuna Kürtçe isim veremez (Bu arada Kürtçe isim taşıyanlarınki de değiştirilmektedir. - bn-)

"Eski parlamenterlerden Şerafettin ELÇİ'ye parlamentoda 'Kürt mü yoksa Türk mü olduğu' sorulmuştu. O da 'Kürdüm' diye yanıtladımıştı. Bu açıklama nedeniyle 1981'de ağır ceza talebiyle yargılandı, 2 yıl 3 ay ağır hapis cezasına çarptırıldı:

"Devlet İstatistik Enstitüsü yetkilileri 1980-85 nüfus sayımları için kullanılan formlara 'hangi dilleri konuşuyorsunuz?' başlığı altında Kürt dilini kaydettikleri için 'bölücü' olarak suçlanarak DGM'de yargılandılar. Devlet savcısı 'Türk dilinin bir lehçesini' ayrı bir dil olarak kaydetmekle suçladı. (İnfa-Türk, 1986)

"SHP eski genel sekreter yardımcılarında Edip Servet DEVRİMCİ, parti genel merkezinde Kürtçe konuştuğu suçlamasıyla Marmara-Yalova'dan alınarak Ankara DGM savcısı Ülkü COŞKUN tarafından sorgulandı. (Ana muhalefet partisinin en üst düzeydeki yetkilisine bu yapılıyorsa, sıradan vatandaşın yapılanları düşünmek bile gereksiz -bn-)

"Bitlis polis şefi Mustafa ÜSTĞN, çocuklarına Kürt isimleri veren 12 kişi hakkında ceza kesilmesini istedi.

"(...) Yetkililer isimlerin Türkçe olmadığını, 'ulusal kütür, ahlak ve geleneğe karşı olan, kamuoyuna hakaret eden isimler resmi nüfusa kaydedilemez' olarak belirlenen 1587 nolu kanunun 1614 maddesinin ihlal edildiğini bildirdiler. Mehmet Şener KOCAMAN mahkemeye çağırılarak çocuklarının isimlerini değiştirmeye zorlandı. Dört ayrı baba daha aynı suçtan yargılandılar. (Nokta, 15 Şubat 1987) Bölgesel bir Türk mahkemesi iki çocuğun ismini değiştirmiyor. (Ek 7)

" Türk otoriteleri birçok Kürt köyünün ismini değiştirmişler. 25 Mayıs 1986 tarihli Tercüman gazetesi Adıyaman, Gaziantep, Urfa, Mardin, Siirt ve Diyarbakır vilayetlerinin her beş köyünden dördünün - 3524 köyden 2842 köyün - isimlerinin değiştirildiğini yayınladı."

Egemen çevreler, bunları duyunca hep bir ağızdan başlıyorlar yaygaraya; "komünist oyunu", "Türk düşmanlarının raporu" diye, ama sıra Bulgaristan'daki Türk azınlığa gelince, yine bu kurumlara sarılıyor ve raporlarını çarşaf

çarşaf yayınlayıp, TRT'de okuyorlar. Neden bu çifte standart? Egemen güçlerin ikiye bölünmesi nasıl da sırtlıyor...

Yerli basından birkaç haber aktaralım:

"Yakala ve öldür emrini kim verdi?" (Kasım '87, Haftalık bir dergi)

"300 köylüye dayak" (Ocak '88- Basın)

"Vatandaş fişleniyor. Beyaz: Devlet yanlısı, Mavi: Kararsız, Sarı: Sempatizan, Kırmızı: Militan" (1968 -Basın)

"Tunceli'de 4.saat süren askerin ve polisin ateş açması sonucu yüzlerce ev delik deşik olmuştu."

(...)

"... Güvenlik güçlerinin anlaşılması zor ve yöre halkının 'baskı-sindirme'diye nitelediği ayrım gözetmeyen, herkese kuşkuyla bakan uygulamalar var. " (Miliyet, 28 Temmuz 1987)

"SHP milletvekilleri; 'Doğu ve Güneydoğu'da insanlara 'hain muamelesi yapılıyor'dediler.'" (Cumhuriyet, 16.2.1988)

"Erzurum Şenkaya ilçesinde jandarmanın ateş açması sonucu iki vatandaş öldürüldü, beşi de yaralandı. SHP milletvekilleri olayı şöyle anlattılar: '... olay olabilir gerekçesiyle sadist astsubay, Yoğurtçular köyünü kuşatmış ve köylü halkı bir çember içinde olay yerine getirmiştir. Bu arada nereden çıktığı belli olmayan bir kurşunla bir vatan-daşımız ölmüş' daha sonra astsubay ateş emri vermiştir. Bu yetmiyormuş gibi bir de halkı yere yatırıp sırtlarından ateş etmiştir. Ölen iki vatandaşımız ve yaralananlar hep sırtlarından vurulmuşlardır.'" (Cumhuriyet, 17 Temmuz 1988)

"Hado gelin baskıyla evini terke zorlandı." (Cumhuriyet,1987)

19.2.1988 tebliğ tarihli şu belge ise Kürdistan'da bugün uygulanan baskının adeta aynası niteliğindedir:

"Konu: Köyde alınacak tedbirlere dikkat.

"Tebliğ eden: Astsubay Murat HALAN

"M- 1) Köye gelen, köyden ayrılan bütün vatandaşlardan karakolun haberi olacak, kimlik kayıtları yapılacaktır.

"M- 2) Kyün bütün kimlikleri karakolda muhafaza edilecek.

(...)

"M- 5) Akşamüstü vaktinde kesinlikle köye giriş yapılmayacaktır. Köyün altındaki (köprü) yol kesinlikle kullanılmayacaktır (giriş ve çıkış).

"M- 6) Odun ve yaprak kesmeye gidenler, giderken ve dönerken karakola uğrayacaktır, gittiği yer, dönüş bildirilecektir."

Bu belge Türkiye Kürdistanı'nın nasıl adeta bir açık cezaevine dönüştürüldüğünün resmidir.

Marksist-Leninistlerin katledilmesini isteyen, savcı ve yargıçlar,

12 Eylül Amerikancı faşist cuntası ülkemizi boydan boya açık cezaevine dönüştürdü. Ama Türkiye Kürdistanı bu durumu çok daha katmerli yaşadı. Bunun nedeni sınıfsal baskının üzerine katlanan ulusal baskıydı. Neler yapmadı ki?.. Bingöl'ün Genç ilçesinde gece sokağa çıkma yasağı koyup kurt köpeklerini kente salanlar, insanları korkudan nefes almaz hale getirmek için evleri makineli tüfek ateşine tutanlar, öğretmen Sıddık BİLGİN'i ellerinden askeri aracın arkasına bağlayıp ailesinin ve köy halkının gözleri önünde yerlerde sürükleyip, öldükten sonra ise yüzlerce mermiyle delik deşik edenler, Kürt yurtseverlerini öldürenlere milyonlarca lira ödül dağıtanlar (Bu uygulama öyle bir hal almıştır ki, ödül almak için sıradan insanlar öldürülüyordu. En son örneği Siirt'de, Temmuz 1988'de yaşandı.), devrimci kadınların yakalanması için "...yakalayan ilk gece birlikte olmaya hak kazanır" şeklinde ilanlar asanlar, kadınları cinsel kontrole tabi tutarak tüm insani değerleri çiğnemede hiçbir tereddüt göstermeyeceklerini de ilan edenler, Diyarbakır ve Kürdistan'ın diğer cezaevlerinde tutsakları her tür işkenceden geçirip, onlarca insanı katledenler, ONLARDI!.. Ve ONLARDIR, bunlara karşı çıktığımız için sizler vasıtasıyla bizleri "bölücü teröristler" diye yargılamaya kalkıyorlar!..

Ama temsilcisi durumunda olduğunuz ırkçı-faşist kafanın yaptıkları o denli açık ve gizlenemez halde ki,

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"büyük müttefik" ABD bile, Kürt halkının asimilasyona tabi tutulduğundan, imha edilmeye çalışıldığından söz ediyor. Sakın ABD yönetimini "komünistler" ve "bölücüler" ele geçirmiş olmasın!!! ABD dışişlerinin 1987 İnsan Hakları Raporu'nda, Kürt halkının asimilasyona uğratıldığından, baskı uygulandığından söz ediliyor. Bir bakın...

Kürt halkının jenosit ve asimilasyonu bugün çok daha merkezileştirilmiş uygulamalarla sürüyor. "Sivil padişah" olarak tanımlanan, özel yetkilerle donatılan "Olağanüstü Hal Bölge Valisi", "Özel Kolordu", "Anti-Terör Timleri", "Köy Korucuları" vb. örgütlenmelerle baskı ve terör, sistemli, merkezi ve planlı olarak yürütülüyor. Bir tek örnek; Hakkari'de şehir nüfusunun yarıya yakını polis ve özel güvenlik güçleri oluşturuyor ve bunlar, Teksas kovboyları gibi şehrin tek hakimi durumunda... Burjuva basınında benzer haberleri her gün okumak mümkün.

Kürt halkı bu uygulamalarla yeni tanışmıyor. Kemalizmden devralınan ırkçı, şoven politikanın araçları olan bu örgütlenmeler, faşizme uygun şekilde modernize edilerek biçimlendirilip devreye sokulmuşlardır. Kemalist diktatörlüğün Kürt halkına yönelik jenosit politikasını ifade eden benzer örgütlenmelere bir göz atalım. Günümüzde olan benzerlikleri -hatta aynılıkları- görmek açısından yararlı olacaktır sanıyoruz.

TBMM, ikinci dbnemin son gonglerinde "Umumi Müfettişlik Teşkiline Dair" (26 Haziran 1927 tarih ve 1164 sayılı) bir yasa yapmıştır. Bu, bölge (eyalet) valiliğine benzer bir sistem olup, Kurtuluş Savaşı'ndan sonra "ordu" biriminin kaldırılarak kolorduların müfettişliklere bağlanması da anırtmaktadır. Mülkiye genel müfettişlerinin başlıca görevi, bölgelerinde "asayiş ve inzibat"ı sağlamaktır. Daha sonra Umumi Müfettişlik Vazife ve Selahiyetlerine Dair bir de talimatname yapılmıştır. Umumi Müfettişliğin ilk kurulma nedeni, 23 Ekim 1927'de sona eren sıkıyönetimin yerini dolduracak bir yetke yaratmaktır. Nitekim bir ay içinde, daha talimatname yapılmadan, şark vilayetleri için bir Umumi Müfettişlik ihdasıyla bu göreve İbrahim Tali (ÖNGÖREN) Bey'in tayininin muhtemel olduğu haberi gazetelere yansımıştır. (Cumhuriyet Gazetesi, 26 Teşrinisani 1927; Aktaran M.TUNÇAY, Tek Parti Yönetiminin Kurulması) Bu olasılık kısa sürede gerçekleşmiş, Elazığ, Urfa, Bitlis, Hakkari, Diyarbakır, Siirt, Mardin ve Van illerinden oluşan doğu bölgesine bu zat Umumi Müfettiş olarak atanmıştır.

Evet, Kürt ulusunu inkar, uyguladıkları asimilasyon, jenosit ve terör politikasıyla "tevil yollu ikrar" a dönüşüyor. Çeşitli biçimlerde, çeşitli yöntemlerle Kürt halkını yok etme, tarihe gömmeye çabaları, topyekün imha planlarını da kapsayarak genişliyor. Kemalist diktatörlüğün Şeyh SAİT, Ağrı, Dersim isyanlarında işlediği suçlar, çok daha kapsamlı olarak tekrarlanmak isteniyor. Kürt halkının sınıfsal ve ulusal mücadelesinin gelişimine paralel olarak katliam planları da bir bir açığa çıkıyor. "Kanatlı '78" tatbikatı bilinen örneklerden. Bu tatbikatın özelliği Kürt kıyafetli sivillerin imha edilmesinin bir provasası olmasıdır. Hareketimiz o dönem açtığı bir teşhir kampanyasıyla tatbikatın amacını Türkiye ve dünya karmuoyuna açıklamıştı. Bugün 12 Eylül cuntasının nedenleri üzerine -lehte vealeyhte- çıkan çeşitli yayınlar bu gerçeği açıkça ifade ediyor. Ve o dönemdeki saptamamızın doğruluğunu teyit ediyorlar.

Bugün, bu katliam planlarına ABD de katılmış durumda. Ocak 1988'de ABD'nin New Port şehrinde yapılan "Türkiye'nin doğusundaki bir ayaklanmanın ABD ve Türk ordusunca ortak bastırılması" manevraları, imha planlarından biridir. Ama yine de diyoruz ki, başaramayacaklar... Çünkü:

F- Her Şeye Karşın Kürt Ulusu Gerçeği Yok Edilemeyecektir

Bütün baskı, terör, katliam ve yasaklamalara karşın gelinen nokta, egemen güçlerin hiç de umdukları yer değildir. Her şeye karşın Kürt halkının varlığı yok edilememiştir. Kafalarında yarattıkları dünyalara kendileri bile inanmıyorlar artık. Egemen sınıflar cephesinden bile, isteseler de istemeseler de çatlak sesler duyuluyor ve kulakları tıkamak, gözleri yummak yetmiyor bugün. Burjuvazinin akıl hocalarına kulak verelim, bakın neler diyorlar:

"Doğu Anadolu'da Ermenice konuşan yoktur ama, orada Kürtçe konuşan, hatta sadece Kürtçe konuşan insanlar yaşamaktadır." (Metin TOKER, Milliyet, 13.3.1987)

"'Kürt yok, Türk vardır, Kürt sorunu diye bir şey yoktur' diye diye kendimizi aldatmanın alemi yok" (Örsan ÖYMEN, Milliyet, 1987)

"Bugün karşımızda bir 'Kürt sorunu' vardır. Biz resmen, ne kadar 'dağ Türkleri' dersek diyelim sorunumuz açıkça 'Kürt sorunu'dur. Önce adını doğru dürüst koyalım." (M.Ali BİRAND, Milliyet, 1987)

"Sorunumuz Kürt sorunudur" (H.CEMAL, Cumhuriyet)

"Kürtçe yasağına karşıyım" (ECEVİT, 1 Haziran 1988, Cumhuriyet)

Evet, savcı ve yargıçlar,

"Devekuşu politikası" bir işe yaramamıştır. Kürt halkı dün vardı, bugün de var, yarın da var olmaya -ta ki özgürlüğe kavuşmuş halkların, sınıfsız toplumun yaratacağı koşullarda, burjuvazinin yarattığı ulusal çitleri ortadan kaldırıp, özgürce kaynaşarak tek bir halkı oluşturmalarına kadar- devam edecektir. Bilim bunu gösteriyor ve tarih

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

ispatlıyor.

Bizler de, gerçeği savunmanın, Kürt halkına yapılanlara karşı durmanın ve ulusların kendi kaderlerini özgürce tayin edebilmesi için savaşmanın onurunu taşıyoruz. Egemen güçler ve temsilcileri ise, devreye sokulan her baskı, terör dalgasının Kürt gerçeğinin üzerine örtmeye çalıştıkları ırkçı, şoven motiflerle bezenmiş kara şalın parçalanması dışında bir sonuç vermediğini görerek daha da hırçınlaşıyor ve biz Marksist-Leninistler ile ilerici, yurtsever güçlere "bölücü", "vatan haini" teraneleriyle saldırarak, katliamlarına devam ediyorlar.

Emperyalizm ve oligarşi, hiçbir zaman katliamlarından vazgeçmeyecektir. Bu bir gerçek! Bu arada Kürt halkının, Türkiye devriminin bir parçası olarak yükselecek olan ulusal ve sınıfsal kurtuluş talepli mücadelesi karşısında -"kültürel özerklik" vb. aldatmacalarla sıkıştığı noktada- manevralara girişebileceği de olasılıklar dahilindedir. Ama ne terör, katliam politikaları, ne de başka birtakım manevralar Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etmesini engelleyemeyecektir.

Şu gerçeği herkes gibi siz savcı ve yargıçların da unutmamasını isteriz:

"Başka ulusları ezen ulus özgür olmaz".(MARKS)

II- KÜRTLERİN VARLIĞI YENİ BİR OLGU DEĞİL TARİHSEL GELİŞİMİN BİR ÜRÜNÜDÜR

Biz Marksist-Leninistlere "bölücü" vb. suçlamalarda bulunan çevrelerin bu yaklaşımlarına kaynaklık eden, (bir yönüyle de tamamlayan) Kürt ulusunun "yok sayılması" olgusuna değindik ve Kürtlerin tarihsel olarak oluşmuş bir ulus olduğu gerçeğini ortaya koyduk. Fakat bu yeterli değildir. Kürt ulusunun kurtuluş sorununa doğru çözümler getirebilmek için, Kürt ulusunun tarihsel gelişimi ve bu gelişimin özgün özelliklerine değinmek, tahlil etmek gerekir. Bilimsel yöntemle dayalı böyle bir tahlil Kürt ulusunu "Türklerin bir kolu" sayan fantastik teorilerin ne denli boşlukta kaldığını da sergileyecektir.

Sorunu açmadan önce yöntem üzerine birkaç söz söylemek istiyoruz. Bizleri her türden şovenizmden, milliyetçilikten ayıran şey, önce tarihsel, sosyal ve siyasal olgulara yaklaşım biçimimizdir. Egemen güçlerin Kürt gerçeğini yadsımasında onun idealist bir yöntemle sahip olması rol oynamaktadır. Ulus sorununda idealist yaklaşım, ulusu katıksız bir tarihsel bütünlük içinde açıklamak; ulusu gens topluluğu, kabile, aşiret topluluğu veya kan bağına indirgemek olarak gösterir.

Bu noktada egemen güçleri anlamak zor olmuyor. Ama ne yazık ki kendini materyalist olarak adlandıran Kürt milliyetçileri ve genel olarak küçük-burjuva aydınları da, bu tuzağa düşmekten kendilerini kurtaramıyorlar.

Kürtlerin tarihi gelişimi üzerine araştırmada bulunan çeşitli çevrelerden araştırmacılar, genellikle Kürtlerin hangi ırktan oldukları, hangi aşiretlerden oluştukları, tarihin hangi evresinden beri var oldukları, ya da nasıl katliamlara uğradıkları ve kahramanlıklar gösterdikleri; dolayısıyla dilleri, kültürleri ve ulusal öğelerinin ne denli zenginlikler içerdiğini anlatmaktadırlar. Ama soruna diyalektik materyalist bir yöntemle yaklaşmadıklarından, Kürtlerin bugünkü sorunlarının hangi tarihsel gelişimin ürünü olduğu, bu tarihsel gelişimi biçimlendiren sosyal, ekonomik ve siyasal olgular görülememekte, bunun doğal sonucu olarak, Kürt sorununa devrimci çözümler üretilmemektedir. Milliyetçiliğin tipik tarih anlayışı; mutlaklaştırılan bir "Kürt ulusu" ve haksızlıklarla, hatalarla(!) açıklanan Kürt tarihi olmaktadır.

Bizim tarih anlayışımız materyalist tarih anlayışıdır. Bu yaklaşım tarihsel, sosyal ve siyasal olguları tarihi gelişim içinde ele alır. Olguları analiz ederken onları "mutlak gerçekler" olarak değil, tarihi gelişimin biçimlendirdiği, kendi nesnel gelişme yasalarına sahip süreçler bütünü olarak görür.

Bu perspektifte Kürt ulusunun tarihi gelişimini açıklarken milliyetçi yaklaşımlardan ayrılıyoruz.

Kürtlerin nasıl bir tarihsel evrim geçirdikleri, hangi aşamalardan geçerek bugüne geldikleri ve bu gelişmeyi biçimlendiren ekonomik, sosyal ve siyasal faktörler bugün büyük oranda açıklığa kavuşturulmuştur. Ve bunun hiç de şovenizmin iddia ettiği gibi Orta Asya'dan başlamadığı bilimsel kesinlik kazanmış bir gerçektir artık.

A- Kürtlerin Tarihsel Kökenleri

Tarihin ilk çağlarında, Avrupa'nın buzul istilası ve sert iklimin kendine yüklediği koşullarda, Tuna boylarından Baltık kıyılarına kadar uzanan coğrafyada Ari toplulukları dolaşıyordu. Ariler bu dönem yüksek ovalarda hayvancılıkla geçiniyorlardı. Ve göçebe bir yaşam sürdürüyorlardı. Avrupa, barbarlığı yaşıyordu. Daha sonra barbarlığın II. aşamasında, Arilerin bir kolu Don ve Kafkas yoluyla İran yaylasına sızdı ve uzun süre Trans-Kafkasya'da kaldı. Orada yerlilerin düşmanlıkları ve çekirgelerin istilası, onları güneye doğru itti. Bunlar böylece dağınık MED ve PERS

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kabilelerini meydana getirdiler. (İnsanlığın Tarihi, Andre Ribard) Yağmacı bir topluluk olan MEDLER, gerek yağmaladıkları göçebe topluluklar ve gerekse de dıştan gelen topluluklarla iç içe geçtiler. Ariler, atı evcilleştirmeleri sayesinde savaşçı bir karakter gösteriyorlardı ve bu nedenle Ari yağmaları bütün Asya'yı sarstı.

Kürtler, bugünkü Sovyetler Birliği'nin batısından Anadolu'ya, İran'a, Hindistan'a göç eden (yaklaşık MÖ 2500) Hint-Avrupa ırkından Arilerin bir kolu olan Medlere dayanır. Ariler gelmeden önce Kürtlerin bugün yaşadıkları topraklarda (ki buraya Karduka denmekteydi) Kardular yaşıyorlardı. Asurlarla sürekli savaş içinde olan Kardular, büyük göç sırasında Arilerin Karduka topraklarına (bu topraklar Cudi dağı, Dicle nehri, Urmiye gölü arasındadır) yerleşen göçebe topluluklarıyla kaynaştılar. Kardularla kaynaşan bu topluluk, Medlerdir. "Tarihi ve coğrafi olgular göz önünde tutulursa çok olasıdır ki, Kürt ulusu (ulus kavramının burada halk topluluğu anlamında kullanıldığını sanıyoruz.-bn-) iki soydaş aşiret olan ve birbirlerine çok yakın olan Med lehçesi konuşan MART'larla, KURTI'lerin birleşiminden oluşmuştur." (P.NIKİTİN, Kürtler, Ö.Y. Yayınları) Ayrıca Asur kitabelerinin çözümüyle, Karduk, Kardü ve Karduka'nın Asur dilinde Kürt ve Kürdistan olduğu ve bunların, M.Ö. 400 yıllarından bu yana burada yaşadıkları anlaşılmıştır. Yapılan kazılar ve toplumbilim araştırmaları bu görüşü zenginleştirmiştir.

Kısaca, Kürtlerin dayandığı aşiret topluluklarının Ari soyundan Medler ve Kardular olduğunu söyleyebiliriz. Tabii bu dayanma, Kürtleri bu kabilelerle özdeş kılma anlamına gelmez. Tarihsel gelişim içinde bu kabileler, başka kabilelerle etkileşim içinde değişmiş ve gelişmişlerdir. Dağlık bir alanda göçer veya yarı-göçer şekilde yaşamaktadırlar. Atı çok iyi kullanmaları ve savaşçı karakterleri, Medlerin İran yaylasına sızmasıyla buradaki toplulukları büyük dalgalanmalara uğrattıkları belirtilen bir olgudur.

İlkel Toplum, Köleci Toplum ve Feodal Toplum adlı eserde, Med İmparatorluğunun da, diğer Asur, Urartu, Yunan ve Romalılar gibi köleci imparatorluk olduğundan söz edilir. Bu saptama belli ölçülerde gerçeği yansıtmaktadır. Asurluları yenen Medlerin M.Ö. 500 yıllarında imparatorluk kurduklarını saptayabiliyoruz. Fakat bu imparatorluğun ömrü 30 yıl olmuş, daha sonra yenilgiye uğrayıp dağılmış ve Kürtler bu tarihten itibaren çeşitli beylikler kurmalarına karşın merkezi devlet kuramamışlardır. Bütün köleci toplum düzeni aşaması boyunca, Kürt toprakları çeşitli köleci imparatorlukların istilasına uğramış ve özellikle M.Ö. 300 yıllarında İran ve Roma köleci imparatorlukları tarafından paylaşılmıştır. M.S. ise Kürdistan, Arap istila alanı içindedir ve bu durum Oğuzların Kürt topraklarını istila etmesine kadar sürer.

Bütün bu dönem boyunca Kürt toplulukları köle durumuna getirilmiş ve toprakları yağmalanmıştır. Gösterilen direnişlere karşın büyük devlet örgütlenmesine ulaşamayan Kürtler, kelimenin gerçek anlamıyla dağıtılmış durumdaydılar.

Kürtler neden merkezi devlet örgütlenmesini kuramadılar, neden toplumsal gelişmeyi çok yavaş ve değişik biçimde yaşadılar? Bu soruların yanıtları, Kürtlerin sosyal-ekonomik koşulları ve tarihsel gelişimin özelliklerinde aranmalıdır. Bunun tersi yaklaşımlar "çok savaşçı olmalarına karşın kendi birliklerini kuramadılar" yolu kaderci ve kaderci olduğu kadar da "isyan"ı içeren idealist yaklaşımlardır ve soruna yanıt vermekten uzaktır. Ve bu tür açıklamalar materyalist tarih anlayışıyla bağdaşmaz. Kürtler, merkezi devlet örgütlenmesi kuramadılarsa, bunun nedenleri bizzat tarihin nesnel koşullarında aranmalıdır, "kötü talih"lerinde değil...

Bunun nedenlerini şöyle sıralayabiliriz:

Birincisi, Kürtlerin aşiret yapılarının kendine özgü yanlarıdır. Kürtlerin aşiret yapısı, aileye dayanan, belirleyici özelliği kan bağı olan bir özellik taşımaktadır. Daha sonra evlilik vb. olaylarla "hısımlık"ları da içine almışsa da, bu özellik yok olmaz. Genellikle hayvancılık, tarım ve küçük el zanaatları ile yaşamlarını sürdürmektedirler. (Bkz. Kürdistan Tarihi, M.Emin ZEKİ) Diğer yandan yerleştikleri coğrafi alanın dağlık olması, dolayısıyla tarıma elverişsiz olması ve hayvancılıkta ileri gelişmişlik, üretici güçlerin gelişmesini ve buna paralel toplumsal değişimi frenleyen etken olmuştur. Aşiretlerin yerleşme biçimi de, aşiretler arası birliklerin ileri boyutlara ulaşmasına engel tarzıdır.

İkinci neden ise, Mezopotamya, Anadolu ve İran'ın bütün kölecilik dönemi boyunca, büyük zenginlik kaynağı olması ve bu nedenle büyük savaşlara, istilalara sahne olmuş olmasıdır. Büyük istilalara ve yağmalara karşı tutunamayan Kürt aşiretleri, dağlık yüksek alanlara çekilerek buralarda birbirlerinden kopuk ve dışa kapalı, kendine yeter ekonomik yapılar kurmuşlar ve yüzyıllarca herhangi bir değişime uğramadan kalmışlardır. Bu dışa kapallılık, topluluğun dışındaki gelişmelerden etkilenmesini engellemiş, toplumsal hareketliliği en alt düzeye indirgemıştır.

Kürtlerin bu parçalanmış ve dağınık yapısı, etkinlikleri altına girdikleri devletler tarafından birbirlerine karşı savuşturılmalarına da yol açmıştır.

Bütün bu özellikler sonucu Kürtler, büyük birlikler (devlet örgütlenmesi) kuramamış ve bu durum Kürtlerin uluslaşma sürecine önemli özellikler devretmiştir.

B- Kürtlerde Üretim İlişkileri İlkel Göçebe Temeldedir

Kürtlerin bütün bu dönem boyunca (M.Ö. 400-M.S. 1200 dolaylarında) göçebe ve yarı-göçebe bir yaşam sürdürdüklerini belirtmiştik. Temel karakteri göçebe olan bu aşiretler hayvancılıkla geçiniyorlardı. Tarım ve zanaattaki gelişme ise çok geri ve hayvancılığı tamamlayıcı niteliktedir.

Kürtler her ne kadar M.Ö. 500 yıllarında, 50 yıllık bir köleci imparatorluk kurmuşlarsa da, bu daha sonra dağıtılmış ve hayvancılığa dayanan ekonomik yapı sürmüştür. Bu noktada Kürtlerin köleciliği yaşadıklarından söz edilebilir. Bu konuda kesin bulgular fazla değildir. Fakat buna karşın Kürtlerin bu dönem boyunca yaşadıkları toplumsal ilişki, "geçiş" özelliklerini gösterir (İlkel komünal toplumun son aşaması ve köleci ögeler barındırır tarzda). Köleci ilişkiler, aşiret yapısındaki bir sınıfsal farklılaşmadan çok, savaşlarda esir aldıkları halkları, köle durumuna getirme şeklinde oluşmuştur. Tarihsel olarak köleci ilişkiler, daha çok tarımın başlamasıyla ortaya çıkmıştır. Fakat Kürtlerin tarımla uğraşması, esas itibarıyla yerleşikliğe (feodalizme) geçişle başladığından ve göçebelikten feodalizme geçiş, toplumsal işbölümündeki farklılaşmanın bir sonucu olmaktan çok, göçebe aşiretlerin, mevcut yapılarıyla yerleşikliğe geçiş biçiminde gerçekleştiğinden, köleci üretim ilişkilerini gerçek boyutlarıyla yaşadıklarından söz edemiyoruz. Bunun ekonomik nedenlerinden birincisi; hayvancılığın temel geçim kaynağı olmasından ötürü, fazla işgücü gerektirmemesi; ikincisi ise, kapalı ekonomik yapılar ve üretimin ilkel aletlerle yapılmasından ötürü fazla ürün bırakmamış olmasıdır. Diğer nedenler ise istilalar ve aşiretlerin yerleşme biçimidir.

Kürtler ilkel komünal toplumun son aşamasına ulaşmışlardır. Ve sınıfsal farklılaşma belli ölçülerde ortaya çıkmıştır. Fakat bu belirgin olmaktan uzaktır. Ve daha çok belirli belirsiz bir sosyal farklılaşmayı içerir.

"Kürtleri gözleme imkanı bulan bütün yazarlar, onlarda en azından iki sınıf bulunduğunda birleşirler: Silahlı uşaklarıyla birlikte yaşayan savaşçı ve toprak sahibi soylular, yarı-köleliğe indirgenmiş rençberler... Kürt çevresinin bu bölümlenişi doğal olarak bir yanda fetihlerin öte yanda bunlara boyun eğen yerlilerin bulunduğu düşüncesine götürmüştür." (P.NIKİTİN, age, s. 222)

Bu yaklaşım bizi doğruladığı gibi, Kürt aşiret yapısının esas olarak, birleşmiş gens örgütlenmesi, geniş aile yapılanması göstermesinin de mantıklı bir sonucudur. Böyle bir sosyal yapıda bizzat aşiret içinde köle-köle sahibi şeklinde bir sınıflaşmanın ortaya çıkması ihtimali zayıftır. Kısacası "önceki aşamada başlangıç durumunda görülen kölelik, şimdi toplumsal sistemin özel bir birleşimini (compsant)" (ENGELS) haline gelmemiştir. Yine bu aşamada ataeril aile tipine varıldığını, ortak mülkiyetin, sürülerin, toprağın ailelere ve aşiret beyinin özel mülkiyetine devrinin başladığını gösterir. Fakat bu belirttiğimiz nedenlerden dolayı gelişmiş boyutlara ulaşmaz ve özellikle istilalar bu yapının gelişimini engeller. Üretim biçimi kapalı niteliğinden dolayı, uzun zaman aynı kalmıştır.

Kürtlerin üretim ilişkilerinin bu özelliğini diğer toplumlarda da bulmak mümkün:

"Kabile topluluğu, doğal topluluk, toprağın (geçici olarak) ortaklaşa mülk edinilmesinin ve kullanılmasının bir sonucu değil, ön koşulu olarak görünür. İnsanlar nihayet bir yere yerleştiklerinde, bu özgün topluluğun az ya da çok, ne ölçüde değişikliğe uğrayacağı, çeşitli dışsal, iklimsel, coğrafik, fiziksel koşullara ve onların özel doğal yapılarına - kabile niteliklerine- bağlı olacaktır." (Kapitalizm Öncesi Ekonomi Biçimleri s.15, abç)

Kürtler için bu dışsal, iklimsel, coğrafik, fiziksellik vb. koşullarla kabile niteliklerini tekrarlırsak; toprakların işlenmesi ve üretim aileleri eliyle yapılmış; topluluk, akrabalık ve gelenek bağlarının varlığı ile birliğini sürdürmüştür. Aşiretlerde otlaklar, meralar, ormanlar ortaklaşa kullanılır. Tarımın ve işbölümünün, küçük el zanaatçılığının gelişmemesi, dış istilalar, toprağa yerleşimin ikincil durumda olması (dolayısıyla tarımın tamamlayıcı bir öge olarak gelişmesi) topluluk birliği temelinde bir devlet örgütlenmesine ulaşamamaları yanında, üretim biçimlerinin de uzun zaman aynı kalması sonucunu doğurmuştur. Bu özellik uluslaşma ve ulusal birliğin sağlanmasına da yansımıştır doğal olarak.

Kürt aşiretlerinin bu durumu Cermenlere çok benzemektedir. Bir fikir oluşturması açısından, K.MARKS'ın Cermenler hakkındaki düşüncelerini hatırlatmakta yarar görüyoruz. Böylece getirdiğimiz yaklaşım daha belirgin olarak somutlanacaktır.

"Cermenlerde, topluluk, dış görünümü bakımından bile, üyelerinin her kesiminde salt bir araya gelmeleri sayesinde var olur, kendinde varolan bu birlik, soydan, dilden, ortak geçmiş ve tarihten vb. gelse bile. Topluluk, bu yüzden beraberlik (verein) olarak değil, bir araya geliş (vereinigung) olarak; bir birlik (Einheit) olarak değil, bağımsız, özneli toprak sahiplerinden oluşan bir rıza birliği (Eurigung) olarak görünür. Bu yüzden, topluluk infast (aslında), eskilerde olduğu gibi, bir devlet, bir siyasal varlık olarak var olmaz, çünkü bir kent olarak var değildir." (Kapitalizm öncesi Ekonomi Biçimleri, MARKS-ENGELS, s. 26)

Bu benzerlik Avukatsız Halk Kürtler kitabının yazarı Dr. Heinz GSTREIN tarafından da şöyle dile getiriliyor:

"Kürtler köken olarak özgür dağ beyleri ile göçebe çobanların oluşturduğu bir halktır. Aralarındaki demokratik aşiret düzeni özellikle otlak ve orman kullanımının toplumsal biçimleri ile Alp köylülerinkine benzer rol oynamaktadır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

(...)

"Otlak ve ormanların ortaklaşa kullanımındaki ilkel biçim, aşiretin ortak mülkiyeti tarzında, geniş ölçüde korunabilmiştir. Fakat tarımda ortaklaşa kullanım fiilen yoktur." (Dr.Heinz GSTREIN, Avukatsız Halk Kürtler, s.62-65)

Üretim ilişkileri açısından sonuç olarak ifade edersek; Kürtler, doğu ve batıdan gelen istila ve savaşlar arasında sıkışmış bir halk olarak, çok uzun bir dönem aynı üretim düzenini sürdürmüşlerdir. Bunun belirleyici özelliği, göçebe, yarı-göçebe aşiret örgütlenmelerine dayalı, ilkel-komünal toplumun son aşamasına tekabül eden bir geçiş toplumu olmasıdır.

C- Kürtlerin Feodalizme Geçiş Osmanlı Dönemiyle Gerçekleşmiştir

Kürtlerin feodal üretim düzenine geçişleri, 11-12. yüzyıllarda yerleşikliğe geçişle başlar ve esas biçimleniş Osmanlı yönetimi döneminde kazanır. Feodal üretim düzenine geçiş, Batı toplumlarındaki gelişimin tersi özellikler gösterir. Bilindiği üzere klasik feodalizm, zanaatçılığın tarımdan ayrılması (II. büyük işbölümü) şeklinde gerçekleşmiştir. Kürtlerde ise feodalizme geçiş, yerleşikliğe geçişle birlikte tek bir aşama olarak gerçekleşmiştir. Göçebe, yarı-göçebe Kürt aşiret düzeninde, kentin yeri hemen hemen hiç olmadığından, kent, yerleşikliğe geçişten sonra ve ona paralel bir biçimde, tamamlayıcı bir öge olarak oluşmuştur. Yani bir işbölümü sonucu olmamıştır. Ve Kürtlerin yerleşikliğe (feodalizme) geçişleri iki ana özellik gösterir. Birincisi, kendi iç dinamiğinden çok dış etkenlerin zorlaması ve desteği; ikincisi ise, belirttiğimiz tarımın hayvancılıktan ayrılması sürecini (bu anlamda belirleyici tarzda köleciliği) yaşamadan feodalizme geçiş olmasıdır.

Bu geçiş sürecinde mülkiyet, aşiret beylerinin toprağın, sürülerin sahibi olması biçiminde gerçekleşmiştir. (Toprağın ve sürülerin özel mülkiyete geçmesi veya tasarrufu, alım-satım yetkisinin bir beye veya tamamen ailelerin özel mülkiyetine verilmesi, özel mülkiyetin görünüş biçimleridir.)

Fakat bu ilişki biçimi de, klasik feodalizmden farklıdır. Gerek Osmanlı feodal düzeninde, gerekse Kürtlerin feodal üretim düzenlerinde, klasik serf ilişkisine rastlamak pek mümkün değildir. Aşiret beylerinin (toprak ağası saymak gerekir artık) konaklarını koruyan savaşçıların, ev işlerini gören cariye ve rençberlerin, serfliği andıran ilişkileri dışında köylü toprakla birlikte alınıp satılan bir nesne değildir. Daha doğrusu pratikte toprağa bağlı olmasına karşın, hukuki olarak böyle değildir. Bunu yarı-serflik olarak da isimlendirebiliriz.

Bu özellik, yerleşikliğe (feodalizme) geçiş biçimlerinden ileri gelmekle birlikte, Doğu toplumları komünal ilişkilerinin yansımalarını içermektedir.

Kürtlerin gerek feodalizme geçiş biçimleri, gerekse feodal üretim ilişkilerinin kendine özgü özelliklerini, göçebe Bedevi Arap aşiretlerinin (Bedevi Arap aşiretleri coğrafi koşullar dışında Kürt göçebe aşiretlerine çok benzerler) ilkel göçebe düzeninden feodalizme geçişlerinde de görebilmek mümkündür.

Kürtlerin feodalizme geçişleri gerçek boyutunu Y.Sultan SELİM zamanında kazanır. Y.SELİM zamanında Osmanlı Devleti'yle Şah İsmail'in İran'ı arasındaki savaş, Kürt toprakları üzerinde olmaktadır Bu nedenle her iki kesimde Kürt aşiretlerini kendinden yana kazanmak uğraşındadırlar. Bu uğraşta başarıya ulaşan Yavuz SELİM, Şah İsmail'in yenilgiye uğratılmasından (Çaldıran 1514) sonra, Kürt aşiretleriyle bir anlaşma yapar. Bu anlaşmaya göre Kürt aşiretleri özerkliklerini koruyacak, yönetim belli kişi ve ailelerde olacak, padişah fermanına bu konuda bağlı kalınacak ve savaşlarda Kürtler Osmanlı Devleti'ne yardım edecektir. (Bkz. Kürdistan Tarihi, M. Emin ZEKİ, s.92)

Bu anlaşma her iki taraf için de zorunluluktan kaynaklanmıştır. Y.SELİM Kürtlerin geniş aile yapıları ve bütünleşmek istemeyişlerinden, en önemlisi ise, farklı etnik kökenden ötürü diğer Türk beylikleri gibi dağıtılmalarının zorluğunu görerek, anlaşma yapmaya yanaşmıştır. İsyan eden aşiretlere ve doğudan gelecek Şii akımlarına karşı, bir tampon olarak Kürtlerin kullanılmasını da kendi çıkarına uygun bulmuştur. Kürt aşiretleri için ise anlaşma yeni bir yağma ve katliamdan, sosyal yapılarını koruyarak çıkmanın en iyi yolu olduğu için benimsenmiştir.

Böylece Kürtler için "9 Ağustos 1519'da imzalanan antlaşma ile, Osmanlı İmparatorluğu'na katılmaları sırasında, feodalizme geçiş dönemi başlamıştır." (Avukatsız Halk Kürtler, Dr. Heinz GSTREIN, s.62)

Feodalizme geçiş görüleceği üzere esas itibarıyla dış güçlerin etkisiyle olmuştur. Bu yüzden daha ziyade merkezi hükümete bağlı bir "mülk" ve "savaş esaretine" dayalı feodal bir üstyapı tabakası oluşmuştur.

Kürtlerin feodal üretim ilişkileri ister istemez Osmanlı Devleti'ndeki ilişkilere göre biçimlenmiştir.

Kürtlerdeki ilişkiler, Osmanlı ile benzerliklerine karşın, bazı özgün değişikliklere sahiptirler. Bir anlamda Kürtler özel statüye sahiptirler. Örneğin Kürt aşiret beyleri, toprağı babadan oğula devredebilirken, toprağın hukuki sahibi devlettir, yani padişaktır (Oğul olmadığı zaman ise en yakın akrabaya geçer).

Bu dönemdeki feodal yapılar, kendi içinde çeşitli kategorilere ayrılıyordu. Ve bunlar aynı zamanda siyasal bir yapı karakteri gösteriyorlardı. Bunlardan birincisi "hükümetler" denilen ve gerçek anlamda feodal bir nitelik gösteren yapılardır. Toprak mülkiyeti aşiret beyine aittir ve saraya karşı yükümlülük de sözkonusu değildir. Daha sonraki yıllarda zorla dağıtılan beylikler bu kategoriye girer. (Bitlis Beyliği: 1200-1670, Cizre Beyliği:1200-1627) Bu beyliklerde ilk dönemler, toprak kamu mülkiyeti sayılırdı ve aşiret beyi, onun siyasal ve askeri temsilcisidir. Bu özellik, zamanla beyin topladığı vergilerle, sosyal bir farklılaşma yaratmasıyla çözülmeye uğramış ve feodal beye dönüşmüştür. Ve toprak alınıp-satılabilir, devredilebilir bir nitelik kazanmıştır.

"Hükümetler" in altında ise "sancak" olarak nitelenen, vergi ve savaşta asker vermelerine karşın, mülkiyet hakkı babadan oğula geçebilen yapılar bulunmaktadır.

Bu özerk yapılar, daha sonra askeri zorla dağıtılır ama feodal yapı devam eder.

Sosyo-ekonomik yapının feodal olduğu açıktır. Ademi merkezîyetçi ilişkiler kapsamında, toprak mülkiyeti tamamen feodal beye aittir ve artı-ürüne feodal bey el koymaktadır. Üretimin niteliği feodaldır. Üretim ilkel araçlarla yapılmakta, "kendine yeterli", "tüketim için üretim" esas geçerlidir. Ve çok az artı-ürün bırakmaktadır.

Kürt feodal yapılar, 19. yüzyıldan itibaren Osmanlı İmparatorluğu'nun, emperyalizmin yarı-sömürgesi durumuna gelmesiyle daha da gelişir ve gerçek anlamıyla derebeyi ilişkisi biçimini alır.

Bu dönemde, çokuluslu Osmanlı İmparatorluğu'ndan diğer halkların (Arnavut, Yunan, Bulgar, Sırp vb.) ayrılarak, ulusal bağımsızlıklarını kazanmalarına karşın, Kürtler bu gelişmeyi yaşayamamışlardır. Bunun başlıca nedeni, egemen üretim tarzının feodalizm olması, kapitalizmin gelişmemişliği ve Osmanlı yönetiminin Kürt aşiretlerini birbirine karşı kıskırtması ve savaşmasıdır. Kapitalizmin gelişme dinamiklerinin son derece zayıf olması, aşiret yapılanmasının karakteri ve üretimin "kendine yeter" kapalı yapısı, uluslaşmanın önündeki engellerdir.

Fakat bu, Kürtlerin Osmanlı yönetimine karşı hiçbir hareketlilik göstermedikleri anlamına gelmez. Kürtler, ilk yıllarındaki özerk yapılarının, merkezi saldırılarla yok edilmesinden sonra direniş göstermeye başladılar. Bedirhan (1838-1842), Şemdinan şeyhlerinden Şeyh Ubeydullah Nehri (1879-1880) ve Yezdan Şer (1858) bu dönem başgösteren belli başlı ayaklanmalardır. Bu ayaklanmalar Osmanlı-İran ortaklığı ve Batı devletlerinin desteğiyle bastırılır.

Bu ayaklanmaların ulusallıktan yoksun olduğu, bugüne kadar bilinen tüm belgelerle ortaya konmuştur. Ayaklanmaların temelinde, halk kitleleri ile devlet yapısı arasına ekonomik ve sosyal ilişkilerin yol açtığı; asker ve vergi vermekten bitkin düşmüş yığınların memnuniyetsizliği vardır. Dolayısıyla bunlar ulusal temelden yoksun halk hareketleridir. Buna karşın ulusal uyanışın tohumlarını da barındırdığını söylemek gerekir. Bir başka ifadeyle, genel olarak halk hareketlerini ulusal direnme hareketine bağlayan gelişimin birer halkasıdır diyebiliriz. Bazı belgelerde geçen Ubeydullah Ayaklanması'na dile getirilen "Otonom Kürdistan" sloganı, bu yaklaşımımızı doğrulamaktadır. Ayrıca Abdülhamit'in, Kürtlerin asimilasyonu için verdiği uğraşlar da bunu kanıtlamaktadır. Bununla birlikte daha ileri giderek, bu ayaklanmaları "ulusal direnme" hareketleri olarak nitelenmek toplumsal, siyasal gelişme yasalarına ters düşer. Kapitalizmin ilk biçimlerinin dahi görülmediği koşullarda, ulusal hareket nasıl şekillenebilir? Bunu iddia etmek, ulusu gens topluluğu ile özdeşleştiren ve ezen ulus şovenizmine kapıları açan düşünce tarzının, ezilen ulusta yarattığı tepkisel milliyetçilik anlayışının savunulması olacaktır.

Osmanlı Devleti döneminde, Kürtlerle ilgili bir diğer gelişme ise, Sultan Abdülhamit tarafından oluşturulan "Hamidiye Alayları"dır. Hamidiye Alayları, 1870-1880 yıllarındaki halk ayaklanmalarının uyarıcı etkisiyle, bir taraftan Kürt ayaklanmalarını, yine Kürtlerden kurulu askeri örgütlenmelerle bastırmak, böylece aşiretler arası çatışmayı körükleyerek birliğin önüne set çekme, diğer yandan ise Ermeni ulusal hareketine karşı kullanmak amacıyla oluşturulur. Rusya'daki Kazakların "Otoylar"ını andıran bu alaylar, 1892'de kurulur. Alayların oluşturuluş biçimi, bizzat aşiret beyi komutasında bir nevi milis gücü şeklinde olmaktadır.

Osmanlı döneminde Kürtlerin ulusal gelişiminden söz etmenin tarihsel gerçeklere ters düşeceğini belirtmiştik. Fakat özellikle İttihat Terakki döneminde dar bir aydın kesimle sınırlı olsa da, ulusçu düşüncelerin gelişmesi sözkonusudur. Daha çok Osmanlı sınırları içindeki halkların uluslaşma yönündeki hareketleri (özelde Ermeniler) ve Türk ulusal düşüncelerinin gelişmesinden etkilenen bu aydınlar, Kürt ulusu düşüncesini de geliştirirler. 1913'te bir kısım aydınlarca İstanbul'da çıkartılan "ROSA KURDA" adındaki Kürtçe dergi ve "Kürt Teali Cemiyeti"(AZADİ) bunun pratik biçimlenmesi olarak ele alınmalıdır. Bu aydın grupları Cumhuriyet dönemindeki Şeyh SAİT ayaklanmasında da önemli rol oynayacaklardır. Fakat Kürt aşiret toplulukları için "ulus" düşüncesi henüz çok uzak olan bir siyasal davranıştır. Egemen olan bilinç "ulus" değil, "aşiret" bilinci'dir. Kişiler aşiret bilinciyle hareket ederler ve aşiret onların kimliklerini belirler. Bu durumda bir uluslaşmadan söz edilemeyeceği açıktır.

I.Emperyalist Paylaşım Savaşında, bütün yarı-sömürge Osmanlı Devleti toprakları gibi, Kürdistan toprakları da Mondros ve Sevr Antlaşmalarıyla emperyalist devletler arasında paylaşılır ve Kürdistan da dahil olmak üzere,

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

bütün Osmanlı toprakları işgale uğrar.

Resmi paylaşımı düzenleyen Sevr Antlaşmasının bir özelliği de Kürtlere "özerklik" hakkı tanınmasıdır. Ve bu özelliğinden dolayı da, Kürt milliyetçileri tarafından "savunulur" olmuştur. Sınıf bakış açısıyla, emperyalizm döneminde sınıf savaşımının kazandığı biçimi dikkate alan bir yaklaşımla soruna baktığımızda, Sevr, emperyalist niteliğinden ötürü savunulamaz. Sevr Antlaşmasına olumlu gözle bakmak gerici bir konuma düşmektir. Çünkü Sevr, bir işgal belgesidir. Kürtlere "özerklik" sorunu, halkların savaşımını bölen-parçalayan, dolayısıyla emperyalizmi taktik planda güçlendiren bir aldatmacadan başka bir şey değildir. Bu özellik, İran ve Irak'taki, özerklik talepli Kürt hareketinin İngiltere tarafından kanla bastırılmasıyla da kanıtlanmıştır.

D- Anadolu Kurtuluş Savaşında Kürt Gerçeği Kabul Ediliyor

Kürt halkı, aşiret yapılanmasını ve bunun oluşturduğu özellikleri aşamadığından, bağımsız bir ulusal hareket (Türk ulusal hareketinden ayrı veya onunla ittifak halinde) geliştiremez, geliştirmesi de olanaksızdı. Kürt halkı emperyalist işgal karşısında genelde ikili bir tavır geliştirdi. Bir kısmı Kemalistlerle birlikte tavır geliştirirken, diğer bir kısmı ise, ya sessiz kaldı ya da gözünü emperyalist devletlere dikerek, onlardan medet umdu. Bu ikili tavır tamamen parçalanmış aşiret yapılanmasının bir sonucuydu.

Kemalistler, emperyalizme karşı savaşta Kürtlerin ittifakına özel bir önem verdiler. Çünkü M.KEMAL, Kürtlerin emperyalizmin "böl-parçala" politikalarına alet olması durumunda, bağımsızlığın tehlikeye düşeceğinin bilincindeydi. Bunun bir sonucu olarak bir yandan çeşitli vaatlerle Kürt aşiretlerini yanına çekerken, diğer yandan Kürtlerin ulusal istemlerine sahip çıktı. Hatta Kürtlere "özerklik" verileceği vaadinde bulundu. M. KEMAL Ulusal Kurtuluş Savaşını başlattığı Samsun'a çıkış yıllarında şöyle diyordu: "Kürtlerin serbest gelişimlerini temin için ırk'ı ve içtimai hukukları aynen kabul edildi. Böylece, yabancıların Kürtlerin üzerinde yapacağı propagandaların bu şekilde önünün de alınacağı, Kürtlerin malum olması hususu belirtildi." TBMM tutanaklarında geçen "bu kürsüde konuşma hakkı iki millete aittir; Kürtler ve Türklere" sözleri de bu ittifakı doğrulamakta ve Kemalistlerin yaklaşımını sergilemektedir. Lozan Konferansı sırasında azınlık sorunları üzerine tartışma çıkınca, TBMM'de bulunan 70 Kürt milletvekili konferansa telgraflar çekerek, komisyonun Kürtlerin de temsilcisi olduğunu bildiriyordu ve bu telgraf olayının bizzat M.KEMAL tarafından örgütlendiği tarihi belgelerle mevcuttur. Ayrıca M.KEMAL Irak'taki Şeyh Mahmut hareketini de destekledi. "Mahmut Sette, Süleymaniye'nin Anglo Irak birlikleri tarafından 1924 yazında yeniden alınmasına kadar Sevr Antlaşmasının değiştirilmesini isteyen Kemalistlerle birleşti" (Avukatsız Halk Kürtler, Dr. Heinz GSTREIN)

Kürtlerin Anadolu Kurtuluş Savaşına katılımı ulusalcı düşüncelere sahip Kürt aydınlarının, Kürt ulusal sorununun ancak Türk ulusal hareketiyle birlikte çözüleceği yönündeki (Kürt Teali Cemiyeti Kemalistleri destekler) tavırlarının yanı sıra, esas itibarıyla feodal aşiretlerin, tıpkı Türk eşraf-ayan kesimi gibi Ermeni hareketi karşısında "mülk"lerini (topraklarını) koruma ve Kemalistlerin çeşitli vaatlerine bağlanma temelinde olmuştur. Bu anlamda bir Kürt ulusal hareketinden ve bunun Kemalistlerle ittifakından söz edilemez. Fakat emperyalizme karşı verilen bir kurtuluş savaşının ulusal uyanışa etkide bulunmaması imkansızdır. Nitekim Kürtlerin de ulusal uyanışına, Kurtuluş Savaşı önemli etkilerde bulunmuştur. Buna rağmen feodal aşiret yapılanması ve aşiretler arası ilişkilerden ötürü ulusal hareket şekillenememiştir. Bunun yerine idealist bir yaklaşımın ürünü olan "aldatıldılar", "birleşmediler" yollu açıklamalar getirmek tamamen yanlışır. Feodal üretim tarzının egemen olduğu bir toplumsal ilişkiler sisteminde, ulusal hareket beklemek bilimsel gerçeklikle bağdaşmaz.

Lozan Antlaşması'yla Kürdistan, üç devlet (İran, Irak, Türkiye) arasında bölündü. Bu parçalanmışlık feodalizmden beri, hatta ondan önce olagelen bir özellik olarak, bir kez daha tekrarlandı. Kürt milli meselesini çözmediği için Lozan gerici yanlar taşısa da esas itibarıyla, emperyalizmi gerileten bir hukuki çerçeve olduğundan, ilericidir.

Milliyetçi yaklaşımların kendini sergilediği bir nokta da, Lozan'ı gerici sayması ve tamamen reddetmesidir. Böylece soruna "salt" milliyet açısından yaklaşıldığı, emperyalizm döneminde sınıf mücadelesinin kazandığı biçim ve Lozan'ın bu anlamdaki içeriği, onları fazla ilgilendirmede de görülmüş oluyor.

E- Kemalist İktidar Dönemi; Kürtlere Yönelik Jenosit ve Asimilasyon Dönemidir

Savunmamızın bu bölümünün girişinde, bugün Kürtlere yönelik baskı ve zor politikasının, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ile başlayan, Kemalizmin Kürtleri yadsıyan politikalarının bir devamı olduğunu belirtmiştik.

Kemalistler küçük-burjuva milliyetçi karakterleri gereği kurtuluştan sonra, demokratik devrimi sonuna kadar götüremediler. "Ayırdedici özelliği (...) ilk adımda, gelişimin birinci evresinde, tarımsal devrim evresine geçmeye bile kalkışmaksızın çakılıp kalmasıdır." (STALİN) Bu çakılıp kalmanın, demokratik devrimin sorunlarından biri olan, ulusal sorunu da kapsaması kaçınılmazdı.

Bu perspektifle soruna yaklaşan bizler; "Kürtlerin Tarihi; Gelişimi ve Türkiye'de Kürt Meselesi" (1979 DEVRİMCİ SOL Yayınları) adlı kitabımızda, Kemalistlerin Kürt sorununa ilişkin tavırlarını şöyle açıklamıştık:

"Kemalistlerin Kürt meselesindeki tavırları sınıf temelinden ötürü tutarsızdır. Başlangıçta Türk-Kürt ittifakına gerek duyan Kemalistler, Türk ulusal devriminden sonra, artık buna ihtiyaç duymuyorlardı. Mustafa KEMAL'in ağzından düşürmediği, 'Kürt milleti', 'dağlı Türkler' olup çıkmıştı. Bu durum milliyetçi küçük-burjuvazinin kaçınılmaz tavrıydı. Kürtler için milli baskı yeni bir sosyal temelde devam ediyordu. Kürt halkı, ulusal birliğini sağlayamamanın nesnel koşulları altında, Kemalistlerden yakınmaktan, aldatıldığını söylemekten başka bir şey yapamıyordu" (s.74)

"İlerici olan Kemalistler artık gerici ve şoven olmuşlardı" (s. 76)

Bu yaklaşımımız sosyal pratik tarafından her gün yeniden kanıtlanıyor. Kürt ulusal sorununun kendini dayatmasıyla birlikte bu Marksist-Leninist tahlile, sözde de olsa sanılmalar, hiç de az değil bugün.

Kemalistlerin zaferden sonra "burjuva milliyetçiliği"nin takipçisi olarak Kürtlere yönelik ulusal baskının yeni sosyal temeli olmaları, Kürtleri jenosit ve asimilasyona tabi tutmaları, onların sınıf karakterlerinden ileri gelen bir olgudur. Anti-empyralist temelde ilerici olan küçük burjuva milliyetçiliğinin, egemen olduktan sonra şovenist bir konuma düşmesi çelişik bir durum gibi gözükse de, aslında doğal bir gelişmedir. Empyralizm çağında milliyetçilik konusunda en bağınaz sınıfın küçük-burjuvazi olduğu unutulmazsa, sorunu kavramak zor olmayacaktır. Bu nedenle Kemalistlerin "şovenist" konumuna düşmelerine akıl erdiremeyen, akıl erdiremeyince de, Kemalizmin bağımsızlık savaşı dönemindeki ilerici konumunu, anti-empyralist tavrını yadsıyarak, onu karşı-devrimci burjuva bir hareket olarak adlandırıp işin içinden çıkma kolaylığını benimseyenler, idealizmin batağında olduklarını bilmelidirler.

Kemalistlerin Kürt ulusunun varlığını yadsıyan, onları zor ve baskıyla eritmeye tabi tutan politikaları gerici, şovendir. Misak-ı Milli adına bir ulusun yok edilmesidir. Bu noktada ortaya çıkan bir diğer yanlış tavır da, Kemalistlerin anti-empyralist, anti-feodal oldukları, bu nedenle Kürtlere yönelik müdahalenin "feodal yapılara müdahale" olarak görülmesidir.

Bu yeni dönemle birlikte Kemalistlerin anti-empyralist olma yanlarını ileri sürüp, kraldan çok kralcı davranmak ve Kemalizmi temize çıkarmaya çalışmak, sosyalistlerin işi olamaz. İşçi sınıfı adına hareket ettiğini söyleyip, sonra da ne adına olursa olsun, bir ulusa yönelik baskıyı onaylamak, burjuva şovenizminin onaylayıcısı konumuna düşmektir. Bunun Marksist-Leninist literatürdeki adı sosyal-şovenizmdir. Kemalistlerin Cumhuriyet dönemi politikalarının "demokrat" olduğunu söyleyenler, her şeyden önce onların ulusal sorun konusundaki tavırlarına bakmalıdırlar. İktidar, bir ulusun varlığını yadsıyor, bu ulusun istemlerini zorla, katliamla bastırıyor, onu asimilasyon ve jenosit tabi tutuyorsa, ve bunların hepsini egemen burjuva milliyetçiliği adına Misak-ı Milli sınırları içinde, herkesin "Türk" olduğu şovenist, ırkçı düşüncesinden hareketle yapıyorsa; o iktidar gerici bir konuma düşmeye başlamıştır. Kemalistler ulusal sorunda şoven ve ırkçıdır. Ülkemizde sosyal-şovenizmin şampiyonluğunu yapan geleneksel sol, Mustafa KEMAL'in Kürt ulusuna yönelik, jenosit ve asimilasyonun yön verdiği politikasına tam angaje olmuştur. Kemalistlerin şoven, ırkçı tavırları "feodalizmi tasfiye ediyor" gerekçesiyle desteklenmiş, Komintern'de uyarılmalarına karşın bu destek sürdürülmüştür. Burjuva kuyrukçusu bu anlayış, sıradan bir demokrat tavır dahi gösterememiştir.

Sosyal-şovenlerin bu kavrayışı, Marksizm-Leninizme karşıt bir düşüncenin ürünüdür. Kemalistlerin feodalizmin tasfiyesini derinleştirdiklerinin doğru olduğunu düşünsek bile, bunun bir ulusun varlığını yadsımasını haklı kılmak yanı olabilir mi? Anti-feodal bir tutumla, ulusal sorunda demokratik bir tutum almak (ulusun ayrılma hakkı dahil kendi kaderini tayin hakkını tanımak, ulusal baskıyı ortadan kaldırmak) birbirlerine karşı değil, birbirini tamamlayan olgulardır. Ve bir devrimin demokratiği bu iki tutumu bir arada sürdürmesiyle ölçülür. Hatta şunu söyleyebiliriz: Ulusal sorunda demokratik bir tutum alamayanların, anti-feodal tutumu derinleştirmesi olanaksızdır. Kemalistlerin evrimi bunu kanıtlamıştır. Ülkemizde toprak devriminin yapılmaması bu gerici tutumdan ileri geliyor.

Tüm bunları söylemek, Kemalistlerin desteklenir hiçbir yanlarının kalmadığı anlamına gelmez. Kemalistler iktidara geldikten sonra ulusal sorundaki şovenist tavırlarıyla, köylülerin ve işçilerin demokratik istemlerini zorla bastıran tutumlarıyla gerici bir konumdadırlar. Ama uluslararası planda empyralizme karşı kısmi anlamda da olsa tavırlarını devam ettirmeleri, onların ilerici yanındır. Ve bu yan desteklenmelidir. Fakat içte demokratik devrimi kesintiye uğratan bir iktidarın, uluslararası planda da gericileşme sürecine gireceği ve süreç içinde empyralizmin yedeğine düşeceği de akıldan çıkarılmamalıdır. Bu farklılıkta şaşılacak bir şey de yoktur. Ancak dünyayı tek düze bir şey olarak görenler, ağaca bakarken ormanı görmeyenler, Kemalistlerin iç politikadaki gerici yanı ile, uluslararası plandaki ilerici yanını bir arada düşüneyebilirler.

Kürdistan'ın cumhuriyet dönemindeki durumu "siyasi ilhak"tır. Yani Kürdistan'ın Kemalistlerin Misak-ı Milli politikaları sonucu varlığının yadsınarak "milli" topraklara katılmasıdır. Kürdistan'ın durumunu "siyasi ilhak" dışında "sömürge" vb. biçiminde değerlendirmek, yanlış bir tahlilin ürünüdür. Nesnel gerçeği, kendi subjektivizmine göre tanımlamak, Marksist-Leninistlerin işi olamaz. Sömürge tartışmasına daha sonra gireceğiz. Yalnız burada şunu belirtmek gerekir, sömürgecilik her şeyden önce ekonomik bir olgudur. Kemalistlerin sömürge politikası uygulaması için ülkenin buna uygun bir ekonomik, sosyal yapıya sahip olması gerekirdi. Küçük meta üretimine dayalı, yarı-feodal bir yapıya sahip olan bir ülkede iktidar sömürgeciliği uygulayamaz. Nitekim Kemalistler Cumhuriyet dönemi boyunca, Kürdistan'ın ekonomik ve sosyal yapısına müdahale edememişlerdir. Hatta idari ve askeri bir denetimden bile gerçek anlamda söz edilemez. Kısaca siyasi iktidar ilhakla, bütün Türkiye topraklarını (Kürdistan dahil) rahatlıkla burjuva

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

sömürü ve talan uygulayacak bir alan haline getirmiştir. Fakat ortada bu alanı değerlendirecek burjuvazi yoktur. Bu nedenle "sömürge" ilişkisi aranamaz.

Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısı ise feodaldır. "Medeni Hukuk" yasalarının çıkarılmasıyla, toprak egemenliği hukuki bir çerçeveye de kavuşur. Temel sosyal yapı aşiret yapısıdır. Kürt köylü ulusu, Kemalistler gibi ulusal devletini kuramadı. Bunun temel nedeni daha önceden kısmen belirttiğimiz gibi, Kürt toplumunun kendi iç dinamiğinden kaynaklanmıştır. Feodal üretimin hakim üretim biçimi olması, aşiret örgütlenmesi bunun sosyal ve siyasal yapıyı belirleyen niteliği, ulusal yönde bir hareketlenmeyi önleyen nesnel nedenlerdir. Bağımsız bir köylü hareketinden söz edilemeyeceği gibi, Kürt köylüleri, aşiret beylerine bağlılık içinde, geçimlerini hayvancılık ve ağaların rençberliğini yaparak kazanıyorlardı. Kentle ilişkileri (genel olarak kendi dışındaki yaşamla ilişkileri), aşiret beyi, toprak ağası tarafından sağlanıyordu. Bu koşullarda köylüleri "ulusal pazar" istemi etrafında harekete geçirecek ne bir burjuvazi ne de ulusal birliğe önderlik edecek bir küçük-burjuvazi vardı. Diğer taraftan, Kürt aydınları tarafından ulusal bilincin taşınması çabalarından söz edilse de, bunların toplumsal yapı üzerindeki etkileri çok sınırlıdır. Bu nedenle ulusal baskıya karşı bütünlüklü bir tutum geliştirmelerinden bahsedilemediği gibi, uluslaşma henüz geri bir düzeydedir. Fakat bu Kürtlerin Kemalist iktidara karşı çeşitli biçimlerde tavır geliştirmedikleri anlamına gelmez. Kürt ayaklanmaları bütün bu dönem boyunca aralıksız sürdü. Bunları ayrıca değerlendireceğiz. Çünkü ulusal sorunda, gerçekten demokratik bir tutuma sahip olup olmama, bu ayaklanmalar karşısında belirlenecek tavrı doğru bir ilgidir. Fakat bundan da öte, Kemalistlerin şoven, ırkçı politikalarına karşı çıkmak, Kürt ulusunun ulusal istemlerini desteklemek, bunlar için mücadele etmek, Marksist-Leninistlerin vazgeçilmez görevi olduğunu belirtelim. Bu tavır bizi her türden sosyal-şovenizmden ayıran temel öneme sahiptir. "Feodalizmi tasfiye" gibi uydurma gerekçelerin ardına sığınarak, ulusun yaşamına zorla müdahaleyi haklı göstermek, Türkiyeli küçük-burjuva aydınların bilinen tavrıdır ve bu tavra karşı mücadele edilmeden, şovenizme karşı mücadele edilemeyeceği, tarihi gerçeklerin doğruladığı bir ilkedir.

F- Kürt Ayaklanmaları Feodal Toplumsal Bir Zeminde Ulusal Direnme Hareketleridir

Cumhuriyet döneminde 17 Kürt ayaklanmasının (ayrıca birçok silahlı hareket de sözkonusudur) hepsi kanlı şekilde bastırılır. Belli başlıcaları şunlardır:

- 1- Koçgiri Ayaklanması (1921)
- 2- Nasturi Ayaklanması (12-28 Eylül 1924)
- 3- Şeyh Sait Ayaklanması (Şubat-Nisan 1925)
- 4- Raskotan Ayaklanması ve Raman Tadip Hareketi (Ağustos 1925)
- 5- Sason Ayaklanması (1925-1937)
- 6- I. Ağrı Ayaklanması (16 Mayıs-17 Haziran 1926)
- 7- Koçuşağı Ayaklanması (2 Ekim-30 Kasım 1926)
- 8- Mutki Ayaklanması (26 Mayıs-28 Ağustos 1927)
- 9- II. Ağrı Hareketi (13-20 Eylül 1927)
- 10- Bicar Tenkil Hareketi (7 Ekim-17 Kasım 1927)
- 11- Asi Resul Ayaklanması (22 Mayıs-3 Ağustos 1929)
- 12- Tendüruk Hareketi (14-27 Eylül 1929)
- 13- Savuk Tenkil Hareketi (26 Mayıs-3 Haziran 1930)
- 14- Zilan Ayaklanması
- 15- III. Ağrı Hareketi (7-14 Eylül 1930)
- 16- Pülümür Hareketi (8 Kasım-14 Kasım 1930)
- 17- Tunceli (Dersim) Tedip Hareketi (1937-1938)

(Genelkurmay Harp Tarihi Dairesi Başkanlığı, Türkiye Cumhuriyeti'nde Ayaklanmalar, 1924-38)

Kendi içinde bazı özgünlükler taşımakla beraber;

"Cumhuriyet sonrası Kürt milli hareketlerinin niteliği; Kemalizmin gerici, şovenist, jenosit politikasına karşı feodal bir toplumsal zeminde ulusal direnme ve birleşme süreci niteliğindedir. Ulusal baskının olduğu yerde, ulusal hareketin olması kaçınılmazdır. Fakat Kürt halkının feodal yapısından ötürü, başarısızlık, parçalanmışlık, ulusal birliği sağlayamamada, Kürt Milli Hareketlerinin ağırlıklı yanıydı. Fakat diyebiliriz ki, feodal birimlerini korumak biçimindeki bu mücadele, Kemalizm karşısında meşru bir direnme hakkı niteliğindedir." (Kürtlerin Tarihi Gelişimi ve Türkiye'de Kürt Meselesi, DEVRİMCİ SOL Yayınları, 1979, s.80-81)

Kürt ayaklanmalarını incelediğimizde (özellikle Koçgiri 1921 Şeyh Sait 1925, Dersim 1937-38) bu özellik daha net açığa çıkacaktır. Kürt ayaklanmaları içinde bu üç ayaklanmayı seçişimiz, bunların ayırdedici özellikte olmalarından kaynaklanıyor. Çünkü bu ayaklanmaların biçimlendiği koşulların tahlili ve yapılan değerlendirmeler, Marksist-Leninistlerle her türden sosyal-şoven ve milliyetçi kesimler arasındaki farklılığı gösterecek niteliktedir. Toplumsal, sosyal ve siyasal olayları değerlendirme sorunu, her şeyden önce sınıf tavrının bir yansımasını içerdiğinden, somut olayların tahlili bu noktada bir turnusol ödevi görüyor.

Koçgiri Ayaklanması:

Bu ayaklanma Anadolu Kurtuluş Savaşı döneminde başgöstermiştir. Ayaklanma kendi içinde ulusal istem gibi haklı bir temel içermekle birlikte, oluş koşulları ve bu koşulların biçimlendirdiği ilişkiler itibarıyla, gerici bir konumdadır.

Koçgiri ayaklanmasını gerici kılan koşullar nelerdir?

Bu koşullar, kapitalizmin emperyalizm aşamasına ulaşması ile birlikte ekonomik, sosyal ve siyasal koşullardaki değişimde aranmalıdır. Burjuvazinin gericileşmesiyle ve emperyalizmin bir siyasal gerici sistem olarak ortaya çıkmasıyla, tarihin lokomotif gücü proletarya olmuştur. Artık ekonomik, sosyal ve siyasal olaylara "biçimsel demokratizm" gözlüğü ile ya da bütünden bağımsız kendi başına bir olgu olarak bakılamaz. Her türden sosyal, siyasal hareketin değerlendirilmesi, proletarya hareketi karşısındaki konumu ve bu anlamda emperyalizme karşı tavrı noktasında ele alınmalıdır. Tersi yaklaşımlar, niyetler ne olursa olsun ve kendi içinde ne denli "haklı" olursa olsun, emperyalizmin yedeği olmaya götürür.

Anadolu Kurtuluş Hareketi, anti-emperyalist olma yanı sıra emperyalizmin güçlerini bölen-parçalayan, proletarya devrimini objektif olarak güçlendiren bir harekettir. Bununla çatışma içinde olan her hareket -kendi içinde ne denli haklı olursa olsun- objektif olarak gerici bir konumdadır. Koçgiri ayaklanması, kendi içinde haklı bir isteme dayanmakla birlikte, o günkü koşullarda genelin çıkarlarıyla çelişen bir konumdadır. Ve bu nedenle "parça bütüne feda edilmeli"dir.

Burada, sosyal-şovenizmin, ayaklanmayı gerici olarak nitelemedeki hareket noktası, Marksist-Leninistlerin hareket noktasından tamamen farklıdır. Onlar, hareketi genelin karşısındaki konumu itibarıyla değil, kendi burjuva milliyetçi konumlarıyla değerlendirdikleri, ulusal haklı istemleri yadsıyarak değerlendirdikleri için bizden ayrı bir yeredirler.

Koçgiri ayaklanmasına ilişkin değerlendirmemize en şiddetli itirazlar, ezilen ulus milliyetçilerinden gelmektedir. Onlar, bizleri sosyal-şovenizmle aynı paralelde konuşmakla suçlayabilmektedirler. İşin aslının hiç de iddia edildiği gibi olmadığını, olgulara tek düze bir mantıkla yaklaşamayacağını açıkladık. Bir ilave daha yapalım, Koçgiri Ayaklanması ile aynı döneme denk düşen ve Kemalistlerin desteğini alan Şeyh MAHMUT ayaklanması nereye oturtulacaktır? Kuşkusuz milliyetçiler, hemen "ilerici" cevabını yapıştırıcaklardır. Öyledir de, ama anlayamadığımız iki farklı siyasal tavır -koşullarda bir farklılık olmaksızın- nasıl oluyor da aynı kefeyle konuyor?! Yanıtı biz verelim; tarihsel, siyasal perspektiften yoksun, soruna "salt" milliyet gözlüğü ile yaklaşarak... Böyle bir yaklaşımın ise, nerede duracağını kestirmek zordur!

Şeyh SAİT Ayaklanması:

Cumhuriyet döneminin ilk Kürt ayaklanması olan Şeyh SAİT ayaklanması, kısa sürede yaygınlaşarak Diyarbakır, Bingöl ve Elazığ'ı kapsamıştır. Ama bütün Kürdistan'a yayılmamış, tüm Kürt aşiretlerinin desteğini alamamış olmasından ötürü, Kemalist diktatörlük tarafından kısa sürede bastırılmıştır. Onbinlerce Kürt yok edilmiştir. Liderinin adı ile anılan bu ayaklanma, anlaşılacağı üzere feodal bir toplumsal zeminde, dini bir liderlik altında, aşiretlerin Kemalist diktatörlüğe karşı ulusal içerikli taleplerle başkaldırmasıdır. Ayaklanmada dini motiflerin işlenmiş olması ezilen, baskı gören, asimilasyona tabi tutulan bir halkın, Kemalistlerin şovenist, ırkçı müdahalesine karşı başkaldırma haklılığını ortadan kaldırmaz. Kaldı ki, liderliğin niteliği her şeyi belirlemez. Örneğin İrlanda'da İngiliz emperyalizmine karşı başkaldırı, katolik-protestan çatışması görünümü almış olmasına karşın, İrlanda'nın kendi kaderini tayin etme istemini haksız bulan kimse yoktur. Ama sorun Kürtler olunca, faşizmin baskı ve tehditlerinin de etkisiyle, hemen çifte standart kullanılmaya başlanıyor.

Şunu baştan belirtelim: Kürtlerin aşiret yapılanması, aşiret liderlerinin aynı zamanda dini lider sıfatına sahip olması Kürt ulusal hareketlerinde dini önderlik veya dini motiflerin işlenmesini kaçınılmaz kılmaktadır. Bu nedenle yüzeysel bir yaklaşımla dini önderlik veya dini motiflere bakılarak bir hareket gerici sayılamaz. Hele bu hareket, ulusal baskıya karşı çıkma gibi haklı bir temele dayanıyorsa, bu iddiada bulunmak şovenizmle aynı safta yer almakla özdeşir.

Şeyh SAİT ayaklanmasının önemi ise buradan ileri gelmektedir. Şovenizm ve sosyal-şovenizm, Kemalizmin feodalizme yönelik bir saldırı geliştirdiği ve İngilizlerle Musul sorununun görüşüldüğü bir döneme denk düşmesinden hareketle, ayaklanmanın, İngiliz emperyalizminin örgütlediği "feodal-dini bir irtica hareketi" olduğunu iddia etmektedirler. Şovenizm ve sosyal-şovenizm bu iddiasına kanıt olarak ayaklanmanın önderliğinin feodal-dini kimliğe sahip olmasını göstermektedir. Sosyal-şovenizm derken, gemiyi aşıya almış, kafası polisiye komplolarla dolu kimi küçük-burjuva aydın (!) dönemleri ile burjuva milliyetçiliğini bayrak edinmiş PDA hainlerini sözkonusu bile etmiyoruz. Bunlar saflarını belirlemişlerdir. Bizim kastettiğimiz kendilerine "Marksist-Leninist", "bilimsel sosyalist" vb. sıfatlar verenlerdir. Onların tutumuna ne demeli? Hem de Kemalistlerin ayaklanmayı bastırırken uyguladıkları vahşetin gerekçeleri ortadayken...

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Ayaklanmanın liderinin yargılandığı mahkeme yargıcının hükmü açıktır:

"Kiminiz hükümet otoritesinin kötü yönetimini, kiminiz de halifeliğin savunuculuğunu İsyân için bahane ettiniz. Fakat tümünüz bağımsız bir Kürdistan yaratma sorununda birleştiniz." (Az Gelişmişlik Sürecinde Geri Bıraktırılmışlık s.238)

Ulusal istemler en ağır suç olarak görülmüştür. Katliamı, bir ulusun zorla asimilasyonunu haklı göstermek için, uydurma gerekçelerin burada bir anlamı olabilir mi? Elbetteki hayır.

Bütün Kürt ayaklanmalarında olduğu gibi Şeyh SAİT ayaklanması sırasındaki vahşet ve katliamların nedeni de ayaklanmaların taşıdığı ulusal içeriktir. Şeyh SAİT ayaklanmasından sonra "sığınmak" isteyen bazı aşiret önderlerinin durumunun tartışılması sırasında, İstiklal Mahkemesi savcısının olası bir affa karşı olarak ileri sürdüğü düşünce bunu doğrulamaktadır. Şöyle diyor savcı:

"Ayaklanma bağımsız bir Kürdistan kurmak amacıyla çıkmıştır. Birçok seneler hep bu amaç için çalışılmış olduğu kesindir. Bu ruhun ölmesi ve öldürülmesi en kutsal görevdir. Bunun için Kürdistan'da baş olabilecek zararlı kişilerin kesinlikle affedilmemesi gerekir." (E.AYBARS)

Bütün bunlar ortadayken, Kürdistan'da hâlâ katliamların canlılığı derinden derine yaşanırken, ayaklanmaları "gerici", "irticai" olarak değerlendirmek, demokrat, ilerici bir tavır değildir.

Bizler, sıkıyönetim savcı ve yargıçlarının bu tür iddialarını anlayabiliyoruz. Toptancı bir tavırla, ırkçı, faşist politikaya karşı çıkmayı, bir ulusun jenoside tabi tutulmasına karşı gelmeyi "bölücü" olarak tanımlayıp cezalandırma yoluna gitmişlerdir, gidiyorlar. Bu nedenle onlara karşı tavrımız bellidir.

Ama kendilerine "ilerici", "sosyalist" hatta "Marksist-Leninist" diyenlerin egemen sınıf sözcülerinin yaklaşımını sergilemelerini anlayabilmek güçtür.

Şeyh SAİT isyanını M.Sencer, şöyle değerlendirir:

"... 13 Şubat 1925'de Nakşibendi tarikatından Şeyh SAİT liderliğinde Pıram köyünde bağımsız bir Kürdistan kurmak ve halifeliği geri getirmek amacıyla başlamış... Ciddi bir askeri hareketle bastırılmıştır (...) Türk devriminin temel ideolojisi olan laikliğin gerçekleştirilmesi yolunda önemli adımlar atılmıştır." (Dinin Türk Toplumuna Etkileri, M.SENCER, abç.).

Başta küçük-burjuva reformistleri olmak üzere bu tür değerlendirme yapan az değildir. Geleneksel solun tutumu da günümüzde bu paraleldedir.

Marksizm-Leninizmden nasibini almamış bu sosyal-şovenlere ilk diyeceğimiz, demokratikliğin ulusal baskı uygulayarak olamayacağıdır. İrticayı tasfiye etmek için önce bir halkın ulusal istemlerini demokratik bir yaklaşımla tanımak gerekir.

İkinci olarak; Şeyh SAİT isyanı ve diğer Kürt ayaklanmalarında dini motiflerin işlendiği; feodal toplumsal bir zemine dayandığı doğrudur. Ama bu neyi değiştirir? Tersine söylersek; bu ayaklanmalarda ulusçu düşüncelere sahip Kürt aydınlarının da (Kürt İstiklal -Azadi- Cemiyeti'nin de) yer aldığını ve ulusal sloganların atıldığını söylersek, sosyal-şoven düşüncelerde bir değişiklik olacak mı? Hiç sanmıyoruz. Sanmıyoruz çünkü, İstiklal Mahkemesi zabıtları, isyan önderlerini darağaçlarındaki "yaşamımı bir gün vatan yolunda adamaya ahdetmişim. Bağımsızlık bayrağının, idam edilmekte olduğumuz bu topraklar üzerinde bir gün dalgalanacağından hiç kuşku yok" şeklindeki haykırışları söylediklerimizi belgeliyor. Bunlar bilinmesine karşın, harekette varolan dini motiflerin hep ön planda tutulması, sosyal-şovenlerin ikiye bölünmesi olsa gerek!...

Başta Şeyh SAİT ayaklanması olmak üzere, Cumhuriyet dönemi Kürt ayaklanmaları; feodal toplumsal bir zeminde ulusal direnme ve birleşme niteliğindedirler. Ulusal baskının olduğu yerde, ulusun iç yaşamına dışardan zor yoluyla yapılan bir müdahaleye karşı bir direnmenin olmaması düşünülemez. Ayaklanmalar her şeyden önce Kürt ulusuna yönelik, jenosit ve asimilasyon politikasının sonuçlarıdır. Ayaklanmalarda dini motiflerin yer alması, bir ulusun direnme hakkını yok etmez. Buna sayısız örnek verebiliriz. Afgan Emirlerinin İngiliz emperyalizmine, Ömer MUHTAR'ın İtalyan emperyalistlerine karşı direnişlerinde de dini motifler söz konusudur. Ama bu durum söz konusu direnişleri gerici yapmamıştır.

Yine bu ayaklanmalar, başlangıçta feodal yapılara müdahalenin doğurduğu tepkiyi de içerebilir, içeriyor da. Ama Kemalizmin Kürdistan'a müdahalesinin esasta feodal yapılara müdahale değil, Kürt ulusunu asimilasyona tabi tutma müdahalesi olduğu açıktır.

Kürt ayaklanmalarının, feodal bir toplumsal zeminde gelişmesi ve dini motifler de taşıması, Kürt halkının yaşadığı ekonomik-sosyal ilişkilerin doğal bir sonucudur. Eğer bu ayaklanmalar yerli yerine oturtulmak isteniyorsa, her şeyden önce nesnel koşulların analizinin yapılması gerekir.

Burada sosyal-şovenlere birkaç soru sormak istiyoruz: Kurtuluş Savaşına katılan eşraf ve ayan feodal bir toplumsal yapıyı temsil etmiyor muydu? Yoksa onlar "Türk" oldukları için ayrıcalıklı mıydılar? Yine sözü edilen Kürt aşiretlerinin çoğunluğu feodal bir toplumsal zeminde M.KEMAL'in anti-emperyalist hareketine katıldıkları zaman, ileri ci sayıldılar mı? Aynı şekilde Afrika ulusal kurtuluş hareketlerinde, harekete, feodal toplumsal zeminde katılmaların hiç de az olmadığı bir gerçek değil mi? Neden bunlar gerici olarak adlandırılmıyor?

Şeyh SAİT ayaklanmasıyla ilgili, sosyal-şovenizmin bir diğer iddiası da, ayaklanmayı, İngiliz emperyalizminin Musul petrolleriyle ilgili görüşmelerde Kemalizmi zayıf düşürmek için tertiplemiştir. Bu yüzden ayaklanma gericidir! Bu iddia, sosyal-şovenizmin hiçbir zaman kanıtlayamadığı hayali bir iddiadır. Bilimsel dürüstlük taşıyan burjuva aydınlarının bile mevcut bütün tarihi belgelerde bu iddiayı doğrulayacak herhangi bir bulguya rastlamadıklarını belirtmeleri, bunu kanıtlamaktadır.

Nitekim bunun farkında olan bir kısım sosyal-şovenler; ayaklanmanın sonuçları itibarıyla İngiliz emperyalizmine yaradığını söylemektedirler. Ayaklanmanın, bu tür bir sonuç yaratmış olması onu gerici kılmaz. Bu, her toplumsal, siyasal olay için söylenebilir. Olgular kendisini kuşatan koşullardan yalıtılmış olarak ele alınamayacağına göre, birçok yan etki doğurması her zaman sözkonusudur. Böyle bir durum sözkonusu olmuşsa bunun da sorumlusu Kemalistlerin şoven, ırkçı politikasıdır.

Dersim Ayaklanması:

Bu ayaklanmanın önemi, ulusal sloganların çok belirgin olması, korkunç bir katliam sonucu bastırılmasına karşın, sosyal-şovenizmin sanki böyle bir olay yokmuşçasına hareket etmesidir.

"... Dersim'in etrafı çevrildi; askeri kışlalar kuruldu. Ekonomik sıkıntılardan yokluk ve pahalılıktan ötürü dağlara çıkan Kürt çeteleri 'haydut' ilan edildi. (...)

"Dersim katliamı, Kemalizmin şovenist, jenosit politikasının kanlı bir abidesidir. Binlerce köy yakıldı, yıkıldı. Köylüler mağaralarda, ırmaklarda, dağlarda, ormanlarda, evlerinde, çoluk-çocuk demeden katledildi. (...) Katliamdan sonra binlerce köylü ailesi Batı'ya sürüldü." (Kürtlerin Tarihi Gelişimi ve Türkiye'de Kürt Meselesi, DEVRİMCİ SOL Yayınları, 1979 s.82)

Dersim, M.KEMAL'in deyişiyle "kanayan yaraydı" ve "sökülüp atılmalıydı". Uluslararası koşullar da elverişliydi. 90 bine yakın Kürt köylüsü, kadın, ihtiyar, çoluk-çocuğuyla katledildi. 1942'ye kadar süren Dersim ayaklanması sırasında dikkat çeken bir özellik de, toprak ağaları ve nüfuzlu kişilerin desteğini almak için, Kemalistlerin bunlara toprak dağıtmasıdır. Sosyal-şovenizmin "feodalizmi tasfiye ediyordu" safsataları da böylece havada kalınca, en akıllıca tavrı, hiçbir şey olmamış gibi davranmak oluyor!...

Cumhuriyet tarihi boyunca başgösteren Kürt ayaklanmalarının en önemli özelliği, bu ayaklanmaların aşiret yapısına dayanan feodal bir toplumsal zeminde oluşması ve dolayısıyla (uluslaşma sürecinde bir ileri adım olmakla birlikte) ulusal bütünlüğün sağlanamaması sonucu, çoğu Kürt aşiretlerinin ayaklanmalar sırasında ya tavırsız kalmaları ya da Kemalizmle işbirliği yapmış olmalarıdır. Örneğin Şeyh SAİT ayaklanmasını siyasi iktidara ihbar eden "Hormek" aşiretidir. Yine Şeyh SAİT ayaklanmasına Dersim aşiretleri seyirci kaldıkları gibi, Dersim'e de Sünni aşiretler seyirci kalmış, kimileri Kemalistlerle işbirliği yapmıştır. Evet, jenosit ve asimilasyona rağmen Kürt direnmeleri, ulusal uyanış doğrultusunda ileriye doğru gelişmeler sağlamıştır. Fakat feodal aşiret yapılanması, hâlâ temel özellikleridir. Aşiretlerin tarihten gelen yapısı ve birbirlerine karşı kullanılmalarının yarattığı önyargılar gibi nedenlerden dolayı, ulusal birliğe ulaşmaktan henüz uzak sayılırlar. Bu özellikler yenilgilerde önemli rol oynar.

Kürt ayaklanmaları, her şeyden önce Kemalistlerin Kürt halkına yönelik gerici-şoven politikalarının sonucudur.

Bunları söylememiz, "bölücü" sayılıp bu davada yargılanmamızın gerekçelerinden biri oldu. Bugün bu mahkeme, Türkiye halklarının mücadelesini omuzladığımız için, özelde Kürt halkının ulusal taleplerine sahip çıkarak, Kürt halkının katliamlara, sürgünlere, zulüm ve baskıya uğramasına karşı olduğumuz, bu politikanın ırkçı-faşist yanlarını ortaya serdiğimiz için bizleri yargılamayı üstlenmiştir.

Yargıç ve savcılara şunu diyoruz, biz yaptıklarımızla tarihe karşı sorumluluğumuzu yerine getiriyoruz. Sizlerse Kürt halkının mücadelesini cezalandırma politikasının pratik uygulayıcıları olma sıfatını kazanacaksınız.

G- Türkiye'nin Yeni-Sömürgeleşmesi Kürdistan'daki Milli Zulmün Çok Yönlü Sürdürülmesi Dönemidir

Türkiye'ye yeni-sömürgecilik ilişkilerinin girişine kadar, Kürdistan'da egemen üretim tarzının feodalizm Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

olduğunu belirtmiştik. Fakat bu durum yeni-sömürgecilikle birlikte değişmeye başlar.

Kürdistan'da kapitalizmin gelişmesi, bürokrat-komprador burjuvazi ile işbirliği yaparak oligarşi içinde yer alan Kürt aşiret beyleri ve toprak ağalarının, yeni-sömürgecilik ilişkileriyle birlikte kapitalizmin yukardan aşağıya gelişiminin boyutlanmasına paralel olarak kapitalist ilişkilere girmeleri şeklinde bir çizgi izlemiştir.

Kapitalizmin Kürdistan'daki bu gelişimi, tamamen Kürdistan'ın tarihsel gelişimi ve ekonomik-sosyal yapısının bir sonucudur. Kürdistan'da üretim biçimlerinin evrimi, kendi iç dinamiğiyle (iş bölümünün oluşmasıyla) değil, dıştan zorlamalarla mevcut üretim ilişkilerinin değişmesi, dönüşüme uğraması şeklinde olmuştur. Bu özellik, Kürtlerin ulusal birliğini oluşturmada karşılaştığı zorlukları, yani parçalanmışlığı da izah ediyor. Bu geçiş biçimi, feodalizmden kapitalizme geçişte de özelliğini korur. Örneğin Kürdistan'da kent, feodal, ilişkilerden bağımsız değil, onun bir tamamlayıcısı olarak gelişmiştir. Halbuki Batı Avrupa'da feodalizm, temelde toprağa dayanmakla birlikte, onun dışında bir kent ekonomisi vardı. Ve kapitalizmin gelişme dinamiği de, feodal ilişkilerin dışındaki kentlerde oluşmuştur. Kürdistan'da ise durum tamamen tersi bir biçimdedir. Diğer yandan, Kürdistan'ın sosyal yapısı (aşiret örgütlenmesi, aşiret beylerinin aynı zamanda dini otorite ve toprak sahibi olmaları vb.) bağımsız bir köylü hareketinin oluşumuna engeldir. Bu da iç dinamiği zayıflatan bir diğer olgudur.

Bundan dolayı Kürdistan'da kapitalizmin gelişmesi, yeni-sömürgecilik ilişkilerinin gelişmesi: iç pazarın derinlemesine açılması ve Kemalizin jenosit ve baskı politikasından kurtuluşu merkezi yapıyla bütünleşmekte gören Kürt feodal sınıflarının Türk egemen sınıflarıyla işbirliğine girmesi sonucu olmuştur. Kürt toprak ağaları ve şeyhleri, meta dolaşımına paralel olarak ticarete atılmaları ve giderek egemen sınıf blokuyla bütünleşmeleriyle evrime uğramışlardır. Diğer yandan kapitalizmin cılız ve çarpık gelişimi, işbirlikçi burjuvazinin tek başına sömürüyü gerçekleştirmesini engeller bir durum yaratmış, toprak ağaları ve tefeci-tüccarlarla işbirliğini zorunlu kılmıştır. Bunun sonucu olarak oligarşi dediğimiz bir egemen sınıf bloğu oluşmuştur. Kürt egemen sınıfları da bu yapının içindedirler.

Kürdistan'da kapitalizmin gelişim şekli, tarımda makinalaşma ve kentlerde ticaret-tefecilikle bir arada olmuş, böylece tarımda sağlanan artı-ürün kentlerde değerlendirilmeye başlanmış, kentlere yerleşen aşiret beyleri ve toprak ağaları buralarda feodal artı-ürünle açtıkları han, hamam, otel vb.lerle ticarete yönelmiş ve süreç içinde çok yönlü olarak gelişen ticaret-tefecilik, giderek sınai gelişimi de yaratmıştır.

Bu kapitalist gelişmeyi en iyi somutlayacak olan, tarımdaki makinalaşmanın boyutudur. Türkiye genelinde 1965-66 yıllarında traktörleşme hızı %19 iken, Kürdistan'da %46 olmuştur. 1966-67 yıllarında ise Türkiye genelinde %15 iken, Kürdistan'da %24-25'tir. Bu oranın sonraki yıllarda düşmesi tarımda makinalaşmanın bir patlama biçiminde gerçekleştiğini gösterir.

Kapitalist ilişkilerin gelişmesi beraberinde kentleşmeyi de hızlandırmıştır. Kentleşme belirttiğimiz gibi Batı Avrupa'dakinin tersine bir gelişim izlemiş, ticarete giren feodal hakim sınıfların kentlerde oturmaya başlamasıyla oluşmuştur. Kentleşme sanayinin (veya ticaretin) gelişiminin sonucu olmadığından, çarpıktır ve gerçek boyutta kent olmaktan uzaktırlar. Kaldı ki, kentlerin çoğu aşiret merkezleri olarak kurulmuşlardır. Örneğin; Mardin'in Silopi ilçesi yalnızca bir aşirettir. Bunun gibi 1960-70 arasında bir kaç aşiretin oluşturduğu kentlerin sayısı az değildir.

Kürdistan'da kapitalist ilişkiler 1970 sonrasındaki Köye Ulaşım Projesi (KUP) ve günümüzde Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ile daha yüksek boyutlara varmıştır. Özellikle KUP'la, kapitalizmin altyapıda gelişmesi, meta dolaşımının hızlandırılması ve iç pazarın genişletilmesi amaçlanmıştır. Ve GAP'la yeni-sömürgecilik ilişkileri açık seçik bir bütünlük kazanacaktır. Kapitalizmin egemen üretim biçimi olduğu tartışma götürmemektedir. Fakat, bu egemen ilişkiye karşın yarı-feodal ilişkiler de azımsanmayacak boyuttadır. Kürdistan'da toplam ailelerin %70'e yakını topraksız veya az topraklıdır. Ve bunların %34'ü yarıcılık, %16'sı kiracılık (icar) ve küçük bir kesimi de "marabalık"la geçiniyor. Toplam ailelerin %5'ini oluşturan büyük toprak ağaları, toprakların %45'ini denetlemektedir. (1980 Etütleri)

Yeni-sömürgecilik ilişkileri ile birlikte Kürdistan'ın ekonomik ve sosyal yapısında genel olarak iki özellik oluşmuştur. Birincisi, Kürt egemen sınıflarının başından itibaren oligarşi içinde yer alarak, Türk egemen sınıflarıyla aynı yapı içinde bütünleşmeleridir. Bu anlamda ulusal baskının sosyal temelini oluşturan oligarşinin içinde Kürt egemen sınıfları da vardır. İkincisi ise, Kürt işçi ve emekçileri ile Türk işçi ve emekçileri aynı ekonomik-sosyal yapı içinde birleşmişlerdir. Artık tek bir ekonomik-sosyal formasyona sahiptirler. Yeni-sömürgecilik ilişkilerinin her iki halkı da tek bir toplumsal formasyonda birleştirmesi, ileride açıklayacağımız gibi Kürdistan sorununun çözüm biçimlerinin yeni bir anlayışla ele alınmasını zorunlu kılmıştır.

Bu iki özelliğin dışında bir üçüncü özellik ise, kapitalizmin gelişiminin, beraberinde yoğun bir küçük-burjuva sınıfı yaratmış olmasıdır. Türkiye'nin gelişmiş şehirlerinde eğitim gören ve buradaki sosyal, siyasal olaylarla tanışan, başta Kürt küçük-burjuva aydınları olmak üzere, küçük-burjuva katmanlarda ulusal düşünceler gelişmiş ve bugünkü Kürt milliyetçi hareketlerin kadro potansiyeli olmuşlardır. Bu gelişme kapitalizmin gelişmesinden ayrı olarak düşünülemez.

Kapitalizmin gelişmesi, beraberinde ulusalcı (pazar sorunu nedeniyle) düşüncelerin gelişmesini de zorunlu

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

olarak doğurur. Fakat Kürdistan'da kapitalist gelişme kendi iç dinamiğiyle değil, emperyalizme bağımlı yukarıdan aşağıya çarpık tarzda geliştiği ve Kürt egemen sınıfları kapitalist gelişmenin daha başında oligarşi içinde yer alarak emperyalizmin işbirlikçisi durumuna geldikleri için, ulusal pazara sahip çıkma konumundan uzaktırlar. Bu nedenle milliyetçilik temelinde siyasi tavır küçük-burjuvazi tarafından geliştirilmektedir. Bunun da etkisiyle, yeni-sömürge ilişkileri ile birlikte Kürt toplumsal, sosyal yapılanmalarının kapalılığı önemli oranda çözülmüştür. Emperyalist kültür politikalarıyla desteklenen, odağına baskı, zorun oturtulduğu asimilasyon hızlandırılırken, ulusal bilincin gelişmesi de buna paralel yürümüştür. Bu paradoks esasta gelişmenin diyalektiğini göstermektedir.

Açıkladığımız toplumsal formasyonda, Kürt ulusal sorunu çözümü nasıl biçimlenecektir? Bu soruya cevap vermeden önce ülkemiz solu ve Kürt milliyetçiliğinin, bir anlamda Kürt ulusal sorununda bırakalım Marksist-Leninist bir tavır almayı, sıradan demokrat bir tavır almayı bile "sömürge" kelimesi ile ölçen anlayışlarına değinmekte yarar görüyoruz. "Sömürge" tespiti milliyetçi yaklaşımların teorik, ideolojik ve siyasi dayanaklarının temelini oluşturmaktadır. Adeta dünya bu kelimenin etrafında döndürülmektedir. Örneğin, milliyetçiliğin anlayışına göre "sömürge" tespiti yapmayan herkes "sosyal-şoven"dir. Bu kavram o kadar keyfi, o kadar içi boşaltılmış olarak kullanılmaktadır ki, milliyetçilerin dışındaki herkes, sömürge tespiti yapmadılar diye "sosyal-şoven" olarak damgalanabilmektedir.

H- Kürdistan Türkiye'nin "Sömürgesi" mi, Emperyalizmin Yeni-Sömürgesi mi?

Kürdistan'a ilişkin yapılan "sömürge" tespitleri iki kesimden gelmektedir. Birincisi, Kürt milliyetçi hareketlerdir. Bunlar milliyetçi olmalarının doğal sonucu, soruna "salt" ulusal açıdan yaklaşmakta ve bu nedenle de bu tespiti ayrı örgütlenme ve ayrı devrim anlayışının teorik temeli yapmaktadırlar. İkincisi ise, küçük-burjuva sol'dur. Türkiye solunda bu tespiti yapanlar eşi görülmemiş bir pragmatizme sahiptirler. Milliyetçiliğe prim vererek kendine çalışma alanı yaratacaklarını ummaktadırlar. Türkiye solunda bu tespitin özellikle yenilgi ve yarı-yenilgi dönemlerinde salgın bir hal alması söylediklerimizi doğrulamaktadır. Nesnel gerçeklerden uzak, sınıf mücadelesi pratiğinde varlıkları görülmeyenlerin bu tespite sarılmalarını başka türlü açıklamak güçtür.

"Sömürge" tespiti -kim tarafından yapılırsa yapılsın- toplumsal, tarihsel bir perspektifle değil, nesnel gerçekliği çarpıtarak kendi özelliklerine uyarlamalarının sonucu olarak yapılmaktadır. Bunu söylemeye hakkımız var. Çünkü bu tespiti yapanların hiçbirisi, söylediklerini tarihsel, toplumsal bir perspektife oturtamamışlardır. Çok çabalamalarına karşın biçimsel birtakım normları anlamsızca sıralamak dışında bir adım dahi atamamışlardır. Bunlardan bazılarının sarıldığı Portekiz örneği ise sonuçta ters tepmiştir. Sömürge tespitinde bulunanlar, sömürgecililiğin tarihsel gelişimini, bunun emperyalizm ve proleter devrimler çağındaki biçimlenişini, emperyalizmin iktisadi, sosyal ve siyasal bir olgu olarak ne gibi özellikler içerdiğini pek açıklama zahmetine katlanmamışlardır. Daha çok, birtakım biçimsel kriterlerle, tanımlamalarla temellendirme yolunu seçmişlerdir. "Sömürge"cilik tespitinde bulunanların teorik yaklaşımları genel olarak şöyledir:

"Sömürgecilik, teknolojisi, üretim güçleri ve üretim ilişkileri gelişmiş, sanayileşmeye yönelen, politik bütünlüğünü kurmaya çalışan toplumların; bu özellikleri göstermeyen toplumları ve onların doğal kaynaklarını denetlemek, kendi ulusal zenginliklerine katmak yolunda gösterdikleri eylemlere ilişkin olgular bütünüdür." Veya "Milli mesele tartışmalarında, sözkonusu ülke sömürge mi, değil mi diye kafa yorarken, kafamızdakilere, taktiklere değil, objektif gerçeklere bakmalıyız. Ulusal baskı altındaki halkın içinde bulunduğu durum bir sömürge statüsü müdür değil midir? Eğer o halk ve onun ülkesi, herhangi bir sömürge olduğu gibi baskı görüyor ve zorla elde tutuluyorsa, hammadde kaynakları sömürülüyor ve yerel ekonominin gelişmesi engellenerek o hakim ulusun ekonomisine tabi kınıyorsa; ulusal dil, kültür ve sanat ağır baskı altında tutuluyorsa, hiç kuşkusuz orası bir sömürge'dir. Orada milli baskı ve sömürge ilişkisi bir aradadır."

Bu tür bir yaklaşımla sömürgecilik tespiti yapanları, sömürgecililiğin çağımızdaki iktisadi, sosyal ve siyasal içeriği hiç ilgilendirmiyor. Bu anlayışla tarihi açıklamaya kalkmak, tarihi altüst etmek demektir. Birbirinden üstün her ilişkiye, tek kelimeyle sömürge denirse, birçok tarihsel olayı açıklamak olanaklı olmaz. Örneğin Cermenler, köleci Roma İmparatorluğu'nu yıkarken komünal aşamadaydılar ve Roma İmparatorluğu'ndaki üretim ilişkilerine uyum göstererek feodalizme geçtiler. Şimdi kim kimin sömürgesi? Osmanlı İmparatorluğu fetihçiydi. Ama topraklarında zorla tutulan diğer azınlıklar, üretim ilişkilerindeki ilerleme ve ticaret açısından Osmanlılardan üstündüler. Yani tarihsel olarak sömürgeci bir toplumun, sömürgeleştireceği toplumdan mutlaka daha uygar olması gerekmemektedir.

Diğer yandan, bu milliyetçi anlayışlara göre, ulusal baskı ile sömürge ilişkisi birbirinden ayrı düşünülemez. Onlar nerede ulusal baskı varsa, orada sömürge ilişkisi var gibi, mutlak bir anlayışı savunmaktadırlar. Ulusal baskı ile sömürge ilişkisinin tarihsel olarak farklı dönemlerde oluştuğu gerçeği kavranmış olsa idi, bu tür bir değerlendirme yapılamazdı.

Şeylerin görünürdeki yanları her şeyi açıklamaya yetmiş olsaydı, o zaman bilime ne gerek vardı?

Herhangi bir çarpıtmaya meydan vermemek için işin başından başlamayı uygun buluyoruz.

Sömürgecililiğin tarihi çok eskidir. Sömürgecilik yalnız kapitalizm veya emperyalizmle sınırlanamaz. Ayrıca

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

bunların mekanik şekilde birbirinin karşısına konması da düşünülemez. Benzer yanlar pekala bulunabilir. Ama olguyu biçimlendiren bu benzer yanlar değildir.

Sömürgeciliğin tarihi, bir anlamda istilacı devletlerin ortaya çıkışına kadar uzanır. İkel olarak adlandırabileceğimiz sömürgecilğe Yunanlılar, Fenikeliler, Romalılar da sahiptirler. Aynı şey feodalizm için de söylenebilir. Fetih ve yağmaya dayanan Osmanlı İmparatorluğu sömürgeciydi. Sömürgeciliğin gerçek anlamına en çok yaklaşması, merkantilist dönemdedir. Ama yine de hepsi emperyalist sömürgecilikten farklıdır ve bu fark biçimle sınırlanamaz.

"Sömürge politikası da emperyalizm de, kapitalizmin çağdaş döneminden, hatta kapitalizmden önce de vardı. Kölelik üstüne kurulu bulunan Roma, bir sömürge politikası izliyor ve emperyalizmi uyguluyordu. Ama ekonomik ve toplumsal biçimler arasındaki farkı görmezden gelerek ya da arka plana iterek, emperyalizmin 'genel düzeni' üzerine fikir yürütmek, tıpkı, 'Büyük Roma' ile 'Büyük Britanya' arasında kıyaslamalara girmek gibi birtakım boş palavralara ve bayağılıklara düşürür kişiyi. Çünkü kapitalizmin eski evrelerindeki sömürge politikası bile, mali sermayenin sömürge politikasından temel ayrımlar göstermektedir.

"Bugünkü kapitalizmi belirleyen temel özellik en büyük girişimcilerce kurulmuş tekel birliklerinin egemenliğidir." (LENİN, Emperyalizm, s.99)

Emperyalist dönemde sömürgeciliği biçimlendiren bizzat emperyalizm olgusudur. Emperyalizm, sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesiyle iktisadi hayata tam egemen olan tekellerin dünya egemenliği çağıdır. Emperyalizmle birlikte dünyada gerek toprak, gerekse iktisadi bakımdan tekeller arasında paylaşım tamamlanmış ve tek tek bağımsız ulusal ekonomilerden artık söz edilemez olmuştur. Bunlar dünya ekonomik zinciri denilen sistemin birer halkası durumuna gelmişlerdir. Dünyanın siyasi ve ekonomik açıdan tek hakiminin tekeller olduğu çağda, bu dev iktisadi gücün -tekelleri kapitalizmin- sömürgeci politikası dışında bir sömürgecilik aramaya kalkmak, hem de dünyanın emperyalist güçlerce tekrar tekrar paylaşılmasından sonra buna inanmak, ütopya peşinde koşmaktan öte bir anlam taşımaz.

Kürdistan'ın "sömürge" olduğu tespiti yapanlar en genelde iki noktada polemik yapmaktadır. Birincisi LENİN'in, emperyalizm öncesi dönemlerde sömürgeciliğin varlığını ortaya koyan deyişlerini çarpıtarak, onun düşünce sistematiğini bozarak kendilerine dayanak yapmalarıdır. Yaptığımız alıntıdan da anlaşılacağı gibi, LENİN'in söyledikleri hiç de iddia edildiği gibi yorumlanamaz. LENİN, "emperyalist sömürgecilik dışında sömürgeciliğin olabileceği"ni belirtirken, emperyalizm öncesi dönemlerde (serbest gelişim evresi, feodalizm ve köleci sömürgecilik) sömürgeciliğin varlığına işaret ediyor. Çünkü LENİN, emperyalizm çağında, emperyalist sömürgecilik dışında sömürgecilik aramanın düpedüz hayalcilik olduğunu üzerine basa basa belirtiyor.

LENİN sorunu şöyle koyar:

"Dünya sömürge politikasının sıkı sıkıya kapitalist gelişmenin en yeni aşamasına, mali sermaye aşamasına bağlı olduğu özel bir dönem içinde bulunmaktayız" (LENİN, Emperyalizm, s.93)

LENİN'in ifadesinden çıkan sonuç, emperyalizm çağında mali sermayenin sömürgecilik politikası dışında bir sömürgeciliğin olamayacağıdır.

Açıktır ki, emperyalizm döneminde, emperyalist sömürgecilik dışında sömürgeciliğin (örneğin yarı-sömürgelerin sömürgelerinin) olabileceğini ileri sürmek LENİN'in açıkça tahrif edilmesidir ve emperyalizm olgusundan bihaber olma. Bu teori sahiplerinin, kendilerini LENİN'e dayandırmaları boşuna bir çabadır.

Kürdistan'ın "sömürge" olduğunda ısrar edenlerin kendilerine dayanak yaptıkları ikinci bir nokta ise, Portekiz ve Çarlık Rusyası'nın durumudur. Fakat bu dayanaklar da, "emperyalist sömürgecilik dışında sömürgeciliğin olabileceği" tezi kadar saçma ve nesnel gerçekliğe aykırıdır. Bu örnekleri kısaca irdelediğimizde görülecektir ki, Portekiz ve Çarlık Rusyası'nın durumu kendilerini değil, LENİN'i doğrulamaktadır.

Öncelikle Portekiz örneğine değinelim:

Portekiz'in örnek verilmesinin nedeni, 1975 öncesi, Portekiz'in yarı-sömürge olması ve Mozambik, Angola gibi birtakım "sömürgelere" sahip olmasıdır. Olguların özüne inemeyen, biçime takılıp kalan bu iddia sahiplerinin ortaya koymaya çalıştıkları şey, "Portekiz, yarı-sömürge olmasına karşın sömürgelere sahiptir. Bu nedenle Kürdistan da Türkiye'nin sömürgesidir" şeklindedir.

Fakat nesnel gerçeklik hiç de bunların iddia ettiği gibi değildir. Evet Portekiz yarı-sömürge, ama emperyalist sömürge savaşında Portekiz sömürgelerini koruyamamış ve yarı-sömürgeleşmesiyle birlikte tarihsel olarak, devraldığı ülkelerdeki varlığı biçimsel bir nitelik almıştır. Portekiz'in sömürgelere sahip olması yarı-sömürgeleşmeden önceki evreye tekabül eder.

Portekiz ve İspanya, fetihçi dönemin sömürgeciliğini uygulayan ve fetih savaşı yürüten imparatorluklardı. Yağma, talan, köle ticareti üzerine kurdukları sömürgecilik, bu ülkelerin mali sermaye aşamasına ulaşmalarına yetmedi. İspanya ve Portekiz, kaynağından besinleri alıp öğüten ve diğer organlara gönderen bir organizma işlevi görmüştür. Sonuçta ağızda geçici bir tat ve dişler arasına sıkışmış birkaç kırıntıdan başka bir şey kalmıyordu. Bu nedenle tekelleri aşamaya ulaşamadılar. Daha önce burjuva devrimlerini yapan ve sermaye meta dolaşımını uluslararası pazarlara yayan tekelleri kapitalist ülkeler, bu alanlara tek tek el attılar. Önce Portekiz sömürge savaşında tutunamadı ve 1703'te imzalanan Metwen Anlaşması'yla İngiltere'nin yarı-sömürgesi oldu. İspanya için de benzer gelişme oldu. 1824'ten başlayarak ABD ile Latin Amerika üzerine egemenlik savaşına tutuştu ve bu sömürgelerini bir bir kaybetti.

Portekiz'in Angola, Mozambik vb. ülkelerdeki biçimsel varlığı ise (ki bu 1975 öncesi için söz konusudur. Afrika sömürgelerinin kurtuluşuyla Portekiz'in tarihten devraldığı "sömürge" kalmamıştır), sömürge savaşına tutuşan gelişmiş kapitalist ülkeler arası mücadelenin ortaya çıkardığı bir özgünlüktür. İngiltere, diğer sömürgeci ülkelere karşı Portekiz'le özel bir anlaşma yaparak (1703 Metwen Anlaşması) onun sömürgelerini kendine bağlar. Bu aynı zamanda Portekiz'in yarı-sömürgeleşmesi olmakla birlikte, Portekiz'in bu ülkelerdeki biçimsel varlığı devam eder. Artık bu aşamadan sonra, kelimenin gerçek anlamında Portekiz'in sömürgelerinden söz etmek olanaksızdır. Gine-Bissau devriminin önderi Amilcar CABRAL bu durumu şöyle izah eder:

"Portekiz emperyalizmin bir ekidir. (...) Portekiz'in kendisinin bir yarı-sömürge olduğunu biliyorsunuz. 1775'ten beri Portekiz, Britanya'nın bir yarı-sömürgesidir. Afrika'nın taksimi sırasında Portekiz'in sömürgelerini muhafaza edebilmesinin tek sebebi budur. Bu fakir, sefil ülke, Almanya'nın, Fransa'nın, İngiltere'nin, Belçika'nın ve doğmakta olan Amerikan emperyalizminin hırs ve kıskançlığı karşısında sömürgelerini nasıl muhafaza edebilirdi? İngiltere benimsediği bir taktikten dolayı... dedi ki, 'Portekiz benim sömürgem, eğer o sömürgelerini muhafaza ederse onlar aynı zamanda benim de sömürgelerimdir' ve İngiltere Portekiz'in çıkarlarını kuvvet kullanarak savundu. Fakat şimdi durum aynı değil. Angola gerçekten Portekiz'in bir sömürgesi değildir" (Amilcar CABRAL, Son Konuşmalar, Teori Yayınları, s. 108) (abç)

İşte sorunun tarihsel gelişimi ile birlikte konuluğu... Buna karşın hâlâ, tarihte kalmış bu örneklerden hareketle, "Kürdistan Türkiye'nin sömürgesidir" diyenlere denecek birşey kalmıyor. Ve onlara göre A.CABRAL da bizler gibi bir "sosyal-şoven" dir! Ama unutulmamalıdır ki, kimin sosyal-şoven olduğunun en iyi kanıtı sosyal pratiktir.

Diğer yandan, tarihsel gelişim ve bunun oluşturduğu özellikler itibarıyla Portekiz, Osmanlı Devleti'nden farklı bir gelişime sahiptir. Portekiz'in yarı-sömürgeliği kendine özgü bir biçimdir. Çünkü Portekiz yarı-sömürge durumuna gelmeden önce, kapitalist gelişmenin ilk evresine ulaşmış ve merkantilist sömürgeciliği uygulayabilmiştir. Nitekim LENİN 18. yüzyılda Portekiz'in durumunu, diğer yarı-sömürgeler Osmanlı, İran, Çin vb. ülkelerden farklı olarak değerlendirir. Çünkü Osmanlı Devleti, kapitalist gelişmenin daha ilk birikimlerine sahip olmadan yarı-sömürgeleşti. Dolayısıyla Portekiz ve İspanya gibi tekel öncesi dönemde kapitalist sömürgeciliğin ilk biçimlerini yaşamamış ve feodal dönemden sömürgecilik devralmamıştır.

Bu nedenle Portekiz ile Türkiye arasında biçimsel anlamda bile paralellik kurmak, nesnel gerçekliğe aykırıdır.

Çarlık Rusyası örneği ise, sosyal olguları analiz edebilme yeteneğine sahip herkesin görebileceği gibi, Osmanlı Devleti'yle hiçbir benzerliğe sahip değildir. Çarlık Rusyası kapitalist gelişmeyi yaşamış bir özelliktedir ve Osmanlı Devleti gibi yarı-sömürge değildir. Bu nedenle Çarlık Rusyası'nın sömürgelere sahip olması çok doğal.

Bu noktada kısaca Kürdistan'ın durumuna tekrar dönersek, Kürdistan'ın Türkiye'nin sömürgesi olduğunu iddia etmek tarihsel gerçekliğe aykırıdır.

Çünkü Türk devletinin, tarihsel olarak Osmanlı İmparatorluğu'ndan sömürge devraldığı söz konusu edilemez. Dolayısıyla cumhuriyet döneminde ve yeni-sömürgecilik evresinde de "sömürgeci" olgusundan söz etmek gerçeklere aykırı düşer.

Türkiye'nin yeni-sömürge durumuna gelmesi ve bu ilişki içinde Kürdistan'ın da emperyalizmin yeni-sömürgesi olduğu gerçeğini kısmen de olsa belirttik. Bazı yanları vurgulamayı yararlı görüyoruz.

Türkiye'de yeni-sömürgecilik ilişkilerinin gelişmesiyle birlikte, bütün Türkiye emperyalist üretim ilişkilerinin bir uzantısı durumuna geldi. Yukarıdan aşağıya geliştirilen işbirlikçi yerli tekelleri burjuvazi cılız ve güçsüz olduğundan, tek başına sömürüyü gerçekleştirecek ne sermaye birikimine, ne de politik güce sahipti. Bu nedenle diğer prekapitalist unsurlarla (tefeciler-tüccar ve toprak ağaları) ittifak içine girdi. Kürt egemen sınıfları da bu ittifak içinde yer aldılar. Demek ki, bütün Türkiye toprakları emperyalizmin yeni-sömürgesidir. Tek bir ekonomik, sosyal formasyon mevcuttur. Türk hakim sınıflarının, Kürdistan'a uyguladığı bir sömürge politikası ve bir sömürge ekonomik ilişkisinden söz edilemez.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"Kürdistan çok uluslu Türk devletinin milli baskısı altında, yeni-sömürge durumuna girmiştir." (Kürtlerin Tarihi Gelişimi ve Türkiye'de Kürt Meselesi, DEVRİMCI SOL Yayınları, 1979, s.127)

Kürt ulusu ezilen ulus durumundadır. Kürt halkının dili, kültürü, sanatı ve diğer değerleri baskı altındadır. Kürt halkı sürekli bir jenosit ve katliama uğramaktadır, asimilasyona tabi tutulmaktadır. Kürdistan'ın tarihi yok edilmektedir. Ve tüm bunlar Kürdistan'ın ilhak edilmişliğinin sonuçlarıdır. Kürt ulusu yadsındığı gibi, onun kendi kaderini tayin hakkı dahil tüm ulusal istemleri zorla bastırılmaktadır.

Bu özellikler aynı zamanda Kürt halkının haklı ulusal istemlerinin toplamını oluşturur.

Bu nesnel gerçekliğe karşın, subjektif teoriler devam ediyor. Leninizmin tahrifi sürüyor. Hem de akıllara durgunluk veren bir boyutta! Bu kez LENİN'i kendine dayanak yapmak için sömürge ile yarı-sömürge arasındaki ayrım üzerinde oynanıyor: "Demek ki, somut özelliği tek veya birkaç ülkenin fiili işgali altında olması ve bu niteliğiyle yarı-sömürge ülkelerden farklılık göstermesidir. Türkiye yarı-sömürge bir ülkedir, Kürdistan da onun sömürgesidir" deniyor.

Tekrarlamakta yarar var, yarı-sömürgein sömürgesi olamaz. Yarı-sömürgecilik kavramı üzerinde bu denli durmak boş bir çabadır. Diğer yandan çağrışım yaptığı Portekiz'in yarı-sömürgeliği, Osmanlı İmparatorluğu, Çin vb. ülkelerin yarı-sömürgeliğinden farklı özellikler gösterir. LENİN, Portekiz'i "kendine özgü bir biçim" olarak, ama yarı-sömürge olarak değerlendirir. Bu nedenle Türkiye'nin özellikleri Portekiz'e benzemez. Türkiye, sömürge devralmamıştır. Portekiz gibi sömürge sahibi olabilecek, tekel öncesi sömürge politikası izleyememiştir.

Tüm bunlara karşın "sömürge" tespitinde ısrarın yararı ne olabilir? Tarihsel bilinçten yoksun olarak, "emperyalist sömürgecilik dışında sömürgecilik vardır" teranelerini tekrarlamak, ancak felsefi idealizmin günümüzdeki biçimleniş olan pragmatizme özgü bir davranışın ürünü olabilir.

Kürt halkının tarihini açıklamaya çalıştık. Bilimsel bir yöntemle konulan bu tarih, Kürt ulusal gerçeğini nesnel bir olgu olarak gözler önüne seriyor. Hiçbir çarpıtma, hiçbir yalan, baskı, terör ve katliam, tarihsel gerçekleri unutturma, hasır altı etme çabası, bu nesnel gerçeği yok edememiştir ve edemeyecektir.

Biz Kürt ulusal sorununa nasıl bir çözüm öneriyoruz? Bunu güncel pratik de nasıl somutluyoruz? Bu soruların cevabına geçmeden önce, ulusal sorunun tarihsel gelişiminden, bunun çözüm biçimlerinden söz etmeyi zorunluluk sayıyoruz. Ancak tarihsel olguların bilimsel yöntemle açıklanmasıyla Kürt ulusunun, kendine özgü niteliklerinin ve bunun biçimlendirdiği çözüm yollarının ortaya konacağına inanıyoruz.

III-ULUSAL SORUN VE FARKLI TARİHSEL SÜREÇLERDEKİ BİÇİMLENİŞİ

A- Tekelleşme Öncesi Ulusal Sorun

Burjuvazinin Kürt ulusunu yadsıyan, yalan ve çarpıtmalarını yanıtlarken, STALİN'in tanımlamasıyla ulusun "tarihsel olarak oluşmuş, kararlı bir dil, toprak, iktisadi yaşam ve kendini kültür ortaklığında dile getiren ruhsal biçimlenme birliği" olduğuna değinmiş ve Kürt ulusunun kendine özgü özelliklerinden dolayı "köylü ulusu" olarak adlandırdığımızı belirtmiştik.

Ulus, esas olarak yükselen kapitalizm çağının tarihsel bir kategorisidir. Kapitalizmden önce uluslardan söz etmek, bugün karşımızda yer alan ırkçı, faşist kafalara özgüdür. Toplumsal, siyasal olgulara tarihsel bir perspektifle yaklaşan biz Marksist-Leninistler, olguları, kendilerini koşullandıran nesnel temelleriyle birlikte ele alınız. Bu anlamda ulus, feodalizmin tasfiyesi ve kapitalizmin gelişmesi sürecinde oluştu. Dolayısıyla kapitalizm öncesine uzanan öncüllere sahip olmakla birlikte nesnel bir olgu olarak biçimlenmesi kapitalizm aşamasına denk düşer.

Ulus, kapitalizmin (meta ekonomisinin) ortaya çıkmasıyla birlikte, ortak birtakım ayırdedici özelliklere (etnik köken, dil, kültür vs.) sahip halkların tek bir ulusal pazar istemi etrafında birleşmesiyle şekillendi. Bu anlamda kapitalizm ile birlikte ortaya çıkan iç pazar olgusu olmaksızın "ulus"tan söz edilemez. Çünkü meta dolaşımı, feodal setleri parçalayarak halkı tek bir iç pazar etrafında, bireyler temelinde birleştirmiş ve ulus bu süreçte ortaya çıkmıştır.

Ulus sorununun temelinde pazar sorunu olması, ilk ulusların (Batı Avrupa) oluşumunun aynı zamanda ulusal devletler olarak şekillenmesini doğurdu. Alman, Fransız, İngiliz vb. ulusların ortaya çıkışı aynı zamanda bunların bağımsız ulusal devletler olarak şekillenmelerine paralel olmuştur. Bu sürecin dışında kalan İrlanda bu genel gelişmeyi bozmaz.

Doğu Avrupa'da ise gelişme daha farklı olur. Batı'da ulusal devletler olarak biçimlenirken, Doğu Avrupa'da çokuluslu devletler ortaya çıktı. Avusturya-Macaristan, Rusya vb.leri bu tip devletlerdir. Çokuluslu devletler, kapitalizmin görece olarak en çok geliştiği, dolayısıyla uluslaşma sürecinin başladığı fetihçi, sömürgeci devletlerde, askeri-bürokratik olarak en gelişmiş halkın devlet birliğini geliştirmeleri sonucu oluştu. Yani ulusların tek devlet çatısı

altında birleştirilmesi, örgütlü ve tarihsel olarak oluşmuş güçlü bir askeri-bürokratik aygıtta sahip uluslar tarafından üstlenilmiş ve gerçekleştirilmiştir. Çokuluslu devletlerin bu ortaya çıkışı, çokuluslu devlet içinde yer alan diğer halkların (tasfiye edilmemiş feodalizm ve rüşeym halindeki kapitalizm koşullarında) henüz ulus olarak şekillenemedikleri bir evrede gerçekleşmiştir. Burada Osmanlı İmparatorluğu'nun özgünlüğünü belirtmekte yarar var. Osmanlı İmparatorluğu "çokuluslu" olmakla birlikte esasta ulusal bir devlete tekabül etmez. Çünkü Osmanlı Devleti'nde uluslaşma, önce egemenlik altında bulunan halklarda gelişmiştir. Devlet olarak örgütlü olan halkın (Türklerin) uluslaşması, devlet sınırları içinde bulunan halkların uluslaşarak kendi bağımsız devletlerini kurma yolunda mücadele etmeleri (bir kısmının ayrılması) ve yarı-sömürgeleşme ile paralel gelişmiştir. Bu nedenle Osmanlı Devleti ulusal bir devlet değildir.

Çokuluslu devletlerde ulusal sorun, kapitalizmin bu ülkelerde gelişmesiyle birlikte ortaya çıktı. Meta dolaşımı ulusun iktisadi temellerini yarattı ve ezilen halkları uluslaşma yolunda harekete geçirdi. Ezilen halkların uluslaşma sürecine girmesi, buralarda kapitalizmin gelişmesi ve doğan burjuvazinin kendi meta pazarına sahip çıkması, karşılına egemen olarak örgütlenmiş ulusların direnişini çıkardı. Bir ulusu zora dayanarak belli bir devlet sınırları içinde tutmayı amaçlayan bu tavır, "ulusal baskı"dır. Böylece Batı Avrupa'da istisna olan İrlanda, Doğu'da kural haline geldi. Çokuluslu devlet sınırları içinde uluslaşan ve kendi bağımsız pazar istemlerini dile getiren Yunan, Ermeni, Macar, Ukrayna vb. ulusların doğuşu böyle oldu.

Uluslaşmanın ve ulusal hareketin biçimlenişinin bu özelliği yeni doğan ulusal burjuvazi ile egemen ulus burjuvazisi arasında bir pazar savaşımını doğurdu. Bu anlamda tekel-öncesi dönemde ulusal sorun çokuluslu devletin kendi iç sorunu, pazar sorunuydu. Bu nedenle ulusal baskıya karşı mücadele, yeni doğan burjuvazinin egemen burjuvaziye karşı, bir başka deyişle kendi pazarına sahip çıkmak isteyen ulusal burjuvazinin bu pazarı bir sömürge alanı olarak korumak isteyen egemen burjuvaziye karşı savaşımı olarak gerçekleşti. Polonyalılar, Ukraynalılar vb.lerinin Ruslara, Çeklerin Almanlara karşı mücadelesi bu içeriktedir. Burjuva ulusalcılığını biçimlendiren pazar olgusu, ulusal hareketin temelini oluşturmakta ve savaşım esas olarak ezilen ve egemen ulusların burjuvazisi arasında bir savaşım niteliğinde olmakla birlikte, siyasal planda ezilen ulusun bütünüyle, egemen ulus sömürücü sınıfları arasındadır. Çünkü egemen monarşi, ezilen ulusun pazar istemi karşısında bütün hareketli güçlerini (yarı-feodal unsurlar da dahil) harekete geçirir, ezilen ulusun yer değiştirme özgürlüğünü kısıtlar, dilini, okul, kültür ve sanatını, dini inançlarını, demokratik örgütlenme ve katılım haklarını baskı altına alır. Bu olgu pazar savaşımını, "bütün ulusun savaşımı" görünüşüne sokar. Ezilen ulus burjuvazisi pazar sorununu "vatan" bayrağı altında halka sunar ve ulusun hakları üzerindeki baskıları kullanarak "kendini" halkını harekete geçirir. Böylece ulusal hareket ulusun işçi ve emekçilerini de kucaklar.

Bu genel bir özelliktir. Proletaryanın ulusal burjuvazinin milliyetçilik bayrağı altına girip girmemesi, proletaryanın kendi sınıf çıkarları için yürüteceği mücadele için gerekli bilinç ve örgütlenme seviyesine bağlıdır. Köylülük vb. katmanların katılımı "toprak", "dil", "demokratik haklar" vb. istemler etrafında (proletaryanın bunlara önderlik edemediği koşullarda) olabilmektedir. Ve ulusal savaşım her ülkede çeşitli biçimler etrafında şekillenebilmektedir. Fakat proletaryanın ve emekçi katmanların bu savaşıma katılması, savaşımın özünü değiştirmez. Savaşımın özü, belirttiğimiz gibi pazar savaşımıdır. Proletarya ve emekçilerin, burjuvazinin milliyetçilik bayrağı altında bu savaşıma katılması, ancak görünürde onu bir "halk hareketi" yapar. Bu dönem ulusal sorunun çözüm biçimi, burjuva demokratik çözümdür.

Fakat bu söylenenlerden proletaryanın ulusal baskıya karşı savaşı vermemesi gerektiği sonucu çıkmaz. Proletarya gerçek kurtuluşuna bağlayabildiği oranda, kendi bayrağı altında ulusal baskıya karşı mücadele vermelidir. Çünkü ulusal baskı ulusun dili, kültürü, okulu, kendi yönetim organlarına sahip olması hakkı vb. üzerinde bir baskı olması yanı sıra proletaryaya, burjuvaziden daha fazla zarar verir. Ulusal baskı proletaryanın kendi sınıf mücadelesi için gerekli dinamiklerini körelten bir olgudur. Onun kendi iç yapısını çarpıtır, gelişmesini frenler.

İkincisi, ulusal baskının varlığı, burjuvazinin, proletaryanın bilincini çarpıtması, onun dikkatini kendi sınıf sorunlarından ulusun "ortak" sorununa çekmesine yol açar. Böylece proletaryanın burjuvaziye karşı savaşımını sekt-eye uğratan bir olgu olduğundan, zararlıdır.

Üçüncüsü, ulusal baskı, burjuvazinin halkları, ulusların proleter ve emekçilerini birbirlerine karşı kışkırtmalarına, ulusların proleterleri arasında ulusal çitlerin örülmesine, onları birbirlerine düşman kılmasına olanak tanır. Proletaryanın savaşımını, milliyetçi tutkuların esiri yaparak, saptırır.

Dördüncüsü, ulusal sorun her şeyden önce bir demokrasi sorunudur. Ulusal baskı yok edilmeden demokrasinin gerçekleşmesinden söz edilemez.

Bu nedenlerden ötürü, proletarya ulusal baskının her çeşidine (hangi biçim altında sürdürülürse sürdürülsün) karşı savaşı.

B- Emperyalizm Döneminde Ulusal Sorun

Sorunun yukarıdaki konuluşu kapitalizmin serbest rekabet evresine özgüdür. Her sosyal, siyasal olguda

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

olduğu gibi, ulusal sorun da, kendisini çevreleyen koşullardan ayrı olarak ele alınamaz.

Şimdi, serbest rekabetten emperyalizme geçişle birlikte, ulusal sorundaki değişimleri ve doğru yaklaşımın ne olması gerektiğini -yanlış anlayışları da eleştirerek- ortaya koyalım.

Kapitalizmin tekelleri evreye girmesiyle birlikte, ulusal baskının sosyal temeli de değişmiştir. Ulusal sorun, kapitalizmin serbest rekabet evresinde devlet içi bir sorun, pazar sorunu iken, emperyalizm dönemiyle beraber, STALİN'in Ulusal Sorun'da belirttiği gibi, "ulusal boyunduruğa karşı savaşım gibi özel bir sorun olmaktan çıkıyor, ulusların, sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin emperyalizmden kurtuluşu genel sorunu haline" geliyordu. (STALİN, Ulusal Sorun, s. 97-98, Sol Yay.) Çünkü artık dünyaya her açıdan egemen olan tekeller çağı başlamıştır ve her türden gericiğin, baskının sosyal temeli tekelleri kapitalizm (emperyalizm)dir.

Kısacası, ulusal baskı, tekelleri öncesi dönemde, çokuluslu devletlerin kendi iç sorunu, ulusal gelişmelerini tamamlamaya yönelik uluslarla, çokuluslu devlette iktidarda bulunan burjuva-feodal egemenler arasındaki çelişkidir. Burjuva-feodal monarşinin zor yoluyla, ezilen ulusun siyasal devletini kurma dahil, kendi kaderini tayin hakkını engellemesidir. Emperyalizm döneminde ise, ulusal baskı -esas olarak- emperyalizm ile sömürge halkları arasındaki çelişkide ifadesini bulmaktadır.

Emperyalist aşamada, dünyanın büyük kapitalist güçlerce paylaşılması tamamlanmıştır. Bunun sonucu olarak, artık tek tek ulusal ekonomilerden söz edilemez. Kapitalizmin bu son evresinde tek tek ülke ekonomileri, dünya ekonomik zincirinin halkalarından başka bir şey değildir. Diğer yandan burjuvazi de devrimci-demokratik bir sınıf olma niteliğini yitirmiş, gelişmenin önündeki engel konumuna gelmiştir. Bir zamanlar ilerici misyon üstlenerek devrimlere damgasını vuran, üretici güçleri geliştiren burjuvazi, emperyalist aşamada üretici güçleri köstekleyen, demokrasiyi reddeden ve ulusları ezen finans kapitalin burjuvazisine dönüşmüştür. Kapitalizm, feodalizme karşı mücadelesi sırasında ulusların kurtarıcısı iken, emperyalizm aşamasında ulusları ezen en azılı güç olmuştur. Emperyalizm, sermayenin ulusal sınırlar dışına taşmış olması demektir; milli baskının yeni bir tarihi temel üzerinde yaygınlaşmış ve şiddetlenmiş olması demektir.

Diğer yandan sömürge ve bağımlı ülkeler burjuva demokratik devrimlerini gerçekleştiremediklerinden, emperyalist-kapitalist ülkelerde çözüme ulaşan köylü sorunu varlığını sürdürmektedir. Bu anlamda sorunun siyasal biçimleniş ne olursa olsun, ekonomik temeli toprak sorunudur. Çünkü ulusal sorunun çözümünden en çok çıkarı olan köylülerdir. Emperyalizmin boyunduruğu altındaki sömürge ve bağımlı ülkelerde, emperyalist sömür en çok köylülüğü rahatsız eder. Buna karşın ulusal sorun, köylü sorunuyla sınırlandırılmaz. Toprak sorunu dışında, dil, kültür, kendi siyasi devletini kurma vb. sorunları da kapsar.

Sorunun bu konuluğu, emperyalizm çağında ulusal sorunu pazar savaşı olarak değerlendirmeyi geçersiz kılar. Tersî yaklaşımlar, sorunun özünü kavrayamamak, olguyu koşullayan sosyal, siyasal ve tarihsel gerçeklerden bihaber olmak, ya da olguyu bu çerçeveden soyutlayarak kendi başına ele almak demektir. Bu yaklaşım ise Marksizm-Leninizmin dışına düşer. Türkiye solunda sorunu, pazar mücadelesi olarak kavrayanlar var. Ulusal soruna idealistçe ve tarihsellikten uzak yaklaşan bu anlayışlar, ulusal sorunda son tahlilde gerici bir konuma düşerek, Marksizm-Leninizmden uzaklaşmaktadırlar.

Emperyalizm evresinde, ulusal sorunu, pazar sorunu olarak ele almak, çokuluslu feodal imparatorlukların varlığını ve burjuvazinin ilerici olduğunu, ulusal kurtuluşa önderlik ettiğini savunmak ve dolayısıyla emperyalizm olgusunu anlamamak olur ki, bu, tarihsel gerçeklere aykırı düşer. Feodal imparatorluklar halkların gelişen ulusal-demokratik savaşlarıyla, özellikle de I.Emperyalist Paylaşım Savaşı sırasında bir daha dirilmemesine tarihin derinliklerine gömüldüler. Bu dönemden sonra ezilen halkların yeni düşmanı artık emperyalizmdir. LENİN, bu noktaya ilişkin şunları söylüyor:

"Eskiden asıl sorun 'Çarlığa karşı' (ve Çarlığın demokratik olmayan amaçlarla kullandığı küçük-ulus hareketlerine karşı) ve Batı'nın büyük devrimci halklarından yana savaşmaktı; bugün asıl sorunun artık birleşmiş olan emperyalist devletlerin, emperyalist burjuvazinin, sosyal emperyalistlerin cephesine karşı savaşmak ve emperyalizme karşı olan tüm ulusal hareketleri sosyalist devrim yararına kullanmaktır." (LENİN, UKKTH, 2.baskı, s.187, Sol Yayınları)

LENİN'in bu bakış açısından iki önemli sonuç çıkmaktadır. Birincisi; emperyalizm evresiyle birlikte ulusal sorun esas olarak emperyalizm ile ezilen halklar arasında bir sorun durumuna gelmiştir.

İkincisi ise; ulusal sorun proletarya devriminin bir parçası haline gelmiştir. Birbirini tamamlayan bu iki sonucu açıklamadan, soruna yaklaşım tarzımızı ortaya koyacak bir-iki söz söylemek yararlı olacaktır sanıyoruz.

Herhangi bir olguyu ele alırken nitelik belirleyen yan ile ikincil olanı ayırmak, bilimsel yöntemin bir gereğidir. Bu anlamda biz de, ulusal sorunun emperyalist aşamada, ezilen halklarla emperyalistler arasındaki çelişkide nitelendiğini söylerken, ayırdedici çelişkiyi ortaya koymuş oluyoruz. Yani"esas olarak" böyledir diyoruz. Sorunun bir de

nitelik belirlemeyen ve ikincil olan boyutu var ki, onu da ortaya koymak, herhangi bir kafa karışıklığına yer vermemek açısından gerekli oluyor. Sorunlara "ak" veya "kara" şeklinde yaklaşip, ara tonları hesaba katmayan, süreçleri bir-birinden bıçakla kesilmiş gibi ayırarak, eski sürecin nitelik belirleyen öğelerinin yeni süreçte tamamen ortadan kalkmayıp ikincil -nitelik belirlemeyen- öğeler biçiminde bir dönem varlığını sürdürebileceğini kavrayamayan mekanik düşünce tarzı, Marksist-Leninstlere yabancı bir düşünce tarzıdır.

Bu anlamda, "burjuvazi demokratik devrimi emperyalist dönemde gerçekleştiremez" deyişi, ulusal burjuva nitelikli kurtuluş hareketlerinin tamamen yok olduğu anlamına gelmez. Böyle bir yaklaşım, sınıf mücadelesinin çok yönlü gelişimini, bir dizi ara aşamadan geçeceği gerçeğini görememek, sorunu mekanik bir tarzda ele almak olur. Bu ise bizce kabul edilemez. Evet, burjuvazi emperyalizm ile birlikte gericileşmiştir, demokratik devrime önderlik yapabilme yeteneğinde değildir. Ama bu durum, doğuş halindeki ulusal burjuvazinin emperyalizme karşı sınırlı ve kaypakça da olsa hiçbir tavır geliştirmeyeceği anlamına gelmez. Özellikle emperyalizmin I. ve II.bunalım dönemi yarı-sömürgelerindeki ulusal burjuvazilerin emperyalizme yönelik tavrıları, dediklerimizi doğrular niteliktedir. Örneğin, Çin ve Vietnam'da ulusal kurtuluş mücadelesi sırasında, ulusal burjuvazinin sınırlı da olsa oynadığı rol, tarihsel bir gerçektir. Ancak I. ve II.bunalım dönemi yarı-sömürgelerinde rastlanabilen bu durum, II.Emperyalist Paylaşım Savaşı sonrası girilen emperyalizmin III. bunalım evresinin temel karakteristiklerinden olan yeni-sömürgecilik ilişkileriyle birlikte istisnai bir durum olmaktan da çıkmış ve "ulusal burjuvazi" olarak nitelenebilecek bir toplumsal güçten söz edilemez olmuştur. Toplumsal formasyonu yeni-sömürgeciliğe göre biçimlenen geri bıraktırmış ülkelerde, emperyalizme rağmen kendi pazarına sahip çıkma eğiliminde olan burjuvaziden söz edilemez. Emperyalizmin içsel bir olgu olmasıyla, burjuvazi daha embriyon halindeyken emperyalizm ile bütünleşme eğilimindedir ve bundan dolayı da "ulusalci" bir karakter kazanma dinamikleri köretilmiştir. Bu dönemde emperyalizme karşı ulusal kurtuluş bayrağını milliyetçilik temelinde küçük-burjuvazi, enternasyonalizm temelinde ise proletarya omuzlar. Fakat küçük-burjuvazi anti-emperyalist tavrını sonuna dek götürmez ve çoğu kez (eğer önderlik sosyalizmden güçlü bir şekilde etkilenmemiş veya çeşitli dış etkenler zorlamıyorsa) emperyalizmin güdümüne girmek kaçınılmaz son olur. Bu anlamda,emperyalizme karşı sonuna dek tutarlı olabilecek ve ulusal kurtuluşu, halkların kurtuluşuyla birleştirebilecek biricik sınıf proletaryadır.

İşte bu nedenledir ki, ulusal sorunun çözümü proletarya devriminin parçası haline gelmiştir. 1917 Ekim Devrimi'nden önce, burjuva ulusal hareketler, genel demokrasi mücadelesinin bir parçasıydılar. Fakat emperyalizm ve proleter devrimler çağına girilmesiyle durum nitelik değiştirmiştir. Artık tarihin itici gücü proletaryadır ve emperyalizme karşı mücadelede sonuna dek devrimci tek sınıftır. Bunun içindir ki, emperyalizme karşı gelişen her hareket, dünya ölçüsünde nitelik belirleyen çelişkiyi ifade eden proletarya-burjuvazi karşıtlığının çözümü doğrultusunda atılmış devrimci bir adım olarak, doğrudan proletarya devrimine bağlanmaktadır. Ve bu anlamda herhangi bir ulusal hareketin "ilericiliği"nin kıtası da bu olmaktadır.

Diğer yandan, burjuva demokratik devrimleri çağının tarihe karışmış olmasının bir sonucu olarak, demokratik devrimin iki ana konusu olan ulusal sorun ve demokratik cumhuriyet (siyasal demokrasi) sorununu ancak proletarya çözüme kavuşturabilir. Köylülükle ittifak kuran proletarya, demokratik devrimi kesintisiz kılarak sonuna dek götürür ve sosyalizmi kurar. Anlaşılabacağı gibi ulusal burjuvazinin (veya küçük-burjuvazinin) önderliğinde, ulusal baskıya karşı mücadele, sorunu çözmekten uzaktır.

İkinci olarak, sınıf bilinçli proletaryanın ulusal harekete ilişkin tavrında değişiklikler olmuştur. Tekel öncesi dönemde, bir ulusal hareketin desteklenmesi, onun demokratik ve cumhuriyetçi programı temelinde, feodalizme karşı ilericiiliği açısından sözkonusu olurken, emperyalizm ile birlikte kıtas değişmiştir. Yeni dönemde ulusal hareketin desteklenip-desteklenmemesi emperyalizme karşı tavrına bağlıdır. Çünkü demokrasi mücadelesi, her türden gericiiliğin sosyal temelini oluşturan emperyalizmin boyunduruğuna karşı savaşım içinde bir anlam ifade etmektedir. Bu anlamda soruna demokrasinin çeşitli istemlerini mutlak öğeler olarak ele alıp, "biçimsel demokratizm" in gerçekleşip gerçekleşmemesi açısından yaklaşamaz. Marksist-Leninstler günümüzde herhangi bir harekete veya isteme karşı tavır belirlerken öncelikle şu soruyu sorarlar: Emperyalizmi zayıflatıp, proletarya hareketini -bir başka deyişle dünya demokratik hareketini- güçlendiriyor mu? Bu soruya verilecek olumlu yanıt Marksist-Leninstlerin desteğini gündeme getirirken, olumsuzluk, bu desteğin verilmesinin temel koşulunu -anti-emperyalizm koşulunu- ortadan kaldıracaktır. Çağımızda ilericiiliğin temel kriteri budur. "Cumhuriyetçilik", "demokratizm" gibi öğeler, ancak anti-emperyalizmi tamamlayıcı olması anlamında değer kazanırlar. Anti-emperyalizmden yoksunluk, bu "demokratik" öğeleri içi boş ve nesnel olarak gericiiliğin hizmetine sokulmuş sözcükler haline getirecektir. Bu nedenle ulusal harekete yaklaşım, biçimsel demokrasi açısından değil, emperyalizme karşı genel savaşım toplamında artılar veya eksiler hanesindeki yeri bakımından -LENİN'in deyişiyle "soyutlanarak değil, dünya ölçüsünde"- olmalıdır. Ana halkayı bu noktadan kavrayan LENİN, parça-bütün ilişkisini açıklarken, sorunu en özlü biçimiyle ortaya koyuyor:

"... demokrasinin çeşitli istemleri mutlak şeyler değildir, bunlar dünya demokratik hareketinin (bugün sosyalist hareketin) tümünün bir parçasıdır. Bazı durumlarda parçanın bütünle çelişmesi mümkündür, o zaman parça atılır." (UKKTH, s:184, Sol Yayınları)

Emperyalizm döneminde ulusal sorunun nasıl biçimlendiğini ve bizim soruna nasıl yaklaştığımızı ortaya koymuş olduk. Şimdi ise UKKTH ilkesi üzerine önemli gördüğümüz birkaç noktaya değinmek ve çeşitli sosyal-şoven

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kesimlerle ezilen ulus milliyetçileri tarafından karmaşılaştırılan bu vazgeçilmez ilkenin ne anlama geldiğini ortaya koymak gereğini duyuyoruz.

C- UKKTH Nedir ve Nasıl Bakılmalıdır?

UKKTH, ulusun hiçbir koşula bağlı olmaksızın kendi kaderini tayin etme, bağımsız siyasal devletini kurmak da dahil ayrılma hakkına sahip olması demektir. Sorunun ilkesel olarak konuluşu böyle olmakla beraber ulusal sorun hiç de kesin olarak mutlak, değişmez bir şey değildir. Proletarya devrimi genel sorunun bir parçası olduğu için, ulusal sorun tamamen içinde yaşanan toplumsal koşullar ve genel olarak toplumsal gelişmenin tüm seyri tarafından belirlenir.

Ulusal soruna yaklaşımda tarihsel süreç farklılıklarının ortadan kaldırmadığı ama yeni içerikler kazandırdığı iki öge vardır: Birincisi, mevcut gerici boyunduruğa karşı olması; ikincisi, genel demokrasi mücadelesinin bir parçası olmasıdır. Emperyalizm evresiyle birlikte, bu iki öge emperyalizme karşı olma temelinde iç içe geçmiştir. UKKTH ilkesine anlamını veren bu temel öneme sahip ögelere yaklaşım tarzı, Marksist-Leninistler ile her türden oportünizm arasındaki farklılığı ortaya koyan önemli göstergelerden biri olmuştur. Bu nedenledir ki, üzerinde önemle durmak gerekli olmaktadır.

"Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı", genelde emperyalist ülkelerle sömürgeler arasındaki ilişkilerde ve özelde de ezen-ezilen ulus ilişkisinin var olduğu ülkelerde Marksist-Leninistler tarafından; işçi sınıfının yoldaşça birliği, halkların kardeşliği, ulusların proleterleri arasında güven ve dayanışma ruhunun geliştirilmesi, proleter demokrasi ilkelerinin azami ölçüde uygulanarak burjuva milliyetçiliğinin ve önyargılarının ortadan kaldırılması, burjuvaziye ait ulusal çitlerin yıkılması ve de proletarya enternasyonalizminin egemen kılınması için titizlikle savunulmalı ve pratikte hayata geçirilmelidir. Bu ilkedен ödünler vermek, sulandırmak ya da tutarsızlık göstermek, emperyalizme sunulan hizmet olacaktır. "İyi niyetli" olmak nesnel gerçeği değiştirmez. Unutulmamalı ki, çoğu zaman, cehenneme giden yol iyi niyet taşlarıyla döşenmiştir.

Emperyalizm ile birlikte burjuvazinin önderlik yaptığı ulusal hareketler çağı artık kapanmıştır. 20.yy'a damgasını vuran proletarya devrimleri ve özü yine aynı olan, proletaryanın önderlik ettiği ulusal kurtuluş mücadeleleridir. Küçük-burjuva önderlikli ulusal hareketler, başarıya ulaşırsalar da, gerçek anlamda ulusal baskıyı ortadan kaldırmaktan uzak oldukları gibi, tekrar emperyalizmin dümen suyuna girmekten ve ulusal baskının yeni bir tarzda sürmesinden kurtulamamışlardır. Ayrıca, çokuluslu devlet olmaları durumunda da UKKTH ilkesini çiğneyerek, ulusal baskıyı ezilen ulusa karşı sürdürmeye devam etmişlerdir. Rusya'da Şubat Devrimi sonrası durum, Ortadoğu'da küçük-burjuva diktatörlükler ve ülkemizde Ulusal Kurtuluş Savaşı'na önderlik eden Kemalist hareketin pratiği bilinen somut örneklerdir.

Bu nedenle, emperyalizm evresinde, UKKTH'nın burjuva demokratik yorumu eskimiş, varlık koşullarını yitirmiş ve ulusun işçi ve emekçilerinin kendi kaderlerini tayini biçiminde yeni devrimci içeriğine kavuşmuştur. STALİN'in deyışı, bu konuda hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak denli açıktır:

"Ve böylece 'bütün iktidar ulusal burjuvaziye' sloganıyla ulusların kendi kaderlerini serbestçe tayin etme hakkı konusundaki eski burjuva kavramının maskesini, devrimin bizzat seyri düşürdü ve bu kavram bir kenara atıldı. 'Bütün iktidar ezilen ulusların emekçi yığınlarına' sloganıyla ulusların kendi kaderlerini serbestçe tayin etme hakkı konusundaki sosyalist kavranışı tüm uygulama haklarını ve olanaklarını kazanmış oldu." (STALİN, Ulusal Sorun, s. 96, Sol Yayınları)

Elbetteki bu yaklaşım mekanik olarak kavranamaz ve "nasıl olsa gelecekte gericileşir" denilerek, ulusun ayrılma hakkı reddedilemez. Böyle bir düşünce tarzı, proletaryanın mücadelesinin koşullara bağlı olarak kazandığı özgün durumları, sınıf savaşımının çok yönlülüğünü ve birçok ara evreden geçeceği olgusunu görememek olacağı gibi, Marksizm-Leninizmi hazır reçetelerle pratiğe yön veren bir öğretiye indirgemek olur.

Sorunu mekanikçe kavrayışın bir başka ifadesi de, UKKTH'nın "sosyalist devrim" gerekçesiyle reddedilmesidir. Temelinde, bir vuruşta "sosyalist devrim"i gerçekleştirme düşüncesinin yattığı bu anlayış, demokrasi mücadelesi ve bunun emperyalist aşamadaki biçimlenişinden habersiz olmanın dışavurumudur. Ve sonuçları itibarıyla, ulusları emperyalist boyunduruğa mahkum eden sosyal-şoven bir yaklaşım tarzıdır.

Bu türden anlayışlara karşı, şu noktanın altı çizilmelidir: UKKTH, emperyalizm ve proleter devrimler çağında, demokrasi savaşımının vazgeçilmez bir unsuru olması itibarıyla, proletaryanın dünya ölçeğindeki hareketinin parçasıdır. Ve proletarya, genel demokrasi mücadelesinde bu ilkeye, her şeyden önce burjuvaziye karşı sınıf savaşımını güçlendireceği için titizlikle sahip çıkar. Ulusların kendi kaderlerini özgürce tayin hakkı ilkesinin, emperyalizm çağında ulusların proleter ve emekçilerinin kendi kaderlerini tayin etmelerine bağlanması tarzındaki devrimci yaklaşımla, UKKTH ilkesini "salt" emekçilerin kendi kaderlerini tayinine indirgemek şeklindeki sosyal-şoven yaklaşım, birbirine taban tabana zıttır. LENİN diyor ki:

"Ulusların kendi kaderlerini tayin etmesini reddedip, onun yerine emekçilerin kaderini tayin hakkını geçirmek çok yanlış olur; sorunu bu yoldan çözmeye kalkışmak güçlükleri, milletlerin içindeki farklılaşmanın içerdği zızzaklı yolu hesaba katmamak olur, her millet kendi kaderini tayin etmelidir; bu emekçilerin kaderini tayin hakkını da kolaylaştırır." (UKKTH, LENİN)

LENİN ve STALİN'in ortaya koyduğu gibi, şu gerçek unutulmamalıdır; günümüzde ulusların kendi kaderlerini tayin etmesi, burjuvazi önderliğinde değil, proletaryanın önderliğinde gerçekleşebilir. Bu açıdan UKKTH, ulusun işçi ve emekçilerinin kendi kaderlerini özgürce belirlemeleri şeklinde devrimci bir içerik kazanmıştır. Fakat bu, gelişmenin istisnai örnekler oluşturmayaacağı anlamına gelmiyor.

Proletaryanın sınıf olarak henüz şekillendiği veya yine proletaryanın, toplumsal çelişkinin ana halkasını yakalayarak harekete geçebilecek devrimci bir kavrayıştan uzak olduğu ya da önderliğin yetersiz ve zaafli davrandığı durumlarda, küçük-burjuvazinin milliyetçilik temelinde harekete geçerek ulusal kurtuluş bayrağını omuzladığı birçok örnek sözkonusudur. Çağımızda burjuvazi devrimci barutunu tükettiğinden, onun misyonunu oynayabilecek olan, milliyetçiliği bayrak edinen küçük-burjuvazidir. Kemalist hareket, Cezayir Kurtuluş Hareketinin önderliği bu çerçevede değerlendirilebilir. Burada üzerinde durmak istediğimiz nokta, küçük-burjuva önderlikli bu hareketlerin "gelecekte gericileşir" veya "sorunu nasıl olsa sosyalist devrim çözer" gibi gerekçelerle dışalanamayacaklarıdır. Marksist-Leninistler UKKTH'nı bu gibi gerekçelerle yok sayamaz, aksine desteklerler. Çünkü, bu hareketler, emperyalizme karşı oluşları, kendi iç gelişimlerini özgürce yaşama istemleriyle, genel demokrasi mücadelesinin ve proletaryanın, dünya çapında emperyalist burjuvaziye karşı yürüttüğü sınıf savaşımının -konjonktürdeki halleriyle- birer parçası durumundadırlar. Unutmamak gerekir ki, UKKTH siyasal demokrasinin en önemli unsurunu oluşturur. Ancak sağ veya sol ekonomizmin gözlüğüyle bakanlar, sorunun bu yanını göremez ve proletaryanın demokrasi mücadelesindeki yerini kavrayamaz. Bu ise, sosyal-şovenizmin ta kendisi oluyor doğal olarak...

UKKTH konusunda bir başka yanlış anlayış ise; ayrılma hakkını, "ayrılma zorunluluğu" olarak kavramaktır. Bir hakka sahip olmakla, o hakkı kullanıp kullanmama tamamen ayrı şeylerdir ve koşullara bağlı olarak biçimlenecek bir durumdur. UKKTH'nın devrimci anlamı ulusların zorla bir arada tutulması siyasetinin reddedilmesidir. Yoksa ayrılma zorunluluğu değil. Marksist-Leninistler her zaman ulusal baskıdan arındırılmış, gönüllü bir birlikten yanadırlar. Bu anlamda, Marksist-Leninistlerin ayrılma hakkını savunmaları, ulusların mutlaka ayrı ayrı devletler şeklinde örgütlenmelerini savunmaları değildir. Tam tersine, ulusların tam eşitlik temelinde, ulusal düşmanlıklardan arındırılmış birliğinin maddi temelini yaratabilmek, ayrılıp kendi devletini kurma da dahil, ulusun tüm haklarını tanıtmaktan geçiyor. Burada ayırt edilmesi gereken, ulusal baskıya karşı her koşulda savaşımın, her koşulda ayrılma hakkının desteklenmesi demek olmadığıdır. Ortada birbirini dışlayan, birbirine karşıtık oluşturan bir yaklaşım yoktur. Birbirini tamamlayan, bütünleyen, ilkeli ve sağlam bir bakış açısı vardır. "Ayrılma hakkı"nı tanımayla, "her ayrılma istemini desteklememe" arasında çelişki arayanlar, küçük-burjuva veya burjuva milliyetçiliklerini kavram kargaşası yaratarak gizlemek isteyen, metafizik düşünce sahipleri olabilirler. Nitekim, Kürt küçük-burjuva milliyetçileri bu anlayışın savunucuları olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

LENİN'in, "boşanma hakkı" örneğini vererek, oldukça basit ve anlaşılır bir dille sorunu ortaya sermesi, burjuva milliyetçiliğinden uzaklaşmak isteyen samimi unsurlar için oldukça öğreticidir. Boşanma hakkı, nasıl ki mutlak şekilde boşanmanın gerçekleşmesi anlamına gelmiyor, tam tersine karı-koca arasında gönüllü birlikteliğin maddi çerçevesini çiziyorsa; ulusların ayrılma hakkı da mutlaka ayrılma zorunluluğu anlamına gelmez. Şu kesinlikle belirlenmelidir ki; birlik, ancak ve ancak serbest irade ile gerçekleştiği durumda, sağlam ve kalıcı olabilir. Zorla oluşturulan, ulusun iradesini çiğneyen birlikler ise kağıttan şatolara benzerler, en küçük sarsıntıda yıkılmaya mahkumdurlar.

Marksist-Leninist olmak, proletaryanın çıkarlarına en uygun savaşım biçimlerini ve yöntemlerini -sorunlara diyalektik ve tarihsel materyalizmin ışığında yaklaşılarak- bulup pratiğe geçirmek demektir. Her rahatsızlığa aynı ilacı yazan doktorların reçeteleri bizden uzak olsun. Biz, Marksizm-Leninizmin evrensel değerdeki tezlerini ve yaşanmış pratikleri veri olarak alıyor, bunları ülkemiz koşullarında somut biçimde -bilimsellikten sapmadan ve odağına proletaryanın çıkarlarını oturtarak- yeniden üretiyoruz. Hazır reçetelerle hareket etmeye kalkışanlar doğaldır ki, devrimci çözümler üretemeyecek, proletaryanın çıkarlarına zarar vereceklerdir. Ama garip olan, ulusal sorunda en temel kavramların bile anlaşılabilmesi, bilinçli-bilinçsiz karmakarışık edilmesidir. Bu nedenle temel kavramlar hakkında da uzun boylu durmak zorunluluk oluyor. Bu anlamda tekrar vurgularsak; ayrılma hakkı, ayrılmanın zorunluluğu olmadığı gibi, ulusun her ayrılma isteminin desteklenmesi de değildir. Proletaryanın çıkarlarına ters düştüğü durumlarda ayrılma istemine karşı ajitasyonda bulunmak, Marksist-Leninist olmanın vazgeçilmez bir koşuludur ve bu, ulusal baskıya karşı savaşımı, ulusların ayrılma hakkı da dahil kendi kaderini özgürce belirleme hakkını hiçbir şekilde dışlamaz. Buna karşın, ulus ayrılmakta diretiyorsa ayrılır. Marksist-Leninistler zorla birliğin gerçekleşmesi yoluna sapsamazlar. Finlandiya örneği biliniyor. Sözü fazla uzatmayalım; hâlâ anlamamakta ısrar edenler varsa ve kendilerini Marksist-Leninist görmekten vazgeçmemişlerse; LENİN ve STALİN'in ortaya koyduğu Rusya pratiğini tekrar tekrar incelesinler, deriz.

Diğer bir temel noktaya geçelim.

Marksist-Leninistler genelde büyük devletlerden yanadırlar. Parçalanmaya karşı çıkarlar. Çünkü onların

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

bayrağında "Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halkları Birleşiniz" sloganı yazılıdır. Tek bir sınıf (proletarya) üyelerinin yoldaşça ilişkilerinin biçimlendirdiği bir birlik, Marksist-Leninistlerin tarihsel amacıdır. UKKTH'nı, bu tarihsel amaca ulaşmanın aracı olarak savunurlar. Bu anlamda UKKTH'nı savunmayanlar ya da oportünistçe sulandıranlar, proletarya enternasyonalizminden de söz etme hakkına sahip olamazlar. Ayrılma hakkı, enternasyonalist birliğin olmazsa olmaz ön koşuludur. Bu nedenle uluslar arasında tam eşitlik ilkesine sahip büyük devletlerde; eşitlik, ayrılma hakkını da içerir.

Büyük proleter devlet anlayışı, tarihsel gelişim yönünde tamamlayıcı bir adım olduğu gibi, ekonomik, kültürel ve siyasi olarak geri halkların, bu durumlarına son vermek ve gelişkin bir düzeye erişmelerini sağlamak açısından da son derece gerekli ve yararlıdır.

Kapitalist gelişme ve sermayenin, ulusal sınırlar dışına taşarak uluslara-rasılaşması, bütün ulusları tek bir ekonomik temelde birleştirebilmenin maddi koşulunu yaratmakla birlikte, bunun siyasal planda pratik gerçekleşmesi "zor"a dayanarak ve ulusları ezme biçiminde olmuştur. UKKTH ise, sözkonusu "zorla birleştirme" siyasetine son verecek ve yeni bir ekonomik temel üzerinde ulusların gönüllü birliğinin koşullarını yaratacaktır.

Biz Marksist-Leninistler, milliyetçiliğin her türlüşüne karşıyız. Bu anlamda proletaryanın uluslara bölünmesinden yana olamayız ve bütün öteki koşullarda eşitlik sağlanmasıyla, ekonomik ilerlemenin ve proletaryanın burjuvaziye karşı savaşımının büyük devletlerle güçleneceği, küçük devlet örgütlenmeleriyle sorunların çözümünün daha zor ve sancılı olacağı inancındayız. Ama bizler her koşulda gönüllü birliğe değer veriyoruz, "zor"a dayanan bir bağlanmayı savunamayız, savunmuyoruz. Ulusun kendi kaderini -ayrılma istemi de dahil- tayin etmesi hakkına sahip olması gerektiği konusunda kesinlikle direniriz. Ulus kaderini özgürce belirleme hakkına sahip olmalı, biz ayrılmaya karşı olsak da, bu hakkı nasıl kullanacağına kendisi karar vermelidir. Yani isteğimiz, ayrılmanın gerçekleşmesi değil, zorla bir arada tutma siyasetine son verilmesi ve ulusların eşitliğinin gerçekleşmesinin koşullarının yaratılmasıdır.

LENİN'in şu sözleri sorunu bütün boyutlarıyla açıklamaktadır:

"Ne var ki, kendi kaderini tayin özgürlüğü için savaşım vermeyi, hiç duraksamaksızın tanımamız, ulusal kaderi tayin etmeyi amaçlayan her isteği kesinlikle destekleme yüklenimi altına girdiğimiz anlamına gelmez. Proletaryanın partisi olarak Sosyal Demokrat Parti, halkların ya da ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının yerine, her ulus içindeki proletaryanın kendi kaderini tayin hakkına geçerlilik kazandırmayı, kesin temel ödevi sayar. Her zaman hiç duraksamaksızın, bütün ulusların proletaryasının en yakın işbirliği için çalışmalıyız. Yeni bir sınıflı devletin kurulmasına ya da gevşek bir federal birliğin vb. yerini alacak devletin tam siyasal birliğine yardımcı olacak istekleri, ancak belli özel durumlarda öne sürebilir, aktif olarak destekleyebiliriz." (Iskra, no.44, Uluslar ve Ulusal Kurtuluş Savaşları, s.11)

Evet, buraya kadar UKKTH sorununa genel teorik yaklaşımımızı ortaya koymuş ve soruna ilişkin temel kavramların içeriğini açmış olduk. Bu genel yaklaşım ışığında "Kürt Ulusal Sorunu"na ilişkin düşüncelerimizi somut olarak ortaya koymaya geçebiliriz artık.

IV- KÜRTLERİN ULUSLAŞMA SÜRECİ ULUSAL BASKI VE SORUNUN ÇÖZÜM PLATFORMU

Emperyalizm öncesi evreye ilişkin, ulusların ortaya çıkması sorununa değinmiştik. Emperyalist dönemde uluslaşmanın özellikleri nelerdir, bu konuya da kısaca değinmekte yarar var.

Emperyalist sömürgecilik, aynı zamanda henüz uluslaşmasını gerçekleştirememiş halkların, iç yapısına dışarıdan yapılan bir müdahaledir. Bu müdahale bir taraftan halkın uluslaşma dinamiklerini erozyona uğratar ve çarpıtırken, diğer yandan bu ülkelere taşıdığı kapitalist ilişkilerle, uluslaşmanın maddi zeminini de ister istemez yaratır. Bu ikinci durum nesnel bir olgudur ve emperyalizmin iradesi dışındadır.

"Sömürgeleşmiş ülkelerde, emperyalist sermaye yerli toplumu yeni ilişki biçimleri içine girmeye zorladı, yapısı daha karmaşık hale gelen toplumun çelişki ve toplumsal anlaşmazlıklarını karıştırdı, tahrik etti, teşvik etti ya da çözüme ulaştırdı; ekonomiye para ve iç-dış pazarların gelişimi ile birlikte yeni öğeler de getirdi, tarihsel gelişimin farklı aşamalarında bulunan insan grupları, ya da halklardan yeni ulusların doğmasına sebep oldu." (A.CABRAL, Son Konuşmalar, s.74)

Sömürgeleşen bu halklar, ortak birtakım ayırdedici özelliklere (dil, kültür, etnik köken vb.) sahip olmakla birlikte, henüz gerçek boyutta ulus olmaktan uzaktırlar. Egemen toplumsal ilişki, bireyler temelinde oluşmuş ulusal topluluk ilişkileri değil, kabile veya aşiret ilişkileridir. Ortak ruhsal şekillenme ve bu paralelde oluşmuş ulusal bilinçten söz edilemez. Bu halkları veya insan gruplarını ekonomik temelde birleştiren, ne bir pazar birliği, ne de bunun oluşturduğu ilişkiler sistemi vardır.

Bu nedenle, böylesi halkları STALİN'in ortaya koyduğu kriterler anlamında ulus olarak adlandırmak mümkün değildir. STALİN'in ortaya koyduğu kriterler, uluslaşma sürecinin sonuna gelmiş halklar için geçerlidir. Uluslaşma sürecini tamamlamamış halkların uluslaşmaları, ancak emperyalizme karşı mücadele içerisinde gerçekleşecektir. Bu ülkelerde emperyalizmin sömürgecilik politikası ancak bir başkaldırı ile kırılabilir. Başkaldırı ise, kabile, bölge ilişkilerini parçalar ve ulusal bilinç etrafında yeni ilişkiler sistemi yaratır. "FRELIMO (Mozambik Kurtuluş Hareketi), bizim tek bir halk olduğumuzu gösterinceye kadar ulus olduğumuzun farkında değildik" sözleri yukarıda anlattıklarımızı yeterince somutluyor sanırız.

Peki, bu halkları nasıl değerlendirmek gerekir? Sözünü ettiğimiz halklar, STALİN'de belirtilen şekilde ulus olmak kriterlerine sahip olmasalar da, sıradan etnik bir grup veya azınlık değildirler. Bu anlamda, sözü geçen halkları "ulusal çekirdeğe sahip halklar" veya "köylü ulusu" olarak tanımlıyoruz. Kavramımızın içeriği; ulusal bir çekirdeği ifade etmesine karşın, uluslaşmasını tamamlamamış kabile veya feodal aşiretler biçiminde bölünmüş köylülerin, ortak dil, toprak ve tarih birliğine dayanan nitelikler göstermesidir. "Köylü" kavramı, aynı zamanda, içinde bulunulan üretim ilişkisinden ötürü (gelişmemiş bir kapitalizm ve esas olarak feodalizmin hakimiyeti), toplumun çoğunluğunun köylülerden oluşması ve burjuvazi ile işçi sınıfının son derece cılız olmasını da ifade eder.

ENGELS, "ulusal çekirdeğe sahip halklar" konusunda şöyle yazıyor:

"Buna karşılık, ülkenin iç tarafındaki Güney Slavlar, uygarlığın tek sahibidirler. Her ne kadar bunlar henüz bir ulus değillerse de, daha şimdiden Sırbistan'da güçlü ve nispeten belirli bir ulusal çekirdeğe sahiptirler." (ENGELS, Doğu Sorunu, s. 45)

Kürt ulusunun da durumu budur. Kürtler, Osmanlı Devleti sınırları içindeki halklar uluslaşma sürecine girdiklerinde, henüz feodal üretim biçimini yaşıyorlardı ve feodal aşiretler olarak bölünmüş durumdaydılar. Buna karşın ulusal çekirdeğe sahiptirler ve ulus olma kararlılığını taşıyorlardı. Bu dönemde, gerek Osmanlı Devleti sınırları içindeki ulusal hareketlenmelerin etkisiyle gerekse de asimilasyon politikasına tepki olarak -dar bir aydın kesimle sınırlı da olsa- ulusal düşüncelerin geliştiğinden söz edebiliriz. Kemalizm döneminde ise, jenosit ve asimilasyona karşı direnme hareketi ve dünyadaki ulusal hareketlerden etkilenecek sonucu, uluslaşma süreci ileri adımlar atmış oldu. Bu iki dönemde de ulusal baskı devlet içi sorun konumundadır.

Türkiye'nin yeni-sömürgeleşmesiyle birlikte, Kürdistan'ın da bu ilişkiler ağına girmesi, kapitalist ilişkileri yaygınlaştırmış ve ortaya oldukça güçlü bir küçük-burjuva kesim çıkmıştır. Ulusal baskıya direniş vb. etkenler sonucu uluslaşma olgusu ileri boyutlara ulaşmıştır. Hızla gelişen ulusal uyanışa karşın, henüz gerçek boyutlarda bir ulusal birlikten söz edemeyiz. Aşiret ilişkileri hâlâ ayırıcı bir özellik durumundadır. Örneğin birçok kimse kimliğini "falanca aşiret" şeklinde açıklamakta, ulusal kimlik ikinci planda gelmektedir.

Kürtlerin uluslaşma sürecine ilişkin bu özelliklerine "şoven ve sosyal-şovenlerin Kürt ulusunu yadsıma tavırlarına gerekçe olur" gibisinden bir kaygı ile soruna yaklaşamayız. Böylesi bir kaygı bilimsel gerçekler yerine duyguları koymak olur ki, Marksizm-Leninizm ile ilgisi yoktur.

Diğer yandan bu yaklaşımımızın, Kürt milliyetçilerince "şovenizmin etkisi" vb. türünden suçlamalara yol açtığını biliyoruz. Fakat bizim için bir anlam ifade etmiyor. "Kürtleri en fazla biz savunuyoruz" deyip, kahramanlık menkıbeleri düzmek, Kürt ulusunu ezelden gelmiş ilan etmek, bizim işimiz değil. Böyle bir durum, her şeyden önce Marksist-Leninist kimliğimizi ve bilimi inkar etmek olur ki, varsın birileri suçlamaya devam etsin bizleri. Gerçekleri savunmak, tarih boyunca hep birilerini rahatsız etmiştir. Küçük-burjuva milliyetçileri de rahatsız oluyorlar. Doğaldır, çünkü adı üstünde, milliyetçilerdir. Kürt küçük-burjuva milliyetçilerinin özelliğidir, kendisi gibi düşünmeyen herkes ya "sosyal-şoven"dir ya da "Misak-ı Milli"ci!.. Bu nedenle "sosyal-şoven" olup olmamanın temel kriterinin sosyal pratik olduğunu söyleyerek geçiyoruz.

Bu arada şu noktayı vurgulamakta yarar görüyoruz; bizim için ulusal sorun sınıf mücadelesi karşısında ikincildir ve biçime ilişkindir. Doğal ki, bu yaklaşım, sorunu önemsiz gördüğümüz anlamına gelmiyor. Tam tersine, ulusal sorun, proletaryanın kurtuluşu ve proletarya enternasyonalizminin gerçekleşmesi uğruna verilen mücadele vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Sorunun üzerinde geniş boyutuyla duruşumuzun nedeni budur. Soruna yüklediğimiz önemden ötürü, yalnızca burjuvazinin çarpıtmalarına yanıt vermekle sınırlamıyoruz kendimizi. Sorunu sahiplenme iddiasındaki yanlış anlayışlara da değiniyor, eleştiriyoruz.

A- Kürt Ulusal Devrimi Türkiye Anti-Oligarşik Anti-Emperyalist Halk Devriminin Bir Parçasıdır

"Ulusal sorunun çözümü; sınıf mücadelesine bağlıdır. Demokratik Halk Devrimi programı, Kürt ulusunun kurtuluşunu da gerçekleştirecek olan programdır." (Kürtlerin Tarihi Gelişimi ve Türkiye'de Kürt Meselesi, DEVRİMCİ SOL Yayınları, s.97-98)

"Milli baskıyı, tarihsel konumu içerisinde ve hangi sınıflarca uygulandığını belirtmezsek, devrim hedefimizi yanlış tespit ederiz. Türkiye'de milli baskı, emperyalizmle işbirliği içinde bulunan hakim sınıflarca uygulanmaktadır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

(...)

"Türk hakim sınıfları (uyguladığı sınıfsal baskı ve milli baskı ile) Kürt hakim sınıflarıyla ittifaka girdiğinden, sorunu sınıflar mücadelesi çerçevesi içinde, Kürt köylülerine, küçük-burjuvazisine ve demokrat güçlere yani Kürt ulusuna uygulanan milli baskı siyaseti olarak ele almalıyız." (agy. s.102-103)

Bu perspektiften hareketle; öncelikle iki temel noktayı vurgulayalım:

Birincisi; Kürdistan'da kapitalist ilişkiler kendi iç dinamiği ile değil, yeni-sömürgeciliğe uygun olarak yukarıdan aşağıya emperyalizm tarafından geliştirilmiştir. Kürdistan da dahil, tüm Türkiye pazarı, emperyalizmin sömürü alanı içindedir ve mevcut üretim ilişkileri, emperyalizmin çıkarlarına uygun biçimlenmişlerdir. Bu gelişmenin sonucu olarak, Kürt egemen sınıfları (ağa ve şeyhler) egemen sınıf bloku (oligarşi) içinde yer alarak, ulusal baskının da araçları durumuna gelmişlerdir.

İkincisi ise; yeni-sömürgecilik ilişkilerinin bütün Türkiye sathında egemen olmasıyla birlikte, Kürt işçi ve emekçileriyle Türk işçi ve emekçileri aynı ekonomik ve sosyal yapı içinde kaynaşmışlardır.

Bu iki temel özellik şu sonucu yaratmıştır: Kürdistan'da ulusal baskıya son verme ve kendi kaderini özgürce belirleme, yani Kürdistan ulusal devrimi, Türkiye'de gerçekleşecek anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devriminin parçası olarak her şeyden önce köylülerin kurtuluşu olacaktır. Çünkü, Kürdistan'da feodal ilişkilerin çözülerek pazar için üretimin yapılmasına yani bu anlamda çarpık kapitalist olmasına karşın, toplam ailelerin %70'i topraksız ve az topraklı köylüdür. (Köy ve Köylülük ve Türkiye'de Köy Kalkınması Sorunları, Y. Çağlar)

Kürt köylülerinin toprak ve kendi kaderini tayin hakkı sorununun çözümü, her zaman emekçi kesimlerin temel sorunu olmuş siyasal demokrasi ile mümkündür. Dolayısıyla ulusal kurtuluş, sosyal kurtuluşla içiçe geçmiştir. Kürdistan'da işçi, köylü ve diğer emekçi kesimlerin devrimci talepleri iki ana noktada toplanmıştır: Toprak talebi ve kendi kaderini tayin hakkı.

Ulusal burjuvazinin baştan beri yokluğu ve Kürt egemen sınıflarının, emperyalistler ve Türk egemen sınıfları ile bütünleşmesi sonucu, ulusal baskının sosyal temeli oligarşi ve emperyalizm olmuştur. Bu da Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkının gerçekte Kürt işçi, köylü ve emekçilerinin kendi kaderini tayin hakkı biçiminde devrimci bir içerik kazanmasına neden olmuştur.

Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı, merkezi otoriteyi hedefleyen Kürt ve Türk halklarının ortaklaşa sürdüreceği anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devriminden geçmektedir. Bu anlamda, Türk ve Kürt halklarının, sosyal ve ulusal kurtuluşunun, Kürt ulusunun kendi kaderini belirlemesinin, Türk ve Kürt köylülerinin toprak sorununun çözümünün önündeki engel aynıdır; emperyalizm ve oligarşi!

Anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimi, burjuva demokratik devrimini yapamamış, dolayısıyla ulusal sorun ve köylü sorununu (genelde demokrasi sorununu) çözmemiş yeni-sömürgelerde, proletaryanın iki devrimi tek bir süreç içinde kesintisiz bir biçimde gerçekleştirmesidir. Proletarya, tarihsel bir evrenin üzerinden atlayamayacağı ve kendi devrimini gerçekleştirebilecek burjuvazinin olmadığı çağımız koşullarında, burjuva demokratik devriminin görevlerini de üstlenmiştir. Proletarya, burjuva demokratik devriminin görevlerini, kesintisiz devrim perspektifiyle çözer ve sosyalizme geçişi sağlar. Çağımızda demokratik devrimi sonuna dek götürecek tek devrimci sınıf proletaryadır. Küçük-burjuva milliyetçi radikal hareketler bu devrime önderlik edebilme şansına sahip olsalar da, sonuna dek götüremezler. Ne ulusal sorunu, ne de köylü sorununu çözebilirler. Çoğunlukla da emperyalizmin kucağına yeniden düşerler.

Proletarya devriminin sömürge ve bağımlı ülkelerdeki biçimlenişi olan halk devrimi, Kürdistan açısından da atılacak devrimci adımdır. Proletaryanın önderliğinde, işçi, köylü ve küçük-burjuvazinin devrimci ittifakı, emperyalizm ve oligarşiye karşı tek devrimci ittifaktır. Daha açık bir anlatımla Kürdistan'da halk devrimi, emperyalizmin kovulması ve oligarşinin alaşağı edilmesinden geçecektir. Bu devrimin sınıf mevzilenmesi işçiler, köylüler ve küçük-burjuvazidir.

Kürt halkının demokratik ve ulusal istemlerinin bir başka çözüm olasılığından söz etmek, gerçekte çözümsüzlüğü önermekten başka anlama gelmez. Hele hele kapitalizm sınırları içinde "çözüm" önermek, katıksız sosyal-şovenizmdir. Kürt sorununun devrim dışında çözüm yolu yoktur. Kafalara kazınması gereken gerçek budur.

O halde rahatlıkla şunu saptayabiliriz. Emperyalizmin yeni-sömürgesi Türkiye'de anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimi, Türk işçi, köylü ve diğer halk kesimleri için yeni tipte ulusal kurtuluşu sağlayacağı, faşizmi yıkarak siyasal demokrasiyi gerçekleştireceği gibi, ulusal baskının sosyal temelini ortadan kaldırmasıyla da, Kürt işçi, köylü ve küçük-burjuva kesimlerin kendi kaderlerini serbestçe belirleme koşullarını yaratacak, onları tekellerin, toprak ağalarının, tefeci ve tüccarların sömürsünden kurtararak toprak ve demokrasi taleplerinin gerçekleşmesini sağlayacaktır. Devrim, anti-emperyalist yaniyla ulusal, anti-oligarşik yaniyla demokratiktir. Oligarşinin yönetim biçiminin

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

faşizm olması dolayısıyla da devrimin anti-oligarşik olması aynı zamanda anti-faşist karakterini de gösterir.

Şunu da belirtelim ki, "iki ayrı devrim" veya "Kürt ulusal devrimci hareketi ile Türk proletaryası arasında ittifak" ya da "dayanışma" olarak soruna yaklaşmak, küçük-burjuva milliyetçiliğine özgü dar görüşlülükle hareket etmektir. Kürdistan üzerine konuşan hemen herkes, Kürt ulusal burjuvazisi ve bunun "pazarına sahip çıkma" savaşından söz etmemektedir. Ve biz ilave ediyoruz: Kürt egemen sınıfları, oligarşinin içinde yer alarak ulusal baskının araçları durumuna gelmişlerdir. Bunu açıkça kabullenmeseler de, dolaylı belirtenler vardır. Ama ne hikmetse, buradan siyasal değerlendirmeye geçildiğinde her şey altüst edilmekte, ne bilimsellik ne de Marksizm-Leninizmin kırıntısı kalmaktadır. "Sömürge", "iki ayrı devrim", "ulusal örgütler arası ittifak", "dayanışma" vb. teorileri ortalığı sarmaktadır. Milliyetçilikten kaynaklanan subjektivizmlerine, teoriyi kurban etmektedirler. Bu tarz düşüncelerin zararları en basitinden, iki halkın mücadelesini bölmek, güçlerini parçalamak, oligarşiye manevra alanı yaratmak ve ulusal düşmanlıkların körüklenmesine bilinçli-bilinçsiz zemin yaratmaktır. Sormak istiyoruz: Aynı ekonomik-sosyal yapı içinde kaynaşmış halklarımız nasıl ve hangi çıkarlar temelinde, ayrı ayrı devrimci hedeflere yönlendirileceklerdir? "Ulusal çıkarlar" deniliyorsa, proletarya ulusal çıkarları başat görevi olarak almaz ve ayrıca demokratik halk devrimi, ulusal sorunu da çözecek içeriğe sahiptir. Bunun dışında verilecek cevapları yoktur. Diğer yandan "iki ayrı devrim" vb. teorileri ileri sürenler, soruna salt ulusal açıdan baktıklarından, böylesi bir yaklaşım tarzı, Kürt emekçilerini, Kürt egemenlerinin sömürü ve baskısına mahkum edecek sonuçlar doğuracaktır. Bu nedenle, proletarya adına hareket ettiğini söyleyenler açıkça düşünmelidirler; Kürt işçi ve köylüleri ile Kürt hakim sınıfları arasındaki sınıfsal çelişki nasıl çözülecektir? Amacımız, burjuva ulusal kurtuluş olmadığına göre, işin başından itibaren Kürt egemen sınıflarına karşı sınıfsal mücadeleyi örgütlemek gerekmiyor mu? Hele hele Kürt egemenleri ulusal baskının da uygulayıcısı durumunda bulunuyorlarsa, salt ulusal nitelikli bir mücadele, akıntıya karşı kürek çekmek değil de nedir?

Bu soruların yanıtları açıktır. Kürt ulusunun kurtuluşu, ancak sınıfsal zeminde gerçekleşebilir. Bunun devrimci yolu da, oligarşi ve emperyalizme karşı Kürt ve Türk halklarının ortak mücadelesidir. Burjuvazinin "pazar" bayrağının taşıyıcısı olmak proletaryanın işi değildir. Şunu tekrar vurgulamakta yarar görüyoruz: Yeni-sömürge Türkiye'de, iki halkın ortak mücadelesiyle gerçekleşecek anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimi dışında ayrı bir Kürt ulusal devriminin nesnel koşulları yoktur.

Bu noktada, Çarlık Rusyası örnek olarak verilmektedir. Mutlaka bir örnek bulmak ve buna dayanarak teori kanıtlanmak isteniyorsa, örnekler bulunabilir; ama örnek diye getirilenlerin gerçekte, milliyetçi teorileri çürüttükleri, sorunun üzerine gidildiğinde hemen açığa çıkmaktadır. Çarlık Rusyası'nda kendi iç dinamiği ile gelişen bir kapitalizm ve onun sömürgeleri vardır. Diğer yandan da sömürgelerin ulusal pazarına sahip çıkmak isteyen ulusal burjuvazileri söz konusudur. Ve yine Çarlık Rusyası'nda, Çarlığa karşı sömürgelerde süren ulusal mücadeleler burjuva demokratik devriminin parçalarını oluşturmaktaydılar. Türkiye'de benzer bir durumun varlığından söz edilemez. Ülkemizde, Rusya gibi kendi iç dinamiği ile gelişen bir kapitalizmin yarattığı burjuvaziden ve bunun feodal otokrasi ile ilişkisinden söz edilemeyeceği gibi, egemen ulus burjuvazisiyle "pazar kavgası"na giren sömürge ulusal burjuvazisinden de söz edilemez. Kaldı ki, ulusal burjuvazilerin proletaryanın sınıf savaşımı karşısında Çarlıkla işbirliğine gittiği ve ulusa ihanet ettiği de bilinen bir tarihsel gerçektir. Bu anlamda proletaryanın çıkarları ulusal dar görüşlülükle taban tabana zıttır ve ulusal baskıya karşı savaşında proletarya, hiçbir koşulda sınıf bayrağını indirmez. Savaşın özü, her zaman ulusal kurtuluşu, sosyal kurtuluşa bağlamak, tabi kılmaktır. Bu da, aynı egemen yapıya karşı ortak savaşımı gerektirir. Rusya'daki toplumsal formasyon farklılığına karşın LENİN ve STALİN ayrı devrimi savunmamışlardır. "Ayrı devrim" saptamasında bulunan Polonyalı "Marksist"leri milliyetçilikle suçlamışlardır. LENİN, Mehring'in şu sözlerini tekrarlayarak, Marksist-Leninist çizgi ile oportünizm ve her türden milliyetçilik arasında kalınca bir çizgi çekmektedir;

"Polonya proletaryası bayrağına, Polonya'da, egemen sınıfların adını bile duymak istemedikleri sınıflı bir devletin kurulmasını yazmayı dileseydi, tarihsel bir güldürü sahnelemiş olurdu; bu, mülk sahibi sınıflar için (örneğin, 1791 Polonya soyluları için olduğu gibi) pekala olasıdır, ama işçi sınıfı için hiçbir zaman söz konusu olmaması gerekir. (...)

"İşçi sınıfının bu çıkarları, Polonya'yı paylaşmış olan üç devletle de Polonyalı işçilerin, herhangi bir koşul koymaksızın kendi sınıf yoldaşlarıyla omuz omuza savaşmalarını kesinlikle emreder. Bir burjuva devrimi, özgür bir Polonya yaratabileceği günler artık geride kalmıştır." (Ulusal Sorun, Ulusal Kurtuluş Savaşları, LENİN, s.17-18)

"İki ayrı devrim" veya "ittifak" teorilerini nesnel bir temele oturtmakta güçlük çekenler, sonuçta söylediklerini görelî kavramlarla açıklama yoluna gitmektedirler. Türkiye solunda "sömürge" ve "ayrı devrim" saptamasında bulunanlar şunu ileri sürüyorlar: Türkiye ile Kürdistan'da toplumsal çelişkiler farklı derinliğe sahiptirler, milli baskıdan ileri gelen çelişki toplumda farklı bir hareketlenme ivmesi oluşturmaktadır. Bu nedenle Kürdistan'daki ulusal içerikli mücadele, Türkiye'deki sınıfsal mücadeleyi aşır, kendi devrimini gerçekleştirebilir vb. Bunlarla "sömürge", "iki ayrı devrim" tezlerine gerekçe yaratılmak isteniyorsa, söylenenler bir anlam ifade etmiyor. Türkiye yeni-sömürge bir ülkedir ve olgunlaşmamış da olsa sürekli milli kriz içindedir. Milli krizin varlığı; ekonomik-sosyal-siyasal krizin aynı potada birleşmesi demektir. Türkiye egemen sınıfları bu çelişkileri yumuşatacak güç ve araçlardan yoksundurlar. Bu noktada Türk işçi ve emekçilerinin tepkilerinin açığa çıkartılarak, devrimci bir nitelik kazanmasının önünde objektif olarak bir engel yoktur. Bu anlamda ulusal baskı nedeniyle, Kürt halkının hareketlenme ivmesinin, Türk halkından güçlü olduğunu söylemek konjonktürel gelişmeyi teorileştirerek, kendine olan güvensizliğine kılıf aramak olur. Bu

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

teorinin özellikle Kürt yurtseverlerinin mevcut konjonktürdeki eylemliliğine paralel olarak alıcı buluyor olması, söylediklerimizi kanıtlamaktadır.

Ülke devrimine doğru çözümler getirebilmek açısından, ülkedeki çelişkilerin doğru saptanması ve süreci karakterize eden temel çelişkinin de doğru bir şekilde ortaya konması gerekir. Buna göre Türkiye'deki çelişkileri şu şekilde sıralayabiliriz:

1- Emperyalizm ve oligarşi ile, Türkiye halkları arasındaki çelişki. Yani Türk ve Kürt işçi, köylü ve küçük-burjuva kesimlerle, emperyalizm ve işbirlikçi tekelci burjuvazi, toprak ağaları, tefeci-tüccarların en irilerinin oluşturduğu blok arasındaki çelişki. Bu çelişki, sınıfsal ve ulusal olmak üzere iç içe geçmiş (çünkü emperyalizm işbirlikçi tekelci burjuvazi kanalıyla oligarşiye içerilmiştir.) iki yan taşır.

2- Oligarşi ile tekel dışı burjuva kesimler arasındaki çelişki.

3- Oligarşi içi çelişkiler.

4- Oligarşi ile Kürt ulusu arasındaki ulusal baskıdan ileri gelen çelişki. Bu çelişki esasta Kürt köylüleri ile oligarşi arasında, ulusal baskıdan kaynaklanan bir çelişkidir.

Bu çelişkiler içinde, emperyalizm ve oligarşi ile Türkiye halkları (Kürt ve Türk) arasındaki çelişki temeldir ve süreci karakterize eden çelişkidir. Bu çelişkinin çözümü, oligarşi ile Kürt köylüleri arasında ulusal baskıdan ileri gelen çelişmeyi de çözecektir. Sömürge tespiti yapan birtakım küçük-burjuva sol çevreler bile, Türkiye'deki çelişkileri bu şekilde ortaya koymaktadırlar ki, bu onlar için başlı başına bir çelişkidir! Çünkü sömürge-sömürgeci ilişkisinde, temel çelişki, sömürge ülke halkıyla sömürgeci devletin egemen sınıfları arasındadır. Ulusal baskıdan kaynaklanan çelişki bu durumda, hiçbir zaman ikinci plana düşmez.

"Sömürge" teorileriyle amaçlanan "ayrı devlet olma" istemiyse, bunun da en az zahmetli ve kısa yolu, anti-emperyalist, anti-oligarşik devrim doğrultusunda ortak düşmana karşı ortak savaşımı örgütlemektir. "Sömürge" veya değil; hiçbir koşulda, halkların mücadelesini bölmeyi, proletaryanın çıkarlarının yerine ulus çıkarlarını koymayı -hele hele kendilerine Marksist-Leninist sıfatlar yakıştıranlar için- meşru göremeyiz. Marksist-Leninistler kendilerini hiçbir zaman ulusal sorunla sınırlamaz, her zaman proletaryanın genel çıkarlarından hareketle mücadeleyi yürütürler. Bu anlamda, halklarımızın kurtuluşunun önündeki engel ulusal sorun değildir. Bu engel emperyalizm ve oligarşidir. Kürt ve Türk halkı için engel aynıdır.

Bu noktada her iki halk için de aynı toplumsal formasyon sözkonusudur. Elbette Kürt ulusunun, ulusal baskıdan ileri gelen bir çelişkisi vardır. Bunu görmezden gelmek, ulusal baskıyı da görmezden gelmek ve sosyal-şoven konuma düşmek olur. Nitekim reformizmin her türü, çok zorlandıklarında ağızlarına aldıkları, Kürt halkının üzerindeki ulusal baskı siyasetini hep görmezden gelmişlerdir. Toplumsal devrim adına UKKTH'nı reddeden anlayışlar, ulusal baskıdan ileri gelen çelişkiyi görmezden gelmekte ve burjuva milliyetçi bir konumda durmaktadırlar. Proletaryanın çıkarlarını savunmak sadece sözde kalmaktadır. Tarihi boyunca "proletarya" adına sosyal-şoven tavır sergileyenler, bugünkü "ulusal parti" kimliği ile bu durumunu daha da pekiştirmiş, burjuva milliyetçi konuma hızla yuvarlanmaktadır. II.Enternasyonal oportünizminin, UKKTH ve emperyalist burjuvazinin paylaşım savaşına karşı -altında kendilerinin de imzalarının bulunduğu- Leninist kararı, bir çırpıda nasıl yok sayarak, "vatan" adına burjuvazinin destekçisi kesildiklerini herkes iyi biliyor. Yıllardır burjuvaziden "icazet" dilenenlerin, "diyet"lerini ödemeleri gerektiğinde, ne yapacakları ise pek sır olmasa gerek.

Bizler, Kürt halkının kendi kaderini özgürce belirlemesini savunuyoruz. Kürt halkı üzerindeki ulusal baskıyı lanetliyoruz ve ona karşı savaşıyoruz. Ve bunun çözüm yolunun anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devriminden geçtiğini söylüyoruz.

Bizler, soruna salt ulus açısından yaklaşmadığımızı gibi, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını yadsıyan ya da "ulusal-kültürel özerklik", "otonomi" vb. sıfatlamalar altında, devrimci içeriğini boşaltanlara karşı da mücadele edilmesi gerektiğini söylüyoruz.

Bugün Kürt ulusunun varlığına işaret etmekle yetinmek artık bir anlam ifade etmiyor. Türkiye geleneksel solu için olduğu kadar, küçük-burjuva aydınları için de doğru tutum; geleneksel "icazet" tavrının bırakılması, Misak-ı Milli sınırları içinde çözüm teorilerine karşı gelmek ve Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını cesaretle savunmaktır. Ne yazık ki, bu tavrın çok uzağında olunduğunu belirtmek gerekiyor.

Aydın olma sorumluluğuna sahip, bilimsel namusa saygılı olan herkese düşen görev, faşizmin "bölücü" vb. saldırılarına pabuç bırakmadan, UKKTH'nın her koşulda savunucusu olmak ve Kürt sorununda da aynı duyarlılığı, cesareti taşımaktır. "İşçi sınıfı partisi", "komünist" vb. sıfatları kendilerine uygun görenlere söyleyeceğimiz ise; milliyetçi yaklaşımlara prim vermemek iyidir ama, oligarşiye sadakatini ispatlamak için ezilen ulus milliyetçilerine karşı çıkarken, ters taraftan ezen ulusun şoven milliyetçiliğinin destekleyicisi olmanın adı da sosyal-şovenizmdir...

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Sosyal-şovenizm gizli savunusunun bir biçimi de "kültürel özerklik" savunuculuğudur. Bu görüş, ulusun ezilme siyasetini daha "uygarca" savunmak ve ezilen ulusun işçi ve köylülerini, kapitalist sömürüye mahkum etmek anlamına geliyor. Çünkü burjuva egemenliği altında "ulusal kültür" özü itibarıyla burjuva kültürünü ifade eder. Bu düşüncenin sahibi sosyal-şovenler gerçekte egemen ulus burjuvazisinin ayrıcalıklarının devamını savunmaktadırlar.

Yineliyoruz ki, biz Marksist-Leninistler olarak, Kürt ulusunun kendi kaderini serbestçe belirlemesini savunuyoruz. Bunlar vazgeçemeyeceğimiz ilkelerdir. Bununla birlikte, Kürt halkının kendi kaderini tayin istemi önündeki engellerin yok edilmesinden sonra, birlik yönünde irade belirtilmesi doğrultusunda, ajitasyon ve propagandada da bulunuruz. Bu tavır, bizim Marksist-Leninist olmamızın, proletaryanın birliğini savunmamızın gereğidir. Bu anlamda, bugünkü koşullarda ayrılığı, hem proletaryanın tarihsel gelişimi, hem de iki halkın somut çıkarları ve özelde de Kürt halkının çıkarları açısından zararlı görüyoruz. Ayrılığı ancak, ulusal sorunun, halklarımızın kurtuluşunun önündeki esas engel (yani sürecin temel çelişkisi) haline gelmesi durumunda destekleriz. Bu ise, somut gelişmeler ışığında sözkonusu olabilecek bir durumdur. Biz nesnel zemin üzerinde politika yürütüyor ve gerçek kurtuluşun iki halkın ortak düşmana karşı, ortak mücadelesiyle gerçekleşecek anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devriminde olduğunu söylüyoruz.

Fakat hiçbir yanlış anlamaya yer bırakmamak için şunu da belirtmeyi görev sayıyoruz. Bizler Kürt halkı üzerindeki millî baskının hemen sona erdirilmesini istiyoruz. Nasıl olsa devrim çözer anlayışıyla hareket edip onun dışındaki çözümleri mutlak şekilde reddetmek, bizim tarih anlayışımızla bağdaşmaz. Biz bugünden Kürt halkı üzerindeki millî baskının son bulmasından yanayız. Ama mevcut nesnel koşullarda bu mümkün değildir. Kürt ulusal sorununun bilimsel bir incelemesi, ulusun kurtuluşunun anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimden geçtiğini belirliyor. O nedenle biz Marksist-Leninistlerin örgütleyeceği mücadele, iki halkın ortak devrimci mücadelesidir.

Kürt halkının kendi kaderini özgürce belirleme hakkını savunduğumuz için, bizleri yargılamaya kalkışan savcı ve yargıçlar!

Bizlerin "bölücü"lüğü budur. Ve bizler, böyle bir "suç"lamadan alınmıyoruz, aksine onur duyuyoruz. Kürt halkının yok edilmesine, soykırıma uğratılmasına karşı savaştığımız, UKKTH'ni savunduğumuz için oligarşinin yönelttiği "bölücülük" nitelmesi kabulümüzdür. Bakalım, Kürt ulusuna zulüm uygulayanlar, tarih önünde yaptıklarını kabul edebilecek cesareti gösterebilecekler mi? Hiç sanmıyoruz!

Çünkü onlar sömürücü sınıf olma doğalarından gelen bir özelliğe sahiptirler. Tarihin akışının önünde durma, kendi saltanatları için insanlığa ve tarihe karşı suç işleme doğasına sahiptirler.

Faşizm her zaman, gerçeklerin dile getirilmesinden rahatsız olmuştur. Sömürücü sınıflar eşine az rastlanır bir ikiyüzlülükle sözde kabul ettiklerini, sosyal pratikte reddetmişlerdir. Ve yine onlar çıkarlarıyla bağdaşmadığında gerçeklerin yok edilmesi için, kendilerine miras kalan zulüm siyasetini yeni biçimlerle, ama daha acımasız ve insanlık dışı tarzda sürdürmüşlerdir.

Türk devleti, uluslararası forumlarda, UKKTH'na saygılı olduğunu ilan etmekten çekinmiyor. Bu konudaki uluslararası anlaşmalara imza atmakta sakınca görmüyor. Ama tıpkı "barış", "işkence" vb. konularında olduğu gibi, UKKTH'nı da gözünü kırpmadan çiğneyebiliyor. Kendi dışındaki ulusal savaşlar gündeme geldiğinde, pragmatist bir yaklaşımla UKKTH'nı sözde savunan oligarşi, sıra Kürt halkına geldi mi Hitler'i gölgede bırakan bir ırkçılıkla saldırıyor. "Kürtler yok" diyor. Ama, bunu söylerken bile, Kürt gerçeğini söylemiş oluyor.

Egemen sınıflara, onların bizi yargılamayı üstlenmiş mahkemelerine, resmi ideolojinin tekrarlayıcısı savcılara diyoruz ki; Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı engellenemez. Emperyalizm bu hakkın kullanımını engelleyemedi. Örnek mi istiyorsunuz? İşte üç emperyalist devleti peş peşe yenilgiye uğratan, kahraman Vietnam halkı. En son, dünyanın kovboyu ABD'nin napalmı da kâr etmedi! Ve Vietnam zaferinin ABD emperyalizminin bünyesinde açtığı gedikler, 15 yıl geçmesine karşın henüz kapanmadı. Bu da yeterli değilse bütün Afrika ve Asya halklarının mücadelesi, bugün "kardeş halk" vb. diye söylediğiniz ama dün emperyalizme karşı kurtuluş mücadelesine olumsuz tavır aldığınız Cezayir halkı... Saymakla bitmez bunlar.

Ve sizler için de farklı olmayacaktır. Kürt halkı, Türk işçi ve emekçileriyle ortak savaşımı zafere ulaştıkça, talan ve sömürü düzeninizi, ulusal baskı siyasetinizle birlikte tarihin derinliklerine gömecektir.

Biz Türk ve Kürt halkının Marksist-Leninistlerini "bölücülük" demagojileriyle, işkence, katliamlarla, ceza ve idam tehditleriyle yıldıramayacaksınız. Kürt halkı er ya da geç kendi kaderini özgürce belirleme koşullarına kavuşacaktır. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın.

B- Çokuluslu Türkiye'de Halklarımızın Kurtuluşu Ortak Örgütlenme ve Mücadeleden Geçiyor

Çokuluslu devlet sınırları içinde Marksist-Leninistlerin örgütlenme anlayışı, ortak örgütlenme (tek parti

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

örgütlenmesi)dir. Marksist-Leninistler proletaryayı ulusal çitlerle bölen ayrı örgütlenmeyi kesinlikle reddederler. Bu anlayış LENİN ve STALİN tarafından Çarlık Rusyası'nda pratiğe geçirilmiş ve başarısı somut olarak kanıtlanmıştır.

Bu yaklaşım tarzı, Türkiye için çok daha geçerlidir. Türkiye'de Çarlık Rusyası gibi sömürge-sömürgeci ilişkisi aranmayacağı gibi, Kürt-Türk işçi ve emekçileri, aynı ekonomik ve sosyal yapı içinde bir araya gelmişlerdir. Bu durumda ayrı örgütlenmeye gitmek, pratik olarak halkların mücadelesini bölmek olduğu gibi, sınıf düşüncesinin yıkılması ve burjuva milliyetçi önyargıların tutsağı olma sonucunu yaratacaktır. Diğer yandan gerici merkezi otorite yıkılmadan, ulusun kendi kaderini özgürce belirleme koşulları yaratılamaz. Daha önce de belirttik, çağımızda yalnızca proletarya, milletlerin gerçek özgürlüğünü ve bütün milliyetlerin işçilerinin birliği davasını savunmaktadır.

Çokuluslu devlet sınırları içinde örgütlenme biçimi, tek bir parti örgütlenmesidir.

"Sözü geçen devleti birleştiren tüm ulusların tüm proleterleri, tek bir bölünmez proleter topluluk olarak örgütlenmelidirler (...) Bizim ulusal sorun üzerindeki görüşümüz (...) belli bir devletin tüm milliyetlerinin proleterleri için bir ve bölünmez proleter topluluk, tek partidir." (STALİN, Ulusal Sorun, s. 85-86)

Ayrı örgütlenmekte; aynı devlet sınırları içinde yer alan ulus proleterlerinin ulusal özelliklere göre örgütlenmesinde, proletaryanın hiçbir çıkarı yoktur. Ulusal dar görüşlülük dışında da kimse buna itibar etmeyecektir. Çünkü ayrı örgütlenme proletaryanın nihai amacını ve proletarya enternasyonalizmini, ulusal dar görüşlülüğe kurban etmektedir. Ayrı örgütlenmeyi savunmak işçi sınıfını her kentte, kasabada ve fabrikada uluslara göre bölmek, onların arasına Çin Seddi çekmek demektir. Bütün ülkelerin işçilerinin birliğini amaçlayan, proletarya enternasyonalizminin içini boşaltmak, gereksiz bir sözcük derekesine indirgemektir. Bu, uluslar arasında ayrımcı düşüncelerin beslenmesinden başka bir işe yaramaz. Ayrımcılığın, şovenizmi beslediği akıldan çıkarılmamalı, tek bir sınıfın üyeleri arasına çitler örmenin, burjuva milliyetçiliğine prim verdiği unutulmamalıdır.

Daha baştan şu farklılığı belirtelim; ezilen ulusun ayrı örgütlenme ve kendi ulusal kurumlarını, örgütlenmelerini oluşturma hakları vardır. Ama bu hakları tanımak da, her koşulda bu hakkın kullanılmasına arka çıkmak, ayrı örgütlenmeyi istemek başka başka şeylerdir. Marksist-Leninistler bu hakkın kullanılmasında, ezilen ulusu serbest bırakırken ayrı örgütlenmeye karşı da ajitasyon, propaganda yürütür ve ortak örgütlenmenin gereğini savunurlar.

"Besbelli ki belirli bir devlet içinde hangi milliyetten olursa olsun her topluluğun örgütlenmesi dahil, her türlü örgütlenme özgürlüğünü asla reddetmemekle birlikte sosyal demokratlar (yani Marksistler), böyle bir şeyi isteyemeler ve böyle bir birliğe arka çıkmazlar." (LENİN, UKKTH Üzerine)

Mesele çok açıktır. Ulusların istediği gibi örgütlenme hakları vardır. Zararlı olsun, yararlı olsun, kendi ulusal kurumlarını, hangi türden olursa olsun ulusal öğelerini oluşturma hakkına sahiptirler. Bunun tersini savunmak kesin şekilde UKKTH'nı reddetmektir. Ulusun ezilme siyasetini savunmaktır. Buna ayrıntılı değindiğimiz için tekrarlamıyoruz. Üzerinde durduğumuz da bu değildir. Tartışma konusu olan proletaryanın çıkarlarını savunduğunu iddia eden, kendilerine Marksist-Leninist diyenlerin, örgütlenme sorunlarına yaklaşımıdır. Bir burjuva milliyetçisi, bir küçük-burjuva milliyetçisi ayrı örgütlenmeyi savunabilir. Biz bunu zararlı da görebiliriz ve karşı ajitasyonda bulunabiliriz. Ama onları bunu yapmaktan zorla vazgeçirmeye de karşı çıkarız. Buraya kadar tamam! Ama, bir sosyalist, bir Marksist-Leninist ayrı örgütlenmeyi savunamaz. Savunmakta ısrar ederse, destekler veya arka çıkarsa, o bir sosyalist ve Marksist-Leninist değildir. O, bir küçük-burjuva milliyetçisidir. O, ezilen ulus milliyetçisidir.

Hangi türden olursa olsun burjuva milliyetçiliğinin ilkesi, genel olarak milliyetin gelişmesidir. Bu, onun doğası gereğidir. Ama bir sosyalistin ilkesi, genel olarak milliyetin gelişmesi olamaz. Sosyalistler, Marksist-Leninistler bütün ülkelerin işçilerinin enternasyonalist birliğinden yanadırlar. Ulusların proletaryası arasındaki her ayrımın burjuva entrikalarına, komplolarına zemin hazırlayacağını bilirler. Onlar ulusal dar görüşlülükle değil, proletaryanın enternasyonalist çıkarlarına göre tavır belirlerler. Sorunumuz esas olarak, ulusları oluşturmak olmadığından tarihsel gelişmenin enternasyonalizm yönünde olduğunu ve ayrılma hakkı da dahil, UKKTH sorununa yaklaşımımızdaki odak noktayı, ulusları ezen, zorla bir arada tutan siyasete son verip tam eşitlik altında gönüllü birliğin gerçekleştirilmesinin oluşturduğunu bilmeliyiz. Bu açık seçik gerçeğe karşın, ulusların proleterlerinin ayrı örgütlenmesini savunmak milliyetçilikten başka bir anlama gelmemektedir.

Ülkemizde ayrı örgütlenmeyi Kürt küçük-burjuva milliyetçileri savunmaktadırlar. Bunu doğal karşılıyoruz. Ama doğal olmayan bunların kendilerine Marksist-Leninist demeleridir. Aradaki çelişkiyi gidermek için ise, Kürdistan'ın "sömürge" olduğu, dolayısıyla "ayrı devrim" gerektiğini ileri sürmektedirler. Kürdistan'ın "sömürge" olmadığı, iki ulus halkının kurtuluşunun anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devriminden geçtiğini, iki halkın düşmanının tek ve ortak olduğunu, Kürtlerin üzerinde ulusal baskının varlığının, ayrı bir devrim gerektirmediğini, anti-emperyalist anti-oligarşik halk devriminin ulusal sorunu da çözen bir içeriğe sahip olduğunu, ayrıntılı şekilde anlattık.

Açıktır ki, çokuluslu bir ülkede (özellikle de Türkiye gibi iki ulusun işçi ve köylülerinin tek bir toplumsal formasyonda birleştikleri bir ülkede) ayrı örgütlenmeyi savunmak, "Marksist" kılıf altında küçük-burjuva milliyetçiliğinin savunulmasıdır. Bu durum, aynı devlet sınırları içinde yaşayan proletaryanın ayrı örgütlenmesiyle karıştırılmamalı.

Proletarya, uluslararası planda ortak mücadele ilkesini savunduğu halde, ulusal sınırlar içinde yarattığı bağımsız sınıf örgütleriyle bu kavgayı vermektedir. Burjuva devlet sınırları içinde verdiği sınıfsal savaş, dünya çapındaki sınıf savaşının bir parçasıdır. Ama enternasyonalizm adına, farklı toplumsal formasyonlara sahip ülkeler gerçeğini bir yana atıp, "tek bir devrim, tek bir örgüt" teorisi savunulamaz. Devrim mücadelesinin her birinin dünya proleter devriminin birer parçası olduğundan değil de, yekpare bir bütünden yola çıkmanın yaratacağı sonuç koca bir hiçtir. Bu anlamda sapla samanı birbirine karıştırıp, aynı toplumsal formasyona ve bugünkü haliyle aynı devlet çatısına sahip uluslar için, ayrı örgütlenme savunulamaz. Görüldüğü gibi ulusal sınırlar içinde örgütlenme, bir biçim sorundur ve ortak örgütlenme ilkesini dışlamaz. Bu doğru yaklaşımı, aynı ülke sınırları içine taşımak onun ruhunu bozmak, dejenere etmektir. Bu noktada Portekiz ve Angola, Mozambik vb. örnekleri, tartışma zemini dışındadırlar. Mutlaka örnek aranacaksa, Çarlık Rusyası'nda LENİN ve STALİN'in yaklaşımlarına tekrar tekrar bakılmasında fayda var: Hem de en çok üzerinde titrenilen ve ayrı örgütlenmenin, ayrı devrimin gerekçesi yapılan sömürge-sömürgeci ilişkilerine karşın LENİN ve STALİN'in ayrı örgütlenme (veya federasyon) önerisinde bulunan BUND ve Polonyalı Sosyal-Demokratlara karşı çıkmaları, bir kez daha irdelenmelidir.

İki halk için de, stratejik hedefin anti-empyralist, anti-oligarşik halk devrimi olduğu ülkemizde, Marksist-Leninist örgütlenme anlayışı ortak örgütlenme, tek parti örgütlenmesidir. Biz Kürt-Türk işçi ve emekçilerinin yoldaşça ilişkiler üzerine kurulu birliğinden yanayız. Ortak örgütlenme anlayışı, anti-oligarşik, anti-empyralist halk devriminin sınıf mevzilenmesine uygun olduğu gibi, ülkemiz devriminin yolu olarak savunduğumuz PASS'ne de uygun düşmektedir.

Çokuluslu devlette ortak örgütlenmeyi savunmak, ezilen ulusun varlığını görmezden gelmeyi gerektirmez. Bu tür bir anlayış, iki ulusun proletaryasının örgütlenmesini tek bir ulusun proletaryası derekesine indirir ki, bu sosyal-şovenizmin bir başka biçimde tezahür etmesidir. Nitekim ülkemizde sosyal reformizmin bayraktarlığını yapan geleneksel sol, zorunlu kaldıkça Kürt ulusunun varlığından söz etmesine rağmen örgütlenme sorunda ezilen ulusun özelliklerini, taleplerini görmezlikten gelmektedir. Ve sorunu tek bir ulus proletaryasının örgütlenme derekesine indirgemektedirler. Tarihi boyunca hakim sınıfların kuyruğundan kopamamış, şovenizmin soldan destekçisi olmuş ve bugün de burjuvaziye sadakatini ispatlamayı, temel örgütsel amaç edinmiş geleneksel soldan, başka bir şey de beklenemez. Onların Kürt ulusunun varlığından söz etmeleri "adet yerini bulsun" türünden yasak savma tavrıdır. Kürt ulusunun sorunlarına sahip çıkmak, ulusal baskıya karşı mücadeleyi ve kendi kaderini tayin etmesini koşulsuz savunmayı, pratikte ise buna uygun davranışı gerekli kılar. Bunun bir biçimi de ortak örgütlenme sorunda, ezilen ulus sorununu dikkate alacak bir anlayış oluşturmaktan geçiyor. Ama sosyal-şovenler için bu, "ulusal parti"ciliklerine hanel getirecek bir şeydir.

Ülkemiz koşullarında ezilen ulus örgütlenmesi, bölgesel örgütlenme olarak somutlanmalıdır. Merkezi parti örgütlenmesinde, ezilen ulus örgütlenmesi merkezi partinin ezilen ulus bölgesindeki (Kürdistan'daki) bölge örgütlenmesidir. Merkezi parti örgütlenmesinin Kürdistan örgütlenmesi (komitesi) Türkiye'nin alelade herhangi bir bölge örgütlenmesiyle bir tutulamaz. Partinin Kürdistan kolu (örgütü) diyebileceğimiz bu örgütlenme, Kürt ulusunun özelliklerini, taleplerini dikkate alan, onları içeren ve mücadelenin göstereceği farklılıklara yanıt veren elverişlilikte bir esnekliğe sahip olmalıdır.

Tek parti örgütlenmesi anlayışıyla, ezilen ulus örgütlenmesini, bölge örgütlenmesi dışında başka türden kavrayışlar, hizipçilik veya ayrı örgütlenmeyi savunmak demektir ki, bu Leninist parti anlayışının dışına kaymaktır.

Ülkemizde, sömürge tespiti yapsın yapmasın, ezilen ulus milliyetçiliğine prim vererek, Kürdistan'da örgütsel olarak varlık gösterebilme anlayışında olan birçok sol yapılanma, merkezi örgütlenme içinde ezilen ulus örgütlenmesini seksiyon örgütlenme olarak kavramaktadır. Bu anlayışın özellikle 12 Eylül sonrası yenilgi koşullarında taraftar bulması tesadüfi değildir. Bu görüşlerin Kürt yurtsever hareketlerinin nispi eylemlilik gösterdikleri bir evrede - sömürgecilik tespitleriyle birlikte- ortaya atıldıklarını düşünürsek, teorinin subjektivizme nasıl kurban edildiğini anlamak zor olmayacaktır. Bu anlamda seksiyon örgütlenmenin, merkezi tek parti örgütlenme ve Türkiye'nin koşullarıyla bir ilgisi yoktur.

Seksiyon örgütlenme, merkezi parti içinde, kendi organlarına, programına sahip, gerektiğinde ayrılarak bağımsız örgüte (ulusal örgüte) dönüşebilen bir örgütlenme biçimidir. Yani ezen ve ezilen ulusun ayrı örgütlenmelerinin, merkezi bir yapı içinde bir araya getirilmesidir. Bunu federatif örgütlenme olarak da adlandırabiliriz. Bu da özünde ayrı örgütlenme, milliyetlere göre örgütlenmedir. Merkezi örgütlenme yalnızca biçimde gerçekleşmiştir ve bunun "bütün ulusların (veya iki ulusun) proletaryasının tek bir proleter topluluk olarak kaynaşması" şeklindeki Marksist-Leninist anlayışla hiçbir ilgisi yoktur. Lenin bu tür anlayışları cevaplarırken sorunu açıklıkla ortaya koyar:

"Bu durumda, Rusya'daki tüm iktisadi ve siyasal koşullar, sosyal-demokrasinin (yani Marksistlerin-bn-) bütün ulusal toplulukların işçilerini, koşulsuz olarak, herhangi bir ayırım yapmaksızın bütün proleter örgütlerinde (siyasal örgütler, işçi birlikleri, kooperatifler, eğitim örgütleri, vb.) birleştirilmesini gerektirir. Parti, federatif bir yapıda olmamalı, ulusal-sosyal-demokratik gruplar kurmamalıdır..." (LENİN, Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları, Sol Yayınları, s.101,-abç-)

Marksist-Leninistleri sosyal-şovenlerden ayıran bir diğer nokta da, ortak mücadelenin kazandığı biçime ilişkin olanıdır. Sosyal-şovenler örgütlenme sorununda olduğu gibi, mücadele sorununda da ezilen ulusun varlığı ve onun istemlerini bir kenara bırakırlar. Onlar için yalnızca proletaryanın (o da ekonomizmle sınırlandırılmıştır) talepleri ve mücadelesi vardır. Bu tavırlarıyla da pratikte ulusal baskıya karşı sessiz kalmakta ve ulusun kendi kaderini tayin istemini görmezden gelmektedirler. Son derece incelmış bir oportünizm olan ve ezilen ulus üzerindeki baskılara, ulusun kendi kaderini tayin hakkı çerçevesinde değil, sahte burjuva hümanizmi, insancıl sorunlar vb. çerçevesinde karşı çıkmalarını, sosyal-şovenizmin ikiyüzlülüğüne sayıyoruz.

Ülkemiz geleneksel solunda, başta sosyal reformistler olmak üzere, hemen hemen hepsinde görülen bu özellik onların küçük-burjuva sınıf karakterinin bir ürünüdür. Kürt ulusu sözcüğünü ağızlarına pelesenk eden kraldan fazla kralcıların bile, sorun ulusal baskıya karşı pratik mücadeleye geldiğinde, nasıl üç maymunu oynadıkları sır değildir.

Milliyetçiliğin iki biçimi de -ezen ve ezilen ulus milliyetçileri- tek yanlılıkta birleşiyorlar. Ezen ulus milliyetçileri (sosyal-şovenler) ulusal baskıya karşı mücadeleyi bir yana bırakıp, salt sınıfsal -gerçekte ekonomist demek daha doğru olur- mücadele ile kendini sınırlarken; ezilen ulus milliyetçileri (Kürt yurtseverleri) de mücadelenin sınıfsal yanını ihmal ederek, Kürt işçi ve köylülerini Kürt egemen sınıflarının boyunduruğuna mahkum etmekte, emekçilerin bilincini burjuva "ulus" sloganlarıyla bulandırmaktadırlar. Tabii ki, burada sosyal-şovenlerin tavrı, milliyetçilerin tavrıyla kıyaslanamaz. Çünkü ezilen ulus milliyetçileri kendi içinde bir haklılığa sahiptirler.

İki halkın örgütlü devrimci öncüsü olma iddiasındaki bir hareket, oligarşi ile Kürt emekçileri arasında, ulusal baskıdan ileri gelen çelişmeyi görmezden gelemez. Bu çelişmenin pratikte görülmemesi, UKKTH'nı sözde bırakacağı gibi, küçük-burjuva milliyetçilerinin burjuva ulusalcı düşüncelerle, işçi ve emekçilerin bilinçlerini bulandırmalarına da zemin yaratacaktır. Emperyalizme ve oligarşiye karşı ortak mücadelenin Kürdistan'da kazandığı muhteva, ulusal sorunu da içine alan bir genişliğe sahiptir. Elbetteki tavrımız Kürt milliyetçileri gibi, mücadeleyi ulusal baskıyla sınırlama olamaz. Bizim Kürdistan'daki mücadele anlayışımızı biçimlendiren sınıfsal perspektiftir. Ulusal baskıya karşı mücadele ancak sınıfsal bir zeminde ele alınırsa bir anlam ifade eder.

Kürdistan'da ulusal baskıya karşı mücadele, asıl olarak Kürt işçi, köylü ve küçük-orta burjuva kesimlerin sorunudur. Çünkü ulusal baskı esasta bu sosyal kesimlere uygulanmaktadır. Diğer yandan bu kesimler yoğun bir sömürü altındadırlar. Köylülerin çoğunluğu topraksız olduğu gibi, tefeci-tüccar tarafından iliğine kadar soyulmaktadır. En küçük demokratik istemleri kanla bastırılmaktadır. Ve bütün bunların sorumlusu emperyalizm ve oligarşidir. Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesiyle toprak ve demokrasi talepleri tek potada kaynaşmıştır. Ulusal baskıya karşı mücadeleyi, toprak ve demokrasi mücadelesinin kendisi olarak ele alıyoruz.

"Kürdistan'daki ulusal baskıya karşı mücadele, köylülerin, emekçilerin çelişkilerini gündeme alarak yürütülmelidir. Öyle ki, ulusal baskıya karşı mücadele, aynı zamanda Kürt köylülerinin, emekçilerinin, faşist devletin ordusuna, polisine, toprak ağalarına, sermayedarlarına karşı mücadelesinin kendisi olmalıdır. Bunun dışındaki, milliyetçi yanlış hedefleri gösterenlere karşı mücadele edilmelidir." (Kürtlerin Tarihi Gelişimi ve Türkiye'de Kürt Meselesi, DEVRİMCİ SOL Yayınları, 1979, s. 137-138)

İşte bizim perspektifimiz budur. Bu perspektifteki mücadeledir.

Kürt halkının dili, kültürü, ulusal bütünlüğü gibi, siyasal kaderini belirleme istemi üzerindeki her türlü baskıya karşı çıkmayı, Kürt halkının ulusal özelliklerini, proletarya enternasyonalizmi perspektifiyle canlı kılmayı, zorla ulusal özümlemenin karşısına dikilmeyi gerektirir. Bunlar yapılmazsa ulusal baskıya karşı mücadele ve UKKTH sözde kalır, Marksist-Leninistlerin bu noktada milliyetçilikle kopuşması, bu mücadeleyi sınıf mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olarak ele alıp almamakta kendini gösterir. Yoksa milliyetçiliğe düşmekten kaçınırken, sosyal-şovenizmle kucaklaşmak işten bile değil! Reformist solun tarihi bu yönüyle öğreticidir.

Kürdistan'ın, ülkenin kırık alanlarını oluşturmaları ve ülkemizdeki devrim yolunun PASS olması, ulusal baskıya karşı mücadeleyi temel mücadele biçimine de yansıtır. Yani Kürdistan'da silahlı propaganda temelinde, öncü savaşıyla oligarşiye karşı mücadele, aynı zamanda ulusal baskıya karşı mücadeleyi de içerecektir.

Kürdistan'da silahlı propaganda Kürt halkının ulusal ve sınıfsal çelişkisini somut olarak ifade edebilmelidir. Açık ki bu, Kürdistan'da milli baskının uygulayıcısı militarist güçlere ve Kürt halkının ulusal özelliklerini yok etmeye yönelik asimilasyon biçimlerine karşı bir mücadele olacağı gibi; Kürt köylülerini iliğine dek sömüren toprak ağaları ve tefeci-tüccarlara karşı da olmalıdır. Kısacası silahlı propaganda her şeyden önce köylülerin çelişkilerini hedeflemelidir. Kürdistan'da politik ajitasyonun önemi de büyüktür. Politik ajitasyon Kürdistan'daki ulusal baskıya da içermelidir. Yalnızca sınıfsal temelde süren bir politik ajitasyon, pratikte ulusal baskının yadsınmasını doğurur.

"PASS, Kürdistan'a özgü özellikleri hesaba katarak hayata uygulanmalıdır. Şehirlerin durumu ve yeni-sömürgecilik ilişkilerinin -batıya nazaran- düzeyi, Kürdistan'da şehirlere oranla, kırlardaki mücadele ve örgütlenmeye AĞIRLIK vermemizi gerektirmektedir. Öte yandan politik hedeflerimizi saptarken, milli baskıyı ve Kürdistan'ın özellik-

lerini hesaba katmalıyız. Kürdistan'da silahlı propaganda, kırlarda -ve tali olarak şehirlerde- yürütülerek gerilla savaşı aracılığıyla her şeyden önce köylülerin çelişkilerini göz önüne almalı, Kürt köylülerinin ordu ve hükümet karşısındaki durumu, baskı, yaygara ve gözdağına dayanan oligarşinin propagandası yıkılmalıdır." (Kürtlerin Tarihi Gelişimi ve Türkiye'de Kürt Meselesi, DEVRİMCİ SOL Yayınları, 1979, s.141)

İşte bizim Kürdistan'daki mücadele çizgimizin ana özellikleri bunlardır.

Bütün bunları söylerken, dikkatle üzerinde durduğumuz nokta, mekanikliğe, dar ulusçu anlayışa düşmeden, mücadeleyi bütün Türkiye sathında, emperyalizm ve oligarşiye karşı mücadelenin kendisi olarak ele almak gerektiğidir.

C- Kürt Yurtsever Hareketlerine Karşı Tavrımız

Biz Marksist-Leninstler Kürt halkının kurtuluşunun, Türk ve Kürt halklarının ortak mücadeleleriyle başarıya ulaşacak olan, anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devriminden geçtiği düşüncesindeyiz. Bizim mücadelemiz bu doğrultuda olmasına karşın, nesnel yaşamın bizim dışımızda oluşan olgularına karşı tavırsız kalamayız. Bu noktada tavırsızlık, kendi Marksist-Leninst misyonunu yadsıma anlamına gelir. Tavırsızlık ancak ve ancak yaşamı kendinden ibaret gören ya da yaşam karşısında müdahale yeteneğini yitirmiş küçük-burjuvaların tavrı olabilir.

Bugünkü Kürt hareketleri, milliyetçilik tabanında emperyalizm ve oligarşiye karşı tavrı alışlarıyla ilerici-yurtsever konumdadırlar. Temel hareket noktaları sınıfsal değil, ulusaldır. Ve bu hareketlerin sosyal tabanı Kürt küçük-burjuvazisidir.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, emperyalizm ile birlikte burjuvazi, artık ulusal sorun dahil, demokratik devrime önderlik yapma yeteneğini yitirdi. Çağımızda ulusal soruna iki kesim önderlik edebilir. Bunlardan ilki; enter-nasyonalizm temelinde proletarya iken, ikincisi; yurtseverlik temelinde küçük-burjuvazidir.

Kürt küçük-burjuva yurtsever hareketlerin gelişimi, nesnel ve öznel olmak üzere iki temele oturmaktadır. Nesnel temeli yeni-sömürgecilik ilişkilerinin gelişimiyle birlikte, Kürdistan'da oluşan küçük-burjuva tabakalaşma iken, öznel nedenleri ise, geleneksel solun, sosyal-şoven tavrılarının yarattığı tepki ile birlikte, Devrimci Hareketin soruna pratik müdahaledeki eksiklikleri olarak belirlemek gerekiyor.

Kürdistan'da yeni-sömürgecilğe paralel olarak kapitalizmin gelişmesi ve feodal birimlerin çözülmeye uğramasıyla birlikte, yoğun bir küçük-burjuva kesim oluştu. Küçük-burjuvazi niteliği gereği milliyetçidir. Ulusal baskı köylülerden sonra en çok küçük-burjuvazinin gelişimini engeller nitelikte olduğu için, buna karşı tepkinin gelişmesi de doğaldır. İşte Kürdistan'daki milliyetçi hareketlerin sosyal temeli bu anlamda küçük-burjuvazidir. Özellikle de büyük şehirlerde eğitim gören ve buradaki sosyal, siyasal hareketlerle tanışan Kürt küçük-burjuva aydınları, Türkiye'deki siyasal mücadelenin gelişimine paralel olarak ulusalcı düşünceler geliştirdiler. Gelişim buraya kadar normal bir hat izler. Zaten Kürdistan'da yeni-sömürgecilik ilişkilerinin gelişimi izlendiğinde, bunun milliyetçi hareketlerin gelişimiyle bir paralellik arzettiği görülecektir.

Sorunun asıl önemli yanı bundan sonrasındır. Ezilen ulus küçük-burjuva kesimlerinin milliyetçilik temelindeki tepkilerini, doğru bir zemine çekmek, sınıf perspektifini hakim kılmak, her şeyden önce ülkedeki Marksist-Leninst hareketin önderliği ile olanaklıdır. Bu noktada Türkiye Sol Hareketi, ezilen ulus sorununda görevlerini yerine getirmek-ten çok uzak kalmıştır.

Türkiye soluna egemen olan reformist, sosyal-şoven tavrı, Kürt küçük-burjuva aydın kesimlerin milliyetçi tepkiler geliştirmesinde önemli rol oynamıştır. Sosyal reformistlerin Kemalist dönemdeki jenosit ve asimilasyon politikasına karşı tavrı biliniyor. Sosyal reformistler, "feodalizmi tasfiye ediyor" gerekçesiyle, Kürt halkının katledilmesini desteklemişler, Komintern'in uyarılarına karşın, bu utanç verici tavrı terketmemişlerdir. Tanzimat geleneğinin sürdürücüsü sosyal reformistler "devletin bekası"nı başat görev seçmişler, yeni-sömürgecilik döneminde de, Kürt halkına yönelik baskılara ya sessiz kalmışlar ya da desteklemişlerdir. Hemen hemen bütün yaşamını burjuvaziden icazet dilemekle geçiren geleneksel solun sosyal-şoven tavrının, Kürt küçük-burjuva kesimlerde güvensizlik yaratması, onlardaki milliyetçi önyargıları beslememesi olanaksızdır. Günümüzde ise geleneksel sosyal-şovenlerin tavrı, Kürdistan'ı adeta yok sayarak, oligarşinin asimilasyon politikasına angaje olmak biçiminde özetlenebilir.

Türkiye solundaki sosyal-şoven gelenek, 1970 THKP-C hareketiyle kesintiye uğrasa da, hareketin çok kısa bir zaman diliminde fiziki tasfiyeye uğramasıyla, etkisi devam etmiştir. THKP-C hareketi Türkiye Sol'unda ilk defa ulusal soruna doğru bir tarzda işaret etmiş ve soruna Misak-ı Milli sınırları içinde çözüm arayanlarla arasına kalın bir çizgi çekmiştir. THKP-C hareketi, sürecin kendisine yüklediği tarihsel misyonu yerine getirir ve Kürt ulusal sorununa ilişkin teorik açıklamalarını sunmaya çalışırken fiziki tasfiyeye uğramıştır.

THKP-C hareketinin yenilgisinden sonra, ortalığı kaplayan ihanet, devrim kaçkınlığı, pasifizm ve kendiliğindencilik koşullarında, ulusal sorun tekrar kendi kaderine terk edilmiş, adeta yok sayılmıştır. Hareketimiz 1978

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

yılının sonlarında ortaya çıkışında itibaren soruna ilişkin teorik tezlerini sunmuş ve hızla pratiğe geçirmeye çalışmışsa da, bu çok geç kalmış bir müdahale olduğundan, Kürt küçük-burjuva milliyetçilerini sınıfsal zemine çekmekte yeterli olamamıştır.

Bugün Marksist-Leninistlerin görevi, sosyal-şoven sol kaynaklı tepki ve güvensizliği gidermek, Kürt halkının ulusal istemlerine sahip çıkarak, sınıf temeli üzerinde şekillenen bir mücadele örgütlemektir. Ancak ve ancak bu temelde bir mücadeleyle halklarımızın ortak mücadelesi gerçek bir olgu haline getirilebilir. Fakat bunu söylemek, bizim irademiz dışında bir olgu haline gelmiş Kürt küçük-burjuva milliyetçi hareketlerini dışlamak, ya da onlara karşı tavırsız kalmayı getirmez.

Marksist-Leninistlerin, ulusların kendi örgütlenmelerini, kurumlarını oluşturma hakkı konusundaki tavırları biliniyor. Ezilen ulus milliyetçilerinin, bizlerin ortak örgütlenme çabalarımıza karşı yararlı ya da zararlı olsun, kendi bağımsız örgütlenmelerini oluşturmaları hakkı vardır.

Bugün nispi bir gelişmişlik gösteren Kürt küçük-burjuva milliyetçi hareketlere karşı tavrımız, ikili bir karakter gösterir. Bir yandan ayrı örgütlenmenin, halklarımızın kurtuluş mücadelesine verdiği zararları, milliyetçiliğin burjuva niteliğini, Türkiye koşullarında iki halkın kurtuluşunun (Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesi de dahil) devrimci yolunu açıklar, onların burjuva milliyetçi yanlarına karşı ideolojik mücadele verirken; diğer yandan emperyalizm ve oligarşiye karşı olma konumlarını korudukları sürece, onları eylemli olarak destekleriz.

Ezilen ulus milliyetçilerine karşı ideolojik mücadele, yapıcı ve onu sınıf zeminine çeker içerikte olmalıdır. Bu konuda üslup ve zamanlama büyük önem taşıyor. Hakim sınıfların demagogilerine, çarpıtma ve karalamalarına malzeme teşkil edecek üsluptan kaçınmak gerekir. İdeolojik mücadelede esas hedef, şovenler ve sosyal-şovenler olmalıdır. Ezilen ulus milliyetçilerine karşı ideolojik mücadele "dostluk-mücadele" ilkesi çerçevesinde biçimlenmelidir. Yanlış ve zararlı yanlara karşı mücadele ile, devrimci yanların desteklenmesi ve dayanışma bir arada olursa ancak bir anlam ifade edebilir. Ve "halk güçleri içindeki çelişki" niteliğine uygun olabilir inancındayız.

Emperyalizm evresinde, Marksist-Leninistlerin ulusal hareket karşısındaki tavrı, emperyalizmi zayıflatmış, onu gerilettiği ve bu anlamda proletarya hareketini güçlendirdiği, geliştirdiği oranda desteklemektir. Kürt küçük-burjuva milliyetçi hareketleri, bugünkü konumlarıyla bu genel kıtas içindedirler. Bu konumlarını kaybettiklerinde, bizim desteğimiz artık sözkonusu olmayacaktır. Ezilen ulus milliyetçi hareketinin kendi içinde bir haklılığa sahip olması, onun sınıf mücadelesi karşısında objektif olarak aldığı konumu ve emperyalizme karşı tutumunu görmezden gelmemizi gerektirmediği gibi, sorunu bütününe çıkarılardan ayrı ele almak Marksist-Leninistlerin tavrı olamaz.

Kürt küçük-burjuva milliyetçilerine güven vermek, onları sınıf zeminine çekmek ve giderek Kürt halkını burjuva milliyetçi önyargıların etki alanı dışına çıkarmanın devrimci yolu budur. Bir yandan Kürt halkının ulusal istemlerine sınıfsal bir perspektifle sahip çıkmak, şovenizme ve sosyal-şovenizme karşı mücadeleyi yükseltmek, diğer yandan irademiz dışında oluşan küçük-burjuva milliyetçi harekete "dostluk-mücadele" ile yaklaşmak... İşte bizlerin güncel pratikte Kürdistan'daki tavrımızın özeti budur.

Burada PKK hareketine kısaca değinmekte yarar görüyoruz.

Belirttiğimiz gibi PKK hareketi de Kürdistan'daki küçük-burjuva tabakalaşmanın bir ürünüdür. PKK, bugün emperyalizm ve oligarşiye karşı silahlı temelde tavrı geliştiren yurtsever bir harekettir. Bu niteliği ile oligarşi ve emperyalizme darbeler vurduğu için destekliyoruz. Fakat bu hareketin hatalarının, olmadığı anlamına gelmez. PKK küçük-burjuva sınıf karakteri ve milliyetçilik tabanında hareket etme özelliğinden dolayı, birçok eksik ve zaafı sahaptır. Başta milliyetçi, pragmatik yaklaşımı olmak üzere, mücadelenin sorunlarına ve biçimlerine mekanik ve dar pratikçi yaklaşımının doğurduğu hatalar en belirgin olanlardır. Yanlış gördüğümüz bu yaklaşımları bizim eleştiri noktamızı oluşturur.

Fakat bizim PKK'ya eleştirimiz genelde belirttiğimiz "dostluk-mücadele" ilkesi çerçevesindedir ve halk güçleri arasında bir sorun niteliğindedir. Bu noktada oligarşinin ağızından eleştiri yapan sol'un tavrına karşıyız. Türkiye Sol'unun tamamına yakınının PKK'yı eleştirmesi ve tecrit etmeye kalkışması, onun mücadelecisi yanından kaynaklanmaktadır. PKK statükoları bozan tavrıyla, geleneksel solun saldırılarına maruz kalmıştır. Bu nedenle sol'un anti-PKK temelindeki eleştirileri mücadele karşıtı niteliktedir ve bunlara karşı mücadele etmek zorunludur. Emperyalizm ve oligarşiye karşı mücadele tavrına sahip olmanın gereği, PKK'ya karşı cepheden saldırmak değil, onu desteklemektir.

D- Kürt Küçük-Burjuva Hareketi Anti-Emperyalist Anti-Oligarşik Halk Devriminde İttifaklarımız Arasındadır

Şovenizmle şartlanmışların bizlere yönelik bir "suç"laması var. Gerek oligarşinin resmi ve gayri-resmi sözcülerince, gerekse de resmi ideolojinin temsilciliğini yapan I. Ordu Komutanlığı II No'lu Askeri Mahkemesinde biz Marksist-Leninistler, "bölücülük" ve "bölücülerle işbirliği" yapmakla suçlanıyoruz! İrkçi-şoven kafanın ürünü olan bu "suç"lama, Kürt sorunundaki diğer birçok "suç"lamalar gibi, Kürt halkının mücadelesini yok etme, jenosit ve asimilasyon politikasına haklılık kazandırma, halk kitlelerinin bilincini bulandırma ve Devrimci Hareketin meşruiyet zeminini

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

yok etme amaçlıdır. Bu demagojik "suç"lamaların, bizim düşüncelerimizin bilinmesine karşın yapılması, konuya değinmemizi zorunlu kılmıştır. Şunu da belirtelim, biz, bu suçlamalardan alınmıyoruz. Burjuvazinin, olguların içini boşaltması, onları anlamsızlaştırması bizim için yeni bir şey değildir.

Evet, Kürt halkının varlığını reddedenler, Kürt halkının kendi kaderini tayin istemine önderlik eden, biz Marksist-Leninistleri yargılamaya kalkan savcı ve yargıçlar! Kürt küçük-burjuva milliyetçi hareketi bizim ittifakımız - sizin deyiminizle "işbirlikçimiz"- durumundadır. Ve biz Marksist-Leninistler bu tavrımızla çok "vahim suç"ların sahibi oluyoruz! Hem "Kürtler, bağımsız devlet kurma da dahil, kendi kaderlerini tayin hakkına sahip olmalı" diyoruz; hem de "bölücü" Kürtleri ittifak görüyoruz..."Vatan haini" olmamız için yeterli değil mi?!! Ama unutmayın ki, "suç" kavramı görelidir. Yasalarınız bizleri yargılıyor ve "suçlu" ilan ediyor! Ya sizler?.. Sizleri TARİH ve HALK yargılıyor. Ve suçlu ilan ediyor; Kürt halkını ve onun yurtseverlerini imhaya yöneldiğiniz, baskı ve terör uyguladığınız için... Hangi suç onurlu acaba? Sizlerinki mi, bizimki mi? Seçim hakkına sahipsiniz!...

Gerek savunmamızın bu bölümünde, gerekse de daha önceki bölümlerinde, anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devriminin temel sosyal güçlerinin işçiler, köylüler ve küçük-burjuvazi olduğunu belirtmiştik. Bu anlamda emperyalizm ve oligarşiye karşı tavrı geliştiren tüm siyasal-sosyal güçler proletaryanın ittifakı durumundadırlar. Bu ittifak, sosyal temelde, proletarya hareketinin iradi müdahalesiyle bu kesimleri örgütleyerek, kendi çevresinde toplaması biçiminde, işçi-köylü bağılılığı temelinde olabileceği gibi; proletarya hareketi dışında, kendi bağımsız politik örgütlenmelerine sahip küçük-burjuva kesimlerle, siyasal planda, programatik temelde bir ittifak şeklinde de olabilir.

Ülkemizde anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devriminin kitle güçleri arasında olan küçük-burjuva kesimlerden, milliyetçi Türk küçük-burjuvazisi, bugün politik bir hareket olarak örgütlü değildir. Fakat önceki bölümde saptığımız nedenlerden ötürü, milliyetçilik temelinde Kürt küçük-burjuva politik hareketleri sözkonusudur. Bu noktada, anti-emperyalist, anti-oligarşik temelde Kürt yurtsever hareketleriyle ittifak, devrimci bir adımdır. Bu şekilde bir tavrı, hem anti-emperyalist, anti-oligarşik güçleri bir potada toplama, hem de bu hareketleri etkileme, onlara güven verme ve giderek sınıf zeminine çekmek açısından gereklidir.

Marksist-Leninist hareketin, Kürt küçük-burjuva yurtsever hareketleriyle ittifakını, somut bir gerçeklik haline getirmesi, elbette kendi içinde güçlülere sahiptir. Bir yandan Kürt halkını, anti-emperyalist, anti-oligarşik mücadeleye çekmek, iki halkın ortak örgütlenme ve mücadelesini geliştirmek, diğer yandan halkları ulusal çitlerle bölen ve ulusal örgütlenmeyi temel alan küçük-burjuva milliyetçi hareketle politik ittifak geliştirmek kendi içinde zorluklar taşısada, üstesinden gelinemeyecek bir şey değildir. Marksist-Leninistler doğru taktiklerle, bizzat pratiğin ortaya çıkardığı görevler temelinde, bu manevra alanını kendine yaratabilir ve yaratmalıdır da.

Kürt küçük-burjuva milliyetçileriyle ittifak sorununda beliren bir zorluk da, şoven bir tavra sahip Türk küçük-burjuva kesimlerinin de bu ittifak kapsamı içinde olması ve çıkarları çelişen iki milliyetçi kesimin, bir arada ortak hedefte birleştirilmesidir. Bu konu, sol içinde Hareketimize yönelik eleştiri konusu da olabilmektedir. Şöyle denilmektedir: "Bir kolunuzda Kemalistler, bir kolunuzda Kürt küçük-burjuva milliyetçileri olduğu halde nasıl yürüyeceksiniz?" "Zor" diye, gerçekleri mi yok sayalım? Bu soruyu soranlar "ittifak" ve "cephe" olgularından bir şey anlamadıkları gibi, sosyal pratikten de bir ders çıkarmamışlardır. Kürt ve Türk küçük-burjuva milliyetçileri arasında çelişki olması doğaldır. Milliyetçiliğin temeli kendi "ulusal pazar" sorunu olduğuna göre, bu kesimlerin çıkarlarının çelişkisi barındırması kaçınılmazdır. Ama bizim bahsettiğimiz alelade soyut bir ittifak değildir. Biz küçük-burjuva kesimlerle ittifak olunabileceğini söylerken, her iki kesim açısından da ortak payda oluşturan, emperyalizm ve oligarşi ile olan çelişkisi veriyoruz. Çünkü emperyalizm ve oligarşi bu iki kesimin de düşmanıdır. Zaten "ittifak" ve "cephe" çelişkiye karşın kurulur.

Cephe ve aynı anlama gelmek üzere ittifak; belirli bir ortak program temeli üstünde işbirliği yapan çeşitli kesimleri içine alan bir karşıt birliktir. Temelde çıkarları benzer olan sınıflar ve politik güçleri vardır; ve çıkarları ancak belirli bir ölçüde uzlaşan sınıflar ve politik güçler vardır. Her sınıf veya politik güç, kendine özgü ve ortak çıkarlar uğruna ittifak yapıp aynı cephe içinde olabilir.

Bu temelde, Kürt ve Türk küçük-burjuva milliyetçileri kendine özgü çıkarları yanında, anti-emperyalist, anti-oligarşik temelde ortak çıkarlara sahiptirler. Ve her şeyden önce kendine özgü çıkarları oligarşi ve emperyalizm tarafından yok edildiğinden, her iki kesim için de temel çelişki, emperyalizm ve oligarşidir. Bu ortak paydada biraraya gelmeleri kendine özgü çıkarlarının da bir gereğidir. Nitekim 1919 Anadolu Kurtuluş Hareketi'nde, Kürt ve Türk yurtseverleri biraraya gelebilmişlerdir. TC'nin kuruluşundan sonra Kemalistlerin şoven bir tavra girerek, Kürt halkının çıkarlarına karşı bir politikaya sahip olması, bu gerçeği gölgelemez.

Ayrıca şunu da unutmamak gerekiyor; bu ittifak iki kesimin kendi başına yaptığı bir ittifak değildir. Elbette bu da olabilir. Ama bizim sözünü ettiğimiz ittifak; proletaryanın önderliğindeki bir ittifaktır. Proletaryanın önderliği, 1923'deki gibi bir sonucu önleyecek temel unsur olduğu gibi, şovenizme karşı mücadelesiyle de, ezilen ulus milliyetçilerine güven ortamının da sağlayıcısıdır. Ezen-ezilen ulus ayrımında proletaryanın tavrı, ezilen ulus milliyetçilerini desteklemek olacaktır. Dolayısıyla ezilen ve ezen ulus milliyetçileri arasındaki çelişkiden paniğe kapılıp, bunların ortak çıkarları temelinde bir araya getirilemeyeceğini söylemek, kendi gücüne güvensizliğin itiraf edilmesinden başka bir

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

anlama gelmez. Biz, sosyal pratiğin tanıklığında, her iki ulustan milliyetçilik tabanında gelişecek anti-emperyalist sol kesimlerin bir cephe içinde mücadeleye sokulabileceğini söylüyoruz. Kaldı ki, bugün Türk küçük-burjuva milliyetçilerinin sol kesimi, politik bir örgütlülüğe sahip değildir. Bu temelde bugünkü süreçte ittifak sorunu, Türkiye halklarının devrimci hareketiyle, Kürt küçük-burjuva milliyetçileri arasında olacaktır. Ama ileriki süreçlerde anti-emperyalist temelde bir Türk küçük-burjuva hareketinin şekillenmesi, proletaryanın Kürt küçük-burjuva milliyetçileriyle ittifak yapmasını engellemez. Tercih durumunda proletarya hareketi, Kürt küçük-burjuva milliyetçilerinden yana tavır belirleyecektir. Ki bu durumda anti-emperyalist Türk küçük-burjuva kesimleri, zaten şovenizme kurban gitmiş ve anti-emperyalist konumdan uzaklaşmaya başlamış demektir.

Özetle, anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimi mücadelesinde Kürt küçük-burjuva yurtsever hareketleri, milliyetçilik tabanında emperyalizm ve oligarşiye karşı tavır aldıklarından, objektif olarak Türkiye Devrimci Hareketi'nin ittifakı durumundadırlar. Marksist-Leninistlerin görevi bu ittifakı somut bir gerçek haline getirmektir.

Kürt ulusu gerçeğine karşı çıkan siz Savcı ve Yargıçlar;

Savunmamızın "Kürt Sorunu"na ilişkin bölümünün sonuna geldik. Soruna girişte, onyıllardır bir "bölücülük" yaygarasının tutturulup gidildiğinden ve bu yaygara ile unutturulmak istenen bir gerçeğin varlığından söz ettik: Kürt gerçeği!

Evet, yıllardır vurguladığımız ve uğrunda savaştığımız bu gerçeği, bir kere daha uzun uzun anlattık. Adeta "demoklesin kılıcı"ydı, yıllardır sözünü edenin kafasına düşmeye hazır bekleyen. Yok edilmeye, yok sayılmaya çalışılan Kürt ulusunu kimse ağzına almaya cesaret edememeliydi... Egemenler böyle istiyordu ve isteklerini yerine getiren çok oldu. Ama biz Marksist-Leninistler, kafamızın üzerinde sallamaya çalıştıkları bu kılıcı aldırıyoruz... Bu silah sahibine dönüp, onu vuracaktır... Bunu biliyor ve oligarşiyi vuracak silahı, kan ve ateş ortasında tarihin şaşmaz hükmü olarak elimize alıp sahibine doğrultuyoruz. Savunmamız, bu savaşın bir parçasıdır. Ve çekinmeden gerçeğini yerine getirmeye çalıştık.

Bedelinin ağır ödeneceğini biliyorduk, ama gerçekleri savunmanın bedeli egemenlerle savaşımında hep ağır olmamış mıdır zaten? Bizler, tarih boyunca her türlü sömürü ve baskıya karşı çıktığımız için sömürücü egemenlerce hep "lanetli" ilan edildik. İşkençe tezgahlarında, sokaklarda, dağlarda ve darağaçlarında katledilen bizim insanlarımızı... Bizdik, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin elinden ateşi çalmaya cüret ettiğimiz için, tüm kötülüklerin kaynağı ilan edilen, üzerinde şimşekler çaktırılıp, yıldırımlar yağdırılan... Aldırmadık, çünkü tarihin derinliklerinden süzülüp gelen bilinçle hareket etmenin, haklı bir davaya sahip çıkmanın onurunu taşıyoruz.

Tankları, topları, tüfekleri olan zorbaların karşısında, haklı olmak ve halka dayanmak yetiyor da artıyor bizlere. Tarihin hep ileriye dönen tekerleğini geriye çevirmeye kimsenin gücü yetmeyecektir. Bunu biliyor ve tarihin tekerleğini ileriye döndürmeye çalışanların bir parçası olmaktan gurur duyuyoruz.

Kürt gerçeğini savcı ve mahkemeler yok edemez.

"İstiklal Mahkemeleri"nin engizisyonu andıran idam kararları, infazları, İstiklal Mahkemesi savcısının Kürt ulusal düşüncesinin öldürülmesi gerektiğini belirten "fetvası" Kürt gerçeğini yok edemedi, bu gerçeği dile getirenleri susturamadı. Önderlerini yok etti. Ama halkın haklı mücadelesi yeni önderlerini doğurmakta gecikmedi.

Dersim'i kana bulayanlar, Seyit RIZA'yı onun deyimiyle "riyakarca" asanlar, mücadele arkadaşlarını katledenler de bu gerçeği unutturamadılar.

Türkiye'de her siyasal iktidarın terörünü ilk yönelttiği kesim, Kürt gerçeğini dile getirenler olmuştur. 1950-60'ların BAYAR ve MENDERES'i de, birtakım haklarda ilerici bir tutum içine girebilen 27 Mayıs iktidarı da Kürt sorununda ırkçı ve şoven tavrını sürdürdü. Ve mahkemeler, savcılar, yargıçlar her zaman bu baskının bir ayağı oldular. 1971 12 Mart faşizminin darağaçlarında, sokaklarda, Kızıldere'de katlettiği devrimcilerin suçlarından(!) biri de Kürt gerçeğini dile getirmek, onun özgürlük mücadelesine önderlik etmektir. Her türden hukuk dışı yöntemle onlarca yıl ağır cezalara çarptırılan ilerici ve demokratların yargılanmaları sırasında, içlerinden bir yurtseverin dediği gibi 300 kişi 3 bin oldu. Bugün daha da çoğalıyor.

12 Eylül hukukunun uygulayıcısı sizler de bu gerçeği yok edemezsiniz, bu mücadeleyi yürütenlerin seslerini kısamazsınız. Akibetiniz, devraldığınız mirasta yazılıdır. Sınıf mücadelesi nasıl "kışkırtıcı"ların işi değilse, bir ulusun kendi kaderine sahip çıkma istemi de "bölücü"lerin işi değildir. Felsefi idealizmin çukurunda debelenen egemen güçler, ırkçı-şoven-faşist yüzlerini bu tür demagogilerle gizleyemezler.

Biz diyoruz ki, Kürt halkı, tıpkı Türk halkı gibi nesnel bir olgudur. Biz, burada, O'nun varlığına işaret etmesek de, kendi kaderini özgürce belirleme istemini dile getirmesek de, Kürt ulusu vardır. Nesnel gerçekler insan iradesinden, bilincinden bağımsızdır. İnsan bilinci gerçeği yaratmaz, ancak kavrar ve yine nesnel yasalar doğrultusunda ona etkide bulunur. Kürt halkı yaşayan bir gerçektir. Kürt halkı üzerinde yürütülen asimilasyon politikası da... Bizim

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

yaptığımız, Kürt gerçeğine işaret etmek, görmezden gelenlere göstermeye çalışmak ve ulusal baskı politikasını ortadan kaldırmak için mücadele etmektir. Ne Kürtler, bizler "var" dediğimiz için vardılar, ne de egemenler "yok" dediği için ortadan kalkacaklardır. Kimsenin böylesi bir "tanrısal" gücü yoktur...

Bizler, tarihin öznesi olma bilinciyle Kürt ulusal sorununu bilimsel bir yöntemle ortaya koyduk, sorunun devrimci çözüm biçimlerini sergiledik. Yıkılması gereken "tabu"lara bir darbe de biz vuralım diye değil, devrimci sorumluluğumuz, Marksist-Leninist olma niteliğimiz ve her koşulda görüşlerimizi, ödünsüzce ortaya koyma anlayışımız gereği belirttik tüm bunları.

V-ÜLKEMİZDE AZINLIKLAR SORUNU VE ÖZELDE ERMENİ SORUNU

Ülkemizde ulusal sorun yalnızca Kürt sorunu değildir. Uygarlıklar mozaiki olan Anadolu'da, bugün çözüm bekleyen sorunlardan biri de azınlıklar sorunudur. Ulusal sorunun çözülmediği bir ülkede, azınlıklar sorununun olması eşyanın doğasına aykırıdır. Ülkemizde, kendi içinde farklı biçimler taşısa da azınlıklar üzerinde baskılar hiçbir zaman eksilmedi. Özellikle "gayri müslim" olarak adlandırılan Ermeni, Rum ve Musevilerin varlıkları kabul görmesine, dilleri ve kültürel etkinlikleri hukuki yasallığa sahip olmasına karşın, bütünüyle bir düşmanlık politikasıyla karşı karşıyadırlar. Bunları geniş olarak anlatacağız. Görülecektir ki, Türkiye hakim sınıfları, bütünüyle halklara düşman bir tavır sergilemektedir. İrkçı-faşist bir zeminde çok yönlü olarak uygulanan bu politika geniş bir boyuta sahiptir.

Çok yönlü çıkar ilişkilerinin biçimlendirdiği halkları ezme siyasetinin temelinde kuşkusuz ki, burjuvazinin sömürü politikası yatar. Özellikle de Türkiye egemen sınıflarının kafatasçı düşünce biçimleri ve yayılmacı emelleri düşünüldüğünde bunun boyutlarının çok daha geniş olduğu görülecektir. Nedir azınlıklar sorunu?

Azınlık sorunu, ulusal sorunun bir parçasıdır. Belli bir toprak parçası üzerinde toplu olarak yaşama ve ulusal bir yoğunluk teşkil etme durumundan uzak, ama kendine özgü dilleri, kültür, gelenek ve alışkanlık biçimleri ve tarih birliğine sahip olan halk grupları olarak tanımlanabilir, azınlıklar. Azınlıkların varlığı, uluslaşma süreci ve öncesinde halkların altüst oluş süreçlerinde çözülmeye uğramalarına ve bu nedenle ulusal topluluk olma konumlarını yitirmelerine karşın, belirttiğimiz özellikleri şu ya da bu oranda koruyan, bütün dış etkenlere karşın özelliklerini koruma direnci gösterebilen ve bugüne taşıyabilen halk gruplarının varlığı demektir. Bu noktada Marksist-Leninistler, azınlıkların ulusal topluluk oluşturmaları gerekçesiyle bu halk gruplarını görmezlikten gelemeyiz. Kendi dillerini konuşan, kültürel etkinliklerini devam ettiren bu halk gruplarının özgürce gelişimi için, her şeyden önce bütün baskı biçimlerinin yok edilmesi zorunludur.

Azınlıkların sorunları, kendi dilini özgürce kullanması, kendi ana dilinde eğitim yapması, kendi etkinliklerini özgürce sergilemesi, ulusal aşağılanmanın yok edilmesidir.

Azınlıklar, eşitlik ilkesi temelinde kendi dillerini mutlak biçimde koruma ve geliştirme hakkına sahiptirler. Tersine bir durum azınlıkların kendine yabancı okullarda eğitilmesi, devlet kurumlarında ve toplumsal örgütlenmelerde inisiyatiflerinin engellenmesi, gelişmelerinin dumura uğratılması anlamına gelir ki; bu, Marksist-Leninistlerin bütün ulusların ve azınlıkların eşitliği politikasıyla çelişir.

Ülkemizde azınlık konumunda bulunan, Çerkezler, Araplar, Ermeniler vb. halklar üzerindeki baskı ve asimilasyon politikası, ırkçı-faşist ideoloji ve politikanın temelini halklara düşmanlığın oluşturduğunun göstergesidir. Halklar (veya uluslar) sorunu rejimin insanlık dışı yüzünü sergilediği gibi, ona karşı çıkmanın bir insanlık görevi olduğunu da kanıtıyor. Ülkemizde demokrat ve ilerici olarak ortaya çıkıp, Kürt ulusu ve azınlıklar üzerindeki baskıları görmezden gelen, kimi zaman dolaylı ve dolaysız onay ve destek verenler şunu iyi bilmelidirler ki; ulusal baskı siyaseti, burjuva anlamda bile demokrasinin varlığını dışlar. Halkları ezme siyasetine karşı çıkmadan, sömürüden, baskıdan, demokrasi ve insan haklarından bahsetmek en hafif deyişle ikiyüzlülüktür.

Bu nedenle, bu ülkede yaşayan ve bir nebze olsun tarihe ve insanlığa karşı sorumluluk duyan, kendisine saygısı olan, ruhunu sermayeye satmamış herkes halkları ezme siyasetine karşı çıkmalı, lanetlemelidir. Tekrar hatırlatmakta yarar görüyoruz; bir ülkenin az çok demokratik (burjuva anlamda da olsa) olması, ulusal baskının yok edilmesiyle doğrudan ilgilidir. Her kim ki, kendini aldatmak istemiyorsa burjuvazinin ırkçı-şoven yaklaşımına karşı çıkmalıdır.

A-Türkiye'de Azınlık Mensubu Olmak "Suçtur"

Ülkemizdeki azınlıklara yönelik baskı, asimilasyon ve jenosit politikasının özde aynı olmak üzere biçimde farklı iki özellik içerdiğini belirtmiştik. Birincisi, Müslüman (Araplar, Çerkezler vb.) azınlıklardır. Egemen sınıfların bu azınlıklara yaklaşımı, tamamen yok sayma biçimindedir. Varlıkları kökten yadsındığı için ulusal özelliklerini yansıtmak hiçbir kurum ve örgütlenmeye izin verilmemektedir. Dilleri yok sayılmış, kültür ve geleneksel alışkanlıkları baskı altına alınmıştır. Kısacası her yönüyle bir eritme politikası uygulanmaktadır.

İkincileri ise; gayri müslim olarak adlandırılan Rum, Ermeni, Süryani vb. azınlıklardır. Bunlar Lozan Anlaşmasında emperyalistlerin dayatmalarıyla kendi "ulusal" kurumlarına sahiptirler. Örneğin dillerini serbestçe Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

konuşabilir, okullarında eğitim görebilir, dini (kilise) ve folklorik kurumlarını muhafaza edebilirler. Ama bu haklar hukuki olarak var olmasına karşın, pratik bir geçerliliği yoktur. Belki açıktan açığa bu azınlıkların kurumları kapatılmıyor veya saldırıya uğramıyor ama çok yönlü bir demagoji ve propaganda ile bu halklar adeta tecrit edilmiş durumdadırlar. Dizginlenmemiş bir şovenizmle bu halklara baskı uygulanmaktadır. Bunun en somut örneği Ermenilerdir...

Türkiye'de Ermeni olmak adeta suçlu olmak gibidir. Başta Tercüman gazetesi olmak üzere bütün burjuva basın-yayın kuruluşlarının yaptıkları yayın bunun en açık göstergesidir. Ermenilere yaşam hakkı yoktur; Ermenilerle ilişki kurmak, dost olmak ise beterin beteri bir suçtur.

TV dizilerine (Duvardaki Kan gibi) bile konu olan Ermeni düşmanlığının işlediği ana tema şudur: "Ermeni dünyanın en aşağılık insanıdır, insanlığın tüm değerlerine yabancısıdır, en aşağılık suçların işleyicisidir, her şeyden önce de yeminli Türk düşmanıdır!..." Bu öyle bir boyutta işleniyor ki; nerede bir Ermeni etkinliği varsa; orası "Türk düşmanları"nın karargahıdır! Bu pervasız demagojik saldırı "bütün Ermenilerin imhası" fetvalarını andırır.

Örneğin 12 Eylül cuntası döneminde bir devrimciyi yargılamaya kalkan Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı hazırladığı iddianamede bu devrimciye hakaret olarak "Ermeni oğlu Ermeni" demektedir. "Ermeni"liğin en aşağılatıcı küfür sayılabilmesi kendini bilmez bir savcının zirvalamasıyla sınırlı değildir. Devlet politikasının yansımasıdır ve yaygın olarak işlenmektedir.

Türlü yalanlarla Ermeni düşmanlığı körüklenir. "Ermeniler tarih boyunca Türkleri katletmişlerdir!" Örneğin 1987 yılı içinde Erzurum'da toplu olarak bulunan insan iskeletleri, Ermenilerin I.Emperyalist Paylaşım Savaşında yaptıkları(!) katliam olarak sunulmuş ve TV, radyo, basın-yayın aylarca Ermenilerin "canavarlığı", "Türk düşmanlığı" üzerinde vaazlar vermişlerdir!

Ermeniler konusunda objektif olmak ya da küfür etmeden konuşmak veya kalem oynatmak aforoz edilmek için yeter de artar. Örneğin yakın zamanda "Ana Biritannica" adlı ansiklopedide Ermenilerle ilgili bir bölümün yer alması üzerine sorumlu müdür hakkında "Ermenileri övmek" gerekçesiyle dava açılmıştır.

Kısacası Ermeni düşmanlığının sınırı yoktur. Ermeni olmak veya Ermenilerin tarihi ve güncel haklarından söz etmek, cezalandırılması gereken bir suçtur. Bunun bir de halka ve devrimcilere yönelik yanı vardır.

Ermeni Düşmanlığı Halka ve Devrimcilere Yönelik Saldırının Ayrılmaz Parçası Olmuştur

Başta Ermeniler olmak üzere azınlıklara yönelik düşmanca politikanın birinci yönü doğal olarak, halklar arasında düşmanlıklar yaratmak, milliyetçi önyargıları canlı tutmak, böylece mücadelelerini bölmek, parçalamaktır. Bununla beraber; ulusları ve azınlıkları ezme, asimilasyon ve jenoside tabi tutma politikalarına meşruiyet kazandırmakta; milliyetçiliği körükleyerek faşizme kitle tabanı yaratmakta, halk kitlelerinin sınıf bilincini bulanıklaştırmakta ve depolitizasyonun sağlanması, tepkilerin nötralize edilmesinde de etkili bir araç olarak biçimlenmektedir.

Bir de bunun pratik biçimlenişi vardır. Sınıflar mücadelesinin ivme kazanmasına paralel olarak güncellenen Ermeni düşmanlığının bu yeni kullanılışı, devrimcileri karalamak ve işkence, katliam politikasını haklı göstermektedir.

Her saldırı öncesi kin ve nefretle örülü şovenizm örnekleri sergilenmiş, Hareketimize yönelik çarpıtma ve karalama kampanyalarının bir yanını, mutlaka Ermeni düşmanlığının işlenmesi oluşturmuştur.

"DEVİRİMCİ SOL Ermenilerle işbirliği yapıyor"

"Ermeni militanlar sol örgütlerde barınıyor"

"Hain ittifak; Ermeni-DEVİRİMCİ SOL eylem birliği kararı aldı"

"Şer örgütleri birleşti; Asala, DEVİRİMCİ SOL ve Kürt örgütleri Türkiye'yi parçalamakta anlaştı"

"Kutsal ittifak; Ermeni-Rum ve komünistler Türkiye'ye karşı birleşti"

.....

.....vb. vb.

Yalan ve demagoji furusu bununla da kalmadı, geri zekalılara özgü fantastik yorumlar yapıldı. Örneğin Ermeni milliyetinden birinin mücadeleye katılışı, hemen büyük puntolarla "Sol-Ermeni İttifakı" denilerek lanse edildi. Halklar arasında kesin sınır çizgileri çeken bu kafatasçı düşünüşe göre çeşitli halklardan unsurlar, belli amaçlar doğrultusunda bir araya gelemezlerdi.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Başlıkları hemen hemen böyle olan ve içerikleri Ermeni ve devrimci düşmanlığının oluşturduğu çeşitli yayınlarla, hayali olduğu kadar, bizleri ve mücadelemizi karalayan, "bütün amacı Türkiye'yi yok etmek olan" örgüt imajını yaratma ve böylece sınıf mücadelesi gerçeğinin üstünü örtüp milliyetçi duyguları geliştirmek hedeflendi.

Bu tür yalan, çarpıtma ve demagojiler egemen sınıfların klasik yöntemleri olduğu kadar, çıkmazlarının da ifadesidir. Hareketimizi bu tür yöntemlerle karalamaya çalışmak sahibini vuran bir silaha dönüşecektir. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın. Devrimci Hareketimiz, Türkiye halklarının sınıfsal ve ulusal mücadelesinin ortaya çıkardığı bir güçtür. Onun mücadelesinin nesnel temeli; emekçilerin iliklerine kadar sömürülmesi, faşist, gerici ve anti-demokratik baskılar, Kürt ulusu ve ulusal azınlıklara yönelik ulusal baskı, asimilasyon ve jenosittir. Egemen sınıflar, bilim ve teknikteki olağanüstü gelişmelere karşın sınıf mücadelesinin "kışkırtıcıların işi" olduğu yalanını geçerli kılamadılar ve "kışkırtıcılar" ezilen ve sömürülen yığınların kendileri olarak bir türlü yok edilemediler. Burjuvazinin dünyadaki kalelerinin 1/3'ünün proletarya tarafından fethedilmesi, buna en anlamlı cevaptır.

Evet, onlar tarihten ders alamamayı alın yazısı durumuna getirmişlerdir. Halklar arası düşmanlıkları, bölgesel, dinsel ve etnik ayrılıkları kullanarak. Devrimci Hareketin tarihsel ve siyasal meşruiyetini gölgelemek ve haklılığını yok etmek istiyorlar. Bir taşla iki kuş vurmak isteniyor. Bir yandan halklar arasında düşmanlık yaratmak, milliyetçi önyargılarla bilinçleri çarpıtmak; diğer yandan bu düşmanlığın doğurduğu tepkiye yaslanarak Devrimci Hareketin prestijini ve mücadele haklılığını gölgelemek... Ama bu saldırılar hiçbir şekilde halkların mücadelesini sindiremeyeceği, yok edemeyeceği gibi halkların kardeşliğini hedefleyen devrimci mücadeleyi de durduramayacaktır.

Kısaca, faşizmin Ermeni düşmanlığı politikası, aynı zamanda devrimcilere yönelik ideolojik-politik saldırının da bir parçası haline getirilmiştir. Bu nedenle Ermeni sorununu tarihsel bir perspektifle -kısa da olsa- incelemek ve yaklaşımımızı sunmak kaçınılmaz oluyor. Bu aynı zamanda burjuva şovenizminin gözler önüne serilmesi olacağı gibi demagoji ve kara çalmalarının da yanıtlanması olacaktır.

B-Ermeni Tarihi Bir Yönüyle Soykırıma Uğrama Tarihidir

Anadolu, ticaret yolları nedeniyle sürekli el değiştiren, göç dalgalarının gelip geçtiği, istilalara uğrayan, uygarlıkların kurulup, yıkıldığı bir yer olmuştur. Anadolu'nun bu zengin mozaiki içinde yer alan ve bu zenginliğe kendilerinden de bir şeyler katan halklardan biri de Ermenilerdir.

Doğu Hristiyanlığının bir parçası olan Ermenilerin, bugünkü Sovyetler Birliği sınırının güneylerinde yerleşikliğe (ya da yarı-yerleşikliğe) geçişleri M.Ö. II. yüzyıla kadar uzanır. Bu dönem Urartu ve Armen kabileleri ve bölgeye gelen yeni kabilelerin kaynaşmasıyla M.Ö. II. yüzyılda Ermeni Krallığı kurulduğunu saptayabiliyoruz. Fakat bundan sonra birçok uygarlığa katkıda bulunsalar da geniş devletler olarak örgütlenmeleri çok sınırlı kalır.

İslamiyetin yayılış yılları (M.S. X. yüzyıl) Ermeni Hristiyan uygarlığının duraklama yıllarıdır. Her ne kadar bu dönem Anadolu üzerinde Bizans egemenliği sonucu, tekrar bir canlanma gösterirlerse de XII. ve XIII. yüzyıllarda kimi kesimler Azerbaycan ve Anadolu'da Türk prenslerinin egemenliğinde yaşarken, kimi kesimler de Gürcü Krallığıyla bütünleşirler. Bu bütünleşme Aras'ın yukarı havzasında bulunan manastırların çevresinde zengin bir Ermeni kültürünün doğmasını sağlar. Zaten öteki Ermeniler, Küçük Asya'nın (Anadolu'nun) Türkler tarafından fethedilmesiyle buradan kovulur ve Kikya'-ya çekilirler. Orada XII. yüzyılda küçük bir devlet kurarlar. Bu devlet XIII. yüzyılda en gelişmiş haline ulaşır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun kurulmasına kadar süren bu durum, bundan sonra dağınık topluluklar halinde Osmanlı egemenliği altında yaşamalarıyla son bulur. Ermeniler, ağırlıklı Anadolu'nun doğusunda yaşamaktadırlar. En yoğun yaşadıkları altı il; Sivas, Elazığ, Erzurum, Bitlis, Diyarbakır ve Van'dır. Tabii ki bunlar başlıca yerleşim yerleridir. Ayrıca diğer illere dağılmışlıkları da sözkonusudur.

Osmanlı Döneminde Ermeniler

Osmanlı döneminde Ermeniler, kendi etnik özelliklerini, kültür ve geleneklerini sürdürmeye devam ederler. Bunun başlıca nedeni, Ermenilerin daha ileri bir uygarlığa sahip olmaları, dolayısıyla daha geri bir uygarlık düzeyinde bulunan Osmanlılar tarafından özümlemelerinin tarihsel olarak mümkün olmamasıdır. Sürekli baskıya karşın, Ermeniler varlıklarını korumayı başarmışlardır. Osmanlı egemenliği; vergi alma ve idari denetimi kurmaktan ibaret kalmış, toplumun iç yapısını bozamamıştır.

Bu noktada şovenizmin gülünç, gülünç olduğu kadar akıl dışı bir iddiasını yanıtlamak istiyoruz. Şovenizm, Osmanlı yönetimi altındaki halkların kendi kültür ve geleneklerini, sosyal yapılarını muhafaza etmelerini Osmanlı yönetiminin demokratik(!) karakterine bağlıyor! Osmanlı devletinde "demok-rasi" aramanın boşuna bir çaba olduğunu belirtelim.

"Daha kaba bir halk tarafından her fetih, açıkça ekonomik gelişmeyi sarsar ve birçok üretici gücü ortadan

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kaldırır. Ama sürekli fetih olaylarının büyük bir çoğunluğunda, daha kaba olan fetih, fetihten çıktığı biçimiyle, daha yüksek ekonomik duruma uymaya zorlanır; fethedilen halk tarafından özümflenir ve çoğu kez onun dilini bile benimsemek zorunda kalır. Ama bir ülkede -fetih olayları bir yana bırakılırsa- devletin iç zorunun, şimdiye değin hemen her siyasal erklik bakımından belirli bir aşamada olduğu gibi, ülkenin ekonomik evrimi ile çatışma durumuna girdiği her yerde, savaşım her zaman siyasal erkliğin yıkılması ile sonuçlanır." (Anti-Dühring, ENGELS, s. 300)

Osmanlılar güçlü merkezi bürokratik örgütlenmeleriyle, fethedilen halk tarafından özümflenmemişler ama bu halkların iç yapısını dağıtıp özümlemeyi de başaramamışlardır. Bunun nedeni, daha geri bir uygarlık düzeyinde bulunuyor olmasıdır. Ermenilerin daha ileri bir uygarlığa sahip olmaları, ticarette oynadıkları rol, Batı Avrupa Hristiyan uygarlığı ile olan ilişkileri vb. nedenlerden ileri gelir.

Ermenilerin, Osmanlı dönemindeki ekonomik ve sosyal yapıları kendine özgü özelliklere sahiptir. İlk dönemler, büyük şehirlerde ticaretle uğraşan bir kesimle birlikte, Doğu'da çiftçilik yapan aileler şeklinde biçimlenen ekonomik ve sosyal yapı, XIX. yüzyıldan itibaren daha da belirginleşir. Ermenilerin ticaretle ilişkileri Osmanlılardan önceye kadar uzanır. Bu etkinlik, Osmanlı toplumsal yapısında daha da ön plana çıkar. Osmanlı Devleti, kendi tebası içinde yine kendine karşı ekonomik bir gücün oluşumunu engellemek için ticareti gayri-müslim halklara bırakmıştı. Bundan ötürü Ermeniler ticarette Rumlarla birlikte önemli bir güç durumundadırlar. Nitekim Osmanlı yönetiminde, İstanbul ve İzmir'de Ermeni ve Rum kolonileri oluşmuş, Ermeni ve Rum sermayesi demiryolları güzergahlarında ekonomik güç oluşturmuşlardır.

Kısaca iki biçimde bir özellik gösterirler. Büyük şehirlerde, Avrupa sermayesinin desteğinde palazlanan ticaretle uğraşan bir kesim ve Anadolu'da çiftçilik ve küçük işler yaparak yaşayanlar. Anadolu'da Ermeniler arasında eşraf veya toprak ağalarına rastlansa da bunların sayıları çok azdır. Genel olarak şöyle söylenebilir;

"Azınlıklar, tabakalaşmanın iki ucunu da ele geçirmek için mücadele ederek, Türk eşrafiyla Avrupalı büyük ithalat ihracat firması arasında yer alan ekonomik ve toplumsal alanı kaplayacaklardır." (Azgelişmişlik Sürecinde Türkiye, Stefanos YERASİMOS, Cilt 2, s.498)

Bu özelliklerden kaynaklanan bir diğer özellik ise, kapitalist gelişmeyi ilk olarak azınlıkların yaşamasıdır. Ticarette biriktirilen sermaye giderek sanayide ilk birikimi oluşturur. Örneğin 1914'de Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde yatırılan sermayenin %85'i azınlıklara aitken, Türklere ancak %15'i aittir.

Ermenilerin Uluslaşma Süreci, Ermeni Ulusal Hareketi ve Ermeni Soykırımı

Ermeniler, Osmanlı İmparatorluğu döneminde ticarette etkinlikleri ve ilk kapitalist gelişmeye ulaşmalarıyla uluslaşma sürecine ilk giren halklar arasındadırlar. Zaten tersi toplumsal gelişme yasalarına aykırı düşer. Bu nedenle en yoğun olarak bulundukları 6 ilde azınlıkta olmalarına karşın sosyal örgütlenmeleri en gelişmiş halk durumundadırlar. Ermeni okullar, Ermeni diliyle eğitim, Osmanlı Devleti sınırları içindeki halklar arasında, en gelişmiş düzeye sahiptir. Ayrıca Ermeni kilisesinin tarihsel özellikleri (kendi içine kapalı olması ve sosyal hiyerarşinin çekirdeğini oluşturmasıyla) uluslaşma sürecinde önemli bir faktör olmuştur. Din, Osmanlı sınırları içindeki diğer halkların ulusal devletlerini kurmalarında da birleştirici bir öğedir. Ayrıca Hristiyanlığın oluşturduğu ilişki ve Avrupa devletlerinin sömürgeci emelleri de ezilen halkların uluslaşma sürecini hızlandıran etkenler arasındadır. Her ne kadar hakim sınıflarca, halkların ayrılıp kendi devletini kurma istemleri Rusya, İngiltere vb. devletlerin kışkırtmalarıyla açıklanıyorsa da bu doğru olmadığı gibi, toplumsal gelişme yasalarına aykırıdır. Bu devletlerin etkisi elbette olmuştur, ama ulus olgusunu biçimlendiren dışarıdan yapılan müdahaleler değil, kapitalist gelişmenin ortaya çıkardığı burjuvazinin "ulusal pazar" istemi ve ulusal baskı siyasetinin yarattığı tepkilerdir. Bunları Kürt ulusal sorunu kapsamında genişçe anlattığımız için tekrarlamıyoruz.

Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde yaşayan halklarda ulus düşüncelerinin gelişimi özellikle Fransız Devrimi'nden sonra boyutlanır. Çokuluslu Osmanlı İmparatorluğu'nda, devlet içi bir sorun (pazar sorunu) olan ulusal mücadele, ezilen halkların burjuvazilerinin kendi ulusal pazarlarına sahip çıkmaları, ulusal devletlerini kurmaları şeklinde biçimlenmiş, önce Yunanlılar, sonra da Bulgarların ulusal bağımsızlıklarına ulaşmalarının da etkisiyle Ermenilerde de kendi devletini kurma düşünceleri gelişmiştir.

Ermeni ulusal hareketinin ilk oluşumu, her harekette görülebileceği gibi, önce Ermeni aydınlar çerçevesinde başlar. İlk ulusal şekillenme 1850'lerde başlasa da, Ermeni ulusal hareketinin çekirdeğini Avrupa'daki Ermeni aydınlarının 1887 yılında çıkardıkları "Hınçak" gazetesi çevresindeki gruplaşma oluşturur. Bu aydın hareketi; "sosyalist Ermenistan" hedeflemesine karşın, hareketin niteliği, burjuva ulusaldır. Hareketin sosyalizm kavrayışı çok yüzeysel olduğu gibi materyalist bakış açısından da oldukça uzaktır. Hınçak grubu dışında 1890 yılında Tiflis'te kurulan "Taşnakzutyun" da 1892'de yayınladığı programında "sosyalist" bir Ermenistan hedeflediğini belirtiyordu. Fakat Taşnakzutyun'un sosyalizm kavrayışı da Hınçak gibi yüzeysel ve bulanıktır. Tek fark olarak Taşnakzutyun, Ermenistan'ın kurtuluşu için silahlı mücadele öneriyordu. Aynı dönemde Londra'da etkinlik gösteren başka Ermeni gruplarına da rastlamak mümkündür. Hınçak'ın 1894'de merkezini Londra'ya taşımasıyla Ermeni ulusal hareketi esas olarak Londra'da yoğunlaşmış oldu.

Avrupa'da başlayan ulusal hareketlenmeler, ister istemez ülkeye de kısa zamanda yansıdı ve 1893'te ilk Ermeni ayaklanması patlak verdi. Esas olarak Kayseri, Amasya ve Merzifon'da yoğunlaşan ayaklanma ulusal bir temelde gelişmesine karşın, bütün ulusu kucaklayacak bir boyuttan yoksundur ve sosyal etkenler önemli rol oynamıştır. I. Mahmut'un feodal birimleri dağıtma ve yüksek vergi politikası, 1890-98 arasındaki kuraklık vb. etkenler memnuniyetsizliğin kaynağını oluşturur. Nitekim ilk ayaklanmanın, Ermenilerin yoğun olduğu 6 ilde çok kısmi yansıması ve genelde birbirinden kopuk gelişmesi bunu somut olarak gösteriyor.

İlk ayaklanma kanlı bastırılmasına karşın ayaklanmalar 1893-96 yılları arasında sürer. 1895'de ise İstanbul'da olaylar başgösterir. İstanbul'daki olaylar, Avrupa kamuoyunun dikkatlerini çekmek amacıyla bir gösterinin örgütlenmesi üzerine patlak verir ve ayaklanmaya dönüşür. Bu ayaklanma Ermeni katliamlarının da başlangıcı olur. 5 Ekim 1895'de Trabzon'da tümen komutanına suikast düzenlenmesi ve Erzurum'da hükümet konağına yapılan saldırıya misilleme olarak 300 Ermeni katledilir. Kasım ayında Sivas-Malatya'da; Aralık'da Diyarbakır'da; Ocak 1896'da Urfa'da katliamlar yaşanır. Şubat 1896'da yabancı elçiliklerce tutulan hesaplara göre 400 bin Ermeni katledilmiş, yüzbinlercesi sürülmüştür. Ermeni komitacılarının umdukları yabancı müdahalelerin önlenmiş olması, katliamlara elverişli ortam yaratır.

Ermeni ulusal hareketinin acımasızca ezilmesinin başlıca faktörlerini şöyle sıralayabiliriz:

Birincisi, ulusal hareket, burjuva ulusal hareket döneminde şekillenmekle beraber, Ermeni büyük-burjuvazisi harekete önderlik edecek nitelikte değildir. Her ne kadar "büyük Ermenistan" olarak biçimlenen kendi "ulusal pazar"ının yaratılmasından yana olsa da Osmanlı Devleti'nde ticaret ve sermaye kanallarına sahip olması dolayısıyla doğacak bir çatışmada bu etkinliklerini kaybetme olasılığı ve Avrupa kapitalizmiyle ilişkilerin yeni statüden çok daha büyük engellerle karşılaşacağı vb. nedenlerden ötürü ileri fırlayacak cesareti gösterememiş, kendi devletine daha çok statükoyu bozmayacak ve Rusya, İngiltere, Almanya gibi kapitalist devletlerin de desteğiyle barışçıl biçimde ulaşmayı hedeflemiştir.

Bundan dolayı Ermeni ulusal hareketi, ulusal burjuvazinin desteğini almakla birlikte, burjuvazinin etkin önderliğinden yoksun biçimlendi.

İlk oluşumu kilise hiyerarşisi içinde sağlamakta birlikte, esas olarak bir radikal küçük-burjuva milliyetçi hareketi olarak şekillendi. Hareketin belli belirsiz sosyalist öğeler taşıması büyük-burjuvazinin desteğini tamamen çekmesine yol açarken, kiliseyi de arkasına alamadı ve Batı kapitalist devletlerince de mesafeli karşılandı. Ayrıca kendi içinde parçalanmış olması ve ulusal örgütlenmeyi, tam sağlayamamış olması da yenilgide önemli rol oynar. Özellikle uluslaşmada önemli bir birleştirici öge olan kilisenin desteğini tam alamamış olması, hareketi ulusun bütün kesimlerini yüksek düzeyde bir araya getirmesinde önemli bir dayanaktan yoksun bıraktı.

İkincisi, ulusal hareketin, büyük Ermeni burjuvazisi gibi Batı kapitalist devletlerine önemli oranda bel bağlamasıdır. Hareket böyle bir düşünce temelinde şekillenirken, hareketin radikal ve "sosyalist" öğeleri itici olmuş ve sonuçta umulan desteği bulamamış, dolayısıyla boşlukta kalmıştır. 26 Ağustos 1896'da İstanbul Osmanlı Bankası'nın Genel Merkezine yapılan saldırı ve işgal eylemi karşısında Avrupa devletlerinin gösterdikleri memnuniyetsizlik bunun en açık örneğidir. Kaldı ki, bir hareketin burjuva ulusal nitelikte de olsa büyük oranda kapitalist Batı devletlerinin desteği üzerinde hareket etmesi başlı başına bir yanıltır. Kapitalist Avrupa'nın sömürge amaçlı desteğinin sınırlı olacağı ve her an tersine dönüşebileceği baştan bilinmelidir.

Üçüncüsü, Ermeni ulusal hareketi, Osmanlı Devleti egemenliğindeki diğer ulusların destek ve dayanışmasından yoksun kaldığı gibi, özellikle Hamidiye Alayları (1892) şeklinde örgütlenirilen Kürt aşiret milislerinin saldırısıyla karşılaşmıştır. Ermeni katliamlarında Hamidiye Alaylarının rolü büyük olmuştur. Ermeni hareketinin genel olarak Anadolu halkından destek yerine saldırı bulmuş olmasına, yerel egemen çevrelerin mülkiyet çelişkileri yanında yıllarca süren düşmanca propagandanın da rolü büyük olmuştur. İlk çatışmalar giderek birbirini beslemiş ve daha sonraki katliamlara zemin hazırlamıştır. Halklar arası düşmanlığın derinleşmesinde Ermeni misilmelerinin payını da belirtmek gerekir.

Ulusal talepli Ermeni hareketi, İttihat ve Terakki iktidarı döneminde tekrar canlılık kazanır. Bu biraz da meşruiyet ilanının doğurduğu havanın etkisiyle olur. 3 Ekim 1913'de İstanbul'da Ermeniler bir toplantı düzenleyerek seçimlerde bir bütün olarak ulusal hakların savunulması kararını alırlar. Bu karar gereği Ermeni Patriği, Adliye Nezaretine gönderdiği bir heyetle, Ermenilerin Meclis'te nüfusa orantılı olarak temsil edilmesini (2 milyon Ermeninin 20 milletvekiliyle temsil edilmesini) ister. Bu teklif pek ciddiye alınmasa da İttihat ve Terakki kapıları tam olarak kapatmaz ve Ermeni temsilcileriyle görüşmeleri sürdürür, kendi uluslarını savunmaları ve cemiyetin düşüncelerine, politikasına bağlı kalmaları şartıyla öneriyi kabul eder. Nitekim sırayla 1908 Meclisi'nde 14, 1912'de 13, 1914'deki Meclis'te ise 13 milletvekili Ermenidir. (Kaynak: İttihat ve Terakki, Feroz AHMED, s.255)

Buna karşın İttihat ve Terakki'nin Ermenilerin ulusal haklarını tanımayacağı belli olmuştur. Bu Ermeni örgütlerince de tespit edilebilmektedir. 1910 yılında Taşnakzutyun Komitesi Kopenhag'da yaptığı kongrede Ermenilerin

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

silahlandırılmasını kararlaştırırken, 1913'de Hınçak Komitesi de Köstence'de yaptığı kongrede, İttihat ve Terakki'nin Ermeni düşmanı politikasına işaret ediyordu. (Talat Paşa'nın Anıları, s. 72) Bu dönemdeki bir diğer değişim ise, Rusya'nın artık Osmanlı Devleti'nin parçalanmasına karşı bir politika benimsemiş olmasıdır. I.Emperyalist Paylaşım Savaşı, kendi gücüne güvenmek ve iç dinamikleri temel almaktan çok, dış güçlere (Avrupa devletlerine) bel bağlayan Ermeniler için büyük bir fırsat olarak değerlendirilir. Savaşın Osmanlı Devleti'ni güçten düşürdüğü tespitlerinden hareketle Ermeni ayaklanmaları tekrar baş gösterir ve 1915-20 yılları arasında Ermenilerin yaşadığı topraklar, Ermeniler ve Türkler arasında dört defa el değiştirir.

Ermeni soykırımı olarak adlandırılan katliam ve sürgünler de esas olarak bu döneme denk düşer. Ermeni sorununun, kendisi için bir güçsüzlük ortamı yarattığının bilincinde olan İttihat ve Terakki paşaları sorunu kökten çözmeye kararlıdır.

"Bunun üzerine genel karargahta 'Ermenilerin göç ettirilmesi' hakkında bir kanun hazırlanarak nazırlar kuruluna sunuldu" (Talat Paşa'nın Anıları, s. 81)

1915'deki "tehcir" kanunu ile Ermeniler yurtlarından sürülür ve 1-1,5 milyon Ermeni katledilir. Tarihe büyük Ermeni soykırımı olarak geçen bu olay, bugün Türk şovenizmince reddedilse de bir gerçektir.

Kurtuluş Savaşında Ermeniler Gerici Bir Konumdadırlar

Osmanlı dönemi boyunca Ermeni ulusal hareketi haklı bir temeldeydi. Fakat, açıkladığımız nedenlerden ötürü başarıya ulaşamadı ve emperyalistlerin aracı durumuna geldi. Bütün hata ve eksikliklerine karşın bu hareket Marksist-Leninistler tarafından desteklenir nitelikte idi. Talepleri haklıydı. Ne adına olursa olsun, kendi devletini kurma istemlerine karşı tavır almak, Osmanlı paşalarının kanlı politikalarına ortak olmaktı. Sosyal-şovenist bir yaklaşımdan kaynaklanan bu tür değerlendirmelere sahip olmak, bugünkü şovenizmi de desteklemeye götürür ki, proletarya davasına ihanet etmek demektir bu tavrın anlamı.

Fakat Kurtuluş Savaşı sırasındaki tavırlarında haklılık payı bulunduğunu söylemek çok zordur...

Ermeni ulusal hareketi; kendi içinde, kaderini serbestçe tayin etme istemiyle haklı bir temele sahip olmakla beraber, yaşanan konjonktürde emperyalizmin işbirlikçisi durumundadır. Bu durum, emperyalistlerin "böl-yönet" politikalarının bir yansıması olmakla beraber esas olarak Ermeni ulusal hareketlerinin ilk şekillenmeden itibaren Avrupa devletlerine dayanarak başarıya ulaşacakları gibi bir düşünceye ve bu yönde bir tutuma sahip olmalarından kaynaklanıyor. Yaşanan katliamlara karşın Ermeni ulusal hareketleri gerekli dersleri çıkaramamış ve emperyalizmin güdümünde bağımsız devlet olmayı hareket noktası yapmışlardır.

Anadolu'nun işgale uğramasında Ermeniler adeta öncü kuvvet rolü oynamışlardır. Özellikle İngiliz ve Fransız emperyalistlerinin yönlendirmesinden kurtulamamışlar, birçok yerde (Örneğin, Maraş'ta) Fransız üniformalarıyla savaşmışlardır. Bu tavır Sovyet Ermenistanı'nda İngiliz işbirliği şeklinde kendini tekrarlar.

Bu tavrın tarihsel anlamı bellidir. Emperyalizm ve proleter devrimler çağında, emperyalizmi güçlendiren, dolayısıyla proletarya hareketini zayıflatan hareketler kendi içinde ne kadar haklı bir temele dayanırsa dayansın, objektif olarak gerici bir konumdadırlar. Ermenilerin durumu da farklı değildir. Kaldı ki bu tavır yalnızca, Kemalist hareketin mevcut konjonktürde taşıdığı içeriğin ilerici olmasından dolayı değil, emperyalizmle işbirliği yapması ile Sovyet Devrimi'ne karşı bir konum alması, emperyalizmin ulusal baskının yeni sosyal temeli olması olgusunu görememesi yanı sıra da gerici bir konumdadır. Ve Marksist-Leninistler tarafından desteklenmeleri söz konusu olamaz.

C- Ülkemizde Azınlıklar Sorununun Çözümü Anti-Emperyalist Anti-Oligarşik Devrimdedir

Ermenilerin yurtlarından sürülmesi ve katliama uğramaları Kurtuluş Savaşı döneminde de sürer. Yeni Türkiye Cumhuriyeti'nde Ermeniler artık ulusal bir topluluk olmaktan uzaktırlar. "Tehcir" ve katliam politikaları sonucu ulusal topluluk olma özelliklerini kaybetmiş, parçalanarak dünyanın çeşitli yerlerine dağılmışlardır. Büyük bölümü de Sovyet Ermenistanı'na göç etmiştir. Ülkemizde başta da belirttiğimiz gibi bütün azınlıkları kapsayan ve özel olarak da, Ermeniler üzerinde yaşanan baskı ve asimilasyona karşın Ermeni sorunu 1970'lerin ilk yarısına kadar güncellikten uzaktır. Daha açık bir deyişle unutulmaya yüz tutmuştur. Ancak 1970'lerin ilk yarısında Avrupa ülkeleri ve ABD başta olmak üzere Türkiye dışında, Türkiye'ye yönelik Ermeni hareketleri görülmeye başlandı. Daha çok Türkiye'nin yurtdışındaki temsilcilik mensuplarını hedefleyerek güncellenen Ermeni sorunu, beraberinde burjuvazinin Ermeni düşmanlığını körükleyen demagoji ve propagandasını da getirdi.

Son bir-iki yılda şiddete dayalı mücadele biçimlerinde genel bir duraklama yaşanmakla beraber, Ermenilerin Türkiye'ye yönelik istemleri çeşitli biçimlerde dile getiriliyor. Ermeni milliyetçi örgütlerin istemleri ve mücadele hedefleri, Türkiye'deki Ermeni azınlığın üzerinde varolan baskı ve aşağılama siyasetine son vermek, uluslar arasındaki düşmanlık politikasının karşısına ulusların ve ulusal azınlıkların tam eşitliğini koymak değildir. Daha çok burjuva milliyetçiliğinin biçimlendirdiği, Anadolu'da bir Ermeni devletinin kuruluşu hedeflenmektedir. Bunlar birbirinden ayrı ayrı

şeylerdir ve çözüm platformu da farklıdır.

Ermeni milliyetçiliğinin istemlerini genel olarak şöyle sıralayabiliriz:

- 1915 soykırımı başta olmak üzere Ermenilere yönelik katliamların sorumluluğunun TC devletince kabul edilmesi ve tazminat ödenmesi

- Yurtdışındaki Ermenilerin topraklarına geri dönmelerine engel olunmaması

- Anadolu'nun doğusunda bir Ermeni devletinin kurulması vb.

Bizim bu istemlere yaklaşımımız, tarihi materyalizmin ışığında olacaktır. Tarihsel olarak oluşmuş nesnel gerçeği değiştirme olarak biçimlenen Ermeni milliyetçiliğine karşı olduğumuz gibi, koyu bir şovenizmle tarihte yaşananları yok sayma tavrına da karşıyız.

Ermenilerin Osmanlı döneminde katliamlara uğradıkları, yurtlarından sürüldükleri doğrudur. Katliamlar insanlık dışıdır ve lanetlenmelidir. Bu katliamların sorumlusu Osmanlı imparatorluğu olduğu kadar, politikanın sürdürücüsü Türkiye Cumhuriyeti'dir de. Bunu söylemek, bu yönde davranmak her şeyden önce halklar arasındaki düşmanlığın ortadan kaldırılması ve gerekli güvenin sağlanması için de gereklidir. Egemen sınıfların suçlarını örtbas etmek, hiçbir zaman Marksist-Leninistlerin işi olmamıştır. Tersini ileri süren koyu bir sosyal-şovendir. Diğer yandan Ermenilerin topraklarına dönme hakları vardır. İstedikleri taktirde geri dönebilirler; fakat bu hiçbir zaman Anadolu'da suni bir Ermeni ulusal topluluğu yaratma amaçlı olamaz. Geri dönecek olan Ermeniler, tam eşitlik koşullarında Türkiye halklarıyla bir arada yaşayacaklardır, kardeşce.

Bunu, Anadolu'da bir "Ermeni Devleti" kurmaya kadar vardırmak, gerçekçi olmadığı gibi, tarihi yeniden yapmaya kalkışmak olur ki, Marksist-Leninistlerin işi tarihi haksızlıkları düzeltmek değildir. Tarihsel haksızlığı belirtmek ve bin kez lanetlemek gerekir, ama bu, tarihsel olarak oluşmuş gerçekliği yeni baştan yaratmaya çalışmak anlamına gelmez. Ayrıca tarihi haksızlıkları düzeltmeye kalkmak, yeni haksızlıklar yaratmayacak mıdır? Bugün Ermenilerin "yurt" olarak ileri sürdükleri yerlerde artık başka bir ulus (Kürtler) yaşıyor. Bu topraklarda bir Ermeni Devleti yaratmak bu kez Kürtlerin topraksız kalmalarına yol açmayacak mıdır? Marksist-Leninistlerin amacı yeni ulusal çatışmalar yaratmak değildir, ulusal çatışmaları yok etmektir. Kaldı ki Ermeniler yaşadıkları ülkelerdeki ekonomik ve sosyal yapıyla kaynaşmışlardır. Bunların Anadolu'ya gelmelerini istemek ne ölçüde gerçekçi olacaktır?,

Kısacası bugün Marksist-Leninistler için, Ermenilerin tarihte karşılaştıkları haksızlıkları düzeltmek diye bir sorun olmaz. Böyle bir istem tarihsel gelişime ters düşeceği gibi, aynı zamanda milliyetçilikten kaynaklanan gerici bir istemdir. Bu nedenle bugün Türkiye'de Ermeni sorunu Ermenilerin yüzyıl önce yaşadıkları topraklara geri dönmeleri ve burada bir Ermeni Devleti kurmaları değil, Türkiye'deki Ermeni azınlığın üzerindeki baskıların yok edilmesidir.

Bugün Marksist-Leninistler için mücadele edilmesi gereken sorun azınlıklar üzerindeki her türlü baskıya son vermek, özel olarak sürdürülen Ermeni düşmanlığını kökünden kazımak, halklar arasında tam bir eşitlik koşullarını yaratmaktır. Bu ise, ancak her türden ulusal baskının uygulayıcısı emperyalizm ve oligarşinin alaşağı edilmesiyle gerçekleşecek ve devrimci halk iktidarında gerçeklik kazanacaktır. Anti-Emperyalist, Anti-Oligarşik Halk Devrimi, Kürt ulusal sorununda olduğu gibi azınlıklar sorununda da çözüm platformudur. Halklarımızın ortak mücadelesiyle zafere ulaşacak olan halk devrimi dışındaki çözüm biçimleri nesnel gerçeklikle bağdaşmadığı gibi mücadeleye de zarar verici niteliktedir. Şunu hep belirttik ve belirtiyoruz; Marksist-Leninistler milliyetçi değil, enternasyonalistlerdir. Ermeni milliyetçilerinin tavırları, milliyetçiliğin, tarihi silbaştan yapmaya kadar varan ırkçı bir anlayışa gidebileceğinin somut bir örneğidir. Şovenizme, sosyal-şovenizme karşı mücadele edenler için alınması gereken derslerle doludur bu tavr.

Sorunu ele alırken de belirttik, azınlıkların istemleri kendi dillerini serbestçe konuşmaları, kendi dillerinde eğitim yapmaları, folklorik özelliklerini koruma ve toplumsal etkinliklere özgürce katılmadır. Ulusal baskının sosyal - temellerinin ortadan kalkmasıyla, bu koşullar kendiliğinden doğacaktır. Bugün Türkiye'de yaşayan 60-70 bin (kesin sayıyı kestirebilmek mümkün değildir. Çünkü, Ermeni düşmanlığından ötürü birçok Ermeni, etnik kimliğini saklayabilmektedir) Ermeni için, bu haklar görünüşte var olmakla birlikte, Ermeni düşmanlığı sonucu, bu haklarını kullanamamakta, aşağılanmakta, toplumdan dışlanmakta, ulusal özelliklerini geliştirememektedirler. Bu durum Rumlar için de sözkonusudur. Müslüman azınlıkların sorunları ise daha kapsamlıdır. Belirttiğimiz gibi, bunların etnik varlıkları tamamen yadsınmakta, dolayısıyla baskı o denli artmaktadır.

Bunlardan Çerkezler, Rus Çarlığının Kafkasya'ya karşı giriştiği "Ruslaştırma" politikası sonucu 1864 yılında zorla ülkelerinden çıkartılarak Osmanlı topraklarına sürülmüşlerdir. Çeşitli araştırmalara göre, sürülen Çerkezlerin sayısı 1 milyon civarındadır. Osmanlı yönetimi kendi topraklarına sığınan Çerkezleri küçük gruplar halinde imparatorluğun çeşitli bölgelerine dağıtıp bu şekilde parçalayarak asimile etmeye çalışmıştır. Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Cumhuriyet döneminde de Anadolu topraklarında kalan Çerkezlere karşı asimilasyon politikası devam ettirilmiş, ancak tüm bunlara karşın Çerkezler ulusal bir topluluk olarak bugüne kadar varlıklarını büyük ölçüde

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

koruyabilmişlerdir. Çerkezler ülkemizdeki azınlık uluslar içerisinde, ulusal değerlerini koruyup yaşatabilen ve kültürel alanda çeşitli örgütlülüklerle sahip durumda olan bir ulusal topluluktur, Anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimi, diğer ulusal azınlıklarla birlikte Çerkezlerin de ulusal haklarını en geniş şekilde kullanabilmeleri ve kültürel özelliklerini geliştirebilmeleri için bütün olanakları sağlayacak, Çerkez halkının ilerici ve olumlu değerlerini, geleneklerini, Türkiye halklarının ortak kültürel zenginliğinin bir parçası olarak değerlendirecektir.

Sorunun anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimiyle çözüme ulaşacağı gerçeğini belirtmek, bugün özelde Ermeniler, genelde ise bütün azınlıklar üzerindeki baskıları, düşmanlığı görmezden gelmeyi gerektirmez. Biz Marksist-Leninistler azınlıklar üzerindeki baskılara, özelde Ermeni düşmanlığına karşı çıkmayı bir görev biliyoruz. Ve yine biliyoruz ki, geleceğin Türkiye'sinde Ermeniler ve diğer azınlıklar kardeşçe, tam bir güven ve birlik zemininde bir arada, insanlığın geleceğinin yaratılması kavgasına katılacaklardır.

Burada devrimci-yurtsever hareketleri ve Hareketimizi karalama, halkın nezdinde prestijini yok etme amacıyla kullanılan ASALA demagojisine de değinmek istiyoruz. Siyasi polis ve MİT kaynaklı "ASALA - DEV-SOL İŞBİRLİĞİ" demagojilerinin amacı ortadadır: Şovenizmin yarattığı önyargıları ve Ermeni örgütlerinin hatalarını dayanak yaparak, devrimcilerin halk nezdindeki meşruiyetini yok etmektir.

ASALA ile "ittifak" ya da "eylem birliği"miz sözkonusu olamaz. ASALA'nın mücadele biçimi, perspektifi ve hedefleri bizim anlayışımız dışındadır ve Türkiye halklarının mücadelesine yarardan çok zarar verir niteliktedir. Siyasal hedefleri gerici bir yaklaşımın ürünüdür. Kaldı ki egemen sınıfların göstermeye çalıştığı gibi Ermeni ulusu ile ASALA özdeş değildir. Bizler ASALA ile ilişkiyi red ederken Ermeni ulusunun sorunlarını sahipleniyoruz. Açıktır ki ASALA ile ittifak yapmayı reddedişimizin nedeni oligarşinin ilkel demagojileri değil, ASALA'nın anlayışımızla bağdaşmayan ideolojik, politik niteliğidir.

Lafı daha fazla uzatmak istemiyoruz. Bizler bağımsız ve demokratik bir Türkiye için mücadele ediyoruz. Bu ise her şeyden önce ulusal baskının her türünün ortadan kaldırılmasını şart koşar. Halklara (özelde Ermenilere) yönelik düşmanca politikaya karşı çıkıyoruz ve bu mücadelemizin değişmez ilkesidir. Ama bunun yanında, milliyetçilikten kaynaklanan, yanlış hedeflere yönelen, mücadeleye zarar veren hareketlere de karşıyız.

Tekrarlıyoruz: Bizler proletaryanın kurtuluşu için savaşıyoruz, halkların birliğinden yanayız. Bunun gerçekleşme yolu halklar üzerindeki milli baskının son bulmasıdır. Ermeni düşmanlığına dayanarak Hareketimizin sınıf niteliğini gölgelemeye yeltenenler, hüsrana uğrayacaklardır. Bizler her türden kara çalmaya karşın, azınlıkların haklı istemlerine sahip çıkacağız.

(*)Kürtlerin tarihi gelişimini anlatırken Yavuz Selim zamanında oluşturulan ilişkiler, bunların nedenleri ve sonuçlarına değineceğiz. Aynı şeyi "Hamidiye Alayları" için de yapacağız. Gerçeğin hiç de resmi ideolojinin zırvalarına benzemediği görülecektir.

Bölüm: 14

SOSYALİZM KENDİ SORUNLARIYLA MÜCADELE EDEREK GELİŞECEKTİR!

MARKSİZMİ YAŞATAN PROLETARYA DEVRİMLERİNİN NESNEL VE TARİHSEL ZORUNLULUĞUDUR

"Marksizmin eskidiği", "çağın sorunlarını açıklamaktan ve çözmekten uzak kaldığı", "bunalıma düştüğü" safsataları, sabık Marksistlerin burjuvazinin sosyalizme saldırı korosuna katılmasıyla, daha yüksek perdeden haykırılmaya başlandı.

Daha da ileri gidiyor. Marksizmin "cenazesi" bile kaldırılıyor.

Bazı sosyalist ülkelerde, nesnel ya da öznel nedenlerle düşülen hatalar, ortaya çıkan zaafılar burjuvazinin ve sonuçta aynı noktada buluşan Marksist dönemlerin iştahını kabartıyor.

Kapitalizmde demokrasi, insan hakları, hür dünyanın barışı, birey özgürlüğü kisvesi altında, yoksul halkların katledilişine, en temel insan haklarının çiğnenişine, insan kişiliğinin aşağılanmasına bakmadan, burjuvazi ve çömezleri dönem Marksistler hep bir ağızdan Polonya'ya "özgürlük" istiyorlar! "Doğu Bloku"nun, sorunlarını "saf", "mükemmel" demokrasi ile çözülebileceğini Papa'larını da işin içine sokarak vaaz ediyorlar.

Onlar ücretli kölelik düzeninin bir biçimi olmasından öte bir anlam taşımayan sözde demokrasinin çılgınca propagandasını yapıyorlar.

Bunu yapmak zorundalar! Çünkü, Marksizmin yol gösterdiği devrimler, özgürlük savaşları, onların yaşamaları için gerekli olan pazar ve hammadde kaynaklarını, sömürü alanlarını parça parça ellerinin altından koparıp alıyor.

İflas eden, çürüyen, çözülen ve bunun için de dünya halkları ve proletarya devrimlerine yol açan emperyalizmdir.

İflas eden, küçük-burjuva aydınların, yakın sınıfsız toplum ve sınırsız özgürlük ütopyalarıdır.

Onlar umutsuzlukla, çürüyüş ve bunalımlarına çare bulmak için birçok sapma akımlara sarıldıktan sonra en son, sosyalizmin hata ve zaaflarına sarılıyorlar. Yok olup gidişin hezeyanı ve hastalıklı ruh hali içinde, en son Polonya'ya ve GORBAÇOV'un açıklamalarına bakıp, Marksizmin iflas ettiğini ilan ediyorlar. Dünya halklarını bu demagojiyle oyalayıp ömürlerini biraz daha uzatmaya çalışıyorlar.

Sosyalizm çelişkili, karmaşık, kendine özgü sorunları olan bir geçiş toplumdur. Düz bir hat izlemez. Sınıfsız topluma varılana kadar, proletarya diktatörlüğü altında sınıf mücadelesi yeni biçimler altında sürecektir. Sosyalist inşa ve insanların kapitalizmin kirinden-pasından arındırılıp sosyalistleştirilmesi, uzun ve zorlu bir sürece yayılmıştır. Deney ve tecrübesizlik, bu uzun süreçte zaman zaman hatalara düşmeyi, sorunları çözmede yanlış metotlar uygulamayı da beraberinde getirmektedir.

Sosyalizmin nesnel ve tarihsel gerçeği budur. Bu gerçeği reddetmek, tarihsel materyalizmi reddetmektir. Bu hatalar olacaktır. Sosyalist ülkeler, komünist partiler ve örgütler arası ideolojik, politik ayrılıklar olacaktır. Bunları nesnelliği ve tarihselliği içinde kabul ediyoruz. Bunların ortadan kaldırılacağı umudumuzu hiçbir zaman yitirmedik, yitirmiyoruz. Marksizm-Leninizm gibi dünyayı açıklayan değiştiren zengin bir hazineye sahip olduktan sonra, bu sorunların, ayrılıkların aşılabileceğini çok iyi biliyoruz.

İşte, sınıfsız toplumun geçiş aşaması olan sosyalizm sürecini, bu nesnelliği ve tarihselliği içinde kavrayamayanlar ya da kavramak istemeyenlerin subjektivizmi; "Marksizmin artık çağı açıklayamadığı ve toplumun sorunlarını çözümleyemediği" söylemini yarattı.

Sosyalizmin bugünkü tarihsel, nesnel gerçekliği; sosyalizmden kısa sürede cennet bekleyenleri, sosyalizmin zorluklarına ve sorunlarına çözüm bulma inancı ve kararlılığıyla hareket edemeyenleri yanıltmıştır.

"Elveda proletarya", "Devrimi çok sevmiştik", "Marksizm eskidi" deyişleri, bu yılgın ve karamsar, bunalım geçiren kafaların söylemidir.

İflas eden Marksizm değil; ekonomisiyle, politikasıyla, ideolojisiyle emperyalizmin kendisidir!

Marksizm yaşıyor, gelişiyor, güçleniyor, yükseliyor. Emperyalizm can çekişiyor, geriliyor, düşüyor. Çünkü dünya tarihsel olarak sosyalizme doğru akıyor. Sosyalizmin, kapitalizmin yerini alması kaçınılmaz bir tarihsel gerçektir. Marksizm tarihin akışını açıklıyor. Tarihin akış yönünü devrimci sınıfa gösteriyor. Marksizm akan tarihle birlikte yaşıyor.

Marksizm, emperyalizme öldürücü darbeler indiren devrimlerde, özgürlük savaşlarında yaşıyor. Milyonlarca sosyalistin yaşamını belirliyor ve mücadelesine yol gösteriyor. Marksizm bayrağı bugün tüm sosyalist ülkelerde, Salvador'da, Filistin'de, Afrika'nın güneyinde yükseklerde dalgalanıyor. Devrimler kaçınılmaz oldukça; halklar özgürlük istedikçe, sosyalizm sınıfsız topluma ilerledikçe bu bayrak daha da yükseltilere çıkacak.

Polonya'daki karşı-devrimci kırıdanmaları, sosyalist ülkelerin düştüğü hataları, kendi aralarındaki çelişkileri, ideolojik, politik ayrılıkları, biz Marksist-Leninistler, sosyalizm ailesinin iç sorunları olarak görüyoruz. Marksizm-Leninizm pusulasını elimizden yere düşürmedikçe, devrim mücadelemizde ve sosyalizm sürecinde açıklayamaya-çağımız ve çözümlemeyeceğimiz bir sorunumuz olamaz. Bu sorunlara çözümler aranmasını, her Marksist-Leninist hareketin sorumluluğu ve görevi olarak görüyoruz.

Savunmamızın bu bölümünde, sınıf pusulamız olan Marksizm-Leninizmin yaşadığını göstereceğiz. Bizim de parçası olduğumuz sosyalizm ailesinin hatalarını ve zaafalarını açıklıkla ele almaya çalışacağız. Marksizm-Leninizm pusulasıyla bakarak bu hataların, zaafaların, genel olarak sosyalizmin sorunlarının çözüm yollarına ilişkin düşüncelerimizi açıklayacağız. Burjuvazinin ve savcının, sosyalizme ve hareketimize yönelik karalamalarına ve demagojilerine cevap vereceğiz.

MARKSİZMİN TARİHİ; İŞÇİ VE EMEKÇİ SINIFLARIN KURTULUŞU HALKLARIN ÖZGÜRLÜKLERİNİ KAZANMA TARİHİDİR

Haklılığını tarihin akışından, maddi gücünü tarihin en devrimci sınıfı proletaryadan alan, proletaryaya ideolojisini ve dinamizmini veren biricik dünya görüşü, Marksizmdir. Marksizmin özgürlük, eşitlik, kardeşlik bayrağı, MARKS ve ENGELS'in en önde yer aldığı bir avuç komünist tarafından açıldığında, proletarya kendisi için bir sınıf, örgütlü bir güç olarak sınıf kavgasına atıldığında, tarih 1847'yi gösteriyordu. İnsanlığın kutsal yürüyüşü, sömürüyü ve sınıfları yeryüzünden silme yürüyüşü başlıyordu.

Dünya emekçi sınıfları ve halkları sermayenin egemenliği altındaydı. Halklar sömürgecilikle, özgürlükler ücretli kölelikle zincirlenmişti.

Marksizm bayrağıyla proletarya, sermaye dünyasının egemenliğine son vermek, sömürgecilik ağını parçalamak, özgürlüğünü kazanmak için on yıllarca cepheden cepheye dövdü.

1831 Fransız isyancılarının, İngiliz Çartistlerinin, burjuvaziye ve kapitalizme karşı kendi uzlaşmaz mücadele deneyimlerini ve sömürge halklarının devrimci geleneklerini, daha kararlı, inançlı ve bilinçli olarak sürdürdü. Bayrağını İktidarında dalgalandırmak için çok can verdi, kan akıttı. Nesnel koşulları yakaladığı her koşulda ayaklandı, iktidara yürüdü. Yenildi, yenilgilerden dersler çıkardı. Deney, tecrübe kazandı. Sınıf mücadelesi silahlarını zenginleştirdi. Birçok hak ve özgürlüğü burjuvaziden söküp kopardı. İktidarı alma hazırlıklarını tamamladı.

1848 devrimlerinde burjuvazinin ihanetini gördü, silahlarını bırakmanın acısını yaşadı.

Paris Komünü'nde daha radikal olamamanın, bankalara el koyamamanın, Versay üzerine yürümemenin yanlışlığını öğrendi.

1905 Şubat Devrimi'nde sınıf uzlaşmacılarıyla, Menşeviklerle tüm bağlarını kesip atmadığını, işçi-köylü bağlaşmasını ve mücadele birliğini sağlayamadığını, "silaha daha sıkı sarılmadığını", devrim tehlikesi karşısında, liberal burjuvazinin Çarlıkla anlaşarak devrime saldırdığını anladı.

Devrimci proletaryanın ve ezilen halkların mücadele deneylerini Çarlığa, toprak beylerine ve burjuvaziye karşı mücadelesinde zenginleştiren; 1905 ve 1917 Şubat Devrim deneylerini yaşayan Rusya proletaryası ve halkları, savaşın olgunlaştırdığı koşullarda iktidara yürüdü. Emperyalist çelişkilerin keskinleştiği, yoğunlaştığı ve krizin en üst noktaya ulaştığı Rusya'da, dünya proletaryasının öğretmeni LENİN'in ve çelik gibi bir disiplinle örgütlenmiş, emekçi halkı kucaklamış, güvenini kazanmış Bolşevik Partisi'nin önderliğinde emperyalist zinciri parçaladı. Halkların hapis-hanesi yıkıldı, ücretli kölelik sona erdi. Rusya proletaryası ve halkları özgürlüklerine kavuştu. Marksizm bayrağı dünya üzerinde ilk kez proletaryanın iktidarında özgürce dalgalanmaya başladı.

MARKS ve ENGELS'in 1848'de "Manifesto"da ortaya koydukları ve sınıf mücadelesinin kaçınılmaz olarak, burjuva iktidarından devrim yoluyla proletarya iktidarına gideceği bilimsel öngörüsünü, LENİN, somut koşullara uygu-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

layıp zenginleştirdi. Proleter Büyük Ekim Devrimi, LENİN ve Bolşevikleri doğruladı. Çağımızın emperyalizm ve proleter devrimler çağı olduğunu, emperyalizmin zincirinin topyekün değil önce bir ya da birkaç ülkede, emperyalist krizin en keskinleştiği ülke ya da ülkelerde kırılacağını gösterdi.

Ekim Devrimi, Marksizmin bayrağı altında proletaryanın yıkacağı, tarihsel olarak çökmeye mahkum sermaye dünyasının ortasından, emek dünyasının doğuşunun habercisiydi.

Marksizm-Leninizmin, Ekim Devrimi'nin yolunda ilerleyen, Bolşevik Partisi'nin örgütlenme ve mücadele deneylerini taklit etmeden, ülkelerin somut koşullarına yaratıcı bir tarzda uygulayan halklar, özgürlüklerine yürüdü. Marksizm-Leninizmin ideolojik teorik cephaneliğine yeni silahları, ayaklanmanın yanına uzun süreli halk savaşlarını, proletarya diktatörlüğünün yanına halk demokrasilerini katan muzafer halklar, emperyalist zinciri parçalayarak bir bir özgürlüklerini kazandılar.

Emek dünyası, Ekim Devrimi'yle altıda birine egemen olduğu dünyanın, II. emperyalist savaştan sonra Doğu Avrupa Halk Demokrasileriyle, Vietnam, Çin, Kore, Küba devrimleriyle, Yemen, Angola, Mozambik, Gine-Bissau, Laos, Kamboçya, Zimbabve ve Nikaragua ulusal kurtuluş savaşlarının zaferleriyle yarısına yakınına egemen oldu.

Ama emperyalist zincir kolay kırılmadı. Stratejik planda çöken emperyalizm taktik planda tek tek ülkelerde kolay yenilmedi. Devrimci proletarya ve halklar engebeli, inişli çıkışlı, acı yenilgilerle dolu uzun bir süreci, çok kan dökerek aştılar ve Marksizm bayrağını emperyalizmin burçlarına diktiler.

Faşizmin vahşetine, terör ve katliamlarına, emperyalist kuşatmalara, işgallere, gerici darbelere ve iç savaş kışkırtmalarına karşı kazanıldı zaferler. Emperyalist burjuvazi ve yerli gerici için komünistler ve özgürlük savaşçıları köleci Roma'nın hristiyanlarıydı!

Milyonlarca komünist ve özgürlük savaşçısı bu haklı, tarihsel, yüce dava uğruna emperyalizmin barbarca saldırılarında, faşizmin duvar diplerinde, idam sehpalarında, işkence tezgahlarında, köhnemiş zindanlarında kahramanca can verdi. Vietnam'da emperyalizmin işgaline, faşizmin zulmüne karşı özgürlük savaşı kesintisi 45 yıl sürdü. Vietnam halkı özgürlüğünü 2 milyondan fazla evladını yitirerek kazandı.

Sovyet halkı sosyalizmi korumak, yaşatmak ve faşizmi ezmek için kazandığı anavatan savaşında, 20 milyon insanını feda etmek zorunda kaldı.

Yüzyıllık sürede, Marksizmin rehberliğinde, proletarya ve ezilen halklar, dünyanın yarısını emperyalist boyunduruktan, ücretli kölelikten, geri üretim ilişkilerinden, her türlü gerici kışkırtmaktan ve cehaletten kurtardılar.

Bugün milyonlarca işçi ve emekçi kapitalist ülkelerde sosyalizm için, sömürgelerde ülkelerinin bağımsızlığı ve özgürlükleri için dövüşüyorlar.

Dünyanın diğer yarısında tarihin tekerleğini ilerletiyorlar, emperyalizmin çürüten diğer halkalarını parçalamak için savaşıyorlar.

Bizler de bu tarihsel kavganın, emek dünyasının, dünya devrimci güçlerinin parçası olmaktan, ülkemizin bağımsızlığı ve halkımızın kurtuluşu için mücadele etmekten, bizlere özgürlüğümüzü kazandıracak Marksizm bayrağını taşımaktan onur duyuyoruz.

Gerçekler gösteriyor ki; insanlık tarihi boyunca hiçbir ideoloji Marksizm kadar, hiçbir üretim biçimi sosyalizm kadar, din, dil, ırk; renk, milliyet, cins ayrımı gözetmeksizin insanları ve halkları kaynaştıramamış, yaratıcı güçlerini açığa çıkartamamıştır.

İşçileri, köylüleri, aydınları, Dört Kitap'tan insanları, bölünerek birbirine düşürülmüş, horlanmış halkları; kültür ve dillerini özgürce zenginleştirebilecekleri, kendi kaderlerini kendilerinin tayin ettiği koşullarda gönüllü, ortak bir toplumsal yaşam ve ideal etrafında toplayamamıştır.

Hiçbir ideoloji ve toplumsal sistem Afrika'nın kara derili kölelerini, Avrupa'nın proleter beyazlarını, Asya'nın sarı derili serflerini ve paryalarını, Amerika'nın Yankee boyunduruğu altındaki Kızılderililerini ve melezlerini; Sibiry'a'dan Sahra'ya, Sahra'dan Ant Dağlarına kadar beş kıtanın insanlarını; aynı ortak dava uğrunda, sömürsüz ve ayrıcalıksız bir toplum, sınıfsız bir dünya özlemiyle birleştirememiştir.

Hiçbir sistem sosyalizm dünyasında olduğu kadar, hızlı ve kesin cehaleti, işsizliği, açlığı, sefaleti, toplumsal ve sınıfsal ayrıcalıkları ortadan kaldıramamıştır. Özgürlük getirememiştir. Sanayi ile tarımın uygun bütünlüğünü ve birbirine itici güç sağlayarak gelişimini sağlayamamıştır. Sanayide, tarımda üretim güçlerini merkezi, planlı, dengeli geliştirip, tekniğin düzeyini ve emeğin verimliliğini yükseltebileni. İşçi ve köylülerin işbirliği ve dayanışma içinde potansiyellerini en üst noktada harekete geçirememiştir. Sosyalist kültürle, kolektif üretim bilinciyle, teknik bilgi ile

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

donanmış, toplumsal çalışmaya her şeyini adanmış, üretimi azamileştirmek için saniyeleri hesaba katan emek kahramanları yaratamamıştır. Ulusal baskı ve eşitsizliği, ulusal ayrılıkları, ayrıcalıkları ortadan kaldıramamıştır.

Sosyalizmin kapitalizme üstünlüğünü, yaratılan değerleri sürekli artan, ayrıcalıksız, emeğe göre paylaşılan bir dünya sunma gerçeğinin ipuçlarını görebilmek için, Sovyetler Birliği'nin ilk yirmi yılına bakmak gerekiyor.

Sovyetler Birliği, proletarya devrimiyle, feodal ilişkilerle iç içe geçmiş geri kapitalist bir ülkeden sosyalizme yükselmiştir. Üretim güçlerinin ve özgürleşen emeğin kolektif yaratıcılığının önü açılınca Sovyetler Birliği, II. paylaşım savaşı öncesi sanayi üretiminde Avrupa'da birinciliğe, dünyada ikinciliğe yükselmiştir. 1929-33 dünya buhranından bir tek Sovyetler Birliği etkilenmemiştir.

1929-33 dünya sanayi ve tarım buhranı, tüm dünya ülkelerini sarsar, üretim güçlerinde gerileme ve yıkım yaratırken, emek dünyasının ilk kalesi Sovyetler Birliği, sanayi üretimini iki kat arttırabilmiştir.

Ekonomik buhran emperyalizm dünyasında 24 milyon işçiye sokağa atarken, işsizliğe ve açlığa mahkum ederken, 10 milyonun üzerinde köylüyü sefaletle sürüklerken; Sovyetler Birliği geri kapitalist ilişkilerden emperyalist savaşı ve iç savaşın yıkımından kalan işsizliği, açlığı yenmesini, tarımı kolektifleştirmesini, sosyalist sanayiye kurmasını bilmiştir. Beş yıllık plan hedeflerine dört yıl üç ayda ulaşabilmiştir. Bunu, Marksist-Leninist politikasına, emekçi kitleleri, sosyalizmle bütünleşmesine borçludur. Marksizm-Leninizm yolunda ilerleyen bütün ülkeler benzer sonuçlar elde etmişlerdir.

Yarı-sömürge ve yarı-feodal Çin'de her yıl milyonlarca Çinli açlıktan, hastalıktan, orta yaşa bile erişmeden sokakta ölüyordu. Cesetleri çöplüklerde çürüyordu. %70'i okuma yazma bilmez bir halde, çekçeklerde hayvan yerine kullanılıyordu. Bir avuç pirince gün boyu çalışırken, kadınlar "çiçek pavyonlar"ında onurunu satıyordu. "Çinli ve köpek giremez" tabelalarıyla kendi ülkesinde ulusal onuru, emperyalist "efendilerince" eziliyordu.

Devrim, emperyalizmi kovarak Çin halkına ulusal onur ve kimliğini geri vermiştir. Feodalizmi yok ederek milyonlarca köylüye toprak kazandırmıştır. Açlığı, işsizliği, sefaleti, fuhuşu hızla kaldırmıştır. Kadın, erkek, işçi, köylü 600 milyon Çinliye mütevazı da olsa, insanca, onurlu bir yaşam getirmiştir. Kültür Devrimi'yle milyonlarca Çinli okuma yazma öğrenmiş, Marksist-Leninist ideolojiyle eğitilip, gerici, uyuşturucu, bencilliği empoze eden düşüncelerden kurtarılmıştır.

BATİSTA'nın diktatörlüğü altındaki Küba'da 6 milyonun yarım milyonu işsiz, 5 milyonu aç ve sefildi. Amerikan şirketlerine, yerli patronlara ve beylere ait plantasyonlarda Kübalı emekçiler boğaz tokluğuna şeker, kahve, tütün ekip biçiyorlardı. Her yüz Kübalıdan sadece üçü okur yazardı. 5 milyon Kübalı evinin sahibi değildi. Bir odalı izbelerde, bulaşıcı hastalıklarla iç içe yaşıyorlardı. Küba emperyalist milyonerlerin kumar, fuhuş, uyuşturucu merkezi olarak çürüyor, kokuşuyordu. Fahişe sayısı maden işçisi sayısından fazlaydı.

Devrim; şeker, kahve, tütün milyonerlerinin yerlisini de Yankeesini de kovdu. Küba'yı emperyalistlerden ve yerli işbirlikçilerinden geri aldı. Yeni-sömürgecilik altında ezilen, sömürülen Kübalılara teslim etti. Plantasyonları kaldırdı. Amerikan şirketlerini millileştirdi. Toprak reformuyla toprağı işsiz ve topraksız Kübalılara dağıttı. Kumarhaneleri, batakhaneleri kapattı. Fuhuşa son verdi. Kadınlara iş, toplumda saygınlık ve onur kazandırdı. Siyah, beyaz, melez ayrımını kaldırdı. Okuma yazma oranını üç yılda %97'ye çıkardı. Cehaleti yendi. Marksizm-Leninizmin yolu, sosyalizm, Küba'da yepyeni bir toplum yarattı.

KAPİTALİZMDEN SINIFSIZ TOPLUMA PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ ALTINDA GEÇİŞ DÜZ BİR HAT İZLEMEECEKTİR

Kölelik zincirlerini parçalayıp bağımsızlıklarını elde ettikten sonra, kendi geleceklerini kendileri belirleme hakkını elde ederek sosyalist bilinçle donandıktan sonra; proletaryanın ve emekçi halkların neler başarabileceği görülmüştür. İktidarı, sihirli çizmeleri ayaklarına geçirdiklerinde, emek güçleriyle toplumu, ekonomiden politikaya, bilimden sanata nasıl ileri götürdüklerini göstermişlerdir.

Yükselen sınıf proletarya; sosyalizmin, insanlığa tarihsel olarak ömrünü doldurmuş kapitalizmin alternatifi olduğunu göstermiştir.

Ama sosyalizm, zorunlu olarak kapitalizmden devraldığı sömürü ilişkilerinin kirini pasını, olanca radikalliğine rağmen İskender'in kılıcı gibi kesip atamazdı. Bu pisliklerin, kirlerin kafalardaki, alışkanlıklardaki, yaşamdaki ve üretimdeki kalıntılarıyla, sosyalist inşa sürecinde mücadele etmek gerekiyordu.

Sosyalizm hiçbir zaman insanların tüm sorunlarını bir çırpıda yokedecek bir cennet vaat etmemiştir. Toplamların cenneti sınıfsız topluma yönelişin anahtarını, proletaryanın ve emekçi sınıfların eline vermiştir sadece.

Sosyalizmi sorunsuz bir toplum olarak idealize etmek; onun, amacı olan "herkesin yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre" şiarının birkaç yılda ve emperyalizm koşullarında gerçekleşmesini beklemek, sınıf ayrıcalıklarının, kır-kent, işçi-köylü çelişkilerinin tamamen kalkacağını sanmak sınıfsız topluma mücadeleyle varacağını söyleyen proletaryanın değil, onulmaz küçük-burjuva aceleciliğinin ya da umutsuzluğunun düşleri olabilir. Karmaşık, çelişkili, uzun bir süreci içeren proletarya diktatörlüğü altında; inişli çıkışlı, geri çekilme ve atılımları barındıran bir süreci kavrayamamak; sınıf mücadelesinin yeni ve farklı biçimlerde sürdüğü sosyalist inşa sürecinden bir şey anlamamak demektir.

Ek olarak, işçi sınıfı kendinden önceki toplum biçimlerinden tamamen farklı bir toplum kurmaya yöneldiğinde, sömürücü sınıfların aksine bunu, gerekli deney ve tecrübeden yoksun olarak yapmak zorunluluğu gibi bir dezavantaja da sahiptir.

Çok açıktır ki, feodal ve yarı-feodal ilişkileri bağrında taşıyan, yaygın küçük üretimin bulunduğu kapitalist ülkelerde, sosyalizmin inşa süreci çok daha karmaşık, çelişkili ve engembeli bir süreçtir. LENİN "bir ülke ne kadar geri olursa, kapitalizmden sosyalizme geçiş o kadar güç olur" derken bunu anlatmaktadır.

"Proletarya diktatörlüğü, onun sınıf mücadelesinin yeni koşullar altında devamıdır. Proletarya diktatörlüğü, eski toplumun güçlerine ve kalıntılarına karşı, dıştaki kapitalist düşmanlara, ülke içindeki sömürücü sınıfların kalıntılarına karşı ve henüz aşılmamış bulunan meta üretimi toprağında gelişen yeni bir burjuvazinin filizlerine karşı sert, kanlı ve kansız, zorla ve barışçıl biçimde sürdürülen, askeri ve ekonomik, eğitsel ve yönetsel bir mücadeledir." (III.Enternasyonal Belgeler, Komünist Enternasyonal Programı, s.163, Belge Yayınları)

Komünist Enternasyonal Programındaki bu ifadeler, süreci ve süreçte devrimci proletaryayı bekleyen güçlükleri ve bunlara karşı mücadelenin kesintisiz zorunluluğunu anlatıyor. Çok yönlülüğünü ve karmaşıklığını; sonuçta, kendisiyle birlikte sınıfları ortadan kaldırmak için, kapitalizmi geri getirmeye çalışan gerici sınıflara karşı diktatörlüğünün zorunluluğunu ortaya koyuyor.

Sınıfların varlığı koşullarında, sınıfsız toplum hedefine yaklaşıldıkça baskı gücü sınırlansa ve azalsa da proletarya, zorunu kullanacaktır.

Sömürüyü yadsıyan sosyalizm, sömürüyü değil sömürünün biçimini değiştiren kendinden önceki toplumlardan farklıdır. Köleci, feodal, kapitalist toplumların egemen sınıfları gibi kendi sömürülerini ve ayrıcalıklarını, bazı siyasal, hukuksal değişikliklerle sürdüreceği bir altyapı devralmamıştır. Sömürüye dayalı toplumlarda sömürüyü yok edecek ilişkiler, kendisine örgütlenecek nesnel zemin bulamamıştır. Yeni toplumda sömürüyü kaldıracak üretim ilişkileri, zorunlu olarak yukarıdan aşağıya emekçi kitleler, sosyalist ruh ve bilinçle yoğrulup yeni bir kalıba dökülerek ve aktif olarak harekete geçirilerek örgütlenilmek zorundadır. Bu dönüşümü, sosyalist kültür devrimi süreklileştirilerek proletarya diktatörlüğü organları, kitle örgütleri ve esas olarak devrimin ve sosyalist inşa sürecinin motor gücü proletarya partisi yaratmaya çalışacaktır.

Sadece, üretici güçlerin engeli durumundaki kapitalist üretim ilişkilerini kaldırıp, gelişimin önünü açmakla sosyalizmin kurulacağını söylemek, sosyalist toplumun sömürücü toplumlarla ayrımını yok saymak demektir. Sosyalizmde üretici güçlerin gelişimini ve sosyalist üretim ilişkileriyle uyumunun kendiliğinden sağlanıp, sınıfsız topluma gidileceğini söylemek, sosyalizmle diğer toplumların iç dinamiğini, alt ve üstyapı ilişkilerinin temel farklılığını kavramamak demektir.

Sosyalizmi ilerletecek, sınıfsız topluma götürececek, üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasında denge ve uyumu sağlayarak bunun ilerleyişini hızlandıracak olan sosyalist bilinçle donanmış insanların gücüdür.

Yeni toplumu örgütlemek için, yeni insanların yaratılması, proletaryanın kültürel bakımdan gelişmesi ve olgunlaşması gerekmektedir. Toplumun kendisini kolektif ruhla yeniden biçimlendirmesi, bilimdeki, teknolojiideki ve yönetmedeki gelişmeleri özümlemesi ve sosyalist kültür yaratması, bu kültürü dönüştürüp zenginleştirerek sınıfsız topluma kadar kesintisiz bir biçimde kitlelere aktarması gerekmektedir.

Sömürücü toplumların tersine, proletarya diktatörlüğü koşullarında sosyalist inşa tamamlanana kadar, politika, ekonomiyi, üstyapı altyapıyı, üretim ilişkileri üretim güçlerini belirler ve yönlendirir. Hepsinin üstünde ise proletarya partisi, proletarya diktatörlüğünün yönetici organlarını, kitle örgütlerini belirler ve yönlendirir.

Politikanın ve üstyapının belirleyiciliği ve yönlendiriciliği sosyalist inşa süreci tamamlandıkça, eski üretim ilişkilerinin yerini sosyalist üretim ilişkileri aldıkça azalır. Bu politikanın araçları için de geçerlidir.

Sosyalist inşanın tamamlanmasıyla, geçiş toplumunun; genel evrensel ve toplumsal yasaya (ekonominin son çözümlemeye politikayı belirlemesi) ters düşen istisnaları sona erer. Bu nokta, sınıfsız toplumun ilk aşamasına, kafa ve kol emeği arasındaki çelişkinin çözülme sürecine girdiği aşamaya geçiş noktasıdır.

Açıktır ki, tüm toplumlar için geçerli olan altyapı-üstyapı diyalektiği sosyalizm için de geçerlidir. Sosyalist

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

inşanın her aşamasında ekonomi, politika, altyapı, üstyapı, üretim ilişkileri, üretim güçleri; parti ve proletarya diktatör-lüğünün diğer organları arasındaki ilişkiler, statik ve birbirinden kopuk ilişkiler değildir. Bu ilişkiler belirleyici ve etki-leyici konumlara yükselme diyalektiği içinde birbirini iten, dönüştüren ilişkilerdir. Bu ilişkilerde sürece denk düşen dengeler kurulamazsa, ona uygun politikalar üretilemezse, ya da biri diğerine kurban edilirse, sonuçta, sosyalizmin kuruluşunda, sağ ya da sol sapmalar ortaya çıkar.

Sosyalizmin altyapı ve üstyapıda örgütlenmesi sürecinde, doğru bir politika yön verdiği sürece, esas olarak çözülmüş olan üretim ilişkileri ile üretim güçleri arasındaki çelişki, uzlaşmazlık kazanıp üretim güçlerinin frenlenme-sine ve yıkımına yol açmaz. Uzlaşmaz sınıf çelişkilerinin varlığı koşullarında bu uygunluğu sürekli kılabilmenin nesnel zemini yoktur.

Üretici güçler, tarihin en dinamik ve devrimci gücüdür. Gelişiminin önünü tıkayan üretim ilişkilerini, objektif koşullara bağlı olarak subjektif koşullar oluştuğunda devrim yoluyla süpürüp atar.

Sosyalizmde, kapitalist dizginlerinden boşanan üretici güçler, özgür emeğin yaratıcı gücüyle sınırsız gelişme yolu bulur. Üretici güçlerle üretim ilişkilerinin dengeli, uyumlu, toplumun yaşam düzeyini yükselten gelişimi, özgür emek düzeninde bulur ifadesini.

Sosyalizmde sorun; zorunlu uygunluğu sürekli kılabilmek, üretici güçlerin sınırsız ve hızlı gelişiminin yolunu tıkayıp, çatışmaya dönüşmeyecek şekilde sosyalist üretim ilişkilerini geliştirebilme sorunudur.

STALİN'in altını çizerek belirttiği gibi, sosyalist toplumda bu uyumu sağlamak ve sürekli kılabilmek, prole-tarya partisinin doğru ve yerinde politik müdahalesinin işidir.

"Eğer yönetici kurumlar -diyor STALİN - doğru bir siyaset uygularlarsa, bu çelişkiler uzlaşmaz çelişkiler halinde soysuzlaşmazlar ve üretim ilişkileri ve toplumun üretici güçleri arasında bir çatışmaya varamazlar." (STALİN, Son Yazılar, s.126, Sol Yayınları)

Bu ilişkileri mekanik bir biçimde analiz edenler; politikanın, sosyalizmde belirleyiciliğini mutlaklaştıranlar, sosyalist inşanın geldiği aşamayı gözönüne almadan, proletarya partisinin Marksizm-Leninizm yolundan sapması karşısında, doğru teşhis koymaktan uzaklaşırlar. İlkel kaba ideolojik, politik teşhislere varabilirler.

Bunun bilinen ve sosyalist güçler arasındaki ilişkileri derinden yaralayan örneği; SBKP'nin başına 20. Kongre'de sağcı Kruşçev yönetiminin gelmesinin, 1956'ya kadar sosyalist güçlerin kazanımlarını, sosyalist inşada alınan yolu hesaba katmadan, yeni burjuvaların iktidara gelmesi olarak görülmesidir.

Bu sağcı çizginin yer yer pragmatik ve enternasyonalizmle çelişen politika ve pratik tavırları, bu yanlış teşhisin sahiplerini sosyal-emperyalizm teorisine götürebilmiştir.

Sosyalizmin ilerlemesini, daha fazla mevzi kazanmasını, daha fazla emekçinin ideali ve mücadelesinin yolu olmasını, emperyalizmin daha hızlı çöküşünü geciktiren nedenlerden biri olarak sorgulanması gereken, en başta, SBKP 20. Kongresi'nin ideolojik, politik sonuçlarıdır. Ama sosyalist ülkeleri, emperyalizmden daha tehlikeli düşman ilan edecek kadar "sol"a savrulmanın getirdiği "sosyal emperyalizm" ve bunun devamı ve sistemleşmiş ifadesi olan "Üç Dünya Teorisi"nin pratik sonuçlarının, aynı çıkmaz sokağa açılan tespitler olduğu unutulmamalıdır.

Sosyalist güçlerin, ülkelerin bölünmüşlüğü; dünya devrimi, proletarya enternasyonalizmi ekseninde emperyalizme, sömürgeciliğe, yeni-sömürgeciliğe, faşizme ve her türlü gericiliğe karşı güçlerini ortak ideolojik, politik bir hatta birleştirememeleri, bugün reddedilemez bir gerçektir.

Bizlerin de parçası olduğumuz bu güçlerin, aralarındaki çelişkileri, birbirlerini düşman ilan edecek ve çatışacak düzeye vardırımlarının ardında; sağa sola sapmalar, bu sapmalara konulan yanlış teşhisler, subjektivizm ve tepkisellik yatmaktadır. Yine bu ayrılıklar, çelişkileri çözümlemede Marksist-Leninist eleştiri, özeleştir, ideolojik mücadele yöntemlerinin gereğince özümlelenemesinden ve sosyalizmin karşılaştığı tüm sorunları çözmede yeterli deney ve tecrübe sahibi olacak olgunluğa erişememesinden kaynaklanmaktadır.

Ama sosyalist dünya, önüne çıkan engelleri aştığı, sorunlarını büyük ölçüde çözümlediği gibi, bu iç sorununu da çözümlenecek güç ve dinamizme sahiptir. Sosyalist dünyada ayrılıklar ve çatışmalar bugün nasıl reddedilmez bir gerçek ise, yarın birliğin ve ortak hareketliliğin sağlanacağı da bir gerçektir. Biz Marksist-Leninistler bu gerçekliğin sosyalist dünya lehine dönüşeceğine inanıyoruz.

Sosyalist dünyanın objektif ve subjektif nedenlere dayanan bölünmüşlüğü yerli yerine oturup gidereceğine, emperyalizmin çöküşünü hızlandıracağına inanıyoruz. Marksist-Leninistler, ideolojik, politik çizgilerini ve ilkelerini koruyarak, bu ayrılıkların taraflarına angaje olmadan, ayrılıkların objektif ve subjektif nedenlerine karşı ınatla ve sabırla ideolojik, politik bir mücadele yürütürlerse, bölünmüşlüğün sonunun daha da yakınlaşacağına

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

inaniyoruz.

Tarihin akışı sosyalizmden, proletaryadan yanadır. Sosyalist dünyanın, proletaryanın birliğinden yanadır. Bu birliği hızlandırmak ve gerçekleştirmek Marksist-Leninistlerin ortak çabasıyla olacaktır.

Hiçbir şey bizleri ve tüm Marksist-Leninistleri proletarya enternasyonalizmi ekseninde, tüm sosyalist güç ve ülkelerin, parti ve örgütlerin silahlarını emperyalizme çevirmeleri isteminden ve bunu gerçekleştirmek için mücadele etmekten alıkoymamalıdır.

Biz, sosyalist güçlerin birliğini her zaman savunduk. Birliğin yolunu baştan kapadığı için, sosyalist ülkelerin sağa ya da sola sapmış olmalarına bakarak, hemen karalanmalarını baştan reddettik. Sosyalist ülkelerin düşman ilan edilmelerine, emperyalizm hâlâ varlığını korurken hedef yapılmalarına, devrimci enerjinin bu yolda harcanmasına her zaman karşı çıktık.

Sosyalist ülkelere düşmanlık temelindeki bir politikanın, sosyalist sisteme zarar verdiğini, sosyalist güçleri içten zayıflattığını ve can çekişen emperyalizmi soluklandırdığını her zaman söyledik.

Olumsuzuyla, olumsuzuyla, günahıyla, sevabıyla, yanlışıyla, doğrusuyla kolektif üretim ilişkilerinin egemenliğini koruduğu ve sürdürdüğü tüm sosyalist ülkeleri sosyalist sistemin ayrılmaz parçaları olarak görüyoruz. Ve bu parçaların Marksist-Leninist temelde birliğini istiyoruz.

Eğer, yeni Grenada işgalleriyle, Libya saldırılarıyla karşılaşmak, can çekişen emperyalizme halkların kurtuluş mücadelesine saldırma gücü vermek istemiyorsak; emperyalizmin bölge karakolları Siyonist İsrail ve Güney Afrika gibi ırkçı yönetimlerin, bölge halklarının özgürlük mücadelelerini vahşice bastırmaya çalışmalarına seyirci kalmak istemiyorsak; sosyalist güçlerin Marksist-Leninist ilkeler ve politikalar üzerinde birliği için daha fazla emek harcamak zorundayız.

İspanya halkının faşizmi yenme ve özgürlüğünü kazanma savaşında III. Enternasyonal tarafından yaratılan, bugün zedelenmiş, zayıflamış olan enternasyonal birlik ve dayanışma ruhunu yaşatmak görevimizdir.

GERİ DÖNÜŞÜ ENGELLEMEK İÇİN DEVRİMİ SÜRDÜRMELİYİZ

Politikaya, sosyalizmin inşa sürecinde belirleyici ve yönlendirici fonksiyonlar yükleyince, sosyalizmden kapitalizme geri dönüş ve kapitalizmin restorasyonu olasılığını da kabul etmek zorundayız. İktidarın alınışı işin başlangıcıdır. Önemli olan iktidarı alma kadar korumak, yaşatmak ve sınıfsız toplum yolunda yürütebilmektir. Devrimler tarihi, iktidarı aldıktan sonra sosyalizmi yürütemeyenlere, karşı-devrimlere de tanık olmuştur. Devrimin başında; üretim ilişkilerinin henüz kurulmaya çalışıldığı yıllarda, belirleyiciliği ve yönlendiriciliği en üst noktada olan partinin sağa ya da sola sapması, kapitalizmin restorasyonunu, nesnel ve öznel direnme dinamiklerinin iyice zayıflaması nedeniyle kolaylaştırır.

Devrimin ilk yıllarında, kapitalizmin kalıntılarını temizlemede sağa sapan, ABD ve İngiliz emperyalizmiyle bağlarını güçlendiren Yugoslavya, "özyönetim" uygulamalarıyla kapitalizme dönük ilişkilerin geliştirildiği olumsuz bir örnek olmuştur.

Sosyalist inşanın tamamlanmadığı süreçte; partinin sağa ya da sola sapması ve bu sapmanın sosyalizmi aşındırarak gelişmesi, sosyalist direnme dinamiklerini zayıflatması, geriye dönüş koşullarının birikimidir. Kültür devriminin sürekli kılınamaması ve ihmal edilmesi sonucu, partiden başlayıp topluma doğru yaygınlaşan bürokratik eğilimler ve yozlaşma, kitlelerin yanlış politik hedeflere yöneltilmesi, varlığını önemli ölçüde koruyan emperyalizmin maddi ve manevi gücüyle birleşince, kapitalizme geri dönüşü yolaçabileceğini unutmamalıyız. 1956'da Macaristan'ın, 1968'de Çekoslovakya'nın kapitalizmin eşliğinden döndüğünü, ve kapitalizmin eşğine nasıl getirildiğini unutmamak zorundayız.

Kitlelerin kiliseden ve kapitalist dünyadan esen gerici düşüncelerden etkilenmesi ve partinin sosyalizmin ve kitlelerin sorunlarını çözmede ideolojik, politik önderlik yapmamasının, kitlelerde dışa vuran tepkisini istismar ederek de olsa, Polonya'da karşı-devrimci Dayanışma'nın milyonlarca işçiye peşinden sürüklemesi, Marksist-Leninistler için önemli bir ders olmalıdır.

Sadece iyi örneklerden değil kötü örneklerden de ders almalıyız.

Kamboçya, Vietnam'ın müdahalesine kadar dogmatik, sol sektör bir çizginin yönetiminde, halk iktidarının, nasıl halka düşman bir diktatörlüğe dönüşebileceğinin örneği olmuştur.

Partideki hizipleşmenin objektif zemini olan iki çizgi mücadelesinin, darbeciliği geliştirdiği ve bunun ideolojik, politik uygulamalarının sosyalizm dışına çıkabileceği, Pol-Pot ve Kızıl Kmer deneyi ile bir kez daha görülmüştür.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

ÇKP'nin sosyalizm koşullarında sınıf mücadelesini yanlış değerlendirmesinin, sınıfsız topluma kadar proletaryanın yanında burjuvazinin varlığını koruyacağı ve bunun da kaçınılmaz olarak partide sınıfsal ifadesini bulacağı yanlış anlayışının doğurduğu iki çizgi mücadelesi, Çin'de sosyalizmin inşa edilmesine sürekli engel çıkarmıştır.

Eğer ÇKP'nin tarihi parti içi darbeler, sağa sola savrulmalar, sosyalist inşaada keskin zikzak çizmeler tarihi olmuşsa, bunda iki çizgi mücadelesini meşru görme anlayışı esas etken olmuştur. Leninist örgüt anlayışı iki çizgi mücadelesini, hizip özgürlüğünü ve partinin birliğine mücadelesine zarar verecek aykırı her türlü gruplaşmayı reddeder. Proletarya partisinin demir disiplininin bir gereği olarak üyelerinin irade ve hareket birliği parti içi eleştiri ve fikir tartışmasını dışlamaz. Tersine, partide irade ve eylem birliği sağlandığı noktaya kadar canlı, aktif bir eleştiri ve tartışma ortamının sağlanması, demokrasinin parti içindeki işleyişine ve partinin disiplinine güç katar.

"Proletaryanın partisinin demir disiplini (özellikle diktatörlüğü sırasında) azıcık da olsa zayıflatan kimse, gerçekte, proletaryaya karşı, burjuvaziye yardım etmektedir." (Sol Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı, s.41, Sol Yayınları)

Biz Marksist-Leninistler Pol-Pot ve Kızıl Kmer sosyalizmini, partide hizipleşmeyi sürekleştiren iki çizgi mücadelesini reddediyoruz. Halkı düşman gören ve katleden bir yönetimin her şey olabileceğine, ama asla sosyalist olamayacağına inanıyoruz. Makyavelizm sosyalizme değil, sömürücü toplumlara ait bir anlayıştır. Proletaryanın ve Marksist-Leninistlerin amaca varmak için kullandığı yöntemlerle burjuvazinkileri birbirine karıştırmamak gerekir.

Proletaryanın sarsılmaz iradesinin ve yaratıcı gücünün, Marksist-Leninist ideolojinin maddeleşmiş ifadesi olan partinin, devrim ve sosyalizmi inşa sürecinde yalpalamaması, her tarihi dönemeçte doğru politik kararlar alabilmesi gerekiyor. Sosyalizmin geleceği ve sınıfsız topluma istikrarlı bir şekilde ulaşmak öncelikle buna bağlıdır. Partinin sosyalizmde önemi büyüktür. Partinin kendi özgücüne ve yaratıcılığına güvenmesi, burjuva liberal ve küçük-burjuva sağ ve sol akımlara taviz vermemesi, kitlelerle sosyalizmi bütünleştirmesi, kitleleri sosyalist kültür ve bilinçle sürekli eğitip manevi yönden güçlendirmesi, Marksist-Leninist yolundan sapmadan kararlı adımlarla hedefine yürümesi gerekiyor. Sosyalizm ve proletarya diktatörlüğü koşullarında sınıf düşmanlarına karşı parti, proletaryanın en önemli silahıdır.

Sosyalizmin 70 yıllık tarihi, Marksist-Leninist yolu izleyeni de, sağa sola yalpalayan ve hataya düşeni de, bizlere bu gerçeğin, parti gerçeğinin önemini öğretiyor!

SOSYALİZM DENEYİM KAZANDIKÇA SORUNLARINI AŞACAKTIR

Emperyalizmin, proletarya devrimleri ve ulusal kurtuluş savaşları yoluyla zorunlu olarak, sosyalizme geçişin tarihsel-toplumsal aşaması olduğu kanıtlandı.

70 Yıllık sosyalizm deneyi, sosyalizmin, halkların kendi kaderlerini özgürce tayin ettiğini, her türlü toplumsal eşitsizliğin, ayrıcalığın, baskının kalktığını, kadının toplumsal saygınlığına kavuştuğunu gösterdi. Toplumsal ilerlemenin önünün açılması, emek güçlerinin özgürce gelişmesi, yaratılan değerlerin adilce paylaşılması tarihsel bir gerçeklik oldu.

Ve yine 70 yıllık deney, kapitalizmden komünizme proletarya diktatörlüğü altında geçişin düz bir hat izlemeyeceği, sosyalizmin sorunsuz, pürüzsüz bir toplum olmadığı gerçeğini gösterdi.

Hemen tüm sosyalist ülkeler ve yönetici komünist partiler sosyalist inşa sürecinde, sosyalizmin sorunlarını çözmede birçok zorluklar yaşadılar. Sağa ya da sola savruldular. Onarılması güç hatalar yaptılar.

Marksist-Leninistler, burjuvazi gibi tarihi ve nesnel gerçekleri, hataları, halktan ve proletaryadan gizlemezler. Proletarya ve halklar için, neler yaptıklarını, neler yapamadıklarını, başarısızlıklarını ve başarılarını, hatalarını ve eksiklerini; nedeniyle, sonucuyla, tüm yönleriyle ortaya koyarlar. Bu, onların proletaryaya ve halklara karşı sorumluluklarının, samimiyetinin ve gerçeklerden gelecek için ders çıkarma anlayışının bir ifadesidir. Marksist-Leninistler, nesnel gerçeği kavramayı zafere giden yolda önşart kabul ettiklerinden; sapmaların ve hataların ortaya çıkardığı, ama sosyalizmde olmaması gereken sorunlar karşısında, reformistler ve revizyonistler gibi hayal kırıklığına uğramamışlardır. Sosyalizmin, ideallerinde kurdukları gibi hiç de kolay ve sorunsuz olmadığını gördüklerinde, reformistler gibi ne yapacaklarını, ne diyeceklerini şaşırمامışlardır. Gerçekler olduğu gibi kabullenilip kavranmadan, dünya nesnelliği içinde yorumlanmadan, sosyalizm ve proletaryanın çıkarları yönünde değiştirilemez. Sosyalizmin hatalarını, zaafalarını ve tüm sorunlarını nesnelliği içinde kavrayamazsak bunlardan kurtulamayız.

Sosyalizm, tarih sahnesinde yerini alalı 70 yıl oldu. Toplamların yaşıyla değerlendirildiğinde sosyalizm henüz çok gençtir. Ama insanlığın kapitalizm koşullarında çözülmemiş, kangrenleşmiş, insanlığı yıkıma götüren sorunlarına sosyalizm neşter vurmuştur.

Sosyalizm, sadece işçi ve emekçi sınıfların, burjuvazinin sömürü ve baskısından kurtuluş yolu olmadı; kapi-Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

talizmin erozyona uğrattığı insani ve toplumsal değerleri de kapitalist bataklıktan çekip çıkardı. Bütün devrimler bu gerçeği doğrulamıştır. Sosyalizm 70 yılda, geri, atalet içinde, karacahilliğin kol gezdiği, uyuyan nice toplumu ayağa kaldırmış, yüzlerce yılda sağlanabilecek ilerlemeleri on yıllara sığdırmıştır. Sosyalizm bilimi, teknolojiyi, eğitim ve öğretimi, insanca ve onurlu yaşamayı, Afrika'nın balta girmemiş ormanlarına, Asya'nın cangıllarına kadar sokmuştur. Ama bu başarılar gözlerimizi boyamamalı, başımızı döndürmemelidir.

Biz Marksist-Leninistler, sosyalizmin 70 yıllık deneyimlerine karşın henüz çözümleyemediği sorunlarının olduğunu kabul ediyoruz. Sosyalist ülkelerin aralarındaki ideolojik, politik ayrılıkların temelinde bu sorunları çözmede uygulanan yöntem farklılıklarının olduğunu biliyoruz. Komünist partilerin bu sorunları çözümlerken sağa sola savrulduğunu, subjektivizme ve dogmatizme düştüğünü, hatalar yaptığını ve bu hataların sistemleşip derinleşmesi sonucu partinin dinamizmini ve yığınlarla bağıni kaybettiği noktada, emperyalizmin müdahalesinin bu ülkeleri kapitalizmin sınırına getirdiğini unutmuyoruz. Bu hata ve sapmaların sınıfsal ve toplumsal köklerinin olduğunu unutmuyoruz. Bugün sosyalizmin sorunları hiç de azımsanacak boyutlarda değildir. Bu sorunların bizim devrimimizin de sorunları olduğunu kabul etmek zorundayız. Bu sorunlara çözüm yolu bulmak için çaba sarfetmek görevimiz olmalıdır.

STALİN'İN BAŞINDA BULUNDUĞU SOSYALİST DÜNYA ZAFERDEN ZAFERE KOŞMUŞTUR

LENİN ve STALİN'li Bolşevik Partisi ve Sovyetler Birliği, dünya proletaryasının ve ezilen halklarının çekim merkezi, gurur kaynağı ve gelecek umuduydu.

Sosyalizmin emekçiler karşısındaki saygınlığı, prestiji, burjuvazinin ve gerici güçlerin yüreklerine saldıdığı korku doruktaydı.

Emperyalistler açık işgale başvurmışlar, iç savaş çıkartmışlar, Sovyetler Birliği'ni abluka altına almışlar, kuşatmışlar ama devasa adımlarla gelişip güçlenmesini, kendi düzenlerinin alternatifi olmasını önleyememişlerdir. Ülkelerinin proletaryasının ve sömürgelerindeki halkların Sovyetler Birliği ile dayanışma içinde olmasını, Sovyetler Birliği'nin girdiği yoldan ilerleme kavgalarını önleyememişlerdir. LENİN ve STALİN'li Sovyetler Birliği, kapitalizme üstünlüğünü açık olarak gösteriyordu. Ezilen, sömürülen kitleler Sovyetler Birliği'nde geleceklerini görüyorlardı.

LENİN ve STALİN'li Bolşevik Partisi, sınıfsız topluma geçiş sürecinde karşılaştığı sorunları, doğru politik müdahalelerle sosyalizmin işçi ve emekçi sınıfların, insanlığın ilerlemesi yönünde çözmede başarılydı.

Toplumu altyapısından üstyapısına kadar radikal dönüşüme uğratmak, sosyalizmi sağlam temellerde yükseltmek yolunda başarılı adımlar atıyordu.

Savaş komünizmi, NEP, sosyalist sanayileşme, tarımda sosyalizmin temelini atma, dünyada ilk kez merkezi planlamaya geçme, sosyalist kültür devrimi ile kapitalizmin çirkinliğinden, yozluğundan arınmış insanı yaratma, tekniği üst seviyeye çıkarma politikaları, organik olarak birbirini koşullandırır ve birbirini bütünler biçimde başarıyla uygulandı. Sosyalizme geçilip "halk yığınlarının yaratıcı gücünü tam özgürlük sağlandığında" toplumsal dönüşümün nasıl hızlanacağı, sosyalist insanın yeni toplumda çok kısa sayılabilecek bir tarihsel kesitte neler başarabileceği görüldü.

Sovyet proletaryası sömürücü sınıflarla olan çelişisini, bu sınıfların güç ve olanaklarını adım adım yok ederek çözdü. İç savaş sırasında ortadan kaldırılan emperyalist büyük-burjuvazi ve toprak ağaları sınıfından sonra, sosyalist kuruluş yıllarında bütün sömürücü asalak sınıflar, kapitalistler, tüccarlar, kulaklar ortadan kaldırıldı.

Emperyalist kuşatma ve yükselen faşizm tehlikesiyle Sovyetler Birliği'nin nesnel koşulları arasındaki bağ kurulamazsa, 1917-1938 yılları arasında sosyalizmin kuruluşunun değeri anlaşılamaz.

1934 yılına gelindiğinde, tarihe zafer kongresi olarak geçen 17. parti kongresinde okuduğu raporda STALİN;

"ülke sanayisinin %99'u artık sosyalist sanayidir. Sosyalist tarım -kollektif çiftlikler ve devlet çiftlikleri- ülkenin bütün ekim alanlarının %99'unu içine almıştır. Ticaret alanında kapitalist öğeler tümüyle ortadan kaldırılmıştır" (Bolşevik Parti Tarihi, s.398, Bilim ve Sosyalizm Yay. 1.baskı, Temmuz.1976) diyordu.

Parti içinde varlığını sürdüren ve kökleri devrim öncesine uzanan; LENİN'in de ideolojik mücadele yürüttüğü küçük-burjuva sağ ve sol sapmalara karşı, partinin Marksist-Leninist çizgisi, irade ve eylem birliği kararlılıkla korun-du. Daha önce Rusya gibi geri bir ülkede devrimin gerçekleşmesine inanmayan muhalefet, devrim sonrası stratejisini sosyalist kuruluşun zaferine inançsızlık üzerine oturtuyordu. Sosyalist kuruluşun karşılaştığı zorluklar karşısında muhalefet, kararlı bir tutum takınmıyor, uygulanan doğru politikaları sağa sola çekmeye çalışıyordu. Ama STALİN'in başını çektiği Leninist çelik çekirdek, parti içi muhalefetin hakından da gelmesini bilmiştir.

Partinin ideolojik, politik mücadelesini sabote etmekten başka anlama gelmeyen hizipleşmeye, bloklamaya, çok merkezliliğe ve yıkıcı eleştiriyi kesinlikle fırsat tanımadı.

Leninizm parti içi hizipleşmeye, çok merkezliliğe olanak tanımadığı gibi, proletarya diktatörlüğü altında sosyalizmi zayıflatacak, sömürücü asalak sınıfların siyasi örgütlülüğüne ve bu anlamda çok partililiğe de olanak tanımaz.

"Sosyal devrim çağında -diyor LENİN- proletaryanın birliği, ancak Marksizmin tam devrimci partisi tarafından ve ancak bütün öteki partilere karşı amansız bir savaşım yoluyla gerçekleştirilebilir." (age. s.446)

Proletarya diktatörlüğü koşullarında sosyalist demokrasi, proletarya ve tüm emekçi sınıfların güç ve iradesinin temsilcisi olan, onların güvenliğini ve saygınlığını mücadelesiyle kazanmış proletarya partisi aracılığıyla uygulanır. Sosyalist demokrasi irade ve eylem birliğine hizmet edecek ve disiplini güçlendirecek şekilde uygulanır. Parti saflarında partiyle organik ilişki ve alışveriş içinde olan, kitle örgütlerinde seçmek-seçilmek, alınan kararlarda söz sahibi olmak, eleştiri ve özeleştiri birliği güçlendirmek amacıyla aşağıdan yukarıya, yukardan aşağıya işletmek biçiminde gerçekleşir.

"Her şeyden önce, üretim alanında partiyi sınıfa bağlayan proletaryanın kitle örgütleri olarak sendikalar; her şeyden önce, devlet yönetimi alanında partiyi emekçilere bağlayan emekçi kitle örgütü olarak sovyetler; her şeyden önce, iktisadi alanda köylülüğün sosyalist kuruluşa katılmasını sağlayarak, partiyi köylü kitlelerine bağlayan, özellikle köylülüğün kitle örgütü olarak kooperatifler... ve son olarak bu kitle örgütlerini yönetmekle görevli olan, proletarya diktatörlüğü sisteminde temel yönetici güç olarak parti, genel olarak diktatörlüğün 'mekanizmasının' tablosu, 'proletarya diktatörlüğü sistemi'nin tablosu işte böyledir." (Leninizmin İlkeleri, STALİN, s.137-138, Sol Yayınları, 6.baskı)

İşte STALİN, proletarya demokrasisinin işleyiş mekanizmasını böyle çiziyor. Proletarya diktatörlüğünün, sosyalizmden çıkarı olan proletarya ve diğer emekçi sınıflar için demokrasi, kapitalizmi geri getirme ve ayrıcalıklarına kavuşma peşinde koşan eski sömürücü sınıflara karşı diktatörlük olmasının anlamı budur.

Sosyalizme geçiş sürecinde devrime katılan sınıfların güç ve ittifaklarının zorunlu sonucu olarak, Marksist-Leninist partinin öncü rolünü kabul etmek, sosyalizm sınırlarında kalmak ve sosyalist ilerlemeye engel olmamak koşuluyla belli bir dönem proletarya dışındaki sınıfların siyasi örgütleri varlıklarını korurlar.

Devrimin daha geniş toplumsal tabana dayanması, kendine özgü geçiş biçimleri ortaya çıkarmıştır. Çok partililik ve işçi sınıfı partilerinin önderliğinde oluşan koalisyonlar bu özgün geçişlerin sonucudur. Hatta Çin'de devrimin ittifakları içinde ulusal burjuvazinin bulunması, sosyalizm koşullarında burjuva demokratik partilerin varolmasını getirmiştir.

Bu, sosyalist demokrasinin, Marksizmin devrimci partisi tarafından, tek başına yürütüldüğü gerçeğiyle gelişmez. Bu, gerçeği tamamlayan ve zenginleştiren bir gelişmedir. Sosyalizm yolunda ilerlendikçe, halk cepheleriyle, ulusal cephelerle geniş toplumsal tabana dayalı olarak sosyalizme geçilmiş ülkelerde de, çok partililik giderek tek partililiğe dönüşmektedir. Emekçi partileri, proletarya partisinin yöreğinde merkezileşmektedir.

Bugün sosyalist demokrasinin işleyişindeki tikanıklıkları tek partililiğe bağlamak ve çözüm olarak çok partililiği savunmak, proletarya demokrasisi sınırlarından, burjuva demokrasisi sınırlarına kayma anlamına gelmektedir.

Bugün birçok Sosyalist ülkede, ideolojik, politik, ekonomik ve sosyal sorunların çözümsüzlüğünün Sosyalist demokrasinin işlemedeki tikanıklıkta odaklandığı doğrudur. Ama bunun çözümü burjuvaziyi güçlendirecek çok partililiğe dönüş değildir. Çözüm, partiyi sınıfa bağlayan volan kayışları, yani kitle örgütlerini harekete geçirerek kopukluğu gidermek, partideki bürokratik pasları temizlemektir. Bu ülkelerde sorun, partiyle sınıf ve kitleler arasında olması gereken ilişkinin ve partilerin bürokratik yöntemlere saplanarak yozlaşması ve kitlelere yabancılaşmasıyla bozulması sorunudur. Sorun, partilerin sağ politikaların egemenliğinden kurtarılması sorunudur.

Emperyalist kuşatma altında sosyalizmin tek bir ülkede kurulabileceğini kabul etmeyenlere karşı savaşıldı. Dünya devrimi beklentisi içinde, gözünü Sovyetler Birliği dışına çeviren ve devrim ihracını mutlaklaştıranlara karşı ideolojik savaş açıldı. Hızlı sanayileşme adına, proletarya diktatörlüğü koşullarındaki rolünü göz önüne almadan, köylülere, Savaş Komünizmi'ne benzer sert tedbirlerle yaklaşılmasını savunan "sol" Troçkistlere karşı mücadele yürütüldü. Kulaklarla uzlaşma ve işbirliğine sarılan, proletarya diktatörlüğü koşullarında sınıf mücadelesini reddeden, "sağ" Buharincilere karşı kavga yükseltildi. Sosyalizmi yolundan saptırmaya ve geciktirmeye, halklar arası eşitlik temelinde gelişen ilişkileri bozmaya çalışanlara; ulusal sorunu çözmeye sosyal-şovenizme düşenlere, büyük Rus şovenistlerine, yerel burjuva milliyetçiliğine, ayrılmayı mutlaklaştıranlara karşı, başarıyla ideolojik mücadele yürütüldü. Partinin birliğine, mücadelesine, sosyalizmin ilerlemesine zarar veren sağ ve sol akımlar partiden tasfiye edildi.

III. ENTERNASYONAL DAYANIŞMA GELENEĞİNİ SÜRDÜRMEK

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

MARKSİST-LENİNİSTLERİN GÖREVIDİR

I. Paylaşım savaşı sonrası emperyalizm-sosyalizm ve ezilen halklar cepheleşmesi nesnel koşullarında, yeni bir enternasyonal dayatıyordu. II. Enternasyonal partileri proletaryaya ihanet ederek burjuvaziye uzlaşıncı, devrimden vazgeçerek reformlar yolunu seçince, enternasyonalizm bayrağını elinden atarak sosyal-şovenizm bayrağını yükseltince, LENİN, III. Enternasyonal'i kurdu. LENİN'den sonra STALİN'in yönettiği III. Enternasyonal, I.Enternasyonalin "Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin" şiarını emperyalizm, proleter devrimleri ve ulusal kurtuluş savaşları çağında zenginleştirdi. "Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halkları Birleşin" şiarı altında, komünist parti ve örgütlerin dünya proletaryası ve ezilen halklarının ideolojik, politik mücadele birliğini sağladı.

Oluştğu tarihsel kesitte III.Enternasyonal; emperyalist saldırganlığa ve savaş kışkırtıcılığına, sosyalizmin anavatanını yok etme, proletaryanın devrimci hareketini ve demokratik güçleri ezme stratejisinin karşısına; proletarya, ezilen halklar ve tüm ilerici güçlerle birlikte, halk cephelerinden barikatlar oluşturma göreviyle yükümlüydü.

III.Enternasyonal, aynı yüce ideallere bağlı milyonlarca insanı, tek bir irade altında mücadeleye sokabilmenin, faşizmin karşısında en önde savaştırabilmenin saygın örgütüydü.

Sömürgelerde halkların özgürlük savaşları gelişip yaygınlaşıyordu. Kıta Avrupası'ndaki devrimler Sovyetler Birliği'ni soluklandırıcaktı. Ancak proletaryanın Kıta Avrupası'ndaki ayaklanma ve devrim girişimlerinin, sırasıyla 1918'de Finlandiya'da, 1919'da Macaristan'da, 1919'da Almanya'da, 1920'de İtalya'da, 1923'de Bulgaristan ve Almanya'da, 1924'de Estonya'da, 1926'da İngiltere ve 1927'de Viyana'da bastırılması ve ezilmesi; devrimci dalganın gerilediğini gösteriyordu. Bu gelişmeler, kapitalizmin, 1918-21 döneminde savaşın yıkımı üzerine gelen ağır buhrandan sıyrıldığını, belli bir istikrar kazandığını ve saldırganlığı tekrar ele aldığını gösteriyordu.

Bu nesnel durum, III.Enternasyonal'in öncelikle Sovyetler Birliği'nde, sosyalizmi koruma ve yaşatma, savaşı önleme görevini anlaşılır kılmaktadır.

III.Enternasyonal'in İspanya iç savaşının cumhuriyetçiler cephesindeki uluslararası tugaylara; Fransa'dan Bulgaristan'a kadar, faşist işgal altındaki ülkelerde yürütülen direniş hareketlerine verdiği maddi ve manevi destek unutulmamalıdır. ÇKP'nin önderliğindeki Çin halkının, Asya'nın emperyalist canavarı Japonya'ya karşı verdiği savaşa Çin Devrimi'nin niteliğini ve gelişme rotasını yanlış değerlendirse de uzattığı yardım eli, enternasyonal dayanışma örnekleri olarak kaydedilmelidir.

Ama III.Enternasyonal'in bağlayıcı kararlarını kendi ülkelerinin devrim pratikleriyle birleştiremeyen, bu kararları körü körüne, her derde deva reçete gibi görüp uygulayan bazı komünist partilerinin, devrimi geciktirip engellediği, hatta yenilginin nedeni olduğu ve dolayısıyla kararların bağlayıcılığının dogmatizm tehlikesini içinde taşıdığı da unutulmamalıdır. Belli bir devrim stratejisine çakılıp kalan Yunan Komünist Partisi'nin, iktidarın eşiğindeyken yenilgiye uğramasında böyle bir dogmatizmin rol oynadığı gözardı edilmemelidir.

III.Enternasyonal de, I. ve II.Enternasyonal'in kuruluşu ve dağılışı gibi belli tarihsel ve nesnel koşulların sonucunda kurulup dağılmıştır.

Anavatan savaşında "Stalingrad zaferi"nden başlayarak faşizmi yenmede, yıkılmasını kesinleştirip hızlandırmada Stalin'li Bolşevik Partisi, Sovyet halkları tayin edici güç olmuştur. Bunu sadece biz Marksist-Leninistler değil, tüm ilerici insanlık ve halklar kabul ediyor.

Kızıl Ordu'nun Orta ve Güney Avrupa'daki devrimlere enternasyonal desteği ile faşist diktatörlükler yıkılmış, dünya komünist hareketinin II. paylaşım savaşının sonunda kazandığı başarılar, sosyalist bloğun kurulmasına yol açmıştır.

Enternasyonal, bu sonuca bağlı olarak sosyalist blok çerçevesinde ifadesini buldu. Kominform, III.Enternasyonal kadar merkezi ve bağlayıcı olmasa da bu sonuçların ürünüdür. 1956 20.Kongre sonrası gündeme gelen 1957 ve 1960 Moskova Komünist ve işçi partileri toplantısı, sosyalist blokla birlikte enternasyonalin dünya çapındaki son izleridir. ÇKP-SBKP ayrılığı bu izleri de silip götürmüştür. Bu sınırlar çerçevesinde günümüzde enternasyonal birlik ve dayanışmadan söz edemiyoruz.

LENİN ve STALİN'in önderliğindeki Bolşevik Partisinin, Sovyet proletaryası ve halklarının sosyalizm deneyi, sosyalizm yolunda ilerleyen ülkelere, özgürlüğünü kazanmış halklara yol göstermiş, zengin bir devrimci miras bırakmıştır. Marksizm-Leninizmin hazinesini zenginleştiren bu devrimci miras, bizim de değer verdiğimiz ve örnek aldığımız mirastır.

SBKP'NİN 20. KONGRE KARARLARI SOSYALİST DÜNYANIN PARÇALANMASININ BAŞLANGICIDIR

Sosyalist ülkeler, komünist parti ve örgütler arasındaki ideolojik, politik ayrılıkları alevlendiren, giderek sosyalist bloğu bölüp çok merkezli duruma getiren gelişmelerin çıkış kaynağı, SBKP'nin 20.Kongre kararlarıdır.

20.Kongrede; Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kuruluşunda, anavatan savaşının kazanılmasında ve faşizmin yenilgisindeki tarihsel rolü ve önemine, düşmanlarının hayasızca yalan ve demagogilerinin gölge düşüremediği STALİN'e, "kişi kültürünü" yıkma adına saldırılmıştır.

Marksizm-Leninizmin, emperyalizm çökene kadar geçerliliğini koruyacak evrensel tezleri bu kongrede belirsizleştirilmiş ve değiştirilmiştir.

STALİN'i büyüten, halk nezdinde kahramanlaştıran kitlelerdir, partidir. STALİN'i Sovyet halkının ve dünya proletaryasının önderi yapan şeyler; bulunduğu önderlik misyonunun hakkını vermesi, her tarihi anda yalpalamadan doğru kararlar alabilmesi ve uygulamasıdır. Yaşamını proletarya davasına adanmıştır.

STALİN'e karşı çıkmak, özünde sosyalizmin kuruluşuna, ağır bedeller ödenerek, çok zor koşullar altında yaratılmasına, Sovyetler Birliği'nin ve Bolşevik Partisi'nin izlediği Marksist-Leninist çizgiye karşı çıkmaktan başka bir anlama gelmiyor.

Devrimci yaşamı boyunca, Marksizm-Leninizm bayrağını Bolşevik Partisi'nin ön saflarında taşıyanlar içinde, STALİN her zaman vardı.

STALİN'le birlikte, sosyalist kuruluş yolunda yürüyen, Troçkistlere ve Buharincilere karşı mücadelede STALİN'i destekleyen, STALİN'i ülkenin sarsılmaz önderi ilan eden; "STALİN yoldaşa saldırmak, MARKS, ENGELS ve LENİN'in öğretilerine saldırmaktır" diyecek kadar, STALİN'in ülke ve parti açısından tarihsel önemini ortaya koyan KRUŞÇEV'in 20.Kongrede Stalin'e karşı başlattığı karalama kampanyasını onaylamıyoruz. KRUŞÇEV'in ikiyüzlü tavrının onaylanacak hiçbir yanı yoktur.

GORBAÇOV'un Genel Sekreterliğe getirildiği 27.Kongre ile birlikte STALİN'e karşı yıkıcı eleştirinin ve karalamanın dozu yükseltilerek Bolşevik Partisi'nin tarihi çarpıtılıp değiştirilmeye, STALİN'in sosyalizmin kuruluşundaki tarihsel rolü azaltılmaya, hatta tamamen silinmeye çalışılıyor.

1920'li ve 30'lu yıllarda, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kurulmasında destansı bir yolun katedilmesine, yeni toplumun temellerinin atılmasına, inanılmaz işler başarılmasına, GORBAÇOV'un ağzından övgüler düzülüyor.

Ama bu övgüler yanında STALİN'in yerilmesine ve "affedilmez" suçlar işlediği biçiminde değerlendirmeler yapılmasına katılmıyoruz. STALİN'i Bolşeviklerden ve Sovyet halkının bu süreçte elde ettiği başarılarından soyutlamayı ve yargılamayı oportünist bir tavır olarak değerlendiriyoruz.

İç ve dış tarihsel ve nesnel koşullar, emperyalist kuşatma, yükselen faşizmin yoğunlaşan saldırı tehdidi, emperyalist savaş rüzgarları, kırdı sosyalist kooperatifleşmeye kulakların direnişleri, küçük-burjuva saptmaların parti birliğini tahrip etme çabaları hesaba katılmadan; STALİN'i "iktidarını kötüye kullanmak"la, "hukuku ihlal etmek"le, "parti ve hükümet liderliğine dayalı bir yönetim biçimi oluşturmak"la, "kitlelere baskı yapmak"la suçlamaya karşı çıkıyoruz. Bu suçlamaların tersine, sözkonusu dönem, partinin kitlelerle bağının en canlı ve güçlü olduğu, partinin kitleleri sosyalizmle kaynaştırmasının 70 yıllık sosyalizm deneyi içinde en ileri düzeye çıkarıldığı, kitlelerin olağanüstü çalışma temposu ve fedakarlıkla STEHANOV hareketleri yarattığı, insanların sosyalistleştirildiği bir dönemdir.

Başarılarla dolu destansı bir dönemi, politikaların hayata geçirildiği yöntemlerden, bu yöntemleri parti ve partinin tarihsel önderliğinden ayrı ve karşı karşıya konulacak biçimde değerlendirmek, materyalist tarih anlayışıyla bağdaşmaz.

Nazi kurşunları altında, "Yaşasın STALİN" sloganlarıyla can veren binlerce partizan tarihten çıkarılmadıkça; 50 yıla sığdırılacak ekonomik ve toplumsal gelişmenin 10 yıla sığdırılabilmiş olması yadsınmadıkça; faşizmin yenilgisini hazırlayan ve aylarca sokak sokak, ev ev, oda oda savaşarak kazanılan Stalingrad Zaferi yok sayılmadıkça; STALİN sosyalizm ve Sovyetler Birliği için tarihsel önemdeki rolünü silmeye kimsenin gücü yetmeyecektir.

STALİN, Bolşevik Partisi'nin 18.Kongresinde; parti içinde, sosyalizmin ilerlemesine, partinin irade ve eylem birliğine engel olanların arındırılmasında aşırıya kaçıldığını, hatalar yapıldığını kabul etmiştir.

Sınıf mücadelesinin değişik biçimlerde de olsa partiye sıçratılması, emperyalist çelişkilerin her an savaşa yol açabilecek yoğunlukta olması, faşizmin saldırı için sınırdan homurdanması gibi nedenlerle; sosyalizmi ve partiyi içte ve dışta güvenceye almak için demokrasi sınırlı tutulmuş, sosyalizm dışı unsurları güçlendirenlere karşı sert tavır alınmıştır. Bunu STALİN reddetmiyor. Ama bu olağanüstü zor koşulların aşılmasına bağlı olarak, demokrasinin partiden başlayarak bütün unsurlarıyla işletilmesini savunan da STALİN'dir.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

GORBAÇOV'un STALİN için yaptığı şu saptamasına katılıyoruz; "Ortaya koyduğu muazzam siyasi irade, azim ve dayanıklılık ve halkı örgütlemekte ve denetlemekte gösterdiği beceri." (Yolumuz Ekim'in Yolu, Öncülerin Yoludur, GORBAÇOV, s.25, Dönem Yayıncılık, 2.baskı) Bugün bizlere sosyalizmin 70 yıllık deney ve tecrübesini tartışabiliyor. Sosyalizmin, en zor koşullarda, tarihsel görevler başarılararak korunması ve yaşatılması sağlanmasaydı, ne Sovyetler Birliği'ni ne de STALİN'i tartışmanın bir anlamı kalmayacaktı.

STALİN bu olgun tavrıyla, bir kez daha; "Bir politik partinin, hataları karşısındaki tavrı, bu partinin ciddiyet derecesi, sınıfı ve ezilen yığınlar karşısındaki yükümlülüklerini pratikte nasıl yerine getirdiği konusunda yargıya varmanın en önemli ve güvenilir yönlerinden biri..." (LENİN'den aktaran Bolşevik Parti Tarihi, s.448, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, 1.baskı, Temmuz 1976) olduğunu göstermiştir.

Marksist-Leninistler başarmak, iktidarı almak ve sosyalizmi kurmak istiyorlarsa, eksikliklerini ve hatalarını ortaya koyarak ders çıkarılmasını, onları sabırla aşmasını bilmek zorundadırlar.

Her dönem partideki Marksist-Leninist çizginin başında bulunan STALİN mahkum edilirken; devrime, sosyalizme ihanet etmiş, objektif ya da subjektif olarak emperyalizmle işbirliğine girmiş, parti içi mücadeleyi çatışmaya dönüştürerek, eleştiri-özeleştiri ve ikna yolunu terketmiş Buharincilerin ve diğerlerinin, mahkeme karşısındaki cüretli itirafları ortadayken aklanmaları ve yüceltilmeleri, onaylanacak bir tutum değildir. Bu yolu, Troçkistlere de itibar iadesine kadar gidebilecek, sosyalist kazanımlar için tehlikeli bir yol olarak görüyoruz.

GORBAÇOV'UN AÇIKLAMALARI MARKSİST-LENİNİSTLERİN YİRMİ YILDIR SÖYLEDİKLERİNİN DOĞRULANMASIDIR!

Biz Marksist-Leninistler, yaklaşık yirmi yıldır, 20.Kongre kararlarıyla açılan ve yeni süreçte de uygulanan politikaların, sosyalizmin ilerleyişi ile çeliştiğini, Sovyetler Birliği'nde sınıfsız topluma ulaşma rotasından sapıldığını söylüyoruz. KRUŞÇEV ve BREJNEV yönetimindeki SSCB; grup-kolhoz mülkiyetinden tüm halkın mülkiyetine küçük meta üretiminin sınıfsal, toplumsal temelini kaldırılmasına, meta dolaşımından ürün dolaşımına doğru ilerlememiştir. Sosyalist kazanımlara yenileri katılamamıştır.

Biz Marksist-Leninistler, yirmi yıldır, sosyalist üretim güçlerinin gelişimine denk düşecek şekilde sosyalist üretim ilişkilerinin geliştirilemediğini; LENİN, STALİN döneminde sosyalizmin devasa adımlarla ilerlemesini sağlayan bu ilişkilerin optimum dengesinin bozulduğunu ve olması gereken diyalektik bütünlüğün, çatışma yönünde evrimleştiğini, parti ve yönetici mekanizmaların bunu düzeltecek politikalar bulup çıkaramadığını; ideolojik, ekonomik, sosyal sorunların çözülmeden biriktiğini; parti ve kitleler arasındaki ilişkilerin, parti ve kitlelerin arasındaki bağı güçlendirecek, proleterya diktatörlüğünü sağlamlaştıracak şekilde işlemediğini; sosyalizm için hayati olan bağlardaki zayıflamanın kitleleri sosyalizme yabancılaşma sürecine ittiğini, sosyalizm dışı düşünce ve alışkanlıkların yaygınlık kazandığını söylüyoruz. Bunları söylerken, bizim için Marksizm-Leninizmin teori ve taktikleri, LENİN ve STALİN'li Bolşevik Partisi'nin sosyalizm deneyi dünya proleteryasına ve halklarına yol gösteren başarıları değişmez ölçüydü.

Biz Marksist-Leninistler; "tartışma, eleştiri ve özeleştiri yöntemini her yerde uygulayıp kitleleri partinin politikasına katmak, demokrasiyi en iyi şekilde işleterek kitlelere yön vermek yerine, bürokratik yöntemlerin, kitleleri tepeden buyruklarla yönetme alışkanlıklarının geliştiğini" söylerken de; "kitlelerin sosyalist eğitiminin, sosyalizmle bütünleşmeleri doğrultusunda ve sosyalizmde karşılaştıkları sorunları çözümleyecek şekilde yapılmadığını, onların manevi yönden güçlendirilmesinin ihmal edildiğini" söylerken de; proleter kültür devrimini sürekli kılarak kitleleri sosyalizmin kuruluşu için seferber eden LENİN ve STALİN'in Bolşevik Partisi'ni kendimize örnek alıyorduk.

İşte GORBAÇOV'un söyledikleri; partide bürokratik eğilimlerin gelişmesi, partiden ve yönetim kademelerinden başlayan ve topluma yayılan yozlaşma, Sovyetler Birliği'nin bu nesnel gerçeğinin kendisidir. Bu gerçek, Sovyetler Birliği'nde, "kırtasiyeciliğin", "rüşvetin", "maddi refah, zenginleşme ve tüketim istemlerinin", "yasalara karşı saygısızlığın", "milliyetçiliğin" yayılması; "plan hedeflerine ulaşamama" (STALİN döneminde kitlelerin kolektif emek gücüyle planlamada hedeflenenenden daha kısa sürede başarı kazanıldığı hatırlardadır), "ekonomik hantallaşma", "ulusal gelirin artış hızında yarı yarıya düşüş", "sosyalist demokrasinin işleyişindeki tıkanıklık", "ideolojik, politik yetersizlik" vb. sosyalizmin LENİN ve STALİN dönemindeki maddi ve manevi kazanımlarının "sinsice" yıpratılması gerçeğidir.

GORBAÇOV'un hiç de iç açıcı olmayan açıklamaları, 20 yıldır eleştirilerimizde ne kadar haklı olduğumuzu gösteriyor. Ama ne yazık ki, böyle bir durumda haklı çıkmak bizlere gurur vermiyor. Biz Marksist-Leninistler, sosyalist ülkelerde ortaya çıkan sosyalizme aykırı gelişmelerden, sosyalizmin hata ve zaaflarından, sosyalizmin genel çıkarları açısından, sadece üzüntü duyarız.

Ama devrime ve halkımıza karşı sorumluluğumuz, ne kadar üzüntü duyarsak duyalım, bu nesnel gerçeği ortaya koymamızı ve eleştirmemizi zorunlu kılıyor. Bu yanlış ve zaaflardan kendi devrim pratiğimiz için dersler çıkar-

mak istiyorsak bunu yapmalı, pragmatik ve idare-i maslahatçı bir tavır takınmamalıyız.

GORBAÇOV'un açıklamalarından sonra, dünyaya ve ülkemize kendi gözleriyle değil SBKP'nin gözlükleriyle bakan, SBKP'ye her şeyiyle bağlılığı, Sovyetler Birliği'ndeki sosyalizmi idealleştirmeyi, devrim tezlerini, politikalarını eleştiri süzgecinden geçirmeden olduğu gibi savunmayı, komünist olmakla özdeşleştiren tüm reformist ve revizyonistlerin, ne ölçüde haksız oldukları ortaya çıktı.

GORBAÇOV'un ortaya koyduğu nesnel gerçekler, başları Kremlin'e çevrili tüm sağ, pasifist çizgilerin toz pembe düş dünyalarını yıktı.

Ama kendi özgücüne, ideolojisine, politik taktiklerine güvensizlik, kolayca etkilenip değişebilirlik, reformist ve revizyonistlerin genel sınıfsal karakteridir.

Onlar bir yerlerden hazır reçeteler almaya ve ülkelerinin gerçeklerine uymadığı halde, "uydurmaya" alışmışlardır.

Onlar, dışta her zaman SBKP'nin ideolojik, politik desteğine ihtiyaç duyarlarken, içte de tüm cumhuriyet tarihi boyunca, her zaman burjuvazinin "liberal", "demokrat", "sol" görünümlü partilerinin peşine takılarak onların gölgesinde, onlardan güç alarak siyaset yapmaya alışmışlardır.

Reformist ve revizyonistlerde ilke istikrarı yoktur. Onlar için devrim ve iktidar sorunundan önce günlük pratiğin akışına ayak uydurmak gelir. Bu pasifist çizgilerin özünde proletarya devrimine inançsızlıkları vardır. Yoksa bu kadar zikzaklı ve dengesiz, kaygan politika izlemek mümkün değildir.

Dün BREJNEV'li SBKP'ye söz söyletmeyen, söyleyeni sosyalizm düşmanı ilan edecek kadar fanatikleşen reformist ve revizyonistler özeleştiri gereği bile duymadan, bugün BREJNEV'i ve politikalarını sosyalizm yolunu tıkamakla eleştiren GORBAÇOV'a hemen angaje oldular. Bu yüzseksen derece ters tavırlarıyla kendi özgüçleriyle hareket etmediklerini, kendi politikalarını kendilerinin çizmediğini, ilkeli olmak diye bir sorunlarının olmadığını gösterdiler.

Dün BREJNEV'i övenler bugün GORBAÇOV'un yanına geçip, birlikte eleştirirken SBKP'nin politikasına ve ideolojisine körü körüne bağlı olduklarını gösterdiler.

Bu; "dün dündür, bugün bugündür" oportünist mantığının tutsağı olmak demektir.

Bu tür bir anlayışı kesin bir şekilde reddetmek Marksist-Leninistlerin görevidir.

Biz Marksist-Leninistler 20 yıldır, Sovyetler Birliği'nde sağ politikaların egemenliğiyle ilgili eleştirilerimizi; reformistlerin iddia ettiği gibi, Sovyetler Birliği'ni ve sosyalizmi yıpratmak, küçük düşürmek, burjuvaziye sosyalizme saldırıda demagoji malzemesi vermek için yapmadık. Biz hatalarıyla sevaplarıyla kolektif üretim ilişkilerinin egemen olduğu Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkeleri burjuvazinin saldırılarına karşı her yerde, en zor koşullarda dahi savunduk, savunuyoruz. Bizi, burjuvaziye karşı sosyalizmi ve sosyalist ülkeleri savunmaktan hiçbir güç alıkoyamaz, alıkoyamaz.

Biz eleştirilerimizi sosyalizmin hata ve zaafalarını, sorunlarını halkımıza göstermek, yanlış politikaları kavratmak ve doğrusunu öğretmek için yapıyoruz. Çin'in sosyal emperyalizm teorisini, Arnavutluk'un kendisini sosyalizmin merkezine oturtup, tüm sosyalist güçleri yadsımasını, aynı nedenlerle eleştiriyoruz.

Biz Marksist-Leninistler, sosyalizmi değil, sosyalist ülkelerin politikalarındaki yanlışlığı eleştiriyoruz. Bundan sonra da, aynı yöntemle hareket edeceğiz. Sosyalist ülke ve partilerin, birlik-eleştiri-birlik platformundan ayrılmadan, sosyalist kazanımlarına leke düşürmeden, başarılarının onurunu paylaşıp, hata ve zaafalarını kaynaklarıyla birlikte görebildiğimiz ölçüde, doğrularını da koyarak eleştirmeye devam edeceğiz. Hiçbir sosyalist ülke ve parti, sadece kendi yaptıklarının ve savunduklarının her şeyiyle doğru olduğu, diğerlerinin yanlış olduğu saplantısı içine girmemelidir. Hata yapabileceklerini, zaafa düşebileceklerini, çözmekte zorluk çekecekleri sorunlarla karşılaşabileceklerini kabul etmelidirler. Diğerlerinin deneyimlerinden, eleştiri ve önerilerinden yararlanmayı küçümsememelidirler. Sosyalizmin genel çıkarları, sınıfsız topluma hatalardan ve zaafardan arınarak daha emin adımlarla ilerleme isteği, tüm Marksist-Leninistlere bunu yapmayı dayatıyor.

SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN SORUNLARINI GLASNOST VE PERESTROIKA POLİTİKALARI DEĞİL MARKSİST-LENİNİST POLİTİKALAR ÇÖZECEKTİR

Sovyetler Birliği için, biz Marksist-Leninistlerin eleştirilerinden daha karamsar bir tablo çizen GORBAÇOV'un, sosyalizmin birikmiş sorunlarına getirdiği çözüm yolları, Marksist-Leninist çözüm yolları değildir.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Sorunu sadece nesnel gerçeği görmek ve anlama sorunu olarak ele alamayız. Sorun, kavranan gerçeği Marksist-Leninist politikalarla dönüştürebilme, sosyalizmin hata, zaaf ve eksikliklerini giderebilme sorunudur. Sosyalizmin çarklarındaki bürokrasi paslarını, yozlaşma kirlerini, sosyalizm dışı unsurları temizleme ve sosyalizmi daha iyiye götürme ve yüceltme sorunudur.

Sorun, Sovyetler Birliği'nde ortaya çıkan, partiden başlayıp topluma yayılan, sosyalizmi kemiren değişimlerin çıkış kaynağı olan 20.Kongre kararlarına ve bu kararların mimarı KRUŞÇEV'in yolundan mı yoksa Marksizm-Leninizmi yücelten, sosyalizmi maddi ve manevi güce dönüştüren, dünya proletaryası ve ezilen halkların umudu durumuna getiren LENİN ve STALİN'li Bolşevik Partisi'nin yolundan mı ilerleneceği sorunudur.

GORBAÇOV ve SBKP; "50'lerin ortasında, özellikle de Komünist Partisi 20. Kongresinden sonra tüm ülkede bir değişiklik rüzgarı esti, insanların moralleri yükseldi, daha cesur ve daha güvenli oldular. Kişiye tapmayı ve sonuçlarını eleştirmek ve sosyalist adaleti yeniden yerleştirmek için Nikita KRUŞÇEV tarafından başı çekilen Partinin ve önder kadrosunun cesur bir çıkışları gerekti." (Yolumuz Ekimin Yolu, Öncülerin Yoludur, GORBAÇOV, s.27, Dönem Yayıncılık, 2.baskı) diyerek yanlış yola açılan 20.Kongre kararlarının yolundan ilerlemiştir. Seçimini otuz yıldır uygulanan, Marksizm-Leninizmden uzaklaşmaya yol açan yanlış çizgiden yana yapmıştır.

Sosyalizme aykırı düşen uygulamalarda ve işlenen suçlarda, STALİN'li Bolşevik Partisi'ni sanık sandalyesine, gerçek suçlu KRUŞÇEV'i yargıç koltuğuna oturtan bir anlayıştan başka türlü beklenemezdi.

KRUŞÇEV'in başarısızlığının sırrı, GORBAÇOV'a göre ekonomik reformları politik reformlarla tamamlayamaması, demokratikleşmeye açılım yapamamasıdır.

GORBAÇOV'un, sosyalizmin biriken sorunlarına açılım getirecek, toplumu ilerletip geliştirecek "perestroika"nın çıkış noktası, köklü ekonomik reformların, toplumsal yaşamın demokratikleştirilmesiyle, kitlelerin katılımının artırılmasıyla tamamlanmasıdır.

Kitlelerin sosyalizmin kuruluşuna katılımını sağlamak, sosyalist insanın yönetici gücü proletarya partisiyle kitlelerin bağlarını kopmaz bağlarla bağlamak, ilişki ve iletişim kanallarını genişletmek, canlı ve yaratıcı biçimde demokrasiyi işletmek sosyalizmde temel sorundur.

Bu dinamik ilişkilerin statikleşmesi, karşılıklı bağların gevşemesi, partinin kitleler üzerindeki yönlendirici inisiyatifinin azalması, onların sosyalizmin örgütlenmesine katılımını sağlayan kanalların daralması, sosyalizmi zayıflatma, sosyalizm dışı unsurları canlandırma anlamı taşır.

Çekoslovakya ve Polonya'da karşı-devrim son tahlilde, parti ve kitleler arasındaki volan kayışlarının zaafa uğramasından dolayı kendisine geçit noktası bulmuştur.

Sosyalist demokrasi, partiden kitlelere, kitlelerden partiye denetim ağı kurularak işletilemiyorsa, kitlelerin sosyalizmin güçlendirilmesine katılımı artırılıp yaygınlaştırılmıyorsa, bunun sorumlusu doğrudan partidir. Partinin bunları gerektiği gibi idare edemeyen, dengeleyemeyen politikasıdır.

Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin gelişiminde ortaya çıkan hataların gelip dayandığı nokta burasıdır.

Sorun, partinin demokrasiden ne anladığında, demokrasiyi sınıfsız toplum hedefinden şaşmadan nasıl işlettiği, her aşamada nasıl işleteceği sorusunda düğümlenmektedir.

Sorun, sosyalizmin her aşamasında sosyalist demokrasinin sınıfsal içeriğine göre hareket edebilme, sınıfsal içeriği muğlaklaştırıp dejenere etmeme ve yanlış yola, "saf", "mükemmel" demokrasi anlayışına sapmama sorunudur.

Şöyle de söyleyebiliriz: Kitlelerin canlı ve yaratıcı katılımı, partiyi, proletarya diktatörlüğünü, sosyalizmi güçlendiriyorsa, sosyalizmin sorunlarının çözümünü kolaylaştırıyorsa sosyalist demokrasi işliyor demektir.

Ama GORBAÇOV sorunun çözümünü tersten alıyor ve daha çelişkili ve karmaşık hale dönüştürüyor. "Yığınların canlı yaratıcılığına dayanmak", "demokrasiyi işletmek" adına, "sosyalist özyönetimlerin", "özerk örgütlenmelerin" inisiyatif ve etkinliğini teşvik ediyor. "Aşırı merkezileşme" reddetme, bu ölçüde uç noktaya götürüldü mü, merkezileşmeyle demokrasi karşı karşıya getirilmiş ve proletarya diktatörlüğü yozlaştırılmış, sosyalizm dışı unsurların gelişimine ortam hazırlanmış oluyor.

Proletarya demokrasisi sömürülen çoğunluğun, sömüren azınlık üzerindeki diktatörlüğüdür. Sonuçta STALİN, LENİN'den aktararak şunları yazıyor:

"Proletarya diktatörlüğü, 'tam' demokrasi, zengin olsun, yoksul olsun herkes için demokrasi olamaz; proletarya diktatörlüğü, yeni bir biçimde -proleterler ve genel olarak yoksullar için- demokratik, yeni bir biçimde -burjuvaziye karşı- diktatörcü bir devlet olmalıdır." (STALİN, Leninizmin İlkeleri, s.48, Sol Yayınları, 6.baskı)

"Saf", "mükemmel" demokrasi, LENİN'in proletarya diktatörlüğü anlayışına karşıdır ve demokrasinin sınıfsallığının unutulmasıdır. Demokrasi (diktatörlük) egemen sınıfların elinde, sınıf düşmanlarının direncini ezmeye kullandığı bir aygıttır; ya azınlık burjuvazi içindir ya da çoğunluk proletarya ve emekçi sınıflar için. İki uzlaşmaz sınıftan birine alacak demokrasi olamaz.

GORBAÇOV'un demokratikleşme reformları "saf" demokrasiye açık kapı bırakır, demokrasinin sınıfsal özünü belirsizleştirir niteliktedir.

Burjuvazi sınıf olarak yok edilmiş olsa da, düşünce ve alışkanlıklarını küçük üretim içinde ya da değişik toplum kesimlerinde şu ya da bu ölçüde yaşıyor olması ve partinin bürokratik yöntemlere saplanmasına bağlı bir toplumda, yozlaşma eğilimlerinin gelişmesi koşullarında, demokrasiyi "saf"laştırmak objektif olarak proletarya diktatörlüğünü, sosyalizm dışı unsurlar karşısında yıpratmak ve zayıflatmak anlamına gelir.

Bu bir yana, "toplumsal yaşamın demokratikleştirilmesinde partisiz unsurları yönetici görevlere yükseltmeyi" ilke sorunu haline getirmek, işi daha da ileri götürmektir.

Sovyetler Birliği'nin, içinde bulunduğu sıkıntı ve zorlukların çözümünü öncelikle kitlelerde değil, partide aramak gerekiyor.

Partide "merkez komitesi plenumlarının genellikle kısa ve biçimsel olması", "merkez komite toplantılarında tartışmalara katılma ve önerilerde bulunmanın hemen hemen olmaması" gibi bürokratik eğilimlerin gelişimi ortada iken, partide bu pasları temizleyecek yöntemler geliştirilmeden, sonuçta Marksist-Leninist ideolojik, politik işleyiş egemen kılınmadan doğrudan kitlelere açılmak, inisiyatif kanallarının topuzunu kitlelerden yana kaydırmak, sorunların çözümünü daha da çıkmaza sokacaktır. "Kitleler ne yaparsa yapsın sonuçta doğrudur" anlayışı, kitlelerin peşine takılan sağ ekonomist bir anlayıştır.

GORBAÇOV'un kapitalist dünyaya hoş görünme ilişkileri geliştirme, barışı koruma adına demokrasiyi bu anlayışla işletmeye kalkması, sosyalizm düşmanlarının iştahını kabartmaktadır.

Bugün "demokrasi", "özgürlük", "insan hakları" istemiyle karşı-devrimciler Kızıl Meydan'da gösteri yapıyor, sosyalizme karşı parti kurmak için harekete geçebiliyor.

Karabağ, Estonya sorunu, halklar arasındaki birliği ve kardeşliği zedeleyecek ve milliyetçi eğilimleri güçlendirecek şekilde çatışmalara kadar varıyor.

Milliyetçilik, enternasyonal ruh ve dayanışmayı zayıflatarak güçleniyor. Baltık halkları merkezi devlete karşı daha fazla özerklik istiyor. Daha da ileri gidip bağımsızlık isteyenler bile çıkabiliyor.

Bu türden, sosyalizmle yan yana bulunmaması gereken gelişmelerin köklerini, 20.Kongre kararlarına kadar götürmek ne kadar doğruysa; bunların kendilerini açığa vuracak cesareti bulmalarını da, GORBAÇOV'un yanlış demokratikleşme anlayışında ve gereksiz hoşgörüsünde aramızda da o ölçüde doğrudur.

GORBAÇOV'da daha net açığa çıkan demokrasi anlayışının temelleri, KRUŞÇEV döneminde atılmıştır.

KRUŞÇEV'le birlikte proletarya devleti halkın devletine, proletarya partisi halkın partisine dönüştürülerek, sınıfsal içeriğinden kopartılmıştır. Daha sonra, BREJNEV döneminde bu değişiklik anayasaya geçirilmiştir. Bu, Marksist-Leninist devlet anlayışıyla çelişmektedir. Devlet, sınıfların, sınıf çatışmalarının belli bir aşamasının zorunlu bir ürünüdür ve her devlet, ezilen sınıflara karşı yöneltilmiş bir özel baskı gücüdür. ENGELS'in deyişiyle "...hiçbir devlet, ne özgürdür, ne de halk devleti"dir. (LENİN, Devlet ve İhtilal, s.31, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, 5. baskı)

Sovyetler Birliği'nde uzlaşır nitelikte de olsa, sınıfların varlığını koruduğu koşullarda, proletaryanın kendisiyle birlikte diğer sınıfları ortadan kaldırmadığı süreçte, proletarya devleti var olacak ve diktatörlüğünü sürdürecektir.

Biz Marksist-Leninistler, üretim güçlerinin gelişiminin, burjuva düşünce ve alışkanlıklarını kendiliğinden sosyalist ideoloji ve bilince dönüştüreceğini savunanların, proletarya diktatörlüğü teorisinden hiçbir şey anlamadığını söylüyoruz. Sosyalizmin üstyapıda egemenliğini kurup pekiştirmesi bu kadar hafife alınamaz. Çünkü yüzyılların birikimiyle kapitalizm üstyapıda düşünce ve alışkanlıklarıyla etkisini uzun süre devam ettirir.

"... proletarya diktatörlüğü altında, milyonlarca köylüyü, küçük patronu, yüzbinlerce memur ve müstahdemi, burjuva aydını eğitmek, bunların hepsini proletarya devletine ve proleter yönetimine bağlı kılmak, onların burjuva

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

alışkanlık ve geleneklerinin üstesinden gelmek gibi muazzam görevler olacaktır." (LENİN, Sol Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı'ndan aktaran STALİN, Leninizm İlkeleri, s.46, Sol Yayınları, 6.baskı)

Proletarya diktatörlüğünün dönüşümdeki iradiliğini LENİN böyle ortaya koyuyor. Ayrıca proletarya yalnızca devraldığı bu ilişkileri değil, kendini de değiştirmek, bu alışkanlıkların etkisinden kurtarmak, yeni bir kalıba dökmek zorundadır. Bu da proletarya diktatörlüğünün vazgeçilmez diğer bir görevidir.

GORBAÇOV'un ekonomik reformları da demokratikleşmeye altyapı olacak şekilde, merkezileşmeye karşı merkezden kaçma anlayışına göre ele alınmıştır.

Merkezi planlamanın etkinliğinin sınırlandırılması, işletme bazında özerkliğin ve inisiyatifin artırılması, fiyatların piyasada işletmeler arası rekabet koşullarında oluşması ve belki de en önemlisi hizmet sektöründe özel girişimciliğin yasallaştırılması bu mantık silsilesinin ürünleridir.

Bu mantık, 1957'de merkezi planlamayı gevşetip, bölgesel özerkliği güçlendiren "kâr ve kârlılığın önemini yükseltmeliyiz" diyen KRUŞÇEV'in ekonomik reformlarının sürdürücüsü olan mantıktır.

Varolan potansiyelin daha rasyonel kullanılması, kalitenin yükseltilmesi, teknolojinin gelişimi ve toplumsal refahın ve kârlılık oranının artırılması adına; piyasa ekonomisi kurallarının ve bireysel çıkarların sosyalist üretim ilişkilerini, değer yargılarını kemirmesine yol açmaktadır. Toplumsal refah ve kârlılığı artırma karşılığı sosyalizmin kazanımlarından tavizler vermek, NEP'in bazı meziyetlerinden yararlanılması, bireysel girişimciliği geliştirme karşılığı sosyalist girişimcilik ve çalışma alışkanlıklarından tavizler vermek, biz Marksist-Leninistlerce kabul edilemez.

Bu ekonomik reformların sosyal ve siyasal sonuçları, sosyalizm dışı unsurları, kapitalizme özgü düşünce ve alışkanlıkları geliştirecek, sosyalizm aleyhine sonuçlar doğuracaktır.

Kapitalist yöntemleri üretim sürecine ve piyasaya sokmak, sonuçta, ister istemez bu yönde alışkanlık ve düşünceleri getirecektir. Özel girişimciliğin ve piyasa ekonomisi kurallarının, bireyci çıkar ilişkilerinin ve alışkanlıklarının potansiyel gücü olduğu unutulmamalıdır. Bu, sosyalist toplumun manevi atmosferini kirletecek gelişmelere yeşil ışık yakmaktır. Siyasi olarak da, sosyalizmin geldiği aşamayla bağdaşmayan bu ilişkilerin; karşı-devrimci güçlerin ve bölgesel, yöresel milliyetçiliğin sosyalizme başkaldıracağı ortamın oluşmasına yol açabileceği gözardı edilmemelidir.

Sonuçta işletmeler arası rekabetin öne çıkarılması, kâr dürtüsünü çeşitli maddi teşvik ve özendirmelerle kamçılama, kolektif ruh ve bilincin, sosyalist üretim ilişkilerinin gelişmesini engelleyebilecektir.

Sorun, her dönem kitlelerin sosyalist bilinç ve ruhunu ayakta tutabilecek politikalar geliştirme ve sosyalizmin değerlerini, ilke ve yöntemlerini ve toplumun üzerinde manevi otorite kurmasını sağlamak, insanları sosyalizmin kopmaz parçası haline dönüştürüp sürekli yenileyebilmek sorunudur.

Sovyetler Birliği'nin biriken sorunlarının çözümü LENİN ve STALİN'li Bolşevik Partisi'nin, Marksist-Leninist ilke ve yöntemlerini gerektiriyor. Bunun için öncelikle partide 20.Kongre sonrası oluşmaya başlayan bürokratik paslar temizlenmelidir. Sağ çizgi ve sosyalist ruhu zaafa uğramış, bürokratlaşmış ve yozlaşmış kadrolar tasfiye edilmeli, sosyalizme karşı işlenen suçların hesabı sorulmalıdır.

Bunlar gerçekleştirildikten, partiye Marksist-Leninist çizgi egemen kılındıktan sonra; parti ve kitleler arasında 1930'lu yılların canlı yaratıcı ilişkileri kurulabilir. Kitlelerin sosyalizmin sorunlarının çözümüne aktif ve fedakarca katılımı sağlanabilir. Kitlelerin dinamizminin, sosyalizmin ilerletilmesinin itici gücü olması ancak sosyalist bilinç ve inançların diri ve sağlam tutulmasıyla gerçekleşecektir.

Her şeyi üretici güçlerin gelişimine ve toplumsal refahın yükseltilmesine bağlamakla, sınıfsız toplumun önündeki engeller aşılamaz. Sorunlar bireysel, grupsal çıkarlara yönelik yöntemlerle aşılamaz. Merkeziliğin ve kolektifliğin yerine demokratikliğin ve bireysel çıkarların geçirilmesiyle sosyalist üretim ilişkileri geliştirilemez.

Bu sorunları aşmanın yolu, kitleleri üretim seferberliğine itecek, moralini yükseltecek, güçlü bir atılıma sevkedecek kültür devriminin sürekliliğini sağlamaktan geçer.

Proletarya diktatörlüğünü ve partiyi kitlelerin nabzını elinde tutacak şekilde güçlendirmekten geçer.

SOSYALİST KÜLTÜR DEVRİMİNİN SÜREKLİ KILINAMAMASININ EN FAZLA TAHRİBAT YAPTIĞI SOSYALİST ÜLKE POLONYA'DIR!

Biz Marksist-Leninistlerin, Sovyetler Birliği'nde 1956'dan sonraki süreçte sosyalizm değil, sosyalizm dışı

unsurların güçlendiğini, bunun diğer sosyalist ülkeleri de aynı yönde etkileyebileceğini söylerken, ne derece haklı olduğumuzu Çekoslovakya'dan sonra, Polonya olayları da gösterdi.

Sınırsız özgürlüğe tapınan küçük-burjuva aydın çevrelerin dışında, Çekoslovakya halkından destek bulamayan Dubçek kliğini, parti ve yönetim kademelerinden temizlemek zor olmadı.

Ama aynı şeyleri 1980'lerdeki Polonya için söylemek mümkün değildir. Emperyalizm, "Dayanışma"ısıyla, "KOR"uyla, Papa'sıyla, kilisesiyle, "Hür Avrupa" radyosuyla, CIA'sıyla, IMF ve Dünya Bankası'yla, saflarına kattığı döneke Marksistleriyle Polonya'da, sosyalizme karşı "kutsal savaş" açtı. Bütün güç ve olanaklarıyla Polonya'ya yükleniyor. Çekoslovakya'da kaçırıldığı restorasyon trenini Polonya'da yakalamaya çalışıyor.

1980 Ağustos'unda karşı-devrim tehlikesiyle yüz yüze gelen Polonya'da, sosyalizm çok kritik zorlu aylar, yıllar yaşadı, hâlâ bu tehlikeli süreçten bütünüyle çıkabilmiş değildir.

Polonya'da karşı-devrim tehlikesinin kısa sürede alt edilememesinin nedeni; işçi sınıfının devlet ve partiye karşı, sosyalizme aykırı düşen direniş ve eylem biçimlerine yönelmiş olması ve bunu karşı-devrimin ustaca sömürmesidir. İşçi sınıfı sosyalizme yabancılaşmış, partiye olan güveni ağır yara almıştır. Öyle ki, işçi sınıfı karşı-devrime altyapı olacak kadar parti politikasıyla uyumsuzluk içindedir.

Yıllarca ihmal edilen, sosyalist bilinç ve ruhla eğitimi yükseltilmeyen, ideolojik ve ekonomik, sosyal ve kültürel sorunları çözülmemeyen işçi sınıfı; partiden ve devletinden uzaklaştı. İşte bu yabancılaşmayla birlikte, birikmeye başlayan işçi sınıfı içindeki tepkiyi patlatmada, karşı-devrimin açık, yeraltı faaliyetleri katalizör rolü oynamıştır. Tehlike buradadır. Tehlikeli olan; karşı-devrimin işçi sınıfının çözüm bekleyen sorunlarına sahte sloganlarla, özgürlük, demokrasi istemleriyle sahip çıkması ve bunda, milyonlarca insanı peşinden sürükleyecek kadar başarılı olmasıdır.

İşçi sınıfı sosyalizmden, partiden yeterince alamadığı ideolojik eğitimi "KOR"da mevzilenmiş küçük-burjuva aydınlarından, kiliseden, emperyalizmin yoğun propagandasından, "Dayanışma"dan almıştır. İşçi sınıfına sosyalizmin veremediği kültürel, ideolojik eğitimi, sosyalizm dışı güçler verdiği için, işçi sınıfı karşı-devrimin peşine takılıp kendi elleriyle kurduğu sosyalizmin kapılarına dayanmıştır.

Sonuçta bugün geline noktadan bakıldığında, kültür devriminin Polonya'da süreklilik kazanmadığı, kitlelerin sosyalist eğitiminin, sosyalizm dışı gelişmelere karşı bağımsızlık kazanacak düzeyde yapılmadığı görülüyor.

Yoksa, işçi sınıfının kendi iktidarından ve düzeninden özgürlük istemesi başka ne anlama geliyor?

İşçi sınıfının sosyalizmin yanlışlarını düzeltmeye çalışacağı yerde, kendisi için biçimsel ve göstermelik olmaktan öte anlam taşımayan burjuva özgürlüklere özlem duyması, başka nasıl açıklanabilir? Polonya'da burjuva düşünce ve alışkanlıklara kaynaklık edebilecek köylülük, yaygın örgütlülüğünü hâlâ korumaktadır.

LENİN, kırdaki küçük üretimi ikna temelinde, kolektif ilişkiler içine çekemeyen ülkelerde, burjuvazinin besleneceği toplumsal temelin sürdüğüne dikkat çekmiştir.

Devrilen burjuvazi sosyalist kuruluşun ileri aşamalarında gücünü uluslararası sermayenin gücünden ve kendi maddi gücünden, örgütlenme ve yönetme alışkanlıklarından çok; "... alışkanlık kuvvetinden, küçük üretimin gücünden alır...(çünkü) ne yazık ki, küçük üretim hâlâ dünyada yaygın haldedir ve küçük üretim, sürekli olarak her gün, her saat, kendiliğinden ve yığın halinde kapitalizmi ve burjuvaziyi doğurmaktadır." (LENİN, Sol Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı, s.12)

İşte görüldüğü gibi, Polonya'da sosyalizm için tehlike oluşturabilecek, karşı-devrimin kullanacağı geniş bir potansiyel de kırdaki bulunmaktadır. Polonya'da parti, kırsal kesimde sosyalizmin temellerini atamadıktan sonra, bu tehlike varlığını sürdürecektir.

Partinin politikaları, sosyalizmin ve kendilerinin sorunlarını çözmekte başarılı olmasa da, işçi sınıfının, öfkesini ve tepkisini sosyalizm dışı yollara başvurarak dile getirmesi kabul edilemez. Kendi düzenini kendi silahlarıyla kendisinin yıkmaya çalışması kabul edilemez. Sosyalizmin temellerini sarsan yollarla, karşı-devrimi güçlendirmesi ve sosyalizme daha sert darbeler vurması için cesaretlendirmesi hiç kabul edilemez. İşçiler kendilerini ücretli köleliğe mahkum edecek, sermayenin özgürlüğüne eylemleriyle davetiye çıkarmamalıdır.

Kapitalizmin sömürsünü gizleyen, kitlelerin gözünden kaçırmaya çalışan soyut özgürlükler, bağımsız sendikalaşma, fabrika işgallerine ve üretimin uzun süre durmasına neden olan grevler sosyalizme aykırıdır.

İşçi sınıfı ne olursa olsun, hatalarıyla da olsa, sosyalizm varlığını koruyorsa, alternatif doğru politikalarını partiye, karşı-devrime prim verecek yollarla kabul ettirmeye çalışmamalıdır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Partinin politikalarını düzeltme yöntemleri ve kanalları sosyalizme, sosyalist ilkelere bağlı kalınarak seçilmiştir. Polonya'da işçi sınıfı öncelikle sosyalizmi korumalıdır. Emperyalizmin Polonya sosyalizmine açtığı "kutsal savaş"ı durdurmaya çalışmalıdır.

LENİN, iç savaştan sonra, en yüksek örgüt biçimi olarak sendikaları kabul eden ve partinin rolünü sıfıra indiren, proletarya diktatörlüğünün gerekliliğini yadsıyan anarko-sendikalist "İşçilerin Muhalefeti" grubunu şiddetle eleştirmiştir. Sosyalizm koşullarında grevlere, işçinin kendi devletine karşı çıkması olarak gördüğünden, karşı çıkmıştır.

Bunlar zaman aşımına uğramamış, bugün de geçerliliğini koruyan derslerdir.

Bürokrasi ve yozlaşma kadar, karşı-devrimin iştahını kabartan grevler de, direnişler de sosyalizme ters düşüyor. Marksist-Leninistler sosyalizmi değil, Polonya'da sosyalizmin saygınlığına gölge düşüren bu yanlışları eleştiriyorlar. Bunların düzeltilmesi için mücadele edilmesini istiyorlar.

ÇEKOSLOVAKYA'DA KARŞI-DEVİRİM DURDURULMALIYDI AMA NASIL DOĞDU VE KAPİTALİZMİ RESTORE ETMEYE ÇALIŞTI

Biz; 20 yıllık sosyalist deneye sahip Çekoslovakya'da "işçi konseyleri", "güler yüzlü sosyalizm" kılıfı altına kapitalizmi restore etmeye çalışan DUBÇEK kliğinin partiyi ele geçirmesini, Sovyetler Birliği'nin yanlış politikalarının yansımalarına bağlarken haklıydık.

Çünkü, Sovyetler Birliği'nin, sosyalist ülkeler ve komünist partiler üzerindeki ideolojik ve politik etkisini ve ağırlığını gözardı etmek mümkün değildir.

Eğer SBKP'de 20.Kongre kararları sonucu, kapitalist ilişkilere geri dönmekten yana güçler, emperyalizme yaslanarak ÇKP'deki gibi etkin olamadıysa, bu LENİN ve STALİN döneminde sosyalist kuruluşun sağlam temellere oturtulmuş olmasındandır.

Bu örneklerden şu sonucu çıkartıyoruz: SBKP ve çevresindeki komünist partileri, ellerindeki revizyonizm bayrağını atıp, LENİN ve STALİN'in Bolşevik Partisi'yle yükseklerde dalgalandırılan Marksizm-Leninizm bayrağını almazlarsa, sosyalist ülkeler boyutları değişik olmakla birlikte, karşı-devrimci girişimlere sahne olacaklardır.

Hangi nedenlerin sonucu olursa olsun Marksist-Leninistler, sosyalist bir ülkenin karşı-devrimin ağırlarına düşmesine göz yumamazlar. Sosyalizmin genel çıkarlarını her şeyin üzerinde tutmak zorundadırlar. Hiçbir Marksist-Leninist parti ve örgüt bu görevini erteleyemez.

Biçimsel yönden ve uluslararası hukuk çerçevesinde bakıldığında, bir ülkenin egemenlik haklarına ve iç ilişkilerine müdahale olarak görünse de, sosyalist güçler; karşı-devrimle çatışmaya girmiş ve yıkılma tehlikesiyle karşı karşıya olan sosyalist bir ülkeyi, kendi kaderiyle başbaşa bırakamazlar. Sosyalistler için olayların biçimsel yanlarından çok içerikleri önemlidir. Marksist-Leninistler için, özgür bir halkın yeniden eski ilişkilere döndürülerek köleleştirilmesinin önlemek, uluslararası hukuk kurallarına aykırı düşmekten çok daha önemlidir. İşçi sınıfının ve halkların özgürlüğü, emperyalist sömürü ve işgali gizleyen biçimsel bağımsızlıklardan daha önemlidir.

Emperyalizmin ve iç gericiğin sosyalizmi yıkmasına izin vermek, sosyalizmin genel çıkarlarını, enternasyonal dayanışma ve yardımlaşmayı yaralamak demektir. İçe kapanmak, milliyetçiliğe saplanmak demektir.

Hiçbir Marksist-Leninist göz göre göre olanaklar ve güçler birleştirildiğinde korunacak ve karşı-devrimi sindirebilecek sosyalist bir ülkenin, emperyalizmin kölelik zincirinin yeni bir halkası olmasına rıza gösteremez.

Karşı-devrim ilk olarak Ekim 1956'da Macaristan'ın kapılarını zorlamıştır.

Bir yanıla Macar burjuvazisine, diğer yanıla Amerikan emperyalizminin başını çektiği uluslararası sermayeye dayanan İmre NAGY kliğinin karşı-devrimci darbesi, Macaristan'ı sosyalist sistemin dışına çıkarmaya çalışmıştır. Sosyalist ülke ve komünist partilerin, sosyalizmin genel çıkarlarını korumadaki kararlılıklarını Macaristan'a maddi, manevi destek vererek göstermeleri, enternasyonal dayanışmanın bir örneğidir. Macaristan'ın emperyalizm ve karşı-devrim karşısında korunmasında sosyalist güçler, haklı ve yerinde olarak, Kızıl Ordu kalkanını kullanmışlardır. Marksist-Leninistler burada dikkatlerini, sosyalizmin genel çıkarlarını korumadaki kararlı tutum yanında; Macaristan Komünist Partisi'nin, karşı-devrimin iktidara yürüyecek güce ulaşmasındaki hatalarının sorgulanması ve açığa çıkarılması üzerinde yoğunlaşmalıdırlar.

Karşı-devrimci İmre NAGY kliğinin, partinin yanlış politikalarının kitlelerde haklı olarak uyandırdığı tepkileri, akılcı taktiklerle karşı-devrim potansiyeline dönüştürmesi ve sosyalizme karşı kullanabilmesinin nedenlerini

çözümleyebilmelidirler.

Karşı-devrimin ezilmesindeki başarı, hataları ve zaafı unutturmamalıdır!

Benzer gelişmeler 1968'de Çekoslovakya'nın başına gelmiştir. Daha sinsice ve ince taktiklerle "güler yüzlü sosyalizm" aldatmacalarıyla başlayan karşı-devrim, adım adım partinin kilit noktalarını ele geçirmiştir. Yetkileri eline geçirir geçirmez karşı-devrim, yukarıdan aşağıya Yugoslavya benzeri bir yolla, üretim birimlerinden başlayarak kapitalizmin restorasyonuna girişmiştir.

Partiye yerleşmiş karşı-devrimin, sosyalizmin kazanımlarını eritip yitirmesine, sosyalist Çekoslovakya'nın kapitalist Çekoslovakya'ya dönüşmesine, sosyalizmin genel çıkarları açısından izin verilemezdi. Kızıl Ordu ve diğer sosyalist ülke ordularının Çekoslovakya'ya müdahalesine, sosyalizmin genel çıkarları açısından bakıldığında karşı çıkılmaz. Hukuki ve biçimsel kaygılarla 'bağımsızlığa, egemenliğe saygısızlık yapıldığı' gibi sonuçta milliyetçiliğe varan duyularla hareket etmek, Marksist-Leninistlerin tavrı olamaz.

Sonuçta; Çekoslovakya'ya müdahale doğru muydu, değil miydi tartışması, sosyalistler açısından artık aşılmalı ve karşı-devrimin neden ve nasıl doğduğu ve palazlandığı üzerinde durulmalıdır. Öncelikle Çekoslovakya'yı karşı-devrimin eşiğine getiren, müdahaleyi zorunlu kılan nedenler; ideolojik gıdasını SBKP'den alan Çekoslovakya Komünist Partisi'nin bürokratlaşma ve yozlaşmaya açık çizgisi sorgulanmalıdır. Biz Marksist-Leninistler geleceğe yönelik dersleri buralarda aramalıyız, aramak zorundayız. GORBAÇOV'un düşüncelerinin kökleri de buralara kadar uzanıyor.

Çekoslovakya müdahalesi, emperyalist burjuvazinin soldan yeni müttefikler kazanarak, sosyalizme saldırısını yoğunlaştırmasındaki bir dönüm noktasıdır. Marksizmin bunalıma düştüğü, iflas ettiği demagogilerinin kökleri, Çekoslovakya olaylarına kadar uzanır.

Çekoslovakya müdahalesi üzerine emperyalizm sosyalizme karşı bir haçlı seferi başlattı. Egemen bir ülkenin içişlerine müdahale edildiği, bağımsızlık haklarının çiğnendiği yaygarasını kopardı. Emperyalizm soğuk savaştan sonra Afganistan müdahalesine kadar, sosyalizme saldırıda başvurduğu demagogilerin odağına Çekoslovakya müdahalesini oturttu.

Emperyalizmin bu yoğun propaganda bombardımanının, küçük-burjuva aydınları etkilemedeki başarısı yadsınmaz. Basın-yayın, TV, radyo, tüm iletişim araçları harekete geçirilerek yürütülen, beyin yıkamaya yönelik saldırı kampanyası solu bile etkiledi.

Küçük-burjuva sosyalistlerinin "bağımsız sosyalizm", "ulusal sosyalizm", "güler yüzlü sosyalizm" gibi teorik "keşif"leri, onların Çekoslovakya olaylarıyla yıkılan "ideal sosyalizm" anlayışlarının sonuçlarıdır. Emperyalizmin Çekoslovakya özgünlüğünde, Sovyetler Birliği'ni hedef alan ideolojik ve politik saldırıları, dünyaları yıkılan, sağa sola savrulan bunalım içindeki bu küçük-burjuva sosyalistlerin düşüncelerinde önemli deformasyonlar yaratabilmiştir. Proletarya enternasyonalizminden sapılmış, burjuva milliyetçiliği ve liberalizmine çarkedilmiştir.

"Rus tankları altında ezilen Çekoslovakya'ya özgürlük" isteyen koroya, soldan katılanların, emperyalizm kaynaklı propagandayla büyüledikleri ve objektif olarak emperyalist ve gerici güçlere, sosyalizmi yıpratmada yardımcı oldukları açıktır.

Bugün Polonya'ya aynı anlayışla "özgürlük" istemeye kalkmak, sosyalizm karşıtı "Dayanışma"yı güçlendirmek, emperyalizmin Polonya ve diğer sosyalist ülkeler üzerinde oynadığı oyunlarda rol almaktan başka bir şey değildir.

Çekoslovakya'da, Polonya'da ve diğer sosyalist ülkelerde ortaya çıkan hata ve zaafı eleştirmek, sosyalizmi savunmak başka, eleştiri adına emperyalizmin sosyalizmi yıkmaya yönelik ideolojik, politik saldırılarına ortak olmak, sosyalizme zarar vermek başka şeylerdir...

Marksist-Leninistler Çekoslovakya'da sosyalizmin yanlışlarını eleştirirken, DUBÇEK kliğini; Polonya'daki sosyalizmin yanlışlarını eleştirirken, "Dayanışma"nın tasfiyesi için, alınan politik kararları desteklemişlerdir.

SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN AFGANİSTAN'A MÜDAHALESİ CÜRETİ BİR ÇIKIŞTIR AMA DEVRİM DEĞİLDİR!

Sosyalizmden etkilenmiş küçük-burjuva asker, sivil aydınlar darbeyle iktidarı aldıktan sonra "kapitalist olmayan yol"dan sosyalizme geçiş teorilerine sarılmıştır. Marksist-Leninist devlet ve devrim teorileriyle bağdaşmadığı halde, bunun bir örneği, Sovyetler'in Afganistan hükümetinin çağrısına uyarak Kızıl Ordu'yu Afganistan'a göndermesidir. Biz Sovyetler'in bu tavrını proletarya enternasyonalizmi olarak görmedik. Afganistan Nisan "Devrimi" ilerici bir

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

atılımdır, o kadar!

Bu anlamda, Afganistan'ın Macaristan ve Çekoslovakya'dan kategorik ayrımı vardır.

Sovyetler'in Afganistan'a müdahalesini emperyalizme ve gericiliğe karşı cüretli bir çıkış olarak görmek gerekiyor. Ama sınırlarına kadar dayanmış emperyalizmin, Sovyetler Birliği'nin güvenliğini tehdit etmesi, Afganistan'daki gericiliği ezmeye zorlayan önemli bir başka nedendir. Müdahalenin bu yanı üzerinde durulmalıdır. Sovyetler Birliği'nin kendi güvenliğini alması ve düşünmesinde, olağandışı bir durum yoktur. Eleştirilmesi gereken nokta; bu güvenliğin başka bir ülkeye, o ülkenin meşru iktidarının çağrısıyla da olsa müdahale edilerek alınmaya çalışılmasıdır. Bir sosyalist ülke, güvenliğini başka bir ülkenin sınırında aramamalıdır.

Gelinen aşamada, Afganistan'da devrim olduğundan, sosyalizmin kurulmaya çalışıldığından söz etmek bir anlam ifade etmiyor. Devrim ve sosyalizmin örgütlenmesi bir yana, Afgan yönetimi gerici güçlerle hükümeti paylaşmayı çoktan kabullenmiştir. Bugün Afganistan'da gerileyen iktidar, mevzi kazanan gerici güçlerdir. Ülkenin büyük bir bölümü gerici güçlerin denetimi altındadır. İç savaşın geçmişe göre hızı kesilse de, iç savaş sürmektedir. Savaşta gerici güçlerin ağırlığı vardır. Sovyetler Birliği'nin geri çekilmesinin tamamlanmasıyla, gerici güçlerin ve emperyalizmin savaşta inisiyatifinin artacağını söylemek için kahin olmak gerekmiyor. Bu gerçekleri, görmemek için gözlerini kapatanlara anlatmak zorundayız.

Sosyalist Afganistan hayaliyle yaşayanları bu tatlı rüyalarından uyandırmak zorundayız.

Yanlışlığını, iktidarı ele geçirmesinden başlayarak eleştirmiş olsak da, Afganistan'da gerici güçlerin egemenlik kurmasına sonuna kadar karşı çıkarız. Afganistan özgülünde ilerici-gerici çatışmasında bu anlamda tarafız.

Afganistan'ın gericiğin kalesi, emperyalizmin bölge halklarının kurtuluş savaşlarına ve sosyalizme saldırı üssü olması, sosyalist ve ilerici güçlerin aleyhine bir gelişme olacaktır.

Afganistan'da gericiğin ve emperyalizmin bayrağının dalgalanması, biz Marksist-Leninistleri rahatsız edecek, dünya çapında ilerici güçlere mevzi kaybettirecektir.

Ama Afganistan bu duruma gelirse, bunun doğrudan sorumlusu SBKP'nin "kapitalist olmaya yoldan" sosyalizme geçiş teorisi ve bu teoriyi Afganistan'da uygulamaya kalkanlar olacaktır. Bu nedenle de sonuçta halkları yenilgiye götüren bu yanlış devrim teorisi her zaman eleştiri oklarımızın hedefi olacaktır.

Sovyetler Birliği'nin "Afganistan yönetiminin çağrısıyla sosyalizme karşı ayaklanmış, emperyalizmin kışkırttığı ve silahlандırdığı gerici güçlere karşı, enternasyonal dayanışmanın bir gereği olarak, Afganistan halkının yardımına koştuk" demesi, nesnel gerçekleri değiştirmiyor. Sovyetler Birliği'nin gerçeği, Afganistan'daki nesnel gerçeğe uymuyor.

Halk devrime kazanılmadan, halkın devrimci girişimiyle aşağıdan yukarıya burjuva devlet mekanizması parçalanmadan, "gerçek bir halk devrimi" gerçekleştirilmeden, iktidar ele geçirilse de korunamayacağını ve sosyalizme açılmayacağını Afganistan deneyi trajik sonuçlarıyla gösteriyor.

Barışçıl yoldan ya da aynı kapıya çıkan "kapitalist olmayan yoldan" sosyalizme geçiş teorisinin iflası, bu kez Afganistan'da yaşanıyor.

Biz Marksist-Leninistler, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'da halka rağmen "devrim'i sürdüremeyeceğini; yanlış rota izlenerek, nesnel koşullar zorlanarak iktidar olmanın sonuca götürmeyeceğini, bu işe girişmenin bedelinin ağır olacağını, daha Kızıl Ordu, Afganistan'a yeni ayak basmışken söyledik, yazdık. Aradan sekiz yıl geçtikten sonra söylediklerimizi ve yazdıklarımızı tarih doğruluyor. Sovyetler Birliği sekiz yıl sonra 15 bin kayıpla, "devrim" ve halk lehine önemli bir şey çözülmeden, zoraki bir barışla, ardında iç savaş ve körüklenmiş milliyetçi duygular bırakarak çekiliyor.

Afganistan'da henüz her şey kaybedilmiş değil. Yönetim kendi gücüyle gericiliğe karşı direnmeye çalışıyor. Ama sonuçta trajik bir yenilginin yaşanması hiç de bir sürpriz olmamalıdır. Çünkü sürecin diyalektiğinde yenilgi tarafı ağır basıyor. Sosyalist Afganistan düşüyle yaşayanlar sonradan şok geçirmek, karamsarlığa kapılmak ve yıkılmak istemiyorlarsa, gerçeğin bu yanını da görmeliler artık.

Bugün sosyalist güçlerin, Sovyetler Birliği'nin yanlış devrim anlayışının sonucu, Afganistan'da zedelenen saygınlığını ve prestijini onarmak, Afganistan gerçeğinin olumsuzluklarını halkların kafasından silip atmak hiç de kolay olmayacaktır. Marksist-Leninistler burjuvazinin Afganistan, Polonya, Çekoslovakya gibi "kötü örnekleri" öne sürerek yalan ve demagoji üretmesini, halkların kafasını karıştırmasını, sosyalizme saldırmasını önlemek için, sadece emperyalizmin halklara düşman çirkin yüzünü açığa çıkarmakla yetinemez.

Bunun yanında, reformizme ve her türlü sağ ve sol sapmaya karşı, ideolojik, politik mücadeleye de hız vermeliyiz. Yanlış devrim teorilerini her vesileyle, bıkmadan usanmadan eleştirmeliyiz.

Bu görevi yerine getirdiğimiz ölçüde halklarımızın kafası aydınlanacak, emperyalizmin yalan ve demagojilerine karşı başışıklık kazanacak, Polonya, Afganistan, Çekoslovakya gerçeğini bütün yönleriyle neden-sonuç ilişkisi içinde kavrayacaklardır.

AFGANİSTAN VE POLONYA'DAN SONRA EMPERYALİZME YENİ DEMAGOJİ MALZEMELERİ SUNULMALIDIR

Emperyalizm, çürümesi ve kokuşması ilerledikçe, sosyalizme saldırmak, sosyalizmden bir şeyler koparmak için yeni demagoji ve yalan malzemeleri arıyor.

Bu malzemeyi açıklık adına da olsa, emperyalizme biz kendi ellerimizle hediye etmemeliyiz. Eleştiri ve özeleştiri hatalardan ders çıkarma ve yenilenme sınırlarının dışına çıkıp dejenere etmemeli, günah çıkarmaya ya da birilerini suçlamaya, karalamaya dönüştürmemeliyiz.

GORBAÇOV'un, SBKP'nin tarihini eleştiri süzgecinden geçirip, hatalarını ve eksikliklerini, yaptıklarını ya da yapamadıklarını ortaya koyarken, geçmişte yokmuş gibi "demokrasi", "insan hakları" ve "açıklık"tan söz etmesi, bu sınırı zorladığını, yer yer aştığını gösteriyor.

Aynı yanı sıra MAO ve Kültür Devrimi'ni eleştirirken Deng Siao PING de düşünüyor. Eleştiri ve özeleştiri yapmak, hataları ve eksiklikleri içtenlikle ortaya koymak, hatalardan bugün ve gelecek için dersler çıkarmak, halklara karşı açık olmak; bu olmasa gerek.

LENİN ve STALİN de, tüm Marksist-Leninistler de açıklıktan yana olmuşlar, hatalarını ve eksikliklerini örtbas etmemişler, ciddiyetle ve samimiyetle kitlelere aktarmayı görev bilmişlerdir.

1936 Anayasasının hazırlanışı başlıbaşına sosyalist demokrasi ve açıklığın ne olması gerektiğini bize öğretiyor.

Ülkeyi baştan başa, fabrikalardan kolhozlara kadar tartışma kürsüsüne dönüştürmek, kitleleri kendi yazgılarını çizmeleri için harekete geçirebilmek, halktan 154 bin öneri toplayabilmek, demokrasi ve açıklıktan başka ne ile açıklanabilir?

İnsanlık tarihi süresince hangi ülke, sistem ve yönetim, halkına kendi yazgısını çizmede bu ölçüde inisiyatif taniyabilmiştir?

Sosyalist demokrasi, açıklık, kitleleri sosyalizmle bütünleştirmek bu değilse nedir?

GORBAÇOV'un dilinden düşürmediği bu sloganları; burjuvazi, yıllardır sosyalizme ve Sovyetler Birliği'ne yönelik "sosyalizmde demokrasi yok, insan haklarına saygı gösterilmiyor. İnsanlar baskı rejimi altındalar" demagojilerinin onaylanması olarak görüyor. Burjuvazi bundan en iyi şekilde yararlanıyor.

Burjuvazi, GORBAÇOV'un güncelleştirdiği bu sloganları, Sovyetler Birliği'nde sosyalizm dışı unsurları harekete geçirmek, "demokrasi ve insan hakları"nı öne sürüp, karşı-devrimci güçlere mesaj vermek için kullanıyor.

Halklar arasındaki birliği bozmak için şovenizmi körüklüyor. Halkları "bağımsız" olmaya çağırabiliyor.

REAGAN'ın Sovyetler Birliği ziyareti sırasında, karşı-devrimcilerle görüşme istemi ve onları "demokrasi, insan hakları" istemeye kışkırtması başka nasıl açıklanabilir?

Sosyalistlerin, düşmanlarına hoş görünmek, onların da övgülerini kazanmak diye bir sorunu olamaz. Marksist-Leninistlerin, halkların ve emekçi sınıfların saygılarına gereksinimleri vardır. Marksist-Leninistler için değerli mihenk taşı halktır, düşmanları burjuvazi ve yandaşları değil!

Marksist-Leninistler, düşmanlarından övgü aldıklarında ne olursa olsun, politikalarında, sloganlarında, devrime, sosyalizme ve halklarına zarar veren bir yan olduğunu düşünmek zorundadırlar.

Burjuvazi, Marksist-Leninistleri hiçbir zaman nesnel bir tutum takınarak övmemiş, "barış havarisi", "yenilikçi", "dost" olarak anmamıştır. Tersine, yerin dibine batırmak, kötülemek, halklar karşısında saygınlığına gölge düşürmek için olmadık yalanlara, demagojilere başvurmuştur. Burjuvazi, LENİN'i ve STALİN'i bir kez olsun övmemiş, kitaplarının telif hakkını almak ve basmak için sıraya girmemiştir.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Biz Marksist-Leninistler, dikkatlerimizi bu nokta üzerinde de topluyoruz. Bunlardan da gerekli dersleri almayı unutmuyoruz.

ÇİN DEVRİMİ 600 MİLYON İŞÇİ VE KÖYLÜNÜN İKTİDARA GELİŞİ OLARAK BAĞIMIZIN EN BÜYÜK ALTÜST OLUŞLARINDAN BİRİDİR

Çağımızın ikinci büyük devrimi sayılan Çin Devrimi, kendi özgünlüğü içinde, Marksist-Leninistlerin kendi devrim pratikleri için önemli dersler çıkartacağı bir deneydir.

Çin Devrimi'nin tarihsel önemi, köylü nüfusun ağırlıkta olduğu yarı-feodal, yarı-sömürge bir ülkede, uzun süreli bir halk savaşıyla gerçekleştirilmiş olmasından gelmektedir.

600 milyon ezilen ve sömürülen insanın devrimci potansiyelini devrime kanalize ederek, iktidarı almaya yöneltebilmek, Çin Devrimi'nin önemini ortaya koyuyor.

Ne Çin Devrimi'ni küçük-burjuva devrimine, MAO'yu küçük-burjuva köylü devrimciliğine indirgemeye çalışmak; ne de kendi şemaları içinde düşünen dogmatik kafaların Çin Devrimi'ni görmezden gelmeleri, bu tarihsel ve nesnel gerçeği değiştiremez.

Çin Devrimi'nin ve MAO'nun, Marksizm-Leninizm hazinesine katkılarını, bu subjektif yaklaşımlar silip atamazlar. Bu subjektif yaklaşımların sahiplerine en iyi cevabı, yine Çin Devrimi'nin yaşayan başarıları, dünya devrim pratiğine katkılarını vermektedir.

Ne söylenirse söylensin, hata ve başarılarıyla 1 milyara yaklaşan insanı sosyalizm koşulları altında yaşatabilmek, kolay bir iş olmasa gerek.

Marksizm-Leninizmin evrensel hazinesine, Çin Devrimi'nin ve MAO'nun katkıları olan Halk Savaşı ve Milli Demokratik Devrim Teorisi, Proleter Kültür Devrimi bugün de yaşayan, halkların mücadelesine yol gösteren gerçeklerdir.

Milli Demokratik Devrim ya da Demokratik Devrim ve Halk Savaşı stratejisi, emperyalizmin kısıkcı altındaki tüm sömürge ve yeni-sömürge ülkeler için geçerli devrim stratejisidir. Bu evrensel gerçeğin kendi orijinalitesi içinde ülkemiz devrimine de yol gösterdiğini unutmuyoruz.

İnsanlık tarihinde hiçbir devrim hareketi, 600 milyon insanı, geçmişten miras kalan düşünce ve alışkanlıkları, radikal bir biçimde süpürüp atmak için, harekete geçirememiştir.

Çıkışındaki deneysel eksiklikleri, belli bir aşamasında amacından saptırılması ve beklenen sonuçlara ulaşamamış olması eleştirilebilir, eleştirilmelidir. Ama bu eksiklik ve yanlışlıklarına rağmen, Çin Devrimi'nin "Proleter Kültür Devrimi" deneyi, sosyalizmi inşa eden ve edecek olan ülkelerin Marksist-Leninistlerine, sosyalizmi kitlelere mal etmelerinde önemli perspektifler sunmuştur.

Biz Marksist-Leninistler, Proleter Kültür Devrimi'nin 1 milyara yaklaşan insanı, aynı duygu ve düşüncelerle partideki bürokratlaşma, toplumdaki yozlaşma eğilimlerine ve sosyalizmin zayıflamaya başlamasına karşı; kollektif bir irade ile sosyalizmi ileri sıçratmak için harekete geçirmesinden, önemli dersler çıkarıyoruz.

Sovyetler Birliği'nde, sosyalizmin sorunlarını aşmak için, kitlelerde böyle bir dinamizm yaratacak politikalar gerekmektedir. Eğer sosyalizmin kitlelerin eseri olacağına, karşılaşılan her sorunun kitleler harekete geçirilerek, aşılabacağına inanıyorsak; proletarya partisi sosyalizmin her aşamasında, kitlelerin sosyalizme sahip çıkacak dinamizm içinde bulunmasını sağlamak zorundadır.

Çin Devrimi'nin örnek alınacak, sosyalizmi kitlelere mal etme anlayışı, en somut ve gelişkin ifadesini Proleter Kültür Devrimi'nde bulunmuştur. Çin'de sosyalizmin gerçekleşmesinin araçları olan komünler, sosyalizmi kitlelere mal etme anlayışının nüveleri olarak görülmelidir. Komünler, merkezi bir bütünün organik parçaları olarak, sadece ekonomik, sosyal gelişmenin değil, kitlelerin sosyalist ideolojik, politik eğitimlerinin de araçlarıdır.

ÇİN'DE SOSYALİZMİN RAYINA OTURTULAMAMASININ ÖNÜNDEKİ EN BÜYÜK ENGEL PARTİDEKİ İKİ ÇİZGİ MÜCADELESİDİR

Çin deneyinin başarılarını dünya proletaryasının ve ezilen halkların ortak hazinesine yazıyoruz. Marksizm-Leninizme katkılarını ise nesnel gerçekler olarak kabul ediyoruz. Ama bu, Çin Devrimi'nin hatalarını ve eksikliklerini görmemize perde olmamalıdır. En azından bugün, sosyalizmin kazanımlarını aşındıran, sosyalizm dışı unsurların gelişimine yol açan politikalar ve bu politikaların dayandığı ideolojik temeller eleştirilmelidir. Sosyalist güçlerin

birliğine, "sosyal emperyalizm" teorisiyle verdiği zararları eleştirmeliyiz. Sınıfsal olmaktan çok milliyetçiliğe dayanan ve ÇKP'yi çok zaman halkların mücadelesi karşısında, emperyalizmin yedeğine düşüren, gerici bir çizgiye iten "Üç Dünya Teorisi"ni eleştirmeliyiz.

Çin'in sorunlarının aşılmasında zorlanılması, hatalara düşülmesi, sağa-sola sapılmasının nedeni, nesnel durumun önemi bir yana, öncelikle ÇKP'nin örgüt anlayışında aranmalıdır. ÇKP'nin proletaryanın çelik disiplinini sağlamaya, irade ve eylem birliğini sürekli kılmaya elverişli olmadığı gerçeğinde aranmalıdır.

ÇKP'nin Bolşevik örgüt anlayışıyla çelişen, partide iki çizginin mücadelesini meşru gören anlayışı; bu tarihsel öneme sahip devrimin hedefinden sapmasına da doğrudan etkide bulundu. Eğer bugün ÇKP'nin tarihi, belli sınırlar içinde hiziplerin çatışması, darbeler, karşı darbeler tarihi olmuşsa, buna yol açan iki çizgi mücadelesinin meşru görülmesidir.

Proleter Kültür Devrimi, bir yanıyla parti içindeki iki çizginin hesaplaşmasına kitlelerin katılımı olarak görülebilir.

MAO'nun partinin yönetimini ele geçiren sağ ekonomist Deng Siao PING, Liu ŞAO-Çİ yönetimini tasfiye etmek için kitleleri harekete geçirecek bir perspektifle harekete geçmesinin, Proleter Kültür Devrimi'yle çakışmış olması doğrudur. Ama Kültür Devrimi'ni sadece, partideki sağ çizgiyi tasfiye etmeye indirgemek, devrimin çapını ve amaçlarını daraltmak olur. Proleter Kültür Devrimi, bütünlüğü içinde, proletarya diktatörlüğünün pekiştirilmesi, sosyalist inşa için kitlesel bir atılımın yapılması olarak görülmelidir.

Ama sosyalist üretim ilişkilerini, iradi güçle bu ölçüde ileri götürürken, üretim güçlerini bu ilişkilerin seviyesine çıkaramamak, Çin Devrimi'nin açmazlarından biridir. Bu ölçüde hızlı gelişen sosyalist üretim ilişkileri, üzerine oturma-çağı güçlü bir sosyalist sanayi bulamamıştır. Çin Devrimi'nin sola savrulması, üretim ilişkileriyle üretici güçler arasındaki dengenin tutturulamamasıyla atbaşı gitmiştir. Kollektif ruh ve bilinçle donanmış sosyalist insanların, grup mülkiyeti ve küçük köylü ekonomisi içinde sıkışıp kalması, çelişkinin kaynağını oluşturmuştur.

Bugün Çin Devrimi'nin "sol"dan, "sağ"a dönmesi, Proleter Kültür Devrimi kazanımlarını giderek yadsıması ve üretici güçler teorisine saplanmasında Çin toplumunun nesnel koşulları ve özelde köylü ekonomisi rol oynamışsa da, bu dönüşümün temelinde esas olarak, iki çizgi mücadelesi vardır.

Bu kez, toplumun refahı, üretici güçlerin gelişimi, sosyalizmin ilerlemesi için her şey görüldünce; Kültür Devrimi'nin sürekli kılınması, sosyalist üretim ilişkilerinin sağlanması ihmal edilmekte, Çin Devrimi'nin bir yanı yine eksik bırakılmaktadır.

Çin'de sosyalist üretim ilişkilerinin yanında, sosyalizmi baltalayacak ilişki ve alışkanlıklar geliyorsa, bunun nedeni üretici güçleri geliştirmek adına kapitalist yöntemlere başvurmaya, meta ekonomisi kurallarının geliştirilmeye başlanmasındandır.

Çin Devrimi ve Sovyet Devrimi, sosyalist inşa sürecinde farklı aşamalardan geçtikten sonra, düzeyleri farklı olmakla birlikte bugün aynı eksen üzerinde birleşiyorlar. Sosyalizmde üretici güçler ve toplumsal refah her şeyi belirler anlayışı, onları birbirine yaklaştıran anlayıştır.

GORBAÇOV'un reformlarıyla Deng Siao PING'in reformları, özde, hatta uygulama yöntemlerinde, birbirlerinden pek farklı değildir ve farklı sonuçlar yaratmayacaktır. Ama sosyalist ekonomik temeline Çin'de daha zayıf ve oturmamış olması, Çin ekonomik ve siyasi reformlarının sosyalizm için daha tehlike ve risk taşıdığını belirtmeliyiz.

Sonuçta iki devrimin de çözümsüzlüğü; üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki, proletarya partilerinin ve yönetici organların emekçi sınıflarla arasındaki bağ sorununda yatmaktadır. Sosyalizmin gelişimi içinde, her tarihi dönemeçte, toplum ileriye bütün nitelikleriyle birlikte, dengeli biçimde sıçratacak politikalar yaratamamış olmakta düğümlenmektedir.

Geri, feodal ilişkilerden çıkarak, sosyalizmi kurmanın belki de devrimi gerçekleştirmekten daha güç olduğu nesnel gerçeği, ÇKP'nin yanlış parti anlayışını besleyen kaynak olarak kabul edilebilir.

Darbencilik, partide hiziplerin birbirinin altını oymak için çeşitli oyunlara başvurması, partinin enerjisinin önemli bir bölümünün bu işlerde harcanmasına yol açmıştır.

Bu, çatışmaya varan iç çelişkiler, partinin sosyalist kuruluşa önderlik etmek görevini sekteye uğratmış, Çin'de sosyalizmin zikzaklar çizerek sağlam bir temele oturmasına engel olmuştur.

ÇKP'de darbencilik geleneği öyle boyutlar kazanmıştır ki, MAO'nun halefi bir gecede hain, karşı-devrimci ilan edilebilmiştir. Kültür Devrimi sırasında hain olarak partiden çıkarılan Deng Siao PING, Kültür Devrimi'nden 10 yıl

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kadar sonra partinin genel sekreterliğine yükselebilmiştir.

Dünün "hainleri"nin, bugünün kahramanı, bugünün "hainlerinin" de dünün "kahramanları" olmasını, ÇKP'nin iki çizgi mücadelesi ve darbecilik geleneğiyle açıklamak mümkün olabilir ancak.

ÇKP'nin iki çizgi mücadelesinin, hizip çatışmaları ve parti içi darbeci geleneğinin en kaba ve ilkel yansıması, Kamboçya'da Pol-Pot yönetimi altında görülmüştür.

ÇKP'nin örgüt anlayışının, Kamboçya'da milyonlarca can alacak kadar, insanlık dışı bir uygulamaya dayanak olabilecek tehlikeleri içinde barındırdığı unutulmamalıdır.

Ülkemizde ÇKP'nin örgüt anlayışını, Bolşevik örgüt anlayışına tercih eden siyasetler de, örgüt içi hizip çatışması, darbeler ve tasfiyelerden kendilerini kurtaramamışlardır.

15 yıllık tarihleri bölünmeler, darbeler, çatışmalar, revizyonistleşen merkez komiteleri tasfiye etme tarihi olmaktan öte gitmemiştir.

SOSYAL EMPERYALİZM TEORİSİ SOSYALİST ÜLKELER VE PARTİLER ARASI İDEOLOJİK-POLİTİK AYRILIĞI ÇATIŞMAYA DÖNÜŞTÜRMÜŞTÜR

20.Kongre Kararları sosyalist dünyaya, ideolojik-politik ayrılıkların tohumlarını atmıştır.

20.Kongre Kararlarının sağcı özüne karşı, 1963'lere kadar ÇKP'nin Marksist-Leninist açıdan getirdiği eleştirileri ciddiye almak gerekiyor.

Bu süreçte revizyonizme karşı, Marksizm-Leninizm bayrağını ÇKP taşıyordu. ÇKP Merkez Komitesi'nin 1963 tarihli, SBKP'ye yolladığı mektupta yer yer tepkiselliğin ve mekanikliğin izleri görülse de esas olarak, nesnelliği içinde revizyonist tezler mahkum edilmiştir. Bu mektubun tarihsel önemi, sosyalist ülke ve komünist partiler arası ideolojik-politik ayrılıkların, sosyalist blokun parçalanmasının dönüm noktası olmasındandır.

ÇKP, SBKP'nin "putları yıkma" adına STALİN'e saldırmasını Marksizm-Leninizme saldırı olarak gördü. Buna LENİN'in önderler, parti, sınıf ve kitleler arasındaki ilişkiye ilişkin tezlerine aykırı olduğu ve demokratik merkeziyetçilik ilkesini sekteye uğrattığı için karşı çıktı.

SBKP'nin, Leninist "Barış İçinde Bir Arada Yaşama" ilkesinin özünü değiştirmesini ve bu ilkeyi dış siyasetinin temel ilkesi düzeyine çıkarmasını eleştirdi. Barışı koruma temel görevine bağlı olarak, bu ilkeyi dejenere edip, farklı toplumsal sistemlere sahip ülkeler arasındaki ilişkilerden; sınıf mücadelelerine, devrimlere kadar genişletmesine karşı çıktı.

ÇKP'ye göre, barış içinde yarışı sosyalist ülkelerle, kapitalist ülkeler arasındaki ekonomik yarış ilişkisine indirgemek, emperyalizmden kaynaklanan çelişkileri tek bir çelişkide toplamak ve gözardı etmektir. Halbuki yaşanan dönemde devrimlerin fırtına merkezleri sömürgelere, yeni-sömürgelere kaymıştı. Emperyalizmle, bağımlı halklar arasındaki çelişki, diğerlerine bağlı olarak öne çıkmıştı.

ÇKP; SBKP'nin barışçıl yoldan sosyalizme geçişi, devrimci geçişin önüne koyuşunu Marksist-Leninist devlet ve devrim tezlerine aykırı buldu. Burjuva devletin "gerçek halk devrimleriyle" parçalanarak sosyalizme geçileceğini savundu.

Nükleer savaş önleme, evrensel barışı koruma adına, haklı savaşı ve devrimlere soğuk yaklaşılmasını eleştirdi. Tersine savaş, emperyalizmin devrimlerle geriletilip, zayıflatılması ve barış cephesinin güçlendirilmesiyle önlenecekti.

SBKP'nin savunduğu "halkın devleti" tezi, Marksist devlet teorisini yadsımak anlamına geliyordu. ÇKP sınıfsız ya da sınıflar üstü devletin olamayacağını altını çizdi.

ÇKP ile SBKP arasındaki politik ayrılıklar temelde bu noktalarda toplanıyordu. Bu ideolojik-politik ayrılıklar üzerine; kapitalizmin boy verdiği Yugoslavya'yla Sovyetler Birliği'nin yeniden ilişkiye geçmesi, Arnavutluk Emek Partisi'nin komünist partileri toplantısına katılmasının engellenmesi ve Sovyet teknisyenlerinin Çin'den topluca çekilmesi, projelerin yüzüstü bırakılması, SBKP ile ÇKP arasındaki ipleri kopardı.

SBKP ve ÇKP arasındaki ideolojik-politik ayrılıklar giderek derinleşti. 20.Kongre Kararlarının yön verdiği SBKP'nin sağ çizgisine karşı Marksizm-Leninizm cephesinden devrimci bir muhalefet yürüten ÇKP, bu düzlemde kalamadı. İçe kapanma, tamamen kendi kendine yetme ve özgüce güvenme giderek milliyetçiliğin, tepkiselliğin ağır

bastığı bir rotaya dönüştü. ÇKP, SBKP karşısında haklı platformdan uzaklaştı.

ÇKP'nin, sosyal emperyalizmi keşfetmesinden başlayarak, dış politikada gericilik ve emperyalizmle birlikte Sovyetler Birliği'ne karşı tavır almaya iten, Üç Dünya Teorisi'ne evrilmesinde Kızıl Ordu'nun Çekoslovakya'ya müdahalesi çıkış noktası olmuştur. Çekoslovakya müdahalesi, sosyalizmin genel çıkarları korunurken, sosyalist güçler arası ayrılıkları düşmanlık noktasına sıçratan olumsuzluğu da içinde taşımıştır.

ÇKP, tarihinin en büyük hatasını, Sovyetler Birliği'ni kapitalist ve sosyal emperyalist bir ülke ilan etmekle yapmıştır. Bu noktadan sonra, sosyalist ülke ve partiler arasındaki ideolojik-politik ayrılıkları çatışma noktasına varımanın, uzlaşma köprülerini tamamen atmanın sorumluluğu ÇKP'ye aittir. Çağımızda sosyalist dünyanın birliğini bu ölçüde yaralayan başka bir olay daha yaşanmamıştır.

Bu karşılıklı kampaşmayı doğuran ideolojik-politik ayrılıkların, ideolojik-politik, örgütsel mayalanma aşamasında olan ülkemiz devrimci mücadelesinde yarattığı tahribat çok daha büyük olmuştur. Solu suni olarak bölen ve birbirine düşmanlaştıran "sosyal emperyalizm" teorisine bağlı gelişmeleri kimsenin unuttuğunu sanmıyoruz.

"Sosyal emperyalizm" teorisinin, ülkemiz devrimine, solda birliği baltalayarak en büyük zararı verdiği için, teori olarak kabul edilecek hiçbir yanı yoktur.

"Sosyal emperyalizm" teorisini sosyalist dünyayı derinden etkilemiş, birbirini düşman gören iki ayrı kampa bölmüştür. Bu ayrılık ve çatışma, bütün ülkelerin komünist hareketlerinde sarsıntı yarattı, suni bölünmelere ve düşmanlıklara neden oldu. Ama en önemlisi 20.Kongre Kararlarıyla erozyona uğrayan enternasyonal dayanışma daha da zayıflarken, tepkisellik ve milliyetçi politikalar güçlendi.

Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist ülkelerin, hata ve zaaflarından dolayı, bir çırpıda karalanıp düşman kampa itilmesinin onaylanacak bir yanı yoktur. Bu, halkımıza ve dünya halklarına yanlış hedef göstermek, devrim mücadelelerini bölmek ve zayıflatmak anlamına gelir. Emperyalizmi geri plana iterek Sovyetler Birliği'ne saldırmak dünya emperyalizmine objektif olarak güç katmak olur.

Dostluk sınırları içinde, Marksist-Leninist temelde birliği hedefleyerek Sovyetler Birliği'ni hata ve zaaflarıyla eleştirmek başka, sosyalist bir ülkeyi sosyal emperyalist ilan ederek düşman kampta görmek başka şeydir. Biri Marksist-Leninist politik bir tavır olurken, diğeri nesnel bir gerçeği subjektif yorumlar katıp değiştirerek, tepkici, sekte, milliyetçi bir tutum almaktır.

ÇKP cephesinden SBKP'ye bakıştaki bu tepkicilik ve mekanikliğe karşı, SBKP'nin de zaman zaman ÇKP'ye karşı-devrimci, gerici suçlamaları yapmasının onaylanacak bir yanı yoktur. ÇKP'yi ve MAO'yu karşı-devrimci saydığımız noktada, Çin'de sosyalist üretim ilişkilerinin varlığını da yadsımış oluruz. Parti; karşı-devrimin sosyalizme saldırı üssü haline geldiği noktada, sosyalist inşa ne düzeye ulaşmış olursa olsun, o ülkede sosyalizm uzun süre yaşayamaz.

"Sosyal-emperyalizm" teorisinin evrimleşmiş ve sistemleşmiş ifadesi "Üç Dünya Teorisi"dir. "Üç Dünya Teorisi"yle Sovyetler Birliği'ni baş düşman ilan etmek ve dünya sosyalist ülkeleri arasındaki düşmanlığı daha ileri götürmek, MAO ve ÇKP'nin ikinci bir tarihsel hatasıdır.

Bu milliyetçi teori, düşman hedef olarak, birinci dünya kategorisine giren ABD emperyalizmini ve Sovyetler Birliği'ni seçmiştir ama "Üç Dünya"nın, yani bu milliyetçi teorisinin temel güç gördüğü ülkelerin baş düşmanı ABD emperyalizminden daha çok Sovyetler Birliği'dir.

Üçüncü dünya faşist ya da sosyalist ayrımı yapılmadan; birinci ve ikinci dünya kategorisine girmeyen tüm ülkeleri içine almaktadır.

Faşist PINOCHET yönetiminden, Çin Halk Cumhuriyeti'ne kadar birbirleriyle uzlaşamayacak olan ülkeleri üçüncü dünya bayrağı altında toplamıştır. Faşist PINOCHET yönetiminin, Suudi gericiliğinin, ABD emperyalizminin desteğiyle ayakta duran bütün gerici-faşist, yeni-sömürge ülke yönetimlerinin, ABD emperyalizmine karşı çıkacağını düşünmek eşyanın tabiatına aykırıdır.

"Üç Dünya Teorisi", dünyadaki çelişkileri tersyüz etmiştir.

"Üç Dünya Teorisi", birinci dünyaya karşı, gerici-faşist yeni-sömürge yönetimlerinin desteklenmesi teorisidir.

"Üç Dünya Teorisi", herşeye birinci dünyaya karşı olma noktasından baktığı için, yeni-sömürge ülkelerde iş çelişkileri görmezden gelmenin, gerici-faşist yönetimleri devrimlere ve halkların mücadelesine tercih etmenin teorisidir.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"Üç Dünya Teorisi", baş düşman Sovyetler Birliği'ne karşı ikinci dünya ülkeleri ve ABD emperyalizmiyle, üçüncü dünya ülkeleri arasında işbirliği oluşturma teorisidir.

"Üç Dünya Teorisi" ABD emperyalizmi dışında ikinci dünya kategorisine giren tüm emperyalist ve kapitalist ülkelerde burjuvazi, proletarya arasındaki çelişkinin yadsınması teorisidir.

Çin'in '70 sonrası baş düşman ilan ettiği Sovyetler Birliği'ne karşı olma anlayışıyla, ABD emperyalizmi ve diğer emperyalist ülkelerle sıcak ilişkilere girmesi, işbirliği yapması, bu teorinin pratik sonuçlarından başka bir şey değildir.

"Üç Dünya Teorisi"nin bayraktarı ÇKP, dış politikada, genellikle halkların mücadelesine ve devrimlere karşı emperyalizmin yedeğine düşmüş, gerici güçlerle birlikte hareket etmek zorunda kalmıştır.

Sovyetler Birliği'ne karşı olma üzerine kurulmuş, sınıfsal temeli olmayan bu teoriye göre, pratik bir tavır belirlemeye kalkılırsa, sonuçta emperyalist ve gerici güçlerle aynı safa gelmeyi olağan karşılamak gerekiyor.

Ne denirse densin, milliyetçi politikalar sonuçta, emperyalizme ve gerici güçlere hizmet eder. "Üç Dünya Teorisi"nin dünya devrim pratiğinde izlediği yol da bundan farklı olmamıştır.

"Üç Dünya Teorisi", ülkemizdeki dogmatiklere burjuva milliyetçi bir misyon biçmiştir.

Her şeye Sovyetler'e karşı olma noktasından bakan burjuva milliyetçilerinin oligarşinin akıl hocalığına soyunup, 4. Ordunun Sovyet sınırına yerleştirilmesi için nasıl çaba sarfettiğini; ülkemiz sınıf mücadelesi diyalektiğine göre politika belirleme yerine, Sovyetler'e düşmanlık saplantısı içinde politika belirleyerek burjuva partilerine nasıl milli koalisyon önerileri götürüldüğü unutulmuş değildir.

"Ne Amerika, Ne Rusya" sloganını temel slogan haline getirip kitleleri yanlış hedefe yönlendirerek, oligarşinin, gericiliğin yedeğine düştükleri unutulmuş değildir.

ÇKP'nin hataları ve zaafı sonucu gelinen aşamada, sosyalizmin kazanımları, adım adım meta ekonomisi ve sınırlı da olsa özel mülkiyet teşvik edilerek aşındırılmaktadır. Ama gelişmelere mekanik ve tepkici olarak değil, diyalektik materyalist açıdan bakarsak sosyalizmin kazanımlarının sessiz sedasız bir anda yok edilemeyeceğini görürüz.

ÇKP'nin meta ekonomisine ağırlık veren politikalarına bakarak, kapitalizmin geri döndüğü, egemen olduğu yanlışa düşmemeliyiz. Çin'de sosyalist üretim ilişkileri egemenliğini sürdürmektedir. Çin sosyalizminin iç dinamikleri bu tür uygulamalarla kolayca dağılacak kadar zayıf değildir.

Subjektif bir yaklaşımla ak-kara mantığı içinde sıkışıp kalmanın sosyalist ülke ve komünist partiler arasındaki ilişkileri nasıl ayrılığa ve düşmanlığa dönüştürdüğünü unutmamalıyız. Ekonomi politikasını üretici güçler teorisine oturtan ÇKP'yi eleştirirken, ÇKP'nin Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle ilgili düştüğü yanlışa düşmemek gerekiyor.

Bir milyara yaklaşan nüfusuyla, kolektif üretim ilişkileri içinde yaşayan Çin, sosyalist dünyanın ayrılmaz bir parçasıdır.

SOSYALİST ÜLKELERİN İDEOLOJİK-POLİTİK AYRILIKLARININ ÜÇÜNCÜ MERKEZİ ARNAVUTLUK'TUR

Arnavutluk, sosyalizmin kuruluşuna ilişkin kendi sınırları içinde olumlu deneyler yaratabilmiştir. Ama Arnavutluk, daha çok bu yanılla değil, sosyalist ülke ve komünist partilerin ideolojik ve politik ayrılıkları ve çatışmalarında taraf olmasıyla ilgili olarak dikkatimizi çekmiştir.

AEP birçok Marksist-Leninist ilkeyi Arnavutluk toplumuna benimsetmeyi başarmışsa da, özellikle diğer sosyalist ülkelerle ilişkilerinde ve genelde dünya devrimci hareketini değerlendirmede dogmatizme düşmüştür.

Kendi kendine yetme, kendi özgücüsüyle kalkınma anlayışıyla hareket eden sosyalist Arnavutluk, bir halkın neler başarabileceğini göstermiştir. Genelde kendi özgücüsüne bağlı olarak sosyalizmi kurma anlayışı doğru bir anlayıştır. Ama Arnavutluk, bu işi kendi kabuğuna kapanarak yapmaya kalkmış, kendi dışındaki sosyalist ülkelerle dayanışma ve yardımlaşma açısından eksik ve yanlış bir tutum takınmıştır.

Sosyalist ülkelerdeki sınıf mücadelesine, ulusal kurtuluş savaşlarına yaklaşımı ve "sosyal emperyalizm" gibi konulardaki tutumu ile AEP, Marksist-Leninistlerin eleştirilerine hedef olmuştur.

Sosyalist ülkelerdeki sınıf mücadelesini yanlış değerlendiren AEP, her türlü yanlış anlayışı ve sapmayı, sosyalist inşanın geldiği aşamaya bakmadan karşı-devrimin iktidara gelmesiyle özdeşleştirmiştir. Bu doğru bir yaklaşım değildir.

Proletaryanın iktidar mücadelesi verdiği, uzlaşmaz sınıflar arasında mücadelenin sürdüğü durumlarla, proletaryanın iktidar olduğu ve sınıf çelişkilerinin uzlaşır olduğu durumlardaki sınıf mücadelesini aynılaştırmak doğru değildir. Başka deyişle, sınıf mücadelesinin sınıfsız topluma geçene kadar uzlaşmaz sınıflar arasında süreceğini söylemek, daha büyük bir yanıla düşmek demektir. AEP bu yaklaşımının sonucu olarak, sosyalist ülkelerde ortaya çıkan sapmalara hemen karşı-devrimci damgasını vurmuştur. Bu yanlış anlayış, ÇKP'de olduğu gibi AEP'de de öyle bir hal almıştır ki, kendi parti işleyişi içinde bile en küçük muhalif gruplaşmalar karşı-devrimci ilan edilmiştir. Bunun bir örneği, Mehmet ŞEHU ile ilgili olanıdır. Arnavutluk'un kurtuluş mücadelesinde Enver HOCA'dan sonra gelen, Enver HOCA'nın halefi Mehmet ŞEHU, bir anda hem Sovyet; hem ABD, hem de Yugoslav ajanı ilan edilip tasfiye edilebilmiştir. Bunun biz Marksist-Leninistlerce anlaşılır bir yanı yoktur.

Bu mekanik ve dogmatik çizgi, bugün öyle bir noktaya gelmiştir ki, kendisinden başka dünyada sosyalist ülkenin kalmadığını ilan edebilmektedir.

ÇKP'nin, SBKP'yi sosyal emperyalistlikle suçlamasının arkasından AEP de bu görüşe katılmıştır. Uzun süre ÇKP ile AEP'in dünya ölçüsünde politikaları bir ayrım göstermemiştir. Ama ÇKP'nin "Üç Dünya Teorisi" ile Sovyetler Birliği'ni baş düşman ilan etmesinin ardından, ÇKP ile AEP arasındaki ilişkiler gerginleşmiş ve ayrılığa dönüşmüştür.

AEP, ÇKP'den farklı olarak, baş düşman tespitini her ülkenin somut koşullarına göre değerlendirmektedir.

ÇKP ile bu noktada başlayan ideolojik-politik ayrılık AEP'i "Üç Dünya Teorisi"ni toptan reddetmeye götürmüştür.

MAO'nun ölümüne kadar AEP ile ÇKP ilişkilerinde önemli bir olumsuzluk görülmezken, MAO'nun ölümünden sonra AEP'in ÇKP'ye ağır suçlamalar yöneltmesi, AEP'in ilkeli ve istikrarlı bir politik hat izlemediğini göstermektedir. Yoksa yıllarca birlikte hareket ettiği, Marksist-Leninistliğine toz kondurmadığı ÇKP'yi suçlaması başka türlü açıklanamaz. ÇKP için şöyle yazıyor Enver HOCA:

"ÇKP içinde düşünce ve eylemde gerçek Marksist-Leninist birlik yoktu ve yoktur. ÇKP'nin kuruluşundan beri varolan hizipler mücadelesi bu parti içinde doğru bir Marksist-Leninist çizgi oluşturulmasını, Marksist-Leninist düşüncenin önderliğini engelledi..." (Emperyalizm ve Devrim, Enver HOCA, Yıldız Yayınları)

ÇKP'nin Marksist-Leninist ilkelerle bağdaşmayan görüşlerinin olduğu doğrudur. Ama bunlardan yola çıkarak MAO'yu küçük-burjuva devrimcisi olarak görmek ve Çin Devrimi'ni küçük-burjuva devrimine indirgemek Marksist-Leninist bir yaklaşım olamaz. Bu tespitler objektif olmaktan çok, tepkisel ve subjektif bir yaklaşımı yansıtmaktadır.

Diğer yandan Arnavutluk, Küba ve diğer zafer kazanmış devrimleri de sosyalist devrim olarak görmemekte, küçümsemekte ve bu devrimleri dar sınırlar içerisinde halk devrimlerine indirgemektedir. Bu yanlış bakış açısı AEP'i, SBKP ve ÇKP gibi benmerkezci bir tavıra itmiştir.

AEP dünya üzerindeki çelişkileri değerlendirirken, ben merkezci bir tutum içerisindedir. Dünyada emek cephesini kendi odağında ele almaktadır. Bu anlamda SBKP ve ÇKP gibi Arnavutluk da sosyalizmin merkezini kendi yönüne çekmektedir. "İçinde yaşadığımız tarihsel çağda temel çelişki sosyalizmle kapitalizm arasındadır. Bu çelişki kendisini sosyalist ülkelerde, sosyalist yol ile kapitalist yol arasındaki mücadele olarak; kapitalist revizyonist ülkelerde proletarya ile burjuvazi arasındaki mücadele olarak, dünya çapında sosyalizm ile kapitalizm arasındaki mücadele olarak gösterir" derken AEP bu yaklaşımını açıkça ortaya koymaktadır. AEP'in sınıflar mücadelesine yaklaşımının yanlışlığı burada da ortaya çıkmaktadır. AEP'e göre, ABD'deki proletarya-burjuvazi çelişmesiyle Sovyetler Birliği'ndeki proletarya-burjuvazi çelişkisi arasında fark yoktur. İkisinde de temel çelişme aynıdır. Diğer yandan dünyadaki baş çelişkiyi, sosyalizm ile kapitalizm arasında gören AEP, tek sosyalist ülke olarak Arnavutluk'u, yani kendisini gördüğünden bu çelişkiyi Arnavutluk'la emperyalist sistem arasındaki çelişkiye indirgemektedir. Bu, objektif olmaktan çok uzak bir değerlendirmedir.

Sonuçta bugün Arnavutluk, sosyalist bir ülke olmasına rağmen, sosyalist ülkelerdeki sınıf mücadelesine, SBKP ve ÇKP'ye, çelişkilere, halk kurtuluş savaşlarına Marksist-Leninist bir perspektifle bakamamaktadır.

Uluslararası komünist hareket içinde kendisine ayrı bir misyon yükleyen, kendisini sosyalizmin merkezine oturtan Arnavutluk, biz Marksist-Leninistler için her yönüyle örnek alınabilecek durumda değildir. Ama Arnavutluk, hatalarıyla ve zaafılarıyla da olsa sosyalist dünyanın ayrılmaz bir parçasıdır.

"BİZ DAİMA, DEĞİŞMEZ MARKSİST-LENİNİST SANDALYEMİZDE OTURACAĞIZ!"

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Marksist-Leninistler, kendi özgüçlerine, halklarının devrimci potansiyeline güvenirler. Hiçbir sosyalist ülkenin, partinin politik taktiklerini, devrim stratejilerini körü körüne izlemezler. Başkalarının talimatlarına ve hazır reçetelerine göre hareket etmezler.

Türkiye başkadır, Çin ve Sovyetler Birliği daha başkadır. Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeğinin her ülkenin devrim yolunu biçimlendirışı başkadır. Marksizm-Leninizm ölümsüzlüğünü, yaratıcılığını, zenginliğini devrim pratiklerinin farklılığından ve yeniden üretilmesinden alır. Devrimler farklı yollar izleyerek gerçekleşir. Sosyalist ülke ve partiler, çeşitli konularda, devrim sürecinde, sosyalist inşa sürecinde karşılaştıkları bir soruna müdahalede farklı politikalarla sahip olabilirler. Ama sonuçta hepsine yol gösteren Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeği olmak zorundadır.

Her sosyalist güç ve hareket, Marksizm-Leninizmin, evrensel ilke ve tezlerinden taviz vermeden kendi kişiliğini ve etkinliğini kendisi tanımlamalıdır. Biz, Pravda'da, Zeri Populat'ta, Renmin Ribao'da yazılanları tekrar ederek politik rotamızı çizmeyi, ülkemizi ve devrimimizi tanımlamayı, Marksist-Leninist kimliğimizle ve kişiliğimizle bağdaştırmayız.

Marksist-Leninistler devrim stratejisini ve taktiklerini, kitleleri devrim yolunda örgütleme ve iktidara yürütme politikalarını, Marksizm-Leninizmin genel teorisini kendi ülkelerinin sosyo-ekonomik gerçeklerine yaratıcı bir tarzda uygulayarak, kendileri çizerler.

Marksist-Leninistler, yirmi yıldır hiçbir sosyalist ülke ve partiye adapte olmadan, onların seksiyonu gibi davranmadan, onların politika ve ideolojilerini olduğu gibi doğru kabul edip uygulamadan ilerliyorlar. Bu nedenle "Biz daima, değişmez Marksist-Leninist sandalyemizde oturacağız." (Kim İl SUNG)

Biz Marksist-Leninistler, doğru olan her politik taktiği, ideolojik perspektifi, deney ve tecrübeyi Moskova'da, Tiran'da ya da Pekin'de olduğuna bakmadan kendi mücadele silahlarımız arasına koyduk, koyuyoruz. Çin'in de, Sovyetler Birliği'nin de devrim tarihinin, doğrusuyla yanlışıyla, eksiklikleriyle ve zaaflarıyla biz Marksist-Leninistlerin de tarihi olduğunu unutmuyoruz.

Sovyet, Çin, Küba devriminden de, Arnavutluk'tan da öğreneceğimiz, devrim yolunda karşılaşacağımız engelleri aşmak için alacağımız çok ders var. Devrim ve sosyalizm deneylerinin milyonlarca emekçinin ve komünistin emeklerinin ve özverilerinin birleştirilmesiyle elde edildiğini biliyoruz.

Bizim de mirasımız olan devrim ve sosyalizm tarihinin, milyonlarca emekçinin ve komünistin kanyıla yazıldığını unutmuyoruz.

Bütün devrim ve sosyalizm deneyleri, tüm Marksist-Leninistlerin deney ve tecrübesidir. Dogmatik olmadan, birini, mutlaka doğru kabul edip her şeyi savunmadan, diğerlerini kolay ve ucuz yollarla bir kenara itmeden hepsinin deneyimlerinden yararlanıyoruz. Marksist-Leninistler sosyalist ülkelerin başarılarından sevinç ve onur, yanlışlarından, eksik ve zaaflarından acı ve üzüntü duyarlar.

Marksist-Leninistler BREJNEV'i ve döneminin uygulamalarını her şeyiyle savunmak ve kendilerini inkar edercesine GORBAÇOV'a destek vererek en sert dille eleştirmek zorunda kalmadıysa, reformist değil devrimci olduklarından ve kendi devrimlerini gerçekleştirmek için başka güçlere bel bağlamadıklarındandır.

Marksist-Leninistler, MAO'yu Marksizm-Leninizmin beşinci ustası, proleter kültür devrimini çağın en büyük devrimi olarak kabul eden, politikalarını buna göre çizenler gibi, sonradan, bütün bu değerleri yadsıyarak, MAO'yu küçük-burjuva devrimcisi, karşı-devrimci ilan edecek kadar değişmedilerse, dünyaya başkalarının gözlükleriyle değil kendi gözleriyle baktıkları, Marksizm-Leninizmi bir dogma değil, eylem kılavuzu olarak görüp uyguladıkları içindir.

Marksist-Leninistler, "Üç Dünya Teorisi"ni çağı açıklayan biricik devrimci teori ilan edip, daha sonra karşı-devrimci teori olarak mahkum etmek zorunda kalmadıysa, teori ve pratiklerinde sağa-sola sapmadan kendi bağımsız Marksist-Leninist çizgilerine göre hareket ettiklerindendir.

Marksist-Leninistler, kendi gerçeklerinden çıkardıkları ideolojik-politik çizgilerinin bağımsızlığını korumayı, tüm kardeş partiler ve örgütler arasında eşitlik temelinde, sosyalist ilkelere bağlı ilişkiler geliştirmeyi savunurlar. Kardeş parti ve örgütler arasındaki ilişkilerin ataerkil aile ya da tarikat ilişkileriyle birbirine karıştırılmasına izin vermezler.

Büyük parti, küçük parti ayrımı yaratarak birbirlerine üstünlük kurmaya çalışmalarını hiçbir şekilde onaylamazlar.

Anlatılanlar, savcının iddialarındaki biz Marksist-Leninistleri ve hemen tüm solu TKP aracılığıyla Kremlin'e bağlayan skolastik mantığını, toptancı anlayışını mahkum ediyor.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Savcının; sosyalist Sovyetler Birliği'ni, Çarlık Rusyası gibi gösterip "Moskof düşmanlığı"nın sosyalizm düşmanlığına dönüştürülmesiyle oluşturulan soğuk savaş döneminden kalma iddiaları, çok ucuz, ilkel, modası geçmiş demagojilerdir.

Biz kendi Marksist-Leninist sandalyemizde oturuyoruz, oturmaya devam edeceğiz. Başkalarının sandalyesine oturmak Marksist-Leninist kişiliğimizi zedeleyeceği gibi, bizi devrim yolundan da sağa-sola saptıracaktır.

Tarih, emperyalizmin ölüm ilanını çoktan imzaladı. Emperyalizm çözülüyor, çöküyor, devrimler ve özgürlük savaşları sonucu tarih sahnesinden adım adım çekiliyor.

Yaşayan, gelişip güçlenen, geleceğe akan tarihin toplumlar sahnesine getirdiği, yaşayan sosyalizmin biricik ideolojisi Marksizm-Leninizmdir.

Nesnel ve tarihsel gelişim, proletarya devrimlerinden yana oldukça, sosyalizm sınıfsız topluma doğru evrildikçe yaşayacak olan Marksizm-Leninizmdir.

Emperyalizm ömrünü uzatmak için son bir dayanak bulamayacaktır!

Emperyalizm, sosyalizm ailesi içindeki ayrılıklara, küskünlüklere bakarak, bunlardan yararlanıp yeni yalan ve demagojiler üretmek yitip gidişini engelleyemeyecektir.

Sosyalizm ailesi iç sorunlarını kendisi çözümlenecek, emperyalizmin çöküşünü hızlandıracaktır. Polonya da emperyalizme can simidi olamayacaktır. Buna inanıyoruz.

Paris Komünü'nden, Paskalya Ayaklanması'ndan Ekim Devrimi'ne; 1923 anti-faşist ayaklanmasından, Uzun Yürüyüş'ten, Dien Bien Phu'ya, Moncado'dan Pancasan'a devrimci orduların Havana'ya ve Managua'ya gidişine kadar yenilgileriyle, yengileriyle milyonlarca emekçinin ve komünistin kanıyla yazılmış tarih, Marksizm-Leninizm tarihidir, bizim tarihimizdir.

SBKP'nin tarihi de, ÇKP'nin tarihi de, Çekoslovakya'sı da, Polonya'sı da hatasıyla, sevabıyla, eksiklikleri, zaafı, başarılarıyla milyonlarca emekçinin ve komünistin kanıyla yazılmış Marksizm-Leninizm tarihidir, bizim tarihimiz.

Bu tarihi acıları, üzüntüleri, sevinçleri ve onurlarıyla, her şeyiyle paylaşıyoruz.

AVRUPA KOMÜNİZMİ II.ENTERNASYONAL SOSYAL REFORMİZMİNİN HORTLATILMASIDIR

20.Kongre Kararlarının izinden yürüyen Fransız Komünist Partisi, Cezayir Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında, "Fransa'nın birliği" adına Fransız emperyalizminin sömürgecilik politikasının yedeğine girmiş, sosyal şovenizme düşmüştür. FKP'ne bu tutumunda proletarya enternasyonalizmi, kayıtsız şartsız ulusların kendi kaderlerini belirleme hakkını savunma ve emperyalist sömürgeciliğe, yeni-sömürgeciliğe karşı olma politikası değil, pragmatizm ve milliyetçilik yön vermiştir.

Faşist ordulara karşı savaşan İspanya halkına enternasyonal tugaylar yollayan, 3 bine yakın üyesini bu savaşta kaybeden, Vietnam'daki sömürgeci savaşa karşı aktif politika ve eylem çizgisi sürdüren, enternasyonal dayanışmanın gurur duyulacak örneklerini yaratan FKP'nin mirasıyla, Cezayir Ulusal Kurtuluş Savaşı'na karşı takındığı tavır arasındaki çelişki, doğrudan 20.Kongrenin ideolojik, politik sonuçlarına bağlıdır.

FKP'nin "Avrupa Komünizmi"nin yörüngesine girip, burjuva demokrasisinin denge unsuru ve statü kurumu olmasının köklerini, genel olarak benimsediği barış tezlerinde aramak gerekiyor. 1968 olaylarında, devrimci durumun olgunlaşmaya başladığı koşullarda, FKP, kapitalizmin istikrarından, statünün korunmasından, olayların işçi sınıfını harekete geçirdiği halde yatıştırılmasından yana, statükocu bir tavır belirlemiştir.

Sosyalist ülke ve komünist partiler arasındaki ideolojik, politik ayrılıkların belli bir aşamasının sonucu olan ve II.paylaşım savaşı sonrası kapitalizmin yaralarını sarması, bilim ve teknikteki gelişime paralel olarak sınırlı çapta üretici güçleri yenilemesi ve bunun sonucu ortaya çıkan refahı belli ölçülerde topluma yayması, Avrupa komünist partilerinin başını döndürmüştür. "Marksizm-Leninizm yeni gelişmelere çözüm bulamıyor, yeni teoriler gerek" denilerek Marksizm-Leninizmin evrensel tezlerinin terkedilmesi, sınıf mücadelesinin mahkum ettiği II.Enternasyonal teorilerinin piyasaya sürülmesi, bu nesnel gelişimin sonucudur. Ama bu, nesnel gelişmelere göre doğru politik taktik üretmeyi getirmemiş, tersine, bu partileri bürokratlaştırarak sınıfla bağlarını zayıflatmış ve devrime öncülük etme misyonunun kaybedilmesine neden olmuştur. Düzene alternatif olmaktan, düzenden kaynaklanan her türlü soruna çözüm bulmak-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

tan öte; düzenle kurumlaşmaları, düzeni koruma örgütlerine dönüşmeleri, bu partileri kitlelerin gözünde umut olmaksın çıkardı. Tümüne "alternatif hareket" adı verilen Avrupa komünizminin yan ürünleri Yeşiller, Barışçılar, Çevreciler; Avrupa komünist partilerinin, kapitalizmin yeni şartlarına ayak uyduracak politika üretememesine, değişimin gerisinde kalmasına, kitlelerin sorunlarına çözüm bulamamasına tepki olarak doğmuşlardır.

II. Enternasyonal partileri de, I. paylaşım savaşı öncesi kapitalizmin nispeten barışçıl ve istikrarlı gelişiminden, sınıf çelişkilerinin görece yumuşamasından etkilenecek Marksizmden sapmışlar, ünlü "üretici güçler teorisini" keşfetmişlerdi. Günümüzde aynı teoriyi cilalayıp parlatarak, Avrupa komünist partileri ve türevleri "toplumsal ilerleme teorisi" olarak önümüze sürüyorlar. Toplumsal ilerlemenin kendiliğinden, reformlar yoluyla, burjuva devlet dönüştürülerek, parlamenter yoldan sosyalizme gidileceğini savunuyorlar.

Avrupa komünizmi; proletarya enternasyonalizmi yerine sosyal-şovenizmin ve milliyetçiliğin geçirilmesidir.

Avrupa komünizmi; devrim yerine evrimin, sınıf mücadelesi yerine sınıf uzlaşmacılığının (burjuvaziyle tarihsel uzlaşmaya kadar vardırımanın), burjuva devletin parçalanması yerine, burjuva parlamentosu aracılığıyla sosyalizme barışçıl geçişin konulmasıdır.

Bu sapmanın etkileri "göçmen solcular"ımız kanalıyla, 12 Eylül sonrası solda ortaya çıkan yenilgi süreciyle birlikte, ülkemize de yansımakta gecikmedi. Gericilik yıllarının ve yenilginin ortaya çıkardığı yılgınlık ve karamsarlık, depolitizasyon ortamında pasifist uzlaşıcı görüşler boy attı, ortalığı kapladı. Bunların başında, Avrupa komünizmi ve ondan türeyen orijinal akımlar gelmektedir.

12 EYLÜLCÜLER AVRUPA KOMÜNİZMİ VE SİVİL TOPLUMCULUK TÜRÜ BİR "SOL" CULUK İSTİYORLAR

12 Eylül yenilgisi solda daha sağa savrulmayı, devrimci radikal düşünceleri törpülemeyi, burjuvaziyle uzlaşan yeni teori arayışlarını getirdi.

İşte, yenilgi sonrası Avrupa komünizminden devşirilen ve "yeni teori" olarak siyaset sahnesine çıkarılan siyasi akımlardan biri de "sivil toplumculuk"tur.

Sivil toplumculuk, Avrupa komünizmi fideliğinde yetişmiş; Marksist-Leninist devlet ve devrim, sınıf mücadelesi teorisinin reddi ve buna karşılık sınıf uzlaşmacılığı, sınıflardan bağımsız sivil toplum yaratma teorileri üzerine inşa edilmiştir.

Sivil toplumculuğun, Marksist-Leninist devrim teorilerini "koşullar değişti" diyerek inkar eden, Avrupa komünizminin yan ürünü olması tesadüf değildir. Sivil toplumculuğu siyasi bir akım olarak tanımlayan ve teorisini geliştiren İtalyan komünisti GRAMSCI'dir. Uzun yıllar tarihin sayfalarında gömülü kalan GRAMSCI ile birlikte, sivil toplumculuğun bir anda Avrupa solunda rağbet bulması, Avrupa komünist partilerinin çıkmazı ve sınıf mücadelesine, toplumsal gelişime müdahale edecek politika üretememesidir.

Burjuva ve küçük-burjuva aydınlarının, bazı sosyalist geçinen "teorisyen"lerin ve sabık Marksistlerin ve yeni arayışlar peşinde koşanların iddia ettiği gibi; iflas eden, bunalıma giren Marksizm-Leninizm değil, Avrupa komünizmi ve tüm pasifist sağ çizgilerdir. Avrupa komünist partilerinin ve varyantlarının adına bakarak, Marksizm-Leninizmi iflas ettirmeye kalkmak boş bir çabadır. Marksizm-Leninizm, bürokratlaşmış, hantallaşmış, düzenle uyumuş bu tip parti ve örgütlerde değil, kitleleri sömürsüz ve özgür bir dünyaya götüren devrimlerde yaşıyor. Marksizm-Leninizm, dogmalar, her olayı çözümleyen hazır formüller yığını değildir. Marksizm-Leninizm, somut koşullara yaratıcı bir tarzda uygulandığı zaman her soruna çözüm getirilebilir. Marksizm-Leninizm yaşamın içinde gelişir, zenginleşir. Bilimlerdeki, toplumsal olaylardaki her gelişme, devrimler, Marksizm-Leninizm hazinesini zenginleştirir. Marksizm-Leninizmi uygulamak ve devrim sürecinde karşılaşılan sorunlara çözüm bulabilmek için, reformcu değil devrimci olmak gerekiyor. Marksizm-Leninizmin yaşayan ruhu diyalektiği, devrimci bir inisiyatifle uygulamak gerekiyor. Marksizm-Leninizm bayrağı, onu her somut koşula yaratıcı bir tarzda uygulamasını bilen, devrim yapmak için yola çıkan Marksist-Leninistlerin elinde, her sorunu çözen bir güç olarak dalgalanıyor.

Tüm güçlerini parlamenter mücadeleye vakfeden Avrupa komünist partileri, savaş sonrası, oylarını %30'un üzerine çıkarırken, günümüzde neredeyse parlamentoların marjinal partileri haline geldiler. İtalyan Komünist Partisi eski gücünü büyük oranda koruyor olmakla birlikte, diğer partilerin oy oranları %10'un altına düşmüştür. (Portekiz ve Yunan Komünist Partileri "ortodoks" komünist partileri olarak değerlendirilmelidir ve yönleri Moskova'ya dönüktür.)

70'lere doğru kitlelerin artan istek ve tepkilerini yönlendirecek alternatif politika üretememesi Marcusculuk ve benzeri akımlara popülarite kazandırmıştır. Yine aynı dönem resmi çizgide Althussercilik Avrupa solunun gözdesiydi. GRAMSCI'nin ve sivil toplumculuğun Avrupa solunun sorunlarını çözemediği noktada, Avrupa solu yeni arayışlara yönelecektir. Bu, Avrupa solunun çıkmazı ve kısır döngüsüdür. Kızıl Ordu, Kızıl Tugaylar, Doğrudan Eylem gibi

hareketler, komünist partilerin sağa sapmasına, hantallaşmasına ve bürokratlaşmasına, burjuvaziyle uzlaşmasına tepkinin "sol"da ifadesini bulmasıdır.

Toplumsal gelişmeyi, sınıflardan, sınıf mücadelelerinden bağımsız olarak, sivil-toplum devlet ikilemi içinde açıklayan sivil toplumculuk, devleti altyapıdan bağımsız, sınıflarüstü bir baskı kurumu olarak görmektedir.

Devleti, toplumu ve bireyi ezen sınıflarüstü bir baskı kurumu olarak görmesi, sivil toplumculuğu her türlü otoriteye karşı olma, sınırsız birey özgürlüğünü savunma yönüyle anarşizme yaklaştırırken, devletin işlevini sınırlayıp toplumun ve bireyin özgürlüğünü genişletmeyi benimsemesi ve burjuva liberallerine kadar her sınıftan uzlaşmayı savunması da onu Avrupa komünizmi ne yaklaştırmaktadır.

Avrupa komünist partilerinin "tarihsel uzlaşma" formülü adına burjuvaziyle uzlaşması sivil toplumculuğun beslediği ortam olmuştur.

Sivil toplumculuk her zaman, her yerde örgütlü mücadeleye, örgütlü olan her şeye karşı çıkmış, yerine birey özgürlüğünü kurmaya çalışmıştır. Bu akım örgütlü güçlerden; sınıf mücadelesinin örgütlü, belli bir disiplin altında yürütülmesinden, bireysel özgürlüklerini kaybetme korkusuyla vebadan kaçarcasına kaçan, bireyci aydınları birleştiren bir akımdır. "Disiplin gereğini seçkin kafalar için değil, yalnızca yığınlar için kabul eden" (KAUTSKY) aydınların günümüzde, sivil toplumculuk, ideal bir buluşma yeri olmuştur.

Ülkemizde sivil toplumculuk daha çok bu yanıyla kendisini açığa vurmuştur. Bu yanıyla geçerlilik kazanmıştır. 12 Eylül'le birlikte örgütlü yapıların hedef seçilmesi, faşizmin sol örgütlere saldırması, yenilgiyle birlikte örgütten kaçışı, bireyleşmeyi getirdi. Örgütle birey, tam da 12 Eylül'ün yapmak istediği gibi karşı karşıya kondu. Örgütlü mücadele rizikosunu, karamsar küçük-burjuva aydınlar için sivil toplumcu birey özgürlüğünün çekim alanı oldu.

Ülkemizde solun yenilgisinin etkileri inkarcılığa, işçi sınıfının davasından dönmeye kadar varmış, kafalarda, inançlarda ağır tahribat yapmış ve oluşan bu bataklık ortamında, sivil toplumculuk canlanmıştır. Sömürgelerden akan kârların sınıf çelişkilerini nispeten yumuşattığı, emekçi sınıfların uzun yıllar süren mücadeleleri sonucu demokratik hak ve özgürlüklerin ileri boyutlar kazandığı burjuva demokrasilerinde sivil toplumculuk gelişip güçlenebilir. Kapitalist ülkelerde sivil toplumculuğun nesnel zemini vardır. Ama krizi süreklilik arzeden, sınıf çelişkilerinin derin olduğu, demokrasinin değil faşizmin sürekli uygulandığı, emperyalizmin zayıf halkaları bizim gibi ülkelerde, bu elitist ideolojinin nesnel zemini yoktur. Sivil toplumculuk, 12 Eylül gericiğinin sınıf mücadelesini geçici olarak bastırdığı koşullarda, ancak geçici olarak, kendisine yer bulabilmiş bir akımdır.

Ama devrimci düşünce ve inançlarını solun yenilgisine rağmen her koşul altında savunan, örgütsel yaralarını saran devrimci güçler ve Marksist-Leninistler sınıf mücadelesinin ivmesini yükselttikçe, sınıf mücadelesine daha örgütlü müdahale edip, bu akıma geçit veren ortam kalktıkça, sivil toplumculuğun geçici parlaması sönüp gidecektir. Bugün sınıf mücadelesi ve bu mücadeleye örgütlü müdahale, depolitizasyonu kırma yönünde gelişmektedir. Sivil toplumcular, yenilginin etkileri yok oldukça, giderek dergi sayfalarından da silinmeye, toplumu etkilemekten uzak bir akım haline gelmeye başlamışlardır.

Oligarşi cephesinde, düzene soldan destek verecek, demokrasi vitrininin görüntüsünü düzeltecek komünist patentli partilere yasallık, tartışma gündemine girdi.

İç ve dış konjonktür oligarşiyi buna zorluyor.

Oligarşi, devletle uzlaşacak, düzen içinde kurumlaşacak, sınıf mücadelesini değil sınıf barışını savunacak, kitlelerin tepkilerini papaz vaazlarıyla yatıştırıp düzen potasında eritecek partiler arıyor. İşte Avrupa komünizmi ve sivil toplumculuk gibi varyantlar oligarşi için biçilmiş kaftandır.

12 Eylülcülerin ağzından H.KUTLU'ların gelişine karşı, "Avrupa komünist partileri gibi olsalar..." denilerek, yasallaşmanın şimdiki sınırları çizilmiştir.

H.KUTLU'lardan yasallaşmanın diyeti olarak oligarşi, SBKP yörüngesinden ayrılmalarını ve klasik ortodoks kalıplarından çıkmalarını, Avrupa komünizmi yörüngesine oturmalarını, "ulusallaşma"larını ve daha da uysallaşmalarını istiyor.

Sivil toplumculuğa, ülkemizde de meyleden aydın tipini yine KAUTSKY'nin devrimci olduğu dönemdeki şu anlatımı çok güzel ifade etmektedir:

"Nietzsche'nin, kendi öz bireyciliğinin gereğini yapmayı her şey sayan ve bu bireyciliğin büyük bir toplumsal amaca, şu ya da bu biçimde bağımlılığını, aşağılık, bayağı bir şey gören üstün insan felsefesi, gerçek bir aydın felsefesidir; ve bu felsefe, proletaryanın sınıf savaşımına o aydının katılmasını tümenden olanaksızlaştırır." (Aktaran LENİN, Bir Adım İleri İki Adım Geri, s.158, Sol Yayınları, 4. baskı)

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Toparlarsak, devleti sınıflardan bağımsız, otoritesini sivil toplum lehine kendiliğinden devrimci şiddete gerek duyulmadan yok edilmesi gereken bir kurum olarak gören sivil toplumculuk, Marksist-Leninist devlet teorisinin inkaridir.

Toplumu, devlete rağmen sınıf uzlaşmasıyla sivilleştirme adına, sınıf mücadelesinin inkaridir.

"Taban demokrasisi", "özyönetim", "katılımcılık" kisvesi altında bireyin örgüte, bireysel özgürlüklerin örgütlü mücadeleye tercih edilmesidir. Birey özgürlüğü öne sürülerek aydın bireyciliğinin savunulması ve toplumsal çıkarların bireysel çıkarlara feda edilmesidir.

Ütopik olduğu gibi gelişip güçlenmesinin nesnel zemini olmadığı ve geçiciliği düşünüldüğünde, sivil toplumculukla ideolojik planda mücadele etmek, biz Marksist-Leninistler için fazla önem taşıyor. Zaten bugün sivil toplumculuk, dergi sayfalarında bile kendisini tartıştıracak yer bulamayacak kadar, sınıf mücadelesinin gündeminin dışına düşmüştür.

YÜZLERCE KATLIAMIN SORUMLUSU EMPERYALİZM SOSYALİST ÜLKELERE İNSAN HAKLARI DERSİ VEREMEZ!

Emperyalist burjuvazi hangi hakla, Çekoslovakya, Polonya ve diğer sosyalist ülkelerin hatalarını ve zaafalarını, yüzüne insan hakları, demokrasi maskesi geçirerek eleştiriyor?

Dikkatleri sosyalizmin sorunları üzerinde toplayarak kendi çözülüşünü, tükenişini unutturmak, geciktirmek istiyor. Kendi iflasını, pisliklerini ve kötülüklerini gizlemek için, kurtarıcı olarak sosyalizmin hatalarına ve zaaflarına sarılıyor.

Emperyalizmin ezdiği halklara karşı işlediği suçların dosyası çok kabarıktır.

Çekoslovakya'da ve Polonya'da ve diğer sosyalist ülkelerdeki hata ve eksikliklerin sonuçlarını; sosyalizme karşı saldırı silahı haline dönüştürmesi, emperyalist burjuvazinin insanlığa ve halklara karşı işlediği suçları gizleyemez.

Medeniyet götürme adına, halklara kan, gözyaşı ve acı, gerikalmışlık ve cehaletten başka bir şey bırakmayan emperyalizm; hangi yüzle, halkları bütün bu kötülüklerden kurtaracak olan sosyalizme karşı, hata ve eksikliklerini fırsat bilip, karalama kampanyaları açabiliyor?

Ne emperyalizmin karalama kampanyaları, ne sosyalist ülkelerin hata ve eksiklikleri; sosyalizmin, sömüren azınlığın değil sömürülen çoğunluğun demokrasisi olduğunu, dolayısıyla, en ileri burjuva demokratik cumhuriyetten daha özgür ve demokratik olduğu gerçeğini unutturamaz!

İşçi ve emekçi sınıfların ücretli kölelik zincirlerini parçalayarak, her alanda yaratıcılıklarını sınırsız geliştirebilme özgürlüğünü kazandığını, milyonlarca insanın yeteneklerini açığa çıkardığını halkların gözünden gizleyemez.

Paranın krallığının hüküm sürdüğü, en yüce değer, şeref sayıldığı; en ahlaksız, zalim, çıkar düşkününün iyi gösterilebildiği; demokratik hak ve özgürlüğün alınıp satıldığı ücretli kölelik sisteminin sözcüleri hangi yüzle; paranın krallığının yıkıldığı, emeğin özgürlüğünün ilan edildiği sosyalist ülkelere demokrasi ve özgürlük dersi veriyor?

Aç ve açıkta, işsiz ve dilenen, gecekondlu ve teneke mahallelerinde pislik ve sefalet içinde, onuru ve kişiliği aşağılanan milyonlarca insan yaşarken, kapitalizmin demagogları hangi hümanizmden, insan hak ve özgürlüklerinden söz ediyorlar?

İnsani değerlerin, özgürlüklerin bedenlerle birlikte alınıp satıldığı, toplumsal değerlerin çürüyüp kokuştugu, Kopenhag pornografi merkezleriyle, New York batakhaneleriyle, Monte Carlo kumarhaneleriyle, Hamburg genelevleriyle, Parizyen kulüpleriyle, Harlem'iyle, Hollywood'uyla, Mafya'sıyla hangi insanca yaşamdan, insan haklarından söz ediyorlar.

Burjuva propaganda makinelerinin, birey özgürlüklerinin saltanatı, adalet demagogjileriyle halklara yutturmaya çalıştığı kapitalist demokrasi ve özgürlüklerin gerçek yüzü, bu ahlaksızlıklar, bayağılıklar ve çirkinliklerdir.

Halkları kendi ülkelerinde boyunduruk altına alan, yaşama özgürlüklerine, kendi ülkelerinde dolaşma özgürlüklerine bile tahammül gösteremeyen, özgürlük istemlerine bomba yağdırarak, katliamlarla cevap veren emperyalizm; Çekoslovakya, Polonya ve tüm sosyalist halklar için özgürlük ve demokrasi isteyemez!

Yerli Kızıldehşeleri zorla topraklarından sürüp çıkaran, düne kadar "aşağı ırktan" karaderilileri "üstün" beyazlardan ayıran, beyazlarla yan yana bulunmasını yasaklayan ABD burjuvazisi, sosyalistlere insan hakları ve demokrasi

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

dersi veremez!

Halkların emeğiyle, ekmeğiyle, kaniyle beslenen, ülkelerinde demokrasi, özgürlük sözcüklerinin kullanılmasını yasaklayan BATISTA, ŞAH, SOMOZA tiranlıklarını, ezilen halklar özgürlük savaşlarıyla yıkana kadar destekleyen emperyalizm, hangi hakla sosyalist ülkelerde insan haklarının takipçisi oluyor?

Sicili Nagazaki, Hiroşima katliamlarıyla, Dachau, Austwitch soykırımlarıyla kirlenmiş emperyalizmin insan haklarından, insanlıktan söz etmeye hakkı yoktur!

Filistinlileri kendi topraklarında, toplama kamplarında yaşatan siyonist İsrail'i; 3,5 milyon beyazın 20 milyon karaderili üzerindeki ırkçı yönetimini sürdüren Güney Afrika'yı; şeriatın kılıcı Suudi gericiğini destekleyen emperyalizmin, sosyalist ülkelerdeki özgür halklar için isteyeceği bir şey yoktur.

Panama'da işkence okullarında, işkenceci, komplocu, darbeci uzmanlar yetiştiren, yetiştirdiği uzmanlarla yeni-sömürge ülkelerde komplolar ve darbeler tezgahlayan, işkence merkezleri kuran emperyalizm, sosyalist ülkelerdeki insan haklarını sorgulayamaz!

Özgürlük savaşlarının sürdüğü ülkeleri işgal ederek cehenneme çeviren emperyalizmin, halklara yaptığı unutulamaz!

Sadece Vietkonglu yurtseverleri ve sivil halkı değil, bitki örtüsünü de yakıp kavuran ABD napalmınları, fosfor bombalarını, Cezayirli yurtseverleri topluca katlederek mezarlara dolduran Fransız mitralyözlerini insanlık nasıl olur da unuttur!?

Emperyalizm, sosyalizmin hatalarına ve zaaflarına "demokrasi", "insan hakları" kalkaniyle saldırsa da, halklara karşı işlediği suçları unutturamayacaktır! Sosyalizmin, hata ve zaaflarına rağmen bunları düzelterek ve aşarak ilerleyişini engelleyemeyecektir!

DÜNYADA GERÇEK BARIŞA EMPERYALİZMİ ÇÖKERTECEK DEVRİMLER ÇOĞALTILARAK VARILACAKTIR

Nükleer bir savaşı önleme ve "evrensel barış"ı koruma amacını; sınıf mücadelesinin kaçınılmaz sonucu devrimci iç savaşların, emperyalizmi zayıflatan halk kurtuluş savaşlarının, haklı savaşların önüne geçirmek; proletaryanın sınıf rotasından sapmak ve emperyalizme karşı sosyalizm mücadelesinden, ulusal kurtuluş savaşlarının desteklenmesinden vazgeçerek, bugünkü uluslararası statükoları savunmaktır.

Sınıfsal zeminden ayrılmak ve soyut "evrensel barış" zeminine, sınıfların ve sistemlerin uzlaştırılacağı bir zemine kaymaktır.

İşte, 20.Kongre Kararlarıyla SBKP, proletaryanın dünya devrimi perspektifinden sapmış ve "evrensel barış"ı korumayı başat görev kabul etmiştir.

Çağımızda gericiğin ve sömürünün merkezi emperyalizme darbe indiren, emperyalizmi geriletken tüm savaşlar haklı savaşlardır.

Savaşın çağımızdaki kaynağı emperyalizm olduğuna göre, emperyalizm çökene kadar savaşlar sürecektir. Başka deyişle; savaş, sınıf çelişkilerinin bir biçimidir ve sınıflar ortadan kaldırılmadan savaşlar sona erdirilemez. Sınıfların ortadan kaldırılmasının, çağımızdaki aşılması gereken engeli ise emperyalizmdir. Eğer dünyamızda savaşların sona ermesini, gerçek evrensel barışın kurulmasını istiyorsak, emperyalizmi yok etmek zorundayız. Bunu LENİN şöyle dile getiriyor:

"Ancak, biz, tek ülkede değil bütün dünyadaki burjuvaziye devirir, yener ve onları mülksüzleştirirsek, savaşlar olanaksız duruma gelir." (LENİN, Sosyalizm ve Savaş, s.62, Sol Yayınları, 5.baskı)

Açıktır ki, emperyalizmi yok etmede ve savaşları ortadan kaldırmada devrimlerden başka yol yoktur. Marksist-Leninistler, düşmanları emperyalizmi zayıflatan ve çöküşünü hazırlayan tüm haklı savaşlardan yanadırlar. Proletaryanın, sömürsüz ve sınıfların kalktığı dünya ideali, bu hedefin önündeki emperyalizm engelini kaldıran bütün savaşları haklı bulur.

Ama Marksist-Leninistler emperyalizmin sömürü alanlarını ve pazarlarını genişletme ve yeniden paylaşma siyasetinin devamı olarak başlayan, proletaryaya ve halklara kan, gözyaşı ve ölüm getiren, halkları birbirine kırdıran emperyalist savaşlara her zaman karşı olmuşturlar.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

III.Enternasyonal'in önüne koyduğu görevlerin başında, halklara ve ülkelere yıkım getirecek, sosyalist anavatanı tehlikeye sokacak, proletarya hareketini ve demokratik güçlerin ezilmesini getirecek savaşı önlemek geliyordu.

Ama I.paylaşım savaşı arifesinde kapitalizmin, nispeten barışçıl gelişmeye açık koşullarını abartarak, emperyalizmin barış dönemini açtığını vaaz eden II.Enternasyonal partileri; emperyalist savaş patladığında, ilk şoku atlattıktan sonra, kendi burjuvazileriyle uzlaştılar. Proletarya devrimine ihanet ettiler. Emperyalist burjuvazilerin kendi aralarındaki çelişkileri çözme, halkları soyma, ülkeleri yağma savaşının basit birer aleti oldular.

Emperyalist savaşla, evrensel barış hayalleri yıkılan, emperyalizmin, kapitalizmin barış içinde sömürme ve rekabet politikasından ibaret olduğu tahlilleri iflas eden II.Enternasyonal partileri, ihanetlerini derinleştirdiler. "Anavatan" savunması demagojisine sarılarak, utanmazca emperyalist burjuvazinin yağma ve talan savaşını, kredi musluklarının açılmasını onayladılar. Proletaryaya ve halklara ihanet anlamına gelen "sosyal-şoven", "sosyal emperyalist" yaftası, en çok II. Enternasyonal partilerine yakışmıştır.

Buna karşılık LENİN ve Bolşeviklerin devrimci politikasını izleyen proletarya partileri, emperyalist savaş kendi burjuvazilerini devirmek ve iktidarı alıp, emperyalist savaş siyasetine son vermek için haklı savaşa dönüştürdüler. Devrimci proletarya, silahlarını kendi burjuvazisine çevirdi ve iç savaşlar başladı.

1917 Şubat Burjuva Demokratik Devrimi'nden Ekim Sosyalist Devrimi'ne uzanan, Bolşevikleri iktidara taşıyan yolu, emperyalist savaşa karşı, devrimci iç savaş politikası açmıştır.

Bolşeviklerin sosyalist devrimden hemen sonra aldıkları ilk politik kararlar içinde, emperyalistlerle imzalanmış gizli anlaşmaları halka açıklamak ve barış ilanı yapmak, hemen tüm ülkelere ve halklara barış talebini sunmak vardı. Bu tavırla Bolşevikler, haklı ve haksız savaşlara karşı nasıl bir tutum takınılması gerektiğini dünya proletaryasına ve halklara göstermişlerdir.

Sınıfsal konumlarına, önderliklerinin niteliklerine bakmadan LENİN, emperyalist İngiltere'ye karşı olması ve onu zayıflatması nedeniyle, Afganistan Hanı Emrullah'ın ve Mısırlı tüccarların mücadelesini desteklemiştir.

Emperyalist açık işgale karşı, Kemalist önderlik altındaki Türk Ulusal Kurtuluş Savaşı'na ilk destek verenler LENİN ve Bolşeviklerdir.

Ama LENİN ve Bolşevikler, bir emperyalist güce yaslanıp, diğerine karşı savaş veren ulusların mücadelesine taraf olmamışlardır.

20.Kongre Kararlarına bağlı olarak; devrimlere ve boyunduruk altındaki halkların emperyalizmden kurtuluşunun tek yolu olan halk kurtuluş savaşlarına soğuk yaklaşmak ve emperyalizmi yıkacak olan bu özgürlük ateşlerini söndürmeye çalışmak gerçek barışın yolu olan devrimlerden, haklı savaşlardan vazgeçmek demektir.

"Biz Marksistler, -diyor LENİN- her türlü savaşın gözü kapalı karşıtı olanların sınıfına dahil değiliz. Diyoruz ki: Bizim amacımız, sosyalist bir toplum sistemine ulaşmaktır; bu sistem, insanlığın sınıflara ayrılmasını, insanın insan, ulusun ulus tarafından sömürülmesini yok ederek, eninde sonunda savaş olanağını ve olasılığını da ortadan kaldıracaktır." (Sosyalizm ve Savaş, LENİN, s.128, Sol Yayınları 5.baskı)

II.Paylaşım savaşı sonrası, devrimin fırtına merkezi, emperyalist krizin en keskin ve öldürücü düzeyde yaşandığı, emperyalist zincirin zayıf halkalarına dönüşen sömürge ve yeni-sömürge ülkelere doğru kaydı. Bu, kapitalizmi, emperyalizm aşamasında can çekişir hale getiren belli başlı çelişkiler içinde; bir avuç egemen "uygar" devlet ile, dünyanın yüz milyonlarca sömürülen bağımlı halkları arasındaki çelişkinin, öne çıkması demektir. Dünyadaki bu baş çelişkinin çözümü, diğer evrensel çelişkilerin çözümünü kolaylaştıracak ve hızlandıracığı için öncelikle bu çelişkinin çözülmesinin zorunlu hale gelmesi demektir.

Kapitalizmin bağrından doğan çelişkiler, emperyalizm aşamasına vardığında uzlaşmazlık kazandı ve kapitalizmden sosyalizme geçişin nesnel koşullarını oluşturdu. Bu çelişkiler içinde üçü, devrimlerle, sosyalizme geçişle doğrudan bağlantılı olan çelişkilerdir. Bu çelişkilerin birincisi emperyalizmle ezilen halklar arasındaki; ikincisi, metropollerde burjuvazi ile proletarya arasındaki; üçüncüsü, emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkidir.

Sosyalist Ekim Devrimi'nden sonra emperyalist sistemle sosyalist sistem arasındaki çelişkiler de eklenmiştir bu çelişkilere.

Emperyalizmin I. ve II.bunalım dönemi olarak tanımladığımız dönemlerde devrimler; emperyalistlerin pazar ve hammaddeleri yeniden paylaşmak için savaşa başvurmaları ve bu çelişkilerin emperyalistlerin karşılıklı zayıflamasından yararlanan proletaryanın ve müttefiki sınıfların devrimci iç savaşı ve ulusal savaşı sonucu gerçekleşti.

Devrimlerin gerçekleştiği yerler, emperyalizmin krizinin yoğunlaştığı ve öldürücü hale dönüştüğü, proletaryanın subjektif durumunun ise en yüksek olduğu yerlerdi.

Ekim Devrimi, I.paylaşım savaşının emperyalist güçleri karşılıklı olarak en zayıflattığı anda, LENİN ve Bolşeviklerin yerinde ve zamanında müdahalesiyle gerçekleşti.

Doğu Avrupa devrimleri, II. paylaşım savaşını başlatan emperyalist kampın faşist iktidarlarının yıkılması ve proletaryanın önderliğindeki halk cephelerinin iktidarı ele geçirmesiyle gerçekleşti.

Emperyalizmin III.bunalım evresinde, emperyalizmle ezilen halklar arasındaki çelişki baş çelişki oldu. İşte bu baş çelişkinin yörüngesini, evrensel barışı koruma yörüngesine kaydırmak; evrensel barışı koruma odağında, tüm çelişkileri sosyalizm ile emperyalizm arasındaki çelişkiye indirgemek demektir.

"Evrensel barış" için dünya çapında sosyalizme barışçıl geçişi savunmak, emperyalizmle mücadeleyi "barış içinde ekonomik yarış" olarak almak ve herşeyi bu yarışa göre düşünmek, devrimleri, özgürlük savaşlarını kendi kaderleriyle başbaşa bırakmak, emperyalizmin ulusal kurtuluş savaşlarına saldırısını cesaretlendirmek demektir.

20. Kongre Kararları, devrimlerin fırtına merkezlerinin sömürge ve yeni-sömürge ölkelere kaydđı gerçeği yerine, Sovyetler Birliği'nin belirleyiciliği altında, barışı korumak ve kapitalizmle ekonomik yarışı koyuyor.

Oysa, gerçek barışa giden yolu, sömürge ve yeni-sömürge ölkeler Marksist-Leninistleri devrimlerle açmış ve açmaktadırlar.

Devrimci savaşlar, emperyalist zinciri parçalayıp zayıflattı. Ve nükleer çapta bir dünya savaşı getirmediği gibi, barışı savunan güçler cephesine yeni güçler kattı.

Emperyalizmle bağımlı halklar arasındaki çelişkiyi baş çelişki olarak tespit etmek, sosyalist ölkelerin, metropol kapitalist ölkelerdeki proletarya hareketinin, emperyalizm karşısındaki gücünü küçümsemek ve görmezden gelmek anlamını taşımıyor. Tersine, bu güçlere, devrimlerin ve özgürlük savaşlarının gelişmesinde ve gerçek barışa emperyalizmin parça parça çökertilerek ilerlenilmesinde, enternasyonal dayanışma ve emperyalizmin saldırılarını ve savaş kışkırtıcılığını caydırmada büyük görevler düşüyor. Ama bu güçlerin enternasyonal görevlerini bugün için hakkıyla yerine getirdiklerini ve emperyalizmi caydıracak konum aldıklarını söylemek güç. Enerjilerinin çoğunu, sınıfsal zemini belirsizleşmiş "barış" mücadelesine harcamaları ve savaş fobisine kapılmış olmaları, enternasyonal destek vermelerini önlüyor. Dünyanın daha yarısına yakını emperyalist hegemonya altındayken, emperyalizm halk savaşlarına azgınca saldırırken, evrensel barışı koruma mücadelesini mutlaklaştırmayı anlamakta güçlük çekiyoruz. Gerçek barış, uzlaşmaz sınıfların uzlaştırılması üzerine kurulamaz. şimdiye kadar kurulmuş hiçbir örneği de görölmüştür.

Biz, Marksist-Leninistler, halkımızın emperyalizm ve oligarşi tarafından sömürölmesi, ölkemizin zenginliklerinin yağma ve talan edilmesi, ulusal onurunun ayaklar altına alınması, toplumumuzu ökerten yozlaşma, çürüme üzerine faşizmin baskı ve terörüyle kurulmak istenen barışı reddediyoruz. Bizler, ölkemizi emperyalizm ve bir avuç sömürücü asalktan kurtaracak, halkımıza gerçek barışı getirecek anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimi için savaşıyoruz.

Gerçek barış için, kadın-erkek, yaşlı-genç ve gelecek kuşaklar özgürlük türküleri söyleyerek, kardeşçe ve insana yakışır şekilde yaşayabilsinler diye savaşıyoruz.

Barışa kavuşmak istiyoruz ve LENİN'in

"barışa çabuk kavuşup kavuşmamak devrimin gelişmesine bağlıdır. Ne kadar duygusal şeyler söylense, haydi savaşı bitirelim diye ne kadar çok yinelense, bu, devrim gelişmedikçe yapılamaz." (LENİN, Sosyalizm ve Savaş, s.153, Sol Yayınları, 5.baskı)

sözlerini yüksek sesle bir kez daha haykırıyoruz.

20.Kongre'nin estirdiği barış rüzgarları, GORBAÇOV'la daha hızlı esmeye başladı. Haklı-haksız ayrımı yapılmadan, savaşın sınıfsal karakteri, çıkışına neden olan politikalar analiz edilmeden, devrimci savaşlar, emperyalizmin sömürü ağında gedikler açan özgürlük savaşları geriletilmeye, soğutulmaya çalışılıyor.

GORBAÇOV, dünyadaki kamplaşmayı, mevcut statükoyu yeterli görüyor. Ekonomik yarışı hızlandırmaya, emperyalizmi bu yolla alt etmeye alışıyor. GORBAÇOV, dünya ölçeğinde mevcut statükoları dondurarak evrensel barışı korumaya kararlı olduğu kadar, devrimlerin, halk savaşlarının derinleşmesinde, gerici iktidarlara zorlamasında kararsız görölüyor. Barış için tehlike sinyallerini devrimlerden, halk savaşlarından alıyor. Ve bunu şöyle dile getiriyor:

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"Asya'da ve öteki kıtalarda savaş tehlikesi yaratan odaklar tükenmemiş olduğundan, bu son derece acılaşmaktadır. Ortadoğu, Orta Amerika, Güney Afrika ve gezegenimizin bütün hassas noktalarındaki çatışmalı durumları kaldırmak yollarının ortaklaşa araştırılmasını yoğunlaştırmak görüşündeyiz." (SBKP 27. Kongre Siyasi Raporu, GORBAÇOV, s.114, Sorun Yayınları, 1.baskı, Eylül 1987)

GORBAÇOV, çelişkiler ibresini biraz daha barış yönüne döndürüyor. Sonuçta evrensel barışı, emperyalistlerle barışmayı ve barış içinde ekonomik düzeyde yarışmayı, devrimlere tercih ediyor. Daha da ileri gidiyor, üç kıtada halkların gerçek barış için yaktıkları ateşleri, başlattıkları, belli aşamaya getirdikleri savaşları söndürmeye, geriye çekmeye çalışıyor.

Buna bakarak Salvador'dan, Güney Afrika'ya ve Filistin'e kadar özgürlük savaşlarının ve devrimlerin evrensel barışa, emperyalistlerle barışmaya feda edilmesi kuşkusunu haklı olarak taşıyoruz.

Elbette biz Marksist-Leninistlerin dünyayı ve insanlığı yok edecek nükleer bir savaşı önlemek, bu çerçevede dünyada barışı korumak için, barıştan yana tüm güçleri birleştirmekten, barışçı güçlerle birlikte mücadele etmekten yana görevlerimizin olduğunu unutmuyoruz.

Hiroşima ve Nagazaki'yi yaşadıkdan sonra, nükleer silahlara karşı mücadele etmenin insanlık adına onurlu bir görev olduğunu kabul ediyoruz. Bu çapta düşünüldüğünde stratejik silahların tamamen yok edilmesi çabalarını destekliyoruz. Nükleer silahların yok edilmesinin insanlığın, dünyamızın ve sosyalizmin çıkarlarına olduğunu çok iyi biliyoruz.

Ama bu görevimizi; gerçek barışın yolu olan, savaşın kaynağı faşizmi yok etmek, emperyalizmi ülkemizden kovarak halkımıza özgürlük getirmek görevimizin önüne koymuyoruz.

Açlığın, yoksulluğun, sefaletin, halkımızın başındaki tüm felaketlerin gerçek sorumlusu olan sömürü düzeninin, halkın iktidarıyla değiştirilmesi görevimizin, devrim yapma, ülkemize ve halkımıza gerçek barışı getirme görevimizin önüne koymuyoruz.

Barışı koruma görevimiz, stratejik devrim ve gerçek barışa ulaşma görevimize bağlı taktik bir görevdir.

Ayrıca nükleer silahların iki sistemin elinde de bulunmasını ve denge oluşturmalarını, nükleer bir savaşı caydırıcı ve önleyici bir etken olarak görüyoruz. Karayibler ve Küba sorunda nükleer savaşın eşliğine gelinmiş olduğu söylene de, karşılıklı nükleer silah dengesinin böyle bir savaşı caydırdığı ve önlediği de, somut olarak görülmüştür.

20.Kongre sonrası, sınıfsal çatışmalardan kaynaklanan ve emperyalizmi rahatsız eden hemen her olaya, gelişmeye barış penceresinden bakan Sovyetler Birliği ve 20.Kongre Kararlarına bağlı sosyalist ülkelerin komünist partileri; devrimler ve ulusal kurtuluş savaşlarına karşı pasif ve çekingen bir tutum takınmışlardır. Kendi kabuklarına çekilmişler, her şeyin merkezine kendilerini, kendileriyle emperyalizmin barış içinde ekonomik yarışını oturtmuşlar, enternasyonal görev ve sorumluluklarını günlük politik çıkarlara feda etmişlerdir.

Sovyetler Birliği, Küba Devrimi'nin "farkına", Küba'da, Amerikan şirketlerinin millileştirilmesinden ve karşı-devrimcilerin Domuzlar Körfezi Çıkarmasından sonra varabilmiştir. Devrimi sürdüren "26 Temmuz Hareketi" sosyalist ülkelerden enternasyonalist dayanışma, maddi ve manevi destek görmek bir yana, SBKP çizgisindeki komünist parti tarafından; toplumun huzurunu bozan, BATİSTA'yı saldırganlaştıran bir avuç başıbozuk, anarşist olarak suçlanıyordu.

Devrim yapmak ve iktidarı almak diye bir hedefi olmayan, reformizme saplanmış; devrime, zorunlu kaldığı için iktidarın alınması arifesinde katılmış komünist partiyi bu ideolojik-politik çizgiye, BATİSTA ile işbirliğine kadar varan uzlaşmacılığı getirmiştir.

Sovyetler Birliği, Küba Devrimi'ni anlayamadığı gibi Nikaragua'da devrimin olacağına da inanmamıştır. Bunu sadece biz değil Nikaragua Devrimi'nin önderlerinden Thomas BERGE de söylüyor.

Sovyetler Birliği sadece Küba ve Nikaragua'da değil, Latin Amerika'nın tümünde kendi çizgisine bağlı, barışçıl geçiş fetişleştiren, silahlı devrim yoluna burjuvazinin ağızyla saldıran, bürokratlaşmış klasik komünist partileri desteklemiştir. Bu yanlış destek Sovyetler Birliği'nin enternasyonal görev ve sorumluluklarını yerine getirmesini aksattığı gibi, devrimlerin nabzını tutabilmesini de engellemiştir.

Sovyetler Birliği'nin barışçıl yoldan geçişe ne ölçüde saplanıp kaldığını, devrimleri ve enternasyonal görevlerini unuttuğunu, Thomas BERGE'nin "Sovyetler ve Sovyet devrimcileri Nikaragua'da devrim olabileceğine inanmamışlardı ki, bize nasıl yardım edeceklerdi!" sözlerinden başka, hiçbir şey daha iyi anlatamaz.

Ne yazık ki, Sovyetler Birliği, ülkemiz devrimine de farklı yaklaşıyor, bizim ülkemizde de devrim ve iktidar

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

sorununu bir kenara atmış, burjuvazinin icazetine sığınan, düzende kurumlaşmaya çalışan reformist partileri destekliyor.

Sovyetler Birliği'nin savunduğunun tersine, II. paylaşım savaşı içindeki devrimler gibi, sonrasında gerçekleşen devrimler de, burjuva devlet mekanizmasının parçalanmasıyla gerçekleşmişlerdir. Dünyadaki tüm devrimler "'her gerçek halk devriminin ilk koşulu', (...) 'hazır devlet makinesini' parçalamak, yıkmak...'" (LENİN, Devlet ve İhtilal, s.54, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, 5.baskı, Aralık 1978) olan, Marksist-Leninist devlet ve devrim teorisinin doğrulanmasının birer örneği olurken 20.Kongrenin yanlış devlet ve devrim teorisinin mahkum edilmesinin de birer örneği olmuşlardır.

Öyle ki, bu yanlış devrim tezlerinin cazibesine kapılan Endonezya Komünist Partisi'nin, barışçıl geçiş deneyi binlerce militanın katledilmesiyle sonuçlanmıştır.

Burjuva devlet mekanizmasına rağmen barışçıl-parlamentar yoldan iktidar olmanın faturasını, ALLENDE ve Şili halkı çok pahalı ödemiştir.

ÜLKEMİZİ EMPERYALİZMİN SAVAŞ MAKİNESİNE DÖNÜŞTÜREN BURJUVAZİ BARIŞIN DÜŞMANIDIR

Burjuvazi halka ne zaman açıktan savaş açtıysa, bağımsız bir ülkeye, özgürlük isteyen bir halkın mücadelesine saldırdıysa, ya da saldırıya destek olduysa, yüzüne barış maskesi takmayı unutmamıştır.

Resmi açıklamalarda büyük harflerle yazılmış "yurtta barış dünyada barış" sözcükleri, oligarşinin militarist politikalarını gizlemenin aracıdır.

Oligarşinin ülkemiz nüfusuna oranla en büyük orduyu beslemesi, bütçenin yaklaşık 1/3'ünü silahlanmaya ayırması, barış için değildir. Türkiye'nin Mısır ve İsrail'den sonra dünyada ABD emperyalizminden en çok askeri "yardım" alan üçüncü ülke olması barış için değildir.

Ülkemizde bulunan ABD ve NATO'ya bağlı 100'ün üzerindeki üs ve tesis, silah deposu, ikmal tesisi, sosyalist güçlere ve bölge halklarının özgürlük mücadelesine karşı kullanılmak içindir.

Hangi nedene dayandırılırsa dayandırılın oligarşinin, Türk ve Rum halkları arasındaki kardeşliği, barış içinde yaşamı tahrip eden, şovenizmi körükleyen, Kıbrıs'ın bağımsızlığını ortadan kaldıran, Kıbrıs işgalinin adını "barış hareketi" koyması, ikiyüzlülük değil de nedir?

Irak Kürdistanı'na iki kez girerek, İsrail ve Güney Afrika benzeri askeri operasyonlarla Kürt halkını katletmesini bile oligarşi bölgeye barış ve huzur getirme olarak savunabilmiştir.

Oligarşi halkların kardeşçe birliğinin sağlandığı barışı değil, halkların özgürlük savaşlarının emperyalizm tarafından bastırılması üzerine kurulu emperyalist "barış"ı savunuyor!

Oligarşi, Cezayir'de özgürlük savaşını değil, Fransız emperyalizminin katliam ve soykırımlarla, halkın kanını akıtarak kurmaya çalıştığı sömürge yönetimini savunmuştur.

Bu, "hür dünyanın barışı" adına emperyalizmin halkları köleleştirmesiyle, baskı ve terörle kurduğu barışı savunmaktır.

Evet, Türkiye oligarşisi, ABD emperyalizmine Lübnan'a askeri müdahalesinde, İncirlik Üssü'nü atlama tahtası olarak kullanma olanağı sağlarken; halkların mücadelesinin ezilmesini, bölgede emperyalist çıkarların korunmasını ve emperyalist "barış"ı savunmuştur.

ABD emperyalizminin Vietnam halkının barış ve özgürlük savaşına karşı giriştiği saldırıda, II. paylaşım savaşında kullanılan bombanın 10 katından fazlasını ateşlemesini savunmuştur. Vietnam halkının 7.filoların, B-52 uçaklarının napalmıyla, fosfor bombalarıyla, zehirli gazlarla katledilmesini alkışlamıştır.

Kore halkının barış ve özgürlük savaşını boğmak için, kendi özgürlüğü de zincire vurulmuş halkımızın 5 bin evladını ABD emperyalizminin hizmetine veren oligarşi, ülkemizi özgürlük ve barış düşmanı ABD emperyalizminin yedek gücü, asker deposu yapmıştır.

Ülkemizi, halkımızdan gizli atom başlıklı Jüpiter füzeleriyle donatıp, patlamaya hazır barut fıçısına dönüştüren de oligarşidir. Küba sorununa bağlı çıkabilecek nükleer bir savaşta, ilk hedef haline gelmesinin sorumlusu da oligarşıydı.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Osmanlı'nın ölkeleri yağma ve talanını, halkları haraca bağlamasını, bu ölkelere ve halklara barış ve huzur götürme olarak gösteren, Türk-İslam sentezine dayalı faşist, ırkçı ideolojiyi kendisine rehber edinen oligarşiden başka ne beklenebilir ki?

Ölkemiz topraklarının,100'ün üzerinde emperyalist saldırı üs ve tesisiyle dolaylı işgal edilmesi yetmezmiş gibi, 12 Eylül, Muş ve Batman hava üslerini açarak bunlara yenilerini eklemiştir. İncirlik Üssü'nün, bölgenin en büyük üssü olacak şekilde genişletilmesini onaylamıştır.

Karaman Üssü'ne özel donatımlı erken uyarı Awacs uçaklarının yerleştirilmesini, İncirlik ve bazı üslerin nükleer başlıklı füzelerle donatılmasını, uzayın silahlandırılmasını, ABD çevik kuvvetlerine geçiş ve yerleşim sağlamayı onaylamıştır.

12 Eylül faşizmine yüklenen bir görev de, ülkemizdeki emperyalist savaş makinesini tahkim etmek, İran'dan boşalan yerin hızla doldurulmasını sağlamaktır.

ABD emperyalizmiyle halkımızdan gizli imzalanan anlaşmalar, kölece bağımlılığı fazlasıyla pekiştirmiştir. Gün gelecek, biz Marksist-Leninistler, oligarşinin ihanetini belgeleyen bu kölelik anlaşmalarını halkımızın gözleri önüne sereceğiz. Ulusal onurumuzun kölelik anlaşmalarıyla çiğnenmesine ve oligarşinin ihanetine son vermek, ülkemizi bağımsız ve özgür kılmak ve halklara barış çağrısı yapmak, biz Marksist-Leninistlerin onurla yüklendiğimiz görevimizdir.

Savaşın kaynağı, emperyalizmin işbirlikçisi burjuvazinin barışçı olması mümkün değildir.

Emperyalizm bölgedeki sömürü ve nüfuz alanlarını zayıflatmaya yönelik halk kurtuluş savaşlarına karşı, ülkemizi bir saldırı üssü olarak hazır hale getirmişken, oligarşi hangi barıştan söz ediyor?!

Emperyalizme bu koşulları hazırlayan oligarşinin, Irak-İran savaşında görüldüğü gibi bölgede barış havarisi kesilmesi, aldatmacadan başka bir şey değildir.

Burjuvazi amacına ulaşmak için, gizli, açık, ahlaksızca her türlü hile ve aldatmacaya başvurmaktan çekinmemiştir.

İkiyüzlülüğü, yalan ve demagojiyi, olayları kendi amacına göre çarpıtarak yansıtmayı alışkanlık haline getirmiştir.

Emperyalizmle çıkar ortaklığına girişip halkımızı daha yoğun sömürmek, ülkemizin zenginliklerini daha fazla yağmalamak için; emperyalizmin bölge karakolu ve savaş makinesi olmak için oligarşinin, halkımızın duygularını sömürerek başvurduğu demagoji ve yalanlar unutulmamalıdır!

Çünkü halkımızın bilinci, bu yalan ve demagojilerle çarpıtılarak, emperyalizme kölece bağlanmaya karşı çıkması nötrale edilmiştir. Sosyalizme, Sovyetler Birliği'ne düşman edilmeye çalışılmış, gerçek barış, özgürlük kavgasından uzaklaştırılmış, köleliği pekiştiren en koyu anti-komünist ideolojilerin tutsağı edilmiştir.

Ekim Devrimi'yle, dünya halklarına barış çağrısı yapılarak son verilmiş olan ve tarihsel kökleri Çarlık Rusyası'nın katliam ve soykırımlarıyla dolu, yayılcı, saldırgan politikasına dayanan, tarihi "Moskof düşmanlığı"nı, halkımızın bilincinde canlandırmak için oligarşi olmadık yalanlara başvurmuştur.

Kurtuluş Savaşı'na karşılıksız destek ve yardım elini uzatan, halkların gerçek dostu Sovyetler Birliği'ni düşman ilan etmek için alçalmıştır. Oligarşi buna benzer demagojilere sarılmasaydı, halkımızın bilincinde kurtuluş savaşının yarattığı anti-emperyalist duyarlılık canlılığını korurken, ABD emperyalizmine ülkemizin kapılarını ardına kadar açamazdı.

Ülkemizi halkların emperyalizme karşı gelişen özgürlük savaşlarına karşı kullanılacak bir ileri karakol yapamazdı.

İşte, egemen sınıflar ülkemizin ABD emperyalizminin yeni-sömürgesi, saldırı üssü olmasını gizli ikili anlaşmalarla onaylarken, "Sovyetler Birliği ülkemizden toprak ve üs istedi" yalanını yaymıştır. Oligarşi, soğuk savaş stratejisinin bütün taktiklerine başvurarak, Sovyetler Birliği'ne yönelik düşmanlığı körüklemiş ve halkın dikkatini bu yöne çekerek kendi ihanetini ve emperyalizme kölece bağımlılığını gözlerden gizlemiştir.

Ülkemizi emperyalizme her alanda bağımlılaştırma, emperyalist saldırgan güçlerle donatma, tarihi "Moskof düşmanlığı", sosyalizm ve Sovyetler Birliği düşmanlığına dönüştürülerek yapılmıştır.

Bu yalana yenileri eklenerek, emperyalizm barışın koruyucusu, sosyalizm saldırgan olarak gösterilmiş, yıllarca halkımıza sosyalizm düşmanlığı aşılanmıştır.

Halkımız emperyalizm ve yerli işbirlikçileri tarafından iliklerine kadar sömürülürken, bilinci, özgürlüğünü ve kurtuluşunu getirecek sosyalizme karşı düşmanca yalan ve demagogilerle doldurulmuştur.

Soğuk savaş dönemi boyunca halkımız, "demirperde" ardındaki "komünizm canavarıyla" korkutularak, garip, akıl almaz yalanlarla bezenmiş ve aşağılık "şapka bırakma" vb. hikayeleriyle şartlandırılarak, yasak, baskı ve cezalarla eli-kolu bağlanmış, Marksist-Leninist ideolojiden uzak tutulmaya çalışılmıştır. Oligarşi "komünizm hayaleti", "Moskof düşmanlığı" propagandasını işçi ve emekçi sınıfları sindirmek ve daha kolay sömürmek için basınıyla, yayınıyla sürekli kullanmıştır. Gazeteler komünizm üzerine akıl almaz tefrikalarla doldurulmuş, radyo komünizmi kötülemek için özel programlar hazırlamıştır.

McCarthyizmin "küçük Amerika"daki yansıması, anti-komünist kampanyaya ivme kazandırmıştır. Demokratlar, ilericiler, komünistler üzerinde cadı kazanları kaynatılmıştır.

Emperyalist bağımlılığı, yeni-sömürgeleşmeyi gizlemek için ABD emperyalizmi saldırı üsleriyle, silah depolarıyla, atom başlıklı füzeleriyle, "barış gönüllüleri"yle, bire on alan "yardımları"yla gelmiş, kendini "hür dünyanın barış meleği" ülkemizi, "komünizm canavarından koruyan, kollayan", "dost", "müttefik" olarak göstermeye çalışmıştır. Resmi propaganda araçları, ABD emperyalizminin ülkemizdeki varlığına övgüler düzen, Amerikanın sesi haline dönüştürülmüştür.

Sonuçta ülkemiz her alanda olduğu gibi, askeri politikasıyla da bölgedeki "küçük Amerika" olmuştur.

Ülkemizi Amerikan emperyalizminin bölgedeki savaş politikasının dama taşlarından biri yapan oligarşi, hangi barışı, kimin barışını savunuyor?

Oligarşinin "Yurtta Barış Dünyada Barış" sloganı, "hür dünyanın barışı"nın emperyalist barışın savunulmasından başka bir şey değildir.

Biz Marksist-Leninistler, halkları kölece emperyalizme bağlayan emperyalist barışı reddediyoruz! Halkların birliği, kardeşliği, eşitliği üzerine kurulacak gerçek barışı savunuyoruz.

Burjuvazi barışı, kendi sınıf çıkarlarının en iyi korunduğu koşullar olarak ele almıştır.

Burjuvazi için barış, işçi ve emekçi sınıfların köleleştirilmesi, ülkenin emperyalist sermaye için ucuz emek cennetine dönüştürülmesidir.

Burjuvazi barışı her zaman halka savaş açarak, işçi ve emekçi sınıfların hak ve özgürlüklerine zincir vurarak, emeğinden, ekmeğinden daha fazla çalarak kurmuştur, korumaya çalışmıştır.

Oligarşinin ülkemizdeki en kanlı ve barbar diktatörlüğü olan 12 Eylül faşizminin, "kardeş kavgasını önleme", "iç barışı sağlama", "bozulan huzur ve istikrarı yeniden tesis etme" demagogileriyle, barış havarisi kesilmesinin altında, halka açılan ekonomik, politik savaş, halkın teslim alınması ve sermayeye istikrar ve huzur sağlama vardır.

12 Eylül faşizmi, savaş aleti ordusuyla, tankıyla, süngüsüyle, copuyla, terörü, baskısı ve yasaklarıyla, yalan ve demagogileriyle, halkı sindirip korku ve panik içinde huzursuz ve güvensiz bir yaşama sürüklemiştir.

Sermaye de; tüm hak ve özgürlükleri zorla alınmış, sindirilmiş, susturulmuş, korku ve yılgınlık içindeki halkı, daha ağır koşullarda çalıştırmış, daha yoğun sömürmüştür.

Burjuvazinin ve faşizmin "iç barış"tan, "kardeş kavgasına son vermek"ten anladığı budur.

12 Eylül faşizminin ülkemize ve halkımıza getirdiği barış budur! Sermayenin, sömürü, huzur ve istikrarını en iyi biçimde güvenceye almak; işte faşizmin ve burjuvazinin barışı!

Yüzbinlerce insanın işkenceden geçirilmesi, onbinlerce Marksist-Leninist devrimci ve yurtseverin 12 Eylül toplama kamplarına atılması, yıllarca işkence altında teslim alınmaya, düzen için tehlike olmaktan çıkarılmaya çalışılması burjuvazinin barışı içindir.

Binlerce yurtseverin, devrimcinin gözaltı süresi sonsuzlaştırılarak işkence tezgahlarında, "asmaayıp da besleyecek miyiz?" denilerek darağaçlarında, sorgusuz sualsiz vur emirleriyle kalleş pusularda kanını akıtmak, canını almak; binlerce insanı, demokrati, yurtseveri, devrimciyi bilimi, özgürlüğü, demokrasiyi savundukları için 12 Eylül mahkemelerinde savaş hükümlerine göre yargılayıp ağır cezalara çarptırmak; işçi ve emekçi sınıflara gözdağı vermek

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

burjuvazinin barışı içindir.

Kentleri kasabaları çevirmek, caddeleri meydanları işgal etmek, fabrikaları, üniversiteleri kuşatmak, sokağa çıkma yasaklarıyla sıkıyönetim ve olağanüstü hal yasalarıyla, halkın hak ve özgürlüklerine kilit vurmak, işçi ve emekçi sınıfları süngü zoruyla çalıştırmak, sermayenin sömürü, istikrar ve huzurunu güvenceye almak içindir.

Burjuvazinin barışı halka, halkın insanca yaşam, demokrasi, bağımsızlık, sosyalizm istemine her cephede çeşitli biçimlerde açılmış savaştan başka bir şey değildir.

Egemen sınıflar için barış;

İşçi ve emekçi sınıfların insanca bir yaşam, iş güvenliği, ekmek ve özgürlük istemlerinin kanla bastırılması demektir.

Köylülerin toprak istemlerini jandarma dipçiğiyle engellemek demektir.

Gençliğin demokratik ve özerk eğitim talebinin kurşunla, copla cevaplanması, gençliğin kanının akıtılması demektir.

Kürt halkının kendi kaderini tayin etme istemini, süngü ve copla karşılayan, yetmediği yerde tankla topla saldıran oligarşi, barışı bu istemlerin bastırılmasında arıyor.

Gelişenin, güçlenenin, tarihsel olarak bu düzenin mezarını kazan ilerici sınıfların haklı mücadelesinin durdurulmasında arıyor.

Burjuvazinin aradığı barış, halkımızın kurtuluş ve özgürlük mücadelesinin terör ve katliamlarla, baskı ve yasaklarla önlenmeye çalışıldığı bir barıştır.

Halkların birliğine ve kardeşliğine, insanca yaşama, işçi ve emekçi sınıflara düşman rezilce bir barıştır.

Uzlaşmaz sınıf çelişkilerinin olduğu yerde barış olsa olsa, ancak böyle kurulabilir!

Bölüm: 15

EMPERYALİZMİN FIRTINALI BÖLGESİ ORTADOĞU

Savunmamızın bu bölümünde emperyalizm açısından son derece önem taşıyan ve bu nedenle de emperyalizmin pek çok manevraya başvurmak, her türlü yolu denemek zorunda kaldığı, yaşamsal çıkarları açısından vazgeçemediği sıcak bölgelerden bir tanesi olan, çatışmasız, katliamsız, savaşırsız bir günün yaşanmadığı Ortadoğu'yu değerlendireceğiz.

Neden Ortadoğu?

Her gelişmenin dünyadaki her ülkeyi şu ya da bu biçimde ilgilendirdiği ve etkilediği bir gerçek... Ama Ortadoğu, Türkiye için bundan ayrı olarak özel bir anlam ifade ediyor. Türkiye'nin yanbaşındaki bu bölgede, emperyalizm, gelişen halk hareketlerini ve ulusal kurtuluş mücadelelerini bastırmak için daha acımasız davranıp pek çok özel yöneme başvururken, bu politikası içinde Türkiye'ye de çeşitli roller veriyor.

Bölge ülkeleriyle tarihsel-kültürel-dini-ekonomik ve siyasi bağları olan Türkiye'nin Ortadoğu'daki yeri, emperyalizmin politikası içindeki rolüyle birleşince Ortadoğu'daki her gelişme Türkiye'yi oldukça yakından ilgili kılıp etkilemektedir. Aynı şekilde Türkiye'deki her gelişme de Ortadoğu'yu yakından ilgilendiriyor ve etkiliyor.

İşte bu yüzden biz Marksist-Leninistler Türkiye'yi değerlendirirken emperyalizm ve Ortadoğu gerçeğinden ayrı ele almıyoruz. Bunun için savunmamızın bu bölümüne ayrı bir başlık açıyor ve Ortadoğu diyoruz.

I- ORTADOĞU EMPERYALİZMİN CAN DAMARLARINDAN BİRİDİR

"Çağımız emperyalizm ve proleter devrimler çağıdır." Biri çöküşen, yok oluşa giden, diğeri ise giderek gelişen bir gücü yani geleceği temsil ediyor. Bu tarihsel yargının kaçınılmaz sonucu olarak karakterini; emperyalizm ile bağımlı ve ezilen halklar arasındaki mücadelenin belirlediği içinde bulunduğumuz tarihsel süreçte ulusal-sosyal kurtuluş mücadeleleri gelişiyor, güçleniyor. Gerçekleşen devrimler ve yükselen mücadeleler emperyalizmin varlık koşulu olan sömürü alanlarını her geçen gün biraz daha daraltıyor, emperyalizmin sonunu biraz daha yaklaştırıyor. Pazar kaybına daha fazla tahammülü olmayan emperyalizm ise yok oluşa gidiyor olmanın tahammülsüzlüğü ile saldırganlığını alabildiğine artırıyor. Başkaldıran halklara bunun bedelini kan, vahşet, katliam ve dizginsiz bir terörle ödettirmeye yöneliyor. Gelişen mücadeleleri bastırıp yok ederek pazarlarını elinde tutmaya çalışıyor. Varlığını biraz daha uzatacak olan çarklarını işletmeye devam etmek istiyor.

İşte, bu uzlaşmaz çatışmanın bütün boyutlarıyla yaşandığı yerlerden biri de Ortadoğu'dur. Emperyalizmin genelde pazar kaybına tahammülü yokken, Ortadoğu, kaybetmeye hiç tahammül edemediği, edemeyeceği, bu nedenle de her türlü oyuna, zorbalığa başvurduğu bir bölgedir. Çünkü Ortadoğu emperyalizm için sıradan bir pazar değildir.

Ortadoğu'nun bu özel önemi; dünya üzerinde bulunduğu coğrafi konumdan, bu konumun sağladığı jeopolitik ve stratejik avantajlardan ve bunların yanı sıra taşıdığı ekonomik potansiyelden ileri geliyor. Ki, bu durum sadece bugün değil, geçmiş dönemlerde de Ortadoğu'nun ilgi odağı olmasının, sürekli değişimlerin yaşandığı hareketli bir atmosfere sahip olmasının nedeni olmuş, bu durumu çağlar boyunca süregelmıştır.

Her şeyden önce coğrafi olarak üç kıtanın birleştiği bir merkez üzerinde bulunmaktadır. Ve dünyanın önemli ulaşım yolları bu bölgeden geçmektedir. Jeostratejik önemini arttıran bu avantajları, barındırdığı ekonomik potansiyel ve çeşitli olanaklarla birleşince, bölgenin ilk çağlardan beri yoğun nüfus hareketlerine, savaşırlara, sosyal-siyasal altüst oluşlara, sık sık yer değiştiren uygarlıklara sahne olması şaşırtıcı olmuyor. Bu nedenledir ki, Doğu Akdeniz, tarihteki en önemli uygarlıkların beşiği olmuş, belli başlı tüm dinler bu bölgede ortaya çıkmış, İpek Yolu ve Hindistan-Avrupa yolunu denetlemek isteyen, dolayısıyla bölgeyi ele geçirmek ve elde tutmak isteyen, imparatorluklar arasında savaşırlara sahne olmuş, sık sık işgallere uğramıştır. Aynı kaderden çok daha sonraları da kurtulamamış, Alman, Fransız, İngiliz, ABD emperyalistlerinin egemenlik çatışmalarına sahne olmuştur.

Tarihi gelişim içinde, yeni keşif ve buluşlara, bilimsel-teknolojik gelişmelere bağlı olarak, Ortadoğu'nun önemi azalmış gibi görünse de; tersine mevcut askeri-politik avantajlara bir de petrol faktörünün eklenmesiyle, jeopolitik ve stratejik önemi daha da artmıştır. Emperyalizm için hayati önem taşıyan enerji kaynağı petrol rezervlerinin büyük bir kısmı bu topraklardadır. Yine önemli bir su kanalı olan Uzak Doğu ve Avrupa arasındaki deniz ulaşımında önemli bir kolaylık sağlayan stratejik önemdeki Süveyş Kanalı buradadır.

Ayrıca sosyalizmin yayılmasını ve gelişmesini önleme hayali içindeki emperyalizm için Sovyetler'in güneyindeki bu bölge özel bir önem taşıyor. Emperyalizm "Sovyetler'in sıcak denizlere inmesini önleme" politikası adı

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

altında Ortadoğu'daki gerici Arap rejimlerini besleyerek, onları ayakta tutmaya, Sovyetler'i bu gerici rejimlerle kuşatmaya çalışıyor.

Ortadoğu üzerine hesaplar bununla bitmiyor. Tersine tam da bundan sonra başlıyor. Ortadoğu'yu cehennemine çeviren emperyalizmin III. Bunalım Dönemi'yle birlikte askerileştirdiği ekonomisi daha geniş pazar, yani daha fazla çatışma, savaşlar ve katledilen insan istiyor. Bu nedendir ki, bunlarsız günü geçmeyen Ortadoğu, bugün kanla beslenen emperyalist silah tekellerinin vazgeçilmez bir pazarıdır.

Daha da önemlisi, emperyalist ekonominin en önemli enerji kaynağı olan ve Japonya'nın tüketiminin %75'ini, Avrupa'nın yarısına yakını, ABD' nin %20'sini buradan karşıladığı petroldür.

Ortadoğu, emperyalist finans kuruluşlarının ve bankaların doymak bilmez iştahını ve açgözlülüğünü daha da kabartan petro-dolarlarıyla yağmalanacak büyük bir birikim kaynağıdır.

Ortadoğu, geri bırakılmış yapısıyla, yeni-sömürge ülkeleriyle emperyalist tekellerin yağmadan pay kapmak için birbirleriyle yarıştıkları, üzerinde at oynatıp paylaşım kavgası yaptıkları önemli bir pazarlar bütünüdür.

Kısacası, dünya kamuoyunun gündeminden hiç inmeyen Ortadoğu, ulusal kurtuluş savaşları, anti-emperyalist halk hareketleri, bölgesel savaşları ve iç savaşları, petrol ve silah tekellerinin yoğun faaliyetleri, emperyalizmin ve bölgede rol oynayan çeşitli güçlerin manevralarıyla ilgi odağı olmayı sürdürüyor. Elbetteki ekonomik, siyasi, askeri önem ve avantajlarıyla emperyalist sistemin beslendiği hayat damarlarının en önemlilerinden biri olarak...

Bütün bunlar ortadayken emperyalizm can damarlarından birinin kesilmesi karşısında kayıtsız kalabilir mi? Elbetteki hayır! Emperyalizm ne pahasına olursa olsun bu bölgeyi elinde tutmaya çalışmaktadır. Buradaki en ufak gelişmeye dahi kayıtsız kalmaması, ipleri elinde tutma çabalarının ürünü olarak bölgeye yönelik ürettiği yeni yeni politikalarını devreye sokmaya çalışması, bunun göstergelerinden birkaçıdır. Emperyalizmin bu bölgeyi elinde tutmasının faturası ne kadar yüklü olursa olsun, bu bedeli ödemeye ve ödettirmeye hazırdır.

II- ORTADOĞU'DA ŞİDDET BİTMİYOR

Emperyalizm kendi çıkarlarının sözkonusu olduğu her bölgede bu çıkarlarını korumanın bir gereği olarak koşullara göre farklı farklı politikalar izlemektedir. Bu politika kimi zaman halkların kendi kaderlerini tayin hakkını destekler görüntüsü ile "özgürlük" savunuculuğuna bürünmüş; kimi zaman "Sovyet yayılcılığı" ve "komünizme karşı" ülkeleri "korumak" adına buralara doğrudan müdahaleler yapılmış, gerçekleştirilen katliamlar, vahşet ve halkların kölece sömürülmesi "kurtarıcılık" maskesinin ardına gizlenmeye çalışılmıştır. Çıkarları gerektirdiğinde, emperyalizmin çıkarlarına zarar veren anti-emperyalist iktidarlar CIA patentli darbeler tezgahlanarak alaşağı edilmiştir. Bölgesel dengelerin değişmesine bağlı olarak halklar arasındaki yapay düşmanlıklar körüklenmiş, yaratılan gerginlikler bilinçli çabalar sonucu bölgesel savaşlara dönüştürülmüştür. Ya da emperyalizm kimi zaman olduğu gibi, tek tek olaylarda doğrudan saldırıyı tercih etmiştir.

Bu yöntemler emperyalizmin dünya üzerinde çıkarlarını korumak, varlığını devam ettirmek için kullandığı belli başlı yöntemlerdir. Bu yöntemlerin hemen hepsinden Ortadoğu da nasibini almış, emperyalizmin manevralarına sahne olan bir bölgenin halkları olarak Ortadoğu halkları bu manevraların başlarına açtığı belaların en yakın ve en canlı tanığı olmuşlardır. Ama sadece bu politikaya tanık olmakla kalmamışlar, emperyalizmin baskı ve şiddet politikası karşısında bundan kurtulmanın yolunun boyun eğmekten değil, buna karşı mücadele etmekten geçtiğinin de yavaş yavaş bilincine vararak anti-emperyalist direniş geleneğini yaratmışlar ve emperyalizme karşı mücadelenin kıvılcımını bölgede tutuşturmuşlardır.

Ortadoğu'da bugün varlığını sürdüren devletlerin tarihi aynı zamanda emperyalizmin Ortadoğu'daki oyunlarının da tarihi olarak şekillenmiştir ve şekillenmektedir.

Emperyalizm Ortadoğu'ya Yağma Talan ve Sömürü Özgürlüğünü Götürmüştür

Yüzyılımızın başından itibaren Alman emperyalizmi, büyük çıkarların yattığını keşfettiği Ortadoğu'yu ele geçirmek için Osmanlı İmparatorluğu'na yanaşırken, Fransız ve İngiliz emperyalizmi için yapılması gereken, kendi deyişleriyle "hasta adam" Osmanlı Devleti'nin bölgeden tümüyle tasfiye edilmesi idi. Bunun için bölge halklarının Osmanlı'ya karşı memnuniyetsizliklerini körükleyerek "bölge halklarının özgürlüğünün destekçisi" pozuna bürünmüşlerdir.

1916 yılında Fransız ve İngiliz emperyalistleri bir taraftan "özgürlük" savunucusu pozlarla Ortadoğu'da boy gösterirken, diğer taraftan Sykes-Picot anlaşmasıyla Ortadoğu'yu aralarında paylaşarak egemenlik alanlarını belirliyorlardı.

II. Paylaşım Savaşı'ndan sonra ise emperyalistler coğrafi ve siyasi olarak parçalanmış bir Ortadoğu haritası

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

yaratmaya yöneldiler. Klasik "böl-parçala-yönet" taktiğini uygulamaya koydular. Yaratılan bu siyasi coğrafya işbirlikçi ve kukla gerici yönetimler aracılığıyla emperyalistlerin çıkarlarını uzun vadeli koruyabilecek zemini oluşturacaktı. Paramparça ve elbette zayıf-güçsüz ve "korunmaya muhtaç" devletçiklerin, emperyalizmin yaptırım gücü büyük ekonomik-siyasi-askeri baskısına karşı direnmesi oldukça zordu. Ürdün, Lübnan, Katar, Kuveyt, Bahreyn vb. pek çok küçük ülke bu politikanın sonucu olarak ortaya çıktı.

Bölgede emperyalistlerin çıkarlarına uygun olarak yaratılan bu yapay oluşumlar, günümüze kadar süregelen Ortadoğu haritasını oluşturdular. Yüzyıllardır aynı coğrafi sınırlar içinde, aynı kültürel, siyasi atmosferde yaşamış, pek çok ortak özelliğe sahip bölge halklarının bu şekilde birbirlerinden ayrılmalari; çeşitli biçimlerde körüklenen yapay sorunların anlaşmazlık ve çatışmaların da kaynağını oluşturdu. Kısacası bölgedeki tüm sorunların kaynağında yatan belirleyici güç hep emperyalizm oldu.

Siyonist İsrail Devleti Ortadoğu'da Emperyalizmin Vurucu Gücü, Teröre Dayalı Politikasının Temel Ayağıdır

II. Paylaşım Savaşı sonrasında ise dünya ölçüsünde yeni güç dengeleri oluşurken, Ortadoğu'nun kaderi yine değişmiyordu. Değişen, bir başka emperyalist güç olan ABD'nin tüm dünyada olduğu gibi, bu bölgede de etkin olarak boy göstermesi idi.

ABD egemenliğinin kurulmasında ABD emperyalizminin Ortadoğu'daki en sadık müttefiki ve suç ortağı; kuruluş çalışmaları İngiliz emperyalizmi tarafından yürütülen ve yine onun desteğiyle 1948 Mayıs'ında kurulan siyonist İsrail Devleti oldu. Emperyalizmin bölgedeki "ileri karakolu", bölge halklarının can düşmanı, emperyalist saldırganlığın Ortadoğu'daki temsilcisi siyonist İsrail Devleti'nin hangi koşullarda kurulduğuna ve bu kuruluşun nasıl kabul edildiğine kısaca da olsa değinmekte yarar var.

İngiliz emperyalizminin yoğun desteği ve siyonist Yahudilerin etkin girişimleriyle 1910'larda başlayan İsrail Devleti kurma çabaları, II. Paylaşım Savaşı sonrasında gerçekleşti. II. Paylaşım Savaşı'nda faşizmin gadrine uğrayan, milyonlarcası toplama kamplarında, gaz odalarında katledilen, kurşuna dizilen Yahudiler dünya halklarının gözünde çok çekmiş, çok acılar yaşamış bir halk görünümündeydi. Faşizme karşı duyulan nefret ve kin, faşizmin yarattığı acılardan en fazla payını alanlardan biri olan Yahudilere karşı sempatiye dönüştü. Bu hava içinde Yahudilerin Ortadoğu'da bir devlet kurmasına, topraklarından atılan Filistinliler ve Araplar dışında kimse karşı çıkmadı, çıkamadı. Emperyalizm ise bu kuruluşu canı gönülden destekledi.

Yanlış anlaşılmasın, bizler İsrail halkının düşmanı değiliz. Hiçbir halkın da düşmanı olamayız. Halkların düşmanı olmak emperyalizme ve işbirlikçilerine, onların temsilcilerine özgüdür.

Bizler halkların sözde değil, gerçek dostlarıyız. Halkların dostu gözükenlerin, Filistin katliamını protesto edenlere işkence etmesi, yargılaması henüz hatırlardadır. Siyonist İsrail'i lanetleyenlerin el altından işbirliği yapması da biliniyor...

Bizler, tüm halkların sınıfsız-sömürsüz bir dünyada kardeşçe yaşamalarından yanayız. Bunun için de Filistin halkı olduğu kadar İsrail halkı da bizim dostumuzdur. Evet, bizler İsrail halkının düşmanı değiliz, onların yok edilmesinden yana da değiliz. Ama bizler, emperyalizmin ve siyonizmin can düşmanlarıyız; onların yok edilmesi için İsrail halkının Filistinli kardeşleriyle birlikte mücadele etmelerinden yanayız.

Tekrar İsrail'e dönersek; İsrail bölgede kabul edilmeyen varlığını bomba ile, kurşun ile, katliamlarla, işgallerle kabul ettirirken emperyalizmin bölgede halkların mücadelesini bastırmak, sömürsünü devam ettirmek için uyguladığı terörün de temel dayanağı oldu. Bunun için her dönem ABD'nin kendi güdümündeki stratejik öneme sahip ülkelere yaptığı ekonomik ve askeri yardımlar listesinin en başında yer aldı.

Emperyalizm Ortadoğu'daki Tüm Uygulamalarını Kendi Yarattığı Komünizm Umacısının Ardına Gizlenerek Gerçekleştirmiştir

II. Paylaşım Savaşı sonucunda, dünyanın yaklaşık üçte birinin emperyalizmin denetim ve sömürü ağının dışına çıkması, sosyalizmin bir güç odağı haline gelmesi ve halkların gözünde büyük bir prestije sahip olması, III. Bunalım Dönemi'yle birlikte boy vermeye başlayan ulusal ve sosyal kurtuluş savaşlarının yarattığı korku, emperyalistlerin "soğuk savaş" stratejisine (yaygın bir anti-komünist, anti-Sovyetik kampanyaya) yönelmelerine ve "McCarthy"cilik rüzgarlarının estirilmesine yol açtı. Artık her şey "anti-komünizm" maskesinin ardında, halkları "komünizmin saldırganları"ndan koruma bahanesiyle gerçekleştirilir olmaya başladı.

EISENHOWER Doktrini, Ortadoğu'da çeşitli ikili özel anlaşmalarla, askeri üs ve karakol noktalarının artırılması, daha sonra CENTO adını alan Bağdat Paketi'nin kurulması bu politikanın ürünü oldu.

Emperyalizmin can düşmanı komünizm idi. Ve doğal olarak bütün saldırı oklarını, yalana dayalı kampa-nyalarını ve demagojilerini komünizme yöneltti. Ama emperyalizm, sadece komünizme değil, çıkarlarıyla çatışan her

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

türlü güce saldırdı.

İran'da MUSADDIK böyle bir saldırının hedefi oldu. MUSADDIK, İran'ın ulusal çıkarlarını ön planda tutan milliyetçi bir politika güderek emperyalist tekellerin elindeki petrolü millileştirince, CIA patentli bir darbe ile iktidardan alaşağı edildi.

Bunun bir başka örneği de MUSADDIK İran'ından sonra 1956'da Mısır'da yaşandı. Mısır halkının belleğinde adı sömürgecilikle özdeşleşmiş emperyalizmin denetimindeki Süveyş Kanalı, küçük-burjuva Arap milliyetçisi bir çizgi izleyen ve anti-emperyalist radikal tavırlar alan NASIR yönetimince 1956'da millileştirildi. Bunun karşılığı ise İngiliz ve Fransız emperyalistlerinin bölgedeki emperyalizmin vurucu gücü İsrail'i de kullanarak müdahale etmesi oldu. Bu durum karşısında Sovyetler'in gösterdiği sert tepkiyi dikkate alan ve aynı zamanda kendinden habersiz böyle bir işe girişilmesine kayıtsız kalamayan ABD, müdahalenin durdurulması ve müdahalecilerin geri çekilmesi yönünde tavrını koydu. Konjonktürün elverişsizliği işgalcileri geri çekilmeye zorlamıştı. Bu geri çekiliş, sadece Süveyş'in terkedilişi değil, aynı zamanda İngiliz ve Fransız emperyalistlerinin Ortadoğu'daki gerileyişinin ve yerlerini açıkça ABD'ye terk edişlerinin de ilanı oldu.

Aynı dönemde, Ortadoğu'daki anti-emperyalist hareketlenmenin yükselişinin emperyalistlere attığı bir diğer adım da EISENHOWER Doktrini'ydı. EISENHOWER Doktrini, gelişen halk hareketleri karşısında zayıf düşen işbirlikçileri kurtarmak ve yeni-sömürgelerin sömürü alanlarından çıkmasını engellemek için "dolaylı saldırı" tanımı getiriyordu. Binlerce kilometre öteden gelerek yaptığı, yapacağı müdahaleyi meşru göstermeye çalışan emperyalizm, halkların emperyalist boyunduruğa karşı haklı başkaldırıların ezilmesi, yok edilmesi gereken hareketler olarak lanse ediyordu. Güçlü propaganda aygıtları aracılığıyla, yalan ve demagogileriyle, halk hareketlerine çamur atıp kötüleyerek, kendi müdahale ve katliamlarına meşru zemin oluşturmaya çabalıyordu.

EISENHOWER Doktrini'nin ilk kurbanı Lübnan oldu. Lübnan'da patlak veren iç savaşta, emperyalizmin işbirlikçisi hakim sınıfların partisi falanjistlerin durumu iyi değildi. Cumhurbaşkanı Kamil ŞEMUN'un çağrısı üzerine ABD EISENHOWER Doktrini'ni işleterek deniz piyadelerini Lübnan'a çıkardı. Aynı sıralarda İngilizler de Kıbrıs üzerinden paraşütçülerini Ürdün'e indirdi. Emperyalizm Ortadoğu'da -niteliği ne olursa olsun- anti-emperyalist bir gelişmeye tahammülü olmadığını, bunu bastırmak için her yönüme başvurmayı meşru gördüğünü, gerektiğinde tüm uluslararası yasa ve kuralları da hiçe sayarak açıkça saldırıya yöneleceğini bir kez daha gözler önüne serdi. 1960-70 döneminde emperyalizm açısından sorun oluşturan başlıca dinamikler, NASIR ve Baas yönetimlerinde odaklaşan radikal küçük-burjuva milliyetçi akımlar ve mücadelesini silahlı boyuta yükselten Filistin Direniş Hareketi idi. Bunlardan, başını Mısır ve Suriye'nin çektiği radikal Arap milliyetçiliğinin bölgedeki halk kurtuluş hareketlerini yaygınlaştırıcı rol oynamaları, emperyalizmin çıkarlarına darbeler vuran ulusallaştırmaları teşvik etmeleri, SSCB ile yakın ilişki içinde bulunmaları ve Filistin Hareketi'nin aktif destekçileri olmaları, emperyalizm için bir tehdit unsuruydu. Yaşanan süreçteki gelişmeler her yönüyle emperyalizmin aleyhineydi.

İşte bu koşullarda emperyalizm, süreci lehine çevirmek, anti-emperyalist güçlere darbe indirmek için Ortadoğu'daki vurucu gücü İsrail'e saldırı için yeşil ışık yakarak İsrail'in yanında açıktan tavır aldı ve her türlü desteği, güvenceyi sağladı. 1967 yılında İsrail Sina'yı ele geçirip Süveyş'e inerken, diğer yandan, Suriye'den Golan Tepeleri'ni, Batı Şeria'yı ve Gazze'yi işgal altına aldı.

Tarih bir kez daha emperyalizmin zulümle, zorbalıkla, işgallerle, katliamlarla Ortadoğu halklarına boyun eğdirme çabalarına tanık oluyordu.

1967 savaşı, beklentilerini tümüyle gerçekleştirilmedi de, genel olarak ABD ve İsrail lehine sonuçlar yarattı. Ancak ortaya çıkan tablo, emperyalizm açısından daha geniş boyutlu, çok unsurlu ve taktik esneklikleri de içeren daha ince politikalar izlenmesini gerekli kılıyordu. Elbette bu yeni yönelişte İsrail'in bölgedeki önemi değişmedi. İsrail kartı, emperyalizmin elinde sıkışıkça oynayabileceği değişmez koz ve önemli bir tehdit aracı olarak kaldı. Ama elde edilecek yeni "dostlar"la daha sağlam zeminde çıkarlar korunabilecek, bu politikada somut adımlar atıldığı oranda hem İsrail'in etrafındaki baskı ve tecrit çemberi zayıflatılacak, hem de Filistin Direniş Hareketi zararsız bir olgu duruma dönüştürülebilecekti. Anti-emperyalist eğilimlerin yayılması önlenemez, SSCB'nin bölge ülkeleriyle geliştireceği ilişkilerin de önüne set oluşturulacaktı. Hesap buydu...

Emperyalizm Ortadoğu'da Hep "Barış" Maskesini Taktı

Bir taraftan "barışçı" maskesi takan, bir taraftan da "aba altından sopa" göstererek tehdit ve saldırılarını gündemde tutan emperyalizm, bölge ülkelerini köşeye sıkıştırıp, "ABD ve İsrail ile uzlaşma dışında seçenek olmadığı" düşüncesinin beyinlerde yer etmesini sağlamaya çalışıyordu. Cenevre Konferansı (1973), 1973 savaşı sonrası KISSINGER'in başlattığı "mekik diplomasisi", Sina Anlaşması (1975), Camp David (1978), görünüşte Ürdün'ün rol aldığı çeşitli anlaşma planları, REAGAN Planı (1982) ve gündeme gelebilecek benzer girişimlerin hepsi emperyalizmin bu politikasının ürünü olarak gündeme geldi.

Emperyalizmin bu politikasının terör ayağı İsrail olurken, kaleyi içten çökerten ayağı İran, S. Arabistan, Ürdün

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

vb. gerici-faşist ülkelerdeki krallıklar oldular. Ama emperyalizm bu kadarla da kalmadı. Anti-emperyalist tavırlar gösterebilirler de, Sovyetler'le yakın ilişkiler geliştirebilirler de, kapitalizmden kopamayan, kararsız, küçük-burjuva diktatörlüklerini yıkma ya da onları dönüştürerek kendi saflarına kazanma çabalarını gündemden eksik etmedi. Bu çabaları sonuç da verdi. 60'lı yıllarda izlediği politikalarla Ortadoğu halklarını etkileyen, Ortadoğu'da anti-emperyalist rüzgarlar estiren Mısır, NASIR'ın ölümüyle emperyalizme yanaştı. Hatta emperyalizmin politikalarına angaje olma yolunda o kadar ileri gitti ki, kendi halkına, pek çok ülkedeki Arap halkına ve Filistinlilere kan kusturmuş, kanlarını dökmüş; kanlı katil siyonist İsrail ile anlaşma yoluna girdi. Emperyalizmle işbirliği içindeki gerici Arap rejimlerinin bile kendisine tavır almak zorunda kalacağı ve tecrit durumuna itilmesine yol açan Camp David anlaşmasını imzaladı. İsrail'in Ortadoğu'daki tecrit çemberini kırdı. Ve onu yalnızlıktan kurtardı. Kendi halkına ve tüm Ortadoğu halklarına karşı ihanetini derinleştirmesinin ödülü olarak İsrail'in 1967 yılından beri işgal altında tuttuğu Sina'yı, emperyalizmin İsrail'i zorlamasıyla geri aldı. Ayrıca bu hizmetinin karşılığı olarak emperyalizmin hizmetkarlarına her yıl dağıttığı ulufelerden de payına külliyetli miktarda askeri ve ekonomik yardımlar düştü.

70'li yıllar emperyalizmin Ortadoğu'daki politikalarının başarısına olduğu kadar, başarısızlıklarına da tanık oldu. Tutsuz da olsa, İran'da anti-emperyalist bir karakter taşıyan Mollaların önderliğindeki hareket faşist Şah rejimini devirerek emperyalizmin Ortadoğu'daki kalelerinden ve politikasını dayandığı temel ayaklarından birini yitirmesini sağladı. Mollaların önderliğindeki İran politik devrimi emperyalizmi bölgede önemli bir güç kaybına uğrattırırken, '79 sonunda Sovyetler'in Afganistan'a müdahalesi emperyalizmin prestijinin iyice sarsılmasını beraberinde getirdi. Ortadoğu'da ortaya çıkan boşluğu dolduracak, İran'ın yerini alacak, onun işlevlerini yerine getirecek "güçlü" bir ülke gerekiyordu. Bu role en uygun ülke Türkiye idi. Öyle de oldu. 1980'li yıllar Türkiye'nin emperyalizmin Ortadoğu politikası içinde artık daha etkin yer aldığı yıllar olacaktır.

Çevik Kuvvet Emperyalizmin Bölgedeki İşbirlikçilerine İleri Karakolu Siyonist İsrail'e Bölgede Dolaşan Filolarına Rağmen Halkların Mücadelesinden Duyduğu Korkusunun Ürünüdür

En güvendiği kalelerinden birinin bile göz açıp kapayıncaya kadar kısa bir sürede devrildiğini gören emperyalizm, artık her olasılığı hesap etmek zorunda hissediyordu kendini. Bu zorunluluk kendini "Çevik Kuvvet" projesi olarak ortaya koydu. Ne idi "Çevik Kuvvet", neyin ürünüydü? "Çevik Kuvvet" ABD'den kalkarak 48 saat içinde Ortadoğu'ya müdahale edebilecek gücün adıydı. Yıllardır hep "Sovyet müdahalesi" ve "Sovyet yayılmacılığı" masallarıyla halklar uyutulmaya, "komünizm umacı"yla korkutulmaya, bilinçleri çarpıtılmaya çalışıldı, çalışılıyor. Aynı bilinen nakarat "Çevik Kuvvet" olayında da gözlerimizin içine baka baka tekrarlanıyor. Oysa "Çevik Kuvvet", hayali ve gerçekleşmeyecek bir Sovyet müdahalesi için değildir. Bölge halklarının yükselen mücadelesi bölgedeki kuvvetlerle bastırılmadığında, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin çıkarları tehlikeye düştüğünde halkların kurtuluş hareketlerini bastırmak amacıyla, emperyalizmin doğrudan müdahalesi için oluşturulmuştur. Tüm NATO üyeleri ve gerici Arap rejimleri şu ya da bu biçimde bu planın içinde yer aldılar. Mısır, Umman vb. gibi emperyalizmin işbirlikçisi ülkeler, bu kuvvete verdikleri desteğin yanı sıra, ABD emperyalizmi ile bu çerçevede ortak tatbikatlar yaptılar. Aralarında Türkiye'nin de olduğu birçok ülkede yeni üsler kuruldu; depolara malzeme yığınağı yapıldı.

Emperyalizmin, bölgedeki işbirlikçi gerici faşist rejimlere, "ileri karakol" siyonist İsrail'e, Akdeniz ve Hint Okyanusu'nda dolaşarak korsanlık yapan, uluslararası hukuk kurallarını istediği an hiçe sayan filolarına rağmen doğrudan müdahale edecek ayrı bir güce, Çevik Kuvvet'e ihtiyaç duyması, Ortadoğu'nun emperyalizmin sömürü ağının içindeki yerini, bu bölgeyi kaybetmekten ve Ortadoğu halklarının mücadelesinden ne kadar korktuğunu göstermektedir.

Çevik Kuvvet oluşturma çerçevesinde iç düzenlemeler de yapıldı. İran'daki gelişmeleri dikkate alan emperyalizm ve işbirlikçileri yukarıda sözünü ettiğimiz "Çevik Kuvvet" in patenti ile "Arap Çevik Kuvveti" ni oluşturdu-lar.

"Çevik Kuvvet" Ortadoğu'da gelişen her türlü anti-emperyalist harekete müdahale ederek ABD çıkarlarını koruyacak tarzda örgütlendirilmiş, gerekli yan desteklerle beslenmiş ve Ortadoğu halklarının başına Akdeniz'deki 6. Filo dışında yeni bir bela sarmıştır.

Emperyalizm ve İşbirlikçileri Ortadoğu'da Terör ve Katliam Politikasıyla Yaşıyorlar

80'li yıllar emperyalizmin dünya çapında saldırıda olduğu yıllardır. Bu saldırı politikası Ortadoğu'da da yansımaları bulmakta gecikmedi. Emperyalizm gerek İsrail'i kullanarak, gerekse kendisi doğrudan saldırarak bu politikasını yaşama geçirdi.

80'li yılların politikası diplomatik manevralarla bütünleşen bir şiddet döngüsü içinde gelişti. Bu politikayla emperyalizm, halklara kendisiyle uzlaşmaktan, onun politikalarına adapte olmaktan başka yol olmadığını kabul ettirmeye çalışıyordu.

80'li yıllar pek çok açık saldırının yaşandığı yıllar oldu. 1982'de İran-İrak savaşındaki gelişmeler de göz önüne alınarak İsrail'in Lübnan işgaline yeşil ışık yakıldı. FKÖ'yü Beyrut'u terke zorlayarak onu önemli bir prestij

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kaybına uğrattı. Buna karşılık Lübnan'da ortaya çıkan yeni tablo ve sorunlar, hem İsrail hem de ABD'nin düşündüğü gibi olmayacak, "Lübnan bataklığı" sık sık başlarını ağrıatacaktır. Evdeki hesap bir kez daha çarşıya uymamıştı. Ama saldırlar her şeye rağmen durmadı.

İsrail'in Irak'taki atom santraline, Lübnan'a ve FKÖ kamplarına, Tunus'taki FKÖ karargahlarına yönelik saldırıları; ABD'nin Lübnan'a, İran'a saldırıları 80'li yıllar boyunca hiç durmadı. Ulusal kurtuluş savaşları veren halklar ve destekçilerine ölüm yağdırılarak gözdağı verilmek isteniyordu. Bunun en tipik örneği ve kurbanı Libya oldu.

"Terörizmi cezalandırma" adına masum insanlar, çocuklar gece uykularında emperyalizmin halklara gözdağı verme politikasının kurbanı olurken, ABD emperyalizmi, Libya katliamını "terörizmi cezalandırdım" diye övünerek açıklıyordu.

Bütün bunlar karşısında emperyalizmin halk kurtuluş savaşçılarına vurduğu "terörist" damgasını kullanan işbirlikçi iktidarlar adına, bizi aynı ağızla suçlayıp yargılayanlara soruyoruz: Gerçek teröristler kimlerdir?

Ulusal kurtuluş hareketlerine destek veren, emperyalizmin zorbalığı karşısında boyun eğmeyen Libya mı teröristtir; yoksa binlerce kilometre öteden kalkıp gelerek Akdeniz'i, Ortadoğu'yu, tüm yeni-sömürge ülkeleri ege-menlik alanı, kendini de buraların "imparatoru" ilan eden, masum insanları uykularında katleden, bunu bir devlet politikası haline getirmiş olan emperyalist devletler mi?

İşgal altındaki vatanını kurtarmak için kadınıyla, genciyle, yaşlısıyla, çocuğuyla yılmadan ve fedakarca mücadele veren Filistin savaşçıları mı teröristtir, yoksa Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkını engellemek için işgal ve ilhaklara girişen, baskı-terör uygulayan, katliamlar yapan, hafızalarda hala tazeliğini koruyan Sabra ve Şatilla kamplarında çoluk-çocuk, kadın-erkek ayrımı yapmadan tam bir soykırımı Filistin halkına yaşatan siyonist İsrail mi?

Çıkarları sömürü düzeninin devam etmesinden yana olanların vereceği cevap bellidir: Emperyalizme ve işbirlikçilerine yönelen her hareket terörizmdir.

Bugün düzen orduları, gizli haber alma örgütleri, polis teşkilatı ve bütün örgütlü terör kurumlarıyla halk hareketlerine savaş açan ve halklara silaha sarılmaktan başka yol bırakmayan emperyalizm ve işbirlikçilerinin karşısında halk kurtuluş hareketlerinin başvurduğu devrimci şiddet hareketleri ve silahlı mücadelelerinin meşruluğu tartışmasıdır. Meşru olmayan ve tarihsel olarak yok olmaya mahkum olan emperyalizmdir. Terörcü olan da odur. Gözü kapalı kör bir terörle halkları yıldırmaya çalışanlar da onlardır.

Emperyalizmin sıradan ve değişmez özelliklerinden biri de ikiyüzlülüğüdür. Onun için emperyalizme karşı mücadelenin yeşerdiği, boy attığı her yerde terörizm demagojisi emperyalizmin kullandığı değişmez demagojidir. Ve emperyalizm her zaman kendi teröristliğini gizlemek için bunu kullanır. Nitekim emperyalizme karşı bağımsızlık savaşları veren Cezayir halkının mücadelesi, bastırılması gereken "Arap barbarlığı" olarak lanse edilirken, sömürgecilik düzeninin devamı için gerçekleştirilen katliamlar "uygarlığın zaferi" olarak ilan edilmiştir. İşte halk kurtuluş hareketlerini terörist ilan edenlerin gerçek yüzü budur. Terörizm dedikleri şey kendi uyguladıkları politikanın adıdır.

Emperyalizmin Ortadoğu'daki politikasının her anında terör vardır, savaş vardır, katliam vardır. Zaman zaman diplomatik-siyasi manevralara girilse de halkların mücadelesinin bastırılmasında hiçbir uluslararası kural tanımayan, emperyalizmin dizginsiz şiddeti vardır.

Filistin hareketinin ve diğer radikal hareketlerin anti-emperyalist yanlarının törpülenerek zararsız hale getirilmesi, SSCB'nin bölgeden uzak tutulması, Marksist-Leninist hareketlerin gelişmemesi ve ezilmesi için her türlü yöntem uygulanması, İsrail'in her şart altında desteklenerek gerektiğinde vurucu güç olarak devreye sokulması, gerici Arap rejimlerinin ve bölgedeki işbirlikçi diğer ülkelerin emperyalizmin politikaları doğrultusunda kullanılması ve bütün bunların yanında emperyalizmin doğrudan müdahaleleri, Ortadoğu'yu elde tutmada ve sömürü düzenini devam ettirmede emperyalizmin politikasının köşe taşlarını oluşturmaktadır.

Ortadoğu'nun jeopolitik ve stratejik öneminin, ekonomik, siyasi ve askeri avantajlarının bilincinde olan emperyalistler bölgede çıkarlarından vazgeçmeye hiçbir zaman yanaşmayacaklardır. Ancak tarihin akışını niyetler ve tercihler belirlemiyor. Kendi nesnel yasaları içinde hep ileriye akan tarih, sınıflar mücadelesinin sonu konusunda yargısını çoktan verdi...

III- EMPERYALİZMİN ORTADOĞU POLİTİKASINDA BİR "TRUVA ATI": TÜRKİYE

Türkiye, Ortadoğu ülkelerinden ayrı yapısına karşın; bölge ülkeleriyle tarihi, sosyal, siyasal, dini, kültürel ve ekonomik bağları sonucunda oluşan, pek çok ortak özelliğe sahiptir. Bu avantajlarıyla, Ortadoğu ülkeleriyle yakın ilişkiler geliştirebilecek bir potansiyel taşımaktadır. Diğer yandan gerek stratejik konumu, gerekse güçlü ordusuyla bölgede siyasi-askeri olarak, etkin bir rol oynayabilecek durumdadır.

İşte bu durumu çok iyi değerlendiren emperyalizm, bölgeye yönelik kısa-uzun vadeli çıkar hesaplarına uygun olarak Türkiye'ye çeşitli roller veriyor. Türkiye ise, bağımlı oluşuna yaraşır sadakatle kendisine verilen rolü oynuyor.

Anadolu toprakları üzerinde tarihi olarak pek çok uygarlıklar kurulmuş ve yine pek çok uygarlıklar yıkılmıştır. Bu uygarlıkların şu ya da bu biçimde -savaş, ticaret vb. yollarla- Ortadoğu'da kurulup yıkılmış uygarlıklarla ilişkileri olmuştur. Esas olarak Türkiye'nin Ortadoğu halklarıyla ilişkileri Osmanlı döneminde yağma ve talana dayalı fetih politikası sonucu Ortadoğu'ya girilmesi ve burada pek çok ülkenin işgaliyle başlamıştır. Osmanlı'nın yarı-sömürgeleşmesi ve Ortadoğu'nun emperyalizmin ilgi odağı haline gelmesiyle yarı-sömürge Osmanlı Devleti de Ortadoğu'daki emperyalist oyunların bir tarafı haline geldi.

I. Paylaşım Savaşı, Osmanlı dönemine ve onun Ortadoğu'yla ilişkilerine de son verirken, siyasal bağımsızlığını kazanan TC Devleti'nin dış politikası, tutarsız da olsa varolan anti-emperyalizminin ve siyasal bağımsızlığının bir sonucu olarak emperyalizmin oyunları içinde yer almayan bir politika olmuştur.

Türkiye'nin emperyalizmin Ortadoğu üzerinde oynadığı oyunların içinde rol alması siyasal bağımsızlığın yitirildiği yeni-sömürgeleşme süreciyle gerçekleşmiştir. Bu noktadan sonra Türkiye'nin Ortadoğu politikasında, emperyalizmin tercihleri belirleyici olmaya ve onu şekillendirmeye başlamıştır.

Marshall Planı, Truman Doktrini, ikili anlaşmalar, üslerin kurulması, bölgesel paktlar ve NATO; bütün bunlar Türkiye hakim sınıflarının emperyalizmle bütünleşme çabalarının ve emperyalizmin de bu doğrultudaki politikalarının bir sonucu olarak gündeme gelirken yeni-sömürge Türkiye, emperyalizmin denetimine girerek onun politikalarına angaje oldu. Bu dönüşün ana halkası 1950'de DP'nin iktidara gelmesiydi.

DP iktidarı, NATO'ya girdiği taktirde üzerine düşecek askeri yükümlülükleri yerine getireceğine dair güvence verme gayreti ile sadakat gösterilerine başladı.

20 Temmuz 1951'de DP iktidarının Dışişleri Bakanı Fuat KÖPRÜLÜ Meclis kürsüsünden emperyalistlere şöyle sesleniyordu:

"Ortadoğu savunmasının gerek stratejik, gerek ekonomik bakımlardan Avrupa'nın korunması için zorunlu olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle Türkiye Atlantik Paktına katılınca Ortadoğu'da bize düşen rolü etkin biçimde yerine getirmek ve gerekli tedbirleri almak için derhal müzakereye girmeye hazır olacaktır." (D. AVCIOĞLU, "Milli Kurtuluş Tarihi IV", s.1615)

Türkiye artık Ortadoğu'da emperyalizmin jandarması, gelişen anti-emperyalist halk hareketlerinin karşı koyucularından biri oldu. "Küçük Amerika" olma düşleri ve demagojileri ile gönüllü olarak emperyalizmin bölgedeki ileri karakolu olma misyonu üstlenildi. MENDERES Türkiye bu misyonu öylesine benimsedi ve özümsemi ki yerine göre kraldan fazla kralcı tavırlarıyla emperyalizme uşaklık politikasının tipik bir örneğini sergiledi.

Emperyalizmin bölgeyi sağlama alma politikalarından biri Ortadoğu'da Sovyetler'i güneyden çevirecek ve anti-emperyalist gelişmeleri engelleyecek bir askeri pakt oluşturmaktı. Irak monarşisi ve faşist TC bu paktın çekirdeğini oluşturdular. Bağdat Pakdı 1955 yılında kuruldu. Daha sonra İran ve Pakistan'ın katıldığı bu pakta bölge dışından iki emperyalist güç ABD ve İngiltere de katılarak bu paktın emperyalizmle işbirliğini ve ilişkilerini açıkça ortaya koydular.

Türkiye Bağdat Paktına Ortadoğu'daki diğer Arap ülkelerini de dahil etmek için çok çaba sarfetti. Hatta bu ülkeleri tehdit etmekten de geri kalmadı. Pakta girmeye yanaşmayan Suriye'nin büyükelçisine MENDERES; "bu kafa da giderseniz fena olacak... Efendilerine söyle, iki tümenle Suriye'ye girer altını üstüne getiririm..." diyordu.

Yine Bağdat Paktı'na girmeyen Mısır'ın, emperyalist-siyonist müdahale ile karşı karşıya gelmesini Fatih Rüştü ZORLU; "Bağdat Paktına katılmış olsalardı bugünkü durum başlarına gelmezdi." diyerek dile getiriyordu.

Emperyalizm bölgede her gelişmeye uygun politikalar tespit ederken Türkiye de buna uygun politikalar geliştirdi. 1957 yazında emperyalizm Suriye'nin "uluslararası komünizm" in denetimine girdiğini ilan edince, Türkiye'nin ilk işi tehdit aracı olarak Suriye sınırına asker yığmak oldu. 1958 yazında Bağdat Paktı üyesi Irak'ta işbirlikçi Kral FAYSAL'ın devrilmesi sonucu kraldan fazla kralcı Türkiye, ZORLU'nun önerisi, MENDERES ve BAYAR'ın onayıyla işi müdahale hazırlıkları yapmaya kadar götürdü.

Marksist-Leninistlerin "Bağımsız Türkiye" şiarları karşısında "Türkiye bağımlı mı ki?" gibi ucuz demagojiler yapan oligarşinin siyasi temsilcilerinin literatüründe "bağımsızlık"ın ne anlama geldiği, 1958 yılında Eisenhower Doktrini'nin kurbanı olan Lübnan'a emperyalizmin müdahalesi sırasında bir kez daha görüldü. ABD emperyalizmi bu ülkedeki ilerici güçlerin hareketini bastırmak için müdahale ederken NATO'da görevli Almanya'daki askerlerini de devreye soktu. Onların Lübnan'a aktarımını ise emperyalizm İncirlik Üssü'nü kullanarak gerçekleştirdi. TC hükümetine haber vermeye, formalite gereği de olsa izin almaya gerek bile duymadı. 12 Eylül generallerinin önce uygulamayı

yapıp ardından yasa çıkarmaları gibi ABD'nin Lübnan'a müdahalesinde İncirlik'i kullanması için izin sonradan verildi.

Daha sıralanabilecek pek çok örnek var bu döneme ilişkin. Ama bu örnekler Türkiye'nin Ortadoğu'ya yönelik politikasını ve emperyalizmin nasıl aleti durumuna geldiğini göstermek için yeterlidir. Gelecek yıllarda belli dengeler, ülke içindeki sınıf mücadelesinin etkileri bu politikayı şu ya da bu yönde etkilese de Türkiye'nin emperyalizm tarafından belirlenen rolünün özü değişmeden kalmaya devam edecek, Türkiye hükümetleri Ortadoğu halklarının baş düşmanlarından biri olarak varlığını sürdürecektir.

1980'lere kadar bölge ülkelerinin "İslam karakteri" ile kendi "laik" ve "Batılı" karakteri arasında uygun dengeleri sağlayarak kendi farklılığını gösterme çabaları, "Sovyet faktörü"nü, Sovyetler'in tepkilerini de dikkate alan, bölge halklarının tepkileriyle emperyalizmin istekleri arasında bir denge tutturmaya çalışan bir politika izlendi. Tüm bunlarla birlikte Ortadoğu ülkeleriyle olan tarihi, kültürel vb. bağlarını, coğrafi yakınlığını kullanarak Ortadoğu ülkelerini emperyalizmin politikaları doğrultusunda yönlendirme görevini yerine getirmeye çabaladı. Bu, onun 1950'lerden bu yana koşullara göre biçimlenen değişmez görevidir.

Ama 1980'lere gelindiğinde, Ortadoğu'da rüzgarlar farklı esmeye başladı. İran Devrimi emperyalizmin Ortadoğu'daki kalelerinden birini devirirken, hemen Ortadoğu'nun yanı başında bulunan Afganistan'a Sovyet müdahalesi gerçekleşmişti. Emperyalizmin politikalarında ortaya çıkan bu boşluk doldurulmalı, yarattığı güç ve prestij kaybı telafi edilmeliydi. Buna aday ülke elbette emperyalizmin sadık müttefiki Türkiye idi.

Türkiye, Ortadoğu'da, "Truva atı" gibi, emperyalizmin kaleyi içten çökertmesine yarayacak bir alet olacaktı.

Bu görevin ilk adımı öncelikle Ortadoğu ülkeleriyle sıcak ilişki geliştirmekten geçiyordu. Bunun için laiklik gösterileri bir kenara atılarak İslam Konferanslarına en üst düzeyde katılındı. Laiklik gösterilerine son verilirken, "Truva atı" olmanın, yakın ilişkiler geliştirmenin bir parçası olarak, Türkiye emperyalist tekellerden kalan kırıntıların yağmasına, görevlerini yerine getirmenin bir ödülü olarak katıldı.

Türkiye "Truva atı" olmanın bir gereği olarak "güçlü", "tarafsız" bir ülke görünümü yaratarak, herkesin dostluğunu ve desteğini kazanmak isteyeceği bir ülke pozlarına bürünmeyi hedefliyordu. Böylece etki altına aldığı ülkeleri emperyalizmin politikaları doğrultusunda "dost" bir ülke olarak yönlendirecekti. Ama Türkiye, bu politikayla her zaman gerici, emperyalizmin işbirlikçisi Arap ülkelerinin yanında oldu. "Tarafsız" görünümü politikayla aynı zamanda Türkiye kamuoyuna, "Biz milli çıkarlarımızı düşünüyoruz ve bu yüzden tarafsız bir politika izliyoruz" mesajı verilmeye ve halkımız uyutulmaya, kandırılmaya çalışıldı.

Aynı rol İran ve Irak arasındaki savaşta da sürdürülmeye çalışıldı ve sürekli bu yönde propaganda yoğunlaştırıldı. Oysa TC'nin tarafsız olabilmesi mümkün müydü? Savaşanlardan bir tanesi radikal İslamcılardı. Ve "İslam Devrimini yayma" anlayışları Türkiye'yi de etkiliyor, sürekli Türkiye'yi hedef alan yayınlar yapıyorlardı. Bugün İran'ın bu nitelikleri tartışılrsa da İran'da anti-ABD bir yönetim vardı. Ve izlediği politika emperyalizmin ve Türkiye oligarşisinin çıkarlarına aykırıydı. Savaşta İran'ın galip gelmesi ve Ortadoğu'da etkinliğinin artması oligarşinin de işine gelmiyordu. O zaman tarafsız kalmak yerine İran'ın savaşta galip gelmemesinin gereklerini yerine getirmekle yükümlüydüler. Ve "tarafsız" pozlara rağmen sık sık İran'ı tehdit etmekten geri kalmadılar. Türkiye'ye yönelik aleyhte propagandalarını durdurmalarını istediler. Petrol boru hattında bizim de çıkarlarımız var, çıkarlarımız dokunulması karşısında sessiz kalamayız; Körfez'de bizim gemilerimize saldırmayın diyerek atacağı adımlarda daha dikkatli olmasını sık sık hatırlattılar. Musul ve Kerkük'e müdahale tartışmaları hep bunun sonucu olarak gündeme geldi. Diğer yandan iki ülke de bize güveniyor diyerek iki ülkenin de hamisi pozlarına büründüler. Gerçekte ise Türkiye'nin yeri S. Arabistan'ın başını çektiği ve Irak'ın da gittikçe daha sağlam biçimde yerini aldığı işbirlikçi gerici Arap ülkelerinin kampı oldu.

Ortadoğu'da emperyalizmin çıkarlarının korunmasının en önemli ayağı, gelişen anti-emperyalist hareketlere tavır almaktan geçiyordu. Bugün için emperyalizmin çıkarlarını birinci dereceden tehdit eden hareketler bunlardır. Yanı başımızda gelişen bu haklı mücadeleler emperyalizmi olduğu kadar oligarşiyi de rahatsız etmektedir. Böyle bir hareketin başarıya ulaşması Türkiye'deki sınıf mücadelesini de etkileyebilir, Türkiye halklarına kötü bir örnek olarak oligarşiyi güç durumda bırakabilirdi. O halde, sömürü ve talan düzeninin devam etmesi mevcut düzenin selameti için Ortadoğu'daki halk hareketleri bedeli ne olursa olsun, bastırılarak tüm Ortadoğu halklarına böyle bir çabaya girmemeleri için gereken mesaj iletilmeliydi.

Filistin Halkının Dostu Türkiye Oligarşisi Değil Türkiye Halklarıdır

Ortadoğu denince ilk akla gelen, adı Ortadoğu'yla özdeşleşmiş, kurtuluş hareketleri içinde simgeleşmiş olan Filistin halkının kararlı, başeğmez, onurlu ve fedakarca mücadelesidir. Filistin mücadelesi verdiği şehitlerin omuzlarında yükselerek tüm dünyaya Filistin gerçeğini kabul ettirmiştir. Tüm dünya ve Türkiye kamuoyunun desteğini almış böyle bir ulusal kurtuluş hareketine Türkiye, emperyalizmin ve siyonizmin yanında doğrudan tavır alamazdı ve almadı da. Zaten bu, bölgedeki misyonuna da uygun düşmezdi. O yüzden her zaman destekliyor göründü.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Filistin hareketini her zaman destekliyor görünen oligarşi ve onun siyasi temsilcileri Filistin halkının yanında olduklarını gösteren ne yapmışlardır? Öncelikle bunun hesabını vermek zorundadırlar.

İşte yaptıkları: FKÖ'ye ülkede büro açtırmak ve İsrail katliamları karşısında kuru birkaç protesto göndermek. Göz boyamaya dayanan kuru bir propagandanın ötesinde Filistin halkının çıkarına tek bir davranışta bulunmadıkları gibi Filistin ve Ortadoğu halklarına karşı işledikleri, gerçek yüzlerini açığa çıkaran pek çok suçları vardı.

Filistin halkını emperyalizmin planlarına adapte etmeye ve kendileri gibi emperyalizmin bölgedeki bir aleti durumuna getirmeye, radikal yönlerini törpülemeye çalışan, bu konuda gerici Arap rejimleriyle ilişkiye girenler onlardır.

Filistin halkının mücadelesini destekliyor görünerek tüm dünya halklarına şirin gözükmeye çalışırken siyonist İsrail Devleti'ni tanımaya ve ilişkilerini sürdürmeye devam ederek ikiyezli politika izleyen onlardır.

Filistin halkının mücadelesine destek vermek, mücadelelerini mücadeleleri bilip güç katmak, İsrail'in katliamlarını lanetlemek isteyen ilerici-devrimci güçlere İsrail yöntemleri ile saldırarak Filistin halkının ne kadar "yanında" olduklarını gösterenler onlardır.

Filistinli halk savaşılarının emperyalizme ve siyonizme karşı eylemlerini terörizm ilan ederek, terörizme karşı önlemler almaktan söz edenler onlardır.

Ortadoğu'da gelişen halk hareketlerini ezmek için MOSSAD'la işbirliği yapanlar, İsrail'le sıkı fıkı olanlar onlardır.

Ama bütün bunlara rağmen hala, utanmazca Filistin halkının mücadelesini desteklediklerinden dem vurmaktan geri kalmazlar; böylesine ikiyezli izledikleri politika. Emperyalizmin ve ileri karakolu İsrail'in dostu, halkların düşmanı Türkiye oligarşisi hiçbir zaman ezilen halkların yanında olmamıştır, olmayacaktır. Onların varlık koşulu baskı, terör, sömür ve talandır. Halkların ezilmesi, sessiz köleler haline getirilmesidir. Asıl politika budur; hep bunun için çaba harcarlar.

Kürt Ulusal Hareketi TC'nin Korkulu Rüyasıdır

Ortadoğu'da Filistin hareketinden sonra yeni bir "tehlike" daha başgösterdi. Bu, Kürt ulusal kurtuluş hareketi idi. Ve Türkiye oligarşisi için Filistin hareketinden çok daha tehlikeliydi. Çünkü kendisini doğrudan ilgilendiriyordu.

Önceleri ülke içinde ciddi bir tehlike oluşturmayan bu hareket, 1984 yılında Türkiye Kürdistanı'nda da oligarşiyi uğraştıran bir unsur haline geldi. İran ve Irak'taki Kürt hareketlerinin yıllardır sürdürdükleri mücadele ve savaşın yarattığı boşlukla, bu konjonktürde bu hareketlerin gelişmeleri oligarşi için korkutucu, tahammül edilmez bir durum ortaya çıkarırken, aynı zamanda İran, Irak ve Suriye ile ilişkilerini de etkileyen bir etmen oldu.

Türkiye'nin hedefi ülke içinde olduğu kadar ülke dışında da Kürt hareketini ezmektir. Ve bunun için elinden gelen çabayı sarf ediyordu. Irak'la anlaşılan Türkiye, Irak topraklarına operasyon düzenleyerek Kürt hareketlerine saldırdı. Kürt köyleri bombalandı, Kürt köylüleri katledildi. Böylece Kürt hareketlerine karşı tavır geliştiremeyen Irak'ı da belli ölçülerde rahatlatan bu müdahale ile Kürt hareketlerine gözdağı verildi. Ancak bu harekette belirleyici olan, gelişen Kürt hareketine yönelik operasyon olmasıdır. Irak'ı rahatlatma yönü talidir. Eğer aynı koşulları İran da kabul etseydi, Kürt hareketini ezmek için Türkiye hakim sınıfları, aynı operasyonu orada da yapacaklardı. Ama İran buna yanaşmayınca sık sık sınır sızmalarına karşı uyarıldı, önlem alması istendi. Suriye ise Kürt hareketine yardım etmemesi için, Fırat'ın suyunun kesilmesiyle tehdit edildi.

Oligarşi Ortadoğu halklarının mücadelesinin yanı sıra Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesine düşmanlığını bütün çıplaklığıyla ortaya koydu. Oligarşinin Ortadoğu'da bir Kürt ulusal kurtuluş hareketine tahammülü yoktur. Bunun için içerde düzenlediği operasyonlarla, baskı-terör ve işkence politikasını yaygınlaştırdı; tüm Kürt köylülerini köy meydanlarında işkenceden geçirip Kürt yurtseverlerine karşı katliamlara girişti; dışarıya yönelik sınır ötesi operasyonlarla bölgedeki Kürt hareketlerine tahammülsüzlüğünü ilan etti. Bölgedeki jandarmalık ve müdahale rolünün provalarını yaptı bu operasyonlarla. ABD emperyalizminin kendine yeni bir manevra alanı açmak için Kürt ulusal hareketinin sağcı unsurlarıyla kurmaya çalıştığı ilişkilere bile tahammül gösteremedi.

Kürt ulusal hareketi hem emperyalizm hem de oligarşi için gelişmeye aday potansiyel bir tehlikedir.

IV- ORTADOĞU'DA GELİŞEN HER ANTİ-EMPERYALİST HALK HAREKETİ EMPERYALİZMİN ÖLÜM FERMANINA ATILAN BİR İMZADIR

Ortadoğu'nun tarihi, emperyalizmin manevralarının tarihi olduğu kadar emperyalizme karşı gelişen anti-

emperyalist hareketlerin de tarihidir. Ortadoğu halkları emperyalizmin manevralarına ve oyunlarına tepkilerini çeşitli örgütlenmeler altında dile getirmişlerdir ve hala da getiriyorlar.

Halkların gerçek kurtuluşunu sağlayacak olan, onların emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı Marksist-Leninistler önderliğinde gelişen ve zafere ulaşan mücadeleleridir. Dünya tarihi bu bilimsel gerçeğin somut örnekleriyle doludur. Aynı çözüm Ortadoğu halkları için de geçerlidir elbette. Ama bu açıdan baktığımızda Ortadoğu ülkelerinin Marksist-Leninist Hareketlerin gelişip güçlenmesi açısından pek başarılı örnekler sergilemediği görülmektedir. Komünist partilerin hepsi SBKP yanlısı revizyonist-reformist uzlaşmacı partiler olup halkların somut çelişkilerini yakalayarak somut çözümler üretmekten uzaktırlar. Bu halleriyle elbetteki halkların mücadelesine önderlik edemezler. Marksizm-Leninizmden etkilenmiş hareketler olmakla birlikte tutarlı bir Marksist-Leninist önderliğe, teoriye ve pratiğe sahip olamamışlardır. Bu durum, ortaya çıkan boşluğun çeşitli küçük-burjuva hareketler tarafından doldurulmasının nedeni olmuş, Ortadoğu'da emperyalizme karşı esen rüzgarların odağına küçük-burjuva milliyetçi hareketlerin oturmasını getirmiştir.

70'li yıllara kadar Ortadoğu'da Filistin hareketi dışında küçük-burjuva Baas iktidarları ve NASIR hareketi anti-emperyalist güç odakları olmuşlar, pek çok ülkeyi ve hareketi etkilemişlerdir. Ancak yaşanan pratik, küçük-burjuvazinin tutarsızlığını açığa çıkarıp bunları bir kenara attı. Ve bugün bu ülkelerden geriye, Sovyetler'e yakın politikası ve tutarsızlığı ile zaman zaman emperyalizme göz kırpan ve uzlaşma manevralarıyla varlığını devam ettiren, bölge dengelerinde ve özellikle Lübnan'da etkin rol oynayabilen Suriye kaldı.

Bölgede anti-emperyalist hareketlerin olduğu bir ülke de Lübnan'dır. Ancak tek tek ele alındığında Ortadoğu çapında etkin ve dengeleri değiştirebilecek güçlü bir hareket yoktur. Burada ilerici, anti-emperyalist güçlerin oluşturduğu cephesel bir örgütlenme olarak Lübnan Ulusal Hareketi vardır. Cephesel anlamda da olsa kendi içinde tutarlı bir birliği ve programı olmayan bu örgütlenmenin iktidarı almaya yaklaştığı dönemler olmuştur. Ama bugün Lübnan, anti-emperyalist güçlerin de kendi içinde çatışabildiği bir görünüm sergilemektedir.

Bugün Ortadoğu'da emperyalizme karşı gelişen ve ona darbe vuran hareketler dendiğinde ilk akla gelen ve tüm dünya kamuoyunda tanınan üç önemli güç odağı vardır. Bunların birincisi, adı her dönemde Ortadoğu'yla özdeşleşmiş Filistin Kurtuluş Hareketi, diğer ikisi ise özellikle 70'li yıllarda güç odağı olarak arenada yerini alan Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketi, Güney Yemen, Cezayir, Libya ve radikal İslamcı hareketlerdir.

Ortadoğu'da Küçük ve Orta-Burjuva Kesimlerin Tepkisi: İslam Radikalizmi

Anti-emperyalist temeldeki İslam radikalizminin temel dinamiği Şiiilerdir. Tarihsel ve sosyal temelleriyle birlikte ele alınması gereken bu hareket, bir sınıf hareketi olmaktan çok, dinsel motifi yönlendirici olduğu sosyal hareket özelliği taşımaktadır. Bu yanı sıra daha geniş halk kitlelerine ulaşabilmekte; ezilen kitleler için bir siyasal silaha dönüştürülebildiği noktada, sınıfsal taleplerin örtülü ifadesi olmaktadır.

İran politik devrimiyle doruğa çıkan İslam radikalizminin temel dinamiği olan Şiiilik tarihsel olarak dini-siyasal otoritenin uzağında kalan ve baskı altında tutulan kesimleri çatısı altında toplamıştır. İkinci sınıf görülen ve sürekli baskı altında tutulan bu kesimler için Şiiilik bir çeşit sığınak ve toplumsal muhalefet zemini. Sürekli baskı altında tutulma ve ezilmişlik konumu Şiiilere radikal bir düzen muhalifi özelliği ve militan bir gelenek kazandırırken, inançlarına göre "Allahtan başka hiçbir otorite tanımayışı", dolayısıyla da, kendilerine hükmetmek isteyen her türlü siyasal otoriteye başkaldırı geleneği de bunu tamamlayan önemli bir etken olmuştur.

Ayrıca doğu toplumlarının kendine özgü geleneksel yapıları ve kapitalizme doğru evrimi daha geç yaşamaları; feodalizme özgü üstyapı kurumlarının (din vb.) daha fazla etkin olmaları sonucuna yol açmaktadır. Hırslıktan farklı olarak toplumsal yaşama müdahale eden İslamın da etkisiyle çeşitli toplumsal-siyasal gelişmelerde din faktörü daha fazla ağırlık kazanmaktadır.

Diğer yandan, emperyalizmin yeni-sömürgecilik ilişkileri ile dünyanın her köşesine dal budak salması ve geliştirdiği çarpık kapitalist ilişkilerle, geleneksel yapıları parçalaması kapitalizm öncesi kurum ve değerleri sarsmasının sonuçları da, İslami hareketlerin gelişmesinde rol oynamaktadır. Kırsal kesimden ve feodal bağlarından belli ölçülerde kopan geniş yarı-proleter ve küçük-burjuva yığınlar geneldeki sınıfsal muhalefet potansiyeliyle de kaynaşarak, sosyal patlamalara gebe toplumsal yapıları ortaya çıkarmışlardır. Yoksul kitlelerin gittikçe biriken sorunlarına çözüm arayışı ve daha iyi bir yaşam beklentisine girmeleri Marksist-Leninist bir önderliğin bulunmadığı belli özel koşullarda, küçük-burjuva karakterdeki dinci hareketler alternatif olma ve gelişme zemini bulmuşlardır. Geleneksel yapılarıdaki çözülmenin bizzat emperyalist-kapitalist "Batı"dan kaynaklandığının farkına varılması; gerici-tutucu politik güçler arasında tepkisellik temelinde anti-emperyalist yanı da olan fanatik dinci grupları ve sosyal yapıları ortaya çıkarmıştır.

Emperyalist-kapitalist sisteme ve onun kültürel değerlerine tepki duyan, Marksist-Leninist dünya görüşünü ve sosyalist sistemi de kendisine yabancı hisseden bu kitleler için; İslam düşüncesi -yürütülen iradi çabalarla birlikte- kendi durumlarına uygun düşen "yeni bir kurtuluş yolu" gibi görünmeye ve umut bağlanılmaya başlandı. Tüm bu

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

etkenlerin bileşimi, tarihsel-siyasal birikime dayalı Şii inançlarının, politik-dinsel bir güç olarak sahneye çıkmasına yol açmış; bu hareketin İran'daki başarısı, benzer diğer ülkelerdeki radikal İslamcı güçlere dinamizm kazandırmış, prestij ve etkinliklerini arttırmıştır.

İslam radikalizmi gücünün ve etkinliğinin doruğuna İran Devrimi'yle ulaştı. Tarihsel-nesnel özellikler ve özgün koşullarda yükselen bu oluşum '79 İran Devrimi'ne damgasını vurarak kendi devletine sahip bir siyasal güç durumuna dönüştü. Şahlık rejimine karşı olan tüm güçlerin, geniş bir yelpaze içinde mücadeleye katıldığı ve kendiliğinden-ciliğin ağır bastığı silahlı bir halk ayaklanması ile gerçekleşen İran Devrimi'nin avantajlarını iyi değerlendiren Mollalar, önderliği ele geçirerek süreç içinde iktidarı alıstaki ortaklarını tek tek tasfiye etmeyi başardılar. Genelde küçük-burjuvazinin ve orta sınıfların başını çektiği, Şah yönetimi ile çelişkisi olan egemen sınıf kesimlerinin de desteğini alan Mollalar yönetimi, eski düzenin kurumlarını ve ilişkilerini büyük ölçüde tasfiye etti. Daha sağlam zeminde hareket etmek için de, İslam Cumhuriyet Partisi çatısı altında örgütlendi. Ancak dünya görüşünün doğal sonucu olarak kapitalist ilişkilere karşı çıkarak tasfiye edebilecek ve ortaya alternatif koyabilecek bir durumu yoktu. Devam eden ve tasfiye etme gücüne sahip olmadığı kapitalist ilişkiler, Molla rejiminin her zaman emperyalizmle tekrar bütünleşmesinin zeminini yaratmaktadır.

Mollalar yönetiminin izlediği politik çizginin en çok rahatsız ettiği kesimler ise emperyalizm ve yerli işbirlikçisi gerici güçler olmuştur. ABD'nin Şah iktidarı ile bütünleşmiş çıkarlarının tasfiye edilmesi ve izlenen anti-emperyalist çizgi, ek olarak da gerici Arap ülkeleri için tehlike oluşturan "İran İslam Devrimi'ni ihraç etme" politikası İran'ın şimşekleri üstüne çekmesine yol açmakta, bu yönüyle bölgede dengeleri sarsıcı etkili bir faktör olmaktadır.

İran İslam Devrimi'nin etkilediği Lübnan'daki Şiilerin Fransız ve ABD emperyalizmi ile, onların ileri karakolu İsrail siyonizmine nasıl geri adım attığına ve kendisi açısından nasıl bir tehlike oluşturduğuna bir kez daha tanık olan emperyalizm için bu hareket tamamiyle ortadan kaldırılmalı ya da etkileri sınırlanarak emperyalizmle uzlaşmaya zorlanmalı, emperyalizmin çıkarları doğrultusunda anti-komünist yönü kullanılmalı idi.

İran-Irak savaşı Mollaların etkinliğinin kınlanması için önemli bir avantaj sağladı. Savaşın ekonomik-siyasi ve askeri olarak iyice yıpratıldığı Mollalar iktidarı, savaşın kazanılmaması sonucu güç ve prestij kaybına uğrayarak ateşkesi kabul etmek zorunda kaldı.

Yaşanan süreç Mollaların anti-emperyalizmlerinin tutarsızlığını iyice su yüzüne çıkardı. Daha çok, anti-ABD olan tavır savaş içinde ABD'den silah alması, son zamanlarda ABD ile uzlaşma yolları aramasıyla etkisini bir ölçüde yitirdi. Gücünün doruğuna ulaştığı 1979 Devrimi'nden bu yana düşüşe geçti. İslam radikalizminin İran'da güç kaybetmesi ve emperyalizmle uzlaşmaya yanaşması İran'ı örnek alarak güçlenen diğer radikal İslamcı hareketlere yönelişi engelleyecektir. Savaşın sona ermesi hem İran'da hem de Ortadoğu'da bu düşüşü hızlandıracak, İslam radikalizminin gücünü ve etkinliğini sınırlayacaktır.

Kapitalizm ve sosyalizmden ayrı bir yol olarak ortaya çıkan, fakat kapitalizmden kopamayan ve sonuçta yine emperyalizmin sömürü ağına girmeye mahkum bu hareketler varlıklarını devam ettirseler de gelişme şansları zayıftır. Onlar kapitalist ilişkilerin girdiği Ortadoğu'daki yeni-sömürgelerde, belli bir konjonktürün ürünü olarak ortaya çıkmış ve gelişmiştir. Dayandığı ara sınıflar çarpık kapitalizmin gelişmesi ile birlikte çözülürken, ona kaynaklık eden feodal üstyapı kurumları da çözülmeye mahkumdur. Bu çözülme onlara uzak gelecekte yaşam şansı tanımamaktadır. Varlıklarının temelini oluşturan ilişkiler sisteminin gelişmesi onların yok oluşlarının koşullarını da hazırlamaktadır. Kapitalizmi alt edecek insanlık tarihinin yarattığı güç proletaryadır. Gelişen ve güçlenen bu tür akımlar ve onların dünya görüşleri değil, proletaryanın ve ezilen halkların sınıf hareketleridir. Süreç, emperyalizmi ve işbirlikçisi gerici güçleri yenilgiye uğratan, Marksist-Leninist önderlik altındaki halk kurtuluş hareketlerinin, ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerinin zaferi yönünde bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da ilerlemeye devam edecektir.

Kürt Ulusal Hareketi Dört Parçadan Üçünde Sesini Yükselterek Gelecekte Ortadoğu Gündemini Belirleyecek Başlıca Hareketlerden Biri Olmanın İşaretlerini Veriyor

Ortadoğu'da uluslaşmasını tamamlayamamış, kendi devletini kuramamış halklardan biri de Kürtlerdir. İçinde bulundukları geri toplumsal yapı sonucu ulusal bilincin uyanmamış olması, aşiret yapıları biçimindeki toplulukların birbirleriyle çelişkileri ve düşmanlıkları uluslaşmalarını engellemiş ve çoğu kez birbirlerine karşı kıskırtılmışlardır.

Ortadoğu'nun sınırlarının çizildiği I. Paylaşım Savaşı ve sonrasındaki gelişmeler, Kürtlerin yaşadığı toprakların dört parçaya ayrılmasını ve Kürt halkının dört devletin sınırları içinde varlığını sürdürmesini beraberinde getirdi. Bu parçalardan biri, Kurtuluş Savaşı sonrası çizilen Misak-ı Milli sınırları içinde TC'de kalırken, diğer bölümleri sınırların çizilmesinde emperyalizmin büyük rol oynadığı Ortadoğu devletlerinden İran, Irak ve Suriye sınırları içinde kaldılar. Emperyalizmin Ortadoğu'daki manevraları, parçalanmış bir Kürdistan haritasını ortaya çıkardı.

Bu devletlerin çatısı altında süren ve her ezilen ulusun hakkı olan kendi kaderini tayin etme hakkı mücadelesi çok kısa süren bir istisna dışında henüz hedefine ulaşamamıştır. Kürtler II. Paylaşım Savaşı bitiminde mevcut den-gelerin de etkisiyle İran'da Mahabat Cumhuriyeti'ni kurarak ilk ulusal devletlerine sahip oldular. Ancak varlığı

emperyalizmi rahatsız eden ve tepkileri üzerine çeken bu devlet İran ve emperyalizmin çabaları karşısında kısa sürede ezildi ve yaşayamadı. Tarih sahnesinde yerini alan ilk Kürt devletinin ömrü çok kısa sürdü.

Kürtlerin etkin olarak Ortadoğu sahnesinde tekrar belirmeleri ve dikkatleri üzerlerine çekmeye başlamaları 70'li yıllarda oldu. 1980'de başlayan İran-Irak savaşının yarattığı elverişli konjonktürün de etkisiyle sıçrama yaparak bu iki ülkedeki Kürt halkının ulusal mücadelesi gelişti. Ve etkinliğini arttırdı. Özellikle Irak'taki mücadele, Irak yönetimine karşı önemli başarılar elde ederek güç anlar yaşattı.

Diğer ülkelere baktığımızda; küçük-burjuva diktatörlüğünün hüküm sürdüğü Suriye'de Kürt hareketinin bir etkinliği ve gelişmiş bir mücadelesi söz konusu değildir. TC sınırları içinde ise 1960'ların sonlarında uyanmaya başlayan ulusal bilinç, 70'lerin ikinci yarısından sonra özellikle 1984'lere kadar fazla bir etkinliği olmayan küçük-burjuva milliyetçisi Kürt örgütlerini yarattı. 84'ten sonra PKK'nın yürütmeye başladığı silahlı mücadele sonucu TC'yi etkileyen bir güce dönüşmüştür.

Kürdistan topraklarının dört parçasında da genel olarak kapitalizm öncesi ilişkilerin güçlü ve yaygın bir alanı kaplaması ve "köylü ulus" karakterlerinin ağır basması, önderliğin niteliğine de damgasını vurmuştur. Geçmişten beri Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketine yön veren küçük-burjuva, burjuva-feodal karakterli önderlik -etkisi veya gücü tamamen kınılmasa da- bugün etkilerini yitirerek yerlerini Marksizm-Leninizmden de etkilenen küçük-burjuva milliyetçi önderliğe terk etmişlerdir.

Önderliğin sınıfsal niteliğindeki tutarsızlık başta olmak üzere, tarihsel-nesnel nedenlerin üzerinde yükselen çeşitli olumsuzluk ve dezavantajlar Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketinin sorunlarını ve açmazlarını artırmaktadır. Güçlerin siyasal bölünmüşlüğü ve ortak hedef yönünde seferber edilememesi bir yana, tutarsız önderlikleri ve doğru bir program ve perspektife sahip olamayışları, mücadelenin sınıfsal temelden uzak şekillenışı, hareketin en önemli zaafalarını oluşturmaktadır. Sınıfsal perspektifi olmayan, tamamiyle ulusal temelde gelişen hareketlerin her parçadaki pragmatist davranış ve yaklaşımları sonucu çoğu zaman bölge devletlerinin ve emperyalizmin aleti durumuna düşmekte ve zaman zaman birbirlerine karşı savaşacak noktaya gelmektedirler.

İran ve Irak'taki Kürt hareketinin tarihi bunun örneklerini içinde taşıyor. Sürekli birbirleriyle mücadele içinde olan Irak ve İran, diğer ülkelerdeki Kürt hareketini destekleyerek rakibini zayıf düşürmeye çalışmakta, bu noktada Kürt hareketini kullanmaktadırlar. Oysa, her iki ülke de kendi ülkesindeki Kürt hareketine karşı her türlü yöntemi uygulayarak yok etmeye ve Kürt halkının kendi parçasındaki haklı mücadelesini ortadan kaldırmaya çalışmaktadır. Pragmatizmi ön plana çıkararak kendi halkının bir parçasına karşı baskı, soykırım, asimilasyon gibi düşmanca faaliyetler yürüten ülke ile işbirliğine giren Kürt hareketleri birbirleriyle çatışır duruma düşmektedirler.

Diğer yandan iki ülkenin anlaştığı dönemlerde karşıt ülkeden gelen yardım kesilmekte, politikasını bunun üzerine oturtan Kürt hareketleri, bu durumda büyük darbe yemektedirler. Kürt hareketleri pragmatizmi bir politika olmaktan çıkarmadıkları, diğer Kürt hareketleriyle dayanışma içine girmedikleri ve kendi özgüçlerine güvenmeyip kendi dışındaki güçlere bel bağladıkları süreçte, bu her zaman eşikteki tehlike olmaya devam edecektir.

İran-Irak Savaşının Bitişi Bu Ortamdan Yararlanamayan Kürt Ulusal Hareketi İçin Büyük Bir Darbe Olmuştur

Kürt hareketlerinin bugünkü durumuna gelince;

İran-Irak savaşının sona ermesi, aynı zamanda bölgede yeni güç dengelerinin oluşması demektir. İran'ın savaşı kazanamaması, Irak'ın üstünlüğü ele geçirmesi sonucu İran'ın ateşkesi kabul etmek zorunda kalışı, İran'ın Ortadoğu'daki prestijini ve etkinliğini sınırlayan bir gelişme niteliğindedir. İslam radikalizminin artık Ortadoğu'daki gücünün azalacağını ve düşüşe geçeceğini söylemek yanlış olmaz. İran'ın bundan sonra "İslam devrimi ihraç etme" yerine daha çok kendi iç sorunlarıyla uğraşması gerekecektir. Kısaca, önümüzdeki süreçte iki ülkenin iç sorunlarının ön plana çıkacağını söylemek mümkün. Savaşın sona ermesi, iki ülkenin savaştan yıpranmış olarak çıkmaları ve emperyalizme daha fazla yanaşmaları sonucu Basra Körfezi'ndeki dengeler savaş öncesine göre emperyalizmin lehine değişmiştir.

Savaşın sona ermesi ilk sonuçlarından birini Kürt ulusal hareketleri üzerinde gösterdi. İran-Irak savaşının ortaya çıkardığı konjonktür bu ülkelerdeki Kürt hareketinin bir sıçrama yapmasına neden olurken, savaştan ve Kürt halkının mücadelesinden dolayı bu ülkelerin Türkiye sınırlarındaki Kürdistan bölgelerinde doğan denetim boşluğu Türkiye'de 1984'te silahlı mücadeleye girişen PKK'ya cephe gerisi görevi görerek önemli bir avanaj sağladı. Ancak savaşın bitişi, savaşın ortaya çıkardığı avantajları ortadan kaldıracak, Kürt hareketlerini güç duruma düşürecekti. Nitekim ateşkesin kabul edilmesinden sonra Irak birliklerinin Kürt hareketlerine karşı saldırıya geçişi bunun önemli bir göstergesidir.

Ateşkesin sağlanması ile birlikte gerici Baas rejimi, savaş sırasında üzerine gidemediği Kürt ulusal hareketine karşı soykırım hareketi başlattı. Savaş sırasında önemli başarılar kazanan ama özgüce dayalı bir politika yerine Kürt ulusal hareketini kendi dışındaki güçlerin kanatları altına sokan burjuva-feodal önderliğin, sorunu, tarihsel ve siyasal

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

olarak yanlış kavraması sonucu kalıcı ve ileri adımlar atamadı.

Tanklarla, topraklarla, kimyasal silahlarla Kürt halkını soykırıma tabi tutan Baas rejimi yaşlı, genç, çoluk-çocuk demeden yediden yetmişe tüm Kürt halkını katliamın hedefi yaptı. Irak'ın amacı Kürt ulusal hareketine önemli darbeler vurup güçlerini zayıflatıktan sonra, kendi çizdiği sınırlar içinde, insiyatifi ele alarak kendi çözümlerini dayatmaktır. Irak rejimi karşısında pazarlık kozları büyük ölçüde elinden alınan Kürt hareketinin mevcut konumundan daha geri konuma düşmesi olasıdır.

Irak'ın bu soykırım girişimi karşısında, kimyasal silahların yerinden ettiği Kürt halkı İran ve Türkiye sınırına yığılarak bu ülkelere sığınmıştır.

Bu gelişmeler karşısında Türkiye, sınırlarını açtıktan sonra "insancıl bir yaklaşım" olduğunu, "katliama sessiz kalamayacaklarını" açıklamıştır. Bu söylenenler tamamiyle demagoji ve yalandan ibarettir. İkiyüzlü bir politikanın sonucudur.

Kendi ülkesindeki Kürt yurtseverlerinin mücadelesini kanla boğan, Kürt köylerinde jandarma ve polis baskısını sürekli kılan, sınır ötesinde Kürt halkına yönelik operasyonlar düzenleyen Kürt halkının düşmanları insancılıktan söz edemezler. Onlar atacakları her adımda emperyalizmin ve oligarşinin çıkarlarını düşünürler.

TC'nin kendi sınırları içine kabul ettiği Kürtlere karşı aldığı ilk tavır onları yörede yaşayan halktan tecrit etmek, silahsızlandırmak ve kamplarda toplamak olmuştur. Böylece SADDAM rejiminin katliamından kurtulan Kürtler Türkiye'deki toplama kamplarında tutsak edilmişlerdir.

Bütün bunlar insancılıktan dolayı mı yapılıyor? Elbetteki hayır. Emperyalizmin ve oligarşinin çıkarları bunu gerektirdiği için yapılıyor. Türkiye oligarşisi nasıl tavır alırsa alsın, kendisi açısından kısa ve uzun vadede yararlı bir sonuç elde edeceğinin hesaplarını yapmış, emperyalist çevrelerle yapılan görüş alışverişlerinin sonuçlarını da değerlendirerek bu politikaya başvurmuştur. Bu politika ABD'nin bölgedeki çıkarlarına karşı değil, aksine onunla uyum içindedir.

TC, katliamdan kaçan bu insanlara-kapılarını açmakla ülkedeki Kürt yurtsever hareketine karşı kullanabileceği bir koz elde etme düşüncesindedir. Bu politikasını ülkede gelişen Kürt yurtsever hareketine karşı kullanacaktır. Ayrıca TC, Irak'taki Kürtlerin konumuna hep Türkiye'deki Kürtlerin cephe gerisi gözüyle baktığından, Irak'taki Kürtlere yönelik operasyonları bizzat kendisi düzenlediği gibi, Baas rejiminin Kürtleri katletmesi ve güçlerine darbe vurmasından yanadır. Özünde Irak'ın politikasına karşı değildir. Öte yandan elinde tuttuğu Kürt rehinelere gerektiğinde Irak'taki Kürt hareketine karşı Türkiye'deki Kürt yurtsever hareketlerine yardım etmemeleri için bir koz, bir tehdit aracı olarak kullanmaları da mümkündür.

TC hükümetinin, Iraklı Kürtlere sınırları açmasındaki bir diğer amacı da baskı, terör, işkence ve katliamlarıyla teşhir olan askeri ve sivil cuntanın yüzünü gizlemek için bu tür "insancılık" maskelerine gereksinme duymasıdır. Nitekim geçiş izninden hemen sonra Başbakanın yaptığı konuşmada "insancıl mülahazalar"dan söz etmesi de bunu göstermektedir.

Son gelişmeler karşısında İran'ın politikası da özünde TC'nin politikasından farklı değildir. Irak'ı zayıf düşürmek için Irak'taki Kürt hareketini savaş boyunca destekleyen bu ülke, savaşın bitişiyle birlikte bu politikasına son vermiştir. Ve Kürt hareketi, tarihinde bunun örneklerini pek çok kez yaşamış ama küçük burjuva önderlikler bundan ders çıkaramamış, milliyetçi politikalarının bir sonucu olarak kendi dışında bir güce yaslanma politikalarını sürdürmüşler ve her zaman da bunun acı sonuçlarıyla yüzyüze gelmişlerdir.

İran'ın, Irak soykırım saldırılarından kaçan Kürtlere sınırlarını açması, Türkiye'ye sığınanlardan da İran'a geçmek isteyenleri kabul edeceğini açıklaması ne Kürtleri düşündüğü içindir, ne de insancıl yaklaşımlarından ötürüdür. İran da öteden beri Kürt ulusal hareketini kendi siyasal çıkarları için kullanmak istemiş, zaman zaman da bunu başarmıştır. İran, Kürt mültecileri kabul ederek hem dünya kamuoyunda puan toplamanın, böylece Irak'la yapılacak görüşmeler sırasındaki konumunu güçlendirmenin, tecrit olmuşluk çemberinden kurtulmanın, hem de ülkesine kabul ettiği mülteci Kürtleri, Irak ve İran Kürtleri arasındaki çelişkiyi kullanarak İran'daki Kürt ulusal hareketine karşı kullanmanın hesaplarını yapmaktadır.

İlgili bölge ülkelerinin çıkarlarının kesiştiği noktayı Kürt ulusal hareketinin engellenmesi oluşturmaktadır. Birbirleriyle düşmanlıkları olsa bile tarihsel olarak İran, Irak ve Türkiye hep Kürt hareketini boğmak için çıkar birliği yapmışlardır. Bu yüzden bu hareketi bastırmak için her türlü yöntemle başvurumaktadırlar. Kürt köyleri bombalanmakta, bombalarla, kurşunlarla yıldıramayan Kürt halkına karşı kimyasal silahlarla saldırılarak Halepçe'de olduğu gibi toptan imha yoluna gidilmektedir. Ayrıca Türkiye-Irak arasında olduğu gibi Kürt hareketinin engellenmesi için ortak anlaşmalarla sınır ötesi operasyonlar gündeme getirilmektedir.

Anti-emperyalist radikal çizgideki bir Kürt ulusal hareketinin zaferi ve bağımsız bir Kürdistan devletinin kurul-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

ması ise, ilgili ülkeler için olduğu kadar, bölgedeki tüm gerici-faşist yönetimlerin emperyalizmin çıkarlarını tehdit edecek, bölge haritasını ve dengeleri altüst edebilecek bir gelişme olacaktır. Bugün için potansiyel bir tehlike durumundaki bu olasılık karşısında, tüm gerici güçlerin ve emperyalizmin ortak bir tavır içine girmesi ve her türlü karşı önlemi alması kaçınılmazdır. Ama Kürt ulusal hareketi henüz bu boyutta ciddi bir tehlike olmaktan uzaktır. Özellikle İran ve Irak'taki hareketler önderliklerinin niteliğinden dolayı ve konumları itibarıyla bugün emperyalizm açısından çok fazla tehlikeli görülmemektedir. Bu yüzden şimdilik radikal tavır almayıp, hatta bazılarıyla temasa geçmekte, İran ve Irak yönetimlerine karşı bunların gücünü kırmak için Kürt hareketlerini gerektiğinde kullanmanın hesabını yapmaktadır. Ulusal temeldeki pragmatik yaklaşımları ve milliyetçi politikaları ile küçük burjuva-feodal önderlikli Kürt hareketleri buna açıktır.

Kısaca emperyalizmin Ortadoğu globalinde Kürt sorununa yaklaşımı onu tamamiyle dışlayan bir politika değildir. Emperyalizm Kürt hareketini kendi denetimi altında tutmaya, bölgedeki dengeler içinde kullanabileceği güç odaklarından biri haline getirmeye uğraşmaktadır. Kürt ulusal hareketi önderlikleri, nitelikleriyle buna uygun bir zemin oluşturmaktadırlar. Kürt ulusal hareketi sınıf rotasına oturmadiği sürece emperyalizm, bu hareketi denetimi altına almaya, kullanmaya, çalışmaya devam edecektir.

Kürt ulusal kurtuluş hareketi birbirinden farklı özellikleri barındıran dört ayrı parçada, farklı politik zeminlerde ulusal bir temelde sürmektedir. Bu anlayışın kurtuluşu sağlaması mümkün değildir.

Bugün Kürt halkının kurtuluş yolu bellidir. Bu yol, ezen ve ezilen ulus halklarının birlikte mücadelesinden geçmektedir. Böylesi bir perspektiften uzak küçük-burjuva milliyetçi önderliklerin yürüttüğü Kürt ulusal mücadelesi ulusal ve sınıfsal kurtuluşu sağlayamazlar.

Kürt halkının sorunları bölge halkının sorunlarıyla bütünleşmiş-kaynaşmış durumdadır. Düşmanlar ortaktır. Kürt halkının kurtuluş mücadelesini Arap, Acem ya da Türk halkının baskı ve sömürüye karşı verdiği mücadeleden ayrı düşünemeyiz.

Bu yüzden çözüm; ezilen halk ve sınıflarla ortak örgütlenmeye dayanan ortak mücadeledir.

Bulunulan ülkenin ve Kürt Marksist-Leninistlerinin görevi de bu bilinçle hareket etmek, ortak mücadele platformunu yaratmak ve Kürt halkının ulusal demokratik taleplerini sınıfsal mücadeleye tabi kılmaktır. Ancak böylesi bir perspektifle emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını engelleyen yönetimlere karşı, ortak örgütlenme temelinde verilecek silahlı mücadele ile yerli işbirlikçiler alaşağı edilebilir. Ve emperyalizm kovularak Kürt halkının ve o ülkede yaşayan halkların gerçek kurtuluşu sağlanabilir. Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin gücü Kürt halkının özgürlük mücadelesini önleyemeyecek, Marksist-Leninist önderlikler altında Kürt halkının mücadelesi er veya geç her parçada, her türlü engele rağmen başarıya ulaşacaktır.

Ortadoğu'nun Derinliklerinden Yükselen Bir Ses: "Thawra Hatt-en Nasr!" (Zafere Kadar Devrim!)

Bugün Ortadoğu'da bir mücadele sürüyor. Bu mücadelede "Zafere Kadar Devrim!" şiarı Filistin halkının dilinde mücadelenin geleceğine, başarısına olan inancın, mücadelenin mutlaka zaferle taçlanacağını bir simgesi olarak 7'den 70'e herkesin haykırdığı bir slogana dönüşmüştür. 10 yıllara varan tarihiyle, üzerinde oynanan pek çok oyuna, gerçekleştirilen onca katliama ve ihanete rağmen süren, gelişen ve varlığını tüm dünyaya kabul ettiren, sayfalara sığması ve böyle kısa bir yazıda tüm yönleriyle anlatılması mümkün olmayan bu mücadele, Filistin halkının kurtuluş mücadelesidir.

Bu mücadelenin tarihi emperyalizmin Ortadoğu'daki oyunlarının tarihi ile birlikte başladı ve gelişti.

Filistin halkının mücadelesi siyonizmin bir Yahudi devleti kurmak için harekete geçtiği, emperyalizmin desteği ile Filistin topraklarına Yahudi göçünü başlattığı andan itibaren; yaşadığı topraklardan atılma çabalarına ve onları destekleyen İngiliz emperyalizmine Filistin halkının kendiliğinden tepkisi biçiminde başladı. Ve zaman zaman ayaklanmalara dönüşerek gelişti. Binlerce yıldır üzerinde yaşadığı topraklar ellerinden alınmaya, tüm yaşamlarını kurdıkları, her şeyleriyle bağlı oldukları vatanlarından kovulmaya çalışılıyorlardı. Başlangıçta dağınık ve bir önderliğe sahip olmayan Filistin ve Arap direnişine yön veren ana motif, doğal haklarını koruma ve milliyetçilik düşüncesi oldu.

Filistin halkının bu mücadelesi bir yandan İngilizler tarafından bastırılmaya, diğer yandan İrgun-Stern gibi siyonist çetelerin saldırı ve katliamlarıyla engellenmeye, Filistinliler topraklarından göç ettirilmeye çalışıldı. İsrail Devleti'nin kuruluşunun hemen öncesinde bu çetelerce planlı bir biçimde gerçekleştirilen Der Yasin katliamının yarattığı dehşet pek çok Filistinlinin diğer Arap devletlerinin topraklarına göç etmesine yol açtı.

Bugün vatanlarını kurtarmak için verdikleri mücadele emperyalizm ve siyonizm tarafından "terörizm" ilan edilen Filistinliler, terörizmin gerçek uygulayıcıları tarafından işte böyle vatanlarından kovuldular. Terörizm, örgütsüz Filistin halkı karşısında geçici de olsa zafer kazandı. Zafer çıgıkları katledilen Filistinlilerin cesetleri üzerinde tepinilerek atıldı.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

1950'li yılların ikinci yarısı ve 60'lı yıllar Filistin direniş örgütlerinin ortaya çıktığı yıllar oldu. Ve mücadele siy-onizmin arkasında emperyalizmin olduğunun somut olarak görülmesiyle anti-emperyalist ve anti-siyonist bir karak-tere büründü.

Filistin halkının direniş mücadelesi emperyalizme ve onun ileri karakolu siyonist İsrail Devleti'ne karşı daha çok çevre ülkelerde örgütlenmeye başladı. İsrail'in işgal ettiği topraklarda gelişecek her türlü başkaldırı doğrudan İsrail'in "kutsal terörü"nü karşısında buldu. Katliamlar, sürgünler, mallarına el konulması, evlerin havaya uçurulması, toplama kamplarına atılma vb. gibi yöntemler bu başkaldırının bedeli olarak Filistinlilere sunuldu. Ama Filistin mücadelesi tüm bunlara rağmen her türlü bedeli ödemeyi göze alarak gelişti ve bugünlere ulaştı.

1964, tek tek mücadele eden Filistin örgütlerinin mücadelelerini FKÖ çatısı altında birleştirdiği yıl oldu. Gelişen mücadele Filistin örgütlerinin merkezi bir yapı altında toplanmalarını dayatmaya başlamıştı. Bu dönemde Arap dünyasının liderliğine soyunmuş olan küçük-burjuva milliyetçisi NASIR yönetiminin özel çabaları da bu süreci hızlandırdı. Ocak 1964'te Kahire'de ilk Arap Zirve Konferansı toplandı. Bu çabalarda, genelde, gerici ve küçük-burju-va milliyetçisi tüm Arap rejimlerinin Filistin direnişinin radikalleşmesinden endişe duymaları ve bu nedenle denetim altında tutma amacı gütmeleri yönlendirici etken olurken, ilk Arap Zirve Konferansı'nda, Filistin halkının kurtuluşu için sorumluluk alınmasının kararlaştırılmasıyla FKÖ'nün kuruluş temelleri atılmış oldu. 28 Mayıs 1964'te Doğu Kudüs'te toplanan Filistin Ulusal Konseyi, FKÖ'nün örgütlenme ilkelerini, tüzük ve programını ortaya koyarak somut adım attı. Ayrıca FKÖ'ye bağlı bir Filistin Kurtuluş Ordusu oluşturulması kararı alınarak, askeri örgütlenme ve güçlenme çabaları hızlandırıldı. İşte Filistin halkının direnişinin yasal temsilcisi olan FKÖ bu koşullarda ortaya çıktı. Ve belli bir süre daha ortaya çıkış koşullarının etkisiyle Arap ülkelerinin denetimi altında kaldı.

Bu yıllar aynı zamanda, Filistin örgütlerinin silahlı mücadelenin gerekliliğini kavradıkları, kurtuluşun silahlı mücadele temelinde uzun bir halk savaşından geçtiğinin bilincine vardıkları yıllar oldu. Bu durum çok geçmeden ürünlerini de vermekte gecikmedi. En eski ve en etkin Filistin direniş örgütü olan, küçük-burjuva milliyetçi önderliğe ve heterojen bir yapıya sahip, radikal ve Marksist-Leninist güçler karşısında gerici Arap ülkelerinin ehven-i şer olarak tercih ettiği El-Fetih, kurtuluşun Filistin halkının örgütlü-silahlı savaşından geçtiğinin bilinci ile 1965 yılında İsrail'e karşı silahlı mücadeleyi başlatarak Filistin direniş mücadelesini yeni bir aşamaya sıçlattı.

Gelişen mücadele içinde Marksizm-Leninizmden etkilenen güçler de ortaya çıkmaya başladı. 1967 yılında Filistin direniş hareketinde El-Fetih'den sonra en güçlü hareket olan, Marksizm-Leninizmi savunduğunu söyleyen Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (FHKC) kuruldu. O da Filistin halkını kurtuluşa götürecek olan uzun süreli silahlı halk savaşı yolunu savundu.

1969 yılı FKÖ için dönüm noktası oldu. FKÖ'nün önderliğini El-Fetih grubu ve ARAFAT ele geçirerek NASIR yanlıları tasfiye edildi. Bu tarihten sonra Filistin hareketi Arap ülkelerinden daha bağımsız ve Filistin halkının çıkarlarını ön plana alan bir politika izlemeye başladı.

Filistin halkının sesi ve haklı mücadelesi etkin bir mücadele sonucu tüm dünya kamuoyuna duyurularak emperyalizm ve siyonizm teşhir edildi. Dünya kamuoyunun desteği ve sempatisi Filistin halkında yana kazanıldı. 1974 yılında FKÖ'ye Birleşmiş Milletler'de gözlemcilik statüsü tanınırken, FKÖ'yü 100'den fazla ülke tanıdı ve pek çok ülkede büro açma izni verildi; gerici Arap ülkeleri tarafından "tek meşru temsilci" olarak tanınmaya başlandı.

Ancak Arap ülkelerinin FKÖ'den yana gözükten tavırları yanıltıcı olmamalıdır. Suudi Arabistan'ın başını çektiği emperyalizmin işbirlikçisi gerici Arap rejimleri, her zaman için anti-emperyalist bir Filistin direniş hareketini, ilerici-devrimci hareketleri kendi varlıklarından tehlikeli görmüşlerdir. Suudi Arabistan, Kuveyt gibi ülkelerin FKÖ'ye sağladıkları maddi ve diplomatik desteklerin hepsi bölge konjonktürünün ortaya çıkardığı dengelerde manevra yapabilme ihtiyacı, kendi halklarını aldatma ve esas belirleyici olarak da Filistin hareketinin anti-emperyalist ve radikal yanlarını törpüleyerek, kendileri için zararsız hale getirme çabalarının sonucudur. Bu ülkeler, tehlike kendi varlıklarına yöneldiğinde en sert tavrı almaktan, dostluk maskesinin arkasındaki hain yüzlerini sergilemekten çekinmemişler, Filistin hareketini ezmek, yok etmek için katliamlara başvurmışlardır.

Filistin tarihi bunun örnekleriyle doludur. Filistin tarihi aynı zamanda diğer Arap ülkelerinin Filistin mücadelesine ihanetlerinin de tarihidir. Bu ihanetler Filistin halkının belleğine çıkmamacasına kazınmıştır.

Filistin halkı bu ihanetlerin en büyüklerinden birini 1970 Eylül'ünde yaşadı. Halkın büyük bir bölümü Filistinli olan ve işgal altındaki topraklardan göç etmiş çok sayıda Filistinlinin yaşadığı Ürdün'de Filistin hareketine sempatinin ve desteğin artması, emperyalizmin işbirlikçisi, sadık uşağı Kral Hüseyin'in gözünü korkuttu. Filistin hareketine bir çıban başı gözüyle bakan bu işbirlikçi, Filistin hareketine karşı saldırıya geçerek, Filistin tarihine "Kara Eylül" olarak geçecek katliamı yaşattı. "Kara Eylül"ün ardından Filistinlilerin büyük bölümü Lübnan'a göç etti.

Filistin halkına böyle bir katliamı yaşatan, bu dost görünen düşman, gerçek yüzünü ortaya koydu. Emperyalizmin Filistin hareketini etkisiz hale getirmek için ileri sürdüğü her planda (Camp David, REAGAN Planı vb.)

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kendisine aktif bir rol verilen ve bu rolleri gönüllü kabul eden bu işbirlikçi hain, bugün hala utanmazca Filistin direnişini desteklediğinden, FKÖ'nün Filistin halkının tek temsilcisi olduğundan bahsediyorsa, bunun nedeni Filistin direnişinin başarıya ulaşmasını istediğinden değil, mücadelesiyle kendini tüm dünyaya kabul ettirmiş bir ulusal kurtuluş hareketini yok sayamadığından ve sayamayacağından, kendi halkının tepkisinden korktuğu içindir. Filistin halkının başeğmez, kararlı ve onurlu mücadelesi düşmanlarına bile Filistin gerçeğini kabul ettirmiştir.

Aynı durum küçük-burjuva diktatörlüklerinin hakim olduğu ülkeler için de geçerlidir. Özellikle 1960'lı yıllarda Ortadoğu'da anti-emperyalizm rüzgarları estiren ve Filistin hareketi üzerinde önemli etkileri olan bu ülkeler de, Filistin hareketini kendi denetimleri altında tutmak, kendilerine zarar verecek bir konuma ulaşmalarını engellemek istiyorlardı. Çünkü Ortadoğu'da devrimci bir Filistin onların varlık bulduğu zemini de ayaklarının altından kaydırarak, bu ülkelerin halklarına da "olumsuz" bir örnek olacaktı. Filistin halkına ve Lübnan'da gelişen ilerici hareketlere pek çok darbe vuran Suriye işte bu mantıkla hareket etmektedir.

1975 yılında başlayan Lübnan İç Savaşı'nda ilerici güçlerin ittifakı olan Lübnan Ulusal Hareketi ve FKÖ, emperyalizmin işbirlikçisi hakim sınıfların örgütü Falanjistleri yenilgiye uğratmak üzereyken, yanı başında ilerici devrimci bir Lübnan ve kendinden bağımsız güçlenmiş bir Filistin hareketi istemeyen Suriye, kendi çıkarları için Falanjistlerin yanında iç savaşa müdahale ederek ilerici güçlerin iktidarı almasını önledi. Lübnan İç Savaşı'nda Tel Zaatar kampını 52 gün kuşatan Falanjistler, binlerce Filistinliyi kadın-erkek, çocuk-çocuk demeden katlederek, Filistinli genç kızların ırzına geçerken, kampın çevresini tutarak Falanjistlerin güvenliğini sağlayan Suriye, Filistin güçlerinin yardıma gitmesini engelledi. Filistinlilerin Tel Zaatar'da katledilmesinin gerçek sorumlusu Suriye idi. Küçük-burjuvazinin tutarsızlığı ve pragmatizmi emperyalizmin ekmeğine yağ sürecekti, anti-emperyalist güçlerin gücüne darbe vuracak politikaları da çoğu zaman beraberinde getirdi. Bu tavırları '80 sonrasında İsrail'in Lübnan'ı işgali ve Beyrut Kuşatması'nda Filistin hareketine indirilen darbelere ses çıkarmamasında; Ebu MUSA ayrılığı sonrası çıkan çatışmalarda Ebu MUSA güçleri yanında çatışmalara müdahale edilişle birçok kez tekrarlanacaktır.

Filistin hareketinin 70'lerin başında, direnişleriyle yarattığı elverişli koşullar Filistin direniş hareketince yeterince değerlendirilemedi. Bu koşullar silahlı mücadele temelinde geliştirilip güçlendirilerek Filistin halkının kurtuluşa giden yolunda önemli adımlar atılacak yerde, FKÖ'nün küçük-burjuva önderliğinin kendi özgücüne güvensizliğinin de bir sonucu olarak emperyalizmin taktik manevralarının ve bunun sonucu olan "iyi niyet" girişimlerinin etkisi altında kalındı; bunların çekim merkezine girildi. Barışçı-politik çabaların, diplomasi manevralarının, uluslararası ve bölgesel dengeler zemininde Filistin sorununa bir çözüm sağlanabileceği eğilimi güç kazanmaya başlarken, gerici Arap ülkeleri de daha "tehlikesiz" bu yola girilmesi için ellerinden gelen çabayı esirgemeyerek emperyalizme elverişli bir ortam oluşturdular. Camp David bunun bir adımı oldu. Ama Filistin'i toptan teslim almayı hesaplayan emperyalizmin bu planı başarıya ulaşamadı. Çünkü Filistin hareketi önderliğinden dolayı uzlaşma eğilimleri taşısa da toptan teslim olma gibi bir durumu yoktu.

1980'li yıllar bu eğilimin daha da güçlendiği yıllar oldu. Özellikle 1982'de İsrail'in Lübnan işgali ve Beyrut Kuşatması sonucu burayı terk etmek zorunda kalarak, İsrail'e karşı mücadelesinde stratejik bir üs olan Lübnan'dan da dışlanınca, FKÖ büyük bir güç ve prestij yitimine uğradı. FKÖ içindeki ayrılıkların derinleşmesinin de kaynağı oldu. Bu durum küçük-burjuva önderliğin diplomasiye bağladığı umutları daha da güçlendirirken, Marksist-Leninistlerin tek yolun Filistin halkının özgücüne güven, silahlı mücadele ve mücadeleyi işgal altındaki topraklara taşıma tespitlerini bir kez daha doğruladı.

Tüm bunlara rağmen, Filistin Devrimi'nin önüne dikilen engeller aşılamaz değildir. Filistin halkı ve mücadelesi bu dinamiği kendi bağrında taşımaktadır. Çünkü onlarca yıldır grevlerin, boykotların, gösterilerin, direnişlerin içinde, toplama kamplarında, cezaevlerinde bunu ispatladı. Acıya dayanmayı, zulme başkaldırmayı öğrendi. Gözlerini dünyaya açan her Filistinli çocuk İsrail'in zulmüyle vatanının işgal altında bulunması gerçeğiyle, ya da vatanından uzakta ama yanı başında, sürgünde vatansız biri olmanın acısıyla yüzyüze geldi; daha yürümeden direnmeyi, ana baba demeden "Zafere Kadar Devrim" demeyi öğrendi. Onların oyuncakları, düşmanlarına karşı kullandıkları silahları, taşlar-sapanlar oldu. Filistin Devrimi'nin geleceğinin generalleri emperyalizmin ve siyonizmin vahşetini yaşayarak, kendilerine bunca acıyı yaşatanlara karşı büyük bir kin ve hınç duyarak yetiştirildi. Böylesi bir halk elbetteki zafere ulaşacak potansiyeli bağrında taşımaktadır. İşgal altındaki topraklarda aylardır süren ayaklanma bunun en açık kanıtıdır.

Filistin halkı aylardır İsrail askerlerinin silahlarına, tanklarına, gözyaşıatıcı bombalarına, taşla, sapanla, sloganla karşılık veriyor. Genç-ihthiyar, çocuk-çocuk 7'den 70'e herkes işgal altındaki direnişi büyük fedakarlıklarla sürdürüyor. İsrail vahşeti basında, TV'de her gün milyonlarca insanın gözleri önünde cereyan ediyor. Ayaklanma başladığından beri her gün iki-üç Filistinli planlı bir şekilde katlediliyor, onlarca yaralanıyor. Kolları-bacakları kırılıyor, yüzlercesi toplama kamplarına atılıyor. Filistin halkının bu meşru ve haklı başkaldırısı silahlı direniş güçlerince de desteklenerek başarıya giden yolda ileri adımlar atılacağı tüm dünya kamuoyunda beklenirken, saldıran ve pervasız şiddetini uygulayan yine İsrail oldu. FKÖ'nün Başkomutanı, işgal altındaki topraklarda mücadeleyi yönlendiren Ebu CİHAD İsrail ajanlarıncı katledildi. İsrail, Filistin halkının ayaklanmasını içerde uyguladığı vahşet, terör ve katliamların yanı sıra, ayaklanmayı yönlendiren önderlere de yönelerek bastırmaya çalışıyor. Mücadelenin kendi önderlerini de yaratacağı gerçeğini göremeyen İsrail'in çabaları elbetteki mücadeleyi durdurmaya yetmiyor ve yetmeyecek.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Mücadele İsrail kamuoyunu da harekete geçiriyor. İsrail kamuoyu kendi devletinin terörünü kınayan gösteriler düzenliyor. Dünya kamuoyu İsrail terörünü lanetliyor. Direniş, aylardır İsrail'e şimdiye kadar yaşamadığı zor anlar yaşatıyor.

Filistin direnişinde son adım Ürdün'ün işgal altındaki topraklarla idari ve hukuki bağlarından vazgeçmesi manevrası oldu. Bunun üzerine FKÖ'nün bir devlet ya da sürgünde hükümet kuracağı yollu açıklamalar İsrail'in "demir yumrukla ezilecektir" açıklamasıyla karşılandı.

Filistin halkının mücadelesi kendini dosta düşmana kabul ettirdi, sesini duyurdu. Bugün en son ayaklanmanın etkisi de bu mücadele ile birleşerek Filistin hareketini belli bir noktaya getirdi. Filistin kurtuluş hareketi bugün işgal altındaki topraklarda Bağımsız Filistin Devleti'ni ilan etmenin hazırlıklarını yapmaktadır.

Bugüne kadar ABD emperyalizmi İsrail'i tanımadığı sürece FKÖ'yü muhatap almayacağını belirterek FKÖ'yü tanımamıştır. Ama görülen odur ki FKÖ, işgal altındaki topraklarda devlet kurma hazırlığını yaparken İsrail'in bölgedeki varlık şartını da tanıyor.

Nitekim bölgede Filistin sorununun belli bir çözüme kavuşmasını isteyen Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler, FKÖ'ye İsrail'i tanımasını telkin ediyorlar. Filistin devleti Ortadoğu'da siyonist İsrail ile yanyana, onun tüm engelleme çabalarına rağmen var olacaktır.

ABD ve İsrail FKÖ'ye düşman ve onu yok etmek için ne kadar çaba sarfederlerse etsinler sonuçta onlar da kaçınılmaz olarak FKÖ'yü tanıyacaklar ve Ortadoğu'da bir Filistin devletinin varlığını kabul etmek zorunda kalacaklardır.

Kuşkusuz bu hemen bugünden yarına gerçekleşmeyebilir. Filistin sorunu bu haliyle daha uzun bir süre dünya kamuoyunun gündeminde kalabilir. Emperyalizm, Filistin hareketini etkisizleştirmek için yeni manevralara girebilir. Ama artık çözüm kaçınılmazdır. Mücadele destek güçlerini de yaratarak gelip bu noktaya dayanmıştır. Emperyalizmin ve siyonizmin daha uzun süre direnmesi zordur. Filistin hareketinin işgal altındaki topraklarda kendi devletini kurma konusundaki gelişmeler belli bir rotaya girecek, sonunda işgal altındaki topraklarda kendi devletini kuracaktır. Kuşkusuz işgal altında kurulacak bir devlet kalıcı bir çözüm yaratmayacaktır. Ama çözümde bir adım olabilir.

Zafer her zaman direnen halkların olmuştur. Ortadoğu'da da zafer direnen Filistin halkının ve Ortadoğu halklarının olacaktır. Emperyalizm ve onun işbirlikçileri olan siyonist İsrail Devleti ve gerici Arap rejimleri hakettikleri son-
dan kaçamayacak, Ortadoğu halkları tarafından tarihin çöp sepetine atılacaklardır. Elbetteki Türkiye halkları da, bu mücadelede üzerine düşen sorumlulukları yerine getirecek, Ortadoğu halklarıyla enternasyonalist dayanışma içinde olacaktır.

Bölüm:16

HİTLER'İN BEŞ ÇOCUĞU VE İŞKENCE

"12 EYLÜL HUKUKU"NU YARATTI

I- 12 EYLÜL YARGILAMALARI İŞKENCE KİRİNE BULAŞMIŞTIR

Anneler, babalar vardı... İstedikleri, ülkenin tüm çocuklarına güzel bir gelecekti... Boyun eğsinler diye; yürümesini bile bilmeyen çocuklarına, işkence yapıp çılgınlıkları dinletildi bu ülkede...

"...ama polisimiz yakalanan eşkiyayı, soyguncuyu nasıl konuşturacak" diyerek yanıt veriyordu, bu ülkenin dünkü askeri savcısı, bugünkü milletvekili...

Taşıdığı çocuğuyla askıdayken karnı boşalan, gencecik anne adayları vardı bu ülkenin...

"O hayvanlara işkence lazım" diyerek insanlığın yüzünü kızartıyordu işkencecilerin avukatı...

Cinsel organlarına cam parçaları ya da cop sokulan genç kızları vardı bu ülkenin...

"Cop sokmaya ne gerek var, elimizde taş gibi oğlanlar var" diyerek ahlaksızlık örneği veren ise; cunta generallerinin başbakan adayı idi...

KARLANGAÇ'ları, Selim YÜCEL'leri, AYDOĞMUŞ'ları vardı bu ülkenin... Halkına, davasına, yoldaşlarına bağlılıklarının diyetini işkencede katledilerek ödeyen...

"... işkencecilerin iyi niyetle çalıştıklarına inanıyoruz" diyen, bu ülkenin emniyet müdürü, şimdinin Ankara Valisiydi...

Öğretmenleri vardı bu ülkenin; köy meydanında jipin arkasına bağlanıp sürüklenerek öldürülen, sonra da cesedine G-3'lerle yüzlerce el ateş edilen...

"Öldür" emrini veren aşâğılık ise, utanmazca "langırt bu iş bitti" diyebiliyordu bu ülkede...

Yüzbinlerce insanı vardı bu ülkenin işkence gören... Hipokrat yeminlerinin ve mesleklerinin kutsallığını ayaklar altına alıp Mengeleleşenlerin arasında sıkışıp kalmış birkaç dürüst insandan "işkence görmüştür" raporu alabilenler şanslıydı.

Ama bu ülkenin askeri savcıları vardı, işkence raporuyla birlikte yapılan suç duyurusu hakkında "... günün şartları da düşünülerek (...) nezaket kaideleriyle hareket edilemeyeceğinin tabii bulunması" diyerek soruşturmaya yer olmadığı kararı veren...

APO'ları, FATİH'leri, HAYDAR'ları, HASAN'ları, KEMAL PİR'leri, HAYRİ'leri vardı bu ülkenin; işkenceye boyun eğmeyip ölüm oruçlarında ölümü teslim alan. "İşkence yapmışsınız" diyen gazetecilere, "ben devlete karşı görevimi yaptım" diyerek cevap veren cezaevi müdürleri de...

İşkence ürünü ifadelerle idam sehпасına yollanan, yaşam boyu cezaevinde çürütölmeye çalışılan aydınlığın sahipleri onbinler vardı bu ülkede...

"... ikrarın işkence ile elde edilmiş olması bir şey değıştirmez" şeklinde gerekçeli karar yazan yargıçları da...

Emeğın dünyasını kurmak için yola çıktıklarından, darağacında sallanan onlarca insanı vardı bu ülkenin...

Ve "... asmayıp da besleyecek miyiz" diyen Devlet Başkanı...

Evet, öylesine bir kirdir ki bu, isterse kezzapla yıkasınlar ellerini, çıkartamayacaklardır.

Onlar, katmerleştirdikleri sömüröleri sürsün diye, katmerleştirdiler kirlerini...

"Haşa bizim haberimiz yoktur" ya da "bilgimiz dışındadır" diye sıkılmazlıklarını sürdürmeyi de ihmal etmiyorlar bu arada...

A- "İnsanın Şiddetçil Özünün Dışavurumu" mu? "Sömürünün Payandası" mı?

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Bugün, uygulayıcıları da dahil kimsenin aksini söylemeye cesaret edemediği bir şey var: İŞKENCE İNSANLIK SUÇUDUR!

Fakat, gerçekleri çarpıtmanın, olguların özünde yatan temel nedenleri gizlemenin en büyük silahı olan idealist düşünce tarzı, her konuda olduğu gibi işkence olgusunun ortaya çıkış ve sürdürülüşünde de insanları aldatma çabalarını sürdürüyor.

Bu durum, işkencenin baş sorumlularından görünüşte işkenceye karşı çıkan burjuva hümanistlerine kadar geçerliliğini korumakta. "İnsanın doğasında varolan şiddet ögesinin açığa çıkması", "psikopatlık" ya da "sapıklık" açıklamaları, burjuvazinin sözde bilim adamları, siyasetçileri ve psikologlarınca sürdürülmekten geri kalınmıyor.

Buna karşın, sorunun sınıfsal özünü tam olarak kavrayamamış olsa da, gerçeğe yaklaşabilenler var. Bunlardan biri diyebileceğimiz Qxford psikiyatristlerinden Antony SPONY işkence konusunda şunları söylüyor:

"İşkenceci, hınç, kin ya da sadizmle değil, yapmak zorunda olduğu bir iş gereği işkenceye başvuruyor. Üstlerinin verdikleri emirleri aynı hiyerarşik yapı içerisinde devam ettiriyorlar. Emirlerle hiçbir biçimde itiraz etmiyorlar. İşkenceciler (...) karşıt görüşlü insanlara düşman olarak bakıyor ve bunun için de şiddete başvurmayı olağan sayıyorlar..."

İşkenceciyi harekete geçiren emir-komuta zinciri olduğu gerçeğini ortaya koyan bu açıklama, işkencenin temelinde yatan olguyu eksik bırakıyor. Bu olgu; işkencenin SINIF POLİTİKASI olmasıdır. Bu nedendir ki, işkence sınıflı toplumlar tarihi boyunca "sömürünün payandası" olarak, ona karşı gelişen mücadelelerle birlikte yaratılan ortak değerlere koşut, ama ona karşıt olarak biçimsel değişikliklerle hep uygulanagelmıştır. Sömürü devam ettikçe, işkencenin -artarak ya da eksilerek, şu veya bu biçimde- devam edeceği de bir gerçektir. Mücadele edilmesi gerektiği de...

B- İşkencenin Tarihi Egemenlerin Karşıtlarını Yok Etme Değil Dönüştürmek İstemleriyle Yazıldı

Genel olarak iç içe geçmiş iki yönü vardır işkencenin: Birincisi, kişiye yönelik olanıdır. Kişiyi, düşüncelerinden, eylemlerinden vazgeçirmek, inançlarına ve yoldaşlarına karşı ihanete zorlamak, kendine güvenini sarsarak düzenin asalak bir savunucusu durumuna getirmek amaçlanır. İkincisi ise, topluma yönelen yüzüdür. Düzen aleyhtarı tavır ve eğilimlerin yok edilmesi, pasifize edilerek sömürüye "razı" edilmesidir amaç...

Bu iki yönden, esas olarak hedeflenen ikincisidir. Bireyi hedefleyen yönü, toplumu hedefleyen yöne hizmet eder.

Görülüyor ki, işkencede hedef yok etme değil, dönüştürmedir. Karşıt, karşıt olmaktan çıkarılabilirse; sömürünün "istikrar"ı güvence altına alınabilir.

Sınıflar mücadelesi tarihi -bir yanıyla- egemenlerin, egemenlik altında tuttuklarına uyguladıkları her türlü baskının yanında, işkencenin de tarihidir.

Bu ilk sınıflı toplumda da böyleydi, daha sonra da...

Burjuvazi de kendinden önceki egemen sınıflardan farklı davranmamıştır. Ama o, daha ikiyüzlü ve gerektiğinde çok daha sinsidir.

İkiyüzlüdür; "özgürlük", "kardeşlik" diyerek feodalizme karşı kendi iktidarı için savaşırken emekçileri peşine takmış, sonra da yine kendisi tekmeyi vurmuştur savunduğu değerlere.

"Uygarlık" demiş; atladığı gibi "beyaz at"ının üzerine Afrika'nın "yam-yam"larına, Amerika kıtasının yerli halklarına köle pazarlarıyla ve katliamlarıyla taşımıştır "uygarlık"ını.

"İnsan hakları" demiş; Austwich, Dachau gibi toplama kamplarını, Saygon zindanlarının "kaplan kafesleri"ni, İrlanda'nın H-Bloklarını "armağan", diye sunmuştur.

Burjuvazinin tarihi, emekçilerin mücadelesinin kendisine kabul etmek zorunda bıraktığı, 1789 İnsan Hakları Bildirgesi, 1945 Birleşmiş Milletler Anlaşması, 1948 İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, 1953 Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, 1984 Birleşmiş Milletler İşkence Sözleşmesi, 1987 Avrupa Konseyi İşkence Sözleşmesi, vb.lerinin çiğnenmesi tarihidir.

Türkiye işbirlikçi burjuvazisinin tarihi de "ağabey"lerinden farklı değildir. Farkı şudur ki; "ağabey"lerinin, şu anda kendi topraklarında fazlaca yapamadıkları ve de şimdilik pek fazla gereksinim duymadıklarına, diğer "küçük

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

kardeş''ler gibi, emperyalizmin Türkiye'deki ''bizim çocuklar''ınca uygulanmaya şiddetle gereksinim duyulmasıdır.

''Gereksinim'' aciliyet kazanınca; Ziverbey Köşkleri, siyasi şube binaları, Metris, Mamak, Diyarbakır zindanları da emperyalist zulüm şebekesinin Türkiye kolunun, halklarımıza ''armağan''ı olmuştur.

C- Türkiye Gibi Yeni-Sömürgelerde İşkencenin Asıl İşlevi Kitle Pasifikasyonu ve Depolitizasyonudur

Hangi dönemde olursa olsun işkencenin bir tek amacı vardır: Ezilen sınıfların kurtuluş mücadelelerini bastırmak... Biçimini ve şiddetini ise sınıf mücadelesinin boyutları belirler. Saltanatlarının çatırdadığını hissettikleri an egemen sınıflar, baskının ve şiddetin en vahşisine başvurmakta bir an bile duraksamazlar.

Bugün sistem olarak can çekişen kapitalizm, varlığını sürdürebilmek için tüm baskı araçlarına, özellikle işkenceye başvurmak zorundadır. Dünyada hızla yaygınlaşan ezilen halkların başkaldırısı, kapitalizmin varlık koşulu olan sömürüyü tehdit etmektedir. Burjuvazi artık dünya halklarını kolayca boyunduruğu altında tutamıyor. İdeolojik-kültürel aygıtları ne kadar muazzam örgütlenmiş olursa olsun ezilenlerin mücadelesini nötralize etmeye, saptırmaya, denetimi altına almaya yetmiyor. Egemenliğini sürdürmesi günden güne zorlaşan burjuvazi son çırpınışlarının verdiği çaresizlikle tüm vahşetini sergilemekten kaçınmıyor artık... İşkence, sistemin bütününde vazgeçilmez bir politika olarak sistematize edilmiştir. Bu politikanın somutlandığı yerler de özellikle bizim gibi yeni-sömürge ülkelerdir.

Kapitalizmin, çarpık ve daha baştan emperyalizme bağımlı geliştiği bu ülkelerdeki katmerli sömürü, zora başvurmadan sürdürülemez. Sınıf mücadelesini çarptıracak ya da düzen sınırları içinde kontrol altında tutacak ideolojik-kültürel aygıtları yeterince gelişmiş olmadığından bu ülkelerin işbirlikçi egemen sınıfları için baskı politikasının sürekli gündemde tutulması tek yoldur.

Burjuva devrimini yaşamamış olmasından dolayı, kitlelerde demokrasi bilincinin geri olması, baskının ve işkencenin her çeşidinin pervasızca uygulanabilmesinin zeminini oluşturmaktadır. Kitlelere yönelik terör ve işkence olağan bir uygulama haline getirilmiştir.

Başta ABD emperyalizmi olmak üzere, emperyalist ülkelerin ve işbirlikçi yönetimlerin yeni-sömürge halklarına uyguladıkları işkence ve katliamları dünya alem biliyor. ABD emperyalizmi, işbirlikçi iktidarları yönlendirmekle kalmıyor, işkencecilerini eğitip, uzmanlaştırıyor ve geliştirdiği yeni işkence yöntem ve aletlerini buralara ihraç ediyor. Dünyanın başına ''demokrasi'' havarisi kesilen ABD ve AET emperyalistlerinin bugün işkence aletleri üretimi ve ihracında baş sıraları çekmeleri, onların demokrasiden ne anladıklarının göstergeleridir.

Emperyalizmin yeni-sömürgesi olan ülkemizde de işkence, egemen sınıflar tarafından, sömürünün artırılması ve sınıf mücadelesinin bastırılmasında etkili bir silah olarak kullanılmıştır. Devletin bekasında önemli bir işleve sahip olan işkence, değişik biçimler alsa da, süreklilik arzeden bir politika olarak hep gündemde olmuştur. Egemenlerin bu gerçekleri reddetmesi, yalan ve demagojilerle örtbas etmeye çalışması boşunadır. Çünkü bir dönem kendilerine başbakanlık yapmış olan ECEVİT'in sözleri bile bu demagojileri yalanlıyor:

''Türkiye'de yönetimler istese de istemese de öteden beri 'geleneksel' olarak işkence yapılır. Açık rejimlerde yönetimler kararlılıkla üstüne yürürlerse işkence azalır. Kapalı rejim dönemlerinde ise büsbütün yaygınlaşır. Bu gerçekler bilinmezlikten gelinemez...' Arayış Dergisi. sayı:7)

Evet, ECEVİT'in dediği gibi Türkiye'de işkence ''geleneksel'' olarak her dönem yapılmıştır. Açık faşizm dönemlerinde ise şiddet en üst boyutlarına çıkarılmış, sadece devrimci hareketle sınırlı kalmayarak yığınsallaştırılmış ve kitlelerin pasifikasyonuna yönelerek depolitizasyonu hedeflemiştir.

Bu dönemlerden biri olan 12 Mart açık faşist iktidarının işkenceleri, bunca yıla rağmen belleklerden silinmedi, 12 Mart, sınıf mücadelesinin nitel dönüşüm sağladığı bir dönüm noktasıdır. Faşist cuntanın generallerinden Memduh TAĞMAÇ'ın dediği gibi ''sosyal uyanış ekonomik gelişmenin önüne geçmiş''tir. Sosyal uyanışı bastırmanın yolu da Ziverbey Köşkleri, Harbiye Kışlaları, kontr-gerilla merkezleri, Kürdistan'da komando baskınları ve ''Balyoz Harekatı''ndan geçmiştir.

12 Mart işkencelerinin sorumlularından Faik TÜRÜN ve Turgut SUNALP'ın işkenceye ilişkin görüşlerini gazetelerden okuduk. Kişiliklerini ele veren bu iğrenç açıklamalar aynı zamanda pervasızlıklarını da gösteriyor. İşkence için ''münferit olaylar'', ''birkaç tokat, birkaç sopa'' vs. diyenlere 12 Mart açık faşizminin Ankara Sıkıyönetim Savcısı olan ve Deniz GEZMİŞ'lerin idamını isterik kahkahalarla seyreden, şimdinin DYP milletvekili Baki TUĞ bizim yerimize cevap veriyor; ''... Türkiye'de her zaman işkence olmuştur'' ve devam ediyor; ''... ama polisimiz yakalanan eşkiyayı, soyguncuyu nasıl konuşturacak. Devlet, düşmanları karşısında eli kolu bağlı kalamaz...' Devlet eli kolu bağlı kalmamış, ''terörist'', ''anarşist'' ilan ettiği hakkını arayan binlerce emekçiye, memuru, öğretmeni ve onların sesi olan devrimcileri işkenceden geçirmiştir. Baki TUĞ bu sözleriyle işkence yapmayı haklı çıkarmaya çalışmakta, işkence yapılmasını savunmaktadır. Ona göre, devrimcilere, ilericilere ve kendilerinden olmayan herkese işkence yapılabilir! Gariptir ki, işkencenin böylesine açıktan savunulduğu istisna ülkelerden biriyiz.

Açık faşizm dönemlerinde yığınsallaştırılan işkence, faşizmin gizli icrasının sözkonusu olduğu dönemlerde ise esas olarak Devrimci Hareketin militanlarına yönelir. Kitlelere yönelik terör ise çoğu zaman sivil faşist örgütlenmeler aracılığıyla sürdürülür. Sivil faşist örgütlenmelerin yetersiz kaldığı noktada ise resmi güçler devreye sokulur.

12 Mart faşist cuntasının geri çekilmesiyle birlikte işkencede belirgin bir azalma görülse de, sınıf mücadelesinin örgütlü bir yükseliş içine girdiği 1978'den itibaren, sivil faşist katliamların yanı sıra emekçi sınıflara yönelik saldırıların bir parçası olarak işkence tekrar sistemleştirilmiştir. 1978-80 arasında yirminin üzerinde devrimci-yurtseverin işkencede katledilmesi bunun göstergesidir. Bu süreçten sonra işkence olağanlaştırılmış ve sıradanlaştırılmıştır. Emekçilerin uyanışı ve toplumsal muhalefetin yükseldiği her dönem bu böyle olmuş, telaşa düşen egemen sınıflar faşist katliamlarla yetinmeyerek, işkenceyi de pasifikasyonun etkili bir aracı olarak devreye sokmuşlardır. 1978-80 arası, bu değişimin yaşandığı bir süreçtir.

D- İthalatta Liberasyona Gidilince İşkence Yöntemleri İthalinde de Gümrük Muafiyeti Başladı

24 Ocak'la serbest bırakılan mal ithaliydi. Siyasi ifadesi 12 Eylül açık faşizmi olunca, işkence yöntemlerinin ithali de "serbest" bırakıldı!...

CIA'nın, Pentagon'un "laboratuar"larında yeni-sömürgelere ihraç için üretilen işkence yöntem ve aletleri, 12 Eylül generallerince o denli beğenildi ki, hemen aldılar. "Filistin" askısıydı, tabutluklardı, kurt köpekleri ya da fosseptik çukuruydu "ithalat" ürünleri... Falaka gibi bir "ata yadigarı" veya elektrik gibi daha önce ithal ettikleri de vardı. Hepsini karıştırıp "kokteyl" halinde ya da sırayla uyguladılar ellerine düşenlere.

12 Eylülcüler, Şili'de olduğu gibi stadyumlara gereksinim duymadılar. "Esmeralda" gibi bir işkence gemileri de yoktu. Ama askeri kışlaları, işkencehaneye dönüştürülen okul, TEK, YSE, DSİ, Et Balık Kurumu binaları vardı. Gezici sorgu timleri, 5. katlarından insanların atıldığı emniyet müdürlükleri vardı.

Et ve Balık Kurumlarında "dönüştürülen" hayvan değil, insan etiydi!...

Türkiye halklarının yaşamına sokulan; elektrik şokuydu, falakaydı, ters-düz askıydı, soğuk su ya da fosseptik çukuru banyosuydu, ırza geçmeydi, kum torbasiyla ciğer patlatmaydı, kedi-horoz ya da kurt köpeği işkencesiydi, çırılçıplak soyma ve her türden aşağılamaydı... Kimilerine "hayret" verici gelebilir; Şili'de, Arjantin'de, Peru'da ya da Filipinler'de veya Güney Kore'de de aynıdır yöntemler. "Hayret" edilecek bir yanı yoktur; aynı merkeze bağlı ülkelerin ortak yazgısıdır bu. Değiştirmek için hiçbir özveriden kaçınmadığımız ve mutlaka değiştireceğimiz ortak yazgı...

E- "İşkence Yok" Ninnisi Uyutmuyor Kulak Tırmalıyor

Oligarşi "uyutma"yı seviyor... Bazen, sopayla vurup yapmaya çalışıyor bunu, bazen de "masal"lar ve "ninni"lerle...

Kolay olmuyor. Hele "masal" ve "ninni" politikası şimdilerde hiç işlemiyor. 12 Eylül boyunca "sopa"yla yapmaya çalıştılar. Tamamen başarısız oldukları söylenemez. Sesleri çıkamadı insanların. Baskıyla, terörle, işkenceyle zapturapt altına alınan toplumla alay edildi adeta; "baskı, terör, işkence yok" denilerek.

Açın bakın; en vahşice yöntemlerle imzalatılmış polis ifadelerinin altında "hiçbir işkence veya baskıya maruz kalmadan imzalıyorum" ibarelerine hepsinde rastlayacaksınız. İşin hukuksal yanını bırakalım bir tarafa, işkenceden yürüyemeyecek haldeki insanlarla dalga geçmektir yapılan açıkça...

"İşkence yok" masalı, işkence trajedisinin 12 Eylül sürecinde "komedi"yle dönüştürülmüşüdür. Bir kara mizahtır, işkencenin sorumlularının söyledikleri.

12 Mart ve 12 Eylül'de İstanbul Emniyetinin işkenceci başı olma "onuru"nu taşıyan Şükrü BALCI, "MİT Raporu"nda "yeraltı dünyasıyla ilişkili olduğu, kaçakçıların hamiliğini yaptığı" vb. iddialar yer alınca ne dedi, biliyor musunuz? "İşkence altında elde edilmiş ifadeleri kullanıyorlar"!!!

Öyle mi Şükrü Efendi?! DEVRİMCİ SOL, ne 12 Mart'ta yaptıklarını, ne de 12 Eylül'de yaptıklarını unuttu! Ne yardımcın Mahmut DİKLER, Hareketimiz tarafından cezalandırıldığında "... bunlara öyle bir ders vereceğiz ki, polis otosunu gördüklerinde 500 metre öteden gidecekler" dediğini, ne de Mahmut DİKLER'le ilgili operasyonda Selçuk KÜÇÜKÇİFTÇİ ve Mehmet Selim YÜCEL yoldaşlarımızı katledişini unuttuk!...

Kolay değil tabii... Hem bu devlete o kadar hizmet ver, devlete hizmet olsun diye "devlet düşmanları"nın öldür, işkence yap; hem de aynı devletin MİT'i senin için "kaçakçılardan, kadın pazarlamacılarından rüşvet yiyor" desin. Harcanmak kolay değil tabii, bu kadar hizmetten sonra! Fakat, Türkiye burası. Neler olmuyor ki...

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Evet, neler olmuyor?

"İşkence yok" ninnisiyle uyutmaya çalışırken insanları, her söyledikleriyle batıyorlar biraz daha.

12 Eylül faşist cuntasının başı, "işkence yapılıyor" diyenlere, "terane" yanıtını veriyor.

Faşist cuntanın sivil devamcısı geri kalmıyor; "işkence propagandaları maksatlardır, dış mihraklıdır..."

Hızını alamıyor, devam ediyor; "işkenceyi, bizi yıpratmak için solcu polisler yapıyor..."

Uyutalım derken, söylenenlere kargalar gülüyor, çocuklar da uyanıyor.

1982'den '85'e dek faşizmin resmi ağızları işkence iddiaları karşısında rakamlar yayınyorlar. Grafikleri olağanüstü eğriler çiziyor.

Devlet Bakanı ve Hükümet Sözcüsü Prof. İlhan ÖZTRAK, 10 Mart 1982 tarihinde;

"... İşkenceden öldüğü iddiasıyla Uluslararası Af Örgütü'nce bize bildirilen 62 kişilik listenin 60'ı hakkında yapılan tahkikat sonucu bunlardan 18'inin işkenceyle hiçbir ilgisinin bulunmadığı, 15'i hakkında iddiaların doğru olduğu..."nu açıklıyor.

7 ay içinde işkencede ölüm grafiği müthiş bir düşme eğrisi gösteriyor bu kez (!) Faşizmin bir başka yetkili ve etkili ağız olan Genelkurmay Sıkıyönetim Koordinasyon Dairesi, Ekim 1982'de şu açıklamayı yapıyor:

"12 Eylül 1980'den, 4 Ekim 1982'ye kadar geçen süre içinde 204 kişinin işkenceyle öldüğü iddia edilmiştir. Konu ile ilgili yapılan soruşturma sonucu sadece 4 kişinin işkence sonucu öldüğü saptanmıştır..."

Orantıdaki tersliğe bakın ki, 7 ay önce 62 işkenceyle ölüm iddiası, 204'e yükselirken; aynı sürede resmen 15 kişi olan işkenceli ölüm, 4'e düşüyor. İşkence sonucu ölenler çoğalırken, resmi ağızlar birbirini yalanlayarak adeta ölüleri diriltiyorlar!!!

2 yıl sonra 1984'te aynı Genelkurmay açıklamasında işkence trajedisi üzerinde, komedi oynanmaya devam ediliyor:

"... 26 Aralık 1978'den bu yana (1984'e kadar, -bn-) işkence ve kötü muamele sonucu ölenlerin sayısı 2'dir..."

Ve Ocak 1985'te ÖZAL Hükümetinin İçişleri Bakanı Yıldırım AKBULUT "işkence sonucu kimse ölmemiştir" diyerek oligarşiyi tüm günahlarından kurtarıyor!!! Halkın kullandığı bir söz vardır; "buyrun cenaze namazına!" Ama biz, daha önce Yıldırım AKBULUT'un "işkenceciler ortaklığı"nın nasıl bir üyesi olduğunu belgeleyen bir örnek vereyim.

Y.AKBULUT, öğretmen Sıddık BİLGİN'in Yzb. Ali ŞAHİN komutasındaki askerler tarafından öldürülmesinden sonra, Ocak 1986'da yaptığı basın açıklamasında; "dur ihtarına uymamış, yaralamak maksadıyla yapılan ateş sırasında yaralanıp ölmüştür" diyordu. Sıddık BİLGİN'in mezarı kazıldı ve görüldü ki ayakları bağlı... İşkence yapılmış ve üzerinde sayısız mermi deliği var... Gazeteciler, "ayakları bağlı adam nasıl kaçar?" dediklerinde, o "işkencede kimse ölmemiştir" diyen İçişleri Başkanı utanmazca ne yanıt verdi, biliyor musunuz?

"... Bunlar işin teferruatıdır... Neyi ispat edeceğiz?" Şubat '88'de olaya katılan askerler anlattılar: İşkencede öldükten sonra "öğretmen Sıddık BİLGİN'in cesedini yola yatırdık, ateş emri verildi, 40 kişi ateş edip cesedini sırtından delik deşik ettik." (Sabah 28.2.1988, abç)

Böylelikle "işin teferruatı" anlaşıldı!!!

Askeri savcı ve 2 No'lu Askeri Mahkeme yargıçları, yorum mu istiyorsunuz?

İŞKENCENİN KIRI DEVLETİN KURUMLARINA OLDUĞU GİBİ SİZE DE BULAŞMIŞTIR.

Sakin "hayır" demeyin askeri savcı! Demeyin, çünkü bu davanın cilt cilt hazırladığınız kanımıza bulanmış iddianameleri burada! Demeyin çünkü, ifademizi alırken söylediklerinizi, "işkenceden başka yol var mı?" deyişlerinizi iyi biliyoruz.

Sizler de, askeri mahkeme üyeleri... Sizler de "hayır" demeyin. Çünkü, işkence karşısındaki tavrınızı iyi biliyoruz. Suç duyurularımız karşısındaki "konuşturmam", "atarım" tehditlerinizi, "bir yerlere mesaj mı yolluyorsunuz (?)"

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

sözlerinizi iyi biliyoruz ve unutmadık. Sadece bizler değil, bütün demokrat kamuoyu iyi biliyor.

Ama mızrak çuvala sığmıyor, oligarşinin ve sözcülerinin çırpınışları işkenceyi gizleyemiyor. Unutmayın ki, "işkence yok" ninnisi artık uyutmuyor, kulak tırmalıyor!

F- Faşist Cunta Liderinin "İşkencecileri Cezalandırıyoruz" Yalanı İşkencecilere Verilen Ödüllerle Belgelendi

En temel hak ve özgürlüklerin gaspedildiği 12 Eylül faşizmiyle birlikte, bir devlet politikası olarak kurumlaştırılan işkence ve işkenceciler korunmuştur; korunuyor.

700 binden fazla insanın işkenceli sorgulardan geçtiği, yüzlercesinin işkence tezgahlarında katledildiği, binlercesinin sakat bırakıldığı ülkemizde işkenceciler ellerini kollarını sallayarak geziyorlar. Bu da yetmezmiş gibi yaptıkları vahşetten dolayı ödüllendiriliyorlar. Faşizm, basınıyla, TV'siyle, radyosuyla tüm ideolojik ve kültürel aygıtlarını, işkenceci yüzünü gizlemeye ve işkencecilerini aklamaya yönelterek yoğun kampanyalar sürdürüyor.

Oligarşinin sözcüleri yaptıkları açıklamalarda işkencenin devlet politikası olmadığı, "kendini bilmez bir-iki polisin işi" olduğu yalanlarını sık sık tekrarlıyorlar. Ya da birtakım ilginç (!) matematik hesaplarıyla birtakım rakamlar verip "binde on yedi gibi düşük oranda bir işkence var" diye bu insanlık suçunu küçültmeye çalışıyorlar. Ülkeyi hanedan arpalığına çeviren ÖZAL'dan, 12 Eylül işkencecilerinin baş sorumlusu EVREN'e kadar tüm sorumlular, TV'de milyonlarca insanın yüzüne karşı bu yalan ve demagojilerini durmaksızın yineliyorlar. EVREN TV'de yayınlanan bir konuşmasında;

"... eskiden de vardı, şimdi de var, ama biz sorumluları yakalayıp yargı karşısına çıkarıyoruz" diyordu. Oysa o zamana kadarki, yüzbinlerce işkence olayından sadece "947 olay hakkında soruşturma açıldı, bunlardan 647'si hakkında koğuşturmaya yer olmadığı kararı verildi. 142 dava ise mahkumiyetle sonuçlandı. 34 dava ile ilgili yargılama sürüyor. 135 olayın soruşturması devam ediyor. 9'u tutuklu, 39'u tutuksuz sanık yargılanıyor. Söz konusu zaman dilimi içinde (Eylül '80-Kasım '85) bu suçtan yargılananlardan 107'si hakkında mahkumiyet, 336'sı hakkında beraat kararı verildi." EVREN doğru söylemiyor. Doğru söylemiyor, çünkü, işkence emrini verenler, işkencecileri koruyanlar, işkencecileri başarılarından dolayı ödüllendirenler, emekçi halkımıza işkenceyi, baskıları, zindanları, işsizliği reva görenler gerçekleri açıklayamazlar. Aksine yalan ve demagojilerle çarpıtmaya çalışırlar.

Evet, işkencecilerden çok küçük bir bölümü mahkemelerde "yargılandı", yargılanmak zorunda kaldı, ama verilen "ceza" çoğunlukla bir yıl hapis ya da 6 ay memuriyetten mendi. Yani, işkenceyle adam öldürmekten bir polis suçlu bulunup, mahkumiyetine karar verilse bile, en fazla bir yıl sonra yine "işkence tezgahının" başına geçebilir demektir bu; duvara slogan yazmanın 10 yıla cezalandırıldığı ülkemizde. Kaldı ki mahkum edilen işkencecilerin çoğu bu cezalarını bile çekmemiş, görevlerine hem de terfi ettirilerek devam etmişlerdir. Bursa Emniyetinde hakkında işkence davası açılan komiser Hasan ÖZDEMİR'in Ağrı Emniyet Müdürlüğüne, İstanbul İl Şubeden Ümit BAĞBEK'in Kadıköy Emniyet Amirliğine atanması faşizmin işkencecilere karşı olan ceza(!) mantığını göstermektedir.

Bunlar sadece gizlenmeyip, dava açılmak zorunda kalan sayılardır. Askeri mahkemelerde bulunan 50 bin dosya işkence ve işkenceciler hakkında yapılan, yanıtsız kalan suç duyurularıyla doludur. Bu başvurular incelenmeye bile alınmadan hasıraltı edilmiştir. Beş generalin iki dudağı arasında çıkan sözlerin kanun sayıldığı 12 Eylül açık faşizminde, bu "kanun"ların uygulayıcısı olan askeri savcılar ve mahkemeler de bu işkencecileri korumuş, kollamış ve onların suç ortağı olmuşlardır.

Burada görülmekte olan DEVRİMCİ SOL davasının dosyaları da, işkenceciler hakkında suç duyurularıyla doludur. Ama sizler "bizi ilgilendirmez, başvurularınızı sıkıyönetim komutanlığına yapın" diyerek bu taleplerimizi vurdumduymazlıkla geri çevirdiniz ve işkencecileri cesaretlendirdiniz. Binlerce kişiye işkence yapılması, onlarcamızın sakat kalması ve işkencede katledilmesi nedense sizi "ilgilendirmiyor"du.

"Biz işkenceyi tasvip etmiyoruz. Ama bu beyinleri yıkanmış kızlı-erkekli tedhişçilerin sırlarını ve örgütleri hakkında bilgileri kolay vermeyeceklerini de anlamamız gerekir" (Yankı, sayı 525)

Faşist cuntanın sözcüsü Amiral Işık BİREN yabancı bir gazeteye yaptığı açıklamada böyle diyordu. Yani onlar da işkenceye karşıydı(!) Ama polisler ne yapsın, "militanları çözmek" için işkence yapmak "zorunda" kalıyorlardı(!) Kimileri de polisi "çaresizlikten işkence yapıyor" diye göstererek korumaya çalıştı.

İşkenceciler sadece korunmakla kalmadı. Ödüllendirildiler de. Aralarında TKP'li Mustafa HAYRULLAHOĞLU ve yoldaşımız Ahmet KARLANGAÇ da olmak üzere onlarca devrimciyi işkence tezgahlarında katleden ve haklarında açılan davalar henüz sürerken İstanbul Emniyeti 1. Şube polisleri "işkencecileri yakalıyor ve cezalandırıyoruz" diyen baş işkenceci EVREN tarafından işkence yapmakta gösterdikleri "üstün başarı ve sebat"tan dolayı ödüllendirildiler.

Ankara Emniyeti'nde işkence merkezi DAL polislerinden Mehmet YILMAZ hakkında onca işkence davası Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

açılmışken,1982'de önce ikramiyeyle ödüllendirilmiş, sonra da takdirname ile taltif edilmiştir. Tüm bunların ardında yatan, 12 Eylül faşist cuntasının ve bugünün yönetiminin suç ortaklığını gizleme çarpınışıdır.

Faşizm ülkemizde hiçbir zaman işkencenin ve işkencecilerin üzerine gitmemiştir, gidemez de. Çünkü temel dayanaklarından biri olan işkenceyi kurumlaştıran yine kendisidir. Toplumsal baskı karşısında göstermelik bir-iki işkenceci komik cezalara çarptırılrsa da, bu, bütün için parçanın feda edilmesidir. ÖZAL'ın işkence olaylarını "bir-iki kendini bilmez polisin işi" gibi göstermesi de bu düşüncenin ürünüdür. Böylece yıpranmış bir-iki işkenceci feda edilerek, kuruma zarar verilmesi engellenmiş olmaktadır. "İşkence yok suimuamele var", "polis üç tokat atarsa işkence olmaz" vb. açıklamalar işkenceyi kurum olarak korumaya yönelik çabalaradır.

Devede kulak bile olmayacak denli önemsiz olan işkencecilerin bu cezalandırılmaları(!) bile yine, işkenceciler tarafından tepkiyle karşılanmaktadır. İşkencenin hem bir devlet politikası olarak kurumlaştırılıp teşvik edilmesi, hem de tepkiler karşısında bazı işkencecilerin göstermelik yargılanıp komik cezalara çarptırılmasını anlamayan bazı işkenceciler, "devlet bizi önce kullanıyor, posamız çıkınca da bir kenara atıyor" diyerek itiraflara başlarken, daha bil-inçli kesim ise, kapalı da olsa tehditler savurmaktan kendini alamamaktadır. İstanbul'da TKP'li olduğu gerekçesiyle gözaltına alınıp, işkencede katledilen Mustafa HAYRULLAHOĞLU'nun katilleri on yıl ceza aldı diye İstanbul Emniyet Siyasi Şube Müdürü Mete ALTAN, kendisine verilen "yılın polisi" ödülünü reddederek "devletin bekası için çalışan görev arkadaşım ceza almışken ben ödül kabul edemem" deyip suç ortaklığını ilan ediyor, hem de devlet için çalışan işkencecilerin cezalandırılmasını protesto edip "bir yerlere mesaj" gönderiyor.

Polis teşkilatının başı, dönemin Emniyet Genel Müdürü Saffet A.BEİDÜK'de işkencecilere kol kanat geriyor ve bunu basına, "biz işkencecilerin iyi niyetle çalıştıklarına inanıyoruz. Onlar işkence yapacağım veya kötü muamele yapacağım diye yapmamışlardır" şeklinde yaptığı pervasız beyanlarla gösteriyordu.

Evet, tekrar tekrar söylüyoruz, ülkemizde işkenceciler korunuyor ve özendiriliyor. Çünkü işkence kurumlaştırılmıştır. Bir devlet politikasıdır.

Eğer o dönemin İçişleri Bakanı Yıldırım AKBULUT, işkence iddiaları karşısında cansiperane gösterilere girerek, ucuz demagojilerle, işkence iddialarını hasıraltı etmeye çalışıyor ve işkencecilerin cezalarının arttırılması için verilen yasa tasarılarına saldırgan bir tutumla karşı çıkıyorsa;

Bu İçişleri Bakanının başkanlığına getirdiği TBMM'de 17 milletvekili kalkıp, "12 Eylül işkencelerinden biz de nasibimizi fazlasıyla aldık" diye iddia ettiği halde hiçbir kurum soruşturma dahi açmıyorsa;

İşkence gören milletvekilleri bile işkenceciler hakkında dava açtıramıyorsa, hakkını arayamıyorsa, sıradan vatandaş nasıl olup da işkenceciler hakkında soruşturma açtıracaktır?

Eğer bu ülkede kimse işkencecilere dokunamıyorsa, korunuyorlarsa, işkencenin devamı isteniyorsa;

İşkence gören milletvekillerinden biri olan Mahmut ALINAK'ın "gelin işkenceyi yok edelim" çağrısına iktidar milletvekilleri hakarete varan tepkilerde bulunuyorsa;

Daha da önemlisi, Mahmut ALINAK'a işkence yapanlardan biri olan eski Kars Emniyet görevlilerinden Erkan KEMALOĞLU, aynı mecliste milletvekili olarak bulunuyorsa;

Eğer sivil cuntanın Başbakanı ÖZAL kalkıp, "işkence yok, suimuamele var", "iki-üç tokatla işkence olmaz", "solcu polisler iktidarımızı kötülemek için işkence yapıyor" diyerek işkenceyi ve işkencecileri aklamaya çalışıyorsa;

Eğer "adalet" dağıttığını söyleyen mahkemeler "ikrarlarda anlatılanların doğru olması halinde (neye göre saptanıyorsa bu) sırf yasal olmayan bu şekilde elde edilmiş ikrar olduğu gerekçesiyle kabul edilmemesi hiçbir mantık kuralına uymaz" (13 Nisan 1986 Cumhuriyet Gazetesi) ya da 12 Mart faşizmi döneminde olduğu gibi işkence iddiaları için, THKP-C davasına bakan I.Ordu 3 Nolu Synt Mahkemesi de "...dayak iddialarının tahlilinde, netice bakımından bir fayda olmadığını, çünkü dayanın doğruyu söyletmek için mi, yoksa yanlış beyanlar almak için mi atıldığının tespitine imkan olmadığı, bu bakımdan lüzum olmadığı...", diye kararlar alarak işkencecileri daha fazla işkence yapmaya teşvik ediyorsa ve onlarca mahkeme, işkencede katledilenler ve tanıkları ortadayken "yeterli kanıt bulunamadığından(!) diyerek eli kanlı işkenceci katilleri gönül rahatlığıyla aklıyorsa, bu ülkede işkence bir devlet politikası olarak kurumlaştırılmıştır.

Bu ülkede işkenceciler korunmakta ve ödüllerle taltif edilmektedir.

Ve "işkencecileri cezalandırıyoruz" sözleri de diğerleri gibi sahtekarca söylenmiş koskocaman bir yalandır.

G- Askeri Savcılık "DEVİRİMCİ SOL Sanıklarına Nezaket Kurallarını Uygulamayın" Deyince Siyasi Şubenin DEVİRİMCİ SOL Timi Ne Yapar?!!

"...müştekinin DEVRİMCİ SOL sanığı olarak ağır suç isnatları karşısında günün şartları da düşünülerek yakalanırken emniyet mensuplarının basit bir suçtan sanığın yakalanması gibi, nezaket kaideleriyle hareket etmeyeceğinin tabii bulunması..." (İstanbul Synt. Kom. Baş Savcılığı, 1982/1591 sayı, 1982/1591 esas ve 1984/100 karar no'lu ve 12.6.1984 tarihli kovuşturmayaya yer olmadığı kararından)

Karar ibret vericidir. Düşünün, bir insan elinde işkence gördüğüne dair doktor raporu ile geliyor ve suç duyurusunda bulunuyor; askeri savcılığı ise, "ne yani, nazik mi davranacaklardı" diyor. Sonra da birileri var güçleriyle bağırıyolar: "İşkence yok!!"

Bırakalım DEVRİMCİ SOL'cu olmayı, DEVRİMCİ SOL'culuğundan dahi şüphelenilmek, bu nedenle sanık olmak işkence görmek için yeterlidir bu ülkede. Savcıların yukarıdaki kararı verebildiği bir ülkede siyasi şube, polis veya jandarma karakolu, MİT; askeri kışla gibi yerlerde -hele hele DEVRİMCİ SOL'cu olarak- sorgulanmanın işkenceden başka bir yöntemle yapılması mümkün müdür?

Mümkün olmadığını ve bu davada yargılanan istisnasız herkese işkence yapıldığını, davanın savcı ve yargıçları olarak çok iyi bildiğinize eminiz.

O nedenle "bizlere işkence yapıldı mı, yapılmadı mı" gibi gereksiz bir tartışmaya girmek ve davada yargılanan tüm insanların işkence gördüğüne sizleri ikna etmeye çalışmak gibi bir niyetimiz yok. Hâlâ ikna olmadınızsa, bundan sonra da olmazsınız! Bundan eminiz.

Ama bilin ki, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün I.Şube ve II.Şubesi başta olmak üzere, Ataköy, Fatih, Eyüp, Üsküdar emniyet müdürlüklerinin, mahalli polis ve jandarma karakollarının, Harbiye'nin, Samandıra'nın, Kabakoz'un, Hasdal'ın, Davutpaşa'nın Otağlı Hümayun'unun, MİT binalarının duvarlarında sorgu adına yapılan işkence sesleri hâlâ yankılanıyor. "Üç maymunu" oynamayı bıraktığınızda çok şeyi göreceksiniz, duyacaksınız ve konuşmak zorunda kalacaksınız. Yeter ki kibleğiniz oligarşi olmasın! Yüzünüzü halka dönün.

Sadece bizler değil, onbinlerce devrimci, yurtsever geçti işkence tezgahlarından. Bugün de geçmeye devam ediyor. Her gün yeni çılgınlıklar yükseliyor işkence odalarından. CIA'nın işkence okullarında eğitilmiş uzmanların yönlendiriciliğinde büyük bir iştahla acı üretmeye devam ediyorlar. Biz, bu davada yargılanan tüm insanlara işkence yapan, bedenimizi deney tahtasına çeviren DEVRİMCİ SOL polis timinin yaptıklarının üzerinde durmak istiyoruz. Savunmamızın başka bölümünde isimlerini verdiğimiz bu "işkenceciler çetesi"nin yaptıklarını bir kez de bizim ağızımızdan dinleyin, dinleyin ve işkence vahşetinin bugün de devam ettiğini unutmayın. Dinleyin ve oligarşinin yıkılana dek, yıkılmamak için sürdüreceğini de aklınızdan çıkarmayın!

a) Ata Yedigarı Falaka ve Meydan Dayağı: Vazgeçilmez Uvertür

Mahallenin küçük karakolundan, siyasi şubeye dek işkencecilerin en açık kullandıkları yöntemdir, falaka ve kaba dayak.

3-5 "sorgucu" denen işkencecinin arasındadır. Top gibi oynarlar seninle. Yumruğun ve tekmenin nereden geleceğini bilmezsin. Ağızından boşalan kanla birlikte gelen çoğu zaman dişlerindir. Bazen çenen kırılır, bazen de burunun ama mutlaka değişen suratının "coğrafya"sıdır!

"Sorgu" yoktur burada; soru sormaz işkenceci. "Şok" yaratılmaya çalışılır. Çalışılır ki, kafan çalışmasın, beynin dumura uğrasın istenir.

Sadistçe bir zevk alarak, hayvanlar gibi sesler çıkarmaya başlarlar. Küfürün sınırı yoktur. Tüm ahlaki değerlerin ayaklar altına alınır. "Yıkım"dır, yaşamayı istedikleri. Konuşulanların ayırdına pek varamazsın, ama korkunç bir uğultudur, hissettiğin. Bilinçli düşünemiyorsan eğer, işkenceci amaca varmış hisseder kendini. Amaç, bilinçli düşünmeyi yok etmek, "kurtuluş"unun olmadığı mesajını vererek işkencenin "kadr-i mutlak" bir güç olduğuna seni inandırmaktır. Esas amaca erişmede ilk aşamadır bu, ilerki günlerde genellikle uygulanmayacaktır, ama ilkin "şok" yaratmalıdır ki, "dönüştürme" işlemi başarılı olabilsin.

Ardından kaba dayağın bir başka biçimine geçilir, falaka! Bir "soluk"luk fırsat tanımak istemez işkenceci. "Şok" sürdürülmelidir. Sopaya bağlanıp kaldırıldığında ayakların, başlamıştır falaka: Her vuruşta yüreğine işler acı... Asıl istenen ise bilincine kazanmasıdır ki, bilince kazınan korkuya, korku teslimiyete dönüşebilir.

Bir, iki, üç... elli, altmış... diye sürer gider. Bir an gelir ki, kızaran ve daha sonra morarıp şişen tabanlar patlar... Akan simsiyah kanla birlikte irindir. Acı artar. Artan acıyı hisseden işkenceci ise daha da zevklenir, iştahlanır. Ama her şeyin bir sınırı vardır; sık sık bayılmaya, acı süreklilik-tek düzeliğe kazanmaya başlayınca işkencecilerin işine yaramazsın. Daha önlere 89 gün vardır, sabırla uğraşacaklardır seninle. Bu nedenle ilk "fasıl" sonrası hücreye yolların ya da zincire vurulup bir kalorifer borusuna, bekletilirsin.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Tabii, bu durum biraz da ilk anda elde etmek istedikleri bilginin önemine bağlıdır. Diğer yöntemlere de hemen geçilebilir. Standart değildir uygulamalar. Senden istenilene, konumuna, direnme gücüne göre değişir çoğu kez.

b) Elektrik Verilmeden Askıya Çekilmeden Olmaz!

Manyeto çevrilir ve sağlanan doğru akım enerjisiyle şiddetle gerilirsin. Yaşadığın, sürekli ve en şiddetlisinden kramp halidir. Elektrik kabloları nerene bağlanmışsa o noktadan sarsılırsın. Sismik aletlerle bulunur doğada oluşan depremin ana üssü. Elektriğin vücutta yarattığı depremin ana üssünü bulmak için hiçbir alete gerek yoktur; takılmaya başladığında kablolar, bilirsin nereden geleceğini.

Kablonun biri sabittir genellikle ve ayak parmaklarından birindedir. Diğerini gezinir; kulak memesindedir bazen, bazen de diline ya da dudağına değer, veya cinsel organına bağlanır. Bu arada kovayla su boşanır üstüne ki, bakırdan daha iyi iletici olabilesin. Böylece daha bir şiddetle ve derinden sarsılırsın.

İşkenceci "yaratıcıdır"(!) Yaptığı işi adeta kutsal! Belki de dahi bir "salnatçı"dır(!) kendi gözünde. Salt kurulan ve üzerimize salınan basit bir oyuncak değildir. Emri veren devlet, perspektifi de verir ve bazı teknik "ustalık"larını gösterir işinin. O ise, zenginleştirir. Zenginlik birikim ister, yılların birikimine sahiptir.

Elektrik mi verilecek? Der ki, "etkiyi artıralım", bir bakarsın makatına ya da cinsel organının içine sokulan ince metal bir çubuktur. "Doktor ustalığı"yla yapar işini ve çubuğa bağlanan kablo ile birlikte çevrilir manyeto... Duyulan acı anlatılmaz, yaşanırsa bilinir. Sen acıyı, o ise sevinci yaşar. Onun sevinci, senin acıdır. Onun sevincini yok etmenin yolu ise direnişin sürmesidir. Akıldan çıkarılmaması gereken budur; DİRENİŞ!

Elektrik biter askı başlar. Ya da tam tersi. Sıraya uyma diye bir kuralı da yoktur işkencecinin. İkisi bir arada da olur. Askıda çırılçıplak sallanan bedenindir. Kolların giderek gerilir ve "kopsa da kurtulsam" denecek noktaya gelir. Kopmaz kahrolasica! Kan dolaşımı durur o bölgede, duymaz olursun ellerini, kollarını. İşkencecinin ölçüm aletleri vardır, çakmak ya da kibrit. Yakar parmaklarını. Hissetmiyorsan -eğer kangren yapıp kolunun kesilmesini sağlamak değilse niyeti- indirilirsin. Dedik ya, işkenceci yaratıcıdır! Etkiyi artırmak, kısa sürede sonuç almak için ayağına ağırlık bağlar ya da askıdayken verir elektriği.

Birçoğumuzun şu ya da bu ölçüde sakattır kolları. Hâlâ uyuşur bugün bile. Sinirleri zedelenmiştir ya da kullanamayacak denli sakatlığı olanlar da yok değildir. İnsan vücudunda en fazla tahribat yapanıdır askı işkencesi.

c) İşkence Sürerken "İyi Polis, Kötü Polis" Masalı Nasıl Sahnelenir?

Tarih boyunca sömürücü egemenlerin, halka karşı kullanageldikleri iki vazgeçilmez silahları olmuştur: Cellatlar ve papazlar!..

Sınıf mücadelesinin her adımında geçerlidir bu ikili. Cellat vurmadan boynunu, papaz "günah"larından arındırır. Sınıf mücadelesinin bir adımı olan işkencede de oynanır bu oyun.

"Cellat"lar vardır; yüzünü göstermez, devasa bir "güç" olduğuna inandırmak ister seni... Kabadır, vahşidir. Acımasızlık sembolüdür karşında. "Vur" dediler mi, öldüren cinsinden biri olarak gözükür.

Bir de "papaz"lar vardır, genellikle gözbağın yoktur seninle konuşurken. Konuşmaya başladığında şuna benzer: "Sen bir günahkarsın, burası ise günah çıkarma yeri... Arınmalısın günahlarından. Anlatmalısın... Bak ne güzel olacak her şey... Bre cahil çocuk bilmez misin ki işlediğin günahlarla kızdırmışsındır efendileri... Halbuki, başıslayıcıdır onlar... Güven onlara, boyun eğ düzene... Sana mı kalmıştır kötülükleri yok etmek... Tanrı istemiştir bunu, tevekkül etmekse senin görevindir... Hadi başla günahlarını anlatmaya... Rahatla..."

Cellatın fiziksel saldırısının psikolojik açıdan tamamlanmasıdır papazın söyledikleri. İkna olmadınsa, "günah benden gitti" der papaz ve gözlerin kapatıldığında karşında duran cellatlardır. İşkencecinin fiziki yanı tekrar başlar. Ama akıldan çıkarmamak gereken bir şey vardır; papaz da cellat da aynı kişilerdir. Sahne değişince maskeleri de değişir. Seninle biraz önce konuşan, "iyi niyet" gösterileri yapan, biraz sonra da eline elektrik kablosunu alacaktır.

"İyi polis, kötü polis" oyunu, papaz-cellat misyonuyla işte böyle sahnelenir.

d) Direniş Türküsü Söylendikçe İşkenceci Yenilgi Psikoza İle Saldırganlaşır, Yeni Yöntemleri Devreye Sokar

Başta da söyledik; işkenceci yaratıcıdır (!) Yaratıcılığı CIA laboratuvarlarında başlamış, Türkiye'deki "çocukları"nda devam etmektedir. DEVRİMCI SOL polis timi de böyle çalışır.

Hava soğuksa, hele bir de kar yağıyorsa gün doğar işkenceciye: Ya soğuk su dolu küvete sokulursun

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

çırılçıplak ya da tazyikli su ile yıkanırısın. Arkasından betona yatırılırsın veya açık havaya çıkarılırsın. O da olmazsa ventilatör çalışır karşında. Her türlü hastalık kapılabilir artık. Fakat bir de insan vücudunun olağanüstü ve otomatik olarak harekete geçen direnç mekanizması vardır ki, bugün bile hayret ederiz ciğerlerimizin nasıl soluk alıp verdiğine. Tabii ki birçoğumuzda o günün etkileri yok değildir...

Sürer işkence diğer yöntemlerle...Bazen kırk cam parçaları üzerinde yürütülürsün. Bazen iki işkenceci omuzlarından, ikisi ayaklarından tutup ters yönle çevirirler. Acıyla sarsılırsın.

Kimi zaman cinsel organlara sokulan kırk cam parçaları, ya da pürtüklü demir çubuktur, kimi zamanda cop... Ağır psikolojik tahribattır amaçlanan, fiziksel tahribatin yanısıra. Testislerin sıkılarak ezilmesi de sıkça uygulanan bir yöntemdir.

Vücudun tüm duyarlı noktaları, işkencecinin "icraat-ı sanat" eylemesinin alanıdır. Sigaranın zararları bilinir. Ama bir alışkanlıktır içen için, ona zevk verir. Normal zamanda sigara için bunları düşünürsün. Hiç aklına gelmez işkencecinin silahı olabileceği. İşkenceci ise her şeyi düşünür. Ve basıverir göğsüne, sırtına, ensene, koluna ya da bacağına, yanan sigarayı. Söndürmek için kül tablasına bastığında sigarayı, bir anormallik yoktur... Peki insan etine bastırıldığında??? Çığlıktır gırtlaktan çıkan ya da haykırış... İşkenceci ise aşağılıkça sorar, "ne o, acıdı mı?"

Tırnak ete battığında doktor tarafından uyuşturularak operasyon yapılır ve çekilir. Bu durumda tırnak ölmüştür ya da duyarlılığı çok azalır. Bu davanın savcısı ve yargıçları, sizlere sormak istiyoruz: Tırnağı etinden diri ayrılan birinin çığlıklarını duydunuz mu hiç? Ya da, tırnağınız battığı için etinize, doktora gidip çekirtmek zorunda kaldınız mı? Eğer kaldıysanız, kıyaslayın, bir de düşünün... Düşünün ve DEVRİMCI SOL'cu olduğu için ya da DEVRİMCI SOL sempatisini veya yurtsever, demokrat olduğundan bu davada yargılanan yüzlerce insana hangi yöntemlerle dava açıldığını anlayın.

Bitmedi anlatacaklarımız işkence yöntemleri üzerine. DEVRİMCI SOL polis timinin işkencedeki uzmanlığı gerçekten "takdire şayan"dır! Hem Kenan EVREN değil midir, DEVRİMCI SOL polis timindekilere "en iyi işkenceci" olduklarından hiç kuşkusuz olmaksızın ödüller veren? Onlar gerçekten de "taltif" edilmeyi hak etmişlerdir(!)

Saçlar güzeldir, estetik ölçüler içinde değerlendirilir. Şiirde geçer, şarkıda geçer, hep bir güzellik ifadesi olur. Ama işkencecinin elinde sana karşı kullanılan bir silahtır. Bıyığın varsa yine işkencecinin silahı olur. Göğsündeki kıllar bile. Saçlardan tutup yerde sürüklemeye zevkini tadar işkenceci, tutam tutam yolkine eriştiği gibi. Bıyıkların da yolunmaya başlanır... Müthiş bir acıdır yaşanan...

Kolay değildir katlanmak. Kolay olmayan zaten devrimciliği seçmektir. Ama bir kez seçtiğinde katlanılmalıdır acıya. Onca acıya karşı ihanet etmemek halkına ve yoldaşlarına, dimdik durabilmek ve ödün vermemek onurundan... Özveri ister, ama en büyük mutluluktur... Direniş insanı yüceltir... İşkenceci ise yenilmektedir, yenilirken daha da çirkinleşir. Görev: İşkenceciyi çirkinleştirmektir.

Aşağılıktır işkenceci. Aşağılıktır fosseptik çukuruna sokarken seni; aşağılıktır özel kum torbasıyla dövüp böbreğini, karaciğerini adeta patlatırken; aşağılıktır yok etmek için, özel karışımı ilaçlar içirirken; aşağılıktır kadına ya da erkeğe tecavüz ederken, cop sokarken; aşağılıktır kafanı duvardan duvara çarpıp kan revan içinde bırakırken; aşağılıktır çırılçıplak soyar, günlerce aç susuz bırakır, ağza alınmayacak küfürleri eder, ailene-yakınlarına işkence yapar, işkence seslerini dinletir, ıssız bir yerde silahı kafana dayayıp silaha tetik düşürürken... Evet, aşağılık, bayağı ve alçakçadır her şey ama gerçektir ne yazık ki!..

Biz bunları yaşadık. Kimimiz bir fazlasını, kimimiz bir eksigini yaşadı. Ama hepimiz yaşadık. Bu davada yargılanan herkes yaşadı. Tabii ki salt bizler değil, Türkiye'nin her bir köşesinde yaşandı bunlar, 12 Eylül boyunca. Veya yaşanmaya bugün de devam ediliyor. Yine işkencede sakat kalanlar oluyor, yine ölenler oluyor. Devam ediyor işkence... Artarak ya da eksilerek ama hep devam ediyor. Edecek de, ta ki yıkıncaya dek oligarşiyi, kovuncaya dek emperyalizmi. Biliyoruz ve yolumuzda yürümeye, oligarşiyle her alanda savaşmaya devam ediyoruz: edeceğiz!

H- İşkence Tezgahlarında Yükselen Direniş Türkülerimiz Olmalıdır

12 Eylülcü faşistlerin işbaşına gelir gelmez, ilk icraatı halkın örgütlü kesimlerine saldırmak olmuştur. Devrimci Harekete vurduğu darbelerin gücüne bağlı olarak kitleleri daha kolay sindirebileceğini bilen faşizm, bu amaçla Devrimci Hareketi çokertmek için her yola başvurdu. İşkence ise, bu saldırının odağına oturdu.

İşkencecilerin ilk andaki amacı, bilgi almak, kişiyi örgüte ve yoldaşlarına zarar vermeye zorlamaktır. Kişi, burada düşmanın taktik üstünlüğü ve işkenceleri karşısında yalnızdır. Gerek düşmanla, gerekse kendisiyle hesaplaşması en şiddetli boyutta sürer. Ve bu hesaplaşmada düşmanın üstün durumu karşısında ona direnme gücü veren tek şey halkına ve davasına olan bağlılığıdır. Bu anlamda işkence tezgahları önemli bir sınav yeridir. Düşmanla dolaysızca girilen savaşımın alanı olan işkence tezgahında gösterilecek bir anlık zaaf, yenilginin ilk adımı olacaktır.

Unutulmamalı ki, bu sınavdan olumlu ya da olumsuz geçerek sonuçta yenen ya da yenilen birey olmasına karşın bunun kitlelere yansımaları çok daha boyutlu olmaktadır. Yenilgi salt işkencecileri cesaretlendirmekle kalmayıp, toplumun her kesimine yığınlar ve güvensizlik tohumları eker. Zafer ise, salt işkencecilere vurulan bir tokat değil, esas olarak direniş ruhunun kitlelere taşınmasıdır.

Bu hesaplaşmada devrimci tavır, işkencecilerin varmak istedikleri amacın önüne bedenini ve bilincini dikmek olacaktır. İşkence tezgahları devrimci direnişin kalesi olmalıdır. Hiçbir koşulda örgüte ve yoldaşlarına zarar verecek hiçbir bilginin verilmemesi, hiçbir belgeye imza atılmaması, yazı yazılmaması ilkimiz olmalıdır.

12 Eylül sürecini bu yanıyla değerlendirdiğimizde sol genelde iyi bir sınav veremedi, olumsuzluklar sergiledi. Hareketimizin unsurlarının da bu sınavdan tümüyle başarılı geçtiği söylenemez. Direnme ilkesi tüm yoldaşlarımızca yaşama geçirilemedi. Birçok zayıflık, yanlışlık ve eksiklik görüldü.

Bu durumu Hareketimiz saptamış ve 1983 Ocak'ında çıkardığı Hareketimizin Gelişimi ve Devrimci Mücadele isimli broşüründe şöyle değerlendirmiştir:

"Hareketimiz küçük-burjuva ve proleter ideolojinin çatışmasının yaşandığı süreci aşip, küçük-burjuva zaaflarından yeterince arınmadığından, işkence karşısında örnek tavırların yanında zayıf reformist örnekler de vermiştir. Ve mücadelenin kitlesel karakterli oluşu, profesyonel örgütlenmelerle kitle ilişkilerinin gizlilik kuralları içerisinde yeterince disipline edilememesi bu durumu daha da olumsuz hale getirmiştir. Egemen güçlere teslim olma, örgütsel varlığı ortaya çıkarmak konusundaki tavrı açıktır."

Evet, Hareketimiz durumu değerlendirmiş, olumsuzlukların nedenlerini saptamıştır.

Nitekim, işkence karşısında gösterilen anlık zaafın bir devrimci için her şeyin sonu olmadığını, devrimci yaşamın bir ömür boyu sürmesinin gerektiğini kavrayan yoldaşlarımız, yaşadıkları deneylerden olumlu dersler çıkartıp; cezaevlerinde ve dışardaki yaşamlarında yıllarca özverili, disiplinli çalışmalarıyla, ölüm pahasına süren direnişlerde, açlık grevlerinde, ölüm oruçlarında en ön safta yerlerini alarak zaafli-eksik-zayıf yanlarını gidermesini bildiler. Kendilerini yeniden yarattılar.

DEVİRİMCI SOL militanları bugün düşmanla yüzyüze geldikleri her yerde Marksizm-Leninizmin bayrağını yüksekte tutuyor, işkence tezgahlarında direniş türkülerini gür sesleriyle söylüyorlar ve çıkarılan derslerin üzerinde yükselen direniş geleneğinin yaratıcıları oluyorlarsa, bu, Hareketimizin sorunlara doğru teşhisinin ve sabırlı, inançlı çalışmasının ürünüdür. Bundan onur duyuyoruz.

İ- Sanıklar Değil Tanıklar "İşkence Gördük" Dediler Mahkeme Başkanı Sıçradı: "Sana da mı?"

Sezar, en güvendiği kişi olan "BRUTUS" tarafından hançerlenirken "sen de mi BRUTUS" demekten kendini alamamıştı.

Bekçi Ali KARABACAK, silahı gaspedildiği için tanık olarak geldiği İstanbul DGM'deki duruşmada, "... emniyette söylediğim halde beni sorguya çeken polisler, gasp olayında kadın da vardı diye beni söylettirmek istediler. Ben kadın yoktu dedim. Bilahare 'sen silahını satmışsın' diye tazyik ettiler. El ve ayak parmaklarıma cereyan verdiler. Beni bir saat (...) astılar" şeklinde ifade verince, Mahkeme Başkanı, yerinden sıçrayarak "sana da mı" diye haykırıyor!... Mahkeme Başkanı, bekçinin tanıklığına çok güvendiğinden, bu sözler karşısında kendini hançerlenmiş mi hissetti, yoksa polislerin yaptığı karşısında "bu kadar da olmaz" tarzı bir tepki mi gösterdi, bilinmez... Ama, bekçinin anlattıklarının işkencenin boyutunu göstermesi açısından önemi su götürmez.

Bir başka olayda ise, polislerin kendi aralarındaki anlaşmazlığın bedelini ödeyen bir tanığın durumu duruşma tutanaklarına geçiyordu. 1986 tarihinde Ankara 1. Asliye Ceza Mahkemesinde görülen bir davada Ankara Emniyet Müdürlüğünde görevli komiser yardımcılar Lütfü DENİZ ve Naci UĞUR'un, yine komiser Ayşe UĞUR aleyhinde ifade alabilmek için tanık Bektaş AYYILDIZ'a işkence yaptıkları ortaya çıkıyordu. Elinde işkence raporu olan tanık Bektaş AYYILDIZ, "artık mesleki çekememezlikten bile vatandaş payını alarak işkence görüyor" diyerek kendisine nasıl "tanık"lık yaptırıldığını çarpıcı şekilde belirtiyordu.

Örnekler o kadar çok ki, dikkatli bir gazete okuyucusu olmak yetiyor, tanıklara bile işkence yapıldığını görmek için.

Biz, iki örnekle yetindik. Peki, sizler; Savcı ve Yargıçlar... Sizler, bu davanın tanıklarının birçoğunun ifadelerini anımsıyor musunuz? Karagümrük Karakol baskını eylemiyle ilgili olarak tanık bekçilerin dediğini örneğin?... Veya onlarca tanığın, "zapta yanlış geçmiş", "şubedeki teşhis zaptı ifademi kabul etmiyorum", "ben öyle bir şey söylemedim" vb. deyişlerini?... Anımsadığınızı sanıyoruz, anımsamazsanız bile tutanaklar elinizde zaten...

Peki, ne düşünüyorsunuz acaba? Tanıklara bile işkence yapan, ifadelerini bilerek farklı yazan, imza attıkları

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

ifadelerini okutmayan polislerin bizlere neler yaptığını, yapabileceğini düşündünüz mü hiç?...

Düşünmedinizse düşünün ve işkencenin boyutu hakkında bir fikir sahibi olun.

J- İşkenceyle Teslim Alma Politikası Cezaevlerinin de Gerçeği Oldu

"Şimdi ben bu adamı yakaladıktan sonra mahkemeye gönderip idam etmeyecek miyim? Ona bir ömür boyu bakacak mıyım?"

12 Eylül Amerikancı faşist cuntasının şefi Kenan EVREN 3 Ekim 1984 tarihindeki Muş konuşmasında cezaevlerinde tutsak bulunan devrimcilere uygulanan politikaları böyle anlatıyordu. Kendisine hem savcı, hem yargıç hem de cellat payesi biçenlerin bu mantığının altında yatan baskı-şiddet-yok etme politikasını anlamak için hiç de dahi olmaya gerek yok. Çünkü niyetlerini meydanlarda açık açık haykırıyordu. Tutukluların en doğal hakları olan avukatla görüşmeyi bile çok gördüğünü içeren Alaşehir konuşmasında ise şöyle söylüyordu:

"Bu anarşistler ve teröristler şimdi de kendilerinin siyasi tutuklu sayılmalarını, idam cezalarının kaldırılmasını istiyorlar. Cezaevinde değil de sanki bir oteldeymişler gibi, avukatlarıyla görüşmek istiyorlar. Bazı yayınları izlemek istiyorlar..."

Cunta'nın niyetleri hakkında yoruma gerek var mı?

12 Eylül faşizmi ile başlayıp "sivil" ÖZAL iktidarında daha da yetkinleştirilip uzmanlaştırılan politikanın, emekçi halkı sindirebilmek, toplumsal muhalefeti etkisizleştirebilmek ve düzenin bekasını sağlayabilmek için kullandığı üç temel ayağı işkence, cezaevleri ve mahkemelerdir.

Tutsak alındıkları andan itibaren işkenceye maruz kalan devrimciler daha sonra da cezaevlerinde yıldırma ve teslim alma politikasının sonucu olarak toplu işkencelere uğratıldılar. Temelleri 12 Eylül'ün hemen öncesinde atılan ve uzun vadede sonuç almaya yönelik olan bu politika günümüze kadar çeşitli biçimlere bürünerek sürdü. Pratikten çıkarılan derslerle giderek daha da merkezileştirilip sistemleştirildi. Uluslararası sempozyumlarda belirlenen yöntemler, uzmanlaşmış subaylar, psikologlar, MENGELE özentisi doktorlar aracılığıyla uygulandı. Kimi zaman kaba işkence, kimi zaman hak gaspları şeklinde tutsakların karşısına çıkarılan bu politika, kimi zaman da tek tip elbise oldu.

Cezaevlerinin mimari yapısından, havalandırma saatlerine, ziyaret, avukat gibi yasal hakların kullanımından, askeri yaptırımlara kadar çeşitlilik arzeden bu politikanın tek hedefi vardı; tutsakları "rehabilité" etmek...

"Cezaevleri toplumun aynasıdır" deyişi bizim ülkemiz için de geçerlidir. Yıllardır cezaevlerinde devrimci tutsaklara yapılan işkenceleri, baskıları defalarca anlattık. Kaldı ki sekiz yıldır buralarda sürdürülen direnişlerimiz ve bu uygulamalara karşı demokrat kamuoyunun ve ailelerimizin yükselttikleri protesto sesleri bile cezaevlerinde yapılanların şiddetinin göstergesidir. Ve cezaevlerindeki bu uygulamalar tüm toplumu da kapsamaktadır.

a) Cezaevleri Egemenlerin "Olmazsa Olmaz"ıdır!

"... Orası cezaeviydi. Hastane, okul, aşk gemisi ve yat kulübü değildi. Benden öncekiler iyi davrandıkları için başarılı olamamışlar." (Milliyet, 12 Eylül 1988)

Bu sözler bir süre önce kamuoyuna açıklamalarda bulunan Mamak Askeri Cezaevi eski komutanı emekli albay Raci TETİK'e ait. "Benden öncekiler başarılı olamamışlar" derken, egemen sınıflar açısından başarının devrimci tutsakların teslim alınması olduğunu ve bunun da iyi davranmakla değil, işkenceyle olacağını itiraf etmektedir.

Teslim almak... İşkence... Cezaevleri... Bunlar birbirinden ayrılmayan üçüz kardeş gibidirler.

Cezaevleri, toplumun uzlaşmaz karşıtlıklara bölünmesi ve bunun sonucu oluşan sınıf hakimiyetinin bir ürünü olarak tarih sahnesine çıktı. Bu toplumsal çatışmanın düzenin bekasına zarar vermeyecek biçimde etkisiz kılınabilmesi amacıyla ortaya çıkan devlet olgusu ile zamandadır. Devletin, toplum içinden çıkmış olmasına karşın, giderek ona yabancılaşması ve azınlık bir sınıfın çoğunluk üzerindeki baskı aracına dönüşmesine paralel, cezaevleri de bir baskı kurumu olarak gelişmiş ve yetkinleştirilmişlerdir.

Cezaevleri, her türden baskı aracı gibi, toplumsal çatışmayı denetim altına almak, ezilen ve başkaldıran yığınların mücadelesini bastırmak ve dolayısıyla sömürünün ikamesini sağlamak fonksiyonunu her sınıflı toplumsal düzende sürdürmüşlerdir. "Toplumsal suç" kavramının ortaya çıkması, cezaevlerini siyasal baskı kurumu olma konumuna yükseltmiş ve cezaevleri toplumun karakterize edilmesinde önemli birer gösterge durumuna gelmişlerdir.

Sınıf mücadelesinin nitelik olarak gelişimine koşut cezaevleri de, mimari yapılarıyla, özel programlarıyla, güvenlik birimleriyle egemen sınıfların hizmetinde olmuştur. Özellikle proleter devrimleri çağı olan günümüzde, ceza-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

evleri egemen sınıflar açısından "olmazsa olmaz" konumundaki baskı araçlarının ilk sıralarında yerini almaktadır.

Günümüzde cezaevleri ikili bir işleve sahiptir. Birincisi, başta toplumsal muhalefetin öncüleri olan devrimci hareketlerin militanları olmak üzere, ilericilerin, demokratların cezaevlerine kapatılarak toplumdan koparılıp yalıtılması, toplumsal etkinliklerinin yok edilmesi ve uzun vadede uygulanacak özel programlarla siyasi düşüncelerinden, inançlarından, kimliklerinden arındırılarak "rehabilitasyon" edilmeleridir.

İkinci işlevi ise, topluma yönelik olan yüzüdür. Ki bu birincinin başarılmasına bağlı olarak gerçekleşir. Cezaevlerindeki devrimcilerin kişisizleştirilmesinin başarılması oranında topluma yılgınlık, inançsızlık, güvensizlik tohumları dalga dalga yayılır. Devrimci Harekete ve mücadeleye karşı sürdürülen yoğun ideolojik kültürel saldırı, yaygın baskı politikasıyla bütünleştirilerek toplumun pasifikasyonu ve depolitizasyonu hedeflenir.

Bu yanı sıra cezaevleri, bizim gibi yeni-sömürge ülkelerde özel bir önem kazanır. Kendi iç dinamiğiyle gelişmeyen, çarpık bir kapitalizmin sonucu olarak sistem sürekli ekonomik-sosyal kriz içindedir. İşbirlikçi bir karakter arzeden egemen sınıflar ise ülkeyi istikrarlı bir şekilde yönetemezler. Böylesi dönemlerin sık sık yaşanması ve toplumsal muhalefetin sürekli yükselen bir seyir izlemesi, cezaevlerinin rolünü artırır. Özellikle toplumsal muhalefetin bastırılmasının ve sömürü ilişkilerinin yeniden düzenlenmesinin sonucu sık sık başvurulan 12 Mart ve 12 Eylül'de olduğu gibi askeri faşist cuntalar dönemlerinde daha da yetkinleştirilir ve yaygınlaştırılır. 12 Eylül askeri faşist cuntasının başlattığı ve ülkeyi bir ucundan diğer ucuna toplama kampları ile donatma politikası bugünde tüm hızıyla devam etmektedir.

12 Eylül ile birlikte cezaevleri, özel zindanlar yapılması, başlı başına bir "sektör" haline getirildi. Emekçi halkın dışından tırnağından alınan milyarlar cezaevleri yapımına ayrıldı. Sayısının 969'a ulaşmış olması bile cezaevlerinin toplum yaşamındaki yerinin göstergesidir.

b) Cezaevleri Sınıf Mücadelesinin Bir Alanıdır

"Biz, hem duvarlar içindeki devrimci mücadele, hem duvarlar dışında halkın devrimci mücadelesiydik"

Saygon zindanlarının "kaplan kafesleri"nde direnişle destanlaşan Duc THUAN bu sözleriyle tutsak devrimcilerin, zindanlarda da devrimci mücadeleyi temsil ettiklerini, mücadelenin bir parçası olduklarını anlatıyor, tutsak devrimcilere direnme perspektifini sunuyor.

Sınıflar mücadelesinde toplumsal değerlerin altüst olduğu, sınıflar arasındaki mevcut dengelerin bozulup yeni dengelerin kurulduğu ve toplum yaşamına egemen sınıfların baskı ve terörünün hakim kıldığı tarihsel dönemlerde, cezaevleri de bu çatışmanın önemli alanı haline gelir. Bu çatışmanın özü, düzen-devrim çatışmasıdır.

Egemen sınıflar, topluma karşı açtıkları çok yönlü savaşta cezaevlerine önemli işlevler yüklerler. Buralara doldurulan siyasi tutsakların devrime olan inançları ve kararlılıkları, bu alandaki çatışmanın çok boyutlu ve sert geçmesine neden olur. Düşmanla sürekli karşı karşıya olunması ve güç dengelerinin olumsuzluğuna karşı siyasi tut-sakların kimliği saldırıların ve direnmenin de boyutunu belirler.

Egemen sınıfların siyasi tutsaklara ilişkin politikaları açıktır. Bu, toplumun depolitize edilmesinin önemli bir parçası olan siyasi tutsakların kimliklerinden soyundurulmasıdır. Çünkü egemenler açısından yüzbinlerce devrimcinin-ilericinin ve yurtseverin, demokratın toplumdan tecrit olması tek başına sorunu çözmede yeterli değildir. Sorun, mücadele ve direnme dinamiklerinin yok edilmesi; onların kendi inanç ve değerlerini reddeden düzenin uzantısı kişiler haline getirilmesidir.

Cezaevlerindeki çatışmanın siyasi boyutunu kavramamak ve "rehabilitasyon" politikalarının denekleri haline gelmek, egemen sınıfların halka karşı yürüttüğü savaşın ideolojik-siyasi zaferini peşin olarak kabul etmek demektir. Ve düşmanın bu zaferi yalnızca cezaevi parmaklıklarının içinde kalmamakta, buralarda sağlanan yılgınlık, inkar ve çöküşme toplumda yeniden ve yeniden üretilmekte, yayılmaktadır.

Emperyalizme ve onun işbirlikçisi egemen sınıfların sömürü ve baskısına karşı, ulusal ve sosyal kurtuluş bayrağının yükseldiği her yerde, cezaevlerindeki mücadelenin bu iki yanı kaçınılmaz bir şekilde yan yana yaşar. Bu anlamda buralarda bulunan devrimcilerin gösterecekleri kararsızlık ve cesaretsizlik halka ve devrime ihanet anlamına gelir. Devrimciler, halkın öncüleri olmalarının verdiği bilinç ve kararlılıkla tarihsel misyonlarını yerine getirmelidirler. Nitekim, emperyalistlerin ve onun işbirlikçisi egemenlerin toplama kampları, Kaplan Kafesleri, Long Kesh H Blokları, Montevideo Sarnıçları, Evin, Metris ve Diyarbakır zindanları bu çatışmanın evrensel boyut kazandığı ve kahramanlık destanlarının sınıf mücadelesi tarihine silinmemecesine yazıldığı yerler olmuştur.

Engizisyonun karanlık mahzenlerinde, Ortaçağ gericiğinin vahşetine karşı direnen BRUNO'nun haykıran sesi bize kadar ulaşır:

"...zaferin elde edilebilir olduğunu düşünerek mertçe savaştım, fakat ruhuma verilen kuvvet bedenimden esirgenmiş (...) yine de benden, gelecek yüzyılların kabul edecekleri bir şey var. Gelecek kuşaklar; 'ölüm korkusu bilmezdi, karakter bakımından herkesten yüksekti ve gerçek uğruna savaşmayı tüm yaşam zevklerinden üstün tutardı' diyecekler."

Evet, bu söz Ortaçağ zindanlarından bugünün "modern" toplama kamplarına dek, cezaevlerinin sınıf mücadelesindeki tarihsel önemini göstermektedir.

Egemen sınıflar çoğu zaman, ayakta kalan, direnen tek bir siyasal tutuklu karşısında bile kaçınılmaz yenilgiyi tatmışlardır. Halkların öncüleri; cezaevleri silahının iyi kullanıldığında, emperyalizmi ve onun işbirlikçilerini vuran bir silah haline dönüştürülebileceğini, binlerce şehit verme pahasına göstermişlerdir. 12 Eylül açık faşizminin toplama kamplarında bunun şanlı örnekleri hiç de az değildir.

c) Cezaevleri 12 Eylül Açık Faşizminin İşkence Laboratuvarlarından Biridir

12 Eylül faşist cuntasının cezaevleri politikası da genelde egemen sınıfların politikasından farklı değildir. Egemen sınıflar adına, emekçi yığınlar ve devrimcilere yönelik saldırılarını vahşi boyutlara çıkaran faşist cunta, bu terörünü cezaevlerinde de buna paralel olarak artırmıştır. Bu anlamda, biçimde ve uygulamada döneme özgü yanlar taşısa da, siyasi tutsakların "rehabilitasyonu" amacı değişmemiştir.

Cezaevlerindeki "rehabilitasyon" politikası çerçevesinde biçimlenen baskı-ışkence ve ideolojik-siyasi imha, genelde halkımıza karşı başlatılan çok yönlü saldırının bir parçasıdır.

Emperyalizmin tecrübeleri üzerine oturan bu politika, 12 Eylül'de merkezileştirildi, süreç içinde edinilen derslerle daha da zenginleştirilip, boyutlandırıldı.

Kazandığı "kolay başan"dan cesaretlenen 12 Eylül generalleri, zindanlara doldurduğu devrimci tutsakları da terör ve işkenceyle pasifize edebileceğini sandı. Ama devrimci tutsakların kararlılığını ve inancını hesaba katmayan bu "sopa" politikası, direniş duvarına çarpıp tersyüz olunca, bu kez daha değişik yöntemleri devreye soktular. Yeni bir saldırı stratejisi oluşturuldu. Bu strateji ve taktikleri CIA ajanı Paul HANZE başta olmak üzere, dünyanın çeşitli yerlerinden getirilen uzman(!) "bilim adamları" tarafından düzenlenen sempozyumlarda çizildi. Türkiye'den de Turan İTİL, Ayhan SONGAR, İhsan DOĞRAMACI gibi ünlü "bilim adamları"nın yanı sıra Metris Askeri Cezaevi iç güvenlik komutanı Binbaşı Muzaffer AKKAYA gibi uzman(!) işkencecilerin katıldığı "Teröristlerin Rehabilitasyonu" sempozyumlarında saptanan politikalar sistemli ve merkezi bir şekilde bugüne kadar uygulandı.

Mamak, Diyarbakır ve Metris bu politikanın ilk uygulama alanı olarak seçilen pilot cezaevleri oldu. Buralardan çıkarılan dersler diğer cezaevlerine aktarıldı. Mimari yapısından uzman kadrolarına kadar her şeyiyle "özel" olan bu cezaevleri insanların işkenceler karşısında tepkilerinin ölçüldüğü, deneylerin yapıldığı birer işkence laboratuvarları haline getirildi. Örneğin 1983 yılında Metris'te görev yapan Ömer KAVLAK'ın, kış falakası attırdığı tutukluların gösterdikleri tepkileri sürekli not ettiği ve raporlar düzenlediğini Metris'te yatan herkes bilmektedir.

"İnsanların, keşfedilince yararlanacak zaafı vardır. Zayıf olmayanlar dize getirilmelidir. Dize getirilmek için kullanılan yöntemler gerektiği kadar sürdürülebilir. Sindirme yöntemleri uygulanırken insaf ve merhamete yer yoktur."

Askeri okullarda okutulan ve savaş tutsaklarına uygulanmak üzere öğretilen yöntemlerden yaptığımız bu alıntı, 12 Eylül açık faşizminin cezaevlerinde işkencelerin uygulayıcısı olan subaylarını nasıl eğittiğini gösteriyor.

İşkencecileri eğiten bu satırları okuyunca, tutsak devrimcilerde "yararlanılacak zaaf" arayan işkencecilerimiz aklımıza geliyor. Ellerindeki deftere direnenleri ve direnmeyenleri, direnenlerin direnişteki kararlılığını not eden cezaevlerindeki subay işkencecilerimiz... Cezaevinin en ücra köşesinde "bak burada arkadaşların seni görmez, kendin soyun, işkenceden kurtul" diyen işkencecilerimiz... Ve ister istemez, yine "Direnme Savaşı" romanının satırlarına dönüyor, aralarında binlerce kilometre uzaklık bulunan Vietnam ile Türkiye'de kullanılan yöntemlerin şaşırtıcı benzerliğini görüyoruz.

'Bizim sloganları söyleyin, sizi hemen serbest bırakacağız' dendi.

'Hayır.'

Düşman onu, daha uzak bir odaya götürdü.

'Bakın, burası gizlidir, sizle benden başka kimse yok. Çekinecek bir şeyiniz olmasın. Haydi söyleyin ve hemen bırakalım.'

'Reddediyorum.'

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Düşman kulağını, yoldaşımızın ağzına yaklaştırdı:

'Haydi, benden başka işiten olmayacak, alçak sesle söyle. Bu bile yeterli.'

'Reddediyorum.'

'Dinleyin, ağzınızın içinde mırıldansanız bile yeter.'

'Hayır.'" (Nguyen Duc THUAN Direnme Savaşı, s.187)

Benzerlik şaşırtıcı değil mi? Ama biz şaşırmıyoruz.

Şaşırmıyoruz, çünkü; aynı efendinin yetiştirmeleri... Şaşırmıyoruz, çünkü; aynı soyun sopu...

Biliyoruz, siyasi tutsakları imha etme planı uygulanırken "insaf ve merhamete yer yoktur." Tutuklulara kış falakası atılırken, karda, kışta, yağmur altında don-atlet bekletilirken, kafaları fosseptik çukuruna sokulurken, ahlak dışı arama yapıp makata parmak sokulurken, bayan tutuklular erler tarafından elbiseleri yırtılarak soyulurken, "insaf ve merhamet" hiç olmadı. Ne "merhamet" dilendik, ne de "insaf". Onursuzluklarını, alçaklıklarını her zaman suratlarına vurduk... "İltifat" kabul ettiklerini de biliyoruz!... Biz, "Ho Amca"nın yiğit komünistleri gibi direnmenin onurunu taşıdık, onlar ise işkenceciliğin onursuzluğunu...

12 Eylül açık faşizmi bu zulmün sonucunda önemli mesafeler katetti, bazı cezaevlerini teslim almayı başardı. Ancak bu politika ölümler ve sakat kalmalar pahasına sürdürülen direnişlerle boşa çıkarıldı.

Her taktiği, direnişlerle geri tepen faşizm, daha nice, günlük yaşamsal, sosyal haklar üzerine kurulu yasaklar, kısıtlamalar gündeme getirdi.

Baskı ve işkence araçlarının yanı sıra tek tip elbise odaklı hak gasplarına ek olarak da teslim olmayı cazip hale getiren araçları devreye soktu. Yaptırımlara uymaya karşılık ziyaret, tiyatro, resim, müzik odaları, TV, radyo, vs. vs. akla gelebilecek her türlü hakkın kullanımı sağlandı. Psikologlarla, uzman doktorlarla tarafsızlaştırma yolları denendi. Toplumumuzun geleneklerine ters düşen itirafçılık, yasalarla teşvik edildi. Askeri yaptırımlara uymayan, tek tip elbise giymeyen, onur kırıcı aramaları kabul etmeyen, siyasi kimliklerinden ödün vermeyerek direnenlerin ise tüm hakları gaspedildi.

Tek tip elbise giymedik diye:

Yıllarca havalandırmaya çıkarılmadık. 2x4 metrelik hücrelerde bilinçli olarak havasızlıktan çürümeye terkedildik.

Tüm sivil eşyalarımız toplandı, yıllarca don-atlet bırakılarak karda kışta saatlerce çıplak tutulduk.

Don-atlet götürüldüğümüz mahkemelere, kıyafetimiz "adaba aykırı" gerekçesiyle alınmadık. Davalar yıllarca biz olmadan sürdürüldü.

Avukatlarımızla, yakınlarımızla görüştürülmedik.

Yıllarca kitapsız, kalemsiz, radyosuz, TV'siz yaşamaya zorlandık. Dilekçe dahi yazamadık.

Yıllardır cezaevlerinde yaşananları-yaşadıklarımızı, yapılan işkenceleri ve hak gasplarını sizler de yakından biliyorsunuz. Ama buna rağmen siz Mahkeme Heyeti: Sizler ne yaptınız? Bırakalım hukukçu olmayı, insan olmanın gereklerini bile yerine getirmediniz. Şikayetlerimize kulaklarınızı tıkadınız, bizlere yapılanlara gözlerinizi yumdunuz, "bizi ilgilendirmez" diyerek... Mahkemelere don-atlet gelmemize adeta sevindiniz. "Sanıksız duruşma yapmak" çok kolay oluyordu çünkü... Ama, ne oligarşinin cezaevlerini güllük-gülistanlık göstermek için baş vurduğu demagogileri, ne de sizlerin olan-bitene karşı gözlerinizi kapayıp dolaylı olarak bu oyuna katılmanız cezaevlerinde yaşanan zulmü ve direnmeyi saklamaya, ortadan kaldırmaya yetmedi; yetmiyor yetmeyecek...

d) Başaramadılar! Kazanan Direniş Oldu...

"Direnme Savaşı", "Haydari Kampı" gibi romanlar okunduğunda görülecektir ki, bu romanlarda anlatılan zindanlar, toplama kampları ve işkence-hanelerde kullanılan yöntemler hemen tıpatıp aynıdır.

"Karşıdaki Tanrı Dağı'na bakın. Ne kadar büyük olursa olsun birkaç dinamit lokumu ve bir fırınla olduğu gibi kireç haline getirmek mümkün. Ne kadar sert olursa olsun demir bir çubuk istendiği gibi eritilip bükülebilir. Peki siz,

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

sonuna kadar bize karşı koyacağınızı nasıl iddia edebiliyorsunuz?" (Direme Savaşı, s.163)

Evet, Paulo-Condor Cezaevinin eğitimcinin bu sözlerini okuyunca gözümüzün önünden onlarca işkenceci geçiyor. "Sizi öyle bir hizaya getireceğim ki, İstiklal Marşı söylemek istiyorum diye ayaklarımı kapansanız da kabul etmeyeceğim o zaman. Direnin bakalım, ne kadar sürdürebileceksiniz?" diyenleri, "General Napoleon da kışa yenilmişti" diye kışın soğuşuna teslim olacağımızı bekleyenleri, "tutuklulara hiçbir taviz verilmeyecektir" diye günlerce hoparlörden anons yaptıranları anımsayan, "Haydari Kampı" adlı eserin yazarı Themis KORNAROS'un deyimiyle biz "özgür tutsaklar", bugün "işkence yaptıklarından özür dilemek için, gazeteye ilan vermek istiyorum" diyen işkencecileri gülümseyerek izliyoruz.

İşkencehanenin duvarlarına "cesaretini ve umudunu asla yitirme" diye yazanlar tutsaklık koşullarında da özgürdüler.

Devrimci tutsaklar, faşizmin siyasi kimliğe yönelttiği saldırılardaki amacını; devrimci değerler yerine, gerici, faşist değerleri tutsakların yaşamına egemen kılmak, halk sevgisi ve devrimci coşkuyla düşünen, üreten, proletaryanın değerlerini yaşatan insanlar yerine, askeri-faşist marşlarla yatıp-kalkan, faşist sembol ve değerlere saygı gösteren robot insanlar yaratmak olduğunu bilincinde oldular hep. Ve cezaevlerinin sınıf mücadelesinin bir alanı olduğu gerçeğini bir an bile unutmadan kararlılık ve özveriyle oluşturdukları direniş hattıyla, faşizmin bu politikasını bozmayı başardılar.

Ama, çatışmanın şiddeti karşısında "dönemi en az zararla atlama" gibi anlayışların revaçta olduğu yerlerde ise, üretilen teoriler faşizmin politikasına kapılarını aralamış ve çatışmada tereddüt gösterilen bu yerler, faşizmin amacına ulaştığı yerler olmaktan kurtulamamıştır. Teslim alınan bu yerlerde, faşist cunta kendi disiplin kurallarını egemen kılmakla yetinmemiş, devrimci kişiliğin, onurun yok edilmesine de yönelmiştir. Bunun bir adım ötesi de ihanet olmuştur. Çünkü "tereddüt ile ihanet arasındaki çizgi sanıldığı kadar kalın değildir..."

Türkiye cezaevleri, olumsuz örneklerin yanında, 12 Eylül gibi bir sınavdan genel olarak başarıyla çıkmıştır. Siyasi kimlik ve onurlarını korumak için onlarca şehit, yüzlerce sakat pahasına 75'li günlere varan ölüm oruçlarında, sayısız açlık grevlerinde Metris ve Diyarbakır başta olmak üzere yaratılan direniş destanları emekçi halkımızın onur abideleri oldular.

12 Eylül dönemi, devrimci direnişin doruğa yükseldiği bir dönem olduğu gibi, davaya inançsızlığın, ihanetlerin, korkaklığın, teslimiyetin de yaşandığı dönemdir. Devrimci dalganın yükseldiği dönemlerde savaş çılgınlıkları dillerinden düşürmeyenlerin, kendilerini devrimin merkezi görenlerin, küçük-burjuva niteliklerinin bir sonucu olarak devrimci dalganın gerilemeye başladığı yenilgi ve yarı-yenilgi dönemlerinde, teslim bayrağını çekmeleri doğaldır. Bu tür sağlıksız unsurlar devrimci mücadelenin her döneminde ortaya çıkmıştır; çıkacaktır. Yakın devrim hayalleriyle yola çıkan, kendi gücüne güvenmeyen bu yol arkadaşlarının mücadele kaçkınlığına; devrim ve düzen çelişkisini çözememiş devrimciliği bir yaşam biçimi olarak bilince çıkaramamış tek tek unsurların teslimiyete ve ihanete varan tavırları eklenmiştir. Ve mücadele sürdükçe de bu tür örnekler olacaktır. Ama ne bu yanlış anlayışlar, ne de "pişmanlık belgeleri", 12 Eylül zindanlarında, yıllardır, fiziki direnişlerle, 30'lu-45'li günlere varan uzun süreli açlık direnişleriyle, şehitler pahasına 75'li günlere varan ölüm oruçlarıyla yakılan direniş ateşini gölgelemeye yetmiyor.

12 Eylül faşist cuntası tarafından devrimci tutsaklara yöneltilen bu saldırılar, bugün de onun sivil görünümü devamı olan ÖZAL iktidarı tarafından sürdürülüyor. Tek tip elbisenin hâlâ geçerli silah olduğu günümüzde, hak gaspları, yasaklamalar yanında infaz yakma biçimine bürünen bu politika da geçmişte olduğu gibi boşla çıkartılacaktır.

1987 yılında devrimci tutsakların tüm cezaevlerinde yükselttikleri direnişler karşısında geri adım atan faşist ÖZAL iktidarı, şimdi yeni bir saldırıya hazırlanıyor. "1 Ağustos Genelgesi" olarak adlandırılan genelgeyle cezaevlerini "ezaevleri"ne çevirmek isteyen bu zihniyetin 12 Eylül faşizminin zihniyetinden hiçbir farkı yoktur. Faşizmin saldırısı ne ilktir, ne de son olacaktır. Ama faşizm, geçmişte olduğu gibi, bugün de gelecekte de bizleri teslim alamayacak, burçlarına diktığımız direniş bayrağını oradan sökemecektir. Çünkü biz bu direniş geleneğimizi ve gücümüzü;

- 6 yıl engizisyon zindanlarında bilimsel gerçeği Ortaçağ karanlığına karşı korkusuzca savunan "gerçekler, sadece ve sadece gerçekler ilelebet yürüyecektir" diye haykıran BRUNO'dan,

- Reichstag'ı yakmak iddiasıyla tutuklanan göstermelik mahkemelerde yargılanmak istenen ama, Alman faşizminin mahkemelerini faşizmin yargılandığı kürsüye dönüştürüp komployu ortaya çıkaran DİMITROV'dan

- Nazi işgali sırasında tutsak düşen Fransız komünist ve yurtseverlerinin onurlu direnişlerinden,

- Yunan halkının Alman faşizmine, İngiliz işgaline ve Albaylar cuntasına karşı direnişlerinden, dayatılan "pişmanlık belgeleri"ni imzalamayan Kapetálnios'lardan,

- Güney Afrika'da mücadeleden vazgeçmesi karşılığında "af" edilme mesajlarını, sahiplerinin suratlarına

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

"yanarlar bizimdir" diye haykırarak fırlatan MANDELA ve mücadele arkadaşlarından,

- Vietnam halkının ABD emperyalizmine karşı yürüttüğü boyun eğmez savaşı, "kaplan kafesleri"nde de sürdüren Vietnam devrimcilerinden,

- İrlanda halkının ulusal onuru ve İngiliz emperyalizmine karşı başkaldırışın simgesi olan Bobby SANDS ve yoldaşlarından,

-1984 yılında devrimci onur ve siyasi kimlik mücadelesinde ölümü yeğleyen Apo'lardan, Fatih'lerden, Haydar'lardan, Hasan'lardan, Mazlum'lardan ve Diyarbakır zindanında direnişlerinde, ölüm oruçlarında şehit düşen Kürt yurtseverleri Kemal PİR'lerden, Mazlum DOĞAN'lardan.

Ve bütün dünya halklarının emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı direnişlerinden almaktayız.

Bizlerin, bu onurlu, başeğmez direniş geleneğini sürdürmemize hiçbir güç engel olamadı; olamayacaktır...

Biz de Vietkong'larla aynı dilde, aynı şiarı haykırıyoruz:

"Şiddet devrim için savaşmanın ne ruhunu, ne yüreğini yenemez" (Direnme Savaşı s.193)

K- İşkencenin Suç Ortakları Savcılar ve Mengele Özentisi "Doktor"lar

a) Sıkıyönetim Komutanlıklarının Emir Eri Askeri Savcılar

"... Görevlerini yaparken işkence iddiasıyla haklarında soruşturma açılan tüm polis ve subayların dosyaları bana verildi. 300'ü aşkın görevli hakkında devlet adına hareket ettiklerine inanarak soruşturmasız takipsizlik kararı verdim..." (III.Ordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi 12.3.1986 tarih, 86/22 sayı, 86/22 esas ve karar numaralı gerekçeli kararından s.50)

Mahkemenin gerekçeli kararına geçen bu sözler, askeri savcının EVİREN'e yazdığı mektubun bir parçasıdır.

Evet, bu sözler 12 Eylül dönemini simgeliyor. Bu sözler,12 Eylül savcılarının işkencecilerle suç ortaklıklarını belgeliyor.

Bu sözler, askeri savcılarının işkenceyi "devlet görevi" olarak görmelerini kanıtlıyor.

Kanıtlar her geçen gün çoğalıyor. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Başsavcısı Nurettin SOYER'in anılarında geçen şu sözler de komutanlıkların askeri savcılara hangi emri verdiklerini çarpıcı biçimde ortaya koyuyor:

"(...) Bir süre sonra Adli Müşavir, bana ve savcı arkadaşlarıma gelerek polislerle ilgili soruşturmalara takipsizlik kararı verilerek sonuçlanması hususunda komutanın istemi olduğunu belirtti." (24 Aralık 1987, Hürriyet Gazetesi)

Komutanlığın "istem" denilen emirlerine kaç savcı uymadı acaba? Kaçı çıkıp da "benim yüzüm ak, kimseden emir alıp iş yapmadım" diyebilir? DEVRİMCİ SOL sanığına "nezaket kaideleriyle hareket etmeyeceğinin tabii bulunması..." diyerek işkence raporlarına rağmen "soruşturmaya yer olmadığı kararı" veren İstanbul Sıkıyönetim Komutanının Askeri Savcısı mı?

Sadece, hazırladıkları iddianameler bile, askeri savcılarının "işkencecilerin suç ortakları" olduklarının en büyük kanıtıdır.

"12 Eylül Savcıları", yaptıklarını işkencecileri korumak ve işkenceli polis ifadelerini temel delil olarak kullanıp, işkenceyi teşvik etmekle sınırlamadılar. İçlerinde görev aşkı(!) ile "yanıp tutuşan"lar ise bizzat işkencelere katıldılar, ya da savcılık odalarını işkencehaneye çevirdiler.

İstanbul sıkıyönetim askeri savcılarının Abdülkadir DAVARCIOĞLU bunların en ünlülerindendir. Bu işkenceci savcı hakkında sorgu odasında insanları falakaya yatırdığı, demir çubukla dövdüğü iddialarıyla yığınla suç duyurusu yapılmıştır. Bu suç duyuruları sıkıyönetim mahkemeleri tutanaklarında duruyor. Keza bugün Ankara DGM savcılarının olan Yüzbaşı Ülkü COŞKUN bizzat işkenceye katılıyor olmasıyla ünlenmiştir.

Kaldı ki, bir insanın, işkencenin sadist ruhuna ve karakterine sahip olması için mutlaka bizzat işkence yapması gerekmez. Eğer bu savcılar, karşısına gelen ayağı falakadan patlamış, kafası gözü yarılı, ayakta bile zor duran veya işkence izlerini taşıyan insanların hiçbir şeyleri yokmuş gibi sorgusunu yapıyor ve sonra da polisteki ifadelerini delil olarak kullanıyorlarsa, onlar da işkencenin karakterine sahip olduklarını gösteriyorlar demektir. Polis ile savcı arasındaki fark; kurum olarak yükledikleri işlevlerin biçimselliğinden kaynaklanmaktadır. Biri, devletin silahlı militarize

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

gücü olarak işkenceyi bizzat uygulayandır; diğeri ise, yüzüne "hukuksal" maske geçirerek işkencecinin elde ettiklerini kullanarak kişiyi suçlayan ve böylelikle işkenceyi kurumlaştıran, işkenceciyi koruyandır.

Evet, polis ve savcılık kurumları işkenceyle acı üretiminin iki ayrı departmanıdır. Bunun ötesinde farklılıkları yoktur. Faşizm, onlara bu işlevleri yüklemiştir. Sadece bu kadar!

Şunu söylemek isteriz; işkence tezgahlarında katledilen, sokaklarda kurşuna dizilen devrimci ve ilericilerin katillerini, işkenceyi zevkle yapanları koruyan, onlara arka çıkan ve salt bu yolla elde edilmiş ifadeleri idam istemleri için yeterli gören askeri savcıların kendilerini haklı gösterecek hiçbir gerekçeleri yoktur. Onlar, sıkıyönetim komutanlarının emir eri olmaktan öteye gidememişlerdir.

DEVİRİMCİ SOL davası iddianamelerinin sahibi askeri savcı da işkencecilerin suç ortağı olarak tarihteki yerini almıştır.

Tanıklara dahi baskı ve işkence yaparak imzalatılan "teşhis" tutanaklarıyla desteklenen polis ifadelerinin, işkence altında alındığı çok açık olmasına karşın, hazırladığı mütalaa ve orada savunduğu görüşler, askeri savcının işkenceye bakışını açıkça kanıtlamaktadır.

Askeri savcı, iddianamelerini ve mütalaasını hazırlarken, 5 yoldaşımızın işkence tezgahlarında veya yakalandıktan sonra kurşuna dizilerek katledilmelerini hiç düşünmüş müdür? Karşısına gelen insanların durumlarını hiç anımsamış mıdır?

Hiç sanmıyoruz. O'nun için önemli olan işkence yapılmış olması değil, işkenceden elde edilendir. Tarihe DEVİRİMCİ SOL Polis Timi işkencecilerinin koruyucusu, onların suç ortağı olarak geçmiştir. İdam ve diğer ceza istemlerinde hep işkencenin kırı vardır... Unutulmayacaktır!...

b-) Unutulmayacaklar Arasında Yeni MENGELE'ler de Vardır

"Adı-Soyadı: Kenan ETYEMEZ

Viziteye Çıkış Tarihi: 30.11.1981

'Şapkası başında içeriye girdi. Çıkarmamakta direndi. Muayene edilmedi.'" (Metris Cezaevi Üst Kat Vizite Defteri, Defter s. no: 195 Muayene sıra no:1738)

Evet, Metris cezaevinde bir MENGELE, başında şapkası var diye hastayı muayene etmiyor. "Önce asker sonra doktorum" diyen bu yeni MENGELE görevinin ne olduğunu unutuyor ve tutuklunun şapkasıyla uğraşıyor.12 Eylül cezaevlerinde görev yapan doktorlardan tipik bir tavrı.

Ülkemizde doktorlar işkenceler karşısında sessiz kalarak ya da gönüllü destek vererek, bu mesleğe işkencenin kanlı lekesini bulaştırdılar. Doktorluk mesleğinin onuru ayaklar altına alındı.

Her koşul altında tüm gücüyle bütün insanlığa hizmet edeceğine ilişkin ettikleri "Hipokrat Yemini"ni faşizmin baskıları karşısında unutan kimi doktorlar, işkence vahşeti karşısında tavırsız kalarak işkencecilerin suç ortağı durumuna düşmeyi kabullendiler. Rapor almak için karşılarına getirilen insanları, bedenlerindeki işkence izleri için "belirlenen bulguların oluş zamanının tıbben mümkün olmadığı" gibi, şaibeli ifadelerle işkencecilerin aklanmalarına hizmet ederek bilimsel (!) raporlar düzenlediler. Oysa, biliniyor ki, tıbbın ulaşmış olduğu seviye ile, değil birkaç ay, ya da bir iki yıl önceki işkencenin bulgularını saptamak, 20 yıl önceki bir elektrik verme işkencesini bile saptamak olanaklıdır. Yeter ki işkencecilere suç ortaklığı yapılmak istenmesin.

"Önce asker sonra doktor" olmak zorunda olan askeri doktorlar bir yana, sivil doktorlar da yapılan baskılar karşısında faşizmin isteklerine boyun eğmiş, yapılanlara karşı çıkmayarak bu işkence politikasının "beyaz önlüklü" destekçileri olmuşlardır.

Kuşkusuz ettiği yemini hiçbir koşul altında unutmayan ve tüm baskılara rağmen işkenceye alet olmayarak, meslek onurunu asker postalları altında çiğnetmeyen doktorlar da çıktı. Bu dönemde kendi yaşamları, meslek kariyerlerinin tehlikeye atılması, sürgünler pahasına ellerini bu pisliğe bulaştırmayan doktorlar, hekimlik mesleğinin övünç kaynağı olma payesini hak etmişlerdir.

Ama bunların yanında, uzmanlarca bilimselleştirilmiş(!) ve teorileştirilmiş işkence seanslarına bizzat katılarak, "bilimsel" bir deney yaparcasına işkenceyi izleyen ve doz ayarlamasını, en etkili biçimlerinin neler olduğunu tespit eden Nazi ruhlu yeni MENGELE'ler de çıkmıştır.

Özellikle cezaevlerindeki siyasi tutsakların "rehabilitasyon"u adı altında, onları kişiliklerinden,

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

düşüncelerinden vazgeçirecek yöntemleri tespit etmek için bilimsel(!) araştırmalar yapan, profesör müsveddeleri Turan İTİL ve Ayhan SONGAR gibi "bilim adamları", uygulanan işkencelerin babaları olma onuruna(!) sahip olmuşlardır. Uluslararası sempozyumlarda saptanan cezaevlerine yönelik saldırı politikasının uygulayıcıları arasında yine "beyaz önlüklü" işkenceciler yer almıştır.

Psikolog kisvesi altında sürdürülen psikolojik savaşın bir parçası olarak telkinlerde bulunmuşlar, insan onuruna yönelik testler yapmışlar ve çeşitli ilaçları tutuklular üzerinde deneyerek, onları kobay olarak kullanmışlardır.

Tutuklular üzerinde ilaçların nasıl denendiği, bir süre önce basında çıkan Erzurum Askeri Cezaevine ilişkin haberlerde somut olarak kanıtlandı. Siyasi tutuklulardan biri bu zorla yaptırılan deneyleri şöyle anlatıyordu:

"Aşırı derecede terliyorduk. Terimiz alışık olmadığımız kokular salıyordu. İdrarımız kan rengine yakın bir hal almıştı. İşerken yanma oluyordu. Bazı arkadaşlarımız da bayılmıştı."

Evet, uluslararası emperyalist ilaç tekellerinin Türkiye şubeleri kanalıyla denenmesi istenen yeni ilaçlar için "kobaylar" bulunmuştu: Siyasi tutsaklar... Günde 30 enjeksiyonu kabul edebilecek kobayları başka nereden bulabilirlerdi ki? Siyasi tutsaklar ise, ellerinin altındaydı ve operasyon yaparak hücrelere kapattıkları bu insanlara zorla iğneler vurmak en kolay yoldu. Ve işin en acı yanı ise, bunu yapanların Hipokrat Yemini etmiş "doktor"lar olmalarıydı. Fakat faşizm nerede olursa olsun yeni MENGELE'ler yaratma kabiliyetini kendinde buluyordu. Bunlar da 12 Eylül'ün MENGELE'leri olarak tarihimize yazıldılar.

Yeni MENGELE'ler sadece tutsakları kobay yerine koyup ilaçları denemekle kalmadılar, işkencenin dozajını ayarlayıp ayılt-bayılt falaka seanslarında bayılanları tüm "yetenek"lerini gösterip ayıltarak yeniden falakaya hazır hale getirdiler.

Yaptırımlara uymadılar diye, onur kırıcı aramayı kabul etmediler diye ve tek tip elbiseyi giymediler diye, tutsakları muayene etmeyerek insan sağlığını silah gibi kullanmaya kalktılar. Metris Cezaevinin vizite defterlerine bir göz atıldığında sayfaların "getirilmedi" yazılarıyla dolu olduğu görülür hemen. Ve bunun sonucu onlarca insanın bakımsızlıktan ölmelerinin sorumluları oldular. Vitamin ilaçlarının tutukluların direncini artıracaklarını hesaplayarak yasaklayıp, uyuşturucu türü ilaçları ücretsiz ve bolca karşılayıp her tür hastalıkta verenler de yine Türkiye'nin bu MENGELE'leridir.

Ve tüm bu insanlık dışı uygulamaların insan vücudundaki sonuçlarını ve psikolojik tahribatlarını araştırıp, yeni işkence yöntemleri için malzeme toplayanlar da onlar oldu. Bütün bunları daha önce defalarca yazdık ya da sözlü olarak anlattık. Burada yinelemeyi gereksiz buluyoruz.

Evet, 12 Eylül açık faşizminin uyguladığı sistemli işkence ülkemizde onlarca MENGELE özentisi yaratmıştır.

Metris, Mamak, Diyarbakır gibi işkence laboratuvarlarında görev yapmış bu doktorlar ne derlerse desinler, hangi mazeretleri ileri sürerlerse sürsünler, 12 Eylül'ün şubelerinde, karakollarda, cezaevlerinde ve tüm işkence merkezindeki, işkence uygulamalarının aleti, faşizmin "rehabilitasyon" programının dolaylı-dolaysız, gönüllü-gönülsüz, az ya da çok, bilerek ya da bilmeyerek suç ortakları olmuşlardır. Onların, sistematik işkence uygulanmasındaki rolü küçümsenemez.

Doktorluk gibi kutsal bir mesleğin, işkence gibi insanlıkla bağdaşmayan bir suça ortaklık etmesi, adının karışması bile Türkiye'de işkencenin aldığı boyutu anlamaya yeter de artar...

II- HUKUK, "12 EYLÜL HUKUKU" VE SIKIYÖNETİM MAHKEMELERİ

A- Bir Üstüya Kurumu Olarak Hukuk, Toplumsal İlişkileri Egemen Sınıfların Çıkarları Doğrultusunda Düzenler

Hukuk, en genel tanımıyla, toplumsal yaşamdaki ilişki ve davranışları belirleyen kurallar bütünüdür.

İnsanoğlunun ortak yaşama geçmesiyle birlikte, bu yaşam biçimini, doğal akışı içinde düzenleyen, belirleyen kurallar kendiliğinden ortaya çıkmıştır. Ancak bu kurallar, bugünkü gibi, binlerce yıllık toplumsal yaşamın süzgecinden geçip gelen birikimin sonucu, iradi olarak oluşturulan kurallarla bir tutulamaz. Bu anlamda; ortak yaşamın ilk olduğu süreçte kendiliğinden ortaya çıkan karşılıklı saygıya, geleneklere bağlı bu kurallar "doğal hukuk" olarak adlandırılabilir de bunun bugünkü hukukla öz olarak hiçbir benzerliği yoktur.

Henüz sınıfların ortaya çıkmadığı ilkel komünal toplumda, sömürünün sözkonusu olmaması, topluluğun çıkarlarının kişisel çıkarların önünde gelmesi, insanlar arasındaki ilişkileri de bu muhtevada biçimlendirir. Toplumun ekonomik, sosyal ve siyasal yapısının ihtiyaçlarına göre ortaya çıkan ve toplumsal yaşamı düzenleyen bu kurallar, o süreçteki ortaklaşa yaşamın karakterini taşır. Üretim araçlarının mülkiyetinin kolektif olması, üretimin ve bölüşümün bu kolektiflik çerçevesinde düzenlenmesi, toplumsal kuralların ve insanlar arasındaki ilişkilerin de bu yaşama hizmet

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

edecek şekilde biçimlenmesini getirir.

Üretim araçlarının gelişmesi ve yeni işbölümlerinin ortaya çıkması sonucu sınıfların oluşması, varolan toplum-sal yaşamı ve ilişkileri de kendi ihtiyaçlarına göre biçimlendirdi. İnsanın insan tarafından sömürüsü, yardımlaşmaya, dayanışmaya, karşılıklı saygıya dayanan ortaklaşmacı ilişkileri yok etti. Ve kölelerle, köle sahiplerinin arasındaki ilişkileri; köle sahiplerinin köleleri üzerindeki haklarını ve buna bağlı olarak, köleci toplum yaşamını düzenleyen kural-lar oluşturuldu. Böylece "ilkel hukuk" tarih sahnesine çıktı... Hukuku çıkarlarının koruyucusu olarak şekillendirenler buna, hemen tanrısal bir güç atfettiler. Ve egemen sınıfın dokunulmazlığını garanti eden hukuk kurallarının tanrı tarafından iletildiği yalanıyla, hem egemen sınıf, hem de hukuk ilkeleri dokunulmaz kılındı. Böylece tanrıya karşı çıkmak göze alınmadan, hukuka karşı çıkmak düşünülemez oldu ve egemen sınıfın çıkarlarını kollayan hukuk ilkeler-ine karşı çıkış, tanrıya karşı çıkış olarak cezalandırıldı.

Hukuk, bir üstyapı kurumu olarak içinde bulunulan toplumsal düzenin sosyo-ekonomik ve siyasal yapısının bir yansımasıdır, bir ifadesidir. İnsanın insan tarafından sömürülmesine dayanan toplumsal düzenin oluşmasıyla birlik-te, toplum düzeninin sağlanmasında saygıya dayalı ilişkiler, yerini korkuya, baskıya bırakarak, üretim araçlarına sahip olanların zora dayalı egemenliği gündeme geldiğinde ilkel hukuku oluşturan kurallar da bu egemenliğin sürdürülme-sine hizmet edecek şekilde bir üst yapı kurumu olarak biçimlendi.

Labriola'nın belirttiği gibi "her hukuk sistemi belli bir çıkarı korur." Köleci hukuk köle sahiplerinin, feodal hukuk feodal beylerin, burjuva hukuku da burjuvazinin çıkarlarını korur ve egemenliğinin sürmesine hizmet eder. Bu anlamda "haklar" sözcüğünden gelen hukuktan, "objektif", "gerçek" gibi nitelermelerle söz etmek, bir yanılsamadır. Çünkü onun "gerçek"liği her toplumsal düzende toplumsal hakları, egemenlerin haklarına göre düzenlediğidir.

"Çağdaş" hukuk olarak adlandırılan günümüz burjuva hukukunun temeli sayılan Roma Hukukuna baktığımızda, bugün temel insan hakları vs. olarak adlandırılan hakların -ilkel de olsa- orada da yer aldığını görürüz. Ama bu haklar yalnızca "yurttaş" olarak nitelenen azınlığa tanınan haklardır. Yani toplumun köleler dışında kalan kes-imine... Bu durum günümüz burjuva toplumunda da aynıdır. Tek fark, bu eşitsizliğin daha ustalıkla gizlenmesidir.

Toplumsal gelişimin gerekli kıldığı her yeni toplumsal düzen, diyalektik olarak bir önceki toplumsal düzenden bir adım ileride olmak zorundadır.

Bu anlamda feodalizmin yıkılmasıyla burjuvazinin öncülüğünde kurulan kapitalist düzendeki hukuk da daha önceki toplumsal düzenlerin hukukundan daha ileri ve kapsamlıdır.

Feodalizm yıkılıp burjuva demokratik devrimlerin gerçekleştiği tarihsel süreçte, burjuvazi, üretici güçleri geliştirme anlamında ilerici bir misyon taşıyordu. Ayrıca demokrasi, özgürlük, hukuk, gelişip güçlenmekte olan burju-vazinin kendisi için de gerekliydi. Kaldı ki, bu mücadelesinde burjuvazi yalnız değildi. Köylülük ve proletarya ile küçük-burjuvazi de onunlaydı.

Bir yandan, burjuvazinin o tarihsel süreçteki ilerici misyonu, diğer yandan, proletarya ve diğer halk kesim-lerinin haklarına sahip çıkma bilinci ve mücadele kararlılıkları, esas olarak burjuvazinin çıkarlarını koruyan, burjuva düzenin devamını sağlayan bir nitelik taşısa da, temel hak ve özgürlükleri de içeren bir hukuk sistemi ortaya çıktı.

Savunma hakkı, kişi hak ve özgürlükleri, örgütlenme hakkı, sendika kurma hakkı, grev hakkı, basın özgürlüğü, 8 saatlik işgünü, işkence yasağı gibi, kişiyi devlete karşı koruyan temel hak ve özgürlükler bu hukuk siste-mi içinde yer aldı. Ama bu hakların tümünün burjuvaziye kabul ettirilmesi birden bire olmadı.

1789 Fransız İhtilaliyle başlayan ve yüzyıllar süren ve temel düşüncesini "hak verilmez alınır" da bulan kanlı mücadeleler sonucu bu haklar kazanıldı ve hukuki ifadesine kavuşturuldu. Kapitalizmin tekerci evreye girmesiyle geri-cileşen burjuvazi, kendini rahatsız eden bu hak ve özgürlüklere karşı her dönem saldırıya geçtiyse de, hak ve özgür-lükler nasıl kan ve can pahasına kazanıldıysa, aynı şekilde, kararlı mücadeleler sonucu korundu. Sık sık sözü edilen burjuva hukukunun demokratikliği de bu yanıyla, burjuvaziye rağmen mücadelelerle kazanılmış bir demokratikliklerdir. Ancak burjuva hukukunun şu veya bu ölçüde demokratik karakter taşıması, onun burjuvazinin özel mülkiyete dayanan baskı-sömürü düzeninin kılıfı, meşrulaştırıcısı olması gerçeğini değiştirmiyor. Burjuvazi ve onun ideologları bugün de hukukun kutsallığından, onun tüm insanlık için geçerli olduğundan vs.den bolca söz ederek hukukun sınıfsal yanını gizlemeye çalışıyorlar.

Bu her dönem böyle olmuş, hukukun ortaya çıktığından bu yana konan tüm ilkeler, sözde insanlık adına, toplum yararına düzenlenmiştir. Ne var ki, işkencelerde, giyotinlerde, idam sehpalılarında katledilen binlerce insan da bu hukuk ilkelerine göre yargılanıp cezalandırılmışlardır. Spartaküsler, Munzerler, Brunolar, Pir Sultanlar, Şeyh Bedreddin'ler, vb.leri hep "insanlık adına" katledildiler. Ama, katledilen bu insanların bugün tüm insanlık alemi tarafından saygıyla anılması, egemen sınıfların bolca kullandığı "insanlık adına" demagojisinin gerçek yüzünü açığa çıkarmaktadır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Tarihin ilk yazılı yasaları diye nitelenen Hammurabi Kanunları'na baktığımızda, günümüz burjuva hukuk ve yasalarıyla öz bakımından hemen hiç farklılığı yoktur. Hammurabi Kanunları, kölecî devleti koruyup özel mülkiyeti kutsarken, sistemin devamına hizmet ediyordu. Bugün burjuvazinin hukuku da kapitalist devletin bekasına, burjuvazinin egemenliğinin ve sömürsünün sürdürülmesine hizmet ediyor. Evet bugün kölelik, burjuvazi de dahil tüm insanlık tarafından lanetleniyor belki ama, aynı kölelik, bugün çok daha çeşitli ve "ince" yöntemlerle hâlâ sürdürülüyor. Hukuk da bu ücretli kölelik düzeninin işleyişinin sancısız olmasını sağlayacak bir içerikle donatılmıştır.

Hukukun bu yanlılığı, özellikle toplumsal muhalefetten kaynağını bulan "toplumsal suç"larda, burjuva düzenin dışına taşan her siyasal yönelişte çok daha net biçimde kendini gösterir. Yargı organları, kendi hukuk anlayışlarına bile ters düşme pahasına kararlar alabilirler. İşte yargının biçimlenişine toplumun içinde bulunduğu ekonomik-sosyal ve siyasal gelişmişlik düzeyi de etkide bulunur. Kitlelerin haklarına sahip çıkma bilinci, ezilen sınıfların mücadele birikimleri, işletilen yargı sisteminin ve genel olarak hukuk anlayışının da karakterini belirler. Burjuva demokratik devrimini yaşamış kapitalist ülkelerdeki hukuk sistemleri (burjuva hukuku) kitlelerin demokrasi bilinci ve haklarına sahip çıkma geleneklerinden dolayı, bireyi devlete karşı korumaya yönelik temel hak ve özgürlükleri de içerir. Ama tarihsel olarak bu dinamiği kaçırmış, burjuva devrimini tamamlayamamış, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde ise hukuk; hakim sınıfların bahsettikleri çerçevede güdüktür, içi boşaltılmıştır. Burjuva anlamda dahi bir hukuk sistemi sözkonusu değildir. Kitlelerin demokrasi bilincinin zayıf, haklarına sahip çıkma geleneğinin yaratılmadığı bu ülkelerde, egemen sınıflar krize düştükleri her dönemde bu hukuku bile çiğneyip, hakları da geri almaktan çekinmemişlerdir. 12 Mart ve 12 Eylül, bunların en bariz örnekleridir.

B- Hukukun Ülkemizdeki Tarihi Kara Bir Lekedir

Gerek 1924 Anayasası, gerek 1961 Anayasası, gerekse 12 Eylül'den sonra halkımıza zorla "onaylatılan" 1982 Anayasasında TC'nin bir "Hukuk Devleti" olduğu hep vurgulanmıştır.

"Hukuk Devleti, bir bakıma bireyin dokunulmaz, vazgeçilmez haklarına, yönetenlerin saygılı olma zorunluluğudur. Başka deyişle, hukuk devletin kurumsallaştırılması, yönetilenlere hukuk güvencesi sağlamayı amaçlar" (Kazım YENİCE, Danıştay 12. Daire eski Başkanı)

Kazım YENİCE'nin de belirttiği gibi, Hukuk Devleti, kelime anlamıyla hukukun üstünlüğünün tanındığı, vatan-daşların yasalardan ileri gelen haklarının güvence altına alındığı ve insan hak ve özgürlüklerinin tanındığı bir devlettir.

Peki ülkemizde bu normlar geçerli midir?

Osmanlı bir yana, TC'nin kurulmasından bu yana ülkemiz hukuk tarihine şöyle bir baktığımızda, hukukun üstünlüğünün demagojiden başka bir şey olmadığı, "Hukuk Devleti"nin de aldatmaca olduğu hemen anlaşılabilir. Çünkü ülkemizde hukuk ve yasaların yerine; jandarma dipçisi, polis kurşunu, rüşvet, haraç geçerli olmuştur. İnsan hakları ise hiçbir dönem tanınmamış, yasada yer almış olsalar da tereddütsüz çiğnenmiştir. Gerçekte, üstün olan, hukuk ve yasalar değil, baskı ve zor aygıtları olarak kurumlaşan güçler olmuştur.

Bu demagojilerin en çok kullanılanı da "yasalar karşısında herkesin eşit olduğu" demagojisidir. Yasaların niteliği daha baştan bu aldatmacayı ortaya koyuyor. Çünkü diğerlerinde olduğu gibi, ceza yasasında da maddeler hep kurulu düzenin işlerliğini sağlayacak biçimde yapılmıştır. İlhamını MUSSOLİNİ İtalyası'nda geçerli yasalardan alan anti-komünist maddelerde, faşist devlet ve kurumlarına karşı yönelen hareketlere en ağır cezalar öngörülürken, gerek devlet eliyle, gerekse egemenler eliyle sürdürülen soygun ve sömürüye karşı hiçbir yasanın olmaması yasaların kime yönelik oluşturulduğunu gösteriyor. Evet, yasalar karşısında bir eşitlik vardır. Ama bu, eşitlik, etrafında doktor ve hemşirelerin firdöndüğü koşullarda kuştüyü yataкта doğan çocukla, tarlada bir çalının dibinde çer-çöpün üstünde doğan çocuğun "eşitliği" olabilir ancak.

Faşizm yasa tanımaz. Kitleleri yönetemediği, yalan ve demagojileriyle aldatamadığı yerde kendi koyduğu yasaları bile çiğnemekten kaçınmaz. Nitekim 1961 Anayasasının getirdiği nispi hak ve özgürlükler bile hiçbir zaman tam uygulama alanı bulamamış, her fırsatta ihlal edilmiş, yargının yasama ve yürütme karşısındaki görece bağımsızlığı sadece anayasa kitaplarında kalmıştır. Hele 12 Eylül gibi dönemlerde, görünümde de olsa varolan tüm demokratik hak ve kurumlar ve bunların güvencesi (!) olan yasaların, anayasanın budanmasında hatta tümünden ortadan kaldırılmasında bir an bile tereddüt gösterilmemiştir.

Bu davada bizler "devleti yıkmaya teşebbüs etmek" ve "yasalara karşı gelmek"le suçlanıyoruz. Evet biz, faşizmin kendisinin bile uymadığı bu yasaları, hukuk anlayışını ve bunların üzerine oturan devleti yıkmak, onu yok etmek için mücadele ettik, edeceğiz. Çünkü, faşizmin devleti de, yasaları da, hukuku da tüm insanlığın kanını emen emperyalizm vampirinin dişleridir. Bu dişler sökülmedikçe "Hukuk Devleti" hak, hukuk, adalet gibi kavramlar, birer yalan, demagoji olmaktan öteye gidemezler.

Ülkemizin hukuk tarihi, hukukun ayaklar altına alınması tarihidir. Kendi koydukları yasaları hiçe saymalarının, çiğnemelerinin örnekleriyle doludur. 12 Eylül ise, bu tarihin başlı başına ayrı bir orijinalitesidir. Çünkü 12 Eylül faşist

cuntası, hukuk dışılığın kendisidir.

C- Hukukun Kara Lekesi "12 Eylül Hukuku"

Askeri Faşist Cuntanın Tüm Uygulamaları "12 Eylül Hukuku"nda Cisimleşti

Bizimki gibi yeni-sömürge ülkelerde, egemen sınıfların sık sık başvurdukları açık faşizm dönemlerinde baskı ve zulüm toplum yaşamına egemen kılınır; temel hak ve özgürlükler ortadan kaldırılır; kitlelerin zaten zayıf olan savunma içgüdüleri yok edilmek istenir; "dikensiz gül bahçesi"ne dönüştürülüp hiçbir "çatlak ses"in olmadığı, toplumun sürü gibi güdüldüğü bir ortam yaratılmak istenir. Ezilen sınıfların, yukarıdan verilmiş de olsa geçmişten sahip oldukları ekonomik, demokratik ve siyasal haklarını koruma istemleri faşizmin tahammül edemeyeceği bir şeydir.

Bu nedenle, böylesi dönemlerde, baskı-şiddet temeline oturan yılgınlık, korku ve pasifikasyon yaratma politikası tüm azgınlığıyla uygulanır.

12 Eylül 1980'de tezgahlanan Amerikancı faşist cuntada önüne tümüyle böyle bir program koydu ve adım adım hayata geçirdi.

İlk olarak, yıllardır "lüks" olduğu gerekçesiyle budanarak varlığı tartışılır hale getirilen '61 Anayasasındaki nispi demokratik hak ve özgürlükler tümünden gaspedildi. Ve yasama organı TBMM feshedilerek yasama, yürütme ve yargı tek elde; beş generalin elinde toplandı.

Kendilerini hiçbir yasa ya da yükümlülükle sınırlamayan faşist cunta generalleri, hem yasa koyucu, hem yönetici, hem de yasaları uygulayıcı ve yargılayıcı oldular. İki dudakları arasından çıkan her sözün yasa sayıldığı bu dönemde, sıkıyönetim mahkemeleri vasıtasıyla yargı, emir-komuta zincirine bağlandı ve sürekli denetlenen, yönlendirilen yeni bir hukuk sistemi oluşturuldu. Yasalarıyla, askeri mahkemeleriyle ve uygulamalarıyla tam bir keyfiyet ve hukuk dışılığı dayanan, burjuva hukuk bir yana, içi boşaltılmış da olsa ülkemizde gizli faşizm dönemlerindeki hukuk anlayışıyla dahi hiçbir ilgisi olmayan bu hukuk "12 Eylül Hukuku"dur.

Salt hukuk adının geçtiği, ama hukukla uzaktan yakından ilgisi olmayan, özel bir mantığın ürünü olan "12 Eylül Hukuku"; emperyalizm ve işbirlikçisi oligarşinin çıkarları adına iktidarı gaspeden bir avuç zorbanın hukukudur.

"12 Eylül Hukuku", emekçi halkımıza, devrimcilere karşı sürdürülen açıktan yok etme savaşının hukukudur.

"12 Eylül Hukuku", karanlığın, gayri meşru, işkencenin, keyfililiğin ve rüşvetin hukukudur.

Ve "12 Eylül Hukuku"; hukukla hiçbir ilgisi olmayan kıta subaylarının mahkeme başkanı yapılmasının, bir günde ısmarlama yasalar çıkarılmasının, işkenceli ifadelere dayanılarak iddianameler hazırlanmasının ve onbinlerce insanın bu iddianamelerle emir-komuta zinciriyle açılan davalarda göstermelik olarak yargılanıp idam cezalarına çarptırılmasının, savunma hakkının gaspedilmesinin hukukudur.

"12 Eylül Hukuku", faşist cuntanın gayri meşruluğun uygulamalarının hukukudur.

Yaratılan bu "hukuk"un baş mimarları; EVREN, MGK üyeleri, ordu ve sıkıyönetim komutanlarıdır. Her fırsatta her şeyi "Vatanı, milleti kurtarmak" adına yaptıklarını söyleyen cunta şeflerinin vatanı nasıl "kurtardıkları", kendi aralarındaki çıkar çatışmalarının bir yansıması olarak kamuoyuna sızan MİT raporlarından anlaşılmaktadır. MGK üyelerinden üst düzey bürokratlara, emniyet müdürlerine kadar 12 Eylül döneminin tüm sorumlularının kirli çamaşırları sokaklara döküldü. Hiçbir sorumlu yok ki, rüşvet almasın, pis işlere karışmasın, yolsuzluk yapmasın...

Tahsin ŞAHİNKAYA'nın General Dynamic Firmasında F-16 uçaklarının tercih edilmesi karşılığı aldığı rüşvetlerle ülke savunmasını "güçlendirirken" nasıl "ceplerini de güçlendirdiği", karısının ortak olduğu firmalara devlet eliyle nasıl yeni iş alanları yarattığı, uçak hangarlarını tavuk çiftliklerine nasıl dönüştürdüğü, Necdet ÜRUĞ'un yeraltı dünyasıyla bağlantıları, Şükrü BALCI'nın rüşvetleri vb. vb... istisnasız hepsi için yolsuzluk, rüşvet, "köşeyi dönme" öyküleri var bu raporda.

MİT raporlarıyla ortaya çıkan tüm fiiller oligarşinin kendi yasalarına göre de suç teşkil etmektedir. Ama şimdiye kadar hiçbir yönetici hakkında soruşturma dahi açılmaması, "12 Eylül Hukuku"nun ve yargısının kimler için geçerli olduğunu göstermektedir. Emekçi halka ve devrimcilere karşı en ağır biçimde işletilen "12 Eylül Hukuku" ve yargısı, 12 Eylül generalleri için geçerli değildir. Kendilerini yasaların üzerinde gören bu insanlar;

Halkımıza kan kusturanlardır.

Bunlar, ulusal onuru ayaklar altına alıp, ülkeyi emperyalizme satanlardır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Yüzbinlerce insanı işkencelerden geçiren, binlerce insanı işkence tezgahlarında, dağlarda, sokaklarda ve idam sehpalarında katledenlerdir.

Bunlar, "vatan kurtarmak" adına her suçu işleyen, ahlaksızlığı, rüşvetçiliği, "köşe dönme"yi meşrulaştıranlardır.

Ve bunlar, "12 Eylül Hukuku"nın yaratıcılarıdır...

D-12 Eylül Mahkemeleri Ya Da "Emret Komutanım" Yargısı

Burjuva demokrasisinin olduğu kapitalist ülkelerde burjuva hukukuna uygun olarak şekillenen yargı; kuvvetler ayrılığı ilkesinin sonucu, yasama ve yürütmenin karşısında bağımsız bir görünüme sahiptir. Her ne kadar, burjuvazinin oluşturduğu hukuk sistemi çerçevesinde ve onun yasalarına göre işlese de yargının bu konumu, siyasi iktidarların onu tümüyle denetleyebilmesinin, yönlendirebilmesinin önüne geçer. Yasal düzenlemelerle ve geleneksel olarak sağlanmış yargıç güvencesi, yargının da en azından varolan yasalar çerçevesinde yerine getirilmesinin teminatı olmaktadır.

Sürekli faşizmin egemen olduğu ülkelerde ise, kuvvetler ayrılığı ilkesinin hiçbir zaman hayata geçirilmemesi, yürütmenin her zaman için, yasama ve yargıyı denetlemesi de olanaklı kılar. Gizli faşizmin icra edildiği dönemlerde varolan parlamento gibi kurumlar göstermelidir. Yargının ise yürütme üzerinde denetimi sözkonusu değildir. Her ne kadar, Danıştay, Anayasa Mahkemesi gibi kurumlara yer verilirse de, bunların kararları çoğu kez dikkate bile alınmaz. Ülkemizin geçmiş tarihine bakıldığında uyulmayan Danıştay kararlarıyla dolu olduğu görülecektir. Diğer yandan da yasa hükmünde kararnamelerle yasamanın yetkileri de hiçe sayılır.

Sık sık değişen siyasi iktidarlar elindeki atama yetkisi nedeniyle yargıç teminatının ve "doğal yargıç"lığın olmadığı ülkemizde yargının bağımsızlığından söz etmek, onun yansız olduğunu ileri sürmek, tıpkı TC'nin "Hukuk Devleti" olması gibi koskoca bir yalandır.

Gizli faşizm dönemlerinde kılıfına uydurulmaya çalışılarak yapılan bu ihlaller açık faşizm dönemlerinde iyice pervasızlaşır, yargıya aşıktan müdahale edilir. Oluşturulan hukuk sistemi ve askeri mahkemelerle yargı, yürütmenin keyfi yasalarının uygulayıcısı durumuna getirilir.

12 Mart ve 12 Eylül faşizmi dönemlerindeki yargılamalar, yargının ne derece "bağımsız" olduklarını gösteren örneklerle doludur. 1971 yılında İstanbul 1 No'lu Sıkıyönetim Mahkemesinde görülen THKO İstanbul grubu davasında idam cezaları verilmediği gerekçesiyle bu mahkeme 12 Mart'ın faşist generallerinden ve dönemin İstanbul Sıkıyönetim Komutanı olan Faik TÜRÜN'ün talimatıyla lağvedilmiştir. Sözkonusu mahkemenin kıdemli hakimi Remzi ŞİRİN, kendilerine nasıl baskıda bulunduğunu ve sonuçta istenilen yönde karar vermediklerinden ötürü mahkemenin lağvedildiğini 17 Mayıs 1987 tarihli NOKTA Dergisi ile yaptığı görüşmede anlatmaktadır.

12 Eylül'de ise bu tür örnekler o kadar çok ki, burada yalnızca birini -çarpıcı olduğundan- aktarmakla yetineceğiz.

ECEVİT'in yabancı basına verdiği bir demeçle ilgili olarak açılan soruşturmaya ilişkin 12 Eylül faşizminin Ankara Sıkıyönetim Savcısı Hakim Albay Nurettin SOYER ile dönemin Ankara Sıkıyönetim Komutanı Recep ERGUN arasındaki konuşmadan;

"ERGUN- Ne oldu?

SOYER- Gazetecinin elindeki belgeleri isteyeceğiz. Bize inandırıcı belgeler verirse ECEVİT hakkında dava açacağız. ECEVİT beyanatı kabul etmiyor. Belge yok. Dava açmamız zor.

ERGUN- Efendim..!

SOYER- Tutuklanacağını sanmıyorum"

Daha sonra sorun, R.ERGUN tarafından Genelkurmay ikinci başkanı Necdet ÖZTORUN'a aktarılır. Bu kez N.SOYER'le o konuşur.

"ÖZTORUN- Recep Paşa'dan öğrendim, ECEVİT beyanatı kabul etmemiş. Siz de tutuklamaya iştirak etmeyecekmisiniz.

SOYER- Evet generalim.

ÖZTORUN- O zaman siz gözetimi uzatın, mahkemeye çıkarmayın evrakını. Ben size belge göndereceğim.

SOYER- Efendim siz belgenizi gönderin, eğer belgeniz ciddi görülürse tekrar tutuklama isteriz. Ama ECEVİT bugün mutlaka mahkemeye çıkacak.

ÖZTORUN- Çıkmasın, niye çıkıyor efendim? Gözetime alın. Şart mı bugün mahkeme." (30 Eylül '87, Cumhuriyet)

Sonuçta ÖZTORUN, belge olarak ECEVİT'in gazeteciye yazdığı mektubu göndermiştir. Bu belgede suç unsuru bulunamayınca 2 no'lu sıkıyönetim mahkemesi ECEVİT hakkında takipsizlik kararı verir. ECEVİT tahliye olur. Ancak sıkıyönetim komutanı karara itiraz eder. Ve 3 no'lu askeri mahkeme aynı dosyadan tutuklama kararı çıkarınca ECEVİT tekrar tutuklanır.

Bu diyaloglar yargının nerelerde yapıldığını göstermektedir. Olayın bir diğer yanı ise; tutuklama kararı veren 3 no'lu sıkıyönetim mahkemesi başkanı Hakim Ali HÜNE'nin o gün sıkıyönetim komutanı Recep ERGUN'un odasında görülmüş olması ve tahliye kararı veren 2 no'lu sıkıyönetim mahkemesi başkanı Gün SOYSAL'ın da aynı gün Kıbrıs'a tayin edilmesidir ki, bu da yargıç teminatının nasıl yok edildiğini ortaya koyuyor.

Bu ülkede yıllarca egemen sınıflara başbakanlık yapmış bir kişinin bile yargılanmasında bu türden müdahaleler yaşanıyorsa, aynı dönem görülen davalardan çıkan idam kararlarının asıl sahiplerinin kimler olduğunu anlamak hiç de zor değildir: 12 Eylül şefleri, ordu ve sıkıyönetim komutanları...

Yıllardır sürdürülen "yargı bağımsızdır", "mahkemelere kimse telkinde bulunamaz" vb.leri yalan ve demagogidir. Ne 12 Eylül sorumlularının "yargıya müdahale etmedik" yalanları, ne mahkemelerin ağızlarına pelesenk ettikleri "mahkemeler bağımsızdır" sözleri, ne de "süren davalar hakkında davanın seyrini olumlu ya da olumsuz yönde etkileyecek yayın yapılamaz" şeklindeki göstermelik yasalar, yargının, yürütme tarafından yönlendirildiğini ve kararların mahkemeler tarafından değil, "gerçek sahipleri" tarafından verildiğini gizlemeye yetmiyor artık.

Hem nasıl gizlensin ki? Yıllardır baskı ve tehdit ile susturulan, sıkıyönetim açıklamaları dışında tek kelime yazmaları yasak olan gazetelerin, dergilerin sayfaları 12 Eylülcülerin itiraflarıyla dolu. 1978'den beri cunta tezgahının içinde yer alan birkaç kişiden biri olan emekli Org. Bedrettin DEMİREL, 12 Eylül'ün 9. yıldönümünde Milliyet Gazetesi'ne şöyle diyordu:

"Yargıç teminatının zedelendiğine şahit oldum. Mahkemenin tam bağımsız olmadığına şahit oldum."

Bunlar, daha henüz "utangaç" itiraflar. Konuşan daha çok olacak. Bundan adımız gibi eminiz.

Tüm bunlardan sonra yargının bağımsız olmadığına dair çok fazla söz söylememize gerek var mı?

Evet, yıllardır bizim tekrarlamaktan bıktığımız, ama sizin bir türlü kabul etmek istemediğiniz gerçekler, gözlere batarcasına yetkili ağızlardan dökülüyor. Tüm bunlara karşın hâlâ "biz yasaları uyguluyoruz, yasalar ne emrediyorsa, bizler de ona göre karar veriyoruz" diyebilirsiniz. Ama bunlar sizleri sorumluluktan kurtarmaya yetmiyor. Nazi Almanyası'nda binlerce insanı mahkemelerde aldıkları kararlarla ölüme gönderen yargıçlar da Nürnberg Mahkemesinde sanık sandalyesine çıktıklarında aynı sözleri söylemişlerdi. Onlar da "yasaları uygulamışlar, kanunların gösterdiği şekilde yargılayıp karar vermişler"di. Ama uyguladıkları yasalar, HITLER'in faşist yasalarıydı. Bu yasaları uygulamakla, mahkemeleri HITLER faşizminin vahşetine, katliamlarına meşruluk kazandıran kurumlar haline dönüştürerek suç ortaklığı yapmışlardı. Ve bugün tüm insanlık tarafından lanetle anılıyorlar. Sizlerin de uyguluyoruz dediğiniz yasalar, 12 Eylül faşist generallerinin yasalarıdır. Bu yasalarla yargılama yapmakla, 12 Eylül faşizminin vahşetini, zorbalığını ve gayri meşruluğunu onaylamış oluyorsunuz. Vereceğiniz kararlar da onun suç ortağı durumuna düşecek ve tarihte Nazi Almanyası'nın yargıçılarıyla birlikte anılmaktan kurtulamayacaksınız... Unutmayın; Faşizm her yerde aynıdır... Ona hizmet etmekten geri durmayanlar da...

"Askeri yargı bağımsız mı?" sorusuna Yargıtay Başkanının yanıtı:

"Askerliğin özünü emir-komuta ilişkisi oluşturur"

Sıkıyönetim Askeri Mahkemeleri kuruluştur, işleyişleri ve verdiği kararlarıyla "12 Eylül Hukuku"nu oluşturmaktadır. Bu mahkemelerin, önceden "suçlu" ilan edilenlerin "mahkum" edilmesi görevinin yanı sıra asıl işlevleri, 12 Eylül faşist cuntasına meşruluk ve onun zorbalığına, vahşetine, katliamlarına yasal bir görünüm kazandırmaktır.

Emir-komuta zincirinin doğrudan bir halkası olarak oluşturulan bu mahkemeler, yargılamalarıyla, burjuva hukuk normlarının kırıntısına bile yer vermedikleri hukuk kuralları ihlalleriyle açılan toplu davalarda verdikleri binlerce idam, müebbet hapis cezalarıyla, "önce asker sonra yargıç" olan üyeleriyle "12 Eylül Hukuku"nun uygulayıcıları olmuşlardır.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Anayasa Mahkemesi 1974/1 sayılı ve 75/216 sayılı Yüksek Askeri İdare Mahkemesi ile ilgili kararlarında "(askeri) mahkemeler yürütmenin etkisinde kalmaksızın görev yapacaklarından emin olmalıdır" derken subay üyelerin güvencede olmaları gerektiğini belirtmek ihtiyacını duymuştur.

Oysa 1402 sayılı sıkıyönetim kanunun 11. maddesine göre, kuruluşları belirlenen askeri mahkemelerde görev yapan askeri yargıçların hiçbir güvencesi yoktur. Çünkü 357 sayılı yasanın 12. maddesi askeri yargıçları "idari sicil"e bağlamaktadır. Bu da askeri yargıcın geleceğini-kaderini görev yaptığı mahkemenin bağlı olduğu sıkıyönetim komutanının eline vermektedir. Çünkü idari sicil, sıkıyönetim komutanının yetkisindedir. Böylesine bir emir-komuta hiyerarşisi içinde olan yargıçlar ve onların oluşturdukları mahkemelerin bağımsızlığından söz etmek gerçeklerle ne derece uyumaktadır?

Nitekim anayasa mahkemesi bu idari sicil yöntemini, "bağımsızlık ve güvence ilkeleriyle bağdaşmadığı için" 1974/1 sayılı kararıyla iptal etmiştir. Ama hukuk dışılığı ve keyfiliği kendine şiar edinmiş olan 12 Eylül faşizmi bu kararı hiçe saymış ve yargıyı yürütmenin denetimine sokan idari sicil yöntemini, Askeri Yargıtay dışındaki yargıçlar için hep geçerli kılmış ve uygulamıştır.

Yürütmenin tek elde toplandığı, her sözlerinin kanun sayıldığı bu dönemde "yargı bağımsızlığı"nın bu denli açıktan ihlal edilmesine askeri yargıçlar bile sessiz kalamamış, sıkıntılarını dile getirmekten kendilerini alamamışlardır. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkeme üyesi Binbaşı Üstün GÜNSAN, 28.11.1980 gün ve 980/274 sayılı Ankara Sıkıyönetim Komutanı Recep ERGUN'a gönderdiği dilekçesinde; sıkıntısını şöyle belirtiyordu:

"Çıkmakta olduğum duruşmalarda sanıklar veya sanıkların vekilleri tarafından benim teminatlı bir yargıç olmamdan dolayı, yargılanmasına katıldığım davada bağımsız ve tarafsız davranamayacağım konusunda yapılması çok muhtemel başvurular hakkında anlatılması imkansız sıkıntı ve tereddüt içindeyim"

İçinde bulunduğu durumu ve "sıkıyönetim yasasında yapılan değişikliklerin yargı bağımsızlığına aykırı olduğunu" belirten Üstün GÜNSAN'ın tarafsız olmadığı konusunda yapılan başvurular karşısında, durumunu nasıl açıkladığını bilemiyoruz, ama aynı durumda olan sizler, DEVRİMCI SOL Davasının yargıçları, savcılar sizler, bu konuda nasıl bir açıklama yapacaksınız acaba? "Yargı bağımsızdır, mahkememiz kimsenin etkisi altında değildir" gibi içi boş laflarla kendi meslektaşlarınızın, Türkiye'nin en yüksek yargı organı sayılan Anayasa Mahkemesinin kabul ettiği bir gerçeği; askeri yargıçların ve mahkemelerin bağımsız kararlar alacağı -alamayacağı- gerçeğini yok edemezsiniz. Bu boşuna bir çaba olacaktır.

Bir süre önce, Yargıtay Birinci Başkanı Ahmet COŞAR'ın 1988-1989 "Adalet Yılı" açılışında yaptığı konuşmayı sanırız biliyorsunuz, şöyle diyordu A.COŞAR:

"Hepinizin bildiği gibi, askerlik ve yargıcılık birbirlerinden tamamen farklı yapıda ve birbirleriyle hiçbir şekilde bağdaşmayan iki ayrı (...) meslek birimidir. Askerliğin özünü nasıl emir-komuta ilişkisi oluşturur ise yargıcılığın özünü de hiçbir yerden emir almamak oluşturur. Yani birinde bağımlılık, diğesinde ise bağımsızlık esastır."

Askeri yargıtay başkanı ise, sivil yargıtay başkanının bu sözlerine tepki göstererek, nasıl "bağımsız" çalıştıklarını ispat etmeye kalktı. Ama "merdi kıpti secaat arzeyerken sırkatini söyler" misali, MSP davasında generallerin baskılarından ve buna karşın beraat kararı verdiklerinden söz etti. MSP, karşı-devrimin iç hesaplaşmasının bir ürünü olarak yargılanmıştı. Ve oligarşi içi uzlaşmalara bağlı olarak beraat etmiştir. Tekelci burjuvazinin MSP ile hesaplaşması bir dönem yargı sahnesine sıçrasa da, ekonomik ve siyasal alanda halledilmiş bir sorundur. Askeri yargıtay başkanının söylediklerinde asıl önemli yan ve suçluluk psikozu içinde biraz da aceleye gelmiş açıklamasında ortaya çıkan gerçek; generallerin yargıya yönelik müdahalesidir.

Peki, devrim ile karşı-devrim arasındaki hesaplaşmanın ürünü olan yargılamalarda ne olmaktadır? Sorunun yanıtı açıktır; karar sahipleri oligarşinin temsilcileridir!

Türk Hukuk Kurumu Başkanı Muammer AKSOY da, A.COŞAR'ın tespitlerine katıldığını belirterek "özellikle siyasi suçlardaki iddiaları ya da dava dosyasını değerlendirecek hakim in etki altında kalmaması gerektiğini" söylemiştir. Sivil kişilerin askeri mahkemelerde yargılanmaması gerektiğine de değinen M.AKSOY halen görevde olan askeri mahkemelerin bu durumunu, "... sıkıyönetim bitmiş, ortada askeri idare kalmamış o zaman bu mahkemelerin halen görev yapması ve sivil kişileri yargılaması mantık dışıdır." (8.9.1988, Milliyet) şeklinde açıklamıştır.

Evet, meslektaşlarınızın bu açıklamaları karşısında sizlerin açıklamalarınızı bekliyoruz... Sıkıyönetim yargıcı Üstün GÜNSAN'ın "12 Eylül'de hukuk diye bir şey ben pek (tanımıyorum)" deyişinin aksini savunacak mısınız?

Hukukçulukla uzaktan yakından ilgisi olmayan kıta subaylarının başkan olarak atandığı bu mahkemelerin bağımsız olduğunu nasıl savunacaksınız?

"Biz sizleri, kıta subaylarını oralara bizim görüşlerimizi uygulayasınız diye tayin ediyoruz" diyen R.ERGUN örneği sıkıyönetim komutanlarının varlığı, bizzat dönemin sıkıyönetim savcısına açıklanmışken "yargı bağımsızdır" diyebilir misiniz?

Haydi, dediniz diyelim! Bırakalım, artık masallarla uyumaktan hoşlanmayan günümüzün çocuklarını bir yana, acaba söylediklerinize siz inanabilecek misiniz?

Unutmayın, "adalet tanrıcısı" sizi gözlüyor!...

a-) Oligarşinin Devrimcileri Karalama Amaçlı "Halk Mahkemeleri" Demagojisi, "12 Eylül Mahkemeleri"nin Niteliğini Gizlemeye Yetmiyor

Faşizmin, şiddet ve terörün yanı sıra başvurduğu yöntemlerden biri de yalan ve demagojidir. Faşizm, baskı aygıtlarıyla sindirdiği kitleleri, kendi ideolojisi doğrultusunda yönlendirmek için tüm ideolojik aygıtlarını da devreye sokarak kitleleri yalan ve demagojiye dayalı yoğun propagandayla şartlandırmaya çalışır. Basınıyla, radyosuyla, TV'siyle sürdürülen bu ideolojik bombardıman sonucunda gerçeklerle yalanlar birbirine karışır. Böylece kitlelerin gerçekleri ayırדתmesi olanaksız hale gelir.

12 Eylül cuntası da aynı yöntemi izlemiş, bir taraftan tüm topluma vahşice saldırırken, diğer yandan da özellikle devrimcileri karalamaya yönelik yoğun bir yalan ve demagoji kampanyası açmıştır. Yıllarca tek yanlı olarak sürdürülen bu kampanya ile devrimci değerleri ve gelenekleri çarpıtarak halkın bu değerlere sahip çıkmasını engellemeyi amaçlamıştır.

Bu çarpıtmalarından biri de "Halk Mahkemeleri"dir. Kendi kurdukları mahkemelerin keyfiliğini, hukuk dışılığını örtbas etmek için devrimcilerin; yüzlerce "suçsuz", "günahsız" insanı bu mahkemelerde yargılayıp, kurşuna dizdikleri, öldürdükleri yalanlarını uydurdular, bol bol. Bu yalanlarını arkada kalan yetim çocuklar, dul eşler vs. masallarıyla trajik hale getirerek duygu sömürüsüyle beslemeye çalıştılar.

Böylece kendi "hukuk" ve "adalet" anlayışlarını bize mal ederek devrimcilerin savunduğu halkın adalet anlayışını karalamayı, çarpıtmayı hedeflediler.

Bizler, tüm sınıflı toplumlarda olduğu gibi, günümüz burjuva toplumunda da hukukun egemen sınıflara hizmet ettiğini söyledik. Devletle birlikte ortaya çıkmış olan hukuk, sınıfların ortadan kaldırılmasıyla, devletle birlikte yok olacaktır. Ve buna yetenekli tek güç proletaryadır. Ancak proletarya, egemen sınıfların baskı ve sömürü düzenlerinin meşru gösterilmesinin bir aracı olan hukuku, sosyal içerikli kılabilir ve giderek ortadan kaldırılabılır.

Halk Mahkemeleri de, bu anlamda geleceğin mahkemeleridir. Emekçi sınıfların kendi iktidarlarını kurdukları bir toplumsal düzende, kendi hukuk anlayışlarını ve mahkemelerini oluşturmaları kadar doğal bir şey olamaz. Ve bu mahkemeler, bugün olduğu gibi bir avuç sömürücünün adına değil, emekçi halk adına yargılayacaklardır.

Ve tarih, çıkarları için halklara zulmeden bir avuç sömürücünün eninde sonunda halkın adaletinden kurtulamadığının örnekleriyle doludur. Ülkemizde de bir avuç azınlık için halkımıza her türlü işkenceyi, baskıyı reva gören halk düşmanları, mutlaka ama mutlaka halkın mahkemelerinde yargılanmaktan ve halkın adaletinden kurtulamayacaklardır.

İşte, proletaryanın ve halkın adaletinin savunucuları olan bizim hukuk ve adalet anlayışımız budur.

Bu hukuk sisteminin bir parçası olan Halk Mahkemeleri de, proletaryanın ve halkın adaletinin uygulandığı mahkemelerdir. Faşizmin, özünü çarpıtarak yaptığı "Halk Mahkemeleri" demagojileri, ne bu gerçeği değiştirmeye, ne de kendi mahkemelerinin keyfiliğini, hukuk dışılığını gizlemeye yetmeyecektir!

b-) "12 Eylül Mahkemeleri", 12 Eylül Açık Faşizminin Vahşet ve Zorbalıklarının Uzantısı Oldular

Kitleleri yıldırma ve pasifikasyon politikası hiçbir zaman tek bir yöntemle, tek bir araçla ya da tek bir kuruma bağlı kalarak yürütülemez. Emperyalizmin ve yerli egemen sınıfların teslim alma aracı, genelde halk üzerinde uygulanan tüm baskı-yasak-zor yöntemlerinin bir bütün olarak değişik biçimlerde, tek ya da iç içe geçmiş tarzda ve tüm kurumlarıyla aynı işlevi görerek, içinde bulunulan dönemin yapısına denk düşecek bir sisteme oturur. İdeolojik baskı aygıtları, devletin üstyapı kurumları bu sistem içinde kaynaşır. Ve kitlelerin pasifikasyonunda egemen sınıfların bu hedefe yönelmiş araçları olurlar.

Bu politikanın en somut örneği 12 Eylül 1980 tarihinden itibaren ülkemizde yaşandı. İktidarı gaspeden 12 Eylül 1980 Amerikancı faşist cuntası bir yandan kitlelere ve devrimcilere vahşice saldırıp işkencelerden geçirir, katlederken, diğer yandan da yaptığı bu vahşet ve zorbalıklarına meşruluk kazandırmak için yasal mekanizmalarını da devreye sokarak askeri mahkemeler kurdu.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Emir-komuta zincirinin bir halkası olarak oluşturulan bu mahkemelerin işlevini EVREN, 12 Eylül 1980'deki ilk konuşmasında açıklıyordu;

"... Kanun ve nizam hakimiyetini sağlamada tecrübeli ve yetenekli kişilerden oluşan mahkemelerin süratle ve doğru kararlar verebilmelerini ve bunları korkusuzca uygulayabilmelerini sağlayacak yasal ve idari tedbirler alınacak."

Evet "12 Eylül mahkemeleri", "tecrübeli ve yetenekli" kıta subaylarıyla 5 generalin ağzından çıkan "kanun"ları "korkusuzca" uygulayarak, göstermelik yargılamalarla onbinlerce kişiyi zindanlara kapatarak, "nizam"ı sağlamaya çalıştılar. Süratle ve doğru kararlar almanın kıstası ise devrimcilere en ağır cezaların verilmesi oldu. Gerçekten süratli çalıştılar. EVREN'in konuşmasından yalnızca altı gün sonra (19 Eylül 1980) tank yüzbaşı Bülent ANGİN'ı öldürdüğü iddiasıyla mahkemeye çıkarılan Serdar SOYERGİN tek celsede idam cezasına çarptırıldı ve bir ay gibi bir süreye yargıtay vs. tüm prosedürler sığdırılarak idam edildi. "Tecrübeli ve yetenekli" kişiler daha 18 yaşına girmemiş Erdal EREN'i 18 yaşında gösterip idam ettiler ve yine o "tecrübeli ve yetenekli" eller, Nihat ERİM ve Mahmut DİKLER davasında yargılanan yoldaşlarımızı suçüstü hükümlerine göre yargılayarak idam ettirmek için, bizlerin gözaltına alınma tarihini iki ay öne alma sahtekarlığını yaptılar.

12 Eylül'ün "tecrübeli ve yetenekli" katilleri, devrimcileri dağlarda, sokaklarda kurşuna dizip işkence tezgahlarında katledden, "12 Eylül Mahkemeleri"de verdiği kararlarla devrimcileri imha politikasına katıldılar.

c-) Askeri Savcı Boşuna "Övünmesin", "12 Eylül Mahkemeleri"nde Görülen Davaların İddianamelerinin Gerçek Yazıcıları İşkencecilerdir

"...12 Eylül yargılamaları, işkence altında sorgu, sonra da mahkumiyet..."

"Polis davanın sonucunu tayin eder oldu..."

Bu sözler, mahkemenize belki de onlarca kez sunduğumuz ve iddianamelerin gerçek sahiplerinin polis olduğu, yargılamanın temelinde işkenceli polis sorgularının yattığını anlatan dilekçelerimizden alınmış, bize ait sözler değil. Şimdi emekli olmuş meslektaşlarınızın sözleri.

İlki, Milli Savunma Bakanlığı emekli hukuk danışmanı Okay MİS'e; ikincisi ise, emekli sıkıyönetim savcısı Refik KARAA'ya ait. Yıllardır söylediklerimiz, bulunduğunuz çarkın içinden gelenlerce her geçen gün biraz daha doğrulanıyor.

Peki siz ne yaptınız?... Bu gerçekleri 7 yıl boyunca ne zaman dile getirsek, sizler hop oturup-hop kalktınız ve hezeyan içinde mesleğinize toz kondurmama kıskançlığıyla hareket ettiniz. Söylediklerimizi kişiselliğe indirgediniz.

Evet, mesleğinizin "olmazsa olmaz" ilkesi, "yargı bağımsızlığı"dır. Bunu kıskançlıkla savunmanızı her şeyden önce biz isteriz. Ama yanlış adrese gidiyorsunuz. Ortada burjuva anlamda dahi bir hukuk bırakmayıp, "emret komutanım yargısı"nı yaratan bizler değiliz ki, bize karşı kıskançlık gösteriyorsunuz. Mesleğinizin ilkelerini korumada, "12 Eylül Hukuku" yaratıcılarına karşı ne diye kıskanç olmadınız? Zor mu geliyor böyle bir karşı çıkış? Unutmayın, her şeyin bir bedeli vardır ve ödenmesi gerekiyorsa ödenmelidir. Bundan kaçmak ise onurunuzu yaralar.

Şöyle bir düşünün... Yunanistan'da "Lambrakis Davası"nın yargıci, faşist "Albaylar Cuntası"na boyun eğmeyen SARZETAKİS'i aklınıza getirin. Hukukun onurunu koruduğu için gözaltına alınan yargıç SARZETAKİS'i... Mesleğinin onurunu faşist "Albaylar Cuntası"na çiğnetmeyen yargıç SARZETAKİS'i...

Fidel CASTRO ve yoldaşlarının Granma yatıyla Küba'ya yaptıkları çıkarma sırasında yakalanarak, yargılananların mahkemesinde mahkumiyet kararına karşı oy kullanan ve BATİSTA diktatörlüğünün hışmına uğrayan yargıç Manuel URRUTIA'yı düşünün...

"Birader" Ziya ÜI-Hak'ın Anayasasına karşı çıkıp cüppelerini bırakarak, hukuk adamlığının soylu bir örneğini sergileyen Pakistanlı yargıçları düşünün...

Ya da fazla uzağa gitmeden; "Ben 'Marksist-Leninistim' demek, Marksist fikirleri savunmak, savcılık mesleğinin şeref ve onurunu, memuriyet nüfuz ve itibarını bozmaz" diyerek, Yüksek Savcılar Genel Kurulunun "meslekten" çıkarma cezasına karşı, Daniştay'da açtığı davada savunmasını yapan savcı Şiar YALÇIN'ı aklınıza getirin...

Ve bir de "12 Eylül Yargıçları"nı düşünün.

Hangisi daha onurlu acaba?

Tercih sizlerindir.

Biz, bugüne kadar olan biteni değerlendiriyor ve diyoruz ki, DEVRİMCİ SOL Davasını işkenceciler yönlendirdi. Yanılmış olmak isteriz, ama sonucu da onlar belirleyecektir.

Evet, askeri savcı boşuna "böbürlenmesin", bu, davayı işkenceciler açtı, altına imza attığı iddianameleri ve mütalaasını gerçekte işkenceciler yazdı.12 Eylül'ün tüm siyasi davalarını onlar açtı ve onlar sonuçlandırdı.

Bu davalardaki işkence kırı o derece belirgindi ki, Mamak Askeri Cezaevi Müdürü işkenceci Albay Raci TETİK'in söylediği gibi "... hakimler, savcılar yatıştırıcı ilaçlar alarak duruşmalara" çıktılar. İşkenceden mideleri mi bulandı, yoksa işkenceci polislerin hazırladıkları iddianamelerin içinde boğulacak gibi mi oldular(?) Bilinmez, ama DEVRİMCİ SOL Davasının içinden değil sizin, Yargıtay'ın da çıkamayacağı, belki de avuç avuç yatıştırıcı almak zorunda kalacaklarını biliyoruz. Çünkü bu davanın yaratıcıları siyasi şube, MİT, kontr-gerilla ve sıkıyönetim komutanlığının uzmanlık dalı işkencedir, hukukçuluk değil!...

İddianamelerin işkenceciler tarafından yazılması için neler yapılmadı ki? 90 güne çıkarttılar gözaltı süresini. O da yetmedi tekrar polise alma yasasıyla sonsuz kıldılar. DEVRİMCİ SOL Davasının askeri savcısı 25 günde mütalaa yazdıktan sonra(!) 90 günde polisler neler yazmazdılar ki?... Askeri savcı da, daha sonra onları bir güzel ciltler ve "iddianamem" diye sunardı!... Zaten öyle de oldu!...

Anlattıklarımız kimilerine olayları karikatürize ediyormuşuz gibi gelebilir. Ama, hayır! 12 Eylül'de hukuk, karikatür bile olamadı ne yazık ki... Ve askeri savcılar, sanıklara işkence vahşeti altında imzalatılan ifadelere ek hiçbir soruşturma yapmadılar, ciddiyetsizliklerini, işkencecilerle suç ortaklıklarını belgelediler sadece... Değil sanıklara, tanıklara bile işkence yapıldığı, ifadelerine bizleri suçlamak amacıyla yalan yazıldığı, çarpıtıldığı ortaya çıktı tek tek...

Ama bunlar önemli değildir!.. Çünkü,12 Eylül savcılarına göre işkence altında alınmış da olsa polis ifadeleri doğruyu ifade etmektedir! O halde "suçlu" olarak mahkeme karşısına çıkarılan binlerce insan en ağır cezalara çarptırılabilir. Evet "12 Eylül Mahkemeleri" "adaleti" bu mantıkla yerine getirmişlerdir(!) Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No'lu Askeri Mahkemesinin bir kararı (4.9.1986 gün, 984/107-375 sayılı karar) bu mantığı çok açık bir biçimde sergilemektedir.

"Bir an için ifadeler işkence altında alınmış olsa, böyle olduğu sübut bulsa bile, bu husus bu ifadelere itibar edilemeyeceğini göstermez. Başka bir ifadeyle, ifadeler işkence altında alınmış olsa bile, doğruyu ifade ediyorsa, eğer oluşa ve dosyaya uygunsa itibar edilebilir."

Evet, bunu söyleyen adalet dağıttığını iddia eden "12 Eylül Mahkemeleri"nden birinin heyetidir. Onlarca işkence raporu ortadayken işkence iddialarını ve suç duyurularını "tamamen basmakalıp, bir merkezden ortaya atıldığı aşkar" ve "cinayetler işleyen, devleti ve milleti uçurumun kenarına götüren vatan hainlerini ve vatan haini örgütleri haklı çıkarma gayreti içindeki çabalar" olarak gören bu mahkemeden 100'ü aşkın idam ve bir o kadar da müebbet hapis kararı çıkmıştır.12 Eylül faşist generallerinin ağzından konuşan bu mahkeme istisna değildir. Bu mantık "12 Eylül Mahkemeleri"nin tümüne egemendir.

8 yıldır işkence iddialarını reddeden ve "işkencenin ardında devlet yoktur" diyenler, bugün zor durumdadırlar. 10 Ağustos 1988 tarihinde onaylanarak yürürlüğe giren BM İşkence Sözleşmesini uygulamak için, önce Resmi Gazete'de yapılan yayın için "yayınlanan sadece TBMM'nin kararı" denmiş, ardından yürürlüğe girmesi için 20 devletin imzası gerekir denmiş, ama daha şimdiden 26 devletin imzaladığı ortaya çıkınca Askeri Yargıtay Başkanı Hakkı ERKAN bile "uygulamaya mecburuz" demek zorunda kalmıştır. "İşkence altında alındığı muhakkak ise mahkeme kararına gerek yok, doktor raporu yeterli" diyen Askeri Yargıtay Başkanının,18 Eylül 1988 tarihli Nokta Dergisi'ne açıklamalarıyla mahkemelerin BM Sözleşmesini görmezden gelme tavrı birbiriyle çelişmektedir.

Anayasaya aykırılığı iddia edilemeyen bir sözleşme hükmünü uygulamaktan dahi kaçınan mahkemeler, işkencecileri koruyup işkencecilerle suç ortaklıklarını sürdürüyorlar demektir.

Aynı şeyler, sizin için de geçerlidir, 2 No'lu Askeri Mahkeme Yargıçları... BM İşkence Sözleşmesine uyulmasını, ifadelerimizin altında imzası bulunan polislerin kimliklerinin açığa çıkarılmasını ve haklarında işkence davası açılıp açılmadığının araştırılmasını, işkence izlerinin yıllar sonra bile saptanabileceğinin bilimsel olarak mümkün olduğundan dolayı hepimizin hastaneye sevk istemlerimizi içeren dilekçelerimizi reddeden sizlerdiniz.

Bu nedenledir ki, burjuva hukuk kuralları bir yana, halkımıza zorla kabul ettirilen '82 Anayasasını bile hiçe sayan "12 Eylül Mahkemeleri"nin bu tavrıyla adalet dağıtma iddiaları tam bir tezat oluşturmaktadır. Çünkü adalet mahkemelerden önce karakollarda, I. Şubelerde, MİT merkezlerinde, Askeri ve Özel Tip cezaevlerinde, dağlarda ve sokaklarda dağıtıldı. "12 Eylül Mahkemeleri" ise, gerçek sahipleri işkenceci polis olan iddianamelere dayanarak yaptıkları göstermelik yargılamalarla dağıtılan bu adaletin sadece ve sadece tamamlayıcısı ve meşrulaştırıcıları oldu-lar!..

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

d-) "12 Eylül Savcıları" ve "12 Eylül Mahkemeleri" İşkencecileri Aklayarak İşkenceyi Teşvik Etmişlerdir

12 Eylül 1980'den bu yana ülkemizde estirilen işkence ve terörün boyutları herkes tarafından biliniyor. Örnekleriyle göstereceğimiz gibi, işkence artık gizlenemez oldu. Şimdiye kadar "gözetiminde bana işkence yapılmadı" diyen kimsenin çıkmamış olması işkencenin yaygınlığını ortaya koymaktadır. Bu şunu gösteriyor; poliste alınan ifadelerin tümü işkenceyle kabul ettirilmiştir... Bunun anlamı ise; idam talebiyle yargılanan yüzlerce insanın bu yargılamalara neden olan eylemi nasıl kabul ettiklerinin ortaya konmasıdır. Öyle ki, yargılandığı eylem anında, başka yerlerde, hatta cezaevlerinde, hastanelerde olan insanların sayısı oldukça fazladır. Ama her insan yıllarca öncesine ait bir tarihte nerede olduğunu hatırlama şansına sahip olmayabilir. O zaman bu "delil"lere göre idam cezası alması ve idam edilmesi işten bile değildir. İnsanın diyen herkesi -insan olmanın gereği olarak- yakından ilgilendiren bu sorun, "12 Eylül Mahkemeleri" tarafından ciddiye bile alınmamıştır.

Tüm dünyada insanlık suçu olarak kabul edilip lanetlenen işkencenin "doğruyu söyletmek için" yapıldığını mahkeme kürsüsünde savunan bir mantığın sahipleri de işkencecilerin ruh haline sahiptirler. Kaldı ki, 12 Eylül faşizminin vahşeti ve zulmünü meşrulaştırma işlevini gören "12 Eylül Mahkemeleri"nde görev alması bile buradaki "adalet" dağıtıcıları(!) nın karakter yapılarını ortaya koymaktadır.

İşkenceli polis senaryolarının eseri olan iddianamelerle yargılama yapan, adalet dağıtan(!) mahkemelerin işlerini kolaylaştıran(!) polislerin suçlamalarına itibar etmemeleri misyonlarına ters düşerdi. Nitekim yüklendikleri misyonu layıkıyla yerine getirmeye çalışan "12 Eylül Mahkemeleri" ve savcıları, 12 Eylül yargılamalarının bir parçası olan işkencecileri aklamaktan da kaçınmadı.

Savcıların şubeden gelen, işkence gördükleri sabit olan insanların hastaneye sevk edilme taleplerini geri çevirmeleri ve işkence izlerini tutanaklara geçirmemeleri bir yana, çok nadir alınabilen işkence raporlarını dahi örtbas etme gayretleri, suç ortakları olan işkencecileri koruma güdüsünün ürünüdür. Çünkü, soruşturma açmak demek, iddianamelerine temel aldığı polis ifadelerine, şüphe düşmesi demek olurdu... Keza "12 Eylül Mahkemeleri"nin, yargılamanın deliller açısından esasını oluşturan bu ifadelerin çürütülmesiyle oluşacak şaibelere tahammülü olmazdı... ve olmamıştır da...

Onlarca işkence raporuna ve suç duyurularına karşın hiçbir işlem yapılmaması ya da ayyuka çıkmış işkence olayları hakkında açılan davalarda işkencecilerin sudan bahanelerle aklanması, hep bu mantığın ürünüdür. Ankara'da Döndü ERDOĞAN'a işkence yapılmasıyla ilgili açılan soruşturma neticesinde savcının verdiği karar ilginçtir:

"Şahitlerin ademi malumat beyan ettikleri gibi, sanıklar suçlarını ikrar etmemişlerdir. Mağdure esasen sanıkların açık hüviyetlerini bildirememiş bulunmaktadır. Yeterli delil elde edilemediğinden sanıklar hakkında kovuşturmayla yer olmadığı kararı verilmiştir" (Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı, 2.11.1980 tarih, 1980/182 esas, 1980/305 sayılı karar)

Hazırladıkları iddianamelerle suçladıkları insanlar için, tanıkların "bu olabilir", "benzettim" gibi tereddütlü beyanlarını bile delil sayan 12 Eylül Savcıları konu işkence olunca açık kimlik istemektedirler. İşkencecilerin işkence yaparken insanların gözlerini bağladıklarını herkes gibi savcı da bilmektedir. Kaldı ki, görse bile insan ilk defa gördüğü kişilerin açık kimliklerini nasıl öğrenebilir?

Aynı türden saçmalıklarla bu davada yargılananlar da defalarca yüzyüze geldiler. Örneğin, Cavit ÖZKAYA'da "sol kulakta aşırı iltihaplanma ve orta kulak zarının yırtık olduğu, işitme duyusunu yitirdiği, peniste aşırı yara ve iltihap görüldüğü, parmak ve ayaklardaki yara, yanık izleri..." olduğu raporla belirlenmiş ve C.ÖZKAYA'nın işkenceciler hakkında yaptığı suç duyurusu sonuç vermemiş, işkence yapanların isimlerini belirtmemiş olması gerekçesiyle kovuşturmayla yer olmadığı kararı verilmiştir.

Bu kadar mı? Değil kuşkusuz.

Yine bu davada yargılanan Haydar ÖZTÜRK'ün burnunun işkence sonucu kırıldığı Haydarpaşa Askeri Hastanesi Baştabibliği'nin 12.5.1983 tarih ve Adli Tıp 9020/76-34 sayılı raporuyla sabit görülür. Ancak, sıkıyönetim yardımcı savcısı için bu bulgular yeterli değildir, çünkü, "işkence bulgularının zamanının tespit edilememesi" yanı sıra "... mağdur olduğunu iddia eden şahısların aşırı sol örgüt militanı oldukları sebebiyle suçla suçlayabildiğin kadar, hiç değilse her yalandan biri dahi tutsa yeterlidir eylem taktiğini uyguladıkları, açıkça tespit edilmiştir."

Henüz tutuklu olan ve hakkında herhangi bir hüküm bulunmayan H.ÖZTÜRK'ün aşırı sol örgüt militanı olduğunu yardımcı savcı M.Metin ÇELENLİGİL'in nasıl anladığını, bu zeka ve yeteneğinin kaynağını sormuyoruz, ama tıbbın geldiği seviyede bir burun kırılmasının zamanının tespit edilememesi söz konusu olabilir mi diye sormadan edemiyoruz. Hele hele böyle bir gerekçe, işkencecileri ve onlara suç ortaklığı yapan yardımcı savcı M.Metin ÇELENLİGİL'i aklayabilir mi?

Bu da ikiyüzlülüklerinin bir yanı tabii. Çünkü işkence raporlarıyla, polis isimlerini belirterek suç duyurusunda bulunanların bu başvuruları hakkında bir şey yapmamışlar, bu kez de başka gerekçeler uydurarak bu talepleri reddetmişlerdir.

Mahkemelere yansıyan işkence davalarının sonuçlarına bakmak bile "12 Eylül Mahkemeleri"nin işkencecileri nasıl koruduklarını ortaya çıkarmaktadır. Kamuoyunda iyice açığa çıkmış işkenceyle öldürme olaylarının sanıkları olan işkenceci polisler -zorunlu kalındığı için- verilen cezalar birkaç yılı geçmemiştir. Şimdiye kadar verilen en ağır ceza Komiser Mustafa HASKIRIŞ'a verilen 10 yıl hapidir. Ve Mustafa HASKIRIŞ bir kuyumcunun altınlarını gasp etmek suçundan tutuklanıncaya kadar da tutuklanmamış, kaçması için fırsat tanımıştır üstelik... Oysa ceza yasasında işkenceyle adam öldürmenin karşılığı idam olarak yer almaktadır.

Amaç "dostlar alışverişte görsün" örneği bir yargılama olunca, göstermelik olarak açılan davaların aklanmayla veya böylesine komik cezalarla sonuçlanması hiç de şaşırtıcı değildir.

Kendisine yasadışılığı yasa yapan 12 Eylül Savcıları ve "12 Eylül Mahkemeleri"nin, işkencecileri aklamaya yönelik bu çabaları, iddianamelerde ve kararların altındaki işkencecilerin kanlı izlerini yok etmeye yetmeyecek ve işkencecilerin suç ortağı olmalarının damgasını ömürlerinin sonuna kadar alınlarında taşıyacaklardır.

e-) "12 Eylül Mahkemeleri"nde Savunma Hakkı Yok Edilmiştir

"Kişinin suçlamalar karşısında kendisini savunabilmesi için savunma hakkı ve olanakları gerek adli, idari mercilerce, eksiksiz ve her yönüyle tanınmamış ise, orada ne kişinin huzuru ne de hukuk devleti vardır." (Türk Hukuk Kurumu Başkanı Muammer AKSOY'un 23.12.1984 tarihli konuşmasından)

Savunma hakkı yüzyıllardır yargılamanın ayaklarından biri olarak insanın temel hakları arasında yer almaktadır. Savunmanın olmadığı bir yerde ne hukuktan ne de insan haklarından söz etmek mümkündür.

Kanlı mücadeleler sonucu, temel hak ve özgünlükler arasında egemen sınıflara kabul ettirilen savunma hakkı hiçbir zaman açıktan reddedilmemiştir. Bu, ülkemiz egemen sınıfları için de geçerlidir. Nitekim Türkiye halklarına zorla dayatılan '82 Anayasasında bile, bu hak "temel hak ve ödevler" bölümünde yer almaktadır. Keza Ceza Yargılamaları Usul Yasasında savunmanın serbestçe yapılmasına ilişkin maddeler mevcuttur.

Oysa özellikle son 8 yıldır Türkiye'de yaşanan gerçekler, savunma hakkının sadece yazılı bir hak olarak kaldığını göstermiştir.

Ceza Yargılamaları Usul Yasasının 32. maddesinde, "maznun tahkikatın her hal ve derecesinde, bir veya birden fazla müdafinin yardımına müracaat edebilir" denmektedir. Bu, hazırlık soruşturmasını da kapsar. Fakat kişinin her aşamada avukatıyla görüşebileceğini söyleyen bu yasa, bırakalım gözaltını, yargılama safhasında bile çeşitli gerekçelerle uygulanmamıştır.

Hukuktan bahsedilen bir ülkede insanlar 15-30 hatta 90 gün gözaltında tutulabilir mi? Ama ülkemizde yaşanmıştır, yaşanıyor. 12 Eylül'den sonra 15 gün olan gözaltı süresi önce 30, sonra da 90 güne çıkarılmıştır. Bu 90 gün boyunca sorgulama adı altında en ağır işkencelere maruz kalan kişi ne avukatı, ne de yakınlarıyla görüştürülmez. Bu süre içinde savunma hakkı bir yana, yaşama hakkının bile güvencesi yoktur. Avukatlar müvekkillerinin nerede olduklarını bile öğrenememektedir çoğu zaman. Bu, sadece 12 Eylül döneminde değil, "demokrasiye geçiyoruz" demagogisinin yapıldığı bugün de geçerlidir. Hazırlık soruşturmalarının savunmasız olarak -avukatla görüştürülmeden- yürütüldüğü bizim gibi ülkelerin dünyada örneği kalmamış gibidir. Onyıllardır faşist diktatörlüklerin hüküm sürdüğü birkaç Asya ve Latin Amerika ülkesi ve ırkçı Güney Afrika'yı bir kenara bırakırsak TC bu konuda "tescilli" bir devlettir.

Savunmaya böylesine yasaklayıcı yaklaşan "12 Eylül Hukuku"nun bu konudaki hukuk dışılığı her aşamada sürmüştür. 353 sayılı yasanın 31. maddesinde cezaevlerinde avukat-tutuklu görüşmesinin açık-yüzyüze olması gerektiği ve hiç kimse tarafından dinlenemeyeceği belirtildiği halde, bu yasa maddesi hiçbir zaman uygulanmamış, görüşmeler cezaevi yetkilileri tarafından denetlenerek, çoğu zaman da engellenerek tutuklu-avukat arasında sağlıklı bir bilgi alışverişinin kurulması engellenmiştir.

12 Eylül faşizminin savunma kısıtlamaları yalnızca yargılananlara yönelmemiş, avukatları da kapsamıştır. Sıkıyönetim komutanlarının, istediği avukatı sorumlu olduğu bölge dışına çıkarma yetkisi, avukatların dava almalarının ve özgür savunma yapmalarının önüne bir tehdit unsuru olarak çıkarılmıştır. Zaman zaman örgüt üyesi muamelesi görerek gözaltına alınan avukatlar, zaman zaman da isteklerinde fazla ısrarlı oldukları, boyun eğmedikleri için mahkemelerden atılırlar.

Savunmanın engellenmesi konusunda 12 Eylül Savcıları da üstlerine düşeni yaptılar. Avukatların savunma hazırlayabilmesi, dava dosyalarını inceleyebilmeleri ile mümkündür. Mevcut iddiaları, dayandığı delilleri, belgeler vb.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

hakkında tam bilgi edinmeden savunma yapılması olanaklı değildir. Ama mantık mutlaka cezalandırma olunca savunmanın önüne bu yönde de engeller çıkarıldı. Avukatların, yasalar çerçevesinde dosya inceleme hakkı olmasına karşın bu, pratikte çoğunlukla işletilmedi. Hatta ve hatta DEVRİMCİ SOL I. Davasında olduğu gibi iddianame bile verilmek istenmedi. Böylece avukatlar tahminler üzerine oturan hayali delil ve belgelere göre savunma yapmak zorunda bırakılmışlardır.

Savunma hakkına hiçbir dönem böylesine ikiyüzlüce ve çok yönlü bir saldırı olmamıştır. Poliste başlayan, savcılıkta ve cezaevinde devam eden uygulamalarla savunmanın her aşamada engellenmesinde; her fırsatta "savunma kutsaldır" sözünü tekrarlamaktan vazgeçmeyen "12 Eylül Mahkemeleri"de aktif rol oynadılar.

12 Eylül faşizminin cezaevlerine yönelik rehabilite programlarının bir parçası olarak kitap, defter, kağıt, kalem verilmediği dönemlerde dilekçe dahi yazamayan tutsaklar, bu durumu sözlü olarak dile getirip önlem alınmasını istediklerinde "12 Eylül Mahkemeleri"nin cevabı "bizi ilgilendirmez", "bu bir idari sorundur", "yapacağımız bir şey yok" diyerek seyirci kalmak olmuştur. Oysa adalet dağıttığını iddia eden "hukukçular için ülke sorunlarına kayıtsız kalma özgürlüğü yoktur" (Yargıtay üyesi Sami SELÇUK)

Cezaevlerinde kişiliksizleştirmenin aracı olarak gündeme getirilen tek tip elbise uygulaması sonucunda onun ve siyasi kimliğini koruyarak tek tip elbise giymeyenler yıllarca duruşmalara çıkarılmadılar. "Mahkeme adabına uygun olmayan şekilde geldikleri" gerekçesiyle duruşmalar yıllarca "sanıksız" sürdürüldü.

İddianame adı altında hazırlanan "küfürnameler"de bizlere karşı yapılan her türlü ideolojik saldırıya, karalamaya, yalan ve demagojiye hiç sesini çıkarmayan "12 Eylül Mahkemeleri", savcının bu "küfürnamesine" yanıt verebilmek amacıyla, eldeki belgelerin, yayınların bizlere verilmesi taleplerimizi "yasak yayın" gerekçesiyle reddetmişlerdir. Halbuki savcı yalan ve demagojileri o "yasak yayın"lardan aldığı pasajlara dayanarak yapmaktadır. Böylece, bizim savcının iddialarına yanıt vermemiz engellenmeye çalışılmıştır.

Ülkemizde üç yıla kadar verilecek hapis cezalarında temyiz hakkı kaldırılmıştır. Ve bu suçlarda kişi, gıyabında yargılanıp karar verilebilmektedir. Yani 90 güne varan işkenceli sorgular sonucunda hazırlanmış polis fezlekeleriyle mahkemeye verilen kişi, savunması bile alınmadan 3 yıl hapis yatırılabilmiştir.

Tarihler 19 Eylül 1980'i yazarken cuntacılar MGK'nın 1. birleşim 3. oturumunda kaç yıllık hürriyeti bağlayıcı cezaların temyiz edilememesini tartışıyorlardı. Cuntacılar 5 yıl demişti, MGK hukukçuları 2 yıl.

EVREN- "Bu, ilk hazırlanışında 5 seneye kadardı, sonradan niye 2 seneye kadar indirildi acaba?

Hakim Tuğgeneral Muzaffer BAŞKAYNAK- "Sayın başkanım (...) Yeterli delil bulunamaması nedeniyle 2 seneden fazla hürriyeti bağlayıcı ceza verdiğimiz taktirde, temyiz yolunu da kapalı tuttuğumuz zaman, sanıklar mağdur olabilirler. (...) 5 sene olduğu zaman mahkemeler bunu suistimal edebilecekleri gibi, 5 seneye kadar hürriyeti bağlayıcı cezalar temyiz edilemeyecek, böylelikle, yeterli delil de yoktur diye özellikle beraat kararı verebilirler diye sınırı 2 yılda tuttuk."

Kendisine hukukçuyum diyen biri mahkemeler beraat kararı verebilir, suistimal edebilir kaygısı taşıyor ve yeterli delil olmasa da ceza verilmesini savunabiliyor. Tabii bir "hukukçu" böyle deyince cuntacı general ŞAHİNKAYA'nın şu sözleri edebilmesi çok doğal:

"Sıkıyönetim döneminde bir kişi suç işlemişse, bu suç herhalde öyle adi suçlardan falan olmaması gerekir. Bu nedenle 5 yıl olmasına taraftarım ben (...) Askeri mahkemenin vereceği cezanın böyle çok az olmaması lazım. Sıkıyönetim askeri mahkemesi böyle ceza verdiği zaman bunun artık temyiz olmaması lazım" (Eylül İmparatorluğu, E.TUŞALP, s.139-140)

Sonuçta birkaç dakika içinde 3 yılda anlaşıldı. Onbinlerce kişiye temyiz yolu birkaç dakika içinde tıkandı.

12 Eylül faşizminin topluma hakim kılmak istediği suskunluk ve yılgınlık, mahkeme salonlarında devrimcilerin şahsında da yaratılmak istenmiştir. Mahkemeler başladığı andan itibaren bu amaçla tutuklular üzerinde baskılar yoğunlaştırılmıştır. Bunlardan biri de savunma sürelerinin dakikalarla sınırlandırılması olmuştur. Öyle ya, kasıtlı olarak uzun tutulan savunmalarla tutuklular "mahkemeleri uzatmak" isteyebilirler. Bu da "adaleti" geciktirir (!) di. Savunmayı "yaptım", "yapmadım" olarak görenlerin siyasi düşüncelere tahammül göstermesini beklemek safdillik olur.

Oysa ortada siyasi kimliklerinden dolayı idam ve müebbet hapis cezası istenen binlerce insan söz konusudur. Ve bu davalarda yargılanan devrimciler yargılanmalarına neden olan siyasi düşüncelerini açıklamak durumundadırlar. Çünkü hazırlanan iddianamelerde bu düşünceler açıkça çarpıtılmakta ya da tahrif edilmektedir. Savcıların yalanlarını teşhir etmek ve doğruları ortaya koyarak gerçekleri açıklamak her devrimcinin hakkı olduğu kadar, görevidir de...

En küçük siyasi içerikli bir konuşma ya da dilekçeye bile tahammülü olmayan "12 Eylül Mahkemeleri"; "benim gibi düşünmeyen vatan hainidir" diyen generallerden aldıkları cesaretle, kraldan çok kralcı bir tavır sergileyerek siyasi içerikli konuşma ya da dilekçeler hakkında suç duyurularında bulunmuş, dava açtırmışlardır. Açılan bu davalarda 20'li, 30'lu yıllara varan cezalar verilmiş, verilen bu yüksek cezalarla siyasi savunma yapan tutsakları yıldırmak amaçlanmıştır. Öyle ki, yargılandığı davada hakkında istenen ceza maddesinin karşılığı olan ceza miktarından daha yüksek cezalara çarptırılmışlardır. Böylece siyasi düşüncelerinden vazgeçmeyen bir tutsak, yargılandığı davadan tahliye olsa bile, yıllarca içeride kalmaya mahkum edilmektedir. Fakat ne 12 Eylül faşizmi, ne de onun mahkemeleri tüm bunlara rağmen biz siyasi tutsakların siyasi kimliklerimize uygun düşüncelerimizi her koşulda savunmamızı engelleyememişler ve gerçekleri haykıran seslerimizi kısmayı başaramamışlardır.

E- "12 Eylül Hukuku" İtirafçı Hainlerle Aklanmaya Çalışırken Daha da Kararıyor

Egemen sınıflar kendi sömürü düzenini sürdürebilmek için her dönem çok çeşitli araçlar gündeme getirmişlerdir. Kitleleri sindirmek ve devrimcileri yok etmek için kolluk kuvvetleri ve diğer baskı kurumları yanında, sözde bilim adamlarını, psikologlarını, politikacılarını, iletişim araçlarını vb.lerini bu uğurda seferber etmekten kaçınmamışlardır.

Ülkemizde gerek kapitalizmin, gerekse egemen sınıfların kendi iç dinamiğiyle gelişmemiş olmasından kaynaklanan niteliğinden dolayı bu amaç ve yöntemler, kapitalist ülkelerdeki kadar yetkinleşmiş değildir. Bu nedenle ülkemizde baskı ve zor politikaları temel araçlar olarak hep kullanılagelmiştir.

12 Eylül faşist cuntasıyla birlikte gündeme getirilen ABD ve CIA patentli yeni taktikler, özellikle onun sivil görünümlü devamı olan ÖZAL hükümeti tarafından daha da geliştirildi. Bu taktiklerden biri de 19 Haziran 1985 tarihinde çıkarılan 3216 sayılı Pişmanlık Yasasıdır.

Halkımızın ahlaki değerlerini hiçe sayan, hainliği, muhbirliği teşvik eden bu yasayla oligarşi bir taşla birkaç kuş birden vurmaya hedeflemiştir.

Birincisi; işkenceciler, MİT ve savcıların ortaklaşa hazırladıkları senaryoları itirafçıların ağzından kamuoyuna yansıtarak, devrimcileri halkın gözünde küçük düşürmek.

İkincisi; bu yılgın, korkak ve psikopat insanlar aracılığıyla kendi anarşi ve terörünün vahşiliğini meşru göstererek yaptığı katliamlarını aklamak.

Üçüncüsü; itirafçılar aracılığıyla devrimci-demokrat kesime yönelik bir süre avı başlatarak, her alanda hak gasplarına yönelmek.

Bir başka amacı da; kimler tarafından hazırlandıkları bizzat eski itirafçıların ağzından açıklanan bu itiraflara dayanarak, binlerce insanın en ağır cezalara çarptırılmalarını sağlamaktır.

Burjuvazi, bu yasayı benimsetebilmek için var gücüyle çabalamış, hükümet demeçleri, MİT kaynaklı basın toplantıları, itirafçı hainlerin katıldığı panellerle muhbirliğin propagandasını yapmıştır. Tüm özendirme primleri, özgürlük vaatlerine rağmen bu yasadaki beklediği sonucu alamayarak hayal kırıklığına uğramıştır. Yasanın mimarı olarak bilinen Faik TARIMCIOĞLU dahi, "yasanın yürütülmesinden ve sonuçlarından hiç de memnun olmadığını" açıklayarak başarısızlıklarını ilan etmiştir. (Yeni Gündem, 13 Eylül 1986)

Tehditte suç oluşturmaya zorlayan itirafçılık yasası, hasta, kendine güveni olmayan kişiliksiz insanlara "ya ölüm ya da özgürlük" ikilemini dayatarak "itiraf" adı altında yeni suçlar ve sanıklar üretmiştir. Yüzlerce devrimcinin idam ve ağır hapis cezalarına çarptırılmasında "delil" olarak kullanılan bu "itiraf" senaryolarının gerçek sahiplerini, oynanan oyunların içyüzünü, bir zamanlar "itiraf" yapanlar, gerek devletin kendilerini kullandıktan sonra bir kenara fırlatmasından duydukları hayal kırıklığı, gerekse de toplumdan dışlanmanın verdiği eziklikle kamuoyuna itiraf ettirer... Bunlardan biri olan Yüksel AKKUŞTUR kamuoyuna yaptığı açıklamalarda, itiraflarında suçladığı insanlar için; "...bu şahısların kimilerini tanıyormuş ve birlikte eylem bile yapmışız gibi gösterirken, kimilerini de tanıyorum ve haklarında bilgi sahibiymişim gibi gösterildim" derken bu suçlamaların içyüzünü açığa çıkarmıştır. Ve bu anlattıklarının sadece kendisi için değil, tüm itirafçılar için geçerli olduğunu da belirten Y.AKKUŞTUR en çok "itiraf" üretenlerin, övgüye en fazla mazhar olduklarını da söylerken itirafçılara empoze edilenin "üret de ne üretirsen üret" mantığı olduğunu gözler önüne sermektedir.

Bu karalama kampanyasının en yoğun yaşandığı yerler, devrimcilerin kişiliksizleştirilmesi için her yolun denendiği cezaevleridir. Yıllarca her türlü hak gaspları, insanlık dışı baskılar, fiziki ve psikolojik saldırılarla karşıya getirilen siyasi tutsaklar siyasi düşüncelerinden soyundurulmaya ve bağımsızlaştırılmaya çalışıldılar. Tüm bunlara karşın siyasi kişiliklerinden ödün vermeyen siyasi tutsaklar, ölümler pahasına yükselttikleri direnişlerle onurlarını korudular. Kişiliksizleştirme politikasını olduğu gibi itirafçılık yasasını da boşa çıkardılar.

Kuşkusuz bu yasa hainler de çıkardı. Kişiliğini yitirmiş bu zavallı insanlar, ölümle "özgürlük" arasındaki tercihlerini kellelerini kurtarma yönünde kullanarak hainliği seçtiler.

İşkence ve baskı politikasının ürünü olarak ortaya çıkan hainler, her türlü insani değerini yitirmiş, dengesiz insanlardır. Hainlerin bu saldırgan ve psikopat ruh halleri itiraflarına da yansımıştır.

"12 Eylül Mahkemeleri" bu hastalıklı yapıların ürettikleri itirafları delil olarak kabul etmiş, kararlarında kullanmışlardır.

DEVİRİMCİ SOL Davasının görülmekte olduğu bu mahkeme de, bu konuda şaibe altındadır. Çünkü savcı, iddianamelerde olduğu gibi, bunca gelişmeye rağmen Esas Hakkındaki Mütalaa'sında da bu hainlerin nasıl hazırladıkları herkesçe bilinen "itiraf"larına delil olarak yer vermiştir. Mahkeme heyetinin de savcının mütalaa'sı doğrultusunda karar vermesi; bu mahkemenin de 12 Eylül faşizminin; işkencecileri, MİT ve savcılar eliyle hazırladığı bu ahlaksızlık ve onursuzluk örneği politikasının bir halkası olduğunu kanıtlayacaktır.

Hainlik ve döneçlik hiçbir zaman erdem olmamıştır. Ama, "12 Eylül Mahkemeleri" hainliği bir erdem gibi göstermişlerdir. 15 Ağustos 1985 tarihinde itirafçıların bir kısmını salarken MLSPB davası mahkeme başkanı "siz Türk çocuklarınsınız, atalarınızdan aldığınız terbiyeye göre yaşamınızı sürdürün" öğüdünü verirken atalarımızı da karalamaktadır.

Davalarına ihanet etmedikleri için işkencelerle katledilen Börklüce Mustafa'ları, Şeyh Bedrettin'leri, Pir Sultan Abdal'ları çıkaran bir tarihe sahip olan halkımız hiçbir zaman muhbirliğin ve ihanetin onursuzluğuna ortak olmamıştır.

Döneçlik, satın alma-alınma, ihanet... Burjuvazinin kendi erdemleridir. Burjuvazinin tarihi ikiyüzlülüğün, döneçliğin tarihidir. Onun bu meziyetlerini halkımıza bulaştırma çabalarını halkımız reddederek insani değerlerine sahip çıkmıştır.

Oligarşinin bizleri hiçbir ahlak kuralına sığmayan yöntemlerle karalama çabaları gibi, itirafçılık yasası da iflas etmiştir. Ortaya çıkardıkları itirafçıların ağzından hem devrimci değerleri karalayarak devrimcileri küçük düşürmeyi, hem de işkenceye, keyfiliğe, gayri meşruluğa dayanan "12 Eylül Hukuku"nu meşru göstermeyi amaçlayan faşizmin tüm çırpınışları boşunadır. Yıllardır hukuk adına yapılanları itirafçılar dahi aklayamayacaklardır.

F- "12 Eylül Adaleti" İşkencenin, Keyfiliğin ve Yasadışıliğin Adaletidir

12 Eylül faşizmi bir dönemin hesabını kapatmak amacıyla her yolu denemiştir. İşkenceli sorgularıyla, işkenceye dayalı ifade ve sahte belgelere dayanan iddianmeleriyle, yasa tanımaz "12 Eylül Mahkemeleri"yle tam bir komediye dönüşen "12 Eylül yargılamaları" adil değildir. En temel hukuk normlarının bile uygulanmadığı "12 Eylül Mahkemeleri"nde, yasalara uymama bir ilke haline getirilmiş, yargılanan kişi lehine olabilecek belge, tanık, dilekçe vb. gözönüne alınmazken, aleyhte kullanılabilecek en küçük "delil"e bile rağbet edilmiştir.

Faşist cuntanın Anayasasında bile "kimseye işkence yapılamaz" maddesi bulunmasına karşın, "işkence doğruyu söyletmek için yapılır" diye yorumlar yapabilen yargıçlardan oluşan bu mahkemelerin işkenceli ifadelere dayanarak cezalar yağdırması şaşırtıcı olmuyor. Cezaevlerinde kendilerine işkence yapıldığını anlatıp suç duyurusunda bulunan tutsaklara "İran'da adam asıyorlar, siz yine dua edin işkence yapıyorlar" şeklinde cevap veren yargıçların dağıttığı adaletin "işkenceli adalet" olmadığını kimse iddia edemez.

Bizleri yasalara uymamakla suçlayanlar, kendi yasalarını hiçe sayarak mahkeme usul hükümlerine aykırı yargılamalar sürdürdüler. Tutukluların ağızını açtıklarında salondan atıldıkları, avukatların duruşmalara alınmadığı bu keyfi uygulamalarını "Savaş Hali Hükümleri"ne dayandırdılar. Oysa kendi yasaları "Sıkıyönetim savaş hali sebebiyle ilan edilmemişse, Savaş Hali Hükümleri uygulanamaz" diyordu. Yasaya rağmen "Savaş Hali Hükümleri"nin uygulanması, "12 Eylül Mahkemeleri"nin önyargılarını ortaya koymaktadır. Evet, onlar gerçekte, savaş halindeydiler. Bu savaş, 12 Eylül 1980'de Türkiye halklarına ve devrimcilere karşı açtıkları savaştı, ve bu mahkemelerden çıkan cezalar, yargıladıkları onbinlerce siyasi tutsağı "Savaş açtıkları düşmanlar" olarak gördüklerinin belgeleridir.

'82 Anayasasının 10.maddesi; "Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerde kanun önünde tanınan eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadır" diyor.

Oysa "12 Eylül Mahkemeleri" kendi anayasalarına bile ters düşecek bir tarzda artırımlı cezalar vermişlerdir.

1402 sayılı yasanın 17/1 maddesi, Sıkıyönetim Mahkemelerinde yargılananlara ek bir ceza hükmü getirmektedir. Başlı başına bir keyfiyet olan ve hukukun eşitlik ilkesine ters düşen bu yasanın kendisi bir yana, uygulamasında da yasaya rağmen cezalar artırılmıştır. Bu maddenin uygulanabilmesi için; sözkonusu suçun 19.9.1980 gününden sonra işlenmiş olması, siyasi nitelikli olması ve bu suçtan sıkıyönetim mahkemesinde yargılanıp mahkum olması gerekmektedir. Bu üç koşulun birden bulunması durumunda ancak uygulanabilen bu artırma, üç koşuldan biri eksik

olduğunda uygulanamaz. Yasanın aleyhte geriye işlemeyeceği bilinen bir kural olmasına karşın "12 Eylül Mahkemeleri" yasayı geriye doğru işletmiş, bu maddeyi siyasi tutuklulara yönelik bir silah olarak kullanarak, yüzlerce kişiyi fazladan yıllarca zindanlarda yatırmışlardır.

Ayrıca, aynı maddeden biri sivilde, diğeri sıkıyönetim mahkemesinde yargılanan iki kişiden sıkıyönetimde yargılananın diğerinden daha fazla ceza alması hangi adalet ilkesiyle açıklanabilir?

Yasaların böylesine keyfi olarak çıkarıldığı ülkemizde adalet aramak boşunadır. Hele hele de "12 Eylül Hukuku"nda...

"Adalet ölçüsünü gözetmeden yasaları çıkartan bir devlette hukuk zorbalığının buyruğundadır." (Sami SELÇUK, Yargıtay üyesi)

12 Eylül'le birlikte beş generalin buyruklarıyla oluşturulan "12 Eylül Hukuku" insan mezbahalarına dönüştürülen karakollarda, şubelerde, askeri cezaevlerinde "adalet" dağıttı. Cezaevi avlularına kurulan idam sehpaları, mahalle aralarında, sokaklarda, dağlarda yüzlerce devrimciyi ve yurtseveri kurşuna diken "ölüm timleri", "12 Eylül Adaleti"nin simgesi oldular.

G- "Adalet Tanrıçası"nın Fahişeleştirenlere Son Birkaç Söz

Adalet bir elinde kılıç, diğerinde terazi tutan genç bir bakireyle sembolleştirilmiştir. Ama 12 Eylül'den bu yana ABD emperyalizminin, CIA'nın, işbirlikçilerinin ve bir avuç generalinin adaletinin hüküm sürdüğü ülkemizde adalet bakiresi elinde kanlı bir bıçak taşıyan fahişeye dönüştürülmüştür.

İnsanlar her şeye katlanabilir, ama adaletsizliğe asla... Yıllardır işkenceler, baskılar ve hak gasplarıyla içine itildiği suskunluğuna bakarak, bunca adaletsizlik karşısında halkımızın sonsuza dek seyirci kalacağını sananlar aldanıyorlar. Her geçen gün 12 Eylül faşizminin üzerine serptiği korku toprağından silkinen halkımızın doğrulup kalkacağı gün fazla uzak değildir. Daha bugünden 12 Eylül ve "12 Eylül adaleti" yargılanmaya başlanmıştır. İşte o gün geldiğinde, bugünün zorbaları, zalimleri, gerçek adaletten, halkın adaletinden kurtulamayacaklardır.

İşkence üzerine temellenen "12 Eylül Hukuku"nun savunucusu olma "onuru"na erişenlere ithaf olunur!...

Bölüm: 17

12 EYLÜL TERÖRİSTLERİ VE SUÇLULARI

I- SUÇ DOSYASI

- Halkımızı yoksulluğa ve oligarşinin azgın sömürüsüne, pazar yerlerindeki artıkları toplamaya mahkum eden;
- Binlerce insanı yoksullukta dolayı organını satmaktan başka yol bulamama ölçüsünde çaresiz bırakan;
- İşçiyi sendikasız, grevsiz, toplu sözleşmesiz bırakan; kışlaya çevrilmiş fabrikada patronun ve YHK'nın insafına terkeden ve bu politikaya alet olan;
- Patronlar kârlarını astronomik rakamlara çıkarırken işçini gerçek ücreti 1960'lı yılların seviyesine indiren;
- Onbinlerce işçiyi işinden atarak, faal nüfusun %24'üne ulaşan işsizler ordusunu arasına katan;
- Halkın başını sokacağı gecekondu başına yıkarken, en güzel topraklarımızı ve gayrimenkulleri Arap şeyhlerine ve zenginlere satan;
- Tarımsal girdi fiyatları yükselirken, taban fiyatlarını düşüren ve köylüyü krediden yoksun bırakıp tüccarın-tefecinin, büyük toprak sahiplerinin insafına terkeden;
- Tarım işçilerini hiçbir sosyal güvence olmaksızın çalışmaya zorlayan, az topraklı köylünün toprağına ipotek koyduran;
- Memuru tüm demokratik haklarından mahrum bırakan ve ancak ev kirasına yetebilen maaşla çalışmaya, bu nedenle ikinci bir iş yapmaya mahkum eden;
- Ülkeyi emperyalistlere ipotek eden;
- 12 Eylül sonrası yapılan ikili anlaşmalarla ülkemizi bir çatışmanın odağına oturtan;
- Ülkeyi adım başı ABD üssü ve tesisi ile donatan, emperyalizmin Ortadoğu'daki maşası haline getirilen TC ordusunu Çevik Kuvvet haline getiren;
- 50 milyar dolarlık dış borçla her doğan çocuğa 1 milyon liralık dış borç yükü yükleyen;
- Türkiye halklarının onurunu ve kimliğini emperyalizmin ayakları altına seren;
- Türkiye halklarına faşist '82 Anayasasını layık gören; bu Anayasa ile yaşama hakkı dahil, tüm ekonomik-demokratik-politik hak ve özgürlükleri gaspeden;
- Şeffaf zarflarda koyu renkli oy pusulaları kullandırılan seçimlerde oy kullanmayanlara ceza uygulayan, mavi demeyi, cunta görüşleri dışında oy kullanmayı ve propagandayı yasaklayan;
- Cumhurbaşkanı bir faşist diktatörün tüm yetkileriyle donatan;
- Yasama ve yargı organlarını yürütmenin vesayetine sokan;
- Cumhurbaşkanlığı Konseyi, Milli Güvenlik Kurulu, Devlet Denetleme Kurulu aracılığıyla cuntayı süreklileştiren;
- YÖK'ü, YHK'yı, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nu, lokavtı anayasal kurum haline getiren;
- Sıkıyönetim, olağanüstü hal, doğal afet hali, milli güvenlik, milletin bölünmezliği, ekonomik kriz vb. gibi 13 maddede hak ve özgürlükleri yok eden;
- Suça eğilimli, serseri, vb. gibi muğlak tanımlarla herkesi özgürlüklerinden mahrum etmenin, gözaltına almanın yolunu açan;
- Yasal yürüyüşlere, gösteri, miting ve gecelere ve diğer etkinliklere izin vermeyen, bu etkinlikleri baştan sona videoya alarak baskı oluşturmaya amaçlayan;

- Yürüyüş, miting ve gösterilere saldırarak insanları copleyan, döven ve hatta kurşun sıkan, katleden, yerlerde sürükleyip gözaltına alan;

- Yüzlerce devrimci-ilerici ve yurtseveri işkencehanelerde, sokaklarda, dağlarda, zindanlarda, darağaçlarında katleden;

- Devrimcilerin-yurtseverleri idam fermanına imza atan;

- Ülkeyi bir yarı-açık cezaevine, istisnasız tüm karakolları, emniyet amirliklerini, gözetim yerlerini, MIT binalarını, siyasi şubeleri işkencehaneye çeviren;

- Uluslararası Af Örgütü'nün belirleyebildiği 72 çeşit işkenceyi, içlerinde iktidar ve ana muhalefet partileri milletvekillerinin de bulunduğu yüzbinlerce kişiye uygulayan; ve bu işkencelerde yüzlerce kişiyi katleden, binlercesini sakat bırakan ve tedavisi olanaksız yaralar açan;

- Elimizde taş gibi oğlanlar var diyerek işkencehanelerdeki tecavüzleri, cop sokma işkencesini meşrulaştırmaya çalışan; çocuk-yaşlı, kadın-erkek demeden herkese, hatta hamile kadınlara dahi işkence yapan ve düşüklere yol açarak katliamların doğmamış çocukları katline kadar vardiyan;

- Arama adı altında milyonlarca insanı evinde, otobüste, dolmuşta, işinde rahatsız eden, esir muamelesi yapan, aşağılayan, horlayan;

- Cezaevlerinde tutuklulara ve ailelerine eza-cefa, 8 yıl boyuca işkence, baskı, yasak ve keyfi yaptırımlar uygulayan;

- Tutukluları kobay olarak kullanan;

- Doktor olarak önlemesi gerekirken işkencelere katılan, işkence görenlere sağlam raporu veren, işkenceden ölüm nedenlerini gizleyip normal ölüm diye açıklayan;

- İşkence soruşturmalarının üzerini örten, işkencecilere ceza vermeyen, onları koruyan, terfi ettiren, ödül veren;

- Milyonlarca Kürt köylüsünü köy meydanlarında falaka çeken, meydan dayağı atan, çırlıçıplak soyundurarak küçük düşüren;

- Kürt halkına yönelik baskı, işkence ve katliamlarını soykırıma dönüştüren, Kürtçeyi yasaklayan, asimilasyon uygulayan, Kürtçe isimleri yasaklayan;

- Binlerce Kürt köylüsünü yerinden-yurdundan eden, sürgüne yollayan;

- Binlerce ilerici-yurtseveri vatandaşlıktan çıkaran;

- Mahalleleri, köyleri, kasabaları ve tek tek insanları devletin yanında ya da karşısında olup olmadıklarına göre dört ayrı renkte fişleyen;

- Binlerce insana muhbirlik, ajanlık teklif eden, insanlar hakkında kuşku yayan;

- İhbarcılığı kurumlaştıran ve ödüllendiren;

- Pişmanlık Yasasıyla halkın değer yargılarını yozlaştıran ve binlerce ilerici-yurtsever-devrimci hakkında, bu iftiralara dayanarak ceza veren;

- Aydınların, bilim adamlarının ve sanatçıların özgür çalışma, eserlerini, ürünlerini yayma, sergileme olanağını yok eden;

- İlerici-demokrat-yurtsever öğrenci ve öğretmenlere yaşama hakkı tanımayan, okulları birer gerici-faşist militan yetiştirme yurtlarına, komando kamplarına çeviren;

- Üniversiteleri YÖK cenderesine alan, özerkliğin kırıntılarını dahi yok eden ve eğitim kalitesini tümüyle düşüren;

- Birlerce öğretim üyesini üniversiteden ayrılmaya zorlayan veya atan, onbinlerce öğrenciyi kapı dışarı eden, Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

öğrenci-öğretim üyesi-asistan ve diğer çalışanların örgütlenme ve üniversite yönetiminde söz sahibi olma haklarını yok eden;

- Yüzbinlerce kitabı yakan, binlerce kitap, dergi, kasete yasak koyan, toplatın;
- Basın-yayın üzerinde en koyu sansür uygulayarak Abdülhamit'in bile adını unutturan;
- Yasal yayınları illegal yayın gibi gösteren;
- Faşist Türk-İslam Sentezi düşüncesini resmi görüş haline getiren ve bu düşüncenin kaynağı Aydınlar Ocağı'na destek ve faaliyet alanı sunan;
- Basında devrimciler aleyhinde kampanya açarak devrimcileri karalamaya, işkencecileri ve cuntacıları aklamaya çalışan;
- Halkın dini duygularını sömürmek için din dersini okullarda zorunlu ders haline getiren; gerici Suudi sermayesiyle kurulan örgütlerin Türkiye'de cirit atmasına, şeriatçılığı, tarikatçılığı yaymalarına davetiye çıkaran;
- Nutuklarına ve muhbirliğe çağrı bildirilerine hadislerle başlayarak halkı inaçlarını çıkarlarına alet eden;
- İlerici-yurtsever-devrimcileri en ağır ceza istemleriyle göstermelik, bağımsız olmayan mahkemelerde yargılayan, savaş hali hükümlerini uygulayan, savunma hakkını yok eden;
- Meslek onurunu ve bağımsızlığını koruyan hukukçuları sürgün eden;
- Tedavi için yurtdışına gitmesi zorunlu olanlara dahi pasaport vermeyerek sakat kalmalarına, katledilmelerine yol açan;
- Malını-mülkünü satarak edindiği küçük birikimini, emekli aylığını bankere kaptıran en az 300 bin aile için üstüne bir bardak soğuk su içsinler , halk kumar oynadı diyen;
- Halkın bankerler, sahte kooperatifler, müteahhitler elinde sömürülmesine göz yuman;
- 12 EYLÜL'Ü 12 EYLÜL YAPAN TÜM UYGULAMALARA İMZA ATAN, ONAY VEREN, DESTEKLEYEN VE İCRA EDEN TÜM HALK DÜŞMANLARINI, FAŞİSTLERİ, İŞKENCECİ KATİLLERİ, ZORBALARI, KAN EMİCİ SÖMÜRÜCÜLERİ, HAİNLERİ, MUHBİRLERİ... PROLETARYA ADINA, TÜRKİYE HALKLARI ADINA SUÇLUYORUZ!

12 EYLÜL'ÜN GERÇEK SUÇLULARI, SUÇLARININ HESABINI TÜRKİYE HALKLARINA MUTLAKA, AMA MUTLAKA VERECEKLERDİR!

II- SUÇLULAR

A- 12 Eylül Faşizminin Simgesi: MGK

Yukarıda saydığımız tüm suçların doğrudan ya da dolaylı failidirler. Bu suçların işlenmesinde suçlulara "kefil" olmuşlar, suçluları "koruyup kollamışlardır". Hiçbir hafifletici nedenleri yoktur. Suçlarını bilinçli olarak ve ta 1978 yılından itibaren adım adım planlayarak işlemişlerdir.

- Org. Kenan EVREN
- Org. Nurettin ERSİN
- Org. Tahsin ŞAHİNKAYA
- Ora. Nejat TÜMER
- Org. Sedat CELASUN

12 Eylül'ün Genelkurmay Başkanları Cuntanın bizzat içinde yer almışlardır. MGK'nın danışmanı ve emirlerini doğrudan uygulayıcısıdır. Tüm suçların ortağı ve bu suçlardan en az MGK kadar sorumludurlar.

- Org. Necdet ÜRUĞ
- Org. Necip TORUMTAY

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

B- 12 Eylül'ün Komutanları

12 Eylül faşist cuntasının planlayıcısı, baş destek vericisi ve uygulayıcıları olarak baskı, işkence ve katliamların altında imzası olan komutanlar, üst düzey askerler, 12 Eylül faşist suç örgütünün ilk halkalarında yerlerini almışlardır.

a) Kuvvet Komutanları

Kara Kuvvetleri Komutanları:

- Org. Haydar SALTİK: MGK Genel Sekreteri, İstanbul Sıkıyönetim Komutanı ve aynı zamanda cuntanın "akıl hocası", "Bayrak Planı"nın hazırlayıcısı.

- Org. Necdet ÖZTORUN

- Org. Kemal YAMAK

Hava Kuvvetleri Komutanları:

- Org. Halil SÖZER

-Org. Cemil ÇULHA

-Org. Safer NECİOĞLU

Deniz Kuvvetleri Komutanları:

- Oramiral Zahit ATAKAN

-Oramiral Emin GÖKSAN

-Oramiral Orhan KARABULUT

Jandarma Genel Komutanları:

- Org. Fikret OKTAY

-Org. Mehmet BUYRUK

-Org. Adnan DOĞU

-Org. Burhanettin BİGALİ: 6.Kolordu Komutanı iken cezaevlerindeki baskıdan ve Serdar SOYERİN'in idamından sorumlu.

b) Ordu Komutanları

- Org. Recep ERGUN: İstanbul ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlıkları yaptı. Bu görevlerindeki uygulamaları birçok yönüyle basına da yansıdı. Bugün de ANAP milletvekili olarak halkın karşısındaki yerini, uygulamalarını sürdürüyor.

- Org. Doğan GÜREŞ: 1. Ordu Komutanı

- Org. Bedrettin DEMİREL: 2. Ordu Komutanı

- Org. Selahattin DEMİRCİOĞLU: 3. Ordu Komutanı

- Org. Sabri YİRMİBEŞOĞLU: 3. "-"

- Org. Hüsnü ÇELENKLER: 3. "-"

- Org. İ.Hakkı AKANSEL: 4. Ordu Komutanı ve cuntanın atadığı İstanbul Belediye Başkanı

- Org. Süreyya YÜKSEL: 4. Ordu Komutanı

- Org. Sedat GÜNERAL: NATO Güneydoğu Avr.Müt.Kuv.Kom.

- Org. Ragıp ULUĞBAY: "-"

-Org. Kaya YAZGAN: "'-" ve Türkiye Kürdistanı ve Diyarbakır cezaevindeki işkencelerden sorumlu. İsmi sayılan son üç general NATO'daki görevleriyle Türkiye'nin emperyalizme bağımlılaştırılması yönündeki yeni kölelik anlaşmalarının, ilişkilerinin de doğrudan içinde yer alıp uygulayıcılığını yapmışlardır.

- Korg. Nevzat BÖLÜĞİRAY: 6. Kolordu Komutanı

- Korg. Hakkı KAYA: "-"

- Korg. Bülent TÜRKER: ""

- Korg. Hayri ÜNDÜL: 7.Kolordu Komutanı ve MİT Müsteşarı

- Korg. Aşır ÖZERER: 7.Kolordu Komutanı

- Korg. İ. Hakkı KARADAYI: 8.Kolordu Komutanı

- Korg. Nazım POZAN: 15.Kolordu Komutanı

- Tuğg. Osman ÇİTİM: Tunceli Sıkıyönetim Komutan Yardımcısı ve jandarma Tugay Komutanı olarak Kürt halkına yönelik işkence ve katliamlarda bizzat yer almıştır. Devrimcilerin yakalandığı yerde öldürülmesi emrini vermiştir.

- Tuğg. Ahmet TURHAN: Kürt halkına yönelik işkence ve katliamların bizzat içinde yer almıştır.

- Korg. Suat İLHAN: 1983'e kadar Diyarbakır Kolordu Komutanı olarak Kürt halkına yönelik soykırım ve asimilasyon politikasının uygulayıcısı olduğu gibi, daha sonra da "Atatürk Dil, Tarih Yüksek Kurulu" Başkanı olarak, faşist ideolojiyi "Atatürkçülük" adına kitlelere empoze etmede birinci derecede rol almıştır.

- Tümamiral Işık BİREN: Cuntanın koordinatörü

- Koramiral Nejat SERİM: Donanma ve Sıkıyönetim Komutanı

- Tümg. Yusuf HAZNEDAROĞLU: Maraş Sıkıyönetim Komutan Yardımcısı. Maraş'ta bizzat işkenceleri yönetmiş ve katılmış, işkencede devrimcilere "biz sizi beton çukurlara gömmeyi bilirdik ama ah şu dengeler yok mu!" diyen bir faşist.

- Erhan GÜRCAN: Çanakkale Sıkıyönetim Komutanı.

- Korg. Hulusi SAYIN: Özel Kolordu Komutanı olarak gerek yurtiçi, gerekse Irak'taki "sıcak takip"te Kürt halkına soykırım uygulayan kişidir.

- Tuğg. Mehmet YAVUZER: İstanbul İl Jandarma Alay Komutanlığı yapan, sultanahmet ve Sağmalcılar-2 cezaevlerindeki baskı ve işkencelerin emrini veren kişidir. Ölüm Orucu'nda dört yoldaşımızın katlinden de sorumludur.

- Org. Celal BULUTLAR: Milli Savunma Bakanlığı Müsteşarı

- Org. İbrahim TÜRKGENÇİ: Milli Savunma Bakanlığı Eski Müsteşarı, ayrıca 66. Tümen Komutanlığı döneminde Metris'teki işkencelerden sorumlu.

- Org. Sabri DELİÇ: Milli Savunma Bakanlığı eski Müsteşarı ve 8. Kolordu eski Komutanı

- Org. H. Nusret TOROSLU: MGK Genel Sekreteri

C- Katliamların Düzenleyicisi MİT Görevlileri

MİT işkencelerinin ünlenmesi yeni değildir. 12 Mart'ta ve 1970-80 arasında da MİT merkezleri, sorgu yerleri ve illegal MİT binalarının adı sık sık işkenceyle bağlantıları yönüyle kamuoyuna yansıdı. Özellikle 12 Mart ve cuntacı Kemalistlere işkence yapılan Ziverbey Köşkü MİT işkenceleriyle bütünleşti.

12 Eylül döneminde de MİT sorguları, MİT'in işkencecileri, muhbirler ön plana çıktı. MİT, CIA, MOSSAD, SAVAK vb. ilişkileriyle aktarılan deneylerle geliştirilen işkence, ülkenin her bir yanına MİT'in işkence uzmanlarınc

taşınmış, öğretilmiş ve MİT'in seyyar işkencecileri karakol karakol gezerek işkencelere katılmışlardır.

Kötü ününü 12 Eylül'le daha da pekiştiren MİT'in tüm mensupları işkencelerden dolayı zanlıdır. Tüm MİT işkencecileri, muhbirleri ve diğer görevlileri baskı, işkence ve faşist terör suçlusudur.

- Fuat DOĞU : MİT eski Müsteşarı
- Hayri ÜNDÜL : " "
- Teoman KOMAN : MİT Müsteşarı
- Mehmet EYMÜR : MİT Kaçakçılık Daire Başkanı
- Hiram ABAS : MİT Müsteşar Yardımcısı
- Atilla AYTEK : MİT üst düzey yetkilisi, Kaçakçılık Daire Başkanı
- İsmet Y.ERENSOY : MİT Personel Daire Başkanı
- Nuri GÜNDEŞ : MİT İstanbul Başkanı
- Erkan GÜRVİT : MİT üst düzey yetkilisi ve Kenan EVREN'in Güvenlik Danışmanı
- Ruzi NAZAR : CIA ajanı, silah kaçakçısı ve MHP'nin örgütleyicisi, ABD vatandaşı
- Korkut EKEN : Mehmet EYMÜR'ün yardımcısı
- Cengiz ABAOĞLU : MİT'in kaçakçılık işleri sorumlusu
- Hanefi AVCI : MİT Van-Hakkari sorumlusu

Bazı MİT Görevlileri ve Muhbirleri:

- Doğan SOLMA
- M. Ali KAŞIKÇILAR
- Süleyman YENİLMEZ
- Veli ÖZATAMAN
- Seçkin AYNA
- Aziz ÇEVRİMEN
- Kemal TATAR
- Serdar ÖZENÇ
- Bilal KUMKENT
- Niyazi OKTUNA
- Halifi ASKARAN
- Mustafa POYRAZ
- Ahmet ŞENDUL
- Bülent ÖZTÜRKMEN

D- 12 Eylül'ün Faşist Valileri

Olağanüstü yetkilerle donatılan 12 Eylül valileri özellikle, sıkıyönetimin kalkmasıyla cuntanın sivil görünüm

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

altında yürütülmesinde, gösterileri, mitingleri yasaklamaktan, kitlelerin siyasal faaliyete katılımını önlemeye kadar birçok konudaki faşist baskı yasalarının uygulayıcısı olarak önem kazandılar ve anti-demokratik uygulamalardan sorumludurlar.

- Nevzat AYAZ : İstanbul ve İzmir Valisi
- Vecdi GÖNÜL : Ankara ve İzmir Valisi
- Saffet A. BEDÜK : Ankara Valisi
- Hayri KOZAKÇIOĞLU : Adana ve Olağanüstü Hal Bölge Valisi
- Kenan GÜVEN : Tunceli Valisi
- Cengiz BULUT : Tunceli Valisi
- Reşat AKKAYA : Ordu Valisi, TÜRKİŞ'e rapor yazan ve Fatsa "Nokta Operasyonu"nın düzenleyicisi
- Recep YAZICIOĞLU : Tokat Valisi
- Tevfik BAŞAKAR : Zonguldak Valisi; MHP davası sanıklarından

Yukarıda isimleri yazılı olanlar icraatlarıyla en çok adından söz ettirmiş olanlardır; yoksa tüm valiler, vali yardımcılar, sıkıyönetim ve olağanüstü hal uygulamalarından, demokratik hakların gaspından, baskı ve işkencelerden, katliamlardan sorumludurlar.

E- Emniyet Genel Müdürleri, Emniyet Müdürleri, Şube Müdürleri, İşkenceci Polisler ve Ordu Mensupları

Faşist cuntanın, işkenceye karşı olduğu yalanına başvurabilmek, devletin işkenceye destek olmadığı, aksine işkencecileri yargıladığı, işkenceyi "birkaç kendini bilmez görevlinin yaptığı suimuamele" olarak göstermek için bir kısım işkencecileri yargılayıp cezalandırması gerekiyordu. Sonuçta yüzlerce dava açılıp büyük bir çoğunluğu beraat veya kovuşturmayla yer olmadığı kararıyla kapatıldı. Cuntanın işkenceci olmadığını göstermesi için cezalandırılan işkenceciler ise, adam öldürmenin ölüm cezasıyla cezalandırıldığı ülkede bir iki yıllık ceza ile kurtuldular. Onların oligarşinin mahkemelerinde ceza almaları göstermeliktir. Gerçek hükmü halkın adaleti verecektir.

Anayasa ve Polis Yasasıyla olağanüstü yetki ve milyarlık teçhizatlarla donatılarak katliam gücü artırılan polisin ve ordunun sürdürdüğü insan avının ve işkencelerinin baş yürütücüleri olarak 12 Eylül'ün önde gelen uygulayıcılarıdır.

- Fahri GÖRGÜLÜ : Emniyet Genel Müdürü
- Sabahattin ÇAKMAKOĞLU : Emniyet Genel Müdürü
- Ülkü MERT : Terörle Mücadele ve Harekat Daire Başkanı
- Necati ALTUNTAŞ : İstanbul Çevik Kuvvet Şube Müdürü
- Hüseyin ÇAPKIN : Emniyet Genel Müdürlüğü siyasi konulardan sorumlu müdür yardımcısı
- Şükrü BALCI : İstanbul Emniyet Müdürü, yoldaşlarımızın ve birçok devrimcinin katlinden doğrudan sorumlu
- Ünal ERKAN : Ankara Emniyet Müdürü, İstanbul Emniyet Müdürü ve Edirne Valisi
- Mümtaz BAYKAL : İstanbul Emniyet Müdür yardımcısı
- İsmail TAŞKAFA : " " " "
- Ziver ÖKTEN : " " " "
- Lütfü TOMUŞ : İzmir Emniyet Müdürü, Bursa Emniyet Müdürü ve bir dönem İstanbul Siyasi Şube Müdürü olarak işkencelerden sorumlu
- Ahmet KARAKURT : İzmir Emniyet Müdürü

- Ahmet ATEŞLİ : İstanbul emniyet amirlerinden. Görev yaptığı dönemde birçok devrimciye işkence yapılmasından ve yoldaşımız Mustafa IŞIK ve birçok devrimcinin katlinden sorumlu

- Hamdi ARDALI : İzmir Emniyet Müdür yardımcısı, İstanbul Emniyet Müdürü
- Uğur GÜR : İzmir Emniyet Müdür yardımcısı ve bir dönem İstanbul'da birçok devrimcinin katili
- Ali AKAN : Ankara Emniyet Müdürü ve DAL grubu sorumlularından
- Azmi DERİN : Ankara I. Şube Müdürü ve DAL grubu sorumlularından
- Mehmet AĞAR : İstanbul I. Şube Müdürü ve Ankara Emniyet Müdürü
- Hasan ERYILMAZ : Ankara I. Şube Müdürü
- Atilla AKSOY : Ankara Emniyet Müdür yardımcısı
- Cevdet SARAL : Ankara Emniyet Müdürlüğü I. Şube Müdür muavini ve DAL grubu sorumlularından
- Barbaros H. AYDIN : Ankara Emniyet Müdür yardımcısı
- Zeynel A. AKSOY : Ordu Emniyet Müdürü
- Kemal ÇELEBİ : Erzincan Emniyet Müdürü
- Celal ŞİRİNERLİKÇİ : Tunceli Emniyet Müdürü
- Ömer İLERİ : Çorum Emniyet Müdürü
- Şükrü YETİMOĞLU : Hatay Emniyet Müdürü
- Ali SAKALLI : Kütahya Emniyet Müdürü
- Erol İzzet KESEÇİ : Gaziantep Emniyet Müdür yardımcısı
- M. Ali ÖZEN : İzmit Emniyet Müdürü
- Şerafettin GÖKÇEÖREN : Edirne Emniyet Müdürü
- Bolat BOLALOĞLU : Antalya Emniyet Müdürü
- İlhan LOSTAR : Kırklareli Emniyet Müdürü
- Şakir ERTAN : Trabzon Emniyet Müdürü
- Fahrettin SÖKMENER : Kocaeli Emniyet Müdürü
- Erol İNCE : Bilecik Emniyet Müdürü
- Abdullah SELVİ : Tekirdağ Emniyet Müdürü
- Mithat ŞAHİN : Afyon Emniyet Müdürü
- Kemal TACİROĞLU : Eskişehir Emniyet Müdürü
- Orhan KAYNAMAZ : Eskişehir Emniyet Müdür yardımcısı
- Halil BOZDOĞAN : Eskişehir Emniyet Müdür yardımcısı
- Turan KOZAN : Manisa Emniyet Müdürü
- Mehmet CANSEVEN : Elazığ Emniyet Müdürü
- Asaf ÇALIŞKAN : Yozgat Emniyet Müdürü

- Gültekin DEMİR : Muğla ve Adana Emniyet Müdürü
- Aydın GENÇ : Mardin Emniyet Müdürü
- Zeki ÖTER : Emniyet Genel Müdür Muavini
- Yaşar GÖKİŞİK : Kayseri Emniyet Müdür yardımcısı
- Mustafa TAŞKAFI : Edirne Emniyet Müdür yardımcısı ve İstanbul Çevik Kuvvet Müdürü
- Ertuğrul OĞAN : Emniyet Genel Müdürlüğünde Daire Başkanı
- Mustafa TEKELİ : Emniyet Genel Müdürlüğünde muavin
- Ali DERE : Emniyet Genel Müdürlüğünde Daire Başkanı
- Halit KARABULUT : Emniyet Genel Müdürlüğünde daire Başkanı
- Erdem YURTSEVEN : Emniyet Genel Müdürlüğü yetkililerinden
- Beyhan ERTÜRK : İstihbarat Daire Başkanı
- Osman GÜVENİR : " " "
- Ümit ERDAL : Asayişten sorumlu Emniyet Genel Müdür Yardımcısı
- Tuncer MERİÇ : Kaçakçılık ve İstihbarat Daire Başkanı
- Metin AKSOY : İzmir Emniyet Müdür Yardımcısı ve İstanbul'da müfettiş
- Mustafa YİĞİT : Teftiş Kurulu Başkanı, bir dönem İstanbul Emniyet Müdürü
- Oktay ENGİN : APK uzmanı
- Ümit ESMER : " "
- Edip BULUT : " "
- Alpaslan BİLGİNER : " "
- Raşit YILMAZ : " "
- Mehmet AKSU : Emniyet Genel Müdürlüğünde Daire Başkanı
- Yüksel TUNCER : Florya Polis Okulu Müdürü
- Halil BAHÇEKAPILI : Müfettiş
- Rıfat ÖZBİRGÜL : "
- Nuri ESİRGİN : Emniyet Genel Müdürlüğünde Daire Başkanı
- Güven ŞAHİN : İstanbul Emniyet Müdür yardımcısı
- Lütfü LÜK : " " " "
- Orhan ACAR : Ankara Emniyet Müdür yardımcısı
- Mehmet KAYTAN : Kars İ. Şube Müdürü
- Mustafa ÖZER : Kars siyasi şube sorgu amiri
- Altay POLAT : Ankara siyasi şube müdürlerinden

- Mustafa KULALAR : " " " "
- Mustafa ATAK : " " " "
- Aydın GÜNEY : " " " "
- Fahrettin METİN : Kaçakçılık ve İstihbarat Dairesi Silah ve Mühimmat Şube Müdürü
- Halil SULTAR : Kaçakçılık ve İstihbarat Dairesi Şube Müdürü
- Haluk GÖZEN : İstanbul Eminönü Emniyet Amiri
- Dursun HOCAOĞLU : Üsküdar Emniyet Amiri
- Oral ÇIĞ : Adana 1. Şube Müdürü
- Nihat ÜLKEKUL : Emniyet müfettişi
- Cemal ERSOY : Komiser muavini

İstanbul Siyasi Şubenin İşkencecileri:

- Tayyar SEVER : I. Şube eski Müdürü
- Metin GÜNAY : I. Şube Müdürü
- Mete ALTAN : I. Şube Müdürü ve K Grubu Şefi; işkence ve katliamlarıyla "hak ettiği" ödülü "arkadaşlarım yargılanırken ben ödül alamam" diyerek reddeden işkenceci faşist, Terörle Mücadele Dairesi Başkanı
- Vedat CEM : I. Şube Müdür yardımcısı
- Aydın BARIŞ : K Grubunda komiser muavini ve DS 1 masası sorgu timi şefi, yoldaşlarımızın işkence ve kurşuna dizilerek katledilmelerinden sorumlu işkencecilerden
- Fikret ALTUN : DEVRİMCİ SOL sorgu timinde komiser muavini ve Ortaköy Emniyet Amiri; tüm DEVRİMCİ SOL sorgu timindekiler gibi yukarıdaki suçlardan sorumlu
- Fikret İŞINKARALAR : DEVRİMCİ SOL sorgu timinde komiser muavini ve aynı suçlardan sorumlu
- Celal DEMİRTAŞ : I. Şube'de komiser muavini aynı suçlardan sorumlu
- Ferruh TOP : Aynı görev ve aynı suçlar
- Mehmet ÖZTURHAN : " " " " "
- İsmail DOLUNAY : " " " " "
- Ahmet TOPRAK : " " " " "
- Ali Rıza ATAK : I. Şube'de MLSPB sorgu timi şefi komiser, benzer görev ve suçlar
- Mete BOZBORA : I. Şube kısım amiri
- Asım BEKAROĞLU : I. Şube'de başkomiser
- İbrahim BAYKARA : I. Şube'de komiser
- Talat GÜL : I. Şube'de komiser
- Kemal ATEŞ : I. Şube'de polis, DEVRİMCİ SOL sorgu timinden
- Yaşar UZUN : I. Şube'de polis, DEVRİMCİ SOL sorgu timinden

- Yılmaz HEMEN : I. Şube'de polis, DEVRİMCI SOL sorgu timinden
- Şakir ÖCAL : I. Şube'de polis
- Sabahattin PERÇİN : " " "
- Sedat BULUÇ : " " "
- Mustafa BAL : " " "
- Erol PORTAKAL : " " "
- Caner AKYOL : " " "
- Muhammet AYKUT : " " "
- Hayrettin ÇAKI : " " "
- Celal ASLAN : " " "
- Niyazi ÇOMAK : " " "
- Yusuf TOKUR : " " "
- Ömer ERDAL : " " "
- Ahmet ERKAN : I. Şube'de polis
- Seyfettin..... : " " " (kod adı:Çekirge)
- Nurettin..... : " " " (kod adı: Peşkir)
- Bidat YILDIZ : " " "
- Selahattin TUTER : " " "
- İlhan ÖZGÜL : " " "

İstanbul II. Şube'de Görevli İşkenceciler:

- Ramazan ÖZKAPLAN
- Erdoğan TOPÇU
- Mehmet ÖZTARHAN

Fatih Emniyet Amirliği'nde Görev Yapmış İşkenceciler:

- Hasan UÇAR : Ekipler Amiri
- Ali ÇOŞKUN
- Vural KURT
- Tuncay KATIRCIOĞLU
- Dursun UYKUSEVER
- Emin DURAN

İstanbul Ümraniye Karakolunda Görev Yapmış İşkenceciler:

- Hasan ÖZ : Komiser

- Servet ÖZAKAN : Polis memuru

Ankara Siyasi Şube "DAL Grubu" İşkencecileri:

DAL Grubu ekibi, Behçet DİNLERER, Zeynel Abidin CEYLAN, Adil YILMAZ, Metin SARPBULUT, Hasan Asker ÖZMEN, Satılmış Şahin DOKUYUCU'nun işkenceyle öldürülmesinden sorumludur.

- Ülkü MET : Emniyet Amiri DAL Grubu Operasyon ve Sorgu Ekipleri Grup Amir yardımcısı

- Kemal YAZICIOĞLU : Başkomiser, DAL Grubu Operasyon ve Sorgu şeflerinden

- Hüseyin KARABULUT : Başkomiser

- Bahar ÖZTÜRK : Başkomiser, sorgu timleri amiri

- Rıdvan GÜLER : Komiser muavini ve sorgu timi amiri

- Ali ÇAKIR : Komiser muavini

- Aydın KAPICI : " "

- Ahmet YILMAZ : " "

- Can BAŞER : " "

- Ferruh CANKUŞ : " "

- Hasan YAŞAR : " "

- Mustafa HASKIRIŞ : " "

- Mustafa ÖNER : " "

- Mehmet ASLAN : " "

- Ömer BÜLBÜL : " "

- Tuncay YAĞMUR : " "

- Ökkeş ŞANLI : Komiser

- Osman AK : "

- Muzaffer ÖZBAŞ : Komiser

- İbrahim DEDEOĞLU : "

Polis Memurları:

- Abdülkadir KIRIŞÇI

- Arif DEMİR

- Ali Rıza YILMAZ

- Ali TÜRÜDÜ

- Bekir PULLU : DEVRİMCİ SOL timinde de görev yaptı

- Celal ÇOBAN

- Abdurrahman ÖZCAN

- Ahmet BAY

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

- Adem BARUT
- Bekir KIR
- Bilal YENİÇERİ
- Celal SANDAL
- Cevdet YAZICI
- Ercan FIRAT
- Fuat KARAKARTAL
- Hamdi AKDI
- Kazım KARABULUT
- Muzaffer PAÇACI
- Mustafa DİNÇ
- M. Sait ÖZER
- Mustafa ÇOBAN
- Mustafa ÖNAYAR
- Muzaffer ALTINTAŞ
- Mustafa ÖZCİHAN
- Necdet ALGÜL
- Nihat TÜMAKIN
- Sıraç KAYATURAN
- Sadrettin ERGÜN
- Yusuf GÖKALP
- Bilal SAY
- Çetin ÇATAL
- Ekrem BAGANA
- Halil KARTAL
- İhsan SAYIM
- Kemal GÜLGEÇLİ
- M. Ali DEMİR
- Mustafa ALTINTAŞ
- Mustafa UNCULAR
- Murat DOĞAN
- Mustafa SEDA

- Menderes BİLGİLİ
- Nizam ŞEREF
- Osman CEYLAN
- Şehmistan ÇELİK
- Turan ÖZTÜRK
- Ziya ÖZDEMİR
- Erol AYTEKİN
- Davut BUCAK
- Faruk DARENDELİ
- Fahrettin İLGÜN
- Kenan AVCI
- Mehmet GÜNEY
- Münir YAZDIÇ
- Mücahit ÖZDEMİR
- Mustafa UĞUR
- Mesut SAKAAYAR
- Mustafa BAYIR
- Muzaffer ÇATAK
- Nazif MALKOÇ
- Nuri ONAT
- Recep UZUNTAŞ
- Selçuk ALPASLAN
- Uğur ÖZDEMİR
- Kemal GÖKER
- Harun BOZOKLUOĞLU

Ankara 2. Şube I. Kısım ve Diğer Şubelerden İşkenceciler:

- Bahtiyar ÇANGIR : Başkomiser
- Ali ŞİMŞEK : Komiser
- Abdulgani YILDIRIM : "
- Fikri ÖZSAYIN : "
- Muhlis YILMAZ : Başkomiser
- Selahattin KARAÇOR : Komiser muavini

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

- Kemal AYDIN : " "
- Barbaros ILGİT : " "
- Mehmet YILMAZ : " "

Polisler:

- Ali ULUÇ
- Ahmet CİHAN
- Ayhan ERDAL
- Cafer ŞAHİN
- Enver GÖKTÜRK
- Erdal ÇAYLAK
- Galip GELAL
- Hıdır ACAR
- Kemal ALTINGANYAN
- Nurettin OĞHAN
- Şaban DAĞHAN
- Zeki YANILMAZ
- Doğan KAYA
- Fevzi AKDOĞAN
- Hasan ŞAHİN
- Hilmi BABACAN
- Mustafa ÇELİKOL
- Naci POLAT
- Süleyman ADAŞ
- Atilla ERDEM
- Cuma ASLANER
- Fikret TOPAL
- Hasan ÖZBİNAY
- İsmet TUNCAYLI
- Selami ÜNAL
- Nail ATALAY
- Yusuf TÜRKYILMAZ

DEVİRİMCİ SOL militanı, yoldaşımız Ahmet KARLANGAÇ'ın işkenceyle katledilmesinden esas olarak tüm

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

DEVİRİMCİ SOL polis timi sorumlu olmakla beraber en başta Emniyet Müdürü Şükrü BALCI ve yardımcılar emir verenler olarak sorumludurlar. Öte yandan sorumlu olarak yargılananlar ise şunlardır:

- Sabahattin TÜRK : I. Şube komiseri
- Satılmış KÖROĞLU : Polis memuru
- Aydın YILDIRIM : " "
- Ahmet GÖK : " "
- Halis YEMEN : " "

DEVİRİMCİ SOL Militanı, Yoldaşımız Ömer AYDOĞMUŞ'un Katlinden Sorumlu İzmir Emniyetinden İşkenceciler:

- Kamil ACUN : I. Şube Müdürü
- Muhlis ZİNCİBİ : Başkomiser
- Recep ARI : "
- Süleyman TÜTÜNBAKAN : "
- Ahmet Samim YETER : Komiser
- Hasan OKUR : Polis memuru
- Ertuğrul GERMİR : " "

Mustafa IŞIK'ın Katledilmesi: 2. Şube Şefi Ahmet ATEŞLİ'nin emir veren olarak baş sorumlu olduğu bu olayda İstanbul 2. Şube I. Kısım 771 no'lu ekip görevlileri sorumludurlar. Bunlar:

- İlyas KILIÇ : Komiser muavini
- Alaaddin AÇAN : Polis memuru

Kars Emniyet Amirliği'nde Şah İsmail SÜT'ün İşkenceyle Katlinden Sorumlu Olan İşkenceciler:

- Mehmet BİNGÖL
- Mustafa BOZ
- Hamdi BALCI
- Mustafa BELGE
- Osman KAHRAMANOĞLU

Kars'da Mahmut KAYA'nın Katlinden Sorumlu İşkenceciler:

- Mehmet HAYTA
- Selçuk AYYILDIZ
- Mehmet GÜDEN

Tunceli'de Hasan KILIÇ'ın İşkenceyle Katlinden Sorumlu İşkenceciler:

- Metin BALLYEMEZ : Yüzbaşı
- Muammer YAZICI : "
- Nedim KAYNAR : Polis memuru

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

- Ümit TAŞKIN : " "
- Ahmet MALKOÇ : " "
- Mahir ÇELENK : " "

Ankara Emniyeti'nde Tülay GÜNDAY'a İşkence Yapmaktan Yargılanan İşkenceciler:

- Ahmet CİVAN
- Ülfet ŞEKER
- Haydar ÖZDEMİR
- Ahmet Nail ATALAY
- Naci POLAT

Mustafa Asım HAYRULLAHOĞLU'nun İşkenceyle Katledilmesinin Sorumluları:

- Ümit BAĞBEK : Komiser
- Mehmet YETİŞ : Komiser muavini

Hakkı ERDOĞAN'ın İşkenceyle Katlinden Sorumlu İşkenceciler:

- Rahmi KAYA : Polis memuru (İstanbul I. Şubede görevli)
- Ekrem YİĞİT : Polis memuru (İstanbul I. Şubede görevli)
- Erdoğan OĞUZ : Polis memuru (İstanbul I. Şubede görevli)
- Cabir SUBAŞI : Polis memuru (İstanbul I. Şubede görevli)
- İbrahim YILDIRIM : Polis memuru (İstanbul I. Şubede görevli)

TKP- ML Davası Sanığı Hasan BAYRAK'a İşkence Yapararak Sakat Kalmasına Neden Olan İşkenceciler:

- Mehmet TAŞDEMİR : Komiser muavini (İstanbul I. Şubede görevli)
- Nevzat BAŞOĞLU : Polis memuru (İstanbul I. Şubede görevli)

Bingöl'de Öğretmen Sıddık BİLGİN'i İşkenceyle Öldürdükten Sonra Kurşuna Dizmekten Sorumlu İşkenceci Subaylar:

- Ali ŞAHİN : Yüzbaşı
- Ümit EROL : Üsteğmen
- İbrahim Yıldız GÖRÜR : Astsubay
- Mehmet ACAR : "

İşkenceci Polis Sedat CANER'in İtiraflarında Açıkladığı Maraş Emniyeti'nin İşkencecileri:

- Nevzat BEKAROĞLU : Sıkıyönetim Kurmaybaşkanı
- Abdulkadir GÖKTANCAR : MİT bölge sorumlusu
- Necdet KANDALAT : Siyasi Şube Müdürü
- Tahir CADDELI : II. Şube Müdürü

- Hüseyin GÜLERSÖNMEZ : Başkomiser
- Osman ÇEÇEN : Komiser
- Özden KURU : Komiser muavini
- İrfan.... : Yüzbaşı
- Arif..... : "
- Adil..... : Binbaşı

Şebinkarahisar Emniyeti'nden İşkenceciler:

- Yüksel ERGENEKON
- Şeref ÇOBAN
- Bayram ÜSTÜN
- Şerif PATLAYANKAYA
- Sedat GÜMÜŞ
- Cevat Hamdi ÖZ
- Abdurrahman DOĞAN
- Sedat ALPASLAN

Kahramanmaraş'da Vakkas DEVAMLİ'yı Katleden İşkenceciler:

- Osman GÜREŞ : Komiser
- Yılmaz KONUÇ
- Mehmet KÖSE
- Mehmet GENÇ
- Ensari ORDU

Ferman TAŞ, Hakim GÜLŞAHİN, Selahattin SUBAŞI'na İşkence Yapmaktan Yargılanan Muş Emniyeti'nde Görevli İşkenceciler:

- Yusuf Ziya BEKTAŞ : Başkomiser
- Şehmut GÜNDOĞDU : Komiser yardımcısı
- Yalçın TÜYSÜZ : Polis memuru
- Cengiz YALÇIN : " "
- Ali ANLAYAN : " "
- İbrahim YİĞİT : " "

Ankara Mamak Dil Okulu'ndaki İşkenceciler:

- Salih ÖZKAN : Kurmay binbaşı
- Bülent BORA : Ön yüzbaşı
- Kamil ÇOLAK : Siyasi şube müdür yardımcısı

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

- Ali KALKAN : Başkomiser

- Ek olarak daha önce DAL Grubunda ismi geçen Kemal YAZICIOĞLU ve eski milli boksörlerden Celal SANDAL da burada işkence "görevi" yapmıştır.

Viranşehir'de İşkenceci Emniyet Görevlileri:

- Öner AĞBABA

- İsmail AKÇAM

- Mehmet Sıddık VERDİ

Hasan Asker ÖZMEN'in Katlinden Sorumlu İşkenceciler:

- Enver GÖKTÜRK

- Niyazi PORÇ

- Serdar KEREM

Adana'da Cafer DAĞDOĞAN'ın Katlinden Sorumlu İşkenceciler:

- Sadık TORUN : Başkomiser

- Süleyman ATEŞ : Polis memuru

- Ünal BÜYÜKER : " "

- Ömer KURT : " "

- Ahmet Ünal ORTUNÇ : Komiser

- Osman ÖZASLAN : Polis memuru

- Mustafa CENGİZ : " "

- Mehmet AYDIN : " "

Gaziantep'de Enver ŞAHAN'ın Katlinden Sorumlu İşkenceci:

- İbrahim NURDOĞAN : Başkomiser

Trabzon Emniyeti'nde Nuri AYDIN'a İşkence Yapılması Olayına Adı Karışan İşkenceciler:

- Zeki AKÜN

- Ahmet DEMİR

- Neşet TAŞ

- Muhammet ASLAN

- Necmi ALP

- Hasan KUTLU

- Cevat TARLAK

- Hüseyin Rahmi ŞENÖZ

- Kemal TURAN

- Adıgüzel ÇİFTÇİ
- Nusret ERDOĞAN
- İlhan ÜNAL
- Arif KABAK
- İbrahim TOKER
- Refik MANGAN

Adnan TIVSİZ Adlı Kişinin İşkenceyle Öldürülüp, Cesedinin Mayınlı Sahaya Atılmasından Sorumlu İşkenceci:

- Kadir ASLAN : Yüzbaşı (ayrıca İstanbul Sultanahmet Cezaevi'nde görevli iken devrimcilere işkence yaptıran faşist)

Viranşehir'de Derviş ŞAVGAT'ı işkenceyle öldüren işkenceci:

- Halil KÜTÜK : Polis

Artvin'de 1985 Yılında Ensar KARAHAN'ın Katledilmesinden Sorumlu İşkenceci:

- Ahmet SELEK : Albay (emekli)

Rize Çamlıhemşin'de Ahmet UZUN'un Öldürülmesinden Sorumlu İşkenceciler:

- Mehmet Sait YENER : Rize J. Merkez Komutanlığından
- Alper ERTURAN : Astsb. Üçvş. Kayseri İl J. Kom.da görevli
- Ahmet ÖZDEN : Antalya İl J. Kom.da görevli astsubay
- Ekrem DALKILIÇ : Er
- Metin YILMAZ : Şu an polis memuru
- Ali LİBA

Bursa Siyasi Şubesi'nin İşkencecilerinden Bazıları:

- Erol KAYA : Komiser
- Burhanettin ERCAN : Komiser yardımcısı
- Hasan ÖZDEMİR
- İbrahim ÇATALOLUK
- İsmet ÇAKIR
- Ahmet Akif KARACAN
- Polat MAZLUM

F- Haklarında İşkence Yapmaktan Dava Açılan Ama Cezalandırılmayan İşkencecilerden Bazıları

Haklarında dava açılıp da cezalandırılmayan yüzlerce işkenceci, cuntanın mahkemelerinde ''delil yetersizliği''nden beraat etmiş de olsalar suçludurlar. Tanınmamak için işkence yaptıkları kişilerin gözlerini bağlayan, birbirini kod isimleriyle çağıran, sesini değiştiren, işkence izlerinin açığa çıkmasını önlemek için doktorlara baskı yaptıktan, sahte evrak düzenlemeye kadar her yolu deneyen, işkence ile imzalattıkları ifadenin altına isimlerini dahi yazmayan işkenceciler, faşist cuntanın mahkemelerinde ''delil yetersizliği''nden dolayı ceza almamış olabilirler ama onların açtıkları yaralar henüz kapanmadı, katlettikleri insanların kanları henüz kurumadı... Halkın yargısından kurtulamayacaklardır...

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Ahmet YILDIZ
Altan YENİCE
Ali MISIRLI
Ahmet YILMAZ
Akkan ERDAL
Abdullah ERDOĞAN
Cesarettin YENİBAŞ
Doğın ŞİMŞEK
Miraç TURAN
Muhsin KARABEY
Orhan BANGAL
Ömer AKBAY
Ramazan BİNGÜLLÜ
Taner ARDA
Sezai ÇOBAN
Süleyman KUNDURACI
Turan EKİCİ
Fazıl YILMAZ
Hayrettin ZİHNİ
Murat OKSAR
A. Cem ERVER
Ahmet AKYÜREK
Ali YAVUZKAN
Alim OZENSEL
Ahmet ÜNAL
Barbaros ILGAT
Cevdet ULUCAN
Emin YAZICI
Emin ÖCAL
Hüseyin KARABUDAK
Hayri ŞİMŞEK
İzzet HAYIRLI

Kemal KÖKER

Mustafa DİLCİ

Mustafa ONCEL

Mehmet AHİSKALI

Muammer ERDİNÇ

Nesrin YAŞAR

Orhan SEZLİ

Reşat ERTANGÜN

Tuğman AYKIN

Salim UZUN

Selim ŞAHİN

Zekeriya AKBAŞ

Emirhan ÇITAK

Ekrem YILMAZ

E. Rahmi SÖNMEZ

Hıfzı ÇUBUKÇU

Halik KARABACAK

İhsan KARABULUT

Kasım YARGI

Mustafa AYDIN

Mustafa SEDA

Münir KARABAY

Muharrem YAZÇIÇEK

Nihat ADAM

Osman ÖZASLAN

Rahmi GÜMRÜKÇÜ

Tahsin KIZILKAYA

Sıtkı ŞAHİN

Selim BAYTEKİN

Serdar IRMAK

Ercan ERSOY

Hasan TELTİK

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Metin YILMAZ

Mehmet Sait YENER

Ahmet ÖZDEMİR

Ahmet EĞİCİ

Ahmet SUVARI

Ali AVAZ

Alifer AYDIN

Baki AKTÜRK

Cafer ŞAHİN

Ekrem ÖZBE

Erol AYTEKİN

Hasan CEYLAN

Hasan ERYILMAZ

İzzet KARADAĞ

Kemal ÜNLÜER

Kadir ÇIRIŞÇI

Mustafa ALTÜRK

Mustafa DUMAN

Fethi USLU

İsmail KAYHAN

Mustafa BABACAN

Naim AKYOL

İşkenceleri Yaptıran veya Doğrudan Yapan İşkenceci Ordu Mensupları:

- Ahmet TURHAN : Hakkari Tug. Kom., SODEP Çukurca belediye başkan adayı Mehmet KANAR'a işkenceyi bizzat yapan kişi

- Enver POYRAZ : Alb. Hakkari İl J. Alay Kom.

- İsmail KORU : Van Sabit Alay Komutanı

- Kazım UĞUR : Van Merkez Kom.

- Ahmet ÖZDEMİR : Van Silah Mühimmat Müd.

- Cemal VURAL : Van 8. Böl. Kom.

- Ata BURCU : İstanbul Samandıra Topçu Taburunda Bnb.

- Menderes ACAR : Van Özalp Merkez Kom.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

- Murat YALÇIN : Ütgm. Işıkveren J.Tk. Kom.
- Murat ODABAŞI : Ütgm. Lice J. Kom.
- Murat ÇAKMAK : Ön. Yzb. Beytüşşebap İlçe J. Kom.
- Faruk ERDENİZ : Bnb. Beytüşşebap'ta görevli
- Muhammed DEMİREL : Ütgm. Kartal J. Kom.
- Erkan GENCER : Recep ERGUN'un emir subayı
- Mehmet ALAGAZ : Astsb. J. eri Nuri TARIMCIOĞLU'nu döverek öldüren kişi
- Orhan UÇAR : Astsb. Üçvş. Denizli Merkez Kom.
- Ahmet ARIN : Yzb. Artvin İl J. Alay Kom.'da görevli
- Ferit İHDİR : Ütgm. Artvin İl J. Alay Kom.'da görevli
- Sadi KARACA : Denizli J. Alay Kom.
- Naci ÖZEL : Astsb. Bçvş. Denizli J. Alay Kom.'da görevli
- Ömer AKIN : Astsb. Bçvş. Van-Özalp İlçe J. Bl. Kom.
- Atasoy FİTOZ : Yzb. Suluova, Merzifon, Çelteki, Havza Bölgesi Synt. Asayiş Kom.
- M. Kadir ASLAN : Devrimci kılığında köylere ve evlere baskın yaparak işkence yapan Tunceli Pülümür Kırmızı Koprü J. Kom.
- Naim KURT : Bnb. Tunceli-Hozat Tabur Kom., '86'da Ankara Merkez Garnizonu'na atandı.
- Kemal KILIÇ : Bnb. Hakkari Çukurca'da muhbirlik yapan Yusuf DEMİR'i mahkemede koruyan Çukurca J. Tabur Kom.
- Selahattin BAĞDAT : Astsb. Kıd. Çvş. Viranşehir Merkez Komutanlığı'nda işkenceci
- Yılmaz ERKEKOĞLU : Emekli Kurmay Alb. kont-gerilla uzmanı
- Mesut KOÇAK : Astsb. Kartal Merkez Kom.'da görevli
- Yılmaz OĞUZ : Kurmay Yrb. Diyarbakır İli Tk. Hv. Kuv. Kom.'da görevli
- Bayram ÇAPAN : Bçvş. Siirt İli Baykan İlçesi Kasımlı Köyünden Tahsin KAZANCIÇOK'u köye gece geç saatlerde geldi diye döverek kolunu kıran işkenceci

"Emirle yapmak..."

İnsanlığın en büyük suç olarak kabul ettiği işkenceyi "emirle yapmış olmak", suçu hafifleten bir neden olmaz. İşkence yapmayı meslek haline getiren kişi, bunu ister emirle, isterse gönüllü ya da işsizlik korkusu vs. ile yapmış olsun suçludur. Ve affedilmeyecek bir suçun failidir o.

İşkenceci polis ve ordu mensuplarından yukarıda isimleri belirlenebilenler dışında, 12 Eylül döneminde işkence merkezlerinde görevli herkes zan altındadır. Ve zaman içinde diğer işkencecilerin de isimleri açığa çıkarılacak ve halkın adaletinden asla kurtulamayacaklardır.

G- 12 Eylül'ün Savunucusu "Hukukçular"

12 Eylül döneminde yüzbinlerce ilerici-yurtsever-demokrat ve devrimciyi faşist cuntanın emir ve talimatları doğrultusunda yargılayan ve en ağır cezalara çarptıran, savaş hali hükümlerini uygulayarak savunma hakkını yokeden; işkencelere, işkencecilere göz yuman ve yüzlerce devrimci hakkında kalem kıran hakimler, savcılar, başsavcılar, adli müşavirler, hukukçulukla ilgisi olmadığı halde mahkemeleri yönlendiren mahkeme başkanları, askeri yargıtay üyeleri, ve savcılar ve diğer görevliler "12 Eylül Hukuku"nın tüm uygulamalarından sorumludurlar.

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Herkesin sorumluluk düzeyin aynı olmamasına ve kimi görevliler bu sistem içinde dürüst kişiliklerini ve hukukçu niteliğini korumaya çalışmasına karşın, bunlar istisnadır ve elbette böylesi örnekler halkın yargısında dikkate alınacaktır.

- Tuğg. Hakkı ERKAN : Askeri Yargıtay Başkanı
- Tuğg. İlhan ŞENEL : Askeri Yargıtay 2. Başkanı
- Tuğg. Naci TORUNAY : Askeri Yargıtay Başkan yardımcısı
- Tuğg. İsmet ONUR : Askeri Yargıtay Başsavcısı
- Tümğ. Muzaffer BAŞKAYNAK : Milli Güvenlik Kurulu Hukuk Komisyonu Başkanı olarak faşist cuntanın yasa hazırlayıcılarından, cuntanın Askeri Yargıtay Başkanı

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcı ve Başsavcıları:

- Albay Süleyman TAKKECİ
- Albay Hanefi ÖNCÜL
- Bnb. Abdülkadir DAVARCIOĞLU
- " Faik TARIMCIOĞLU
- " Erdoğan SAVAŞERİ
- Durmuş AKŞEN : 1. Ordu ve İst. SYNT. Adli Müşaviri
- Dz.Hak.Alb. Altan AKÜLKE : Donanma Kom. Adli Müş.
- " " " Nafiz KARTAL : Donanma Kom. Başsavcısı
- Hak.Yzb.Ülkü COŞKUN : Ankara DGM Savcısı (Bizzat devrimcilerin işkencesine katılan biridir.)
- Nusret DEMİRAL : Ankara DGM Savcısı (Faşist katillerin cinayetlerini devrimcilere mal etmeye uğraşarak faşistleri aklamaya çalışan bir faşisttir.)
- Hak. Kd. Alb. Yavuz ÖZGEN : Ank. Synt. Kom. Adli Müş.
- Bnb. Yılmaz HIZLI : Ankara Sıkıyönetim Kom. Adli Müş.
- Yzb. Vedat ERKAN : Ankara Sıkıyönetim Kom. Adli Müş.

Altı Yoldaşımıza İdam Veren İstanbul 2 No'lu Askeri Mahkemesi Üye ve Savcıları:

- Nuri MURAT : Yargıç
- P. Kd.Alb.Ahmet YILDIRIM : Başkan
- Hak. Ütğm. Necdet CELHAN
- Bnb.Recep SÖZEN : Synt. Komutanlığı Askeri Savcısı
- Behiç ALDEMİR : Synt. Yard. Savcısı
- Kemalettin ÖNENÇ : Synt. Yrd. Savcısı

Bursa DEVRİMCİ SOL Davası'nda Yoldaşlarımıza İdam Veren I. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı I No'lu Askeri Mahkemesi Üye ve Savcıları:

- Hak. Yzb. Tacettin BALCI

- Muzaffer KAPTANOĞLU : Duruşma Hakimi

- Hak. Ütgm. Salih ŞAHİN

- Cevdet VAROL : Sıkıyönetim Savcı Yardımcısı

- Metin ÇELENLİGİL : İstanbul SYNT. Yrd. Savcısı (Haydar Öztürk'ün raporla belgelediği işkence gördüğüne dair suç duyurusunu "aşırı sol örgüt militanı" olduğu, yalana başvuracağı gerekçesiyle reddederek işkencecileri korumuştur.)

TDKP Davasında İşkencecileri Aklayan Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No'lu Askeri Mahkemesi Üyeleri:

- Agah GÜREL

- Tuncay TAN

- Arda ULUGÜRZ

Tülay GÜNDAY'a İşkence Yapmaktan Yargılanan İşkencecileri Beraat Ettiren Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 no'lu Askeri Mahkemesi Üyeleri:

- Nazım CESUL

- Tayfun UGAN

- Durmuş GÖKDERE

Yoldaşlarımız ve Onlarca Devrimci İçin Kalem Kıran Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Mahkemesi Üyeleri:

- P. Alb. Yıldırım ERTEN : Başkan

- Yrb. Metin TÜZÜN : Duruşma Hakimi

- Hak.Yzb.A.Kerim CANTÜRK : Üye (Bnb. rütbesiyle İst. SYNT. Adli Müşavirliğine atandı.)

- Hüseyin ERCAN : Sıkıyönetim Askeri Savcısı

İstanbul DGM:

- Aytekin Gani ATAMAN

- Cemalettin ÇELİK

- Hak. Alb. Mahir ESENÜLKÜ

İzmir DGM:

- Hak. Alb. Önder BARLAS

- Hak.Bnb.Güner YİĞİTBAŞI : Savcı Yardımcısı

Diyarbakır DGM:

- Hak. Bnb. Cavit ÇALIŞ : Savcı Yardımcısı

- Hak. Yzb. Tarık KALE : Savcı Yardımcısı

Konya DGM:

- Hak. Alb. Selçuk ERİM

Malatya DGM:

- Hak. Yzb. Hikmet AKÇA

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

H- İşkenceci, Faşist Cezaevi Müdürleri ve Cezaevi Personeli

12 Eylül döneminin karakterize eden işkence olgusunun en yoğun yaşandığı yerler olan cezaevlerindeki işkence, baskı, yasak ve keyfi uygulamalardan sorumlu olan faşist müdürler ve diğer görevliler cezaevlerindeki fiziki ve psikolojik yıpratmadan, işkencede katletmeye, açlık grevindeki, ölüm orucundaki tutukluları imhaya kadar tüm her şeyden sorumlu ve suçludurlar. Elleri, Metris'te, Sağmalcılar'da, Diyarbakır'da, Mamak'da vd. cezaevlerinde katledilen onlarca devrimci direnişçinin kanına bulaşmıştır. Yüzlerce sakat ve binlerce hastanın yaratıcısı ve sorumlusu bunlardır.

Onurlarını ve siyasi kimliklerini korumak için ölüm oruçlarında şehit düşen, kendini yakarak direnmeyi seçen devrimcilerin hesabı bu işkencecilerden ve onlara bu emri verenlerden mutlaka sorulacaktır.

- Abdülkadir GENELLİOĞLU : Ceza ve Tutukevleri Genel Müdürü

- Zeki GÜNGÖR : Ceza ve Tutukevleri Genel Müdürü

- Arif YÜKSEL : Adalet Bakanlığı Müsteşarı

Metris Cezaevi:

- Bnb. Adnan ÖZBAY : Müdür

- Alb. Nihat YILDIRIM : "

- Yrb. Yüksel TUNCER : "

- Bnb.Fehmi KOÇHISARLI : Müdür Yardımcısı

- Bnb.Muzafer AKKAYA : İstihbarata Karşı Koyma Komutanı, (CIA Türkiye masası şefi Paul HANZE'nin de yer aldığı "Teröristlerin rehabilitasyonu" sempozyumuna katılacak kadar işkenceciliğiyle güven vermiş faşist bir işkenceci)

- Yzb. Şevket SAVER : Davutpaşa ve Metris Cezaevlerinde işkenceci.

- Yzb. Emin TAMER : Davutpaşa ve Metris Cezaevlerinde işkenceci.

- Yzb. Ömer KAVLAK

- Yzb. Hüseyin TOKLUCU

- Ütğm. Yalçın DEMİREL

- Ütğm. Beşler GÜZEL

- Ütğm. Zafer GÜDER : Halkın Yolu Davası'ndan Adil CAN'ın tedavisini önleyerek ölümüne yol açmada Bnb. Muzafer AKKAYA ile birlikte birinci dereceden sorumlu ve bu katliamla övünen bir sadist.

- Ütğm. Celal İNCE

- Ütğm. Hüseyin ÖRMECİ

- Ütğm. Mehmet Ali.....

- Tğm. Savaş YAZICI

- Astsb. Bçvş. Ahmet UĞURLU

- " Orhan.....

- " Şadan.....

Mamak Cezaevi:

- Raci TETİK : Müdür 11 Eylül 1988 tarihli Milliyet Gazetesi'nde "Ben bir işkenceciyim" diyerek Mamak'ta yapılan işkenceleri itiraf eden işkenceci albay

- Önder GÜRSOY : Müdür
- Özgür TÜTÜN : "
- Mehmet BOZDEMİR : İç Güvenlik Komutanı
- Top. Yzb. Tuna AKKURT : İlhan ERDOST'un işkenceyle katlinden sorumlu
- Astsb. Şükrü BAĞ : İlhan ERDOST'un işkenceyle katlinden sorumlu
- Çvş. Ahmet ŞEKER : İlhan ERDOST'un işkenceyle katlinden sorumlu
- Er Metin GÜNDOĞAN : İlhan ERDOST'un işkenceyle katlinden sorumlu
- Er İbrahim KESKİN : İlhan ERDOST'un işkenceyle katlinden sorumlu
- Er Kısmet ÇAĞLAR : İlhan ERDOST'un işkenceyle katlinden sorumlu
- Er Eyüp ERGUN
- Er Fuat ÇEKER
- Er Engin SOĞANCI
- Kaya ALPKARTAL
- Haydar BALIKÇI : Sivil Gardiyan
- Mevlüt ÖZTÜRK : Sivil Gardiyan
- Ahmet ULUÇAY

Diyarbakır Cezaevi:

- Bnb. Bilal ŞEN : Müdür
- Yzb.Esat Oktay YILDIRAN : İç Emniyet Komutanı
- Alaattin BAYER : Müdür
- Yzb.Abdullah KAHRAMAN : İç Güvenlik Amiri
- Ütğm.Ali Osman AYDIN : İç Güvenlik Amiri
- Astsb. Bçvş. Mevlüt AKKOYUN
- Adnan GÜNDÜZ : Bedii TAN'ı işkenceyle öldürmekten sorumlu
- Yılmaz YALÇINER : Tutuklulara işkence yapan şeriatçı tutuklu
- Mekki YASSIKAYA : Tutuklulara işkence yapan şeriatçı tutuklu

Sultanahmet Cezaevi:

- Ütğm. Osman NAZ
- Astsb. Şahap POLAT

Kabakoz Cezaevi:

- Ütğm.Mehmet AYGÜNER : Müdür
- Astsb. Cevdet SEYİS

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Bu iki kişi Murat ÖZEL'e işkence yaparak kolunu kırmaktan da sorumludur.

Sağmalcılar-2 Cezaevi:

- Bnb. Abdullah ERİM : Müdür

- Yzb. Mustafa NACAK : "

- Bnb. Recep YILMAZ : "

- Yzb. Nuri BAYIR : "

- Ütęm. İsa ÖZTÜRK

- Ütęm. Serdar YÜCEL

- Ütęm.Tugay KARATAş : Tutuklulara ve askerlere işkence yapmak

- Ütęm. Mehmet İLHAN

- Alb. Turgut İNEGÖL : İl Jandarma Alay Komutanı Tutuklulara gaz bombaları ile saldırmak, işkence yapmak, haklarını gasp etmek, eşyalarını yağmalamak

- Özen KORKMAZ : Müdür (Tutuklulara gaz bombaları ile saldırmak, işkence yapmak, haklarını gasp etmek, eşyalarını yağmalamak)

Elazığ Cezaevi:

- Bnb. Sami ÖZOğLU : 2 No'lu Cezaevi Müdürü ve aynı zamanda 1,3,4 No'lu cezaevlerinden de sorumlu

- Ütęm. Fahri KOÇ : 4 No'lu Cezaevi Müdürü

- Astsb.Bçvş.Selçuk ÖZTÜRK : 3 No'lu Cezaevi Müdürü

- Ütęm.Kenan.... : İstihbarata Karşı Koyma subayı

Bu görevliler yoldaşımız Mazlum GÜDER'in 3.3.1983 tarihinde işkence yapılarak katlinden de sorumludurlur.

Gaziantep Cezaevi:

- Mehmet Ali VEZ : Müdür

- şükrü SÖNMEZ : Sorumlu Başgardiyan

- Mehmet EMİN : Başgardiyan

- Ali KORKMAZ : Gardiyan

- Emin TATLI : "

- Zeynel YILDIRIM : "

- Necmi.... : "

- Mustafa... : "

Çanakkale Cezaevi:

- Mehmet GöZÜUYKULU : Müdür

- Doğan BERKER : 2. Müdür

- Veli ÇITAK : Başgardiyan

- İsmail ÜNAL : Gardiyan
- Mehmet ATEŞ : "
- M. Ali COŞKUN : "
- Enver ALPAGUT : Gardiyan
- Cafer KOCAMIŞ : "
- Dursun SERT : "
- İhsan YILMAZ : Cumhuriyet Savcısı
- Kemal CAMBAZ : Cezaevi Savcısı

Amasya Cezaevi:

- Necati ÖZTEKİN : Müdür
- Mehmet İNCE : 2. Müdür
- Rıza YILMAZ : Gardiyan

Sinop Cezaevi:

- Hamit KAYA : Müdür
- Ahmet BORUCUOĞLU : 2. Müdür
- İ. Hakkı AYDAR : Cumhuriyet Savcısı
- Sabri NAKİPOĞLU : M. YAĞCI'yı işkenceyle öldürmekten sorumlu, şimdi ise Kayseri Cezaevi Müdürü

Bursa Cezaevi:

- Ali KOÇ : Müdür. Tutukluların selamlaşmasına bile ceza veren baskıcı, işkenceci bir kişi
- Abdullah AYVAZ : Başgardiyan
- Mehmet KARAGÖZ : Başgardiyan
- Aydemir TURAN : Cumhuriyet Savcısı

Yozgat Cezaevi:

- Ayhan KİREMİTÇİ : Müdür
- Mustafa KURUMEŞE : Başgardiyan
- Mehmet ÖZDEMİR : "
- Şakir ŞAHİN : "

Gölcük Seymen Cezaevi:

- Bnb. Mukadder ÖZDEN : Müdür
- Ön Yzb. İlkin SUNGUR : Müdür, 12 Eylül'ün ilk günlerinde sorgulara katılan bir işkenceci
- Yzb. Adil VURAL
- Tğm. Emin EMİR

- Astsb. Mehmet TOPAL : Ahmet KARATAŞ'ın kısmi felç geçirdiği işkenceden sorumlu
- Astsb. Mehmet KANMAZ : Ahmet KARATAŞ'ın kısmi felç geçirdiği işkenceden sorumlu
- Onb. Şaban UZUN : Hüsnü EKİCİ'nin işkencede çenesini kıran kişi

Gölcük Deniz Askeri Cezaevi:

- önder öZTÜRK : Müdür
- Yzb. Mustafa YILMAZ : Müdür
- J. Astsb. Kıd. Bçvş. İbrahim DABANLIOĞLU

Kayseri Cezaevi:

- Hasan PINARLI
- Osman DAĞAŞAN
- Osman UĞURLU
- Cuma YİĞİT
- Osman PINARLI
- Osman AYDIN
- Alim AYDIN
- Selahattin TOY
- Ahmet YILDIZ
- Osman Aslan
- Turan BİNİCİ

Bu isimlerin hepsi de işkence yapmaktan yargılandılar.

Urfa Kapalı Cezaevi:

- Mehmet AKSOY : Başgardiyan
- Avni ERGEZEN : Savcı

Sağmalcılar-1 Cezaevi:

22.4.1986 tarihinde Haydar YAĞMUR adlı devrimci tutuklunun dövülerek öldürülmesinin sorumlusu
Sağmalcılar-1 Cezaevi gardiyanları:

- Rahmi USTA
- Nurbey ŞENTÜRK
- Mustafa EROĞLU
- Muzaffer RUMOĞLU

12 Eylül döneminde işkence yapılmayan cezaevi hemen hemen yoktu. Bu cezaevlerinde işkenceye gönüllü katılan, işkenceyle sakat bırakma, ölüme neden olma gibi uygulamalarda aktif görev alarak öne çıkan kimi isimler ve ünvanları yukarıda... Ancak 12 Eylül binlerce işkenceci yetiştirdi. Bunların birçoğu isimleriyle değil, kod isimleriyle tanındılar, bu nedenle buraya almadık. Ama onlar da er-geç gerçek kimlikleriyle ortaya çıkarılacak ve halkın

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

adaletinden kurtulamayacaklardır.

İ- 12 Eylül'e Destek Veren ve İşkenceleri Savunan Ya da Bizzat Katılan Doktorlar

12 Eylül sürecinde meslek onurlarını koruma anlamında en kötü sınavı verenlerden biri de doktorlar oldu.

İşkence sistemine yüzbinlerce işkenceci yetiştiren 12 Eylül, işkence suçuna kimi doktorları da dahil etti. İşkence ve doktorluk! Birbirleriyle uyuşmayan bu iki kelime 12 Eylül'de biraraya geldi. Gerek şube ve karakollarda, gerekse cezaevlerindeki işkencelere kimi doktorlar doğrudan -işkenceci olarak- katıldı, kimi doktor "nemelazımcı" bir tavırla işkenceyi gördüğü-bildiği halde sustu, kimisi de önüne getirilen işkence görmüş kişilerdeki işkence izlerini - gönüllü ya da polis baskısıyla- görmezden geldi, sahte "sağlam raporları" verdi.

İster doğrudan, isterse dolaylı yoldan işkenceye katılmış olsun, bu suça ortak olan doktorlar da suçludurlar. İşkence yapan kadar, işkenceyi bilen, gören ama susan, sessiz kalan da suçludur.

İstanbul'da İşkenceyle Öldürülen Mustafa Asım HAYRULLAHOĞLU'na Yanlış Rapor Veren Doktorlar:

- Prof. Dr. Şemsi GÖK : (Süleyman CİHAN'ın işkenceyle katledilmesinde de yanlış rapor vermiş tir)

- Prof Dr. Cahit öZEN

- " " Talia Baki AYKAN

- " " Rauf SAYGIN

- " " Oktay ÇOKYÜKSEL

- " " Alaaddin AKÇASU

- " " Nevzat BABAN

- " " Şeref İNCEMAN

- " " Sadi SUN

- " " Hüseyin DİNÇ

- Dr. Sami AKSU

- " İsmail DİNÇ

- " Kriton DİNÇMEN

- Doç. Dr.Ertuğrul SAYIN

- " " Cevdet SELVİLİ

- Dr. Cahide MÜDÜROĞLU

- " Fuat BIRKARDEŞ

- " Hüseyin KALYONCU

- " öznur AYKAÇ

- " Metin SARAÇ

- " Vakur SAĞMEN

- " Vehbi KUTLU

- " Ferruh GÖREMEK

- " Refik TEZCAN

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

- " Ercüment EPER

- " Sevim öLMEZ

İşkence Görenlere Sağlam Raporu Verenler:

- Dr. Güngör KAYNAK

- " Alper YÜKSEL : Urfa'da işkence gören M. Uğur DEMİRKOL'u muayene etmeden "sağlam" raporu vermiştir.

Behçet DİNLERER Olayında Yapılması Gerekeni Yapmayan Doktorlar:

- Dr. Azmi öZEK

- " Sedat DOĞAN

- " Ömer DÖNDERİCİ : Sinop Cezaevi'nde Garbis ALTINOĞLU'na sağlığı bozuk olmasına karşın hücre hapsi verilebileceği raporunu veren kişi.

M. Ali KILIÇ'ın İşkenceyle Öldürülmesi Konusunda İşkenceciler Lehine Sahte Rapor Yazan Doktorlar:

- Prof. Dr.Adnan öZTÜREL

- Prof. Dr.İbrahim TUNALI

- Dr. Cahit ZENTÜRK

Hasan Hakkı ERDOĞAN'ın İşkenceyle Öldürülmesinde Yalan Rapor Hazırlayan Doktorlar:

- Prof. Dr.Sevim BÜYÜKDEVRİM

- Dr. Nevres KAYLAN

- " Sacide ERDEM

İstanbul'da 159 Kişiye "Darp ve cebir izine rastlanmamıştır" Yazılı Standart Rapor Vererek İşkenceyi Gizleyen Doktorlar:

- Dr. Çetin KÜÇÜKSANEL

- " Nilüfer AKSEL

- " Serap KARASALIOĞLU

- Dr.Ütgm.Ensar ŞENTÜRK

- " " İhsan KASAPGİL

İstanbul'da Ölüm Orucu Yaparken Hastaneye Kaldırılan Tutuklulara Hakaret ve Tehdit Eden Faşist-İşkenceci Doktorlar:

- Tuğg. Erdoğan ERERDAL : Haydarpaşa Askeri Hastanesi Başhekimi

- Dr. Hikmet US

Kırşehir'de Bizzat İşkence Yapan Doktorlar:

- Dr. Coşkun MAHMUTOĞLU

- " Musa Ergin BATIŞKAN

- " Gülay AYDINKAN

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Horasan'da Köylülere Yapılan İşkencelerin Emarelerini Sağlık Raporuyla Gizleyen Faşist Doktorlar:

- Dr. Cengiz BİLGİN

- " Remzi ARAS : Kars Cezaevi'nde Aydın CANER, Hüseyin GÜL ve Hüseyin YAVER'in sakat kalmasına göz yumdu.

İşkenceye Katılan ve Yardımcı Olan Diğer Doktorlar:

- Dr. Erdem GÜRÜNLÜ : Maraş Synt. Komutan Yardımcısı Yusuf HAZNEDAROĞLU'nun koruyuculuğundaki MHP militanı, işkenceci.

- Dr. Osman NACAROĞLU : K. Maraş'ta işkencelere katıldı.

- Dr. Seyfi ŞAHAN : Hamit KAPLAN'a "işkence yapılmamıştır" raporu verdi.

- Dr. Cahit EVLİYA : Hamit KAPLAN'a "işkence yapılmamıştır" raporuna imza koydu.

- Dr. Mehmet ÜNAL : Aynı olay

- Dr. Mahmut ÜNSAL : K. Maraş'ta polise işkencede yardım etmiştir.

- Dr. Akif SARIÇİÇEK : K. Marat'ta polise işkencede yardım etmiştir.

- Özer KENDİ : Ankara Tıp Fak. Adli Tıp Kısmı Bşk. Yardımcısı

- Yakup ARISAN : Numune Hastanesi Başhekimi

- Kemal NALDEMİRCİ : Bayrampaşa Hastanesi Başhekimi; tutukları pişmanlığa zorlayan doktor

- Mehmet BİLGİN : Bayrampaşa Hastanesi Hekimi; tutuklulara baskıyı savunan bir doktor

- Orhan KURAN : İşkencecileri koruyan rapor düzenlemiştir.

- Erhan METE : İstanbul Emniyetinde Berkut PINAR ve İrfan CÜRE'ye işkence yapan doktor ve polis ajanı

- Özdemir KONUŞAN : İşkencecileri koruyan türden rapor yazmıştır.

- Orhan ÖZCANLI : Diyarbakır'da işkenceci doktor

- Ertuğrul YEĞİNLİTAY : M. ŞİRİN TEKİN'in öldürülmesiyle ilgili yanlış rapor veren Van Devlet Hastanesi Başhekimi

J- 12 Eylül'ün Destekçisi Sermayedarlar

12 Eylül, oligarşinin ve özellikle işbirlikçi tekelleri burjuvazinin temsilcisidir ve bunu uygulamalarıyla gösterdi. Bu dönemde işbirlikçi tekeller iyice palazlandılar. Çıkarılan yasalar ve Anayasada TİSK, TÜSİAD, MESS, TOBB vb.nin görüşleri doğrultusunda onları Danışma Meclisi'nde temsil edenlerce hazırlandı. Sonuçta halkımıza açlık, sefalet ve işkence demek olan 12 Eylül, işbirlikçi tekelleri burjuvaziye kâr, daha çok kâr demek oldu.

Bu dönemi fırsat bilerek halkı iliklerine dek sömüren tüm sermaye grupları bu sömürünün, alınterlerinin, halkın vergilerinden oluşan trilyonlara, teşvik, prim, hayali ihracat vs. adı altında el koymalarının, bir bir hesabını vereceklerdir. Tüm tekelleri sermaye grupları halk düşmanı politikayı onayladıkları için suçlu olmakla birlikte bunların içinden bazıları özellikle 12 Eylül'e akıl hocalığı yapmış, cuntayla tam bir çıkar birliği içinde olmuştur.

- KOÇ HOLDİNG : 3 Ekim 1980 tarihli mektup ile faşist cunta şefi EVREN'le tam bir mutabakat içinde olduklarını açıklayan Vehbi KOÇ'un sahibi olduğu Koç Holding, 12 Eylül ile kârlarını doruğa çıkarmış; perde gerisinde cuntayı yönlendiren sermaye temsilcilerinden en önde gelenlerdendir. Polis teşkilatına yaptığı yardımlarla da katliamların baş destekçisidir.

- SABANCI HOLDİNG

- ECZACIBAŞI HOLDİNG

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

- ALARKO HOLDİNG : Sahibi Üzeyir GARIH ordu ile yakın ilişkili.
- ÇURUOVA HOLDİNG
- PROFILO HOLDİNG : Sahibi Jak KAMHİ İktisadi Kalkınma Vakfı Başkanı olarak cuntayı yönlendirenlerden.
- TEKFEN GRUBU
- DİNÇKÖKLER : Ömer DİNÇKÖK TÜSİAD Başkanlığı yapıyor.
- ST-FA : Sezai TÜRKEŞ-Fevzi AKKAYA ANAP destekçisi ve 12 Eylül döneminde palazlananlardan.
- TOPRAK HOLDİNG : 12 Eylül döneminin palazlanan gruplarından olup ANAP'ın en büyük destekçilerinden.
- ENKA : ANAP'ın kurucusu diyebiliriz. ANAP'lı birçok bakanın yetiştiği bir tekeldir.
- ESKA : ANAP'ın destekçisi, büyük müteahhitlik şirketi.
- KUTLUTAŞ : Sahibi Nurettin KOÇAK, T. ÖZAL'ı kendi yatında ağırlayacak kadar Başbakana yakın.
- NARİNLER : TİSK Başkanı NARİN, 12 Eylül'den duyduğu sevinci "şimdi gülme sırası bizde" diye belirten bir işçi düşmanı.
- DOĞUŞ GRUBU
- NUROL HOLDİNG : Trilyonluk zırhlı araç ihalesini yolsuzlukla aldı.
- BAHARİYE MENSUCAT : Eymen TOPBAŞ, ANAP İstanbul İl yöneticisidir.
- KOÇTUĞ : Ali KOÇMAN sermayenin sayılı yöneticilerinden.
- OKUMUŞ HOLDİNG : Mehmet OKUMUŞ faşist MHP'nin kuruluşunda her türlü yardımı yapmıştır.
- AKIN TEKSTİL : ANAP destekçisi.
- SÜZER GRUBU : Hayali ihracatla milyarlarca liralık vurgun yapmakla tanınan ANAP destekçilerinden.
- ÇARMIKLI'lar : 12 Eylül'de palazlananlardan.
- YAŞAR HOLDİNG : MDP'nin Ege'deki destekleyicisi, örgütleyicisi.
- ERCAN HOLDİNG
- KALEBODUR : Sahibi İbrahim BODUR, İSO Meclis Başkanlığı yapmış olup sağ kolu olan Ali COŞKUN da şu an TOBB Başkanlığı yapmaktadır. İbrahim BODUR'un cuntacı Tahsin ŞAHİNK- YA ile ilişkilerinin üstü cunta tarafından kapatılmış, skandal önlenmeye çalışılmıştır.
- İZDAŞ : Sahibi Atilla YURTÇU, 12 Eylül sonrası palazlanan ve bunun karşılığında borcunu ANAP'ı İzmir ve yöresinde destekleyerek ödeyen kişidir.

Yukarıdaki örnekler Türkiye'nin sahibi ve yöneticisi büyük sermaye gruplarının küçük bir kısmı. Bunlar dışında daha başkaları da var. Örneğin Anadolu'da 12 Eylül'le birlikte palazlanan MENTEŞOĞLU ve OKAN ailesi gibi yeni "türediler" ve ULUSOY'lar, SÖNMEZ HOLDİNG, ZEYTİNOĞLU AİLESİ gibi 12 Eylül'le güçlerine güç katan sermayedarlar da -küçük çıkar çatışmaları dışında- 12 Eylül'ün Anadolu'daki destekçisidirler.

TİSK, TÜSİAD, TOBB vb. de yönetimi elinde bulunduranlar ve yöneticileri başta olmak üzere tüm tekeller ve tekellerin sahipleri, yöneticileri halkı sömürmekten ve ülkemizi emperyalizme peşkeş çekmekten dolayı suçludurlar, faşist cuntayı işbaşına getirmekten suçludurlar. Baskı, işkence ve katliam demek olan 12 Eylül'den dolayı suçludurlar. Çalışan ve üretilen emeğinin karşılığını verecek olan halkın adaleti, emek sömürüsüne dayalı sistemi yıkarken bunları göz önünde bulunduracaktır.

K- 12 Eylül'ün Kırsal Kesimdeki Destekçisi Büyük Toprak Sahipleri

Ekonomik güç olarak tekelci burjuvazi ile boy ölçüşemese de oligarşinin kırdaki uzantıları ve faşist cuntanın Kürt halkı üzerindeki politikalarının uygulayıcıları, "koruculuk" sisteminin gönüllü milisleri ve Kürt yurtseverlerine yönelik katliamların sorumluları olan Kürt aşiretleri ile diğer bölgelerdeki halkın malına-mülküne-canına kasteden toprak ağaları, büyük toprak sahipleri de 12 Eylül'ün suçluları arasındadır.

- Tahir ADIYAMAN : JİRKİ aşireti reisi olup, hakkındaki tutuklama kararının kaldırılması karşılığında Türkiye Kürdistanı'nda devletin vurucu gücü olmayı kabul etmiştir. Tahir ADIYAMAN ile bu ilişkiyi sağlayan aşağıdaki isimler de bu suça ortak olmuşlardır:

- Alb. Enver POYRAZ (Hakkari II Jandarma Alay Kom.)

- Hakim Bnb. Faruk ERDENİZ

- Hakim Yzb. Murat ÇAKMAK

- Ahmet Tayfun BALYEMEZ

- Naim GEYLANI (ANAP Milletvekili)

- Süleyman GÜNDÜZ : ZEVKAN aşireti reisi

- Osman DEMİR : BATUVAN aşireti reisi

- Yusuf Demir : Çukurca'da muhbirlik yapıyor; 3,5 yıl cezası olmasına karşın serbest geziyor ve jandarma tarafından korunuyor.

- Yılmaz EVLİAZADE : İzmir Torbalı Göllüce köyü ağası. Adnan MENDERES'in halasının oğlu. 40 köylü ailesini topraklarından atmaya uğraşıyor.

- İhsan ERKİN : Yılmaz EVLİAZADE gibi o da aynı bölgede köylüyü topraklarından atan ve ölülerini bile bu topraklara gömdürtmeyen bir ağa.

Kahramanmaraş Katliamının ve 12 Eylül Yönetiminin Destekçisi Ağa-Eşraf Takımı:

- Mehmet UNCU

- Ferhat SALT

- Ahmet EVLİYA

- Dr. Çetin DİKER

L- 12 Eylül Sabahı Bakanlıkları Teslim Almaya Giden ve Yetkileri Devralan Subaylar

- Hava Plt. Kur. Bnb. E. ÇATALOĞLU : Dışişleri Bakanlığı

- Müh. Albay N. ÖZAKÇE : Bayındırlık "

- Albay N. TOKATLI : Ticaret "

- Albay N. DEMİROK : Sağlık Sosyal Yardım "

- Albay Necmi TURGUT : Gümrük-Tekel "

- Albay Sedat ŞENBAŞARAN : Ulaştırma "

- Albay R. GÜÇLÜ : Tarım ve Orman "

- Albay M. DAYAR : Sanayi ve Teknoloji "

- Albay D. ANLAĞAN : Enerji ve Tabii Kay. "

- Binbaşı S. MUTLU : Turizm ve Tanıtma "

- Albay A. TURAN : İmar-İskan "
- Binbaşı E. SALMAN : Çalışma "
- Lv. Albay E. ÖNORAL : TC Merkez Bankası
- Albay L. ESEN : Kültür Bakanlığı

M- '82 Faşist Anayasasını Hazırlayan ve Devrimcilerin İdamını Onaylayan Danışma Meclisi Üyeleri

Savunmanın önceki bölümlerinde niteliğini, uygulamadaki örneklerini incelediğimiz '82 Anayasası, faşist cunta tarafından, henüz cunta hazırlıkları yapılırken Coşkun KIRCA ve Adnan Başer KAFAOĞLU'na taslak biçiminde hazırlatılmıştı. Bu Anayasa cunta sonrası 5 generalin seçtiği ve 160 üyeden oluşan Danışma Meclisi'ne onaylatıldı ve referanduma sunuldu.

Tüm üyeleri aynı nitelikte olmamasına ve her üyenin bu Anayasanın hazırlanmasında sorumluluğu aynı derecede olmamasına karşın Danışma Meclisi'nin tüm üyeleri, başta faşist cuntanın oyununa alet olmak üzere, Anayasanın altına imza atmaktan dolayı suçludurlar. Onların suçları sadece bununla da sınırlı değildir. Onlarca devrimcinin idam kararının altına imza atmış olanlar, faşist cuntanın katliamlarına doğrudan katılmak suçunu işlemişlerdir. Devrimcilerin idamına onay verenler en büyük cezayı hak etmişlerdir.

Prof. Dr. Kemal DAL

Abdurrahman Ali GİRMEN

Hilmi SABUNCU

Turgut YEĞENAĞA

M. Nedim BİLGİÇ

Paşa SARIOĞLU

M. Talat SARAÇOĞLU

Prof. Dr. Mahmut AKKILIÇ

Fikri DEVRİMSEL

Prof. Dr. Hamza EROĞLU

Prof. Dr. H. İbrahim KARAL

Prof. Dr. Doğan KARAN

Rafet İBRAHİMOĞLU

Necmettin NARLIOĞLU

M. Fevzi UYGUNER

Dr. Serdar KURTOĞLU

A. Fehmi KUZUOĞLU

Muammer YAZAR

Op. Dr. Halil AKAYDIN

İ. Doğan GÜRBÜZ

İbrahim BARANGİL

Fenni İSLİMYELİ

Orhan BAYSAL

Mehmet AYDAR

Necdet GEBELOĞLU

Dr. Tandoğan TOKGÖZ

Hamdi öZER

İ. Hakkı DEMİREL

Recai DİNÇER

M. Ali Öztürk TEKELİ

Mehmet PAMAK

Şükrü BAŞBUĞ

Ahmet SAMSUNLU

A. Avni ŞAHİN

Dr. E. Yıldırım AVCI

İsmail ŞENGÜN

Vehbi DABAKOĞLU

Ahmet SARP

Ali DİKMEN

Ali Sami SÜNGÜ

Abdülbaki CEBECİ

Prof. Dr. M. Utkan KOCATÜRK

Abdülkadir ERENER

Tevfik Fikret ALPASLAN

Dr. Mehmet AKDEMİR

Bekir Sami DAÇE

Bahtiyar UZUNOĞLU

Halil ZARBUN

Evliya PARLAK

Zeki öZKAYA

Lütfullah TOSYALI

A. Güngör ÇAKMAKÇI

İbrahim GÖKTEPE

Turhan GÜVEN

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Avni MÜFTÜOĞLU
Fahri ÖZTÜRK
Cemil ÇAKMAKLI
Doç. Dr. Turgut TAN
İsa VARDAL
Prof. Dr. Orhan ALDIKAÇTI
Prof. Dr. Mustafa A. AYSAN
Prof. Dr. Feridun ERGİN
Prof. Dr. Siyami ERSEK
Muhsin Zekai BAYER
Enis MURATOĞLU
M. Yılmaz ÖZMAN
Muzaffer SAĞIŞMAN
Hayrullah SEÇKİN
Aydemir AŞKIN
Kemal KARAHAN
Turgut KUNTER (Emekli Koramiral)
Dündar SOYER
Prof. Dr. Türe TUNÇBAY
Fuat AZGÜR (Emekli subay)
Abbas GÖKÇE
Nurettin AYANOĞLU
Yavuz ALTOP
Prof. Dr. Mehmet Feyzi FEYZİOĞLU
Emekli Albay Sadi ERDEM
Muzaffer ENDER
Hamdi AÇAN
S. Feridun GÜRAY
Prof. Dr. Sadi IRMAK
A. Asım İĞNECİLER
Salih Necdet ÖZDOĞAN
Osman YAVUZ

Halil ERDOĞAN

Rıfat BEYAZIT

Halil EVLİYA

Ayhan FIRAT

Abdurrahman YILMAZ

Süleyman Sırrı KIRCALI

Ahmet Vefik KİTAPÇIGİL

Dr. Beşir HAMİTOĞULLARI

Mehmet KANAT

Nazmi öNDER

Prof. Necip BİLGE (Kara Harp Okulu Öğretim Üyesi)

Em. Subay Azmi ERYILMAZ

Ali Mazhar HAZNEDAR

Dr. Cavidan TERCAN

Şadan TUZCU

Cahit TUTUM

Prof. Dr. Şener AKYOL

Cevdet KARSLI

Turgut ORAL

Em. Subay Fuat YILMAZ

Özer GÜRBÜZ (Yargıtay Başsavcı Yardımcısı)

Dr. M. Rahmi KARAHASANOĞLU

R. Adli ONMUŞ

Salih İNAL

Halil ERTEN (Em. Yargıtay Üyesi)

Şerafettin YARKIN

Op. Dr. Zeki ÇAKMAKÇI

Prof. Dr. Akif ERGİNAY

Kamer GENÇ (Danıştay Savcısı)

Nihat KUBİLAY

Mehmet Velit KÖRAN

Remzi BANAZ

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

MGK Kontenjanı Olarak Danışma Meclisi'ne Seçilenler:

K.K.Eski Komutanı Eşref AKINCI

Em. Hakim Alb. Alaatin AKSOY

Em. Subay Ertuğrul ALATLI

Em. Subay Ali Nejat ALPAT

Mustafa ALPDÜNDAR (Sendikacı)

Prof. Hikmet ALTUĞ

İsmail ARAR (Adalet eski Bakanı)

Hv. K. Eski Kom. Org. Ethem AYAN

İmren AYKUT

Mahir CANOVA

Ender ÇİNER

Ahmet Sanver DOĞU

Em. General A. Nedim ERAY

Em. Org. Adnan ERSÖZ (MİT eski Müsteşarı)

Em. Alb. Halil GELENDOST

Em. Korg. İhsan GÖKSEL

Prof. Feyyaz GÖLCÜKLÜ

Hayati GÜRTAN

Vahap GÜVENÇ (Sendikacı)

Abdullah Bulat GÖZÜBÜYÜK (DİSK kayyumu, Adalet Eski Bakanı)

Mehmet HAZER (Eski Senatör)

Selçuk KANTARCIOĞLU

A. Mümin KAVALALI (Yargıtay Üyesi)

Recep MERİÇ

Feridun Şakir ÖĞÜNÇ (Türk-İş Genel Danışmanı)

Ertuğrul Zeki ÖKTEN

Tülay ÖNEY

Teoman ÖZALP

Nuri ÖZGÖKER

Nermin ÖZTUŞ

Kazım ÖZTÜRK (MGK Yasama Sekreteri)

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Atalay PEKÖZ

Em. Org. İbrahim ŞENOCAK

Ragıp TARTAN

Aydın TUĞ

Em. Subay Bekir TÜNAY

Em. Subay Hidayet UĞUR

Zeki YILDIRIM

Namık Kemal YOLGA

Mustafa YÜCEL

N- 12 Eylül'ün Birinci Faşist Hükümeti ve Üyeleri

Birer kukla olmaktan ileriye gidemeyen cunta dönemi hükümetlerinin bakanları, yetkileri ne olursa olsun cunta uygulamalarına ortak olmuşlar, uygulamaların altına imza atarak, faşist uygulamalara yasalılık kazandırma suçunu işlemişlerdir. Bakanlıkların faşist kadrolaşmaya açılmasında, faşist militanların istihdamını birinci derecede rol almışlardır.

İşçi-emekçi düşmanı bir diktatörlüğün yüzünü gizlemesinde Sosyal Güvenlik Bakanı olarak rol alan Türk-İş Genel Sekreteri Sadık ŞİDE başta olmak üzere tüm bakanlar ve onların müsteşarlarının suç dosyaları, halk adaletinin yargı dosyaları içinde incelenecek ve cezalandırılacaklardır.

Bülent ULUSU : Başbakan

İlter TÜRKMEN : Dışişleri Bakanı

Hasan SAĞLAM : M. Eğitim Bakanı

Selahattin ÇETİNER : İçişleri "

Turhan ESENER : Çalışma "

İlhan ÖZTRAK : Devlet "

Turgut ÖZAL : Devlet Bakanı Başbakan yardımcısı

Zeyyat BAYKARA : " " " "

Mehmet ÖZGÜNEŞ : " " " "

Sermet R. PASİN : " " " "

Mehmet N. ÖZDEŞ : " " " "

Cevdet MENTEŞ : Adalet Bakanı

Ü. Haluk BAYÜLKEN : Milli Savunma "

Kaya ERDEM : Maliye "

Adnan B. KAFAOĞLU : " "

Cihat BABAN : Kültür "

Sadık ŞİDE : Sosyal Güv. "

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Tahsin ÖNAL : Bayındırlık "

Kemal CANTÜRK : Ticaret "

Necmettin AYANOĞLU : S.S.Y. "

Kaya KILIÇTURGAY : " "

Recai BATURALP : Güm. ve Tek. "

Ali BOZER : " " " "

Necmi OGÜR : Ulaştırma "

Mustafa AYSAN : " "

Sabahattin ÖZBEK : Tarım-Orman "

Şahap KOCATOPÇU : Sanayi "

Mehmet TURGUT : " "

Serbülent BİNGÖL : Enerji "

Fahir İLKEKEL : " "

İlhan EVLİYAOĞLU : Turizm "

Şerif TÜTEN : İmar-İskan "

Ahmet SAMSUNLU : " " "

Münir R. GÜNEY : Köy İşleri "

Vecdi öZGÜL : Gençlik-Spor "

O- 12 Eylül Yönetiminin Sivil Görünümlü Devamı Niteliğindeki Faşist ANAP Hükümetinin Üyeleri

Faşist cuntanın sivil görünümle sürdürülmesinde ve kitlelerde demokrasi beklentisi yaratılmasında ANAP'ın, ANAP Hükümetinin çok önemli bir işlevi olmuştur. Seçim-referandum-sivil hükümet-sıkıyönetimin kaldırılması gibi bir-birini izleyen aldatma taktikleriyle demokrasicilik oyununda rol alan ANAP Hükümetinin üyeleri, kendi dönemlerindeki tüm uygulamalarda cunta ile sorumluluğu paylaşmaktadırlar.

Sivil cuntanın anti-demokratik uygulamaları, emperyalist tekellerle ve işbirlikçi yerli tekellerle kurduğu içli-dışlı ilişkiler tüm hükümet üyeleri ve onların danışmanlarının kabarık suç dosyalarını oluşturmaktadır.

Turgut öZAL

Vahit HALEFOĞLU

Mesut YILMAZ

Ali TANRIYAR

Yıldırım AKBULUT

A. Kurtcebe ALPTEMOÇİN

Kazım OKSAY

Kaya ERDEM

Vural ARIKAN

Vehbi DİNÇERLER

Mehmet AYDIN

Bülent AKARCALI

Mükerrem TAŞÇIOĞLU

Veysel ATASOY

Hüsnü DOĞAN

Cemal BÜYÜKBAŞ

Sudi TÜREL

M. Tınaz TİTİZ

İsmail ÖZDAĞLAR

Mustafa KALEMLİ

İmren AYKUT

Ahmet KARAEVLİ

Zeki YAVUZTÜRK

Ercan VURALHAN

H. Celal GÜZEL

Abdullah TENKEKCI

Y. Bozkurt ÖZAL

Fahrettin KURT

Nejat ELDEM

Sefa GİRAY

Mahmut Oltan SUNGURLU

Mehmet TOPAÇ

Adnan KAHVECI

Kamran İNAN

Ali BOZER

Nihat KİTAPÇI

Şükrü YÜRÜR

Cemil ÇİÇEK

P- "Teröristlerin Rehabilitasyonu Sempozyumu"na Katılanlar ve Rehabilitasyon Uzmanları

Siyasal tutsakların teslim alınması için; onurlarını kırmak ve kişiliklerini dejenere etmek, apolitikleştirmek, yoğun işkence ve baskı ile yıldırıp, sindirmek gerektiği tezi ile hareket eden bilim adamı kisveli işkence uzmanlarınca, CIA'nın tecrübelerini aktarmak üzere 1985'de bir sempozyum düzenlendi. Türkiye'nin her yanından işkence uzmanları, konu ile ilgili olanlar buna katıldılar. İsimleri bile gizli tutulan sempozyumun "konukları"ndan bazılarının kimlikleri son-

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

radan ortaya çıktı.

Bu sempozyuma katılanlar, insanların işkenceye dayanma sınırının tespitinde insanı kobay olarak kullanan yeni Mengele'ler, ve Nazi artıklarıdır. Bu sempozyuma katılmakla işkenceciliklerini tescil ettirmişlerdir.

Abdullah ALDOĞAN

Ahmet ÇAĞLI

Ali Naci TUNCER

Ali Haydar CENGİZ

Prof. Dr. Altan GÜNALP

Altan SAYSEL

Ertem TÜRKER

Muammer YULA

Yıldırım TÜRKMEN

Bülent AKARCAI

Prof. Dr. Aydın YALÇIN : ''Yeni Forum'' Dergisinde devrimcilere karşı ideolojik savaş yürüten ve ''itirafçı'' hainlerin hamiliğine soyunan CIA ajanı. Kasım 1987'de ABD'de düzenlenen ''Terörizme Karşı Hukuki Önlemler Semineri''ne de katıldı.

Prof. Dr. Fethi ÇELİKBAŞ

Doç. Dr. Güner OMAV

Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI : YÖK Başkanı

Dr. Mehmet URAL

Doç. Dr. Mustafa ERKAL

Dr. Mustafa Tören YÜCEL

Recep ERGUN : Sıkıyönetim eski Komutanı ve ANAP milletvekili.

Saffet Ankan BEDÜK : Emniyet Genel Müdürü, Ankara Valisi.

Prof. Dr. Şemsi GÖK : İşkencecileri koruyan rapor hazırlayan doktor.

Prof.Dr.Sulhi Dönmezer : Faşist ceza yasalarının hazırlayıcılarından.

Prof. Dr. Turan İTİL

Prof. Dr. Ayhan SONGAR : Turan İTİL ile birlikte cuntanın başından itibaren devrimci tutsaklar üzerinde anket yapılmasında ve birtakım -menşei belirsiz- ilaçların araştırılmasında çalışan bu iki faşist işkenceci sadist, Türkiye'nin MENGELE'leri olarak ün yaptılar. CIA ajanı Paul HANZE'nin de güvenini kazanmış iki CIA ajanıdır.

Atilla YAYLA

Hüseyin TURGUT

Orhan ERGÜDER

Cahit ÖZDİKİŞ

Hüseyin AĞCA

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Oktay ÖGEL

R- Halk Düşmanı "İtirafçı" Hainlerden Bazıları

Siyasal tutsakları teslim almak için yüzlerce yolu deneyen faşist cuntanın infaz yasasında yaptığı değişikliklerden ve Pişmanlık Yasasından yararlanarak dışarı çıkmak için devrimciler aleyhine kampanyalara ortak olan "itirafçı" hainlerden bir kısmı, karşı-devrim cephesine yaptıkları bu hizmetin ödülü olarak tahliye oldular. Geride bıraktıkları polis ve savcılık senaryolarıyla binlerce devrimcinin ağır cezalar almasına yol açacak olan bu halk düşmanları, oligarşi ile pazarlıklarının bedelini çok ağır ödeyeceklerdir.

"İtirafçı" hainlerin kimlikleri ve yüzleri devlet tarafından değiştirilse bile bu onların halkın vereceği gerçek hükümden kaçmaları için yeterli olmayacaktır.

Hiçbir halk düşmanı cezasız kalmamıştır, kalmayacaktır.

Şemsi ÖZKAN

Şaban TAŞÇI

Vecdi TAPŞIN

Kamuran öZCAN

Metin BUDAK

Gencay AYDEMİR

Erol DEĞİRMENCI

Ali GÜNDÜZ

Hıdır AKBALIK

Abdülkadir AYGEN

Ali AKTAŞ

Halef ÇARPER

Yıldırım MERKİT

Tevfik SAFRAN

Erdoğan YEŞİLBAĞ

Saleh ODABAŞI

Hacı Ramazan IŞIK

Erdoğan ÖZBEK

Fermani öZTÜRK

Turabi KAÇAR

Rüstem öZTÜRK

Halil KAYA

İsmail AYAR

Hüseyin KUNTER

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Mehmet ALTINTAŞ

Adem DEMİRCİ

Adil ÖZBEK

Aksut POLAT

Yusuf ATASOY

Orhan ÖZAY

Aslan TÖNER

Necdet ATILGAN

Şahin DÖNMEZ

Yılmaz KURNAZ

Bahtiyar AYTEKİN: Metris idaresinin muhbiri.

S- 12 Eylül'ün Halk Düşmanı Politikalarında Aktif Rol Alan Diğer Bazı Öne Çıkan İsimler

12 Eylül faşist cuntası "sağa da, sola da karşıyız" demagojisi ile işbaşına gelip, bu demagojiye inandırıcılık kazandırmak ve halk kesimlerini buna inandırmak için MHP'li faşistlere de göstermelik bir tavır aldı. Ancak gerçekte, faşist cunta, birkaç faşist çapulcu dışında tüm faşist kadroları devlet kademelerinde istihdam etti ve en büyük desteği de onlardan gördü. Faşist militanlar cuntanın uygulamalarına kendi deneyimlerini de katarak halk üzerindeki baskı, işkence ve terörün en koyusunu Türkiye halklarına yaşattılar.

Binlerce faşist kadro içinden, uygulamalarıyla öne çıkan kimilerinin adını "Suç Dosyası"nın önceki bölümlerinde kategorilere ayırarak saydık. Bunların dışında daha binlerce faşist kadro ve işkenceci henüz ortaya çıkarılamamıştır.

Emin PAKSÜT : EVREN'in danışmanlarından

Coşkun KIRCA : 12 Eylül'ün ilk bildirisini ve anayasa taslağını hazırlayanlardan

Turgut SUNALP : MDP Genel Başkanı. 12 Mart Ziverbey Köşkü'ndeki suçlarına yenilerini ekledi.

Prof. Suat BİLGE : Cumhurbaşkanlığı danışmanı

Yıldırım AKTÜRK : DPT Müsteşarı

Kutlu SAVAŞ : Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanı

Semih GÜNVER : Türkiye'nin Avrupa Konseyi'ndeki büyükelçisi

Kamuran GÜRÜN : Dışişleri Bakanlığı eski müsteşarı

Rahmi GÜMRÜKÇÜOĞLU :Londra büyükelçisi

Hüseyin ÜZMEZ : SSYB özel müşaviri

Nevzat YALÇINTAŞ : Aydınlar Ocağı faşist üyelerinden

İbrahim KAFESOĞLU : Aydınlar Ocağı'nın eski başkanı

Süleyman YALÇIN : Aydınlar Ocağı'nın eski başkanı

Muharrem ERGİN : Aydınlar Ocağı'nın ikinci başkanı

Nihat Sami BANARLI : Aydınlar Ocağı'nın üyesi

Tahsin BANGUOĞLU : Aydınlar Ocağı'nın üyesi

İsmail DAYI : Aydınlar Ocağı'nın üyesi. Tek tip öğrenci yasası hazırlayan ANAP milletvekili

Muhsin YAZICIOĞLU : MHP'nin ileri gelen faşist militanlarından, Sosyal Güvenlik ve Eğitim Vakfı Başkanı

Tahir AKTAŞ : Eminönü Belediye Başkanı

Eyüp ALP : Türk Kültür Cemiyeti Başkanı

Mehmet Ali KARADENİZ : Faşist, Orman Genel Müdürü

Alb. Erberk İMAM : 1983 Sendikalar Yasasını hazırlayan komisyonun sözcüsü

Talat SARGIN : Aynı tarihli Sendikalar Yasasını hazırlayan komisyonda bakanlık -Çalışma Bakanlığı- temsilcisi.

Av. Bedri Doğan KURTULUŞ : İşkence savunucusu faşist avukat

Ahmet Yüksel ÖZEMRE : Türk Atom Enerjisi Kurumu Başkanı. Radyasyon kanusunda kamuoyunda yalan açıklamalar yaparak halkın sağlığını hiçe sayan A.Y.ÖZEMRE bilim adamı değil, tekellerin uşağıdır.

Muammer TAYLAK : Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Basın Müşaviri

Galip ERDEM : Merzifon Yağ Sanayi yönetim kurulu üyesi

Emin ÜÇÖK : Şeker Sigorta Denetçisi. Eski MHP idare kurulu üyesi

Alb. Necdet BÜYÜKYÜKSEL :MGK Genel Sekreterliği Müracaat ve Şikayet İnceleme Dairesi Başkanı

Tekin ERER : Yeni Orkun Dergisinin faşist eleman larından

Dr. Fethi TEVETOĞLU : Yeni Orkun dergisinin faşist elemanı

Altan DELİORMAN : " " " " "

Reha Oğuz TÜRKKAN : " " " " "

N. Yıldırım GENÇOSMANOĞLU : " " " " "

İsmet TÜMTÜRK : " " " " "

Tunca TOSKAY : TRT eski Genel Müdürü

Emin BİLGİÇ : Kültür Bakanlığı Temsilcisi

Kemal BAĞLUM : Milli Savunma Bakanlığı Basın Müş.

Doğan KASAROĞLU : TRT eski Genel Müdürü

Macit AKMAN : " " " " "

Servet BİLGİ : PTT Genel Müdürü

Naci VARLIK : YHK Başkanı, işçi düşmanı

Nuri EREN : Yabancı Sermaye Derneği Başkanı, emekli büyükelçi, Musul-Kerkük'ün işgali senaryolarının da yazarı.

Süleyman ÖNDER : Cuntanın atadığı Ankara Belediye Başkanı

Abdullah TIRTİL : Cuntanın atadığı İstanbul Belediye Başkanı

T- 12 Eylül Döneminin Gerici-Faşist "Eğitimci"leri

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

Gerek liselerde, gerekse üniversitelerde faşist eğitimin gönüllü uygulayıcıları olarak öğrenci gençliğe baskı uygulayan, faşist kadrolaşmaya hizmet eden; YÖK Yasasını öğrenciler üzerinde terör estirmede bir araç olarak kullanan; demokratikliğin ve özerkliğin kırıntılarından bile söz edilemez düzeyde okulları kışlaya çeviren; onbinlerce öğrencinin -sudan bahanelerle- okulundan atılmasında aktif rol alan; devrimciler aleyhine propaganda yürüten yüzlerce öğretim üyesi ve faşist-gerici öğretmenden hesap sorulacaktır. Genç beyinleri çağdışı düşüncelerle, yalanlarla, demagoji ile dolduranlar yaptıklarının hesabını vereceklerdir.

İhsan DOĞRAMACI : YÖK Başkanı

Cem'i DEMİROĞLU : İ.Ü. Rektörü

Necdet SERİN : A.Ü. "

Kemal KAFALI : İTÜ Rektörü

Güney DEVREZ : A.Ü.SBF Dekan Yardımcısı

Bülent KİRMEN : A.Ü.SBF Sekreteri

Erdoğan DURU : H.Ü.Yurt Kaf. Kantin Müdürü ve H.Ü.Sek. yardımcı

Nihat BAYŞUĞ : Van 100. Yıl Ü. Rektörü

Salih MERCAN : Van Eğ. Yük. Okulu Müdürü

Uygur TAZEY : Gazi Ü. Öğretim görevlisi ve MİT üyesi

İsmail PİRİM : Erzurum Ü. Öğretim görevlisi

Prof. Dr. Osman OKKA : Gazi Ü. Turizm Ticaret Bölümü Başkanı

Yüksel GENÇAL : Erzurum Ü.Öğretim Görevlisi

Saffet TOPRAKBAŞ : Keçiören Çevre Sağ. Mes. Lis. Müdürü

Mehmet AĞAROĞLU : Keçiören Çevre Sağ.Mes.Lis.Sos. Öğrt.

Prof. Mustafa KAFALI : Faşist ideologlardan

Prof. Şakir AKÇA : TÜRKEŞ'e "Başbuğum" diye başlayan mektup yazan faşist

Nihat BALKIR : Bursa Uludağ Üniversitesi Rektörü

12 Eylül faşist diktatörlüğü halkımıza büyük acılar yaşattı. Bu diktatörlüğün sonsuza dek süreceğini sanan, devrimci örgütlerin kökünün kazındığına kanaat getirerek artık her şeyi açık oynayan, halkı sömürmekte, baskı, işkence ve katliam uygulamakta pervasızlaşan, halk düşmanı yüzündeki maskeyi çıkararak, gerici-faşist kimliğini ortaya seren niceleri çıktı. 12 Eylül'ün en karanlık yıllarında topluma korkunun, yalınlığın hakim olduğu günlerde güven içinde hareket ettiler. Açıkça halka meydan okudular.

Oysa en güçlü olduklarını sandıkları dönemde bile geriye sayıyorlardı. Nitekim yıllar geçtikçe güç yitirdiler ve gün geldi sansürün gerisinde gizlenen gerçekler bir bir sahiplerinin sesinden ortaya dökülmeye başladı. Karanlıkta kendini güçlü hisseden kan içiciler aydınlığı gördükçe korkup, sinmeye, merhamet dilenmeye, "ben değildim, başkasıydı" diyerek suç ortaklarını ele vermeye başladılar. Bu çözülme sürecektir ve sürdükçe yeni suçlar ve suçlular ortaya çıkacaktır. O zaman 12 Eylül'ün suç dosyaları tamamlanacak, halkın yargısı en adil hükmü kesecektir.

Bugün henüz ortaya çıkmamış binlerce suç ve suçlu olduğunu biliyoruz. Hatta ortaya çıkanların suç dosyalarında bile eksiklikler var. 12 Eylül'ün suç dosyası içinde saydığımız suçluların sorumlulukları birbiriyle aynı ölçüde de değildir. Bu suçlulardan, sorumluluğunu paylaştıkları suçun, kapsamını ve suç ortaklarını gerçek boyutlarıyla açıklayan ve halkın yargısına güvendiğini pratikte özeleştiri vererek gösterenlerin durumu gözden geçirilecek ve halkımızın engin affediciliğinden, yaptığı özeleştirisinin samimiliği ölçüsünde yararlanacaklardır.

Suç dosyalarını açarken her suçun yüzlerce, binlerce failinden en öne fırlamış, en tipik örneklerini seçtik. Elbette suçlular bu kadarla sınırlı değildir. Bunların hepsini sıralamak bugün için olanaklı ve gerekli değildir. Kuşkusuz bu, halkın yargısının, bu isimlerle sınırlı olacağı anlamına gelmez. 12 Eylül'ün faşist uygulamalarına dolaylı ya da

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

dolaysız olarak ortak olanlar mutlak yargılanacak ve sorumlulukları ölçüsünde cezalandırılacaklardır.

Türkiye halklarının örgütlü ve öncü gücü DEVRİMCİ SOL savaşıları olarak dün olduğu gibi bugün de yineliyoruz!

HALK DÜŞMANI FAŞİSTLER CEZASIZ KALMADI KALMAYACAK!...

bitti
bitti
her şey bitti onlar için
anaları yoktur onların
kardeşleri yoktur
yavruları yoktur onların
aşkları özlemleri bekledikleri yoktur
kime diyecekler güzelim diye
kime diyecekler yığdım diye
kime diyecekler gözümün nuru
ciğerimin köşesi
ömrümün varı diye
sarmak için değil artık bu kollar
bu dudaklar uzanamaz artık hiçbir alına
korkuyu kambur gibi taşıyacaklar sevgisiz bedenlerinde
korkarak içecekler bir bardak suyu
ölüme gider gibi varacaklar uykuya
taş taş dökülüp giden duvar
damla damla biten su
hiçbir şey kurtaramaz artık onları
onlar için her şey bitti
sabah yoktur onlar için
yağmur sonu yaz öğleleri
bozulmuş bağların hüznü
ve balıklı gülüşü kapalı denizlerin
ormanların soluyuşu
haykırışı inanmanın
kolkolalığın gücü
umudu kurtuluşun
yok
yok
her şey bitti onlar için
onlar için her şey bitti
su değil içtikleri artık onların
yedikleri ekmek değil
el değil sıktıkları
onlar için her şey bitti
bu törenler bu cayırta
bu ipekler bu altınlar bu yaldız
bu koşum saltanatı
yalan yalan hepsi yalan
korkudur bayrakları
korkudur urubular gibi dönen tepelerinde
onlar için herşey bitti
her şey bitti onlar için
değil mi ki kırdılar bu fidanları
değil mi ki ağılattılar bu anaları
onlar için bitti her şey
ne bir tutunacak dal
ne bir dayanacak duvar
bir kara haberin ölü yankısıdır onlar gözlerimizde
demir parmaklıklar arkasından bakar gibi bakan gözlerimizde

Hasan Hüseyin K.

VERİN KARARINIZI!..

VERİN KARARINIZI!..
KUŞKUSUZ SÖYLENMESİ GEREKEN ÇOK ŞEY VAR DAHA...
AMA ARTIK BİTİRMEK İSTİYORUZ.

HİÇ UNUTMAYINI!..
İŞKENCELERİNİZ, ZİNDANLARINIZ, AĞIR CEZALARINIZ, İDAMLARINIZ, HAKLILIĞIMIZI GÖLGELEMeye,
TARİHİN AKIŞINI DEĞİŞTİRMEYE YETMEYECEKTİR!
ER YA DA GEÇ FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜ MUTLAKA YIKACAK, İŞÇİLERİN, KÖYLÜLERİN, EMEKÇİLERİN
DEVİRİMCİ İKTİDARINI KURACAĞIZ!
SİZ, OLİGARŞİYİ VE EMPERYALİZMİ, KÖHNEMİŞ DÜZENİ; BİZ, İŞÇİLERİN, YOKSUL KÖYLÜLERİ, TÜM
EMEKÇİ HALKI VE ÜLKEMİZİN GELECEĞİNİ TEMSİL EDİYORUZ.
YALNIZ DEĞİLİZ! TÜM DÜNYA HALKLARIYLA BİRLİKTEYİZ.
GÜÇSÜZ DEĞİLİZ; GÜCÜMÜZ İNANCIMIZDA, TARİHSEL VE SİYASAL HAKLILIĞIMIZDADIR.
BİZ KAZANACAĞIZ! ÇÜNKÜ BİZ HALKIZ VE HAKLIYIZ.
BİZ YENİ BİR DÜNYA İÇİN YOLA ÇIKTIK VE O DÜNYAYI KURACAĞIZ!
OLİGARŞİ BİZİ TUTSAK ETTİ AMA YENEMEDİ.
OLİGARŞİ TÜM BASKI, İŞKENCE VE VAHŞETİNE, ELLERİNİZLE VERİLMİŞ İDAM KARARLARINA VE AĞIR
CEZALARA KARŞIN NE DÜŞÜNCELERİMİZİ, NE DE MÜCADELEMİZİ YOK EDEMEDİ, EDEMEYECEK!..

VE İNANIYORUZ!..
EGEMEN GÜÇLER ADINA KALEMLERİNİZİ KIRARKEN ELİNİZ TİTREYECEK, DİLİNİZ SÖZCÜKLERİ TELAF-
FUZ EDEMEYECEK!
AMA BİZ YÜKSEK SESLE YİNE HAYKIRACAĞIZ:

KAHROLSUN FAŞİZM YAŞASIN MÜCADELEMİZİ!
YAŞASIN BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ
SOSYALİZM KAVGAMIZ!
BİZ MARKSİST-LENİNİSTLER ONYILLARDIR HEP ŞU ÇAĞRIYI YAPIYORUZ:
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!
BÜTÜN EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN!
BÜTÜN TÜRKİYE PROLETARYASI VE EMEKÇİ HALKLARI BİRLEŞİN!

VE MÜCADELE EDİN!..
EVET, EGEMEN GÜÇLERİN ZORBALIĞINA VE ZULMÜNE KARŞI;
EMPERYALİZMİN TALAN VE İŞGAL POLİTİKASINA KARŞI;
KAPİTALİZMİN DİZGİNSİZ SÖMÜRÜSÜNE KARŞI;
İŞÇİLERİN VE EZİLEN HALKLARIN BİRLEŞMEKTEN BAŞKA YOLU YOK!
EGEMEN GÜÇLERİN ŞİDDETİNE KARŞI DEVİRİMCİ ŞİDDETİ KULLANMAKTAN BAŞKA YOL YOK!... .
ÇÜNKÜ ŞİDDETİ YARATAN, ÜRETEK VE KURAL HALİNE GETİREN EGEMEN GÜÇLERDİR.
HALKIN ADALETİNİN UYGULANACAĞI GÜNLER DE GELECEKTİR!
İŞÇİLERİN, KÖYLÜLERİN VE EMEKÇİLERİN HESAP SORACAĞI GÜNLER DE GELECEKTİR!

BU KESİNDİR!..
PROLETARYA VE EMEKÇİ HALK, KENDİNE VE DÜNYA HALKLARINA KARŞI İŞLENMİŞ HİÇBİR SUÇU
AFFETMEYECEKTİR!
BİZ, TÜRK, KÜRT VE TÜM MİLLİYETLERDEN MARKSİST-LENİNİSTLER OLARAK DİYORUZ Kİ;
BOŞUNA ÇABALIYORSUNUZ.
EMPERYALİZMLE İŞBİRLİĞİNİ SAVUNAN, KAPİTALİZMİ KORUYAN DÜŞÜNCELERİNİZ ÇOKTAN TARİHİN
ÇÖPLÜĞÜNE ATILDI.
KARARLARINIZ HİÇBİR ŞEYİ DEĞİŞTİREMEZ!

GELECEK BİZİMDİR!..
GELECEK DİRENENLERİNDİR!..
GELECEK İŞÇİLERİN VE EZİLEN HALKINDIR!..
ELLERİNİZ TİTREMESİN, KIRIN KALEMLERİNİZİ!

Halk Kitaplığı/ Haklıyız Kazanacağız

SİZE EMİR VERENLER, SİZLERDEN SEVİNÇLİ HABERLER BEKLİYOR...
12 EYLÜL'ÜN GENERALLERİ, İŞKENCECİLERİ VE İKTİDARDAKİ YÖNETİCİLERİNİZ İDAM KARARLARINIZI BEKLİYOR!
TRT, BASIN, HABER AJANSLARI, EMPERYALİSTLERİN UYDULARI KARARLARINIZI DÖRT BİR YANA YAYMAK İÇİN BEKLİYOR.
ELLERİNİZ TİTREMESİN, KIRIN KALEMLERİNİZİ!
TÜRKİYE HALKLARI BİZİ BEKLİYOR.
BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ, SOSYALİZM ŞIARLARIMIZI BİR KEZ DAHA DUYSUN İSTİYOR.
ÖLEN AMA TESLİM OLMAYAN, YILLARCA ZİNDANLARDA YATAN AMA BOYUN EĞMEYEN BİZLERİN;
"BİZ SUÇ İŞLEMEDİK Kİ AF İSTEYELİM. AF İSTEMESİ GEREKENLER HALKA VE İNSANLIĞA KARŞI SUÇ İŞLEYENLERDİR" SÖZLERİNİ BEKLİYOR.
ELLERİNİZ TİTREMESİN, KIRIN KALEMLERİNİZİ!
EMPERYALİZMİN İŞBİRLİKÇİSİ, SÖMÜRÜ VE ZULMÜN UYGULAYICISI İKTİDARINIZDAN BİRŞEY BEKLEMİYORUZ.
SADECE ŞUNUN BİLİNMESİNİ İSTİYORUZ Kİ; BİNLERCE DEVRİMCİ VE YURTSEVERİ KATLEDENLER, YÜZBİNLERCESİNİ İŞKENCEDEN GEÇİRENLER, ÜLKEMİZİ EMPERYALİST BOYUNDURUK ALTINDA TUTANLAR MUTLAKA HESAP VERECEKTİR!
BİZ, BU TOPRAKLARIN VE HALKIMIZIN EVLATLARI OLARAK, ONLARI ASLA AFFETMEYECEĞİZ.
ELLERİNİZ TİTREMESİN, KIRIN KALEMLERİNİZİ!
İDAM SEHPALARINIZDAN, ZİNDANLARINIZDAN KORKMUYORUZ. MÜCADELE TARİHİMİZ, 12 EYLÜL'ÜN SEKİZ YILLIK VAHŞETİNE KARŞI DİRENİŞİMİZ BUNUN KANITIDIR.
TÜM DÜNYA HALKLARI, DOSTLARIMIZ VE DÜŞMANLARIMIZ TANIĞIMIZ OLSUN Kİ; SÖMÜRÜ VE ZULMÜ YERYÜZÜNDEN SİLİNE KADAR SAVAŞIMIZ SÜRECEKTİR!

EVET, VERİN KARARINIZI!...
VERİN Kİ, ÜLKENİN "EFENDİLERİ"; EMPERYALİSTLER, TEKELCİ BURJUVALAR, BÜYÜK TOPRAK AĞALARI, TEFEÇİ-TÜCCARLAR, ONLARIN UŞAKLIĞINI YAPAN İŞKENCECİLER, ZİNDANCILAR, SATILMIŞ KALEMLER VE SATILMIŞ BEYİNLER KALDIRSIN KADEHLERİNİ...

İŞÇİLER, KÖYLÜLER, EMEKÇİLER, İLERİCİLER, YURTSEVERLER, AYDINLAR!...
BU KÖHNEMİŞ, KOKUŞMUŞ DÜZEN YIKILMAZ DEĞİL, YIKILIR.
BUNUN İÇİN YÜZYILLARIN PASİF, EDİLGİN, "BÖYLE GELMİŞ BÖYLE GİDER" ANLAYIŞINDAN VAZGEÇMEK, KENDİ GÜCÜMÜZE GÜVENMEK GEREK.
ÖZGÜR VE SÖMÜRÜSÜZ BİR ÜLKE İÇİN ACILARA VE AĞIR BEDELLERE KATLANMAK GEREK.
ZAFERİ ELDE EDEBİLMEK İÇİN ON KEZ DE OLSA YENİLMEYİ GÖZE ALABİLMEK GEREK.
BU DÜZEN YIKILMAZ DEĞİL, YIKILIR.
AMA BUNUN İÇİN MÜCADELE ETMEK GEREK.
BUNUN İÇİN CÜRET, CÜRET VE DAHA FAZLA CÜRET GEREK.
KAYBEDECEK BİR ŞEYİMİZ YOK!
OYSA KAZANACAK KOSKOCA BİR ÜLKEMİZ VAR!

YAŞASIN TÜRK VE KÜRT HALKININ KURTULUŞ MÜCADELESİ!...

YAŞASIN MARKSİZM-LENİNİZM!...

YAŞASIN DEVRİMCİ SOL!...